Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΤΟΣ Α'. ΕΒΔΟΜΑΣ Α'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ἐκδιδομένη

ὑπὸ

ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ

21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ, 1870. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 1.

Φίλαι Ὁμογενεῖς!

Μόλις κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον εἴχομεν τὴν τιμὴν ἵνα ἀναγγείλωμεν εἰς τὸ φιλόμουσον ὁμογενὲς Κοινὸν τὴν προσεχῆ ἐνταῦθα ἔκδοσιν τῆς Γυναικείας ἑβδομαδιαίας ἐπιθεωρήσεως «Εὐρυδίκη» ἐπικαλούμεναι τὴν τοῦ Πανελληνίου εὐγενῆ συνδρομὴν πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς, καὶ ἀλλεπάλληλοι βρυχηθμοὶ τοῦ ἀνὰ μέσον τῆς Εὐρώπης ἐγερθέντος βροτολοιγοῦ σάλου, ἀστραπηδὸν πανταχοῦ δεινὸν τὸν θόρυβον καὶ τὴν ταραχὴν ἐνσπείραντες, πειθηνάγκασαν καὶ ἡμᾶς ἵνα, περιφρουροῦσαι τὴν «Εὐρυδίκην» διὰ τῆς ὑπομονῆς, ἀναμείνωμεν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον εὐνοϊκωτέραν αὐτῇ ἐποχήν.

Ἤδη δ' ὅτε ἡ μὲν ἠὼς αἰσιωτέρων ἡμερῶν ἄρχεται ὑποφώσκουσα, ἡ δὲ ὑπὲρ τῆς «Εὐρυδίκης» ἔκτοτε ἐκδηλουμένη τῶν ὁμογενῶν ἀγαθὴ εὐμένεια καὶ εὔνους ὑπὲρ τῆς ταχείας αὐτῆς ἀπολαύσεως ἐπιθυμία ἐνθαῤῥύνουσιν ἡμᾶς ἵνα, τὰ πάντα ἐκποδὼν ποιούμεναι, ἀνταποκριθῶμεν πλέον εἰς τὰ εὐγενῆ αὐτῶν αἰσθήματα, χαίρουσαι ὅλως παραδίδομεν τὴν «Εὐρυδίκην» ἐν τοῖς κόλποις τῶν Ἑλληνίδων οἰκογενειῶν, ἁπάσας τὰς ἐλπίδας ἡμῶν εἰς τὴν φιλόμουσον καὶ πρόθυμον συνδρομὴν καὶ προστασίαν αὐτῶν ἀναθέμεναι.

Ἰδοὺ λοιπὸν, φιλόμουσοι τῶν Ἑλληνίδων οἰκογένειαι, ἀνὰ μέσον ὑμῶν ἡ «Εὐρυδίκη», φερώνυμος τῆς ἐνθέρμου ἐκείνης λάτριδος τῶν Μουσῶν, τῆς πιστῆς ἐκείνης ἱερείας τοῦ τῆς Παιδαγωγίας βωμοῦ, τῆς ἔμφρονος ἐκείνης πρεσβύτιδος τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας, τῆς Ἱεραπολίτιδος Εὐρυδίκης, ἥτις κατὰ Πλούταρχον,

. . . . Εὔοιστον ψυχῇ ἑλοῦσα πόθον
Γράμματα γὰρ, μνημεῖα λόγων, μήτηρ γε-
]γαυῖα
Παίδων ἡβώντων, ἐξεπόνησε μαθεῖν.

Τῆς ἐντίμου εὐκαιρίας τῆς παρ' Ὑμῖν πρώτης ταύτης ἐπισκέψεως τῆς «Εὐρυδίκης» δραττόμεναι ὅφλημα ἡμῶν πρώτιστον καὶ ἀπαραίτητον λογιζόμεθα ἵνα δημοσίᾳ μυρίας τὰς χάριτας καὶ τὴν ἄπειρον ἡμῶν εὐγνωμοσύνην ἀνομολογήσωμεν πρὸς τὴν Σ. Αὐτοκρατορικὴν Κυβέρνησιν, δι' ἣν ἀγαθὴν ἡμῖν ἐπεδείξατο εὐμένειαν, ἐπιδαψιλεύσασα ὑψηλὴν Αὐτῆς ἄδειαν πρὸς ἔκδοσιν ἐν τῇ εὐκλεεῖ ταύτῃ πόλει τῆς «Εὐρυδίκης» ταύτης, τεκμηριοῦσα οὕτωσιν ὅτι, ἐν τῇ ἄκρᾳ Αὐτῆς φιλομουσίᾳ, ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τίθησι τὴν ὁπωσδήποτε διανοητικὴν πρόοδον ἀμφοτέρων τῶν φύλων παντὸς ἀδιακρίτως ἔθνους καὶ φυλῆς.

Ὁ πόθος—ὁ διακαὴς, ὁ διάπυρος—τῆς «Εὐρυδίκης» ταύτης ἐστιν εἷς σκοπὸς, μία ἀρχὴ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

φία Διός, ἡ ἀνδρεία, ἡ πρόνοια, ἡ ἀνεξικακία, ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν ἴδιον καὶ πρὸς τὸν πλησίον, ἡ ἀνεξιθρησκία ἐν διαφορᾷ, διὰ τοῦ Ὀρθοδόξου Ἑλληνισμοῦ, ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μεγαλείου, [illegible] δι' ὧν μετ' ἀφοσιώσεως ἐργασθήσεται.

Χάριν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ, τῆς ἐθνικῆς τούτου ἰδέας, ἡ «Εὐρυδίκη» μαχεῖται πάντη τῶν Πολιτικῶν διατελοῦσα, ἐπιδοθήσεται γυνὴ εἰς ἐπιμέλειαν ὅπως ἐκπαιδεύσῃ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνατροφῆς τῆς γυναικός, ἐκσυνοδεύσῃ τὴν ἐπιστήμην, ἀναπτύξῃ τὴν ἠθικὴν καὶ φυσικὴν ἀγωγὴν, χαραχθήσῃ τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν, συνδυαλεύσῃ τὴν ὑγιεινὴν, ἐπιθεωρήσῃ τὰς ἐν τέχναις ἀσκήσεις αὐτῆς ἐκπαιδευούσας, ἐξετάσῃ τὴν ἱστορίαν αὐτῆς, ἀνιχνεύσῃ [illegible] καὶ ἴδιον μελετήσῃ [illegible] καὶ τὰ ἔργα τῶν ἐνδόξων αὐτῆς θυγατέρων, διερευνήσῃ τὰ περὶ αὐτῆς ἠθικοπλαστικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα καὶ, ἐν τέλει πάντων, ἐπιλαβῶς συλλέγουσα ὅ,τι [illegible] καὶ ἀναπτύξῃ ἐκ τοῦ ἀνωθοῦς [illegible] τοῦ Μουσῶν καὶ ἐκπαιδεύσῃ ἀποτελοῦσα [illegible] καὶ κοινὴν ἀνθοδέσμην ἀρχῶν ὑγιῶν καὶ ἀναπτύξῃ ἀνθρώπων καὶ γυναικῶν, προσενέγκῃ ἀλληγορικῶς τοῖς φίλοις αὐτῆς Ἕλλησιν ἐπιθυμίαν.

Οὕτως ἡ «Εὐρυδίκη» ἔσται σύγγραμμα, ὃν γυναῖκα, ὡς πατρίδα, ὡς σύζυγον, ὡς μητέρα, ὡς [illegible] καὶ προνοητικὸν ἵνα, ἐπιζῶν τὸν ἐν γήρᾳ καὶ ἀφανείᾳ γυναικεῖαν ἀνάπαυσιν, παρορμήσῃ δι' ἀμέλλης τὴν ἐκδοσιν τοῦ γυναικείου καλάμου [illegible] ἔργων λοιπῶν τῇ ἐν γένει γυναικείᾳ ἀδελφότητι.

Ἐγγὺς δὲ καὶ ἐφηλὸν τὸ ἔργον τῆς «Εὐρυδίκης», ἅτις, καὶ τοι τὸ πτῶμα πρόσφατον, δὲν δειλιᾷ νὰ διατηρῇ ὅτι ὡς γυνὴ [illegible] ἐστὶν ἀδέκαστος καὶ, ὡς ἔχουσα [illegible] κριτικὰς χαρακτηρίσεις καὶ ἀποτελεσματικὰς [illegible] καὶ τὴν διαφωτιστικὴν [illegible] τῶν, τῶν κοσμούντων τὴν τῶν Ἑλλήνων [illegible] παλιγγενεσίαν, ἐπιμελῶς προσέχουσα ἐν τοῖς κάλπεσι [illegible] τὰ πολίτικα προϊόντα τῶν διαφωτιστικῶν αὐτῶν ἔργων ἐκδόσεων, ὡς ἀναμφίβολον, πανταχοῦ καὶ πάντοτε τὰ τοιαῦτα, ὡς ἡ «Εὐρυδίκη,» συγγράμματα οὐδὲ προάγοντας μηδὲ τελειοποιοῦντας ἄνευ τῆς ὑλικῆς καὶ διανοητικῆς συμπράξεως καὶ συνεργασίας πολλῶν ὁμογενῶν.

Γι' ὅλην ἡ «Εὐρυδίκη» ἔχουσα τὰ πασιφίλως φιλογενῆ καὶ φιλόμουσα τῶν ὁμογενῶν αὐτῆς αἰσθήματα ὅλη διατάξῃ τὰ στηρίξῃ τὰς ἐλπίδας αὐτῆς ἐπὶ τῇ προόδῳ συμπράξει καὶ ἐποστηρίξει αὐτὴν ἐπὶ τῇ προόδῳ τῆς εὐγενοῦς ἐκπληρώσεως τῶν προθέσεων καὶ σκοπῶν αὐτῆς.

Εὐχαριστοῦσα δ' ἐκ τῶν προτέρων ἐγκαρδίως πάσας καὶ πάντας τοὺς ἐλλογίμους συνεργάτας αὐτῆς, τοὺς φιλοκάλους συναδίλφους αὐτῆς δημοσιογράφους, τοὺς εὐμενῶς τὴν ἐποστήριξιν αὐτῆς συστήσαντας, καὶ ἐν γένει πάντας τοὺς φιλομούσους συνδρομητὰς αὐτῆς, θαῤῥοῦντες προάγεται εἰς τὸ δυσχερὲς αὐτῆς ἔργον, εὐμενῶς προσδεχομένη τὴν ἐπὶ τῆς ζωῆς ἢ τοῦ θανάτου αὐτῆς ψῆφον τῶν ὁμογενῶν.

Ἡ «Εὐρυδίκη» θέλει ἐκδίδεσθαι καθ' ἑβδομάδα εἰς σχῆμα μεγάλου ὀγδόου ἐκ δεκαεξ σελίδων, ὧν τέσσαρες ἀεὶ ἐκ τοῦ ἀνωθοῦ ἀριθμοῦνται εἰς σκοπὸν ἱστολογικὸν σύγγραμμα, χρωμόκτυπον ἢ μετακεχαραγμένον, δυνάμενον λοιπὸν χρησιμεύσαι ἐν τῇ τῶν Ἑλληνίδων μητρικῇ βιβλιοθήκῃ.

Πλείστας κατεβλήθησαν προσπάθειαι ἵνα κοσμηθῇ ἡ «Εὐρυδίκη» καὶ δι' ὡραίων σχεδίων ἐγχειρήσεων καὶ ἄλλων κοσμημάτων, ἀλλ' ἀπίθανον ἀδύνατον, παθόντα τὰ ἐν Εὐρώπῃ ἐργοστάσια, ἐξ ὧν μόνον δύνανται τις τὰ προμηθευθῇ ταῦτα, ἕνεκα τῶν πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν, ἐν ἠθροίθησαν ἄχρι τοῦδε, ἵνα ἐκπληρώσωσιν τὴν ἐπιθυμίαν τῆς «Εὐρυδίκης» ταύτην, συστήσαντα αὐτῇ μικρὰν ὁμοιότητα. Οὐχ ἧττον ὅμως αἱ ἐνέργειαι καὶ προσπάθειαι αὐτῆς δὲν ἐπαυσαν, ἀλλ' ἐξακολουθοῦσιν· ἐλπίζομεν δ' ἵνα ἐντὸς ὀλίγου ἔχωμεν τὴν εὐχαριστησιν νὰ κοσμήσωμεν τὴν «Εὐρυδίκην» διὰ σχεδίων ὡραίων ἐργοχείρων.

Ἐν τοιαύτῃ δυσχερεῖ καταστάσει εὑρισκόμενοι, ἐγνώρισεν ἵνα πράξωμεν ἐπὶ τῆς «Εὐρυδίκης» μεγάλην καθ' ἡμᾶς θυσίαν, κοσμοῦσαι αὐτὴν ἐνίοτε δι' εἰκόνων ἐνδόξων γυναικῶν ἢ ἀνδρῶν, ἐξυπηρετησάντων κατὰ τοιοῦτόν τρόπον τὸ γυναικεῖον φύλον, μέχρις ὅτου αἱ μετὰ τῶν Εὐρωπαίων ἐργοστασιαρχῶν ἐνέργειαι ἡμῶν στεφθῶσι διὰ τῆς ποθητῆς ἡμῖν ἐπιτυχίας.

Ἑτησία συνδρομὴ τῆς «Εὐρυδίκης» ὁρίζεται ἐν μὲν τῇ πρωτευούσῃ ὁ ἀργυρᾶ μετζίτια, προπληρωτέα κατὰ τριμηνίαν· ἐν δὲ τῷ ἐξωτερικῷ Γ ὁμοίως, καθ' ἑξαμηνίαν προπληρωτέα, τῶν συνδρομῶν λογιζομένων δι' ἓν ἔτος.

Τὴν διεύθυνσιν τῆς «Εὐρυδίκης» ἀνεθέμεθα μὲν εἰς ἐπιτροπὴν, πρὸς ἣν θέλουσιν ἀποτείνεσθαι πάντες διὰ πάντα τὰ ἀφορῶντα τὴν «Εὐρυδίκην».

Εἴθε ὁ Θεὸς τῶν φώτων καὶ τῆς ἀγάπης αὐτὴν μὲν καταστήσαι ἀξίαν τῶν συμπαθειῶν ὑμῶν, ὑμᾶς δὲ εὐμενεῖς πρὸς αὐτὴν πρὸς πεπρημένον ὅτι ἐν Ἑλλησιν ἀπάρχει ζωὴ καὶ ζωὴ ἀκμαία καὶ διαλαμπής.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει 15 Νοεμβρίου 1870.

ἡ Ἐκδότις

ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Η ΓΥΝΗ.

Πλεῖστοι κατὰ διαφόρους ἐποχὰς πεζογράφοι καὶ ποιηταὶ, πάσης ἐπιστήμης θεράποντες, συνέγραψαν καὶ ἀπεφάνθησαν κατὰ τὸ δοκοῦν περὶ τῆς γυναικός.

Ἴσως τινὲς τούτων, ὡς ἀνδρικῆς τυχόντες φύσεως, ὑπερέβησαν ἐνίοτε ἐκ προθέσεως ἢ οὐ τὰ ὅρια τῆς κατηγορίας ἢ κολακείας. Ἀδιάφορον. Τὸ ἔχειν τοιαύτην ἢ τοιαύτην γνώμην περί τινος ἀντικειμένου καὶ ἐκφράζειν αὐτὴν εἰς τοὺς ἄλλους εἶναι ἐλεύθερον εἰς πάντα. Τὸ παραδέχεσθαι ὅμως αὐτὴν ἢ ἐξελέγχειν ὡς ἀληθῆ ἢ ψευδῆ ἔγκειται εἰς τοὺς ἀκροωμένους ἢ ἀναγινώσκοντας τὴν γνώμην αὐτῶν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, τοὺς ἄλλους ἐάσασαι χαίρειν, πάντας, ἴδωμεν ἡμεῖς τὴν γυναῖκα ὑπὸ τὴν γενικωτέραν αὐτῆς ἔποψιν.

Λάβετε ῥόδον καὶ ῥίψατε προσεκτικὸν βλέμμα ἐπί ἑνὸς οἱουδήποτε τῶν ὡραίων αὐτοῦ φύλλων· ἐρυθρὸν τὸ χρῶμα τὸ ἐπικαλύπτον ἓν μέρος αὐτοῦ καὶ ὑπέρυθρον τὸ ἕτερον. Τὸ μὲν τέλειον ἐν τῇ χρωματικῇ ἰσχύϊ, τὸ δὲ ἐντελὲς ἐν τῇ ἁβρότητι· ἀμφοτέρων ἡ συναρμολογὴ ἀποτελεῖ τὸ ὡραῖον τοῦ φημιζομένου ῥόδου.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ φύλλον τοῦ ῥόδου, οὗ ὁ μὲν εἷς χρωματισμὸς εἶναι ὁ ἀνὴρ, ὁ δὲ ἕτερος ἡ γυνή, ῥόδον δὲ ἁπασα ἡ ἀνθρωπότης. Ἡ γυνὴ λοιπὸν εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ὑφ' ἑτέραν ἔποψιν, εἶναι τὸ σύνολον τῶν ἁβροτέρων καὶ λεπτοτέρων συνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ὁ ἀνὴρ εἶναι τὸ ὅλον τῶν ἰσχυροτέρων καὶ δυνατωτέρων. ἀμφοτέρων τὸ ἄθροισμα ἀποτελεῖ τὸ ἐν δυάδι γνωριζόμενον τέλειον θεῖον δημιούργημα, τὸν ἄνθρωπον.

Τὴν διάπλασιν αὐτοῦ ἐξετάζουσαι, εὑρίσκομεν ὅτι ὁ μὲν πεπροίκισται διὰ στήθους ἐχυροῦ πρὸς ἀντίστασιν βίας, ἡ δὲ δι' ἁβροῦ, γαλακτοφόρου, πρὸς διατροφὴν τοῦ νηπίου ἀνθρώπου ἐδόθησαν αὐτῷ χεῖρες καὶ βραχίονες στιβαροὶ πρὸς ὁπλοφορίαν, ἐκείνη δὲ λεπτοφυεῖς πρὸς ὑποβάσταξιν αὐτοῦ, νηπίου, καὶ περιβάλλειν αὐτοῦ, ἀνδρὸς γινομένου, ἡ ὡνὴ αὐτοῦ τὴν ἠχηρὰ ὡς σάλπιγξ πρὸς τροπὴν πολεμίων, αὐτὴς δὲ λιγυρὰ καὶ ἡδυφθογγος ὡς ἀηδόνος αὐδὴ πρὸς τὸ καθῆκον. Ῥωμαλαίος μὲν ἐκείνος καὶ διψοκίνδυνος, ἀσθενὴς δὲ καὶ ἐπιφυλακτικὴ ἐκείνη· οὗτος εὐφυὴς καὶ μεγαλεπίβουλος, ἐν συγόλῳ, δαιμονία ἐκείνη, καὶ τὸ ἄκρον ἄωτον τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν. Οὗτος αὐτοκράτωρ σωμάτων, ὀξὺς καὶ ὀργίλος, ἐγωϊστὴς καὶ ὑψηλόφρων, δέσποινα αὐτὴ ψυχῶν, πραεῖα καὶ μειλιχία καὶ σώφρων ἐν ταπεινοφροσύνῃ· ἐν ἑνὶ λόγῳ ὅ,τι ἐλλείπει ἐν τῷ ἀνδρὶ δεσπόζηται ἐν τῇ γυναικὶ καὶ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τάναλιν καὶ οἷος οὗτος ἐν τῇ μεγάλῃ τούτων τῶν ταραττουσῶν τὴν κοινωνίαν τοιαύτῃ καὶ ἡ γυνὴ ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς οἰκογενείας. Ὁ ἀνὴρ λοιπὸν καὶ ἡ γυνὴ εἶναι ἓν πρόσωπον, ὁ ἄνθρωπος, ὅστις μεριζόμενος δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, καθόσον τοιοῦτον τὸ πρωτότυπον ἀριστούργημα τῶν ὑπὸ τῶν κανόνων χειρῶν τοῦ Θεοῦ ἐξελθόντων κτισμάτων.

Οὕτω διοργανισθέντος αὐτοῦ κατίστη φυσικωτάτη ἀνάγκη, ὅπως ἕκαστος ἰδίᾳ ἀκολουθῶν τὴν ὁρμέμφυτον κλίσιν, ἐπιδοθῇ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν φυσικῶν αὐτοῦ καθηκόντων πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ διὰ τῆς κοινῆς ἐνεργείας ὁρισθέντος προορισμοῦ αὐτοῦ.

Καὶ ἰδοὺ ὁ μὲν ἀνὴρ εὐθὺς, ὑπὸ τῆς κατεχούσης αὐτὸν φυσικῆς ὁρμῆς καὶ ἐνεργητικότητος ὠθούμενος, ἐξέρχεται τῆς ἑστίας αὐτοῦ καὶ ἐν ὄρεσι καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς πλανώμενος, γίνεται κύριος τῆς γῆς πρὸς παγίωσιν, συντήρησιν καὶ περιφρούρησιν τῆς οἰκογενείας του· ἡ δὲ γυνὴ περιοριζομένη ὑπὸ τῆς ἀδυναμίας, τῆς καρτερίας καὶ τοῦ λεπτομεροῦς αὐτῆς πνεύματος, μένει παρὰ τῇ ἑστίᾳ, γίνεται δέσποινα πρὸς διοργάνωσιν καὶ εὐπρέπειαν αὐτῆς, καὶ τὸ θελκτικώτερον σχηματίζει τὸ ἄσυλον καὶ τὴν ἀνάπαυλαν αὐτοῦ.

Οὕτωσὶν ἔρχεται ἡ σύστασις τῆς οἰκογενείας καὶ συνεπῶς τοῦ ἔθνους καὶ τῆς πολιτείας· ἀλλὰ κακὴ μοῖρα ἡ ἰσχὺς, ἐπιλαθομένη τῶν συνθηκῶν αὐτῆς μετὰ τῆς ἀδυναμίας, καταφρονεῖ καὶ κατακτίζει αὐτὴν οὕτω δὲ δουλεῖαι, αἰχμαλωσίαι, ἁρπαγαί, ὠνήσεις, διαφθοραὶ καὶ ἐκμηδενίσεις, ἀλληλοδιαδόχως καταμαστίζουσαι τὴν ἀδύνατον ἄνθρωπον καὶ καθιστῶσαι αὐτὴν ἔρμαιον παθῶν, κηλιδοῦσι τὴν ἀνθρώπινον ἱστορίαν.

Ἅπασαι ὅμως αἱ συγγραφαὶ αὗται ἀδικίσι καὶ καταπίσεις εἰς οὐδὲν ἰσχύσαν ὅπως ἐξαλείψωσι τὰς ἀφανεῖς μὲν, ἀλλὰ λαμπρὰς καὶ ἀναφαιρέτους ψυχικὰς τῆς γυναικὸς ἀρετὰς καὶ καταστήσωσιν αὐτὴν ἐκλήσμονα τοῦ ἀρχικοῦ αὐτῆς προορισμοῦ. Οἱ μαστοὶ αὐτῆς ἐν τοσούτῳ θηλάζουσι τὸν νήπιον ἄνθρωπον, αἱ ἀγρυπνίαι αὐτῆς αὐξάνουσιν αὐτὸν καὶ ὡς διαφύτου ἠλεκτρικοῦ σύρματος διαδίδει αὐτῷ τὰ ἁβρὰ τῆς φιλοστόργου αὐτῆς καρδίας αἰσθήματα, ἅπτυα ἐπὶ χιλιάδας ἐτῶν καταδεδικάσται νὰ βλέπῃ ἀκουσίως κλίνοντα τὸν αὐχένα ἀκολούθως ὑπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν τῆς ἀνδρικῆς διαφθορᾶς.

Ἔδει ὁ ἐγωϊσμὸς οὗτος, ὁ πολλάκις μὲν καταχθεὶς, πολλάκις δὲ καὶ ἀνεγερθεὶς θρασύτερος, νὰ καταβληθῇ, ἡ κατάστασις αὕτη νὰ παλινορθωθῇ καὶ ἕκαστος εἰς τὴν ποτίδα τῆς ἀρχικῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς ἐπανερχόμενος ἐνασχοληθῇ εἰς τὰ φύσει αὐτοῦ καθήκοντα. Ἔδει πλέον χαλινὸς ἰσχυρὸς νὰ περιτεθῇ ἐπ' αὐτοῦ. Τὸ πλήρωμα ἦλθε τοῦ χρόνου. Μόλις ἐξ Ἀνατολῶν ἀκτινοβολεῖ φαεινῶς ὁ χριστιανισμὸς, αἱ δὲ χρυσοφεγγεῖς αὐτοῦ ἀκτῖνες διὰ τῶν Ἀποστόλων ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου ἰσχυρῶς ὑποτυποῦνται, καὶ ἰδοὺ ὡς τὰ ὑπὸ τοῦ χειμῶρρου συνωθούμενα βράκια, ὁ μεμερισμένος ἄνθρωπος σπεύδει νὰ συναρίξῃ τὴν χεῖρα καὶ τεθῇ ὑπὸ τὴν αἰθρίαν καὶ ὑπέρλαμπρον σημαίαν τοῦ ἀρχικοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ. Καὶ ὁ μὲν ἀνὴρ τότε ὑπὸ τῆς αἰγλης τοῦ Εὐαγγελίου φωταγωγούμενος ἀπωθεῖται τὸν θρασὺν καὶ ἀπίθανον αὐτοῦ ἐγωϊσμὸν, καὶ δίδει τῇ γυναικὶ τὴν ἀνήκουσαν αὐτῇ θέσιν, ἡ δὲ γυνὴ ἐπιλαμβάνεται θαρραλέως τὰ τῆς οὐτωσὶν ἀγιασθείσης μητρότητος πολλαπλᾶ καὶ σκοτεινὰ καθήκοντα. Τοὐντεῦθεν δὲ ἄρχεται καὶ ἐγκαινιάζεται ἡ χριστιανικὴ οἰκογένεια.

ΔΩΡΑ ΙΣΤΡΙΑΣ.

Ἡ *Εὐρυδίκη*, λάτρις κεκηρυγμένη τῶν Μουσῶν, ἀνασχοληθήσεται μετὰ πολλῆς τῆς εὐχαριστήσεως ἐκμελετῶσα τοὺς βίους καὶ τὰ ἔργα τῶν ἀγλαῶν ἐκείνων τέκνων αὐτῶν ἅτινα, μετ' ἀφοσιώσεως ἐπιδοθέντα ἐν τῇ καλλιεργείᾳ τοῦ πνεύματος, τῆς διανοίας, τοῦ κατόπτρου τούτου τῆς θείας καθομοιώσεως, ἐποδηγέτησαν ὡς ἀστέρες πολύφωτοι, τὴν ἀνθρωκότητα εἰς τὸν ἀληθῆ προορισμὸν αὐτῆς, ἥτις ἐστὶν ἡ πνευματικὴ τελειότης.

Μετὰ μεγάλης δὲ τῆς χαρᾶς καὶ ἐγκαυχήσεως προτιμᾷσι ἀναγράφουσα ἐν τοῖς δέλτοις αὐτῆς τὰ μονοθρέπτα ἐκεῖνα τῶν τέκνων ἄτινα, γυναικείας τυχόντα φύσεως καὶ ὑπὸ πολλῶν κοινωνικῶν δυσχερειῶν ἀντιμαχόμενα, κατώρθωσαν ἵνα ἀνέλθωσιν ἐν ταῖς ὑψηλοτέραις χώραις τοῦ διανοητικοῦ κόσμου, ὑποδείξαντα οὕτως, ὅτι ἐν τῷ κράτει τοῦ *λόγου* ἡ πνευματικὴ ἀνθρωπότης χαίρει ἴσα δικαιώματα ὡς ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος ἀποῤῥέουσα καὶ ἐκπηγάζουσα.

Κατὰ διαφόρους καιροὺς, ἐν παντὶ ἐθνικῷ ὁρίζοντι, ἀνέτειλλον τοιοῦτοι ἀστέρες θηλέων τέκνων σχετικὰς καὶ ἀναλόγως τοῦ διανοητικοῦ μεγαλείου ἑκάστου ἔθνους.

Εἷς τῶν κατὰ τὸν 19 τοῦτον αἰῶνα ἀνατειλάντων καὶ ἤδη μεσουρανούντων εἶναι ὁ γλυκόεις τῆς μουσοτρόφου Δώρας Ἰστριάδος ἀστὴρ, ὁ ἤδη καταγλαΐζων τὸν γυναικεῖον κόσμον.

Δώρα Ἰστριάς! ὄνομα ἡδὺ, πᾶσαν Ἑλληνικὴν καρδίαν συγκινοῦν καὶ τὴν ἐθνικὴν εὐγνωμοσύνην προκαλοῦν, ὄνομα ἐκφραστικώτατον, δυνάμενον ν' ἀναγραφῇ ἐντὸς τῶν θαλάμων πάσης γυναικὸς, νεάνιδος ἢ μητρός.

Ἡ *Εὐρυδίκη*, φόρον εὐγνωμοσύνης τοῦ φύλλου αὐτῆς ἐκπληροῦσα πρὸς τὴν Δώραν Ἰστριάδα, ἥτις σέμνωμα καὶ ἐγκαύχημα τυγχάνει αὐτοῦ, ἀφιερεῖ σελίδας τινὰς, τὰς πρώτας μάλιστα, εἰς τὸν βίον αὐτῆς, καὶ περιχοσμῇ αὐτὴν διά τῆς ἐνδόξου εἰκόνος αὐτῆς. Πέποιθε δ' ὅτι οὕτως εὐχαριστήσει τὰς φίλας ὁμογενεῖς.

Ἡ εἰκὼν τῆς Δώρας Ἰστριάδος ἀνηρτημένη ἐν τῷ ἀναγνωστηρίῳ πάσης Ἑλληνίδος οἰκογενείας ποικιλοτρόπως δύναται νὰ συντελέσῃ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς μορφώσεως καὶ ἀναπτύξεως τῶν θυγατέρων αὐτῶν, ἐχουσῶν οὕτως ἐξαίρετον ὑπόδειγμα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν τῆς ἀρίστης καλλιεργείας τοῦ γυναικείου πνεύματος.

Ἰδοὺσαι ἤδη τὴν Ἰστριάδα εἰκόνα εἴπωμεν καί τινα περὶ αὐτῆς.

Τὸ ὄνομα Δώρα Ἰστριὰς ἢ Δώρα δ' Ἴστρια εἶναι πλαστόν, ἔλαβε δὲ τοῦτο ὅτε ἀνεφάνη τὸ πρῶτον ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ διὰ τῶν συγγραμμάτων της, ἔντεκα πολιτικῶν λόγων. Καλεῖται κυρίως Ἑλένη, εἶναι δὲ θυγάτηρ τοῦ ἐξ Ἠπείρου καταγομένου καὶ εἰς τὰς παριστρίους χώρας ἐκπαιδεύσαντος Μιχαὴλ Γκίκα χρηματίσαντος ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν πολλάκις ἐν Βλαχίᾳ. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Γκίκα πολλοὺς πολλάκις ἄνδρας κυβερνήτας ἀνεδείξατο, φιλέλληνας καὶ φιλοκοσμίους.

Ἐγεννήθη ἐν Βουκουρεστίῳ τὴν 22 Ἰανουαρίου 1829 ἢ κατ' ἄλλους 1828. Τὸ γάλα παιδιόθεν τῆς ὀρθοδοξούσης εὐσεβείας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἀνατροφῆς θηλάσασα, ἡ Ἑλένη ἔσχε τὸ ἀτύχημα ἵνα στερηθῇ τῶν γονέων της λίαν προώρως. Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ παρελήφθη ὑπὸ τοῦ πρὸς πατρὸς θείου αὐτῆς Ἀλεξάνδρου Γκίκα, ἡγεμόνος τότε τῆς Βλαχίας, ἐν τῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ. Ἔσχε δὲ διδάσκαλον τὸν ἐπὶ εὐρείᾳ παιδείᾳ διαπρεπῆ ὁμογενῆ Γρηγόριον Παπαδόπουλον, ὃς οὐ μόνον ἐμυσταγώγησε, ὡς μόνη ὁμολογεῖ, ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖ φιλολογίᾳ τῶν Ἑλλήνων, ἥτις παρήγαγε τὰ πρῶτα καὶ ἀθάνατα ἀριστουργήματα τοῦ ἀνθρωπίνου νοός.

Ἡ προώρως ἐν αὐτῇ ἀναφανεῖσα, λέγει ὁ μνησθεὶς διδάσκαλος αὐτῆς, δαιμονία μεγαλοφυΐα, ἡ ἀγγελικὴ τῆς καρδίας αὐτῆς ἀγαθότης καὶ ἡ ἐπιλάμπουσα χάρις καθίστων αὐτὴν ἀντικείμενον συγγενικῆς λατρείας, ἀγλάϊσμα τῆς αὐλῆς τοῦ ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου· ἐνῷ δὲ ἡ ἀνήκουσα τῷ φίλῳ αὐτῆς γυμναστικὴ ἐναρμονίως διέπλαττε τὸ μετὰ στοργῆς ὑπὸ τῆς φύσεως εὐτυχέστατα δημιουργηθὲν αὐτῆς σῶμα, ὁ νοῦς αὐτῆς οὕτω θαυμασίως ἀνεπτύσσετο ὥστε οἱ διδάσκαλοι αὐτῆς, ἐν δυσχερεῖ θέσει εὑρισκόμενοι, ὤφειλον νὰ μεταχειρισθῶσιν ἕκτακτόν τινα μέθοδον, τῆς μεγαλοφυΐας μὴ ὑποκειμένης εἰς τοὺς συνήθεις κανόνας.

Φερέπονος καὶ ἐμβριθὴς, δεξιῶς διὰ τῶν γραμματικῶν δυσκολιῶν διερχομένη, θαυμασίως κατέῤῥωνεν εἰς τὴν κατάληψιν τῶν συγγραφέων καὶ ποιητῶν.

Ἐνδεκαέτις συνέγραψε γλαφυρώτατον διήγημα. Πᾶσαν γυναικείαν μικρολογίαν ἀποφεύγουσα, κατεγίνετο ἀνενδότως ἐν τῇ ἱστορικῇ ἀκριβείᾳ ἑκάστου ἀντικειμένου. Ἕκτακτον δὲ εὐμάθειαν καὶ περὶ τὰς γλώσσας ἐπιδείκτο ὧν ἐννέα ἐντελῶς ἐξέμαθεν.

Κατὰ τὸ 1849, εἰκοσαέτις, πλήρης χαρίτων καὶ προτερημάτων ἡ νέα Ἑλένη ἐνυμεύθη τὸν πρίγκηπα Ἀλέξανδρον Κολτζώφ-Μασσάλσκην, ὑπασπιστὴν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσσίας καὶ γόνον μιᾶς τῶν ἐπισημοτέρων ρωσσικῶν οἰκογενειῶν· ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ γάμος αὐτῆς ἔμεινε στεῖρος.

Ἐκ Πετρουπόλεως, ἔνθα μετέβη χάριν τοῦ σζύγου της, μὴ δυναμένη ν' ἀνθίξῃ εἰς τὴν αἰωνίαν νύκτα καὶ τὸν τρομερὸν αὐτῆς παγετὸν, ἄλλως δὲ φρονοῦσα περὶ τῶν πολιτευμάτων τῶν ἐθνῶν καὶ ὅλως ἐναντία πολιτικὰ ἔχουσα

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

φρονήματα πρὸς τὰ τῆς αὐλῆς τοῦ Αὐτοκράτορος, ἀνεχώρησε κατὰ τὸ 1855 εἰς Βέλγιον καὶ ἐκεῖθεν ἤρξατο τὰς περιηγήσεις, δημοσιεύουσα ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Δώρα Ἰστριὰς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἰδέας αὐτῆς διὰ τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν περιοδικῶν.

Πολλὰ καὶ ποικίλα συνέγραψε· κυριωδέστερα δὲ καὶ σπουδαιότερα εἰσὶν *ὁ μοναχικὸς βίος ἐν τῇ ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἡ Γερμανικὴ Ἐλβετία*· τὸ ὡραῖον μυθιστόρημα, δημοσιευθὲν διὰ τοῦ ἐξοχωτέρου περιοδικοῦ συγγράμματος τῆς Εὐρώπης τῆς *Ἐπιθεωρήσεως τῶν Δύω Κόσμων*, τὴν *Ἐλεονώρα Ἀλτιγγέν*, τὴν *Ρουμανικὴν Ἐθνικότητα*, τὰς *Ἰονίους νήσους*, τὸν *Ἐξόριστον τοῦ Βιρβεστεῖν*, τοὺς *ἥρωας τῆς Ρουμανίας*, τὴν *Ἐκκλησίαν καὶ τὴν αὐτοκρατορίαν ἐν τῇ Δ' ἑκατονταετηρίδι* καὶ τὸ περισπούδαστον διὰ πᾶσαν Ἑλληνίδα, τὰς *ἐν τῇ Ἀνατολῇ γυναῖκας*, τὰς ὁποίας μετέφρασεν μὲν ἀξιολόγως ἡ Κυρία Αἰμιλία Γ. Σκουζὲ, ἐξέδωκε δ' ἐν δυσὶ τόμοις τῷ 1862 ὁ Κ. Χρ. Δοῦκας.

Τοιαύτη ἐν ὀλίγοις ἡ Δώρα Ἰστριὰς, τῆς ὑψηλῆς διανοίας τῆς ὁποίας ἐμβριθῆ καὶ σπουδαῖα προϊόντα εὐελπιστοῦμεν ὅτι κοσμήσουσιν τὰς στήλας τῆς «Εὐρυδίκης» ἐν τῷ μέλλοντι.

ΥΓΙΕΙΑ.

Καλοῦ γὰρ γήρως δεμέλιον ἐν παισὶν ἡ τῶν σωμάτων εὐεξία.

Πλούταρχος.

Οὐδὲν τῆς ὑγιείας πολυτιμώτερον πάντες ἀνὰ στόμα φέρομεν ὑποδεικνύοντες οὕτως ὅτι μεγάλας προσπαθείας καταβάλλομεν πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς καὶ λίαν προφυλαττόμεθα ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν αὐτήν. Ἐν τοσούτῳ τὰ πράγματα ὅλως τοὐναντίον ἀποδεικνύουσιν. Ὅταν μὲν χαίρωμεν ὑγιείαν, ῥιψοκινδυνεύομεν αὐτὴν μυριάκις, ὅταν δὲ στερώμεθα αὐτῆς, οὐδόλως ἐπωφελούμεθα ἐκ τῆς ἐλλείψεως αὐτῆς. Πάντες πλατωνικὸν τρέφομεν ἔρωτα πρὸς αὐτὴν· πάντες οὐδ' ἕξιν, οὐδ' ἐπιθυμίας, μηδὲ προλήψεις θυσιάζομεν εἰς τὸν βωμὸν αὐτῆς. Ἐκ τούτων δῆλον ὅτι ἡ ὑγιεία εἶναι ἀφηρημένη τις ὠφέλεια, τὴν ὁποίαν δὲν ἐννοοῦμεν ὅταν τὴν ἔχωμεν καὶ ἥτις ἀναφαίνεται τότε μόνον ὅταν, φεύγουσα, παραχωρῇ θέσιν εἰς τὰ πάθη. Πάντες νομίζομεν ὅτι ἡ ὑγιεία εἶναι ἀκένωτος πηγὴ, ἧς τὸ ζωοπάροχον ὕδωρ δυνάμεθα ἀεννάως ν' ἀντλῶμεν· ἐπιμαρτυρόμενοι τὴν ἀνάμνησιν τῶν παρελθουσῶν ἀτιμωρησιῶν, ἀγνοοῦμεν νὰ ἐπωφεληθῶμεν τῆς πείρας τῶν ἄλλων.

Ἐξαιρέσει τῆς ὑγείας, ἅπαντα τὰ λοιπὰ ἀγαθὰ, αἱ δόξαι, αἱ ἡδοναὶ, οἱ τίτλοι, εἰσὶν ὠφέλειαι παροδικαὶ καὶ κατ' οὐδὲν δύνανται νὰ συγκριθῶσι μετὰ τῶν πλουσίων δωρημάτων τῆς ὑγιείας· «Οὐδεὶς πλοῦτος μείζων τῆς ὑγιείας, μηδὲ ἡδονὴ τῆς ἐνδομύχου χαρᾶς» ὡς λέγει που ὁ Ἐκκλησιαστὴς καὶ ἀλλαχοῦ «κάλλιον πένης ὑγιὴς καὶ ἰσχυρὸς, ἢ πλούσιος ἀσθενῶν καὶ ἀδύνατος».

Ἐὰν ἡ ὑγιεία πάντων ἦναι ἀγαθόν τι, ἡ τῶν τέκνων ἐστὶ τὸ ἄκρον ἄωτον τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν· διότι ἐν τῇ ὑγιείᾳ τῶν τέκνων ἔγκειται ὁ θεμέλιος λίθος τῆς οἰκογενειακῆς εὐδαιμονίας καὶ χαρᾶς, ὁ πρώτιστος ὅρος τῆς ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως, τὸ ἐχέγγυον τῆς εὐτυχίας τοῦ μέλλοντος αὐτῶν.

Σκυθρωπὴ εἶναι ἡ οἰκία, ἐν ᾗ εἰσέρχεται συνήθως ἡ ἀσθένεια· ἡ χαρὰ ἀπόλλυται, μελαγχολικὴ δὲ πανταχοῦ ἀτμοσφαῖρα περικυκλόνει τὴν οἰκογένειαν. Λύπαι καὶ δάκρυα ἀντὶ γελώτων, πρόσωπον ὠχρὸν καὶ κατηφὲς ἀντὶ μειδιαμάτων φαιδρῶν, σιγὴ νεκρικὴ ἀντὶ χαριέντων ἀντηχήσεων φιάλαις ἰατρικῶν ἀντὶ παιγνιδίων, κλίνη περιορισμένη ἀντὶ ἐξοχῆς χλοερᾶς καὶ δροσώδους. Ὁποία μήτηρ ἀγνοεῖ τὴν θλιβερὰν ταύτην εἰκόνα καὶ δὲν ἐποτίσθη ὑπὸ τῶν πικριῶν φρικαλέων ἡμερῶν καὶ τὸ λυπηρότερον ὑπὸ δακρύων θλιβερῶν ἀνεπανορθώτου δυστυχήματος!

Τὸ τέκνον εἶναι ἡ δρόσος καὶ ὁ ἥλιος τῆς οἰκιακῆς εὐδαιμονίας, δρόσος ποτίζουσα καὶ ζωογονοῦσα τὴν μητρικὴν καρδίαν καὶ ἥλιος θερμαίνων καὶ φωταγωγῶν αὐτήν· ἡ δὲ ὑγιεία αὐτοῦ εἶναι ἡ πλάστιγξ, ἐν ᾗ ῥυθμίζονται ἐν τῇ οἰκίᾳ αἱ λύπαι, ἡ ταραχὴ, ἡ εὐχαρίστησις καὶ ἡσυχία. Ἔχει καλῶς, τὰ πάντα ἐν τάξει. Ἔχει κακῶς, τὰ πάντα μετ' αὐτοῦ ἐν μεγίστῃ ἀταξίᾳ καὶ χαλαρώσει. Ἡ φαιδρότης τῆς οἰκογενείας παρὰ τῆς παιδικῆς κλίνης δέχεται καθ' ἑκάστην τὰς ἡμερησίας αὐτῆς διατάξεις. Μητέρες! αἱ θλίψεις καὶ λύπαι ἡμῶν κάλλιον παντὸς ἄλλου παρ' ἡμῖν δημηγοροῦσιν. Μικρὰν ἐπίδοσιν προσοχῆς καὶ ἕξομεν τὴν σπουδαίαν ἐκείνην ὑγιείαν τῶν τέκνων ἡμῶν, τὴν συμφέρουσαν εἰς τὴν εὐτυχίαν ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν.

Ἡ ὑγιεία εἴπομεν εἶναι ἡ βάσις τῆς ἀνατροφῆς ἤτοι τῆς μαθητείας τῆς θελήσεως, τῆς καρδίας, καὶ τοῦ πνεύματος.

Δύναταί τις μὲν βιαίως νὰ ἐμβάλλῃ ἐν τῷ ἐμπαθεῖ σώματι τὰς ἀρετὰς τῆς ἀρρενωπῆς καρδίας, ἀλλὰ ποσάκις ἡ ἀνατροφὴ δὲν θέλει συγκρουσθῇ ὑπὸ τῆς κακῆς αὐτοῦ ὑγιείας. Τῆς ὑγιείας πασχούσης οὐδεὶς κανὼν εἶναι ἐφαρμόσιμος. Τάξις μὲν σήμερον, αὔριον ὅμως κινδυνώδης παραχώρησις, ἐπιθυμίαι ἀπαράδεκτοι, ἀπαιτήσεις ἀδυναμίας καὶ ἐμπαθείας, ἀπέναντι τῶν ὁποίων τὰ πάντα συντρίβονται, ἰδιοτροπίαι ἀτελεύτητοι, ἀντιστάσεις ἐπίμονοι, ἀναστατώσεις ἀτιμώρητοι καὶ τέλος φόβος μὴ πάθῃ ἀκροσφαλῶς τὸ τέκνον καὶ τὸ χείριστον ἀπωλεσθῇ.

Παρὰ τοῖς φιλασθένοις τέκνοις οὐδεμία καλλιέργεια τῆς καρδίας, τοῦ πνεύματος, οὐδαμῶς ἐκπαίδευσις δύναται νὰ ἐνεργηθῇ δεόντως καὶ τελεσφόρως. Τὰ καθήκοντα παραμελοῦνται ἢ κακῶς ἐκπληροῦνται, ἡ μικροτέρα ἐργασία ὠχριᾷ τὸ πρόσωπον καὶ ἀπαυδᾷ τοὺς ὀφθαλμούς· μικρὸς πυρετὸς, ὠχρότης ἀσυνήθης, ἐλαφρὸς βὴξ, ἐπαναφέρουσι τὴν ἀταξίαν καὶ ἀπομακρύνουσι τὴν πρόοδον. Τὸ τέκνον, συνωκειούμενον μετὰ τῶν συνεχῶν τούτων διακοπῶν καὶ εὐχαριστούμενον οὕτω, καθίσταται ἀμελὲς καὶ ἀδιάφορον· οἱ μῆνες παρέρχονται, τὰ ἔτη διέρχονται, ἡ ἐφηβικότης ἐπέρχεται, κληρονομοῦσα τὴν ὀπισθοδρόμησιν τῆς ἐργασίας. Τοὐντεῦθεν τὰ ὀκνηρὰ πνεύματα καὶ αἱ λοιπαὶ ἠθικαὶ καὶ ὑλικαὶ συνέπειαι. Νόμος, παντὶ ἐπιβαλλόμενος ἰσχυρῶς ἐπ' αὐτῆς τῆς φύσεως, συνδέει τὴν εὐδαιμονίαν μετὰ τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἐργασίας. Οὐδόλως δ' ἄπειρον νὰ βλέπῃ τις τότε τὰ φιλάσθενα τέκνα, τὰ ἔχοντα μικροτέραν τῶν ἄλλων ἠθικὴν ἐνέργειαν καὶ διανοητικὴν μόρφωσιν νὰ καταβιβρώσκνονται ὑπὸ τῆς λύπης καὶ τῆς ἀδημονίας διὰ τὴν ἀνεπάρκειαν καὶ τὸ ἀνωφελὲς αὐτῶν ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ νόμου τούτου.

Τὰ πρῶτα ἔτη εἰσὶ τὰ ἀποφασίσοντα περὶ τῆς μελλούσης ὑγιείας. *Τὸ τέκνον* κατά τινα Ἄγγλον ποιητὴν, *εἶναι ὁ πατὴρ τοῦ ἀνθρώπου.* ὑπὸ τὸ παράδοξον τοῦ γνωμικοῦ τούτου ὑποκρίπτεται ἀλήθεια μεγίστη καὶ ἰσχυρά· ὁ ἄνθρωπος κληρονομεῖ πραγματικῶς τὰ πάντα παρὰ τοῦ τέκνου. αἱ δὲ μητέρες μεγάλως ἐπιρρεάζουσιν ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ κληροδοτήματος τούτου.

Τὸ αἷμα, τὸ γάλα, αἱ ἐπιμέλειαι, ἡ καρδία, ἡ μητρότης ἅπασα ἔγκειται ἐν ταῖς τέταρσι ταύταις λέξεσι. Τίς ἀποστολὴ θειοτέρα, ἐξοχωτέρα καὶ πληρεστέρα ταύτης;

Μάλιστα. Τοιαύτη ἡ ἀποστολὴ τῶν μητέρων ἐν τῷ μεγάλῳ τούτῳ ἔργῳ, ὅπερ προώρισται νὰ χορηγήσῃ ἔν τε τῇ μελλούσῃ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ πατρίδι μέλη ὑγιᾶ τὸ σῶμα, εὐθέα τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν.

Αἱ ἐκπληροῦσαι ἐπιμελῶς τὴν ἀποστολὴν ταύτην *τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξαντο.*

ΟΙΚΙΑΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ.

Εὐπαίδευτος ὁμογενὴς Ἰατρὸς, ἄριστος ἡμῶν φίλος, ἐπιθυμῶν ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν διάδοσιν διαφόρων γνώσεων ὑγιεινῆς ἐν ταῖς οἰκογενείαις, ἥτις ἐστὶ μία τῶν κυρίων προθέσεων τῆς «Εὐρυδίκης», εὐμενῶς ἀνεδέξατο τὴν τοιαύτην συνεργασίαν αὐτῆς.

Ἡ ὑγιεινὴ καί τινες Ἰατρικαὶ γνώσεις εἰσὶ λίαν ἀναγκαῖαι καὶ λυσιτελεῖς εἰς πᾶσαν γυναῖκα, διότι ἡ γυνὴ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ εἶναι ἡ κλειδοῦχος τῆς οἰκογενειακῆς εὐεξίας, ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ κατὰ τῶν ἐπερχομένων ἀσθενειῶν καὶ ἡ βοηθὸς τοῦ Ἰατροῦ.

Ἡ τοῦ Ἐλλογίμου ὅθεν φίλου ἡμῶν συνεργασία αὕτη εἶναι τοσοῦτον πολύτιμος ὅσον καὶ τιμητικὴ διὰ τὴν «Εὐρυδίκην».

Εὐχαριστοῦσαι ὅθεν αὐτὸν ἐγκαρδίως, δι' ἣν πρόθυμον ἀπεδείξατο ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τῆς «Εὐρυδίκης» διάθεσιν, ἥτις καὶ ὑπ' ἄλλων συναδέλφων αὐτοῦ, πεπείσμεθα, ἐπιδειχθήσεται, ἀσμένως ἀρχόμεθα τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἄρθρων αὐτοῦ.

ΓΑΛΑ.

Ἡ πρώτη ἡμῶν τροφὴ, τὸ λευκοματῶδες τοῦτο καὶ ἰδιοφυὲς ὑγρὸν, ἐκκρίνεται ἀμέσως μετὰ τὸν τοκετόν· ἔχει δὲ γεῦσιν γλυκεῖαν, πλὴν διάφορον κατὰ τὰ λοιπὰ ζῶα.

Κατὰ τὰς ἐξετάσεις τῶν χημικῶν τὸ γάλα πλησιάζει τὰς φυτικὰς οὐσίας, περιέχον ἱκανὸν ὕδωρ (86—87 0]0), λεύκωμα, τυρώδη ὕλην καὶ βούτυρον, συγκείμενον ἐξ ἐλαίου καὶ στοιχείου τινὸς ἰδιαιτέρου, *Βουτυρίνης* καλουμένου, σάκχαρον πρὸς τούτοις γαλακτικὸν, ὅ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

περ· εἶναι τὸ κυριώτερον συστατικὸν τοῦ ὀρροῦ, καί τινα ἅλατα.

Τὸ γάλα, ἀφιέμενον ἀκίνητον ἐν τῇ συνήθει θερμοκρασίᾳ, εἰς τρία χωρίζεται μέρη, ὧν τὸ μὲν ἀνώτερον εἶναι λευκὸν, μαλθακὸν καὶ λιπαρὸν, καλούμενον *Ἀφρόγαλα* καὶ γινόμενον ἐκ τῆς ἀναμίξεως βουτυρώδους ὕλης μετ' ὀλίγης τυρώδους καὶ ὀρροῦ· τὸ δὲ δεύτερον λευκὸν ὡσαύτως, ἀλλὰ μὴ λιπαρὸν, γινόμενον ἐκ τυρώδους ὕλης καὶ καλούμενον *τυρὸς*, τὸ δὲ τρίτον ἔστιν ὑγρὸν διαφανὲς, πρασινωπὸν, γλυκὸ καὶ ὑπόξυνον καὶ καλεῖται *Ὀρρὸς Γάλακτος*, περιέχων ὕδωρ, γαλακτικὸν σάκχαρον καὶ ὀλίγην τυρώδη ὕλην.

Ἡ χημικὴ σύνθεσις τοῦ γάλακτος εἰς διαφόρους ὑπόκειται μεταβολὰς, οὐ μόνον ἕνεκα τῆς ἡλικίας καὶ ὑγιείας ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς κατασκευῆς αὐτῆς τοῦ σώματος, τοῦ ποσοῦ καὶ ποιοῦ τῆς τροφῆς, τῆς περιποιήσεως καὶ τῆς συχνωτέρας ἢ μὴ τῶν ζώων ἀμέλξεως.

Τὸ θρεπτικὸν τοῦτο ὑγρὸν ἐπαρκεῖ πρὸς θρέψιν τῶν νεογνῶν, παρά τισι δ' ἐνήλιξι γίνεται ἐνίοτε ἐπιβλαβὲς, ἐπειδὴ ἀπαντᾷ πολλὰ ὀξέα ἐν τῷ πεπτικῷ σωλῆνι καὶ ἰδίως παρ' ἀνδράσιν, οἵτινες δυσκόλως ἢ οὐδόλως ἀνέχονται αὐτοῦ. Ὡς οὐσία δὲ θρεπτικὴ καὶ μαλακτικὴ, προσφέρεται ὡς ὠφέλιμος τοῖς φθισικοῖς καὶ τοῖς πάσχουσιν ὑπὸ κυνάγχης, φλογώσεων τοῦ δέρματος καὶ αἱμορροΐδων.

Τὸ γυναικεῖον γάλα σχετικῶς πρὸς τὰ λοιπὰ ἐξεταζόμενον, περιέχει περισσότερον βούτυρον, καὶ ὀλιγώτερα στερεὰ μόρια· εἶναι δὲ ἧττον θρεπτικὸν, ἀλλὰ λίαν εὔπεπτον.

Τὸ ὄνειον γάλα ὁμοιάζει σχεδὸν τῷ γυναικείῳ περιέχει ὅμως ὀλιγωτέραν ποσότητα βουτύρου. Τὸ ἵππειον εἶναι ὑποδεέστερον τοῦ ὀνείου, ὡς περιέχον πλειότερον σάκχαρον, ὀλιγώτερον βούτυρον καὶ τυρώδη ὕλην. Τὸ τῆς αἰγὸς περιέχει ἔτι πλειότερον σάκχαρον· τὸ δὲ βόειον περιέχει πολὺ μὲν βούτυρον καὶ τυρώδη ὕλην, ὀλιγώτερον δὲ σάκχαρον. Τὸ προβάτειον ὑπερβαίνει τὰ λοιπὰ κατὰ τὸ πάχος, ὡς περιέχον μεγάλην ποσότητα βουτύρου καὶ τυρώδους ὕλης.

Τὸ ἐκκρινόμενον κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας μετὰ τὸν τοκετὸν γάλα εἶναι λίαν λεπτὸν καὶ ὀλιγώτερον θρεπτικὸν· εἶτα ὅμως οὐ μόνον παχύτερον ἀλλὰ καὶ θρεπτικώτερον γίνεται. καὶ μάλιστα ὡς ἐκ τῆς ἀφθόνου καὶ ἐν δέοντι χρόνῳ λαμβανομένης τροφῆς, οἷον τοῦ κρέατος καὶ τινων φυτικῶν οὐσιῶν, ὑπὸ εὐρώστων, καλῶς ἐχουσῶν καὶ μακρὰν ὅλως ψυχικῶν παθῶν εὑρισκομένων γυναικῶν.

Τὸ γάλα ἐν γένει τῶν μαστοφόρων ζώων, θερμὸν πινόμενον, καθ' ὃν καιρὸν ἀμέλγεται, παρέχει μείζονα τὴν ὠφέλειαν ἕνεκα τοῦ ἐν αὐτῷ ἐμπεριεχομένου πτητικοῦ στοιχείου.

Τὸ πολύτιμον τοῦτο ὑγρὸν, ὅπερ ἀφθόνως ἐπεδαψίλευσεν ὁ μέγας Ἀριστοτέχνης εἰς τὰ γυναικεῖα στήθη, προωρίσας αὐτὸ ὡς τὴν πρώτην τροφὴν ἡμῶν κατὰ τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν, δέον αἱ ὑγιεῖς μητέρες ὅπως προσφέρωσιν εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν μετὰ χαρᾶς καὶ ἐγκαυχήσεως. οὕτω δὲ ἀπαλλασσόμεναι τῶν τροφῶν οὐ μόνον ἀναπτύσσουσιν φυσικώτερον αὐτὰ ἀλλ' ἔχουσι καὶ τὴν Ἱερὰν ἐκείνην θυμηδίαν τῆς μητρικῆς στοργῆς ὅτι μεταδίδουσιν αὐταὶ αὗται τὸ ἑαυτῶν οὕτως εἰπεῖν, αἷμα καὶ τὰ αὐτὰ τῆς ψυχῆς τῶν αἰσθήματα εἰς τὰ θεοδώρητα καὶ προσφιλῆ αὐτῶν τέκνα.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ *ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ*.

Φίλη ἀγαθή!

Οὐδεμία Ἑλληνίδος καρδία, πιστεύω, ὑπάρχει ἥτις νὰ μὴν ἠσθάνθη παλμοὺς χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἀκούσασα ὅτι ἐν τῇ πόλει τοῦ Κωνσταντίνου πρόκειται νὰ ἐκδοθῇ ἡ *Εὐρυδίκη* σύγγραμμα γυναικεῖον, παρὰ γυναικῶν συντασσόμενον καὶ τὰς γυναῖκας ἀφορῶν καὶ νὰ μὴν ηὐχήθη εἰλικρινῶς ὑπὲρ τῆς παγιώσεως καὶ προαγωγῆς αὐτῆς χάριν τῆς διανοητικῆς ἀναγεννήσεως τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὁμοφύλων.

Ὡραῖα ἡ ἰδέα καὶ ὑψηλὸς ὁ σκοπὸς τῆς *Εὐρυδίκης*, ὑπὲρ ἧς πᾶσαι αἱ ἀδελφαὶ ἡμῶν, δὲν ἀμφιβάλλω, θέλουσι παρέξει τήν τε ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ὑποστήριξιν αὐτῶν.

Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ἀφοσιοῦμαι ὅλως ψυχῇ καὶ καρδίᾳ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς *Εὐρυδίκης*, χορηγοῦσα αὐτῇ ὅ, τι αἱ μικραὶ διανοητικαί μου δυνάμεις δύνανται νὰ παραγάγωσι χρήσιμον καὶ εὐχομένη ὑπὲρ αὐτῆς τὰ βέλτιστα πάντοτε.

Ἐὰν ἡ φίλη *Εὐρυδίκη* ἐγκρίνῃ ὑποδεχθήτω ἐν τοῖς στέρνοις αὐτῆς τὰς ἑπομένας ὀλίγας γραμμὰς αἵτινες εὐχαριστήσουσι, νομίζω, τὰς ἀναγνωστρίας αὐτῆς ὡς περίεργα τινα περιέχουσαι.

Σεπτέμβριος ἦν ὅτε ἐκ τῆς νήσου Κῶ, τῆς πατρίδος τοῦ Ἱπποκράτους, ἐπιβάντες μικροῦ πλοιαρίου ἀπεπλεύσαμεν διευθυνόμενοι εἰς Ῥόδον. Μόλις ὀλίγας διαστάσεις ἐποντοπορήσαμεν

καὶ ἰδοὺ αἴφνης ἐκ τῆς ἀπέναντι ἐπὶ τῆς Ἀσίας Ἁλικαρνασσοῦ σφοδρὸς ἄνεμος πνεύσας παρώθησεν ἡμᾶς παρὰ τὰς νήσους Νίσυρον καὶ Τῆλον· ἐνταῦθα ἐλλιμενίσθημεν. Ἐξήλθομεν καὶ διευθύνθημεν εἰς τὴν οἰκίαν φίλου τινος τοῦ πλοιάρχου ἡμῶν, παρὰ τῷ ὁποίῳ, ἕνεκα τῆς κακοκαιρίας ἠναγκάσθημεν νὰ ξενισθῶμεν ἐπὶ δεκαημερίᾳ σχεδόν.

Ὁ κατ' ἐκείνας εὐτυχῶς τὰς ἡμέρας προκείμενος ἀρραβὼν τῆς πρωτοτόκου θυγατρὸς τοῦ ξενίζοντος ἡμᾶς, τῆς ἀφελοῦς Μαρίας, ἐγένετο μοι κατάλληλος ἀφορμὴ ἵνα λάβω γνῶσιν τινα τῶν προικοδοτήσεων παρὰ τοῖς Τηλίοις.

Ἡ νῆσος Τῆλος, Ἀρέθουσα τὸ πάλαι καλουμένη, κεῖται ἐν τῷ Καρπαθίῳ καλουμένῳ Πελάγει μεταξὺ τῆς Κῶ, τῆς Νισήρου, τῆς Ἀστυπαλαίας καὶ τῶν Ἀσιατικῶν παραλίων. ἔχει περιφέρειαν 35 μιλίων. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἐφημίζετο διὰ τὸ λαμπρὸν μῦρον ὅπερ ἐν αὐτῇ ἐξήγετο. Κάτοικοι αὐτῆς ἀριθμοῦνται περὶ τὰς 250 μόλις οἰκογενείας. ἐπ' αὐτῆς σώζονται φρουρίδια τινα κατερειπωμένα σχεδὸν, ὑπὸ τῶν ἱπποτῶν τῆς Ῥόδου ὠκοδομηθέντα. Ἔχει δύω μόνον χωρία· τέσσαρας ἐκκλησίας καί τινα οἰκογενειακὰ ἐξωκκλήσια. οὐδὲν Σχολεῖον Δημόσιον. Τὰ πρῶτα γράμματα διδάσκονται παρὰ τῶν ἱερέων. Ἐπὶ λόφου τινος ὑψηλοῦ κεῖται τὸ ὡραῖον καὶ προσοδοφόρον Μοναστήριον «ὁ Ἅγιος Παντελεήμων», οὗτινος αἱ πλεῖσται γαῖαι τῆς νήσου ταύτης εἰσὶ κτήματα.

Ἡ περιουσία οἰκογενείας τινος, πανταχοῦ καὶ πάντοτε, ἀπαρτιζομένη ἔκ τε τῆς προικὸς, τῆς συζύγου καὶ τῆς τοῦ πατρὸς, εἶναι κτῆμα, μετὰ τὴν γέννησιν, τοῦ τέκνου αὐτῶν. ἐν περιπτώσει ἀτεκνίας ἡ περιουσία ἀποσυντίθεται καὶ μεταβιβάζεται εἰς τὰ ἐξ ὧν προῆλθε συγγενικὰ μέρη. Τοιοῦτος εἶναι σχεδὸν ὁ γενικὸς νόμος τῶν περιουσιῶν. ἐν Τήλῳ ὅμως ὑπάρχει ἐξαίρεσις, καὶ ἐξαίρεσις ἀλλόκοτος.

Ἡ περιουσία ἐνταῦθα οἰκογενείας τινος ἀπαρτίζεται ἐκ τῆς προικὸς τῆς γυναικὸς καὶ τῆς κληρονομίας τοῦ ἀνδρός.

Τῆς περιουσίας ταύτης κληρονόμοι εἰσὶ δύω ὁ πρωτότοκος υἱὸς καὶ ἡ πρώτη τῶν θυγατέρων, καὶ ὁ μὲν υἱὸς οὗτος, ὀφείλων νὰ φέρῃ πάντοτε τὸ ὄνομα τοῦ πάππου αὐτοῦ πρὸς πατρὸς, κληρονομεῖ τὴν πατρικὴν κληρονομίαν. ἡ ἐ πρώτη τῶν θυγατέρων, ὀφείλουσα νὰ ᾖ καὶ αὐτὴ ὁμώνυμος τῆς πρὸς μητρὸς μάμμης, κληρονομεῖ τὴν μητρικὴν προικώαν περιουσίαν.

Ἐκ τούτου δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ πρωτοτόκου καὶ τῆς πρωτοτόκου οὐδὲν τέκνον χαίρει δικαιώματα κληρονομικά. ἐν περιπτώσει ὅμως καθ' ἣν ὁ πρωτότοκος ἢ ἡ πρώτη τῶν θυγατέρων γίνῃ ἀναδεκτὸς συγγενοῦς τινος ἀκλήρου καὶ λάβῃ τὸ ὄνομα τινὸς τῶν ἀνιόντων συγγενῶν τοῦ ἀναδόχου, τότε τὰ κληρονομικὰ αὐτοῦ δικαιώματα μεταβιβάζονται εἰς τὸν ἢ τὴν δευτερότοκον, ὁμωνύμως τῶν ἀνιόντων αὐτοῦ συγγενῶν κατ' ἀνάγκην ὀνομαζόμενων.

Οὕτως αἱ πρῶται μόνον κόραι ὑπανδρεύονται μετὰ πρωτοτόκων υἱῶν, καθότι μόνον αὗται ἔχουσι καὶ δύνανται νὰ ἔχωσιν ἰδίαν περιουσίαν ἐν περιπτώσει γάμου.

Τὸ προικοσύμφωνον τῆς μητρὸς χρησιμεύει ὡς βάσις τοῦ τοιούτου τῆς μελλονύμφου θυγατρός· μία καὶ μόνη ἔλλειψις ἔστω καὶ μικρὰ ἐκ τῆς μητρικῆς περιουσίας δύναται νὰ ῥιψοκινδυνεύσῃ πᾶσαν πρότασιν γάμου. Διὰ τοῦτο καὶ νόμος ὑπάρχει, δι' οὗ δὲν δύναται νὰ ἀποξενωθῇ μέρος τι τῆς προικώας περιουσίας.

Ἡ μήτηρ, ἡ μὴ εὐτυχήσασα ν' ἀποκτήσῃ θήλυ τέκνον γίνεται ἀνάδοχος μιᾶς τῶν θυγατέρων τῶν συγγενῶν αὐτῆς, δίδουσα αὐτῇ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ δυναμένη οὕτω νὰ διαθέσῃ τὴν προικώαν αὐτῆς περιουσίαν νομίμως ὑπὲρ τῆς ἀναδεκτῆς αὐτῆς. Ταὐτὸ τοῦτο δύναται νὰ πράξῃ καὶ ὁ πατὴρ νομίμως.

Τούτων οὕτως ἐχόντων εὐτυχὴς λογίζεται ἡ οἰκογένεια πρὶν εἰσέτι ἀποκαταστήσῃ τὴν πρώτην θυγατέρα αὐτῆς καθότι ἀκολούθως ἐλλατουμένων τῶν πόρων ἐπέρχεται χαλάρωσις ἐν τῇ οἰκιακῇ ἐξοικονομήσει.

Τὰ ἔθιμα ταῦτα, αἰτία γινόμενα τῆς ταλαιπωρίας τοσούτων τέκνων, ἀναγκαζομένων νὰ ἐκπατρισθῶσιν ἢ τὸ μοναχικὸν σχῆμα προσδεχθῶσιν, ὀπισθοδρομοῦσι τὴν κοινωνικὴν κατάστασιν τῆς Τήλου, τῆς ὁποίας ὁ πληθυσμὸς οὐδέποτε αὐξάνει ἀλλὰ μᾶλλον μειοῦται.

Πόθεν ἔχουσι τὴν ἀρχὴν τὰ ἔθιμα ταῦτα, τὰ ἔκρυθμα καὶ ἀλλόκοτα; Ἀπαντήτωσαν οἱ περὶ τὴν νομικὴν καὶ τὴν ἱστορίαν ἀσχολούμενοι.

Καθὰ λέγουσιν, ὄζουσιν Ἀγγλισμοῦ ἢ μᾶλλον Λορδισμοῦ. Ἀλλὰ ἡ Τῆλος ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ περὶ αὐτὴν νῆσοι καθὰ διδάσκει ἡμῖν ἡ ἱστορία ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν καὶ τῶν Σταυροφόρων κατεκτήθησαν μόνον, οὐδέποτε δὲ Ἄγγλους εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἴδωσιν ἐν αὐταῖς.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ἐλπίζω προσεχῶς φυλλολογοῦσα τὸ σημειωματάριον μου νὰ ἐπανέλθω ἐπὶ τῶν ἐθίμων τούτων λεπτομερέστερον.

Ὑγίαινε.

Ἐν Ῥόδῳ, 12 Νοεμβρίου.

ΚΛΕΟΒΟΥΛΙΝΗ.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

—o—

Ο ΜΥΡΜΗΞ.

Μυρμηκάκι, μυρμηκάκι, σὲ θαυμάζω, σὲ τιμῶ!
Γιατὶ πάντα κοπιάζεις, καὶ δὲν μένεις νηστικό·
σιταράκι, κριθαράκι
κι' ὅ,τι εὕρης φαγητὸ
Συναθροίζεις 'σ τὴν φωλιά σου, κι' ὅ,τι εὕρης
]'πωρικό.

Κι' ὅταν ἔλθῃ ὁ χειμῶνας, καὶ χιονίζει καὶ βροντᾷ,
Κάθησ' ἥσυχο, καὶ τρώγεις ἀπ' αὐτὰ τὰ φαγητά.
Καὶ δὲν τρέχεις νὰ γυρεύῃς τί νὰ φάγῃς 'στὴν
]βροχὴ,
Κι' ὁ καιρὸς ὅταν ἀνοίξῃ 'βγαίνεις εἰς τὴν ἐξοχή

Καὶ ἐγὼ νὰ σ' ὁμοιάζω 'στὴν ζωὴν θὰ προσπαθῶ,
Νὰ γενῶ καλὸν παιδίον, προκομμένο κι' ἀγαθό.
Ν' ἀγαπῶ νὰ κοπιάζω
νὰ μανθάνω τὰ καλὰ
Ὅσα ὅλοι μὲ διδάσκουν μὲ ἀγάπην τρυφερά!
Ἰλὰ νὰ γείνω εἰς τὸν κόσμον χρήσιμος καὶ εὐτυχὴς
Καὶ νὰ βοηθῶ τοὺς ἄλλους ὅταν ἦναι δυστυχεῖς!

Σ. ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Η ΧΕΛΙΔΩΝ.

Ἔφυγες καὶ πάλιν ἦλθες
Εἰς τὴν πρώτην σου φωλιὰ,
Χελιδόνι, ἔλα μέσα
Ἐ' τὴν μικρά μου ἀγκαλιά

Μὴ φοβῆσαι, κ' ἐγὼ εἶμαι,
Σὰν ἐσὲ πλάσμα μικρὸν
Τοῦ θεοῦ, καὶ γιαυτὸ εἶμαι
Εὔσπλαχνον καὶ ἀγαθόν.

Τὴν οὐράν σου ἂν τραβήξω,
ἂν σοῦ βλάψω τὰ πτερὰ
Θὰ φανῶ ὅτι δὲν ἔχω
Τὴν καρδιά μου τρυφερά!

Κι' ὁ Θεὸς καὶ οἱ Γονεῖς μου
Τότε δὲν θὰ μ' ἀγαποῦν!
Καὶ σκληρὸ κακὸ παιδίον
ὅλοι τότε θὰ μὲ 'ποῦν!

Σ. ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΠΥΡΓΙΤΟΜΑΧΙΑ.

Χαραυγὴ Μαΐου ἦτο·
Δυὼ πυργίτας μαχομένους
Διὰ σίτου κόκκον εἶδα
Μὲ τὰ ῥάμφη τυπτομένους

Νεοσσὸς ἐφάνη τρίτος,
Ἔχων πτέρυγας ὁ τάλας
Ἀραιὰς, μόλις ἐπέτα
Τὰς ἐκτάσεις τὰς μεγάλας.

Οὗτος ἥρπασε τὸν κόκκον,
Τὸν κατέπιε καὶ φεύγει.
Τότ' ὁ εἷς τῶν μαχομένων
Πρὸς τὸν ἄλλον ταῦτα λέγει.

Τὴν ἐπάθαμεν, ὦ φίλε!
Διὰ κόκκον σίτου μόνον
Διεῤῥήξαμεν φιλίαν
Ἀδελφοὶ πρὸ τόσων χρόνων!

Κ' ἐπληγώσαμεν τὰ μέλη,
Ἐνῷ ἕτερος ἐῤῥίφθη
Εἰς τῆς ἔριδος τὴν ὥραν
Καὶ ἐκεῖνος ὠφελήθη!

Μῦθος εἶναι, ἀλλὰ μάθε
Ὅτ' ἡ ἔρις καταστρέφει
Τά τε ἄτομα καὶ ἔθνη
Καὶ δυνάστας νέους τρέφει.

Π. Κ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

—o—

Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν περὶ τὴν 8ην καὶ ἡμίσειαν ὥραν τῆς νυκτὸς, παρούσης ἐκλεκτῆς ὁμηγύρεως, ἀνεγνώσθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ὑπὸ τοῦ Κ. Γ. Βαφειάδου τὸ πρῶτον μέρος τῆς ὑπὸ τῆς περιφανοῦς Δώρας Ἰστριάδος, μέλους τοῦ Συλλόγου, ἀποσταλείσης πραγματείας *Ἐποποιΐαι τῆς Ἰνδικῆς ἡ Ραμαϋάνα.*

Ἡ πραγματεία αὕτη τῆς Κ. Δώρας Ἰστριάδος εἰσὶν ἐμβριθεῖς μελέται ἐπὶ τῆς ποιήσεως τῶν Ἀρύων φυλῶν, ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς *Ραμαϋάνας*, ἐποποιΐας Ἰνδικῆς, ἣν ἐκ τῆς Σανσκριτικῆς ἐπιτυχῶς μετέφρασεν ὁ διάσημος Πεδεμόντιος Ἰνδολόγος Γόσιος, μαθητὴς τοῦ ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΗ'. ἱδρυθέντος ἐν Γαλλίᾳ Κολεγίου τῶν Σανσκριτικῶν σπουδῶν. Ἡ Κ. Δώρα προοιμιαζομένη, πολλὰ εἶπε περὶ τοῦ Κολεγίου τούτου καὶ τῶν μαθητῶν, οὓς παρήγαγε, μάλιστα δὲ περὶ τοῦ τῆς *Ραμαϋάνας* μεταφραστοῦ. Ἡ *Ραμαϋάνα*, γεγραμμένη εἰς γλῶσσαν ἐπαγωγὸν καὶ νευρώδη, ἀντιπαρατίθεται πρὸς τὴν Αἰνειάδα τοῦ Βιργιλίου καὶ τὴν Ἰλιάδα τοῦ Ὁμήρου. Ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν, ἐν τῇ *Ραμαϋάνᾳ*, ἐκτὸς τῶν ἄλλων διαφορῶν, δεσπόζει τὸ πνεῦμα τῆς θεοκρατίας, ἐκεῖ δὲ, ἐν τῇ Ὁμηρικῇ ποιήσει ἐλευθέρα πανταχόσε διίπταται τοῦ ἕλληνος Ἀοιδοῦ ἡ μεγαλόνοια καὶ φαντασία.

Τοιαύτη, καθόσον ἠδυνήθημεν ἐκ τοῦ παραχρῆμα ν' ἀντιληφθῶμεν, ἀναγινωσκομένου τοῦ πρώτου μέρους, ἡ ὑπόθεσις τῆς πραγματείας ταύτης, ἣν, γαλλιστὶ γεγραμμένην, εἰς ὕφος γλαφυρὸν μετεγλώττισεν ὁ Κ. Γ. Βαφειάδης.

Τὸ τέλος τοῦ σοβαροῦ τούτου ἀναγνώσματος διεδέξαντο ῥαγδαῖαι καὶ ζωηραὶ χειροκροτήσεις. Ἀλλὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην εὔσημον ἀνέγραψαν τὰ χρονικὰ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου οὐ μόνον διὰ τὴν ἀναγνωσθεῖσαν πραγματείαν τῆς Κ. Ἰστριάδος, ἀλλὰ καὶ διότι κατὰ ταύτην περιφανῆ ἐποιήσατο ὁ Σύλλογος ἀναγόρευσιν ὡς ἐπιτίμου αὐτοῦ μέλους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ ς' ἕνεκα τῶν ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ ἔθνους ἀγώνων καὶ τῆς ὑπὲρ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς παιδείας διηνεκοῦς μερίμνης καὶ προστασίας αὐτοῦ.

∴

Ὡς παράρτημα τῆς *Εὐρυδίκης* προετιμήσαμεν τὰς περὶ τῆς στοιχειώδους ἀνατροφῆς τῶν κορασίων *Πρώτας παραινέσεις πρὸς τὰς Μητέρας* τοῦ Κ. Α. Θερὺ, ὅστις δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ λίαν φιλόφρονος εὐηρεστήθη ἵνα χορηγήσῃ ἡμῖν τὴν ἄδειαν τῆς μεταφράσεως καὶ ἐκδόσεως αὐτῶν.

Ἐὰν ὑπάρχῃ σύγγραμμα τοιαύτης ὕλης, ὅπερ δύναται νὰ λογισθῇ τέλειον, εἶναι αἱ *παραινέσεις* τοῦ Κ. Θερὺ, ἐκ τριῶν τόμων ἀπαρτιζόμενον, ἐξ ὧν ἕκαστος ἀποτελεῖ αὐτοτελές τι καὶ ἴδιον.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο, ἐσχάτως ἀναθεωρηθὲν καὶ ἐκδοθὲν μετὰ ποικίλων προσθηκῶν καὶ τροποποιήσεων οὐσιωδῶν, καταντήσας δὲ διάφορον τῆς πρώτης ἐκδόσεως αὐτῶν, λίαν δικαίως ἐκλήθη ὑφ' ἅπαντος τοῦ δημοσιογραφικοῦ τύπου *Θησαυρὸς τῶν Μητέρων.*

Ὁ Κ. Θερὺ, γεγηρακὼς ἐν τῇ ἐκμελετήσει ἁπάντων τῶν περὶ ἀνατροφῆς διαφορογλώσσων συγγραμμάτων καὶ ἐν τῇ ἐνδελεχεῖ πείρᾳ ἐντὸς τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας αὐτοῦ, παρήγαγεν ἔργον σπάνιον, ἐπαξίως ἀκαδημαϊκοῦ τυχὸν στεφάνου ἐν σπουδαίῳ διαγωνισμῷ.

Τὸ παράρτημα τοῦτο, χωριζόμενον ἑκάστοτε ἐπιμελῶς, ἀποτελέσει βιβλίον ἰδιαίτερον, χρήσιμον εἴς τε τὰς μητέρας, τὰς νεάνιδας καὶ τὰς διδασκαλίσσας.

Τὸν πρόλογον τοῦ Παραρτήματος ὡς καὶ τὸν πίνακα τῶν περιεχομένων τῆς *Εὐρυδίκης* μετὰ τοῦ ἐξωφύλλου ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ ἐκδίδουσαι θέλομεν ἀποστείλλει εἰς τὰς Κυρίας Συνδρομητρίας ἡμῶν ἐν τῷ τέλει τοῦ Α' ἔτους τῆς *Εὐρυδίκης.*

∴

Κατὰ τοὺς Στατιστικοὺς Πίνακας, τοὺς ἐκδοθέντας πρὸ μικροῦ ἀξιεπαίνῳ φροντίδι τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς προαστείοις ὑπάρχουσιν 14 δημόσια Παρθεναγωγεῖα καὶ 3 ἰδιωτικά, ἐν οἷς διδάσκουσι 35 διδασκάλισσαι καὶ φοιτῶσι περὶ τὰ 1800 κοράσια, διδασκόμενα τὰ ἀνώτερα Ἑλληνικὰ μαθήματα ὑπὸ Ἑλληνοδιδασκάλων.

Εὐχῆς ἔργον ἐὰν καθεκάστην ἑξαμηνίαν ἐξεδίδοντο τοιοῦτοι Στατιστικοὶ Πίνακες. Εὐχερέστερον ὅμως καὶ ὀλιγοδαπανώτερον ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν ἑκάστη Σχολὴ ἔπεμπεν ἐν ὁρισμέναις ἐποχαῖς ἀκριβεῖς καταλόγους τοῦ ποιοῦ καὶ ποσοῦ τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ δι' αὐτῆς ἐδημοσιεύωντο εἰς τὰς ἐπιτοπίους ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικά, ἵνα οὕτω τὸ κοινὸν εἶναι ἐνήμερον τῆς διανοητικῆς μορφώσεως τῆς ὁμογενοῦς Νεολαίας· ἰδίᾳ δὲ τῆς θηλείας, ἧς ἡ ὑψηλοτέρα ἐκπαίδευσις καὶ Χριστιανικὴ μόρφωσις μεγάλην ἔχει τὴν ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τῆς ὅλης ἠθικοποιήσεως καὶ τῆς εὐημερίας τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Οἱ δεχθέντες τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον φυλλάδιον τῆς Εὐρυδίκης καὶ μὴ ἐπιστρέψαντες αὐτὰ ἐγκαίρως εἰς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς θεωροῦνται ταχτικοὶ Συνδρομηταί.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἑξάμηνος 3. τρίμηνος 1 1[2.

ΕΝ ΤΩ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἑξάμηνος 3 1[2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν μὲν τῇ Πρωτευούσῃ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλάτᾳ, Φερμελετζίδικα, Μουσούρου χὰν, ἀριθ. 30. Ἐν Χρυσοπόλει παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρίῳ Μανῇ Μαράσογλου. Ἐν Χαλκηδόνι παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κυρίῳ Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ. Ἐν δὲ τῷ Ἐξωτερικῷ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς, ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος. οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρίζεται ἐν αὐτῇ εὐγνωμόνως.

Τὰ ἐντεῦθεν καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Ὅσοι τῶν Κυρίων ἐμπορικῶν καταστημάτων, ἐν οἷς πωλοῦνται διάφορα ἤδη ἐμπορευμάτων, χρήσιμων εἰς τὰς Γυναῖκας καὶ τὰς οἰκογενείας, ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι μέρος ἐν ταῖς ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΣΙ τῆς «Εὐρυδίκης», ἀποταθήτωσαν πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ, ἔχων δίπλωμα τῆς Μ. τοῦ Γ' Σχολῆς καὶ ἤδη διδάσκων ἐν δημοσίᾳ Σχολῇ, ζητεῖ καὶ παραδόσεις οἰκιακὰς· οἱ χρήζοντες λοιπὸν τοιούτου ἀπευθυνθήτωσαν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς «Εὐρυδίκης».

ΑΝΝΙΒΑΣ ΕΝ ΓΟΡΤΥΝΙ
ΔΡΑΜΑ ΣΑΤΥΡΙΚΟΝ
Εἰς μέρη τέσσαρα
ὑπὸ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Χ. ΒΕΡΣΗ
Βραβευθὲν
ἐν τῷ ποιητικῷ διαγωνισμῷ τοῦ 1870.

Τοῦ ἀξιολόγου τούτου δράματος ἀντίτυπα εὑρίσκονται καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς *Εὐρυδίκης*, τιμώμενα ἀντὶ ἡμίσεως ἀργυροῦ Μετζιδιέ.

ΑΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πέρᾳ, Τεκὲ, ὁδὸς Ζουπούλ ἀριθμ. 7. Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Λιθογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐκτυποῦν καλλιτεχνικῶς ἐπισκεπτήρια, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς,

Τύποις Κ. ΠΑΠΘΩΝΙΔΟΥ.

ΤΟΜΟΣ Α'. ΕΒΔΟΜΑΣ Δ'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ἐκδιδομένη
ὑπὸ
ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ

28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ, 1870. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 2.

ΠΕΡΙ ΚΑΛΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

ὑπὸ

ΣΑΠΦΟΥΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

Ἡ πρωτιλεστάτη καὶ ἐρίτιμος ἡμῶν ἀδελφὴ Κ. Σαπφὼ Λεοντιάς, ἡ ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ πρὸ πολλοῦ ἤδη πασίγνωστος διὰ τῶν σπουδαίων φιλολογικῶν αὐτῆς ἔργων, ἐπιθυμοῦσα ἵνα καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν εἰσαγόμεθα εἰς τὸ δημοσιογραφικὸν στάδιον χειραγωγήσῃ καὶ ὑποστηρίξῃ ἡμᾶς διὰ τῆς διανοητικῆς αὐτῆς ἰσχύος, ὡς καθοδήγησεν ἡμᾶς πρὸς τὰς Μούσας καὶ ἐδίδαξεν ἐπὶ πολὺ, εὐηρεστήθη ὅπως ἀναλάβῃ τὴν συνεργασίαν τῆς *Εὐρυδίκης* περιλουσμοῦσα ἐνίοτε καὶ καταγλαΐζουσα τὰς στήλας αὐτῆς διὰ τῶν περιπύστων διανοητικῶν αὐτῆς προϊόντων.

Ἡ ἀγαθὴ εὔνοια αὐτῆ τῆς φιλτάτης ἡμῶν ἀδελφῆς πρὸς τὴν μικρὰν ἡμῶν *Εὐρυδίκην* εἶνε ἓν ἔτι ἐπίτροπον δεῖγμα τῆς ἀνέκαθεν ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῶν Ἑλληνικῶν φώτων παρὰ ταῖς ὁμοφύλοις ἡμῶν ἐνδελεχοῦς μερίμνης καὶ ἀγνῆς ἀφοσιώσεως αὐτῆς.

Ἡ εὐγενὴς ἐν τῇ *Εὐρυδίκῃ* ἠθικὴ συνδρομὴ τῆς ἡμετέρας περισπουδάστου ἀδελφῆς, ὡς καὶ παντὸς ἄλλου μουσοτρόφου ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς, εἶνε τοσοῦτῳ ἀρίτιμος διὰ τὴν *Εὐρυδίκην* ὅσῳ καὶ ἐπωφελὴς εἰς τὰς ἀναγνωστρίας αὐτῆς.

Ὡς ἀπαρχὰς τῆς ὑψηλῆς αὐτῆς συνδρομῆς ἀπέστειλεν ἡμῖν διὰ τὴν *Εὐρυδίκην* τὴν ἑπομένην *Περὶ κλήσεως τῆς γυναικὸς* σπουδαίαν δημοσίαν διάλεξιν, ἣν, ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου, ἀπήγγειλεν ἐκ τοῦ βήματος τοῦ Συλλόγου «Ἀναγνωστηρίου» τῆς φιλομούσου καὶ φιλοκάλου Σμύρνης.

Ἰδοὺ δὲ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος διάλεξις τῆς ἡμετέρας ἀδελφῆς, ἣν αἱ ἀναγνώστριαι ἡμῶν πεποίθαμεν θέλουσιν ἀναγνώσει μεθ' ὅσης χαρᾶς ἤκουσαν αὐτὴν καὶ αἱ φιλόμουσαι ἀδελφαὶ ἡμῶν Σμυρναῖαι.

Φιλόμουσον ἀκροατήριον!

Συνεχῶς αἱ περισσότεραι ὁμιλίαι ἡμῶν ἔχουσι θέμα τὸν ἄνθρωπον ἐν γένει καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ, τὴν ἱστορίαν δηλονότι τῶν διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν ἐνεργειῶν του. Ἐξετάζομεν αὐτὸν κατὰ πάσας τὰς περιόδους τῆς ζωῆς αὐτοῦ, τῆς πνευματικῆς καὶ τῆς ὑλικῆς, ἀπὸ τῆς βαλανηφάγου καὶ θηριομόρφου ἐκείνης διαίτης, μέχρι τῆς λίαν ἀνθρωποπρεποῦς καὶ πεπολιτισμένης· τὸν ἐξετάζομεν ἐν τῇ κτηνοτροφίᾳ, ἐν τῷ ποιμενικῷ βίῳ, ἐν τῷ γεωργικῷ, ἐν τῷ κοινωνικῷ καὶ τῷ πολιτικῷ, αὐτοῦ κατασκευάσματι, ἐπομένως ἐν τῇ τέχνῃ, ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, ἐν τῇ βιομηχανίᾳ, ἐν τῇ ναυτιλίᾳ, ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἐν τῇ φιλολογίᾳ καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ, ἐν τοῖς ἔργοις ἐν γένει τοῦ πολέμου καὶ τῆς εἰρήνης· καλὸν καὶ τοῦτο καὶ λίαν ἐπωφελές. Ἀλλ' ὅμως καλὸν καὶ δίκαιον ἠθέλομεν εἶναι νὰ εἰδικεύωμεν ἐνίοτε τὰς περὶ τοῦ ἀνθρώπου ὁμιλίας ἡμῶν, νὰ θεωρῶμεν αὐτὸν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ὑπὸ τὰς δύο μεγάλας αὐτοῦ φυσικὰς διαιρέσεις, τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα· νὰ λαμβάνωμεν ἐνίοτε ὑπ' ὄψιν καὶ ὡς θέμα ὁμιλιῶν μας τὴν δευτέραν τῶν διαιρέσεων τούτων, τὴν τῆς γυναικός, ἥτις καὶ πλεονάζει ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ἀνθρωπότητος· νὰ ἐρευνῶμεν τὴν κλῆσιν αὐτῆς καὶ τὰ κατ' αὐτήν· καὶ οὕτω καὶ τὴν γυναῖκα μὲν αὐτὴν νὰ διαφωτίζωμεν ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ βίου αὐτῆς, καὶ πληρέστερον δὲ τὰ περὶ τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐρευνῶμεν, ἐξετάζοντες ἀκριβῶς ἑκάτερον κατὰ μέρος τῶν εἰς ἃ διαιρεῖται τὸ ἀνθρώπινον αὐτοῦ γένος εἰδῶν.

Διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ σήμερον παρεγχομένη νὰ ὁμιλήσω τι ἀπὸ τοῦ διδακτικοῦ τούτου βήματος πρὸς τοιοῦτον εὐμενὲς καὶ φιλήκοον ἀκροατήριον, οἷον τόδε τὸ ὑμέτερον, προὐτίμησα ὑπὲρ πᾶν ἄλλο, τὸ περὶ τῆς γυναικὸς θέμα· καθόσον μάλιστα γυνὴ οὖσα ὀφείλω, μοὶ φαίνεται, νὰ ἱκανοποιήσω ἀδικούμενον τὸ φῦλόν μου, ὅπερ ἀξιοῖ μὲν νὰ γίνηται καὶ περὶ αὐτοῦ τις λόγος ἐνίοτε ὑπὸ τῶν σοφῶν, παραβλέπεται δ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὑμεῖς πάντες θέλετε εὐαρεστηθῆ νὰ μὲ ἀκούσητε, ἀναπτύσσουσαν τὸ θέμα τοῦτο· διότι οἱ μὲν ὡς πατέρες, οἱ δὲ ὡς ἀδελφοί, οἱ δὲ ὡς σύζυγοι τιμᾶτε τὴν γυναῖκα, καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθε αὐτήν· ὅπερ δεικνύει ὅτι ἐστὲ ἀληθῶς πεπολιτισμένοι Χριστιανοί, διότι ἀληθῶς καὶ ἓν χαρακτηριστικὸν τοῦ γνησίου Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, εἶναι ἡ πρέπουσα τιμὴ πρὸς τὴν γυναῖκα· καὶ τὴν σήμερον ὅταν τις λαὸς ἀρχίζῃ ἀληθῶς νὰ εἰσέρχηται εἰς τὸν πολιτισμόν, πρῶτον μεριμνᾷ περὶ τῆς γυναικός, ἥτις ἐκαθαρίσθη ἐν τῷ ἀμώμῳ προσώπῳ τῆς Μητρὸς τοῦ Θεοῦ, ἀνυψώθη εἰς τὴν ὡρισμένην ἐκ τῆς πλάστεως αὐτῇ θέσιν, καὶ κατέστη ἤδη ἡ ἱερὰ πηγή, ἡ ἀρδεύουσα τὰς εὐανθεῖς φυτείας, ἃς φυτεύει καὶ καλλιεργεῖ ὁ ἀνὴρ ἐν τῷ εὐρυλίμνῃ λειμῶνι τοῦ πολιτισμοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ὀρθῶς λέγει ὁ σοφὸς συγγραφεὺς τῆς Ἀμερικ. Δημοκρατίας Toqueville «ἡ γυνὴ εἶναι, ἥτις κάμνει τὰ ἤθη· πᾶν ὅ,τι ἐπενεργεῖ ἐπὶ τῆς ἐντολῆς τῶν γυναικῶν, ἐπὶ τῶν ἠθῶν καὶ τῶν γνωμῶν των, ἔχει μέγα συμφέρον ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ».

Λαμβάνουσα δὲ τὸ θέμα τοῦτο τὸ περὶ γυναικὸς δὲν παρεκβαίνω τοῦ ὑφ' ἡμῶν διαγραφέντος κύκλου τῶν ἐν τῷ Ἀναγνωστηρίῳ ὁμιλιῶν, καθόσον μάλιστα πάντα ὅσα θὰ εἴπω περὶ τοῦ ἀντικειμένου μου θὰ ὦσιν ἐμπνεύσεις, οὕτως εἰπεῖν, ἐκπεμπόμεναι ὑπὸ τοῦ θαυμασίου πνεύματος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ τοῦ μετ' αὐτοῦ ἁρμονικώτατα συνδιασθέντος Χριστιανισμοῦ, καὶ ἐπιμαρτυρούμεναι ἀπὸ τὰς γνώμας τῶν ἐπισημοτέρων ἐν ἀμφοτέροις συγγραφέων, ὅσους ἠδυνήθην ἐπὶ τούτῳ νὰ μελετήσω, καὶ νὰ ἐκζητήσω τὴν συνδρομὴν των πρὸς ἐπικύρωσιν τῶν λόγων μου. Θέλω λοιπὸν ὁμιλήσει, Κύριοι, ἐπὶ τοῦ παρόντος περὶ τῆς κλήσεως ἢ τῆς ἐντολῆς τῆς γυναικὸς ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἄλλοτε περὶ τῶν ἀρετῶν αὐτῆς, ἐν ἄλλῃ ἴσως ὁμιλίᾳ, καὶ περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτῆς, εἴπερ ἔσται τῷ Θεῷ φίλον, κατὰ Πλάτωνα, καὶ ὑμῖν ἀρεστόν.

Ὁ Θεόπνευστος ἱστορικὸς τῆς δημιουργίας τοῦ παντὸς καὶ τῆς πλάσεως τοῦ ἀνθρώπου μᾶς δίδει γραφικωτάτην εἰκόνα τοῦ προορισμοῦ τῆς γυναικός, τοῦ διδομένου αὐτῇ ὑπὸ τῆς σοφίας τοῦ Ποιητοῦ λέγων: «Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς οὐ καλόν » εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν » αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν. Καὶ ἐποίησεν » ἔτι ὁ Θεὸς ἐκ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία » τοῦ ἀγροῦ, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ » Οὐρανοῦ· καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν » Ἀδὰμ ἰδεῖν τί καλέσει αὐτά· καὶ πᾶν » ὃ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ ψυχὴν ζῶσαν, τοῦτο » ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ ὀνόματα πᾶσι τοῖς κτήνεσι, καὶ πᾶσι τοῖς » πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς » θηρίοις τοῦ ἀγροῦ· τῷ τε Ἀδὰμ οὐχ » εὑρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ. Καὶ ἐπέβαλε Κύριος ὁ Θεὸς ἔκστασιν ἐπὶ τὸν » Ἀδὰμ, καὶ ὕπνωσε, καὶ ἔλαβε μίαν » τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, καὶ ἀνεπλήρωσε » σάρκα ἀντ' αὐτῆς, καὶ ᾠκοδόμησε Κύριος ὁ Θεὸς τὴν πλευρὰν, ἣν ἔλαβεν, » ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ εἰς γυναῖκα, καὶ ἤγαγεν » αὐτὴν πρὸς τὸν Ἀδάμ· καὶ εἶπεν Ἀ» δὰμ· τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων » μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου· αὕτη » κληθήσεται γυνή, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρός » αὐτῆς ἐλήφθη». Γένεσις Κεφ. 18—25.

Ἑπομένως ὁ μέγας Σταγειρίτης, ὁ πᾶσαν φύσιν ὀξυνόως διερευνήσας καὶ ταξινομήσας, ἀποφαίνεται πάνυ σοφῶς περὶ τῆς κλήσεως τῆς γυναικός, ὧδε λέγων: «Τῶν δὲ περὶ τοὺς ἀνθρώπους ἡ κατὰ γυ» ναῖκα πρώτη ἐπιμέλεια· κοινωνία γὰρ » φύσει τῷ θήλει καὶ τῷ ἄρρενι μάλιστα » ἐστί· ἀδύνατον γὰρ τὸ θῆλυ ἄνευ τοῦ » ἄρρενος, καὶ τὸ ἄρρεν ἄνευ τοῦ θήλεος » ἀποτελεῖν τοῦτο, ὥστε ἐξ ἀνάγκης ἡ » κοινωνία αὐτῶν συνέστηκεν». Ὀλίγον δὲ πρότερον τοῦ μεγάλου τούτου σοφοῦ ὁ πεφιλημένος μαθητὴς τοῦ Σωκράτους ὁ Ξενοφῶν παρέστησε τὸν μέγαν διδάσκαλόν του, ἀκούοντα παρὰ τοῦ Ἰσχομάχου λέγοντος πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, περὶ τῆς γυναικὸς τάδε. «Ἐμοὶ γάρ τι, ἔφη, » φάναι, καὶ οἱ Θεοί, ὦ γύναι, δοκοῦσι » πολὺ ἐσκεμμένως μάλιστα τὸ ζεῦγος » τοῦτο συντεθεικέναι, ὃ καλεῖται θῆλυ » καὶ ἄρρεν, ὅπως ὅ,τι ὠφελιμώτατον ᾖ » αὐτῷ πρὸς τὴν κοινωνίαν». Ὁμοίως Γάλλος συγγραφεύς ὁ Michelet, εὐφυέστατα διακρίνει τὴν κλῆσιν ἑκατέρου τῶν δύο τούτων τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἰδῶν τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλυος λέγων: «L'homme est plus qu'aucune autre chose » la force de creation· il produit aussi la » guère, la discorde, et le combat· parmi » les arts et les idées, le torrent des liens » qui sort de sa forte est feconde main, un » torrent de maux coule aussi, que le fem » me vient par derrière adoucir, consoler, » guerir».

Ἐκ τούτων, καὶ πολλοτάτων ἄλλων ὁμοίων σοφῶν μαρτυριῶν καὶ γνωμῶν, ἀποδείκνυται κάλλιστα καὶ ἐναργέστατα ἡ ἐκ τῆς πείρας ἐπιβεβαιουμένη σπουδαία ἐν τῷ βίῳ κλῆσις τῆς γυναικός· καὶ ἐπὶ τούτων δὲ στηριζομένη προτίθεμαι τὸ κατὰ δύναμιν τὴν ἐμὴν ν' ἀναπτύξω τὴν κλῆσιν ταύτην ἐξετάζουσα αὐτὴν ὑπὸ δύο ἐπόψεις τὴν οἰκογενειακὴν καὶ τὴν κοινωνικήν. Ἵνα δὲ ἐπιτυχῶς καὶ οἷον κατὰ λογικὴν θεωρίαν ἐρευνήσω τὸ πρᾶγμα ὅλ. τὴν διπλῆν ταύτην κλῆσιν ἢ ἐντολὴν τῆς γυναικὸς ἄρχομαι τῆς ἐρεύνης τοῦ φυσικοῦ διοργανισμοῦ τῆς γυναικός, ἀναφορικῶς καὶ ἀντιπαραθέσει πρὸς τὸν τοῦ ἀνδρός. Διότι κατὰ τὸν θεῖον Πλάτωνα: « Ἀρετὴ καὶ κάλλος καὶ ὀρθότης ἑκάστου » σκεύους καὶ ζώου καὶ πράξεως οὐ πρὸς » ἄλλο τι ἢ τὴν χρείαν ἐστί, πρὸς ἣν ἕ» καστον ἢ πεποιημένον ἢ πεφυκός.

Ἡ φύσις λοιπὸν ἢ μᾶλλον ὁ πάνσοφος δημιουργὸς τῆς φύσεως συμφώνως πρὸς τὴν ἀποστολὴν ἑκατέρου τῶν λογικῶν τούτων δύο πλασμάτων, τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός, ἐπροίκισε τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ἑκατέρου ὁ ἐκτὸς τῆς οἰκίας βίος, ὁ γεωργικός, ὁ ἐμπορικός, ὁ ναυτικός, ὁ τεχνικός, ὁ βιομηχανικός, ὁ πολεμικός, ὁ πολιτικός, πᾶς ὁ κοινωνικὸς ἐν γένει ἐγένετο τὸ κληροδότημα τοῦ ἀνδρός, ἐν αὐτῷ ὡρίσθη τὸ στάδιον τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῶν ἀγώνων του. Διὸ καὶ αἱ πνευματικαὶ αὐτοῦ δυνάμεις καὶ ἰδιότητες εἰσὶ πρὸς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ βίου τούτου μάλιστα διδόμεναι καὶ πρέπουσαι· ἐξ ὅλων μάλιστα τῶν πλεονεκτημάτων αὐτοῦ βλέπομεν τὴν ἰσχὺν τοῦ νοός του καὶ τὴν ῥωμαλαιότητα τοῦ σώματός του μαρτυρούσας πιστότατα τὴν κλῆσιν τοῦ ἀνδρός, καὶ δεικνυούσας κάλλιστα ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ἰσμένος ἐκτὸς τῆς οἰκιακῆς στέγης ὑπὸ τὸν ὅλον τοῦ οὐρανοῦ νὰ διάγῃ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸν βίον, ἀγωνιζόμενος σώματί τε καὶ πνεύματι πρὸς μυρίας ὅσας περιπετείας καὶ ἐναντιότητας φυσικὰς καὶ κοινωνικὰς, καὶ τὰς μὲν ἀποσοβῶν, τὰς δὲ καταβάλλων δυνάμει τῆς διανοίας αὐτοῦ, ἢ τῇ ῥώμῃ τοῦ σώματός του. Εἰσερχόμενος δ' εἰς τὴν οἰκίαν, τὴν δεῦσαν ἀνάπαυσιν καὶ ἀνακούρισιν τῶν πόνων, αὐτοῦ καὶ ἀγώνων παρὰ προσώπου ὁμοίου μὲν ὡς αὐτὸς λογικοῦ, ἁρμοδίως δὲ πρὸς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τὸν σκοπὸν τοῦτον ὠργανισμένου, ὁποῖον εἶναι ἡ γυνή.

Ἕπεται συνέχεια.

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ.

ΛΑΓΘΙΣ ΜΗΤΡΟΣ

Ἡ ἐν τῇ κοινωνίᾳ εἰσαγωγὴ τῆς νεάνιδος, εἶναι τὸ τέρμα καὶ ὁ στέφανος τῆς ἀνατροφῆς. Ταῦτὸ τοῦτο σκέπτομαι ἤδη νὰ πράξω κἀγὼ διὰ τὴν θυγατέρα μου, ἥτις σήμερον εὑρίσκεται ἐν τῇ 17ῃ βαθμίδι τῆς βιωτικῆς κλίμακος αὐτῆς. Καλῶς, νομίζω, ἔπραξα περιμείνασα ὀλίγον μέχρι τῆς ἀκμῆς καὶ ὡριμάνσεως τῆς κρίσεως καὶ σκέψεως αὐτῆς, τῆς ὁποίας ὁ ὁρίζων ταύτης, περὶ ἧς, ὡς περὶ κέντρου, συστρέφονται ἅπασαι αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις, τῆς πυξίδος ταύτης τοῦ πνευματικοῦ σκάφους. Ταλαίπωρος Σοφία! γινώσκεις ἀρά γε ὅτι μοὶ φαίνεται, ὅτι ἄρχομαι νὰ σὲ χάνω, ἀφ' ὅτου σοὶ ὑπεσχέθην νὰ σὲ εἰσαγάγω ἐν ξένῃ οἰκίᾳ; Ὁ μητρικὸς ἔρως ἔχει τὴν ζηλοτυπίαν του, ὡς καὶ τοὺς συνοδοὺς αὐτῆς τὸν φόβον, τὰς ταραχὰς, τὰς πικρίας. Ναί! δὲν εἶναι τοσοῦτον λογικὸν τοῦτο, ἀλλὰ.... Γνωρίζω κάλλιστα ὅτι ἡ νεάνις δὲν θέλει μείνη αἰωνίως μετὰ τῆς μητρός της, καὶ ὅτι εἶναι φρονίμου μητρὸς ἴδιον νὰ διδάσκῃ ἐνίοτε τὴν θυγατέρα αὐτῆς περὶ τοῦ μέλλοντος τούτου. Αἱ μὴ ἀκούσασαι ποτὲ περὶ τοῦ ἀποχωρισμοῦ τούτου, νομίζουσιν αὐτὸν ἀδύνατον, καὶ, προκειμένου νὰ νυμφευθῶσιν, ἀπαιτοῦσι νὰ διαμένωσι παρὰ τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν, πρᾶγμα πολλάκις ἀδύνατον. Πολλάκις πρὸ ἑνὸς ἔτους εἶπον εἰς τὴν Σοφίαν ὅτι δέον νὰ συνειθίσῃ ἐκ τῶν προτέρων τὴν φαντασίαν αὐτῆς εἰς τὴν εὐπείθειαν καὶ ὅτι ἡ θεία Πρόνοια, ἡ κάλλιον αὐτῆς καὶ ἐμοῦ γινώσκουσα ὅ,τι αὐτὴ ἁρμόζον καὶ κατάλληλον, ἴσως θεωρήσει δυνατὴν, ἐπί τινα ἔτη, τὴν ἀφ' ἡμῶν ἀπομάκρυσίν της. Ἡ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πρώτη ὁμιλία μου, καί τοι ὀλίγιστα λεπτὰ διαρκέσασα, ἐνεβύθισεν αὐτὴν εἰς κατήφειαν καὶ μελαγχολίαν, τὴν ὁποίαν ἵνα μὴ διεγείρω ἐπὶ μᾶλλον δὲν ἐπέμενον, ἀλλὰ ἐπανῆλθον βραδύτερον καὶ σχεδὸν τετράκις ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ὁπότε τὴν ἐπανέφερον εἰς ἕδειν τινὰ ὑπομονήν. Ἡ ἀθῶα! ἡσυχᾷ διότι βλέπει τὸ τέρμα λίαν μακράν, ἐλπίζουσα ὅτι θέλω ζήσει ὅπως τὴν ἀποκατάστήσω βραδύτερον, ἐνῷ ἐγὼ πάσχω ἕνεκα τῆς νέας ταύτης ὑποχρεώσεώς μου ἡ μᾶλλον τοῦ νέου τούτου καθήκοντός μου. Ἡ εἰσαγωγὴ τῆς θυγατρός μου εἰς τὸν κόσμον μὲ ἐκφοβίζει ὡς σημεῖον ἀποχωρισμοῦ καὶ σπουδαίως μὲ ἐπασχόλει. Τὸ στάδιον εἶναι μέγα, δυσχερές. Ἐβραδέμην χθὲς πάλιν τὰς καταλλήλου εὐκαιρίας ὅπως ἐπανέλθω ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου. Τὴν προσκάλεσα ὄθεν παρ' ἐμοὶ, καὶ ἀφοῦ τὴν ἐνηγκαλίσθην, τῇ εἶπον ἡμισπουδαίως ἅμα καὶ ἀστείως, ὅτι προεθέμεθα νὰ σκεφθῶμεν περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ εὐδαιμονίας της.

— «Τί μῆτέρ μου, ἐρώτησεν, ἀνοίξασα τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, ἐν οἷς ἐνεμαίνοντο ἡ ἔκπληξις καὶ ὁ θαυμασμός, σκέπτεσθε νά ...

— Νὰ σὲ ὑπανδρεύσωμεν, τέκνον μου, νὰ σὲ ἀποχωρισθῶμεν; Ἰδοὺ ὅ,τι ἡ δύστηνος ἀμφίβαλλεν. Οὐχί, οὐχί, μὴ φοβεῖσαι· εἶσαι νέα εἰσέτι καὶ ἀκατάλληλος πρὸς τοῦτο· ἀρ' ἑτέρου μοὶ εἶσαι λίαν εἰσέτι ἀναγκαία».

Ἐπανέλαβεν ὕφος μειλίχιον. Περιερίγξασα δὲ τὰς χεῖράς της περὶ τὸν τράχηλόν μου μοὶ εἶπεν μετὰ ἁπλοῦ τόνου περιεργείας.

— Τότε, τί θέλετε νὰ μοὶ εἴπητε, μῆτέρ μου, καὶ τί δύνασθε νὰ πράξητε πλειότερον διὰ τὴν εὐτυχίαν μου;

— Φιλτάτη μου, τῇ ἀπήντησα, εἶσαι ὀλίγον ἐπιλήσμων· πολλάκις σοὶ εἶπον, ὅτι κατὰ τὸ δέκατον ἕκτον ἢ 17 ἔτος, ἡ συνετὴ καὶ ἀγαθὴ μήτηρ ἄρχεται νὰ ὁδηγῇ τὴν θυγατέρα της εἰς τὴν κοινωνίαν. Τὸ ἄγαις τὸ 17 ἔτος τῆς ἡλικίας σου εἶσαι ὡρόνυμος· ἀπεφάσισα ὄθεν νὰ σὲ διδάξω τὴν νέαν ταύτην ἐπιστήμην ἥτις σοὶ εἶναι ἀναγκαιοτάτη· μετὰ 8 δὲ ἡμέρας θέλεις μὲ συνοδεύσει εἰς τινα συναναστροφὴν ἐκ συγγενῶν καὶ φίλων.

Ἡ Σοφία ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τούτῳ ἠχρύθριασε καὶ συνεκινήθη, τὸ μὲν ὑπὸ περιεργείας, τὸ δὲ ὑπὸ φόβου, τὸ δὲ πρόσθες καὶ ὑπὸ τοῦ ἐνστίκτου ἐκείνου τῶν γυναικῶν, ὅπερ ἐν προμοίᾳ δοκιμασίᾳ ἀνακαλύπτει προετοιμασίαν ὁριστικὴν ἐν τῷ προορισμῷ αὐτῆς. Προσποιηθεῖσα δ' ἐντοσούτῳ ὅτι μειδιᾷ μοὶ εἶπεν.

—«Μῆτερ! εἶσθε ὁ ὁδηγός μου ἔν τε τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ οἰκίᾳ ἡμῶν. Τείνατε τὴν χεῖρα πρὸς τὴν θυγατέρα σας, προπορεύθητε αὐτῆς, καὶ αὕτη θέλει σᾶς ἀκολουθήσει.

— Μάλιστα, τέκνον μου, ἐπανέλαβον μετὰ γλυκύτητος, ἔσομαι ἀεὶποτε ὁ ὁδηγός σου. Προετοιμάσθην πάντοτε διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ μέρους τούτου τῆς μεγάλης καὶ ἱερᾶς ἀποστολῆς μου. Ἡ πεῖρα μου θέλει βιάσει τὴν ἰδικήν σου, ἡ δὲ κρίσις σου θέλει μοὶ καταστήσει τὰ πάντα εὐχερῆ. Ἀλλὰ, πρὶν εἰσέτι εἰσέλθῃς ἐν τῷ σταδίῳ τούτῳ, ἐνθυμεῖσαι καλῶς τὰς ἐκτενεῖς συνομιλίας μας περὶ τῶν προτερημάτων καὶ διαθέσεων, ἃς τινας ἡ νεάνις δέον νὰ συγκομίζῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ;

— Πιστεύω, μοὶ ἀπεκρίθη, ὅτι αἱ κυριώτεραι παρατηρήσεις σας εἰσὶν ἐγκεχαραγμέναι ἐν τῇ μνήμῃ μου, καὶ εὐχερῶς θέλω ἐπανεύρει αὐτάς.

— Μάλιστα, τῇ εἶπον, ἀποκριθητί μοι εἰς ἑκάστην ἐρώτησιν, ἣν θέλω σοὶ ἀπευθύνει ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἡ ἐνώπιον τῆς μητρὸς γινομένη ἐξέτασις δὲν εἶναι νομίζω τι ἐμπνέον φόβον καὶ δειλίαν. Δὲν εἶσαι τῆς γνώμης μου;»

Ἡ Σοφία μοὶ ἀπήντησε διὰ χαρίεντος μειδιάματος· ἐγὼ δὲ ἐπανέλαβον.

— «Ἤδη ἐπίρχονται ἐν τῇ μνήμῃ μου ἰδέαι τινὲς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, τὰς ὁποίας ἀπήντησα ἔν τινι περὶ ἀνατροφῆς συγγράμματι, οὗ τινος συγγραφεὺς ἦτο γυνὴ διακεκριμένη, ἧς τὸ ὄνομα δὲν ἐνθυμοῦμαι ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ἄκουσον αὐτὰς μετ' ἐπιστασίας, καθότι ἀκολούθως θέλεις μοὶ ἐκθέσει τὴν περὶ τούτων γνώμην σου.

« Ἡ εἰσαγωγὴ, ἔλεγεν ἡ ἀνώνυμος συγγραφεὺς, εἰς τὴν κοινωνίαν δύναται νὰ γίνηται εἰς τὴν νεάνιδα μόνον χάριν δοκιμῆς καθότι ἐὰν ἡ ἔφεσις τῆς διασκεδάσεως καὶ ἡ ἰδέα τῶν ἐντρυφημάτων ἐπεκτεινομένη ἀπερρόρα ἅπασαν τὴν ἐνεργητικότητα, ὁ σκοπὸς, δι' ὃν συνεχωρήθησαν ταῦτα, καθίσταται ἐλλειπὴς καὶ ἡ μήτηρ εὑρίσκεται ἐν τῇ ἀνάγκῃ νὰ ἀναλάβῃ τὰ δικαιώματά της. — Τὸ πνεῦμά σου δὲν εἶναι πλέον ἐπιδεκτικὸν, ἐφαρμογῆς, θέλει εἰπεῖ τότε εἰς τὴν θυγατέρα της· αἱ μελέται καὶ σπουδαί σου παραμελοῦνται. Αἱ δὲ ἀσκήσεις σου ἀπόλυσι τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν· τέκνον μου, δὲν εἶσαι πλέον ὡς ἦσο πρόκειται ἤδη νὰ σὲ ἐπαναφέρω εἰς τὴν πρώτην σου κατάστασιν· σὲ ὡδήγησα λίαν πρωΐμως εἰς τὴν κοινωνίαν· ἂς περιμένωμεν ὄθεν ὅπως ἡ ἠθικὴ δύναμίς σου αὐξυνθῇ καὶ βλέπωμεν. — Ἡ ἐγκαίρως αὕτη ἀπαγόρευσις δὲν θέλει φοβίσει ὑπερβαλόντως τὴν νεάνιδα, καὶ, ἂν προηγουμένως ἤθελον τῇ ἀναφέρει περὶ τοῦ ἐνδεχομένου αὐτῆς ἤθελεν ἀναμφιβόλως τὴν ἀποφύγει· ἡ δὲ βία της ἤθελε περιορισθῇ».

Ἐπὶ τῇ ἐκθέσει ταύτῃ ἡ Σοφία ἐσκέφθη ἐπί τινας στιγμὰς, καὶ εἶπε μετὰ γενναιότητος.

— «Μῆτέρ μου, πλεῖστα ὅσα ἐγὼ ἐναντίπω κατὰ τῆς ἰδέας ταύτης, τῆς διακόψεως τῆς εἰσαγωγῆς τῆς νεάνιδος ἐν τῷ κόσμῳ. Μοὶ φαίνεται; ὅτι ἡ Κυρία αὕτη ἦτο εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην ὅπως ἀπορανθῇ οὕτως, ἦτο κακῶς διακειμένη, καθότι ἐὰν ἡ μήτηρ της ἔπραττε δι' αὐτὴν, ὅ,τι ὑμεῖς πράττετε δι' ἐμὲ, δὲν θὰ ὑπῆρχε λόγος ἀπορῶν ὅπως ἡ ἐκτίμησις αὐτῆ γίνῃ τοσοῦτον κακῶς. Ἐπομένως ὑπόσον σκανδαλώδες καὶ ἄτοπον εἶναι νὰ ἐπιθυμῇ τις ὅπως πειθαναγκάσῃ τὸ δημόσιον εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς οἰκογενειακῆς πειθαρχίας καὶ τάξεως! Ὁποία δυσχέρεια καὶ δυσαρέσκεια διὰ τὴν νεάνιδα! Ὁποία ἐμπόδια διὰ τοὺς γονεῖς! δὲν ἐπιθυμῶ οὐδὲ ζητῶ περιπαθῶς τὸν κόσμον· ἀλλὰ θέλω εἰσέλθει ἐν αὐτῷ μὲτ' εὐπειθείας, καθότι ἄνευ αὐτῆς ἡ ἀνατροφὴ εἶναι ἀτελὴς· τὸν ἐπιθυμῶ καὶ τὸν φοβοῦμαι ἐξ ἴσου· οὐδέποτε δὲ σᾶς ὁμνύω θέλω φέρει τὴν μήτερα μου εἰς θέσιν ὅπως μεταχειρισθῇ τοιαύτην γλῶσσαν. Ἅμα ἡ πεῖρα ἐνάρξηται καὶ ἡ ὀρθὴ κρίσις αὐτῆ θέλει τὴν ἀκολουθήσει μέχρι τέλους.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ συγγραφεύς μας ὁμιλεῖ περὶ τῆς μεγάλης κοινωνίας, εἰς τὴν ὁποίαν πιστεύω ὅτι δὲν προτίθεσθε νὰ μὲ εἰσαγάγητε κατ' ἀρχὰς, καὶ ἴσως οὐδέποτε ἐγὼ παρουσιασθῶ εἰς αὐτήν. Ἡ δὲ ἰδέα αὐτῆς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὰς ἧττον ἐπιδεικτικὰς συναναστροφὰς ἐν αἷς ὑπάρχουσι περιστάσεις δυνάμεναι νὰ δηλήγήσωσι τὴν νεάνιδα εἰς τὰς διασκεδάσεις, αἵτινες κατ' ἐμὲ, δύνανται νὰ ἐπιφέρωσιν ἀταξίαν εἰς τὰ μέσα τῆς ἀνατροφῆς, ὄχλι νὰ ἐλαττώσωσι τὴν ἐμπιστοσύνην, ἣν τὸ τέκνον ὀφείλει νὰ διατηρῇ ἐπὶ τῇ εὐνοίᾳ τῆς μητρός της. Νομίζω δὲ ὅτι πρέπει ἐκ τῶν πρώτων νὰ βεβαιοῦται ἡ μήτηρ ἐὰν ἡ νεάνις εἶναι ἐν ἡλικίᾳ ὡρίμῳ καὶ καταλλήλῳ ὅπως τὴν εἰσαγάγῃ εἰς τὸν κόσμον, τὴν παρουσίασῃ ἢ τὴν ἀποσύρῃ πάραυτα, ὡς τὰ σχήματα ἐκείνα μεθ' ὧν ὁ ταχυδακτυλουργὸς ἀπατᾷ τοὺς περιεργους θεατάς.

Ἐμειδίασα διὰ τὴν σύγκρισιν καὶ ἀπεδοκίμασα τὰς ἀρχὰς της.

— Ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτῆς δὲν ὡμίλησα οὕτως μῆτέρ μου, ἐπανέλαβεν ἡ Σοφία μετὰ σωφροσύνης ἀνεμνήσθην καὶ ἀνέφερον τοὺς ἰδίους ὑμῶν λόγους.

— Ἡ ἐξαίσιος αὕτη μνήμη μὲ κολακεύει, φιλτάτη μου, τῇ εἶπον· προσπάθησον δ' ὅπως μοὶ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἀποδείξῃς νέα δείγματα αὐτῆς διότι θέλω σοὶ ἀκουθύνει ἐρώτησίν τινα.

— Ὁπότε εἰσέλθῃς ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέλεις ἐναγρυπνεῖ ἐφ' ἑαυτῆς καὶ παρατηρῇς ἐπὶ κολλῶν ἀντικειμένων. Πρέπει νὰ εἴπωμεν καὶ ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν ἐπεισοδίων τῶν ὑποδοχῶν ὅπως μὴ καὶ ἐπὶ δευτέραν φορὰν ἐπιπέσῃς εἰς σφάλμα ὅπερ ἤθελες πράξει διὰ πρώτην φορὰν ἀλλὰ σήμερον, πρὶν εἰσέτι εἰσέλθῃς εἰς τὸν κόσμον, ὁπότε τὸν βλέπῃς μόνον μακρόθεν ὡς γῆν, ἥτις ἄρχεται νὰ ἀναφαίνηται, ὁποῖαι ἰδέαι σὲ προεπασχόλωσι καὶ ὁποῖον νόμον θέλεις ἀκολουθήσει ;»

— Μὲ ἐδιδάξατε, εἶπεν, ὅτι τὸ ἀναγκαιότερον εἰς τὴν νεάνιδα τὴν ὁποίαν μήτηρ τις εἰσαγάγῃ εἰς τὴν κοινωνίαν εἶναι ἡ ἐκτενὴς προσοχὴ εἰς τὴν παρατήρησιν καὶ δὲν μοὶ ἀφήσατε νὰ συγχέω τὴν ἔλλογον παρατήρησιν μετὰ τῆς ἀνοήτου ψυχρότητος καὶ τῆς αὐθάδους περιεργείας. Τὸ πνεῦμα τῶν μαθημάτων σας, ἀγαθή μου μῆτερ, εἶναι μέσον ἀπασῶν τῶν ὑπερβολῶν. Ἐσχημάτισα νομίζω ἰδέαν τινὰ καθαρὰν τοῦ ὡς παρατηρήτρια ἔργου μου. Ὑποθέτω ὅτι γνωρίζω νὰ ἀποφεύγω πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ μὲ παρασύρῃ μακρότερον πρὶν εἰσέτι γνωρίσω αὐτόν, σπουδάσασα μετὰ προσοχῆς τὴν ποικιλίαν τῶν τρόπων, τὰς ἠθικὰς διαθέσεις. Μὴ σπεύδειν ἀλλὰ περιμένειν ἔσεται τὸ μέγα μυστήριόν μου· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπιφύλαξις εἶναι καθῆκον τῆς νεάνιδος, οὐδεὶς θέλει ἐκπλαγῇ βλέπων με μηδόλως παραδιδομένην εἰς μεγάλας βίας καὶ σπουδάς. Ἡ στιγμὴ, καθ' ἣν ἡ παρατηρήτρια ἐνδιαφέρεται περισσότερον εἶναι ἡ ἀρχὴ, καθότι ἐλλείπει ἐντελῶς ἡ πεῖρα· ἐν δὲ τῇ ἀρχῇ ἀκριβῶς ἡ κοινωνία εὐχαριστεῖται καλλίτερον ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς ἐπιφυλάξεως τῆς νεάνιδος, ἥτις τότε εὑρίσκεται ἐν τῇ καταλληλοτέρᾳ πρὸς παρατήρησιν καταστάσει.

Ἀλλ' εἶναι ἀληθέστατον, ὅτι ἡ παρατηρήτρια δὲν νὰ διατηρῇ ἀταραξίαν ψυχῆς. Ἡ νεάνις, ἥτις ὑπὸ μόνης τῆς ἰδίας τοῦ κόσμου μαθήσει, καὶ ἥτις ἐπὶ τῇ πρώτῃ ὄψει ἐκλαμβάνει τὰς χρυσᾶς κέγχρους (τρίμουσαι) ὡς καθαρὸν χρυσὸν, τὰς ψευδεῖς λίθους ὡς ἀδάμαντας, οὐδέποτε δύναται νὰ ἴδῃ ὅτι τὴν ἐνδιαφέρει. Ἀνάγκη λοιπὸν ὅπως ἡ πρώτη διασκέδασις ἐνάρξηται ὑπὸ τῶν ἰδέων καὶ ὑγιῶν λόγων τῆς μητρός. Ἡ εἰλικρινὴς καὶ ἀφοσιωμένη πίστις τῆς νεάνιδος εἰς τὸν λόγον τῆς μητρός της εἶναι ὁ δεύτερος νόμος, τὸν ὁποῖον βλέπωμεν συγχιώμενον μετὰ τοῦ πρώτου καλῶ δ' αὐτὸν δεύτερον διότι οὕτω τὸ ἐπεθυμήσατε, ὁπότε μοὶ ἐδιδάξατε ὅτι κατὰ τὴν ἡλικίαν μου δὲν δύναμαι πλέον νὰ ἐμείδωμαι μόνον ἐπὶ τοῦ προσφιλοῦς ἐρείσματός σας, καὶ ὅτι ἡ ἀτομικὴ ἀπόφασις μου δέον πλέον νὰ λάβῃ θέσιν ἐν τῷ βίῳ μου. Ὀφείλω νὰ σᾶς πιστεύσω εἰς τοῦτο καὶ τοι μυστικῶς διαμαρτύρεται τὸ ἐσώτερον τῆς καρδίας μου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν νόμον ταῦτον καθίσταται εὐχερὲς νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ἡ νεᾶνις. Ὁποῖαι φροντίδες μᾶς διηύθυνον ἀπὸ τῆς παιδικότητος μέχρι τῆς νεότητός μας; Ὁπόσους καὶ ὁποίους λόγους δὲν ἐσυνεθίσαμεν νὰ ἀκούωμεν; Ὁποῖον χρησμὸν προσφιλῆ πάντοτε ἐσυμβουλεύθημεν; Ἡ μητρικὴ φωνὴ πάντοτε δὲν μᾶς ἐνουθέτει καὶ πάλιν δὲν μᾶς ὑπεστήριζε. Πῶς δυνάμεθα νὰ μὴν ἀναγνωρίσωμεν τὴν ἔχουσαν πᾶσαν ἐφ' ἡμῶν ἐξουσίαν καὶ καθοδηγήαν, τὴν παρακαλοῦσαν καὶ ἐπιθυμοῦσαν πάντοτε νὰ μᾶς συμβουλεύῃ.

Δὲν δειλιῶ φρονοῦσα καθ' ἡμᾶς, ὅτι ἡ ἀναγκαία αὕτη καὶ εὐχερὴς τῆς εὐπιθείας ἕξις οὐδόλως ἐπιφέρει ἐμπόδιον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀτομικῆς θελήσεως, καὶ οὐδέποτε διακρατεῖ τὴν νεάνιδα ὡς περιωρισμένην ἐξάρτησιν, δυναμένην νὰ βλάψῃ τὴν παρατήρησιν.

— Ἀληθῶς, φιλτάτη, ἀπεκρίθην μετὰ χαρᾶς, ἀναγνωρίζω τὰς συμβουλὰς ταύτας, μόνον νομίζω ὅτι ἡ φαντασία σου μεγάλως τὰς χρωματίζει καὶ ἡ ζωηρότης τὰς ἐμψυχοῖ. Μάλιστα κάλλιστα κατεννοήσας τὴν τε θέσιν σου καὶ τὴν ἐμὴν, τῶν ὁποίων ἑκατέρας ἐὰν διαφυλάξῃς ἐπιμελῶς, θέλομεν ἀποτελειώσει τὸ κοινὸν ἡμῶν ἔργον. Ὀφείλεις νὰ παρατηρῇς μόνη, βοηθουμένη ἐνίοτε ὑπὸ τῆς κρίσεώς μου. Οὕτως ἐσόμεθα συμφωνότεροι, μολονότι θέλομεν διαφέρει κατὰ τὴν στροφὴν τοῦ ἔργου. Ἐγὼ δὲ ἐμαυτὴν θέλω ἔχει τὴν πεῖραν, σὺ δὲ τὴν ἄμεσον παρατήρησιν, πάντοτε καθαροτέραν τῆς ἀναμνήσεως. Ἔχεις ἀρκοῦσαν κρίσιν καὶ κυριότητα σαυτῆς, ὅπως διανείμῃς τὴν προσοχήν σου καὶ μὲ δώσῃς αὐτὴν ἄπασαν μήτε εἰς τὰς διασκεδάσεις, μήτε πρὸς τὴν ἐμβριθῆ σπουδὴν τοῦ κόσμου. Οὕτω δὲ πιστεύω ὅτι θέλεις διαμένει ἀγαπητὴ καὶ πάντοτε ἐπωφελουμένη ἐκ τῶν συνδιαλέξεών μου.

Μετὰ ταῦτα ἠσπάσθην τὸ μέτωπον τοῦ ἐξαιρέτου τούτου τέκνου καὶ ἐχωρίσθημεν, ἐκείνη μὲν ἵνα ἐπασχοληθῇ εἰς τὰς ἐργασίας καὶ μελέτας της· ἐγὼ δ' ἵνα ἐξακολουθήσω τὰ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας ἐναπολειφθέντα ἔργα μου.

Η ΚΑΡΔΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ.

Σεβαστὴ μοι καὶ προσφιλὴς μάμμη!

Ἡ μητρικὴ φιλοστοργία ὑμῶν μοὶ ἐπέτρεψε ἵν' ἀποκαλύπτω τὴν καρδίαν μου εἰς ὑμᾶς. Πολλάκις ἐπεκαλέσθην τὴν πεῖραν σας καὶ ἀνέθεσα εἰς τὴν σοφὴν ἐξέτασιν σας τὰς ἀμφιβολίας καὶ ἀδυναμίας τοῦ πνεύματός μου. Αἱ σοφαὶ συμβουλαί σας μοὶ ἦσαν πάντοτε πολύτιμος. Ὑμεῖς μοὶ ὑποδείξατε τὴν ὁδὸν τοῦ ἀγαθοῦ, χωρὶς νὰ μοὶ ὑποκρύψητε τὰς τραχύτητας αὐτῆς. Ἡ ἠθικήσας ὑπῆρξε τοσοῦτον ἐξαίρετος καὶ πειστικὴ ὥστε ἀρχίζω νὰ θαυμάζω καὶ ἀπορῶ πῶς δύναταί τις νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτὴν· ἡ δύσμοιρος ἡμῶν φύσις εἶναι λίαν ἀσθενὴς, τὸ δὲ κακὸν μετεμφιεζόμενον ἐπαγωγῶς διεγείρει ἐν ἡμῖν πάλην, ἥτις ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ .... Τοιαύτης πάλης, ἣν μετὰ χαρᾶς ἔρχομαι νὰ σᾶς διηγηθῶ, ἐγενόμην ἡ ἡρωὶς· βεβαιωθῆτε ὅμως, φιλτάτη μοι μάμμη, ὅτι ἡ ἔγγονή σας ὠνειρεύετο. Ἐὰν δὲν ἐθριάμβευσαν ἀμέσως εἶχε δίκαιον. Ἀκούσατε.

Ἀνεγίνωσκον μετὰ χαρᾶς ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἐν μέσῳ βαθείας σιγῆς, καὶ ἀπεκοιμήθην.

..... Παράδοξος θόρυβος προσήλκυσε τὴν προσοχήν μου. Ἤκουσα ὀρμονικὴν συναυλίαν, πληρούσαν τοὺς αἰθέρας. Κεραυνὸς πάραυτα ἐφάνη ἐκσφενδονιζόμενος . . . Ἐν μέσῳ δὲ τῶν καταπληκτικῶν λάμψεων ἐφάνη γυνὴ ἐξαισίως ἐνδεδυμένη. Τὰ πάντα εἰς αὐτὴν ἦσαν νέα, ἐπιχάριτα, ἀεικίνητα. Ἀβρότης διέλαμπεν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν της. Εὐφυΐα ἐπεραίνετο ἐπὶ τοῦ μετώπου της καὶ πνευματώδης εἰρωνεία περιεπλανᾶτο ἐπὶ τῶν χειλέων της. Λεπτομερῶς παρατηρήσασα τὴν ἐνδυμασίαν της, ἀνεγνώρισα ὅτι ἀπετελεῖτο ὑπὸ λεπτοτάτων ὑφασμάτων, περικοσμουμένη διὰ κοσμημάτων ἐκ χρυσηλάτου καὶ ὑάλου. Ἑτοιμαζόμην νὰ τῇ ὁμιλήσω, ὅτε παρ' αὐτῇ ἦλθε καὶ ἐτοποθετήθη ἄλλη γυνὴ, νέα μὲν ὡσαύτως καὶ ὡραία, ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ ὅμως τῆς ὁποίας ἡ φαιδρότης καὶ ἡ χάρις διεφιλονείκουν τὰ πρωτεῖα μετὰ τῆς ζωηρότητος καὶ τῆς πεισμονῆς τῆς γείτονος αὐτῆς. Ἡ νεοελθοῦσα ἐφόρει ὑφάσματα πλούσια μὲν, ἁλλὰ στερεὰ, ἀνθ' ὅλων δὲ τῶν κοσμημάτων, ἔφερεν ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ καὶ τῶν βραχιόνων κοσμήματα ἐκ χρυσοῦ καθαρωτάτου.

— Τίνες εἶσθε, Κυρίαι μου, καὶ τί ἐπιθυμεῖτε ; ἐφώνησα.

— Εἶμαι, ἀπεκρίθη ἡ πρώτη, ἡ Νύμφη τοῦ Πνεύματος. Δύναμαι, ἐὰν θέλητε, νὰ σὲ κατατάξω ὑπὸ τὴν σημαίαν μου· σοὶ ὑπόσχομαι δὲ τιμὰς, δόξαν, ἡδονάς.

— Ἐγὼ εἶμαι, εἶπεν ἡ ἄλλη, ἡ Νύμφη τῆς Καρδίας. Ἐὰν θελήσῃς νὰ ἀκολουθήσῃς τὸν νόμον μου, σοὶ ὑπόσχομαι τὴν εὐδαιμονίαν.

— Ἀλλὰ, ἀγνοῶ, ἐψιθύρισα ὀλίγως συγκεκινημένη : . .

— Ἐπιθυμεῖς, μὲ διέκοψεν εἰποῦσα μετὰ ζωηρότητος ἡ Νύμφη τοῦ Πνεύματος, νὰ ἦται ἡ πρώτη μεταξὺ τῶν σὺνομιλήκων σου, ἡ βασίλισσα τῶν αἰθουσῶν, τὸ θαῦμα τοῦ συρμοῦ; Ἐπιθυμεῖς ὥστε τὰ νεανιεύματά σου νὰ διέρχωνται ἀπὸ στόμα εἰς στόμα. Οἱ εὐτελέστεροί σου λόγοι νὰ διαδίδωνται καὶ ἀναφέρωνται ὑπὸ τῶν χιλιάδων φωνῶν τῆς φήμης ; Ἐπιθυμεῖς ὥστε ἐνώπιόν σου νὰ ὑποκλίνωσι καὶ θαυμάζωσιν οἱ κοινοὶ νόες ;

— Ὦ ! μάλιστα . . . .

— Ἐπιθυμεῖς δι' ἑνὸς λόγου νὰ ἀποθανατίσῃς ἢ κατεστρέψῃς φιλολογικὸν ἔργον ἢ καλλιτεχνικὸν, νὰ κρίνῃς ἐνδυμασίαν ἢ χαρακτῆρά τινα, νὰ ὁμιλῇς χαριέντως καὶ θαυμασίως περὶ οἱουδήποτε, ἔστω καὶ ξηροῦ, ἀντικειμένου αἱ ἀποφάσεις σου νὰ ὦσιν ἀποφθέγματα εἰς πάντα ; Ἐπιθυμεῖς νὰ ἴδῃς ἐνώπιόν σου τὸν σεβασμὸν κείμενον καὶ τὸν θαυμασμόν ; Ἐπιθυμεῖς τέλος ν' ἀπολαύσῃς τὴν μεγαλειτέραν ἀνθρωπίνην ἡδονὴν τῆς ματαιότητος καὶ τῆς φιλαυτίας; Ἐπιθυμεῖς ταῦτα πάντα ; Ἀκολούθει μοι καὶ θέλω σοὶ δείξει τοὺς ὑπηκόους μου, οἵτινες ἔσονται καὶ ὑμέτεροι.

Πάραυτα εἶδον προχωροῦντα ὁμίλον ἄπειρον, ὑποκλινόμενον ἐνώπιον τῆς Νύμφης τοῦ Πνεύματος σεβασμίως. Τὸ θυμίαμα ἐκαίετο, στέφανοι δ' ἐξ ἀνθέων καὶ δαφνῶν διεσκορπίζοντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

— Εἰς σὲ θ' ἀποδοθῶσιν ἅπασαι αὗται αἱ τιμαί, εἶπεν ἡ Νύμφη.

Ἡ καρδία μου ἀνεσκίρτησεν ὑπερηφάνως. Ἀφέθην ἵνα ἁρμήσω καὶ κατάσχω τὸ σκῆπτρον τῆς ἐπαγωγοῦ ταύτης Βασιλείας.

Ἀλλ' ἡ Νύμφη τῆς Καρδίας μὲ ἐκράτησε καὶ,

— Τέκνον, μοὶ εἶπε, μετὰ φωνῆς πλήρους χάριτος, μὴ ἀποτυφλοῦσαι ὑπὸ τῶν λόγων τούτων, μὴ ἐξαπατᾶσαι ὑπὸ τῆς εἰκόνος ταύτης. Βεβαίως, γινώσκω ὅτι πάντες ζητοῦσι νὰ ἐπιφαίνηται ἐν τῷ κόσμῳ· ἀλλ' οὐχὶ ὅμως μόνον διὰ τοῦ πνεύματος. Τὸ πνεῦμα μόνον εἶναι κακὸς δαίμων. Ἴδε, ὄπισθεν τὰς γυναῖκας ἐκείνας αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν αὐλὴν τῆς Νύμ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

φης ταύτης, ἥτις σήμερον εἶναι ἀντίπαλός μου καὶ ἥτις ἔπρεπε νὰ ᾖ ἀδελφή μου. Θὰ ἴδῃς πλείστας πληγὰς προξενηθείσας ὑπὸ τῶν προσποιητῶν χαρακτήρων τοῦ πνεύματος, καὶ πολλὰς παλαιὰς φιλίας καταστρεφομένας ἐν στιγμῇ ὑπὸ πνευματώδους λέξεως. Ἑπομένως δὲ πιστεύεις, ὡς σοὶ ἔλεγεν, ὅτι τὸ πνεῦμα θέλει σοὶ χορηγήσῃ γνώσεις, παιδείαν; Οὐχὶ, τέκνον μου, καὶ μετ' ἐπιστήμης ἔτι ἐὰν ὅλως καλλωπίσῃς αὐτὴν, θέλεις τὴν ἔχει πάντοτε μετὰ τῆς κουφότητος καὶ τῆς ματαιότητος, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ πνεῦμα μόνον. Τὸ πνεῦμα εἶναι ἰσχὺς ὑπεροπτικὴ, ἐναντία συνεχῶς εἰς τὴν ταπεινοφροσύνην καὶ τὴν χριστιανικὴν ἁπλότητα, ἀφίνουσα τὴν ἀλήθειαν χάριν τοῦ ψεύδους· ἀγνοεῖ ὅ,τι πρέπει νὰ γνωρίζῃ, καὶ γνωρίζῃ ὅ,τι πρέπει ν' ἀγνοῇ.

Ἐπιθυμεῖς καὶ ἄλλην εἰκόνα τοῦ πνεύματος; Ἀκουσον: «Νὰ σκέπτηταί τις ὀλίγον, νὰ ὁμιλῇ πολλὰ νὰ μὴ ἀμφιβάλλῃ περὶ οὐδενὸς, νὰ στολίζῃ τὰ ἐκτὸς τῆς ψυχῆς, νὰ καλλιεργῇ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ πνεύματός του, νὰ ἐκφράζηται καλῶς, νὰ ἐπιδεικνύῃ φαντασίαν καὶ εὐτραπέλειαν, νὰ διατηρῇ ὁμιλίαν ἐλαφρὰν καὶ κομψοπρεπῆ, νὰ γινώσκῃ νὰ ἀρέσκῃ χωρὶς νὰ ἐκτιμᾶται, νὰ ἔχῃ τὸ παράδοξον προτέρημα τοῦ νὰ ἀντιλαμβάνηται ταχέως, νὰ νομίζῃ ὅτι σκέπτηται καλῶς, νὰ πηδᾷ ἀπὸ ἀντικειμένου εἰς ἀντικείμενον χωρὶς νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς οὐδὲν, νὰ συλλέγῃ ταχέως ἅπαντα τὰ ἄνθη, χωρὶς νὰ δίδῃ ποτὲ καιρὸν εἰς τοὺς καρποὺς νὰ ὡριμάσωσιν· ταῦτα πάντα λογίζονται εἰς τὴν ἐποχὴν ἡμῶν πνευματώδη καὶ φέρουσι τὸ γενικὸν ὄνομα «Πνεῦμα».

Τὸ πνεῦμα μόνον ἔχει ὡς φρουρὰν τὰς ψευδεῖς ἡδονὰς, ἐνῷ ἡ καρδία ἔχει τὰς μονίμους εὐδαιμονίας. Τὸ πνεῦμα μόνον δύναται νὰ παρασυρθῇ, νὰ ἐκκλίνῃ τῆς εὐθείας τοῦ ἀγαθοῦ ὁδοῦ, ἡ καρδία ὅμως εἶναι ὁ ἀγαθὸς κριτὴς, ὅστις οὐδαμῶς ἀπατᾶται.

Ὁ Θεὸς εὐδόκησεν ὅπως τὸ πνεῦμα καὶ ἡ καρδία ὦσιν πάντοτε συνηνωμένα ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ προσώπῳ. Ἐὰν πρόκηται νὰ ἐκλέξῃς, μὴ ταλαντεύησαι. Μετὰ τῆς Καρδίας, τέκνον μου, θέλεις κατανοήσει τὰς ἡδυτέρας συμπαθείας, ἀγαπηθῇ παρὰ πάντων, καταπραΰνῃ πολλὰς λύπας, καταπαύσῃ πολλὰ δάκρυα. Μετὰ τῆς Καρδίας θέλει εἶσαι τὸ εἴδωλον τῆς οἰκογενείας σου, ἡ χαρὰ τῆς οἰκιακῆς ἑστίας, ἡ εὐδαιμονία τῶν περὶ σέ. Ἡ αὐλήμου δὲν εἶναι ἔξοχος· ἐν αὐτῇ δὲν ὑπάρχουσιν αἱ εὐωδίαι τῆς κολακείας ἀλλὰ τὰ ἀρώματα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς γαλήνης.

Ἀνασηκώσασα δ' ἓν φόρεμα της, ἡ Νύμφη ἐπαρουσίασεν εἰς τοὺς δακρυβρέκτους ὀφθαλμούς μου εἰκόνας πλήρεις ἀπεριγράπτων χαρίτων. Περὶ αὐτὴν ἀπετέλουν ὡραῖον σύμπλεγμα ἡ υἱικὴ, μητρικὴ, πατρικὴ φιλοστοργία, ἡ συζυγικὴ ἀγάπη, ἡ τοῦ πλησίον, ἡ εὐμένεια, ἡ ἡδύτης, ἡ φιλευσπλαχνία καὶ ἅπαντες οἱ δορυφόροι τῆς Καρδίας . . . . .

Ἐρρίφθην εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Νύμφης τῆς Καρδίας καὶ ἐξύπνησα μὲ τοὺς θερμοὺς ἀσπασμούς της.

Ἰδοὺ τὸ ὀνειροπόλημά μου, πολυφίλητός μοι μάμμη. Βλέπετε, καὶ ὀνειρευομένη, ἐπωφελοῦμαι τῶν περιπαθεστάτων ὑμῶν μαθημάτων.

Δ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ.

ΕΛΕΔΙΣΦΑΚΟΣ

(κοινῶς φασκομηλία)

Τὸ γνωστὸν τοῦτο ἀρωματικὸν φρύγανον, τὸ ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ξηρῶν τόπων φυόμενον, περιέχει αἰθέριον ἔλαιον πρασινόχρουν, καφουρὰν καί τινας στυπτικὰς οὐσίας. Ἐνεργεῖ δὲ ὡς ἐρεθιστικὸν καὶ στυπτικὸν συνάμα.

Οἱ ἰατροὶ μεταχειρίζονται τὸ ἔγχυμα τοῦ φρυγάνου τούτου εἰς τὴν δυσπεψίαν, τὰς παλαιὰς διαρροίας καὶ τοὺς ἀδυναμικοὺς πυρετούς. Φαίνεται δὲ κατὰ τὰς παρατηρήσεις αὐτῶν καταπαῦον τοὺς ὑπερβολικοὺς ἱδρῶτας τῶν φθισικῶν, ψυχρὸν πινόμενον.

Ἐνέργειαν δ' ἔχει προσέτι ἰδιάζουσαν πρὸς περιστολὴν τῆς ἐκκρίσεως τοῦ γάλακτος· διὸ παραγγέλλεται σκοπίμως εἰς τὰς ἀπογαλακτιζούσας οὐ μόνον ἔσωθεν λαμβανόμενον ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν μετὰ λιβανίτιδος (κοινῶς δενδρολίβανον) καὶ ἠδυόσμου εἰς σακκίδια, ἐπιτιθέμενα παρὰ τὰς μασχάλας αὐτῶν.

Ἐνίοτε παραγγέλλεται καὶ ἐξωτερικῶς εἰς πλύσεις καὶ γαργαρισμοὺς κατὰ τῆς αἱμορροίας τῶν οὔλων.

ΧΑΜΑΙΜΗΛΑ.

Τὸ ἄνθος τοῦτο ἔλαβεν ὀνομασίαν τοιαύτην διότι παρεμφέρει τῇ ὀσμῇ τῶν μήλων. Εὑρίσκεται ἄφθονον εἰς τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ χαμαίμηλα μεταχειρίζονται κοινῶς οἱ ἰατροὶ κατὰ τῶν διαλειπόντων πυρετῶν, διαφόρων κωλικῶν πόνων, τὸ ἆσθμα, καὶ ἰδίως κατὰ τῶν σπασμῶν τῶν ὑστερικῶν γυναικῶν καὶ τῶν ὑποχονδριακῶν.

Πολλάκις ταῦτα χρησιμεύουσιν ἐξωτερικῶς καὶ εἰς καταπλάσματα διαλυτικὰ καὶ εἰς πλύσεις κατὰ διαφόρων χρονίων ἑλκῶν.

ΑΨΙΝΘΙΟΥ ΠΟΑ.

Τὸ τονωτικὸν τοῦτο φάρμακον δίδεται μετ' ἐπιτυχίας κατὰ τῆς δυσπεψίας, εἰς τὰς ἀνωμάλους διαρροίας, τὰς ἐμφράξεις τοῦ ἥπατος καὶ τῆς σπληνὸς, τὸν ὕδρωπα, τὴν χλώρωσιν καὶ τοὺς διαλείποντας πυρετούς.

Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἄνθρωποί τινες οὐδόλως ἀνέχονται τὴν βαθύπικρον αὐτοῦ γεῦσιν.

ΠΙΤΥΡΑ.

Τὰ ἀχυρώδη ταῦτα τοῦ σίτου λείψανα ὠφελοῦσι πρὸς τὴν τραχύτητα τοῦ δέρματος, τὰ κνησμώδη ἐξανθήματα καὶ πρὸς παρασκευὴν μαλακτικῶν καὶ καθαρτικῶν τοῦ δέρματος λουτρῶν. Τὰ ξηρὰ καὶ τεθραυσμένα πίτυρα χρησιμεύουσι πρὸς ἀνάκλησιν τῶν ἱδρώτων τῶν ποδῶν καὶ τῆς μεταστάσεως ποδάγρας, πρὸς διάλυσιν ὄγκων καὶ οἰδημάτων, πρὸς τὰς ἐρυσιπλατώδεις φλεγμονὰς καὶ ὡς θερμὰ ἐπιθέματα πρὸς τὰς ἐντεραλγίας.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ *ΕΥΡΥΔΙΚΗΝ*.

Ὁ Σολομῶν καὶ ὁ Μύρμηξ.

Φιλτάτη!

Ἐργάσιμόν τινα ἡμέραν τοῦ παρελθόντος ὀκτωβρίου, ὡρῶν τινων σχολῆς τυχοῦσα ἐν τῇ οἰκιακῇ ἀπασχολήσει μου, μετέβην παρὰ τῇ Κ. Ἀγαθονίκῃ, φίλῃ μοι παιδιόθεν καὶ γείτονι μοι προσφιλεῖ. Εὗρον δ' αὐτὴν πέριξ ὠοειδοῦς τραπέζης μετὰ τῶν τέκνων της καθημένην καὶ συνομιλοῦσαν μετ' αὐτῶν.

Ἅμα ἰδοῦσά με ἡ Ἀγαθονίκη ἐντὸς τοῦ δωματίου της, ἠγέρθη πλήρης χαρᾶς καὶ περιπτύξασά με τρυφερῶς μοὶ προσέφερε θέσιν μεταξὺ τῶν τεσσάρων αὐτῆς τέκνων καὶ πλησίον αὐτῆς. Ἐνῷ ἡμεῖς εἰσέτι ἀντηλλάσσομεν τὰς συνήθεις φιλοφρονήσεις, ἡ μικρὰ Ζωή της, μὴ δυναμένη, φαίνεται, νὰ περιμείνῃ τὴν λῆξιν τῶν τετριμμένων δὸς εἰπεῖν διαλέξεων ἡμῶν, ὡς ὑπὸ περιεργείας τινος προγενεστέρας ἐκθέτεως κατεχομένη, ἠγέρθη τῆς θέσεως αὐτῆς καὶ, πλησιάσασα τὴν μητέρα της, κατεφίλει τὰς παρειάς της καὶ τὴν παρεκάλει ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὴν διακοπεῖσαν διήγησιν αὐτῆς.

Τὰς τρυφερὰς καὶ θερμὰς ταύτας παρακλήσεις τῆς Ζωῆς ὑπεστήριξαν πάραυτα οἱ λοιποὶ ἀδελφοί της μετὰ πλείονος ζωηρότητος.

Συγκίνησις ἡδεῖα τότε κατέλαβέ με ἐν μέσῳ τῆς στιγμιαίας σιγῆς.

Ἡ φυσιογνωμία τῆς Ἀγαθονίκης ἔλαβεν ἀμέσως ὕφος χαρίεν, ὑποδεῖξάν μοι ὅτι, καί τοι ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς εὐχὰς τῶν τέκνων της, ἀνέμενεν ὅμως καὶ τὴν ἐμὴν συγκατάθεσιν, ἵνα μὴ φανῇ προσβάλουσά με.

Ἐνόησα μὲν τὰ πάντα, ἀλλὰ διετήρησα θέσιν ἀδιάφορον, ἐπιθυμοῦσα ἵνα μὴ λάβω ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν τοσοῦτον φαιδρὰν καὶ χαρίεσσαν σκηνὴν ταύτην.

Ἐν τοσούτῳ ἡ ξανθήκομος Ζωὴ, λύσασα τὴν σιγὴν, εἶπε μετ' ἀπεριγράπτου χάριτος, ἀποτεινομένη πρὸς ἐμέ:

— Κυρία μου, πῆτε σεῖς παρακαλῶ τὴν μητερίτζα μου νὰ μᾶς πῇ τὸ παραμυθάκι της! . . . . καὶ θὰ διῆτε πόσον εἶναι καλόν.

— Εὐχαρίστως, τῇ εἶπον, καὶ ἠσπάσθην περιπαθέστατα αὐτήν.

Ἀποταθεῖσα δὲ πρὸς τὴν Ἀγαθονίκην τῇ εἶπον ὅτι θέλει ὑποχρεώσει με μεγάλως ἐὰν μὲ καταστήσῃ μέτοχον τῆς τερψιθύμου ταύτης καὶ εὐδαίμονος σκηνῆς.

Ἐγέλασε χαριέντως, καὶ εἶπε πρὸς τὴν Ζωήν της.

— Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ Κυρία Ἀθηνᾶ συγκατατίθεται νὰ ἐνοχληθῇ διὰ τῶν παιδαριωδῶν τούτων πραγμάτων, ἔστω· ἤρξατο δὲ τῆς συνεχείας τῆς διηγήσεώς της.

Μόλις ἐπρόφερε λέξεις τινας, καὶ ὁ σοβαρὸς Γεώργιος διακόψας αὐτὴν, τῇ εἶπεν:

— Μῆτερ, συγγνώμην διότι σᾶς διακόπτω· τοῦτο πράττω διότι θέλω νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ ἀρχίσητε ἀπὸ τὴν ἀρχὴν διὰ νὰ τὸ ἐντυπώσωμεν καλλίτερον εἰς τὸν νοῦν μας καὶ διὰ νὰ τὸ ἀκούσῃ καὶ ἡ Κυρία . . . .

— Πολὺ ἀπαιτητικὸς εἶσαι, Γεώργιε, εἶπεν αὐστηρῶς ἡ Ἀγαθονίκη, διακόπτουσα αὐτόν.

— Σὲ παρακαλοῦμεν, μητερίτζα μου, εἶπον τότε ἀμέσως τὰ λοιπὰ τέκνα.

Ἡ Ἀγαθονίκη τέλος συγκατεύνευσε καὶ ἤρξατο οὕτω τῆς διηγήσεώς της.

«Μίαν ἡμέραν ὁ Βασιλεὺς Σολομῶν, ὁ ὁποῖος ἦτον ὁ πλέον σοφὸς ὅλων τῶν ἀνθρώπων τοῦ τότε καιροῦ, προσεκάλεσεν ὅλα τὰ ζῶα

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

παλάτιον ἄξιον δι' ἐμέ. Ἕκαστον δὲ ἀπὸ ὑμᾶς ἐπιθυμῶ νὰ ἐργασθῇ δι' αὐτὸ καὶ νὰ μοὶ φέρῃ τὰ προϊόντα τῆς ἐργασίας του.

Μόλις εἶπε ταῦτα καὶ τὰ ζῶα ἔτρεξαν διὰ νὰ ἐκτελέσωσι τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως Σολομῶντος ὁ ὁποῖος ἥξευρεν ὅλας τὰς γλώσσας αὐτῶν καὶ διὰ τοῦτο ἦτο καὶ βασιλεὺς ἐπ' αὐτῶν.

Αἱ ἀλώπεκες, αἱ ὁποῖαι γνωρίζουσι καλῶς νὰ σκάπτωσιν ὑπογείους φωλεὰς, μετέβησαν εἰς τὰ ὄρη καὶ ἐξήγαγον τὰ καλλίτερα ἐξ αὐτῶν μάρμαρα. Οἱ βόες τὰ ἔζευγον εἰς τὰς ἁμάξας καὶ τὰ ἔφερον. Οἱ κάστορες ἔκοπτον ἐπὶ τῶν παραλίων τῶν ποταμῶν, τὰ δένδρα τὰ ὁποῖα δίδουσι τὸν ἔβενον (ἀμπανόζι) καὶ τὸ ἀνακάρδιον (μαώνιον). Ὁ ῥινόκερως καὶ ὁ ἐλέφας ἐσύκωνον ἐπὶ τῶν ὤμων των τοὺς τετραγώνους στύλους καὶ τοὺς μετέφερον. Ὁ ἀετὸς, ὅστις γνωρίζει τὰς πεδιάδας, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι τοὺς ἀδάμαντας, κατήρχετο διὰ τῆς βοηθείας τῶν μεγάλων πτερύγων του καὶ τοὺς ἔφερεν ἐπὶ τῶν ὀνύχων του. Οἱ ἰχθῦς ἐβυθίζοντο εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης καὶ ἐπιστρέφοντες ἔθετον ἐπὶ τῆς παραλίας τοὺς μαργαρίτας καὶ τὰ κοράλλια. Τὸ πρόβατον ἄφινεν τὸ μαλλίον του διὰ τοὺς ἁπαλοὺς τάπητας, ὁ δὲ κύκνος τὰ λευκὰ καὶ ἀπαλώτερα πτῖλά του (πούπουλα). Ὁ μεταξοσκώληξ ἤρχισε νὰ κατασκευάζῃ παραπετάσματα καὶ ἐξαιρέτους αὐλαίας. Ἡ μέλισσα ἔδιδε λαμπάδας, κατασκευαζομένας ἀπὸ τὸν κηρὸν αὐτῆς. Ἡ δορκὰς ἀνεπήδα μέχρι τῆς ἐρήμου διὰ νὰ ἀναζητῇ τὴν μύρραν καὶ τὸ θυμίαμα· ὁ δὲ ἵππος ἔτρεχε ταχέως, φέρων ἐπὶ τῆς ῥάχεώς του τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἤρχετο νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν βασιλέα τὰς ὑπηρεσίας του.

Ὁ Μύρμηξ ἔφθασε τελευταῖος, ἐκράτει δὲ κόκκον ἄμμου, ὅστις ἦτο μεγαλείτερος καὶ βαρύτερος ἀπὸ αὐτόν.

Ὅταν ὁ Σολομῶν εἶδε συναθροισθέντα πέριξ τοῦ θρόνου αὐτοῦ ὅλα τὰ ζῶα, ἕκαστον δὲ πλησίον τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἔφερεν, εἶπεν «εἶμαι εὐχαριστημένος ἀπὸ ὑμᾶς.»

Ἅμα ὅμως εἶδε τὸν μύρμηκα προσβεβλημένον διὰ τὴν μικρὰν προσφοράν του, προσέθεσιν.

«Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐδημιούργησε τὸν κόσμον διεμοίρασε μὲν κατ' ἀνίσους μερίδας εἰς τὰ δημιουργήματα αὐτοῦ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐπιτηδειότητα, ἀλλὰ πάντες οἱ ἐργάται εἶναι ἴσοι ὁπότε ἐκπληρῶσι μετ' ἐπιμελείας καὶ συνειδήσεως τὸ καθῆκον αὐτῶν. Μάλιστα. Εἶμαι λίαν εὐχαριστημένος ἀπὸ ὑμᾶς.»

Τέκνα μου! καὶ ἡμεῖς τώρα ὅτε εἶσθε εἰσέτι μικρὰ καὶ ὅταν μεγαλώσητε, οἱαδήποτε εἶναι τὰ καθήκοντα καὶ τὰ ἔργα σας, πρέπει νὰ τὰ ἐκπληρῶντε μετ' ἐπιμελείας, φρονήσεως καὶ συνειδήσεως, ὥστε ἡ οἰκογένεια, οἱ γονεῖς, ἡ πατρὶς, τὸ ἔθνος, τῶν ὁποίων θέλετε κτίζει τὰ παλάτια διὰ τῆς τοιαύτης ἀφοσιώσεώς σας, νὰ εἴπῃ μίαν ἡμέραν ἓν ἕκαστον ἰδίᾳ «εἶμαι λίαν εὐχαριστημένον ἀπὸ ὑμᾶς.»

Μάθετε δὲ, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δὲν δύνανται νὰ ὦσι πρῶτοι, πάντες ὅμως δύνανται νὰ ὦσι σοφοὶ καὶ ἐνάρετοι.»

Τὰ τέκνα ἀσπασθέντα τότε τὴν χεῖρα τῆς μητρὸς αὐτῶν καὶ τῆς ἐμῆς ἀνεχώρησαν πλήρη συγκινήσεως καὶ χαρᾶς ὅπως ἐπιδοθῶσι μετ' ἐπιμελείας εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν αὐτῶν.

Ἐγὼ δὲ συγκινηθεῖσα μέχρι δακρύων τῇ εἶπον μετὰ παλλούσης καρδίας·

— Χεὶρ Κυρίου ἐπικάθηται ἐπὶ πάσης οἰκογενείας, ἐχούσης τοιαύτην μητέρα καὶ οὐράνιος εὐδαιμονία σκιάζει αὐτήν. Τὰ τοιαύτας μητέρας ἔχοντα ἐν τοῖς κόλποις αὐτῶν ἔθνη οὐδέποτε παύσουσιν εὐδαιμονοῦντα.

Προσθέσασα·

— Τὸ προσφιλὲς τῆς Ζωῆς τοῦτο διηγημάτιον θέλω ἀποστείλει πρὸς τὴν *Εὐρυδίκην*, ἵνα χρησιμεύσῃ διὰ τὰς μικρὰς κόρας αὐτῆς.

Ἤδη ἐκπληρῶ τὸν λόγον μου.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

10 Νοεμβρίου 1870

ΑΘΗΝΑ.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΤΟ ΠΤΗΝΟΝ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙΟΝ.

Τὴν αὐγὴν ξυπνᾷ καὶ ψάλλει
Τὸ πουλίον θελκτικὰ,
Ἐπὸν Θεὸν τὴν προσευχήν του
Μελῳδεῖ ἁρμονικά.

Καὶ ἐγὼ αὐτὸ μιμοῦμαι
Τὸ πρωῒ ὅταν ξυπνῶ,
Προσευχὴν ἀμέσως ψάλλω,
Καὶ τὸν Ὕψιστον ὑμνῶ.

Τὰ πτερά του ἐκτινάζει
Καὶ τὰ κάμνει παστρικὰ,
Καὶ φιλεῖ τὸ φῶς τ' ὡραῖον
Μὲ φιλήματα γλυκά.
Ἔπειτα πετᾷ καὶ λέγει,
«Παντοῦ λάμπ' ἡ καλλονὴ,
Τοῦ Θεοῦ, κ' ἀντηχ' εἰς ὅλα
ἡ ἁγία του φωνή!»

Καὶ ἐγὼ νίπτω τὰς χεῖρας
Καὶ τὸ πρόσωπον καλὰ,
Κι' εὔχομαι εἰς τὴν καρδιάν μου
ὁ Θεὸς ν' ἀντανακλᾷ!
Καὶ τὰ ἔργα μου νὰ πράττω
Καθὼς θέλει ὁ Θεός!
Γιὰ νὰ ζήσω εἰς τὸν κόσμον
Εὐτυχῶς καὶ εὐκλεῶς!

Σ. ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ.

Πεταλοῦδά μου, πέτα, πέτα,
Δὲν θέλω νὰ σὲ κυνηγῶ!
Θέλω ν' ἄχῃς ζωὴν γλυκεῖαν,
Καθὼς τὴν ἔχω καὶ ἐγώ!

Εἰς τὰ χερίά μου ἂν σὲ λάβω
Θὰ εἶμαι τόραννος σκληρός!
Ἐνῷ πρέπει πάντα νὰ ἦμαι
Ὡσὰν ἄγγελος ἱλαρός!

Σ' ἔχ' ὁ Θεὸς ζωγραφισμένην
Μὲ χρώματα τόσον λαμπρά.
Καὶ εἰς ἐμ' ἔχει χαρισμένην
Ψυχὴν ὡραίαν καὶ καρδιά!

Λοιπὸν χρεωστῶ
Νὰ μὴν ἀγαπῶ
Ποτὲ τὸ κακὸν,
Ποτὲ τὸ σκληρόν!

Ἀλλὰ τὸ καλὸν
Παντοῦ νὰ ζητῶ
Αὐτὸ νὰ ποθῶ
Αὐτὸ ν' ἀγαπῶ!

Σ. ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Εὐχαρίστως ἀναγγέλλομεν εἰς τὰς Κυρίας Συνδρομητρίας ἡμῶν ὅτι ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Γ' Φυλλαδίου τῆς *Εὐρυδίκης* ἀρχόμεθα δίδουσαι αὐταῖς κατὰ μῆνα ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀνὰ ἓν σχέδιον Ἐργοχείρων. Ἐλπίζομεν δ' ὅτι μετά τινα καιρὸν θὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν συχνότερον νὰ χορηγῶμεν αὐταῖς τοιαῦτα, καὶ μάλιστα κεχρωματισμένα.

Ἡ διηνεκὴς ἡμῶν προσπάθεια καὶ ἀφοσίωσις ὑπὲρ τῆς βαθμιαίας βελτιώσεως καὶ τελειοποιήσεως τῆς *Εὐρυδίκης*, ὡς καὶ αἱ χάριν αὐτῆς ὑπὲρ τὰς δυνάμεις ἡμῶν θυσίαι εἶναι πιστεύομεν ἀρκοῦντα πειστήρια εἴς τε τὰς Κυρίας Συνδρομητρίας ἡμῶν καὶ τὸ φιλόμουσον ὁμογενὲς Κοινὸν ὅτι οὐδενὸς θέλομεν φεισθῇ ὅπως ἀνταποκριθῶμεν πληρέστατα εἴς τε τὰς προσδοκίας τοῦ Κοινοῦ καὶ τὴν εὔνοιαν τῶν εὐαρεστηθέντων ἵνα ὑποστηρίξωσι διὰ τῆς συνδρομῆς αὐτῶν τὴν μικρὰν καὶ νεαρὰν *Εὐρυδίκην*.

* * *

ΛΑΧΕΙΟΝ

Ἐργοχείρων τοῦ ἐν Χάσκιοῖ Παρθεναγωγείου,

Τὸ Λαχεῖον τοῦτο συνίσταται ἐκ 1000 γραμματίων, τιμωμένου ἑκάστου ἀντὶ ἑνὸς ἀργυροῦ Μετζιτιέ. Ἐξ αὐτῶν 120 κλῆροι κερδήσουσι διάφορα ἐργόχειρα, ἐπιτηδείως ὑπὸ ἀπόρων Ἑλληνίδων καλλιτεχνηθέντα.

Συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τοὺς φιλομούσους ὁμογενεῖς καὶ ἰδίᾳ τὰς εὐγενεῖς Ἑλληνίδας τὸ ἀνωτέρω Λαχεῖον, ἐξ οὗ ἐξήρτηται κατὰ μέγα μέρος ἡ ὑποστήριξις καὶ προαγωγὴ τοῦ κορασιακοῦ τούτου Ἐκπαιδευτηρίου.

Γραμμάτια τοῦ Λαχείου τούτου εὑρίσκονται ἐν τῷ Γραφείῳ ἡμῶν διὰ πάντας τοὺς ἐπιθυμοῦντας ὅπως συμμετάσχωσι τοῦ θεαρέστου καὶ κοινωφελοῦς τούτου ἔργου.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Οἱ δεχθέντες τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον φυλλάδιον τῆς Εὐρυδίκης καὶ μὴ ἐπιστρέψαντες αὐτὰ ἐγκαίρως εἰς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς θεωροῦνται τακτικοὶ Συνδρομηταί.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἑξάμηνος 3. τρίμηνος 1 1[2.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἑξάμηνος 3 1[2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν μὲν τῇ Πρωτευούσῃ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελὶ-τζιδίκα, Μουσούρου χὰν, ἀριθ. 30. Ἐν Χρυσοπόλει παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρίῳ Μηνᾷ Μαράσογλου. Ἐν Χαλκηδόνι παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κυρίῳ Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ. Ἐν δὲ τῷ Ἐξωτερικῷ παρὰ τοῖς ἐπιτροπισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς, ἀπαλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος. οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ εἰδηνωμόνως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Ὅσοι τῶν Κυρίων ἐμπορικῶν καταστημάτων, ἐν οἷς πωλοῦνται διάφορα εἴδη ἐμπορευμάτων, χρήσιμων εἰς τὰς Γυναῖκας καὶ τὰς οἰκογενείας, ἐπιθυμοῦσι τὰ λάβωσι μέρος ἐν ταῖς ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΣΙ *τῆς «Εὐρυδίκης», ἀποτανθήτωσαν πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω.*

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ, ἔχων διπλώματα τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ ἤδη διδάσκων ἐν δημοσίᾳ Σχολῇ, ζητεῖ καὶ παραδόσεις οἰκιακὰς· οἱ χρήζοντες λοιπὸν τοιούτου ἀπευθυνθήτωσαν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς «Εὐρυδίκης».

ΑΝΝΙΒΑΣ ΕΝ ΓΟΡΤΥΝΙ
ΔΡΑΜΑ ΣΑΤΥΡΙΚΟΝ
Εἰς μέρη τέσσαρα
ὑπὸ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Χ. ΒΕΡΣΗ
Βραβευθὲν
ἐν τῷ ποιητικῷ διαγωνισμῷ τοῦ 1870.

Τοῦ ἀξιολόγου τούτου δράματος ἀντίτυπα εὑρίσκονται καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς *Εὐρυδίκης*, τιμώμενα ἀντὶ ἡμίσεως ἀργυροῦ Μετζιδιέ.

ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πέρᾳ, Τεκὲ, ὁδὸς Ζουπουδλ ἀριθμ. 7.
Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Λιθογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐκτυποῦν καλλιτεχνικῶς ἐπισκεπτήρια, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τόποις Κ. ΠΑΠΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ.

Ἐκδιδομένη
ὑπὸ
ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ

5 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 1870. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 3.

ΠΕΡΙ ΚΛΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

ὑπὸ

ΣΑΠΦΟΥΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

(Συνέχεια)

Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Εὐριπίδης, καί τοι δυσμενῶς πρὸς τὴν γυναῖκα διακείμενος, ὁμολογεῖ ὅμως ταύτην αὐτῆς τὴν ἀξίαν, κάμνων τὴν Ἠλέκτραν νὰ λέγῃ «Τὰν ἑβδόμης δ' ἡμέρας χρεὼν ἐξευτρεπίζειν εἰσιόντι δ' ἐργάτῃ θυραθεν, ἡδὺ πᾶνδον εὑρίσκειν καλῶς». Ἀλλὰ δεξιώτατα πάντων διέγραψεν ἡμῖν τὸν προορισμὸν τοῦ ἀνδρὸς ὁ γλυκὺς Ξενοφῶν ἐν τῷ διαλόγῳ τοῦ Σωκράτους καὶ Ἰσχομάχου, ἔνθα ποιεῖ τὸν Σωκράτην ἐρωτῶντα τὸν Ἰσχόμαχον διατὶ κάθηται ἀργὸς ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Διός, ἐν ᾧ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βλέπῃ αὐτὸν πάντοτε πράττοντά τι, ἢ ἀσχολούμενον μάλιστα ἐν τῇ ἀγορᾷ. Ὁ δὲ Ἰσχόμαχος ἀποκρίνεται ὅτι δὲν ἤθελε τὸν ἰδεῖν καθήμενον ἐκεῖ, ἐὰν δὲν εἶχε δώσει λόγον ν' ἀναμένῃ εἰς τοῦτο τὸ μέρος ξένους τινάς. «Καὶ ὅταν δὲν πράττῃς τοῦτο, πρὸς τῶν θεῶν, εἶπεν ὁ Σωκράτης, ποῦ διατρίβεις καὶ τί ποιεῖς; διότι πολὺ ἐπιθυμῶ νά σ' ἐρωτήσω, τί ἆρά γε πράττεις καὶ ὀνομάζεσαι καλὸς κἀγαθός, ἐπειδὴ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἕξεως τοῦ σώματός σου καταφαίνεται ὅτι δὲν διατρίβεις ἔνδον». Τότε ὁ Ἰσχόμαχος γελάσας πρὸς ταῦτα εἶπεν ἐν ἄλλοις τελευταῖον τόδε· «Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ὦ με ἔπερου, ὦ Σώκρατες, οὐδαμῶς ἔνδον διατρίβω, καὶ γὰρ δὴ, ἔφη, τάγε ἐν τῇ οἰκίᾳ μου πάνυ καὶ αὐτὴ ἡ γυνὴ ἱκανή ἐστιν διοικεῖν». Ἐκ τούτων δὲ λαβὼν ἀφορμὴν ὁ Σωκράτης ἄρχεται μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ διαλεκτικῆς μεθόδου, νὰ ἀνερωτᾷ τὸν Ἰσχόμαχον περὶ τῆς ἐντολῆς τῆς γυναικὸς καὶ τῶν ἐν οἴκῳ καθηκόντων αὐτῆς διὰ τὰ ὁποῖα ἐκεῖνος λέγει, ὅτι, καὶ ἔθυσε καὶ ηὐχήθη τοῖς Θεοῖς «Ἐπιτυχεῖν αὐτὸν διδάσκοντα, καὶ ἐκείνην μανθάνουσαν». Ὥστε, ἐὰν θελήσωμεν νὰ ὁρίσωμεν τὸν προορισμὸν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ πρὸς αὐτὸν ν' ἀντιπαραθέσωμεν ἔπειτα τὸν τῆς γυναικός, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἐν συνόψει, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐστὶν ὡρισμένος ἵνα τελειοποιήσῃ τὰ περὶ αὐτὸν, ἵνα καὶ αὐτὴν τὴν γυναῖκα μορφώνῃ καὶ ὁδηγῇ αὐτὴν, παραλαβὼν πλησίον του πρὸς τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῆς ἐντολῆς της· εἶναι ἐν γένει ὡρισμένος ἵνα μεταβάλῃ τὴν ὄψιν τῆς γῆς διὰ τῶν ἀγώνων τῆς

ΚΥΨΕΛΗ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἀνδρικῆς ἐνεργητικότητος αὐτοῦ. Καθὼς πληθὺς μνημείων, προϊόντων τεχνικῶν καὶ βιομηχανικῶν, φιλολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν, μαρτυροῦσι τὴν τοιαύτην τῆς διανοίας αὐτοῦ φυσικὴν διεύθυνσιν, καὶ παρουσιάζουσιν αὐτὸν πρὸς τί εἶναι ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ προωρισμένος. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ κλεινὸς Ἀριστοτέλης φιλοσοφῶν ἐπὶ τοῦ προορισμοῦ ἀμφοτέρων ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς λέγει σοφώτατα. «Ἀνδρὸς »δὲ καὶ γυναικὸς ἀριστοκρατικὴ πολι»τεία φαίνεται κατ' ἀξίαν γὰρ ὁ ἀνὴρ »ἄρχει, καὶ περὶ ταῦτα, ἃ δεῖ τὸν ἄνδρα, »ὅσα δὲ γυναικὶ ἁρμόζει ἐκείνῃ ἀποδί»δωσιν».

Οὕτω λοιπὸν ἡ γυνὴ ἐν ἄλλοις ἔργοις ἐστὶ κεκλημένη διαφόροις τοῖς τοῦ ἀνδρός. Ὁ προορισμὸς αὐτῆς, ἢ ἡ κλῆσις αὐτῆς, καὶ δότε μοι περιγράψαι αὐτὸν προκαταρκτικῶς μετὰ ποιητικωτέρας πῶς γλώσσης, ὁ προορισμὸς αὐτῆς εἶναι αὐτὴ ἡ πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς τελειοποιήσεως ὤθησις τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῶν μητρικῶν κόλπων της. Καὶ μαρτύρια τῆς τοιαύτης ὑψηλῆς καὶ σπουδαίας αὐτῆς ἐργασίας, δὲν εἶναι μνημεῖα ἀρχιτεκτονικὰ, γλυπτικὰ, καλλιτεχνικὰ ἐν γένει, ἢ πολιτικὰ κατασκευάσματα, καὶ κατορθώματα πολεμικῶν θριάμβων, καὶ φιλοσοφικὰ συστήματα· ἀλλὰ μαρτύριον ἐπιφανὲς τῆς εὐγενοῦς κλήσεώς της εἶναι αὐτὸς ὁ ζῶν καὶ ἐνεργῶν κατὰ πάσας τὰς ἐποχὰς καὶ τὰς περιόδους τοῦ χρόνου ἄνθρωπος· αὐτὸς ὅστις μέλλει ν' ἀναφανῇ ἐν τῷ βίῳ καλλιτέχνης, πολιτικὸς, πολεμικὸς, φιλόσοφος, ἄνθρωπος πολίτης κατὰ Πλάτωνα. Διὰ τοῦτο καὶ πολὺ σοφῶς ὁ Γάλλος Michelet λέγει περὶ τῆς κλήσεως τῆς γυναικὸς ὅτι εἶναι αὕτη: «d' organiser une force, force efficace et productrice, de creer un createur» Τῷ ὄντι ἡ γυνὴ εἶναι μήτηρ τοῦ ἀνθρώπου, παιδαγωγὸς, πλάστρια αὐτοῦ. Ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ κόσμου ἀπουσιάζει, διότι ἡ ἐλαφρὰ καὶ εὔκαμπτος φύσις της, συναντωμένη μετὰ τῆς πολὺ σταθερᾶς καὶ ἀνδρείας φύσεως τοῦ ἀνδρὸς ἀπορροφᾶται σχεδὸν εἰπεῖν ὑπ' αὐτῆς. Ἀλλὰ μορφόνει καὶ πλάττει διὰ τῶν τρυφερῶν χειρῶν της τὸ ἀρχικὸν πρόσωπον τοῦ πολυπλόκου τούτου δράματος τοῦ παριστανομένου ἐν τῇ σκηνῇ ταύτῃ τοῦ βίου· θεμελιώνει τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ζωὴν τοῦ ἀνδρὸς, τὴν ἀπαύστως ἀναπτυσσομένην, καὶ εἰς τελειοποίησιν προαγομένην· διότι ἔχει εἰς χεῖράς της τὴν καρδίαν τῶν παιδίων, τῶν μελλόντων τούτων κυρίων τῆς γῆς, καὶ διὰ τοῦ ἰδίου της παραδείγματος, καὶ τοῦ θελγήτρου, τὸ ὁποῖον ἡ ἐπιρροή της, καὶ ἡ στοργή της διαχέει ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἐπὶ πασῶν ἐφεξῆς τῷ ἡλικιῶν τοῦ ἀνθρώπου, προμηθεύει τὰ μέσα τῆς βελτιώσεως ὅλης τῆς ζωῆς· καὶ οὕτως ὑπὸ τὴν οἰκιακὴν στέγην, ὑπὸ τὸ ὄμμα τῆς γυναικὸς, μητρὸς καὶ παιδαγωγοῦ, μορφοῦνται, καὶ λαμβάνουσι τὴν ἀρχήν των καὶ τὴν γένεσίν των αἱ γνῶμαι καὶ τὰ ἤθη, ἐφ' ὧν στηρίζονται ἔπειτα καὶ αὐτὰ τὰ διάφορα ἀκόμη φιλοσοφικὰ συστήματα· ἢ μήπως καὶ αὐτῶν τῶν μεγάλων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ σοφῶν ἀνδρῶν ἡ συνδιατριβὴ μετὰ τῆς μαντικῆς Διοτίμης καὶ τῆς Ἀσπασίας καὶ αὐτῶν τῶν δυσφήμως μὲν ἀποκαλουμένων, ἄλλως δὲ μόνον πεπαιδευμένων τότε γυναικῶν, ἃς διὰ τοῦτο ὁ Δημοσθένης «ἡδονὴν τῆς ψυχῆς» μάλα προσφυῶς ἀπεκάλεσε, δὲν συνετέλει εἰς τὴν ῥύθμισιν καὶ ἁρμονικότητα τῶν πολιτικῶν καὶ φιλοσοφικῶν ἀρχῶν των: ἀφοῦ μάλιστα αὐτὸς ὁ Πλάτων φαίνεται ἀποδιδοὺς ἐν τῷ Συμποσίῳ, τὴν περὶ τοῦ ἠθικῶς Καλοῦ ἐξαισίαν ἰδέαν του εἰς τὸν σοφώτατον ἐκεῖνον ὁρισμὸν αὐτοῦ, τὸν δοθέντα διὰ τοῦ στόματος τῆς Θεσπιωδοῦ Διοτίμης; Ἀλλὰ ταῦτα παρεκβατικώτερα· ἐπανέλθω δ' εἰς τὸ προκείμενον. Καὶ καθὼς λοιπὸν πρὸς τὴν σωματικὴν ζωὴν ἡ φροντὶς τῆς ὑγιείας, ἡ διατήρησις τῆς καταστάσεως εἶναι δεδομένη εἰς τὴν γυναῖκα, ὁμοίως πρὸς τὴν πνευματικὴν ἡ γυνὴ ἐμπνέει καὶ ἐμψυχόνει τὰ αἰσθήματα, ἅτινα εἰσὶν ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς, τὰ αἰώνια ἐλατήρια τῶν ἐνεργειῶν, καὶ οὕτως αἱ συμφοραὶ καὶ αἱ εὐτυχίαι πηγάζουσιν ἐξ αὐτῆς. Ἐντεῦθεν οἱ εὐφυέστατοι ἡμῶν πρόγονοι Ἕλληνες ἔπλασαν ἐξ ἀρχῆς τὸν μῦθον τῆς Πανδώρας. Διὰ τοῦτο ἡ γυνὴ καθημένη παρὰ τὴν κοιτίδα τοῦ παιδίου ὀφείλει νὰ λέγῃ διὰ μὲν τὸ ἄῤῥεν: «Κρατῶ ἐνταῦθα τὸν πόλεμον ἢ τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου, ἐκεῖνον ὅστις θέλει μεταμορφώσει τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, διὰ τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης»· καὶ βαυκαλίζουσα αὐτὸ νὰ ᾄδῃ:

»Ἀξίωσέ τον, ὦ Θεὸ, νὰ ζήσῃ πολλὰ χρόνια
»Πολλαῖς ὡραίαις ἀνοίξαις ν' ἀκούῃ τ' ἀηδόνια,
»Στὰ μεγαλεῖα τ' οὐρανοῦ, κ' εἰς τῶν ἀνθῶν [τὰ κάλλη.
»Τὴν Πανσοφίαν Σου, Θεὸ νὰ βλέπῃ, καὶ νὰ [ψάλλῃ.
»Καὶ νὰ Σ' ἀπομιμῆται!
»Καὶ ὅταν βρέχῃ, καὶ βροντᾷ, κι' ἀστράπτῃ [καὶ χιονίζῃ,
»Τὴν Παντοδυναμίαν Σου ἐκεῖ νὰ ζωγραφίζῃ,
»Χωρὶς νὰ ἐκπτοῆται!»

Διὰ δὲ τὸ θῆλυ νὰ λέγῃ «κρατῶ ἐνταῦθα ἐκεῖνο τὸ ὄν, τὸ ὁποῖον θέλει ταράξει τὰς καρδίας, ἢ θέλει κάμη νὰ βασιλεύῃ ἐν αὐταῖς ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἁρμονία, καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ· καὶ βαυκαλίζουσα αὐτὸ νὰ ᾄδῃ ὡς Χριστιανὴ Ἑλληνίς.

»Παναγία μου Μεγάλη! δός της χρόνια πε- [ρισσά.
»Τῆς ζωῆς νὰ φέγγῃ ὁ ἥλιος τὰ μαλιά της [τὰ χρυσᾶ!
»Κάμε την νὰ γένῃ νέα φρόνιμη σὰν Ἀθηνᾶ!
»Τῶν Ἑλληνικῶν χαρίτων νάχῃ κάλλη τὰ [σεμνά.
»Κάμε την νὰ καμαρώνῃ ὅτι εἶναι Ἑλληνίς.
»Καὶ τῆς Ἐκκλησίας Κόρη, τῆς ἀμώμου καὶ [κλεινῆς!

Τῷ ὄντι, ὡς εἶπον ἐν ἀρχῇ, τὰ ἔργα τῆς γυναικὸς εἰσὶ ζῶντα· εἰσὶν οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες, οὓς φέρει ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς, οὓς ζωογονεῖ διὰ τοῦ πνεύματος της, καὶ διὰ τῆς τρυφερᾶς στοργῆς της· αἱ διαδεχόμεναι γενεαὶ εἰσὶν τὰ ἔμψυχα καὶ ἐνεργὰ μνημεῖα τῶν ἐνεργειῶν της, ἅπερ ἀνέθραψαν ἐν ἀρχῇ, καὶ ἐφ' ὧν ἡ ἐπιρροή της ὑπῆρξε πάντοτε ἰσχυρὰ, πάντοτε μεγάλη ἐν τῷ καλῷ ἢ ἐν τῷ κακῷ, διὰ παντὸς ἀνεξάληπτος, διότι ἐξασκεῖται ἐπὶ τῶν ψυχῶν, αἵτινες εἰσὶν ἄφθαρτοι. «Perfectionner la vie, l'animer, l'embellir, la sactifier c'est la grande et noble carriere de la femme». λέγει πολὺ σοφῶς ἡ Κ. Νέκερ. — Τοιαύτη λοιπὸν ἡ γυνὴ, ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν Γραφήν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Μίλτων εἰς κανὲν ἄλλο μέρος τοῦ Ἐξόχου ποιήματός του δὲν κυριεύεται ἀπὸ ἔμπνευσιν ὑψηλὴν καὶ ὡραιοτάτην, ὅσον εἰς τὸ μέρος, εἰς ὃ χαράττει τὴν ἔξαλλον εἰκόνα τῆς ἀκόμη ἀθώας Εὔας, ὁποία ἐφάνη κατὰ τὴν ἠὼ τῆς πλάσεως. Τοιαύτην περιγράφει αὐτὴν καὶ ὁ Σολομῶν ἐν τῇ εἰκόνι τῆς γυναικὸς τῆς ἐναρέτου. «Γυνὴ ἀνδρεία τιμιωτέρα, λέγει, λίθων πολυτελῶν». Ἐν δὲ τῷ Εὐαγγελίῳ ἡ γυνὴ ἔχει τύπον αὐτὴν τὴν Εὐλογημένην Θεομήτορα τὴν κεκλημένην διὰ τὴν ὑψηλοτάτην ἐντολὴν, τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος τῶν ἀνθρώπων. Ἔχει ἑπομένως τὴν ἄλλην Μαρίαν, ἥτις παρακαθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ συνα ροίζουσα τοὺς θείους αὐτοῦ λόγους, ἐξέλεξε τὴν ἀγαθὴν μερίδα, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς· διότι ὁποίους ἄρά γε μελισταγεῖς λόγους θὰ ἀπέτεινε πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς περὶ τῆς ὑψηλῆς ἐντολῆς τῆς γυναικὸς, περὶ τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς, ὅστις, ἀντ ποκρινόμενος εἰς τὴν κλῆσιν δι' ἣν ὁ Θεὸς τὴν ἐκάλεσεν, εἶναι ἡ προετοιμασία τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν τελειοποίησιν, καὶ ἡ ὤθησις αὐτοῦ πρὸς αὐτὴν διὰ τῶν μητρικῶν καὶ παιδαγωγικῶν χειρῶν της; — Οἱ ἀρχαῖοι μὲ ὅλην τὴν δουλικὴν καὶ τεταπεινωμένην κατάστασιν τῆς γυναικὸς, εἰς τοὺς κόλπους της μυθολογίας καὶ εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα ἀκόμη χρόνους, κατάστασιν, ἥτις ἣν συνέπεια τῆς πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ Δημιουργοῦ ἀσεβείας της, ᾐσθάνοντο ὅμως φαίνεται ὑψηλήν τινα ἰδέαν διαπερνῶσαν τὸν νοῦν των περὶ τῆς ἐντολῆς αὐτῆς. Ἐντεῦθεν ὁ ὕπατος ποιητὴς, καὶ τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας ἀθάνατος ἡγήτωρ, ὑπὸ τῆς ὑψηλῆς ταύτης ἰδέας κατεχόμενος, ἀναβιβάζει διὰ τῆς μονοφορήτου φαντασίας του τὰς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

γυναῖκας μέχρις Ὀλύμπου, καὶ τὴν μὲν αὐτῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Ὀλυμπίων, καλλίσφορον Ἥβην ἀποκαλεῖ καὶ τὸ χρυσάργυρον κύπελλον τοῦ ἀφαρτοποιοῦντος νέκταρος, εἰς τὴν καλλίστην αὐτῆς χεῖρα δίδωσι.

(Ἀκολουθεῖ).

Η ΓΥΝΗ.

Ἡ γυνὴ ἐπλάσθη ὑπὸ τοῦ πανσόφου Θεοῦ καὶ περιωρίσθη διὰ τὴν οἰκογένειαν, ἐν ᾗ ὑπὸ τριπλῆν παρίσταται ἰδιότητα, ὡς *Οἰκοδέσποινα*, δηλονότι, *σύζυγος* καὶ *μήτηρ*, ἧς ἕνεκα, ἀφωσιωμένη ἐν τῇ ἀκριβεῖ καὶ τελείᾳ ἐκπληρώσει τῶν καθηκόντων αὐτῆς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, δύναται νὰ συμπληρώσῃ τὴν οἰκογενειακὴν εὐδαιμονίαν καὶ συνεπῶς τὴν ἀποστολὴν καὶ τὸν προορισμὸν αὐτῆς.

Ἡ οἰκογένεια εἶναι τὸ ἠθικὸν πλοῖον, οὗ ἡ γυνὴ ὡρίσθη τὸ πηδάλιον. Ὡς δ' ὁ πλοίαρχος ὀφείλει νὰ γινώσκῃ κάλλιστα τὴν ναυτικὴν ἐπιστήμην, ἵνα μὴ ἐξοκέλλῃ εἰς ὑφάλους, οὕτω καὶ ἡ γυνὴ ἵνα καθοδηγῇ τὸ οἰκογενειακὸν σκάφος εἰς τοὺς εὐδίους λιμένας τῆς εὐδαιμονίας, κατὰ καθῆκον φυσικώτατον, ὀφείλει ἐγκαίρως νὰ ἐκσπουδάσῃ καὶ ἐκπειραθῇ τὴν οἰκογενειακὴν ἐπιστήμην πρὸς εὐημερίαν αὐτῆς τε καὶ τῶν τῆς καρδίας της τρυφερῶν ἀντικειμένων.

Ὁ φυσικὸς σκοπὸς, πρὸς ὃν τείνουσιν ἅπασαι αἱ ἐνδελεχεῖς φροντίδες καὶ διηνεκεῖς μέριμναι τῶν γονέων, εἶναι ὅπως ἀποκαταστήσωσι τὴν νεάνιδα ἀξίαν νέας οἰκογενείας, ἥτις θέλει παρουσιάσει αὐτῇ νέα καθήκοντα πρὸς ἐκπλήρωσιν, νέας ὑποχρεώσεις πρὸς θεραπείαν, καὶ, τὸ σπουδαιότερον, ἀπαιτήσει παρ' αὐτῆς ἐχέγγυα ἀσφαλῆ διὰ τὸ οἰκογενειακὸν εὖ εἶναι.

Χιλιόλιρος προῖξ, τίτλοι εὐγενείας, ὡραιότης, νεανικαὶ χάριτες, ἱλαρότης, βλέμματα προσηνῆ καὶ κομψότης, εἰσὶ μάταια, ἐὰν ἡ νεᾶνις ἐν τῇ ἀποκαταστάσει εἰς τὴν οἰκογένειαν συγκομίσῃ τὴν ἄγνοιαν τῆς οἰκογενειακῆς ἐπιστήμης, ἕνεκα παραμελήσεως ἢ τῆς μητρός της ἢ αὐτῆς, διότι πᾶσα ἐλπὶς περὶ τῆς οἰκιακῆς εὐτυχίας ὡς σκιὰ παραδραμεῖ.

Οὕτω τὰ πρῶτα δείγματα τῆς συμπαθείας θέλει διαδεχθῇ ἡ ἔκπληξις· ταύτην δὲ μετ' οὐ πολὺ ἡ δυσαρέσκεια. Ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ ἐκτὸς τῆς οἰκίας πάντοτε, χάριν τῶν οἰκογενειακῶν συμφερόντων, ἐν τῇ κοινωνικῇ παλαίστρᾳ ἐγκυλινδούμενος, θέλει καταληφθῇ ὑπὸ τῆς θλιβερᾶς ἀγανακτήσεως, ἅμα ὡς ἀναγνωρίσῃ τὴν κακὴν διοίκησιν τῆς οἰκίας του· ἡ ψυχρότης θέλει παρεισαχθῇ εἰς τὰς ἐφ' ὅρου ζωῆς διαρκεστέας σχέσεις, ἢ ἡ ἀκηδία καὶ ἀφροντιστία θέλουσιν ὑποκύψει τὸν αὐχένα ὑπὸ τὸν ἀτίθασσον καὶ τρομερὸν πέλεκυν τῆς ἀταξίας καὶ τῆς καταστροφῆς.

Τοιαύτη εἶναι ἡ σκυθρωπὴ σκιαγραφία νεάνιδος, περιφρονούσης ὡς ἀναξίας ἑαυτῆς τάς τε φροντίδας τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ τὴν γνῶσιν τῶν περὶ αὐτὴν λεπτομερειῶν.

Ἡ ἐποχὴ τῆς ἐφηβικότητος εἶναι ἡ κρισιμοτέρα καὶ σπουδαιοτέρα τοῦ γυναικείου βίου, καθόσον ἐν αὐτῇ ταύτῃ προώρισται νὰ σημανῇ ἡ σοβαρὰ ἐκείνη ὥρα, καθ' ἣν καλεῖται αὐτὴ ἵνα ἀφήσῃ ἀνεπιστρεπτεὶ τὸν στενὸν κύκλον τῶν οἰκιακῶν ἐνεργειῶν παρὰ τῇ πατρικῇ ἑστίᾳ καὶ, εἰσερχομένη εἰς τὸ εὐρὺ οἰκονομικὸν στάδιον, ἀναλάβῃ μόνη τὰς ἡνίας τῆς διευθύνσεως τῆς νέας καὶ ἀρτιπαγοῦς οἰκογενείας καὶ ἑδραιώσῃ ἐπὶ ἰσχυρῶν θεμέθλων τὴν ὅλην εὐδαιμονίαν αὐτῆς.

Ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ θέσει, τῇ πλήρει ἱερῶν χρεῶν καὶ καθηκόντων, ἡ νέα γυνὴ δὲν εἶναι πλέον βοηθὸς μητρὸς οἰκοδεσποίνης, ἀλλ' αὐτὴ μόνη διευθύντρια, αὐτὴ οἰκοδέσποινα, αὐτὴ μόνη ταμίας ἀπείρων λεπτομερειῶν, αὐτὴ μόνη κέντρον ἐνδελεχῶν μεριμνῶν καὶ βαθείας ἐνεργητικότητος, ὧν ἄνευ ἡ οἰκογενειακὴ μηχανὴ ἢ βραδυποροῦσα ἔσται πρὸς δυσημερίαν ἢ ἀκινητοῦσα πρὸς ὄλεθρον αὐτῆς.

Χάρις ὅμως τῇ Θείᾳ Προνοίᾳ, ἥτις ηὐδόκησε ἵνα ἐνσταλάξῃ εἰς τὸ λεπτοφυὲς καὶ λεπτομερὲς τῆς γυναικὸς πνεῦμα δεξιότητά τινα, εὐαρμόσασα ταύτην μετὰ τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ αὐτῆς, τῆς ἐσωτερικῆς δηλονότι διακυβερνήσεως τῆς οἰκίας, τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, ἐν ᾗ συνεκέντρωσε τὴν δόξαν καὶ τὸν θρίαμβον αὐτῆς.

Ἡ νεᾶνις, φυσικῶς ῥέπουσα εἰς τὸν ἐνάσχολον τοῦτον βίον, εἰς τὰς ἀφανεῖς μὲν, ἀλλ' ἐπωφελεῖς αὐτοῦ λεπτομερείας, φέρεται μόνη εἰς τὴν ἐν αὐτῷ ἐνασχόλησιν, συγκεντρώνουσα πρὸς ἐπιτυχίαν ἁπάσας τῆς διανοίας καὶ ἐπιδεξιότητος τὰς δυνάμεις· ἀλλ' ἡ ἐπιτυχία τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς δὲν ἐπιτυγχάνεται, καθόσον αἱ τάσεις τοῦ ὁρμεμφύτου τούτου εἶναι τυφλόν τι ἄνευ καθοδηγήσεως.

Ἀνάγκη ὅθεν ἀναπόφευκτος, ὅπως ἐξασκηθῇ τὸ ἐλατήριον τῆς θελήσεως, ἵνα μὴ ἐπέλθῃ κόρος καὶ ἀπαύδησις, καὶ διευθετηθῇ στιβαρῶς τὸ ἔνστικτον τοῦτο αὐτῆς, ἵνα μὴ παρεκτραπῇ· ἢ ἐν ἄλλαις λέξεσι διὰ τῆς συνετῆς καὶ ὀρθῆς διδασκαλίας καὶ τῆς πείρας τῆς ἐπιστήμης τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας δέον ἵνα ἐξαλειφθῇ ἐκ τῆς νεάνιδος πᾶσα τάσις πρὸς τὴν ἀμέλειαν καὶ τὴν ἐκνηρίαν, ἵνα παρεμποδισθῇ ὑπὸ τῶν κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ πρὸς ἐπίδειξιν γινομένων ἐνασχολήσεων, ἵνα μὴ ἀφεθῇ ἀχαλινότως εἰς τὴν τρυφηλὴν κομψοπρέπειαν καὶ ἁβρότητα, εἰς τὰς ματαίας ἡδονὰς τῆς πολυτελείας καὶ ὑπεροψίας, αἵτινες εἰσὶ τὰ τρομερώτερα ἐλαττώματα εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν. Οὕτω δὲ ὁ φυσικὸς οὗτος ὁδηγὸς, ὑπὸ τῆς διδασκαλίας χαλιναγωγούμενος, θέλει καταστήσῃ τὴν γυναῖκα, ἵνα, κατὰ τὸν Ξενοφῶντα εἴπω, «Ὅσῳ τῷ ἀνδρὶ κοινωνὸς καὶ παισὶν οἴκου φύλαξ ἀμείνων γείνῃ, τοσούτῳ καὶ τιμιωτέρα ἐν τῷ οἴκῳ.»

Η ΧΕΛΙΔΟΝΕΙ Σ ΦΩΛΕΑ.

Σκότος ἀμυδρὸν ἐκάλυπτε τὴν φύσιν, ἡ δ' ἑσπέρα ἦν κατηφὴς καὶ μελαγχολική. Σιγὴ βαθεῖα τὸ σύμπαν κατεῖχεν, ὁ δὲ ψυχρὸς βορέας, τὰς αἰθερίους ἀγυιὰς διατρέχων, ἀνήγγελλε διὰ τοῦ δριμέος ψύχους του τὴν ἔλευσιν τοῦ χειμῶνος. Ὑπὸ τοῦ ψύχους τούτου κἀγὼ ἀνηλεῶς καταδιωκομένη, ἐκλείσθην ἐν τῷ γραφικῷ θαλαμίσκῳ μου καὶ ἠρξάμην ἐπιτελεῖν τὰ ἐγκαίνια τοῦ χειμῶνος ἐν τῷ παραμεληθέντι πυραύνῳ μου. Ἡ φαντασία μου περιεπολεῖτο εἰσέτι ἐν τοῖς τερψιθύμοις ἐκείνοις λειβαδίοις, ἔνθα τὰ ἀθῶα μικρὰ πτηνὰ κελαδοῦσιν ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς δροσερᾶς ἑσπερινῆς αὔρας σειομένων φυλλωμάτων τῶν πολυπετάλων δένδρων, ἐνῷ τὰ βλέμματά μου προσηλώθησαν τυχαίως πρὸς τὸ μέρος τῆς παρὰ τὴν καπνοδόχην τῆς οἰκίας μου φωλεᾶς, ἥτις ἐχρησίμευεν ὡς κατοικητήριον νεοσυστάσης οἰκογενείας χελιδόνων.

Πτερύγισμα τότε ἠκούσθη, ὁ δὲ ἄνεμος μοὶ ἐκόμισε τὰς δύο ταύτας φωνὰς τῶν χελιδόνων.

— Θύγατερ! πρέπει ν' ἀναχωρήσωμεν, καθότι σήμερον τὴν πρωΐαν ἀγέλαι θηρευτικῶν πτηνῶν, προάγγελοι τοῦ χειμῶνος, διέσχιζον τὸν αἰθέρα, ἄνωθεν δὲ τῆς ἀποφυλλωθείσης κορυφῆς τῆς ἀμυγδαλῆς ταύτης τρὶς ἀντήχησεν ἐπανειλημμένως ἡ φωνὴ τῆς ἀγέλης ἡμῶν. Εἶναι καιρὸς νὰ ἀναχωρήσωμεν· σὺ δὲ ἐφησυχάζεις εἰσέτι ἀμερίμνως ἐν τῇ φωλεᾷ ταύτῃ; Κάλεσον τὰ μικρά σου, θύγατερ! καὶ μετεωρίζου!

— Καθῆκόν μου καὶ ἀνάγκη εἶναι νὰ μείνω, μῆτέρ μου!

— Ὄχι, τέκνον μου. Ἐλθέ! Τὸ πρῶτον τάγμα ἤδη συγκροτεῖται καὶ κατατάττεται, ἡ δὲ στιγμὴ τῆς ἀναχωρήσεως ἤδη ὡρίσθη διὰ τὴν ἑσπέραν ταύτην, καθότι γινώσκεις ὅτι ἡ νὺξ μόνη δύναται ὑπὸ τὸν μέλανα πέπλον της νὰ κρύψῃ τὴν φυγὴν ἡμῶν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἁπάντων καὶ νὰ ἀπαλλάξῃ ἡμᾶς τῆς καταδιώξεως τῶν τρισαθλίων σαρκοφάγων ὀρνέων.

— Ὦ μῆτέρ μου, ἡ θυγάτηρ σου, φεῦ! δὲν θέλει ἀναχωρήσει μήτε τὴν ἑσπέραν ταύτην, μήτε αὔριον, μήτε μεθαύριον.

— Καὶ διατί;

— Ἐν τῇ φωλεᾷ, μῆτερ προσφιλής, ἐν ᾗ μὲ ἀνέθρεψας, ἀνέτρεφον κἀγὼ, πλήρης ἐλπίδος καὶ χαρίτων, τὴν πρώτην νεοσσιάν μου· ἀθλία καὶ σκληρὰ χεὶρ ἐκεῖθεν μ' ἐξεδίωξεν· ἔφυγον. Περιπλανηθεῖσα δ' εὗρον ἄσυλον ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ, ἥτις ἐστέγασε τοὺς φθινοπωρινοὺς ἔρωτάς μου. Τὰ δὲ προσφιλῆ μου ταῦτα μικρὰ, τὰ ἄπτερα εἰσέτι, δὲν δύνανται νὰ μεταβῶσι μήτε μέχρι τῆς πηγῆς ταύτης ἵνα καταπαύσωσι τὴν δίψαν των.

— Ἐλθὲ, ἡ νηπιότης, τέκνον μου, ἔχει ἔμφυτον τὸν φόβον καὶ τὴν δειλίαν, καὶ σὺ δὲ, θύγατέρ μου, εἶσαι εἰσέτι δειλή. Ἐνθυμεῖσαι; Τὸ παρελθὸν ἔτος ἐφοβεῖσο ν' ἀπομακρυνθῇς ἐντεῦθεν, ὁ δὲ πατήρ σου σὲ ὑπεβάσταζε καὶ σὺ ἠκολούθησας τὸν πατέρα σου· ὑποστήριξον καὶ σὺ αὐτὰ καὶ θέλουσι σὲ ἀκολουθήσει.

— Παρατήρησον, μῆτέρ μου! μόλις εἰσέτι ὀλίγα καὶ λεπτὰ πτίλα καλύπτουσι τὸ σῶμά των.

— Ἀλλὰ, δύστηνον τέκνον, τί θέλεις γίνει; ἐνταῦθα ὁ χειμὼν εἶναι τρομερώτατος! ἄ! τώρα ἐνθυμοῦμαι! Ἐν ἐποχῇ ἄλλοτε δυσμοίρῳ φθινοπωρινὴ θύελλα κατέθλασεν ὀλίγον τὴν ἑτέραν τῶν πτερύγων μου, δι' ὃ ἠναγκάσθην νὰ διαχειμάσω ἐνταῦθα· ἀλλ' ὁπόσα ὑπέστην κακὰ καὶ ταλαιπωρίας! ἡ χιὼν, ὡς λευκότατος μαρμαίρων τάπης, ἐκάλυπτε τὰ πάντα! οὐδεμία σκνὶψ, οὐδὲν ἄσυλον! πανταχοῦ δὲ ἔβλεπον τὰ πτηνὰ, πίπτοντα χαμαὶ καὶ ἀποθνήσκοντα τοῦ ψύχους.

— Τοῦ ψύχους, μῆτέρ μου;

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

— Διασχίζοντα μετὰ γειτόνων κρυφίων τὸν ἀλήθρα καὶ λιποψυχοῦντα ὑπὸ τὰς πέτρας.

— Ὑπὸ τὰς πέτρας ;

— Ἐγὼ δὲ ἔζησα τέλος πάντων, δύστε μετὰ πολλοῦ τοῦ κόπου, ἐφορμίσασα ἐντὸς τῶν τοίχων, ἀνεζήτουν εἰς τὰ ἐπὶ τῆς πέτρας λείψανα τῶν ἀραχνίων ἱστῶν στόμιόν τι τόρμας . . . . Κάλιστον σὲ παρακαλῶ τὰ μικρά σου! . . .

— Μόλις ἤδη ἐξῆλθον εἰς τὴν ὀροφήν.

— Δὲν πειράζει, ἀδιάφορον. Πέτα, ἔγνοσε περὶ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ βάμονος σου κρεμάμενον σκόλικα, μᾶλλον ἢ ἑτέραν τινὰ τροφήν. Ἡ ἄπληστος ἐπιθυμία καὶ ὁ πόθος δριμυτικῆς τροφῆς γενικότητα ἐμποιεῖ εἰς τὸ τέκνον· προχώρησον ἓν βῆμα, καὶ αὐτὰ θέλουσι σὲ ἀκολουθήσει ἀπομακρυσμένον· διότι τὸ φεῦγον ἑλκύει αὐτά, τὰ κάμνει νὰ ἀκολουθῶσι νὰ ὁρμῶσι καὶ οὕτω νὰ προχωρῶσι καὶ ἐν τῷ ἀέρι νὰ ταλαντεύωνται· τοῦτο εἶναι τὸ λαμπρότερον. Οὕτω καὶ ἐγὼ δὲν σοὶ ἐδίδαξα τὸ πρῶτον μάθημά σου ;

— Κάλλιστα, μῆτέρ μου· ἀλλὰ δὲν ἐγενήθησαν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θέρους.

— Ἐλθὲ λοιπὸν μόνη. . . καὶ ἂς φύγωμεν ἐκ τῶν ἀπαισίων τούτων τόπων.

— Ἐγὼ νὰ τὰ ἀφήσω νὰ ἀποθάνωσι ;

— Καὶ θὰ ζήσωσιν ἐὰν μένῃς ;

— Ἐὰν δὲν ζήσωσι, δὲν θὰ ἀποθάνωσι τοὐλάχιστον μόνα! Ἐὰν μέλλω νὰ καταφύγω, ἂς παγώσω μετ' αὐτῶν ἐντὸς τῆς στενῆς ταύτης φωλεᾶς. Ἐὰν μέλλω νὰ πνιγῶ ὑπὸ τῶν καμάτων τοῦ καπνοῦ ἢ νὰ κατακαῶ ὑπὸ τῶν θερμῶν φλογῶν τῆς καπνοδόχης ταύτης, ἂς συναποθάνω μετ' αὐτῶν. Δὶν τὰ ἀφίνω. Οὐχί! Ἐντὸς, ἐκτὸς, ἄνω, κάτω, ἡμέρα, νύκτωρ, πανταχοῦ τὸ σῶμά μου πρέπει νὰ καλύπτῃ τὸ σῶμά των. Τὸ φίλτρον μου θέλει ἐνδυναμόνει τὰς πτέρυγάς μου! ἡ φύσις, ὡς εἰς ἕτερα ζῶα, δὲν προώρισεν ὅπως τὸ αἷμά μου χρησιμεύσῃ ὡς τροφή, ἀλλ' ὅπως θερμαίνῃ. Ναί! θὰ θερμαίνω ν' ἀποθάνω ἐπ' αὐτῶν, ὅπως ὑπερασπισθῶ αὐτὰ ἐν ἐτέραις δειναῖς περιστάσεσι, δίδουσα τὸ σῶμά μου ὡς ἔσλον αὐτῶν.

— Θυγάτερ μου! Κάλλιστα πράττεις. Καὶ ἐγὼ ἔμαν ἄλλοτε ἐνταῦθα εὔψυχος ὡς σὺ, καὶ σὺ, ἀσθενὴς ὡς αὐτά. . . . Μίνε λοιπόν . . . . Τὰ μικρά μου περιμένουσιν ἐπὶ τῆς ἀποφυλλωθείσης ταύτης κορυφῆς. *Τὸ καθῆκον, ὅπερ καταπαρατεῖ σὲ, εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ παρασύρει ἐμέ.* Πρέπει νὰ χωρισθῶμεν, πρέπει. Σταμάτησε γάρ ἀνέμου. Εἶτα δ' ὁ τόπος οὗτος, αἰσίως φιλοξενῶν σε, χρησιμεύσει καὶ ὡς τόπος τῆς νέας συναντήσεως ἡμῶν κατὰ τὸν νέον ἔαρ . . . Χαῖρε προσφιλές μου θύγατερ! . . .

— Χαῖρε! . . .

Οὐδὲν πλέον ἠκούσθη. Πτερύγισμα ἰσχυρὸν ἐποιήσας μοὶ ἀνήγγειλε τὴν ἀναχώρησιν τῆς μητρὸς χελιδόνος, ἣν ἠκολούθησεν ἀθυμὸς μειδίαμα. . . . Ἐγὼ δὲ, εἰς τὸ ἔσχατον χεῖλος ἐμπήξας καὶ σφιγκτήσας πάνυ σφοδρὰ πλησθεῖσα, εἶπον χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

« — Μὴ φεύγου, χαρίεν πτηνόν, δὲν θὰ χαθῇς. Καθ' ἑκάστην διὰ τῶν ὀροπεδίων μου σοὶ τὸ ὑπόσχομαι, θέλεις ἀνευρίσκει ἄφθονον τροφὴν πλησίον μου διὰ σέ τε καὶ τὰ νεογνά σου. Μὴ φεύγου, φιλόστοργος μῆτερ, δὲ ἰσχυρὸν διαρρήγματος θέλω ἐμποδίσει τὸν ὦν τῆς ἑστίας σου ὅπως μὴ φθάσῃ μέχρι τῆς εἰρηνικῆς φωλεᾶς σου. Μὴ φεύγου, χελιδόν μου, τὸ περὶ σὲ ψύχος, διότι θέλει τὸ διασκεδάσει ἡ ἡδεῖα θερμότης τῆς ἑστίας. Θέρμανον ὑπὸ τὰς πτέρυγάς σου τὰ τρυφερὰ ταῦτα ὄντα. Τέρεν ἀκμαῖον τὸ μητρικόν σου φίλτρον, ὁ δὲ Θεὸς, ὁ ἐμπιστευθεὶς σοι τὴν διατήρησιν τῶν ὄντων τούτων, θέλει σὲ προστατεύει. Ἐκπλήρει τὰ μητρικά σου καθήκοντα. Τοῦτο παρὰ σοῦ μόνον ἀπαιτῶ ἀντὶ πάσης ἄλλης εὐγνωμοσύνης· ἡσύχει, ἴσο ἄφροντις, διότι θέλω περιβάλλει τὴν ἑστίαν ταύτην τῶν ἐρώτων σου διὰ τῶν ἀπαιτουμένων ὑπὸ τοῦ καθήκοντος τῆς φιλοξενίας. Χαρὰ δὲ τὴν καρδίαν μου ἀμύθητος κυριεύσει καὶ συγκίνησις ἡδεῖα, ὁπόταν, εἰ Θεὸς δώσῃ, τῆς μητρός σου τὸ ἐλευσόμενον ἔαρ ἐπανελθούσης πλησίον σου καὶ εὑρούσης σε ζῶσαν καὶ ὑγιᾆ, θέλεις διηγῆσαι αὐτῇ τὴν ἱστορίαν τοῦ χειμερινοῦ βίου σου. Χαῖρε εὔδειμον πτηνόν, μετὰ τῶν ἀγγελικῶν νεοττῶν σου. !»

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ *ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ.*

Ἐν Διπλοκιονίῳ, τὴν 25 Νοεμβρίου 1870.

Φίλη Κυρία!

Ἡ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις, ἐν αἷς πρό τινων ἡμερῶν ἐντρυφᾷ, δικαίως τῷ λόγῳ, ἡ καρδία μου, συνωμόσασα, πρᾶγμα τῇ ἀληθείᾳ πρωτοφανές, ἀπαιτοῦσι παρ' ἐμοῦ ἐπιμόνως ὅπως ἀνεύρω μέσον κατάλληλον, διὰ τοῦ ὁποίου διαδώσω αὐτὰς καὶ εἰς ἄλλας καρδίας πρὸς τὸν σκοπὸν, καθὰ κρυρίως λέγουσι, τοῦ νὰ καταστήσωσι καὶ αὐτὰς εὐδαίμονας. Περιμένω, ὥσπερ καὶ δικαίως ἀπαιτήσεις! Τί ποιητέον λοιπόν; Ἐλίνα τὸν αὐχένα καὶ ἀπορίσια νὰ ἐκπληρώσω τὰς ἐπιταγὰς ταύτας.

Μετὰ πολλὰς καὶ ποικίλας διανοήσεις πρὸς εὕρεσιν μέσου τοιούτου, κατὰ τὰς ὁποίας παντοῖον ἀπόντων ἀνωφελῆ προσκόμματα, ἐπέτυχον τέλος πάντων καὶ, ὡς ὁ Ἀρχιμήδης, ἐφώνησα *εὗρον, εὗρον* ὅσον; Τὴν μικρὰν καὶ προσφιλῆ *Εὐρυδίκην.*

Λοιπὸν ἡ *Εὐρυδίκη* διάγγελος τῆς χαρᾶς μου. Ὁποία τιμὴ μεγαλειτέρα δι' ἐμὲ, καὶ ὁποία εὐχαριστησις καλλιτέρα δι' αὐτὴν, ἐγκολπουμένην τὴν χαρὰν καὶ θυμηδίαν, καὶ μεταδιδουσαν ταύτας εἰς τὰς φίλας ἀναγνωστρίας της!

Ἐπὶ τῶν ἑπομένων γραμμῶν ἐγχαράττω τὴν χαρὰν ταύτην, ἧς τὸ μυστήριον διαβιβάζω ἡμῖν νοερῶς.

Ἡ παρελθοῦσα Κυριακὴ (22) ἦν ἡμέρα χαρᾶς, ἡμέρα εὐρρόσυνος. Ἡ ἀγλαόκαρπος τῆς συνοικίας ἡμῶν Λέσχη *Ὁμόνοια* ἐτέλει δημοσίως τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τῆς συστάσεως αὐτῆς καὶ, τὸ θεοφιλέστερον, τὴν ἔναρξιν τῶν δημοσίων αὐτῆς μαθημάτων, τὰ ὁποῖα ἄνδρες, ἐπὶ εὐρείᾳ παιδείᾳ διακρινόμενοι, θέλουσι διδάσκει εἰς πάντας τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἐπωφεληθῶσι τῶν δι' ἀτρύτων κόπων καὶ μόχθων προσκτηθέντων πολυτιδῶν γνώσεων αὐτῶν.

Τὴν Ἑλληνοπρεπῆ ταύτην ἑορτὴν ἐκλεκτὴ ὁμήγυρις φιλομούσων ὁμογενῶν, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐσπευσε νὰ τιμήσῃ διὰ τῆς εὐγενοῦς παρουσίας αὐτῆς.

Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἡ νεαρὰ μὲν ἀλλ' ἀκμαία ἡμῶν *Ὁμόνοια* ἐφιλοξενεῖτο ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ τῆς συνοικίας ἡμῶν, ἐν τῇ ἀπειρόττως κεκοσμημένῃ αἰθούσῃ τῆς ὁποίας τὰ πάντα ἔβλεπέ τις λίαν καλὰ καὶ τερπίθυμα. Ἐπὶ τοῦ προσώπου τῶν παριστημένων διέκρινέ τις διπλάμπουσαν τὴν φιλοτέκνιαν, τὴν θυμηδίαν τὸ ἀνταύγασμα τοῦτο τῆς Ἑλληνικῆς καρδίας, τῆς συναισθανομένης τῶν ὑψηλῶν αὐτῆς προορισμῶν.

Ὅτε ὁ σεβάσμιος καὶ εὐπαίδευτος ἀοιδιμανδρίτης ἡμῶν Κ. Ἀγάπιος ἰεροπρεπῶς καὶ κατανυκτικῶς πάνυ ἐπεστέλλει τὸν ἁγιασμὸν καὶ τὴν δοξολογίαν, ὡς ἔθος εἰς παρομοίας ἑορτὰς καθὰ ὑπαγορεύει ἡ ἁγία ἡμῶν Θρησκεία λέγουσα «Εἰς Θεοῦ ἄρχεσθαι καὶ εἰς Θεὸν καταπαύεσθαι», τοιαύτη τις οὐράνιος συγκίνησις κατέλαβε τὴν καρδίαν μου, ὥστε τὰ μέλη τοῦ σώματός μου ἤρξαντο τρέμοντα, οἱ δὲ ὀφθαλμοί μου, οἱ μὲ κορεννύμενοι ἐκ τῆς ἐξαισίας ἐκείνης θέας, δύω θερμὰ χαρᾶς δάκρυα ἔρεσαν ν', ἀστασθῶσι τὰς γαρμὰς μὲν ἀλλὰ συγεσσούσας παρειάς μου.

Διατί; διότι, οὐδεμίᾳ κατηγορίσει με, ἠξιώθην νὰ ἴδω τὴν «Ὁμόνοιαν» τῶν τέκνων καὶ τῶν ἀδελφῶν μας εὐλογουμένην καὶ ἁγιαζομένην διὰ τοῦ φωτοδότου Πνεύματος τῆς θρησκείας ἡμῶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐκείνῳ τῆς ἱερᾶς παιδείας ἐνδιαιτήματι, ἐν ᾧ διατρέφονται διὰ τῆς ὀρθοδοξούσης Ἑλληνικῆς παιδείας ἐκείνοι αἱ ἄνθρωποι, αἵτινες προώρισται ὅπως διὰ τοῦ μητρικοῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ νάματος ἀρδεύσωσιν ἀκαταπαύστως τὸ θεόσδοτον δένδρον τῆς ΟΜΟΝΟΙΑΣ.

Ἀγαθὴ τύχη! ἡ *Ὁμόνοια* ἄρχεται τῶν δημοσίων αὐτῆς μαθημάτων ἐκ τῆς ἕδρας τοῦ Γυναικείου ἐκπαιδευτηρίου, τῆς εὐλογουμένης ὑπὸ τῆς Θεομήτορος καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας.

Ὁποία σύμπτωσις παναίσιος καὶ τρισευδαίμων! Οἵα ἀρχὴ τρισμακάριος τοῦ σκοποῦ τῆς *Ὁμονοίας*.

Ἐκ τῆς ἕδρας ταύτης νέος τις, εὐρρᾳδὴς τὴν γλῶσσαν, συντάκτης, ὡς μοὶ εἶπον τοῦ περισπουδάστου *Νεολόγου*, ὡμίλησε περὶ τοῦ Βοσπόρου καὶ τῆς πατρίδος ἡμῶν. Ἡ μέουσα γλῶσσα, τὸ γλυκὺ καὶ προσηνὲς τῆς ὁμιλίας του καὶ αἱ ἱστορικαὶ ἀποδείξεις, τὰς ὁποίας τοσοῦτον ἐπιδεξίως ἐξετήλιξεν ἐνώπιον ἡμῶν, μὲ κατέστησαν τοσοῦτον ἐξαλλον ἀπὸ εὐφροσύνην, ὥστε ἡ ψυχή μου, μεταρσιωθεῖσα, μὲ ἔφερεν εἰς οὐρανίας ἐκστάσεις.

Ἐν μέσῳ τῆς φωνῆς αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν βεβαίως ἔπαυσα πλέον ν' ἀκούω, ἔβλεπον χορείαν νέων ἀγγέλων, λευκειμόνων, ἥτις, περιπατοῦσα ἐν ἀγαλλιάσει περὶ τὴν στέγην τῆς παρθεναγωγικῆς αἰθούσης, ἔψαλλε μελῳδικῇ τῇ φωνῇ ὕμνους πρὸς τὸν Θεὸν τῆς Σοφίας, τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς Ὁμονοίας ὑπὲρ τῆς *Ὁμοιοούσης* ἀδελφότητος, *ἧς ἡ συμβίωσις παντὸς κείρονος ἰσχυροτέρα*, τῆς πανηγυριζούσης φιλορθοδόξως τὴν ἑορτὴν αὐτῆς.

Τί ἠσθάνετο τότε ἡ καρδία μου, ἄρρητον.

Τὰς δεήσεις, τὰς θείας καὶ οὐρανίας, τῆς ἀγγελικῆς ταύτης χορείας, διεδέχθη φωνὴ στιβαρὰ καὶ σπουδαία, ὥσπερ ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ ἐκπεμπομένη, λέγουσα·

«Πείτε εὐλογημένοι σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις πάντες οἱ ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου συνερχόμενοι ἐν πνεύματι καθαρῷ ὑπὸ τὸν νοητὸν τοῦτον ναὸν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τῶν Ἑλλήνων μου καὶ ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας, τῆς ἀρετῆς, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὁμονοίας ἀποστικτότες.»

Μικρὸς θόρυβος μ' ἐπανέφερεν ἐκ τῆς γλυκυτάτης ταύτης ἐκστάσεως. Ὁ θόρυβος οὗτος ἦτον ὁ τὴν λῆξιν τῆς ἑορτῆς ἀκολουθῶν.

Ἡ προτύνοια, ἡ φιλόστοργος, τὰ μειδιάματα ἔχυσαν τότε νὰ συμπαίζωσι μετὰ τῶν προσώπων τῶν εὐγενῶν ἑορταστῶν. Οἱ μὲν συνέχαιρον, οἱ δὲ κύχνοντο τοὺς δέ.

Ἐγὼ δέ, στραφεῖσα πρὸς τὴν πλησίον μου καθημένην φίλην τῇ εἶπον μετὰ φωνῆς σχεδὸν τρεμούσης ἀπὸ χαράν.

— Ἡ *Ὁμόνοια* ἤδη, τὰ τροφῖα ἀποδίδουσα πρὸς τὴν μητρότητα αὐτῆς, θέλει πρωτίστως ἐργασθῆ, ὑπὲρ τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως, ἵνα οὕτω καὶ μεῖζον ἔθνικὸν εὐγνωμοσύνης ἀξίαν γένηται.

— Οὐδεμία ἀμφιβολία, μοὶ ἀπήντησεν ὁ φιλέμορνος σύζυγός αὐτῆς, πλησίον ἐκεῖ εὑρισκόμενος καὶ ἀκούσας τοὺς λόγους μου τούτους. Ἡ ἐμὴ αὐτή, Κυρία, ἡ συνδέσασα τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς *Ὁμονοίας* μετὰ τῆς εὐμενοῦς φιλοξενίας τοῦ Γυναικείου Ἐκπαιδευτηρίου τοσούτων ἱερῶς, θέλει ἐγγράψῃ ἀνεξαλείπτοις χαρακτῆρσιν ἐν τοῖς πρωτίστοις μελήμασι τῆς *Ὁμονοίας*. Καὶ ὡς υἱός, καὶ ὡς σύζυγος, καὶ ὡς πατὴρ, καὶ ὡς μέλος τῆς Λέσχης προσδέχεσθε, σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι ἡ ἐπιθυμία ἡμῶν αὕτη, ἐξ τὴν σπουδαιότητα ἡ σήμερον ἡμέρα καθαρῶς ὑπεδείξατο καὶ ἐπέβαλεν ὡς καθῆκον ἡμῖν, θέλει ἐνεργηθῇ μετὰ τῆς αὐτῆς ζέσεως, μεθ' ἧς συνήλθομεν ἐνταῦθα καὶ ἐορτάσαμεν ὑπὸ τὸ Γυναικεῖον τοῦτο ἄσυλον τὴν *Ὁμόνοιάν* μας.

— Σᾶς εὐχαριστῶ ἐγκαρδίως, τῷ ἀνταπέντεσα, διὰ τὰ εὐγενῆ ὑμῶν αἰσθήματα. Εὔχομαι δὲ τῇ *Ὁμονοίᾳ* τὰ πανάσια. Ἀλλὰ, προσέθεσα, ἀποτεινομένη πρὸς τὴν φίλην Μαρίαν, ὁπόσον λυσιτελὲς ἤθελεν εἶσθαι ἐάν τινα τῶν μαθημάτων τούτων ἐγίνωντο ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν γυναικῶν!

— Περὶ τούτου κατόπιν, Κυρία μου, μοὶ ἀπάντησεν ἡ φίλη μου, στραφεῖσα πρὸς τὸν σύζυγόν της, ζητοῦσα οἱονεὶ τὴν γνώμην του περὶ τοῦ προταθέντος ἀντικειμένου μου.

— Ἀλλ' ἐγὼ, εἶπον εἰς ἀμφοτέρους, χωρὶς νὰ περιμείνω τὴν ἀπόφασίν του, νομίζω ὅτι τὰ δημόσια μαθήματα ἰδίᾳ καὶ πρὸ παντὸς ἄλλου πρέπει νὰ γίνωνται καὶ νὰ ἀφορῶσι τὰς γυναῖκας, διότι ἡμεῖς στερούμεθα γνώσεων, οὐ μόνον φιλολογικῶν, οὕτως εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἡμῶν. Ἡ ἐκπαίδευσις ἡμῶν, ἡ περιορισμένη καὶ ἐκατέλληλος, οὐδεμίας εἰδικὰς γυναικείας γνώσεις χορηγεῖ ἡμῖν.

— Ἔχετε δίκαιον, μοὶ ἀπήντησεν ὁ εὐγενὴς φίλος, διότι εἰς ὅλας τὰς πράξεις ἡμῶν ἐν τῷ *σπιτίῳ* ἀρχόμεθα. Ἐλπίζω ἡ *Ὁμόνοια* ἡμῶν νὰ δώσῃ νέαν τροπὴν εἰς τὴν λεσχαστικὴν τροφίαν, γινομένους ἡ σημαιοφόρος τῶν γυναικείων δικαίων διαλέξεων.

— Εἴθε! Τοῦτο καὶ Θεῷ πρέπον καὶ τῷ συμφέροντι τοῦ καλῶς ἐννοουμένου ἔθνικοῦ μέλλοντος ἡμῶν ἄρμόζον.

Ἡ ὥρα εἶχε παρέλθει· ὥστε ἀποχαιρετισθῆναι ἀπεχωρίσθημεν.

Τοιαῦτα ἐν ὀλίγῃς ἡ πανηγυρικὴ Ἑορτὴ τῆς *Ὁμονοίας*, ἡ εἰς ἄκρον καθηδύνασα καὶ εἰς ἄρατον χαρὰν ἐμβαλοῦσά με.

Εὐχομένη τὰ κράτιστα τῇ φιλτάτῃ *Ὁμονοίᾳ*, ἐλπίζω ὅπως τύχω τῆς εὐχαριστήσεως ν' ἀκροασθῶ καὶ τινα γυναικεῖα μαθήματα τῆς *Ὁμονοίας* ἐκ τῆς ἕδρας τοῦ Παρθεναγωγείου ἡμῶν καὶ μεταδώσω τὰς ἐντυπώσεις μου εἰς τὰς χειρούσας τὴν σπιγμὴν ταύτην ἐλαφρότητος ἀναγνωστρίας τῆς *Εὐρυδίκης*.

Σᾶς ἀσπάζομαι τρυφερώτατα.

Ἡ φιλή σας

ΔΕΣΠΟΙΝΑ Τ....

ΟΙΚΙΑΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ.

Μαραντάμυλον.

Ἐκ τῆς ἰνδιανῆς μαράντης καὶ ἐκ τῶν μυζῶν διαφόρων ἀρωματικῶν κρίνων, φυτῶν τῆς Δυτικῆς Ἰνδίας προέρχεται τὸ κοινῶς ἀρρωστικὸν καλούμενον ἄμυλον, ὅπερ συχνότατα μεθύουσι διὰ τοῦ ἀχύρου τῶν γαιωμήλων.

Ἡ θρεπτικὴ αὕτη οὐσία ὠφελεῖ τοὺς ἐξησθενημένους καὶ ἐκνευρισμένους ἀρρώστους καὶ τὰς γυναῖκας, ὅσαι πάσχουσι μαρασμόν, προερχόμενον ἐκ τοῦ ἐπὶ πολὺ διαρκοῦντος θηλασμοῦ, καθὼς καὶ τὰ ἀτροφικὰ καὶ χλωρὰ παιδία, τοὺς πάσχοντας ὑπὸ χρονίου καταρροῦ καὶ τοὺς φθισικούς.

Κράκος.

Τὸ πολυκτὲς τοῦτο φυτὸν, τὸ κοινῶς *Ζα* καλούμενον, φύομενον ἐν τῇ Ἀνατολῇ, Ἑλλάδι, καὶ Εὐρώπῃ, ἔχει δραστικὴν ἰσχυρὰν, πικρὰν καὶ ἰδιάζουσαν, γεῦσιν δὲ πικροδρυμέλαιον.

Ὡς φάρμακον, λαμβανόμενον εἰς μικρὰς δόσεις, εἶναι στομαχικὸν, ἐπειδὴ ἐρεθίζει τὰ πεπτικὰ ὄργανα καὶ διαγείρει τὰς δυνάμεις αὐτοῦ. Ὠφελεῖ δ' ἐπὶ τῆς χλωρώσεως, τοῦ ὑστερισμοῦ, τῶν σπασμῶν, ὡς ἔχον ἀντισπασμωδικὴν δύναμιν.

Τὸ ἔγχυμα τοῦ φαρμάκου τούτου χρησιμεύει ὡς ἐμετικὸν καὶ γίνεται ἀπὸ 1—2 δραχμῶν ἐπὶ ὀλίγης θερμοῦ ὕδατος ἐκ διαλειμμάτων λαμβανόμενον.

Μαστίχη.

Τὸ πρῶτον τοῦτο τῆς εὐδαίμονος Χίου καὶ ἄλλων μερῶν ἐστὶ ῥητίνη ἐκρέουσα ἐκ τοῦ ἀειθαλοῦς σχοίνου.

Ἡ οὐσία αὕτη ἔχει δύναμιν ἐρεθιστικὴν ἀμέ δὲ καὶ τονωτικὴν, τὸ δ' ἐξ αὐτῆς ἀρίδιμα ὠφελεῖ πρὸς τὴν διάρροιαν τῶν παίδων καὶ τὴν χρονίαν βλεννόρροιαν τῶν νεφρῶν καὶ τοῦ οὐροποιοῦ πόλου.

Συχνότερον ὅμως χρησιμεύει πρὸς ὑποκαπνισμοὺς κατὰ τῶν χρονίων ἐμματισμῶν καὶ τῆς ἀρρενίδος. Προστίθεται ἔτι καὶ εἰς πολλὰ ἐρεθιστικὰ ἐμπλάστρα, αἱ δὲ γυναῖκες τῶν Ἀσιανῶν μασῶσιν αὐτὴν χάριν εὐωδίας τοῦ στόματος καὶ τονώσεως τῶν ὀδόντων.

Τὴν μάστιχαν ταύτην προτιμῶσιν τὰς Κυρίας ὅπως π ὠσι κατ' ἰδίαν, ἀποφεύγουσι οὕτω τὴν ἀποφύμισιν τινῶν, αἵτινες ἐν παραθύρῳ καθήμεναι, ἢ παρὰ τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν των ἑστάμεναι, πολλάκις δὲ καὶ καθ' ὁδὸν, μασῶσι μαστίχην, ἀποφυμίζονται οὕτω ὑπερβολικῶς τὰς λεπτὰς αἵτινες μάτω ἐκπολιτισθεῖσαι, ἔχουσι εἴδη παναρχαῖα ἤθη ὡς λ. χ. τὸν ἐν τοῖς στόμασι διερῶν τῶν ἀρρένων, καὶ τὸ πλεῖστον ἐρώμενα τῶν παρειῶν, ὧν τὸ ἄσπρον καλλίστην ποιεῖ τὴν ἐντύπωσιν.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ

ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΩΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ ΤΗΣ *ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ*.

Ἡ σεπτὴ Κυρία,

Κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν της ἡ *Εὐρυδίκη* ἔρχεται φέρουσα μετὰ τοῦ Γ' φυλλαδίου της πρὸς ὑμᾶς καὶ τὸ πρῶτον σχέδιον τῶν Ἐργοχείρων.

Τὸ σχέδιον τοῦτο εἶναι Ἐργοχείρου ἀγκιστρωτοῦ (crochet) ἢ κροσέ.

Τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας αὐτοῦ, ἂν καὶ ἦναι λίαν γνωστὸν, πιστεύομεν, εἰς πάσας τὰς Κυρίας Συνδρομητρίας μας, οὐχ ἧττον ὅμως καθῆκόν μας νομίζομεν ἵνα δώσωμεν ἐνταῦθα ἐξηγήσεις καὶ ἐρμηνείας τινὰς ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τοῦ σχεδίου τούτου.

Τὸ σχέδιον περιστὰ κύκλον, τοῦ ὁποίου ἡ περιφέρεια σχηματίζεται ἐκ 16 ἐπίσης κύκλων σχήματος ἀστεροειδοῦς.

Ἡ ἐργασία αὐτοῦ ἄρχεται ἐκ τοῦ κέντρου, τὸ ὁποῖον γίνεται διὰ 12 βελονιῶν καὶ εἶναι ἡ βάσις τῆς ἐργασίας.

Τούτων γινομένων, ἔρχονται δύο σειραὶ πλεξίματος πυκνοῦ (γαζέ), ἐπὶ τοῦ ὁποίου γίνονται 24 ἀκτῖνες ἢ στῆλαι μετὰ τῶν πλησίον αὐτῶν βελονιῶν, τῶν περιστατομένων διὰ μεγάλων στιγμῶν. Ἀκολούθως μία σειρὰ πυκνοῦ πλεξίματος καὶ ἐπ' αὐτοῦ 48 ἕτεραι ἀκτῖνες. Ἔπειτα ἀνοίγουσι 16 στῆλαι, 6 βελονῶν μῆκος, ἀπέχουσαι ἀπ' ἀλλήλων 5 βελονάς. Ἑπομένως ἐπέρχεται ἡ καμπυλωτὴ σειρὰ, τῆς ὁποίας τὰ ἄκρα στηρίζονται ἐν τῷ μέσῳ τῶν κατωτέρω δύο στηλῶν καὶ ἥτις σύγκειται ἐκ 10 βελονιῶν. Ἐπ' αὐτῆς γίνεται ἡ ἑτέρα καμπύλη σειρὰ μετὰ τῶν στηλῶν. Ἀκολούθως 16 πάλιν στῆλαι, περιφερείας μεγαλειτέρας, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἕτεραι 72. Ἔπειτα ἐπέρχονται δύο σειραὶ καμπυλωταὶ, ὁμοιαι τῶν κατωτέρω, ἀλλὰ μεγαλειτέρας διαστάσεως καὶ ὕψους.

Τούτων ἁπάντων γινομένων, ἄρχεται ἡ κατασκευὴ ἑνὸς ἑκάστου τῶν μικρῶν 16 ἀστεροειδῶν κύκλων. Ἕκαστος κύκλος ἄρχεται κατασκευαζόμενος ἐκ τοῦ κέντρου, συγκειμένου ἐκ 10 βελονιῶν. Ἐπ' αὐτῶν, κατὰ δύο βελονιὰς αὐξανόμεναι, γίνονται τρεῖς σειραὶ πλέγματος πυκνοῦ (γαζέ), ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνοίγονται 8 στῆλαι μήκους 4 βελονιῶν καὶ ἐπ' αὐτῶν 8 ἡμικύκλια (ρεστόνια), ἐκ 16 βελονιῶν ἕκαστον. Οἱ μικροὶ οὗτοι κύκλοι προσπλέκονται ἀκολούθως μετὰ τοῦ ὅλου μεγάλου κύκλου διὰ τριῶν προσγραμμάτων ἕκαστος.

Ἐνταῦθα περατοῦται τὸ ἔργον.

Διὰ τοῦ σχεδίου τούτου δύναταί τις νὰ κατασκευάσῃ ἐπιτραπέζιον, ἐπικλίνιον, καὶ ἀπαναλίσκοντα σκέπασμα, προσαρμόζων ἐκ τῶν κύκλων τούτων τοσούτους, ὅσοι δύνανται ν' ἀπαρτίσωσι κατάλληλον πρὸς χρῆσιν αὐτοῦ σκέπασμα.

Μεταξὺ τῶν προσαρμοζομένων τούτων κύκλων, ἰδίως τεσσάρων, θέλει ὑπάρξει κενὸν, τὸ ὁποῖον ἀναπληροῦται ἐξ ἑνὸς ἑτέρου κύκλου ὁμοίου μὲ τοὺς κύκλους ἐκείνου, ζῶντις φαίνεται

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἐκ τοῦ κέντρου τοῦ σχεδίου μέχρι τῆς ἐξωτάτης σειρᾶς.

Οἱ κύκλοι οὗτοι δύνανται πρὸς τούτοις νὰ προστεθῶσι καὶ εἰς τὰς ἄκρας ἢ πέριξ σχεπάσματος οἱουδήποτε ἐκ λευκοῦ ὑφάσματος πανικοῦ, ἀφοῦ ὅμως πρότερον ἀφαιρεθῇ ἐξ αὐτοῦ ἡμικύκλιος χάρτου ἐντὸς τοῦ ὁποίου νὰ προσαρθῇ τὸ ἡμικύκλιον τοῦ κύκλου τοῦ σχεδίου τούτου.

Τὸ σχέδιον τῶν μικρῶν 6 ἀστεροειδῶν κύκλων δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ δι' ἄλλας ἐργασίας, οἷον νὰ κατασκευάσῃ τις τρίχαπτον (ἀντέλλα) κτλ.

Ταῦτα, φίλαι ἐργάτριαι, περὶ τοῦ σχεδίου τούτου, τοῦ ὁποίου ἡ θέα ἐξῆρε εἰς ἡμᾶς καλλίτερον τὸν τρόπον τῆς ἐργασίας αὐτοῦ.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος σᾶς ἀποχαιρετῶμεν φιλικώτατα, ὑποσχόμεναι νὰ ἐπισκεφθῶμεν ἐργατικῶς μετὰ ἕνα μῆνα.

Ἐὰν ὅμως ἡ ὑποστήριξις ὑμῶν εἰς τὴν *Εὐρυδίκην* γίνῃ κατὰ τὰς προσδοκίας της, ὑπόσχεται νὰ σᾶς ἐπισκέπτηται συνεχέστερον.

Χαίρετε.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

—o—

ΕΛΠΙΣ

Ἂν ἡ χρυσόπτερος Ἐλπὶς
Εἰς γῆν δὲν ἐξεπλοῦτο
Τὸ σύμπαν ἦτον ἄσκοπον
Κι' ὁ κόσμος ἐρημοῦτο.

Ἄνευ αὐτῆς ἡ Ἄτροπος
Θὰ ἔκοπτε τὸ νῆμα
Τοῦ βίου, τὸ βαμβακερὸν,
Ἡ φαύλη παραχρῆμα.

Παρηγορεῖ τοὺς ταπεινοὺς
καὶ πάντας τοὺς πενθοῦντας·
Τὸ ζωογόνον μύρον της
Ἰαίνει τοὺς νοσοῦντας.

Ἐγκυμονοῦσαν βοηθεῖ
Εἰς τοκετοῦ τὴν ὥραν
Καὶ ὁ ναυπόρος τραγωδεῖ
Σ' τοῦ πλοίου του τὴν πρῴραν.

Θεία Ἐλπίς! πάντα βροτὸν
Εἰς ἀγκάλην λιμένα
Φέρεις μὲ σάββανον λευκὸν
Μὲ ζώματα κλεισμένα.

Ὑμνοῦμέν Σε, ὦ Ὕψιστε
Ποῦ ἡ Ἐλπὶς Σου μόνη
Τὰ κουμένα στήθη μας
Πραΰνει, βαλσαμόνει.

Π. Κ.

ΤΟ ΠΤΗΝΟΝ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ.

Κτίσματ' ὅλα ἐγερθῆτε
Ἄλογα καὶ λογικὰ,
Τὴν ζωὴν ν' ἀσπασθῆτε
Μὲ φιλήματα γλυκά.
Κ' ἐνθ μάθετ' εὐγνωμόνως
Τὴν στοργὴν τὴν θαυμαστὴν,
Ὅτ' εἷς θεῖος λόγος μόνος
Σᾶς ἐγέννησ' εἰς αὐτήν.

Ἀλλὰ σεῖς οἱ προικισμένοι
Μὲ ψυχὴν θαυματουργὸν
Ἄνθρωποι ἐμοιωμένοι
Μὲ τὸν μέγαν πλαστουργὸν,
Μὲ αὐτὸν ἐνθυμεῖσθε
Ποῖον ἔχετε δισμὸν,
Κ' εἰς ἄγιον ἐκδοθῆτε
Μέλος ἐνθουσιασμόν.

Τὴν ἀπέραντον ἀψίδα
Ἴδετε τοῦ Οὐρανοῦ,
Ἐνδυμένου μὲ χλαμύδα
Ἀστροκόσμιου κυανοῦ.
Καὶ νεφέλας μετεώρους
Αἴροντος εἰς τὰ πλευρὰ
Καὶ ἀνέμους ταχυπόρους
Μὲ θαυμάσια πτερά.

Ταῦτα ὅλως στοχασθῆτε
Ὦ ἑλλόγιμοι θνητοί!
Εἰς μελῳδὴν ἀρισθῆτε
Ψάλλετε ἀγαπητοί.
Ψάλλετε μὲ ἁρμονίαν
Βασιλέα ποιητὴν,
Τὴν ἰσχύν του καὶ σοφίαν
Βλέπετε παντοῦ χυτὴν.

Μὲ ἁλαβαστρίνας χεῖρας
Ἡ αὐγὴ σᾶς χαιρετᾷ.

Τὴν ἀνατολὴν ἀνοίγει
Καὶ χαρίεσσα πετᾷ.
Καὶ τὸ ἄστρον τῆς πρωΐας
Ὁ γλυκὺς αὐγερινὸς
Εἰς τὸ μέτωπόν της λάμπει
Ὡς ἀδάμας φαεινός.

Ὦ! εἰς ὅλ' ἀνταναχλάει
Τοῦ Θεοῦ ἡ καλλονὴ,
Ἀντηχεῖ εἰς ὅλ' εὐμόλπως
Ἡ ἀγία του φωνή!
Ὦ θνητοί! δοθῆτε ὅλοι
Εἰς ἐωθινὴν ᾠδὴν,
Τείνατε πρὸς ὕμνον πᾶσαν
Τῆς καρδίας σας χορδήν.

Τοῦ ἡλίου μὴ σᾶς φθάσῃ
Εἰς τὴν κλίνην ἡ ἀκτὶς,
Στοῦ Θεοῦ τὴν λαμπηδόνα
Σεῖς στραφῆτε πρῶ αὐτῆς.
Σεῖς ὀρείλετε τὸν πλάστην
Νὰ δοξάζητε μὲ νοῦν,
Ἐπειδὴ τόσαι μ' ἐκεῖνον
Στεναὶ σχέσεις σᾶς ἑνοῦν.

Ταῦτα ψάλλει ἐμπνευσμένον
Τῆς πρωΐας τὸ πτηνὸν
Ἀγγελόφωνον, ἀθῶον,
Τ' οὐρανοῦ πλάσμα ἁγνόν.
Καὶ ἐγὼ μ' αὐτὸ συμψάλλω
Μὲ συγκίνησιν πολλὴν,
Διατί εἶμαι στολισμένον
Μὲ ψυχῆς θείαν στολήν.

Μικρὸς ἄνθρωπος ὑπάρχω
Πλὴν εἰς ὕψηλὸν βαθμὸν
Τὸν Θεὸν μὲ τῆς ψυχῆς μου
Θεωρῶ τὸν ὀφθαλμόν.
Καὶ τὰ ἔργα καὶ τοὺς λόγους
Κ' ὅλους μου τοὺς στοχασμοὺς
Ἐμμελῶς πρέπει ν' ἁρμόζω
Πρὸς τοὺς θείους του θεσμούς.

Σ. ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

—o—

Τὴν προσεχῆ πέμπτην, 10 Δεκεμβρίου, θέλει γίνει ὁλικὴ ἔκλειψις τοῦ ἡλίου. Περὶ τοῦ φυσικοῦ τούτου φαινομένου, ὅπερ οὐδεμίαν Κυρίαν πρέπει νὰ φοβίσῃ, μολονότι θὰ διερεθίσῃ κάπως ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ *Νεολόγῳ* τὰ ἑπόμενα.

« Ἡ ἔκλειψις αὕτη ἄρχεται, ἀνατέλλοντος μὲν τοῦ ἡλίου κατὰ τὸν μέσον βόρειον Ἀτλαντικὸν καὶ τὴν Ἰσλανδίαν, δύοντος δὲ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ βορείου μυχοῦ τῆς Βαλτικῆς, τῆς κεντρικῆς Ῥωσσίας, τῶν μεταξὺ Κασπίας καὶ Ἀράλης χωρῶν, τῆς ἀνατολικῆς Περσίας καὶ τοῦ Ἀφγανιστὰν, ἕως τῆς ἀνατολικωτάτης ἄκρας τῆς Ἀραβίας καὶ Ἀφρικῆς.

Αὐτη δὲ, ἀνατελλοντος μὲν τοῦ ἡλίου εἰς Γροελανδίαν καὶ τὴν λοιπὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τῆς βορείου Ἀμερικῆς, δύοντος δ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς μέσης Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, τῆς Πρωσσίας, νοτιοδυτικῆς Ῥωσσίας, ἀνατολικῆς Τουρκίας, μέσης μικρᾶς Ἀσίας, ἕως τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τῆς Μεσογείου καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς.

Ἡ δὲ γραμμὴ τῆς κεντρικῆς ὁλικῆς ἐκλείψεως, ὁρίζουσα τὸν δρόμον τῆς σεληνιακῆς σκιᾶς ἐπὶ τῆς γῆς, χωρεῖ ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ βορειοδυτικοῦ Ἀτλαντικοῦ πρὸς τὰ Γάδειρα, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς ἀκτῆς τοῦ Μαρόκου καὶ διὰ τῆς Ἀλγερίας διερχουσα ἐξέρχεται τῆς Ἀφρικῆς ἀπὸ τῆς Τύνιδος καὶ χωροῦσα διὰ τῆς Σικελίας, ἐφαπτομένη τῆς Ἰταλίας καὶ διασχίζουσα τὴν Ἑλληνοτουρκικὴν χερσόνησον διὰ τῆς Μαύρας θαλάσσης φέρεται πρὸς τὸν Καύκασον ὅπου καὶ καταλήγει. »

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡ ἔκλειψις αὕτη θέλει ἀρχίσει τὴν μίαν ὥραν καὶ 58 λεπτὰ μετὰ μεσημβρίαν (Εὐρωπαϊστὶ) καὶ λήξει τὴν 4 ὥραν καὶ 56 λεπτὰ ἤτοι θὰ διαρκέσει 2 ὥρας καὶ 58 λεπτά.

* * *

ΛΑΧΕΙΟΝ

Ἐργοχείρων τοῦ ἐν Χάσκιοϊ Παρθεναγωγείου.

Τὸ Λαχεῖον τοῦτο συνίσταται ἐκ 1000 γραμματίων, τιμωμένου ἑκάστου ἀντὶ ἑνὸς ἀργυροῦ Μετζιτιέ. Ἐξ αὐτῶν 120 κληροῦσι κεφάλαια διάφορα ἐργόχειρα, ἐπιτηδείως ὑπὸ ἀπόρων Ἑλληνίδων καλλιτεχνηθέντα.

Συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τοὺς φιλομούσους ὁμογενεῖς καὶ ἰδίᾳ τὰς εὐγενεῖς Ἑλληνίδας τὸ ἀνωτέρω Λαχεῖον, ἐξ οὗ ἐξήρτηται κατὰ μέγα μέρος ἡ ὑποστήριξις καὶ προαγωγὴ τοῦ χορασιακοῦ τούτου Ἐκπαιδευτηρίου.

ΚΥΨΕΛΗ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἑξάμηνος 3. τρίμηνος 1 1[2.

ΕΝ ΤΩΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἑξάμηνος 3 1[2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν μὲν τῇ Πρωτευούσῃ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελετζίδικα, Μουσούρου χὰν, ἀριθ. 30. Ἐν Χρυσοσπόλει παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρίῳ Μηνᾷ Μαράσογλου. Ἐν Χαλκηδόνι παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κυρίῳ Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ. Ἐν Σμύρνῃ παρὰ τῷ Κ. Φ. Α. Σαρίκα, ἐν Μιτυλήνῃ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ καὶ ἐν Μολύβῳ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ, ἐν Χίῳ παρὰ τῷ Κ. Α. Καράβᾳ, ἐν Σάμῳ παρὰ τῷ Κ. Πελ. Δεκάτῃ, ἐν Γουργέβῳ παρὰ τῇ Κ. Σ. Σολομωνίδου, καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς, ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος. οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ εὐγνωμόνως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Ὅσοι τῶν Κυρίων ἐμπορικῶν καταστημάτων, ἐν οἷς πωλοῦνται διάφορα ἤδη ἐμπορευμάτων, χρησίμων εἰς τὰς Γυναῖκας καὶ τὰς οἰκογενείας, ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι μέρος ἐν ταῖς ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΣΙ τῆς «Εὐρυδίκης», ἀποτανθήτωσαν πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ, ἔχων δίπλωμα τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ ἤδη διδάσκων ἐν δημοσίᾳ Σχολῇ, ζητεῖ καὶ παραδόσεις οἰκιακάς· οἱ χρῄζοντες λοιπὸν τοιούτου ἀπευθυνθήτωσαν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς «Εὐρυδίκης».

ΑΝΝΙΒΑΣ ΕΝ ΓΟΡΤΥΝΙ
ΔΡΑΜΑ ΣΑΤΥΡΙΚΟΝ
Εἰς μέρη τέσσαρα
ὑπὸ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Χ. ΒΕΡΣΗ
Βραβευθὲν
ἐν τῷ ποιητικῷ διαγωνισμῷ τοῦ 1870.

Τοῦ ἀξιολόγου τούτου δράματος ἀντίτυπα εὑρίσκονται καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς *Εὐρυδίκης*, τιμώμενα ἀντὶ ἡμίσεως ἀργυροῦ Μετζιδιέ.

ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πέρᾳ, Τεκὲ, ὁδὸς Ζουμπουλ ἀριθμ. 7.

Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Λιθογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐκτυποῦν καλλιτεχνικῶς ἐπισκεπτήρια, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίαν τιμάς.

Τύποις Κ. ΠΛΗΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ.

Ἐκδιδομένη
ὑπὸ
ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ

12 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 1870. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 4.

ΠΕΡΙ ΚΑΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

ὑπὸ

ΣΑΠΦΟΥΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

(Συνέχεια)

Τὴν δὲ Γλαυκώπιδα Ἀθηνᾶν, ἐπονομάζει ἐκ τῆς ἀθανάτου κρατὸς τοῦ ὑπάτου Θεοῦ ἐκθρώσκουσαν, καὶ τὰς εὐγενεῖς τέχνας, καὶ τὰς ἀγλαοφώτους Ἐπιστήμας ὑπερφίλως δεξιουμένην, καὶ καταβαίνουσαν παρὰ τὸν Ἀλκίφρονα Διομήδην, ἀγωνιζόμενον, ὅτε «Χρύσειον λύχνον ἔχουσα φάος περικαλλὲς ἐκποίει.» Τὴν δὲ Χρυσόθρονον Ἥραν, λέγει παρὰ τὴν καθημένην, τὴν συζυγικὴν ἁρμονίαν προστατεύουσαν, καὶ τὰ διαδήματα τῶν βασιλείων ὑψηλοφρόνως ἐκμετροῦσαν. Καὶ τὴν ἄλλην τέλος τὴν ὑπὲρ τὸν ἀφρὸν τῆς θαλάσσης λευκοτέραν, βασιλίδα τοῦ κάλλους, Οὐρανίαν καὶ φιλομειδῆ Ἀφροδίτην ἀποκαλεῖ, περιεπομένην ὑπὸ τῶν ἐρατεινῶν ὡρῶν καὶ Χαρίτων καὶ κατέχουσαν ἐν τῷ μαγικῷ αὐτῆς κεστῷ πάντα τὰ θέλγητρα, καὶ τὰς χάριτας τῆς ζωῆς. Ὁμοία ὡραιότης καὶ μεγαλεῖον περιέχεται καὶ εἰς τὴν ἰδέαν τῶν ἁγιῶν Ἑστιάδων, τῶν ἐμπεπιστευμένων τὴν φύλαξιν τοῦ ἱεροῦ πυρός· καὶ οὕτως ἐν τῇ ἰδέᾳ τοῦ ἀρχαίου ῥωμαϊσμοῦ ὑποφαίνεται ἡ περὶ τῆς ἐντολῆς τῆς γυναικὸς συναίσθησις τῶν σωφρόνων ἐκείνων καὶ γενναιοφρόνων συμπολιτῶν τῆς ἐναρέτου Λουκριτίας καὶ τῆς εὐδαίμονος μητρὸς τῶν Γράκχων. Μετὰ τὴν βραχεῖαν ταύνην διαγραφὴν ἡ σχεδιογραφίαν τῆς γυναικὸς ἐρευνῶσα τὴν κλῆσιν αὐτῆς, πρῶτον τὴν οἰκογενειακὴν, λέγω, ὅτι ἡ οἰκιακὴ Ἑστία εἶναι ὁ βασίλειος θρόνος τῆς γυναικός· καὶ τὸ κράτος αὐτῆς τὸ εἰρηνικὸν, καὶ Χαριτόβρυτον, ἐκτείνεται ὑπὸ τὴν ἀσφαλῆ καὶ ἀπηλλαγμένην τοῦ κοινωνικοῦ σάλου καὶ θορύβου στέγην τῆς οἰκίας. Οὕτω δὲ ἡ γυνὴ, ἡ ὕπανδρος, ἥτις ἔχει ἐπιῤῥοὴν ὡς σύζυγος, ὡς μήτηρ, ὡς οἰκοδέσποινα ἐπὶ ἀριθμοῦ ἀτόμων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον μεγάλου, λαμβάνεται καὶ εἶναι ὁ τύπος ὁλοκλήρου τοῦ γυναικείου γένους, καὶ εἰς ταύτην παρουσιάζεται ὅλη ἡ ἀξία τῆς γυναικείας κλήσεως· αὕτη εἶναι μὲν ὑποτεταγμένη εἰς τὸν ἄνδρα, ὅστις ὁρίζει καὶ διευθύνει τὰς ἐνεργείας αὐτῆς, ἀλλὰ τοῦτο φαίνεται εἶν' ἀναγκαῖον εἰς τὴν γυναῖκα, προελθὸν εἰς αὐτὴν πρῶτον μὲν διὰ τὴν κατόπιν τοῦ ἀνδρὸς πλάσιν της, καὶ ἔπειτα διὰ τὴν παρακοήν της, καθ' ἣν, ἐνεργήσασα αὐθαιρέτως, ἐγένετο αἰτία τῆς ἀπωλείας

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τοῦ συζύγου της πρωτοπλάστου· διὰ τοῦτο καὶ ὅτε μὲν εἶναι κόρη πλησίον τῆς μητρὸς, εἶναι καὶ πρέπει νὰ ἦναι εἰς αὐτὴν ὑποτεταγμένη, ἅμα δὲ νυμφευθῇ, ἀπομακρύνεται αὐτῆς, ἀπαλλάττεται τῆς ὑποταγῆς, ἀλλ' ὑποτάσσεται εἰς τὸν ἄνδρα. Ἐν τῇ Ἀμερικῇ, ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις ὑπάρχει, καθὼς ἀναφέρει ὁ Toqueville, μεγάλη ἀνεξαρτησία τῶν κορῶν. Ἔχουν ἐκεῖ τὸ δικαίωμα νὰ κυβερνῶνται μόναι των. Μόλις ἡ κόρη ἐκεῖ ἐξέρχεται τῆς παιδικότητος, καὶ ἤδη μόνη σκέπτεται, ὁμιλεῖ ἐλευθέρως, καὶ ἐνεργεῖ μόνη· διότι, ἐκεῖ συμβαίνει τὸ ἐναντίον ἢ παρ' ἡμῖν, ἀνατρέφουσι δηλ. τὴν κόρην καὶ τὴν ἐκπαιδεύουσι τοιουτοτρόπως, ὥστε ἀποκτᾷ δύναμιν ἠθικὴν ἀκαταμάχητον, καὶ κρίσιν ἰσχυρὰν, ἀντὶ νὰ μένῃ ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς τὴν παιδικὴν ἀθωότητα, καὶ ἀστασίαν· ἐπειδὴ ἐκθέτουσιν ἀπαύστως, ἐν ᾧ ἀνατρέφωσι τὴν κόρην, ἐνώπιον αὐτῆς τὴν εἰκόνα τοῦ κόσμου, μὲ ὅλους τοὺς ἐν αὐτῷ σκοπέλους, καὶ τὰς ὑφάλους. Ἀντὶ νὰ ζητῶσι νὰ τὸν κρύψωσιν ἀπὸ τὰ βλέμματά της, τὸν ἀποκαλύπτουν καθ' ἡμέραν περισσότερον πρὸ αὐτῆς· καὶ τὴν διδάσκουν ἐνταυτῷ νὰ τὸν θεωρῇ διὰ βλέμματος σταθεροῦ καὶ ἡσύχου· καὶ οὕτως ὁ κίνδυνος καὶ τὰ ἐλαττώματα τῆς κοινωνίας, δὲν βραδύνουσι νὰ ἀποκαλυφθοῦν εἰς αὐτήν· τοὺς βλέπει καθαρῶς, τοὺς κρίνει χωρὶς φαντασίας, καὶ τοὺς καταφρονεῖ ἄνευ φόβου· εἶναι πλήρης ἐμπιστοσύνης εἰς τὰς δυνάμεις της, καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην ταύτην φαίνονται ὅτι συμμερίζονται πάντες οἱ περὶ αὐτήν· καὶ οὕτω σπανίως ἡ Ἀμερικανὶς, ὁποίας ἡλικίας οὖσα, δεικνύει δειλίαν καὶ παιδικὴν ἄγνοιαν· καὶ οὕτως εἶναι ἀξία τῆς ἀνεξαρτησίας της, διότι γνωρίζει πῶς νὰ μεταχειρισθῇ αὐτήν. Ἐν ᾧ ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι εἶναι καλὸν νὰ κρατῶμεν τὴν κόρην ὅσον τὸ δυνατὸν ἐν τῇ ἀγνοίᾳ τοῦ κόσμου, καὶ τῇ ἀθωότητι, ἐκ τῆς ὁποίας ὅμως ἡ κόρη δὲν δύναται νὰ μὴν ἐξέλθῃ ἐγκαίρως, καὶ νὰ περιπέσῃ εἰς κινδύνους ἠθικοὺς, διότι δὲν ἔμαθε, νὰ προφυλαχθῇ ἀπ' αὐτῶν· ὥστε κατ' ἐμὲ ἐν Ἀμερικῇ πράττουσιν ὀρθῶς ὡς πρὸς τὴν ἀνατροφὴν τῆς κόρης, διότι ἐστοχάσθησαν ὅτι εἶναι πλέον ἀσφαλὲς καὶ βέβαιον νὰ τὴν διδάσκωσι τὴν τέχνην τοῦ νικᾶν τὰς ἡδονὰς τοῦ βίου. Ἐπειδὴ παρετήρησαν ὅτι ἡ ἀρετὴ τῆς γυναικὸς ὑπόκειται εἰς κινδύνους, ἠθέλησαν νὰ τὴν κάμωσι νὰ γνωρίζῃ νὰ τὴν ὑπερασπίζηται, καὶ ἐβασίσθησαν μᾶλλον ἐπὶ τῆς ἐλευθέρας ἐνεργείας τῆς καλῶς μεμορφωμένης θελήσεώς της, ἢ ἐπὶ τῶν κλονουμένων καὶ εὐχερῶς καταστρεφομένων φραγμῶν τῆς ἀθωότητος. Καὶ ἀντὶ νὰ τὴν κρατῶσιν ἐν τῇ δυσπιστίᾳ ἑαυτῆς, ἐννόησαν ὅτι προτιμώτερον εἶναι νὰ αὐξάνουν ἀκαταπαύστως τὴν ἐμπιστοσύνην της εἰς τὰς ἰδίας της δυνάμεις· ἀντὶ νὰ τὴν κρύπτωσι τὰς διαφθορὰς τοῦ κόσμου, τὴν κάμνουσι νὰ τὰς ἴδῃ ἐξ ἀρχῆς, νὰ τὴν γυμνάσωσι νὰ τὰς φεύγῃ, νὰ ἀσφαλίζωσι μᾶλλον τὴν τιμιότητά της, ἢ νὰ σέβωνται τὴν ἀκροσφαλῆ της ἀθωότητα· καὶ ἑπομένως νὰ ἐφοπλίζωσι τὸ λογικόν της, καὶ νὰ ἀναπτύσωσι τὴν κρίσιν της, δαπάνῃ τῆς ζωηρότητος τῆς γυναικείας φαντασίας, καὶ τῆς εὐτραπελίας τῶν αἰσθημάτων τῆς γυναικός· καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ τοιαύτη προετοιμασία καθιστᾷ τὴν γυναῖκα τιμίαν καὶ ψυχρὰν μᾶλλον, ἢ τρυφερὰν καὶ χαριτόβρυτον σύντροφον τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τοιαῦται ἴσως εἶναι καὶ αἱ Ἀμερικανίδες. Ἀλλ' ὅμως ὅταν ἡ κοινωνία εἶναι ἡσυχωτέρα διὰ τὴν μὴ σκανδαλώδη ἐπιῤῥοὴν τῆς γυναικὸς ἐπ' αὐτῆς, καὶ κάλλιον τακτοποιημένη, ἡ ἰδιωτικὴ τότε ζωὴ καὶ ἡ οἰκογενειακὴ ἔχει ὀλιγωτέραν ἀνάγκην τοῦ θελγήτρου τῆς γυναικός· διότι ὁ ἀνὴρ εἰσέρχεται ἐν τῇ οἰκίᾳ οὐχὶ τόσον καταβεβλημένος ὑπὸ τῶν δυσχερῶν περιπετειῶν τοῦ κοινωνικοῦ βίου, ὧν ἀρχικὴ αἰτία, ἂν καλῶς ἐξετάσωμεν, εἶναι αὐτὴ πάλιν ἡ γυνὴ, ὅταν δὲν γνωρίζῃ τὴν ἑαυτῆς ἐντολὴν, οὐδὲ τὴν ἐκπληροῖ προσηκόντως. Διὸ καὶ ἡ Πυθαγορεία Φίντυς, ὁμιλοῦσα περὶ τῆς σωφροσύνης τῆς γυναικὸς, λέγει, πολὺ ὀρθῶς ὅτι, «Δεῖ τὰν γυ-

» ναῖκα περὶ σωφροσύναν, παιδευομέναν
» γνωρίζεν ἐπ' ὅσων τινῶν, (ἔσεται δηλ.
» σώφρων) καὶ ποίων τὸ ἀγαθὸν τοῦ
» το τᾷ γυναικὶ παραμένεται. Φαμὶ δὲ ἐκ
» πέντε τούτων, πρᾶτον μὲν ἐκ τᾶς περὶ
» τὰν εὐνὰν ὁσιότατός τε καὶ εὐσεβείας»
(καὶ τίς δὲν ἐνθυμεῖται ἐνταῦθα τὸν θεῖον Ἀπόστολον διατάσσοντα, «καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος δεύτερον δὲ ἐκ τῶ κόσμω τῶ
» περὶ τὸ σῶμα· τρίτον, ἐκ τῶν ἐξόδων
» τῶν ἐκ τᾶς ἰδίας οἰκίας, καὶ ἑπομένως
» ἐν τοῖς θρησκευτικοῖς·» καὶ ἀναμφιβόλως ὅταν ἡ γυνὴ ἦναι σώφρων ἐν τούτοις πᾶσι, τότε ἡ κοινωνία ὁλόκληρος ἔσται παράδεισος εἰρήνης καὶ ἁρμονίας καὶ μακαριότητος· διότι κατὰ τὸν σοφὸν Toqueville «ἡ δημοσία κακία ἐξασκεῖται ἐπὶ τῶν
» ἀδυναμιῶν τῶν γυναικῶν.» ἅμα ὅμως αὗται εἰσὶν ὅσον τὸ δυνατὸν ἀπηλλαγμέναι τούτων, καὶ ἔχωσιν ἐκ τῆς ἀνατροφῆς τὸ λογικὸν ἀνδρεῖον, καὶ τὸ ἦθος ἀνεπίληπτον καὶ ἀκατάβλητον, ἡ κακία οὐδὲν εὑρίσκει καταφύγιον. Ἐντεῦθεν ἄλλως ἔχοντος τοῦ πράγματος, καθίσταται καὶ ἡ ὑποταγὴ τῆς γυναικὸς εἰς τὸν ἄνδρα ἀναγκαιοτάτη, καὶ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, καὶ τὸ μόνον μοὶ φαίνεται μέσον τοῦ κατακτᾶν την καρδίαν τοῦ ἀνδρὸς, ὅταν δὲν ὑπάρχωσιν εἰς αὐτὴν ἡ ἠθικὴ καὶ διανοητικὴ δύναμις, δι' ὧν γίνεται ἡ κατάκτησις ἀληθὴς καὶ τελεία, καὶ ἀξία τοῦ λογικοῦ ὄντος. Διὰ τοῦτο παρατηροῦμεν ὅτι ἅμα καθ' ἡμᾶς ἡ γυνὴ κάμη βῆμα πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἐπειδὴ καταχρᾶται αὐτὴν, ἀναγκάζει τὸν ἄνδρα νὰ κάμη ὁμοίως βῆμα πρὸς τὴν ψυχρότητα, καὶ τότε πόσα σκάνδαλα, καὶ πόση ἀνησυχία οἰκογενειακὴ ἐπεκτεινομένη καθ' ὅλην την κοινωνίαν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Χριστιανισμὸς, ὅστις ὡς θεόπνευστος καὶ θεογέννητος γνωρίζει τὸν ἄνθρωπον κατὰ βάθος καὶ πλάτος, καὶ διατάττει πάντα τὰ πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν του συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἐνῷ ὡς πρὸς αἴσθημα τοῦ πράττειν τὸ ἀγαθὸν, τοῦ ἀγαπᾷν τὸν πλησίον καὶ ἀγαθοποιεῖν δίδει ἐλευθέραν τὴν ἐνέργειαν εἰς τὴν γυναῖκα, ἐξ ἄλλου ὅμως θεωρεῖ πρέπον νὰ κρατῇ αὐτὴν αἰχμάλωτον εἰς τὰ βλέμματα τοῦ ἀνδρὸς, καὶ διατάττει «αἱ γυναῖκες ὑποτάσσεσθε τοῖς ἀνδράσι,» πρὸς οὓς πάλιν λέγει «ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ὑμῶν» δηλ. θεωρεῖτε αὐτὰς οὐχὶ πλέον ὡς ὑπὸ κατάραν, ἀλλὰ λελουμένας ἐν τῷ ἁγίῳ λουτρῷ τῆς ἱερᾶς παλιγγενεσίας, κεκαθαρμένας τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου, ἀδελφὰς ἡμῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ οὐρανίου πατρὸς εὐλογημένας καὶ κεχαριτωμένας, καὶ συνδέεσθε μετ' αὐτῶν ἐγκαρδίως εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σωτηρίων ἐντολῶν τοῦ Εὐαγγελίου, τῶν ἔργων τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἀγάπης· ἡ ὑποταγὴ αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς δὲν εἶναι δουλικὴ πλέον, διότι ἡ δουλικότης ἐκείνη ἡ ἀρχαία τῆς γυναικὸς ἐξηλείφθη ἀπὸ τοῦ μετώπου αὐτῆς, ἀφότου ἐκ τῶν στέρνων αὐτῆς ἐνεσαρκώθη ὁ ἐνανθρωπήσας ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου Θεὸς, καὶ ἀφότου πρῶτοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐθεάσαντο τὸν ἄνθρωπον, ἀναστάντα ἐκ τοῦ τάφου ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ νικήσαντος τὸν θάνατον Ἰησοῦ. Ἔκτοτε ἡ γυνὴ εἶναι ἴση μὲ ὑμᾶς, καὶ ἡ μετ' αὐτῆς συμβίωσις ὑμῶν δὲν πρέπει ν' ἀποπνέῃ δεσποτισμὸν καὶ τυραννικὴν ὑπεροχὴν, ἀλλὰ ν' ἀποῤῥέῃ ἀπὸ τὸ ἅγιον πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸ εἰσχέον εἰς τὰς καρδίας τὸ ἱερὸν αἴσθημα τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης. Καὶ πόσον τῷ ὄντι θαυμαστὸν εἶναι νὰ βλέπῃ τις καὶ τὸ πρὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ λογικὸν τοῦ ἀνθρώπου καταντοῦν εἰς τὰς ὀρθὰς ταύτας σκέψεις περὶ τῆς πρεπούσης ταύτης συμπεριφορᾶς τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν γυναῖκα. Ἰδοὺ τί λέγει περὶ τοῦ αὐτοῦ εἷς τῶν Πυθαγορείων: «Ἐπεὶ ὧν ὁ ἀνὴρ ἀρχὰ τᾶς
» γυναικὸς ἤτοι τὰν δεσποτικὰν ἀρχὰν
» ἄρχῃ, ἢ τὰν ἐπιστατικὰν, ἢ τό γε ἔσχα-
» τον τὰν πολιτικάν· οὔτε δὲ τὰν δεσπο-
» τικὰν ἀρχάν· κάδεται γὰρ καὶ ἐπιμέλε-
» ται τᾶς αὐτῷ γυναικός· οὔτε τὰν ἐπι-
» στατικὰν καθάπαξ· καὶ αὐτὸς γὰρ μέ-
» ρος ἐντὶ τᾶς κοινωνίας· ἀπολείπεται
» ὧν, τὰν πολιτικὰν, καθ' ἂν τίθεται καὶ ὁ
» ἄρχων καὶ ὁ ἀρχόμενος τὸ κοινᾷ συμ-
» φέρον· διόπερ καὶ ὁ γάμος ἐπὶ βίου

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

» κοινωνίᾳ συνίστανται· οἱ μὲν ὧν τὰν
» δεσποτικὰν ἄρχοντες ἀρχὰν τῶν ἀν-
» δρῶν μεσεῦνται ὑπὸ τῶν γυναικῶν, οἱ
» δὲ τὰν ἐπιστατικὰν καταρρονέονται·
» προσθῆκαι γὰρ ἂν φαίνοιντο τῶν γυ-
» ναικῶν καὶ κόλακες· οἱ δὲ τὰν πολιτι-
» κὰν, καὶ θαυμαίνονται καὶ φιλέονται.»
Καὶ οὕτως ἀληθῶς ἔχει τὸ πρᾶγμα· ἡ φύσις αὐτὴ κατέστησε μεγάλην μὲν ποικιλίαν μεταξὺ τοῦ φυσικοῦ καὶ πνευματικοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός· ἀλλ' ἐν ταύτῃ τῇ ποικιλίᾳ συ ἵσταται καὶ ἡ ἰσότης ἀμφοτέρων· διότι εἰς ἑκάτερον τούτων διώρισε νὰ κάμῃ χρῆσιν διάφορον τῶν διαφόρων δυνάμεων αὐτοῦ, καὶ οὕτως ὅσον τὸ δυνατὸν καλλίτερον νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐντολήν του, καὶ νὰ ἐκτελῇται μὲν ὁ σκοπὸς τῆς οἰκογενειακῆς συμβιώσεως, ὅστις μάλιστα εἶναι ἡ προετοιμασία ἀνθρώπων διὰ τὴν κοινωνίαν, κατὰ τὸ «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ κατακυριεύσατε τῆς γῆς» νὰ ἐκτελῆται δὲ τὸ μέγα ἔργον τῆς κοινωνίας, ἥτις οὐδὲν ἄλλο εἶναι βεβαίως, εἰμὴ συνδιαίτησις λογικῶν ἐλευθέρων ὄντων ἀμοιβαίως συνυποχρεουμένων νὰ συζῶσιν ὅσον τὸ δυνατὸν εὐδαιμόνως καὶ καλῶς· ὥστε ὅταν δύο πρόσωπα ὡς τὰ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς τείνουσι πρὸς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπόν, ἆρα εἰσὶ καὶ ἴσα πρὸς ἄλληλα, καὶ ἡ συμβίωσις αὐτῶν δέον νὰ ἦναι κατὰ τὸν διαληφθέντα Πυθαγορειὸν πολιτικὴ, ἢ μᾶλλον ἀδελφικὴ καὶ ἁρμονικὴ, καὶ γλυκεῖα κατὰ τὸν Χριστιανισμόν. Καὶ ὅσον δὲ κάλλιστα τὴν τοιαύτην συμβίωσιν προεικόνισεν, ὁ θεόπνευστος Ὅμηρος ποιῶν τὸν Ὀδυσσέα νὰ εὔχηται πρὸς τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀλκινόου.

«Σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν, ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
»ἄνδρα τε καὶ οἶκον καὶ ὁμοφροσύνην ὀπάσειαν·
»Ἐσθλὴν· οὐ μὲν γὰρ τοῦ γε κρεῖσσον καὶ ἄρειον,
»ἢ ὅθ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχητον,
»ἀνὴρ ἠδὲ γυνή.»

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ὑποταγῆς ἢ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς γυναικός. Ἐπανέλθωμεν δὲ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς οἰκογενειακῆς ἐντολῆς της. (Ἀκολουθεῖ).

Π Γ Υ Μ Π.

Ἐν τῷ προηγουμένῳ ἡμῶν ἄρθρῳ ὑπελείξαμεν τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἐκσπουδάσεως τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας.

Ἤδη δὲ ἐξετάσωμεν ἐποίας περὶ αὐτῆς ἰδέας ἀπερήνατο ἕτερος.

Α'. Ὡς ἐνασχόλησις ψυχαγωγὸς καὶ χάρμα, ἀναζία τῆς ἐπιμελείας καὶ φροντίδος τῆς γυναικὸς, καὶ ἑπομένως ἀξίας τοὺς ὑπηρέτας.

Β'. Ὡς περιφρονητικὴ καὶ ἐγκληρὰ ἀνάγκη καὶ ὑποχρέωσις, ἐν ᾗ ἡ γυνὴ ὀφείλει ἵνα ὑπατάσσηται, ὡς μὴ δυναμένη ἄλλως ποιεῖν.

Γ'. Ὡς καθῆκον ἁπλῆς, ψυχρὸν καὶ ἐγκληρὸν καὶ,

Δ'. Ὡς καθῆκον, ἀναπόρευκτον εἰς τὸν πρὸς ὁρισμὸν τῆς γυναικὸς, ἐκπληρούμενον μετὰ χαρᾶς, εὐχαριστήσεως καὶ ἐνδιαφέροντος.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω θεωριῶν τίς ἀρά γε ἀληθής; Ἡ πρώτη εἶναι προφανέστατα παράλογος ἀποκύημα νοσούσης φαντασίας· καθότι εἶναι ἀναμφίλεκτον ὅτι τὸ συμφέρον τῆς οἰκογενείας αὐστηρῶς ἀπαιτεῖ οἰκιακὴν οἰκονομίαν ἐσωτερικὴν, ὅπερ ἄρδην καταστρέφεται, ἐὰν ἐσωτερικῶς μὲν ἡ ἀταξία βασιλεύῃ ἐν ταῖς λεπτομερείαις καὶ ταῖς δαπάναις, ἐξωτερικῶς δὲ ἡ προστασία τῶν πολυειδῶν συμφερόντων τῆς οἰκογενείας ἐνεργῆται ἄριστα ὑπὸ τοῦ συζύγου. Ἀλλὰ τίνι ἀνήκει ἡ ἐνασχόλησις εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ταύτας φροντίδας; οὐχὶ βεβαίως εἰς τὸν ἄνδρα· καθότι οὗτος ὑπὸ τοῦ ἑλατηρίου τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἰδίων αὐτοῦ καθηκόντων ὠθούμενος, ἀφ' ἑνὸς μὲν εὑρίσκεται ἐκτὸς τῆς οἰκίας, ἔχει πλείστας τὰς ἐργασίας, καὶ τὴν γενικὴν ἐπιστάτησιν καὶ προστασίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν εἶναι κατάλληλος πρὸς ταύτην, οὐδὲ δύναται νὰ κατασταθῇ τοιοῦτος ἄνευ τῆς ἐξασθενήσεως τῶν ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν δυνάμεων αὐτοῦ, καθὼ ἐπιμαρτυρεῖ καὶ ὁ Ξενοφῶν λέγων. «Διὰ δὲ τὴν φύσιν μὴ πρὸς ταῦτα πάντα ἀμφοτέρους εὖ πεφυκέναι, διὰ τοῦτο καὶ δέονται μάλιστα ἀλλήλων, καὶ τὸ ζεῦγος ὠφελιμώτερον ἑαυτῷ γενέσθαι, ἢ τὸ ἕτερον ἐλλείπεται τὸ ἕτερον δυνάμενον. Ταῦτα δ' ἔφην, δεῖ ἡμᾶς ὡρῶναι, εἰδότας ἃ ἑκατέρῳ ἡμῶν προστέτακται ὑπὸ τοῦ θεοῦ πειράσθαι, ὅπως ὡς βέλτιστα τὰ προσήκοντα ἑκάτερον ἡμῶν διαπράττεσθαι. Καὶ καλὰ δὲ εἶναι ὁ νόμος ἀποδείκνυσιν ἃ ὁ θεὸς ἔφυσεν ἑκάτερον μᾶλλον δύνασθαι. Τῇ μὲν γὰρ γυναικὶ κάλλιον ἔνδον μένειν ἢ θυραυλεῖν, τῷ δὲ ἀνδρὶ αἴσχιον ἔνδον μένειν ἢ τῶν ἔξω ἐπιμελεῖσθαι. Εἰ δέ τις παρ' ἃ ὁ θεὸς ἔφυσε ποιεῖ ἴσως τι καὶ ἀτακτῶν τοὺς θεοὺς οὐ λήθει καὶ δίκην δίδωσιν ἀμελῶν τῶν ἔργων τῶν ἑαυτοῦ ἢ πράττων τὰ τῆς γυναικὸς ἔργα». Μὴ ἦ ἔργον τῶν τέκνων; Τρομερὰ ἡ ἀπαίτησις. Ἴσως εἴπει τις ἤδη ὅτι εἶναι ἔργον τῶν ὑπηρετῶν. Ἀλλὰ τίνος γυναικὸς, συζύγου καὶ μητρὸς, ἡ καρδία, ἐκτὸς ἐὰν ᾖ ἠλιθία, θέλει ῥιάσει ποτὲ εἰς τὴν ἀρροτόνην νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν σωτηρίαν τῆς οἰκογενείας καὶ τὸ σπουδαιότερον πῶν τέκνων της εἰς τὴν κρίσιν, τὸ συμφέρον καὶ τὴν τιμιότητα τῶν ὑπηρετῶν, *τῶν φανερῶν ἐχθρῶν*, ὡς λέγουσι, *ἐμῶν*;

Ἡ οἰκιακὴ λοιπὸν οἰκονομία εἶναι ὑποχρέωσις διὰ τὴν γυναῖκα· ἀλλ' ἆρά γε ὑποχρέωσις περιφρονητικὴ, δουλικὸς ζυγὸς, ὃν παραδέχεται ὡς μὴ δυναμένη νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπ' αὐτοῦ; Τὸν ζυγὸν τοῦτον αὐτὴ μόνη καθίστησι δουλικὸν, φαντάζομένη καὶ ὑποθέττουσα αὐτὸν ὡς βίαν, καὶ αὐτὴ μόνη γίνεται δούλη, ὑπηρέτρια, ἀναλαμβάνουσα τὰς οἰκιακὰς φροντίδας μετὰ τῶν ἰδεῶν καὶ φρονημάτων τῶν ὑπηρετριῶν· οὕτως ἡ περιφρόνησις, ἣν ἀνευρίσκει ἐν τῇ οἰκονομίᾳ ταύτῃ ἡ ὅλως ἐκουσία. Ἐκτὸς τούτων ἐὰν ἡ οἰκιακὴ ὑπηρεσία εἶναι ὑποχρέωσις ἀναγκαία διὰ τὴν γυναῖκα εἶναι συνεπῶς καὶ καθῆκον, διότι πᾶσα ὑποχρέωσις εἰς ἔργον, ὅπερ ἕτερος δὲν δύναται νὰ πράξῃ, μεταβάλλεται κατ' ἀνάγκην εἰς καθῆκον· οὕτω δὲ πᾶν τὸ ἐν αὐτῇ δυσάρεστον διὰ τὴν φιλαυτίαν καὶ τὸ ἐναντίον διὰ τὴν ἀλαζονείαν ἀπόλλυσι. Ἄλλως τε δὲ ἡ ἐνασχόλησις αὕτη δὲν εἶναι νόμος κτηνώδης, ἀπαιτῶν ὑποταγὴν ἀκουσίαν, ἀλλὰ νόμος λογικὸς, εἰς ὃν δὲν δύναταί τις εἰ μὴ νὰ πεισθῇ, διότι εἶναι λογικός.

Ἄρα ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία εἶναι καθῆκον· ἀλλὰ καθῆκον, ὅπερ δέον νὰ ἐκπληρῇ ἡ γυνὴ ἁπλῶς, ἄνευ τύφου τοῦ συνειδότος, ἄνευ ἀνησυχίας, ἄνευ παλιμῶν διὰ τὴν ἄνευ χάριτος, εὐχαριστήσεως καὶ χαρᾶς ἐκτέλεσίν του; Τὸ καθῆκον γενικῶς ἐκπληροῦται κ.λῶς, ἐκλειπούσης τῆς εὐχαριστήσεως· ὁπότε δὲν ἐκζητεῖ νὰ πράξῃ τις πλέον τοῦ καθήκοντος πράττει ἅπαν τὸ καθῆκον αὐτοῦ; Δύναται δέ τις νὰ πράξῃ πλέον τοῦ καθήκοντος ἄνευ χαρᾶς ἀρωτώσεως καὶ εὐχαριστήσεως; Οἱ πλεῖστοι τῶν φιλοσόφων ἀπερήνανντο ὅτι ἐν τῇ εὐχαριστήσει ἔγκειται τὸ ὡραῖον τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος, ὡς τοῦτο ἐπιβεβαιοῖ καὶ ὁ μέγας θικολόγος Ἀριστοτέλης λέγων ὅτι ἐνάρετος ἐστὶν ὁ εὐχαριστούμενος πράξαι τὰς ἐναρέτους πράξεις.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία δέον νὰ ᾖ εὐχάριστον καθῆκον διὰ τὴν γυναῖκα ἥτις, ἠδυνομένη, δέον νὰ παραδίδηται εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος, διότι αὐτὴ εἶναι μόνη κατάλληλος πρὸς τοῦτο, ὡς ἔχουσα πνεῦμα, φίλον τῶν λεπτομερειῶν καὶ ἐπιδεξίως δυνάμενον νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς τὰς φροντίδας τῆς ἐσωτερικῆς διευθύνσεως, ἥτις ἀρ' ἑτέρου παρέχει πλείστας τὰς εὐκαιρίας εἰς τὴν ἀναφάνησιν πολλῶν ἐν αὐτῇ ὑψηλῶν καὶ ἀρρῶν ἀρετῶν. Ἡ *οἰκονομία* λόγου χάριν, εἶναι ἀρετὴ κοινωνικωτάτη καὶ ἀτλουστάτη, καὶ ἐν τοσούτῳ, ἐὰν ἡ γυνὴ διὰ τῆς οἰκονομίας ῥείζηται τῆς ἐργασίας καὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ συζύγου καὶ ἐπιφυλάττῃ δι' αὐτῆς τεμάχιον ἄρτου διὰ τὰ τέκνα της, ἐὰν διὰ τῆς οἰκονομίας ἡ γυνὴ σώζῃ τὴν τιμὴν καὶ ὑπόληψιν τῆς οἰκογενείας καὶ, χωρὶς νὰ ζητῇ νὰ ἐκθαμβῇ τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ λάμψεως προσθέτου, μηδόλως ὑποκρυπτούσης τὴν πενίαν, ἐπισύρῃ τὸ σέβας καὶ τὸν ἔπαινον ἁπάντων διὰ τῆς σώφρονος ἀξιότητος καὶ τῆς ἀρελοῦς ἁπλότητος, ἡ ἀρετὴ, αὕτη, ἡ *τεζὴ καλουμένη* δὲν δύναται ἐπαξίως νὰ ὀνομασθῇ *Πρωϊκὴ*, ἐν ᾧ καιρῷ εἶναι δυσχερεστάτη ἡ ἐνέργεια αὐτῆς καὶ ἐν κοινωνίᾳ, περιφλεγομένῃ ὑπὸ τῶν ματαιοτήτων τῆς πολυτελείας, τῆς ματαίας ἐπιδείξεως καὶ τῆς φροῦδας ἀξιοπρεπείας; *Ἡ τάξις* εἶναι ἀρετὴ ψυχρὰ καὶ σχεδὸν τοσοῦτον τερπνὴ· καὶ ἐν τοσούτῳ ἡ τάξις ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ εἶναι, ἡ τάξις τῶν ἰδεῶν, τῶν αἰσθημάτων, μέρος ἀναπόστατον τῆς ὅλης εὐημερίας. Διὰ τὸν ἀκριβῆ παρατηρητὴν ἡ τάξις ἐν τῷ ἐξωτερικῷ βίῳ εἶναι συνήθως σύμπτωμα ἐντελεστέρας καὶ ἐξοχωτέρας τάξεως, ἡ δὲ καλῶς τακτοποιημένη οἰκογένεια εἶναι συνεχῶς οἰκογένεια συνημμένη, ἀρετὴ καὶ εἰρηνική.

Συγκεφαλαιοῦσαι τέλος τὰ ἀνωτέρω συμπεραίνομεν ὅτι ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία εἶναι ἡ ὡραιοτέρα καὶ ἁγιωτέρα ἐνασχόλησις, ἀνάγκη εὐχάριστος, καθῆκον καὶ ἡδονὴ τερφθυμος καὶ τέλος ἡ οὐσιωδεστέρα καὶ λυσιτελεστέρα σπουδὴ διὰ τὴν γυναῖκα, τὴν μόνην πηδαλιοῦχον τῆς ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς εὐδαιμονίας τῆς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

οἰκογενείας, ἥντινα κατὰ τὸν Θεόφραστον «οὐ χρὴ εἶναι δεινὴν ἐν τοῖς πολιτικοῖς, ἀλλ' ἐν τοῖς οἰκονομικοῖς».

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ὑπὸ

Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ.

Ὁ ἐλλόγιμος καὶ εὐπαίδευτος ἡμῶν φίλος Κ. Ι. Οἰκονομίδης, ὅστις πρὸ τῆς ἐνάρξεως ἔτι τῆς «Εὐρυδίκης» πάνυ εὐγενῶς ἀνεδέξατο τὴν μετάφρασιν τοῦ Παραρτήματος αὐτῆς, εὐηρεστήθη ἵνα ἀναλάβῃ ἤδη, καὶ τὴν συνεργασίαν αὐτῆς τιμῶν τὰς στήλας αὐτῆς διὰ παντοίων ἔργων τοῦ ἐμβριθοῦς αὐτοῦ καλάμου καὶ ἀντελῶν οὕτως ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τῆς «Εὐρυδίκης».

Εὐχαριστοῦσαι αὐτὸν ἀπὸ καρδίας διὰ τὴν τοιαύτην πρὸς τὴν Εὐρυδίκην ἀφοσίωσιν αὐτοῦ, ἥτις ἐστὶ ἀνταύγασμα τῶν πολυετῶν ἑλληνικωτάτων αὐτοῦ ἀγώνων ὑπὲρ τῆς Ἐκπαιδεύσεως τῆς ὁμογενοῦς νεολαίας, τερψιθύμως ἀρχόμεθα τῶν περὶ πολιτισμοῦ ὀρθοτάτων καὶ ἐμβριθῶν σκέψεων αὐτοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος, ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, καὶ ἀρχόμενος νὰ αἰσθάνηται, βλέπει ἑαυτὸν περιεστοιχισμένον ὑπὸ μυρίων ὅσων τεχνητῶν τε καὶ φυσικῶν ἀντικειμένων, τῶν ὁποίων τοὺς νόμους τῆς ὑπάρξεως καὶ ἐνεργείας κινεῖται ὑπὸ ἐμφύτου περιεργείας νὰ σπουδάσῃ, ἵνα διὰ τῆς σπουδῆς τούτων λατρεύῃ ἀξιοπρεπέστερον καὶ πνευματικώτερον τὸ ὑπέρτατον καὶ παντοδύναμον Ὄν, τὸ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα τεράστια καὶ ἀκατονόητα αἰωρῆσαν ἐν τῷ κενῷ τούτῳ καὶ ἀπεράντῳ διαστήματι, καὶ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα δημιουργῆσαν ἐν τῷ ὁποίῳ οἰκοῦμεν πλανήτῃ. Ἀλλὰ προϋποτιθεμένης κατ' ἀρχὰς τῆς ὅσον τὸ δυνατὸν σπουδῆς τοῦ Θεοῦ, ὡς τῆς κυριώδους καὶ τῆς ἧς οὐκ ἄνευ, ἡ ἀνάγκη τῆς μαθήσεως τῶν ἄλλων ἀντικειμένων εὑρίσκεται εἰς εὐθὺν λόγον τῆς ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἀποστάσεως αὐτῶν, ἤτοι ὅσον ἐγγύτερον τοῦ ἀνθρώπου κεῖνται ταῦτα, τοσοῦτον καὶ ἡ σπουδὴ αὐτῶν θεωρεῖται ἀναγκαία, ὅσον δὲ ἀνώτερον αὐτοῦ, τοσοῦτον καὶ ἡ σπουδὴ αὐτῶν θεωρεῖται ἥκιστα χρειώδης καὶ ἀπαραίτητος. Εὐφυῶς ὅθεν ὑπηρέτις τοῦ ἑνὸς τῶν ἑπτὰ φιλοσόφων Θαλοῦ ἔσκωψεν αὐτὸν ζητοῦντα τὴν κίνησιν τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ πεσόντα ἔν τινι φρέατι, εἰποῦσα· «Ὦ βέλτιστε, τὰ πρὸ ποδῶν κείμενα ἀντικείμενα οὐ γινώσκων, τὰ ἐν οὐρανῷ ζητεῖς εὑρεῖν;» Τίνα οὖν ἀντικείμενα εἰσὶ πλησιέστατα τῷ ἀνθρώπῳ; Εἰ μὲν ὁ ἄνθρωπος ἔζη αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν, ἤτοι ἀσχέτως καὶ οὐχὶ κοινωνικῶς, σπουδαστέα ἀντικείμενα ἤθελον εἶναι πάντα τὰ πρὸ αὐτοῦ, ὄπισθεν αὐτοῦ, ὑπὲρ αὐτὸν καὶ ὑπ' αὐτὸν, καὶ κατ' ἀρέσκειαν ἤθελε λαμβάνειν ὅτι δήποτε ὠρέγετο νὰ σπουδάσῃ. Θεωρουμένου δὲ τοῦ ἀνθρώπου ἐν σχέσει μετ' ἄλλων, ἤτοι ἐν κοινωνίᾳ, ἀμέσως ἀναφύονται νόμοι τινὲς, καθ' οὓς ὀφείλει νὰ κανονίζῃ ἑαυτὸν εἰς τὰς πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ σχέσεις. Οἱ νόμοι δὲ οὗτοι εἰσὶ διττοί· ἐσωτερικοὶ, καὶ ἐξωτερικοὶ ἢ γραπτοί. Ὅταν λοιπὸν τὰ διαβήματα τῶν ἀνθρώπων κοινωνίας τινὸς κανονίζωνται ὑπὸ τῶν νόμων τούτων, πρὸ πάντων δὲ τῶν ἐσωτερικῶν, τότε οὐδὲν παρατράγῳδον καὶ ἄτοπον συμβαίνει, τότε τελεία εἰρήνη καὶ ἀδελφότης βασιλεύει, τότε ἡ κοινωνία ἐκείνη ἐστὶ *πεπολιτισμένη*, καὶ τὸ κατὰ τοὺς νόμους τούτους λέγειν τε καὶ πράττειν τῶν ἐνοικούντων ἐν αὐτῇ, ἐστὶ *πολιτισμός*.

Ἐπειδὴ οὖν ἡ λέξις αὕτη ἀνὰ πάντων τὰ στόματα φέρεται, καὶ εἰς πᾶσαν ἡμῶν συνδιάλεξιν συνήθως παρεισάγομεν τὴν λέξιν ταύτην καὶ μεταποιοῦμεν τὰ φυσικὰ ἡμῶν ὄργανα καὶ τεχνητὰ κτήματα οὕτως, ὅπως ἕκαστος θεωρεῖ ὅτι συνᾴδει τῷ πολιτισμῷ, διὰ τοῦτο καλὸν ἂν εἴη νὰ σκιαγραφήσωμέν τινα περὶ τούτου ἐρευνῶντες ὅσον οἷόν τε τὴν ἀρχὴν τῆς λέξεως ταύτης καὶ τὴν σημασίαν αὐτῆς, ἵνα μὴ λάθωμεν κιβδηλοῦντες ταύτην καὶ ὑπὸ τὸν πέπλον ταύτης κρύπτοντες σαθρὰ καὶ ἄχρηστα, πρὸς δὲ καὶ βλαπτικὰ ἔθιμα, τῶν ὁποίων ἄμεσος συνέπειά ἐστιν ἀθέτησις τῶν ἁγνῶν ἐκ παραδόσεως κανόνων, μετ' ἀγωνίας βίωσις, ἅμιλλα δακέθυμος πρὸς τὸ προέχειν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀλαζονικῶς καὶ ἀνταν θρωπικῶς, καὶ ἐν τέλει ῥιζικὴ ἀπώλεια τῶν κοινωνιῶν.

ΤΙ ΕΣΤΙΝ Η ΛΕΞΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: Ἡ λέξις *πολιτισμὸς*, γραμματικῶς θεωρουμένη, παράγεται ἐκ τοῦ ῥήματος *πολιτίζω*, τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ *πολίτης* καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ *πόλις πολίτης* λέγεται ὁ ζῶν ἐν πόλει· καὶ ἐπειδὴ ὁ ζῶν ἐν πόλει ἐξάπαντος ὀφείλει ζῆν ὑπὸ νόμους καὶ θεσμούς τινας, διὰ τοῦτο πολίτης σημαίνει κάτοικον πόλεως, οὗ ὁ βίος ῥυθμίζεται νόμοις καὶ θεσμοῖς τισι, τάξει καὶ κυβερνήσει. *Πολιτίζω* ὅθεν δηλοῖ καθιστάνω τινὰ πολίτην, ἐθίζω τινὰ εἰς βίον κανονιζόμενον ὑπὸ ὀρθῶν νόμων καὶ θεσμῶν, καθὼς καὶ παρὰ Γάλλοις σημαίνει τὸ ῥῆμα civiliser. *Πολιτισμὸς* ὅθεν οὐδὲν ἄλλο ἂν εἴη εἰ μὴ κατάταξις ἀνθρώπου ὑπὸ νόμους, ἵνα καὶ αὐτὸς συνῳδὰ καὶ σύμφωνα τούτοις ἀναστρέφηται ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καὶ πρὸς τοὺς ὁμοίους ἑαυτῷ ἀβλαβὴς, εἰ μὴ χρήσιμος, γίνηται, καὶ τὸν προορισμὸν ἑαυτοῦ ἐκμανθάνῃ σαφέστερον. Ἵνα καὶ αὐτὸς ἀναστρέφηται ὀρθῶς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὑπὸ τοιούτους νόμους εἴπομεν· διότι, εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ εἶναι ἐμπεφυτευμένος ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Πλάστου ὁ θεῖος νόμος, ὡς λύχνος μέλλων νὰ ποδηγετῇ αὐτὸν ἐν ταῖς τοῦ βίου τούτου πράξεσιν, οὐχ ἧττον ὅμως ὁ νόμος οὗτος ἐκ τῆς σωματικῆς τοῦ ἀνθρώπου διαπλάσεως, ἐκ τῆς μεμονωμένης αὐτοῦ ζωῆς, ἐκ τῶν ὧν ὁρᾷ πέριξ ἑαυτοῦ ὁ ἄνθρωπος ὅταν ἐξασθενεῖται ἐπαισθητῶς,, καὶ οὕτω κατ' ὀλίγον ὑποχωρεῖ εἰς κτηνώδεις καὶ ἀλόγους κλίσεις τοῦ σώματος, γενόμενος ἐν τέλει δοῦλος αὐτῶν. Ἀνάγκη ἄρα ὁ ἄνθρωπος νὰ ἦναι ἐν κοινωνίᾳ ὑπὸ ὀρθοὺς νόμους καὶ θεσμοὺς, ἵνα ὁ ἐσωτερικῶς νόμος βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ, τηρῇ τὸν ἄνθρωπον πάντοτε ἐν τῇ θέσει, ἐν ᾗ ἔταξεν αὐτὸν ὁ Θεὸς, καὶ μὴ ἐξασθενούμενος ῥίπτει αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς ἀθλιότητος. Ἀνάγκη ἄρα ὁ ἄνθρωπος νὰ ἦναι ἐν κοινωνίᾳ ὑπὸ ὀρθοὺς νόμους καὶ θεσμοὺς, ἵνα ὁ ἐξωτερικὸς νόμος βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ, καὶ πρὸς τοὺς ὁμοίους ἑαυτῷ ἀβλαβὴς, εἰ μὴ χρήσιμος, γίνηται, εἴπομεν· διότι ὁ ἄνθρωπος ζῶν ἐν πόλει ὑπ' ὀρθοὺς νόμους καὶ μεταξὺ ἄλλων ὁμοίων ἑαυτῷ, τὸ μὲν χειραγωγούμενος ὑπ' ἐκείνων, τὸ δὲ μιμούμενος τούτους, ὡς φύσει μιμητικὸς, ἐν ταῖς καλαῖς αὐτῶν πράξεσι, λανθάνει διαπλαττόμενος οὕτως, ὥστε κατὰ τὸ «ἡ ἕξις γίνεται δευτέρα φύσις», μεταβάλλεται οὐσιωδῶς, ἀσπαζόμενος μὲν καὶ ἀποδεχόμενος εἴτι καλὸν καὶ ἀγαθὸν, ἀποτροπιαζόμενος δὲ τὸ κακόν· καὶ οὕτω κατὰ φιλουτίαν τινὰ ἀξίαν λόγου καὶ φύσει ἐνυπαρχουσαν τοῖς ἀνθρώποις, ἁμιλλᾶται μὲν τοῖς ἄλλοις πρὸς τὸ προέχειν ἐν τῇ κοινωνίᾳ τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις, ἀπέχεται δὲ τοῦ νὰ δεικνύηται μοχθηρὸς, ἵνα καὶ τὸν μῶμον τῶν ὁμοίων ἑαυτῷ μὴ ἐπισύρηται, καὶ τὴν καταδίκην ἀποφεύγῃ, εἰς ἣν ἤθελον ὑποβάλλει αὐτὸν οἱ δύο ἄγρυπνοι δικασταὶ, ὅ τε ἐσωτερικὸς καὶ ὁ ἐξωτερικὸς ἢ γραπτὸς ὀρθὸς νόμος; ὃς οὐκ ἔστιν ἄλλο εἰ μὴ ἀπόῤῥοια ἐκείνου. Τοσαῦτα ὅθεν ἀγαθὰ πρὸς μίμησιν ἔχων, πρὸς δὲ καὶ ἐπιτηρούμενος καθ' ἑκάστην ὑπὸ τῶν ὧν εἴπομεν φυλάκων, ὁ ἄνθρωπος γίνεται, εἰ μὴ χρήσιμος, τοὐλάχιστον ἀβλαβὴς τοῖς ἄλλοις. Καὶ τὸν προορισμὸν αὐτοῦ ἐκμανθάνῃ σαφέστερον, εἴπομεν· διότι ἐν κοινωνίᾳ ὑπὸ νόμους καὶ θεσμοὺς μανθάνει εὐκόλως ὅ,τι ἐν τῇ μεμονωμένῃ αὐτοῦ καταστάσει ἢ ἤθελεν ἐξ ὁλοκλήρου ἀγνοεῖν ἢ ἤθελε μάθει ἀτελέστατα, διότι ναὶ μὲν ἐν τῷ ἀκοινωνήτῳ βίῳ ἡ ἐσωτερικὴ λαμπὰς ποδηγητεῖ αὐτὸν πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ τέλους δι' ὃ ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, ἀλλὰ τοῦτο μὲν αἱ βίαιαι τάσεις καὶ κλίσεις τοῦ σώματος αὐτοῦ πρὸς ἀπόλαυσιν ὅλως ὑλικῶν ἡδονῶν, τοῦτο δὲ ἡ παντελὴς ἔλλειψις ζώντων καὶ γραπτῶν ὁδηγῶν πρὸς χειραγώγησιν αὐτοῦ εἰς ὅπερ ἐπιζητεῖ τέλος, πρόσθες δὲ καὶ ἡ ὁσημέραι μίμησις τῶν ὑφ' ὧν περικυκλοῦται ζώων καὶ θηρίων, ἀποπλανῶσιν αὐτὸν τοῦ οὗπερ ἐπιδιώκει σκοποῦ καὶ καθιστῶσιν ἀνθρωπόμορφον, καὶ οὕτω τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ ὂν «παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς». Ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας ἐν κοινωνίᾳ ὑπὸ νόμους, μέρος μὲν βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ φωτὸς, μέρος δὲ ὑπὸ τοῦ τῶν ἄλλων ζώντων τε καὶ παρελθόντων, ὁ ἄνθρωπος ἀνευρίσκει ἐν τέλει τὸν μακρὰν ἡμῶν καὶ πολλῇ τῇ ὕλῃ κεκαλυμμένον προορισμὸν αὐτοῦ, καὶ οὕτω παρίσταται ἐν τῇ γῇ εἰκὼν καὶ ἀπαύγασμα τοῦ Δημιουργοῦ αὐτοῦ, οὐχὶ σῶμα ἄγον καὶ φέρον τὴν ἐν αὐτῷ ψυχὴν ὅποι ἂν βούληται, ἀλλὰ ψυχὴ χειραγωγοῦσα τὸ σαρκίον εἰς ὅ τι καλὸν, ἠθικὸν, Χριστιανικὸν καὶ ἀνθρωπικόν· οὕτω λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ἐν κοινωνίᾳ καὶ ὑπὸ θεσμοὺς καὶ νόμους ὀρθοὺς μανθάνει σαφέστερον τὸν προορισμὸν αὐτοῦ. Εἰπόντες ἤδη ὀλίγα τινὰ περὶ πολιτισμοῦ, προσεχῶς ἐπανελευσόμεθα ἐπὶ τοῦτο, ἐρευνῶντες ὡς οἷόν τε, *ΤΙΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΙ ΕΙΣΙ ΠΕΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΑΙ.*

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ

ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

Ἐκ τῶν ἁγίων Γραφῶν μανθάνομεν ὅτι ὁ Ἀδὰμ ἐπλάσθη ἀπὸ τὸ χῶμα τῆς γῆς, ἡ δὲ πρώτη γυνὴ, ἡ Εὔα ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδάμ. Ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς τοῦ Δημιουργοῦ τῆς φύσεως

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἵνα νὰ μὴ ἐξουσιάζῃ ἡ γυνὴ τὸν ἄνδρα, δὲν ἔλαβεν αὐτὴν ἐκ τῆς κεφαλῆς του, μήτε πάλιν ἐκ τῶν ποδῶν του διὰ νὰ μὴ καταπατῆται ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ ἐκ τῆς πλευρᾶς, διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι τὴν ἔπλασεν διὰ σύντροφόν του, καὶ ὅτι ἔχει ἀνάγκην πάντοτε τῆς προστασίας του, καὶ νὰ ἦναι διὰ παντὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς πρεσβυτάτης ἀγάπης του. Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι ὁ Θεὸς κατὰ τὴν δημιουργίαν αὐτὴν τοῦ ἀνθρώπου, ἐφανέρωσε τὸν βαθμὸν τῆς γυναικὸς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Καὶ ὅμως, ἂν καὶ παρῆλθον πολλοὶ Αἰῶνες, ἡ γυνὴ εἰς πολλὰς χώρας, εἶναι ἐξευτελισμένη καὶ καταπατημένη, στερουμένη πολλὰ προνόμια καὶ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς σύντροφον τοῦ ἀνδρός. Μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν διὰ τῆς συστάσεως Παρθεναγωγείων, καὶ Λεσχῶν μετὰ δημοσίων μαθημάτων, ἡ γυνὴ ἤρχισε νὰ καλλωπίζηται διὰ τῆς παιδείας, καὶ ὁ νοῦς αὐτῆς νὰ γυμνάζηται, διὰ τῆς ἀποκτήσεως πολλῶν καὶ διαφόρων ὠφελίμων. Ἄνευ τῆς παιδείας, αἱ νοητικαὶ δυνάμεις τῆς γυναικὸς μένουν σκοτειναὶ καὶ νεκρωμέναι· μόνη δ' ἡ παιδεία αὐξάνει τὴν δύναμιν αὐτῶν, μόνη αὐτὴ ταῖς ἐμπνέει τὰ ὑψηλότερα αἰσθήματα, ἃ ἐνα ἁπαντ μεν εἰς αὐτάς.

Ἐπειδὴ ἡ γυνὴ ἐπιστατεῖ τὴν πρώτην ἡλικίαν τοῦ ἀνθρώπου, διδάσκει αὐτὸν καὶ τὸν καθοδηγεῖ εἰς τὰ τρυφερὰ ἔτη τοῦ βίου του, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ μὴ μένῃ ποτὲ ἄμοιρος παιδείας ἥτις μόνη αὐτὴ δύναται νὰ τὴν καταστήσῃ ἀξίαν τοῦ βαθμοῦ, ἐφ' ᾧ ἐκλήθη καὶ παρὰ τοῦ δημιουργοῦ καὶ παρὰ τῆς ἀνθρωπότητος. Πᾶς λοιπὸν ἄνθρωπος, χάριν τῆς ἀνθρωπότητος, ὀφείλει νὰ προσπαθῇ ὑπὲρ τῆς ἀνυψώσεως τοῦ βαθμοῦ τῶν γυναικῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, διότι, ἐνόσῳ ἡ γυνὴ δὲν καταλάβῃ τὸν ἀνήκοντα αὐτῇ βαθμόν, οὐδέποτε ἡ κοινωνία δύναται νὰ ἀπολαύσῃ ἀγαθοὺς ἀνθρώπους.

ΑΡΙΣΤΑΙΑ Α. Β.

ΠΕΡΙ ΠΤΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΥΚΑΝΣΕΩΣ ΤΩΝ ΤΡΙΧΩΝ.

Ἡ πτῶσις καὶ λεύκανσις τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνθρώπου χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ, διότι, ἀνατρέχοντες εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ μεταξὺ ἀνερευνῶντες τὰ ἀρχαιότερα νομίσματα, εἰς ἃ ἐξετυποῦντο αἱ προτομαὶ Βασιλέων, Στρατηγῶν, Ῥητόρων, Φιλοσόφων καὶ λοιπῶν, ἀπαντῶμεν εἰς ταῦτα πολλῶν κεφαλὰς στεφανοειδῶς φαλακράς. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν μεταγενεστέρων αὐτῶν καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἀμεταβλήτως μένει τὸ παράπαν ὁ αἰώνιος οὗτος νόμος τῆς φύσεως.

Πολλοὶ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς πρακτικοί τε καὶ ἐπιστήμονες Ἰατροὶ ἐπειράθησαν νὰ ὑποδείξωσι φάρμακα, δι' ὧν, ὡς διατείνονται οὐ μόνον ἡ πτῶσις τῶν τριχῶν ἀνεστέλλετο ἀλλὰ καὶ νέαι ἐπὶ τοῦ τῆς κεφαλῆς δέρματος ἀναφύονται τρίχες. Δυστυχῶς μάτην φιλόκαλοί τινες μετεχειρίσθησαν ταῦτα, ἅπερ οὐ μόνον δὲν περιέστειλον τὴν πτῶσιν ἀ τῶν ἀλλὰ καὶ τὸ ταύτας ὑποστηρίζον δέρμα πολλάκις ἐξησθένησαν· τέλεον δὲ ἀποτυγχάνοντες ἐξέρχονται πρὸς θήραν νέων φαρμάκων συμβουλευόμενοι καὶ αὐτὰ τὰ γραφεῖα. Ὅθεν παρ' ἡμῖν θεραπείαν νομίζομεν πλέον τί ἢ μυθώδη καί τοι τινὲς εὐπιστοῦντες καὶ ἐπιμένοντες μεταχειρίζονται πᾶν συνταινόμενον μέσον αὐτοῖς πρὸς ἀνάκτησιν τοῦ κόσμου τῆς κεφαλῆς, αὐτῶν τῆς κόμης, ἧς φάρμακον εἰδικὸν εἰ ὑπῆρχεν, ἔστω καὶ μυστηριῶδες, καὶ λίαν βραβύτιμον, θὰ ἐβλέπομεν ἀναμφιβόλως οὐ μόνον Βασιλεῖς καὶ Ἡγεμόνας, ἀλλὰ καὶ πλουσίους τὴν ἀπωλεσθεῖσαν αὐτῶν κόμην ἀναπτωμένους, δι' ἧς ὁ Πλάστης ἐκάλυψε καὶ διεκόσμησε τὴν ἀκρόπολιν τοῦ σώματος κεφαλήν.

Τὸ καθ' ἡμᾶς ἐπαναλέγομεν ὅτι οὐδόλως πιστεύομεν ὅτι ὑπάρχουσι φάρμακα θεραπεύοντα τὴν φαλάκραν, κατὰ συνέπειαν δὲ πρεπόμεν τὴν παντελῆ ἀποχὴν τῆς χρήσεως τούτων, ἐξ ὧν ἐστιν ὅτε γεννᾶται κεφαλαλγία ἢ ἡμικρανία, ὡς παρεμποδίζοντα τὴν πιτυρίασιν τῆς κεφαλῆς, κατασταθὲν οἱονεὶ ἐπίκτητον λειτουργίαν τοῦ γέρματος.

Ὡς μόνον μέσον τῆς διατηρήσεως τῶν τριχῶν, ἐὰν ὁ πάσχων φέρῃ τὴν κληρονομικὴν προδιάθεσιν τῆς πτώσεως, συνιστῶμεν τὸ ξύρισμα τῆς κεφαλῆς στεφανοειδῶς κατὰ τὸ θέρος δὶς τῆς ἑβδομάδος, εἶτα τὸ λούσιμον αὐτῆς διὰ σάπωνος ἐλαχίστου περιέχοντος Καλλιον, (εἰς τὰ ἐν Κρήτῃ σαπωνοποιεῖα παρασκευάζεται τοιοῦτος σάπων ἐξαίρετος, καὶ ἀλλαχοῦ), προσέτι παροτρύνομεν τοὺς φέροντας πῖλον ἵνα ἐπ' αὐτοῦ ποιῶσιν μικρὰν ὀπὴν δι' ἧς νὰ εἰσέρχηται ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀὴρ διότι ἡ παλλὴ θερμοκρασία, προκαλοῦσα τὴν ἱδρῶτα, ἀτροφεῖ οὕτως εἰπεῖν τοὺς βολβοὺς τῶν τριχῶν, ὡς τὸ ἀρδόνως χεόμενον ὕδωρ ἐπὶ τῶν

ῥιζῶν τῶν φυτῶν σηπει αὐτάς, μαραίνων ἅμα καὶ τὰ ἔνυδρα ἄνθη.

Φαίνεται ὅτι ἡ ἐπίδρασις αὕτη τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ἐνδυναμοῦσα τὸ δέρμα, καθίστησι τὰς γυναῖκας, ἥττον ὑποκειμένας εἰς τὴν πτῶσιν τῶν τριχῶν, ὡς ἀσκεπῆ τὸ πλεῖστον τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἔχουσας. Ἀλλὰ καὶ ὁ διοργανισμὸς αὐτὸς τῶν γυναικῶν εἶναι ἧττον ἐπιδεκτικὸς εἰς τὴν πτῶσιν τῶν τριχῶν, πλασθεισῶν ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ μὲ κόμην ὡραιοτέραν καὶ πυκνοτέραν. Πολλάκις νηπίοθεν γεννῶνται ἢ καὶ μετὰ ταῦτα, χρόνια ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δερματικὰ νοσήματα ἢ ἄλλα ἐξανθήματα, τὰ ὁποῖα δέον αἱ μητέρες ν' ἀποθεραπεύσωσι διὰ τῶν μέσων, ἅπερ ἐνδείκνυσιν ἡ ἐπιστήμη, διότι ταῦτα πολλάκις ἐνεργοῦσιν ὡς ποιητικὴ αἰτία τοῦ παντελοῦς θερισμοῦ τῶν τριχῶν, ὡς παρατηροῦμεν τοῦτο συχνότατα εἰς τινα ἔθνη καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸ Ἰουδαϊκόν.

Ἡ καθαριότης τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς τὴν κληρονομικὴν προδιάθεσιν φέροντας εἶναι ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, διότι, λουομένης αὐτῆς ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος διὰ χλιαροῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἐνθέντος σάπωνος, καθαίρεται οὕτω τὸ δέρμα κατὰ συνέπειαν δ' ἐνισχύονται οἱ τῶν τριχῶν βολβοί.

Διάφοροι ὑπάρχουσι γνῶμαι περὶ τῆς πτώσεως τῶν τριχῶν. Τινες λέγουσιν ὅτι αἱ λύπαι καὶ ἄλλαι βιωτικαὶ περιπέτειαι, ἔτι δὲ καὶ αἱ καταχρήσεις, ἐνεργοῦσιν ἐπὶ τῆς πτώσεως αὐτῶν. Ἀλλ' ὅταν μὴ ὑπάρχῃ οὐδὲν αἴτιον, πίπτουσι συχνότατα ἐκείνων μόνον, οἵτινες φέρουσι τὴν προδιάθεσιν ἐκ γεννετῆς. Πλεῖστα δ' ἔχομεν παραδείγματα ἀνθρώπων, λυπουμένων πρὸ ἐνιαυτῶν πολλῶν, καὶ ὅμως μὴ ἀπωλεσάντων τὴν κόμην αὐτῶν.

Περὶ δὲ τῆς λευκάνσεως τῶν τριχῶν φρονοῦμεν ὅτι ἥ τε προδιάθεσις καὶ ἰδιοσυγκρασία ἐπιδρῶσιν ὡσαύτως εἰς τὴν λεύκανσιν αὐτῶν. Πλεῖστα δ' ἀναφέρονται παραδείγματα ἀνθρώπων, ὧν ἐγένοντο κατάλευκοι αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν τῆς ὥρας, ἕνεκα φόβου, ἄλλων δ' ἕνεκα βαθυτάτης λύπης· πολλῶν δὲ τὴν προδιάθεσιν ταύτην φερόντων ἄρχονται λευκαίνουσαι αἱ τρίχες ἀπὸ τοῦ 18—20 ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν, ἢ καὶ βραδύτερον καίτοι μὴ ἐπισυμβάντος οὐδενὸς δυστυχήματος.

Ἡ πτῶσις καὶ λεύκανσις τῶν τριχῶν ἁπανταχοῦ συχνότερον εἰς τοὺς μελανότριχας ἢ ξανθότριχας, εἰς τὰ θερμὰ κλίματα μᾶλλον ἢ τὰ ψυχρά, εἰς τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη ἢ εἰς τὰ βάρβαρα, εἰς τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων, ἢ τῶν χωρίων.

Ἡ ἀνατομία καὶ φυσιολογία ἀνεκάλυψαν ἀδενίσκους τινὰς μικροσκοπικοὺς περὶ τοὺς βολβοὺς τῶν τριχῶν, οἵτινες ἐκκρίνουσι χρωματιστικήν τινα ὕλην, δι' ἧς μελαίνονται αὐταί. Οἱ ἀδενίσκοι οὗτοι ἀτροφοῦντες ἕνεκα τῆς ἰδιοσυγκρασίας τοῦ ἀτόμου, τοῦ φόβου, τοῦ τρόμου καὶ τῆς λύπης, παύονται τῆς ἑαυτῶν λειτουργίας, οὕτω δ' αἱ τρίχες μένουσι λευκαὶ εἰς τὸ μετὰ ταῦτα διὰ παντός.

Ἀλλὰ διατί τινων, καίτοι ὑπὸ τρόμου μεγάλου ἢ φόβου ἐξαπίνης καταλαμβανομένων, καὶ τοι βαθέως πρὸ ἐνιαυτῶν σφόδρα λυπουμένων διὰ τὴν ἀπώλειαν συζύγων, τέκνων, πλούτου, καὶ λοιπῶν ἀγαθῶν, οἱ ἀδενίσκοι τῶν βολβῶν τῶν τριχῶν ἐξακολουθοῦσι τέλεον ποιοῦντες τὴν ἑαυτῶν λειτουργίαν;

Πλεῖστα ἔχομεν ὑπ' ὄψιν παραδείγματα ἀνθρώπων, οἵτινες μὴ ὄντες προδιατεθειμένοι εἴς τε τὴν πτῶσιν καὶ τὴν λεύκανσιν τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς, καί τοι λυπούμενοι, ἄλλοι δὲ πρὸ ἐνιαυτῶν πολλῶν ὑπὸ χρονίων καὶ ἀνιάτων νοσημάτων νοσηλευόμενοι, πολλοὶ δὲ καὶ ἑκατονταετεῖς γενόμενοι, καταμέλαιναν ῥέουσι τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτῶν.

Τὴν ἐξήγησιν τοιούτων παραδειγμάτων ἀφίνομεν ἐκεῖ τοὺς περὶ τὴν φυσιολογίαν ἀσχολουμένους πρὸς πλουτισμὸν καὶ τελειοποίησιν τῆς φιλανθρώπου Ἰατρικῆς Ἐπιστήμης.

Η. ΚΑΛΑΘΑΚΗΣ.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ.

ΛΙΝΟΥ ΣΠΕΡΜΑΤΑ

(κοινῶς λινόσπερμα)

Τὰ σπέρματα τούτου, τὰ ὁποῖα φύονται ἁπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης παρ' ἡμῖν δὲ καὶ αὐτοματίως, ἔχουσι λίαν μαλακτικὴν δύναμιν διὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν εἰς αὐτὰ βλέννα καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ὠφελοῦσι μεγάλως, λαμβανόμενα εἰς ἀφέψημα, κατὰ τῶν φλεγμονῶν τῶν οὐροποιητικῶν ὀργάνων, ἐπειδὴ περιστέλλουσι τὸν ἐρεθισμὸν αὐτῶν καὶ διευκολύνουσι τὴν τῶν οὔρων ἔκκρισιν. Ὠφελοῦσιν ἔτι καὶ κατὰ τῶν φλογιστικῶν τῶν πνευμόνων παθῶν καὶ ἄλλων ὀργάνων. Ἐξωθεν δὲ τὸ ἐξ αὐτῶν ἀδρομερὲς ἄλευρον χρησιμεύει καθ' ἑκάστην εἰς μαλακτικὰ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

καταπλάσματα, τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῶν, εἰς κλύσματα, πλύσεις καὶ λουτρά.

ΜΕΛΙΣΣΟΦΥΛΟΥ ΠΟΑ.

(κοινῶς μελισσόχορτον ἢ χειμωνόχορτον.)

Τὸ χορτὸν τοῦτο τὸ ἐν συκαίοις τόποις βλαστάνον ἔχει ἀρωματικὴν ὀσμὴν ὁμοίαν τῷ λεμονίῳ, γεῦσιν δὲ ὑπόπικρον. Ἡ πόα αὐτοῦ ἐνεργεῖ ὡς ἐρεθιστικὸν ἀντισπασμωδικὸν, καὶ διαφορητικὸν φάρμακον. Ὠφελεῖ λίαν τοὺς ὑποχονδριακοὺς καὶ τὰς ὑστερικὰς γυναῖκας, τοὺς ἀδυνάτους, καὶ τοὺς ὑπὸ καρδιαλγίας ἐνοχλουμένους, ἐξωτερικῶς μεταχειρίζονται προσέτι αὐτὴν οἱ ἰατροὶ εἰς πλύσεις πρὸς τὴν ἀρχομένην ἀδυναμίαν τῆς ὁράσεως.

ΚΥΔΩΝΙΩΝ ΣΠΕΡΜΑΤΑ.

Τὰ ἐν τοῖς καρποῖς τῆς κοινῆς Κυδωνίας εὑρισκόμενα σπέρματα, ἅτις φύεται ἐν τοσῇ Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ, περιέχουσιν ἀφθονον βλένναν καὶ ἄλλα τινὰ συστατικά. Ταῦτα μεταχειρίζονται οἱ Ἰατροὶ ὡς λίαν μαλακτικὰ κατὰ τῶν στυφικῶν νόσων καὶ ἰδίως κατὰ τοῦ βηχὸς, ὃν ἐνίοτε καταπαύουσιν.

Ο ΑΛΗΘΗΣ ΠΑΤΗΡ.

Ἐπὶ τῶν λαμπρῶν ἡμερῶν τοῦ Ἀρταξέρξου, βασιλέως συνετοῦ καὶ δικαίου τῶν Περσῶν, ὑπῆρχεν οἰκογένεια ἔχουσα ἑπτὰ παῖδας. Ὁ νεώτατος, καλούμενος Καρτόμης, κατ' οὐδὲν ὠφελούμενος ὑπὸ τῆς ἐπιμελείας τῶν γονέων του ἀνατροφῆς, ὡς φύσεως τυχὸν μοχθηρᾶς, ἐνῷ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τοὐναντίον ὁσημέραι ηὔξανον καὶ ἐκαρπαιοῦντο ἐν ἀρετῇ καὶ φρονήσει, ἐγένετο πάντοτε πρόξενος κακῶν εἰς αὐτοὺς παντοειδῶν. Πολλὰς κατέβαλον προσπαθείας οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἵνα διορθώσωσιν αὐτὸν διά τε τοῦ παραδείγματος τῶν ἄλλων καὶ διὰ λόγων παραινετικῶν, ἀλλ' ἀδύνατον ἡ τοιαύτη αὐτοῦ ἐξαχρείωσις, καὶ διαφθορὰ, κατέστη πλέον ἀνεπόρευτος. Ὁ πατὴρ, ἐπαξίως φέρων τὸν ἱερὸν τοῦτον τίτλον, μὲ δυνάμενος ἀνεχθῇ ἐπὶ πλέον τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ ἡμέραν τινὰ συλλαμβάνει τὸν Καρτόμην, δένει τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ τὸν φέρει ἐνώπιον τῶν δικαστῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους διαγγέλλει λεπτομερῶς τὰ τῆς αἰτίας αὐτοῦ βιοτὴν, καὶ ζητεῖ τὴν διὰ τοῦ νόμου τιμωρίαν αὐτοῦ. Οἱ δικασταὶ, ὡς ἦν ἐπόμενον, ἐξεπλάγησαν ἐπὶ τῇ προτορανεῖ ταύτῃ περιπτώσει· μὴ θελήσαντες δὲ νὰ ἐκφέρωσιν ἰδίαν τινὰ γνώμην, ἐπερωτήσασιν ἀμφοτέρους εἰς τὸν βασιλέα, διατρίβοντα τὰ δικαστήρια. Ὁ Ῥαχώκης, οὗτος ἐκαλεῖτο ὁ πατὴρ, ἅμα ἐμφανισθεὶς παρὰ τῷ βασιλεῖ κατὰ γαῖαν τῆς δικαστηρίου παρὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ αἰτιᾶται πρᾶξεις καὶ ἐπέτυχεν τὴν τιμωρίαν αὐτοῦ. Ὁ βασιλεὺς λίαν συγκινηθεὶς διὰ τὴν ὑπὲρ τῆς ἡθικῆς μορφώσεως τοῦ τέκνου αὐτοῦ φροντίδα αὐτοῦ τὸν ἠρώτησεν ἐὰν θὰ ἀνεχθῇ καὶ ὑπομείνῃ νὰ ἴδῃ τὸν υἱὸν του ἀποθνήσκοντα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ κρίσις, θεωρήσῃ αὐτὸν, ὡς διαφθορέα τῶν ἀδελφῶν του καὶ κατὰ συνέπειαν τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ ἔθνους, ἄξιον θανάτου. Ἡρὼς ταῦτα ἀταράχως ὁ Ῥαχώκης ἀπήντησεν ὅτι προθύμως θὰ ὑποστῇ τὴν ὑπὲρ ταύτην χάριν τῶν λοιπῶν υἱῶν του, προσθέσας καὶ ταῦτα· καθ' ὅσον ἴσως καὶ κόπτω τὴν ἀκμὴν παραβλαστάρια τῶν θηλυκῶν (μασχολίων) ἢ μέτρῳ αὐτῶν ἡ θυλακὶς δὲν λυπεῖται ποσῶς ἄλλα περισσότερον θαλλοὶ καὶ γίνεται ἔτι μεγαλειτέρα, καὶ γλυκυτέρα, οὕτω βασιλεῦ, καὶ ἐγὼ, ὅταν βλέπω καταστρεφόμενον τὸν βλάστοντα τηνοίκιον μου καὶ τὸν βίον τῶν ἀδελφῶν του καὶ παυόμενον ὑπὸ τὰς πρὸς αὐτοὺς κακουργίας, θέλω κρίσει γινόμενος παράδειγμα εἰς τοὺς συγγενεῖς μου καὶ ἐξαλείφων τὴν κηλίδα τῆς ἀτιμίας ἐκ τῆς οἰκογενείας μου.

Ὁ Ἀρταξέρξης λίαν εὐχαριστήθη ἀπὸ τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ῥαχώκη καὶ πρὸς ἀναμοίβὴν τῆς τοιαύτης ὑπὲρ τῶν τέκνων του φροντίδος τὸν ἐδώρησε δικαστὴν εἶπον εἰς τοὺς ἐκεῖ παρισταμένους, ὅτι ὅστις ἀπορρίπτει τοσοῦτον δικαίως περὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ παίδων, ἀναμφιβόλως θέλει φέρει καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀκριβῆ καὶ ἀδέκαστον δικαστὴν. Τὸν δὲ νεανίαν ἐπιπλήξας συνεχώρησεν εἰπὼν ὅτι πᾶσα τοῦ λοιποῦ πρᾶξις κακὴ αὐτοῦ δυναμένη νὰ διορθώσῃ τοὺς ἀλλοτρίους αὐτοὺβέλει τιμωρηθῇ διὰ θανάτου.

Τὸ παράδειγμα τοῦ ἀληθοῦς τούτου πατρὸς ἂς μελετήσωσι καλῶς πάντες οἱ γεννήτορες τὰ τέκνα γονεῖς καὶ μὴ τιμωροῦντες ἐγκαίρως τὰς κακίας αὐτῶν.

Ἐν Τατσούλοις. ΔΩΡΟΘΕΑ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΕΝ ΔΑΚΡΥΣΙΝ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ.

Εἰς τῆς ζωῆς τὴν σκολιὰν ! ἄδην εἰς παροδίτης,
Ῥιφθείς, ἐπόθησα στιγμὴν νὰ ἔβλεπον εὐτυχίαν,
Πλὴν, πικρομένον ἀτυχεῖ, ὀλόχρυσο βοῦβα πνοὴ τὸ
Γιομίζει ἐν μέσῳ μ' ἐβλεφ ἐρειώδους τριακυμίας.

Πόσον τῶν εὐτυχῶν στιγμῶν τὸ ἐνδελιχὲς ὡραῖον
Ἀναπολεῖται πάντοτε ὑπὸ χρόνους δυστυχίας !
Εἰς τὸν ἄνθρ κεῖνο αὐτοῦ ἓν ὄνειρο ἄλγους βέλος
Εἶναι ἡ πάντως σφραγὶς τῆς πρώην εὐτυχίας.

Ῥέ, ὀλβιοῦ λυθεῖσης τὸ λῆγος τοῦ παντὸς
Ἂν ἄλλο κάτι μέλλοντα βέν προσμένῃς ζωὴ·
Εἰς ἔντασιν ἡ σωματικὴ εἶναι τοῦ παρελθόντος,
Καὶ σφάλμα τὸ ἄλλοτε εὐλογον ἐνθυμίζεις.

Ῥέ λυπᾶ, ἀρὸ ἐν σοὶ ἀνταναλλᾶται μόνον
Εἰκὼν εὐδιεινίας !
Ἀνακουρίζει ἡ ἰσχὺ τῶν καρδιῶν τὸν πόνον
Ἐνῶ ἡ πάσης τῆς ὑπάρξ ἀνοίγει τὰς καρδίας.

Εὐδιεινίαν τὶς ζωὴ νὰ εἶχε εἰς τὸ μέλλον,
Ὅλοι ὑπερεῖχε ἐπὶ τῆς τῶν βροτῶν θυμήσεις
Τὴν τοῦ παρόντος ἀνίαν, τὴν βροτῶν ὀλέθρου
Ὑπολαμπρίαν μέλλουσα νὰ ἐφέρῃ καθεύδει;

Ἐλπὶς καὶ μέλλον· τῶν ὑγιῶν χιμαιρικὴ ἰδέα
Ἀπατηλὴ φαντάσματα, πλὴν τέχνης εἰρωνεία·
Δ ν μ' ἀπατᾶτε τοιαῦτα· δὲν κόπτει ἄνθη νέα
Ὀρέων ἐς τοιοῦτ ν ς τοῦ πικρὰ τὰ γραφεῖα.

Ἐρώτων ἀπειρεσίων· ἐλπὶς, παρὸν καὶ μέλλον·
Τρία θεῖ δὲν κενὰ καὶ ὀχυρώρα ὕβρις.
Τὸ μέλλον ἐγχειρεῖ πικρὸν, τὸν θάνατον ἀγγέλλον
Τὸ ἄλλο... καταρρόνησις, καὶ τὸ παρὸν... πικρία!

ΚΑΛΛΙΟΠΗ.

ΒΙΒΛΙΟΝ.

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἀνεγνώσθη τὸ βράβευθὲν ἐν Διπλωματικῇ Σχολῇ «Ὁμοιοπαθὲς» γλωσσικὸν πόνημα τοῦ ἰατροῦ Κ. Σαλλαβάνδα, θέμα τοῦ ὁποίου ἔχον· «Περὶ τῆς φυσικῆς ἀνατροφῆς τῶν νεογνῶν τέκνων.» Ὁ Κ. Σαλλαβάνδης πολλὰ ἐν γένει εἶπον περὶ ὑγιεινῆς, τὴν σωζουσαν τὰς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας, κατὰ τοῦτο μάλιστα διὰ πολλῶν κατέδειξεν ἐλλειψιν, παρ' ἣ ὅλως σπανίζουσι τὰ κατάλληλα διδακτικὰ καὶ στοιχειώδη βιβλία τοῦ ἀναγκαιοτάτου τούτου μαθήματος, λάθρος δὲ κατέπεσε κατὰ τὰς, ὡς καὶ πρὸς τοῦτο περὶ τὴν γυναικ. ἀθλιότητα τῆς ἡμετέρας κοινωνίας, ἥτις πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς ταύτης μεγάλην ὤφειλε νὰ ἐπιδείξῃ τὴν σπουδὴν καὶ μέριμναν, ὅπως τὸ περὶ ὑγιεινῆς μάθημα πρώτιστα καὶ μάλιστα διδάσκηται ἐν ταῖς παρθεναγωγείοις καθότι ἐκ τῆς περὶ τὴν ὑγιεινὴν ἀμαθείας τῆς γυναικὸς, μά ἱστα ὡς μητρὸς, ἐκπηγάζει ἅπασα ἡ καχεκτικὴ τῶν τέκνων κατάστασις καὶ ἐκ ταύτης τοσαῦτα περὶ τὸν ἄνθρωπον πάθη καὶ ἀσθένειαι δυνάμενοι ἀπ' αὐτῆς ἔτι της ἐγκυμοσύνης νὰ προλειρθῶσιν, ἐὰν ἡ γυνὴ ἐξεμάνθανε τοὐλάχιστον τὰ στοιχειωδέστερα τῆς ὑγιεινῆς καὶ τῆς φυσικῆς ἀνατροφῆς τῶν νεογνῶν.

Τὰς ὀρθὰς ταύτας τοῦ σοφοῦ Ἀσκληπιάδου παρατηρήσεις καὶ τὰς περὶ ὑγιεινῆς ὑποθήκας, αὐτοῦ τοσοῦτον μᾶλλον ἄξιμενος ἀναγράφομεν ἐν ταῖς στήλαις τῆς *Εὐρυδίκης* ὅσον αὐτὴ ἐκ τῶν αὐτῶν ὁρμωμένη λόγων, καὶ πρὸς τὴν θεραπείαν τῆς σοβαρᾶς ἐν ταῖς ἡμετέραις οἰκογενείαις ταύτης ἐλλείψεως ἐπιθυμοῦσα νὰ συντελέσῃ τὸ ἐπ' αὐτῇ καὶ κατὰ τὸ ἐνὸν ἀριεῴσατο πολλὰς αὐτῆς στήλας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων ἤδη αὐτῆς ἀριθμῶν. Διόπερ καὶ συγχαίρουσα ἐκ καρδίας ἡ *Εὐρυδίκη* τῷ Κ. Σαλλαβάνδᾳ ἐπὶ τῇ ἀρίστῃ ἐκλογῇ τοῦ θέματος αὐτοῦ εὔχεται ὅπως τὸ παντὸς ἐπαίνου ἄξιον αὐτοῦ παράδειγμα μιμηθῶσι καὶ ἄλλοι ὁμογενεῖς Ἀσκληπιάδαι διαπραγματευόμενοι, ἀντὶ παντὸς ἄλλου, τοιαῦτα κοινωφελῆ ἀντικείμενα.

* *

Ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τῆς *Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιθεωρήσεως* τῆς Φλωρεντίας:

«Ἡ πριγκηπέσσα Δώρα Δίστρια, ἡ διάσημος συγγραφεὺς τῶν *Γυναικῶν ὑπὸ μιᾶς γυναικὸς*, περιωμήτρια ἀτρόμητος, συνεργάτης τῆς *Ἐπιθεωρήσεως τῶν δύο Κόσμων* καὶ λίαν γνωστὴ ἕνεκα τῶν σπουδαίων αὐτῆς φιλολογικῶν μελετῶν, ἀρίκετο κατ' αὐτὰς εἰς Φλωρεντίαν. Τὴν ἄφιξιν αὐτῆς ἐξαγγέλλομεν ἀσμένως, διότι εἶναι φ ς καὶ κόσμημα τοῦ γυναικείου φύλλου καὶ ἐπὶ τοῦ φιλοξένου ἐδάφους τῆς Φλωρεντίας θέλει ἀναμφιβόλως ἐξακολουθήσει τιμῶσα αὐτὸ διὰ τῶν ὑψηλῶν διανοητικῶν αὐτῆς ἔργων».

Νεολόγος.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἑξάμηνος 3. τρίμηνος 1 1[2.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἑξάμηνος 3 1[2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν μὲν τῇ Πρωτευούσῃ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελετζίδικα, Μουσούρου χὰν, ἀριθ. 30. Ἐν Χρυσουπόλει παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρίῳ Μηνᾷ Μαράσογλου. Ἐν Χαλκηδόνι παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κυρίῳ Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ. Ἐν Σμύρνῃ παρὰ τῷ Κ. Φ. Α. Σαρίκα, ἐν Μιτυλήνῃ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ καὶ ἐν Μολύβῳ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ, ἐν Χίῳ παρὰ τῷ Κ. Α. Καράβᾳ, ἐν Σάμῳ παρὰ τῷ Κ. Πελ. Λεκάτῃ, ἐν Γουργέβῳ παρὰ τῇ Κ. Σ. Σολομωνίδου, καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς, ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος. οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ εὐγνωμόνως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Ὅσοι τῶν Κυρίων ἐμπορικῶν καταστημάτων, ἐν οἷς πωλοῦνται διάφορα ἤδη ἐμπορεύματων, χρησίμων εἰς τὰς Γυναῖκας καὶ τὰς οἰκογενείας, ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι μέρος ἐν ταῖς ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΣΙ τῆς «Εὐρυδίκης», ἀποτανθήτωσαν πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ, ἔχων δίπλωμα τῆς Μ. τῆς Γ. Σχολῆς καὶ ἤδη διδάσκων ἐν δημοσ. Σχολῇ, ζητεῖ καὶ παραδόσεις οἰκιακάς· χρήζοντες λοιπὸν τοιούτου ἀπευθυνθήτωσαν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς «Εὐρυδίκης».

ΑΝΝΙΒΑΣ ΕΝ ΓΟΡΤΥΝΙ
ΔΡΑΜΑ ΣΑΤΥΡΙΚΟΝ
Εἰς μέρη τέσσαρα
ὑπὸ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Χ. ΒΕΡΣΗ
Βραβευθὲν
ἐν τῷ ποιητικῷ διαγωνισμῷ τοῦ 1870.

Τοῦ ἀξιολόγου τούτου δράματος ἀντίτυπα εὑρίσκονται καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς *Εὐρυδίκης*, τιμώμενα ἀντὶ ἡμίσεως ἀργυροῦ Μετζιδιέ.

ΑΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πέρᾳ, Τεκὲ, ὁδὸς Ζουμπούλ ἀριθμ. 7.

Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Αἰθογραφεῖον τῶν ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐκτυπόν καλλιτεχνικῶς ἐπισκεπτήρια, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τύποις Κ. ΠΑΠΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΒΔΟΜΑΣ Ε'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ.

Ἐκδιδομένη
ὑπὸ
ΔΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ

19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 1870. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 5.

ΠΕΡΙ ΚΑΛΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

ὑπὸ

ΣΑΠΦΟΥΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

(Συνέχεια)

Καὶ ὁ μὲν λοιπὸν ἀνὴρ ἀσχολεῖται ὡς ὑπεδείχθη καὶ ἐν ἀρχῇ εἰς μεγάλων συμφερόντων διοίκησιν τῶν ἐκτὸς τῆς οἰκίας· καὶ οὕτω τὰ συμφέροντα τῆς οἰκογενείας ἐν γένει τῆς πολιτείας, τῆς πατρίδος, τῆς κοινωνίας εἰσὶ τὰ ἀντικείμενα τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῶν σκέψεών του· διὰ τουτο καὶ ἐκτὸς τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἣν πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὡς ὂν λογικὸν καὶ ἠθικὸν ἀνάγκη καὶ ταύτας τὰς ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ διαφόρους αὐτοῦ ἐργασίας νὰ δηδάσκηται ἐπιμελῶς καὶ σκοπίμως, ὅπως ἐνεργῇ ταύτας ἐπιτυχῶς, καὶ πρὸς τὸ καλὸν αὐτοῦ τε τοῦ ἰδίου καὶ ὅλης τῆς κοινωνίας, τὰ ἀποτελεῖ μέλος. Ἀπ' ἐναντίας ἡ φροντὶς συμφερόντων ὅλως προσωπικῶν καὶ ἀτομικῶν, καὶ περιλαμβανομένων εἰς κύκλον στενότατον εἶναι ἡ μερὶς τῆς γυναικὸς ἐν τῇ οἰκιακῇ ταύτῃ κλήσει αὐτῆς ἡ οἰκογένεια, τὰ πρόσωπα τῆς οἰκογενείας ἀποτελοῦσιν τὸ προσφιλὲς αὐτῆς κράτος, καὶ τ' ἀγαπητὰ ἀντικείμενα τῶν ἀσχολιῶν της· ἀλλ' ἀπὸ τούτων ὁμοῦ λαμβανομένων συγκροτεῖται, ἡ πολιτεία, ἡ πατρὶς, ἡ κοινωνία. Καὶ πόσον ἀληθῶς ἡ κλῆσις αὕτη τῆς γυναικὸς εἶναι δυσχερὴς καὶ βαρεῖα, ἀλλ' ὅμως ὑψηλὴ λίαν καὶ εὐγενὴς καὶ γλυκεῖα, ὅταν γνωρίζῃ νὰ τὴν ἐξασκῇ, καὶ ὅταν τὴν ἐξασκῇ πρὸς τὸ ἀγαθὸν πάντων τῶν ἀτόμων τῆς οἰκογενείας, καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν συγκροτουμένης κοινωνίας· καὶ μία οὐράνιος τῷ ὄντι ἡδονὴ καὶ ἀληθὴς ἀγαλλίασις τῆς καρδίας της εἶναι ἡ συνέπεια ταύτης. Ἐντεῦθεν πότε αἱ κοινωνίαι ἤρχησαν νὰ τακτοποιῶνται, ν' ἀπαλλάττωνται τῶν τοσούτων ἐλαττωμάτων τῶν ἀρχαίων χρόνων ἢ μᾶλλον ν' ἀναγεννῶνται εἰς βίον ὅλως νέον, καὶ εὐδαίμονα; Ἀφότου βεβαίως, ἀναφωνεῖ ἡ ἱστορία, εἰσέβαλον εἰς τὸν εκφαυλισθέντα ἐκεῖνον Ἑλληνορωμαϊκὸν κόσμον, τὰ δύο νέα στοιχεῖα, τὰ Γερμανικὰ δηλ. ἔθνη καὶ ὁ χριστιανισμὸς, ὧν τὸ μὲν τιμῶν οἴκοθεν τὴν γυναῖκα, ὁ δὲ ἐξαγιάσας αὐτὴν, καὶ ἐμπιστευθεὶς αὐτῇ τὴν βασιλείαν τῆς χάριτος, ἥτις εἶναι ἡ ἀνάπλασις τοῦ ἀνθρώπου, ἐπήγαγον τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ νέου τῶν ἐπερχομένων γενεῶν βίου, ὅστις προβαίνει ἀναπτυσσόμενος ἐν πᾶσι τοῖς χριστιανικοῖς ἔθνεσιν, ἐννοουμένης ὁλονὲν κάλλιον τῆς κλήσεως τῆς γυναικὸς, ὑπὸ τὸ ὁσημέραι

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

λαμπρότερην φέγγος φῶς τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς μετ' αὐτοῦ ἀρίστα συνδιαζομένης ὑγιοῦ φιλοσοφίας.

Καὶ τί λοιπὸν ἡ γυνὴ εἶναι κεκλημένη ἵνα πράττῃ ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ οἴκου, καὶ τοῦτο πράττουσα φέρει ἐπὶ τῶν εὐπλάστων αὐτῆς ὤμων τοσοῦτον σοβαρὸν καὶ μεγάλην τὴν κλῆσιν; Ἐν γένει οἰκουροῦσα καὶ μένουσα ἔνδον σωφρόνως καὶ ὑπομονητικῶς οἰκονομεῖ τὸν οἶκον καὶ διευθύνει αὐτὸν κατὰ τὸν τύπον τῆς μελίσσης, ἐκλογίζεται τὰ οἰκεῖα συμφέροντα, ἄρχει τῶν ὑπηρετῶν, διαξάγει ὡς γενναῖος ἀγωνιστὴς πᾶν ὅ,τι, κατὰ τὸν Σωκράτην ἐν μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθὸν τέτυκται. Ἑπομένως ἀπεκδέχεται τὸν ἄνδρα, καὶ θεραπεύει αὐτόν· ἀλλὰ καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων εἰσὶ τὰ μικρότερα τῶν ἔργων της, καί τοι τοσοῦτον σπουδαῖα καθ' ἑαυτά. Τὸ ἀνώτατον πάντων ἡ χορωνὶς οὕτως εἰπεῖν τῶν ἐνεργειῶν τῆς οἰκογενειακῆς κλήσεώς της, τὸ σῶζον καὶ ἁγιάζον αὐτήν, εἶναι ἡ γέννησις ἀνθρώπων καὶ ἡ περιποίησις αὐτῶν σωματικῶς καὶ ψυχικῶς, ἡ προπαρασκεύασις αὐτῶν εἰς τὸ στάδιον τῆς ζωῆς διὰ τῶν ἀναγκαίων ἐφοδίων. «Σωθήσεται ἡ γυνὴ ἐν τῇ τεκνογονίᾳ» κηρύττει ὁ θεῖος Παῦλος. Ἡ γυνὴ τοῦτο τὸ μέγιστον αὐτῆς ἔργον συναισθανομένη, ἰδοὺ τί κάμνει· ἐγείρεται πᾶσαν πρωΐαν, διότι αὐτὴ εἶναι ἡ ζωὴ τῆς οἰκογενείας, ζῇ οὐχὶ δι' ἑαυτήν, ἀλλὰ διὰ τοὺς περιξ αὐτῆς, ἐγείρεται πᾶσαν πρωΐαν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, καὶ διδοῦσα τὴν καρδίαν της εἰς τὸν Θεόν, ῥίπτει μετὰ σπουδῆς τὸ προνοητικὸν βλέμμα της ἐπὶ τῶν ἀγαπητῶν ὄντων, τὰ ὁποῖα εἰς τὸ ἔργον της ἔπνευσαν τὴν πρώτην πνοὴν τῆς ζωῆς καὶ τὰ ὁποῖα μετ' ὀλίγον θέλουσι ζῇ ἀντ' αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ, ἐπὶ τῶν θελητικῶν μορφῶν τῆς ἀγάπης της. Ἔπειτα ἀρχίζει νὰ ἐξάγῃ ἐκ τῆς καρδίας της, ἥτις εἶναι ὡσεὶ κάλλιστος βοτανικὸς κῆπος, περευτυμένος ὑπὸ τῆς φύσεως αὐτῆς, καὶ ἀρδευόμενος καὶ καλλιεργούμενος ἀπὸ τὰ ζωογόνα νάματα τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀγαθότητος, ἀρχίζει νὰ ἐξάγῃ ἐξ αὐτῆς τὰ ἄνθη τῶν βοτανῶν ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι καλοῦσι νὰ ἀκμάζῃ ἡ σωματικὴ ὑγιεία τῶν φιλτάτων της καὶ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἐκτρέφουσι καὶ ἀναπτύσσουσι τὴν καρδίαν των, καὶ τὴν κάμνουσι ν' ἀνθοβολῇ τὰς ὡραιζούσας τὴν ζωὴν ἀρετάς· καὶ μακάριος ὁ οἶκος, ἐνῷ ἡ βασιλεύουσα γυνὴ ἐνοεῖ κάλλιστα τὸ μέγεθος τοῦτο, καὶ τὸ ὕψος τῆς κλήσεώς της. «Σοφαὶ γυναῖκες ᾠκοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψεν ἐν χερσὶν αὐτῆς». Εἶπεν ὁ Θεόσοφος Σολομών. Τοιοῦτον τὸ μεγαλείτερον καὶ ὑψηλότερον μέρος τῆς οἰκογενειακῆς κλήσεως τῆς γυναικός. Ἡ δὲ σοφία τῆς γυναικὸς κατ' ἐμὲ ὑπάρχει ἐν τῇ γνώσει τῆς κλήσεως αὐτῆς καὶ τῇ συμφώνῳ πρὸς ταύτην ἐκπαιδεύσεως αὐτῆς. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ προῖξ, ἡ φυσικὴ καὶ ἡ διανοητικὴ, ἡ δωρηθεῖσα αὐτῇ παρὰ τοῦ δημιουργοῦ εἶναι συμφωνοτάτη πρὸς ταύτην, καθὼς καὶ ὁ ἀρέλης Ξενοφῶν παραστρεῖ ὡραιότατα, λεπτότης καὶ εὐφυΐα πνεύματος, καὶ ὀξυδέρκεια τοῦ ψυχικοῦ ὀφθαλμοῦ, ὥστε ταχέως νὰ συλλαμβάνῃ τὰς ἐννοίας καὶ εὐθὺς νὰ εἰσδύῃ εἰς τὴν ἀνάγκην τῶν ἄλλων, καὶ προλαμβάνῃ τὴν θεραπείαν των. Ὅθεν ὀρθότατα λέγει, καὶ ἡ Κ. Νέκερ· «Rien n'happera à l'activité bienfaisante des femmes, les infortunés de toute espèce tomberont ou sont tondus sous leur inspection». Πρὸς τούτοις καρδία συμπαθητικὴ καὶ φιλόστοργος καὶ φιλάνθρωπος ἐν γένει εὐκινησία καὶ ἐπιτηδειότης χειρῶν, χάρις τις καὶ θελκτικότης ἐν ὅλαις ταῖς κινήσεσι, καὶ ταῖς ἐνεργείαις ταῖς ψυχικαῖς καὶ ταῖς σωματικαῖς εἰσὶ τὰ διακριτικὰ προτερήματα τὰ ἐκ τῆς θείας προνοίας δεδομένα τῇ γυναικὶ συμφωνότατα πρὸς τὴν κλῆσιν αὐτῆς. Καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι ὁ Θεός, πλάσας τὸν ἄνδρα, παρετήρησεν εὐθὺς ὅτι αὐτὸς δὲν ἦτον ἁρμόδιος πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς πολλαπλασιάσεως τοῦ εἴδους του· παρετήρησε δηλ. ὅτι αὐτὸς δὲν ὡμοίαζε πρὸς τὴν γῆν, τὴν τρέφουσαν τὰ νεογνὰ τῶν φυτῶν ἐν τοῖς κόλποις της, καὶ περιβάλπουσαν αὐτά. Ἴσως τὸν εὗρεν ὡμοιάζοντα μᾶλλον πρὸς τὸν καίοντα ἰσχυρῶς, τὸν φωτοβολοῦντα ἥλιον καὶ τότε τὰ τρυφερὰ βλαστήματα τοῦ ἀνθρώπου ἐὰν ἐρρίπτοντο ὑπ' αὐτὸν, ἤθελον καῇ, ἤθελον παύσει ἐνωρὶς τοῦ ζῆν· ἔπλασε λοιπὸν τὴν περιποιητικὴν καρδίαν τῆς γυναικός, τοὺς θαλπεροὺς αὐτῆς κόλπους, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ παιδικότης εὑρίσκει τὴν ἀναγκαίαν ζωογόνησιν, ἡ γεροντικὴ ἡλικία τὴν προσέχουσαν περιθαλψιν, ἡ νεανικὴ καὶ ἡ μέση ἡλικία τὴν πλέον εὐγενῆ καὶ γλυκεῖαν ἀνακούρισιν καὶ χάριν. Διὰ τοῦτο καὶ πᾶν ὅ,τι ἔργον ἀπαιτεῖ χάριν, καλονήν, ἱλαρότητα, ἀγάπην, ἀρίεται εἰς τὸ εἰρηνικὸν καὶ χαριτόβρυτον βασίλειον τῆς γυναικός· πᾶν ὅ,τι δὲ ἐξεργάζεται δι' ἰσχύος, καὶ τόλμης καὶ ἀνάγκης καὶ βίας, ὑπάγεται εἰς τὴν χαρακτῆρα χειρότητα τοῦ ἀνδρός.

Ἡ γυνὴ τὴν τοιαύτην αὐτῆς ἀκούουσα ἐκ τῆς δημιουργίας ἀξίαν ἑπόμενον εἶναι νὰ ἐναβρύνηται, καὶ νὰ αἰσθάνηται πλεῖστον ὅσον κολακευομένην καὶ διαθρυπτομένην τὴν γυναικείαν αὐτῆς φιλαυτίαν καὶ φιλαρέσκειαν· ἀλλ' ἐγὼ ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς κατὰ τὴν πλάσιν αὐτῆς διαφορᾶς πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ τῆς κατὰ σῶμα τε καὶ ψυχὴν διοργανώσεως, ἀνευρίσκω ἀσφαλῶς τὴν ἐντολὴν αὐτῆς ἐν τῷ βίῳ, καὶ προσδιορίζω τὸ εἶδος καὶ τὴν φύσιν καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐντολῆς καὶ τῶν κύκλων τῶν ἔργων, ἅπερ ἀκριβῶς ἡ γυνὴ γινώσκουσα δύναται συμφώνως πρὸς τὸν προορισμὸν αὐτῆς καὶ τὸ θέλημα τοῦ Δημιουργοῦ νὰ διάγῃ τὸν βίον. Ἐντεῦθεν παρατηρῶ ὅτι ὁ Ποιητὴς, προτιθέμενος τὴν πλάσιν τῆς γυναικὸς μετὰ τὴν τοῦ ἀνδρός, διενοήθη καθ' ἑαυτὸν ἐν τῇ τρισυποστάτῳ αὐτοῦ θεότητι, ἵνα ποιήσῃ γυναῖκα βοηθὸν τῷ ἀνδρί, «ποιήσωμεν. εἶπε γυναῖκα βοηθὸν τῷ ἀνδρί.» Καὶ εἰς ταῦτα τοῦ Λιωνίου τὰ ῥήματα περιελήφθη καὶ διὰ παντὸς περιλαμβάνεται ἡ ἐντολὴ τῆς γυναικός. Ἐν τούτοις ὑπὸ τοῦ θείου λόγου περιγράφονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ ἔργα αὐτῆς οὐχὶ μόνον τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀλλὰ καὶ τὰ κοινωνικὰ ἀκόμη, καὶ ταύτην τὴν θείαν ὁράσιν μελετῶσα ἡ γυνὴ καὶ ἐξηγοῦσα κατανοεῖ εὐθὺς ἅπαντα τὸν ἐν τῷ βίῳ ἰδιαίτερον αὐτῆς προορισμόν. Κατανοεῖ δηλ. ὅτι ὁ Θεὸς δημιουργήσας τὸν ἄνδρα πρῶτον, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὅτι μόνος δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ πάσας τοῦ ἐπὶ γῆς βίου τὰς ὑποχρεώσεις, διότι ἔφερε μόνον τὰς διὰ τὸν ἐκτὸς τοῦ οἴκου βίον χρησιμευούσας ἰδιότητας καὶ δυνάμεις πνευματικάς τε καὶ σωματικὰς, διενοήθη εὐθὺς τὴν πλάσιν τῆς γυναικὸς, ἵνα αὐτὴ παραστῇ αὐτῷ χειραγωγὸς ἀγαθὴ καὶ καρτερικὴ ἐν τῇ νηπιακῇ καὶ τῇ παιδικῇ αὐτοῦ ἡλικίᾳ, ὡς εἴπομεν, ἐπίκουρος ἀγαπητὴ ἐν τοῖς δεινοῖς τοῦ βιωτικοῦ σταδίου ἀγῶσι παρήγορος εὐμενὴς καὶ εὔγλωττος ἐν ταῖς κοινωνικαῖς αὐτοῦ θλίψεσι καὶ ἀποτυχίαις, σύμμαχος αὐτοῦ ἐγκάρδιος καὶ νοήμων ἐν ταῖς σωματικαῖς αὐτοῦ καὶ ταῖς ἠθικαῖς ἀδυναμίαις καὶ ἐλλείψεσι, προμηθεύτρια καὶ ἀναπληρώτρια τῶν ἐλλειπόντων, διὸ καὶ ὁ Εὐριπίδης ὁμολογεῖ «Πολλά τοι γυνὴ χρίζουσ' ἂν εὕροι δεῖσός προσφορήματα,» βοηθὸς ἐν γένει ἐπιδεξία ἐν παντὶ ἔργῳ, εἰς ὃ ἡ φύσις καὶ ὁ χαρακτὴρ τοῦ ἀνδρὸς δεικνύεται ἀνεπιτήδειος, καὶ ὅπερ ἀναγκαῖον ὂν ἐν τῷ βίῳ ἤθελε μένει ἀνεπιτέλεστον. Ἐν πᾶσι λοιπὸν τούτοις ἡ βοηθητικὴ ἀξία τῆς γυναικός. Οὐδαμοῦ δ' ὁ Θεὸς φαίνεται προορήσας τὴν γυναῖκα πρὸς τὸ ἀρέσκειν τῷ ἀνδρὶ, οὐδ' ὑπαινίττεται τοῦτο ἐν τῇ κατὰ τὴν πλάσιν αὐτῆς θεοπρεπεῖ αὐτοῦ σκέψει· διότι εἶπε, «ποιήσωμεν βοηθὸν τῷ ἀνδρί,» ἤτοι ἕτερον ἄνθρωπον ὅμοιον αὐτῷ ἵνα ἀντιλαμβάνηται αὐτοῦ ἐν τῷ βίῳ καὶ συναγωνίζηται μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ κατ' αὐτὸν ἀγῶνι, νὰ συνεργάζηται αὐτῷ συμφώνως πρὸς τὰς φυσικὰς αὐτοῦ καὶ πνευματικὰς δυνάμεις καὶ ἰδιότητας· ὥστε εἶναι καὶ παράβασις τῆς θείας διαταγῆς τὸ νὰ παρεκτρέπηται ἡ γυνὴ τῆς κεχαραγμένης ἐνώπιόν της βιοτικῆς ὁδοῦ, καὶ ἀντὶ ν' ἀσχολῆται εἰς τὸ βοηθεῖν τὸν ἄνδρα, νὰ περιορίζηται εἰς τὸ ἀρέσκειν αὐτῷ παν-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τὶ τρόπῳ, ἀντὶ ν' ἀναπτύσσῃ βοηθητικὴν ἀξίαν, καὶ συμφώνως πρὸς αὐτὴν νὰ διάγῃ, ἐξ ἐναντίας νὰ καλλιεργῇ καὶ νὰ πλάττῃ ἑτέραν ἐν ἑαυτῇ ἰδιότητα τὴν φιλαρέσκειαν· καὶ οὕτως ἀντὶ συνεργάτου καὶ συμβοηθοῦ τοῦ ἀνδρὸς, νὰ καθίσταται παίγνιον συνεχῶς τῶν ἐπιθυμιῶν του, καὶ ὅλως εὐτελές τι ἀντικείμενον εἰς οὐδὲν ἄλλο φαινόμενον ὅτι συντελεῖ ἢ πρὸς διάχυσιν καὶ αἰσθητικὴν ψυχαγωγίαν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τόσον μακρὰν νὰ ἀφίσταται τῆς θεογενοῦς κλήσεώς της. Ἴσως δὲ ἡ γυνὴ περιέπεσεν εἰς τὴν φιλαρέσκειαν, ἀφότου παραβᾶσα τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἠσθάνθη ἑαυτὴν κατηραμένην μὲν ὑπὸ ἐκείνου, μισουμένην δὲ καὶ καταφρονητὴν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ ἔκτοτε διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐλκύσῃ τὴν συμπάθειαν τούτου ἐπιδόθη εἰς τὴν ἐνασχόλησιν τοῦ ἀποκτῆσαι αὐτὴν διὰ τῶν μέσων τῆς φιλαρεσκείας. Ἐντεῦθεν παρατηροῦμεν ὅτι καὶ πρώτη ἡ Ἀσιανὴ καὶ πλεῖστον ὅσον ἐνησχολήθη καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἀσχολεῖται εἰς τὸ σωματικῶς μάλιστα ἀρέσκειν τῷ ἀνδρί. Ἅμα ὅμως ὁ χριστιανισμὸς ἠλευθέρωσεν αὐτὴν τῆς τε θείας ὀργῆς, καὶ τῆς ὑποδουλώσεως τοῦ ἀνδρὸς, εὖ ὡς τὸ μάταιον τῆς φιλαρεσκείας της ἔσπευσε νὰ ὑποδείξῃ, καὶ διὰ μὲν τοῦ ἀποστόλου Πέτρου εἶπεν αὐτῇ ὅτι «κόσμος αὐτῆς ἐστὶν ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας » ἄνθρωπος, ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέος » καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὃ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελές.» διὰ δὲ τοῦ Παύλου ὁμοίως ἐφώνησε. «Τὰς γυναῖκας » ἐν καταστολῇ κοσμίᾳ μετὰ αἰδοῦς καὶ » σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτὰς μὴ ἐν » πλέγματι ἢ χρυσῷ, ἢ μαργαρίταις, ἢ » ἱματισμῷ πολυτελεῖ, ἀλλ' (ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελομέναις θεοσέβειαν) δ' ἔργων ἀγαθῶν.» Τὸ νὰ καταγίνηται ὅμως καὶ πάλιν ἡ γυνὴ καὶ Χριστιανὴ οὖσα καὶ πεπολιτισμένη εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους, ὅπως διὰ τοῦ κάλλους τοῦ σώματος, καὶ τῆς ποικίλλης αὐτοῦ κοσμήσεως ἐπιβάλλῃ ἢ μᾶλλον προσβάλλῃ τὰς αἰσθήσεις τοῦ ἀνδρὸς, τοῦτο προκύπτει καὶ ἐξ ἄλλων μὲν αἰτιῶν, ἃς δὲν προτίθεμαι ἐνταῦθα ν' ἀναφέρω, οὐχ ἧττον δὲ καὶ ἐκ τῆς διδομένης προσοχῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ εἰς τὴν ἀνισότητα καὶ διαφορὰν τῶν καταστάσεων καὶ περιουσιῶν, ἥτις καθιστᾷ τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα διάφορα ὄντα, καὶ τὴν συζυγικὴν αὐτῶν συμβίωσιν ἀδύνατον. Ὥστε ἐκ τούτου συμβαίνει, ἐπειδὴ ἡ γυνὴ δὲν δύναται εὐκόλως ἄνευ ἱκανῆς περιουσίας μὲ ὅλα τὰ ἠθικὰ προτερήματα νὰ ἐκλεχθῇ καὶ προτιμιθῇ σύζυγος ἀνδρὸς, συμβαίνει νὰ μεταχειρίζηται πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου τὸ μέσον τοῦ ἀρέσκειν διὰ τοῦ καλλωπισμοῦ καὶ πάσης ἐξωτερικῆς κομψεύσεως, φρονοῦσα ἴσως δυνηθῇ νὰ κατορθώσῃ τοιούτῳ τρόπῳ τὸ ζητούμενον, ὅπερ ὅμως πάλιν μᾶλλον δυσκατόρθωτον ἀποβαίνει· διότι ὅσον ὁ ἀνὴρ βλέπει τὴν γυναῖκα κομψευομένην καὶ εἰς καλλωπισμὸν δαπανῶσαν, τόσον ἀποφεύγει αὐτὴν, καὶ ἀπαιτεῖ ἀναγκαιότατα τὴν ἐκ μέρους τῆς ὕπαρξιν περιουσίας, ὅπως ἐπαρκῇ εἰς τὰς τοιαύτας δαπάνας· ἔθεν μοὶ φαίνεται ὅτι ἂν ἐξορισθῇ τῶν σημερινῶν κοινωνιῶν μας, ἡ διάκρισις αὕτη τῶν τάξεων εἰς πλουσίας καὶ πτωχὰς, καὶ εἰσαχθῇ ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐκλέγειν εἰς σύζυγον τὴν γυναῖκα δυνάμει τῆς βοηθητικῆς αὐτῆς ἀξίας, καὶ οὐχὶ δυνάμει περιουσίας, τότε βαθμηδὸν καὶ ἡ φιλαρέσκεια τῆς γυναικὸς ἐνδέχεται νὰ ἐλαττωθῇ, καὶ ἡ πρὸς τὸ καλλωπίζεσθαι σωματικῶς τάσις αὐτῆς νὰ περιορισθῇ ὁποσοῦν, καὶ μᾶλλον νὰ καταγίνηται ἡ γυνὴ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν προσόντων, ἅτινα εἰσὶν ἀναγκαῖα πρὸς τὴν ἐπιτυχῆ ἐκπλήρωσιν τῆς κατοίκου σπουδαίας κλήσεώς της, ὡς εἶπον.

(Ἀκολουθεῖ).

ΘΕΑΝΩ Η ΠΥΘΑΓΟΓΕΙΑ.

Πυθαγόρας, ὁ περιώνυμος Ἕλλην φιλόσοφος, υἱὸς Μνησάρχου τοῦ δακτυλιογλύφου τοῦ Σαμίου, ἀφοῦ ἀπεπεράτωσε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ παρὰ τῷ ἐν Λέσβῳ Φερεκύδῃ καὶ ἐπὶ 22 ὅλα ἔτη περιηγήθη τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Ἰνδίαν,

ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ Σάμον, τυραννουμένην τότε ὑπὸ τοῦ περιβοήτου Πολυκράτους, ὃν μὴ δυνάμενος ν' ἀνεχθῇ, μετέβη εἰς Κρότωνα, πόλιν τῆς Ἰταλίας, ἀποικίαν ὅμως τῶν Ἀχαιῶν, εἰς τὴν ὁποίαν συνέστησε τὴν περίδοξον Σχολὴν, τὴν οὕτω Πυθαγόρειον κληθεῖσαν, καὶ νόμους ἔθετο εἰς τοὺς ἐκεῖ παροίκους Ἕλληνας, δοξασθεὶς τὰ μάλα ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, οἵτινες, κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον, τριακόσιοι ὄντες, ἄριστα τότε διώκουν τὴν Ἰταλιώτιδα ἐκείνην πολιτείαν.

Ἡ σχολὴ αὐτοῦ ἦν ἀνοικτὴ εἰς πάντας τοὺς ποθοῦντας τὴν διακόσμησιν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς διανοίας αὐτῶν, μηδὲ τῶν γυναικῶν ἐξαιρουμένων.

Αἱ γυναῖκες, φύσει ἀγαπῶσαι ὅ,τι καλὸν, ὡραῖον, καὶ ὑψηλὸν, μετὰ χαρᾶς ἤκουσαν τότε τὴν Πυθαγόρειον ταύτην πρόσκλησιν καὶ ὡς ἐκ συνθήματος ἅπασαι ἐχαιρέτησαν αὐτήν.

Ἐπεθύμουν αἱ δυστυχεῖς ὅπως ταχθῶσιν ὑπὸ τὴν σημαίαν ταύτην τοῦ ἀναμορφωτοῦ τούτου ἀλλ' ἐστεροῦντο ἀρχηγοῦ, σημαιοφόρου γυναικείου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ αὐστηρὰ καὶ βάναυσα τότε ἤθη καὶ οἱ ἐγωϊστικοὶ νόμοι τῶν Ἰταλῶν ἦσαν ὥσπερ ὄρη ἀνυπέρβλητα πρὸς τὴν διανοητικὴν ταύτην ἐκστρατείαν.

Ἐπὶ πολὺ οὕτως ἡ Πυθαγόρειος φωνὴ ἦν φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Νεανὶς, τέλος, σοβαρὰ, ἀνδρικὴ, μόλις πρόσηβος, ἡ θυγάτηρ Βροντίνου του Κροτωνιάτου, ἡ περιώνυμος Θεανὼ, ὑπὸ ὑψηλοτέρας τινὸς δυνάμεως ἐνθαρρυνομένη, ἀναλαμβάνει αὐτὴ νὰ γίνῃ ἡ σημαιοφόρος τῆς πνευματικῆς παλιγγενεσίας τῶν ὁμοφύλων της· ἄρει λοιπὸν ἐπ' ὤμων τὴν λευκοτέραν χιόνος πνευματικὴν σημαίαν καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ Πυθαγορείῳ Ἀκαδημίᾳ, παρακάθηται μετὰ γενναιότητος μεταξὺ τῶν πανταχόθεν προσελθόντων σπουδαστῶν καὶ ἐγγραφομένη τακτικὴ φοιτητὶς, ἀκροᾶται τῶν Πυθαγορείων μαθημάτων, μυσταγωγουμένη εἰς τὰ ἄδυτα τῆς φιλοσοφίας, τῆς φιλολογίας καὶ τῶν ἐπιστημῶν μυστήρια.

Τὸ ἀνδρικὸν παράδειγμα τῆς Θεανοῦς συγκινεῖ ἅπασαν τὴν πόλιν τῶν Κροτωνιατῶν καὶ προσελκύει πολλὰς ὁμηλίκους αὐτῆς εἰς τὰς Ἀκαδημαϊκὰς τάξεις.

Ἡ περὶ τὰς σπουδὰς ἀφοσίωσις αὐτῆς, ἡ μεγαλοφυΐα, ἡ ἀρετὴ καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Θεανοῦς, πρὸς δὲ καὶ ἡ πρωτοβουλία αὐτῆς ἐφείλκυσαν τὴν προσοχὴν τοῦ διδασκάλου αὐτῆς, ὅστις καθ' ἑκάστην, ἀνακαλύπτων ἐν αὐτῇ καρδίαν ἔξοχον, μεγαλοφυΐαν τεράστιον, ἐγένετο λάτρις τῆς καρδίας αὐτῆς. Ἐπιθυμῶν δ' ἵνα μὴ στερηθῇ τοῦ ἐν τῇ Θεανῷ ὡραίου, ἐζήτησε τὴν χεῖρα τῆς μαθητρίας αὐτοῦ, ἣν, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν της, κατέστησε προσφιλῆ αὐτοῦ σύζυγον καὶ συνδιδάσκαλον.

Οἷα ἡ οἰκογένεια δύω φιλοσόφων!

Καί τοι ἡ Θεανὼ ἀνέλαβε τὰς ἀπείρους οἰκιακὰς φροντίδας καὶ ὑπὸ τῶν παντοτεινῶν οἰκογενειακῶν θλίψεων καὶ πόνων ἦν καταβεβαρομένη οὐκ ἐπελάθετο ἐν τούτοις τῶν φιλολογικῶν αὐτῆς ἔργων ἀλλὰ καὶ συνέγραφε, καὶ ἀνεπλήρου τὸν σύζυγόν της κατὰ τὰς παραδόσεις του, μηδόλως λησμονοῦσα καὶ τὰς φίλας της, τὰς ὁποίας δι' ἐπιστολῶν δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ συμβουλεύῃ καὶ νουθετῇ.

Ἡ Θεανὼ ἔσχε καὶ τέκνα, ἐξ ὧν ἡ θυγάτηρ αὐτῆς, ἡ περίφημος Δαμὼ, ἐπιδιώρθωσε χωρία τινὰ σκοτεινὰ τῶν ἐγκαταλειφθέντων συγγραμμάτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ἀναδειχθεῖσα οὕτως ἀξία τοῦ ὀνόματος τοιαύτης μητρὸς καὶ πατρός.

Περὶ Δαμοῦς λέγεται ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων της εἰς ἐσχάτην περιῆλθεν πτωχείαν, κατὰ τὴν ὁποίαν, καίτοι παρακινηθεῖσα πολλάκις ἵνα πωλήσῃ ἀντὶ πολλῶν χρημάτων τοὺς λόγους του πατρός της, εὐχαριστεῖτο νὰ θεραπεύῃ τὴν δυστυχίαν της, ἀναγινώσκουσα τοὺς λόγους τούτους, οὓς ἐνόμιζεν, ὡς ἔλεγε πρὸς πάντας τιμιωτέρους τοῦ χρυσοῦ.

Κάλλιστα! Τοιαύτης Θεανοῦς, τοιαύτη Δαμώ!

Ἐὰν ἡ κοινωνία συνεκροτεῖτο ἐκ τοιούτων γυναικῶν τὰ τέκνα αὐτῶν δὲν ἤθελον γίνεσθαι θύματα τῆς κοινωνικῆς διαφθορᾶς.

Ἐκ τῶν πολλῶν συγγραμμάτων τῆς Θεανοῦς ἅτινα χεῖρες μυσαραὶ ἐν πυρὶ κατέκαυσαν, διεσώθησαν μόνον ἐπιστολαί τινες πρός τινας φίλας της καί τινα ἀποφθέγματα.

Νομίζομεν ὅτι εὐχαριστοῦμεν τὰς Κυρίας ἀναγνωστρίας ἡμῶν δίδουσαι σήμερον αὐταῖς ἐν παραφράσει τὴν περὶ *ἀνατροφῆς τέκνων* ἐπιστολὴν τῆς Θεανοῦς πρός τινα φίλην της Εὐβούλην καὶ ἄλλοτε, εἰ θεὸς δώῃ, τὰς λοιπάς.

Ὁπόσον ὡραῖον καὶ εὐγενὲς νὰ διατηρῶσιν αἱ φίλαι μητέρες τοιαύτας ἀλληλογραφίας περὶ τοιούτων πάντοτε ἀντικειμένων νοερῶς συνομιλοῦσαι! Ὁπόσον θεάρεστος ἡ τοιαύτη ἐνασχόλησις!

Ἡ *Εὐρυδίκη* τοὐλάχιστον εὐτυχὴς θὰ λο-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

γισθῇ ἐὰν μεταξὺ δύο φίλων δυνηθῇ νὰ τύχῃ τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτῶν χρησιμεύουσα αὐταῖς ὡς ὁ τηλέγραφος μεταξὺ ἐμπόρων ἢ πολιτικῶν ἀνδρῶν.

Ἰδοὺ δὲ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιστολὴ τῆς τιμώσης τὸ γυναικεῖον φύλον ὑμῶν Θεανοῦς τῆς Πυθαγορείας περὶ ἀνατροφῆς τέκνων κατὰ τὰς τότε ὑπαρχούσας κοινωνικὰς ἰδέας.

Θεανὼ Εὐβούλῃ χαίρειν!

«Ἀκούω παρὰ πάντων ὅτι μετὰ τρυφερότητος καὶ φιλοστοργίας ἀνατρέφεις τὰ τέκνα σου. Ἴδιον ἀγαθῆς μητρὸς εἶναι νὰ ἐπιμελῆται καὶ ἀνατρέφῃ τὰ τέκνα της οὐχὶ χάριν εὐχαριστήσεως καὶ ἡδονῆς, ἀλλ' ἵνα καταστήσῃ σώφρονα. Πρόσεχε μήπως ποιῆς ἔργον μητρὸς κολακευούσης καὶ οὐχὶ ἀγαπώσης τὰ τέκνα αὐτῆς, διότι οἱ παῖδες, οἱ ἀνατρεφόμενοι μετὰ θωπειῶν, ἀποκαθίστανται ἀκόλαστοι. Τί δὲ εὐχαριστότερον εἰς τὰ τέκνα τῆς συνήθους θωπείας; Ἡ ἀνατροφὴ τῶν τέκνων δὲν πρέπει νὰ ᾖ διεφθαρμένη καὶ διεφθαρμένη. Ἡ διαστροφὴ τῆς φύσεως εἶναι ὅταν γίνωνται φιλήδονα ψυχικῶς, ἡδυπαθῆ δὲ σωματικῶς, φυγόπονα καὶ ἀμελῆ ὑλικῶς, τρυφηλὰ δὲ ἠθικῶς. Πρέπει δὲ νὰ γυμνάζωμεν τὰ ἀνατρεφόμενα τέκνα οὕτως, ὥστε νὰ ὦσιν γενναῖα πρὸς τὰ φοβερὰ, ἔστω καὶ ἂν ὑπάρχωσι λῦπαι καὶ κόποι, διὰ νὰ μὴ γίνωνται δοῦλα τῶν παθῶν, ἀκόρεστα πρὸς τὰς ἡδονὰς καὶ ὀκνηρὰ πρὸς τοὺς κόπους, ἀλλ' ἵνα τιμῶσι πρὸ παντὸς ἄλλου τὰ καλὰ, ἀπομακρυνόμενα τῶν κακῶν, ἐμμένοντα δ' εἰς τὰ ἀληθῶς ἀγαθὰ· ὅπως μὴ κατασταθῶσι λαίμαργα πρὸς τὰς τροφὰς, πολυτελῆ εἰς τὰς ἡδονὰς, καὶ ἀκόλαστα πρὸς τὰς ἀναιδεῖς παιδιάς· μήτε ν' ἀφίνωμεν αὐτὰ νὰ λέγωσι καὶ πράττωσι τὰ πάντα. Πρὸς τούτοις δὲν πρέπει νὰ φοβῆσαι μὲν ὅταν κλαίῃ τὸ παιδίον, φιλοτιμῆσαι δ' ὅπως γελᾷ, μήτε νὰ φαίνῃσαι ὅτι εὐχαριστεῖσαι καὶ γελᾷς ὅταν ἀποῤῥίπτῃ τὰ φαγητὰ, ἢ σὲ κακολογῇ· νὰ μὴ δίδῃς αὐτοῖς τεχνητὸν ψῦχος ἐν καιρῷ θέρους, καῦμα ἐν καιρῷ χειμῶνος, καὶ πολυτέλειάν τινα, τῶν ὁποίων οἱ πτωχοὶ παῖδες, καί τοι στερούμενοι ἀνατρέφονται ὅμως εὐκολώτερον, αὐξάνουσιν καλλίτερον καὶ χαίρουσιν ἀρίστης ὑγιείας.

Εὖ, ὡς ἀκούω, ἀνατρέφεις τὰ τέκνα σου ὡς νὰ ἦσαν τοῦ περιφήμου ἐπὶ τρυφηλότητι βασιλέως Σαρδαναπάλου ἐκνευρίζουσα καὶ καταστρέφουσα διὰ τῶν ἡδονῶν τὴν φύσιν τῶν ἀῤῥένων τέκνων.

Τί δύναταί τις νὰ κάμῃ τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον, ἂν δὲν φάγῃ ὅ,τι θέλει κλαίει; ἂν τρώγῃ, ζητεῖ τὰ τερπνὰ καὶ εὐχάριστα φαγητὰ; ἂν θερμαίνηται, ἀδυνατεῖ; ἂν κρυόνῃ, πίστει κάτω; ἂν τὸ ἐπιπλήττῃ δέ τις, ἀντιμάχεται; ἂν δὲν τὸ θωπεύῃ, λυπεῖται; ἂν δὲν μασᾷ τι δυσαρεστεῖται, χάνει δὲ τὸν καιρόν του κακῶς εἰς τὰς θωπείας καὶ χαϊδεύεται ὅταν τὸ περιφέρωσι;

Γνωρίζουσα, ὦ φίλη, ἀκριβῶς ὅτι τὰ σπάταλα παιδία, ὅταν ἀκμάσωσι καὶ γίνωσιν ἄνδρες, γίνονται ἀνδράποδα, προσπάθει νὰ ἐξαλείψῃς τὰς τοιαύτας ἡδονὰς καὶ τρυφάς. Πρὸς τούτοις τοιουτοτρόπως δίδε αὐτοῖς τροφὴν σταθερὰν καὶ οὐχὶ τρυφηλήν. Δίδαξέ τα νὰ ὑποφέρωσι καὶ πεῖναν, καὶ δίψαν, καὶ ψῦχος, καὶ καῦμα, καὶ νὰ ἐντρέπωνται τοὺς συνηλικιώτας καὶ τοὺς μεγαλητέρους των. Οὕτω δὲ τὰ παιδία γίνωνται γενναῖα καθ' ὅλας τὰς ψυχικὰς δυνάμεις.

Οἱ κόποι, φίλη, εἰσὶν εἰς τὰ παιδία προϋποστυφαὶ ἀρετῆς τελεσθησομένης, εἰς τὰς ὁποίας ἐμβαφέντα, φέρουσι τὴν βαφὴν τῆς ἀρετῆς ἐντελεστέραν. Πρόσεχε δὲ μήπως, καθὼς αἱ κακῶς καλλιεργημέναι ἄμπελοι δὲν παράγωσι καρποὺς, καὶ οἱ παῖδες οὕτως ἕνεκα τῆς τρυφῆς, γεννήσωσι πολλὴν κακίαν ὕβρεως καὶ ἀχρειότητος.»

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ὑπὸ

Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ.

Β'.

Ἡ Κοινωνία ἐστὶ ΠΕΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΗ ΠΡΟΣ ΕΑΥΤΗΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΑΛΛΑΣ.

Κοινωνία ἐστὶν ἄθροισμα ἀνθρώπων ζώντων κατ' οἰκογενείας, κώμας καὶ πόλεις, βελτιούντων τὸν ἑαυτῶν βίον καὶ μεταδιδόντων ἀλλήλοις ὑλικῶν τε καὶ διανοητικῶν βοηθημάτων, πρός τε συντήρησιν τοῦ σώματος καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν τῆς ψυχῆς, ὡς καὶ ὁ Σταγειρίτης φιλόσοφος ἐπιμαρτυρεῖ. «Πᾶσα κοινωνία ἀγαθοῦ τινος ἕνεκεν συνέστηκε». Κατὰ τὸν ὃν ἔθεμεν λοιπὸν ὁρισμὸν, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν ἐν κοινωνίᾳ καὶ ἀναστρεφόμενος μετ' ἄλλων ὁμοίων ἑαυτῷ, πρώτιστον μέλημα δέον νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν, καὶ ἔπειτα τοὺς ἄλλους, περὶ ἃ ἀσχολούμενος δύναται νὰ λογισθῇ εὐδαίμων καὶ

ἀπολαύσῃ ἐν τέλει τοῦ ἀκροτάτου ἀγαθοῦ. Ὁ ἄνθρωπος συγκείμενος ἐκ δύο ἀντιθέτων ἀλλήλοις καὶ ἀνίσων φύσεων, τῆς μιᾶς ὑλικῆς καὶ θαττον ἢ βράδιον ἀποσυντιθησομένης, τῆς δ' ἄλλης ἀΰλου, ζώσης καὶ ἀθανάτου, ὀφείλει κατ' ἀναλογίαν καὶ νὰ μεριμνᾷ περὶ αὐτῶν. Καὶ τῇ μὲν πρώτῃ πρέπει ν' ἀποδίδῃ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα, ὅσα καὶ οἷα ἀπαιτοῦνται ἀπολύτως πρὸς συντήρησιν αὐτῆς. Πᾶν δὲ περιττὸν τέρπει μὲν πρὸς ὥραν τὸν ἐφευρίσκοντα αὐτὸ καὶ μεταχειριζόμενον, λυπεῖ δὲ βαθέως αὐτὸν, στερηθέντα τούτου. Διότι ἄπληστος οὖσα ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου, θεωρεῖ τὰ ἄχρι τινὸς περιττὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα μετὰ ταῦτα καὶ ὧν οὐκ ἄνευ. Ἐκ τούτου λοιπὸν προκύπτει διττὸν κακόν· πρῶτον μὲν αὐτὸς οὗτος ὁ ἄνθρωπος εὑρύνει τὸν κύκλον τῶν μόχθων καὶ κόπων πρὸς ἀπόλαυσιν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ἀχρήστου καὶ καταδαπανᾷ ἐπὶ ματαίῳ χρόνον πολύτιμον, ὃν ἤθελε δαπανᾷ σκοπίμως περὶ τὴν μόρφωσιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίοις αὐτῷ ποδηγέτις πρὸς τὸν ὄλεθρον γίνεται· διότι ὁ ἄνθρωπος, καὶ φύσει καὶ θέσει, τείνει παντότε νὰ ἐξισωθῇ τῷ ὁμοίῳ· μὴ δυνάμενος δὲ νὰ τύχῃ τούτου, παρεκτρέπεται τῆς εὐθείας ὁδοῦ, μεταχειρίζεται μέσα ἥκιστα θεμιτὰ ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς ἠθικῆς, καὶ τέλος ἐκτραχηλίζεται εἰς τοιαῦτα ἀνομήματα καὶ κακουργήματα, οἷα καταβιβάζουσιν αὐτὸν ὑπὸ τὴν τάξιν καὶ αὐτῶν τῶν κτηνῶν.

Ἐκ τούτου λοιπὸν παραμελοῦνται καθήκοντα ὑψηλὰ καὶ ἀπαραίτητα, οἷον· λατρεία τοῦ Θεοῦ ἐν τεταγμέναις ὥραις, καὶ βελτίωσις τῆς ψυχῆς, ἅπαντος τοῦ χρόνου καταδαπανωμένου περὶ τὴν ἀνεύρεσιν ἀχρήστων πραγμάτων, καὶ βασανιζομένου τοῦ τάλανος ἀνθρώπου αἰωνίως, ὡς αἱ μυθολογούμεναι Δαναΐδες περὶ τήν τε ἀνεύρεσιν ἀχρήστων πραγμάτων καὶ διατήρησιν αὐτῶν. Ἐνῷ ἐὰν ἀνατρέξωμεν ἄχρι τῶν ἀπωτάτων χρόνων καὶ ἄχρι τῶν πρωτοσυστάτων κοινωνιῶν, βλέπομεν, ὅτι ἅπαντες οἱ διακριθέντες ἐπὶ βαθυνοίᾳ ἄνδρες ἐπῄνεσαν μὲν τὴν αὐτάρκειαν, κατεδίκασαν δὲ τὴν πολυτέλειαν, ὡς πολλῶν κακῶν αἰτίαν γινομένην. Ὁ δὲ Σωτὴρ ἡμῶν εἶπε, «μὴ μεριμνᾶτε περὶ τῆς αὔριον». Τῇ δὲ δευτέρᾳ φύσει ἡμῶν, τῇ ψυχῇ, ἀποδοτέον τροφὴν τοιαύτην, οἵαν συνίστησιν ἡμῖν ἡ Ἠθικὴ ἀπ' αἰώνων Φιλοσοφία, καὶ ἐσχάτως ἡ Οὐρανόπεμπτος Εὐαγγελικὴ, πρόσθες δὲ καὶ ἡ εὐρωστία τοῦ οὗπερ περιβάλλει τὴν ψυχὴν σαρκίου. Ἡ οὐσία αὕτη, οὖσα οἴαξ τῆς ἑτέρας καὶ ποδηγέτις, καὶ τέλος ἔχουσα πρὸς ὃ ἐπείγεται, δεῖται βοηθημάτων καὶ στηριγμάτων στεῤῥῶν, ἵνα μὴ λάθῃ ἐμπεσοῦσα εἰς τὸν βορβορον τῆς κακίας ἢ παρεκτραπῇ τοῦ οὗπερ ἐπιδιώκει τέλους. Διὸ δέον ν' ἀσχολῶμεν αὐτὴν εἰς ἀναγνώσματα πλησιάζοντα αὐτὴν θᾶττον καὶ ῥᾴδιον τῷ Δημιουργῷ αὐτῆς, εἰς ἀναγνώσματα παράγοντα εὐεξίαν τῷ περιβάλλοντι αὐτὴν σαρκίῳ, εἰς ἀναγνώσματα διασκεδάζοντα τὴν ἐπικαθημένην ἐπ' αὐτῆς ἀχλὺν τῶν ἐκ παραδόσεων διαβιβασθεισῶν αὐτῇ πλανῶν καὶ δεισιδαιμονιῶν, ἃς οὐ μόνον κωλύουσιν αὐτὴν νὰ λατρεύσῃ ἀξίως τὸν Θεὸν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄνθρωπον τηροῦσιν ἐν τάξει κατωτάτῃ, ἐν τῇ τῶν κτηνῶν, καὶ οὕτως οὐ μόνον πᾶσαν εὐζωΐαν ἀφαιροῦσιν ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑποτάσσουσιν αὐτὸν ἄλλοις ὁμοίοις αὐτῷ, ἐγκαίρως ἀποῤῥίψασι πᾶσαν ἀσύμφωνον τῇ ψυχῇ καὶ φύσει τοῦ ἀνθρώπου δοξασίαν. Πλεῖστα παραδείγματα εὑρήσει τις τούτου ἐν ταῖς ἱστορίαις πάντων τόπων καὶ χρόνων τῶν ἐθνῶν ἐκείνων, ἃ παρενόησαν τὰ οὐσιώδη καὶ κύρια καθήκοντα αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἃ ἐτηροῦντο ἐν νηπιώδει καταστάσει, ἀχρισότου ἄλλα ὅμορα αὐτῶν ὑπέδειξαν αὐτοῖς τίνα εἰσὶ τὰ πρῶτα καὶ κύρια συστατικὰ ὅσον ἔνεστι τελείου ἀνθρώπου, καὶ εἶτα τελείας κοινωνίας. Δὲν θ' ἀσχολήσομεν ὅμως τὴν ψυχὴν ἡμῶν εἰς διανοητικὰ προϊόντα, ἅπερ τὰς περὶ Θεοῦ ὀρθοτάτας δοξασίας στρεβλοῦσι· δὲν θ' ἀσχολήσομεν αὐτὴν εἰς προϊόντα διανοητικὰ παρερμηνεύοντα τὰ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ πρὸς τοὺς ὁμοίους ἡμῶν καθήκοντα, οὐδὲ εἰς τοιαῦτα οἷα ἀποπλανῶσι τὸν ἄνθρωπον τοῦ οὗπερ ἐπιδιώκει ὑψηλοῦ σκοποῦ, καὶ οἷα οὐ μόνον βλάβην ἐπιφέρουσι τῷ σαρκίῳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίοις ἀφορμὴ βασάνων καθίστανται. Διότι τὰ τοιαῦτα κατ' ἀνάγκην ἀποσυντιθέασι τὰς οἰκογενείας πρῶτον, ἔπειτα τὰς κοινωνίας, ἔπειτα τὰ ἔθνη ὁλόκληρα. Εἴπομεν κατ' ἀνάγκην· διότι ἕκαστον μέλος, εἴτε οἰκογενείας, εἴτε ἔθνους, κινούμενον ὑφ' ὧν ἐνεφορήθη στρεβλῶν δοξασιῶν, στρεβλὰς θὰ διαδώσει αὐτὰς καὶ τοῖς περὶ αὐτό. Ὠθούμενον δὲ πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν ὧν ἐπιδιώκει ἀχρήστων πραγμάτων ὀλιγίστην προσοχὴν δώσει τοῖς ὑφ' ἑαυτὸ καὶ περὶ ἑαυτὸ, καὶ οὕτω πάντως ἐπελεύσεται χαλάρωσίς τις τῶν συνδεόντων τὰς οἰκογενείας καὶ κοινωνίας δεσμῶν. Ἐντεῦθεν ὀλιγωρία γονέων πρὸς τὰ τέκνα, ἀπείθεια τούτων πρὸς ἐκείνους, ἀπάθεια ἐξ ἀνάγκης μιᾶς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

οἰκογενείας πρὸς τὰ παθήματα ἄλλης γείτονος, ψυχρότης ἁπάντων τῶν μελῶν μιᾶς κοινωνίας πρὸς ἄλληλα, ἀπείθεια πρὸς τοὺς ἐπικρατοῦντας νόμους καὶ θεσμοὺς, καὶ ἐν τέλει παράβασις ἀνάλγητος καὶ αὐτῶν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων. Καὶ οὕτως ὁ ἄνθρωπος, ὁ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ, ἀπόλλυσι πᾶν εὐγενὲς, πᾶν ὑψηλὸν κάτω δὲ νενευκὼς προβαίνει ὅποι ἂν ὁδηγῶσιν αὐτὸν αἱ ἀνήθικοι καὶ ἀντιχριστιανικαὶ δοξασίαι αὐτοῦ, ἀγόμενος καὶ φερόμενος ὑπό τε τῶν ψυχικῶν καὶ σωματικῶν παθῶν, ἕως ὅτου ἐμπέσῃ εἰς τὸ βάραθρον τῆς παντελοῦς ἀπωλείας.

Ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας, ἂν ἀρχῆθεν τὰ μέλη μιᾶς κοινωνίας κανονίσωσι τὰς ἕξεις τοῦ σώματος αὐτῶν, ἀσθενοῦς ἔτι ὄντος καὶ μὴ ἀκαθέκτου, ἂν τὴν ψυχὴν αὐτῶν διδάξωσι διδάγματα συνῳδὰ τῇ τε θύραθεν καὶ τῇ ἔσω ἠθικῇ Φιλοσοφίᾳ, καὶ θέσωσι ταῦτα βάσιν καὶ θεμέλιον εἰς τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς πρὸς τὴν περαιτέρω πτῶσιν αὐτῶν, ἂν, λέγομεν, οὕτω κατηρτισθῇ ὁ ἄνθρωπος, τότε σέβας μὲν ἕξουσι τὰ τέκνα πρὸς τοὺς γονεῖς, ἀγάπην δὲ καὶ φιλοστοργίαν οὗτοι πρὸς ἐκεῖνα, ὑπὸ δεσμοῦ ἀῤῥήκτου συνδεθήσονται ἅπασαι τῆς αὐτῆς κοινωνίας αἱ οἰκογένειαι, φιλία καὶ ὁμόνοια διαρκὴς ἐπικρατήσει ἐν ἅπασι τοῖς μέλεσι τῆς κοινωνίας, βοήθεια ὑλική τε καὶ πνευματικὴ δοθήσεται τοῖς ἐνδεέσιν, ὑποταγὴ ἔσεται πρὸς τοὺς διέποντας τὴν κοινωνίαν νόμους καὶ θεσμοὺς, ἄκρατος ζῆλος καὶ εὐλάβεια πρὸς τὰ θεῖα, τότε ἡ κοινωνία ἐκείνη ἔσεται τοιαύτη, οἵαν πολλοὶ τῶν ἀθανάτων προγόνων ἡμῶν διέγραψαν καὶ μάλιστα ὁ βαθύνους Πλάτων, καὶ οἵαν ἐσχάτως αὐτὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐχαρακτήρισε καὶ ἐπέβαλεν ἡμῖν ὡς τὴν μόνην τελείαν καὶ σύμφωνον τῷ ἀνθρώπῳ. Κοινωνία λοιπὸν φέρουσα ἅπαντα τὰ ἅπερ ἐξέθεμεν συστατικὰ, κοινωνία, ἧς τὰ μέλη ἅπαντα ἐμφοροῦνται ὑπ' ἀγάπης πρὸς τε ἑαυτὰ καὶ τὰ ὅμοια αὐτοῖς, ἐστὶ μόνη ἡ οὖσα καὶ λεγομένη ΠΕΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΗ. Πᾶσα δὲ ἄλλη μὴ χαρακτηριζομένη τοῖς προηγουμένοις χαρακτῆρσι, ἐστὶ βάρβαρος, σαθρὰ, καὶ ἀποῤῥιπτέα καθ' ὁλοκληρίαν. Εἰπόντες τὰ ὀλίγα ταῦτα περὶ τῆς πρὸς ἑαυτὴν ΠΕΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΗΣ κοινωνίας, προσεχῶς θέλομεν λαλήσει, ΠΟΤΕ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΣΤΙ ΠΕΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΗ ΠΡΟΣ ΑΛΛΑΣ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.

(Ἀπόσπασμα)

Πολλοὶ τῶν ὁμογενῶν πολλάκις ἤγειραν φωνὴν κατὰ τῆς ἐπιπολαζούσης παρ' ἡμῖν μυθιστοριομανίας, καταδείξαντες διὰ πασιφανῶν ἐπιχειρημάτων τὴν προσγινομένην εἴς τε τὰ οἰκογενειακὰ καὶ κοινωνικὰ ἤθη ἡμῶν βλάβην, ἕνεκα τῆς διαδόσεως τῶν ξένων καὶ ὀθνείων ἠθῶν τῶν ἄντικρυς ἀντιστρατευομένων κατὰ τῶν ἁγνῶν ἡμῶν ἐθίμων ὥστε περιττὴ, νομίζομεν ἀποβαίνει καὶ ἡ καταδικαστικὴ ἡμῶν φωνὴ τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον, καίτοι βράδιον, οἱ πάντες συνησθάνθησαν τὴν ἀλήθειαν ταύτην.

Ἡ πρὸς τὰ ξένα ταῦτα μυθιστορήματα τάσις καὶ κλίσις τῆς κοινωνίας ὑμῶν οὐχ ἧττον προήρχετο ἐκ τῆς ὀλιγωρίας τῶν δυναμένων ὁμογενῶν συγγραφαὶ ἑλληνικὰς μυθιστορίας, προτιθεμένας τὴν στηλίτευσιν τῶν κοινωνικῶν ἀσχημιῶν καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν ἡμετέρων ἠθῶν, οἵτινες οὐκ' οἴδαμεν τίσι λόγοις ἑπόμενοι, ἐπεδόθησαν εἰς τὴν μετάφρασιν πολλῶν εὐρωπαϊκῶν μυθιστορημάτων, καὶ τὸν καιρὸν αὐτῶν ἀπολέσαντες καὶ τὴν οἰκιακὴν βιβλιοθήκην πληρώσαντες ὀθνείων ἀναγνωσμάτων.

Οὕτω δὲ σήμερον βλέπομεν βιβλιοθήκας ὅλως ἀποτελουμένας ἐκ πολυτελῶς δεδεμένων Εὐρωπαϊκῶν μυθιστορημάτων, ἀφιεμένων ἀνηλεῶς εἰς χεῖρας τῆς ὀλισθηρᾶς νεότητος.

Ἴσως μετανοοῦσι τινὲς σήμερον ἀλλὰ τί ὠφελεῖ; τὸ κακὸν παρησήχθη.

Ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν ἐμφορούμενος καὶ ὁ εὐπαίδευτος καὶ φερέπονος ὁμογενὴς ἡμῶν Κύριος Ζαφειράκης ἐφένδης [illegible] ἐπεχειρήσατο ἀξιεπαίνως τὴν συγγραφὴν ἑλληνικῆς Μυθιστορίας, λίαν σπουδαίας τῆς ΖΗΝΟΒΙΑΣ, καὶ ἀξίας μελέτης παρὰ παντὸς Ἕλληνος, ὡς κατοπτριζούσης τὰς κοινωνικὰς ἡμῶν παρεγκλίσεις, τὰ τρωτὰ μέρη τῶν ἠθῶν ἡμῶν καὶ ὑποδεικνυούσης τὰ μέσα τῆς θεραπείας.

Ἀγαθὴ πρόθεσις, καρδία Ἑλληνικὴ, καὶ ἀρχαὶ μόνιμοι εἰσὶν οἱ μόνοι ὁδηγοὶ οἱ τὸν συγγραφέα τῆς «Ζηνοβίας» καθοδηγήσαντες εἰς τὴν μυθιστορικὴν ταύτην πορείαν.

Ἡ «Ζηνοβία», ἧς τὴν ἀγγελίαν ἀναβάλλομεν ἕνεκα τῆς πληθύος τῆς ὕλης διὰ τὸ προσεχὲς ἡμῶν φύλλον, ὡς ὁμοφρονοῦσα ταῖς ἀρχαῖς τῆς «Εὐρυδίκης» ἐστὶν ἀδελφὴ αὐτῆς προσφιλής.

Τῆς «Ζηνοβίας» ὁ φίλος συγγραφεὺς λίαν εὐγενῶς εὐηρεστήθη νὰ ἀποστείλη εἰς τὴν «Εὐρυδίκην» τὸ ἑπόμενον ὡραῖον καὶ σπουδαῖον ἀπόσπασμα, ὅπερ αἱ φίλαι ἀναγνώστριαι θέλουσιν ἀναγνώσει, πιστεύομεν, τερψιθύμως, καὶ ἐὰν ἐγκρίνωσιν ἐγγραφῶσι καὶ συνδρομήτριαι αὐτῆς, ὑποστηρίζουσαι οὕτω τὸν φερέπονον συντάκτην αὐτῆς πρὸς ταχυτέραν ἔκδοσιν.

Ἡ «Εὐρυδίκη» εὐχαριστοῦσα τῷ συγγραφεῖ τῆς «Ζηνοβίας» εὔχεται αὐτῇ ταχεῖαν ἔκδοσιν προσχαιρετῶσα τὴν ἡμιεπίσημον αὐτῆς ἐμφάνησιν μετὰ μεγίστης τῆς χαρᾶς σὺν τῇ παρακλήσει ἵνα μὴ παύσηται ὁ φερέπονος αὐτῆς φίλος συγγραφεὺς ἐργαζόμενος ὑπὲρ τοιούτων κοινωφελῶν ἔργων.

Ἡ ὡραιότης, Μῆτερ, πρόσκαιρος ἄλλως τε ὡς καὶ ἡ νεότης αὐτὴ, πολλάκις δὲ καὶ πρὸ αὐτῆς μαραινομένη, εἴτε ἐξ ἀσθενείας τινος, εἴτε ἐκ τραύματος, εἴτε ἐξ ἄλλων περιστατικῶν, δυστυχῶς οὐχὶ σπανίων ἐν τῷ κόσμῳ, οὐδέποτε ἐξησφάλισε τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου ἥκιστα δὲ τὴν συζυγικὴν εὐδαιμονίαν, οὐδὲ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀ θενές τι σημεῖον περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως αὐτῆς. Μόνη ἡ ὡραιότης τῆς καρδίας δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τὸ ἀσφαλέστατον ἐχέγγυον πάσης εὐημερίας, καθὼς τὸ ἄριστον τῶν ἐλατηρίων ἑνὸς ὡρολογίου περὶ τῆς ἀκριβείας αὐτοῦ. Διότι ποσάκις ἡ ὡραιότης τοῦ προσώπου δὲν καλύπτει τὴν ἀσχημίαν τῆς καρδίας! Ποσάκις δὲ ἡ ἐξωτερικὴ λεγομένη λάμψις δὲν συγκαλύπτει τὰ σκότη τῆς ψυχῆς! Ὦ! ὅταν ἡ λάμψις τοῦ προσώπου δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς, τοιαύτη λάμψις τοιοῦτον ἕξει ἀποτέλεσμα ἐπὶ τῆς ταύτην προτιμητάσης καρδίας, οἷον ὁ ἥλιος ἐπὶ ἀσθενοῦς ὀφθαλμοῦ.

Καὶ ὅμως ὑπάρχουσι καὶ ἄνθρωποι ἐν τῷ κόσμῳ ἀποβλέποντες εἰς μόνην τὴν ὡραιότητα τοῦ προσώπου, εἰς μόνην τὴν ἐξωτερικὴν αἴγλην, οὐδόλως μεριμνῶντες περὶ τῆς ὡραιότητος τῆς καρδίας, περὶ τῆς αἴγλης τῆς ψυχῆς! Ὑπάρχουσι καὶ ἄνθρωποι ἐν τῷ κόσμῳ, οἵτινες, ὡς ἄλλαι ἄφρονες χρυσαλλίδες, θελγόμενοι ὑπὸ τοῦ φωτὸς, στρέφονται ἀείποτε περὶ αὐτὸ καὶ, ὡς ἐκεῖναι, πίπτουσιν ἐν αὐτῷ, ἀποτεφροῦντες καὶ τὰ πτερά των καὶ τὸ σῶμά των αὐτό!—Ναί! ἀγαπῶσι τὰς ἀκτῖνας, διότι θεωροῦσιν ἑαυτοὺς ὡς εὐτελῆ κόνιν, καὶ ἡ κόνις ἀγαπᾷ πάντοτε νὰ κυλίεται ἐν ταῖς ἀκτῖσιν!

Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, στερημένοι καὶ πνεύματος καὶ νοὸς εἰσὶν ἄξιοι ἐλέους, ἄξιοι δακρύων! Οἱ δυστυχεῖς! οὔτε κἂν τοσαύτην ἠθικὴν δύναμιν κέκτηνται, ὅπως ῥίψωσιν ἓν μόνον βλέμμα ἐπὶ τῆς φύσεως αὐτῆς, ἓν μόνον βλέμμα πέριξ αὐτῶν, ἵνα πάραυτα αἰσθανθῶσι τὴν ὀλεθρίαν πλάνην των! Εὐθὺς θὰ ἔβλεπον οὗτοι ὅτι καὶ τὸ κώνειον λ. χ. εἶναι ἄνθος ἐκ τῶν μᾶλλον ὡραίων καὶ θελκτικῶν, τὴν προσοχὴν τοῦ θεατοῦ ἑλκύον· ὁπόσα ὅμως δὲν ἔσχε θύματα! Μήπως ἐφείσθη καὶ αὐτοῦ τοῦ Σωκράτους, τοῦ σοφωτέρου καὶ ἐναρετωτέρου τῶν ἀνθρώπων;

Ὁ Δακτυλίτης, ἄνθος ὡραιότερον καὶ θελκτικώτερον τοῦ πρώτου, εἶναι ἐπίσης καὶ μᾶλλον θανατηφόρον!

Τὸ αὐτὸ ὀφείλομεν νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ τῆς τραγάνης, καὶ τόσων ἄλλων ἀνθέων, ἅτινα καί περ λαμπρὰν καὶ γοητευτικὴν ἔχοντα τὴν ὄψιν, καί περ εἰς τὰς ὑψηλοτέρας κορυφὰς τῶν ὑψηλοτέρων ὀρέων φυόμενα, ὡς καὶ τὰ εὐγενέστερα καὶ ἀγνότερα τῶν ἀνθέων, καί περ τέλος, μὴ στερούμενα οὐδ' αὐτοῦ τοῦ λευκοῦ χρώματος, ὅπερ ἐστὶ τὸ σύμβολον τῆς ἀθωότητος, δὲν εἶναι ὅμως εἰμὴ δηλητήρια ἐκ τῶν μᾶλλον θανατηφόρων!

Τί μᾶς ὠφελεῖ λοιπὸν ἡ ὡραιότης αὐτῶν; Τί μᾶς ὠφελοῦν αἱ λαμπραὶ καὶ λευκαὶ χροιαὶ αὐτῶν; Τί μᾶς ὠφελεῖ τὸ ὑψηλὸν τῶν ὀρέων, ἔνθα φύονται; Μήπως ἡ θέα αὐτῶν δὲν μᾶς προξενεῖ φρίκην καὶ τρόμον, καὶ δὲν πρέπει νὰ μᾶς προξενῇ φρίκην καὶ τρόμον;

Ὁπόσων Ἡγεμονίδων χεῖρας, ὁπόσων Βασιλισσῶν στήθη, ὁπόσων Αὐτοκρατειρῶν κεφαλὰς δὲν ἤθελον κοσμεῖ τὰ ὡραῖα μὲν κατὰ τὴν μορφὴν, κατ' οὐσίαν ὅμως θανατηφόρα ἐκεῖνα ἄνθη, ἂν δὲν ἀπεκαλύπτετο ἐγκαίρως ἡ φρικτὴ αὐτῶν ἰδιότης!

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ναί! Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δὲν ἔχουσι τὴν ἠθικὴν δύναμιν ὅπως ῥίψωσιν ἓν βλέμμα ἐπὶ τῆς φύσεως αὐτῆς, πέριξ αὐτῶν, διότι ἄλλως θὰ ἔβλεπον ὅτι καὶ τὸ ξίφος, τὸ τὴν πληγὴν ἐπιφέρον, καὶ τὸ ἐκπυροσοκροτοῦν τηλεβόλον, τὸ τὰ πάντα καταστρέφον, καὶ ὁ ἐνσκήπτων κεραυνὸς, ὁ τὰ πάντ' ἐξαφανίζων, καὶ ἡ ἐπάρατος πυρκαϊὰ, ἡ τὰ πάντ' ἀποτεφρώνουσα, ἔχουσι λάμψιν, καὶ μάλιστα τοιαύτην οἵαν οὐδ' αὐτὸς ὁ ἥλιος ἔχει! Ἀλλ' ὅμως δὲν εἶναι εἰμὶ ξίφος, τηλεβόλον, κεραυνὸς, πυρκαϊὰ, φρίκην καὶ τρόμον ἐνσπείροντα εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν πάντοτε!

Οἱ κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν μὲν ὡραῖοι καὶ λαμπροὶ, κατὰ τὸ ἐσωτερικὸν δὲ κακοὶ καὶ διεφθαρμένοι, ἐξομοιοῦνται πληρέστατα πρὸς διάχρυσα ἐκπώματα ἐκ δηλητηρίου!

Ὦ! πόσα, πόσα πράγματα ἐν τῷ Κόσμῳ, καίπερ δύσμορφα, καίπερ ἄνευ λάμψεως καὶ ἀκτῖνος, ὅλως ἀφανῆ, δὲν περιέχουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τὸν μαργαρίτην, τοὺς θησαυρούς! Θέλετε, Μῆτερ, δυσμορφότερον ἀπὸ τὸ ὄστρακον; πλεῖστα ὅσα τούτων δὲν φέρουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τὸν μαργαρίτην; Θέλετε ἀφανέστερον τῶν σπλάγχνων τῆς γῆς; Καὶ ὅμως πολλὰ μέρη τούτων δὲν κρύπτουσι τοὺς θησαυρούς; Ἀλλὰ πρὸς τίνα σκοπὸν νὰ ἀναφέρω ὡς παράδειγμα ὄστρακα καὶ σπλάγχνα τῆς γῆς; Μήπως αὐτὴ ἡ Σαπφὼ, ἡ τοῦ γυναικείαν φύλου δόξα, δὲν ἦτο κακομορφοτάτη; Μήπως αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης, τῶν αἰώνων τὸ ἀγλάϊσμα, δὲν ἦτον ἀσχημότατος; Ἢ μήπως αὐτὸς ὁ Σωκράτης, τὸ κλέος καὶ τὸ καύχημα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, δὲν ἦτο δυσειδέστατος;

Σᾶς βεβαιῶ Μῆτερ, μηδέποτε ἔδωκα σημασίαν τινα εἰς τὴν ὡραιότητα τοῦ προσώπου, εἰς τὴν ἐξωτερικὴν λαμπηδόνα τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκεῖνο εἰς ὅπερ ἀπέβλεψα πάντοτε εἶναι ἡ ὡραιότης τῆς καρδίας, ἡ λάμψις τῆς ψυχῆς. Καὶ εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ διότι καὶ ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἀγαπῶ, ἔχων ἄφθονον τὴν ὡραιότητα τῆς καρδίας καὶ ἀτελεύτητον τὴν αἴγλην τῆς ψυχῆς, αὐτὰ καὶ μόνα θ' ἀπαιτεῖ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐχὶ καλλονὴν προσώπου, ἢ ἐξωτερικὴν μαρμαρυγήν.

Δέν μοι μέλλει λοιπὸν ἂν ἦμαι ὡραία ἢ μὴ, οὐδ' ἐφρόντισα νὰ τὸ μάθω ποτέ.

Ἴσως θὰ εἰπῆτε καὶ ὑμεῖς ὅ,τι συνήθως λέγουσιν αἱ γυναῖκες, ὅπως καλύψωσι τὴν μὴ καλυπτομένην αἰσχύνην αὐτῶν, «διὰ τὸν κόσμον» Καὶ τί συμφέρον ἔχω, πρὸς Θεοῦ, τὶ συμφέρον ἔχω νὰ φαίνωμαι ὡραία, νὰ χαίρω φήμην ὡραίας ἐν τῷ κόσμῳ; Διὰ νὰ μὲ θαυμάζῃ, διὰ νὰ μὲ ἀγαπᾷ ὁ κόσμος; Καὶ τί μοὶ μέλλει ἀπὸ τὴν ἀγάπην, ἀπὸ τὸν θαυμασμὸν τοῦ κόσμου, ἀφοῦ μὲ ἀγαπᾷ ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀγαπῶ καὶ ἐγώ;

Δὲν πιστεύω Μῆτερ, νὰ δύνασθε νὰ μὲ εἰπῆτε, ὅτι ὁμιλῶ οὕτω πῶς, γνωρίζουσα ὅτι μὲ ἀγαπᾷ ὁ Τέρπανδρος. Διότι οὐδεὶς κάλλιον ὑμῶν γνωρίζει, ὅτι καὶ πρὶν ἢ μὲ ἀγαπήσει, ἤτοι καὶ πρὶν ἢ συνδεθῶ μετ' ἀνθρώπου, μηδέποτε κατεδέχθην νὰ θελήσω νὰ ἑλκύσω τὴν ἀγάπην τοῦ ἄλλου διὰ τῆς ὡραιότητος τοῦ προσώπου, τοῦ καλλωπισμοῦ, λέγω, καὶ τῆς πολυτελείας. Καὶ νομίζετε, Μῆτερ, ὅτι ἤθελον ὑπολήπτεσθαι τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε μὲ ἀγαπήσει μόνον καὶ μόνον διότι μὲ εὗρεν ὡραίαν, ὡς συνειθίζουσι νὰ λέγωσιν, ἢ διότι μὲ εὗρε κομψῶς ἢ πλουσίως ἐνδεδυμένην; Ποσῶς! ποσῶς! Ἤθελον ἀπεναντίας περιφρονήσει τὸν τοιοῦτον, διότι διὰ τῆς ἀγάπης του ἐκείνης, οὐδὲν ἄλλο ἤθελε μοὶ ἀποδείξει, εἰμὴ ὅτι ἀγαπᾷ, ὅτι ἐκτιμᾷ τὴν ὡραιότητα τοῦ προσώπου, τὴν κομψότητα ἢ τὰ πλούτη, καὶ μηδὲν ἕτερον. Καὶ ὁ ταῦτα μόνον ἐκτιμῶν, καὶ αὐτὸς μόνον περὶ αὐτῶν φροντίζει, μόνον αὐτὰ ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχῃ καὶ μηδὲν ἕτερον.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἅπαντες δὲν σκέπτονται ὅπως σκέπτομαι ἐγὼ, οὐδ' ἐκτιμῶσιν ὅ,τι ἐκτιμῶ ἐγὼ, ἃς θεωρήσωμεν κατὰ τὶ συγγνωστέας τὰς νέας ἐκείνας, αἵτινες τυγχάνουσιν ἐλεύθεραι, ἤτοι μὴ συνδεδεμέναι μήτε δι' ἠθικῶν, μήτε διὰ θρησκευτικῶν δεσμῶν μετά τινος, καὶ ἂν ἡ πολυτέλεια καὶ ὁ καλλωπισμὸς δὲν ὑπερβαίνουσι τὰ ὅρια τῆς ἠθικότητος, τῆς σεμνοπρεπείας καὶ τῆς μετριοφροσύνης.

Τί νὰ εἴπωμεν ὅμως διὰ τὰς ἄλλας;

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΙ ΔΥΟ ΟΔΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ.

Κατὰ τὴν νύκτα τῆς πρώτης ἡμέρας νέου ἔτους ἄνθρωπός τις ἵστατο ἐπὶ πολὺν χρόνον ῥεμβάζων εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ· ἤγειρεν ἀκολούθως τοὺς ὑπὸ δακρύων βεβαρημένους ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀργυροειδῆ θόλον τοῦ οὐρανοῦ, ἔνθα ἐνήχοντο καὶ ἀντέλαμπον οἱ ἀστέρες, ὡς τὰ λευκὰ τῆς νυμφαίας ἄνθη ἐπὶ ἠρέμου ἐπιφανείας ὕδατος, τοὺς προσήλωσεν αὖθις πρὸς τὴν γῆν, ἐν ᾗ οὐδεὶς τῶν διαβαινόντων ὑπῆρχεν ὡς αὐτὸς τοσοῦτον ἄμοιρος χαρᾶς καὶ ἡσυχίας, διότι συνησθάνετο ὅτι ἦτον ἐγγὺς τὸ τέρμα τῆς ζωῆς του. Ἡ γηραιὰ αὐτοῦ χεὶρ εἶχεν ἤδη δρέψει τὰ ἄνθη ἑξήκοντα Μαΐων, ἡ δὲ παρελθοῦσα ὡραία αὐτοῦ νεότης, τῷ ἀνεπόλει μόνον ἁμαρτήματα καὶ τύψεις συνειδότος. Ἡ ὑγιεία αὐτοῦ ἦτον ἐπισφαλὴς, ἡ καρδία του ἔρημος καὶ καταβεβλημμένη, ἡ ψυχή του κατατεθλιμμένη ὑπὸ μετανοίας, τὸ δὲ γῆράς του πλῆρες θλίψεων. Αἱ ἤδη ἀποπτᾶσαι τῆς νεότητος αὐτοῦ ἡμέραι ἀνελίσσοντο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ τῷ ὑπενθύμιζον τὴν μακαρίαν ἐκείνην στιγμὴν, καθ' ἣν ὁ πατὴρ αὐτοῦ τῷ ἔδειξε τὰς δύο ἐκείνας ὁδοὺς, ἐξ ὧν ἡ μία ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς χώρας εὐδαίμονας καὶ εὐτυχεῖς, πλήρεις γονίμων θερισμῶν, φωτιζομένας διὰ πανὸς ὑπὸ καθαρωτάτου καὶ λάμποντος ἡλίου, καὶ ἀντηχούσας διὰ τῆς πανταχοῦ ἐπικρατούσης γλυκείας ἁρμονίας, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ἡ ἑτέρα φέρει τὸν ταύτης ἐραστὴν εἰς διαμονὰς θυελλώδεις, εἰς ἀδιέξοδα ἄντρα, ὑπὸ σκωλήκων καὶ δηλητηριωδῶν ὄφεων κατοικούμενα.

Φεῦ! Οἱ ὄφεις προσεκολλῶντο ἐν τῇ ταλαιπόρῳ αὐτοῦ καρδίᾳ, τὰ δηλητήριά των ὑπέβρεχον τὰ χείλη του, καὶ ἤδη καλῶς συνησθάνετο τὴν εἰς ἣν περιῆλθεν οἰκτρὰν θέσιν.

Ἐπανέφερεν αὖθις τοὺς δακρυχέοντας αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀνέκραξε μετ' ἀνεκφράστου ἀθυμίας: «Ὦ νεότης ἐπάνελθε! Ὦ πάτερ μου, πάτερ! ἄγαγέ με ἐκ νέου εἰς τὴν ζωὴν πρὸς καλητέραν χρῆσιν τῶν ψυχῶν μου δυνάμεων.» Ἀλλ' οὔτε ἡ νεότης, οὔτε ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὑφίσταντο πλέον. Ἐν τῇ οἰκτρᾷ ταύτῃ καταστάσει εὑρισκομένῳ τῷ ἐφάνη ἀντικείμενόν τι πλῆρες φωτὸς, ἐν τῷ ἀέρι μετεωρούμενον, ἄνωθεν βάλτων ὑψούμενον καὶ ἀκολούθως ἀφανιζόμενον, καὶ εἶπε καθ' ἑαυτόν.

«Ἰδοὺ τίνες ὑπῆρξαν αἱ ἀτυχεῖς τῆς ἀποπτάσης νεότητος μου, ἡμέραι». Πρὸς δὲ διέκρινεν ἀστέρα τινὰ, τόξον τι ἐν τῷ οὐρανῷ διαγράψαντα, ἀκολούθως πεσόντα καὶ ἐξαφανισθέντα: «Οὕτως ὁμοιάζει ἡ ζωή μου:» ἀνέκραξε, καὶ αἱ ὀξεῖαι τῆς μετανοίας ἀκωκαὶ ἐνεπήχθησαν βαθύτερον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

Τότε ἀνεπόλησεν εἰς τὴν μνήμην του ἅπαντας τοὺς ὁμηλίκους αὐτοῦ, οἵτινες διῆγον τὸν βίον ὡς καλοὶ πολῖται καὶ πατέρες οἰκογενειῶν, φίλοι τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀρετῆς, διάγοντας ἡδέως, πλήρεις χαρᾶς καὶ θυμηδίας, τὴν πρώτην ταύτην νύκτα τοῦ νέου ἔτους, καὶ ἐκ βάθους καρδίας στενάξας, ἀνέκραξε: «Πόσον ἐκεῖνοι εἰσὶν εὐτυχεῖς!» Ὁ ἦχος τοῦ κώδωνος, ὅστις ἐξυμνεῖ τὸ νέον τοῦτο βῆμα τοῦ χρόνου, ἐλθὼν ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ κωδωνοστασίου τῆς παρακειμένης Ἐκκλησίας, ἀντήχησεν εἰς τὰς ἀκοάς του ὡς εὐσεβὴς ψαλμὸς. Ὁ ἦχος οὗτος τῷ ἀνεπόλησε τοὺς γονεῖς του, τὰς εὐχὰς, τὰς ὁποίας πρὸς τὸν Θεὸν δι' αὐτὸν ἀνέπεμπον κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην ἡμέραν, τὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα τῷ ἐδίδαξαν, εὐχὰς, τὰς ὁποίας οἱ ἄθλιοι υἱοί των οὐδέποτε ἐξετέλεσαν, μαθήματα ἐξ' ὧν οὐδαμῶς ἐπωφελήθησαν. Καταβεβλημμένος ὑπὸ θλίψεως καὶ αἴσχους, δὲν ἠδυνήθη ἐπὶ μακρότερον νὰ ἀτενίσῃ πρὸς τὸν τὸν οὐρανὸν, ἔνθα κατώκει ὁ πατήρ του, ἔκλινεν αὖθις πρὸς τὴν γῆν τοὺς ἐνδάκρεις αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς, καὶ πικρὰ μετανοίας δάκρυα, ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του ῥεύσαντα, κατέπεσον ἐπὶ τῆς καλυπτούσης τὸ ἔδαφος χιόνος· ἐστέναξε, καὶ εἰς οὐδὲν δυνάμενον νὰ τῷ παραμυθήσῃ ἐλπίζων: «Ἆ! ἐπάνελθε, νεότης, ἀνέκραξεν αὖθις, ἐπάνελθε.»

Καὶ, ὦ τοῦ θαύματος! ἡ νεότης αὐτοῦ ἐπανῆλθε· διότι ἅπαν τοῦτο ἦτο τρομακτικὸν ὄνειρον, τὸ ὁποῖον εἶδε τὴν πρώτην νύκτα τοῦ νέου ἔτους· Ἦτον εἰσέτι νεος· Μόνον τὰ ἁμαρτήματα αὐτοῦ ἦσαν πραγματικά. Περιχαρὴς ἐξώρμησε τῆς ὑπὸ δακρύων βεβρεγμένης κλίνης του, καὶ ἔσπευσε νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν, διότι ἡ νεότης αὐτοῦ δὲν εἶχεν εἰσέτι παρέλθει, καὶ διότι ἠδύνατο, τὴν ὁδὸν τῆς κακίας ἐγκαταλείπων, νὰ διανύσῃ τὴν τῆς ἀρετῆς.

Ἐπανέλθετε, ὡς αὐτός, εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, νέοι μου ἀναγνῶσται,! ἐὰν κατά τι παρεκτραπέντας αὐτῆς ἑαυτοὺς συναισθάνεσθε, ἔχοντες ἄλλως τε ὑπ' ὄψιν τὸ φοβερὸν τοῦτο ὅραμα, ὅπερ τρανώτατα δεικνύει κατὰ πόσον ὁ νέος μεταμέλεται, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ τὸν βίον ἐν ἀκολασίᾳ διήγαγεν. Ἐπανέλθετε, λέγω, διότι ἐὰν ἡμέραν τινα ὑπὸ μετανοίας καὶ τύψεων συνειδότος κατατρεχόμενοι, ἀναγκασθῆτε ν' ἀνακράξητε: «Ἐπάνελθε, ποθητὴ νεότης» ἡ νεότης, ἡ ποθεινὴ, δὲν θὰ ἐπανέλθῃ παντάπασιν.

Ι. Σ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἑξάμηνος 3. τρίμηνος 1 1]2.

ΕΝ ΤΩΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἑξάμηνος 3 1[2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν μὲν τῇ Πρωτευούσῃ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελετζίδικα, Μουσούρου χὰν, ἀριθ. 30. Ἐν Χρυσουπόλει παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρίῳ Μηνᾷ Μαράσογλου. Ἐν Χαλκηδόνι παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κυρίῳ Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ. Ἐν Σμύρνῃ παρὰ τῷ Κ. Φ. Α. Σαρίκα, ἐν Μιτυλήνῃ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ καὶ ἐν Μολύβῳ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ, ἐν Χίῳ παρὰ τῷ Κ. Α. Καράβᾳ, ἐν Σάμῳ παρὰ τῷ Κ. Πελ. Δεκάτῃ, ἐν Γουργέβῳ παρὰ τῇ Κ. Σ. Σολομωνίδου, καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς, ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος. οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ εὐγνωμόνως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Ὅσοι τῶν Κυρίων ἐμπορικῶν καταστημάτων, ἐν οἷς πωλοῦνται διάφορα ἤδη ἐμπορευμάτων, χρησίμων εἰς τὰς Γυναῖκας καὶ τὰς οἰκογενείας, ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι μέρος ἐν ταῖς ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΣΙ τῆς «Εὐρυδίκης», ἀποτανθήτωσαν πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ, ἔχων δίπλωμα τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ ἤδη διδάσκων ἐν δημοσίᾳ Σχολῇ, ζητεῖ καὶ παραδόσεις οἰκιακάς· εἰ χρῄζοντες λοιπὸν τοιούτου ἀπευθυνθήτωσαν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς «Εὐρυδίκης».

ΑΝΝΙΒΑΣ ΕΝ ΓΟΡΤΥΝΙ
ΔΡΑΜΑ ΣΑΤΥΡΙΚΟΝ
Εἰς μέρη τέσσαρα
ὑπὸ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Χ. ΒΕΡΣΗ
Βραβευθὲν
ἐν τῷ ποιητικῷ διαγωνισμῷ τοῦ 1870.

Τοῦ ἀξιολόγου τούτου δράματος ἀντίτυπα εὑρίσκονται καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς *Εὐρυδίκης* τιμώμενα ἀντὶ ἡμίσεως ἀργυροῦ Μετζιδιέ.

ΑΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πέρᾳ, Τεκὲ, ὁδὸς Ζρυαποὺλ ἀριθμ. 7.
Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Αἰθογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐκτυπεῖν κάλλιτεχνικῶς ἐπισκεπτήρια, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τύποις Κ. ΠΑΠΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΤΟΣ Α'. ΕΒΔΟΜΑΣ ΣΤ'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ.

Ἐκδιδομένη
ὑπὸ
ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ

24 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 1870. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 6.

ΠΕΡΙ ΚΑΠΣΕΩΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

ὑπὸ

ΣΑΠΦΟΥΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

(Συνέχεια)

Καὶ οὕτως ὅμως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἡ γυνὴ πρέπει νὰ σκεφθῇ, ὅτι οὐδαμῶς τῇ πρέπει νὰ σπουδάζῃ ἵνα ἀρέσκῃ τῷ ἀνδρί, ὡς οὐδ' ἐκεῖνος αὐτῇ· διότι ἡ μὲν ἐπλάσθη ὅπως βοηθῇ αὐτῷ, ὁ δὲ ὡρίσθη ἵνα ζητῇ αὐτὴν σύμμαχον. Ὁ σύμμαχος δὲ δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ ἀρέσκῃ ἄλλως τῷ πρὸς ὃν ἔρχεται, (ἐπειδὴ εἶναι προωρισμένος καὶ κεκλημένος νὰ συμμαχήσῃ καὶ φέρει μεθ' ἑαυτοῦ πάντα τὰ πρὸς τὴν συμμαχίαν ἁρμόζοντα καὶ κατάλληλα ὄργανα καὶ ἐλατήρια,) εἰμὴ ἐκπληρῶν τοὺς ὅρους τῆς συμμαχίας· καὶ ἡ γυνὴ ἔρχεται, προσκεκλημένη ὑπὸ τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ, ἵνα βοηθήσῃ τὸν ἄνδρα ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ζωῆς, καὶ φέρει μεθ' ἑαυτῆς πάντα τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τοῦτο ὅπλα, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, καὶ τοιαύτην σύμμαχον καὶ βοηθὸν πρέπει νὰ ἐπιζητῇ αὐτὴν ὁ ἀνὴρ, ὡς ὁμολογεῖ τοῦτο καὶ ὁ Ἰσχόμαχος παρὰ Ξενοφῶντι. «Εἰπέ μοι, λέγει πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ὦ γύναι, ἄρα ἤδη κατενόησας, τίνος ποτὲ ἕνεκα ἐγώ τε σὲ ἔλαβον, καὶ οἱ σοὶ γονεῖς ἔδοσάν σε ἐμοί; βουλευόμενος δ' ἔγωγε ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ οἱ σοὶ γονεῖς ὑπὲρ σοῦ, τίν' ἂν κοινωνὸν βέλτιστον οἴκου τε καὶ τέκνων λάβοιμεν, ἐγώ τε σὲ ἐξελεξάμην, καὶ οἱ σοὶ γονεῖς, ὡς ἐοίκασιν, ἐκ τῶν δυνατῶν ἐμέ.» Διότι λέγει κατωτέρω. «Διὰ τὸ τὴν φύσιν μὴ πρὸς πάντα τ' αὐτὰ ἀμφοτέρων εὖ πεφυκέναι, διὰ τοῦτο καὶ δέονται μᾶλλον ἀλλήλων, καὶ τὸ ζεῦγος ὠφελιμώτερον ἑαυτῷ γεγένηται, ἃ τὸ ἕτερον ἐλλείπεται, τὸ ἕτερον δυνάμενον». Καὶ λέγουσα λοιπὸν ὅτι ἡ γυνὴ δὲν πρέπει νὰ ζητῇ τὸ ἀρέσκειν, δὲν ἐννοῶ ὅτι πρέπει νὰ καταφρονῇ τοῦ ἀνδρὸς καὶ νὰ φέρηται ἀδιαφόρως πρὸς αὐτὸν, ἄπαγε! ἀλλὰ θέλω νὰ δείξω ὅτι δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἀνάγκην νὰ ἐπιζητῇ διὰ ἐλατηρίων σωματικῶν καὶ ἄλλων παντοίων προσθέτων καὶ ἐπεισάκτων θελγήτρων νὰ ἀρέσκῃ τῷ ἀνδρί· διότι οὗτος, πλασθεὶς πρῶτον μόνος ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ, ἐφάνη ἀνίκανος ἀ ζῇ μόνος, καὶ εὐθὺς ἐκ τῆς ἰδίας του σαρκὸς ἐπλάσθη ἡ γυνὴ ὑπὸ τοῦ Αἰωνίου, καὶ ἐδόθη αὐτῷ σύμμαχος ἐν τῷ ζῆν, καὶ συμβοηθός· ὥστε ὁ ἀνὴρ ὀφείλει ἐκ τῶν προτέρων νὰ τὴν ἀγαπᾷ ὡς μέλος αὐτοῦ, ὡς σάρκα ἐκ τῆς σαρκός του, νὰ τὴν τιμᾷ, καὶ νὰ τὴν προστατεύῃ ὡς ὂν ἀσθενέστερον φύσει καὶ λεπτότερον, συμφώνως

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

πρὸς τὸν προορισμόν της, καὶ οὐχὶ νὰ ἀ-
καιτῇ νὰ τῇ ἀρέσκῃ· ἡ δὲ γυνὴ οὐδ' ὀφεί-
λει ποσῶς ὅπως κατορθώσῃ τοῦτο νὰ
παρεκτρέπηται τῆς κλήσεώς της, νὰ κα
ταβασανίζηται πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἰ-
δέας ταύτης, τοῦ ἀρέσκειν, καὶ τὰ πάντα
καὶ πᾶσαν αὐτῆς τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν
ζωὴν νὰ θυσιάζῃ ὑπὲρ αὐτῆς. Καὶ τῇ ἀ-
λῃθείᾳ, ἤθελεν εἶναι καὶ μεγάλη σκληρό-
της, τολμῶ εἰπεῖν, παρὰ τῆς Προνοίας, ἂν
κατεδίκαζε τὴν γυναῖκα πλησίον τῶν τό-
σων ἀγώνων καὶ βασάνων τῆς οἰκογενεια
κῆς μάλιστα κλήσεώς της νὰ ἔχῃ καὶ τὴν
ἀφόρητον βάσανον τοῦ πῶς καὶ διὰ τίνων
μέσων νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν ἄνδρα. Ἐκτὸς
μόνον ἂν ἡ ἐνασχόλησις αὕτη τὴν ἀνα-
κουφίζῃ τῶν πόνων ἐκείνων περὶ οὗ ὅμως
ἀμφιβάλλω. Ὡς πρὸς τὸ ἑλκύειν τὸν ἄν-
δρα, καὶ γίνεσθαι ἀγαπητὴν αὐτῷ, ὑπάρ-
χει αὐτῇ δεδομένον ἐκ φύσεως ἀξιόλογον
ἐλατήριον, ὅπερ ἴσως καταχρωμένη μετέ-
βαλλεν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀρέσκειν.
Τὸ ἐλατήριον τοῦτο εἶναι ἡ χάρις, ἡ ἀνε
ξήγητος ἐκείνη καὶ μυστηριώδης θελ-
κτικὴ βιότης τῶν χαρακτήρων τοῦ προ-
σώπου, ἄνευ τῆς ὁποίας τὸ κάλλος τοῦ
σώματος εἶναι, κατὰ τοὺς σοφοὺς ἡμῶν
προγόνους, δέλεαρ ἄνευ ἀγκύστρου νηχό-
μενον, διότι αὕτη ἡ χάρις οὐδὲν ἄλλο εἶ-
ναι ἢ ἀντανάκλασις τῶν ἐσωτερικῶν ἀ-
γαθῶν τῆς ψυχῆς διαθέσεων ἐπὶ τοῦ προ-
σώπου, καὶ γλυκεῖα καὶ ἐπαγωγὸς ἔκφρα-
σις τῶν κοσμίων καὶ εὐγενῶν τῆς καρ-
δίας αἰσθημάτων, καὶ καλλίχροος καὶ φυ-
σικωτάτη ἀπεικόνισις τοῦ ἁπλοῦ καὶ ἀ-
φελοῦς, τοῦ μειλιχίου καὶ φιλανθρώπου,
τοῦ σώφρονος καὶ ἐν γένει ἐναρέτου τῆς
γυναικὸς ἤθους, ἣν ὁ μέγας τῆς ἠθικῆς
φιλόσοφος τὸ ἥδιστον τῆς ψυχῆς κάλλος
ἀπεκάλει, καὶ τοῦτο παρήγγειλεν εἰς τὸν
ἔνδοξον ζωγράφον Παῤῥάσιον νὰ μιμῆται
ὅπως γίνωνται αἱ εἰκόνες αὐτοῦ καλαί.
Περὶ ταύτης τῆς γυναικείας χάριτος λέ-
γει ὡραιότατα καὶ ὁ Michelet. «La grace
est surtout un reflet de sa pureté [φυσικῆς
καὶ ἠθικῆς] elle n'est pas tenue d'être belle
elle la droit à la nature, qui a fait pour s'y
miser, elle a droit à l'humanité il ne fait
pas l'embellir d'ormements surajoutés,
mais par une douce imbition faire que peu
à peu du dechans fleurisse une beauté
nouvelle.» Καὶ ἐπειδὴ, κατὰ τὸν αὐτὸν
σοφὸν, οἱ Ἕλληνες ἐγνώριζον διὰ ταύτης
τῆς χάριτος, νὰ γίνωνται ὡραῖοι, διότι
καὶ αὐτὸς ὁ Σωκράτης ἐγεννήθη εἰς ἀλη-
θῆς σάτυρος· ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ
τοιουτοτρόπως μετεπλάσθη ἐξωτερικῶς,
καὶ διὰ τῆς καλλιεργείας τοῦ λογικοῦ,
καὶ τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὴν ἀρετὴν, ἀνέ-
πλασε τόσον καλῶς τὸ πρόσωπόν του,
ὥστε τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ βίου του
ἐφάνη ὡς θεός, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ὁ Φαίδων
κατεγοητεύθη. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ γυνὴ τοῦ
ἡμετέρου Ἔθνους, ταύτην καὶ μόνην τὴν
ἐπαγωγὸν καὶ γλυκεῖαν χάριν πρέπει νὰ
ἐπιζητῇ, καὶ ταύτην νὰ ἐπιθυμῇ μόνην νὰ
ἔχῃ, ἐπανθοῦσαν ἐπὶ τοῦ προσώπου της
καθαρὰν καὶ φυσικὴν, καὶ βασιλεύουσαν
ἐπὶ παντὸς τοῦ σώματός της· καὶ ἔστω
βεβαία ὅτι θέλει οὐχὶ μόνον ἐν τῇ νεότητι
αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἐσχάτῳ αὐτῆς
γήρατι ἀρέσει εἰς τὸν ἄνδρα, θέλει ἐπι-
βάλλει εἰς τὰ ὄμματά του, ὅταν ὦσιν ἀ-
ληθῶς φιλόκαλα, θέλει συγκινεῖ τερπνῶς
καὶ ἐρασμίως τὴν καρδίαν του, ὅταν ἀλη-
θῶς εἶναι εὐαίσθητος καὶ φιλόρετος. Διὸ
καὶ ὁ Ἰσχόμαχος ὁμολογεῖ πρὸς τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ, «τὸ δὲ πάντων ἥδιστον, ἐὰν
βελτίων ἐμοῦ φανῇς, καὶ ἐμὲ σὸν θερά-
ποντα ποιήσῃ. Τά τε γὰρ καλὰ καὶ ἀγαθὰ
οὐ διὰ τὰς ὡραιότητας, ἀλλὰ διὰ τὰς ἀ-
ρετὰς εἰς τὸν βίον τοῖς ἀνθρώποις ἐπεύ-
ξηται.» Καὶ οὐδὲν τούτου ἀληθέστερον
ὥστε καὶ ἡ γυνὴ, ἵνα τὸ ἐρασμιώτερον
τοῦτο τῆς χάριτος ἀγαθὸν ἀποκτήσῃ, ἀ-
νάγκη νὰ καταστήσῃ τὴν καρδίαν της
εὐθαλῆ καὶ εὐανθῆ κῆπον ἀρετῶν, περὶ
ὧν ἀλλαχοῦ γενήσεται λόγος· καὶ αἵτινες
κατὰ τὸν μῦθον τῶν Ἑλλήνων συγκρο-
τοῦσι τὸν μαγικὸν τῆς Ἀφροδίτης κεστὸν
τὸν ζωννύοντα τὴν χαρίεσσαν ὀσφὺν τῆς
γυναικός· ὅσον δὲ ἐξ ἐναντίας κατα γίνεται
εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς τέχνης τοῦ ἐξωτε-
ρικοῦ καλλους, καὶ διὰ προσπεποιημένης

εὐπρεπείας περὶ τὸ σῶμα καὶ τὰς κινήσεις
τοῦ σώματος, τόσον ἀπόλλυσι τὸ ἐπαγω-
γὸν αὐτῆς, τὸ φυσικὸν καὶ γνήσιον, καὶ
τὸ καταπτητικὸν τῆς χάριτος ἦθος, τὸ
διαχέαν ἡδίστην ἐπ' αὐτῆς λάμψιν, δι' οὗ
καὶ μόνος δίδοται ἵνα βασιλεύῃ ἐπὶ τῆς
καρδίας τοῦ ἀνδρὸς, καὶ δι' οὗ ἀποκαλύ-
πτεται αὐτῷ ἀνοίγον ἵνα ἀκούσῃ τῆς φωνῆς
αὐτῆς, κατὰ τὸ ῥηθὲν τῷ Ὁράκλ «Πάν-
τα ὅσα ἂν εἴποι σοι Σάῤῥα, ἄκουε τῆς φω-
τῆς αὐτῆς».

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς κατ' οἶκον
κλήσεως τῆς γυναικός, ἣν αὕτη ἐπιστα-
μένως ἐκπληροῦσα κάμνει νὰ διαχέηται
εἰς τὴν οἰκογένειαν, ἥτις εἶναι ἡ βάσις
τῆς κοινωνίας, ἡ εἰρήνη, καὶ ἡ εὐδαιμο-
νία, καὶ ἡ τάξις, ἧς οὐδὲν ὑπάρχει ταῖς
ἀνθρώποις οὕτως εὔχρηστον, οὔτε οὕτω
καλὸν κατὰ τὸν Ξενοφῶντα. Εἶπω δὲ νῦν
διὰ βραχέων καὶ περὶ τῆς κλήσεως αὐτῆς
ὑπὸ τὴν κοινωνικὴν ἔποψιν· Ἀναφορικῶς
λοιπὸν ταύτης λέγω εὐθὺς, ὅτι δὲν συμ-
μερίζομαι τὴν γνώμην τῶν προτεινόν-
των καὶ ἐνεργούντων νὰ ὑπερβῇ ἡ γυνὴ
τὰ ὅρια τῆς ὑπὸ τῆς φύσεως δεδειγμένης
αὐτῇ σφαίρας, καὶ νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸν
κοινωνικὸν βίον μετερχομένη τὰ ἔργα
τοῦ ἀνδρὸς, ψηφοφορεῦσα, ἐκλέγουσα,
βουλευομένη ἐν ταῖς συνελεύσεσι, δικά-
ζουσα ἴσως, καὶ ἐν γένει πολιτευομένη
σὺν αὐτῷ, καὶ ἐν τοῖς πράγμασι γενομέ-
νη. Ἐγὼ ἐννοῶ τὴν γυναῖκα, γυναῖκα,
καὶ τὸν ἄνδρα, ἄνδρα· συμφωνῶ ὡς πρὸς
τὴν παραδοχὴν τῆς γυναικὸς εἰς πάσας
τὰς ἑταιρίας καὶ εἰς πάντας τοὺς συλλό-
γους, τοὺς ἐπιδιώκοντας τὴν κατόρθω-
σιν ἔργου τινὸς φιλανθρώπου, καθὼς συμ-
φωνῶ πληρέστατα καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐντε-
λῆ καὶ ἴσην σχεδὸν τῷ ἀνδρὶ ἐκπαίδευσιν
αὐτῆς, καὶ περὶ ἧς ἄλλοτε θέλω ὁμιλή-
σει, διότι φρονῶ, ὅπερ εἶπον καὶ εἰς τοῖς
ἔμπροσθεν ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι προωρισμένη
νὰ ζήσῃ οὐχὶ διὰ τὸν ἑαυτόν της, ἀλλὰ
διὰ τοὺς ἄλλους, ἐξ ὧν συγκροτεῖται ἡ
κοινωνία καὶ τὸ ἔθνος· ἡ καρδία αὐτῆς εἶ
ναι ἡ κοιτὶς τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλ-
λοντος τῆς κοινωνίας· εἶναι βωμὸς, ὅπου
κοίτει καὶ εὐωδιάζει ὁ λιβανωτὸς τῶν ἀγα-
θῶν αἰσθημάτων, ἅπερ πρέπει νὰ θρέψωσι
τὸν ἄνθρωπον τῆς πόλεως, τῆς πατρί-
δος, τοῦ ἔθνους· εἶναι τέλος ἡ ἑστία, ὅπου
ἀνάπτει ἡ ἱερὰ φλὸξ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ
καὶ τοῦ πλησίον, ἥτις μόνη χαρακτηρίζει
τὸν Χριστιανικὸν πολιτισμόν· πρέπει λειπὼν διὰ ταῦτα νὰ ἐκπαιδεύηται καὶ μετὰ
τοσούτης σοφίας καὶ σκοπιμότητος ὡς
μέλλουσα νὰ περιθάλψῃ καὶ μορφώσῃ εἰς
τοὺς ἀγαπητούς της κόλπους τὰ τρυφερὰ
τῆς οἰκογενείας μέλη, ἅτινα θὰ γένωσιν
οἱ ἄνδρες τῆς κοινωνίας, καὶ αἱ μητέρες
πάλιν αὐτῆς. Οὐδὲ συμφέρει λοιπὸν αὐ-
τῇ, οὐδὲ κακὸν εἶναι νὰ ἀφήσῃ τὸ σπου-
δαῖον μὲν καὶ ἐναγώνιον, ἀλλ εἰρηνικὸν
καὶ γλυκὺ βασίλειόν της, καὶ νὰ ῥιφθῇ εἰς
τὸν σάλον πάν κοινωνικὸν, νὰ ἐκτεθῇ εἰς
τὸν ὁρίζοντα τῶν πολιτικῶν πραγμάτων,
ἀπὸ τοῦ ὁποίου οὐδεμίαν ὥραν οὐδὲ στιγ-
μὴν τῆς ἡμέρας, καὶ τῆς νυκτὸς λείπουσι
νεφέλαι πολυχρώματοι νὰ ἀναβοκατα-
βαίνωσιν ἢ νὰ ἐκδοθῇ εἰς τὴν λατρείαν τοῦ
ἀστάτου καὶ ἀλλοπροσάλλου τῆς ἐμπο-
ρίας θεοῦ, ἢ τέλος ὁποιονδήποτε ἄλλο
ἔργον ἀνδρεῖον νὰ ἐπιχειρήσῃ· καθόσον
μάλιστα οὐδὲ τὰ φυσικὰ πρὸς τοῦτο προ-
σόντα φέρει· καὶ ἂς λάβωμεν πρὸς παρά-
δειγμα ἓν μόνον εἶδος ἔργου ἀνδρείου εἰς
τὴν γυναῖκα μεταδιδόμενον, διὰ νὰ εἴδω-
μεν ἂν ἦτο συμφέρουσα ἡ τοιαύτη μετά-
θεσις, ἂς λάβωμεν λέγω τὸ δικανικόν·
Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δύο τινὰ θέλουν
συμβῇ, ἀμφότερα πρὸς βλάβην τῆς ἀν-
θρωπίνης· ἢ ἡ γυνὴ, ἐπειδὴ εἶναι φύ-
σει συμπαθητικὴ καὶ φιλάνθρωπος, θέλει
καταχαρίζεται τὰ δίκαια, καὶ προδάλ-
λει ὁλονὲν τὸ κῦρος τῶν νόμων, ἢ ὑπεί-
κουσα εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ καθήκοντος,
θέλει ὑπογράφει διὰ τῆς ἄῤῥᾶς καὶ περι-
ποιητικῆς χειρός της ποινὰς σκληρὰς καὶ
ἐναντίας τῶν φυσικῶν τῆς καρδίας της
ἐνστίκτων· καὶ τότε τί ἀσχημότερον γυ-
ναικὸς βάσανιζούσης καὶ θανατούσης τὸν
ἄνθρωπον, ἀντὶ τοῦ περιποιεῖσθαι καὶ
θεραπεύειν αὐτὸν, καὶ χειραγωγεῖν αὐ-
τὸν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀγά-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

της, ὡς δέδοται αὐτῇ ἐκ τῆς φύσεως; Καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ γυνὴ ἐὰν ἐνασχοληθῇ εἰς τὰ ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ πολιτείᾳ ἔργα τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἐξέλθῃ τῶν φυσικῶν ὁρίων τῶν ἐνεργειῶν της, πρέπει ν' ἀκούῃ ἐνδομύχως τὴν φωνὴν τῆς τρυφερᾶς ἀνθρωπότητος λέγουσαν αὐτῇ παραπονητικῶς. « Φείσθητί μου εἰς ταύτην τὴν ἀσθενῆ ζωήν μου! περίθαλπόν με! παι-» δαγώγησόν με! ἐξαρτῶμαι ἀπὸ σέ! » ἀπὸ τὴν συμπαθειάν σου, ἀπὸ τὴν νοη-» μοσύνην σου, ἀπὸ τὴν προνοητικότητά » σου! ἀντὶ τῆς φροντίδος, ἣν θέλεις » καταβάλλει ὁι' ἐμέ, θέλω γένει χρή-» σιμος εἰς σὲ, ὅπως ἐπιθυμεῖς, καὶ ὅπως » θέλει ὁ Θεός. Μὴ με ἐγκαταλείπῃς εἰς » τὴν αὐστηρότητα τοῦ ἡλιακοῦ φωτός· » ἄφες με εἰς τὰς ἀγκάλας σου νὰ σκιά » ζωμαι, καὶ νὰ ἀπολαύω γλυκείας καὶ » λεπτῆς ἀκτῖνος ἡλίου· ἄλλως μὴ μὲ ζῃ » τῆς ἔπειτα εἰς τὴν κοινωνίαν» ...!

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ὑπὸ

Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ.

Γ'.

Ἤδη δ' ἐξετάσωμεν τὴν κοινωνίαν κατὰ σχέσιν πρὸς ἄλλας, ἤτοι πῶς ἐνεργοῦσα ἐπὶ τῶν ἄλλων δύναται νὰ ὀνομάζηται πεπολιτισμένη, καὶ τοὐναντίον. Τὸ δὲ δεύτερον τοῦτο μέρος, πραγματευόμενον περὶ κοινωνίας μεταβαλλούσης ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ὄψιν πολλῶν κοινωνιῶν ἐπὶ τὸ χρεῖττον ἢ ἐπὶ τὸ χεῖρον, δείται καὶ περισσοτέρας σκέψεως, καὶ περιγραφῆς, ὅπου ἔνεστι λεπτομερούς, ἵνα κατίδωμεν τά τε καλὰ, ἃ ἐπιφέρει εἰς τὰς κοινωνίας ἡ ὄντως πεπολιτισμένη κοινωνία, καὶ τὰ δεινὰ, ἃ ἐπιφέρει ὁ κακῶς ἐννοούμενος πολιτισμός.

Κοινωνία τις δικαιοῦται νὰ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατὰ τὰς ἑξῆς πρὸ πάντων τέσσαρας περιστάσεις· ἅ. ὅταν αὐταὶ σφαλερὰς περὶ Θεοῦ δοξασίας ἔχωσι, καὶ ἑπομένως δέονταί τινος ἐξάζοντος αὐτὰς ἐκ τῆς πλάνης· β'. ὅταν νόμους γραπτοὺς στρεβλοὺς καὶ μὴ ἀπορρέοντας ἐκ τῶν φυσικῶν ἔχωσι· γ'. ὅταν κυλίωνται ἐν φρικτῇ ἀμαθίᾳ καὶ πλάνῃ βλαβερᾷ εἰς τε τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν· καὶ δ'. ὅταν ἀμοιρῶσιν ἐφευρέσεων δυναμένων νὰ βελτιώσωσι τὸν βίον αὐτῶν.

Α'. Αἱ περὶ Θεοῦ δοξασίαι τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ ὦσι τοιαῦται, οἵας ἐπιβάλλουσιν ἡμῖν αἱ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀκριβεῖς παρατηρήσεις τῶν ὄντων, δι' ὧν ἐκόσμησεν ἡ παντοδυναμία τοῦ ὑπερτάτου Ὄντος τὸ ἄπειρον τοῦτο κενόν. Ἁπλοῦν ἂν καταμετρήσωμεν τὸν ὄγκον, τὴν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν, τὴν πορείαν τῶν ἐν τῷ ἀπεράντῳ τούτῳ κενῷ σωμάτων, ἰδίως δὲ, ἂν ἐξετάσωμεν τὰ ἐν τῷ ἡμετέρῳ πλανήτῃ ὄντα ἀπὸ τοῦ τελειοτάτου ἕως τοῦ ἀτελεστάτου, καταμάθωμεν καὶ τὰ λεπτότατα μέρη ἐξ ὧν σύγκεινται, τοὺς νόμους τῆς ὑπάρξεως καὶ ἐνεργείας αὐτῶν, τὴν ἀλληλουχίαν ἀνθρώπων, ζώων τε καὶ φυτῶν, πάντως θὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ Δημιουργὸς ἔστι μέγιστος, ἀχώρητος, παντοδύναμος, πανάγιος, πνεῦμα, ἄναρχός τε καὶ ἀτελεύτητος. Ἐὰν ἐρευνήσωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς μόνον, καταναοήσομεν ὅτι ὁ Θεός ἐστιν ἀσυγκρίτως τελειότερος ἡμῶν, καθὼς καὶ ἕκαστος δημιουργὸς ἐστιν ἀσυγκρίτως τελειότερος οὗ δημιουργεῖ ἔργου. Ἆρα πολλαὶ κοινωνίαι, ἀρχαῖαί τε καὶ νεώτεραι, εἰσὶν ἀποπεπλανημέναι, ὑποβιβάζουσαι τὸν Θεὸν εἰς τοιαύτην βαθμίδα, ὥστε λατρεύουσιν αὐτὸν ὑπὸ μορφὴν ἀνθρώπου ζώου ἢ φυτοῦ, ὅπως ἐποίουν οἱ Αἰγύπτιοι τὸ παλαιὸν, καὶ πολλοὶ μικρόλαοι τῆς Ἀφρικῆς, Ἀσίας καὶ Αὐστραλίας τανῦν, ἐντεῦθεν καὶ τὸ πολίτευμα καὶ αἱ πράξεις τούτων εἶσι σύμφωνα τῇ θρησκείᾳ αὐτῶν, καὶ ἐκ τούτου ἐκπραγχλίζονται οἱ τοιαύτην θρησκείαν πρεσβεύοντες εἰς ὠμότητας, ἃς καθιεροῖ ἡ φύσις καὶ αἱ ὀρέξεις τοῦ ὑπὸ τοιαύτην ἢ τοιαύτην μορφὴν λατρευομένου Θεοῦ. Παραδείγματα τούτου πλεῖστα ἐστωσαν ἐκ τῶν μικρολάων ἐκείνων, τῶν τε ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων, ἐν οἷς τὸ θύειν ἀνθρώπους θεωρεῖται θυσία εὐπρόσδεκτος τῷ θεῷ, ὃν λατρεύουσιν, ἐνῷ ὁ μόνος ἀληθὴς θεὸς, ὁ Θεὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς Φιλοσοφίας, ἀπαιτεῖ προσκυνεῖσθαι «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ.» Ἐπὶ τῶν ἀθλίων λοιπὸν τούτων κοινωνιῶν, ὧν τὰ μέλη ἀγνοοῦσι τὴν οὐσίαν τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ καὶ τὰς ἰδιότητας, ἐνθυμίζουσι τὰς πράξεις τοῦ βίου συνῳδὰ τῇ κτηνώδει αὐτῶν θρησκείᾳ, παρασυμβάλλουσιν ἑαυτὰ τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὁμοιοῦνται αὐτοῖς,

στερροῦνται παντὸς ὑψηλοῦ καὶ ἀγνοῦ κάτω νενευκότα πάντοτε, ἐπὶ τούτων, λέγω, τῶν κοινωνιῶν δέον νὰ ἐπιδρᾷ κοινωνία, ἥτις ὀρθοτάτας περὶ Θεοῦ δοξασίας ἔχουσα, ἵνα μεταβάλῃ ἁρδην τὰς στρεβλὰς αὐτῶν δοξασίας, καὶ ἑπομένως καὶ ἅπαν τὸ πολίτευμα αὐτῶν μεταμορφώσῃ.

Καὶ πρὸ μὲν τοῦ μεταβλήτου καὶ μεταμορφώσαντος τὴν ὄψιν πλείστων κοινωνιῶν Χριστιανισμοῦ, πολλαὶ κοινωνίαι ἐπενήργησαν οὐσιωδῶς ἐπ' ἄλλων, δὲν ἠδυνήθησαν ὅμως νὰ μεταδώσωσιν ἀκριβεῖς καὶ ἀληθεῖς περὶ Θεοῦ ἰδέας. Ἡ δὲ μακρὰ κοινωνία τῶν Ἀποστόλων, ἀναλαβοῦσα τὴν βαθμιαίαν μόρφωσιν τῶν κοινωνιῶν εἰς τὰ τοῦ Σωτῆρος διδάγματα, θέσασα ὑπὸ τοὺς βασάνους καὶ τὸ ξίφος καὶ αὐτὴν αὐτῆς τὴν ὕπαρξιν δι' οὐδὲν ἄλλο εἰ μὴ διὰ νὰ ἐκριζώσωσι τὰς παλαιόθεν βαθέως ἐρριζωμένας στρεβλὰς περὶ Θεοῦ δοξασίας, καὶ ἐμφυτεύσωσι νέας ὀρθὰς καὶ ἀληθεῖς, αὕτη μόνη ἡ κοινωνία ἐστὶ πεπολιτισμένη, ἡ μόνον τὴν διάδοσιν τῶν ὀρθῶν ἰδεῶν καὶ φρονημάτων λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ οὐδὲν ἄλλο. Πεπολιτισμένοι δ' εἰσὶ καὶ πᾶσαι αἱ μετὰ ταῦτα νηφώτιστοι κοινωνίαι αἱ μετὰ πάσης αὐταπαρνήσεως παρασχετεύσασαι ταῖς ἄλλαις τὰ διαυγῆ καὶ ἁγιατικὰ τῆς πλάνης νάματα. Δὲν θὰ ὀνομάσωμεν ὅμως πεπολιτισμένας κοινωνίας τὰς ὑπὸ πρόσχημα διαδόσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ὑποδουλωσαμένας ἄλλας ὁμοίας καὶ μονονοῦ κτήνη χρησαμένας αὐταῖς. Ὅτε Χριστόφορος ὁ Κολόμβος συνέλαβε τὴν μεγάλην ἰδέαν τῆς ἀνακαλύψεως νέου Κόσμου, βεβαίως ὠθεῖτο ὑπὸ ἁπλοῦ περιεργείας πνεύματος, ἢ ὑπὸ τοσαύτης μόνον φιλοδοξίας, ὅση δὲν ἀνταπεκρίνετο πρός τε τὴν παράβολον αὐτοῦ ἐπιχείρησιν, πρὸς τὰς ἀγωνίας, ἃς ἐν τοῖς μακροῖς καὶ ἀτελευτήτοις διάπλοις ὑπέστη, καὶ πρὸς τὰς συνεχεῖς ἐχθρικὰς ἐπιδείξεις τῶν πληρωμάτων τοῦ οὐ ἐκυβέρνα στολίσκου, καὶ πρὸς τὴν ἣν ἐποιήσατο λαμπρὰν ἀνακάλυψιν· καὶ τοῦτο λέγομεν, ὅπως αὐτὴ ἡ ἱστορία διδάσκει ἡμᾶς καὶ ἡ φύσις τῶν πραγμάτων καταδεικνύει· διότι οὐδὲ Κολομβίαν ὅλην τὴν Ἀμερικὴν ἠνέχθη ὁ μεγαλόφρων ἀνὴρ νὰ ὀνομάσῃ ἀλλὰ μερίδα μόνον αὐτῆς ἀνῆκεν τοῦ μεγάλου ὀνόματος αὐτοῦ. Βράδιον ὅμως οἱ Ἱσπανοὶ ἐπλάθυμησαν τῆς ἱερᾶς αὐτῶν ἀποστολῆς, χρῆσιν ἐποιήσαντο πυροβόλων καὶ ἄλλων καταρρεπτικῶν μέσων πρὸς ἐξαγωγὴν τῶν ἀνθρωπίνων ἐκείνων ἐκ τῆς οἰκτρᾶς πλάνης, οἵονεὶ ἐπορεύοντο ἐκεῖσε μαθηταὶ τυράννου καὶ ἀνθρωποκτόνου τινὸς, καὶ οὐχὶ τοῦ εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν συνιστάντος Σωτῆρος ἡμῶν καὶ τῶν Ἀποστόλων· ἐνῷ χριστιανικωτέραν, ἠθικωτέραν, ἀνθρωπινωτέραν ἀγωγὴν ἤθελον τηρήσει, ἂν διὰ μόνης τῆς μαχαίρας τοῦ λόγου, διὰ μόνης τῆς χριστιανικῆς αὐτῶν ἀγωγῆς προσεπάθουν νὰ ἑλκύσωσι τοὺς ἀγρίους ἐκείνους εἰς τὴν ὀρθὴν τοῦ Χριστοῦ Θρησκείαν. Διότι τότε προσηλυτισμὸς ἐπιτυγχάνεται, ὅταν βαθμηδὸν διὰ τῆς συγχρωτίσεως τῶν νηπιωδῶν κοινωνιῶν μετὰ τῶν ἀνδρωθεισῶν ἤδη, ἐκριζῶνται μὲν παλαιαὶ παθρικαὶ καὶ βλαβεραὶ δόξαι, ἀντικαθιζῶνται δὲ δι' ἄλλων ὑγιῶν καὶ ἀκραιῶν, ἃς οὐδὲ πνεῦμα ὑστεροβουλίας καὶ μεταμελείας ἔπειτα δύναται νὰ ἐκριζώσῃ. Τοὐναντίον δὲ, ἐκριζούμεναι ὑπὸ λάθρου πνεύματος ἐνόπλου ἐπιθέσεως καὶ ἐπιδράσεως, ὑπὸ ἀπειλητικῶν ἐπιδείξεων, αἱ σαθραὶ δόξαι, ἢ δυσκόλως καθ' ὁλοκληρίαν ἐκριζωθήσονται, ἢ ἐκριζούμεναι καταλείψουσι βάζαν τινά, ἢ θᾶττον ἢ βράδιον, ἀναβλαστήσει καὶ καταπνίξει κατ' ὀλίγον τὸ ἐπ' αὐτῆς ἐμφυτευθὲν δένδρον τῶν ὀρθῶν καὶ ὑγιῶν δοξασιῶν, ἢ σχηματίσει δένδρον οὗ οἱ κλάδοι καὶ τὰ φύλλα παρουσιάσουσι σύμμικτόν τι, ἄγονον, ἄκαρπον, καὶ ἀπορριπτέον καθ' ὁλοκληρίαν· ὅπως τοῦτο παρατηρῆται ἐν πολλαῖς τῶν τε ἀρχαίων καὶ νεωτέρων κοινωνιῶν. Κοινωνία λοιπὸν τείνουσα νὰ διορθώσῃ τὰς περὶ Θεοῦ σφαλερὰς δοξασίας ἄλλων διὰ μόνου τοῦ ὀρθοῦ λόγου, δι' ὑπομονῆς, διὰ καρτερίας, δι' ἀριλοκαρδείας, ἐστὶ *πεπολιτισμένη κατὰ σχέσιν* πρὸς ἄλλας· ἐνῷ τοὐναντίον, ὑπὸ τὸ σχῆμα πολιτισμοῦ καλύπτεται βαρβαρότης καὶ ἀπανθρωπία.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.

(Ἀπόσπασμα)

(Συνέχεια)

Δὲν εἶναι γελοῖον Μήτερ, ἀλλὰ διατὶ νὰ μὴν εἴπω τὴν ἀλήθειαν; δὲν εἶναι ὄσεμνον, κακόηθες, αἰσχρὸν, χαμερπὲς, καὶ οὐτιδανὸν, μία γυνὴ, καὶ περ συνδιδεμένη δι' ἠθικῶν ἢ θρησκευτικῶν δεσμῶν μετά τινος, εἴτε καλοῦ, εἴτε κακοῦ, (Ὁ ἄνθρωπος πρὶν ἢ συνδεθῇ, ὀφείλει νὰ ἦναι προσεκτικὸς περὶ τὴν ἐκλογήν του, συμβουλευόμενος πάντοτε τὸν ὀρθὸν λόγον, τὸ λογικὸν, μηδέποτε δὲ λαμβάνων ὑπ'

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

δύνω τὴν ὡραιότητα, τὴν κομψότητα, τοὺς καλοὺς λεγομένους τρόπους, ἤτοι τοὺς πιθηκισμούς, τὰ πλούτη, τὴν κοινωνικὴν θέσιν, καὶ τὰ τοιαῦτα· συνδεόμενος ὅμως ἅπαξ, ὀφείλει νὰ θεωρῇ τὸν δεσμὸν τοῦτον, οἱονδήποτε καὶ ἂν ᾖ, ὡς ἱερὸν καὶ θεῖον, καὶ ἐπομένως ἀδιάρρηκτον, ἐκτὸς ἂν ὑπάρξωσιν ἐξαιρετικοί τινες λόγοι.) νὰ θέλῃ νὰ φαίνηται ὡραῖα εἰς τὸν κόσμον; Τί κοινὸν πλέον μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ κόσμου; Ἡ γυνή, συνδεομένη ἡ συζυγωμένη ἅπαξ, δὲν ὀφείλει νὰ διαζεύγνυται τὰ πάντα; Ὁ κόσμος ὅλος δὲν περιορίζεται πλέον εἰς τὸ ἄτομον, καὶ μόνον τὸ ἄτομον τοῦ συζύγου της, ἢ ἐκείνου, μεθ' οὗ ὑπάρχει συνδεδεμένη, ἔστω καὶ δι' ἠθικῶν μόνον δεσμῶν; πρὸς ὃν καὶ μόνον ὀφείλει νὰ ἀρέσκῃ διὰ τῆς ἀρετῆς, διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως, ὃν καὶ μόνον ὀφείλει νὰ ἀγαπᾷ, καὶ μετὰ θρησκευτικῆς ὅλως εὐλαβείας νὰ λατρεύῃ; Δὲν ὀφείλει νὰ ᾖναι ἡ ἐμψυχος σκιὰ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς; Δὲν ὀφείλει, τέλος, ν' ἀνήκῃ εἰς αὐτὸν πλέον, καὶ οὐχὶ εἰς ἑαυτήν;

Τὰ αὐτὰ καθήκοντα ἐννοεῖται, ἐπιβάλλονται καὶ τῷ ἀνδρί. Ἀλλ' ὁ λόγος ἐνταῦθα περὶ γυναικῶν καὶ οὐχὶ περὶ ἀνδρῶν, πρὸς οὓς καὶ μόνους ἀπόκειται νὰ ἐξελέγξωσι τὰς πράξεις αὐτῶν, ἂν σκιν θῆρα φιλοτιμίας ἔχωσι.

Μὰ τὴν ἀλήθειαν Μῆτερ, αἱ τοιαῦται γυναῖκες, αἱ εἰς τὸν κόσμον ν' ἀρέσωσι προσπαθοῦσαι, καὶ περ συνδεδεμέναι οὖσαι μετά τινος, ἐξομοιοῦνται πληρέστατα πρὸς τὰς ἐξ ἐπαγγέλματος διεφθαρμένας γυναῖκας, αἵτινες ἐνῷ διὰ τοῦ ἑνὸς τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ζητοῦσι νὰ ἐλκύσωσι πρὸς ἑαυτὰς τὸν ἕνα, διὰ τοῦ ἑτέρου προσπαθοῦσι νὰ ἐμπνεύσωσιν ἔρωτα πρὸς τὸν ἕτερον! Ἡ ἐξομοίωσίς μου αὕτη ἴσως εἶναι ὀλίγον σκληρά· οὐχ' ἧττον ὅμως εἶναι ἀληθὴς, καὶ ὁ τὴν ἀλήθειαν λέγων καταδίωξιν δὲν φοβεῖται. Ἡ ἀλήθεια, κατὰ τὸν μέγαν Σωκράτην, εἶναι ὡς τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ, ὅπερ εἰς πάντας ἐνίησι.

Αἱ γυναῖκες αὗται Μῆτερ, δελεαζόμεναι ὑπὸ μόνης τῆς ὡραιότητος τοῦ προσώπου καὶ τῆς ἐξωτερικῆς λαμπηδόνος τῶν ἄλλων, προσπαθοῦσι καὶ αὗται νὰ δελεάσωσι τοὺς ἄλλους διὰ μόνης τῆς ὡραιότητος τοῦ προσώπου καὶ τῆς ἐξωτερικῆς μαρμαρυγῆς! Βάφουσι λοιπὸν τὰ χείλη, βάφουσι τὰς παρειὰς, βάφουσι τὸ πρόσωπον καὶ τὸν τράχηλον, τοὺς βραχίονας καὶ τὰς χεῖρας, ἅτινα καὶ κοσμοῦσι μὲ διάφορα κοσμήματα, ὧν ἡ ἀξία ὑπερβαίνει, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὰς δυνάμεις τοῦ δυστυχοῦς συζύγου, ἢτοι δυστήνων γονέων καὶ συγγενῶν, κοσμήματα, ἅτινα ἀποκτῶσι καί τινες ὦ! φρίκη! φρίκη! τὴν τιμὴν αὐτῶν θυσιάζουσι!!! — Διὰ τῶν ἰδίων ὀδόντων αὐτῶν κατατρώγουσι τὴν ἠθικὴν ὕπαρξιν αὐτῶν, ὡς κατατρώγουσι τοὺς πλοκάμους αὐτῶν οἱ ὠκεάνειοι πολύποδες! Ἀλλ' οἴμοι! ἡ ἠθικὴ ὕπαρξις τῆς γυναικὸς δὲν ἀναγεννᾶται πλέον, ὡς ἀναγεννῶνται οἱ τοῦ πολύποδος πλόκαμοι!

— Εἶναι ἀληθὲς, καὶ περ λυπηρότατον, τῇ εἶπον. Ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ γυναῖκες γινόμεναι ἐλεειναὶ θύματα τῶν περιπετειῶν, καὶ οὐχὶ τῶν ἰδίων ἑαυτῶν ὀδόντων, καὶ αἱ τοιαῦται δέον νὰ θεωρηθῶσι συγγνωστέαι κατά τι. Τοιαύτην τινα ἰδέαν ἐκφέρει καὶ ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ, ὡς γνωρίζεις:

« Ὦ! μὴ ποτὲ ἐξουδενεῖτε γυναῖκα εἰς ἁμάρτημα ὑποπεσοῦσαν! Τίς οἶδε ποίῳ βάρει ὑπέκυψεν ἡ δυστυχὴς ψυχή της; Τίς οἶδε πόσας ἡμέρας κατεπολέμησεν αὐτὴν ἡ πεῖνα, ἐνῷ ὁ ἄγριος τῆς δυστυχίας ἐκλόνιζε τὴν ἀρετήν της! Ποῖος ἐξ ὑμῶν δὲν εἶδε τοιαύτας τρισκλήνους γυναῖκας, προσκολλημένας ἐπὶ μακρὸν, διὰ τῶν κεκμηκυιῶν χειρῶν αὐτῶν, ἐπὶ τῆς ἀρετῆς, ὡς ἄλλη βροχὴ, ἥτις ἐπὶ τοῦ ἄκρου κλάδου τινὸς δι' οὐρανίων ἀκτίνων ἐξαστράπτουσα, σείεται μετὰ τοῦ δένδρου, τρέμει καὶ ἀντιπαλαίει, πίπτει δὲ ἐπὶ τέλους, καὶ βόρβορος καθίσταται, καίπερ ὡς ἄλλος μαργαρίτης διέλαμπε πρὸ τῆς πτώσεώς της!

Ἡμεῖς πταίομεν εἰς τοῦτο· σὺ πλούσιε τὸ χρυσίον σου—ὁ βόρβορος οὗτος μολυντοῦτο διατηρεῖ ἐν ἑαυτῷ εἰσέτι τὸ ὕδωρ καθαρὸν, ὅπως διὰ νὰ ἐξέλθῃ τῆς κόνεως καὶ καταστῇ ἐπομένως μαργαρίτης ἐν τῇ πρώτῃ στιλπνότητί του ἀρκεῖ μία ἀκτὶς ἡλίου, ἢ μία ἀκτὶς ἔρωτος! Οὕτω δὲ τὰ πάντα ἐπανέρχονται εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν κατάστασιν!»

— Οὐδόλως παραδέχομαι, ἀνέκραξεν ἡ Ζηνοβία, μετὰ τόνου, ὅτι γυνὴ ἐξωκείλασα, ἔστω καὶ καὶ ὑπὸ τῆς ἰσχάτης δυστυχίας καὶ ταλαιπωρίας, δύναται νὰ θεωρηθῇ συγγνωστέα κατάστ! Ὁ χρυσὸς, ὁ ἄργυρος ὅσῳ περισσότερον βασανίζονται εἰς τὸ πῦρ, τοσούτῳ καὶ περισσότερον καθίστανται λαμπροὶ καὶ καθαροί. Ὁ δὲ σίδηρος ὅσῳ περισσότερον ῥινίζεται, τοσούτῳ καὶ περισσότερον παρίςαται ἀγνὸς καὶ ἀκηλίδωτος. Πολλάκις βίαιος καὶ συνεχὴς ἄνεμος κατέκοψε, κατέστρεψε καὶ κρῖνα, καὶ ῥόδα, ἀλλὰ καὶ ταῦτα μετέβαλλόν ποτε τὴν ἀθῴαν χρόαν αὐτῶν,

ἀπέβαλλόν ποτε τὴν ἀθῴαν εὐωδίαν αὐτῶν; Οὐχί! μυριάκις οὐχί! Ταῦτα γεννῶνται ἀθῷα καὶ ἁγνὰ, καὶ μέχρι τέλους τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν τοιαῦτα εἰσὶ, καὶ τοιαῦτα ἀναβλαστάνουσι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν.

Ἡ μήπως ὅταν ὁ ἀπηνὴς πέλεκυς ῥίπτῃ τὸ ἀγνὸν δένδρον, τοῦτο δὲν ἀποπνέει εἰς τοὺς οὐρανοὺς τὴν ἀθωοτέραν καὶ μεγαλητέραν εὐωδίαν του; Τὸ αὐτὸ δὲν πράττει καὶ ὁ λίβανος, ἐπὶ μικροῦ ἢ μεγάλου πυρὸς ριπτόμενος; Καὶ ὁ καπνὸς αὐτοῦ ἁγνὸς καὶ καθαρὸς δὲν ἀνυψοῦται εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Πλάστου μας;

Ἀσύγγνωστος λοιπὸν ἡ γυνὴ, καὶ ἀσυγγνωστότερος ἐκεῖνος, ὁ συγγνωστέαν θεωρῶν αὐτήν! Ὁ δι' οἷον δήποτε λόγον ἀμνηστεύων τὸν ἔνοχον, ἔνοχος καθίσταται ἀπέναντι τῆς κοινωνίας, ἧς ἔνθερμος προστάτης παρίσταται δῆθεν, ἅτε δὴ ἐπιφέρων εἰς τὰ στήθη αὐτῆς πληγὴν καιρίαν, θανατηφόρον!

Πιστεύω ἀδιστάκτως, ἀγαθὴ μου Μῆτερ, ὅτι ὁ περιφανὴς τῶν Γάλλων Ποιητὴς ταῦτα γράφων δὲν ἐρρόνει ὅπως ἔγραφε. Τὸ αἴσθημα μολονοτοῦτο τῆς φιλανθρωπίας ὤθησε τὸν καλαμόν του, καὶ εἰς τὸ αἴσθημα τοῦτο φαίνεται ὑποχωρήσαν τὸ σέβας πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἐφ' ᾧ καὶ ἐπαινῶ ἐνθέρμως τὸν φιλάνθρωπον σκοπὸν τοῦ Ποιητοῦ, καίπερ μηδόλως ἐπιδοκιμάζουσα φιλανθρωπίαν, μὴ συνδεδεμένην μετὰ τῆς ἠθικῆς. Διότι φιλανθρωπία καὶ ἠθικὴ εἰσὶ τοσοῦτον στενῶς συνδεδεμέναι ἀλλήλαις, ὥστε φιλανθρωπία ἄνευ ἠθικῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ, ὡς εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ σῶμα ἄνευ ψυχῆς. — Ἡ πληγὴ, οἵας φύσεως καὶ ἂν ᾖ, εἶναι πάντοτε πληγὴ καὶ ἀδιάφορον ἂν ἡ ἐπιφέρουσα αὐτὴν χεὶρ, εἶναι χεὶρ φιλάνθρωπος ἢ αἱμοχαρής.

Οὐδὲν περιστατικὸν ἐν τῷ κόσμῳ δύναται νὰ διαφθείρῃ ἐνάρετον καρδίαν. Ἡ πρὸς τὴν διαφθορὰν ἐπάρατος προδιάθεσις, ἐπάρατος τάσις, ἀποτρόπαιον προϊὸν τῆς κακῆς, ἢ τῆς μὴ ἐμμελοῦς ἀνατροφῆς, συμμαχοῦσα πρὸς τὰ περιστατικὰ, γεννᾷ τὴν διαφθορὰν τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἥτις ἔχει λίαν ἐλαστικὴν τὴν συνείδησιν, καὶ μηδὲν ἕτερον! Ἡ πνοὴ τῶν ἀνέμων ῥίπτει τὸ φύλλον ἀπὸ τοῦ δένδρου, οὐχὶ ὅμως τὸ ὑγιὲς, ἀλλὰ τὸ φύλλον ἐκεῖνο, ὅπερ μὴ τρεφόμενον ὑπὸ τῶν ζωογόνων ὀπῶν τοῦ δένδρου, εἶναι διατεθειμένον εἰς κατάπτωσιν. Πίπτει καὶ ἡ γυνὴ, ἐν τῇ πνοῇ ἀνέμου τινὸς δυστυχίας ἢ περιπετείας, πλὴν οὐχὶ ἡ ὑγιὴς, ἀλλ' ἡ μὴ τρεφομένη ὑπὸ τῶν χυμῶν τῆς ἀρετῆς.

Ποία βροχὴ, ποία χάλαζα, ποία τρικυμία, ποία καταιγὶς, ποῖος κεραυνὸς, ποῖος σεισμὸς, ποία ἔκρηξις, ποῖος κατακλυσμὸς ἠδυνήθη ποτὲ νὰ μεταβάλῃ τὴν στιλπνότητα τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων; Καὶ ποῖα περιστατικὰ ἠδυνήθησαν ποτὲ νὰ ἀμαυρώσωσι τὸν μαργαρίτην, τὸν σάπφειρον, τὸν ἀδάμαντα; Οὐδὲν, ἀπολύτως οὐδέν!— Ὅπως ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος δοκιμάζονται εἰς τὸ πῦρ, οὕτω καὶ ἡ γυναικεία ἀρετὴ ὀφείλει νὰ δοκιμάζηται εἰς τὰς λόπας καὶ τὰ δυστυχήματα. Ἡ δυστυχία εἶναι ἡλυδία λίθος, δι' ἧς δοκιμάζεται ἡ ἀρετὴ τῆς γυναικός.

Ὥστε πᾶσα δικαιολογία ἀπὸ μέρους τῆς γυναικὸς κ«θαρὰ καὶ ἀναιδὴς πρόφασις ἐστὶ, καθαρὰ καὶ ἀποτρόπαιος ὕβρις κατὰ τῆς ἀληθείας, κατὰ τοῦ Δημιουργοῦ!

Οὐδέποτε δὲ ἀκτὶς, εἴτε ἔρωτος, εἴτε ἡλίου θέλει δυνηθῇ νὰ καθαρίσῃ γυναῖκα, μετὰ κόνεως ἀναμιχθεῖσαν καὶ βόρβορον καταστᾶσαν! Οὐδέποτε ἀκτὶς, εἴτε ἔρωτος, εἴτε ἡλίου θέλει δυνηθῇ νὰ θερμάνῃ καρδίαν περιτυλιχθεῖσαν ἅπαξ δι' ἀπαισίου τῆς διαφθορᾶς πέπλου, ἀπαραλλάκτως καθὼς οὐδέποτε ἀκτὶς θέλει δυνηθῇ νὰ θερμάνῃ μαργαρίτην ἐν πενιχροτάτῳ ὀστρακοδέρματι εὑρισκόμενον. Καὶ ναὶ μὲν, σφαγιαζομένου τοῦ ὄστρακος, ὁ μαργαρίτης, καὶ ἄψυχος καὶ ἑτερογενὲς στοιχεῖον ὤν, δυνατὸν νὰ ἐξαχθῇ, δυνατὸν νὰ ἐκτεθῇ εἰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας καὶ νὰ θερμανθῇ. Ἀλλ' ἡ καρδία τῆς διαφθαρείσης γυναικὸς, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, οὐδ' ἐκ τοῦ ἄλλως τε σκληροῦ τούτου μέτρου δύναται νὰ ὠφεληθῇ. Ὥστε γυνὴ διαφθορεῖσα ἅπαξ, μήτε ἐν τῇ ζωῇ, μήτε ἐν τῷ θανάτῳ,—καὶ ζῶν ὁ φαῦλος καὶ θανὼν κολάζεται—ἔχει νὰ ἐλπίσῃ ἀκτῖνα τινὰ σωτηρίας, διότι δὲν εἶναι ἡ τῆς βροχῆς ῥανίς!

Ἡ ῥανὶς τῆς βροχῆς, καὶ περ ἀναμιχθεῖσα μετὰ κόνεως καὶ βόρβορος καταστᾶσα, ὡς ἐκ φυσικοῦ τινος νόμου, λίαν εὐνοϊκοῦ πρὸς αὐτὴν, ἕλκεται πάλιν ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, καὶ πίπτει ἐκ νέου ἐπὶ τῆς γῆς, ἁγνὴ καὶ καθαρὰ, ὡς ἦτο καὶ ἄλλοτε. Ἀλλὰ προνόμιον τοιοῦτον ἡ γυνὴ δὲν χαίρει.

Ἡ γυνὴ παρίσταται ἁγνὴ καὶ καθαρὰ, ὡς ἀπόῤῥοια θείας λάμψεως· ἡ γυνὴ διαλάμπει ὡς ἄλλος τιμαλφὴς ἀδάμας, ὡς ὁ ἥλιος αὐτὸς, ἀποτυφλόνουσα διὰ παντὸς πάντα ὀφθαλμὸν, πρὸς αὐτὴν ἀτενίζοντα, ἐφ' ὅσον ἀπαίσιός τις κηλὶς δὲν ἀμαυρώσῃ τὴν λαμπρότητα αὐτῆς.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τὴν μακαριωτάτην λέγω, τῆς ἀρετῆς της. Ἅπαξ ὅμως κηλίδα τινα προσετήσατο, ἔστω καὶ τὴν ἐλαχίστην· ἅπαξ ὅμως μετὰ τῆς κόνεως τῆς διαφθορᾶς ἀναμιχθεῖσα καὶ βόρβορος δυσώδης καὶ χαμερπὴς κατεστάθη, ἐν τῷ βορβόρῳ τούτῳ θὰ μένῃ, καὶ θὰ μένῃ φεῦ! διὰ παντὸς, καὶ ὅτε αὐτὸν ἠθικῶς θὰ ταφῇ, καὶ μόνη ἡ τὴν κοινωνικὴν ἀτμόσφαιραν μολύνουσα ἀπαίσιος ὀσμὴ αὐτῆς θέλει ἀνθυμίζει ἡμῖν τὴν ῥυπαλέαν ὕπαρξίν της!

Ἡ γυνὴ λοιπὸν οὐχὶ πρὸς τὴν βαρίδα τῆς βροχῆς, ἀλλὰ πρὸς εὐγενὲς καὶ τρυφερώτατον, ἄνθος ἐξομοιοῦται, οὗτινος ἀφκιρεῖται ὁ ὕελος ἐκεῖνος, ὅστις προεφύλαττεν αὐτὸ ἐκ τῶν προσβολῶν τῶν ἀνέμων, καὶ ὅστις εἶναι ἡ αἰδὼς, καὶ ἐκτίθεται εἰς καταστρεπτικωτάτας προσβολὰς καταστρεπτικωτάτου λιβός! Τότε μαραίνεται φεῦ! ἀλλοιοῦται, καταστρέφεται ἐν ἄκαρει, καὶ μηδεμία ἀκτὶς πλέον, οὔτε ἔρωτος, οὔτε ἡλίου δύναται νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ἠθικὴν ζωήν! Ἐκ τούτων ὅλων καταφαίνεται Μῆτερ, ὅτι ἠθικοὶ καὶ φυσικοὶ λόγοι ἐπιβάλλουσι τῇ γυναικὶ τὰ ἀπαραίτητον καθῆκον τοῦ φυτίζειν τὸ πάντα εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἀρετῆς, οὐδ' αὐτῆς τῆς ζωῆς αὐτῆς ἐξαιρουμένης!

Ἀλλ' ἐπίσης ἠθικοὶ καὶ φυσικοὶ λόγοι ἐπιβάλλουσιν ἡμῖν τὸ ἱερὸν καθῆκον τοῦ νὰ φανώμεθα ἐπιεικεῖς καὶ φιλάνθρωποι πρὸς τοὺς ὁμοίους ἡμῶν ἐκείνους, ὅσοι τὴν ἀνάγκην ἡμῶν ἔχουσι, καὶ οἵτινες ἀποτελοῦσι μέρος τῆς μεγάλης οἰκογενείας τοῦ κόσμου, εἰς ἣν ἅπαντες ἀνήκομεν, εἶσι μέλη τοῦ σώματος ἐκείνου, ὅπερ καθιστᾷ τὸ σύμβολον τῆς ἀνθρωπότητος— Ὅταν ἓν μέλος τοῦ σώματος πάσχει, συμπάσχει ὅλον τὸ σῶμα. Ὅσῳ δὲ δριμύτερος ὁ πόνος, τοσούτῳ καὶ ζωηρότερον αἰσθάνεται αὐτὸν τὸ σῶμα.

Πλὴν φεῦ! ἅπαντες δὲν σέβονται τὸν φυσικὸν τοῦτον νόμον! Πολλοὶ μάλιστα ἀντὶ νὰ συμπάσχωσιν, ὦ! φρίκη! φρίκη! τέρπονται, καὶ ἀγάλλονται καὶ σκιρτῶσι ἴσως, θεωροῦντες τὴν δυστυχίαν τοῦ ἑτέρου, ὡς εὐτυχίαν ἑαυτῶν, καὶ τοσοῦτον μεγάλην, ὅσον εἶναι καὶ δυστυχία, ἡ τὴν ἧτταν τοῦ ἑτέρου ὡς θρίαμβον αὐτῶν, τὸν θάνατον τοῦ ἑτέρου ὡς ζωὴν αὐτῶν χαρμόσυνον καὶ ἀγγελικήν!!

Ἐκ τοιούτων δὲ ἀρχῶν ὁρμώμενοι, μακρὰν τοῦ νὰ ὀρέξωσι χεῖρα βοηθείας πρὸς τὸν ἔχοντα ἀνάγκην βοηθείας, λακτίζουσιν αὐτὸν ὅσον οἷόν τε ἰσχυρῶς, ὅπως πέσῃ ταχύτερον καὶ βαθύτερον ἐντὸς ἀδιεξόδου λαβυρίνθου σκληρᾶς ἀπογνώσεως!!—Τοιαῦτα εἶσχη τῆς κοινωνίας δυστυχῶς! δὲν ὑπάρχουσιν ὀλίγα ἐν τῷ κόσμῳ ἅτινα ὅμως, πρὸς ἱκανοποίησιν αὐτῆς ταύτης τῆς κοινωνίας, ἀποκαλοῦνται ἐκτρώματα τῆς κοινωνίας, καὶ οὐχὶ μέλη τῆς κοινωνίας

Οἴμοι! τὰ πανάθλια ταῦτα ὄντα εἰσὶν ἄξια ἐλέους, ἄξια δακρύων! Ἀδυνατοῦσι νὰ μάθωσιν ὅτι αἱ τύχαι τῶν ἀνθρώπων εἰσὶ τοσοῦτον στενῶς συνδεδεμέναι ἀλλήλαις, ὥστε ἀδύνατον ἀποβαίνει ἡ χαλάρωσις αὐτῶν! Ἐν τῇ οἰκτρᾷ δὲ ἀγνοίᾳ ταύτῃ περιορίζουσιν ἁπάσας αὐτῶν τὰς φροντίδας, ἁπάσας αὐτῶν τὰς σκέψεις περὶ ἑαυτῶν, καὶ μόνον περὶ ἑαυτῶν, εἰς οὐδὲν λογιζόμενοι τὸν ἕτερον, εἰς οὐδὲν λογιζόμενοι τὴν εὐτυχίαν ἢ τὴν ἠθικὴν τοῦ ἑτέρου!

Μηδὲν μηδέποτε λοιπὸν ὑπὲρ αὐτοῦ θυσιάζουσιν οὗτοι, ὡς μηδεμίαν ἔχοντες πρὸς αὐτὸν σχέσιν, ὡς θεωροῦντες, ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ καὶ μονομερὴς ἠθική! Οἱοία ἀποτρόπαιος πλάνη!

Οἱ τοιοῦτοι φαίνεται λησμονοῦσι, καὶ λησμονοῦσι φεῦ! ὁλοτελῶς, ὅτι ἡ ἀληθὴς εὐτυχία ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι ἡ γενικὴ εὐτυχία, καὶ ἡ ἀληθὴς ἠθικὴ ἡ δημόσιος ἠθική! Ὅτι πολλάκις ἡ πυρκαϊὰ δὲν ἀποτεφρόνει μόνον τὴν οἰκίαν ἐκείνην, ἐξ ἧς ἐξέρχεται, ἀλλὰ διαδίδεται καὶ εἰς τὰ πέριξ, προχωρεῖ δὲ καὶ εἰς ἀπόστασιν πολὺ μεγάλην, ἀπίστευτον ἐνίοτε, ἐνῶ οἱ σπινθῆρες καὶ τὰ πεπυρακτωμένα κάρφη αὐτῆς μεταδίδουσι τὸ πῦρ εἰς μέρη, ἐνθα οὐδεὶς ἐφοβεῖτο μὴ μεταδοθῇ ποτε, εἰς μέρη, δι' ἃ μυριάδες μυριάδων κατεδαπανήθησαν ὅπως καταστῶσιν ἀπυρπόλητα!

Οἱ τοιοῦτοι λησμονοῦσι οἰκτρῶς ὅτι ὁ λοιμὸς, καὶ μὲ ὅλας τὰς σπουδαίας καὶ μονομερεῖς ὅμως προφυλάξεις τῶν ἀνθρώπων, πολλάκις διαδίδεται ἀνεπαισθήτως εἰς ἁπάσας τὰς κλάσεις τῆς κοινωνίας, καταμαστίζει αὐτὴν, ἐφ' ὅσον δὲν λαμβάνεται γενικόν τι μέτρον, καὶ τὴν καταστρέφει ὁλοτελῶς! Ἔχομεν πρόσφατον καὶ διδακτικώτατον παράδειγμα τὴν ἐπάρατον πανάλην, τῆς ὁποίας τὴν διάδοσιν καὶ τὴν ὁρμὴν μηδεμία μηδέποτε μονομερὴς προφύλαξις ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ, ἢ ἀναχαιτίσῃ ἐν τῷ κόσμῳ, ἐξηλείφθη δὲ διὰ παντὸς, ἅμα ἐλήφθη ἓν γενικὸν μέτρον, σωτήριον, καὶ εὐεργετικὸν, ἤτοι τὰ ὑγειονομεῖα.

Ἀλλὰ μήπως δὲν συμβαίνει τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὰ ὑλικὰ πράγματα; Ὁ ἀγνοῶν ὅτι μονομερὴς εὐτυχία ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ ἐπὶ τῆς γῆς, διαβαίνει τὰς ὁδοὺς ὅλως ὑπεράπτης καὶ περιχαρὴς, βίπτει βλέμμα, πλῆρες εὐχαριστήσεως καὶ περιφρονήσεως ἅμα, ἐπὶ τῆς ἑτοιμορρόπου οἰκίας τοῦ συγγενοῦς, τοῦ φίλου του, τοῦ ὁμοίου του, καὶ ἀναπολῶν τὰ οὐρανοκόρυφα καὶ πολυτελῆ μέγαρα αὐτοῦ, ἴσως διὰ τοῦ ἱδρῶτος ἄλλων ἀνεγερθέντα, κοσμεῖ διὰ περιφρονητικοῦ τινος μειδιάματος τὰ ψυχρὰ χείλη αὐτοῦ, χλευάζει καὶ ὀλιγωρεῖ, χαίρει δὲ καὶ ἀγάλλεται καὶ εἰς τοὺς οὐρανοὺς πετᾷ, ἀντιπαραβάλλων, ἐν τῇ πονηρᾷ καὶ ἀνοήτῳ διανοίᾳ αὐτοῦ, τὴν εὐτυχίαν ἐκείνου, ὅτε καταπιπτούσης τῆς οἰκίας, θάπτει ὑπὸ τὰ ἐρείπια αὐτῆς συγχρόνως αὐτόν τε καὶ τοὺς δυστυχεῖς οἰκοδεσπότας!

Τὰ ὀλίγα ταῦτα παραδείγματα ἀρκοῦσι νομίζω, ὅπως καταδείξωσι τοῖς πᾶσιν, ὅτι οὔτε μονομερὴς εὐτυχία, οὔτε μονομερὴς ἠθικὴ εἶναι ποτε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ διαρκῶς ἐν τῷ κόσμῳ. Καὶ ἂν ποτε φαίνηται ὑπάρχουσα, δὲν εἶναι εἰμὴ πρόσκαιρος, ὡς ἡ λάμψις, ὡς ἡ αἴγλη φαινομένου τινὸς, προσκαίρου καὶ διαβατικοῦ!

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἔνοχος μὲν ἡ γυνὴ, ἀλλ' ἐπίσης ἔνοχος καὶ ἐκεῖνος, ὅστις καίπερ δυνάμενος δὲν ἔτεινε χεῖρα ἀρωγὸν πρὸς αὐτὴν καὶ δὲν ἠμπόδισεν αὐτὴν ἐπομένως ἐκ τῆς ἠθικῆς ἀπωλείας, ἁρπάζων ἐκ τοῦ μέσου πᾶσαν ἀξιόμεμπτον πρόφασιν! Καὶ δὴ ἡ μὲν ἔνοχος, ὁ δὲ συνένοχος, ἡ μὲν αὐτουργὸς, ὁ δὲ συνεργὸς, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀμφότεροι εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόκεινται ἠθικὴν ποινὴν, ἀπέναντι τῶν νόμων τῆς κοινωνίας! Ἀπέναντι δὲ τῶν νόμων τοῦ Σόλωνος ὡς αὐτόχρημα ἔγκλημα ἐτιμωρεῖτο ἡ τοιαύτη ὀλιγωρία!

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΠΤΩΧΗ ΚΟΡΗ

Πανταχοῦ ἡ μελανείμων δυστυχία ἐνώπιόν μου. Πάντοτε θλίψεις καὶ πόνους καὶ βάσανα τρομερὰ ἔχω ὡς μόνας συνοδοὺς καὶ φίλας μου. Οἴμοι! νύκτωρ μεθ' ἡμέραν τὸ πᾶν μὲ βασανίζει, μὲ τιμωρεῖ ἀνηλεῶς. Καὶ ὁ ὕπνος αὐτὸς, ὁ καταπαύων τὰ τῆς ἡμέρας δεινὰ, ἀντιστρατεύεται κατὰ τῆς ἀναπαύσεώς μου. Τί ἔπραξα; μήπως θεωροῦμαι ἀξία τιμωρίας, ἀξία θανάτου διότι εἶμαι πτωχὴ, διότι εἶμαι δυστυχής;

Στερηθεῖσα καὶ τοῦ ὕπνου, ὅστις εὐτυχὴ καὶ χρυσᾶ ὄνειρα ἀρθόνως δαψιλεύει τοῖς εὐτυχοῦσιν, ἐξηγέρθην μετὰ τῆς φύσεως αὐτῆς, καὶ ἐβάδισα πρὸς τὸ ὄρος, σινοδοὺς ἔχουσα μόνον τὰς πρώτας ἀκτῖνας τοῦ Ἡλίου.

Τὸ νέον πτηνὸν ἐψάλλεν ὑπὸ τὴν ἀνθοῦσαν λευκάκανθαν, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἔφερεν αὐτῷ τὴν ἡδίστην τροφήν του.

Ἐπὶ τῇ θέᾳ ταύτῃ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπληρώθησαν δακρύων, καὶ ἡ καρδία μου λυγμῶν.

Ὦ! Διατὶ νὰ μὴν ἔχω κἀγὼ μητέρα; Διατὶ νὰ μὴν ἦμαι ὁμοία μετὰ τοῦ μικροῦ ἐκείνου πτηνοῦ, οὗτινος ἡ φωλεὰ ταλαντεύεται ἐπὶ τῶν κλάδων τῆς μικρᾶς ἐκείνης πτελέας;

Οὐδὲν μοὶ ἀνήκει ἐπὶ τῆς γῆς· μηδὲ κοιτίδα ἔσχον. Ὦ! ἡ δύσμοιρος! εἰμὶ, φεῦ! τέκνον, εὑρεθὲν ἐπὶ τοῦ λίθου, τοῦ ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ χωρίου, ἐξορισθὲν μακρὰν τῆς πατρώας οἰκίας. Ἡ δυστυχής! ἀγνοῶ τὰς ἡδύτητας τῶν πατρικῶν περιπτύξεων· οὐδὲν τέκνον τοῦ χωρίου μου ἀκούω νὰ μὲ ὀνομάζει ἀδελφήν του, μηδὲ ἠξιώθην ποτὲ νὰ συμπεριληφθῶ εἰς τὰ παίγνιά των. Οὐδεὶς γεωργὸς μὲ προσκαλεσε νὰ παρακαθήσω ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς καλύβης του· μακρόθεν δὲ βλέπω τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ, πέριξ τοῦ σπινθηροβολοῦντος κλήματος τῆς ἀμπέλου, ζητοῦσαν παρὰ τοῖς γόνασιν αὐτοῦ ἀπολαύσεις οἰκογενειακῶν ἡδονῶν.

Ὁλοφυρομένη ἔτεινα τὰ βήματά μου πρὸς τὴν φιλόξενον Ἐκκλησίαν, τὴν μόνην ἐνταῦθα κατοικίαν, ἐν ᾗ δὲν εἶμαι ξένη, καὶ τὴν μόνην ἥτις δὲν κλείεται ἐπὶ τῇ θέᾳ μου.

Συχνότατα θεώρω τὸν λίθον, ἐν ᾧ ἤρξαντο αἱ λύπαι καὶ θλίψεις μου, ἀναζητοῦσα ἐπ' αὐτῷ τὰ ἴχνη τῶν δακρύων, τὰ ὁποῖα ἴσως ἡ μήτηρ μου διέχυσε κατὰ τὴν ἐκεῖ ἐγκατάλειψίν μου. Πολλάκις τὰ πλανώμενα βήματά μου διατρίχουσι τὸ μονήρες ἄσυλον τῶν τάφων.

Ἀλλ' οἱ τάφοι εἰσὶν ἅπαντες ἀδιάφοροί τι δι' ἐμὲ τὴν πτωχὴν κόρην, τὴν ἄνευ γονέων ἐν μέσῳ τῶν φορέτρων, τῶν τάφων, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· ὅλης, ἐγκαταλελειμμένην.

Ἐπὶ 14 ὅλα ἔαρα ἤδη κλαίω μακρὰν τῶν ἀπωθησάντων με βραχιόνων.

Ἐπάνελθε, μῆτερ! Σὲ περιμένω ἐπὶ τοῦ λίθου, ἐφ' οὗ μὲ ἐγκατέλειψες. Ἔλθὲ ἵν' ἀποθάνω εὐχαριστος. . . . . .

— Φεῦ! ἡ δυστυχὴς πτωχὴ κόρη ἔκτοτε δὲν ἠκούσθη πλέον. Ἀπέθανε κλαίουσα διὰ τὴν μητέρα της. Καθὰ λέγουσι γυνὴ ξένη, ἡμέραν τινά, κεκαλυμμένη τὸ πρόσωπον, ἐφάνη εἰς τὸ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

χωρίον ἐκεῖνο, ζητοῦσα τὸ νεκροταφεῖον· μετέβη ἐκεῖ, ἀλλὰ ἐν μέσῳ τῆς χλόης καὶ τῶν πεπυκνωμένων ἐρεικῶν οὐδεὶς ἠδυνήθη ν' ἀνακαλύψῃ τὰ ἴχνη τοῦ τάφου τῆς ὀρφανῆς κόρης.

ΕΛΕΝΗ.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ.

ΜΟΣΧΟΚΑΡΥΑ

Ταῦτα προέρχονται ἐκ δένδρου μεγάλου καὶ ὡραίου τῶν Μολούκκων νήσων. Καλιεργεῖται δὲ τὸ δένδρον τοῦτο καὶ εἰς πολλὰς νήσους τῆς διακεκαυμένης ζώνης.

Διακρίνονται δὲ δύω εἴδη μοσχοκαρύων· α'. *Τὰ Θήλεα ἢ θεραπευόμενα*, ἅπερ εἰσὶ στρογγύλα καὶ προέρχονται κυρίως ἐκ τοῦ εἰρημένου δένδρου β'. Τὰ *ἄῤῥενα*, ἅπερ εἰσὶ μείζονα τῶν θηλέων, ὠοειδῆ καὶ προέρχονται ἐκ τοῦ δένδρου Myris tica tomen tosa προτιμῶνται ὅμως τούτων τὰ θήλεα.

Τὰ Μοσχοκάρυα, καὶ ἰδίως τὰ *ἄῤῥενα* τούτων, περιέχουσι στεατίνην, ἐλαΐνην, αἰθέριον ἔλαιον λευκὸν, ἄμυλον, κόμμι, καὶ ξυλώδη μόρια. Δύναμιν ἔχουσιν ἐρεθιστικὴν καὶ ὅταν ληφθῶσι κατὰ ποσότητα μεγάλην, φαίνονται ἐνεργοῦντα ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ἐπειδὴ προξενοῦσι σκοτοδινίαν, ἀτονίαν, νάρκωσιν καὶ γενικὴν ἀναισθησίαν.

Συνήθως μεταχειρίζονται αὐτὰ κατὰ μικρὰν ποσότητα εἰς ἄρτυμα ἐδεσμάτων, μὴ διεγειρόντων ἀποχρώντως τὸν πεπτικὸν σωλῆνα, οἷα π. χ. τὰ παχέα, τὰ γαλακτώδη καὶ τὰ λάχανα.

Ὡς φάρμακον ἁρμόζουσιν ὁσάκις θέλομεν νὰ ἐνεργήσωμεν διεγερτικῶς καὶ ἀντισπασμωδικῶς ἐπὶ τὰ ὄργανα τῆς κάτω κοιλίας, ὅταν δηλ. ὑπάρχῃ ἀτονία καὶ ἀναισθησία τοῦ στομάχου καὶ τῶν ἐντέρων, διάῤῥοιαι, κωλικοὶ πόνοι ἐξ ἀτονίας τῶν νεύρων προερχόμενοι, νευρικὴ καρδιαλγία, σπασμωδικὸς ἔμετος. Ὀφελοῦσιν ἔτι πρὸς τὴν δυσπεψίαν, τὴν συμβαίνουσαν ἐνίοτε κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς κυοφορίας, καὶ πρὸς τοὺς ὑστερισμούς· ὑπαγορεύονται δὲ ἰδίως πρὸς τὰ ἀτροφικὰ καὶ χοιραδικὰ παιδία ὡς τονωτικὸν τῶν νεύρων φάρμακον.

Τὸ Δικαρὸν ἔλαιον τῶν Μοσχοκαρύων. Coleum Nucis moschatae expressum. s. Balsamum Nucisrae, σπανιώτατα μεταχειρίζονται οἱ Ἰατροὶ ἐσωτερικῶς. Συχνὴ δ' εἶναι ἡ ἐξωτερικὴ αὐτοῦ χρῆσις εἰς ἐντρίψεις πρὸς τὰς ἐμπνευματώσεις (φλάτο) καὶ μάλιστα ἐπὶ παιδίων, πρὸς τὸν χρόνιον ἔμετον, τοὺς κωλικοὺς πόνους, τὰς διαῤῥοίας, τὰς ψευδεῖς καὶ ἀσθενεῖς ὀδύνας τῶν ἐγκύων γυναικῶν, τὴν χρονίαν κεφαλαλγίαν, τὰς παραλύσεις, τὰς χειράδας, τὴν ἀτροφίαν τῶν παίδων κ. τ. λ. εἶναι ὅμως λίαν βαρύτιμον φάρμακον.

Τὸ δὲ αἰθέριον ἔλαιον τῶν Μοσχοκαρύων μεταχειρίζονται ἀπὸ 2-4 σταγόνων πρὸς τοὺς χρονίους ὡσαύτως ἐμέτους ὅταν μάλιστα γεννῶνται καὶ ὀξέα ἐν τῷ στομάχῳ.

ΚΑΡΥΟΦΥΛΛΑ

Τὰ ἄνθη ταῦτα τοῦ ἀειθαλοῦς δένδρου τῶν Μολούκκων νήσων, τῶν Ἀντιλλῶν καὶ ἄλλων μερῶν, συλλέγονται πρὸ τῆς καταπτώσεως τῆς στεφάνης, ἔχουσι δὲ σχῆμα μικροῦ κάρφους.

Τὰ Καρυόφυλλα ἔχουσι δύναμιν ἐρεθιστικὴν· μεταχειρίζονται μὲν τὸ ἔλαιον αὐτῶν πρὸς καυτηρίασιν τῶν νεύρων τῶν ὀδόντων, ὅταν πάσχωσιν ὑπὸ τερηδόνος (σήψεως), ἀλλὰ τοῦτο οὐ μόνον ἀποτυγχάνει, ἀλλὰ συντελεῖ πολλάκις καὶ εἰς γέννεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὑγιῶν ὀδόντων.

Τὸ αἰθέριον αὐτῶν ἔλαιον, μιγνύμενον διπλασίᾳ ποσότητι κοινοῦ ἐλαίου, χρησιμεύει εἰς ἐντρίψεις ἐξωτερικῶς.

ΠΑΡΑΛΟΓΙΣΜΟΙ.

Α'.

Οἱ Μαλκάσιοι, φυλὴ ἀρχαία τῆς νήσου Μαδαγασκάρης, ἐπενόησαν λίαν ἀλλόκοτον ἐξήγησιν τοῦ πρώτου ἁμαρτήματος ἐν τῷ κόσμῳ. Κατὰ τὴν Γέννεσιν αὐτῶν ὁ Διάβολος ἔσχε τὴν ἀνοησίαν νὰ νυμφευθῇ κακήν τινα γυναῖκα, ἥτις τῷ ἐγέννησεν ἑπτὰ τέκνα, ἅτινα ἐπεδόθησαν εἰς ὅλας τὰς ἐξαχρειώσεις, καὶ ἅτινα ἐκπροσωποῦσι τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα. Ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ τύχῃ τῆς ἀδείας τοῦ Θεοῦ ἵνα ἀνηλεῶς ἐξολοθρεύσῃ ἐκ τῆς γῆς τὴν γενεὰν τῶν *Διαβολοπαίδων* τούτων. Ὁ Διάβολος ὡς καλὸς πατὴρ μετέβη ὅπως παραπονεθῇ πικρῶς εἰς τὸν Κύριον κατὰ τῆς σκληρότητος τοῦ Ἀρχαγγέλου αὐτοῦ Γαβριὴλ. Ὁ Θεὸς, ὡς πάνσοφος, εἶπεν εἰς τὸν Διάβολον, ὅτι ὤφειλε νὰ ἀποδώσῃ τὴν δυστυχίαν του εἰς τὴν κακὴν γυναῖκα, τῆς ὁποίας ἡ διαγωγὴ διέφθειρε τὰ τέκνα· λαβὼν ὅμως ὑπ' ὄψιν τὴν βαθεῖαν του λύπην τῷ ἐδώρησε τὴν θάλασσαν διὰ νὰ κλαίῃ τοὺς θυσιασθέντας υἱούς του. Ἔκτοτε ὁ Κύριος Διάβολος καὶ ἡ Κυρία αὐτοῦ εὑρίσκονται εἰς τὰς ὄχθας τῆς θαλάσσης ἔνθα κλαίουσι τὴν ἀπώλειαν τῶν τέκνων των ὡς μαρτυρεῖ ὁ θόρυβος ὃν προξενεῖ ἡ θάλασσα, ἐπιπίπτουσα κατὰ τῆς ὄχθης, ὅμοιος τῶν ὁλοφυρμῶν καρδίας τινος.

Ποῦ δύναται τις νὰ εὕρῃ εὐφυέστερον συναξάριον; λέγει εὐφυῶς ὁ Βενζαμὲν Καστινὼ, παρ' οὗ ἐρανιζόμεθα τ' ἀνωτέρω.

Β'.

Οἱ Χόνδιοι, ἀγρία φυλὴ τῶν ἀγγλικῶν Ἰνδιῶν, δοξάζουσιν ὅτι τὸ πρῶτον ἁμάρτημα, τὸ πνεῦμα τῆς κακίας, ἦν ἐνσεσαρκωμένον ἐν τῇ γυναικὶ καὶ ὅτι, ἐνόσῳ ὑπάρχει μία μόνον γυνὴ ἐν τῷ κόσμῳ, ὁ ἄνθρωπος δὲν θὰ ᾖ εὐτυχής.

«Εἰς πᾶν καλὸν, λέγει τὸ συναξάριον αὐτῶν εὕρηται καὶ τὸ κακόν. Τὸ καλὸν εἶναι ἔργον τοῦ Θεοῦ, τὸ δὲ κακὸν τοῦ Διαβόλου. Ὁ Θεὸς ἐποίησε τὸν ἄνδρα διὰ νὰ ἀγαπᾷ καὶ ὑπηρετῇ αὐτόν· ὁ δὲ Διάβολος τὴν γυναῖκα διὰ νὰ διαταράττῃ καὶ ἐμποδίζῃ αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ. Ἡ ἐκμηδένησις τοῦ γυναικείου φύλου εἶναι λοιπὸν ἀρεστὴ τῷ Θεῷ.»

Ἡ ἀθέμιτος αὕτη καὶ στυγερὰ ἐντολὴ, καθιερωθεῖσα ὡς νόμος ἱερὸς εἶναι ἐν ἐνεργείᾳ μέχρι τῆς σήμερον. Ἅπαντα τὰ θήλεα τέκνα θανατοῦνται πρὸ τῆς ἑβδόμης ἡμέρας τῆς γεννήσεως αὐτῶν.

Δύναται νὰ ὑπάρξῃ τρομερώτερον κακούργημα;

Η ΑΝΑΡΡΩΝΥΟΥΣΑ.

Μάτος ἦν μήν. Ἡ φύσις εἶχεν ἀναλάβει τὴν ζωηρότητα καὶ φαιδρότητα αὐτῆς. Ὁ ἀὴρ ἦν ὠωδιῶν. Εἰς τοὺς λειμῶνας μυριάδες ἀνθέων ποικίλων καὶ χλοερῶν διήνοιγον, τὰ δὲ πτηνὰ ἐκελάδουν ὑπὸ τὰ πνυκόφυλλα δένδρα . . . . . θαυμάζουσα τὸ θελκτικὸν θέαμα τοῦτο, ἡ ψυχή μου ᾐσθάνετο ἑαυτὴν ἀνυψουμένην πρὸς τὸν τοσούτων ἀπειραρίθμων θαυμάτων Ποιητὴν, ὅτε ἡ θύρα, ἡ πρὸς τὴν ἐξοχὴν, οἰκίας τινος ἠνεώχθη καὶ νεᾶνις, στηριζομένη ἐπὶ τῶν βραχιόνων τῆς μητρὸς αὐτῆς, ἐφάνη ἐπὶ τῆς οὐδοῦ. Τὸ ἀνάστημα αὐτῆς ἦν ὑψηλὸν, μεγαλοπρεπὲς ἐπιδεικνυόμενον διὰ τῶν συνεπτυγμένων πτυχῶν τῆς λευκῆς μακρᾶς ἐσθῆτος αὐτῆς. Τὸ πρόσωπον αὐτῆς, ἡδέως κάτωχρον, ἦν κεκαλυμμένον διὰ λεπτοτάτου καλύμματος ἵνα μὴ παρενοχλῆται ὑπὸ τῶν καυστικῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου. Ἐκράτει δ' ἐν χερσὶ χλοερὸν στέφανον.

Ἀμφότεραι ἐν σιγῇ διευθύνθησαν πρὸς μικρὸν δάσος καὶ ἐκαθέσθησαν παρά τινι κορμῷ δένδρου. Ἡ νεᾶνις τότε ἤγειρε τὸ κάλυμμα αὐτῆς καὶ ἤρξατο νὰ παρατηρῇ ἐν χαρᾷ καὶ ἡδυπαθείᾳ ἀνεκφράστῳ τὴν ἐξοχήν. Ἀ! Σκληρὰ ἀσθένεια ἐπὶ πολλοὺς ἤδη μῆνας κατεῖχεν αἰχμάλωτον τὴν δυστυχῆ· σήμερον δὲ διὰ πρώτην φορὰν ἐπαναβλέπει τοὺς λειμῶνας, τὰ δένδρα, τὴν φύσιν ἅπασαν· σήμερον ἐκπληροῖ τὴν ὑπόσχεσιν, ἣν ἐποιήσατο κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τρομερᾶς ἀσθενείας της, νὰ προσενέγκῃ δηλονότι στέφανον εἰς τοὺς πόδας τῆς εἰκόνος τῆς Παναγίας.

Μετά τινας στιγμὰς ἡ νεᾶνις ἠγέρθη· ἡ δὲ μήτηρ της τὴν ἠκολούθησε· διευθύνθησαν δὲ, προχωροῦσαι εἰς τὸ δάσος, πρὸς μικρὸν ἐξωκκλήσιον, ἐν ᾗ ἦν ἡ Εἰκὼν τῆς Παρθένου Μαρίας, τῆς Θεομήτορος. Ἐνώπιον αὐτῆς ἐγονυπέτησεν εὐλαβῶς. Ἀκολούθως προσήλωσεν ἐπὶ τῆς εἰκόνος τὴν ὑποσχεθεῖσαν προσφορὰν αὐτῆς καὶ ἤρξατο τῶν θερμῶν αὐτῆς δεήσεων καὶ εὐχαριστήσεων πρὸς τὸν Παντοδύναμον Θεὸν, τὸν εὐδοκήσαντα νὰ λυτρώσῃ αὐτὴν τοῦ θανάτου.

Ὁπόσον εἰλικρινῆ εἶναι τὰ αἰσθήματα ἅπερ ἡ εὐσεβὴς νεᾶνις ἐξεδήλου μετὰ τοσαύτης τρυφερᾶς εὐγνωμοσύνης! Ὁπόσον δὲ εὐτυχὴς ἦτο διότι ἀνέλαβε τὴν προτέραν αὐτῆς ζωὴν, ἵνα ἀφιερώσῃ ἁπάσας τὰς στιγμὰς αὐτῆς εἰς τὴν φιλοστοργωτέραν τῶν μητέρων.

ΜΑΡΙΑΝΘΗ.

ΛΑΧΕΙΟΝ

Ἐργοχείρων τοῦ ἐν Χάσκιοῖ Παρθεναγωγείου.

Τὸ Λαχεῖον τοῦτο συνίσταται ἐκ 1000 γραμματίων, τιμωμένου ἑκάστου ἀντὶ ἑνὸς ἀργυροῦ Μετζιτιέ. Ἐξ αὐτῶν 120 κλῆροι κερδήζουσι διάφορα ἐργόχειρα, ἐπιτηδείως ὑπὸ ἀπόρων Ἑλληνίδων καλλιτεχνηθέντα.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἐξάμηνος 3. τρίμηνος 1 1[2.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἐξάμηνος 3 1[2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν μὲν τῇ Πρωτευούσῃ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελετζίδικα, Μουσούρου χάν, ἀριθ. 30. Ἐν Χρυσουπόλει παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρίῳ Μηνᾷ Μαράσογλου. Ἐν Χαλκηδόνι παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κυρίῳ Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ. Ἐν Σμύρνῃ παρὰ τῷ Κ. Φ. Α. Σαρίκα, ἐν Μιτυλήνῃ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ καὶ ἐν Μολύβῳ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ, ἐν Χίῳ παρὰ τῷ Κ. Α. Καράβᾳ, ἐν Σάμῳ παρὰ τῷ Κ. Πελ. Δεκάτῃ, ἐν Γουργέβῳ παρὰ τῇ Κ. Σ. Σολομωνίδου, καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς, ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος. οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ εὐγνωμόνως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Ὅσοι τῶν Κυρίων ἐμπορικῶν καταστημάτων, ἐν οἷς πωλοῦνται διάφορα ἤδη ἐμπορευμάτων, χρησίμων εἰς τὰς Γυναῖκας καὶ τὰς οἰκογενείας, ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι μέρος ἐν ταῖς ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΣΙ τῆς «Εὐρυδίκης», ἀποτανθήτωσαν πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ, ἔχων δίπλωμα τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ ἤδη διδάσκων ἐν δημοσίᾳ Σχολῇ, ζητεῖ καὶ παραδόσεις οἰκιακάς, χρῄζοντες λοιπὸν τοιούτου ἀπευθυνθήτωσαν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς «Εὐρυδίκης».

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.
ΕΛΛΙΝΗΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ.
Πρωτότυπος.
ὑπὸ
Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΥΜΕΝΟΥ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ σύγκειται ἐκ δύο τόμων. Συνδρομὴ αὐτῆς σελίνια 5. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν καὶ τῶν δύο τευχῶν.

Συνδρομαὶ καταγράφονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ παρὰ ταῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιστασίαις αὐτῆς.

ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πέρᾳ, Τεκὲ, ὁδὸς Ζουμποὺλ ἀριθμ. 7.

Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Λιθογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐκτυποῦν καλλιτεχνικῶς ἐπισκεπτήρια, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τύποις Κ. ΠΛΗΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΤΟΣ Α'. ΕΒΔΟΜΑΣ Ζ'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΜΕΤΑ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ.

Ἐκδιδομένη
ὑπὸ
ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΔΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

1 ΙΑΝΝΟΥΑΡΙΟΥ 1871. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 7.

Μετὰ πλείστης ὅσης τῆς ἐνδομύχου χαρᾶς καὶ τῆς εὐχαριστήσεως ἐξαγγέλλομεν εἴς τε τὰς Κυρίας Συνδρομητρίας ἡμῶν καὶ ἅπαν τὸ ὁμογενὲς φιλόμουσον Κοινὸν ὅτι ἡ περιώνυμος συγγραφεὺς Κυρία Δόρα δ' Ἱστρία, τὸ περίδοξον καὶ ἀγλαὸν ἐγκαύχημα τοῦ ἡμετέρου γυναικείου φύλου, οὗ ἀνὰ τὴν Εὐρώπην ἅπασαν ἔνθερμος συνήγορος διατελεῖ εὐκλεῶς τυγχάνουσα, ἡ ἔξοχος συνεργάτις τῶν περιφανεστέρων Εὐρωπαϊκῶν Περιοδικῶν συγγραμμάτων, εὐηρεστήθη ἵνα πάνυ εὐγενῶς προσδεχομένη οὕτως εἰπεῖν τὴν υἱοθεσίαν τῆς «Εὐρυδίκης», ἀναλάβη τὴν συνεργασίαν αὐτῆς, καταγλαΐζουσα καὶ περικοσμοῦσα τὰς στήλας αὐτῆς διὰ τῶν ἐμβριθεστάτων καὶ ἀριτίμων προϊόντων τῆς ὑψηλῆς διανοίας αὐτῆς πρὸς πληρεστέραν ἐπιτυχίαν τοῦ τῆς «Εὐρυδίκης» σκοποῦ.

Ἡ περιφανὴς Κυρία Δόρα Ἱστριὰς, ἡ κορωνὶς αὕτη τῶν μουσοτραφῶν Ἑλληνίδων διὰ τῆς ἀνεκτιμήτου ταύτης εὐνοίας αὐτῆς λίαν περίδοξον τιμὴν περιεποιήσατο τῇ νεαρᾷ Ἑλληνίδι «Εὐρυδίκῃ» ἀνθ' ὧν, κατ' ὀφειλὴν ἱερὰν, καὶ δημοσίᾳ σήμερον ἐκφράζομεν τὰς θυμήρεις εὐχαριστήσεις καὶ τὴν ἄπειρον ἡμῶν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν ἐρίτιμον ἡμῶν συνεργάτιδα Κυρίαν Δώραν Ἱστριάδα.

∴

Ὁ ἐνταῦθα Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος, ὁ ἀρχῆθεν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων τὴν διάδοσιν καὶ γονιμοποίησιν παντὶ σθένει ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὑποστηρίζων καὶ ἐμψυχῶν, ἐπιθυμῶν ἵνα ἐπιδείξηται τὸ σπουδαῖον ἐνδιαφέρον αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐμφανήσει τῆς ἡμετέρας «Εὐρυδίκης» εὐηρεστήθη ἵνα, διὰ τοῦ ὑπ' ἀρθμ. 622 ἐπισήμου αὐτοῦ ἐγγράφου ἐπικροτῶν ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τῆς «Εὐρυδίκης» ἠθικῶς ὑποστηρίξῃ καὶ ἐνθαρρύνῃ ἡμᾶς ἐν τῇ προαγωγῇ καὶ ἐπιτυχίᾳ τοῦ τῆς «Εὐρυδίκης» ἔργου.

Ἀναγνωρίζουσαι τὸ ἱερὸν τῆς ἠθικῆς ὑποστηρίξεως τοῦ ἐνταῦθα Ἑλ. Φιλολογικοῦ Συλλόγου, διατηρήσομεν ἀείποτε αὐτὸ ἐν εὐλαβείᾳ ἐν τῷ ἔργῳ ἡμῶν συντελοῦσαι τό γε ἐφ' ἡμῖν ἐν ταῖς ἀγασταῖς ἀρχαῖς τοῦ περιδόξου τούτου Πατρὸς τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ἑλληνικῶν Γραμμάτων ὑπὲρ τῆς μιᾶς καὶ μόνης ἀρχῆς καὶ ἰδέας,

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἦν ἅμα τῇ ἡμρανίσει τῆς «Εὐρυδίκης» διεκηρύξαμεν.

Εὐχαριστοῦμεν ἀπὸ καρδίας τὸν Ἑλλ. Φιλολογικὸν Σύλλογον ἐπὶ τῇ πολυτιμήτῳ ταύτῃ ἐνδηλώσει τῶν ὑπὲρ τῆς «Εὐρυδίκης» εὐμενῶν διαθέσεων αὐτοῦ, προσλιπαροῦσαι Αὐτὸν ἵνα μὴ παύσηται καὶ τοῦ λοιποῦ ἠθικῶς ἐνδιαφερόμενος, χειραγωγῶν καὶ ὑποστηρίζων ἔργον ἐξ ἀσθενῶν πάντως χειρῶν προερχόμενον, εὖ εἰδὸς ὅτι αἱ Ἑλληνίδες πάντως ἔχουσιν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς ὑφηλῆς μερίμνης αὐτοῦ.

* *

Ἐν τῷ φυλλαδίῳ τούτῳ ἀποπερατοῦται τὸ Α΄ μέρος τοῦ παραρτήματος **ΠΑΡΑΙΝΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ** τῆς «Εὐρυδίκης» ἡμῶν. Ὀλίγην ἀνάπαυλαν ποιοῦσαι θέλομεν, ἐν παραρτήματι πάλιν καὶ ἐν σελίσι μικροτέραις, ἵνα ἀποτελεσθῇ βίβλιον φυλλάδιον, ἀρχίσει τῆς δημοσιεύσεως σπουδαίας καὶ ἐμβριθεστάτης *περὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἐν Πρωσσίᾳ* διατριβῆς περὶ ἧς ἐν τῷ προσεχεῖ φύλλῳ ἡμῶν ποιησόμεθα ἰδίαν λόγον, καὶ μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας ἐπανελευσόμεθα εἰς τὸ Β΄ μέρος ΤΩΝ ΠΑΡΑΙΝΕΣΕΩΝ.

* *

Ὁ τὰς Ἑλληνίδας Μούσας ἀνὰ τὰς κλεινὰς Ἀθήνας φερεπόνως καλλιεργῶν εὐφυὴς νέος Κύριος Ιω. Καμπούρογλους ἀναδεχθεὶς τὴν συνεργασίαν τῆς «Εὐρυδίκης», καὶ ἰδίᾳ τὴν διὰ τῶν ἑλικωνίων ἀνθέων διακόσμησιν τῶν στηλῶν αὐτῆς δωρίζει ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου ἔτους εἰς τὰς συμπατριώτισας αὐτοῦ διὰ τῆς «Εὐρυδίκης» τὸ ἑπόμενον ὡραῖον καὶ εὐρυὲς ἔμμετρον διήγημα «Τὸ ὄνειρον τῆς Πρωτοχρονιᾶς», ὅπερ ἐσμὲν βέβαιαι ὅτι θέλει εὐχαριστήσει τὰς Κυρίας ἀναγνωστρίας τῆς «Εὐρυδίκης» τοσοῦτῳ μᾶλλον καθόσον εἶναι ἔργον εὐφυοῦς συμπατριώτου, πολλὰς τὰς χρηστὰς ἐλπίδας τῇ πατρίδι παρεχομένου.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ.

διήγημα ἔμμετρον.

ὑπὸ

Ι. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ.

I.

Εἰς τῆς μητρὸς τὰ γόνατα δεκαετὴς ὁ Βίων
τὴν καρδίαν του τὴν ξανθὴν ἐπακουμβῶν ἐλάλει
Εὐδαίμονα ἀνέπλαττε τὸν μέλλοντά του βίον...
Πόσα χαρίζει ὄνειρα ἡ μητρικὴ ἀγκάλη!

«Ἀκρίκις μᾶτερ; Ἔλεγεν. Ὁπόταν μεγαλώσω
τὸν φίλον μας ἐδῶ αὐτὸν κομμὸν θὰ ἀνεγείρω,
καὶ κᾶπον πέριξ ἄνθηρὸν, ὡς τόπτα θ' ἁπλώσω
τὰς ἀδόνας τοῦ βουνοῦ ὅλας νὰ ἐπισύρω.

«Τοῦ ἔτους πρώτη αὔριον θὰ ἀνατείλ' ἡμέρα—
καὶ δῶρά μοι ἐπρόσφερες—ἀλλ' ὅμως μετὰ ἐπ
ἰδικ μου προσφορὰ θὰ ἴδ' ἀρθονωτέρα
κ' ἴσν φίλημα τὸ τέκνον σου εἰς ταύτην θὰ προσθέτ

«Θὰ διανείμω ἄρθονον εἰς τοὺς πτωχοὺς χρυσὸν
πολλάκις μ' ἐσκοτώλευσας νὰ ἦμαι ἐλεήμων
καὶ εἶδες χθὲς πῶς ἔνδυσα ἐκεῖνο τὸ παιδίον,
ὅπερ ἐκράτει κλαίουσα γυνὴ τις μελανείμων.

«Ὦ! τὰ πτωχὰ τὰ ἀγαπῶ πολὺ πολὺ, διότι
μητέρα ἔχουν καὶ αὐτὰ καὶ δι' αὐτὰ ἐπίσης
θὰ ἀνατείλῃ αὔριον τοῦ νέου ἔτους πρώτη.
τλὴν πόσας, πόσας ἀρά γε θὰ πάσχωσι συρφετώ!

Εἰς τῆς μητρὸς τὰ γόνατα ὁ ἄγγελος ἐκεῖνος
τὴν καρδίαν ἐπακουμβῶν τοιαῦτα προσερώνα
καὶ ἐμειδί' ἀκούουσα ἡ μήτηρ εὐφροσύνως
Χαρὰς τοιαύτης μέγεθος γνωρίζει μήτηρ μόνη.

Κ' ἐνῷ ἀβρὰν ᾐσθάνετο τὴν χεῖρα τῆς μητρὸς του
Θωπεύουσαν τὴν κόμην του, σιγὰ ἀπεκοιμᾶτο.
Καὶ εἶδεν ὄναρ . . . .

II.

Ἀστραπὴ νομίζεις διεχύθη . . .
Ὡραία κόρη ἵστατο περιλαμπὴς ἐμπρός του.

Ἡ κόμη της ἦτο ξανθὴ καὶ γαλανὸν τὸ βλέμμα.
Ὡς νέφος δύσεως χρυσοῦν ἐνδεδυμένη ἦτο.
Ἐκλευκανθέμων τοῦ ἀγροῦ χλωρὸν ἐφόρει στέμμα
μὲ ἓν δὲ τὸ στῆθός της εὐώδη ἐκοσμεῖτο.

Μόλις τὸν ἔβλεψε κόρη ποιὸν μειδίωσε.
«Παιδίον, εἶπε, συμπαθὲς μ' ἀκολουθεῖς; εἰπέμοι
Ἐλθέ, παιδίον, μετ' ἐμοῦ· τὰ δῶρα λάβε ὅσα
σοὶ ἐδώκαν ἡ μήτηρ σου. Πρὸς τί ἡ χεὶρ σου τρέμει;

—Ὦ! ἔρχομαι ἀνέκραξεν· ἰδοὺ εἰς τὴν παλάμην
κρατῶ νομίσματα χρυσᾶ ὡς δώρον τῆς μητρός μου
Εὐδαίμων ἔσν πένητας νὰ ἔβρω ἠδυνάμην
καὶ νὰ δοθῇ παρήγορος αὐτοῖς ὁ θησαυρός μου!

—Ἐλθέ.. Τὸν θησαυρὸν αὐτοῦλαμβάνει τὸ παιδίον
καὶ ἀνεχώρησαν ὁμοῦ. Ἡ τῆς ἐξόδου θύρα
δὲν ἔτριξε τοὺς στρόβιγγας καὶ ἄγριπνος ὁ κύων
προσῆλθε λείχων ἥπιος τοῦ Βίωνος τὴν χεῖρα.

Ὁποῖον εἶδε θελκτικὴ αἰθρία νὺξ χειμῶνος!
Ὡς ὅταν γῆρας πολιὸν ἡ ἀρετὴ φαιδρύνει,
εἰς δένδρα ἄφυλλα, εἰς γῆν ὑπὸ στρωμνὴν χιόνος
γλυκὺ τὸ φῶς της ἔρριπτεν ἐξ ὕδρου ἡ σελήνη.

Βαδίζουν. Ἐτελμήνετο ὑπὸ τὰ βήματά των
πεζομένη ἡ χιών... Μετὰ μακρὰν πορείαν
ἐν μέσῳ χιονοκεπῶν ἀγρῶν, τὰ ὁμματά των
προσβάλλει φῶς τι ἀμυδρὸν προδίδον κατοικίαν.

Τοῦ Γεροδήμου ἡ πτωχὴ καλύβη αὕτη ἦτο.
Πολλάκις πρὸς αὐτὸν ἦλθον συνεκινεῖτ' ὁ Βίων,
διότι δόξης ἵππικῆς ὁ γέρων διηγεῖτο,
περιελεῖ ἐξέφρασιν, καὶ χρόνους μαρτυρίων.

Ὁ Γεροδήμος ἔπασχεν ἐκεῖνο τὸ ἑσπέρας.
Παρὰ τὴν κλίνην του ὠχρὰ ἡ κόρη του εἱδρύνει
καὶ ἄπελπις ἐνόμιζεν ὅτι δὲν εἶχε πέρας
τῶν πόνων καὶ τῶν στεναγμῶν ἡ κόρη νὺξ ἐκείνη.

Ὦ! δι' αὐτοὺς ἦν ὁ χειμὼν βαρὺς τῇ ἀληθείᾳ·
τοὺς ἀποστέρει καὶ αὐτῶν τῶν ἐλαχίστων πόρων.
Τὰ δάκρυά των κρύσταλλον καὶ πάγος ἡ καρδία!
Ἀ! πένθιμον ἀπέτισε πρὸς τὸν χειμῶνα φόρον!

«Ἰδέ, ἰδὲ καὶ σκέρθητι καὶ τέλεσον, ὦ Βίων.»
Εἶπεν ἡ κόρη ἡ ξανθὴ... καὶ δάκρυ ἓν κυλίει
ἐπὶ τὰς παρειὰς αὐτῆς, ἐνῷ πρὸς τὸ παιδίον
τὴν πέριξ πενιχρότητα τοῦ δώματος δεικνύει.

Ὁ Βίων πλέον οὐδαμῶς διστάζει· ἀλλ' ἐκτείνει
τὴν χεῖρα πρὸς τὸν γέροντα δύο χρυσᾶ προσφέρων.
Ἐκεῖνον δὲ τὸ βῆμά του ταχὺ ἀπομακρύνει,
πρὶν ἡ στραφῇ καὶ ἀρνηθῇ τὴν προσφορὰν ὁ γέρων

Ἐξῆλθον. «Ἀκολούθει με» ἡ κόρη εἶπε πάλιν.
Καὶ ἠκολούθει εὐτολμος ὁ Βίων τὴν παρθένον.
Εἰς κατοικίαν ἔρθασαν πτωχὴν ἐπίσης ἄλλην·
Ἠγρύπνει ἐν αὐτῇ γυνὴ μὲ ὄμμα δακρυσμένον.

Ἐκάθητο τὴν κεφαλὴν κρατοῦσα κεκλιμένην
διὰ τῶν δύο της χειρῶν καὶ εἰς τὰ γόνατά της
στηρίζει τοὺς ἀγκῶνας της... Τὴν χέρα Πολυξένην
ὁ Βίων ἀναγνώρισε, τὰ τρία ὀρφανά της.

Καὶ ἀληθῶς! Ἐνώπιον αὐτῆς συνεσφιγμένα
ἐπὶ ξηρᾶς τινος στρωμνῆς μικρὰ παιδία τρία
κοιμῶντ' εἰς σύμπλεγμ' ἀρελὲς ὁμοῦ συνημμένα.
Σκιὰς ἐκτείνει ἐπ' αὐτῶν ἡ ἀμυδρὰ λυχνία.

Σκιαί! Νερέλπ μελανὴ τὸν βίον των μαυρίζει.
Πενθοῦν πατέρα γέροντα, θολὸν τὸ μέλλον βλέπει
ἡ μήτηρ καὶ δακρύουσα αὐτὰ ἐναγκαλίζει:
«Τὴ Παναγίας, τέκνα μου, ἡ πτέρυξ νὰ σᾶς σκέ-
]πῃ!»

«Αἰ! Βίων, βλέπεις; Αὔριον τοῦ ἔτους εἶνε πρώτη
Καθ' ὕπνους; ἀρά γε ἔκαστον τί βλέπει τῶν παιδίων;
Δῶρα θὰ βλέπῃ! Ὄνειρα χρυσᾶ ἐνῷ ὑπνώττει!»
Ἡ κόρη εἶπεν, ἤνοιξε τὴν χεῖρα του ὁ Βίων.

Ἐπὶ τραπέζης ἄφασε τὸν θησαυρόν του, κλίνει,
ἀπαλλάσσεται περιπαθῶς τὰ ὀρφανὰ παιδία
κ' ἐξέρχεται ἀναξητῶν τὴν κόρην, ἀλλ' ἐκείνη
ἐχάθη, ἔγιν' ἀφανὴς.... Μὴν ἦτο ἐπτασία;

III.

Ἐξηκολούθει τ' ὄνειρον. Καὶ ἄλλου ἔτους πρώτη
ἐπῆλθε· πάλιν ἡ αὐτὴ παρθένος ἐπεφάνη.
Τὸν Βίωνα ὡς πέρυσι φαιδρὰ παραλαμβάνει
κ' ἐξέρχονται πάλιν ὁμοῦ, ἐνῷ τὸ πᾶν ὑπνώττει.

IV.

Ἐξηκολούθει τ' ὄνειρον. Παρήρχοντο οἱ χρόνοι
κατ' ὄναρ, ὡς παρέρχονται τὰ ὄνειρα τοῦ βίου.
Ἡδ' ἡ νεότης τὴν αὐγὴν τοῦ Βίωνος χρυσόνει
καὶ οὗτος ἔλαβε μορφὴν ὡραίου νεανίου.

Ἐγκαυχωμένη ἡ μήτηρ του τὸν βλέπει καὶ δακρύει
«Ἴδετε πῶς ὁ Βίων μου ἔγινεν ἤδη νέος!»
Εἰς φίλους καὶ εἰς γείτονας τὰ ἔργα του δεικνύει
καὶ βλέπουσα τὸν Βίωνα λέγει: Δὲν εἶν' ὡραῖος;

Μὲ ῥόδ' αὐτὸς τὸ γῆρας της εὐώδη ἐπιστέφει·
Ὁποῖα ἄφατος μητρὸς καὶ ἱλαρὰ γαλήνη!

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Καθώς ὁ ἥλιος χρυσοῖ τῆς δύσεως τὰ νέφη,
τὸ ἡμερομήνυτο τῆς μητρὸς τὸ πλέκοντας φαιδρύνει.

Ἑκάστην δὲ παρακονᾷ τῆς πρώτης νέου ἔτους
τὸν καθωδηγεῖ ἡ αὐτὴ κόρη ξανθὴ λευχείμων
κ' ἐδώρει εἰς τοὺς πάντας συγγρᾶς τινὰς ἀπτους,
ὡς ἄγγελος παρήγορος ὁ Βίων κ' ἐλπίμων.

Πολλάκις εἶς ἓν ὄνειρον, ἓν μόνον συγκεντροῦται·
Ὁ βίος ἅπας τῶν θνητῶν καὶ διὰ τοῦτο ζῶσι·
Ἀλλ' ὅταν τ' ὄνειρον αὐτὸ σβεσθῇ, ἀποκεφρῶνται
Ὁ ἐκ τοῦ ὕπνου ἐγερθείς... Τίς θὰ τὸ ἀποδώσῃ;

V.

Ἐξηκολούθει τ' ὄνειρον. Ὢ! διατί ὁ Βίων
Ταράσσετ' ἐν τῷ ὕπνῳ του καὶ ὑποκλαίει μύριζες;
Τί βλέπει; Βλέπει θάνατον; Ἔχει τ' παιδίον
καὶ «Μάτερ μου» ἀκούεται πικρῶς νὰ ψιθυρίζῃ;

«Ἀΐ ὄνειρον τρομακτικὸν ὁ Βίων μου θὰ βλέπῃ!
Κοιμοῦ, κοιμοῦ· ἡ μήτηρ του λέγει θορυβηθεῖσα.
Πρὸς τὴν εἰκόνα ἄνωθεν τῆς Παναγίας τρέπει
τὸ βλέμμα, διὰ τῆς ψυχῆς ἐνθέρμως δεηθεῖσα.

Πάλιν ἰδοὺ ἀγωνᾷ ὁ Βίων καὶ ὡς θρῆνον
ἐκβάλλει ἄναρθρον φωνὴν, στενάζει ἐκ βαθέων
καὶ εἶτα πρὸς τὸ στῆθος του τὴν κεφαλὴν του
κλίνων
καθησυχᾷ κοιμώμενος ὕπνον γαληναῖον.

VI.

Ἐξηκολούθει τ' ὄνειρον. Περὶ δύο ἤδη χρόνων
Εἰς κυπαρίσσου πένθιμον σκιὰν ἀπεκοιμήθη
τὸ προσφιλέστερόν του ὄν, ἡ μήτηρ του, τὸ μόνον
ὅπερ ἠγάπα ἐπὶ γῆς, παρ' οὗ καὶ ἠγαπᾶτο.

Καὶ ἦλθ ἐμεῖς' ἔρημος, ἀλίμενος, πλανήτης.
Ἦτον ἀνὴρ κατοικήσαν εἰς θορυβώδεις πόλεις,
ὅπου θολὸς ὁ οὐρανὸς ἐκτείνεται καὶ μόλις
ἐν τῇ σποδιᾷ λάμπει που ἁγία ἀρετή τις.

Ἀΐ ἐτραχύνθ' ἡ ἀπαλὴ τοῦ Βίωνος καρδία.
Παρῆλθ' ἐκεῖνη ἡ ἐποχή! Τὸν ἔτυφεν ἡ πεῖρα
καὶ εἶχε ζάλην, ἔβλεπεν ἀβύσσους, ἐλιγγία!
Τοιαύτη οἰμοὶ τῶν θνητῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἡ Μοῖρα.

. . . . . .

Ἐπῆλθεν ἡ παρακονὴ τῆς πρώτης ἔτους νέου.
Ἐστέρα ἦτο, κεφαλὰς ὠλόλυζεν ἀγρίως
καὶ ὕστερ' ἀπὸ χαράδρου
ἐβόα τὴν πόλιν ἔλουε εἰς ὕδατ' ἀπαισίως.

Ὁ Βίων ἐπανέκαμπτεν εἰς τὴν οἰκίαν σύννους.
Πρὸς τὴν βροχὴν, τὸν ἄνεμον, τὸ πᾶν ἤθελε μὴ
βραδύζων ἐπροχώρει.
ὅτι σκιά του ἔκοπτεν ὡς ἀνήφορον θρῆνος.

--Ἐλεημοσύνη! Πάγωσε τὸ ἄμοιρο παιδί μου.--
γυνὴ πτωχὴ ῥακένδυτος ὑπὸ τὴν σκέπην θύρας
μετὰ φωνῆς πεθύμου
Ἐρώτησεν ἐκτείνουσα τὰς ὀστεώδεις χεῖρας.

Ὁ Βίων σύνορρος σχεδὸν δὲν ἔκουσεν ἐκείνη.
Φεῦ! πρὸ μικροῦ ὑπό τινος τῶν φίλων του ἐ
Ὢ! πόσον ἐλυπ
Ἀπώλεσε διὰ μιᾶς τὴν ψυχικὴν γαλήνην.

Ἀντιπαρῆλθε βλασφημῶν! Ὀλίγον κατ' ὀλίγον
τὸ ψῦχος κατεπράυνε τὴν ζάλην τοῦ νοός του
καὶ αἴσθημ' ἀπολύτου
εἰς ἀκηδίαν παντελῆ ἐγέννησεν ἐντός του.

Τότ' ἐνθυμήθη τὴν φωνὴν ἐκείνην· ἐνθυμήθη
ὅτι παιδίον ἡ γυνὴ ἐκράτει ἀπ' ὀνείρου
καὶ ὡς ἐλέους λίθους
τὴν χεῖρα ἔτεινε!—Πικρῶς, πικρῶς μετεμελήθη.

Καὶ ἔστη! εἰς τὰ ὦτά του ἐβόησε ἡ φωνή της·
Ἐκείνη ἡ σπαρακτικὴ φωνὴ· Ἐλεημοσύνη!
Ἀλλὰ οὐδὲ γρῦ τὸ
οὐδὲ παιδίον φαίνεται ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ.

Ἀναζητεῖ καταχοῦ. Ματαίως! Εἶχε φύγει
Τί ἆρα γε ἀπέγινεν ἡ δυστυχὴς ἐπαίτις;
μὴ τὴν παρέλαβέ τις
μὴ εἰς τὰ δάκρυα αὐτῆς ἡ ἄμοιρος ἐπάγη.

Ματαίως ἐπέστρεψεν ὁ Βίων εἰς τὸν οἶκον·
Βαρεῖα ἡ συνείδησις τὸν ἔτυπτε δικαίως
κ' εἰς αἴσθημα ὑπέκων.
μεγάλου πένθους ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ὁ νέος.

Ὅτε ἀνήγειρεν αὐτὴν στενάζων ἐκ βαθέων
γονυκλινὴς διέκρινεν ἓν φάσμα εἰς γωνίαν
τοῦ δωματίου μίαν
ὡς νήπιον δεόμενον, πικρῶς γογγύζον, κλαῖον...

-Τίς εἶναι μετὰ δισταγμοῦ ἠρώτησεν αἰσθανόμενος
Ἠγέρθη ὡς κατακοπὸν τὸ φάσμα καὶ βραδέως.
Ἐγνώρισεν ὁ νέος
ἀμέσως τὴν λευχείμονα τοῦ ἀλλοτε παρθένον.

Δὲν ἦτο φεῦ! ὡς ἄλλοτε ἐπίχαρις, γλυκεῖα!
Εἶχε τὸ βλέμμα ἐνδακρυ, ὠχρὸν τὸ μέτωπόν της
Θανάτου ἀγωνία
νομίζεις ἐπεκάθητο ἐπὶ τὸ πρόσωπόν της·

-Σὺ εἶσαι;- Ἤμην ἀλλοτέ, ἀλλὰ δὲν εἶμαι πλέον!
Ὢ! δυστυχῆ! μ' ἐρώτησας καὶ θὰ μετανοήσῃς·
Ὢ! μὴ διὰ ματαίων
ζητήσῃς λόγων θνήτουσαν νὰ μὲ παρηγορήσῃς.

Εἶπε κ' ἐχάθη ἐξαφνα, ὡς φλὸξ ἀποσβεσθεῖσα.
Ἠκούσθη τότε ὀλοφυρὰ φωνὴ ἀγωνιώδης.
Ἀνετίναξε θρηνώδης.
μὲ τοῦ βοριᾶ τὸν συριγμὸν εὐθὺς ἀναμιχθεῖσα.

«Φεῦ· ἦτον ἡ Νεότης σου, ταλαίπωρέ μου Βίων,
καὶ τῆς μητρός σου ἡ εὐχή! ...-Τὴν ὄψιν του κα-
λύπτων
καὶ κλαίων ὡς παιδίον,
Τάλας ἐγὼ! ἀνέκραξεν ὁ Βίων κάτω πίπτων...!

VII.

—Βίων! τί ἔχεις τέκνον μου; Ἐξύπνα ἀνεγείρου!
-Ἀ! μῆτερ μου, τί ὄνειρον!--Ἂς παύσῃ ἡ ταραχή σου.
-Μητέρα μου μὲ ἀγαπᾷς; -Μετὰ στοργῆς ἀπείρου...
—Μητέρα μου μὲ ἀγαπᾷς, μ' εἶδόθη ἡ εὐχή σου;

-Ναί, τέκνον μου ἠξίωσαν.-Ἀ! πῶς νὰ ἡσυχάσω!
ῥοδοῦμαι τὴν νεότητα μέχρις ἐξαίφνης χάσω.
—Παιδίον! ὅσω ἔχει τις ἀθῴαν τὴν καρδίαν
δὲν χάνει τῆς νεότητος τὴν μαγον ἡλικίαν.

VIII.

Πολλάκις εἰς ἓν ὄνειρον, ἓν μόνον συγκεντροῦται
Ὁ βίος ἅπας τῶν θνητῶν καὶ διὰ τοῦτο ζῶσι.
Ἀλλ' ὅταν τ' ὄνειρον αὐτὸ σβεσθῇ, ἀποκεφρῶνται
ὁ ἐκ τοῦ ὕπνου ἐγερθείς... Τίς θὰ τὸ ἀποδώσῃ;

ΙΩ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΠΕΡΙ ΚΑΠΣΕΩΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

ὑπὸ

ΣΑΠΦΟΥΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Πρὸς τούτοις δὲ ὁ ἀνὴρ ταλαντευόμενος ὁσημέραι καὶ κλυδωνιζόμενος ἐν τῷ πελάγει τοῦ κοινωνικοῦ βίου μόνον λιμένα καταφυγῆς καὶ ἀναπαύσεως εὑρίσκει τὸν οἶκον, ἔνθα ἡ γυνὴ τὰ πάντα ζωοποιοῦσα καὶ καθωραΐζουσα καὶ κυβερνῶσα χαριέντως καὶ προνοητικῶς τὸν περιμένει. Ἐνταῦθα ἡ γυνὴ ὁμοιάζει σεμνὴν ἱέρειαν, ἥτις ἐπιχέει τὸ οὐράνιον βάλσαμον τῆς παραμυθίας καὶ ἰάσεως εἰς τὴν πεπληγωμένην ὑπὸ τῶν παντοίων βελῶν τοῦ κοινωνικοῦ βίου καρδίαν τοῦ ἀνδρός. Ἐὰν καὶ αὐτὴ ἐνησχολεῖτο εἰς τὸν δημόσιον βίον καὶ ἐπέστρεφον ἀμφότεροι κεκμηκότες εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας, τίς ἤθελε τοὺς περιθάλψει; ἢ τίς ἤθελεν ἀμφοτέρων τοὺς πόνους ἀνακουφίσει καὶ θεραπεύσει; ἂν ἡ γυνὴ κατατρίψασα τὴν ἡμέραν εἰς ἄλλας φροντίδας, καὶ εἰς ἀπόκτησιν τῶν διὰ τὰς συναναστροφὰς πλεονεκτημάτων, ὡς συμβαίνει ἐνίοτε, ὁποῖα εἶσιν ἡ στωμυλία, καὶ ἡ ἀγχίνοια καὶ ἡ ἑτοιμότης περὶ τὸ διαλέγεσθαι, καὶ ἡ ἐλευθερία περὶ τὴν συμπεριφοράν, πῶς θέλει προετοιμάζει τὴν διὰ τὸν ἄνδρα ἀνάψυξιν καὶ θεραπείαν; Σφάλλει τις ἐὰν νομίζῃ ὅτι οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος οἰκονόμοι καὶ μίσθιοι θεράποντες ἀναπληροῦσι τὰ τῆς γυναικός, καὶ ἡ γυνὴ τότε εὐκαιρεῖ νὰ ἀσχολῆται εἰς ἐξωτερικὰς ὁμοίως τῷ ἀνδρὶ ἢ εἰς ὁποίας δήποτε ἄλλας ἀσχολίας· ἡ ἀνατροφὴ πρὸ πάντων τῶν τέκνων δὲν ἐπιτυγχάνεται ἐκ μισθίων προσώπων, ἔστω καὶ γυναικῶν, καθὸ ἀπορρέουσα γνησίως ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς μητρὸς μόνης. Μόνη ἡ Σπαρτιατικὴ πολιτεία ἀπήλλαττε τὴν γυναῖκα τῆς οἰκιακῆς ἐντολῆς της, διότι ἐν αὐτῇ ὁ Σπαρτιάτης, οὔτε, παιδίον ὤν, εἶχεν ἀνάγκην τῆς μορφώσεώς του ἐκ τῶν χειρῶν τῆς μητρός, οὔτε ἀνὴρ γενόμενος κατέφευγεν εἰς τὰς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

περιθάλψεις καὶ τὰς θεραπείας αὐτῆς, καρδιοκτύπως αὐτὸν ἀπὸ τοῦ πολέμου ἢ κομίζοντα γενναίως τὴν ἀσπίδα, ἢ ἐπ' αὐτῆς κομιζόμενον· καὶ ὅμως πάλιν καὶ ἐκεῖ ἡ μέχρις 6—7 ἐτῶν ἀνατροφὴ τῶν παίδων ἐκρεπέτο ἀπὸ τὰς μητέρας. Ἐὰν δὲ ἡ γυνὴ διὰ δόξαν καὶ ὄνομα ἀθάνατον θέλῃ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν τύρβην τοῦ κοινωνικοῦ βίου, καὶ τὴν διοίκησιν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, παρατηρῶ, λαμβάνουσα συνέριθον τὴν ἱστορίαν, ὅτι ἡ πιστὴ καὶ συνετὴ τοῦ Ὀδυσσέως γυνή, καὶ ἡ ἀγαθὴ Ἀρήτη, ἡ σύζυγος τοῦ βασιλέως τῶν Φαιάκων, καὶ ἡ ἀξιομίμητος μήτηρ τῶν Γράκχων, καὶ ἡ πιστὴ Λουκρητία, καὶ ἄλλη διαπρέψασα εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας, καὶ ὑπὸ τὴν ἱλαρὰν στέγην τοῦ οἴκου, ἀγλαΐζει μᾶλλον τὰς στήλας τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ρωμαϊκῆς καὶ πάσης ἄλλης ἱστορίας ἢ ἡ περιώνυμος Σεμίραμις, καὶ ἡ πολεμόφρων Ἀρτεμισία, καὶ ἡ Κλεοπάτρα τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἡ Βυζαντινὴ Θεοδώρα, ἥτις ἀπὸ τοῦ Ὑποκρατορικοῦ Θρόνου διασκευάζουσα τὰ πολιτικὰ τοῦ κράτους πληροῖ τὴν ἱστορίαν τῆς ἐποχῆς της μελανῶν κηλίδων, ὡς ἐγένετο αἰτία νὰ πληρωθῇ τὸ βυζαντινὸν ἱπποδρόμιον τοῦ αἵματος 30 χιλ. ἀνθρώπων. Εἰς τὸ πρόσωπον ταύτης οὐδαμῶς φαίνεται ἡ γυνή, ἐνῷ εἰς τὸ τῆς ἐξαιρέτου Ηηνελόπης, καὶ τῆς Κορνηλίας ἐκλάμπει ἡ χάρις τῆς γυναικὸς βασιλευούσης συνετῶς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ πόσον ἐκρεπὴς καὶ ἀπεχθὴς θέαμα ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐστὶν ἡ γυνὴ ἀποτυγχάνουσα ἐν τῷ πολιτικῷ σταδίῳ καὶ ἡ αἱμάλωτος ἀγομένη καὶ συντελοῦσα εἰς τὸν θρίαμβον τοῦ νικητοῦ, ὡς ἡ Ζηνοβία, λ. χ. ἡ καταδωριομένη καὶ ἄλλας βασάνους ὑπομένουσα, ὡς ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τοὺς προηγηθέντας αἰῶνας ἡ ἀλλαχοῦ ὅπου ἀνεμίχθη ἡ γυνὴ εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν πολιτείαν. Μάλιστα παρατηρητέον, ὅτι ἆρα ἐν πόλει τινὶ ἡ γυνὴ ἐξοκείλασα ἀπὸ τὸν οὐδὸν τῆς οἰκιακῆς θύρας ἐφάνη εἰς τὴν πολιτείαν, ἢ ἐμμέσως ἀνεμίχθη εἰς ἃ κατ' αὐτὴν, ὡς συνέβη ποτὲ ἐν Σπάρτῃ, ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἀλλαχοῦ ἐν τοῖς νεωτέροις λαοῖς, ἐγένετο προάγγελος τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς πτώσεως τοῦ ἔθνους ἐκείνου καὶ τοῦ κράτους, ἢ μᾶλλον ἡ διαφθορὰ αὐτὴ καὶ ἡ προσέγγισις τῆς πτώσεως ἐκήνυσσε τὸ ἀφύσικον ἐκεῖνο φαινόμενον, καὶ ὀρθότατα λέγει ὁ Ξενοφῶν διὰ τοῦ Ἰσχομάχου:

«Τῇ μὲν γὰρ γυναικὶ κάλλιον ἔνδον μένειν ἢ θυραυλεῖν, τῷ δὲ ἀνδρὶ αἴσχιον ἔνδον μένειν ἢ τῶν ἔξω ἐπιμελεῖσθαι. Εἰ δέ τις παρ' ἃ ὁ Θεὸς ἔφυσε ποιεῖ, ἴσως τι καὶ ἀτακτῶν τοὺς Θεοὺς οὐ λήθει καὶ δίκην δίδωσιν ἀμελῶν τῶν ἔργων τῶν ἑαυτοῦ, ἢ πράσσων τὰ τῆς γυναικὸς ἔργα.»—Καὶ πότε δὲ ἡ κοσμοκράτειρα Ῥώμη ἔφθασεν εἰς τὸν ἔσχατον τῆς ἀπωλείας βαθμόν, εἰμὴ ὅταν ὁ μὲν αὐτοκράτωρ αὐτῆς ὁ ἑλεεινὸς Ἡλιογάβαλος μετεμορφώθη εἰς γύναιον βδελυκτόν, ὡς Ἄλλος Σαρδανάπαλος, αἱ δὲ γυναῖκες παρουσιάσθησαν μέλη τῆς Συγκλήτου, καὶ ἡ μήτηρ ἐκείνου πρόεδρος τοῦ πάλαι σωφρονεστάτου ἐκείνου καὶ κοσμιωτάτου πολιτικοῦ σώματος, ὅπερ ἰδὼν ὁ Κινέας, συνέδριον βασιλέων ἀπεκάλεσε;

Τὸ μόνον κοινωνικὸν ἔργον ὅπερ δύναται ἡ γυνὴ νὰ ἐξασκήσῃ χωρὶς νὰ παραβλάπτῃ τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ καθήκοντά της, ἢ μᾶλλον ὅπερ καὶ συμφωνεῖ πρὸς αὐτά, εἶναι μοὶ φαίνεται τὸ παιδαγωγικὸν καὶ μάλιστα ἡ παιδαγωγία ἐν γένει οὐ μόνον τῶν θηλέων, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν ἀρρένων μέχρι τῆς εἰς τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν ἀφίξεώς των καλόν καὶ σκόπιμον νὰ διδῆται εἰς αὐτήν· διότι ἐν τῇ παιδαγωγίᾳ ταύτῃ, οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτεῖται νὰ γίνηται παρὰ τοῦ παιδαγωγοῦντος, ἢ μόρφωσις καὶ διάπλασις τῆς καρδίας διὰ τρόπων γλυκέων καὶ συμπαθητικῶν, καὶ ὑπὸ βλέμματος διαπερῶντος τοὺς μυχοὺς αὐτῆς καὶ διερευνῶντος τὰς ἰδιότητας τῶν κυριωτέρων πτυχῶν καὶ ὅπερ ἡ γυνὴ μᾶλλον ἢ ὁ ἀνὴρ δύναται ἐπιτυχῶς νὰ πράξῃ ἐπὶ τοῦ παιδίου. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα δύναται ἐπιτυχῶς

καὶ πρὸς ὄφελος τῆς κοινωνίας νὰ μετέλθῃ ἡ γυνὴ καθ' ὅσον εἰς τοῦτο ἀπαιτοῦνται αἱ ἰδιότητες τοῦ ἀνδρικοῦ τοιούτου, καὶ αἱ ἰδιότητες τῆς γυναικείας καρδίας· ἀπαιτεῖται τὸ ἰσχυρὸν καὶ σπουδαῖον καὶ θετικὸν τῆς διανοίας ἐκείνου, καὶ τὸ συμπαθὲς καὶ περιποιητικὸν, καὶ ἐν γένει φιλανθρωπον τῆς καρδίας ταύτης· Ὁ Michelet λέγει διὰ τοῦτο ὅτι, «ὁ ἀληθὴς ἰατρὸς εἶναι δύο γενῶν ἀνὴρ καὶ γυνή.» ἑπομένως λέγει ὅτι «ἡ γυνὴ εἶναι ἰατρὸς φυσικὸς, ὅπου δὲν ὑπάρχει τοιοῦτος.» Καὶ παρατηρεῖ ὅτι ὄχι μόνον παρὰ τοῖς βαρβάροις λαοῖς, καὶ ἐν τοῖς χωρίοις, ἡ γυνὴ εἶναι τοιαύτη καὶ γνωρίζει ἰδιότητας ἰαματικὰς βοτανῶν, καὶ τὰς ἐφαρμόζει εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις. Καὶ διὰ πολλῶν παραδειγμάτων καὶ λογικῶν ἀποδείξεων, ἀποδεικνύει ὅτι γυνὴ ἰατρὸς παρουσιαζομένη εἰς ἀσθενὴ εἶναί τις ἄγγελος εἰς αὐτὸν ζωῆς, ἐμψυχόνουσα αὐτὸν ἀπείρως περισσότερον τοῦ ἀνδρὸς ἰατροῦ· καὶ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ὅπου κατὰ τὸν Toqueville, ἡ γυνὴ δὲν φαίνεται διευθύνουσα ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις, ἐμπόριον, πολιτικὰ πράγματα, γεωργίαν, οὔτ' ἄλλην ἐργασίαν ἀπαιτοῦσαν σωματικὴν δύναμιν, ἀλλὰ περιστρέφεται εἰς τὸν εἰρηνικὸν κύκλον τῶν οἰκιακῶν· ἡ ἀνατομία καὶ οἱ ἄλλοι τῆς ἰατρικῆς κλάδοι διδάσκονται καὶ εἰς τὰ δύο φύλα μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας. Πρὸς τούτοις δὲ ἡ γυνὴ χωρὶς νὰ ἀποκωλύηται τῆς οἰκιακῆς ἐντολῆς της δύναται νὰ ἀσχολῆται καὶ εἰς τὰς φιλοσοφικὰς καὶ φυσιολογικὰς ἐπιστήμας, καθόσον μάλιστα δι' αὐτῶν βοηθεῖται πλεῖστον ὅσον εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας καὶ τὴν μόρφωσιν αὐτῆς, ὅπερ εἶναι τὸ κυριώτερον τῶν ἔργων τῆς γυναικός· ὁμοίως καὶ εἰς φιλολογικὰ ἔργα δύναται νὰ ἐπιδοθῇ μετ' ἐπιτυχίας χωρὶς νὰ προσκρούσῃ εἰς τὰ οἰκιακά της καθήκοντα· ἀλλὰ περὶ τούτων θέλω ὁμιλήσει ἐν τῷ περὶ ἐκπαιδεύσεως τῆς γυναικός· ἐν τοσούτῳ ἀφ' ὅτου μάλιστα ὁ Χριστιανισμὸς ἐξέτεινε τὸν κύκλον τῆς γυναικὸς εἰς τὴν κοινωνίαν ἐμπιστευθεὶς εἰς τὴν συμπαθῆ αὐτῆς καρδίαν χρέη κοινωνικὰ, τὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πλησίον, καὶ καλέσας καὶ αὐτὴν ὁμοίως νὰ συντελῇ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς κοινωνίας διὰ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ ἀγαθοῦ, δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω ὅτι πᾶν ἔργον κοινωνικὸν ἀπαιτοῦν φιλανθρωπίαν, περιθάλψιν συμπαθῆ, ἀγάπην τρυφερὰν καὶ ἐγκάρδιον ἐνεργεῖται ἁρμοδιώτατα ὑπὸ τῆς γυναικός. Προστασία ὀρφανῶν, ἐπιμέλεια ἀσθενῶν, γερόντων, πτωχῶν, πάντων ἐν γένει τῶν πασχόντων καὶ καταπονουμένων ὑπὸ τῶν βιωτικῶν περιστάσεων μελῶν τῆς κοινωνίας προέρχεται μετὰ χάριτος ἰαματικῆς ἀπὸ τῶν ἐπιδεξίων καὶ τρυφερῶν χειρῶν της καὶ τῆς χαριτοβρύτου καρδίας της, ἡγιασμένης μάλιστα ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τοῦτο ὑπαινιττόμενος καὶ ὁ Θεόσοφος Σολομὼν λέγει περὶ τῆς εὐσεβοῦς γυναικός· «Σινδόνας ἐποίησε καὶ ἀπέδοτο καὶ περιζώματα τοῖς Χαναναίοις.» Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ φιλοξενία ἀναπαύεται μᾶλλον εἰς τὰς θελκτικὰς ἀγκάλας τῆς γυναικός· ἢ διὰ τί ἄλλο καὶ ὁ θεῖος Ὅμηρος ἐποίησε τὴν Ναυσικάαν ἀπαντῶσαν περὶ τὰς ἐρήμους ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, καὶ παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς ἀτρυγέτου θαλάσσης τὸν ἐκ τοῦ ναυαγίου γυμνὸν περισωθέντα Ὀδυσσέα; ἢ διὰ νὰ διδάξῃ ὅτι παρήγορος φυσικὴ τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος, καὶ τῆς δεινοπαθούσης ἀρετῆς, εἶναι ἡ γλυκεῖα τῆς γυναικὸς λαλιὰ, τὸ συμπαθητικὸν καὶ φιλόξενον αὐτῆς βλέμμα. Καὶ ὡραία ἀναπτύσσει τοῦτο ὁ Michelet διηγούμενος, ὅτι ἡ θέα γυναικὸς ἐμψυχόνει εἰς τόπους ἀγρίους, κάμνει τὸν περιηγητὴν νὰ φωνῇ. «Ἰδοὺ γυνή! σωτηρία! γλυκὺς ἄγγελος εἰρήνης· θὰ εὕρω τόπον ἀναπαύσεως· θὰ εὕρω ὕπνον.» Ὁμοίως ὁ αὐτὸς ἀναφέρει ὅτι ἡ μεγάλη ἀποικία τῆς Αὐστραλίας χρεωστεῖται εἰς γυναῖκα, ἥτις ἐνύμφευσε τὰς ἐξοριζομένας ἐκεῖ γυναῖκας, καὶ ἐσχημάτησεν οὕτως οἰκογενείας, καὶ ἐξ αὐτῶν κοινωνίαν. Ἀλλὰ μήπως ἡ γυνὴ καὶ μόνη τὴν οἰκιακὴν αὐτῆς κλῆσιν ἐνερ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

γοῦσα, καὶ οὐδαμῶς ἀναμιγνυομένη εἰς τὰ δημόσια δὲν ἐπενεργεῖ ἐμμέσως εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν πολιτείαν. Μάλιστα. διότι πρῶτον μὲν ὁ πολιτισμὸς τῆς κοινίας, ἂν ἡ αὕτη πεπολιτισμένη, διαπερᾷ δι' αὐτῆς ἀκαταπαύστως εἰς τοὺς κόλπους τῶν οἰκογενειῶν, καὶ ἐξ αὐτῶν πάλιν διὰ τῆς γυναικὸς παιδαγωγούσης τοὺς νέους τῆς ἀνθρωπότητος βλαστοὺς διαχέει εἰς αὐτὴν καθαρωτέρας πολιτισμοῦ ἀκτῖνας· ὥστε δι' αὐτῆς γίνεται ἀμοιβαία τις ἐνέργεια καὶ ἐπενέργεια τῆς προοδευούσης κοινωνίας καὶ ἀνθρωπότητος ἐν γένει. Ἔπειτα ἡ γλυκεῖα καὶ συμπαθητικὴ λαλιὰ τῆς γυναικός, καὶ ἡ μετὰ φρονήσεως συνοδευομένη αὐτῆς χάρις πολλάκις καὶ τὸ σκληρὸν τῆς καρδίας τοῦ πολιτευομένου ἀνδρὸς ἐμάλαξε καὶ καθιλάρυνε καὶ καθημέρωσεν αὐτὴν ἐξαγριωθεῖσαν ἐνίοτε ὑπὸ τῶν δυσμενειῶν τῶν περιστάσεων. Ἡ ἱστορία μᾶς προσφέρει πολλὰ τούτου παραδείγματα. λ. χ. ἡ μήτηρ καὶ ἡ γυνὴ τοῦ Καριολάνου μόναι κατώρθωσαν μετ' ἄλλων δεσποινῶν τῆς Ῥώμης νὰ συγκινήσωσι τὴν ἐκμανεῖσαν κατὰ τῆς πατρίδος συνείδησιν τοῦ ἀνδρείου τούτου τῆς Ῥώμης τέκνου καὶ νὰ τὸν πείσωσι νὰ διαλύσῃ τὸν φοβερὸν κατ' αὐτῆς πόλεμον· ἡ ὡραία καὶ ἐνάρετος σύζυγος τοῦ Σπαρτιάτου Κλεομένους ἐκατήχησε τὸν νέον τοῦτον σύζυγον τὰ σωτήρια σχέδια τῆς εἰς τὸ βέλτιον μεταῤῥυθμίσεως τῆς διαφθαρείσης Σπαρτιατικῆς πολιτείας. Καὶ ὁ Θουκυδίδης δὲ ὅταν ἀναφέρῃ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐν ᾧ τὴν προτεραίαν ἐψήφισαν τὴν σφαγὴν πάντων τῶν Μιτυληναίων, «τῇ ὑστεραίᾳ μετάνοιά τις εὐθὺς ἦν αὐτοῖς καὶ ἀναλογισμός, ὡμὸν τὸ βούλευμα καὶ μέγα ἐγνῶσθαι, πόλιν ὅλην διαφθεῖραι μᾶλλον ἢ οὐ τοὺς αἰτίους·» μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ ἐπιεικὴς αὕτη μεταμέλεια πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν συμπαθῆ ἐπιῤῥοὴν τῶν γυναικῶν των.

Τελευτῶσα τὴν ὁμιλίαν μου περὶ τῆς κλήσεως τῆς γυναικὸς συνοδεύω αὐτὴν μέχρι τοῦ τάφου της, τοῦ μόνου τούτου εἰρηνικοῦ ἀναπαυτηρίου τῶν ἐν τῷ βίῳ ἀγώνων καὶ πόνων της. Καὶ προτιμῶ ἐπ' αὐτοῦ ἀντὶ παντὸς Μαυσωλείου ἐγειρομένου ὡς σημεῖον τοῦ πλούτου καὶ τῶν κατορθωμάτων της, ἀντὶ πάσης ἐπιγραφῆς περιγραφούσης τὰς χάριτας τῆς κινητικῆς καὶ δακρύων σταγμοὺς ἀποσπώσης, προτιμῶ νὰ ἴδω ἐπ' αὐτοῦ ἱδρυμένον μετὰ θρησκευτικοῦ ἀκραιφνοῦς σεβασμοῦ μόνον μονώτατον τὸν τίμιον Σταυρὸν, τὸ σωτήριον σύμβολον τῆς αὐταπαρνήσεως, καὶ ἀναγνώσω κεχαραγμένην τὴν εἰκονικὴν ἐκείνην ἐπιγραφὴν, ἣν οἱ ἀρχαῖοι ἐσυνείθιζον νὰ γράφωσιν ἐπὶ τοῦ μνήματος τῆς γυναικὸς δηλ. ἕνα ῥυτῆρα, ἓν ἐπιστόμιον χαλινοῦ, καὶ ἕνα βύαντα ἢ μίαν γλαῦκα, σύμβολα τῆς οἰκονομίας, τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς ἐπαγρυπνήσεως, σημαίνοντα ὅτι ἡ κειμένη ἐκεῖ γυνὴ ὑπῆρξεν ἀγαθὴ χριστιανὴ, καλὴ οἰκοκυρά, σώφρων σύζυγος, καὶ ἄγρυπνος μήτηρ, ἢ καὶ ἄλλως εἰπεῖν καθ' ἡμᾶς γέννημα τῆς ἁρμονιωτάτης συναφείας τοῦ Ἑλληνισμοῦ τοῦ θαυμασίως περὶ τῆς γυναικὸς φιλοσοφήσαντος μετὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ τοῦ σώσαντος τὴν γυναῖκα.

Ο ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ
ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΦΥΛΟΥ.

Πολλοὶ, καὶ τῶν συγχρόνων ἡμῶν ἔτι θεωροῦσι τὸ γυναικεῖον φῦλον ὡς πάντῃ ἀνίκανον εἰς τὰς κοινωνικὰς καὶ ἠθικὰς ἀρετὰς, ὑστεροῦντες αὐτὸ ἀπὸ ἔργα, ἅτινα ἡ λεπτότης τῆς καρδίας του καὶ ἄλλα φυσικὰ προσόντα αὐτοῦ ἤθελον καταστήσει ἔτι ἐντελέστερα, ὡς μὴ θελήσαντες ποτὲ νὰ λάβωσιν ὑπὸ σπουδαίαν ἐποψιν τὸν μέγαν προορισμὸν, ὃν, αἱ γυναῖκες ἔλαβον παρὰ τοῦ Δημιουργοῦ καὶ ἀρχιτέκτονος τῆς ὡραίας φύσεως, ἀλλὰ μόνον τὰς ἐξαιρέσεις, ἃς, νομίζω, δύναταί τις νὰ ἀπαντήσῃ οὐχὶ μόνον εἰς τὸ γυναικεῖον φῦλον, ἀλλὰ καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς νόμους τῆς μητρὸς φύσεως.

Ὁλόκληρος ἡ φύσις, τὴν ὁποίαν θαυμάζομεν καθεκάστην, διοικεῖται ὑπὸ νόμων, καὶ νόμων αὐστηρῶν. Ἀλλὰ ποῖος ἆρά γε νόμος, ὅσον δραστήριος καὶ ἂν ὑποτεθῇ, δὲν ὑπόκειται εἰς ἐξαιρέσεις; Διατὶ λοιπὸν μόνον εἰς τὸ γυναικεῖον φῦλον αἱ ἐξαιρέσεις νὰ θεωρῶνται αὐστηρῶς, μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ὅλου αὐτοῦ.

Νομίζω ὅτι οἱ κατήγοροι, κατήγοροι ὅλως ἀσύγγνωστοι, τοῦ γυναικείου φύλου ἡμῶν ὑποπίπτουσιν εἰς ἁμάρτημα μέγα δι' αὐτὴν τὴν δοξασίαν αὐτῶν· διότι αἱ γυναῖκες εἶναι λίαν ἀναγκαῖαι καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν λαῶν, καὶ ἂν οἱ λαοὶ εἶχον τὴν τύχην νὰ διδάσκωνται τὰ πρὸς ἀλλήλους καθήκοντα καὶ τὴν κοινωνικὴν πορείαν αὐτῶν ἀπὸ μόνας τὰς γυναῖκας, ἴσως ἤθελον κατέχει μεγαλητέραν θέσιν παρ' ὅσην ἤδη.

Αἱ γυναῖκες κατηγοροῦνται ὡς οὖσαι πλήρεις ἐλαττωμάτων. (Καὶ τὸ μεγαλήτερον ἐλάττωμα αὐτῶν εἶναι, ἴσως διότι ἀγαπῶσι πολὺ, κατὰ τὸ λέγειν τῶν ἀνδρῶν, τὴν πολυτέλειαν, ὡς ἂν μὴ καὶ οὐκ ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν ὑπερτερῶσι αὐτὰς) ἀλλὰ τὰ ἐλαττώματα ταῦτα πόθεν ἄλλοθεν γεννῶνται (περὶ ὧν ἄλλοτε ἴσως θέλομεν γράψει) παρὰ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἄνδρας, οἵτινες, πρὸ ὀλίγων εἰσέτι ἐτῶν, δὲν ἠθέλησαν νὰ σκεφθῶσι περὶ τοῦ πνεύματος τῶν γυναικῶν, περὶ τῆς ἱκανότητος αὐτῶν, καὶ περὶ τῆς ἀληθοῦς αὐτῶν θέσεως ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἣν μάλιστα εἰσέτι ἀγνοοῦσι, διότι ἄλλως ἠθέλομεν ἴδει μεγαλήτερα βήματα προόδου τῆς ἀνθρωπότητος.

Αἱ γυναῖκες θεωροῦνται παρὰ τῶν κατηγόρων των ἀνίκανοι τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν. Τρομερὰ ἀπάτη! διότι οἱ ἐξ αὐτῶν γεννώμενοι ἄνδρες ἔπρεπε νὰ ἦναι χειρότεροι αὐτῶν· τοῦτο δὲ ἀποδεικνύεται καθεκάστην διότι αἱ γυναῖκες, ὅταν γεννῶσιν, τὰ ἐξαγόμενα τέκνα ὁμοιάζουσι μᾶλλον τὰς μητέρας ἢ τοὺς πατέρας, καθότι ἡ ἐπὶ 9 μῆνας ἐντὸς τῶν σπλάγχνων τῆς γυναικὸς διαμονὴ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἡ ἀνατροφὴ ἂν λαμβάνουσι παρ' αὐτῆς κατὰ τὴν νηπιώδη κατάστασιν αὐτῶν, μεταβιβάζουσι τὰ μητρικὰ αἰσθήματα καὶ τὸν χαρακτῆρα εἰς τὰ τέκνα· ἡ κατόπιν ὅμως διαφορὰ, ἥτις διακρίνει τὸν ἄνδρα ἀπὸ τὴν γυναῖκα, ἐκπηγάζει ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας τοῦ ἄρρενος ἀνατροφῆς καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ φροντίδος τοῦ πατρός.

Ἵνα μὴ ὑπάρχωσι λοιπὸν κατήγοροι τῶν γυναικῶν, καὶ ἵνα λάβῃ αὕτη τὸν ἁρμόζοντα αὐτῇ βαθμὸν καὶ προορισμὸν, ἡ ἀνθρωπότης ἅπασα ὀφείλει νὰ ἐγερθῇ ἐπὶ ποδὸς, ὡς εἷς καὶ μόνος ἄνθρωπος, ὅπως ἐπιμεληθῇ τὴν ἀνατροφὴν τῆς γυναικὸς, καὶ καλλιεργήσῃ τὸ δι' ὑψηλότερα ἀντικείμενα προωρισμένον πνεῦμα αὐτῆς ἵνα δυνηθῇ καὶ αὐτὴ, ἀναπτυσσομένη, νὰ παρέξῃ πλείονας τοὺς καρποὺς τῶν ὑπαρχόντων. Τέλος πάντων, ὅσον περισσότερον ἡ ἀνθρωπότης ἀσχοληθῇ περὶ τῆς γυναικὸς, ἐξάγουσα αὐτὴν ὁλοτελῶς ἀπὸ τῆς θέσεως, εἰς ἣν αἰῶνες βάρβαροι καὶ σκοτεινοὶ εἶχον αὐτὴν ἐγκατακλείσει, τοσοῦτον μᾶλλον παρ' αὐτῆς μεγάλα καὶ ὠφέλιμα θέλει προσδοκᾷ εὐεργετήματα.

Ἐὰν ἀναδιφήσωμεν, οὐχὶ τὴν ἐν γένει ἱστορίαν, τὸν μέγαν τοῦτον διδάσκαλον τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλὰ τῆς καθ' ἡμᾶς ἐποχῆς. ἔχω τὴν πεποίθησιν, ὅτι θέλομεν ἀνεύρει τεθαμμένους ἐν τῇ σκοτίᾳ πολλοὺς θησαυροὺς οἵτινες ἐὰν ἐπιμελοῦντο παρὰ τῆς ἀνθρωπότητος, ἴσως σήμερον δὲν ἠθέλομεν εἶσθαι καταδεδικασμένοι νὰ μετρῶμεν ἐν τοῖς δακτύλοις τὰς διακεκριμένας γυναῖκας, ὡς τὴν σήμερον, ἀλλὰ ἱκανώτατον ἀριθμὸν αὐτῶν.

Ἡ γυνὴ ἵνα ᾖ καλὴ σύζυγος, ἀγαθὴ μήτηρ, ἀῤῥωγὸς καὶ παρήγορος ἐν ταῖς δυστυχίαις τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ μέλος τακτικὸν τῆς κοινωνίας, εἶναι ἀνάγκη ὅπως λαμβάνῃ ἀνατροφὴν οὐχὶ τὴν συνήθη, οὐχὶ τὴν προαιώνιον ἐκείνην τὴν περιοριζομένην ἐν σμικροτάτῳ κύκλῳ, ἀλλὰ τοιαύτην τινα, διὰ τῆς ὁποίας νὰ δύνηται, καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτῆς νὰ γίνηται ὠφέλιμος, καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν νὰ παρέχῃ ἐκδουλεύσεις πολλῷ ἀνωτέρας τῶν εἰς ὅσας ἡ ἄδικος συμπεριφορὰ τῶν σκοτεινῶν καὶ ἀγρίων αἰώνων περιώρισεν αὐτήν.

Μήπως ἡ γυνὴ κατεδικάσθη μόνον εἰς τὸ ἔργον τοῦ ῥάπτειν καὶ μαγειρεύειν καὶ φυλάττειν τὴν οἰκίαν; Τοιαῦται ἰδέαι περὶ γυναικὸς εἶναι καιρὸς νὰ ξηρανθῶσι, νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦ παρελθόντος. Ἡ δὲ ἀνθρωπότης ὀφείλει νὰ προσπαθήσῃ ὅπως τὴν διδάξῃ ἕτερα ὑψηλότερα καὶ ἀναγκαιώτερα καὶ δι' αὐτὴν καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν, *ἧς τὸ μέλλον ἐν ταῖς μητρᾶσιν ἔγκειται.*

ΑΡΙΣΤΑΙΑ Α. Β.

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ
ΤΩΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ ΤΗΣ *ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ.*

Φίλαι Κυρίαι,

Ἰδοὺ καὶ πάλιν ἡ ΕΥΡΥΔΙΚΗ παρ' ἡμῖν φέρουσα τὸ δεύτερον σχέδιον τῶν Ἐργοχείρων της.

Πρὶν ἄρξηται τῆς ἑρμηνείας αὐτοῦ προσχαιρετᾷ ἡμᾶς ἀδελφικῶς, ἐπευχομένη κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου ἔτους ὑγιείαν, εὐδαιμονίαν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

καὶ [illegible] ὑμῶν οἰκογενείᾳ.

Ἐν τῷ συνημμένῳ σχεδίῳ συνυπάρχουσι τέσσαρα ὅμοια διαφόρων εἰδῶν ἐργοχείρων ὁμοειδοῦς πλεξίματος *λεπτοῦ* καλουμένου (Frivolité=φριβολιτὲ) ἐπειδὴ ἀπαιτεῖ περὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ λεπτὴν καὶ μεγάλην τὴν ἐπιδεξιότητα.

Ἅπαντα τὰ σχέδια ταῦτα παριστῶσι τρίχαπτα (δαντέλλας)· ἐκ τούτων τὸ 1, 2 καὶ 4 δύνανται νὰ τίθενται καὶ ἐν τῷ μέσῳ δύο μερῶν ὑφάσματος τινος λευκοῦ ἐννοεῖται, ἐνῷ τὸ 3 τίθεται πάντοτε εἰς τὰς ἄκρας τούτου.

Ἡ ἐργασία τῶν τριχάπτων τούτων γίνεται δι' ἐργαλείου ἰδίου, ὅπερ εἶναι ἢ ὀστέινον ἢ ξύλινον, καὶ ὁμοιάζει σχεδὸν μὲ τὴν ὑφαντικὴν κερκίδα· ἐντὸς αὐτοῦ τυλίζεται ἡ ἐν χρήσει κλωστή.

Σχέδιον 1.—Ἡ ἐργασία αὐτοῦ ἄρχεται ἀπὸ τὸν μέσον τῶν ἀναμέσον τοῦ σχεδίου φαινομένων ἐναλλὰξ κύκλων, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ὁποίων γίνονται αἱ δύω ἐκατέρωθεν παράλληλοι σειραί. Ἕκαστος ἐνταῦθα κύκλος σύγκειται ἐκ 12 βελονιῶν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων ἀφίεται μία ἐξέχουσα θελιά, ἥτις χρησιμεύει ὅπως συνδεθῇ ὁ κύκλος μετὰ τῆς παραλλήλου σειρᾶς. Ἐν δὲ τῷ σχηματισμῷ τῆς ἔσωθεν πρὸς τοὺς κύκλους σειρᾶς, ἀφίεται ἀνὰ ἐκτὼ βελονιὰς μία ἐξέχουσα θελιά, ἐνῷ ἐν τῇ ἔξωθεν σειρᾷ ἀνὰ τέσσαρας βελονιὰς ἀφίεται μία ἐξέχουσα θελιά.

Σημειωτέον ὅτι ἡ πρόσδεσις μετὰ τῶν θελιῶν γίνεται διὰ λεπτοτέρου ἐργαλείου ὡς παρ. χ. διὰ καρφίδος.

Σχέδιον 2.—Ἐν τούτῳ ἕκαστος κύκλος, σύγκειται ἐξ 7 κύκλων, ἀρχόμεθα δ' ἐκ τοῦ κεντρικοῦ κύκλου, ὅστις ἀπαρτίζεται ἐξ 20 βελονιῶν καὶ 6 θελιῶν, μεθ' ὧν συνδέονται οἱ πέριξ 6 ἕτεροι κύκλοι, ὧν ἕκαστος ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν αὐτῶν μὲν βελονιῶν ἐκ 10 ὅμως θελιῶν. Τοιοῦτοι πολλοὶ κύκλοι προσαρμόζονται ἀλληλοδιαδόχως μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ἀναγκαίου ποσοῦ καὶ μήκους τοῦ τριχάπτου.

Σχέδιον 3.—Ἐνταῦθα ἀρχόμεθα ἐκ τῆς ὡς κλίμακος ὁμοιαζούσης σειρᾶς ἐν τῇ ὁποίᾳ ἑκάστη ἀναμέσον γραμμὴ ἀπέχει τῆς ἑτέρας 2 βολονιάς. Ἀκολούθως ἀρχόμεθα τὸ ἐπικρεμάμενον τριθέλιον, τὸ ὁποῖον ἔχει τοσαύτας βελονιὰς ὅσαι ἐπὶ τοῦ σχεδίου ἐντὸς τοῦ λευκοῦ διακρίνονται στιγμαί.

Σχέδιον 4.—Ἐν τούτῳ ἕκαστος κύκλος σύγκειται ἐκ τριῶν περιφερειῶν, ἐξ ὧν ἡ μεγαλητέρα σύγκειται ἐκ 18 κύκλων, ὧν ἕκαστος ἔχει 14 βελονιὰς καὶ 9 θελιάς, ἡ δευτέρα ἐκ 12 κύκλων, συγκειμένων ἐκ τῶν αὐτῶν βελονιῶν καὶ θελιῶν, καὶ ἡ τρίτη ἐξ 8 κύκλων, ὧν ἕκαστος 12 βελονιὰς καὶ 3 θελιάς.

Ἡ ἐργασία αὐτοῦ ἄρχεται ἐκ τοῦ κέντρου, ἀπαρτιζομένου ἐξ 24 βελονιῶν καὶ 8 θελιῶν.

Μεταξὺ δύω προσδεδεμένων μεγάλων κύκλων ἄνωθι καὶ κάτωθι προστίθεται ἀνὰ ἓν τριθέλιον ἵνα ἀπαρτισθῇ παραλληλόγραμμον σχῆμα, ἐν δὲ τῇ γωνίᾳ ἓν τετραθέλιον.

Ἅπαντα τῶν σχεδίων τούτων τὰ ἐργόχειρα κατασκευάζονται διὰ λευκῆς κλωστῆς καὶ προστίθενται ἐπὶ διαφόρων ὀθονῶν. Δύνανται ὅμως νὰ κατασκευασθῶσι καὶ διὰ μετάξης κεκλωσμένης, οἱουδήποτε χρώματος, ἰδίως μέλανος τότε δὲ μεταχειρίζονται ὡς κοσμήματα ἐπὶ διαφόρων γυναικείων ὑπενδυτῶν, παρεμφερόμενα μετὰ τῶν γνωστῶν *κιουπούρ*.

Ἡ ἐκτενὴς προσοχὴ ἐπὶ τῶν σχεδίων καὶ ἡ γνωστὴ δεξιότης καὶ ἡ ἐργατικὴ εὐφυΐα τῶν Κυριῶν Ἐργατίδων πλείονας δύναται ν' ἀνακαλύψῃ καὶ ἀνεύρῃ ἑρμηνείας διευκολυνούσας τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐργασίαν.

Ἐν τούτοις εὐελπιστοῦσαι ὅτι οὐχ' εἰς μακρὰν θέλομεν καὶ πάλιν ἐπισκεφθῇ ὑμᾶς ἐργατικῶς σᾶς ἀποχαιρετῶμεν ἥδιστα ὑμᾶς προσαγορεύουσαι.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ *ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ*.

Ἀγαπητή μου φίλη,

Καί τοι οὐκ ὀλίγα ἔτη παρῆλθον ἤδη ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου ἀποχωρισμοῦ, διαφόρους ὁδοὺς τραπεισῶν ἀμφοτέρων ἡμῶν τε καὶ τῶν ἄλλων ὁμηλίκων συμμαθητριῶν, οὐχ ἧττον δὲν ἔπαυσα ἐνθυμουμένη ὑμᾶς πρὸ τῶν ἄλλων καὶ τὰς λοιπὰς, αἵτινες βεβαίως θὰ ἔχωσι καὶ αὐταὶ τὴν ἡμετέραν τύχην νὰ εὑρίσκωνται διεσπαρμέναι τῇδε κἀκεῖσε, ἄλλαι μὲν σύζυγοι καὶ μητέρες ἀγαπηταὶ καὶ φιλόστοργοι, ἄλλαι δ' ἀσχολούμεναι εἰς τὴν παρὰ τῷ ἡμετέρῳ φύλῳ διάδοσιν τῶν γραμμάτων καὶ τῶν λοιπῶν ἀναγκαίων αὐτῷ μαθημάτων, ἀφθόνως ἐπιδαψιλεύουσαι καὶ μηδόλως κρύπτουσαι ὅπερ ἔλαβον τάλαντον, ἄλλαι μὲν εὐτυχοῦσαι, ἄλλαι δ' ἐν δυσμοιρίᾳ διατελοῦσαι δυστυχῶς.

Ἡ περὶ τῆς ὑμετέρας *Εὐρυδίκης* ἀγγελία ὅμως ἀνεζωπύρωσεν ἔτι μᾶλλον τὰ ἀδελφικὰ ἐκεῖνα αἰσθήματα, ἅτινα διημειβόμεθα πρὸς ἀλλήλας ἐν τῷ καιρῷ τῆς μαθητείας ἡμῶν, καὶ μυρίας ἀναμνήσεις ἔφερεν εἰς τὸν νοῦν μου, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ὑμεῖς πρώτη ἀπεξεδύθητε εἰς τὸν καλὸν ἀγῶνα, ἐπὶ τῇ ἁγίᾳ προθέσει τοῦ νὰ φανῆτε χρήσιμος εἰς τὸ φῦλον ἡμῶν, ποδηγετοῦσα οὕτω διὰ τοῦ ὑμετέρου, σπουδαίου βεβαίως περιοδικοῦ εἰς τὴν κατάληψιν καὶ ἐπίγνωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, διὰ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ὁποίων καθίστανται ἀγαπηταὶ σύζυγοι, ἀγαθαὶ μητέρες, εὐδαίμονες ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἀξιολάτρευτοι ἐν τῇ κοινωνίᾳ, εὐαρεστοῦσαι Θεόν τε καὶ ἀνθρώπους.

Ἀναγνωρίζω μὲν ὅτι αἱ μεγάλαι κοινωνίαι ἔχουσι καὶ τὰ ἐπιλήψιμά των, ἀλλ' ἡ ἀποφυγὴ αὐτῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς φρονήσεως τῶν ἐν αὐταῖς διαβιούντων, διὸ μακαρίζω ὑμᾶς διότι ζῆτε ἐν πόλει πολυανθρώπῳ, νέα παρουσιαζούσῃ καθεκάστην ἀντικείμενα, παραίτια νέων σκέψεων, νέων μαθημάτων καὶ διδαγμάτων, ἐνῷ ἐγὼ, καί τοι καθ' ὅλα ἔχω καλῶς, ἀγαπωμένη παρὰ τοῦ συζύγου μου καὶ σεβομένη παρὰ τῶν τρυφερῶν μου τέκνων, εὑρίσκομαι ἐν κοινωνίᾳ ἀποκέντρῳ, ἐν κοινωνίᾳ τυπικῇ καὶ ἀρχαϊκῇ, κοινωνίᾳ διατελούσῃ ἐν στασιμότητι καὶ μόλις ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν δεικνυούσῃ σημειά τινα κινήσεως καὶ ζωῆς.

Ἐνθυμεῖσθε βεβαίως, ἀγαπητή μου, ὅτι διατρίβω εἰς Ἰωάννινα μετὰ τοῦ συζύγου, ὡς ἐν καιρῷ σᾶς εἶχον γράψει, καὶ ὅτι ὑπείκουσα εἰς τὸ συζυγικὸν καθῆκον καὶ ἐνδοῦσα εἰς τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην τοῦ φιλτάτου μου ἀπεφάσισα ἵνα παρακολουθήσω τὰ βήματα αὐτοῦ εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα του, ἐφαρμόζουσα τὸ περὶ γυναικὸς κοινὸν λόγιον: *Πόθεν εἶσαι; ὁπόθεν καὶ ὁ ἄνδρας μου*, διότι κατενόησα καλῶς ὅτι ἡμεῖς αἱ γυναῖκες ἐσμὲν ἀπάτριδες, ἀφοῦ προσκολλήσωμεν τὴν τύχην ἡμῶν εἰς τὴν τύχην τοῦ συζύγου καὶ ἀποφασίσωμεν ἵνα ζήσωμεν ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ, δότε δ' εἰπεῖν καὶ τῶν γονέων ἡμῶν, ἐπιλανθανόμεθα ἅμα ὡς ἐξέλθωμεν τῆς πατρικῆς ἑστίας, μεταβαίνουσαι ὅπως ἀλλαχόσε οἰκοδομήσωμεν νέαν, ἀπὸ τῆς καλῶς δὲ κατηρτισμένης ἀνατροφῆς ἡμῶν καὶ τῆς φρονήσεως ἐξηρτᾶται ἵνα καταστήσωμεν τὴν νέαν ταύτην ἑστίαν ὑπερβάλλουσαν τῆς πατρικῆς καὶ λαμπροτέραν ἐκείνης. Τοιοῦτος ὁ προορισμὸς ἡμῶν, ἀγαπητή μου, καὶ ὀφείλομεν νὰ ὑπείκωμεν αὐτῷ, μηδόλως δυσανασχετοῦσαι διὰ τὴν τύχην ἡμῶν, ἀλλὰ προσπαθοῦσαι ἵνα φανῶμεν ἀντάξιαι τῆς ἡμετέρας ἀποστολῆς, διὰ τῆς συμπεριφορᾶς καὶ τοῦ τρόπου ἡμῶν ἐφελκύουσαι τὴν ἀγάπην τῶν συνεύνων, καὶ τὸν σεβασμὸν τῶν τέκνων μας, ἀπὸ τῆς διεκπαιδαγωγήσεως τῶν ὁποίων, ἐκ μέρους ἡμῶν τῶν μητέρων, ἐξηρτᾶται τὸ αἴσιον μέλλον αὐτῶν καὶ ἡ εὐδαιμονία των, ἡ χαρὰ τῶν γονέων καὶ ἡ ἐν τῇ κοινωνίᾳ προαγωγή των. Αἱ οὕτω δὲ προσφερόμεναι γυναῖκες καὶ αὐταὶ ἐν ἑαυταῖς ἀγάλλονται καὶ ὑπερήδονται διὰ τοὺς ἀγλαοὺς καρπούς, οὓς συλλέγουσι, καλλιεργοῦσαι εὐδοκίμως τὰ δένδρα ἅπερ ἐδωρήσατο αὐταῖς ὁ Ὕψιστος Θεός.

Ἐμακρη ὁρησα, ἀγαπητή μου, προοιμιαζομένη, λέγω δὲ προοιμιαζομένη, διότι ὑπονοεῖ βεβαίως ὅτι, καὶ πρὸς χάριν ὑμῶν καὶ πρὸς χάριν τοῦ ἡμετέρου φύλου, προτίθεμαι καὶ ἐγὼ διὰ τῶν μικρῶν μου δυνάμεων καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν οἰκιακῶν μου ἀσχολιῶν ν' ἀφιερώσω ὥρας τινὰς εἰς τὴν διὰ τῆς *Εὐρυδίκης* σας περιγραφὴν ἠθῶν τινων καὶ ἐθίμων, καὶ περὶ παντὸς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ γυναικεῖον φύλον ἐν τῷ ἀποκέντρῳ τούτῳ τόπῳ, ἐξαιτουμένη συγγνώμην ἂν παρεκτραπῶ κατά τι, διότι ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ὁ κάλαμος δὲν περιῆλθεν εἰς χεῖράς μου. Προσεχῶς λοιπὸν πραγματοποιῶ τὸν σκοπόν μου.

Ἐν τούτοις, δέχθητε ἤδη τοὺς ἀδελφικούς μου ἀσπασμοὺς, καὶ μέμνησθε τῆς νοερῶς φιλούσης σας

Ἰωάννινα, τῇ 4 Δεκεμβρίου 1870.

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗΣ.

ΛΑΧΕΙΟΝ

Ἐργοχείρων τοῦ ἐν Χάσκιοῖ Παρθεναγωγείου.

Τὸ Λαχεῖον τοῦτο συνίσταται ἐκ 1000 γραμματίων, τιμωμένου ἑκάστου ἀντὶ ἑνὸς ἀργυροῦ Μετζιτιέ. Ἐξ αὐτῶν 120 κλῆροι κερδίζουσι διάφορα ἐργόχειρα, ἐπιτηδείως ὑπὸ ἀπόρων Ἑλληνίδων καλλιτεχνηθέντα.

Συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τοὺς φιλομούσους ὁμογενεῖς καὶ ἰδίᾳ τὰς εὐγενεῖς Ἑλληνίδας τὸ ἀνωτέρω Λαχεῖον, ἐξ οὗ ἐξήρτηται κατὰ μέγα μέρος ἡ ὑποστήριξις καὶ προαγωγὴ τοῦ κορασιακοῦ τούτου Ἐκπαιδευτηρίου.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

Γυναικεία Ε'βδομαδιαία Ε'πιθεώρησις
ὑπὸ
Αἰμηλίας Κτενᾶ Λεαντιάδος
Σχέδιον Β'. 1. Ἰανουαρίου 1871 Φυλλάδιον Ζ. Ἐν Κωνζ|ωσ|ει.

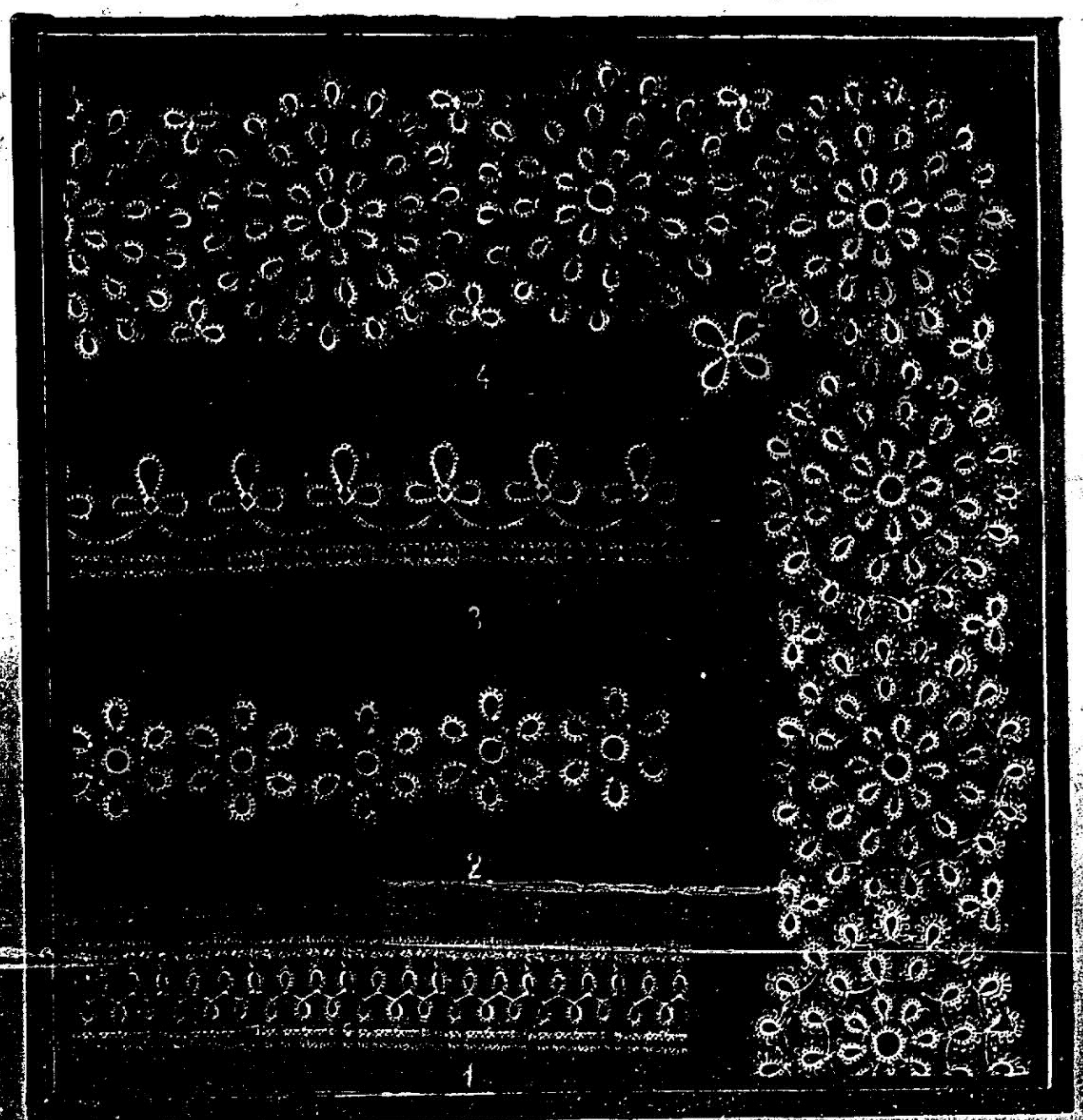

Ἐτήσια συνδρομὴ ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ προσληρωτέα Ἀργυρᾶ Μετζιτια 6.
(Ἐν τῇ Πρωτευούσῃ) ἐν δὲ τῷ Ἐξωτερικῷ 7.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἐξάμηνος 3. τρίμηνος 1 1/2.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἐξάμηνος 3 1/2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν μὲν τῇ Πρωτευούσῃ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελετζίδικα, Μουσούρου χὰν, ἀριθ. 30. Ἐν Χρυσουπόλει παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρίῳ Μηνᾷ Μαράσογλου. Ἐν Χαλκηδόνι παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κυρίῳ Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ. Ἐν Σμύρνῃ παρὰ τῷ Κ. Φ. Α. Σαρίκα, ἐν Μιτυλήνῃ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ καὶ ἐν Μολύβῳ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ, ἐν Χίῳ παρὰ τῷ Κ. Α. Καράβᾳ, ἐν Σάμῳ παρὰ τῷ Κ. Πελ. Λεκάτῃ, ἐν Γουργέβῳ παρὰ τῇ Κ. Σ. Σολομωνίδου, καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς, ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος. οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ εὐγνωμόνως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Ὅλοι τῶν Κυρίων ἐμπορικῶν καταστημάτων, ἐν οἷς πωλοῦνται διάφορα ἤδη ἐμπορευμάτων, χρησίμων εἰς τὰς Γυναῖκας καὶ τὰς οἰκογενείας, ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι μέρος ἐν ταῖς ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΣΙ τῆς «Εὐρυδίκης», ἀποτανθήτωσαν πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ, ἔχων δίπλωμα τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ ἤδη διδάσκων ἐν δημοσίᾳ Σχολῇ, ζητεῖ καὶ παραδόσεις οἰκιακάς· οἱ χρῄζοντες λοιπὸν τοιούτου ἀπευθυνθήτωσαν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς «Εὐρυδίκης».

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.

ΕΛΛΙΝΗΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ.

Πρωτότυπος.

ὑπὸ

Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΥΜΕΝΟΥ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ σύγκειται ἐκ δύο τόμων. Συνδρομὴ αὐτῆς σελίνια 5. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν καὶ τῶν δύο τευχῶν.

Συνδρομαὶ καταγράφονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ παρὰ ταῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιστασίαις αὐτῆς.

ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πέρᾳ, Τεκὲ, ὁδὸς Ζουαποὺλ ἀριθμ. 7.

Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Λιθογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐκτυποῦν καλλιτεχνικῶς ἐπισκεπτήρια, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τύποις Κ. ΠΑΗΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

Γυναικεία Ἑβδομαδιαία Ἐπιθεώρησις

ὑπὸ

Αἰμηλίας Κτενᾶ Λεαντιάδος

Σχέδιον Β'. 1. Ἰανουαρίτ 1871 Φυλλάδιον Ζ. Ἐν Κωνζ/πόλει.

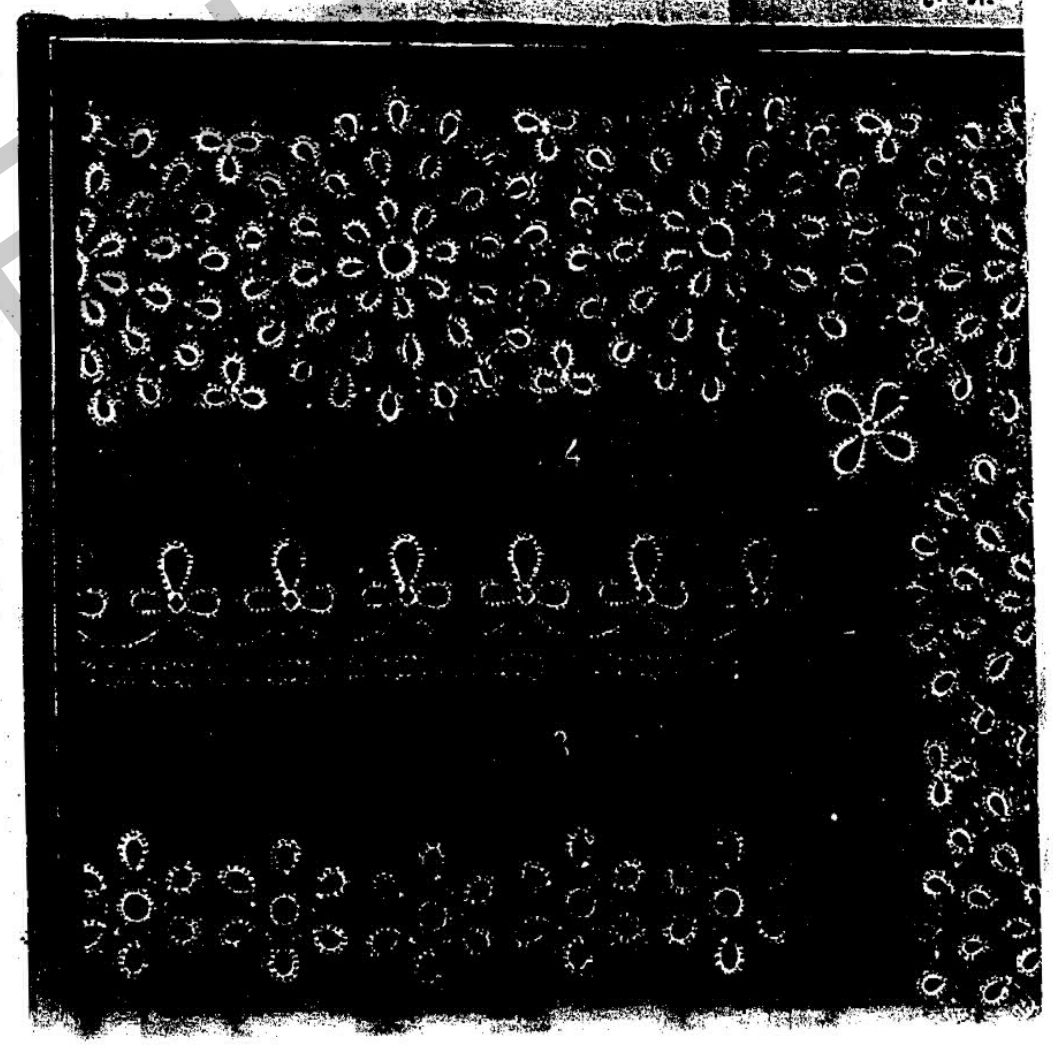

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΤΟΣ Α'. ΕΒΔΟΜΑΣ Η'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΜΕΤΑ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

Ἐκδιδομένη

ὑπό

ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

9 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1871. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 8.

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ.

(Julia Ward Howe, an Appeal to womanhood throughout the World. Boston 1870) Ἤτοι,

Ἰουλίας Οὐὰρδ-Χόου Πρόσκλησις πρὸς τὰς ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου Γυναῖκας. Ἐν Βοστώνῃ, 1870.

Αἱ θρησκεῖαι τῆς ἐρηβικῆς ἡλικίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἦσαν πᾶσαι πολεμικαί! Ὁ Βραχμανισμὸς (1) αὐτὸς, μ' ὅλας αὐτοῦ τὰς μυστικὰς ἀξιώσεις, εἶχεν ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην εἰς τὰ ξίφια μέσα. Ὅτε προσεβλήθη ὑπὸ τῶν Ἑτεροδόξων (τῶν Βουδδιστῶν) (2), δὲν τοὺς ἐξωλόθρευσεν ἀνελέως; Δὲν ἠκούετο ἀνταγῶν ἐν ὅλῃ τῇ Χερσονήσῳ τῆς Ἰνδίας ἡ περίφημος φωνὴ, «ἐκ τῶν κορυφῶν τῶν Ἱμαλαΐων ὀρέων ἄχρι τῆς θαλάσσης τῆς Σαγγάης (Κιὸλάνης) τὸ αἷμα κατακλημυρείτω τὰ ἱερὰ ὅμῶν ξίφη;» Ἀλλὰ πολλοὺς αἰῶνας πρὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μεγάλοι νόες ἀνεφάνησαν, εἴτε ἐν Ἀσίᾳ εἴτε ἐν Εὐρώπῃ, ἐμπνευσθέντες πνεύματι ὑπερτέρῳ. Κονφούκιος ἐν Κίνᾳ (γεννηθεὶς περὶ τὸ 551), Πυθαγόρας ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς τόποις (περὶ τῷ 608 ἢ 750), Βούδας-Σάκυα Μουνὶ ἐν Ἰνδίᾳ (607), προμηνύουσι τὸν θρίαμβον τῶν εἰρηνικῶν τάσεων (3). Ἡ σκέψις καὶ ἡ εὐσπλαγχνία τείνουσι νὰ ὑποκαταστῶσιν εἰς τὴν ἀκράτητον βίαν τῆς ἀρχεγόνου ἐποχῆς. Ὁ Βουδδατισμὸς, σεβόμενος τὴν ζωὴν αὐτὴν τῶν ζώων, οὗτος ἐστὶν ἔμπλεως ὑπὸ τοῦ πρὸς τὴν εἰρήνην ἔρωτος, ὥστε καθίσον οἱ κίτρινοι λαοὶ τῆς κεντρικῆς Ἀσίας, ἐπενεγκόντες φόβον καὶ τρόμον τῷ κόσμῳ, ἐν καιρῷ τῶν Οὔννων (Ἀττίλας), τῶν Τσιγκισχάνων, τῶν Τιμουρλάνων, ὑπεπάσαντο τὴν θρησκείαν τοῦ Βούδδα, παρέλειψαν τὴν ἀγρίαν των διάθεσιν καὶ «κατέκαυσαν ὅ,τι εἶχον λατρεύσει».

Ἐν Εὐρώπῃ τὸ κατ' ἐξοχὴν φιλάνθρωπον πνεῦμα τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, τοιαύτην ἐπὶ τοῦ Ἑλληνορρωμαϊκοῦ κόσμου ἐξήσκησεν ἐπιρροὴν, ὥστε ἡ ἀρχαία ρωμαϊκὴ λεγεὼν ἀπέκαμεν ἐν τέλει περιφέρουσα τὸ ἐξολοθρευτικὸν ξίφος ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Μεσογείου. Ἐν τῇ λήξει τῆς Δημοκρατίας, μαθητής τις τῶν νέων ἀκαδημαϊκῶν, ὁ Κικέρων, προέβη μάλιστα καὶ ὡμίλησε καὶ «περὶ τῆς ἀγάπης τοῦ ἀνθρω-

(1) Θρησκεία τῶν ἀρχαίων Ἰνδῶν.

(2) Βουδδισταὶ ἦσαν οἱ λάτρεις τοῦ Βούδδα θεοῦ τῶν ἀρχαίων Ἰνδῶν.

(3) Ἀποροῦσι τις βλέπων τὸν Πυθαγόραν καὶ Βούδδαν ἐκδηλοῦντας ταυτογρόνως ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀσίᾳ ἀναλόγους κλίσεις. Ὑπάρχουσι μεγάλα ῥεύματα (εἴτε καλὰ εἴτε κακὰ) ἐν τῇ ἀνθρωπότητι γενῶν ἐπικρατεστάτων καὶ ἄλλων ἀπολύτως ἀνικάνων.

ΚΥΨΕΛΗ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

πίνου γένους», (Charitas generis humani), ἰδίας ὁλοσχερῶς στωϊκῆς. Ἡ αὐτοκρατορία ἐξέλασε νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς ἐλευθερίας ταύτας ἐμπνεύσεις. Ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Καίσαρος, ἀποθέωσις ἐκ τῶν προγραφῶν, ἐπιβιβῶν τὴν λάθραν τῶν ἐξωθρανίτων ἀνδραγαθημάτων τῆς τριανδρίας, κατέλαβε τὸν ναὸν τοῦ Ἰανοῦ. «Ἡ αὐτοκρατορία ἦν εἰρήνη!» Οἱ τοῦ Αὐγούστου διάδοχοι ἀπεδείχθησαν πράγματι μᾶλλον ἐρ[illegible] κτησιν τοῦ Κράτους. Οἱ Ἀντωνῖνοι, οἱ κάλλιστοι τῶν Καισάρων, μαθηταὶ πρωτοτύπου τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, ἤθελον πραγματικῶς ἵνα ὁ κόσμος ἀπολαύσῃ τῶν εὐεργετημάτων τῆς «ῥωμαϊκῆς εἰρήνης».

Ὁ Χριστιανισμός, θρησκεία ἐξόχως εἰρηνόφιλος, στηρίζων τὴν εὐεργετικήν του ἰδέαν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ «Ὄρους διδαχὴν», ἔμελλε νὰ εὐνοήσῃ καὶ καταστήσῃ τὰς τάσεις ταύτας θριαμβευούσας. Ἀλλά, τῶν βαρβάρων ἐφορμώντων, οἱ υἱοὶ ἐκείνων, ὧν οἱ πρόγονοι ἐλάτρευον θεὸν αἱμοχαρῆ, δὲν κατώρθωσαν νὰ ἐμφορηθῶσιν ἐκ τοῦ πνεύματος τοῦ Εὐαγγελίου. Ἠσπάσαντο μὲν τὰ δόγματα αὐτοῦ, ἀλλὰ παρεγνώρισαν τὰς οὐσιώδεις τάσεις. Οἱ Γαλάται, καὶ πρὸ προσηλυτίσθησαν πρὸ τῆς εἰσβολῆς, ἔμενον ὅμως λίαν πιστοὶ εἰς τὸ Δρυΐδιον (1) πνεῦμα. Οἱ Γερμανοὶ βαπτισθέντες ὡμοίαζον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τοὺς λατρευτὰς τοῦ Βοδὰν (2). Οἱ Σκανδιναυοὶ δὲν ἐλησμόνησαν τὸν ὠμὸν Ὀδῖνον (3). Περὶ δὲ τῶν «πεμένων τῶν ψυχῶν» ἐπίστευον μαθητῶν τοῦ «ἀγαθοῦ τοῦ Θεοῦ», οὗτοι ἀνενδοιάστως ἔθεντο τὸ ἐπιτραχήλιον ἐπὶ τοῦ θώρακος, καὶ τὸν ἐπισκοπικὸν μίτρον ἀντικατέστησαν διὰ τῆς σιδηρᾶς περικεφαλαίας τῶν ἱππότων. Ἠναγκάζοντο νὰ κλίνωσι τὰς αἱματοφύρτους αὐτῶν χεῖρας, ἵνα ἐνδύσωσιν εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ «ἀρχηγοῦ τῆς εἰρήνης». Ἰσράηλ καὶ βαρβάροι ἐμιλλῶντο μετ' ἀγρίας ζέσεως, οἱ μὲν παίοντες τοὺς αἱρετικούς, οἱ δὲ λυπλατοῦντες τὰς «ἀνθισταμένας εἰς τὴν ἁγίαν ἔδραν» πόλεις. Ἡ δομενικανὴ ἱεροσυρία ἐνέπνεε τὰς προσφιλεῖς τοῖς Δρυΐδαις ἀνθρωποθυσίας, ἡ δὲ μεσαιβρινὴ Γαλλία ἔσχεν εἰς Βεζιέρην θυσίαν προηγηθεῖσαν τῆς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου. Πάντες ἐπολέμουν ἀλλήλους λυσσωδῶς, ὅτι δὲν εἶχον τὰς τρομερὰς ταύτας διδασκαλίας. Ὅλαι ἐγκυμόνει το κατὰ πόλεις, ἔπαυλις κατ' ἐπαύλεις, καὶ χωρὶς ἐπιστροφὴν πλησίον ἀγρόν. Εὐημερούντες δὲ ὠνόμαζαν ἐν τῇ Δύσει τὸν περίοδον ταύτην τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἱστορίας «ἐποχὴν πίστεως!»

Ἡ Ἀσία ἦν παραδιδομένη ὡς ἡ Εὐρώπη εἰς θρησκολογικὸν λύσσαν. Ἡ τῶν Ἀράβων θρησκεία [illegible], ὁ Βουδδισμὸς καὶ ὁ Χριστιανισμός, θρησκεῖαι τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας τοῦ ἀνθρωπίνου εἴδους, ἀλλ' ὡς αἱ θρησκεῖαι τῆς ἐρημικότατος,—αἱ μόναι περιλαβοῦσαι τὰς Σημιτικὰς φυλάς,—θρησκεῖα πολεμικὴ καὶ κλονοῦ πάλης. Ἡ ἀποστολή της εἶναι νὰ ἐπικυρώσῃ τὸ ξίφος τοῦ Θεοῦ ἐν ὅλαις τῆς γῆς καὶ νὰ τὴν «καθάρῃ ἐκ τῆς εἰδωλολατρείας». Καθ' ἣν ἡμέραν κάμῃ τὰς κατακτήσεις καὶ ἐξολοθρεύσεις, ὕστερα εἰς τὴν τρομερὰν του κλῆσιν.

Ἀφ' ὅτου, χάρις τῇ Ἑλλάδι, τὸ φῶς τῆς ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ἐξέλαμψεν ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ κόσμου ἀρχίζει τις ἐρωτῶν ἑαυτόν, ἂν ὁ αἱμοχαρὴς Χριστιανισμός, ὁ γύπας ἐν χειμάρροις τοῦ ἀνθρωπίνου αἵματος καὶ ἀντιχείρας τοσούτους βδελυκτοὺς ῥωμοὺς, εἶναι τῷ ὄντι ἡ θρησκεία ἡ εὐλογήσασα τοὺς «πρακτὰς» καὶ τοὺς «εἰρηνοποιούς.» Φοβοῦμαι ἄρα νὰ ἀποτείνωσιν ἑαυτοὶς τὴν ἐρώτησιν ταύτην πρὸ πάντων ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, ἐν αἷς ἀνεζωθρησκεία ἀληθὴς Χριστιανικὴ κατεθριάμβευσε τοσοῦτον ταχέως· τῶν εἰδεχθῶν παραδόσεων τοῦ Μεσαιῶνος, καθ' ἃς δὲν συνεχωρεῖτο οὐδενὶ νὰ λατρεύῃ τὸν Θεὸν ὅπως ἡ συνείδησίς του ὑπαγόρευεν αὐτῷ. Ἤδη οἱ Ἀμερικανοὶ ἀφοῦ ἐξησφάλισαν ἐπὶ τὲς ἀπείρου αὐτῶν Ἠπείρου, (αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι εἶχι διαστρίπλασία τὲς πρώην Γαλλικὲ Αὐτοκρατορίας) τὴν νίκην τοῦ εἰρηνοποιοῦ πνεύματος ἐν τῇ κτίσει τῶν δοξασιῶν, κατανοῶσι φυσικῷ τῷ λόγῳ νὰ ζητῶσιν ἂν δὲν ἤθελεν εἶναι δυνατὸν νὰ τύχωσιν ἀποτελεσμάτων ἐπίσης ἐνδόξων ἐν τῇ πολιτικῇ τοιαύτῃ, τοῦθ' ὅπερ ἐστὶν ἰδέα ἐκλεκτὸς ἔθνους ἐν ἑνὶ αἰῶνι πραγματοποιήσαντος τοσοῦτο μεγάλα πράγματα, ἐνῷ ἡμεῖς ἐφαντάζομεθα ἔχοντες ἐν τῇ μικρᾷ ἡμῶν Εὐρώπῃ μόνον τὴν σκέψιν τοῦ ἐξολοθρεύεσθαι ἐπὶ τῶν πεδίων τῶν μαχῶν τῆς Ἰένας, Βαγράμης, Βατερλῶ, Σεδόβας, καὶ Σιδάν!

Αἱ γυναῖκες δὲν ἠδύναντο νὰ μένωσι ξέναι εἰς τὸ γενναῖον τοῦτο κίνημα. Ἀμερικανίς τις ἦν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐλησμόνησαν, κατέστη ἔνδοξος καὶ εἰς τοὺς δύο κόσμους, δημοσιεύουσα τὰ συμπράγματα τῶν φιλοσόφων καὶ τῶν φιλανθρώπων κατὰ τῆς δουλείας. Ὅθεν αἱ γυναῖκες τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, φρίνοντι ἀπορασεσσαι τὴν ἐνεργὸν ἀληθοῦς σταυροφορίας κατὰ τοῦ πολέμου. Ἡ ἐπίμβασις αὕτη τοῦ γυναικείου φύλου ἐν τοιούτῳ ζητήματι, ὑποκινήσει βεβαίως μειδίαμά τι τῶν «πολιτικῶν ἀνδρῶν» τῶν παδκλουχασάντων, ὡς πᾶς τις γινώσκει, [illegible] τοῦτο λαμπρὸν τὸ πλοῖον, ἤδη ἐκρωτηριασθὲν, φεῦ! ὑπὸ τοσούτων πελεκέων, τὸ φέρον τὰς τύχας τῆς γερσαίας Εὐρώπης. Ἀλλ' οἱ μὴ ἀπολέσαντες ὁλοσχερῶς τὴν μνήμην λέξουσιν, ὅτι ἐν ᾗ θέσει παρευρίσκονται, οἱ ἥκιστα ἔμπειροι δύνανται ἄνευ ὑπερηφανείας νὰ πιστεύσωσιν ὅτι δύνανται νὰ διευθύνωσι τοσοῦτον ἐπιτήδειος ὅσον αὐτοί.

Ἡ Πρόκλησις τῆς Κυρίας Ἰουλίας Οὐάρδ-Χόου ἀσπαζομένης τὴν τάξιν ταύτην τῶν ἰδεῶν, δὲν ὁμοιάζει οὐδόλως μὲ τὰς ἐκδηλώσεις Εὐρωπαίων τινῶν, οὕτως καθαρὰ εἰδύλλια ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἢ θρήνους ἀκούοντες ἀσήμους ἐπὶ τῶν δεινῶν τοῦ πολέμου, αἵτινες παρῆλθον ἀπρατήρητοι. Βλέπει τις ὅτι ἡ συγγραφεὺς τῆς Προκλήσεως ἀνήκει εἰς κοινωνίαν ἐν ᾗ αἱ γυναῖκες λαμβάνουσιν ἐκπαίδευσιν ἀνωτέραν τῆς διδομένης εἰς τὸ ἡμέτερον φῦλον τοῦ ἐντὸς τοῦ Ἀτλαντικοῦ· ὅτι ἔχουσι τὴν συνήθειαν νὰ σχηματίσωσι λίαν ἐλευθέρως καὶ παῤῥησίᾳ περὶ τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν ζητημάτων· ὅτι συνοδεύσιν ἀνήκουσι εἰς κόσμον ἐν ᾧ ὁ τρόπος αὐτῶν τῆς ἐξετάσεως τῶν πραγμάτων ἤρτο πλείστως νέας, καὶ ἐν ᾧ ἐλπίζουσι τυχεῖν πλείστων ἔτι θριάμβων. Ἤδη, ἂν τὰ εἰρηνόφιλα συμβολίζει τῶν Ἀμερικανίδων εὐρίσκουσι παρ' ἡμῖν ἰσχυρὰν τὴν ἀντίστασιν (λίαν πολλοὶ ἄνθρωποι ἐκφαλοῦνται ἐκ τοῦ ἀδιαλείπτου πολέμου, ὥστε δὲν θέλουσι ν' ἀπολλάττωσι τοὺς λαοὺς τῆς μάστιγος ταύτης), ἀπαντήσουσιν ὅμως ὑποδοχὴν λίαν εὐμενῆ παρὰ πᾶσι τοῖς σπουδαίοις καὶ πρωτοτυπίνοις πνεύμασι, τοῖς δοξάζουσιν, ὅτι δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ ἦναι ἀπαλλαγμένοι τῆς ἀνθρωποθυσίας, τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τῆς δουλείας, ἵνα ἀναπτυχθῇ ἔθνος πεπολιτισμένον, ἠθικὸν καὶ εὐσεβές. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ «σιδηροῦ αἰῶνος» μετεχειρίζετο τοὺς τομεῖς ὀδόντας του ὡς ἐπιβεβαιοῦσιν αἱ ἔρευναι τῆς συγγράφου ἐπιστήμης τοσοῦτον ἐπὶ τῶν ὀστέων τῶν ἐμῶν του ὅσον ἐπὶ τῶν ζώων (1). Ὁ πατρίκιος τῆς Ῥώμης, ἐνῷ εὐτυχεῖ χρόνῳ καθ' ὃν ὁ μονομάχος ἐπίστευεν εἰς τὸ Ave Cesar, te morituri Salutant ἔμπιπτεν εἰς τὰς μυρσίνας κἀχμάλωτον συντρίβοντα πολύτιμον δοχεῖον. Ὁ Βαρβάρος τοῦ μεσαιῶνος περιρρονητικῶς παρέδιδεν εἰς τὰς βασάνους καὶ φλόγας τὸν ταλαίπωρον δουλοπάροικον ὃν ὑπώπτευεν εἶναι λάτριν τοῦ Οὐοδάν.

Ὅλα ταῦτα τὰ ἀξιέραστα πρόσωπα εὐτυχῶς ἐξέλιπον ἐκ τῆς σκηνῆς· οἱ πυλεμικοὶ ἄνδρες οἱ διαγράμμενοι ἡμῖν εἰς τὰς ἐπιχάριτας ἐφημερίδας τὸν ἀριθμὸν τῶν λιμοτομηθέντων, τῶν καταστραφέντων γεωκτημάτων, τῶν πυροπληθέντων χωρίων, κτλ, δύνανται κάλλιστα μίαν ἡμέραν, ἂν αἱ Ἀμερικανίδες ἐπέβαλον τέλος πάντων τὸν τρόπον αὐτῶν τοῦ θεωρεῖν τὰ πράγματα ἐν τοῖς δύο κόσμοις, νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τοὺς ἐγγόνους ἡμῶν τοσαύτας συμπαθείας, ὅσας οἱ ἀνθρωποφάγοι τοῦ «Χρυσοῦ αἰῶνος,» οἱ ἱππόδικασταὶ τοῦ «καλοῦ ἀρχαίου χρόνου», καὶ οἱ δουλισταὶ τοῦ Uncle Tom's Cabin.

ΔΟΡΑ Δ'ΙΣΤΡΙΑ.

(1) Δρυΐδαι, ἱερεῖς καὶ φιλόσοφοι τῶν Γαλατῶν.

(2) Θεὸς τῶν Γερμανῶν.

(3) Νομοθέτης ἀρχαιότατος τῶν Σκανδιναυῶν.

(1) Ὁ Χὶν, ὁ ὡραῖος ἄνθρωπος ἐν Εὐρώπῃ ἡ βιομηχανία, τὰ ἔθη, τὰ τεχνήματά του.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΙΚΟΣ

ΠΑΡ' ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ.

Ὡς καὶ παρ' ἡμῖν οὕτω καὶ παρ' Ἀθηναίοις αἱ γυναῖκες ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν συνηθίσματα πρῶτα, συντελοῦσαν πρὸς διατήρησιν τῶν τῆς οἰκογενείας ἐξόδων. Αὗται δ' ἐδίδοτο τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου, χωρὶς ὅμως ν' ἀκυρόνῃ αὐτὸν ἡ ἔλλειψις προικός. Τοσοῦτον δ' ἀνεπτύχθη ἡ συνήθεια αὕτη, ὥστε ἡ προὶξ χρησιμεύει συνήθως ἡμῖν πρὸς διάκρισιν τῶν νομίμων ἀπὸ τῶν μὴ τοιούτων γάμων.

Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει ἀληθῶς ὅτι ὁ Σόλων πρὸς διατήρησιν τοῦ ἠθικοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ἀξίας τοῦ γάμου ἀπηγόρευσεν εἰς τὰς γυναῖκας τὴν ἀποκόμισιν προικὸς πλέον τῶν τριῶν ἱματίων καὶ τινων εὐτελῶν ἐπίπλων «σκεύη μικροῦ νομίσματος». Ἐπίσης δὲ καὶ ὁ Πλάτων εἰς τοὺς Νόμους του ἀπαγορεύει αὐτὴν αὐστηρῶς. Ἀλλ' ἡ Σολώνιος αὕτη διάταξις, καὶ ἀληθὴς ἐὰν ὑποτεθῇ, ὑπέπεσεν, ὡς φαίνεται, ἀμέσως εἰς ἀχρηστίαν, διότι οἱ ῥήτορες συχνότατα ποιοῦσι λόγον περὶ σημαντικῶν προικῶν, περὶ ὧν ὑπῆρχον δίκαι ἐκκρεμεῖς. Ἡ μήτηρ τοῦ Δημοσθένους ἔφερεν εἰς μὲν τὸν πρῶτον σύζυγον πεντήκοντα, εἰς δὲ τὸν δεύτε-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ρεν ἐγκύπτοντα μνᾶς· καὶ ὁ Ἰσαῖος λέγει γυνὴ ἔχουσα εἶναι μνᾶς, ὅτε 8,000 γρ. ἀναλόγως τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, ἤμενε στείρα ἀγώνων τῶν μνηστήρων.

Ὁ δὲ Μένανδρος ἀγανακτεῖ κατ' ἐκείνων, αἴτινες τὴν καλλονὴν τῆς ἀρετῆς καὶ τοὺς προγόνους τῆς μνηστῆς ἐν ὑστέρῳ θέμενοι, μόνον περὶ προικὸς μεριμνῶσι. «Φέρουσι, λέγει, τὰ γράμματα καὶ διπλωμασίαν ἅπασαν λαμβάνουσι τὴν τοιαύτην· τὰ χρήματα, ἅτινα ἐντὸς πέντε μηνῶν καταβαπτωνῶνται,, τὴν δὲ ἀρχὴν ἐν τῇ οἰκιακῇ ἑστίᾳ μίσουσαν γυναῖκα εἰς οὐδεμίαν δοκιμὴν ὑποβάλλουσι, τὴν λαμβάνουσι τυχαίως. Πῶς δηλοῖ ἐὰν αὕτη ἦναι ἀμαθὴς, ὀργίλη, φλύαρος....;»

Τὰ προικῷα δὲ συνίστατο εἰς πράγματα, ἅτινα θὰ ἐπιστρέφοντο, εἴτε εἰς πράγματα τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ἀντικαταστατά, ὡς χρήματα κτλ. εἴτε εἰς πράγματα, ἅτινα ἦνευ ἀντικαταστάσεως θὰ ἐπιστρέφοντο τὰ αὐτὰ—res fecugibilis· res infecugibilis.—ὡς τὰ ἀκίνητα. Καὶ ἐν μὲν ἡ προῖξ συνίστατο ἐκ πραγμάτων ἀντικαταστατῶν, ταῦτα μετέβαινον ἀμέσως εἰς τὸν ἰδιοκτήτην αὐτῶν ἄνδρα ἅμα τῇ τελέσει τοῦ γάμου. Ἐὰν δὲ ἡ προῖξ συνίστατο ἐκ πραγμάτων, ὡρισμένων καὶ βεβαίων, ἡ ἰδιοκτησία ἀνῆκεν εἰς τὴν γυναῖκα· ὁ δὲ ἀνὴρ εἶχε μόνον τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολαύσεως αὐτῶν.

Ἐκτὸς τῶν προικῴων ἡ γυνὴ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ καὶ παράφερνα τοῦτέστιν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δὲν ἔδιδεν εἰς προῖκα—τὰ μὴ ἐν τῇ προικὶ τετιμημένα.—Ἐπὶ τούτων ἡ γυνὴ διατήρει τὴν τε ἰδιοκτησίαν, τὴν διοίκησιν καὶ τὴν ἀπόλαυσιν. Ἀλλ' ὁ νόμος περιώριζε στενότατα τὸν κύκλον τῆς ἐνεργείας της, μὴ ἀρίνων αὐτὴν νὰ ὑποχρεωθῇ πλειότερον, θεὶς ὡς ἀνώτατον τέρμα τῆς ἐγκύρου ὑποχρεώσεως αὐτῆς ἕνα μέδιμνον (48 σχεδὸν κοιλὰ) σίτου.

Τὰ δὲ ὑπὸ τρίτων *ἔνεκα* τοῦ *γάμου* διδόμενα τότε μόνον ἐπιστρέφοντο ὅταν ἡ γυνὴ συγκατέλεγεν αὐτὰ μετὰ τῆς προικὸς ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ, ἄλλως ἐγίνοντο ἴσαμεν κτῆμα τοῦ ἀνδρός.

Ἡ περὶ ἐπιστροφῆς τῆς προικὸς ὑποχρέωσις ὡρίστατο διὰ «τὰ ἐν τῇ προικὶ τετιμημένα.» Καὶ τῶν μὲν ὡρισμενῶν ἡ ἀπόδοσις ἐγίνετο δι' αὐτῶν τούτων, τῶν δὲ ἀντικαταστατῶν δι' ἰσοτίμων. Καὶ ἡ μὲν ἐπιστροφὴ ἐγίνετο πρὸς τὸ συμφέρον τῆς γυναικὸς, ἐλάμβανε δὲ χώραν διὰ τῆς διαλύσεως τοῦ γάμου· ἡ Ἀθηναϊκὴ Νομοθεσία γνώσκει τρεῖς αἰτίας διαλύσεως τοῦ γάμου· τὸν φυσικὸν θάνατον, τὸν πολιτικὸν θάνατον καὶ τὸ διαζύγιον· ἡ δὲ προῖξ ἀπεδίδετο πρὸς τούτοις καὶ διὰ τῆς δημεύσεως τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρός.

Ἐν τῷ ἑπομένῳ ἡμῶν ἄρθρῳ λέξομεν περὶ τῶν αἰτιῶν τούτων.

Δ.....

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ἐκ τοῦ

Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ.

Δ'.

Εἰ μὲν ὁ ἄνθρωπος ἔζη καθ' ἑαυτὸν, ἴσως μόνος, τοῦθ' ὅπερ ἀδύνατον, ἅπασα αὐτοῦ ἡ προσπάθεια ἔπρεπε νὰ ἦναι ὅπως γνωρίσῃ τὸ ὑπέρτατον Ὄν, καὶ λατρεύῃ αὐτὸ ὡς καὶ προηγουμένως εἴπομεν, ἤτοι «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ» καὶ μὴ ἐν ὕλῃ, καθὼς τινὲς, πορευόμενοι ἐν σκότει ἐπόθουν καὶ ποιοῦσι καὶ νὰ τιμῶσι πρὸς ἑαυτῶν ἰσοῤῥόπιάν τινα, ἤγουν εἰς τὰς σωματικὰς καὶ ψυχικὰς αὐτοῦ ἐνεργείας, ἵνα ζῇ ὅσον οἷόν τε ἐν εὐχαριστήσει καὶ εὐδαιμονίᾳ, ἃς ἄλλως δὲν δύναται νὰ τύχῃ.

Εἰ δὲ ἔζη κατ' οἰκογενείας χωρὶς, τότε πρὸς τῇ ἄνω ἀσχολίᾳ αὐτοῦ, κατ' ἀνάγκην προσθετέα καὶ ἑτέρα, ἡ τοῦ γνῶναι, τίνα εἰσὶ τὰ καθήκοντα ἃ ὀφείλουσι τηρεῖν πρὸς ἄλληλα ἅπαντα τὰ οἰκογενειακὰ μέλη πρὸς διατήρησιν τῆς οἰκογενείας· διότι μὴ τηρουμένου τοῦ συνδέσμου τούτου, ἅπαντα τὰ μέλη ἀποσπώμενα ὁσημέραι ἀπὸ τῆς ὁλομελείας καταστρέφονται καὶ ἐν τέλει συναπάγονται καὶ ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας τὸν ὄλεθρον. Ζῶν δὲ κατὰ κοινωνίας ὁ ἄνθρωπος, ἐν αἷς πλεῖστα ὅσα μέλη ὑπάρχουσι καὶ ταῦτα ἑτεροβάθμια, κατὰ τὰς ἐξ αἰώνων ἐπικρατησάσας κοινωνικὰς συνήκας πρὸς διατήρησιν πάλιν αὐτῶν τῶν κοινωνιῶν, ἐξ ἀνάγκης ὁ ἄνθρωπος ὑπόκειται εἰς πλεῖστα ὅσα καθήκοντα καὶ ταῦτα διάφορα, ὧν τηρουμένων μὲν, σώζονται ἅπαντα τὰ μέλη τῆς κοινωνίας καὶ ἐπέρχεται αὐτῷ ἡ εὐδαιμονία, παραμελουμένων δὲ, ἐπέρχεται ἐξανάστασις, τούτων τῶν μελῶν κατ' ἐκείνων, πόλεμος ἀκήρυκτος, καὶ ἐν τέλει ἐξόντωσις αὐτῶν τε καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν συγκροτουμένης κοινωνίας. Εἰ μὲν λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ἐν παντὶ αὐτοῦ λόγῳ καὶ πάσῃ πράξει συνεβουλεύετο τὸν ὄν ἐνέγραψεν αὐτῷ ὁ Πλάστης αἰώνιον, ἀναλλοίωτον καὶ ὀρθότατον νόμον, τότε ζῶν ἐν κοινωνίᾳ ἤθελε ῥυθμίζει πάντοτε τὰς ἐνεργείας του συμφώνως τῷ εἰρημένῳ νόμῳ, τηρεῖ τὰ πρὸς ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους καθήκοντα ἀκριβέστατα, καὶ οὕτως ἡ κοινωνία ἐκείνη ἤθελεν εἶναι πολιτισμένη. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἐσωτερικὸς νόμος, εἴτε ἐκ τῶν περικυκλούντων τὸν ἄνθρωπον τερπνῶν ἀντικειμένων, εἴτε ἐκ τῆς σωματικῆς αὐτοῦ διαπλάσεως, εἴτε ἐκ παραδόσεων σαθρῶν καὶ ἐπιζημίων ἐπικυρουμένων πολλάκις διὰ θείου κύρους, κατέστη ἀδύνατος, καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ κατέστη φωνὴ βοῶντος ἐν μὴ ἀκούουσιν ὠσὶν, ὁ ἄνθρωπος, ποτὲ μὲν σώματι ἰσχυρότερος τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ποτὲ δὲ ῥητορικῇ δεινότητι ὑπέρτερος, ποτὲ δὲ πλούτῳ καὶ γένει ὑπερέχων κυριεύει τῶν ὁμοίων αὐτῷ καὶ μονονοὺ κτήνη μεταχειρίζεται αὐτούς. Ἀρ' ἑτέρου δὲ καὶ οὗτοι, ὑπὸ τὸ ἄγχος τῆς τυραννίας καὶ τῆς πείσεως στενάζοντες, ἐξανίστανται τέλος πάντων καὶ ἀποσείουσι τὸν ζυγὸν, καὶ οὕτω δεινὸς ἐμφύλιος πόλεμος ἐκρήγνυται, τελευτῶν συνήθως εἰς κολόβωσιν μιᾶς κοινωνίας, διαμελισμὸν ἢ τελείαν ὑποταγὴν εἰς ἄλλην ὁμόρων ἰσχυροτέραν. Οὕτως ἐγένοντο τῶν πραγμάτων, καὶ τῶν κοινωνιῶν σπαρασσομένων ὑπὸ τῶν δεινῶν τούτων, ἄνδρες διακρινόμενοι τῶν ἄλλων ἐπὶ ἀγχινοίᾳ, ἐπὶ ἐκμελετήσει ἄλλων θεσμοθεσιῶν, ἀναλαμβάνουσι πρὸς σωτηρίαν τῆς ἐν ᾗ ζῶσι κοινωνίας, τὴν σύνταξιν νόμων πρὸς οὓς βλέποντες νὰ ῥυθμίζωσι τὰς πράξεις αὐτῶν οἱ πολῖται. Οὕτω λοιπὸν, ἂν ἀναστρέψωμεν εἰς τὸ παρελθὸν ἄχρι τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τῶν χρόνων τοὐλαχίστον ὧν μικρὰν ἰδέαν δίδει ἡμῖν ἡ ἱστορία, καὶ διέλθωμεν τὰς κοινωνίας πάντων, χρόνων τε καὶ τόπων, βλέπομεν ἐν αὐταῖς παντοίας νομοθεσίας ὧν ἄλλαι μὲν διετηρήθησαν ἐπ' ὀλίγον, ἄλλαι δὲ ἐπὶ πολύ. Διατί ἄρα τοῦτο; ὁ λόγος προφανής. Τὰ διάφορα ἄρθρα τῶν Κωδίκων δέον νὰ ἀποτρέπωσι τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ παρεκτροπῶν, ἢ νὰ τιμωρῶσιν αὐτὸν ἐπὶ παρεκτροπαῖς τοιούτοις, αἵ δὲν εἶναι σύμφυτοι τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὧν ἄνευ δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ διατηρῆται· δέον δὲ συνάμα νὰ ἐπιβάλλωσι ποινὰς τῷ ἀνθρώπῳ ἀναλόγους ταῖς παρεκτροπαῖς, διότι δυσαναλογίας οὔσης μεταξὺ τῶν ποινῶν καὶ τῶν παρεκτροπῶν, ἡ νομοθεσία ἀπόλλυσιν ὁσημέραι μέγα μέρος τοῦ κύρους αὐτῆς καὶ ἐν τέλει καταργεῖται καθ' ὁλοκληρίαν.

Διατί ἐν παραδείγματι ἡ νομοθεσία τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου τῶν Ἀθηναίων νομοθέτου Δράκοντος κατηργήθη πόλις φανεῖσα; διότι ὁ νομοθέτης δὲν ἐξεμελέτησε πρότερον τὴν ἐν ἐμέλλε νὰ θέσῃ νομοθεσίαν καὶ ἐτήρησε μεγάλην δυσαναλογίαν μεταξὺ τῶν παρεκτροπῶν καὶ τῶν ποινῶν. Ἵνα τί ἡ νομοθεσία τοῦ διαδεξαμένου τὸν Δράκοντα Σόλωνος διετηρήθη πλείονα χρόνον; διότι οἶδεν ὁ νομοθέτης νὰ ὁρίσῃ ποινὰς ἀναλόγους τοῖς ἁμαρτήμασι, καὶ ἁμαρτήματα τοιαῦτα, ἀφ' οἷων ἀπέχεται εὐκόλως ὁ ἄνθρωπος, εἰ μικρόν τι θελήσει νὰ συμβουλευθῇ τὸν λόγον. Τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἐτήρησαν καὶ Χαρώνδας ἐν Σικελίᾳ καὶ Ζάλευκος ἐν Λοκροῖς τῆς Ἰταλίας, καὶ Λυκοῦργος ἐν Σπάρτῃ, καίπερ οὗτοι ὑπῆρξαν αὐστηρότεροι ἢ ὅσον ἔδει ἐντεῦθεν ἄρθροις, ἐπιβάλλοντες ποινὰς αὐστηροτέρας τῶν ἁμαρτημάτων καὶ τοιαύτας οἵας ἀπαγορεύει τρανῶς ὁ φυσικὸς νόμος. Ἀρχὴ δέ τις ὑπάρχει παραδεδειγμένη ὡς ὀρθὴ καὶ ἀλάνθαστος, ὅτι τὰ μέρη εἰσὶ σύμφωνα τῷ ὅλῳ καὶ τὰ μέρη συμπάθειαν τινα ἀλλήλοις· ἑπομένως μικρόν τι ὂν λαμβάνον ζωὴν καὶ ὕπαρξιν ἐντὸς ἄλλου μεγαλειτέρου, μετέχει πάντων τῶν συστατικῶν τοῦ ἐν ᾧ κυοφορεῖται σώματος ὧν ἀπόῤῥοια αὐτῶν· ἑπομένως σχέσις, συμφωνία, συμπάθεια, ἔλξις ἐπικρατεῖ μεταξὺ τοῦ μεγαλειτέρου καὶ μικροτέρου ὄντος. Τὴν ἀλήθειαν τούτου καὶ ἐξ ἑαυτοῦ κατανοεῖ ἕκαστος, καὶ ἐκ παρατηρήσεων γινομένων ὁσημέραι ἐπὶ τῶν συμβαινόντων περὶ ἡμᾶς αὐτούς. Ῥιπτοντες βλέμμα ἐπὶ τῶν θηλέων τῶν ἀλόγων ζώων βλέπομεν ὅτι ἡ νεοσσοτοκοῦσα μήτηρ ἐπιπίπτει μανιωδῶς κατὰ τῶν ἐπιβουλευομένων τὴν ζωὴν τῶν νεογνῶν αὐτῆς, καὶ τοῦτο ποιεῖ πάντοτε ἄχρις ὅτου καταστήσῃ τὸ προστατευόμενον ἱκανὸν νὰ προφυλάττῃ ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ζωὴν καὶ ὕπαρξιν αὐτοῦ. Καταδικαστέαι ὄθεν αἱ κοινωνίαι ἐκεῖναι, ἐν αἷς ἡ μήτηρ αὐτὴ ἐπιβουλεύεται τῷ τέκνῳ αὐτῆς, οἷονεὶ τοῦτο δὲν ἀπέῤῥευσεν ἀπ' αὐτῆς καὶ δὲν εἶναι συγγενέστερον αὐτῇ παντὸς ἄλλου. Οὕτω λοιπὸν ἐν Αὐστραλίᾳ ἡ μήτηρ φονεύει τὸ τέκνον αὐτῆς, ὅταν τοῦτο ἐγκληρὸν καθίσταται αὐτῇ. Ἐν Ἰνδίᾳ πάλιν ἀποθνόντος τοῦ ἀνδρὸς, ὀφείλει καὶ ἡ γυνὴ συναποθανεῖν, οἷονεὶ ὁ θάνατος ταύτης ἤθελε φέρει ἀνακούφισιν τῷ τεθνηκότι, ἢ ἡ γυνὴ ἔστιν ἄψυχόν τι ἀναφαίρετον κτῆμα τοῦ ἀνδρός. Πολλάκις δὲ οἱ ἐκ διαμέτρου τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου ἀντικείμενοι νόμοι οὗτοι περιβάλλονται καὶ διὰ θείου κύρους, καὶ οὕτω μαστίζεται ἐπὶ πολὺ ἡ τάλαινα ἀνθρωπότης, θεωροῦσα τούτους ἀναλλοιώτους, καὶ ἀνεπάρους, καὶ ἀναγκαζομένη νὰ διαστρέφῃ τὴν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ φύσιν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἵνα ἐξομοιῶται τοῖς σαθροῖς καὶ ἀπανθρωπικοῖς τούτοις θεσμοῖς, καθ' ὧν ἐξανίσταται μὲν ὁσημέραι ἡ πιεζομένη φύσις τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' [illegible] ταύτης ἐξαναστάσεως διασεισθῇ τῶν εἰρημένων θεσμῶν τὸ οἰκοδόμημα καὶ κατ' ὀλίγον καταπέσῃ καὶ οὕτω ἐπ' αὐτοῦ οἰκοδομηθῇ ἕτερον σύμφωνον τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῇ νομοθεσίᾳ τοῦ Θεοῦ. Ἐν πόσαις κοινωνίαις πόσαι τοιαῦται σαθραὶ θεσμοθεσίαι δὲν τηροῦσι τὰ τάλαντα μέλη εἰς ζωώδη κατάστασιν, ἀπαγορεύουσαι αὐτοῖς τοιαύτας κινήσεις καὶ τοιαύτας πράξεις, οἵας τρανῶς ὑπαγορεύει καὶ συνίστησιν ὁ ἐσωτερικὸς νόμος, ὁ ὃν αὐτὸς ὁ Πλάστης ἐνεφύτευσε τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ εἰς οἵας καὶ αὐτὴ ἡ φύσις τοῦ σώματος κατ' ἀνάγκην προτρέπει τὸν ἄνθρωπον, πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ βελτίονα! Τότε ὁ ἄνθρωπος καταντᾷ τραγελαφικόντι ὄν, ποτὲ μὲν ποιῶν πράξεις συνᾳδούσας τῇ φύσει καὶ τῇ ἀποστολῇ αὐτοῦ, ποτὲ δὲ ἐκτρεπόμενος εἰς ἀτοπήματα ὑποβιβάζοντα αὐτὸν εἰς τὴν τάξιν τῶν κτηνῶν, ποτὲ δὲ ἐντραχηλιζόμενος εἰς τοιαῦτα αἴσχη, οἷα ὑποβιβάζουσιν αὐτὸν καὶ κατατάττουσι καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν τάξιν τῶν κτηνῶν. Ἐπὶ τοιούτων λοιπὸν κοινωνιῶν δέον νὰ ἐπιδρᾷ ἄλλη τις κοινωνία, ἤδη ἐξακριβομένην ἔχουσα τὴν νομοθεσίαν αὐτῆς καὶ σύμφωνον τῷ ἔσῳ νόμῳ καὶ τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου, πρὸς ἀπαλλαγὴν τούτων ἐκ τῶν ἀφορήτων καὶ ἀσκόπων δεσμῶν οἳ κατέχουσι τὰ μέλη αὐτῶν, καὶ πρὸς ποδηγήτησιν τούτων εἰς ταύτην τὴν τάξιν εἰς ἣν ἔθηκεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον· καὶ τότε ἡ κοινωνία ἐκείνη δικαιοῦται νὰ ὀνομάζηται *πεπολιτισμένη*. Πᾶσα δὲ κοινωνία, τείνουσα νὰ διαστρέψῃ ἐπὶ τὸ χεῖρον τοὺς θεσμοὺς ὑφ' ὧν διοικεῖται ἄλλη τις, ἀντὶ νὰ ἐπανορθώσῃ αὐτοὺς, ἐστὶν ἀπολίτιστος καὶ βάρβαρος.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.

(Ἀπόσπασμα)

(Συνέχεια ἴδε Φύλ. 6 Σελ. 69).

Ναὶ μῆτερ! διὰ τῶν ἰδίων ὀδόντων αὐτῶν κατατρώγουσι τὴν ἠθικὴν ὕπαρξιν αὐτῶν αἱ γυναῖκες. Ὡς ἄλλοι δὲ πίθηκες [illegible] ἐν τῷ μέσῳ, κλίνουσι τὴν κεφαλὴν, τὴν κενὴν κεφαλὴν, πρὸς τὰ δεξιὰ, τὰ στήθη πρὸς τὰ ἀριστερὰ, καὶ τὸ γόνυ πρὸς ἐκείνους, οὓς γνωρίζουσιν ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι ἠξεύρουσι νὰ κολακεύωσι τὰς ἀδυναμίας των καὶ τὴν ματαιότητά των, οὓς καὶ μόνους πλησιάζουσι, πρὸς οὓς καὶ μόνους ἀτενίζουσι περιπαθὲς βλέμμα, πρὸς οὓς καὶ μόνους ὁμιλοῦσιν, οὓς καὶ μόνους ἀποκαλοῦσιν ὑψηλοὺς νόας, ἐναρέτους καρδίας, εὐγενεῖς ψυχὰς, ἀδιαφοροῦσαι ἂν οὗτοι εἰσὶν ἄξιοι νὰ φέρωσι τὸ μέγα τοῦ ἀνθρώπου ὄνομα ἢ μὴ καὶ φαίνονται προσφέρουσαι τὴν καρδίαν αὐτῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους, οὓς ἥκιστα ἐσεβάσθησαν!! Τινὲς δὲ καταντῶσι καὶ μέχρι τῆς ἀφροσύνης νὰ παρατηρῶσι μόνον τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου ἢ τῆς κόμης τοῦ ἀνθρώπου, ὅπερ ἕλκει ἢ ἀπωθεῖ αὐτάς. Καὶ ὅταν μὲν ἴδωσι τινὰ ἔχοντα χρῶμα ἢ κόμην τῆς ἀρεσκείας αὐτῶν, χωρὶς νὰ ἐξετάσωσι τι περισσότερον καὶ μιμούμεναι τὸ παράδειγμα κτηνῶν τινων ἐκ τοῦ χρώματος θελγομένων, ἢ τῶν ἀγρίων τῆς Ἀφρικῆς εἰς τὸ ἐρυθρὸν τρεχόντων, ἢ τῶν Ἀθιγγάνων τῶν ἐρημιῶν ἐκ τοῦ κιτρίνου τερπομένων, τὸν θεωροῦσιν ὡς Ἄγγελον, ἐξ οὐρανῶν καταβάντα, καὶ ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι εἶναι ἀληθὴς δαίμων, τὸν δὲ ἄλλον, τὸν μὴ ἔχοντα τὸ εὐτύχημα τοῦτο, καὶ ἐπὶ ὑπόθεσεις ὅτι εἶναι ἀληθὴς Ἄγγελος, τὸν θεωροῦσιν ὡς δαίμονα, ἐκ τῆς κολάσεως ἐλθόντα, ὡς ὄφιν, ὡς τίγριν καὶ ὡς τοιοῦτον τὸν ἀποφεύγουσι διὰ παντὸς, τὸν περιφρονοῦσιν, τὸν ἀποστρέφονται, ἀγνοοῦσαι ὅτι περιφρονοῦσιν αὐτὸν τὸν Πλάστην, περιφρονοῦσαι τὸ πλάσμα του. Ὥστε ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος θεωρεῖται Ἄγγελος μὲν ὑπὸ τῶν μὲν, δαίμων δὲ ὑπὸ τῶν δὲ, καὶ πολλάκις δύο ἀδελφαὶ, ἀντίθετον ἔχουσαι διάθεσιν, θεωροῦσιν ἀντιθέτως ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον. Ἄλλαι δὲ θηρεύουσιν ἀντὶ πάσης θυσίας τὴν εὐγένειαν τῆς καταγωγῆς, ὡς εἰ ἡ εὐγένεια τῆς καταγωγῆς ἦτον ἡ εὐγένεια τῶν αἰσθημάτων, λησμονοῦσαι ὅτι οἱ εὐγενεῖς τῆς Γερμανίας ἐν παραδείγματι, μετήρχοντο ποτὲ τὸν λῃστὴν, ἐνσπείροντες φόβον καὶ τρόμον εἰς τοὺς διαβάτας τῶν ὁδῶν καὶ ὅτι ὁ σύζυγος μιᾶς Βασιλίσσης, τῆς Μαρίας Στοὰρ, ἐπειράτευεν. Ἄλλαι δὲ τὸν τίτλον, ὡς εἰ ὁ τίτλος παρεῖχε τινα ἠθικὴν ἐγγύησιν, λησμονοῦσαι ὅτι καὶ ὁ Σύλλας λ.χ. ὁ τὸν Τήβεριν, τὸν Πάδοα, τὸν Ἀδίγην καὶ τὸν Ἄρνον τῆς Ἰταλίας, καὶ ὁ Ῥωβεσπιέρος, ὁ τὸν Σηκουάνην, τὸν Ῥοδανὸν, τὸν Λουάρην καὶ Γερούμναν τῆς Γαλλίας δι' ἀνθρωπίνων πτωμάτων ἐν τῷ ἄνω, ὡς ἐκ τῶν ἰδίων δι' αὐτῶν ἁμαρτημάτων, τὸν Ἀχέρονα καὶ τὴν Στύγα ἐν τῷ κάτω κόσμῳ πληρώσαντες, εἶχον οὐχὶ μόνον τίτλους, ἀλλὰ καὶ πράγματι ἦσαν Δικτάτορες δύο μεγάλων ἐθνῶν, δύο μεγάλων Κρατῶν· ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Βούσιρις, ὁ θυσιάσας πάντα ξένον, ὅπως εὐηρεστήσῃ τοῖς θεοῖς· καὶ αὐτὸς ὁ Ἀδανάρσης, ὁ ἐπιθυμήσας νὰ ἔχῃ τὰς σκηνάς του ἐκ δέρματος ἀνθρώπων, ὅπως κάλλιον εὐφρανθῇ· καὶ αὐτὸς ὁ Πτολεμαῖος Δ' ὅστις ἐφόνευσε τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα του καὶ ἕνα τῶν ἀδελφῶν του· καὶ αὐτὰ τὰ ἐκτρώματα τῶν ἐστεμμένων κεφαλῶν Ἰωάννης ὁ Ἄχωρος, Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνὸς, Ἰσαάκιος ὁ Δεύτερος, Ἀλέξιος καὶ Ριχάρδος ὁ Τρίτος εἶχον οὐχὶ μόνον τίτλον, ἀλλὰ καὶ πράγματι ἦσαν Βασιλεῖς· ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Νέρων, ὁ φονεύσας τὴν μητέρα του, καὶ τὴν σύζυγόν του, καὶ τὸν ἀδελφόν του καὶ τὸν διδάσκαλόν του Σενέκαν· καὶ αὐτὸς ὁ Κόμμοδος, ὅστις ἔθραυε τὰ σκέλη τοῦ πρώτου ἀνθρώπου, ὅνπερ ἤθελεν ἀπαντήσει καθ' ὁδὸν, ἢ τοῦ ἐξέβαλλε τὸν ὀφθαλμὸν καὶ ἔπειτα τῷ ἔρριπτεν ἓν χρυσοῦν νόμισμα· καὶ αὐτὸς ὁ Καλιγόλας, ὅστις χάριν μὲν διασκεδάσεως ὑπέγραφε ποινὰς θανατικὰς, χάριν δὲ οἰκονομίας ἔρριπτεν εἰς τὰ θηρία ἀθώους ἀνθρώπους, ἵνα ἀπαλλαγῇ τῶν ἐξόδων τῆς διατροφῆς, ἐνίοτε δὲ χάριν ἁπλῆς τέρψεως, καὶ ὅστις τέλος, νυμφευθεὶς τὴν ἀδελφήν του Δρουσίλλαν, ἀφοῦ ἠπάτησε τὰς λοιπὰς ἀδελφάς του, μετὰ τὸν θάνατόν της διέταξε θάνατον ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες τὴν ἐθρήνησαν, ὡς φθονοῦντες δῆθεν τὴν ἀποθέωσίν της, καὶ ἐκείνων οἵτινες δὲν τὴν ἐθρήνησαν, ὡς χαίροντες δῆθεν διὰ τὸν θάνατόν της, εἶχον οὐχὶ μόνον τίτλον, ἀλλὰ καὶ πράγματι ἦσαν Αὐτοκράτορες, ἢ μᾶλλον Κοσμοκράτορες· ὅτι τέλος καὶ αὐτὰ τὰ τέρατα τῶν Παππῶν Στέφανος ὁ Ἕκτος καὶ Ὀρβανὸς ὁ Πέμπτος εἶχον οὐχὶ μόνον τίτλον, ἀλλὰ καὶ πράγματι ἦσαν Πάππαι, ἢ μᾶλλον Παντοκράτορες, διότι ἐσεμνύνετο ὁ Αὐτοκράτωρ ἐκεῖνος, ὅστις ἤθελεν εὐτυχήσει νὰ σύρῃ τοὺς χαλινοὺς τῶν ἵππων των!

Ἐντεῦθεν δὲ ἡ ἐπάρατος πολυτέλεια, ἡ καὶ οἴκους καὶ θεμέλια οἴκων διὰ παντὸς καταστρέφουσα! Ἐντεῦθεν ἡ ἀπώλεια τοῦ πολυτιμωτέρου χρόνου αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ προσφιλοῦς αὐταῖς καθρέπτου! Ἐντεῦθεν τέλος ἡ ἔλλειψις σπουδαίας ἀνατροφῆς, οὐχὶ μόνον αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν, ἰδίως δὲ τῶν θυγατέρων αὐτῶν! Διότι ἐλλείψει χρόνου, ὅνπερ λίας ἀφειδῶς ἐξοδεύουσιν εἰς καλλωπισμὸν τοῦ σώματος, ἢ καὶ εἰς ἐκμάθησιν δύω ἢ τριῶν λέξεων Γαλλικῶν ἢ Ἀγγλικῶν, ὅπως ψιττακίσωσιν ἐνταῖς συναναστροφαῖς, πρὸς ἐπίδειξιν πολυμαθείας,—πρὸς δὲ καὶ σπουδαίας ἀνατροφῆς, ἣν δὲν εὐτύχησαν νὰ λάβωσι, διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, ἢ καὶ μητρικοῦ φίλτρου, διότι παρ' αὐταῖς καὶ τέκνα, καὶ σύζυγος, καὶ καθῆκον, καὶ ἠθικὴ, καὶ φροντὶς, καὶ σκέψις, καὶ μέλημα καὶ λατρεία καὶ ὀνειροπόλημα, τὰ πάντα ἡ πολυτέλεια καὶ ὁ καλλωπισμὸς—παραδίδουσι τὰς θυγατέρας αὐτῶν, ὥσπερ ἐπαχθέστατόν τι φορτεῖον, εἰς χεῖρας τροφῶν καὶ Διδασκαλισσῶν, πᾶν ἄλλο ἢ σπουδαίαν ἀνατροφὴν νὰ δώσωσι δυναμένων, πᾶν ἄλλο ἢ τὴν, διὰ τοῦ χρηστοῦ παραδείγματος αὐτῶν, ἐκ τῆς πολυτελείας καὶ τοῦ καλλωπισμοῦ ἀποχὴν νὰ διδάξωσι προτιθεμένων! Ἐνίοτε δὲ, καὶ δυστυχῶς! οὐχὶ σπανίως, ἐμπιστεύονται αὐτὰς εἰς χεῖρας Διδασκάλων, ὧν οἱ πλεῖστοι ἐρασταὶ, ἢ πρῶτοι ἐρασταὶ μᾶλλον, παρὰ Διδάσκαλοι ἀναδείκνυνται μετ' ὀλίγον!

Τὸ λαοφθόρον τοῦτο νόσημα τῆς πολυτελείας καὶ τοῦ καλλωπισμοῦ δὲν εἶναι ἰδικόν μας, ἀλλὰ τῆς Εὐρώπης, τοὐλάχιστον κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἠρπάσαμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τοσαύτης ζέσεως καὶ προθυμίας! Διότι ἡμεῖς ἀντὶ νὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἀποκτήσωμεν τὸν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν μέγαν ὄγκον τοῦ χρυσίου τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, χρυσίου οὗτινος θαυμάζομεν τὴν στιλπνότητα καὶ τὴν ἀξίαν, περιοριζόμεθα μόνον ἁρπάζοντες τὰς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ, ἃς θᾶττον ἢ βράδιον οἱ σοφοὶ τῆς Δύσεως λαοὶ θέλουσι μετὰ περιφρονήσεως ἀπορρίψει, καὶ αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν πολυτέλειαν, τὸν καλλωπισμὸν, τὴν ματαιότητα, τὴν διαφθορὰν, τὴν ἀκολασίαν, τὸ χαρτοπαίγνιον, τὴν ὑπερηφάνειαν, τὸν ἐγωϊσμὸν, τὴν δολιότητα καὶ αὐτὴν τὴν πρὸς τὰ θεῖα ὀλιγωρίαν. Χάριν δὲ τῶν ἀκαθαρσιῶν τούτων ἐρρίψαμεν ἀσεβῶς ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν τὸν τιμαλφέστατον ἐκεῖνον ἀδάμαντα τῆς ἀθωότητος, τῆς λιτότητος, τῆς ταπεινοφροσύνης, τῆς εὐσεβείας, τῆς εἰλικρινείας, τῆς ἀγαθοεργίας, τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, καὶ τόσων ἄλλων ἀρετῶν, ἀδάμαντα, ὅνπερ οἱ Πατέρες καὶ οἱ Πρόγονοι ἡμῶν ὡς ἱερὸν κειμήλιον παρέδωκαν ἡμῖν, μετὰ πολλῆς τῆς εὐλαβείας καὶ τοῦ σεβασμοῦ!

Ναί! τὸ νόσημα τοῦτο τῆς πολυτελείας καὶ τοῦ καλλωπισμοῦ δὲν εἶναι ἰδικόν μας. Ἡ Εὐρώπη μᾶς τὸ ἔδωκεν. Ἀλλ' ἡμεῖς μᾶλλον ἐκείνων ὑποφέρομεν, καὶ μᾶλλον ἐκείνων διατρέχομεν τὸν ἔσχατον κίνδυνον ἠθικῆς ἀπωλείας!

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ἄλλως τε δὲ οὐδὲ τοσοῦτον ἀπαισίαν βαφὴν φέρει ἐπὶ τοῦ προσώπου ἐκείνων τὸ νότημα τοῦτο, ὅσον ἐπὶ τοῦ προσώπου ἡμῶν. Διότι παρ' ἐκείνοις μὲν δυνατὸν ἡ βαφὴ αὕτη τὰ θεωρηθῇ ὡς κηλίς τις ἐν τῷ ἡλίῳ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν, ἀπέναντι τῆς λάμψεως τοῦ ὁποίου καθίσταται σχεδὸν ἀσήμαντος, ἀφανής. Τὸ αὐτὸ ὅμως δὲν συμβαίνει καὶ παρ' ἡμῖν. Ἐλλείψει ἀκτίνων πολιτισμοῦ, μόνον αἱ κηλῖδες ἡμῶν φαίνονται! Καὶ ὅμως τὰς κηλίδας ταύτας καὶ μόνας προσπαθοῦμεν πάντοτε νὰ προσκτήσωμεν, πιστεύοντες ἴσως, ὅτι αἱ κηλῖδες αὗται δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς σκιαὶ λάμψεώς τινος, ἣν ἡμεῖς δὲν ἔχομεν!

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ *ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ*.

Περὶ τῆς ἐν Βαθυῤῥύακι Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν τὰ ἑκόμενα, ἅτινα μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως δημοσιεύομεν, συγχαίρουσαι ἀπὸ καρδίας τὴν ἐν Βαθυῤῥύακι φιλόμουσον κοινότητα ἐπὶ τῇ προσκτήσει λαμπροῦ μεγάρου τῶν Ἑλληνίδων Μουσῶν καὶ ἐπευχόμεναι αὐτῇ ἀγλαοὺς καρποὺς εἰς τὸ μέλλον.

Ἀξιότιμος Κυρία,

Παρήγορον τῷόντι νὰ βλέπῃ τις τὴν διὰ συνεταιρισμοῦ ἀντίληψιν ἀπόρων μαθητῶν, ἵνα ἀποβῇ αὐτοῖς ἡ παιδεία ὅσον οἷόν τε εὐπόριστος, τὸν δὲ τοιοῦτον συρμὸν μεταδιδόμενον τοῖς πολλοῖς ἐπ' ἀγαθῷ καὶ εὐκλείᾳ τοῦ Ἔθνους εἰς ὃ καυχώμεθα ὅτι ἀνήκομεν. Ἡ πολλαχοῦ τῆς τε Πρωτευούσης καὶ τῶν Ἐπαρχιῶν τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους σύστασις σωματείων κοινωφελῶν ἀποδεικνύει ἔνθεν μὲν τὴν εἰς τὰ πρόσω ἐπίδοσιν τῶν ὁμογενῶν, ἔνθεν δὲ τὴν πιθανὴν τοῦ λοιποῦ βελτίωσιν τῶν καθ' ἡμᾶς κοινῶν πραγμάτων, ὅταν ἀνενδότως ἕκαστος ἐργάζηται τὸ κατὰ δύναμιν ὑπὲρ τῆς γενικῆς προόδου.

Ἐν τῷ εὐμόρφῳ καὶ περικαλλεῖ τούτῳ χωρίῳ τοῦ Βοσπόρου, ὅπερ, εἴπερ τι καὶ ἄλλο, κατὰ τὴν θερινὴν ἑξαμηνίαν ἐξελέχθη εἰς κατοικίαν πολλῶν Πρέσβεων καὶ ἄλλων βαθυπλούτων, συνέστη πρὸ τετραετίας Φιλεκπαιδευτικὴ Ἀδελφότης. Τὸ σωματεῖον τοῦτο μέχρι σήμερον προώδευσε γιγαντιαίοις βήμασι πρὸς ὄφελος τῶν ἐν τῇ ἐνορίᾳ ἀπόρων φοιτητῶν.

Ἐπειδὴ δ' εἰς πάντα τ' ἀφορῶντα τὴν ἐμμόνιμον ἢ ἀμέσεις διάδοσιν τῶν γραμμάτων, ὅπως φωτισθῶσι πολλοὶ καὶ πληθυνθῇ ἡ γνῶσις, ἡ δημοφιλὴς *Εὐρυδίκη* ἀνοίγει ἀσμένως τὰς στήλας της, φρονῶ ὅτι ἀνταποκρίνομαι εἰς τὸ πρόγραμμά της ἀπευθύνων αὐτῇ τὴν μικρὰν ταύτην διατριβὴν περὶ τῆς συστάσεως καὶ προόδου τοῦ εἰρημένου σωματείου ὅπερ κτελειωθὲν ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς.

Ἐν Βαθυῤῥύακι πρὸ τῆς συστάσεως τῆς ἀδελφότητος τὰ καταστήματα τῶν σχολείων ἦσαν ἐν πλήρει καχεξίᾳ οὐ μόνον δι' ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων πόρων πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν διδασκάλων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ σαθρὸν, τὸ στενόχωρον, τὸ πάντη ἀκατάλληλον τῶν καταστημάτων αὐτῶν. Ἴσως κυριολεκτικώτερον ἔπρεπε νὰ ὀνομασθῶσι καλύβαι, θλιβερὰν ἐμποιοῦσαι ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ὀλίγον βορειότερον κείμενα παρὰ τὴν προκυμαίαν μεγαλοπρεπῆ καὶ πολυτελέστατα μέγαρα, ἅτινα τεχνηέντως περικοσμοῦσι τὴν ἄλλως ἐκ φυσικῶν καλλονῶν πλουτοῦσαν τοποθεσίαν των. Ἐνῷ δὲ τοιαῦτα ἦν τὰ τῶν ἀῤῥένων σχολεῖα, οἰκοδομὴ Παρθεναγωγείου δὲν ὑπῆρχε καὶ ὡς ἐκ τούτου ἄῤῥενα καὶ κοράσια συνανεφύροντο ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ σκηνώματι. Τοιαύτη κατάστασις βεβαίως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παραταθῇ ἐπ' ἀόριστον, νῦν ὅτε μάλιστα μεγαλαυχοῦντες κηρύττομεν ὅτι ζῶμεν εἰς τὸν αἰῶνα τῶν φώτων καὶ τῆς προόδου.

Ἐκ τῆς ἀνάγκης λοιπὸν τῆς βελτιώσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων φιλοτιμούμενοι νέοι τινες, κάτοικοι Βουγιούκδερε, βλέποντες δὲ καὶ τὰς σποράδην ἐν διαφόροις ἐνορίαις τῆς πρωτευούσης ὁσημέραι συγκροτουμένας φιλομούσους καὶ εὐεργετικὰς ἀδελφότητας, συνέλαβον τὴν εὐγενῆ πρόθεσιν τῆς δι' ἀδελφότητος θεραπείας ταύτης. Ἡ ἐπιμονὴ καὶ ὑπομονὴ τῶν νέων ἐκείνων ἔδωκαν ταχέως ζωὴν εἰς τὸ κυοφορηθὲν σωματεῖον των καὶ ἤδη ἐν τέσσαρσιν ἐνιαυτοῖς εὐχαρίστως βλέπουσι τοὺς πόθους αὐτῶν πραγματωθέντας, διότι τὰ ἑτοιμόῤῥοπα καὶ τοῦ ζοφώδους παρελθόντος σχολεῖα ἐκεῖνα ἀντικατεστάθησαν δι' οἰκοδομῆς, ἥτις μεταξὺ τῶν ὁμοειδῶν της κατέχει τὴν πρώτην θέσιν οὐ μόνον ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ Βοσπόρου ἀλλὰ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς μεγάλαις ἐνορίαις τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Πρὸς ἀποπεράτωσιν δὲ τῆς οἰκοδομῆς ἐδαπάνησεν ἡ ἀδελφότης ὑπὲρ τὰς 2,500 λίρας Ὀθωμανικάς. Τοιοῦτο τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀδελφότητος ἐν τῇ τετραετίᾳ ταύτῃ, ὅπερ παρήγαγεν ἡ ἐπὶ τούτῳ ἐγκαρτέρησις τῆς νεολαίας. Χάριν τοῦ φιλανθρωπικοῦ σκοποῦ τούτου πολλάκις ἀνῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν καὶ ἐκ τοῦ προϊόντος τῶν παραστάσεων συνετέλει εἰς τὸ αὐξάνειν τὰ τῆς ἀδελφότητος κεφάλαια· οὐ μόνον δὲ εἰς παραστάσεις ἀλλὰ καὶ εἰς δημοσίους χοροὺς δοθέντας ἐν Σταυροδρομίῳ κατέβαλε κόπους μόχθους καὶ ἀγῶνας ὅπως ἀποβῶσι μᾶλλον προσοδοφόροι.

Ἀλλὰ πᾶσα τῶν νέων τούτων ἡ προσπάθεια δὲν ἤθελεν ἀποφέρει, τοὐλάχιστον ἐν τῷ βραχεῖ τούτῳ διαστήματι, τοσαύτην ὑπέρογκον αὔξησιν τῶν τῆς ἀδελφότητος χρημάτων, ἂν μὴ ἀπεδέετο εἰς τὸν ἄθλον ψυχῇ τε καὶ σώματι ὁ ἀκάματος Στρατηγὸς Φραγκίνης. Διὸ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸν ἄνδρα τούτον ὀφείλει ἡ ἀδελφότης τὴν ταχεῖαν ἐπίῤῥωσίν της.

Δόξα καὶ τιμὴ πᾶσι τοῖς ἀντιλήπτορσι τοιούτων ἔργων. Δόξα καὶ τιμὴ τοῖς ΚΚ. Πέτρῳ Καμάρᾳ καὶ Στεφάνῳ Ῥάλλῃ διότι δὲν ἐφείσθησαν οὐδενὸς κόπου, ὅπως μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Φραγκίνη περιέλθωσιν εἰς τοὺς ἐμπόρους καὶ ἄλλους φιλανθρώπους τῆς πρωτευούσης καὶ συλλέξωσι συνδρομὰς ὑπὲρ τῆς οἰκοδομῆς τῶν σχολείων τοῦ ἀείποτε νεάζοντος Βουγιούκδερε. Ἰδίᾳ δὲ ἔπαινος ὀφείλεται εἰς τὸν προθύμως ἀναλαβόντα τὴν ἐπιτήρησιν τῆς οἰκοδομῆς μουσοτραφῆ Κ. Κωνσταντῖνον Στεφάνου Καραθεοδωρῆ ὅστις ἐπισκεπτόμενος αὐτὴν συνεχῶς, κατώρθωσε διὰ τῆς συντόνου μερίμνης του ν' ἀποπερατωθῇ αὕτη κατ' εὐχὴν καὶ δικαίως ἐπεσπάσατο διὰ τοῦτο τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ἐγχωρίων.

Ἐκτὸς τῶν δαπανηθέντων διὰ τὴν οἰκοδομὴν, ἡ ἀδελφότης δαπανᾷ κατ' ἔτος εἰς ἀγορὰν διδακτικῶν βιβλίων καὶ ἐνδυμάτων τὰ ὁποῖα προσφέρει δωρεὰν εἰς τοὺς ἀπόρους τῶν μαθητῶν. Οὐκ ὀλίγοι δὲ ἐξ αὐτῶν ἤθελον περιφέρεσθαι εἰς τὰς ἀγυιὰς δι' ἀπορίαν χρημάτων πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν ἀναγκαίων διδακτικῶν βιβλίων καὶ τοῦ ἱματισμοῦ των, ἐνῷ σήμερον ποριζόμενοι αὐτὰ δι' ἐξόδων τῆς ἀδελφότητος, φοιτῶσι τακτικῶς εἰς τὰ σχολεῖα.

Ἡ ἐφορία τῶν σχολείων σύγκειται ἐκ φιλανθρωπικωτάτων ἀνδρῶν, πάντα πόνον ὑπομενόντων ἵνα καταστήσωσι σεβαστὴν τὴν ἀνατεθειμένην αὐτοῖς ἐποπτείαν. Ἐπίσης ἡ Φιλεκπαιδευτικὴ Ἀδελφότης σεμνύνεται ἐπὶ τῷ γεραρῷ αὐτῆς Προέδρῳ Κ. Ἐμμ. Ἀργυροπούλῳ, τῷ νωγστῷ εἰς τὸ πανελλήνιον διὰ τὰς κοσμούσας αὐτὸν ἄλλας τε ἀρετὰς καὶ τὸν πόθον του ὅπως συντελῇ εἰς τὴν τῶν γραμμάτων ἐν γένει διάδοσιν.

Ἐκ τῶν ἐνόντων ἀπηρτίσθη μικρὰ βιβλιοθήκη τῆς ἀδελφότητος περιέχουσα τριακοσίους καὶ ἐπέκεινα τόμους ὑπὸ διαφόρων φιλοκάλων καὶ φιλομούσων ἀνδρῶν προσενεχθέντας. Δὲν εἶναι δὲ ἀμφιβολία ὅτι, προϊόντος τοῦ χρόνου, καὶ ἡ βιβλιοθήκη αὕτη θέλει πλουτίζεσθαι σὺν τῇ προόδῳ τῆς ἀδελφότητος, καὶ καταρτισθῇ καταλλήλως ὥστε νὰ συστηθῇ καὶ κοινὸν ἀναγνωστήριον.

Οὕτω τὸ μὲν κτίριον, τὸ περιλαμβάνον τὰ τμήματα τῆς διδασκαλίας τῶν ἀῤῥένων καὶ θηλέων χωριστὰ, συνεπληρώθη ἐν τῷ χωρίῳ ἐκείνῳ. Ἂν ὅμως τὰ μέλη τῆς ἀδελφότητος δὲν ἐξακολουθήσωσι νὰ ἐργάζωνται μετὰ ζήλου καὶ προθυμίας ὑπὲρ τοῦ φιλανθρώπου σκοποῦ αὐτῆς, τὸ κτίριον τῶν σχολείων ἔσται τοῖς μεθ' ἡμᾶς μαρτύριον τοῦ ἀψικόρου περὶ τὰ κοινωφελῆ ἔργα Ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος. Τότε θέλομεν πάθει ὅ,τι καὶ οἱ Ἀβδηρῖται, οἵτινες ἐν περιβλέπτῳ χώρῳ κατεσκεύασαν πολυτελέστατον πήδακα ἐκ μαρμαρίνου λέοντος, ἀριστούργημα εἰς τὸ εἶδος του, ἐνῷ τὸ ἀναβλύζον ὕδωρ, ὀλίγιστον ὄν, μόλις ἔφθανε μέχρι τοῦ ῥύγχους τοῦ λέοντος καὶ ἔσταζεν ὅσον στάζει ἡ ῥὶς τοῦ πάσχοντος ἐκ καταῤῥοῆς.

Εἴθε μὴ ἀποβῇ ἀνωφελὴς, ὡς ὁ κάλλιστος μὲν ἀλλ' ἄχρηστος Ἀβδηριτικὸς πήδαξ, καὶ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος οἰκοδομὴ ἕνεκα ἀδρανείας καὶ ἀσυγγνώστου ὀλιγωρίας τῶν ὀφειλόντων νὰ συνδράμωσιν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ ἐξευρίσκωσι τοὺς ἐπὶ τούτῳ πόρους. Πόροι δὲ οὐδέποτε θέλουσι λείψει, ἂν ἡ Ἀδελφότης προβαίνῃ εἰς τὴν εὐθυωρίαν τῆς ἀξιεπαίνου κλήσεώς της.

Ἐν τούτοις, ἵνα διὰ τοιούτων κοινωφελῶν ἔργων ἑλκύομεν τοὺς ἐπαίνους τῆς κοινωνίας, ὡς ἄξιοι ἐνδόξων προγόνων ἀπόγονοι, ὀφείλομεν

αἰὲν ἀριστεύειν
μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι.

ΕΛΠΙΣ.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ.

ΣΑΛΕΠΙ.

Ἡ βολοειδὴς αὕτη ῥίζα κομίζεται ἐκ τῆς Περσίας εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς Μικρασίας καὶ τοῦ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος. Ἔχει ὀσμὴν μὲν μικρόν τι ἀρωματικήν, γεῦσιν δὲ ὑφάλμυρον καὶ βλενώδη.

Ὡς οὐσία λίαν εὔπεπτος καὶ θρεπτικὴ ὠφελεῖ πρὸς τοὺς κατάῤῥους τῶν πνευμόνων, τὴν διάῤῥοιαν, δυσεντερίαν, τοὺς μαρασμοὺς καὶ ἄλλα τοιαῦτα νοσήματα. Δίδεται συνήθως εἰς ἀφέψημα ἀπὸ 20—30 κόκκων εἰς 8 οὐγγίας ὕδατος.

ΓΕΩΜΗΛΑ.

(κοινῶς πατάτα.)

Τὸ γνωστὸν τοῖς πᾶσι τοῦτο φυτὸν φύεται εἰς τὴν Περουβίαν καὶ τὴν Χιλὴν τῆς Ἀμερικῆς, μεταφυτευθὲν δὲ εὐδοκίμησεν εἰς πάντα τὰ κλίματα. Τὰ πρόσφατα γεώμηλα ὠμὰ ἐσθιόμενα προὐκάλεσαν ἔμετον σὺν διαῤῥοίᾳ, τὰ δὲ μὴ ἔτι ὥριμα καὶ τὰ βλαστήσαντα ἤδη ἐπήνεγκαν ἔστιν ὅτε καὶ δηλητηρίασιν.

Ἡ κατάχρησις τῶν γεωμήλων προξενεῖ φλεγμάτωσιν, ἀτονίαν καὶ δυσκοιλιότητα, παρὰ δὲ τοῖς παισὶν ἀτροφίαν καὶ χοιράδας.

Τὸ ἐξ αὐτῶν ἄμυλον χρησιμεύει πολλάκις ὡς τροφὴ τῶν βρεφῶν ἀντὶ τοῦ μαραντάμυλου (ἀραρούτι).

Τὰ προσφάτως συνθλασθέντα μεταχειρίζονται ἐξωτερικῶς οἱ ἰατροὶ εἰς τὰς φλογώσεις τοῦ δέρματος, καὶ τὴν γάγγραιναν, ὡς καταπλάσματα.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΕΝ ΠΡΩΣΣΙΑ.

Ἐν τῶν σπουδαιοτάτων ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐπασχοληθήσεται ἡ «Εὐρυδίκη», καθὰ καὶ ἐν τῷ προγράμματι αὐτῆς διεγράφατο, εἶναι καὶ ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις τῶν γυναικῶν, ἥτις, ὡς ἀπόῤῥοια φυσικωτάτη τῆς τῶν ἀνδρῶν, δέον νὰ συμβαδίζῃ μετ' αὐτῆς, προάγηται καὶ τελειοποιῆται ἀναλόγως καὶ συνῳδὰ τῶν καλῶς ἐννοουμένων ἀπαιτήσεων καὶ συμφερόντων τοῦ ἔθνους ἡμῶν, οὗ τὸ ἀληθὲς μεγαλεῖον ἔγκειται ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ καλῶς καὶ εὐτάκτως διωργανισμένῃ ἐκπαιδεύσει τῶν ὑφ' ὧν ἀπαρτίζεται ἀτόμων, ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἀδιακρίτως.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΕΤΕ ΤΟΝ ΛΑΟΝ ἦν τὸ σύνθημα τοῦ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἱδρυτοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος μεγάλου εὐεργέτου, καθαρὰ ὃν ἀντήχησις τῶν ἐντολῶν τοῦ διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ σώσαντος καὶ ἀναγεννήσαντος τὴν ἀνθρωπότητα Θεανθρώπου Ἰησοῦ, σύνθημα, ὅπερ ἔμελλε νὰ ἐπιδράσῃ τοσοῦτον ἐπὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ πνεύματος, ὥστε νὰ καταστήσῃ τὰς χώρας αὐτοῦ τοσοῦτον περιβλέπτους.

Ὅσῳ ἡ παιδεία, ἡ καλῶς, ὀρθῶς καὶ συστηματικῶς διαδιδομένη, εἶναι τὸ μόνον τὸν ἄνθρωπον ἐκπολιτίζον καὶ μορφόνον μέσον, τοσούτῳ ἡ ἐπιπολαίως, ἀβασίμως καὶ εὐτελῶς ἀρδεύουσα τὸν πνευτικὸν ἀνθῶνα τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι μάστιξ λεληθότως τὸν ἄνθρωπον καταστήνουσα δοῦλον τῶν παθῶν καὶ τῶν κακιῶν.

Ἐὰν ἡ ἐπιπόλαιος παιδεία, ἡ ἀνθελληνικὴ ἡμιμάθεια, ἔχῃ τρομερὰς τὰς συνεπείας ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν, πόσον μᾶλλον εἰς τὰς γυναῖκας, τὰς προορισθείσας τὴν διδασκαλίαν καὶ ἀνατροφὴν τοῦ ἐν τῷ νηπίῳ τέκνῳ ἐνδιαιτωμένου μεγάλου ἀνδρός.

Σήμερον, εἴπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε, ἀνάγκη καὶ ἀνάγκη ἀναπόφευκτος εἶναι ὅπως ἐκ τοῦ σύνεγγυς μελετήσωμεν, σπουδάσωμεν, ἀνερευνήσωμεν τὴν δημοσίαν ἡμῶν ἐκπαίδευσιν, τὴν δυστυχῶς χωλαίνουσαν, καὶ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἐπὶ εὐσεβείᾳ καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς ἀληθῶς προηγμένων λαῶν.

Ἡ ὀλιγωρία ἡμῶν ὑποσκάπτει τὰ θεμέλια τῆς προόδου ἡμῶν καὶ ὑστερεῖ ἡμᾶς τοῦ καλῶς ἐννοουμένου συμφέροντος τοῦ ἔθνους.

Σύλλογοι, Λέσχαι, Ἀδελφότητες, Δημοσιογραφικὰ ὄργανα, πάντες καὶ πᾶσαι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, πτωχοὶ καὶ πλούσιοι ἐπιληφθῶμεν ὡς ἀδελφοὶ προσφιλεῖς τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ μὴ ὀλιγωρῶμεν. Ὁ καιρὸς ἐπείγει, τὰ τέκνα ἡμῶν, ἡ ἐλπὶς τοῦ ἔθνους, ζητοῦσι παρ' ἡμῶν τροφὴν ἠθικὴν, ὑγιᾶ, βάσιμον, δυναμένην νὰ συντηρήσῃ τὴν εὐεξίαν τῶν καρδιῶν καὶ τοῦ πνεύματος αὐτῶν καὶ οὐχὶ τῆς ἐπιπολαιότητος.

Ἡ Εὐρυδίκη τὸ ἐπ' αὐτῇ θὰ ἀνάγειρῃ τὸ παραπέτασμα τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως τοῦ φύλου της, θὰ παρουσιάσῃ τὰς ἐν τῇ ἔσῳ σκηνῇ συμβαινούσας σκηνὰς καὶ θὰ ἐγείρῃ τὴν φωνὴν κατὰ τῆς ἐπιπολαζούσης ἡμιμαθείας τοῦ φύλου της. Πρὸς τοῦτο ἀνοίγει εὐγνωμόνως τὰς στήλας της εἰς πάσας τὰς Κυρίας Διδασκαλίσσας τῶν τε δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν Παρθεναγωγείων τὰς ἐπιθυμούσας νὰ ἐργασθῶσι ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τούτου.

Ὡς ἀπαρχὰς δὲ χορηγεῖ σήμερον τὴν ἐν παραρτήματι περισπούδαστον διατριβὴν περὶ τῆς ἐν Πρωσσίᾳ Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἐξόχου καθηγητοῦ τοῦ Κ. Βέσσελ, ἧς τὸ σύστημα ἅπαντα τὰ Κράτη ἤδη παρέλαβον καὶ εἰσήγαγον εἰς τὰ σχολεῖα αὐτῶν.

Τὴν διατριβὴν ταύτην ὀφείλομεν εἰς τὸν ἀξιότιμον καὶ περισπούδαστον ἡμῶν φίλον Κ. Ἐμμ. Ἀργυρόπουλον, τέως Α'. Διερμηνέα καὶ Σύμβουλον τῆς ἐνταῦθα Ῥωσσικῆς Πρεσβείας, λίαν εὐγενῶς ἀφιερώσαντα αὐτὴν κατὰ συμπαθῆ προτίμησιν εἰς τὴν «Εὐρυδίκην» ἡμῶν.

Ὁ ἀγαστὸς ἡμῖν Κ. Ἐμμ. Ἀργυρόπουλος, οὗ τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας πολλὴν τὴν εὐγνωμοσύνην ἀποσπᾷ ἐκ τῶν καρδιῶν παντὸς Ἕλληνος, προτάσει τῆς διατριβῆς λαμπρὸν προοίμιον, ἀπαλλάσσον καὶ δικαίως ἡμᾶς πάσης περαιτέρω ἐπ' αὐτῆς κρίσεως.

Εὐχαριστοῦσαι ἐκ ψυχῆς εὐγνώμονος τὸν πολυσέβαστον Κ. Ἐμμ. Ἀργυρόπουλον, δι' ἣν ἠξιώσατο τῇ «Εὐρυδίκῃ» τιμὴν ἔξοχον διά τε τοῦ σπουδαίου δώρου καὶ τῆς ἀγαθῆς προτιμήσεως ταύτης παρακαλοῦμεν αὐτὸν ἵνα μὴ παύσηται ἀφιερῶν ἐνίοτε στιγμάς τινας τῆς πολιᾶς αὐτοῦ βιοτῆς, τὸν καλὸν τοῦτον ἀγῶνα τῆς τῶν ὁμογενῶν αὐτοῦ μορφώσεως ἀγωνιζόμενος.

Δὲν ἀμφιβάλλομεν δὲ τέλος ὅτι καὶ πάντες οἱ ἀξιότιμοι συνάδελφοι δημοσιογράφοι διὰ τῶν ὀργάνων αὐτῶν θέλουσι μεταδώσει τοῖς ἀναγνώσταις αὐτῶν τὴν σπουδαιοτάτην ταύτην διατριβὴν, ἐξ ἧς τρανῶς ὑποδεικνύεται ὅτι τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ ἑνότης ἔθνους τινὸς ἔγκειται ἐν τῇ συστηματικῇ δημοτικῇ ἐκπαιδεύσει.

Ἡ κυρία Δόρα δ' Ἴστρια ἀνεκηρύχθη τὴν 12 Δεκεμβρίου 1870 μέλος ἐπίτιμον πρώτου βαθμοῦ καὶ προστάτρια τῆς ἀκαδημίας Giovani Pico τῆς Μιρανδόλας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Μοδένης. Ἡ Ἀκαδημία αὕτη ἥτις ἔθεσε τὴν Γαϊτάναν Ἀγνέζη μεταξὺ τῶν περιφανῶν προσώπων τῶν κοσμούντων τὸ δίπλωμα αὐτῆς, μαρτυρεῖ ἔτι ἅπαξ ὅτι οὐδόλως σκοπεῖ νὰ ἀποκλείσῃ τὸ γυναικεῖον φῦλον τῶν ἀκαδημαϊκῶν τιμῶν. Βεβαίως αὕτη δὲν ἔκλεισε τὰς θύρας τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας εἰς τὰς Sévigné εἰς τὰς Dacier εἰς τὰς Στάελ, εἰς τὰς Delphino Girardin. εἰς τὰς Γεωργίας Σάνδ, ὅπως ἀνοίξῃ αὐτὰς εἰς τόσας μηδαμινότητας κομπορρήμονας ἢ κληρικάς.

Ἡ ἐν τῇ πατρίδι τοῦ διασήμου Ἰωάννου Πίκου τῆς Μιρανδόλας λαβοῦσα χώραν ἐκλογὴ ἐπιβεβαιοῖ μετὰ πλείστας ἄλλας ὅτι εἴς τινας τόπους ἤδη δεσπόζουσιν αἱ φιλελεύθεραι ἰδέαι καὶ ὅτι ἐπανέρχονται εἰς τὰς μεγάλας καὶ ἰσχυρὰς παραδόσεις τῶν Ἑλληνο-ῥωμαϊκῶν ἐθνικοτήτων αἵτινες οὐδαμῶς ἀπηγόρευον τὸν πνευματικὸν βίον εἰς τὰς γυναῖκας. Οὕτω δὲν πρέπει νὰ ἐκπλαγῇ τις ἐπὶ τῇ ὅλως εὐμενεῖ ὑποδοχῇ ἣν ὁ τύπος τῶν «Ἀθηνῶν τῆς Δύσεως» ἔκαμεν εἰς τὴν συγγραφέα τῶν *Ἐκδρομῶν εἰς Ῥούμελην καὶ Μωρέαν*. Αἱ ἐφημερίδες τῆς Φλωρεντίας ἐξέφρασαν ἤδη τὴν εἰλικρινῆ εὐχαρίστησιν, ἣν ἐπροξένησεν αὐταῖς ἡ ὑπὸ τῆς κ. Δόρας Ἴστρια ληφθεῖσα ἀπόφασις νὰ ἀποκατασταθῇ ἐν τῇ πόλει τῶν *ἀνθέων* διότι θεωροῦσιν αὐτὴν (κατὰ τὰς ἐκφράσεις τῆς πρωτίστης Φλωρεντινῆς Ἐπιθεώρησεως ἡ *Ἀνθολογία*) ἕνεκεν τῶν ἀρετῶν αὐτῆς, τοῦ ἀπείρου αὐτῆς πνεύματος (splendido ingegno) καὶ τῆς ὑψηλῆς κοινωνικῆς θέσεως αὐτῆς, ὡς δεσμὸν πολιτισμοῦ μεταξὺ τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς.

(Ἐφημερὶς τῶν Συζητήσεων)

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἑξάμηνος 3. τρίμηνος 1 1/2.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἑξάμηνος 3 1/2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν μὲν τῇ Πρωτευούσῃ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελετζίδικα, Μουσούρου χὰν, ἀριθ. 30. Ἐν Χρυσουπόλει παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρίῳ Μηνᾷ Μαράσογλου. Ἐν Χαλκηδόνι παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κυρίῳ Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ. Ἐν Σμύρνῃ παρὰ τῷ Κ. Φ. Α. Σαρίκα, ἐν Μιτυλήνῃ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ καὶ ἐν Μολύβῳ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ, ἐν Χίῳ παρὰ τῷ Κ. Α. Καράβᾳ, ἐν Σάμῳ παρὰ τῷ Κ. Πελ. Λεκάτῃ, ἐν Γουργέβῳ παρὰ τῇ Κ. Σ. Σολομωνίδου, καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς, ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος. οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ εὐγνωμόνως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Ὅσοι τῶν Κυρίων ἐμπορικῶν καταστημάτων, ἐν οἷς πωλοῦνται διάφορα ἤδη ἐμπορευμάτων, χρησίμων εἰς τὰς Γυναῖκας καὶ τὰς οἰκογενείας, ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι μέρος ἐν ταῖς ***ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΣΙ*** *τῆς «Εὐρυδίκης», ἀποτανθήτωσαν πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω.*

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ, ἔχων δίπλωμα τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ ἤδη διδάσκων ἐν δημοσίᾳ Σχολῇ, ζητεῖ καὶ παραδόσεις οἰκιακάς· εἰ χρῄζοντες λοιπὸν τοιούτου ἀπευθυνθήτωσαν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς «Εὐρυδίκης».

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.
ΕΛΛΙΝΗΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ.
Πρωτότυπος.
ὑπὸ
Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΥΜΕΝΟΥ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ σύγκειται ἐκ δύο τόμων. Συνδρομὴ αὐτῆς σελίνια 5. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν καὶ τῶν δύο τευχῶν.

Συνδρομαὶ καταγράφονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ παρὰ ταῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιστασίαις αὐτῆς.

ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πέρᾳ, Τεκὶ, ὁδὸς Ζουμποὺλ ἀριθμ. 7.

Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Λιθογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐκτυποῦν καλλιτεχνικῶς ἐπισκεπτήρια, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τύποις Κ. ΠΑΠΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΤΟΣ Α'. ΕΒΔΟΜΑΣ Θ'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΕΤΑ ΞΧΕΔΙΩΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ,

Ἐκδιδομένη
ὑπὸ
ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1871. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 9.

ΟΛΙΓΙΣΤΑ ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

Α'.

Ἀνατρέχων τις ἐπισταμένως τὰς διαφόρους σελίδας τῆς παγκοσμίου ἱστορίας, τοῦ κατόπτρου τούτου τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων καὶ ἰδεῶν, θέλει ἀνεύρει πολλὰς σελίδας διακρατουμένας ὑπὸ τῶν γυναικῶν, ὑπὲρ καὶ κατὰ τῶν ὁποίων δὲν ἠμέλησαν νὰ ῥίψωσι τοὺς ἐκ μυρσίνης καὶ ῥόδων, ἢ ἀκανθῶν στεφάνους. Ὁ νοῦς ἀμηχανεῖ, ἡ ὅρασις ἀπαυδᾷ καὶ διάφορα ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, διεγείρονται αἰσθήματα ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ὁδοιποροῦντος ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς πεδιάδος, διότι ἔν τινι σελίδι βλέπει τὰς γυναῖκας καταδεδικασμένας εἰς τὸ ἀπεχθὲς δεσμωτήριον τῆς δουλείας καὶ ἐξευτελισεως, ἐν ἑτέρᾳ ὑπερυψουμένας μέχρις ἀποθεισμοῦ, ἐκτιμωμένας διὰ τὰς ἰδιαιτέρας ἰδιότητας καὶ ἀρετὰς, τὴν λεπτότητα τοῦ ἐνστίκτου, τὸ κομψὸν τῆς μορφῆς, καὶ τὴν ζωηρότητα τῶν ἐντυπώσεων αὐτῶν, καὶ λατρευομένας ὡς τὰς μυθολογουμένας θεότητας. Εἰς δύο ἰσχυρὰ, ἔκπαλαι, στρατόπεδα εἰσὶ κεχωρισμέναι αἱ περὶ γυναικὸς δοξοσίαι τῶν ἀνθρώπων, ὁλονὲν καταγινόμεται ὅπως ὀρέψωσι, μετὰ την εἰς τὸ δημόσιον στάδιον ἐμφάνησίν των, τὸν στέφανον τῆς ἐπιτυχίας καὶ γενικῆς καθολικεύσεως τῶν ἀρχῶν αὐτῶν. Τὸ ὑπὲρ, μεθ' ὅλας τὰς ἀναφαινομένας παρεμποδίσεις προχωρεῖ, κατακτᾷ τὰς νοητικὰς χώρας καὶ προσδεύει θριαμβεῦον, τὸ δὲ ἐναντίον, καίτοι ὀχυρωμένον, καὶ ἀκαταπαύστως ἐφορμὰς ποιοῦν, ἐξασθενεῖται καὶ προχωρεῖ πρὸς τὴν παραχώρησιν, οὐδόλως ὅμως πάντοτε παύει ἐκσφενδονίζον μύρια ὅσα βέλη κατὰ τῶν γυναικῶν διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, καί τοι βλέπει τὸν κώδωνα τῆς ἥττης πλησιάζοντα νὰ σημάνῃ.

Ὁ Προυδὼν, εἷς τῶν σφόδρα ἀντιπάλων τοῦ γυναικείου φύλλου, ὑψώσας τὴν φωνήν του, (ἀλλ' ἡ φωνὴ αὕτη ἦν φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ), τοιαῦτα ἐξέφερεν: «Ἡ γυνὴ εἶναι πλάσμα ὑποδεὲς, ἀσθενὲς, ἄπλαστον, διεφθαρμένον ὄργανον τῶν ἡδονῶν, δημιουργημένον ὅπως ᾖ ἀείποτε δούλη.» — Ὁ δὲ Βαλζὰκ, ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν ἰσχυρῶν λατρευτῶν τῶν γυναικῶν, οὕτως ἐξεφράσθη κατὰ τὸν 19 αἰῶ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

νος: «Τὰ πάντα γονυπετοῦσιν ἐνώπιον τῶν τεχνασμάτων τῆς γοητείας καὶ ἀσθενείας τῶν γυναικῶν.»

Ποιητὴς δέ τις μεγαλειτέραν ἐν τῷ φιλολογισμῷ κόσμῳ κατέχων θέσιν, διὰ τὰς ἐξόχους καὶ ἀκριβεῖς περὶ γυναικὸς σκέψεις αὐτοῦ, οὕτως ἐκφράζεται περὶ γυναικῶν: «Οὐκ ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς φυλὴ ἢ ἔθνος, ὅπερ δὲν ἐθεώρησε τὴν γυναῖκα, ἢ ὡς σύντροφον καὶ παρήγορον φίλον τοῦ ἀνδρός, ἢ ὡς ἱερὸν τοῦ βίου ὄργανον, καὶ δὲν ἐλάτρευσεν αὐτὴν, ὡς θεὸν δεύτερον, ὑπὸ τὰς δύο ταύτας ἰδιότητας.» Ἀλλὰ διατὶ αἱ τοσαῦται τῶν συγγραφέων ῥήσεις καὶ μαρτυρίαι; Ἡ ἀδέκαστος ἱστορία αὐτὴ μόνη ὑποδείκνυσιν ἡμῖν τὴν ἠθικὴν ἐπὶ τῆς κοινωνίας ἐπιρροὴν τῆς γυναικός. Ῥίψατε μικρόν τι βλέμμα ἐπὶ τῶν ἀρχείων αὐτῆς καὶ θέλετε ἰδεῖ τὴν ἀρχαίαν Ἀσπασίαν ὑπὸ τὸ ἔξοχον πνεῦμα τῆς ὁποίας οἱ Περικλεῖς καὶ Σωκράται ἐφωτίσθησαν, τὴν περίφημον Κλεοπάτραν ἀναδείξασαν τὸν Ἰούλιον Καίσαρα, τὴν ποιήτριαν Κόρινναν τὸν Πίνδαρον, τὴν Κ. Στάελ ἀναδείξασαν τὸν Κωστὰν, τὴν Σιατελὲ τὸν Βολταῖρον, τὴν Κ. δ' Οὐδετὼ τὸν Ἰωάννην Ἰάκωβον, τὴν Βικτωρίαν Κολλίναν τὸν Μιχαὴλ Ἄγγελον, καὶ πλείστας ὅσας, αἵτινες διὰ τῆς ἠθικῆς ἐπιρροῆς των ἀνέδειξαν ἄνδρας περιφανεῖς γενομένους ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα χάριν συντομίας παραλείπω.

Ἐν τοσούτῳ πολλοὶ, ...

. . . . . .

ἐκ ποίων ὁρμώμενοι ἀρχῶν ἀγνοῶ, ἢ ἔλησαν νὰ ἐκσφενδονήσωσι κατὰ τῆς γυναικὸς, ὡς ἂν μὴ καὶ τοῦτο εἶναι πλάσμα τοῦ αὐτοῦ Δημιουργοῦ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν πεπλασμένον, καὶ διὰ τῶν αὐτῶν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς πνευματικῶν καὶ ὑλικῶν χαρισμάτων πεπροικισμένον, πλεῖστα ὅσα εἰς ἃ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν, εἰ μὴ ἀναφέροντες καὶ ἡμεῖς τὰς αὐτὰς λέξεις, ἅστινας ἔξοχός τις ἠθικολόγος τοῦ αἰῶνός μας εἶπε πρὸς ἀπάντησιν αὐτῶν: «Δὲν δύναμαι νὰ φαντασθῶ, πόθεν τοσοῦτοι ἱερεῖς καὶ Καπουκῖνοι ἠδυνήθησαν νὰ ἀρυσθῶσι τὰς συκυφαντίας ταύτας κατὰ τῶν γυναικῶν, ἀφοῦ ἦσαν μακρὰν αὐτῶν ὡς ἐγκαταλείψαντες τὰ ἐγκόσμια, ἀφοῦ ἐκ πείρας δὲν ἠδυνήθησαν νὰ σπουδάσωσι τὰ περὶ τῆς γυναικὸς ἄλυτα σχεδὸν εἰσέτι προβλήματα, ἀφοῦ δὲν συνέζων μετ' αὐτῶν, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον τῶν τρυφερωτέρων μετ' αὐτῶν ἠσθάνθησαν αἰσθημάτων.»

Ἀλλὰ ἐν τῷ βάθει τῶν κατηγοριῶν τῶν μὲν, καὶ τῶν ἀποθεώσεων τῶν δὲ, ἀνευρίσκει τις τὴν αὐτὴν περιφρόνησιν. Ἡ γυνὴ δὲν ἐκτιμᾶται ὑπὸ τοῦ τυχόντος, οὔτε ὑπὸ τῶν δι' αὐτῆς κατασκευαζόντων πολύτιμόν τι καὶ θελκτικὸν τῆς τέχνης ἀντικείμενον, ἀλλ' ὑπ' ἐκείνων, οἵτινες διὰ τῆς γυναικὸς κατασκευάζουσι τὴν προαγωγικὴν μηχανὴν, τὸ ἐλατήριον τοῦτο πάσης οἰκογενείας. Ἀμφοτέρων τῶν σχολῶν τούτων τὰ συστήματα κατὰ τὸ φαινόμενον ἀντίθετα δὲν ἐφρόντισαν ποσῶς νὰ εἰσδύσωσι, καὶ ἐπισταμένως ἀνερευνήσωσι τὴν καρδίαν τῶν γυναικῶν. Οἱ μὲν λέγουσι, «γύναι, ποίησον ἡμῖν τέκνα καὶ ὑπηρέτει ἡμᾶς,» οἱ δ' ἄλλοι «Κυρία, ἔμπνευσον ἡμῖν τὸν ἔρωτα, ἔσο τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐπιθυμιῶν μας, γενοῦ τὸ ἀντικείμενον τῆς φιλοδοξίας ἡμῶν, καὶ τέλος ἔσο τὸ καθαρὸν κάτοπτρον, ἐν ᾧ θέλομεν ἐσωπτρίζεσθαι τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς ὀρετῆς, ἢ τὴν ἄβυσσον τῆς κακίας, τὸν χανδακα τῆς ἐξαχρειώσεως καὶ διαφθορᾶς.

Ἡ γυνὴ εἶναι ἡ σύντροφος τοῦ ἀνδρὸς, τὸ ἔμφρον καὶ νοῆμον ἐκεῖνο πλᾶσμα, εἰς ὃ ἐπεφόρτισεν ὁ τὰ πάντα καλῶς διατάξας Ὕψιστος τά τε σοβαρώτερα κατήκοντα καὶ τὰ ἱερώτερα χρέη τῆς ἀνθρωπότητος. Εἶναι σύζυγος, μήτηρ, πολίτις· ἡ δὲ ἀποστολὴ αὐτῆς συνίσταται εἰς τὸ ἀποκατασταθῆναι ὠφέλιμον καὶ γαθοποιόν. Ἐπὶ τούτῳ καὶ ὁ Εὐγένιος ἐλετὰν, ὅστις δι' ἐμβριθοῦς καὶ σπουδαίου συγγράμματος μεγάλως συνετέλεσεν εἰς τὴν πρόσδον τοῦ γυναικείου φύλου ἐν Γαλλίᾳ, λέγει ἐν ὀλίγαις λέξεσι ταῦτα: «Ἡ γυνὴ τότε εἶναι ἀξιαγάπητος, ὅταν ἦναι χαρίεσσα καὶ ὠφέλιμος· τὸ θέλγητρον τῆς γυναικὸς δέον ὅπως ἀναδεικνύηται διὰ τῆς ἱκανότητος, ἡ δὲ ὠφέλεια ἀπεκαθίσταται ἀγαπητὴ διὰ τῆς χάριτος.»

Ὁ κοινωνικὸς νόμος ἐπιβάλλει παντὶ τὸ χρέος τῆς περὶ γυναικὸς ἐνδελεχοῦς μελέτης. Ἡ μήτηρ, ἡ μικρὰ μὲν αὕτη λέξις, πλεῖστα ὅσα ἐγείχουσα, διδάσκει ἀρκούντως τὰ περὶ γυναικὸς, προετοιμάζουσα εἰς ἡμᾶς τὸν τρόπον δι' ἐπιτρέπει νὰ ὁδηγήσωμεν αὐτὴν εὐθαρσῶς καὶ λυσιτελῶς.

Ὁ πατὴρ τῆς Κυρίας Κωνσταντίας Μαίστρου γράφων πρὸς τὴν θυγατέρα του περὶ τῆς γυναικείας ἀνατροφῆς, καὶ τῆς φυσικῆς ἐπενεργείας αὐτῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ, λέγει: «Αἱ γυναῖκες οὐδὲν ἀριστούργημα ἐποίησαν παρ' οὐδενὶ ἔθνει. Αἱ γυναῖκες δὲν συνέγραψαν μήτε τὴν Ἰλιάδα, μήτε τὴν Ἑκάβην, μήτε εἰδύλλια βουκολικά, μήτε τὴν Φαίδραν, μήτε τὴν Ἀθαλίαν, μήτε τὸν Ῥοδογένην, μήτε τὸν Μισάνθρωπον, μήτε τὸν Ταρτοῦφον· μήτε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, μήτε τὸν Ἀπόλλωνα τοῦ Βελβετέρου κατεσκεύασαν, μήτε τὴν Ἄλγεβραν, μήτε τὰ τηλεσκόπια ἐφεῦρον. Ἀλλ' ἓν μόνον πρᾶγμα κάλλιστον, καὶ μέγιστον παντὸς ἄλλου, ἐσχηματίσαν ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῶν τὸ ἐξαιρετώτερον τῶν τοῦ κόσμου πραγμάτων, ἤτοι τὸν τίμιον ἄνδρα καὶ τὴν ἀγαθὴν γυναῖκα.»

Ὁ δὲ Βαλζὰκ παρέδωκεν ἡμῖν ἁπάσας τὰς ἀναλύσεις τῆς γυναικείας ὑποκρισίας, ζωηρότητος, καὶ ἐξαχρειώσεως. Οὗτος μᾶς ἐνεχάραξεν ἁπάσας τὰς γραμμὰς τῶν χαρακτήρων, τῶν φαύλων μάλιστα καὶ τὰς μικροτέρας, εἰπὼν τὰς ἀξιομνημονεύτους ταύτας φράσεις: «ἡ ἀνατροφὴ τῶν κορασίων περιέχει προβλήματα λίαν σπουδαία, ὅτινα ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία εἰσέτι δὲν ἠδυνήθη νὰ λύσῃ.»

Καὶ αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ τῆς προόδου ἠσθάνθησαν ὅτι ἡ συνέργειν τῆς μητρὸς εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῆς γυναικὸς, εἶναι μᾶλλον κατεπείγουσα, καὶ τοῦτο σήμερον κατέστη ἡ φροντὶς καὶ μέριμνα τῶν πεπαιδευμένων ἀνδρῶν τῆς Εὐρώπης.

Ἡ γυνὴ πρέπει νὰ ᾖ ἐλευθέρα, πεφωτισμένη, γνωρίζουσα τὸν προορισμόν της, μεμυημένη τῶν ἀληθῶν ἰδεῶν καὶ ὑψηλῶν αἰσθημάτων, πεπροικισμένη διὰ γνώσεων ὠφελίμων, ὅπως αἱ οἰκογένειαι συνδέωνται καλλίτερον δ' ἀδιαῤῥήκτου δεσμοῦ, ἡ Πολιτεία ἐνδυναμοῦται, καὶ γίνηται ἠθικωτέρα, τὸ ἔθνος ἢ ἔντιμον καὶ ἀνεξάρτητον, καὶ τέλος οἱ ἄνθρωποι καλλίτερον προαισθάνωνται, ἠδύτερον συγκινοῦνται, καὶ προετοιμάζωνται κατὰ τῶν δυσχερειῶν τῆς ζωῆς, καὶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος. Πλὴν δυστυχῶς ἡ ἀναμόρφωσις αὕτη μόλις ἤρχισε τὸν ῥοῦν της προχωροῦσα πολὺ βραδέως, ἐπειδὴ αἱ περιστάσεις δὲν εἶναι εὐνοικαί· αὕτη ἀπαιτεῖ ὑποστήριξιν, διότι ἑκάστη στιγμὴ ἐπιφέρει τὰς παραδοξολογίας, τὰς χιμαίρας, τὰς μωρίας, τὰς ἀνατροπὰς αὐτῆς. Πολλὰ πρέπει νὰ ἀνατραπῶσιν ἕνεκα τῶν γυναικῶν. Ἡ δὲ πρόληψις, ἥτις ἀπαγορεύει τὴν καλλιέργειαν τοῦ πνεύματος τῆς γυναικὸς δὲν ἤρθη ἐντελῶς· δυστυχῶς ἡ πρόληψις αὕτη καὶ ὑπὸ τινων συγγραφέων ὑποστηρίζεται, ἔν τισι τῶν συγγραμμάτων των, ὧν τὰς ἰδέας ἕτεροι διεκήρυξαν ὡς σκιὰς δοξασίας, μηδόλως δυνηθείσας νὰ ἐπενεργήσωσιν ἐπὶ τῶν περὶ ἠθικῆς προαγωγῆς τῆς γυναικὸς ἰδεῶν τῆς κοινωνίας.

ΒΟΣΠΟΡΙΣ.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΙΚΟΣ

ΠΑΡ' ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ.

Α'. Ὁ φυσικὸς θάνατος ἔθετο τέρμα εἰς τὸν γάμον· ἡ δὲ προὶξ, ὡς ἐκπληρώσασα τὴν ἀποστολήν της, ἀπεδίδετο, διότι ὤφειλε κατ' ἀρχὴν νὰ ἐπιστραφῇ εἴτε ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς, εἴτε ὑπὸ τῶν κληρονόμων του. Καὶ ἐὰν μὲν ὁ γάμος ἔσχε κληρονόμους, τότε ἡ γυνὴ ἠδύνατο κατ' ἐκλογὴν ἢ νὰ μείνῃ ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τότε ἡ προὶξ ἐγίνετο ἰδιοκτησία τῶν τέκνων, ὑποχρεουμένων νὰ ἐκτρέφωσι τὴν μητέρα των ἢ ἄλλως, τιμωρουμένων διὰ τῆς «γραφῆς κακώσεως γονέων» εἶδος πολιτικῆς ἀτιμίας ἥτις προσέβαλλε μόνον τὸν πολίτην καὶ οὐχὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὴν ὁποίαν ἕκαστος πολίτης

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἠδύνατο νὰ κινήσῃ ἐνώπιον τοῦ Ἄρχοντος Ἐπωνύμου, δίδων πᾶσαι τὰς δυνατὰς ἀναπτύξεις νὰ ἦναι πεπεισμένος εἰς τὸ πέρας τοῦ ὕδατος «ἄνευ ὕδατος».

Ἀλλὰ καὶ ἄνευ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ὁ ἑστοργος υἱὸς ἐστερεῖτο τινων σπουδαίων δικαιωμάτων, ὡς τῆς Ἀρχοντίας τοῦ νὰ παρουσιασθῇ ὡς ῥέτωρ κτλ. διότι ἡ δικαιοσύνη ἦν ἡ τὴν μητέρα ἢ πρέπει ἢ νὰ παρέχῃ. οἵαν ἢ ἀπέρχετο εἰ, τὸν Κύριόν της, λαμβάνουσα τὴν προῖκα, ἢ διὰ τοῦ Κυρίου της κινοῦσα τὴν περὶ προικὸς δίκην ἢ τὴν περὶ εἴτου τοιαύτης τάξεως προικὸς δίκην.

Ταῦτα μανθάνομεν ἐκ τῶν λόγων τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Ἰσαίου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κλεομένους, ἡ κόρη τοῦ Πολυκράτους, ἔχουσα ὁ ἐξ αὐτοῦ τέκνα «ἀπολιποῦσα τὸν οἶκον ὑποπίπτει εἰς τὴν ἐξουσίαν Μενεξίνου καὶ Βαθύλλου, τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, κομισαμένης τὴν προῖκα, οἵτινες τὴν νομίζουσι μὲ δεύτερον σύζυγον».

Ἐπίσης ὁ αὐτὸς Δημοσθένης ἐλέγχει τὸν κηδεμόνα αὐτοῦ Ἀφοβον, ὅτι δὲν τῷ ἐπλήρωσε ταχτικῶς τοὺς τόκους, ἐν ᾧ εἶχε τὴν ἀπόλαυσιν τῆς προικὸς τῆς μητρὸς αὐτοῦ «οὐ γὰρ δίδοντος τούτου εἶτον τῇ μητρί, τὴν προῖκα ἔχοντος».

Ἀμφότεραι δὲ αἱ δίκαι αὗται ἡ *προικὸς δίκη* καὶ ἡ *εἴτου δίκη* ἦσαν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ἐπωνύμου Ἄρχοντος.

Ὅταν δὲ ἡ γυνὴ οὔτε τέκνα εἶχεν ἐκ τοῦ γάμου οὔτε ἐγκυμόνει, τότε ἐπεστρέφετο πρὸς τὸν *Κύριον* αὐτῆς ἐγκαταλείπουσα τὸν σύζυγικὸν οἶκον καὶ λαμβάνουσα τὴν προῖκα ἢ ἑκουσίως ἢ διὰ τῶν ἄνω δικῶν.

Β'. Ὁ δεύτερος τρόπος τῆς διαλύσεως τῶν γάμων ἐπῆρχετο διὰ τοῦ θανάτου τῆς γυναικός. Ἐνταῦθα μόνον δύο περιπτώσεις ἠδύναντο νὰ λάβωσι χώραν: ἡ ὕπαρξις τέκνων ἢ ἡ ἔλλειψις αὐτῶν. Καὶ ἐὰν τὰ τέκνα ἦταν ἐνήλικα ὁ ἀνὴρ ὤφειλε νὰ τοὺς ἀπολύσῃ τὴν προῖκα· ἄλλως ἐκεῖνοι τὰς ἀνωτέρω περὶ προικὸς ἢ περὶ εἴτου δίκας. Ἐὰν δὲ ἦταν ἔτι ἀνήλικα τὴν στιγμὴν τῆς διαλύσεως τοῦ γάμου, τότε εἶχεν ἐπ' αὐτῆς εἶδός τι ἐννόμου ἀπολαύσεως δηλ. ἀπελάμβανε τὰ εἰσοδήματα καὶ ὑποχρεοῦτο πρὸς διατροφὴν καὶ συντήρησιν τῶν τέκνων.

Γ'. Σπανιώτεραι δὲ ἦσαν αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς πολίτης Ἀθηναῖος ἐστερεῖτο τῆς ἐλευθερίας του. Ἐκ τῆς ἐντεῦθεν τοῦ Σόλωνος ἐποχῆς μία μόνη περίπτωσις μᾶς εἶναι γνωστή δηλ. ὅταν ὁ ἀπελευθερούμενος δὲν ἐπλήρωνε τὰ λύτρα ἐνωρίτερον ὑφ' ὅτου ἐβούλετο ὁ πληρώσας αὐτὸν· οἱ νόμοι ἐπέτρεπον τὸν δανεισμὸν παρὰ τῶν πολιτῶν δούλου γίγνεσθαι τῶν λιθίστων ἐὰν μὴ ἀποδιδῷ τὰ λύτρα». Ἕτεραι περιπτώσεις, ὡς ἡ *Γραφὴ Ὑποβολῆς*, εἶναι ἀμφισβητούμεναι.

Α.....

Η ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΚΑΙ ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ.

Εἴχομεν γράψει ἄλλοτε, ὅτι ἡ τοῦ φύλου ἡμῶν ἀνατροφὴ ἐν λίαν παρακλημένῃ, καὶ παραγωνισμένῃ καὶ ὅτι μόλις πρὸ ὀλιγίστων ἐνιαυτῶν διὰ τῆς συστάσεως τῶν Παρθεναγωγείων (ὧντινα ἐπαχῶ πάχουσιν) ἡ ἀνθρωπότης ἤρξατο νὰ σκέπτεται ὀπωσοῦν περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν γυναικῶν καὶ κατὰ συνέπειαν τῆς ἀναγκαίας αὐτῶν ἀνατροφῆς.

Πολλοὶ κριταὶ αὐστηροὶ ἔγραψαν καθ' ἡμῶν τινές δὲ ἐξεστόμισαν καὶ δηλητηριώδη ῥήματα καθ' ἡμῶν. Τί ὅμως γυνὴ ἔγραψε ποτὲ κατὰ τῶν κατηγόρων ἡμῶν; Τίς γυνὴ ἐδωσε σημεῖα ὑπάρξεως τοῦ φύλου ἡμῶν; Τίς γυνὴ, ἐγκαταλιμένη ἄλλως τε ἐπὶ πολλαῖς καὶ ποικίλαις γνώσεσιν, ἀνέλαβε τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ φύλου της; Ὀλίγιστα ἀπέναντι τοῦ ἀπείρου! Ἐν τοῖς δακτύλοις ἡμῶν ἀριθμοῦμεν αὐτάς. Διατί ταῦτα πάντα;

Πολλοὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἐκπαθῶν, πολυγλωττοι ἄλλως τε, τέρπονται ματαῤῥαζοντες *Μεθυστορήματα* τοῦ Δουμᾶ ἢ τοῦ Ποὸλ δὲ Κόκ... Ἄλλοι δὲ πρωτοτύπους δὸς εἶπεν κωμῳδίας ἢ τοιαῦτα τινα παραπλήσια, τὴν ὁδὸν εἰς τὸν ὑπάρχουσαν διαφθορὰν καὶ πολυτέλειαν πρωϊνάντας, οὐδεὶς ὅμως *ἐτόλμησε* ν' ἀφιερώσῃ μίαν κἂν στιγμὴν ὑπὲρ τῆς συγγραφῆς Γυναικείου Συγγράμματος, ἐν ᾧ αἱ κατηγορούμεναι γυναῖκες καὶ νὰ διδάσκωνται καὶ νὰ ἐλέγχωνται καὶ, εἰ δυνατὸν, διὰ τῆς διαδόσεως τοιούτων Γυναικείων βιβλίων νὰ δυνηθῶσι νὰ ῥίψωσι ποτὲ εἰς ἐκείνην τὴν βαθμίδα τῆς διανοητικῆς μορφώσεως, ἣν ἡ ἀνθρωπότης ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ Γυναικείου φύλου.

Ἐὰν δέ ποτε καὶ τις τούτων διενοεῖτο τοιοῦτον ἔργον συντελέσαι μᾶλλον πρὸς τέρψιν καὶ ψυχαγωγίαν τῶν γυναικείων καρδιῶν, διότι ἐν αὐτῇ ἤθελεν ἐκτυλίσσεσθαι σειρὰ Μυθιστοριῶν βλαπτουσῶν τὰς γυναῖκας ἢ πρὸς ὠφέλειαν οὐσῶν. Ἐκτὸς τούτου οἱ λόγιοι πρὸς καταρτισιν τοῦ ἔργου αὐτῶν ἤθελον ἐπιθυμεῖ νὰ συνεργάζωνται μετὰ λογίων ἢ μετὰ γυναικῶν ὡς μὴ ἐν τῇ αὐτῇ διανοητικῇ σφαίρᾳ ἰσοβαθμιζουσῶν. Ἆρα τοιοῦτόν τι ἔργον, παρουσιαζόμενον παρ' ἀνδρῶν πρὸς τὴν Γυναικείαν Κοινωνίαν ἤθελεν εἶσθαι ἀπαράγραπτον μεγαλωνοίας, δυνατῶν παρὰ τῷ γυναικείῳ φύλῳ ἢ κράμα Μυθιστορικῶν ἰδεῶν. Λοιπόν;! Ἐδεῖ πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ἐπαισθητῆς ταύτης ἐλλείψεως γυή τις ν' ἀναφανῇ ἐν μέσῳ τοῦ σκοτεινοτάτου ἄλλως τε διὰ τὴν γυναικείαν Ἐκπαίδευσιν Βυζαντίου τούτου καὶ μόνη, μονοπάτι, ἀναλάβῃ ἔργον, ἀπαιτοῦν κόπους ἀπειραρίθμους καὶ πλεῖστα ἐμίγγρα ἀσφαλῆ ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας του, ἔργον προωρισμένον δι' ἡμᾶς τὰς γυναῖκας.

Ἡ γυνὴ αὕτη ἀνεφάνη. Ἡ δὲ *Εὐρυδίκη* αὐτὴς, ἡ μικρὰ καὶ τρυφερὰ *Εὐρυδίκη* ἐμαράτησε ἡμᾶς ἀρτίως, προσηνῶς, ἤνεν πατέρου καὶ ῥιφθεῖσα εἰς τὰς ἀγκάλας ἡμῶν εἶπεν εἰμὶ Ἑλληνίς, εἰμὶ ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος· δότε μοι προστασίαν. Ἀφοσιοῦμαι εἰς ὑμᾶς· ἡ ζωή καὶ ὁ θάνατός μου παρ' ὑμῶν ἐξαρτῆνται» καὶ ἤρξατο τοῦ ἔργου της εὐσταθῶς. Εὐτυχῶς ἡ *Εὐρυδίκη* βαίνει στιβαρῷ τῷ ποδὶ πρὸς δόξαν ἡμῶν τῶν Ἑλληνίδων, αἵτινες, καὶ τοι πτωχαὶ, καὶ τοι ἀμαθεῖς, καὶ τοι ὑστεροῦσαι τῶν Εὐρωπαίδων διορύλων μας, ἐξιώθημεν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πνευματικῆς ἀναγεννήσεως ἡμῶν, νὰ ἴδωμεν τὴν *Εὐρυδίκην*, γεννηθεῖσαν καὶ προοδεύουσαν.

Ἡ τιμὴ αὐτῆς εἶναι τιμὴ καὶ δόξα ἡμῶν.

Καὶ ἀδελφαὶ Ἑλληνίδες, ἃς συνδράμωμεν τὸ ἔργον γυναικός, ἀρωτιωθείσης ἐν τοῖς γράμμασι καὶ ἀναλαβούσης γιγαντιαίαν ἀληθῶς ἐπιχείρησιν, διότι ἃς ἀναλογισθῇ ἑκάστη ἡμῶν τὸ ἠθικὸν πάθημα, ὅπερ θέλει συμβῇ ἡμῖν ἐὰν εἰ δώμεν τὴν *Εὐρυδίκην* ῥιπτοῦσαν. Πᾶσαι αἱ μητέρες, αἱ σύζυγοι, αἱ νεάνιδες ἃς δόσωσιν χεῖρα ἀῤῥωγὸν εἰς τὴν *Εὐρυδίκην* μας ἐγγραφόμεναι συνδρομήτριαι αὐτῆς. Ἐὰν ἡ *Εὐρυδίκη* ἤδη ἦναι μικρὰ, οὕτω διὰ τῆς γενεᾶς συνδρομῆς σας θὰ καταστῇ μετ' ὀλίγον ἀνδρεία γυνὴ κατὰ τὸν Σολομῶντα. Ἐκ τῆς λαμπρᾶς πρωτοβουλίας καὶ τῆς ἀφοσιώσεως ὑπὲρ πᾶσαν θυσίαν τῆς ἀγαπῆς ἡμῶν Συντάκτιδος λαμβάνουσα, ἀφορμὴν πιστεύομεν ὅτι οὐδέποτε οὐδαμῶς θέλει φανῇ ἐλαττουμένη τῆς ὑποστηρίξεώς σας ἀλλ' ἀκριβῶς ἐκπληροῦσα τὰς προσδοκίας μας.

Μὴ σκεπτόμεθα τὴν ἀδυναμίαν καὶ πενιχρότητα τῶν γνώσεών μας. Ἂς γράφωμεν πᾶσαι ἐν τῇ *Εὐρυδίκῃ*. Ἴσως θὰ ὑποπέσωμεν εἰς σφάλματα γραφικά. Ἂς σφάλλωμεν. Ἐὰν δὲν σφάλλωμεν δὲν θέλομεν μάθει ὅ,τι πρέπει, μήτε ποτὲ θέλομεν προοδεύσει. Πᾶσα πρόοδος ἔρχεται ἐκ τῆς ἐλλείψεως. Ἑπομένως ἡ *Εὐρυδίκη* ὡς γυνὴ δὲν τυγχάνεται μετὰ ἔργων ἀνδρικῶν· λοιπὸν καὶ τὰ ἔργα ἡμῶν ἔσονται γυναικεῖα καὶ αἱ ἀναγινώσκουσαι γυναῖκες· θὰ ἐργαζόμεθα κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἣν ὡρίσαν ἡμᾶς οἱ ἄνδρες.

Ἡ γράφουσα τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμὰς ὑπὲρ τῆς *Εὐρυδίκης* ἐκπληρῶ ἐλάχιστον φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς αὐτήν. Συναισθάνομαι τὴν ἀνικανότητά μου καὶ ὅμως δὲν δισταῶ νὰ ἐμφανισθῶ ἐνώπιον τοῦ γυναικείου δημοσιογραφικοῦ ὁρίζοντος ἀρκεῖ ἡ καλὴ *Εὐρυδίκη* καὶ αἱ ἀναγνώστριαι αὐτῆς νὰ συγχωρήσι τὰς τε ἐλλείψεις καὶ τὸ λεκτικὸν ὕφος μου.

Εὐχομένη δὲ ὅπως ἴδω τὴν *Εὐρυδίκην* συντασσομένην ὑπὸ Γυναικῶν παρακαλῶ καὶ ἄλλας ὁμοῤῥόλους μου ὅπως κοσμήσωσι τὰς στήλας αὐτῆς δι' ἄρθρων μεγαλειτέρων, κατανοητοτέρων καὶ ὠφελιμωτέρων πρὸς προαγωγὴν ἔργου, πολλὴν τὴν ἠθικὴν ἐπιῤῥοὴν δυναμένου νὰ ἐξασκήσῃ ἐπὶ τῆς κοινωνίας ἡμῶν.

ΑΡΙΣΤΑΙΑ Α. Β.

Σ. Σ. Εὐχαριστοῦμεν ἐκ ψυχῆς τὴν φιλτάτην ἐνταῦθα συντράτισσα ἡμῶν Κ. Ἀρισταίαν διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς «Εὐρυδίκης» ἡμῶν φιλοφρονεστάτας ἐκφράσεις καὶ τὰς μεγάλας ὑπὲρ αὐτῆς ἰδίας, ἃς ἐπιτρεπέτω ἡμῖν νὰ θεωρήσωμεν ὑπερτέρας τῆς ἡμετέρας ἀξίας.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.

(Ἀπόσπασμα)

(Συνέχεια).

Προχθὲς εἶδον Κυρίαν τινα τοῦ Πέρα, ἐλθοῦσαν πρὸς ἐπίσκεψίν μου, νὰ ἔχῃ τοὺς δυσχάρεστης τοσοῦτον μεγάλους, ὥστε μὰ τὴν ἀλήθειαν μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἦτο τίγρις, μορφὴν γυναικὸς λαβοῦσα! Καὶ ἠξεύρετε Μῆτερ, διατί; Διότι

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ξουσι (δεν λέγω εἶδε, διότι οὐδέποτε ὑπῆγεν εἰς τὴν Εὐρώπην), ὅτι οἱ Εὐρωπαῖοι, ἡ τοιαύτ[illegible] κοτίαν, ἵνα μήτε περισσότερον εἶπω, νὰ φέρωσι τοὺς ὤμους των μεγάλους. Ἡ Κυρία ἐκείνη ἐπ' ὀλίγα φράγκα, καὶ ὡς ἐκ τῆς κοινωνικῆς θέσεώς της, καὶ ὡς ἐκ τῆς συνοικίας, ἐν ᾗ κατοικεῖ, νὰ συμπαθήσῃ τὸν Εὐρωπαῖον λεγομένου πολιτισμόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐρρίφθησαν ἐγκαίρως νὰ τὸν ἀποκτήσῃ, ἀσχολούμενοι οὗτοι ἴσως εἰς ὄλ[illegible]τι καὶ αἱ πλέκτραι τῶν γυναικῶν μας, ἤθελεν νὰ ἁρπάσῃ, οὕτως εἰπεῖν, ὁ,τι ἠδύνατο ἐκ τοῦ προχείρου, ἵνα καταπλήσῃ τὴν ὑπερβάλλουσαν φιλοτιμίαν της! Ἄρκει λοιπὸν τοὺς ὤμους της εἰς βαθὺν τοιοῦτον — καὶ κύριος οἶδεν ἂν δὲν ὑπερηρανεύεται διὰ τοῦτο — ὥστε διαγέλα τρόμον καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς λέοντας! Οὐδέποτε τοὺς κόπτει, πάντοτε ὅμως τοὺς καλλωπίζει, καὶ τὸν ἥμισυ χρόνον τῆς ζωῆς αὐτῆς καταναλίσκει καλλωπίζουσα τοὺς ὤμους!

Χάριν τῆς αἴσθησεως παραλείπω τὰς ἄλλας ἀτοπημάτους τῆς Κυρίας ταύτης. — Μυρίακις προτιμώτερον νὰ φαινώμεθα ὅ,τι εἴμεθα, παρὰ νὰ θέλωμεν νὰ φαινώμεθα ὅ,τι δὲν εἴμεθα. Μυρίακις προτιμώτερον νὰ βαδίζωμεν τὴν ταπεινὴν μὲν, ἀσφαλῆ δὲ ὁδὸν τῆς ἀρετῆς, ἢν ἐδίδαζον οἱ Πρόπατορες ἡμῶν, παρὰ τὴν μεγαλοπρεπῆ μὲν, ἀλλὰ διὰ ἡμᾶς τοὐλάχιστον τοὺς λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς λίαν ἐπικίνδυνον ὁδὸν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ λεγομένου πολιτισμοῦ, πρὶν ἢ πολιτισθῶμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ἄξιοι τῆς ὁδοῦ ταύτης καταστῶμεν. Διότι διὰ νὰ βαδίσῃ τις τὴν ὁδὸν ταύτην ἐστρωμένην οὐχὶ διὰ μαρμάρων λαμπρῶν καὶ σπιλπνῶν, ἀπαιτεῖται νὰ ᾖ ἀρκούντως προπαρασκευασμένος, ἀρκούντως ἰσχυρός. Ἄλλος ὀλισθαίνων πίπτει, ἐνῷ ἄλλα θέσις τὸν πόδα, καὶ ἡ πτῶσις αὐτοῦ μυρία ὅσα συμπάγεται δυστυχήματα! — Ἀσθενὴς ὀφθαλμός, εἰς τὰ σκότη συνειθισμένος, καὶ τὸ φῶς μὴ ὑποφέρων, δὲν ἀποτυφλοῦται ὁλοτελῶς εἰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἐκπιπτούσας; Ἄλλως τε δὲ ἰδέτε τὴν φύσιν αὐτήν. Εὐθὺς μετὰ βαθύτατον σκότος δὲν ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, διότι τότε οὐδὲ εἰς ὀφθαλμὸς ὑγιὴς ἤθελεν εὑρεθῆ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἀλλὰ πρῶτον ἔρχεται τὸ λυκαυγὲς καὶ ἔπειτα ὁ ἥλιος, ὅστις προηγουμένως διεσθένησε τὸν ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς νὰ δεχθῇ ὡς τοσοῦτον μέγα, ὅσον καὶ ἐπενδυσον!

Ναί! τὸ λαμπρὸν τοῦτο νόημα τῆς πολυτελείας καὶ τοῦ καλλωπισμοῦ δὲν εἶναι ἰδικόν μας· ἡ Εὐρώπη μᾶς τὸ ἔστειλεν. Οὐχὶ τοσοῦτον ὅμως πάσχομεν καὶ ἡμεῖς, καὶ πάσχομεν βραδέως, διότι ὅλως ἀπροπαρασκεύαστοι μετ' αὐτὸ δὲν λαμβάνει ταχέως τὰ καταλλήλα πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ μέρα τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ μὲν πολυτέλεια ἔχει πολλὰ τὰ ἐπιχώρια ἐπὶ τῶν ἕξεων τὰ ἐξ ἕξεως ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνου τύχης. Οἱ λόγοι μου χρεία ἐπιβεβαιώσεως δὲν ἔχουσι· τὰ πράγματα τὸ διαλογοῦσιν, ἡ ἱστορία μᾶς τὸ διδάσκει.

Διδάσκει βλέπομεν ὅτι ὁ κολοσσὸς τοῦ μεγαλείου τῆς Περσίας ἔπεσεν, εὐθὺς ἅμα ἐχαλαρώθησαν τὰ ἕξη τῶν κατοίκων της.

Ὁ κολοσσὸς τοῦ μεγαλείου τῶν Ἀθηνῶν ἔπεσεν, εὐθὺς ἅμα ἐχαλαρώθησαν τὰ ἕξη τῶν κατοίκων της.

Ὁ κολοσσὸς τοῦ μεγαλείου τῆς Σπάρτης ἔπεσεν, εὐθὺς ἅμα ἐχαλαρώθησαν τὰ ἕξη τῶν κατοίκων της.

Ὁ κολοσσὸς τοῦ μεγαλείου τῆς Αἰγύπτου ἔπεσεν, εὐθὺς ἅμα ἐχαλαρώθησαν τῶν κατοίκων του τὰ ἕξη.

Ὁ κολοσσὸς τοῦ μεγαλείου τῆς Ῥώμης ἔπεσεν, εὐθὺς ἅμα ἐχαλαρώθησαν τὰ ἕξη τῶν κατοίκων της.

Τοιοῦτος Μέντορ, ὁ νόμος τῆς φύσεως, ὃν ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ μεταβάλωμεν.

Καὶ μήπως ὁ νόμος οὗτος δὲν ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰ ἄτομα αὐτά; Ὁ μέγας πολιτισμὸς τῆς Ἀγγλίας ἦτον δὲν κατέστρεψε τὸν κολοσσὸν τοῦ μεγαλείου του, εὐθὺς ἅμα ἐχαλαρώθησαν τὰ ἕξη του; Ὁ μέγας τῆς Ῥωσσίας ἀντωκράτωρ Πέτρος δὲν κατέστρεψε τὸν κολοσσὸν τοῦ μεγαλείου του, εὐθὺς ἅμα ἐχαλαρώθησαν τὰ ἕξη του;

Τὸ αὐτὸ δὲν συνέβη καὶ διὰ Φραγγίσκον τὸν Λουδοβίκον τὸν ΙΕ΄ καὶ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον; — Ἡ κακοήθεια καὶ ὁ ἀρτιμανὸς, αἱ τὸν ἐνάρετον Ἀντίλλαν, ἀγόριστα εἶσι. Ἡ δὲ ἐρείπια τῆς Τροωάδος ὑπενθυμίζουσιν ἡμῖν περιπλέον, ὅτι οὐδὲν πρᾶγμα ἐν τῷ κόσμῳ δύναται τοσαύτην ῥιζοσπαστὸν δύναμιν, ὅσην ἡ διαφθορὰ τῶν ἕξεων. Ἡ διαφθορὰ ἑνὸς μόνου ἀνθρώπου, τοῦ ἐπονειδίστου Πάριδος, κατέστρεψεν αὐτὴν διὰ παντός, ὡς ἡ ἀρετὴ ἑνὸς μόνου ἀτόμου, τοῦ μεγάλου Ἀριστείδου ἐν Μαραθῶνι καὶ ἡ τοῦ μεγάλου Θεμιστοκλέους, ἐν Σαλαμῖνι, ἔσωσε τὴν Ἑλλάδα, μετοικοῦσα εἰς νέους τόπους καὶ τὸν πολιτισμὸν τοῦ τε παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου κόσμου!

Ἀλλ' εἶμαι! σήμερον πλέον ὧν πρόκειται οὔτε περὶ ἀτόμων, οὔτε περὶ ἐθνῶν. Πρόκειται περὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἁπάσης, διότι ἡ ἀνθρωπότης ἅπασα ὅλως πάσχει, καὶ δεινῶς πάσχει, καὶ τὰ λοιπὰ πνέει, καὶ ἐν παρισῷ κειμένη σκοδάκνει τὸν τελευταῖον ἀρίνει στεναγμόν. Αἱ ὀλίγαι ἐξαιρέσεις δὲν δύνανται ν' ἀνταγωνίσωσι τὸν βίαιον χείμαῤῥον τοῦ ἐθνικοῦ ὀλέθρου τῆς κοινωνίας. Ὁ χείμαῤῥος παρασύρει καὶ βίπτει εἰς τὴν θάλασσαν πᾶν τὸ προστυχόν, εἴτε βάτος ἡ ῥίζα ἔχει, εἴτε μή, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴν ἦναι ἰσχυρὸν νὰ ἀνταγωνίσῃ τὴν ὁρμήν του. Ἡ ὁρμὴ δὲ τοῦ χειμάῤῥου τότε μόνον ἀναστέλλεται ἀποτελεσματικῶς, ὅταν λαμβάνεται γενικόν τι μέτρον, ἀνάλογον καὶ κατάλληλον πρὸς τὸν σκοπόν. Ἤτοι μονομερὴς ὁρονὶς ἀπελεσφόρητος καὶ ματαία, οὐχὶ ἁπλῶς καὶ γελοία ἔστι, ἀλλὰ καὶ τὸν πίθον τῶν Δαναϊδῶν ὁμοιάζουσα. Ὦ πόσον εἶσιν ὑπόλογοι ἐπὶ τούτῳ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ αὐτόκλητοι ἐκεῖνοι πατέρες, οἱ κοινοὶ βασιλεῖς λεγόμενοι, μὴ θέλοντες νὰ προλάβωσι τὸν ἐπικείμενον τοῦτον ὄλεθρον τῆς κοινωνίας, ὅστις ἴσως ἡ πολυτέλεια, καὶ τὸν ὁποῖον αὐτοὶ οὗτοι ἐπίφερον. Καὶ αὐτοὶ οὗτοι ἐπίφερον τὸν ὄλεθρον τοῦτον, διότι τὰ κακὰ παραδείγματα συνήθως πίπτουσιν ἀπὸ τὰ ἄνω πρὸς τὰ κάτω, ὡς καὶ οἱ καρποὶ αὐτοὶ ἴσως, ἀλλ' ὅμως ὀξὺ δηλητηριώτερα τούτων ἀποδεικνύει. Ὁ Σολομὼν λχ. ἅμα ἔρριψε κολοφῶνος ἐν τῷ βορβόρῳ τῆς πολυτελείας, ἐρρύησαν κολοφῶνοι καὶ οἱ ὑπήκοοι αὐτοῦ. Ἡ δ' Ἐλισάβετ, βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας, ἅμα ἔρριψε μετάξωτὸς περισκελίδας, ἐρρέησεν ὅλος ὁ κόσμος. Ἐνῷ ἀπεναντίας, Μαξιμιλιανὸς ὁ Β΄, Αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, ἅμα ἀπέῤῥιψε τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ποτήρια καὶ ἤρχισε νὰ πίνῃ μὲ κρυστάλλινα, ἤρχισαν οἱ πάντες νὰ τὰ ἀποβάλλωσι καὶ νὰ μεταχειρίζωνται τὰ ὑάλινα, ἅτινα εἶσιν ἐν χρήσει μέχρι σήμερον. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ ὅταν ὁ Σουλτὰν Μαχμοὺτ ὁ Β΄ ἐπῆρε τὸ βαρύτιμα σάλια καὶ ἀντικατέστησεν αὐτὰ δι' ἁπλοῦ φέσιου. Διὰ τοῦτο τοῦτο ὁ μέγας Κάρολος ἐνδυόμενος αὐτὴ κατεδίκασε, ἐξέδωκε σωρηδὸν νόμους, διατάξεις καὶ τὰς τάξεις τῶν πολιτῶν, καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐνδυμάτων, ὁ δ' Ἥβλος Δ΄ ὅλως πρόσφατος τοῦτο τὸ χθεσινὸν παράδειγμα, μόνον εἰς τὰς κυρίας τῶν χαμαιτυπείων ἐπέτρεψε τὴν πολυτέλειαν. — Πράγματι δὲ μόνον εἰς αὐτὰς ἁρμόζει ἡ πολυτέλεια, ἤτοι ἡ ἐξωτερικὴ καλλονή, — καὶ ποῦ ἄλλοθι ἁρμόζει ὁ βόρβορος εἰμὴ εἰς τοὺς χοίρους; — καὶ οὐχὶ εἰς ἐναρέτους γυναῖκας, ὧν ἡ καλλονὴ ἔγκειται ἐν τῇ ἀρετῇ, καὶ μόνῃ τῇ ἀρετῇ. Ὁ δὲ μέγας Φρειδερῖκος ἐφρύαττε σχεδὸν βλασφημῶν, κινῶν ὅμως τὸν θυμηδεῖς τῶν θεατῶν, καὶ οὐχὶ τὴν περιφρόνησιν, ὡς φρονοῦσιν οἱ ἄξιοι περιφρονήσεως. Καὶ διὰ ταῦτα τοῦτο ὁ μὲν Λυκοῦργος, ἐκτὸς τῆς ἀξίνης καὶ τοῦ πρίονος οὐδὲν ἐπέτρεψεν ἐν τοῖς ἀνακτόροις, ὁ δὲ Δημοσθένης ἰδών ποτε ἄρχοντά τινα τῶν Ἀθηνῶν ἀνεγείροντα τὸν οἶκον του ὑψηλότερον τῶν ἄλλων οἰκιῶν, δεινὸν ἐκήρυξε κατ' αὐτοῦ ψῆφισμα πόλεμον. Καὶ διὰ ταῦτα τοῦτο ὁ μὲν Ἀνδριανὸς μετὰ τὴν εἰς τὸν Ἡπτικὸν Ὁρίζοντα ἀνάβασίν του, θελήσας νὰ θεραπεύσῃ τὴν κακὴν καὶ διεφθαρμένην κατάστασιν τοῦ καθολικοῦ κλήρου, ὀρονήμως ποιᾶν ἤρξατο τοῦ ἔργου ἀπὸ τῆς αὐλῆς του· ὁ δὲ Πιττακὸς, θεωρήσας τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν μέθην ἐν τῇ πατρίδι του ἐξέδωκε μὲν αὐστηροτάτους νόμους κατὰ τῆς μέθης, οὐχ' ἧττον ὅμως, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ καταστήσῃ τοὺς νόμους τούτους ἀποτελεσματικούς, ἀπεγόρευσε τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ οἴνου ἐν τῷ οἴκῳ του αὐτῷ. — Οἱ νόμοι λοιπὸν εἰς οὐδὲν ὠφελοῦσιν ἄνευ τοῦ παραδείγματος τοῦ νομοθέτου, ἢ τοῦ Ἄρχοντος ἑνὸς τόπου. Τὸ καλὸν παράδειγμα μόνον εἰς τὸν Ἄρχοντα καὶ διὰ τοῦ Ἄρχοντος δίδωται. — Φιλεῖ τὸ ὑπήκοον ἐξομοιοῦσθαι τοῖς Ἄρχουσι.

Ναί! αὐτοὶ οὗτοι ἐπέφερον τὸν ὄλεθρον τοῦτον τῆς κοινωνίας, καὶ ὦ! φρίκη! φρίκη! τὸν ἐπέφερον ἐκουσιάζοντες καὶ ἐκ προμελέτης, διότι εἶχον συμφέρον!!! Καὶ ἐκ προμελέτης δὲ δὲν τὸν ὑπομακρύνουσι, διότι ἔχουσι συμφέρον, καὶ πᾶν μᾶλλον, καὶ αὐτοδιδάκτως καὶ χωρὶς πρὸς δὲ καὶ κακῶς ἐννοούμενον!!! Ναί! οἱ αὐτόκλητοι ἐκεῖνοι Πατέρες ἔχουσι μέγα συμφέρον νὰ διάκεινται οἱ λαοὶ εἰς ἣν διάκεινται σήμερον ἀθλιότητα, ἵνα ὑπὸ τὸ ἄχθος τῆς ἀθλιότητος ταύτης ἀγωνιῶντες, μὴ δύνωνται ν' ἀνοίξωσιν ὄμμα καὶ ἰδωσι τὰς λαοφθόρους, καὶ αὐτοδιδάκτους καὶ κατεχθονίους πράξεις ἢ τοὺς μοχθηροὺς σκοποὺς ἐκείνων, οὐδὲ νὰ ἔχωσι καιρὸν, συλλογιζόμενοι πῶς νὰ δυνηθῶσι νὰ ἀποτείσωσι τὰ ἄπειρα χρέη, ἅτινα ἐγέννησεν αὐτοῖς ἡ πολυτέλεια — νὰ ἐξελέγξωσιν, ἢ κἂν νὰ κρίνωσιν ἢ ἐπικρίνωσιν αὐτάς! Ἀπόδειξις ὁ Αὔγουστος λχ. ὅστις ἀπέκρουσεν ἀπροκαλύπτως καὶ ὅλαις δυνάμεσι τὰς κατὰ τῆς πολυτελείας προτάσεις τῆς Ῥωμαϊκῆς Συγκλήτου, διότι διὰ τῆς πολυτελείας καὶ μόνης ἔβλεπεν ὅτι ἠδύνατο νὰ φθά-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τῆ εἰς τοὺς φιλοδόξους σκοποὺς του, διαλογιζόμενος τὰς δημοκρατίας καὶ μεταβαλλομένας εἰς [illegible]

τάλαντοι ἐκεῖνοι Πατρίς, εἰ τὸ ὡραῖον τοῦτο ὄνομα τοσοῦτον ἀτυστόλως ἐμπαίζοντες!

Ὦ! Μῆτερ! Μῆτερ! ἡ ἐπίφατος πολυτέλεια, ἥς πᾶν ἀκείνους πολύτιμον ἐξέτασε τοῦ. ἀκεῖσθαι πλακόεντας αὐτῆς ἐφ ἡμῶν, καὶ μαλακὰ πλέον εἶπε συτηρίας ὑπάρχει, ἂν δὲν κοπῇ ἡ περαλὴ της! Καὶ ποία ἡ περαλὴ αὕτη τῆς πολυτελείας εἰμὶ ἡ πολυτέλεια τῶν Βασιλέων;

Ἀλλ' οἴμοι! οὐτοι οὐχὶ μόνον τοῦτο δὲν πράττουσιν, οὐχὶ μόνον τὴν καιρίαν ταύτην πληγὴν τῆς κοινωνίας νὰ θεραπεύσωσι δὲν θέλουσιν, ἀλλὰ καὶ τινες τούτων, ὑπὸ ἐπίσης αἰσχρᾶς ἰδιοτελείας κινούμενοι, ἐπιθυμοῦσι νὰ προσθέσωσι καὶ ἄλλην πληγὴν, ἐπίσης τρομερὰν καὶ θανατηρόρον, τὴν ἀσέλγειαν, ἵνα ὦσιν ἐπὶ μᾶλλον ἐξαφαλισμένοι!!! Καὶ δὲ προστεθοῦσιν ὅλως δυνάμενοι νὰ βίψωσι τοὺς ἑαυτῶν λαοὺς καὶ εἰς τὸν ἀδιέξοδον τῆς ἀσελγείας λαβύρινθον, πίπτοντες πρῶτοι αὐτοί, ὅπως δώσωσι τὸ ὑπόδειγμα παράδειγμα!!!

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΑΠΟΠΕΜΨΙΣ ΤΟΥ 1870

Ἄπελθ' ἔτος κίνθυμον! Ἔτος κατηραμένον!
Τὸν δάκτυλόν σου τὸν σκληρὸν θεὸ! εἶχες βεβυσμένον

Εἰς πάμπικρον χολὴν,
Καὶ ἤλπιζες ἀνάλεως τόσον μητέρων χεῖλη!
Ἡ συμφορά, ὁ θάνατος σοὶ ἦσαν μόνον φίλοι,
σύντροφοι προσφιλεῖς!

Οἴμοι! ἡ συνοδεύουσα τὰ βήματά σου μοῖρα
Ἡ μάτην μ' ὀργὴν ἔκεισε στὴν δύστανόν μου χεῖρα
Καὶ βόλον θλιβερὸν,
Ὅπερ ἐκράτουν μὲ χαρὰν, οἴμοι! κ' ἐνεβρυώμην,
Κ' εὐθέμων μήτηρ δὶ αὐτὸ ραβδί! ἐλογιζόμην
Ἐμάρανεν οἰκτρῶς!

Κ' εἰς τάφον μοὶ τὸ ἔκλεισε διὰ παντὸς ζοφώδη!
Ὦ! ποτὲ πλέον τὴν χροιὰν κ' ἔσυρόν του τὴν εὐδίαν
δὲν θέλω ἐσθεσθῇ!
Ὦ! ἔτος, ἔπελθ' ἔπελθε, σκληρὸν ἀποτρόπαιον!
Μνημεῖόν εἰς τὸ στῆθός μου ἄφθιτος ἀπεκτήσω!
πληγὴν ὀδυνηράν!

Καὶ σὺ μὲν γέρων πολιὸς ἀπέρχει ἀποθνήσκειν
Καὶ φυσικὴν τοῦ βίου σου τὴν τελευτὴν κρίσεως
θεῦ! πλέρης ἡμερῶν!
Ἀλλ' ὅμως πῶς ὑπέφερες εἰς τὴν ζωὴν τὸ θέλημ
Τοῦρέδωκεν τὸ ζωηρὸν νὰ καταστρέψῃς κάλλος
Κἱ ἄλλων τόσων ἀνθῶν!

Ἆ! ἦσο κατηχθόνιον! ἐξ οὐρανοῦ δὲν ἦλθες,
Ἀπὸ τὸν Ἅδην τὸν δεινὸν, τὸν φλογερὸν ἀνῆλθες,
Καὶ ἔτσιες πνοὴν
Φθορποιὸν, βροτολοιγὸν! τὸ ἄρειόν σου πνεῦμα
Πικρίδος εἰς τὸν Κύριον! παρωργισμένον νέφος
θὰ ῥίψῃ ἐπ' αὐτοῦ!

Ἐκεῖνος, ὅστις εἶν' παγὺ ζωῆς κ' εὐδιεκρονίας!
Ὅστις ποτὲ τὸ πλάσμα του εἰς τὸν βυθὸν ἀνίας
καὶ θλίψεως δεινῆς
Δὲν θέλει νὰ βυθίζεται!-Αἱ ἀτελεῖς πλὴν γνῶσις
Γ' ἀνθρώπου τόσας φέρουσιν ἀσχήμους ἀποχρώσεις

στὴν ὄψιν τῆς ζωῆς!

Λοιπὸν! καὶ σὺ τὸ αἴτιον τῶν συμφορῶν δὲν εἶσαι!
Ὄχρόνε! ἐξ ἡμῶν αὐτῶν τῶν ὁρίμων σ' ὁλκείσαι
καὶ γίνεσαι οἰκτρός!

Οὐράνιέ μου ἄγγελε! διάβατ τοῦ Πλάστου
νὰ δίδῃ κατὰ τὰς σορὰς καὶ πανσθενεῖ; βοηθὸς

στὸν νοῦν μας φωτεινόν!

Τὸ Ἔτος νὰ διέλθωμεν τὸ νέον εὐκαίρως!...
—Σὺ εἰς τὰ ὑψηλότατα τοῦ φωταυγοῦς αἰθέρος,
καὶ χαίρεις διαρκῶς!
Καὶ εἰς τὰς Θεομήτορος ἀγάλλεσαι τοὺς κόλπους
Τοὺς ἀμωμήτους, κ' ὑμνῳδεῖς τὸν Κύριον μετ' ἀγγέλων

κ' ἁγίας λαλιᾶς.

Ἀλλὰ ἡμεῖς ὡς σκώληκες ἐντὸς πηλοῦ χωμένοι
Διάγομεν ὑπὸ παθῶν τοιούτων κυκλωμένοι!...
ὦ ποθεινὴ ψυχή!
Εὔχου λοιπὸν ὑπὲρ ἡμῶν! καὶ πνεῦμα γαλινὸν
νὰ δίδῃ εὔχου ὁ Θεὸς, καὶ ῥόπιμα γενναῖον
ἡμῖν τοῖς ἐπὶ γῆς!

Ἐν Σμύρνῃ τῇ 31 Ὀκτωβρίου 1870.

Σ. ΔΕΟΝΤΙΑΣ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Οὐδεμία φρονὶς καὶ μέριμνα καταστρέχει τόσον τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ὅσον καταστρέχει φροντὶς καὶ μέριμνα τὴν ψυχὴν τῶν γονέων, τῶν ἐχόντων θυγατέρα. Χάριν τῆς θυγατρὸς εὐθυπορθάλλουσιν ἑαυτοὺς οἱ γονεῖς εἰς μεγίστους κόπους καὶ κόπους· χάριν ταύτης ὑποφέρουσιν ἀναρίθμητα βάσανα· χάριν αὐτῆς στεροῦνται ἐπίσης τέρψεων καὶ παθόλου χάριν αὐτῆς ἀνέχονται τὰ πάντα, ἐλπίζοντες νὰ ἴδωσιν ἀναπτυσσομένας ἐν τῇ ψυχῇ τῆς θυγατρὸς τῆς εὐγενεῖς ἐκείνας ἰδιότητας αἵτινες μέλλουν νὰ καταστήσωσι ποτὲ αὐτὴν τῷ ὄντι ἀξιέραστον. Ὁ καπουρὸς, δὲν χαίρει τοσοῦτον ἐπὶ τῷ φυτῷ ὅπερ μετὰ κόπου καὶ μόχθου προήγαγε, καὶ ὑπὲρ τοὺς καρποὺς ἐλπίζει αὐτὸς ν' ἀπολαύσῃ ὅσον χαίρουσιν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ οἱ γονεῖς οἵτινες μετὰ πόνου πολλοῦ καὶ ἀγωνίας μεγίστης μεγαλώσαντες αὐτὴν παραδίδωσιν εἰς ξένον ἄνθρωπον καὶ προπέμπουσιν εἰς ξένην οἰκίαν. Οἱ γονεῖς, οἱ ἔχοντες θυγατέρα, οὐχὶ δὲ ἑαυτοὺς, ἀλλὰ δὲ ἄλλους κοπιῶσι, δὲ ἄλλους παιδεύουσιν, δι' ἄλλους ἀνατρέφουσιν. Οὐδὲ δύναται ἄλλως νὰ γένῃ. Ἡ τάξις τῆς φύσεως ἤθελε τῷ ὄντι ἀνατραπῇ ἂν ἡ θυγάτηρ ἦτον ἠναγκασμένη νὰ ζῇ πάντοτε μετὰ τῶν γονέων, ἀνταποδίδουσα οὕτως αὐτοῖς τὰ τροφεῖα. Ἡ θυγάτηρ, ἡ θέλουσα νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ἀληθῆ αὐτῆς προορισμὸν, πρέπει σχεδὸν νὰ πάυσῃ τοῦ νὰ ἦναι θυγάτηρ· οἱ δὲ γονεῖς, οἱ οὕτω στερούμενοι αὐτῆς, πρέπει νὰ χαίρωσι διὰ τοῦτο. Οἱ γονεῖς δὲν πρέπει νὰ ἦναι τόσον γενναιόκαρδοι καὶ ἰδιοτελεῖς, ὥστε νὰ ἐπιθυμῶσι νὰ κατέχωσι τὴν θυγατέρα πάντοτε παρ' ἑαυτοῖς· οὐδὲ πρέπει νὰ λησμονῶσιν ὅτι ὅπως ἡ ῥίζα τοῦ ποταμοῦ εἶναι νὰ τρέχῃ πρὸς τὰ ἔμπρὸς, οὕτω καὶ ὁ βίος αὐτῶν προώρισται νὰ γεννήσῃ βίον, μέλλοντα νὰ γεννήσῃ ἕτερον βίον.

Ὅσον παράδοξον φαίνεται αὐτὸ, τοσοῦτο καὶ ἔτι μᾶλλον παραδοξώτερα φαίνεται ἡ τύχη τῆς νεάνιδος, ἥτις ἐγκαταλείπουσα τὴν οἰκίαν τῶν γονέων, παραδίδει ἑαυτὴν ὅλως εἰς ξένον ἄνδρα. Εἰς τὴν τοιαύτην νεάνιδα οἱ πρώην συγγενεῖς σχεδὸν παύουσι τοῦ νὰ ἦναι συγγενεῖς, οἱ πρώην κύριοι αὐτῆς στεροῦνται τῶν δικαίων αὐτῆς, μεταβαλλομένων ἀκαταλήπτως ξένου τινος καὶ ὅλως ἀγνώστου ἀνθρώπου ἡ ἀγάπη ἀντικαθ[illegible] τῇ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς νεάνιδος τὴν ἀγάπην ἐκείνων, μεθ' ὧν αὕτη τὸ αὐτὸ ἐθάλασε γάλα, καὶ ἐπὶ πολλὰ συνέζησεν ἔτη· τέλος ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος ὅστις οὐδὲν πρότερον ἔπραξε διὰ τὴν νεάνιδα εἶναι δὶ αὐτὴν πολυτιμώτερος πάντων ἐκείνων, οἵτινες τὰ πάντα ἔπραξαν δι' αὐτήν.

Τὸ παράδοξον τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς ἀγάπης, τῆς ἀναπτυσσομένης μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικός. Ἡ πρὸς τὸν ἄνδρα ἀγάπη εἶναι ἐκείνη, ἥτις ἀποσπᾷ τοσοῦτον ἐδέως τὴν νεάνιδα ἀπὸ τῆς πατρικῆς οἰκίας καὶ τῶν ἐν αἷς ἔζη μέχρι τοῦδε σχέσεων. Ἐντεῦθεν ἕπεται ὅτι ἡ νεάνις, ἡ μέλλουσα νὰ παραδώσῃ ἑαυτὴν εἰς ξένον ἄνδρα καὶ νὰ συνάψῃ τὴν ἑαυτῆς τύχην μετὰ τῆς τύχης ἐκείνου, οὐδὲν ἕτερον ἔχει νὰ κάμῃ, ἢ ν' ἀποκτήσῃ τὴν τούτου ἀγάπην. Ἡ ἀπόκτησις τῆς ἀγάπης εἶναι καὶ πρέπει νὰ ἦναι τὸ πρῶτον καὶ σπουδαιότερον μέλημα τῆς γυναικός. Διὰ τῆς ἀγάπης συνάπτονται οἱ ἀληθεῖς γάμοι καὶ δι' ἔλλειψιν πάλιν ἀγάπης διαλύονται οἱ αὐτοὶ γάμοι. Ἀλλ' ὅμως πῶς δύναται ἡ ἀγάπη αὕτη, ὁ ἀπαραίτητος οὗτος τοῦ γάμου ὅρος, ν' ἀποκτηθῇ; Τίς ἐκ τῶν δύω μελλονύμφων ὀφείλει πρῶτος νὰ καταστήσῃ φανερὰν τὴν πρὸς τὸν ἕτερον ἀγάπην;

Ὅπως ἐν πᾶσιν, οὕτω καὶ ἐν τῇ ἀγάπῃ ἡ γυνὴ ὀφείλει νὰ ἔρχηται κατόπιν τοῦ ἀνδρός. Ἡ γυνὴ ἐκείνη ἥτις θέλει νὰ προβῇ πρώτη εἰς τὴν τῆς ἀγάπης κατάδειξιν, οὐ μόνον ἀποτυγχάνει τοῦ κυρίου αὐτῆς σκοποῦ, διεγείρουσα ἀντὶ τῆς ἀγάπης τὴν περιφρόνησιν καὶ ἀντὶ τῆς συμπαθείας τὴν ἀπέχθειαν τῶν φρονίμων ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύει νὰ ἐμπέσῃ εἰς τὰς πλεκτάνας τῶν διεφθαρμένων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες ἐπίπλαστον καὶ ψευδῆ ἀγάπην ἀντεπιδεικνύοντες σκοποὺς ἔχουσι βδελυρούς καὶ ἐπιβλαβεῖς. Ἡ καρδία τῆς γυναικὸς πρέπει νὰ ἦναι οἱονεὶ κάλυξ κεκλεισμένη, ἧς ἡ ἔκπτυξις ἐναπόκειται εἰς τὸν ἄνδρα.

Οἱ φρόνιμοι ἄνδρες, οἱ θέλοντες νὰ ἔλθωσιν εἰς γάμου κοινωνίαν, μισοῦσι τὰς ἀνοικτὰς γυναῖκας, ἀγαπῶσι δὲ μᾶλλον ἐκείνας, αἵτινες εἶναι συνεσταλμέναι ὑπὸ τῆς αἰδοῦς καὶ τῆς σεμνοπρεπείας. Ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἥτις θέλει αὐτὴ νὰ προσαγάγῃ τὸν ἄνδρα, ἀποκρούει αὐτὸν ἀφ' ἑαυτῆς· τοὐναντίον δὲ ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἥτις ἀπομακρύνει ἑαυτὴν ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς, ἕλκει αὐτὸν πρὸς ἑαυτὴν καὶ πάλιν ἡ γυνὴ ἐκείνη ἥτις κατόπιν προσανῃ τὴν ἑαυτῆς ἀγάπην, διεγείρει ἀντὶ τῆς ἀγάπης τὸ μῖσος τοῦ ἀνδρός· τοὐναντίον δὲ ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἥτις σπουδάζει νὰ κρύ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

φῇ τὴν ἑαυτῆς ἀγάπην, διεγείρει τοιαύτην ἐν τῇ τοῦ ἀνδρὸς καρδίᾳ. Ταῦτα δὲ λέγουσαι δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι, ὅπως [illegible] ἀνδρὸς, πρέπει αὕτη ν' ἀποστραφῇ αὐτόν· διότι μόνον ἡ ἀγάπη τίκτει τὴν ἀγάπην καὶ ὁ ἀνὴρ τότε μόνον δύναται νὰ ἀγαπήσῃ, ὅταν ἐννοήσῃ ὅτι θέλει ἀνταγαπηθῇ· ἀλλὰ λέγομεν μόνον ὅτι ἡ πρὸς τὸν ἄνδρα ἀγάπη τῆς γυναικὸς πρέπει νὰ κεῖται ἐντὸς τοῦ πέπλου τῆς αἰδημοσύνης καὶ κοσμιότητος, πόῤῥωθεν διορωμένη ὑπὸ τοῦ νοητοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς ἀνδρικῆς ψυχῆς. Τοιαύτη μόνον ἀγάπη δύναται νὰ ὀνομασθῇ εἰλικρινὴς ἀγάπη· τοιαύτη μόνον ἀγάπη ἁρμόζει εἰς τὴν γυναικείαν φύσιν· τοιαύτη ἀγάπη εἶναι σεβαστὴ καὶ διαρκὴς καὶ δύναται νὰ διεγείρῃ ἀληθῆ ἀγάπην· πᾶσα δ' ἄλλη ἀγάπη εἶναι ψευδὴς, εἶναι ἀθέμιτος, εἶναι πρόσκαιρος, εἶναι ἐναντία τῆς γυναικείας φύσεως καὶ οὐδεμίαν ἀληθῆ ἀγάπην δύναται νὰ διεγείρῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν ἀνδρῶν.

Τὰ δὲ μέσα, ἅτινα ἀπαιτοῦνται ὅπως γυνή τις δυνηθῇ ν' ἀποκτήσῃ τὴν εἰλικρινῆ τοῦ φρονίμου ἀνδρὸς ἀγάπην, εἶναι οὐχὶ τὰ προτερήματα τοῦ σώματος, οὐχὶ οἱ ἐξωτερικοὶ καλλωπισμοὶ, οὐχὶ τὰ πολυτελῆ φορέματα καὶ ὁ περίεργος τῆς ἐνδυμασίας τρόπος, οὐχὶ αἱ εὔστροφοι τοῦ σώματος κινήσεις οὐχὶ ἡ διαστροφὴ τῆς φυσικῆς φωνῆς, οὐχὶ αἱ ἐπιτετηδευμέναι δεξιώσεις καὶ προσαγορεύσεις, ἀλλ' αἱ ἐσωτερικαὶ τῆς ψυχῆς ἀρεταὶ, ἡ ἁπλότης καὶ ἡ ἀφέλεια, ἡ αἰδημοσύνη καὶ ἡ σεμνοπρέπεια, ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ κοσμιότης. Τούτου δ' ἕνεκα ὅσοι γάμοι ἐτελέσθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐξωτερικῶν ἐκείνων ἰδιοτήτων ταχέως διελύθησαν, ὡς στηριχθέντες ἐπὶ βάσεως σαθρᾶς· τοὐναντίον δὲ οἱ γάμοι ἐκεῖνοι, οἵτινες συνήφθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐσωτερικῶν τούτων ἰδιοτήτων, ὡς στηριχθέντες ἐπὶ βάσεως στερεᾶς καὶ ἑδραίας, ἀπεδείχθησαν πάντοτε σταθεροὶ καὶ ἀκράδαντοι.

Ὅπως ἀρέσῃ εἰς τὸν φρόνιμον ἄνδρα ἡ φρόνιμος γυνὴ, οὐδεμίαν ἄλλην τέχνην χρειάζεται νὰ μεταχειρισθῇ ἢ νὰ ἀφεθῇ ὅλως εἰς τὴν ἑαυτῆς φύσιν, ἥτις δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἀσφαλέστερον καὶ ὠφελιμώτερον πάσης ἄλλης τέχνης. Ὁ φρόνιμος ἀνὴρ, ἅμα ἰδὼν γυναῖκα, σπουδάζουσαν παντὶ τρόπῳ ν' ἀρέσῃ εἰς αὐτὸν εὐθὺς αἰσθάνεται πρὸς αὐτὴν ἀντὶ ἀγάπης ἀπέχθειαν καὶ ἀντὶ εὐαρεσκείας δυσαρέσκειαν καὶ ἀηδίαν. Καὶ τῷ ὄντι, οὐδὲν ἀηδέστερον πρᾶγμα ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ ἢ νὰ βλέπῃ τις γυναῖκα ἐπιζητοῦσαν νὰ ἐπιδείξῃ κάλλη μείζονα τῶν φυσικῶν, καὶ πνευματικὰ προτερήματα [illegible] τῶν πραγματικῶν. Τὰ τεχνητὰ μέσα, ἅπερ πολλαὶ γυναῖκες μεταχειρίζονται ὅπως ἀρέσωσιν εἰς τοὺς ἄνδρας, οἷον αἱ βαφαὶ καὶ αἱ ἀλευρώσεις τοῦ προσώπου καὶ οἱ γελοῖοι χαριεντισμοὶ, τὸ μὲν φυσικὸν καὶ ἐπέραστον τοῦ γυναικείου σώματος κάλλους καταστρέφουσι, τὴν δὲ φυσικὴν ἔκφρασιν τῶν ἀγνῶν καὶ ἀξιαγάστων τῆς γυναικείας ψυχῆς ἰδιοτήτων διαφθείρουσιν.

Οἱ φρόνιμοι ἄνδρες ἀποστρέφονται καὶ βδελύττονται τὰς γυναῖκας ἐκείνας αἵτινες διὰ διαφόρων τεχνητῶν μέσων σπουδάζουσι ν' ἀπαιτήσωσιν αὐτοὺς, ἐπιδεικνύουσαι ἐπίπλαστον καὶ ψευδὲς κάλλος· καὶ δικαίως διότι συλλογίζονται ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἥτις ἠπάτησε τὸν ἄνδρα πρὸ τοῦ γάμου, δὲν θέλει δυσκολευθῇ ν' ἀπατήσῃ αὐτὸν καὶ μετὰ τὸν γάμον. Οἱ φρόνιμοι ἄνδρες ἀποστρέφονται καὶ βδελύττονται τὰς γυναῖκας ἐκείνας αἵτινες ἐπιζητοῦσι νὰ ἐπιδειχθῶσι διὰ τῶν ἐξωτερικῶν κοσμημάτων καὶ τῆς περὶ τὰ ἐνδύματα πολυτελείας· καὶ δικαίως, διότι συλλογίζονται ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη ἥτις συνείθισε πρὸ τοῦ γάμου εἰς τὴν ἐπιβλαβῆ πολυτέλειαν, θέλει δυσκολευθῇ μετὰ τὸν γάμον νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν σωτήριον λιτότητα. Οἱ φρόνιμοι ἄνδρες περιφρονοῦσι καὶ βδελύττονται τὰς γυναῖκας ἐκείνας, αἵτινες ἐρέγονται νὰ συζητῶσι περὶ πάντων μὲν τῶν πραγμάτων ἰδίως δὲ περὶ πολιτικῶν, καὶ νὰ ἐπιδεικνύωσι πλοῦτον γνώσεων καὶ σοφίας· καὶ δικαίως, διότι συλλογίζονται ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἥτις σπουδάζει νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῶν διαγεγραμμένων ὑπὸ τῆς φύσεως αὐτῆς ὁρίων, οὐ μόνον γελοῖα καὶ ἀηδὴς ἀποβαίνει, ἀλλὰ καὶ συνειθίζει νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς ὅλα τὰ πράγματα τοῦ ἀνδρὸς, ὅπερ εἶναι λίαν ἀνάρμοστον καὶ ἐπιβλαβές. Τοὐναντίον δὲ οἱ φρόνιμοι ἄνδρες ἀγαπῶσι καὶ τιμῶσιν ἐκείνας τὰς γυναῖκας, αἵτινες παρίστανται ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν τοιαῦται, ὁποῖαι πράγματι εἶναι. Οἱ φρόνιμοι ἄνδρες ἀγαπῶσι καὶ τιμῶσιν ἐκείνας τὰς γυναῖκας, αἵτινες περιορίζονται καὶ ἐνεργοῦσιν ἐντὸς τῆς τροχιᾶς, ἣν διέγραψεν ἡ φύσις αὐτῶν.

Ὦ νεάνιδες, ὅσαι διανοεῖσθε νὰ ἔλθητε εἰς γάμου κοινωνίαν, καὶ νὰ συνδέσηται τὴν τύχην ὑμῶν μετὰ τῆς τύχης ἀνδρός τινος, ἀπατᾶσθε μεγάλην ἀπάτην, ἂν νομίζητε ὅτι δύνασθε νὰ ἑλκύσητε φρονίμους ἄνδρας διὰ τῶν ἀγκίστρων τοῦ ἐξωτερικοῦ καλλωπισμοῦ, τῶν

ἐπιτετηδευμένων τρόπων καὶ τῶν γελοίων χαριεντισμῶν· μάθετε καλῶς ὅτι, οὕτω διάγουσαι, πολλοὺς σταθμοὺς καὶ παρασάγγας μακρὰν ἀποδιώκητε αὐτοὺς ἀφ' ὑμῶν. Ἂν ὅμως βλέπητε ὅτι ἄνδρες τινὲς καὶ κομψευόμενοι νεανίαι ἐνασμενίζονται εἰς τοὺς τοιούτους ὑμῶν τρόπους, μάθετε ὅτι αὐτοὶ εἶναι ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀφρόνων καὶ ἀμεριμνομερίμνων ἀνθρώπων, οἵτινες, μηδὲν ἔργον βιωφελὲς γνωρίζοντες καὶ ἀγνοῦντες πῶς ἄλλως νὰ διέλθωσι τὸν καιρὸν, περιφέρονται τῇδε κἀκεῖσε, ἐν μὲν τῇ μιᾷ χειρὶ μαστιγίδιον κρατοῦντες, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ τὰ δίοπτρα.

Ἀλλὰ μὴ σᾶς μέλλῃ, καὶ οὗτοι ὅσον ἄφρονες καὶ ἂν ἦναι, ἐξωτερικῶς μὲν φαίνονται ὅτι εὐαρεστοῦνται εἰς τὰ τοιαῦτα ὑμῶν καμώματα, διότι ἔχουσι τοὺς λογαριασμοὺς των· ἐσωτερικῶς ὅμως καὶ αὐτοὶ περιφρονοῦσιν ὑμᾶς καὶ διστάζουσι νὰ συνάψωσι τὴν ἑαυτῶν τύχην μετὰ τῆς ὑμετέρας. Ὦ νεάνιδες, ὅσαι ἐπιθυμεῖτε ν' ἀποκτήσητε ἄνδρας φρονίμους, κατ' οὐδένα ἄλλον τρόπον δύνασθε νὰ ἐπιτύχητε τοῦ ἡμετέρου σκοποῦ ἢ σπουδάζουσαι περὶ τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἰδιοτήτων ἐκείνων, ἃς ἀπαιτεῖ ὁ γυναικεῖος ὑμῶν προορισμὸς καὶ ἐπιζητοῦσιν οἱ φρόνιμοι ἄνδρες. Οἱ φρόνιμοι ἄνδρες δὲν θέλουσι γυναῖκα κοκκινίζουσαν ὑπὸ τοῦ φθοροποιοῦ ψιμμυθίου, ἀλλὰ γυναῖκα κοκκινίζουσαν ὑπὸ τοῦ ἐρασμιωτάτου χρώματος τῆς αἰδοῦς καὶ τῆς ἐντροπῆς· δὲν θέλουσι γυναῖκα στίλβουσαν διὰ τῶν ἐξωτερικῶν κοσμημάτων, ἀλλὰ διαλαμπουσαν διὰ τῶν κοσμημάτων τῆς ψυχῆς, οἷον διὰ τῆς κοσμιότητος τῆς ταπεινοφροσύνης, τῆς εὐπειθείας, τῆς τιμιότητος καὶ τῆς φρονήσεως· δὲν θέλουσι γυναῖκα καθημένην ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου καὶ ἀναγινώσκουσαν μυθιστορήματα, ἀλλὰ γυναῖκα γνωρίζουσαν νὰ περιποιῆται τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα, ν' ἀνατρέφῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα καὶ νὰ οἰκονομῇ τὸν ἑαυτῆς οἶκον. Ἐν ἄλλοις λόγοις οἱ φρόνιμοι ἄνδρες θέλουσι σύζυγον καλὴν μητέρα καλὴν, καὶ οἰκοδέσποιναν καλήν. Ἡ νεᾶνις λοιπὸν ἐκείνη, ἥτις ἐπιθυμεῖ ν' ἀποκτήσῃ φρόνιμον ἄνδρα, τοιαύτας ἀρετὰς πρέπει νὰ σπουδάζῃ ν' ἀποκτήσῃ, αἵτινες δύνανται νὰ καταστήσωσί ποτε αὐτὴν καλὴν σύζυγον, καλὴν μητέρα καὶ καλὴν οἰκοδέσποιναν· καὶ οἱ γονεῖς δὲ, οἱ ἔχοντες θυγατέρα, τοιαύτην καὶ τοσαύτην ἀνατροφὴν, πρέπει νὰ δίδωσιν εἰς αὐτὴν, ἥτις δύναται νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἐν τῷ μέλλοντι καλὴν σύζυγον, καλὴν μητέρα καὶ καλὴν οἰκοδέσποιναν, ὅπως φύσει ἀπαιτεῖ ὁ τῆς γυναικὸς προορισμός.

Α. Σ.

Ἐπιεικὴς εἰς τοὺς ὑπηρέτας του ἔν τισιν ὁ Σούϊφτ ἦτο λίαν αὐστηρὸς ἐν ἄλλοις. Εἰς πάσας τὰς διαταγάς του καὶ ἰδίως ἐν τῇ ἀκολούθῳ, ἀμετατρέπτως ἀπήτει τυφλὴν ὑπακοὴν· «πάντοτε κλείετε τὴν θύραν ὁσάκις εἰσέρχεσθε ἢ ἐξέρχεσθε τοῦ δωματίου.»

Μία τῶν ὑπηρετριῶν του ἡμέραν τινὰ ἐζήτησεν ἄδειαν ὅπως μεταβῇ εἰς τοὺς γάμους μιᾶς τῶν ἀδελφῶν της εὑρισκομένης δέκα μίλια μακρὰν. Ὁ Σούϊφτ ὄχι μόνον συγκατένευσεν, ἀλλὰ παρεχώρησεν αὐτῇ ἕνα τῶν καλλιτέρων ἵππων του καὶ διέταξε τὸν ἱπποκόμον του νὰ τὴν συνοδεύσῃ. Δυστυχῶς ἐν τῇ παραφορᾷ τῆς χαρᾶς της ἡ παιδίσκη ἐλησμόνησε νὰ κλείσῃ τὴν θύραν, ὁπόταν ἐγκατέλιπε τὸ δωμάτιον. Ἐν τέταρτον τῆς ὥρας μετὰ τὴν ἀναχώρησίν της ὁ Σούϊφτ ἔστειλεν ἕνα ὑπηρέτην κατόπιν αὐτῆς νὰ διατάξῃ τὴν ἄμεσον ἐπιστροφήν της.

Ἡ πτωχὴ κόρη ὑπήκουσε καὶ ἐλθοῦσα ἐνώπιόν του τὸν παρεκάλεσε νὰ τὴν εἴπῃ μὴ ἔπταισε κατά τι ἢ τί ὁ κύριός της ἐπεθύμει: «μόνον κλεῖσον τὴν θύραν, εἶπεν ὁ Σούϊφτ καὶ ἔπειτα ἀνάλαβε τὸν δρόμον σου.»

Ὅτε ὁ Μοζάρης περιηγεῖτο τὰ προάστεια τῆς Βιέννης εἶδεν ἡμέραν τινὰ διευθυνθέντα πρὸς αὐτὸν ἐπαίτην, οὗτινος ἡ μορφὴ καὶ οἱ τρόποι ἐκίνουν τὸ ἐνδιαφέρον, καὶ ὅστις πλησιάσας αὐτὸν τῷ διηγήθη τὰς δυστυχίας του μὲ τρόπον κινήσαντα βαθέως ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ μουσικοῦ τὴν συμπάθειαν. Ἀλλὰ μὴ ἀνταποκρινομένου τοῦ βαλαντίου του εἰς τοὺς παλμοὺς τῆς φιλανθρωπίας, παρεκάλεσε τὸν ἐπαίτην ν' ἀκολουθήσῃ αὐτὸν εἴς τι καφενεῖον. Ἐκεῖ ὁ Μοζάρτης ἑλκύσας ὀλίγον χάρτην ἀπὸ τοῦ σάκκου του, ἐν βραχεῖ χρόνου συνέθετο ἐν *Bd.ls*, τὸ ὁποῖον μετ' ἐπιστολῆς του ἔδωκε εἰς τὸν ἐπαίτην, παρακαλέσας αὐτὸν νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὸν ἐκδότην του. Πᾶσα σύνθεσις τοῦ Μοζάρτου ἦτο συναλλαγματικὴ ἐξοφλημένη εἰς ὄψιν, καὶ μετὰ μεγίστης ἐκπλήξεως παρετήρησεν ὁ ἤδη εὐτυχὴς ἐπαίτης, ὅτι ἀμέσως ἐγένετο κάτοχος διπλῶν δουκάτων.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία πρόπλ-ρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἑξάμηνος 3.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἑξάμηνος 3 1[2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐνμὲν τῇ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελιτζίδικα, *Μουσούρου χὰν*, ἀριθ. 30.—ΕΝ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρ. Μηνᾷ Μαράογλου.—ΕΝ ΧΑΛΚΗΔΟΝΙ παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κ. Ἀντωνίῳ Στανρίδῃ.—ΕΝ ΒΑΡΝΗ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ἀσπριώτῃ.—ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ὀγνενόβιτζ.—ΕΝ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ παρὰ τῇ Κ. Π. Παπαδοπούλῳ.—ΕΝ ΠΡΟΥΣΗ παρὰ τῇ Κ. Ἀγλαΐᾳ Κωνσταντίνου, Διευθύντριᾳ.-ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ παρὰ τῷ Κ. Β. Παππαζόγλου.—ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ παρὰ τῷ Κ.Φ. Α. Σαρίκα.—ΕΝ ΜΙΤΥΛΗΝΗ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ—καὶ ΕΝ ΜΟΥΔΑΝΙΟΥ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ,—ΕΝ ΧΙΩ παρὰ τῷ Κ. Α. Καρδᾷ,—ΕΝ ΣΑΜΩ παρὰ τῷ Κ. Ηλ. Λεκάτῃ,—ΕΝ ΓΙΟΥΡΓΕΒΩ παρὰ τῇ Κ. Αἰκ. Σολομωνίδου,—καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Κ. Θ. Κτενᾶν, Διευθυντὴν αὐτῆς, ἀκαλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος, ὡδεμίᾳ δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτή, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ σπάδον μετὰ τὴν προγράμματος αὐτῆς, καταχωρίζεται ἐν αὐτῇ ἐστιχημένως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα φύλλα, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δ' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρίσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Ὅσοι τῶν Κυρίων ἐμποριχῶν καταστημάτων, ἐν οἷς πωλοῦνται διάφορα ἤδη ἐμπορεύματα, χρείαν εἰς τὰς Γυναῖκας καὶ τὰς οἰκογενείας, ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι μέρος ἐν ταῖς ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΣΙ τῆς «Εὐρυδίκης», ἀποταθήτωσαν πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ.
Πρωτότυπος.

ὑπὸ

Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΥΜΕΝΟΥ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ τύπτεται *ἐκ δύο τόμων*. Συνδρομὴ αὐτῆς σελίνια 5. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν τῶν δύο τευχῶν.

Συνδρομαὶ καταγράφονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ παρὰ ταῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιτασείαις αὐτῆς.

ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πίρᾳ, Τετὲ, ὠδὸς Ζουσπετὲ ἀριθμ. 7.

Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Λιθογραφεῖον τοῖς ὁμογενέσι κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐντελῶς κα.Ἐπιτηδείως ἐπιχειρήμα, εἰκονογραφίαι καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τόπος Κ. ΠΑΝΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΤΟΣ Α'. ΕΒΔΟΜΑΣ Γ'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ ΕΥΤΥΠΩΤΕΡΩΝ.

Ἐκδιδομένη

ὑπὸ

ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΥ.

22 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1871. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 10.

ΟΛΙΓΙΣΤΑ
ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

Β'.

Ἀλλὰ πολὺ ἄρρον εἶναι τὸ ἔργον ἐκείνων, οἵτινες ἀπαγορεύουσιν ἐκ τῆς γυναικὸς ἀτάσας τὰς πραγματικὰς γνώσεις αἵτινες παρουσιάζουσιν εἰς τὸ πνεῦμα εὐρυχωρότερον ὁρίζοντα, καὶ προδιαθέτουσιν αὐτὸ εἰς ἰδέας καὶ ἀποράσεις ὑγιείας. Τὴν περιορίζουσιν εἰς τέρψεις δηλαδὴ, εἰς ὀνειροπολήματα, εἰς φαντασίας, καὶ εἰς τὰς ῥωμαντικὰς ἀτοκυήσεις, νομίζοντες ὅτι διὰ τοῦ κλεισίματος τοῦ κορασίου μέλλει ἧδη νὰ λάβῃ σωτήριον καὶ διηκεκριμένην ἀνατροφήν. Καὶ ἐν τούτῳ δὲν καταγίνονται νὰ δώσωσιν εἰς τὰς ἰδέας τῆς γυναικὸς κρείττονα ἀνάπτυξιν, εἰς τὴν ἱκανότητά της ἀρκετὰς πηγὰς, ἀλλ' ὀρέσκονται εἰς τὰ μυστήρια τῶν ἕξεων αὐτῶν, εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν συμπερασμάτων καὶ τὸ χρῆμα τῆς φιλαρεσκείας των. Τὰς ἀπαγορεύουσιν, οὕτως εἰπεῖν, νὰ περιπατῶσιν ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ τὸν εὐθὺν δρόμον, καὶ ἐκπλήττονται ἐὰν αὐταὶ διαβαίνωσιν διὰ σκοτεινῶν καὶ αἰσχρῶν στενωπῶν.

Ἡ ἐξαίρετος καὶ λογία Δανιὲλ Στέρνη, κατὰ τῶν παραδόξων τούτων κατηγοριῶν λίαν ἐλευθέρως ἀπαντῶσα, ὡς καὶ περὶ τῶν συνεπειῶν, αἵτινες, καταβάλλουσαι τὴν γυναῖκα, ἀπειλοῦσι τὰς οἰκογενείας, ἀναφέρουσα λέγει, «Ἡ φιλαρέσκεια εἶναι ἡ ἐκδίκησις τῆς ἀδυναμίας. Δώσατε εἰς τὴν γυναῖκα μέσον τι ἀνώτερον ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὴν δικαίαν αὐτῆς ἀνάγκην τῆς ἠθικῆς ἰσότητος, καὶ θέλει τὸ παραδεχθῆ. Μὴ κάμητε αὐτὴν ὅπως καταχρασθῇ τὴν νεότητά της εἰς ἡμιεπιδείξεις, αἵτινες εἶναι ὡς ἄλλη κατηγορία τῆς κενοδοξίας της. Μὴ δώσητε αὐτῇ ἀνατροφὴν ἐπιπόλαιον, ἥτις διασκορπίζει τὸν νοῦν αὐτῆς εἰς μυρίας διεστώσας διευθύνσεις. Διδάξατε αὐτὴν ἐμφρόνως τὸν λόγον ἑκάστου πράγματος, ὅπως προβλέπῃ εἰλικρινῶς τὰς κακίας τοῦ κόσμου, καὶ προσπαθῇ ἵνα διακρατῇ διὰ χειρὸς ὀταθερᾶς τὰς κεκριμένας πτυχὰς τῆς ἀθωότητος τῆς καρδίας της. Μὴ φαντάζησθε ὅτι θέλετε κερδίσει πολὺ ὠθοῦντες αὐτὴν εἰς τυφλήν τινα ἀφοσίωσιν, ἣν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἐπιφυλάττεσθε νὰ διαμοιρασθῆτε μετ' αὐτῆς. Τοῦτο εἶναι κοινός τις ὑπολογισμός, τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ὁποίου μετ' οὐ πολὺ θέλουσι σᾶς ἐξάξει τῆς ἀπάτης. Νομίζετε ὅτι δὲν δύναται νὰ χαλιναγωγηθῇ διὰ τοῦ λογικοῦ; Μάλιστα. Τὸ λογικὸν εἶναι παντοδύναμον εἰς τὰς συνεπείας τῆς οἰκιακῆς ἀργίας, ἔνθα ἐπιφέρει συγκίνησιν ὡς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν. Τότε δὲ ἡ δύναμίς του ἐκλείπει, ὁπότε ἀνατείλῃ ὡραία πρωία, καθ' ἣν τὰ πάθη ἀναθάλλουσι, καὶ τὰ μυστικώτερα καὶ συγκινητικώτερα πράγματα ἄρχονται νὰ ἐμψυχῶσιν αὐτήν, καὶ νὰ προσηλῶσι τὸν νοῦν αὐτῆς. Ἀλλ' ὁ χρόνος τῆς πραγματικότητος φθάνει, καὶ ὅλα τὰ ὀνειροπολήματα ταῦτα διαδέχονται τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο τὴν ζωὴν τῆς γυναικός, καὶ τὸ δεσποτικὸν σκῆπτρον τοῦ πατρός, τοῦ ἐραστοῦ, τοῦ ἱερέως, μετ' οὐ πολὺ θέλει τὸ διαδεχθῇ ἡ μόνη νόμιμος ἐξουσία τοῦ λογικοῦ.»

Οὕτω λέγει ἡ διακεκριμένη διὰ τὸ βάσιμον τῶν γνώσεων καὶ τὴν λεπτότητα τῶν παρατηρήσεών της Κυρία αὕτη. Οὐδεὶς θέλει μεμφθῇ ταύτην ὡς ἀναφέρουσαν παραλογισμούς, ἐπειδὴ ἀπαιτεῖ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ ὑπερβολικὸν σέβας εἰς τὸ γένος της, ἀποδίδει εἰς τοῦτο πᾶσαν ἀλήθειαν, ὁποίαν δικαίως δύναταί τις νὰ τῷ ἀποδώσῃ, διότι δὲν εἶναι μόνον χρέος τῶν γυναικῶν νὰ οἰκουρῶσιν, ὅπερ τινὲς ἀποδίδουσιν ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτάς.

Εἶναι δῆλον, ὅτι ἡ πλάττουσα φυλήν τινα, ἡ μέλλουσα νὰ διαχύσῃ εἰς τὸ νέον πνεῦμα τὰς πρώτας ἐντυπώσεις, εἶναι ἡ μήτηρ, ἥτις, διὰ τῆς φιλοστοργίας τῆς σχηματίζει τὸν χαρακτῆρα, πρὶν γεννήσῃ τὸ σῶμα. Ὁδὲν ἡ παιδαγωγὸς μήτηρ δέον νὰ ἡ [illegible] διὰ ποικίλων γνώσεων καὶ [illegible] κρίσεως κατὰ τὴν ἁγίαν ταύτην ἀποστολήν της. Καὶ τοιαῦται σοφαὶ καὶ ἀγαθαὶ μητέρες εἶναι αἱ χορηγοῦσαι εἰς τὸ ἔθνος τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, οἵτινες εἶναι προωρισμένοι διὰ τὰς εὐγενεῖς ἐμπνεύσεις, καὶ τὰς γενναίας καὶ ἀνδρείας πράξεις.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει μοναδικῶς νὰ θεωρήσωμεν τὴν μητέρα εἰς τὴν γυναῖκα. Ὑπάρχει ἐπίσης ἡ σύζυγος, ἥτις νομίζομεν δέον νὰ ἑλκύσῃ τὴν προσοχήν μας· ὀφείλει δ' αὕτη νὰ ᾖ σύμφωνος τῷ ἀνδρὶ οὐχὶ μόνον διὰ τῶν αὐτῶν συμφερόντων, οὐχὶ μόνον διὰ τῶν ἰδίων διαθέσεων, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ τὰς ἰδίας διαθέσεις καὶ ἰδέας, καὶ τὰ αὐτὰ αἰσθήματα. Καὶ ταῦτα πάντα δὲν ἀποκαθιστῶσι τὴν οἰκογενειακὴν ζωὴν ἀσφαλεστέραν καὶ ἡδυτέραν; Τοῦτο δὲ ὑφίσταται εἰς τὴν ἕνωσιν τῶν αἰσθημάτων, τὴν διατήρησιν τῆς οἰκιακῆς ἁρμονίας περὶ ἧς ὀλίγιστοι σκέπτονται. Πῶς θέλει τις δυνηθῇ νὰ ἀπαντήσῃ ἁρμονίαν καὶ εὐτυχίαν εἰς ἐκείνην τὴν οἰκογένειαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν κρύπτει ὁ σύζυγος τὰ πάντα, τοὺς κόπους, τὰς δόξας, τὰς ἐρεύνας, τὴν ἱκανότητά του; Ἡ ἀπόλυτος ἕνωσις δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ὑλικῇ ἑνώσει, καὶ ἐν τῇ εἰς τὸ αὐτὸ οἴκημα συμβιώσει, καὶ τῇ ἀμφοτέρων ὑποχρεώσει· ἀλλ' εἶναι ἡ συνένωσις τῶν αἰσθημάτων, ἤτοι ἡ συγκίνησις τοῦ ἑνὸς νὰ ἐπιφέρῃ τὴν συγκίνησιν τοῦ ἑτέρου, τὸ φρόνημα, ὅπερ προσηλοῖ τὸν ἄνδρα νὰ προσηλῇ ἐπίσης καὶ τὴν γυναῖκα, πᾶν ὅ,τι θέλγει τὸν πρῶτον νὰ θέλγῃ καὶ τὴν δευτέραν· δὲν ἀπαιτῶ ὥστε ἡ γυνὴ νὰ ἔχῃ ἰδιαιτέρας τοῦ ἀνδρὸς θελήσεις ἰδέας καὶ ἀποφάσεις· τοῦτο εἶναι ἴσως τρυφερά τις παραχώρησις, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐνταυτῷ καὶ ἡ κρᾶσις δύο θελήσεων, ἡ συμφωνία δύο ἱκανοποιήσεων· ἀπαιτῶ ἡ γυνὴ νὰ ἔχῃ τὰς αὐτὰς ὀρέξεις, τὰς αὐτὰς πνευματικὰς ἀρχὰς τὴν ἀνάγκην τῆς συγκινήσεως ἴσην τῆς τοῦ ἀνδρός· ἡ κοινὴ ἐξωτερικὴ ζωή των νὰ ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῆς ἐσωτερικῆς· πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται εἰς τὸν ἕνα πρὸς ἀπόκτησιν σοφίας, ὡς καὶ εἰς τὰς καθημερινὰς περιπετείας, τὸ αὐτὸ νὰ ἀπαιτῆται καὶ διὰ τὴν ἄλλην· τέλος τὰ αἰσθήματα, αἱ συνήθειαι, αἱ ἡδονοὶ ὡς καὶ αἱ εὐτυχίαι των, νὰ μὴ διαχωρίζωνται οὐδέποτε.

Ἐρευνῶσαι δὲ ἐπισταμένως ποίαν θέσιν κατέχει ἡ γυνὴ εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας τῶν λαῶν, κατὰ τοὺς διαφόρους

αἰῶνας, εὑρίσκομεν ὅτι πανταχοῦ, ὅπου βασιλεύει ὁ δεσποτισμός, ἡ Κυβέρνησις [illegible] ἐπὶ τῆς οἰκογενείας, καὶ τὸ πρωτότυπον ἐπὶ τῆς εἰκόνος αὐτῆς· ἡ γυνὴ εἶναι δούλη ἀνδρὸς δούλου, καὶ ὅταν ἡ γυνὴ ἦναι δούλη εἶναι καὶ φαυλόβιος, καὶ διεφθαρμένη ἀναλόγως τοῦ διαφθορέως της.—Πανταχοῦ, ὅπου βασιλεύει τὸ φιλοπόλεμον, ὁπλαδὴ ὅπου ἡ κοινωνία ζῇ διὰ τὸν πόλεμον καὶ ἐκ τοῦ πολέμου, τοῦ φονέως τούτου τῶν ἀνθρώπων, τὸν ὁποῖον ὀνομάζουσιν Ἥρωα, καὶ ὅταν ὁ στρατιώτης μὴ ἔχων τί νὰ κάμῃ ἵνα προετοιμάσῃ τὴν δόξαν του, τὴν μανίαν τῆς μάχης ἀντικατασταίνῃ διὰ τῆς συγκινήσεως τῆς παραλυσίας, ἡ γυνὴ τότε ἐκλέγεται ὅπως συμμερισθῇ τὸ μειδίαμά του, ἀποκαθισταμένη αἰχμάλωτός του. Πανταχοῦ, ὅπου βασιλεύει τὸ μονοπώλιον τῆς παιδείας πρὸς χάριν τοῦ ἀνθρώπου, ἐκεῖ αὐτὸς τρέχει νὰ σβέσῃ τὴν μελαγχολίαν του εἰς τῆς ἀνεξαρτήτου γυναικὸς τὰς ἀγκάλας, προσπαθούσης νὰ ἀρέσκῃ, καὶ διὰ νὰ ἀρέσκῃ, περισσότερον καλλιεργεῖ τὸ πνεῦμά της· καὶ οὕτως ἡ ἑταῖρα σύρει τὸν ἄνδρα ἐκ τοῦ γάμου. Ἐκεῖ ὅπου βασιλεύει ἡ ἀριστοκρατία, ἡ φιλαρέσκεια συῤῥέει εἰς συνεντεύξεις ἀνόμους, τῆς δὲ κοινωνίας οἱ δεσμοὶ παραλύονται. Ἐκεῖ ὅπου βασιλεύει ἡ δημοκρατία, ἡ γυνὴ εἶναι σεβαστή· ὁ φιλόπονος γνωρίζει κάλλιστα νὰ ἐκτιμᾷ τὴν τιμιότητα, καὶ τρέφει τόσην ἀγάπην εἰς τὴν οἰκογένειαν, ὥστε ἑκάστην ἑσπέραν δεικνύει αὐτῇ πλείονα ἀφοσίωσιν καὶ φροντίδα διὰ τῆς ἐκτελέσεως ἑνὸς ἔργου ἢ μιᾶς ἀρετῆς. Πανταχοῦ τέλος, ὅπου βασιλεύει ἡ ἐλευθερία, ἡ ἠθικότης τοῦ λαοῦ ὑπ' αὐτῆς ἐγγυᾶται· ἕκαστος ἐλευθέρως παρατηρεῖ τὸν ἕτερον, ἔχων τὸ δικαίωμα νὰ ἐξελέγχῃ αὐτὸν διὰ τὰ σφάλματά του. «Ἡ ἠθικὴ ἑκάστου λαοῦ, λέγει ὁ Κ. Πελλετὰν, αὐξάνει ἀναλόγως τῆς ἐλευθερίας του, ἡ δὲ ἀξία τῆς γυναικὸς ἀναλόγως τῆς ἠθικότητος αὐτοῦ. Θέτων τὸν πόδα ἐπί τινος χώρας θέλεις νὰ μάθῃς ποίαν Κυβέρνησιν ἔχει; δὲν ἔχεις ἀγκην νὰ ἀνοίξῃς τὸν Κώδικά του· θεώρησον τὴν γυναῖκα. Ἐὰν τὴν ἴδῃς κολακευομένην καὶ ἐξευτελισμένην, ὁ δεσποτισμὸς εἶναι ἐκεῖ· ἐὰν ἐξεναντίας τὴν ἴδῃς σώφρονα καὶ πιστὴν εἰς τὴν σωφροσύνην της, δύνασαι νὰ εἴπῃς, ὅτι ἡ ἐλευθερία ἐξετέλεσεν ἐκεῖ τὰ θαύματά της. Ὁ ἀνὴρ ὀφείλει νὰ ταπεινωθῇ διὰ τῆς μετριοφροσύνης, ἡ δὲ γυνὴ χρεωστεῖ νὰ ἀνυψωθῇ διὰ τοῦ ἐγωϊσμοῦ.»

Ἰδοὺ οἱ νόμοι, τοὺς ὁποίους μᾶς διδάσκει ἡ ἱστορία, δὲν εἶναι οὗτοι ἐπιπόλαιαι θεωρίαι, εἶναι πραγματικότητες ἀλάνθαστοι καὶ ἀμετάβλητοι τῆς ζωῆς τῶν Σπαρτιατῶν, τῶν Ἀθηναίων, τῶν ἀρχαίων Γωμαίων, καὶ τέλος τῶν κατοικούντων ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.

Τελευτῶσαι δὲ δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ συγκεφαλαιώσωμεν τὰ ἀνωτέρω εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις «Ἡ βελτίωσις τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων ἔγκειται ἐν τῇ βελτιώσει τῆς μητρός· καὶ ἡ προαγωγὴ τῆς γυναικὸς ἐν τῇ προόδῳ τῶν ἠθῶν· ἡ δὲ γυνὴ εἶναι πεπλασμένη, ὅπως ᾖ ἐλευθέρα ἐν ἁπάσαις ταῖς ἐπιστήμαις, ἐξ ὧν πρὸς βλάβην τῆς ἀνθρωπότητος τὴν ἀποκλείουσιν. Αἱ ἐλπίδες ἡμῶν ἀκμαῖαι ἂς ὦσι, καὶ ἐλεύσεται ἦμαρ, καθ' ὃ ἡ γυνὴ ἔσεται καταγινομένη καὶ ἐνασχολουμένη μετ' αὐτοῦ εἰς ἅπαντας τοὺς κλάδους τῶν διαφόρων τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν.

ΒΟΣΠΟΡΙΣ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΤΗΣ ΒΑΡΩΝΙΔΟΣ ΔΕ ΚΟΜΒΡΟΥΓ ΠΕΡΙ ΑΙΣΘΗΣΕΩΝ.

Τὸ ἀληθὲς μεγαλεῖον ἔθνους τινος, καθὰ ἀποφαίνεται ἔξοχος φιλόσοφος τοῦ αἰῶνος ἡμῶν, συνίσταται οὐχὶ εἰς τὸ ἐμμένειν ἀδιάφορον εἰς τὰς προόδους ἑτέρων ἐθνῶν, ἀλλὰ εἰς τὸ παραλαμβάνειν πανταχόθεν ὅ,τι ἀληθῶς καλὸν καὶ διὰ τῆς ἰδιοποιήσεως τελειοποιεῖν αὐτό. Καὶ πραγματικῶς· ὅπου ἂν τῆς ἱστορίας ῥίψῃ τις ἐταστικὸν βλέμμα, ὡς ἐν κατόπρῳ καταβλέπει ὅτι τὰ ἔθνη ἐκεῖνα προήχθησαν κατά τε τὴν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τήθειν καὶ ὑλικὴν εὐπορίαν καὶ ἐκπολίτισιν ὅτε ὡς μέλισσαι συνελέξαντο ὅ,τι καλὸν, ὡραῖον καὶ ὑψηλὸν ἐκ τῶν ἠθικῶν λειμώνων καὶ τῶν ζαρόκαρπων ἐπὶ λαῶν καὶ δι' ἐθνοσυνάξεις ἐτελεσπόλησαν αὐτὸ συνῳδὰ τῶν ἠθικῶν αὐτῶν ἀπαιτήσεων καὶ συμφερόντων, ἐνῷ τοὐναντίον τὰ ἀποτρομάσσοντα τὸ ζῆν ἀγαθὸν, μακρὰν αὐτοῦ διατελέσαντα καὶ μόνων τῶν κακίας προσδιηγήθησαν καὶ ταύτας συμμορφοῦντα ἑαυτὸν ἐν τῇ αὐτῇ ἀπολαύσει καταστάσει, στάσιμα καὶ μενοῦνοῦν θύλακα τῶν ὑποπόδων προαγμένων λαῶν καταστάντα.

Τεκμήριον τῶν λεγομένων ἔστω ἡμῖν τὸ ἡμέτερον Ἑλληνικὸν ἔθνος, ὅπερ ποῦ ἄλλοθι ζοφίλει τὴν ἀμίαντον καὶ θείαν οὖσαν εἰπεῖν αὐτοῦ δόξαν καὶ τὴν εὐεργετικὴν ἀρ' ἅπασι τῆς οἰκουμένης ἐπιβροὴν αὐτοῦ εἰμὶ εἰς τὸν ἔκτατον κύκλον ὁρᾶν πρὸς συλλογὴν παντοχόθεν τοῦ καλοῦ καὶ ὑψηλοῦ, τῆς οἰκειοποιήσεως καὶ τελειοποιήσεως αὐτοῦ μέχρι τοῦ ἰσχύοντος τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας σημείου. Ποῦ ἄλλοθι καὶ ἡ τῶν Εὐρώπη ὁρᾶσι τὴν προαγωγὴν αὐτῆς, εἰμὴ ἐν τῇ φιλοξενίᾳ τοῦ καταδιωκομένου τούτου Ἑλληνικοῦ ὡραίου καὶ τῇ καλλιεργείᾳ τοῦ ἑλληνικοῦ φωτός;

Τὰ ἔθνη λοιπὸν ὠφείλουσιν, ὡς καὶ πᾶν ἕτερον ἐν αὐτοῖς, νὰ μιμῶνται τὰ ἔτερα οὐχὶ κατὰ τὴν διαφθορὰν, τὴν ἐπιπολαιότητα, τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν ἐν γένει κακίαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀρετὴν, τὴν παιδείαν καὶ τὰ σωτήρια ἔθη νὰ ἔργα, ἄγνα καὶ τῷ ἠθικῷ καὶ τὰ θρησκείᾳ αὐτῶν συνᾴδοντα καὶ συμφερόντα, οὐδὲν δυνάμενα νὰ ἀντιστρατεύωσι τὰ ἐν γένει πατρῴᾳ ἀνατροφῇ καὶ διαίτῃ αὐτῶν.

Ἡ Εὐρώπη, ἡ τὸ Ἑλληνικὸν ὡραῖον φιλοξενήσασα, εἶναι, δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ ὑποκρύψωμεν, ἡ παιδαγέτις ἡμῶν ἐν τῷ νεωτέρῳ πολιτισμῷ. Ἀλλ' ἐμεῖς τυφλοὶ ὄμμασι πρέπει νὰ ἀκολουθῶμεν αὐτὴν καθ' ἅπασας τὰς διενθύνσεις καὶ τὰς ἀτροπους; λησμονοῦντες τὰς ἠθικὰς ἡμῶν ὑποχρεώσεις ἀπέναντι τῶν διὰ τῆς καταγωγῆς ἐμπιλοιμένων τοῖς ἀειμνήστοις τριτοδόξοις προγόνοις ἡμῶν;

Δυστυχῶς κατὰ μέγα μέρος συμβαίνει ὑπ' αὐτῆς, ὥσπερ πίθηκος ὑπὸ τοῦ πιθηκολόγου πόρωσις δὲ τρομερὰ κατέχει ἡμᾶς καὶ θυμίαμα προσενέγκομεν καθ' ἑκάστην εἰς ὅ,τι βδελυκτὸν ἔστω καὶ αἴσχρὸν, εὐτελὲς καὶ οὐτιδανὸν. Λάθε φερον, ἀρκεῖ ὅτι εἶναι τοῦ παπουλισμένου Εὐρώπης φιλοδωρούμενον.

Ὁ Δαβὶδ, ὁ ἄλλοτε εἰπὼν· πάντες ἐξέκλινον ἅμα ἠχρεώθησαν, τί ἆρα ἤθελεν εἶπεῖ, ἂν ἔβλεπεν εἰς τοιαύτην παράκλησιν εὑρισκόμενος Ψάλτων Καθ' ἡμᾶς; Ὃν ἐχρειάζετο νὰ δημιουργήσῃ νέας λέξεις ἵνα ὑποδείξῃ τὸ μέγεθος τῆς σημερινῆς διαφθορᾶς τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἀπέναντι τῆς τόσης παιδικῆς ἔτι ἠλικίας τῆς ἀνθρωπότητος.

Καὶ ταῦτα μὲν γενικῶς.

Στρέφουσι δὲ τὸν λόγον πρὸς ἡμᾶς αὐτὰς γυναῖκας δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποδείξωμεν ὅτι ἀκολουθοῦσι περιπίπτον τὸν τοιοῦτον Εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν, ὃν συντετμημένως ἐν τῷ *Περσιανῇ Μούσῃ* ἀπελέσομεν οὐκ εἰς μακρὰν ἐλοιδορήσ τὴν πατριαρχικὴν ἐκείνην ἀνατροφὴν, δι' ὧν τοσοῦτα γεραρὰ τέκνα ἀνεδείχθησαν γενόμενα ἡμῖν παθῶν ἰδιοτελείας καὶ διαφθορᾶς γενικῆς, καταστρέψαντα ὅλους σχεδὸν τοὺς ἐκλυόμενους οἰκογενειακοὺς συνδέσμους, καθ' ἃ ἡ Ἑλληνικὴ ἕνωσις διαφυλάττεται σωτήρια διὰ τῆς ἀλλοπροσάλλου ἀπομιμήσεως τῶν μὴ Ἑλλήνων Εὐρωπαίων μηδόλως λογιζόμενοι ὅτι μητέρες ἡμῶν ἦσαν αἱ τὰ ἀνάνδρα καὶ αἴσχρα τέκνα αὐτῶν ἀποκαρτέρουσαι, αἱ τὴν θρησκείαν διὰ τῶν μαρτυρίων ἐν τοῖς κόλποις αὐτῶν διατηρήσασαι, καὶ ἐν γένει αἱ μέχρι χθὲς τὸν Ἑλληνισμὸν διὰ τῆς χριστιανικῆς αὐτῶν ἀνατροφῆς διασώσασαι.

Ἁμάρτημα, ἂν οὐχὶ ὄνειδος ἡμῖν ταῖς τοιούτοις λαμπρὸν ὄνομα φορούσαις· *Ἕλληνίδες*.

Τὸ ποσὸν τῆς δόμησεως δὲν ἀπαριθμοῦσι περιγελάστως μέχρι χιλίων ἐτῶν. Ἀρκεῖ ἐπιμέρωσιν καὶ πολυτέλειαν, καὶ τρόπος *διακοσμήσεως*, καὶ τὴν ἀβροδίαιταν τοῦ αἰῶνος φιλοδωρήσωσι ἡμῖν. Μεμαθήκαμεν τὰς λοιπὰς ἐν Εὐρώπῃ διαμερίμνους κατὰ τὰ καλὰ ἔργα τῆς ταμιευτικῆς τῶν ἀδελφοτήτων, τῆς φιλανθρωπικῆς Ἑταιρίας, Συστήσωμεν Τράπεζαν, ἐὰν οὐ ἐνεποτιστικώσωσι τὰ δι' ἀδρῶν ἀγώνων τῶν συζύγων μας ἀποκτώμενα, παρ' ἡμῶν δὲ ἐν συναυτίᾳ, ἐν θεάτρῳ, καὶ χοροῖς ἐξωνιδιζόμενα χρήματα, διότι τὸ μέλλον ὄφρατον. Ἐὰν ὑπερπολύτους, αἵτινες ἀναγκασθῶσιν ἐν ἐμοὶ ἰσχάσαι νὰ ζητῶσι πόρον διατροφῆς τέκνων ὑπηρεσίας καὶ ἄλλων τὰ ὅσα τὴν φιλότητος ἀναγράφοντα καὶ μὲ μόρφωσιν πλείονα ἐν θυσίᾳ τέκνα νὰ καταστῶσι πτωχὰ ἔνεκα οἰκογενειακῶν ἀνοικτῶν σπαταλῶν ὁ κόσμος βρίθει τοιούτων δυστυχῶν ὄντως παραδειγμάτων.

Ἐν γένει εἰπεῖν πράξωμεν ὅ τι προάγει μεν ἡμᾶς ἠθικῶς καὶ ἑλληνικῶς, δὲν ἐκτενεῖ δὲ τὰ βραλάντια τῶν συζύγων μας, οἵτινες οὕτω, σημειωθήτω καλῶς, ἔσονται μᾶλλον ἡμῖν ἀρωματικοὶ καὶ εἰλικρινεῖς.

Ὅτι σήμερον ἔχομεν ἀνάγκην εἶναι ἡ διὰ ματικὴ μόρφωσις ἡμῶν. οὐχὶ ὅμως ἡ ἐπιπόλαιος, ἡ δυστυχῶς παρ' ἡμῖν παρεισεχθεῖσα, ἀλλ' ἡ ἁρμόζουσα, ἡ ὑγιὴς, ἡ ἑλληνική.

Πρὸς τοῦτο δὲ δὲν ἀρκοῦσι μόνον τὰ πτωχὰ παρθεναγωγεῖα ἡμῶν. Ἡ διδασκαλία αὐτῶν δέον νὰ ὑποστηριχθῇ διὰ Συλλόγων, ἀδελφοτήτων, προτιθεμένων τὴν διὰ τῶν γυναικῶν εἰς τὰς γυναῖκας διάδοσιν ἑλληνικῶν ἀρχῶν καὶ γνώσεων, χρησίμων αὐταῖς, καὶ διὰ τοῦ τύπου.

Ἤδη πολλοὶ ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἰδίᾳ ἐν Ἀμερικῇ συνεστάθησαν τοιοῦτοι Σύλλογοι πολλοὺς τοὺς καρποὺς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ δρεψάμενοι.

Μεταξὺ πολλῶν τοιούτων Συλλόγων ὑπάρχει καὶ ὁ ἐν Βρυξέλλαις τοῦ Βελγίου ὑπὸ τῆς Βαρωνίδος Δὲ Κομβρούν Ὑγιεινὸς Γυναικεῖος Σύλλογος, προτιθέμενος διὰ δημοσίων διαλέξεων, γινομένων ἐν τοῖς Κορασιακοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τὴν διάδοσιν ὑγιεινῶν γνώσεων εἰς τὰς οἰκογενείας, ὅπερ τῆς μεζόνος ἐνεργείας τῆς ὁποίας ἰδιόδει ἑκάστην τῶν δημοσίων τούτων διαλέξεων ἐν ἰδιαιτέρῳ τεύχει, εἰς τέσσαρας διαφόρους γλώσσας ταυτοχρόνως τιμωμένῳ ἀντὶ 20 παράδων.

Ὁπόσον εὐάρεστον καὶ εὔτιμον ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν καὶ αἱ ὁμογενεῖς ἡμῶν ἐλάμβανον τὴν ἀγαθὴν πρωτοβουλίαν τῆς συστάσεως τοιούτων Συλλόγων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως!

Τὰ ὀνόματα αὐτῶν οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ *ἱστορία* εὐγνωμόνως θέλει ἐγγράψει ἐν τοῖς δέλτοις αὐτῆς τεκμαιρόμενοι ἡ Ἑλληνὶς διαιώνιζει ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς τὸν πυρῆνα τοῦ ὡραίου ἐθνισμοῦ αὐτῆς, καίτοι ἐν πυρὶ καὶ σιδήρῳ δοκιμασθεῖσα ἐπὶ χιλιάδας ἐτῶν.

Ἡ *Εὐρυδίκη* εὐτυχὴς θὰ λογισθῇ ἐὰν δυνηθῇ νὰ συντελέσῃ πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ ὅπερ προτείναμεν φιλοσυμποτικοῦ ῥητοῦ.

Ἰδοὺ δ' ἡ ἀρχὴ καὶ ἄνευ θορυβώδους ἐπιτροπῆς δεινότητος ἀπαγγελθεῖσα δημοσίᾳ διαλέξει τῆς Κ. Βαρωνίδος Δὲ Κομβρούν, τῆς καταδεχθείσης ἵνα ὁμιλήσῃ ἐνώπιον 800 πτωχῶν ἐργατίδων μητέρων ἃς ἀποκαλεῖ πολυτίμους φίλας της, ὡς κάλλιστα κατανοησάσης ὅτι τὸ ἀληθὲς μεγαλεῖον ἔγκειται ἐν τῇ εὐχαριστήσει τῆς ἐκπληρώσεως τῶν πρὸς τὸν πλησίον καθηκόντων ἡμῶν καθὰ αὐτὸ τὸ ἀψευδὲς στόμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφήγγατο «ὅσα ἂν ποιήσητε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων ἐμοὶ ἐποιήσατε».

Α'.

ΠΕΡΙ ΟΡΑΣΕΩΣ.

Παλαιὰ φίλαι!

Τὸ Σχολεῖον, κατ' ἐμὴν γνώμην, ὁμοιάζει ἐργαστάσιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου τὸ τέκνον, γυμνάζον τὸ σῶμα, τὸ πνεῦμα, καὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, προετοιμάζει τὰ ἐργαλεῖα αὐτοῦ δι' ἐργασίας σπουδαιοτέρας, ἀναμενούσας αὐτὸ εὐθὺς ἀπὸ τὴν ἐρχομένην αὐτοῦ ἡλικίαν. Ἵνα χρησιμοποιήσῃ ὡμῶς τὰ ἐργαλεῖα ταῦτα ἐχρειάναγκαν, καὶ ἀνάγκαν ἀπόλυτον, ὅπως κατὰ τὴν προετοιμασίαν ταύτην καθοδηγηθῇ ὑπὸ τῶν γονέων μὲν αὐτοῦ ἐντὸς τῆς οἰκογενείας, ὑπὸ τῶν διδασκάλων δὲ ἐντὸς τῆς σχολῆς. Τὸ νὰ ἐκθέσω τὴν στιγμὴν ταύτην εἰς τὴν ῥίζαν ταύτην ὁμιλοῦντα τὰ καθήκοντα ἀμφοτέρων ἐν τῇ σπουδαιοτάτῃ ταύτῃ ἐργασίᾳ ἔσται πάντι ἀδύνατον καθόσον τὰ καθήκοντα ταῦτα, ἀποτελοῦντα τὸ οὐσιώδες μέρος τοῦ εὐρέος καὶ ἐμβριθεστάτου ζητήματος τῆς καθόλου ἀνατροφῆς ἀπαιτοῦσι καὶ χρόνον πολὺν καὶ ἐξέτασιν ἐμβριθῆ καὶ οὐ τὴν τυχοῦσαν, τοῦθ' ὅπερ ἔστι καὶ ἐκτὸς τοῦ κύκλου ἡμῶν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἐν τῇ διαλέξει ταύτῃ θέλω περιορισθῇ ἵνα διαπραγματευθῶ ὅσον ἔνεστι διὰ βραχέων καὶ πρακτικῶς περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν αἰσθήσεων, περὶ τῶν φροντίδων, τῶν ὁποίων χρήζουσι τὰ ὄργανα ταῦτα, καὶ περὶ τῶν οὐσιωδεστέρων δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου.

Αἱ αἰσθήσεις, μολονότι ἀνήκουσι κυρίως εἰπεῖν, εἰς τὸ σῶμα, σπουδαιοτάτας ὅμως ἐκπληροῦσι λειτουργίας, σχετικῶς τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου. Οὕτωσὶ λοιπὸν θέλομεν ἐξετάσει τὴν ὠφέλειαν αὐτῶν ὑπὸ τὴν τριπλῆν ταύτην ἔποψιν πορίζόμεναι ἐκ τῆς ἀναλύσεως ταύτης τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ ὄργανα ταῦτα, εὐθὺς ἀπὸ τὴν γέννησιν τοῦ νέου μικροῦ ἐργάτου, ἔχουσιν ἀπαραίτητον ἀνάγκην ἐπιμελείας καὶ ἐπαγρυπνήσεως.

Συμβαίνει ἡμῖν πολλάκις νὰ λίγωμεν, προκειμένου περί τινος ἀνθρώπου, διαπράξαντος μέγα τι λάθος ἢ εἰπόντος παχυλήν τινα ἀνοησίαν ὅτι *ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ἀναίσθητος* ἤτοι δὲν ἔχει τὰς αἰσθήσεις αὐτοῦ. Καὶ μολαταῦτα ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔβλεπεν, ἤκουεν, ἤπτατο, ὡσφραίνετο καὶ ἐγεύετο. Εἶχε δηλονότι ἐν ἐνεργείᾳ τοὺς τε ὀφθαλμοὺς, τὰ ὦτα, τὰς γεύσεις, τὴν ἅφην, τὸ στόμα, καὶ ἐν γένει ὅ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος αὐτοῦ. Διατί λοιπὸν ἐλέγομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἦτον [illegible]; Τί νὰ εἴπῃ τις [illegible] αὐτὴν, τὸ παροιμιῶδες τοῦτο λόγιον, πατέζει ἐκ τῆς σπουδαιότητος τῆς ἐπιῤῥοῆς, ἢν πραγματικῶς αἱ αἰσθήσεις ἐξασκοῦσιν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνου τοῦ πνεύματος. Τὸ ἔπαθον, ἂν στερηθῇ τῆς ῥοῆς μιᾶς μόνης τῶν αἰσθήσεων, μένει ἀτελὲς καὶ ἀσυμπλήρωτον. Ἠθέλαμεν ἔχει ἀκριβῆ ἰδέαν τῆς λάμψεως τοῦ ἡλίου ἢ τῆς ὡραιότητος τῶν ἀνθέων, ἐὰν ὁ ὀφθαλμὸς ἡμῶν δὲν ἐπαρουσίαζεν ταῦτα πρὸς ὄψιν; Ὁποίαν ἠθέλαμεν λάβει ἰδέαν περὶ τῆς ῥοδῆς, ἐὰν ἡ ἀκοὴ δὲν ἐδίδεν ἡμῖν τὴν ἀφορμὴν τῆς ἀκροάσεως; Ἀντὶ τῆς χάριτος, τῆς ἀρρήτου, τῆς ἀφῆς, ἠθέλαμεν γνωρίσῃ τὴν οὐσίαν τῶν καρπῶν, τὸ ἄρωμα τῶν ἀνθέων, τὸν βαθμὸν τῆς θερμοκρασίας ἢ τὸ ποσὸν τῆς σκληρότητος τῶν ἐμπιπτόντων εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν ἀντικειμένων; Αἱ αἰσθήσεις λοιπὸν εἶναι οἱ διδάσκαλοι τοῦ πνεύματος καὶ τῆς διανοίας ἡμῶν.

Καὶ πρῶτον ἀξιώμεθα ἐκ τῆς *Ὁράσεως*. Τί πολυτιμώτερον τῶν ὀφθαλμῶν! Φύλακες τοῦ σώματος ἀναγγέλλουσιν ἡμῖν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τοὺς περὶ ἡμᾶς κινδύνους, ἐπὶ τῶν ὁποίων χιλιάκις τῆς ἡμέρας ἐπιπίπτοντες ἠθέλαμεν βλάπτει τὰ μέλη ἡμῶν ἢ ἀπολέσει τὴν ζωήν. Προσοχή! Ἰδοὺ ἡ κλίμαξ! ἐκεῖ εἶναι τάφρος! ἐδῶ λίθος ὑπερμεγέθης! γλιστρεῖ! ἐκεῖ εἶναι φρέαρ! Τοιαῦται εἶσιν αἱ φωναί, τὰς ὁποίας οἱ προνοητικοὶ οὗτοι φρουροὶ ἀπευθύνουσιν ἡμῖν ἀνὰ πᾶν σχεδὸν βῆμα.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπω ὅτι πᾶς στερούμενος τῆς βοηθείας τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, στερεῖται ταὐτοχρόνως καὶ τῶν δώρων, καὶ τῆς χαρᾶς τῆς ἐργασίας; Ἐὰν ἦ πλούσιος, κατατίθεται. Ἐὰν ἦ πτωχὸς, ἐπαιτεῖ. Ἑπομένως δὲ ὁπόσον οἱ ὀφθαλμοὶ χρησιμεύουσι πρὸς διδασκαλίαν ἡμῶν! Οἱ ὀφθαλμοὶ δὲν μᾶς διδάσκουσι τὸ σχῆμα, τὸ χρῶμα, τὴν διάστασιν, τὴν τάξιν, τὴν ὡραιότητα, τὴν τελειότητα ἁπάντων τῶν ἔργων τῆς Δημιουργίας; Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἴνα λάβωμεν ἰδέαν ὀντικειμένων τινων, ἐν χερσὶν ἡμῶν εὑρισκομένων, ἡ χεὶρ θὰ ἠδύνατο ν' ἀναπληρώσῃ κατά τι τὸν ὀφθαλμὸν ἀλλὰ πάντοτε ἀτελῶς. Τέκνον τυφλὸν ἐκ γενετῆς διὰ τῆς μικρᾶς χειρὸς του θέλει γνωρίσει τὸ μέγεθος τῆς μονὸς, τὸ στρογγύλον τῆς κεφαλῆς τῆς μητρός του· μόνον ὅμως ὁ ὀφθαλμὸς θέλει δυνηθῇ νὰ τῷ δώσῃ τὴν ἰδέαν τῆς ἀγαθότητος, τῆς ἡδύτητος καὶ τῆς στοργῆς τῆς ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῆς ἐγκαρασσομένης.

Ὅταν ἡ μανδυοποιὸς ἐκτείνουσα καὶ ἐμβαρῦ ἄλφι ἐπιλάβηται ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ τυφλοῦ παιδὸς, τοῦ καταδιδικασμένου ἴσως ἀκίνητον ζῆν τὸ φιλόστοργον μειδίαμα, ἢ μαστιγωτὸν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀγαπῶντος αὐτό!

Αἱ λειτουργίαι τῶν ὀφθαλμῶν εἶσι ποικίλαι καὶ διάφοροι. Αἱ κυριωτέστεραι ὅμως εἶναι ἡ καθοδήγησις καὶ ἐπαγρύπνησις ἐπὶ τοῦ σώματος, ἡ διεύθυνσις ἐν ταῖς ἐργασίαις, ἡ διάκρισις τοῦ πεδίου καὶ ἡ ἀντιπαράθεσις τῶν αἰσθημάτων τῆς καρδίας ἡμῶν. Ἂς ἀναλογισθῶμεν ὅτι ἡ σπουδαιότης τῶν λειτουργιῶν αὐτῶν εἶναι μεγίστη καὶ ὅτι εἶσι ἄξιοι ὅπως συγχάνωσιν παρ' ἡμῶν ἐπιμελείας ὅλης σπουδαίας· οὕτως εἶπεῖν εὐθὺς ἀπὸ τὴν γένεσιν τοῦ τέκνου. Αἱ ἐπιμέλειαι αὗται, αἱ παρ' ἡμῶν ἀπαιτούμεναι, δύνανται νὰ συγκεφαλαιωθῶσιν εἰς τὰ δύο ταῦτα, *τὴν προσοχὴν καὶ τὴν καθαριότητα*.

Μὴ ἐκθέτωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τέκνου ἡμῶν εἰς λίαν λαμπρὸν φῶς, ἔστω καὶ τοῦ ἡλίου τῆς λυχνίας καὶ τοῦ λευκόφωτος (γκαζίου). Ἡ πτέρυξ τῶν ὀργάνων ἡμῶν εἶναι τοιαύτη ἐξ ἀρχῆς τοῦ βίου ὥστε πᾶσα ζωηρὰ ἐντύπωσις ἔρχεται ὡς συνέπειαν ἀναπόφευκτον τὸν ἐμβάλλει καὶ τυπικῶς τὴν ἐξασθένησιν αὐτῶν. Δὲν ῥάπτετε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τέκνου ἀπὸ τὴν λάμψεως καὶ θερμότητος τοῦ ἡλίου καὶ ἀποστρέψατε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μετὰ τινος σκιαδίου ἐρυθροῦ καὶ λεπτοτάτου ἢ μετά τινος ῥάθινου πανίου. Ἀπαγορεύσατε αὐτῷ τὴν ἀπὸ τὴν λυχνίαν εἰς τὸ σκότος ἄμεσον μετάβασιν καὶ τἀναντία. Ἡ αἰφνιδία αὕτη μετάβασις ἐπιφέρει ζημίαν ἐντυπώσεων, ἣν δὲν πρέπει νὰ ἐπιθυμῶμεν διὰ τὸ τέκνον ἡμῶν. Μὴ μεταχειρίζεσθε ποτὲ ἀρρωστιστίκας καὶ ἀκριβῆ τὴν ἐπὶ τῶν ὀμμάτων προσημειωμένην ἐλαχίστην ἀσθένειαν. Ἡ ἀσθένεια αὕτη εἶναι ἐνίοτε μικροῦ λόγου ἄξιον προξενεῖται δὲ ὑπό τινος περιψύξεως ἢ κρυολογήματος, ἢ ὑπὸ μικρᾶς συνάγχης. Ἐπειδὴ δὲ πᾶσα συνάγχη εἶναι πραγματικῶς μικροπαθὴς ἀσθένεια καθ' ἑαυτὴν, δὲν γίνεται συνεχῶς ἀφορμὴ μεγάλης προσοχῆς εἰς τὴν μικρὰν φλεγμονήν, τὴν ἀφαιρουμένην ταυτοχρόνως ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν. Μέγα ἁδίκημα τοῦτο. Ἡ συνάγχη ἐντοσούτῳ ἐθεραπεύθη πρὸ πολλοῦ καὶ ἐλησμονήθη. Ὁ ὀφθαλμὸς ὅμως ἀσθενεῖ εἰσέτι. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει μὴ δράδυνητε νὰ συμβουλευθῆτε τὸν ἰατρόν.

Εἶδον εἰς πλείστα τέκνα ὀφθαλμικὰς καὶ ἀσθενείας, ὑποτιθεμένας διαφόρους καὶ ὧν ἕνεκα ἰδιολογίζοντο τὰ βλέφαρα, αἴτινες ἐθεραπεύθησαν μετὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν κοινοτάτου ἰατρικοῦ, δοθέντος ἐμπρόθως· οὐχ ἧττον ὅμως εἶδον καὶ ἑτέρας ὀφθαλμίας ἀνθιστημένας εἰς πᾶσαν ἰατρικὴν ἐπιμέλειαν διότι λίαν βραδέως προσέδραμον εἰς τὴν βοήθειαν αὐτῆς. Τίς συγχάζων εἰς τὰ δαιμόνια σχολεῖα δὲν παρετήρησεν μετὰ λύπης τῆς ψυχῆς αὐτοῦ πλείστα τέκνα μονόφθαλμα ἢ πάσχοντα ἐκ χρονίων ἀσθενειῶν κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς; Διατί τὰ δεινὰ ταῦτα ἐπιτρυλήθησαν μᾶλλον διὰ τὰ τέκνα τῶν τελευταίων κοινωνικῶν κλάσεων παρὰ διὰ τῶν ἀνωτέρων; Τὴν ἀπάντησιν, ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ στόματος αὐτῶν τῶν ἰατρῶν, κατατίθημι ἐνταῦθα μετ' ἐπιδοκιμασίσεων ἐκ μέρους μου. Φεῦ! ἡ ἀπώλεια τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐκείνου, καὶ ἀξιολύπητοι τῆς τοσαύτης ἐδυνηρᾶς ὀφθαλμίας, προέρχονται σχεδὸν πάντοτε εἰς τὰς ἐλαττωρίας καὶ τὰς ἀκαλχρείας τινῶν γονέων, τῶν μηδεμίαν προσοχὴν καὶ περίσκεψιν παρασχόντων ἐπί τε τῆς σπουδαιότητος καὶ ὁράσεως καὶ τῶν ἀπαιτουμένων ἐπ' αὐτῶν τῶν ὀφθαλμῶν ἐπιμελειῶν καὶ φροντίδων. Ἡ κόνις, ὁ κάπνος, αἱ ὀδυσσίδες, μολύνοντες τὸν ἀτμοτριπτικὸν ἀέρα τοῦ θαλάμου, ἐν ᾧ τὸ νεογέννητον διέρχεται τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ βίου αὐτοῦ διαῤῥεῖζουσι τὰ βλέφαρα αὐτοῦ, προξενοῦντες αὐτοῖς δυσαρέστους συνεπείας. Ἐὰν, πρὸς τούτοις, ἡ ἀκριβὴς ἐκείνη μήτηρ περὶ τε τὴν τάξιν καὶ τὴν καθαριότητα τῆς οἰκίας αὐτῆς, ἐρρόντιζε νὰ πλύνῃ κἀκεῖ τοὐλάχιστον τῆς ἡμέρας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τέκνου αὐτῆς ἵνα τὰ ἀπαλλάξῃ τοῦ ὑγροῦ ὅπερ ἐξέρχεται ἐκ τῶν βλεφάρων του κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἐν ᾧ ἐπομένως ἐπιπροσθέτει ἡ κόνις τοῦ δωματίου, ἔχε καλῶς· ἀλλ' οὐχί, ἡ ἡμέρα διηλθε, ἑβδομάδες παρέλθουσι κατ' ἐξ δὲν ἐρρόντισε νὰ καθαρίσῃ τὸ οἰκημάτιον, νὰ πλύνῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τέκνου της. Ἡ ὑμαρύτης ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ζῇ τὸ τέκνον προξενεῖ τέλος ἐπὶ τῶν βλεφάρων ἐρυθήματα καὶ ὑγρὰ, ἅτινα ἐπιῤῥέουσι μετ' οὐ πολὺ τῶν φλεγμονῶν, ἅτις λαμβάνουσα σπουδαῖον χαρακτῆρα ἐπιφέρει ἐνίοτε μὲν ἀπώλειαν τοῦ ὀφθαλμοῦ συνεχῶς δὲ ἀμαυρότερον τῶν ὀφθαλμῶν. Τὰ καλλύμματα ἐξ ἐρίου ἢ ἐξ ὑφασμάτων θερμῶν καὶ βαρέων, ἅτινα ὁ ὑδρὼς καὶ ἡ ἀκαθαρσία τῆς κεφαλῆς μεταμορφώνουσι κατὰ τὸ ἐσωτερικὸν προξενοῦσι λίαν συνεχῶς ὀφθαλμοασθενείας.

Τὸ ἔχειν τέκνον τυφλὸν εἶναι τρομερὸν εἶναι φοβερὸς! Τὸ νὰ γίνῃ τις αἰτία τοιούτου δυστυχήματος διὰ τῆς ἀμελείας καὶ ὀλιγωρίας του εἶναι ἔτι τρομερώτερον! Θεέ, διαφύλαξον ἀπὸ τοιαύτας τύψεις τῆς συνειδήσεως. Δίδαξον αὐτὰς ὅπως γνωρίσωσι καλῶς τὴν χαρὰν, καθορῶσι τὸ μειδίαμα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἐντὸς τοῦ περιχαροῦς καὶ διαυγοῦς βλέμματος τοῦ μικροῦ ἀγγέλου, ὅπερ ἐνεπιστεύθης αὐταῖς.

Εἶπον ὅτι ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ παιδὸς διδάσκει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. Σημειώσατε δὲ ὁ διδάσκαλος οὗτος, ὡς καὶ πᾶς ἕτερος ἐπομένως διδάσκαλος, ὀφείλει νὰ διδάσκῃ εἰς τὸν μαθητήν του μόνον ὡραῖα καὶ καλὰ πράγματα. Ἵνα διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ διέλθῃ καὶ ὑποτυπωθῇ ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ παιδὸς ἡ ἀθωότης, ἥτις ἐστὶν ἡ ἄγνοια τοῦ κακοῦ, μὴ ἀφίνητε νὰ τεθῶσιν ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ εἰκόνες σκαιαὶ καὶ χειρονομίαι ἀσύμφοροι, τῶν ὁποίων ἡ θέα νὰ δύνηται νὰ διαταράξῃ τὴν ἀγνότητα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Τὸ τέκνον, λέγουσι πολλαὶ, βλέπει μὲν πάντα ταῦτα ἀλλὰ οὐδεμίαν δίδει προσοχήν. Ὁ ἄγνωος τὴν παιδικότητα δύναται μόνον νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ τέκνον, ὅταν νέον καὶ ἂν ἦναι δὲν δίγεται ἐντυπώσεις ἐπιβλαβεῖς· ἡ βλάβη αὕτη τῶν ἐντυπώσεων δὲν φαίνεται ὅπως ὅτε ἐπιδημῇ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ παιδὸς, ἀναῤῥαίνεται ὅμως ἀργώτερον ὅτε ἡ ἀγνότη πλέον τῆς καρδίας μολυνθῇ.

Ἐπιθυμεῖτε ὅπως τὸ τέκνον σας γινώσκῃ καὶ ἀγαπᾷ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὰ καλὰ καὶ ὡραῖα; Προσηλώσατε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς δημιουργίας. Διδάξατε αὐτῷ τὴν ὡραιότητα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου. Δείξατε αὐτῷ τὸ ἐξαίρετον φαινόμενον ἐπὶ τοῦ στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ ὅτε ἡ σελήνη ἀνέρχεται τὸν ὁρίζοντα, οἱ δὲ ἀστέρες ῥιγηροβολῶσιν. Ὁδηγήσατε αὐτὸ εἰς τὰς ἐξοχὰς, ἐν αἷς τὰ μεγάλα δένδρα, τὰ ὄρη, τὰ δάση, ὁ ἀχανὴς ὁρίζων παρίστωσιν αὐτῷ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ποιητοῦ τοῦ Παντός. Εἰπέτε αὐτῷ ὅτι ἡ πατρικὴ πρόνοια τοῦ Θεοῦ καλύπτει, κατ' ἔτος, τὰς πεδιάδας δι' ἀρδόνων θερισμάτων προωρισμένων ἵνα δίδωσιν ἡμῖν τὸν ἐπιούσιον ἄρτον τὸν ὁποῖον ζητοῦμεν παρ' Αὐτοῦ εἰς τὰς καθεκάστην προσευχὰς ἡμῶν. Βοηθήσατε ἐπομένως αὐτὸ νὰ παρατηρήσῃ τὴν φωλεὰν τοῦ πτηνοῦ, τοῦ μικροῦ τούτου ἀρι-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

στουργήματος τῆς προβλέψεως, ὑπομονῆς καὶ τῶν προτερημάτων καὶ θέλει ἀναγνωρίσει οὕτω τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τοῦ μικροτέρου ἐντόμου ἐκτεινομένην.

Ἐπιδείξατε εἰς τὸ τέκνον σας τὰ ἔργα τῶν ἀξίων θαυμασμοῦ ἀνθρώπων. Ἐξελθοῦσαι στῆτε ἔμπροσθεν τῶν ἐργαστηρίων ἔνθα εὑρίσκονται τὰ ἔργα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς βιομηχανίας, ὅπως γνωρίσῃ ὅτι τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἐνεργῇ ἀλθῶς ὠφέλιμον καὶ ὡραῖον.

Ἡ θέα καὶ ἡ γνῶσις ἁπάντων τούτων τῶν ἔργων τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης θέλουσιν ἀναπτύξει ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως καὶ τοῦτο πράξῃ τοιαῦτα ὡραῖα καὶ καλὰ πράγματα. Μετ' οὐ πολὺ θέλει γνωρίσει αὐτά, βραδύτερον θέλει τὰ ἀγαπήσει. Ὡραιότερα δὲ, καὶ καλλίτερα, ἔσονται τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα βραδύτερον ὁ μέλλων ἐργάτης ἡμῶν θέλει παραγάγει.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ *ΕΥΡΥΔΙΚΗΝ*.

Ἀξιόσιμος Κυρία,

Γοητευτικὸν ἀληθῶς θέαμα παριστῶσιν αἱ ὡραῖαι καὶ παμπληθεῖς κοιλάδες τοῦ Καταστένου καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, αἱ δασοστεφεῖς κῶμαι, τὰ ὀροπέδια, ἀφ' ὧν ὡς ἐν πανοράματι κατοπρίζονται αἱ ἱλαραὶ ἐκ τῆς Εὐρώπης τε καὶ Ἀσίας, τὰ διασχίζονται τὸν Θρακικὸν Βόσπορον κατ' ἀντιθέτους διευθύνσεις λινόπτερα καὶ ἀτμοκίνητα σκάφη. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου μεταρσιοῦται, ὅταν καθήμενος ἐν μέσῳ κατασκίων δένδρων καὶ εὐωδῶν ἀνθώνων ἀκούῃ συνάμα παρὰ τὸ κελάρυσμα καλλιῤῥόου ῥύακος τὸ κελάδημα διαφόρων ἡδυλάλων στρουθίων καὶ τὸ μινύρισμα τῶν ἀηδόνων. Πόσον ὅμως θλίβεται τὴν καρδίαν ὅταν σκέπτηται ὅτι τὸ μεγαλεῖον τοῦτο τῆς φύσεως εἶναι ἐλλειπὲς εἰς τόπον, ὅπου τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα δὲν καλλιεργεῖται ὅσον ἔπρεπε! Καὶ τῷόντι ὅπου τὰ γράμματα δὲν ἐξέχουσι μεταξὺ τῶν καλῶν, ἡ φυσικὴ μόνον ὡραιότης δὲν ἀρκεῖ πρὸς ψυχαγωγίαν, ἡ δὲ κοινωνία, ὡς εἰκὸς χωλαίνει ἐν πολλοῖς. Εἶναι λυπηρὸν, διότι ἡ Κωνσταντινούπολις λόγῳ γραμμάτων ἐλλαττοῦται τῶν ἄλλων οὐχὶ ὁμοίων ἀλλὴ καὶ πολλῷ αὐτῆς ὑλικῶς ὑποδεεστέρων πρωτευουσῶν. Ναὶ μὲν ἐσχάτως ἤρξατο νὰ φαίνηται ὤθησίς τις ἐπὶ τὰ κρείττω πρὸς διάδοσιν τῶν γραμμάτων ἐν τῇ Μεγαλουπόλει ταύτῃ ἀλλ' εἰσέτι πολλαὶ θυσίαι χρειάζονται ἵνα ἡ παιδεία λάβῃ ἐνταῦθα τὴν οἰκίαν θέσιν της. Οὐχ ἧττον εἶναι παρατηρήσεως ἄξιον ὅτι ὁ κύβος ἐῤῥίφθη, ὅτι καὶ διὰ τὰς Ὀθωμανίδας ἡ Κυβέρνησις διέταξε τὴν οἰκοδομὴν εὐρυχώρου παρθεναγωγείου κατὰ τὴν θέσιν Σουλτὰν Μεχμέτ.

Πολλοὶ ἐξ ἐσφαλμένων κρίσεων ὁρμώμενοι φρονοῦσιν ὅτι εἶναι περιττὴ ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ φύλου ἡμῶν διότι λέγουσιν, ἡ γυνὴ εἶναι προωρισμένη νὰ οἰκουρῇ, νὰ μαγειρεύῃ, νὰ πλύνῃ, νὰ διέπῃ ἐν γένει τὰ τῆς οἰκίας. Ἄλλοι πάλιν διατείνονται ὅτι δὲν πρέπει νὰ μανθάνωσιν πᾶσαι αἱ γυναῖκες γράμματα. Αἱ πτωχαὶ λέγουσι δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην αὐτῶν, διότι ὅταν παιδευθῶσι, δὲν καταδέχονται νὰ γίνωσι δοῦλαι καὶ ὕστερον οἱ πλούσιοι θέλουσι στερεῖσθαι θεραπαινίδων. Πρὸς τοὺς ἰσχυριζομένους τὰ τοιαῦτα εἶναι περιττὸν ν' ἀποδείξῃ τις τὸ γελοῖον τῶν ἐπιχειρημάτων των καὶ νὰ θέλῃ νὰ τοὺς πείσῃ ὅτι τὸ φῶς εἶναι φῶς. Παραλείπομεν ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ὅσαι κοινωνίαι διακρίνονται ἐπὶ ἐξόχῳ προόδῳ ὀφείλουσι τὴν πρόοδον ταύτην εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ἀμφοτέρων ἀδιακρίτως τῶν φύλων καὶ ὅτι ὅσον περισσότερον αἱ γυναῖκες εἰσὶ προωδευμέναι ἔν τιν. Κράτει τοσούτῳ μᾶλλον προωδευμένον λογίζεται καὶ αὐτό. Καὶ ὁ λόγος εἶναι ἁπλούστατος: Ἡ γυνὴ εἶναι μήτηρ· ἐξ αὐτῆς τὸ τέκνον μανθάνει ν' ἀσθεῖ τὰς πρώτας φωνὰς, τὰς πρώτας ἰδέας τὰ πρώτα τῆς ἀνατροφῆς στοιχεῖα. Ἐὰν ἡ μήτηρ τυγχάνῃ οὖσα εἰδήμων ὑγιῶν παραγγελμάτων, τὰ ὁποῖα, βεβαίως θέλει διδαχθῇ εἰς τὰ σχολεῖα τοιαῦτα παραγγέλματα θέλει διδάξει ἐξ ἀπαλῶν ἔτι ὀνύχων τὰ τέκνα της. Ἐὰν ὁμοῦ ἡ μήτηρ ἦναι ἀγράμματος, τί θέλει διδάξει τὰ τέκνα της; παραμύθια, βρυκόλακας, καλικαντζάρους καὶ ὅσα τοιαῦτα παραπλήκτου φαντασίας ἀποκυήματα, τὰ ὁποῖα καθιστῶσι τὰ παιδία δειλὰ, ὠχρὰ, νοσοῦντα τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν.

Αἱ προλήψεις ἔχουσι νέον εἶδος σφαίρας καὶ ἀντικαθιστῶσι τὴν λογικὴν διὰ τῆς ἀλογίας. Οὕτω λόγου χάριν ἐδημιούργησαν ἀσθενείας μὴ ὑπαρχούσας ἄλλας τε καὶ τὴν κοκκινάδαν. Ἡ Κοκκινάδου καθ' ἑκάστην δοξάζεται διὰ τὴν πλουσιοπάροχον ἰαματικὴν δύναμιν καὶ τὰ φάρμακά της νομίζονται πανάκεια. Τί δὲ ἔστι κοκκινάδα; ὁ θρίαμβος τοῦ βαλαντίου τῆς Κοκκινάδου. Πόσα κακὰ προξενοῦνται καθ' ἑκάστην ἐκ τῶν προλήψεων δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἐννοήσῃ πᾶς τις. Ἐσχάτως νεᾶνις ἰδοῦσα κατ' ὄναρ ὅτι τῇ ἐξερρίζωσαν ὀδόντα, ἠθέλησε τῇ ἐπαύριον νὰ μάθῃ τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἐνυπνίου. Πιστεύσασα δ' ἐκ τοῦ Ὀνειροκρίτου ὅτι τὸ ὄνειρον τοῦτο σημαίνει ἄφευκτον θάνατον, ἡ δυστυχὴς παρεφρονήσεν ἀμέσως. Δεινόν γε ἡ ἄγνοια καὶ πολλῶν κακῶν τοῖς ἀνθρώποις ἡ αἰτία.

Ὅταν στρέψῃ τις τὸ βλέμμα εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ἐξετάσῃ τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν κατάστασιν τοῦ γυναικείου φύλου ἐν Τουρκίᾳ, βεβαίως μέγα βῆμα εὑρίσκει σήμερον πρὸς τὴν πρόοδον τὴν εἰς τὰς Ὀθωμανίδας διάδοσιν τῶν γραμμάτων. Συγχαίρομεν αὐταῖς ἀπὸ καρδίας διότι τοῦ λοιποῦ θέλουσιν ὡραΐζει τὸν νοῦν αὐτῶν καὶ εὐφραίνει τὴν καρδίαν διὰ τῶν ἀειζώων τῆς παιδείας διδαγμάτων. Μετὰ μίαν δεκαετίαν θέλουσιν ὑπάρχει καὶ Ὀθωμανίδες εὐπαίδευτοι, μητέρες μέλλουσαι ν' ἀναθρέψωσι τέκνα ἐν παιδείᾳ καὶ ἀποστροφῇ πρὸς τὰς πεπαλαιωμένας καὶ μυσαρὰς προλήψεις τὰς ἀχωρίστους ταύτας συντρόφους τῆς ἀμαθείας.

Ἀλλὰ καὶ ἡ παιδεία ἐξεταζομένη σχετικῶς εἶναι παιδεία ὀρθὴ, εἶναι καὶ ψευδοπαιδεία. Ἡ πρώτη σὺν τῇ διανοητικῇ ἀναπτύξει μορφόνει καὶ τὴν καρδίαν εἰς τὴν φιλανθρωπίαν, τὴν ἀλήθειαν, τὴν δικαιοσύνην. Ἡ δὲ ψευδοπαιδεία τοὐναντίον διδάσκει τὸν φανατισμὸν, καὶ ἐνῷ ἀναπτύσσει τὸν νοῦν ἐν τοῖς μαθήμασι στρεβλοῖ τὴν καρδίαν ἐν τοῖς ἔργοις. Τοῦτο κατανοοῦσα ἡ Κυβέρνησις διέταξε τὴν μετάφρασιν διδακτικῶν καὶ ἠθικῶν συγγραμμάτων τῶν ἀθανάτων προγόνων μας καὶ ἄλλων κλασσικῶν Συγγραφέων τῶν νεωτέρων ἐθνῶν ὅπως χρησιμεύσωσιν εἰς διδασκαλίαν ἐν τοῖς Ὀθωμανικοῖς σχολείοις ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἀπ' ἐναντίας οἱ Ἰησουῖται ἐν μέσῃ τῇ Πρωτευούσῃ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔστησαν τὰ ἑαυτῶν κατ' εὐφημισμὸν καλούμενα διδασκαλεῖα, ἵνα σαγηνεύωσι τοὺς ἀθώους καὶ τυφλῶσιν ἀνεπαισθήτως τὸν νοῦν τῶν παίδων διὰ τῶν δηλητηριωδῶν αὐτῶν μαθημάτων, ἅτινα ὑπὸ τὸ ἔνδυμα τῆς ἀρετῆς κρύπτουσι σύσσωμον τὸν δόλον καὶ τὴν ἀπάτην πρὸς κοινὸν σκάνδαλον τῆς κοινωνίας.

Ἐν τούτοις εὐχαρίστως βλέπομεν ὅτι τὰ Ἑλληνικὰ Παρθεναγωγεῖα ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τῷ Καταστένῳ ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ αὐξάνουσιν ὅπερ ἀποδεικνύει τὴν εἰς τὸ γυναικεῖον φῦλον διαδιδομένην ἐκπαίδευσιν ἐν πᾶσαις σχεδὸν ταῖς ἐνορίαις τῆς Πρωτευούσης. Ἡ τῶν παρθεναγωγείων ὑποστήριξις εἶναι ἓν τῶν κυριωτέρων μελημάτων εἰς ὃ πρέπει νὰ συντελέσωσιν οἱ δυνάμενοι λόγῳ τε καὶ ἔργῳ. Δὲν εἶναι δὲ χρεία ἀποδείξεως πόσον εὐφρόσυνον ἔσται ὅταν ἡ παιδεία ἐξαπλωθῇ εἰς πάσας ἀνεξαιρέτως τὰς γυναῖκας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Τουρκίας ἐν γένει, ἐνῷ σήμερον σχετικῶς αἱ ὁμοεθνεῖς πολὺ προέχουσιν, ἐν τοῖς γράμμασι, τῶν ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ ἰθαγενῶν καὶ ἀλλοφύλων γυναικῶν.

Ἐδώσαμεν τὴν νύξιν ταύτην περὶ ἐνισχύσεως τῶν Παρθεναγωγείων οὐ μόνον διότι ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι ἀναγκαιοτάτη εἰς πάντα ἄνθρωπον ἀλλὰ καὶ διότι τὰ κοράσια δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ στέλλωνται μακρὰν τῆς ἐνορίας των καὶ εἰς ἀλλοδαπὴν πρὸς αὔξησιν τῶν διανοητικῶν γνώσεών των μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας μεθ' ἧς δύνανται ν' ἀποδημῶσιν οἱ ἄρρενες.

Πανταχοῦ τὸ ὡραῖον τέρπει τὴν ὅρασιν καὶ ἡδύνει ἐν γένει τὰς αἰσθήσεις μας. Τῆς ψυχῆς ὅμως ἡ ὡραιότης εἶναι ὁ διανοητικὸς πλοῦτος. Τὸ σωματικὸν κάλλος εἶναι πρόσκαιρον, διότι σὺν τῇ ἡλικίᾳ ἐκπίπτει καὶ ἐπὶ τέλους ἀπόλλυται· τὸ ψυχικὸν ὅμως δρέπει τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον καὶ ἀναγράφεται ἐν ταῖς πλαξὶ τῆς ἀθανασίας. Γυνὴ δὲ σωματικῶς τε καὶ ψυχικῶς κεκοσμημένη δι' ὅλων τῶν συστατικῶν τῆς ἀνθρωπίνης τελειότητος εἶναι πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ εὐχηθῇ ἕκαστος.

Φροντιστέον λοιπὸν περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ γυναικείου φύλου, ἵνα ἔχωμεν ἐν τῷ μέλλοντι καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ τῆς κοινωνίας μας ἐν ἴσῃ μοίρᾳ, πρὸς τὴν πρόοδον τῶν ἀνδρῶν. Ἡ Ἀμερικὴ εὐδαιμονεῖ διότι αἱ γυναῖκες εἰσιν ἐγκρατεῖς παντοίων διανοητικῶν γνώσεων καὶ ἐφαμιλλῶνται πρὸς τοὺς ἄνδρας ὡς ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἡ Κόρρινα πρὸς τὸν Πίνδαρον, ἡ Σαπφὼ πρὸς τὸν Ἀλκαῖον, ἡ Ἀσπασία πρὸς τὸν Περικλέα.

ΕΛΠΙΣ.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΒΕΑ.

Α

Τὰ πτηνὰ, ὑπὸ τὰ φυλλώματα τῶν δένδρων ἀναπαυόμενα, δὲν εἶχον εἰσέτι καθηδύνει διὰ τῆς μελωδικῆς καὶ ἐναρμονίου αὐτῶν φωνῆς τὰ ἄλση. Ὁ ἥλιος διὰ τῶν πρώτων αὐτοῦ ἀκτίνων δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐπιχρυσώσει οὐδὲ τὴν περιπλανωμένην ὀμίχλην, οὐδὲ τὰς κορυφὰς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τῶν ὁρέων. Ὁ ἐξ ἀδήλου εἰσῆτε, ἐπλησίασε εἰς τὴν σκιερὰν πλευράν. Ὁ δὲ Κάϊν, ἀνήμερος εἰσέτι, καὶ βάρβαρος μαχαὶρ τὴς χυνοκτόνου καλύβης αὐτοῦ, ὁδεύει πρὸς προσπάντησιν τοῦ ἀοράτου, μορφώματος τῶν παρελθόντων ἡλίων, ὃν τὴν ὁρίαν ἐπιθυμεῖ ἐν ἀπορίᾳ. Ἠλέπει τὸ φάσμα τὴς σχέσεως αὐτοῦ Μιχαλὲς, ὅλως ἐκπλήττου, ἤτις, νομίζουσα ὅτι δὲν ἤκούετο, παρὰς δ' ὅλας τὰς νυκτὸς εἶχε κλαύσει, γογγύσει καὶ διεθὲ ὑπὲρ τῶν ὑφ' ὧν κατετρίχετο δεινῶν. Περιπλανᾶται ἀσκόπως, ἡ δὲ φωνὴ αὐτοῦ, ὑποτονθορύζουσα ἐν τῇ βαθείᾳ γαλήνῃ, ἐν ᾗ ὑπῆρχεν ἡ φύσις, προσημαίνει τὸν ὑπόκωφον κρότον καρυνοῦ, μακρὰν ἐκπορευομένου.

«Ἡ νὺξ αὕτη εἶναι ἀπειλεῖ ἐπέχυσεν ἐπὶ τῶν αἰσθήσεών μου! Ὦ νύξ, ἔλεγε μονολογῶν, ὦ νὺξ τρομερὰ καὶ ὀρκαλέα! Ἡ καρδία μου ἤδέως ἐπαναπαύετο, τὰ δὲ μέλανα φαντάσματα μου ὤχοντο ἀπιόντα, ὅτε αἱ ἐκτενεῖς αὐτῆς σκιαὶ καὶ αἱ γραφαὶ ὄρθιαι μὲ ἐξήγειρον τὸν ὄστρακον. Τί! ἡ κόπη μου ἀείποτε διαρρήκτου θέλει εἶσθαι! Πάντοτε ἐκεῖθεν θέλω ἀφομοιωθῆ νέας λύπης;! Γογγύζεις, Μιχαλὲ! Τί ἔκραξα; ὁποῖον ἴχνηλατμα, ὁποῖον κακούργημα; Ἀγνοεῖ ἡ ὁμόμορος ὅτι ὁ Θεὸς ἀπέρριψε τὸ θυμά μου, τὰ δὲ δάκρυα καὶ αἱ φωναὶ αὐτῆς πρὸ πολλοῦ ἤδη μετέβαλλον διὰ τὸν Κάϊν τὴν φαιδρὰν ταύτην ἡμέραν εἰς μύρον καὶ σπουδὴν. Ὁ Ἄβελ εἶναι εὐτυχέστερος .... ὁμιλεῖ καὶ ὁ Θεὸς ἐμπνέει αὐτὸν ἐνεργεῖ καὶ ἅπαντες ἐπευφημοῦσι καὶ προσφόρως προσμειδιῶσιν αὐτῷ. Μόνος ἐγὼ εἰμὶ τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως. Μόνον ἐμὲ παντοχοῦ γῆς καταδιώκει ἡ ὀργὴ καὶ τὸ μῖσος τῶν οὐρανῶν. Καὶ ἐνῷ νομίζω, ὁ δείλαιος! ὅτι ἀποφεύγω αὐτὰ, σὺ ὁ σύζυγός μου, ἣν περιπαθῶς ἠγάπα, σὺ, ἣν προτιμᾷ τὴς ἡμέρας, ἐμαυτοῦ, τοῦ Κυρίου, σὺ, ἡ φιλτάτη μου Μιχαλὲ, εἰσάγεις, τὰ δεινὰ ἐν τῇ καρδίᾳ ταύτῃ, ἐν ᾗ ἐπαναπαύετο ἡ εἰρήνη.»

B

Μετ' οὐ πολὺ πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἀνεκαλύπτετο ἐν τῇ σκιᾷ βράχος, ἐφ' οὗ ἐκείμεντο ἀνεριθμητα δενδρύλια καὶ ποικίλα ὑμνία, ἅτινα, ἁπτινόμενα ὡς ἀναδενδράς ἐπὶ τὴς νοτερὰς χλόης, προσεκάλουν τὸν παυόλτατα ἵνα, ἀνακυφίνος ὑπ' αὐτὰ, ἐπαναλάβῃ τὴς κλεπτικὴν δυνάμεις αὐτοῦ. Ἐνταῦθα ὁ Κάϊν περίλυπος, κεκμηκὼς, πνευστιῶν καὶ ἀμφιρρέπων ἐν βῆμα βαρὺ πρὸς τὰ πρόσω ποιῶν, ἵστατο καὶ δεινὸν ἀναστεναγμὸν ἐκβάλλει, μονολογῶν.

«Ὕπνε! ὦ ἡδὺ ὕπνε, ὁ καταπαύων τὰ δεινὰ ἁπάσης τῆς φύσεως, ἂν κατ' ἐμοῦ πνέων ἵνα μὲ ἀποκοιμίσῃς .... Οὐδεὶς τοιοῦτος ἐλάχιστον εἰς τοὺς τόπους τούτους θέλει εἶσθαι ἵνα μὲ διατηρᾷ .... Καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτὸς, ὁ τὰ μένεα κατ' ἐμοῦ πνέων ἵνα βαρύτερον με καταβλίψῃ, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἄβυσσα ὅπου ἐλθὼν τὴν ἐκδίκησίν του. Σὺ δὲ γῆ, τὴς τὴν εὐφροσύνην ἀπεξήρανεν ὁ ἀνάθεμα, σὺ ἡς οἱ ὄφεις πικρὰ ἐπετρόχιζαν τὰ ἴπη τὴς ζωῆς μου μόνον καὶ μόνον ἵνα μὲ καταστρέψωσι δυστυχῆ διὰ παντὸς, σὺ, ὦ γῆ! ἣν καθεκάστην ἐπεβρέχω διὰ τῶν δακρύων μου, συγχώρησόν με ὅπως ἐπὶ στιγμὴν ἀναπαυθῶ ἐπὶ τῶν στέρνων σου ὁ δειλοπαθὴς, φεῦ! ὁ ἐξηθενημένος, ὁ ὅπως δι' ἐμὲ εἶναι τὸ ἔπαχθον τῆς εὐθυμονίας.»

Γ

Μετὰ τὴν μονολογίαν ταύτην, ὁ Κάϊν κατακλίνεται ἐπὶ τὴς ἀρωματώδους χλόης, καὶ ἀνατρυχάλιζει τὰ φλογώδη βλέφαρα αὐτοῦ· ὁ ὕπνος, διαφυγὼν τὰς ἐπιρρόπους βλέψεις αὐτοῦ, καλύπτει αὐτὸν διὰ τῶν πτερύγων του πιέζων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

Ὁ ἀλάστωρ Ἀλιμαλὲκ, ἀκολουθήσας τὰ ἴχνη αὐτοῦ, προσεγγίζει ἄφατος καὶ οἱ ἐμπλεως χαρᾶς περιστρέφει αὐτὸν διὰ τὴς ὑπερηφάνου ἐπὶ τῶν παγίδων, ἃς προβάλλει αὐτὸς.

«Ὑπνώττεις, Κάϊν, ὑπνώττεις! Καὶ ἐγὼ μὲ προσμένει. Πληρώσω διὰ τοῦ ἀνθρωπίνου σπέρματός μου τὴν σκιὰν ταύτην τῶν ὀλεθρίων, ἵνα ἀναπαύσῃ τὴν ταλαίπωρον καὶ μανίαν μου. Ὀνειρος ἀπατηλὸς! σπεύσατε πρὸς βοήθειαν τῶν σχεδίων μου. Ἐκπολίζετε ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ τὰ εἰδεχθέστερα καὶ στυγερώτερα ἀντικείμενα, ὅπως ἐγερθῇ πλήρης τετρωμένης ὀργῆς καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ὁ Θεὸς, ὁ μόνος ἐχθρός μου καὶ ὁ ἄνομος ἀδελφὸς αὐτοῦ γένωσι ἀπὸ τοῦδε μισητότερος ἐμοῦ· τὸ δὲ ἴχνηλατμα αὐτοῦ ἐμπνεύσατε τρόμον μὲν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, χαρὰν εἰς τοὺς ἐν αὐτοῖς οἰκοῦντας, ἐκπλῆξιν δὲ εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ δὲ Σατανᾶς, κατασχεθεὶς ἔτι καὶ τοῦ εἰρωνικοῦ τούτου ἀνδραγαθήματός μου, ἐλπίζω τοῦ ὑβρίου αὐτοῦ εἰς ἣν ἤδη τάξιν ἐγὼ ζῶ, λίαν ἐρεθισμένος καὶ ὑποκινηθεὶς ἐνώπιόν μου ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ ἐξυπηρετήσῃ.»

ΑΙ ΔΥΟ ΓΕΙΤΟΝΙΣΣΑΙ
ΜΗΛΕΑ ΚΑΙ ΡΩΔΙΑ.

«Οἱ ἐπὶ τὴν δόξαν κεχηνότες ἁπανίως ἐνδοξοι γίγνονται.»

Εἰς λειμῶνα ἀνθισμένον ὡσὰν κῆπον τῶν χαρίτων
Μεταξὺ τῶν ἄλλων δένδρων καὶ ῥοδιᾶ μιᾶ κυπτον,
Ἔχουσα γειτόνισσάν της μίαν μηλέαν ἀνθηρὰν.

Ἀναγνῶστα, βάλε ὧτα εἰς αὐτὴν τὴν ἱστορίαν
Ἐπειδὴ τὰ δύο δένδρα ἔχουσι κι' ἀλληγορίαν.
Ἔχουσι τὸ ἠθικόν των, λόγον καὶ μεταφορὰν.

Μὲ τὴν εὐχαρῆ γοητικὴ ὀμορφίζει ἡ μηλέα
Πᾶς θέλει εἰς τὰς ἄλλας ἵνα φύωσι ὡραῖα,
Ἐρμήνευε ἔρωσε ὕμνον, θέλγητρα παντοειδῆ.

Ζητεῖ ὅλοι ὡς ἐκ τούτου νὰ τὴ θέλουν τὰ πρωτεῖα
Καὶ εἰς τοῦτο ἀποβλέπει ὅλη της ἡ προθυμία
Νὰ πρωτεύουν εἰς τὸν κόσμον κάλλητς τὰ εὐειδῆ.

Τῆς μηλέας ἔπαθε μέλον τὰ Θεὰς εἰς τὴν μοιραίαν
Ἔρδε εἶχεν ἐριδωτικὸ! Τὴν Ἑλλάδα τὴν ἀρχαίαν
Ἔβρισκεν εἰς τόπος λύπας καὶ δεινὰ ὀδυνηρά.

Καὶ τὸ μέλον δυστυχίας ἔρχεται εἰς τὴν Ἑλλάδα
Καὶ κατατρέχει ἄλυπος τὴν καλλίχορον Τροάδα
Κι' ἀστατώσει τὸν κόσμον, ταῦτα εἶναι φανερά.

Ἡ Ῥοδιὰ δ' ὁμοιάζει μὲ τὴν ὡρίμων γυναῖκα,
Ἡ ὁποία ἀπὸ μὲν ἔχει, ἔτσιθεν χιλίους δέκα
Τοὺς καημοὺς της εἰς τὸν κόσμον, κ' εἰς τοὺς ἰδίους της γεννᾷ.

Ἐκ ῥοδιᾶς τῆς ῥοδιᾶς εἶν' ἐγκάρδιος κρυμμένος
Ὁ σκώληξ της της πτυχῆς του, τόσον μένει κεχρωβδεμένος.
Σὲ δροσίζει, σὲ εὐφραίνει, σ' ὠφελεῖ, δὲν σὲ πλανᾷ.

Ὁ δὲ ἐναντίος Δημήτρης χάριτάς της τὰς ἀπείρους
Τὰς ὡραίσας μ' ἐκείνους, τοὺς εἰλικρινεῖς Ζωπύρους (1)
Οἰκοδέσποινον ὁμοιάζει ἡ ῥοδιὰ τὴν σεμνήν!

Εἶναι φίλος εἰς τὰς νόσους, τὰ συμπόσια φιλίζει
Εἶν' αὐτρέπτικα τοῦ οἴκου καὶ τὸν ἔχοντα πλουτίζει.
Νωρὶς θόρυβον καὶ κρότον καὶ ἐπίδειξιν κενήν.

Τρώγετο μὲ τὴν ῥοδιὰν ἡ μηλέα καθ' ἑκάστην
Καλλονήν της· ἀποδεῖξῃ ὑπὲρ ἄλλας ὑπερτέραν
Τρώγετο νὰ τὴν καμφύξῃ τὴν καλλίστην ἀπασῶν!

Μὴ τὴν ἐρυθρὰν τὴν ὄψιν, ὦ γυναῖκες μου φρονεῖτε
Μέσα της ὁποῖα τρώγει, τὰ ἐντός της θεωρεῖτε
Μ' ὅλην της τὴν ἐρυθρὰν τῶν λίθων τῶν χρυσῶν!

Ἀλλ' ἐνῷ ἡ ἔρις τούτων εἰς τὸ ἔπαχθον προβαίνει,
Ἔρχεται καὶ μία βάτος μὲ ἀγριὰς φορτωμένη
Τ' εἶν' ἡ βάτος; Ἦτον μία ἐξ ὁμῶν δὲν ἀγνοεῖ.

Αὕτη τῆς ἐριδιουργίας τὰ σημεῖα ὅλα φέρει,
Κ' ἐπ' αὐτῶν της τῶν ἀγκίδων τὰ προνόμια της χαίρει,
Ἐντὸς καθ' ῥοδωρείου διὰ τούτων εἰσχωρεῖ.

«Ὢ! ἂς παύσωμεν, ὦ φίλαι, οὕτω νὰ φιλονικῶμεν
Ὅλαι εἴμεθα ὡραῖαι καὶ πρὸς τί ν' ἀγωνιῶμεν;»
Τὰς ἐπρόφερεν ἐμέσως μὲ συμέναν τὴν φωνήν·
Ἀ! Ἡ βάτος, κυρὰ βάτος, εἰσχωρήσατε, ἐμβᾶτε,
Εἶσαι πρέπων τὰ πρωτεῖα, ὦ Μηλέα τραβᾷ θέτε
Ναί, ἡ βάτος νὰ πρωτεύσῃ μ' ὅλην της τὴν καλλονήν!!

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Φεῦ! πόσαι ἐξοχότητες
Καὶ πόσαι λογιότητες
Ὡσὰν τὴν βάτον ἔφυσι
Καὶ εἰς τὴν δόξαν χαίνουσι
Πλὴν πάντ' ἀποτυχαίνουσι
Καὶ ἄδοξοι παγαίνουσι!!!

Ἰανουάριος 1871

ΣΟΦΙΑ ΛΑΜΠΙΣΗ.

Σ. Σ. Συγχαίρομεν τῇ ἀγαπητῇ ἡμῶν μαθητρίᾳ Κ. Σ. Λαμπίσῃ ἐπὶ τῇ εἰς τοιαῦτα διανοητικὰ ἔργα εὐγενεῖ ἐπασχολήσει αὐτῆς, ἐπευχόμεναι ὅπως εἰς τὸ μέλλον καὶ καλλίτερα καὶ μεγαλείτερα ἔργα παραγάγῃ ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ πρὸς τὰς Μούσας ἐνδιατριβὴ αὐτῆς, γινομένης εὐγενὲς οὕτω παράδειγμα εἰς τὰς συνομηλίκους συμπατριωτίδας αὐτῆς τῆς φιλομούσου καὶ φιλοκάλου Σμύρνης.

---

(1) Δημήτριος δ' ὁ Ξίρδου πατὴρ, βοᾶν μεγάλην ἀνοίξας, πεθυμήσου τινὸς τί δ' ἔχει ῥόδιαν τοιοῦτον, ὅσον ἐστὶ τῶν κύκνων τὸ πλῆθος, εἶπε, Ζωπύρους. Ἦν δὲ ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ φίλος ὁ Ζώπυρος.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἐξάμηνος 3.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἐξάμηνος 3 1/2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν μὲν τῇ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς Εὐρυδίκης ἐν Γαλατᾷ, Φερμελετζίδικᾳ, Μουσούρου χὰν, ἀριθ. 30.—ΕΝ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρ. Μηνᾷ Μαράσογλου.—ΕΝ ΧΑΛΚΗΔΟΝΙ παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κ. Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ.—ΕΝ ΒΑΡΝΗ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ἀσπριώτῃ.—ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ὀγνιάνοβιτζ.—ΕΝ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ παρὰ τῇ Κ. Π. Παππαδοπούλῳ.—ΕΝ ΠΡΟΥΣΗ παρὰ τῇ Κ. Ἀγλαΐᾳ Κωνσταντίνου, Διευθύντριᾳ.—ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ παρὰ τῷ Κ. Β. Παππάζογλου.—ΕΝ ΣΝΥΡΝΗ παρὰ τῷ Κ. Φ. Α. Σαρίκᾳ.—ΕΝ ΜΙΤΥΛΗΝΗ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ—καὶ ΕΝ ΜΟΛΥΒΩ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ.—ΕΝ ΧΙΩ παρὰ τῷ Κ. Λ. Καράβᾳ,—ΕΝ ΣΑΜΩ παρὰ τῷ Κ. Πελ. Δεκάτῃ,—ΕΝ ΓΙΟΥΡΓΕΒΩ παρὰ τῇ Κ. Αἰκ. Σολομωνίδου,—καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν Εὐρυδίκην, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Κ. Θ. Κτενᾶν, Διευθυντὴν αὐτῆς, ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος, οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Εὐρυδίκης καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ εὐγνωμόνως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Ὅμοι τῶν Κυρίων ἐμπορικῶν καταστημάτων, ἐν οἷς πωλοῦνται διάφορα ἤδη ἐμπορεύματα, χρησίμων εἰς τὰς Γυναῖκας καὶ τὰς οἰκογενείας, ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι μέρος ἐν ταῖς ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΣΙ τῆς «Εὐρυδίκης», ἀποτανθήτωσαν πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ.
Πρωτότυπος.
ὑπὸ
Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΥΜΕΝΟΥ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ σύγκειται ἐκ δύο τόμων. Συνδρομὴ αὐτῆς σελήνια 5. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν καὶ τῶν δύο τευχῶν.

Συνδρομαὶ καταγράφονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς Εὐρυδίκης καὶ παρὰ ταῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιστασίαις αὐτῆς.

ΑΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πέρᾳ, Τεκὲ, ὁδὸς Ζουμπούλ ἀριθμ. 7.

Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Αἰθογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐκτυπούν καλλιτεχνικῶς ἐπισκεπτήρια, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τύποις Κ. ΠΑΝΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΤΟΣ Α'. ΕΒΔΟΜΑΣ ΙΑ'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ.

Ἐκδιδομένη
ὑπὸ
ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

28 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1871. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΑΔΙΟΝ 11.

Η ΕΝ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΩ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ.

Τὴν εἰπεῖν καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.

Ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς θείας ταύτης ἐντολῆς ἐμφορούμεναι εὐγενεῖς τινες Ἑλληνίδες, καὶ ἐμπράκτως ἐν τοιαύταις Εὐαγγελικαῖς θυσίαις τὰς χεῖρας αὐτῶν καθαγιᾶσαι βουλόμεναι συνέστησαν πρὸ δεκαετίας σχεδὸν Ἀδελφότητα, ἧς σκοπὸς ἦν ἡ πρὸς τοὺς πενητὰς καὶ ἀπόρους ἀδελφοὺς ἡμῶν παντοειδὴς βοήθεια καὶ ὑπὲρ τῆς παγιώσεως καὶ προαγωγῆς τῆς ὁποίας ἀόκνῳ ζήλῳ καὶ Ἑλληνικῇ τῇ καρδίᾳ εἰργάσθησαν ἄχρι σήμερον, ἀκμαίαν αὐτὴν καὶ κραταιὰν διατηρήσασαι.

Πρὸς καθεόρτασιν πάνδημον τῆς δεκαετίδος βιοτῆς τῆς Φιλοπτώχου ταύτης Ἀδελφότητος ἦν ὡρισμένη ἡ τῆς παρελθούσης Κυριακῆς χαρμόσυνος ὄντως καὶ συγκινητικὴ διὰ πᾶσαν γυναικείαν Ἑλληνικὴν καρδίαν ἡμέρα.

Καὶ πράγματι, κατὰ τὴν προαγγελθεῖσαν ὥραν ὁριστικῶς πολυπληθὴς χορεία καὶ ἀξιέπαινος ὁμήγυρις συνῆλθεν ἔν τινι τῶν εὐρέων αἰθουσῶν τῆς ἐν Πέρᾳ Σχολῆς τῶν ἀπόρων κορασίων, ἵνα, ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην, ἐν μιᾷ τῇ καρδίᾳ, ἀναπέμψωσιν εὐχαριστήσεις πρὸς Κύριον, ὡς ἀξιωθεῖσαι τῆς κατὰ τὸ ἐνὸν ἐκπληρώσεως τῆς ἐντολῆς ταύτης, καὶ δεήσεις ὑπὲρ τῆς βελτίστης προαγωγῆς τοῦ Ἀδελφικοῦ τούτου Σωματείου.

Ἐν μέσῳ σιγῆς βαθυτάτης, τὰ μυχαίτατα τῆς καρδίας συγκινούσης, ὁ Παν. ἅγ. Παμφύλου Κ. Διονύσιος ἐπετέλεσε τὸν συνήθη ἁγιασμόν, μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὁποίου ὁ ἐρίτιμος Κ. Πασπάτης Ἰατρὸς ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας ἀνέγνωσε τὴν ὑπὸ τῆς Γραμματέως Κ. Ἰφιγενείας Ν. Ἀντωνιάδου συνταχθεῖσαν ἔκθεσιν τῆς λογοδοσίας τῶν εὐεργετικῶν ἐργασιῶν αὐτῆς κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος.

Κατὰ τὴν ἔκθεσιν ταύτην, ἧς ἑκάστη σχεδὸν λέξις ἀπέσπα κρύφα ἓν δάκρυ πάσης εὐαισθήτου καρδίας, πολλοὶ γυμνητεύοντες ἐνεδύθησαν, ἕτεροι πεινῶντες ἐχορτάσθησαν, ἕτεροι ἐθερμάνθησαν, ἕτεροι ἐκ φυλακῶν ἐξήχθησαν, ἀσθενεῖς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἐάν ... ν. πολλὰ εἰκονογεννικὰ ἔλκη τῆς ἐπαύριον πυρκαϊᾶς τῆς 21 Μαΐου ἐπουλώσωσι, καὶ συνελόντι εἰπεῖν αἱ Ἑλληνίδες γυναῖκες. ἐνῶ ἕτερον ἀνάπτυγμα τραγικὸν ἐπέφερον κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος, ἐβοήθουν μέλη αὐτῆς πάσχοντα ὑπὸ πολλῶν καὶ ἀθλίων δεινῶν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκθέσεως ὁ φιλογενὴς Κ. Πασπάτης ἐποιήσατο λαμπράν τινα πραγμάτευσιν, δι' ἧς κατέδειξεν ὅτι ἐν Σταυροδρομίῳ, τῷ κέντρῳ τούτῳ τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Πρωτευούσης, ἐκ χιλιάδων γυναικῶν παρουσιασθεισῶν ὅπως λάβωσι τὰ ἀνήκοντα βοηθήματα παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν παθόντων ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς ἐπιτροπῆς, Τρεῖς μόνον γυναῖκες ἐγίνωσκον νὰ ὑπογράψωσι τὰς ἀποδείξεις παραλαβῆς, ἐνῶ πλεῖστα Σχολεῖα ὑπάρχουσι, συστήσας τὸ ἐθνοφελὲς καὶ σωτήριον μέτρον, ὅπως οὗτοι τοῖς βοηθήμασιν ἡ Ἀδελφότης διανέμῃ καὶ βιβλία πρὸς εὐκολωτέραν φοίτησιν τῶν κοράσιων εἰς τὰ Σχολεῖα.

Τὸ καθ' ἡμᾶς, εὐχόμεθα καὶ παρακαλοῦμεν ἵνα αὐτὴ τοσαῦτα ὑλικὰ ὠφελήματα παρεχούσῃ Φιλοπτώχῳ ταύτῃ Ἀδελφότητι ἀναθάλῃ καὶ τὸ Γενικὸν Φιλεκπαιδευτικὴ Ἀδελφότης ἐξάπτοῶν τῶν Ἑλληνίδων ἀπαρτιζομένη, ἧς ὁ σκοπὸς νὰ ᾖ ἡ διὰ παντοίων μέσων ὑποστήριξις τῶν ἀπόρων κορῶν πρὸς φοίτησιν ἐν ταῖς Σχολαῖς, μέχρι τελείας ἀποπερατώσεως τῶν σπουδῶν αὐτῶν, πρὸς γενικὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ γυναικείου φύλλου.

Τὰ ὀνόματα τῶν Ἱδρυτίδων τῆς νέας ταύτης Ἀδελφότητος ἀναγράψει τὸ Ἔθνος μεθ' οἵας εὐγνωμοσύνης ἀνέγραψε καὶ τὰ τῆς Φιλοπτώχου ταύτης Ἀδελφότητος.

Μετὰ τὸν Κ. Πασπάτην ἀνῆλθε τὸ βῆμα ὁ Ἰατρός, ὁ φιλόπονος καὶ δημοφιλὴς Κ. Λ. Σταματιάδης, ἀπαγγείλας μετὰ χάριτος καὶ στωμυλίας τῆς δεούσης τὴν ἑπομένην προσλαλιάν, ἣν τοσοῦτον εὐγενῶς εὐηρεστήθη νὰ δωρήσῃ διὰ τὰς «Εὐρυδίκης» ταῖς Κυρίαις ἀναγνωστρίαις αὐτῆς, ἅτις πιστεύομεν ἀποσπάσει τοσαύτας συγκινήσεις δι' ὅσων χειροκροτήσεων ἐπαιτέρθη ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ αὐτῆς.

Εὐχαριστοῦσαι τὸν ἀρίστιμον Κ. Α. Σταματιάδην διὰ τὴν μεγάλως τιμῶσαν τὰς «Εὐρυδίκην» προσοχὴν ταύτην, πεποιθαμεν ὅτι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, μετὰ τῆς αὐτῆς εὐνοίας θέλει περικοσμεῖ τὰς στήλας αὐτῆς διὰ σπουδαίων καὶ ὠφελίμων ταῖς γυναιξὶν ἄρθρων.

Ἴδου δὲ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος προσλαλιά:

Σεβασμιώτατε Ἱεράρχα, ἀξιότιμοι Κύριοι καὶ Κύριοι!

Ἴσως μετὰ τὸν ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου μου Κ. Πασπάτη ἄρτι ἀναγνωσθέντων ἐκθεσιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ τοσοῦτον εὐφρόνως καὶ τερῶς ἀναπτύσσονται τὰ κατὰ τὸ ἦθος λίαν ἐπαινετὰ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος ἔργα, περιττὸς καὶ παρακαίριος ἠθέλησεν εἶναι πᾶς ἄλλος λόγος, σκοπὸν ἔχων νὰ καταλήξω μὲν τὸ ποιῶδες καὶ δυσχερές, ἄλλα τοιοῦτον ὑπὲρ πᾶν ἄλλο καὶ Χριστιανοπρεπὲς καὶ ἠθικὸν καὶ θεοτίμητον φορτίον, ὅπερ ἐξ ἀλλης πάντως καλοκαγαθίας καὶ ἐκ φιλανθρώπου διαθέσεως τὰ μέλη τῆς ἀγαθοεργοῦ ταύτης Ἀδελφότητος ὠκοθέν ἀνεδείχθησαν, νὰ ἐκκλίνω δὲ τὸν φιλάδελφον ὑμῶν ζῆλον πρὸς συμπάθειαν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἔργου τοσούτου τὴν ἐπαινολογίαν, ὅπου καὶ τὸν ἀνθρώπινον ἔπαινον ὑπὲρ τῶν κατεργαζομένων αὐτὸ ἐπισπάται.

Κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως ἐκ τῆς ἄκρας εἰλικρινείας ἀριστήκου ἐξικνουμένης τῆς πολυπόθου ἀνθρωποστάσεως τὰς ποικίλας ὀδυνηρὰς παθήσεις, οἱ πάντες ἀναμφιβόλως κατεσχέθητε ὑπὸ δυσπεριγράπτου τινὸς λύπης, ἐπὶ τῇ παθήσει τῶν πασχόντων καὶ ἐπὶ τοῖς εἰδίοις τῶν δυστυχημάτων αὐτῶν, ἴσως δὲ καὶ μόλις συνεκρατήσατε δάκρυ θάλειον, ἕτοιμον νὰ κατακρύσῃ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν σας· ἄλλα τοιαῦτα πεθάλπετε καὶ μυχίαν τινὰ ἐμπαλλίαστιν, ... ἐξηγεῖτον τινὰ γλυκυθυμίαν, ἀναλογιστοῦντες ὅτι καὶ ἡ ἐλεημοσύνη ὑμῶν χεὶρ ὑφώθη ἀπὸ χρὸς παρηγορίας ἔλαιον ἐν τῇ ἐπωμοσύνῃ λογχνὰ κατασχιμένου τινὸς ἀδελφοῦ, ἢ νὰ ὑποστηρίξῃ ἀπειδηκότα τινὰ γέροντα, ἢ νὰ γαλακτοτροφήσῃ παιναλέον τι βρέφος, ἢ νὰ διαθρέψῃ καὶ θερμάνῃ ἐγγελήν τινα καὶ πενθοῦσαν καὶ ἀνεξιοπαθοῦσαν γυναῖκα. Ἀπέναντι τῶν αἰσθημάτων αὐτῶν τῶν ἐκφραστικῶν καὶ εἰς πᾶσαν εὐγενῆ καρδίαν ἐμφύτων πρὸς τὸ χρηστεύεσθαι καὶ ὠφελωτέτερος καὶ πειστικώτερος λόγος; ἢ τίς τῶν ἐντεῦθεν παρεστώτων ἀνάγκην ἔχει λόγου τοιούτου;—Οὕτω καὶ ἐγὼ ταῦτα συνειδώς, οὐδέποτε ἤθελον ἀπαρνήσασθαι τὴν ὑμετέραν φιλότητα, περὶ πολλῆς καὶ ἄλλως ἄλλως ἀγαπώσης περιεσπώμενος, εἰμὴ τοῦτο μοι ἐπεβάλλετο παρ' αὐτῆς τῆς ἐντίμου Ἀδελφότητος, πάνυ εὐγενῶς προκαλουσαμένης εἴτουν ὀλίγα τινὰ πρὸς τὸν σκοπὸν, δι' ὃν εὐαρεστηθέντες συνέλθατε ὧδε. Καὶ ἐπειδὴ τοίνυν μεγάλης ἀπονέμων ταῖς προκαλουσαις με Κυρίαις, ὅπως ὁμιλήσω ἐνώπιον τῆς περιφανοῦς, καὶ σεμνοπρεποῦς ταύτης ἐκκλησίας, καὶ τὰ προκλήσει αὐτῶν, τῇ τόσον δὲ ἐμὲ ἐπιτιμητικῇ ἐπιλανίᾳ, θέλω ἐν συντομίᾳ καὶ ἐκ τοῦ αὐτοσχεδίου εἰπεῖ τινα:

Οὐδὲν ὑπάρχει εἰλικρινέστερον πλήρες πικρίας καὶ λύπης διὰ πάντα ἀνεξαιρέτως ἄνθρωπον, τοῦτο εἶναι ἀλήθεια τὴν ὁποίαν καὶ πλειστοι ἄλλοι πρὸ ἡμῶν ἐπανέλαβον, καὶ ἑκάστοτε ὑμῶν καὶ συναισθάνεται καὶ συνομολογεῖ. Πολλάκις θυμούμενοι ὑπὸ τῆς κατ' ἐπιφάνειαν χαρίεσσας καὶ ἐξαπατώμενοι τοιουτοτρόπως, ἐκρίναμεν περὶ προσώπων τὰς κρίσεις ἡμαρτημένας, καὶ τὴν πραγματικότητα ὅλως ἀντικειμένην. Βλέποντες ἐκ παιδιόθηκτος ἀνθρώπους ζῶντας ἐν εὐπορίᾳ ἢ ἐν πρωτοκαθεδρίαις καὶ τιμαῖς ὑπολαμβάνομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἀπολαύει ἄκρας τῆς μακαριότητος, καὶ ζηλοῦντες, αὐτὸν, ταλανίζομεν καὶ οἰκτείρομεν ἑαυτούς, διότι δὲν κρίνομεν ἐν τῇ μοίρᾳ μετ' ἐκείνου τοῦ στεφανουμένου ἐκ χρυσοῦ ἢ ὑπὸ οἰκείων καὶ λαλαγμοῦ περιπολουμένου, ἢ ἐν ἰσχύι καὶ δυνάμει διαλάμποντος πολλῇ. Καὶ ὅμως ἂν ἠδυνάμεθα νὰ διεισδύσωμεν εἰς τὰ μύχια τοῦ καθ' ἡμᾶς εὐδαίμονος ἀνδρὸς, καὶ ἐρευνήσωμεν αὐτὸν ἐκ προσώπου ὑπάρχοντος εἰς τὸν ἄλλους φαίνεται, ἀναμφιβόλως ὁ ἐρευνήτης ἤθελε πεισθῆ, ὅτι ὑπὸ τὸν πλάστον ἐκεῖνον ἐνδύτην τὰ κρύπτονται ἄλλα φυσικὰ δυσάρεστα, καὶ ἀλγηδόνες ἄκρατοι, καὶ θλῖψις πολλὴ, καὶ ταραχὴ ἄπαυστος πνεύματος καὶ δυσθυμία διανεκής. Ἂν δὲ ἐρώτα τὸν εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπίζηλον ἐκεῖνον ἄνθρωπον, ἂν διατελῇ εὐχαριστημένος ἐν τῇ ἐνεστώσῃ αὐτοῦ καταστάσει, πρὸς ἣν προσῆλθε ἄλλοι ἄπλετος ἀπειλοῦσιν, ἤθελε πάντως ἀκούσει παρ' αὐτοῦ ταῦτα.—«Ποσάκις ἐπεπόθησα τὸν βίον τοῦ πένητος καὶ τοῦ ἀ πορωτάτου ἐγὼ ὁ οἰκέτης πολλοὺς εἰς θεραπείαν μου ἔχων!... Ποσάκις ἐμακάρισα τὴν τύχην τοῦ ἐν καλύβῃ κατοικοῦντος πενιχρὰ ἐγὼ ὁ ἐν μαρμαροστίστῳ καὶ ὑψηλοτέρᾳ μεγάρῳ ἐνδιαιτώμενος!... Ποσάκις ἐζήλευσα τὸν ἐσόχων ὕπνον τοῦ ἐπὶ γῆς ξηρᾶς εὐναζομένου ἐγὼ ὁ ἐπὶ κλίνης χρυσοστολίστου καὶ ἐπὶ ἐρωμάτων μαλακῶν ἀναπαυόμενος!... Ποσάκις δὲν ἐπεθύμησα νὰ ἀντιλάξω τὸν διὰ τοὺς πολλοὺς εὐδαίμονα βίον μου, πρὸς τὸν πλήρη στερήσεων βίον καὶ τοῦ ἐσχάτου τῶν χειρωνάκτων!... Ὅταν ἐκεῖνος ἐπανελθὼν εἰς τὸν αὐτέλεθ αὐτοῦ οἰκίσκον καὶ φαγὼν τὸν ἐκ τῆς ἐργασίας του ξηρὸν ἄρτον, κοιμᾶται ὕπνον νήδυμον, ἵνα ἀναπαύσῃ τὰ πεπονημένα αὐτοῦ μέλη ἀναλάβῃ τὴν πρωΐαν τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἐμὲ καταβιβρώσκει ἄϋπνα σελαρὰ, πόνοι τοῦ σώματος, ἐμὲ βασκίζουσιν ἀνοικτίρμονες φροντίδες ποικίλαι. Πανταχόθεν βέλα διευθύνονται κατ' ἐμοῦ, πολλοὶ εἰσὶν οἱ στήνοντές μοι παγίδας. Ἐὰν πρὸς ὧραν κλείσω τοὺς ὀφθαλμούς, ὄνειροι φοβεροὶ ἐπικειμένων κινδύνων ταράττουσι τοὺς ὕπνους μου, καὶ ἐν καιρῷ ἄρα νυκτὸς καὶ ἐν καιρῷ ἡμέρας ὁ βίος μου εἶναι συνεχὴς ταλαιπωρία καὶ ὀδύνη!...»

Ἐὰν δὲ τοιαῦτα ἦναι τοῦ ἐν πλούτῳ καὶ δυνάμει διαβοήτου ἢ γλῶσσα, εὔκολον ἀποβαίνει νὰ νοήσωμεν, ὁποία ἔσται ἐρωτωμένου ἡ τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἐν στερήσει ζῶντος καὶ ἐν κλυδωνισμοῖς βιωτικοῖς. Εἰς ἀένναον θλῖψιν καὶ ἀπορίαν εὑρισκόμενος οὗτος, ὑπὸ ἀσθενειῶν καὶ δυστυχημάτων καταπιεχόμενος, τῶν πάντων στερούμενος, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ καὶ ὑπὸ τῆς κοινωνίας διὰ τοῦτο καὶ μόνον περιφρονούμενος ὑψοῖ πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀκαταβρέκτους ὀφθαλμοὺς καὶ μετὰ τοῦ Ἰὼβ ἀπελπὶς λέγει—«Ἀπόλοιτο ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐγεννήθην ἐν αὐτῇ, καὶ ἡ νὺξ ἐν ᾗ εἶπον, ἰδοὺ ἄρτιν. Ἡ ἡμέρα ἐκείνη εἴη σκότος καὶ μὴ ἀναζητήσαι αὐτὴν ὁ Κύριος ἄνωθεν, μηδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φέγγος, ἐκλάβοι δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκιὰ θανάτου, καὶ ἐπέλθοι ἐπ' αὐτὴν γνόφος. Διατὶ γὰρ ἐν κοιλίᾳ οὐκ ἐτελεύτησα, ἐκ γαστρὸς δὲ ἐξῆλθον καὶ οὐκ ἀπωλόμην; Ἵνα τί δίδοται τοῖς ἐν πικρίᾳ ψυχῆς ῥώς, ζωὴ δὲ ταῖς ἐν ὀδύναις ψυχαῖς, αἱ ἱμείρονται θανάτου καὶ οὐ τυγχάνουσιν, ἀνορύσσοντες αὐτὸν ὥσπερ θησαυρὸν, περιχαρεῖς δὲ ἐγένοντο ἐὰν κατατύχωσιν; οὔτε εἰρήνευσα, οὔτε ἡσύχασα, οὔτε ἀνεπαυσάμην.»—Οὕτω καὶ ὁ Πλάτων οἰκτείρων τὰ ἀθλιώτατα τοῦ κόσμου τούτου πρωτεπιλέγει.—«Ποῖον μέρος τῆς ἡλικίας ἄμοιρον τῶν ἀνιαρῶν; Οὐ κατὰ μὲν τὴν πρώτην γι-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

πειν τὸ ἁπλοῦν ἀληθές, τοῦ ζῆν ἀπὸ ὅλους ἀφιλόμενον; Οὐ λείπεται γοῦν αὐθεντίας ἀλγεδόνος ἀλλὰ δὶ ἐνδειαν ἡ περιφημῶν θάλπος ἡ πλαγὴν ἐδυνάτει, λαλήσει μὲν [illegible] ἀλλ' ἀκουσθήσεται μόνον δὲ καὶ ταύτην τὴν δυναμεστάτην μίαν ἔχει φωνήν. Ὁπόταν δὲ εἰς τὸν ἐπαγγελίαν ἀρίκηται πολλοὺς πόνους δ.αντλήσαν, ἐπίσκεψαν καιδαγωγοὶ καὶ γραμματιστηὶ καὶ καιδοτρίβαι τυρανοῦντες. Αὐξανομένου δὲ κρατιοῦ γεωμέτρει τακτικὴ, πλῆθος δεσποτῶν. Ἐπειδὴν δὲ εἰς τοὺς ἐφήβους ἐγγραφῇ, κοσμητὴς καὶ ῥόβος χείρων, ἔπειτα Δύκειον καὶ Ἀκαδήμεια καὶ γυμνασιαρχία καὶ βάδοι καὶ κακῶν ἀμετρία, καὶ πᾶς ὁ τοῦ κατρείου χρόνος ὑπὸ σωφρονιστὰς καὶ τὴν ἐπὶ τοὺς νέους αἴρεσιν τῆς ἐξ Ἀρείου Πάγου Βουλῆς. Ἐπειδὴν δὲ ἀπολυθῇ τούτων, φροντίδες ἄντικρυς ὑπέδυσαν καὶ διαλογισμοί τίνα τις τοῦ ζῆν ὁδὸν ἐνστήσεται. Καὶ τοὺς ὕστερον χαλεποὺς ἐφάνη τὰ πρῶτα παιδιὰ καὶ νεπίων ὡς ἀληθῶς ῥόδα τὸν Στρατεῖαι γὰρ καὶ στρήματα καὶ συνεχεῖς ἀγῶνες. Εἶτα λαβὼν ὑπάλθε τὸ γῆρας, εἰς δ' ἂν σχολὴ τὸ τῆς ῥᾳστώνης ἐπικαρπώσασθαι δρεπάνης· κἂν μή τις θάττον ὡς χρὴ ἀποδιδῷ τὸ ζῆν, ὀδολοστάτης ἡ ῥᾳστώνη ἐπιστᾷ ἐπιχειρίζει τοῦτο μὲν ὄψιν τοῦτο δὲ ἀκοήν, πολλάκις δ' ἅμα· κἂν ἐπιμένῃ τις παρέλυσεν, ἐλωβήσατο, παρέβρωσεν· ἀλλ' οἱ πολλοὶ γῆρως ἁπτόμενοι καὶ τῷ νῷ, καὶ δὶς παῖδες οἱ γέροντες, κατὰ τὴν παροιμίαν. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ θεοὶ τῶν ἀνθρωπείων ἐπιστάτονες, οὓς ἂν περὶ πλείστου ποιῶνται θάττον ἀπαλλάττουσι τοῦ ζῆν.»

Δι' ἃ μὲν ὁμολογουμένως εἶναι ἡ εἰκὼν αὕτη τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι καὶ τὸ ἐπὶ τῆς γῆς πεπρωμένον τοῦ ἀνθρώπου. Ἴσως τινὲς ἀποδυσπετοῦντες πρὸς τὴν τοιαύτην ἐξαμβλωτικὴν ὡς εἰκὸς κατάστασιν, προβαίνουσι μέχρι θεωριῶν τολμηρῶν καὶ παρακεκινδυνευμένων περὶ τοῦ μέλλοντος· ἀλλὰ καὶ ἡ Χριστιανικὴ φιλοσοφία καὶ ὁ ὀρθὸς νοῦς ἀποδύσονται ὁλοτελῶς τὰς θεωρίας ταύτας. Ἠδυνήμεθα ἀναλύοντες φιλοσοφικώτερον τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς γενικῆς δυσθυμίας νὰ γνωρίσωμεν ποῦ ἔγκειται ἡ πρωτίστη τοῦ κακοῦ αἰτία, καὶ πῶς εἶναι εὔκολον νὰ μακρύνωμεν ἀφ' ἡμῶν πολλὰ τῶν καθ' ἑκάστην καταστρεφόντων ἡμᾶς δεινῶν· ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἔρευνα ἤθελε πάντως παρασύρει ἡμᾶς εἰς ἀντικείμενα ἄτινα καὶ τοῦ θέματος ἡμῶν εἰσὶν ἀλλότρια, καὶ πρὸς πολλοὺς πρὸς ἀνάλυσιν χρῄζουσι. Τοῦτο μόνον ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι καὶ ἡ τῆς γενικῆς ταύτης δυσθυμίας ἐξάγουσι τὰ μαφόν ἐκ τῶν ἰσχυροτέρων, τοῦ ὅτι ὁ σωτὴρ ἡμῶν δὲν ἐπλάσθη διὰ τὴν γῆν, ἀλλ' ὅτι ἔχει μέρον τινὰ προορισμὸν πολλῷ ὑψηλότερον καὶ εὐγενέστερον ἐκείνου, τὸν ὁποῖον οἱ τῆς ἀνωφελοῦς φιλοσοφίας ὀπαδοὶ ἐν παντὶ χρόνῳ ἰσχυρίσθησαν.

Ἡ τοῦ ἀνθρώπου δὲ αὕτη ἀτελὴς ἐπὶ τῆς κατάστασις, δύναται πρὸς τοῖς ἄλλοις νὰ χαυνωσίσῃ καὶ ὡς ἐκτόπιον διδάγμα τοὺς ἄλλους καθεκάστου ἑκάστου, καὶ νὰ παρορμήσῃ αὐτὸν πρὸς ἔγκαιρον καὶ ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν. Καθὼς ὁπόταν πολλῶν συνοικούντων, κινδύνου ἐπιστάντος καὶ προκαταλαμβάνοντος παντοειδῶν πρὸς τὴν σωτηρίαν παρεμβολῶν, ὁ κίνδυνος συναισθίζει μὲν πάντας, ἀναγκάζει δὲ ἕκαστον διορῶντα ἐν τῷ γρα τὸν ἴδιον ὄλεθρον νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν καὶ τῶν χεῖρα πρὸς τὸν συνδυνεύοντα αὐτοῦ [illegible] νὰ συντελέσῃ ὅπως ἀποσοβηθῇ μὲν ὁ κίνδ ἄρθωσι δὲ τὰ προκάμματα ὅσα καὶ αὐτὸν κα ἐκείνων παρεμποδίζουσι, τοιουτοτρόπως κα ταῖς ποικίλαις δυστυχίαις ταῖς κατὰ τὸ ἀπαντωμέναις, χεῖρα μεγίστην ἀλλήλοις ἕκαστος ἔχει, ὅταν ἀκέστρει μέσον νὰ τοὺς προκόπτοντας κατὰ τῶν κοινῶν [illegible] χημάτων, ἐν οἷον κατὰ τὸν ποιητὴν

«Τοιοῦτο τὸ ζῆν ἐστιν ὥσπερ οἱ κάνα
αὐτὸ ταῦτ' ἀεὶ πίπτουσι, οὐδὲ στῆ
τὸ αὐτὸν διαμένει τρέχει κατὰβολὴς δ' ἐμ
καὶ ἔργῳ ἡ λόγῳ, ὡς ἔχει δυνάμεως, νὰ πρατ
πλήθῃ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ συνοδοιπόρων κατ
ἄλλοι ὅτι τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἀπαλλάξ
δυσχερειῶν ἐν αἷς διατελεῖ· ὅπως δὲ καὶ περὶ τοιαύτης λέγει

«Εὐδαίμων ἂν τὴν χεῖρα τις ἐν τῷ ἀγῶνι τεί
«Εἷς τῶν ἐγγὺς πνιγόντων ἀδίκως ἀδύνατον τυ
«Μόνον αὐτὸν τὸν ὁρίσαντα ἡ Μοῖρα τοῦ ἀρι
«αὐτὸν ὡς μόνον σῴζεται ὁ χρόνος ὁρίσαντος

Ἓν πασῶν ὁμολογουμένως τῶν ὁρετῶν, αἳ τὴν ἐξάσκησιν ἐπιβάλλουσιν εἴτε θεσπισμάτων τοῦ Εὐαγγελίου διδασκαλία καὶ ἡ ἐνδόμυχος ἑκάστου συνείδησις, εὐλημία συνίσταται τοῦτο θεμελιῶδες, ὅσον τὸ ἀγαθοποιεῖν τοὺς πάσχοντας. Μακάριους ἀποκαλεῖ τοὺς ἐλεήμονας ἡ Ἱερὰ Γραφὴ, καὶ ὁ Ἴδιος Θεὸς ἀναγνωρίζει ὡς χάριν πρὸς αὐτὸν γινομένην τὴν πρὸς τοὺς ἀπορουμένους εὐποιΐαν. «Ἐφ' ὅσον, λέγει, ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.» Ἀπορούντες δὲ λέγονται καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες ἐξ αἰτίων ἀνεξαρτήτων τῆς ἑαυτῶν θελήσεως πεπλήγασι εἰς δυστυχίαν καὶ ἐκεῖνοι πρὸς τὸν δὲ νῦν θέσιν τῶν ὁποίων συνετέλεσαν πως καὶ ἰδικὰ παραπτώματα. Ἴσως εὑρεθῶσί τινες ἄνθρωποι ἧττον πρὸς τοὺς τελευταίους τούτους ἐπιτιμηταὶ, οἵτινες πᾶσαν πρὸς αὐτοὺς εὐσπλαγχνίαν κακῶς γινομένην θεωροῦντες εἴποιεν. «Τί πρὸς ἡμᾶς ἂν ἐξ ἀκολασίας ἢ ἀμελείας, ἢ ἄλλης τινὸς ἰδίας ἐλλείψεως ἐκεῖνοι πάσχουσιν; Ἡμεῖς χρὴ ἔχωμεν νὰ περιθάλψωμεν τοὺς πάσχοντας ἀναξίους.» — Ἀληθὴς εἶναι ἐν μέρει οἱ λόγοι οὗτοι· ἡ Χριστιανικὴ ὅμως διδασκαλία, κατὰ τοσοῦτον ὑπερβαίνει τὰς ἀνθρωπίνους μικρότητας καὶ εἰς τοσοῦτον τελειότητος βαθμὸν προβιβάζει, ὥστε ἐπιβάλλει ἡμῖν τὸ καθῆκον τοῦ εὐποιεῖν ἀδιακρίτως τὸν χρείαν ἔχοντα, μὴ τοὺς αἰτίους, ἀλλὰ μόνους τοὺς ἀποτελέσμασιν ἐμβλέπουσι. Καὶ ὅσῳ μᾶλλον ὁ πάσχων εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἰδίαν ἀπορίαν, τοσούτῳ μᾶλλον διδάσκει νὰ περιθάλπωμεν αὐτὸν, ὥστε νὰ δυνάμεθα μίαν ἡμέραν εὐπαρρησιάστως νὰ εἴπωμεν· «Ἀπολωλὸς ἦτο ὁ ἀδελφός αὐτὸς καὶ ἡμῶν συντελούντων ἐσώθη.»

Τοιαῦτα φιλάδελφος καὶ ἀγαθότατος εὐγενὴ αἰσθήματα ἀπὸ πολλοῦ τὰς καρδίας ἀξιοτίμων τινῶν συμπολιτῶν ἡμῶν πληροῦντα, ἔπεισαν αὐτὰς, ἵνα ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνελθοῦσαι διασκεφθῶσι πῶς ἦτο δυνατὸν ἀποτελεσματικώτερον νὰ ἐλθωσιν εἰς βοήθειαν τῶν πολυαρίθμων καὶ πολυειδῶς πασχόντων ἀδελφῶν. Ἡ ἐλπίσιν αὐτῶν χεὶρ ὑπέσυρεν εἰς τὸ ἀγαθοεργεῖν ἐξασκημένη, ὅτε ἔπασαν ἐργαζομένη πρὸς ἀνακούρισιν τῶν ἐνδεῶν καὶ πρὸς παραμυθίαν τῶν πεθλιμμένων· ἀλλ' αἱ μεσικαὶ αὐτῶν ἐνέργειαι δὲν ἐπήρκουν, οὐδὲ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς ἀπείρους τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος ἀνάγκας, καὶ ἡ καρδία αὐτῶν ἐπλημμύτο θλίψεως καὶ ὀδύνης ἐπὶ ταῖς δυσπεριγράπτοις συμφοραῖς, αἳ ἑκάστοτε ἀνακάλυπτον καὶ ἐπὶ τῆς φρικαλέου δυστυχήματος, ἄτινα ἐμενον τοῖς πολλοῖς ἄγνωστα κρυπτόμενα ὄπισθεν τοῦ καλύμματος τῆς εὐκόλου ἐννοημένης φιλοτιμίας ἢ καὶ τῆς αἰδοῦς. Ὦ! μόνα ἡ γυνὴ μετ' εὐχερείας ἀξιοθαυμάστου δύναται νὰ διεισδύσῃ εἰς τὰ ἄδυτα τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, νὰ διακρίνῃ τὰ καταβιβρώσκοντα αὐτὴν ἕλκη, νὰ ἀνεύρῃ τὴν ἀφορμὴν αὐτῶν καὶ διὰ τῆς φυσικῆς αὐτῇ μελιχρότητος νὰ χύσῃ παρηγορίας βάλσαμον, νὰ οὐλώσῃ τὰς πληγὰς, νὰ καταπαύσῃ τὴν ὀδύνην. Μόνῃ τῇ γυναικὶ δίδοται ἡ ἀπερίμιλλος ἐκείνη ἐξυπήρκεια, δι' ἧς ἀντιλαμβάνεται καὶ τῶν ἐλαχίστων πραγμάτων. Μόνη ἡ γυνὴ αἰσθάνεται τὴν ἀσύγκριτον εὐγλωττίαν, τὴν γεννῶσαν πλήρη τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν πεθλιμμένων καρδιῶν καὶ μόνη ἡ γυνὴ δύναται νὰ ἀποξηράνῃ δάκρυα διαρρυχέντα καὶ αὐτή. Διὰ τῆ συνεργίᾳ καὶ τῇ ἔκανῳ ἐπιμελείᾳ ἑνὸς τῶν ἀξιοτιμωτέρων συναδέλφων μου, ἀνδρὸς δικαίως καὶ ἐπαξίως τιμωμένου καὶ ἀγαπωμένου ὑρ' ἁπάσης τῆς ἐντεῦθα κοινωνίας, καὶ οὕτινος τὸ ὄνομα μυριάκις παρὰ τῶν πασχόντων ἔκουσα μετὰ συγκινήσεως εὐλογουμένου, συνέστη ἡ Φιλόπτωχος τῶν Κυριῶν Ἀδελφότης, ἧς θεοφιλὴς παντὸς ὁ σκοπὸς· καὶ εἰς πάντας μὲν τοὺς ἀληθεῖς Χριστιανοὺς, ἰδιαζόντως ὅμως εἰς τὰς Ἑλληνίδας ἐμπρέπων.

Εὐλογία καὶ ἔπαινος εἰς τὰς σωλλαβούσας κατὰ πρῶτον τὴν ἰδέαν τῆς συστάσεως αὐτῆς! —Εὐλογία καὶ ἔπαινος εἰς τὰς ὁπωσδήποτε ὑπὲρ τῆς συστάσεως αὐτῆς ἐργασαμένας! —Εὐλογία καὶ ἔπαινος εἰς τὰς πρὸς διατήρησιν καὶ κραταίωσιν αὐτῆς ἔργῳ καὶ λόγῳ βοηθούσας τε καὶ βοηθησούσας!

Δὲν θέλει πιστεύω προσθληθῇ ἡ μετριοφροσύνη τῶν τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος μελῶν, ἐὰν καθήκων ἐκπληρῶν εὐχάριστον, ἤθελα καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου δημοσίᾳ νὰ πλέξω τῶν προσήκοντα αὐτοῖς στέφανον, ἀπέναντι τῶν παρ' αὐτῶν καταβαλλομένων μόχθων καὶ πόνων. Ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός μου, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς παρὰ τῇ Ἀδελφότητι διακονίας μου, Ἐλαβον πολλάκις ἀφορμὴν νὰ θαυμάσω τὸν ζῆλον καὶ τὰς ἀκμαίους αὐτῶν προσπαθείας πρὸς ἀνακούρισιν μὲν τῶν ἐνδεῶν, πρὸς ἀνόρθωσιν δὲ τῶν κατερραγμένων. Εἶδον Κυρίας ἀβροδιαίτους ἐν ὥρᾳ θέλπους μεσημβρινοῦ, ἐν ὥρᾳ ψύχους παγετώδους καὶ θυέλλης, νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν περιτρεχούσας τὰς ἀκαθάρτους βύμας καὶ τὰς σκολιὰς τῆς συνοικίας μας ἀγυιὰς, εἰσερχομένας εἰς ἑτοιμορρόπους οἰκίας ἐν αἷς ἄλλως τε ἐντιμος ἐνδεικτᾶται πενία, ἀντιλαμβανομένας τοῦ ὀρφανοῦ καὶ τῆς χήρας, καὶ τοῖς πᾶσι πάσας γενομένας, ἵνα τοῖς πᾶσι βοηθήσωσι.

(Ἀκολουθεῖ)

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Η ΓΥΝΗ.

Α'.

Ο ἄνθρωπος ... μὲ ἐνεργείας ... ἀπὸ τὸν Πλάστην Παντοδυναμίας ἀπεκόπτησαν, κατὰ δύο τρόπους περιπλανᾶται προσκαίρως εἰς τὸν τοσοῦτο μεγαλοπρεπῆ δι' αὐτὸν δημιουργηθέντα τοῦτον κόσμον, ὡς ἀνὴρ ἀκουσίως καὶ ὡς γυνή, ζῶν ἡ συμβίωσις ἀποτελεῖ τὴν οἰκογένειαν, καὶ ἐπομένως τὴν κοινωνίαν ἅπασαν.

Ὁ ἀνὴρ, ἐκτὸς τῆς ἰδιότητος τοῦ υἱοῦ, σύζυγος καὶ πατρὸς, ἔχει καὶ ἑτέραν, τὴν τοῦ πολίτου. Εἰς τὸν διπλοῦν δὲ τοῦτον τίτλον συνδέονται δύο νέαι τάξεις δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων, ἅτινα ἐκπληροῖ ἡ ἐναρμόνιος εἰς τὰς δημοσίους ἢ ἰδιωτικὰς ὑπηρεσίας, ἐκ τῶν ὁποίων, αἱ μὲν, κύριον σκοπὸν ἔχουσι τὴν διοργάνωσιν αὐτοῦ τοῦ προσωπικοῦ του βίου, αἱ δὲ, τὴν συμμετοχὴν καὶ συμμέθεξιν του εἰς τὴν διοίκησιν καὶ διευθέτησιν τῶν δημοσίων πραγμάτων· ἀμφότεραι δὲ, τὴν πληρεστάτην ἐπίτασιν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν αὐτοῦ δυνάμεων.

Κατὰ συνέπειαν ὅθεν ὁ ἀνὴρ εἶναι ἐπιστήμων, διδάσκαλος, δήμαρχος, βουλευτὴς, ἰατρὸς στρατιωτικὸς, πρόσθετε δὲ καὶ τὸν τίτλον τοῦ συζύγου καὶ πατρὸς, καὶ ἔχει τρία διάφορα στάδια πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ βίου αὐτοῦ, ἤτοι τὴν *οἰκογένειαν*, τὸ *ἐπάγγελμα* ἢ *ἐπιστήμην*, καὶ *τὴν πατρίδα*.

Ἡ γυνὴ ὅμως ἓν μόνον, μοναδικὸν ἔχει στάδιον, *τὴν οἰκογένειαν*. Πολιτικὰ ἢ δημόσια στάδια, τὰ πάντα σχεδὸν ἀπηγορεύθησαν εἰς τὰς γυναῖκας.

Ὑπάρχουσι μὲν αὐτοὶ εἰς τοὺς νόμους, ἀλλὰ δὲν νομοθετοῦσι, δὲν χειροτονοῦσι, δὲν δύνανται νὰ γίνωσι μάρτυρες, δὲν δύνανται νὰ ἀποδώσωσι δικαιοσύνην, ἀφοῦ ὑφίστανται ταύτην.

Ἐξ ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων ἀπεδιώθησαν ὡς συγκαταριθμηθεῖσαι μετὰ τῶν *μωρῶν* καὶ τῶν *παιδίων*, καὶ περιωρίσθησαν ἐν μόνῃ τῇ *οἰκογενείᾳ*. Εἶναι δὲ ἁπλῶς *κόραι*, *σύζυγοι*, *μητέρες*, σπανίως δ' εἰσὶ *γυναῖκες*, ἤτοι δημιουργήματα δυνάμενα νὰ ἀναπτύξωσιν ἁπάσας αὐτῶν τὰς δυνάσεις καὶ οὐδέποτε *polirides*.

Ἀλλὰ, διατί ὁ τοσοῦτος περιορισμὸς ἐν τοῖς στενοῖς ὅρίοις τῆς οἰκογενείας τῶν γυναικῶν, τοῦ ἡμίσεως τούτου μέρους τῆς ἀνθρωποτητος; Μήπως δὲν φέρουσι τὸν τίτλον τοῦ λογικοῦ ὄντος, τοῦ *ἀνθρώπου*; Μήπως ἡ κοινωνία, ὡς καὶ ἡ πλατεῖα εἶχε, ἵνα βλέπῃ ἀπροκαλύπτως πρὸς τὰ πρόσω, δὲν ἔχει ἀνάγκην ὅλων ἰδεῶν καὶ ὅλων ὄντων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Θεοῦ πλασθέντων; Μήπως τοσοῦτα τὴν κοινωνίαν κα... ἀπὸ ὧν ἀπορρέουσι τὰ τῆς τελειότητος καὶ ἐξαγθείσεως καὶ τοῦ πλουσίου τῆς μιᾶς τῶν δυνάμεων τῆς ἀνθρωποτητος, ἤτοι τοῦ γυναικείου γένους;

Ἰδοὺ ἐντεῦθεν ἔρχεται ὁ Γόλδος δεηθῆς, ἵνα ἡ λύσις τοῦ γυναικείου ζητήματος.

Πολλοὶ, τῶν τε ἀρχαίων καὶ νεωτέρων φιλοσόφων *ἐνησχολήθησαν* πρὸς λύσιν τοῦ ἄλλως τε πολυπλόκου ζητήματος τούτου, θεωρήσαντες ἰδίως κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας, ἐξ οὗ τὰ μάλιστα ἐνδιαφέροντος πρὸς τὴν κοινωνικὴν τῶν λειτουργείαν.

Ἓν ζήτημα ἐν ζητήματι ἐστὶ τὸ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος τούτου. θὰ λάβωμεν ἰδοὺ δύο τινὰ· πρῶτον ὅτι οἱ μὲν ἐχαρακτήρισαν αὐτὴν ὡς *ἄγγελον*, οἱ δὲ ὡς *σκεῦος*, ἐπρόκειτο δὲ αἱ γνῶμαι αὗται ἀναπτύσσεται ὑπὸ διαφόρων κρίσεων ἐπὶ τοῦ βίου διαφόρων γενῶν καὶ διαφόρων ἐθνῶν· ἐνῷ ἐκ τῶν νεωτέρων φιλοσόφων, οἱ μὲν ἐχαρακτήρισαν αὐτὴν ὡς ὄντα *διεφθαρμένον* ὅτι, οἱ δὲ ὡς μᾶλλον τέλειον, ἄλλοι ὡς *ἡλιοειδὲς* μόνον ἀντικείμενον τοῦ ἀνδρὸς, ἕτεροι ὡς σύνθετον, καὶ τὰ λοιπὰ διακρίνουσαν τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἐθνῶν καὶ διανοητικὴν ἀνάπτυξιν. Ἐπιζητοῦμεν ἐπὶ τῆς ἀληθοῦς καὶ μεθόδου ἀρχῆς, ὅτι ἐν νῷ, οὐσία ἓν λογικὸν, καὶ πλασθεῖσα ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀνδρὸς καὶ δι' αὐτὸν, πρέπει νὰ ἦ κατὰ πάντα ἴσως ἀνεπτυγμένη τοῦ ἀνδρὸς, ὡς μέλλουσα νὰ ζήσῃ μετ' αὐτοῦ καὶ χάριν αὐτοῦ.

Ἀπόψεις αἱ περὶ γυναικὸς ἐναντίαι αὐτοῖς δοξάσεις, καθ' ἃς ἐκπαιδεύουσιν ἐκ μιᾶς καὶ μόνης αἰτίας, τοῦ ὅτι δηλονότι εἶσι βέβαιοι ὅτι πολλὰ ἐπωφελεῖσθαι. Ἀλλὰ τὸ ὠφελιμώτερον τοῦτο δυνάμεθα νὰ ἀποδείξωμεν, ἵνα δυνηθῶμεν ὕστερον νὰ ἐννοήσωμεν τὴν ἀληθῆ ἀξίαν τῆς γυναικός;

Διὰ τῆς Ἱστορίας—ἀλλ' αἱ γυναῖκες αὐτῶν τε ἦσαν ἐκτὸς πάσης δημοσίου ὑπηρεσίας, περιωρισμένοι ἐν τῇ οἰκίᾳ· ὥστε δὲν δύναταί τις νὰ κρίνῃ ὅπου τὸ δύνασθαι νὰ ὦσι. Διὰ τῆς φιλοσοφικῆς ἐξετάσεως τῆς καρδίας—ἀλλὰ, τῆς καρδίας αὐτῆς ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὑποταγῆς διατελούσης, δὲν δύνανται τις νὰ εὕρῃ τὴν ἀληθῆ ῥίζαν αὐτῆς ὑπὸ τὴν νέαν ταύτην μορφὴν της.

Ἐν τοσούτῳ ὅσον καὶ μὴ ἀνεμένη ... δημιούργημα τοῦτο, ὡς παρεδέχθημεν αὐτὸ καὶ ἐκ λόγων ὡς ὁ κατὰ τὴν Ἱστορίαν καὶ τὴν *philosophie* ὢν ἡ ἀπόρροια θὰ ἦτο βεβαίως ἐνδεεστέρα εἰς τὰς διαθέσεις καὶ τὰ προτερήματα, ἅτινα ἀπαντῶνται εἰς τὰς γυναῖκας. Ἴσως δὲ βέλει ἐξέλθει καὶ ἀπόρασις, ἤτις θέλει συμβιβάσει τὰ διαμαχόμενα περὶ γυναικὸς μέρη.

Οπως δήποτε, διὰ τῆς ἱστορικῆς καὶ φιλοσοφικῆς ἀναλύσεως θέλουσι διαρωτισθῆ πολλὰ διαφωτισθέντα μέρη τοῦ γυναικείου τούτου ζητήματος, καὶ δοθῶσι τὰ δικαιώματα, ἅτινα ἀπέκτησαν, μεθ' ὅλα τὰ δυσπερίληπτα ἐμπόδια, εἰς μεγάλα τινὰ διαδραματισθέντα γεγονότα καὶ τὴν τιμὴν, ἣ ἀπέλαυσαν μεταξὺ τῶν ἐκλεκτῶν ὄντων.

Δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἀξίας, τὴν ὁποίαν ἠδύναντο νὰ ἔχωσιν· ἀλλὰ περὶ τῆς ἀξίας, ἣν ἠδύχθησαν καὶ ἔτυχε μεγαλητερωθείσαι παρ' αὐτοῦ;

Τὸ νὰ κρίνῃ τις περὶ τῆς ταχύτητος ἀνδρὸς τρέχοντος μεθ' ἡλίσιων εἰς τοὺς πόδας, εἶναι ἄλως ἄδικον, ἐνῷ πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι οὗτος ἔχει πόδας καὶ ἐγεννήθη ἵνα τρέχῃ.

Λεχθέντων κατὰ πρῶτον ἐκ τῆς Ἱστορίας· Σύγχρονοι ἰδεῶν καὶ κλίσεων κυριεύει πάντα ὅστις, ἀνδρῶν τὰ χρονικὰ τοῦ κόσμου, ἐπιθυμεῖ νὰ ἀρυσθῇ ἐκείθεν πληροφορίας τινὰς περὶ τῆς καταστάσεως τῶν γυναικῶν, διότι παντοχοῦ εὑρίσκει τὰς γυναῖκας τιμηθείσας καὶ περιφρονηθείσας ἐντεῦθεν.

Ἐν τῷ αὐτῷ λαῷ, εἰς τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, ὑπὸ τὴν αὐτὴν νομοθεσίαν, ἁπαντᾷ τις τὰς γυναῖκας, διαφερούσας ὡς ὄντα ἰσώτατα καὶ ἴσματα ἡ δὲ διαφορωμία αὕτη, ἀφ' ἑτέρου, ἀναλύπτει ὅτι αἱ γυναῖκες φέρουσιν ἐν ἑαυτῇ ἄγνωστόν τι, ἀκατανόητον, ὑπὲρ κατέπλῆξε τοὺς νομοθέτας Ἀνοίξωμεν τὴν Βίβλον, τὸ πάντων τούτου τῆς ἀρχαίας νομοθεσίας. Τί δὲ ποιοῦμεν; τὴν γυναῖκα, μὴ ἔχουσαν τὸ δικαίωμα νὰ ἐργάζηται ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν ἰδίων τοῦ θυσιαστηρίου, μὴ ἔχουσαν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐμὲ ζεσθαι, ἐλλείψει λόγου, καὶ διότι κατὰ τὸν Μωσῆν «ἡ γυνὴ, ἥτις ὁρίζεται δὲν δύναται νὰ κατάστῃ τὴν ὑπόσχεσιν της, ἐὰν ὁ σύζυγος αὐτῆς, ἡ ὁ πατὴρ δὲν συγχωρήσῃ αὐτὴν ἐπιτυχῶς». Ἀρα ὁ νομοθέτης δογματίζει ὅτι ἡ γυνὴ δὲν ἔχει καρδίαν· καὶ ἐντοσούτῳ ὁ αὐτὸς νομοθέτης ἀναγνωρίζει ἐν αὐτῇ τὰ ἐξοχα καὶ ὑψηλότερα δῶρα τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας· ἡ καλλίων τῶν ὑπαρχόντων ἐν αὐτῇ θεῶν, τὸ δῶρον τῆς προφητείας.

Ἡ Ῥώμη κατεδίκαζε τὴν γυναῖκα εἰς ἰσόβιον κατάκλεισιν, καὶ ἡ Ῥώμη πάλιν θεωρεῖ αὐτὴν ὡς ἐμπεπιστευμένην τῶν οὐρανίων σκοπῶν. Ἐν αὐτῇ, γυνὲ ἦτον ἐ ἀποδίδουσα τοὺς χρησμοὺς ἐν Κύμῃ τῆς Καμπανίας, γυνὴ ἦτον ἡ κάτοχος τῶν Σιβυλλείων βιβλίων, καὶ διὰ τῆς γυναικὸς μόνον, ὡς φαίνεται, οἱ θεοὶ ὡμίλουν.

Ἐν Ἑλλάδι ἡ αὐτὴ συγκρουσις καὶ μᾶλιστα ἔτι ἰσχυροτέρα καὶ ζωηρά. Οἱ Ἕλληνες διεκρισθῆτουν ἐν τῇ γυναικὶ ἓν μόνον, ὡς ἀποτελοῦν τὸ μόνον οὐσιῶδες μέρος αὐτῆς, τὸν *ἔρωτα*. Ὁ δὲ Πλούταρχος ἐν τῇ περὶ ἔρωτος πραγματείᾳ αὐτοῦ ἵνα καταδείξῃ τὸ ἀδύνατον τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, ἀναφέρει ὅτι «ὅταν ἀρορᾷ περὶ τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος, αἱ γυναῖκες δὲν κατέχουσιν οὐδὲν μέρος, ἐγὼ δὲ, δὲν ἐκτιμῶ αὐτὸν ὡς ὑμεῖς, οἵτινες εἶσθαι περιπαθεῖς εἰς τὰς γυναῖκας καὶ τὰς κόρας, τὰς ὁποίας ἀγαπᾶτε περισσότερον ἀφ' ὅσον ἡ μηλα δὲν ἀγαπᾷ τὸ μῆλι, μήτε ἡ μέλισσα τὴν μελικηρίδα».

Καὶ ἐν τοσούτῳ οἱ Ἕλληνες ἀπέδιδον εἰς τὰς γυναῖκας καὶ τὸ δῶρον τῆς θείας σοφίας. Ἐν δὲ τῷ συμποσίῳ τοῦ Πλάτωνος βλέπομεν ὅτι τὸ ὄν, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ τῶν φιλοσόφων ἀρχηγέτης ἐμυήθη εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου διεφωτίσθη ἡ καρδία τοῦ Σωκράτους ἦτον, ὡς μόνος αὐτὸς τῷ ὡμολόγησεν, ἦτον γυνή· «ἐγὼ σε, λέγει, τὴν θεότητα καὶ τὸν νοῦν διὰ τῶν συνδιαλέξεών μου μετὰ τῆς Ἀσπασίας».

Οὕτω λοιπὸν παντοχοῦ καὶ πάντοτε, ἐν τῷ ἀρχαίῳ κόσμῳ, ἡ τοσοῦτον περιφρονηθεῖσα γυνὴ εἶναι κατά τι ἀνωτέρα τοῦ ἀνδρός. Ἴσως ὅμως ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἡ σύμβουλος τοῦ Περικλέους καὶ φίλη τοῦ Σωκράτους, φαίνεται σχεδὸν ὡς σύμβολον.

Μεταβῶμεν παρὰ τοὺς Γερμανικοὺς λαοὺς, ἀλλ' ἡ ἐκπλῆξις ἡμῶν ἐξακολουθεῖ. Οὐδεμία πολιτικὴ ὑπηρεσία εἶναι ἐμπεπιστευμένη εἰς τὰς γυναῖκας, καὶ ἐν τούτοις ὁ Τάκιτος, ὁ περίφημος οὗτος Λατῖνος ἱστορικὸς, ὁ λίαν ἐπιτυχῶς τὰ Γερμανικὰ ᾖθη διερευνήσας, ἀναφέρει ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἀναγνωρίζον ὅτι εἰς τὰς γυναῖκας ὑπάρχει θεῖόν τι καὶ μαντικὸν, καὶ ἐσέβοντο ταύτας, ὡς ἐχούσας ἄμεσον σχέσιν μετὰ τοῦ οὐρανοῦ.

Ἐν Γαλατίᾳ αἱ Δρυΐδες γυναῖκες ἦσαν ἀνώτεραι τῶν ἀνδρῶν, διότι εἰς αὐτὰς ἦτον ἐμπεπιστευμένη ἡ ἀποκάλυψις τῶν μελλόντων.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

(Δρυΐδαι ἐκαλοῦντο, ὡς γνωστόν, οἱ ἐν Γαλατίᾳ Ἱερεῖς καὶ φιλόσοφοι τῶν Κελτῶν). Ἐν τῇ μᾶλλον νέᾳ αὐτῆς Σάνα λεγομένῃ, κατὰ τὸν ἱστοριογράφον τῆς ἀρχαίας Γαλατίας Ἀμεδαῖον Θιερῖν ὑπῆρχε τὸ σχολεῖον τῶν ἐνταῦθα Ἱερέων, εἰς ὃ ἐπεθύμουν πολλοὶ νὰ θρεπτοθῶσι τὰ ἔνδοξα πάθη καὶ νὰ ἀναβιβάζωσι καὶ καταβιβάζωσι τὸν θάλασσαν. Τοὺς δὲ χρηστοὺς αὐτῶν ἐβλεπον, ἐπὶ τῶν βράχων καθήμενοι, ἐν χειρὶ τρικυμίαν. Μὲ μάλιστα τῶν περιφήμων τούτων Ἱερέων, Βαλλίδα καλουμένου, ἀόρατος καὶ παρὼν, ἀνυβρίς, οὕτως εἰπεῖν, ὅλους τοὺς κατοίκους μιᾶς νήσου ταύτας, ἀνωθεν πύργου τινός, ἐξ οὗ αἱ διαταγαὶ τῆς προκρίνουσι ὑπαγορεύονται τὴν εἰρήνην, τὸν πόλεμον καὶ τὰς συμβάσεις.

Ἴσως τὰ γεγονότα ταῦτα φαίνονται ὅλως ἀπίστευτα καὶ ἀπατῶντα τὴν κρίσιν ἡμῶν.

Πῶς ὅμως δυνάμεθα νὰ συμβιβάσωμεν τοιοῦτον μεγαλεῖον ἀρ' ἑνὸς καὶ τὴν τοσαύτην ταπείνωσιν ἀφ' ἑτέρου; Πῶς δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν τόν τε θαυμασμὸν καὶ τὴν καταφρόνησιν, δι' ὧν ὁ ἀνὴρ, ὁ ὁμοῦ κατὰ τὸ φαινόμενον μετὰ τῆς γυναικὸς, θεωρεῖται ἀνώτερος καὶ κατώτερος αὐτῆς; Μήπως ἔχει τι μυστήριον εἰς τοὺς ὀρθαλμοὺς αὐτῆς; Πῶς διετάχθη ὑπὸ τῶν θείων βουλῶν, καὶ ὅπλον πρόσωπον παρεστῆ εἰς τὰς τύχας τοῦ κόσμου; Διατί ἐξιδιλήθη τῶν ἀτλουστέρων ὑπηρεσιῶν, καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὰς ὑψηλοτέρας ἱερατικὰς θέσεις; Διατί ἀπεγορεύθη εἰς αὐτὴν ἡ κοινωνικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἀρθῆ ἐλευθέρα εἰς τὸν τσιμπισμὸν καὶ καλλιέργειαν ἰδεῶν, αἵτινες συντηροῦσιν αὐτῶν τὸν βίον;

Αἱ ἐρωτήσεις αὗται μᾶς δίδουσι τὸ ἐνδόσιμον νὰ στοχασθῶμεν ὅτι ἡ γυνὴ ἔχει ἰδιότητας λίαν ἰσχυρὰς, ἵνα κατακρατῇ ἐν τῷ πνεύματι θέσιν περιωρισμένην μὲν ἀλλ' ὑψηλοτάτην, καὶ σχηματίζῃ ἰδίον ἐν αὐτῷ κράτος.

Τὸ πρῶτον τοῦτο μικρὸν ἡμῶν βλέμμα, ὅσον ταχέως καὶ ἂν διηλθεν ἐπὶ τινων ἱστορικῶν σελίδων, μᾶς πληροφορεῖ, νομίζω, ἀρκούντως, ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι καὶ ἀνωτέρα καὶ κατωτέρα τοῦ ἀνδρὸς, δηλ: εἶναι ἕτερόν τι ἡ αὐτός.

Δύσκολος καὶ δυσκατάληπτος πραγματικῶς ἡ πληροφορία αὕτη, ἀλλ' εἶναι ἀρά γε ἀληθής; Τοῦτο καὶ ἡμεῖς βεβαίως ἐπιθυμοῦμεν νὰ μάθωμεν.

Ἀλλὰ τίνα ἐρωτήσωμεν; Ἕνα μόνον τὰ μεγάλα πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ γεγονότα, ἐν τῇ διεξαγομένῃ σκηνῇ τῶν ὁποίων, αἱ καρδίαι ἐπιδεικνύουσι πάντοτε τὴν ὑγιῆ κρίσιν τῶν ἀξίων.

Ἡ διαγωγὴ τῶν γυναικῶν ἀξίωτε εἰς τὰ [illegible] τῶν λίαν περιφήμων Νικαιανιστῶν καταπλαγιορίζουσι τὰς κατωτέρας. Ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία πίπτει, ἡ δὲ Ῥωμαϊκὴ ἀνορθοῦται. Ὢ αἴτιον δὲ τῶν μεγάλων τούτων τραχῶν προφαίζεται ὁ γυναικός τινος, ὡς ἐν Ῥώμῃ ὁ θάνατος τῆς Λουκρητίας, ἢ τῆς Βεργινίας, καὶ ἐν τοσούτοις τὸ γυναικεῖον φῦλον μένει πάντα ξένον εἰς τὰς τραχὰς τοῦ λαοῦ, καὶ τῶν Κυβερνήσεων φαίνεται ὅτι οὐδὲν τούτων ἦτο τοῦ κύκλου των, τόσον ἀπέχει τὴν σύμπραξιν καὶ ἐνέργειαν των.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

περὶ

ΣΥΓΓΡΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ.

Σπουδαῖος καὶ ἀρχαῖος καθηγητὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν πιθυμῶν ἵνα συντελέσῃ εἰς τὴν προκοπὴν τῆς «Κυρυδίκης» ἐπέστειλεν ἡμῖν τὰ κάτωθεν πραγματεῖαν, ἐξ ἧς καὶ ἡμεῖς αὐτῷ ἀποκέμουσι ἐλπίζομεν ὅτι καὶ τὸ λοιπὸν ἐξακολουθήσει κοσμῶν τὰς στήλας αὐτῆς δι' ὁμοίων σπουδαίων ἔργων.

Πλούταρχος Πα[illegible]
καὶ Ἐφορεύων εἰς [illegible]

α'. Ἐν ἀρχῇ μάλιστα πρέπει οἱ σύζυγοι νὰ ἀγαπῶνται ἀπὸ τῶν διαφόρων καὶ ἐναντίων βλέπωσι ὅτι καὶ τὰ συναρμοσθέντα τινὰ κατ' ἀρχὰς μὲν εὐκόλως διακρίνονται, κατόπιν δὲ ἑνοῦνται ὑπὸ τῆς τοιαύτης ἀρμονίας· ἀφ' οὗ ἔπειτα αἱ συναρμογαὶ λαμβάνουσι διὰ τοῦ χρόνου σύμπαξιν, μόλις ὑπὸ πυρὸς καὶ σιδήρου διαλύονται.

β'. Τὴν σελήνην, ὅταν ἀπομακρυνθῇ τοῦ ἡλίου, περιφανῆ καὶ λαμπρὰν βλέπομεν· ἀφανίζεται δὲ καὶ κρύπτεται, ὅταν πλησιάσῃ εἰς αὐτόν· ἡ δὲ σφαῖρα γυνὴ τοὐναντίον πρέπει νὰ φαίνηται μάλιστα μὲ τὰ τοῦ ἀνδρὸς, νὰ σβήνῃ δὲ καὶ νὰ κρύπτηται, ὅταν ἐκεῖνος μὴ παρευρίσκεται.

γ'. Καθὼς οὐδὲν ὑπάρχει ὄρεξις κατόπτρου ἐστιλπισμένου μετὰ χρυσοῦ καὶ πολυτίμου λίθου, ἐὰν μὴ ὁμοιάζῃ τὴν μορφὴν ὁμοίαν· οὕτως οὐδὲ πλουσίας συζύγου ὠφέλεια ὑπάρχει, ἐὰν μὴ σχέσιν τὸν βίον ὁμοίων καὶ τὸ ἦθος σφόδρα πολὺ τὸν ἀνδρα.

δ'. Οἱ φιλόμουσοι τῶν βασιλέων πολλοὺς μουσικοὺς ποιοῦσιν· οἱ φιλόλογοι, λογίους· οἱ φιλάθλητοι, γυμναστικούς· οὕτως ἀνὴρ φιλόγαμος καὶ φιλόκαλος ποιεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ σώφρονα καὶ κοσμίαν.

ε. Φιλόπλουτος ἡ Ἑλένη, φιλήδονος ὁ Πάρις· φρόνιμος ὁ Ὀδυσσεὺς, σώφρων ἡ Πηνελόπη· διὰ τοῦτο ὁ μὲν γάμος τούτων ἐγένετο μακάριος καὶ ζηλωτός· ὁ δὲ γάμος ἐκείνων Ἰλιὰς κακῶν προύξενησεν εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ εἰς τοὺς βαρβάρους.

ς'. Ὁ Σωκράτης προέτρεπεν ἐκ τῶν κατοπτρίζομένων νεανίσκων τοὺς μὲν ἀσχήμους νὰ καλλύνωσι τὴν ἀσχημίαν διὰ τῆς ἀρετῆς· τοὺς δὲ εὐμόρφους, νὰ μὴ καταισχύνωσι διὰ τῆς κακίας τὴν μορφήν. Καλὸν λοιπὸν εἶναι καὶ ἡ οἰκοδέσποινα, ὅταν ἔχῃ ἐν ταῖς χερσὶ τὸ κάτοπτρον, νὰ λέγῃ αὐτὴ ἐν ἑαυτῇ, ἡ μὲν ἄσχημος· *Τί ἆρα, ἂν μὴ γένω σώφρων;* ἡ δὲ εὐειδὴς, *Τί ἆρα, ἂν γένω σώφρων;* διότι εἰς τὴν ἄσχημον γυναῖκα σεμνὸν πρᾶγμα εἶναι εἰ ἀγαπᾶται διὰ τὸ ἦθος μᾶλλον ἢ τὸ κάλλος.

ζ'. Εἰς τας θυγατέρας τοῦ Λυσάνδρου ὁ τύραννος τῆς Σικελίας ἐπεμψεν ἱμάτια καὶ πλόκια τῆς κεφαλῆς ἐκ τῶν πολυτελῶν· ἀλλ' ὁ Λύσανδρος δὲν ἐδέχθη εἰπών· Ταῦτα τὰ κόσμια θέλουσι καταισχύνει μᾶλλον ἢ κοσμήσει τὰς θυγατέρας μου.

η'. Ἡ φρονίμη νὰ γελάσῃ πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ νὰ πράξῃ τι ἵνα μὴ φανῇ θρασεῖα καὶ ἀκόλαστος, κατ' οὐδὲν διαφέρει τῆς γυναικὸς, ἥτις οὐδὲ ἀλοιφήν τινα καθόλου μεταχειρίζεται ἵνα μὴ φαίνηται ὅτι χρίεται διὰ μύρου τὴν κεφαλὴν καὶ οὐδὲ νίπτεται ἵνα μὴ φαίνηται ὅτι φυκιασθοῦται τὸ πρόσωπον.

θ'. Δὲν ἦτο εἰς τὰς λίαν πτίας γυναῖκας παραδεδομένον νὰ μεταχειρίζωνται ὑποδήματα ὅπως διαμαρτύρωνται ἐν τῷ οἴκῳ· ἀλλ' αἱ πλείστας τῶν γυναικῶν, ἂν ἀφαιρέσῃς ἀπ' αὐτῶν τὰ χρυσοκέντητα ὑποδήματα καὶ τὰ βραχιόλια, καὶ τὰς περισκελίδας, καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον καὶ τοὺς μαργαρίτας, τότε οἰκουροῦσι.

ι'. Τὴν Ἀφροδίτην τῶν Ἠλείων ὁ Φειδίας ἐποίησε νὰ πατῇ χελώνην, σύμβολον οὖσαν εἰς τὰς γυναῖκας οἰκουρίας καὶ σιωπῆς. Διότι πρέπει ἡ γυνὴ ἡ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἡ διὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς νὰ λαλῇ, μὴ δυσαρεστοῦμένη ὅτι διὰ ξένας γλώσσας ὁμιλεῖ σεμνότερον καθὼς ὁ αὐλητής.

ια'. Οἱ πλούσιοι καὶ οἱ βασιλεῖς, τιμῶντες τοὺς φιλοσόφους, καὶ ἑαυτοὺς κοσμοῦσι καὶ ἐκείνους· οἱ δὲ φιλόσοφοι, κολακεύοντες τοὺς πλουσίους, οὐχὶ τοὐτοις, ποιοῦσιν ἐνδόξους, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἀδοξοτέρους. Τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰς τὰς γυναῖκας διότι, ὅταν μὲν ὑποτάσσωσιν ἑαυτὰς εἰς τοὺς ἄνδρας, ἐπαινοῦνται· ὅταν δὲ θέλωσι νὰ ἐξουσιάζωσι μᾶλλον τῶν ἐξουσιαζομένων φέρονται ἀπρεπῶς. Πρέπει δὲ νὰ ἐξουσιάζῃ τὰς γυναῖκας ὁ ἀνὴρ οὐχὶ ὡς ἐξουσιάζει ὁ κτήτωρ τοῦ κτήματος, ἀλλ' ὡς ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος, συμπαθῶν καὶ ἡνωμένος ὢν διὰ τῆς ἀγάπης.

ιβ'. Ἐν Λέπτει, πόλει τῆς Λιβύης, πάτριον ἔθος ὑπάρχει τὴν ἑκομένην ἡμέραν μετὰ τὸν γάμον νὰ πέμπῃ ἡ νύμφη πρὸς τὴν μητέρα τοῦ νυμφίου καὶ νὰ ζητῇ χύτραν· ἐκείνη ὅμως δὲν δίδει καὶ λέγει ὅτι δὲν ἔχει, ὅπως ἡ νύμφη γινώσκουσα ἀπ' ἀρχῆς τὴν τῆς πενθερᾶς ὁμοιότητα πρὸς μητρυιὰν, ἂν ὕστερον συμβῇ τι τραχύτερον, μὴ ἀγανακτῇ, μαθοῦσα ἀδημονῆ. Τοῦτο γινώσκουσα ἡ νύμφη, πρέπει νὰ θεραπεύῃ τὴν πρόφασιν. Εἶναι δὲ ζηλοτυπία τῆς πενθερᾶς ὑπὲρ εὐνοίας πρὸς τὴν νύμφην· μία δὲ ὑπάρχει τοῦ πάθους θεραπεία· ἰδιαιτέρως μὲν νὰ περιποιῇ ἡ νύμφη εἰς ἑαυτὴν τὴν εὔνοιαν καὶ ἀγάπην τοῦ ἀνδρὸς, ἀπὸ δὲ τῆς πενθερᾶς νὰ μὴ ἀφαιρῇ αὐτὴν, μηδὲ νὰ ὀλιγοστιύῃ.

ιγ'. Εἰς τοὺς περὶ τὸν Κῦρον Ἕλληνας παράγγειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ἐχθροὺς, ἐὰν μὲν κρυγάζοντες ἐφορμῶσι νὰ δίχωνται μετὰ σιωπῆς· ἐὰν δὲ ἐκεῖνοι σιωπῶσι, νὰ ἐντεπεξέρχωνται κατ' αὐτῶν βοῶντες. Αἱ δὲ φρόνιμοι γυναῖκες, ὅταν οἱ ἄνδρες αὐτῶν ὠργισμένοι ὄντες κρυγάζωσιν, ἡσυχάζουσιν· ὅταν δὲ σιωπῶσιν ἐκεῖνοι, προσλαλοῦσι καὶ παρηγοροῦσι αὐτοὺς καταπραΰνουσιν.

ιδ'. Οἱ προσερχόμενοι εἰς ἐλέφαντας δὲν φοροῦσι λαμπρὸν ἔνδυμα· οὐδὲ ὅσοι πλησιάζουσιν εἰς ταύρους ἐνδύονται κόκκινα φορέματα· διότι ἐξαγριαίνονται ταῦτα τὰ ζῶα μάλιστα ὑπὸ τῶν χρωμάτων τούτων· περὶ δὲ τῶν τίγρεων λέγουσιν ὅτι, ὅταν κρούωνται περὶ αὐτὰς τύμπανα, ἐκμαίνονται διόλου καὶ διασχίζουσιν ἑαυτάς. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἐκ τῶν ἀνδρῶν οἱ μὲν βλέποντες κοκκίνας καὶ πορφυρᾶς ἐνδυμασίας δυσανασχετοῦσιν, οἱ δὲ δυσαρεστοῦνται εἰς κύμβαλα καὶ τύμπανα, τί κακὸν εἶναι νὰ ἀπέχωσι τούτων αἱ γυναῖκες καὶ νὰ μὴ τα-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

μέτωπα; μελὶ παιχνίδια τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν, ἀλλὰ νὰ τὰ ζοῦσιν ἐν ἀγάπῃ καὶ προθυμίᾳ;

Ὁ Πλάτων εἰς τοὺς γέροντας μᾶλλον συμβουλεύει νὰ ἐνδιαφέρωνται τοὺς νέους, ἴσως καὶ διότι ὅπου ἐνδιαφέρωνται οἱ γέροντες, οὐδεμία ἀδικία, οὐδὲ αὐλάβεια ἐγγίνεται εἰς τοὺς νέους. Τοῦτο ἐνθυμούμενος ὁ ἀνὴρ ὀφείλει μεγάλην μέλλον τῆς γυναικὸς αὐτοῦ νὰ εἰδῇται, ἐπειδὴ ὁ γυναικὸς θάλαμος μέλλει νὰ γείνῃ εἰς αὐτὴν διδασκαλεῖον τακτικὸν ἢ ἀκολασίας.

Μὴ νόμιζε ὅτι ἡ γυνὴ σου θέλει ἀπέχεσθαι τῆς περιεργείας καὶ πολυτελείας, ἂν βλέπῃ σὲ μὴ καταφρονοῦντα τούτων εἰς ἄλλα, ἀλλ' εὑρίσκοντα ἡδονὴν εἰς χρυσᾶ ποτήρια, εἰς ζωγραφίας οἰκημάτων καὶ εἰς περιδέραια ἡμιόνων καὶ ἵππων· διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀδιαφόρῃς τὴν γυναικωνῖτιδα τὴν πολυτέλειαν, ἐν ᾗ ἐκεῖ ἀναστρέφεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐνθρονίστου.

Καὶ σὺ μὲν, ὦ Πολλιανὲ, ἔχων ἕξιν καιρὸν ἀρκέσθου νὰ ἀνασχολῆσαι εἰς ἀσπάσεων γνώσεων καὶ μαθήσεως, ἐπιδώσει τὸ ἦθός σου, κἂν ἐπιδιώκῃς καὶ συναναστρεφόμενος μετὰ τῶν δυναμένων νὰ σὲ ὠφελήσωσιν· εἰς δὲ τὴν γυναῖκά σου, συνάγων παντοχόθεν τὸ χρήσιμον, καθὼς αἱ μέλισσαι, καὶ φέρων σὺ αὐτὸς ἐν σεαυτῷ, μετακλίδου καὶ προσδιαλέγου, ἀγαπητὰς σοῦ εἰς αὐτὴν καὶ οἰκείας τὰς ἀρίστας τῶν μαθήσεων. Σὺ δὲ, ὦ Εὐρυδίκη, ἀγωνίζου μᾶλλον νὰ ἐνδυστρίβῃς εἰς τὰ τῶν σορῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀποφθέγματα, ὅπως μὲν εὐφραίνῃς τὸν ἄνδρα σου, θηρεύουσα δὲ ὅπου τῶν ἄλλων γυναικῶν, οὕτω κοσμουμένη ἐξωτερικῶς καὶ κατὰ μικρὸν ἀπὸ μαθημάτων ἀκούσης. Διὰ ταῦτα μὲν τὰς πλουσίας γυναῖκας τῶν ῥητόρων καὶ ἐκείνας τὰς ξένας τὰ μετάξωτὰ δὲν δύνασαι νὰ λάβῃς, οὐδὲ νὰ περιβάλῃς εἰς σεαυτὴν, ἐὰν μὴ ἀγοράσῃς ἀντὶ πολλῶν χρημάτων. τὰ δὲ κόσμια τῆς Θεανοῦς, καὶ τῆς Κλεοβουλίνης, καὶ τῆς Γοργοῦς, τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀλκιβίου, καὶ τῆς Τιμοκλείας, τῆς ἀδελφῆς τοῦ Θεογένους, καὶ Κλευδίκης τῆς παλαιᾶς, καὶ Κορνηλίας τῆς Σκιπίωνος, καὶ ὅσαι ἐγένοντο ἔνδοξοτεραι καὶ περιδόητοι, ταῦτα ἔχουσι ὡς πρέπει καὶ κοσμουμένη δι' αὐτῶν, δύνασαι νὰ ζῇς ἐνδόξως ἅμα καὶ μακαρίως. Διότι ἂν ἡ Σαπφὼ ἔγραφε πρός τινα πλουσίαν· *Ἀκεδανότεον δὲ πέλοις, οὐδὲ θέλις ἐλεδέας σοὺ ἐρόεσσας οὐδέρια· διότι δὶρ μετέχης ῥόδων τῶν ἐκ τῆς Πιερίας*· πῶς μᾶλλον δὲν θέλει εἰσθαι συγκεχωρημένον εἰς σὲ νὰ μεγαλορρονῇς καὶ νὰ καυχᾶσαι, ἂν μὴ μετέχῃς τῶν ῥόδων, ἀλλὰ τῶν ἀρετῶν, ὡς αἱ Μοῦσαι φέρουσι καὶ χαρίζονται εἰς τοὺς θεραπεύοντας παιδείαν καὶ φι-

Ω.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Η ΧΑΡΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ

ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΙΔΙΟΙΣ.

Ὑπεράνω τῆς ἀθόλου κορυφῆς τῶν ἀνθρώπων
Ἄθρους καὶ γαληνίου τ' οὐρανοῦ ὁ μέγας θόλος,
Ἀκτινοβολεῖ ὁ ἥλιος ζωηρὸς καὶ φωτοδόλος·
Καὶ τ' ἀφρίζον μέτωπόν του ἀπὸ ζέμμα στέφει
ῥοδοστόλιστον χαρᾶς!

Χαῖρε παίδων ἡλικία! Εὐθυμόνει καὶ ἀγάλλου,
Ἐπὶ τῆς ἄγνῆς ψυχῆς σου ἡ εἰκὼν ἀνταυγάλλεται
Τοῦ Θεοῦ, καθὼς ἡ λάμψις τοῦ ἡλίου καθρέπτει
Ἐπὶ διαυγῶν ὑδάτων. Ἔσο πάντοτε τοῦ σκότους
τῶν φροντίδων μας μακρὰν!

Ἡ ζωή μας εἶναι πλήρης εὐφροσύνης καὶ εὐθυμίας,
Καὶ ἡ φύσις κάθε εἶναι πρὸς χαρὰν μας πεπλασμένη.
Εἰς τὸ πᾶν εἶναι φιλόφρων καὶ ἱλαρότης κεχυμένη.
Κ' ἐννέα ἐκπαγίζουν ἐκ θελήσεως τὰς θείας
Χαριτόβρυτοι νάσοι!

Ἀλλὰ σεῖς μόνοι, παιδία, ἀπολαύετε τῶν θείων
Τῆς ζωῆς ταύτης χαρίτων, σεῖς αἰσθάνεσθε τὸ κάλλος
Τοῦ Ὑψίστου ποιητοῦτος, καὶ ἡ γλῶσσά σας εὐλαβὴς
Τὸν ὑμνεῖ μὲ τὴν χαρὰν της· σεῖς μᾶς δείχνετε τὸν βίον
Ὅτι εἶν' ῥοδωνιά!

Ὅτι εἶν' τοῦ Παραδείσου ἀπεικόνισμα Ἐκεῖνος!
Ὄχι δὲ κοιλὰς κλαυθμῶνος, ὡς ἡμεῖς τὸν φανταζόμεθα·
Ἐπειδὴ τόσας ἀκάνθας ἐπ' αὐτῆς καλλιεργοῦμεν
Καὶ τὸν βίον καθιστῶμεν πηγὴν πόνου πηγὴν δακρύων
πηγὴν τόσων πικριῶν!

Ὦ! σπιθοβολοῦσα καὶ ἄνθη παντοῦ ἔχεις ἐσπαρμένα,
Κ' ἐν τῷ μέσῳ τούτων ὅλων τρέχετε μὲ ἀκακίαν,
Νύμφη φαῦ! τοῦ παραθόντος δὲν σᾶς τρέχει τὴν καρδίαν,
Καὶ δὲν βάπτετ' εἰς τὸ μέλλον ὄμματα τεθαμβωμένα
ἀπ' ἐλπίδος μαγικῆς!

Τὸ παρόνσᾶς κατευφραίνει, αὐτὸ εἶναι ἡ χαρά σας·
Τῶν γλυκέων του θελγήτρων ἀπολαύετ' ἀτρεμῶς,
Ἐπειδὴ δὲν σᾶς κωλύει μερίμνων ὁ σκληρὸς βρόχος
Κ' ἐν σωβαίν τι ἀποσπάσῃ τὰ ἀθῶα δάκρυά σας
σεῖς γελᾶτε παρθενικῶς!

Πλάσματα, χαριτωμένα! μικρὰ τόσον ἐνῶ ἤσθε,
Ἡμᾶς ὅμως τοὺς μεγάλους κ' ἰσχυροὺς ὑπερτερεῖτε
Ἐπειδὴ κατὰ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα εἰσκτίζετε,
Ἐπειδὴ εἰς τὸ ἐμπρός σας ἀγαθὸν ὠχαριστίσθε,
καὶ δὲν σκέπτεσθε τ' ἄπεν!

Ὦ! σᾶς εὔχομ' ἐκ καρδίας μὴν ἀρίσατε ποτέ σας
Τοὺς χαριτοβρύτους κόλπους τῆς χαρᾶς ταύτης
τῆς θείας,
Καὶ τῆς παιδικῆς σας ταύτης ἐξερχόμεν' ἡλικίας,
Κλῆον νὰ σᾶς ἑτοιμάζουν τὰς χαρὰς αἱ ἄρτι
σας
Εὐχομαι! καὶ ἐν αὐτῷ

Νὰ διέρχησθε τὸν βίον. Μὴ τὰ ῥόδινά σας χείλη
Μὴ τὸ πόμα ἐπιπλάστων ἡδονῶν ποτὲ μολύνῃ.
Τὴν καρδίαν φαρμακεύει ἡ ἐκ τούτων εὐφροσύνη,
Καὶ μὲ θλίψεις καὶ πικρίας τὴν ζωὴν νὰ ζῇ ὀφείλει
Ὅστις δίδετ' εἰς αὐτάς!

Ὄχι! σεῖς εὐγενῶν ἄνθη ἀρετῶν νὰ ἀγκαπᾶτε,
Τὰ ὁποῖα εὐωδίαν ἀποπνέουν οὐρανίαν,
Καὶ χαὶ ἀν εἰς τὴν καρδίαν διέρχουν αἰωνίαν.
Μηποτὲ τὰ ὄμματά σας ἀπὸ τούτων ἀποσπᾶτε
τῶν ἀνθῶν τὴν καλλονήν!

Ὦ Θεοῦ! ὁ δοὺς ἀπείρου στὴν ζωήν μας θυμηδίας!
Πάντοτε ν' ἀπολαμβάνουν δίδε ταύτας τὰ παιδία
Ἀρετῶν πηγὴ νὰ ἦναι ἡ ὡραία των καρδία!
Σ' τὰς ἀγάπας σου τὰ ἔργα, κ' εἰς τὰ τῆς φιλαδελφίας
νὰ ἀγάλλωντ' ἀληθῶς!

Ἐν Σμύρνῃ 1871.

Σ. ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΑΣΜΑΤΙΟΝ

ἀπαγγελθὲν κατὰ τὰς ἐνιαυσίους ἐξετάσεις ὑπὸ παιδὸς φέροντος ναυτικὴν ἐνδυμασίαν.

Ἂν ἐνδυμα φέρω ναυδίτου θρασέος
—ἂς ἦνε ὁ πόντος γλαυκὸς καὶ ὡραῖος—
ἀλλὰ δὲν μ' ἀρέσκει τὸ κῦμα ἀφρίζον,
καὶ φόβον μ' ἐμπνέει ὁ μέλας ὁρίζων.
Μὲ τέρπει πλειότερον οἶκος καλὸς,
διότι παῖς εἶμαι καὶ εἶμαι δειλός.

Καὶ ὅμως μὲ ὅλον αὐτὸν μου τὸν τρόμον
θαλάσσης ἀγρίας διέσχισα δρόμον,
ἐπάλαισα κύματα, κλύδωνος ἴδον,
διότι μ' ἐρώτιζεν ἄστρον ἐλπίδων
καὶ ἔδιδε λάμψιν εἰς τὸ σῶμα τοῦ νοῦ
ἐν μέσῳ θυέλλης καὶ σκότους πυκνοῦ.

Ἡ θάλασσα ἦτο αὐτὸ τὸ σχολεῖον
καὶ κῦμα τὸ πλῆρες σοφίας βιβλίον
καὶ κάθε του λίξις ὁμοία σκοπέλων,
ἐλπὶς μου γλυκεῖα εὐπαίδευτον μέλλον
καὶ κώπη τὰ κύματα σπᾶσα δεινὴ
μελέτη πολύωρος κ' ὑπομονή.

Ἐν Ἀθήναις,

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

ΛΑΧΕΙΟΝ

Ἐργοχείρων τοῦ ἐν Χάσκιοϊ Παρθεναγωγείου.

Τὸ Λαχεῖον τοῦτο συνίσταται ἐκ 1000 γραμματίων, τιμωμένου ἑκάστου ἀντὶ ἑνὸς ἀργυροῦ Μετζιτιέ. Ἐξ αὐτῶν 120 κληροῦσι κερδίζουσι διάφορα ἐργόχειρα, ἐπιτραπέζια ὑπὸ ἀκόρων Ἑλληνίδων καλλιτεχνηθέντα.

Συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τοὺς φιλομούσους ὁμογενεῖς καὶ ἰδίᾳ τὰς εὐγενεῖς Ἑλληνίδας τὸ ἀνωτέρω Λαχεῖον, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἡ ὑποστήριξις καὶ προαγωγὴ τοῦ χορτσιακοῦ τούτου Ἐκπαιδευτηρίου.

Γράμματα τοῦ Λαχείου τούτου εὑρίσκονται ἐν τῷ γραφείῳ ἡμῶν διὰ πάντας τοὺς ἐπιθυμοῦντας ὅπως συμμετάσχωσι τοῦ θαρίστου καὶ κοινωφελοῦς τούτου ἔργου.

ΚΥΨΕΛΗ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾷ μετζίτια 6. ἐξάμηνος 3.

ΕΝ ΤΩΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἐξάμηνος 3 1[2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν μὲν τῇ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελετζίδικα, Μουσούρου χάν, ἀριθ. 30.—ΕΝ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρ. Μηνᾷ Μαράσογλου.—ΕΝ ΧΑΛΚΗΔΟΝΙ παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κ. Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ.—ΕΝ ΒΑΡΝΗ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ἀσπριώτῃ.—ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ὀγνιανοβιτζ.—ΕΝ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ παρὰ τῇ Κ. Π. Παππαδοπούλῳ.—ΕΝ ΠΡΟΥΣΗ παρὰ τῇ Κ. Ἀγλαΐᾳ Κωνσταντίνου, Διευθύντριᾳ.-ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ παρὰ τῷ Κ. Β. Παππάζογλου.—ΕΝ ΣΝΥΡΝΗ παρὰ τῷ Κ.Φ. Α. Σαρίκα.—ΕΝ ΜΙΤΥΛΗΝΗ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ—καὶ ΕΝ ΠΟΛΑΥΒΩ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ,—ΕΝ ΧΙΩ παρὰ τῷ Κ. Α. Καράβᾳ,—ΕΝ ΣΑΜΩ παρὰ τῷ Κ. Πελ. Δεκάτῃ,—ΕΝ ΓΙΟΥΡΓΕΒΩ παρὰ τῇ Κ. Αἰκ. Σολομωνίδου,—καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Κ. Θ. Κτενᾶν, Διευθυντὴν αὐτῆς, ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος, οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ εὐγνωμόνως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Ὅσοι τῶν Κυρίων ἐμπορικῶν καταστημάτων, ἐν οἷς πωλοῦνται διάφορα ἤδη ἐμπορεύματα, χρησίμων εἰς τὰς Γυναῖκας καὶ τὰς οἰκογενείας, ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι μέρος ἐν ταῖς ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΣΙ τῆς «Εὐρυδίκης», ἀποτανθήτωσαν πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ.
Πρωτότυπος.

ὑπὸ

Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΥΜΕΝΟΥ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ σύγκειται ἐκ δύο τόμων. Συνδρομὴ αὐτῆς σελήνια 5. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν καὶ τῶν δύο τευχῶν.

Συνδρομαὶ καταγράφονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ παρὰ ταῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιστασίαις αὐτῆς.

ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πέρᾳ, Τεκὲ, ὁδὸς Ζουμποὺλ ἀριθμ. 7.

Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Λιθογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐκτυποῦν καλλιτεχνικῶς ἐπισκεπτήρια, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τύποις Κ. ΠΑΗΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΤΟΣ Α'. ΕΒΔΟΜΑΣ ΙΒ'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΕΤΑ ΑΣΕΛΙΩΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ,

Ἐκδιδομένη

ὑπὸ

ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

6 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1871. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 12.

Η ΕΝ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΩ,
ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ
ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ.

(Συνέχεια καὶ τέλος)

τῆς προσλαλιᾶς τοῦ Κ. Ἀλ. Σταματιάδου.

Ὦ! πόσον τερπνὴ καὶ εὐχάριστος εἶναι τῆς ἀρετῆς τῆς ἐλεημοσύνης ἡ ἐξάσκησις μετὰ τοσαύτης διενεργουμένη προθυμίας καὶ μετὰ τοσούτου ζήλου καὶ ἱλαρότητος! «Ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός.» Ἐν πόλει ἐν ᾗ πολλαὶ μὲν ὑπάρχουσιν αἱ ἀνάγκαι καὶ τοῦ βίου αἱ περιπέτειαι, ὀλίγιστα δὲ καὶ ἀνεπαρκέστατα τὰ τῆς ἀνακουφίσεως μέσα, ἡ Φιλόπτωχος Ἀδελφότης δύναται ἐπιτυχῶς νὰ ἀφομοιωθῇ πρὸς ὅασιν εὐανθῆ, ἐν μέσῳ ξηρᾶς καὶ ἀνύδρου καὶ ἀχανοῦς ἐρήμου εὑρισκομένην. Οὔτε πτωχοκομεῖα ὑπάρχουσι παρ' ἡμῖν, οὔτε γηροκομεῖα, οὔτε βρεφοκομεῖα, οὔτε λοχεῖα, οὔτε ἄλλο τι τῶν τοιούτων εὐεργετικῶν καταστημάτων, ὅσων εὐμοιροῦσιν ἄλλαι κατὰ πολὺ ὀλιγανθρωπότεραι πόλεις. Πόθεν δὲ προέρχεται ἡ ἔλλειψις αὕτη, ἡ ὅσον ἀξιοθρήνητος τόσον καὶ τὸν ψόγον τῶν ξένων ἐφ' ἡμᾶς ἐφελκύουσα, ἐν πόλει, ἔνθα τοσαῦται εὑρίσκονται γενναῖαι καρδίαι, τοσαῦται ἐλεήμονες καὶ ὅλως χριστιανικαὶ ψυχαί, τοῦτο δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ ἐξετάσωμεν· καὶ ὅμως οἱ ἄποροι καὶ οἱ ἀνάγκην περιθάλψεως ἔχοντες πλεονάζουσι καὶ ἡ καρδία ἑκάστου ἡμῶν ἐπὶ τῇ θέᾳ αὐτῶν συγκινεῖται. Ἐν ταῖς ὁδοῖς, πρὸ τῶν ναῶν, πρὸ τῶν θυρῶν τῶν οἴκων, ἐν τοῖς περιπάτοις, καὶ συνελόντι εἰπεῖν πανταχοῦ, ἀπαντῶνται πένητες παρενοχλοῦντες τοὺς διαβαίνοντας καὶ διὰ γοερῶν φωνῶν καὶ εὐχῶν καὶ παρακλήσεων ἐκλιπαροῦντες τὸ ἔλεος αὐτῶν, καὶ ὅπως ἐπιτύχωσι τούτου ἐπιδεικνύντες, παραπλησίως πρὸς τοὺς ἐμπόρους τοὺς ἐκθέτοντας πρὸ τῶν καταστημάτων αὐτῶν τὰ διάφορα ἐμπορεύματά των ὁ μὲν πώρωσιν τῶν ὀφθαλμῶν, ὁ δὲ χώλωσιν τῶν ποδῶν, ὁ δὲ στρέβλωσιν τῶν χειρῶν, ὁ δὲ δυσμορφίαν τινα τοῦ σώματος, ὁ δὲ εἰδεχθές τι ἕλκος καὶ ἄλλος ἕτερόν τι τῶν τοιούτων. Ἀλλ' ἅπαντες οὗτοι εἰσὶν ἐλέους ἄξιοι... Οἱ πλεῖστοι τούτων τὴν ἐπαιτείαν ὡς ἐπάγγελμα μεταχειριζόμενοι, ἐκμεταλεύονται τὴν εὐπιστίαν τῶν φιλοικτιρμόνων, πολλοὶ μάλιστα εὔποροι ἐγένοντο καὶ τοκισταὶ καὶ κτηματίαι, ἀφαιροῦντες οὕτω διὰ τῆς ὑποκρισίας ἀπὸ τοὺς ἀληθῶς ἐνδεεῖς ὅ,τι πράγματι πρέπει νὰ δίδωται αὐτοῖς.

Τίς ἡμῶν δὲν ὑποφέρει διὰ τῆς στενωποῦ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῶν Εἰσοδίων διερχόμενος, βλέπων πρὸ αὐτοῦ ἐκτυλισσομένην σωρείαν χωλῶν, τυφλῶν καὶ ἀναπήρων, ὀρεγόντων χεῖρα ἱκέτιδα καὶ διὰ μυκηθμῶν μᾶλλον ἢ διὰ φωνῆς ἀνθρωπίνου αἰτούντων ἐλεημοσύνην!..

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Τις ἐμῶν τῶν ἐγκλειστῶν διαβαίνων ἀγνὸ
[illegible] ἀπίστων ἐπαύλεων καὶ μεγάρων γυναικῶν ἐν
[illegible] ἀνεῳγμένους καὶ μεγάλους παραθύρους ἐκ τοὺς ἀπολλήγοντας τὸ
[illegible] καὶ ῥαδινὰς στρεβλούσας αὐτὰ, ὁ
[illegible] ἐντὸς τοῦ Βυζαντίου εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἵνα
[illegible] καὶ ἀκουσίων βασάνων βίῳ καὶ
[illegible] τῶν ἀλλοτρίων χέρι ἐπιστείας!.. Τίς ἐμῶν, δὲν ἐπίστρεψε τὸ βλέμμα αὐτοῦ μετὰ βδελυγμίας ἀπὸ τοὺς ἐπὶ τῶν ὁδῶν κατακαμένους ἀνιστιῶνας ἐκείνους, οἵτινες ἀνοίγοντες τὰς πλαγὰς των ἢ καὶ νέας πλαγὰς προσπαθοῦντες παρασκευάσουν ἐμῖν ὁ μὲν τὴν εἰδεχθῆ καὶ βαναύσον χεῖρά του, ὁ δὲ τὸν εἰδεχθέστερον καὶ βαναύστερον πόδα του, ἵνα μᾶς κεντήσουν εἰς οἶκτον;.. Τίς ἐμῶν τέλος δὲν ἐφρίξεν, βλέπουν ἀχρὰ καὶ πεπηγότα ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ πλήν ὀλίγων ἢ ὑπὸ τὰς βροχὰς μαραζόμενα, ἄθλα κλῶν δύσμορα βρέφη, ὀλίγας ἡμέρας ζωὴν ἀριθμοῦντα, καὶ ὑπὸ τὴν ἐλάφρυνσιν ἐνυπνίου τινος φαρμάκου εὑρισκόμενα!.. Περίφοβόν τι συνέβαινε πρό τινων ἐτῶν καὶ ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἡ ἐπαιτεία ἔκμαζε, πολλῶν φτωχόπαιδων ἐν κύτῃ ἄφρονι καὶ ἀφρονεστέρᾳ βιοτεριστικὴν μέσον εὑρισκόντων· ἐξ ὅτου δημοσίως ἐνεστήθησαν ἐπὶ πτωχοκομείᾳ καὶ γεωργικὰ καὶ βιοτεχνικὰ καὶ ὀρφανοτροφεῖα ὁ ἔρως καὶ ἡ ἀνάγκη εὑρίσκει ἐν αὐτοῖς πάσαν τὴν δυνατὴν ἀντίληψιν καὶ ὁ συναντώμενος καθ' ὁδὸν ἢ καὶ οἰκίαις ἐπαίτην, συλλαμβανόμενος ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας παραδίδεται εἰς αὐτὰ καὶ ἐν ἀναγκαίᾳ φυλακίζεται. Τοῦτο δὲ συντελεσθὲν ἔτος αὐξανθὴ ὑπερβαλλόντως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ ἐμῶν ἐπαιτῶν. Μὴ δὲ νομίσῃ τις ξένη βασανιστήριον ἐστιν ὁ σχηματισμὸς τοιούτων ἐλεεινῶν κατασκευασμάτων καὶ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἐν ᾗ κατὰ τοὺς ἱστοριογράφους τὸ πρῶτον συνέστη νοσοκομεῖον. Τοῦτο δὲ λέγομεν διὰ τοιάδε· Καὶ ἡμεῖς πέρυσιν ἐκχειρίσθημεν μέγα ἔθνικὸν ἀναθέμενον τὴν συστάσιν Λοχίου, ἀλλὰ ἀνίσχυρος ἀλλ' ἐντίμους γυναῖκας, πολλὰς δυσανεχομένων μάρτυρας αὐτόπτας γενόμενος καὶ τὸ ἔργον αὐτὸ, καίτοι ἀκούσιον ἐκτελέσαντα καὶ προνοήσαντα ὧν ἡμεῖς ὑστερούμεθα, οὐχ ἧττον ἡμᾶς ἔβαινε κατ' ψυχὴν, προθύμου καὶ γενναίας ὑποστηρίξεως παρὰ ταῖς Ἑλλάσιν καὶ παρ' αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως τυχόν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ θείατος πορεία ἐκείνα ἐνάγκασεν ἡμᾶς ἄλλως ἀλλαχόσε διασπορεύεσθαι, νὰ περιπατήσωμεν πρὸς ὥραν τοῦ ἴδιου [illegible] ἐπαίτου, οὗ ἀλλότριοι αἰτιαὶ καὶ ἀκατάλληλοι ἐπίκλησιν, ἐφαρμοσθέντες ὅτι διὰ τῆς συστάσεως Λοχίου παροφθῶσι ἡ ἐξαγγείωσις ἐμῶν ὀργῶν καὶ ἐπιμελῶς ἐλαφρύνοντες ὅτι ἐν ἐπαφῇ σχεδὸν τῆς πόλεως τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχουσι τοιαῦτα ἐγκαταστήματα, οὐδὲ ἐννοοῦσιν ἴσως ὁποίαν παραμυθίαν αἰσθάνεται ἡ πτωχὴ μὲν ἀλλ' ἐντίμος γυνὴ κατὰ τὴν τρυφερὰν τοῦ τοκετοῦ ὥραν, εὑρίσκουσα περιποίησιν, ἐν ᾗ ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς οἴκῳ ἀλλοεγρὰς στερεῖται, καὶ ἀπελλαστομένη οὕτω τῶν ἀλεθρίων καὶ δι' αὐτὴν καὶ διὰ τὸ νεογνὸν ἀποτελεστάτων τῆς γαμήσεως καὶ τῆς κύνης. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πάντα ἄλλον λόγον νομίζω περιττὸν, καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν ὅλων τῶν ἐντοπίων Κυρίων ὅσοι ὑπῆρξαν μητέρες. Τὴν τοιαύτην λοιπὸν τῶν τοιούτων ἐπιχειρητικῶν κατασκευῶν παρ' ἡμῖν ἔλλειψιν προσπάθησε ν' ἀναπληρώσῃ ἡ Φιλόπτωχος Ἀδελφότης, κατὰ τὸ ἐνὸν καὶ ὅπως τῇ ἐπέτρεπον τὰ αὐτοῦ μέσα, ἄτινα ἐδύνατο νὰ διαθέσῃ. Ῥᾳδίως ἔκαστος ἐμῶν κρίνει αἵ ἐργασίαι αὐτῆς νὰ μὴ περιορίζοντο ἐντὸς τοῦ στενοῦ κύκλου τῆς καθ' ἡμᾶς Ὀρθοδόξου καθοτίστεως μόνης, ἀλλὰ νὰ ἐπεξετείνοντο εἰς πάντας ἐν γένει τοὺς πάσχοντας ἀδιακρίτως τοῦ θρησκεύματος ἢ τῆς ἐθνότητος αὐτῶν. Ἐνθυμούμεθα πάντες τὴν εὐαγγελικὴν παραβολὴν τοῦ Εὐαγγελίου, καθ' ἣν ὁ Κύριος θέλων νὰ ἐκδείξῃ ὅτι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, μίαν καὶ κοινὴν πατρίδα ἐχόντων τὴν γῆν, δὲν πρέπει νὰ βρίσκωνται διαιρέσεις, ἀλλ' ἕκαστος αὐτῶν ἐφείλει ἀδιακρίτως βοηθεῖν τοὺς ἑτέρους, μεταβάλλας τὸν φιλετικὸν αὐτῶν διαγραφὸν ὅτε ἕξην λαμβανόμενον, παρέστησεν Ἱερεμίτην τινα, ἀπὸ Ἱερουσολύμων εἰς Ἰεριχὼ κατεβαίνοντα, ὃν συλλαβόντες καὶ πλήξαντες ἐπιθέντες καὶ γυμνώσαντες λῃσταὶ, ἀπέλθον ἐφέντες ἡμιθανῆ. Κατὰ συγκυρίαν ἱερεὺς τις καταβαίνων ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἀντιπαρῆλθε. Τὸ αὐτὸ δὲ ἔπραξε καὶ Λευίτης τις, ἄνθρωπος· δῆλον ὅτι πρὸς ὃν κοινὸν ὁ παθὼν εἶχε τὴν τε καταγωγὴν καὶ τὴν θρησκείαν. Σαμαρίτης δέ τις, τουτέστι ἀνὴρ ἀνήκων εἰς ἔθνος αἱρετικὸν παρὰ τῶν Ἰουδαίων θεωρούμενον, καὶ ἀσεβὲς καὶ μικρὸν καὶ θεομίσητον, διελθὼν ἐκεῖθεν οὐχὶ μόνον δὲν ἐμιάνθη τοὺς δύο ἄλλους, τὸν ἱερέα καὶ τὸν Λευίτην, ἀλλὰ καὶ προσελθὼν τῷ ἡμιθνῆτι [illegible] τὰ τραύματα, ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, καὶ ἐ[illegible] ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, ἤγαγεν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ, καὶ δηνάρια τῷ πανδοχεῖ δοὺς παρακέλευσεν αὐτὸν ἵνα ἐπιμελῆται τοῦ πάσχοντος, ὑποσχεθεὶς τὸν ἅμα νὰ ἀποδώσῃ ἐκεῖνον ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαι καὶ ὅ,τι ἂν ἔτι ἔπρεπε προσθέσειν. « Τίς οὖν τῶν τριῶν τούτων δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς; » ἠρώτησε τότε ὁ Ἰησοῦς τὸν θέλοντα νὰ παίξῃ αὐτὸν νομικὸν καὶ ἐμπαίσσοντα τῇ ἰδίᾳ πλάνῃ. Ἀπεκρίθη τος δὲ ἐκεῖνος, Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ.—Πορεύου, εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ σὺ ποίει ὁμοίως· ἀλλὰ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἐμῆς ταύτης, ἵν ἕκαστος ἡμῶν αἰσθάνεται, τοῦ νὰ ἐπιτανθῶσι αἱ ἐργασίαι τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος, ἀπαιτεῖται ν' ἀναπτυχθῶσιν καὶ οἱ λόγοι τοῦ νῦν περιορισμένοι πόροι αὐτῆς, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν ἀθάνατον ῥήτορα τῶν Ἀθηνῶν «Δεῖ δὲ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων.»

Ναί! πλείονες ἀπαιτοῦνται πόροι πρὸς ἀνακούφισιν τοσούτων δυστυχῶν, ὧν ὁ ἀριθμὸς αὐξάνεται κατὰ τρόπον σκαρδιοκάρδιον μετὰ τὴν τελευταίαν ἐκείνην τοῦ πυρὸς μαστίγα. Ἂς ἀνοίξωμεν πρὸς στιγμὴν τὸ παραπέτασμα τῆς ἐλεεινῆς ἀνθρωποστάσεως, καὶ ἂν δυνάμεθα, ἂς μὴ συγκινηθῶμεν τί ὀπίσθεν αὐτοῦ συμβαίνει πρακτικρούοντες.—Ἰδοὺ ἐν ἐκείνῳ τῷ πενιχρῷ οἰκίσκῳ ἐπὶ στρωμνῆς ἀχυροπλίστου, κατάκειται γέρων πολιός, ἰσχνός, κατατεκλεισμένος, πάσχων καὶ ὀδυνώμενος, πάσης στερούμενος βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως. « Καὶ ἐγὼ, λέγει μετὰ φωνῆς ἀσθενοῦς πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ἐγὼ ἦμαν ποτὲ νέος εὐκαμπτος, θυμέρης, περίζηλος, καὶ εἶχον οἶκον καὶ σύγγενεῖς καὶ ἔβλεπον τὰ τέκνα μου ὡς νέορτα ἐλαιῶν κάλλει τῆς τραπέζης μου· ἀλλ' ἔδα τῶν πάντων στερήσεις, ὧν μὲν ἐκδικητικῶν περιστάσεων ὧν δὲ ἐκ θείας βουλήσεως, κατάκειμαι μόνος ἐντεῦθεν πενιχρὸς καὶ ῥιγηλὸς, τῆς παρελθούσης μου εὐπορίας πικρὰν ἀνάμνησιν φέρων. Θυμούμενος τὰ κατεψηγμένα μέλη μου, παρατείνατε δι' ὀλίγου ἔρωτα τὴν θλίαν ζωήν μου, μὴ μὲ ἀφήσετε κατὰ τὰς ὑστάτας τοῦ βίου μου ἡμέρας νὰ ἀποθάνω ἐκ τοῦ ψύχους καὶ ἐκ τῆς πείνης ».—Ἰδοὺ παρέκει ἐν δωματίῳ σκοτεινῷ καὶ πολυθρύλῳ ἐπὶ σωληνοβρώτου κλίνης εὑρίσκεται γυνὴ, ὀκτακαίδεκα ἔτεσιν τὴν κοσμικὴν ποικίλουσα καὶ ὁδηγοῦσα, περιστοιχιζομένη ὑπὸ πολλῶν [illegible] καὶ ῥακῶν, ἄρτον ἐκζητούντων.

Ἀπεγνωσμένα ἡ δύστηνος μήτηρ καὶ μόλις κινοῦσα τοὺς στεναγμοὺς αὐτῆς, στρέφει πρὸς ὑμᾶς ὄμματα ἐσβεσμένα, ὡς νὰ λέγῃ.—Ἦμαν ποτὲ καὶ ἐγὼ μέλος ἐπιζήλων τῆς ἐγκοσμίας κοινωνίας, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐτίμων πρὸς μὲ ἐπεδεχόμενοι ἕνα λόγον μου, ἐν μειδίαμά μου καὶ ἔκουσα πολλοὺς ἐγκωμιάζοντάς με καὶ μακαρίζοντάς με ἐπὶ τῷ κάλλει, τοῖς ἀρετοῖς, τῇ εὐπορίᾳ μου, ἀλλ' ἤδη θύμα τῆς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀστασίας, δὲν ἔχω πῶς νὰ διαθρέψω τὰ δυστυχῆ τέκνα μου, ἃ βάσανος δείλαιον ἀποστέρησε προώρως τοῦ πατρὸς, καὶ οἱ κλυθμυρισμοὶ των ὡς μάχαιρα δίστομοι διαπερῶσι τὴν καρδίαν μου!... Οἰκτίρατε μίαν ἀξιοθρήνητον μητέρα, ἥτις οὐδὲν παρημέλησεν ὅπως ἐντίμως πορισθῇ ἄρτον διὰ τὰ τέκνα της καὶ ἥτις ἐντὸς ὀλίγου κατέρχεται εἰς τὸν τάφον ἐκ τῆς πολλῆς ἐργασίας τῶν στερήσεων καὶ τῆς νόσου!... Στρέψατε ἀλλαχόσε τὰ βλέμματα καὶ ἴδατε τὸν ταλαίπωρον ἐκεῖνον, τὸν ἐξ ἐλευθερίας ὀρθοστασίας ἀπὸ πολλοῦ κατεχόμενον, ἰσχνὸν, πλεινὸν, νήστιν, διψαλέον, ὅστις μόλις ἐνερθρόν λέξεις τινὰς, διὰ τοῦ βλέμματος προσπαθεῖ νὰ Σᾶς συγκινήσῃ ὑποτονθορίζων. Μὴ μὲ κατρίδητε ἤδη οὕτως ἔχοντα! Ἀκμαῖος ἦμην ἄλλοτε καὶ ἐγὼ καὶ ὑγιὴς καὶ τῶν πασχόντων φίλος. Οὐδέποτε ἡ θύρα τοῦ οἴκου μου ἐκλείσε πρὸ τῶν χειμαζομένων, οὐδέποτε ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ τοῦ ἐπικαλουμένου τὸ ἔλεός μου. Ἀλλὰ νῦν θύμα ἀνθρωπίνων περιπετειῶν, ἐπικαλοῦμαι τὸν οἶκτον τῶν ἄλλων. Ἐλεήσατε τὸν ἄνθρωπον! προμηθεύσατέ μοι φάρμακα, πέμψατέ μοι ἕνα φιλάνθρωπον ἰατρὸν, δωρεὰν νὰ με ἐπισκεφθῇ ὅστε μοι ὀλίγον ζωῆς νὰ πίω ὅπως ἀναλύσω ὀλίγαν δύναμιν.—Ἀτενίσατε τέλος ἀλλαχόσε καὶ ἴδατε τὸ παιδίον ἐκεῖνο, τὴν ἔρημον καὶ ἐγκαταλελειμένην ἐκείνην ὕπαρξιν, μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει καὶ ἑτοιμόν ὡς ἐκ τῆς ἐγκαταλείψεως ταύτης νὰ τραπῇ ἐπὶ τὴν σκολιὰν ὁδὸν τῆς φυλότητος καὶ τῆς διαφθορᾶς. Δὲν νομίζετε ὅτι τὸ σκοῦδατε λέγον «Κοινωνία ἐλεεινὴ καὶ ἀθλία, τί σοὶ ἔπταικα ἐν αὐτῇ μου τῇ ἡλικίᾳ ὥστε νὰ κάσχω τοιοῦτον; Σῶσον τὸ ἄφρονόν ἐὰν θέλῃς καὶ σὺ νὰ σωθῇς ἀφικέστερον ἀπὸ τῶν κακουργημάτων αὐτοῦ ἀνδρωθέντος!»

Καὶ ὅσα μὲν κοινωνικὰ ἕλκη φαίνονται εἰς τοὺς γυμνοὺς ὀφθαλμοὺς, ταῦτα βεβαίως εὔκολον εἶναι νὰ διακρίνῃ τις, ἐνίοτε δὲ καὶ νὰ ὑποψιάσῃ· ἀλλὰ τί νὰ πράξῃ ὅταν αἱ πληγαὶ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

φιλότερα καὶ κινδυνωδέστερα οὖσα, ἐπιμελῶς ἄνωθεν κτυπᾷ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἄλλων; Πῶς δυνάμεθα νὰ ἐκτιμήσωμεν τὰς ἀνεκτιμήτους ὄντως βασάνους, ἃς ὑφίστανται συχνότατα τὰ σώματα, τὰ ὁποῖα φέρουν ἀναπηρικὴν κατάχρωσιν, ὅταν ἔρως γενναῖος τῆς ἀνταμοίβῃ ἐκείνης τῶν ἀνθρωπίνων προτερημάτων, ἥτις ἀπαντεχοῦ μὲν ἐπιμέλειαν, ἰδίως ὅμως καὶ ἐπιχείρησιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐρωτύλων; Πῶς δυνάμεθα νὰ παραστήσωμεν τὰ μαρτύρια ἅτινα πάσχει εὐάσθμος καὶ φιλότιμος μήτηρ ὅταν ἐν ἀνάγκαις τίνος δικαίους, καὶ ἐνδεὴς ἅπαξ διαφόρων ἐπιτροπῶν ἢ ἄλλων φίλων μεγιστάς, στρέφεται καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπουσίου ἄρτου, καὶ ὅμως ἀπαρέσκεται τὴν ἐνεργείαν αὐτοῦ, ἵνα μὴ καταστήσῃ τινα μέρη τῆς ζωτικῆς αὐτοῦ θέσεως;

Ζαφεῖρ ἔτι οἱ πάντες ἐν τῇ μνήμῃ φέρομεν τὴν κατὰ τὸ ἄρτι λάβον ὅτος ἐπιτηδεύσαν φρικώδη πρακτέν, καὶ ἐκόλουθος εἰς τὰς ἀκοὰς τοσούτων ἐκ τῶν ἐπιτηρουμένων κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην ρίψαντος καὶ θρήνους, καθ' ὅσον πάντες κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον συνηθόνθημεν τὰ κατασρεπτικὰ αὐτῆς ἐκτελέσματα. Τίς ἐξ ἡμῶν δὲν εἶδεν ἀνθρώπους μέχρι τῆς χθὲς καὶ πρώην ἂν οὐχὶ ὀλβίους, ἀλλὰ τοὐλάχιστον ἐν ἀνέσει ζῶντας, νὰ περιέρχωνται τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως τετραχιλιαμένοι καὶ εἰκτροί, ἐρευνῶντες, ποῦ νὰ εὕρωσι καταφύγιον, πῶς νὰ καλύψωσι τὴν γυμνοσύνην αὐτῶν, ποῦ νὰ ἐγκατασταθῶσι τὴν ἑσπέραν οἰκογενειῶν των; —Τίς δὲν εἶδε τὴν ἀπελπισίαν ἐντετυπωμένην ἐπὶ τῶν προσώπων τῶν δυστυχῶν ἐκείνων, κἂν μὲν τὴν ἐσυτῶν μεγάλην ἢ μικρὰν περιουσίαν ἀπολλύοντες, ἐπερρώντων δὲ πόθεν μέλλουσι τὴν ἐπιοῦσαν νὰ ταρισθῶσι ἄρτον ἵνα διαβιβάσωσι τὰ γυμνητεύοντα τέκνα των; Ἡ τίς ἄρατε τοσοῦτον ἀνάλγητος, ὥστε δὲν πάσχῃ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην νὰ ἠδύνατο αὐτὸς καὶ μόνος, ὅπως θεραπεύσῃ τόσας ἀνάγκας ἀνακουφίσῃ τόσας θλίψεις;

Καὶ τὸν ὅτε κατέκτησε τὴν ὁ ἐκ τῆς κατασρεπτικωτάτης ἐκείνης μάσιγος ἐκπεθὼν εἰς πάντας φίλος, καὶ ἕκαστος εἶναι ἕτοιμος εἰς θέσιν τὸ ἀσφαλῆ γενναιότερόν τι, οὐχὶ μόνον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἀναγκῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ πάσχοντος ἀδελφοῦ του, καιρὸς εἶναι ὑπὲρ πάντα ἄλλον κατάλληλος καὶ περίστασις ἁρμοδιωτέρα ὅπως καὶ δι' ἔργων ἔλθωμεν εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς εὐχῆς ἣν ἐνδομύχως τότε ἐξεφέραμεν. Πολλαὶ μὲν εἰσὶν αἱ χρήσιμοι πρὸς ἀνάπαυσιν πλατεῖαι, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἔχομεν τοὺς φιλοστόργους καὶ φιλανθρώπους ὁμοεθνεῖς.

Ἐν ὅσῳ ὑπάρχουσα συμπολίτισσα ἡμῶν, νέας πρὸς ἐκπλήρωσιν εἰς Εὐρώπην ἀποστέλλοντες, ὀργανον τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ ἀρετῶν τῶν θυγατρῶν αὐτῶν ἐπὶ τῆς τῶν δεομένων ἀνακουφίσεως ἐκχέοντες.—Ἐν ὅσῳ ὑπάρχουσι συμπολῖται τῆς πλουσιωτάτης διαθέσεως τῶν ἰδίων διατρέφειν κόρας εἰσὶν τοσοῦτοι εὐποροι καὶ τοσαῦτα βραβεῖα πρὸς ἅμιλλαν τῆς καλλίας,—Ἐν ὅσῳ ὑπάρχουσι συμπολῖται, μηδενὸς φειδόμενοι πόνου καὶ ἀγῶνος πρὸς βελτίωσιν καὶ πλουτισμὸν τοῦ ἐθνικοῦ νοσοκομείου,—Ἐν ὅσῳ ὑπάρχουσι φιλάνθρωποι Κυρίαι ἀναδεχόμεναι τὸ βαρὺ φορτίον τῶν ἐκτελεστικῶν τῆς Ἀδελφότητος μελῶν, ἀμειβόμεναι τοὺς ὑστεροῦς καὶ τὰς χήρας, ὅπως ἀσφαλῶς φέρωσι βοήθειαν εἰς τὸν ἀσθενοῦντα πτωχὸν εἰς τὴν πάσχουσαν γυναῖκα,—Ἐν ὅσῳ τέλος ὑπάρχουσι τόσοι καὶ τόσοι ἄλλοι τύποι ὁμοεθνεῖς, ἐντεῦθεν καὶ εἰς τὴν ξένην διαδιδόντες, ἕτοιμοι ἐν παντὶ ὅπως καταδεξῶσι τὰ αἰγινῆ εἰσθήματα, ὑφ' ὧν αἱ καρδίαι αὐτῶν ἐμφορούνται, οὐδέλως ἐπιτρέπεται νὰ ἀπελπιζώμεθα. Καὶ τὸ τάλαντον τοῦ πλουτίνου καὶ ἡ ὀβολὸς τῆς χήρας θέλει μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας προσφερθῆ, διότι παρ' ἡμῖν καὶ ὡς λέγουσιν καὶ ὡς Ἕλλην πατροπαράδοτος ὑπάρχει ἡ ἀγαθοεργία.

Ἐγὼ δὲ κατακαίων τὸν βραχὺν τοῦτον λόγον, καὶ εὐχαριστῶν μὲν ἐν ὀνόματι τῶν Κυριῶν τοὺς τιμήσαντας τὴν συνέλευσιν ταύτην διὰ τῆς παρουσίας των καὶ ἔργῳ ἢ λόγῳ τὴν Ἀδελφότητα βοηθήσαντας, εὐχαριστῶν δὲ ἐν ὀνόματι τῶν εὐεργετηθέντων ταῖς τε ἀδελφαῖς διὰ τὸ ἔδεσμον καὶ τοὺς κόπους αὐτῶν, τοὺς δὲ Ἰατροὺς καὶ Φαρμακοποιοὺς διὰ τὴν ἀφιλοκερδῆ καὶ πρόθυμον πρὸς τοὺς πάσχοντας ἐργασίαν των, καὶ τοὺς ὑπαξιδότους τὸ θεοφιλὲς τῆς Ἀδελφότητος ἔργον συνδραμοῦσιν εὐχομαι ἀπὸ καρδίας ὅπως εὑρεθῶ καὶ κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἐπόντος ἔτους εἰς τὴν λίαν εὐάρεστον θέσιν νὰ διακηρύξω τρανότατα τὸν Φιλόπτωχον ζῆλον καὶ τὴν γενναιόκαρδον διάθεσιν τῶν ὑπὸ τὰς ἀσπίδας ἐκείνων ἐξιερατικῶν τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος συνδρομητῶν.

Ἐν Πέρᾳ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἀναγνώσθη τὴν 24 Ἰανουαρίου 1871

Ἐν τῇ σχολῇ τῶν ἀπόρων Κορασίων.

Η ΓΥΝΗ.

Β'.

Ἀποτέλεσμα περιγραφῆς ὁ Χριστιανισμὸς καὶ πάντα αἱ γυναῖκες ἐγίνοντο, ὡς ἄγελα προβάτων, καὶ ἀναμιγνύοντο εἰς τὸν βίον, τὰς πράξεις, τὰς περιοδείας αὐτοῦ. Ὁ Ἰησοῦς ἐπροθυμήκει, αὐταὶ δὲ προσελλῶνται εἰς τοὺς Ἀποστόλους· «Οὗτοι πάντες, λέγει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν προσευχῇ καὶ δεήσει σὺν γυναιξὶ καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ» «Μὴ οὐκ ἔχομεν (λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος) ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου καὶ Κηφᾶς;

Αἱ γυναῖκες πῶς; τούτοις ἀπετέλουν μέρος τοῦ συνόλου τῶν Ἀποστόλων καὶ εἶχον προνόμιά τινα. Αἱ γυναῖκες βαπτίζουσιν, αἱ γυναῖκες προφητεύουσιν. Ὁ δὲ Ἅγιος Παῦλος συνιστᾷ εἰς τὸν Τιμόθεον γυναικάς τινας, αἵτινες τῷ εἶχον βοηθήσει μεγάλως εἰς τὸ θεῖον αὐτοῦ ἔργον. Ἡ δὲ ἐκκλησία τιμᾷ τὰς χήρας τὰς ὄντως χήρας κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, αἵτινες ἦσαν ἀγνωστοι πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἐπῆλθεν ἡ ἐποχὴ τῶν Μαρτύρων, ἡ δὲ γυνὴ μεγαλοποιεῖται καὶ ἀναγείρεται εἰς τὸν κόσμον, εἰς ὃν μέχρι τοῦδε ἦτον ἄγνωστος.

Οἱ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐντίπαλοι ἀρχίζουσι νὰ καταδιώκωσι καὶ βασανίζωσι τοὺς χριστιανούς. Αἱ δὲ γυναῖκες γενναίως θέττουσι τὴν ἀφαλῆν αὐτῶν ὑπὸ τὴν μάχαιραν τῶν δημίων, καὶ τὰ σώματά των εἰς τὰς πυρὰς, ἢ ὑπὸ τὴν διάκρισιν τῶν ζώων. Πραγματικῶς, λέγει ὁ Ἅγιος Εἰρηναῖος, αἱ γυναῖκες ἐφάνησαν ὁμοίως καὶ ἀνώτεραι τοῦ ἀνδρὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Μαρτύρων, ἀνώτεραι, διότι ὑποκείμεναι ὡς καὶ οἱ ἄνδρες εἰς ὅλας τὰς βασάνους τοῦ σώματος ἐδυνήθησαν νὰ ὑποστηρίξωσι καὶ τὰς ἠθικὰς αὐτῶν ἀρχάς.

Αἱ γυναῖκες ἐν ᾧ λόγῳ, γενναῖον καὶ ἔνδοξον ἔλαβον μέρος εἰς τὴν μεγάλην ταύτην παλιγγενεσίαν τοῦ κόσμου, ἀπέδειξαν γενναιότητα ἐξαίρετον, εὐθυφροσύνην ἀρίστην, πολλὴν ἰσχὺν καὶ πνεῦμα εὐρὺ εἰς τοσαύτας περιπλοκὰς καὶ ταραχάς, καὶ ὁ ὅλος αἰὼν αἱ ἀρεταὶ αὐτῶν, μεθ' ὅλην τὴν ὑποταγήν των, ἔμειναν ἀδιάβλητοι καὶ ἐδράζει καὶ τὰ μάλιστα καρποφορήσασαι πλεῖστα παραδείγματα ἠδυνήμην νὰ ἀναφέρω ἐκ τούτων, ἀλλὰ παραλείπω ταῦτα διὰ τὸ στενὸν τοῦ χρόνου.

Οὕτω λοιπὸν ἡ γυνὴ εἶναι ὁμοία τοῦ ἀνδρὸς, ἀλλὰ κατὰ ποῖον τρόπον. Διότι ἔχει τὰ αὐτὰ προτερήματα; διότι τὸν ὁμοιάζει; Οὐχὶ διότι ἐν τῇ αὐτῇ θρησκείᾳ, ἐὰν καὶ αἱ γυναῖκες ἔκαμον ὅσον καὶ οἱ ἄνδρες, οὐδὲν ὅμως ἔπραξαν οἷον οἱ ἄνδρες. Ἤθελον νὰ λέξωσι θέσιν τινὰ, οὐχὶ ὅμως ζῆναι, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν.

Καὶ τῶν χρόνων τῶν Μαρτύρων ἐγίνωσκον νὰ μένωσι γυναῖκες διὰ τὴν *αἰδῶ*; οὐσαι συνάμα καὶ ὡς οἱ ἄνδρες διὰ τὴν *ἀνδρίαν*.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν *Πατέρων*, καθ' ὃν χρόνον δηλαδὴ οἱ Ἱεροκήρυκες, ἐδιδασκόν, οἱ σοφοὶ συνέγραφον, οἱ φῶτοι, οἱ Ὠριγένης συνέζητουν τὰς βάσεις τῆς πίστεως, καὶ αἱ Σύνοδοι συνεκροτοῦντο, αἱ γυναῖκες ἔγραφον καὶ ἐπαρεγράφοντο. Διότι κατὰ τινα Γάλλον σοφὸν εἰς μὲν τοὺς ἄνδρας ἐκληροδοτήθη τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ εἰς δὲ τὰς γυναῖκας ἡ καρδία τοῦ Ἰησοῦ.

Κατὰ δὲ τὴν ἐποχὴν τῶν Ἱερωνύμων καὶ Αὐγουστίνων, εἰς τὸν δύσμοιρον τοῦτον αἰῶνα τῶν θρησκευτικῶν διαπληκτισμῶν, αἱ γυναῖκες συνεζήλευον ὁμίλουν οὕτως εἰπεῖν εἰς τὸ δημόσιον διὰ τῶν ἀνδρῶν, οὐσαι κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Πλουτάρχου, ὁμοίαι μὲ ἔγχελυν, ἥτις δὲν ὁμιλεῖ εἰ μὴ διὰ τοῦ στόματος ἄλλου.

Τέλος παντὸς καὶ πάντοτε αἱ γυναῖκες διεκρίθησαν ὡς ὄντα προωρισμένα δι' ἕτερον ἀποστολὴν τῶν ἀνδρῶν ὡς ὀντάδομα μὲν ἀλλὰ διάφορα, κατώτερα ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀνώτερα ἀφ' ἑτέρου τῶν ἀνδρῶν, μὴ δυνάμεναι ὅμως νὰ ἐκπληρώσωσι καλῶς τὰ τῆς ἀποστολῆς των, εἰ μὴ διὰ τῆς συμμαχίας ἀμροτέρων.

Τοιαύτη, ἐν ὀλίγοις, ἡ ἱστορικὴ ἐποψις αὐτῆς· ἐξετάσωμεν ἤδη καὶ τὴν ψυχολογίαν, καὶ ἂς ἴδωμεν πῶς αὕτη θέλει ἐπιδείξει ἡμῖν τὴν γυναῖκα, καὶ ἂν ἡ ὁμοιότης αὕτη καὶ διαφορὰ εἶναι ἀληθής.

Εὐθὺς ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς κτίσεως τοῦ κόσμου καὶ τῆς πλάσεως τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ἔργον τῆς γυναικὸς ἦν τὸ πολιτισμῷ καὶ τῷ βίῳ ἔφερε χαρακτῆρα τοιοῦτον προφανῆ καὶ κατάδηλον, ὅσον καὶ μυστηριῶδη, ὁπὸ ἐὰν ἀπὸ τὴν γέννησίν της κατεδείχθη ὡς ὂν διάφορον τοῦ ἀνδρός.

Τὸ πρῶτον βλέμμα, ὅπερ ῥίπτομεν ἐπὶ τῶν δύο γενῶν τῆς ἀνθρωπότητος, ἀναπαλύπτει ἡμῖν ἀμέσως τὴν ὁμοιότητα ἀμροτέρων τῶν ὄντων τούτων.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ἡ γυνὴ, ὡς καὶ ὁ ἀνὴρ, ἔχει ψυχὴν ἀθάνατον. Ὡς αὐτὸς, κατέχει τὰ δῶρα τῆς νοητικῆς φύσεως, τοῦ σώματος καὶ τῆς καρδίας. Ὡς αὐτὸς, κατέχει τὸ αἴσθημα τοῦ καλοῦ, τὸ αἰσθημα τοῦ [illegible]

Ποῦ λοιπὸν ἔγκειται ἡ διαφορά; Μήπως ὅλαι αἱ δυνάμεις αὐτῶν εἶναι ἀσθενέστεραι; Ἢ μήπως ἡ ἄνισος διανομὴ τῶν δυνάμεων τούτων εἰς ἀμφοτέρους παραχωρεῖ τὸ ἀνώτερον εἰς τὸν ἄνδρα ἐπί τινων μόνον, καὶ εἰς τὰς γυναῖκας ἐπί τινων ἄλλων; Ταῦτα ἐπιθυμοῦμεν νὰ γνωρίσωμεν· καὶ ἡ μὲν πρώτη ὑπόθεσις καταδείκνυσιν ἀμέσως ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι ὑποδεεστέρα, ἐνῷ ἡ δευτέρα ἀποδείκνυσι τὴν ἀλήθειαν τῆς ἰσότητος. Ἢ ἐπὶ πολλὰς ἑκατοντηετηρίδας ὑποδούλωσις τῆς γυναικὸς ἓν μόνον πρᾶγμα παριστᾷ, νομίζω, ὅτι ὁ κόσμος μέχρι τοῦδε μόνον τὰς δυνάμεις τοῦ ἀνδρὸς ἀπήτει καὶ ὅτι ἡ ἄρα τῆς προσκλήσεως τῶν δυνάμεων τῆς γυναικὸς δὲν ἐσήμανεν εἰσέτι. Καὶ δὲν ἐσήμανε δὲν ἦλθεν εἰσέτι· ὀφείλει ὅμως νὰ σημάνῃ πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς κοινωνίας· καθότι ὁ αἰὼν οὗτος εἶναι αἰὼν προόδου, αἰὼν τῶν ἀρχῶν τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀδελφότητος.

Ἐπεκτείνωμεν τὸν παραλληλισμὸν τοῦτον· ἃς ἀρχίσωμεν δὲ πρῶτον ἐκ τῆς ἐξετάσεως τοῦ σώματος. Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὰ ζῶα, θέλει πάραντα ἐνδιαφέρον προσβάλει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν γεγονὸς, τὸ ὁποῖον ἀποδείκνυσιν ὅτι τὸ ἀνώτερον τῆς ἰσχύος, τῆς ὡραιότητος καὶ τῆς εὐεξίας ἀπαντᾶται ὁτὲ μὲν εἰς τὰ ἄρρενα, ὁτὲ δὲ εἰς τὰ θήλεα.

Ἐὰν ἡ λέαινα ἐποφθαλμιᾷ ἐπὶ τοῦ λέοντος τὴν φοβερὰν οὐρὰν καὶ τὴν βασιλικὴν χαίτην αὐτοῦ· ἐὰν ὁ Ταῦρος φέρῃ ἐπὶ τοῦ ἰσχυροῦ αὐτοῦ μετώπου καὶ τοῦ μεγάλου του αὐχένος τὸν τίτλον τοῦ φυσικοῦ μεγαλείου, ἅπασα ὅμως ἡ οἰκογένεια τῶν σαρκοφάγων ὀρνέων μᾶς παριστᾷ τὸ θήλεα ἀνώτερα τῶν ἀρρένων διὰ τῆς ἀνδρικῆς ἐνεργείας καὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ σώματός των. Ἡ ἱέραξ εἶναι μεγαλητέρα καὶ ταχυτέρα τοῦ ἱέρακος. Ἡ ἀετὸς εἶναι ἰσχυροτέρα τοῦ ἀετοῦ. Ἐκ τῶν ἐντόμων αἱ μύρμηγκες αἱ ἀράχναι, εἶναι ἀνώτεραι τῶν ἀρρένων τοῦ εἴδους αὐτῶν. Εἰς πάντα σχεδὸν τὰ εἴδη τῶν ζώων τὸ θῆλυ γένος φαίνεται ἀνώτερον καὶ [illegible]. Τὰ δὲ σμήνη τῶν μελιστῶν μᾶς παρουσιάζουσι καὶ τὸ περίεργον συνάμα ὅτι οἱ πατέρες διατρέφονται, καταδιώκονται καὶ φονεύονται ὑπὸ τῶν μητέρων.

Μεταξὺ ὅμως τῶν διαφόρων τούτων εἰδῶν, ὁποῖον εἶδος ὁ Θεὸς παρεχώρησεν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος!

Εἰς οὐδὲν ἕτερον εἶδος ἐκτὸς τοῦ ἀνδρὸς ἐνσπάρχει ἡ ἐπιτυχία τῆς ἀνδρικῆς ἰσχύος καὶ εἰς οὐδὲν ἕτερον ἐκτὸς τῆς γυναικὸς ὑπάρχει ἡ περίσσεια τῆς χάριτος καὶ τῆς ὡραιότητος.

Τὸ σῶμα, ἔχει τριπλῆν τὴν ἰδιότητα τῆς χρησιμότητος· εἶναι δηλονότι ὡς ὄργανον, ὡς στολισμὸς, καὶ ὡς διερμηνεύς.

Ὡς ὄργανον ἐξεταζομένου, ὁ τοῦ ἄρρενος ὀργανισμὸς ὑπερτερεῖ τοῦ τῶν γυναικῶν. Αἱ κνῆμαι τοῦ ἀνδρὸς εἶναι στερεώτεραι, μεταφέρουσαι αὐτὸν εἰς τὰ ἀπώτατα καὶ τραχύτατα· οἱ βραχίονες ἐγείρονται καὶ βαστάζουσι βάρη μεγάλα· τὰ στήθη ἀποδίδουσιν ἰσχυροτέρας φωνὰς, ὁ δὲ στόμαχος εἶναι ἐνεργητικώτερος καὶ ταχύτερον ἀνανεοῖ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ. Ἐὰν θεωρήσωμεν αὐτὸ ὡς στολισμὸν καὶ διερμηνέα, ἡ σύγκρισις ἀποδίδει τὸ ἀνώτερον εἰς τὰς γυναῖκας. Τὸ ὡραῖον πρόσωπον γυναικὸς θεωρεῖται ὡς τὸ τέλειον ἔργον τῆς δημιουργίας. Τὸ πρόσωπον τῆς γυναικὸς εἶναι μυριάκις χαριέστερον καὶ ἐκφραστικώτερον τοῦ ἀνδρός. Ὁ ἀνὴρ, ὡς λέγει ἔξοχός τις Γάλλος, ὁμιλεῖ τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν, γλῶσσαν ἔντονον καὶ ἰσχυρὰν, ἐνῷ ἡ γυνὴ ὁμιλεῖ τὴν Ἑλληνικὴν, ἐκφράζει δηλ. τὰ πάντα χαριέντως ἅμα καὶ ἡδέως.

Ἡ γυνὴ εἶναι ὄργανον ἐξαίρετον θαυμασμοῦ, πλουσιότητος καὶ ποικιλίας· ὁ ἀνὴρ ἔχει ἓν μειδίαμα, ἡ γυνὴ μύρια. Ὁ ἀνὴρ ἔχει φωνὴν ἔντονον καὶ παχεῖαν, ἐνῷ αὕτη ἐκφράζει ἐπιτυχῶς τὰ διάφορα μύρια τῆς φωνῆς, ἅτινα περιέχουσι τὴν ἠχὼ ἁπάντων τῶν παλμῶν τῆς καρδίας καὶ τοῦ νοός.

Σχετικῶς λοιπὸν τοῦ σώματος ὁ μὲν ἀνὴρ εἶναι ἰσχυρώτερος, ἡ δὲ γυνὴ λεπτοτέρα δηλ. ἰσότης ἐν τῇ διαφορᾷ.

Ἔλθωμεν ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς πνευματικῆς αὐτῆς φύσεως· ἀλλ' ἐνταῦθα ἓν μόνον ἀντικείμενον μᾶς παρουσιάζεται ἵνα ἐξετάσωμεν αἱ λογικαὶ δυνάμεις δηλ. ὁ ὀρθὸς λόγος μετὰ τῶν παραπληρωμάτων αὐτοῦ καὶ ἡ φαντασία μετὰ τῆς περιχαροῦς αὐτῆς συνοδίας.

Ὀρθὸς λόγος λέγεται ἡ δικαιοσύνη ἐκείνη τοῦ πνεύματος, ἥτις, εἰς περιστάσεις δεδομένας, μᾶς διδάσκει νὰ ἐκλέξωμεν τὸ δικαιότερον καὶ φρονιμώτερον.

Ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ ἐν αὐτῷ ἐπιδεικνύουσιν

ἰδιότητας καὶ ἐλαττώματα λίαν διαφέροντα ἀλλήλοις· ὁ ἀνὴρ ὁδηγεῖται ὑπὸ τῆς κρίσεως καὶ τοῦ προσωπικοῦ συμφέροντος, ἡ δὲ γυνὴ ὑπὸ τοῦ πάθους καὶ τοῦ αἰσθήματος. Ἡ μὲν κρίνει μᾶλλον ἐνστίκτως, ὁ δὲ ἐκ περισκέψεως· ὁ μὲν βλέπει τὸ ἀληθές, ἡ δὲ τὸ αἰσθάνεται.

ΠΕΡΙ ΝΥΜΦΕΥΣΕΩΣ.

Οὐκ ὀλίγοι ἔγραψαν καὶ πολλοὶ ἐξακολουθοῦσι νὰ λέγωσι κατὰ τῆς νυμφεύσεως θεωροῦντες ὅτι αὕτη φέρει τὴν κακοδαιμονίαν καὶ δυστυχίαν εἰς τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε πράξει τὸ τοιοῦτον, ἕτεροι, οὐχὶ τόσον ἀπαισιόδοξοι λέγουσιν ὅτι ἡ νύμφευσις εἶναι ἀναγκαῖον κακόν· ἀλλ' ἀμφότεραι αἱ δοξασίαι δύνανται νὰ θεωρηθῶσι καὶ ἄδικοι, καὶ ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὸν προορισμὸν τοῦ Κόσμου τούτου, οὕτινος δὲν παύωμεν καθημερινῶς νὰ θαυμάζωμεν τὴν ὡραίαν καὶ μεγαλοπρεπῆ ποικιλίαν.

Ἐὰν παραδεχθῶμεν πρὸς στιγμὴν, ὅτι οἱ ἄνδρες δὲν πρέπει νὰ νυμφεύωνται, ἀλλὰ νὰ ζῶσιν ὅπως θέλωσιν, ἀντιβαίνουσιν εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Πλάστου καὶ Δημιουργοῦ αὐτῶν, ὅστις, ἐπειδὴ εἶναι πάνσοφος, ἐνόησεν, ὅτι διὰ τοῦ γάμου μόνον, δύναται νὰ εὐδαιμονήσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ διὰ τοῦτο ἐνομοθέτησεν αὐτὸν, καὶ καθιέρωσεν ἡ Ἐκκλησία ὡς ἓν τῶν ἑπτὰ Μυστηρίων τῆς θρησκείας· λοιπὸν, ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, τὰ ἀτελέστατα ταῦτα ὄντα τῆς φύσεως, ὅσον σοφοὶ καὶ ἂν γίνωμεν ποτὲ, οὐδέποτε θέλομεν δυνηθῆ νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τὰ ὑψηλὰ μυστήρια τῆς φύσεως, καὶ εἰς μάτην καταναλίσκομεν περιόδους ἐτῶν πολλὰς εἰς τὴν ἐξιχνίασιν τῶν δυνάμεων τοῦ Θεοῦ καὶ Πλάστου μας. Ἀρκετὰ γελοῖον τῷ ὄντι νὰ προσπαθῶμεν καὶ νὰ χάνωμεν τὸν καιρόν μας εἰς τὴν ἀνίχνευσιν τῶν ἔργων τοῦ Πλάσαντος ἡμᾶς, ἐνῷ δὲν δυνάμεθα ν' ἀνακαλύψωμεν πολλάκις τὴν ἀρχὴν ἢ τὴν ἰδιότητα των ἰδίων ἔργων μας· ἐπειδὴ δὲ αἱ δυνάμεις τοῦ Δημιουργοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποκαλυφθῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ὑπομένωμεν ἀγογγύστως εἰς τὰς βουλάς του, ὑπακούοντες εἰς τὰς θείας ἐντολάς του.— Ἐὰν δὲ ἀκολουθήσωμεν τοὺς δευτέρους, λέγοντας ὅτι ὁ Γάμος εἶναι κακὸν ἀναγκαῖον, τότε γινόμεθα βλάσφημοι κατὰ τοῦ Θεοῦ, ὅστις θεωρεῖ αὐτὸν ὡς ἱερὸν καὶ ἅγιον, διότι ἄλλως πρὸς τίνα σκοπὸν ἐνομοθέτησεν αὐτόν; Ὁ Γάμος ἐθεωρήθη κακὸς, διότι πολλοὶ ἄνδρες ἐδυστύχησαν διὰ τοῦ Γάμου· ἀλλ' ἆρά γε ἠθέλησαν ποτὲ οἱ δυστυχήσαντες νὰ ἐξετάσωσι τὴν αἰτίαν τῆς δυστυχίας των; ὁ Γάμος ἦτο τὸ κυρίως αἴτιον, ἢ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι; Πολλοὶ νυμφεύωνται, χωρὶς νὰ γνωρίζωσι μήτε κἂν νὰ ἐξετάζωσι τί ἐστιν Γάμος καὶ Συζυγία. Καὶ ἰδοὺ τὰ πρῶτα αἴτια τῆς δυστυχίας τῶν νυμφευομένων. Τέλος πάντων καὶ ἐξαιρέσεις ἐὰν ὑπάρχωσιν, αὗται δὲν δύνανται νὰ ἀνατρέψωσιν ἀρχὰς, τὰς ὁποίας παραδέχεται ἡ ὁλομέλεια τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὅτι ἡ γαμήλιος ζωὴ ἔχει τὰς θλίψεις της, οὐδεὶς τὸ ἀρνεῖται, ἀλλὰ μήπως ἡ ἄγαμος δὲν ἔχει θλίψεις ὑπερτέρας, μήπως ἔχει τί εὐχάριστον καὶ, ὑπὸ ἠθικὴν καὶ ὑπὸ ὑλικὴν ἔποψιν; ὑπ' ἀμφοτέρας τὰς ἐπόψεις, εἶναι δυσάρεστος καὶ ἀθλία, στερουμένη καὶ αὐτῶν τῶν ἀγαθῶν ἅτινα συνεπιφέρει ἡ γαμήλιος ζωή.— Τίς εἶναι ἐκεῖνος (ἐκτὸς ὀλίγων τινων) ὅστις δὲν ἐνόησεν, ὅτι ἡ ἔλλειψις τῆς γυναικὸς ἀποκαθιστᾷ ἀηδῆ τὰ ἀγαθὰ, ἅτινα μᾶς δωρεῖται πολλάκις ἡ θεία Πρόνοια; Ποῖος ἄγαμος ἀσθενήσας ποτὲ, δὲν ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην τῆς γυναικός; Ποῖος ποτὲ, αἰσθανόμενος ἠθικὰς συμφορὰς, δὲν ἠσθάνθη καὶ τὴν ἀνάγκην γυναικὸς, ἥτις νὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς πόνους αὐτῶν; Πᾶσα ἄλλη γυνὴ ὅσον μέγα συμφέρον καὶ ἂν ἔχῃ ν' ἀνακουφίζῃ τὰ δυστυχήματα εἰς τὰ ὁποῖα καθημερινῶς δύναται νὰ ὑποκύψῃ ὁ ἀνὴρ, δὲν δύναται νὰ παρηγορήσῃ καὶ νὰ μετριάσῃ τὰς λύπας καὶ τὰς περιπετείας, ὅπως ἡ σύζυγος, ὅπως ἡ γυνὴ, τὴν ὁποίαν ἐξέλεξεν ὡς σύντροφον αἰώνιον τῶν εὐτυχιῶν καὶ δυστυχιῶν του, καὶ ἥτις γνωρίζουσα καὶ αὐτὰ τὰ διανοήματα τῆς καρδίας του καὶ εἰσχωροῦσα διὰ τῆς συζυγικῆς ἀγάπης μέχρι τῶν ἀποκρύφων σκοπῶν του, καταβάλλει ὅσα μέσα ἐξαρτῶνται παρ' αὐτῆς, ἤτοι τὴν φυσικὴν εὐαισθησίαν της, τοὺς γλυκεῖς καὶ θελκτικοὺς τρόπους καὶ λόγους της, ὅπως τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸ ἠθικὸν ἢ ὑλικὸν βάραθρον εἰς ὃ βάσκανος δαίμων ἔρριψεν αὐτόν. Ποῖος ποτὲ γηράσας ἄγαμος δὲν ἠσθάνθη βαθέως τὴν ἀνάγκην πιστῆς γυναικὸς καὶ συντρόφου; Πόσοι σκληρῶς δὲν μετενόησαν διὰ τὴν μωρίαν ἣν ἔπραξαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς νεανικῆς των ἡλικίας τὴν ὁποίαν κατεμάρανον διὰ τῶν ἀσωτιῶν αὐτῶν! Τὸ περίεργον ὅτι μεταμεληθέντες ἀρκετοὶ τῶν γερόντων, ὑπέπεσαν εἰς ἔτι ἀσυγγνωστότερον λάθος, τὸ νὰ νυμφεύωνται τρυφερὰς κόρας· αἱ συνέπειαι τοιούτων παρακαί-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ρων γάμων εἶναι γνωσταὶ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς κοινωνίαν. Ποῖος ἀρά γε ἐξ αὐτῶν ἠθέλησε νὰ ἐννοήσῃ ὅτι αἱ πικραὶ συνέπειαι τῶν τοιούτων ἀλλοκότων γάμων, εἶναι τιμωρία δικαία τῆς θείας Προνοίας πρὸς τοὺς ἀσεβοῦντας εἰς τὰ θείας καὶ ἱερὰς ἐντολάς της;

Ἂς φαντασθῇ ἕκαστος τῶν ἀγάμων, ὅταν γηράσῃ καὶ στερῆται τῶν ἀναγκαίων χρημάτων ὅπως περιβάλῃ ἀνέτως ἑαυτόν, τίς θέλει τὸν συντρέξῃ εἰς τὰς μεγάλας ταύτας ἀνάγκας του, τίς θέλει τὸν περιποιηθῇ; ἐνῷ, ἐὰν ᾖ νυμφευμένος, ἡ σύζυγος, τὰ τέκνα του, θέλουσι τὸν περιποιηθεῖ, μὴ θέλοντες ποτὲ νὰ ἀφίσωσι τὸν φίλτατον τῆς καρδίας των νὰ ἀποθάνῃ ἀπροσπέλαστος καὶ ἀπεριποίητος. Ποῖος ποτὲ τῶν νυμφευομένων, στερούμενος τέκνων, δὲν ὑπέκυψεν εἰς ἔξοδα βαρέα; καὶ διατὶ ταῦτα; διότι ἐκέπτεται ὅτι ἐὰν ποτὲ ἐπιζήσῃ τῆς συντρόφου του ἄνευ τέκνων, θὰ μείνῃ μονότατος ἐν τούτῳ τῷ γέμοντι θλίψεων κόσμῳ. Ἐὰν εὐπορῇ, τὰ πάντα θέλουσι κλίνει ἐνώπιον αὐτοῦ, ἂν ὅμως τοὐναντίον, τὰ πάντα ἀπώλλυντο ἀφὶν αὐτοῦ, καὶ μετ' αὐτοῦ. Ἀπέναντι λοιπὸν τοιούτων παραδειγματικῶν καὶ προφανεστάτων συνεπειῶν, τὰς ὁποίας διδασκόμεθα καθημερινῶς εἰς τὸ Μέγα τοῦτο Σχολεῖον τῆς κοινωνίας τίς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ σκεφθῇ, ὅτι εἶναι προτιμώτερον νὰ μείνῃ ἄνυμφος; Ποῖος ἐκεῖνος ὅστις θέλει προτιμήσει τὰς ἐφημέρους ἡδονὰς τοῦ ἀγάμου βίου, ἀπὸ τὴν γαμήλιον ἑλίνην; Ὦ! Καθημερινῶς ἀναφωνεῖ ἀρκετὸν μέρος τῶν ἀνδρῶν, αἱ περιστάσεις τοῦ ἐμπορίου εἶναι δειναί, κέρδη δὲν ὑπάρχουσι, τὰ ὀλίγα ἔξοδα μας δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξοικονομήσωμεν, πολλῷ μᾶλλον τῆς οἰκογενείας μας. Τῷ ἀληθείᾳ, ὡραιοτέρα καὶ εὐφυεστέρα πρόφασις δὲν ὑπάρχει. Πλὴν ἐὰν θελήσῃ νὰ ἀναλογισθῇ τὰ ἔξοδα εἰς τὰ ὁποῖα ὁ νεανικὸς καὶ ἄγαμος βίος τὸν ῥίπτει, νομίζω ὅτι ὅλοι ἤθελον σπεύδει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἱεροῦ τούτου καθήκοντος, ἐπιβαλλομένου καὶ παρὰ τοῦ Δημιουργοῦ, καὶ παρὰ τῆς ἀνθρωπότητος, παρέχοντες καὶ πρὸς τὸ γυναικεῖον φῦλον τὴν ἠθικωτέραν τῶν Κοιρυοσιῶν, καὶ μὴ ἀφίνοντες νὰ προοδεύῃ ἡ διαφθορὰ καὶ ἐπιθανάτιος καταστροφὴ αὐτοῦ. Ποῖος ἄλλος κατέφερε τοιοῦτον βαρὺ τραῦμα κατὰ τῆς γυναικείας διαγωγῆς, ἢ οἱ ἄγαμοι; Ἐκ τοῦ ἀγάμου, ποῖα ἀγαθὰ ἀναμένει ἡ Μεγάλη ταύτα Κοινωνία; ὁ ἄγαμος ἀποθνήσκων τί ἐγκαταλίπει ὡς κληροδότημα; τίς ὠφελεῖται ἐκ τῶν ἀγάμων, ἢ μόνον οἱ παράσιτοι καὶ κόλακες τῶν χρημάτων καὶ ἀσωτιῶν του. Τίς ποτὲ ἄγαμος ἔπραξε μεγάλα καὶ ὠφέλιμα εἰς τὴν κοινωνίαν, ὅπως εὐλογῆται καὶ μετὰ θάνατον τὸ ἔνδοξον ὄνομά του; καὶ ἐὰν ἔχωμεν τοιούτους εἶναι ὀλίγοι, ὥστε μὲ τὰ δάκτυλα μόνον δυνάμεθα νὰ τοὺς ἀπαριθμήσωμεν· ἤτοι ἡλέξις ἄγαμος ἀντιστοιχεῖ μὲ τὸ *Μηδέν*. Ὁ ἄγαμος Ζάπας ἀφῆκεν τὰ Ὀλύμπια, ὁ ἄγαμος Βαρβάκης ἀφῆκε τὸ Βαρβάκειον, ὁ Ῥιζάρης ἀφῆκεν τὴν Ῥιζάρειον Σχολὴν ἀλλ' ὁ ἄγαμος βίος τοιούτων ἀνδρῶν εἶναι συγχωρητέος παρ' ὅλων, διότι ἀντὶ νὰ συζευχθῶσι μετὰ μιᾶς γυναικὸς, συνεζεύχθησαν μετὰ τοῦ ἀπείρου τῶν ἀνθρωπίνων γενῶν καὶ μετὰ τῆς Ἱστορίας.

Διὰ ταῦτα πάντα καλὸν καὶ ὠφέλιμον ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν οἱ ἄνδρες ἀπέρριπτον ὁλοτέλως τὰς κατὰ τῆς νυμφεύσεως δοξασίας των, διότι εἶναι δοξασίαι πλασμέναι διὰ νὰ ῥίπτωσι τοὺς ἄνδρας ὅτι περισσότερον εἰς τὴν ἀκολασίαν καὶ τὰς ὁρμὰς τῶν παθῶν.

Ὁ Γάμος εἶναι φόρος ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ πληρωθῇ εἰς τὴν προάξασαν αὐτὸν φύσιν, εἶναι σχολεῖον διδακτικώτατον· εἶναι βαθμὸς τὸν ὁποῖον ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Μεγάλου Δημιουργοῦ ὀφείλουσι νὰ διέλθωσι, καὶ ἄγκυρα τοῦ μεγάλου πλοίου τῆς διαφθορᾶς, τὴν ὁποίαν δυστυχῶς βλέπομεν αὐξανομένην καθημερινῶς.

ΑΡΙΣΤΑΙΑ Α. Β.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΙΣ ΟΡΦΑΝΗΝ ΚΟΡΗΝ.

Πῶς, κόρη, μελανείμονα ἐσθῆτα ἀνεδύθης,
καὶ τὴν χαρὰν ἀπέβαλες, τὴν ἡδονὴν ἠρνήθης,
κ' ἐζήτησας εἰς δάκρυα τὰς διεγέρσεις λήθης,
λήθης τῶν συμφορῶν;

Κ' ἀμέσως ἐλησμόνησας ὥσει σκιὰν ὀνείρων,
τὰ παιδικά σου παίγνια, τὰ ἄσματα, τὸν λῆρον,
κ' ἐπίστευσας, ταλαίπωρος, ὅτι ὁ βίος εἴρων
καὶ ἡ χαρὰ ὡρῶν;

Ἀντὶ νὰ ἦσαι δ' εὔθυμος, νὰ ἦσαι ὅλη γέλως,
εἰς τὴν ψυχὴν ἐνέπηξας τῆς θλίψεως τὸ βέλος
κ' ἔτρεψας εἰς κατήφειαν τοῦ βίου σου τὸ μέλος
παράχορδον, πικράν;

Πλὴν δίκαιοι οἱ θρῆνοι σου· στένεζε, κόρη θρήνει.
Ἡ μήτηρ, ἣν ἐλάτρευες, ἀπέθανεν ἐκείνη,
κ' εἰς σὲ τὴν κόρην ἔμεινε διηνεκὴς ὀδύνη.
Κλαίεις αὐτὴν νεκράν.

Τί ἔγειναν αἱ φίλαι σου τῶν ἡμερῶν τῶν πρώτων,
αἱ μόναι, μόναι μάρτυρες τῶν παιδικῶν ἐρώτων,
ἐν αἷς δὲν ἦτο μυστικὸν ὁ ἔρως σου ὑπνώττων,
ἀλλ' ὀργασμὸς ψυχῆς;

Αἱ φίλαι σ' ἐγκατέλιπον ἐν μέσῳ τῆς θυέλλης,
κ' ἐν ᾧ τῆς τύχης ἔρμαιον παρηγορίαν θέλεις
μακρὰν ἐκεῖναι ἔφυγον ὡς εἶδον ὅτι μέλλεις
νὰ ἦσαι δυστυχής.

Τοιοῦτοι εἶν' οἱ ἄνθρωποι! Εἰς κόσμον τῆς ὀδύνης
θεπεύουν καὶ λατρεύουσιν ὅσῳ τὸ νέκταρ πίνεις
χαρᾶς καὶ ὀλβιότητος· πλὴν δυστυχὴς ἂν μείνης
στερεῖσαι τοῦ παντός.

Οὕτω καὶ σὲ παρῄτησαν ὡς ἀπελείφθης μόνη,
κ' ἐν ᾧ δακρυωνέμπλεως ὁ ὀφθαλμὸς ἐπόνει,
οὐδένα συνεκίνησαν τοὺς στήθους σου οἱ στόνοι
κ' ὁ μαῦρος κοπετός

Ἀλλ' ἄλλαι συνομήλικες σ' ἀφῆκαν ἀποτόμως,
ἐὰν σκληρὰς σε ἔφυγον, μόνη δὲν εἶσαι ὅμως.
Σ' ἀνοιγεται εὐρύτερος τῆς ἀρετῆς ὁ δρόμος,
ὁ δρόμος τοὐρανοῦ.

Σε ἐπιβλέπει ἄνωθεν μητρὸς ἁγίας ὄμμα
καὶ πρὸς τὸν Πλάστην εὔχεται φιλοστοργίας στόμα
νὰ ἔχῃς κοίτην πάντοτε πτίλων καὶ ῥόδων στρῶμα,
τὴν κοίτην τοῦ πτηνοῦ.

Δὲν εἶσαι, ὄχι, ἔρημος εἰς βάραθρον ἀβύσσου.
θερμῶς καθικετεύουσι τὸν Πλάστην οἱ γονεῖς σου
νὰ ὁδηγῶσι πάντοτε τὰ κάλλη τῆς μορφῆς σου
τῆς ἀρετῆς φανοί.

Ἐκεῖνοι σ' ἐπιβλέπουσιν, ὦ κόρη, καὶ θανόντες
ὡς σε ἠγάπων πάντοτε περιπαθῶς καὶ ζῶντες.
Ὅλοι δὲν σ' ἐγκατέλιπον, ἰδοὺ καὶ ἀγαπῶντες.
Δὲν εἶσαι ὀρφανή.

Ἐν Ἀθήναις.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Π. ΔΑΜΠΡΟΣ.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΒΕΛ. (1)

Δ

Οὕτως ὁμιλεῖ μυστικῶς ὁ ἐγκληματοχαρὴς Δαίμων καὶ, ἐνῷ κατάκειται πλησίον τοῦ θύματος αὐτοῦ, τὰ ὄρη ἀντηχοῦσι κρότον ὑπόκωφον καὶ μακρόν. Ὁ ὁρμητικὸς ἄνεμος ἐρίζων μετὰ τῶν βάτων, συρίζει, σείει, ἀνατρέπει καὶ ἀνορθοῖ τὰς κορυφὰς αὐτῶν, προσπαθῶν ἵνα ἀναπληρώσῃ θορυβωδῶς τοὺς ἀγῶνας τῆς τρικυμίας. Ἡ δὲ ἀνορθουμένη κόμη τοῦ κατηφοῦς Κάϊν προσβάλλει τὸ κεκονιαμένον μέτωπον αὐτοῦ, κυμαινομένη τῇδε κἀκεῖσε. Μάτην ὁ βορρᾶς προξενεῖ τὸν μυκηθμὸν τῶν φυλλωμάτων· μάτην ἡ μακρὰ αὐτοῦ κόμη, ἡ μελάγχρους καὶ ἀτημέλητος, καλύπτει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· διότι αἱ πλεκτάναι τοῦ δαίμονος, στηθεῖσαι πλησίον αὐτοῦ, τὴν μὲν ἀκοὴν αὐτοῦ κατέστησαν κωφὴν, τὴν δὲ ὅρασιν τυφλήν. Ὁ Κάϊν κοιμᾶται· ὁ δὲ ὕπνος δι' αὐτὸν εἶναι μεταβολὴ παθημάτων.

Ὄνειρον φρικῶδες ἐπισκεψάμενον αὐτὸν, παριστᾷ αὐτῷ ἀπείρους πεδιάδας, σπανίας καὶ καταφύτους, πέριξ ἐκτεταμένου δάσους πλήρεις καλαμοσκεπῶν καλυβῶν, τοὺς δὲ υἱοὺς καὶ ἐγγόνους αὐτοῦ περιπλανωμένους ἐν ταῖς πεδιάσι, γυμνοὺς καὶ κεκηφῶτας, ἐργαζομένους ἀνενδότως· τὸν ἥλιον ἐκ τοῦ φωτεινοῦ αὐτοῦ ἅρματος διαχέοντα ἐπὶ τῶν μελανῶν αὐχένων αὐτῶν τὰ πυριφλεγῆ αὐτοῦ βέλη· βλέπει ὅτι ὁ μὲν στηρίζει τοὺς ἐντεταμένους βραχίονας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἀρότρου, ἀσθμαίνων καὶ ἐπωθῶν ἀκίνητον βράχον, ὅστις, περιφρονῶν τοὺς ἀντηχοῦντας ἐπ' αὐτῷ κτύπους τοῦ ὑννίου, ἐξαντλεῖ τὰς ματαίας προσπαθείας τῶν γογγυζόντων ταύρων αὐτοῦ, ὁ δὲ, περιπλανώμενος ἐντὸς τῶν σιτηρῶν, τῶν καταπρασινιζόντων τὴν γῆν, πολεμεῖ πόλεμον ἀδιάλλακτον μετὰ τῆς λίχνου χλόης καὶ πλειστάκις ἀποτινάσσει τὴν βάτον διὰ τοῦ ἀκοντίου ἵνα κατασυντρίψῃ διὰ τῶν αἱμοχαρῶν χειρῶν του τὸν στέλεχον αὐτῆς, σείει τὸ δένδρον καὶ κραυγάζει. Τὸ μῆλον τότε μετὰ πατάγου πίπτον κυλίεται τεθλασμένον. Τοὺς πάντας ἐν γένει ζῶντας διὰ τῆς κοπιώδους ἐργασίας, τὴν δὲ σύζυγον αὐτοῦ, ἥσυχον καὶ ἀφοσιωμένην, παρασκευάζουσαν τὸ ἄτεχνον καὶ ἄνωμψον γεῦμα αὐτοῦ.

(1) Ἴδε φυλλάδιον 10ον.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ε

Οὐδεὶς ἐν τούτοις τῶν δυστήνων τούτων ὄντων συγκαιομένων τὰ καταρχὰς σπλάγχνα τοῦ Κάϊν ἔπειτα τοῦ Ἄβελ, τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ, τοῦ γηδοῦχου τούτου αὐτοῦ, διότι βλέπει ἐπὶ μὲν τοῦ μετώπου αὐτοῦ τὴν ἐδωκαρὰν θλῖψιν ἐπιβεβαιζομένην, τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ θλῖψις ἐπιφέρουσι βρότος φλογερόν. Βλέπει αὐτὸν ἐκπλήττοντα, λιμοκτόντα βαρὺ φορτίον, κρύπτοντα αὐτὸ ἐν δόμοις, κλονούμενον κλονούμενον μετάπτως, βραδὺ βήματι ὁδεύοντα ἐπὶ ὁδοῦ ἀνωφεροῦς καὶ ἰδρῶτι κεκρυμμένον καὶ ἀναπνεύοντα ἀκανονίστως τῇ φωνῇ.

Ὦ Θεὸν τρόπον ἡ ζωή! Θεέ! ὑπόνοια ἡ ζωὴ τοῦ βροτοῦ ἐκπλήττουσιν ἐφ' ἡμῖν τὴν ἐλέους τοὺς ἀνθρώπους πάντας καὶ τὸ αὐτὸ ἐπιθυμοῦμεν τὴν ἀπώλειαν ἁπάντων. Ὁ πατὴρ μόνος καὶ οἱ υἱοί του, οἱ υἱοὶ μόνοι καὶ οἱ τούτων εἷεν ὑπὸ τὴν ἀνάθεμα. Ἐκεῖ, ἐκεῖ τὰς ἐπιτετμημένας πεδιάδας. Ἐν αἷς ἐπιβαίνουσι οἱ υἱοὶ τοῦ Ἄβελ, πεδιάδες εὐθαίμονες, ἐς κατατολίζει αἰώνιον ἔαρ, πεδιάδες, ἐν αἷς ἀνθοῦσιν ἡμῖν, ἡ ἄπειστος αὕτη γενεά, ἐπιφοιτῶσαι τὰς ἐπιλίπεις ἡμῶν ἐς τὴν αὐχμηρὰν καὶ κατάξηρον ταύτην ἔρημον, εἰς τοὺς τόπους τούτους, ὑπὸ τὰ χλοερὰ τῶν ὁπλῶν φυλλώματα ἐνεκαλύμμενοι ἔδουσι τὰς ἐπεργασίας τοῦ ΕΝΟΣ προστάτου αὐτῶν Θεοῦ, ἡ γῆ ἐμβάλλει πυρέγει καὶ δαψιλὲς χορηγεῖ αὐτοῖς ἐξ ἐπιδόσεων ἐν τοῖς κλίσεσι αὐτῆ κατέχει ἐμβρύα φυόμενα, χαμαδόνιος σίτινα, ἔδεται ἀσπάδικες, ἔδονται καὶ εὐφραίνονται τερπικάρδιοι ἐν ὑπάρχουσι, φεῦ! τὰ πάντα ἐκ' αὐτοῖς δι' ἡμᾶς δέ, οὓς ὁ τε οὐρανὸς καὶ ἡ ἐπιμήκυνσι καθορίζει σκληρᾶς, ἡ ἐργασία ἐπὶ ἡ πεῖνα εἶσι τὰ μόνα μερίδια τῆς κληρονομίας ἡμῶν.

ΣΤ

Ὁ Ἄβελ, ἐν ταῖς λέξεσι ταύταις, βεβαρημένος ὑπὸ τοῦ φορτίου αὐτοῦ, ὀλισθαίνει, κλονεῖται καὶ γογγύζων φέρεται κρὸς τὴν ἑστίαν αὐτοῦ ὁ Κάϊν τὸν βλέπει, τὸν ἀκούει· δὲν ἠμπορεῖ, διότι τὸν ἐκολυνθεῖ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. Ἐνώπιον ἡμῶν αὐτοῦ ἐκτείνεται ἀνθρωπος ἐν ἡ πανταχοῦ ἀφρικαλαντίζονται ἀνθρωποφαγίαι ἀνοσιώταται καὶ ποικιλόγονοι, καμμία δὲ γένεσις, ἐν τῇ ἐρχόμενα, διαπράττουσι ἐπιλοφορῶσι, συζευγνύουσι τὰ κάθαρτα αὐτῶν ὕδατα, σταυροῦσιν αὐτὴν παιδοσχίσως καὶ διὰ μαχρῶν ἐκνεύσεων ὅτι μὲν ὑπὸ τὰς ἀνανδρίδας ἀποπλανῶνται, ὅτι δὲ ἀνακαθαίνται βίουσιν ἐντὸς ἕλους. Ἐν ᾧ τὰ κήματα αὐτῶν ἐφθίνουσι ὑπὸ τὴν ὀστοῦν σιαν τῶν ὀνείρων, αἱ ἀοράτων κλαγγαὶ ὑπὸ τὸν θαλαμεῦον αὐτῶν, καὶ ἀπειλοῦσι τοὺς οὐρανούς, τὰ δένδρα, τοὺς χρυσοῦς καρποὺς, ἐν ᾧ ἕτερον ἐλαφρὸν αὐτῶν κῆμα, περιπλανώμενον ἐντὸς νεκυοκόσμου λίμνης, συνέπαιζε μετὰ τῆς διαγυοῦς αὐτῆς ἐπιφανείας.

Καὶ ἐκτείνεται χρυσοκαλεῶν χλοερὸς, ἐν ᾧ ζέφυρος σκαρτεῖζει καὶ καταδροσίζει τὸν ἀέρα. Ἐδῶ ἡμέρα σκαιὰ διὰ τῶν σκιερῶν φυλλωμάτων τὰς πρασταττίδας τοὺς ὑπ' αὐτὴν κατακειμένους σκίζουσι· ὀλίγον πορωτέρω ἀνακλίνονται κοιλάδες ἐν αἷς οἱνοὶ ἐπιχρίμπτουσι λοφίσκοι ὅλως πέτρινοι θερισμάτων, πολυάριθμα δὲ σκίρπια, ἐπικαμπῆ ἐν τῷ λειμῶνι, κατατοῖς, σπυρτώνται· τὴν ὑφηλὴν ἐκπνέουσι χλόην ἔτι μακρότερον ἀνακαλύπτεται δρύοκτος θολοειδὴς κατάφυτος, τὸν ὁποῖον ἡ ῥοὴ περιπλανᾶται διὰ τῆς ἀναμίκτου ἀνθρείδος της· ἐκταθεῖσ γελάεντος οἰνοπέδια μετὰ τῶν φιλοκαιγρόνων βοσκαλίδων διέρχονται λεληθότως τὰς παρυδάτας ὥρας, ἐπὶ δὲ τῶν λαμπρῶν μαρμάρων καὶ τῶν ποικίλων ἀνθέων ἀνηρώνται σωρηδὸν διάφοροι ἐρεμπατώδεις καρποί, ἐνῷ τὸ ἐρυθρὸν νέκταρ σκινδραβολοῦν ἐν τῷ κυπέλλῳ φαιδρύνει τὴν χαρίεσσαν καὶ σκιρτῶσαν ταύτην ὁμήγυριν, ἥτις ἐν τῇ μέθῃ αὐτῆς ἀναμιγνύει ἐν ἅρμασι τοὺς μελῳδικοὺς τὰς ταχείας συμφωνίας τοῦ ἐναρμονίου χέλυος.

Ζ

Ἀλλ' ὁ νέος οὗτος τί ἐπιθυμεῖ; Ἐνῷ οἱ πάντες θὰ ἀκούσωσι ἐν βαθείᾳ σιγῇ ὁ Κάϊν ἐνώπιον αὐτοῦ ἀγρὶᾳ καὶ πάλλει.

«Φίλος! Τὰ πάντα προσμειδιῶσιν ἐνώπιον ὑμῶν καὶ ἵνα διαβεβαιώσω ἡμᾶς καλλιον περὶ τῆς εὐδαιμονίας, δι' ἣς ὁ οὐρανὸς κυδύκτειν ἵνα τιμᾶσθε ὑμεῖς, ἀκούσατε!

Ἀγγέλοι τις βοᾷσίως εἶναι ὑμᾶς; ἡ κάλλιον ὁ Οὐρανὸς ἐμπέπλεσται ἤδη ἐμὲ αὐτόν. Ἡ γῆ κατὰ τοὺς τόπους τούτους, εἰκειθεστάτη εἰς τὰς ἐπιθυμίας ὑμῶν, φαίνεται, τῇ ἀληθείᾳ, ἐξαπολουθεῖ λέγων ὁ ἔντιμος νέος, ὅτι ἐπαγρυπνεῖ ὑπὲρ τῶν ἡδονῶν ἡμῶν. Ἀλλὰ, φίλτατοι! ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον παραμελουμένα δύνανται ἡ αὐτὰ πάντα νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀχάριστον καὶ ἀγνώμονα ἔρημον. Ἀμεῖς αὐτοί, ἐγὼ αὐτὸς; ἂν θέλομεν ἀναγκασθῇ τότε ὅπως βιάσωμεν τὴν φιλάργυρον ταύτην πεδιάδα ἵνα παραχωρήσῃ ἡμῖν τοὺς θησαυρούς της; Οἱ δάκτυλοι ἡμῶν, ἐσπαρμένοι ἐπὶ τῆς λύρας θὰ δυνηθῶσι τότε νὰ διάγωσι τὴν ἀγρίαν; Τὸ πρόσωπον ἡμῶν, τὸ ἀβρὸν καὶ εὔχρουν, θὰ δυνηθῇ τότε ν' ἐνδίξῃ εἰς τὴν καυστικὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου; Ἢ πιστεύετε, φίλοι; Ὅταν ἡ νὺξ ἐκ τῶν δένδρων καλύψῃ τὰς πεδιάδας διὰ τοῦ ἀμαυροῦ αὐτῆς πέπλου, δράμωμεν, καταλίσωμεν τὰς ἑστίας τῶν γεωργῶν. Ὅτε δὲ κεκοπιακότες ἐκ τῶν ἡμερησίων ἐργασιῶν αὐτῶν ἐν νηδύμῳ ὕπνῳ λησμονήσωσιν οὗτοι τὰς ταλαιπωρίας καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν, ἡμεῖς, φίλοι! ἰδρυθῶμεν ἐπ' αὐτῶν καὶ διὰ ἀλύσεων περιδέσωμεν αὐτούς. Ὁ χάδην οὗτος, φίλοι, λαὸς ἐγεννήθη δι' ἡμᾶς, διὰ τὰς ἀνάγκας ἡμῶν. Καὶ οἱ μὲν ἄνδρες εὐδαιμονέστεροι δοῦλοι, διὰ τῶν φρονιτίδων αὐτῶν ἐκτενῶντες τὴν ἀρθονίαν τῶν καλλιεργασίμων ἡμῶν ἀγρῶν θέλουσι, διατρίφη διὰ τῶν δεινῶν αὐτῶν τὴν προσοχὴν ἡμῶν ῥαθυμίαν· αἱ δὲ γυναῖκες καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν θέλουσιν ὑπηρετεῖ ἡμᾶς παντοτρόπως. Πρόσοχή, φίλτατοι! σιγὴ ἔτι πρέπει νὰ καλύπτῃ τὰ ἀποφασισθέντα σχέδια ἡμῶν διότι ἐκ τῆς ἐλαχίστης ἐρίδος ἐξάπτεται ἡ ἐν ἀκμῇ καταστροφὴ πάντων ἡμῶν».

Η

Τοῦτα αὐτοῦ εἰπόντος σύμπασα ἡ ὁμήγυρις ἀχνύτος αὐτὸν ἀκούσασα καὶ θαυμάζουσα δι' ἐκφράσεων καὶ χειροκροτήσεων ἐπιδοκιμάζει τὸ προταθὲν σχέδιον αὐτοῦ. Ἡ δὲ σκηνὴ ἤδη μεταβάλλεται ἐνώπιον τοῦ Κάϊν. Ἡ νὺξ ἐπεκτείνει τὰς μαύρας αὐτῆς πτέρυγας ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος. Τὸ σχέδιον διεκπεραιοῦται· τὰ δὲ ἐννέα ἅσματα καὶ αἱ συγκεχυμέναι φωναὶ λαοῦ ὁλοκλήρου, ὁδυρομένου ἐπὶ τῶν δεσμῶν αὐτοῦ συνταράττουσι τὸν αἰθέρα. Ἡ φλὸξ, καταπίουσα τὰς κρεμνιζομένας καλύβας ἀνυψοῦται μέχρις οὐρανῶν, περιπλανᾶται τῆδε κἀκεῖσε καὶ προσβάλλει τοὺς βράχους ὧν τὸ ἐρυθρὸν μέτωπον ἀπωθεῖ ἡμέραν ἄπειρον καὶ ὄμβρον . . . . Εἰς τὸ πένθιμον φῶς τῆς μεγάλης ταύτης πυρκαϊᾶς ὁ Κάϊν βλέπει τὰ τέκνα αὐτοῦ· βλέπει τὴν γενεὰν αὐτοῦ τεταπεινωμένην καὶ δεδουλωμένην ἐνώπιον τῶν υἱῶν τοῦ Ἄβελ ἐκομίαις χερσὶν ὡς τὸ βρυχόμενον πολεμιον πεποδισμένων πρεβάτων.

Θ

Τοιαύτη ἦν ἡ ὀνείρωξις τοῦ Κάϊν, φεῦ! Ἐγόγγυζεν εἰσέτι ἐκ τοῦ βάθους τοῦ ἕλους ἐν τῇ λάμψει τῆς ἡοῦς ὁ Ἄβελ τὸν εἶχεν ἰδεῖ καὶ, πλησιάσας βήμασιν ὁρμητικοῖς καὶ στρίζων ἐπ' αὐτοῦ τὸ συμπαθὲς αὐτοῦ βλέμμα, τῷ εἶχεν ἀποτείνει ταῦτα:

Ἐξεγέρθητι, Κάϊν, ἐξέρθητι ἀδελφέ μου! Ὁ τῆς ἡμέρας ἀστὴρ ἀνέτειλε καὶ λαμπρῶς φωτίζει ἡμᾶς· ὁ δὲ Ἄβελ σου, δὲν σὲ ἐναγκαλίσθη εἰσέτι Κάϊν! . . . Ἀλλ' ἂς περιορίσω τὴν βιαίαν ταύτην ἐπιθυμίαν. Ἄβραι καὶ σεῖς Ζέφυροι, προσοχή! Ἵνα μὴ διατράξητε τὰ φυλλώμματα . . . καὶ σεῖς πτερωτοὶ δοιδοὶ παύσατε τὰ κελαδήματά σας. . . . Ἀναπαύεται· προσέξωμεν δὲ ἵνα μὴ ἐξυπνίσωμεν αὐτὸν διότι τὰ κεκοπιακότα μέλη αὐτοῦ ἔχουσιν ἀνάγκην ὕπνου . . . Ἀλλὰ φρίσσει . . . μὲ προσκαλεῖ . . . μὲ ὀνομάζει . . . ὦ οὐρανέ! ἐπὶ τοῦ προσώπου του ἡ φρίκη σπινθροβολεῖ . . . Φεύγετε, φεύγετε, ὀνειροι δικαίοι! Θεέ μου! Δὸς αὐτῷ τὴν εἰρήνην ἵνα ἐξεγειρόμενος ψάλλῃ τὰς εὐεργεσίας Σου!»

ΛΑΧΕΙΟΝ

Ἐργοχείρων τοῦ ἐν Χάσκιοϊ Παρθεναγωγείου.

Τὸ Λαχεῖον τοῦτο συνίσταται ἐκ 1000 γραμματίων, τιμωμένου ἑκάστου ἀντὶ ἑνὸς ἀργυροῦ Μετζιτιέ. Ἐξ αὐτῶν 420 κλήροι κερδίζουσι διάφορα ἐργόχειρα, ἐπιτηδεύματα ὑπὸ ἀπόρων Ἑλληνίδων καλλιτεχνηθέντα.

Συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τοὺς φιλομούσους ὁμογενεῖς καὶ ἰδίᾳ τὰς εὐγενεῖς Ἑλληνίδας τὸ ἀνωτέρω Λαχεῖον, ἐξ οὗ ἐξυπηρετεῖται κατὰ μέγα μέρος ἡ ὑποστήριξις καὶ προαγωγὴ τοῦ χαρισιακοῦ τούτου Ἐκπαιδευτηρίου.

Γραμμάτια τοῦ Λαχείου τούτου εὑρίσκονται ἐν τῷ Γραφείῳ ἡμῶν διὰ πάντας τοὺς ἐπιθυμοῦντας ὅπως συμμεταδώσωσι τοῦ θαρεῖστου καὶ κοινωφελοῦς τούτου ἔργου.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἑξάμηνος 3.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἑξάμηνος 3 1/2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐνμὲν τῇ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελετζίδικα, Μουσούρου Χάν, ἀριθ. 30.—ΕΝ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρ. Μιχῇ Μερόπογλου.—ΕΝ ΧΑΛΚΗΔΟΝΙ παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κ. Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ.—ΕΝ ΒΑΡΝΗ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ἀστρινάκῃ.—ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ὀγνιανάκῃ.—ΕΝ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ παρὰ τῇ Κ. Π. Παπαδοπούλῳ.—ΕΝ ΠΡΟΥΣΗ παρὰ τῇ Κ. Ἀγγελῇ Κωνσταντίνου, Διευθύντριᾳ.-ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ παρὰ τῷ Κ. Β. Παππάζογλου.—ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ παρὰ τῷ Κ.Φ. Α. Σαρίκα.—ΕΝ ΜΥΤΙΛΗΝΗ παρὰ τῷ Κ. Θερ. Μαρίνῳ—καὶ ΕΝ ΜΟΔΑΒΩ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ,—ΕΝ ΧΙΩ παρὰ τῷ Κ. Λ. Καρδέᾳ,—ΕΝ ΣΑΜΩ παρὰ τῷ Κ. Ἡλ. Ἀεκάτῃ,—ΕΝ ΓΙΟΥΡΓΕΒΩ παρὰ τῇ Κ. Ἀδίκ. Σολομωνίδου,—καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφανεστέροις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Κ. Θ. Κτενᾶν, Διευθυντὴν αὐτῆς, ἀναλλοίωτα ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως δὲ ἀνεπιδέκτως, οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἔφορον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τῶν προγεγραμμένων αὐτῆς, κατέχωρεῖται ἐν αὐτῇ εὐχαρίστως.

Τὰ ἀνταλλάσσοντα καὶ ἄλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον στέλλῃ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δ' αὐτῆς εἰς τὸ Κενόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Ὅσοι τῶν Κυρίων ἐμπορικῶν καταστημάτων, ἐν οἷς πωλοῦνται διάφορα ἤδη ἐμπορευμάτων, χρειάζωνται εἰς τὰς Γυναῖκας καὶ τὰς οἰκογενείας, ἐπιθυμοῦσι τὰ λάβωσι μέρος ἐν ταῖς ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΣΙ τῆς «Εὐρυδίκης», ἀποτεθήσονται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ
ΚΑΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ.
Πρωτότυπος.
ὑπὸ
Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΥΜΕΝΟΥ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ σύγκειται ἐκ δύο τόμων. Συνδρομὴ αὐτῆς ἑλληνὰ δ. κλαμωτία μετὰ τὴν παραλαβὴν καὶ τῶν δύο τεύχων.

Συνδρομαὶ καταγράφονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ παρὰ ταῖς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἐπιστασίαις αὐτῆς.

ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πίρᾳ, Τιτὶ, εἰδὲς Ζουκτοδὶ ἀριθμ. 7.

Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Λιθογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐκτελοῦν καλλιτεχνικῶς ἐπισκευαστήρια, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τέκνος Κ. ΠΑΘΕΩΝΙΔΟΥ.

ΕΒΔΟΜΑΣ Γ'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΠΑΣΑ ΑΓΑΘΟΕΡΓΟΣ ΦΙΛΟΠΟΝΟΣ.

Ἐκδιδομένη

ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΥ

13 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1871. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 13.

Η ΕΝ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΩ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ.

Ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ φυλλαδίῳ τῆς «Εὐρυδίκης» ἐκθέσασαι τὰ καθ' ἡμᾶς ἐπιτειον ἑορτὴν τῆς Φιλοπτώχου ταύτης Ἀδελφότητος προέβημεν καὶ ἐν τῇ θριαμβευούσῃ τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀπαγγελθείσης προσλαλιᾶς ὑπὸ τοῦ Ἰατροῦ Κ. Α. Σπαμπαδόου, ὑπομνήσασαι ταυτοχρόνως ἐν ὀλίγοις τὰς εὐεργετικὰς πράξεις, ἃς ἡ ἐγαθεργὸς χεὶρ τῆς τιμώσης ἡμᾶς κοινωνίας ἐπεδαψιλεύσατο ἀφθόνως τοῖς ἀπόροις ὁμογενέσιν ἡμῶν.

Εὐτυχήσασαι ἤδη, ἵνα λάβωμεν αὐτὸ τὸ κείμενον τῆς ἀναγνωσθείσης κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐκθέσεως τῶν πραττόντων τῆς Ἀδελφότητος ταύτης, ἀσμένως πάνυ ἐπὶ τῆς «Εὐρυδίκης» θέτομεν αὐτὰ ὧδε ἵνα μελέτην τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν.

Ἡ ἔκθεσις αὕτη, τρανῶς διαγράφουσα ὅπερ τοῦ ἀείποτε διακριθέντος αἰσθήματος τῆς φιλοπτωχίας καὶ ἀγαθοεργίας τοῦ γυναικείου φύλου, θέλει ὑποχαύσει τὸν ἀμοιβαλλάβρανον τὴν ἐλεημοσύνην τῶν ἀλλοφύλων ἡμῶν πρὸς συνδρομὴν τῆς Ἀδελφότητος ταύτης καὶ σταυρώσει τὴν ἑλληνικὴν καρδίαν ἀπὸ παντὸς ἀνθελληνίζοντος προσβολῆς εἰς τὰ λοιπὰς συνοικίας τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, εἰς σωτηρίαν καὶ παροχὴν ἀσυλίας καὶ προστασίας τῶν ἐν ἀνάγκαις ὀφειλόντων τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἰδίᾳ τοῦ Γυναικείου ἡμῶν φύλου.

Ἡ «Εὐρυδίκη» εὐτυχὲς λογίζεται ὅτι συν τῇ τιμῇ, ἥτις ἐπιφυλάσσεται ὑπὸ τῆς ἀξιοπρεποῦς ταύτης Ἀδελφότητος ἐκ τῶν φιλεπιμόχων πράξεων αὐτῆς, ἐπιβραβεύεται καὶ ἀνταμείβεται ὁσάκις ὅπως ἄν φανῇ ἐξιόνυμος ἑαυτῶν ἐνεργειῶν τῶν ἀγαθοεργῶν καὶ δημοσίᾳ ἐπαινουμένων ἡμῶν ἐγὼ ἐκάστη ἀνελλιπῶς ἀποκτᾷ φίλους ταύτης εὐγενεῖς ἀπογόνους φιλοτίμους καὶ κατὰ τὸ ἐπιβάλλον ἕκαστος αὐτῆς ἐπιμελεῖται ἀναγραφῆς ὀνομάτων καὶ ἐκτενεστέρας ἐπαίνων τῆς Ἀδελφότητος ταύτης.

Ἴσον δὲ περὶ ἡμῶν λόγος. Ἐκθέσεις τῶν Πραττομένων Αὐτῆς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Πρακτικὰ τῆς δεκάτης ἐτησίας συνελεύσεως τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν.

Τὴν 24ην Ἰανουαρίου 1871

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Σχολῆς τῶν ἀπόρων κορασίων.

Κυρίαι καὶ Κύριοι!

Ἀρχομένου τοῦ χιλιοστοῦ ἑκατοσοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ πρώτου ἔτους, ἡ ἡμετέρα Φιλόπτωχος τῶν Κυριῶν Ἀδελφότης συνῆλθε σήμερον ἐντὸς τοσούτου τοῦ τῶν Μουσῶν περιβόλου, ὅπως ἐνώπιον τῶν φιλογενῶν προστατῶν, ἐπιτρόπων καὶ λοιπῶν, τῶν τιμησάντων αὐτὴν διὰ τῆς σεβαστῆς παρουσίας των, δώσῃ λόγον καὶ τῶν ἐν τῷ παρελθόντι ἔδῳ ἔτει ἐλεημοσυνικῶν αὐτῆς πράξεων, συγχρόνως δὲ πανηγυρίσῃ καὶ τὴν δεκαετηρίδα τῆς συστάσεως αὐτῆς.

Δοξάζομεν λοιπὸν πρῶτον τὸν Πανοικτίρμονα Θεόν, ὅστις ἐχαρίσατο ἡμῖν ζωὴν, ὑγίειαν καὶ τὴν θείαν αὐτοῦ ἀρωγὴν, καὶ ἐνίσχυσεν ἡμᾶς εἰς τὰς δεινὰς ταύτας περιστάσεις εἰς τὸ νὰ διέλθωμεν τὸ ἔτος μετ' ἀγάπης τῆς πρὸς τοὺς πλησίον καὶ ὁμονοίας τῆς πρὸς ἀλλήλας, βοηθοῦσαι ὅσον ἐνεστι καὶ ἀνακουφίζουσαι τὴν δυστυχίαν τῶν πτωχῶν καὶ ἀπόρων ἀδελφῶν ἡμῶν. Ἀπονέμομεν δὲ καὶ εὐγνωμοσύνην ἐγκάρδιον πρὸς πάντας τοὺς φιλελεήμονας προστάτας καὶ εὐεργέτας τῆς Ἀδελφότητος, τοὺς ὁπωσδήποτε καὶ διὰ λόγου καὶ δι' ἔργου ὑποστηρίξαντας αὐτὴν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν τοῦτο ἔτος, καὶ, αἰσθανόμεναι τὴν συνείδησιν γαληνιῶσαν καὶ τὴν καρδίαν σκιρτῶσαν ὑπ' ἀνεκλαλήτου χαρᾶς, διότι ἠδυνήθημεν, χάριτι θείᾳ, καὶ διὰ τῆς ἀδήου προθυμίας καὶ οἰκτίρμονος διαθέσεως αὐτῶν, νὰ περιθάλψωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν καὶ τοὺς ἀνήκουστα δεινὰ παθόντας κατὰ τὴν τρομερὰν, φρικαλέαν καὶ καταστρεπτικὴν ἐκείνην περιπέτειαν, νὰ θρέψωμεν αὐτοὺς πεινῶντας, νὰ ἐνδύσωμεν γεγυμνωμένους, καὶ ἄνευ στέγης ἐκτεθειμένους εἰς τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας, καὶ τὴν ψυχρὰν ποὺ κλίνει μὲ ἔχοντας, χρέος νομίζομεν ἀπαραίτητον, ὅπως ἀναφέρωμεν ὀνόματι ἐνταῦθα, πρὸς γνῶσιν τοῦ κοινοῦ, τοὺς ὁ,τιδήποτε προσενεγκόντας καὶ δωρησαμένους ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τῇ Ἀδελφότητι.

Ἡ Lady Hubart διὰ τῆς Κυρίας Ε. Γ. Ζαρίφη προσήνεγκε πέντε ὀθωμανικὰς λίρας, ἡ καὶ εὐγνωμονοῦμεν, καθὼς καὶ τῷ ἐκ Λονδίνου Κυρίῳ Μιχαὴλ Ζαρίφη τεσσαράκοντα ὀθ. λίρ.

Εὐχαριστοῦμεν καὶ τῇ Κυρίᾳ Εὐθαλίᾳ Κοκκώνη, δωρησαμένῃ δέκα ὀθ. λίρ., ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Σσσβατζόγλου καὶ Σμ. διὰ δέκα τόπια ἀμερικανικοῦ ὑφάσματος.

Ἀνώνυμος δέ τις Κυρία, ἀποστείλασα δέκα ὀθ. λίρ., παρεκάλεσε νὰ δαπανηθῶσιν εἰς ἀγορὰν πανίων διὰ τοὺς κατὰ τὴν περσινὴν παθόντας, οἵτινες καὶ εὐλογοῦσιν αὐτὴν νοερῶς.

Ὁ Κύριος Βασίλειος Παρασκευὰς δύο ἀγγλικὰς λίρ. Καὶ τις ἀνώνυμος Κυρία διὰ τῆς Κ. Μ. Κάππαρη τρεῖς ὀθ., οἷς καὶ εὐχαριστοῦμεν.

Οἱ Κύριοι Συντάκται τοῦ *Νεολόγου* ἐπεμψαν ἐκ μέρους φιλανθρωπικῆς ἀνωνύμου Ἑταιρίας κιβώτιον ἐμπεριέχον φορέματα διάφορα. Εὐγνωμοσύνη καὶ τοῖς δωρησαμένοις καὶ τῇ πέμψασιν.

Ὁ Κύριος Θεόδωρος Ἐμ. Σκυλίτζης τεσσαράκοντα ὀθ. λίρας εἰς μνημόσυνον τῆς μακαρίτιδος συζύγου του. Ἔξει τὰς τῶν πτωχῶν εὐχὰς ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ ὑγείας καὶ τῆς ψυχῆς ἐκείνης.

Ἀνώνυμος Κύριος δύο λίρ. καὶ τεσσαράκοντα γρόσια.

Ἀνώνυμος Κυρία τρία εἰκοσάρτυρα.

Ἡ Κυρία Πολυξένη Ταμβάκου, ἀποῦσα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ταχτικῶν καὶ ἐκτάκτων συνδρομῶν, δέκα λίρ. καὶ ἕνα μετζιδιέ, ἢ καὶ εὐγνωμονητέον.

Ἐκ Μαγγιστρίας, ἡ Κυρία Αἰκατερίνη Σγραντῆ καὶ ὁ Κύριος Παῦλος Στεφάνοβιτς Σκυλίτζης εἴκοσι κομμάτια ἀμερικανικοῦ ὑφάσματος, ἡ δὲ Κυρία Ἀσπασία Ζυγομαλᾶ δώδεκα κομμάτια κεχρωματισμένου ὑφάσματος, οἷς ἀπονέμομεν τὰς εὐχαριστήσεις μας.

Ἀνώνυμος Κύριος ἓν κομμάτι τσίτι, πρὸς ὃν καὶ εὐχαριστῶς διατελοῦμεν.

Αἱ ταχτικαὶ συνδρομαὶ ἔφερον γρ. 20760, ἤτοι 600 γρ. ὀλιγώτερα τῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους· αἱ δὲ ἔκτακτοι 34459, ἤτοι 2536 ὀλιγώτερα τῶν περυσινῶν.

Ἀφαιρουμένων τῶν ἐξόδων τοῦ γεύματος, καθαρὸν προϊὸν εἰσπράξαμεν γρ. 95495 ἀπὸ 10798 γρ. ὀλιγώτερα τῶν πέρυσι· τούτων δὲ τὰς μὲν 47747, 50 ἐχορηγήσαμεν εἰς τὸν σχολὴν τῶν ἀρρένων, αἱ δὲ 47747, 50 ἐκπέμπανται εἰς τὴν Ἀδελφότητα. Ἡ πρὸς ὄρεξιν τῆς ἡμετέρας Ἀδελφότητος δοθεῖσα Ἑλληνικὴ παράστασις ἀπέφερεν εἰς τὸ ταμεῖον αὐτῆς γρ. 12042, 50· ὅθεν καὶ εὐγνωμοσύνη ὀφείλεται πρός τε τοὺς Κ. Ἐθοποιοὺς, τοὺς ἀναλαβόντας τὴν παράστασιν, οἵτινες ἀπέδειξαν τὰ φιλάνθρωπα ἑαυτῶν αἰσθήματα ὑπὲρ τῆς Ἀδελφότητος, καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὸν ἰατρὸν τῆς Ἀδελφότητος ἐξοχώτατον Κύριον Ἀλέξανδρον Σταματιάδην, τὸν πολλὰς προσπαθείας καταβαλόντα ὑπὲρ τῆς καλῆς αὐτῆς διεξαγωγῆς.

Διὰ 4909 συνταγὰς ἐδαπανήσαμεν γρ. 19, 515, 50· ὥστε αἱ συνταγαὶ τοῦ ἔτους τούτου ὑπερέβησαν τὰς περυσινὰς κατὰ 1189· ἡ δὲ δαπάνη αὐτῶν κατὰ 3671 50.

Κατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ Πάσχα ἠγοράσθησαν 200 ὀκ. κρέατος καὶ δύο σάκκοι ὀρυζίου, ἀντὶ 1523 γροσίων. Ταῦτα δὲ διενεμήθησαν εἰς τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς, ὡς καὶ 3000 αὐγὰ ἐκ τῶν ἐκτελεστικῶν μελῶν. Ἀπὸ δὲ τῶν φυλακῶν ἠλευθερώσαμεν τέσσαρα ἄτομα, ἤγουν τρεῖς ὀθωμανοὺς καὶ ἕνα ὀρθόδοξον, διὰ χρέη κρατουμένους, ἀντὶ 820 γροσίων. Διενεμήθησαν δὲ τότε πρὸς τοὺς ἀπόρους καὶ ἔκτακτα ἐλέη 4000 γρ.

Εἰς τοὺς μᾶλλον ἀπόρους μαθητὰς τῆς σχολῆς τῆς Εὐαγγελιστρίας, κατὰ τὸν κατάλογον τὸν ὑπὸ τῶν ἐφόρων παρουσιασθέντα διενεμήθησαν 56 ζεύγη ὑποδημάτων, δι' ἃ ἐπληρώσαμεν 1120 γρ. Εἰς δὲ τὴν ἐν Σταυροδρομίῳ σχολὴν τῶν κορασίων ἐδόθησαν δέκα τόπια τσίτι διὰ φορέματα.

Δι' ἀγορὰν ἀνθράκων 25826 ὀκ. διανεμηθέντων εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἐδόθησαν γρ. 11650.

Διὰ τὰ ἐξ Ἀγγλίας κομισθέντα ὑφάσματα ἐδαπανήθησαν 7259 γρ. καὶ διὰ 555 ὀκ. σαπούνι, 2073, 50.

Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων διανέμονται φορέματα καὶ ὑφάσματα, δαπανῶνται δὲ καὶ εἰς ἔκτακτα βοηθήματα 4000 γρ. ἐκτὸς τῶν ταχτικῶν ἐλεῶν.

Ἐκ τῶν τῆς Ἀδελφότητος ἰατρῶν, ὁ ἐξ. Κ. Παππάτης, πρὸς ὃν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς ἀπονέμει, συμπληρώσας τὸ τρίτον ἔτος τῆς μετὰ θερμοῦ ζήλου ὑπηρεσίας του, καὶ δοὺς τὴν παραίτησίν του, προὔτεινε τὸν Κύριον Ἀργυρόπουλον, ὅστις καὶ ἐξακολουθεῖ ὑπηρετῶν ὑπὲρ τῶν ἐνδεῶν ἀσθενῶν μετὰ τῶν λοιπῶν Ἰατρῶν τῆς Ἀδελφότητος ἐξοχωτάτων Κ. Κ. Βαφιάδου, Ζωγράφου, Ζίρου, Κούζοβικ, Παππαδοῦκα καὶ Α. Σταματιάδου.

Αἱ τὴν ῥοντίδα τῶν ἐκθέτων ἀναλαβοῦσαι Κ. Κ. Ἑλένη Ἀριστοβούλου, Μ. Ζίρου, Αἰκατερίνη Μέντορος, Αἰκατερίνη Ῥάλλη καὶ ἡ Γραμματεὺς αὐτῶν Ἑλένη Βαμβάκη, γνωστοποιοῦσιν ἡμῖν ὅτι εἰς τὰ ἐκθετα, τὰ μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου τοῦ 1869 ἔτους ὄντα 47 προστεθήκαν καθ' ὅλου τὸ 1870 ἄλλα 30, τὸ ὅλον 77. Ἀπεβίωσαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 19, καὶ μένουσι 58· ὑφιστήθησαν 21 καὶ ὑπάρχουσιν ἤδη μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου τοῦ 1870, 37.

Τὴν 31ην Δεκεμβρίου τοῦ 1869 εἴχομεν εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν τράπεζαν 35864 καὶ εἰς τὸ πρόχειρον ταμεῖον 3825, 80. Καθ' ὅλον τὸ 1870 εἰσεπράξαμεν ἐκ δωρημάτων 15136 50 ἐκ τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων συνδρομῶν 55210, ἐκ τοῦ χοροῦ καὶ τῆς θεατρικῆς παραστάσεως 59790, ἐκ τῆς νομισματικῆς διαφορᾶς καὶ περισσευμάτων ἐλεῶν 14618, ἐκ μετρισμάτων 12 Μεθέξεων τῆς Γενικῆς Ἑταιρίας 840, ἐκ τόκων ὀθωμανικῆς Τραπέζης καὶ Μεθέξεων 4, 508. Τὸ ὅλον 190101, 30. Ἐδαπανήσαμεν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰς ταχτικὰ ἐλέη 61000. Εἰς ἔκτακτα ἐλέη 9500, εἰς πληρωμὴν συνταγῶν 19549, 50, εἰς ἀγορὰν κρέατος, ὀρυζίου, πανίων, ὑποδημάτων, ἀνθράκων, σαπουνίου, ἐπισκευὴν πτωχοκομείου, ἐκτύπωσιν πρακτικῶν καὶ λοιπῶν, ἐδαπανήσαμεν 34056, 50. Ἠγοράσαμεν ἑπτὰ μεθέξεις τῆς Γενικῆς Ἑταιρίας ἀντὶ 7665 γρ. Ἔχομεν εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Τράπεζαν 51241 καὶ εἰς τὸ ταμεῖόν μας 4089, 30. Τὸ ὅλον 190101, 30.

Σημ. Δὲν δυνάμεθα νὰ παραλείψωμεν ἀναφέρουσαι μετ' εὐγνωμοσύνης τὰ ὀνόματα τῶν Κυρίων Ῥάλλη καὶ Κοσοΐδη, οἵτινες τὴν 2αν Ἰανουαρίου 1871 ἐπεμψαν ἡμῖν εἴκοσι πέντε ὀθ. λίρας, ἃς ἐπιφυλασσόμεθα νὰ καταγράψωμεν εἰς τὸν ἰσολογισμὸν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.

Τοιαῦται καὶ τοσαῦται ὑπῆρξαν αἱ εὐεργεσίαι, τὰς ὁποίας τοσοῦτοι φιλάνθρωποι ὁμογενεῖς παρέσχον εἰς τὴν Ἀδελφότητα ἡμῶν καὶ κατὰ τὸ διὰ πολλῶν δυστυχημάτων λῆξαν τοῦτο ἔτος. Τοιαῦτα δὲ καὶ τοσαῦτα καὶ τὰ βοηθήματα καὶ ὠφελήματα, ἅτινα ἡ ἡμετέρα Ἀδελφότης διὰ τῆς συνδρομῆς καὶ συμπράξεως τῶν προστατῶν αὐτῆς καὶ εὐεργετῶν προσήνεγκε πρὸς τοὺς δυστυχεῖς καὶ ἀπόρους γενικῶς ἰδίᾳ δὲ καὶ πρὸς τοὺς παθόντας ὑπὸ τοῦ καταστρεπτικοῦ ἐκείνου πυρός. Ἐνδυναμουμένη λοιπὸν ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ τοῦ ἐνισχύοντος καὶ ἐνδυναμώσαντος αὐτὴν, ἵνα μεθ' ὁμονοίας καὶ ἀδελφικῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης περάνῃ καὶ τὸν δέκατον ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς ἐνιαυτὸν, καὶ ἐπεκτεινομένη εἰς τὸν ἄσκοπον ζῆλον καὶ τὴν ἀκάματον προθυμίαν τῶν ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ εὑρισκομένων εὐεργετῶν αὐτῆς, παρακαλεῖ αὐτοὺς, ὅπως ἐπὶ μᾶλλον αὐξάνωσι τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀμιλλαν, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν πρωτίστων καὶ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

μεγάλων ἐντολῶν, τῆς τε πρὸς τὸν θεὸν καὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ εὐσεβὴς καὶ ὀρθόδοξος χριστιανὸς ἐπερείδεται καὶ στηρίζεται, καὶ διὰ τῶν ὁποίων καὶ ἔθνη, καὶ πόλεις, [illegible] ροῦνται καὶ διασώζονται.

Τὰ ἐκτελεστικὰ μέλη:

Ἑλένη Βερίση, Πηνελόπη Α. Βλαστοῦ, Ἀμαλία Π. Ζαρίφη, Ἀργυρὴ Μ. Καλβοκορέση, Μαριέττα Κάππαρη, Βιεροῦ Α. Μίχογλου, Ἰουλία Ν. Πρωΐου, Σουλτάνα Σημηριώτη, Βιεροῦ Σγούτα, ἡ Γραμματεὺς Ἰφιγένεια Ἀντωνιάδου καὶ ἡ Ταμίας Χαρίκλεια Ν. Ἀκάτου.

Ἐξῆλθον ἐκ τῶν ἐκτελεστικῶν μελῶν πληρώσασαι τὸ τρίτον ἔτος τῆς ὑπηρεσίας [illegible] αἱ Κυρίαι,

Ἑλένη Βερίση, Βιεροῦ Μίχογλου, Ἰουλία Πρωΐου καὶ Ἰφιγένεια Ἀντωνιάδου.

Ἐξελέχθησαν δὲ ἀντ' αὐτῶν αἱ Κυρίαι:

Δομνίκη Χριστάκη Ζωγράφου, Ἀσπασία Ναοὺμ, Ἑλένη Κ. Σπανδωνῆ καὶ Γραμματεὺς ἡ Κ. Εὐφροσύνη Φωκᾶ.

ΠΙΝΑΞ Α'.

Ἀλφαβητικὸς κατάλογος τῶν τακτικῶν μελῶν

Πληρωμὴ ἐτησία γρ. 120.

Ἀκάτου Χ. Ν.
Ἀλεξανδρίδη Μ.
Ἀθηνογένη Μ.
Ἀνθοπούλου Η.
Ἀριστοκλέους Μ. Ι.
Ἀδαμαντίδου Α.
Ἀθανασιάδη Ε. Δ.
Ἀγελάστου Α.
Ἀντωνιάδου Ι.
Ἀγελάστου Α. Ι.
Ἀλεξιάδου Ε.
Ἀγελάστου Ι. Σ.
Ἀντωνοπούλου Α.
Ἀβανοπούλου Α. Ι.
Ἀναστασιάδου Ε.
Ἀναστασιάδου Τ. Α.
Ἀποστολίδου Χ. Π.
Ἀντωνιάδου Ε.
Ἀρχιγένους Ε.
Βοβολίνη Χ.
Βλαστοῦ Π.
Βούρου Α.
Βαχάρη Κ.
Βαλσαμάκη Π.
Βερνουδάκη Ε.
Βαλσάμου Α.
Βαλόρη Ε.
Βερίση Ε.
Γαλάτη Κ.
Γκιόνη Α.
Γενιδουνιᾶ Κ.
Γεωργιάδου Μ. Θ.
Γκιόνη Α.
Γαλέντζη Ε.
Γεωργιάδου Τ. Α.
Διαλεγμένου Μ.
Δικαίου Μ.
Δέλτα Α. Γ.
Δημητρακοπούλου Α. Ι.
Εὐγενίδου Μ.
Ζολοταρὲβ Α.
Ζωγράφου Ε. Ξ.
Ζαρίφη Ε. Γ.
Ζαφειροπούλου Ρ. Δ.
Ζαφειροπούλου Χ. Γ.
Ζαρίφη Ε. Ν.
Ζωγράφου Δ. Χ.
Ζαρίφη Α. Π.
Ἠλιάσκου Α.
Ἠλιάσκου Ε. Κ.
Θεοδωρίδου Ζ.
Θεοδωρίδου Σ. Α.
Θεοδωρίδου Ρ.
Ἰγγλέση Ε. Π.
Κεσσανλῆ Μ.
Κωνσταντινίδου Κ.
Κρίκη Α. Μ.
Καραθεοδωρῆ Κ. Α.
Καμάρα Α. Κ.
Καμάρα Π. Π.
Κωνσταντινίδου Χ.
Καμάρα Α. Κ.
Καλλιάδου Β.
Κούπα Σ.
Καστέλλη Σ.
Κουβελᾶ Χ.
Κούπα Μ.
Κουνουπιώτη Ε.
Κρικότζου Ε.
Καραλῆ Μ.
Καλογρία Α.
Κλονάρη Π. Ι.
Κρίκη Ε. Ι.
Καλβοκορέση Α.
Κατινάκη Σ.
Καναβαλὼρ Ε.
Καλλιάδου Α.
Κάππαρη Μ.
Κοσούδη Π.
Κόρπη Σ.
Καλβοκορέση Σ. Π.
Καυταντζόγλου Π.
Καλοθῆ Α.
Κούρτελη Σ.
Κωνσταντινίδου Κ. Μ
Καραθεοδωρῆ Α.
Λαγουδάκη Σ.
Λενοῦ Ε.
Λαγουδάκη Σ.
Λαμπίκη Μ. Χ.
Λεβὰλ Χ. Α.
Λεωνίδου Μ. Ι.
Μαυρογορδάτου Π. Ε.
Μαυρογορδάτου Α. Μ.
Μπαλτατζῆ Σ.
Μαυρογορδάτου Φ. Σ.
Μαυρογορδάτου Χ. Δ. Δ.
Μαυρογένη Μ.
Μπάρμπη Αἰ.
Μαριέλλη Μ.
Μίχογλου Β. Α.
Μάτσα Μ.
Μαυρογορδάτου Α. Α.
Μαρσὰν Μ.
Μαρσὰν Αἰ.

Μεανετζόγλου Ζ.
Μαριάνου Α. Γ.
Μικρουλάκη Ε.
Νικολαΐδου Μ.
Νικολοπούλου Α.
Νικολαΐδου Π. Κ.
Οἰκονομίδου Α.
Ὁμήρου Π.
Οἰκονομίδου Α. Ν.
Πασπαλλῆ Ρ.
Παναγιωτίδου Μ. Μ.
Παππαδοπούλου Β.
Πλέσα Ρ.
Παππαλαμπρινούδη Ε.
Πετροκοκκίνου Α.
Παππᾶ Σ.
Πρωΐου Ι. Ν.
Πασπάτη Α.
Ῥίζου Κ.
Ῥουκάνη Β.
Ῥάλλη Α. Σ.
Ῥάλλη Ζ. Ι.
Σκαναβῆ Ζ.
Σκυλίτζη Ε.
Σεϊμήρη Κ. Α.
Σκουλούδη Ζ.
Σκυλίτζη Α. Ι.
Σουβατζόγλου Α. Β.
Σγούτα Αἰ.
Σεκιάρη Υ. Π.
Σεκιάρη Α.
Σεκιάρη Β.
Συρίγου Μ. Α.
Σισμάνογλου Ε.
Σαράφογλου Ε.
Σβαμπάχερ Κ.
Σόμπλερ Μ.
Σαρακιώτη Αἰ.
Σεκιάρη Π. Δ.
Σουβατζόγλου Χ. Θ.
Σεβαστοπούλου Σ.
Σουβατζόγλου Ο.
Σαραφείδης Ι.
Σαράφη Ε.
Σπανδωνῆ Ε. Κ.
Σαγραντῆ Κ. Π.
Σόρταν Α. Σ.
Σγούτα Β.
Σημηριώτη Σ.
Σκυλίτζη Μ. Π.
Στούρτζα
Τσόλα Σ. Δ.
Τριανταφύλλη Μ.
Τζερλέντη Α.
Ταμβάκου Σ. Δ.
Τσιμάρα Α.
Τούμπα Ο.
Φάχρη Ε.
Φενερλῆ Ε.
Φάχρη Α.
Φωτιάδη Ε. Γ.
Χρυσοβελόνη Χ.
Χρυσοβελόνη Μ. Α.
Χαδούμογλου Θ. Εμ.
Ψάθη Α.
Ψάθη Π.
Ψάθη Α.
Ψυχάρη Μ.

ΠΙΝΑΞ Β'.

Ἀλφαβητικὸς κατάλογος τῶν ἐκτάκτων συνδρομητῶν.

Ἀκάτου Χ. Ν.	200
Ἀλεξανδρίδη Μ.	200
Ἀθηνογένη Μ.	180
Ἀνθοπούλου Π.	100
Ἀδαμαντίδου Α.	180
Ἀντωνιάδου Ι.	100
Ἀγελάστου Α.	200
Ἀθηνογένης Π.	100
Ἀνώνυμος	50
Ἀνώνυμος	20
Ἀρχιμανδρίτης Εὐγένιος Ξηροποταμινὸς	300
Ὁ Θεοφ. ἀγ. Παμφύλου Κ. Διονύσιος	100
Ἀνωνύμου Μ. Ζ.	100
Ἀποστολίδου Χ.	80
Ἀνωνύμου Φ.	20
Ἀνωνύμου	40
Ἀντωνιάδου Ε.	100
Ἀσάνη Σ.	100
Βλαστοῦ Ρ.	44
Βούρου Α.	300
Βλαστοῦ Π. Α.	500
Βερνουδάκη Ε.	280
Βαλσαμάκη Π.	100
Βαλσάμου Α. Ι.	150
Βουλγαροπούλου Σ.	20
Βελλογιάννη Α.	100
Βαλορῆ Ε.	80
Γαλάτη Κ. Π.	100
Γενιδουνιᾶ Κ.	100
Γιανιὸς Ι.	176
Γεωργιάδου Μ. Θ.	40
Γαλέντζη Ε.	100
Διαλεγμένου Μ.	200
Δημητριάδου Α. Γ.	100
Δανέζη Ρ.	40
Δικαίου Μ.	100
Δέλτα Α. Γ.	300
Δημητρακοπούλου Α. Ι.	150
Ζολοτορὲβ Α.	200
Ζαρίφη Ε. Γ.	1000
Ζαφειροπούλου Ρ Δ.	400
Ζαφειροπούλου Χ. Δ.	1000
Ζαρίφη Ε. Ν.	1000
Ζωγράφου Δ. Χ.	500
Ζαρίφη Α. Π.	200
Ἠλιάσκου Α. Α.	150

ΚΥΨΕΛΗ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Θεοδωρίδου Ζ.	300	Οἰκονομίδου Α Ν.	150
Ἰγγλέση Ε. Π.	300	Παναγιωτίδου Μ.	40
Κεσανλῆ Μ.	88	Πετροκοκκίνου Α.	150
Κρικη Α. Μ.	80	Πάπη Αἰ.	51
Καραθεοδωρῆ Κ. Α.	300	Πρόκου Α. Σ.	100
Καμάρα Π. Π.	300	Πετροκοκκίνου Π. Ν.	100
Κριτοπούλου Α. Δ.	44	Πασπάτη Α.	200
Κατακουζινοῦ Ζ.	100	Πάρλου Μ.	40
Κλάδος Π.	500	Πετροκοκκίνου Ε. Α.	440
Κωνσταντινίδης Χ. Δ.	1000	Ῥουκάνα Β. Κ.	80
Καλλιάδου Β.	100	Ῥάλλη Α. Σ.	900
Κούπα Σ.	100	Ῥωσσέτου Ε. Φ.	100
Κρασᾶς Γ.	100	Ῥάλλη Ζ. Ι.	300
Κουβελᾶ Χ.	120	Ῥαγκαβῆς Α.	200
Κάρταλη Ε. Σ.	44	Ῥίζου Ε.	88
Κρικότζου Ε.	180	Σκουλούδη Ζ.	180
Καποδαΐν Η.	50	Σκυλίτζη Α. Ι.	100
Καραλῆ Μ.	50	Σουβατζόγλου Α. Β.	200
Κάλφογλου Ε.	88	Σγούτα Αἰ.	200
Καλβοκορέση Α. Μ.	500	Σεκιάρη Υ. Π.	500
Καλέργη Ε.	176	Συρίγου Μ. Α.	200
Καλβοκορέση Σ. Π.	44	Σισμάνογλου Ε.	500
Καυταντζόγλου Π.	250	Σκυλίτζη Ε.	1000
Καραθεοδωρῆς Κ. ἰατρὸς	200	Σόμπλεφ Π.	100
Κόλακα Σ	60	Σαρακιώτη Α. Β.	200
Κοντομιχάλου Π.	40	Σουβατζόγλου Χ. Θ.	500
Κούπα Μ.	40	Σταματιάδου Ζ.	100
Καλβοκορέση Δ. Ι.	100	Σόρταν Α. Σ.	110
Κορωνιὸς Γ.	900	Σγούτα Β.	80
Κρικότζος Ν.	400	Σημηριώτη Σ.	100
Καραθεοδωρῆ Α.	100	Συγγρὸς Α.	500
Λεβᾶλ Χ. Α.	100	Στέριος Π.	500
Λλάμπεη Α. Ι.	88	Τερτζόγλου Β.	50
Λουτράρη Π.	300	Ταμβάκου Σ. Δ.	300
Λογοθέτης Φ.	100	Τροχάνη Μ.	100
Μαυρογορδάτου Π. Ε.	200	Τζιτζίνιας Π.	300
Μπαλτατζῆ Σ.	500	Τζιτζιρίνη Μ.	30
Μαυρογορδάτου Φ. Σ.	200	Φάχρη Ε.	100
Μαυρογορδάτου Χ. Δ. Δ.	100	Φάχρη Α.	300
Μαυρογορδάτου Λ. Α.	1000	Φωτιάδης Ι.	200
Μαρσὰν Μ.	300	Φαμπιάτου Κ. Ν.	100
Μαραγκοῦ Α.	40	Χρυσοβελόνη Μ. Α.	270
Μπαλτατζῆς Α.	200	Χρυσοβελόνη Χ.	200
Μαριάνου Α. Γ.	80	Χριστοφορίδου Μ.	70
Μίχογλου Β. Α.	300	Χαδούμογλου Θ. Εμ.	100
Μικρουλάκη Ε.	100	Χαλδουβάκη Μ.	400
Νεοκόσμου Α. Δ.	44	Χρυσοβελόνης Μ. Ι.	264
Νικαλαΐδου Π. Κ.	50	Ψάθη Α.	80
Νικολαΐδου Μ. Ι	50	Ψάθη Ν.	100
Οἰκονομίδου Α. Κ.	100	Ψιακῆ Χ.	60
Ὁμήρου Π.	100	Ψυχάρη Μ.	500

Ἰσολογισμὸς ταμείου τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν

	1870		1870		Λαβεῖν
Δοῦναι		Γρ.		Γρ.	
Λείψανον παρελθόντος ἔτους 1869			Μηνιαῖα Ἐλέη		61000
Ὀθωμανικὴν Τράπεζαν, τὸ λείψανον παρελθόντος ἔτους			Συνταγὰς		19549 50
			Ἔκτακτα ἐλέη		9500
Δωρήματα			Ἀξίαν ἑπτὰ μεθέξεων Γενικῆς Ἑταιρίας		7665
Συνδρομὰς τακτικὰς			Δι' ἀγορὰν ὑποδημάτων		1120
Συνδρομὰς ἐκτάκτους			Ἐκτύπωσιν λογοδοσίας		231
Χορὸν, προῖὸν ἥμισυ αὐτοῦ			Κρέας ῥύζι		1523
Θεατρικὴν παράστασιν, προῖὸν αὐτῆς			Πανικὰ 100 κομ.		5500
Περισσεύματα ἐλεῶν			Κάρβουνα		11650
Νομισματικὴν διαφορὰν			Τσίτια 61 κομ.		4000
Μέρισμα 12 μετοχῶν Γενικῆς Ἑταιρίας			Ἐπισκευὴν πτωχοκομείου		700
Τόκους τῶν 12 μετοχῶν καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Τραπέζης			Σαποῦνι ὀκ. 555 1/2		2073 50
			Ἀξία ὑφασμάτων Ἀγγλίας		7259
			Ὀθ. Τράπεζαν ὅσα εὑρίσκονται εἰς αὐτὴν		54241
			Μετρητὰ εἰς τὸ ταμεῖον		4089 30
		Γρ.		Γρ.	190101 30
			Τὴν 31ην Ἰουλίου 1870.		

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Η ΓΥΝΗ.

Γ.

Ζητήσατε συμβουλήν τινα παρά τινος γυναικός, ἡ ἀπάντησίς της θέλει εἶναι *καὶ ἡ ὄχι*, ὡς ὁ σπινθὴρ ὁ προερχόμενος ἐκ της συγκρούσεως δύω χαλύβων· μὴ τὴν ἀναγκάζεται ὅμως νὰ σᾶς δώσῃ πληροφορίας τῆς γνώμης αὐτῆς. Ἴσως τὰς ἀγνοεῖ, ἴσως ἀλόγως θέλει τὰς ἐκφράσει, μολονότι κατέχει τοὺς καρποὺς τοῦ ὀρθοῦ λόγου· καὶ τοῦτο δὲ διότι εἶναι ὀλίγον συνειθισμένη εἰς τὴν ἕξιν τῆς λογικῆς, καὶ αἰσθάνεται ἐξ ἐμπνεύσεως ὡς ὁ ποιητής· ἐνῷ ὁ ἀνὴρ τοὐναντίον ἔχει ὡς θεμέλιον τῆς καλαισθησίας τὴν σκέψιν· συμβουλεύει ἀσφαλῶς μὲν, ἀλλ' ἀργώτερον, διότι ἐπιθυμεῖ νὰ σᾶς διαφωτήσῃ ἀφοῦ πρότερον διαφωτισθῇ αὐτός.

Ἐκ τοῦ ὀρθοῦ λόγου ἐξαρτᾶται καὶ ἡ δύναμις, δι' ἧς γνωρίζομεν τοὺς ἄλλους καὶ ἡμᾶς αὐτούς. Ἡ γνῶσις τῶν ἄλλων ἔχει δύω ἀντικείμενα, τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ εἶδος. Ἡ γυνὴ μόνον δύναται νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ *ὑποκειμένου*· αἱ μικρότεραι κινήσεις τῆς καρδίας, τὰ ὑπόκρυφα χλεύη καὶ οἱ ἐμπαιγμοὶ καὶ οἱονδήποτε μυστηριῶδες διενεργούμενον ἐν τῇ καρδίᾳ, διορῶνται παρ' αὐτῆς ὥστε ἐξωτερικὸν γεγονός. Ἐπὶ τοῦ ὅπλου τῆς ἰσχυρωτάτης ταύτης γνώσεως ἐρειδομένη ἡ γυνὴ γνωρίζει καλλίτερον ὅ,τι ἐγνώρισεν, ἡ σύζυγος ἀπελευθεροῦται, καὶ ἡ φιλάρεσκος διακυβερνᾷ.

Παρὰ τῇ γυναικὶ, ὁ τῶν πραγμάτων κόσμος εἶναι ἐγγύτερος τοῦ τῶν ἰδεῶν· αὗται ἔχουσιν ἀπίστευτόν τινα γνῶσιν τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν φυσιογνωμιῶν. Χάρις εἰς τὴν ἐλευθέραν ταύτην εὐαισθησίαν, συγκινοῦνται καὶ ἐκ τοῦ μικροτέρου κινήματος, καὶ εὑρίσκουσι τὸν καιρὸν τοῦ αἰσθάνεσθαι μυριάκις περισσότερον τῶν ἀνδρῶν καὶ μάλιστα τοῦ συναισθάνεσθαι ἅπασαι δὲ αἱ φιλαρέσκειαι καὶ αἱ γνώσεις τῶν βλεμμάτων, τὸ εὔηχον τῆς φωνῆς, τὸ καλὸν τῶν χειρονομιῶν μᾶς ἀποδεικνύει ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι ὄν, τὸ ὁποῖον ἔχει ἐν τῷ βίῳ της καὶ τὰς μικροτέρας ἔτι λεπτομερείας, καθότι ἔχει, οὕτως εἰπεῖν, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της ἀείποτε ἀόρατόν τι κάτοπτρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου βλέπει τὰ πάντα.

Ἐξετάσωμεν ἤδη καὶ τὴν ἑτέραν λογικὴν δύναμιν, ἥτις ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὰς τέχνας, τὴν φαντασίαν ἐννοῶ. Αἱ γυναῖκες εἶναι φύσει καλλιτέχναι ἕνεκα τῆς κράσεώς των. Εὐαίσθητοι καὶ ἀληθῆ ὄργανα τῆς ἀκριβείας, ὡς ὁ καλλιτέχνης ἐμπνέονται καὶ ἐκφράζουσι καὶ τὰς ἀνεπαισθήτους μεταβολὰς τῆς ἀτμοσφαίρας τῶν αἰσθημάτων. Πανθάλλον καὶ διάλαμπον τὰς ἐμψυχοῖ, ὁ δὲ πραγματικὸς κόσμος τὰς ἐπιβαρύνει, καὶ περισσότερον τοῦ καλλιτέχνου. Ἔχουσι καὶ ἰδίας τινας ζωηρὰς ἰδιότητας. Ὁ καλλιτέχνης ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ, ὡς καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἔρωτι, μόνον τὴν δόξαν διορᾷ δηλ. *ἑαυτὸν* ἐνῷ ἡ γυνὴ ἐν τῇ δόξῃ αὐτῇ βλέπει τὸν ἔρωτα ἤτοι *ἕτερον*.

Ταῦτα κατατάττουσι μὲν τὴν γυναῖκα εἰς τὴν πρώτην τάξιν τῶν τεχνῶν, ἀλλὰ διατὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν δὲν παρουσιάζεται ἐν μόνον μέγα ἔργον, φέρον τὸ ὄνομα γυναικός;

Ἐν τῇ ζωγραφικῇ καὶ τῇ γλυπτικῇ, οὐδεμία εἰκὼν, οὐδὲν ἄγαλμα ἀθάνατον ἔχει ὡς ποιητὴν του γυναῖκα.

Ἐν τῇ μουσικῇ, οὐδεμία συμφωνία, οὐδεμία *ὄπερα*, οὐδὲν ἀριστούργημα ποιηθὲν ὑπὸ γυναικός.

Ἐν τῇ δραμματικῇ, οὐδεμία τραγῳδία, οὐδεμία κωμῳδία ἔξοχος συγγραφεῖσα ὑπὸ γυναικός.

Ἐν τῇ ἐποποιΐᾳ τὸ αὐτὸ βλέπομεν. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ οὐδεμία παρίσταται Θουκυδίδια οὐδεμία Τάκιτος Τίνος ἕνεκεν ἀνά γε;

Διὰ τὸ ἀνεπαρκὲς ἀφ' ἑνὸς τῆς ἀνατροφῆς τῆς γυναικὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι αἱ δυνάμεις αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν μεγαλοφυΐαν ἐλλείπουσι κατά τι εἰς τὴν φύσιν τῆς γυναικός.

Αἱ γυναῖκες καὶ εἰς τὰς ὑψηλοτέρας βαθμίδας δύνανται νὰ ἀνέλθωσιν, οὐδέποτε ὅμως νὰ φανῶσιν ἀνώτεραι. Εἰς τέσσαρα εἴδη, ὡς ἡ ἱστορία ἐπιβεβαιοῖ διὰ παραδειγμάτων, δύνανται νὰ ἐπιτύχωσι κατὰ μέγαν βαθμὸν, ἐν τῇ ποιήσει ἐλεγείων, τῇ μυθιστοριογραφίᾳ, τῇ ἐπιστολογραφίᾳ, καὶ τῇ διαλεκτικῇ, ἰδίως ὅμως κατὰ τὰ δύω τελευταῖα.

Ἐξετάσωμεν ἤδη ὀλίγον τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς, ἤτοι τὴν συνήθη κατάστασιν τῆς ψυχῆς, ἢ τὴν διάθεσιν, καὶ τὴν ἠθικὴν δύναμιν, ἤτοι τὴν γενναιότητα.

Ἡ διάθεσις παρὰ τῇ γυναικὶ εἶναι μεγαλειτέρα ἢ μικροτέρα τοῦ ἀνδρός.

Ὁπότε ἔχουσιν ἴσην διάθεσιν, ἡ ἰσότης αὕτη, ἥτις χαρακτηρίζει ἔλλειψιν ἐλαττώματός τινος, καθίσταται ἓν ὅλον τῆς ἀρετῆς, ἐξ οὗ γεννῶνται πάραυτα ἡ χάρις, ἡ ἡδύτης, ἡ ἀγαθοεργία καὶ συμπάθεια, διὰ τῶν ὁποίων συναισθάνεται τὴν κυριότητα τοῦ ἀνδρός.

Ἡ δὲ ἠθικὴ δύναμις ἤτοι ἡ γενναιότης, φυσικῶς εἶναι ἀσθενεστέρα εἰς τὴν γυναῖκα καὶ ἔτι ἀσθενεστέρα καθίσταται διὰ τῆς παραμελουμένης ἀνατροφῆς, ἣν λαμβάνει. Ἀγνοεῖ τὸ ἐνεργεῖν, ἀγνοεῖ τὸ βούλεσθαι, διότι ὁ χαρακτήρ της δὲν ἐξησκήθη εἰς τὴν θέλησιν καὶ τὴν πρᾶξιν, ἔχει ὅμως καὶ αὕτη τὴν γενναιότητά της. Πρόκειται λόγου χάριν περὶ στάσεως καὶ αἱματοχυσίας· ὁ μὲν ἀνὴρ ὁρμᾷ, ἡ δὲ γυνὴ τρομάζει, φοβεῖται· ἰδοὺ ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ ἐξωτερικὴ γενναιότης τοῦ ἀνδρός. Ἡ ἀσθένεια προσβάλλει τὸν ἄνδρα, ἡ ἀπώλεια τῆς περιουσίας τὸν καταδαμάζει, ἰδοὺ ἐνταῦθα θριαμβεύει ἡ γενναιότης τῶν γυναικῶν. Ὡς πρὸς τὰς περιπετείας οὐ μόνον αὗται ὑποφέρουσι τὰς δυστυχίας των, ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν ἄλλων. Τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῶν ἀνδρῶν ὑποβαστάζεται ὑπὸ τῆς χειρὸς τῆς γυναικός· αἱ γυναῖκες ἐπανυψοῦσι τὸν ἐκπεπτωκότα ἔμπορον, τὸν ἀποθαρρυνόμενον καλλιτέχνην· φέρουσι τὸν θάνατον ἐν τῇ καρδίᾳ, ἀλλὰ μειδιῶσι διὰ νὰ προκαλέσωσι τὸ μειδίαμα τῶν ἄλλων. Καὶ τέλος ἡ γυνὴ ἐκπροσωπεῖ τὴν καρτερίαν καὶ τὴν ἐλπίδα, καὶ ἐν γένει τὸ θεμέλιον τούτων τὴν *καρδίαν*.

Ἡ καρδία δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ ὁρισθῇ· ὅστις αἰσθάνεται, τί ἐστι καρδία, τὴν ἐννοῇ· ἅπαντες δὲ τὸ αἰσθάνονται, διότι ἔχει ὅλας ἐκείνας τὰς διαθέσεις, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸν ἄνθρωπον, υἱὸν, ἀδελφὸν, σύζυγον, πατέρα. Περὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὁποίων προσεχῶς θέλομεν διαλάβει λεπτομερέστερον.

Ἐκ τῆς συνοπτικῆς ταύτης ἱστορικῆς καὶ φιλοσοφικῆς ἐξετάσεως τῆς γυναικὸς καὶ τῆς καρδίας αὐτῆς, ἐξάγομεν ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι ὁμοία τοῦ ἀνδρὸς, ὁμοία καὶ διάφορος· ὥστε καὶ ἡ ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσις της πρέπει νὰ ἦναι *ὁμοία* καὶ *διάφορος*, διὰ τῆς *ἴσης* σχεδὸν τῷ ἀνδρὶ ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως αὐτῆς.

Ἵνα πεισθῆτε ῥίψατε ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ἀμερικῆς, καὶ θέλετε ἰδεῖ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου κατώρθωσαν, διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἠθικῶν καὶ διανοητικῶν δυνάμεων τῶν γυναικῶν, νὰ φθάσωσι τάχιστα εἰς τὴν ἔνδοξον καὶ ἐπίζηλον ταύτην θέσιν, ἀφοῦ πρότερον κατενόησαν, ὅτι *κοινωνίας ψυχὴ ἡ γυνή*. Ναὶ, ἔλεγε μεγαλεπίβουλός τις Ἀμερικανὸς, ἀφαιρέσατε τὴν γυναῖκα ἐκ τῆς κοινωνίας καὶ θέλετε ἰδεῖ ὅτι χάος μένει κενόν· ἀναπτύξατε τὰς διανοητικὰς αὐτῆς δυνάμεις καὶ θέλετε ἰδεῖ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἡ κοινωνία θέλει εἶσθαι εἰς θέσιν, εἰς ἣν, διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς γυναικὸς, οὐδέποτε ἠδύνατο νὰ φθάσῃ. Οἱ λόγοι οὗτοι ἐντὸς ὀλίγου ἐπραγματοποιήθησαν, ἤδη δὲ αἱ περισσότεραι μητέρες ἦσαν πρότερον διδασκάλισσαι, αἱ δὲ διδασκάλισσαι ἤδη εἰσὶ διπλάσιαι τῶν διδασκάλων.

Τοιαύτη ἐν ὀλίγοις ἡ γυνὴ, ἥτις προωρίσθη ὑπ' αὐτῆς τῆς θείας βουλῆς εἰς τὰ ὑψηλότερα καθήκοντα τῆς ἀνθρωπότητος ἤτοι εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν ἀποκατάστασιν αὐτοῦ χρηστοῦ πολίτου, ἀγαθοῦ συζύγου καὶ φιλοστόργου πατρός. Τοιαύτη τέλος ἡ γυνὴ, πρὸς μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ὁποίας πρέπει νὰ τείνωσιν αἱ προσπάθειαι τῆς κοινωνικῆς ὁλομελείας, ἐὰν ἐπιθυμῶσι νὰ στηρίξωσιν ἑδραίως τὸ κοινωνικὸν οἰκοδόμημα καὶ νὰ ἴδωσι νέας λόγῳ καὶ ἔργῳ ἑλληνίδας, ἄλλως μετάρσια φρούρια κτίζωσι καὶ ματαίως κοπιῶσιν.

Η ΦΙΛΑΡΕΣΚΕΙΑ.

Ἐν δημοσίᾳ τινι ἐξετάσει ἑνὸς τῶν ἐνταῦθα κορασιακῶν ἐκπαιδευτηρίων ἀπηγγέλθη τὸ ἑπόμενον ἀφελὲς καὶ χάριεν λογίδριον ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου, μεγάλως συγκινηθέντος ὑπὸ δεκατριετοῦς κορασίου, ὅπερ ἤδη νέα σοβαρὰ γενομένη, ἀνεδείχη διδάσκαλος, τελεσφόρως διδάσκουσα ἐν τῷ αὐτῷ παρθεναγωγείῳ.

Σ βαστοί μοι Κύριοι καὶ Κυρίαι!

Ἔχουσα ἐκ τῶν προτέρων τὴν πεποίθησιν, ὅτι εὐαρεστῆσθε νὰ ἀκούητε πᾶν ὅ,τι καλὸν καὶ συμφέρον, λαμβάνω καὶ ἐγὼ ἡ μικρὰ κατὰ πάντα τὸ θάρρος, ὅπως παρουσιασθῶ ἐνώπιόν σας, καὶ σᾶς παρακαλέσω δύο τινα· πρῶτον νὰ παραβλέψητε τὰ λεκτικὰ σφάλματά μου, καὶ δεύτερον νὰ μὲ παραχωρήσητε ἐπί τινα μικρὸν καιρὸν τὴν φιληκοΐαν καὶ προσοχήν σας εἰς τὰ ὀλίγα, τὰ ὁποῖα ἁπλούστατα καὶ συντόμως θέλω σᾶς ἐκθέσει, περί τινος ἐλαττώματος, τὸ ὁποῖον κυριεύει τὸ γυναικεῖον φύλον καὶ ἰδίως ἡμᾶς τὰς νεάνιδας. Τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, Κύριοί μου, καλεῖται Φιλαρέσκεια, κοινῶς *κοκκετισμὸς*, καὶ ἐξασκεῖ μεγίστην ἐπιρροὴν εἰς τὰς διαφόρους ἡλικίας· ἀρχομένη ἐκ τῆς νεανικῆς ἡλικίας, φθάνει εἰς τὴν ἐφηβικὴν, καὶ λήγει μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καθ' ἣν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τὰ πάντα ἄρχονται νὰ γίνωνται μισητὰ καὶ ἀνυπόφορα.

Φιλαρέσκεια δὲ λέγεται ἡ ἀκατάπαυστος ἐκείνη προσπάθεια τῶν γυναικῶν εἰς τὸ νὰ πράττωσι πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τοὺς ἄλλους τὰ θέλγητρα καὶ τὰ ἀκκισματά των, ἤτοι, ἁπλούστερον μία νεᾶνις καλεῖται, κοκκέτα, διότι καθεκάστην, εὐθὺς ἅμα ἐξυπνήσῃ, ὁ νοῦς της καὶ ὁ λογισμός της εἶναι νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν καθρέπτην, νὰ σταθῇ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐπὶ πολὺν καιρὸν, διὰ νὰ εὐπρεπίσῃ τὴν κόμην της, κτενίζουσα, καὶ παρακτενίζουσα αὐτὴν, καὶ ἀλείφουσα ἐπ' αὐτῆς μυριάκις διάφορα μυρωδικὰ ἀρώματα, καὶ τὸ χειρότερον καὶ τὸ πρόσωπόν της διὰ νὰ ἐπιδειχθῇ ὡραιοτέρα· νὰ διορθώσῃ τὰς πτυχὰς τῶν φορεμάτων της, νὰ ἴδῃ τὴν μέσην της, νὰ ἴδῃ τὴν χάριτα τοῦ μειδιάματός της, τὰ θέλγητρα τοῦ στόματός της. Καθ' ἑκάστην ἐπιθυμεῖ νὰ φορῇ νέα φορέματα, καὶ πολλάκις τὰς κυριακὰς τετράκις ἀλλάζει αὐτὰ διὰ νὰ δείξῃ ὅτι ἔχει πολλά· μένουσα ἄεργος κάθεται εἰς τὸ παράθυρον μετά τινος βιβλίου εἰς τὴν χεῖρα διὰ νὰ δείξῃ ὅτι γνωρίζει νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ ὅτι εἶναι φιλόμουσος· ἐνίοτε λαμβάνει Γαλλικόν τι βιβλίον διὰ νὰ φανῇ ὡς γνωρίζουσα τὴν Γαλλικήν. Τὸ ἑσπέρας ἐξέρχεται εἰς τὴν θύραν ἀφοῦ πρότερον κάμει τὸν καλλωπισμόν της· συνομιλεῖ μετὰ τῆς γείτονος περὶ σπουδαίων πραγμάτων καὶ μετὰ ἀκκισμάτων οὐκ ὀλίγων κατὰ τὸ ὁμιλεῖν, ἵστασθαι καὶ κινεῖσθαι· παρουσιαζομένη ἔν τινι συναναστροφῇ εἰσέρχεται εἰς συνδιαλέξεις, αἱ ὁποῖαι οὐδεμίαν ἔχουσι σχέσιν μετ' αὐτῆς, θέλει πάντοτε νὰ γίνηται τὸ ἅλας, οὕτως εἰπεῖν, εἰς κάθε ὁμιλίαν, εἰς ὅλα δὲ ταῦτα μεγίστην μεταχειρίζεται ἐπιτήδευσιν, καὶ τὸ περίεργον εἶναι ὅτι ἅμα αἰσθανθῇ ὀλίγον ὅτι θρίξ τις τῆς κεφαλῆς της ὑπεξέφυγε τῆς θέσεως, εἰς ἣν τὴν ἐτοποθέτησεν, ἀναχωρεῖ, μεταβαίνει εἰς τὸν προσφιλῆ της καθρέπτην, καλλωπίζεται καὶ ἐπανέρχεται μετὰ περισσοτέρων ἀκκισμάτων, ἐὰν δὲ τότε τύχῃ καὶ ὀλίγος νὰ πνεύσῃ ἄνεμος λέγει ὅτι τὴν προσβάλλει· καὶ πλεῖστα ἄλλα, τὰ ὁποῖα παραλείπω διότι εἶναι γνωστὰ εἰς πάντας ὑμᾶς.

Ἴσως μὲ εἴπῃ τις, ὅτι ἡ φιλαρέσκεια εἶναι καλὸν πρᾶγμα, διότι ἐξυπνᾷ τὸ κοράσιον καὶ τὸ κάμνει νὰ θέλῃ νὰ ἦναι πάντοτε εὐπρεπισμένον καὶ ζωηρόν· οὐχὶ, δὲν εἶναι, δὲν εἶναι καλὸν, ἀλλὰ κάκιστον ἐλάττωμα, τὸ ὁποῖον πρέπει αἱ μητέρες ἐξ ἀρχῆς καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸ ὄγδοον σχεδὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, πρέπει νὰ προσπαθήσωσι νὰ τὸ διορθώσωσιν, πρὶν νὰ σχηματίσῃ περὶ ἑαυτοῦ πεποίθησίν τινα, ἕνεκα τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ ὅτι καθίσταται παρὰ πάντων γελοῖον. Ἡ ματαιότης τῶν ἐπιτηδεύσεων, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ νοῦς του εἶναι πεπληρωμένος δὲν τὸ ἀφίνει νὰ σκεφθῇ ἐλλόγως περὶ αὐτοῦ· εἶναι ὅλως εὐκολόπιστον καὶ ὅλως προσηλωμένον εἰς τὸν ἐξωτερικὸν περισπασμόν· δὲν καταγίνεται νὰ αὐξήσῃ τὰ ἠθικὰ προτερήματά του, ἀλλὰ ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχῃ ἐνώτια καὶ διάφορα ἄλλα πράγματα τῆς μόδας· καὶ πελίνο μὲ πτερὸ κίτρινον, ἐρυθροῦν, γαλάζιον, ἀγαπᾷ νὰ ἐρωτᾷ περὶ τῆς μόδας πάντοτε, χωρὶς νὰ ἀφιερόνῃ τὰς ὥρας αὐτῆς εἰς τὸ νὰ ἐρωτᾷ τὴν μητέρα της περὶ τῶν οἰκιακῶν καὶ ἄλλων καλῶν ἔργων, ἐπιδιορθόνει, γυρίζει, προσθέτει κορδέλας καὶ λοιπὰ εἰς τὰ φορέματά της χωρὶς νὰ καταγίνηται εἰς ἄλλας ἐπωφελεστέρας ἐργασίας. Ἐν ἑνὶ λόγῳ κάμνει τὰ πάντα ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἀρέσῃ, καὶ διὰ νὰ ἀρέσῃ ὡς γνωρίζετε, πράττει ὅ,τι τὸ συμβουλεύσωσιν δυνάμενον νὰ συντελέσῃ εἰς τὸν σκοπόν του. Ἐνῷ ἡ σώφρων καὶ κοσμία νεᾶνις ἐνδύεται σεμνῶς καὶ στολίζεται κοσμίως· εἰς τοὺς λόγους της εἶναι πάντοτε μετρία, ὁμιλεῖ ὀλίγα καὶ ἀφοῦ τὰ σκεφθῇ καλῶς, φροντίζει νὰ μανθάνῃ περὶ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας προσπαθεῖ νὰ μανθάνῃ ἐργόχειρα διαφόρων εἰδῶν, νὰ ἐργάζηται, ἐὰν γνωρίζῃ γράμματα, νὰ μελετᾷ σπουδαῖα καὶ ἠθικὰ συγγράμματα καὶ οὐχὶ μυθιστορήματα, βλαβερὰ εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν χρηστοήθειαν, καὶ πάντοτε πράττει, λέγει καὶ διανοεῖται ὅ,τι σεμνὸν, ἠθικὸν καὶ χρήσιμον εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν αὐτῆς.

Παραδείγματος χάριν ἃς ὑποθέσωμεν ὅτι καλῶς γνωρίζομεν δύο θυγατέρας μιᾶς οἰκογενείας ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν εἶναι φιλάρεσκος, καὶ ἡ ἄλλη ἀφελὴς καὶ σεμνή· ποίαν θὰ ἐπαινέσητε καὶ θὰ ἐγκωμιάσητε, καὶ ποίαν θὰ κατηγορήσητε; βεβαίως τὴν φιλέρεσκον θὰ κατηγορήσητε, καὶ, εἰ δυνατὸν, θὰ συμβουλεύσητε νὰ ἀφήσῃ τὸ κακὸν καὶ φθοροποιὸν τοῦτο ἐλάττωμα. Τὴν δὲ ἄλλην θὰ ἐπαινέσητε, ὁπότε γίνῃ λόγος περὶ αὐτῆς, καὶ συνάμα θὰ μακαρίζητε καὶ τοὺς γονεῖς αὐτῆς, λέγοντες! εὖγε! τὸ κοράσιον τὸ ὁποῖον ἔχουσιν.

Ἐκ τούτου λοιπὸν ἐξάγεται ὅτι ἡ φιλαρέσκεια εἶναι ἐλάττωμα τὸ ὁποῖον ἐπιφέρει μεγίστην τὴν κατηγορίαν εἰς τὴν ἔχουσαν τοῦτο· ἐνῷ ἡ ἀφέλεια καὶ σεμνότης εἶναι ἀρετὴ καταστολίζουσα τὴν γυναικείαν οἰκιακὴν διαγωγήν. Τί δὲ πρέπει νὰ γίνῃ ὅπως τὸ κοράσιον μηδόλως περιπέσῃ εἰς τοὺς ὄνυχας τοῦ μισητοῦ τούτου ἐλαττώματος; Ἰδοὺ τί πρέπει· αἱ μητέρες, εἰς τὰς ὁποίας χρεωστεῖται ἡ ἠθικὴ ἢ ἡ κακὴ ἀγωγὴ τῶν κορασίων, πρέπει νὰ μὴ συνειθίζωσι τὰ τέκνα των εἰς τὴν πολυτέλειαν, καὶ πρὸ πάντων νὰ τὰ ἐμποδίζωσιν ἀπὸ τοῦ νὰ καλλωπίζωνται συνεχῶς, ἀλλὰ νὰ λέγωσιν εἰς αὐτὰ ὅτι εἶναι ὡραῖα, ὅταν εἶναι σεμνὰ ἐνδυμένα· νὰ μὴ τὰ ἀφίνωσι νὰ συναναστρέφωνται μὲ κοράσια, ἔχοντα τὸ τοιοῦτον ἐλάττωμα, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ σεμνῶν κορασίων· νὰ ἐμποδίζωσι τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐπιβλαβῶν μυθιστορημάτων, καὶ τέλος νὰ πράττωσι καὶ νὰ λέγωσιν ὅσα νομίζουσιν ἱκανὰ, ὅπως προφυλάξωσι τὰ κοράσιά των ἀπὸ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον, ὅσον φαίνεται ὅτι εἶναι μικρὸν, ἔχει ὅμως μεγίστην δύναμιν, διότι καθιστᾷ τὸ κοράσιον ἐγωϊστικὸν, ὑπερήφανον, καὶ πολλὰ ἄλλα ἐπιφέρει κακά· νὰ τὸ συνειθίζῃ δὲ πάντοτε εἰς τὴν μετριοφροσύνην, κοσμιότητα, ἁπλότητα, ἀφέλειαν καὶ εἰς ὅ,τι τέλος δύναται νὰ τὸ καταστήσῃ ἀληθῶς φρόνιμον γυναῖκα, ἥτις μετ' οὐ πολὺ θὰ ἀναδειχθῇ καὶ ἐκείνη παιδαγωγὸς, καὶ θὰ ἔχῃ τὰ αὐτὰ καθήκοντα νὰ ἐκπληρώσῃ.

Οὕτω λοιπὸν, φίλαι συμμαθήτριαι, ἡμεῖς τοὐλάχιστον, αἵτινες, διὰ τῶν καθημερινῶν περὶ τὰ τοιαῦτα συμβουλῶν τῆς ἀγαπητῆς ἡμῶν Διδασκαλίσσης, ἐφθάσαμεν νὰ γνωρίσωμεν τότε καλὸν καὶ κακὸν, ἃς προφυλαττώμεθα μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις μας ἀπὸ τὸ ἀξιοκατάκριτον τοῦτο ἐλάττωμα τῆς φιλαρεσκείας, καὶ παντὸς ἄλλου μισητοῦ καὶ ἐπιβλαβοῦς ἐλαττώματος· ἃς ἐγκολπωθῶμεν τὴν σεμνότητα, σωφροσύνην, ἁπλότητα· ἃς διευθύνωμεν τὸν βίον μας εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς μετριοφροσύνης· ἡ διάκρισις ἃς δεσπόζει εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις μας· ἡ ἁπλότης καὶ ἡ ἀφέλεια ἃς κατοικήσωσιν εἰς τὰς ψυχάς μας· ὁ δὲ Θεὸς, ὁ πατὴρ καὶ προστάτης ἁπάντων, θέλει ἐπιδαψιλεύσει τὰς εὐλογίας Του ἐπὶ τῶν ἀθώων κεφαλῶν μας.

Ἐπὶ ταῖς ὑποσχέσεσι λοιπὸν ἡμῶν ταύταις ἐπικαλέσθητε πάντες τὴν εὐλογίαν τοῦ πατρὸς τῶν φώτων πρὸς ἐνίσχυσιν ἡμῶν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν πάσης ἀρετῆς, καὶ ἀποχὴν πάσης κακίας, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐκπληρώσωμεν τὸν ἐπὶ γῆς προορισμὸν ἡμῶν, ὅστις ἐμπερικλείει ἅπαν τὸ ἐθνικὸν μέλλον ἡμῶν.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ *ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ*.

Ἀγαπητή μου φίλη,

Ἐβράδυνα ὑπὸ πολὺ ἵνα σᾶς γράφω, καὶ διὰ τοῦτο βεβαίως θὰ μεμψιμοιρῆτε ἐναντίον μου, καὶ διὰ τοῦτο ἀναμφιλέκτως θὰ ἔχετε δίκαιον, ἂν μ' ἐθεωρεῖτε ξένην πρὸς τὴν κοινωνίαν. Ἐπομένη εἰς τὸ τῆς Γραφῆς, τὸ πολαπλασιᾶσαι δηλ. τοὺς γόνους καὶ ἀποδοῦναι τοῖς πατρᾶσι κατ' ἀνταπόδοσιν, εἶχον αὐτὰς, ἀγαπητή μου, τὰς ἀσχολίας, αὐτὰ τὰ ἡδυτερπῆ *βάσανα*, βάσανα μὲν πρὸς στιγμὴν καὶ ἐν ὠδῖσι θεωρούμενα, ἀλλὰ τερψίθυμα, ἀγαπητή μου, διὰ τὰς μητέρας, τὰς ἐννοούσας τὴν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἀποστολήν των.

Ἄχ! ὁπόταν νανουρίζω τὸν νεογνόν μου ἤδη, ὁπόσα δάκρυα χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως δὲν ἐκχέω! ὁπόσον ὅμως καὶ δὲν *καμαρόνω* γενομένη μήτηρ, ἀγρὸς εὐπρόσδεκτος εἰς φυτείαν, ἀγρὸς γόνιμος καὶ εὔφορος. Ναὶ, ἀγαπητή μου, τὸ ἔχω διὰ *καμάρι* καὶ μέγα *καμάρι*.

Οὐχ ἧττον δὲν ἐλησμόνησα καὶ δὲν θὰ λησμονήσω τοὐντεῦθεν τὰς πρὸς τὴν περιφιλῆ «Εὐρυδίκην» προϋποσχεθείσας ὑποσχέσεις μου, καὶ δὲν θὰ παύσω μεταδίδουσα διὰ τοῦ δημοσίου τούτου γυναικείου ὀργάνου ὅ,τι ἡ ταπεινή μου διάνοια καὶ ὁ ἄξεστος κάλαμός μου δύνανται ἵν' ἀνακοινώσωσι πρὸς τὸ ἐν τῇ Ἀνατολῇ περιφρονούμενον τάχα φύλον ἡμῶν.

Λοιπόν. Ἂς ἔλθωμεν καὶ εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς.

Ἡ ἐπαρχία τῶν Ἰωαννίνων διαιρεῖται εἰς τέσσαρα διαμερίσματα· εἰς τὸ διαμέρισμα τῶν Ἰωαννίνων· εἰς τὸ διαμέρισμα τῶν Κουρέντων· εἰς τὸ τοῦ Ζαγορίου καὶ εἰς τὸ τοῦ Μαλακασίου.

Τώρα, ἀγαπητή μου, θ' ἀσχοληθῶ εἰς τ' ἀφορῶντα τὸ πρῶτον ἐκ τῶν διαμερισμάτων τούτων, καὶ τὰ ὀλίγα ὅσα θέλω ἀναφέρει ὑμῖν περὶ αὐτοῦ, ἴσως εἶναι καὶ πολλὰ διὰ τὸν ἀδύνατον κάλαμόν μου, κάλαμον γυναικὸς καὶ μάλιστα κάλαμον, ἐμβαπτόμενον εἰς μελανοδοχεῖον ξηρὸν καὶ μόλις ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὑγραινόμενον pour des intimités.

Θ' ἀσχοληθῶ, εἶπον, ἀλλὰ πόθεν ἄρξομαι, ποῦ θὰ καταλήξω; ἐκεῖ δυσχεραίνω πως, καὶ δὲν γνωρίζω πῶς ἐγὼ ἡ ἐν τῷ γράφειν ἄπειρος δύναμαι νὰ ἐπιχειρίσω τι τοιοῦτον. Ἀλλ' ἔρριπται ὁ κῦβος, καὶ τὸ νὰ ῥιφθῇ ὅμως ὁ κῦβος, οὗτος, τοῦτο δὲν προέρχεται [illegible]

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

λαυτίας, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀγνῆς πρὸς ἀλλήλας ἀγάπης, τῆς πρὸς τὴν γυναικονοινωνίαν ἡμῶν ἀνεξαντλήτου ἐπιθυμίας μας καὶ ἐφέσεως προόδου, καὶ τῆς τῶν ἀνδρῶν ἀντιλήψεως πρὸς ἡμᾶς τὰς γυναῖκας, ἃς θεωροῦσιν εἰς τὰ μέρη ταῦτα ὡς μηδαμινὰ ὄντα.

Ἰωάννινα, τῇ 8 Ἰανουαρ. 1871.

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.

(Ἀπόσπασμα δεύτερον)

Γνωρίζω Μῆτερ, ὁποίαν ἰδέαν ἔχει τὸ κοινὸν περὶ τῆς γυναικὸς, βλέπων αὐτὴν σήμερον κυλιομένην εἰς βόρβορον οὐτιδανῶν ἔργων, ἁρμοζόντων εἰς πιθήκους μᾶλλον, παρὰ εἰς λογικὰ ὄντα. Ἡ ἰδική μου ὅμως γνώμη εἶναι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι ἡ γυνὴ τυχοῦσα τῆς δεούσης ἀνατροφῆς, θέλει κατασταθῇ ἐπίσης σπουδαία, καθὼς καὶ ὁ ἀνὴρ, ἐπίσης ὠφελὴ, καθὼς καὶ ὁ ἀνὴρ, ἴσως δὲ θέλει ὑπερτερεῖ καὶ κατὰ πολλὰ τὸν ἄνδρα, χωρὶς κατ' οὐδὲν νὰ μείνῃ κατωτέρα αὐτοῦ. Μυρία ὅσα περιστατικὰ, μυρία ὅσα γεγονότα ἐπικυρώσι τὴν περὶ τούτου ἰδέαν μου, ἐνισχύουσι τὴν περὶ τούτου πεποίθησίν μου. Μυρίοι δὲ λόγοι μὲ πείθουσιν, ὅτι ὁ μέγας Πλάτων, πλανᾶται πλὴν μεγάλην, λέγων, ἂν ἡ μνήμη δὲν μὲ ἀπατᾷ ὅτι ἡ γυνὴ δύναται μὲν νὰ ἀποδῇ ὅ,τι καὶ ὁ ἀνὴρ, ἧττον ὅμως καλῶς!

Ἀλλ' αὐτὸς ὁ Πλάτων, ὡσανεὶ διορθόνων αὐτὸς ἑαυτὸν, ἀλλαχοῦ λέγει: «ἐν τῇ πόλει δὲν πρέπει νὰ διακρίνωνται τὰ ἀνδρικὰ ἔργα ἀπὸ τῶν γυναικείων, διότι αἱ ἱκανότητες εἰσὶν ἐπίσης ἐσπαρμέναι εἰς ἀμφότερα τὰ γένη, καὶ φύσει καὶ ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ δύνανται νὰ μετέχωσι τῶν αὐτῶν ἐπιτηδευμάτων.»

Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ στόματος τοῦ Παύλου δὲν λέγει; «οὐκ ἄρσεν καὶ θῆλυ» Καὶ τῷ ὄντι· ἡ θύρα τῆς ἀνωτέρας παιδείας μηδέποτε ἠνεῴχθη τῇ δυστυχεῖ γυναικί. Καὶ ὅμως, οἱ αἰῶνες ἀνέδειξαν ἡμῖν, οὐχὶ μόνον ἀρίστας Ἡγεμονίδας, περὶ ὧν σᾶς ἀνέφερον, ἀλλὰ καὶ ἐνδόξους ποιητρίας Σαπφοὺς, Ἠρίννας, Κορίννας, Ἀνύτας, Κλειταγόρας, Μελιννοὺς, Μυροὺς, Τελεσίλλας, Ἰωάννας Βεϊσενθυρμίας, Φηλίκας Ρασπόνας, Δουκίας Βερτάνας, Μαξιμήνας Βοσσελίνας, Φουρτουνάτας Σούλγαρ—Φαντασπίνας.

Περικλεῖς φιλοσόφους Ὑπατίας, Εὐδοκίας, Θεανοῦς, Μαρίας Ἀγνέσας, Περιστερᾶς, Φιλιππίνας, Μαρκεσίας Ποιμπαδοὺρ, Κορνηλίας.

Περιωνύμους συγγραφεῖς Ἱπταρχίας, Ἄννας Κομνηνᾶς, Αἰκατερίνας, Φερρούκας Φραγκίσκας Μαγδαληνᾶς, Μερέλλας Φερνάνδας, Μαρίας Στουὰρδ, Κυρίας Στάελ, Κοττίνας, Γεωργίας Σάνδας.

Πολυμαθεστάτας δοκτορίδας Αἰκατερίνας Πίσολᾳ.

Διασήμους καθηγητρίας Κλοθίλδας Ταμβρόν. Λαύρας Βάττ, Γαετάνας Ἀγγέσας.

Διακεκριμένους μαθηματικοὺς Ἑλένας Πισκοπίας, Λαύρας Σερίνας.

Εὐρυδείς ῥήτορας Ἀσπασίας, Ἐλπινίκης, Κ. Ρολανδῆ.

Εὐγλώττους δημοσιογράφους Φονσέκας Πιμεντέλ.

Θεοσεβεῖς θεολόγους Ἰωάννας Γρέϊ.

Καλοὺς ζωολόγους καὶ φυτολόγους Μαρίας Ἀρδιγγέλα.

Περιφανεῖς ἀστρονόμους Ὑπατίας, Ἀγλαονίκας, Μαρίας Φαίφραξ, Μαρίας Μίτζελ.

Ἐπιτίμους νομολόγους Ἡγεσίας, Ἀεξαρδίας.

Κλεινὰς νομοθέτρίας Αἰκατερίνας.

Εὐπολίπτους ἱστοριογράφους Εὐδοξίας Ἀγνὰς Σωτηριγγλάνης, Κυρίας Στέρν.

Περιφήμους γλωσσολόγους Θηρεσίας Ῥοβινσώνας.

Χρησίμους ἐφευρετὰς Ἀλιτηρίας, Βριτομάρτιδας.

Ἐξόχους βιβλιογράφους Ἀμαλίας Ρίζεμβεργ.

Ἐπιφανεῖς ζωγράφους καὶ Καλλιτέχνας Πρωπερτίας Ῥώσσας, Ἐλισάβετ Σιράνι, Μαρίας, Αἰκατερίνας, Βίγρας, Ἀντωνιέττας Πενίλλας, Λαυϊνίας Φοντάνας, Μαρίας Ἄννας Σοφίας.

Ἀρίστους μουσικοὺς Πάστας, Μάλιμπρας.

Μεγάλους πολιτικοὺς Ἱππολύτας, Πριγκιπίσσας Δασκοβίας, Saint George.

Γυνὴ ἦτο καὶ αὐτὴ ἡ Ἰσσότα Νογαρόλα, ἣν δικαίως παρθένον θείαν ἀπεκάλεσεν ὁ σοφὸς Καρδινάλιος Βησσαρίων. Καὶ γυνὴ ἦτον ἡ τοὺς κοινωνικοὺς θεσμοὺς τὸ πρῶτον εἰσαγαγοῦσα. Καὶ γυνὴ ἦτον ἡ Θεοφανὼ, πρὸς ἣν ἰδίως ἐρείλεται ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις τῆς νῦν σοφῆς Γερμανίας, καὶ τοσούτων ἄλλων ἐθνῶν νεωτέρων.

Μόνον σωματικῶς θεωρεῖται ἡ γυνὴ κατωτέρα τοῦ ἀνδρός. Καὶ ὅμως ὁπόσαι γυναῖκες δὲν ἀνεδείχθησαν ὑπέρτεραι τῶν ἀνδρῶν, ὁπόσας Ἡρωΐδας δὲν ἀνέδειξαν ἡμῖν οἱ αἰῶνες! Ὁ Ἀρταξέρξης μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ἔπεμψεν εἰς μὲν τὸν Ναύαρχόν του ἡλαττάτην, εἰς δὲ τὴν Ἀρτεμισίαν βαρύτιμον πανοπλίαν, εἰπὼν: «σήμερον αἱ γυναῖκες ἐπολέμησαν ὡς ἄνδρες, καὶ οἱ ἄνδρες ὡς γυναῖκες». Ἡ Ἰουδὶθ ἐλύτρωσεν ἀπὸ βέβαιον ὄλεθρον τοὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ κλεισθέντας Ἰουδαίους, ἡ δὲ Τελεσίλλα τὴν Πατρίδα αὐτῆς ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Κλεομένους, τεθεῖσα ἐπὶ κεφαλῆς τῶν γυναικῶν τοῦ Ἄργους· ἡ δὲ Αὐρηλιανὴ Παρθένος ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Ἀγγλων, τεθεῖσα ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀνδρῶν τῆς Γαλλίας.

Ἡ Ἰσαβέλλα Μενδόνα ὑπῆρξε περιφανὴς Ναύαρχος.

Ἡ Κ. Γαριβάλδου ἠρίστευσεν ἐν Βρασηλίᾳ, ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας ναυμαχοῦσα.

Ἡ Βουβουλίνα καὶ ἡ Μαντὼ Μαυρογένη ἔδειξαν θαύματα ἀνδρίας, κατὰ τὴν τελευταίαν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν.

Καὶ ὡς Ἡρωΐδες θεωροῦνται ἥτε Κιντζίκη, καὶ ἡ Ἰωάννα Ἀγκέττη.

Διὰ νὰ μὴ μὲ εἰπῆτε δὲ, ὅτι ταῦτα εἰσὶ παραδείγματα μεμονωμένα καὶ ἀνώμαλα, καὶ ὅτι καθὼς πολλάκις συμβαίνει ὥστε εἷς ἀνὴρ νὰ φαίνηται γυναικότερος τῶν γυναικῶν, οὕτω συμβαίνει καὶ μία γυνὴ νὰ φαίνηται ἀνδρειοτέρα τῶν ἀνδρῶν, ἔρχομαι καὶ εἰς γενικότητας.

Αἱ Ἀμαζόνες ἐπτόησαν τὰ τότε γνωστὰ μέρη τοῦ κόσμου.

Αἱ γυναῖκες τῆς Σπάρτης ἦσαν ἐπίσης ἀνδρεῖαι, καθὼς καὶ οἱ ἄνδρες.

Αἱ γυναῖκες τῆς Σμύρνης ἔδειξαν θαύματα ἀνδρίας, ἐλευθώσασαι μετὰ τῶν ἀνδρῶν τοὺς εἰς τὴν Πατρίδα αὐτῶν εἰσβαλλόντας Λυδούς.

Αἱ γυναῖκες τῆς Ἰθάκης ἔδειξαν θαύματα ἀνδρίας κατὰ τὴν τὸ 1499 γενομένην πολιορκίαν τῆς Πατρίδος των.

Τὴν αὐτὴν ἀνδρίαν ἔδειξαν καὶ αἱ γυναῖκες τῆς Φλωρεντίας, ἀγωνιζόμεναι κατὰ τοῦ Πάπα καὶ Καρόλου τοῦ Πρώτου.

Καὶ τὴν αὐτὴν ἀνδρίαν ἔδειξαν αἱ γυναῖκες τῶν Σενέων μαχόμεναι ὑπὲρ τῆς Πατρίδος αὐτῶν κατὰ Κοσμᾶ τοῦ Πρώτου.

Καὶ τὴν αὐτὴν ἀνδρίαν ἔδειξαν αἱ γυναῖκες τῆς Γαλλίας κατὰ τὴν μεγάλην τοῦ 1789 ἐπανάστασιν.

Καὶ τὴν αὐτὴν ἀνδρίαν ἔδειξαν αἱ γυναῖκες τοῦ Τεριόλου μαχόμεναι κατὰ τῶν Γάλλων, τῶν Βαυαρῶν καὶ τῶν Σαξόνων.

Καὶ τὴν αὐτὴν ἀνδρίαν ἔδειξαν αἱ γυναῖκες τοῦ Σουλίου καὶ τῆς Μάνης κατὰ τὴν τελευταίαν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν.

Καὶ τὴν αὐτὴν ἀνδρίαν δεικνύουσι καὶ σήμερον αἱ γυναῖκες πολεμικῶν φυλῶν Ἀλβανῶν, Μαυροβουνίων, Σέρβων, Κιρκασίων κτλ. ἀποθνήσκουσαι εἰς τὸ πλευρὸν τῶν συζύγων ἢ τῶν οἰκείων αὐτῶν.

Μὲ τοῦτο δὲ δὲν θέλω νὰ εἰπω, ὅτι ἀφοῦ αἱ γυναῖκες δύνανται νὰ φέρωσιν ὅπλα, εἶσι δὲ καὶ τοσοῦτον ἀνδρίαι, εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι, ἂν κατετάσσοντο καὶ αὐταὶ εἰς τὰς στρατιωτικὰς φάλαγγας, ἵνα πολεμῶσι. Τοιαύτην εὐχὴν δὲν δίδω οὐδ' εἰς τοὺς ἄνδρας αὐτοὺς, ἅτε δὴ ἀποστρεφομένη τὸν πόλεμον καὶ ἐχθρεύουσα καὶ τοὺς πολεμιστὰς, καὶ δικαίως ἐπιθυμοῦσα τὴν κατάργησιν αὐτοῦ. Θέλω μόνον νὰ εἰπω τί δύνανται νὰ κατορθώσῃ ἡ ἀνατροφή.

Καὶ ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης αὐτῆς ἡ γυνὴ ἔδειξε σταθερότητα τοιαύτην, ὑπέστη κόπους καὶ μόχθους τοιούτους, οἵους ὀλίγιστοι τῶν ἀνθρώπων ὑπέστησαν ποτὲ ἐν τῷ κόσμῳ.

— Ἡ Ὀλλανδὴ Ἀλεξίνη Τίννε λ. χ. καίπερ νέα καὶ πλουσία ἐπεχείρισε μακρὰν ὁδοιπορίαν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Ἀφρικῆς, ἐκπλήξασα τοὺς πάντας. Ἡ δὲ Γερμανὶς Ἶδα Φεῖφερ, καίτοι γραῖα καὶ ἄπορος, δὶς περιῆλθε καὶ κατέπλευσε μόνη ἅπασαν τὴν οἰκουμένην, εἰσδύσασα μεταξὺ τῶν ἀγριωτάτων φυλῶν τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ὠκεανίας. Ἡ δὲ Ὀδησαίση, Λιβαρόνα καὶ Λακουτὶρη χάριν τῶν τέκνων αὐτῶν ὑπέστησαν ἑκουσίως μυρία ὅσα δεινὰ, μυρίας ὅσας ταλαιπωρίας, καὶ εἰς μυρίους ὅσους ὑπέπεσαν κινδύνους, διελθοῦσαι ἀγρίας καὶ ἀπεράντους ἐκτάσεις ἀπείρων ἐρημιῶν, ἔνθα ἄρρενος ποῦς ἡ μηδέποτε ἢ σπανίως ἐπάτησε!

Καὶ ὡς πρὸς τὰς βαρείας ἐργασίας ἡ γυνὴ δὲν μένει κατωτέρα τοῦ ἀνδρός. Ἡ Ἑλληνὶς, ἡ Βουλγαρὶς, ἡ Βλαχὶς, ἡ Σερβὶς, ἡ Ἰταλὶς, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ πεπολιτισμένη Γαλλὶς ἀμιλλῶνται πρὸς τοὺς μᾶλλον εὐρώστους καὶ ῥωμαλαίους τῶν ἀνδρῶν. Ἡ δὲ γυνὴ τῆς Κίνας βαίνει ἔτι ἐμπρός. Αὕτη ἀμιλλᾶται πρὸς τοὺς ἰσχυροτάτους βόας! Διότι ἐν Κίνᾳ τὸ ἄροτρον σύρεται ἀφ' ἑνὸς μὲν ὑπὸ βοὸς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπὸ γυναικὸς, καὶ ταύτης γραίας!

Καὶ ἂν ἡ γυνὴ ἐξισοῦται πρὸς τὸν ἄνδρα διὰ πράγματα, καθ' ἃ ὡς ἐκ τῆς ἀδυνάτου φύσεως αὐτῆς δύναται νὰ θεωρηθῇ κατωτέρα τοῦ ἀνδρὸς, τί πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν διὰ πράγ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ματα, καθ' ἃ οὐδόλως θεωρεῖται κατωτέρα αὐτοῦ;

Καὶ ὅμως οἱ ἄνδρες ἐν τῷ ἐγωϊσμῷ αὐτῶν, λέγουσι καὶ ἐπαναλαμβάνουσι: «Γυναῖκα θάπτειν κοεῖσσον ἢ ἄγειν» καὶ ἄλλοι: «Θηρῶν ἁπάντων ἀγριωτέρα γυνὴ» καὶ ἄλλοι ἄλλα. Καί τινες δὲ θέλουσι νὰ ἔχωσι τὴν γυναῖκα δούλην λησμονοῦντες, ἢ ἀγνοοῦντες, ὅτι οἱ διάφοροι βαθμοὶ τῆς δουλείας τῆς γυναικὸς, καταδεικνύουσι τοὺς διαφόρους τῆς βαρβαρότητος βαθμούς. Ἡ ἐν τῇ πατρίδι δὲ τοῦ Λαμαρτίνου (Mâçon) Σύνοδος, ἐξ Ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν συγκροτουμένη, συνεζήτησε ποτε σπουδαίως καὶ ἐπὶ μακρὸν, ἂν ἡ γυνὴ εἶχε ψυχὴν, ὡς εἰ ἐκεῖνοι εἶχον καρδίαν! Δύο δὲ φωστῆρες τῆς ἀρχαιότητος, ὁ Σοφοκλῆς καὶ ὁ Ὀλύμπιος Περικλῆς, μετὰ πλείονος σοβαρότητος ἢ ἀληθείας, λέγουσιν, ὁ μὲν «γυναικὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει» διότι ἐγνώριζεν, ὅτι ἡ γλῶσσα τῆς γυναικὸς (ἐννοῶ ἠθικῶς καὶ διανοητικῶς μορφωμένης, καὶ οὐχὶ τὰς φλυάρους, τοὺς ψιττακοὺς) διερμηνεύει αἰσθήματα ἱκανότερα, φιλανθρωπότερα καὶ εὐγενέστερα τῆς τοῦ ἀνδρός· ὁ δὲ «ἀρίστη γυνὴ ἐκείνη, περὶ ἧς οὔτε ἐπαινοῦντες, οὔτε κατηγοροῦντες ὁμιλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι» διότι ὁ ἔξοχος ἐκεῖνος τῆς ἀρχαιότητος νοῦς, ἀνεκάλυψε πλείονα σπέρματα ἱκανότητος ἐν τῇ γυναικὶ, ἢ ἐν τῷ ἀνδρὶ, καὶ διὰ λόγους φιλοτιμίας ἔρριψε καὶ οὗτος ἐν τῷ μέσῳ τὸ λόγιον τοῦτο! Καὶ πραγματικῶς, τὰ σπέρματα τῆς γυναικείας ἱκανότητος ἀπὸ κτήσεως κόσμου δὲν φυτεύονται, ὡς μὴ ὤφειλε! εἰμὴ εἰς πενιχρότατα, καὶ κατάστενα καὶ παρημελημμένα πήλινα δοχεῖα—διότι μηδέποτε καθιδρύθησαν ἀνώτερα ἐκπαιδευτήρια διὰ τὴν δυστυχῆ γυναῖκα,—καὶ ὅμως πολλάκις ῥίπτουσιν ἐκτεταμένας ῥίζας, καὶ κλάδους, καὶ δένδρον μακροστέλεχον, καὶ καρποφόρον, καὶ σκιοφόρον καὶ ὑψαύχεν καθίσταται, πολλάκις καὶ αὐτὸ τὸ δένδρον τῆς ἀνδρικῆς λεγομένης ἱκανότητος ἐπισκίαζον, καίπερ τὰ σπέρματα αὐτῆς, ἐντὸς εὐρυχώρου καὶ πολυδαπάνου καὶ καλῶς περιποιημένου περιβόλου, μετὰ πλείστης ὅσης ἐπιμελείας καὶ εὐλαβείας φυτευθέντα καὶ ἀεννάως καλλιεργούμενα, διότι διὰ τοὺς ἄνδρας, εἴτε ἀπόρους, εἴτε εὐπόρους, εἴτε μεγάλους, εἴτε μικροὺς ἀνέκαθεν ὑπάρχουσι Πανεπιστήμια, Ἀκαδημίαι, Βιβλιοθῆκαι, δημόσια Μουσεῖα κλ. κλ.

(ἀκολουθεῖ).

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Ο ΕΡΩΣ.

Ah! prends garde à l'amour, il menace la vie.

(Mme Valmore).

Ὁ ἔρως εἶναι κάτοπτρον εἰς τὰς ἀρχὰς, ὦ νέα,
εἰς τὸ ὁποῖον ἡ γυνὴ
τὰ κάλλη της νὰ θεωρῇ
ἀρέσκετ' ἡ ὡραία.

Καὶ πρῶτον μὲν ἡ ἀρετὴ εἰς τὴν ψυχὴν οἰκοῦσα,
διώκει μὲ ὑπομονὴν
παντὸς κακοῦ ἐπιδρομὴν
τὸ αἴσθημα ὑψοῦσα.

Ἀλλ' ἂν μικρὸν παραφερθῇ ὁ πούς εἰς ἄλλο βῆμα,
ἄβυσσος αἴφνης ἀχανὴς
ἀνοίγεται, καὶ πίπτων τις
σκληρὸν εὑρίσκει μνῆμα.

Ἐὰν ὁ ἔρως, φίλη μου, ἀθῶος ὁμοιάζῃ,
μὴ τὸν πιστεύῃς, ἐπειδὴ
τὰ βέλη ἕτοιμα κρατεῖ
καὶ τὴν ψυχὴν δαμάζει.

Καθὼς τὸ ῥεῦμα ἀπατᾷ ἓν τέκνον καὶ τὸ σύρει,
'στὸ ὕπουλόν του τὸ νερὸν
καὶ ἂν ἓν βῆμα σφαλερὸν
πατήσῃ τ' ἀποπνίγει.

Οὕτω καθεὶς 'στοῦ ἔρωτος τὸ πρῶτον βῆμα χαίρει,
ἀλλὰ ὁ ἔρως τὸν ὠθεῖ,
καὶ μάτην πλέον προσπαθεῖ
τὸ βῆμ' ἀλλοῦ νὰ φέρῃ.

Α. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

Η ΜΗΤΡΥΙΑ

Ἡ μητρυιὰ εἶναί τι ὃν ἀλλόκοτον καὶ νόθον,
δὲν εἶναι μήτηρ, ἀδελφὴ δὲν εἶναι, οὔτε φίλη,
δὲν ἔχει στήθη γυναικὸς, μητρὸς δὲν ἔχει χείλη·
ἄγνωστον πόθεν ἔρχεται καὶ μετὰ ποίων πόθων.

Τὸ μνῆμ' ἀνοίγει, τὴν γεννᾷ, καὶ κλείεται συγ-
[κλεῖον

μητέρα πολυθρήνητον, κ' ἐνῷ οἱ ὀφθαλμοί μας
ξένης μορφὴν προσβλέπουσι, σιγῶσιν οἱ παλμοί
[μας
ψυχραίνεται τὸ τῆθός μας ὡς τάφου χῶμα κρύον.

Ἡ μητρυιὰ ποτε, ποτὲ δὲν ἀντιπροσωπεύει
μητρὸς καρδίαν πάλλουσαν—δὲν ἔμαθε νὰ πάλ-
[λῃ —
ὕμνον στοργῆς τὸ χεῖλός της δὲν ἔμαθε νὰ ψάλλῃ
ψυχρὰ εἶν' ἡ ἀγκάλη της κ' ἡ χεὶρ της δὲν θωπεύει

Μαραίνει τ' ἄνθος ὁ σιμοὺν, καὶ ὁ καιρὸς τὸ κάλ-
[λος,
ῥίπτει τὰ δένδρα ὁ τυφὼν, ὁ κεραυνὸς φονεύει
κ' ἡ μητρυιὰ τὴν παιδικὴν καρδίαν φαρμακεύει.
Τὴν θέσιν ἔχει τῆς μητρὸς, ἀλλ' ὁ σκοπός της ἄλ-
[λος.

Ἡ κύων περιέθαλψε πολλάκις γένναν ξένης,
ἡ ὄρνις ἐπωάζουσα τὰ ξένα ἐκκολάπτει
ἡ τίγρις ἄλλης τιγριδεῖς ἐντὸς αὐτῆς δὲν θάπτει·
ἀλλ' ἀπὸ στήθη μητρυιᾶς καλὸν μὴ περιμένῃς·

Δὲν πταίει ὅμως καὶ αὐτὴ, ἡ μητρυιὰ δὲν πταίει
Πταίει ποτὲ ἡ θάλασσα συντρίβουσα τὸ πλοῖον;
Πταίει ποτὲ ἡ ἔχιδνα, τὸ κέντρον τῶν σκορπίων;
δύνατ' ἡ λύπη νὰ γελᾷ καὶ ἡ χαρὰ νὰ κλαίῃ;

Κ' ἡ μητρυιὰ τί ἔπταισεν, ἂν ἡ ἀποστολή της
ἦναι νὰ πνίγῃ τὴν χαρὰν τῶν παιδικῶν μας
[χρόνων,
νὰ τυραννῇ, καὶ πάντοτε νὰ ἦν' αἰτία πόνων,
καὶ μαρασμὸς τοῦ κάλυκος τοῦ βίου ἡ πνοή της;

Ὄχι! δὲν πταίει ἡ πτωχή... Θεὲ αὐτὴν συγχώρει.
Τίς οἶδε πόσα βάσανα κ' ἐκείνη ὑποφέρει!
Ἐπλάσθη ἵνα τὸν σταυρὸν τοῦ Γολγοθᾶ της φέρῃ
καὶ εἶχεν ἄλλα ὄνειρα ἀγνὴ εἰσέτι κόρη.

Ἤλπιζεν ἄλλα... μητρυιὰ ἡ τύχη τῇ ἐφάνη
καὶ μητρυιὰν τὴν ἔκαμεν, ἐνῷ ὠνειροπόλει
νυμφίον εἰκοσαετῆ, καὶ ἦτον ἐλπὶς ὅλη.
Ὤ! εἶναι φροῦδον ὄνειρον ὁ βίος, εἶναι πλάνη!

Δὲν δύναται ἡ μητρυιὰ ποτὲ νὰ ἀγαπήσῃ
ὡς μήτηρ μόνον ἀγαπᾷ καὶ θάπτεται 'στὸ χῶμα
τὸ βλέμμα, τὸ μειδίαμα καὶ τὸ φιλὶ ἀκόμα
καὶ ἡ ἀγκάλη τῆς μητρὸς, ἀφοῦ τὸ μνῆμα κλείσῃ.

Ὑβρίζει τις τὴν μητρυιὰν, ἂν κλαύσῃ τὴν μητέρα
ἂν δὲ αὐτὴν προσεύχηται, ἐκείνην καταρᾶται
καὶ ὅταν εἰς τὸν τάφον της ὁ νοῦς ἡμῶν πλανᾶται
μᾶς ἀτενίζ' ἡ μητρυιὰ τοῦ τάφου ψυχροτέρα

Φθονεῖ τὴν λύπην μας αὐτὴ, φθονεῖ καὶ τὴν χα
]ράν μας·
μισεῖ, καὶ θέλει καὶ ἡμεῖς ἀκόμη νὰ μισῶμεν
σκιὰν ἁγίαν δὶ ἡμᾶς, σκιὰν ἣν ἀγαπῶμεν
καὶ θέλει τὴν ἀγάπην μας, ἀλλ' ἔχει τὴν ἀράν μας

Κατασιγάζει τοὺς παλμοὺς τῆς πατρικῆς καρδίας.
ὅλην ἐλκύει πρὸς αὐτὴν τὴν πατρικὴν ἀγκάλην,
καὶ χύνει εἰς τὴν παιδικὴν τοῦ βίου μας φιάλην
τὰς θλίψεις καὶ τὰ βάσανα τῆς μαύρης ὀρφανίας.

Ὦ μητρυιά! τί φοβερὰ εἶν' ἡ ἀποστολή σου!
Μισεῖς καὶ εἶσαι μισητὴ, φθονεῖς, ἀλλὰ φθονεῖσαι.
ἔχεις τὴν θέσιν τῆς μητρὸς, καὶ μήτηρ δὲν καλεῖ-
[σαι.
Τὸ δάκρυ μας ὁ γέλως σου, ὁ θάνατος ζωή σου!

Τὴν νύκτα ἐνῷ θλίβεσαι ὑπὸ θερμῆς ἀγκάλης
βλέπεις ἐξαίφνης φάντασμα μὲ σκελετῶδες σῶμα
καὶ φρικιῶσα τῆς μητρὸς βλέπεις τ' ὀργίλον ὄμμα
καὶ πάλλουσα ἐξ ἡδονῆς ὑπὸ τοῦ τρόμου πάλλεις.

Καὶ ὁ πατὴρ τὸ παρελθὸν πολλάκις ἀτενίζων,
χωρὶς νὰ θέλῃ, τῆς μητρὸς τὸ ὄνομα προφέρει
ὡς αὔρα τάφου μυστικὴ μακρόθεν νὰ τὸ φέρῃ,
κ' ἐμπρός του ἐκτυλίσσεται ὁ ἄλλοτε ὁρίζων.

Ὠχρὰ ἐνίοτε μορφὴ ἐμπρός του διαβαίνει,
τὸν βλέπει μ' ὄμμα ἀπλανὲς, μὲ ὑελῶδες ὄμμα,
σκορπίζει κόνιν γύρῳ της, μυρίζει τάφου χῶμα,
δακρύζει, φεύγει, χάνεται, κ' ἡ κόνις μόνον μένει.

Εἶναι ἡ μήτηρ... δυστυχής! ἐὰν ποθῇ τὸν βίον
διὰ τὰ τέκνα τὸν ποθεῖ, καὶ θέλει ν' ἀναζήσῃ,
καὶ ἂν ποτὲ τὸ μάρμαρον τοῦ τάφου ἀνασείσῃ,
ἐκβαίνει φάσμα ἐλαφρὸν στενάζον καὶ δακρύον.

Διότι ὅταν οἱ νεκροὶ ἀδίκως λησμονοῦνται,
ἐνῷ ἡμεῖς εἰς τὴν χαρὰν τρυφῶμεν βυθισμένοι
ἐγείρονται τοῦ μνήματος ὠχροὶ, σαβανωμένοι,
καὶ μᾶς κυττάζουν θλιβερὰ ὡς νὰ παραπονοῦνται.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἐξάμηνος 3.

ΕΝ ΤΩΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἐξάμηνος 3 1[2

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν μὲν τῇ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελετζίδικα, Μουσούρου χὰν, ἀριθ. 30.—ΕΝ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρ. Μηνᾷ Μαράσογλου.—ΕΝ ΧΑΛΚΗΔΟΝΙ παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κ. Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ.—ΕΝ ΒΑΡΝΗ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ἀσπριώτη.—ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ὀγνιάνοβιτζ.—ΕΝ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ παρὰ τῇ Κ. Π. Παππαδοπούλῳ.—ΕΝ ΠΡΟΥΣΗ παρὰ τῇ Κ. Ἀγλαΐᾳ Κωνσταντίνου, Διευθύντριᾳ.-ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ παρὰ τῷ Κ. Β. Παππάζογλου.—ΕΝ ΣΝΥΡΝΗ παρὰ τῷ Κ.Φ. Α. Σαρίκα.—ΕΝ ΜΙΤΥΛΗΝΗ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ—καὶ ΕΝ ΜΟΛΥΒΩ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ,—ΕΝ ΧΙΩ παρὰ τῷ Κ. Α. Καράβᾳ,—ΕΝ ΣΑΜΩ παρὰ τῷ Κ. Πελ. Δεκάτῃ,—ΕΝ ΓΙΟΥΡΓΕΒΩ παρὰ τῇ Κ. Αἰκ. Σολομωνίδου,—καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Κ. Θ. Κτενᾶν, Διευθυντὴν αὐτῆς, ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος, οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ εὐγνωμόνως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΕΝ ΧΑΣΚΙΟΙ.

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 21 τρέχοντος ἄρχονται αἱ ἐνιαύσιαι ἐξετάσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ τούτου Παρθεναγωγείου, τὴν δὲ ἀμέσως Κυριακὴν 1 Μαρτίου γίνεται ἡ κλήρωσις τοῦ Λαχείου τῶν Ἐργοχείρων αὐτοῦ.

Παρακαλοῦνται δ' ὅπως πάντες οἱ φιλόμουσοι τιμήσωσιν αὐτὰς διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν.

Ἐν Χάσκιοῖ τὴν 9 Φεβρουαρίου, 1871.

Η ΕΦΟΡΙΑ.

Ἕλλην διδάσκαλος πολυετῆ ἔχων πεῖραν τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ ζητεῖ θέσιν οἰκιακήν.

Τὸν διδάσκαλον τοῦτον συνιστᾷ ἰδιαιτέρως ἡ « Εὐρυδίκη » ταῖς οἰκογενείαις διά τε τὴν ἱκανότητα, ἧς ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν παρέσχε δείγματα ἐν Ἑλλάδι καὶ διὰ τὸ ὥριμον τῆς ἡλικίας οὗ ἕνεκα δύναται νὰ προτιμηθῇ πρὸς διδασκαλίαν κορασίων.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ.
Πρωτότυπος.
ὑπὸ
Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΥΜΕΝΟΥ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ σύγκειται ἐκ δύο τόμων. Συνδρομὴ αὐτῆς σελήνια 5. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν καὶ τῶν δύο τευχῶν.

Τύποις Κ. ΠΛΗΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΤΟΣ Α'. ΕΒΔΟΜΑΣ ΙΔ'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΕΤΑ ΕΧΕΔΙΩΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ.

Ἐκδιδομένη

ὑπὸ

ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

19 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1871. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 14.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΝ ΙΝΔΙΑ.

ὑπὸ

ΔΟΡΑΣ Δ' ΙΣΤΡΙΑ

—o—

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΔΑΣΑΡΑΤΑ.

Δρᾶμα εἰς δύο πράξεις ὑπὸ Ἀγγέλου δὲ Γουβερνάτις (Ἐν Φλωρεντίᾳ, τύποις τῆς Ἑταιρίας, 1870).

Ὁ φιλέλλην συγγραφεὺς Κ. Α. δὲ Γουβερνάτις, διευθυντὴς τῆς *Εὐρωπαϊκῆς ἐπιθεωρήσεως* καὶ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν ἀνωτέρων σπουδῶν τῆς Φλωρεντίας, προέθετο νὰ παράσχῃ εἰς τοὺς συμπατριώτας αὐτοῦ ἰδέαν τῆς πλουσίας σανσκριτικῆς φιλολογίας, ἐρανιζόμενος τὴν ὑπόθεσιν τῶν δραμάτων αὐτοῦ ἐκ τῶν μεγάλων ἐποποιϊῶν τῆς Ἰνδίας, τῆς *Μαχαβαράτας* καὶ τῆς *Ῥαμαϋάνας*.

Ἐπεισόδιόν τι ἀξιοσημείωτον τῆς *Μαχαβαράτας* παρέσχεν αὐτῷ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ *Βασιλέως Νάλα*, οὗ ἐπειράθην ὅπως καταστήσω καταληπτὸν τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ἐν τῷ *ὑπομνήματι τῶν Ἰνδικῶν σπουδῶν ἐν τῇ Ἄνω Ἰταλίᾳ* (1) κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πρὸς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρίαν τῶν Ἀθηνῶν.

Μετ' εὐαρεσκείας εἶδον τὸ αὐστηρὸν *ΑΘΗΝΑΙΟΝ* τοῦ Λονδίνου βεβαιοῦν τὴν κρίσιν, ἣν εἶχον ἐπιφέρει ἐπὶ τοῦ δράματος τοῦ πολυμαθοῦς Πεδεμοντίου. Εἰς τὴν ἐτησίαν ἐπιθεώρησιν τὴν ἐπιγραφομένην. «*Ἡ κατὰ τὸ 1870 Εὐρωπαϊκὴ φιλολογία*» ὁ Κ. Ἀμερὶκ Πάλφρεη Μαρρὰς, ὁ συντάξας τὸν περὶ Ἰταλίας παράγραφον, λέγει ὅτι «δέον νὰ θεωρῆται ὁ *Βασιλεὺς Νάλα* ὡς τὸ ἄριστον τῶν ποιητικῶν πονημάτων. Εἶναι ὡραία δραματικὴ τριλογία, εἰλημμένη ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ *Νάλα καὶ Δαμαιάντη* ὑπὸ τοῦ Ἀγγέλου δὲ Γουβερνάτι, οὗ τὸ ὄνομα εἶναι πασίγνωστον ἐκ τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Ἰνδικῆς φιλολογίας τε καὶ μυθολογίας καὶ ὅτι ἐδημοσίευσεν ἔτι ἀρτίως τὸ noi nuziali(1) καὶ τὸ novellinedi S. Stefano.

---

(1) *Μετεφράσθη Ἰταλιστὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «ἡ Μαχαβαράτα, ὁ Βασιλεὺς Νάλα καὶ αἱ Ἰνδικαὶ σπουδαὶ ἐν Ἰταλίᾳ» ἐν Φλωρεντίᾳ 1870.*

(2) *Τὸ σπουδαῖον τοῦτο σύγγραμμα εἶναι τὸ δεύτερον μέρος ἱστορικῆς τριλογίας*

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ὁ Βασιλεὺς Νάλα δὲν εἶναι μόνον ζῶν δρᾶμα, οὗ ἡ πρᾶξις καλῶς συντεμνεται, οἱ χαρακτῆρες ἀκριβῶς διαζωγραφίζονται καὶ ἡ τοπικὴ χροιὰ θαυμασίως περίστατος, ἀλλὰ καὶ σφοδρὸν πολιτικὸν ἐγχείρημα· ἐπιδιώκει ἐπιτυχίαν ἐν τῇ ἐπιρροῇ τῶν γνωμῶν· καὶ ὅπερ εἶναι ἴδιον, πλήττον ἐνταῦθα καὶ τῆς ἐπιρροῆς· ἐνισχύει ἴδια ἐπὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ Ἰταλικοῦ θεάτρου, ἴδιον, λέγω, θέσεως μεταξὺ τῶν μᾶλλον ἀξιοσημειώτων κινημάτων τῆς καθ' ἡμᾶς ἐποχῆς.

Ἡ Ῥαμαΰανα, ἧς ἐπεριέβην νὰ παράσχω ἰδέαν ἐν τῇ *ΝΕΑ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ* (ἐν. 1870) ἐνέπνευσεν εἰς τὸν Κ. Α. Γουϊζερνάτην τὸ δρᾶμα τὸ παρασταθὲν εἰς τὸ «Νέον Θέατρον» τῆς Φλωρεντίας τὴν 7ην φεβρουαρίου ἐνεστῶτος ἔτους. Φαίνεται ὅτι ὁ ἐξοχος καθηγητὴς ἠθέλησε νὰ συμπληρώσῃ τὴν εἰκόνα τῆς Ἰνδικῆς γυναικός, ἣν ὁ *Βασιλεὺς Νάλα* παρουσιᾷ ἡμῖν ὑπὸ τὴν εὐνοϊκωτέραν ἔποψιν. Ὁ χαρίεις τύπος τῆς Δημαιαντὴ εἶναι ἀναμφιβόλως ἐθνικὸς τύπος, εἶναι βιβλίως σύμφωνος μὲ τὴν ἰδέαν, ἣν ὁ βραχμανισμὸς σχηματίζει περὶ τῆς γ' παιδείας ἐντελείας. Ἀλλ' ἡ Ἰνδικὴ φιλολογία ἔχει αἴσθημα λίαν ζωηρὸν περὶ τῆς πραγματικότητος ὥστε βλέπει ἐν τῇ γυναικὶ ὁμοίωμα σύμφωνα μὲ τὸ ἰδεατὸν τῆς χάριτος καὶ τῆς ἀνταπαρνήσεως.

Ἡ Καικεϋὶ τῆς *Ῥαμαΰάνας* εἶναι ἡ ἀντίθεσις τῆς Δημαιαντὴ τοῦ *Μαχαβαράτας*. Ὅσον αὕτη εἶναι εὐλαβῶς ἀφωσιωμένη ὅπως βλέπῃ εἰς τὰ μᾶλλον ἀξιοθρήνητα συμβεβηκότα δόγμα τῆς μυστηριώδους δυνάμεως τῆς προεδρευούσης εἰς τὰς τύχας τοῦ κόσμου, ὅσον αὕτη προκύπτει συγχωροῦσα τὰ πάντα εἰς τοὺς γνωσθέντους αἰτίους τῶν δυστυχημάτων καὶ ἐλπίδων αὐτῆς, διότι δύναται νὰ ὦσι μόνον ἁπλᾶ ὄργανα ἰσχύος, ἃς αἱ ἀποφάσεις δὲν πρέπει νὰ ὦσι ποτὲ διαφιλονικούμεναι, τοσοῦτον ἡ ἀγέρωχος καὶ ὁρμητικὴ μάτηρ Βαράτα δὲν ὑποχωρεῖ κατέναντι οὐδεμιᾶς ῥᾳδιουργίας, οὐδενὸς δόλου, οὐδεμιᾶς βίας ἵνα ἀποσπάσῃ ἀπὸ Βίημα, τοῦ ἐνδόξου υἱοῦ ἀποτροπαίου ἀντιζήλου, τὸ διάδημα τοῦ ἀσθενοῦς βασιλέως Ἀϋοδίας.

Συγχαίνουσι τοὺς λίαν μὲν διαφόρους ἀλλὰ καὶ λίαν ἀληθεῖς δύο τούτους τύπους τῆς ἐνγενοῦς ταύτης Ἀρίας φυλῆς, εἰς ἣν ἀνήκομεν. ἐδύνατον νὰ μὴ χαρακτηρίσωμεν ἄχρι τίνος βαθμοῦ τὸ ἀφύσικον κλίμα τῆς Ἰνδίας ἀνῆλθε ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸ ἐξεθηλύνατο· Τὸ ἐπὶ πόσον καὶ τὸ κακὸν δύναται νὰ μένῃ ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς χιονοδιάστατος ταύτης, ἐν ᾗ ἠδυνάμεθα κατὰ τὰς ὠμοφάτους ἡμῶν ψυχρὰς ἡμῶν ζώνας, ἐν τῷ μεσαίῳ τούτῳ τέρματι, ἔνθα ἀξιοῦμεν ἡμεῖς ὅτι ἵσταται ἡ ἀρετή. Ἡ περιφρόνησις τῶν αἰφνιδίων ἀφορεσιῶν ταχέως ἐντίκτει παρὰ τῷ Ἰνδῷ ἀσκητισμὸν φοβερὸν, θεωροῦντα τὸν ὑπάρξιν ἄχθος ἀφόρητον καὶ ἐπιθυμοῦντα τὸν θάνατον ὡς μακαρίαν ἀπαλλαγήν. Γνωστὸν ὅτι ἡ δραματικὴ λογικὴ τῶν Ἰνδῶν ἀσκητῶν δὲν ὑποφωσκεῖ ἀπέναντι τῆς ἀπολογίας τῆς ἀφορεστικῆς αὐτοχειρίας· ἡ προσκόλλησις εἰς τὰς εὐχαριστήσεις τοῦ βίου ἐντίκτει ἀπεναντίας ῥαδινὴν ἐξιλέωσιν, ἐπιφέρουσαν ἄπασας τὰς κακουχίας· ἐδυσπάθειαν, μὴ ὑποφωσκούσαν ἀπέναντι οὐδεμιᾶς ὑπερβολῆς θρασείαν περιφρόνησιν τῶν ἱερωτάτων δικαιωμάτων τῆς δικαιοσύνης, τῆς φιλανθρωπίας καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου.

Ἡ ἐστιγμένη γυνὴ παντοειδῶς ἐκπαιδεύσεως, παραδεδομένη πλέον ἢ τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὰς ἐπικινδύνους συμβουλὰς τῶν τυφλῶν ὁρμημάτων, ἃς ἡ ἀνάπτυξις τοῦ διανοητικοῦ βίου περιέχει τοσοῦτον ἰσχυρῶς, ὑποχωρεῖ μετὰ τῆς φυσικῆς αὐτῆς εὐκαμψίας εἰς τὰς βουλὰς τῆς ἐπάρσεως καὶ τῶν παθῶν. Ὁ θυμὸς ὅστις παρ' αὐτῇ μετασχηματίζεται εὐχερέστατα εἰς δυσαρεσκείας ἀνάτους καὶ εἰς ἀδιαλλάκτους μνησικακίας, εὑρίσκει διανοιὰν τροχὸν ἐν τῇ κατεστικῇ καὶ βαθέως διερριζωμένῃ ζωῇ τῶν χαριτίων, ἥτις δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὴν φαντασίαν ὅπως ῥαμβάζηται διὰ τῆς σωτηρίου ποικιλίας τῶν ἀντικειμένων, καὶ εἰς τὸ μένος ὅπως κουμίζηται, διὰ τῆς ἀρείστου μεταβολῆς, ἣν παράγουσιν εἰς τὰς μονίμους ἰδέας καὶ εἰς τὰς ἐγκλιτὰς ἐντυπώσεις αἱ μεταβλητικαὶ σχέσεις τῆς παραχώδους ζωῆς, ἀπὸ τῆς ὁποίας τὸ βούλον ἡμῶν δυσχερέστατα ἀπαλλάττεται ἀλλοθι.

Τὸ ἀκάματον ῥαδιουργικὸν πάθημα, κάλλιστα προσωποποιημένον ἐν τῇ κυρτῇ Μανθαρᾷ, φυσικῇ ἐχθρᾷ ὅλων τῶν κεκτημένων τὰ πολύτιμα δῶρα ἅπερ ἡ φύσις σκληρῶς τῇ ἀπεστέρησε, ταχέως ἐπιβαίνει δούλιος εἰς τὸν ἀνατεσχετὸν ὁρμὴν τῶν βιαίων παθῶν, καὶ ἡ ὑπαρξις μετασχηματίζεται ἐν ἀναχωρητηρίῳ, ἔνθα οἱ *ἀριστόδοξοι* (optimistes) παριστῶσι τοσοῦτον εἰρηνικὰ, ταχύτερον ἢπ' ἐν ταῖς αἰθούσαις ἡμῶν, εἰς σειὰν ἀγώνων, διαμαχῶν, τοσοῦτον ἀγόνων, ἀλλων, ὅτον καὶ ἐπιρροωτέρων τῶν the battle of the life περὶ ὧν λαλεῖ ἀπαύστως ἡ ἀβρύνωπη Ἀγγλία.

Ἐν ταύταις ταῖς θλιβεραῖς μάχαις τὸ ἄνθρωπος ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ ὀρθοῦ λόγου», ἵνα εἴπωμεν κατὰ τὸν Ἰούλιον Σίμωνα, συχνότατα γίνεται τὸ παίγνιον τῶν παθῶν, τῶν διαφιλονικούντων θέλησιν τοσοῦτο τραχυκλονομένην ὅσῳ τὸ σκῆπτρον Δασαράτα. Ὁ Κ. Γουϊζερνάτης ἀπέδειξε λεπτότατα πῶς παρεσύρθη εἰς ἀτμοσφαῖραν τριχυμιώδη, λίαν διαφέρουσαν ἐκείνης ἐν ᾗ μὲν διάνοια αὐτοῦ θὰ ἠδύνατο νὰ ἰκχυθῇ καὶ ἀνυφωθῇ, ἡ δὲ βούλησις αὐτοῦ νὰ ἐμμένῃ εἰς ἐξόχους ἀποράσεις. Ἐὰν κάμῃ εἰς τὰς παραρροὰς τῆς εὐαισθησίας ἢ καὶ αὐτῶν τῶν αἰσθήσεων τὰς ἐνοχλητικωτέρας παραχωρήσεις, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πλοῖον ἐγκαταλελειμμένον ἄνευ πυξίδος ἐν μέσῳ ἀπαισίας θαλάσσης ἢ; αἱ ἀλληλοδιάδοχοι τριχυμίαι τὸν τρομάζουσι καὶ παριμποδίζουσι πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ προβλεψιν ἐν τῷ μέλλοντι. Τοιοῦτος ὁ Δασαράτα ὅμοιος τῷ βασιλεῖ ἐκείνῳ Ἀμφιτρύωνι οὗ μνείαν ποιεῖται ὁ τραγικὸς ποιητὴς «ἐμπιστεύσας εἰς τὰς χρυσᾶς παγίδας τῶν γυναικῶν», παγίδας περὶ ὧν τὸ ἀνδρικὸν φῦλον δαιδαλεῖ μετ' ἀρκτοῦ τρόμου. Ἡ γυνὴ, ἣν μᾶς ζωγραφίζουσιν οἱ ποιηταὶ τῆς ἀρχαιότητος καὶ ἣν οἱ περιηγηταὶ εὑρίσκουσιν εἰς τὰς χώρας τὰς μενούσας πιστὰς εἰς τὰς ἀρχαίας παραδόσεις, εἶναι εἶδος δούλης· ἡ δὲ δουλεία εἶναι μᾶλλον κινδυνωδεστέρα εἰς τὸν ἐπιβάλλοντα αὐτὴν ἢ εἰς τὸν ὑποφέροντα αὐτὴν, ἰδίᾳ ὅταν ὁ δοῦλος ἔχῃ δι' ἑαυτὸν τὴν χάριν ἢ τὴν διάνοιαν. Πῶς τις γινώσκει οἵους γογγυσμοὺς ἡ ἄπειρος ἐπιρρὰ τῶν Ἑλλήνων δούλων ἐπὶ ὅλου τοῦ ῥωμαλεοῦ κόσμου ἀποσπᾷ ἀπὸ τὸν Ἰουβενάλιον καὶ ἀπὸ τὸν Λατινικὸν Σάτυραν. Αἱ περίεργοι αὗται φωνασκίαι, αἱ συνεχῶς ἐπαναλαμβανόμεναι καὶ κακῶς νοούμεναι, μαρτυροῦσιν ὁμοθύμως, ὅτι ἡ ἀρίστη τιμωρία τοῦ δεσπότου ἐγκεῖται ἐν τῇ κυριότητι, ἣν ἐπιβάλλει ἐπ' αὐτοῦ ἐν ὅπερ περιφρονεῖ καὶ ὅπερ δύναται νὰ τὸ λακπατήσῃ. Ἡ κυριότης αὕτη, ἥτις πράγματι τὸν ἐξευτελίζει, διότι ἀναγκάζεται νὰ μεταχειρίζηται ἅπαντα τὰ μέσα ὅπως ῥυθμίσῃ εἰς τοὺς σκοποὺς αὐτῆς, εἶναι ἀνταπόδοσις τῆς ἀδιαλλάκτου δικαιοσύνης, ἥτις εὐτυχῶς δὲν ἐπιτρέπει νὰ παραγνωρίζωνται οἱ ἀπαράγραπτοι νόμοι.

Ὅτι εἶπον ἤδη ἀποδεικνύει ἀρκούντως, ὅτι τὰ πρόσωπα ταῦτα τῆς *Ῥαμαΰάνας* ἀνήκουσιν εἰς πᾶσαν ἐποχὴν, — ὡς κατέδειξε λίαν καλῶς ὁ Κος Γουϊζερνάτις. Ἀπολαύων τῶν δικαιωμάτων τοῦ δραματικοῦ συγγραφέως, ἐτροποποίησεν, ὡς μόνος ἔξεστι ἐν τῇ ἀφιερώσει πρὸς τὸν ἔξοχον παιδικὸν κύριον Γιοβανίνην Βράτην, πολλαχοῦ τὰ ὑπὸ τῆς Ἰνδικῆς Ἰλιάδος διδόμενα. Ἐν τούτοις ὡς ἄνθρωπος μὲ πολλὴν καλαισθησίαν ἠδυνήθη νὰ ὀικειοποιηθῇ ἐκ τῶν ἀντιλήψεων τῆς *Ῥαμαΰάνας* τὰς ἐχούσας χαρακτῆρα ἐξόχως τραγικόν. Τοιοῦτον εἶναι τὸ ἐξαίσιον ἐπεισόδιον Γαγναδάττα, μεταποιηθὲν εἰς διήγημα ἐν τῷ «Βασιλεῖ Δασαράτᾳ,» καὶ ζωηρότατα ἐπυρμηθέν. Ὁλόκληρον τὸ δρᾶμα ἔσχε καλὴν ὑποδοχὴν, τὸ δὲ κοινὸν τῆς Φλωρεντίας ἐφάνη καταμαθὸν ὅτι δὲν δύναταί τις ἀπαύστως νὰ παίσητᾷ τοὺς τραγικοὺς τύπους, οὓς οἱ Κορνήλιοι, Ῥακίναι, Βολταῖροι, Ἀλγιέραι κατέστησαν δημοτικούς. Οἱ Ὀράτιοι, οἱ Κίναι καὶ οἱ Βροῦτοι εἶχον τὴν ἐποχήν των, καὶ πρέπει ἄλλαχοῦ νὰ ζητῶνται καὶ ἐμπνεύσεις. Οἱ σύγχρονοι ἡμῶν ἔχουσιν ἄλλως τε ἕρεσιν φυσικωτάτην ὅπως γνωρισθῶσι μετὰ τῶν λαῶν, μεθ' ὧν αἱ συγκοινωνίαι ἡμῶν καθίστανται ὀσημέραι ταχύτεραι καὶ ἐγγύτεραι, λαῶν ἐπὶ τοσοῦτον γνωστῶν ὑπὸ πάνυ μόνων σορῶν διὰ τῶν ἀτελεστάτων σχέσεων σπανίων περιηγητῶν. Ἡ διαζωγράφισις τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν, τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ἠθῶν αὐτῶν θὰ κινήσει ἐπὶ τέλους τὸ ἐνδιαφέρον καὶ αὐτῶν τῶν ἀκαλλιεργήτων πνευμάτων. Ἀλλως τε ὁ Κορνήλιος, Ῥακίνας, Βολταῖρος, οἵτινες ἐναγκάζοντο νὰ εὐχαριστῶσι παρομοίαν κλίσιν παρὰ τοῖς συγχρόνοις αὐτῶν, δὲν κατενόησαν μόλαταῦτα τὰς παντοειδεῖς πηγὰς ἃς ὁ ἀνατολικὸς κόσμος προσφέρει εἰς τὴν τραγικὴν μοῦσαν. Συγχαίρομεν τὸν συγγραφέα τοῦ *Βασιλέως Νάλα* καὶ τοῦ *Βασιλέως Δασαράτα*, ὅτι ἠκολούθησε τὸ παράδειγμα τῶν συγγραφέων τῶν Rodogune, de Ikijizet καὶ de Zuire.

περὶ τῆς Γεννήσεως, τοῦ Γάμου καὶ τοῦ Θανάτου. Ὁ συγγραφεὺς ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἐκτεταμένη γνῶσις τῶν ἱστορικῶν πηγῶν δύναται τὰ ἐνόψηται μετὰ τῆς εὐφυΐας τοῦ ἀφηγητοῦ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΤΗΣ ΒΑΡΩΝΙΔΟΣ ΔΕ ΚΡΟΜΒΡΟΥΓ ΠΕΡΙ ΑΙΣΘΗΣΕΩΝ. (1)

Β'.

ΠΕΡΙ ΑΚΟΗΣ.

Πολύτεμοι φίλαι,

Εἶπον ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ εἰσὶν οἱ φύλακες τοῦ σώματος ἡμῶν. Ἀλλ' ἴσως μὲ εἰπεῖτε, ὅτε ὑπνώτομεν ἢ ἐν σκοτίᾳ εὑρισκόμεθα, τίς ὁ ἐφ' ἡμῶν ἐπαγρυπνῶν τότε; Θὰ ἔχετε δίκαιον ν' ἀνησυχῆτε διὰ τὴν ἡμετέραν ἀσφάλειαν, ἀφοῦ εἶπον ὑμῖν ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ εἰσὶν οἱ μόνοι σκοποί, οἱ ἐπιφορτισμένοι τὴν φύλαξιν τοῦ σώματος ἡμῶν. Δὲν ἀγνοεῖτε βεβαίως, ὅτι ὡς φύλακας ὡσαύτως ἔχομεν καὶ τὰ ὦτα, ἅτινα ἐνδεδομέναις τισι περιστάσεσιν, ἀναπληροῦσι τοὺς ὀφθαλμούς. Ὅτε ἐν σκοτίᾳ διατελοῦμεν ἢ ὅτε ὁ ὕπνος ἐπικλείει τὰ βλέφαρα ἡμῶν, δὲν εἴμεθα τούτου ἕνεκα ἄνευ προφυλάξεως καὶ ἐπιβλέψεως; Τὸ οὖς ἐπαγρυπνεῖ καὶ ἐκπληρεῖ καθήκοντα φύλακος. Ὁ ἐλάχιστος θόρυβος μόλις ἐν σκοτίᾳ ἀκούεται καὶ ἀμέσως ἀναγκάζει ἡμᾶς ν' ἀποσυρθῶμεν ἢ φύγωμεν κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν ὅθεν ἔρχεται ἡ ταραχή. Καθ' ὕπνον ἡ ἀκοὴ οὐδόλως ἀπόλλυσι τὴν ἁβρότητα αὐτῆς. Οἷα μέριμνα φιλόστοργος τῆς Θείας Προνοίας εἰς ἡμᾶς! ἀσυνήθης ἦχος, θόρυβός τις ὅσον ἐλαφρὸς καὶ ἂν ᾖ, ἅμα προσβάλῃ τὸ οὖς ἡ αὐστηρὰ αὕτη φύλαξ, ἡ ἀκοὴ, ἀμέσως ἐπιφέρει ἐν ἡμῖν τὸ αἴσθημα τῆς ἀμύνης καὶ προφυλάξεως λέγουσα « Ἐγείρου! Σπεῦσον! ὁ ἐχθρὸς πλησιάζει ».

Διὰ τὰ ὦτα, ὡς καὶ διὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀπαιτεῖται προφύλαξις, καθαριότης. Ἡ συνδρομὴ αὕτη τῆς ἀκοῆς κατὰ τὸν ὕπνον δύναται ν' ἀπολεσθῇ διὰ τῆς συνηθείας τοῦ ὑπνώτειν ἐν μέσῳ θορύβων καὶ κρότων παντοειδῶν. Οὕτω δ' ὁ ὕπνος οὐδόλως δύναται νὰ ᾖ ὁλοσχερῶς ἐπανορθωτικός. Ἡ σιγὴ καὶ ἡ ἡσυχία περὶ ἡμᾶς εἰσὶν οὐσιώδεις ὅροι τῆς ὠφελείας τοῦ ὕπνου. Ἡ ἀκοὴ δέον τότε ν' ἀναπαύηται ὡς καὶ ἅπας ὁ ἐγκέφαλος, ἐνῷ τὸ οὖς μεταδίδει ἐξίσου τὸν ἦχον, εἴτε ἡμῶν κοιμωμένων εἴτε ἐγρηγορούντων. Ἡ καλλιτέρα μηχανὴ δὲν θέλει ἐργάζεσθαι τοσοῦτον καλῶς ἐὰν ἐνίοτε δὲν σταματᾷ. Ὁ ἐγκέφαλος, ὁ λίαν εὐερέθιστος τοῦ μικροῦ παιδὸς ἀπαιτεῖ κατὰ δικαιότατον λόγον, χάριν τῆς ἀναπαύσεως αὐτοῦ, ἡσυχίαν βαθεῖαν καθ' ὃν χρόνον ὑπνώτει. Ἐμποδίζετε τὰς συνάγχας ἀπὸ τὰ τέκνα σας πρὸς τοῦτο δὲ μήτε λίαν μήτε ὀλίγον καλύπτεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Φορεῖτε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ μικρὸν κάλυμμα μέχρις ὅτου ἡ κόμη, ἡ φυσικὴ ἀσπὶς τῶν ὤτων, φθάσῃ εἰς μῆκος ἀρκοῦν ὅπως καλύπτῃ ἀσφαλῶς καὶ διαφυλάττῃ αὐτὰ τοῦ ψύχους. Βραδύτερον, μὴ συνειθίζετε τὸ τέκνόν σας εἰς τὰς φαντασίας τῆς *Μόδας* ἥτις ὁτέ μὲν ῥίπτει τὴν κόμην ὄπισθεν τῶν ὠτίων ὁτὲ δὲ τὴν θέλει κεκαρμένην. Ἀποκαλύπτειν τὸ ὠτίον, τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἐστὶ συνήθεια ἀνθυγιεινή. Γινώσκουσι ὅτι τὰ ὄργανα τοῦ παιδίου δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην ζωηροτάτων ἐντυπώσεων μὴ ἐκτίθετε τὴν ἀκοὴν αὐτοῦ μήτε εἰς θορύβους μήτε εἰς κραυγὰς ἠχηράς. Ἡ ἐκπυρσοκρότησις πυροβόλου, κρότος ἀσυνήθης, ἀπροσδόκητος βοὴ, δύναται νὰ συντρίψῃ τὴν μεμβράναν τοῦ τυμπάνου τῶν ὤτων καὶ ἐπιφέρωσιν ἐν αὐτῷ πλήρη κωφότητα. Δύστηνον τέκνον! Δὲν θέλει πλέον ἀκούει τὴν ἡδίστην ἐκείνην τῆς μητρὸς φωνὴν ἥτις διὰ θωπειῶν ἀποκοιμίζει αὐτό. Δύσμοιρος μήτηρ! Τὸ μικρὸν ἐκεῖνο στόμα, στερούμενον τῆς βοηθείας της ἀκοῆς, ἥτις ἔμελλε νὰ τὸ βοηθήσῃ ὅπως μελῳδῇ κατὰ τὴν φωνὴν αὐτῆς, ἔσεται ἄλαλον, ὑμεῖς δὲ θέλετε στερηθῇ τῶν φιλοστόργων ἐκείνων καὶ τρυφερῶν διαδηλώσεων οὓς ἐπεφύλαττεν ὑμῖν ἡ μικρὰ αὕτη τοῦ ἀγγέλου καρδία.

Ἀπαιτῶ, διὰ τὰ μικρὰ ταῦτα ὠτία, καθαριότητα ἀκριβῆ πρὸς ἀπομάκρυνσιν παρ' αὐτῶν πάντων των συμβεβηκότων, τῶν προξενουμένων ἐλλείψει τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν, οἷον τῶν κορυζῶν, ἀποστημάτων, ὑγρῶν καὶ ἄλλων δυναμένων νὰ ἐλαττώσωσι τὴν λεπτότητα καὶ παραβλάψωσι τὴν ἁβρότητα τῆς ἀκοῆς, Ἀνάγκη λοιπὸν ὅπως πλένωμεν καθ' ἑκάστην οὐχὶ μόνον τὴν κόγχην ἢ τὸ ἐξωτερικὸν τῶν ὠτίων ἀλλ' ἔτι καὶ τὸ ἐσωτερικὸν, τὸν ἀκουστικὸν σωλῆνα. Ὁ κονιορτὸς καὶ ἡ διαφόρησις ἐπισωρευόμενα καὶ συνενούμενα μετὰ τῆς ἰδιαιτέρας ἐκείνης ὕλης τῆς ἐκρεομένης ὑπὸ τῶν ὤτων, γίνονται παρεμπόδιον εἰς τὴν ἐλευθέραν μεταβίβασιν τοῦ ἤχου εἰς τὸν ἐγκέφαλον. Πόσα τέκνα ἐγένοντο βαρύκοα ὡς διατηρηθέντα ἀκάθαρτα!

Ἡ ἀκοὴ δὲν εἶναι μόνον φύλαξ τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ διδάσκαλος τῆς διανοίας καὶ ἐπιβοηθὸς τῆς καρδίας ἡμῶν. Ὁ κρότος, ὃν ἀποδίδουσιν ἔνια τῶν πραγμάτων, βοηθεῖ ἡμᾶς πρὸς γνῶσιν αὐτῶν. Ταὐτὸ δύναται νὰ λεχθῇ καὶ ἐπὶ τῶν μετάλλων. Ὁ ἦχος νομίσματος τινος ῥιπτομένου κατὰ γῆς δεικνύει ἡμῖν ἐὰν τοῦτο ἦναι ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου ἢ χαλκοῦ. Διὰ τῆς ἀκοῆς προσδεχόμεθα τοὺς λόγους τῶν ἄλλων οἵτινες ὑποδεικνύουσιν ἡμῖν τὸν τρόπον τῆς χρήσεως καὶ τῶν ἡμετέρων. Διὰ τῆς ἀκοῆς, ἀνακοινοῦντες τότε τὰ διανοήματά μας εἰς τοὺς ὁμοίους ἡμῶν, μεταβάλλομεν τοσοῦτον ταχέως ὅσον καὶ χαριέντως τὰς διανοίας καὶ τὰ αἰσθήματα ἡμῶν. Οἱ κωφάλαλοι συνδιαλέγονται, εἶναι ἀληθὲς, διὰ τῆς γραφῆς ἥτις ἐστὶν ὁ ἐχνογραφημένος λόγος καὶ τῶν χειρονομιῶν, αἵτινες εἰσὶν ὁ μιμητικὸς λόγος, ἀλλ' οἱ πτωχοὶ οὗτοι, οἱ ἀδικημένοι οὗτοι ὑπὸ τῆς φύσεως, μὴ δυνάμενοι νὰ λάβωσιν ἰδέαν τινα ἀκριβῆ τῆς ἡδύτητος τῆς φωνῆς καὶ τῆς χάριτος τῶν φιλικῶν λόγων, στεροῦνται οὕτω μεγάλης καὶ ἡδίστης χαρᾶς.

Διὰ τῆς ἀκοῆς μυούμεθα εἰς τὰς ἡδονὰς τῆς μουσικῆς, τὰς καλουμένας ἄσματα· ἡ μουσικὴ, ἡ γλῶσσα αὕτη τῆς ψυχῆς, ὡς μέσον τι οὖσα τῆς διερμηνεύσεως τῶν αἰσθημάτων ἡμῶν, ἔχει ὡς ἦν ἑπόμενον πολλὰ καὶ διάφορα εἴδη.

Οὕτω γνωρίζομεν τὴν ἐκκλησιαστικὴν, τὴν μελαγχολικὴν, τὴν σπουδαίαν, τὴν λεπτὴν καὶ χαρμόσυνον· τὴν μουσικὴν μετεχειριζόμεθα εἴτε διὰ τῆς φωνῆς εἴτε διὰ τῶν ὀργάνων· ἀλλὰ τὸ ἆσμα μόνον εἶναι τὸ ποιοῦν ἔξαλλον τὴν ψυχὴν ὡς δι' αὐτοῦ μόνου ἐκφραζομένων τῶν ἐντυπώσεων ἤτοι τῆς χαρᾶς ἢ θλίψεως ἡμῶν.

Ἄλλως, δυνάμεθα νὰ ᾄδωμεν, ἐὰν ἡ ἀκοὴ ἡμῶν δὲν εἶχε μυήσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν τέχνην ταύτην μεταδίδουσα ἡμῖν, ἐκτὸς τοῦ ἤχου, τὰς γνώσεις τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τῆς μελῳδίας; Προφανῶς οὐχί.

Ἡ ἀκοὴ ἰδίᾳ εἶναι ἐπιδεκτικὴ ἀνατροφῆς, τοῦθ' ὅπερ γίνεται διὰ τῆς ἐξασκήσεως τῶν ὤτων, δι' ἧς τὸ τέκνον θέλει ἀποκτήσει τὸ ὀρθὸν τῶν ἤχων, ἀνεξάρτητον διὰ τὴν ἁρμονίαν, καί τινας τόνους χορηγοῦντας τοσαύτας χάριτας καὶ γόητρα ἐν τῇ ὁμιλίᾳ.

Ὁ κωφάλαλος μήτε ὁμιλεῖ, μήτε ᾄδει, διότι δὲν ἀκούει. Ἡ τελεία ἐξαγωγὴ τῆς φωνῆς ἡμῶν δι' ἤχων καὶ μελῳδιῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ θέλγητρον τῆς ὁμιλίας καὶ τῆς μουσικῆς, ἀποκτᾶται μόνον διὰ τῆς μιμήσεως. Πρέπει νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὁ μηδέποτε ἀκούσας ἆσμά τι ἐκ τοῦ στόματος τῶν ὁμοίων του, δὲν θὰ δύναται νὰ ᾄδῃ; Πλάνη τὸ νὰ νομίζῃ τις ὅτι μόνος ὁ ἄνθρωπος ψάλλῃ. Τὰ πάντα ψάλλουσιν ἐν τῇ φύσει. Τὸ πτηνὸν ᾄδει συρίζον· ἡ μέλισσα ᾄδει βομβοῦσα· τὰ δένδρα ᾄδουσι καμπτόμενα ἢ σειόμενα ὑπὸ τῶν ἀνέμων· ἀκούσατε τὸν κρότον, ὃν προξενοῦσι τὰ κύματα τῆς θαλάσσης εἴτε νηνεμούσης εἴτε τρυκιμιώσης· ἀκούσατε τὸ ψιθύρισμα τοῦ ῥύακος, τοῦ ἑλισσομένου ἐν τοῖς λειμῶσι, τὸν κοῦφον θόρυβον τοῦ ῥεύματος τοῦ κατερχομένου ἐκ τοῦ δάσους καὶ τὸν δοῦπον ὃν πάραυτα προξενεῖ ὅτε καταρρέει ἐκ τῶν βράχων, κοιλαῖνον τὴν μακρὰν καὶ βαθεῖαν κοίτην τοῦ ποταμοῦ· ἀκούσατε πρὸς δὲ ὅ,τι λέγει ὁ ζέφυρος, τὸ ἑσπέρας, ἐν τοῖς φυλλώμασι καὶ ἐν τοῖς πεδιᾶσιν, ὧν οἱ κεχρυσωμένοι στάχεις κλίνουσι τὴν κεφαλὴν ἵνα ἀφίσωσιν αὐτῷ ἐλευθέραν τὴν δίοδον. Ἀκούσατε, ἀκούσατε· ταῦτα πάντα εἰσὶ μουσικὴ, εἰσὶν ἄσματα, εἰσὶν ἡ συναυλία, ἣν ἡ φύσις ἡμῶν ἀπευθύνει εἰς τὸν ὕμνον τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τοῦ ἔρωτος, ἅτινα ἐκ τῆς καρδίας ἡμῶν ἀνέρχονται πρὸς τὸν θεόν. Ὦ ἀγαθαὶ μητέρες! αἱ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν τέκνων σας ἐπιθυμοῦσαι, ἐπιμεληθῆτε ἅμα τῇ τρυφερᾷ παιδικότητι αὐτῶν ὅ,τι δύναται νὰ συντελέσῃ πρὸς διάχυσιν τῆς χαρᾶς καὶ τῆς συγκινήσεως ἐν τῇ νεαρᾷ αὐτῶν καρδίᾳ.

Διδάξατε αὐτὰ νὰ εὐγνωμονῶσι καὶ ἀγαπῶσι τὴν ᾄδουσαν φωνὴν παρ' ἅπασι τοῖς δημιουργήμασιν· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἐθίσατε αὐτὰ ὅπως ἀκούωσιν.

Ἡ ἀκοὴ, ἡ διδάσκαλος αὕτη τῆς διανοίας τοῦ τέκνου ὑμῶν δέον νὰ ᾖ τὸ πρῶτον μέλημα τῆς δεήσεως σας. Μὴ λέγητε λοιπὸν, μηδὲ ἀφίνητε νὰ λέγηται, ἐνώπιον τῶν τέκνων σας οὐδὲν οὕτινος τὴν σημασίαν δὲν ἐπιθυμεῖτε νὰ μάθωσι· ἀπαγορεύσατε εἰς τὴν ἀκοὴν αὐτοῦ πᾶσαν ὁμιλίαν χυδαίαν ἢ διφορουμένην, πᾶν ἆσμα ὕποπτον, τὴν ὁρκωμοσίαν, τὰς βλασφημίας, ὧν τὴν σημασίαν δὲν δύναται μὲν κατ' ἀρχὰς νὰ ἐννοήσῃ, ἀκολούθως ὅμως ἡ ἀνάμνησις αὐτῶν θέλει δώσῃ χώραν εἰς ὀλεθρίας ἀποκαλύψεις διὰ τὴν ἀθωότητα αὐτοῦ.

Σύγγνωτέ μοι δὲ, κυρίαι μου, νὰ διηγηθῶ ὑμῖν, ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, μῦθον τινα ὃν νομίζω λίαν κατάλληλον καὶ πρόσφορον τῇ περιστάσει ταύτῃ.

Ὑπῆρχε ποτε βασιλεύς τις, καλούμενος Μίδας, ὅστις προσεκλήθη ἵνα δώσῃ τὴν γνώμην του εἴς τινα συναγωνισμὸν, εἰς ὃν ἔλαβε μέρος καὶ ὁ Ἀπόλλων αὐτὸς, ὁ θεὸς τῆς μουσικῆς.

(1) Ἴδε σελ. 413.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ὁ Ἀπόλλων, ἰδὼν ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ βασιλέως δὲν ἦτον εὐνοϊκὴ εἰς αὐτὸν, ἐξεδικήθη τὸν βασιλέα διατάξας νὰ φυτρώσωσι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὦτα ὄνου. Ὁ βασιλεὺς ἔλαβεν ἅπαντα τὰ ἀναγκαῖα προφυλακτικὰ μέτρα ἵνα κρυφθῇ ἡ δυστυχία του αὕτη. Ὁ κουρεύς του ἀνεκάλυψε μὲν τὸ μυστικὸν, ἀλλὰ διετάχθη ἐπὶ ποινῇ θανάτου νὰ διατηρήσῃ τὸ μυστικόν· ὁ κουρεὺς ἦν φλύαρος τὸ δὲ μυστικὸν τὸν ἐπίεζε· φοβούμενος δὲ μὴ καταπνιγῇ διατηρῶν ἐπὶ πλέον αὐτὸ, ἔτρεψεν εἰς τὰ δάση ἔκαμε ὀπήν τινα ἐν τῇ γῇ, καὶ πεσὼν χαμαὶ, ἐφώναζεν «ὁ βασιλεὺς Μίδας ἔχει ὦτα ὄνου». Μετ' οὐ πολὺ ἐπέστρεψεν οἴκαδε τεθεραπευμένος ἐκ τῆς ἀνησυχίας του. Τὸ ἑπόμενον ἔτος, διελθὼν ἐκεῖθεν. Ὁπόσον ἐξεπλάγη καὶ ἐταράχθη παρατηρῶν τὰ ῥυάκια, τὰ διερχόμενα διὰ τῆς ὁπῆς ἐκείνης, ἐπαναλαμβάνοντα διακεκρυμμένως, ὁπότε ὁ ἄνεμος διετάραττε αὐτὰ, «ὁ βασιλεὺς Μίδας ἔχει ὦτα ὄνου». Μετ' οὐ πολὺ ἅπασα ἡ πόλις ἔμαθε τὸ μυστικὸν τοῦ βασιλέως· ὁ δὲ κουρεὺς συλληφθεὶς τότε ἐθανατώθη.

Τὸν φλύαρον τοῦτον κουρέα παραβάλλω μὲ τοὺς ἀδιακρίτους καὶ ἀνοήτους ἐκείνους, οἵτινες, ἐπὶ τῇ ἐπιθυμίᾳ ὅπως λέγωσιν ὅ,τι γνωρίζουσιν, αὐθαδῶς διηγοῦνται ἐνώπιον τῶν τέκνων αὐτῶν ἢ τῶν ἄλλων, τὰ βλαβερώτερα πράγματα, τὰ ἐπωνειδιστώτερα διὰ τὴν ἀνθρωπότητα γεγονότα. Τὴν γῆν ταύτην, τὴν ἀδιάφορον καὶ ἄλαλον κατὰ τὸ φαινόμενον, συγκρίνω μὲ τὸ τέκνον ὅπερ ἀκούει χωρὶς νὰ ἐννοῇ ὅ τι λέγεται περὶ αὐτό. Τὰ ταραττόμενα ῥυάκια ὑπὸ τοῦ ἀνέμου παριστῶσι τὴν διάνοιαν καὶ τὴν καρδίαν τοῦ τέκνου τούτου, οὗ αἱ σκέψεις καὶ αἱ ἐπιθυμίαι ἔσονται βραδύτερον ἐν τῷ πολυταράχῳ βίῳ τοῦ ἀνθρώπου, ὥσπερ ἠχὼ τῶν κατὰ τὴν νεότητα προσληφθεισῶν ἐντυπώσεων. Φεῦ! τὸ ἀξιοδάκρυτον τέλος τοῦ κουρέως μοὶ ἀναμιμνήσκει τὸ λυπηρὸν γῆρας γονέων τινων, ἔτι δυστυχεστέρων καταστάντων ἕνεκα τῆς μοχθηρᾶς καὶ κακῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων αὐτῶν, ἀνδρῶν γενομένων, ἐπὶ τῆς ἀθωότητος τῆς παιδικότητος τῶν ὁποίων δὲν ἐπέδωκαν ἀρκούσας ἐπιμελίας.

Ἐπιμελήθητε τὴν ἀκοὴν τοῦ τέκνου ὑμῶν ὅπως ἀκούῃ καὶ γνωρίζῃ τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα. Ὑποδεικνύετε αὐτῷ τὰς ἀγαθοτέρας πράξεις, ἐμπνέουσαι τὰ ὡραιότερα αἰσθήματα, καθότι *ἀνατροφὴ ἐστὶ τὸ ὑπόδειγμα τῶν γονέων.*

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Ὦ *μῆτερ*, ὁπουδήποτε καὶ ἂν ἦσαι, ὁπουδήποτε καὶ ἂν κατοικῇς ὁπουδήποτε καὶ ἂν ἀκούῃς τὸ γλυκύτατον καὶ τρυφερώτατον τοῦτο ὄνομα, εἴτε ἐν οἰκίαις μεγαλοπρεπεστάταις καὶ ἀνακτόροις βασιλικοῖς, εἴτε ἐν δωματίοις ταπεινοῖς καὶ καλύβαις εὐτελεστάταις, σὺ εἶσαι τὸ ἀπαύγασμα τῆς αἰωνίου ἀγάπης· ἐκ τῆς σῆς καρδίας ἀπορρέει εὐλογία καὶ χαρὰ περιβάλλουσα τὸ τέκνον, ὅπερ σοὶ ἐδωρήσατο ὁ θεὸς· σὺ εἶσαι τὸ ἄσυλον εἰς ὃ καταφεύγει ἡ ἀθωότης· σὺ εἶσαι ὁ οὐρανὸς ὁ ἐκχέων ἀπείρους εὐλογίας εἰς τὸ εὐγενέστερον τοῦ θεοῦ πλάσμα· σὺ εἶσαι ὁ φωτεινὸς ἀστὴρ, ὁ διὰ τοῦ ἱλαροῦ αὐτοῦ φωτὸς προφυλάττων τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῆς πλάνης καὶ ὁδηγῶν αὐτὸν εἰς τὴν σωτηρίαν· σὺ τέλος εἶσαι τὸ ἱερὸν τέμενος ἐν ᾧ συνηχοῦσι μελῳδικώτατα τὰ καθαρώτατα καὶ εὐγενέστατα αἰσθήματα.

Μετὰ τοῦ μητρικοῦ ὀνόματος προσλαμβάνεις ὦ μῆτερ, καὶ μητρικόν τι καθῆκον, καθῆκον ὑπερβαῖνον πάντα τὰ λοιπὰ καθήκοντα κατὰ τὸ ὕψος καὶ τὴν ἁγιότητα. Τὸ ὑψηλὸν τοῦτο καὶ ἅγιον καθῆκον εἶναι ἡ ἀνατροφὴ τοῦ σοῦ τέκνου. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὀφείλεις νὰ ἀναθρέψῃς τὸ τέκνον σου ἔχουσα συνεργὸν καὶ συμβοηθὸν τὸν σύζυγόν σου, ἐν μέγιστον ὅμως καὶ κυριώτατον τῆς τοῦ παιδὸς ἀνατροφῆς μέρος ἐγκαταλείπεται εἰς σὲ μόνην καὶ τοῦτο τὸ κυριώτατον μέρος ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας τῆς τοῦ τέκνου ζωῆς.

Εὐθὺς μετὰ τὴν γέννησιν σχηματίζεται ἱερός τις δεσμὸς μεταξὺ σοῦ καὶ τοῦ βρέφους· διότι σὲ κατὰ πρῶτον προσβλέπει τὸ βρέφος διότι πρὸς σὲ κατὰ πρῶτον ἐκτείνει τὰς ἁβρὰς αὐτοῦ χεῖρας, οἱονεὶ ἀρωγὴν καὶ βοήθειαν ἐπικαλούμενον πρὸς τὰς σὰς κατὰ πρῶτον ἀγκάλας τείνει καὶ ὁρμᾶται νὰ προσέλθῃ. Κατὰ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἐκτείνει τὸ βρέφος τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας πρὸς σὲ, διεγείρεται εὐθὺς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ζωηρώτατον ἀγάπης αἴσθημα ὅπερ σὲ καθιστᾷ ἐπιτηδείαν εἰς τὸ ὑποστῆναι πάντα πόνον καὶ πάντα κίνδυνον ὑπὲρ τοῦ καρποῦ τῶν σπλάγχνων σου. Ἂν ὅμως ὦ μῆτερ, εἶσαι ἐξ ἐκείνων τῶν μητέρων, αἵτινες καταπατοῦσαι τὰ ἔμφυτα αἰσθήματα οὐδεμίαν ἢ μικρὰν αἰσθάνονται πρὸς τὸ τέκνον ἀγάπην, καὶ τούτου ἕνεκα οὐδόλως ἢ ὀλίγον φροντίζουσι περὶ τῆς σωματικῆς αὐτοῦ καὶ πνευματικῆς σωτηρίας, εἶσαι ἀναξία νὰ φέρῃς καὶ νὰ

ἀκούῃς τὸ ἱερώτατον καὶ σεμνώτατον τῆς μητρὸς ὄνομα, ὅταν στερῇς τὸ τέκνον τῆς ζωογόνου σου ἀγκάλης καὶ μηδεμίαν περὶ αὐτοῦ πρόνοιαν λαμβάνεις, τότε ἀποδεικνύεις ὅτι *δὲν ἀγαπᾶς οὔτε τὸν σύζυγόν σου, οὔτε τὴν ἀνθρωπότητα, οὔτε τὸν θεόν.* Καὶ πρῶτον *δὲν ἀγαπᾷς τὸν σύζυγόν σου, ὅταν δὲν ἀγαπᾷς τὸ τέκνον σου*· διότι τὸ τέκνον εἶναι ὁ καρπὸς τῆς συζυγικῆς ἀγάπης· ὁ σύνδεσμος ὁ συνδέων σὲ μετὰ τοῦ σοῦ συζύγου· τὸ ἔμψυχον πρόσωπον, ἐν ᾧ ἐμφανίζεται ἡ πραγματωσις τῆς ἑνώσεως τῆς σαρκὸς καὶ τῆς ψυχῆς σου μετὰ τῆς σαρκὸς καὶ τῆς ψυχῆς του ἀνδρός σου (1). Τὸ τέκνον δὲν εἶναι σοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ σοῦ ἀνδρός· ἐν αὐτῷ ἐνυπάρχεις σύ τε καὶ ὁ σὸς ἀνήρ· πᾶσα λοιπὸν περιφρόνησις, γινομένη ἀπὸ σοῦ πρὸς τὸ τέκνον ἀναφέρεται πρὸς αὐτὸν τὸν σύζυγόν σου ὡς καὶ τ' ἀνάπαλιν πᾶσα περιφρόνησις, γινομένη ἀπὸ τοῦ συζύγου πρὸς τὸ τέκνον, ἀναφέρεται πρὸς σὲ αὐτήν. Δεύτερον *δὲν ἀγαπᾶς τὴν ἀνθρωπότητα ὅταν δὲν ἀγαπᾶς τὸ τέκνον σου*· διότι τὸ τέκνον, ἄνθρωπος ὂν καὶ ἐξ ἀνθρώπων γεννηθὲν καὶ μετ' ἀνθρώπων προορισθὲν νὰ ζήσῃ, ἐκπροσωπεῖ αὐτὴν τὴν ἀνθρωπότητα, ἥτις συνδραμοῦσα πολυειδῶς εἰς τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἐμφάνησιν αὐτοῦ δικαιοῦται πολλὰ ἀπ' αὐτοῦ νὰ περιμένῃ· πᾶσα λοιπὸν περιφρόνησις γινομένη κατὰ τοῦ τέκνου ἀναφέρεται εἰς αὐτὴν τὴν ἀνθρωπότητα. Τρίτον *δὲν ἀγαπᾶς τὸν θεὸν ὅταν δὲν ἀγαπᾷ τὸ τέκνον σου*· διότι ὁ θεὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις ἐδωρήσατό σοι τὸν εὐγενέστατον τοῦτον καρπόν· τοῦ θεοῦ τὴν εἰκόνα παριστᾷ καὶ ἡ ψυχὴ τῶν μικρῶν τούτων πλασμάτων, ὧν ἡ ἀθωότης εἴλκυσεν ἰδιαζόντως τὴν ἀγάπην τοῦ θεανθρώπου Ἰησοῦ (2)· πᾶσα λοιπὸν περιφρόνησις γινομένη πρὸς τὰ μικρὰ παιδία, ἀναφέρεται πρὸς αὐτὸν τὸν θεὸν, οὗτινος τὸ πρόσωπον διὰ παντὸς βλέπουσιν ἐν οὐρανοῖς οἱ ἄγγελοι τῶν παίδων (3).

Ἐὰν, ὦ μῆτερ, ἥτις ἀνεγινώσκεις τοὺς λόγους τούτους, ἦσαι ἐκ τῶν φρονίμων ἐκείνων μητέρων αἵτινες διὰ τῆς πρὸς τὸ τέκνον ἀγάπης δεικνύουσιν τὴν πρὸς τὸν σύζυγον, τὴν πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα καθόλου καὶ τὴν πρὸς τὸν θεὸν ἀγάπην, θέλεις ἀγαπηθῇ παρ' αὐτῶν τούτων καὶ θέλεις τύχει τῶν μεγίστων ἐπαίνων καὶ ἀμοιβῶν· ἐὰν ἦσαι ἐξ ἐκείνων τῶν μητέρων, αἵτινες τὴν πρὸς τὸ τέκνον ἀγάπην δεικνύουσι διὰ τῆς σπουδῆς περὶ τὴν τούτου ἐπιμέλειαν καὶ ἀνατροφὴν θέλεις εὑρεῖ μέγιστον βοήθημα ἐν τῷ παρόντι περιοδικῷ συγγράμματι, ἐν ᾧ θέλουσι δημοσιεύεσθαι πολλαὶ καὶ διάφοροι πραγματεῖαι διευκολύνουσαι τὸ παιδαγωγικόν σου ἔργον.

Ἐὰν ὅμως ἦσαι ἐκ τῶν ἀφρόνων ἐκείνων μητέρων, τῶν δεικνυουσῶν διὰ τῆς περὶ τὸ τέκνον ἀμελείας ὅτι δὲν ἀγαπῶσιν οὔτε τὸν θεὸν, οὔτε τὸν σύζυγον, οὔτε τὴν ἀνθρωπότητα καθόλου, τάχιον ἢ βράδιον θέλεις πληροφορηθῇ ὅτι δὲν καταπατοῦνται οὔτε παραβαίνονται ἀτιμωρητεὶ τὰ δικαιώματα τοῦτε θεοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐὰν, ὦ μῆτερ, ἦσαι ἐκ τῶν μητέρων ἐκείνων, ὧν τὴν προσοχὴν ἕλκει μᾶλλον τὸ γόητρον τοῦ καλλωπισμοῦ καὶ τῶν διασκεδάσεων ἢ τὸ θέλγητρον τῆς τῶν τέκνων ἀνατροφῆς, ἄφες τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ παρόντος βιβλίου· ἐν αὐτῷ οὐδὲν θέλεις εὑρεῖ οὔτε περὶ τῶν γιγνομένων καθ' ἑκάστην περὶ τὰ ἐνδύματα καινοτομιῶν, οὔτε περὶ τῶν διαφόρων καλλωπισμῶν, οὔτε περὶ τῶν διασκεδάσεων, μᾶλλον δὲ καὶ τότε λάμβανε αὐτὸ ἀνὰ χεῖρας, ὅπως ἴδῃς τὰ φοβερὰ καὶ ὀλέθρια τῶν γοήτρων τούτων ἀποτελέσματα καὶ μεταμεληθεῖσα στρέψῃς τὴν προσοχήν σου εἰς σπουδαιοτέρας ἀσχολίας, ἐν αἷς τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ τῶν παίδων ἀγωγή.

Αἱ Σ.

(1) *Γεν. β'. 24 Ματθ. ιθ' 5.*

(2) «*Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν· καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ, ηὐλόγει αὐτά*». (*Μαρκ. ι. 14*).

(3) «*Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς*». (*Ματθ. ιη. 10*).

Π ΖΗΝΟΒΙΑ.

(*Ἀπόσπασμα δεύτερον*)

(Συνέχεια).

Τί δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ἂν καὶ τὰ σπέρματα τῆς γυναικείας ἱκανότητος ἐφυτεύοντο

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἢ φυτευθῶσιν ἐν τῷ αὐτῷ περιβόλῳ, ἔνθα φυτεύονται τὰ τῶν ἀνδρῶν;

Ἐκ τούτων ὅλων ἀριδήλως καταφαίνεται, ὅτι ἡ γυνὴ, ἥτις διεκωμωδεῖτο σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ παρὰ τοῦ Σιμωνίδου, καὶ Ἀρχιλόχου καὶ Εὐριπίδου, καὶ κατεφρονεῖτο ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, ἐθεωρεῖτο δὲ ὡς κτῆμα ἀνάλογον πρὸς τὸν βοῦν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡσιόδου, καὶ ηὐθαδιάζετο βαναύσως ὑπὸ τοῦ Ἀντισθένους, καὶ ἥτις ὅμως ἐν στωϊκῇ ὅλως ὑπομονῇ καὶ ὡς σκοπτώμενος γίγας, ἐν σιδηρᾷ φυλακῇ διατελῶν, ἔλεγεν, ὡς λέγει καθ' ἑαυτὴν ὑπομειδιῶσα: δότε μοι τὴν ἐλευθερίαν μου· δότε μοι τὰ μέσα ἐκεῖνα, ἅτινα κέκτησθε ὑμεῖς ὅπως ἐκπαιδευθῶ ἀρκούντως· δότε μοι καὶ τὸ μέλλον ὅπερ κολακεύει ὑμᾶς, καὶ θέλετε ἰδεῖ!—ἡ γυνὴ λέγω, δὲν εἶναι ὃν κατώτερον τοῦ ἀνδρὸς,—ἡ γυνὴ ἀνέβη ἐπίσης εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου ὡς καὶ ὁ ἀνήρ· ἀλλὰ μόνον διάφορον αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν φύσιν, καὶ ὅτι ἡ αὐτὴ ἐπιδεκτικὴ δύναμις ἡ ἐνυπάρχουσα ἐν τῷ ἀνδρὶ, ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ γυναικὶ, καὶ ἑπομένως ἀποκαθίσταται ὅ,τι καὶ ὁ ἀνὴρ, ἅμα λάβῃ τὴν αὐτὴν ἣν ἔλαβε καὶ αὐτὸς ἀνατροφήν. Ἀλλὰ μήπως τὸ αὐτὸ δὲν συμβαίνει καὶ διὰ τὸν ἄνδρα; Ὁ ἀνὴρ λαμβάνων γυναικείαν ἀνατροφὴν δὲν καθίσταται αὐτόχρημα γυνή; Ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ παραδείγματος, οἱ μὲν ἄνδρες δὲν ἐπετέλουν ποτε ἔργα γυναικεῖα, αἱ δὲ γυναῖκες ἔργα ἀνδρῶν! Πόθεν δὲ τοῦτο; Διότι οἱ μὲν ἄνδρες ἀνετράφησαν ὡς γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ὡς ἄνδρες. Ἰδοὺ ὅλον τὸ μυστήριον.

Ὦμεν δίκαιοι Μῆτερ, ὦμεν δίκαιοι! Μὴν αἰτιώμεθα τὴν γυναῖκα διότι δὲν παράγει καρπὸν, ὃν ἡ ἀνατροφὴ ἣν δίδομεν αὐτῇ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παράσχῃ! Πρὸς θεοῦ, πρέπει νὰ αἰτιώμεθα μίαν γῆν, διότι δίδει ἡμῖν ἀκάνθας καὶ τριβόλους, καὶ οὐχὶ κρίνα καὶ ῥόδα, ἐνῷ ἡμεῖς σπορὰν ἀκανθῶν καὶ τριβόλων ῥίπτομεν ἐν αὐτῇ οὐχὶ δὲ σπορὰν κρίνων καὶ ῥόδων; Πρέπει νὰ αἰτιώμεθα μίαν γυναῖκα, διότι μόνον καλλωπισμὸν καὶ ματαιότητα θηρεύει, ἐνῷ μόνον καλλωπισμὸν καὶ ματαιότητα διδάσκομεν αὐτήν; Πρέπει νὰ αἰτιώμεθα μίαν γυναῖκα, διότι μόνη ἡ ἰδέα τῆς ὡραιότητος τὴν θέλγει, διότι μόνην τὴν ὡραιότητα ἔχει ὡς τὸ προσφιλέστατον τῆς ζωῆς αὐτῆς ὀνειροπόλημα, ὡς μόνην φιλοδοξίαν της, ἐνῷ μόνον τὴν ὡραιότητα δίδομεν αὐτῇ ὡς ὀνειροπόλημα, ὡς φολοδοξίαν, ὡς γόητρον, καὶ μηδὲν ἕτερον; Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναδειχθῇ σπουδαία, ὑψηλὴ, μεγάλη, ὡς ἔχει σήμερον ἡ δυστυχής; Ἄλλως τε δὲ πότε ἐφάνη μέγας Ῥήτωρ εἰς μέρος ἔνθα οὐδὲν χρησιμεύει ἡ ῥητορική;

Πότε ἐφάνη μέγας Νομοθέτης εἰς μέρος ἔνθα οὐδὲν χρησιμεύουσιν οἱ νόμοι;

Πότε ἐφάνη μέγας οἰκονομολόγος εἰς μέρος ἔνθα εἰς οὐδὲν χρησιμεύουσι τὰ οἰκονομικά;

Πότε ἐφάνη μέγας ναυτικὸς εἰς μέρος ἔνθα δὲν ὑπάρχει θάλασσα;

Ἢ πότε ἐφάνη μέγα δένδρον εἰς μέρος ἔνθα οὔτε ἀὴρ φυσᾷ, οὔτε ἥλιος ζωογονεῖ, οὔτε γῆ κατάλληλος ὑπάρχει, ὅπως δυνηθῇ νὰ ὑπεκτείνῃ τὰς ῥίζας του;

Δὸς τῷ φυτῷ ἀέρα καὶ φῶς καὶ τὴν κατάλληλον γῆν, καὶ εὐθὺς θέλει καταστῇ μέγα καὶ καρποφόρον!

Δὸς τῷ ἀνθρώπῳ—ὅστις κατὰ τὸν θεῖον Πλάτωνα μηδὲν ἄλλο ἐστιν, εἰμὴ φυτὸν, ἀλλὰ φυτὸν θεῖον—δὸς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ φῶς τῆς ἀληθοῦς παιδείας καὶ τὴν τῆς καλῆς ἀνατροφῆς ζωηφόρον αὔραν, καὶ τι εὐγενὲς στάδιον, καὶ εὐθὺς θέλει καταστῇ ἄξιος τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ, εἴτε ἀνὴρ τυγχάνει, εἴτε γυνή!

Τίς βλέπων ποτε τὴν ἀθλιότητα τοῦ Γαλλικοῦ, τοῦ Ἀγγλικοῦ καὶ τοῦ Γερμανικοῦ ἔθνους, ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ, ὅτι τὰ ἔθνη ταῦτα ἔμελλον μίαν ἡμέραν νὰ καταστῶσι τὰ μεγαλήτερα, σοφώτερα καὶ τὰ μᾶλλον ἐξηυγενισμένα ἔθνη τῆς οἰκουμένης; καὶ ὅμως ἰδοὺ αὐτὰ διὰ τῆς σκοπίμου παιδείας καὶ τῆς σπουδαίας ἀνατροφῆς κατέστησαν τοιαῦτα, πρὸς ἔκπληξιν ἴσως ὅλου τοῦ κόσμου!

Τίς βλέπων σήμερον τοὺς Ἰταλοὺς δύναται νὰ πιστεύσῃ, ὅτι οἱ Ἰταλοὶ οὗτοι εἰσὶν ἀπόγονοι τῶν Ἰταλῶν ἐκείνων, οἵτινες μέγα διεδραμάτισαν πρόσωπον ἐν τῷ φιλολογικῷ καὶ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ;—Ἰταλὸς ἠνέωξε τὰς τέως κεκλεισμένας πύλας τοῦ οὐρανοῦ· Ἰταλὸς προσέθηκε τῇ γῇ γῆν νέαν καὶ ἀπέραντον, τέως ἄγνωστον αὐτῇ· Ἰταλὸς ἔδειξε τὸν κόσμον τῷ μὴ δυναμένῳ νὰ ἴδῃ τὸν κόσμον· καὶ Ἰταλὸς συνέτεμε τὰ, ἀπεράντους ἀποστάσεις τῆς γῆς διὰ τῆς θαυμασίας εὐφυΐας του! (1)

(1) *Σ. Αἰνίττεται τὸν Γαλιλαῖον, τὸν Κολόμβον, τὸν Σαλβῖνον καὶ τὸν Βόλταν. Ἐνταῦθα δὲ προσθέτομεν καὶ ἡμεῖς· καὶ ἰταλὸς ἠνέωξε τὰς τέως κεκλεισμένας πύλας τῆς πολυθρυλλήτου φιλοσοφίας τοῦ Αἴγγελ, ὁ περισπούδαστος φίλος Αὔγουστος Βεράς.*

Ἢ τίς βλέπων σήμερον τοὺς ὑπὸ πάντων ἀνηλεῶς καὶ βαρβάρως καταδιωκομένους καὶ περιφρονουμένους Ἰουδαίους, δύναται νὰ πιστεύσῃ, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οὗτοι εἰσὶν ἀπόγονοι τοῦ Μωϋσέως, τοῦ Ἱερεμίου, τοῦ Σειραχ, τοῦ Ἡσαΐου, τοῦ Δαυΐδ καὶ τοῦ Σολομῶντος, ἢ ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἔθνος ἐκεῖνο εἰς ὅπερ ἀνήκουσιν ὅτε Σπινόζας, ὁ Φίλων, ὁ Βαροῦχας, ὁ Ἰώσηπος, ὁ Σενέκας, ὁ Βενέδικτος, ὁ Μάγερμπεργ, ὁ Μαιμονίδης, ὁ Δισραέλης, ὁ Ἐρρίκος Χάν, ὁ Κρεμιὲ καὶ τόσοι ἄλλοι ἔξοχοι ἄνδρες τοῦ ἑβραϊκοῦ ἔθνους;

Ἐκ τούτων ὅλων βλέπετε μῆτερ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος γεννᾶται ὡς κηρὸς,—καὶ ἡ μὲν παιδεία καὶ ἡ καλὴ ἀνατροφὴ μορφόνουσιν αὐτὸν εἰς ἀληθῆ ἄνθρωπον—ἐφ' ᾧ ὁ μὲν κλεινὸς Ἀριστοτέλης τὸ ἦθος ἐκ τοῦ ἔθους παράγεται, φησὶ, ὁ δὲ πολιὸς τῆς Χαιρωνίας φιλόσοφος τὰς ἠθικὰς ἀρετὰς ἐθικὰς ἄν τις λέγῃ, οὐκ ἂν πλημμελεῖν δόξειεν—καὶ ἀπόδειξις οἱ σκύλακες τοῦ Λυκούργου—ἡ δὲ ἀμάθεια καὶ ἡ κακὴ ἀνατροφὴ μεταβάλλουσιν αὐτὸν εἰς κτῆνος, καὶ τοσοῦτον μέγα, ὅσον καὶ ἡ φυσική του εὐφυΐα τυγχάνει μεγάλη! Ἴδετε τὸν Ἕλληνα. Οὗτος φαίνεται σήμερον ὁ μᾶλλον ἀκανθώδης ἐν τῷ λειμῶνι τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν· διότι καὶ ὁ μᾶλλον εὐφυὴς τυγχάνει. Ὁ ἄνθρωπος ὁμοιάζει τὴν γῆν, ἥτις ὅσῳ περισσότερον εἶναι ἐπιδεκτικὴ καρποφορίας, ὡς ἐκ τῆς ὡραίας φύσεως αὐτῆς, τοσούτῳ καὶ δάσος ἀκανθῶν καὶ τριβόλων παρουσιάζει, ὅταν μένῃ ἀκαλλιέργητος· ὅσῳ δὲ στεῖρα καὶ μηδαμινὴ, τοσούτῳ καὶ ὀλιγωτέρας παρουσιάζει τὰς ἀκίδας, τὰ φρύγανα, ὅταν μένῃ τοιαύτη. Τούτου ἕνεκα ἀμφότεροι οἱ τῆς ἀρχαιότητος μεγάλοι Νομοθέται, ὅτε Σόλων, λέγω, καὶ ὁ Λυκοῦργος, ὡς σπουδαιότερον μέρος καὶ ἀντικείμενον τῆς νομοθεσίας αὐτῶν ἐθεώρουν τὴν ἀγωγὴν τῶν παίδων, ὁ δὲ μέγας Σωκράτης ἀφιέρωσεν ἅπαντα τὸν βίον αὐτοῦ εἰς τὴν ἠθικὴν διάπλασιν τῆς νεολαίας. Ὁ δὲ θεῖος Πλάτων ἀποφαίνεται. «Ἄνθρωπος παιδείας μὲν ὀρθῆς τυχὼν καὶ φύσεως εὐτυχοῦς, θειότατον, ἡμερότατον τε ζῶον γίγνεσθαι φιλεῖ· μὴ ἱκανῶς δὲ ἢ μὴ, καλῶς τροφεὶς ἀγριώτατον, ὁπόσα φύει γῆ, ὧν ἕνεκα οὐ δεύτερον, οὐδὲ περίεργον δεῖ τὴν παίδων τροφὴν τὸν νομοθέτην ἀεὶ γίνεσθαι» ὁ δὲ μέγας τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου διδάσκαλος κελεύει: «Παιδ' ἔτ' ἐόντα χρεὼν δὴ καλὰ διδασκέμεν ἔργα» Περικλεὴς δέ τις τῆς Ἰταλίας φιλόσοφος λέγει: «Ἡ ἀρετὴ διδάσκεται. Ἡ ἀγαθότης ὑπάρχει ἔργον τῆς τέχνης καὶ ἀπατᾶται εἴ τις νομίζῃ, ὅτι ἐκ φύσεως γεννώμεθα κακοί.»

— Τὸ Γαλλικὸν, καὶ τὸ Ἀγγλικὸν καὶ τὸ Γερμανικὸν ἔθνος, τῇ εἶπον, ἔφθασαν μὲν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀνδρῶν, καὶ οὐχὶ τῶν γυναικῶν, ὧν ἡ κατάστασις οὐσιωδῶς τοὐλάχιστον μένει πάντοτε ἡ αὐτή.

— Ναὶ, ἀνέκραξεν ἡ Ζηνοβία, διότι ἡ ἀνατροφὴ τῶν γυναικῶν οὐσιωδῶς μένει πάντοτε ἡ αὐτή. Ἄρα ἡ ἀνατροφὴ τῆς γυναικὸς μεμπτέα, καὶ οὐχὶ ἡ γυνὴ αὐτὴ, ἥτις ὡς ἄλλη αὐχμηροτάτη γῆ ἀποδίδει ἄφθονον τὸν καρπὸν διὰ πᾶν ὅ,τι ἤθελε τις σπείρει ἐν αὐτῇ. Αἱ ὡς ἐκ τῆς ἀνατροφῆς αὐτῶν τὰς συγγραφὰς λ, χ. θηρεύσασαι γυναῖκες δὲν ἀνεδείχθησαν ἄρισται συγγραφεῖς; Αἱ τὴν ποίησιν θηρεύσασαι γυναῖκες δὲν ἀνεδείχθησαν ἄρισται ποιήτριαι; Τὸ αὐτὸ δὲν ὀφείλομεν νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ τῶν γυναικῶν ἐκείνων, ὅταν ἐπεζήτησαν τὴν ἰατρικὴν, τὴν ζωγραφικὴν, τὴν μουσικὴν, τὴν ῥητορικὴν, τὴν καθηγησίαν, τὴν διπλωματίαν κτλ;—Θέλετε ὑψηλότερον λυρικὸν ποιητὴν ἀπὸ τὸν Πίνδαρον; Καὶ ὅμως πεντάκις δὲν ἐνίκησεν αὐτὸν ἡ Κορίννη εἰς ποιητικοὺς διαγωνισμούς; Θέλετε μεγαλήτερον ῥήτορα καὶ πολιτικὸν ἀπὸ τὸν μέγαν Περικλῆν; Καὶ ὅμως ἡ Ἀσπασία δὲν ἦτον ἡ Διδάσκαλός του; Ἡ δὲ Αἰκατερίνη ἡ Ὁσία δὲν ἐφίμωσεν ὑπὲρ τοὺς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν διακεκριμμένους ῥήτορας; Ἡ δὲ Σαπφὼ δὲν φαίνεται μὴ ἔχουσα ὁμοιόν της; Ἡ δὲ Ἄννα Κομνηνὴ δὲν ὑπερέβη ἅπαντας τοὺς συγγραφεῖς τοῦ μέσου αἰῶνος; Ἢ μήπως ἡ Σεμίραμις δὲν ἀνεβίβασεν εἰς τὸ ἀνώτατον σημεῖον τῆς δόξης τὴν Βαβυλῶνα; Ἢ μήπως ἡ Ζηνοβία δὲν ἀνύψωσε τὴν Ἀσίαν; Ἢ μήπως ἡ Ἐλισάβετ δὲν ἔφερε τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὸν βαθμὸν ἐκεῖνον τῆς εὐκλείας, ἐν ᾧ εὑρίσκεται σήμερον; Ἢ μήπως ἡ Χριστίνη δὲν ἔφερεν εἰς τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς εὐτυχίας τὴν Σουηδίαν; Καὶ τίς ἄλλος ἀνέδειξε τὴν Αὐστρίαν μεγάλην καὶ ἰσχυρὰν εἰμὴ γυνὴ, ἡ Μαρία Θηρεσία; Καὶ τίς ἄλλος τὴν Ῥωσσίαν, εἰμὴ Αἰκατερίνη ἡ Δευτέρα;

Ἀλλὰ πρὸς τίνα σκοπὸν νὰ ἀπαριθμῶ πράγματα, διὰ τῶν διανοητικῶν δυνάμεων κατορθούμενα, ἀφοῦ οὐδεὶς ἐχέφρων ἠρνήθη ποτε, ὅτι ἡ γυνὴ κέκτηται ἐξόχους διανοητικὰς δυνάμεις; Ἂς ἔλθωμεν εἰς τὰ σωματικὰ, καθ' ἃ ἡ γυνὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ κατωτέρα τοῦ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἀνδρός. Ἠθέλατε πολεμικωτέρους λαοὺς ἀπὸ τοὺς Ἀμβρούνους λ. χ. καὶ τοὺς Κύμβρους; Καὶ ὅμως κατά τινα μάχην πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, νικηθέντων ἐκείνων καὶ εἰς φυγὴν τρα[illegible] οὐδόλως καταλειποῦσαι τὸ πεδίον τῆς μάχης, δὲν ἐμάχοντο αὐταὶ καὶ μόναι, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἐκτύπων διὰ πελέκεων τοὺς ἀποδειλιάσαντας καὶ φεύγοντας συζύγους των;

Ἴσως θὰ μὲ εἰπῆτε ὅτι τὰ παραδείγματα ταῦτα εἰσὶ μεμονωμένα, καὶ ὅτι αἱ πλεῖσται τῶν γυναικῶν ἐπέδωκαν καὶ ἐπιδίδουσι μόνον εἰς τὸν καλλωπισμόν, εἰς τὴν ματαιότητα. Δὲν λέγω ὄχι· λέγω μόνον καὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ἔνοχος ἡ γυνή, ἀλλ' ἡ ἀνατροφὴ αὐτῆς, ἥτις τοιοῦτον στάδιον ἠνέωξε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της!

Πῶς μία γυνή, πρὸς θεοῦ, πῶς μία γυνὴ νὰ μὴν ἀφοσιωθῇ ὅλαις δυνάμεσιν εἰς τὸν καλλωπισμόν, καὶ εἰς τὴν ματαιότητα, ἀφοῦ μόνον τὸ γάλα τοῦ καλλωπισμοῦ καὶ τῆς ματαιότητος ἐθήλασεν ἀπὸ τὴν μητέρα αὐτῆς; ἤτοι τὸ γάλα ἐκεῖνο, ὅπερ ἐθήλασε καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς ἀπὸ τὴν ἑαυτῆς, μητέρα, καὶ αὕτη πάλιν ἀπὸ τὴν ἰδικήν της;

Ὅταν δὲ κρηπὶς μὴ καταβληθῇ γένους
Ὀρθῶς, ἀνάγκη δυστυχεῖν τοὺς ἐγκόνους λέ-
[γει ὁ Εὐρυπίδης.

(ἀκολουθεῖ).

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Ο ΠΤΩΧΟΣ.

«Πλοῦτος προστίθησι φίλους πολλοὺς,
»ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος
»φίλου λείπεται».

[Σολομῶν].

Μὲ τὴν κόμην χυμένην στὰ στήθη,
ἐκ τοῦ ψύχους σχεδὸν παγωμένος
καὶ μὲ ὄμμα θρηνοῦν πρὸς τὰ πλήθη
ῥακενδύτης αὐτὰ ἐκφωνεῖ.
«ὁ θεὸς ὡς ἐμὲ ὀργισμένος
» μὴ σᾶς ἴδῃ ποτὲ χριστιανοί.

» Κ' εἰς ἐμὲ ἓν μονόλεπτον δότε!
» ἀποθνήσκω τῆς πείνης ὁ τάλας
» τῆς ζωῆς κἂν, ὁ θάνατος πότε
» νὰ λυτρώσῃ κ' ἐμὲ θὰ ἰδῇ;
» Ὁ θεὸς μὴ σᾶς δώσῃ μεγάλας
» συμφορὰς ὡς σ' ἐμὲ Χριστιανοί.

» Σ' τὴν χαρὰν κ' εὐθυμίαν τοῦ κόσμου
» ἄλλοτ' ἤμην κ' ἐγὼ βυθισμένος
» μὲ ἐκύκλουν τὰ πλούτη κ' ἐντός μου
» τῶν δαιμόνων ἀντήχ' ἡ φωνὴ
» κ' εἰς ματαίας χαρὰς δεδομένος
» κατεφρόνουν τὸ παν Χριστιανοί.

» Μὲ ἐκύκλουν οἱ ἄπιστοι φίλοι
» ποῦ μὲ βλέπουν καὶ φεύγουν μακρόθεν
» φίλους οἴμοι! τοὺς εἶχεν ἡ ὕλη
» μ' αὐτὴν ἦλθον καὶ φεύγουν μαζῆ!
» Εἰμαρμένης βουλὴ νηπιόθεν
» μὲ ἐμπαίζει δεινῶς Χριστιανοί.

» Ἓν μονόλεπτον δότε!—ματαίως
» ἀνεγείρω ἱκέτιδα χεῖρα,
» δὲν εἶμ' ἄξιος οἴκτου, δικαίως
» Ἡ φωνή μου οὐδένα κινεῖ
» Φεῦ! οὐδένα ἠλέουν, κ' ἡ Μοῖρα
» τώρα παίζει μ' ἐμὲ Χριστιανοί.

» Δὲν μοὶ μένει ἐλπὶς ἄλλη πλέον,
» ἢ τοῦ τάφου τὴν θύρα νὰ κρούσω·
» ἴσως σβέσω 'σ αὐτὸν τελευταῖον
» τῶν δεινῶν μου τὴν φλόγα, κ' ἐκεῖ
» πλὴν φοβοῦμαι μὴ αἴφνης ἀκούσω,
» πῶς δὲν εἶμαι δεκτὸς Χριστιανοί.»

Α. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

ΑΣΜΑ ΝΑΥΤΟΥ.

Ὅταν βράδυ
Ἐπὸ σκοτάδι
Ὁ φανός μου ἀναφθῇ,
Δὲν μὲ μέλλει
Ἂν νεφέλη
Ἀνωθέν μου κεντρωθῇ.

Μὲ ἀέρα
Μαύρη μέρα
Τρικυμίαν μᾶς μηνᾷ·
Φεύγουν ἄλλοι
Ὅταν πάλη
Τῶν στοιχείων ἀρχινᾷ.

Ἐγὼ λίγω
Τότ' ἀνοίγω
Τῆς βαρκούλας τὸ πανί·
Ἐπὰν νυφούλα
Ἡ βαρκούλα
Εἰς περίδρομο κινεῖ.

Ἂν ἀφρίζῃ
Καὶ μουγγρίζῃ
Κῦμα 'πάνω 'στὸ γιαλὸ,
Ναύτης Ἕλλην
Καὶ νεφέλην
Καὶ τὰ κύματα γελῶ.

ΚΩΝΣΤ. ΠΩΓΩΝΑΤΟΣ.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΒΕΛ.

I.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἀπομακρύνεται. Καθεσθεὶς δὲ ὑπὸ σκιὰν πυκνὴν ἀνήσυχος ἐκ τῆς ζωηρᾶς αὐτοῦ στοργῆς, ὀνειροπολεῖ καὶ ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους πάντοτε ἐπὶ τοῦ Κάϊν.

Ὡς λέων φονικὸς, ἔχων τὸ στόμα ἠνεῳγμένον καὶ τὰς τρίχας ἀνορθουμένας, κοιμᾶται πρό τινος σπηλαίου, ἀναγκάζει, καί τοι ἀπηυδηκώς, τὸν δειλὸν περιηγητὴν Ἰν' ἀπομακρυνθῇ καὶ φύγῃ δι' ἑλικοειδῶν περιστροφῶν ὅλως ὠχρὸς καὶ, ὅταν βέλος, σορίζον ἐν τῷ ἀέρι πετᾷ ἐπὶ τοῦ τέρατος καὶ πληγώνῃ αὐτὸ τοσοῦτον ταχέως καὶ δρομέως, ζητεῖ τὸν ἐχθρόν του, ὠρύεται, φρικιᾷ καὶ, ἀντὶ τοῦ κυνηγοῦ αὐτοῦ, κατασπαραττει ἀθῶον τέκνον, φεῦγον πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, οὕτω καὶ ὁ Ἄβελ ταράσσεται ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· οὕτω καὶ ὁ Κάϊν ἐγείρεται σπινθηροβόλοις ὀφθαλμοῖς, ποδοκτυπᾷ τὴν γῆν τρέμων κτ', τρομερῶς δυσανασχετῶν πρὸς τὴν ἡμέραν ἣν εἰσέτι βλέπει, λέγει·

«Κατάπεσον ἐπ' ἐμοῦ ὦ οὐρανέ! Σὺ δὲ Ἅδη καταβρόχθισον με. Πάντοτε καὶ νῦν ἤδη λύπας μόνον αἰσθάνομαι. Ὡς κορωνίδα τῶν ἀλγηδόνων μου βλέπω ὅτι αἱ δυστυχίαι μου μέλλουσι νὰ διαιωνισθῶσιν ἐν τῇ ἐπερχομένῃ γενεᾷ μου . . . Καὶ δὲν ἀνοίγεσαι! μάτην σὲ ἐπικαλοῦμαι ὦ γῆ! Θεὸς σκληρὸς ἀντιμάχεται πρὸς τὰς ἐπιθυμίας μου . . . Θέλω ζήσῃ, τοιαύτη ἡ ἐπιταγή Του, καὶ φεῦ! δυστυχής! . . . Διὰ τὸν φόβον δὲ μὴ ἡ ἐλπὶς ἡσύχου μέλλοντος καταστήσῃ με ἱκανὸν ὅπως ὑποφέρω τὸ παρὸν, ἡ χεὶρ ἡ βέβηλος αὐτοῦ, ἠνέωξε τὸ παραπέτασμα τὸ ἀποκαλύπτον τῶν ὀφθαλμῶν μου τὴν σκηνὴν τῶν μελλόντων δεινῶν μου. Κατηραμένη ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ μήτηρ διὰ τῆς ἐμῆς γεννήσεως ἀπήλαυσε τῆς πρώτης ἐξασφαλήσεως τῆς γονιμότητος της. Ὑμεῖς δὲ πεδιάδες φημιζόμεναι διὰ τῆς γενήσεως αὐτῆς ἐστὲ μνημεῖον τῶν ἐκδικήσεων τοῦ οὐρανοῦ! Εἴθε ὁ ἄνθρωπος καλλιεργῶν ἡμᾶς νὰ χάνῃ τοὺς κόπους αὐτοῦ. Εἴθε τρόμος αἰφνήδιος τοῦ ἀφώνου περιηγητοῦ σου τὰ ὀστὰ νὰ διασείῃ. Σὺ δὲ κόσμε μισαρὲ νὰ ἐκμηδενισθῇς διὰ παντός!»

ΙΑ.

Ταῦτα παραφερόμενος παλινῳδεῖ ὁ Κάϊν. Ὁ Ἄβελ τεταραγμένος τὸν ἀκούει· προχωρεῖ βήματά τινα καὶ προσκόπτει· προχωρεῖ καὶ πάλιν, καὶ ἀμφιβάλλει· ὦ ἀδελφέ μου! εἶπε . . . . ἀλλ' οὐχί . . . . φύγωμεν ἀπὸ τὸν τόπον τοῦτον. Δὲν εἶναι αὐτός . . . . Ὁ ἀδελφός μου ἐβλασφήμησε τὸν θεόν; Κάϊν! ποῦ εἶ! ὦ! νὰ σὲ ἀσπασθῶ.

Ἰδοὺ, ἀπεκρίθη μετὰ φωνῆς κεραυνώδους· ἐγὼ εἰμί. Ἀναγνωρίζεις τὸν ἀδελφόν σου τοῦτον τὴν ἐγκληματίαν, νέε καὶ ὡραῖε εὐνοούμενε τοῦ αἰωνίου ἐκδικητοῦ; Ὁ θεὸς οὗτος σοὶ εἶπεν ὅτι ἡ προγεγραμμένη γενεάμου ὀφείλει νὰ ἕρπῃ ὡς δούλη ὑπὸ τὴν σὴν εὐλογημένην; Ἀπομακρύνθητε, ἄπιστε!

— Ἆ! Κάϊν, Ἆ! ἀδελφέ μου! ὁποῖον ὄνειρον ἀνερρίπισε τὴν κατὰ τοῦ Ἄβελ, τοῦ ἀδελφοῦ σου ὀργὴν καὶ μανίαν σου! Μόλις ἡ ἡμέρα ἀνέτειλλε καὶ ἔδραμον ἵνα σὲ ἀσπασθῶ καὶ σὺ, σκληρέ! διὰ τῶν ἰδίων σου χειρῶν μὲ ἀπωθεῖς; ἐμὲ εἰς ὃν τοσαῦτα ὑπεσχέθη! . . . . . Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀγάπη σου; αὐταὶ αἱ ὑποσχέσεις; Μῖσος μόνον καὶ ἀπελπισίαν σοὶ ἐμπνέω; Ὦ! ὅταν ἀνατέλλῃ ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἡ φωνὴ τοῦ καθήκοντος διαγείρει ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην, θέλομεν συγκομίσει τὴν χαρὰν ἐν τῇ πατρικῇ καρδίᾳ, ποῦ ἐπιμένει τὸ μῖσος ποῦ θέλει διατηρηθῇ ἡ λύπη; Οὐχὶ δὲν μὲ μισεῖς! κρίνον κάλλιον τὴν καρδίαν σου. Ὁ σύνδεσμος ἡμῶν, ἡ ἕνωσις, ἡ ἕνωσις ἡμῶν δι' ὅρκου ἐγένετο ἐνώπιον τοῦ οὐρανοῦ.

ΚΥΨΕΛΗ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἄργυρα μετζίτια 6. ἑξάμηνος 3.

ΕΝ ΤΩΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἑξάμηνος 3 1[2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐνμὲν τῇ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελετζίδικα, Μουσούρου χὰν, ἀριθ. 30.—ΕΝ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρ. Μηνᾷ Μαράσογλου.—ΕΝ ΧΑΛΚΗΔΟΝΙ παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κ. Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ.—ΕΝ ΒΑΡΝΗ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ἀσπριώτῃ.—ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ὀγνιάνοβιτζ.—ΕΝ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ παρὰ τῇ Κ. Π. Παπαδοπούλῳ.—ΕΝ ΠΡΟΥΣΗ παρὰ τῇ Κ. Ἀγλαΐᾳ Κωνσταντίνου, Διευθύντριᾳ.-ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ παρὰ τῷ Κ. Β. Παππάζογλου.—ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ παρὰ τῷ Κ.Φ. Α. Σαρίκα.—ΕΝ ΜΙΤΥΛΗΝΗ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ—καὶ ΕΝ ΜΟΛΥΒΩ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑκανδρεμίνῳ,—ΕΝ ΧΙΩ παρὰ τῷ Κ. Α. Καρίδῃ,—ΕΝ ΣΑΜΩ παρὰ τῷ Κ. Πελ. Δεκάτῃ,—ΕΝ ΓΙΟΥΡΓΕΒΩ παρὰ τῇ Κ. Αἰκ. Σολομωνίδου,—καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Κ. Θ. Κτενᾶν, Διευθυντὴν αὐτῆς, ἀπλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος, οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ εὐγνωμόνως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΕΝ ΧΑΣΚΙΟΙ.

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 21 τρέχοντος ἄρχονται αἱ ἐνιαύσιαι ἐξετάσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ τούτου Παρθεναγωγείου, τὴν δὲ ἀμέσως Κυριακὴν 1 Μαρτίου γίνεται ἡ κλήρωσις τοῦ Ἀκχείου τῶν Ἐργοχείρων αὐτοῦ.

Παρακαλοῦνται δ' ὅπως πάντες οἱ φιλόμουσοι τιμήσωσιν αὐτὰς διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν.

Ἐν Χάσκιοϊ τὴν 9 Φεβρουαρίου, 1871.

Η ΕΦΟΡΙΑ.

Ἕλλην διδάσκαλος πολυετῆ ἔχων πεῖραν τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ ζητεῖ θέσιν οἰκίαικὴν.

Τὸν διδάσκαλον τοῦτον συνιστᾷ ἰδιαιτέρως ἡ « Εὐρυδίκη » ταῖς οἰκογενείαις διά τε τὴν ἱκανότητα, ἧς ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν παρέσχε δείγματα ἐν Ἑλλάδι καὶ διὰ τὸ ὥριμον τῆς ἡλικίας οὗ ἕνεκα δύναται νὰ προτιμηθῇ πρὸς διδασκαλίαν κορασίων.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ.
Πρωτότυπος.
ὑπὸ
Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΥΜΕΝΟΥ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ σύγκειται ἐκ δύο τόμων. Συνδρομὴ αὐτῆς σελήνια 5. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν καὶ τῶν δύο τευχῶν.

Τύποις Κ. ΠΑΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΤΟΣ Α'. ΕΒΔΟΜΑΣ ΙΒ'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΜΕΤΑ ΧΑΛΚΑΙΩΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

Ἐκδιδομένη

ὑπὸ

ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΥ.

26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1871. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 15.

ΛΟΓΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΙΜΗΣ
ὑπὸ
ΣΑΠΦΟΥΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΥ.

Μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς ἀρχόμεθα τῆς δημοσιεύσεως τοῦ σπουδαιοτάτου λόγου, ὃν ἡ περιλαμπὴς ἡμῶν ἀδελφὴ, ἀρίστιμος δὲ συνεργάτις τῆς *Εὐρυδίκης*, Κ. Σαπφὼ Λεοντιὰς ἀπήγγειλε τὸ 1869 κατὰ τὴν διανομὴν τῶν ἀπολυτηρίων εἰς τὰς μαθητρίας τῆς ἀνωτάτης τάξεως τὰς διανυσάσας τὰς ἐξετάσεις αὐτῶν σπουδάς, τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς πρὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν διατελοῦντος κεντρικοῦ γενικοῦ Παρθεναγωγείου τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς ἐν Σμύρνῃ.

Τὸν περισπούδαστον τοῦτον λόγον, ἀκράτως χειροκροτηθέντα καὶ μέχρι δακρύων συγκινήσαντα τὸ ἀκροατήριον, ἠκολούθησεν ἡ παράστασις ὑπὸ τῶν ἀπολυθεισῶν μαθητριῶν τοῦ *Συνεδρίου τῶν Παιρῶν*, ἐν ᾗ ἑκάστη τῶν μαθητριῶν παρίστα τὸ πρόσωπον τῶν ἐν ἑκάστῃ τῇ Ἠπείρῳ δεσποσασῶν φιλοσοφικῶν θεωριῶν καὶ γνωμῶν περὶ τῆς ἀληθοῦς εὐδαιμονίας τοῦ ἀνθρώπου.

Περὶ τε τοῦ λόγου τούτου καὶ τῆς παραστάσεως ἱκανὰ ἔγραψαν τότε ἅπασαι αἱ ἐφημερίδες ὧν τὴν σπουδαιότητα ἐπιδείξει ἡ ἀνάγνωσις ἀμφοτέρων.

Τὸ καθ' ἡμᾶς εὐχαριστοῦμεν τὴν ἀγαθὴν ἡμῶν ἀδελφὴν, δι' ἣν μητρικὴν μέριμναν ἐπιδεικνυσιν ὅπως αἱ στῆλαι τῆς « Εὐρυδίκης » κοσμῶνται διὰ τοιούτων ὠφελίμων πραγματειῶν ὑποδεικνυουσῶν τὴν ὑπὸ τῶν γυναικῶν εἰς τὰς γυναῖκας χάριν τοῦ γυναικείου φύλου γινομένην ὠφέλειαν καὶ πρόοδον.

Ἰδοὺ δ' ὁ λόγος οὗτος:

Σεβαστὴ καὶ φιλόμουσος Ὁμήγυρις.

Δεύτερον ἤδη συνήλθομεν (1) ἐν τῷ αὐτῷ τούτῳ τεμένει τῶν παρθένων Μουσῶν, διὰ νὰ ἴδωμεν, ὡς πρὸ δύο ἐτῶν, καὶ τὰς ἐρασμίας ταύτας νεάνιδας τῆς καλλιτε-

---

(1) *Σημ. τῆς Ἐκδότιδος.* Ἐνταῦθα ἡ ἀγορητὶς ἐτοιζ οὐχὶ τὸ τῆς διευθύνσεως αὐτῆς Ἰ' ἔτος, ἀλλὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀπολύσεως τῶν τελειοδιδάκτων, καθόσον πρὸ δύω ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἀπελύθησαν τὸ πρῶτον ἀρξεταὶ μαθήτριαι, ὡς διανύσασαι τὰς ἐξετάσεις σπουδῆς αὐτῶν.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ανου Σμύρνης, ἀμειβομένας διὰ τῶν ἐπαίνων καὶ τῆς τιμῆς ἡμῶν, διὰ τὴν εὐτυχῆ τελείωσιν τῶν ὡρισμένων αὐτῶν σπουδῶν ἐν τῷ Ἐκπαιδευτηρίῳ τούτῳ, καὶ λαμβανούσας παρ' ἡμῶν τὸ ἀπολυτήριον τῆς Ἑλλ. Ἐκπαιδεύσεώς των. Κατὰ τὴν χαρμόσυνον ταύτην ὥραν αἱ μὲν καρδίαι ἡμῶν τῶν τε διδαξάντων αὐτὰς καὶ τῶν γονέων αὐτῶν, καὶ τῶν παρευρισκομένων πάντων, πληροῦνται εὐχῶν πρὸς τὸν Ὕψιστον ὑπὲρ τῆς εὐδαίμονος αὐτῶν ἐγκαταστάσεως εἰς τοὺς περιλιμένους κόλπους τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, καὶ προσέτι ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχοῦς πορείας αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀσφαλεστέρας ὁδοῦ τοῦ βίου. Ἐν δὲ τῇ τρυφερᾷ τούτων καρδίᾳ μία πρὸ πάντων χορδὴ κρούεται ἰσχυρῶς τὴν ὥραν ταύτην, ἡ ἱερὰ ἐκείνη καὶ ἡδυμελὴς χορδὴ τῆς φιλοτιμίας, τῆς κατεχούσης μὲν ζωηρῶς πάντα τὰ νεανικὰ στήθη, τῆς μόνης ἀγήρω μενούσης καὶ εἰς τὴν πρεσβυτικὴν ἡλικίαν τοῦ ἀνθρώπου, κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ζωηρότερον δ' ἐπασχολούσης τὰ ἀπαλώτερα στήθη τῶν νέων καὶ τῶν νεανίδων, μάλιστα τῶν ἐκτρεφομένων ἐν τῷ ἀγλαοκάρπῳ λειμῶνι τῶν Ἑλικωνίδων. Ναί! κόραι προσφιλεῖς, γνωρίζω ἐγὼ καλῶς, ὅτι καὶ ὁ νοῦς σας καὶ ἡ καρδία σας καὶ ὅλον ἐν γένει τὸ πνεῦμα σας οὐδὲν ἄλλο διανοεῖται καὶ ὀρέγεται, καὶ ἐπιθυμεῖ διακαῶς, εἰ μὴ τὸ κάλλιστον τοῦτο καὶ περισπούδαστον τῶν ἀγαθῶν τοῦ κόσμου, τὴν τιμήν· τιμὴν λαλεῖ ἐν τοῖς μυχοῖς αὐτοῖς ἡ καλλίφωνος καρδία σας· τιμὴν καὶ πάλιν τιμήν, λέγει, ἀπολαμβάνομεν σήμερον παρὰ τῶν σεβαστῶν τούτων καὶ ἀγαπητῶν ἡμῶν προσώπων, διὰ τὴν ἐν τῇ Σχολῇ διατριβήν μας· καὶ τιμήν, τιμὴν εἴθε ν' ἀποκτῶμεν παρὰ τῶν ἀνθρώπων πάντων ἐν πάσῃ τῇ κατὰ τὸν βίον πορείᾳ μας· καὶ τὸ εὐγενὲς τοῦτο αἴσθημα τὸ ἐκλαΐον τὰ ἐνδόμυχά σας εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διαχέει ἐπὶ τοῦ προσώπου σας τὴν θερμερῶπιν ταύτην, κατὰ τὸν ποιητὴν αἰδῶ, ὅστις δίδει τὴν καλλίστην καὶ μάλα ἐπαγωγὸν χροιὰν εἰς τὴν μορφὴν τῶν νέων καὶ τῶν παρθένων. Ἀλλὰ θαρρεῖτε, κόραι, ἰδοὺ ἐγὼ, ἥτις τοσαῦτα τοσάκις ἐν τῇ μετ' ἐμοῦ διατριβῇ σας σὰς συνεβούλευσα περὶ παντὸς ὅ,τι εἰς τὴν εὐδαιμονίαν σας συντελεῖ, ἰδοὺ ἐγὼ ἔρχομαι καὶ σήμερον πρὸς βοήθειάν σας, ἔρχομαι νὰ σᾶς ἐφοδιάσω κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τῆς ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τούτου ἡσυχαστηρίου ἀποχωρήσεώς σας, διὰ τῶν ἀναγκαίων ἐφοδίων, δι' ὧν θέλετε, ἐὰν αὐτὰ ἐγκολπωθῆτε προθύμως, ὁδοιπορήσει ἀσφαλῶς τὴν ἐν τῷ βίῳ ὁδὸν καὶ διὰ παντὸς ἀποκτᾷ τὸν περιπόθητον τοῦτον τῆς τιμῆς θησαυρόν. Θέλω σᾶς δείξει λοιπὸν ποῦ ἀληθῶς ἔγκειται αὕτη, πῶς νὰ τὴν ζητεῖτε, καὶ διὰ τίνων μέσων νὰ σπεύδητε ἀκαμάτως, οὐχὶ μόνον εἰς τὴν ἀπόκτησιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὑσημέραι καλλιέργειαν καὶ αὔξησιν αὐτῆς. Καὶ ὡς ὁ καλὸς ὀρυκτολόγος, κρατῶν ἐν χειρὶ τὸν φαεινὸν τῆς ἐπιστήμης λύχνον, καὶ φερόμενος ὑπ' αὐτοῦ ἀνακαλύπτει καὶ δεικνύει εὐχερῶς, καὶ διὰ μιᾶς εὐθὺς ὄψεως, ὅτι ἐν τούτῳ τῷ στρώματι τῆς γῆς ἐγκρύπτεται χρυσοφόρος χοῦς, καὶ ἐν ἐκείνῳ ἀργυροῦχος, καὶ εἶτι ἄλλο εἶδος μεταλλικῆς οὐσίας, ὁμοίως καὶ ἐγὼ φλεγομένη μὲν τὴν καρδίαν ὑπὸ τῆς πρὸς σᾶς ἀγάπης, φωτιζομένη δέ πως τὸν νοῦν ὑπὸ τὴν ἱερὰν λαμπάδα τῆς ἠθικῆς, τῆς ἐδραζομένης ἐν τοῖς κόλποις τῆς ἀληθοῦς φιλοσοφίας, καὶ τῆς σωτηρίου θρησκείας τοῦ Ἰησοῦ, θέλω θέσει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σας τὴν ἀλήθειαν τοῦ ποθουμένου ὑπὸ τῆς καρδίας σας θησαυροῦ, καὶ θέλω σᾶς κάμει νὰ διακρίνητε ποῦ τῶν στρωμάτων τῆς βιωτικῆς ἡμῶν σφαίρας ὑπάρχει ὁ χρυσὸς τῆς τιμῆς, καὶ ποῦ ὁ ἄργυρος, καὶ ποῦ ὁ χαλκὸς, καὶ ποῦ ὁ σίδηρος, καὶ πῶς τὸν μὲν νὰ ζητῆτε νὰ θησαυρίζητε, τὸν δὲ ν' ἀποσχυδαλίζητε, καὶ νὰ ἀποσοβῆτε. Τῷ ὄντι, σεβαστοί μοι Κύριοι, περὶ τούτου τοῦ ἀντικειμένου, τοῦ οὐκ ὀλίγον σπουδαίου καὶ ἐνδιαφέροντος εἰς πάντας, προὐτίμησα σήμερον ἐνώπιον ὑμῶν ἵνα λαλήσω, καὶ πιστεύω ὅτι εὐμενῶς μάλα καὶ εὐκαρδίως θέλετε ἀποδεχθῆ τοὺς περὶ τιμῆς λόγους μου ἐν τῇ ἐξόχως φιλοτίμῳ καρδίᾳ ὑμῶν. Δεῦτε δὴ, κόραι, μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ πρωτειμένου, ἀφ' οὗ προηγουμένως ὑπὸ ψυχολογικήν πως ἐποψιν ἐξετάσωμεν τὴν φιλοτιμίαν.

Ὁ πάνσοφος Δημιουργὸς, ἐμφυτεύσας ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου, μεταξὺ τῶν τοσούτων ὀρέξεων, τῶν συντελουσῶν εἰς τῆς σωματικῆς αὐτοῦ καὶ πνευματικῆς ζωῆς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ προαγωγὴν, καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς ἑαυτόν, προϋνόησεν ὥστε, διὰ τῆς φυσικῆς ταύτης πρὸς τὴν ἰδίαν ἀτομικότητα κλίσεως, νὰ καταστήσῃ αὐτὸν πολὺ μᾶλλον πρόθυμον ἐπιμελητὴν τῆς ἑαυτοῦ ὑπάρξεως, καὶ ἄγρυπνον φύλακα καὶ θεράποντα τῆς ζωῆς του. Ἐκ τούτου ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ τούτου ἐνστίκτου φερόμενος ἀδιακόπως τείνει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν πάσης ὀρέξεως ἀναγκαίας πρὸς τὴν εὐξίαν τῆς ὑπάρξεώς του καὶ ἐπιμελῶς τίθησιν εἰς ἐνέργειαν πάσας τὰς δυνάμεις τοῦ πνεύματός του, ὅπως ἐπιτύχῃ τῆς καταστάσεως ἐκείνης, ἧς ἡ συνείδησις περιέχει εὐάρεστα συναισθήματα, ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς περιεχούσης δυσάρεστα καὶ ἀλγεινά. Ἀλλ' ὅμως ὡς ἕνεκα τῆς πρὸς ἑαυτὸν ἀγάπης καὶ τῆς πρὸς αὐτοσυντήρησιν ὁρμῆς, σπουδῇ φέρεται πρὸς τὸ τρώγειν, καὶ πίνειν, καὶ ἀποκτᾷ τ' ἀναγκαῖα τῆς ζωῆς μέσα, καὶ ἀναπαύεσθαι, καὶ διασκεδάζειν, ἅπερ εἰσὶ αἱ κατώτεραι τῆς συναισθητικῆς καὶ ὀρεκτικῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἐμφανίσεις, οὕτως ἀγαπᾷ καὶ ὀρέγεται ἰσχυρῶς ν' ἀγαπᾶται ὑπὸ τῶν ἄλλων καὶ νὰ τιμᾶται ὑπ' αὐτῶν· καὶ ἰδοὺ ἡ φιλοτιμία ἀνωτέρα τις καὶ σπουδαιοτέρα συνέπεια τῆς ἐμφύτου φιλαυτίας τοῦ ἀνθρώπου. Περίεργος δὲ καὶ λίαν ἀξιοθαύμαστος ὑπάρχει ἡ φύσις τοῦ συναισθήματος τούτου τῆς φιλοτιμίας, καὶ τῆς πρὸς ταύτην ὀρέξεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἐνῷ δηλ. πάντα τὰ λοιπὰ συναισθήματα καὶ αἱ ὀρέξεις ἀλλοιοῦνται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον προϊόντος τοῦ χρόνου, καὶ ὑπὸ ἐξωτερικῶν περιστάσεων τροποποιοῦνται καὶ ποικίλλονται, μάλιστα δὲ αἱ τοῦ κατωτέρου καὶ τοῦ κατ' αἴσθησιν ὀρεκτικοῦ ἐμφανίσεις, καὶ ἐξασθενοῦσι σχεδὸν, καὶ ἔστιν ὅτε καὶ ἐκλείπουσι, τὸ τῆς φιλοτιμίας ὅμως πάθος, ὡς εἰς τὰς ἀνωτέρας καὶ ἠθικὰς ὀρέξεις ἀνῆκον οὐδεμίαν τοιαύτην ἀλλοίωσιν ὑφίσταται, ἀλλὰ καθ' ὅλας τὰς ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου ἐπίσης ζωηρὸν ἐμφανίζεται καὶ μέχρις ἐσχάτου γήρως ἐνεργὸν διαμένει, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ πλείονος ἐντάσεως καὶ θετικότητος ἐνεργεῖ ἐν ταῖς μεγαλητέραις ἡλικίαις, ἢ ἐν ταῖς νεανικαῖς καὶ ταῖς παιδικαῖς· διό καὶ ὁ μέγας Ἱστορικὸς ὁ βαθύτατα μελετήσας τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ὀρθότατα ὠνόμασε τὸ φιλότιμον μόνον ἀγήρω. Τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ τῆς συμπαθείας καὶ τὰ ἐκ τῶν θρησκευτικῶν ἰδεῶν συναισθήματα. Καὶ ἐνταῦθα θαυμάσωμεν καὶ μετ' ἀπείρου σεβασμοῦ ἀναγάγωμεν τὸν νοῦν πρὸς τὸν φιλάνθρωπον Δημιουργὸν, ὅστις ἀγαπήσας μάλιστα πάντων τῶν κτισμάτων τὸν ἄνθρωπον, καὶ μάλιστα ὑπὲρ τῆς τελειοποιήσεως αὐτοῦ προνοῶν, ἐνεφύτευσεν ἐν τῇ ἀθανάτῳ αὐτοῦ ψυχῇ τοιοῦτον ἀναλλοίωτον τὸ εὐγενὲς τοῦτο τῆς φιλοτιμίας αἴσθημα, ὥστε δυνάμει τούτου νὰ φέρηται ὁ ἄνθρωπος ἀνενδότως πρὸς πᾶν ὅτι ἀναπαύει ἀρκούντως τὴν ψυχικὴν αὐτοῦ ταύτην διάθεσιν, καὶ περιποιεῖ αὐτῷ τὴν παρὰ τῶν ὁμοίων του τιμὴν καὶ ὑπόληψιν. Διὰ τοῦτο καὶ ἐν ὅσῳ μὲν ὁ ἄνθρωπος κατέχει τὴν ὄρεξιν ταύτην τοῦ τιμᾶσθαι ἐντὸς τοῦ φυσικοῦ αὐτῆς κύκλου τοῦ ἐγγεγραμμένου ἀπὸ τὸν δάκτυλον τοῦ Θεοῦ, ἐνόσῳ δηλ. ἐπιθυμεῖ τιμὴν καὶ τείνει πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς διὰ τῆς ἀναπτύξεως προτερημάτων ἀληθῶς ἀγαθῶν, καὶ συμφώνων πρὸς τὸν ἠθικὸν νόμον τῆς ψυχῆς, ἡ φιλοτιμία αὐτοῦ εἶναι ἀληθὴς, ἅτε σύμφωνος πρὸς τὸν εὐγενῆ σκοπὸν, δι' ὃν δέδοται, καὶ ὅσπερ ἐστὶν ἡ πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ καλὸν ἐπίδοσις τοῦ ἀνθρώπου. Ἐντεῦθεν εἶν' ἀδύνατον ὑπαρχούσης ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τῆς τοιαύτης καλλίστης φιλοτιμίας νὰ μὴ ὁρμᾶται πρὸς τὴν τελειοποίησιν ἑαυτοῦ τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν διανοητικὴν, συνεπείᾳ ἧς πρόκειται κτήσασθαι τὸν στέφανον τῆς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τιμῆς καὶ τῆς ὑπολήψεως τῶν ὁμοίων του καὶ διακριθῆναι ἐν αὐτοῖς, ὡς ῥέκτης ἔργων καλλίστων, καὶ λυσιτελῶν. Ἀπὸ ταύτην τὴν ψυχολογικὴν ἔποψιν θεωρουμένη ἡ πνευματικὴ ζωὴ, τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν συναισθητικὴν καὶ ὀρεκτικὸν αὐτῆς κατάστασιν ὁμοιάζει δένδρον ὑψικόρυφον, οὗτινος αἱ μὲν ῥίζαι βυθίζονται ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου, αἱ δὲ κορυφαὶ πρὸς οὐρανὸν ἀνατείνουσι· καὶ πηγὴ μὲν ἀρδεύουσα τὰς ῥίζας τοῦ πνευματικοῦ τούτου δένδρου ἐστὶν ἡ πρὸς ἑαυτὸν ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἐν τοῖς νυγοῖς τῆς καρδίας του ἀναβλύζουσα καὶ ἐκρέουσα τὰ γλυκερὰ νάματα τῆς ἀληθοῦς φιλοτιμίας. Ἥλιος δὲ χρυσαυγὴς καταλάμπων τὰς κορυφὰς καὶ τοὺς κλῶνους κάντας τοῦ δένδρου καὶ θερμαίνων καὶ ζωογονῶν αὐτό ὑπάρχει ἡ πρὸς τὸν ὕψιστον καὶ πανάγαθον Δημιουργόν του ἀγάπη τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου· μεταξὺ δὲ τούτων ὠσεί τις σύνδεσμος ἱερὸς καὶ θεοτευχὴς συνδέων εὐτρεπέστατα τὴν εὐρίζων ἀγάπην πρὸς ἑαυτὸν μετὰ τῆς κορυφαίας πρὸς τὸν Ποιητὴν αὐτοῦ δεικνύεται ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, ἧς τὰ ἐράσμια ἔργα ὡς ὡραῖοι καρποὶ κοσμοῦσι τοὺς κλάδους τοῦ δένδρου τούτου τῆς συναισθητικῆς καὶ ὀρεκτικῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Ὡ πόση καὶ ὁποία ἀληθῶς εὐδαιμονία εἰς τὸ λογικὸν τοῦτο ὄν, ὅταν ὑπὸ τὸ ἄδυτον φῶς τῆς ἑαυτοῦ συνειδήσεως ἐνορῶν τὰς πνευματικὰς αὐτοῦ ἐνεργείας αἰσθάνεται τὴν γλυκίστην ἁρμονίαν τῆς ἀγάπης ἑαυτοῦ πρὸς τὸν Ποιητήν του, καὶ ἀπολαύει τὴν ἀνεκτιμήτου ἡδονῆς τῶν ἐκ τῆς ἱερᾶς ταύτης ἁρμονίας παραγομένων ἡδίστων προϊόντων τῆς ἀδελφικῆς πρὸς τοὺς ὁμοίους του ἀγάπης!—Τότε ἡ φιλοτιμία του ἀποκτᾷ τὸν ἀγνότερον καὶ θειότερον χαρακτῆρα· τότε ἀληθῶς ἐμφανίζεται ὡς τὸ ἅγιον ἐλατήριον, δι' οὗ ὁ πάνσοφος προνοητὴς φειδόμενος τῆς ἐλευθέρας βουλήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἠθέλησεν ἠρέμα καὶ εὐγενῶς νὰ κινῇ καὶ προσάγῃ αὐτὸν πρὸς τὸν ὑψηλὸν προορισμόν του· διότι τῷ ὄντι ποσάκις μόνη ἡ τῆς τιμῆς ἀγάπη ἡ ἐκ τῆς ἀγαθῆς φιλαυτίας γεννωμένη ἀποτρέπει τὴν ὑπὸ ὁρμῆς τινος αἰσθητικῆς ἢ καὶ ἔξεως ἐσφαλμένης ὑπαγορευομένην τοῦ ἀνθρώπου βούλησιν ἀπὸ ἀποφάσεις μὴ συναδούσας πρὸς τοὺς νόμους τοῦ ἠθικοῦ λόγου, ὁηλ. τοὺς νόμους τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ δικαίου! Οὕτως ἡ ἀγαθὴ καὶ ἀληθὴς φιλοτιμία ἐμπνέουσα τὴν καρδίαν αὐτοῦ γίνεται ἀρίστη διευθύντρια τῆς ἐλευθέρας βουλήσεώς του, καὶ σώζει τὴν φιλαυτίαν αὐτοῦ ἀπὸ τὸ φοβερὸν βάραθρον τοῦ ἐγωϊσμοῦ, εἰς ὃ ὁ ἄνθρωπος κορμισθεὶς, μόνον πρὸς τὸ κατ' αἴσθησιν ἡδὺ καὶ ὠφέλιμον ἀφορᾷ καὶ μόνα τὰ ἑαυτοῦ πλεονεκτήματα κρίνει ἀξιόλογα, τὰ δὲ τῶν ἄλλων περιφρονεῖ καὶ ἀτιμάζει, εἰς οὐδὲν δ' ἄλλο καταγίνεται ἢ εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὀρέξεων καὶ παθῶν, καὶ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν μόνην τῆς ἀτομικῆς αὐτοῦ εὐζωΐας. Ὁπόσον, ἡ ὑπερφίλαυτος αὕτη καὶ ἐγωϊστικὴ διάθεσις τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ὀλεθρία, καὶ ἑαυτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις, μεθ' ὧν εἰς κοινωνίαν διατελεῖ, καὶ ὁπόσον καταστρεπτικὴ πάντων τῶν τε θείων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων θεσμῶν καὶ διαταγμάτων, ἐννοεῖ μὲν ἕκαστος ἅμα μικρὸν ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀσεβοῦς τούτου καὶ ἀνοσίου πάθους, δὲν προτίθεμαι δὲ ἐγὼ ἐν τῷ παρόντι ἀναπτύξαι μικρότερον τὰ περὶ αὐτοῦ. Ἀρκεσθῶμεν λοιπὸν εἰς ὅσα ψυχολογικῶς πως περὶ τοῦ συναισθήματος τῆς φιλοτιμίας ἠδυνήθημεν εἰπεῖν, καὶ τραπώμεθα, ὦ φίλαι παῖδες, εἰς τὴν ἀναπτυξιν τοῦ κυρίως ἀντικειμένου τοῦ λόγου τοῦδε, τῆς ὁηλ. ἐστὶν ἡ ἀληθὴς τιμὴ καὶ πῶς ἀποκτᾶται, καὶ πῶς αὕτη διακρίνεται τῆς ματαίας καὶ ἀπάτηλῆς, ἥτις ἐστὶ πάντῃ πάντως ἀποβλητέα καὶ μισητή.

(ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ὑπὸ

Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ.

Γ'.

Ἀπολιτισμένη κοινωνία δικαιοῦται νὰ ἐπιδρᾷ ἐπ' ἄλλας, ὅταν αὐταὶ κυλίωνται ἐν φρικτῇ ἀμαθείᾳ καὶ πλάνῃ βλαβερᾷ εἴτε τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν.

Θέσας ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἄφηκεν αὐτὸν ἐλεύθερον νὰ ἐξετάζῃ τὰ διάφορα φαινόμενα ἐκ τῶν αἰτίων προέρχονται, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς εὐχαριστήσεως, ἣν αἰσθάνεται ὁ ἄνθρωπος, ἂν εὑρίσκων αἴτιόν τι τοῦ οὗ ἐξετάζει φαινομένου. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἀμελῶν νὰ ἐγκύψῃ εἰς τὰ μυστήρια τῆς φύσεως, νὰ ἐξετάσῃ τοὺς διαφόρους νόμους τῆς ὑπάρξεως τῶν ὄντων καὶ τῆς πρὸς ἄλληλα σχέσεως αὐτῶν, ἀποδίδει πολλάκις φαινόμενόν τι καὶ ὑπερφυσικὰς αἰτίας, καὶ νομίζει ὅτι ἔχουσι σχέσιν ταῦτα πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους πράξεις· πολλάκις δὲ ἀποδίδει φαινόμενόν τι ἀνθρωποειδῶν εἰς τὸν θεὸν, οἱονεὶ ὁ θεὸς ἐστὶν ἀσπονδος ἐχθρὸς τῶν ὑπ' αὐτοῦ πλασθέντων πλασμάτων, καὶ οἱονεὶ δὲν ἔδωκε τῷ ἀνθρώπῳ φύλακα ἐν τῇ κεφαλῇ δι' οὗ νὰ προφυλάττεται ἀπὸ τῶν ἀπαισίων. Π. χ. ἡ ἔκλειψις τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης ἐθεωρεῖτο τὸ πάλαι καὶ θεωρεῖται ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ πολλῶν ἐθνῶν ὡς προαγγελὸς δυστυχήματος, καὶ τοῦτο διότι δὲν ἐγίνωσκον καὶ δὲν γινώσκουσι τὴν πορείαν τῶν οὐρανίων τούτων σωμάτων καὶ τὴν μετ' ἄλλων τοιούτων σύμπτωσίν των· καὶ διὰ τοῦτο θορυβοῦνται μὲν οἱ ἀδαεῖς ἐκ τοῦ τοιούτου φαινομένου καὶ κωλύονται ἐν ταῖς ἐργασίαις των, μένουσι δ' ἀτάραχοι οἱ ἐν γνώσει τοῦ τοιούτου φαινομένου, μὴ ἐπηρεαζόμενοι οὐδόλως ἐν ταῖς ἐργασίαις των. Πλάνη ἦτο καὶ ἡ τῶν Σπαρτιατῶν δοξασία ἡ κωλύουσα αὐτοὺς νὰ ἐκστρατεύωσι παντὸς ἀπὸ τῆς πανσελήνου, οἱονεὶ ἡ σελήνη αὐξάνει ἢ μειοῦται καὶ δὲν μένει πάντοτε ἡ αὐτή· ὥστε καὶ ἐχθρὸς ἂν ἔφθανε τὰς πύλας τῆς πόλεως αὐτῶν καὶ ἐκινδύνευε κύριος αὐτῶν νὰ γένηται, ὤφειλον ἀτάραχοι νὰ μένωσι! Πλάνη ἦτο καὶ ἡ τῶν ἀρχαίων πίστις τοῦ κινεῖσθαι τὸν ἥλιον περὶ τὴν γῆν· ἀλλ' ὡς ἀβλαβὴς τῷ σωμερόντι ἐν γένει τοῦ ἀνθρώπου, ὡς μὴ μειοῦσα τὴν πρὸς τὸν Θεὸν λατρείαν, ἣν συγγνωστέα· ἡ περιέργεια μόνον τοῦ ἀνθρώπου ἱκανοποιεῖθη διὰ τῆς εὑρέσεως τῆς ἀληθείας. Ἓν γένει παραδεκτέον ὡς αἴτιον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔχει ἄμεσον σχέσιν μὲ τὸ αἰτιατόν. Πόσοι ἄνθρωποι δὲν κατεπέμφθησαν προώρως καὶ ἀδίκως εἰς τὸν Ἅδην ὑπὸ τῆς βροτολοιγοῦ παναώλους, διότι δὲν ἐγίνωσκον τὴν ἀληθῆ πηγὴν αὐτῆς καὶ διότι ἐθεώρουν ἄμεσον αἰτίαν τὸν Θεόν; οἱονεὶ, πάλιν λέγομεν, ὁ Θεὸς ἐστὶ πολέμιος τοῖς ἀνθρώποις. Διὰ νὰ ὑποτεθῇ τοῦτο, πρέπει νὰ ἐξαντλήσωμεν πάσας ἡμῶν τὰς ἐρεύνας, καὶ ἂν δὲν εὕρωμεν ἄλλο τοιοῦτο, τότε νὰ θεωρῶμεν τὸν Θεόν. Ἰδοὺ λοιπὸν ἐρεύνης γενομένης εὑρέθη ἡ ἀληθὴς πηγὴ τοῦ κακοῦ, ἣν ἐσπευσαν οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐξαλείψωσι. Θρησκεῖαί τινες ἀπαγορεύουσι τὸ διαμελίσαι τὸν τεθνεῶτα ἄνθρωπον πρὸς γνῶσιν τῶν ἐξ ὧν σύγκειται μερῶν, τῆς ἐν τῷ σώματι θέσεως ἑνὸς ἑκάστου, τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, καὶ τοῦ νοσήματος ὑφ' οὗ πάσχει τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ μέρος. Ἐὰν ἐμβριθῶς ἐξετάσωμεν τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην, εὑρήσομεν ἀδιστάκτως αὐτὴν ἀλόγως γενομένην, διότι πρῶτον μὲν οὐδεμία βλάβη προσγίνεται τῇ θρησκείᾳ· καὶ δεύτερον χείμεθα, τούτου μὴ γινομένου, ἐν ἀγνοίᾳ ἀντικειμενοουσιωδεστάτου τοῦ σωματικοῦ ἀνθρώπου, καὶ οὕτω δὲν γινώσκομεν καὶ τίνα μέσα νὰ μεταχειρισθῶμεν πρὸς θεραπείαν τοῦ πάσχοντος τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ μέρους τοῦ σώματος· καὶ τρίτον, εἰ ἀληθὲς τὸ «ἐκ τοῦ τεχνήματος γινώσκει τις τὸν τεχνίτην», ὅσον ἐξετάζει τις τὸν σωματικὸν ἄνθρωπον ὡς καὶ τὸν ψυχικὸν, τόσον περισσοτέρας τελειότητας ἀποδίδει εἰς τὸν Θεὸν, καὶ τόσον ἀξιοπρεπέστερον τὸν λατρεύει. Ἐπίσης παραδόσεις τινὲς θρησκευτικαὶ, ἥκιστα συνάδουσαι τῷ θείῳ θελήματι, τῷ ὀρθῷ λόγῳ, τῇ ὅσον ἐνεστιν εὐζωΐᾳ τοῦ ἀνθρώπου, τῇ ψυχικῇ ἀναπτύξει, ἀπαγορεύουσι τῷ ἀνθρώπῳ ἐν ἡμέραις τεταγμέναις ἐργάζεσθαι καὶ πίνειν ἐκεῖνα ἃ ἀπολύτως ἀπαιτοῦνται πρὸς σωματικὴν συντήρησιν αὐτοῦ, καὶ οὕτω κραταιοῦσιν αὐτὸν δεσμευμένον χεῖράς τε καὶ πόδας ἀπέναντι πολλάκις καὶ ἐπαπειλοῦντος κινδύνου, ὡς συμβαίνει παρ' Ἰουδαίοις.

Πόσαι γενεαὶ ἀνθρώπων δὲν ἐτρέμησαν ἐν φρικτῷ φόβῳ ἐπὶ πολὺ καὶ δὲν ἐκωλύθησαν ἐκ πολλῶν ἐργασιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, ἕνεκα παραδόσεως κακῶς τεθεμελιωμένης καὶ οὐδέποτε βασανισθείσης τῷ φιλοσοφικῷ βασάνῳ τῆς παραδόσεως, λέγω, τῶν *βουρβολάκων* καὶ *φαντασμάτων*, ἥτις κυρουμένη πολλάκις διὰ θρησκευ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τικοῦ κύρους ὑπὸ τῶν προγενεστέρων, τοσοῦτον ἰσχυρῶς ἐντυποῦται τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου ὥστε βραδίων, μ' ὅλας τὰς προφανεῖς ἀποδείξεις τοῦ ἀνυπάρκτου αὐτῆς, μ' ὅλην τὴν προφανῶς προσγενομένην βλάβην τῷ τε σώματι καὶ τῇ ψυχῇ, δυσπόλως ἀποβάλλεται καὶ ἀποπτύσας, ὡς ἄλλη τύραννος ἄγουσα καὶ φέρουσα τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν. Φευτείας ὅθεν τοιαύτας παραδόσεις καὶ δοξασίας, αἷς συνήθως παρακατατίθενται τῷ ἀνθρώπῳ μικρῷ ὄντι, καὶ ὡς ἐν μαλακῷ κηρῷ τῷ ἐγκεφάλῳ ἐντυποῦνται βαθέως καὶ οὐδέποτε ἐξορανίζονται· ἀπὸ σκοραικιστέοι, ναί! καίπερ ἡ σύστασις καὶ διδαχὴ αὐτῶν δικαιολογεῖται ἐνίοτε ὑπὸ τῶν παιδαγωγούντων τὸν μικρὸν ἄνθρωπον διὰ δικαιολογήσεων παρεχουσῶν μὲν ταῖς τροφοῖς καὶ τοῖς παιδαγωγοῖς μικράν τινα ἄνεσιν κεκτημένους δ' ἐν τέλει τὸν παιδαγωγούμενον στερεῖλον καὶ σεσηκότα, ἀνεπίδεκτον πάσης ὀρθῆς γνώσεως. Πλεῖσται ὅσαι τοιαῦται σαθραὶ δοξασίαι κατέχουσι τὸν ἄνθρωπον, ἐξ ὧν δὲν δύναται ν' ἀπαλλαγῇ καὶ διότι αὗται ὡς εἴπομεν, εἶναι κεκυρωμέναι διὰ θείου κύρους, καὶ διότι δὲν ἔσχε τὴν ἱκανότητα νὰ ἐγκύψῃ εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν παράδοσιν καὶ ἐξετάσῃ περὶ τοῦ ὑπαρκτοῦ ἢ ἀνυπάρκτου αὐτῆς. Ὅταν λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὸ κριτήριον τῆς ἀληθείας, διατί νὰ παραδέχηται σαθρὰ καὶ ἀνύπαρκτα; διατί νὰ τηρῇ ἑαυτὸν δεσμευμένον καὶ κεκλεισμένον ἀπὸ ἀληθειῶν καὶ ἐφευρέσεων καὶ τῷ βίῳ του χρησίμων καὶ τῷ πνεύματί του τιμίων; διατί νὰ καθυποτάττῃ τὸν ὑψιπέτη του λόγον ὡς παραδόσεις κακῶς τιθεμελιωμένας καὶ νὰ μὴ βασανίζῃ αὐτὰς εἰ συνάδουσι τῷ ὀρθῷ λόγῳ εἰ συνάδουσι Χριστιανικῇ πολιτείᾳ; Τότε ἐπιλανθάνεται τῆς ἰδίας αὐτοῦ φύσεως καὶ καταβαίνει εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀλόγων μὴ φέρων ἄλλο ἀνθρώπινον εἰ μὴ μορφὴν μόνον. Κοινωνίαν λοιπὸν, ἧς τὰ μέλη κυλίονται ἐν τοιαύτῃ ἀμαθείᾳ καὶ πλάνῃ, ὀφείλει ἄλλη ὅμορος ν' ἀναστήσῃ ἐκ τοῦ ληθάργου καὶ μυήσῃ τὰς ἀληθεῖς αἰτίας ἑκάστου φαινομένου, ἵνα ἐξαχθεῖσα ἐκ τῆς κτηνώδους καταστάσεως καὶ τὸν θεὸν λατρεύῃ ἀξιοπρεπέστερον καὶ αὐτὴ πολυτεύηται ἀνθρωπίνως καὶ ζῇ ἀνετώτερον καὶ ἐλευθερώτερον. Κοινωνία λοιπὸν ἐπιδρῶσα ἐπ' ἄλλας ἐπὶ τῷ εἰρημένῳ σκοπῷ καὶ ἐπ' οὐδενὶ ἄλλῳ συμφέροντι, δικαιοῦται νὰ λέγηται *κεπολιτισμένη*.

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Πρώτιστον τροφὸν καὶ ἐπιμελήτριαν τοῦ νεογενοῦς ἀνθρώπου προώρισεν ὁ θεὸς αὐτὴν τὴν μητέρα· τούτου ἕνεκα ἐρωδίασεν αὐτὴν εὐθὺς μετὰ τὸν τοκετὸν μετὰ τῆς διούσης πρὸς θρέψιν καὶ διάπλασιν ἐκείνου τροφῆς, καὶ ἐπέβαλλεν ὡς ῥοβερὰς ποινὰς καὶ τιμωρίας πολλὰς καὶ ἐπικινδύνους ἀσθενείας εἰς τὴν ἀσπλαγχνον ἐκείνην μητέρα, ἥτις διὰ λόγους ἀλόγους ἀποποιεῖται νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν θεῖον τοῦτον προορισμόν. Καὶ ὅμως παρ' ἡμῖν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν τῇ πρώτῃ ἀνατροφῇ καὶ διαπλάσει τοῦ τέκνου οὔτε ἡ φωνὴ τῆς φύσεως εἰσακούεται, παρακινοῦσα ἀκαταπαύστως τὴν μητέρα πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἱεροῦ τούτου καθήκοντος, οὔτε ῥιγαλέαι ἀσθένειαι ἐπιφέρουσι φοβερισμόν τινα, αἱ ἐπιχρόμεναι δίκην Ἐριννύων κατὰ τῆς ἀφιλοστόργου μητρὸς, ἥτις ἀφίσταται τῆς τοῦ τέκνου ἀνατροφῆς. Εἶναι τῷ ὄντι λυπρὸν νὰ βλέπῃ τις μητέρας, ἰδίως ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων τάξεων τῆς ἡμετέρας κοινωνίας, ἀποσπώσας ἀσπλάγχνως ἀπὸ τοῦ κόλπου αὐτῶν τὸ τέκνον ἅμα γεννηθὲν καὶ παραδιδούσας αὐτὸ εἰς ξένας χεῖρας. Εἶναι τῷ ὄντι λυπρὸν καὶ σπαραξικάρδιον νὰ βλέπῃ τις μητέρας σκληρῶς περιῤῥονούσας τὸ τέκνον αὐτῶν καὶ μὴ δεικνύσας πρὸς αὐτὸ οὐδὲ ἐκείνην τὴν ἀγάπην, ἣν καὶ αὐτὰ τὰ ἄλογα ζῶα πρὸς τὰ ἑαυτῶν νεογνὰ δεικνύουσι, μὴ ἐπιτρέποντα τὴν τούτων θρέψιν εἰς ἀλλοτρίας μητέρας. Ἀληθῶς συντρίβεται ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου, βλέποντος μητέρας ἐγκαταλιμπανούσας τὸν καρπὸν τοῦ ἐντῶν σωμάτος, τὴν ἰδίαν αὐτῶν σάρκα καὶ τὸ ἴδιον αὐτῶν αἷμα εἰς χεῖρας ξένων ἀνθρώπων. Ἡ τοιαύτη τῆς μητρὸς πρὸς τὸ τέκνον ἀκηδεία καὶ ἀμέλεια δὲν προέρχεται μόνον ἐξ ἐλλείψεως πρὸς αὐτὸ ἀγάπης καὶ στοργῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς παραλόγου αὐτῆς ματαιότητος τοῦ νὰ μὴ βλάψῃ τὰ ἑαυτῆς κάλλη καὶ στερηθῇ τῶν θελγήτρων καὶ τέρψεων, ἅπερ παρέχει ὁ περίπατος καὶ αἱ συναναστροφαί.

Ἀλλὰ γνωρίζει ἄραγε ἡ τοιαύτη ἀπάνθρωπος μήτηρ πόσον βλαβερὰ καὶ πόσον ἐπικίνδυνος εἶναι ἡ ἀπομάκρυνσις αὐτῆ τοῦ τέκνου ἀπὸ τοῦ μητρικοῦ κόλπου; Γνωρίζει ἄραγε ὅτι τὸ τέκνον τρεφόμενον καὶ θεραπευόμενον ὑπὸ ξένου προσώπου βλάπτεται καὶ καταστρέφεται; Τὸ σῶμα τοῦ τέκνου, δυναμένου μόνον πρὸς τὴν τοῦ μητρικοῦ σώματος τροφὴν νὰ προσαρμοσθῇ δὲν δύναται νὰ εὕρῃ τροφὴν κατὰ πάντα ὁμοίαν πρὸν τὴν τοῦ μητρικοῦ σώματος ἕνεκα τῆς πάντοτε ὑπαρχούσης διαφορᾶς μεταξὺ τῆς κράσεως, τῆς ἡλικίας καὶ τῆς ἀνατροφῆς τῆς μητρὸς, καὶ τῆς κράσεως, τῆς ἡλικίας καὶ τῆς ἀνατροφῆς τῆς τροφοῦ. Οὐ μόνον δὲ τὸ θηλαζόμενον ἀλλὰ καὶ καθόλου πᾶν τὸ ὑπὸ ξένων προσώπων ἀνατρεφόμενον τέκνον κινδυνεύει ν' ἀπολεσθῇ σωματικῶς τε καὶ ψυχικῶς. Αἱ τροφαὶ καὶ θεραπαινίδες, εἰς ἃς παραδίδεται τὸ παιδίον, ὅσον καλαὶ καὶ ἂν ἦναι, οὐδέποτε δύνανται ν' ἀντικαταστήσωσιν ἐπιτυχῶς τὴν μητέρα ἐν τῇ τοῦ παιδίου φροντίδι καὶ ἐπιμελείᾳ· διότι τῶν μητέρων ἡ φροντὶς καὶ ἐπιμέλεια εἶναι φυσικὴ, τῶν δὲ τροφῶν καὶ θεραπαινίδων εἶναι προσποιητή· τῶν μὲν προέρχεται ἐξ ἐμφύτου ἀγάπης, τῶν δὲ ἐκ καρδοσκοπίας, τοῦτο δὲ συνιδὼν καὶ ὁ σοφὸς τῆς Χαιρωνίας φιλόσοφος, ὁ Πλούταρχος, παρακινεῖ τὰς μητέρας ὅπως τρέφωσιν αὐταὶ τὰ ἑαυτῶν τέκνα.

«Διὸ δή, ὡς ἐγὼ ἂν οἶμαι, αὐτὰς τὰς μητέρας
» τὰ τέκνα τρέφειν, καὶ τούτοις ὑπέχειν τοὺς
» μαστούς. Συμπαθέστερόν τε γὰρ θρέψουσι,
» καὶ διὰ πλείονος ἐπιμελείας, ὡς ἂν ἔνδοθεν,
» καὶ, τὸ δὴ λεγόμενον, ἐξ ὀνύχων ἄπαλῶν
» ἀγαπῶσι τὰ τέκνα. Αἱ τίτθαι δὲ καὶ αἱ
» τροφοὶ, τὴν εὐνοιαν ὑποβολιμαίαν καὶ πα-
» ρέγγραπτον ἔχουσιν, ἅτε μισθοῦ φιλοῦσαι.
» Δηλοῖ δὲ καὶ ἡ φύσις, ὅτι δεῖ τὰς μητέρας,
» ἃ γεγεννήκασιν, αὐτὰς τιτθεύειν καὶ τρέ-
» φειν. Διὰ γὰρ τοῦτο παντὶ ζώῳ τεκόν-
» τι τὴν ἐκ τοῦ γάλακτος τροφὴν ἐχορήγη-
» σεν» (1).

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς μικρᾶς τοὐἀνθρώπου ἡλικίας οὐδεμία ἄλλη δύναμις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ παρίσταται τοσοῦτον ζωτρὰ, ὅσον ἡ τῶν ἐξωτερικῶν πραγμάτων αἴσθησις· τούτου ἕνεκα, ὅ,τι ἂν ἴδῃ ὁ ἄνθρωπος κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν καὶ ὅ,τι ἂν ἀκούσῃ, ἐντυπώνει βαθέως εἰς τὸν νοῦν αὐτοῦ καὶ τὴν καρδίαν, καὶ διατηρεῖ αὐτὸ ἀναζάλειπτον μέχρι τέλους τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ἀλλοίμονον λοιπὸν εἰς ἐκεῖνα τὰ παιδία ἅπερ ῥιφθέντα εἰς τὰς χεῖρας φαύλων τροφῶν καὶ θεραπαινίδων ἀναγκάζονται νὰ βλέπωσι καὶ ν' ἀκούωσι πολλὰ ἄτοπα καὶ σκανδαλώδη! Τὰ ἀθῶα ταῦτα πλάσματα, καταδικασθέντα ὑπὸ τῆς ἀπονοίας τῶν μητέρων νὰ περιάγωνται καὶ ἀνατρέφωνται ὑπὸ τοιούτων ἐπιβλαβῶν προσώπων, ταχέως θέλουσι διαστραφῆ καὶ διαφθαρῆ τόν τε νοῦν καὶ τὴν καρδίαν, ἕνεκα τῆς εὐκαμψίας, ἧς ἡ νεαρὰ αὐτῶν ἡλικία εἶναι ἐπιδεκτική.

Τὸ παιδίον κατὰ τοὺς πρώτους μάλιστα χρόνους τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἀνήκει ὁλοσχερῶς εἰς τὴν μητέρα, ἥτις ὀφείλει νὰ διαθερμαίνῃ αὐτὸ ἐν τῇ ἑαυτῆς καρδίᾳ καὶ αὐξήσῃ ἐν τῇ ἑαυτῆς ἀγάπῃ.

Καθ' ὃν χρόνον τρέφεται τὸ παιδίον ἐν τῇ μητρικῇ ἀγκάλῃ, ἀναπτύσσεται μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς μητρὸς ἀμοιβαία φιλοστοργία καὶ ἀγάπη, ἥτις συνέχει ἀμφοτέρους καὶ συγκρατεῖ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐπιγείου ζωῆς. Ὁ ἱερὸς ὅμως οὗτος μεταξὺ τοῦ τέκνου καὶ τῆς τεκούσης δεσμὸς οὐδαμῶς ἀναπτύσσεται ὅταν τὸ τέκνον ἐν ξέναις ἀγκάλαις ἀνατρέφηται. Τὸ τέκνον, ὅπερ στερεῖται τοῦ μητρικοῦ κόλπου καὶ τῆς μητρικῆς ἀγάπης, πρὸς μὲν τὴν γεννήσασαν αὐτὸ μητέρα οὐδεμίαν ἀγάπην αἰσθάνεται, τὴν δὲ τρέφουσαν αὐτὸ τροφὸν τρυφερώτατα προσπτύσσεται καὶ μεγίστην πρὸς αὐτὴν αἰσθάνεται φιλοστοργίαν. Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ προστρέξῃ μετὰ χαρᾶς εἰς ἀγκάλας, ἀφ' ὧν σκληρῶς καὶ ἀπανθρώπως ἀπεκρούσθη; Ὅτι τὰ παιδία, τὰ ὑπὸ τροφῶν καὶ θεραπαινίδων ἀνατρεφόμενα, ἀγαπῶσιν αὐτὰς μᾶλλον ἢ τὰς μητέρας, μαρτυρεῖ ἡ καθημερινὴ πεῖρα. Γερμανός τις, Σμίδτιος ὀνομαζόμενος, διηγεῖται ὅτι ὁ περίφημος Γουσταῦος Δίντερος, ὅστις παιδιόθεν ἀνετράφη ὑπὸ τὴν φροντίδα θεραπαινίδος τινος Ἰωάννας, ἐρωτηθείς ποτε ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τίνα ἀγαπᾷ περισσότερον, ἀπεκρίθη ὅτι κατὰ πρῶτον ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν, μετὰ δὲ τοῦτον τὴν Ἰωάνναν. Ὁ πατὴρ συμβουλεύσας τὸν παῖδα ὅπως ἀγαπᾷ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα περισσότερον τῆς Ἰωάννας, διέταξεν αὐτὸν ν' ἀποκριθῇ πάλιν· ἐπειδὴ δὲ ὁ παῖς ἐπέμεινεν εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ ἀπάντησιν, ὁ πατὴρ ἐπέπληξεν αὐτὸν, εἰπὼν ὅτι ὀφείλει ν' ἀγαπᾷ τοὺς γονεῖς πλέον τῆς θεραπαινίδος. ὁ παῖς ὅμως ἀπεκρίθη· Ναί, ὦ πάτερ, ἀλλ' ὅμως δὲν δύναμαι . . . . Ὁ πατὴρ, εἰ καὶ ἔδειρε σκληρῶς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, δὲν κατώρθωσεν ὅμως ν' ἀναγκάσῃ αὐτὸν νὰ ἐκστομήσῃ ἐκεῖνο ὅπερ δὲν ἠθέλετο ἡ καρδία αὐτοῦ.

Ὅπως ὁ Δίντερος, οὕτω καὶ πάντα τὰ παιδία, τὰ ἀπομακρυνόμενα τοῦ μητρικοῦ κόλπου οὐδεμίαν ἀγάπην δύνανται νὰ αἰσθανθῶσι πρὸς τὴν μητέρα, τὴν διαῤῥήξασαν τὸν μετ' αὐτῶν δεσμόν· τὰ παιδία ταῦτα, εἰ καὶ ἀποκαλοῦσι τὴν τεκοῦσαν μητέρα οὐδεμίαν ὅμως αἰσθάνονται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἰδίαν συμπά-

(1) *Πλουταρ. περὶ παίδων ἀγωγῆς Ε'.*

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

θείαν καὶ ἰδιάζουσαν σημασίαν ἀνευρίσκουσιν ἐν τῷ μητρικῷ ὀνόματι.

Ὦ σκληρὰ μῆτερ, ἥτις ζῶσα ἀποσφανίζεις τὸ σὸν τέκνον, ἐννοεῖς ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης σου διαγωγῆς στερεῖς τὸν σὸν γόνον τοῦ γλυκυτάτου καὶ τερπνοτάτου πάντων τῶν πραγμάτων, ἅτινα θέλγουσιν ἐπωφελῶς τὸν ἄνθρωπον; Ὦ σκληρὰ καὶ ἀπάνθρωπος μῆτερ, ἥτις ἀποσπᾷς τὸ τέκνον ἐκ τῶν κόλπων σου, αἰσθάνεσαι ἆρά γε τὸ βάρος τοῦ τοιούτου ἁμαρτήματος; αἰσθάνεσαι ὅτι διαρρηγνύεις σκληρῶς καὶ ἀπανθρώπως τοὺς ἱεροὺς τῆς φύσεως δεσμούς; Ἂν τώρα δὲν αἰσθάνεσαι, θέλει ἐλθεῖ ὅμως καιρὸς νὰ αἰσθανθῇς τὸ μέγεθος τῆς ἀσεβεστάτης ταύτης πράξεώς σου, ὅταν περιφρονουμένη ὑπὸ τοῦ ἰδίου σου τέκνου θέλεις χύνει, πλὴν εἰς μάτην, πικρὰ δάκρυα!

Ἡ θερμότης τῆς μητρικῆς ἀγάπης ὁμοιάζει τὴν θερμότητα τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων· ὅπως τὰ ἄνθη καὶ καθόλου τὰ φυτὰ οὐχὶ ἐν τῇ σκιᾷ, ἀλλ' ἐν καιρῷ κρυερῷ, ἐν καιρῷ ἐπιλάμποντος καὶ θερμαίνοντος ἡλίου ζωογονοῦνται καὶ αὐξανουσιν· οὕτω καὶ τὰ παιδία οὐχὶ ἐν τῷ ψυχρῷ κόλπῳ ξένης τινὸς τροφοῦ καὶ θεραπαινίδος, ἀλλ' ἐν τῷ θερμῷ κόλπῳ καὶ τῇ ἀγκάλῃ τῆς μητρὸς ὑποθαλπόμενα αὐξάνουσι καὶ προκόπτουσιν. Ἡ δύναμις τῆς μητρικῆς στοργῆς καὶ ἀγάπης εἶναι τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε δύναται νὰ σώσῃ τὰ τέκνα καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ βαράθρου τῆς ἀπωλείας, ὅπως ἀποδεικνύει πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ Ἱστορία τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου.

Ὁ μέγας δηλαδὴ οὗτος τῆς Ἐκκλησίας διδάσκαλος, ὁ ἀκμάσας κατὰ τὴν δ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα, ἔζη κατὰ τὸν χρόνον τῆς νεότητος αὐτοῦ ἐν πολλοῖς ἀνομήμασι καὶ ἁμαρτίαις, καὶ οὐδεμίαν παρεῖχεν ἐλπίδα βελτιώσεως· αἱ θερμαὶ ὅμως πρὸς τὸν Θεὸν προσευχαὶ τῆς φιλοστόργου καὶ εὐσεβοῦς αὐτοῦ μητρὸς (Monica) καὶ τὰ θερμὰ δάκρυα, ἅπερ καθ' ἑκάστην ἡμέραν κατέβρεχον τὰς παρειὰς αὐτῆς συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ σώσῃ ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτῆς διὰ τῆς θείας αὐτοῦ χάριτος.

Ὁ τότε τῆς τοῦ Αὐγουστίνου πατρίδος (1) ἐπίσκοπος, ἢ κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ ἐπίσκοπος Μεδιολάνων Ἀμβρόσιος, βλέπων τὰ θερμὰ δάκρυα τῆς φιλοστόργου καὶ εὐσεβοῦς μητρὸς, ἀπεκρίθη ὅτι εἶναι ἀδύνατον τοσαῦτα δάκρυα νὰ χυθῶσιν εἰς μάτην καὶ ἄνευ τινὸς αἰσίου ἀποτελέσματος. Ἡ καλὴ καὶ φιλόστοργος μήτηρ καὶ μετὰ θάνατον παρακολουθεῖ ὡς καλὸς δαίμων τὸν υἱὸν αὐτῆς καὶ προφυλάττει αὐτὸν ἀπὸ παντὸς κινδύνου.

Ὁ παῖς προϊούσης τῆς ἡλικίας, αἰσθάνεται ζωηρότερον τὰς ἐντυπώσεις τῆς μικρᾶς αὐτοῦ ἡλικίας καὶ ἀναπολεῖ εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ μετὰ μείζονος συγκινήσεως τὰς συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας, ἃς ἐδίδε ποτε ἡ μήτηρ, περιπτυσσομένη καὶ καταφιλοῦσα αὐτόν.

Ἡ ἀγάπη τῆς μητρὸς πρὸς τὸ τέκνον αὐτῆς πλὴν ἄλλων ὠφελειῶν, ὧν γίνεται πρόξενος, χρησιμεύει προσέτι εἰς ἀναζωπύρησιν τοῦ τῆς φιλοπατρίας αἰσθήματος. Ἡ αἰτία, δι' ἣν ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα καὶ ἀρκεῖται νὰ ἴδῃ καὶ καπνὸν μόνον ἐξερχόμενον ἐκ τῆς ἑαυτοῦ οἰκίας, εἶναι οὐ μόνον ὅτι ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐντὸς αὐτῆς ᾐσθάνθη κατὰ πρῶτον τὰς ἡδίστας τέρψεις καὶ εὐφροσύνας καὶ ἀπήλαυσε τῆς μητρικῆς ἀγάπης· ἐνταῦθα ἔμαθε τί εἶναι πατὴρ καὶ μήτηρ· ἐνταῦθα ἔμαθε διὰ τοῦ στόματος τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς νὰ λατρεύῃ τὸν δημιουργὸν τοῦ παντός· καθόλου δ' εἰπεῖν ἐνταῦθα ἐθήλασε μετὰ τοῦ μητρικοῦ γάλακτος τὸ ἱερὸν γάλα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης.

Ὁ ἐν τῇ ἀγκάλῃ τῆς μητρὸς ἀνατραφεὶς παῖς καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ θέλει ἀγαπᾷ τὴν μητέρα καὶ δι' αὐτῆς τὴν ἑαυτοῦ καλύβην, καὶ δι' αὐτῆς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα καὶ τὸ ἔθνος· τὴν δὲ πίστιν, ἣν ἐδιδάχθη παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ᾗ ἀνετράφη καὶ ἐπαιδεύθη, θέλει θεωρεῖ ὡς τὸ ὡραιότατον καὶ πολυτιμότατον κειμήλιον, ὑπὲρ οὗ δὲν θέλει διστάζει νὰ διακινδυνεύῃ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν ἐν καιρῷ ἀνάγκης.

Τούτων πάντων ἕνεκα προτρέπομεν τὰς μητέρας ὅπως ἀνατρέφωσιν αὐταὶ τὰ ἑαυτῶν τέκνα καὶ μὴ ἐγκαταλιμπάνωσιν ἄνευ σπουδαίας ἀνάγκης τὴν τροφὴν καὶ ἐπιμέλειαν αὐτῶν εἰς χεῖρας ἀλλοτρίας, ἐὰν θέλωσι νὰ ἦναι τῷ ὄντι μητέρες καὶ οὐχὶ ἁπλᾶ παιδοποιΐας ὄργανα.

Α. Σ.

(1) Ἡ πατρὶς τοῦ Αὐγουστίνου κειμένη ἐν τῇ βορείᾳ Ἀφρικῇ ἐκαλεῖτο (Tagastae).

ΤΡΙΤΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ.

ΤΩΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ ΤΗΣ *ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ*.

Τὸ ἐπισυνημένον ἐν τῷ 15 τούτῳ φυλλαδίῳ τῆς *Εὐρυδίκης* σχέδιον, φίλταται ἀναγνώστριαι, διττῶς χρησιμεύει

1ον) ὡς σχέδιον πλεκτῆς ἐργασίας, δικτυωτοῦ (κροσέ).

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἑκάστη πλευρὰ οἱουδήποτε τετραγώνου πρέπει ν' ἀπαρτίζηται ἐκ 4 βελονιῶν (ἕκαστον οὕτω τετράγωνον θ' ἀπαρτίζεται ἐκ 16 βελονιῶν), ἐντὸς δὲ τοῦ τετραγώνου πρέπει νὰ σχηματίζωνται 4 στῆλαι ἐκ 4 βελονιῶν πάλιν ἕκαστος.

2ον) ὡς σχέδιον κεντήματος, ταπητωτοῦ (ταπισερί).

Ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ ἡ ἐργασία αὐτῶν γίνεται ἐπὶ καννάβεως (καναβᾶ) εἴτε χαρτίνου εἴτε λινοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ κέντημα δὲν δύναται νὰ γίνῃ δι' ἑνὸς καὶ μόνου χρώματος εἴτε μετάξης, εἴτε μαλλίου, εἴτε χανδρῶν, εἴτε βελουδίων, ἡ χρωμάτωσις ἑκάστου μέρους αὐτοῦ ἀφίεται εἰς τὴν εὐφυᾶ καλλαισθησίαν τῶν Κυριῶν Ἐργατίδων. Ἄλλως τε δὲ αἱ Κυρίαι ἀναγνώστριαί μας εἰσὶν εἰς θέσιν νὰ ἐφαρμόσωσι τὸ σχέδιον καὶ ἄνευ τῆς ἑρμηνείας ἡμῶν, δυσχερεστάτης καθισταμένης ἕνεκα τῆς ποικιλίας, τὴν ὁποίαν δύναταί τις νὰ ἐπινοήσῃ ἐπὶ τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ σχεδίου.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΤΩ ΜΟΝΑΧΩ ΑΓΑΠΙΩ.

T'is rain to struggle—Let me perish young
Live as I have lined, and love as I have loved

Byron.

Τόσον λοιπὸν ὁρμητικὴ ἦτον ἡ τρικυμία!..
Ὁ ἄνεμος ὅστις ὠθεῖ τὸ πλοῖον εἰς ὑφάλους
Πρὶν ἔτι πλεύσῃς ἤγειρε τοῦ κύματος τοὺς σάλους,
Καὶ πέριξ σου ἡ ἄβυσσος ἐκάγχασεν ἀγρία;..

Τόσον λοιπὸν σ' ἐφόβισεν ἡ βία τῶν ἀνέμων
Ὥστε τὸ πᾶν ἀπέρριψας σ' τοῦ κύματος τὴν βίαν;
Ἐλευθερίαν, Ἔρωτα, Νεότητα, Φιλίαν
Εἰς ἃς ἐνισμενίζεσο, δι' ὧν ἦσο εὐδαίμων;

Καὶ τέλος μόνος ἔμεινες νὰ σὲ πλανᾷ τὸ κῦμα,
Χωρίς ποτε τὸν πόδα σου σ' τὴν γῆν νὰ θέσῃς πλέον,
Λαμβάνων ὡς ἐφόδιον τὸν Πλάστην τελευταῖον
Καὶ παραδίδων τὴν ψυχὴν πρὶν καταβῇ σ' τὸ μνῆμα;

Α. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ.

Ἀνάρχου μορφὴν ἔλαβες.
Νερτέρων πάντων ἡγεμών
Ἡρώων καὶ θεῶν τιμὰς,
Ῥαδίως σὺ ἀπέλαβες.

Γυμνὸν τὸ κάλλος σου θνητὴ,
Ὑψεῖ τὸν νοῦν, τῷ Ποιητῇ.
Νοὸς ἀνάπτυξις, δεινὴ,
Ἡ αἴσθησις, ἐν σοὶ γυνή.

Ὁ Ἰατρὸς
Π. ΒΕΓΛΕΡΗΣ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.

(Ἀπόσπασμα δεύτερον)

(Συνέχεια).

Πῶς νὰ μὴν ἔχῃ ὡς προσφιλέστατον αὐτῆς μέλημα, ὡς γλυκύτατον αὐτῆς ὀνειροπόλημα τὴν ὡραιότητα, ἀφοῦ μόνον τὸ ὄνομα τοῦτο ἤκουσεν ἀπὸ τὴν ἑαυτῆς μητέρα, ἀφοῦ μόνον τὴν φιλοδοξίαν τῆς ὡραιότητος ἐνέπνευσαν ἐν τῇ ἁπαλῇ της καρδίᾳ καὶ γονεῖς, καὶ συγγενεῖς, καὶ οἰκεῖοι, καὶ ἑπομένως μόνον ἐν τῷ ὀνόματι τούτῳ ταράσσεται, ἀγωνιᾷ, χαίρεται ἢ λυπεῖται;—Καθὼς πιστὴ ἐρωμένη, ἥτις προσηλωμένη ἔχουσα τόν τε νοῦν καὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς πρὸς τὸν ἐραστήν της, μένει ξένη καὶ ἀναίσθητος πρὸς πᾶν ὅ,τι δὲν ἀφορᾷ αὐτὸν, ἅμα δὲ ἀκούσῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ταράσσεται, ἐξυπνᾷ καὶ τὸ οὖς αὐτῆς προσηλόνει, οὕτω καὶ ἡ γυνὴ ἔχουσα σήμερον παραδεδομέ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΥΠΟ

ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΩΝΤΙΑΔΟΣ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ετος Αι Φυλλαδιον ιει

Σχεδιον. Γ!

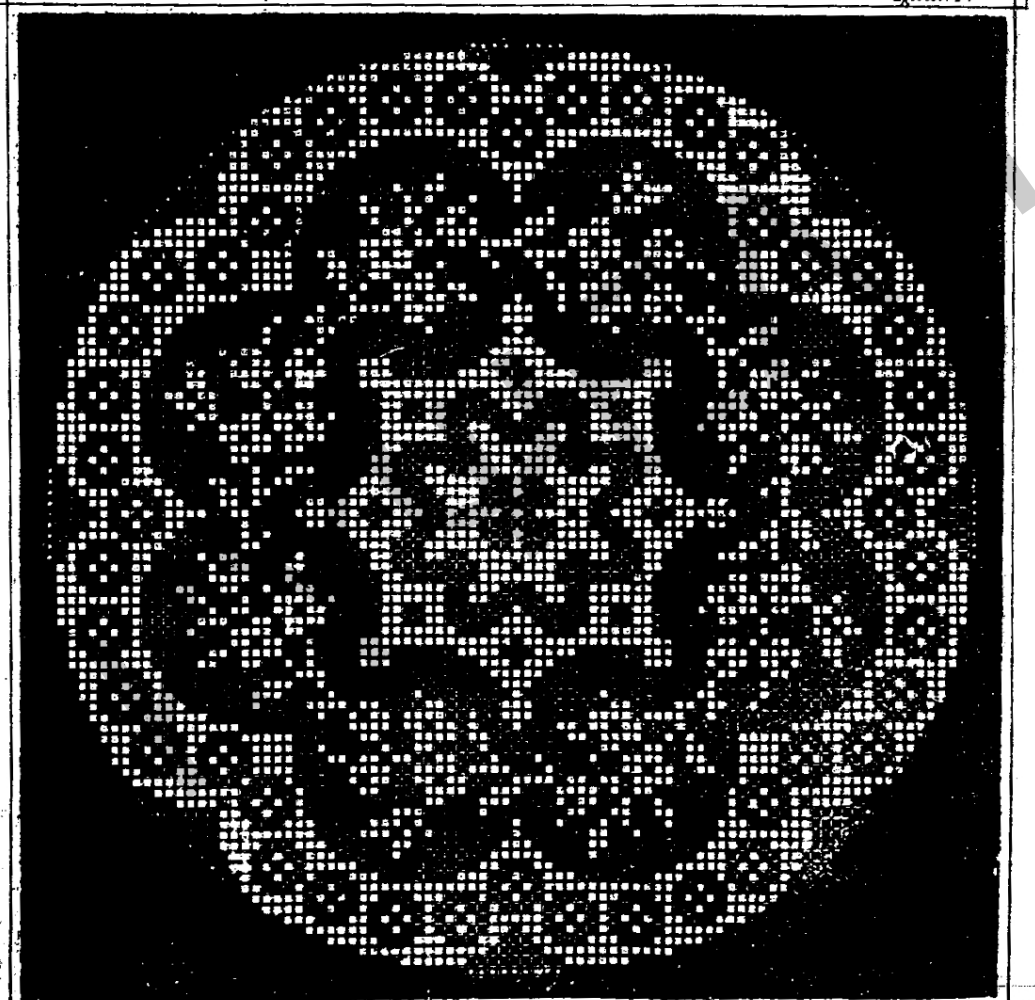

Συνδρομὴ ἐτησία ἐν Κωνσταντινουπόλει Μετζητια Αργυρᾶ 6.

Ἐν δὲ τῷ Ἐξωτερικῷ 7 Προπληρωτεα.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἐξάμηνος 3.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἐξάμηνος 3 1[2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν μὲν τῇ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελετζίδικα, Μουσούρου χὰν, ἀριθ. 30.—ΕΝ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρ. Μηνᾷ Μαράσογλου.—ΕΝ ΧΑΛΚΗΔΟΝΙ παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κ. Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ.—ΕΝ ΒΑΡΝΗ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ἀσπριώτῃ.—ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ὀγνιάνοβιτζ.—ΕΝ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ παρὰ τῇ Κ. Π. Παππαδοπούλῳ.—ΕΝ ΠΡΟΥΣΗ παρὰ τῇ Κ. Ἀγλαΐᾳ Κωνσταντίνου, Διευθύντριᾳ.-ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ παρὰ τῷ Κ. Β. Παππάζογλου.—ΕΝ ΣΝΥΡΝΗ παρὰ τῷ Κ.Φ. Λ. Σαρίκα.—ΕΝ ΜΙΤΥΛΗΝΗ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ—καὶ ΕΝ ΜΟΛΥΒΩ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ,—ΕΝ ΧΙΩ παρὰ τῷ Κ. Α. Καράβᾳ,—ΕΝ ΣΑΜΩ παρὰ τῷ Κ. Πελ. Λεκάτῃ,—ΕΝ ΓΙΟΥΡΓΕΒΩ παρὰ τῇ Κ. Αἰκ. Σολομωνίδου,—καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Κ. Θ. Κτενᾶν, Διευθυντὴν αὐτῆς, ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος, οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ εὐγνωμόνως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Ἕλλην διδάσκαλος πολυετῆ ἔχων πεῖραν τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ ζητεῖ θέσιν οἰκιακήν.

Τὸν διδάσκαλον τοῦτον συνιστᾷ ἰδιαιτέρως ἡ « Εὐρυδίκη » ταῖς οἰκογενείαις διά τε τὴν ἱκανότητα, ἧς ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν παρέσχε δείγματα ἐν Ἑλλάδι καὶ διὰ τὸ ὥριμον τῆς ἡλικίας οὗ ἕνεκα δύναται νὰ προτιμηθῇ πρὸς διδασκαλίαν κορασίων.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ.

Πρωτότυπος.

ὑπὸ

Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΥΜΕΝΟΥ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ σύγκειται ἐκ δύο τόμων. Συνδρομὴ αὐτῆς σελήνια 5. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν καὶ τῶν δύο τευχῶν.

Συνδρομαὶ καταγράφονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ παρὰ ταῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιστασίαις αὐτῆς.

ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πέρᾳ, Τεκὲ, ὁδὸς Ζρυμποὺλ ἀριθμ. 7.

Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Λιθογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐκτυποῦν καλλιτεγνικῶς ἐπισκεπτήρια, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τύποις Κ. ΠΛΗΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΥΠΟ

ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΩΝΤΙΑΔΟΣ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ετος Α' Φτλλαδιον ΙΕΙ Σχεδ

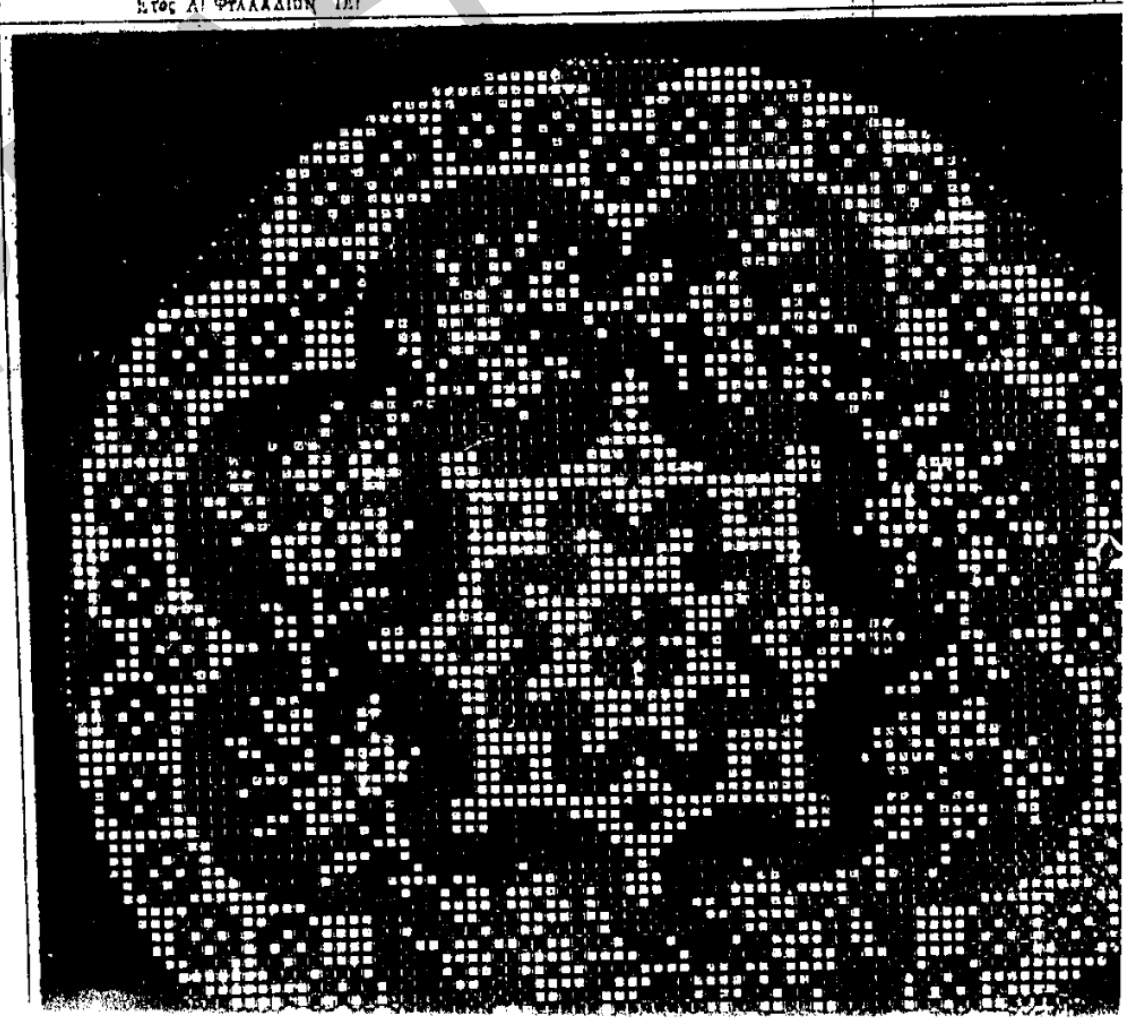

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμαγικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΕΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ ΠΡΩΤΟΧΕΙΡΩΝ.

Ἐκδιδομένη

ὑπὸ

ΑΘΗΝΑΪΔΟΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

5 ΜΑΡΤΙΟΥ 1871. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 16.

ΛΟΓΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΙΜΗΣ

ὑπὸ

ΣΑΠΦΟΥΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

(Συνέχεια).

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκθεὶς τὴν παραβολὴν τῶν ταλάντων ἔδωκεν ἡμῖν περιγραφικώτατον ὁρισμὸν ἢ μᾶλλον καλλίστην εἰκόνα τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος τιμῆς. Κατὰ τὴν διδακτικωτάτην ἐκείνην παραβολὴν ὁ μὲν τὰ 5 τάλαντα λαβὼν δοῦλος καὶ ὁ τὰ 10, καλλιεργήσαντες καὶ ἐπαυξήσαντες αὐτὰ ἤκουσαν παρὰ τοῦ ἐμπιστευθέντος αὐτοῖς τοῦτα Κυρίου εὐμενεστάτους λόγους, ὅπερ ἐστὶν, ἐτιμήθησαν ὑπ' αὐτοῦ, ἐπαξίως, καὶ ὡς ἤρμοζε τῇ ἀγαθότητι καὶ ὁραστηριότητι αὐτῶν· ὁ δὲ λαβὼν τὸ ἓν καὶ ἐν γῇ κατορύξας αὐτὸ μόνον ἵνα μένῃ ὅσον καὶ ὁποῖον ἦν, ἄκαρπον καὶ ἀπολλαπλασίαστον, ἐξηλέγχθη δεινῶς ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τὴν ἀκηδίαν καὶ κακεντρέχειαν αὐτοῦ, πρὸς δὲ καὶ ἀφῃρέθη αὐτὸ δοθὲν τῷ ἑνὶ τῶν ἑτέρων, τουτέστιν ἐστερήθη πάσης τιμῆς, ἐταπεινώθη, κατεφρονήθη, ὡς προσῆκεν εἰς τὴν ἀναξιότητα καὶ κακοφροσύνην αὐτοῦ. Ὥστε ἐκ τοῦ σωτηρίου τούτου διδάγματος καταναοοῦμεν ὅτι ἡ τιμὴ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἀληθὲς, ἢ ἡ διὰ λόγων ἢ δι' ἔργων ἐκδήλωσις τῆς ἀγαθῆς γνώμης τῶν ἀλλων τῶν προτερημάτων τοῦ δεινος ἀνθρώπου περὶ τοῦ ἀναπτύσσοντος δηλαδὴ ἑαυτὰ ἐν ἀρετῇ καὶ ἀγαθαῖς πράξεις ἐνεργοῦντος. Διὸ καὶ ἐκ τῶν σοφῶν ἡμῶν προγόνων ὁ μὲν μέγας Ἀριστοτέλης δεικνύει τὴν τιμὴν ὅτι εἶναι τὸ φυσικὸν βραβεῖον τῆς ἠθικῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου, τὸ γνήσιον οὕτως εἰπεῖν μετάλλιον τὸ ἀπονεμόμενον τῇ ἀρετῇ καὶ τῇ ἱκανότητι αὐτοῦ: «τοῖς ἀγαθοῖς λέγει ἄθλον ἡ τιμὴ, καὶ ἀπονέμεται τοῖς ἀγαθοῖς» καὶ ἀλλαχοῦ ἀποφαίνεται, «τοὺς τ' ἀγαθὰ πράττοντας τιμῶσιν». Ὁ δὲ θεῖος Πλάτων λέγει περὶ τῆς τιμῆς ὅ-

ΚΥΨΕΛΗ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τι ἀποδίδεται φυσικῶς εἰς τοὺς ἐξεργαζομένους τὸ ἑαυτῶν καθῆκον: «Τιμὴ μὲν γὰρ, ἐάν περ ἐξεργάζωνται, ἐπὶ ὃ ἕκαστος ὥρμηται, πᾶσιν αὐτοῖς ἔκεται.» Ὥστε ἡ τιμὴ συνίσταται εἰς τὴν πρᾶξιν τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ καθήκοντος καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ὄντως ἀληθής. Ἔστιν ἐκείνη, ἣν ἔχων ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ καταβαίνῃ ἀνερυθριάστως εἰς τὸ βάθος τῆς ἑαυτοῦ συνειδήσεως, καὶ ὁδηγούμενος ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας νὰ ἐξετάζῃ αὐστηρῶς τὰς ἑαυτοῦ ἐνεργείας, καὶ τὰς μὲν ἀγαθὰς νὰ ἐπιτείνῃ καὶ πολλαπλασιάζῃ, ὡς τιμήσας αὐτὰς, τὰς δ' ἄλλως ἐχούσας ν' ἀποσοβῇ καὶ ῥιζηδὸν νὰ ἐκβάλλῃ ὡς ἀμαυρωτικὰς τῆς τιμῆς· καὶ ταύτην μεταχειριζόμενος ὡς ἰσχυρότατον τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ καὶ ὀρέξεων κέντρον νὰ ὁρμᾶται πρὸς μόνον τὸ ἀγαθὸν, καὶ καλὸν, καὶ δίκαιον, ἐφ' ὧν στηρίζεται, ὡς ἐπὶ ἀκραδάντων θεμέλιων, ὁ ἀγλαὸς θρόνος τῆς ἀληθοῦς καὶ γνησίας τιμῆς.

Ἐν ταύτῃ τῇ ὡραίᾳ ἠθικῇ καταστάσει εὑρισκόμενος ὁ ἄνθρωπος πρὸς οὐδὲν ἀνταλλάσσει τὸ πολύτιμον χρῆμα τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ πρὸς αὐτὴν ὑπὸ κρατεροῦ ἔρωτος κατεχόμενος μένει ἀπτόητος ἐνώπιον καὶ τῶν φοβερωτέρων κινδύνων, καὶ αὐτὸν μᾶλλον αἱρεῖται τὸν θάνατον, ἢ τὸ κακῶς πρᾶξαι καὶ ἀτίμως ζῆν. «Οὕτω γὰρ ἔχει, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὗ ἄν τις ἑαυτὸν τάξῃ ἢ ὑπὸ ἄρχοντος ταχθῇ, ἐνταῦθα δεῖ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, μένοντα κινδυνεύειν, μηδὲν ὑπολογιζόμενον μήτε θάνατον μήτε ἄλλο τι μηδὲν πρὸ τοῦ αἰσχροῦ», ἐκφωνεῖ ὁ μέγιστος πραίτωρ, δότε με εἰπεῖν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κατ' αὐτὴν τιμῆς.

Τοιαύτης λοιπὸν οὔσης τῆς ἀληθοῦς τιμῆς, ὦ φίλαι παῖδες, πολὺ θέλετε σφάλλει καὶ ὑμεῖς, καὶ πᾶς τις ἄλλος, ἐὰν στοχασθῆτε ποτὲ ὅτι ὁ πλοῦτος, τὸ κάλλος τοῦ σώματος, τὰ πολύτιμα κοσμήματα αὐτοῦ, αἱ κομψαὶ καὶ πολυτελεῖς ἐσθῆτες, οἱ μεγαλοπρεπεῖς οἶκοι, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς σπάνια καὶ καλλιτεχνῆ σκέπη καὶ ἔπιπλα, περιποιοῦσιν τῷ ἔχοντι αὐτὰ τιμὴν, ἐὰν μὴ ἔχῃ τὴν ἀληθῆ βάσιν αὐτῆς, τὴν ἀρετήν. Πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Ὦ φίλαι κόραι, ταῦτα μάλιστα ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίζητε καὶ νὰ πιστεύητε ὅτι, ὅσον καὶ ἂν ὑλοφρονῇ, ὡς φαίνεται, ὁ παρὼν αἰὼν, πάλιν ταῦτα φαινομένης μὲν τιμῆς ἀξιοῦνται παρὰ τῶν μικρονόων καὶ τῶν ὑλοφρόνων αὐτῶν, παντάπασι δὲ παραφρονούντων παρὰ τῶν συνετῶν καὶ ὑψηλότερα διανοουμένων. Οὐδεὶς π. χ. τῶν εὖ φρονούντων καὶ τὸ ἀληθὲς καὶ καλὸν, καὶ ἀγαθὸν συνειδότων ἀποδίδωσι τιμὴν εἰς νεάνιδα ἢ θαυμάζει καὶ ἐπαινεῖ αὐτὴν, διότι εἶν' ἐνδεδυμένη πολυτελῶς καὶ κομψότατα, καὶ κατὰ τὴν ἐσχάτην τοῦ συρμοῦ φορὰν, διότι παρατηρεῖ τὸ ἦθος τὰς γνώσεις τοῦ πνεύματος αὐτῆς, τὸν χαρακτῆρα, τὴν συμπεριφορὰν, τὴν διαγωγήν της πᾶσαν. Καὶ ἂν μὲν εὕρῃ ταῦτα καλὰ καὶ ὡραῖα, ἅτε φέροντα τὴν ἱερὰν σφραγῖδα καὶ τὴν ἐρατεινὴν χροιὰν τῆς ἀρετῆς, τότε τὴν θαυμάζει, τὴν ἐπαινεῖ, τὴν τιμᾷ· διότι, ὡς εἴπομεν, ἡ τιμὴ ἐστὶ τὸ ἀειθαλὲς καὶ καλλίχροον ἄνθος δι' οὗ κοσμεῖται ἡ ἠθικὴ καὶ διανοητικὴ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου· ὅθεν πᾶν ὅστι ὡς τιμὴ προσφέρεται εἰς ἀλλότριον ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου κτῆμα ἐστὶ μᾶλλον καὶ λέγεται κολακεία, ἢ ἀληθὴς καὶ εἰλικρινῆς τιμὴ, καὶ ἐστὶ περιφρονητέα μᾶλλον καὶ ἀπευκταία, ἢ περισπούδαστος καὶ ζηλωτή. Ἐκτὸς μόνον ἐὰν τὸ τοιοῦτον ἐξωτερικὸν ἀγαθὸν τὸ κάλλος λ. χ. τὴν εὐεξίαν καὶ ἀσχημίαν τοῦ σώματος, τὸν πλοῦτον, τὴν ἰσχὺν, συνοδεύει καὶ διάθεσις τοῦ ἔχοντος αὐτὰ τείνουσα πρὸς ἀρίστιν τούτων χρῆσιν, καὶ περιάπτουσα αὐτῷ μὲν τὴν εὐγενῆ ἀξίαν τῆς ἀρετῆ, ἐκεῖνα δ' ἀναβιβάζουσα ἀπὸ τῆς χαμερποῦς θέσεως, ἐν ᾗ κεῖνται καθ' ἑαυτὰ, εἰς χώραν ὑψηλοτέραν καὶ τιμιωτέραν. Τοῦτο ἐννοῶν ὁ ἀγαθὸς Εὐρυπίδης λέγει περὶ τῆς ἀγαθῆς τοῦ πλούτου χρήσεως. «Σκοπῶ τὰ χρήματ' ὡς ἔχει μέγα σθένος, ξένοις τε δοῦναι, σῶμά τ' εἰς νόσον πεσὸν, δαπάνεσι σῶσαι, τῆς δ' ἐφ' ἡμέραν βορῆς εἰς μικρὸν ἥκει· πᾶς γὰρ ἐμελησθεὶς ἀνὴρ, ὁ πλούσιός τε χ' ὁ πένης ἴσον φέρει». Ἄλλως κατὰ τὸν αὐτὸν φιλόσοφον ποιητὴν καὶ σάρκες αἱ κεναὶ φρενῶν ἀγάλματ' ἀγορᾶς εἰσὶν ἤγουν ἡ ἄνευ τῆς ἐσωτερικῆς ἀξίας καλλονὴ καὶ εὐμαρὴς κατάστασις τοῦ σώματος εἶναί τι μόνον φαινόμενον ἄσημον, καὶ οὐδεμιᾶς ἀληθοῦς τιμῆς ἄξιον, διὰ τοῦτο ἐνθυμεῖσθε, ὦ φίλαι κόραι, ὅτι ὁ μέγας τῆς ἀρετῆς διδάσκαλος συνεβούλευε καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς καλλιτέχνας νὰ μιμῶνται εἰς τὰς ζωγραφικὰς ἢ γλυπτικὰς ἐργασίας των τὸ «ἥδιστον τῆς ψυχῆς ἦθος,» διὰ νὰ γίνωνται τὰ καλλιτεχνήματα αὐτῶν ἀληθῶς καλά· διότι οὐδὲν ἄλλο ὡς πολλάκις σᾶς εἶπον, καθιστᾷ τὸ κάλλος τοῦ προσώπου τόσον ἐπαγωγὸν καὶ ἐρασμιώτατον, ὅσον αἱ ἀγαθαὶ καὶ ἐνάρετοι τῆς ψυχῆς διαθέσεις, αἱ μυστηριωδῶς ἐπὶ τοῦ προσώπου ἐκφραζόμεναι, καὶ διαχέουσαι ἐπ' αὐτοῦ τὴν γλυκυτάτην ἐκείνην καὶ εὐανθῆ χάριν, ἥτις μόνη καταθέλγει τὰς καθαρᾷ καὶ εὐγενεῖ αἰσθήσει τοῦ ὡραίου πεπροικισμένας ψυχάς. Παραβάλλετε, σᾶς εἶπον πολλάκις, δύο νεάνιδας, ὧν ἡ μὲν εὐπρόσωπος λίαν, καὶ εὐσαρκοῦσα καὶ πολυτελῶς καὶ κομψότατα κεκαλλωπισμένη, ἐνδεὴς ὅμως τῆς ἠθικῆς ἐκφράσεως, ἡ δὲ μετρίως ὡραία, ἁπλούστατα ἐνδεδυμένη καὶ οὐδαμῶς τῆς ἀκόσμου κομμωτικῆς τέχνης ὄζουσα· φέρουσα ὅμως ἐπὶ τῆς ὄψεως καὶ τῶν ὀφθαλμῶν της ἐπανθοῦσαν τὴν χάριν τοῦ σώφρονος, τοῦ σεμνοῦ, τοῦ φιλανθρώπου, τοῦ εὐσεβοῦς τῆς ψυχῆς ἤθους. Τίνα τῶν δύο παρακαλῶ θέλει ἀρέσῃ κατὰ βάθος συγκινῆ εἶσα, καὶ θέλει ἐκτιμήσει εἰλικρινῶς καὶ εὐγενῶς καὶ καλλαισθήτως διατεθειμένη ψυχή; β βαιότατα ταύτην τὴν σεμνὴν καὶ ἠθικοῦ κάλλους εὐμοιροῦσαν, ἡ δ' ἄλλη θέλει ἐλκύσῃ τὰ ὄμματα ψυχῶν βαναύσων καὶ ἀγροίκων, καὶ οὐδαμῶς τὴν αἴσθησιν τοῦ καλοῦ ἐχουσῶν ἀνεπτυγμένην, καὶ τὴν ὑπερῴαν εὐαισθητοτέραν τῆς καρδίας ἐχουσῶν, κατὰ Κάτωνα.

Ἐνταῦθα, φίλαι κόραι, γενομένου τοῦ λόγου δὲν θέλομεν διατρίψει πολὺ ὅπως ἐκδηλώσωμεν τὸν τρόπον δι' οὗ ἡ ἀληθὴς τιμὴ ἀποκτᾶται. Ἐνθυμηθῶμεν εὐθὺς τὸν συνετὸν τῆς Σπάρτης βασιλέα, ὅστις ἐρωτηθεὶς «πῶς ἄν τις μάλιστα εὐδοκιμοίη, εἰ λέγει, εἶπε, τ' ἄριστα, πράττοι δὲ τὰ κάλλιστα». Βεβαίως οὐδαμῶς ἄλλως δυνατὸν νὰ ἐφελκύσῃ τις εἰς ἑαυτὸν τὴν ἀγαθὴν ὑπόληψιν τῶν ἄλλων, ἢ διὰ τῆς εὐγενοῦς καὶ ἐναρέτου περί τε τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις διαγωγῆς. Μάλιστα ἡ τιμὴ αὕτη πρὸς τὴν ἀρετὴν αὐτόκλητος ἔρχεται, οὔτε φυσικὸν οὖσα γέρας αὐτῆς, διὸ οὔτε νόμοι ποτὲ ἐπιβάλλουσιν ἢ προσδιοριζουσιν αὐτὴν, ὡς τὴν ἐπὶ τῇ κακίᾳ τιμωρίαν, διότι ἡ ἀρετὴ, δι' ἣν ἡ τιμὴ ἐστὶ τὸ μόνον προσῆκον τῇ λογικῇ τοῦ ἀνθρώπου φύσει γέννημα· ἐστὶν ἡ ὡραία ἔκφρασις τοῦ ἐμφύτου αἰσθήματος, ὅπερ ἀπὸ τῆς ἀπολύτου Πηγῆς τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀληθοῦς, καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἔῤῥευσαν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐγράφη ἀνεξητήλους χαρακτῆρσιν ἐν τῇ συνειδήσει αὐτοῦ ὁ ἱερὸς νόμος: «ἀγάπα τὸ ἀγαθὸν, καὶ τὸ ἀληθὲς καὶ τοῦτο πράττε». «τοῦτο γὰρ τοῖς ἀνθρώποις πρός τ' ἄλλα ζῶα μόνην ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ, καὶ δικαίου καὶ ἀδίκου αἴσθησιν ἔχειν.» λέγει ὁ μέγας Σταγειρίτης· ὅπερ ἀναπνύσσουσα σοφὴ συγγραφὶς τῆς Εὐρώπης λέγει, περιγράφουσα τὰς τάσεις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος «L'esprit s'élève vers la verité, l'imagia neti vers la beauté, comme la conscience vers la verité la plus pure.

(ἀκολουθεῖ).

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙΡΡΟΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΕΝ ΤΗ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΙ.

ἀναγνωσθὲν ἐν Χαλκιδόνι ὑπὸ τοῦ Κ. ΠΑΠΘΩΝΙΔΟΥ.

Φιλόμουσοι Κυρίαι καὶ Κύριοι!

Ἐρχόμενος ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον, ἵν' ἀναπτύξω ἓν τῶν σπουδαιοτέρων ζητημάτων ἐκ τῶν ἀφορώντων τὴν γυναῖκα, τὸ ἥμισυ δηλονότι τοῦ ἀνθρώπου, ἐκ προοιμίων σπεύδω νὰ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

εἴπω ὑμῖν ὅτι αὐτοσχεδίως συνέλεξα, ὅσα περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου θέλετε παρ' ἐμοῦ ἀκούσει ταύτην τὴν στιγμὴν καὶ διὰ τοῦτο ἐλ[illegible]σας, διὰ τὰς ἐλλείψεις, ἃς ἐν τῷ ἀναγνώσματι τούτῳ εὑρήσετε. Ἅπασαι αἱ ἐπιστῆμαι καὶ τέχναι, Κύριοι, προήχθησαν εἰς τὸν ἀνώτατον τῆς ἀναπτύξεώς των βαθμὸν, καλλιεργηθεῖσαι μετ' ἐπιμελείας καὶ πλουτισθεῖσαι ἱκανῶς· μία μόνη ἐπιστήμη ὑπελείφθη, πολὺ, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ τὸν ἄνθρωπον ἐξετάζουσα. Κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους ἐνιαυτοὺς, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ δαμονίου Ρουσσὼ, μέχρι τῆς σήμερον, κατεβλήθησαν προσπάθειαι ἀρκούντως σπουδαῖαι καὶ ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης ταύτης, καί τοι, σχετικῶς πρὸς τὰς γινομένας ἀπὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων ὑπὲρ τῶν λοιπῶν ἐπιστημῶν, αὗται δὲν ἔχουσι τοσούτῳ μεγίστην σημασίαν.

Πλὴν τούτου, ὅ,τι πρὸ πάντων μὲ ἐκπλήσσει, κύριοι, εἶναι ὅτι ἐξ ἐγωϊσμοῦ ἐπιστήσαντες πᾶσαν τὴν ὑμετέραν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς, παρελείψαμεν σχεδὸν τὴν γυναῖκα ἀφέντες αὐτὴν εἰς λήθην. Διατί ἀρά γε τοῦτο; Ὁ λόγος ῥηθήσεται ἀμέσως, καίτοι δὲν διαλανθάνει ὑμᾶς ὁπωσδήποτε Ἐξ ἀρχῆς ἔτι ὑφίσταται ἀνισότης τις ὅσῳ ἄδικος, τοσούτῳ καὶ ἄλογος μεταξὺ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός· ἵνα δὲ γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν εἴπω, τὸ ἥμισυ ἡμῶν, ὅπερ καλεῖται γυνὴ καὶ ὅπερ ὁ κοινὸς τοῦ βίου ἡμῶν καὶ ἀχώριστος σύντροφος εἶναι, ἐπεῖχε τὴν θέσιν χρήματος ἢ ἄλλου τινὸς σκεύους καὶ ἐπίπλου ἐπιτηδείου πρὸς παιδοποιείαν, κατὰ Πλάτωνα, ὥσπερ ὁ Βοῦς ἐπιτήδειος πρὸς ἄροσιν ἢ ἄλλο τι τῶν κατοικιδίων ζώων πρὸς τὰς βιωτικὰς ἀνάγκας χρήσιμον. Ἡ ἀνισότης αὕτη, μ' ὅλας τὰς προόδους τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος, ὑφίσταται καὶ νῦν εἰσέτι, Κύριοι, κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον ἡ φαινομένη αὕτη παλιγγενεσία τῆς γυναικὸς ἀπαθέστερον καὶ φιλοσοφικώτερον ἐξεταζομένη δουλεία τις κατὰ βάθος εἶναι πρὸς τὴν ἀθλιότητα καὶ ἐξαχρείωσιν αὐτὴν ἐπὶ τέλους καταχρημνίζουσα. Ποία λοιπὸν ἡ αἰτία, ἕνεκα τῆς ὁποίας προέρχεται ἡ ἀνισότης αὕτη ἡ ὑπάρξασα ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ ἄχρι τῆς σήμερον ὑφισταμένη; Δὲν πρεσβεύω ἐγὼ, Κύριοι, τὸ ἀξίωμα: *πρὸς Διὸς ἄφετε ἡμῖν τὰς γυναῖκας γυναῖκας, καὶ τοὺς ἄνδρας ἄνδρας εἶναι* ὅπερ, κατὰ τὸ 1861 ἔτος, σοφὸς καὶ πεπειραμένος ἐπιστήμων ἀπὸ τοῦ βήματος περὶ γυναικὸς ὁμιλῶν ἐξήγαγεν ὡς συμπέρασμα καὶ οἷον τοῦ λόγου αὐτοῦ ἐπεσφράγισμα ἔθετο, καθότι φρονῶ ὅτι διὰ τῆς ῥήτρας ταύτης παρακωλύεται ἡμῖν ἡ ἐξέτασις τῆς γυναικὸς καὶ ῥίπτεται αὕτη εἰς τὸν καταῤῥέοντα ῥοῦν τῶν αἰῶνων, [illegible] αὐτὴν ἄχρι τοῦδε [illegible] χωρὶς νὰ ἐπιτευχθῇ τοὐλάχιστον νὰ καταστῇ ἐντελὴς ἡ γνῶσις τῆς μεγίστης ἐπὶ τῆς σφαίρας ἡμῶν ἀποστολῆς της, τῆς ἐπιῤῥοῆς ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος, ἣν ἐξήσκησε καὶ ἐξασκεῖ, καὶ χωρὶς νὰ καταστῇ τέλος ἐμφανὲς τὸ μέγα πρόσωπον, ὅπερ ἡ ἀσθενὴς καὶ δειλὴ αὕτη θνητὴ διεδραμάτισε καὶ διαδραματίσει ἐν τῷ μέλλοντι. Πρεσβεύω καὶ παραδέχομαι ὅτι ἡ ἄδικος αὕτη ἀνισότης ἐκπηγάζει ἐκ τῆς διαφορότητος τῶν καθηκόντων, ἅπερ ἑκάτερον τῶν φύλων τούτων ἔχει νὰ ἐκπληρώσῃ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγει τὸν λόγον τῆς ἰσότητός της, ὃν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ χωρήσωσι καὶ νὰ διευκρινήσωσιν. Ἂν καὶ ὁ ἀνὴρ εἶναι φυσικῶς ἐσχυρότερος τῆς γυναικὸς, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι εἶναι καὶ ἀνώτερος αὐτῆς, διότι δὲν πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ ῥώμη, ἀλλὰ τὰ καθήκοντα ἑκατέρων. Ἡ γυνὴ εἶναι μὲν ἴση τῷ ἀνθρώπῳ, ἀλλὰ λίαν διάφορος αὐτοῦ, ἐν τῇ διαφορότητι δὲ ταύτῃ ἔγκειται τὸ πᾶν.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ κυρίως θέμα τοῦ λόγου ἡμῶν, καλὸν νομίζω νὰ εἴπω γενικά τινα πράγματα, ἅπερ ἕκαστος ἡμῶν, Κύριος, ἀναλόγως τῶν γνώσεων, ἃς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἔχει, ἐφαρμόζων ἐν τῇ Κοινωνίᾳ δύναται νὰ κατανοήσῃ ἀφ' ἑαυτοῦ ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀφήσωμεν *τὰς γυναῖκας γυναῖκας καὶ τοὺς ἄνδρας ἄνδρας εἶναι*, ἀλλὰ νὰ διαχωρίσωμεν καὶ διευκρινήσωμεν τὴν θέσιν ἑκατέρων ἐν τῇ ἀνθρωπότητι.

Τὸ φοβερώτερον πεπρωμένον διὰ τὴν γυναῖκα εἶναι τὸ νὰ ζήσῃ αὕτη *μόνη*. Ἡ λέξις αὐτὴ *μόνη* εἶναι θλιβερά. Πῶς εἶναι δυνατὸν ἐπὶ τῆς γῆς νὰ ὑπάρξῃ μία γυνὴ *μόνη*; Λοιπὸν δὲν ὑπάρχουσι πλέον ἄνδρες; Εὑρισκόμεθα ἄρα, εἰς τὸ τέλος τοῦ κόσμου; Ἡ προσέγγισις τῆς ἡμέρας τῆς Κρίσεως καθίστησιν ἄρα γε ἡμᾶς τοσοῦτον ἐγωϊστὰς, ὥστε νὰ περιορισθῶμεθα εἰς τὴν φρίκην τοῦ μέλλοντος καὶ εἰς τὸ αἶσχος τῶν μεμονωμένων ἡδονῶν; Ἡ ἀπομονώσις τῆς γυναικὸς, Κύριοι, εἶναι ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ γάμου καὶ συγχρόνως ἡ παρακμὴ τῶν κοινωνιῶν, προέρχεται δὲ ἐκ τῆς ἀνισότητος, περὶ ἧς διελάβομεν ὅτι ἀποῤῥέει ἐκ τῆς διαφορότητος τῶν καθηκόντων καὶ ἐκ τοῦ ἐγωϊσμοῦ τοῦ ἀνδρὸς, ὃς ῥωμαλέος φύσει πατάσσει αὐτὴν ἀσθενῆ καὶ δειλὴν οὖσαν. Μέγας τις τῆς παρού-

σης ἐποχῆς συγγραφεὺς (Michelet) διὰ τῆς ἐπομένης ἀποστροφῆς ὁμιλεῖ κατὰ τῶν διασυρόντων καὶ περιφρονούντων τὴν γυναῖκα: «Κατηραμένος ὅστις συντριβεῖ μίαν γυναῖκα καὶ ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτῆς τὴν ὑπεριφάνειαν τὴν γενναιότητα, τὴν ψυχήν! «Ἀγαπᾷν, ἐνεργεῖν, σκέπτεσθαι εἶναι ἓν μέγα ἀξίωμα, ὅπερ ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἔθετο, καὶ τὸ ὁποῖον ἐν πᾶσιν ἀληθέστατον εἶναι: Ἄνευ τῶν τριῶν τούτων μεγάλων ἐλατηρίων φαντάζομαι τὸν κόσμον, Κύριοι, εἰς μίαν θέσιν, ἐφ' ᾗ αἰσθάνομαι τὴν φρίκην ἐν ἐμαυτῷ καὶ ἀναλογίζομαι τὸν λόγον αὐτοκράτορος σοφιστοῦ, ὅστις τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους εἶπεν. «Ὁ ἔρως εἶναι μία παραφορά.» Τὴν ἐπαύριον τὰ πάντα κατέῤῥευσαν, οὐχὶ διὰ τῆς εἰσβολῆς τῶν βαρβάρων, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἐπικρατήσεως τῆς ἀγαμίας καὶ τοῦ ἀκλήρου θανάτου. Τῷόντι δὲ, ὡς ἡ γυνὴ ἀδύνατον σχεδὸν μόνη νὰ ζήσῃ, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ, διότι ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἔσται τότε σκοτεινὴ καὶ πικρά. Ἐν μέσῳ τῶν διασκεδάσεων καὶ τῶν ματαίων τοῦ θήλεος γένους σκιῶν, δὲν θὰ κατέχῃ οὗτος τὴν γυναῖκα, οὔτε τὴν εὐτυχίαν, οὔτε τὴν ἀνάπαυσιν, δὲν θὰ κάθηται ἀσφαλῶς, οὐδὲ τὴν ἁρμονικὴν ἰσοῤῥοποίαν θὰ ἔχῃ, ἥτις τοσοῦτον παραγωγὸς εἶναι. Ἡ φύσις ἐσχημάτισε τὴν ζωὴν δ' ἑνὸς τριπλοῦ καὶ ἀπολύτου δεσμοῦ, τοῦ συνδέοντος τὸν ἄνδρα τὴν γυναῖκα καὶ τὸ παιδίον, οἵτινες χωριστὰ εὑρισκόμενοι καὶ ἐν ἀπομονώσει ἐξαφανίζονται, ἐνῷ ἀπεναντίας σώζονται ὁμοῦ συνηνωμένοι.

Πᾶσαι αἱ ἔτιδες καὶ ὑπερηφάνειαι ἀμφοτέρων τῶν φύλων εἰς οὐδὲν συντελοῦσαι πρέπει νὰ ἐκλείψωσιν. Ἔντε Ἰταλίᾳ, Πολωνίᾳ Ἰρλανδίᾳ καὶ Ἰσπανίᾳ ἡ ἐξασθένησις τῆς οἰκογενείας καὶ ὁ μεμονωμένος ἐγωϊσμὸς συνετέλεσε σφόδρα εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐπικρατείας. Ὁ κόσμος θὰ ἐξήφαν ζετο καὶ ἡ γῆ θὰ ἐξέλιπεν, ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὁ ἔρως, ἀλλ' ὁ κίνδυνος οὗτος δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ. ἐὰν ἐναπολειφθῇ εἰς μόνος ἀνὴρ ἀγαπῶν εἰσέτι, διότι ὁ ἔρως εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου. Ὁ γάμος ὅστις εἶναι ἡ συνένωσις δύω ἀτόμων, ἄρχεται γιγινόμενος δυνατὸς, ἐπειδὴ καὶ ἡ γυνὴ δὲν εἶναι, ὡς πρεσβεύουσι, χρῆμα, ἀλλ' ἓν πρόσωπον μία ψυχὴ, διότι αὕτη εἶναι τὸ ἀξιολάτρευτον ἰδεατὸν τῆς χάριτος ἐν τῇ σοφίᾳ, δι' οὗ μόνου ἡ οἰκογένεια καὶ ἡ κοινωνία αὐτὴ μέλουσι νὰ ἀνακαινισθῶσιν.

Ἐν τούτοις βλέποντες τὴν ἐλεεινοτάτην θέσιν τῆς γυναικὸς καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων συλλογιζόμενοι θὰ ἐκπλαγῆτε βεβαίως ἂν ἀκούσητε ὅτι, εἰ καὶ ἐν τοιαύτῃ ἀξιοδακρύτῳ αὕτη εὑρίσκεται καταστάσει, ἐξήσκησεν ὅμως τὴν μεγίστην ἐπιῤῥοὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἅπας ὁ βίος ἡμῶν εἶναι κατατεθειμένος ἐν ταῖς χερσὶ τῆς γυναικὸς, παρ' ἧς τὰ πρῶτα σπέρματα, ἅπερ εἰσὶν ὡς τὰ θεμέλια τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος, λαμβάνομεν διὰ τῆς ἀνατροφῆς. Ἡ κοινωνικὴ ἐνέργεια τῆς γυναικὸς ἐγκειται εἰς τὸ νὰ χορηγήσῃ εἰς τὰς σχέσεις τῶν λαῶν τοὺς στενοὺς τῆς οἰκογενείας δεσμοὺς νὰ προσκολλήσῃ τὴν πολιτικὴν εἰ, τὴν φύσιν νὰ ἀναμίξῃ διὰ τῆς ἑνώσεως τοῦ αἵματος τὰ συμφέροντα τῶν μέχρι τοῦδε διῃρημένων φυλῶν καὶ νὰ μεσολαβήσῃ εἰς τοὺς ἐμφυλίους πολέμους ἐν ὀνόματι τῶν ἱερῶν τοῦ γάμου δεσμῶν. Ἐκπληροῦσα ἡρωϊκῶς ἡ γυνὴ τὰ καθήκοντα συζύγου, μητρὸς, ἀδελφῆς προσκτᾶται τὴν ἐλευθερίαν της. Ἐὰν μέλλῃ προσεχῶς παρ' ἡμῖν νὰ γίνῃ μεγάλη τις κοινωνικὴ ἀναμόρφωσις, περὶ οὗ δὲν ἀμφιβάλλω, αὕτη θὰ προέλθῃ ἐκ τῆς ἀξιοδακρύτου καταστάσεως, εἰς ἣν τιθέμεθα τὰς γυναῖκας, ἐκ τῶν δεινῶν, τῆς ταπεινότητος τῆς τύχης καὶ τῆς δουλείας, ἥτις τὰς περιστοιχίζει ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἀθλιότητος καὶ ἁπλόνει πανταχοῦ ἐπ' αὐτῆς τὰς ἀνηθίκους χεῖράς της, διότι ἡ γυνὴ εἶναι ὁ τύπος τῶν ἐπαναστάσεων, τύπος ἀόρατος μυστηριώδης ἀκατάληπτος ἄχρι τοῦδε· ἐπειδὴ ἡ ἱστορία μέχρι τοῦδε μόνην τὴν ὕλην τῶν γεγονότων ἐξήτασε καὶ τὰ συκβεβηκότα τῶν πραγμάτων. Ἡ γυνὴ εἶναι ὁ τύπος τῶν μεταβολῶν, τῶν ἀναμορφώσεων, διότι ἡ κεφαλή της καὶ ἡ καρδία αὐτῆς ἰδίως εἶναι ἓν φρέαρ πλῆρες δεινῶν, δακρύων, διότι εἰς τὰς σκοτεινὰς ταύτας τοῦ αἰσθήματος βαθύτητας ἐκπληροῦται τὸ μυστήριον ὅλων τῶν πολιτικῶν ἢ κοινωνικῶν ἀναγεννήσεων. (Histoire des martyrs de la liberté.

Αἱ γενικαὶ καὶ ἔξοχοι αὗται ἰδέαι βασίζονται ἐπὶ παραδειγμάτων, ἅπερ παρέχεται ἡ ἱστορία καὶ αὐτὸ ἔτι τὸ ἐνεστώς. Ἡ μυθολογία μεταξὺ τῶν πολλῶν αὐτῆς μύθων ἀναφέρει καὶ τὸν τῶν Ἀμαζόνων. Παραλείπων ἐγὼ ἐνταῦθα ὅσα περὶ τούτου οἱ κριτικοὶ καὶ φιλολόγοι καὶ ἔγραψαν καὶ συνεζήτησαν, ἐφιστῶ τὴν ὑμετέραν προσοχὴν εἰς ἀξιοσημείωτόν τινα περίπτωσιν λίαν χρήσιμον εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ θέματος, οὗ τὴν ἀνάλυσιν ἐνώπιον ὑμῶν ἐπιχειρῶ ταύτην τὴν στιγμήν. Ἐν τοῖς μύθοις πάντοτε, ὡς γνωστὸν, ἐγκρύπτεται μεγάλη ἀλήθεια, εἴτε ἱστορικὴ, εἴτε πολιτικὴ εἴτε κοινω-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

νική. Ἐν τῷ μύθῳ τούτῳ, κύριοι, οὐδὲν ἕτερον ἐγὼ ἀνευρίσκω ἢ τὴν διαμαρτύρησιν τοῦ ἡμίσεως τῆς ἀνθρωπότητος κατὰ τοῦ ἑτέρου, δια[illegible] τῷ ἄγονον καὶ ἀτελεσφόρητον. Ἀναλαβόντα τὰ μυθολογούμενα ταῦτα ὄντα, ἅπερ ἐκάλεσαν Ἀμαζόνας, τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας καὶ ζητήσαντα νὰ ἐκπληρώσωσι καθήκοντα ἅπερ εἶναι ἀλλότρια τῷ προορισμῷ καὶ τῇ φύσει αὐτῶν, εὗρον τὸν θάνατον καὶ δουλείαν σκληροτέραν τοῦ θανάτου. Διατὶ ἆρά γε ἔπραξαν τοῦτο; Ἵνα βεβαίως διαμαρτυρηθῶσι κατὰ τῶν ἀνδρῶν, θεωρούτων αὐτὰς ὡς ὄργανον ἡδονῆς καὶ ὡς χρῆμα, ἵνα ἐπιτύχωσιν ἀναμφιβόλως, ἀνεξαρτησίας των, ἵνα ἐξέλθωσιν ὁπωσδήποτε τῆς οἰκτρᾶς θέσεως, εἰς ἣν κατεδίκασαν αὐτὰς ἥτε ῥώμη καὶ ὁ ἐγωϊσμὸς τοῦ ἀνδρός. Ἀλλ' ἡ ἰσχὺς καὶ βία εἶναι μέσα πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐλευθερίας της συντελεστικά; Ἡ ἱστορία ἀποκρίνεται ἀποφατικῶς, ἡ δὲ πεῖρα τοῦ παρελθόντος καὶ ἡ μελέτη τοῦ ἐνεστῶτος διδάσκουσιν ὅτι ὁ θρίαμβος ταύτης ἔγκειται ἐν τῷ δικαίῳ. Ἀλλ' ἐκ τοῦ προκειμένου μύθου διδασκόμεθα καὶ ἕτερόν τι, τὴν ἀφόρητον κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους κατάστασιν τῆς γυναικός, ἕνεκα τῆς ὁποίας καὶ ἐτόλμησεν αὕτη παρακεκινδυνευμένα σχέδια, τοῦ νὰ ἀπαλλαχθῇ δηλ. οὐχὶ διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ, ἥτις εἶναι ἡεῖς τὸ *δίκαιον* ἄγουσα, ἀλλὰ διὰ τῶν ὅπλων καὶ τῆς βίας.

Ἐκ τοῦ μύθου τούτου καὶ ἐξ ἄλλων ἐπεισοδίων ἱστορικῶν, ἐν οἷς ἐμφανίζεται ἡ γυνὴ ἐν τῷ πολέμῳ ἔλαβόν τινες τὸ ἐνδόσιμον νὰ εἴπωσιν ὅτι αὕτη δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνδρὸς, νὰ μάχηται π. χ. νὰ διοικῇ καὶ νὰ ᾖ τέλος πάντων ἡμιάρρεν τι ὂν πράττων τὰ ἔργα ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς, ὁ δὲ ζῆλος οὗτος πρὸς τὰς γυναῖκας τοσοῦτον ὑπερβολικὸς εἶναι, ὥστε ἀντὶ οὕτω νὰ τὴν ὑπερυψώσῃ, καταβιβάζων αὐτὴν ἐκ τῆς θέσεώς της ἐλαττοῖ τὴν ἀξίαν της, περιορίζει τὴν πραγματικὴν ἀποστολήν της, καθίστησι σύνηθες καὶ κατὰ συνέπειαν ἀνεπαίσθητον τὸ γόητρόν της καὶ ἁπάσας τὰς φυσικὰς αὐτῆς ἀρετάς. Ἐὰν ἡ ἱστορία παρέχεται τὰς Σαρμάτιδας ἢ τὰς Σπαρτιάτιδας, ἐν δὲ τῇ νεωτέρᾳ ἐποχῇ τὰς γενναίας Σουλιωτίσσας καὶ τὴν παρθένον τῆς Αὐρηλίας, τοῦτο εἶναι ἐξαιρετικὴ περίπτωσις, ἣν οὐδόλως δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς κανόνα. Ἐν τούτοις ἅπαντα ταῦτα ὑπὸ ἄλλην τινὰ ἔποψιν ἐξεταζόμενα καταδεικνύουσιν ἀποστολήν τινα αὐτῶν ἔκτακτον ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἢ μᾶλλον ὑπερβολὴν ἐν τῇ ἐπιρροῇ αὐτῆς.

Ἔνομεν ἀνωτέρω ὅτι αὕτη δύναται νὰ χορηγήσῃ εἰς τὰς σχέσεις τῶν λαῶν τοὺς στενοὺς τῆς οἰκογενείας δεσμοὺς, νὰ ἀναμίξῃ διὰ τῆς ἑνώσεως τοῦ αἵματος τὰ συμφέροντα τῶν μέχρι τοῦδε διῃρημένων φυλῶν καὶ νὰ μεσολαβήσῃ εἰς τοὺς ἐμφυλίους πολέμους ἐν ὀνόματι τῶν ἱερῶν τοῦ γάμου δεσμῶν. Ἐπεισόδιόν τι τῆς ἀρχαίας ῥωμαϊκῆς ἱστορίας δύναται νὰ διαφωτίσῃ ἡμᾶς καὶ ν' ἀποδείξῃ τὴν γενικὴν ταύτην ἀρχήν. Ἡ Ῥώμη, ὡς γνωστὸν, κατωκήθη τὸ πρῶτον ἐκ μόνων ἀνδρῶν, καὶ τούτων ἀλητῶν καὶ κακούργων, ὡς ἀναφέρει ἡ ἱστορία. Ἀλλὰ πόλις, ἄνευ γυναικῶν, εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἢ πόλις ἄνευ ἀνδρῶν εἶναι δυνατὸν νὰ ζήσῃ; Οὐδ' ὁ ἀνὴρ δύναται νὰ ζήσῃ μόνος, εἴπομεν καὶ ἀπεδείξαμεν ἀνωτέρω, οὐδ' ἡ γυνὴ καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν Σταγειρίτην φιλόσοφον, οἰκίας μέρος ἀνὴρ καὶ γυνή· δῆλον ὅτι καὶ πόλιν ἐγγὺς τοῦ δίχα διαιρεῖσθαι δεῖ νομίζειν ἔς τε τῶν ἀνδρῶν πλῆθος καὶ τὸ τῶν γυναικῶν· ὥστε ἐν ὅσαις πολιτείας φαύλως ἔχει τὸ περὶ τὰς γυναῖκας, τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως εἶναι δεῖ νομίζειν ἀνομοθέτητον. Ἡμεῖς ὅμως εἰς ταῦτα θὰ προσθέσωμεν ὅτι ἅπασα ἡ πόλις εἶναι ἀνομοθέτητος, ὅταν αἱ γυναῖκες ἦναι φαῦλαι; διότι ἄνθρωπον λέγοντες δὲν ἐννοοῦμεν ἀποκλειστικῶς τὸ ἄρρεν ἀλλὰ τοῦτο μετὰ τοῦ θήλεος μίαν καὶ τὴν αὐτὴν μάζαν ἀπαρτίζον, ἓν σῶμα, μίαν ψυχήν. Ὅταν λοιπὸν πάσχῃ τὸ ἥμισυ τοῦ σώματος τούτου, δῆλον ὅτι καὶ ὁ ὅλος ὀργανισμὸς ὑφίσταται καὶ ἐνδεχόμενον ἕνεκα τοῦ νοσήματος τούτου νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἀποσύνθεσις καὶ ὁ θάνατος εἰς τὸ ὅλον σῶμα. Ἡ Ῥώμη μόνη δηλονότι ἄνευ γυναικῶν, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ κατέφυγε δὲ εἰς τοὺς γείτονας Σαβίνους ζητήσασα δι' ἐπιγαμιῶν τὴν φιλίαν καὶ συμμαχίαν των, ἀλλ' οὗτοι ἀπέβαλον τὸ πρόβλημα μετὰ καταφρονήσεως. Ἡ ἀμηχανία τῶν Ῥωμαίων καὶ τοῦ οἰκιστοῦ τῆς Ῥώμης Ῥωμύλου ἔφθασεν εἰς τὸν ὕπατον βαθμόν. Ὁ Ῥωμύλος ἐκήρυξεν εἰς τὰς πλησίον κώμας ἑορτὴν εἰς τιμὴν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ ἐποίησε μεγαλοπρεπεῖς προετοιμασίας. Πρῶτοι ἦλθον οἱ Σαβῖνοι μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ θυγατέρων των, ἀλλὰ πρὶν ἢ εἰσέτι γίνῃ ἡ ἔναρξις τῶν ἀγώνων, ἐπῆλθον οἱ νέοι τῆς Ῥώμης ξιφήρεις καὶ ἥρπασαν τὰς ὡραιοτάτας καὶ νεωτάτας γυναῖκας· τὸ γεγονὸς τοῦτο, ἐπήνεγκεν ὡς εἰκὸς πόλεμον αἱματηρότατον, ὁ ὁποῖος κατέπαυσε διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῆς γυναικὸς καὶ ἰδοὺ πῶς: Ἐν μέσῳ συγκροτηθείσης προμερᾶς μάχης ἐμφανισθεῖσαι αἱ γυναῖκες τῶν Σαβίνων ἀκαλλώπιστοι καὶ ἀτημέλητοι ἐπεκαλοῦντο μεγαλοφώνως τὴν εὐσπλαγχνίαν τῶν τε ἁρπάγων συζύγων αὐτῶν καὶ τῶν πατέρων των. Τὸ ἀποτέλεσμα ἀμέσως ἐγένετο διότι οἱ μαχόμενοι παρευθὺς ἀφέντες τὰ ὅπλα συνεβιβάσθησαν καὶ ἐφιλιώθησαν, ἐν ἀντιζηλίᾳ καὶ διαμάχῃ διατελοῦντες τὸ πρότερον. Τὸ γεγονὸς τοῦτο καταδείκνυσιν ἀριδήλως δύω μεγίστας ἀληθείας α'. ὅτι οὔτε ἡ γυνὴ, οὔτε ὁ ἀνὴρ δύνανται ἐν ἀπομονώσει νὰ ζήσωσι καὶ β'. ὅτι ἡ γυνὴ τηλικαύτην ἐπιρροὴν κέκτηται, ὥστε εἰς τὰς μᾶλλον ἐκτάκτους περιστάσεις ἀποβαίνει ὁ ἄγγελος τῆς εἰρήνης καὶ συμφιλιοῖ διεστῶτα συμφέροντα φυλῶν ἐν πολέμοις καταναλισκομένων. Ὁ Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς κωμῳδίαις αὐτοῦ ἀναφέρει ὅτι αἱ Ἑλληνίδες μηδόλως ἐξαρτώμεναι ἐβασίλευον εἰς τοὺς οἴκους των καὶ συνεχῶς ἐξήσκουν ἰσχυρὰν ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐπικράτειαν, ὁ δὲ Θουκυδίδης, ὁ μέγας τῆς ἀρχαιότητος ἱστορικὸς, ἀναφέρει ὅτι, ὅτε οἱ ἄνδρες ἐψηφίσαντο τὴν σφαγὴν τῶν Λεσβίων ἐπανελθόντες οἴκαδε τὴν ἑσπέραν ἐνώπιον τῶν συζύγων αὐτῶν τοσοῦτον ᾐσχύνθησαν ἐπὶ τῇ ἀποφάσει των, ὥστε μεταμεληθέντες ἀμέσως ἔσπευσαν νὰ κωλύσωσι τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ψηφίσματος. Ἡ γυνὴ εἶναι ὄν, οὗ αἱ χορδαὶ τῆς καρδίας λίαν λεπταὶ εἶναι, ἑπομένως καὶ τὰ αἰσθήματα παθαίνονται σπουδαίως ἐπὶ πράγματι τὸν χαρακτῆρα ἔχοντι τοῦ ὠμοῦ καὶ ἀπηνοῦς.

(ἀκολουθεῖ).

ΜΙΑ ΣΚΕΨΙΣ.

Ὁ βίος σου μικρὸν συμβάν, μικρὰ ἐκείνη φάσις
Ἡ ἄλλη δ' ἡ οὐράνιος καὶ ἀληθὴς σου στάσις.

Αἱ θλίψεις, αἱ κακουχίαι, αἱ στερήσεις, ἃς ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ πολυκυμάντῳ τῆς ζωῆς σάλῳ εὑρισκόμενος ὑφίσταται οὐδὲν ἕτερον ἐστὶν ἡ μακρὰ δοκιμασία, ὑποδεικνύουσα ὅτι ὅσον ὁ ἄνθρωπος ἧττον εὐτυχὴς τῶν λοιπῶν ἀλόγων ζώων ὑπάρχει κατὰ τοσοῦτον ὑπέρτερος ἐστὶν ὁ προορισμὸς αὐτοῦ.

Ἐὰν τὸ παν μεθ' ἡμῶν συναπώλετο, ἐὰν ὁ ἄνθρωπος οὐδὲν ἔπρεπε νὰ ἐλπίζῃ μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς προσκαίρου ταύτης ζωῆς, καὶ ἂν ὁ αἰσθητὸς οὗτος κόσμος ἦτον ἡ πατρὶς, ἡ καταγωγὴ καὶ ἡ μόνη εὐτυχία, ἣν δύναται εἰς ἑαυτὸν νὰ ἐπιφυλάξῃ, διατὶ δὲν καθίσταται ἐνταῦθα εὐτυχής; Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἐγεννήθη μόνον διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀλόγων καὶ τυφλῶν αὐτοῦ αἰσθημάτων καὶ ὀρέξεων, διατὶ ταῦτα δὲν δύνανται ὁλοσχερῶς νὰ τὸν εὐχαριστήσωσι, πάντοτε δὲ ἀφίνουσι κενόν τι εἰς τὸ βάθος τῆς ἀκορέστου καὶ ἀπλήστου καρδίας του; Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος οὐδὲν ἐξαιρετικὸν ἐπὶ τῶν ἀλόγων ζώων κέκτηται καὶ ὅμοιος τούτοις ὑπάρχει, διατὶ αἱ ἡμέραι αὐτοῦ δὲν παρέρχονται ὡς αἱ ἐκείνων, ἄνευ φροντίδων, ἄνευ ἀνησυχίας, ἄνευ ἀθυμίας, ἄνευ θλίψεων, ἐν ταῖς ἡδοναῖς τῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς σαρκός; Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος οὐδεμίαν ἄλλην εὐτυχίαν δικαιοῦται νὰ ἐλπίζῃ ἢ εὐτυχίαν αἰσθητὴν, εὐτυχίαν πρόσκαιρον, διατὶ δὲν δύναται οὐδαμοῦ τῆς γῆς νὰ ἐπιτύχῃ ταύτης; Τίνος ἕνεκεν τὰ πλούτη νὰ τὸν ἀνησυχῶσι; Διατὶ αἱ εὐτυχίαι καθιστῶσιν αὐτὸν ἐκτεθηλλυμμένον, αἱ ἡδοναὶ τὸν ἐκχαυνοῦσι καὶ τὸν ἐκνευρίζουσιν, αἱ ἐπιστῆμαι τὸν συγχίζουσι καὶ παροτρύνουσι τὴν περιέργειαν αὐτοῦ μακρὰν τοῦ νὰ τὴν ἱκανοποιήσωσιν ἡ δὲ φήμη, ἣν κέκτηται, τὸν ταράσσει καὶ τὸν φέρει εἰς ἀμηχανίαν; Διατὶ πάντα ταῦτα ἐν συνόλῳ δὲν δύνανται νὰ πληρώσωσι τὸ ἀχανὲς κενὸν τῆς ἀπλήστου καρδίας του, ἀλλὰ τῷ ἀφίνουσι τι νέον νὰ ἐπιθυμήσῃ; Ἅπαντα τὰ λοιπὰ ὄντα εὐχαριστημένα ἐκ τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν, φαίνονται εὐτυχῆ εἰς τὴν ἐν ᾗ θέσιν καὶ τάξιν ἔθετο αὐτὰ ὁ τῆς φύσεως δημιουργός. Οἱ ἀστέρες ἐν τῷ στερεώματι ἠρεμοῦντες, δὲν ἐγκαταλιμπάνουσι ποσῶς τὰς διαμονὰς αὐτῶν διὰ νὰ ὑπάγωσι νὰ φωτίσωσι ἄλλας χώρας. Ἡ γῆ, κατὰ τὰς κινήσεις της, νόμοις αἰωνίοις καὶ σταθεροῖς ὑπείκουσα, δὲν ἀνέρχεται τῆς θέσεώς της πρὸς τὰ ἄνω διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τῶν ἀστέρων· τὰ ζῶα ἐνδιαιτῶνται εἰς τὰς πεδιάδας, μηδαμῶς ἐπιθυμοῦντα τὴν τύχην τοῦ ἀνθρώπου τοῦ τὰς πόλεις καὶ τὰ μεγαλοπρεπῆ οἰκοῦντος παλάτια· τὰ πτηνὰ ἀγάλλονται ἐν τῷ ἀέρι, μηδόλως σκεπτόμενα ἂν ἐπὶ τῆς γῆς ὑπάρχωσιν ὄντα εὐτυχέστερα καὶ τελειότερα ἐκείνων· τὸ πᾶν εὐτυχεῖ, οὕτως εἰπεῖν, τὸ πᾶν ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει ἐν τῇ φύσει· μόνος δὲ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀνήσυχος καὶ δυσαρεστημένος· ὁ ἄνθρωπος μόνος καθίσταται λεία τῶν ἐπιθυμιῶν του· ὁ ἄνθρωπος ἀφίνει ἑαυτὸν νὰ καταστραφῇ ὑπὸ χιμαιρίων φόβων· ὁ ἄνθρωπος ἀνησυχεῖ καὶ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

συνταράσσεται τὸ ἀστατὲς καὶ ἀβέβαιον πρόσωπόν μου, καὶ ἀποκαθίσταται κατὰ συνέπειαν καρδίας μελαγχολικὸς καὶ δυστυχὴς ἐν μέσῳ τῶν ἡδονῶν του μόνος ὁ ἄνθρωπος τῶν, ὃν δύναται νὰ [illegible] θέρῃ ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ, διότι εἶναι προωρισμένον δι' ἄλλην ζωὴν, αἰώνιον, μακαρίαν καὶ τρισευδαίμονα.

Ι. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ.

ΤΟ ΕΝ ΧΑΣΚΙΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ.

Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν 21 Φεβρουαρ. ἐγένοντο αἱ γενικαὶ ἐπαύριον ἐξετάσεις τοῦ παρθεναγωγείου τούτου.

Τῶν ἐξετάσεων προΐστατο ὁ μουστοφὴς Μητροπολίτης Λαρίσσης Κ. Ἰωακεὶμ ὅσος καὶ χάριν τῆς Σχολῆς ἱερούργησεν ἐν τῇ Ἱερᾷ ἐν Χάσκιοι Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς τοῦ ἀρχιδιακόνου αὐτοῦ Κ. Δωροθέου Χριστίδου εὐρᾳδῶς ἐπ' ἀμβωνος ἐκφωνήσαντος λόγον περὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν κορασίων.

Μετὰ τὴν συνήθη τελετὴν ἡ Κ. Διευθύντρια τοῦ Παρθεναγωγείου τούτου ἀνέγνω τὴν συνήθη λογοδοσίαν τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους, ἐξ ἧς ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς:

« . . . . . Τῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐξετάσεων γενομένων κατὰ τὴν πρώτην Φεβρουαρίου καὶ δύο ἀρίστων μαθητριῶν ἀπολυθεισῶν δι' ἀπολυτηρίων, ὡς ἀποπερατωσασῶν τὴν πᾶσαν σειρὰν τῶν μαθημάτων αὐτῶν, μετὰ τριῶν ἡμερῶν διακοπὴν πρὸς ἀνάπαυλαν γενικὴν, ἠρξάμεθα τῆς σειρᾶς τῶν μαθημάτων ἡμῶν ἀπὸ τῆς 20 τοῦ αὐτοῦ ἐγγράψασι ἐν τῷ μαθητολογίῳ 76 μαθητρίας ἐν τῷ ἀλληλοδιδακτικῷ καὶ 26 ἐν τῷ Ἑλληνικῷ τμήματι, ἀποτελούσας τρεῖς τάξεις ὡς καὶ πρότερον.

Ἡ ἀποροίτησις ὅμως τῶν τελειοδιδάκτων ἐπέφερε κενὸν ἐν τῇ παραδόσει τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων, καθόσον αὗται παρέδιδον μαθήματα τινα εἰς τὴν τελευταίαν τῶν τοῦ Ἑλλ. τάξεων, ὅπερ ἀνεπληρώθη τῇ προσλήψει τῆς κ. Διαμάντως, μαθητρίας τῆς δευτέρας τάξεως ὡς διδασκαλίσσης ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ, ἥτις μετὰ τῆς κ. Θωμαΐδος, καὶ ταύτης μαθητρίας τῆς Σχολῆς, ἀλλὰ πρὸ δύο καὶ ἡμίσεως ἐτῶν διδασκούσης ἐνταῦθα, ἐναλλὰξ ἀνέλαβον τὴν παράδοσιν τοῦ ἀλληλ. τμήματος καὶ τῆς τελευταίας Ἑλληνικῆς, ἐναλλὰξ, διότι ἐδίδοντο ἅπασαι αἱ ὧραι τῆς παραδόσεως ὡσὰν συναπτὴ μία, οὕτω δ' ἐπεράτωνε μετὰ ἡδονῆς λίαν τὰ δύο ἑτέρων τάξεων τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ ἡ Γενικὴ Ἐπιτέρησις καὶ Διεύθυνσις.

Ὡς πάντες γνωρίζετε τὰ Παρθεναγωγεῖα δὲν εἶναι μόνον σχολεῖα, διλονότι μέρη ἐν οἷς νὰ διδάσκωνται καθ' ὅλας τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ ἐργαστάσια ἐν οἷς καταπατεῖται ὁ ἥμισυ χρόνος τῆς φοιτήσεως τῶν κορασίων. Οὕτω δ' ἐν τέσσαρσι μόνον πρὸ Μεσημβρίας ὥραις ἐγίνοντο αἱ τῶν μαθημάτων παραδόσεις, τῶν μετὰ μεσημβρίαν ὡρῶν ἀποκλειστικῶς ἐξοδευομένων πρὸς ἐργασίαν ἐπὶ τῶν ἐργοχείρων.

Οὕτω λοιπὸν τριῶν διδασκαλίσσαι ἐξωλείσκον καθ' ἑκάστην ἀνὰ 4 ὥρας 12 κατὰ συνέχειαν εἰς παραδόσεις καὶ ἀνὰ 4 ἤτοι 12 ὥρας εἰς ἐργόχειρα, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν διαλειμμάτων ἐκ τῶν παραδόσεων.

Καθ' ὅλον δὲ τὸ διάστημα τοῦτο ἐργάσθημεν 230 ἡμέρας, ἐμπεριεχομένου καὶ τοῦ χρόνου τῶν ἐπαναλήψεων, τῶν λοιπῶν ἔστε καὶ διακοπῶν ἀποτελουσῶν. Ἐκ τῶν 230 τοιούτων ἡμερῶν 130 μόνον εἰργάσθημεν ἐπὶ τῶν ἐργοχείρων. Καθ' ἑκάστην ἐδιδάσκοντο 8—9 μαθήματα, ἐξ ὧν ἀνὰ 3 ἦσαν ὡρισμένα εἰς ἑκάστην τάξιν.

Ἐξ ἑκάστου μαθήματος, ἵνα καὶ μικρὸν χρονικὸν διαστήματος, προσπαθήσαμεν νὰ διδάσκωμεν συντόμως καὶ περιληπτικῶς τὰ ἀναγκαιότερα καὶ ἰδίᾳ ταῖς γυναιξὶν ἀναγκαῖα, ἀποφεύγοντες τὰς σχολαστικὰς μακρηγορίας, ὧν ἀποτέλεσμα εἶν' ἡ ἄκαιρος χρονοτριβὴ καὶ προσπαθοῦσι ὅπως ὁλονὲν τὰς μαθητρίας ὑμῶν εἰς τὰς πηγὰς, ἐξ ὧν δὲ βίβλος μελέτης ἦθελον ἀρέσθαι τὰς λύσεις τῶν ἀπορίων αὐτῶν.

Τὸ σύστημα τοῦτο ἠκολουθήσαμεν εἰς πάντα τὰ μαθήματα αὐτῶν. Ἀντὶ νὰ βιβλίον τὰς μαθητρίας εἰς ἀποστήθισιν ξηρῶν λόγων, ἐπεζητήσαμεν αὐταῖς, ὅπως μελετῶσι οἷον δήποτε Ἱστορικὸν ἢ Γεωγραφικὸν ἀντικείμενον, ὑποδεικνυούσῶν ἡμῶν τὰς πηγὰς, συντάττωσιν ἰδίᾳ ἄρθρα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἅτινα καὶ διορθούμενα ἀπετέλουν τὸ κείμενον τοῦ βιβλίου ἡμῶν· οὕτως ἐν ὀλίγοις ἐμάθομεν πολλὰ καὶ ἐκ πολλῶν τὰ χρησιμώτερα.

Ἕτερον οὐκ ὀλιγίστης σημειώσεως ἄξιον ἐστὶ καὶ τὸ περὶ θρησκευτικῶν μαθημάτων.

Γινώσκετε πάντες ὅτι τὰ τῶν Ἱερῶν μαθημάτων βιβλία ἐν ἁπάσαις ταῖς Σχολαῖς εἰσὶν ἡ Ἱερὰ Ἱστορία καὶ Ἱερὰ Κατήχησις, ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς τελευταίας τάξεως τοῦ Ἀλληλοδιδακτικοῦ καὶ βαίνοντα μέχρι τῆς τελευταίας τοῦ Ἑλληνικοῦ, ἐπὶ διακετίαν ἐπαναλαμβανόμενα.

Ἡ ἄκαιρος καὶ ἄτοπος αὕτη συνήθεια, δι' ἣν ὁ σπουδαστὴς ἀπαυδᾷ ταῦτα ταῦτα διδασκόμενος, πρὸς δὲ καὶ ἡ ἔλλειψις περὶ τὰ θρησκευτικὰ, ἡ ἐρήμην τοὺς πιθήκους ἐπωάζουσα ἔπεισέ με νὰ ἀποκλείσω τὸ σύστημα τοῦτο, οὕτω δὲ ἀντὶ παντὸς ἄλλου θρησκευτικοῦ βιβλίου εἰς χεῖρας τῶν κορῶν, τῶν εἰς τὸν οὐδὸν τοῦ κοινωνικοῦ βίου εὑρισκομένων, ἐνεχείρισα τὸν θησαυρὸν τῆς Χριστιανικῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εὐσεβείας, τὸ μόνον δυνάμενον νὰ συσφίγξῃ τὰς καρδίας μετὰ τοῦ πλάστου αὐτῶν, τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, οὗ ἡ ἐκμάθησις δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὰς μελλούσας μητέρας καὶ συζύγους τὸ μόνον παράγωγον καὶ διδακτικώτατον βιβλίον, ὅπερ πας ἄνθρωπος Ἕλλην καὶ Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ μελετᾷ συνεχῶς. Οὕτω δὲ σήμερον εἰς ἁπάσας τὰς μαθητρίας τοῦ Ἑλληνικοῦ τμήματος εὑρίσκεται τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἐν μὲν τῇ Α'. καὶ Β'. τάξει ἀποστηθιζόμενον καὶ ἐρμηνευόμενον, ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ἀναγινωσκόμενον.

Ἐὰν ἡ συνεχὴς ἀνάγνωσις οἱουδήποτε βιβλίου συνοικειοῖ καὶ οἱονεὶ κατακτᾷ τὴν καρδίαν τοῦ ἀναγινώσκοντος, ἡ ἐπανάληψις τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἐν ᾧ ἑκάστη λέξις ἐστὶ τὸ ἐλατήριον τῆς δ. μορφώσεως τῆς καρδίας καὶ τοῦ πνεύματος, δὲν θέλει ἐπιφέρει σωτήρια ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς τῆς καρδίας τῶν κορῶν ὑμῶν;

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο 23 μαθήτριαι ἀνεχώρησαν, ὧν αἱ πλείσται ἕνεκα μετοικήσεως καὶ μία ἀπέθανεν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητριῶν αὔξησε κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον εἰς 120, ἐξ ὧν 24 ἐν τῷ Ἑλληνικῷ καὶ 96 ἐν τῷ ἀλληλοδιδακτικῷ. Ἐκ τούτων, 15 εἰσὶν ἐκ τῶν συνοίκων Ἰσραηλιτῶν, οἵτινες, ἂν ἡ χωριστικότης τῆς Σχολῆς συνεχίρει, ἤθελον, καὶ τοῦτο μετὰ μεγάλης εὐαρεσκείας διακοινῶ, χορηγῆ τῇ Σχολῇ, καὶ πλείονας κόρας αὐτῶν, προτιμῶντες τὴν ἐνταῦθα φοίτησιν τῶν κορῶν ἢ ἐν ἑτέραις Σχολαῖς, αἵτινες εἰσὶ τοῦ συστήματος τῶν περιεγομένων γῆν καὶ θάλατταν ὅπως ἕνα προσήλυτον ποιήσωσι» κατὰ τὸν Ἀπόστολον

Ἰδοὺ δὲ οἷα μαθήματα ἐδιδάξαμεν κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας. Ἐν μὲν τῇ Α' τάξει, τὰ σποδαιότερα τοῦ κατὰ Ἰωάννην Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὸν Φαίδωνα τοῦ Πλάτωνος καὶ τὸν Γ' Ὀλυνθιακὸν τοῦ Δημοσθένους, γεγονότα τινα ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, τὴν Ἀριθμητικὴν, ἐκ τῆς Γεωγραφίας περὶ τῆς Ἀσίας μέρος ἐκ τῆς ἡμετέρας οἰκιακῆς οἰκονομίας. Εἰς τὰ Γαλλικὰ les aventures d'Aristoneus et moral en action μετὰ Γραμματικῆς καὶ Μέθοδον Ὀλλενδόρρου. Ἐκτὸς τούτου εἰργάσθημεν καὶ ἐπὶ τῆς οἰκογενειακῆς ἐπιστολογραφίας.

Ἐνταῦθα δέον νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι ἡ Σχολὴ δὲν δύναται νὰ ἀπολύσῃ ἐπισήμως ἐφέτος μαθητρίας τελειοδιδάκτους, καθόσον πεντεκαιδεκάτης τάξεως τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς ταύτης, αἱ τελειοδίδακτοι ἀπολύονται ἅμα ὡς ἀποπερατώσωσι τὴν σειρὰν τῶν πεζογράφων ἀκούσωσι δὲ καὶ τινας τῶν ποιητῶν. Ὅσων δ' ἀροῦν τὸ μεταξὺ τῆς πρώτης ταύτης τάξεως καὶ τῆς πέρυσιν ἀπολυθείσης, ὑποφαινόμενον χάσμα, ἀρκούντως πέρυσιν ὑπεδείξαμεν τὰ αἴτια αὐτοῦ.

Ἐν δὲ τῇ Β' τάξει ἐδιδάξαμεν ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον Εὐαγγελίου μέρη τινα, Ξενοφῶντος ἐκ τῶν Ἀπομνημονευμάτων Σωκράτους, καὶ μέρος τοῦ περὶ παίδων ἀγωγῆς τοῦ Πλουτάρχου, Γεωγραφίαν περὶ Εὐρώπης, Μυθολογίαν, Καθήκοντα γυναικὸς, ἀριθμητικὴν, Γαλλικὰ ἠθικά τινα μετὰ τῆς μεθόδου Ὀλλενδόρρου.

Ἐν δὲ τῇ Γ' τάξει· Ἱερὰν Ἱστορίαν, Ἀστεῖα Ἱεροκλέους καὶ Αἰσώπου μύθους, ἐκ τῆς Γεωγραφίας ἀρχάς τινας, Ἀριθμητικὴν μέχρι κλασμάτων, Γαλλικὰ ἀνάγνωσιν.

Τὰ ἐργόχειρα ἐκτεθειμένα ἐν τῇ παρασκευῇ αἰθούσῃ δείξουσι τὸ εἶδος τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐργασιῶν ἡμῶν . . . . .»

Περὶ τῶν ἐξετάσεων τοῦ ἐν λόγῳ Παρθεναγωγείου ἀνέγνωμεν ἐν τῷ 153 ἀριθμῷ τῆς ἐνταῦθα ἐκδιδομένης ὑπὸ τοῦ εὐπαιδεύτου Κ. Κ. Πλιθωνίδου ἐφημερίδος *Τύπος* διατριβὴν ἑνὸς τῶν παρευρεθέντων εἰς αὐτὰς, ἐξ ἧς ἐρανιζόμεθα τὰ ἑπόμενα:

«. . . . . Ἐγὼ ἁπλῶς δύο τινὰ, ἀποδεικνύοντα τὴν πραγματικὴν τοῦ παρθεναγωγείου ἐκείνου πρόοδον, ἀναγκαῖον ἡγοῦμαι πρὸς τὸν σκοπόν μου νὰ σημειώσω· ἃ τὴν ἐκ τῆς ἁπλῆς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἐξηγήσεως ἐπὶ τοῦ πίνακος γραφὴν τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου ἄνευ ἀνορθογραφιῶν καὶ β' τὰ ἀξιοσπούδαστα ἐκεῖνα τῶν κορασίων ἐργόχειρα τὰ ἐπισύραντα πάντων τῶν παρευρεθέντων τὴν [illegible] νον. Ἵνα λάβῃ τις περὶ τούτων πλήρη ἰδέαν ὀφείλει νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν ἐπὶ τούτῳ αἴθουσαν, ἔνθα ἐκτὸς τῶν γνωστῶν καὶ ἐν ἄλλοις παρθεναγωγείοις χειροτεχνημάτων, βλέπει τις ἐνταῦθα μὲν κάνιστρα πλήρη ἀνθέων, ἐκεῖ δὲ μεγαλοπρεπῆ δένδρα καὶ φέροντα ποικιλόχρωα ἄνθη· ἐνταῦθα ὄρνιθας μετὰ νεοσσῶν, ἐκεῖ ποικιλοχρόους ψιττακοὺς καὶ ταῶνας καὶ ἄλλα διάφορα ζῶα καὶ πτηνά. Παραλείπω τὰ βαρύτιμα προσκεφάλαια, ἐφ' ὧν εἰσὶν ἐπεξειργασμένα λαμπρὰ καὶ διάφορα φιλοτεχνήματα, καὶ τὰς ἐπὶ καννάβεως ἐκφραστικωτάτας εἰκόνας, ὧν μία παρίστησι Λαφονταίνειόν τινα μῦθον, ὃν παρελθὸν τὸ τὴν εἰκόνα φιλοτεχνῆσαν κοράσιον, ἀπήγγειλε μὲν γαλλιστὶ, ἡρμήνευσε δὲ ἑλληνιστί. Ἀλλὰ πάντων τούτων ἄξιον πλείονος σπουδαιότητος διά τε τὴν τέχνην καὶ φιλοκαλίαν καὶ ὄντως ἀληθῶς καλλιτέχνημα εἰσὶν αἱ «Στυμφαλίδες ὄρνιθες», εἰς τῶν γνωστῶν ἄθλων τοῦ Ἡρακλέους, οὗτινος ἐν ὀλίγοις ποιοῦμαι τὴν περιγραφὴν, ὅσον ἐνθυμοῦμαι. Ἐπί τινος τετραγώνου σκίμποδος παρίσταται τόπος σύδενδρος, ἐνῷ κεῖται ἡ Στυμφαλὶς λίμνη, περὶ ἣν καὶ παρίστανται νεμόμενα τὰ μυθολογούμενα ὄρνεα. Ἡ γῆ καλύπτεται ὑπὸ χλόης καὶ χαμαιμήλων, λόφοι δὲ ἀνυψούμενοι σκιάζονται ὑπὸ ἀνθοφόρων δένδρων ὧν ἐπὶ τοὺς κλώνους ἐπικάθηνται πτηνά. Τὸ ἐργόχειρον τοῦτο κατειργασμένον ἐξ ἐρίου, ὡς καὶ πάντα τὰ λοιπὰ τοιαῦτα χειροτεχνήματα μεταποιεῖται εἰς μαγικὸν πανόραμα, ὅταν τις κύψας ἐπὶ τῆς τεχνιτῆς λίμνης ἴδῃ κατοπριζόμενον ἅπαν τοῦτο τὸ ζωγραφικώτατον χειροτέχνημα, ὅπερ φαίνεται κατὰ πάντα ἀνθαμιλλώμενον πρὸς τὴν φύσιν. Καὶ τὸν ὑπὸ τούτου τοῦ χειροτεχνήματος ἐκφραζόμενον μῦθον παρελθὸν τὸ πονῆσαν κοράσιον καὶ προφορικῶς ἀνέπτυξε καὶ ἀπήγγειλεν.....»

Καὶ παρακατιόν·

«..... Ἀλλὰ τὸ Παρθεναγωγεῖον τοῦτο καθίστησιν ἔτι μᾶλλον ἄξιον πολλῆς σπουδαιότητος ἡ ἐν αὐτῷ φοίτησις 15, καὶ ὑπὲρ, κορασίων Ἰσραηλιτῶν, προστρεχόντων προθύμως εἰς τὸ τέμενος τοῦτο τῶν Ἑλληνίδων Μουσῶν, ὅπως ποτισθῶσι τὰ νάματα τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην τὸ Παρθεναγωγεῖον τοῦτο ἔχει λαμπρὰν καὶ ὑψηλὴν ἀποστολὴν, γενόμενον οὕτως εἰπεῖν ὁ ἱερὸς βωμὸς, πρὸ οὗ συναπαντώμεναι αἱ Ἑλληνίδες καὶ Ἰσραηλίτιδες κόραι δύο ἀρχαίων ἀδελφῶν [illegible] θνῶν συνθάπτουσιν ἐκεῖ τὰ παλαιὰ καὶ βάρβαρα μίσῃ, δίδουσαι τὴν χεῖρα καὶ τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμόν. Ὡραῖον καὶ ὑψηλὸν πραγματικῶς τὸ θέαμα τοῦτο, καὶ τιμᾷ καὶ δοξάζει τὸ ἡμέτερον ἔθνος, ὅπερ οὐδέποτε κηλιδῶσαν τὰς λαμπρὰς σελίδας τῆς ἱστορίας αὐτοῦ διὰ τῶν προσηλυτιστικῶν τάσεων καὶ τῶν ἱεραποστολικῶν ταγμάτων, ὡς λίαν ὀρθῶς παρετήρησεν ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῆς καὶ ἡ ἀκάματος Διευθύντρια, ἄξιον τυγχάνει τοιαύτης πολυτίμου ἐμπιστοσύνης ἐκ μέρους τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἐμπιστευομένων ἀφόβως εἰς τὰς Ἑλληνικὰς χεῖρας τὰ τιμαλφέστερα αὐτῶν.....»

Ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ ἀνωτέρω μνημονευομένη περὶ τῶν «Στυμφαλίδων Ὀρνίθων» ἀνάπτυξις καὶ ἀλληγορία.

«Τὸ ἐνώπιον ὑμῶν, ἀξιότιμοι καὶ πολυσέβαστοι Κύριοι, ἐκτεθειμένον ἐργόχειρον παριστᾷ μέρος τι τῶν περιφημοτέρων καὶ μεγαλητέρων ὀρέων τῆς Πελοπονήσου ἐν Ἑλλάδι Στυμφάλος καλούμενον κείμενον μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἀρκαδίας καὶ Ἀχαΐας, τὴν λίμνην Στυμφαλίδα καὶ τὰς ἐν αὐτῇ λιμναζούσας Ὄρνιθας, ὀνομαζομένας, ἕνεκα τῆς πατρίδος των ταύτης, Στυμφαλίδας. Ἐν γένει δὲ παριστᾷ ἕνα τῶν 12 ἄθλων τοῦ Ἡρακλέους. Κατὰ τὴν εὐφυᾶ Ἑλλ. μυθολογίαν, ἐν τῇ Ἀρκαδίᾳ παρὰ τὴν λίμνην Στυμφαλίτιδα ἐξ Ἀραβίας ἐλθόντα κατώκουν ὄρνεά τινα παραδόξου ὅλως μορφῆς, ἧς τὰς λεπτομερείας ἡ ἱστορία μᾶς ἐστέρησε, τοῦτο δὲ μόνον γνωρίζομεν ὅτι εἶχον πτερὰ καὶ ῥάμφη σιδηρᾶ, διὰ τοῦτο καὶ ἐκλήθησαν σιδηρόπτερα καὶ Πλωΐδες, διότι καὶ τοι ζῶα τρομερὰ ἄλλως τε, ἔπλεον εἰς τὴν λίμνην· ἦσαν δηλονότι ἀμφίβια καὶ τρομερὰ, διότι ἦσαν τέκνα Ἥρωος τινος Στυμφάλου καὶ τινος κυρίας Ὄρνιθος.

Ἐκ τῶν σιδηρῶν τούτων ῥαμφῶν, διέρρεεν, ὡς εἰκάζεται δηλητηριώδης τις οὐσία, δι' ἧς ἐδηλητηριάζετο πανταχοῦ τὸ ὕδωρ, ὅθεν ἤθελον πίει.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ λίμνη αὕτη συνεχίζετο μετὰ τοῦ ποταμοῦ Ἐρατεινοῦ καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ ἐχρησίμευεν εἰς τοὺς κατοίκους τῶν μερῶν ἐκείνων ἐπῆλθεν τρομερὰ δηλητηρίασις, ὥσπερ ἐπιδημία, εἰς τοὺς κατοίκους Ἐγνώσθη μὲν ἡ ἀρχικὴ αἰτία τῆς καταστροφῆς ταύτης, ἀλλὰ πρὸς ἐξάλειψιν αὐτῆς οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ πορευθῇ κατὰ τῶν φοβερῶν τούτων ὀρνέων. Τέλος ὁ Ἡρακλῆς μεταβὰς κατώρθωσε διὰ χωρικοῦ τινος ὀργάνου καλουμένου Κροτάλου, τοῦ ὁποίου ὁ κρικριστικὸς ἦχος ἐπήρεσκεν εἰς τὰ ὄρνεα, νὰ ἐκδιώξῃ αὐτὰ τῶν μερῶν ἐκείνων, ἢ κατ' ἄλλους νὰ τὰ φονεύσῃ.

Ἀλλὰ γινώσκετε Κύριοι, ὅτι ἡ μυθολογία ὑποκρύπτει ἱστορικὰ γεγονότα. Ἰδοὺ δὲ ταῦτα —Ὁ Ἡρακλῆς παριστὰ τὸ πρόσωπον τοῦ ἄρχοντος τοῦ τόπου· τὰ ὄρνεα τοὺς λῃστὰς τοὺς ἀποτροπιαζομένους τὰς κοινωνίας, καὶ ἐκφεύγοντας εἰς τὰ ὄρη· ἡ δὲ δηλητηρίασις τῶν ὑδάτων, τὴν καταστροφὴν τῶν κατοίκων ὑπὸ τῆς ἐπαράτου λῃστείας. Τὰ ῥάμφη τὰ σιδηρᾶ τὴν ἀκαταδάμαστον ἀγριότητα τῶν ἀνθρωπομόρφων τούτων ὀρνέων. Τὸ δὲ κρόταλον τοῦ Ἡρακλέους τὸν κρότον τοῦ πυροβόλου τῆς Κυβερνητικῆς ἰσχύος κατὰ τῶν λῃστῶν, οἵτινες εἰς τὴν ἐλαχίστην ἀντήχησιν αὐτοῦ ἐξαφανίζονται.

Ἐὰν δὲ συγχωρηθῇ ὑμῖν νὰ δώσωμεν καὶ ἀλλοίαν ἀλληγορίαν, δὲν δειλιῶμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὰ ὄρνεα ἐκπροσωποῦσι τὰ πολυποίκιλα καὶ εἰδεχθῆ πρόσωπα τῆς βαρβαρότητος καὶ τοῦ ἀπολιτισμοῦ, ὁ δὲ Ἡρακλῆς, ὁ ἡμίθεος οὗτος Ἕλλην, τὴν ἰσχὺν τὴν ἀπέραντον καὶ ἀκαταμάχητον τοῦ Ἑλληνισμοῦ πρὸς καταστροφὴν τῆς βαρβαρότητος καὶ ἀναγόρευσιν τοῦ πολιτισμοῦ ἐν πάσῃ τῇ γῇ τῆς Ἑλλάδος, ἐξ ἧς ἔμελλε νὰ φωταγωγηθῇ ἡ Εὐρώπη πᾶσα διὰ τοῦ Ἡρακλείου Ἑλληνισμοῦ.»

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Elle n'est déjà plus et des ses heureux jours
J'ai vu s' évanouir l'aurore passagére.
Parny.

Ὡραία ὡς ἡ ἄνοιξις, ὡς ἡ αὐγὴ γλυκεῖα,
Εἰς τὸν λειμῶνα τῆς ζωῆς ὡς ῥόδον ἀνεφύη
Εἰς τοὺς γονεῖς παρέχουσα ἐλπίδας ἡ Μαρία
τοῦ οὐρανοῦ χρυσᾶς.

Τὴν εἶδον· ἦτο ἀνθηρὰ ὡς ῥόδον τοῦ Μαΐου
Τὸ ὄμμα της προέδιδε τὸ ζωηρόν της πνεῦμα
Καὶ ἐκ τῆς νηπιότητος ὑπέσχετο τοῦ βίου
ὡραίας τὰς στιγμάς.

Ἐνῷ πλὴν μὲ μειδίαμα 'σ τὴν δρόσον τῆς πρωΐας
Ἐλούετο καὶ ἔχυνε τ' οὐράνιόν της μῦρον
Ηρωΐαν τινα ἔπεσε θῦμα πνοῆς ἀγρίας
ἐν μέσῳ τῶν ὀνείρων.

Α. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

Ο ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

Νεγρεπόντειον (1) Διαγώνισμα

ἀπονεμηθησόμενον τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ Ἀπριλίου 1871.

Πρὸς διάδοσιν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας εἰς τὸ γυναικεῖον φῦλον κατὰ τὴν Ἀνατολήν.

Α'. Τὸ διαγώνισμα τοῦτο σύγκειται ἐκ τεσσάρων βραβείων ἀνὰ 25 λίρας ὀθ. ἑκάστου χορηγουμένας εἰς τέσσαρα ἀρτισύστατα Παρθεναγωγεῖα, ἐξ ὧν τὰ μὲν δύο ἐν τῇ Ἀσιατικῇ Τουρκίᾳ, τὰ δὲ ἕτερα δύο ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ.

Β'. Τὰ ἐπιθυμοῦντα ἐκ τῶν Παρθεναγωγείων νὰ τύχωσι τῆς ἐπιβραβεύσεως ταύτης ὀφείλουσι νὰ ποιήσωσι πρὸς τὸν Σύλλογον ἔγγραφον αἴτησιν περιλαμβάνουσαν τοὺς ἀποχρῶντας λόγους καὶ ἐπικεκυρωμένην ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν ἢ τῆς ἐπιτοπίου δημογεροντίας.

Γ'. Ἡ αἴτησις δέον νὰ σταλῇ πρὸς τὸν Γεν. Γραμματέα τοῦ Συλλόγου μέχρι τῆς 15 Ἀπριλίου.

Δ'. Ὁ Σύλλογος ἀνατίθησι τὴν ἐπὶ τούτῳ κρίσιν εἰς ἐπιτροπὴν, ἥτις λαμβάνουσα τὰς αἰτήσεις καὶ τὰς ἐπιτοπίους ἀνάγκας ὑπ' ὄψιν ἀποφασίζει τὰ βραβευθησόμενα τέσσαρα Παρθεναγωγεῖα καὶ ἀναγινώσκει περὶ τούτου ἔκθεσιν ἐν τῇ ἐπετείῳ ἑορτῇ τοῦ Συλλόγου.

Ε'. Ἡ ἀπονομὴ τῶν τεσσάρων βραβείων γενήσεται ἐν τῇ ἐπετείῳ ἑορτῇ τοῦ Συλλόγου, ἤτοι τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ Ἀπριλίου 1871.

Ἐν Κων]πόλει, τῇ 22 Φεβρουαρίου 1871.

Ὁ Πρόεδρος Μ. Λογ. Σ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ.

Ὁ Γεν. Γραμματεύς. Γ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ.

(1) Ὁ φιλόκαλος καὶ φιλόμουσος Κύριος Μενέλαος Νεγρεπόντης εἶχε θέσει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ καθ' ἡμᾶς Συλλόγου 100 λίρ. ὀθωμανικὰς, ὧν ἡ ἀπονομὴ διὰ πολλοὺς λόγους εἶχεν ἀναβληθῆ μέχρι τοῦδε.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΑΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἑξάμηνος 3.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἑξάμηνος 3 1[2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐνμὲν τῇ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελιτζίδικα, Μουσούρου χὰν, ἀριθ. 30.—ΕΝ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρ. Μηνᾷ Μαράσογλου.—ΕΝ ΧΑΛΚΗΔΟΝΙ παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κ. Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ.—ΕΝ ΒΑΡΝΗ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ἀσπριώτῃ.—ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ὀρφανόδετζ.—ΕΝ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ παρὰ τῇ Κ. Π. Παπαδοπούλῳ.—ΕΝ ΠΡΟΥΣΗ παρὰ τῇ Κ. Ἀγλαΐᾳ Κωνσταντίνου, Διευθύντριᾳ.-ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ παρὰ τῷ Κ. Β. Παππάζογλου.—ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ παρὰ τῷ Κ.Φ. Α. Σαρίκα.—ΕΝ ΜΙΤΥΛΗΝΗ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ—καὶ ΕΝ ΜΟΔΥΒΩ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένου,—ΕΝ ΧΙΩ παρὰ τῷ . . . . . .—ΕΝ ΣΑΜΩ παρὰ τῷ Κ. Ηλ. Ασκάτῃ,—ΕΝ ΓΙΟΥΡΓΕΒΩ παρὰ τῷ Κ. Αἰχ. Σολομωνίδου,—καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Κ. Θ. Κτενᾶν, Διευθυντὴν αὐτῆς, ἀπαλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος, οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ μὴ συνᾴδον μετὰ τῆς προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ συγκαταβάσεως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα φύλλα, ὧν ἀντίτυπον στελλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀνταγάλλονται δ' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Μὴ ἐπακθέντων εἰσέτι ἁπάντων τῶν Γραμματίων τοῦ Ταμείου τοῦ ἐν Χάλκῃ Ἑλληνικοῦ Παρθεναγωγείου ἀναβάλλεται ἡ κλήρωσις αὐτοῦ διὰ τὴν 14 Μαρτίου ὅτε καὶ προσκαλοῦνται πάντες οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὅπως παρευρεθῶσιν ἐν αὐτῇ.

Ἐν Χάλκῃ τὴν 28 Φεβρουαρίου 1871.

Η ΕΦΟΡΙΑ.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΑ ἐπὶ δεκαετίαν διδάξασα ἐπιτυχῶς καὶ διευθύνασα διάφορα Ἑλληνικὰ Παρθεναγωγεῖα ζητεῖ θέσιν.

Η *Εὐρυδίκη* συνιστᾷ τὴν Κυρίαν ταύτην τοῖς ἐνδιαφερομένοις.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ.
Πρωτότυπος.
ἐπὸ
Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΥΜΕΝΟΥ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ σύγκειται ἐκ δύο τόμων. Συνδρομὴ αὐτῆς σελίνια 5. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν καὶ τῶν δύο τευχῶν.

ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πέρᾳ, Τεκὲ, ὡὸς Ζουπεδὲ ἀριθμ. 7.

Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Λιθογραφεῖον τοῖς ὁμογενέσι κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐντιμίαν καὶ ἐντεχνωτάτην ἐπισκευὴν, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τύποις Κ. ΠΑΠΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΤΟΣ Α'. ΕΒΔΟΜΑΣ ΙΖ'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ ΕΥΤΟΧΝΕΥΤΩΝ.

Ἐκδιδομένη
ἐπὸ
ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

12 ΜΑΡΤΙΟΥ 1871. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 17.

ΛΟΓΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΙΜΗΣ
ἐπὸ
ΣΑΠΦΟΥΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Καὶ συνεχῶς μὲν βλέπομεν ἐν τῷ βίῳ τὸν πλοῦτον τιμώμενον, τὸ κάλλος θαυμαζόμενον, καὶ πᾶν ὅλιγον εὐτύχημα ἀποβλεπόμενον ἀλλ' οὐτ' ἡ τιμὴ ἐστὶν ἀληθὴς καὶ βεβαία, οὐδ' ὁ θαυμασμὸς διαρκὴς, ἐὰν ὁ ἔχων τὸν πλοῦτον δὲν προβῇ αὐθαιρέτως εἰς πράξεις κοινωφελεῖς καὶ εὐεργετικὰς, ἐὰν ἡ λαμπρότης τοῦ κάλλους δὲν ἀποδεικνύῃ καὶ ἦθος ἐνάρετον, καὶ ψυχὴν ἠθικῶ κάλλει κεκοσμημένην. «Ὥσπερ δὲ Ὀλυμπιάσι, λέγει πάλιν ὁ θαυμάσιος φιλόσοφος, οὐχ οἱ κάλλιστοι καὶ ἰσχυρότατοι στεφανοῦνται, ἀλλ' οἱ ἀγωνιζόμενοι, τούτων γὰρ τινες νικῶσιν, οὕτω καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ καλῶν καγαθῶν οἱ πράττοντες ὀρθῶς ἐπίδοξοι γίνονται.» ἀλλὰ πράττομεν τὸ ἀγαθὸν, ἴσως εἶποι τις ἄν, ἵν' ἀποκτῶμεν τιμὴν, καὶ οὕτως εὐχαριστῶμεν τὸ φίλαυτον τῆς διαθέσεώς μας; Πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἄλλο ἐστὶ σκοπὸς ἐνεργείας τινος, καὶ ἄλλο συνέπεια καὶ ἀποτέλεσμα. Καὶ ἐν τῇ πράξει τοῦ ἀγαθοῦ σκοπὸς κύριος δὲν εἶν' ἡ ἀπόκτησις τιμῆς, καὶ ἡ εὐδοκίμησις παρὰ τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ἡ τελειοποίησις τῆς ψυχῆς καὶ ἡ ἐξομοίωσις ἡμῶν πρὸς τὸν Ποιητήν· ἡ τιμὴ δὲ καὶ ἡ ὑπόληψις ἐπέρχεται ὡς συνέπεια εἰς τὴν πρᾶξιν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ εἰς τὸν σκοπὸν αὐτῆς· ἄλλως δὲ ἂν ὡς σκοπὸς παραληφθῇ ἡ τιμὴ ἡ ἡ ἀπόκτησις οἱᾳδήποτε ὑλικῆς ἀμοιβῆς, ἀπόλλυσι τὴν ἀξίαν του τὸ ἀγαθὸν, καὶ εἶν' οὕτως εἰπεῖν καὶ τοῦ κακοῦ χεῖρον, διότι οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ πανοῦργος ἰδιοτέλεια πραγματευομένη τὸ ἀγαθὸν πρὸς ἐπίτευξιν ἀτομικοῦ συμφέροντος. Καὶ ἀποδείκνυται λοιπὸν ἐκ τούτου ὅτι ἕνεκεν μὲν τοῦ ἀγαθοῦ, ὅπερ τις πράττει ἢ λέγει ἔρχεται ἡ περιποθητος τιμὴ, καὶ ἡ ἀληθὴς ὑπόληψις· δὲν πρέπει ὅμως νὰ προηγῆται ἡ πρᾶξις τοῦ ἀγαθοῦ, ἡ ἐνάρετος ἐν γένει διαγωγὴ ἵνα ἐπέλθῃ ἡ τιμὴ καὶ ἡ ὑπόληψις· διὸ καὶ ὁ θεῖος Πλάτων εἶπε «τιμὴ μὲν, ἐφ' ὅσον ἐξεργάζονται, ἐπὶ ὃ ἕκαστος ὥρμηται, πᾶσιν αὐτοῖς ἕπεται.» Δὲν εἶπεν, ἵνα γεννηθῇ ἡ τιμὴ, ἐξεργάζονται τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ καθῆκον· οὕτω καὶ ὑμεῖς αὐταί, ὦ κόραι, ἠγωνίσθητε τὸν ἀ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

γώνα τῆς μαθητείας ἵν' ἀναπτυχθῆτε διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ φωτισθῆτε τὸ πνεῦμα, κατὰ συνέπειαν δὲ τούτου, ἴδοὺ καὶ τιμᾶ, καὶ ἐπαίνων ἀπολαύετε σήμερον. ἱροσὰτ ὡσαύτως τῆς προφερομένης τιμῆς εἰς τὸν ἀγαθὸν πρέπει οὗτος πολὺ νὰ παρατηρῇ ἂν ξιδιόμενα τιμὰ εἰς αὐτὸν ἐστὶν ὠφέλιμος ὅπως δέποτε καὶ τοὺς ἄλλους, μὴ ὢν σωβεὶ, τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ, τὴ κοινωνίᾳ, τὴ πατρίδι· διότι κατὰ τὸν αὐτὸν φιλόσοφον «τοὺς τὰ καλὰ πράττοντας τιμῶσιν, ὡς τοὺς μὲν προτρέποντες, τοὺς δὲ κωλύοντες.» Ὁ δὲ φιλόσοφος Χιωνεὺς ἀναφέρει περὶ τοῦ Κάτωνος ὅτι «οὐδ' ἐπαινούμενον τὸν ἀγαθὸν πολίτην ἄξιον ὑπομένειν, εἰμὴ τοῦτο χρήσιμον γένοιτο τῷ κοινῷ.» Καὶ οὕτως ἀληθῶς ἔχει· τιμὴ προφερομένη ἄνευ τοῦ σκοποῦ τούτου τοῦ ἱεροῦ καὶ χαιροφελοῦς ἐστὶ μᾶλλον ἐνδειξις τῆς διαφθορᾶς καὶ τοῦ διδόντος καὶ τοῦ λαμβάνοντος. Μάλιστα δὲ ὅτι ἕκαστος πρέπει νὰ τιμᾶται ἀναλόγως τῆς ὠφελείας, ἣν παρέχει τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἀναλόγως τῆς χαρακτηριζούσης τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ ἀρετῆς, τοῦτο πρέπει νὰ ἦναι τὸ κυριώτατον ἄξίωμα, ἐφ' οὗ ἡ τιμὴ ἐμέλλετο, διὰ νὰ ἦναι ἀληθὴς καὶ γνησία, καὶ ὠφέλιμος ἅμα τοῖς λοιποῖς τοῖς μέλλουσι τιμᾶσθαι, ὅπως δηλ. καὶ τούτων ἡ φιλοτιμία ἐλκυσθεῖσα ἀγάπῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς τιμίου διαγωγῆς οὕτως ἐπὶ παραδ. ἡ μαθήτρια πρέπει νὰ τυγχάνῃ τιμῆς ἐξαιρέτου ὅταν ἀναπτύσσῃ ἐπιμέλειαν μὲν ἐν ἑαυτῇ καὶ φιλομάθειαν, ὑπακοὴν δὲ καὶ σέβας τοῖς διδασκάλοις καὶ τοῖς γονεῦσιν καὶ οὕτω δυνάμει τούτων ὠφελοῦσα ἑαυτὴν διὰ τῆς ἀγαθῆς ἐκπαιδεύσεως, προετοιμάζεται ὅπως κατασταθῇ ὠφέλιμος καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ ἀξιότιμος ἐπομένως καὶ ἄλλοις καὶ τῇ κοινωνίᾳ πάσῃ. Πρὸς τούτοις ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἡ οἰκοδέσποινα, αἱ δύο αὗται ἀρχοῦσαι κεφαλαὶ τῆς οἰκογενείας γίνονται ἄξιοι δικαίας τιμῆς, ὅταν ἑκάτερος τούτων τὸ ἐντοῦ ἀκριβῶς καὶ μετὰ τῆς προσηκούσης ἀρετῆς ἐκπληροῖ. Ὅταν δηλ. ὁ μὲν ἀνὴρ ὡς μὲν μέλος τῆς πολιτείας τὸ ἑαυτοῦ ἔργον εὐσυνειδότως καὶ ἀξιοπρεπῶς ἐνεργεῖ, ὡς ὁ οἰκογενειάρχης ὑπὲρ τῆς εὐζωΐας καὶ τῆς εὐδαιμονίας τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας οἰκονομῇ καὶ προμηθεύῃ ἐπιμελῶς καὶ μετὰ συνέσεως· ἡ δὲ γυνὴ μετὰ σωφροσύνης, τα θερᾶς πρὸς τὸν σύζυγον πίστεως, ἀγάπης ἀληθοῦς πρὸς τὰ τέκνα, ἀρησιώστεως ὅλως ἱερᾶς, πρὸς τὴν οἰκογένειαν, καὶ διὰ ταύτης πρὸς τὴν πατρίδα, οἰκονομῇ τὰ ἐν οἴκῳ, ἐπιμελεῖται τῆς προφῆς καὶ ἀνατροφῆς τῶν τέκνων, κήδεται καὶ μεριμνᾷ ὑπὲρ τῆς ἡσυχίας καὶ ἀνέσεως τοῦ [illegible] ἔργης καὶ ἐν γένει ἔχει πάντοτε κατὰ νοῦν ὡς σωστὰ ἐστιν τὸ τοῦ Εὐριπίδου. «Τὴν δόμοις ὑμεῖς χρεὼν ἐξωτερικεῖν, εἰσόπερ δ' ἔργατε θύραθεν ἥδ' ὅπαθεν εὐρίσκειν καλῶς.» Καὶ ἐν γένει ἀναφορικῶς τῶν δύο τούτων προσώπων εἴπωμεν, ὅτι τιμῶνται ἄξιως καὶ ἀρίστης ἀπολαύουσι φήμης, ὅταν ὁμοφρόνως ἀλλήλοις ἔχωσι, καὶ ὁμοίωσις πάντοτε ὑπ' ἀρχὰν δικαίων καὶ ὑσιῶν διοικῶσι τὸν ἑαυτῶν οἶκον, ὡς ὁ μέγας ποιητὴς ἐπιδείκνυσι· «Οὐκέν ἀρτιόν ἀρεῖσσον καὶ ἄμεινον, ἢ ὅθ' ὁμοφρονέοντε νοήσατον οἰκονέχητον ἀνὴρ ἠδὲ γυνή—μάλιστα δ' ἔλκουσι νόοι ἐσθλοὶ ἐνὶ στήθεσσιν ἔχοντες.» Ἀλλὰ καταλήξωμεν τὸν λόγον εἰς ὑμᾶς, ὦ φίλαι κόραι, καὶ εἴπωμεν ἐν ὀλίγῳ τί καὶ ὑμεῖς πράττουσαι τοῦ λοιποῦ θέλετε προσκόντως καὶ εὐπρεπῶς τὸ αἴσθημα τῆς φιλοτιμίας ὑμῶν ἀναπτύξει, θέλετε συγχάνει τιμῆς τῆς ἀληθοῦς καὶ μόνης περισποδάστου, καὶ θέλετε ὑπὸ τὴν στέγην ὑμῶν τὴν οἰκογενειακὴν εὐφραίνεσθαι καὶ εὐφραίνει τοὺς περὶ ὑμᾶς, ἀληθῶς περὶ τὸν βίον εὐδαιμονοῦσαι.

Πρώτιστον λοιπὸν πάντων, σᾶς λέγω, μὴ νομίσητε ὅτι ἀπολυόμεναι τὸν τῆς Σχολῆς πάσετε τοῦ εἶναι μαθήτριαι, ἐχεῖ μὲ διδάσκοντος καὶ τὴν ὑμετέραν αὐτῶν πειθὼ διότι τότε ἀντὶ νὰ ζητῆτε τὴν τιμὴν εἰς τὴν ἀληθινὴν αὐτὴν πηγὴν, εἰς τὸ λέγειν τ' ἄμιστα κατὰ τῶν συνετῶν Σπαρτιάτην, καὶ πράττειν τὰ κάλλιστα, δηλ. εἰς τὴν τελειοποίησιν ὑμῶν αὐτῶν, θέλετε τὴν ζητεῖ εἰς τὰ πράγματα τὰ πολὺ ἀπέχοντα τῆς ἀληθοῦς τιμῆς, δηλ. εἰς τὴν κόσμησιν καὶ τὸν καλλωπισμὸν τοῦ σώματος ὑμῶν, φρονοῦσαι τὸ κοινὸν φρόνημα ὅτι ὅσον πλέον παρουσιασθῆτε κεκοσμημέναι καὶ κεκαλλωπισμέναι τόσον οἱ ἄνθρωποι θὰ σᾶς θαυμάζωσι, καὶ θὰ σᾶς ὑπολάπτονται, καὶ θὰ σᾶς τιμῶσιν· ἀλλὰ σεῖς τὸ φρόνημα τοῦτο, ὃ πολλάκις σᾶς εἶπον, τοσοῦτον εἶν ἐσφαλμένον, καὶ τόσον ἀπέχει τῆς ἀληθείας, ὅσον, τὸ δὴ λεγόμενον, ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς. Μὴ λοιπὸν σεῖς πρὸς Θεοῦ, διὰ τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ὑμῶν αὐτῶν, διὰ τὴν χαρὰν τῶν γονέων σας, διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πρόοδον τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, μὴ παρκδοθῆτε εἰς τὸ δεινὸν τοῦτο λάθος τοῦ ἀποτροπαίου τούτου καλλωπισμοῦ τοῦ φέροντος κατ' εὐθὺ εἰς τὸ φοβερὸν βάραθρον τῆς φύλης πολυτελείας, τῆς διαφθορᾶς, τῆς κατ-

κότητος τῶν ἠθῶν· μὴ σεῖς, εἴπερ ὑπάρχουν ἐμοῦ ἄκροι τὰ ἱερὰ μυστήρια τῶν Ἐλευσινίδων, καὶ ὠφεληθῆτε ὑπερβαλλόντως τῆς ἡδίστης εὐωδίας τῶν θελκτικῶν ἀνθῶν τῶν κοσμούντων τοὺς ἀγλαοὺς κήπους τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, μὴ κυριευθῆτε ἀπὸ τὸ θανατηφόρον τοῦτο πάθος τοῦ σωματικοῦ καλλωπισμοῦ μὲ τὴν θυσίαν τοῦ πνευματικοῦ κόσμου. Σεῖς ἐξ ἐναντίας φρονεῖτε ὅτι καλλιεθλοῦσαι τῆς Σχολῆς ὀφείλετε νὰ μανθάνητε· ὀφείλετε μετ' ἐπιμελείας καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν παιδείας, ἡ ἐμάθησθε πρόχειρα, νὰ καταγίνησθε ὅλαι εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ νοὸς, καὶ τὸν καλλωπισμὸν ἐν γένει τοῦ πνεύματός σας, ὅστις συγκροτεῖ τὸ μόνον ἀληθὲς καὶ ἄξιον ὑπολάσματος καὶ τιμῆς κάλλος τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς, τὸ παρέχον τὴν χαρίεσσαν ἐκείνην καὶ μυστηριώδη ἔκφρασιν, ἄνευ τῆς ὁποίας οἱ σοφοὶ ἡμῶν πρόγονοι ἔλεγον τὸ σωματικὸν κάλλος «δέλεαρ ἄνευ ἀγκίστρου νηχόμενον.» Λοιπὸν ἔχετε, ὦ κόραι, πάντοτε κατὰ νοῦν ὅτι δι' οὐδενὸς ἄλλου μέσου θέλετε ἀποκτᾷ τὴν περιπόθητον τιμὴν καὶ τὸν θαυμασμὸν παντὸς, ἢ διὰ τῆς ἐσκιμένης πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς τελειοποιήσεως ὑμῶν αὐτῶν, καὶ διὰ τῆς ἐσκιμένης ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων ὑμῶν, πρὸ πάντων δὲ πρὸς τοὺς γονεῖς σας, καὶ πρὸς πασαν τὴν οἰκογένειάν σας, καὶ ἐπομένως πρὸς τὴν κοινωνίαν πρὸς τὴν πατρίδα καὶ αὕτη ἐστὶν ὁ μόνος ἀρίβαστος καλλωπισμὸς τοῦ ἀνθρώπου, λέγει μὴ νομίζετε ὅτι ἐκ τῆς λεπτοῦς ἢ ὄστοῦς ἢ ὀστοῦς διατριβῆς σας ἐν τῇ Σχολῇ, ἐμάθετε τὰ πάντα, ἐξεπαιδεύθητε καθόλου· ἄπαγε τῆς τόλμης! Γνωρίζετε μάλιστα καλῶς ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ πάντοτε ἐν τῷ βίῳ μαθητὴς· ὀφείλει διηνεκῶς νὰ μανθάνῃ τὰ δέοντα, καὶ νὰ ἐκτελῇ κῦτα, ν' ἀρίσηται ὁλονὲν τὰ χρήσιμα ἐκ τοῦ ἀχανοῦς πελάγους τῆς σοφίας, καὶ νὰ ἀρέσηται ἀνὰ ἀρετὴν, πολλῷ δὲ μᾶλλον σεῖς οὕτως ἔχουσαι ἐλλείπει. Διὰ τοῦτο καὶ σοφίστις τῆς Εὐρώπης λέγει ὀρθῶς «ἡ ζωὴ ὁμοιάζει Σχολεῖον, εἰς ὃ ἡ ψυχὴ εἶναι κεκλημένη νὰ μορφώνηται, νὰ μανθάνῃ διὰ νὰ ἐκτελέσῃ μίαν ἡμέραν τὸν ὕψιστον προορισμόν της.» Ὅστις ὡς γνωρίζετε ἐστὶν ἡ κατ' ἀρετὴν καὶ σοφίαν τελεωτὶς ἥτις ἂν πάλιν μὲ ἐρωτήσητε ἐν τίνι μάλιστα παιδείᾳ ἀποκτᾶται, θέλω πάλιν σᾶς ἀποκριθῆ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ παιδείᾳ, καὶ πάντοτε ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, ἥτις ὡς αὐτοὶ οἱ ἀλλογενεῖς ὁμολογοῦσιν, ἀναπτύσσει τὸ πνεῦμα, ὑπερ πασαν ἄλλην εἰς πᾶν ὅ,τι σεμνὸν καὶ εὐγενὲς καὶ ὡραῖον καὶ θεσπέσιον, ἥτις διδάσκει ὑλονὲν τὰ πρὸς ὑμᾶς αὐτὰς, τὰ πρὸς τοὺς γονεῖς, τὰ πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς, τὰ πρὸς τὴν θρησκείαν ὑμῶν, τὰ πρὸς τὸ ἔθνος καθήκοντα, ἅπερ ἐκτελοῦσαι στοθερῶς θέλετε εἶσθαι σοφαὶ καὶ ἐνάρετοι. Ὦ πόσον εὐδαίμονες ἐρ' ὅλον τὸν βίον θέλετε εἶσθαι, κόραι, πόσον ἀξιότιμοι, καὶ εὐκλεεῖς, ἐὰν διὰ παντὸς μετὰ τοῦ σεβασμοῦ τούτου καὶ τῆς ἱερᾶς ἀγάπης, ὧν ἐνεφορεῖσθε ἐν τῇ σχολῇ ἀφορᾶτε πρὸς τὴν ἱερὰν ταύτην, τὴν ὑψηλὴν τὴν κοσμοφωτίστριαν παιδείαν τῶν Ἑλλήνων προγόνων μας, καὶ ἐξ αὐτῆς μᾶλλον ζητεῖτε πάντοτε τὸ ἐφ' τελειωτικὸν τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας. Πόσον ἐπαινεῖται καὶ ἀγαπᾶται θέλετε εἶσθαι ὅταν ἀντὶ νὰ καταγίνησθε εἰς τὴν φαύλην φροντίδα τῆς κοσμήσεως τοῦ σώματός σας, ἀσχοληθῆτε μᾶλλον εἰς τὰς οἰκογενειακὰς ἐργασίας βοηθοῦσαι εἰς αὐτὰς τὰς μητέρας σας, καὶ φροντίζουσαι καὶ περιθάλπουσαι τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, ἐνθυμούμεναι τὴν Ναυσικάαν λέγουσαν. «Ταῦ ἐμὴ φρενὶ πάντα μέμηλεν.» Πόσον ἐπομένως ἀξιότιμοι θέλετε καταστῆ ἐνώπιον καὶ τῶν ξένων ὅταν ἔχητε πάντοτε εἰς νοῦν τὸν μέγαν ἡμῶν Ἱστορικὸν λέγοντα. «Πολύ τι διαφέρειν οὐ δεῖ νομίζειν ἄνθρωπον ἀντ' θρώπου, κράτιστον δὲ εἶναι ὅστις ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις παιδεύεται.» Παρ' ἡμῶν δὲ οὐδὲν τοιοῦτον, ἀναγκαιότατον, ὅσον ἡ παίδευσις ἡμῶν ἡ Ἐθνικὴ, ἡ Ἑλληνικὴ καὶ ἡ δι' αὐτῆς διδασκομένη γνῶσις τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν καθηκόντων καὶ τῶν θρησκευτικῶν. Καὶ ἐὰν οἱ ἄλλοι λαοὶ ἀφ' οὗ τέλος πρώτον ἐκδιδαχθῶσι τὴν γλῶσσαν τῶν πατέρων αὐτῶν, ὁποία ποτ' ἂν ἡ, καὶ ἀφοῦ ἐκπαιδευθῶσιν ἐν τῇ παιδείᾳ τοῦ ἔθνους των, τότε ἅπτονται καὶ τῶν ξένων γλωσσῶν καὶ τῆς ξενικῆς ἐκπαιδεύσεως, πολλῷ μᾶλλον οἱ Ἕλληνες τοῦτο ὀφείλομεν πρώτιστον, ὧν ἡ γνῶσις ἐστὶν ἡ μόνη ἀληθῶς φωτίζουσα τὸν νοῦν, καὶ ἐξευγενίζουσα τὸ ἦθος, καὶ εἰς ἣν ἡ Εὐρώπη ὀφείλει τὰς βάσεις τοῦ περιλαλήτου πολιτισμοῦ της καὶ τῆς προόδου της· διότι ὡς γνωρίζετε ἐκ τῆς ἱστορίας, τρὶς ἐκπεπολιτισμένη ἡ Ἑλληνικὴ παιδεία ἐκ τῶν πατρώων αὐτῆς δόμων κατὰ δυσχερεῖς περιστάσεις καὶ καταφυγοῦσα εἰς τὴν Εὐρώπην ἐκόμισεν εἰς τοὺς ἀπαιδεύτους τότε καὶ ἀθαλεῖς παντοῖς ἐξευγενισμοῦ λαοὺς της τὰ ἱερὰ φῶτα, καὶ τῶν Μουσῶν τὰ ἐκπολιτιστικὰ καὶ ἀθάνατα δωρήματα. Ἀλλὰ θέλετε μὲ ἐρωτήσει ἴσως καὶ τὰς ξένας γλώσσας, τὴν ξένην ἐκπαίδευσιν, δὲν πρέπει νὰ ζητῶμεν ν' ἀποκτήσωμεν τοσοῦτον ἀναγκαίαν εἰς τοὺς παρόντας καιροὺς, καθ' οὓς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τοσοῦτον οἱ λαοὶ συγκοινωνοῦσι καὶ ὁ μὴ εἰδὼς τὴν γλῶσσαν τοῦ ἄλλου βάρβαρος φαίνεται, κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον; Καὶ πότε ἐγὼ εἶπον οὐχί; ἢ πότε δὲν συντέλεσα δραστηρίως καὶ διὰ παντὸς τρόπου εἰς τὴν ἐκμάθησιν λ. χ. τῆς Γαλλικῆς γλώσσης ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ; Ναί, σᾶς ἀποκρίνομαι καὶ νῦν. Νὰ σπεύσητε ἤδη μάλιστα, ἀφ' οὗ ἐξεμάθατε ὁπωσοῦν τὰ στοιχεῖα τῆς ἡμετέρας, νὰ σπεύσητε ὅσον δύνασθε εἰς τὴν ἀπόκτησιν ἑτέρας γλώσσης εἰς τὴν τελειοποίησιν τῆς Γαλλικῆς, Ἀγγλικῆς, ὁποίας ἄλλης· ἀλλ' ὡς κέντρον πάντοτε νὰ ἔχητε τῶν σπουδῶν σας αὐτὴν ταύτην τὴν Ἑλληνικήν, εἰς αὐτὴν νὰ προσφέρητε πάντοτε τὰ πρεσβεῖα, αὐτὴν νὰ ἐκτιμᾶτε καὶ νὰ σέβησθε ὡς τὸν οὐσιώδη καρπὸν δι' οὗ ἡ ψυχή σας ἐκτρέφεται, τὰς δὲ ἄλλας νὰ θεωρῆτε ὡς φύλλα καλλίχρωα τοῖς κλάδοις περισειόμενα καὶ κόσμον τινὰ τῷ καρπῷ καὶ ὄψιν οὐκ ἄωρον παρεχόμενα. Προσέτι θέλετε μὲ ἐρωτήσει ἴσως καὶ τοῦτο. πῶς ἤδη πλέον ἐξελθοῦσαι τῆς Σχολῆς θέλομεν ἐνασχολεῖσθαι εἰς τὰ τῆς ἡμετέρας παιδείας; ἀναγινώσκουσαι, ἀποκρίνομαι ἡμῖν εἰς ὥρας ὡρισμένας ἃς δύνασθε νὰ ἔχητε· ἀναγινώσκουσαι λέγω ὄχι μυθιστορήματα εἰς ξένας γλῶσσας πρὸς ἐπίδειξιν ἢ ἁπλῶς πρὸς διασκέδασιν, ἀλλὰ πρῶτον ἐκ τῶν Ἑλλ. κλασσικῶν συγγραμμάτων. Ἑπομένως καὶ ἄλλα ἐκ τούτων, ἅπερ δύνασθε νὰ ἐννοῆτε. Ἔπειτα ἀναγινώσκουσαι καὶ ἐκ τῶν τῆς Θρησκείας τὰ βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς περὶ ἧς λέγει σοφός τις τῆς Ἀμερικῆς τάδε. «Ἡ βίβλος αὕτη ἀνεξαρτήτως τοῦ θείου αὐτῆς τύπου ἐμπεριέχει περισσοτέραν ἠθικὴν, ἀξιολογωτέραν ἱστορίαν, καὶ ὡραιοτέραν μέθοδον εὐγλωττίας, ἢ ἤθελεν εὕρει τις εἰς ὅλα τὰ ἄλλα βιβλία εἰς ὁποίαν δήποτε γλῶσσαν ἤθελον εἶσθαι γεγραμμένα.» Καὶ προσέτι ἀναγινώσκουσαι βιογραφίας ἐπισήμων τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ κοινωφελῶν ἀτόμων, εἴτε ξένων, εἴτε ἡμετέρων, καὶ τὴν ἱστορίαν ἐν γένει, ὅθεν ὡς σᾶς ἐδίδαξα δύνασθε ν' ἀρυσθῆτε πλεῖστα μαθήματα ἀρετῶν οἰκογενειακῶν ἀρετῶν θρησκευτικῶν, φωτίζοντα τὸν νοῦν εἰς τὴν ζήτησιν τῆς ἀληθείας καὶ μορφώνοντα τὴν καρδίαν διὰ τῆς ἠθικῆς. Τοιαύτη ἀιάγνωσις, ὦ κόραι εἶναι ὄχι μόνον ὁ πλέον διασκεδαστικὸς τρόπος τοῦ ἐπασχολεῖν τὸν ἐκ τῶν ἄλλων ἐργασιῶν σας περισσεύοντα χρόνον, ἀλλὰ καὶ ὁ πλέον συντελεστικὸς εἰς τὴν τελειοποίησίν σας, τὴν ἀναγκαίαν εἰς τὸ στάδιον τοῦ πρακτικοῦ βίου.

Ἐντοσούτῳ σᾶς ἀποχαιρετῶ, μὲ τὸ ἱερὸν τοῦτο λόγιον τοῦ θείου Σωκράτους πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην. «Ἐπιμέλεια καὶ σοφία ταῦτα μόνα λόγου ἄξια παρ' Ἕλλησιν.» Ὅπερ καὶ εὔχομαι νὰ ἔχητε διὰ παντὸς ἔναυλον εἰς τὰς ἀκοὰς σας!

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙΡΡΟΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΕΝ ΤΗ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΙ.

ἀναγνωσθὲν ἐν Χαλκιδόνι ὑπὸ τοῦ Κ. ΠΑΠΘΩΝΙΔΟΥ.

(Συνέχεια).

Εἴπομεν ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι ὁ τύπος τῶν ἐπαναστάσεων καὶ τῶν μεγάλων κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν ἀναμορφώσεων. Θέλω ἀναφέρει ἐκ μὲν τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τοὺς Ῥωμαίους, ἐκ δὲ τῆς Νεωτέρας τοὺς Γάλλους. Γινώσκετε βεβαίως, Κύριοι, τὴν πάλην ἐν Ῥώμῃ μεταξὺ εὐγενῶν καὶ λαοῦ ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦ γάμου. Ἡ πάλη αὕτη συνετέλεσεν εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τῆς ῥωμαϊκῆς νομοθεσίας διότι ὁ μὲν λαὸς ὑπερίσχυσεν ὡς πρὸς τὸ ζητημά του, μ' ὅλας τας ἀντιστάσεις τῶν Πατρικίων, αἱ δὲ ἀντιζηλίαι καὶ αἱ φυλετικαὶ διαφοραὶ καὶ τὸ μεταξὺ εὐγενῶν καὶ λαοῦ διηνοιγμένον χάσμα ἐξέλειψαν ὁπωσοῦν. Δὲν θὰ ἐκπλαγῆτε βεβαίως, Κύριοι, ἂν μάθητε ὅτι ἡ θλίψις θυγατρός τινος τοῦ Φαβίου, ἀποκλεισθείσης τῶν τιμῶν τῆς δημοκρατίας, ἐνῷ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς, σύζυγος Δημάρχου, μετεῖχεν αὐτῶν, συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ παραβιασθῇ ἡ εἴσοδος τοῦ παλατίου τῶν Ὑπάτων! Αἱ γυναῖκες ὑφίστανται ὀλιγώτερον τῶν ἀνδρῶν τὰς κοινωνικὰς διαφορότητας καὶ ἀνισότητας. Αὗται διὰ τῶν θλίψεων, ἕνεκα τοῦ συγκρουομένου ἐγωϊσμοῦ των, διὰ τῆς μελαγχολίας, ὑφ' ἧς καταλαμβάνονται τότε, διὰ τῶν λεπτῶν αἰσθημάτων, ἅπερ ἐμφυτεῦσιν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, χρησιμεύουσιν ἐνίοτε ὡς ἐλατήρια εἰς ταύτας τὰς μεγάλας κοινωνικὰς ταραχὰς, αἵτινες χορηγοῦσι τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἰσότητα εἰς τὴν ἐπικράτειαν. Εἰς τὴν μεγάλην Γαλλικὴν ἐπανάστασιν αἱ ἀγοραῖαι γυναῖκες ἔδωκαν πρῶται τὸ σύνθημα τῆς μεγάλης ἀναμορφώσεως· πρέπει νὰ ἔχητε ὑπ' ὄψιν σας, Κύριοι, ὅτι ἐὰν τὰ δεινὰ τῆς δουλείας καὶ ἡ παραγνώρισις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ἀποκτηνοῦσι τὸν ἄνδρα, ταῦτα ἐπὶ μᾶλλον ἐπιβαρύνουσι τὴν γυναῖκα, ἣν καταντῶσιν εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν καὶ ἀθλιότητα· διότι αὕτη ἐπὶ μᾶλλον τοῦ ἀνδρὸς συναισθάνεται τὰς ἀνισότητας ταύτας, ἐπειδὴ ὡς ἐν τῇ κρισίμου θέσεώς της καὶ τοῦ ἀσθενοῦς διοργανισμοῦ της ὁμοιάζει μὲ τὸ πλοῖον τὸ ὑπὸ παντοίων ἀνέμων ἐν μέσῳ τῶν κοινωνικῶν τρικυμιῶν κλυδωνιζόμενον καὶ ἀπὸ στιμῆς εἰς στιγμὴν εἰς σκοπέλους καὶ βράχους κινδυνεῦον νὰ κατασυντριβῇ. Ἀλλ' ἐὰν ἡ ἐπιῤῥοὴ τῆς γυναικὸς ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἦν κεκαλυμμένη ὑπό τινος πέπλου, αὕτη ἐπὶ μᾶλλον ἐμφαίνεται εἰς τοὺς μετ' ἔπειτα χρόνους. Οὕτω π. χ. περὶ τῆς Ἰνδῆς ὡς καὶ περὶ τῆς Περσίδος μόλις νῦν δυνάμεθα νὰ ἐξακριβώσωμεν τὴν κατάστασιν αὐτῶν ὁποία τις ἦν διὰ τῆς σπουδῆς τῆς Σανσκριτίδος γλώσσης καὶ τῆς μελέτης τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν συγγραμμάτων. Ὁ ἄνθρωπος λέγει ἰνδικόν τι σύγγραμμα θρησκευτικὸν, δὲν εἶναι ἄνθρωπος ἐνόσῳ δὲν εἶναι τριπλοῦς, δηλαδὴ ἀνὴρ—γυνὴ—παιδίον. Ἐν Ἰνδίᾳ ἡ γυνὴ ἦν ἔξοχόν τι, διότι αὕτη ἦν τὸ προέχον ἐν τῇ ἐπιγείῳ ταύτῃ τριάδι, ἐν τῇ οἰκογενείᾳ. Ἡ πρώτη ἄρα οἰκογένεια παρεδόθη ἡμῖν ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν εἰς τὴν φυσικὴν ἀγνότητα καὶ τὴν ἀσύγκριτον εὐγένειαν, ἣν οὐδεμία ἐποχὴ ἠδυνήθη νὰ ὑπερβῇ. Ἐν Περσίᾳ αἱ γυναῖκες παρέτεινον, ἐδίδασκον τὴν παράδοσιν καὶ ἦσαν αὐτὴ αὕτη ἡ παράδοσις. Ἡ γυνὴ ἦν βασίλισσα καὶ κυρία τῆς ἑστίας, διὰ δὲ τὸν υἱόν της ἦν αὕτη εἰς θεὸς ζῶν· οὗτος ἐνώπιον αὐτῆς δὲν ἠδύνατο νὰ καθήσῃ.... Τὸ ἰδεατὸν τῆς ἀγνότητος ἦτον οὐ μόνον ἡ παιδίσκη, ἡ παρθένος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἁγνὴ καὶ πιστὴ σύζυγος. Ἡ Περσὶς δὲν διστάζει οὐδ' ἀντιλέγει εἰς τὸν γάμον, ἀλλὰ γινώσκει ὅτι, ἐὰν ἦναι οὗτος ἅγιος, ὅτι ἐπιβάλλει εἶναι ἐπίσης ἅγιον. Ἡ ἁγνὴ καὶ πιστὴ σύζυγος, ἥτις ἀκολουθεῖ, ἀγαπᾷ τὸ καθῆκον τοῦ ἔρωτος, φυλάττει διὰ τοῦτο ἐπὶ μᾶλλον τὴν ὑψίστην τῆς ψυχῆς παρθενείαν. (Michelet Bible de l' Huimanité).

Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἓν τῶν συστατικωτέρων τῆς μεγίστης ἐπιῤῥοῆς τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι καὶ ὁ ἔρως, ὁ ἄνθρωπος, ὅστις δὲν ἐρᾷ ἀπόλλυσι περισσότερον, παρ' ὅταν ἀποθνήσκῃ· θάνατος καὶ ἔρως τὸν αὐτὸν περίπου δρόμον βαδίζουσιν, ἢ, ὅπως σαφέστερον λαλήσωμεν, δύω τινὰ ὑψηλὰ ἀμφότερα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἀντιπροσωπεύουσιν, ὁ μὲν, ζωὴν αἰώνιον, ὁ δὲ, ἔρωτα παγκόσμιον, ἔρωτα ἀϊδιον καὶ ἁρμονικόν. Ὁ ἐπίγειος ἔρως ἔχει βαθμούς· εἶναι ἔρως κτημάτων, ἔρως δόξης καὶ ἔρως τοῦ ὁμοίου, ὅστις διϊκνεῖται μέχρι τοῦ αἰωνίου καὶ ἀκροτάτου ἔρωτος. Ἐκεῖ μᾶλλον κατενοήθη ἡ ὑψηλὴ ἀποστολὴ τῆς γυναικὸς, ὅπου τὸ φυσικὸν, τὸ ἀναπόφευκτον, τὸ κρύφιον καὶ ὑπνῶττον αἴσθημα τοῦ ἔρωτος ἐν τῇ νηπιακῇ καταστάσει πλεῖστον ἀνεπτύχθη μὴ κηλιδωθὲν ὑπὸ τῆς διαφορᾶς καὶ ἐξαχρειώσεως. Ἐκεῖνο τὸ ἔθνος τέλος ἦν καὶ ἔσται ἐξοχώτερον, παρ' ᾧ αἱ γυναῖκες ἐρῶνται περιπαθῶς ἔρωτα, πιστὴν εἰκόνα ἐπὶ γῆς ὄντα τοῦ ἀϊδίου ἔρωτος.

Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον, εἰς τὸ ἔθνος ὁπερελάτρευσε τὸ πῦρ καὶ μετὰ ταῦτα, ὕστερον ἀπὸ πολλὰς περιπετείας ἠσπάσθη τὸν Ἰσλαμισμὸν ἀπαντῶνται πλεῖστα παραδείγματα, ἐξ ὧν ἀναφέρω μόνην τὴν Θάμαρ βασίλισσαν τῆς Γεωργίας. Ἡ γυνὴ αὕτη συνδιαλλάττουσα τὰς δύω μεγάλας οἰκογενείας τῶν Βαγρατιδῶν καὶ τῶν Ὀρβελιάνων, αἵτινες λυσσωδῶς ἐπάλαιον, ἔμελλε νὰ καταπαύσῃ τὰς ἀπαισίους ἐκείνας διαφορὰς καὶ ν' ἀνυψώσῃ τὴν ἑαυτῆς πατρίδα εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν δόξης. Ἡ Θάμαρ ἀνδρικὴν ἔχουσα δραστηριότητα ἦν θυγάτηρ Γεωργίου τοῦ γ'. καὶ γείτονός τινος ἡγεμονίδος. Ἡ βασιλεία αὐτῆς θεωρεῖται ὡς κολοφὼν τοῦ χριστιανισμοῦ περὶ τὰς Καυκασίους χώρας. Ἅπαντα τὰ μεγάλα ἔργα, τὰ ἔνδοξα μνημεῖα, ἅπαντα τὰ γενναῖα κατορθώματα ἀπεδόθησαν εἰς αὐτὴν μετὰ παρέλευσιν ἱκανῶν χρόνων, τὸ δὲ πρὸς τὸ ὄνομα αὐτῆς σέβας τῶν μεταγενεστέρων ἦν ἰσοδύναμον μὲ τὸ πρὸς τοὺς ἁγίους.

Παρακολουθῶν τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν ἀπαντῶ πολλαχοῦ περιστάσεις καταδεικνυούσας ὅτι, εἰς ἔθνη τινὰ παραδείγματος χάριν ἢ εἰς φυλὰς ἡ γυνὴ ἦν δούλη ἢ χρῆμα, εἰς ἕτερα ἢ καὶ εἰς αὐτὰ ἔτι, παρ' οἷς ἡ βία ἐκράττει τοῦ δικαίου, ἀπαντῶ ἐπεισόδιά τινα, ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι ἐξ ἄλλης μᾶλλον αἰτίας δὲν διεδραμάτισεν ἡ γυνὴ τὸ ἔξοχον πρόσωπον, ὅπερ ἔδει νὰ διαδραματίσῃ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἢ ἐκ τῆς νομιζομένης καὶ ἐπικρατούσης καθ' ἣν ἐπλάσθη ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ, ἵνα κατώτερον ᾖ τοῦ ἀνδρὸς πλάσμα. Ἅπαντα τὰ ἐπεισόδια ταῦτα καὶ ἅπασαι αἱ ἀπαντώμεναι ἐν τῇ ἱστορίᾳ περιστάσεις, φέρουσαι ἔκτακτον πλειστάκις χαρακτῆρα, εἶναι διαμαρτύρησις κατὰ τῆς ταπεινώσεως ταύτης ἀφ' ἑνὸς, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου καταδεικνύουσι διαῤῥήδην τὴν ἀνάλογον ἐπιῤῥοὴν, ἣν ἐξήσκησε

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

παρὰ τοὺς βαρβάρους καὶ σκληροὺς περιορισμοὺς, εἰς οὓς ὁ ἐγωϊσμὸς καὶ ἡ βία τὴν κατεδίκασαν.

Ὁ πατὴρ τῆς Ἱστορίας Ἡρόδοτος περὶ σκοτεινῶν καὶ δυσεξερευνήτων ἐποχῶν τὸν λόγον [illegible] τὸ ἐνδιαφέρον ἐχούσας. Οὕτως ἀναγινώσκω εἰς τὸν α Τόμ. Βιβλ. α περὶ τῶν Λυκείων ὅτι ἐγενεαλογοῦντο μητρόθεν καὶ τὴν εὐγένειαν ἐκ τῆς μητρὸς αὐτῶν ἐλογίζοντο «..... καταλέξει ἑωυτὸν μητρόθεν καὶ τῆς μητρὸς ἀνανεμέεται τὰς μητέρας κτλ». Πόθεν προήρχετο ἀρά γε τοῦτο, ἡ γενεαλογία δηλαδὴ καὶ εὐγένεια ἐκ τῆς μητρὸς καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ πατρὸς, ὡς ἐπικρατεῖ παρὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν τὸ ἔθος τοῦ ἐκ τοῦ πατρὸς γενεαλογεῖσθαι; Βεβαίως μεταξὺ τοῦ υἱοῦ καὶ τῆς μητρὸς ὑφίσταται ὑψηλή τις σχέσις, ἱερὰ καὶ ἰδεατὴ, περὶ ἧς μετ' ὀλίγον ἐπίσης θὰ διαλάβωμεν. Ὁ αὐτὸς ἱστορικὸς περὶ τῆς Αἰγυπτίας ὁμιλῶν λέγει ὅτι ἦν τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς ἀγαθότητος, τῆς ἡδύτητος καὶ τῆς τροφερότητος. Οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀσίας, οἵτινες συνησθάνοντο βαθύτατα τὴν φύσιν, προὐτίμων τὴν Αἰγυπτίαν ὅλων τῶν ἄλλων γυναικῶν καὶ ἐξήτουν αὐτὴν ἀπὸ τοὺς Φαραώ. Προετίμων αὐτὴν τῆς δούλης Ἀσιανῆς ἢ ταύτης τῆς ἡμιάρρενος, ἣν καλοῦσι γυναῖκα ἐν Εὐρώπῃ, νομίζοντες αὐτὴν ζωηρὰν, ἱκανὴν καὶ πειθήνιον πλουσίαν τὸ κάλλος, ἣν τέλος θὰ καθίστων ἐπὶ μᾶλλον τοιαύτην διὰ τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ὑπακοῆς. Ἑτέραν ἀπόδειξιν τῆς ἐπιρροῆς τῆς γυναικὸς ἀπαντῶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου. Αὕτη ἐν αὐτῇ ἐβασίλευε καὶ διεπεραίου ἁπάσας τὰς ὑποθέσεις, ὁ δὲ ἀνὴρ ἀνεγνώριζε τὴν εὐφυΐαν της μὴ ἀποφεύγων τὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ καλλιεργῶν καὶ ὑφαίνων. Ὁ ἱστορικὸς Διόδωρος προβαίνει ἔτι πλεῖον, καθότι ἀναγινώσκω εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ σύζυγος ὡρκίζετο καὶ νὰ ὑπακούσῃ ἔτι εἰς αὐτήν. Βεβαίως δὲ, ἄνευ τῆς ἱκανῆς κυβερνήσεώς του, θὰ ἦν ἀδύνατον αὐτοῖς νὰ φθάσωσιν εἰς τὸ δύσκολον τοῦτο πέρας, τοὐτέστιν εἰς τὴν κοινὴν ἐκταρίχευτιν καὶ εἰς τὴν ἑνότητα τῆς αἰωνίου ἀναπαύσεως.

Ἀνευρίσκοντες, Κύριοι, τὰ ἴχνη τῆς μεγίστης ἐπιρροῆς τῆς γυναικὸς ἐν τῇ ἀνθρωπότητι οὐδὲν ἕτερον ποιοῦμεν ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον ἢ ν' ἀποδείξωμεν ὅτι ἀνάγκη ἐκ τῆς φύσεως ἀπορρέουσα εἶναι νὰ μὴ θεωρῶμεν τοῦτο, ὥσπερ πάρεργόν τι καὶ οἷον παιδιὰν, καθὼς πάντες σχεδὸν οἱ ἀρχαῖοι ἐπρέσβευον. Σεῖς, Κύριοι, οἵτινες, ἔσχετε τὴν ὑπομονὴν νὰ μὲ παρακολουθήσητε μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὴν ἔρευναν ταύτην, πέπεισμαι ὅτι θὰ μὲ παράσχητε εἰσέτι τὴν εὐμένειαν καὶ προσοχὴν σας εἰς ἅπαντα τὰ περίεργα καὶ εἰς ὅλα τὰ ἐνδιαφέροντα, ὅσα περιέχει τὸ μέγα κοινωνικὸν τοῦτο ζήτημα, περὶ τῶν [illegible] ἐνταῦθα ἀδύνατον ἐμπεριστατωμένως καὶ λεπτομερῶς νὰ γίνῃ λόγος. Γινώσκομεν, Κύριοι, τὴν Πυθίαν, τὴν περίφημον ἱέρειαν καὶ χρησμοδότιν, τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου, γινώσκομεν ἐκ τῆς μυθολογίας πρὸς τούτοις ὅτι καὶ ἡ τοῦ Ἀγαμέμνονος θυγάτηρ Ἰφιγένεια ἐξεπλήρου καθήκοντα ἱερείας ἐν τῷ ἐν Ταυρίδι ναῷ. Ταῦτα δὲν πρέπει νὰ διαλάθωσι τὴν προσοχὴν τοῦ ἀσχολουμένου εἰς τὸ μέγα τῆς γυναικὸς ζήτημα· ἡμεῖς ἀποδίδοντες τὴν προσήκουσαν σημασίαν καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, καθ' ἣν ἀναφαίνεται ἡ γυνὴ ὡς ἱέρεια, ἐρχόμεθα νὰ παραστήσωμεν ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι καὶ συγκροτεῖ μίαν θρησκείαν, χωρὶς βεβαίως νὰ φοβηθῶμεν ἐκ τῆς τολμηρᾶς ταύτης ἐκφράσεως.

Τί θὰ ἐγίνετο ἡ ἀνθρωπότης, ἂν μὴ ὑπῆρχον αἱ ἔξοχοι αὗται εἰς τὴν γυναῖκα ἰδιότητες, ὡς στερούμεθα ἡμεῖς οἱ ἄνδρες; Ὁ ἀνὴρ, Κύριοι, ἐν τῇ ἀνατροφῇ, προκαταλαμβάνεται μᾶλλον ὑπὸ τῆς ἰδέας τοῦ μέλλοντος, τοῦ ἀβεβαίου δηλονότι, ἐνῶ ἡ γυνὴ θέλει τὸ παρὸν, καὶ τοῦτο πειρᾶται νὰ προφυλάξῃ. Τίς τῶν δύο ἔχει τὸ δίκαιον; Ἐγὼ συντάσσομαι τῇ γυναικὶ, καθότι λαμβάνω ὑπ' ὄψιν μου τοὺς μεγάλους κινδύνους οὓς ἔχει νὰ διατρέξῃ ὁ νεογέννητος παῖς ἔχει τοῦ δεκάτου ἔτους τῆς ἡλικίας του. Ἄνευ τῆς περιποιήσεως, τῶν φόβων, τῆς ἐπαγρυπνήσεως τῆς μητρός του, περὶ ὧν μικρὸν σχεδὸν φροντίζει ὁ πατὴρ, ὁ παῖς ἀπὸ στιγμὴν εἰς στιγμὴν ἐπαπειλεῖται ὑπὸ τοῦ θανάτου, ἡ δὲ στατιστικὴ δείκνυσιν ὅτι ὁ θάνατος εἶναι συχνότατος εἰς τοὺς ἄνευ μητέρων παῖδας. Σκοπὸς ἡμῶν ἐνταῦθα δὲν εἶναι νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ ἀνατροφῆς, ἀλλὰ περὶ τῆς γυναικός· τί μὲν κοινὸν ὑπάρχει μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ ταύτης, θεωρῶ περιττὸν ν' ἀναφέρω ἐνταῦθα, νομίζω ὅμως λίαν ἀπαραίτητον διὰ τὰ ἐπαγόμενα νὰ ἐνδιατρίψω ὀλίγον εἰς τὴν μεταξὺ τούτων διαφοράν. Τί εἶναι ἡ ἀνατροφὴ τοῦ ἀνδρός; εἶναι ὁ ἐργανισμὸς τῆς ἰσχύος, τῆς ἀποτελεσματικῆς καὶ παραγωγοῦ, ἡ δημιουργία ἑνὸς δημιουργοῦ. Τί εἶναι ἡ ἀνατροφὴ τῆς γυναικός; εἶναι ὁ σχηματισμὸς μιᾶς ἁρμονίας, μιᾶς θρησκείας. Τὸ πεπρωμένον αὐτῆς τοιοῦτόν τι εἶναι, ὥστε ὅσον εἰς ὑψηλοτέραν τινὰ σφαῖραν θὰ διατελέσῃ ὡς θρησκευτικὴ τις ποίησις, τοσοῦτον [illegible] κοινῷ καὶ πρακτικῷ βίῳ ἔσται ἀποτελεσματικὴ. Ἐν μὲν τῷ ἀνδρὶ ἡ χρησιμότης καὶ ὠφέλεια δύναται ν' ἀποχωρισθῇ τοῦ ἰδεατοῦ, οὐχ οὕτως ὅμως ἔχει καὶ διὰ τὴν γυναῖκα. Αὕτη, ἅμα δὲν εἶναι ζῶσα ποίησις, ἁρμονία ὑπερυψοῦσα τὸν ἄνθρωπον, ἀνατρέφουσα τὸ παιδίον, καθαγιάζουσα εὐσταθῶς καὶ ἐξευγενίζουσα τὴν οἰκογένειαν, δὲν ἐκπληροῖ τὸν προορισμόν της καὶ οὐδεμίαν ἕξει ἐνέργειαν καὶ εἰς αὐτὸ μάλιστα, ὅπερ φαίνεται χυδαῖον. Ἡ μήτηρ καθημένη εἰς τὴν κοιτίδα τῆς θυγατρός της ὀφείλει νὰ λέγῃ καθ' ἑαυτὴν «Κρατῶ ἐνταῦθα παρ' ἐμαυτῇ τὸν πόλεμον ἢ τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου, ὅστι δηλαδὴ μέλλει ἢ νὰ διαταράξῃ τὰς καρδίας ἢ νὰ δώσῃ αὐταῖς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ὑψίστην ἁρμονίαν τοῦ Θεοῦ. Κρατῶ αὐτὴν, ἥτις, ἂν ἀποθάνω, ἐπὶ τοῦ τάφου μου, δωδεκαέτις θ' ἀνυψώσῃ τὸν πατέρα της διὰ των μικρῶν πτερύγων της καὶ θ' ἀναβιβάσῃ αὐτὸν εἰς τὸν οὐρανόν. Αὐτὴν, ἥτις δεκαεξαέτις, διὰ μιᾶς λέξεως ὑπερηφάνου ἀπαιτήσεως, θὰ θέτῃ τὸν ἄνδρα ὑπεράνω ἑαυτοῦ καὶ θὰ ὑποχρεῇ αὐτὸν νὰ λέγῃ «Θὰ γίνω μέγας» Αὐτὴν, ἥτις εἰκοσαέτις, τριακοντούτις καὶ καθ' ὅλην τὴν ζωήν της, ἑκάστην ἑσπέραν θὰ ζωογονῇ τὸν σύζυγόν της καταπεπονημένον ὑπὸ τοῦ ἔργου, ἐν δὲ τῇ ἐναντιότητι τῶν συμφερόντων καὶ ἐν ταῖς φροντίσι θὰ συντελῇ εἰς τὸ ν' ἀναθάλῃ ἓν ἄνθος. Αὐτὴν, ἥτις κατὰ τὰς ἀποφράδας ἡμέρας, καθ' ἃς ὁ μὲν ὁρίζων κλείεται, τὸ δὲ πᾶν ἀπόλλυσι τὸ γόητρόν του, θ' ἀποδίδωσιν αὐτῇ τὸν Θεὸν, ὃν θέλει ἀνευρίσκει ἐκεῖνος εἰς τὸν κόλπον του. Ἡ ἀνατροφὴ τῆς νεάνιδος εἶναι ἡ ἀνατροφὴ συμπάσης τῆς κοινωνίας. Ἡ κοινωνία προηγεῖται τῆς οἰκογενείας, ἧς ἡ ἁρμονία εἶναι ἡ γυνὴ, ἥτις προώρισται οὐχὶ διὰ τὴν μητέρα της, οὐχὶ δι' ἑαυτὴν, ἀλλὰ δι' ἄλλον τινά, ἥτις ἐστὶν ἡ φλὸξ τοῦ ἔρωτος καὶ ἡ φλὸξ τῆς ἑστίας, ἥτις ἐστὶν ἡ κοιτὶς τοῦ μέλλοντος, ἥτις ἐστὶν ἡ σχολὴ, ἐν ἑνὶ δὲ λόγῳ, τὸ θυσιαστήριον.

Ὁ προορισμὸς τῆς γυναικὸς ἐνταῦθα εἶναι ὁ ἔρως, ἄνευ τοῦ ὁποίου αὕτη οὐδὲν ἔχει, ὡς γυνὴ δὲ αὕτη δὲν δύναται νὰ σωθῇ ἄλλως ἢ καθιστῶσα τὸν ἄνδρα εὐτυχῆ. Ἂς λάβωσιν ὑπ' ὄψιν των πάντες οἱ ἄνδρες τοῦτο, ὅτι μυστήριον εὐγενὲς καὶ θελξικάρδιον ἀπέκρυψεν ἀπὸ τὸν κόλπον τῆς γυναικὸς, τὴν θείαν δηλονότι ἀοριστίαν, δι' ἧς παρ' αὐτῇ κυματίζει ὁ ἔρως. Διὰ τοὺς ἄνδρας εἶναι πάντοτε ἡ ἡδονὴ, ἀλλὰ δι' αὐτὴν, καὶ εἰς τὰς τυφλὰς ἐξορμήσεις, τὸ ἐπικρατοῦν πάντων ἔνστικτον εἶναι ἡ μητρότης.

Ἡ γυνὴ, Κύριοι, μόνη δύναται ν' ἀναθρέψῃ τὸν ἄνδρα, ἰδίως δὲ εἰς κρισίμους περιστάσεις διά τινος φρονίμου τρυφερότητος δύναται νὰ προφυλάξῃ τὴν ἐλευθερίαν του. Ὅταν συντρίβωσι καὶ καταθραύωσι τὸ ἀνθρώπινον φυτὸν, ὡς ἄχρι τοῦδε ἔπραξαν, τίς ἡ χρεία τότε τῶν γυναικῶν; Ἀλλ' αὗται πρέπει ν' ἀναγνωρίζωνται αἱ μόναι πρὸς ἀνατροφὴν χρήσιμοι, καθόσον ἐπιθυμοῦμεν νὰ καλλιεργήσωσιν εἰς ἕκαστον τέκνον τὴν εἰς ἄπειρον μεταβαλλομένην εὐφυΐαν του, καὶ καθότι κέκτηνται αὗται πάντων μάλιστα ἱκανὴν λεπτότητα, ἡδύτητα καὶ ὑπομονὴν, ἅτινα ἀπαραίτητα εἶναι εἰς τὸ ἔργον τοῦτο.

Ὁ κόσμος ζῇ διὰ τῆς γυναικὸς, ἥτις ἐν αὐτῷ τίθησι δύω στοιχεῖα συγκροτοῦντα πάντα πολιτισμὸν, τὴν χάριτά της, τὴν ἁβρότητά της —ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐκείνην, ἥτις εἶναι τὸ ἀπαύγασμα τῆς ἁγνότητός της.

Τί θὰ ἐγίνετο ὁ ἀνθρώπινος κόσμος, ἐὰν δὲν ὑπῆρχον τὰ δύω ταῦτα πράγματα; Οἱ νομιζόμενοι ὅτι παντὸς ἄλλου ὀλιγώτερον μεριμνῶσι περὶ τούτου ἀγνοοῦσιν ὅτι, ἄνευ τῆς χάριτος ταύτης, αὐταὶ αἱ μορφαὶ τοὐλάχιστον τῆς ἁγνότητος, ὁ ἔρως δηλαδὴ θὰ ἐσβεννύετο ἐνταῦθα, ὁ ἔρως, τὸ πανίσχυρον τοῦτο κέντρον τῶν ἡμετέρων ἀνθρωπίνων πράξεων. Ὦ εὐτυχὴς βάσανος, ὦ ταραχώδης γονιμότης, τίς ἄνευ ὑμῶν θὰ θελήσῃ τὴν ζωήν;

Ἡ γυνὴ ἄρα εἶναι ἡ ἁρμονία, εἶναι οἷον θρησκεία τις, κατὰ συνέπειαν δὲ ἡ ψυχὴ τῆς ἀνθρωπότητος. Τοιαύτη τις λοιπὸν οὖσα ἢ ὀφείλουσα νὰ ἦναι ὁποῖον ἆρά γε πρόσωπον διεδραμάτισεν ἐν Ἑλλάδι, τῇ ἐκπροσωπούσῃ τὴν κίνησιν, τὴν ζωὴν, τὸ ὕψος καὶ τὸ μεγαλεῖον; τῇ γῇ τῶν ἀναμνήσεων, τῆς ποιήσεως, τοῦ φωτὸς, τῆς φιλοσοφίας, τῆς νομοθεσίας, τῆς ἐπιστήμης, τῆς γλυπτικῆς, ἀρχιτεκτονικῆς καὶ ὅλων τῶν ὡραίων τεχνῶν; τῇ Ἑλλάδι, ἧς τὸ πνεῦμα ἦν μεταμόρφωσις καὶ ἀνατροφὴ, καὶ ἥτις ὁ διδάσκαλος τῆς ἐλευθερίας καὶ παντὸς ὅ,τι τελεσιουργὸν εἶναι; Εἰς τοὺς Ἕλληνας ἡ γυνὴ ἦν ἡ γῆ, καὶ ὁ σπειρόμενος εἰς τὴν γῆν σπόρος ὁ ἀνήρ. Ἡ ἐφεύρεσις τῆς Δήμητρας ὡς γῆς μητρὸς, θεὰς ἢ δυνάμεως ἐνεργούσης εἰς τὴν βλάστησιν τῶν φυτῶν, ὁ πεπλασμένος τῶν Ἀθηναίων μῦθος παρέχουσιν ἡμῖν τὴν ἰδέαν ταύτην. Ἰδοὺ πῶς ἡ φύσις ὑπηγόρευσεν εἰς τὸν Ἕλληνα τὴν πλάσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ γῆ μήτηρ γεννήσασα τὰ φυτά· ἡ γυνὴ μήτηρ ἐκθρέψασα τὸν ἄνθρωπον· ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐξ αὐτῆς τρεφόμενος ἀπαρτίζει τὴν οἰκογένειαν,

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἐκ τοῦ συνοικισμοῦ τῶν οἰκογενειῶν μορφοῦται ἡ ἀκρόπολις ἀφοῦ προηγουμένως καταρτισθῇ τὸ χωρίον, ἡ κωμόπολις καὶ ἡ πόλις (Ἰσοκ. Πανηγ. Πλάτ. Μενεξ.)

Ἡ Ἑλληνικὴ Μυθολογία καὶ ἡ μυθικοϊστορικὴ ἐποχὴ παρέχεται ἡμῖν τὰς σπουδαιοτέρας τῶν ἀποκαλύψεων περὶ γυναικὸς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν· ἡ ἀνάλυσις τῶν ἑλληνικῶν μύθων, κύριοι, δὲν δύναται νὰ ἡ τὸ ἔργον τῆς παρούσης μελέτης· ἄλλως δὲ, πολλοὶ τῶν νεωτέρων σοφῶν προέβησαν συστηματικώτερον καὶ φιλοσοφικώτερον εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τοῦ ζητήματος ἐγκύψαντες. Τὸ καθ' ἡμᾶς ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, μετὰ τὴν ἀνάλυσιν δύο ἢ τριῶν μύθων, θὰ ἀσχοληθῶμεν εἰς τὸ ἱστορικὸν μέρος, καὶ τοῦτο οὐχὶ λεπτομερῶς καὶ ἐμπεριστατομένως, καθόσον καὶ ὁ χρόνος ὀλίγος καὶ ὁ σκοπὸς τῆς πραγματείας ταύτης γενικός. Ἐπαναλαμβάνομεν ἐν τούτοις νὰ εἴπωμεν ὅτι θὰ παρεῖχε μεγάλας εἰς τὸν ἑλληνισμὸν ἐκδουλεύσεις, ἐὰν ἀνελάμβανέ τις ἐκ συστήματος τὴν συγγραφὴν ἰδίας πραγματείας περὶ τούτου καὶ παρεῖχεν οὕτω εἰς τὴν ἐνεστῶσαν ἑλληνικὴν κοινωνίαν συνειλεγμένα ἅπαντα τὰ περὶ τῆς ἀρχαίας ἑλληνίδος ἐν ἀντιπαραθέσει πρὸς τὰς τῶν ἄλλων ἐθνῶν γυναῖκας, τοῦθ' ὅπερ, ἂν κατορθωθῇ, λίαν συντελεστικὸν ἔσται εἰς τὴν ἑλληνοπρεπῆ διαῤῥύθμησιν τῶν ἡμετέρων γυναικῶν.

(ἀκολουθεῖ).

ΠΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ.

Ὦ θύγατερ, νῦν εἰσέρχεσαι εἰς σπουδαιοτάτην τινὰ καὶ κρισιμωτάτην περίοδον χρόνου, ἥτις μέλλει νὰ προσδιορίσῃ τὴν τύχην τοῦ βίου σου. Νῦν πρόκειται νὰ ἐκλέξῃς τὸν συνοδοιπόρον τοῦ βίου σου, καὶ ἴσως ἤδη ἡ καρδία σου ἐξέλεξεν αὐτόν. Ἐγὼ δὲν εἶμαι κύριος τῆς καρδίας σου· ἡ καρδία σου εἶναι ἐλευθέρα, καθὼς εἶναι ἐλευθέρα καὶ ἡ καρδία παντὸς ἀνθρώπου καὶ ἐν αὐτῇ τῇ σκληροτάτῃ δουλείᾳ διατελοῦντος. Ἀλλ' ὅμως εἶμαι πατήρ σου, καὶ ὡς πατὴρ σὲ ἀγαπῶ ὡς τέκνον μου. Γνωρίζω τὴν καρδίαν σου καὶ γνωρίζω πόσον εὐκόλως δύναται αὕτη νὰ σὲ καταστήσῃ δυστυχῆ· τούτου ἕνεκα σὲ ἀγαπῶ ἀκόμη περισσότερον, τοὐλάχιστον μετὰ πλείονος φροντίδος καὶ μερίμνης ἢ μεθ' ὅσης ἤθελόν σε ἀγαπᾷ, ἂν δὲν ἠδύνασο εὐκόλως νὰ γίνῃς δυστυχής.

Μεταξὺ πασῶν τῶν συμβουλῶν καὶ παραινέσεων, ἃς δύναμαι νὰ σοὶ δώσω κατὰ τὴν παροῦσαν περίστασιν, καθ' ἣν προκειται νὰ ἐκλέξῃς τὸν σύντροφον τοῦ βίου σου, τὴν πρώτην θέσιν πατέχει, [illegible] μου θυγάτηρ, ἡ συμβουλὴ καὶ ἡ παραίνεσις, ἡ τὸν Θεὸν ἀφορῶσα. Ἂν ἄλλοτέ ποτε ἔσχες χρείαν τῆς θείας βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως, τώρα μάλιστα ἔχεις μείζονα ταύτης χρείαν· ἂν ἄλλοτέ ποτε διαθέρμανε τὴν καρδίαν σου αἴσθημα θρησκευτικόν, τώρα μάλιστα πρέπει νὰ διαθρεψῇ αὐτὴν ὁλοσχερῶς ὁ θεῖος τῆς θρησκείας σπινθήρ. Νῦν μέλλεις νὰ εἰσέλθῃς εἰς τοιοῦτόν τινα βίον, ἐξ οὗ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξαρτᾶται ἡ τύχη σου καὶ ἐν ᾧ μέλλουσι ν' ἀναπτυχθῶσι καὶ καταστῶσι φανεραὶ πᾶσαι εἴτε καλαὶ καὶ κακαὶ τῆς ψυχῆς ἰδιότητες. Εἰς γάμου κοινωνίαν ἐλθοῦσα δύνασαι νὰ γίνῃς, ὦ θύγατερ, ἢ ἄγγελος ἢ διάβολος· ὑπανδρος γενομένη δύνασαι νὰ καταδείξῃς ἢ ἁπάσας τὰς καλὰς ἰδιότητας τοῦ ἀγγέλου ἢ ἁπάσας τὰς κακὰς τοῦ διαβόλου· διὰ τοῦ γάμου τέλος δύνασαι νὰ καταστήσῃς ἢ εὐτυχῆ ἢ δυστυχῆ τὰ περιστοιχίζοντά σε ὄντα. Κατὰ τὴν κρίσιμον λοιπὸν ταύτην περίστασιν οὐδεὶς ἕτερος πλὴν τοῦ θεοῦ δύναται νὰ σὲ βοηθήσῃ ἐπιτυχῶς, φωτίζων μὲν τὴν διάνοιάν σου πρὸς διάκρισιν τοῦ καλοῦ ἀπὸ τοῦ κακοῦ, διευθύνων δὲ τὰ αἰσθήματά σου καὶ τὴν θέλησίν σου πρὸς ἀγάπην καὶ ἐκτέλεσιν μόνον τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ καλοῦ.— Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀνὴρ, τὸν ὁποῖον μέλειν νὰ ἀποκτήσῃς, δύναται νὰ ἦναι τοιοῦτος ἢ τοιοῦτος, καὶ νὰ ἔχῃ τοιαύτας ἢ τοιαύτας ψυχικὰς ἰδιότητας. Ὁποῖος δὲ εἶναι, ὡς καὶ ὁποῖος μέλλει νὰ γίνῃ κατόπιν ὁ μέλλων νὰ συνδέσῃ τὴν ἑαυτοῦ τύχην μετὰ τῆς σῆς, τοῦτό σοι εἶναι, ὦ θύγατερ, κατὰ τὸ παρὸν ὅλως ἄγνωστον, ἡ τοὐλάχιστον μόνον νὰ προΐδῃς δύνασαι, οὐχὶ δὲ νὰ γνωρίσῃς αὐτὸ ἀκριβῶς· Δύνασαι δέ πως ἀπὸ τοῦδε νὰ προΐδῃς τὴν κατάστασιν τοῦ ἀνδρός σου ὅταν ἐξετάσῃς καὶ καταμάθῃς τὴν ἰδίαν σου κατάστασιν καὶ συλλογισθῇς ὅτι, ὅπως ἡ ποιότης τῆς γυναικὸς ἐξαρτᾶται πολλάκις ἐκ τῆς ποιότητος τοῦ ἀνδρὸς, οὕτω καὶ ἡ ποιότης τοῦ ἀνδρὸς ἐξαρτᾶται πολλάκις ἐκ τῆς ποιότητος τῆς γυναικός· ἤτοι, ὅπως ἡ γυνὴ ῥυθμίζει πολλάκις τὸν ἑαυτῆς βίον κατὰ τὸν βίον τοῦ ἀνδρὸς, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ ῥυθμίζει πολλάκις τὸν ἑαυτοῦ βίον κατὰ τὸν βίον τῆς γυναικός. Ὁ κάλλιστος νέος δύναται νὰ γίνῃ κάκιστος σύζυγος, ὅταν τύχῃ κακοτρόπου γυναικὸς, καὶ πάλιν ὁ κάκιστος νέος δύναται νὰ γίνῃ κάλλιστος σύζυγος, ὅταν εὐμοιρήσῃ συνετῆς καὶ φρονίμου γυναικός. Ἀλλὰ πάλιν τίς ἕτερος πλὴν τοῦ Πανσόφου καὶ Παντοδυνάμου Θεοῦ δύναται, ὦ θύγατερ, νὰ σὲ καταστήσῃ ἐπιτηδείαν ὥστε τὸν μὲν ἄφρονα σύζυγόν σου νὰ μεταβάλῃς εἰς φρόνιμον, τὸν δὲ φρόνιμον νὰ διατηρήσῃς πάντοτε τοιοῦτον, ἁγνὸν καὶ ἀκέραιον, μηδέποτε σαλευόμενον καὶ παρεκκλίνοντα ἀπὸ τοῦ δρόμου τῆς ἀρετῆς; Αὐτοῦ λοιπὸν τοῦ Πανσόφου καὶ Παναγάθου καὶ Παντοδυνάμου Θεοῦ ζήτησον κατὰ πρῶτον τὴν βοήθειαν, ὅστις γνωρίζει καὶ θέλει καὶ δύναται ἐπιτυχῶς νὰ σὲ βοηθήσῃ ἐν τῇ σπουδαίᾳ ταύτῃ περιστάσει τῆς τοῦ συζύγου σου ἐκλογῆς.

Μετὰ τὸν φιλάνθρωπον Θεὸν οὐδεὶς ἕτερος δύναται, ὦ θύγατερ, νὰ σὲ ἀγαπᾷ περισσότερον τοῦ πατρός σου· καὶ οὐδεὶς ἕτερος δύναται ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει νὰ σὲ βοηθήσῃ καλλίτερον τοῦ γεννήσαντός σε. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ συζύγου σου εἶναι τῷ ὄντι ὑπόθεσις καὶ ἔργον ἀποκλειστικὸν τῆς καρδίας σου, ἀλλ' εἰ καὶ οὐδὲν δικαίωμα ἔχω νὰ ἐπέμβω εἰς τὰ αἰσθήματα αὐτῆς, ἔχω ὅμως τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον νὰ φωτίσω, ὅσον δύναμαι, τὴν διάνοιάν σου πρὸς τὴν ὀρθὴν ῥύθμισιν τῶν αἰσθημάτων σου.

Εἶσαι ἀκόμη νέα, ὦ θύγατερ, καὶ οὐδεμίαν πεῖραν ἔχεις τοῦ κόσμου· ἄκουσον λοιπὸν τοὺς λόγους καὶ τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρός σου, ὅστις πολλὰ εἶδε καὶ ἔπαθεν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ. Ἴσως, ὦ θύγατερ, ἡ φαντασία σου πλάττει ἰδανικὰ ἀνδρικῆς τελειότητος· ἴσως ἡ φαντασία σου δημιουργεῖ πρότυπα ἀνέφικτα σοφίας καὶ ὡραιότητος· ἀλλὰ μάθε ὅτι ταῦτα εἶναι ἁπλᾶ ἰδανικὰ, εὑρισκόμενα μόνον ἐν τῇ κεφαλῇ σου, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ· μάθε ὅτι εἰς οὐδένα ἄνθρωπον ἐχάρισεν ἡ φύσις ὁμοῦ ἅπαντα τὰ πλεονεκτήματα. Ἴσως ἡ φαντασία σου πλάττει τὸν μέλλοντα σύζυγόν σου καὶ πλούσιον καὶ ὡραῖον καὶ ὑγιᾶ καὶ φρόνιμον καὶ σοφὸν καὶ καθόλου ἔχοντα ἁπάσας τὰς ἰδιότητας, ὅσας ἡ τελειότης καὶ ἡ εὐδαιμονία τοῦ ἀνθρώπου ἀπαιτεῖ· ἀλλ' ὅμως μάνθανε ὅτι ὁ καλός σου οὗτος σύζυγος εὑρίσκεται μόνον ἐν τῇ φαντασίᾳ σου δεδημιουργημένος καὶ οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ. Ἐκ τῶν εὑρισκομένων ἐπὶ τῆς γῆς καὶ σιτοφαγούντων ἀνδρῶν οἱ μὲν ἔχουσι ταύτας, οἱ δὲ ἐκείνας τὰς ἰδιότητας· οἱ μὲν ἔχουσι σωματικὰ, οἱ δὲ πνευματικὰ προτερήματα, καὶ οἱ μὲν ἔχουσιν εἰς μεγαλείτερον, οἱ δὲ εἰς μικρότερον τελειότητος βαθμὸν, οὐδεὶς δὲ ἔχει πάντα καὶ εἰς βαθμὸν οἷον, ἡ φαντασία δύναται νὰ πλάσῃ. Κόψον λοιπὸν, ὦ θύγατερ, τὰ πτερὰ τῆς φαντασίας σου διὰ τῆς μαχαίρας τῆς κρίσεως, καὶ συνελθοῦσα εἰς σεαυτὴν ἐπιδίωξον παρὰ τῷ ἀνδρὶ τὴν δυνατὴν καὶ πραγματικὴν τελειότητα. Ἀπαίτει παρὰ τοῦ ἀνδρὸς οὐχὶ ἁπάσας τὰς ἰδιότητας, ὅσας ἐπιθυμεῖς νὰ ἔχῃ, ἀλλ' ὅσας αὐτὸς, ὡς ἄνθρωπος, δύναται νὰ ἔχῃ, καὶ ἔχων δύναται νὰ καταστήσῃ τὸν γάμον εὐτυχῆ· προτίμησον ἐκείνας τὰς ἰδιότητας ὅσαι εἶναι ἀναγκαῖαι καὶ συντελεστικώταται εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς οἰκογενείας. Ἀναρίθμητοι γάμοι κατεδείχθησαν εὐτυχεῖς χωρὶς νὰ ἦναι ὁ ἀνὴρ πλούσιος, χωρὶς νὰ ἦναι ὡραῖος, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ νὰ χορεύῃ ἢ νὰ παίζῃ τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ νὰ χαριεντίζηται, ἀλλ' οὐδαμοῦ οὐδέποτε ὑπῆρξε γάμος εὐτυχὴς χωρὶς νὰ ἦναι ὁ ἀνὴρ φρόνιμος, ἐνάρετος καὶ φιλόπονος. Ὁ πλοῦτος, ἡ ὡραιότης, οἱ χαριεντισμοὶ καὶ ἄλλαι τοιαῦται ἰδιότητες, αἵτινες συνήθως δελεάζουσι τὰς κούφους καὶ ἀνοήτους νεάνιδας, δὲν εἶναι στοιχεῖα ἀπαραίτητα πρὸς τὴν τοῦ γάμου εὐδαιμονίαν· τοὐναντίον δὲ ἡ φρόνησις, ἡ ἀρετὴ καὶ αἱ παρόμοιαι ἀρεταὶ εἶναι στοιχεῖα τοιαῦτα ἄνευ τῶν ὁποίων ὁ γάμος οὔτε νὰ εὐδαιμονήσῃ, οὔτε νὰ ὑπάρξῃ εἶναι δυνατόν. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἕπεται ὅτι ἐν τῇ τοῦ συζύγου ἐκλογῇ δέον νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν τὰ ἀναγκαιότατα καὶ ἀπαραίτητα πρὸς τὴν τοῦ γάμου τήρησιν καὶ εὐδαιμονίαν στοχεῖα, καὶ ταῦτα νὰ προτιμῶνται τῶν μὴ τοιούτων. Ἐν δ' ἐκ τῶν ἀναγκαιοτάτων καὶ ἀπαραιτήτων προσόντων, ἅτινα πρέπει νὰ ἀπαιτῇ ἡ γυνὴ παρὰ τοῦ ἐπιδόξου αὐτῆς συζύγου, εἶναι καὶ ἡ γνωσις ἔργου τινὸς βιοποριστικοῦ, ἄνευ τοῦ ὁποίου ἡ ἔντιμος διατήρησις τῆς οἰκογενείας ἀποβαίνει ἀδύνατος.

Ὁ ἀνὴρ, ὁ μηδεμίαν ὠφέλιμον τέχνην ἢ ἐπιστήμην γνωρίζων καὶ καθόλου ὁ μηδὲν ἔργον μετερχόμενος, οὐ μόνον γυναῖκα καὶ τέκνα, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὸν ἀδυνατεῖ νὰ διαθρέψῃ καὶ συντηρήσῃ. Ὁ τοιοῦτος, ἐὰν μὲν ἔχῃ ἕτοιμα χρήματα, ταχέως θέλει ταῦτα καταναλώσῃ· ἐὰν δὲ δὲν ἔχῃ ταχέως θέλει ἀναγκασθῇ νὰ καταφύγῃ εἰς μέσα ἄτιμα καὶ αἰσχρὰ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς λιμοκτονίας.

Μεταξὺ δὲ τῶν νέων, οἵτινες σοὶ προσφέρουσι τὴν χεῖρα, προτίμησον, ὦ θύγατερ, ἐκεῖνον, ὅστις μᾶλλον σκέπτεται ἢ αἰσθάνεται· ἐκεῖνον, ὅστις ὑπακούει μᾶλλον εἰς τὰς παραινέσεις καὶ συμβουλὰς τοῦ λογικοῦ ἢ εἰς τὰς ὑ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

παγερότητες τῶν αἰσθημάτων τῆς καρδίας· ἐκείνον, ὅστις θέτει τὴν κεφαλὴν ὑπεράνω τῆς καρδίας, ὅπως αὐτὴ ἡ ὁρμὴ τοῦ ἀνθρώπου συμβουλεύεται, ἢ ἐκείνον, ὅστις παρὰ φύσιν θέτει τὴν καρδίαν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς. ὑπερ τοῦ σκεπτικοῦ ἀνδρὸς μηδέποτε περίμενε κανόν τι παρὰ τοῦ αἰσθηματώδους πολλάκις. Ὁ σκεπτικὸς ἀνὴρ οὐδέποτε ἐλύπησε τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ὁ αἰσθηματώδης ὅμως πολλάκις ἠνάγκασεν αὐτὴν νὰ χύσῃ δάκρυα· ὁ σκεπτικὸς ἀνὴρ οὐδέποτε ἐλείχθη ἄπιστος εἰς τὸν γάμον, ὁ αἰσθηματώδης πολλάκις κατεπάτησε τὴν ἁγιότητα αὐτοῦ· τὸν σκεπτικὸν ἄνδρα οὐδεμιᾶς ξένης γυναικὸς τὰ θέλγητρα ἐβλάσησαν, τὸν αἰσθηματώδη πολλάκις αἱ ξέναι σειῆνες ἀπεπλάνησαν. Ὁ σκεπτικὸς ἀνὴρ οὐδέποτε ἀπέπεμψε τὴν φρόνιμον αὐτοῦ γυναῖκα, ἐνίοτε δὲ ἠνέχθη καὶ τὴν κακότροπον, ὁ αἰσθηματώδης ὅμως πολλάκις καὶ τὴν φρονιμωτάτην καὶ σοφωτάτην σύζυγον ἀπέλυσε. Τοιαῦτα δὲ λέγων δὲν ἐνοῶ, φιλτάτη μου θύγατερ, ὅτι ὁ σύζυγός σου πρέπει νὰῇ ἀναίσθητος, ἀλλὰ λέγω μόνον, ὅτι πρέπει μᾶλλον νὰ σκέπτηται ἢ νὰ αἰσθάνηται, τουτέστι πρέπει ν' ἀκούῃ μᾶλλον τὰς προτροπὰς τοῦ νοὸς ἢ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς καρδίας, ἢ, ὀρθότερον εἰπεῖν, πρέπει νὰ ἔχῃ τὰ αἰσθήματά του ὑποτεταγμένα εἰς τὸν λόγον, κανονίζων καὶ ῥυθμίζων αὐτὰ κατὰ τὰς τούτου ὁδηγίας καὶ συμβουλάς.

Ἐὰν ἀνήρ τις, ὦ θύγατερ, δεικνύῃ πρός σε ἀγάπην, μὴ παρέδιδε εἰς αὐτὸν εὐθὺς τὴν καρδίαν σου· ἐρεύνησον πρῶτον καλῶς τὴν ἁγιότητα καὶ εἰλικρίνειαν τῆς τούτου ἀγάπης· παρατήρησον μετὰ προσοχῆς πῶς αὐτὴ προέκυψεν, ἂν εἰς τὴν γέννησιν αὐτῆς εἰσῆλθεν ἐδωδὴ ἢ ὡραιότης τοῦ προσώπου σου ἢ ἡ καλλονὴ τῶν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας σου προτερημάτων· καὶ ἂν μὲν ἴδῃς ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ ἀνδρὸς προῆλθεν ἐκ τῶν σωματικῶν σου προτερημάτων καὶ μόνον εἰς αὐτὰ ἀναφέρεται, περιφρόνησον αὐτὴν ὡς ἐπιβλαβῆ καὶ μέλλουσαν νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ τοσοῦτον μόνον χρόνον, ἐφ' ὅσον καὶ τὸ ἄνθος τῆς νεότητός σου μέλλει νὰ διαρκέσῃ· ἂν ὅμως ἴδῃς ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ ἀνδρὸς ἀναφέρεται ἰδίως εἰς τὰ ψυχικά σου προτερήματα, τότε ἐκτίμησον αὐτὴν ὡς ἀληθῆ καὶ μέλλουσαν νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, ἐφ' ὅσον μέλλει νὰ διαρκέσῃ καὶ ἡ ψυχή σου ἐντὸς τοῦ σώματος. Δύνασαι δὲ νὰ διακρίνῃς τὴν ἁγιότητα καὶ εἰλικρίνειαν τῆς τοῦ ἀνδρὸς ἀγάπης, προσέχουσα εἰς τὸν τρόπον, καθ' ὃν αὐτὴ ἐκφράζεται, καὶ παρατηροῦσα τὸ εἶδος τῆς συμπεριφορᾶς, μεθ' ἧς ὁ ἀνὴρ ὁμιλεῖται πρὸς σέ. Ἡ ἀγνὴ καὶ εἰλικρινὴς ἀγάπη ἐκδηλοῦται οὐχὶ διὰ τῶν γελοίων ἀνατεταγμένων καὶ τῶν ὑφεσεων σκαρφων, ἀλλὰ διὰ τῆς φρονίμου τερπνότητος καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ πρὸς τὸ ἀγαπώμενον σεβασμοῦ. Ἐκεῖνος, ὦ θύγατερ, ὅστις ὁμιλεῖται πρὸς σὲ ἀσέμνως, δὲν σὲ σέβεται, καὶ ὅστις δὲν σὲ σέβεται, δὲν σὲ ἀγαπᾷ εἰλικρινῶς.

Λύπας εἶναι, φιλτάτη μου θύγατερ, αἱ κυριώτεραι συμβουλαί, ἃς ἠδυνάμην νὰ σοὶ δώσω κατὰ τὴν παροῦσαν περίστασιν τῆς τοῦ συζύγου σου ἐκλογῆς· ὁ δὲ πάνσοφος καὶ παντοδύναμος Θεὸς εἴθε φωτίσῃ μὲν τὸν νοῦν σου, διαθερμάνῃ δὲ τὴν καρδίαν σου πρὸς κατανόησιν τῆς τούτων ἀληθείας καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν ἀκριβῆ.

Α. Σ.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ *ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ*.

Ἀγαπητή μου φίλη,

Διὰ τῆς προηγουμένης ἐπιστολῆς ἀνεκοίνωσα ὑμῖν τὰς ὅσας μοὶ ἐπῆλθον ἐπ' ἐσχάτων δυσχερείας, καὶ διὰ τὰς ὁποίας ἐξητούμην συμπόνιαν παρ' ὑμῶν, καὶ τοι αἱ δυσχέρειαι δὲν ἦσαν οὐδόλως προέχουσαι ἐξωθεν, ἀλλ' ἐσωθεν καὶ ἐνδοθεν μᾶλιστα. Ἀλλά, ἀγαπητή μου, παρὰ ταύτας τὰς ἀνωμαλίας, συνέπεσε καὶ ὁ γέρων Οὐρανὸς (ἂς ἀποσιωπῶ καὶ ἐγώ, διότι δὲν διέρχομαι ὥρα καλὴ) νὰ ἐπιδείξῃ πρὸς ἐμὲ τὴν γλυκυτάτην θερμότητα τῆς ἑστίας, πλήρης ἀγαλλιάσεως ἐν τῷ ἀγαπητῷ μου οἴκῳ νὰ τὰ χαλάσῃ, καὶ καλὰ μᾶλιστα, μὲ τὴν γαλῆν του τὴν Γῆν, μολονότι τὸ ἔχει καὶ συνήθειαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην.

Φιλοστοργία δὲ μεταξὺ τοιούτων γερόντων, καὶ τοι ἄλλως σεβαστοτάτων, δὲν εἶναι παράδοξος, συνάμα ὅμως ὑπάρχει καὶ τοσοῦτον εὐχάριστος, καθ' ὅσον ὑπάρχει προσποίητη. Διότι οἱ γέροντες ἀγαπῶσι τὰς παιδιὰς, ὅπως γίνωνται παράδειγμα εἰς τοὺς νέους τῶν διαφόρων περιστάσεων τῆς τε ῥώσεως καὶ τῆς κοινωνίας. Ταῦτα δὲ σὰς τὰ ἀναφέρω, ἀγαπητή μου, κατὰ τὸ μοὶ τὰ εἶπεν ἕνας γέρων, καὶ γέρων τῶν ὑψηλῶν ὁρέων βοσκός, γέρων ἀγροίκος μὲν τὴν ὄψιν, ὡραῖος ὅμως τὸν νοῦν.

Αὐτὸς λοιπὸν ὁ Οὐρανὸς ἀπὸ πολλοῦ ἤδη εὑρίσκεται εἰς διάστασιν μετὰ τῆς γραίας συζύγου του, καὶ ἐκ τοῦ μεγάλου θυμοῦ του τοσοῦτον εἶναι ὠργισμένος, ὥστε ἔρριψε γαμαὶ τὰς λοιπὰς τρίχας τῆς ἐκατοῦ κεφαλῆς καὶ ἀπεσύρθη εἴς πυρεσσίαν τινὰ, καὶ τρόπον τινὰ ὡς καλὸς καὶ αὐστηρὸς οἰκοδεσπότης στρέψας ἤδη τὰ νῶτα εἶπε πρὸς τὴν γραῖαν του· «Γραῖα μου, κάμε τώρα καλά! Ἠμπορεῖς καὶ αὐτὴ, καὶ ἰδοὺ τὸν κόσμον τοῦ συζύγου σου ἐμολυνάγδαρες καὶ τηδὲ κἀκεῖσε ἐρριπτάνθη καὶ εἰς τὸν θυμόν σου ἔπαιρνε τὸ εἶπεν, ὡσανεὶ ἡ εὐλογημένη εἶχε σπουδάσει καὶ φυσιολογίαν· «Ὡς σὺ βίπτεις τοιουτοτρόπως τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς σου, ἐγὼ ἀνοίγω τοὺς κόλπους μου καὶ ἐναντίον τοῦ θυμοῦ σου ἐγὼ ἀναπλέκω αὐτὰς, διπλόω καὶ ἀναδιπλόω τοὺς γραμμικοὺς πλοκάμους σου καὶ τὴν πυκνὴν σου καὶ ἀνεστραμμένην γενειάδα.»

Κατὰ τὴν παροῦσαν τῆς ὥρας ἐποχὴν, ὕστερον ἀπὸ τοσαύτην καὶ τηλικαύτην λογομαχίαν τῶν δύο γερόντων, μετὰ τὰ τοσαῦτα καὶ τηλαυτοῦτα ῥήματα ὡς ἐκ τούτου, ἀρχὴ ἡ χιὼν μᾶς *κατεθίβασε* καὶ τὸ χῖος *ἀνεζωογόνησεν* ἡμᾶς καὶ εἰσὶ γιὰς *ἀναζωογονεῖ*, διότι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξέλθωμεν τῆς οἰκίας, ἀναγένομεν ἤδη ἵνα εἴπωμεν πῶς θὰ ἐπέλθῃ συμφιλίωσις μεταξὺ αὐτῶν πρὸς μεγάλην μας χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν.

Ναὶς, ἀγαπητή μου, ἀναγινώσκουσα ταῦτα θὰ τ' ἀναγινώσκῃς, ὡς πιθανολογῶ, καθημένη εἰς *τανταύρι τι*, θερμότερον τῆς συνήθους παρ' ἡμῖν ἑστίας. Πιστεύσατέ μοι ὅμως ὅτι ἐγὼ γράφω πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ μέσῳ χιόνων, παγετῶν καὶ τῆς ἀνελλειποῦς, οὕτως εἰπεῖν, ἐν Ἰωαννίνοις ὁμίχλης, καὶ κατεχομένη συνάμα καὶ ὑπὸ τοσούτων οἰκογενειακῶν φροντίδων.

Ἂς ἔλθω ἤδη καὶ εἰς τὸν κύριον σκοπὸν τῆς ἐπιστολῆς ταύτης.

Αἱ Ἰωαννίτισσαι καὶ Ἰωαννίτιδες, ἀγαπητή μου, ἔχουσι πλεονεκτήματα πολλὰ, ἔχουσιν ὅμως καὶ πολλὰς τὰς ἐλλείψεις, αἵτινες, κατὰ τὴν ἐμὴν τοὐλαχίστον γνώμην, μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ καιροῦ βέβουσιν ἐπανορθωθῆ, καθ' ὅσον ὑπάρχει μεγάλη ἔλλειψις τῶν πρὸς τοῦτο καταλλήλων μέσων καὶ διότι ἡ μακρὰ ἕξις εἶναι βαρὺς ζυγὸς, ζυγὸς ὅστις δὲν ἀνατρέπεται τόσον εὐκόλως. Ἂν ζητήσῃ τις παρὰ τῶν Κυριῶν ἡμῶν νὰ μάθῃ τὰ πλεονεκτήματά των, θὰ τὰς εὕρῃ οὐχὶ ἀμοίρους εὐφυΐας, οὐχὶ ἀναισθήτους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλιστα εὐαισθήτους φιλοκαλίας δὲν στεροῦνται, καὶ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν ἁπανταχοῦ τις ἄκραν φιλοκαλίαν, ἐν ὁλαις ταῖς τάξεσι, καὶ ὁ ἱματισμὸς των προσέτι φαίνεται καὶ ὑπάρχει τωόντι λίαν ἐπιμελής.

Δυστυχῶς ὅμως καὶ αἱ ἐλλείψεις των (καὶ ἂς μὴ ταῖς κακορραπῇ) δὲν εἶναι καὶ τοσοῦτον ἀσήμαντοι. Αἱ κλίσεις, ἂν οὐχὶ ὅλαι, εἰσὶν εἰς ἄκρον πολύλογοι, εἰς τρόπον ὥστε ἐπὶ ὅλην ἡμέραν δύνανται ν' ἀπασχολήσωσί τινα ὁμιλοῦσαι περὶ ῥούχου πηδήματος ἢ ἄλλου μικροῦ λόγου ἀντικειμένου χωρὶς νὰ ξαρυνθῶσι ποσῶς, ἄνευ διακρίσεως, καὶ τοῦτο μᾶλιστα τὸ πολύλογον τὸ θεωροῦσιν ὡς προτέρημα. Φιλοκατήγοροι τὰ μέγιστα, ἰδίως καθ' ὅσον ἀφορᾷ αὐτὰς τὰς ἰδίας καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλας σχέσεις των, εἰς τρόπον ὥστε διὰ τοῦτο πολλάκις καὶ αὐταὶ αἱ ἀδελφαὶ ἔρχονται εἰς λόγους. Τοσοῦτον ἀγαπῶσι τὰς ἐπιθέσεις καὶ τοσοῦτον ἀμύντορες ὑπάρχουσιν, ὥστε καταντῶσι μέχρι κουρόττητος καὶ ματαιορροσύνης.

Τοιοῦτος ὁ ἀντίθετος χαρακτὴρ τῶν Κυριῶν ἡμῶν ἐνταῦθα. Διὰ τῆς προσεχοῦς ἐπιστολῆς μου θέλω πραγματευθῆ ἐκτενέστερον περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Ἤδη δὲ δέξασθε, ἀγαπητή μου, τὰς ἀδελφικάς μου προσφύσεις, μεθ' ὧν διατελῶ

Ὅλη ὑμετέρα
ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ.

Ἰωάννινα, τῇ 25 Φεβρουαρίου 1871.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.

(Ἀπόσπασμα δεύτερον) (1)

Καὶ ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ ἐπεθύμει νὰ φαίνηται ὡραῖος, καὶ δὴ οἱ κουρεῖς ἅπαντες τοῦ Βασιλείου του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του εἰργάζοντο, ὅπως καλύψωσι τὴν φαλακρότητα αὐτῆς! Ἀλλὰ καὶ οὗτος διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, οἵους καὶ ὁ Ναπολέων!

Δὲν λέγω ὅτι μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν δὲν εὑρίσκονται πολλοὶ, πάμπολλοι μάλιστα, ἐκτιμῶντες τὴν ὡραιότητα μᾶλλον παρ' ἄλλο τι. Εὑρίσκονται. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν δυνάμεθα νὰ ἐνοχοποιήσωμεν μήτε τοὺς ἄνδρας τούτους, μήτε τὴν φύσιν αὐτῶν. Ἐνοχοποιοῦμεν μόνον τὴν ἀθλίαν ἀνατροφὴν, ἣς ἔτυχον ὁμοίαν οὖσαν ἐκείνῃ, ἣν λαμβάνουσιν αἱ πλείσται τῶν γυναικῶν μας. Ἡ παιδεία, συνοδευομένη μετὰ τῆς δεούσης ἀνατροφῆς, ἀνυψοῖ τὴν διάνοιαν τοῦ

(1) Ἴδε Σελ. 181

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἀνθρώπου, εἴτε ἀνδρὸς, εἴτε γυναικὸς καὶ ἀπομακρύνει αὐτὸν τῶν ταπεινῶν πραγμάτων, φέρουσα αὐτὸν εἰς τὸν κύκλον τῶν ὑψηλῶν, ἐν οἷς καὶ μόνοις ζητεῖ τὴν δόξαν του, τὸ κλέος του, τὴν ὑπεροχὴν του, τὴν φήμην του. Ποία γυνὴ, ἐπὶ παραδείγματος, μελετήσασα κατὰ βάθος τὸν Πλάτωνα καὶ τὸν Ξενοφῶντα δὲν περιεφρόνησε τὴν πολυτέλειαν καὶ τὸν καλλωπισμὸν, καὶ δὲν ἐζήτησε τὴν εὔκλειαν αὐτῆς ἐν πράγμασι τοῦ ἀνωτάτου κύκλου; Ὁ Σωκράτης δὲν ἦτο ποτε περιώνυμος διὰ τὴν φιλοδοξίαν του, δὲν ἦτο μηδέν; Τί ἄλλο κατέστησεν αὐτὸν τὸ πᾶν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἐν ἅπασι τοῖς αἰῶσιν, εἰμὴ ἡ παιδεία; Ἀνὴρ οὐχ ἧττον ἢ γυνὴ, σπουδαίας τυχόντες ἀνατροφῆς, οὐδέποτε θέλουσιν στρέψει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἀλλαχοῦ, ἢ εἰς τὴν σπουδαιότητα. Τὸν ἀκτινοβολοῦντα ἥλιον αὐτῆς θέλουσιν ἀκολουθεῖ ἀείποτε οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, ὡς τὸ ἡλιοτρόπιον ἀκολουθεῖ τὸν ἥλιον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ διὰ τῶν ἀμφιλαφῶν ἀκτίνων αὐτοῦ θέλουσιν ἀναπτύσσεσθαι καὶ καρποφορεῖ! — Ὅσον διὰ τοὺς ἄνδρας, τῇ εἶπον (μὰ παραδεχομένη ὅμως ἐνδομύχως τοὺς ἰδίους μου λόγους, ἅτε δὴ φρονοῦσα κἀγὼ ὅπως καὶ ἡ Ζηνοβία, ἀντιλέγουσα δὲ μόνον ὅπως δώσω περισσοτέραν ὕλην εἰς συνομιλίας καὶ ἐπιφέρω ἑπομένως ἀντιπερισπασμόν τινα κατὰ τῶν μαύρων διαλογισμῶν αὐτῆς,) ὅσον διὰ τοὺς ἄνδρας μηδεμίαν ἔχω ἀντίρρησιν. Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὰς γυναῖκας, ὁ ἀγλαότερος καρπὸς αὐτῶν εἶναι τὰ τέκνα. Αἱ ὀλίγαι ἐξαιρέσεις δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς κανών. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐρωτηθεὶς ποτε ὁ Μέγας Ναπολέων, ποία ἡ καλλιτέρα τῶν γυναικῶν; ἀπεκρίνετο· ἡ δίδουσα τὰ περισσότερα τέκνα.

Ὁ Ναπολέων, ἀπήντησεν ἡ Ζηνοβία, μετὰ σοβαρότητος, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποκριθῇ καλλίτερον. Διότι πραγματικῶς ἡ τὰ περισσότερα τέκνα δίδουσα γυνὴ ἦτον ἡ καλλιτέρα δι' αὐτόν. Τούτων καὶ μόνων ἀνάγκην εἶχε, διότι δι' αὐτῶν καὶ μόνων ἠδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς τοὺς φιλοδόξους σκοπούς του, κατατάσσων αὐτοὺς εἰς τὰς στρατιωτικὰς φάλαγγας!

Μηδόλως δὲ θεωρῶ ἐγὼ ὡς ἐξαίρεσιν τὴν εὐφυΐαν τῶν γυναικῶν ἐκείνων, αἵτινες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀνατέλλουσιν ἐν τῷ ὁρίζοντι τοῦ γυναικείου κόσμου, ὡς ἄλλοι Πλανῆται, ἀδαμαντίνους ἀκτῖνας διαχέουσαι ἐν τῷ μέσῳ τῆς μαύρης νεφέλης τῆς σημερινῆς γυναικείας ἀθλιότητος, θεωρῶ μᾶλλον ὡς ἐξαίρεσιν αὐτὰς ταύτας τὰς γυναῖκας, αἵτινες ἀντὶ νὰ καταγίνωνται εἰς τὸν καλλωπισμὸν τοῦ σώματος αὐτῶν, καὶ νὰ χάνωσι τὸν πολύτιμον καιρὸν αὐτῶν, βάφουσαι τὰ χείλη καὶ τὰς παρειὰς, τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας, καί τινες δὲ καὶ τὴν κόμην, ἂν αὕτη ἤρχισεν ἤδη προδίδουσα τὴν ἡλικίαν, ἣν παντὶ σθένει προσπαθοῦσι νὰ κρύψωσι, καταγίνονται εἰς ἔργα σπουδαῖα καὶ λυσιτελῆ, καὶ οὕτως ἀποδείκνυνται τοιαῦται, περιποιοῦσαι τιμὴν καὶ εὔκλειαν οὐχὶ μόνον εἰς ἑαυτὰς, οὐχὶ μόνον εἰς τὸ ἑαυτῶν φῦλον, ἀλλὰ καὶ εἰς ἅπαν τὸ ἔθνος, εἰς ὅπερ ἀνήκουσι, καὶ εἰς ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα.

Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν θεωρίαν τινῶν φρονούντων ὅτι ἂν ἡ γυνὴ καταγίνεται εἰς ἄλλα παρὰ τὰ γυναικεῖα ἔργα, δηλ. εἰς ἔργα σπουδαῖα (ὡς εἰ ὁ Θεὸς ἀπέκλεισε τὴν γυναῖκα τῶν σπουδαίων ἔργων), μὴ ἔχουσα πλέον καιρὸν, θέλει ἀμελήσει τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὴν περιθαλψιν τῶν τέκνων αὐτῆς, ἡ θεωρία αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, ἅμα δὲ καὶ γελοιωδεστάτη! Διότι βλέπομεν ἐργατικὰς γυναῖκας λ. χ. αἵτινες καί περ ἐργαζόμεναι ἀπὸ πρωΐας μέχρι νυκτὸς, καὶ μάλιστα εἰς ἔργα ἐπίπονα, μηδέποτε παρημέλησαν τὴν περίθαλψιν ἢ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων αὐτῶν, τοὐλάχιστον ὅσον τὰ αἰσθενῆ αὐτῶν μέσα ταῖς ἐπετρέπουσιν. Ἡ Λαύρα Βάσση ἦτο μήτηρ δώδεκα τέκνων. Καὶ ὅμως συνέγραφε, παρέδιδε, καὶ μέγα διεδράματισε πρόσωπον ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ, χωρὶς ποσῶς νὰ ἀμελήσῃ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων της. Τὸ αὐτὸ ὀφείλομεν νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ τῆς Θεανοῦς, ἥτις καί περ πολλὰ ἔχουσα τέκνα συνέγραφε καὶ παρέδιδε, ἀναπληροῦσα πολλάκις τὸν πατέρα αὐτῆς Πυθαγόραν ἐν τῇ φιλοσοφικῇ Σχολῇ, χωρὶς ποτε νὰ ἀμελήσῃ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων της. Τὰ σπουδαῖα ἔργα Μῆτερ, ὅσον σπουδαῖα καὶ ἂν ἤθελον ὑποτεθῇ, ὀλιγώτερον ἀπαιτοῦσι τὸν χρόνον, τὴν σκέψιν καὶ τὴν μελέτην, ἣν ἀπαιτοῦσιν ὁ καθρέπτης, καὶ τὸ μέλημα της ὡραιότητος καὶ τοῦ καλλωπισμοῦ! Ἰδοὺ σήμερον ἡ γυνὴ μηδὲν ἔχῃ νὰ σκεφθῇ σπουδαῖον, εἰς οὐδὲν ἔχει νὰ ἀσχοληθῇ, δυνάμενον νὰ κωλύσῃ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων της. Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν ὁ κόσμος οὗτος νὰ ᾖ ὁ κόσμος τῶν Ἀγγέλων; Καὶ ὅμως ἡ κατάστασις αὕτη τῆς κοινωνίας ἀπὸ κτίσεως ἴσως κόσμου, ὅλον τὸ ἐναντίον μαρτυρεῖ! Ἡ γυνὴ, ἡ μὴ ἔχουσα σήμερον νὰ σκεφθῇ ἐπὶ οὐδενὸς σπουδαίου ἀντικειμένου, ἀφιεροῖ ἁπάσας τὰς σκέψεις καὶ τὰς φροντίδας αὐτῆς εἰς τὴν ματαιότητα καὶ μὴ ἔχουσα σπουδαίαν

τινα φιλοδοξίαν, ἥτις νὰ τὴν κολακεύῃ, θεωρεῖ ὡς μόνην φιλοδοξίαν της τὴν ὡραιότητα, ἥτις καὶ εἶναι τὸ μόνον ἴνδαλμα τῆς ἑαυτῆς λατρείας! Μηδὲν λοιπὸν τοσοῦτον προσφιλὲς εἰς τὰ ὄμματα αὐτῆς, ὅσον ἡ ὡραιότης! Καὶ ἐντεῦθεν ἡ τελεία ἀπάθεια αὐτῆς πρὸς πᾶν ὅ,τι δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ ἴνδαλμα τῆς ἑαυτῆς καρδίας, ὡς καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων της, ἅτινα, τὸ ἐπαναλαμβάνω, ὡς ἐπαχθέστατον φορτίον, παραδίδουσιν εἰς χεῖρας τροφῶν, καὶ Διδασκάλων καὶ Διδασκαλισσῶν, καὶ ἐντεῦθεν τέλος, ἡ παροῦσα κατάστασις τῆς κοινωνίας!

Ἐκ τούτων καταφαίνεται μῆτερ, ὅτι ἂν ἅπασαι αἱ γυναῖκες, μηδεμία ἀμφιβολία ὅτι τὸ φύλον ἡμῶν δὲν ἤθελε διάκεισθαι εἰς ἣν διάκειται σήμερον ἀθλιότητα, ἡ δὲ κοινωνία θὰ ἦτο ἄλλη, παρ' ὅ,τι εἶναι σήμερον, ἀφοῦ ἡ γυνὴ εἶναι ὁ φυσικὸς τροφὸς καὶ διδάσκαλος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους! Ὁμολογητέον ὅμως ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ ἔχωσι καὶ αὗται ὑψηλοτέραν τινὰ ἀποστολὴν ἐν τῷ κόσμῳ, πλὴν τοῦ τεκνοποιεῖν, διότι τότε ἤθελον ἔχει καὶ αὗται τὴν αὐτὴν εὐγενῆ καὶ σωτήριον φιλοδοξίαν, ἣν ἔχουσιν οἱ ἄνδρες, ὅπως φανῶσι μεγάλοι ῥήτορες, μεγάλοι πολιτικοὶ, μεγάλοι διπλωμάται, μεγάλοι νομοθέται, μεγάλοι φιλόσοφοι, μεγάλοι νομικοὶ, πρὸς δὲ καὶ μεγάλοι βιομήχανοι! Ἢ καὶ ἀκαδημιακοὶ, συστηνομένης ἰδιαιτέρας Ἀκαδημίας διὰ τὰς γυναῖκας, ἀφοῦ καὶ πρόεδρον Ἀκαδημίας εἴδομεν γυναῖκα, τὴν κλεινὴν Πριγκιπέσαν Δασκοβίαν.—

(ἀκολουθεῖ).

ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ ΤΩΝ ΤΕΘΛΙΜΜΕΝΩΝ.

Τὸ ἀτελὲς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὁποίων θλίψεων γίνεται παραίτιον ἡμῖν οἱ πάντες ἐκ πείρας γινώσκομεν. Ἡ πανσοφία ὅμως καὶ ἀγαθότης τοῦ Δημιουργοῦ δὲν ἀφῆκεν τὴν ἀτέλειαν ταύτην τῆς φύσεως νὰ κατακυριεύσῃ παντελῶς τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας· ἀλλ' ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως παρέσχεν ἡμῖν διὰ παντοίων μέσων τὴν ἀναγκαίαν ἀναψυχὴν καὶ παρηγορίαν.

Εἰς τοὺς τεθλιμμένους πᾶσα ἐνασχόλησις προξενεῖ ἀδιαθεσίαν καὶ μελαγχολίαν· πᾶν ἔργον, πᾶς θορυβὸς κοινωνικὸς τοῖς φαίνεται ἀηδὴς, διότι ἅπαντα τὰ ἐν τῷ ὡραίῳ καὶ ποικίλῳ τούτῳ κόσμῳ καὶ αὐτῆς της ζωῆς συμπεριλαμβανομένης, βαρύνουσι μόνον τὸν τεθλιμμένον, καὶ προξενοῦσι τὴν μεγαλητέραν ἀηδίαν καὶ καταφρόνησιν. Καὶ ὅμως οἱ ἐν θλίψει ὑποκύπτοντες, εἶναι μεγάλη ἀνάγκη νὰ ἐνασχολῶνται.

Ἐξετάζουσαι ὁποίαν δυνατὴν παραμυθίαν δύνανται νὰ δεχθῶσι αἱ καρδίαι τῶν θλιβομένων, εὑρίσκομεν πάλιν, ὅτι αὐτὴ αὕτη ἡ ἐνασχόλησις εἶναι τὸ μόνον μέσον, ὅπερ δύναται νὰ ἀνακουφίσῃ τὴν χαύνωσιν καὶ μελαγχολίαν αὐτῶν. Εὐτυχῆ δὲ τεθλιμμένον δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν ἐκεῖνον εἰς τοῦ ὁποίου τὴν οἰκογένειαν πλεονάζουσιν ἀναπόφευκτα καὶ ἀπαραίτητα καθήκοντα.

Ἕκαστος τῶν ἀποτελούντων οἰκογένειαν πολυάριθμον γινώσκει ὁποῖα ὑψηλὰ καὶ σπουδαῖα καθήκοντα περικυκλοῦσιν, ἅμα δὲ καὶ πολιορκοῦσι μίαν οἰκογένειαν. Σκεπτόμενος λοιπὸν ὁ τοιοῦτος, ὅτι ἡ ἐκπλήρωσις τῶν τοιούτων οἰκογενειακῶν καθηκόντων ἐξαρτᾶται ὑπ' αὐτοῦ καὶ μόνον, βιάζεται ἀκουσίως νὰ διασκεδάσῃ ἔστω καὶ προσωρινῶς τὴν θλίψιν εἰς τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἡ ἀτέλεια τῆς φύσεως τὸν κατεδίκασε.

Θρηνοῦμεν καὶ πενθοῦμεν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ ἑνὸς φιλτάτου, δικαίως θλιβόμεθα, ἀλλὰ δὲν πρέπει καὶ νὰ ἀγνοῶμεν τὰ ὅρια τῆς θλίψεως, (μολονότι αἱ εὐαίσθηται καρδίαι δὲν ἀναγνωρίζουσιν ὅρια) διότι καὶ τὴν ὑγείαν μας ὡς οἰκογενειάρχαι βλάπτομεν, καὶ πράγματι δυστυχεῖς καθιστάμεθα· βεβαίως παραδιδόμενοι εἰς θλίψιν βαρεῖαν καὶ διηνεκῆ, ἥτις οὐδέποτε δύναται νὰ ἔχῃ συνεπείας εὐαρέστους, οὐδένα δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν διαλογισμὸν οὐδεμίαν πλέον σκέψιν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν οἰκογενειακῶν καθηκόντων. Τί γίνεται λοιπὸν ἡ οἰκογένεια ἐκείνη, εἰς ἣν εἰσῆλθεν ἡ θλίψις; ὁποῖα ἀποτελέσματα πρέπει νὰ ἀναμένωμεν; Ἀλλὰ μεταξὺ τῶν ἐνασχολήσεων τοῦ ἡμετέρου βίου ποία ἄρά γε ὑπάρχει μᾶλλον πρόσφορος;

Ἡ ἀνάγνωσις σπανίως ἐπιτυγχάνει τοῦ νὰ ἀνακουφίσῃ τὴν θλίψιν· ἐνίοτε μὲν παρηγορεῖ, ἀλλὰ συνεχέστερον ἡ προσοχὴ χαυνοῦται, τὰ διανοήματά μας πλανῶνται ὡς μηχανὴ καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς θλίψεως παρουσιάζεται εἰς τὸν νοῦν μας ἔτι ζωηρότερον.

Αἱ γυναῖκες αἵτινες δὲν εὑρίσκουσι παρηγορίαν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, οὔτε ῥαπτοῦσαι θέλουσι εὕρει ἀνακούφισιν τινά· ἡ γυναικεῖα αὕτη ἐνασχόλησις τοῦ ῥαψίματος, εὐαρεστεῖ ὁπότε ἡσιχάζουσιν ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία· ἂν ὅμως διαρκέσῃ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἐπὶ πολὺ παρὰ τὸ σύνηθες, τότε ἀντὶ ἐλαφρᾶς διασκεδάσεως γίνεται πρόξενος βλάβης εἰς τὸ νευρικὸν σύστημα. Τὸ γράφειν οὐδεμίαν ὠφέλειαν δύναται νὰ παράξῃ ἀπέναντίας βλάπτει ὑπερβολικῶς, διότι, ἂν ζητῇ νὰ διαχωρίσῃ τὰ πρὸς ψυχαγωγίαν, παρεγγράφει μᾶλλον τοὺς διαλογισμούς, οἵτινες σπαράσσουσι τὴν καρδίαν καὶ τὰς σαθρὰς αἰτίας περιστρέφοντα περὶ τὸ ἀντικείμενον, ὅπερ προξενεῖ τὴν βαθεῖαν θλῖψιν.

Τὸ ἐπιτηδειότερον καὶ κάλλιστον ἐνασχόλημα εἶναι ἡ συχνὴ συναναστροφὴ μετὰ τῶν ἠθῶν τέκνων· τὸ πάθος τῆς σφοδρᾶς παραπτομένης ψυχῆς εὑρίσκει ἀνακούφισιν τινὰ μεταξὺ τῶν ἀθωοτάτων. Ὁ περίπατος ἐπίσης εἶναι καλὸς πλὴν ὄχι ἀπὸ γείτονος εἰς γείτονα ἢ μεταξὺ συγγενῶν, διότι οὗτοι θέλοντες νὰ σοὶ παραγορήσωσι σοὶ ἐπαναφέρουσιν ἀρίσως τὰς ἀλγεινὰς ἀναμνήσεις σου, τὰς ὁποίας προσπαθεῖς νὰ διασκεδάσῃς· ὁ περίπατος ὅστις δύναται νὰ παρέξῃ ἀληθῆ ἀνακούφισιν τῶν παθῶν τοῦ θλιβομένου εἶναι ἡ ἐξοχή, αἱ καταῤῥύτοι πεδιάδες καὶ οἱ ὑψηλοὶ γήλοφοι. Ἐνταῦθα, ἡ φαντασία λαμβάνει ἄλλην ὄψιν, εὐρυπίστατα, μειδᾷ, ὁ θυμασμὸς τῆς ὡραίας φύσεως, ζωογονεῖ τὰ χαυνωμένα μέλη τοῦ ἀδυνάτου σώματός μας· ἕκαστον φυτὸν τὸ ὁποῖον δρέπομεν, μᾶς ἀναμιμνήσκει τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν σοφίαν τοῦ Δημιουργοῦ· ἀνερχόμεθα νοερῶς εἰς θειωρίας ὑψηλὰς, ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ἀποῤῥοφῶσι τὴν ὀδύνην ἣν εἴχομεν ἐν τῇ οἰκίᾳ μας. Ἐνταῦθα, πᾶν δ τι ἀδύνητον καὶ δυσάρεστον ἔχομεν, ὑπνώττει· ὁ δὲ ὕπνος οὗτος τῆς μνήμης εἶναι ἡμέρα ἐν τῷ παραδείσῳ διὰ τοὺς πεθλιμμένους. Ὁ καλλίτερος ὅμως τύπος τῆς ἐξοχῆς εἶναι οἱ γήλοφοι, ὅπου ὁ νοῦς περιπλανᾶται ἀπὸ τοῦ ἐρήμου ἐκείνου τόπου εἰς τὸ κέντρον τῆς θορυβώδους πόλεως, ἀπὸ τῆς πενιχρᾶς καλύβης τοῦ χωρικοῦ εἰς τὰ μέγαρα τῶν πλουσίων καὶ τῶν ἀρχόντων.

ΑΡΙΣΤΑΙΑ Α. Β.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

O puissance du temps! ô légères années
vous emportez nos pleurs, nos cris et nos regrets.
Alf de Musset.

Ὦ στιγμαὶ τοῦ παρελθόντος, ἄνθη τῆς νεότητός μου

Ἂν παρέλθατε ταχέως, χαραγμένοι πλὴν ἐσεῖς
Διαμένετε εἰσέτι!
Ἡ ἀνάμνησίς σας ὅμως, ἡ γλυκυπικρος ἐκείνη
Ἀντιμαχοῦσα στὰς πλάγας μου θλαπτηρίων ὀλίγων
Κ' εἰς τὰ ζοφερά μου ἔτη.

Χάρητε! κοιλάδες ἔνθα τῶν νεανικῶν μου πόδων
Ἄλλοτ' ἔφερα, τοὺς ἁρίους νὰ συλλέξω καὶ τὰ ῥόδα
Μὲ τὴν δρόσον τῆς τύχης.

Χάρι θέσις, πιστὰ μάρτυς τῶν ὡρίων ἡμερῶν μου,
Μόνε σύντροφε τῶν πρώτων καὶ θώων συναισθημάτων μου
Τῆς ἀθώας μου ζωῆς.

Δυστυχές! παντοῦ τοῦ πόνθους τὸν σκληρὸν μαστῆρα βλέπω
Καὶ τὸ φάσμα τῶν ματαίων καὶ ἀπατηλῶν ἐλπίδων
Προσπαθοῦν νὰ συλλάβω.

Στιγμιαίως ἀνοιχθεῖσαν τ' οὐρανοῦ εἶδον τὴν πύλην,
Καὶ ἠθέλησα νὰ ῥίψω τὴν ῥοιζητὴν μου πτέρυγα
Καὶ τὰς πτέρυγας νὰ λάβω.

Πλὴν τὰ πάντα ἦσαν πλάνη, πλάνος οἶστρος ἐπιπόλαιος...
Καὶ ἐνῷ ἡ φύσις πᾶσα μὲ χαρὰν μοὶ ἐμειδία
Αἴφνης οἶμοι! ζοφερόν,
Νέφος εἶδον νὰ καλύπτῃ ὡς νεκρώσιμος μανδύας
Τὰ λίθερπόρφυρα ἄστρα τῆς ἀθώας μου προίας
Καὶ αὐτὸν τὸν οὐρανόν.

Α. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

ΜΥΘΟΣ.

Πολλάκις δὶ ἑξήμερα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἐμπέρα
Ὅς κεν ἀλιτραίνῃ καὶ ἀτάσθαλα μηχανάται
Τοῖσιν δ' ὀπαζόδεν μέγα πῆμα· δῶκε Κρονίων
Λοιμὸν ὀμοῦ καὶ λιμόν, ἀπωλίσθανον δὲ λαοί
Ἠ τῶνγε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν, ἠὲ γενέσθην
Ἠὲ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίνυται αἰτῶν

Ἡσίοδος.

Μὴ πιάνετε φιλίαν μ' ὁποιον ξένον καὶ ἰδῆτε».
Ὡς φιλόσοφος ῥαθύς.

Ἰδοὺ ἔπιασεν ὁ ξένος ἱκανοὺς ἐκ τῶν ἐλθόντων.
Οἱ δὲ ἄλλοι τρομαγμένοι βλέποντες τὸν ἐλεθρόν
Ἔλαβον φρικτὴν φυγήν!
Τότ' ὁ ξένος μετὰ θάῤῥους, εἰς τὴν φωλεὰν πέτρας,
Ἔλεγεν ἀπολογίαν σφάλμα μέγα ὅτι ἔδρασας,
Κ' ἀκουσίαν τὴν σφαγήν.

Ἔσραλε πολὺ ὡς ξένος, πλὴν εἰς τὸ ἔξῆς ἐλπίζει
Καὶ τὸν φίλον καὶ ἐχθρόν του ὅτι πρέπει νὰ γνωρίζῃ
Καὶ νὰ ἦν' εἰλικρινής.
Διὰ τοῦτο καὶ εἰρήνην μετὰ πάσης προθυμίας,
Ἔδεσε μετὰ τῶν πρώτων λαγωῶν δημοκρατίας..
Δὲν ἀντέστη δὲ κανείς!

Ἐνῷ δὲ τὰ σχέδιά του ὁ φιλόσοφος μετροῦσε,
Καὶ τὰ ἄῤθρα τῆς εἰρήνης κατὰ τάξιν ῥιθμοῦσε
Λαγωὸς ἕνας ταχύς,
Ἐκ τῆς ὄπισθεν τῆς πύλης, ὡς ταχύπτερος ἐξῆλθε
Κ' εἰς ποιμένος γείτονός του τὴν οἰκίαν, ἐντὸς ἦλθε,
Σύνδρ μὲν ζητῶν εὐθύς.

Ὁ ποιμὴν δ' ἴῶς ὁ Ἀπόλλων, μὲ φερέτραν ὡπλισμένος
Καὶ ἐνόσῳ εἰς συνθήκας κατεγίνετο ὁ ξένος,
Μὲ καὶ κάτω—Τὸν κτυπᾷ—
Θνήσκων τότε ὁ βραχμάνος, ἔλεγε μὲ θρηνῳδίαν,
Τὴν ἐξῆς ἀξίαν μνήμης καὶ σοφὴν διδασκαλίαν
«Φίλοι! ὅστις ἀπατᾷ

«Ἡ ψευδόμενος τοὺς ἄλλους θέλει ἵνα ἀπατήσῃ
Οὗτος βέβαιος νὰ ἦναι ὅτι θέλει καταντήσει
Διὰ τῶν σκευωριῶν,
Μ' ὅσας θέλησε τοὺς ἄλλους τοὺς ἁπλοῦς νὰ κατατρέξῃ
Διὰ τῶν αὐτῶν τὸ αἷμα τὸ ἰδικόν του, θὲ νὰ ῥιζῇ
Καὶ τὴν γλυκυτάτην.»

ΣΟΦΙΑ

Θυγάτηρ Λαμπίση, ἰατροῦ.

Φεβρουάριος, 1871. Σμύρνη.

Μελωτὸ ἐγκώμιον, ὅσ' ἄν, γάτος τις ἐλεεινὸς
Τῶν χωρίων τὰ ἐπαίνεσε ἐπεκέφτετο ὡς ξένος.
Ὡς βραχμάνος (1) τῶν Ἰνδῶν.

Κ' εἰς λαγοτροφεῖον ῥθάνει ἐπὶ τῇ προφάσει δῆθεν.
Ὡς ἐξεταστὴς μεγάλος κ' ἴν ἐπαύλει ταύτῃ ἔλθῃ
Τῶν ἠθμῶν καὶ ἠθῶν

Ἔῤῥιζαν οἱ δημοκράται τῶν λαγῶν αὐτὸν ἰδόντες,
Καταῤῥίγιον ἐζήτουν τρέμοντες καὶ ῥιγιῶντες
Ἕκαστος ἐν ἀκαρεῖ.
Μέγας θόῤῥος ἠγέρθη! Κἰδ καθεὶς τεταραγμένος
«Τί ζητεῖ καὶ τί γυρεύει;» ἔλεγον, αὐτὸς ὁ ξένος
«Τί τοὺς ὄνυχας τριβεῖ;

»Μὴ κατάσκοπός τις εἶναι;»—Οἱ δὲ πρόκριτοι ἐλθόντες
Ἔντρομοι ἐκ τῆς ὀπῆς των ἐστανιὸ κατεμωτῶντες
»—Τί ἐρίζεις;—Τί ζητεῖς;»
«—Περιηγητὴς ὅτ' εἶναι,» ἀπεκρίνετο ὁ ξένος
»Ἦθη κ' ἔθιμα τῶν ζώων κατὰ τόπους ἐκτιμαίνως
»Ἐρευνῶν περιπατεῖ.

Εὐπιστοι καὶ ἁπλοῖ τοὺς λόγους ἐπιστεύσαν τοῦ ξένου,
Τῶν γαλῶν οἱ δημοκράται κ' ἤρξαντο μετὰ ἐπαίνου,
Καὶ αὐτὸν νὰ εὐχηρεύσουν....
Τί σεβάσμιος! Τῶνδε εἶναι σώφρων καὶ νηστεύει
Κρέας ζώων δὲν τὸ τρώγει, μετεμψύχωσιν πιστεύει
Ἔλεγον.... πλὴν λεμονιοῦ.

Τοὺς μεγάλους ὀνυχάς του, οὓς ἡ μαλωτή του κόπτει....
«Οἱ λαγοὶ ἔλαβον θάῤῥος.... Ὁ δὲ γάτος ὁρμᾷ καὶ πίπτει
Ἐπ' αὐτῶν καὶ παρευθύς.
Καλὰ, τώλεγ' ἡ γιαγιά των. «Τέκνα μου, προφυλαχθῆτε,

(1) *Βραχμάνοι εἶναι Ἰνδοὶ φιλόσοφοι οἱ ὁποῖοι πιστεύουσιν ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν θανόντων εἰσέρχονται εἰς τὰ σώματα τῶν ζώων. Καὶ τὸ δόγμα τοῦτο ὀνομάζεται μετεμψύχωσις.*

ΚΥΨΕΛΗ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἑξάμηνος 3.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἑξάμηνος 3 1[2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν μὲν τῇ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελετζίδικα, Μουσούρου χὰν, ἀριθ. 30.—ΕΝ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρ. Μηνᾷ Μαράσογλου.—ΕΝ ΧΑΛΚΗΔΟΝΙ παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κ. Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ.—ΕΝ ΒΑΡΝΗ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ἀσπριώτη.—ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ὀγνιάνοβιτζ.—ΕΝ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ παρὰ τῇ Κ. Π. Παππαδοπούλῳ.—ΕΝ ΠΡΟΥΣΗ παρὰ τῇ Κ. Ἀγλαΐᾳ Κωνσταντίνου, Διευθύντριᾳ.-ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ παρὰ τῷ Κ. Β. Παππάζογλου.—ΕΝ ΣΝΥΡΝΗ παρὰ τῷ Κ.Φ. Α. Σαρίκα.—ΕΝ ΜΙΤΥΛΗΝΗ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ—καὶ ΕΝ ΜΟΛΥΒΩ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ,—ΕΝ ΧΙΩ παρὰ τῷ . . . . . .—ΕΝ ΣΑΜΩ παρὰ τῷ Κ. Πελ. Δεκάτῃ,—ΕΝ ΓΙΟΥΡΓΕΒΩ παρὰ τῇ Κ. Αἰκ. Σολομωνίδου,—καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Κ. Θ. Κτεναν, Διευθυντὴν αὐτῆς, ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος, οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτὴ, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ εὐγνωμόνως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν, 14 τρέχοντος, περὶ τὴν 4 πρωϊνὴν ὥραν, γενήσεται ἡ κλήρωσις τοῦ Λαχείου τῶν Ἐργοχείρων τοῦ ἐν Χάσκιοῖ Παρθεναγωγείου.

Παρακαλοῦνται ὅθεν πάντες οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὅπως παρευρεθῶσιν ἐν αὐτῇ.

Ἐν Χάσκιοῖ τὴν 28 Φεβρουαρίου 1871.

Η ΕΦΟΡΙΑ.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΑ ἐπὶ δεκαετίαν διδάξασα ἐπιτυχῶς καὶ διευθύνασα διάφορα Ἑλληνικὰ Παρθεναγωγεῖα ζητεῖ θέσιν.

Ἡ *Εὐρυδίκη* συνιστᾷ τὴν Κυρίαν ταύτην τοῖς ἐνδιαφερομένοις.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ.
Πρωτότυπος.
ὑπὸ
Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΥΜΕΝΟΥ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ σύγκειται ἐκ δύο τόμων. Συνδρομὴ αὐτῆς σελήνια 5. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν καὶ τῶν δύο τευχῶν.

ΑΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πέρᾳ, Τεκέ, ὁδὸς Ζουμποῦλ ἀριθμ. 7.

Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Αἰθογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐκτυποῦν καλλιτεχνικῶς ἐπισκεπτήρια, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τύποις Κ. ΠΛΗΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΤΟΣ Α. ΕΒΔΟΜΑΣ ΙΗ'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΕΛΙΩΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ.

Ἐκδιδομένη
ὑπὸ
ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

19 ΜΑΡΤΙΟΥ 1871. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 18.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙΡΡΟΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΕΝ ΤΗ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΙ.

ἀναγνωσθὲν ἐν Χαλκιδόνι ὑπὸ τοῦ Κ. ΠΛΗΘΩΝΙΔΟΥ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον: Ὁ λόγος θὰ περιστραφῇ εἰς τὴν ἔνδοξον καὶ ὁμώνυμον τῶν Ἀθηνῶν θεὰν Ἀθηναν. Οἱ Ἕλληνες, Κύριοι, τοσοῦτον εὐγενεῖς καὶ ἁπλοῖ, εἶναι τὰ ἀληθῆ τέκνα, ἀπερ ἐν μέσῳ μάλιστα τῶν Ῥωμαίων, αὐτοκρατόρων καὶ συγκλητικῶν, ἀστράπτουσι, κυριαρχοῦσι καὶ νοτίζονται οἱ διδάσκαλοι τοῦ κόσμου. Ἀλλ' ἃς ἐξετάσωμεν τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς· ἀμέσως ἐκπλησσόμεθα βλέποντες ἐν αὐτῷ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἰδέας, τῆς σοφίας, τῆς σκέψεως.

Σκέπτεσθαι, κύριοι, σημαίνει ἐπαναστρέφεσθαι εἰς ἑαυτὸν, λαμβάνειν τὴν ἰδέαν ὡς ἴδιον αὐτοῦ ἀντικείμενον καὶ θεωρεῖν αὐτὴν, ὡς ἐν κατόπτρῳ (Μιχελέτος, Πλάτων). Ἀνάγκη ἡ ἰδέα αὕτη πλαστῶς να διπλασιασθῇ, ἡ δὲ θεωροῦσα σκέψις προσδιορίσῃ τὴν θεωρουμένην, ἐπεκτείνῃ αὐτὴν, τὴν ἀναπτύξῃ διὰ τῆς ἀναλύσεως τῆς γλώσσης ἢ διὰ τῆς ἐσωτερικῆς γλώσσης, τοῦ ἀφώνου λόγου.

Τὸ ὕψιστον τῆς Ἑλλάδος πνεῦμα δὲν ἦτο ἡ ἱκανότης τῶν Ὀδυσσέων καὶ Θεμιστοκλέων, ἥτις κατέστησεν αὐτοὺς νικητὰς τῆς Ἀσίας, ἀλλ' αὕτη ἡ ἐφεύρεσις τῶν μεθόδων τοῦ λόγου, ἥτις ἐξ αὐτῶν συνεκρότησε τοὺς ἀνωτάτους μυητὰς τῆς μελλούσης ἀνθρωπότητος.

Μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Λόγου ὑπάρχει διαφορά τις; Θὰ ἦν ἀσέβεια νὰ τὸ πιστεύσωμεν. Ἐκ πάντων δὲ τῶν μορφῶν τοῦ αἰωνίου Ἔρωτος (τῆς ὡραιότητος, τῆς γονιμότητος, τῆς ἰσχύος) βεβαιότατον ὑπάρχει ὅτι ὁ Λόγος εἶναι ὁ πρῶτος, ὁ ὕψιστος. Δι' αὐτοῦ ὑπάρχει ἡ ἁρμονία ἡ τάξις ἡ παρέχουσα εὐδαιμονίαν τοῖς πᾶσιν, ἡ εὐεργετικὴ καὶ καλοκἀγαθος τάξις. Ἐν τῷ λόγῳ, ὅστις φαίνεται ψυχρὸς, ὑπάρχει οὐχ ἧττον καὶ ὁ Ἔρως

Θὰ σὲ ζητῶμεν ἀείποτε, ἵνα σὲ ἀγαπῶμεν καὶ σὲ προστατεύωμεν. Ἴσως, ὡς πολλαὶ καὶ ἄλλαι γυναῖκες, θὰ ἐγκαταλειφθῇς μόνη ἐπὶ τῆς γῆς. Ἔστω· ἡ πατρικὴ καρδία ἃς σοὶ δώσῃ μίαν προστάτριαν, μίαν κηδεμόνα, σοβαρὰν πιστὴν καὶ πρόθυμον· Σοὶ ἀφοσιῶ καὶ σὲ ἀφιε-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ρῶ, ὦ παμφιλτάτη, εἰς τὴν παρθένον Ἀθηνᾶν, δηλονότι εἰς τὸν λόγον. Ὁ μῦθος ἄρα τῆς Ἀθηνᾶς ἐκθρωσάσης ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς παριστᾷ τὸν λόγον, πρὸς ὃν ὀφείλει ἡ μεταγενεστέρα [illegible] τὴν ἁρμονίαν δηλαδὴ τοῦ ἀνθρωπίνου κόσμου.

Ἔλθωμεν εἰς τὸν Ἡρακλῆν. Οὗτος, ὅστις εἶναι ἡ προσωποποίησις τῆς ἰσχύος καὶ δυνάμενος, ὃς θηρία ἄγρια καὶ ἀνήμερα ὑπέταξεν, ὑπεδουλώθη, κύριοι, ὑπὸ τῆς γυναικός. Ἐπάλαισεν αὐτὸς κατὰ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως καὶ ἀνεδείχθη νικητής, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ παλαίσῃ καὶ κατὰ τοῦ ἐπιδρῶντος ἰσχυρότατα ἐν τῷ κόσμῳ, τῆς γυναικὸς δηλονότι, ἧς ἠναγκάσθη νὰ ἐξυπηρετῇ τὰς θελήσεις ἐπὶ τέλους. Τί ὅπλον κατεῖχεν αὕτη καὶ ἐδέσμευσε τὸν πανίσχυρον Ἡρακλῆν; τὸ ὅπλον, ὅπερ ὑπῆρχεν αὐτῇ ἦν τὸ θέλγητρον, τὸ γόητρον, ἦν ὁ φλογερὸς καὶ κοσμοκράτωρ Ἔρως.

Ἔλθωμεν εἰς τὴν ὡραίαν τὸ κάλλος Ἑλένην. Ὁ Ἰσοκράτης δικαιολογεῖ τὴν ἄτοπον ἁρπαγὴν ταύτης ὑπὸ τοῦ Πάριδος λέγων ὅτι, ἐνῷ ἐγίνωσκεν ὁ Πάρις ὅτι αἱ θεαὶ ἐφιλονείκουν περὶ κάλλους, θὰ ἦν ἀνόητος αὐτός, ἐὰν θὰ κατεφρόνει τὴν μεγίστην τῶν δωρεῶν, περὶ ὧν ἔβλεπεν ὅτι ἐκεῖναι ἐσπούδαζον. Μία Ἑλένη ἐντοσούτῳ, παριστῶσα ἐπὶ γῆς οὐράνιον κάλλος ἐκίνησε μέγαν καὶ ὀλέθριον εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀποβάντα πόλεμον, μία Ἑλένη ἐγένετα αἰτία νὰ ἐμπνευσθῇ μέγα πνεῦμα καὶ νὰ ποιήσῃ ἀπαράμιλλον διδακτικὸν ποίημα εἰς πάντας. Ἡ σύγκρισις, ἣν ἐξάγω ἐκ τοῦ μύθου τούτου εἶναι βεβαίως τολμηρὰ καὶ αὐθάδης, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ πράξω ἄλλως, ἐνόσῳ ἐνορῶ ἴχνος καταπληκτικῆς ὁμοιότητος. Διατὶ ὑπήκουσεν ὁ Ἀδὰμ τῇ Εὔᾳ; ἵνα μὴ δυσαρεστήσῃ, ἵνα μὴ λυπήσῃ αὐτήν. Διατὶ οἱ Ἕλληνες ἐξεστράτευσαν ἅπαντες σχεδὸν κατὰ τῶν Τρώων; ἵνα ἱκανοποιηθῶσιν ἐπὶ τῇ ὕβρει τῇ γενομένῃ εἰς τὴν Ἑλένην (ἄλλην Εὔαν) ὑπὸ βαρβάρου ἀπολιτεύτου, ἀβελτέρου καὶ τοῖς θηρίοις σχεδὸν ὁμοιάζοντος ὄντος. Ὁ βάρβαρος λοιπὸν εἶναι ὁ ὄφις, ὁ ἀπατήσας τὴν γυναῖκα καὶ ἡ ἀπάτη προσήγαγε τοὺς Ἕλληνας (τὸν Ἀδὰμ) εἰς τὴν Τροίαν (μακρὰν δηλαδὴ τοῦ παραδείσου) μακρὰν τῆς Ἑλλάδος, τῆς γεννησάσης καὶ ἐκθρεψάσης αὐτοὺς πατρίδος, ὅπου εὗρον τὸν ὄλεθρόν των ὅ,τε βάρβαρος καὶ οἱ Ἕλληνες· καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ὄφεως συνετρίβη καὶ οἱ Ἕλληνες, ἀφοῦ ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα, ἐνίκησαν.

Τοῦ λόγου ὄντος περὶ τῶν Ἑλληνίδων, αἱ μᾶλλον ἀντίθετοι γνῶμαι καὶ ἰδέαι ὑπάρχουσιν οἱ μὲν τῶν σοφῶν λέγουσιν ὅτι ἡ θέσις τῆς Ἑλληνίδος κατ' οὐδὲν διέφερε τῆς Ἀσιανῆς, οἱ δὲ τοὐναντίον. Τίνι συντακτέον; Κύριοι! Ἐν τῇ [illegible] δὴ χρόνων, μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὁμήρου, ἡ γυνὴ ἦν ὁμοία μὲ τὴν τοῦ ΙΘ αἰῶνος. Ἐν αὐτῷ ἔτι τῷ Ὁμήρῳ ἀπαντῶμεν πλείστας περιστάσεις, ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ δέσποινα τοῦ οἴκου εἶχε τὸ ἥμισυ τῆς κυβερνήσεως, ἀπάσας τὰς ἐσωτερικὰς φροντίδας, μηδ' αὐτῶν τῶν τῆς φιλοξενίας ἐξαιρουμένων. Αὕτη καθῆται ἀπέναντι τοῦ συζύγου αὐτῆς καὶ, ὡς ὁ ἴσος αὐτῆς εἰς τὴν ἑστίαν. Μετὰ ταῦτα ἡ γυνὴ περιωρίσθη ἀποκλειστικῶς ἐν τῇ οἰκονομίᾳ καὶ διοικίσει τοῦ οἴκου. Ἀλλὰ καὶ οὕτω δὲν δύνασθε ν' ἀρνηθῆτε αὖθις ὅτι ἡ κατὰ τοὺς χρόνους τούτου. ἐμφάνησις τῶν ἑταιρῶν, αἵτινες κατέστησαν περιώνυμοι, δὲν ἦτο διαμαρτύρησίς τις κατὰ τοῦ περιορισμοῦ τούτου, ὅστις τὰς ἀπέπνιγε σχεδὸν καὶ τὰς ἐκράτει ἐν παντελεῖ ἀγνοίᾳ τοῦ κόσμου. Ἡ γυνὴ ἀνάγκην εἶχεν οὐ μόνον ἀέρος ἐλευθέρου καὶ καθαροῦ, ἀλλὰ καὶ διδασκαλίας, τῆς θέας τῆς περιστοιχούσης αὐτὴν φύσεως καὶ τῆς ἐξετάσεως τῶν ἐν αὐτῇ θαυμασίων, ἅπερ θὰ συντελέσωσιν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνατροφῆς, ὅπερ ἔχει νὰ ἐκπληρώσῃ. Μολονότι, ὡς προείπομεν, οἱ νόμοι τοῦ Σόλωνος, περιώριζον αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου ὅμως αὕτη ἠδύνατο νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς Κοινωνίας, ἐὰν πρέπει νὰ πιστεύσωμεν τὸν Ἀριστοφάνην, τὸν Θουκυδίδην καὶ πολλοὺς τῶν μετὰ τούτους συγγραφέων. Ὁ Πλούταρχος ἰδίως ἀριθμεῖ πολλὰ παραδείγματα ἐν τοῖς Ἠθικοῖς αὐτοῦ «περὶ γυναικείας ἀρετῆς.» Ἐν δὲ τῷ Οἰκονομικῷ τοῦ Ξενοφῶντος ὑπάρχει διάλογός τις μεταξὺ τοῦ Ἰσχομάχου καὶ τῆς συζύγου του, τὸν ὁποῖον οἱ μὲν τῶν σοφῶν κρίνουσιν ὡς παριστῶντα τὴν μεμονωμένην τῆς γυναικὸς ζωὴν, τὴν ποταπότητα καὶ ἄγνοιαν αὐτῆς, οἱ δὲ ἀπεναντίας, ὑπολαμβάνουσι τοῦτον ὡς ἔκφρασιν τῆς ἐξοχότητος καὶ ἐπιῤῥοῆς της. Μὴ δυνάμενος, Κύριοι, νὰ παράσχω ὑμῖν ὁλόκληρον τὸν θαυμασμὸν τοῦτον διάλογον ἀναφέρω ὑμῖν τας περιέργους ταύτας περικοπὰς, ἐν αἷς εὑρίσκω τὸ ὕψος, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ ὁμολογίαν τοῦ συζύγου πρὸς τὴν νεαρὰν σύζυγόν του ὑψηλὴν καὶ εἰλικρινῆ. «Ἐν ὅμως ἐκ τῶν καθηκόντων σου (εἶπεν ὁ Ἰσχόμαχος) ἴσως σοὶ φανῇ ἀχαριστότερον, μὴ προξενοῦν δηλαδὴ πολλὴν εὐχαρίστησιν εἰς σὲ, τὸ, ὅστις τῶν ὑπηρε-

τῶν ἀσθενήσῃ, νὰ φροντίζῃς σὺ, ὅπως θεραπεύηται. Μὰ τὸν Δία, εἶπεν ἡ νεαρὰ σύζυγος, πολὺ εὐχάριστον μάλιστα εἶναι εἰς ἐμὲ τοῦτο, ἐὰν μάλιστα οἱ θεραπευθέντες καλῶς μέλλωσι νὰ μοὶ εὐγνωμονῶσι καὶ νὰ γείνωσιν εὐνοϊκώτεροι πρὸς ἐμὲ ἢ ὅτι ἦσαν πρότερον.» Ἀκούετε, κύριοι, τὴν συμπάθειαν τῆς νεαρᾶς πρὸς τοὺς πάσχοντας; Ἀκούσατε δὲ καὶ κατωτέρω τί λέγει ὁ Ἰσχόμαχος πρὸς αὐτὴν «Τὸ δὲ εὐχάριστον πάντων εἶναι τοῦτο, τὸ, ἐὰν φανῇς καλλιτέρα ἐμοῦ καὶ *ἐμὲ μὲν θὰ κάμῃς θεράποντά σου* καὶ δὲν ἔχεις νὰ φοβῆσαι μήπως, μετὰ παρέλευσιν τῆς ἡλικίας σου δὲν τιμᾶσαι εἰς τὸν οἶκον, ἀλλὰ πρέπει νὰ πιστεύῃς ὅτι, ἐὰν γηράσῃς ἐνόσῳ θὰ γίνησαι κοινωνοῦσα καὶ μὲ ἐμὲ καὶ μὲ τοὺς παῖδας φύλαξ τοῦ οἴκου καλλιτέρα, κατὰ τοσοῦτον καὶ τιμιωτέρα εἰς τὸν οἶκον θὰ ἦσαι. Διότι τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ οὐχὶ διὰ τὰς ὡραιότητας, ἀλλὰ διὰ τὰς ἀρετὰς καὶ διὰ τὸν βίον αὐξάνουσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.» Ὁ αὐτὸς Ξενοφῶν ἐν τῇ Κύρου Παιδείᾳ διηγεῖται θαυμάσιον ἐπεισόδιον, ἐν ᾧ ἐξεικονίζεται ἡ μεγίστη τῆς γυναικὸς ἀφοσίωσις πρὸς τὸν σύζυγόν της. Παρατίθημι καὶ ἐκ τοῦ ἐπεισοδίου τούτου τὴν ἐνθουσιώδη ταύτην περικοπήν: «Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τούτῳ διατάξασα ἡ Πάνθεια (ἡ ἡρωὶς δηλαδὴ τοῦ ἐπεισοδίου) τοὺς παρευρισκομένους νὰ ἀποχωρήσωσιν εἶπε τὰ ἑξῆς: Ἀλλ' ὦ Ἀβραδάτα, ἐὰν ποτε ὑπῆρξε γυνὴ, ἥτις ἐτίμησε τὸν ἄνδρα της περισσότερον ἀπὸ τὴν ψυχήν της, νομίζω ὅτι σὺ γνωρίζεις ὅτι μία μεταξὺ τούτων εἶμαι καὶ ἐγώ. Τίς λοιπὸν ἡ χρεία ν' ἀπαριθμῷ ἓν καθ' ἓν χωριστά; Τὰ ἔργα νομίζω ὅτι εἶναι πιθανωτάτη ἀπόδειξις εἰς σὲ ἀπὸ τοὺς λεχθέντας τώρα λόγους. Ὅμως δὲ οὕτω διακειμένη πρὸς σὲ, καθὼς σὺ γνωρίζεις, σοὶ ἐξορκίζω εἰς τὴν ἰδικήν μου καὶ ἰδικήν σου φιλίαν ὅτι ἐγὼ βεβαίως ἤθελον ἐπιθυμεῖ, ἐὰν σὺ γίνῃς ἀγαθὸς ἀνὴρ, νὰ ταφω εἰς κοινὴν γῆν μᾶλλον παρὰ νὰ ζῶ μετ' αἰσχυνομένου αἰσχυνομένη. Οὕτως ἐγὼ σὲ καὶ ἐμαυτὴν ἔχω ἀξιώσει τῶν καλλίστων.» Νομίζω, κύριοι, ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξῃ ποτὲ ὑψηλοτέρα, ἀληθεστέρα καὶ μᾶλλον αἰσθηματικὴ τῆς παρούσης ἐξομολόγησις. Ὁ δὲ λόγος οὗτος τῆς Πανθείας ἦν ἀνυπόκριτος καὶ ἀψευδὴς, καθὼς φαίνεται ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα γεγενημένων, ἅπερ ἀφηγεῖται ὁ γλυκὺς καὶ χαρίεις ἱστορικὸς Ξενοφῶν.

Ὁ Περικλῆς, ἔλεγεν ὅτι ἡ δόξα τῶν γυναικῶν πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς τοῦτο καὶ μόνον, πῶς οἱ ἄνθρωποι νὰ ὁμιλήσωσι περὶ αὐτῶν ὅσον ἔνεστιν ὀλιγώτερον, εἴτε ἐπὶ καλοῦ, εἴτε ἐπὶ κακοῦ, ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς δεικνύων τὸν υἱόν του πρὸς τοὺς φίλους του ἔλεγεν ὅτι οὗτος διέπει τὰ τῆς Ἑλλάδος· διότι αὐτὸς ἄρχει τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἡ μήτηρ δὲ αὐτοῦ ἄρχει ἐμοῦ, ἐγὼ δὲ ἄρχω τῶν Ἀθηναίων, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἄρχουσι πάντων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων.» Ἀλλὰ δὲν ἦτο μόνος ὁ Περικλῆς ὑποδεδουλωμένος εἰς τὴν περίφημον Ἀσπασίαν, οὐδ' ὁ Θεμιστοκλῆς μόνον ἀνγνώριζε τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἕτεροι ἔνδοξοι ἄνδρες. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἠγάπα τὴν Τιρμάνδραν, ὁ Σοφοκλῆς τὴν Ὀνωρίαν, ὁ Ἐπίκουρος τὴν Λεόντιον, ὁ Πλάτων τὴν Ἀρχεάνασσαν, ὁ Ἀριστοτέλης τὴν Ἑρπυλλίδα, ὁ Ἀλέξανδρος τὴν Θαΐδα, Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς τὴν Λαμίαν, ὁ Μένανδρος τὴν Γλυκέραν καὶ ὁ Δημοσθένης τὴν Λαΐδα. Τί δ' ἂν εἴποιμεν περὶ τῆς Σαπφοῦς, περὶ τῆς Τελεσίλλης, ἥτις παρεβλήθη μὲ τὸν ἀρειμάνιον Τυρταῖον, καὶ μὲ τὴν Κόρινναν, ἥτις πεντάκις ἐνίκησε τὸν ὑψιπέτην Πίνδαρον; Ἠρίθμησα, κύριοι, ὀνόματα, οὐχὶ ἀνδρῶν προεχόντων πλούτῳ, ἀλλὰ μᾶλλον δόξῃ στρατιωτικῇ καὶ πολιτικῇ, παιδείᾳ εὐρυτάτῃ, ἀνδρῶν τέλος πάντων φιλοσόφων, ῥητόρων καὶ ἐξόχων ποιητῶν, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι ἡ ἐπιῤῥοὴ, περὶ ἧς ὁμιλοῦμεν ἡμεῖς ἐνταῦθα δὲν εἶναί τι πάρεργον, ἀλλὰ ζήτημα, ἐφ' ὃ ἀδίᾳ πρέπει νὰ ἀσχοληθῶσιν ὅσοι παρακολουθοῦσι τὴν πορείαν, ἣν ἐβάδισεν ἡ γυνὴ, καὶ τὸ πρόσωπον, ὃ διεδραμάτισεν, ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ κόσμου μέχρι τῆς σήμερον. Ἀλλ' ὁ μεγαλείτερος αὐτῆς θριάμβος ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ. Γυνὴ, ἡ ὁποία πρέπει νὰ κληθῇ παγκόσμιος, ἐν τῷ ναῷ διατελοῦσα, ἀπεθεώθη, οὕτως εἰπεῖν, ἐγκυμονήσασα ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Συλλογισθῶμεν ὀλίγον ἐπὶ τούτου. Ἡ Θεία Πρόνοια ηὐδόκησε ν' ἀπαλλάξῃ τὸν ἄνθρωπον τῆς ἀτελείας του δι' ἑαυτοῦ· ἐνῷ μὲν ἠδύνατο τοῦτο νὰ πράξῃ ἄλλως, ὅπως ὑποδείξῃ ὅμως ἡμῖν ὅτι τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀνθρώπου ἔγκειται ἐν ἑαυτῷ καὶ ἐν γένει ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, τὴν ἀπολύτρωσιν αὐτοῦ διὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ διὰ τῆς οἰκογενείας ἔγνω νὰ διεκπεραιώσῃ! Διὰ τῆς γυναικὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, ὁ Λυτρωτὴς, ὁ Μεσσίας. Εἰς ταύτην τὴν περίστασιν τὸ πᾶν εἶναι ἡ γυνὴ, ὑπερισχύσασα τῆς δοξασίας τοῦ χυδαίου, ἀλλοτρία μέμψεως, εἰσελέσασα ἐν θριάμβῳ ἐκ τῆς ἀνθρωπότητος ὁρμωμένη εἰς τὴν παγκόσμιον πόλιν τοῦ ἀν-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

θρωπίνου γένου. Ἔκτοτε βλέπομεν τὴν γυναῖκα, πλὴν τινων μερικῶν περιστάσεων, ἄνθρωπον, ὡς καὶ τὸν ἄνδρα. Ἡ περιφρόνησις τῆς [illegible] ἐπὶ τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς, ἐπειδὴ ἤκμασαν γυναῖκες δοξάσασαι τὴν ἱστορίαν τοῦ ὡραίου φύλου καὶ ταὐτοχρόνως ἐπιδείξασαι ἐμφανέστερον τὴν ἀκαταμάχητον ἐπιῤῥοὴν αὐτῆς ἐν τῇ ἀνθρωπότητι.

Ἡ ἁγία Πουλχερία ἀνύψωσε τὴν αὐτοκρατορίαν κινδυνεύουσαν ἐκ τῆς ἀνικανότητος Θεοδοσίου τοῦ Β'. ἡ ἁγία Εἰρήνη καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἔτι τοῦ μεγάλου Καρόλου καὶ τοῦ Ἀρσὺν Ἀλ-Ῥασὶδ ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ τὴν τιμὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ· τὸ ὄνομα τῆς Ζωῆς ὑπομιμνήσκει τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐξασφαλισθείσης ὡς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν Παπῶν· ἡ κυβέρνησις τῆς Θεοδώρας ὑπῆρξεν ἀληθῶς μητρική· διὰ δὲ τῆς Εὐδοξίας ἡ παιδεία ἐκάθησεν ἐπὶ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου. (Δώρα Ἰστριάς).

Τοιαύτη κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον εἶναι ἡ ἀπεικόνησις τῶν περιπετειῶν, τῆς ἐπιῤῥοῆς, τοῦ γυναικείου φύλου. Οὐδεὶς ὑμῶν, Κύριοι, μετὰ τοὺς αὐτοσχεδίους τούτους στοχασμοὺς θ' ἀποτολμήσῃ νὰ ὑπολάβῃ τὴν γυναῖκα χρῆμα, ἢ ὄργανον ἡδονῆς. Οὐδεὶς, πιστεύομεν, μικρὸν πεφωτισμένος ὢν θὰ τολμήσῃ νὰ εἴπῃ ὅτι αὕτη εἶναι πλάσμα κατώτερον τοῦ ἀνδρὸς, ὅτι δὲν εἶναι ἴση μὲ αὐτόν· οὐδεὶς, λέγομεν, ἐπερειδόμενος εἰς τὴν ἰσχύν του θὰ τολμήσῃ νὰ περιφρονήσῃ αὐτὴν, ἢ θὰ μεταχειρισθῇ τὴν ῥώμην του ἐναντίον της. Τοῦτο δὲ λέγοντες δὲν ἐννοοῦμεν πάλιν ὅτι πρέπει νὰ ἀφήσωμεν αὐτὴν νὰ ἐκπληρῇ ἔργα, ἐναντία εἰς τὸν προορισμόν της καὶ εἰς τὴν φύσιν της. Οὐχὶ, ὁ αἰὼν ἡμῶν δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἀφήσωμεν τὰς γυναῖκας γυναῖκας καὶ τοὺς ἄνδρας ἄνδρας· ἃς διαχωρισθῶσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἃς διευκρινισθῶσιν· ἃς μὴ ζητῶμεν νὰ πολεμῇ ἡ γυνὴ εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης, ἀλλὰ ν' ἀγωνίζηται ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς τὸν ἀγῶνα, ὃν ἐπιβάλλει αὐτῇ ἡ οἰκογένεια καὶ ἡ φύσις. Ἐὰν ὁ ἀνὴρ μάχηται ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἡ γυνὴ παλαίει κατὰ τοῦ θανάτου ἐν τῷ τοκετῷ. Ἐὰν ὁ ἀνὴρ συζητῇ ἐν τοῖς Κοινοβουλίοις ὑπὲρ τῶν τῆς πατρίδος συμφερόντων, καὶ ἡ γυνὴ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς παρασκευάζει τοὺς προμάχους τῆς Ἐλευθερίας, τῆς θρησκείας, τῆς πολιτικῆς, τοὺς μεγάλους ἁπαξαπλῶς πατριώτας. Ἃς παρασκευάζῃ αὕτη ἐν τῇ μικρᾷ Κοινωνίᾳ της, ἐν τῇ οἰκογενείᾳ δηλονότι, ὅλα τὰ μεγάλα κοινωνικὰ ζητήματα, ἅπερ ἐπιλυόμενα κατὰ σμικρὸν ἔσονται οἱ προάγγελοι τῆς ἐντελοῦς παλιγγενεσίας τῆς ἀνθρωπότητος· ἃς παρασκευάζῃ τὸν υἱόν της εἰς τὴν πίστιν εἰς τὴν ἐπιστήμην, διὰ τὴν πατρίδα, διὰ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ἡ ἀποστολὴ αὐτῆς τότε ἐκπληροῦται ἐν ἁπάσῃ τῇ διαστάσει της· ἃς παρασκευάζῃ τὴν θυγατέρα της διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀνδρὸς, ἃς διδάσκῃ αὐτὴν, ἃς καλλιεργῇ ἐπιδεξίως τὸ πνεῦμά της, ἃς προετοιμάζῃ εὐστόχως τὴν καρδίαν της, καὶ ἃς ᾖ βεβαία ὅτι ἐκπληροῖ πληρέστατα τὸν προορισμόν της. Ἡ ἀκαταμάχητος ἄρα ἐπιῤῥοὴ τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἐκ τῆς φύσεως καὶ τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς ἀποῤῥέουσα συγκροτεῖται κατ' ἐξοχὴν ἀπὸ τὰ καθήκοντα ταῦτα. Ἡ παράβλεψις τούτων καὶ μετατροπὴ εἰς ἄλλα ἀντικείμενα μικρὰς ὀξίας δύναται νὰ ἐπαγάγῃ τὴν πτῶσιν τῆς γυναικὸς καὶ μετ' αὐτῆς τὸν θάνατον τῶν Κοινωνιῶν. Ὦ γυναῖκες! ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι ἓν ἔθνος τάχιστα ἀποσυντίθεται, ὅταν καταληφθῇ ὑπὸ τῆς πολυτελείας καὶ διαφθορᾶς, αἱ δὲ γυναῖκες παύσωσιν οὖσαι τὸ πηδάλιον τοῦ οἴκου καὶ τὸ παράδειγμα τῆς σωφροσύνης καὶ ἐγκρατείας. Ὁπόταν αἱ γυναῖκες ἀποῤῥίψητε τὴν ματαιότητα, ἣν πολλάκις ὑποβοηθοῦσιν ἀνόητοι ἄνδρες καὶ σύζυγοι, ὁπόταν ἐμμείνητε πισταὶ εἰς τὰς μεγάλας ἀρχὰς, ἃς ὑπαγορεύει ἡμῖν ἡ φύσις, ὁπόταν ἀποβῆτε πράγματι δέσποιναι τοῦ οἴκου, ὁπόταν τὰ μεγάλα ἐλατήρια, τὸν ἔρωτα τὴν ὑπομονὴν καὶ σκέψιν ἔχητε ὑπ' ὄψιν σας πάντοτε, ὁπόταν δὲν νοθεύητε τὴν λεπτότητα τῶν αἰσθημάτων σας, ὁπόταν διαφυλάσσητε τὴν ἁγνότητα καὶ τὴν ὑψίστην τῆς ψυχῆς παρθενίαν, ἡ Κοινωνία, τὰ ἔθνη, ἡ ἀνθρωπότης σύμπασα σώζεται. Ἐξέλθετε τῆς ὁδοῦ ταύτης, παύσατε οὖσαι σύζυγοι, ἀφοσιωμέναι, μητέρες φιλόστοργοι δέσποιναι τοῦ οἴκου, μὴ ἐκπληρώσατε τέλος ὅλα τὰ προμνημονευθέντα καθήκοντα, καὶ ἀμέσως θὰ ἴδητε ὅτι θὰ περιπέσητε σεῖς καὶ μεθ' ἡμῶν αἱ κοινωνίαι εἰς δοῦλον ἐν σκληρὰν, θέλετε ἴδει τάχιστα νὰ καταῤῥεύσῃ τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἐλευθερίας, θέλετε περιστῇ φεῦ! εἰς θέσιν δεινὴν, δεινοτέραν ἐκείνης, εἰς ἣν οἱ αἰῶνες τὸ πάλαι σᾶς κατεβύθισαν! Ὦ γύναι, ἐὰν ἐξορμήσῃς τοῦ κύκλου σου, ἐὰν ἀντὶ τοῦ πραγματικοῦ διαλαθῇς ἀφαρπάσασα τὸ νομιζόμενον, ἐὰν ἐμπέσῃς εἰς τὴν παγίδα τῆς φιλαρεσκείας καὶ τῶν ψευδῶν καὶ ματαίων ἐπιδείξεων, ἐχάθης τότε, βραδέως δὲ θὰ ἐννοήσῃς ὅτι ἡ γλῶσσά σου ἐφθείρετο, ὡς ἡ τῆς γαλῆς εἰς τὴν ῥίνα. Ἀπόφευγε λοιπὸν, χάριν τῆς ἀνθρωπότητος μὲν ἐν γένει, χάριν τοῦ μεγαλείου δὲ καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας σου ἐν μέρει, ὅ,τι δύνεται νὰ διακυβεύσῃ τὴν ὕπαρξίν σου, νὰ καταστρέψῃ τὸ μέλλον σου, νὰ παρεμποδίσῃ τὴν πρόοδον τῶν κοινωνιῶν. Ἐκπλήρωσον τέλος πάντων ἡρωϊκῶς τὰ καθήκοντα θυγατρὸς, ἀδελφῆς, γυναικὸς, μητρὸς καὶ συζύγου πρὸς δόξαν σεαυτῆς τε καὶ τῆς κοινωνίας.

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ὑπὸ

Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ.

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Κοινωνία δέον νὰ ἐπιδρᾷ ἐπὶ ἄλλων ὅταν αὗται *ἀμοιρῶσιν ἐφευρέσεων δυναμένων νὰ βελτιώσωσι τὸν βίον τῶν μελῶν αὐτῶν.*

Ἀπὸ τῆς συστάσεως τῶν κοινωνιῶν ἑκάστη προϋπάρξασα γενεὰ κατεδίκαζε τὴν ἐπερχομένην ὡς παραδεξαμένην ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ ἱματισμὸν καὶ δίαιταν ὅλως καταστρεπτικὰ καὶ ἀσύμφωνα τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου, τῷ λόγῳ, τῇ θρησκείᾳ· ἑκάστη δὲ ἐπερχομένη κατεδίκαζε καὶ αὐτὴ τὴν προϋπάρξασαν, ὡς σφόδρα συντηρητικῶς ζῶσαν, δεισιδαιμόνως καὶ ἀθλίως· ὥστε εὑρίσκεταί τις ἐν ἀπορίᾳ τίνα τούτων νὰ δικαιολογήσῃ καὶ θεωρήσῃ μᾶλλον πλησιάζουσαν τῷ πολιτισμῷ.

Ἀλλ' ἡμεῖς χωρὶς νὰ πλανώμεθα τῇ δὲ κἀκεῖσε, ἃς λάβωμεν ὡς γνώμονα τῶν παραδεκτέων ἐφευρέσεων, τήν τε ψυχικὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀνάπαυσιν καὶ τὴν σωματικὴν συνᾳδούσας πάντοτε τῷ χριστιανικῷ πνεύματι. Κοινωνία ὅθεν δικαιοῦται νὰ ἐπιδρᾷ ἐπὶ ἄλλης ἀμοιρούσης ἐφευρέσεων, ὡς πρὸς μὲν τὸ ἀφορῶν τὴν ψυχὴν μέρος, εἰσάγουσα πονήματα καθιστῶντα τὰ μέλη αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν μὲν εὐλαβέστερα, ταπεινότερα, προνοητικώτερα, ἵνα ἐκ τούτου πηγάσωσι τοσαῦται καὶ τοιαῦται κοινωνικαὶ ἀρεταὶ, καὶ ἵνα εὑρίσκωνται πάντοτε δεσμευμένα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ὀρθῆς θρησκείας καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, καὶ μὴ ἐκτραχηλίζωνται εἰς ἀτοπήματα καὶ φρικώδη πάθη, ὑπὸ τῶν ὁποίων φθίνοντα ὁσημέραι, καταστρέφονται ἐν τέλει· πρὸς τοὺς οἰκείους δὲ, συγγενεῖς, πατριώτας, καὶ βαθμηδὸν τοὺς ἀνθρώπους ἅπαντας, συμπαθητικώτερα, δικαιότερα, ἀπέχοντα πάσης ἐποφθαλμιάσεως ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἄλλων, ἵνα συσφίγγηται ἔτι πλέον ὁ οἰκογενειακὸς, ὁ συγγενικὸς, ὁ πατριωτικὸς, καὶ γενικώτερον, ὁ συνέχων σύμπαντας τοὺς ἀνθρώπους δεσμός. Διότι καὶ ἀνέγνωμεν ἐν ταῖς ἱστορίαις καὶ εἴδομεν ἰδίοις ὄμμασιν ὁπόσα ἀγαθὰ παράγει δεσμὸς ὁσημέραι συσφιγγόμενος, καὶ πόσα σπαραξικάρδια δεινὰ δεσμὸς χαλαρούμενος βαθμηδὸν δι' ἰδεῶν ἀντιχριστιανικῶν, ἀντανθρωπικῶν καὶ σατανικῶν, ἐμπνεουσῶν ἀποκέντρωσιν, παραλυσίαν καὶ χιμαιρικὰς ἐπιχειρήσεις, δεινὰ, ἅτινα ἐπενεργοῦντα ἀμέσως ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἐπενεργοῦσι καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος ἐμμέσως καὶ καταστρέφουσιν ἐν τέλει τὸν ἄνθρωπον καὶ ψυχικῶς καὶ σωματικῶς. Παραδείγματα τούτων βλέπει τις πάμπολλα ἐν πολλαῖς κοινωνίαις εἰσδεξαμέναις τὸν νόθον πολιτισμόν. Φευκτέα ὅθεν τὰ πονήματα ἐκεῖνα, ἅτινα ὑπὸ γλυκείας ἐκφράσεις ἐγχέουσιν, οἷον δηλητήρια, ψυχοβλαβεῖς διδασκαλίας ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου καταπνιγούσας πάσας τὰς ἃς ἐνστερνίσατο ὑγιεῖς ἀρχὰς παρά τε τῶν γεννητόρων αὐτοῦ καὶ τῶν ὁμοίων του ἄλλων· ὡς πρὸς δὲ τὸ σῶμα εἰσάγουσα πρῶτον μὲν τροφὰς ὁμοφυεῖς τῷ ὀργανισμῷ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ καταργοῦσα ἄλλας τροφὰς μὴ συμφυεῖς τῷ ὀργανισμῷ αὐτοῦ, ἀλλὰ βλαπτικὰς αὐτῷ. Ἡ τροφὴ ὅθεν, ὅσον ἁπλουστέρα ἐστὶν, ἤτοι ἔχει ὀλιγώτερα στοιχεῖα, τοσοῦτον τρέφει καὶ κραταιοῖ τὸν ὀργανισμόν· ὅσον δὲ ποικιλωτέρα καὶ πολυσύνθετος, τοσοῦτον μαραίνει καὶ καταστρέφει αὐτόν. Διότι ἐν τῇ ἁπλῇ τροφῇ ἢ δὲν ὑπάρχουσιν βλαπτικὰ στοιχεῖα, ἢ ὑπάρχουσιν ὀλίγιστα, ἑπομένως ὀλιγίστην βλάβην ἐπιφέρουσι τῷ ὀργανισμῷ τοῦ ἀνθρώπου· ἐνῷ ἐν τῇ πολυσυνθέτῳ τροφῇ ἐνυπάρχουσι πολλαὶ ἀσύμφωνοι οὐσίαι καὶ βλαπτικαὶ τῷ σώματι τοῦ ἀνθρώπου, αἵτινες νῦν μὲν προσβάλλουσαι τοῦτο τὸ μέλος τοῦ σώματος, νῦν δὲ ἐκεῖνο, ἐν τέλει προσβάλλουσι τὴν ὁλομέλειαν αὐτοῦ καὶ οὕτω καταπέμπουσιν αὐτὸ προώρως εἰς τὸν Ἅδην. Προσέτι οἱ ὀργανισμοὶ ποικίλλουσι κατὰ τὸ κλίμα, κατὰ τὴν ὑφὴν, κατὰ τὰς σωματικὰς καὶ νοερὰς ἐργασίας, κατὰ τὴν ἡλικίαν, κτλ. καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν, ὅτι τροφὴ θεωρουμένη ἐνταῦθα ὑγιεινὴ, ἀλλαχοῦ καὶ ἄλλοτε θεωρεῖται βλαπτικὴ καὶ ἄχρηστος. Ἐν γένει δὲ παραδεκτέα ἡ ἁπλουστέρα, καὶ ἀπορριπτέα ἡ πολυσύνθετος. Κοινωνία ὅθεν εἰσάγουσα εἰς ἄλλην τροφὰς πολυσυνθέτους τερπούσας μόνον πρὸς ὥραν, δὲν δύναται νὰ καυχηθῇ ὅτι πράττει ἔργον πολιτισμοῦ, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας καταστροφῆς καὶ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

βαρβαρισμόν· ἡ πράττει τοῦτο ἵνα καταναλίσκῃ τὰ προϊόντα βιομηχανικῶν αὐτῆς καταστημάτων καὶ ἔχῃ τὸν ἐν ᾧ εἰσάγει αὐτὰ μεταλλεῖον πλέονον πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀντίτιμον κλάσεώς τινος τῶν κατοίκων της μὴ ἀναλογιζομένη ὅτι ἐπιφέρει φθίσιν, μαρασμόν, καταστροφὴν ἐν τέλει τοῖς ὁμοίως βιοπορισταῖς καταστήματι τῆς νοσηροτάτου κοινωνίας, ἀπομυζῶσα καὶ ἀπορροφῶσα καὶ τὴν τελευταίαν ἰκμάδα τῶν ἐνοίκων τῆς ἄλλης καὶ ἀφίνουσα αὐτοὺς εἰς ἀπραξίαν.

Περὶ δὲ ἐνδυμάτων, ἐπίπλων, οἰκοδομῶν, λέγομεν ταῦτα.

Εἰ μὲν ὁ ἄνθρωπος ἐκαλλιέργει μόνος τὴν γῆν, ἔτρεφε πτηνὰ ζώων, ἔκτιζε οἰκίσκον τινὰ ἵνα προφυλάττηται ἀπὸ τῶν ἐπιρειῶν τῶν ἀνέμων, ὄμβρων, βροχῆς καὶ χιόνος, τότε θ' ἀπέλειπεν εἴδους τινὸς εὐδαιμονίας, προμηθούμενος εὐκόλως τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἐνδυόμενος ἀπὸ τῶν ἐρίων τῶν προβάτων του, καὶ οἰκῶν ἐν οἴκῳ, οἰκοδομηθέντι δι' ἰδίων χειρῶν ἐν ὀλιγίστῳ χρόνῳ. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ συμβολὴ τῶν ἀνθρώπων εἰς ἓν μέρος, ἡ κατὰ μέρος παρεμπιπτοῦσα τῷ ἀνθρώπῳ ῥᾳθυμία, ἡ ἐπασχόλησις μελῶν τινων τῆς κοινωνίας εἰς τὸ ἀπονέμειν τὴν δικαιοσύνην, ἀπέτρεψεν πολλοὺς τῶν ῥηθεισῶν ἐργασιῶν καὶ ἠνάγκασεν αὐτοὺς πρὸς τὸ συντηρίζεσθαι ν' ἀνταλλάττωσι τὰ προϊόντα τῶν ἐργασιῶν τῶν ἄλλων διά τινος οὐσίας μεταλλικῆς παραδεχθείσης ὡς μέσου κατὰ συνθήκην πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἀνταλλαγῶν, διὰ τοῦτο οἱ ἄνθρωποι ἔκτοτε ἤρξαντο ποτὲ μὲν νὰ εὐδαιμονῶσι, ποτὲ δὲ νὰ κακοδαιμονῶσι, ἀναλόγως τῆς πλείονος ἢ ἥττονος καλλιεργείας τῆς γῆς, τῆς δι' ἁπλουστέρων ἢ πολυτυθέτων ἐνδυμάτων καλύψεως τοῦ σώματος, καὶ τῶν ὀλιγοθλίμμων ἢ πολυθλίμμων οἴκων. Διότι κοινωνία, ἧς τὰ μέλη παραμελοῦσιν ἐργασίας πορίζούσας ἀδιστάκτως τὰ πρὸς τὸ ζῆν, οἷον τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς, τὴν κτηνοτροφίαν, τὴν ὑφαντικὴν, ῥαπτικὴν, κτλ, καὶ ἐθίζονται ἐργασίας κενὰς καθ' ἑαυτὰς, πάντως θέτουν ἢ βράδιον κακοδαιμονήσει, ἀναγκαζομένη ἐν πολλῷ τῷ μόχθῳ νὰ ζῇ τοῖς προϊοῦσιν ἄλλων. Ἂν λοιπὸν ἑτέρα κοινωνία, ἀναπτυχθεῖσα ἐγκαίρως ἐν ἐφευρέσεσι χρησίμοις τῷ βίῳ, δώσῃ αὐτὴν πῶς ἀποτελεσματικώτερον καλλιεργεῖται τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ προϊὸν τῆς γῆς, πῶς εὐκολώτερον καὶ εὐφοώτερον καλλιεργεῖται τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ φυτὸν, ἐξ οὗ γίνονται ἐνδύματα, πῶς ἐπίσης εὐφοώτερον καὶ παραγωγικώτερον τρέφονται ζῶα χρήσιμα τῷ ἀνθρώπῳ, εἰσάξῃ ἐφευρέσεις ἀδιακόπους τῷ τι σώματι καὶ τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ κοινωνία αὕτη δικαιοῦται νὰ ὀνομάζηται *πεπολιτισμένη*. Ἂφες δὲ ἄλλη κοινωνία εἰσάγουσα ἐπίσης ἐφευρέσεις, εἴτε πρὸς τὴν τροφὴν καὶ ἐνδύματα, εἴτε πρὸς τὰ ἔπιπλα, εἴτε πρὸς τὰς οἰκοδομὰς, βλαπτούσας μὲν τὸ σῶμα, ἀπορροφώσας δὲ πάντα τὸν πλοῦτον τῶν μελῶν ἡ ἐπαγγέλλεται διδάξειν τὸν πολιτισμόν, καὶ ὑπάρχει αἰτία πλείστα τῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων, ὡς ἐκ τῆς ῥαθυμοῦ ἀχρηστίας τῶν ἐξ αὐτῶν παραγομένων τεχνημάτων, νὰ ῥθίνωσι καὶ ἐν τέλει κλείωνται, μενόντων τῶν τεχνιτῶν ἄνευ πόρου ζωῆς· ἡ τοιαύτη κοινωνία οὐχὶ μόνον δὲν δικαιοῦται νὰ ὀνομάζηται πεπολιτισμένη, ἀλλ' ἐστιν *απολίτιστος* καὶ *βάρβαρος*.

ΠΕΡΙ ΣΕΜΝΟΤΗΤΟΣ

Πλεῖστα ὅσα εἰσὶ τὰ θέλγητρα, ἅτινα κοσμοῦσι τὸ γυναικεῖον φῦλον· τὸ ὡραιότερον ὅμως καὶ ἐρασμιώτερον πάντων, ὅπερ καὶ προστατεύει κατὰ πολλῶν κινδύνων κοινωνικῶν τὴν γυναῖκα κατὰ τὴν νεότητα καὶ καθ' ὅλον τὸν βίον αὐτῆς (καὶ μάλιστα σήμερον) εἶναι ἡ ΣΕΜΝΟΤΗΣ.

Ἡ Σεμνότης εἰς τὴν γυναῖκα, ὁποίας δήποτε ἡλικίας καὶ ἂν ᾖ, εἶναι κάτοπτρον ζωηρὸν τῶν καθαρῶν καὶ ἁγνῶν αἰσθημάτων, ὑφ' ὧν ἐμπρέπεται εἶναι τὸ ἀνταγάλασμα τῶν ὑγιῶν ἀρχῶν τῆς ἀγωγῆς, ἣν ἔλαβε παρὰ τῶν γονέων της, εἶναι τὸ ἀπαύγασμα τῆς εὐγενοῦς καρδίας της. Τὸ ὡραῖον τοῦτο θέλγητρον δὲν δύναται νὰ προσποιηθῇ ὑπὸ τῆς γυναικὸς διὰ τῆς μιμήσεως, διότι ἡ μίμησις διαφαίνεται μακρόθεν· ἀλλὰ γεννᾶται ἐξ αἰσθήματος τοσοῦτον εὐγενοῦς καὶ ἀληθοῦς, ὥστε δὲν ἔχει ἀνάγκην ῥητόρων ἵνα αὐξήσῃ τὴν δύναμιν τῆς ἐπιῤῥοῆς, ἣν κέκτηται ἐπὶ τὰς ὅλως ἀνθρωποπότητος.

Ἡ Σεμνότης ἀρέσκει καὶ εὐχαριστεῖ πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἁπασῶν τῶν τάξεων τῆς κοινωνίας· καὶ ὁ μᾶλλον δὲ μάνυσος καὶ κακοήθης τοσοῦτον θέλγεται βλέπων σεμνὴν κόρην ἢ ζεύγυον, ὥστε ποτὲ δὲν τολμᾷ ν' ἀτενίσῃ βλέμμα βλοσυρὸν ἐπ' αὐτῆς. Ἀμφιβάλλω δὲ ἂν ἐχωμεν παραδείγματα ἐναντία.

Σὰς ἀγαπῶ, σὰς λατρεύω Κυρία μου διὰ τὴν ἄφραν Σεμνότητά σας, ἔλεγεν εἷς κύριος πρὸς μίαν χήραν.

Σὰς ἐννοῶ Κυρία μου, ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ μὴ ἀπαιτήσητε νὰ χάσω ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἀγαπᾶτε καὶ λατρεύετε, ἀπήντησεν ἡ χήρα.

Ποῦ, ἔτι βαθεῖα μὲ πρόσωπον ἁγνὸν, ἦθος σεμνὸν καὶ κόσμιον, καὶ ἐν ἀθωότητι πνεύματος, ἀναγκάζει τὸν ἄνδρα νὰ σέβηται αὐτὴν καὶ τιμᾷ, καὶ νὰ αἰσχύνηται πολλάκις διὰ τὴν διαφθορὰν τῆς καρδίας του.

Πολλαὶ γυναῖκες διὰ τῆς σεμνότητος αὐτῶν ἐπανέφερον τοὺς τραχεῖς καὶδιεφθαρμένους συζύγους αὐτῶν εἰς τὰ καθήκοντά των, καθὼ λέγει καὶ ὁ ἀπόστολος Πέτρος.

«Ὁμοίως, αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθήσονται, ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν.»

Πολλαὶ δ' ἔσεσι κόραι, δι' αὐτῆς, ἀπεκατεστάθησαν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, διαπρέψασαι μάλιστα ἐν αὐτῇ.

Ἡ Σεμνὴ γυνὴ ἐμπνέει τὸ σέβας, ὅπερ βοηθεῖ αὐτὴν μεγάλως εἰς ὁποίαν δήποτε ἀνάγκην καὶ ἂν τὴν εὕρεθῇ. «Χάριν τῆς κοσμίας σεμνότητός σου καὶ τῶν δακρύων σου, σοὶ χαρίζω τὴν ζωὴν τοῦ πατρός σου, εἶπεν Φραγγίσκος ὁ Λος εἰς τὴν Ἀρτέμιδα de Poitiers.»

Τὸ σεμνὸν βλέμμα, τὸ σοβαρὸν καὶ ἀνεπιτήδευτον ἦθος προξενεῖ τοιαύτην τρομερὰν καὶ ἀκαταλόγιστον προσβολὴν εἰς τὰς αἰσθήσεις τοῦ ἀνδρικοῦ φύλου, ὥστε εἶναι πάντα ἀδύνατον ἵνα μὴν ἐπιτύχωσι αἱ γυναῖκες τὸν σεβασμὸν τῆς ἀδυναμίας των.

Γυνὴ ἀσεμνὴς, χαρᾶ, ἡ κόρη, ἄνευ προστασίας, φρόνιμός ὅμως καὶ περιβεβλημένη τὸν περικαλλῆ χιτῶνα τῆς Σεμνότητος ὑπερασπίζεται μεγάλως ἑαυτὴν γινομένη αὐτὴ ἐν αὐτῇ προπύργιον κατὰ τῆς φιλοκαταγόρου κοινωνίας καὶ καταῤῥίγιον κατὰ τῆς συκοφαντίας.

Οἱ ἄνθρωποι τοσοῦτον θέλγονται εἰς τὴν ἀρετὴν ταύτην καὶ τοσοῦτον καλῶς γνωρίζουσι τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς, ὥστε, οὐδέποτε θέλουσιν νὰ ἐξετάσωσιν ἂν αὐτὴ εὑρίσκηται μεταξὺ τῶν εὐγενῶν ἢ ἀγενῶν, διότι ἔχουσι τὴν πεποίθησιν, ὅτι, ὅπου ἂν εὑρίσκηται ἡ ἀμίμητος αὐτὴ ἀρετὴ, ἐξευγενίζει καὶ τὰς μᾶλλον ἀγενεστέρας καρδίας.

Ἵνα ζήσῃ ἐνδόξως ἡ γυνὴ ἐν τῇ γῇ ἐπὶ τοῦ κλυδωνίου τούτου, καὶ ἡ ἔντιμον καὶ σεβαστὸν μέλος τῆς κοινωνίας, ὀφείλει ἵνα ἦ ἐνάρετος σεμνὴ καὶ κοσμία καὶ ν' ἀκολουθῇ τὰ θεῖα καὶ οὐράνια παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου, ὅπερ διὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου νουθετεῖ πάσας ἡμᾶς λέγων «ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίᾳ μετ' αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς.»

ΑΡΙΣΤΑΙΑ Α. Β.

ΚΥΡΙΟΣ καὶ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ.

(Μῦθος ἀραβικός.)

Ὁ Ἀβδουλὰχ ἦτο πλούσιος· οἱ πλούσιοι εἶναι πλεονέκται· ὁ Ἀβδουλὰχ ἀγάπα τὰ πτηνὰ· τὰ πτηνὰ ἀγαποῦσι τὴν ἐλευθερίαν· οἱ πλούσιοι ὅμως εἶναι δεσποτικοί· ῥέουσι δουλικῶς τὰ θελήσεις των ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐπιβάλλωσι καὶ εἰς τὰ στοιχεῖα αὐτά· τοιοῦτος ὁ Ἀβδουλάχ.

Ὁ Ἀβδουλὰχ εἶχε κτήνη πολλὰ· εἶχε πτηνὰ ὁ πεῖρα· εἶχε καὶ περιστερὰς. Μίαν ὅμως αὐτῶν ἠγάπα περισσότερον· αὐτὴ εἶχε χρῶμα μέλαν· ὁ λαιμός της ἦτο λευκὸς καὶ οἱ πόδες της· τὸ ἄκρον τῶν πτερύγων ἦτο ἐπίσης λευκόν· τὸ λευκὸν τῶν πτερύγων ἦτο ὁρατὸν μόνον, ὅταν αἱ πτέρυγες ἀνεπετεννύοντο· τὴν περιστερὰν ταύτην ὁ Ἀβδουλὰχ ἐσέβετο· ἦτο δεισιδαίμων.

Τὴν περιστερὰν ταύτην ὁ Ἀβδουλὰχ ἐκάγχνα πρωΐαν ἔβλεπεν· ἦτο ἐντὸς χρυσοῦ κλωβοῦ· ὁ κλωβὸς δὲν ἐξήρχετο ποτὲ τοῦ κοιτῶνός του· ὁ ἴδιος προσέτηγκε τὴν τροφήν· ὁ ἴδιος ἔβλεπε τὸ καθαρὸν καὶ διαυγὲς ὕδωρ· οὐδεὶς ἕτερος ἐτόλμα· εἶχεν ἀπαγορευθῇ· ὁ Ἀβδουλὰχ ἦτο αὐστηρός.

Ὁ Ἀβδουλὰχ ἀνοίγων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔβλεπε τὴν περιστερὰν πρῶτον· ἐνεδύετο, ἔβαπτε τὸ ὕδωρ καὶ τὴν τροφήν της· εἶτα ἐντὸς τοῦ κλωβοῦ· τέλος ἔπινε τὸν καφέν του· τότε ἤρχιζε συνομιλῶν μετ' αὐτῆς· ἐνόμιζεν ὅτι ἡ εὐτυχία του ἦτο ἡ περιστερά· ἦτο τὸ προφητικόν του πνεῦμα· δὲν ἦτο δεισιδαίμων; δὲν ἦτο ἄρᾳψ ὁ Ἀβδουλάχ;

Ἦτο ὡραία πρωΐα ἔαρος· ὁ Ἀβδουλὰχ ἐκάθητο πρὸ τοῦ παραθύρου τοῦ κήπου του· αἱ εὐωδίαι τῶν ἀνθέων κατεπλημμύρουν τὸν κοιτῶνα· ὁ Ἀβδουλὰχ εἶχεν ἐνώπιόν του τὴν περιστερὰν· ἐρέμβαζεν· δὲν εἶναι ποιηταὶ οἱ ἄραβες;

—Τί σκέπτεσαι; ἠρώτησεν ἡ περιστερά.—Ὅτι δὲν εἶμαι ἀρκετὰ συνετός.—Δύναμαι νὰ σοὶ δώσω τρεῖς συμβουλὰς· τήρησον αὐτάς· θὰ γίνῃς συνετώτερος.—Ἀκούω· λέγε! Καὶ ὁ Ἀβδουλὰχ ἡτοιμάσθη εἰς ἀκρόασιν· ἡ περιστερὰ ἦτο πυθία δι' αὐτόν.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

—Σοὶ χορηγῶ τὰς συμβουλὰς ταύτας· χάρισόν μοι καὶ σὺ τὴν ἐλευθερίαν!—Σοὶ τὴν χαρίζω, ἀπεκρίνατο ὁ Ἀβδουλάχ.—Δὲν πιστεύω τοὺς λόγους τῶν πλουσίων· ἄνοιξόν μοι τὸν κλωβόν!—Ἰδού! Καὶ ὁ Ἀβδουλὰχ ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν περιστεράν· αὕτη ἐκαθέσθη ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ παραθύρου· ὁ Ἀβδουλὰχ ἦτο ἐνώπιόν της.

Ἡ περιστερὰ πτερυγίσασα εἶπεν· ὦ Ἀβδουλάχ! ἰδοὺ αἱ συμβουλαί. *Μὴ μετανόει οὐδέποτε διὰ τὰ δῶρα, τὰ ὁποῖα προσφέρεις!*—Τοῦτο εἶναι οὐδέν· τὸ ἐγνώριζον, εἶπεν ὁ Ἀβδουλάχ· λέγε τὴν δευτέραν.—*Εἰς ὅ,τι σοὶ λέγουσι νὰ μὴ πείθησαι εὐκόλως!*—Ἀ! ἡ συμβουλὴ αὕτη! μοὶ εἶναι πρὸ πολλοῦ γνωστή· λέγε τὴν τρίτην· ἴσως ἐκείνη ἀντισταθμίζει τὴν ἐλευθερίαν σου. Καὶ ὁ Ἀβδουλὰχ ἦτο ἀνυπόμονος· ἦτο λογιστής· κερδοσκόπος· ἤλπιζεν ἔτι ἐκ τῆς τρίτης τῆς περιστερᾶς συμβουλῆς. Δὲν ἦτο ἄνθρωπος;

—Ἡ τρίτη συμβουλή μου, δι' ἧς καὶ ἐλευθεροῦμαι πλέον, εἶναι ἡ ἑξῆς· *ἐπεχειρίσθης τι καὶ ἀπέτυχες· μὴ ἐπανάλαβε τὴν ἐπιχείρησιν, διότι καὶ πάλιν θὰ ἀποτύχῃς*· καὶ ἡ περιστερὰ ἀναπετάσασα τὰς πτέρυγας ἐξῆλθε τοῦ παραθύρου καὶ ἐκαθέσθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Δὲν ἔδωκε τὰς συμβουλάς; Δὲν ἦσαν ἄνευ ἀξίας· δὲν ἦτο ἐλευθέρα; ἦτο πτηνόν.

—Μ' ἐνέπαιξας! εἶπεν ὁ Ἀβδουλάχ· καὶ ἐπήδησε καὶ οὗτος ἐκτὸς τοῦ παραθύρου· μετανοῶ, διότι σ' ἀπέλυσα· αἱ συμβουλαί σου μοὶ ἦσαν γνωσταί· δὲν ἤξιζαν τὴν ἐλευθερίαν σου· καὶ ὁ Ἀβδουλὰχ ὥρμισεν ἵνα συλλάβῃ τὴν περιστεράν. Δὲν ἦτο πλούσιος; Διέτασσε. Τὴν θέλησίν του δὲν ἐθεώρει νόμον; Οἱ πάντες εἰς τοῦτον ὤφειλον νὰ ὑπακούωσι. Καὶ ἡ περιστερά;...

Ἡ περιστερὰ διέφυγε τῶν χειρῶν τοῦ Ἀβδουλάχ· ἐκαθέσθη ἐπὶ χθαμαλοῦ τινος κλώνου παρακειμένου δένδρου, λέγουσα.—Εὐλογημένε Ἀβδουλάχ! Πρὸ ὀλίγου δὲν σὲ συνεβούλευσα, νὰ μὴ μετανοῇς διὰ τὰ δῶρα τὰ ὁποῖα προσφέρεις; μάθε το τώρα καὶ ἐμπράκτως· λυπεῖσαι ὅμως! Δὲν ἔχει οὕτω; θὰ λυπηθῇς ὅμως περισσότερον. Μάθε ὅτι ἐντὸς τοῦ ἐγκεφάλου μου ὑπάρχει μέγας ἀδάμας· αὐτὸς μ' ἐμπνέει· θὰ τὸν ἀπέκτας, ἂν μ' ἔκοπτες τὴν κεφαλήν! Δὲν ἦσο συνετός! καὶ δὲν θὰ ἦσαι, ἂν δὲν θέσῃς εἰς πρᾶξιν τὰς συμβουλάς μου.

Ὁ Ἀβδουλὰχ ὠργίσθη πλέον· ἦτο ἀκράτητος· θὰ σὲ συλλάβω, ἐφώνει πρὸς τὴν περιστεράν· θ' ἀποκόψω τὴν κεφαλήν σου· θὰ λάβω τὸν ἀδάμαντα· θὰ τὸν πωλήσω· θὰ γίνω πλουσιώτερος· εἰς τὸ ἑξῆς θὰ ἦμαι συνετός. Καὶ ὥρμισεν ἐκ δευτέρου ἐπὶ τὴν περιστεράν· ἐνόμιζεν ὅτι εὑρίσκετο ἔτι εἰς τὴν ἐξουσίαν του· ὁ Ἀβδουλὰχ ἦτο ἄνθρωπος.

Ἡ περιστερὰ ἐπτυρύγισε καὶ πάλιν· ἀνῆλθεν ἐπὶ ὑψηλοτέρου κλώνου.—Διατί, Ἀβδουλάχ, δὲν ἤκουσας τὰς συμβουλάς μου; Δὲν σὲ εἶπον νὰ μὴ ἦσαι εὔπιστος; Πῶς ἐπίστευσας ὅτι ὑπάρχει ἀδάμας ἐντὸς τῆς κεφαλῆς μου; Ὠφελήθητι ἐκ τῶν συμβουλῶν μου· σοὶ τὸ ἐπαναλέγω καὶ πάλιν· ὠφελήθητι· εἶμαι ἐλευθέρα.

Καὶ τρίτον ὁ κύριος τῆς περιστερᾶς ὥρμησεν ἐπ' αὐτήν· ἀλλ' ἦτο ἀργά· ἡ περιστερὰ ἵπτατο πλέον ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς του· ἔλεγε.—Πείσθητι τοὐλάχιστον εἰς τὴν τελευταίαν συμβουλήν μου· ἡ πρώτη ἀποτυχία θὰ ἐπιφέρῃ καὶ τὴν δευτέραν· ἡ ἐπιμονὴ ὑπὲρ τῆς τυραννίας δὲν εἶναι ἀρετή· ἡ ἐλευθερία μοὶ ἀνήκει· θὰ τὴν μεταχειρισθῶ. Χαῖρε Ἀβδουλάχ!—Ἔφυγεν! ἦτο πτηνόν.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

ΘΑΛΗΣ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.

(Ἀπόσπασμα δεύτερον) (1)

[Τέλος τοῦ δευτέρου ἀποσπάσματος].

Εἴ τις τὸν τῆς εὐκλείας ἔρωτα ἐκβάλλει ἐκ τοῦ βίου, τί ἂν ἔτι ἀγαθὸν ἡμῖν γένοιτο, ἢ τίς ἄν τι λαμπρὸν ἐργάζεσθαι ἐπιθυμήσειε; λέγει εἰς Ἕλλην φιλόσοφος, κατὰ βάθος σπουδάσας τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, τὴν ἀνθρώπινον φύσιν, τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας. Καὶ ἑπομένως τί παράδοξον ἂν πολλαὶ τῶν γυναικῶν μας, ἐπιπολαίως κρίνουσαι τὰ πράγματα, καὶ εἰς οὐδὲν λογιζόμεναι τὴν ἠθικὴν δόξαν, τὸ καθῆκον καὶ τὸν προορισμὸν αὐτῶν, λέγουσιν κατὰ διάνοιαν· «τί θέλει με ὠφελήσει ἡ σπουδή, ἀφοῦ οὐδὲν μοὶ ἐγγυᾶται μέλλον σπουδαῖον, οὔτε κἂν μοὶ ὑπόσχεται;» Καὶ ἀφοῦ οἱ αἰῶνες ἀνέδειξαν ἡμῖν τοσαύτας γυναῖκας ἐνδόξους, ἐπισκιασάσας τὴν δόξαν τοσούτων μεγάλων ἀνδρῶν, χωρὶς νὰ ἔχωσι κολακευτικόν τι μέλλον, ἐκτὸς τῆς ἠθικῆς δόξης, τί πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ἂν εἶχον καὶ αὗται τὸ μέλλον ἐκεῖνο, ὅπερ ἔχουσιν οἱ ἄνδρες;

(1) Ἴδε Σελ. 207.

—Ἀλλὰ καὶ σήμερον, τῇ εἴπον, ὑπάρχουσι πολλαί, καταγινόμεναι ἀνενδότως εἰς τὴν σπουδήν.

—Μάλιστα, ἀπήντησεν ἡ Ζηνοβία, μετάτινος ψυχροῦ μειδιάματος. Ἀλλ' ἐκτὸς ἐξαιρέσεών τινων, αὗται περιορίζουσιν ἁπάσας αὐτῶν τὰς σπουδὰς εἰς τὴν ἐπιπόλαιον ἐκμάθησιν γλωσσῶν τινων τοῦ συρμοῦ, ὅπως δύνωνται νὰ ψιττακίζωσι λεξίδια τινα ἐν ταῖς συναναστροφαῖς, πρὸς ἐπίδειξιν πολυμαθείας, ἀναγινώσκωσι δὲ καὶ ἐννοῶσιν δηλητήρια μυθιστορήματα ἀλυτηρίων κερδοσκόπων, καπηλευόντων ἀναιδῶς τὴν δημόσιον ἠθικήν, χάριν τῶν ἑαυτῶν ὑλικῶν συμφερόντων! Μάθωσι δὲ νὰ γράφωσι καὶ διακοινώσεις ἐρωτικάς, διακοινώσεις ἔρωτος ἀστάτου καὶ χαμερποῦς, ψευδοῦς καὶ δολίου, ἀνα πᾶσαν στιγμὴν ἀνὰ ἓν χρῶμα λαμβάνοντος, ὡς ἄλλος χαμαιλέων!

Θὰ ἦτο μυριάκις προτιμότερον Μῆτερ, ἂν ἔλλειπε καὶ ἡ ὀλεθρία αὕτη σπουδή, ἥτις μηδὲν ἄλλο εἰμὴ ἡμιμάθεια ἐστί! Θὰ ἦτο ἴσως ἡ σωτηρία τῆς κοινωνίας ἡμῶν, διότι οὐδὲν ἀκροσφαλέστερον τῆς ἡμιμαθείας! Οὐαί! τῷ ἀνθρώπῳ τῷ μένοντι ἐν αὐτῇ! Ἐξομοιοῦνται κάλλιστα πρὸς τὸν ναυτικὸν ἐκεῖνον, ὅστις θεωρῶν ὅτι ὁ λιμὴν ἐν ᾧ εὑρίσκεται δὲν εἶναι καλὸς, οὐδ' ἀσφαλής, ἀφίνει αὐτὸν, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μεταβῇ καὶ προσορμισθῇ εἰς ἄλλον καλλίτερον καὶ ἀσφαλέστερον, καὶ ὅστις ἀντὶ νὰ φροντίσῃ νὰ φθάσῃ ἐγκαίρως εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, μένει ἀπερισκέπτως πάνυ ἐν τῷ μέσῳ ἀχανοῦς καὶ ἐπικινδύνου πελάγους, ἐκτεθειμένος εἰς ἅπαντας τοὺς ἀνέμους, καὶ ἐν τοιαύτῃ εὑρισκόμενος θέσει, καταλαμβάνεται ὑπὸ δεινῆς τρικυμίας, τὸν προσβάλλουσιν οἱ ἄνεμοι, τὸν προσβάλλουσι τὰ κύματα, κινδυνεύει νὰ καταποντισθῇ, καὶ ὅμως αὐτὸς οὔτε εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον νὰ φθάσῃ ἐμπορεῖ, μὴ ἔχων μήτε πυξίδα, μήτε χάρτην, μήτε ὁδηγὸν, μήτε τὴν θέσιν τοῦ Πολικοῦ ἀστέρος γνωρίζων, οὔτε κἂν εἰς τὸν λιμένα, ἐξ οὗ εἶχεν ἀναχωρήσει νὰ ἐπιστρέψῃ δύναται· Ἑκὼν ἀέκων λοιπὸν ἀφίεται εἰς τὴν διάκεισιν τῶν ἀνέμων καὶ τῶν κυμάτων, ἅτινα ὠθοῦσιν αὐτὸν ἐμπρὸς, ὠθοῦσιν αὐτὸν ὀπίσω μεχρισοῦ καταποντίσωσιν αὐτὸν ὁλοτελῶς, ἢ τὸν ῥίψωσιν ἐπί τινος σκοπέλου ἢ ὑφάλου, καὶ τὸν καταστρέψωσι διὰ παντός!

Ὁ ἀνθρώπινος βίος Μῆτερ, πέλαγος ἀχανὲς καὶ τρικυμιῶδες, πλῆρες σκοπέλων καὶ ὑφάλων, καὶ καταιγίδων πλῆρες! Ὁ τὸ κοινωνικὸν τοῦτο πέλαγος διανυσόμενος ὀφείλει νὰ ᾖ καλῶς κατηρτισμένος, ὡς ὁ ἄριστος ναυτικός. Ὁ δὲ καταρτισμὸς οὗτος δι' οὐδενὸς ἄλλου μέσου κατορθοῦται, εἰμὴ διὰ τῆς σκοπίμου παιδείας καὶ τῆς σπουδαίας ἀνατροφῆς, αἵτινες κατὰ τὸν διάπλουν τοῦτον τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ἔσονται ἥτε πυξὶς καὶ ὁ χάρτης, ὅτε ὁδηγὸς καὶ ὁ Πολικὸς ἀστὴρ, καὶ δι' ὧν καὶ μόνων δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ φθάσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὸν ποθητὸν τῆς σωτηρίας λιμένα! Ἄλλως κοινωνικὸν ναυάγιον, κοινωνικὸν ναυάγιον!

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΒΕΛ.

Δὲν ἐλησμόνησες βεβαίως αὐτὴν διότι εἶναι ἱερὰ δι' ἐμέ. Σὲ ἔβλαψα ποσῶς; Πῶς; ὁποίαν ἡμέραν; κατὰ τί; ὡμίλει..... Ἀλλ' ὁποῖα βλέμματα οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐκτοξεύουσιν ἐπ' ἐμοῦ; Εἰμὶ Ἄβελ ὁ ἀδελφός σου.... Ἀ! Εὐδόκησον ἵνα σὲ ἐναγκαλισθῶ καὶ σὲ ἀσπασθῶ...

—Ὄφις, μὴ πλησιάζεις... φοβοῦ... ἀπειλεῖ λέγων ὁ Κάϊν.

Ἡ καρδία ἐν τοσούτῳ παρασύρει τὸν Ἄβελ, ὁ δὲ ἠνεωγμένοις βραχίοσι τρέχει πρὸς τὸν φεύγοντα ἀχάριστον Κάϊν, τὸν καλεῖ καὶ τὸν ἀκολουθεῖ. Τὸν καλεῖ καὶ πάλιν, καὶ διὰ τῆς φωνῆς καὶ τῶν βλεμμάτων τὸν προφθάνει. Ἀλλ' ὁ σκληροτράχηλος Κάϊν, βαρὺ φέρων ῥόπαλον, κωφεύει πρὸς τὰς κραυγὰς τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ σπεύδει ἵνα ἀποφύγῃ αὐτὰς φερόμενος μόνος ὑπὸ τῆς ὁδηγοῦ αὐτοῦ ὁρμῆς καὶ μανίας.

ΙΒ.

«Ἰδὲ ὁποῖον φεύγεις. Εἶναι ὁ σὸς ἀδελφὸς, ὁ ἀγαπῶν σε περισσότερον τῆς ἡμέρας, περισσότερον ἑαυτοῦ. Εἶναι ὁ Ἄβελ!» Ταῦτα τοῦ Ἄβελ φωνοῦντος, ὁ Κάϊν ἐπανέρχεται· ὁ δὲ Ἄβελ ἀνυπόμενος ῥίπτεται εἰς τὰς ἀγκαλας αὐτοῦ.

—Κάϊν! τί ποιεῖς; .... Ὦ! δυστυχῆ! .... σταμάτισον....» μόλις ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας καὶ τὸ ῥόπαλον συνέτριψε τὴν κεφαλήν του. Πίπτει, πίπτει ὁ ἄγγελος Ἄβελ χαμαί, κυλίεται αἱματόφυρτος, παραλλάσει τὴν μορφὴν καὶ ζητεῖ διὰ τοῦ καθύγρου βλέμματός του τὴν πατρικὴν ἑστίαν καὶ, κεκομένῃ τῇ φωνῇ καλῶν τὸν ἀδελφόν του, συγχωρεῖ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτὸν καὶ θνήσκει, θνήσκει ἀθῶος καὶ ὡς ἄκακον πρόβατον.

Ἀλλ' ὁ ἄνανδρος δολοφόνος, ὁ αἱμοχαρὴς

Κάτι, μετὰ τὸ θανατηφόρον τοῦτο κτύπημα τί ἔγεινεν;

Ὀχρὸς καὶ νεκρικὴν τὴν ὄψιν ἔχων, περι[illegible] τεταραγμένην τὴν ὄψιν θεωρεῖ τὸ θῦμα αὐτοῦ, τὸ μετὰ τοῦ θανάτου παλαῖον καὶ μακροὺς ἀναστεναγμοὺς ἐκπέμπον, φρικιᾷ, συλλογίζεται, ἀπομακρύνεται καὶ πάλιν μένει δέσμιος οὕτως εἰπεῖν ἐν τῷ τραγικῷ τούτῳ τόπῳ· μετὰ φωνῆς δὲ θλιβερᾶς κραυγάζει·

«Ἐγέρθητι, ἀδελφέ μου! ἐλθὲ εἰς ἑαυτόν! Τὸ δὲ θνῆσκον τοῦτο βλέμμα στρέψον πρὸς στιγμὴν ἐπ' ἐμοῦ. Ὕπαγε, δὲν σὲ μισῶ οὐδόλως, καὶ συγχώρησον τὴν λύσσαν μου! Ἄβελ!.. Πῶς τὸ αἷμα καταπλυμμυρεῖ τὸ πρόσωπόν του! Τί ἔπραξα, ὁ δυστυχής! δύσμοιρος τί ἔπραξα! ἠδυνήθην νὰ τὸν δολοφονήσω.... ὁποῖον ἦν τὸ κακούργημα αὐτοῦ; Ἀλλ' ἰδοὺ κινεῖ τὴν βεβαρυμένην κεφαλήν του. Ἴσως....

Λαβόμενος δὲ τοῦ ἀψύχου τούτου σώματος ἐγείρει αὐτὸ καὶ ἀμφιβάλλων πάντοτε περὶ τοῦ θανάτου του ἐξακολουθεῖ λέγων·

«Ἄβελ! ἀδελφέ μου! Ἄβελ!.. δὲν μὲ ἀκούει! Τετέλεσται! δὲν ὑπάρχει πλέον ἐν τῇ ζωῇ... ἡ δὲ ἐγκληματικὴ χείρ μου μέλλει νὰ διδάξῃ τὸν φόνον, τὴν δολοφονίαν, εἰς τὴν φυλὴν τῶν θνητῶν! ἂς φύγω λοιπόν· πῶς; ποῦ λοιπὸν φύγω! ποῦ προσδράμω!.... Ἤδη νομίζω ὅτι ἀκούω, ὅτι βλέπω τὴν μητέρα, τὴν ἀδελφὴν καὶ τὴν σύζυγόν του ἔτι, καὶ τὸν φιλοστοργώτατον πατέρα ἐκζητοῦντας παρ' ἐμοῦ τὸν υἱόν, τὸν ἀδελφόν, τὸν σύζυγον, οὓς ἡ χείρ μου, ἡ κακοῦργος, ἐξήλειψεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἄβελ. Τί νὰ εἴπω αὐτοῖς; φεῦ!»

Ταῦτα δάκρυσι περιφλεγέσι λέγων παρατηρεῖ πρὸς τὸν οὐρανὸν, σχίζει τὰ στέρνα αὐτοῦ πληγόνει αἱματοφόρτως τὸ πρόσωπον καὶ ὡς λυσσῶν ἐν κραυγαῖς καὶ ὀδυρμοῖς εἰσέρχεται εἰς τὰς σκιερὰς τοῦ ἄλσους ἐρημίας.

ΙΓ.

Ἐπηρμένος τότε ὁ δαίμων ἐξεγείρεται τοῦ ὕπνου ὑπὸ τῶν κακῶν, ἅτινα προὐξένησε, τείνει ὑπεροπτικὸν τὸ μέτωπον πρὸς τὸν οὐρανὸν, καλύπτει διὰ τῶν χαρᾶς ἔμπλεων καὶ σπινθηροβόλων ὀφθαλμῶν του τὸν Ἄβελ καὶ ἐπαιρόμενος «Ὁ Ἄδης μὲ πέμπει, λέγει, ὁ δὲ Σατὰν εἶναι ἴσως μου! Διὰ τοῦ θριάμβου τούτου δύναμαι ἤδη μόνος ἐγὼ νὰ βασιλεύσω ἐπ' αὐτοῦ. Σὺ δὲ, ὁ φίλος τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἀδελφὸς, ὁ σύζυγος καὶ ὁ υἱὸς ὁ φιλοστοργώτατος ἐγέρθητι καὶ ὕμνησον τὸν μὴ δυνηθέντα νὰ σὲ ὑπερασπισθῇ ἕνα Θεόν. Ὁ Θεὸς οὗτος ἐδημιούργησε τὸν κόσμον καὶ μολαταῦτα ἐπιβάλλει αὐτῷ τὸν θάνατον. Τοὐλάχιστον δὲν λυπῆται ὅτι.... Ὁ Κύριος οὗτος τῆς τύχης σου καί τι δύναται νὰ σοὶ ἀποδώσῃ τὴν ζωὴν διστάζει ὅμως, ἀμφιταλαντεύεται. Οὕτωσὶ λοιπὸν ἐγὼ ἀπέδειξα αὐτῷ τὴν ἀδυναμίαν του.» Παρατηρῶν δὲ τοὺς οὐρανοὺς, ἀφαρᾷ αὐτοὺς διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. Ἀλλὰ μόλις ὁ Θεὸς ἄρχεται ὁμιλῶν καὶ ὁ δαίμων οὗτος, ὁ ἐπὶ τοῦ προσώπου φέρων τὴν ἔπαρσιν καὶ μεγαλαυχίαν ὑπὸ τῆς ἄκρας ἀπελπισίας τὸν μαῦρον πέπλον καλύπτεται, ἀγανακτεῖ, φρικιᾷ ἀναγνωρίζων τὸν φόβον καὶ καλυπτόμενος ὑπὸ χειμάρου πυρὸς ἐκπίπτει ὠρυόμενος εἰς τὸν ἐκπλαγέντα Ἄδην.

ΙΔ.

Ἡ τῆς ἀθωότητος φωνὴ ἐκ τῆς τῶν βροτῶν κατοικίας ἀνέρχεται μέχρις οὐρανῶν καὶ ζητεῖ ἐκδίκησιν· ὁ Θεὸς, ἐκ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, συγκινεῖται ἐκ τῶν φωνῶν αὐτῶν ὁ δὲ θρόνος τῆς δόξης αὐτοῦ ταράσσεται. Τὰ χειρουβὶμ ἔκθαμβα ματαίως ἀναζητοῦντα ἐν τῇ μνήμῃ αὐτῶν τὸ ὕφος αὐτῶν, κλίνουσι σκυθρωπῶς ἐπὶ τῆς σιγώσης λύρας αὐτῶν. Τὰ δὲ οὐράνια δώματα τὰ ἐν τῇ χαρᾷ ἀείποτε ἐντρυφῶντα σιγῆς ἄκρας πάραυτα πληροῦνται. Κεραυνὸς δὲ παραυτὰ ἐκπυρσοκροτεῖται νέφη δὲ περικαλύπτουσι τὸν Κύριον τοῦ παντός· οἱ οὐρανοὶ ἀνοίγονται καὶ ἀφίνωσι ἐλεύθερον πρὸς ὄψιν τὸ καταπληκτικὸν μέτωπον αὐτοῦ. Εἰς Ἀρχάγγελος προσκαλεῖται· εὐπειθὴς ὁ ἀρχάγγελος βήματι σεβασμίῳ ὁδεύει πρὸς τὸ ἱερὸν θυσιαστήριον, καὶ καλύπτων τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τῶν λαμπροτάτων πτερύγων αὐτοῦ, ὑποτάσσεται προσεκτικῶς εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Κυρίου· ἅπας ὁ οὐρανὸς ἀκούει μετὰ τρόμου ὁ δὲ Αἰώνιος λέγει·

«Ὁ θάνατος δι' ἐγκλήματος ἐκ τῶν ἀνθρώπων τὸ πρῶτον αὐτοῦ θῦμα ἥρπασεν. Ἡ δόξα τῆς λατρείας μου, ὁ Ἄβελ, δὲν ὑπάρχει πλέον. Σοὶ Γαβριὴλ, ἀνατίθημι τὴν σύλεξιν τῶν ἐκλεκτῶν μου. Σὺ θέλεις ἐπαγρυπνεῖ ἐπ' αὐτῶν, ὅτε ἀπειλητικὸς ὁ θάνατος θέλει ἐπέρχεσθαι ἀνυπόμονος ἐπ' αὐτῶν. Κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην στιγμὴν, καθ' ἣν ὁ δίκαιος, τεταραγμένος ἀποτείνῃ πεφοβισμένον ὄμμα ἐπὶ τῆς παρελθούσης ζωῆς αὐτοῦ καὶ ἀπαριθμῶν τὰς ἀρετὰς τῆς ψυχῆς αὐτοῦ γογγίζει οὐχὶ διότι ἀποτελειόνει τὴν ὡρισμένην πορείαν του ἀλλὰ διότι προσφέρει μοι καρδίαν ἀναξίαν ἐμοῦ, ἀποσκοράκιζον ἐπ' αὐτοῦ σὺ Γαβριὴλ τὸν μάταιον τοῦτον ἀγῶνα. Εἰπέ δὲ αὐτῷ ὅτι ὁ Κύριος εἶναι τοσοῦτον ἐπιεικὴς ὅσον καὶ αὐστηρὸς ἐὰν ἀνταμοίβῃ ὡς θεὸς γινώσκει ὅμως καὶ νὰ τιμωρεῖ ὡς πατήρ. Τρέξον καὶ πάραυτα ἀναζήτησον τὴν ψυχὴν τοῦ Ἄβελ· οἱ οὐρανοὶ δι' αὐτὴν εἰσὶν ἠνεωγμένοι. Σὺ δὲ Σαμαχαὲλ δράμε, ἄπιθι πρὸς τὸν δολοφόνον καὶ ἀνάγγελε αὐτῷ τὸ ἀνάθεμα.»

Τοιαύτη ἦν ἡ ἀπόφασις τοῦ ἀνωτάτου δικαστοῦ· ὁ δὲ κόσμος μακρὸν γογγυσμὸν ἐκβάλλων τρέμει μέχρι θεμελίων ἐπὶ τῷ κρότῳ τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ἐνῷ μακρὰν τῶν οὐρανῶν προηγουμένων τῶν κεραυνῶν οἱ πτερωτοὶ ὑπουργοὶ ἐπιπίπτουσι ἐπὶ τῆς γῆς.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΤΗ ΘΝΗΣΚΟΥΣΗ Α. Κ.

Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με καὶ μὴ κωλύετε αὐτά.

(Ἰωάννης).

La coupe de la vie lui a paru trop amère,
il a détourné la tête. (Hervey).

Κοιμήσου φίλον τέκνον μου, ὦ Ἄγγελε, κοιμήσου
Εἰς τὰς σκηνὰς τοῦ Πλάστου Σου καὶ ἄλλοι ἀδελ-
]φοί σου
Σὲ ἀναμένουν στέφανον ἀμάραντον κρατοῦντες
Καὶ μὲ γλυκὺ μελῴδημα τὸν Πλάστην ἀνυμνοῦντες
Πέτα καὶ σὺ ἐκεῖ!

Τοῦ κόσμου τὴν φθαρτὴν ἰλὺν, ὦ Ἄγγελε ἐκδύσου
Τὸν βόρβορον ἀφίνουσα, ἡ νεαρὰ ψυχή σου
Ἔνθα δὲν φθάνουν στεναγμοὶ, οὔτε κλαυθμοὶ καὶ
]θρῆνοι
Ἂς πετασθῇ ἵνα εὐχὰς πρὸς τὸν Θεὸν εὐθύνῃ
Ἂς πετασθῇ ἐκεῖ!

Τῆς ἐφημέρου μας ζωῆς, ἰδοῦσα τὴν πρωΐαν
Κ' εἰς χεῖρας σου τὴν κύλικα λαβοῦσα, τὴν πικρίαν
Δὲν ἔπιες, ἀλλ' εἰς μητρὸς φιλτάτης τὴν ἀγκάλην
Τὸ νέκταρ μόνον ἔπιες καὶ ἀμβροσίαν ἄλλην
Ἀλλ' ἄπελθε ἐκεῖ!

Εὐδαίμων! Νῦν ἀπέρχεσαι, χωρὶς κἂν νὰ ἠξεύρῃς
Τὰ δάκρυα ποῦ χύνομεν 'σ τὸν ἀποχωρισμόν σου
Ἐλθοῦσα ἐπανέρχεσαι 'σ τὸν οὐρανὸν νὰ εὕρῃς
Φίλας ψυχὰς ἵνα ὑμνῇς, μ' ἐκείνας τὸν Θεόν σου.
Ὦ! Ἄπελθε ἐκεῖ!

Α. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ.

Ξεκὰς εἶ σὺ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δρόσος τῶν Ἀγ-
]γέλων.
Ἐπάρχεις δὲ δεσμῶτις εἷς, ἐν γῇ, διὰ τὸ μέλλον
Χαίρεις, καὶ θεοείκελος τῷ πλάστῃ προσπελά-
]ζεις.
Ἡ λύπη σὲ κατέβαλεν, ἂν δὲν τὸν πλησιάζῃς.

Ν. ΒΕΓΛΕΡΗΣ.

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν 14ην τρέχοντος γινομένης τῆς κληρώσεως τοῦ Λαχείου τῶν Ἐργοχείρων τοῦ ἐν Χάσκιοῖ Παρθναγωγείου ἐκέρδησαν οἱ ἑπόμενοι ἀριθμοί.

976 514 523 815 736 375 251 383 410
311 191 883 178 57 301 743 268 940
793 208 183 77 530 344 608 170 564
923 222 408 984 196 169 476 324 941
260 624 996 36 138 901 986 367 271
23 285 762 70 575 662 759 586 679 845
828 97994 562 509 492 218 857 766 835
424 130 428 974 277 162 732 295 395
445 365 691 167 673 866 469 865 79
477 713 693 627 136 503 372 578 540
581 567 730 769 574 332 53 888 605
621 573 841 384 518 249 181 682 931
479 650 739 6 164 561 813 325 157
215.

ΚΥΡΕΛΗ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐτησία προπληρωτέα ἀργυρᾶ μετζίτια 6. ἐξάμηνος 3.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐτησία 7. ἐξάμηνος 3 1/2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν μὲν τῇ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* ἐν Γαλατᾷ, Φερμελετζίδικα, Μουσούρου χάν, ἀριθ. 30.—ΕΝ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ Κυρ. Μηνᾷ Μαράσογλου.—ΕΝ ΧΑΛΚΗΔΟΝΙ παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κ. Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ.—ΕΝ ΒΑΡΝΗ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ἀσπριώτῃ.—ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ὀγνιάνοβιτζ.—ΕΝ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ παρὰ τῇ Κ. Π. Παππαδοπούλῳ.—ΕΝ ΠΡΟΥΣΗ παρὰ τῇ Κ. Ἀγλαΐᾳ Κωνσταντίνου, Διευθύντριᾳ.-ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ παρὰ τῷ Κ. Β. Παππάζογλου.—ΕΝ ΣΝΥΡΝΗ παρὰ τῷ Κ.Φ. Α. Σαρίκα.—ΕΝ ΜΙΤΥΛΗΝΗ παρὰ τῷ Κ. Θεμ. Μαρίνῳ—καὶ ΕΝ ΜΟΛΥΒΩ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ,—ΕΝ ΧΙΩ παρὰ τῷ . . . . . .—ΕΝ ΣΑΜΩ παρὰ τῷ Κ. Πελ. Λεκάτῃ,—ΕΝ ΓΙΟΥΡΓΕΒΩ παρὰ τῇ Κ. Αἰκ. Σολομωνίδου,—καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφορτισμένοις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εὐρυδίκην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Κ. Θ. Κτενᾶν, Διευθυντὴν αὐτῆς, ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος, οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτή, μὴ προκαταβαλλομένου τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἔγγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ συνάδον μετὰ τοῦ προγράμματος αὐτῆς, καταχωρεῖται ἐν αὐτῇ εὐγνωμόνως.

Τὰ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, ὧν ἀντίτυπον σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται δι' αὐτῆς εἰς τὸ Κοινόν.

Αἱ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΑ ἐπὶ δεκαετίαν διδάξασα ἐπιτυχῶς καὶ διευθύνασα διάφορα Ἑλληνικὰ Παρθεναγωγεῖα ζητεῖ θέσιν.

Ἡ *Εὐρυδίκη* συνιστᾷ τὴν Κυρίαν ταύτην τοῖς ἐνδιαφερομένοις.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ.

Πρωτότυπος.

ὑπὸ

Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΥΜΕΝΟΥ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ σύγκειται ἐκ δύο τόμων. Συνδρομὴ αὐτῆς σελήνια 5. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν καὶ τῶν δύο τευχῶν.

Συνδρομαὶ καταγράφονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εὐρυδίκης* καὶ παρὰ ταῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιστασίαις αὐτῆς.

ΑΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πέρᾳ, Τεκὲ, ὁδὸς Ζωυπούλ ἀριθμ. 7.

Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω Αἰθογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐκτυποῦν καλλιτεχνικῶς ἐπισκεπτήρια, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἔγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τύποις Κ. ΠΛΗΘΩΝΙΔΟΥ.

ΕΤΟΣ Α'. ΕΒΔΟΜΑΣ ΙΟ'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΕΤΑ ΕΚΛΕΩΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ.

Ἐκδιδομένη

ὑπὸ

ΛΙΜΙΛΙΑΣ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΣ.

24 ΜΑΡΤΙΟΥ 1871. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 19.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἕνεκα τῶν Ἑορτῶν τοῦ Πάσχα ἡ «Εὐρυδίκη» δὲν θεῖν ἐκδοθῇ κατὰ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα τῆς Διακαινησίμου.

Η ΕΚΔΟΤΙΣ.

Κατὰ τὴν κλήρωσιν τοῦ Λαχείου τῶν Ἐργοχείρων τοῦ Παρθεναγωγείου Χάσκιοι, λαβοῦσαν χώραν, τὴν 11 ε. μ., ἡ Κ. Διευθύντρια ἀνέγνω πρὸ τῆς ἐκκυβεύσεως τὴν ἐπομένην σύντομον περὶ ἐργασίας προσλαλιάν.

Κυρίαι καὶ Κύριοι.

Εἰς δευτέραν ἤδη συνερχόμεθα Ὁμήγυριν ἐπίσης χαρμόσυνον καὶ εὔθυμον τῆς πρώτης ἐκείνης, ἣν πρό τινων μόλις ἡμερῶν συνεκροτήσαμεν. Καὶ, ἐὰν ἐν ἐκείνῃ παρέστημεν εἰς ἀγῶνα πνευματικὸν, ἐν ταύτῃ πρόκειται ἵνα, ἐπισφραγίζοντες τὸν ἀγῶνα τοῦτον τῆς κορασιακῆς προόδου, παραστῶμεν μάρτυρες τῆς καλλιτεχνίας τῶν προϊόντων τῆς ὕλης, τῆς διὰ τοῦ πνεύματος καλλιεργουμένης, καὶ διὰ τῶν ἁβρῶν χειρῶν τοῦ γυναικείου γένους εἰς μέσον προαχθείσης.

Ὁ ἀγὼν λοιπὸν σήμερον ἐστιν ἀγὼν ὕλης. Ἀλλ' οἷός τις; Μὴ καὶ πρόκειται ἵνα ἐξετάσωμεν τὸ ποιὸν, τὸ σχῆμα ἢ τὸ εἶδος τῶν προϊόντων αὐτῆς; Οὐχὶ βεβαίως, ἀλλ' ἔτι ὑψηλότερον καὶ θεοφιλέστερον, ἵνα, ἀγαπητὸν καὶ φίλον δικαστήριον ἀπαρτίζοντες, ἐπιστέψωμεν διὰ τῶν προϊόντων τῆς φιλοπονίας τῶν γυναικείων χειρῶν τὴν ἀρίδηλον καὶ ἀκαταμάχητον φιλομουσίαν καὶ φιλογένειαν τῶν τιμησάντων αὐτὰ διὰ τῆς συνδρομῆς αὐτῶν.

Ὡραία λοιπὸν καὶ ἀγαθὴ ἡ συνάθροισις ἡμῶν τοιοῦτον προτιθεμένη σκοπὸν, ὃν λαμπρότερον καθίστησι τὸ εὐάρεστον αὐτοῦ ἀποτέλεσμα, ὅπερ ἐστὶν ἡ ὑποστήριξις, ἡ βελτίωσις καὶ προαγωγὴ τοῦ κορασιακοῦ τούτου ἐκπαιδευτηρίου· καὶ συγκινητικὴ δὲ συνάμα ἡ στιγμὴ αὕτη, καθόσον, τῶν χορδῶν τῶν καρδιῶν ἡμῶν λεληθότως κρουομένων, συμπαθείας καὶ χαρᾶς δάκρυα ἀποσπᾷ ἐπὶ τῇ ἀναγνωρίσει τῆς εὐγνώμονος φωνῆς, ἣν πᾶσα καρδία τῶν κορῶν λέγει

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

καθ' έκαστην ταύτην την στιγμὴν τελεσθήσεται ἐν ὥρᾳ θέρους καὶ χειμῶνος χάριν τῆς μητρὸς πάσης Σμύρνης. Ἐὰν [illegible] τῆς ὑποστρέξεως καὶ γεννικοφροσύνης ὑμῶν, οἱ κόποι μου δύνανται ἴδῃ ἐλάχιστον μέρος τῶν προφίλων μου ν' ἀποτίσωσι πρὸς τὴν Σχολήν, ὑποστρέφοντες κατά τι αὐτήν. Ὦ πόσον γλυκεῖα ἡ τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τῆς εὐχαριστήσεως αὔτη φωνὴ πρὸς πάντας ἐκείνους, οἵτινες τιμήσαντες τὰ ἔργα τῶν κορῶν τούτων ἐνισχύουσι τὴν φιλοπονίαν, τὴν ἐργασίαν παρὰ ταῖς γυναιξὶ καὶ συνάμα τὴν Σχολήν, ἥτις κέκληται νὰ παράξῃ αὐταῖς τὴν δυνατὴν μόρφωσιν, ὡς ἔρριζον ἐν τῇ μελλούσῃ ἀποκαταστάσει αὐτῶν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ. Χάριν τῆς εὐσήμου ταύτης ἡμέρας καθῆκον ἐπιβάλλεται ἡμῖν ἵνα εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ τοὐδόσιμον λαμβάνουσι ἐκ τῶν σήμερον κληρωθησομένων ἐργογείρων.

Καθὼς ἡ ὕλη, Κύριοι, ἵνα ἀποβῇ χρήσιμος τῷ χρησομένῳ αὐτὴν, ἀνάγκη ὅπως, ὑποστᾶσα τοὺς νόμους τῆς τέχνης, μεταβληθῇ εἰς κατάλληλον ἀντικείμενον· οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὡς ὕλη καὶ πνεῦμα, δέον ἵνα, μεταβάλλων διὰ τῶν κανόνων τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν νόμων τῆς παιδείας τὴν κτηνώδη αὐτοῦ φύσιν καὶ ἀκατέργαστον, καταστῇ τέλειος. Ἡ τοιαύτη τοῦ ἀνθρώπου μόρφωσις, ἀναγκαία ἄλλως τε καὶ ἀναπόφευκτος, προϋποτίθησι σκοπόν τινα, ὅστις, μέγιστος ὤν, ἅτε δὲ καὶ αὐτοῦ τούτου ὄντος τοῦ εὐγενεστέρου ἀντικειμένου τῆς δημιουργίας ἔστιν ἡ γνῶσις καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ.

Στάδιον, ἐν ᾧ ὁ μορφούμενος ἄνθρωπος πρόκειται ἵνα ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν αὐτοῦ, εἶναι ἡ οἰκογένεια καὶ συνεπῶς ἡ ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσα κοινωνία.

Ἡ οἰκογένεια λοιπὸν εἶναι τὸ ἱπποδρόμιον, οὕτως εἰπεῖν, ἐν ᾧ ὁ ἄνθρωπος μέλλει ἵνα ἀγωνισθῇ τὸν κληρωθέντα αὐτῷ ἀγῶνα, οὗ ὁ στέφανος, ἀρχόμενος ἐκ τῆς παρούσης δυναμεως εὐδοκιμονίας, καταλήγει εἰς τὴν αἰωνίαν Μακαριότητα.

Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἡ οἰκογένεια ἀπαιτεῖ τέλειον τὸν ἄνθρωπον, τόν τε ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα· ἀπαιτεῖ κατ' ἴσον λόγον μεμορφωμένον ἑκάτερον πρόσωπον, διότι ἡ τελειότης τοῦ ἑνὸς δὲν ἀποτελεῖ τελείαν ἀπαρτίαν ἐὰν δὲν συνυπάρχῃ καὶ ἡ τελειότης τοῦ ἑτέρου.

Ἀμφοτέρων λοιπὸν αἱ δυνάμεις, τελειοποιούμεναι καθ' ἑαυτάς, καὶ κατὰ τὸ μέτρον τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν, ἀλληλοβοηθούμεναι καὶ ἀναπληρούμεναι, δύνανται νὰ συμπληρώσωσι τὸ τελικὸν σκοπὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Πᾶσα συνουσίαν αὕτη τῶν ἀνθρώπων κατὰ συνέπειαν τῆς κοινωνίας ἀπαιτεῖται ἡ ἕνωσις τοῦ ἐν δυάδι γνωριζομένου ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς, ἥτις, ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην, εἶναι κοινὴ τῆς ἀνθρωπότητος ἡ πραγματὴ, ὁ πολιτισμὸς, ἡ εὐδαιμονία αὐτῆς.

Ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ἀμφότερα τὰ συγκροτοῦντα αὐτὴν πρόσωπα ἔχουσιν ἴδια καθήκοντα, ἴδιους τίτλους, ἴδια προνόμια. Ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἐν αὐτῇ ἔχει τὴν κυριαρχίαν, τὴν δεσποτείαν, τὴν γυναικὸς ἐπιστασίαν, δηλ. ὅ,τι ἀπορρέει ἐκ τοῦ ἐγωισμοῦ, ἡ γυνὴ ἔχει πάντα τὰ ἀπορρέοντα ἐκ τῆς ἀφοσιώσεως. Ἡ γυνὴ ἐν αὐτῇ παρουσιάζεται, ὡς γυνὴ σύζυγος, ὡς γυνὴ μήτηρ, ὡς γυνὴ οἰκοδέσποινα· ἑκάστη δὲ ἰδιότης ἔχει ἑτέρας ἄλλας, ἀποτελούσας, ὥσπερ ὡρολόγιον σύμπλεγμα ἓν ὅλον, τὴν ἀντιπρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγάπης, τῆς συμπαθείας, τῆς φιλοστοργίας.

Ὡς οἰκοδέσποινα ἡ γυνὴ εἶναι διευθύντρια ἐπιστάτις δηλονότι τῆς τάξεως, φύλαξ τῆς οἰκονομίας, καὶ ἀρχηγὸς τῆς ὡρελίμου ἐνεργητικότητος· καὶ ἐργάτις, αὐτὴ δηλαδὴ ἡ ἐξασία, αὐτὴ ἡ εὐπορία, αὐτὴ ἡ διαχείρισις. Ἀμφότερα ταῦτα ἀποτελοῦσι τὸ ἐρεισμα τῆς οἰκιακῆς εὐτυχίας.

Ἡ πηγὴ τῆς ἐργασίας ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἀπὸ τῆς πλάσεως τοῦ ἀνθρώπου· καθότι ἐκ τῆς ἐργασίας, οὐχὶ μόνον τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐθεραπεύετο χαυνωθὲν καὶ παραλύσει, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, ἀπολλύμενον τῆς κεντρόφυγος ταύτης δυνάμεως τῆς ἐργασίας, ἤθελε σταματήσει καὶ μαλθακουμένων ἤθελε ἐπιφέρει γρηγορὰν παράλυσιν. Ἡ ἐργασία λοιπὸν εὐθὺς τῇ πλάσει κατέστη ὁ πρώτιστος ὅρος τῆς ὑπάρξεως, καθὼν εἰς τὸν ἄνθρωπον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δημιουργοῦ ἐπιβληθέν. « Ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου σου φαγεῖν τὸν ἄρτον σου, » λέγει ὁ θεὸς διὰ τῆς ἱερᾶς Γραφῆς· ἤτοι ἄνευ ἐργασίας δὲν δύναταί τις νὰ διατραφῇ καὶ συνεπῶς νὰ ζήσῃ. Τούτων ἕνεκα καὶ ἀρχῆθεν ὁ ἄνθρωπος εὑρίθη ἐν τῇ ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ ὅπως ἐπινοήσῃ τὸ ἄροτρον, τὴν ἀξίνην, τὰ ὅπλα, τὰ βέλη διὰ τὸν ἄνδρα· τὴν ἠλακάτην, τὴν ἄτρακτον, τὴν ψαλλίδα καὶ τὴν βελόνην διὰ τὴν γυναῖκα. Ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ μὲν ἀνὴρ τὸ βίλος ἐπεφύλαξε διὰ τὴν καταστροφὴν καὶ ἀπώλειαν τοῦ πλησίον, ἐν ᾧ ἡ γυνὴ διετήρησε τὴν βελόνην πρὸς περιθαλψιν καὶ καλλωπισμὸν αὐτοῦ.

Ἡ ἐργασία λοιπὸν εἶναι νόμος τῆς φύσεως, τῶν ὅτων πᾶς τις πρέπει νὰ ἐκπληρῇ καὶ οὗτινος ἡ μὴ ἐκπλήρωσις εἶναι ὄνειδος κατὰ τὸν Ἡσίοδον, « ἀτιμίη δ' ὄνειδος ».

Ἡ ἐργασία εἶναι διττή· διανοητικὴ καὶ σωματικὴ. ἤτοι ἐργασία, ἥτις πραττόμεθα διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ πνεύματος, καὶ ἐργασία πραττομένη διὰ τῶν μελῶν τοῦ σώματος, ἰδίως τῶν χειρῶν.

Ἡ χειροτεχνικὴ ἀποτέλεσμα τῆς πνευματικῆς, ἂν ἐργασία συνήθως πάντοτε εἰς τὴν γυναῖκα.

Οὕτως ἐν μὲν τῇ Ἱερᾷ Γραφῇ βλέπομεν ὅτι ἡ γυνὴ, ἡ ἐργάτις, ἐθεωρεῖτο ἡ μᾶλλον ἐνάρετος καὶ ἔξοχος γυνὴ· ὁ δὲ Σολομὼν θεωρεῖ τὴν τοιαύτην ἐργάτιδα ὡς ἀνεκτίμητον ἀγαθὸν εἰς τὴν οἰκογένειαν, κτῶν αὐτὴν ἀνδρείαν, δηλ. ἐνάρετον καὶ πολυτιμοτάτην. « Γυναῖκα » λέγει, ἀνδρείαν τίς εὑρήσει; πολυτιμοτέρα » αὕτη ἐστὶ λίθων πολυτελῶν· ἐνεργεῖ τῷ » ἀνδρὶ ἀγαθὸν. Μεριμνᾷ ἔριον καὶ λίνον » ἐποίησεν εὐχρηστα ταῖς χερσὶν αὐτῆς. Ἀνε» ζωσμένη ἰσχυρῶς τὴν ὀσφὺν αὐτῆς, ἤρτισε » τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον. Ἐγεύσατο » δὲ ὅτι καλὸν τὸ ἐργάζεσθαι· καὶ ὅλη ἀπο» σβέννυται ὅλην τὴν νύκτα ὁ λύχνος αὐτῆς. » Τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέ» ροντα, τοὺς δὲ πήχεις αὐτῆς ἐρείδει εἰς » ἄθραυστον. Πίνεις δὲ οἱ παρ' αὐτῆς ἐνδύνον» ται δίσσα. Χλαῖνας ἐποίησε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, » ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἐνδύματα » Πολλαὶ θυγατέρες ἐπέκτησαν πλοῦτον, πολ» λαὶ ἐποίησαν δύναμιν, σὺ δὲ ὑπερβαίνεις καὶ » ὑπερεῖρας πάσας ».

Ὁ Ὅμηρος παριστᾷ ἡμῖν τὴν ὡραίαν Ἑλένην, τὴν σύζυγον τοῦ Μενελάου, ἐνασχολουμένην εἰς τὸ νήθειν μετὰ τῶν ἀμφιπόλων αὐτῆς Φυλοῦς καὶ Ἀλκίππης, λέγων:

» Χρυσείην τ' ἠλακάτην, τάλαντον θ' ὑπόστ[ρο]λον ὄπασεν,

Ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράαντο.

Τὴν ῥα οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρίθαι φέρουσα,

Νήματος ἀσκητοῦ βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ

Ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα·

Ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.

Αὐτίκα δ' ἂψ ἐτέτυσσε πόσιν ἐρίηρεν ἕκαστα. »

Τὴν Πηνελόπην, τὴν περίφρονα σύζυγον τοῦ Ὀδυσσέως, ὑφαίνουσαν,

« Ἡ δὲ ..... ἱστὸν μέγαν ἱστὸν ἐνὶ με[γάροισιν ὕφαινεν,

λεπτὸν καὶ περίμετρον..... »

Ὁ δὲ Εὐριπίδης ἀναφέρει ἡμῖν τὰς ὑράνσεις καὶ τὰ ποικίλματα τῶν παρθένων γυναικῶν, δι' ὧν ἐστόλιζον καὶ τοὺς ναούς. Οὕτως ἐν Ἀθήναις, αἱ εὐγενεῖς παρθένοι ὑράινον ὡραῖον πέπλον παποικιλμένον διὰ τὴν Ἀθηνᾶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Παναθηναίων, ὡς λέγει ἐν Ἑκάβῃ·

» Ἡ Παλλάδος ἐν πόλει,
τᾶς καλλιδίφρου
Ἀθηναίας ἐν κροκέῳ πέπλῳ
ζεύξομαι ἅρματι πώλους,
Ἐν ἀκιδαλέαισι ποικίλλουσ'
ἀνθοκρόκοισι πήναις.

Κατὰ δὲ τὸν Παυσανίαν, ἐν Ὀλυμπίᾳ δέκα καὶ ἓξ γυναῖκες ὑράινον τῇ Ἥρᾳ πέπλον, ἐν δὲ Σπάρτῃ σύλλογος γυναικῶν ὑράινον χιτῶνα κατὰ τῷ ἐν Ἀμύκλαις Ἀπόλλωνι. Ἐν Ἄργει δὲ, κατὰ τὸν Εὐριπίδην ἐν Ἰφιγενείᾳ, νέαι ἐξ εὐγενῶν οἰκογενειῶν ὑράινον κοσμήματα εἰς τὴν Ἄρτεμιν

οὐ τὰν Ἄργει μέλπουσ' Ἥραν, οὐδ' Ἰστοῖς.
Ἐν καλλιῤῥόῳ γυνὰς
Κερκίδι Παλλάδος Ἀτθίδος εἰκὼ
Τιτάνων ποικίλουσα.

Ἡ τοιαύτη ἐργασία δὲν εἶναι μόνον ἐνασχόλησις, ἣν ἡ γυνὴ πρέπει νὰ ἐπιχειρῇ χάριν ἕξεως καὶ συνηθείας· οὐχὶ, ἡ ἐργασία ἔχει ὑψηλότερον σκοπὸν, τὴν εὐπορίαν.

Ἡ χεὶρ, Κύριοι, τῆς γυναικὸς ἀῤῥώς διατεθεῖσα, προωρίσθη δι' ἐργασίας ἀῤῥώσας μόνον τὴν οἰκονομίαν· οὕτω λόγου χάριν ἡ γυνὴ, κατασκευάζουσα τὰ ἐνδύματα τῶν τέκνων καὶ πάντων τῶν μελῶν αὐτῆς, προτίθεται ὅπως διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης ἐλαφρύνῃ τὰ οἰκιακὰ ἔξοδα, ἐξοικονομοῦσα τοὺς πόρους τῆς οἰκογενείας της, ἐνῷ ἡ ἀδρὰς τῶν χειροτεχνικῶν ἐργασιῶν γίνεται αἰτία ὅπως αἱ ὠφέλειαι τῆς οἰκογενείας της μεταβιβασθῶσιν εἰς ξένας χεῖρας. Ἀρ' ἑτέρου ὁποίου θελήτρου δύνανται τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας νὰ ἀναύσωσιν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ αὐτῶν, ἐὰν ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων αὐτῶν δὲν ἐπισκιάζει ἡ ἀῤῥότης καὶ ἡ χάρις τῆς ἐργασίας τῆς χειρὸς τῆς οἰκοδεσποίνης γυναικός; Ποῦ ἔγκειται τὸ εἶναι βοηθὸν τὴν γυναῖκα τῷ ἀνδρὶ; Ἐν τῷ καλλωπισμῷ καὶ τῇ ἀεργίᾳ; οὐχί· τὰ δύο ταῦτα μᾶλλον προετοιμάζουσι τὴν γυναῖκα διὰ τὴν κακίαν, ἢ μᾶλλον, ταῦτα εἰσὶν ἡ προσωποποιημένη κακία.

Ἡ γυνὴ, Κύριοι, πρέπει νὰ ἐργάζηται· ἡ δὲ οἰκογένεια, ἡ ἔχουσα οἰκοδέσποιναν πάντοτε καὶ παντοῦ ἐργαζομένην, εἶναι ἀληθῶς εὐτυχής· διότι ἡ ἐργασία εἶναι ὑγεία, εἶναι πλοῦτος, εἶναι εὐτυχία. Ὁ Σωκράτης ὑποτυπῶν διὰ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τοῦ Ξενοφῶντος τὴν εἰκόνα τῆς οἰκοδεσποίνης παρομοιάζει αὐτὴν μὲ τὴν ἐργατικὴν μέλισσαν τὴν παράγουσαν τὸ ἥδιστον πάντων προϊόν, τὸ μέλι, ὅπερ ἐστὶ τὸ σύμβολον τῆς εὐπορίας.

Διὰ τῶν χειρῶν τῆς ἐργάτιδος γυναικὸς, πόσοι οἰκογενειάρχαι, ἕνεκα καιρικῶν περιπετειῶν ἐκπεσόντες τῆς προτέρας αὐτῶν θέσεως, δὲν ὑπεστηρίχθησαν; Τί ἤθελε γίνει ἡ οἰκογένεια αὐτῶν ἐὰν ἡ οἰκοδέσποινα αὐτῆς δὲν ἦτον ἐπιδεξία εἰς τὰς χειρωνακτικὰς ἐργασίας; Πόσαι χῆραι, πόσαι κόραι ὀρφαναὶ δὲν ἀνέπλασαν τὴν οἰκογένειαν αὐτῶν διὰ τῆς ἐργασίας των;

Ἡ ἐργασία ἄρα τῆς γυναικὸς εἶναι ἡ βάσις τῆς διατηρήσεως τῆς οἰκογενείας· ἀλλ' οὐχὶ μόνον ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς, τοῦθ' ὅπερ ἐστὶ καὶ τὸ σπουδαιότερον ἀποτέλεσμα αὐτῆς. Ἡ ἐργασία εἶναι ἡ παρηγορία τῆς λύπης, ἡ ἡσυχία τοῦ πνεύματος, ὁ στέφανος τῆς ἀφοσιώσεως. Ἰδοὺ δ' ἓν παράδειγμα.

Ὁ Ὀδυσσεὺς, βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης, ἐπὶ πολλετίαν ἦν ἐν ἐκστρατείᾳ κατὰ τῶν Τρωαδιτῶν διὰ τοὺς γνωστοὺς ὑμῖν λόγους· δέκα ὅλα ἔτη ἦν μακρὰν τῆς ἑστίας του. Ἡ περίφρων Πηνελόπη, ἡ σύζυγος αὐτοῦ, τὸν Τηλέμαχον μόνον υἱὸν αὐτῆς ἔχουσα, ποῦ ἄλλοθι ἐκτὸς τῆς ἐργασίας, εὗρε τὴν παρηγορίαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας τοῦ συζύγου της, ὃν οἱ πάντες ἐνόμιζον τεθνηκότα; Πολλοὶ Ἡγεμόνες προσέφερον τὴν χεῖρα αὐτῶν εἰς τὴν ὑποτιθεμένην χήραν βασίλισσαν τῆς Ἰθάκης. Πολυειδῶς ἀπέφευγε τὰς ἀνοήτους αὐτῶν αἰτήσεις. Ἀλλ' ὁ πενθερὸς αὐτῆς ἐπηρεαζόμενος ὑπ' αὐτῶν τὴν παρεκίνει ἵνα δώσῃ τέλος τὸν λόγον της εἰς ἕνα τῶν πολλῶν μνηστήρων. Ἡ Πηνελόπη κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον εὑρίσκετο μεταξὺ Σκύλλης καὶ Χαρύβδεως. Τί ἔπρεπε νὰ πράξῃ πῶς ἠδύνατο νὰ καταστείλῃ τὴν ἀνησυχίαν τοῦ πνεύματός της ἀφ' ἑνὸς, καὶ νὰ μὴ φανῇ παρήκοος εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Λαερτίου ἀφ' ἑτέρου, εἰς οὗ τὴν ἄμεσον διετέλει πλέον ἐποπτείαν καὶ κηδεμονίαν; Διὰ τῆς ἐργασίας. Ἐμηχανεύθη λοιπὸν νὰ προτείνῃ ὡς ὅρον τῆς παραδοχῆς τῆς αἰτήσεως τῶν μνηστήρων τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ὑφάσματος ὅπερ ὕφαινε, καὶ τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ χρησιμεύσῃ ὡς σινδόνη ἐπιτάφιος εἰς τὸν γηραιὸν Λαέρτιον. Ἔτη παρήρχοντο καὶ τὸ μέγα Ταφηΐον ἦν ἀτελείωτον, διότι ὅσον μέρος ὕφαινε τὴν ἡμέραν ἐξύφαινε τὴν νύκτα, κατὰ τὸν Ὅμηρον:

Ἔνθα καὶ ἱματίη μὲν ὑφαίνεσκε μέγαν ἱστὸν,
Νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.

Οὕτω διὰ τῆς ἐργασίας καὶ ἡ ἐργατικὴ Πηνελόπη οὐ μόνον κατέστρεψε τὰ σχέδια τῶν ἐπιβούλων αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτῆς καθησύχασε καὶ τὴν ἀφοσίωσίν της διετήρησεν ἀκμαίαν καὶ διαιωνίζουσαν.

Πόσαι δὲ, ὡς τὴν Πηνελόπην, μέχρι σήμερον ἀφοσιωμέναι ἐν τῇ ἐργασίᾳ διετηρήθησαν ἀπρόσβλητοι ὑπὸ τῶν κοινωνικῶν περιπειῶν καὶ ἀσχημιῶν, ἐνῷ τοὐναντίον αἱ τὴν ἐργασίαν περιφρονοῦσαι, εἰς ὁπόσα βάραθρα ὑπέπεσαν κοινωνικῶν σφαλμάτων!

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ γυνὴ ἀνάγκη οὐ μόνον νὰ παιδευθῇ διανοητικῶς, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξοικειωθῇ ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἵνα οὕτω τὸ πνεῦμα ὑποστηρίζῃ τὴν ἐργασίαν, αὐτὴ δὲ ἀταραχὸν διατηρῇ καὶ ἀμόλυντον αὐτό.

Πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ λυσιτελεστάτου κατὰ πολλὰς τὰς ἐπόψεις σκοποῦ τούτου καὶ ἡ Σχολὴ ἡμῶν, οὐ μόνον διὰ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Χριστιανικῆς παιδείας πλουτίζει τὸ πνεῦμα τῶν εἰς αὐτὴν φοιτωσῶν κορῶν διὰ ἀρχῶν ὑγιεῖν καὶ γνώσεων ὠφελίμων, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς χερσὶ τῆς γυναικὸς ὡς φέλλια ἀνεκτίμητα περιβάλλει ἐργασίας χρησίμους καὶ αὐταῖς καὶ τῇ οἰκογενείᾳ αὐτῶν.

Καὶ πράγματι, Κύριοι, ἡ κόρη διδασκομένη ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ, τὴν τῶν χειρῶν ἐργασίαν προκίζεται διὰ γνώσεων, αἵτινες δύνανται νὰ τῇ παρέξωσι πόρους, νὰ τῇ χορηγήσωσι μέσα εὐπορίας, καὶ ἐν γένει νὰ διατηρήσωσι τὸ πνεῦμα αὐτῆς ἥσυχον, σώζουσαι οὕτως αὐτὴν πολλῶν κινδύνων, καὶ τὸ σπουδαιότερον πρωτοιμάζουσαι αὐτὴν εἰς τὴν ἀγαθὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πολυειδῶν καθηκόντων τῆς οἰκοδεσποίνης, καθηκόντων ἀναποφεύκτων ἐν τῇ ἀποκαταστάσει αὐτῆς πρὸς εὐτυχίαν καὶ ἐνημερίαν τῆς οἰκογενείας.

Τοιούτων, Κύριοι, ἀγαθῶν παραίτιοι ἐν τῇ θηλείᾳ νεότητι εἰσὶ πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ διὰ τῆς συνδρομῆς αὐτῶν ὑποστηρίζοντες τὴν σχολὴν ταύτην καὶ ὑπὲρ τῆς Σχολῆς ταύτης μεριμνῶντες.

Πρὸς τὰ εὐεργετήματα ταῦτα, αἱ κόραι τῆς Σχολῆς δὲν εἶναι ἀγνώμονες· μηδὲ θέλουσιν εἶσθαι ποτέ. Πάντοτε δὲ, ἐνταῦθά τε καὶ ἀλλαχοῦ, θέλουσιν εὐγνωμονεῖ τοὺς λόγῳ καὶ ἔργῳ ὑποστηρίζοντας τὴν Σχολὴν, τὴν παρέχουσαν τοιαῦτα αὐταῖς μέσα εὐτυχίας καὶ εὐδαιμονίας, μάλιστα δὲ καθ' ἣν στιγμὴν, ἡ βελόνη, τὸ σύμβολον τοῦτο τῆς ἀνδρείας γυναικὸς κατὰ τὸν σοφὸν Σολομῶντα, θέλει παράγει αὐταῖς ἡ ἔργα πρὸς στολισμὸν καὶ χρῆσιν τῆς οἰκογενείας των, ἢ πρὸς πορισμὸν ἐν καιροῖς χαλεποῖς, ἢ πρὸς σωτηρίαν ἐκ τῶν κοινωνικῶν σκοπέλων.

Οἱ δὲ ὅπως δήποτε εὐεργετοῦντες διὰ τῶν προσπαθειῶν αὐτῶν τὴν Σχολὴν ταύτην ἐχέτωσαν πρὸς ἀμοιβὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τὴν ἀγαθὴν ἰδέαν ὅτι συντελοῦσιν ὑπὲρ τῆς συστάσεως ἐν τῷ μέλλοντι οἰκογενειῶν μεμορφωμένων καὶ πολλὴν τὴν ὠφέλειαν ὑποσχομένων ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος.

Περαίνουσα τὰ ὀλίγα ταῦτα, εὐχαριστῶ πάντας τοὺς ὑποστηρίζαντας τὸ λαχεῖον τῶν ἐργοχείρων τῶν κορῶν τούτων, ἐκ μέρους τῆς τε ἐφορίας καὶ τῶν περὶ ἐμὲ κορῶν, οἵτινες οὐδέποτε θέλουσι λησμονήσει τὴν σήμερον εὔσημον καὶ θελξικαρδίον εἰς πάντας ἡμέραν ταύτην.

Η ΓΥΝΗ
ΩΣ ΣΥΖΥΓΟΣ, ΜΗΤΗΡ, καὶ ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΝΑ.

Ἐάν τις παρατηρήσῃ μετ' ἐπιστασίας τάς τε σωματικὰς καὶ πνευματικὰς ἰδιότητας τοῦ τε ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς, θέλει ἀνεύρει ὅτι ὁ εἰς ἐπλάσθη διὰ τὸν ἕτερον, καὶ ἀμφότεροι δι' ἄλλον τρίτον.

Ὁ Θεὸς, δοὺς εἰς τὸν ἕνα χαρίσματα, ὧνπερ ἐστέρησε τὸν ἕτερον, κατέστησεν ἀμφοτέρους λίαν ἀναγκαίους εἰς ἀλλήλους καὶ ἐπιδεομένους τῆς ἀμοιβαίας βοηθείας.

Ἐξιτάζοντες ἀμφότερα τὰ γένη τοῦ ἀνθρώπου σωματικῶς τε καὶ ψυχικῶς, παρατηροῦμεν ὅτι παρὰ μὲν τῷ ἀνδρικῷ σώματι ἐπικρατεῖ ἡ παγιότης, παρὰ δὲ τῷ γυναικείῳ ἡ ἐλαστικότης· παρὰ τῷ ἀνδρικῷ τὸ γυναῖον, παρὰ τῷ γυναικείῳ ἡ στρογγυλότης· παρὰ τῷ ἀνδρικῷ ἡ τραχύτης, παρὰ τῷ γυναικείῳ ἡ ἁβρότης· παρὰ τῷ ἀνδρικῷ ὁ ἐγκέφαλος, παρὰ τῷ γυναικείῳ ἡ καρδία. Ὡσαύτως παρὰ μὲν τῷ ἀνδρὶ ἐπικρατεῖ ὁ νοῦς, παρὰ δὲ τῇ γυναικὶ τὸ αἴσθημα· παρὰ τῷ ἀνδρὶ ἡ ἐνέργεια, παρὰ τῇ γυναικὶ τὸ πάθος· παρὰ τῷ ἀνδρὶ ἡ γενίκευσις, παρὰ τῇ γυναικὶ ἡ μερίκευσις· παρὰ τῷ ἀνδρὶ ἡ αὐστηρότης, παρὰ τῇ γυναικὶ ἡ ἐπιείκεια· παρὰ τῷ ἀνδρὶ ἡ δικαιοσύνη, παρὰ τῇ γυναικὶ ἡ εὐσπλαγχνία. Ἀλλ' ὅμως αἱ ἀντιθέσεις αὗται συνερχόμεναι ἀποτελοῦσι τὸν τέλειον ἄνθρωπον, ὅστις διὰ τοῦ γάμου ἐμφανίζεται ἐν τῷ ἀνδρογύνῳ.

Ἐπειδὴ ὁ βίος τῶν ἀνθρώπων συγκροτεῖται ἐκ δύο πραγμάτων, τουτέστι τῶν πολιτικῶν καὶ ἰδιωτικῶν, διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς προὐνόησε νὰ καταστήσῃ τὸν μὲν ἄνδρα ἐπιτήδειον εἰς τὰ τῆς πόλεως πράγματα, τὴν δὲ γυναῖκα εἰς τὰ τῆς οἰκίας· διότι τὸν μὲν ἄνδρα ἐκόσμησε διὰ τοιούτων σωματικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων, αἵτινες εἰσὶν ἀναγκαῖαι πρὸς τὸν ἐξωτερικὸν βίον, οἷον πρὸς τὸ πολεμεῖν, πρὸς τὸ πολιτεύεσθαι, πρὸς τὸ δικάζειν καὶ τὰ τοιαῦτα· τὴν δὲ γυναῖκα ἐκόσμησε διὰ τοιούτων πλεονεκτημάτων σωματικῶν τε καὶ πνευματικῶν ἅτινα εἰσὶ χρήσιμα πρὸς τὸ διοικεῖν τὴν οἰκίαν, πρὸς τὸ ἐπιμελεῖσθαι τῶν θεραπόντων, πρὸς τὸ παρασκευάζειν τὰ τῆς τροφῆς, πρὸς τὸ ἀνατρέφειν παιδία καὶ τὰ παρόμοια.

Οὕτω λοιπὸν ὁ Θεὸς οὔτε ἀμφότερα ἔδωκεν εἰς ἕνα ἵνα μὴ ὁ ἕτερος φανῇ κατώτερος καὶ περιττός· οὔτε πάλιν ἐξ ἴσου ἐμοίρασεν εἰς ἑκάτερον, ἵνα μὴ ἐκ τῆς ἰσοτιμίας προκύψῃ μάχη τις καὶ φιλονεικία περὶ προεδρίας.

Τὰ πλεονεκτήματα τῆς γυναικείας φύσεως, συμπληροῦντα τὰ μειονεκτήματα τῆς ἀνδρικῆς ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ γυνὴ πρῶτον προωρίσθη νὰ γίνῃ σύζυγος τοῦ ἀνδρὸς, βοηθοῦσα αὐτὸν καὶ συνέλκουσα μετ' αὐτοῦ τὸν τοῦ βίου ζυγόν· ἡ δ' ἐν τῷ στήθει τῆς γυναικὸς ἐναποταμιευμένη θρεπτικὴ οὐσία καὶ ἡ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἀναπτυσσομένη θερμὴ καὶ πρὸς πᾶσαν θυσίαν πρόθυμος ἀγάπη μαρτυροῦσιν ὅτι ἡ γυνὴ, δεύτερον, προωρίσθη νὰ γίνῃ μήτηρ· ἡ δ' ἔφεσις τῆς γυναικὸς, καὶ ἡ ἔμφυτος αὐτῆς κλίσις πρὸς τὴν οἰκονομίαν, τὴν τάξιν καὶ καθαριότητα ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ γυνὴ, τρίτον, προωρίσθη νὰ γίνῃ οἰκοδέσποινα.

α) Ὁ πρῶτος τῆς γυναικὸς προορισμὸς ὡς συζύγου καὶ βοηθοῦ τοῦ ἀνδρὸς καταφαίνεται ἐναργῶς ἐν τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ, ἐν ᾗ ἀναγινώσκομεν ὅτι ὁ Θεὸς, πλάσας τὸν πρῶτον ἄνθρωπον, καὶ ἰδὼν ὅτι ἔλειπεν εἰς αὐτὸν βοηθὸς, εἶπεν ὅτι δὲν εἶναι καλὸν νὰ μένῃ ὁ ἄνθρωπος μόνος, ἀλλὰ χρειάζεται καὶ βοηθόν τινα. Τοιοῦτον δὲ βοηθὸν τοῦ ἀνδρὸς, τουτέστι τοῦ Ἀδὰμ, ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὴν πρώτην γυναῖκα τουτέστι τὴν Εὔαν, ἣν ἐδημιούργησεν ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ εἰς ἔνδειξιν τοῦ, ὅτι ἡ γυνὴ προώρισται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βοηθὸς καὶ παραστάτης τοῦ ἀνδρὸς συνυπηρετοῦσα μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ μέγα μυστήριον τῆς διαιωνίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ὅτι ἡ γυνὴ χρησιμεύει ὡς βοηθὸς τοῦ ἀνδρὸς, ἀποδεικνύεται καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ καθημερινοῦ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

βίου· ὅταν ὁ ἀνὴρ κεκμηκὼς καὶ πηναλέος ἐπανέρχεται ἐκ τοῦ βιοποριστικοῦ αὐτοῦ ἔργου, τότε ἡ γυνὴ ἀναβύκει αὐτὸν καὶ καταπαύει τὴν πεῖναν αὐτοῦ παραθέτουσα ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν ἤδη προπαρασκευασθεῖσαν τροφήν· ὅταν ὁ ἀνὴρ βεβυθισμένος εἰς τὸν ἰδανικὸν καὶ ἀφηρημένον κόσμον κινδυνεύει ἐξ ἀπροσεξίας νὰ ἐξολισθήσῃ καὶ προσκόψῃ εἰς τοὺς βόθρους τοῦ ἐπιγείου καὶ πραγματικοῦ κόσμου, τότε ἡ γυνὴ ἔρχεται πρὸς διαφύλαξιν καὶ διάσωσιν αὐτοῦ καὶ ἀπαλλάττει αὐτὸν ἀπὸ τοῦ γέλωτος καὶ τῶν σκωμμάτων τῶν θεωμένων· ὅταν ὁ ἀνὴρ ἀπροσέκτως σπεύδῃ πρὸς ἐπιδιωκόμενόν τινα σκοπὸν, τότε ἡ γυνὴ δεικνύει εἰς αὐτὸν τὰς παγίδας καὶ τοὺς κρημνοὺς, εἰς οὓς κινδυνεύει νὰ πέσῃ· ὅταν ὁ ἀνὴρ καταπονηθεὶς ὑπὸ τῶν τοῦ βίου περιπετειῶν μελαγχολᾷ καὶ θεωρῇ πάντα τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον σκοτεινὸν καὶ ἀμαυρὸν τότε ἡ γυνὴ διασκεδάζει ἀπὸ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ τὴν ἀχλὺν καὶ ἀποσοβεῖ τὸ καλύπτον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σκοτεινὸν νέφος διὰ τοῦ φαιδροῦ αὐτῆς βλέμματος καὶ τοῦ ἱλαροῦ τοῦ προσώπου αὐτῆς φωτός· ὅταν ὁ ἀνὴρ ἀσθενῶν κοίτηται ἐν τῇ κλίνῃ αὐτοῦ καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἡσυχάσῃ ἕνεκα τῶν πόνων καὶ τῶν ἀλγηδόνων στενάζῃ καὶ ἀγωνιᾷ, τότε ἡ γυνὴ, παρισταμένη ἐνώπιον τῆς κλίνης αὐτοῦ ὡς ἄγγελος καὶ ἰατρὸς θαυματουργὸς, ἐπιχέει βάλσαμον ἰαματικὸν εἰς τὰ τραύματα αὐτοῦ καὶ τὰς πληγὰς, καὶ διὰ τῆς εἰλικρινοῦς αὐτῆς ἀγάπης μετριάζει καὶ καταπαύει τοὺς πόνους, συμπάσχουσα καὶ συναλγοῦσα μετ' αὐτοῦ.

β'.) Ὁ προορισμὸς τῆς γυναικὸς ὡς μητρὸς εἶναι σπουδαιότερος τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς ὡς συζύγου καὶ βοηθοῦ τοῦ ἀνδρός. Ἡ γυνὴ, ἡ ἀξιωθεῖσα νὰ γίνῃ μήτηρ, ἀνέλαβε τὸ ὑψηλότερον καὶ σπουδαιότερον τῶν καθηκόντων, τοὐτέστι τὸ καθῆκον τῆς τοῦ τέκνου ἀγωγῆς. Τῆς τῶν παίδων ἀγωγῆς καὶ μορφώσεως τὸ μεγαλείτερον καὶ σπουδαιότερον μέρος ἀνήκει εἰς τὴν μητέρα. Ὁ πατὴρ ἔχει μὲν τὴν ὑπερτάτην ἐπὶ τῆς οἰκίας πρόνοιαν, καὶ δίδει τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας περὶ τῆς συντηρήσεως καὶ βελτιώσεως αὐτῆς, ἀναγκάζεται ὅμως ἵνα διατρίβῃ τὸν περισσότερον χρόνον ἐκτὸς τῆς οἰκίας καὶ μακρὰν τῶν ἑαυτοῦ τέκνων, ἀσχολούμενος περὶ τὸ βιοποριστικὸν αὐτοῦ ἔργον· ἀλλὰ καὶ ὁσάκις μένων ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐπιλαμβάνεται τοῦ παιδαγωγικοῦ ἔργου, περιορίζεται μᾶλλον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πνευματικῆς τοῦ παιδὸς καταστάσεως ἢ εἰς τὴν μόρφωσιν καὶ διάπλασιν τῆς τούτου καρδίας. Ἡ μήτηρ εἶναι ἡ κυρίως μορφοῦσα καὶ παιδεύουσα τὰ τέκνα· αὕτη διαμένουσα ὡς τὰ πολλὰ ἐντὸς τῆς οἰκίας, ἔχει τὸν ἀπαιτούμενον πρὸς διαπαιδαγώγησιν τῶν τέκνων αὐτῆς χρόνον· ἔχουσα δὲ βλέμμα διορατικώτερον τοῦ ἀνδρὸς καὶ αἴσθησιν λεπτοτέραν καὶ καρδίαν μαλακωτέραν, οὐ μόνον κάλλιον αὐτοῦ διαβλέπει τὰ τὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων ἀφορῶντα, ἀλλὰ καὶ ἀποτελεσματικώτερον καὶ ἐπιτυχέστερον παιδαγωγεῖ, ἔχουσα ὄργανον παιδαγωγικὸν τὴν καρδίαν καὶ τὴν ἀγάπην, ἅτινα ἐν τῇ τῶν παίδων ἀγωγῇ εἶναι ἀσυγκρίτῳ τὸ λόγῳ ὠφελιμώτερα καὶ ἐνεργητικώτερα τοῦ ψυχροῦ λόγου καὶ τῆς μάστιγος, ἅπερ πρὸς διαπαιδαγώγησιν μεταχειρίζεται συνήθως ὁ ἀνήρ.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι αἱ κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν γενόμεναι ἐντυπώσεις εἶναι πολὺ ἰσχυρότεραι καὶ ζωηρότεραι τῶν γιγνομένων κατὰ τὴν μετὰ ταῦτα ἡλικίαν, καὶ ὅτι ὅσῳ ἀρχαιότεραι εἶναι αἱ ἐντυπώσεις αὗται, τοσούτῳ ζωηρότερον ἀναπαρίστανται εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοσούτῳ εὐκολώτερον οὗτος καὶ καλλίτερον αὐτὰς ἐνθυμεῖται· τούτου ἕνεκα ἡ πατρὶς, ἐν ᾗ κατὰ πρῶτον ὁ ἄνθρωπος εἶδε τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, καὶ ἧς αἱ ἐντυπώσεις, δικαίως δύνανται νὰ συναριθμηθῶσι μεταξὺ τῶν πρώτων καὶ ἀρχαιοτάτων ἐντυπώσεων, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ πατρικὸς οἶκος καὶ οἱ τόποι, ἐν οἷς ὁ ἄνθρωπος παῖς ἔτι ὤν, συνείθιζε νὰ συμπαίζῃ μετὰ τῶν ὁμηλίκων αὐτοῦ, εἰς μὲν τὴν φαντασίαν αὐτοῦ παρίστανται ζωηρότεροι καὶ πιστότεροι, εἰς δὲ τὴν καρδίαν αὐτοῦ τερπνότεροι καὶ ποθητότεροι. Ἀλλὰ τίς ἕτερος δύναται νὰ κάμῃ ἐπιτηδείαν ἐκλογὴν μεταξὺ τῶν πρώτων ἐντυπώσεων καὶ νὰ ἀποσυβήσῃ μὲν τὰς κακὰς καὶ ἐπιβλαβεῖς, νὰ καταστήσῃ δὲ ἐνεργοὺς τὰς καλὰς καὶ ἐπωφελεῖς, ἢ ἡ μήτηρ, ἥτις πάντοτε εὑρίσκεται μετὰ τοῦ παιδὸς καὶ πάντοτε διαθερμαίνει αὐτὸ ἐν τῇ ἑαυτῆς ἀγκάλῃ; Τίς ἕτερος δύναται νὰ καταστήσῃ τὸν παῖδα ἀποστρεφόμενον μὲν τὸ κακὸν, ἐγκολπούμενον δὲ τὸ καλὸν, ἢ ἡ μήτηρ, ἥτις εἶναι ἡ κυρία πάντων τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα δύνανται νὰ ἐπενεργήσωσιν ἐπὶ τοῦ παιδός; Ἡ καρδία τοῦ παιδὸς, ἁβρὰ καὶ ἁπαλὴ οὖσα, ὑπὸ μὲν τῆς τραχείας καὶ στιβαρᾶς χειρὸς τοῦ πατρὸς πιεζομένη θραύεται καὶ καταστρέφεται, ὑπὸ δὲ τῆς ἁβρᾶς χειρὸς τῆς μητρὸς θιγομένη διαμορφοῦται καὶ διαπλάσσεται.

Ὁ πατὴρ, παραλαβὼν παρὰ τῆς μητρὸς τὴν

παιδικὴν μορφὴν δύναται μὲν νὰ καθαρίσῃ αὐτὴν ἀπὸ τῶν παραφυάδων, οὐδεμίαν ὅμως οὐσιώδη μεταβολὴν δύναται νὰ ἐπενέγκῃ ἐπ' αὐτῆς. Ἡ μήτηρ ἐν τῇ τῶν παίδων ἀγωγῇ ὑπερτερεῖ τοῦ πατρὸς καὶ κατὰ τὴν δύναμιν καὶ ἐπενέργειαν τοῦ παραδείγματος. Ὁ παῖς μιμεῖται καλλίτερον καὶ ἀκολουθεῖ προθυμότερον τὸ παράδειγμα τῆς μητρὸς, ἣν συχνότερον βλέπει καὶ περισσότερον ἀγαπᾷ, ἢ τὸ παράδειγμα τοῦ πατρὸς, ὃν σπανιώτερον βλέπει καὶ περισσότερον φοβεῖται. Πᾶν νεῦμα, πᾶσα λέξις, πᾶσα ἔκφρασις, πᾶν κίνημα καὶ πᾶσα πρᾶξις τῆς μητρὸς γίνεται νεῦμα καὶ λέξις καὶ ἔκφρασις καὶ κίνημα καὶ πρᾶξις τοῦ παιδός. Τούτου ἕνεκα ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχὴ, ὅπως ἡ μήτηρ μήτε εἴπῃ τι ἄτοπον, μήτε πράξῃ τι κακὸν ἐνώπιον τοῦ παιδὸς, τοῦ μιμητικωτάτου πάντων τῶν ζώων.

Ἡ μήτηρ, ὡς ἔχουσα πάντα τὰ κατάλληλα μέσα, εἶναι ἡ μόνη, ἥτις δύναται νὰ καλλιεργήσῃ ἐν τῇ παιδικῇ καρδίᾳ τὰ σπέρματα πασῶν τῶν ἀρετῶν, καὶ νὰ ἀρδεύσῃ αὐτὰ δεόντως καὶ νὰ προαγάγῃ αὐτὰ εἰς βλάστησιν ἀγλαωτάτην.

Ἡ αὐτὴ εἶναι ἐπίσης παντὸς ἑτέρου ἐπιτηδειοτέρα πρὸς ἀποσόβησιν τῶν τυχὸν παραφυομένων ἀκανθῶν τῶν ἐπαπειλουσῶν τὴν ἀπόπνιξιν τῶν ὡραίων βλαστημάτων. Ἡ μήτηρ δι' ἑνὸς βλέμματος, δι' ἑνὸς φιλήματος, διὰ τῆς μειλιχίου αὐτῆς φωνῆς καὶ τῶν ἁβρῶν αὐτῆς θωπευμάτων δύναται νὰ διεγείρῃ εὐθὺς εἰς τὴν καρδίαν τοῦ παιδὸς τὴν πρὸς τὸ ἀγαθὸν ῥοπὴν καὶ κλίσιν· ὁμοίως ἡ αὐτὴ δι' ἑνὸς δυσμενοῦς βλέμματος, δι' ἑνὸς δακρύου, καταβαίνοντος ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς ἢ δι' ἑνὸς ἀναστεναγμοῦ, ἐξερχομένου ἐκ τοῦ στήθους αὐτῆς, δύναται ν' ἀπομακρύνῃ τὸν παῖδα ἀπὸ τοῦ ὀλεθριωτάτου τῆς κακίας κινδύνου. Ὁ παῖς, ὁ ἐν τῷ μητρικῷ κόλπῳ ἀνατρεφόμενος, καὶ ἐν τῇ μητρικῇ ἀγκάλῃ θερμαινόμενος, ἀρχίζῃ ν' ἀγαπᾷ πρὶν ἢ καταμάθῃ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀγάπης, καὶ ἀρχίζῃ νὰ ὑποτάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ θέλησιν εἰς τὸν ἠθικὸν νόμον, πρὶν ἢ καταμάθῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἠθικοῦ νόμου. Εὐτυχῆ λοιπὸν καὶ εὐδαίμονα τὰ τέκνα ἐκεῖνα, ἅτινα ἔτυχον μητέρων καλῶν καὶ ἀγαθῶν! δυστυχῆ καὶ κακοδαίμονα, ὅσα ἔτυχον μητέρων φαύλων καὶ πονηρῶν!

γ'.) Ὁμοίως λίαν σπουδαῖος εἶναι καὶ ὁ προορισμὸς τῆς γυναικὸς ὡς οἰκοδεσποίνης· καὶ εἶναι τοσούτῳ μᾶλλον σπουδαῖος, ὅσῳ μείζων εἶναι ἡ χρεία αὐτοῦ ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν δύο ἑτέρων προορισμῶν. Ἐκ τῆς πείρας μανθάνομεν ὅτι οὐδεμία γυνὴ δύναται νὰ γίνῃ καλὴ σύζυγος καὶ καλὴ μήτηρ χωρὶς νὰ ἦναι καὶ καλὴ οἰκοδέσποινα. Ἄνευ καλῆς τοῦ οἴκου διοικήσεως οὐδεὶς οἶκος δύναται νὰ διατηρηθῇ, καὶ ἄνευ οἴκου οὐδεὶς συζυγικὸς καὶ μητρικὸς προορισμὸς δύναται νὰ ἐκπληρωθῇ. Ὁ οἶκος πρὸς διατήρησιν καὶ προαγωγὴν ἀπαιτεῖ καθαριότητα, ἀπαιτεῖ τάξιν, ἀπαιτεῖ οἰκονομίαν· ὁ δὲ ἀνώτερος ἐπόπτης ἐπὶ τῆς καθαριότητος, τῆς τάξεως καὶ οἰκονομίας οὐδεὶς ἕτερος δύναται νὰ ἦναι πλὴν τῆς γυναικὸς, ἥτις, προορισθεῖσα νὰ ζῇ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ διὰ τὸν οἶκον, ἐπροικίσθη ὑπὸ τῆς φύσεως οὐ μόνον μετ' ἰδιαζούσης πρὸς αὐτὸν κλίσεως καὶ ἀγάπης, ἀλλὰ καὶ μετὰ πασῶν τῶν καταλλήλων προτερημάτων καὶ ἰδιοτήτων ἅτινα ἀπαιτεῖ ἡ τούτου διατήρησις καὶ προαγωγή.

Ἡ γυνὴ, ἡ διαφυλάττουσα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς συλλεγόμενα, ἡ ἐπιβλέπουσα ἐπὶ τῆς τῶν θεραπόντων ὑπηρεσίας, ἡ ἐπιμελουμένη τῆς τοῦ οἴκου καθαριότητος οὐ μόνον διατηρεῖ καὶ προάγει τὸν οἶκον, ἀλλὰ καὶ ἐνισχύει ἔτι μᾶλλον τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην, καὶ ἐμπιστοσύνην τοῦ ἀνδρὸς, καὶ γίνεται ἀξιόλογον μιμήσεως παράδειμα εἰς τοὺς παῖδας· τοὐναντίον δὲ ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἥτις σκορπίζει ἀφειδῶς καὶ ἀσώτως ὅσα συναθροίζει ὁ ἀνὴρ, ἥτις ἀδιαφορεῖ ὡς πρὸς τὴν τῶν θεραπόντων ὑπηρεσίαν καὶ μηδεμίαν λαμβάνει πρόνοιαν περὶ τῆς τοῦ οἴκου εὐταξίας καὶ καθαριότητος, συντελεῖ οὐ μόνον εἰς παράλυσιν καὶ καταστροφὴν τοῦ οἴκου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς τε πρὸς αὐτὴν ἀγάπης καὶ ἐμπιστοσύνης τοῦ συζύγου, ἑπομένως εἴς τε τὴν διάλυσιν καὶ ματαίωσιν τοῦ γάμου, καὶ εἰς τὴν διαφθορὰν τῶν τέκνων, παιδιόθεν κακὰ καὶ ἐπιβλαβῆ παραδείγματα βλεπόντων.

Ὅταν ἡ γυνὴ ἦναι καλὴ οἰκοδέσποινα, τότε τὰ πάντα ἐν τῷ οἴκῳ βαίνουσι καλῶς· ἤτοι οἱ μὲν παῖδες συνηθίζονται εἰς τὴν ὑπακοὴν, τὴν εὐταξίαν καὶ καθαριότητα οἱ δὲ θεράποντες πείθονται εἰς τοὺς κυρίους αὐτῶν καὶ ἐκπληροῦσι πιστῶς καὶ ἀκριβῶς τὸ ἑαυτῶν ἔργον· ὁ δὲ ἀνὴρ εὑρίσκει τέρψιν καὶ ἡδονὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, τὰ πάντα βλέπων ἐν τάξει καὶ ἁρμονίᾳ· ὁ δὲ οἰκογενειακὸς δεσμὸς, ὁ συνδέων τὰ διάφορα μέλη τῆς οἰκογενείας, ἔτι μᾶλλον συσφίγγεται καὶ ἐνισχύεται, ἀναπτυσσομένων τῶν ἀρετῶν ἐκείνων, αἵτινες ἀποτελοῦσιν αὐτὸν, ἤτοι ἀναπτυσσομένης τῆς ἀγάπης, τοῦ σεβα-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

εμού καὶ τῆς ὑπαρξῆς, ἅτινα εἶναι στοιχεῖα ἀναγκαιότατα πρὸς [illegible]

Ὅταν δὲ ἡ γυνὴ εἶναι κακὴ οἰκοδέσποινα, τότε τὰ πάντα βαίνουσι κακῶς ἐν τῷ οἴκῳ. Οἱ μὲν δηλαδὴ παῖδες ἀποβαίνουσιν ἀνάγωγοι, σπάταλοι καὶ ἄτακτοι· οἱ δὲ ὑπηρέται ἀπειθοῦσι καὶ ἀμελοῦσιν· ὁ δὲ ἀνὴρ βλέπων τὴν τοιαύτην τοῦ οἴκου ἀταξίαν καὶ παράλυσιν, ἀθυμεῖ καὶ ἀπορίπτει τὴν ἐν αὐτῷ πολυχρόνιον διατριβήν· ὁ δὲ οἰκογενειακὸς δεσμός, ὁ συνδέων τὰ διάφορα μέλη τῆς οἰκογενείας, χαλαροῦται καὶ διακόπτεται, ἀναπτυσσομένων τῶν ἐλεεινῶν ἐκείνων καπνῶν, ἅτινα τὴν ἀπεχθείας, τὰς ἀπιστίας καὶ ἀταξίας. Ἄτινα παράλληλα πάντα οἶκον. Ἡ γυνή, ἡ καταστρέφουσα τὸν τῆς καλῆς οἰκοδεσποίνης προορισμόν, οὐ μόνον συγκατατρίβει καὶ τοὺς ἴδιους αὐτῆς προορισμοὺς ἤτοι τὸν τῆς καλλιεργίας καὶ μητρὸς, ἀλλὰ, διαλύουσα τὸν ὅρκον τῆς οἰκογενείας δεσμὸν καταστρέφει συγχρόνως καὶ μαζὶ καὶ τοῦτον τὸν προορισμὸν τοῦ ἀνδρὸς, ὡς καλοῦ συζύγου καὶ καλοῦ πατρός. Ἡ κακὴ οἰκοδέσποινα δὲν εἶναι πλέον σύζυγος, διότι ἀπέβαλε τὴν τοῦ συζύγου ἀγάπην· δὲν εἶναι πλέον μήτηρ, διότι ἀπέβαλε τὸν πρὸς αὐτὴν ὀφειλόμενον σεβασμὸν καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν ὀφειλομένην πρόνοιαν τῶν τέκνων· τῆς γυναικὸς κακῆς οὔσης οἰκοδεσποίνης, ὁ ἀνὴρ δὲν εἶναι πλέον σύζυγος, διότι ἀπέβαλε τὴν πρὸς τὴν σύζυγον αὐτοῦ ἀγάπην καὶ ἐμπιστοσύνην· δὲν εἶναι πλέον πατὴρ, διότι ἀπέβαλε τὸ ἐπὶ τῶν τέκνων κράτος αὐτοῦ.

Ἡ σπουδαιότης τοῦ γυναικείου προορισμοῦ ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι ἐκ τῆς γυναικὸς ἐξαρτᾶται κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ εὐμοιρία διαθέσει, ὁ τρόπος τῆς διαίτης καὶ καθόλου ὁ πᾶς βίος τοῦ ἀνδρός. Κατὰ τὴν ποιότητα τῆς γυναικὸς γίνεται· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ὁ ἀνὴρ τοιοῦτος ἢ τοιοῦτος· ὁ ἔχων γυναῖκα ἀγαθὴν, οἰκονόμον καὶ σώφρονα, γίνεται πολλάκις καὶ αὐτὸς ἀγαθὸς, οἰκονόμος καὶ σώφρων· καὶ τὸ ἀνάπαλιν, ὁ ἔχων γυναῖκα πονηρὰν, καὶ ἄσωτον καὶ ἄτιμον γίνεται καὶ αὐτὸς πολλάκις πονηρὸς καὶ ἄσωτος καὶ ἄτιμος. Ὅταν ἡ γυνὴ δὲν γνωρίζῃ ἢ δὲν θέλῃ νὰ καταστήσῃ εἰς τὸν ἄνδρα τερπνὴν τὴν οἰκίαν· ὅταν ἡ γυνὴ δὲν γνωρίζῃ ἢ δὲν θέλῃ νὰ περιποιηθῇ τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα, ἐρχόμενον οἰκαδὲ ἐκ τῆς ἐπιπόνου ἐργασίας· ὅταν ἡ γυνὴ δὲν γνωρίζῃ ἢ δὲν θέλῃ νὰ καταστήσῃ εἰς τὸν ἄνδρα τερπνὴν καὶ εὐχάριστον τὴν μετ' ἀλλήλων ἀναστροφήν· τότε ὁ ἀνὴρ ἢ ἐξωθεν τῆς ἑαυτοῦ οἰκίας θέλει ἀναζητεῖ τὴν ἐκ τῶν πόνων ἀναπαύσεων καὶ ἀλλαχοῦ ἢ ἐν τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ θέλει θεραπεύει τὴν τοῦ χρόνου διατριβήν, ἢ θέλει καταπλησθῇ ἐντὸς τοῦ ἑαυτοῦ δωματίου μακρὰν τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς καὶ τῶν ἑαυτοῦ τέκνων. Τοὐναντίον δὲ, ὅταν ἡ γυνὴ γνωρίζῃ καὶ θέλῃ νὰ καταστήσῃ εἰς τὸν ἄνδρα τερπνὸν μὲν τὴν οἰκίαν, εὐχάριστον δὲ καὶ φιλόφρονα τὴν ἀναστροφὴν, τότε ὁ ἀνὴρ οὐδεμιᾷ ἀλλαχοῦ θέλει εὑρίσκει περισσοτέραν εὐχαρίστησιν καὶ ἡδονὴν ἢ ἐν τῇ ἑαυτοῦ οἰκίᾳ, ἱκρολούμενος καὶ συνδιατρίβων μετὰ τῶν ἑαυτοῦ τέκνων, τό τε οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ ἢ ἐν τῇ ἑαυτοῦ οἰκίᾳ θέλει συλλαμβάνει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τὰς ὑψηλοτέρας καὶ καλλιτέρας ἰδέας, καὶ τὰ ὡραιότερα καὶ τερπνότερα συναισθήματα· τότε οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ θέλει δύνηθῇ καλλίτερον ν' ἀνοίξῃ τὴν ἑαυτοῦ καρδίαν ἡ ἐκεῖ, ὅπου ἔχει ἀπέραντον θάρρος καὶ γνωρίζει ὅτι εἰλικρινῶς ἀγαπᾶται.

Ἀλλ' ἆραγε αἱ παρ' ἡμῖν γυναῖκες, ὅταν κύτυχήσαν νὰ γίνωσι καὶ σύζυγοι καὶ μητέρες καὶ οἰκοδέσποιναι, γνωρίζουσι πᾶσαι καὶ συναισθάνονται τὴν σπουδαιότητα τοῦ ὑπερτάτου τούτων προορισμοῦ; Ἆραγε γνωρίζουσι πᾶσαι καὶ συναισθάνονται ὅτι ὡς σύζυγοι μὲν πρέπει νὰ βοηθῶσι τὸν ἄνδρα. ὡς μητέρες δὲ προωρίσθησαν νὰ ἀνατρέφωσι τὰ τέκνα· ὡς οἰκοδέσποιναι δὲ προωρίσθησαν νὰ ἐπιτελῶσι τοῦ οἴκου; Περὶ τούτου πολὺ ἀμφιβάλλομεν μᾶλλον δὲ πιστεύομεν, ὅτι αἱ περισσότεραι τῶν παρ' ἡμῖν γυναικῶν οὐδένα τῶν τριῶν τούτων προορισμῶν σπουδάζουσι νὰ ἐκπληρώσωσιν. Ἡ καθημερινὴ πεῖρα πληροφορεῖ ἡμᾶς ὅτι αἱ περισσότεραι τῶν παρ' ἡμῖν γυναικῶν ὡς σύζυγοι μὲν ἀντὶ βοηθείας βάρη καὶ ἀντὶ τέρψεων πικρίας παρέχουσιν εἰς τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας, ὡς μητέρες δὲ περὶ παντὸς ἄλλου φροντίζουσι ἢ περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν ἑαυτῶν τέκνων· ὡς οἰκοδέσποιναι δὲ ἀντὶ τῆς οἰκονομίας τὴν σπατάλην καὶ ἀντὶ τῆς φειδοῦς τὴν ἀσωτίαν ἀσπάζονται. Καὶ τί ἄλλο μαρτυροῦσιν ἢ τὴν ἀθλίαν τῶν ἡμετέρων γάμων τὰ παρ' ἡμῖν ἀφθόνως ἐκκόπτοντα χώραν τοῦ γένους διαζύγια, ἢ τῶν οἴκων διαρρηξὶν καὶ οἱ ἕνεκα τῆς τῶν γυναικῶν πολυτελείας καὶ σπατάλης καταχρεούμενοι καὶ καταστρεφόμενοι οἶκοι;

Ὦ γύναι καὶ μῆτερ καὶ οἰκοδέσποινα, πῶς κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀναγινώσκεις τοὺς λόγους τούτους! Ἐὰν θέλῃς οὐ μόνον νὰ λέγησαι, ἀλλὰ καὶ νὰ ἦσαι τῷ ὄντι τοιαύτη, ἐνθυμοῦ πάντοτε τὴν σπουδαιότητα τοῦ τριπλοῦ σου προ-

μισοῦ καὶ φρόντιζε πάντοτε νὰ ἐκπληροῖς αὐτὸν πιστῶς καὶ ἀκριβῶς, ὡς σύζυγος μὲν βοηθοῦσα καὶ ἀνακουφίζουσα τὸν ἄνδρα, ὡς μήτηρ δὲ ἀνατρέφουσα καὶ παιδεύουσα τὰ τέκνα, ὡς οἰκοδέσποινα δὲ μετὰ φρονήσεως ἐπιμελουμένη καὶ διευθύνουσα τὸν οἶκον.

Α. Σ

ΟΦΙΛΟΣ

Ὦραία, ἐάρινη, ἁγνὴ λέξις, πολλὰ ἐμπεριέχουσα ἐν ἑαυτῇ, ἡ λέξις φίλος, καὶ τὴν ὁποίαν οὐδὲ στιγμὴν παύομεν νὰ τὴν προφέρωμεν καὶ νὰ τὴν ἀναπτύσσωμεν ὑπὸ τὰ χείλη μας! ἆραγε κατὰ βάθος καὶ κατ' οὐσίαν ἐξετάζομεν, συχνὰ τακτικῶς τὰ ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχόμενα καὶ συμπεριλαμβανόμενα; Ἆραγε ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἐστέρηθη ποτὲ τὰς ὄψεις τοῦ φίλου καλουμένου; Ἆραγε ὁπόταν καλοῦμεν φίλον μας, ἓν μέλος τῆς κοινωνίας, εἶναι καὶ τοῦτο φίλος μας; μᾶς φιλεῖ οὗτος, ὡς ἁρμόζει εἰς τὴν πρόσωπον μ' ἀνὴν τὸ ἀποδίδομεν, συμπάσχει εἰς τὰ δεινὰ μας, κλαίει μεθ' ἡμῶν εἰς τὰς θλίψεις μας; Μᾶς ἐπιπλήττει εἰλικρινῶς διὰ τὰ ἐλαττώματα μας ἢ διὰ τὰ σφάλματα εἰς τὰ ὁποῖα ἐνίοτε ἡ φορὰ τῆς τύχης, ἢ τῆς ἀνοίας μας μᾶς βίπτει; αἰσθάνεται ἐν τῇ καρδίᾳ του τὸ αἴσθημα ἐκεῖνο τῆς φιλίας, διὰ νὰ μᾶς προστατεύσῃ ὁπότε ἡ κοινωνία βίπτει καθ' ἡμῶν τὰ θανατηφόρα βέλη της, δύναται νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν ὑπόληψίν μας ὁπόταν αὕτη εὑρίσκεται ἀσυλον εἰς τὰς ἀγνὰς καρδίας, καὶ κατὰ συνέπειαν διακινδυνεύει τὸν ἴσχατον κίνδυνον; Ἐὰν κλίνωμεν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς δυστυχίας, καὶ εὑρεθῶμεν καταναγκασμένοι νὰ ἀποστρέψωμεν ἀπὸ τὸ κέντρον τῆς μεγάλης κοινωνίας, εἰς βίον ταπεινότερον καὶ ἡσυχότερον, ἔρχεται ἀράγε ὁ φίλος μας νὰ μας βοηθήσῃ, ὅπως ὑπομένωμεν μετ' ἠκριβεστέρας καὶ ἀγογγύστως τὴν καταθλιπτικὴν τῆς τυχῆς εἱμαρμένης; Ἔρχεται ἀράγε νὰ μας ἀποσπάσῃ, καθ' ὅσον αἱ δυνάμεις του τὸ ἐπιτρέπουν, ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ ἀγρίου φάσματος τῆς κακοτυχίας; Ἐὰν ἔνεκα τῶν ἢν πρέπει νὰ τὸν ὁδηγήσωσι τὰ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα καθήκοντα, καὶ τὰ πρὸς πλήσιον αὐτοῦ οἱ Κριτοὶ δίνωνται νὰ ἀπορίψωσι, δὲν ὁμοιον αὐτῷ ἀμείζονται, πολιτογραφούμενος ὑπὸ τῆς ἡδυπαθείας, ὑπὸ τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἡμᾶς ἐν τῇ νέᾳ κατοικίᾳ μας, τὴν καλύβην, ἐν ἡσυχίᾳ ἐρεθίζομεν ὅλως ἀπροσδοκήτως καὶ ἀμελέτητος, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκπαιδεύσωμεν ἐνώπιον τῆς κοινωνίας, ἥτις ἀπαιτεῖ νὰ συναναστρεφώμεθα μετ' αὐτῆς, διότι θεωρεῖ μέλη αὐτῆς εὐχαριστεῖται [illegible] λος μας εἰς τὴν μετὰ τῆς οἰκογενείας μας, τ νυκτερινὴν, βλέπετε εἰς τας μεθ' ἡμῶν συνδείας ἢ ἀπειρίας συνδιαλέξεις, τέρπεται ἡ καρδία του νὰ μᾶς ἀποκαλῇ φίλους του, κἂν ἡ δυστυχία μας ἐστέρησε πάντων τῶν φιλικῶν ἐκείνων γοήτρων ἅτινα καθίστων τὴν φιλίαν μας τιμωμένην περιζήτητον, καὶ ἂν ἡ κακοδαιμονία μας καταναλώσαν πᾶν ὅτι καθωραΐζον τὴν ἀτομικήν μας ἀξιοπρέπειαν καὶ εὐχαριστίαν; Μᾶς ἀναγνωρίζει ἀράγε καὶ μας διακρίνει πάντοτε μὲ γνωμὸν, ὀφθαλμοὺς, ὑπόπτας ἐμεῖς μὲν διερχόμεθα τὰς ἀνηκεστέρας στιγμὰς τοῦ βίου μας, οὗτος δὲ τὰς ὑψηλοτέρας ἡθικὰς τῆς εὐδαιμονίας καὶ εὐημερίας, διὰ τοῦ ἀνταλλοντος ἑτέρου τῆς μειδιώσης τύχης του; Ἐὰν ἀσθενήσωμεν, καὶ ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ τῆς εὐθυμίας καὶ διαχύσεις τῆς πολυκροτάλου καὶ ποικιλοτερπνοῦ κοινωνίας καὶ στερούμεθα καὶ αὐτῶν τῶν ἀναγκαίων ἐπιδοκιμάτων τῆς ἐπιστήμης, ἔρχεται ἀράγε νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ εἰς τὴν ὀδυνηρὰν καὶ πένθιμον καλύβην μας, ὅπως ἀκροασθῇ μετὰ φιλικῆς προσοχῆς τῶν ἀναγκῶν μας, καὶ ἐπιχύσῃ εἰς τὴν ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς πάσχουσαν καρδίαν μας, τὸ βάλσαμον τῆς εἰλικρινοῦς ἐκείνης φιλίας καὶ παρηγορίας διὰ νὰ ἐπουλώσῃ τὰς πληγὰς ἃς μας ἐπροξένησεν ἡ ἐπάρατος δυστυχία; Ἀναμνήσθη ποτὲ κατ' ἰδίαν τὴν παροιμίαν τοῦ λαοῦ; «Φίλε μου στὴν ἀνάγκη μου κ' ἐχθρέ μου στὴν χαρά μου.» Ἐκκρίθη ποτὲ ὁ φίλος λεγόμενος καὶ φιλίας ἀξιώσεις ἔχων ἐπὶ τῆς φιλίας μας καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ τύχη ἐμειδία καὶ πρὸς ἡμᾶς, ἐσκέφθη λέγω ποτὲ, τὰς πληγὰς, ἃς ἡ δυστυχία προσκολλᾷ ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τῆς ἀνθρωπότητος; Ἠνόησεν ὅτι πᾶσα λύπη, πᾶσα δεινὴ ἀποτυχία καταθλίβουσι τὴν καρδίαν μας ὅσον ἀπαθεῖς καὶ ἂν ἦμεθα, καὶ χρήζομεν τῆς φιλικῆς συνδρομῆς τοῦ ἐν εὐτυχίαις μόνον αὐτοκαλουμένου φίλου μας;

Φεῦ! ἀντὶ τῆς μακρᾶς ταύτης σειρᾶς ἠρώτει νὰ κάμῃ πρὸς ἑαυτὸν ὁ φίλος, καὶ πρὸς ὅσα ἠρώτει νὰ τὸν ὁδηγήσωσι τὰ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα καθήκοντα, καὶ τὰ πρὸς πλήσιον αὐτοῦ οἱ Κριτοὶ δίνωνται νὰ ἀπορίψωσι, δὲν ὁμοιον αὐτῷ ἀμείζονται, πολιτογραφούμενος ὑπὸ τῆς ἡδυπαθείας, ὑπὸ τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἡμᾶς ἐν τῇ νέᾳ κατοικίᾳ μας, τὴν καλύβην, ἐν ἡσυχίᾳ ἐρεθίζομεν ὅλως ἀπροσδοκήτως καὶ ἀμελέτητος, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκπαιδεύσωμεν ἐνώπιον τῆς κοινωνίας, ἥτις ἀπαιτεῖ νὰ συναναστρεφώμεθα μετ' αὐτῆς, διότι θεωρεῖ μέλη αὐτῆς εὐχαριστεῖται [illegible] λος μας εἰς τὴν μετὰ τῆς οἰκογενείας μας, τ νυκτερινὴν, βλέπετε εἰς τας μεθ' ἡμῶν συνδείας ἢ ἀπειρίας συνδιαλέξεις, τέρπεται ἡ καρδία του νὰ μᾶς ἀποκαλῇ φίλους του, κἂν ἡ δυστυχία μας ἐστέρησε πάντων τῶν φιλικῶν ἐκείνων γοήτρων ἅτινα καθίστων τὴν φιλίαν μας τιμωμένην περιζήτητον, καὶ ἂν ἡ κακοδαιμονία μας καταναλώσαν πᾶν ὅτι καθωραΐζον τὴν ἀτομικήν μας ἀξιοπρέπειαν καὶ εὐχαριστίαν; Μᾶς ἀναγνωρίζει ἀράγε καὶ μας διακρίνει πάντοτε μὲ γνωμὸν, ὀφθαλμοὺς, ὑπόπτας ἐμεῖς μὲν διερχόμεθα τὰς ἀνηκεστέρας στιγμὰς τοῦ βίου μας, οὗτος δὲ τὰς ὑψηλοτέρας ἡθικὰς τῆς εὐδαιμονίας καὶ εὐημερίας, διὰ τοῦ ἀνταλλοντος ἑτέρου τῆς μειδιώσης τύχης του; Ἐὰν ἀσθενήσωμεν, καὶ ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ τῆς εὐθυμίας καὶ διαχύσεις τῆς πολυκροτάλου καὶ ποικιλοτερπνοῦ κοινωνίας καὶ στερούμεθα καὶ αὐτῶν τῶν ἀναγκαίων ἐπιδοκιμάτων τῆς ἐπιστήμης, ἔρχεται ἀράγε νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ εἰς τὴν ὀδυνηρὰν καὶ πένθιμον καλύβην μας, ὅπως ἀκροασθῇ μετὰ φιλικῆς προσοχῆς τῶν ἀναγκῶν μας, καὶ ἐπιχύσῃ εἰς τὴν ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς πάσχουσαν καρδίαν μας, τὸ βάλσαμον τῆς εἰλικρινοῦς ἐκείνης φιλίας καὶ παρηγορίας διὰ νὰ ἐπουλώσῃ τὰς πληγὰς ἃς μας ἐπροξένησεν ἡ ἐπάρατος δυστυχία; Ἀναμνήσθη ποτὲ κατ' ἰδίαν τὴν παροιμίαν τοῦ λαοῦ; «Φίλε μου στὴν ἀνάγκη μου κ' ἐχθρέ μου στὴν χαρά μου.» Ἐκκρίθη ποτὲ ὁ φίλος λεγόμενος καὶ φιλίας ἀξιώσεις ἔχων ἐπὶ τῆς φιλίας μας καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ τύχη ἐμειδία καὶ πρὸς ἡμᾶς, ἐσκέφθη λέγω ποτὲ, τὰς πληγὰς, ἃς ἡ δυστυχία προσκολλᾷ ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τῆς ἀνθρωπότητος; Ἠνόησεν ὅτι πᾶσα λύπη, πᾶσα δεινὴ ἀποτυχία καταθλίβουσι τὴν καρδίαν μας ὅσον ἀπαθεῖς καὶ ἂν ἦμεθα, καὶ χρήζομεν τῆς φιλικῆς συνδρομῆς τοῦ ἐν εὐτυχίαις μόνον αὐτοκαλουμένου φίλου μας;

KYPSELI

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τίζει καρδίαν, καλυπτομένην ἤδη ἀπὸ μυρίων ἄλλων βιωτικῶν πληγῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀεννάως ὑποκύπτει ἡ ἀνθρωπίνος ἀσυνομία. Ἀπάνιοι εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες συναισθάνονται τὰ καθήκοντα πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, οἵτινες διὰ τοῦ μειλιχίου καὶ ἡδέως τρόπου των, κατευνάζουσι τὰς καταπιεζομένας καρδίας ὑπὸ τῶν ἀλλοκότων καὶ παραδόξων περιπετειῶν τῆς τύχης· σπάνιοι καὶ ὀλίγιστοι ἴσως ἐκεῖνοι, οἵτινες φέρουσιν εἰς τὴν μνήμην των, ὅτι πιθανὸν καὶ οὗτοι νὰ καταβληθῶσι μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὰς παλιρροίας τῆς ἐπιφαινομένης ὡραίας τύχης των. Οὐκ ὀλίγοι ὅμως, ἤτοι ὁλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης, ἐκτὸς τινῶν ἐξαιρέσεων, ἥτις, ἂν ὄχι ὅτι θέλγηται, ἀλλὰ τοὐλάχιστον φαίνεται ἀπαθὴς καὶ ἀδιάφορος εἰς τὰς δοκιμασίας ἃς δύναται νὰ διέλθῃ ὁ μὴ φιλούμενος ὑπὸ τῆς τύχης.

Ὁ Δημιουργὸς τῆς ἀνθρωπότητος δὲν ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ ἀνήκῃ μόνον εἰς τὸν ἑαυτόν του· δὲν τὸν ἐπροίκισε μὲ τόσα προσόντα, διὰ νὰ τὰ κρατῇ δι' ἑαυτόν· δὲν τὸν ἐστόλισε τοιοῦτον ὅπως τὸν βλέπομεν, διὰ νὰ εὐχαριστῇ μόνον τὸ ἄτομόν του· ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐγεννήθη εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, διὰ νὰ ζῇ μόνον δι' ἑαυτὸν καὶ διὰ τὰς ὀρέξεις του· γεννᾶται καὶ ἔρχεται εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ φανῇ χρήσιμος καὶ εἰς τοὺς ὁμοίους του καὶ εἰς ἑαυτόν. Αἱ ἀλλεπάλληλοι σκηναὶ τῆς φύσεως τὰς ὁποίας βλέπει, καὶ αἵτινες τῷ προξενοῦσι τὰς βαθυτέρας συγκινήσεις, αὐταὶ καὶ μόναι τὸν ὠθοῦσιν εἰς τὸ νὰ φαίνηται χρήσιμος τοῖς ὁμοίοις του.

Διατὶ οἱ πρωτουργοὶ τῶν ἀπείρων φιλανθρωπικῶν καταστημάτων καλύπτονται μὲ τιμὰς ἐξαιρετικὰς τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων; Διατὶ ἡ ἀνθρωπότης ἀπονέμει τὸν μεγαλήτερον σεβασμὸν πρὸς αὐτούς; Διατὶ τὸ ὄνομα τοῦ Χατζῆ Κώστα τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις ὀρφανοτροφείου ἐνεχαράχθη ἀνεξαλείπτοις γράμμασι εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων; Διατὶ τοῦ Σίνα; Διατὶ τόσων ἄλλων, τὰ ὁποῖα γνωρίζει καὶ τιμᾷ ἡ ἀνθρωπότης; διότι συναισθανθέντες τὰ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα ἐξ ἧς παρήχθησαν, καθήκοντά των, καὶ μελετήσαντες τὰς ποικιλομόρφους σκηνὰς τῆς φύσεως καὶ συγκινηθέντες βαθέως ἐκ τῶν συνεπειῶν αὐτῶν, καθίδρυσαν τοσαῦτα κοινωφελῆ καταστήματα, παρασχόντες, οὕτω, τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν συνδρομήν των, οὐχὶ πρὸς ἕνα ἢ δύω φίλους των, ἀλλὰ πρὸς τὴν ὅλην φίλην ἀνθρωπότητα τὴν χρήζουσαν προστασίας φίλων.—

Αἱ γυναῖκες περισσότερον τῶν ἀνδρῶν αἰσθάνονται τὴν φιλίαν· ἡ καρδία των φαίνεται ὡς [illegible] πρὸς μόνον τὸ [illegible]. Ἐντεῦθεν φαίνεται ἡ πρὸς τὴν εὐλάβειαν τάσις πολλῶν γυναικῶν· καὶ πῶς νὰ μὴν ἀφοσιωθῶσιν εἰς τὴν θρησκείαν ἥτις μᾶς διδάσκει καθημερινῶς τὸ ἀγαπᾶν καὶ πέραν αὐτοῦ τοῦ τάφου; Γυνὴ ἔκλαιεν ἐπὶ πολὺν καιρὸν, ἐπὶ ἀνδρικοῦ τάφου, ποῖος ὅμως ἀνὴρ ἔπραξε τοιοῦτόν τι; ἡ γυνὴ εἶναι φιλεύσπλαγχνος, καὶ εὐχαριστεῖται εἰς τὸ νὰ ἀνακουφίζῃ τοὺς πτωχοὺς, τοὺς δυστυχεῖς καὶ τοὺς ἀσθενεῖς, ἀδιαφοροῦσα πολλάκις τὴν κοινωνικὴν τάξιν εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, καὶ ἰδοὺ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας ζωηρὸν παράδειγμα, ἡ πρὸς δεκαετίας συστηθεῖσα φιλόπτωχος ἀδελφότης τῶν Κυριῶν· ὑπάρχει ἄραγε ὡραιότερον θέαμα νὰ βλέπῃ τις τὴν διακεκριμένην καὶ πλουσίαν Κυρίαν, νὰ περιέρχηται τὰς στενὰς ἀγυιὰς, ἔνθα βιώτει ἡ δυστυχία καὶ μυσαρὰ ἀκαθαρσία, καὶ νὰ διανέμῃ ἰδίαις χερσὶ τὰς πρὸς τὰς ὁμοίας αὐτῆς βοηθήματα παρηγοροῦσα συνάμα τὰς καταβεβλημμένας καρδίας των; Ἡ εὐαγγελικὴ ἀγάπη φαίνεται ἐμπνέουσα εἰς τὰς γυναῖκας, τὰ ὑψηλὰ ταῦτα αἰσθήματα, πρὸς τὰς ὁποίας ἐδώρησε τὴν ἰδιαιτέραν ταύτην τέχνην καὶ λεπτότητα εἰς τὸ νὰ νοσηλεύσωσιν τοὺς πάσχοντας καὶ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν ὅτι ὅπου δὲν ὑπάρχει γυνὴ ἐκεῖ ὁ ἀσθενὴς πάσχει καὶ ταλαιπωρεῖται. Ὑπάρχουν τινες, νομίζοντες ὅτι ἡ καρδία τῆς γυναικὸς ἅπαξ μόνον δύναται νὰ ἀγαπήσῃ, καὶ νὰ διανέμῃ ψυχία τινὰ τῆς ἀγάπης της πρὸς τὸν πλησίον της· ἀλλὰ πόσον ἀπατῶνται! ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἀγαπᾶν δὲν ἔχει ποτὲ τέλος. Καὶ τροποποιεῖται μεταμορφόνεται κατὰ τὰς περιστάσεις, οὐδέποτε ὅμως δύναται νὰ σβεσθῇ ὁλοτελῶς.—Πολλὰ δύναται νὰ πάθῃ ἡ γυνή· τὸ κάλλος της νὰ μαρανθῇ, τὸ πρόσωπόν της νὰ φέρῃ ῥυτίδας, ἡ καρδία της ὅμως καὶ τὰ αἰσθήματα ἅτινα εὑρίσκονται ἐν αὐτῇ οὐδέποτε μαραίνονται, οὐδέποτε ἀλλοιοῦνται.

. . .

Ο ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

Νεγρεπόντειον (1) Διαγώνισμα

ἀπονεμηθησόμενον τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ Ἀπριλίου 1871.

Πρὸς διάδοσιν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας εἰς τὸ γυναικεῖον φῦλον κατὰ τὴν Ἀνατολήν.

Α'. Τὸ διαγώνισμα τοῦτο σύγκειται ἐκ τεσσάρων βραβείων ἀνὰ 25 λίρας ὀθ. ἑκάστου χορηγουμένας εἰς τέσσαρα ἀρτισύστατα Παρθεναγωγεῖα, ἐξ ὧν τὰ μὲν δύο ἐν τῇ Ἀσιατικῇ Τουρκίᾳ, τὰ δὲ ἕτερα δύο ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ.

Β'. Τὰ ἐπιθυμοῦντα ἐκ τῶν Παρθεναγωγείων νὰ τύχωσι τῆς ἐπιβραβεύσεως ταύτης ὀφείλουσι νὰ ποιήσωσι πρὸς τὸν Σύλλογον ἔγγραφον αἴτησιν περιλαμβάνουσαν τοὺς ἀποχρῶντας λόγους καὶ ἐπικεκυρωμένην ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν ἢ τῆς ἐπιτοπίου δημογεροντίας.

Γ'. Ἡ αἴτησις δέον νὰ σταλῇ πρὸς τὸν Γεν. Γραμματέα τοῦ Συλλόγου μέχρι τῆς 15 Ἀπριλίου.

Δ'. Ὁ Σύλλογος ἀνατίθησι τὴν ἐπὶ τούτῳ κρίσιν εἰς ἐπιτροπὴν, ἥτις λαμβάνουσα τὰς αἰτήσεις καὶ τὰς ἐπιτοπίους ἀνάγκας ὑπ' ὄψιν ἀποφασίζει τὰ βραβευθησόμενα τέσσαρα Παρθεναγωγεῖα καὶ ἀναγινώσκει περὶ τούτου ἔκθεσιν ἐν τῇ ἐπετείῳ ἑορτῇ τοῦ Συλλόγου.

Ε'. Ἡ ἀπονομὴ τῶν τεσσάρων βραβείων γενήσεται ἐν τῇ ἐπετείῳ ἑορτῇ τοῦ Συλλόγου, ἤτοι τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ Ἀπριλίου 1871.

Ἐν Κων]πόλει, τῇ 22 Φεβρουαρίου 1871.

Ὁ Πρόεδρος — Ὁ Γεν. Γραμματεύς.

Μ. Λογ. Σ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ. — Γ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ.

---

(1) *Ὁ φιλόκαλος καὶ φιλόμουσος Κύριος Μενέλαος Νεγρεπόντης εἶχε θέσει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ καθ' ἡμᾶς Συλλόγου 100 λίρ. ὀθωμανικὰς, ὧν ἡ ἀπονομὴ διὰ πολλοὺς λόγους εἶχεν ἀναβληθῆ μέχρι τοῦδε.*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΗΒΗ

ἤτοι

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

πρὸς χρῆσιν τῶν παίδων.

Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ὁ ἐλλόγιμος Κ. Χρῆστος Κωνσταντινίδης ἐξέδοτο ὡραῖον ἀνάγνωσμα πρὸς χρῆσιν τῶν Ἀλληλοδιδακτικῶν Σχολείων μετὰ 17 εἰκονογραφιῶν καὶ ἐγκεκριμμένον ὑπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ ΗΒΗ ἀπαρτίζεται ἐκ 264 σελίδων σχήματος ὀγδόου, εἶναι δὲ ἐκτετυπωμένη ἐπὶ λαμπροῦ χάρτου καὶ τῆς δυνατῆς ἐνταῦθα τυπογραφικῆς φιλοκαλίας. Ἐν τῇ ΗΒΗ ὁ φερέπονος αὐτῆς Συντάκτης προτάσσει πολυσέλιδον πρόλογον ἐν ᾧ ἀναπτύσσει τὰς περὶ ἀλληλοδιδακτικῆς μεθόδου ἰδέας αὐτοῦ αἵτινες καθ' ἡμᾶς μετά τινας τροποποιήσεις, δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς τὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον καὶ τελεσφόρον μετατροπὴν τῆς ἐν λόγῳ μεθόδου.

Ἡ ΗΒΗ διαιρεῖται εἰς 9 κεφάλαια ἕκαστον τῶν ὁποίων περιέχει μάθημα χρήσιμον ἐν τῇ ἀλληλοδιδακτικῇ σχολῇ, οἷον Ἀλφαβητάριον, Χριστιανικὴν διδασκαλίαν, Γραμματικὴν, Γεωγραφίαν, Γεν. Ἱστορίαν, Ζωολογίαν, Ἀνθρωπολογίαν, Ἀνακαλύψεις καὶ Ἀριθμητικήν· τιμᾶται δὲ γροσ. 12 καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τοῦ Κ. Σεϊτανίδου ἐν Κων]πόλει ἔξωθεν τοῦ Ζινδὰν Καπουσοῦ Ἀρ. 250.

Οἱ κερδήσαντες ἀριθμοὶ τοῦ Λαχείου τοῦ ἐν Χάσκιοϊ Παρθεναγωγείου.

976 514 523 815 736 375 251 383 410
311 191 883 178 57 301 743 268 940
793 208 183 77 530 344 608 170 564
923 222 408 984 196 169 476 324 941
260 624 996 36 138 901 986 367 271
23 285 762 70 575 662 759 586 679
845 828 97 994 562 509 492 218 857
766 835 424 130 428 974 277 162 732
295 395 445 365 691 167 673 866 469
865 79 477 713 693 627 336 503 372
578 540 581 567 730 769 574 332 53
888 605 621 573 841 384 518 249 181
682 931 479 650 739 6 164 561 813
325 157 215.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, ἐταιρία πρωτοτύπων ἀρχῶν κατ' ἔτος 6. ἔξάγκυος 3.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, ἐταιρία 7. ἐξάγκυος 3 1/2.

ΕΓΓΡΑΦΗ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐνταῦθα τῇ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εἰρεδίνης* ἐν Γαλατᾷ, Φερχελτζίλαρ, Μουσουρόμ, ἀριθ. 30.—ΕΝ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ ἐξοχωτάτῳ Κυρ. Μανῇ Μαυρογένει.—ΕΝ ΧΑΛΚΗΔΟΝΙ παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ Κ. Ἀντωνίῳ Στεφάνῃ.—ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ἀστεριάδῃ.—ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ παρὰ τῷ Κ. Ι. Ὀρφανίδῃ.—ΕΝ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ παρὰ τῇ Κ. Π. Παπαευθυμίου.—ΕΝ ΠΡΟΥΣΗ παρὰ τῇ Κ. Ἀγλαΐᾳ Κωνσταντίνου, Διευθύντριᾳ.—ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ παρὰ τῷ Κ. Β. Παπαζώγλου.—ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ παρὰ τῷ Κ.Φ. Α. Σαρίκα.—ΕΝ ΜΙΤΥΛΗΝΗ παρὰ τῷ Κ. Θεοφ. Μαρίνῳ—καὶ ΕΝ ΜΟΥΔΑΝΙΑ παρὰ τῷ Κ. Ζ. Ὑπανδρεγμένου.—ΕΝ ΧΙΩ παρὰ τῷ . . . . . .—ΕΝ ΣΑΜΩ παρὰ τῷ Κ. Παλ. Δεπάστᾳ.—ΕΝ ΓΙΟΥΡΓΕΒΩ παρὰ τῇ Κ. Αἰκ. Σαλομωνίδῃ,—καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ τοῖς ἐπωφελεστέροις φίλοις.

Πᾶσα αἴτησις, ἀφορῶσα τὴν *Εἰρεδίνην*, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Κ. Θ. Κτενᾶν, Διευθυντὴν αὐτῆς, ἐπιλαμβάνοντα ταχυδρομικῶν τελῶν, ἄλλως ἐστὶν ἀπαράδεκτος, οὐδεμία δ' αἴτησις συνδρομῆς γίνεται δεκτή, μὴ προπληρωθέντος τοῦ ἐτησίου ἀντιτίμου αὐτῆς.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν ἐγγράφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Πᾶν ἄρθρον, ἀποστελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς *Εἰρεδίνης* καὶ συνάδον μετὰ τῶν προγράμματος αὐτῆς, καταχωρίζεται ἐν αὐτῇ ἐν τάχει.

Τὰ ἐντεῦθεν καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα βιβλία, οἱ ἀντίτυπον στελλόμενον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ἀναγγέλλονται ἐν αὐτῇ εἰς τὸ κοινόν.

Αἱ καταχωρίσεις ἐγγράφων καὶ εἰδοποιήσεων συμφωνοῦνται ἰδίᾳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΑ ἐπὶ δεκαετίαν διδάξασα ἐπιτυχῶς καὶ ἐκδώσασα δώρημα Ἑλληνικὴ Παιδαγωγικὴ ζητεῖ θέσιν.

Ἡ *Εἰρεδίνη* φωτογρ. τὴν Κυρίαν ταύτην τῆς ἐνδιαφερομένους.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ.

Πρωτότυπος.

ἀπὸ

Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΓΜΕΝΟΥ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ τύπεται εἰς δύο τόμους. Συνδρομὴ αὐτῆς πλήρης δ. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ δευτέρου τόμου.

Συνδρομαὶ καταχωρίζονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Διευθύνσεως τῆς *Εἰρεδίνης* καὶ παρὰ ταῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιστασίαις αὐτῆς.

ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

Ἐν Πίρῃ, Τεκέ, ἀλλὲ Ζουκτσὲλ ἀριθμ. 7.

Συστήνομεν τὸ ἀνωτέρω Λιθογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς κ. Γεωργίου Καρούσου ὡς ἐπιτηδειότατον καὶ λιθογραφικὰς ἐπιχειρήσεις, εἰκονογραφίας καὶ διάφορα ἐγγραφα εἰς μετρίας τιμάς.

Τύποις Κ. ΠΑΠΘΩΝΙΔΟΥ.

ΚΥΨΕΛΗ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Ιω. ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ

ΑΡΙΘ. 20. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 14 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1871. ΕΤΟΣ Α'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΙΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδοται κατὰ πενθημερίαν.
Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1]2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 30.

Κυρίαι,

Ἡ εὐμενὴς ὑποδοχὴ, ἧς ἠξιώθη παρ' ὑμῖν ἡ «Εὐρυδίκη» ἐνεθάρρυνεν ἡμᾶς ἵνα ἐπιφέρωμεν ἐπ' αὐτῆς βελτιώσεις τινάς.

Ὁ χάρτης, ἡ κατὰ πενθημερίαν ἔκδοσις αὐτῆς καὶ ἡ ἑκάστου φύλλου διακόσμησις μετὰ σχεδίων ἐργοχείρων ἐπὶ τούτῳ προμηθευθέντων ἐκ Γερμανίας ἀφ' ἑνός, ἡ περὶ τὴν ὕλην ποικιλία καὶ τὸ σπουδαῖον εὐπαιδεύτων συνεργατίδων ἀφ' ἑτέρου, ἀποτελοῦσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰς βελτιώσεις αὐτῆς ταύτας.

Ἐκτὸς τούτων, πρὸς τέρψιν ὑμῶν, ἐν ἑκάστῳ φύλλῳ δημοσιευθήσονται καὶ εὐτράπελα, ὧν τὴν σύνταξιν πάνυ εὐγενῶς ἀνεδέξατο ὁ διὰ τὴν χάριν καὶ τὴν εὐφυίαν γνωστὸς τῷ καθ' ἡμᾶς δημοσίῳ κ. Κλεάνης Τριαντάφυλλος, ὅστις, ὥσπερ τὴν Χελιδόνα τερετίζων περὶ ὑμᾶς, θέλει καταθέλγει διὰ τῶν χαριέντων αὐτοῦ ἄρθρων.

Ἀπέναντι τοσούτων θυσιῶν τῆς νεαρᾶς «Εὐρυδίκης», ἐν χώρᾳ, ἐνῇ τἀπάντα εἰσὶν, ὡς τοῖς πᾶσι γνωστὸν, δυσχερῆ καὶ δυσκατόρθωτα, αἱ Κυρίαι συνδρομήτριαι αὐτῆς εἰς οὐδεμίαν ἄλλην ὑποχρέωσιν ὑποβάλλονται, εἰμὴ ὅπως πρὸ τῆς 15 Μαΐου, ὅτε ἄρχεται ἡ δευτέρα ἐξάμηνος περίοδος τῆς «Εὐρυδίκης», ἐξοφλήσωσι τὴν ἐτησίαν αὐτῶν συνδρομήν.

Ἡ ἐτησία συνδρομὴ τῆς «Εὐρυδίκης» διατηρεῖται ἡ αὐτή.

Καταργοῦνται αἱ τρίμηνοι συνδρομαὶ, αἱ δὲ ἑξάμηνοι προπληρώνονται.

Οὐδεμία αἴτησις συνδρομῆς ἐκπληροῦται, ἐὰν δὲν προκαταβληθῇ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς.

Ταῦτα τὰ κατὰ νέαν τὴν «Εὐρυδίκην». Ἐλπίζομεν δ' ὅτι ἡ ὑποστήριξις καὶ συνδρομὴ τῶν φιλομούσων Ἑλληνίδων θέλουσι συντελέσει πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς μόνης ἐπιθυμίας ἡμῶν, ὅπως ἡ «Εὐρυδίκη» οὐκ εἰς μακρὰν καταστῇ ἐφάμιλλος, σχετικῶς τῆς Ἀνατολῆς, τῶν ὁμοίων αὐτῇ Εὐρωπαϊκῶν φύλλων.

Ἡ Συντάκτις καὶ Ἐκδότις
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡ' ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ὑπὸ

ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΝΟΝΝΟΤΤΗ.

Α'.

Ἴσως δὲν θέλετε κρίνει ἀνάξιον τῆς προσοχῆς ἡμῶν ὡς οἷόν τε σύντομον ἔρευναν τῶν ἰδεῶν, ἠθῶν καὶ νόμων, οἵτινες διεῖπον τὴν οἰκογένειαν καὶ τὰς ἐκ ταύτης πηγαζούσας [illegible] καὶ Ρωμαίοις καὶ ἐγένοντο ὁ ἰσχυρότερος μοχλὸς τῆς διαμορφώσεως τῆς κοινωνίας, ἣν ἐξηγοῦσι καὶ φωτίζουσι.

Τῷ ὄντι, ἂν ἡ οἰκογένεια ἦναι ἡ πρώτη ἀρχὴ καὶ ἡ ἐν σμικρῷ εἰκὼν τῆς πολιτείας, δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἔστι καὶ τὸ πιστότερον κάταπτρον αὐτῆς, ἐν ᾧ δύναταί τις νὰ συλλάβῃ ἐν τῇ γενέσει αὐτῶν πάσας τὰς ἀρετὰς καὶ κακίας πολιτείας, εἴτε σμικρᾶς εἴτε μεγάλης, καὶ ὅτι ἡ φιλοπατρία, ἡ ἀγαθὴ πίστις, ἡ δικαιοσύνη, ἡ φιλανθρωπία, τὸ σέβας πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τοὺς νόμους, καὶ πᾶσαι αἱ συντηροῦσαι κοινωνίαν ἀρεταὶ, ἀσκοῦνται ἐν πολιτείᾳ, ἀναλόγως τῆς ἰσχύος ἢ χαλαρότητος τῶν οἰκογενειακῶν δεσμῶν καὶ τῆς ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὰς ὑπ' αὐτῆς ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις καὶ καθήκοντα.

Ὅταν ὁ πολίτης ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων συνειθίσῃ εἰς τὸ κάλλιστον θέαμα οἰκογενείας ὁμονοούσης, ἧς ἕκαστον μέλος ἐργάζεται καὶ προνοεῖ ὑπὲρ ἁπάντων, θερμαινόμενον καὶ ἀμειβόμενον ὑπὸ τῆς ἀγάπης τῶν λοιπῶν καὶ τῆς ἴσης πρὸς αὐτὸ προνοίας· ὅταν γευθῇ τὸν γλυκὺν τῆς οἰκογενειακῆς εἰρήνης καὶ εὐτυχίας καρπὸν καὶ ἴδῃ πῶς ἕκαστος, ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ προνοῶν, εὑρίσκει τὸ ἴδιον ἐν τῇ γενικῇ ἁπάντων εὐημερίᾳ, εἶναι ἀδύνατον ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐξερχόμενος ὁ τοιοῦτος νὰ δειχθῇ ἀσυμπαθὴς καὶ ἀχρεῖος πολίτης.

Ἂν δὲ ἀπ' ἐναντίας ἀντὶ τῆς εἰρήνης ταύτης ἴδῃ ἐπικαθημένην τὴν ἔριν ἐπὶ τῆς ἑστίας αὐτοῦ, τὸν ἐν τῷ κοινῷ εὔθυμον πατέρα σκυθρωπάζοντα μόλις πατήσει τὸν οὐδὸν τῆς θύρας αὐτοῦ, καὶ σχηματίσῃ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ οἰκογένεια εἶναι δεσμός τις ὀχληρὸς, ὃν συνέστησεν ἡ ἀμοιβαία ἀνάγκη συσσίτιόν τι μετ' ὀχληρῶν συνδαιτυμόνων, τὸ ὁποῖον σπεύδει τις νὰ διαλύσῃ ἅμα κορεσθῇ, εἶναι

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἐκάστου ὁ τοιοῦτος νὰ μεταχειρίζῃ ἐν τῇ πολιτείᾳ τὰς αὐτὰς ἰδέας, ἐπειδὴ ἐκεῖ μὲν καὶ κακοῦργοι, τοσοῦτον μόνον μετέχουσιν τῶν παθῶν ὅσον ταῦτα ὠφελοῦσι τὰ ἴδια συμφέροντα καὶ πάθη.

Τῇ δὲ ἡμῖν ἐρωτίζομεν ὅτι οὐδὲν ἀπεικονίζει τοσοῦτον ζωηρῶς τὸν καρκῖνον τῆς ἰθικῆς διαφθορᾶς τὸν καταβιβρώσκοντα τὴν Ῥωμαϊκὴν πολιτείαν, ἀπὸ τῶν ἡμερῶν [illegible] ὅσον ἡ κρυφίως καὶ ὑγρᾷ σαλπόστρα τοῦ Τιβερίου, οὔτε ἡ αἰμοχαρὴς μανία τοῦ Καλιγύλα καὶ Νέρωνος. ὅσον τὰ δύο ἀκόλουθα χαρᾶ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

γο εἰς ἄλλους τόπους διὰ νὰ μάθω ὅ,τι μέχρι τοῦδε ἀγνοῶ. Ὁ Καλίρης τῷ ἔκαμε τότε τὴν παρατήρησιν, ὅτι δὲν ὑποφέρει ἀνοβολάς, καὶ ὅτι ἐπρεπε νὰ ἐκτελῶνται αἱ διαταγαί του ἀμέσως. Ἀνεκρίθησαν, τῷ ἀπήντησαν ὁ ἰατρὸς εἰς τὸν περίστασιν ταύτην δὲν δύναμαι νὰ ἐκπληρώσω τὴν ἐπιθυμίαν σας. Ὁ Καλίρης βλέπων τὴν ἀπορίαν τοῦ ἰατροῦ του ἔχυτε νὰ τὸν παρακαλεῖ θερμότατα, ἀλλ' οὐδὲν κατορθώσας διὰ τῶν παρακλήσεων. Ἐντρόπις εἰς τὰς ἀπαλὰς καὶ ἀκολούθους εἰς τὰς ὑποχρεώσεις, ἀλλ' ἰσχυρὰν. Δὲν γνωρίζω νὰ παρακαταλῶ ταυτότης φύσεως φάρμακα ἀπόντα ἀπὸ χάραγμα ὁ ἰατρός. Ἐπὶ τέλους, ὀργισθεὶς ὁ Καλίρης διὰ τὴν ἐπίμονον ἄρνησιν του, διέταξε νὰ τὸν φέρωσιν εἰς τὰς φυλακὰς, καὶ πλησίον τοῦ δωματίου ἵστατο κατασκόπους, οἵτινες ὥριζον ν' ἀναφέρωσι καθ' ἑκάστην εἰς αὐτὸν πᾶν ὅ,τι ὁ ἰατρὸς του ἤθελε πράξει ἢ ἤθελε εἴπει, ἐν τῇ φυλακῇ του, ἢ γένει νὰ κατασκοπεύσωσι πᾶσαν αὐτοῦ κίνησιν.

Ὁ Ἕλλην πεποιθὼς, ὅτι τὸ ἐνεδίδε ἔχεται εἰς τὴν ἐνοχὴν καὶ ἔχει εἰς τὸν κοινὸν, ὑπέρεμεν ἀγγγράπτως τὴν ἀδικον κατάδικην. Πρὸς διασαφήσιν δὲ τῆς ἀνάγκης τῆς φυλακῆς του κατεγίνετο εἰς τὴν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ ἀρχαῖων μετάφρασιν τινῶν ἑλλήνων συγγραφέων, καὶ ἐκολλᾶτο ἀρκετὰ τὸν Ἱπποκράτην.

Μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς ἔτους ὁ Καλίρης διέταξε νὰ προσαγάγωσιν ἐνώπιόν του τὸν ἰατρόν. Ὑπῆρχον ἐν τῷ δωματίῳ, ἔνθα τὸν ὑπέβηβε, δύο μαγκάλια πρόπλεζαι· ἐπὶ τῆς μιᾶς ἔκειντο πολύτιμα ἀγαθία, καὶ μεταξωτὰ βαρίτιμα ὑράσματα, ἐπὶ τῆς ἄλλης δίφια μαστίγων καὶ διάφορα ἄλλα βασανιστήρια ὄργανα.

—Σοὶ ἔδωκα ἐκατὸν καιρὸν, εἶπεν ὁ Καλίρης ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ἰατρὸν, νὰ σκεφθῇς καλῶς· πιστεύω ὅτι δὲν θέλεις πλέον καταχρασθῇ τῆς μακροθυμίας μου, καὶ ὅτι κηδόμενος τῆς ζωῆς σου θέλεις ἐνδώσει εἰς τὰς θελήσεις μου. Παρατήρησον τὰς δύο ταύτας τραπέζας, τὰ πολύτιμα ταῦτα δῶρα, καὶ τὰ τρομερὰ βασανιστή-

μα. εἶσαι ἐλεύθερος νὰ ἐκλέξῃς μεταξὺ αὐτῶν. Σὲ εἶπον. ἀπήντησεν ατρέμας ὁ Ἕλλην, ὅτι δὲν γνωρίζω νὰ κατασκευάζω ἄλλου εἴδους φάρμακα, εἰμὴ ὅσα συντείνουσιν εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν καὶ τὴν μακροβιότητα τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ζωή μου εἶναι εἰς τὰς χεῖρας σας· δύνασθε νὰ τὴν διαλύσητε ὅπως σᾶς ἀρέσκει· ἐγὼ θέλω ὑποστῇ ἀγογγύστως τὴν ὀργήν σας, ἀλλὰ καὶ πάλιν σᾶς λέγω, ὅτι δὲν δύναμαι νὰ κατασκευάσω φάρμακα, καταστρέφοντα τὴν ὑγείαν ἢ τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων.

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Καλίρης ἔβλεπε, εἶπεν, ὑπῆρξε διαλλὴ, ὅτι ἀνάγκη μικῆς δοκιμασίας πρὸς ἐξέλεγξιν τῆς ὑποφίας μου, ἤθελε χαίρω ἂνὶ ἐγνώριζα τὴν ἀρετήν σου. καὶ δὲν δύναμαι εἰς τὸ ἑξῆς νὰ σὲ ὀνομάζω φίλον μου. Ἀλλ' ἐπιθύμουν νὰ μάθω πῶς λέγει σὲ παρεκίνησαν νὰ μὴν ὑπακούσῃς εἰς τὰς διαταγάς μου.

Ὁλοφυῶς ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς, ὅτι μετὰ μεγάλης λύπης ἐνοχλεῖτο νὰ παρακούσῃ τὴν θέλησιν τοῦ μεγαλείτερου Ἡγεμόνος τῆς γῆς. Ἀλλὰ τοῦτο μοὶ ἐπεβάλλετο ὑπὸ τῆς θρησκείας, τὴν ὁποίαν προσέβλεπον, καὶ τῆς ἐπιστήμης, τὴν ὁποίαν ἐξήσκουν. Ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ παρηγγείλασεν νὰ εὐποιῶμεν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐχθρούς μας. ἀπαιτεῖ καὶ δικαίως νὰ μὴ κακοποιῶμεν τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας ἡμᾶς. Ἡ δὲ ἰατρικὴ, ἡ θεία αὕτη ἐπιστήμη, ἧτις ἐπινοήθη πρὸς διατήρησιν τῶν ἀνθρώπων, δὲν πρέπει νὰ χρησιμεύῃ πρὸς τὸν ἀφανισμόν των. Οἱ ἰατροὶ πρὶν ἀναλάβωσι τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑψηλῆς ταύτης τέχνης ὑποχρεοῦνται διὰ ὁρκωτοῦ ὅρκου νὰ μὴ κάμωσι ποτὲ χρῆσιν βλαβερῶν φαρμάκων.

Θαυμάζω, ἀνέκραξεν ὁ Καλίρης, τοὺς ὡραίους αὐτοὺς νόμους, καὶ δὲν θέλω λείψει εἰς τὸ ἑξῆς νὰ θαυμάζω τὴν θρησκείαν καὶ τὰ ἐπιστήμην, αἵτινες στηρίζονται ἐπὶ τοιούτων ἁγίων νόμων.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΑΠΗΤΟΥΡΓΙΚΟΝ ΚΕΧΡΩΜΑΤΙΣΜΕΝΟΝ.

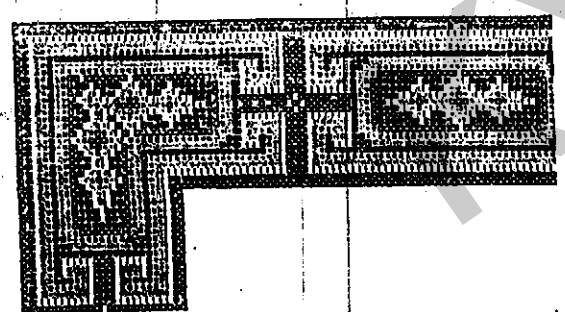

Τὸ παρὸν σχέδιον παριστᾷ γωνίαν μετὰ πλευρᾶς· τέσσαρες ὅλ ὅμοιαι γωνίαι ἀποτελοῦσι τετράγωνον. Κεντᾶται ἐπὶ ἀπαλώσεως λινοῦ ἠχαρτίνου μετὰ μαλλίου ἢ γανζῶν ἢ μετάξης.

Ἕκαστον τετράγωνον τοῦ σχεδίου τούτου ἀντικοχρίνεται πρὸς ὅμοιον τοῦ καναβέως καὶ παριστᾷ μίαν βελονιάν.

Τὰ χρώματα, ἅτινα δύνανται τις νὰ μεταχειρισθῇ πρὸς κατασκευὴν αὐτοῦ, παριστῶνται ἐν τῷ σχεδίῳ τούτῳ ὑπὸ συνθημάτων τετραγωνιδίων, ἅτινα ἵστανται κατὸ σειρὰν κατωτέρω.

Α'.	Τετραγωνίζων μετ' ἄστερος παριστᾷ χρῶμα	πράσινον	βαθύ.
Β'.	„	μαῦρον	„	κόκκινον
Γ'.	„	λευκὸν	„	λευκόν.
Δ'.	„	μετὰ κύκλου	„	στακτερόν.
Ε'.	„	μετὰ γραμμῶν	„	πράσ. ἀνοικτόν.

Ἡ πλευρὰ δύναται νὰ ἐκτανθῇ κατ' ἀρέσκειαν, ἐπαναλαμβανομένης τῆς ἐργασίας τοῦ διαστήματος πεντήκοντα τετραγωνιδίων τῆς πλευρᾶς.

Ἀφοῦ σχηματισθῇ τετράγωνον πλῆρες, τότε θέλει μένει κενόν τι μεταξὺ τῶν ἐκατέρωθεν πλευρῶν, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ πληρωθῇ διὰ μαύρου χρωματισμοῦ.

Τὸ σχέδιον τοῦτο δύναται ν' ἀποτελέσῃ λυχνοστάπτα ἢ χαρτοφυλάκιον ἢ περιθώριον εἰκόνος.

ΧΕΙΔΩΝΟΣ ΤΕΡΕΤΙΣΜΑΤΑ.

Τὰ ὑγρὰ τριγωνα κλίματα ἤλθα νὰ πίξω τὴν φαλεάν μου ὑπὸ φηλόξενον οὐρανὸν παρὰ τὸν Βόσπορον. Ἦτον ὡραία ἡ ζωή μὲς Λεβέντες! δὲν ἐμπαίζει τὰ πονηὰ ἐκεῖνα, ἅτινα τοὺς ἀνθρώπους ὑποφέρουσι διακὸς ὑπ' αὐτῶν κατακλύονται καὶ φονεύονται ἡ χειλῶν ἀγαπῇ τοὺς τε ἀνθρώπους καὶ τὰς ἀνθρώπους ... ὑπὸν ὑποφέρεται. Τὶς ποτε φονεύει χειλόνια μόνον ὁ ἐν τῇ ζέσει τῆς συναγωμανίας του ἐρῶντος κυνηγὸς, ὅστις ζητεῖ νὰ γραπώσῃ εἰς τὸ νὰ κτυπᾷ τοῦ φτερὰ, καθὼς λέγουν οἱ κυνηγοὶ, ἢ θέλει νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ὁ ὀφθαλμὸς; ἐκτὸς μόνον εἶναι τῶν ἀπλαγχνων, ὅστε προσπαθεῖ νὰ διακόψῃ τὸν πολυπαθῆ τὸν ἐκείνην πτῆσιν τῆς χειλόνιας μέσον αὐτὸν χαιρεῖ διὰ τῆς θανασιμήρου βολῆς του. Ἀλλ' ἀλλοίμονον τοὺς μόνον ἀνὴρ δύναται νὰ διαπράξῃ· δὲν εἶν' τὸν πρῶτον θηρεύουν ὅπλον καὶ σύβουσι δὲ φονεύσῃ δ' αὐτὸ χειλόνια ἡ στρουθὸν, ἀλλὰ θὰ πετάξῃ τὸ ὅπλον αὐτὸς κατὰ πάντος ἀσχήμων καὶ ἀκαιρόνων πτηνῶν, καὶ θὰ φονεύσῃ κόρακας, κιρώνας, κορακίδας (καϊσσας) φαλαγγας, πάντοτε τῆς ζωῆς τῶν πρώτων περιλύων ὑφεσίων κτλ. Ἔτσι ἐπιθυμεῖ νὰ τρώγῃ, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ φονεύῃ. Ψόφατα, φίλη ἀναγνώστρια; Οὔτοι τοιοῦτον ἐγὼ ἡ χειλόνια φρονῶ. Δεῖξε τῷ θεῷ, ὁ πολιτισμὸς δὲν πρόβλεψε πᾶν ὅτι ἐπὶ τοιούτων, ὥστε νὰ δώσῃ καὶ τὸ κυνηγετικὸν ὅπλον εἰς χεῖρας τῆς γυναικός. Ἡ πρώην αὐτοκράτειρα τῆς Γαλλίας Εὐγενία ἡ συμμαχεύουσα, (εἰ ἐπιτρέπεται ἡμῖν ὁ τοιοῦτος σχηματισμὸς τοῦ θηλυκοῦ ἀπὸ τοῦ συμμαχεύω) ἡ συμμαχεύουσα Εὐγενία ἦτον ἐπιδεξιωτάτη περὶ τὸ θηρεύειν καὶ ἄλλη κυνηγὸς Ἄρτεμις πολλὰς ἐφθόμους ψυχὰς φασιανῶν ἔπεμψε πρὸς ἀγρίαν αὐτοὺς δ' ἐλλιμπία τοῦχεν αὐτοκράτορι, αὐτοκρατορικὰ τε οἰκογενειακὰ πάρτυ, ἀλλὰ, καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι, ὅταν ἐπίτηδες ἐνύστε μέχρι τοῦ δάσους τῆς Κομπιένης (τώρα, ἐννοεῖται, ὅτι δὲν ζημιόνω ἐκεῖ νὰ μὲ φλογώσουν, διότι δὲν εὑρίσκει τις κυνηγὸν ὀλίγον ἤτυχον καὶ φιλοξένους ἔγγυτερον διαδέσεις) ποτὲ δὲν τὴν εἶδε νὰ παίζῃ χειλόνια, ἐνῷ ἀπεναντίας τὴν εἶδεμε νὰ παίζῃ πολλάκις μετὰ ζώων πτηνῶν καὶ γελοίως καὶ γελοιοτέρως. Ἔτσι ἐμαθήτευε κ' ἔστρωγε μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς.

Ἀλλ' ἐγὼ κινδυνεύω νὰ γράφω ἐδῶ ἄλλον Κυνηγετικὸν τοῦ Ξενοφῶντος. Ἄλλες ἔστωσαν ἐμοῦ οἱ λόγοι περὶ τούτων. Μὴν ἐπιμένῃς διὰ τῆς ἑλληνικωτέρας μου, διότι ὑπῆρξα μαθήτρια σοφωτάτης τινὸς γριαγιοῦς, ἥτις μ' ἔμαθε πολλὰ πράγματα, ἀλλ' ἓν μόνον δὲν κατώρθωσε νὰ μὲ διδάξῃ, δηλαδὴ τὴν συλλογίσμων σιωπὴν αὐτῆς καθ' ὅπασαν τὴν ἡμέραν· αἰωνίως δὲ μ' ἐπέπληττε ὡς λάλον καὶ πολλάκις μὲ τὰς ἔβρεχε γερὰς ὅτω τὰς ἔβρεχε τοῦ Λυκούργου ὁ θεῖος του, μὲ τὸν διαφορὸν ὅτι ἐκείνος τὰς ἔστρωγε καθ' ὕπνον, ρέχις οὗ βλέπουσα ὅτι τὸ ἐλάττωμά μου ἦτον ἀδιόρθωτον μὲ ἀπέλασε τοῦ σχολείου (ὅπερ ἦτο τρόπα τις ἐπὶ ἀποκρέων βρέχων) καὶ ἔκαμε καλὰ, διότι φρόνιμα μεταβαλεῖν οὐ ῥᾴδιον· ἄλλως δὲ τὴν κακὴν αὐτὴν συνήθειαν τοῦ πολλὰ λέγειν ἀπέκτησα ἐκ τῆς συχνῆς μεθ' ὑμῶν τῶν ἀνθρώπων συναναστροφῆς. Εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ πεξηγελάσῃ τὸν φαλεὰν της ὑποστέγην ἀνθρώπων καὶ νὰ μὴ ξεπηγλάσῃ μέσα εἰς ἕνα καλοκαίρι εἰς τὴν φλυαρίαν; μάλιστα ἂν ἦναι μέσα γυναῖκες ..... βαβαί! ποῖον μ' ἔπος ὀφεῖν ἔρκος ῥάμφους; ἀποδοτέον καὶ τὸ σφάλμα τοῦτο εἰς τὴν ἀκατάσχετον φλυαρίαν μου· ἀλλ' ὄχι δὲν εἶναι σφάλμα, διότι γυναῖκας ἐδῶ λέγων ἐννοῶ τὴν τάξιν ἐκείνην τῶν γυναικῶν, ἃς ὁ Μολιέρος διεκωμώδησε, ἐννοῶ τῆς κυρᾶτσαις ὑποβλέπουσι καὶ ἂν εὐρίσκωνται καὶ ὄχι ὥστινες ἀδίκως ὁρίζουσι τόπον διαφορὸν αὐτῶν τὰ Ὑψωμαθεῖα ἢ Ψωμαθία, ὡς τὸ θέλουσιν οἱ λόγιοι. Ἀλληθινὰ, εἶπε Ψωμαθεῖα καὶ ἐνθυμήθην τι καλὸν περὶ αὐτῶν. Εἶδατε ποτὲ καὶ ἡ φλυαρία ἐνίοτε ὠφελεῖ; Ἐν τῷ ὁμωνύμῳ χωρίῳ, ὅστις ἐξέρχεται ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φλυάρου ἀπαντᾶσιν ἐνίοτε γήγματα χρυσοῦ, ἀλλὰ τὰ ψήγματα ἐκείνα πρέπει νὰ ἦναι κανεὶς Χρυσοθήρας ὡς οἱ τοῦ Κυνηγοῦ τοῦ Γαλιλαίᾳ θερμῇ διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ τὰ συλλέξῃ.

Ἀλλοίμονον εἰς ἐκείνους, ὅστις ἐν τῷ χειμάρρῳ ἐκείνῳ χάνει τὴν ἀτραξίαν του! δύναται νὰ τὸν παρασύρῃ, νὰ τὸν πνίξῃ ὑπὸ τὸ ἀγέρρωτον αὐτοῦ ῥεῦμα, ὅπερ, ἄλλος Νιαγάρας, κυλινδεῖ πρὸς τὰ ὦπτα τοῦ ἀκροκτοῦ τὰ ὕδατα αὐτοῦ, ὡς εἰ ἡ ἀρχαλὴ ἦτον Ἰδαικὸς! Σὲ ἔτυχε ποτὲ τοιοῦτος φλύαρος; ἀμιλεῖ καὶ μάλις προφθάνεις νὰ παρεκβῇς ἐν μονοσυλλάβον ναὶ καὶ ἐν δισυλλάβον ὄχι, ἅτινα στατῆρες ὕδατος πίπτουσιν εἰς τὸν ὠκεανὸν τῶν λόγων του. Σὲ ἔτυχε ποτὲ τοιοῦτος φλύαρος;—Μὲς ἔτυχες σὺ, τὶ ἤθελες νὰ μᾶς εἴπῃς καὶ τί μᾶς λέγεις; τὶ ἔγειναν τὰ Ψωμαθειά μας καταποντισθέντων καὶ αὐτὰ εἰς τὸν Ἰδαικὸν τὸν λόγων σου;

—Ἄ! ἔχετε δίκαιον, ἐλησμόνησα τὰ Ψωμαθειά μου· ὄχι, ὄχι, μὰ βοθεῖα· ποῦ ἐκεῖνα νὰ καταποντισθοῦν! Τὰ Ψωμαθειὰ εἶναι ἐν ἀκμῇ δυνάμεως καὶ ῥώμης. Θὰκμὴ ἔγειναν ἐκεῖ ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ· καὶ ἐτ μετζονα θὰ ἐγίνοντο εἰ μὰ ὑπῆρχεν ἡ διάφορος τῶν κατοίκων εἰς δύο στοιχεῖα τὸ τῆς νεανικῆς καὶ τὸ τῆς ἀνδρικῆς ἢ πρεσβυτικῆς ἡλικίας, προσθετέον μάλιστα εἰς ταῦτα καὶ τὸ τῆς ἐγκλικῆς. Ἐκτὸς τοῦ σιδηροδρόμου, περὶ οὗ ἄλλοτε θὰ τερατεύσω δὶν δύναμαι νὰ μὴ ἐπαινέσω ἐνταῦθα τῶν ζήλων καὶ τοὺς πόνους οὓς ἡ ἐπὶν φλογερώτων ἀδελφότης κατέβαλεν ὑπὲρ τῆς συστάσεως τοῦ πρώτου ἐν Ὑψωμαθείοις Ἑλληνικοῦ παρθεναγωγείου, οὗ ἡ ἐλλειψις πρὸ τοσούτου χρόνου ἦτον ἐπαισθητὴ, τῶν καρκαίων ἀναγκαζομένων νὰ φοιτῶσιν εἰς τὰ Σχολεῖα τῶν ἀρρένων, τοῦθ' ὅπερ πολλῶν ἀτοπημάτων ἐγίνετο παραίτιον. Τὰ ἑλληνικὰ παρθεναγωγεῖα εἶναι τὰ φυτώρια ἐξ ὧν θ' ἀναρρώσει μητέρες Ἑλληνοπρεπεῖς ἀναταρρεῖται καὶ ἐκπαιδευθήσεται, καὶ θὰ καταστήσωσι τὸ ἀνθρώπινον γυναικεῖον φῦλον ἴσον πρὸς τὰ γυναικεῖον φῦλον τῶν πεπολιτισμένων χωρῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Ἂ! ἐκουρκεύθην νὰ τερατεύω· κρατεῖ με ν' ἀναπνεύσω ἀρκῦ προηγουμένως ἀποσπάσω δύο μαργαρίτας δακρύων ἀπὸ τῶν καλλιτέρων ὀφθαλμῶν σας ὑπὲρ τῆς ἀπολυνούσης ἐν Ἰταλίᾳ Ἀδελαΐδος Κατζάλη, τῆς ἐμφανῶς ἐκείνης γυναικὸς, ἥτις, ἄλλη Σπαρτιᾶτις, ἀπολέσασα τοὺς δύο αὐτῆς υἱοὺς εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, ἔπεμψε καὶ τὸν τρίτον εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν.

Γ. Γ. Ἀρσῦ σᾶς ἐλύπησα μ' ἕνα θάνατον, ἂς σᾶς χαροποιήσω μὲ μίαν ἀνάστασιν ἵνα ἐπὶ στιγμὴν συναναστρωθῇ τὸ δάκρυ σας μετὰ τοῦ γέλωτος καὶ ἀξιωθῶ νὰ σᾶς ἴδω διαφόρως γελώσας ὡς Ἄλλας Ἀνδρομάχας τοῦ Ὁμήρου. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι μετὰ πολλοῦ πατέρου εἶχεν ἀναγγελθῇ ἤδη ὁ θάνατος τῆς Λουΐζης Κολλέ; σήμερον παρ' ἀξιοπίστων πηγῶν μανθάνομεν (δηλαδὴ παρὰ τῆς ἰδίας) ὅτι ἡ Λουΐζα Κολλὲ δὲν ἀπέθανε· δὶν τὸ παραδέχεται τέλος πάντων ὅτι ἀπέθανεν. Εὑρισκόμεθα ἐν ἡσύχοις ἀναστάσεσι, λοιπὸν ἀνέστη καὶ αὐτὴ μὲ τὸ ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

ΧΕΙΔΩΝ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΑΙ ΕΝ ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ.

Η Ηγεμονὶς Κολτζὼφ Μασσάλσκα

(Δώρα Δ' Ἰστριὰ)

Ηὐξ κολλοῦ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τῆς Ἀμερικῆς ἐκδίδεται γυναικεία τις ἐφημερὶς "Ἡ Ἀναστάτωσις,, ἐπιγραφομένη, σκοὸν αὐτῆς πρωτίστην τὴν ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων καὶ συμφερόντων τοῦ φύλου ἡμῶν ἐν Ἀμερικῇ.

Ἡ ἔξοχος αὐτῆς Συντάκτις, Κ. Λώρα Κούρτις-Βουλλάρδ, περιγράφουσα ἤδη τὴν Ἰταλίαν, ἀνεπιστέλλει εἰς τὴν ἐφημερίδα αὐτῆς τὰς ἐπὶ τε τῆς Ἰταλικῆς χώρας καὶ τῶν κατοίκων ἐντυπώσεις της.

Ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 9 Μαρτίου ε. ε. εὐχαρίστως εἴδομεν, ὅτι ἡ Κ. Βουλλάρδ ἄρχεται τῆς δημοσιεύσεως τῶν βιογραφιῶν τῶν ἐνδόξων Γυναικῶν τῆς Φλωρεντίας, αἵτινες δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς φυσικὴ συνέπεια τῶν μελετῶν τῆς Κ. Δώρας Ἰστριάδος ἐπὶ τῆς "Ἀναγεννήσεως τῆς Φλωρεντίας,, πραγματείας περισπουδάστου δημοσιευομένης ἤδη ἐν τῇ γαλλικῇ ἐκδιδομένῃ ἐφημερίδι τῶν "Ἀθηνῶν "Ἑλληνικὴ Ἀνεξαρτησία,, ἐν ᾗ ἡ περιώνυμος συγγραφεὺς διὰ μακρῶν ἐφαρμοστάτων περὶ τῶν σχέσεων τῶν μεγάλων Τοσκάνων Δάντου, Πετράρχου καὶ Βοκκάκιου κτλ μετὰ τῶν ἐπισήμων γυναικῶν Βεατρίκης, Λώρας καὶ Φιαμμέττας.

Μὴ δυνάμενοι ἵνα ἀκολουθήσωμεν ἅπασαν τὴν ὑπὸ τῆς Κ. Βουλλάρδ σπουδαίαν καὶ ἐμβριθεστάτην βιογραφίαν τῆς ἐξόχου συνεργάτιδος καὶ τῆς Εὐρυδίκης Κ. Δώρας δ' Ἰστριᾶ, καθ' ὅσον ἡ Εὐρυδίκη πρὸ πολλοῦ ἤδη κατέστησεν αὐτὴν γνωστὴν εἰς τὰς ἀναγνωστρίας αὐτῆς, ἀρκούμεθα μόνον ἵνα παρατηρήσωμεν, ὅτι ἡ βιογράφος Ἀμερικανὶς ἐπὶ πολὺ ἐνδιατρίβει ἐπὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ καὶ φιλελευθέρου Ἑλληνικοῦ πνεύματος, δι' οὗ περιρρίστατι ἐξύμνησε ἡ συγγραφεὺς τῶν "Γυναικῶν,, καὶ δίδει πιστὴν μετάφρασιν τῆς φωνασκούσης αὐτῆς εἰκόνος.

"Ἡ φόσις, λέγει ἡ Κ. Βουλλάρδ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 10 τοῦ 7 τόμου τῆς "Ἀναστατώσεως,, διαβλὰς ἰδιοτρόπως εἰς τὸ περιληπτικὸν τοῦτο εἶδος (Δώρα Ἰστριάδη) τὰ πλούσια αὐτῆς δῶρα. Τὸ ἦθος αὐτῆς εἶναι λίαν μεγαλοπρεπὲς· τοὺς χαρακτῆρας ἔχει ἐν πλήρει τῇ τάξει, τὴν χρῶν ὡρᾶίαν καὶ λαμπρὰν· ἡ κόμη αὐτῆς εἶναι ἀξιόλογος, βοστρυχωτὴ, στιλπνὴ, βαθύχρους· οἱ ἀγγεῖα καὶ ἀρθρώσεις εἶσι σπανιωτάτου σχήματος καὶ ὑγιεῖς· ἡ δὲ εὐχέρεια τῆς ἐκφράσεως αὐτῆς δίδει εἰς τοὺς ἐντὸς χαρακτῆρας τὸ μέγιστον γόητρον τελείου ποικιλίας,,. Εἰς τὰ πλουσιοπάροχα ταῦτα προσθέσατε τὴν τε δεξιότητα καὶ τοὺς χαρίεντας τρόπους,,

Τοῦ λόγου περὶ τῆς πολυτίμου συνεργάτιδος τῆς Εὐρυδίκης ὄντος περιττεύοντος πάνυ ἐξαγγέλλομεν ὅτι ἡ συγγραφεὺς "τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Γυναικῶν,, ἥτις ἐπ' ἐσχάτων διωρίσθη ὑπὸ τοῦ ἐν Λονδίνῳ φιλολογικοῦ Συλλόγου "Ἑλικών,, Ἐπίτιμος Πρόεδρος αὐτοῦ, ἐξελέγη κατ' αὐτὰς Μῆλος Προτεταευτικὸν τοῦ "Διεθνοῦς Συλλόγου τῆς Ἐντεύξεως τῆς Νεαπόλεως,,.

Καθὼς πᾶς παρατηρεῖ, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Μεσημβρινῇ Ἰταλίᾳ, οἱ τῆς ἀληθοῦς προόδου φίλοι καὶ ὑπέρμαχοι, εὐγενεῖς· προσκαλοῦσι καὶ τὰς γυναῖκας ὅπως συνεργαζόμεναι συμμετέχωσι τοῦ διανυτικοῦ βίου, τοῦθ' ὅπερ ἐστὶν ἐκδήλωσις ἐπίσης σου, ὅτι ἡ γυνὴ δύναται καὶ πρέπει νὰ συμμετάσχῃ τῆς τοιαύτης τῶν ἀνδρῶν πνευματικῆς ἀναπτύξεως.

Ἡ ἐκδήλωσις αὕτη ἄλλως τε δι' ἐπισημοτέρου τρόπου ἐγένετο ἐν τῷ προσώπῳ τῆς περιωνύμου Κ. Δώρας Ἰστριάδος ἐν Παρισίοις Τρίεστε, Μιλάνῳ, Βενετίᾳ, Βενετίᾳ, Πάδουῃ, Ραβέννῃ καὶ Ρώμῃ κτλ. ὧν οἱ Ἀνθηκαῖοι καὶ οἱ φιλολογικοὶ Σύλλογοι, οἱ μελέποτε ἐκλέξασαι γυναῖκας, ἀπέστειλον εἰς τὴν Κ. Δώραν Ἰστριάδα τοὺς λαμπροτέρους αὐτῶν τίτλους.

"Ιδὲ Ἀνατολὴ, ἣν ἐβδόμεθα ν' ἀποκαλύψωμεν ἀκριτον, οὐδόλως ὑστέρησε ἐν τῇ ἐκδηλώσει ταύτῃ πανταχοῦ ἀποκείμενα τοὺς ὑγιεστέρους βαθμοὺς τῇ ἔξόχῳ αὐτῆς θυγατρί.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΔΗΜΩΔΕΙΣ.

(Κρήτης)

ΠΡΑΚΛΕΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ, τὴν 25 Μαρτίου 1871.

(Ἰδιαίτερα ἀλληλογραφία τῆς "Εὐρυδίκης,,)

Ἀφοῦ ὁ κύριος τῆς Εὐρυδίκης προορισμὸς εἶναι οὐ μόνον νὰ ἰδώσῃ καὶ τέρπῃ τὸ ἡμέτερον γυναικεῖον φύλον, ἀλλὰ καὶ νὰ παρέχῃ αὐτῷ τροφὴν ὠφέλιμον καὶ τελεστέρων καὶ μάλιστα ὅταν τοῦτο ἀπαλλαττόμενον πρὸς στιγμὴν τῶν πολλῶν οἰκιακῶν χρεωστίων σπεύδει ὡς ἄλλη μέλισσα νὰ ἐκμυζήσῃ ἐκ τοῦ εὐανθοῦς αὐτῆς λειμῶνος τὸ μέλι ἐκεῖνο, ὅπερ ζώντως ἀναπεφαμακόμενον ἐν στέγαις τῆς καρδίας ὀλυκρὸν καὶ τὸν βίον ἡμῶν ἅπαντα νὰ γλυκάνῃ καὶ πολλὰ οἱ αὐτῶν νὰ παράσχῃ ἰφέλια, ἐπιτρέψατέ μοι, περισπουδαστὸς μοι κύριε, νὰ τολμήσω, ὅπως ἐκ τοῦ τόπου, ὅστις ὑπῆρξεν ἄλλοτε τὸ κέντρον τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ τοσοῦτον βραδύτερον συντελέσαντος εἰς τὴν καταπληκτικὴν τοῦ ἡμετέρου φύλλου ἀνάπτυξιν, ν' ἀποστείλω ὑμῖν διὰ ταύτης μου ὀλίγας τινὰς λέξεις προσθέτουσα κυρίως νὰ ὑπομνήσω ὑμῖν ὅτι ἡ, ἐκ τοῦ ἡμετέρου φύλλου ὠφέλεια θὰ ἦτο πολὺ μεγαλυτέρα ἐὰν ἡ περὶ τὴν ὅλην ποικιλίαν δὲν ὑπέλειπε τὸ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ εὐγενοῦς ὑμῶν σκοποῦ, οὐδόλως δὲ λανθάνει καὶ ὑμᾶς ὅτι ὁ ἄνθρωπος φύσει ὢν ἀρίστερος ὀλίγα ἐνδιατρίβεται ὡς τὰ πολλὰ πρὸ εἰς μόνην τὴν ποικιλίαν, καὶ ταύτην ἀπαύστως ἐπιζητεῖ περὶ ὅτι μάλιστα ἀφορᾷ τὴν εὐημερίαν καὶ τὸν φωτισμὸν αὐτοῦ.

Καλῶς δὲ ἐκ τῶν προτέρων γινώσκουσα, ὅτι ἡμεῖς, ὧν τὰ εὐκλεᾶ πρόγονοι κατεπλημμύρησαν τὸν κόσμον διὰ τῆς ἐκπεσούσης αὐτῶν σοφίας, καθήκον ἔχομεν πρὸ παντὸς ἄλλου ν' ἀνακτίσωμεν πᾶν ὅ,τι ἐγκρύπτει τὰ πολύτιμα πειστήρια τῆς καταγωγῆς ἡμῶν, ἀφ' ὅσου μᾶλιστα ἐπήμησαν οἱ ἐχθροὶ καὶ ταύτην νὰ ἀποκρυσταλλώσωμεν, καὶ νὰ παρουσιάζωμεν μᾶλιστα μεθ' ὑπερηφανείας πᾶν ὅ,τι μαρτυρεῖ τὴν ταυτότητα ἡμῶν πρὸς τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους λαοὺς, ὅστις καὶ σήμερον ἔτι καταβάλλει τὰ σπέρματα, ἅτινες ἐπιμελῶς καὶ προσεχῶς παρ' ἄλλων καλλιεργούμενα καὶ ἀναπτυσσόμενα, κατασκιάζουσι σύμπαντα τὸν περὶ ἡμᾶς κόσμον, διὰ τοῦτο κἀγὼ νὰ πέμπω πρὸς ὑμᾶς σήμερον τὰς ἐν τῇ νήσῳ ἡμῶν, τῇ πρώτῃ ταύτῃ κοιτίδι τοῦ Ἑλληνισμοῦ, περισωθείσας ὀμφητικὰς παροιμίας, τὰ ἀποφθέγματα καὶ τὰ ἄσματα ἅτε δὴ ἔχουσα τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐν τούτοις κατοπτεύεται κάλλιστα ἡ πιστὴ τῆς καταγωγῆς ἡμῶν εἰκὼν, περὶ ἧς ἀναμφιβόλως μαρτυροῦσι καὶ ὁ τούτων πρὸς τὰ ἀρχαῖα παραλληλισμός.

1. Τὸ δενδρὸ μὴ τὸ πανίσσης, τὸν καιρὸν ἂν δὲν τὸν φάγῃς.
   (Ἀπὸ τοῦ καιροῦ τὸ δένδρον γυμνόθίστεται. Μηδένα πρὸ τοῦ τέλους μακαρίζε).
2. Θαρροῦν κι' ὅταν κτυποῦν τὸ πίτελον, κι ἀνυφαντοῦδες εἶναι.
   (Οἱ πάντες πλεῖν εἰς Κόρινθον)
3. Λεῖγες μι, κτενίζες μι, κατέχω ποιὰ 'ν' ἡ μάνα μου.
   (Μητρὸς φίλτρον ὑπερπλήρωτον).
4. Ἡ μάννα τρώγει τὰ ζυκὰ καὶ τὰ παιδιὰ μουδιάζουν.
   (Πάθος μητρὸς παιδὶν ὄλγος).
5. Ἀπὸ τὰ κακὰ σου ἔργα ἀπομηδίζεις μὲ τὴν βέργα.
   (Ἀνελαστὸν ἐπιτιμᾷ γῆρας).
6. Κάθης' ἡ πομπὴ 'ο σὲν πάρτε κι ἀνεγεῖλα τοὺς διαβάτες.
   (Ἄλλων ἰατρὸς αὐτὸς ἕλκεσι βρύων).
7. Ἀπὸ τοῦ κατηραμένου τὸ μετάτον (τυροπιτεῖον) μήτε τυρὶ μήτε μαλάκα (τυρόγαλα).
   (Φθοῦ Δανοὺς καὶ δῶρα φέροντας).
8. Ἐγούμης του π' ἀνατρίνει 'τὸ ζίνι σκουτελιών.
   (Οἷοι τοῖς κρείττοσι).
9. Λαμπὸς θυμοῦ κερδαίνει καὶ φυρᾷ καὶ δὲν τ' ἀνοίθει.
   (Ἡ παροιμία αὕτη οὐ χρῄζει σχολίων ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγαν φιλόργυροι ἐκ πείρας γινώσκουσι τὰς ἐκ τῆς φιλαργυρίας αὐτῶν ζημίας)
10. Λαιτσὶ τσὶ, καὶ καὶ γῆ μὴ τὸ βαστάῃ, ὡς καὶ τὸ δενδρὸ τὸ λαιτσὶ νὰ πληρώνῃ δυὸ στάχυα περισσά.
    (Ἐπιτίμησις ὅτι ἡ παροιμία αὕτη ἐγνώσθη ἐπὶ ἐνεστωτικῆς καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ εἰς τὰ μὴ πεπαιδευμένα πρόσωπα ἡ φιλαργυρία ἐπιζητήσεται ἐπὶ παντὸς οἱουδήποτε πράγματος).

ΚΡΗΤΙΚΟΣ.

ΓΙΟΘΗΚΑΙ ΜΗΤΡΟΣ.

Φίλτατε μου θύγατερ.

Ἴσως θέλει κατέχει τὸ σῶμά μου ὁ ψυχρὸς καὶ ἄχαρις τάφος καθ' ὃν χρόνον θέλεις ἀναλίσῃ τὰ χάρτινα ταῦτα φυλλάδια· ἴσως τὸ πνεῦμά μου θέλει ἵπταται πρὸς ἑταῖρόν τινα κόσμον καλλίτερον καὶ εὐδαιμονέστερον τοῦ παρόντος καθ' ὃν ἐσοχλεῖ θέλεις ἀναγινώσκει τὰ ἐν τοῖς φυλλαδίοις τούτοις περιεχόμενα. Τὰ φυλλάδια ταῦτα εἴτε πρὸ εἴτε μετὰ τὸν θάνατόν μου μέλλουσι ν' ἀναγνωσθῶσι, περιέχουσι θεωρίας, αἵτινες θέλουσι φωτίσει τὸν διάνοιάν σου· περιέχουσι διδασκαλίας, αἵτινες θέλουσι μορφώσει τὴν καρδίαν σου· περιέχουσι παραλήψεις, αἵτινες, πιστεύω, δὲν θέλουσι μείνει ἀνεκπλήρωτοι. Ἠ! πόσην χαρὰν θέλει αἰσθανθῇ ἡ ψυχή μου, ἐπουλώσασα καὶ ἐν εὐρύχωρα, εἴτε ἐν τῷ ἑπτερίῳ κόσμῳ, εἴτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁπόταν ἀναλογισθῇ ὅτι κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν φυλλαδίων τούτων θέλει ἀναπαρίστασθαι εἰς τὸν φαντασίαν σου ἡ εἰκὼν τῆς μητρὸς σου ὡ! πόσην ἀγαλλίασιν θέλει αἰσθανθῇ ἡ καρδία μου, ὁπόταν ἀναγνωσθῶ. ὅτι σὺ μετ' ἐπιμελείας καὶ ἀγάπης θέλεις ἀναγινώσκει ὅ,τι μετ' ἐπιμελείας καὶ ἀγάπης ἐγράφη διὰ σέ. Εὐτυχῆς, ὦ θύγατερ, καὶ κάλλιον θέλεις γίνει, ἐὰν ἡ φωνὴ τῆς μητρὸς σου εὕρῃ ἠχὼ εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ ἐὰν αἱ συμβουλαὶ αὐτῆς ἐπενεργήσωσι δραστηρίως καὶ καρποφορήσωσιν ἐν τῇ ψυχῇ σου.

Τὰ πνευματικὰ χαρίσματα, ἅτινα ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ ὑγιὴς ἀγωγή, ἣν σοὶ ἔδωκαν οἱ γονεῖς, μὲ κάμουσι νὰ πιστεύω ἀγαπητή μου θύγατερ, ὅτι οὐ μόνον θέλεις ἐνοήσει καλῶς καὶ θέλεις αἰσθανθῇ προσκόντως, ἀλλὰ καὶ θέλεις ἐκπληρώσει τὰς ἐντολὰς ἐκτιθεμένας συμβουλὰς καὶ παραινέσεις μου. Ἀλλ' ὅταν μεγάλα καὶ ἂν ἦναι τὰ πνευματικὰ χαρίσματα, ἅτινα σοὶ ἔχάρισεν ὁ Θεὸς, δὲν πρέπει ἀγαπητή μου θύγατερ, συγκλείσαι τὰς χεῖρας, νὰ ἐπαναπαύσαι εἰς αὐτὰ καὶ νὰ νομίζῃς ὅτι δύνασαι δι' αὐτῶν, μόνων τοιούτων, οἷα ἅπαξ ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀπολαύσῃς τῆς πολυχρονίου μακαριότητος καὶ εὐδαιμονήσῃς. Ναί, εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἄνευ πνευματικῶν προτερημάτων, ἄνωθεν παρὰ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων κατεργημένων, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχῃ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀληθοῦς εὐδαιμονίας, ἥτις κεῖται ἐν τῷ πνεύματι ὅπως εἶναι ἀδύνατον καὶ ἡ γῆ νὰ καρποφορήσῃ ἄνευ φυσικῆς γονιμότητος· ἀλλ' ἐπίσης ἀληθὲς εἶναι ὅτι, ὅπως ἡ λιπαρὰ γῆ, μεδημιᾷς τυχοῦσα θεραπείας καὶ καλλιεργείας, ἀποβάλλει τὴν γονιμοποιὸν αὐτῆς δύναμιν, οὕτω καὶ τὸ δεξιὸν καὶ εὐρυὲς πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, μεδημιᾷς τυγχάνον ἐπιμελείας καὶ παιδεύσεως, ἐξασθενεῖ καὶ κατακαμπτόμενον. Ὁ Θεὸς σοὶ ἔχάρισε νοῦν ὑγιᾶ πρὸς διάγνωσιν τοῦ ἀληθοῦς καὶ καρδίαν εὐαίσθητον πρὸς τὸ ἀγαπᾶν καὶ ἐκτελεῖν τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθόν· ἀλλὰ τὸν νοῦν τοῦτον καὶ ταύτην τὴν καρδίαν δὲν πρέπει ν' ἀγκυλοποιήσῃς ἀπερισκέπτως καὶ ἀκαλλιεργήτους, ἀλλὰ πρέπει ν' ἀναπτύξῃς αὐτοὺς καὶ μορφώσῃς διὰ γνώσεων ἀληθῶν καὶ δι' ἀντικειμένων καὶ παραδειγμάτων καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν.

Ὁ ἄνθρωπος, ἀγαπητή μου θύγατερ, δὲν ἐπλάσθη ὅπως ζήσῃ ἁπλῶς ἔστι τινὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπως μετέλθῃ ἐργασίαν τινὰ ὡρισμένην, καὶ ζήσας βίον τινὰ αἰσθητὸν ἀναχωρήσῃ διὰ παντὸς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ἀλλ' ἐπλάσθη πρὸς ἕτερόν τινα σκοπὸν πολὺ ὑψηλότερον τοῦ αἰσθητοῦ ἐκείνου καὶ ζωώδους. Ἠρὸς ὑψηλότερόν τινα καὶ εὐγενέστερον σκοπὸν εἶναι καὶ σὺ, ὦ θύγατερ, προωρισμένη· τούτου δὲ ἕνεκα μηδέποτε φρόνει ταπεινὰ καὶ χαμαίζηλα, ἀλλὰ πάντοτε ὑψηλὰ καὶ οὐράνια. Ἠρὸς ὑψηλότερόν τι καὶ εὐγενέστερον ἀνάτεινε τὴν διάνοιάν σου· πάντοτε καὶ πανταχοῦ ἀνίχνευε τὰς βουλὰς τῆς θείας σου προνοίας· ταύτας δὲ εὑρίσκε ἀποβλέπουσας πάντοτε καὶ ἐν πᾶσι πρὸς τὴν σωτηρίαν σου καὶ ρυθμίζε τὸν σεαυτῆς βίον.

Ὑπάρχουσιν ὧραι καὶ στιγμαὶ, καθ' ἃς ὁ ἄνθρωπος, ἀποστὰς τῆς ἑαυτοῦ αἰσθήσεως ἀπὸ τῶν ἐξωτερικῶν ἀντικειμένων καὶ ἀπὸ τῶν χαμαιζήλων καὶ γηΐνων πραγμάτων, στρέφει αὐτὰς εἰς ἑαυτόν. Αἱ ὧραι αὗται καὶ στιγμαὶ εἶναι αἱ καλλίτεραι καὶ ὠφελιμώτεραι ὧραι καὶ στιγμαὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου· εἶναι ὧραι καὶ στιγμαὶ, καθ' ἃς ὁ ἄνθρωπος ἀτενίσει ὅτι εἶναι τρόπον ἄνθρωπος, ὅτι εἶναι ὁν πνευματικὸν καὶ ὅτι διαφέρει τῶν ἀλόγων ζώων, ἅτινα στρεφόμενα πανύκτιος οὐδέποτε δύνανται νὰ ἀποσπάσωσι τὰς ἑαυτῶν αἰσθήσεις ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου καὶ συναθροίσωσι εἰς ἑαυτὰ σκιρθῶσι περὶ ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ἐκτὸς αὐτῶν. Αἱ ὧραι ἐκεῖναι ὧραι καὶ στιγμαὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου εἶναι πολυτιμώτεραι ὅλου τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τῆς τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς, διότι κατ' αὐτὰς τὰς ὧρας καὶ στιγμὰς ἐξέρχεται ὁ ἄνθρωπος ὡραιλιωμώτατα διὰ τῶν βίου αὐτοῦ πεφίσματα· διορθώνει τὰς ἑαυτοῦ σκέψεις, ἀποκτᾷ θεωρίας ὀρθὰς περὶ ἑαυτοῦ, καὶ τοῦ Θεοῦ καὶ περὶ τοῦ κόσμου. Τοιαύτας ὧρας καὶ στιγμὰς, πρὸς ἐσωτερικὴν διανοητικὴν χρησιμοποίησιν, δύνασαι καὶ σὺ, ἀγαπητή μου θύγατερ, νὰ προσδιορίσῃς, ἀποκόπτουσα αὐτὰς ἀπὸ τοῦ χρόνου τοῦ ἑπτερίου σου βίου. Καθ' ὁμοιάνας ὧρας καὶ στιγμὰς στρέφου καὶ σὺ, ὦ θύγατερ, τὰς αἰσθήσεις σου ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου πρὸς τὸν ἐσωτερικὸν, καὶ συναθροίσασ εἰς σεαυτὴν ἐρεύνησον κατὰ πᾶσαν τὰς εἶναι ὁ προορισμός σου καὶ πρὸς τίνα σκοπὸν ἔλαβε ἐντολὰς ἐπὶ τῆς γῆς· εἶτα διακρίνασ σεαυτὴν ἀπὸ τῶν ἐκτὸς ἀντικειμένων εὑρε τὸν δεσμὸν ὅστις συνάπτει σε μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κόσμου, καὶ προσδιόρισον τὰ καθήκοντα. Ἄπερ ἔχεις πρὸς σεαυτὴν, πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ἐξέτασον ἐμβριθῶς ὁποῖαι ἠθικαὶ ὑποχρεώσεις σοὶ ἐπιβάλλονται κατὰ τὰς διαφόρους τοῦ βίου σου σχέσεις καὶ πῶς δύνασαι ταύτας νὰ ἐκπληρώσῃς· τὸν τρόπον δύνασαι νὰ βελτιώσῃς καὶ νὰ ἐξευγενίσῃς σεαυτὴν καὶ διατελῇς οὕτω ὢν μὲν ἀνθρώπων τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὑπόληψιν, τοῦ δὲ Θεοῦ τὴν εὐλογίαν· τέλος δὲ σχηματίζων σεαυτὴν ἀκέρσεκτον, καὶ ἑτοιμαζόθητι πρὸς τοῦτο τὴν θείαν ἀντάλλαξιν, ὅπως μηδέποτε μήτε διανοηθῇς, μήτε ἔπιτρέψῃς, ἵμήτε ἐκτελέσῃς τὸ αἰσχρὸν καὶ τὸ κακὸν, τοὐναντίον δὲ ὅπως πανταχοῦ καὶ πάντοτε διανοῆσαι, ἀγαπῇς καὶ ἐκτελῇς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθόν.

Ἀλλ' ἐνῶ τοιαῦται ὧραι καὶ στιγμαὶ ἐνατενίζεις διανοήσεως;

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

καὶ σκέπασμα εἶναι τόσον ἀφέλιμα καὶ σπουδαῖα διὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον, διότι σήμερα ὅμως τῶν ἀνθρώπων ἔχουσι τοιαύτας. Ὑπάρχουσιν τῶν ἀνθρώπων, ὦ θύγατερ, ἀκαριαῖοτατοι ὥραις τινὰς, καὶ τί λέγω ὥραις βραχυτάτας τινὰς στιγμὰς, ὅπως ἐρωτήσωσι καὶ ἐξετάσωσι ἑαυτούς. Ἐκ τῶν ὀλιγίστων τούτων ἀναφέρει ἕνα ἡ ἱστορία, Πυθαγόραν τὸν Σάμιον, ὅστις οὐ μόνον αὐτὸς ἠρώτα καὶ ἐξήταζε ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους προετρέπε λέγων σὺ δὲ ὦ θύγατερ, πρὸ ὀλίγου πρέπει πρῶτον μὲν νὰ ἐξετάσῃ τὰς τὸ καθημερινὸν αὐτοῦ ἔργον, ἐρωτῶν ἑαυτόν· Τί παρέβην ; τί ἔπραξα ; τί ἔμεινε νὰ ἐκτελέσω καὶ δὲν ἐξετέλεσα ;... εἶτα δὲ, ἐὰν μὲν εὕρῃ τὰς ἑαυτοῦ πράξεις κακὰς, νὰ ἐπιπλήξῃ ἑαυτὸν· ἐὰν δὲ εὕρῃ καλὰς, νὰ χαρῇ καὶ εὐφρανθῇ. Τὸ παράδειγμα καὶ τὰς συμβουλὰς τοῦ ἀνδρὸς τούτου φιλοσόφου πάνυ ὀλίγοι, ὦ θύγατερ, μιμοῦνται καὶ ἀκολουθοῦσι. Αἱ ἐξωτερικαὶ ἀσχολίαι καὶ τὰ ἐξωτερικὰ ἀνακύπτοντα ἀπορροφῶσι σχεδὸν ὅλον τὸν χρόνον τῶν περισσοτέρων ἀνθρώπων, οὐδὲ ἀφίνουσιν αὐτοὺς νὰ σκεφθῶσι ποτὲ περὶ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῶν κατασκευῆς. Αἱ ἐξωτερικαὶ ἀσχολίαι καὶ τὰ ἐξωτερικὰ ἀνακύπτοντα ἐλκουσιν, ὡς μαγνῆται, ἀπέναντι τὰς αἰσθήσεις τῶν περισσοτέρων ἀνθρώπων, οὐδὲ παρέχουσιν εἰς αὐτοὺς χρόνον τινὰ ὅπως σκεφθῶσι περὶ τοῦ ἀληθοῦς, περὶ τοῦ καλοῦ καὶ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ, γνώμονα οὗτοι πράξεων τοῦ πνευματικοῦ ὀλέθρου καὶ τῆς ἠθικῆς αὐτῶν καταστροφῆς.

Σοὶ ὅμως, ἀγαπητή μου θύγατερ, εἴθε μηδέποτε διολέσωσι καὶ διαφύγωσι τὰς αἰσθήσεις τὰ θέλγητρα τοῦ κόσμου τούτου· εἴθε μηδέποτε κυριεύσωσι τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν αἱ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ προσκαίρου τούτου κόσμου ματαιότητες. Εὐτυχὲς, ὦ θύγατερ, θέλει εἶσθαι, ἐὰν στιγμὰς τινας τοῦ βίου σου ἀφιερώσῃς εἰς τὴν ἐμοῦ καὶ ἐξέτασιν σοῦ αὐτῆς· ἀνάγκη δὲ εὐτυχεστέρα θέλει εἶσθαι, ἐὰν ἐν τῷ διὰ τῆς ἐρεύνης καὶ ἐξετάσεως ταύτης σχηματισθῇ πνευματικῇ κατάστασις καθοριζῇ τὴν εἰκόνα σου ἀγνὴν καὶ καθαρὰν.

Α. Σ.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ.

Ἡ Εὐρυδίκη, ἀποτυθεῖσα ἐνώπιον τῶν πρὸς τὴν μελέτην τοῦ καὶ κατοχὴν τὴν πρὸς τὸ συγγράφειν καὶ μελέτᾳ τῶν γυναικῶν φιλοτιμίαν, ἔγνω ὅπως ἐν εἴδει ἐρωτήσεων καὶ ἐν στήλῃ ἐπὶ τούτῳ ὡρισμένῃ προβάλλῃ πρὸς λύσιν ἓν ἑκάστῳ φύλλῳ διάφορα ἠθικὰ καὶ κοινωνικὰ καὶ μᾶλιστα περὶ γυναικὸς ζητήματα, ὧν αἱ λύσεις ἀκροατούντων ἀπολαύσωσι δι' αὐτῆς.

Τοιαῦτα δὲ θέματα προτείνει οὐ μόνον ἀφ' ἑαυτῆς ἡ Εὐρυδίκη, ἀλλὰ καὶ πᾶς βουλόμενος δι' αὐτῆς. Ἀλλ' ἐν παρατύπωσι καθ' ἣν τοῦ ὅτι αὐτοῦ προτεινομένου ζητήματος ἡ λύσις δὲν ἀποσταλῇ [illegible] ἡ Εὐρυδίκη γράφει, τότε ὁ προτείνων ὁπωσοῦν ὀφείλεται ὅπως οὗτος πέμψῃ πρὸς τὴν Εὐρυδίκην τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

Ἐὰν τὸ προτεινόμενον πρὸς λύσιν ζήτημα ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων τυγχάνῃ, ἡ Εὐρυδίκη ἀπονέμει τῷ λύσαντι ἀναλόγων τι βραβεῖον, ὁριζόμενον ἅμα τῇ προτάσει τοῦ ζητήματος.

Οἵτε προτείνοντες καὶ οἱ λύοντες τὰ ζητήματα δέον νὰ πέμπωσιν αὐτὰ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν ἐλαχίστως καὶ ὀνομάζωσι.

Ἐν τῷ σημερινῷ δὲ φύλλῳ ἡ Εὐρυδίκη προβάλλει εἰς λύσιν τὸ ἑξῆς ζήτημα.

Α΄.

Τίς γυνὴ Ἑλληνὶς Μ. Χ. πρώτη ἀνέλθοι διδακτορικὴν ἔδραν ;

(Βίος αὐτῆς ὑπὸ φιλολογικὴν καὶ κριτικὴν ἔποψιν.—Ἡ πραγματεία δέον νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὰς δύο στήλας τῆς Εὐρυδίκης. Δωρεῖται τῷ λύσαντι ἅπασα ἡ προηγουμένη σειρὰ τῆς Εὐρυδίκης).

Παρακαλοῦνται πάντες οἱ Κύριοι ἀντιπρόσωποι τῆς "Εὐρυδίκης,, ὡς καὶ πάντες οἱ μετὰ τῆς Κ. Ἐκδότιδος καὶ τῆς Διευθύνσεως διατρίβοντες, ἀλληλογραφῶσι ὅπως ἐν ἐπιστολῇ αὐτῶν σημειώσωσιν ἐφάπαξ ἀριθμόν τινα, μὴ ὑπερβαίνοντα τὸν 1000.

Τὸν ἀριθμὸν τοῦτον θέλει ματαχειρίζεσθαι ἡ "Εὐρυδίκη,, ὁπότε πρόκειται ἵν' ἀναγγείλῃ τῷ γινώσκοντι αὐτὸν ὅτι ἀπορρῇ τὰς ἐργασίας αὐτῆς. Πρὸς τοῦτο δὲ ὑπὸ τὸν τίτλον "Ἀντιπαρέρχεσις,, θέλει σημειοῦν τὸν ὡρισμένον ἀριθμὸν καὶ παρ' αὐτῷ λακωνικῶς τὰς περὶ ὧν πρόκειται πληροφορίας.

Ἀναγγέλλομεν τοῖς ἐν τῇ ἐξωτερικῇ κ. συνδρομηταῖς τῆς "Εὐρυδίκης,, ὅτι αἱ ἀναγνωρισμέναι ἤδη ἐπιστολαὶ αὐτῆς ἐπιφορτίσθησαν ἵνα ἐκδίδωσι τοῦ λοιποῦ ἐπ' ὀνόματι ἡμῶν ἰδίας ἀποδείξεις πρὸς εἰσπραξιν τῶν συνδρομῶν τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἡ ΕΚΔΟΤΙΣ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ Μετζ. ἀργ. 6
ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΝ " 6 1/2
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ " 7
(Τέλεσιν ἀναλόγως.)

ΟΡΟΣ ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΟΣ.

Αἱ Συνδρομαὶ ΠΡΟΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ.

Πᾶσι εἶναι ἀφωρισμέναι τὴν "Εὐρυδίκην,, ἀποτείνομεν παρὰ τοὺς ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ αὐτῆς Κ. Θ. ΚΤΕΝΑΡ.

ΕΚΠΙΣΤΕΙΑ.

ΕΝ Χρυσουπόλει παρὰ τῷ κ. Μηνῇ Μαρίσογλου.—ΕΝ Χαλκηδόνι παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ κ. Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ.—ΕΝ Ἀθήναις παρὰ τῷ κ. Ν. Σαμιόλῳ, καθηγητῇ.—ΕΝ Ἀλεξανδρείᾳ παρὰ τῷ κ. Ι. Ὀγδικώφῳ.—ΕΝ Βάρνῃ παρὰ τῷ κ. Ι. Ἀσπιώτῃ.—Ἐν Βώλῳ παρὰ τῷ κ. Κωνστ. Νικολαΐδῃ.—ΕΝ Γαλαξίῳ παρὰ τῷ κ. Κ. Δασκοπούλῳ, καθηγητῇ.—ΕΝ Γιουργέβῳ παρὰ τῇ κ. Αἰκ. Χολομονίδῃ.—ΕΝ Γυθείῳ (τῆς Ἑλλάδος) παρὰ τῷ κ. Ν. Θ. Ἐξαρχάκῳ.—Ἐν Ἰωαννίνοις παρὰ τῷ κ. Κ. Κανθοπούλῳ.—ΕΝ Θεσσαλονίκῃ παρὰ τῷ κ. Β. Παπαζόγλου.—ΕΝ Καλλιπόλει παρὰ τῷ κ. Β. Δημητρίδῃ.—ΕΝ Κρήτῃ (Χανίᾳ) παρὰ τῷ κ. Ν. Μιτζωτάκῃ. (Ἡράκλειον) παρὰ τῷ κ. Ν. Σταυρίδῃ Ἐφόρῳ.—ΕΝ Κυδωνίαις παρὰ τῷ κ. Γ. Μανιδάκῃ.—ΕΝ Λαρίσσῃ παρὰ τῷ Ἱερολ. Ἀγχιδιακόνῳ κ. Δωροθέῳ Χριστίδῃ. Ἐν Μιτυλίνῃ παρὰ τῷ κ. Σαπφοῖ Λεσβίου.—ΕΝ Μολύβῳ παρὰ τῷ κ. Χ. Ὑπανδρευμένῳ.—ΕΝ Νικομηδείᾳ παρὰ τῷ κ. Π. Παπαδοπούλῳ.—ΕΝ Σάμῳ παρὰ τῷ κ. Πελ. Ἀσκίτῃ.—ΕΝ Σμύρνῃ παρὰ τῷ κ. Φ. Α. Σαρίκα.—ΕΝ Φιλιππουπόλει παρὰ τῷ κ. Γ. Καλλισθένει.—ΕΝ Χίῳ παρὰ τῷ κ. Δημ. Φωτοργιαννίδῃ.

(Ἐκ τοῦ Τυπείου τῆς "Εὐρυδίκης,,) Τύποις Α. ΖΕΛΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 21. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 19 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1871. ΕΤΟΣ Α΄

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΙΣ ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ
Ἐκδίδεται κατὰ πενθημερίαν. Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1/2.
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ Γαλατᾷ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 30.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡ' ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ὑπὸ

ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΝΟΝΝΟΤΤΗ.

Β΄.

Ἐν τῇ οἰκογενειακῇ ταύτῃ λατρείᾳ, ὡς εἶδεν, ἀρχηγὸς καὶ ἀρχιερεὺς ἦν ὁ πατὴρ καὶ ἀπ' αὐτοῦ μετέβαινεν τὸ ἀξίωμα τοῦτο εἰς τὸν πρωτότοκον υἱὸν ἢ εἰς τὸν δι' υἱοθεσίας καταστάντα τοιοῦτον ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται· δὲν μετεῖχον δὲ μόνον οἱ ἄνδρες τῶν τελετῶν τούτων, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες· ἡ αἱ μητέρες ἢ αἱ θυγατέρες οἰκογενείας καὶ ὁ γάμος, τὸ πρῶτον τοῦτο βῆμα εἰς σύστασιν οἰκογενείας ἀναγκαίως περιεβάλλετο θρησκευτικὸν χαρακτῆρα· διότι ἡ γυνὴ, ὡς θυγάτηρ μὲν ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτῆς ἡλικίας μετεῖχε τῆς τοῦ οἴκου λατρείας· εἰς τὴν τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἑστίαν προσέφερε σπονδὰς, ταύτην ἐκόμιζε μὲ ἄνθη καὶ ᾄσεις παρ' αὐτῆς προστασίαν καὶ εὐτυχίαν εἰς ὥραν δὲ γάμου ἐλθοῦσα καὶ ζητηθεῖσα παρ' ἀνδρὸς δὲν ἐπρόκειτο ἁπλῶς, ὡς σήμερον, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πατρικὴν στέγην, ὅπως μεταβῇ εἰς τὴν τοῦ συζύγου, διατρυβῶσα τὸν αὐτὸν θρησκείαν καὶ τὰς αὐτὰς τελετὰς, ἐπρόκειτο ν' ἀλλάξῃ νομιζομένην θρησκείαν, νὰ ἀπομονήσῃ τὰς προσευχὰς καὶ ᾄσματα τοῦ πατρικοῦ οἴκου, νὰ προσφέρῃ εἰς ἄλλην ἑστίαν ἄλλας θυσίας καὶ νὰ ἐπικαλῆται ἄλλους ἐρεστίους θεούς. Δὲν δύναται δὲ νομισθῇ νὰ διατηρήσῃ πίστιν καὶ ἀνάμνησιν πρὸς τὴν πάτριον θρησκείαν, διότι ἀρχὴ ἀμετάτρεπτος τῆς τοιαύτης λατρείας εἶναι ὅτι ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος δὲν δύναται ἐν ταὐτῷ νὰ λατρεύῃ δύο ἑστίας καὶ δύο σειρὰς προγόνων. Καὶ ῥητῶς ἀναφέρει Στέφανος ὁ Βυζάντιος ὅτι ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς στιγμῆς τοῦ γάμου της ἔβλεπε πλέον ἀγέλαν πρὸς τὴν πατρικὴν λατρείαν καὶ ἔβλεπε ἐπὶ τῆς ἑστίας τοῦ συζύγου αὐτῆς. Ὁ γάμος λοιπὸν ἦν, εἶπαμεν καὶ ἄλλα, σπουδαῖον γεγονὸς ἐν τῷ βίῳ διὰ ἕκάτερον τῶν συζύγων· ὡς πρὸς μὲν τὴν σύζυγον ἐπρόκειτο νὰ ἐγκαταλείψῃ διὰ παντὸς λατρείαν, ἣν ἔσκαπτε ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτῆς καὶ νὰ μυηθῇ εἰς ἄλλην ξένην εἰς αὐτὴν μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης, ν' ἀλλάξῃ μετὰ τῆς στέγης καὶ προσάπτας καὶ ὁλόκληρον τὸν βίον αὐτῆς· ὡς πρὸς δὲ τὸν σύζυγον νὰ εἰσαγάγῃ καὶ μυήσῃ εἰς τὸν πάτριον αὐτοῦ λατρείαν γυναῖκα ξένην ὡλως εἰς αὐτὸν, καὶ νὰ διδάξῃ τὰς τελετὰς, ἃ ἀν ἤμελε καὶ ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ εὐτυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν. Ἐκ τούτου ὁ γάμος ἦν οὐσιωδῶς θρησκευτικὴ τελετὴ συνεπτυγμένη ἐν τύποις δικαιωμάτων τελετῶν τῆς συμφωνίας αὐτῆς καὶ ὑποσχέσεως τοῦ γάμου κηλιμένης ἐγγυήσεως ἤτοι ἀρραβῶνος τῆς ἀπὸ τῆς πατρίου λατρείας ἀπολύσεως τῆς νύμφης καλουμένης τέλους καὶ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ μυήσεως εἰς τὴν τοῦ συζύγου κληρονομίας πομπῆς. Ἐν τῇ πρώτῃ τῶν τελετῶν τούτων ὁ πατὴρ τῆς μνηστῆς, ἐνώπιον τοῦ μαντείου καὶ ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ προσέφερε θυσίαν κατόπιν δὲ αὐτὸς ἐκήρυσσε κατὰ ῥητὰς τινας καὶ ἱερὰς ἐκφράσεις ὅτι κατηγγύᾳ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ παρόντι μνηστῆρι. Ἡ δὲ ἐγγύησις αὕτη ἦτο ἀπαραίτητος πρὸς γάμον διότι πῶς ἠδύνατο ἡ θυγάτηρ ν' ἀποσπασθῇ ἀπὸ τῆς πατρίου λατρείας καὶ νὰ μεταβῇ εἰς ἑτέραν οἶκον καὶ λατρείαν, ἂν δὲν ἐπλήρουν αὐτὸν τῶν μετὰ τῆς πατρίας ἑστίας συνδεόντων αὐτὴν δεσμῶν ; Ἐν τῇ δευτέρᾳ τελετῇ, τῇ πομπῇ, ἡ μνηστὴ ἦγετο εἰς τὸν οἶκον τοῦ συζύγου της ποτὲ μὲν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου· ἐν τοῖς δὲ ἑλληνικοῖς πολίταις ἡ γραμὶς αὕτη ἀνετίθετο εἰς τοὺς ἱεροποιοὺς περιβεβλημένους χαρακτῆρα κήρυκος. Ἡ νύμφη κατὰ τὴν πομπὴν τούτην ἐφέρετο συνήθως ἐπὶ ἁμάξης, πάντα κεκαλλωπισμένη τὸ πρόσωπον καὶ τὸν καρπὸν ἐστεφανωμένη. Τὸ δὲ στέφανον ὡς καὶ ἡ πρόσωπον καὶ τὸν καρπὸν ἐστεφανωμένη. Τὸ δὲ στέφανον ὡς καὶ ἡ λευκὴ ἐσθὴς ἦν ἔφιππος ἡ νύμφη. Ὅταν συνῆλθε εἰς πάσας τὰς ὀρχηστικὰς τελετὰς, καὶ λευχείμονες καὶ ἐστεφανωμένοι ἦσαν οἱ ἱερεῖς παρ' Ἕλλησι καὶ Ῥωμαίοις καὶ Αἰγυπτίοις. Τῆς δὲ πομπῆς πάντες οἱ προηγεῖτο ἡ νυμφικὴ δᾷς, καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὴν ἦσαν ὑμέναιοι ὧν τὸν ἓν τῆς ἐπῳδοῦ, ὦ ὑμέναι, ὦ ὑμέναι, ἐλαθέτω ὑμέναιον, ὡς καὶ ὅλον τὸν γάμον.

Ὅταν δὲ ἔρθασεν ἡ πομπὴ πρὸ τῆς θύρας τοῦ νυμφίου ἐρίπτον-το ἐπ' αὐτῆς δίσκοι τραγήματα εἰς σημεῖον εὐπορίας τοῦ οἴκου, ὡς τοῦτο ἐνίοτε γίνεται καὶ σήμερον ἐν ταῖς πόλεσι τῆς Ἑλλάδος καὶ πέντοτε σχεδὸν ἐν τοῖς χωρίοις(1). Εἰ δὲ τὴν οἰκίαν δὲν εἰσέρχεται ἡ νύμφη καὶ μένῃ εἰς τὸν πάτριον αὐτοῦ λατρείαν γυναῖκα ξένην ὑ-

(1). Σ. Ἐκδ. Καὶ τοῦτο πρέ γε δὲν εἶναι πεπαιωκότα ἀπόδειξις τῆς γνησίας τοῦ Ἕλληνος καταγωγῆς, ἣν ἐπιθυμοῦσιν νὰ διορισθητίσωσιν οἱ Φαλμεράυερ !

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

χετο ὁποῖον, τοιοῦτόν τινα κατὰ τὸ φαινόμενον, ἡ μνηστή, ἀλλ' ἔ-
τέρων ἐν πολλαῖς τελεταῖς, ἂν ὄχι ἐν πᾶσαις νὰ ἁρπάσῃ αὐτὸν ὁ
ἀντίπαλος μετὰ προσοπείων ἀντίστασιν αὐτῆς καὶ τῶν παρευρι-
σκομένων, καὶ νὰ ἀφαγέρῃ εἰς τὴν οἰκίαν χωρὶς νὰ πατήσωσιν οἱ πόδες αὐ-
τῆς τὴν φλιὰν τῆς θύρας. Πρόχειρος μὲν καὶ σιδηρᾶ ἐξέτασις τοῦ
γάμου τούτου φαίνεται νὰ ὑπελάμβανεν αὐτὸ ὡς ἀπαιτοῦσαν τὴν
τελευταίαν φύλαν παιδοκτηνίαν· αἰδοῦς ἕνεκα εἰσῆλθε ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν
ᾧ ὁ ἐκ μεταβολῆς βίου· ἀλλ' [illegible]
κτικῆς τούτης ἀρκαγῆς ἐξελοῦτο ἡ σταθερὰ καὶ ἀκλόνητος θέλη-
σις τοῦ συζύγου, ὅπως παραδεχθῇ τὸν μνηστῆρα αὐτοῦ ἐν τῇ ἑστίᾳ
καὶ τῇ λατρείᾳ του, καὶ συμπλήρωσις τῆς ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς
μνηστῆς τελεσθείσης ἀπολύσεως ἀπὸ τῆς πατρίου λατρείας. Α
δὲ αὗται τελεταὶ εἶναι ὡς τὸ προοίμιον τοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς
μνηστῆρος τελουμένου θρησκευτικοῦ γάμου. Ἐν αὐτῇ ἡ σύζυγος
ἐφέρετο ἐνώπιον τῆς ἑστίας τοῦ συζύγου, ἐφ' ἑστίζετο διὰ καθα-
ρίου ὕδατος, λαμβανομένου ἐξ ὡρισμένης τινὸς κρήνης, ὡς ἐν Ἀθ-
ναις ἐκ τῆς Καλλιρρόης. Ἤπτετο τοῦ ἱεροῦ πυρὸς καὶ ἐψάλλοντ
οἱ ὡρισμένοι ἐν ἑκάστῃ οἰκογενείᾳ ὕμνοι.

Κατόπιν δὲ οἱ συγγενεῖς παρεκάθηντο εἰς τὴν γαμικὴν θοίνη-
σιν συμποσίων ἀρχόμενοι καὶ τελευτῶν δὲ σπονδῆς καὶ προσ-
χῆς, καὶ παῦ' ὃ οἱ σύζυγοι ἐμπρέζοντο πλησιόστια ἐνώπιον τ-
ἑστίας, λαμβάνοντες οὕτω διὰ τῆς διανομῆς τῆς αὐτῆς τροφ-
θρησκευτικὴν κοινωνίαν μετὰ τῶν θεῶν τῆς οἰκογενείας. Τὸ συ-
πόσιον τοῦτο ὅπερ ἦν ὁ κύριος καὶ θρησκευτικὸς γάμος, εἶχε μετ-
στὴν συμπόσιον ὡς πρὸς τὸ οἰκογενειακὸν καὶ πληρωμὴ τὸν διαπο-
λοῦντα καὶ κέλευ ὡς καὶ νῦν νόμιμος γάμος εἶναι ὁ κανονί-
τὴν σύμβασιν καὶ πληρωμὴν ἐν τῇ πολιτείᾳ, καὶ ἡ τούτου
ἐπιμόρφωσις καὶ καταγραφὴ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας, ἀνταποδίδεται ε
τὸν ἐπὶ τούτῳ ὡρισμένον ἄρχοντα, ἐν ταῖς φυλετικαῖς, ἐν αἷς ὁ
πάρχει ὁ πολιτικὸς γάμος· ἐν ὅσαις δὲ ἦναι μόνον θρησκευτικ
μυστήριον ἢ φρονεῖ αὐτὴ ἀνταποδίδεται εἰς τὸν Ἐκκλησίαν, ἵν
διατηρεῖ τὰ πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖα βιβλία. Παῖδα ὅμως ὁ πολιτικὸς
γάμος ἦτο ἄγνωστος, ὁ δὲ θρησκευτικὸς ἐτελεῖτο μὲν, ἀλλ' οὐχὶ
ὑπὸ τῆς θρησκείας τῆς πολιτείας ἢ ὑπὸ τῆς οἰκογενειακῆ-
ἦτο μετάβασις μιᾶς γυναικὸς ἀπὸ μιᾶς ἑστίας εἰς ἑτέραν, εἰ
οὐδὲ ἡ πολιτεία οὐδὲ ξένος τις ἠδύνατο ν' ἀναμιχθῇ, καὶ δὲν ὑπῆρ-
χεν ἄλλος τρόπος ἀποδείξεως τῆς τελείωσις τοῦ γάμου ἢ τὸ θρ-
σκευτικὸν τοῦτο συμπόσιον καὶ ἡ μαρτυρία τῶν παρευρεθέντω
συγγενῶν. Ὅπου συνεκροτεῖτο θοίνη, ἐκεῖ ὑπῆρχε νόμιμος γά-
μος καὶ δικαίωμα κληρονομίας.

Κατόπιν τῆς θοίνης ἡ νύμφη ἐφέρετο ὑπὸ τοῦ συζύγου εἰς τὸ
νυμφικὸν θάλαμον, πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ ὁποίου ἐψάλλετο ὑπὸ χορο
ἐπίκλησις ἐπιθαλάμιος καλούμενος ὕμνος, καὶ φώνουσι τινὲ
γυναῖκες, ὡς ὁ ὑπὸ τοῦ Θεοκρίτου τῆς Ἑλένης καὶ Μενελάου κα
ὑπὸ τοῦ Κατούλλ εἰς Πηλέα καὶ Θέτιδα.

Περὶ βαμβίου ὁμοίᾳ ἦτο ἡ τελετὴ τοῦ θρησκευτικοῦ γάμου
καὶ ἡ πρώτη τελετὴ ἐκαλεῖτο παράδοσις ἢ ἐγγύησις· ἡ δεύ-
τερα, καταγωγὴ εἰς τὸν οἶκον, πομπὴ καὶ ἡ τρίτη, ὁ ὕμνος ἐμ-
μενικὸς γάμος, φαρμάκια ἦτοι συσπόνδια ἐκ τοῦ πλακοῦν-
τος τὸν ὁποῖον ἐμερίζοντο οἱ σύζυγοι. Παρὰ βαμβίου ὑπῆρχο
καὶ ἄλλα εἴδη γάμων, εἰς ἃ ἡ θρησκεία οὐδὲν μέρος· ἐλάμβανε
[illegible] καὶ οὐδεμίαν διελύοντο ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται, καὶ
κατωτέρω τοῦ ἀνωτέρω καὶ ἱεροῦ χαρακτῆρος, ὃν ἔφερεν ὁ θρ-
σκευτικὸς γάμος. π. χ. διὰ νὰ διορισθῇ τις ἐν Ῥώμῃ ἐλάμπ-
τὴν ἐπιστασίαν τῶν μεγάλων θεῶν ἔπρεπε νὰ ἐγεννήθη ἐκ γο-
νέων συναφθέντων διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ γάμου.

Ἡ οὕτω νομοθετικὴ γονὴ μετέχει τῆς οἰκογενειακῆς λατρείας
τροτέρας κατὰ τὰς ὡρισμένας ἡμέρας· ὑποδέδε καὶ ἐναγίσματ
τῶν πατρίων τάφων, ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἰδίων προγόνων, ἀλλ
τῶν τοῦ συζύγου ὁ γάμος διέλυε πάντα φυσικὸν δεσμὸν αὐ
καὶ εἶχε πλέον καὶ ἑστίαν, καὶ οἶκον καὶ τάφους καὶ προγό-
νους τοὺς τοῦ συζύγου της.

ΕΚΔΡΟΜΗ
ΕΙΣ ΡΟΥΜΕΛΗΝ ΚΑΙ ΜΩΡΕΑΝ.
ὑπὸ
ΔΩΡΑΣ Δ' ΙΣΤΡΙΑ.

Α'.

ΚΟΜΑΡΧΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Ἡ ἁμαξωτὴ ὁδὸς, κατὰ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ ἐδάφους, ἀνέρχετα
τὰ τῶν ἀρχαιοπρεπῶν συστάσεων τῶν ἑλαιῶν. Ἐκ Μάνδρας εἰς
Ἐλεύσιν, χωρίον νέον, καὶ ἐκ Ἐλεύσεως εἰς Πλακιὸ-Κονιστούρα, μέ-
νουσαν κρίκετρὲ ἐντὸς κοιλάδος ἐπομένης, ἀκολουθεῖ γραμμὴν σχε-
δὸν ἐλικοειδῆ καὶ διερχομένη πολλοὺς βραχίονας τοῦ Ἐλευσινίου
κρικετοῦ, φθάνει τέλος ἐν τῇ θέσει τῶν ἀρχαίων Ἐλευθερῶν, ὧν
τὰ ἐρείπια καλοῦνται σήμερον Γυφτό-Κάστρον

Ὁ ἀνώμαλος οὗτος τόπος καλύπτεται ὑπὸ κομάρων Ἀλπείου,
στὰ φύλλων πυξίνων, ὧν τὸ σκιόν φύλλωμα ἀμιλλᾶται πρὸς
ἀν χαμαίτυπα χλόην τῆς ὀρκίας θλασσίου πίτυος, κλονίσεις τῇ
σῇ τῆς αὔρας τὸν κορυφὴν αὐτῆς στέφανον.

Ἐν τῇ βάθει τῶν φαραγγίων παρατηροῦσι πυκνόφυλλοι ἰτέαι,
κλῶνας πυκνὰ σκιάζουσαι. Ἐνίοτε Ἀλωπηκὸς χωμαὶ, μπόλιος
πολύσπαστα τὴν ὠφελιμότητα τῆς φυλῆς αὐτῶν, διέρχονται κεῦ' ὄνου
τραγωμένων βάτου καὶ κλώνου δένδρων. Τὰς Θετταλίας ἐκτὸ
τῆς Ἑλλάδος διατελούσας, ἐξ ἧς ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς ἐπορισ-
ἀπὸ ἄπωνας σχεδὸν τοὺς ἵππους αὐτῆς, ὁ ὄνος, νάρων, φιλόπο-
καὶ τὸν πόλα ἔχων στιβαρὸν, ἀντιλάβετο ἐπιτυχῶς τῶν
πων. Ὁ τῆ: Ἀνατολῆ: ὄνος, ἤτοι τοῦ Ἀσιατικοῦ ὄνου ἐξετελέσθη
τὸ πᾶ: καλῶς χρήσεως. Ἐν τῇ ἀγοὶ καταστάσει καθ' ἃν ζῇ εἰ:
ἐρίκους τῆς πατρικῆς Ἀσίας, εἶναι σχεδὸν ἴσος ἵππῳ μεσαίου
εγέθους. Ἐπιδείκνυται ἐναγγελικὸς, πρόσεκτικὸς καὶ κοινωνικὸς
ζῷον· ὁμοίως του. Ἐν Αἰγύπτῳ, εὑρίσκεται ὄνος ὑπερτερικὸν ὡραιό-
τητος καὶ ἰσχύος ἀξιοσημειώτου. Ἐν Ἰνδίᾳ τὸ ζῶον τοῦτο ἐχρη-
μεύθη πρὸς ἵππασιν τῶν εὐγενῶν, ὁ δὲ Ἰησοῦς Χριστὸς δι' αὐτοῦ
εἰσῆλθεν ἐν θριάμβῳ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες
ἐγγέλως ὑπολήπτοντο καὶ προστίμων αὐτὸν, ὁ δὲ Ὅμηρος ὀρνεῖ
τι δὲν ἐξευτέλιζε τὸν Αἴαντα παρομοιάζων αὐτὸν τῷ ὄνῳ.

Ἀπήντων ὡσαύτως, ἐκτὸς τῶν χωρικῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλλων
τὶ πώλου ὄνου καθημένων, βουκόλους πεζῇ κατερχομένους τοῦ
νους, ἐπ' ὤμων φέροντας ξύλινον δοχεῖον, πλήρες ρητίνης. Τὸ λευ-
τὸν αὐτῶν ἔνδυμα ἠμιλλᾶτο πρὸς τὸ βαθύχρουν τῆς χλόης. Καθ'
ὸν ἐπερχώρει ὁ οὐρανὸς, παρήλλασσε καὶ φυσιογνωμίαν. Τὸ ἀμε-
λέτητον κυανοῦν χρῶμα τοῦ Ἀττικοῦ οὐρανοῦ δὲν ὑπῆρχε
λέον· μικρὰ δὲ μόνον κροκίδες νεφῶν ἐκάλυπτον τὸ στερέωμα
ριστέλλουσαι τὴν λάμψιν αὐτοῦ. Ἀνέπνευ μετ' εὐφροσύνης τὸν
ἐρα τοῦτον, ὃν ἡ προσέγγισις τῆς ἑσπέρας κατέστηνεν ἐπὶ μᾶλλον
ωτόν. Οὐδεμία πόλις μεγάλη ὑπῆρχε, ἐν ᾗ δὲν καταπνίγεται
ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ θέρους. Ἡ Πετρούπολις ὁμοιάζει κάμι-
ον. Ὁ Ἰούλιος εἶναι τοσοῦτον καυστικὸς ἐν Παρισίοις, ὥστε οἱ
χορινοὶ Γάλλοι καθίστανται ὁμοίως προπετεῖς πρὸς τοὺς μεσημ-

βρινοὺς. Τὴν 14 Ἰουλίου δὲν ἐκυρίευσαν τὴν Βαστίλλην καὶ περὶ
τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, τῷ 1830, δὲν ἐνεπρέφαν τὸν βασιλέα
τὸν Ἰπποτῶν; Οὕτω πῶς τις δύναται νὰ ὑποθέτῃ τὴν κατάστα-
σιν, εἰς ἣν τότε εὑρέθη ἡ ἀντιοστράτα τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοι οἱ ἐ-
τῆσαι ἄνεμοι πνέουσι καθ' ἑκάστην ἐν ὥρᾳ ὡρισμένῃ. Εἶναι ἀληθὲ,
κατ' ἀντίθεσι, ὁ χειμὼν εἶναι τοσοῦτον ἀνέμασται ἐν τῇ πρωτευού
τῆς Ἑλλάδος ὥστε ἐπὶ δέκα ὅλα ἔτη τὸ θερμόμετρον οὐδέποτε κα-
τῆλθε τοῦ μηδενικοῦ, ἐκτὸς κατὰ τὴν νύκτα τῆς 31 Ἰανουαρίου
1858 ἐν χειμῶνι ἐξαιρετικοῦ ψύχους.

Ἐκτεθέντος εἰς τὸ χεῖμον τῆς Καζὲ ἦτο λέβω τὸ τέλον. Ὀλί-
γον μακρὰν τοῦ χωνίου τούτου, νοτιανατολικῶς, εὑρίσκονται τὰ
περὶ ὧν ἐνάρχει ἐρείπια. Αἱ Ἐλευθεραὶ, κείμεναι ἐπὶ τῶν ὁρίω
τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Κιθαιρῶνος, ἐ-
θεωροῦν ὑπὸ πολλῶν, καθὼ μαρτυρεῖ ὁ Στράβων, ὡς πόλις Βοιω
τική. Ἡ θέσις αὐτῆς ὑποδείκνυσιν ὅτι ἐφύλαττε τὴν δίοδον τοῦ Κι-
θαιρῶνος, ὡς ἡ Βελλινζόνα (Τσουίνα) τὴν τῶν Ἄλπεων. Σήμερο
ὅμως Βοιωτοὶ τε καὶ Ἀθηναῖοι εὐτυχῶς ἐπελήθοντο τῶν ἀρχαίω
αὐτῶν ἐχθρῶν ὅπως συνεργασθῶσιν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς κοι
νῆς αὐτῶν πατρίδος.

Τῆς φύσεως τῆς περὶ τὴν Καζὲ χώρας οὔσης προτέρου πρὸ
τὰ πέριξ, ἐν αὐτῇ τε ἔχουσι κέκτηνται μικρὰς ἰδιοκτησίας, ἀνη-
κούσας τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς χωρικούς. Ἡ χώρα παράγει πλέο
τῶν 200,000 κιλῶν ρητίνης, πισσαστρέλιου καὶ πίσσης. Ἐξάγου
τὴν πισσάστραλον κάπτουσι τὸ ξύλον τῆς πεύκης, οὗ συχ
νὸν ἐξαπλοῦται ἡ ρητίνη, εἰς τεμάχια 60 ἕως 80 ἑκατοστομέτρω
ἄνευ μίσους ἐντὸς μεγάλου κλιβάνου, ὑπὸν ὅπου ὑπέρχει ἐ-
στία καὶ κεφαλὴ ἀπολύνων εἰς λάκκον χρησιμεύοντα ὡς ἐλαφεῖον
Ἀφοῦ ἐπιτευχθῇ τὸ ξύλον εἰς σωρεῖαν πλέον τῶν 9 μέτρων κα
συγκαλύπτουσιν αὐτὴν κόνεως ὅπως ἐν τῷ μέσῳ, θέτουσι πῦρ εἰ
τὸ κάτωτατον μέρος τῆς πυρᾶς. Ἡ πεύκη καιομένη βραδέως, ὑγραίνε
διὰ τοῦ καπνοῦ τὴν μαύρην, πυκνὴν καὶ κολλητικὴν οὐσίαν, ἡ
μεγάλη κατανάλωσις γίνεται ἐν τῷ ναυτικῷ ὅπως ἐπιχρίωσι τ
καλώδια καὶ τὰ ὕφαλα τῶν πλοίων. Ὁ μισθὸς ἐξαρτᾶται αὐτῆ
πρὸς ἐξάγωγιν τῶν διμοίρων. Οἱ δὲ Ἕλληνες χρῶνται αὐτῇ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

σφορότητα, ἥτις ἐπαυξάνει τὴν ἐπέκτασιν τῆς πρώτης περιόδου τῆς σήψεως. Ἐὰν δὲ τῆς καταστάσεως τοῦ θανάτου ἢ ἀσθενείας ἀνέλθωμεν εἰς τὴν συνήθη τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὑγείας κατάστασιν βλέπομεν ὅτι τὰ ζῶντα ὄντα παρουσιάζουσι φαινόμενα οὐχ' ἧττον ἀξιοσημείωτα τοῦ φωσφορισμοῦ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ ἰδίως δύναταί τις ἰδεῖν κατὰ τὰς θερινὰς νύκτας φωτεινάς τινας στιγμάς, αἵτινες, φαινόμεναι τῇδε κἀκεῖσε ἐπὶ τῶν φυτῶν καὶ θάμνων, ὀφείλονται εἰς τὴν παρουσίαν ζωϋφίου τινὸς [illegible] πίς. Τὰ φωτοριστικὰ φυτὰ ἀπαντῶνται κατὰ μυριάδας ἐν ταῖς Μεσημβριναῖς χώραις καὶ ἰδίως μεταξὺ τῶν Τρυπιάδων. Εἰς Κουβᾶ οἱ πτωχοὶ μεταχειρίζονται ταῦτα ὡς μέσον φωτισμοῦ· κολοκύνθη ἔντρητος, ἐν ᾗ θέτουσι δεκαπεντάδα τοῦ Κόκουϊὸς καλουμένου φυτοῦ, τοῖς χρησιμεύει ὡς λαμπὰς καὶ λυχνία, ἥτις λέγουσιν, ὅτι εἶναι "ἄσβεστον φανάριον,,.

Ἦτο λοιπὸν ἄλογον νὰ ὑποθέτῃ τις ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Ἰπισανῷ ἀνάλογα ζῶα, ἅτινα, ἀνερχόμενα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας κατά τινας περιστάσεις, τῇ παρέχωσι τὴν φωτεινὴν αὐτῶν ἰδιότητα καὶ ὅτι τὰ πολυάριθμα λείψανα τῶν ἰχθύων καὶ ἡ μεγάλη ποσότης τῆς φωσφορώδους ὕλης, ἣν τοῖς χορηγεῖ ἡ θάλασσα, ἦσαν, ἂν οὐχὶ ἡ αἰτία, τοὐλάχιστον μέρη τῆς αἰτίας τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος φαινομένου; Αἱ δύω αὗται ὑποθέσεις ἔσχον τὴν ἐπικύρωσιν τῆς πείρας.

Ἡ παρουσία τῶν φωσφορικῶν ζωϋφίων πολλάκις συνεζητήθη, ὥστε σήμερον οὐδόλως δύναται νὰ ᾖ ἀντικείμενον ἀμφιβολιῶν. Ὁ Ἀββᾶ Δίκορμαρκ ἀνεγνώρισε ταῦτα διά τε τοῦ μικροσκοπείου καὶ τοῦ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ ἐν τῷ θαλασσίῳ ὕδατι κατὰ τὸ 1778, ἐν τῷ λιμένι τῆς Χάβρης. Ὁ περιώνυμος πλοίαρχος Κὼκ παρετήρησεν ὡσαύτως αὐτὰ κατὰ τὸ 1772 ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος. Ὁ Κρεμβέργιος κατέγραψε ταῦτα ἐν τοῖς κατὰ τὸ 1835 δημοσιευθεῖσιν ὑπομνήμασιν αὐτοῦ. Τὰ ζωϋφια τοῦτο ὑπῆρξαν τὸ ἀντικείμενον τῶν ἀκριβεστάτων παρατηρήσεων, ἃς τινας ἔκαμεν ὁ Κ. Κατρεφάζος κατὰ τὸ 1841 καὶ 1842.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἰχθύων, ζώντων ἢ μὴ, ἐπὶ τοῦ φωσφορισμοῦ τῆς θαλάσσης, δὲν φαίνεται ἀποδειχθεῖσα διὰ τρόπου ἀκριβοῦς ἐκ τῶν πειραμάτων τοῦ Κ. Καντόν. Ἡσοφὸς οὗτος ταράττων τοὺς τεθνεῶτας ἰχθῦς ἐν τῷ θαλασσίῳ ὕδατι, εἶδεν ὅτι ἐν θερμοκρασίᾳ 26 ἕως 30 βαθμῶν κατέστησε τὸ ὕδωρ τοῦτο φωτεινόν· διισχυρίζετο δι' ὅτι οἱ τῶν γλυκέων ὑδάτων ἰχθῦς δὲν παρήγαγον τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ὡς καὶ οἱ θαλάσσιο. ἐν τῷ γλυκεῖ ὕδατι καὶ ὅτι ἡ παρουσία τοῦ ἅλατος κατέστηνεν ἀφθονωτέραν τὴν ἔκκρησιν τῆς φωτεινῆς ταύτης ὕλης, ἥτις καλύπτει συνεχῶς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης καὶ ἣν οἱ ἁλιεῖς διακρίνουσι διὰ τοῦ ὀνόματος Ἔκκρησις ἥτις εἶναι ἀφρὸς, φαινόμενος εἰς τὸ ἔνθα συνέρχονται οἱ ἰχθῦς μέρος. Οἱ πολυάριθμοι ἀμμόλοφοι τῶν ἀφύων (σαρδέλλαι) ἀφίνουσι πάντοτε ὄπισθεν αὐτῶν μεγάλην ποσότητα τῆς ὕλης ταύτης, ἧς ἡ ἐπενέργεια ἐπὶ τοῦ φωσφορισμοῦ τῆς θαλάσσης εἶναι εὐχερὴς ν' ἀποδειχθῇ διὰ τοῦ ἑπομένου πειράματος.

"Ἀφίσατε ἐπὶ δύω ἢ τρεῖς ἡμέρας θαλασσίους ἰχθῦς ἐν μὴ φωτεινῷ θαλασσίῳ ὕδατι· περελθουσῶν τῶν ἡμερῶν τούτων, τὸ ὕδωρ θέλει καλυφθῇ ὑπὸ λεπύρου ὕλης λιπαρᾶς ἥτις δὲν θέλει βραδύνει νὰ καταστῇ φωσφορική,,.

Σ.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΑΕΠΤΟΠΛΕΚΤΟΝ (Φριβολιτέ).

Τὸ παρὸν σχέδιον παριστᾶ τμῆμα πλεξίματος λεπτοπλέκτου, ὅπερ κατασκευάζεται διὰ τοῦ ξυλίνου ἢ ὀστείνου πλεκτῆρος. Πλέκεται δὲ διὰ λινῆς κλωστῆς ἢ μετάξης καὶ χρησιμεύει ὡς τρίχαπτον (δαντέλλα).

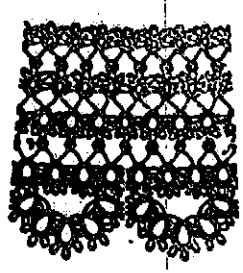

Ἵνα κατασκευάσωμεν αὐτὸ ἀρχόμεθα ἀπὸ τῆς Α'. σειρᾶς ἥτις, εἶναι πρὸς τὰ ἄνω. Ἡ σειρὰ περιέχει ὀκτὼ κύκλους, οἵτινες δύνανται νὰ ἐπεκτανθῶσι κατ' ἀρέσκειαν.

Ἕκαστος κύκλος συνίσταται ἀπὸ 7 βελονιὰς διπλᾶς καὶ τέσσαρας θελιὰς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία χρησιμεύει ὅπως συνδεθῇ μετὰ τοῦ ἑπομένου κύκλου.

Ἅμα περατωθῇ ὁ πρῶτος κύκλος ἀφίνεται ὀλίγη κλωστὴ, ἥτις χρησιμεύει ἵνα συνδεθῇ μετὰ ἑτέρου μικροῦ κύκλου πρὸς τὰ κάτω. Ὁ μικρὸς οὗτος κύκλος ἀποτελεῖται ἀπὸ 5 βελονιὰς μονὰς, καὶ ἀπ' αὐτοῦ δι' ὀλίγης κλωστῆς ἀνέρχεταί τις πρὸς τὸν ἄνω κύκλον καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς πρώτης σειρᾶς.

Ἡ δευτέρα σειρὰ περιέχει τοὺς ἰδίους κύκλους ἕκαστος τῶν ὁποίων εἶναι ὅμοιος μετὰ τῶν τῆς πρώτης σειρᾶς· συνδέεται δὲ μετὰ τοῦ μικροῦ κύκλου πρὸς τὰ ἄνω διὰ τῆς μεσαίας αὐτοῦ θελιάς.

Ἅμα τῇ κατασκευῇ ἑνὸς τοιούτου κύκλου δι' ὀλίγης κλωστῆς κατερχόμεθα εἰς τὴν τρίτην σειρὰν, συνενόνουσαι δι' ὀλίγης πάλιν κλωστῆς τοὺς κύκλους αὐτῆς.

Ἐν τῇ τρίτῃ σειρᾷ οἱ κύκλοι εἰσὶν οἱ αὐτοί. Ἔχουσιν ὅμως 9 βελονιὰς διπλᾶς καὶ 9 θελιὰς πρὸς τὰ κάτω, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία χρησιμεύει ἵνα συνδεθῇ μετὰ τῶν ἑπομένων κύκλων, ἡ δὲ μεσαία ἵνα συνδέσῃ μετ' αὐτῶν τοὺς κατωτέρω μικροὺς κύκλους, τοὺς συγκειμένους ἐκ 5 βελονιῶν.

Ἐκ τῶν κύκλων τούτων δι' ὀλίγης κλωστῆς κατερχόμεθα εἰς τὴν τετάρτην σειρὰν καὶ ἀρχόμεθα τῆς κατασκευῆς τῶν ἐν αὐτῷ κύκλων.

Ἐνταῦθα οἱ κύκλοι εἰσὶ μὲν οἱ αὐτοί, ἀλλὰ σύγκεινται ἐκ 12 βελονιῶν διπλῶν καὶ 7 θελιῶν πρὸς τὰ κάτω, ἐξ ὧν ἡ μία χρησιμεύει πρὸς συνένωσιν μετὰ τῶν ἑπομένων κύκλων. Ἐκ δὲ τῆς μεσαίας θελιὰς τοῦ πρώτου κύκλου ἀρχόμεθα σχηματίζουσαι κύκλον, ἐκ 15 βελονιῶν καὶ 5 θελιῶν συγκείμενον. Πέντε τοιοῦτοι κύκλοι περατωθέντες καὶ συνδεθέντες ἀναμεταξὺ αὐτῶν διά τινος θελιᾶς αὐτῶν, ἀποτελοῦσι καμπύλην σειρὰν, τὴν ὁποίαν συνδέομεν μετὰ τοῦ τετάρτου κύκλου τῆς πέμπτης σειρᾶς· τοῦτ' αὐτὸ πράττομεν κατὰ συνέχειαν μέχρις ὅτου περαιωθῇ τὸ ζητούμενον μῆκος τοῦ λεπτοπλέκτου τούτου τριχάπτου.

ΧΕΛΙΔΟΝΟΣ ΤΕΡΕΤΙΣΜΑΤΑ.

Τώρα ναί· δὲν ἔχει νὰ εἰπῇ κἀνεὶς τίποτε διὰ τὴν "Εὐρυδίκην,, πας, δὲν ἔχει οὕτω, φίλαι ἀναγνώστριαι; δὲν ἐμπρέπει αὐτῇ θαυμάσια ὁ νέος τῆς κεφαλῆς στολισμός; τῇ ἀληθείᾳ κ' ἐγὼ ἀκόμη τόσῳ χελιδὼν καὶ ἂν ἦμαι, εὐχαριστοῦμαι νὰ βλέπω τὸ ὡραῖον συνδυαζόμενον μετὰ τοῦ ἁπλοῦ. Ἀδικεῖτε ἡμᾶς τὰ πτηνὰ οἱ ἄνθρωποι, ἂν νομίζητε ὅτι στερούμεθα καλαισθησίας. Ἕνεκα τοῦ βίου τὸν ὁποῖον διάγομεν πρῶτα ἡμεῖς χαιρετίζομεν τὸ γλυκὺ τῆς αὐγῆς χρῶμα καὶ ψάλλομεν αὐτὸ, πρῶτα ἡμεῖς περιϊπτάμεθα τῶν ἀνθέων, ὅτε ἡ ἐπικαθημένη αὐτῶν δρότος σχηματίζει κόκκους ἀδαμάντων, πρῶτα ἡμεῖς..... ἀλλ' ὦ τῆς περιαυτολογίας θ' ἀνακράξητε, πτηνῶν ἐγκώμια θὰ μᾶς γράψῃς, Χελιδών!

Λοιπὸν ἔλεγα διὰ τὴν νέαν κεφαλὴν τῆς "Εὐρυδίκης,, ἢ διὰ νὰ εἴπω κάλλιον διὰ τὸ νέον κάλυμμα τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, διότι δὲν πρέπει νὰ ὑποθέσετε ὅτι ἡ "Εὐρυδίκη,, εἶναι καίτοι γυνὴ, τόσον ἄστατος ὥστε νὰ ἀλλάζῃ κεφάλι κάθε λίγο καὶ λιγάκι. Ἡ αἰφνιδία αὕτη ἀλλαγὴ τοῦ καλύμματος αὐτῆς κατέστησεν ἀγνώριστον αὐτὴν εἰς πολλὰς τῶν συνδρομητριῶν, αἵτινες συγκατέβαινον ἵνα δέχονται αὐτὴν πρότερον παρ' ἑαυταῖς, καίτοι πενιχρότατα ἐνδεδυμένην· ὅθεν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ "Εὐρυδίκη,, ἔπαθε τἀναντία τοῦ Φωκίωνος, ὅστις ξύλα ποτὲ σχίζων ἐδάρη ὑπὸ τοῦ κομιστοῦ δώρων τοῦ Φιλίππου, διότι ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ αὐτῷ ζητοῦντι τὸν Φωκίωνα ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἦτον ὁ Φωκίων· φαντάσθητε δὲ ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις τοῦ δείραντος, ὅτε ἔμαθεν ὅτι ὁ δαρεὶς ξυλοσχίστης ἦτον ὁ Φωκίων! Ὁ Φωκίων δὲν ἐγνωρίσθη διότι ἦτο πενιχρὰ ἐνδεδυμένος καὶ ξύλα ἔσχιζεν, ἡ δ' Εὐρυδίκη, διότι ἐφρόντισε νὰ κτενίσῃ τὴν κόμην αὐτῆς ἐπιμελέστερον, νὰ διαθέσῃ τοὺς πλοκάμους της μετὰ πλείονος γυναικείας φιλοκαλίας καὶ νέον φέρουσα πῖλον νὰ παρουσιασθῇ πρὸ τῶν συνδρομητριῶν αὐτῆς.

Τώρα θὰ μ' ἐρωτήσητε ἴσως διατί ἠραίωσα τὰς λέξεις γυναικείας φιλοκαλίας; διὰ νὰ μ' ἐρωτήσετε πρῶτον, καὶ δεύτερον διὰ νὰ εἴπω ὑμῖν ὁποία τις ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ ἀνδρικῆς καὶ γυναικείας φιλοκαλίας κατὰ τὴν ἐμὴν Χελιδόνειον γνώμην τοὐλάχιστον. Τοῦ μὲν ἀνδρὸς ἡ φιλοκαλία ἀποβλέπει εἰς τὸ γενικὸν εἰς τὸ σύνολον, τῆς δὲ γυναικὸς κατέρχεται εἰς τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας. Τὸ μὲν ἀνδρικὸν βλέμμα δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ ἀπειρόκαλον τοῦ στολισμοῦ ἐπὶ τοῦ πίλου, τοῦ ἐπενδύτου, τῆς περισκελίδος, κ.τ.λ. Τῆς δὲ γυναικὸς τὸ ὀξὺ ὡς Λυγκέως ὄμμα διακρίνει καὶ αὐτῆς τῆς καρφίδος τὸ ἀκατάλληλον ἐμπόρπημα ἢ τὸ δυσανάλογον μέγεθος τῶν ἐνωτίων καὶ μυρίας ἄλλας λεπτομερείας, αἵτινες διαφεύγουσι τοῦ ἀνδρὸς τὴν μυωπίαν.

— Ἀλλ' ἐδῶ πραγματείαν περὶ φιλοκαλίας δὲν θὰ μᾶς γράψῃς, Χελιδών.

— Ὦ! πόσον ἀψίκοροι εἶσθε! ἀλλὰ μ' ἀρέσει τὸ ἰδίωμα τοῦτο διότι τὸ ἔχομεν καὶ ἡμεῖς αἱ χελιδόνες· καὶ, καθὼς δὲν ἀγνοεῖτε βεβαίως, εὐαρεστεῖταί τις βλέπων ἄλλον ἔχοντα τὸ ἴδιον μεθ' ἑαυτοῦ ἐλάττωμα, Ἴδωμεν· ποῦ θέλετε νὰ πετάσω; ἀλλ' ὄχι ἂς σᾶς εἴπω πρῶτον ποῦ ἐπέτασα προχθὲς καὶ τί εἶδον. Ἐπέτασα εἰς τὸ Καδῆ-κιοϊ, τὴν Χαλκηδόνα, ἥτις, κατά τινας φιλοκατηγόρους συγγραφεῖς, ἐπωνομάσθη τυφλῶν πόλις παρὰ τῶν ἀρχαίων, διότι λέγουν, αἱ Μεγαρεῖς, οἵτινες ἀπῴκισαν αὐτὴν ἦσαν στραβοὶ καὶ δὲν ἔβλεπαν ἀντικρὺ τὸ Βυζάντιον. Ἀκοῦς ἐκεῖ ἀδικία! Ἡ Χαλκηδὼν τυφλῶν πόλις! Ἰδοὺ ἡ Χαλκηδὼν ἰδοὺ καὶ τὸ Φεβαϊδὶ-Ὀσμανιέ. Ὁ βουλόμενος μεταβήτω μίαν Κυριακὴν ἢ κάλλιον ἓν Σάββατον ἑσπέρας διὰ νὰ μὴν ἐξημερώνῃ ἡ ἀναθεματισμένη Δευτέρα, μεταβήτω, λέγω εἰς Χαλκηδόνα καὶ ἂν τολμᾷ ἂς ὀνομάσῃ αὐτὴν τυφλῶν πόλιν, ἐκτὸς ἂν θέλῃ νὰ ἔχῃ νὰ κάμῃ μαζῆ μου καὶ καὶ τότε διὰ τοῦ ῥάμφους δύναμαι νὰ καταστήσω αὐτὸν ὄντως τυφλοπολίτην! Διὰ ν' ἀπολαύσῃ τις τῆς θέας τοῦ ἐκεῖ ἀπόπτου ὁρίζοντος καθ' ἅπασαν αὐτοῦ τὴν μεγαλοπρέπειαν πρέπει πρῶτον νὰ ἐξημερώνῃ, καθὼς εἴπομεν Κυριακὴ, διὰ νὰ ἦναι ἡ διάνοια ἥσυχος μὴ σκεπτομένη περὶ ἐργασίας τὴν ἐπιοῦσαν, δεύτερον νὰ.... νὰ.... νὰ ἔχῃ παράδες, διότι ἄνευ αὐτῶν δυστυχῶς θὰ τῷ φανῇ ἡ μὲν θάλασσα ἀχανὴς γαβάθα μὲ ἁλμυρὸ νερὸ, τὰ δ' εἰς αὐτὴν ἀντανακλώμενα ἄστρα πυγολαμπίδες ἢ πατελίδες καὶ ἡ σελήνη ὡς κεφαλὴ τυρίου μωραΐτικου.

— Ἀλλ' αὐτήν σου τὴν γνώμην τὴν καταπολεμοῦμεν ἡμεῖς, πρῶτον διότι καὶ πτωχαὶ ἂν ἤμεθα τερπόμεθα θεώμεναι τὰ κάλλη τῆς φύσεως, καὶ δεύτερον διότι οἱ ποιηταὶ οἱ ὁποῖοι εἶναι πάντοτε τόσον πτωχοὶ, ὥστε κατήντησε παροιμιώδης ἡ φράσις ποιητικὸ πουγγί, ἐμπνέονται ἐκ τῶν αὐτῶν καλλονῶν καὶ ὑμνοῦσιν αὐτάς. Ὁ Ὅμηρος περιεφέρετο ᾄδων πρὸς λύραν τὰ ἀθάνατά του ἔπη, καθὼς σήμερον ὁ τυφλὸς ἐκεῖνος ἐπαίτης ὅστις παρ' ἡμῖν περιάγει κατὰ σάββατον τὸν δίσκον αὐτοῦ κρούων πενθίμως τὸ τετράχορδον αὐτοῦ, ὁ Μίλτων ἔζη ἐν στερήσεσιν.....

— Σταθῆτε, σταθῆτε, ἂν αὐτοὶ ποῦ ἀνεφέρατε δὲν ἦταν τυφλοὶ δὲν θὰ ἔκαμναν τοιαῦτα ποιητικὰ ἀριστουργήματα, διότι ὁ τυφλὸς πλάττει ἐν ἑαυτῷ κόσμον ἐδανικὸν καθὼς αὐτὸς τὸν ἐννοεῖ καὶ ὡραιότερον τοῦ πραγματικοῦ.

— Ἂς ἦναι, ἀλλ' ὁ Κορνήλιος τυφλὸς ἦτον; ὁ Ἀλέξανδρος Σοῦτσος τυφλὸς ἦτον; καὶ ὅμως ὁ μὲν ἀπέθανε πτωχότατος καὶ ἐγκαταλελειμμένος, ὁ δὲ ἐξέπνευσεν ἐπὶ τῆς πενιχρᾶς κλίνης τοῦ νοσοκομείου. Αὐτοὶ λοιτὸν καὶ τόσοι ἄλλοι, μολονότι πτωχοὶ, κάλλιστα ᾐσθάνοντο τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως καὶ ἐνεπνέοντο ὑπ' αὐτῆς.....

— Ὦ! ἀλλὰ δὲν ἀφίνετε νὰ τερετίσω κ' ἐγώ. Τοὺς μεγάλους ποιητὰς μὴ μὲ τοὺς ἀναφέρετε· ἐκεῖνοι πετοῦν τόσον ὑψηλὰ, ὥστε εἶναι πάντοτε ὑπεράνω τῆς ὕλης, καὶ δὲν θλίβονται διὰ τὰς στερήσεις αὐτῶν. Τοὺς παίρνει εἰς τὴν ῥάχιν του ἐκεῖνο τὸ διαβολοάλογο ὁ Πήγασος καὶ τοὺς ἀναβιβάζει εἰς ὕψη, ὅπου δὲν θ' ἀξιωθῇ ποτὲ νὰ φθάσῃ τὸ ἀερόστατον τοῦ Οὐΐλς, ὅστις καθ' ἃ μανθάνω, σκοπεύει νὰ ὑπάγῃ νὰ συνάξῃ βρούβαις καὶ ῥαδίκια εἰς τὴν Σελήνην, διὰ νὰ διαψεύσῃ τοὺς διϊσχυριζομένους ὅτι ἡ Σελήνη εἶναι

Κόσμος ψυχρὸς καὶ χωρὶς ἀτμοσφαῖραν
βαίνων ὠχρὸς ἐν τῷ μέσῳ σιγῆς.
Γλαὺξ οὐρανία, τυφλὴ τὴν ἡμέραν,
Φανὸς φωτίζων τὰς νύκτας τῆς γῆς.

— Ποῦ μᾶς ἐπέταξες πάλιν;

— Σᾶς ἐπέταξα ἀπὸ τῆς Γῆς εἰς τὴν Σελήνην, καὶ πιστεύωσι πρῶτος ἐγὼ δὲν ἐπεχείρησα νὰ πράξω τοῦτο· ἄλλως δὲ καλὸν εἶναι νὰ ἐξοικειωθῆτε μὲ τὰ τοιαῦτα ταξείδια, διότι δι' ὅλου ἀπίθανον νὰ συσταθῇ τακτικὴ συγκοινωνία μεταξὺ τῶν δύο πλανητῶν, διὰ τοῦ ἀεροστάτου Οὐΐλς, ὅπερ βεβαίως θὰ προτιμᾷ νὰ παραλαμβάνῃ τοὺς ἐπιβάτας του ἐκ τῆς ἐλαφροτέρας μερίδος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

— Ἀλλὰ θὰ μᾶς εἴπῃς τέλος πάντων τί ἔκαμες εἰς τὴν Χαλκηδόνα καὶ διατί....

— Ἄ! εἰς ἐμὲ δὲν πειράζει τίποτε νὰ πετῶ ἐδῶ κ' ἐκεῖ· ἰδοὺ λοιπὸν ἐγὼ ἀστραπηδὸν ἀπὸ τῆς Σελήνης εἰς τὴν Χαλκηδόνα. Ἀ, ἀληθινὰ, μὲ εἴπατε ὅτι ἢ πτωχαὶ ἢ πλούσιαι ὑμεῖς αἱ γυναῖκες

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

κάνουν θαυμάζετε τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως; μὴ ἐκπλαγιάζεσθε ὑπὸ τῆς ἐκφράσεως τοῦ βαλαντίου σας· καὶ, εἶναι ἀλήθεια, ἀλλ' ἐρωτεύεστε καὶ τὸν ἔρωτα τὸ βαλάντιον μὴ ἔχετε τὴν δύναμιν τοῦ διορατοῦ καὶ τοῦ λύειν βασάνους ἀφοῦ ἄλλος πλουσίου...

— Ἀνάγνω!

— Ἄ! κἀγὼ μὲ θαυμάσετε. Ἴδετε, ἴδετε, τί σφοδρὴ πλήθος εἶν' αὐτὴ ἡ τὸ Κιόσκ-ιχρὶ πρὸ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας; Διατί συναυλία ζωηρὰ ἡ μουσικὴ ἐν τῷ προαυλίῳ αὐτῷ; Τί ποικιλία χρωμάτων εἰς τὰς ἐνδυμασίας! Ὦ! τί ζωηρὰ χρώματα, καὶ πῶς ἀντανᾶς εἰς τὰ ἀκίνητα λαμπύρια τῆς νυκτὸς τὰ ἐνδύματα! Πόσον ὡραιότερα θὰ ἦτο καὶ αὐτὴ καὶ ἡ πληθὺς αὐτῆς ἐστολισμένη, ἂν ἐνδύοντο ἀκλούστρον. Ὦ! σᾶς βεβαιῶ ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ πτηνὰ θὰ ἐδίνοντο νὰ ὑπερβάλουν τὰ ποικίλα καὶ ζωηρὰ χρώματα. Τῇ ἀληθείᾳ ἂν ἡ Ἕλλη νέα ἐκεῖ ἐ;όμι πτερὰ καὶ ἐπέτα θὰ ὡμοίαζε μὲ καλύβιον ἡ Ἕλλη μὲ ταμπᾶν. ἡ Ἕλλη μὲ φουστάνι, ἡ Ἕλλη μὲ παραδάλουσι πτανὸν ἀ' ἐκείνη ἐκεῖ ἡ μελαγείων καὶ πενθηροφόρος μὲ χελιδόνι· ἡ καθεμία! μαρμὲ πάλιν θὰ ἐρμήνευον πετῶσαι ὡς γλαῦκας ἢ κίσσαι ἢ κορῶναι.... ἀλλὰ διατί παινίζω πόλλαις; καὶ ταμπρὰ λλαις ἡ μουσική; Εἰς τιμὴν τοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ Πάπα. Νὰ ἔχετε τὴν ΕΥΧΗΝ του!

ΧΕΛΙΔΩΝ.

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΙΑΣ.

(Διήγημα.)

Κυρία μετὰ νεύσεως, πενθηροφόρου, ἐκάθητο πλησίον τραπέζης ὡραΐου καὶ ἐρχίνετο περιέργους τινάς.

— Ἡ ὥρα εἶναι ἐνδεκάτη, μᾶτερ, εἶπεν ἡ νεάνις προχωροῦσα πρὸς τὸ παράθυρον, καὶ ὁ πατὴρ δὲν ἠ θέν εἰσέτι· πολὺ ἀργήσει.

— Ὁ Θεὸς νὰ τὸν καταπαύσῃ! ἀπήντησεν ἡ μήτηρ μετὰ μικρᾶς ἀνυφωμότητος. Τὸ παιδίον ἐκεῖνο....

— Ἡ ἐξάδελφή μου; Πιστεύετε ὅτι θὰ θελήσῃ νὰ ἔλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν; Ἐντουτοῦτο, μᾶτερ, ἐνθυμεῖσαι; εἴχομεν μᾶς γράψει ὅτι μετὰ τὸν πατέρα της μόνον τὸ χωρίον, τὸν κῆπον καὶ τὰς ὄρνιθάς της ἠγάπα.

— Ἡ πτωχὴ Μαρία δὲν σκέπτεται πλέον ταῦτα, τώρα μᾶλλον ὅτι εἶναι ὡραία.

— Ἡ ἐξάδελφη μου, μήτερ, θὰ διαμένῃ πάντοτε τοῦ λοιποῦ μεθ' ἡμῶν.

— Δὲν δύναμαι νὰ σοὶ τὸ βεβαιώσω, φιλτάτη μου Σοφία. Μόνος ὁ πατὴρ σου δύναται ν' ἀποφασίσῃ περὶ τούτου, διότι αὐτὸς διορίζει ἐπιδομὰ τῆς Μαρίας.

— Γνωρίζει νὰ παίζῃ κλαδοκύμβαλον;

— Οὐχί, βεβαίως, διότι πολὺ μικρὰ ἔμενεν ὀρφανή, ὁ δὲ πατήρ της, ἀναγκαζόμενος εἰς τὴν ἐργασίαν του, δὲν κατέγνω μεγάλως περὶ τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτῆς. Συμπεραίνω ὅτι ἡ ἀνατροφὴ τῆς μικρᾶς ὀρφανῆς λίαν παρημελήθη.

— Ἀτυχῆ, εἶναι χωρική!

— Ἂς παρακαλέσωμεν νὰ τὴν ἔδωμεν διὰ νὰ τὴν κρίνωμεν· εἰπέ, Σοφία μου, καὶ ἂν εἶναι, σκέφτεται ὅτι εἶναι ἐξάδελφη σου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξαρτᾶται ἡ μελλοντική σου εὐτυχία τοῦ πλου της.

— Ἰδοὺ ἡ Μαρία! εἶχεν ἀκουσθῇ πρὸς τὴν σύζυγον καὶ τὴν θυγατέρα του. Ἀγαπητή μου προσέδοκεν ἡ νέα αὐτὴ εἶναι καὶ θὰ εἶναι δευτέρα κόρη σου.

— Καλῶς ὥρισες! εἶπεν ἡ κυρία, συσφίγγουσα αὐτὴν φιλοστόργως ἐπὶ τοῦ στήθους της.

— Σοφία, εἶναι ἐξάδελφη σου, ἀπὸ τοῦδε ὅμως θὰ εἶναι ἀδελφή σου, διότι δὲν θέλει πλέον ἀποχωρισθῇ ἡμῶν.

Ἡ Σοφία πιέσασα τὴν νέαν, ἡ ὁποία κατεπλάγη τὸ πρόσωπον

— Τέκνον μου, ἐδῶ εἶναι εἰς τὸν οἶκόν σου, ἐπαίδευσε ὁ Κ. Εὐμενίδης· Σοφία, διάγουσαν τὴν ἐξάδελφήν σου εἰς τὸν θάλαμόν σου καὶ δόλιγωσον αὐτὴν εἰς ὅ,τι ἔχει ἀνάγκην. Ἄμα δὲ ἀναπαυθῇ ἀρκε τὴν ἐνταῦθα ἵνα προγευματίσωμεν.

Καὶ ὁ Κ. Εὐμενίδης ἠσπάσθη τρυφερῶς τὸ μέτωπον τῆς ἀνεψιᾶς του.

— Φιλτάτη μου, εἶπεν εἰς τὴν σύζυγόν του, καθεζόμενος πλησίον αὐτῆς. Ἀρκετὰ ὑπέρογον κατὰ τὸ ταξειδιόν μου. Καλῶς εἶχον γράψει εἴρον τὴν πτωχὴν ὀρφανὴν κλαίουσαν κατὰ μικρὰ γράμματα ὑπηρετρίας εἰς κακλισμένην τινὰ οἰκίαν. Ἀφοῦ περιεργάσθην ὅσον μοὶ ἦτο δυνατὸν, τὸ δύστυχον τέκνον, ἐνεχειρολόγησα εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ μου. Καθὼς εἶχεν προαισθανθῇ ὁ ἀδελφός μου ἐγκατέλειπεν μόνον χρέη διότι ἀλλεπάλληλα δυστυχήματα εἶχον ἐπέλθει ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν του κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Προσεκάλεσα ὅθεν τοὺς πιστωτὰς αὐτοῦ μεθ' ὧν ἐπανακαινίσαμεν τοὺς λογαριασμούς, ἐπώλησα τὴν οἰκίαν, τὸ δὲ ἀπὸ τίμημα αὐτῆς δάνεισα εἰς τοὺς πιστοτὰς ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τῆς πιστώσεως. Τὰ πάντα ἐπερατώθησαν ἐν τάξει· ἀκολούθως ἐνόμισα τὴν ἀνεψιάν μου νὰ ἐτοιμάσῃ τὰ φορέματά της καὶ οὕτω τὴν ἀπέλλαξα ἐκ τῆς μελαγχολικῆς ἐκείνης οἰκίας.....

— Τελαίπωρον τέκνον! ἐρώνησεν ἡ Κ. Εὐμενίδου. Οὔτω λοιπὸν δὲν τῇ μένει πλέον τίποτε;

— Οὐδέν.

— Καὶ τίνες αἱ προθέσεις σας διὰ τὴν Μαρίαν;

[1]

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Εὐχαριστοῦμεν πληροφορούμεθα ὅτι, ἀποπερατωθέντος τοῦ ὡραίου καὶ μεγαλοπρεποῦς μεγάρου, ὅπερ ἡ φιλομουσία καὶ φιλογένεια τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν ἐν τῷ Βοσπορείῳ χωρίῳ Βουγιουκλερὲ ἀνήγειρε διὰ τὰς Ἑλληνίδας Μούσας, καὶ ἀρχηδὸν τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐξ Ἀθηνῶν προσκληθείσης Κ. Διευθυντίδος, ἤρξατο περὶ τινων ἡμερῶν ἡ παράδοσις τῶν μαθημάτων τοῦ Παρθεναγωγείου εἰς τὰ ἄχρι σήμερον περὶ τὰ ἑκατὸν προσελθόντα κορίτσια.

Συγχαίρομεν τῇ φιλομούσῳ κοινότητι ταύτῃ διὰ τὴν ἀπόκτησιν παρθεναγωγείου, οὗ ἡ ἕλλειψις πρὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἦν ἐπαισθητὴ, εὐχόμεναι ἵνα καὶ οἱ καιροὶ οὗ βρίσκονται ὧσιν ἀνάλογοι τῶν κόπων τῶν ὑπὸ αὐτοῦ ὑποδοθησομένων ἐργασθέντων καὶ κοπιασάντων.

— Γράφουσι πρὸς τὸν «Νεολόγον» ἐξ Οἰνόης τὰ ἑπόμενα·

«Αἱ καλαὶ μητέρες παρέχουσι καλοὺς υἱούς, καὶ ἐπομένως χρηστοὺς πολίτας καὶ ἐναρέτους οἰκογενειάρχας. Ἀρα ἡ τῆς κοινωνίας ἠθικοποίησις ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος, ἵνα μὴ εἴπωμεν καθ' ὁλοκληρίαν, ἐκ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ γυναικείου φύλου. Τοῦτο ἐννοήσασαι αἱ ἄφθορα καρδίαι, ἑστερῳαν ἐκ' ἰσχύ-

των ἅπασαν αὐτῶν τὴν προσοχὴν εἰς τὴν σύστασιν παρθεναγωγείων πρὸς μόρφωσιν τοῦ γυναικείου φύλου. Ἡ κοινότης ἡμῶν μέχρι τῆς σήμερον ἐστερεῖτο παρθεναγωγείου, πρὸς τοῦτο δὲ συνέστη περί τινος φιλεκπαιδευτικὴ ἑταιρότης, ἥτις καὶ προθύμως εἰς διαφόρους ἐπιτροπὰς, ἐπιτροπεύσεις τὴν εἰσπραξὶν συνδρομῶν πρὸς σύστασιν παρθεναγωγείου ἐν τῇ πόλει ἡμῶν. Ἐλπίζομεν ὅτι οἱ φιλόκαλοι ὁμογενεῖς δὲν θελήσουσιν ἀρνηθῇ ἡμῖν τὴν συνδρομὴν αὐτῶν πρακτικήν περὶ παιτοῦ τοιούτου κοινωφελοῦς...

Ἡ Α. Μ. ἡ Αὐτοκράτειρα τῆς Γερμανίας Αὐγούστα εὐημερεστήθη ἵνα ἀπευθύνῃ ἐγκύκλιον αὐτόγραφον ἐπιστολὴν πρὸς τὰς Κυρίας τῆς Νέας Γῶρκης, δι' ἧς ἐκφράζει τὰς ἀγαθὰς αὐτῆς εὐχαριστίας, δι' ἣν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν ἐπεδείξαντο αἱ φιλόκαλοι Κυρίαι τῆς Νέας Γῶρκης πρὸς τοὺς πεπτώτας ἐν τῷ παρόντι τῆς Γερμανίας πολέμῳ.

Καλὰ αἱ τελευταῖαι Γαλλικαὶ ἐφημερίδες ἀναγράφουσιν ἡ περιώνυμος συγγραφεὺς πολλῶν καὶ σπουδαίων μυθιστορημάτων ἡ Κ. Γεωργία Σάνδ, ἡ τὴν «Κοκέττα» ἡ τὰ Ἰταλικὰ, τοσοῦτον γλαφυρῶς καὶ εὐρυθῶς συγγράψασα, πρόκειται ἵνα ἐκδώσῃ παραδοξωτάτην δημοκρατικὴν Ἐφημερίδα εἰς Παρισίους.

Μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων, οἵτινες, λέγουσιν ἤδη τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου, ἐπανακάμπτουσιν ἐκ Γερμανίας εἰς τὰς ἑστίας αὐτῶν, ὑπάγει καὶ τις γυνὴ, γνωστοτάτη εἰς τὰ προάστεια τῶν Παρισίων, ὑπὸ τὸ ὄνομα Μικρὰ Ἀδελφὴ τῶν πτωχῶν. Πρὸ τριῶν ἐτῶν μόνον, ἡ Μικρὰ Ἀδελφὴ ἀνεχώρησε τῶν Παρισίων ἵνα ὑπηρετήσῃ εἰς τὸν προσυλακὸν τοῦ Στρασβουργιακοῦ νοσοκομείου. Ἐκεῖ νοτε, ἐπανέγκρινε μίαν ταξιν ἵνα ζητῇ ἀπὸ τὰς φίλας αὐτῆς ὑφάσματα, ῥουχισμὸν, ζωοτροφίας· ἡ ἰατρικὴ διὰ τοὺς πρόσφατα σωμένους αὐτῆς. Μετ' οὐ πολὺ αὐθὶς ἐπανελθὸν αὐτὴν. Αἱ φίλαι αὐτῆς ἀνησύχουν ἐπὶ πολὺ μέχρις ὅτου ἐπληροφορήθησαν ὅτι ἡ Μικρὰ Ἀδελφὴ, ἐπιστρέψασα τοὺς τραυματισθέντας, συνελήφθη αἰχμάλωτος.

Οἱ Γερμανοὶ, στερούμενοι νοσοκόμων, ἐπιφορτίσαντο πασῶν τῶν ὁμοίων γαλλίδων, ἃς ἀπέστειλον εἰς τὰ χωρία καὶ ἀπέστελλον αὐτὰς εἰς τὰς σκηνὰς αὐτῶν περὶ τοὺς Παρισίους καὶ εἰς Γερμανίαν. Κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ Μικρὰ Ἀδελφὴ περιγρίθη τὴν Γερμανίαν καὶ περιωρίσθη εἰς Χαλδρούννην.

Ἐνταῦθα, ἡ Μικρὰ Ἀδελφὴ, ἀνιδιζομένη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν στρατιωτῶν, ἀπήντα μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγαθότητος· «Ἐπειδὴ δι ἀδυνάμην νὰ πράξω τι καλὸν εἰς ὑμᾶς. ἐπράττον τοῦτο εἰς ἄλλους, διότι οἱ δυστυχεῖς ἔπασχον τρομερῶς...

Καὶ πράγματι, ἡ Μικρὰ Ἀδελφὴ τοὺς πάσχοντας δὲν ἐθεώρει ὡς Γάλλους ὑφωπαρίους αὐτῆς, ἀλλ' ὡς ἀνθρώπους ἀδελφούς, πλησιάζοντας καὶ κατατρεχομένους ὑπὸ ὁμοίων ἀδελφῶν.

Τοιαῦτης αὐταπαρνήσεως καὶ ἰσότητος ἐν τῇ ἀγαθοποιΐᾳ αἰσθήματα ἡ γυνὴ πανταχοῦ ἐλάμπει.

Νέος, ἀξιωματικὸς ἐν τῷ Γαλλικῷ στρατῷ, ἐκαρτερεῖ ἐν Γερμανίᾳ, ἅμα τῇ αἰχμαλωσίᾳ αὐτοῦ, ἐπανέκαμψεν ἐκ τῆς πατρίδα αὐτοῦ. Ἅμα εἰσελθὼν εἰς τὴν συνοικίαν, ἐν ᾗ ἐγεννήθη, περικυκλώθη ὑπὸ πλήθους συγκεκινημένου καὶ προθυμοποιηθέντου ὅπως χαιρετήσῃ τὸν αἰσίαν ἀρίζιν αὐτοῦ.

Πολλαὶ χεῖρες ἐσφίγγον τὰς ἑαυτοῦ, προσαγορεύσεις δὲ πολλαὶ καὶ διάφοροι ἀπεδίδοντο πρὸς τὸ παρελθὸν τέκνον τῆς πατρίδος.

Οἱ πάντες ἔχαιρον διότι ἠξιώθησαν ἵνα ἐπανίδωσιν φίλον παιδίον ὃ τὸν θάνατον τοσοῦτον πικρὰς εἶχον θρανήσει.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ γυνὴ καταδεδλημένη καὶ κατηρὰς ἐξῆλθεν ἔκ τινος καρκαμένης οἰκίας καὶ διευθύνθη πρὸς τὸν ὁμιλοῦντα χαρὰ ἀπάντων τῇ ἐρχίνετο λύπη, διότι ἡ δυστυχὴς εἶχε μονογενῆ υἱὸν, ὅστις ἀπέθανεν εἰς τὸ πεδίον τῶν μαχῶν.

Ὁ νέος, ἅμα εἶδεν αὐτὴν, ἀπεχωρίζετο τῶν περὶ αὐτὸν φίλων καὶ χαίρων ὅλως, ἔτρεχε πρὸς τὴν γυναῖκα ἥτις, ἰδοῦσα τὸν ὑπὸ τῶν παθημάτων ἰσχνὴν κατασταθέντα φυσιογνωμίαν καὶ τοὺς χαρακτῆρας, ὧν ἀναμιμνήσκετο, τοῦ μὴ ὑπάρχοντος υἱοῦ της, ὠχρὰ καὶ ἔλιπε.

— Μᾶτερ μου! ἀγαθή μου μᾶτερ! ἐρώνησεν ὁ στρατιωτικός· γὼ εἶμαι ὁ υἱός σου· δὲν μὲ ἀναγνωρίζεις;

Μεγίστη ἦν ἡ χαρὰ διὰ τὴν δυστυχῆ. Ὁ υἱός, ὃν ἐθρήνει τεθνηκότα, ὃν πικρῶς ἐκλαυσεν, δι' ὃν ἐπενδυήρισε εἰσέτι, εὐρίσκετο νώπιον αὐτῆς, κρατῶν τὴν χεῖρα.

Μὴ δυνηθεῖσα ν' ἀνθῇξ εἰς τὴν ὑπερβολικὴν χαρὰν, μᾶλλον στενάξασα, ἔπεσεν ἐκτὸς ἐαυτῆς.

Ἡ εὐτυχὴς ἐρώνεσεν αὐτήν!

Τίς λοιπὸν λέγει ὅτι ἡ χαρὰ δὲν ἐπιφέρει τὸν θάνατον; Ὁ μὴ γνωρίζων τὴν καρδίαν τῶν μητέρων.

Αἱ Εὐρωπαϊκαὶ ἐφημερίδες ἀναγράφουσι τὰ ἑπόμενα ἀνέκδοτα, ὅπερ ἐγένετο τυτλὴν παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Πετρουπόλεως.

Ὁ Μέγας Δούξ Μιχαὴλ τοῦ Ρωσσικοῦ θρόνου, ὡς τυφλὸς γνωστὸν, μεδόλως ἀγαπᾶν τὸν Γερμανὸν, συνέλαβε τὴν ἰδέαν, ὅπως ἀπαγορεύσῃ εἰς τὰ δώματα αὐτοῦ τὴν χρῆσιν τῆς Γερμανικῆς Γλώσσης. πάσης παραλόγου τιμωρουμένης διὰ τοῦ πρωτείου 25 ρουβλίων.

Ἐσπέρας τινὰ, συναναστρεφομένης γυναικὸς παρὰ τῷ Μ. Δουκὶ Μιχαὴλ, εἰσῆλθεν ὁ Αὐτοκράτωρ εἰς τὸν αἰθουσαν αὐτῆς, ἄνευ προειδοποιήσεως, ἐχαιρέτησε τοὺς προσκεκλημένους Γερμανιστὶ, καὶ ἤρξατο τῆς διαλέξεως ἐν Γερμανικῇ τῇ γλώσσῃ. Ἀναγκάζων τοὺς συνδιαλεγομένους ὅπως ἀπαντῶσιν ἐν τῇ αὐτῇ γλώσσῃ.

Τέλος, ὁ αὐτοκράτωρ ἐγείρεται ἵν' ἀναχωρήσῃ· βαίως δὲ ποιεῖ βήματά τινα καὶ ἵσταται·

— Ἀ! Κύριε, εἶπεν ἡ Α. Μ. ἐνθυμήθην ὅτι ἀπεμήνησεν ἐναβῖν ἡ Γερμανικὴ· λοιπὸν πρέπει νὰ πληρώσω 25 ρουβλία.

Ἀκολούθως, ἐγχειρίζων τὸ ποσὸν εἰς τινα τῶν ὑπαστρατῶν αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ·

— Εὔαρεστεῖτε νὰ πληρώσητε τὸ αὐτὸ ποσὸν εἰς πάντας τοὺς ἐνταῦθα παρόντας, καὶ ἐξαποστείλατε ἕνα ποσὸν εἰς τὸ Πρωσσικὸν ἐπιτελεῖον ἵνα χρησιμεύσῃ ὑπὲρ τῶν τετραγματισμένων.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ.

Ἡ Εὐρυδίκη, καλῶς γνωσκουσα ὁπόσον ἠθικὸν πλοῦτον περιλαμβάνουσι τὰ σοφὰ τῶν σοφῶν, καὶ μάλιστα τῶν ἀρχαίων, ἀποθέγματα, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ παρόντος αὐτῆς φύλλου δημοσιεύουσα ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν συλλογὴν ἠθικῶν περὶ γυναικὸς γνωμῶν καὶ ἀποφθεγμάτων.

Ἱερὸς τοῦτο καὶ ἡ Εὐρυδίκη ἰδίᾳ ἀναγοληθήσεται καὶ κατὰ λογίου ἐπικαλεῖται τὴν συνεργασίαν.

Ὁ Συλλογεὺς ὀφείλει νὰ σημειοῖ, ἐκτὸς τῆς ἑαυτοῦ ὑπογραφῆς ἂν συγγραφεὺς καὶ τὸν λόγον, ἐξ οὗ συλλέγει γνωμικόν τι ἢ κα; λην περὶ γυναικὸς περικοπήν.

1.

Γυνὴ ἀνδρεία στέρανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

2.

Γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει δόξαν ἀνδρί.

3.

Χάρις ἐπὶ χάριτι γυνὴ αἰσχυντηρὰ καὶ πιστή.

4.

Ὥσπερ ἐνώτιον χρυσοῦν [illegible] γυναικὶ κακόφρονι κάλλος.

5.

Γυνὴ ἀτεβὴς ἀνόμῳ μερὶς δοθήσεται.

6.

Γυνὴ ἄνδρα τιμῶσα σοφὴ πᾶσι φανήσεται.

7.

Γυνὴ μεγαλόφωνος καὶ γλωσσώδης ὡς σάλπιγξ πολεμίων εἰς τροπὴν θεωρηθήσεται.

8.

Γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνὴρ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ διπλάσιος.

9.

Βοοζύγιον σαλευόμενον γυνὴ πονηρά· ὁ κρατῶν αὐτῆς ὡς ὁ δρασσόμενος σκορπίου.

10.

Θρόνος ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια.

11.

Ἥλιος ἀνατέλλων ἐν ὑψίστοις Κυρίου καὶ κάλλος ἀγαθῆς γυναικὸς ἐν κόσμῳ οἰκίας αὐτῆς.

12.

Εὐλογία πατρὸς στηρίζει οἴκους· κατάρα δὲ μητρὸς ἐκριζεῖ θεμέλιον.

13.

Σοφαὶ γυναῖκες ὠκοδόμησαν οἴκους· ἡ δὲ ἄφρων κατέστρεψε ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

14.

Κακολογοῦντος κατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτὴρ, αἱ δὲ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος.

15.

Δόσις Κυρίου γυνὴ σιγηρὰ καὶ εὔνους καὶ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα πεπαιδευμένης ψυχῆς.

16.

Ὃς εὗρε γυναῖκα ἀγαθὴν εὗρε χάριτας· ἔλαβε δὲ παρὰ Κυρίου ἱλαρότητα.

17.

Κρεῖσσον οἰκεῖν ἐν γῇ ἐρήμῳ ἢ μετὰ γυναικὸς ὀργίλου καὶ γλωσσώδους.

18.

Ἀνάβασις ἀμμώδους ἐν ποσὶ πρεσβυτέρου, οὕτως γυνὴ γλωσσώδης ἀνδρὶ ἡσύχῳ.

19.

Γυνὴ εὐσχήμων ἀτιμίαν καταστρίβει· θυγάτηρ δὲ εὐσχήμων καὶ τὸν ἄνδρα ἐντραπήσεται.

20.

Ἔκδου θυγατέρα καὶ ἔσητε τελεκὼς ἔργον μέγα καὶ ἀνδρὶ συνετῷ δώρησαι αὐτήν.

(Ἐκ τῶν Ἱερῶν Γραφῶν).

Παρακαλοῦνται πάντες οἱ Κύριοι ἀνταποκριταὶ τῆς "Εὐρυδίκης,, ὡς καὶ πάντες οἱ μετὰ τῆς Κ. Ἐκδότιδος καὶ τῆς Διευθύνσεως διατηροῦντες ἀλληλογραφίαν ὅπως ἐν ἐπιστολῇ αὐτῶν σημειώσωσιν ἐφάπαξ ἀριθμόν τινα, μὴ ὑπερβαίνοντα τὸν 1000.

Τὸν ἀριθμὸν τοῦτον θέλει μεταχειρίζεσθαι ἡ "Εὐρυδίκη,, ὁπότε πρόκειται ἵν' ἀναγγείλῃ τῷ γινώσκοντι αὐτὸν ὅ,τι ἀφορᾷ τὰς ἐργασίας αὐτῆς. Πρὸς τοῦτο δὲ ὑπὸ τὸν τίτλον "Ἀνταποκρίσεις,, θέλει σημειοῖ τὸν ὡρισμένον ἀριθμὸν καὶ παρ' αὐτῷ λακωνικῶς τὰς περὶ ὧν πρόκειται πληροφορίας.

Ἀναγγέλλομεν τοῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κ. συνδρομηταῖς τῆς "Εὐρυδίκης,, ὅτι αἱ ἀναγνωρισμέναι ἤδη ἐπιστασίαι αὐτῆς ἐπεφορτίσθησαν ἵνα ἐκδίδωσι τοῦ λοιποῦ ἐπ' ὀνόματι ἡμῶν ἰδίας ἀποδείξεις πρὸς εἴσπραξιν τῶν συνδρομῶν τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἡ ΕΚΔΟΤΙΣ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ Μετζ. ἀργ.	6
ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΙΣ	6 1/2
ΒΕΩΤΕΡΙΚΩ	7

(Ἐξάμηνοι ἀναλόγως.)

ΟΡΟΣ ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΟΣ

Αἱ Συνδρομαὶ ΠΡΟΠΛΗΡΟΝΟΝΤΑΙ.

Πᾶσα αἴτησις ἀφορῶσα τὴν "Εὐρυδίκην,, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ αὐτῆς Κ. Θ. ΚΤΕΝΑΝ.

ΕΠΙΣΤΑΤΑΙ.

ΕΝ Χρυσουπόλει παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ κ. Μηνᾷ Μαράσογλου.—ΕΝ Χαλκηδόνι παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ κ. Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ.—ΕΝ Ἀθήναις παρὰ τῷ κ. Ν. Σαριπόλῳ, καθηγητῇ.—ΕΝ Ἀλεξανδρείᾳ παρὰ τῷ κ. Ι. Ὀγνιάνοβιτζ.—ΕΝ Βάρνῃ παρὰ τῷ κ. Ι. Ἀσπριώτῃ.—Εν Βώλῳ παρὰ τῷ κ. Κωνστ. Νικολαΐδῃ.—ΕΝ Γαλαζίῳ παρὰ τῷ κ. Κ. Δακοπούλῳ, καθηγητῇ.—ΕΝ Γιουργέβῳ παρὰ τῇ κ. Αἰκ. Σολομωνίδῃ.—ΕΝ Γυθείῳ (τῆς Ἑλλάδος) παρὰ τῷ κ. Ν. Θ. Ἐξαρχάκῳ.—Εν Ἰωαννίνοις παρὰ τῷ κ. Κ. Ξανθοπούλῳ.—ΕΝ Θεσσαλονίκῃ παρὰ τῷ κ. Β. Παππάζογλου.—ΕΝ Καλλιπόλει παρὰ τῷ κ. Β. Δροσιάδῃ.—ΕΝ Κρήτῃ (Χανία) παρὰ τῷ κ. Ν. Μιτζωτάκῃ (Ἡράκλειον) παρὰ τῷ κ. Ν. Σταυράκῃ Ἐφέντῃ.—ΕΝ Κυδωνίοις παρὰ τῷ κ. Γ. Μακρίδῃ.—ΕΝ Λαρίσσῃ παρὰ τῷ Ἱερολ. Ἀρχιδιακόνῳ κ. Δωροθέῳ Χριστίδῃ. Εν Μιτυλίνῃ παρὰ τῇ κ. Σαπφῷ Λαιλίου.—ΕΝ Μολύβῳ παρὰ τῷ κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ.—ΕΝ Νικομηδείᾳ παρὰ τῷ κ. Π. Παππαδοπούλῳ.—ΕΝ Σάμῳ παρὰ τῷ κ. Πελ. Λεκάτῃ.—ΕΝ Σμύρνῃ παρὰ τῷ κ. Φ. Α. Σαρίκα.—ΕΝ Φιλιππουπόλει παρὰ τῷ κ. Γ. Καλλισθένει.—ΕΝ Χίῳ παρὰ τῷ κ. Δημ. Φκιαρογιανίδῃ.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς "Εὐρυδίκης,,)

Τύποις Α. ΖΕΑΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 22. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 24 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1871. ΕΤΟΣ Α'.

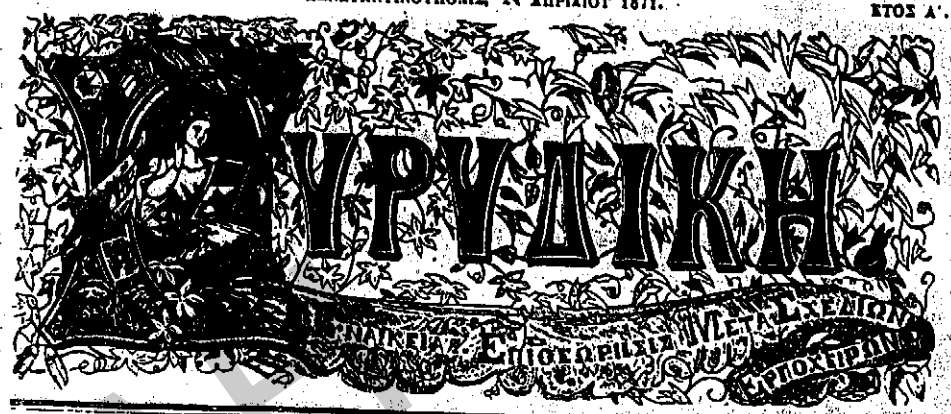
ΕΥΡΥΔΙΚΗ
ΕΠΙΟΕΩΡΙΣΙΣ ΜΕΤΑ ΕΧΕΔΙΩΝ
ΕΠΟΧΗΡΩΝ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΙΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδοται κατὰ πενθημερίαν.
Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1/2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 30.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Α'.

Ἔντισι τῶν προηγουμένων ἡμῶν φύλλων διὰ μακρῶν κατεδείξαμεν τήν τε σπουδαιότητα τῆς ἐκμαθήσεως τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ, τὰς περὶ αὐτῆς διαφόρους ἰδέας ἐκθέσασαι, συνεπεράναμεν ὅτι ἡ τοιαύτη ἐνασχόλησις εἶναι καθῆκον εὐχάριστον τῇ γυναικί.

Ἤδη δὲ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ λυσιτελεστάτου τούτου μαθήματος.

Οἰκιακὴ οἰκονομία καλεῖται ἡ ἐπιστήμη τῆς καλῆς καὶ ὀρθῆς διοικήσεως τῆς οἰκίας (1).

Οἰκία δὲ καλεῖται τὸ ὑπὸ τὴν ἱερὰν στέγην τοῦ οἴκου περικαλυπτόμενον σύστημα οὐ μόνον ἁπάντων τῶν ὑλικῶν ἀντικειμένων, τῶν ἀναποφεύκτως χρειωδῶν πρὸς κατοικίαν καὶ διαβίωσιν τοῦ ἀνθρώπου οἷον τὰ ἔπιπλα, τὰ σκεύη κ.τ.λ. ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἐμψύχων καὶ λογικῶν ὄντων, τῶν κατὰ θείαν ἐντολὴν καὶ τὸν νόμον ἀπαρτιζόντων τὴν οἰκογένειαν οἷον οἱ σύζυγοι, τὰ τέκνα.

Οὕτω λοιπὸν ἡ ἐπιστήμη αὕτη, ἥτις ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἐκλήθη περιεκτικώτερον οἰκογενειακὴ ἐπιστήμη, περιλαμβάνει τήν τε ἐντελῆ γνῶσιν ἁπασῶν τῶν ὑλικῶν φροντίδων διὰ τὸ εὖ εἶναι τῆς οἰκογενείας καὶ τὴν γενικὴν ἐξέτασιν τῶν εἰδικῶς ἠθικῶν ἐν αὐτῇ ἐνασχολήσεων διὰ τὴν εὐδαιμονίαν αὐτῆς· καθότι αἱ ὑλικαὶ φροντίδες, μέγα μέρος ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν κατέχουσαι, ὡς ἐνεργούμεναι ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ, εἰσὶ στενώτατα συνδεδεμέναι μετὰ τῶν ἱερωτέρων ἠθικῶν συμφερόντων ἡμῶν καὶ συγκομίζουσι μεθ' ἑαυτῶν, ὡς συνέπειαν δυνατὴν τὴν εἰρήνην τῆς ψυχῆς καὶ τὴν γαλήνην τοῦ πνεύματος.

Διὰ τοῦτο ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία διήρηται εἰς δύο διαφόρους κλάδους.

1ον.) τὴν ἠθικὴν διοίκησιν τῆς οἰκίας, καὶ

2ον.) τὴν οἰκονομικὴν διεύθυνσιν αὐτῆς.

Καὶ ἡ μὲν πρώτη περιέχει τὸ σύνολον τῶν προσωπικῶν ἐκείνων μεριμνῶν τῆς διευθυνούσης, αἵτινες προαπαιτοῦνται διά τε τὴν ἔμφρονα ἐπιτήρησιν καὶ καθοδηγίαν τῶν ὑπηρετῶν, τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων, τὴν περιποίησιν τῶν ἀσθενῶν καὶ ὅ,τι ἕτερον ἀνάγεται εἰς τὴν μέριμναν τῆς ἠθικῆς ἐνασχολήσεως τῆς γυναικός.

Ἡ δὲ δευτέρα περιλαμβάνει ἁπάσας τὰς φροντίδας ἐκείνας καὶ ἐργασίας, αἵτινες εἰσὶν ἀναγκαιόταται διὰ τὴν ἐναρμόνιον καὶ εὔτακτον πορείαν τῆς οἰκογενείας, ἤτοι τὴν ἐπιτήρησιν καὶ διατήρησιν τῶν ἐπίπλων καὶ σκευῶν, τὴν ἐργασίαν, καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖ ἡ συνετὴ ὑλικὴ διαχείρησις τῶν τῆς οἰκογενείας πραγμάτων.

Ἐπειδὴ δ' ὅμως ὑπάρχουσι πλεῖσται γενικαὶ παρατηρήσεις, λίαν σπουδαῖαι, ἐφ' ὅλων τῶν λεπτομερειῶν τῆς ἐπιστήμης ταύτης, εἶναι ἐπάναγκες, πρὶν ἢ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἔρευναν τῶν δύω προειρημένων κλάδων τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, νὰ ἐξετάσωμεν ὁπόσα τινὰ εἰσὶ τὰ προτερήματα καὶ αἱ ἰδιότητες, ἅς τινας ἀπαιτεῖ οὐσιωδῶς ἡ διεύθυνσις τῆς οἰκονομίας καὶ διὰ τίνων μέσων καὶ ἐλατηρίων, ἁπλουστέρων καὶ καταλληλοτέρων, δύναται ἡ γυνὴ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ εὖ εἶναι καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς.

Ἐκ τῶν οὐσιωδεστέρων πλευνεκτημάτων καὶ ἰδιοτήτων, ἅτινα προαπαιτοῦνται πρὸς ἀποκατάστασιν ἀγαθῆς οἰκοδεσποίνην τινὰ μὲν κατέχουσι τὴν πρωτεύουσαν θέσιν, τινὰ δ' εἰσὶ δευτερεύοντα. Ἐξ ἀμφοτέρων δὲ τὰ λυσιτελέστερα καὶ ἀναγκαιότερα ἐν οἷᾳ δήποτε κοινωνικῇ καταστάσει τῆς γυναικὸς εἰσί.

Α'. Ἡ κρίσις.

Κρίσις λέγεται ἐκείνη ἡ δύναμις τῆς ψυχῆς, δι' ἧς, συνάπτοντες τὰς ἐν τῷ νῷ ἀντιλαμβανομένας ἰδέας, διακρίνομεν αὐτὰς ἀπ' ἀλλήλων. Εἶναι δεοίονεὶ ἡ τοῦ νοὸς πλάστιγξ, δι' ἧς σταθμίζονται αἱ ἐν αὐτῷ ἰδέαι. Ἡ ὑψηλοτέρα ὅθεν τῆς λογικῆς ἡμῶν ὑπάρξεως δύναμις αὕτη, ἡ κρίσις, ἐν οἵᾳ δήποτε καταστάσει τοῦ βίου ἡμῶν δέον νὰ ἐξασκῇ τὴν ὑψηλοτέραν καὶ ὁριστικωτέραν ἐπιρροὴν αὐτῆς, καὶ συνεπῶς ἔν τε ταῖς σπουδαῖς, τῇ διαγωγῇ, ταῖς πράξεσι καὶ ταῖς ἡδοναῖς νὰ ἐμπνέῃ τοὺς λόγους, νὰ κανονίζῃ τὰς πράξεις καὶ μετριάζῃ τὰς ὁρμὰς ἡμῶν καθότι ἡ δύναμις αὕτη, μόνη ἡ πρωτεύουσα ἄλλων ψυχικῶν δυνάμεων, καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς τῆς βιοτῆς

(1) Δοκεῖ γοῦν, ἔφη ὁ Κριτόβουλος, οἰκονόμου ἀγαθοῦ εἶναι εὖ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον. Ξενοφ. Οἰκονομ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ζωῆς ἄγνωστα τὰ ἰσχυρότερα στήριγμα, τὸ μόνον ἀσφαλὲς ἐχέγγυον τῆς εὐτυχίας καὶ αὐτυξίας ἡμῶν.

Τοιαύτη λοιπὸν τυγχάνουσα ἡ κρίσις καὶ τοιούτων αἰσιοφόρων προόντων δὲν ἔχομεν ἄρα νὰ κατέχῃ καὶ τὴν πρωτίστην θέσιν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ταύτῃ καὶ ὅσ' αὐτῇ νὰ καθοδηγῆται ἡ εἰς ταύτην ἀναγεγλυμμένη γυνή, ἀφοῦ μάλιστα τὰ κάνονα ἐν αὐτῇ δεῖνται ὑπολογισμοῦ, τὰ κάνονα εἶσι καθ' ἡμᾶς, καὶ ἐν ᾗ ὑπολογίζεσθαι φαίνεται πρὸς τὰ, ἐκπληροῦν δὲ τὰ καθήκοντος, πιθανὸν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ λογισμοῦ, τὴν κρίσιν;

Καὶ ἐν τῇ ἄρτι διαγραφεισῃ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ παρουσιάζονται συνεχῶς ἀμηχάνου περιστάσεις, δυσχερεῖς πρὸς λύσιν λ. χ. ἐξοδεύει τι ἕκαστος ἀφ' ἑαυτοῦ ἢ οὔ; Πρὸς λύσιν ὀρθὴν τούτου ἀπαιτεῖται ὅπως ὁ ὀρθὸς λόγος, ὁ μᾶλλον, νὰ ἀποφασίσῃ ἐν τῶν δύο, ὑπερισχύσῃ τὰς ἀπάτας τῶν ὀφθαλμῶν, δι' ὧν ἀντιλαμβάνεται τοῦ ἀφελίμου καὶ μὴ τοῦ ἐξόδου τούτου. Ἐὰν ὅθεν παρεδεχθῶμεν ἀπόφασιν ἀπρόσκοπτον θέλομεν γείνει ἀφειδεῖς· ἡ οἰκονόμια ἀκαίρως. Σκεφθῶμεν ὡρίως, συγκρίνωμεν τὰς σκέψεις ἡμῶν πρὶν λέξωμεν μέρος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἢ ἐνεργήσωμεν τότε μόνον ὅπου ἡ κρίσις καλῶς φωτίσῃ ἡμᾶς.

Αἱ πρᾶξαι ἐκλέγουσι τὰς κρίσεις δύνανται πολλάκις νὰ ἐκπέσωσιν εὐγενεῖς καὶ γεννικὰς ἀποφάσεις. Τότε δὲ ἡ δύναμις αὐτῶν, ἥτις χαρακτηρίζει τὴν ἀρετὴν καὶ ἀνήκει εἰς τὰ ὑψηλότερα αἰσθήματα τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας οὐδόλως εἶναι καταπαιτία. Ἐνταῦ οἰκιακῆς ὅμως ὀρονεῖ ἐκεῖνον αἴτινες παρουσιάζουσι πολυαρίθμους συγκρίσεις, συντρίβουσ ἀφειδολίας καὶ ἀπαιτοῦσι διαδοχικὴν μελέτην καὶ μικρὸν πεῖραν, ἡ δύναμις τῶν πρώτων τούτων ὁρμῶν συνδέεται πάντοτε ὑπὸ τῶν ἀποπλανήσεων καὶ ἀπατῶν τῆς κρίσεως.

Ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία εἶναι ἡ σεβασμιωτέρα καὶ σπουδαιοτέρα διοίκησις, ἥτις, ἵνα ἐκτελῆται ὡς δεῖ καὶ ἐπιτυχῶς, ἀνάγκη ὅπως ἀπορεύγωμεν πάντα ἐνθουσιασμὸν, ἐνεργῶμεν δὲ ψυχρὰν καὶ προσεκτικὴν ἐξέτασιν τῶν ὑπαρχόντων ἐκποδίων καὶ τῶν ληφθησομένων μέτρων καὶ ἀποφάσεων.

Καθ' ἓν χρόνον ὁ Κύριος τῆς οἰκονομικῆς ἐπαγγελματεῖ ἐπὶ τῶν συμφερόντων αὐτῆς, ἡ γυνὴ, ἡ διευθύντρια τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, ὀφείλει νὰ σταθμίζῃ πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖ ἡ ἐσωτερικὴ εὐτυχία, γενομένη τὸ κέντρον, ἐν ᾧ τείνουσιν ἅπασαι αἱ ὑπηρεσίαι, ὁ στρόφιγξ, ἐν ᾧ στρέφονται ἅπαντες οἱ τροχοὶ τῶν ἐργασιῶν καὶ καθὼς λέγει ὁ Πλούταρχος ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ βασιλέως ὅστις πιαίνει τὸν ἵππον.(1). [1]

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡ' ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ὑπὸ

ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΛΟΝΝΟΤΤΗ

Γ'.

Ὁ θρησκευτικὸς οὗτος γάμος φαίνεται ἀρχαιότατος καὶ σύγχρονος τῇ ἀρχαιοτάτῃ καὶ πρωτογενεστάτῃ ταύτῃ οἰκογενειακῇ λατρείᾳ, ἥτις ἐδίδασκε τὸν ἄνθρωπον ὅτι ὁ γάμος δὲν εἶναι ἐπιπλέκειος σχέσις τῶν δύο φύλων, οὐδ' ἰσήμερος συμπάθεια διαλυομένη ὅπως ἐγεννήθη, ἀλλὰ κοινωνία σταθερὰ καὶ ἰσόβιος στηριζομένη ἐπὶ τῶν εὐγενεστάτων τοῦ ἀνθρώπου αἰσθημάτων, συνάπτουσα τοὺς δύο συζύγους ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην, ἐνώπιον μιᾶς καὶ μόνης λατρείας ἣν σφοδρὸν καὶ συμφέρον ἔχουσι νὰ κατελίπωσι ἑώσου καὶ ἐμέναντον εἰς τοὺς ἐξ αὐτῶν γεννηθησομένους. Ἡ αὐτὴ δὲ λατρεία, ἡ περιβαλλοῦσα τὸν γάμον διὰ τοῦ ἱεροῦ καὶ θρησκευτικοῦ τούτου χαρακτῆρος καὶ καταστήσασα αὐτὸν οὕτω σπουδαῖον γεγονὸς, ἵν τε τῇ ἀρχῇ, τῇ διαρκείᾳ αὐτοῦ καὶ τῇ συνεπείᾳ, ἐδίδαξεν αὐτὸν ὅτι

τῷ αὐτῷ προσώπῳ ἑκομένως φυσικὸν φαίνεται ὅτι ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ Ῥώμῃ ἦν ἐκατρέκετο ἡ πολυγαμία. Τὸ αὐτὸ δὲ αἴσθημα ἔπρεπε νὰ καταστήσῃ τὸν δεσμὸν τοῦτον δυσδιάλυτον, ἐπομένως τὸ διαζύγιον δυσχερὲς καὶ σπάνιον· καὶ ἂν καὶ ἔχομεν πολλὰ παραδείγματα διαζυγίων, δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἦτο εὐχερὲς καὶ σύνηθες καὶ μάλιστα ὅταν ἐτελεῖτο ὁ θρησκευτικὸς γάμος· εἰ καὶ αἱ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γνῶσις ἡμῶν εἶναι λίαν περιωρισμέναι. Ἐν Ῥώμῃ ὅταν ὁ γάμος ἐτέλετο ἄνευ μεταλλάξεως τῆς θρησκείας, δηλ. διὰ τῆς καλουμένης χρήσεως, δηλ. ἐξ ἁπλῆς συναινέσεως· καὶ διὰ τῆς εἰκονικῆς ἀγωγῆς τῆς συζύγου, ὁ γάμος διελύετο εὐχερέστατα. Ἡ διάλυσις ὅμως τοῦ θρησκευτικοῦ γάμου, τοῦ διὰ τῆς ῥητείσης φαρράκια ἦτο λίαν δυσχερὲς καὶ ἀπῃτεῖτο πρὸς τοῦτο θρησκευτικὴ τελετὴ ἀντίθετος τῆς τοῦ γάμου· διότι μόνη ἡ θρησκεία ἠδύνατο νὰ διαλύσῃ ὅτι συνέζευξεν. Ἡ τελετὴ αὕτη ἐκαλεῖτο διαίρεσις. Ἐν αὐτῇ δὲ παρίσταντο οἱ σύζυγοι ἐνώπιον τῆς ἑστίας τὸ τελευταῖον, παρόντων καὶ μαρτύρων καὶ ἑνὸς ἱερέως καὶ παρουσιάζετο εἰς αὐτὰς ὁμοίως πλακοῦς ὃν κατέφαγον πιθανώτατα ἀπόντων ἀνὰ νὰ συμμετάσχωσι προσφέροντες κατὰ Πλούταρχον, ἀντὶ προσευχῶν ῥήματα ἀρχαῖα, ἀλλόκοτα, σαυθρωπὰ, εἴδος ἀρᾶς δι' ἧς ἡ σύζυγος ἀπεσπᾶτο τῆς κοινῆς ἑστίας καὶ τοῦ συζύγου καὶ οὕτως διελύετο πᾶσα πρὸς ἀλλήλους σχέσις. Ἑκάστη λοιπὸν οἰκογένεια παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ἐκτὸς τῶν συντρόφων αὐτὴν σήμερον δεσμῶν, ἦτο καὶ ἰδρα ἰδιαιτέρας λατρείας καὶ ἡ πολιτικὴ ἐκτὸς τοῦ πολιτικοῦ συμφέροντος πολλὰ μᾶλλον τὴν πληθυσμὸν αὐτῆς ἐλαττούμενον, εἶχε καὶ κοινὸν σύστημα· ὅπως ἐπαγρυπνῇ ἐπὶ τῶν διατήρησιν τῶν ἑστιῶν τούτων διότι μεγίστη ἀσέβεια καὶ δυστυχία ἐλογίζετο τὸ νὰ ἀποδοθῇ ἑστία τις εἰς ἄπορα τοῦ διατηρήσοντος καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ Ῥώμῃ ὡς μαρτυροῦσιν ὁ Ἰσαῖος καὶ ὁ Κικέρων. Ῥητὸς δὲ νόμος διέτασσε τοὺς ἄρχοντας νὰ ἐπιτηρῶσι τὴν διατήρησιν τῶν ἑστιῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου πᾶς πολίτης εἶχεν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ αὐτὸς Ἰσαῖος, μέγιστον συμφέρον ὅπως διατηρηθῇ μετ' αὐτὸν ἡ ἑστία του καὶ ἐκτελῶνται πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς προγόνους του αἱ νενομισμέναι θυσίαι ἐκ τῶν ὁποίων κατελάμβανε εἰς δυστυχίαν καὶ μετὰ θάνατον. Αἱ τοιαῦται περὶ τῆς οἰκογενειακῆς λατρείας ἰδέαι εἶναι ἡ βάσις ἐφ' ἧς στηρίζονται πάντες οἱ τὴν οἰκογένειαν διέποντες θεσμοὶ καὶ νόμοι. Συνεπῶς πρὸς ταύτας ὁ ἄγαμος βίος ἐθεωρεῖτο ἀσέβεια ἅμα καὶ δυστυχία· ἀσέβεια μὲν διότι ὁ ἄγαμος ἐξέθετε εἰς κίνδυνον ἀποσβέσεως τὴν ἑστίαν αὐτοῦ, δυστυχία δὲ διότι καὶ ἑαυτὸν μετὰ θάνατον, καὶ τοὺς προγόνους του ἐξέθετεν εἰς στέρησιν τῶν νενομισμένων καὶ εἰς τὴν ἐκ ταύτης δυστυχίαν· ὅθεν αὐταὶ αἱ θρησκευτικαὶ ἰδέαι ἤρκουν ἐν ἀρχῇ πρὸς ἀποτροπὴν ἀπὸ τοῦ ἀγάμου βίου· ἐκτὸς τοῦ ὅτι ῥητῶς διὰ νόμων ἀπηγορεύετο ἔν τισι πολιτείαις καὶ ἐν ἄλλοις καὶ ποιναὶ πρὸς τοῦτο ὡρίζοντο ὑπὸ τοῦ νόμου. Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς λέγει ὅτι ἀνέγνω ἀρχαίων ῥωμαϊκῶν νόμων ὑποχρεούντα τοὺς νέους εἰς γάμον· καὶ ὁ Πλούταρχος ἐν βίῳ Λυκούργου καὶ ἐν τοῖς ἀποφθέγμασι τῶν Λακεδαιμονίων λέγει ὅτι ἐν Σπάρτῃ νόμος τοῦ Λυκούργου ἐστέρει τὸν ἄγαμον πάντων τῶν πολιτικῶν δι-

(1) Πλουτ. περὶ παίδων ἀγωγῆς· εγ. Ἡ παροιμία αὕτη ἀλληγορικῶς σημαίνει ὅτι αἱ ὑποθέσεις τῆς οἰκίας γίνονται καλλίτεραι ὅταν τὸ διευθύνον τὴν οἰκίαν πρόσωπον φροντίζει καὶ ἐπιστατεῖ μόνον.

καιωμάτων. Καὶ ἐν Ἀθήναις κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Σόλωνος ἐκατρέπετο κατὰ τοῦ ἀγάμου δίκη ἡ καλουμένη ἀγαμία. Ταῦτα δὲ πάντα ἦσαν σύμφωνα πρὸς τὰς θρησκευτικὰς ἰδέας· ὁ ἄνθρωπος δὲν ἤρχετο εἰς τὸν κόσμον τυχαίως οὐδ' ἀπὸ δρυὸς, οὐδ' ἀπὸ πέτρας ἀλλ' ὡς κρίνος μακρὺς ἀλύσεως, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδύνατο αὐθαιρέτως νὰ διαλύσῃ, οὐδὲ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ βίου χωρὶς ν' ἀφήσῃ τὸν διαδεξόμενον αὐτοῦ.

Ἀλλὰ δὲν ἔχει νὰ γεννήσῃ τις υἱόν, ὅπως ἀφήσῃ καὶ ἀπόγονον δυνάμενον νὰ διατηρήσῃ τὸν πάτριον λατρείαν· ὁ υἱὸς δηλ. ὁ γεννηθεὶς ἐκ γυναικὸς μὴ θρησκευτικῆς; εἰσαχθείσης καὶ μυηθείσης τὰ τῆς οἰκογενειακῆς λατρείας δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν τοῦ πατρὸς λατρείαν καὶ νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν ἑστίαν τὰς νενομισμένας θυσίας. «Νόθῳ μὴ εἶναι ἀγχιστείᾳ, μηδ' ἱερῶν, μηδ' ὁσίων,, λέγει ὁ Δημοσθένης (Ὑπ. Μακάρτατον 1067). Ἐπομένως ἂν ὑπῆρχε ἢ μὴ, ἦτο τὸ αὐτὸ καὶ θέλομεν ἴδει κατωτέρω ὅτι διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀπεκλείετο καὶ τῆς τοῦ φυσικοῦ πατρὸς αὐτοῦ κληρονομίας.

Ὁ γάμος ἦτο λοιπὸν θεσμὸς ὑποχρεωτικὸς ἔχων σκοπὸν οὐχὶ ποσῶς τὴν εὐχαρίστησιν τῶν συγκροτούντων αὐτὸν, ὅσον τὴν ἕνωσιν δύο ἀτόμων ἑνώσεως τῆς θρησκείας· πρὸς παραγωγὴν τρίτου δυναμένου νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν τοιαύτην λατρείαν. Τοῦτο ἐξέφρασαν καὶ οἱ ποιηταὶ λέγοντες ἐναργῶς γυναῖκα ἄγεσθαι παίδων ἐπ' ἀρότῳ γνησίων.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ
καὶ
Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΕΝ ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ.

Καίτοι ἡ σύστασις τῶν δημοσίων διαλέξεων, τῶν γυναικῶν ὑπὸ γυναικῶν, πρὸ πολλοῦ ἤδη χρονολογεῖται ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν Τορίνῳ ὅμως ἡ ὑπαρξις αὐτῆς ἦτο τοῦτο δὲν ἐξεδηλώθη δι' ἐπισήμου τρόπου. Τοῦτό ὅμως δὲν συνέβη ἐν Μιλάνῳ, ἐν ᾧ αἱ δεσποινίδες Μοζόνη. Ταρμίνη καὶ ἄλλων πολλάκις ἤδη ἐπιδείξασαι δεξιότης διαλέξεις ἐπιστημονικὰς ἢ φιλολογικάς.

Μετὰ τὸ πάσχα, αἱ δύο αὗται δεσποινίδες εἰσήγαγον ἐν Φλωρεντίᾳ συνήθειαν ἄλλαχοῦ ἤδη ἐπιτυχοῦσαν.

Ἡ δεσποινὶς Ἄννα-Μαρία Μοζόνη ὡμίλησε πρώτη περὶ τῆς «Νομικῆς κατασκέψεως τῆς γυναικός.» Ἡ στοργὴ τοῦ λόγου ὠδήγησε τὴν δεσποινίδα Μοζόνη ὅπως κατὰ προτίμησιν ἄψηται τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ κοινωνικῶν ζητημάτων. Αἱ ἀναγνώσεις τῆς «Γυναικὸς,, ἐφημερίδος γυναικείας Ἰταλικῆς, ἐκδιδομένης ἐν Βενετίᾳ, εἶδον τὸ φῶς αὐτῆς, ἅπερ ὑποδεικνύουσι πνεῦμα συνειλημμένον μεθ' ὑπομονῆς ὧν ἀπαιτοῦσι μεγάλων δυσχερειῶν, ἄξιαι παρουσιάζουσιν αἱ θυσίαι ἐπιστῆμαι.

Αἱ ἐπιστῆμαι, ὁ καλὸς κοινωνικὸς, καὶ αἵτινες σύγκεινται πράγματα ἐκ ζητημάτων, ἀγροιώντων τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν, ἔχουσι καὶ αὗται τὰς ἰδικάς των δυσχερείας. Πραγματικῶς ἀρκεῖ νὰ παρατηρήσῃ τις πόσον οἱ νομοθέται καὶ οἱ λαοὶ μικρὸν συνενοοῦνται, ὁπόταν πρόκειται ἵνα κανονισθῇ ἡ θέσις τοῦ γυναικείου φύλου. Ἡ αὐτὴ διαφωνία ἔχει εἰς τε τὰ θρησκεύματα καὶ τὰ κόμματα. Ὀρθόδοξοι, Καθολικοὶ, Διαμαρτυρόμενοι, Μουσουλμᾶνοι (τῆς μικρᾶς ἐνοούσης μόνον ἡμῶν Εὐρώπης) οὐδόλως ἀσπάζονται ὁμοιόμορφον λύσιν τοῦ σπουδαίου τούτου προβλήματος. Συντηρητικοὶ, Φιλελεύθεροι, Δημοκρατικοὶ καὶ κοινοκτημονισταὶ, δὲν ὁμοφωνοῦσι πλέον.

Ἐπειδὴ ἡ λύσις αὕτη ἐνδιαφέρει ἰδίᾳ τὰς γυναῖκας, φυσικώτατον ν' ἀρχίσωσιν αὗται ὅπως ἐξετάζωσιν αὐτὴν, καὶ ὀφείλουσι ἀ εὐχαριστῶνται βλέπουσαι σπουδαίους νόας, στιβαρῶς ἀντιλαβόμενοντας αὐτῆς, ὡς ἡ δεσποινὶς Μοζόνη, ἐργαζόμενοι πρὸς μύησιν εἰς τὴν μελέτην τῶν ζητημάτων τούτων, ἐνδιαφερόντων ἅμα καὶ δυσχερεστάτων.

Οὕτω λοιπὸν ἐνδαρύνομεν αὐτὰς, ὅπως ἐξακολουθήσωσι, τὸ ὑπέπονον τοῦτο ἔργον, ἀμειγνυόμεναι περὶ τῶν διαπραξέων τῶν σχολαστικῶν καὶ ἐκείνων, ἂν ἡ ὑγρὰ σορία ἐστὶν ἡ ἀνεπεία.

Ἡ δεσποινὶς Μαρία-Ἀντωνίττα Τορριάνη πραγματεύεται κατὰ προτίμησιν περὶ φιλολογικῶν ἀντικειμένων· πεπροίκισται δὲ ὑπὸ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐκείνης κλίσεως, ἥτις συνάδει μετὰ τῶν ὑψηλοτέρων διαθέσεων τοῦ αἰῶνος ἡμῶν.

Πραγματικῶς, ἡ διάλεξις αὐτῆς περὶ τοῦ "Ῥάδου,, ἥτις ἤθελε παρέξει μόνον ἓν σῶμα ὀλίγα εἰδικὰ ἱστορικὰ ζητήματα, ἁπλοῦν δὲ ὄψιν εἰς παρατηρήσεις ἐκτενεῖς καὶ αἰσθηματικὰς, παρέσχεν αὐτῇ τὴν ἀφορμὴν ἵνα ἐπιδείξηται ὅτι ἐσπούδασεν εὐσυνειδότως τήν τε φιλολογικὴν καὶ πολιτικὴν Ἱστορίαν καὶ τὰ μάλιστα ἐπωφελήθη τῶν ὡραίων τούτων σπουδῶν. Ὁ τρόπος, δι' οὗ ἀπήγγειλε στίχους τινας "Τὸ πτωχὸν γάνος,, οὓς ἀπαιμιμήθη μᾶλλον ἢ μετεγλώττισε τοῦ Βίκτωρος Οὐγῶ, ἀποδεικνύει ὅτι κατέχει πρᾶγματι ἕνστικτον δραματικόν.

Αἱ δεσποινίδες Μοζόνη καὶ Τορριάνη εἰσὶ ῥῶμαι στεφανούμεναι ἐν ᾧ δὲ χρόνῳ οἱ παπαδεμένοι διαρρήγνυνται δακνόμενοι, τὸ θῆλυ γένος, εἰς ὃ προσῆψαν συνεχῶς (ῥᾳθ ! μεθ' ὁποίας λογικῆς) τὰς φλογερὰς ἀκτινοβολίας τῶν σαλανίων, δύναται, ἐν τῇ ὑψηλοτέρᾳ σφαίρᾳ τῶν ἐπιστημῶν, ἵνα ἐπιδείξηται ἐξαίσιον ὄντως πνεῦμα.

Δυσχερὲς δύναταί τις νὰ ἐννοήσῃ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἡ ἐπιτροπὴ τῶν γυναικείων ἔργων ὠρίσθη ἵνα παραχωρήσῃ τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐκθέσεως διὰ τὰς δημοσίας διαλέξεις. Ἐὰν ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, ἐδείχθη λίαν ὑπόδουλος εἰς τινα ἐπιτολὴν κύτταρον ἵνος ἤθελεν εἴσθαι ἵνα μεμηθῇσιν αὐτὴν ὡς γυναῖκες ἀντιστρατευθείσαν εἰς τὰ διανοητικὰ ἔργα. Πραγματικῶς ἡ πρᾶξις τῆς κυρίας Τανάρη, ἥτις δικαίως ἐπέστησε τὴν προσοχὴν αὐτῆς καὶ ἐπέτυχεν, ὑποδείκνυσιν αὐτὴν ἐκτιμῶσαν ἄξίου τὰς τὰ τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας. Ἀρ' ἐτέρου διέφορα συγγράμματα ἐστέφθησαν ἀλλ' ἡ ποίησις ἀπεκλείσθη τοῦ διαγωνισμοῦ. Ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐμιμήθη τὸν Πλάτωνα, ὅστις, πρὶν ἢ ἐξορίσῃ τοὺς ποιητὰς ἐκ τῆς Πολιτείας αὐτοῦ, πλόκανεν ἵνα διὰ ῥάδων στεφανώσῃ αὐτούς.

Αἱ τέχναι καὶ οἱ καλλιτέχναι εἰσὶν αὐτυχέστεροι διότι ἐξιλώθησαν τιμῶν λίαν κολακευτικῶν. Οὕτως ἡ Ἀμαλία Δουπρὲ, θυγάτηρ τοῦ περιφήμου Φλωρεντινοῦ γλύπτου καὶ ἡ Ἀσπολλίνα Βαζίλιο ἐκ Βενετίας, ἐζωγραφήθησαν διὰ χρυσοῦ μεταλλίου. Φαίνεται ὅτι ἐν παρομοίᾳ ἐκθέσει δὲν προσπαγολήφθησαν ἐπὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐκείνων, αἵτινες, ἐπιμαρτυροῦσι τὸ καλλιτεχνικὸν πνεῦμα ἔθνους τινός, μεγάλως δύνανται νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν πρόοδον τοῦ ἐμπορίου. Ἐν τοσούτῳ χρυσοῦν μετάλλιον ἐχορηγήθη εἰς τὴν Ἀμαλίαν Ματζίνη ἐκ φιλίας καὶ εἰς τὰς ἐργάτιδας τῶν ὕλων τῆς Μουράνης καὶ Βενετίας, καὶ ἕτερον εἰς τὴν Ἑλίζαν Περσένη δι' ἀπομίμησιν τῶν περιφήμων ἀλλοτε Βενετικῶν τριχάπτων.

Ἐν Φλωρεντίᾳ, τὴν 9 Ἀπριλίου 1871.

ΔΟΡΑ Δ' ΙΣΤΡΙΑ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΚΕΝΤΗΜΑ ΤΑΠΗΤΟΥΡΓΙΚΟΝ.

Τὸ κέντημα τοῦ σχεδίου τούτου εἶναι ὅμοιον μετὰ τοῦ πρώτου σχεδίου.

Τὰ χρώματα, δι' ὧν ποικίλλεται τοῦτο, παριστῶνται διὰ τῶν ἑπομένων συνθηματικῶν τετραγωνιδίων.

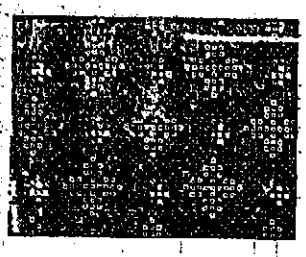

1ον.	Τετραγωνίδιον μαῦρον	πίσσινε χρῶμα	κόκκινον βαθύ
2ον.	,,	μετ' ἀσπέρος	,, ,, μαῦρον.
3ον.	,,	μετὰ σταυροῦ	,, ,, κίτρινον.
4ον.	,,	λευκὸν	,, ,, καφέ.
5ον.	,,	μετὰ στιγμῆς ἐν τῷ μέσῳ	,, ,, ῥόδινον.
6ον.	,,	ἔχον Χ	,, ,, πράσινον.
7ον.	,,	,, Χ λεπτὸν	,, ,, ραϊνόν.

Τὰ χρώματα ταῦτα δύνανται ἡ ἐργαζομένη νὰ μεταβάλῃ καὶ ἀλλοίᾳ κατ' ἀρέσκειαν.

Ἐὰν τὸ σχέδιον τοῦτο κεντηθῇ διπλασίως μὲν κατὰ τὸ ὕψος, τριπλασίως δὲ κατὰ τὸ πλάτος δύναται ν' ἀποτελέσῃ μίαν πρόσοψιν χαρτοφυλακίου. Δύο τοιαῦται προσόψεις ἀποτελοῦσιν ἓν ὅλον ὡραῖον χαρτοφυλάκιον· κατὰ τὸ στόμιον ὅμως αὐτοῦ δέον ἵνα κεντηθῶσιν 15 τετραγωνίδια καθόλου τὸ ὕψος καὶ μῆκος τοῦ χαρτοφυλακίου δι' ὁμοίων χρωμάτων ἀνακαμπτόμενα καὶ τὰ φαλιθισθῶσιν ὡς εἴθισται.

Τὸ σχέδιον τοῦτο πολλαπλασιζόμενον δύναται ν' ἀποτελέσῃ τάπητα. Οὐχ ἧττον ὅμως δ' αὐτοῦ δύναταί τις νὰ σχηματίσῃ καὶ ἐνδύτας.

ΧΕΙΔΩΝΟΣ ΤΕΡΕΤΙΣΜΑΤΑ.

Ἐτοιμάσατε τὸν κηδείαν τοῦ Ἀπριλίου καὶ σ' ὑποδέχεται τοῦ Μαΐου ποιητής· ἀλλὰ πρῶτον τὰ ἀπαιτήσεις καὶ ὕστερον τὰ γενέθλια· μὴ δ' ὄνομα τοῦ ἔαρος, μὴ φαίνεσθε ἀχάριστοι πρὸς τὸν βοσκοτόρτη Ἀπρίλιον· ἀπέθανεν Ἀπρίλιος ὁ Μάϊος πλὴν ζήτω! ναί, ἔχετε δίκαιον, ἀλλὰ μὴ λησμονῶμεν καὶ τὸν μακαρίτην· τῇ ἀληθείᾳ, εἶναι πεῖσμον πῶς ἔως τώρα δὲν ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν κάνενὸς ποιητοῦ νὰ θρηνήσῃ τὸν θάνατον τοῦ Ἀπριλίου! τόσῳ πλέον προκαταλ, ἦτο αὐτὸς ἡ ἰδία τοῦ ὑμνῆσαι τὸν Μάϊον, ὥσπερ γνωρίζουσι τὰς λύρας των ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἰαυσαρίου, καὶ τὴν γρίνα διὰ τῆς φαντασίας διακρίνουσι βλέπουσιν ὑπ' αὐτὴν παχυλοὺς λειμῶνας καὶ κήπους εὐανθεῖς· ὅπερ δὲ χείριστον παρὰ τὸ φέρεσθον τοῦ νεκροῦ Ἀπριλίου καθήμενοι καὶ μὲ τὰ ῥόδα αὐτοῦ ἐστεμμένοι ὑμνοῦσι τὸν Μάϊον· ὦ τῆς ἀπιστίας καὶ ἀγνωμοσύνης!

Ἀλλ' ἐκεῖθεν ὁ λόγος περὶ ποιητῶν ὑμνούντων τὴν ἄνοιξιν δὲν δύναμαι νὰ μὴ παρεκβῶ ἐνταῦθα τοὺς ἑξῆς ὡραίους στίχους συγχρόνου τινὸς ποιητοῦ, ὅστις ὑμνεῖ τὴν ἡμέραν τῆς ἀνοίξεως. Τὸ ποίημα ἐπιγράφεται Ἡμέρα, ὁ δὲ ποιητὴς..... Ὁ ποιητὴς μὲ θέλουν νὰ βγῶ εἰς κάποιος καὶ τραγούδια τοὺς μετανιωτέρους; διὰ νὰ ζητοῦν νὰ εὕρωσι τὸν τύπον τῆς γυναίκος του, καθὼς τοῦ Ὁμήρου, ἔθετο ἑξῶθεν τοῦ βιβλίου σὺν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ καὶ τὴν πατρίδα, ἵνα ἐγίνωσκεν αὐτὸν καὶ τὴν Σμύρνη. Ἰδοὺ οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος στίχοι:

Ἡ ῥοδοδάκτυλος αὐγὴ τὸν κόσμον νὰ φωτίζῃ
εἰς οἶκους τὰ παλάτια καὶ σπήλαια ἀρχίζει.
Τὰ ἄνθινα γύρω πρίναρα ὅπου μὲ' Ἥλιον
μακρύθεν τὰς ἀκτῖνας του φαίνεται ἁπαστέλνον.
Ἡ δὲ νὺξ κατασπευσμένη μόνη της ἀναχωρεῖ
καὶ εἰς τὰς εἴχας τῶν πάντων ἄκουσα ὑποχωρεῖ.
Ἡ Ἕλκρις ἐξέρχεται χαίρουσα ἐκ τοῦ δάσους
ὁ δὲ λαγὼς εὐφραίνεται ὧν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.
Τὰ γλυκὰ συνάζων χόρτα τὸν Θεὸν εὐχαριστεῖ
καὶ ἡ ἐλπιμονία του πρὸς οὐδὲν ἀντιστοιχεῖ.
Τὰ πετεινὰ ἀρχίζουσιν εὐθὺς νὰ κελαδοῦσι
τὸν ποιητὴν τῆς φύσεως ἀπαύστως νὰ ὑμνῶσι.
Ἐγείρεται καὶ ὁ βοσκὸς, σύρων δὲ τὸν ἀμνόν του
ἐξέρχεται εἰς τὴν βοσκὴν φέρων καὶ τὸν αὐλόν του.
Τὰ ποίμνια πλήρη χαρᾶς καὶ μὲ τοὺς κώδωνάς των
τὰ σιγαλὰ σκιρτήματα καὶ τὰς γλυκὰς φωνάς των.
Ὁ γεωργὸς τοὺς βόας του φέρει εἰς τὸν ἀγρὸν του
τῆς ἐργασίας ἄρχεται, σύρει τὸ ἄροτρόν του.
Ὁ βάναυσος κ' ὁ ἔμπορος ἰδοὺ τὴν ἡμέραν
ἐργάζονται. Τὸ πᾶν λοιπὸν λαμβάνει νέαν θέαν.
Ὁ Ἥλιος προϊόντως δὲν φαίνονται τὰ νέφη
διελαμψεν ὁ οὐρανὸς καὶ ὅλ' ἡ οἰκουμένη.
Ἡ ἀκρὶς τότε ἐμένει πάρκατα λυπημένη
καὶ ὁ χείμαρρος ὁμοίζει νὰ γυρεύῃ τὴν σκιάν.
Ἰδοὺ πάλιν ὁ Ἥλιος ἔρχεται ἕνα δύση
καὶ σκότος καταπλησσῶν παντοῦ νὰ διαχύσῃ.
Τὰ νέφη ῥαθυμολογικῶς ῥόδινον εἰς τὴν σκοτίαν
πότε πάλιν λαμπρυνθέντα θέλουν ῥέμει τὴν πρωΐαν.
Ὁ ἐργάτης ἐπιστρέφει· ὁ βοσκὸς χασπιούς
τὰ ποίμνιά του ὁδηγεῖ· παύει πλέον κ' ὁ αὐλός.
Ὁ ἔμπορος ἀμφαίνεται τοὺς ἀκτέρας ὁλκηῶν
φαίνεται κ' ἡ Ἀφροδίτη μεταξὺ ἄλλων πολλῶν.
Μία βαθεῖα σιωπὴ διαδέχεται τὸ πᾶν
ἔμπορε, ἐργάται ὅλοι κοίτονται καθὼς κ' ὁ Πᾶν.

Πῶς σᾶς ἀρέσκει ὁ λαγὼς, ὅστις εὐφραίνεται ὧν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν τὰ γλυκὰ συνάζων χόρτα; δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἐλπιμονία του πρὸς οὐδὲν ἀντιστοιχεῖ, ὁπόταν λαγωοῦ εὐσέβεια! τρώγων τὰ χόρτα δὲν λησμονεῖ καὶ τὸν δοτῆρα τούτων Θεόν. Ἐν τῇ κινήσει βεβαίως τῶν σιαγόνων καὶ τῶν ὠτων τοῦ λαγωοῦ ἡ φαντασία τοῦ ποιητοῦ βλέπει καὶ ἀκούει τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀπεσταλμένην εὐχαριστίαν τοῦ λαγωοῦ. Ἂν οἱ κυνηγοὶ ἦσαν ποιηταὶ τί ἐλπιμονία ζωῆς θὰ εἶχον οἱ λαγωοί! καὶ πόσον θὰ πυροφαίνοντο ὄνες; ἐπὶ τοῦ ἐδάφους! Τί ζωηρὰ εἴδωλα ἡ τοῦ βοσκοῦ σύροντος τὸν ἀμνόν του (ἀπὸ τῶν καρπάτων βεβαίως) καὶ φέροντος τὸν αὐλόν του. Τί μόνος λυπεῖται τις μὲ ἐννοῦν τί ζητοῦν τὰ ποίμνια κλίνη χαρᾶς καὶ μὲ τοὺς κώδωνάς των, τὰ σιγαλὰ σκιρτήματα καὶ τὰς γλυκὰς φωνάς των; τὸ ἀνανταπόδοτον τοῦ διστίχου τούτου θὰ κατέστρεφεν ὅλην τὴν ἡδονὴν τοῦ ἀναγινώσκοντος, ἂν δὲν ἔβλεπεν ἀμέσως ὅτι ὁ βρύνασος κ' ὁ ἔμπορος ἰδόντες τὴν ἡμέραν ἐργάζονται· ἡ διάνοια τοῦ ἀναγνώστου ἀντιπερισπᾶται ὑπὸ τῆς αἰρνιδίας ταύτης ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐξεγέρσεως τοῦ βανάσου καὶ τοῦ ἐμπόρου· τὸν πᾶν λαμβάνει νέαν θέαν καὶ ὁ ἀναγινώσκων καθήμενος εἰς τὰ παιδικά του Πετρέτου ἢ μᾶλλον τοῦ Ροσσινάντου του σπεύδει μεταλλάσσει ἀστραπηδὸν ἀπὸ τῆς ἐξοχῆς εἰς τὴν πόλιν καὶ τ' ἀνάπαλιν. Ὁποία ταχύτης περὶ τὴν ἀλληλουχίαν τῶν ἰδεῶν! Ὢ ὦ ποιητὴς πολὺ ἀγ' ἐνὸς εἰς ἕτερον ἀντικειμένου μοῦς ἐν ἐνὶ διστίχῳ (ἢ μᾶλλον δυστυχῶ), κρύπτονται τὰ νέφη καὶ διαλάμπει ὁ οὐρανὸς καὶ ὁλ' ἡ οἰκουμένη καὶ ἰδοὺ πάλιν ἀπὸ τῶν νεφῶν καὶ τοῦ ἥλιου καταπίπτει ὁ ποιητὴς νέος αὐτὸς Ἴκαρος εἰς τὸν χείμαρρον ὅστις ὁμοίζει νὰ γυρεύσῃ τὴν σκιὰ καὶ μὲς ζωγραφεῖ τὴν σπαραξικάρδιον λύπην τῆς ἀκρίδος, ἥτις ἐμένει λυπημένη. Ἐκεῖθεν δὲ πάλιν μεταφερόμενος ἐπὶ τοῦ Πετρέτου, ὅστις ὑπὸ τὰ σκέλη αὐτοῦ εἶναι γλαφυρώτερος τῶν ἀκτενῶν τοῦ Νεκτῶ, κρημνίζεται εἰς ὕβριν, ἔνθα βλέπει ἐκ τοῦ πλησίον τὸν ἥλιον, ὅστις ἔρχεται ἵνα δύσῃ καὶ σκότος καταπλησσῶν παντοῦ νὰ διαχύσῃ· παυόμενος τὸ ἄκαιρον καὶ πενθαρικὸν τοῦ μέτρου ἐν τῷ ἑξῆς διστίχῳ.

Τὰ νέφη ῥαθυμολογικῶς ῥόδινον εἰς τὴν σκοτίαν
πότε πάλιν λαμπρυνθέντα θέλουν ῥέμει τὴν πρωΐαν;

Τέλος ὁ ἐργάτης ἐπιστρέφει· ὁ βοσκὸς κλαίει τὸ ἴδιον· ὁ αὐλὸς παύει πλέον, ὁ ἔμπορος ἀμφαίνεται, ἡ Ἀφροδίτη φαίνεται καὶ μόνον ἡ ἀκρὶς δὲν ἠξεύρομεν τί ἀπέγεινεν· ἐξακολουθεῖ νὰ ἐμμένῃ λυπημένη, ἢ ἔρχεται καὶ αὐτὴ νὰ εὐφραίνεται ὡς ὁ λαγωὸς ὧν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ὁ ἀναγινώσκων ἀνησυχεῖ διὰ τὴν τύχην τῆς ἀκρίδος, ἥτις παρίσταται τὸ ἐναργικώτερον πρόσωπον ἐν τῷ εἰδυλλίῳ τούτῳ. Οὐδέποτε ὅμως παρεστάθη δι' ἐκλεκτοτέρων καὶ ζωηροτέρων χρωμάτων τὸ θαλερὸν ἐπιχώριον σκότος τῆς νυκτὸς· τόσῳ καλῶς περιγράφεται ἡ δύσις τοῦ ἡλίου καὶ ἡ ἀρχομένη νύξ, ὥστε ὁ ἀναγινώσκων ἐξεγειρόμενος μετὰ τῆς ῥοδοδακτύλου αὐγῆς, εὐφραινόμενος εἰς τὴν θέαν τοῦ λαγωοῦ, ὅστις εὐφραίνεται ὧν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀκούων τὸ κελάδημα τῶν πτηνῶν, συνιδεῖν τὸν βοσκὸν εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἐργαζόμενος μετὰ τοῦ ἐμπόρου, θερμαινόμενος ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, δροσιζόμενος ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ χειμάρρου καὶ ζητῶν μετ' αὐτοῦ τὴν σκιὰν, παύεται τῆς ἐργασίας, ἐπιστρέφει μετὰ τοῦ βοσκοῦ, καὶ τέλος καταλαμβανόμενος ἐν τῷ προτελευταίῳ στιχῳ ὑπὸ χασμουρητῶν, ἐν τῷ τελευταίῳ ὑπὸ τῆς νάρκης τοῦ Μορφέως, καταλίνεται καὶ κοίτεται κ' αὐτὸς καθὼς κ' ὁ Πᾶν! Παράδοξος τῶν στίχων τούτων ἐνέργεια! οὐκ ἡ δύναμις τῆς ποιήσεως!

Ἀλλὰ πρὸς θεοῦ, τί κάμνω δὲν ἤξερα! ῥοδοῦμαι μὲ κ' ἐγὼ ἀπεκοίμισα τὰς ἀναγνωστρίας μου δίδων αὐταῖς τοιοῦτον ναρκωτικόν. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι ὁ γέλως θὰ ὑπερνικήσῃ τὸν ὕπνον.

ΧΕΙΛΩΝ.

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ.

Α'.

Φιλτάτη μου θύγατερ,

Ἡ εὐδαιμονία εἶναι ὁ κύριος σκοπὸς, τὸν ὁποῖον ἐν τῷ βίῳ ἅπαντες προσπαθοῦμεν ν' ἀποκτήσωμεν. Πρὸς τοῦτο δὲ Ἕλλος ἄλλην ἀκολουθεῖ ὁδὸν, καὶ εἰς διάφορα ἀντικείμενα ὁρίζει αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν εὑρίσκουσι τὴν εὐδαιμονίαν αὐτῶν εἰς τὰ σωματικὰ ἀγαθὰ οἱ δὲ εἰς τὰ ψυχικά. Οἱ πρῶτοι, διὰ τῶν σωματικῶν τροφῶν, διαρθείρουσιν ἑαυτούς· οἱ δὲ δεύτεροι προσπαθοῦσι ν' ἀπολαύσωσι τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν τελειοποίησιν τοῦ λογικοῦ ὄντος, τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ ὕλικαὶ τέρψεις, παγιζόμεναι ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων, τῆς ματαιότητος, τῆς ὑπερηφανείας καὶ τῆς φιλοδοξίας, καὶ εἶναι πρόσκαιροι· αἱ δὲ ψυχικαὶ, ἐκ τῶν ἀρετῶν, τῆς σωφροσύνης, τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς εὐποιΐας, καὶ εἶναι διαρκεῖς. Εἰς τὰς ὑλικὰς τέρψεις ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου χαυνοῦται, ἡ ψυχὴ ῥαθύμεται, καὶ ὁ ἄνθρωπος κατατρῴ αἰσχρῶς· εἰς δὲ τὰς ψυχικὰς, ἡ διάνοια ἀναπτυσσομένη ῥωτίζει τὴν ψυχὴν, καὶ ἐνοῦται αὐτὴν μετὰ τῆς μεγάλης ψυχῆς τοῦ ἀνθρωποπλάστου, καὶ τότε ὁ ἄνθρωπος, διὰ τῆς ἀσκήσεως τῶν ἀρετῶν, γίνεται σχεδὸν ἰσάγγελος.

Ἔστω λοιπόν, ὦ θύγατερ, φιλόκαλος, πράττε τὸ ἀγαθὸν, εὐεργέτει τὸν πλησίον σου, φρόντιζον ν' ἀποκτήσῃς τὸ σέβας καὶ τὴν ἀγάπην τῶν καλῶν καὶ ἐναρέτων ἀνθρώπων· καὶ ἂν ποτε εὑρεθῇς εἰς ὀλίγον καὶ στενοχωρίαν, τότε σύναλλε εἰς σαυτὸν, σκέφθητι, ὑπόμενε, καὶ ἔχε τὰς ἐλπίδας σου εἰς μόνον τὸν Θεὸν, τὸν πλάστην σου. Ἡ εὐτυχία ἐπὶ τῆς γῆς συνίσταται, οὐχὶ εἰς τὰ πλούτη καὶ τὸν θόρυβον τῶν κοσμικῶν φρονεμάτων, ἀλλ' εἰς τὴν ἡσυχίαν τῆς ψυχῆς, καὶ εἰς τὸ νὰ ζῇ ὁ ἄνθρωπος ὡς ἄγγελος, ἐλπίζων μόνον εἰς τοὺς οὐρανοὺς ζωὴν ἀληθῶς εὐδαίμονα· διότι τοιαύτη ἐπὶ τῆς γῆς δὲν ὑπάρχει. Ἕκαστος πρέπει νὰ ζήσῃ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ ἐντολήν τινα. Ἡ δὲ ἐντολὴ αὕτη εἶναι ν' ἀγαπᾷ καὶ νὰ πράττῃ ἕκαστος τὸ ἀγαθὸν, καὶ νὰ συναλλᾷ ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας τοῦ πλησίον του· ἡ δὲ ἐκπλήρωσις τῆς ἐντολῆς ταύτης καθιστᾷ ἀληθῶς εὐδαίμονα τὸν ἄνθρωπον.

Ἐὰν ἅπαντες οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἐνάρετοι, καὶ τὰ διάφορα πολιτεύματα ἐσκοπίευον νὰ τιμήσωσι καὶ ν' ἀνταμείψωσι τὴν ἀρετὴν, οἱ ἐνάρετοι ἤθελον καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἀπολαμβάνει τὴν προσήκουσαν αὐτοῖς τιμήν. Ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτως. Οἱ ἄνθρωποι γενικῶς συνδιατῶνται δι' ἐλαττωμάτων καὶ ἀτοπιῶν· τὰ δὲ διάφορα πολιτεύματα τῶν ἐθνῶν, ὄντα ἔργον τῶν ἀνθρώπων, δύνανται μὲν νὰ μεταρρυθμίζωνται, ἀλλὰ πάντοτε ὕβριστ μένει ἀτελῆ. Καθημερινῶς ἡ ἀρετὴ δύναται νὰ μένῃ ἄγνωστος, ἡ γνωρίζωνται νὰ καταδιώκηται· ἀλλ' αὕτη, καὶ τοι αἰωνίως καταδιωκομένη, πάντοτε θέλει εὑρίσκεται εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἑαυτὴν καταφυγὴν καὶ παρηγορίαν. Ἀλλὰ τὸ αὐτὸ δὲν εἶναι, καὶ διὰ τὸν πονηρὸν καὶ κακὸν ἄνθρωπον. Ἡ τύψις τῆς συνειδήσεως εἶναι σκώληξ ἀκοίμητος κατατρώγων τὰ σπλάγχνα τοῦ κακούργου, ὅστις ἀχρὶ ἢ γρήγορα καὶ ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ τιμωρεῖται, καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ· ἀπόδειξις δὲ εἶναι, ὅτι οὐδεὶς κακοῦργος ἐπὶ τῆς γῆς ἔχαιρεν ἀτιμώρητος, ἀπὸ τοῦ Κάϊν μέχρι τοῦ Νέρωνος καὶ λοιπῶν. Αἱ ἐλπίδαι αὗται εἶσιν ἀρχαιότατοι, ὡς ὁ κόσμος, ἀλλὰ πρέπει καθ' ἑκάστην νὰ μελετᾷ τις αὐτάς. Ὅλα ἐπὶ τῆς γῆς εἶσιν ἀτελῆ, καὶ αὐτὴ ἡ φύσις καὶ ἤθικὴ κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου. Πανταχοῦ εὑρίσκεται τὸ καλὸν πλησίον τοῦ κακοῦ, καὶ τὰ πάντα μεταβάλλονται καὶ ῥεῖζονται. Οὐδὲν δ' ἄλλο μᾶς βεβαιοῖ περισσότερον, περὶ μιᾶς ἄλλης ζωῆς τελείας καὶ αἰωνίου, ὡς τὸ ἀδύνατον τῆς τελειότητος τῶν ἐπιγείων πραγμάτων.

Ὁ οὐρανὸς εἶναι αἴθριος, ἀλλ' ἡ καταιγὶς μᾶς ῥθένει. Κατέρχεται κῆπος ὡραῖζει τὸν παρέδεισον, ἀλλ' ἡ πλημμύρα τὸν καταστρέφει. Ὁ ἄνθρωπος δὲ αὐτὸς φαίνεται ἄγριος, καὶ ὅμως κατὰ τι ἡμερεύει. Ἄλλος φαντάζεται, ὅτι ἔχει ὅλα τὰ ἀγαθὰ καὶ εἶναι αὐτυχέστατος, ἀλλ' εἰς τί συνίσταται ἡ αὐτυχία αὐτοῦ; Εἰς τὴν ὑγείαν, ἢ εἰς τὴν ζωήν του, ἢ εἰς τὰ πλούτη του· Ἄλλ' εἰς πᾶσαν στιγμὴν δύναται νὰ στερηθῇ αὐτῶν· ἡ δὲ βεβαιότης, ὅτι οὐδὲν τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μας, καὶ ὅτι ὅλα παρέρχονται καὶ ῥεῖζονται, ἀρκεῖ νὰ μᾶς πείσῃ περὶ τῆς εὐτελείας τῶν κοσμικῶν πραγμάτων. Τὸ μόνον μέσον δι' οὗ δυνάμεθα ν' ἀπολαμ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

δίνομεν ἐν ἀνάσα τὰ κυριακὰ ἀγαθὰ, εἶναι τὸ νὰ θεωρῶμεν αὐτὰ ὡς δυνάμενα νὰ φθαρῶσιν. Ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζῃ ἐπὶ τῆς γῆς τὸν χρυσοῦν αἰῶνα, οὐδὲ διὰ τὸ παρὸν οὐδὲ διὰ τὸ μέλλον· δὲν τὰ πάντα ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι μάταια καὶ ἐφήμερα. Διὰ τοῦτο ὅμως δὲν πρέπει νὰ μαζῇ καὶ νὰ συμμαζεύεται τοῦ κοσμικοῦ βίου διὰ τῆς φιλίας καὶ ἀγαθοποιΐας, καὶ νὰ ἔχῃ ὡς ἀπαρέγκλιτον κανόνα, ὅτι εἰς τὴν ζωὴν αἱ τέρψεις εἶσι πάντοτε μεμιγμέναι μετὰ τῆς πικρίας.

Χθὲς, ὦ θύγατερ γλυκεῖα, μετὰ [illegible] ἐνεκυπτες καὶ μὴ θέλα νὰ δημιουργήσῃς ἄλλον ἰδανικὸν κόσμον περὶ οὗ ἀνώφελον, καὶ μάθε νὰ ὑποφέρῃς ὅ,τι σοὶ εἶναι ἀδύνατον ν' ἀπορρίψῃς. Εἰς τοῦτο δὲ ἔγκειται ἡ ἀληθὴς καρτερία καὶ ἡ πρωτίστη τῶν ἀνθρωπίνων ἀρετῶν.

Ἡ εὐδαιμονία δὲν συνίσταται εἰς τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα μᾶς περικυκλόνουσιν, ἀλλ' εἰς τὴν ἰδέαν, τὴν ὁποίαν ἔχομεν περὶ αὐτῶν τῶν ἀντικειμένων. Ἐκ τούτου δὲ ἐξάγεται, ὅτι ἡ εὐτυχία ἡμῶν ἐξαρτᾶται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὴν ἰδέαν, τὴν ὁποίαν ἔχομεν περὶ ἑνὸς πράγματος καλοῦ ἢ κακοῦ. Ἡ δὲ ὀρθὴ κρίσις περὶ τῶν πραγμάτων, καὶ ἡ κυριότης ἡμῶν αὐτῶν εἶναι ἡμερίστη τέχνη τοῦ βίου.

Γίνεται δὲ κύριος ὁ ἄνθρωπος ἑαυτοῦ, ὅταν ἔχῃ ὡρισμένον κανόνα τῆς διαγωγῆς του, καὶ ἐξετάζῃ πολλάκις ἑαυτὸν, παρατηρῇ καὶ ἀκούῃ καλῶς τὰ περὶ αὐτὸν ἀντικείμενα, καὶ πρὸ πάντων, ὅταν δύνηται νὰ ὠφελῆται ἐκ τῶν καλῶν φυσιολῶν καὶ μάλιστα ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ πείρας.

Καὶ ταῦτα μὲν προεισαγωγικῶς· ἀκολούθως δὲ ἑτέρων ἐπιστολῶν μου θέλω ὑποδείξει σοι ὁποῖός τις δέον νὰ ᾖ ὁ γενικὸς κανὼν τῆς διαγωγῆς ἡμῶν τῶν γυναικῶν καὶ ὁποῖος ὁ σκοπὸς τῆς μορφώσεως τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ ἤθους, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἐπιθυμῶμεν ἵνα ἀποκτήσωμεν.

Ὑγίαινε καὶ μέχρι τοῦ τέλους ΣΩΦΗ Σου.

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΙΑΣ.

(Διήγημα.)

— Δὲν δύναμαι ἄλλο τι νὰ κάμω ἢ μόνον νὰ τὸν ἀποκτῶ πλησίον μου καὶ νὰ ἀναπληρώσω ὅσον τὸ δυνατὸν τὸν μακαρίτην ἀδελφόν του.

— Τὸ ἐπανέλαβε προηγουμένως, ἐπανέλαβεν ὁ κ. Εὐμενίδου μετά τινας στιγμὰς σιωπῆς· Καὶ ἐν τούτῳ . . . .

— Πρέπει νὰ σύρωμεν τὸ μέσον ἵνα κάμωμεν οἰκονομίαν.

— Ἔλα; ἴδε ὅτι . . . .

— Εἶσαν ἔτη ὑπηρετῶ ὡς ταμίας τοῦ καταστήματος τοῦ κ. Φιλίππου. Δύναμαι τώρα νὰ ζητήσω αὔξησιν τοῦ μισθοῦ μου.

— Ἀρίστη ἰδέα, δικαιότατον τοῦτο, ὑπεστήριξεν ὁ κ. Εὐμενίδου. Ἐπιμένω. . . . .

— Ἐπιμένεις; . . . . ἐπιμένεις. . . δὲν ἔχεις τὴν οἰκίαν σου;

— Τὴν παλαιὰν οἰκίαν, τὴν ὁποίαν μοὶ ἐλληρώθησαν ὁ θεῖός μου; ὥραῖον εἰσόδημα!

— Οὐχί! Ἀλλὰ, μολονότι τὰ πλάτρα μέρη αὐτῆς εἶναι παλαιά, τὸ μεσαῖον ὅμως μέρος εἶναι κατασκεύασμα, χάρις εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ θείου σου, ὅστις δὲν τὸ ἤρτησεν ἀτημέλητον. Καὶ σὺ δὲν μίσθωσες ἀκόμη ὅτι εἶναι πολὺ καλὸν ὅπότε ἐπὶ δύο μῆνας κατώκησες μόνος αὐτοῦ;

— Ἡ Σοφία δὲν αἰσχρίστεται ἐκεῖ.

— Καὶ ἴσως θὰ κατακτήσῃ.

— Θὰ ὑπάγωμεν λοιπὸν πάλιν ἐκεῖ;

— Μάλιστα· διὰ τοῦ μέσου τούτου θὰ κάμωμεν οἰκονομίαν τινά; Πολὺ ἀναίσθητον περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου κατὰ τὸ παρελθόν μου. Εἰς τὸ γραφεῖόν μου πρέπει νὰ ᾖμαι ἀπὸ τὴν 9ην μέχρι τῆς 4ης Μ. Μ. ὥστε θὰ δύναμαι νὰ ἀναχωρῶ ἐκεῖθεν. Τὸ χωρίον μας δὲν ἀπέχει πολὺ ὥστε ἀγαπήσω δύναμαι νὰ ἔρχωμαι εἰς τὴν ἐργασίαν μου· ἐκτὸς ἐὰν ὁ καλὸς τῶν ἀγροκτημάτων εἶναι λίαν εὐτελής.

— Καὶ θὰ μένω ἐγὼ εἰς τὸ χωρίον ὅλον τὸ ἔτος;

— Βεβαίωτατα. εἶπε μειδιῶν ὁ κ. Εὐμενίδης. Ἐν τοσούτῳ, ἐὰν ἡ Σοφία ἀνιᾷ πολὺ, δυνάμεθα ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας τοῦ χειμῶνος νὰ ἐπισκεπτώμεθα μετ' ἐκπλήξεως εἰς τινα οἰκίαν γνωστοῦ φίλου μας εἰς Πέρα. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅσον τάχιστα θὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ προσφιλὲς σπιτάκι μας.

— Ἔχεις δίκαιον, ἀγαπητέ μου, ἀπεκρίθη ἡ κ. Εὐμενίδου. Ἡ θεία Πρόνοια μᾶς πέμπει τὸ τέκνον τοῦτο, οὐχὶ διὰ νὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃ βεβαίως. Θὰ προσπαθήσωμεν, σὺν Θεῷ, οἰκονομίας πανταχόθεν νὰ προστοιμάσωμεν τὰς πρώτας αὐτῶν..... ὅπως ἔχει τις δὶς ἕνα ἔχει καὶ δὶς δύο. Δὶς ἔχει οὔτω φίλτατε;

— Χαίρω ἐκουάν σε νὰ ὁμιλῇς οὕτως. Ἡ διαμονή μας εἰς τὴν ἐξοχὴν θὰ ὠφελήσῃ μεγάλως τὴν Σοφίαν. Πρῶτον θὰ ἔχῃ καλῶς τὸν ὑγείαν καὶ ἀκολούθως δὲν θὰ βλέπῃ τὰς φίλας της, τὰς πλουσίας, εὐθυμοτέρας. Ἀφ' ἑτέρου ἡ Σοφία εἶναι ἀγαθὴ, ἀρεκλὴ, προσφιλὴς.....

— Καὶ ἀρκετὰ ἀμαθὴς βεβαίως ἡ μικρὰ κόρη!

— Ὀλίγιστα τὴν ἐξέτασα. Ὅ,τι παρετήρησα εἶναι ὅτι ἔχει ἐξαίσιον δεξιότητα καὶ ἐπιτηδειότητα εἰς ὅτι πράττει. Τὴν νομίζω ζωηροτάτην καὶ ἐνεργητικωτάτην. Ἂν ἔτι παραδώσωμεν διὰ τὴν Σοφίαν, ἵνης χαμογελᾷται πάντοτε ἐπὶ τοῦ χειλέους καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν πράξεων της δηλοῖ εἶναι ἀμελὴς καὶ ἀκατάδ-

(2)

Γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Μυτιλήνης ἀπὸ 17 Ἀπριλίου τὰ ἑξῆς μετὰ . . . .

« . . . . Τὰ ἐκπαιδευτικὰ τῆς νήσου ἡμῶν καταστήματα, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ φιλομούσου ἡμῶν Μητροπολίτου Κυρίου Μεθοδίου, νέαν πρὸς τὰ πρόσω λαμβάνουσι πρόοδον, προσωφελοῦσι μεγάλως ὠφελίας εἰς τὴν νεολαίαν τῆς πατρίδος ἡμῶν, ὅτις ἀείποτε διεκρίθη ἐπί τε φιλομουσίᾳ καὶ φιλομουσίᾳ.

« Τὰ παρθεναγωγεῖα ἡμῶν μάλιστα ἐπιδιδόασι βαίνοντα ἀληθῶς πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ των· δὶς καὶ αἱ πλεῖσται τῶν οἰκογενειῶν, συναισθάνονται ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις τῶν θυγατέρων ἀποτελεῖ ἓν ἐν τῶν ἀναγκαίως ἀναπεφευγότων μέσων πρὸς τὴν καλὴν ἀποκατάστασιν αὐτῶν, οὐ μόνον παραπέμπουσι αὐτὰς εἰς τὰ παρθεναγωγεῖα, ἀλλὰ καὶ ἀρίστους αὐτὰς ὅπως ἐπιμεληθῶσι εἰς τὰ παρθεναγωγεῖα τῶν μαθητριῶν αὐτῶν.

« Τὸ κεντρικὸν ἡμῶν παρθεναγωγεῖον καθ' ἑκάστην τελειοποιεῖται καὶ ἀγαθὸν παράγει τοῖς καιροῖς χάριν εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ἀρχὰς αἵτινες διέπουσιν αὐτό, ὧν μικρὰν τινα ἰδέαν δύναταί τις νὰ λάβῃ ἐκ τῆς ἐπομένης μικρᾶς, μὲν ἀλλὰ περιεκτικοτάτης προσφωνήσεως, ἣν ἐποιήσατο πρό τινος κατὰ τὰς ἐνάρξεις τῶν μαθημάτων αὐτοῦ, ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ πρώην Ἀλεξανδρείας Κ. Καλλινίκου, ἡ προέδρου αὐτοῦ Διευθύντρια Κ. Σαπρῶ Ἀμιλίου.

„Ἡ παιδεία, ἔλεγεν ἡ Κ. Σαπρῶ, ἡ ὅσον ἐνεστι δηλ. τελεία καὶ ἁρμονικὴ διάπλασις τῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεων, εἶνε καρπὸς τῆς οἰκιακῆς σχολιακῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἀγωγῆς. Ἡ πρώτη σκοποῦσα ἐν γένει

τὴν ὅλην τοῦ ἀνθρώπου διάπλασιν κατακόλλει οὕτως εἰπεῖν τὸν θεμελιωτὴν λίθον ἢ τὸν ξύλον, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐποικοδομοῦσιν ἡ δευτέρα καὶ ἡ τρίτη· διότι ἡ μὲν σχολικὴ ἀγωγὴ σπερμοφορεῖ ἰδίως περὶ τὸ ἐν μόνον μέρος τῆς πνευματικῆς τῶν παίδων καὶ νέων διακλάσεως, τὸ διανοητικὸν, ὁρίζεται ὡς εὔθυνσις πρὸς τὴν γνῶσιν διὰ τῆς γνώσεως· ὅσον δ' ἀρορᾷ τὴν σωματικὴν καὶ τὸ ἕτερον μέρος τῶν πνευματικῶν αὐτῶν διακλάσεως, τὸ ἠθικὸν, αὕτη ἀναπληρόει μόνον τὰς ἐλλείψεις τῆς οἰκιακῆς καὶ ἄρχεται, ὅπου κωλύει ἐκείνη. Ἡ δὲ ἐκκλησιαστικὴ ἀγωγὴ, ἐπειδὴ προτίθεται σκοπὸν κύριον νὰ μορφώσῃ διὰ τῆς θρησκείας ἄνδρας μόνον καὶ γέροντας, εἶναι συνέχεια τῶν δύο ἄλλων, ἄρχεται ἀφοῦ ἐκείναι συμπληρώσωσι τὸ ἔργον των, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπιδώσῃ, ἐνῶσῃ ἐκείναι εἶναι ἀτελεῖς καὶ διεστραμμέναι. Ἐκ τούτου συνάγεται ὅτι, ἂν καὶ κατὰ πρῶτον προσβλέπῃ, φαίνεται, ὅτι ἡ παιδεία εἶναι γονέων πρὸ παντὸς, τῆς οἰκείας, τῶν σχολῶν καὶ τῆς ἐκκλησίας, κυρίως ὅμως εἶναι γέννημα τῆς οἰκίας, τοῦ πατρὸς δηλ. καὶ τῆς μητρὸς, καὶ μάλιστα τῆς μητρός. Διότι ἡ μὲν πατὴρ, εἴτε διὰ τὴν μεγαλητέραν του σπουδαιότητα εἴτε διὰ τὴν φαινομένην αὐτοῦ ὑφηγεμονίαν καὶ τὴν κλῆσιν νὰ μένῃ τὸν πλεῖστον καιρὸν ἐκτὸς τῆς οἰκίας, εἶναι μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένος τῶν τέκνων παρὰ ἡ μήτηρ. Τὴν ἐπὶ τῆς παιδείας ἐπιρροὴν τῆς μητρὸς δεικνύει πρὸ πάντων ἡ φύσις αὐτὴ. Διότι ὄχι μόνον τὰ τέκνα πρὸ τῆς γεννήσεως εἶναι μέρος αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν γέννησιν διὰ τοῦ λοχείου δεσμοῦ τῆς ἀγάπης μένουσι προσκεκολλημένα εἰς τὴν μητρικὴν καρδίαν. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἐπιδεικνύει καὶ ἡ ἱστορία, ἡ τε ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἡ ὑβρεθεν· ἐπειδὴ εἶναι ἀναντίρρητον, ὅτι Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ θεῖος Λόγοθέτης, ὁ Κάντος, ὁ Κυβιέρ καὶ πλεῖστοι ἄλλοι σοφοὶ καὶ ἐνάρετοι ἄνδρες χρεωστοῦσι τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτῶν ἀνάπτυξιν εἰς τὴν ὑγιᾆ καὶ περιφρονητικωτέραν ἀγωγὴν τῶν μητέρων των. Ἐὰν δὲ ἄλλοι ἀποραίνεται διάστημα εἰς παιδαγωγὸς τῶν καθ' ἡμῶν χρόνων, ὅτι « ἂν θέλωμεν ν' ἀναγνῇ χριστιανικὸν τι ἔθνος, πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς αὐτὸ χριστιανὰς μητέρας», καὶ ὅτι ἐλληνικώτερον ἕτερος, ὅτι « ἡ ἀνθρωπίνη τελειότης καὶ ἐλληνικὴ στηρίζεται κυρίως ἐπὶ τοῦ γυναικείου νοὸς καὶ τῆς γυναικείας ἀρετῆς.....

„Τὰ ὀλίγα ταῦτα, τὰ ὁποῖα εἶπον περὶ παιδείας ἐν γένει καὶ τῆς ἐπιρροῆς, τὴν ὁποίαν ἐξασκοῦσιν ἐπ' αὐτῶν αἱ γυναῖκες, διανοοῦμαι ἐφικνοῦμαι, ἐξ ἑνὸς μὲν μέρους πόσον εἶναι οὐσιώδες τὸ περὶ ἀγωγῆς τῶν γυναικῶν ζήτημα, ἐξ ἄλλου δὲ πόσον δικαιούμεθα νὰ ἐπαινέσωμεν τὸν νέον ἡμῶν Ἱεράρχην Κ. Μεθόδιον διότι πρώτα αὐτὸ φρονεῖ καὶ μέριμναν ὑπέδειξεν ἅμα ἐπέστησε τὸ ζάλον τῆς πατρίδος μας ἐν ᾧ θέλουσι μορφωθῇ μητέρες ἀξίαι τῶν Ἑλλ. παρθεναγωγείου, ἐν ᾧ θέλουσι μορφωθῇ μητέρες ἀξίαι ν' ἀναδείξωσι τὴν ἐπαρχίαν των ἀληθῶς λογικὴν τοῦ Χριστοῦ ποίμνην διὰ τῆς καλυτέρας ἀγωγῆς, τὴν ὁποίαν θέλουσι δίδει εἰς τὰ τέκνα των. Τελειοτέραν δὲ ἀγωγὴν λέγουσα δὲν ἐννοῶ ἐκείνην μόνον, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ λάβῃ ἡ γυνὴ, ὡς ἄνθρωπος ἁπλῶς, ἀλλὰ καὶ τὴν σύμφωνον πρὸς τὸν προορισμὸν αὐτῆς ὡς μητρὸς, συζύγου καὶ οἰκοδεσποίνης. Τὴν πρώτην ἔχει ἡ γυνὴ κοινὴν μὲ τοὺς ἄνδρας καὶ συνίστανται εἰς τὴν σωματικὴν, διανοητικὴν, ἠθικοθρησκευτικὴν, αἰσθητικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτῆς μόρφωσιν. Τὴν δευτέραν λαμβάνει ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ γένους αὐτῆς καὶ συνίσταται εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ αἰσθήματος ἐκείνου, τὸ ὁποῖον κάμνει αὐτὴν ν' ἀρεσκόνηται πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν οἰκίαν καὶ τὰ καλὰ τῆς οἰκίας. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴν καὶ ἐκείνην θέμεν δυνηθῇ νὰ δώσωμεν εἰς τὰ κορίτσιά μας, ἂν δὲν περιωρισθῶμεν μόνον εἰς σύστασιν σχολείων δι' αὐτὰ, ἀλλὰ ἐροντίζωμεν καὶ τὰ διοργανίζωμεν συμφώνως πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ αἰῶνος· ἐρωτίζοντες αὐτὰ μὲ τὰ ἀναγκαῖα μέσα τῆς διδασκαλίας· καὶ μάλιστα μὲ προσωπικὸν ἱκανὸν καὶ τὸν νοῦν τῶν κορασίων νὰ πλουτίσῃ μὲ γνώσεις καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν νὰ διαπλάσῃ, ὥστε ἐκόντως τὰ μὲν καλὰ ν' ἀγαπῶσι, τὰ δὲ κακὰ ν' ἀποστρέφωνται. Τοιαύτη ἀγωγὴ εἶναι βεβαίως εὐκταία· καὶ ἐγὼ τὴν πεποίθησιν διὰ τῆς ὑπὲρ ἀντιλήψεως τῶν εὐχῶν τῶν πνευματικῶν ἡμῶν προϊσταμένων καὶ τῆς συνδρομῆς τῶν ἀξιοτίμων ἐφόρων, ὅπου ἐξαρτῶσι ἀπὸ τὰς ὀλίγας μου δυνάμεις, ὅτι θέλω ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς προσδοκίας τῶν γονέων ἐκείνων, οἵτινες ἐνεπιστεύθησαν εἰς ἐμὲ νὰ διευθύνω τοὺς οἴακας τῆς διανοίας τῶν κορασίων των καὶ νὰ ὑδηγήσω αὐτὰ εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος.„

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ καὶ Ο ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ.

Πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐκτὸς τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἐν τῇ ἐσπερίᾳ Εὐρώπῃ αἱ γυναῖκες ἔλαβον μέρος εἰς τὰς τέχνας ἐκείνας, αἵτινες ἦσαν ἀποκλειστικῶς ἄλλοτε διὰ τοὺς ἄνδρας. Οὕτω δὲ σήμερον βλέπομεν καὶ τὰς γυναῖκας συνεργαζομένας μετὰ τῶν ἀνδρῶν μετὰ ζήλου τῆς εὐρυθμίας ἐκτὸς ἄλλων καὶ εἰς τὰ τηλεγραφεῖα.

Ἐν Ἀγγλίᾳ, ἰδίως ἐν Λονδίνῳ τῷ 1860 συνεστήθη καὶ Σχολὴ γυναικεία πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Τηλεγραφίας. Ἐν ᾗ ἐφοίτησαν ἤδη τέλους τοῦ 1870, 307 μαθήτριαι, ἀποκατασταθεῖσαι ἀκολούθως εἰς τοὺς τηλεγραφικοὺς σταθμούς, ἐν ᾧ ἐν παρομοίᾳ σχολῇ 204 ἄνδρες μαθηταὶ ἐφοίτησαν εἰς τὸ διάστημα τοῦτο καὶ ὀλίγιστοι ἀποκατεστάθησαν.

Τὸ προσωπικὸν μάλιστα τοῦ ἐν Λονδίνῳ Τηλεγραφείου σχεδὸν ὅλως ἐκ γυναικῶν συνίσταται, διευθυνόμενον ὑπὸ τῆς Κ. Κλαὶκ, ἥτις ἄλλοτε ἦν ὡς τοιαύτη παρὰ τῇ Ἠλεκτρικῇ Ἑταιρίᾳ, παρ' ᾗ καὶ γυναῖκες πολλαὶ ἐργάζονται.

Κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῶν Τηλεγράφων ἡ παραδοχὴ τῶν γυναικῶν μεγίστως ὠφέλησε τὴν Γεν. Διεύθυνσιν τῶν Τηλεγραφείων διὰ τοὺς ἑπομένους λόγους:

1ον). Διότι αἱ γυναῖκες κέκτηνται ἐξόχως τὴν ζωηρότητα τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῆς ἀκοῆς καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀφῆς, ἅτινα οὐσιωδῶς ἀπαιτοῦνται διὰ καλὸν τηλεγραφιστήν.

2ον). Διότι εὐχαριστοῦνται μᾶλλον τῶν ἀνδρῶν ἐν τῇ καθιστικῇ ἐργασίᾳ, τοῦθ' ὅπερ εἶναι λίαν ἀναπόφευκτον.

3ον). Διότι ἀρκοῦνται εἰς μικροτέρας ἀνταμοιβάς.

4ον). Διότι δὲν συσπειρώνονται ἵνα ἀπαιτήσωσι προβιβασμούς, ὅπερ πάντοτε τοῖς ἀνδράσι.

5ον). Διότι γράφουσιν ἀκριβέστερον καὶ κατὰ τοὺς γραμματικοὺς κανόνας καὶ ὀρθώτερον ποιοῦσι τοὺς λογαριασμοὺς αὐτῶν.

Καὶ τέλος διότι ἡ εὐρυθμία, ἡ ἐπιδεξιότης καὶ ἡ ἀρεσκεία αὐτῶν εἰσὶν ἀσφαλὴ τῆς ταχύτητος, ἀκριβοῦς καὶ ἀγαθῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν Τηλεγραφείων.

Τούτων ἁπάντων ἕνεκα ἡ διεύθυνσις τῶν Τηλεγράφων ἐπιτίθησι τὰς σχολὰς ἰῶν γυναικῶν, συστήσασα τοιαύτας ἐκτὸς τοῦ Λονδίνου εἰς Ἐδιμβούργον, Μαγκεστρίαν, Λιβερπούλην, Δουβλίνον, Βελφάστην Κόρκ κτλ.

Ἡ ἔκθεσις αὕτη περιλαμβάνει μετὰ τοῦ συμπεράσματος ὅτι οὔτω ζημιούντων τῶν πραγμάτων ἄπασα ἡ τηλεγραφικὴ ὑπηρεσία μετρῶ πολὺ ὄφλει τοῦ ὑπὸ τὰς ἐργατικὰς χεῖρας τῶν γυναικῶν καὶ κατασταθῇ οὕτως ὅλως γυναικεῖον ἔργον.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ο ΚΑΡΧΑΡΙΑΣ.

Δύο ἀτρόμητοι Ἕλληνες κολυμβηταὶ εἰς ἄγραν ἰχθύων ἐν τῷ λιμένι τῆς Σύρου κατεγινώμενοι ἐρίσαντες ἐπ' ἰσχύτων ἐκ τοῦ ναυτικοῦ πλοίου τινα καταγωγὴν περὶ τὸ ἐκεῖ λιμανάθαρτήριον, καθ' ἣν ὥραν δὴ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῇ ἀδημονίας κατεβίβασεν ἐπ' αὐτὸ περὶ αὐτῶν ἀνακοινοῦται.

Ὁ σφυρηλὰς καὶ παράδοξος οὗτος ἰχθὺς, διὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου γεννᾶται ὑπὸ ἐπισήμων ζώων οἱ τρόποι αὐτοῦ ἀντιμαχόμενοι, ἀπαντᾶται μετὰ πολλοῦ κόπου εἰς τὴν ξηρὰν ἔχει μῆκος μὲν 5 1[2 μέτρων, πλάτος δὲ περὶ τὸ 1 καὶ 1[2 καὶ βάρος 440 ὀκάδων.

Μόνον οἱ ὑπερμεγέθεις αὐτοῦ πνεύμονες ἐζύγιζον τριάκοντα καὶ τρεῖς ὀκάδας.

Καὶ ὅμως ὁ φοβερὸς οὗτος πάτικος τοῦ λιμένος τῆς Σύρου, ὅστις ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς αὐτοῦ κοιλίᾳ πολλὰς καὶ παντοδαπὰς ἔρριψεν ὕλας καὶ διλφίνα 33 ὀκάδων φαίνεται νὰ ἦτο νεόζυμον ἔτι.

Τὸ περίεργον τοῦτο θήραμα τῆς Ἑλληνικῆς θαλάσσης ἀφεθὲν ἐπὶ δύο ὥρας ἐφάρας εἰς τὴν θέαν τοῦ δημοσίου ἀπεστάλη εἰς Ἀθήνας, ἀφοῦ ὑπεβλήθη εἰς χημικήν τινα ἀντισηπτικὴν παρασκευήν. Ἀφοῦ δὲ καὶ ἐντεῦθεν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ἐν τῷ Βοτανικῷ κήπῳ ἐξετέθη πρόσωπον ἕβδ ν' ἀποδερῇ, ὅπως τὸ δέρμα αὐτοῦ καταταχθῇ ἐν τῷ Ζωολογικῷ Μουσείῳ.

Τοιοῦτός τις καρχαρίας ἀνεφάνη καὶ ἄλλοτε εἰς μακρὰν τοῦ Πειραιῶς πανικὸν ἐμβαλὼν ῥόθον εἰς τοὺς ποιουμένους τότε χρῆσιν τῶν θαλασσίων λουτρῶν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος περὶ τοῦ παραδόξου τούτου κήτους δὲν νομίζομεν ἄκαιρον νὰ δώσωμεν νῦν εἰς τὰς ἀναγνωστρίας τῆς "Εὐρυδίκης,, καὶ συνοπτικήν τινα περὶ αὐτοῦ περιγραφήν.

Ὁ μέγας οὗτος ἰχθὺς, ὃν οἱ Ἕλληνες ἁλιεῖς γαλεὸν ὀνομάζουσιν εἶναι γέννημα ὅλων τῶν θαλασσῶν καὶ τόπων, ἀπαντᾶται πολλάκις ὑπὲρ τὰ δέκα μέτρα μέγεθος. Τὸ σῶμα αὐτοῦ εἶναι ἐπικαμπὲς καλυπτόμενον ὑπὸ δέρματος τραχυτάτου φέροντος ἰσχυρούς χόνδρους, ἐν εἴδει φυμάτων, προαπιζόντας αὐτὸν κατὰ πᾶσαν οἱανοῦν ἐχθρικῆς προσβολῆς.

Κεφαλὴν ἔχει πλατεῖαν εἰς στρογγυλοειδὲς ἀπολήγουσαν ῥύγχος, ὑπὸ δ' αὐτὸν στόμα ὑπερμέγεθες καὶ ἡμισελήνιδες, ὀδόντας ἕξ μὲν περιέχουσι πέντε δεκάμετρος, δίστερος δὲ ἡ δεκάμετρος.

Νῶτα ἔχει ὧν φέρει ἐν ἑκάστῃ αὐτοῦ σπαγόνι ἕξ τάξεις ὀδόντων, οὗτινες εἰσὶ τὰ γνησιὰ αὐτοῦ ὅπλα, ἕκαστ μέλιττα καὶ πνεῦ κατ' ἀράσσουσι δὲ τῶν μὲν τὴν βάσιν ἰσχυρῶν μυῶν. Ἀναλόγως δὲ τοῦ θύματος καὶ τῶν περιστάσεων γίνεται καὶ ἡ κίνησις αὐτῶν. Καὶ ὅτι μὲν ἀνηγκάζετο ὅλους αὐτοῦ τοὺς ὀδόντας, οὗτινας, τοῦ στόματος χαίνοντος, φαίνονται τριγωνικοὶ καὶ πριονώδεις καὶ λεπτοὶ ὡς οἱ τοῦ ἐλέφαντος, ὅτε δὲ πνὲς τούτων, ὑπτίους καὶ οἱονεὶ ἐν ἀναπαύσει κρατῶν τοὺς λοιποὺς.

Τὰ περὶ τὸ στόμα χείλη εἶσι στενὰ καὶ ὁμοια βύρσῃ (πετσίῳ), οἱ δ' ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ μικροὶ καὶ στρογγύλοι· τὴν οὐρὰν ἔχει ἐκ δύο λεπίσεων πτερυγίων ἀλλ' οὗτοι ἰσχυρὰν, ὥστε δι' ἑνὸς καὶ μόνου αὐτῆς κρούσματος συντρίβει πᾶν τὸ πρὸ αὐτοῦ ἰσχυρὸν σῶμα. Καὶ ἄλλα δὲ ἐπὶ τοῦ σώματος ῥάχει τριγωνικὰ πτερύγια μεγίστην περὶ τὸ νήχεσθαι δίδοντα αὐτῷ ταχύτητα.

Θρασὺς δὲ, ὠμὸς, ἀδέσμιος καὶ ἀκόρεστος ὢν καταδυναστεύει πᾶν ὅ,τι ἔχει ζωὴν, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐπιζητεῖ τὸν ἄνθρωπον, οὗτινος τὴν σάρκα λαιμάργως ἀναζητεῖ διὰ τῆς ὀξείας κάτωθεν λεπτῆς ὀσφρήσεως, ἀναπηδῶν διὰ τοῦτο πολλάκις μετ' ἀκατασχέτου ὁρμῆς, ὅπως ἀρπάσῃ οὐ μόνον τὸν ἐν ἁλυσιωτῇ λέμβῳ πτωχὸν ἁλιέα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν δυστυχῆ ναύτην, ὅστις ἔτυχε νὰ ἐργάζεται παρὰ τὰ πλευρὰ τοῦ κλοίου αὐτοῦ.

Γεννᾷ δ' ὁ θῆλυς δύο ἢ τρία ὁμοῦ, ἀλλὰ τὰ ὠὰ ἐγκολέπτονται πέντε ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρός. Τὰ μικρὰ ταῦτα, τρώγονται εἰς τινας παραλίους πόλεις τῆς Μεσογείου, ὧν τὸ κρέας λέγεται νοστιμώτατον. Ἄλλοι δὲ λαοὶ ὑποβαλόντες εἰς κατεργασίαν τινὰ καὶ αὐτῶν τῶν μεγάλων τὰς σάρκας ξηραίνουσιν ἔπειτα καὶ τρώγουσιν ἀρελέτες· οὕτως ἀπ' αὐτῶν τὴν ἐνεπέρχουσαν κακὴν καὶ δυσώδη ὀσμήν.

Κάποιοι τινὲς μέλισσα τῶν ἀκτῶν τῆς Ἀρκαδίας, οὗτινες εἰς τὸ βαθὺ τῆς χαρδαρίσσης σαλτὸς ἔτι καὶ τῶν διακτελοῦσι λατρεύουσι τὸν καρχαρίαν θεοφοβούμενοι τὸν στόμαχον αὐτοῦ, ὡς τὸν εὐδυτέτην οἶδν πρὸς τὰ οὐράνια ἀγαθὰ, ἐφ' ᾧ καὶ προσφέρουσιν αὐτῷ εἰς βορὰν ἀνὰ πᾶν ἔτος δύστοκον διδάσκαλον παιδείας, ὃν προηγουμένως καλῶς ἐκτρέφουσι.

Χ. Α.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ Μετ. ἀργ.	6
ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΙΣ	6 1[2
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ	7

(Ἐξάπτυνοι ἀναλόγως.)

ΟΡΟΣ ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΟΣ

Αἱ Συνδρομαὶ ΠΡΟΠΛΗΡΟΝΟΝΤΑΙ.

Πᾶσα αἴτησις ἀφορῶσα τὴν "Εὐρυδίκην,, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ αὐτῆς Κ. Θ. ΧΤΕΝΑΝ.

ΕΚΔΟΤΑΙ.

ΕΝ Κωνσταντινουπόλει παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ κ. Μιχ. Μαρκόγλου.—ΕΝ Χαλκηδόνι παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ κ. Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ.—ΕΝ Ἀθήναις παρὰ τῷ κ. Ν. Σαμπόλῳ, καθηγητῇ.—ΕΝ Ἀλεξανδρείᾳ παρὰ τῷ κ. Ι. Ὑγινόδιτζ.—ΕΝ Βέρνῃ παρὰ τῷ κ. Ι. Ἀσπρώτῃ.—Ἐν Βώλῳ παρὰ τῷ κ. Κωνστ. Νικολαΐδῃ.—ΕΝ Γαλαζίῳ παρὰ τῷ κ. Κ. Δακουπούλῳ, καθηγητῇ.—ΕΝ Γιουργέβῳ παρὰ τῇ κ. Αἰκ. Σολομωνίδῃ.—ΕΝ Γυθείῳ (τῆς Ἑλλάδος) παρὰ τῷ κ. Ν. Θ. Ἐξαρχάκῳ.—Ἐν Ἰωαννίνοις παρὰ τῷ κ. Κ. Μανθοπούλῳ.—ΕΝ Θεσσαλονίκῃ παρὰ τῷ κ. Β. Παπαζόγλου.—ΕΝ Καλλιπόλει παρὰ τῷ κ. Β. Δημητρίδῃ.—ΕΝ Κρήτῃ (Χανίᾳ) παρὰ τῷ κ. Ν. Μιτζωτάκῃ· (Ἡρακλείου) παρὰ τῷ κ. Ν. Σταυράκῃ Ἐρέντῃ.—ΕΝ Κυδωνίοις παρὰ τῷ κ. Γ. Μακρίδῃ.—ΕΝ Λαρίσσῃ παρὰ τῷ Ἱερολ. Ἀρχιδιακόνῳ κ. Δωροθέῳ Χριστίδῃ. Ἐν Μιτυλίνῃ παρὰ τῇ κ. Σαπφῷ Λαιλίου.—ΕΝ Μολύβῳ παρὰ τῷ κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ.—ΕΝ Νικομηδείᾳ παρὰ τῷ κ. Π. Παπαδοπούλῳ.—ΕΝ Σάμῳ παρὰ τῷ κ. Ηλ. Ἀσκέτῃ.—ΕΝ Σμύρνῃ παρὰ τῷ κ. Φ. Α. Σαρίκᾳ.—ΕΝ Φιλιππουπόλει παρὰ τῷ κ. Γ. Καλλισθένει.—ΕΝ Χίῳ παρὰ τῷ κ. Δημ. Φιλαρετιανῷ.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς "Εὐρυδίκης,,)

Τύποις Α. ΖΕΛΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 23 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 29 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1871. ΕΤΟΣ Α'.

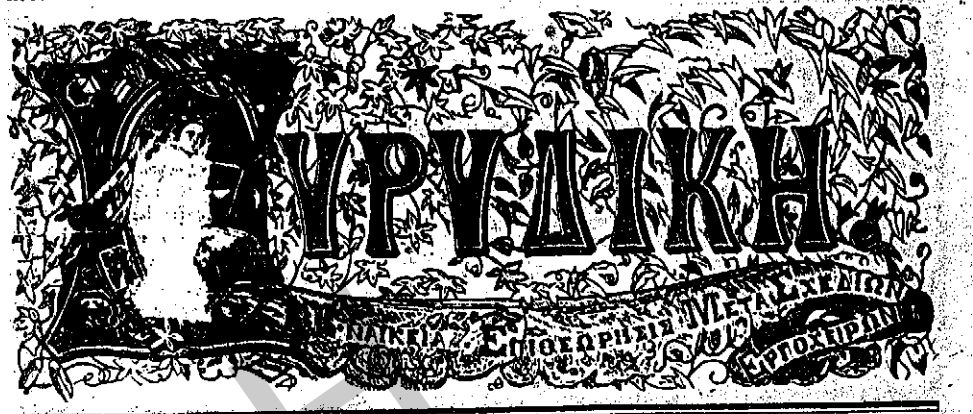

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ

Ἐκδίδοται κατὰ πενθημερίαν.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1[2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ Γαλατᾷ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 36.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Β'.

Ποσάκις ἡ οἰκοδέσποινα ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτῆς μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὴν ἀνθρώπων εὑρίσκεται εἰς περιστάσεις, καθ' ἃς εἶναι ἀναγκασμένη νὰ καταστείλῃ τὰς πρώτας ὁρμὰς τῆς ἀνομοιογνωσίας, ἢ τῆς ἀβλεψίας; Ἴσως ἡ ὑπηρέτρια, ἥτις εἶδεν ἐλλείψεις εἰς τινα ἐργασίαν, εἶχε πρόχειρον δικαιολογίαν, ἣν μικρὰ σκέψις ἠδύνατο νὰ καταβάλῃ. Ἴσως ἡ ὑπηρέτρια, ὅστις ἐπέρρεπε τὴν δυσαρέσκειαν, εἶναι παντάπασι ζημιώδης. Ἐὰν λοιπὸν ἀνεῖ νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὰς κολακείας, ἐρρίπτεις ἐγκαίρως νὰ ἐξετάσῃς τὴν ὑποβολὴν, ἣτις ἐγεννᾶτο τὸ ἀντικείμενον τῆς μεμψίμοιρου τινὸς τῶν ἐξ ἀνάγκης ἐπιμελειῶν τῆς οἰκίας της ἐφύτευεν τινα ἢ ἐκλιθέρησεν;

Διατάττει ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἐξετάσεως ὑπηρεσίαν τιχεῖον ἀδύνατον. Τί συμβαίνει; Θέλουσιν τὴν ἀπατήσει ἢ ἀπολύσῃ. Ἡ καλλίων αὐτὴ εὑρεθήσεται εἰς τὴν περιγραπτικὴν ἐκείνην θέσιν, καθ' ἣν διὰ περιφανεστάτων ἀποδείξεων βέβαιοι, κατασκευῇ ὅτι αἱ διαταγαὶ αὐτῆς δὲν γίνονται τὰ σχεδία τοῦ κοινοῦ νοός.

Τοῦτο συμβαίνεται ὅπου ἐπιχειρισθῇ ἐπιχειρήσεν ἄχρονα. Θέλουσι παραβῇ αὐτὴν, ἀφοῦ ζητήσουσι ἀναφορὰς ἵνα τῇ ἀποδείξωσι τὴν ταραχώδη αὐτῆς. Ἐὰν δ' ἔχει ἀγαθὴ καὶ εἰλικρινὴς θέλει ἐκπέσῃ πρεπτούντων προσωπικὴ ἐξουσία τις; Ἀπολεσθήσεται ἀναμφιβόλως.

Ἐν οἰκογενείᾳ, περιεχούσῃ νέα τέκνα, αἱ συνάπται εἶσιν αἱ αὐταί. Τὸ τέκνον ἔχει ὀλιγίστην κρίσιν, καὶ διακίνει ἀφ' ἑτέρου δὲν εἶναι ἀναγκασμένον ἵνα ἐπιδειχθῇ λογικώτερον καὶ φρονιμώτερον τῆς μητρὸς ἢ τῶν μεγαλητέρων ἀδελφῶν αὐτοῦ. Ἐκτὸς τούτου ἐὰν ἡ σφάῃ ἐλλείπῃ παρ' αὐτῷ ἐν τῇ πρέξει, ἐντεκτόν τι ταχὺ ἀποκρίπτει αὐτῷ τὰς ἀπάτας τῆς κρίσεως. Ὧν ἐγίνετο ὕβρις ἐξαίρεσις τῶν στιγμῶν ἐκείνων, καθ' ἃς τὰ μικρὰ αὐτοῦ πάθη ἀποκυλοῦσιν αὐτὸ αἰσθάνεται ὑκρμασίας; ὁπόταν ὑπερασπίζονται ἢ διατάττουσιν αὐτὸ παράλογως.

Ἡ οἰκοδέσποινα, παρ' ᾗ ἐλλείπει ἡ κρίσις, ἐμιλεῖ πάντοτε ἐναντίον τῶν ἰδιαιτέρων συμφερόντων καὶ τοῦ οἴκου αὐτῆς ἐνώπιον τῶν ὑπηρετριῶν, τῶν τέκνων καὶ τῶν ξένων, ἐν ᾧ τοὐναντίον ἡ χρήσιμος καὶ φυσετὴ ἀποφεύγουσα πάντα ἀδιάκριτον λόγον ἐξετάζει ἐνώπιον τίνος ὁμιλεῖ, εἰς ὁποίας περιστάσεις καὶ ὅ,τι δύναται νὰ ὠφελήσῃ αὐτὴν τε καὶ τοὺς ἑαυτῆς.

Ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ τὸ λογιστικὸν ἦτοι ἡ διακρέτησις τῶν λογαριασμῶν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων αὐτῆς εἶναι τὸ πρωτέστως ἀπαιτοῦν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς κρίσεως καὶ τῆς προσοχῆς. Ἡ ἀπερίσκεπτος γυνὴ κρεμᾷ τὸ σπουδαιότερον τοῦτο ἔργον εἰς τι τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτῆς πρόσωπον, μηδόλως διασκεπτομένη ὅτι ἡ ὑπηρέτρια ἐν τῇ ἐργασίᾳ ταύτῃ ὑστερεῖ αὐτὴν πολλῶν καὶ λεπτομερῶν γνώσεων ὡφελίμων κατὰ διαφόρους ἐπόψεις, τῆς συγχρίσεως δηλονότι τῆς τιμῆς τῶνλήρων, τοῦ ἐπωφελοῦς ἢ μὴ τῶν ἐξόδων, πλημμελείας, τριμήνου καὶ ἐτησίας αὐξήσεως ἢ μειώσεως τῶν ἐσόδων ἐξόδων της, καὶ τὸ λυπηρότερον καθιστᾷ αὐτὴν ἀκμάζουσαν ἐν καιρῷ ἀνάγκης, κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου αὐτῆς τούτου, καὶ ἀπομακρύνει εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τοιούτων ἀριθμητικῶν ὑπολογισμῶν. Διὰ τῆς κρίσεως δὲ μόνον ἠδύνατο νὰ πρυθῇ τὰς συνεπείας τῆς τοιαύτης ὀλιγωρίας καὶ προλάβῃ τὴν περιρρόνησιν τῆς οἰκιακῆς τάξεως.

Ἑτέρα ἀναλόγως τοιαύτη, νομίζουσα ὅτι εἶναι ἀναφαίρετος ἡ λεπτομερὴς ἐργασία τῆς καθ' ἑκάστην ἐγγραφῆς τῶν ἡμερησίων λογαριασμῶν, ἀμελεῖ τὸ ἔργον τοῦτο κατὰ διαλείμματα μόνον ἐπαγωγίμου; θέτουσα τὸν χεῖρα ἐπὶ τῶν οἰκιακῶν λογαριασμῶν αὐτῆς. Ἐν ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ θελήσῃ νὰ ἐπιληρῇ τοῦ ἔργου αὐτῆς τούτου, αἱ δυσχέρειαι καὶ τὰ πολλὰ λάθη, ἅτινα ἐπῆλθον εἰς τὸ λογιστικὸν τῆς οἰκονομίας, διατεράστουσι τὸν νοῦν αὐτῆς, τὴν ἀπογοητεύουσι εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ καταρρέται μόνη αὐτὴ τὴν, ἣν ἠγνοεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ ἀποστολὴν αὐτῆς.

Ἡ ῥᾳθυμία καὶ τυνετὴ γυνὴ οὐδέποτε παρακαλεῖ πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ διατηρῇ τὸ πνεῦμα αὐτῆς ἐλεύθερον καὶ νὰ διακρατῇ τὴν ἐσωτερικὴν τῆς οἰκίας τάξιν καὶ οἰκονομίαν. Οὐδέποτε μεγαλοποιεῖ τὴν ἐργασίαν, φοβουμένη μὴ ὑποπέσῃ εἰς τὴν ἀκέλειαν καταφρονῇ τὴν ἐργασίαν.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ποτε ἐπιβολὴ, καὶ ἔτι, τῆς οἰκοδεσποίνης καταβαλλομένης ὑπὸ τῶν ἐπιφορτίων, ἡ ἐπιχρήσεως τῆς ἐπιτρέψεως αὐτῆς ἐπιβάλλουσι ἡ δὲ ὑπεναντία ἀπόφασις στερεῖται τοῦ ζήλου, τῆς μόνης ταύτης ἐνδείξεως τῆς δικαιώσεως καὶ ἐξασφαλίσεως αὐτῆς.

Ἐκτὸς τούτου ἡ τοιαύτη γυνὴ προσπαθεῖ ἀόκνως ὅπως κάντοτε διατηρῇ ἐν πάσῃ, μέσον φρόνων καὶ κατεβλαλὸν πρὸς ἀναπλήρωσιν ἀκουσῶν τῶν ἀναγκῶν. Αἱ χάριτες αὐτῆς καὶ παραχωρήσεις δὲν προέρχονται ἐκ τῆς ἀδυναμίας· αἱ δὲ μεγαλήτεραι αὐτῆς ἀντιστάσεις ἔχουσιν ἐβύτητα τινα καὶ ἀγωνίαν· ἐνῶ ἡ οἰκονομία αὐτῆς ρύθμη μᾶζι τῆς φιλοδοξίας, τὰ δὲ ἔξοδά της ἄχρι τῆς ἀκοντίας. Διαιρεῖ κάντοτε εἰς δύο τὰς σχετικὰς μετὰ τῆς συντηρήσεως τῆς οἰκογενειακῆς εὐδαιμονίας ἐργασίας, καὶ κατὰ μὲν τὸν καιρὸν τῆς εὐκαιρίας, φυλάττει τὴν μὲν δι' ἑαυτὴν καὶ τὰ περὶ αὐτὴν πρόσωπα, τὴν δὲ ἑτέραν ἐπιφορτίζει καταλλήλως εἰς ὑπηρέτησιν ἢ ὑπαρτηρίας. Δὲν προτιμᾷ μᾶλλον νὰ διδῇ ἐκτὸς τῆς οἰκίας ἐργασίας πολυειδοῦς μήτε νὰ φυλάττῃ ἐντὸς αὐτῆς ξένα δόντια νὰ καταστρέφῃ τὴν οἰκιακὴν ἀκαταστασίαν βαρεῖαν καὶ ἀπιθανῆ.

Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ γυναῖκες, ἄλλως τε λόγιαι, αἵτινες καὶ τοι γινώσκουσι τὴν σπουδαιότητα τῆς οἰκογενειακῆς ἐπιστήμης, φαίνονται ὅμως περιφρονοῦσαι αὐτὴν καθότι ἡ χρῆσις αὐτῶν, κακῶς προηγουμένως διατεθεῖσα, ἀδυνατεῖ νὰ ὑποδείξῃ αὐταῖς τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἐντίμου ταύτης ἀνασχολήσεως.

Τινὲς δὲ καὶ τοι περιποιοῦμεναι ἡχαλοῦσι τὰς ὀρρωτίδας τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, ὡς παρεκπιπτούσας ὄβδην τὰς σπουδὰς καὶ μελέτας αὐτῶν νομίζουσαι οὕτως ὅτι αἱ λιπομοίρεσαι τῆς ἐπιστήμης ταύτης εἶσιν ἀνάξιαι τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν. Αἱ δύστυχοι αὗται γυναῖκες, αἱ διὰ τῆς τοιαύτης παρακλήσεως ἀντιστρατευόμεναι εἰς τὸν ἐρωτισμὸν αὐτῶν, κατατῶσιν ὅλως ἀνάξιαι καὶ εἰς τὴν ἐλαχίστην ἐργασίαν ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ καὶ οὕτω τρέπονται εἰς ἐργασίας ἐκτὸς τῆς οἰκίας· τὸ δὲ λυπηρότερον ἐγκαταλείπουσι τὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκίας αὐτῶν εἰς χεῖρας ξένων, αἵτινες ἐπωφελούμεναι τῆς σχολαστικότητος αὐτῶν γίνονται ἀκολούθως ἡ δυστυχία τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης καὶ εὐδαιμονίας. Εὐτυχὴς ὁ τύπος τῶν τοιούτων γυναικῶν εἶναι σπανιώτατος.

Ἡ ἀκηδία καὶ ἀδιαφορία, αἱ ὁδηγοῦσαι ἐνίοτε τὰς γυναῖκας εἰς τὴν παραμέλησιν τῶν οἰκιακῶν φροντίδων, προέρχονται ὡσαύτως ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς κρίσεως. Ἐὰν αἱ γυναῖκες αὗται ἐσκέπτοντο ὀλίγον περὶ τῶν δυσαρίστων συνεπειῶν, ἃς προξένησαν διὰ τὴν ἐλλείπουσιν ἐκ τῶν καθημερινῶν ἐνασχολήσεων τῆς οἰκίας αὐτῶν, ἤθελον προσπαθῇ κατεπόστρεπτος νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ἐπιμελείας καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος.

Τέλος ἡ κρίσις, ἧς ἡ κακὴ διεύθυνσις ἐπιφέρει ἀναριθμήτους ζημίας δὲν πρέπει μόνον νὰ ἦναι ἡ πρώτη βάσις τῆς ὕλικῆς διαχειρίσεως τῆς οἰκογενείας, ἀλλὰ καὶ τῶν διαφόρων ἠθικῶν ἐσωτερικῶν σχέσεων αὐτῆς καθότι ἡ γυνὴ δύναται καὶ ὀφείλει νὰ ἐξασκῇ μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῇ ἠθικῇ τῶν τέκνων των ὑπηρετῶν καὶ πάντος περιστοιχοῦντος αὐτὴν. Ἡ γυνὴ ἐπλάσθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ οὐχὶ μόνον, ἵνα διατρέφῃ καὶ ἐνδύῃ τὰ σώματα τῶν τέκνων της, ἀλλὰ καὶ ἵνα στολίζῃ καὶ καλλιεργῇ τὰς ψυχὰς αὐτῶν. Ἡ γυνὴ τέλος ἐπιφορτίσθη ὑπὸ τῆς θείας Πρόνοιας μεγάλην καὶ ωφέλιμον ἀποστολὴν ἐν τῷ κόλπῳ τῆς οἰκογενείας, διὰ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτῇ καθηκόντων ὑπὸ τῆς οἰκογενείας.

[2]

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡ' ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ὑπὸ

ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΝΟΥΜΟΥΤΕΒ.

Α'.

Ὁ σκοπὸς τοῦ γάμου ἦτο τοιοῦτον γνωστὸν καὶ παραδεδεγμένος ὑπὸ τῶν ἡθῶν καὶ τῆς συνηθείας, ὥστε ἔφερε τοὺς ἀρχαίους νὰ θεωρῶσιν ὡς ἄπιθν καὶ λογικὸν σφάλμα ἐκείνον ἥτις σήμερον ἤθελε θεωρηθῇ βάρβαρος καὶ ἀνήκουστος, σπὶ ὀθωμανὸς ἢ στείρους ἀποχῆς λόγοις διαζυγίου. Παρ' Ἕλλησι, τοῖς ἀνήκουσι ἀναντιρρήτως καὶ ἐκ τῆς γλώσσης καὶ τῆς φυσιολογικῆς αὐτῶν διαμορφώσεως εἰς τὴν αὐτὴν φυλὴν μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων, τὸ διαζύγιον, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μανοῦ, ἦτο ὑποχρεωτικὸν ἔνεκα στειρώσεως μετὰ δεκαετῆ γάμον. Παρ' Ἕλλησι δὲν συζῆται μὲν τοιοῦτον ῥητὸν περίφημον νόμιον, ἀλλ' ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει βεβαιοῖ τῆς Σπάρτης, τὸν Ἀναξανδρίδην (γ. 39). εἰς ὃν ἐπαλήθευθῇ ὑπὸ τῶν ἐφόρων. νὰ λάβῃ Ἑλλὴν γυναῖκα, ὅπως διατυπώσῃ τὸ γένος του, διότι ἡ ἑαυτοῦ ἦτο στεῖρα· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἀνθίστατο μὴ ἔχων καμμίαν αἰτίαν δυσαρεσκείας κατ' αὐτῆς, ἐπετρέπει αὐτῷ νὰ διατηρήσῃ καὶ ταύτην καὶ εἶχεν οὕτω δύο οἰκίας. Ὁ δὲ ἀναφέρων ταῦτα Ἡρόδοτος, λέγει ὅτι ἐποίει οὕτω μὴ Σπαρτιατικὰ, ἐνοῶν ὅτι ἡ πολυγαμία ὡς ἐρρέπει ἦτο ξένη τῶν Ἑλληνικῶν ἠθῶν. Καὶ σήμερον ὅτε ἡ διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπελθοῦσα ἡμερότης τῶν ἠθῶν, καὶ ἡ δι' αὐτοῦ ἀνάλυσις τῆς γυναικὸς εἰς σύντροφον ἴσην καὶ σεβαστὴν τῷ συζύγῳ, παρὰ Μωαμέθαις, αἵτινες θεωροῦνται ὡς ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Ἀχαιόνων, ἢ κἂν αἵτινες ἕνεκα τῆς πτωχείας αὐτῶν, τοῦ ἀποκρύπτειν τῆς χώρας καὶ τοῦ ῥιψοκινδύνου καὶ φιλελευθέρου τῶν κατοίκων αὐτῆς, ἔμειναν τὰ μάλιστα ἀσπασίαστα καὶ ἀμιγῆ ξένης ἐπιρροῆς, τὸ διαζύγιον ἐπιτρέπεται ὑπὸ τῶν ἠθῶν ἕνεκα στειρώσεως. Περὶ δὲ Ῥωμαίων γνωρίζομεν ὅτι ὁ Καμίλλιος Ῥόφος, ἐξ ἐργασιῶν καταγγέλματος διέζευξε τὸν σύζυγον αὐτοῦ, διότι δὲν ἐπέκτησεν ἐξ αὐτῆς τέκνα· καὶ ἠγάπα μὲν αὐτὸν καὶ ἐτίμα διὰ τὴν καλλίστην αὐτῆς διαγωγὴν, ἀλλ' ἐβούλετο τὸν ἔρωτα αὐτοῦ εἰς τὴν πρὸς τὸν ὅρκον του πίστιν, διότι ὡρκίσθη ἐν τῇ τελετῇ τοῦ γάμου ὅτι ἐνεμερεύετο αὐτὴν ὅπως γεννήσῃ τέκνα.

Ἀλλ' ἡ γέννησις θνητῶν δὲν ἐξεπλέρου τὸν σκοπὸν τῆς τεκνοποιΐας διὰ τῆς διατρίβησις τοῦ γένους, διότι αὕτη ἦτο μέλος πρόσκαιρον τῆς οἰκογενειακῆς λατρείας, ἣν ἔκαλλε νὰ ἐγκαταλείψῃ νυμφευομένη. ὅπως μετοβῇ εἰς τὴν λατρείαν τοῦ συζύγου της. Ἐπομένως οὔτε ἡ λατρεία οὔτε ἡ οἰκογένεια ἠδύνατο νὰ διατηρηθῇ διὰ τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ μόνον διὰ τῶν ἀρρένων, ὑπὲρ ὧν ἐστὶ σπουδαῖον γεγονὸς, ἐξηγοῦν τὴν ἐν τῷ κληρονομικῷ δικαίῳ κατωτέραν θέσιν τῶν γυναικῶν, ὡς ἐρεῖς ῥηθήσεται. Ὅθεν ἡ γέννησις υἱοῦ μόνη ἐξεπλήρου τὸν σκοπὸν τοῦ γάμου καὶ ἦτο σπουδαῖον γεγονὸς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ ὁ Αἰσχύλος καλεῖ τὸν υἱὸν σωτῆρα τῆς πατρικῆς ἑστίας. Ἡ δὲ εἰσαγωγὴ υἱοῦ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ἐγίνετο ὑπὸ θρησκευτικῆς τελετῆς. Πρῶτον ὁ πατὴρ, ὡς κύριος καὶ φύλαξ τῆς πατρίου λατρείας, ἔπρεπε ν' ἀπορρυθῇ, ἂν τὸ νεογνὸν ἦτο ἢ οὐ μέλος τῆς οἰκογενείας, καὶ ν' ἀναγνωρίσῃ αὐτὸν ὡς ἴδιον υἱὸν ἢ ν' ἀπορρίψῃ· ἐπειδὴ ἡ γέννησις ἁπλῶς, ὁ φυσικὸς δεσμὸς δὲν ἦρκει πρὸς τοῦτο, ἀκηκοέτω καὶ παρ' Ῥωμαίοις ἡ συνήθη ἀναγνώρισις τοῦ πατρὸς, ἥτις ἀπετέλει τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ἐπικύρωσιν τοῦ γεννηθέντος· ἐκτὸς δὲ τούτου ἀπῃτεῖτο καὶ εἶδός τι θρησκευτικῆς μυήσεως, ὡς καὶ περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς συζύγου κατὰ τὸν γάμον. Αὕτη δὲ ἐτελεῖτο ἐν

Ἑλλάδι κατὰ τὴν δεκάτην ἡμέραν μετὰ τὴν γέννησιν, ἐν δὲ Ῥώμῃ κατὰ τὴν ἐνάτην. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὁ πατὴρ συνεκάλει τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἔθυεν εἰς τὴν ἑστίαν αὐτοῦ· τὰ δὲ τέκνον ἐπαρουσιάζετο εἰς τοὺς οἰκογενειακοὺς θεοὺς καὶ ἐλάμβανεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἔκειτο δὲ γυνὴ τὸ ἐκρέπτει αὐτὸ καὶ τρέχουσα περιέφερεν πολλάκις περὶ τὸ ἱερὸν πῦρ, ἐξ οὗ ἡ τελετὴ αὕτη ὠνομάσθη ἀμφιδρόμια. Ἡ τελετὴ αὕτη εἶχε διπλοῦν τινὰ σκοπὸν, πρῶτον νὰ καθαρίσῃ τὸ νεογνὸν καὶ τὰς εἰς τὸν τοκετὸν παρευρεθείσας γυναῖκας, τοῦ ἐκ τούτου ληφθέντος μιάσματος καὶ ἔπειτα νὰ μυήσῃ τὸ νεογνὸν εἰς τὴν πάτριον λατρείαν. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης τὸ παιδίον ἐλογίζετο ὡς ἀποτελοῦν ἀληθῶς μέλος τῆς οἰκογενείας καὶ ἦτο κατάλληλον ὅπως παρευρίσκηται καὶ ἐκτελῇ τὰς τελετὰς αὐτὰς καὶ διαδεχθῇ τὸν πατέρα μετὰ θάνατον ἐν τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ.

ΠΕΡΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ.

Αἱ αὐταὶ θρησκευτικαὶ ἰδέαι αἵτινες ἠνάγκαζον τὸν πολίτην νὰ νυμφευθῇ ἢ νὰ διαζευχθῇ τὴν ἰδίαν σύζυγον, ἂν ἐξ αὐτῆς δὲν ἐγέννα τέκνα, παρέζουν εἰς αὐτὸν ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν ἰδίων ἢ ἐντελοῦς φυσικῆς στειρώσεως, τελευταῖον καταφύγιον κατὰ τῆς τοσοῦτον ἀπεικαίας ἀποσβέσεως καὶ καταστροφῆς τοῦ οἴκου, τὴν δι' υἱοθεσίας ἀναπλήρωσιν τῆς ἐλλείψεως νομίμων κληρονόμων. Ἐντεῦθεν δὲ πρέπει νὰ σημειωθῇ ἡ σπουδαία διαφορὰ ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ ἀρχαίων καὶ νεωτέρων ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Τὴν σήμερον ὁ μὴ ἀποκτήσας νομίμους κληρονόμους ὑφορᾶσκεται χριστιανικῶς εἰς τὰς βουλὰς τῆς θείας Προνοίας, χωρὶς νὰ σκεφθῇ ποτὲ ὅτι ἡ ἀποτυμπὴ τῆς ἰδίας συζύγου εἶναι μέσον ῥητὸν καὶ ἠθικὸν ὅπως θεραπεύσῃ τὴν ἀρτίαν του καὶ ἂν σκεφθῇ ποτὲ νὰ υἱοθετήσῃ ξένον τέκνον ποιεῖται τοῦτο μᾶλλον ὡς φιλάνθρωπος ἔχων ἢ ὡς πιστεύων ὅτι ὁ υἱοθετηθεὶς θέλει ἐκπληρώσει πάντα πάντως τὴν ἐλλείψιν φυσικῶν κληρονόμων, ἢ ὅτι ἡ κοινωνία θέλει παρεκβληθῇ καὶ ἀναγνωρίσει τὸν υἱοθετηθέντα ἐξ ἴσου ὡς τοὺς ἐξ αἵματος κληρονόμους. Ἔπειτα δὲ ἐν τῇ υἱοθεσίᾳ προτιμῶσι τοὺς ἔνεκα θανάτου τῶν ἰδίων γονέων ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας ἀπορφανισθέντας τῶν συζήτων οἰκογενειακοῦ δεσμοῦ, καὶ τοὺς νεωτέρους τῶν ἐν ἡλικίᾳ ἤδη καὶ διαπρεπόντων τὴν ἀνάμεσον τῆς οἰκογενείας αὐτῶν διότι δὲν πιστεύουσί ποτε ὅτι ἡ υἱοθεσία καὶ ἡ θέσει συγγένεια θέλει ὑπερισχύσει τῆς ἐξ αἵματος καὶ τῶν ἀληθῶν συγγενικῶν δεσμῶν, ἐπειδὴ παρ' ἡμῖν οἱ δεσποτικοὶ οὗτοι σχηματίζουσι χώρων καὶ συντηροῦσι τὴν οἰκογένειαν. Παρ' ἀρχαίοις ὅμως οἱ θρησκευτικοὶ δεσμοὶ ὑπερτεροῦσι τῶν φυσικῶν· παρ' αὐτοῖς συγγενὴς εἶναι ὁ μετέχων τῆς αὐτῆς λατρείας, εἴτε ἐξ αἵματος ἐστὶ, εἴτε μὴ· υἱὸς εἶναι ὁ ὑὸν εἰς τὴν ἑστίαν ἄλλου ὡς ποιούσης, ἀδιάφορον πῶν κατέχεται· διὸ ἡ υἱοθεσία ἦτο συχνοτάτη εἰς τοὺς ἀρχαίους. σπανία δὲ τὴν σήμερον· ὁ δὲ υἱοθετῶν δὲν ἐρρώσθη νὰ υἱοθετήσῃ παιδίον σῶζον καὶ τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ πάντας, καὶ πολλάκις καὶ ἄνδρα ἤδη τέλειον· διότι παρεισῆν ὁ υἱοθετούμενος τὴν πατρικὴν λατρείαν ἀπεξενοῦτο ἐντελῶς πρὸς τὴν φυσικὴν αὐτοῦ οἰκογένειαν.

Παῦλος Αἰμίλιος, ὁ νικητὴς τοῦ Περσέως, τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας εἶχε τέσσαρας υἱοὺς, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ δύο εἶχον μεταβῇ εἰς ἑτέρους οἴκους δι' υἱοθεσίας, ἐκ δὲ τῶν δύο μεινάντων παρὰ τῷ πατρὶ ὁ εἷς ἀπέθανεν ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θριάμβου τοῦ πατρὸς, ὁ δ' ἕτερος ὀλίγας μετ' αὐτὸν, καὶ ὁ Παῦλος Αἰμίλιος θρηνεῖ τὸν ἐρήμωσιν τῆς ἑστίας αὐτοῦ χωρὶς νὰ παρηγορῆται ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι ζώσιν ἔτι δύο υἱοὶ αὐτοῦ, οὐδὲ νὰ θεωρῇ ἀχαριστίαν αὐτῶν ὅτι ἐγκαταλιμπάνουσιν αὐτὸν ἔρημον· διότι οἱ δύο οὗτοι, ὧν ὁ εἷς ἐστιν Σκιπίων ὁ νεώτερος, ἀπεξενώθησαν διὰ τῆς υἱοθεσίας καὶ μετέβησαν εἰς ἑτέραν οἰκογένειαν. Σκοπὸς ἄρα τῆς υἱοθεσίας ἦτο ἡ διατήρησις τῆς οἰκογενείας διὰ τοῦ εἰσποιηθέντος καὶ ἠδύναντο νὰ γίνῃ οὐ μόνον ζῶντος τοῦ υἱοθετοῦντος, ἀλλὰ καὶ διὰ διαθήκης, διότι καὶ ὁ μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου του ἀναμφιβόλως νομίμως κληρονόμους δὲν ἔπρεπε νὰ στερηθῇ καὶ τῶν ἐξ υἱοθεσίας δυναμένων διατηρῆσαι τὴν λατρείαν αὐτοῦ. Ὅπως δὲ ἡ υἱοθεσία κατασταθῇ ἀναγκαία καὶ ἐπιτρεπτῇ, ἔπρεπεν ὁ υἱοθετῶν νὰ στερῆται νομίμων κληρονόμων· διότι τοῦ ὄντος υἱοῦ κληρονομοῦντος τὸν ὄντα πατέρα, οἱ φυσικοὶ υἱοὶ ἤθελον στερηθῇ ἄνευ ἀνάγκης μέρους τῆς κληρονομίας αὐτῶν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ Δημοσθένους (κατὰ Λεωχάρους) καὶ Κικέρωνος (ὑπὲρ τοῦ οἴκου αὐτοῦ). Ἔπρεπε δὲ ἀναὐθυνθετηθεὶς νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν λατρείαν τοῦ ὄντος πατρὸς αὐτοῦ, διὰ τελετῆς θρησκευτικῆς, ἀναλόγου τῆς τελουμένης περὶ τῶν φυσικῶν υἱῶν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς· "ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἄγειν„ ὅμοιος καὶ παρὰ Ἰουδαίοις καλουμένης· Δι' αὐτῆς καθίστατο κοινωνὸς τῆς θρησκείας τοῦ ὄντος αὐτοῦ πατρὸς καὶ παρέπεμπεν τὸν τοῦ φυσικοῦ πατρός του, ὅστε, ὡς ἐρρέθη ἤδη, ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ συγχρόνως δύο ἑστίας. Τοσοῦτον δὲ ἀπεξενοῦτο τοῦ ἰδίου αὐτοῦ οἴκου, ὥστε ἂν ἀπέθνησκεν, ὁ φυσικὸς αὐτοῦ πατὴρ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ τὰ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, οὐδὲ νὰ ὁδηγήσῃ τὴν ἐκφορὰν αὐτοῦ. Ἂν δὲ ὁ υἱοθετηθεὶς ἤθελέ ποτε ἐπανέλθῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ φυσικοῦ πατρὸς, δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο, εἰ μὴ ἂν εἶχε νόμιμον υἱὸν ν' ἀρήσῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ὄντος αὐτοῦ πατρὸς· διότι ἐκπληρουμένου οὕτω τοῦ σκοποῦ τῆς υἱοθεσίας, καθίστατο αὐτὸς ἐπανέλθῃ ἐλεύθερος εἰς τὸν οἶκον τοῦ φυσικοῦ αὐτοῦ πατρὸς· ἀλλ' ἀπεξενοῦτο πλέον διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, τοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ὄντος πατρὸς ἐγκαταληφθέντος υἱοῦ του.

Ἵνα δὲ ἡ υἱοθεσία ᾖ νόμιμος ἀπῃτεῖτο ἡ συγκατάθεσις τοῦ πατρὸς τοῦ υἱοθετουμένου καὶ αὕτη πάλιν ἐδίδετο δι' ἰδιαιτέρας τελετῆς. δι' ἧς ὁ πατὴρ ἐξεποίητο τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ διέλυε πᾶσαν μετ' αὐτοῦ σχέσιν.

Ταῦτα πάντα ὡς καὶ τὰ ἑρεῖς ῥηθησόμενα ἀποδεικνύουσι σαφῶς ὅτι ἡ οἰκογένεια παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εἶχε κανόνα καὶ ὑφηγὸν ἄλλον ἢ τὴν σήμερον ὅτε μόνη ἡ φιλοστοργία ἢ ἐκ τῆς συγγενείας καὶ τοῦ αἵματος ῥυθμίζει τὰς τοιαύτας σχέσεις. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις δὲ τῶν δεσμῶν τοῦ αἵματος ἐπικρέτουν αἱ θρησκευτικαὶ ἰδέαι, καὶ ἐκεῖ ὅπου συνεδυάζοντο αὗται μετὰ τοῦ οἰκογενειακοῦ αἰσθήματος καλῶς εἶχεν, ἄλλως αἱ θρησκευτικαὶ ἰδέαι ἰσχυρότεραι οὖσαι κατεπάτουν αὐτὸ καὶ ἔζωσιν εἰς τὸν πρὸς ἓν ὄρον, θυσιαζομένης πάσης ἄλλης ἰδέας ἢ αἰσθήματος.

ΕΚΔΡΟΜΑΙ
ΕΙΣ ΡΟΥΜΕΛΙΗΝ ΚΑΙ ΜΩΡΕΑΝ.

ὑπὸ

ΔΩΡΑΣ Δ' ΙΣΤΡΙΑ.

Α'.

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Ἐν χώρᾳ, ἐν ᾗ τὸ ναυτικὸν δύναται ἵνα κατελάβῃ, — χάρις εἰς τὴν μικρὰν ἀξίαν τῶν πλοίων, ἥτις κατὰ 2|3 ἐλαττοῦται τῆς τῶν Γαλλικῶν νηῶν,—σπουδαῖον μέρος τοῦ ἐμπορίου τῆς Μεσογείου, ἡ καλλιέργεια δένδρου οἷον ἡ ναυτικὴ πεύκη, ἡ παράγουσα τὴν πισσέφαλτον καὶ, ταύτης ἐξαντλουμένης, δυναμένη νὰ πρω-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

μηθεύσῃ κατεσόξυλα, δέον ἵνα ᾖ, ὥσπερ εἰς τὰ περίχωρα τῆς Βορδῶ καὶ τῶν Λανδῶν, τὸ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας φροντίδος καὶ ἐπιμελείας.

Μεταξὺ τῶν δασονομικῶν οὐσιῶν ἡ δρὺς καὶ ὁ πρῖνος χρήζουσιν ὡσπύτως ἰδιαιτέρας προστασίας. Τὰ πλατέα κύπελλα τῆς δρυὸς, καλούμενα "Βαλανίδια,, μετηχειρίζοντα ὡς τὰ κηκίδια, πρὸς στερεωποίησιν τῶν χρωμάτων. Τὸ Ἑλληνικὸν βασίλειον κατὰ τὸ 1854 ἐπώλησαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν 1,016,036 δραχμῶν βαλανίδια, ἀνήκοντα εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν, τὴν Ἤλιδα, [illegible] κωνίαν, τὴν Ἀττικὴν, καὶ τὴν νῆσον Κέον. Κατὰ δὲ τὸ 1858, ἡ ἐξαγωγὴ ἦν 974,848 δραχμῶν καὶ 644,334 κατὰ τὸ 1859. Τῶν βαλανιδίων, περιζητάτων ἐν τῇ Δύσει, αἱ ὠφέλειαι θὰ ἠδύναντο εὐχερῶς ν' αὐξυνθῶσιν. Ὁ κόκκος (τοῦ πρίνου) εἶναι ἔντομον πολύτιμον, ἀναπληροῦν ἐν μέρει τὴν κυρίως ὄσγην (κερμέζον), οὗ τὴν στέρεὰν ἐρυθρὰν βαφὴν μετεχειρίζονται πρὸς χρωματισμὸν τῶν φεσίων. Καί τοι καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλληνικὴν Χερσόννησον ἐξηπλώθη ὁ πρῖνος, οὐχ' ἧττον ὅμως οὐδέποτε ἀπομακρίνεται ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάσσης. Κατὰ τὸ 1853 ἡ ἐξαγωγὴ τῶν πρινοκοκκίων ἀνήρχετο εἰς 57,290 δραχμῶν. Ἔκτοτε ὅμως φαίνεται αὐξυνθεῖσα ἀρκούντως, καθότι κατὰ μὲν τὸ 1858 ἔφθασεν εἰς 89,311 δραχμῶν, κατὰ δὲ τὸ 1859 εἰς 91,461 δραχμῶν. Ἡ Ἑλλὰς ἤθελεν ἀνεύρη εἰς τὰ ἑαυτῆς δάση πλείονας προσόδους, ἐὰν ἐκαλλιεργοῦντο. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτοῦνται μέσα συγκοινωνίας. Λάσος ἀπροσπέλαστον ἀπόλλυσιν ἅπασαν σχεδὸν τὴν ἑαυτοῦ ἀξίαν.

Τὸ χάνιον τῆς Καζᾶ, μετὰ τῶν μεγάλων αὐτοῦ ἱπποστασίων, εἶναι κατάλληλον τοῖς ἵπποις μᾶλλον ἢ τοῖς περιηγηταῖς. Πάντες γνωρίζουσι τί ἐστὶ χάνιον ἐν Ἀνατολῇ. Τὸ χάνιον εἶναι ἄσυλον ἢ ξενοδοχεῖον. Τῶν περιηγητῶν ὀλιγίστων ὄντων, ἀφ' ἑτέρου δὲ μὴ ἐπιθυμούντων ἵνα ἐπὶ πολὺ διαμείνωσιν, ἐκτὸς τῶν κεντρικωτέρων μερῶν τοῦ κράτους οὐδαμοῦ συνεστήθησαν ξενοδοχεῖα. Τὸ χάνιον εἶναι οἰκία μονόροφος, λιθόκτιστος ἢ ἐκ πλίνθων, ἔχουσα ἓν ἢ δύω δωμάτια, ἐὰν δύναταί τις νὰ ὀνομάσῃ δωμάτια μέρη στερούμενα κλίνης καὶ ἐπίπλων. Οὐδέποτε βλέπει τις ὑπηρετρίας, τῶν ἀνδρῶν ὑπηρετούντων κατὰ πάντα. Ἐκτὸς ἄρτου, οἴνου, καφὲ καὶ ἐλαιῶν οὐδὲν ἕτερον φαγητὸν εὑρίσκεται ἐν αὐτῷ. Ὁ περιηγούμενος κατὰ τὸ θέρος, μάλιστα δὲ ἐὰν ἐγεννήθη ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Εὐρώπῃ, οὐδεμίαν ἀποδίδει σπουδαιότητα εἰς τὴν ἔλλειψιν τῆς εὐπρεπείας. Αἱ νύκτες ἄλλως τε εἰσὶ τοσούτῳ λαμπραί, ἡ ἀτμοσφαῖρα τοσούτῳ γαλήνιος, ἡ αὔρα τοσούτῳ εὐωδιῶσα, ὥστε πᾶς τις κατακλίνεται ἐν ὑπαίθρῳ μηδὲν φοβούμενος τῶν μετὰ τῶν μικροσκοπικῶν ὄντων πολεμικῶν συνεπειῶν, αἵτινες ἠδύναντο νὰ διερεθίσωσι τὴν πολυμάθειαν τοῦ ἐντομολόγου ἢ καταβάλλωσι τὸ ἔλεος τῶν Βουδδιστῶν.

Ἀφ' ἑτέρου μικρὸν σκέπτεταί τις περὶ ὕπνου ἀπέναντι τῆς γαλήνης καὶ τῆς δρόσου τῶν προνομιούχων τούτων ὡρῶν. Αἱ Ἰταλικαὶ νύκτες, αἱ τοσούτῳ ἐκθειαζόμεναι, κατὰ τί δύνανται νὰ παραβληθῶσι μετὰ τῶν νυκτῶν τῆς Ἑλλάδος! Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ θέρους, ἡ λαμπηρὶς τῆς Ἰταλίας φωτίζει τὰς σκιερὰς βάτους καὶ ἵπταται σμηνηδὸν εἰς τοὺς ὑγροὺς τόπους, ἐν οἷς αὔξονται αἱ ῥοδοδάφναι. Ἐνῷ ἐπὶ τῆς γῆς τὸ σκότος διασκεδάζεται ὑπὸ τῶν λευκοπρασίνων τούτων ἀερίων λυχνιῶν, τὸ στερέωμα φωτίζεται ὑπὸ τῶν διαβατικῶν ἀστέρων, οἵτινες ὁτὲ μὲν καταπίπτουσι τοῦ οὐρανοῦ, σπινθηροβόλοι καὶ ταχεῖς ὡς φλογερὸν βέλος, ὁτὲ δὲ κατέρχονται ὠχροὶ καὶ βραδεῖς ὡς αἱ ψυχαὶ ἐκεῖναι, ὡς ἀναφέρει ὁ Πλάτων αἵτινες τὰ οὐράνια δώματα ἐγκαταλιμπάνουσιν ὅπως οἰκήσωσιν ἐν τῷ κλαυθμῶνι τούτῳ. Οἱ ἁπλοῖ ἀστέρες, οἵτινες εὐχερῶς καθορῶνται διὰ τοῦ καθαροῦ αἰθέρος, διασταυροῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τὰς ἀκτῖνας αὐτῶν, οἵτινες κατακοὺς ὁ [illegible] φέροντες χρωματισμοὺς, εἰσὶ λίτρινοι ὡς ὁ καθαρὸς χρυσὸς, κυπνοὶ ὡς ἡ στεφάνη τῆς κλιματίτιδος, πράσινοι ὡς ὁ Ζαβοράχειος σμάραγδος ἢ λευκοὶ ὡς ὁ Γολκόνδιος ἀδάμας. Ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἡ σελήνη ἀξία ἐστὶ τοῦ ὀνόματος ἀδελφὴ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅπερ ἀπέδωκεν αὐτῇ ἡ Ἑλληνικὴ Μυθολογία, ἐνόσῳ τὸ φῶς, ὅπερ ἐπὶ τῆς ὑπνωττούσης γῆς ἐπιχέει, πληροῦται ἐξαισίου καὶ ὑδέος λάμψεως. Ἐκεῖ, ἔνθα τὸ μονῆρες παρέχει ἀφορμὴν εἰς σκέψεις, ἐπὶ τῶν σκιερῶν κατωφερειῶν τοῦ Κιθαιρῶνος, ἐπὶ τῶν ἱερῶν κορυφῶν τοῦ Παρνασσοῦ, ἐν τῇ σκιᾷ τῶν ῥοδοδαφνῶν τοῦ Εὐρώτα, καὶ τῶν επιμήκεων πλατάνων τῆς Λανδῶνος, ἡ περὶ ἡμᾶς ἀτελεύτητος ἡσυχία καὶ νηνεμία συντελεῖ μεγάλως εἰς τὰς βαθείας ἐντυπώσεις.

[3]

Η ΚΥΡΙΑ ΔΑΛ ΚΙΝ.

Ἀπό τινων ἡμερῶν διατρίβει ἐν Τεργέστῃ κυρία τις ἐκ μιᾶς κώμης τοῦ Βενετικοῦ, ὀνόματι Δὰλ Κὶν, ἥτις, καίπερ ἄμοιρος τῆς ἰατρικῆς καὶ τῆς χειρουργικῆς τέχνης, θεραπεύει ἀνωδύνως, ἐν χρόνῳ βραχυτάτῳ καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλου τινὸς συνδρομῆς παντοίας παραρθρήσεις ἤτοι διαστροφὰς καὶ ἐξαρθρώσεις μηρῶν, ἀγκώνων δακτύλων κ.τ.λ. εἴτε προσφάτους εἴτε πολυχρονίους. Ἡ κυρία αὕτη εἰς ἣν δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ῥητὸν τοῦ Ἀποστόλου "τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ,, ἐξέπληξε βεβαίως, ἴσως δὲ καὶ ἐσκανδάλισε κατ' ἀρχὰς τοὺς ἐπιστήμονας, οἵτινες ὅμως βαθμηδὸν ἄρχονται ἀνομολογοῦντες τὴν ἀξίαν αὐτῆς. Πολλὰ κοράσια ἔχοντα τὸν πόδα τρεῖς ἢ τέσσαρας δακτύλους βραχύτερον τοῦ ἑτέρου ἐθεραπεύθησαν ἐντὸς 15 δευτέρων λεπτῶν χωρὶς νὰ αἰσθανθῶσι τὸν παραμικρὸν πόνον. Ἐν τῇ θεραπείᾳ ταύτῃ τὸ πᾶν ἐξήρτηται ἐκ τῆς θέσεως, ἣν ἡ κ. Δὰλ Κὶν δίδει εἰς ἑαυτὴν καὶ εἰς τὸ θεραπευόμενον πρόσωπον, ἐκ τῶν κινήσεών της καὶ ἐκ τοῦ θαυμασίου τῆς λεπτότητος βαθμοῦ εἰς ὃν προήγαγε τὴν αἴσθησιν τῆς ἀφῆς. Ἡ οἰκία, ἔνθα κατέλυσεν ἡ κ. Δὰλ Κὶν, κυκλοῦται ὅλην τὴν ἡμέραν ὑπὸ πενήτων χωλῶν καὶ ἀναπήρων, οἵτινες ἰατρεύονται ἀμισθί. Τὴν ἀξιότητα καὶ τὴν φιλανθρωπίαν αὐτῆς ἀναγνωρίσασα ἡ ἐπιχώριος δημοτικὴ ἀρχὴ τὴν παρεκάλεσε νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπί τινα χρόνον τὸ φιλόχριστον ἔργον της ἐν τῷ μεγάλῳ νοσοκομείῳ ὅπου αὕτη ἐνώπιον τῶν ἐπισημοτέρων ἰατρῶν τῆς πόλεως δωρεῖται τὴν ὑγείαν εἰς τοὺς ἀσθενοῦντας. Ὅσοι τῶν ἐν Ἑλλάδι ὁμογενῶν μετέβησαν ἄλλοτε εἰς Παρισίους ἢ εἰς Βιέννην καὶ μάτην ἐζήτησαν τὴν θεραπείαν των, ἐρχόμενοι εἰς Τεργέστην δύνανται νὰ ἀπολαύσωσι τοῦ ποθουμένου ἀπόνως καὶ ἀντὶ μικρὰς ἢ οὐδεμιᾶς ἀμοιβῆς. Οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς κ. Δὰλ Κὶν θὰ ἐπενέγκωσιν ὅσον οὔπω γενικὴν ἀναστάτωσιν εἰς τοῦτο τὸ μέρος τῆς χειρουργικῆς ἐπιστήμης, διότι ἄχρι τοῦδε ἐθεραπεύθησαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες, περὶ ὧν οἱ ἐπιστήμονες εἶχον ἀποφανθῇ ὅτι οὐδεμία ὑπῆρχε θεραπείας ἐλπίς. Ὀφείλομεν ἐν τούτοις γ' ἀποδώσωμεν τὸν δίκαιον ἔπαινον πρὸς τὸν ἀγαθὸν ὁμογενῆ κ. Ἰωάννην Κουνενίδην, ὅστις πρῶτος ἐκάλεσε καὶ μετὰ πολλὰς δυσχερείας ἐκόμισε τὴν κ. Δὰλ Κὶν εἰς Τεργέστην καὶ πρῶτος ἠξιώθη τῆς χαρᾶς νὰ ἴδῃ τεθεραπευμένον τὸ προσφιλὲς αὐτοῦ κοράσιον ὑπὲρ οὗ μάτην εἶχε ζητήσῃ ἰατρείαν ἐν τοῖς περιφημοτέροις νοσοκομείοις τῆς Εὐρώπης.

"Κλειώ,,

ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.
ΠΕΡΙΛΑΙΜΙΟΝ.

Τὸ παρὸν σχέδιον παριστᾶ μέρος περιλαιμίου. Ἵνα σχηματίσωμεν αὐτὸ λαμβάνομεν ταινίαν λευκὴν ἢ κεχρωματισμένην λινὴν ἢ μεταξωτὴν, ὅσον τὸ δυνατὸν στενωτάτην. Ἑκατέρωθεν τῆς ταινίας ταύτης [illegible] διαστάσεις θελιὰς μὲ τὴν συνήθη βελονιὰν τῆς μπιμπίλας. Ἀφ' οὗ οὕτω κατασκευάσωμεν ἀρκετὸν μῆκος ταινίας σχηματίζομεν τὸ φαινόμενον σχέδιον τοῦ περιλαιμίου τούτου, συνδέουσαι τὰς ταινίας διὰ κλωστῆς ὡς φαίνεται ἐν αὐτῷ· περὶ δὲ τοῦ περιλαιμίου σχηματίζομεν σειρὰν μετὰ κυκλωτερῶν ἐξοχῶν μὲ βελονιὰν φεστονίου.

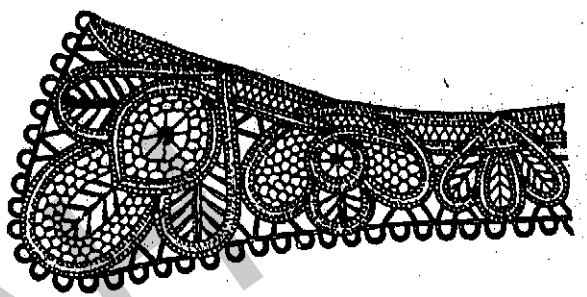

Σημ. Ἐπὶ ἑκάστης ἐξοχῆς δύναταί τις νὰ ἀφίσῃ καὶ ἀνὰ τέσσαρας θελιὰς, αἵτινες δὲν ὑπάρχουσιν μὲν ἐνταῦθα, ἀλλ' ἡμεῖς ἐπιπροσθέττομεν ταύτας ἵνα ἐπιδεικτικώτερον καταστήσωμεν τὸ περιλαίμιον τοῦτο.

Τὸ ἐν λόγῳ περιλαίμιον ἔχει καὶ ἴδια ἐπιμανίκια, ὧν τὸ σχέδιον προσεχῶς θέλομεν δώσει, καὶ ἅτινα ἀποτελοῦσιν ζεῦγος ὅμοιον.

Μεγάλη χρῆσις τοῦ ζεύγους τούτου γίνεται ἤδη παρὰ τῶν Κυριῶν τῆς Εὐρώπης, καὶ ἰδίᾳ τοῦ Βερολίνου.

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ.

Β'.

Φιλτάτη μου θύγατερ.

Ἡ ἀγαθότης, ἡ γλυκύτης καὶ ἡ σεμνότης εἰσιν ἀρεταὶ ἰδίως τῶν γυναικῶν, καὶ καλλωπίζουσιν αὐτὰς πλειότερον παντὸς ἄλλου κοσμήματος· Ἡ ἀγαθότης διαχέει εἴς τε τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα χάριν· αἱ ἁπλούστεραι συνδιαλέξεις, ἐκπηγάζουσαι ἀπὸ καλοκἀγαθον διάθεσιν ψυχῆς, ὡραΐζουσι τὴν φυσιογνωμίαν ἄνευ τεχνικοῦ καλλωπισμοῦ. Γυνὴ στερημένη ἀγαθότητος, στερεῖται καὶ ἠθικῆς. Ἡ ἀγαθότης εἶναι παρὰ πάντων ἐπιθυμητὴ, ἡ δὲ γυνὴ δι' αὐτῆς ἀποκτᾷ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὑπόληψιν τῶν ἄλλων, καὶ εἶναι τὸ μόνον μέσον τῆς οἰκιακῆς εὐδαιμονίας. Καθημερινῶς ἀπαντῶμεν ἡνωμένας τὴν ὡραιότητα καὶ τὴν ἀγχίνοιαν εἴς τινας γυναῖκας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὴν ἀγαθότητα· ἔχομεν δὲ ἄπειρα παραδείγματα εἰλικρινοῦς ἀγάπης, διὰ μόνης τῆς ἀγαθότητος ἐμπνευσθείσης. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἀγαπᾷ τὸν πλησίον του ὡς ἑαυτὸν, καὶ τοὺς φίλους του πλειότερον καὶ ἑαυτοῦ· αἰσθάνεται δὲ μεγίστην εὐχαρίστησιν, ὅταν ὑποχρεώνῃ τοὺς ἄλλους ἢ τοὺς βοηθῇ ἢ τοὺς ὑπηρετῇ ἀφιλοκερδῶς, κινούμενος ὑπὸ μόνης τῆς ἐπιθυμίας ἵνα πράττῃ τὸ ἀγαθὸν, καὶ νὰ συντελῇ ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας τῶν ἄλλων. Ἡ ἀγαθότης εἶναι ἔμφυτος εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὁ δὲ ἀγαθὸς ἄνθρωπος εὑρίσκει τὴν ἀμοιβὴν τῶν καλῶν πράξεων εἰς τὴν συνείδησιν του, καὶ δὲν ζητεῖ ἀνταπόδοσιν διὰ καλὸν, τὸ ὁποῖον προξενεῖ εἰς τοὺς ἄλλους. Εἶναι δὲ ἀνέκφραστος ἡ εὐχαρίστησις, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὁ εὐεργετῶν· ἡ δὲ εὐεργεσία αὐτοῦ ἐφελκύει τὴν ἀγάπην καὶ τὸ σέβας τοῦ εὐεργετουμένου.

ΖΩΗ.

Ο ΓΑΜΟΣ ΕΝ ΚΙΝΑ.

Δύο εἴδη γάμων ὑπάρχουσιν ἐν Κίνᾳ· ὁ πρῶτος καλεῖται νόμιμος. Διὰ τῆς ἑνώσεως ταύτης ἡ γυνὴ ἀνυψοῦται εἰς τὰς τιμὰς κατὰ τὴν κοινωνικὴν βαθμίδα τοῦ συζύγου αὐτῆς· ἐν τούτῳ δὲν δύναται νὰ ἐπέλθῃ διαζύγιον εἰμὴ εἰς σπανιωτάτας περιστάσεις εὐλαβῶς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένας. Ὁ δεύτερος καλεῖται γάμος τῆς ἀριστερᾶς χειρός. Ἡ γυνὴ τοῦ γάμου τούτου λαμβάνει τὸ ἐπίθετον συζύγου δευτέρας τάξεως, ἐνῷ ἡ πρώτη ἀποκαλεῖται πρώτης τάξεως. Ἡ τῆς δευτέρας τάξεως σύζυγος ὑπόκειται πάντοτε εἰς τὰς διαταγὰς καὶ φαντασιοπληξίας τῆς συζύγου τῆς πρώτης τάξεως. Ἐκ τούτων δύναταί τις νὰ κατανοήσῃ ὁπόσον ἐπίμοχθος εἶναι ὁ βίος τῶν γυναικῶν τούτων, ὧν ἡ εὐτυχία διεγείρει πάντοτε ζηλοτυπίας πάθη ἐκ μέρους τῶν ἀντεραστριῶν καὶ ἀντιζήλων των καὶ πόσον ἐξ ἴσου διαμοιράζεται ὁ ἔρως τοῦ συζύγου αὐτῶν.

Ὁ Σινικὸς νόμος ἀναγράφει μεγάλοις γράμμασιν ἐπὶ τῶν στηλῶν του: "ὅτι ἡ πολυγαμία εἶναι ἐπιτετραμμένη ἐν Κίνᾳ,,. Ἐν τούτοις ἡ νομικὴ αὕτη διάταξις δὲν ἐφαρμόζεται καθ' ὅλην τὴν σημασίαν αὐτῆς. Ἐν Κίνᾳ οὐδέποτε δύναταί τις νὰ ἔχῃ δύο συζύγους πρώτης τάξεως· εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ νομίμως εἰμὴ μία ἀνωτάτη οἰκοδέσποινα ἤτοι σύζυγος ουμμέτοχος τῶν τιμῶν καὶ τῆς θέσεως τοῦ ἑαυτῆς συζύγου, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ὁ ἀρχητῆς οἰκογενείας δύναται νὰ ἔχῃ ὅσας δήποτε ἐπιθυμῇ δευτέρας τάξεως, ἀρκεῖ νὰ δύνηται νὰ τὰς διατρέφῃ· θέλομεν προσπαθήσει ἐνταῦθα ὅπως περιγράψωμεν τὰς συνηθείας αἵτινες ἐν τῷ νομίμῳ γάμῳ λαμβάνουσι χώραν, δὲν θέλομεν δὲ ποσῶς μνημονεύσει τὰς τοῦ γάμου τῆς ἀριστερᾶς χειρός, διότι οὗτος ὑπόκειται εἰς τὴν βούλησιν ἑκάστου τῶν συμβαλλομένων μερῶν κατὰ διαφόρους τρόπους ἐκτελούμενος.

Ἡ τοῦ γάμου τελετὴ εἰς δύο μεγάλας διαιρεῖται πράξεις. Εἰς τοὺς ἀρραβῶνας καὶ τὸν γάμον. Οὐδεὶς ἀγνοεῖ τὴν ἐν Κίνᾳ ἐπι-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

πρεπόδιστον συνήθειαν ὡς πρὸς τὰς γυναῖκας. Διέρχονται τὸν βίον ἐν τῇ βάθει τῶν γυναικωνιτῶν μακρὰν τῶν βλεμμάτων τῶν ἀνθρώπων· ἐροῦμαι μάλιστα ν' ἀποκαρύπτωνται ταχέως πάντες ἄνδρες βλέμματος· ἀλλ' δὲν εἶναι ὕποπτον. Ὅθεν εἶναι ἀναπόφευκτος ἡ ἀνάμιξις τῶν μαστιγίων. Ἐπειδὴ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἴδῃ τις τὴν γυναῖκα ἣν ἐπιθυμεῖ νὰ νυμφευθῇ πρέπει νὰ προστρέξῃ εἰς τρίτον πρόσωπον· τὸ τρίτον τοῦτο πρόσωπον εἶναι ἡ λεγομένη μεσίτρια. Ἴδού δὲ τί συμβαίνει ὅταν νέος τις ἐπιθυμεῖ νὰ λάβῃ εἰς γάμον ἐν Κίνᾳ. Ἀφοῦ πρότερον λάβει τὴν συγκατάθεσιν τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς του ἐπιφορτίζει γυναῖκα τινα, ὅπως εἰδοποιήσῃ περὶ τῆς ἐπιθυμίας του τοὺς γονεῖς τῆς νεάνιδος καὶ ζητήσῃ τὴν συγκατάθεσιν καὶ τούτων· ἂν ἡ νέα στερῆται γονέων, τοῦ πρωτοτόκου ἀδελφοῦ ἢ ἄλλου τινὸς τοῦ, τοῦ δημάρχου τῆς πόλεως· ἐν ᾗ ζῇ. Ἡ ἀνδρόγυνος αὕτη τοποθεσία εἶναι ὑποδεδειγμένη πάντοτε ὑπὸ τοῦ Συναγωγοῦ νόμου ἐν ταῖς περὶ γάμου διατάξεσιν. Ὁ Αὐτοκράτωρ θεωρεῖται ὡς ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ τοῦ λαοῦ· οὕτω δὲ καὶ ἀποκαλεῖται· ἀναμένει ἡ ἔλλειψις τοῦ πατρὸς ἀναπληρῶται ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος· οἱ δὲ διάφοροι, οἱ νόμιμοι ἀντιπρόσωποί του ἐξασκοῦσι τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ὑφ' αὐτοὺς ὄντων· οὗτοι ἐπιτρέπουσιν εἰς νέαντινα νὰ συνάψῃ γάμον.

Τῶν διατυπώσεων τούτων διαλλαχθεισῶν οἱ γονεῖς τῆς νεάνιδος τῇ ἀναγγέλλουσι τὰς γενομένας εἰς αὐτοὺς προτάσεις· καὶ τὴν ἀναγκάζουσιν ὅπως στερηθῇ ὅλως τῇ ἐπιδιάλλουσι θέλημαν. Ἀφοῦ στερηθῇ ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεως, ἂν τῇ ἀπέτεινον οἱ γονεῖς, ἐὰν ἡ νεᾶνις δώσῃ τὴν συγκατάθεσίν της ὡρείλει ν' ἀποστείλῃ ἀπ' εὐθείας τῷ μέλλοντι συζύγῳ φάκελλον περιέχοντα ὀκτὼ ἱερὰς βίβλους· οὗτος δὲ ἅμα παραλάβῃ ταύτας, εὐθὺς τὰς ῥίπτει εἰς τὸν οἰωνοσκόπον. Μάντιν δοτὸς τὰς βίπτει εἰς ἀγγεῖόν τι ὁπόθεν ἀφοῦ τὰς ἀναμίξῃ τὰς ἐξάγῃ μίαν πρὸς μίαν, καὶ ἂν μὲν τὰ οἰωνὸς ἐξηγήσεται ἱερὰ καλῶν οἰωνῶν ὑποδείξεων δέον νὰ τελειώσῃ ὁ ἀρχίσας γάμος· εἰς ἐναντίαν δὲ περίπτωσιν νὰ ἐμποδισθῇ. Τὰ ὀκτὼ ῥητὰ ταῦτα εἶναι εἰλημμένα ἐκ τοῦ Ἰεσαΐα, ἱερᾶς βίβλου τῶν Σινῶν. Δύο τούτων ἀναφέρονται ἐπὶ τῆς ἡμέρας, δύο ἐπὶ τῆς ὥρας καὶ ἕτερα δύο ἐπὶ τῆς στιγμῆς τῆς γεννήσεως τῆς νεάνιδος· εἶναι δὲ πάντοτε διηρημένα.

Ὁ Μάντις δὲν δύναται νὰ καταχρασθῇ τῆς λειτουργίας του ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιφέρῃ σκάνδαλα ἐν οἰκογενείᾳ τινι, καθότι ἡ ὑπεροχή του εἶναι ἡ τοῦ ἁπλοῦ ἐρμηνευτοῦ. Μόνη ἡ τύχη συντελεῖ ὅπως ἐξαχθῶσιν οὕτως ἢ ἄλλως τὰ δελτία.

Ἂν δὲ τυχὸν δώσῃ ψευδῆ ἐρμηνείαν εἶναι εὔκολος ἡ ἐξέλεγξις αὐτῆς καὶ τὸ δικαστήριον ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τὸν τιμωρεῖ μετ' ὀλιγ τοῦ ἡμίσεως τῆς αὐστηρότητος.

Ἐξελθὸν τῆς οἰκίας τοῦ μάντεως ὁ νέος εἰς ὃν εἶπον ἐρώτη ἡ τύχη, πέμπει ἅμα πάντοτε ἀνάλογα τῆς κατασκάσεώς του τῇ μελλούσῃ συζύγῳ αὐτοῦ. Τὰ ὥρια ταῦτα καλοῦνται Κουλὴ ἤτοι ὥρια ἀρραβῶνος. Ἅμα ἀποδεχθῇ ταῦτα ἡ νέα, θεωρεῖται πλέον ἀμεταβλήτως νυμφευμένη· ἡ ὑποδοχὴ τῶν ὡρίων τῆς ἀρραβῶνος ἐν Κίνᾳ παρέχει ὅ,τι παρ' ἡμῖν τὸ "ναι,, ἐνώπιον τῆς Δημαρχίας. Ἔπειτα γυνὴ, λέγει ὁ Κώδιξ, ἤτις ἀρνηθῇ νὰ νυμφευθῇ τὸν ἄνδρα ὃν πρότερον παρεδέχθη ὡς μνηστῆρα, θέλει αὐστηρῶς τιμωρεῖσθαι καὶ νυμφεύεσθαι ἔστω ἀκουσίως ἑαυτῆς.,,

Τὴν ἑσπέραν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔγιναν δεκτὰ ὑπὸ τοῦ νέου ὥρια, προσκαλεῖται οὗτος μετὰ τῶν γεννητόρων του ὑπὸ τῶν συγγενῶν τῆς μελλονύμφου ἐν μεγάλῃ ἑορτῇ. Εἰς ταύτην ὅμως δὲν πρέπει νὰ παρευρίσκεται καὶ ἡ μνηστή. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἑορτῆς ταύτης, τῆς καλουμένης "γεῦμα τῶν ἀρραβώνων,, ἐκλέγεται παρ' ἑκάτερων τῶν συγγενῶν ἡ ἡμέρα τῆς τελέσεως τῶν γάμων. Ἐπικρατεῖ παρὰ τοῖς Σίναις δυσπιστία περὶ τοῦ ἀκριβοῦς τοῦ χρόνου ἐν ᾧ ἡμέρᾳ εἵτινες θεωροῦνται παρ' αὐτοῖς ὡς ἀποφράδες. Συνήθως παρεκτείνονται ὀλίγαι μόναι ἡμέραι μεταξὺ τῶν ἀρραβώνων καὶ τοῦ γάμου, ἥλιστα πλὴν πλειότερος χρόνος.

Τὴν ὡρισμένην ἡμέραν ὁ μελλόνυμφος ἐπιβαίνων ἵππου πολυτελοῦς· καὶ πλουσίως ἐστολισμένου, καὶ αὐτὸς δὲ μεγαλοπρεπῶς ἐνδεδυμένος, πορεύεται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μνηστῆς του· πρὸ τούτου βαίνει τηλαυγουμένη φανὴς αἵματος, ἀνυποτόμετος καὶ μετὰ μετωπίνων πυροτεχνημάτων· αὕτη εἶναι ἡ μέλλουσα νὰ ὑποδεχθῇ τὸν νύμφιον καὶ ἥτις καλεῖται γαμήλιος ἔδρα· ἀμέσως μετὰ ταύτην ἐρχονται ἵππαροι μουσικοὶ ἐκ τῶν βροντοφώνων ὀργάνων τῶν ὁποίων ἀντηχεῖ ὁ αἰθήρ. Κατόπιν ὅλων τούτων προχωρεῖ θριαμβευτικῶς ὁ γαμβρὸς παρακολουθούμενος ὑπὸ πλήθους συγγενῶν καὶ φίλων. Κατὰ τὴν ἄφιξίν του ὑποδέχεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς τῆς νεάνιδος, οἵτινες προαγόμενοι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας των καὶ οἵτινες συνοικοῦσι μετ' αὐτοῦ, ἐνῷ ἡ μνηστὴ κεκαλυμμένη ὑπὸ λεπτοτάτου ὑφασμάτου ἀναβαίνει ἐπὶ τῆς γαμηλίου ἁμάξης· ἡ φοινικὶ τότε ἅμαξα κλείεται, ἡ δὲ κλεὶς αὐτῆς παραδίδεται εἰς τὸν σύζυγον ἐδικαιώθην τοῦ λοιποῦ ὄντα τοῦ ἀντικειμένου ὅπερ περιέχει.—Σημειοῦσι ἐνίοτε καθ' ὁδὸν ν' ἀνοίγει ὁ γαμβρὸς τὴν θύραν τοῦ ὀχήματος ὅπως ἴδῃ μήπως ὑπαπτήδη ὑπὸ τῆς μαστηρίας ὡς πρὸς τὰς συστάσεις του· καὶ ἂν μὲν ὑπαπτήδη πέμπει ἐκ νέου τὸ φορτίον μετ' ὀργῆς εἰς τοὺς γονεῖς τῆς νέας· καὶ ὁ γάμος εὐθὺς διαλύεται. Ἡ εἰκολία αὕτη καὶ τὸ προνόμιον τοῦ γαμβροῦ δὲν παραχωρεῖται καὶ εἰς τὴν γυναῖκα.

Μετὰ τὴν ὑποδοχὴν καὶ παραλαβὴν τῆς νύμφης ἡ συνοδία κινεῖται ἐκ νέου ἐπιστρέφουσα μετὰ τῆς πρώτης τάξεως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ νέου, ὅπου λαμβάνει πέρας ἡ τελετή· ἀρχίζουσι ἐκεῖ πανδῶναι οἱ δύο σύζυγοι ἐπὶ τοῦ ἑδάφους καὶ περιέρχονται ὅπισω χαιρετίσματα εὐχαριστίας τοὺς γονεῖς τοῦ γαμβροῦ, πρὸς οὓς ἡ νύμφη ὑπόσχεται ἀγάπην καὶ ὑπακοήν. Ἐκεῖθεν πορεύονται εἰς τὴν αἴθουσαν τὴν ἀφιερωμένην εἰς τοὺς πρόγονους τοῦ συζύγου, ἔνθα ἡ νύμφη κλίνει τὸ γόνυ καὶ προσεύχεται· εἰσέρχονται μετὰ ταῦτα εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον· ἐνταῦθα λαμβάνει χώραν ἡ τελετὴ τοῦ ποτηρίου. Εἷς τῶν συγγενῶν τοῦ νέου τῷ προτείνει ποτήριον πλῆρες οἴνου, οὗτινος μικρὰν ἐπίλειπται· ἅπτεται δὲ τῶν χειλέων του καὶ ἔδε κατὰ πρῶτον ἀνηρώτησεν τὸν πίπλον τῆς συζύγου του προτείνει καὶ εἰς αὐτὴν τὸ αὐτόμον· ἡ σύζυγος πίνει ὀλίγ' ἐξ αὐτοῦ καὶ δίδει πάλιν τὸ ποτήριον εἰς τὸν σύζυγόν της, ὅστις τὸ καταστρέφει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· παρευθὺς, ἵνα δηλώσῃ διὰ τούτου, ὅτι οὐδεὶς πλέον εἰς τὸ ἑξῆς ἔσται πιὸ ἐκ τοῦ ποτηρίου ὅπως συνέβησε τὰς καθ' ἡμᾶς των. Εἶτα μεγαλοπρεπὴς γεῦμα ἐπιφωνεῖται τὸν ὑμέναιον.

(Ἐκ τῆς "Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης,,).

ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΗΜΩΝ.

Ἡ χρῆσις τοῦ μικροσκοπείου ἀνεκάλυψεν ἀπειράριθμα ὄντα ἐλεαρᾶ, ἄτινα ζῶσιν, αὐξάνουσι καὶ πολλαπλασιάζονται μετὰ ταχύτητος καὶ γονιμότητος θαυμασίας.

Τὰ ζῶα ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δυσδιόρατα, ἔχουσιν ἰδίας ἕξεις, συνηθείας καὶ ἔθιμα σχετικῶς μετὰ τῶν διαφόρων σχηματισμῶν, οἵτινες χαρακτηρίζουσιν ἑκάστην οἰκογένειαν αὐτῶν, κινοῦνται εἴτε ἐν τῷ ὀργανισμῷ ἡμῶν, εἴτε ἐκτὸς αὐτοῦ, καὶ διατρέφονται ἐξ οὐσιῶν, ἐξ ὧν σύγκειται ὁ κόσμος ἡμῶν. Ἵνα λάβῃ τις ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ ποσοῦ τῶν ζωδίων τούτων ἀρκεῖ νὰ σκουδάσῃ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στόματος ἡμῶν.

Ὁ ἄνθρωπος ἐκπλήττεται τῇ ὄντι ἐπὶ τῇ ὄψει τῶν φυτῶν καὶ ζώων ἅτινα ἐξελέξαντο ὡς τόπον διαμονῆς τὰ διάφορα ὄργανα τοῦ στόματος.

Τὰ μᾶλλον πολυάριθμα παράσιτα εἰσὶ τὰ μικρόφυτα φυτὸν τῆς οἰκογενείας τῆς ὕλης καὶ τῶν μυκήτων.

Τὸ στόμα ἡμῶν ἐξεταζόμενον διὰ τοῦ μικροσκοπείου παριστᾷ [illegible] πεδιάδα γεωργίας ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας τάγματα ζωδίων ἐκζητοῦσι μάσα ὑπάρξεως καὶ συντηρήσεως.

Αἱ πρώδοι τῆς ἐπιστήμης, ἡ ἐρεύνησις, ἐντελῶν ἐργαλείων σὺδεμίαν ἀρίνουσι ἀμφιβολίαν ἐπὶ τῶν μυστηρίων τῆς φύσεως. "Ὅστε ὁ ἄνθρωπος τρέφεται μὲν διὰ τοῦ κρέατος καὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς, χρησιμεύει ἅμως καὶ αὐτὸς εἰς τὴν διατήρησιν πολλῶν μικροσκοπικῶν ζώων.

Οὕτω; πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὑπάρχον συντελεῖ εἰς τὴν γενικὴν ἁρμονίαν τῆς δημιουργίας.

Ἐντοσούτῳ ἡ παρουσία τῶν παρασίτων ἐν τῷ ὀργανισμῷ ἡμῶν ἔχει δυσκόλους ἀποτελέσματα, καθότι ἐκ τούτων ἐκπηγάζουσι πολλαὶ ἀσθένειαι, ὑφ' ὧν καταβάλλεται τὸ εἶδος ἡμῶν, καὶ αἵτινες εἰς τινας περιστάσεις, καθιστῶσι τὸν βίον βασανιστήριον, καὶ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ὑδόντων ἐπιβλαβῆ ἐπενέργειαν αὐτῶν ἀποδοτέον τὰς παθήσεις τῶν ὀργάνων τῆς μασήσεως, δυστυχῶς κοινοτάτας ἐν ταῦθα. Καὶ μολαταῦτα μικρὰ τις ἐπιμέλεια, ἡ ἐκπλήρωσις ἁπλουστάτων κανόνων τῆς ὑγιεινῆς — καθαριότης — ἀρκοῦσιν ὅπως μᾶς ἀπαλλάξωσι τῶν ὀχληρῶν τούτων παθημάτων. Πολλάκις, εἶναι ἀληθές, πολλὰς σκευασίας φαρμακώδεις· διὰ τὸ ἀσθενείας τῶν ὑδόντων ἢ πρὸς διατήρησιν τῆς καθαριότητος τοῦ στόματος, ἀλλὰ αἱ περισσότεραι οὐδὲν ἔχουσιν ἀποτέλεσμα ἢ μᾶλλον κακὸν ἀντὶ καλοῦ προξενοῦσι. Τί καθ' ἡμᾶς σημαίνουσιν τὰ ἐπομένα σκευάσματα· τὸ ὄπιον; τὸ ἀποτέλεσμα δὲν εἶναι ἀμφίβολον ἐπί τε τῆ καταστροφῇ τῶν παρασίτων τοῦ στόματος τῇ διατηρήσει τῆς καθαριότητος αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῇ παρεκπαιδεύσει τῆς διαθρωτικῆς ἐνεργείας τῶν ἐξωτερικῶν σωμάτων.

Λάβετε μίαν λίτραν χυμοῦ εἰς τὴν ὁποίαν προσθέσατε 15 γραμμάρια οἴνου, 10 γραμμάρια θείου εἰς κόνιν, καὶ 10 γραμμάρια μέλιτος ῥοδινώδους. Μετὰ τριῶν ἡμέρας τὸ μίγμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ λησμονήσητε νὰ ταράττητε καθ' ἑκάστην πρωΐαν, διυπεράσατε διὰ τινος ὑράσματος λεπτοῦ πρὸς καθαρισμὸν, καὶ θέσατε ἐντὸς φιάλης κλειούσης αὐτὴ ἀσφαλῶς. Ἡ χρῆσις τῆς σκευασίας ταύτης εἶναι εὐκολωτάτη, ὡς καὶ ἡ κατασκευή. Καθ' ἑκάστην πρωΐαν ἀπομπλύνατε τὸ στόμα διὰ τῆς ἀναλύσεως ἑνὸς κοχλιαρίου τῆς σκευασίας ταύτης ἐντὸς ποτηρίου ὕδατος.

Πολλοὶ συνηθίζουσι νὰ μεταχειρίζωνται κόνεις ὀδοντολγικὰς, ἀντὶ τῶν ὁποίων ἡμεῖς συνιστῶμεν αὐτὴν τὴν ἐπομένην, τῆς ὁποίας τὴν ἀποτελεσματικότητα ἐν συλλογῇ περιστάσεων ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν.

Λάβετε κόνεως φυτικοῦ ἄνθρακος γραμμάρια 30, τετριμένης καφουρᾶς γραμμάρια 4, θειϊκῆς μαγνησίας γραμμάρια 40 καὶ ἀποτελέσατε ἓν μίγμα. Μεταχειρίζονται τὴν σκευασίαν ταύτην, τὰς πρωΐας καὶ ἑσπέρας, καθὼς τὰς συνήθεις κόνεις, ῥοντιζοντες ὅμως ὅπως καλῶς ἀποπλύνωσι τὸ στόμα μετὰ τὴν ἐντριβὴν τῶν ὀδόντων.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ.

Α'.

Ὁμοίως αἱ γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσι, ἵνα καὶ εἶτινες ἀπειθῶσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθήσονται, ἐποπτεύουσαι τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν, ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν, καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος, ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέως καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελές.

(Ἀπόστολος Πέτρος Ἐπ. καθολ. Α'. Γ'.)

Β'.

Κάλλιστον ἔργον γυνὴ οἰκουρὸς, αὐτήν τε καὶ τὸν ἄνδρα τοῦ; ἰδίους περιβάλλουσα κοσμήμασι, δι' ὧν ἀγάλλονται πάντες, οἱ μὲν παῖδες ἐπὶ τῇ μητρὶ, ὁ δὲ ἀνὴρ ἐπὶ τῇ γυναικὶ, αὐτὴ δὲ ἐπὶ τούτοις, πάντες δὲ ἐπὶ τῷ θεῷ.

(Κλήμης Ἀλεξανδρεὺς Πνδαγ. Βιβλ. γ. Κεφ. 11. παρ. 67).

Γ'.

Οὐ χρὴ τὴν γυναῖκα δεινὴν εἶναι ἐν τοῖς πολιτικοῖς, ἀλλ' ἐν τοῖς οἰκονομικοῖς.

(Θεόφραστος παρὰ Στοβαίῳ).

Δ'.

Αἱ Λακεδαιμονίων μητέρες, ὅσαι ἐπυνθάνοντο τοὺς παῖδας αὐτῶν ἐν τῇ μάχῃ κεῖσθαι, ἀλλ' αὗται γε ἀρκούμεναι τὰ τραύματα αὐτῶν ἐπεσκόπουν, τά τε ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὄπισθεν. Καὶ, εἰ ἓν πλεῖον τὰ ἐναντία, αἵ δὲ γαυρούμεναι, καὶ ὀρμὴν ἅμα καὶ βλεσυρὸν ὁρῶσαι, τοὺς παῖδας εἰς τὰς πατρίδας ἔρχον ταφάς. Εἰ δὲ ἕτερος εἶχον τῶν τραυμάτων, ἐντοσῦτο αἰδούμεναι καὶ θρηνοῦσαι, καὶ ὡς ἐν μάλιστα, λαθεῖν σπεύδουσαι, ἀπηλλάττοντο, κατελιποῦσαι τοὺς νεκροὺς ἐν τῇ πολυανδρίῳ θάψαι, ἢ λάθρα εἰς τὰ οἰκεῖα Ἰλίῳ ἐκόμιζον αὐτούς.

(Αἰλιανοῦ Ποικιλ. Ἱστορ. Βιβλ. 12. Κεφ. 21).

Ε'.

Τῇ Σαπφοῖ δὲ Σωκράτης, ἐπεὶ οὐκ ἠδύλετο τὸ ἐκείνου ἱμάτιον ἐνδύσασθαι, καὶ οὗτος ἐπὶ τὴν ὄθεν τῆς σοφῆς βαδίζειν, ἔφη "ὄφρ', ὡς οὐ θεωρήσωσι, θεωρησόμενα δὲ μᾶλλον βαδίζειν ,,

(Αἰλ. ποικιλ. Ἱστορ. Βιβλ. 7. Κεφ. 10).

Ἡ Συλλογεὺς

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΧΡΗΣΙΣ.

Πρὸς καθαρισμὸν τῶν κεχρυσωμένων περιθωρίων εἰκόνος ἢ καθέπτρου ἢ τινος ἄλλου συνιστῶται εὐχερὲς μέσον δυνάμενον ν' ἀναδείξῃ τὴν προτέραν αὐτῶν στιλπνότητα, τὸ ἑπόμενον·

Ἀναλύσατε ἐντὸς ποτηρίου ὕδατος ἓν κοχλιάριον τῆς τραπέζης ἅλατος συνήθους· διὰ δὲ τῆς ἀναλύσεως ταύτης ἀρδῦ πλύνατε ἐπιμελῶς τὰ περιθώρια ταῦτα ἀνάγκη ἀκολούθως ἵνα δι' ὑράσματος λευκοῦ βάμβακερροῦ τρίψητε ταῦτα μέχρις ὅτου ἐξαλειφθῇ πᾶσα ὑπ' αὐτῶν ὑγρασία.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ώ; νὰ μὴ ἤκουον τὰ τοιαῦτα κάθε, τὰ τὴν καρδίαν τῆς Εὐρώπης σπαράσσοντα πολιτικὰ, καὶ δεινὰ θρησκευτικὰ κλαύματα ἠγέρθη ἐπ' ἐσχάτων ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ.

Θεολόγοι, φιλόσοφοι καὶ λοιποὶ ἐπιστήμονες δεινὰ ἐκτοξεύουσι κατ' ἀλλήλων βέλη ἐν τῇ ἀρένᾳ τῆς ἀπομισογαμίας. τῶν μὲν τὸ ἀλάθητον καὶ ἀναμάρτητον τοῦ Πάππα ὑπερασπιζομένων τῶν δὲ καὶ τὸ ἀνθρώπινον αὐτοῦ δὸς εἰπεῖ· ἀπιστερημένων. Ἡ πάλη αὕτη δυστυχῶς δὲν περιορίσθη ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν Θεολόγων ἀλλ' ἐπεξετάθη ἐν κυριαρχίᾳ. Οὕτω δὲ βλέπομεν καὶ τὰς γυναῖκας, τὰς πεπαιδευμένας ἐννοεῖται, νὰ ἐγείρωσι καὶ αὗται βαρὺν τὸν κλαυθμὸν κατὰ τῶν Παπποερρονούντων καὶ διὰ σειρᾶς μακρῶν ἄρθρων ἐν ταῖς Γερμανικαῖς Ἐφημερίσι νὰ προσκάλωσι τὸν Σύλλογον, παρακινοῦσαι τοὺς περὶ τὸν Δουλίγγερον ὅπως ἐξακολουθήσωσι μεθ' ὅλους τοὺς Παπικοὺς ἀρχιερεῖς τὸ ἔργον αὐτῶν μέχρις ἐσχάτου.

Τηλεγραφικῶς ἀναγγέλλεται ὅτι ἡ Ἀρχιδούκισσα τῆς Αὐστρίας Ἀνουντζιάτα ἀπεδήμησε τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν, κηδευθεῖσα μετὰ μεγίστης κομπῆς καὶ παρατάξεως, συνήθους εἰς μέλη τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας.

Καθὰ γράφουσιν ἐκ Πιρλεπὲ πρὸς τὴν ἐφημερίδα "Θεσσαλονίκην,, ἡ σύζυγος Ἀνδρέου τινὸς ἐκ τοῦ χωρίου Δελκίρτζα ἔτεκεν ἐσχάτως τοιγάρτον ἔχει 2 κεφαλὰς, 4 πόδας καὶ 4 χεῖρας, τὸ ὁποῖον καὶ ἔζησε 6 μόνον ἡμέρας.

Δύο νέοι διηγήσαντο κατώπιν ἐν . . . . χάριν οἰκονομίας βελόναις, ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ δωματίῳ οἰκίας τινὸς, ζώσας ἐκ τῶν ἐνοικίων αὐτῆς.

Πολλοὶ μῆνες παρῆλθον καὶ οἱ νέοι μας οὐδὲ λεπτὸν ἐπλήρωναν τῇ δυστυχεῖ, προφασιζόμενοι πάντοτε ἀνάγκας, προσχημάτων ἐλλείψει ἀρχικῶν παρὰ τοῖς ἐκεῖ δικασταῖς. Ἡ οἰκοδέσποινα εὐρίσκετο μεταξὺ φόβου καὶ ἐλπίδος κατὰ τὰ δὴ λεγόμενον, ἀγνοοῦσα τί πράξει· ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ οἱ Κύριοί μας, μὴ ἐνθυμούμενοι νὰ ἀναχλίνωσι καθ' ἑκάστην ὑπὸ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς οἰκοδεσποίνης ἐσκέφθησαν νὰ τῇ προτείνωσιν εὐχερές τι μέσον ὅπως ἐξοφλήσωσι τοὺς μεταξὺ των λογαριασμούς.

Πράγματι τοῦτο ἐπρότειναν εἰσελθόντες παρ' αὐτοῖς καὶ ἀνήκουσι μέρος τοὐλάχιστον τῶν ὀφειλομένων ὁ εἷς τούτων τῇ εἶπεν·

— Κυρία μου, ἐμεῖς, γνωρίζεις, δὲν συλ ἀργυρίου τὸ χρέος μας· ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν σοι ἀποκρυπτόμεθα καὶ τὰ ἀνέκαθεν μας.

— Πολὺ καλὰ, ἀπήντησεν ἡ οἰκοδέσποινα· λοιπὸν ἐκπονήσατε τὸ δυνατόν.

— Καὶ πῶς δυνάμεθα εἶπεν ὁ ἕτερος, ἀφοῦ ὅπου καὶ ἂν ὑπάγωμεν πρέπει νὰ πληρώνωμεν;

— Λοιπὸν τί νὰ κάμω;

— "Ἀκουσον, λέγει αὐτῇ ὁ πρῶτος. Διὰ νὰ λάβῃς τὰ ἐνοίκιά σου καὶ διὰ νὰ μὴ ἐξαγάγῃς τῆς οἰκίας σου, πρέπει νὰ ἀναγραφθῇς εἰς τὴν Ἀστυνομίαν, εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον, εἰς . . . εἰς . . . εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον. Ἐκεῖ θὰ ἔχῃς ἀνάγκην διηγήσου διὰ νὰ σὲ ὑπερασπισθῇ, κατὰ συνέπειαν θὰ ἐξοδεύσῃς καὶ χρήματα, μέχρις ὅτου κερδίσῃς τὴν δίκην σου. Λοιπὸν διορίζεις ἕνα ἐξ ἡμῶν εἰς τὴν καθ' ἡμῶν ἀγωγήν σου ὡς διηγήσου σου καὶ οὗτος διὰ τῶν διηγορικῶν δικαιωμάτων μας ἐξοφλοῦμεν τὰ ἐνοίκια, ἅτινα θὰ σοὶ ὀφείλωμεν μέχρις ὅτου ἐξέλθωμεν τῆς οἰκίας σου.

— Εὖγε! εἶπεν ἡ οἰκοδέσποινα, ἡ εὐρυτὰ σας αὐτὴ πραγματικῶς ἀξίζει περισσότερα ἀφ' ὅσα μοὶ ὀφείλετε, καὶ ἐξῆλθεν ἐν μέσῳ γενικῶν καγχασμῶν.

Ζητεῖται διδασκάλισσα, ἔχουσα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ διεύθυνσις εἰς τὸ Γραφεῖον ἡμῶν.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ.

300 Οὐδὲν διάβασμα εἰσέτι.

150 Ἀναμένομεν τελικὴν ἀπάντησίν σας.

815 Ἐὰν δὲν σπεύσητε θ' ἀναστηλῇ. . . . .

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ Μετ. ἀργ.	6
ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΙΣ	6 1/2
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ	7

(Ἐξάμηνοι ἀναλόγως.)

ΟΡΟΣ ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΟΣ

Αἱ Συνδρομαὶ ΠΡΟΠΛΗΡΟΝΟΝΤΑΙ.

Πᾶσα αἴτησις ἀγοράσεως τὴν "Εὐρυδίκην,, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ αὐτῆς Κ. Θ. ΚΤΕΝΑΝ.

ΕΚΠΤΩΤΑΙ.

ΕΝ Χρυσουπόλει παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ κ. Μιχῇ Μαρκόγλου.—ΕΝ Χαλκηδόνι παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ κ. Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ.—ΕΝ Ἀθήναις παρὰ τῷ κ. Ν. Σαμπάτῃ, καθηγητῇ.—ΕΝ Ἀλεξανδρείᾳ παρὰ τῷ κ. Ι. Ὀγνιάνοβιτζ.—ΕΝ Βέρνῃ παρὰ τῷ κ. Ι. Ἀσπριώτῃ.—Ἐν Βώλῳ παρὰ τῷ κ. Κωνστ. Νικολαΐδῃ.—ΕΝ Γαλαζίῳ παρὰ τῷ κ. Κ. Δεκοπούλῳ, καθηγητῇ.—ΕΝ Γιουργέβῳ παρὰ τῇ κ. Αἰκ. Σολομωνίδῃ.—ΕΝ Γυθείῳ (τῆς Ἑλλάδος) παρὰ τῷ κ. Ν. Θ. Ἐξαρχάκῃ.—Ἐν Ἰωαννίνοις παρὰ τῷ κ. Κ. Χανδοπούλῳ.—ΕΝ Θεσσαλονίκῃ παρὰ τῷ κ. Β. Παπαζόγλου.—ΕΝ Καλλιπόλει παρὰ τῷ κ. Β. Δρακίδῃ.—ΕΝ Κρήτῃ (Χανίᾳ) παρὰ τῷ κ. Ν. Μιτζωτάκῃ (Ἡρακλείου) παρὰ τῷ κ. Ν. Σταυράκῃ Ἐρίντη.—ΕΝ Κυδωνίοις παρὰ τῷ κ. Γ. Μαρίλῃ.—ΕΝ Λαρίσσῃ παρὰ τῷ Ἱερολ. Ἀρχιδιακόνῳ κ. Δωροθέῳ Χριστίδῃ. Ἐν Μιτυλίνῃ παρὰ τῇ κ. Σαπφῷ Ἀκιλλου.—ΕΝ Μολύβῳ παρὰ τῷ κ. Ζ. Ἰωαννόπουλῳ.—ΕΝ Νικομηδείᾳ παρὰ τῷ κ. Π. Παπαδοπούλῳ.—ΕΝ Σάμῳ παρὰ τῷ κ. Πελ. Ἀσκέτῃ.—ΕΝ Σμύρνῃ παρὰ τῷ κ. Φ. Α. Σαρίκα.—ΕΝ Φιλιππουπόλει παρὰ τῷ κ. Γ. Καλλισθένει.—ΕΝ Χίῳ παρὰ τῷ κ. Δημ. Φιλαργυρακίδῃ.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς "Εὐρυδίκης,,) Τύποις Α. ΖΕΛΙΤΣ.

ΑΡΙΘ. 24 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 4 ΜΑΙΟΥ 1871. ΕΤΟΣ Α'.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ. | Ἐκδίδεται κατὰ πενθημερίαν. Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1/2. | ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ Γαλατᾷ, Μουτσίου Χάν, Ἀριθ. 30.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Γ'.

Ἡ μνήμη.

Ἡ μνήμη, ὡς δύναμις τῆς ψυχῆς ἡμῶν, δι' ἧς ἐνθυμούμεθα τὰ πρόσωπα, τὰ ἀντικείμενα, ἢ τὰ σημεῖα, ὧν ἐλάβομεν ἤδη γνῶσιν, καὶ περὶ ὧν ἐπαύσαμεν πλέον νὰ σκεπτώμεθα, εἶναι ἐν τῶν οὐσιωδῶς ἀποτιμωμένων διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἔξωθεν οἰκονομίας.

Ὁ κύριος χαρακτὴρ τῆς ἐπιμελείας τῆς μνήμης εἶναι νὰ κατέχῃ τὰς πλείστας τινὰ γνώσεις ἰδιαιτέρως ἀνεξαρτήτως μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον ἀλλήλων, ἀλλὰ συνημμένων ἀπασῶν ἐν τῷ συμφέροντι τῆς οἰκιακῆς διευθύνσεως. Ὅσῳ περισσότερον ἡ οἰκονόμος γνώσεσι ταύτας καὶ τὰς διευθύνει πιστῶς, τοσούτῳ περισσότερα ἀπολαμβάνει ἀποτελέσματα ἐν τῇ πρακτικῇ.

Ἡ μνήμη, ἡ τοσοῦτον ὠφελίμως εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν, δὲν πρέπει νὰ ᾖ ἡ ἀδρανὴς καὶ παθητικὴ ἐκείνη μνήμη, ἥτις δέχεται μόνον τὰς ἐντυπώσεις καὶ τὰς διατηρεῖ ἀτάκτως, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐκείνη ἡ μνήμη, ἡ ὑποστηριζομένη ὑπὸ τῆς θελήσεως, φωταγωγουμένη ὑπὸ τῆς κρίσεως καὶ ἐμπεκλεισμένη ὑπὸ αὐστηρὰν ἐπιτροπὴν ἅπαντα τὰ συστατικὰ τῆς φρονίμου διαγωγῆς.

Ἴδωμεν δὲ τίνας ὠφελείας δύναται ἡ ἀγαθὴ οἰκοδέσποινα νὰ ἀπολαύσῃ ἐκ τῆς καλῶς διατεθειμένης μνήμης καὶ κατὰ τί ἡ ἀνάμνησις βοηθεῖ τὴν κρίσιν.

Ἡ οἰκοδέσποινα, λόγου χάριν, δίδει κατὰ δεκαπενθημερίαν τὰς ὀθόνας εἰς πλύσιμον ἐκτὸς τῆς οἰκίας, καταγράφουσα εἴς τι μέρος τὸ κατ' εἶδος ποσὸν τούτων. Ἡ πλύστρα μετὰ τὴν ἐργασίαν ἐπιστρέφει αὐτὰς εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν ὅτε, λησμονήσασα τὸ μέρος, ἐν ᾧ ἔθεσε τὴν καταγραφὴν αὐτῶν ὡς καὶ τὸ ὀλικὸν ποσόν, παραλαμβάνει αὐτὰς ἀνεξετάστως. Παρέρχονται ἡμέραι καὶ ἡ πυρία οὐδόλως δύναται νὰ ἐνθυμηθῇ ὅτι ὁ ἤδη ἀριθμὸς αὐτῶν εἶναι πολὺ ὀλίγωτερος τοῦ πραγματικοῦ. Τὴν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐλλειψιν αὐτῶν θέλουσα νὰ προλάβῃ ἡ κυρία προσκαλεῖ πλύστριαν ἐντὸς τῆς οἰκίας. Δίδει αὐτῇ ποσότητα σαπωνίου καὶ τὰς ὀθόνας μετρητημένας. Ἡ ἐργάτις καθ' ἑκάστην ὥραν ζητεῖ σαπώνιον καὶ ἡ κυρία λησμονεῖ τὸ ποσὸν αὐτοῦ· τέλος δὲ παραλαμβάνει τὰς ὀθόνας κατὰ τι ὀλιγωτέρας τοῦ ἀληθοῦς αὐτῶν ποσοῦ, διότι πληρώνετε τὸν ὀλικὸν αὐτῶν ἀριθμόν.

Ἐν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ζητεῖ τι πρὸς στολισμὸν παρὰ τῆς οἰκοδεσποίνης καταπέτασμα. Ἡ κυρία, ἡ ἔχουσα τὰς κλεῖδας, πραγματικῶς ὑπόσχεται, ἀλλὰ λησμονεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν αἴτησιν. Οὗτος δὲ ὁ ἀνωφελὴς αὐτῶν ἀπολαμβάνεται καὶ νομίζεται περιφρονούμενος. Ἡ σύζυγος, ἡ μήτηρ τῆς οἰκογενείας καὶ ἡ μέλλον ἀφωσιωμένη, ἐὰν ᾖ ἐπιλήσμων θέλει γένει αἰτία νὰ ἐπιλέψῃ ψυχρότητα κατ' αὐτῆς καὶ ὑπὸ τῶν μελλόντων στοργῆς ἀφωσιωμένων αὐτῇ· ἐνῷ ἐὰν θελήσῃ ὀλίγον νὰ κινήσῃ τὸ ἐλατήριον τῆς θελήσεως; ἵνα θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὴν μνήμην, θέλει ἀπορρίψει πλέον κατ' αὐτῆς ἄδικον ὑποψίαν καὶ θέλει ἐνεργήσει νόμιμον ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν ἐκτὸς· οἵτινες θέλουσι βλέπει αὐτὴν ἐνασχολουμένην πρὸς εὐχαρίστησιν καὶ κόπον πρὸς ὑπηρεσίαν αὐτῶν.

Ὅτε ἡ οἰκοδέσποινα ἔχει μνήμην (καὶ βέβαιον μέχρι τινὸς νὰ ἔχῃ διὰ τὰς ἀσκήσεις τῆς βελτίσεως) τὰ πάντα μετ' αὐτῆς βαίνουσι μετὰ τάξεως καὶ ἀκριβείας· τοὐλάχιστον ἵνα εἰπωμεν, ὀλιγωτέρα δυσκολία ὑπάρχουσιν, ἡ μνήμη ἐξασφαλίζει τὰ ἐπ' αὐτῶν ἀποτελέσματα. Ἔχετε ἐπιλήσμονας ὑπηρέτας; ἐὰν δυσκολεύεσθε εἰς ὀνόματα ἀνάγκης διερρύγη ὑμᾶς, ὅτι ἀνωφελεστέρα ἀόμως ἐν τῇ μνήμῃ ὑμῶν ὅ,τι ἐκ τῆς ἐσφαλμένης διαρρύσεως μὴ φοβεῖσθε ὅτι θέλουσι διατηρήσει ἐπὶ πολὺν καιρὸν τὰ ἐλάττωμα τοῦτο· ἢ θέλουσιν ἀναχωρήσει μὴ ἀντέχοντες εἰς τὰς συμβουλὰς ὑμῶν περὶ τῆς διορθώσεως αὐτῶν, ἢ θέλουσιν ἀπαντήσει τὴν αὐτὴν μεθ' ὑμῶν δύναμιν τῆς μνήμης. Ὥστε διερρύγη παρ' αὐτῶν λεπτομέρειά τις τῆς ὑπηρεσίας των ἢ τῶν παραγγελιῶν ὑμῶν, ἡ ἐνεργὸς μνήμη θέλει ἀμφιβάλλει περὶ τῆς ὀρθότητος καὶ θέλετε ἀκούσει αὐτοὺς νὰ λέγωσι "Μοὶ φαίνεται ὅτι ἐλησμόνησά τι· ἡ κυρία ὅμως δὲν θὰ τῇ λησμονήσει,, καὶ θέλετε ἰδεῖ αὐτοὺς ἐγκύπτοντας τὸν ὀφθαλμὸν προσκλωμένον ἐπὶ πολὺν καιρὸν εἰς τι μέρος, τὸν δάκτυλον ἐντὸς τοῦ στόματος καὶ μετ' οὐ πολὺ, ὡς ὁ Ἀρχιμήδης, λέγοντας "Εὗρον Εὕρον,, Νομίζετε ὅτι τῆς οἰκοδεσποίνης αὐτῆς ἀμελοῦ; καὶ ἐπιλήσμονος θέλουσιν αὗται λάβει τὸν κόπον νὰ ζητήσωσι τοσοῦτον τὸ κεφάλιόν μου; ἅπαγε· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ θέλουσι προσποιηθῆ τὸν ἐπιλήσμονα, χωρὶς νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὴ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἀδυνάτως ἠμπορέσουσι νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Ἐπιβάλλουσιν ἐπιδόσεις, αἵτινες, ἐμβαθύνουσαι ἐπὶ τῆς ἀφορμῆς τῆς μικρᾶς αὐτῶν, παρατηροῦσιν, ὅτι ἡ μία ἀνεβάλλουσα διὰ μερικὰς ἑβδομάδας, ἢ ἄλλην ἀναβάλλουσαν διὰ μερικοὺς μῆνας, παρατείνουσι τὴν ἀνωφέλειαν, ἀγνοοῦσαν, φαίνεται, ὅτι ἐλάττων στιγμὴ διαφέρει νέας ἐκκλησιάσεως διὰ τὰς ἐλευθέρας μορφάς. Καλὸν εἶναι αἱ τοιαῦται ἐπιδόσεις νὰ ἀναλαμβάνωσι τὸν γραπτὸν κανόνα ὅστις ὑποχρεώνει τὸ Φαίδρου χρόνου ἐπιβάλλει εἰς συνταξιδιώτας ὅπως πράττῃ τὰ πάντα ὅσα πρέπει καὶ ὅσα πρέπει, καθότι ἄλλως ἡ παρεμβάσις αὐτὴ γίνεται συλλόγου ἐπὶ νόμοις ἀνεγνωσμένοις αὐτὴ δέον νὰ ὑπάρχῃ ἡ κρίσις, ἡ μόνη δυναμένη νὰ κινήσῃ τὴν χεῖρα τῆς οἰκοδεσποτείας τοιούτου εἰς τὴν ἀγαθὴν οἰκονόμου ἰδιότητος. [3]

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡ' ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ὑπὸ

ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΚΟΝΝΟΤΤΗ.

Ε'.

ΠΕΡΙ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ.

Τὴν σήμερον μὲν φαίνεται φυσικὸν καὶ δίκαιον ὅτι πᾶς πολίτης ἔχῃ δικαίωμα ἰδιοκτησίας ἀπολύτου ἐπὶ τῆς γῆς τὴν ὁποίαν ἐπλήσε ἄγρασεν παρ' ἄλλου ἔχοντος δικαίωμα τοιοῦτον ἐπ' αὐτῆς ἡ κατέλαβεν ἀδέσποτον οὖσαν ἐντελῶς· ἀλλ' ἡ ἰδέα αὕτη τῆς κτήσεως ἡ τοσοῦτον ἁπλῆ φαινομένη σήμερον δὲν ἦτο τοιαύτη ἐν ἀρχῇ καὶ πάντοτε περὶ τῆς ἰδιοκτησίας κτήσεως. Τῷ ὄντι δὲν ἐρίζει ἀπλῆ καὶ φυσικὴ ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου, δηλ. ἂν δύνατα ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἐρχόμενος καὶ παραγόμενος ἐνταῦθα, νὰ θέσῃ τοσοῦτον δεσμὸν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ μέρους τινὸς γῆς, ὥστε νὰ δύνηται νὰ λέγῃ ἡ γῆ αὕτη εἶναι ἰδική μου, δύναμαι νὰ διαθέσω αὐτὴν ὅπως βούλομαι καὶ ζῶν καὶ μετὰ θάνατον· ἀπόδειξις δὲ τῆς δυσχερείας τοῦ ζητήματος, ἔστω τὸ ὅτι δὲν ἐλύθη παρ' ἅπασι τοῖς ἔθνεσιν ὁμοιοτρόπως, οὐδὲ πάντα ἐνόμισαν δικαίαν καὶ ὀρθὴν τὴν τοσοῦτον ἁπλῆν φαινομένην σήμερον ἰδέαν τῆς ἰδιοκτησίας. Καὶ σήμερον ἔτι οἱ Τάταροι προκειμένου περὶ ποιμνίων καὶ λοιπῶν κινητῶν κτημάτων ἐννοοῦσι καὶ παραδέχονται τὴν ἰδέαν τῆς ἰδιοκτησίας, περὶ γῆς ὅμως δὲν ἀναγνωρίζουσιν αὐτὴν καὶ ἕκαστος νόμαδ ἁπλῶς τοὺς καιροὺς τῆς γῆς ἐπὶ τῆς ὁποίας ζῇ, ἐπὶ τῆς γῆς ὅμως αὐτῆς οὐδεμίαν κυριότητα ἔχει. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Γερμανοῖς ὁμοίως ὑπῆρχεν· πᾶς πολίτης ἐλάμβανεν παρὰ τῶν ἀρχηγῶν τῆς φυλῆς μέρος γῆς· ἀ· ἓν ἢ περισσότερα ἔτη, τὸ ὁποῖον ἐκαλλίεργε καὶ ἐκαλέμβανε τῶν καρπῶν αὐτοῦ κατὰ τὸ διάστημα τῆς κατοχῆς, ἀλλ' οὐδεμίαν ἐξουσίαν εἶχεν ἐπ' αὐτῆς τῆς γῆς, ἣν ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψῃ ὁσάκις διετάσσετο ἢ ὁ φυλὴ μετανάστευεν.

Παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἡ γῆ τὴν ὁποίαν κατώκουν ἦτο δῶρον θεῖον καὶ δόμενον πᾶσι τοῦ θεοῦ, ὁ δὲ λαὸς εἶχε μόνον τὴν ἐπικαρπίαν αὐτοῦ. Καὶ ἠδύνατο μὲν πᾶς πολίτης νὰ ἐξασκήσῃ τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα ἐπὶ τῆς γῆς τὴν ὁποίαν ἔλαβε, νὰ ἐνοικιάσῃ εἰς ἄλλον καὶ νὰ πωλήσῃ, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ καιρόν τινα, διότι, μετὰ ἑπτὰ ἔτη, ἔτη κάθε τὰ κτήματα ἔπρεπε, πωληθέντα ἢ μὴ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τοὺς ἀρχαίους κυρίους των· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ δὲν ἦσαν κύριοι αὐτῶν διότι δὲν ὑπῆρχε, οὐδ' ὑπῆρχε παραγραφὴ τοῦ ἐπ' αὐτῶν δικαιώματος τοῦ Θεοῦ. Παρ' Ἕλλησι δὲ καὶ Ῥωμαίοις ἀντίθετον τοῦτο σημεῖον ἰδέαν διαπνέουσι· ἤτοι τὸ τῆς ἰδιοκτησίας δικαίωμα φαίνεται ἀρχαιότατον καὶ σύγχρονον τῆς συστάσεως τῆς οἰκογενείας καὶ πολιτείας καὶ τὴν μὲν ἰδιοκτησίαν ἐπὶ τῆς γῆς ἀπαντήσαμεν σήμερον, τὴν δὲ τῶν καρπῶν αὐτῆς παραμορζομένων ὑπὸ τῶν νόμων. Διότι, ὡς γνωστόν, ὁ Σόλων, Ἐφέτης καὶ οἱ ἄλλοι [illegible] ἐπὶ τῆς γῆς, τοὺς δὲ καρποὺς αὐτῆς ἦτο ἠναγκασμένοι νὰ φέρῃ εἰς τὸ κοινὸν ὅπως χρησιμεύσουσι πρὸς τὰ συσσίτια.

Καὶ ἡ ἰδέα λοιπὸν αὕτη τῆς ἰδιοκτησίας φαίνεται θεμελιωθεῖσα καὶ στερεουμένη ἐπὶ τῆς ἀρχαιοτάτης οἰκογενειακῆς λατρείας.

Πᾶσα οἰκογένεια εἶχε τὴν λατρείαν αὐτῆς καὶ ἑστίαν ὡς δὲ καὶ τὸ ὄνομα δηλοῖ παραγόμενον ἐκ τοῦ ἔστηκα ἢ ἔζω, στέκω ἢ καθέζω, ὅπερ ταὐτόσημον ἐνταῦθα ἦτο, τὸ σύμβολον καὶ κέντρον τῆς θεμελίου διαφορᾶς τῆς περὶ τὴν ἑστίαν συναθροιζομένης οἰκογενείας, ἥτις ἐκτὸς δυνάμεως ἀνωτέρας, θείας θελήσεως ἢ ἐπιδρομῆς ἐχθρῶν, δὲν ἠδύνατο νὰ μετακινήσῃ αὐτὴν, οὐδὲ τοὺς πλησίον αὐτῆς καμένους τάφους τῆς οἰκογενείας, εἰς τοὺς ὁποίους ἄφειλε νὰ ἐκτελῇ καθ' ὡρισμένας ἡμέρας τελετὰς τινας. Καὶ ἂν φαντασθῶμεν ὅτι ὁ Ἕλλην ἠδύνατο νὰ μετατοπίζῃ ὡς ὁ Τάρταρος καὶ Γερμανὸς τὴν κατοικίαν αὐτοῦ, τὴν ἑστίαν του, πῶς ἠδύνατο νὰ μετατοπίσῃ τοὺς τάφους του, πρὸς τοὺς ὁποίους τὸν συνέδεε ἀναγκαία καὶ διαρκὴς θρησκευτικὴ σχέσις ;

Τί δὲ συνεπέστερον καὶ φυσικώτερον ἢ νὰ ἀνήκῃ ἡ γῆ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐτέθησαν ἑστία καὶ τάφος εἰς τὴν οἰκογένειαν εἰς ἣν ἀνῆκον καὶ ταῦτα, ἀφοῦ οὐδεὶς ξένος ἠδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ τὰ τῆς λατρείας ταύτης, μαγίστη δὲ ἀσέβεια ὑπῆρχε τὸ νὰ μείνωσι ἀνεκτέλεστα ; Οὕτω λοιπὸν φυσικῶς καὶ αὐτομάτως τρόπον τινὰ ἀκολουθοῦντες οἱ Ἕλληνες τὰς διατάξεις τῆς οἰκογενειακῆς λατρείας ἔφθασαν εἰς τὴν μόνην λογικὴν καὶ ἀρμόζουσαν εἰς πεπολιτισμένον ἔθνος λύσιν, τοῦ σποραδικοῦ τῆς ἰδιοκτησίας ζητήματος.

Συνέπεια δὲ φυσικὴ τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας κατὰ τὰς ἰδίας ταύτας, εἶναι καὶ τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα· ἐπειδὴ ἡ ἰδιοκτησία ἀναγνωρίσθη καὶ ἐτέθη ὡς ἀναγκαία συνέπεια τῆς τελογενειακῆς λατρείας· ἐν ᾧ ὁ μὲν ἄνθρωπος ὑπήκει καὶ παρέρχεται, ἡ δὲ λατρεία αὐτοῦ καὶ ἑστία μένουσι καὶ πρέπει νὰ μὴ σβεσθῶσι, εἶναι λογικὸν ἡ ἰδιοκτησία νὰ μεταβῇ εἰς ὃν καὶ ἡ λατρεία, δηλ. εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ πρώτου ἰδιοκτήτου.

Ἀλλ' ἐνταῦθα αἱ ἰδέαι ἡμῶν ἀποκλείονται τῶν ἀρχαίων καὶ πᾶς τις σήμερον δυσαρέστως παθαίνεται βλέπων τὸν κατωτέρω καὶ δευτερεύουσαν θέσιν, ἣν κατέχουσιν αἱ γυναῖκες ἐν τῇ οἰκογενείᾳ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις· ἀλλὰ τούτων αἴτια εἶναι οὐχὶ κακή τις πρόθεσις ἐκ μέρους τῆς κοινωνίας καὶ τῶν νόμων, ἀλλὰ λογικὴ συνέπεια τῶν διεπουσῶν αὐτὴν ἀρχῶν. Πᾶς ἄνθρωπος καὶ πᾶσα κοινωνία ἔχει τὰς ἀρχὰς αὐτῆς, ἃς ἔθηκε μετὰ ὥριμον καὶ ἐλευθέραν σκέψιν ἢ ἐκ τῶν περιστάσεων καὶ τῶν προγόνων αὐτῆς παρέλαβεν, ὁπωσδήποτε ὅμως καὶ ἂν ἐτέθησαν αὗται, ἅπαξ τεθεῖσαι καὶ δεκταὶ γενόμεναι παρέχουσι τὰς συνεπείας αὐτῶν, καὶ δὲν ἐκπαιδεύεται εἰς τὴν κοινωνίαν ἢ τὸν ἄνθρωπον νὰ παραδέχηται μὲν τὰς ἀρχὰς νὰ ἀπορρίπτῃ δὲ τὰς συνεπείας, διότι τοῦτο ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἀπορρίψαι αὐτάς. Ὁ λέγων καὶ παραδεχόμενος, τὴν θρησκείαν, ἀρετὴν, φιλοπατρίαν, διδασκούσην καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς, ὡς σκοπὸν τοῦ ἀνθρώπου, δὲν δύναται καὶ νὰ ἡ ἄνθρωπος διαφθαρμένος, ἀχαλίνωτος, ἔθνος καὶ νὰ ἀκολουθῇ τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ, ἢ πρέπει νὰ ἔχῃ πάσας ταύτας τὰς ἀρετὰς, ἢ νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἄλλον παραδέχεται σκοπὸν τοῦ βίου αὐτοῦ.

Οὕτω καὶ οἱ Ἕλληνες ἀσπάζονται τὴν οἰκογενειακὴν λατρείαν ἔφθασαν δι' ἀναγκαίας αὐτῆς συνεπείας, ν' ἀποκλείσωσι τρόπον τινὰ τὴν γυναῖκα τοῦ κληρονομικοῦ διαιωμάτος.

Τῷ ὄντι εἴδομεν, ὅτι ἡ θρησκεία αὕτη πρέπει νὰ διαιωνισθῇ καὶ μετ' αὐτὸν καὶ ἑνὸς αὐτῆς ἡ ἰδιοκτησία, αἱ δὲ γυναῖκες δὲν δύνανται νὰ διαιωνίσωσιν αὐτὴν, διότι κατὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ γάμου των θέλουσι μεταβῇ εἰς τὴν ἑστίαν τοῦ συζύγου, φυσικὸν ἄρα ἦτο ἀπεκδυομένας τῆς θρησκείας καὶ τῶν καθηκόντων αὐτῆς νὰ ἀπολέσωσι καὶ τὸ μετ' αὐτῆς συνημμένον κληρονομικὸν δικαίωμα. Ἂν δὲ πατὴρ τις ἐκληροδότει εἰς τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τὰ κτήματά του, ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ κληροδοτήσῃ καὶ τὴν λατρείαν του, ἤθελον οὕτω χωρισθῆ τὰ φύσει ἡνωμένα, ἡ λατρεία καὶ ἑστία, τῆς γῆς ἐπὶ τῆς ὁποίας ἱδρύτο ἀναποσπάστως. Ὁ Κικέρων (νόμους II. 19. 20.) λέγει ὅτι ἡ θρησκεία διατάσσει ἵνα τὰ κτήματα τῆς οἰκογενείας καὶ ἡ λατρεία αὐτῆς ὦσιν ἀχώριστα καὶ ἡ ἐπιμέλεια τῶν θυσιῶν μεταβῇ εἰς ὃν καὶ τὰ οἰκογενειακὰ κτήματα.

Συνέπεια ἐπομένως φυσικὴ ἦτο καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Ἑλλάδι ὅτι ὁ υἱὸς ἦτο μόνος καὶ φυσικὸς κληρονόμος τοῦ πατρὸς καὶ δὲν ἦτο ἀναγκαία οὔτε διαθήκη οὔτε ἄλλη διαταγὴ τοῦ πατρός· ἡ κληρονομία μετέβαινεν ἄνευ διακοπῆς. Κατὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός, διαρκεῖ ἡ κυριότης. Ἔλεγον οἱ νομομαθεῖς τῆς Ῥώμης. Τοῦτο ἐξάγεται ἐξ ὅλων τῶν περὶ κληρονομικῶν δικῶν λόγων τῶν ῥητόρων. Ἐξ αὐτοῦ τοῦ Δημοσθένους μανθάνομεν ὅτι εἶχεν ἀδελφὴν, ἀλλ' ὁ νόμος ἐγκρούσθη καὶ ἐνταῦθα, καὶ αὐτὸς μὲν ἐκληρονόμησε τὴν πατρικὴν οὐσίαν, ὁ δὲ πατὴρ του μόνον τὸ ἕβδομον αὐτῆς ἐπιτρέπεται ὡς προῖκα τῆς θυγατρός του.

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ.

Β'.

Φίλτατή μου θύγατερ,

Ἡ συμπάθεια εἶναι ἀδελφὴ τῆς ἀγαθότητος, καὶ παρακινεῖ αὐτὴν πρὸς τὸ ἀγαθοποιεῖν. Συμπάθεια δὲ λέγεται ἡ συναίσθησις τῶν δυστυχημάτων τοῦ πλησίον μας, φανταζόμενοι ὡς νὰ ὑποφέρωμεν ἡμεῖς αὐτὰ. Ἡ ἀρετὴ αὕτη καρίσεται ἐνεργέστερα κρίνοι τὰ ἐκείνους, οἵτινες ἐδοκίμασαν εἰς τὴν ζωὴν των παρόμοια, καὶ ἐνθυμοῦνται τὴν ψυχικὴν θλῖψιν, ἥτις δὲν φαίνεται μόνη εἰς τοὺς σωματικοὺς ὀφθαλμούς, ἀλλ' ἐνεργεῖ ἐνδοκρύως. Τὸ αἴσθημα τῆς συμπαθείας εἶναι τὰ μικρὰ παιδία, κατ' ἀρχὰς δὲν ἀποδεικνύεται, ἀλλὰ βαθμηδὸν ἀναπτύσσεται εἰς αὐτά. Εἰς τὸν ἄνθρωπον, τοῦ ὁποίου ἡ καρδία ἐκληρώθη ἔνεκα τῆς πληθύος τῶν δυστυχημάτων, τὸ αἴσθημα τῆς συμπαθείας σχεδὸν ἐκλείπει, εἰς δὲ τὰ γλυκὺ μυρωμένα Ἕκαστος νομίζει ἑαυτὸν συμπαθητικὸν, καὶ ὁμνύει νὰ φαίνεται καλοκάγαθος καὶ εὐεργετικός· ἀλλ' οἱ ἐνθυμοῦνται, ὀλιγώτερον τῶν Ἄλλων νὰ φαίνονται τοιοῦτοι, εἶναι γενναῖοι καὶ ὀλιγώτερον καλοκάγαθοι καὶ εὐεργετικοί. Ἡ ἀληθὴς συμπάθεια δὲν ἐπιδεικνύεται, ἀλλὰ συμπαίρνουσα τὰς διαφόρους ἐντυπώσεις ἐν ἑαυτῇ, καὶ συνοδεύεται ὑπὸ τῆς σιωπῆς, τῆς μυστικότητος καὶ τῆς αἰδοῦς. Αὐτὴ ἐγκρύπτεται εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς καρδίας, καὶ καλύπτεται μὲ τὴν καλύπτραν τῆς ἀγαθότητος. Ἡ ἀληθὴς συμπάθεια ἀπορεύγει τὰ ψυχρὰ καὶ ἀδιάφορα βλέμματα τῶν ἀνακόθτων, καὶ δὲν ἀποκαλύπτεται, εἰμὴ εἰς τὰς εὐαισθήτους καὶ ἀγαθὰς καρδίας, αἵτινες δύνανται νὰ αἰσθανθῶσιν αὐτήν.

Ἡ συμπάθεια ἐγείρεται ὑπὸ τῆς ἀγαθότητος. Ὅταν τις ἴδῃ συγκεκινημένας ἕνεκα τῆς δυστυχίας τῶν Ἄλλων, αὐτὸς ἐπιθυμεῖ διὰ παντὸς μέσου νὰ καταπραΰνῃ τὰς θλίψεις αὐτῶν ἡ ἡ ἐπιθυμία αὕτη εἶναι ἡ χρυσῆ λίθος τῆς συμπαθείας. Ὅταν βλέπωμεν μητὲ θλῖψεως τοὺς δυστυχεῖς ἀκεῖνους πτωχοὺς, στερουμένους τοῦ ἐπουσίου ἄρτου καὶ καταπτυχομένους ὑπὸ τοῦ ψύχους καὶ τῆς δυστυχίας, τότε δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ λυπώμεθα διὰ τὴν ἀξιοθρήνητον αὐτῶν κατάστασιν, ἀλλὰ πρέπει νὰ βοηθῶμεν αὐτοὺς, ἐὰν δυνάμεθα, ἐκ τοῦ περισσεύματος ἡμῶν. Ἡ βοήθεια τῶν πτωχῶν εἶναι ἓν τῶν σωματικῶν ἔργων τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ εἶναι χριστιανικὸν χρέος ἱερώτατον. Εὐτυχὴς δὲ ὁ δυνάμενος νὰ εὐεργετῇ ! Διότι ἡ εὐεργεσία ὡς θυσίαις ἀνακαίνει πρῶτον εἰς τὸν εὐεργετοῦντα. Ἀλλ' ἐὰν δυνάμεως νὰ ἐλεήσῃ τις τὸν πτωχὸν, δὲν πράττῃ αὐτὸ, τότε οὐ μόνον ἐκφαυλίει, ἀλλὰ καὶ ἡ συμπάθεια αὐτοῦ εἶναι ψευδὴς, καὶ δύναται νὰ κινήσῃ δικαίως τὸν κατ' αὐτοῦ ἀποστροφὴν τῶν ὁμοίων του. Τινὲς λυποῦνται διὰ τὸν θάνατον τοῦ συγγενοῦς ἢ φίλου των, καὶ χύνουσι χείμαρρον δακρύων διὰ τὴν στέρησιν αὐτῶν καὶ φαίνονται ἀπαρηγόρητοι· πῶς τις βλέπων αὐτοὺς θρηνοῦντας συμπεραίνει, ὅτι αὐτοὶ ἠγάπων περιπαθῶς τὸ ἀντικείμενον τῆς θλίψεώς των, καὶ ὅτι ἐστέρησαν μετὰ τῆς εὐτυχίας του κατὰ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του, ἀλλ' ἐὰν ἐκεῖνος ἐξ ἐναντίας μάθῃ ὅτι αὐτοὶ τὸν μετεχειρίσθησαν πάντοτε σκληρῶς καὶ ἀπανθρώπως, καὶ ὅτι ἐπότιζαν τὰς ἡμέρας του μὲ πικρίας, πῶς ἐντύπωσιν δύναται νὰ κάμῃ ἡ προσποιητικὴ αὐτῶν καὶ ψευδὴς συμπάθεια εἰς αὐτόν ; Ἄλλοι πάλιν φαίνονται τόσον εὐαίσθητοι, ὥστε περιπονοῦνται περιπαθῶς τοὺς πόνους καὶ τὰ κτύπη των, ἀλλ' ἂν ποτὲ ἀσθενήσῃ ἡ φίλος ἢ συγγενὴς των, ἀμελοῦσι νὰ ἐπισκεφθῶσιν αὐτοὺς, καὶ ἐνίοτε μάλιστα ἐγκαταλιπαίνουσι καὶ αὐτὰ τὰ τέκνα των, ἐὰν ἀσθενήσουσι, εἰς μόνην τὴν φροντίδα τῶν ὑπηρετῶν διὰ τὴν ἀμέλειάν των δὲ ταύτην, λέγουσιν, ὅτι ἐπειδὴ μόνον ἡ θέα ἐκείνων, οἵτινες ὑποφέρουσι τοὺς θλίβει, δὲν ὑποφέρουσιν οὐδὲ νὰ τοὺς πλησιάσωσι· καὶ ὅμως αὐτὴ ἡ πρόφασις ἀποδεικνύει τὴν ψευδῆ συμπάθειαν αὐτῶν· διότι ἡ ἀληθὴς συμπάθεια συνίσταται εἰς ἔργα καὶ οὐχὶ εἰς λόγους.

ΖΩΗ.

Η ΔΙΑΣΠΙΣΜΟΣ ΠΑΝ-ΧΟΕΙ-ΠΑΝ.

Γνωρίζετε τὸν κ. Πὰν-Χόει-Πάν; Σπουδαιοτάτη ὑπόθεσις περὶ αὐτῆς ἔχετε ἰδέαν. Ἡ προσθήκη μάλιστα τοῦ ἐπιθέτου Διάσπισμος κάπως καὶ γέλωτα σᾶς προξενεῖ. Κάθησαι ἀποστρέφεσθε, Κυρία μου, καὶ τὸ ἀλλόκοτον τοῦτο ὄνομα! Ἔχετε δίκαιον, διότι δὲν γνωρίζετε τὸν Κυρίαν ταύτην, ὡς ἀγαπᾶτε καὶ τὸν κ. Σὺ-Λίγα-Σύ, τὸν ὑφυφύτην τῆς μετάξης, καὶ τὸν κ. Αὶ-Σίδου, τὸν περίδοξον ἡρωΐδα τῆς.....

— Συγγνώμην, Κύριε, διότι σᾶς διακόπτω. Δὲν μοὶ κάμετε τὴν χάριν νὰ μοὶ εἴπητε εἰς ποίαν γωνίαν γῆς ζῶσι αἱ δύσμοιροι αὐταὶ γυναῖκες, αἱ καταδεδικασμέναι νὰ ἔχωσι τὰ κακόμοιρα καὶ ἀλλόκοτα ταῦτα ὀνόματα ;

— Εἰς τὴν Κίναν, Κυρία μου.

— Εἰς τὴν Κίναν! Δι! τότε εἶναι λίαν μακράν!

— Ὁποιεδήποτε ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσητε τὸν κ. Πὰν-Χόει-Πάν καὶ πίστευσαι ὅτι θέλετε μὲ εὐχαριστήσει ἐὰν τὴν συστήσω ὑμῖν.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Γνωρίζετε βεβαίως ότι οι τρομεροί οὗτοι Κινέζοι ἔχουν τὴν ἀθλιωτέραν μοῖραν νὰ ἀλλοιώσωσι τὰς ψυχὰς καὶ τὰς γυναῖκας. Ἡ ἐκδικητικὴ τῶν Κινέζων εἶναι ἐκείνη ἥτις ὠδήγησε γύναια ἀφρονῆ νὰ ὁμιλῶσι περὶ αὐτῶν, καθὼ καὶ ἐργασιμότατα τὰς παρομοίας λάβρας!

"Ἡ μέλλουσα ἐπιμονὴ καὶ σεβασμία γυνὴ ἔστιν ἡ περὶ ἧς οὐδέποτε γίνεται λόγος.„

Ἐκ τούτων καταφαίνεται ὅτι περίφημοι ἦσαν καὶ ἔθνος ἂν ἐσώζοντο εὐκολώτερον τὰς ἐλλείψεις τῶν γυναικῶν εἰς ἔργα φιλολογικὰ καὶ ὅτι συνηθὲς γυνὴ μὴ περιπαπαΐζουσα ἔνεκα τούτου ἀπὸ τὴν συγγραφὴν καὶ διαφώτισιν τῶν συνηλίκων της, θὰ ἦτο, ἐν Κίνᾳ, καινοτάτη φήμη.

Ἐκ τοιούτου μέρους ἐξ ἁπάντων τῶν πεπαιδευμένων γυναικῶν ἡ κ. Πὲν-Χόα-Πὲν κατώρθωσε νὰ ἀποκτήσῃ τὸν ἔπαινον τῶν συγχρόνων καὶ τὴν εὐχαριστίαν τῶν μεταγενεστέρων.

Ἡ ἱστορία ἀφιερώνεται περὶ τὸ 90 ἔτος μ. Χ. ἀδελφὴ τοῦ στρατηγοῦ Πὲν-Τσάο καὶ τοῦ ἱστοριογράφου Πὲν-Κοῦ, ἀνατράφη μετ' αὐτῶν ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ, ἐπωφελεθεῖσα πρόρα τῶν μαθημάτων, ἅτινα οὗτοι διδάσκον. Ἐκεγύμνασε τὰ βιβλία αὐτῶν, ἔχουν τὰς ἐκθέσεις των καὶ κατέστη προϊόντος τοῦ χρόνου ἴση μετ' αὐτῶν πεπαιδευμένη. Διαπεραιτέρω τὴν ὑπέρβασαν. Μήτηρ γενομένη ἐπεδόθη ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ καὶ ἰδίᾳ περὶ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων της, ἅτινα μόνη ἐγαλουτούχα. Νέα εἰσέτι ἐστερήθη τοῦ συζύγου αὐτῆς. Τὸ δυστύχημα τοῦτο ἐγένετο εὐτύχημα εἰς τὰς σπουδάστριας, διότι ἡ Κυρία μας ἠδυνήθη νὰ λάβῃ πάντα ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν σύνταξιν τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἀδελφοῦ της Πὲν-Κοῦ, εἰς οὗ τὴν οἰκίαν ἐγαστρονομήθη ἔνεκα καὶ τὸν ὁποῖον ὁ Αὐτοκράτωρ Χὸ-Τὶ διώρισεν ἐπίσημον Ἱστοριογράφον τῆς Αὐλῆς.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πὲν-Κοῦ, ὁ αὐτοκράτωρ παρέλαβε εἰς τὸν Γυναικωνίτην αὐτοῦ τὴν ἀρωγὸν μας καὶ τῇ διέταξεν ἵνα ἐπιθεωρήσῃ καὶ ἐκσυγχρονίσῃ τὰ πονήματα τοῦ ἀδελφοῦ της. Τὴν διώρυσε δὲ ὡρὰς τούτοις καθηγήτριαν τῆς ποιήσεως, τῆς ῥητορικῆς καὶ τῆς ἱστορίας παρὰ τῇ νέᾳ αὐτοκρατείρᾳ, ἥτις ἠγάπα τοσοῦτον τὴν σπουδαίαν, ὥστε ἡμέραν τινα, ἐκ τῶν διαφόρων δώρων, ἅτινα τῇ προσέφερον ἐξέλεξε μόνον χάρτην καὶ γραφίδας νέας κατασκευῆς.

"Ἐκτοτε ἡ πολυτέλεια τοῦ ἱματισμοῦ καὶ τῆς κομμώσεως ἔπαυσε τοῦ νὰ ᾖ τὸ μόνον καὶ κύριον θέμα τῶν συνδιαλέξεων ἐντὸς τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀνακτόρων, ἅτινα οὕτω κατεστάθησαν ὡς τις Ἀκαδημία, ἐν ᾗ συνεζητοῦντο ἀντικείμενα ἱστορικά, ἐπιστημονικά, πραγμάτων καὶ τῶν ὡραίων τεχνῶν καὶ ἐν ᾗ ἡ Πὲν-Χόα-Πὲν ἦν οὖσα εἰσέτι ἡ Πυθία.

Αἱ μοναὶ αὗται τιμαὶ δὲν ἠδυνήθησαν τὴν ἐμποδίσωσι τὴν ἡμέραν μας· ἀλλὰ τὴν κατέστησαν μᾶλλον σωφρονεστέραν καὶ μετριοπαθεστέραν. Τὸ μετριοπαθὲς αὐτῆς δύναταί τις νὰ κρίνῃ ἐκ τοῦ προοιμίου τοῦ συγγράμματος αὐτῆς "Περὶ τῶν γυναικείων καθηκόντων„, ὅπερ ἐξεπόνησε μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῆς ἱστορίας τῶν αὐτοκρατόρων καὶ τῆς βασιλείας τοῦ Χέν.

"Καί τοι ἔχω πενίαν περιωρισμένων καὶ αἱ γνῶσαι μου δὲν εἶναι λίαν ἐκτεταμέναι, μολ' ὅλα; τὰς προσπαθείας τοῦ πατρός μου πρὸς ἀπόκτησιν γνώσεων ἐπιστημονικῶν καὶ φιλολογικῶν, καὶ τῆς μητρός μου πρὸς ἐμπνευσιν ἀρχῶν τοῦ ἤθους· τοῦ καθήκοντος, δὲν δύναμαι ὅμως ἀπὸ σκοποῦ νὰ εἶπω ὀλίγιστά τινα ὠφέλιμα πρὸς τὰς ἀμόρφους μου..... Ἂς μὴν ἀπατῶνται αἱ νεάνιδες· Οὐδέποτε θὰ γένωσιν ἀγαθαὶ ἐν οἰκογενείᾳ μητέρες, οὐδέποτε θὰ γνώσωσι νὰ καταλλήλωσιν ἐπὶ πολὺ τοὺς συζύγους αὐτῶν, ἐὰν, ἐντὸς τῆς πατρικῆς εἰσέτι οἰκίας εὑρισκόμεναι, δὲν καταδέλλουσι πᾶν εἶδος καὶ πάσας τὰς ἐφικτὰς δόσεις τῶν ὁποίων ἀποτελοῦσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν καὶ ἐκπληροῦσι αὐτὰ μετ' ἐκριβείας, μετ' ἐφευρέσεως. Διὰ νὰ ἀναγνώσω εἰς ταῦτα τὴν Κυρίαν συνήντηξα ἐγχειρίδιον ἐπιγραφόμενον αὐτὸ=Νοὺ-Κὺ-Τσὶ-Πὲν ἤτοι 7 ἄρθρα τῶν παραδεκτέρων γυναικείων καθηκόντων.„

Τὸ Νοὺ-Κὺ-Τσὶ-Πὲν ἀρέσκει ὑποδοχῆς ἔτυχεν ἐν τῇ Αὐλῇ καὶ παῖς ὑφηγουμένης καὶ ὑπερφυεστέρας ὀλογενείας. Τοσοῦτον δὲ θαυμασμοῦ ἔτυχε παρὰ τῶν σοφωτέρων ἀνδρῶν ὥστε ὁ σοφὸς Μα-Γιουὴν, πρόεδρος τῆς αὐτοκρατορικῆς ῥυθμιστικῆς, τὸ ἀντέγραψεν ἰδίᾳ χειρὶ καὶ τὸ ἐδίδαξεν εἰς τὴν σύζυγόν του, ἣν ὑπεχρέωσεν ὅπως τὸ ἐποστηθίσῃ ἄρσην.

Ἡ κ. Πὲν-Χόα-Πὲν ἀπεδέξατο ἀγδοηκοντούτις σχεδόν. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐπέδωσεν αὐτὴν μεγαλοπρεπέστατα, ἀνυψώσας αὐτὴν τῆς ἀνωτέρας τιμῆς. Μουσουλμὰν δὲ μεγαλοπρεπὴς ἀνεγράφη πρὸς τιμὴν αὐτῆς, ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου διάφορα πεζὰ τε καὶ ἔμμετρα ἐγκώμια ἐξέχαν ἀνδρῶν ἐναρέτων.

Ἰδοὺ ὁ ἐπίτομος συντεθεὶς, καθὼ λέγουσιν, ὑπὸ μιᾶς τῶν προγόνων της, ἐναρέτου καὶ ταύτης καὶ πεπαιδευμένης.

"Ἡ κ. Πὲν-Χόα-Πὲν, τοπάρχιλλη Τσάο, ἡ μεγάλη Κυρία, σύζυγος τοῦ Τσάο, θυγάτηρ τοῦ Πὲν-Κὶ, ἀδελφὴ τοῦ Πὲν-Κοῦ ἐπεξεργάσθη τὰ συγγράμματα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, ἅτινα ἐσχολίασε καὶ παθαρίσε διὰ τῆς γλαφυρᾶς γραφίδος της.

"Ὑπῆρξε διδάσκαλος τῆς αὐτοκρατείρας καὶ τῶν πριγκιπισσῶν. Ἐδίδαξεν εἰς τὰς ἑαυτῆς μαθητρίας τὴν ποίησιν, τὴν ῥητορικὴν καὶ τὴν ἱστορίαν καὶ ἰδίᾳ τὴν δικαιοσύνην τῆς παιδείας διὰ τῶν κοσμημάτων τῆς φιλολογίας· καὶ τὴν καταπολύτισιν τῆς φιλολογίας διὰ τῶν κοσμημάτων τῆς πολυμαθείας.

"Αὐτοκρατορικῇ χέριτι, ἧς οὐδεμία ποτὲ γυνὴ ἐκλαυσεν, ἀνέλαβε τὴν ἐφορίαν τῶν βιβλιοθηκῶν, αἵτινες περιέκλειον πολύτιμον θησαυρὸν ἀρχαίων καὶ νέων, μὴ ταυτοσυνηθέντων εἰσέτι, χειρογράφων.

"Ὡς πρόεδρος συλλόγου σοφῶν διατριμῶν εἰργάσθη ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις ταύταις μετ' ἐπιτυχίας, συχνούσης τοῦ θαυμασιοῦ ἐπάντων τῶν λογίων καὶ ὑπερτρεφούσης τὰς προσδοκίας αὐτῆς.

"Ἐκ τῆς βαθείας λήθης, ὑφ' ἧς ἦσαν κατεχωσμένα πλεῖστα συγγράμματα πανάρχαια, ἐξῆλθον εἰς τὸ φῶς καὶ τινα μέλιστα νεώτερα ἐσχολιάσθησαν ὑπ' αὐτῆς μετὰ πλείστης τῆς ἀκριβείας καὶ τῆς κρίσεως.

"Ἐγράφησεν εἰς τὸ ὄμος τῶν ἐξοχωτέρων συγγραφέων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ λαμπροτέρα τῶν αἰσθημάτων, τὸ ὡραῖον τοῦ ὄρους, τὸ βάθος τῆς πολυμαθείας καὶ ἡ ὀρθότης τῆς κρίσεως τῇ παρεχώρησαν τὴν μᾶλλον διακεκριμένην θέσιν. Ἐκουσίως δὲ πάλιν κατέρχετο μέχρι τῆς τάξεως τῶν συνήθων γυναικῶν, ἐν αἷς, διὰ τῆς ἁπλότητος τῶν ἠθῶν αὐτῆς, τῆς ἀροσιώσεως της εἰς τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας καὶ τῆς προσοχῆς της ὅπως μηδὲν τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας παραμελῇ, ἐδίδασκεν ὠφελίμως ὅτι ἐν οἰκιδήποτε καὶ ἂν εὑρίσκωνται θέσει, οἵας δήποτε τάξεως καὶ ἂν ὦσιν, τὰκαθήκοντα τοῦ φίλου κρίνων δέον πάντοτε νὰ ἐκπληρῶνται κατὰ προτίμησιν καὶ θεωρῶνται ὡς τὰ οὐσιωδέστερα, καὶ πρώτιστα πάντων.

"Τυγχάνει παεῶν τῶν τιμῶν, τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὰ ἀγαθὰ προτερήματα καὶ τὴν ἀγαθὴν ἀξίαν, ὅτε ἀναγνωρίζονται, ἐκτιμᾶται ὑπὸ πάντων τῶν λογίων καὶ σοφῶν, ὧν ἦν τὸ αἴνυμμα, σεβομένη ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων της, ὧν οὐδέποτε ἐφοβεῖτο νὰ ὁμολογῇ τὰ σφάλματα καὶ τὰς ἀνοησίας. Ἡ Πὲν-Χόα-Πὲν ἔρθασε μέχρι ἐσχάτου γήρατος ζήσασα ἐν εἰρήνῃ ἐν ἑαυτῇ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων.

"Εἶθε ἡ ἀνεπίληκτος ἀνάμνησις τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς ἀξίας αὐτῆς καταστήσωσιν αὐτὴν ἀξιάγαστον πάντοτε καὶ παντοχοῦ.„

ΣΧΕΔΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΕΠΙΜΑΝΙΚΙΟΝ

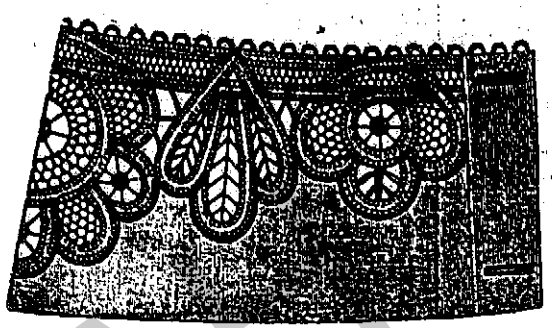

Α

Β

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δύω σχεδίων τὸ μὲν ὑπὸ σημεῖον Α παριστᾷ τὸ ἄμιον ἐπιμανικίου, τὸ δὲ ὑπὸ σημεῖον Β τὴν κομβιοδόχην αὐτοῦ.

Ἐν τῇ προηγουμένῳ ἀριθμῷ (23) τῆς "Εὐρυδίκης„ δημοσιεύσασα τὸ σχέδιον τοῦ παρομοίου περιλαιμίου, ἐξεθέσαμεν τὴν κατασκευὴν τοῦ εἴδους τούτου τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἔχουσαν ἐν συνόψει οὕτως·

Ἀμυδρόνομεν ἢ σχηματίζομεν μόναι ταινίαν στενοτάτην, ποιοῦσαι ἐκατέρωθεν αὐτῆς θηλιάς, ὡς ὑπεδείξαμεν ἐν τῇ σελίδι 29 τῆς "Εὐρυδίκης„· εἶτα κατασκευάζομεν διὰ τῆς ταινίας ἐκείνης τὸ σχῆμα τοῦ παρόντος σχεδίου τοῦ ἐπιμανικίου, ὅπερ προσηρτήσαμεν καλῶς ἐπί τινος λινοῦ τεμαχίου ὑφάσματος ἢ κέλλιον βατίστας, ὡς δεικνύουσιν αἱ ἐπὶ τοῦ σχεδίου λεπτότεται στιγμαὶ αὐτῆς· μετὰ ταῦτα κόπτομεν τὸ κάτωθεν τῶν ταινιῶν ἐναπολειφθησόμενον τεμάχιον τοῦ ὑφάσματος ἵνα οὕτω μένῃ τὸ σύμπλεγμα τῆς ταινίας διαφανὲς καὶ κενόν.

Ὅτον ἀρορῇ τὴν κομβιοδόχην, αὐτὸ τὸ σχέδιον ὑποδείκνυσι κάλλιστα τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς αὐτῆς· καθότι παριστᾷ τὴν βελόνην περιπλεγμένην μετὰ τῆς κλωστῆς ἐν ᾗ θέσει ἐμπίζει νὰ σχηματισθῇ ἑκάστη βελονιὰ αὐτῆς.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς κατασκευῆς τῆς κομβιοδόχης χρησιμεύει διὰ πάντα τὰ φορέματα.

ΧΕΛΙΔΟΝΟΣ ΤΕΡΕΤΙΣΜΑΤΑ.

Τί ἡμέρα, θεὲ τῶν πτηνῶν! Τί ἅστατος καιρός! παίζει καὶ αὐτὸς ὡς τὸ κοντσολιτέ. Γελᾷ μὲν ἐνίοτε ὁ οὐρανὸς ἀλλὰ δακρυόεν γελᾷ δηλ. βρέχει καὶ ἀνοίγει, ἀνοίγει καὶ βρέχει. "Αἰ οὐδὲν προδοτικώτερον τῆς ἐχρυσῆς ἡμέρας ἐν Κωνσταντινουπόλει. "Αν ἀπὸ χιλιόνας δέγετε συμβουλὰς ὑμεῖς αἱ ἄνθρωποι (ἀποτείνομαι πρὸς τὰς ἀναγνωστρίας πάντοτε) ἀκούσατέ μου καὶ δὲν θὰ τὸ μετανοήσητε. Θέλετε νὰ μὴ ῥοῦθσθε ποτὲ βροχήν; "Οταν ἐγερθῆτε τὸ πρωῒ καὶ ἴδητε ἡμέραν τοιαύτην οἵαν ἐζωγράφησεν αὐτὴν ὁ τῆς Ἡμέρας ποιητὴς (ἐκχιονομένης τῆς αὐγῆς, ἥτις φαντίζει τὰ σπήλαια[!] τοῦ λαγωοῦ, ὅστις εὐρραίνεται ὧν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τῆς ἀκρίδος, ἥτις ἐμμένει λυπηρὰ κ.λπ. κ.λπ.) καὶ σχηματίσητε τὴν πεποίθησιν ὅτι ὀλίγη κλαψιάρικον νέφος θὰ φανῇ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου ὁρίζοντος καὶ ὀλίγα σταγὼν ὕδατος θὰ πέσῃ ἀπὸ τοῦ οὐρανίου νεροχύτου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὅστις τοσοῦτον ἀρθόνως παρέχει ἡμῖν τὸ ὕδωρ ὅσον ἐπιθυμοῦσιν αὐτὸ οἱ ἐπίγειοι ἡμῶν νεροχύται, τότε λέγετε μεθ' ὑμῶν ἐξερχόμενοι τὸ ἀν τοῦ κάσας· ἂν ὅμως ἀπεναντίας ἴδητε ὅτι ὁ οὐρανὸς κλαίει ὡς ἡ Κὺκ ὅτε ἐθιώχθη ἐκ τοῦ Παραδείσου καὶ ἐγονυπέτησε πρὸ τοῦ "Αδὰμ συγγνώμην ἐξαιτουμένη (ἀναγνώσατε τὸν Μίλτωνα· συνιστῶ ὅμως, ὁσάκις ἠξεύρετε γαλλικὰ καὶ δὲν φοβεῖσθε τὴν γουρμούζειον ὀργήν ν' ἀναγνώσητε τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο μέρος τοῦ ποιήματος τοῦ ἀγγλου ᾠδοῦ, ἐν ᾧ ἡ Κὺκ ἐξαιτεῖται συγγνώμην παρὰ τοῦ "Αδὰμ ὁμολογοῦσα τὸ παράπτωμά της καὶ ὑποσχομένη αὐτῷ ἐν τῷ μέλλοντι πᾶσαν ἀνακούρισιν· ἡ μετάφρασις εἶναι τοῦ Δελίλλου, ὅστις τοσοῦτον ἐπιτυχῶς μετέτρεψε τὰ Γεωργικὰ τοῦ Βιργιλίου), ἂν λοιπὸν, ἔλεγα ἴδητε τὸν οὐρανὸν χύνοντα προυνοὺς δακρύων, οἵας μόνη ἡ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει "Ὁμήνοια„, θὰ ἠδύνατο νὰ χύσῃ, τότε ἀρόθως ἐξέλθετε ἄνευ ἀλεξιβρόχου καὶ εἰς βεβαιῶ ὑμᾶς ὅτι δὲν θὰ διέλθητε μὲν ἀβρόχους ποσὶ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, διότι αἱ πέτραι τῶν λιθοστρώτων πατούμεναι ὕδωρ ὡς οἱ σπόγγοι ἐκθλίβουσιν, ἀλλὰ βεβαίως ἀβρόχῳ κεφαλῇ καὶ κορμίῳ (σημεῖον δυνατὸν μέλλοντα νὰ προσβλήσῃ ὑμᾶς ὁ μέγιστος ἔχθρὸς τοῦ καλλωπισμοῦ σας ὁ ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων φερόμενος κονιορτός, ὅστις τῆς λάσπης ὀθρασύτερος δὲν φθάνει μόνον μέχρι γονάτων ἀλλὰ κυριεύει παντὸς τοῦ σώματος καὶ καθ' οὗ δὲν εὑρέθη ἀλεξικονιορτὸν ὡς ἐφευρέθησαν ἀλεξίβροχα, ἀλεξιβρόχια, ἀλεξιπήχεις ἀλεξίλασπα (οὕτω νομίζω δύναντα νὰ ὀνομασθῶσι ἢ χάτεις) καὶ τόσα ἄλλα εἰς ἃ εἰσχωρεῖ ὁ Ἀλέξης. "Ἵστε φίλος ὑπάρχει μὴ πέσητε ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἄλλο.

Ἀλλ' ἐπειδαίνω εἰς ξένα καθήκοντα τερατίζουσα μετεωρολογικὰς παρατηρήσεις, αἵτινες ἀνήκουσι δικαιωματικῶς μόνῃ τῇ κ. Κ..... Εἰπόσα τὸ ὄνομα τοῦ ὑμετέρου μετεωροσκόπου ἐνθυμήθην· τί ἔπαθε προχθὲς μὲ τὸ κανόνι του. Γνωστὸν ὅτι τὸ τηλεβόλον δι' οὗ φωνάζει ὁ κ. Κ..... εἰς ὅλην τὴν πόλιν ὄφ' εἶναι σωστὸ μεστέμβρι εἶναι ἑστημένον ἐν Τὸ π-χ ανὲ καὶ συχνοπνεῖ· μετὰ τοῦ ἐν Πέρᾳ ἀστεροσκοπείου διὰ τηλεγραφικοῦ σύρματος, δι

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

οὶ ἀστυφύλακες εἰς Τσιγγενὶ ἡ διαταγὴ νὰ πυροβολήσῃ κατὰ τῶν ἐλλην. Περιττὸς λοιπὸν ὁ ἐξέλεγχος τὸ ὅρος καὶ ἐχάλασεν τὸ τηλεγράφημα σύμφ. "Ἔρχεται ἡ ραστερβία, παρακάτω ὁ ἀπὸ τοῦ τηλεβόλου σκοπὸς, μὲ ὅλη ἡ διαταγὴ τοῦ πυροβολισμοῦ.... τίποτε-εμφανίζονται κάτι, δέκα, δεκαπέντε λεπτὰ.... τίποτε· σαμφαγκὰ ἤρίσκει ὥρα, οὔτε διαταγὴ οὔτε τίποτε· τὸ σῶμα διατηρεῖ ἀκέθαν καὶ ἀρχίζει ἀπὸ ἀπόστασιν τῶν στρατιώτων, ὅφης ἄλλος ἠρθίζετο πολὺ ἀπὸ τὴν πάνω· ταυτοχρόνως δὲ κάντις οἱ ἀγγελιοφόροι ἐπροσέχοντες ἀκριβῶς εἰς τὸ γάβμα αὐτῶν, ἀνοιγουν μεγάλως μὲ ἀδιάφορον· ἂν ἤρίσκοντο τὰ βόγουν ἢ ὄχι, μαλοκώτε ἡ στόμαχός των ἤθελεν τοῦ ἀκόλουθον μασκαράκι, κατὰ δὲ τὴν ὥραν χαλεπόνουν γνώμην τὰ τέλεια μασκαράκια ὡρολόγων εἶναι ὁ στόμαχος ὅστις ἔχει τὴν ὥραν τῆς [illegible] ἀνατὼν ὡς πολλοὶ ἔφτασεν τοῦ ἡμερολογίου ἔμαθε καὶ ἐγὼ ἀπὸ ἄφορες μὲν ὅταν ἤθελα ὑπὸ τοῦ ἰσχυροῦ διαταρίου τῆς [illegible] ἐπόμενα δὲ ὅταν ἤναι χορτασμένος ἢ.... δὲν ἔχω νὰ φάγω κατὰ ὁ ἄφορτζούνης τῆς τζέπης τὴν κατ' ἐξοχὴν ἑλληνικὴν ἐφημερίδα τῶν Ἀγλίων Ἀναρχίων. Οὕτω λοιπὸν οἱ τὸν τοῦ μετεωροσκοπείου μεσημβρινὸν πυροβολισμὸν ἀναμένοντες μετέφεραν καὶ οὗτοι καὶ ἀναπορέσαντοι ἐμένον ἐως οὗ ὁ ὀρυσῶν στρατιώτης χέσας τὴν ὑποφανὴν ἔρριψε τὸ κανὸν καὶ οὕτως-εἰχομεν πραγῆς ὁ Κωνσταντινουπόλεως, χάρις τῷ κομεπριχῷ τηλεβόλῳ ραστερβία ὄχι εἰς τὰς δώδεκα, ἀλλ' εἰς τὰς δώδεκα καὶ ἡμίσειαν ! Καὶ πολὺν ὅμως νὰ ἔχατε χέρι εἰς τὴν προθυμίαν τοῦ στρατιώτου· ἂν ἦτον ἐκεῖ κανένας τεμπέλαρος ἢ χορεύτης τοῦ τοῦ πεναμρένου δὲν θυμᾶται ἴσως; θὰ εἴχατε μεσημέρι· ἡ ὥρα δεκατρεῖς ἢ δεκατέσσαρας. Τίς εἶπε ;

Μὲ ὅλη μίαν ἰδέαν, προκειμένου περὶ τῆς καταλληλοτάτης θέσεως, ἔνθα πρέπει νὰ στοιβῇ τὸ μεστιζόμενον κοσμοπλοϊκὸν τελεῖδιον, διὰ νὰ ἀκούσῃ αὐτὸ ἅπας ὁ τῆς πόλεως λαός. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ στοιβῇ ἐπὶ τοῦ πύργου τοῦ Γαλατᾶ (τοῦ Κουλῆ)· τότε πυροβολοῦντος αὐτοῦ οἱ κυκλικοὶ κηπατισμοί, οὓς παρέχουσιν αἱ δυνάμεις τοῦ ἤχου ἐν τῷ ἀέρι, θὰ σχηματίζουσιν ἐμφυτάτους ὁμοκέντρους κύκλους περὶ τὸν φύργον ἐκτεινομένους πρὸς πάντα τὰ σημεῖα τῆς πόλεως καὶ θαυτίζοντας τὰ ἀκουστικὰ τύμπανα τῶν λογοβίων (εἰ δυνατὸν εἰπεῖν καὶ ἀναλογίαν τῆς λέξεως ἀρεσίζους) Ταταλιανῶν, τῶν ἀπαχωρητῶν Φαναριωτῶν (σὶ λέγει ὁ κύριος Σπεθέρης ;), τῶν ρεμπατζηλῶν Ἀρναουτιαντῶν, τῶν θαμπαντῶν Θαμπακιανῶν, τῶν ἀγγλομανῶν Τσιγκελιοβλάχων, κλπ. κλπ.

Ἀλλὰ ἔδειρόθην νὰ πατῶ ἄνωθεν τοῦ Μετεωροσκοπείου, τοῦ πύργου τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ Τὸν- Χανέ. Δίδω δύο ταχυτάτας κινήσεις τῆς πτέρυγος, ἐξ θὰ ἐξέλειεν ὁ ἀεροναύτης Οὐίλς, δεστις, σταματῶν ἐν παρενθέσει, ἐκάπνισεν εἰς τὸν ἀέρα ὅσον ἐγὼ ἡ χελιδὼν ἐκολύμησεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἰδού με ἄνωθεν τοῦ δημοσίου κήπου ἔνθα πατοῦμεν τὸ πρῶτον ἡ μουσικὴ ἐν ὥρᾳ νυκτός.

Τί φωνὴ εἶν' ἐκεῖ ; ἐξ πετάσω χαμηλότερα ν' ἀκούσω. "Α ! ἀνόητε· ἰδού τι τρέχει. Ἐκεῖνο τὸ ζεύγος τῶν φίλων εἰσελθὸν μόνη ζεύγους γραφίων εἰς τὸν κατ' εὐρυχωρίαν δημόσιον κῆπον καὶ ἀγοράσαν οὗτοι δύο γραφίων κῆπον καὶ διασκεδάσαν μετ' αὐτοῦ ὅσον δύνανται νὰ διασκεδάσῃ ὁ φόσα κοινωνικὸς ἄνθρωπος ἐν κήπῳ ἀνθρώπων ἄγαμος [εἶναι ὅτι ἦτο νύξ καὶ πρώτη φορὰ, καθ' ἣν ἤνοιξε νύκτα. ὁ κῆπος ἐπομένως τὸ δημόσιον δὲν ἤξευρεν ἀκόμη ὅτι ὁ ἄνθρωπος κῆπος ἦτον ὄρνιθος καὶ ἀγοραστὴς ἀκόμη καὶ τὴν νύκτα] ἤθελεν νὰ ἐξέλθῃ· ἀλλὰ πρὶν ἴστι πατήσῃ τὸ κατώφλιον τοῦ γραφείου κήπου συναντᾶται μετὰ φίλου δύο Κυρίας συνοδεύοντος· ὁ φίλος δὲν τοὺς ἀρίνει νὰ ἐξέλθουν, ἐκεῖνοι δὲ ἔντος πάντων ἐντὸς τῆς ὀρθογωνίας γραμμῆς τοῦ κήπου, ἔτσι μεταξὺ τοῦ κατωφλίου καὶ τῶν γραφειοπρακτόρων εἰσέρχονται καὶ πάλιν μετὰ τοῦ ἀγαπωμένου φίλου· ἀλλ' ὁ τῆς γραφειομαχίας τῶν πρὸ τῆς θύρας φυλάκων Ζητοῦν ἔταρά δύο ἄνδρα γρᾶσα παρὰ τῶν δύο φίλων, οἵτινες οὔτε πᾶν τὸ κατώφλιον τῆς θύρας εἶχον πατήσει, δὲν ἐπεῖχον αὐτοῦ, κατὰ τὰς γενομένας κατασιτήσεις ἐν ὕβρει, τέσσαρες διατάξεις καὶ πολὺ γραφεῖς μᾶτην ἐκίνουν ἀγανακτοῦντες· αἱ φωναὶ αὐτῶν εἶναι φωναὶ βοώντων εἰς ὕτα [illegible] καὶ ἀναγκάζονται ν' ἀγοράσουσι ὅτι ἐκείνες ἔκοντες ἐκ δευτέρου τὸν 2 γραφίων κῆπόν των. Ὁ εὐγενὴς τρόπος τῶν πρὸ τῆς θύρας ὑπαλλήλων γίνεται ἀφορμὴ ὀργῆς καὶ σκαμμάτων εἰς τοὺς οὕτως ἀδίκως φορολογηθέντας· θὰ ἦτον ἴσως καλλίτερον ν' ἀγοράζεται ὁ κῆπος μὲ τὴν ὥραν ἀπροσλλήκτως καθὼς συμβαίνει εἰς τὸ σφαιριστήριον, ἀλλὰ περὶ τούτων ἄλλοτε.

Πετῶσα ἄνωθεν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Παναγίας, κατὰ τὴν δοξολογίαν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἶχα θέσιν, ἣν θὰ ἐζήλευε καὶ αὐτὸς ὁ ἀπὸ τοῦ πύργου τοῦ Γαλατᾶ τοὺς πάντας θεώμενος. Καὶ μὲ ἔχασε πολὺ παραπολὺ ἡ τελετὴ ἐκείνη, ἀλλ' ἐν τι μὲ ἐλύπησεν ὅτι εἶδον ἐξερχομένους τοὺς εἰς αὐτὴν παρευρεθέντας ἐπισήμους ἄνδρας. Νὰ τὸ εἰπῶ ; Ἂς τὸ εἰπῶ· διότι μυστικὸν δὲν εἶναι, καὶ πολλοὶ ὡς ἐγὼ θὰ τὸ παρετήρησαν· ἐν τῶν ἐπισήμων μελῶν τοῦ ..... δὲν ἔρριε στολὴν ἐπίσημον· διατί ; διότι τὴν ἔκαυσεν ἡ φωτιά. Καλὰ, ἀλλὰ συνδρομαὶ δὲν ἐδόθησαν ὑπὲρ τῶν παθόντων κατὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην πυρκαϊάν Τί μὲ μέλει ὅμως ἐμὲ τὴν χελιδόνα ν' ἀναμιγνύωμαι εἰς ξένας ὑποθέσεις ; Ἐνῷ περιζῶ ν' ἀνοίξω πορεῖ κάτωθέν μου πωλητὴς φωνάζων "Κρωτικὲ τραγούδια! Κωστζῶ καὶ μοίρης !,, Καταβαίνω νὰ ῥίψω ἓν βλέμμα εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν ἐρωτικῶν τραγουδιῶν καὶ βλέπω ἓν ἀρχόμενον οὕτως·

Χίλια χρόνια 'γαπιόντανε
Ἕνας περὶ τοῦ Ἄλλου.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος περὶ ποιημάτων βιβλίων ἂς ἐγκύσω τὰς ἀκοὰς ὑμῶν διὰ τῶν ἑξῆς στίχων εἰς τὸν "Ἅγιον Ἀντώνιον τῆς Πλέουσας, οὓς συμβουλεύω ὑμᾶς ν' ἀναγνώσητε μετὰ κατανύξεως καὶ νὰ τοὺς ἀποστηθίσητε.

Τὰ Ξι κεφάρια μιρέπουλα τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου τῆς Πλέουσας.

Ἂν γαμεύῃς τούμπανα
Ὁ Κάρος καὶ ἡ σημαρὰ
Ἡ Πανούκλα, ἡ Ἀστένεια, οἱ Ναζίμοντες
Ἀπ' τὸν Ἅγιον ντιάκονται.

Στὴν Τζλασσαν καὶ φυλακὴν
Στοὺς πόνους βαπτίζουσται,
Καὶ τὰ καμένα σφίσουσιν·
Οἱ Νίοι καὶ οἱ Γιάννοντς.

Παρηγορμὲ εἰς τὰ κίντυνα.
Καὶ βοήτεια εἰς τὴν ἀρείαν
Ὁ Κόσμος εἶναι μάρτυρας
Κ' ὅπους πάγαι εἰς τὴν Πέντσαν
Στὴν τζλασσαν καὶ φυλακήν.
καὶ τὰ ἑξῆς.

ΧΑΙΔΩΝ.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ "ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ."

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ (Κρήτης) 26 Ἀπριλίου 1871.

Ἀξιότιμος Κυρία,

Ὑπάρχει ἤδη τοῖς πᾶσι γνωστὸν ὅτι μέτρον ἀλάνθαστον τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν λαῶν εἶναι ἀναμφιβόλως ὁ πολὺς ζῆλος, ὃν δεικνύουσι πρὸς τὰ γράμματα καὶ μάλιστα ὅταν οὗτος ἦναι κοινὸς καὶ ταῖς γυναιξί. Τοῦ εὐγενοῦς τούτου ζήλου ἀφορῶμεν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν σήμερον, ὅτι καὶ ἡ νῆσος ἡμῶν πληροῦται, ὡς τοιλάχιστον ἐξαισίως ἤμαι ἐπ' ἐσχάτων καὶ συγχρόνου σοφοῦ Ἕλληνος σοφὴ πραγματεία, ἡ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Ἑλλ. Πανεπιστημίου Κ. Φιλίππου Ἰωάννου.

Ἐπιφυλαττομένη ἵνα ἐν ἄλλῃ τῶν καταλλήλων ποιήσωμαι λόγων ἰδίως περὶ τῶν παρθεναγωγείων ἡμῶν ἐν οἷς πολλὰ νῦν φοιτῶσι κορίτσια, ὧν ἡ πνευματικὴ ἔρουρα σκοπίμως καὶ προσφόρως καλλιεργεῖται καὶ περιβάλλεται μάλιστα τῇ ἐθνικῇ ἀνατροφῇ τὸν λαμπρὸν κόσμον, περιορίζομαι νῦν ἐν ταύτῃ μου, συντομίᾳ χάριν, ν' ἀναφέρω ὡς ἓν ὅτι ἡ πανταχοῦ μαθητεύσα σήμερον θήλεια Ἑλληνικὴ νεολαία, δύναται ἀληθῶς καὶ τελείως νὰ διαμορφωθῇ κατὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ παρόντος αἰῶνος, ὅταν οἱ τὰ τῶν παιδαγωγείων διέποντες καὶ τὴν ἐποπτείαν αὐτῶν ἀναδεχόμενοι ἀποκαμρύνωσιν ἀπ' αὐτῶν, ὅσον ἔνεστι, τὰ ἄκαιρα καὶ περιττὰ καὶ χαμαίζηλα καὶ ἐπιδιωκτικὰ καὶ τὴν δοκησισοφίαν καὶ ἡμιμάθειαν μόνον ἐκτρέφοντα, καὶ πάσας αὐτῶν τὰς δυνάμεις περὶ τοῦτο καὶ μόνον συγκεντρώσωσι, πῶς διὰ μεθόδου ἁπλῆς, ὅσον οἷόν τε, καὶ καταλλήλου τὴν ὀθὴν καὶ πρόσφορον ἡμῖν παιδείαν ταῖς θυγατράσιν ἡμῶν νὰ ποτίζωσι.

Μόνη ἡ τοιαύτη παιδεία, παρατηρήσατε κυρία, καθίστησιν οὐ μόνον ἀγαθὴν τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ καὶ συντόμως φέρει αὐτὴν εἰς τὴν ἰδίαν τῆς ἀποστολὴν ἐν ᾗ παρευρισκόμενοι τὴν γλυκὺ μέλι, δι' οὗ κατόπιν ἐκτρέφονται ὅσοι κάτοικοι τῆς πατρίδος πολίται. Τὴν παιδεία[illegible] τοιαύτη ἐστὶν ἡ μόνη ἐφείλομεν πάντοτε νὰ ἀναζητοῦμεν [illegible] ἐν ταῖς οἰκίαις νὰ ἴδωμεν κατηχουμένους τοὺς ἐγγόνους [illegible] καὶ ἐν τοῖς σπλάγχνοις τῶν στέργοντας κατὰ γῆς. Οὐδὲν ἀρέσκει ἡμῖν ἀνθρώπῳ ἐ ἴσως ἀει ἐπιτηδειότερος ἐκείνη ἀνατροφὴ καὶ παιδεία εἰς ἣν ἐκλίνει τῶν ἐμετέρων ἐρατεινῶν ὑπολήψεων τὴν τερπνὴν αὐτῶν, λεγομένων ὅτι μόνη ἡ προσδιήγησις καθίστησι τὸν ἄνθρωπον τοῦ πολιτισμοῦ χάριν καὶ δύναμιν. Μετὰ τὰ ὀλίγα μου ταῦτα ἀναγράφω ἤδη καὶ πάλιν ἐν τέλει ταύτης μου κατὰ τὸν πρὸς ὑμᾶς ὑποσχεσίν μου, τὰ ἑξῆς δύο δημώδη τῆς πατρίδος μου ᾄσματα συντομώτατα μὲν, ἀλλ' ὄχι περιεκτικὰ καὶ ἐκφραστικώτατα καὶ λίαν περίεργα, διότι ἐν αὐτοῖς ἀκριβῶς ἐκδηλοῦται ὁ ἀληθὴς τῶν Κρητῶν χαρακτήρ.

Α'.

Ο ΦΡΟΝΙΜΟΣ.

Μυρίζουν οἱ βασιλικοί, μυρίζουν κ' οἱ βαλσάμοι
Μ' ὅσω μυρίζ' ὁ φρόνιμος, βαλσάμι δὲν μυρίζουν
Βαλσάμι' οὐδὲ βασιλικοί, οὐδὲ γαρουφαλάκι
Μυρίζει 'κεῖ ποὺ περπατεῖ, μυρίζ' 'κεῖ ποὺ στέκει
Μυρίζει 'κεῖ ποὺ κάθεται καὶ μέσ' ἐκουβεντιάζει (1)

Β'.

Ο ΑΝΑΡΕΙΟΣ.

Τὸν ἀνδρειωμένον μὴν τὸν κλαῖς, ἐν ἀστοχήσῃ κ' ἔλας
Πέντε 'νοι ἡ πόρτα τ' ἀνοικτὴ, κ' ἡ τάβλα του (2) στρωμένη
Καὶ τ' ἄγυρό του τὸ σκαμνὶ ἀγκὰ 'νοι φορτωμένο.

ΚΡΗΤΙΣ.

(1) Διαλέγεται ἡμῖν.

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΙΑΣ.

(Διήγημα.)

Ἡ Μαρία, εἰσαχθεῖσα εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Σοφίας, ἐξήγαγε τὸν πέπλον καὶ τὸ ἐπανωφόριόν της, κατὰ τὰς ἐθηγίας τῆς θείας της, καὶ ἤρξατο νὰ τακτοποιῇ ἔν τινι γωνίᾳ τῆς σκευοθήκης τὰ ἔπιπλα της μετὰ δεξιότητος ζηλοτύπου, ἂν ἡ παρουσία τὴν συνεκίνησεν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε οἱ μέλανες μεγάλοι ὀφθαλμοί της ἐπλημμύρησαν δακρύων πυρίνων.

—Καὶ ὅλας τὰς μικρὰς ταύτας φελέας καὶ τοὺς φακέλλους τούτους τῶν χαρτίων ποῦ θέλομεν τὰς θέσει ; ἠρώτησεν ἡ Σοφία παρατηροῦσα τὸ ἠτακτημένον αὐτῆς κιβώτιον. Δὲν ὑπάρχει πλέον θέσις εἰς τὸν σκευοθέκην μου.

— Θὰ τὰ ἀφίσω ἐντὸς τοῦ κιβωτίου, ἐξαδέλφη μου.

Ἡ Μαρία ἔλαβε σκολιόβιως ψίκτραν καὶ ἤρξατο νὰ καθαρίζῃ τὸ μαῦρον φόρεμά της, ἀφοῦ ἠμπνεόξε τὸ παρέθυρον.

— Δὲν θὰ ἀλλάξητε τὸ φόρεμά σας, ἐξαδέλφη μου; εἶπεν ἡ Σοφία, ἤτις ἐπαρατήρει αὐτήν.

— Μόνον τὸ μέλαν τοῦτο φόρεμα ἔχω, εἶπεν ἡ Μαρία.

— Ὡραία σᾶς πηγαίνει.

— Ἀληθῶς! εἶπεν ἡ Μαρία ἐγείρουσα τὴν κεφαλήν. Ἐγὼ τὸ κατασκεύασα μόνη.

— Α! ἀληθῶς! εἶσθε πολὺ ἐπιδέξια, ἐξαδέλφη μου.

— Προσπαθῶ νὰ ἦμαι, διότι εἶναι εὐχάριστον καὶ οἰκονομικὸν ἐνταυτῷ νὰ δύνηταί τις νὰ κατασκευάζῃ μόνη τὰ φορέματά της.

— Πεῖσόν τε, εἶπεν ἡ Σοφία. Ἴδετε τὸ φόρεμά μου, ἔχει ἐλάττωμα τι κατὰ τὴν ὠμοπλάτην· καὶ ἐν τοσούτῳ ἡ ῥάπτρια μου ἡ δεξιωτάτη καὶ ἔμπειρος ἔκαμε τὸ ἐλάττωμα τοῦτο.

— Ὦ! εὐκόλως διορθοῦται, εἶπεν ἡ Μαρία. Ἐὰν θέλητε νὰ μοὶ τὸ ἐμπιστευθῆτε, μετὰ μίαν στιγμὴν δὲν θὰ ὑπάρχῃ οὐδὲν ἐπ' αὐτοῦ ἴχνος ἐλαττώματος.

— Ἐπειδὴ εἶσθε εὐγενική, θὰ μετεβάλλων νὰ προτιμήσω, εἶπεν ἡ Σοφία χωρὶς νὰ σκεφθῇ ὅτι ἔπρεπε νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν ἐξαδέλφην της διὰ τὴν προθυμίαν της ταύτην.

Εἰς τὴν τράπεζαν ἡ κ. Εὐμενίδου ἐθαύμαζε βλέπουσα τὴν ζωηρὰν χάριτα τῆς ἀνεψιᾶς της, ἥτις τρὶς καὶ τετράκις ἤγειρε ἓνα λεῖον διάχρυσα ἐλλείποντα ἐκ τῆς τραπέζης ἀντικείμενα καὶ τὰ προσῆγε εἰς τὸν θεῖον καὶ τὴν ἐξαδέλφην της, καθόλου τὸ διέστημα τοῦ πρωϊνέματος προσπαθοῦσα ἵνα προλάβῃ τὰς ἐπιθυμίας των καὶ ἔχουσα ἐπὶ πάντων τὸ ὄμμα αὐτῆς ὡς ἀκοίμητον.

— Ἡ Μαρία ἔφερε καὶ τὴν βιβλιοθήκην της εἶπεν ἡ Σοφία, ἀποτεινομένη πρὸς τὸν πατέρα της· διότι εἶδον εἰς τὸ κιβώτιον καὶ διάφορα βιβλία.

— Ὦ! βιβλιοθήκη εἶναι ἐκείνα ; Τέσσαρα μόνον βιβλία ἀποτελοῦσιν αὐτήν· ταῦτα δὲ μόνον ἐσπούδασα.

— Τί βιβλία εἶναι ἐκεῖνα ; ἠρώτησεν ὁ κ. Εὐμενίδης.

— Τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν καὶ τὸ Εὐαγγέλιον ἐγὼ μόνον εἶδα, εἶπεν ἡ μήτηρ.

(2) Τάβλα καὶ σκαμνὶ, συνώνυμα σημαίνουν τραπέζαν.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

— Καὶ τὴν Γεωγραφίαν καὶ τὴν Οἰκονομικὴν τοῦ Μαγαζίου.

Ἡ κυρία ἡ Σοφία δὲν ἠθύνθη νὰ μὴ μαλώσῃ.

— Ἰδοὺ εἶσθε μία κλίτσα βιβλία, εἶπεν ὁ κ. Σιμεώνης. Ἐκ τούτου τρόπου νὰ ἔρχεται ἡ ἀνατροφὴ πάντοτε τῶν κοριτσίων.

— Τότε, ἐξάδελφε μου, δὲν γνωρίζετε μήτε τὴν Γαλλικήν, μήτε τὴν Ἀγγλικήν, μήτε τὴν Γερμανικήν;

— Οὐχί, μόνον τὴν Ἑλληνικήν.

— Ἡ Ἑλληνικὴ εἶναι ἡ κυριωδεστ... ἐξ... γλῶσσ...;

— Γνωρίζετε τὴν μουσικήν, ἐξάδελφη μου;

— Πιανάκι, εἶναι ἡ Μαγδ. Καὶ ἐν τοσούτῳ λίαν ἀγαπῶ τὴν μουσικήν. Οὔτε δέ, ὅτε ἐρχόμουν, ἔχω τὴν συνήθειαν πάντοτε νὰ ᾄδω.

— Μὴ καὶ ἐμάθετε τὴν ζωγραφικήν; ἠρώτησε τότε ἡ Σοφία.

— Θεὸς μοῦ σώσῃ, εἶπεν ἀγελὶς ἡ νέα. Σᾶς εἶπον, ἐξάδελφη μου, ὅτι τὰ ἀλίγα τοῦτα, ἅτινα γνωρίζω, τὰ ἔμαθον ἐν τῇ.... Βιβλιοθήκῃ μου, προσέξατε μαθήσεως.

— Τότε, εἶπεν ἡ ἀδιάφθορος Σοφία, ἀρά γε δὲν γνωρίζετε μήτε τὴν Γαλλικήν, μήτε τὴν Ἀγγλικήν, μήτε τὴν Μουσικήν, μήτε τὴν Ζωγραφικήν, μαρτυρεῖτε ὅτι τὰ βιβλία σας δὲν σᾶς ἔμαθον μέχρι τοῦ νῦν;

— Τοῦτο θὰ τὸ ἤξευρεν βραδύτερον, εἶπεν ὁ κ. Σιμεώνης, ἐγειρόμενος.

Ἀποτείνας δὲ τὴν Μαρίαν εἰς τὴν θυγατέρα του, ἐξῆλθε συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου του ἕως μισοῦ μικρὰ τῆς γειτονικῆς οἰκίας τοῦ φίλου του κ. Κωνσταντίδου.

[3[

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Τὸ ἔξῳ περίεργον ἔχει καὶ τραγικὸν συνοδὸν πρό τινων ἡμερῶν ἐπιβάται Ἀλεξανδρινοῦ τινος τῆς χαμηφυλακῆς ἀτμοπλοίας αἰφνιδίως ἐθεάσθησαν. Μετὰ τὴν ἐκφορὰν παρατηρήθη ὅτι ὅλιγον ἔλειπε τινὲς τῶν ἐπιβατῶν νὰ δδηγηθοῦν βιβλίον τοῦ μεγαλειτέρου πειθοῦς τοῦ ὑπόνου πλοίου ἐκπλοῦς κατὰ τὴν ὥραν τῆς κλίσεως. Τὴν ἐπιοῦσαν ὅμως ἔλειπε καὶ οἱ παρευτάκται καὶ ἄλλα τινὰ πράγματα ἐκ τῆς τραπέζης. Αἱ ὑπόνοιαι ἔπεσον τότε ἐπὶ τῆς ὑπηρετρίας ἐνδεκαετοῦς, ἥτις ὡμολόγησεν ὅτι αὐτὰ ἔφερεν τὰ ἀφανισθέντα πράγματα καὶ τὰ ἔρριψεν εἰς τὴν ἀκρίβειαν. Ἐγὼ δὲ ἐκπλήττεται διὰ τοῦτο. «Ἐγὼ εἶπεν, ἔκλεψα καὶ τὸ παιδάκι», Ἔπληκτην τότε οἱ γονεῖς εἰς τὸ ἄκουσμα, τὴν ἐφώτησαν τὴν αἰτίαν τῶν ἔξῳρα, ἀπεκρίθη, ἔνα βιβλίον, τοῦ ἔφαγα τὸ λερῶγγι, τὸ ξόρκι, ἔλεγεν τὰ πόδια του καὶ ἔκαμε ἄφαντον ἀλήγειαν.» Μετὰ τὴν τραγικὴν ταύτην ἐξομολόγησιν, τὸ παράδοσαν παραπόνων εἰς τὴν μητέρα του ἐκκλίθη ὑπὸ ἀγανὰν ἔξαντλησιν, καὶ εἰφθὴ πάσχον ἀπὸ φρενοβλαβῆ νοσηλεῖαν ἐρεθισμοῦ.

Καλὸν εἶναι οἱ οἰκογενειάρχαι νὰ προσέχωσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων τῆς ὑπηρεσίας των. «Μέλλον»

«Ἰαπωνία καὶ Ἰταλία.—Τὰ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην γράφει ἐφημερὶς τῆς Γενεύης τὰ ἑξῆς: Οἱ καθολικοὶ δὲν εἶναι οἱ μόνοι ἔχοντες πόθους· οἱ βουδδισταὶ ἐν Ἰαπωνίᾳ ἔχουσι καὶ αὐτοὶ τὸν κατὰ νοῦν των, καλοῦμενον Μικάδον. Ἄλλοτε ὁ Μικάδος ἐκράτυνεν συνάμα τὴν τε πνευματικὴν καὶ τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, ἡ δὲ ὅλως αὐτοῦ ἀπὸ ἐκκλησίᾳ ἐμοίᾳ τῷ τοῦ Πίου Θ' πρὸ τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1870. Ἀλλὰ τῷ 1585 ἐνιαυτῷ, ὅστις Τέτοιός τις, στρατηγικὸς ἀρχηγὸς, Βίκτωρ τις Ἐμμανουήλ, ἀφαιρέσας ἀπὸ τοῦ Μικάδου τῆς ἐποχῆς του τὴν πομπικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν, κατέλιπεν αὐτῷ μόνην τὴν πνευματικὴν, ἵνα δὲ παραγορήσῃ αὐτὸν, παραχώρησεν αὐτῷ λαμπρὰ εἰσοδήματα, ἔδωκε τίτλους εὐγενείας, καὶ παρέχει προνόμια. Ὁ Μικάδος ἔδέχθη πάντα, ἀλλὰ πάντοτε διαμαρτύρετο κατὰ τῆς ἰεροσυλίας· καὶ τὴν διαμαρτυρίαν ταύτην ἐξακολούθησαν πάντες οἱ διάδοχοι αὐτοῦ. Ἔκτοτε περιελέχθη ἡ Ἰαπωνία εἰς διαφόρους ἐμφυλίους πολέμους. Τέλος τῷ 1867 ἐπέτυχον οἱ Μικάδοι νὰ ἀνακτήσωσι καὶ τὴν πομπικὴν ἐξουσίαν. Ἡ βουδδιστικὴ πάπας βασιλεὺς σήμερον ἁπλοῦς κύριος ἐπὶ τῆς Ἰαπωνίας. Ἡ Ἰταλία θέλει ἀνακτήσει κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα τὸ φρόνημα, ὅπερ ἔσχεν ἡ Ἰαπωνία κατὰ τὸν ΙΣΤ', ἢ θέλει ἐννοήσει, ὅτι τίθησιν εἰς κίνδυνον τὰς ἐλευθερίας καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν ἑαυτῆς, παραχωροῦσα εἰς τὸν θανασιμώτερον ἐχθρὸν τῆς πλούτη, τὸ ἀπαραβίαστον, καὶ ἀνέκαθεν προνόμιον;

(Ὀρθόδοξος Ἐπιθεώρησις).

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Λευκὸν γεννῶμαι καθαρὸν
ἀπὸ γονέων βρωμερῶν
πικρὸν διαπερνῶμαι
καὶ πυρπολημένων
Ἀλλά, θεέ μου, τί κακόν!
μὲ θάνατον μαρτυρικὸν
βραζόμενα
τυπτόμενα
καὶ ξέφρα γινόμενα
ἀνάγκη ν' ἀποθάνουν
οἱ ρυπαροὶ γονεῖς μου
Καὶ τόν' ἐγὼ νὰ γεννηθῶ
χωρὶς διάλογο νὰ πενθῶ
τὸν θάνατον ἐκείνων
λευκὸς καθὼς τὸ κρῖνον.
Πλὴν τὴν λευκότητα φθονῶν
καὶ χεῖρα ἄπονον κινῶν
μὲ στιγματίζῃς μελανὸν.

Ζητεῖται διδασκάλισσα, ἔχουσα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ διεύθυνσις εἰς τὸ Γραφεῖον ἡμῶν.

Ἄλλην διδάσκαλος πολυτελῆ ἔχων πεῖραν τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ ζητεῖ θέσιν οἰκιακὴν ἢ δημοσίαν.

Τὴν διδάσκαλον ταύτην συνιστᾷ ἰδιαιτέρως ἡ «Εὐρυδίκη», ταλαιπωρουμένης διὰ τὴν ἰκανότητα, ἧς ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν πας μάχῃ δέδεγμαι ἐν Ἑλλάδι καὶ διὰ τὸ ἄρωμον τῆς ἐξιδιλίας αὐ ἵνα δύνατοι νὰ προτραπῇ πρὸς διδασκαλίαν κορασίων.

Τάφοις Α. ΖΕΑΙΤΗ.

ΑΡΙΘ. 25. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 10 ΜΑΪΟΥ 1871. Α'.

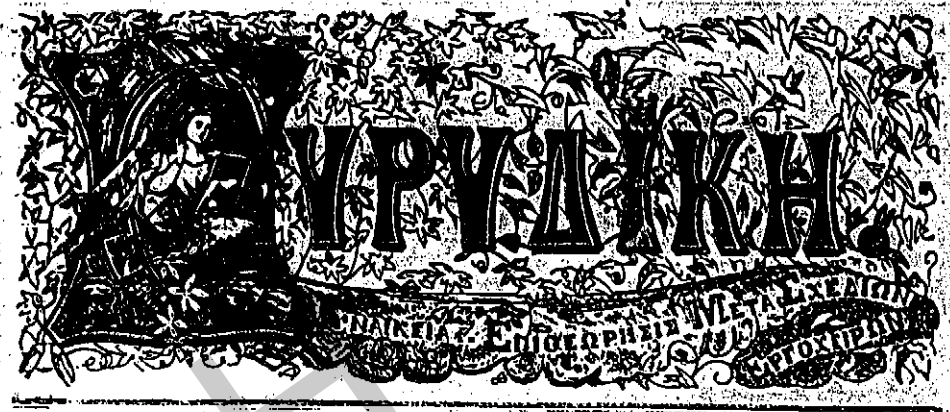

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδεται κατὰ ἑπτημερίαν.
Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1]2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χάν, Ἀριθ. 30.

ΤΙΝΑ ΤΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΩΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

ὑπὸ

ΣΑΠΦΟΥΣ ΛΑΙΔΙΟΥ

Ὡς ἀστεῖα ὀδηγὸν εἰς τὸ περὶ παιδεύσεως τῶν γυναικῶν θέμα πρέπει νὰ λάβωμεν τὴν ἀρχὴν ταύτην "Παίδευσε ἐν μὲν τῇ γυναικὶ τὸν ἄνθρωπον, ἐν δὲ τῷ ἀνθρώπῳ τὴν γυναῖκα... Τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐπιδέλλει εἰς ἡμᾶς τὸ καθῆκον, καθὼς ὁρμητίζομεν περὶ τῆς παιδεύσεως τῶν ἀνδρῶν, οὕτω νὰ ὁρμητίζωμεν καὶ περὶ τῆς τῶν γυναικῶν. Αὐτὸ καθ' μέρος καθ' ἑαυτὸ ἀποτελεῖ μόνον τὸ ἥμισυ, ἡνωμένον δὲ μὲ τὸ ἕτερον ἀποτελεῖ τὸ ὅλον ἢ τὸ γένος, τὸν τέλειον δηλ. ἄνθρωπον. Μόνον δ' ὡς ὅλον δύναται νὰ διατηρηθῇ ἡ ἀνθρωπότης καὶ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς αὐτῆς. Τὰ πρὸς τοῦτο μέσα εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων, τὰς ὁποίας ἡ φύσις κατὰ διαφόρους μὲν βαθμοὺς, ἀλλ' ὅμως ἔδωσεν εἰς πᾶν γένος ἀμερόνως πρὸς τὸν προορισμὸν καὶ τὴν διηγένειάν του. Εἰς τὸ μέσα τῆς ἀνθρωπίνης παιδεύσεως τῆς γυναικὸς ἀνήκει πρῶτον ἡ σωματικὴ αὐτῆς ἀνάπτυξις. Ἤγουν ἡ ὑγεία καὶ καλλὸς ἡ τῆς σωματικῆς μορφῆς, ἡνωμένη μετὰ κομψότητος καὶ εὐχαριστύνης. Ἡ περὶ αὐτῆς ὁρμητὶς βεβαίως ἀνήκει κατὰ τὰ ἔτη τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν οἰκίαν, ἔπειτα ὅμως καὶ εἰς τὴν σχολήν. Αὕτη ὡς βοηθὸς τῆς οἰκίας πρέπει νὰ διορθώνῃ, τὰ ἐξ ἀγνοίας ἢ ὀλιγωρίας προερχόμενα αὐτῆς σφάλματα. Ἡ προϊσταμένη λοιπὸν τῶν σχολῶν πρέπει ν' ἀπαιτῇ, ὥστε αἱ μητέραι αὐτῶν νὰ τηρῶσι σχῆμα κόσμιον εἰς τὴν στάσιν, τὸ κάθισμα καὶ τὸ βάδισμα, ὅπως ἀπαιτῇ ἡ αὐξησις αὐτῶν, ν' ἀποφεύγωσι πάντα ἀκαιρισμόν. ὅστις συχνάκις ἀπαντᾶται καὶ εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, πρὸ πάντων δὲ τὰ στενὰ φορέματα, τὰ μύρα, καὶ τὴν ἔκθεσιν τινῶν μερῶν ἀπογυμνουσιν. Πρέπει προσέτι νὰ κατοδέλληται ἰδιαιτέρα φροντὶς περὶ τῆς καθαριότητος τῶν ἐνδυμάτων καὶ τοῦ σώματος. Ἄσκησις ὅμως τῶν μελῶν διὰ τῆς Γυμναστικῆς, ὡς εἰς τοὺς ἄνδρας, δὲν ἁρμόζει εἰς τὰς γυναῖκας, οὐδὲ συμβιδάζεται μὲ τὰ χρηστὰ ἤθη. Τὴν εὐκαμψίαν τῶν μελῶν δύνανται νὰ ποσέξῃ εἰς αὐτὰς ἡ ὄρχησις. Ὅτι δὲ πρέπει ν' ἀποκλεισθῶσιν ἀπὸ αὐτὰς ἐντυπώσεις ἐρεθιστικὰς καὶ περιπαθεῖς τοῦ πανηγυρικοῦ βίου, καὶ ὅτι πρέπει ν' ἀποφεύγωσιν αἱ γυναῖκες τὸν ἔκστροφον ἐντασιν τῶν δυνάμεων εἰς τὸ κινεῖν ἢ ῥῆξιν βαρέα σώματα, ἐννοεῖται εὐκόλως.

Δεύτερον μέσον πρὸς τοῦτο εἶναι ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις, τῆς ὁποίας ἡ ὁρμητὶς κατὰ μέγα μέρος εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τὴν σχολήν, ἂν καὶ ὑποστηρίζεται ὑπὸ τοῦ βίου καὶ τῆς συναναστροφῆς. Συνίσταται δὲ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ νοὸς, ὑψίως, ἐπομένως εἰς τὴν εὐκρίνειαν τῶν ἐννοιῶν καὶ τὴν ὀρθότητα τῶν κρίσεων. Ὁ ὑγιὴς νοῦς, ὅστις παρὰ τοῖς ἀνδράσι διατίθεται ἐμέσως εἰς ἐπιστήμας καὶ ἀνακάλυψιν, ὀφεῖλει χρησιμεύσει ὡς ὁδηγὸς τῆς γυναικὸς εἰς τὸ στάδιον αὐτῆς ὡς συζύγου, οἰκοδεσποίνης καὶ μητρὸς, ἐπειδὴ ὀφεῖλει χαλιναγωγεῖ τὴν ἀκάλινστον φαντασίαν καὶ συναισθηματικὴν αὐτῆς δύναμιν, αἵτινες ἄνευ τοῦ κράτους τοῦ νοὸς ἤθελον ἀποπλανήσει αὐτὴν τῆς εὐθείας ὁδοῦ. Ὁ ἀναπτυγμένος νοῦς εὐκόλως παρακάλλων τὰ πράγματα πρὸς ἄλληλα, τὰ μέσα πρὸς τὸν σκοπὸν, τὸν σκοπὸν πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη, τὴν πρᾶξιν πρὸς τὸν ἐξ αὐτῆς παγίζοντα ὠφέλιμον ἢ βλαβερὸν ἀποτέλεσμα. Τῆς δύναται ν' ἀρνηθῇ, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς ψυχικῆς ταύτης δυνάμεως δὲν εἶναι ἀναγκαία καὶ ὠφέλιμος εἰς τὴν γυναῖκα διὰ τὰ φαινόμενα τοῦ ἐξωτερικοῦ βίου, ὡς εἰς τοὺς ἄνδρας διὰ τὸν ἐπιστήμην καὶ τὸ δημόσιον αὐτοῦ ἐπάγγελμα; Καὶ ὅμως τίς ἦν γνωρίζει, ὅτι ταύτης ἐπ' ἀκριβεῖ τῆς δυνάμεως ἡ ἀνάπτυξις παρακωλύεται καὶ ὀλιγωρεῖται, ἐνῷ αἱ συνέπειαι τῆς ὀλιγωρίας ταύτης γίνονται καταστρεπτικὲ εἰς τὰς ἕξεις τῶν συζύγων, εἰς τὴν ἀτελῆ τῆς οἰκονομίας, εἰς τὸν πολυτελῆ βίον, εἰς τὴν ἀμετρον ἐλίσσω πρὸς τὰς διασκεδάσεις καὶ τὴν παραμέλησιν τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων; Νοήμων γυνὴ εἶναι διὰ τὸν φρόνιμον καὶ πολυσχόλον ἄνδρα, ὅστις πολλάκις δὲν ἔχει καιρὸν καὶ ὄρεξιν, διὰ νὰ φροντίζῃ περὶ τῶν πραγμάτων τῆς οἰκίας, ἵνα εἰσπραττικὴ καλῶς καὶ διὰ τὸν ἐμπορῆ καὶ ἔρρωται, αὐτεπαρκὴς τῆς οἰκιακῆς εὐτυχίας καὶ τῆς δημοσίας αὐτοῦ ὑπολήψεως.

Τρίτον μέσον τῆς ἀνθρωπίνης παιδεύσεως τῆς γυναικὸς πολὺ σπουδαιότερον παρὰ τὰ προλεχθέν εἶναι ἡ θρησκευτικὴ καὶ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ήθικὴ αὐτῆς ἀνάπτυξις. Αὕτη εἶναι τὸ ἰσχυρότερον στήριγμα μιᾶς γυναικείου φίλου, ὅταν ἐξασκοῦνται αἱ ἐνδυφέρει καὶ ἀνατελλαὶ ἐντυπώσεις τοῦ ὑλοθυτοῦ κόσμου καὶ τὰ μέσα ἀποτυπεγχύσεως εἰς τὸν λόγον συναισθήματα τῆς ἀληθοῦς ἡδυπάθειας. Ἡ θρησκεία εἶναι ἡ φίλαξ τῆς αἰδημοσύνης τῆς γυναικός, ἡ δύναμις ἀνθιμένης πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν συγχύσεις τόσον δυσκόλων χρεῶν τῆς μητρότητος, ἡ παρήγορος εἰς τὰς ὥρας τῆς θλίψεως καὶ τῶν οἰκιακῶν δυστυχιῶν, ἡ σταθερὰ σύντροφος βίου πολυμόχθου καὶ πολυχρόνου. Ἡ θρησκεία εἶναι διὰ τὴν γυναῖκα, ὅταν [illegible] καὶ μαλίστα διὰ τὸν ἄνδρα. Διὸ καὶ δὲν δυνάμεθα, εἰμὴ νὰ διακωμῳδήσωμεν τὸν φιλόσοφον ἐκεῖνον, ὅστις ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικός του, διὰ ποίαν ν' ἀναγνώσῃ τὰ συγγράμματά του, ἀπεκρίθη, ὅτι ἐμεῖς εἰς αὐτὸν τῶν θείων Γραφῶν ἡ ἀνάγνωσις. Ἐκτὸς τούτου αἱ θρησκευτικαὶ ἀρχαιολατρεῖαι, εἰς τὰς ὁποίας περιπίπτουσιν οἱ ἄνδρες ὄχι μὲ μέγαν κίνδυνον δύνανται νὰ ἐπιχειρῶσι τὸν ἐλεγχον τῆς γυναικὸς καὶ μὲ τὴν ἀρετὴν αὐτῆς νὰ κατευθύνωσι τὴν ἐντυχίαν τῆς οἰκογενείας, καὶ ἂν θέλετε, ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος. Διότι ἡ γυνὴ αἰδέσται καὶ λατρεύῃ τὸ πανέγιον τοῦ Θεοῦ ὀνόματος, δύναται νὰ προσεγγίσῃ εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον εἰς τὸ ἰδεῶδες τῆς ἠθικῆς τελειότητος. Διότι εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ἠμποροῦν νὰ φανατισθῶσι τὰς ἠθικὰς ἀνάπτυξιν καὶ ἄνευ εὐσεβείας, ἀλλὰ μόνον δι' αὐτὰς δύνανται νὰ ἦναι σταθερὰ, κδιάστατος καὶ μόνιμος.

Ὦ! τέταρτον μέσον ἀνθρωπίνης παιδεύσεως τῆς γυναικὸς δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ αἰσθητικὴ (καλλιλογικὴ) αὐτῆς ἀνάπτυξις. Ἡ αἴσθησις, ἥτις δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ καλὸν καὶ αἰσχρὸν εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὴν τέχνην ἐξεγείρει ἐν γένει τὸν πνευματικὸν βίον καὶ τοῦ ἀνδρὸς· διότι φαιδρύνει τὴν σοβαρότητα, ἥτις συσκιάζει τὴν ψυχήν του. Ἡ γυνὴ ὅμως, ἥτις ρέπει τὸ ὄμμα ὡράτον φύλον, καὶ ἥτις εἰς τὴν καλλονὴν αὐτῆς κύριαν ἀμυνταῖον ὅπλον κατὰ τοῦ ἀνδρὸς, τοῦ ὁποίου τὰ πάθη μετριάζει διὰ τῆς ἁρμοδιότητός της, πρέπει καὶ εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ εἰς τὰς διατάξεις ἑορταζόντων ἡμερῶν καὶ εἰς τὰ ἱμάτια καὶ μετέξις ἔργα αὐτῆς νὰ διακοσμῇ αἰσθηταὶ διὰ τὸ σύμμετρον, καλὸν καὶ ἐπιχαρὲς. Πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὰς ἰδιορρυθμούσας τὸν ποιητικὸν βίον ὡραίας τέχνας τῆς Μουσικῆς, Ὀδικῆς καὶ Ζωγραφικῆς πρὸς τέρψιν ἰδιαιτέρᾳ καὶ τοῦ ἀνδρὸς της καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὡσῶν τῆς ἀναπαύσεως, ὅρ' ὅσον συμβιβάζεται τοῦτο μὲ τοὺς χρηματικοὺς αὐτῶν πόρους. Ἡ πεῖρα ἀποδεικνύει μάλιστα, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς αἰσθήσεως τοῦ καλοῦ ἐν τῇ γυναικὶ προφυλάττει αὐτὴν ἀπὸ κακῆς ἀναγνώσεως ψυχρῶν καὶ σπαθαλαλῶν μυθιστορημάτων, ὥστε αὕτη εἶναι μέσον πρὸς ἀνεφυγὴν ἀνηθίκων ἐπιρροῶν.

Ἐπειδὴ πέρασε ἡ γυνὴ ἀπὸ τὰς φάσεις τῆς ἀνατροφῆς, εἰς ποίαν τάξιν, εἰς κοινωνίαν, ἥτις ἔχει τὴν αὐτὴν γλῶσσαν καὶ τὰ αὐτὰ ἤθη καὶ ζῇ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς νόμους μὲ αὐτὴν, πρέπει νὰ ἐνδιαφέρεται καὶ γ' ἀγαπᾷ τὸν τόπον, εἰς ὃν ἀρέσκει τὴν ζωὴν καὶ τὴν μόρφωσιν, τὴν προτασίαν καὶ τὴν συντήρησίν της. Ἡ γλῶσσα τὴν ὁποίαν ἐθήλασε μὲ τὸ μητρικὸν γάλα θέλει ἐκφυσᾷ εἰς αὐτὴν τὸ πνεῦμα τοῦ ἔθνους, καὶ τοῦτο τὸ πνεῦμα πάλιν αὖθις, ὅταν γίνῃ μήτηρ, πρέπει νὰ μεταδώσῃ ὡς κληρονομίαν εἰς τὰ τέκνα της. Τὰ ἤθη, εἰς ἃ ἀνετράφη, πρέπει νὰ τηρῇ ἰσοκαὶ ἀθικτα, ἡ δὲ νόμιμος τάξις, ἥτις παρέχει εἰς αὐτὴν ἀσφάλειαν ζωῆς καὶ ἰδιοκτησίας, ἔχει ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς αὐγωμοσύνης της. Ὡς σύζυγος δὲ ἡ γυνὴ, διὰ τοῦ ἔθνικοῦ φρονήματός της, πρέπει νὰ ἐξεγείρῃ τὸ θάρρος τοῦ ἀνδρὸς εἰς τοὺς κατὰ τῶν πολεμίων ἀγῶνας. Καὶ ἡ ἱστορία τῶν Σπαρτιατίδων δεικνύει πόσην μεγάλην ἐπιρροὴν δύναται νὰ ἐξασκήσῃ ἡ ἔθνικὴ ὑπερηφάνεια τῆς γυναικὸς πρὸς διέγερσιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν μαχητῶν καὶ ἐπιμένως δικαίνει τὴν παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις μεγάλην τιμὴν τῆς γυναικὸς, τὴν ὁποίαν μέχρι σήμερον οἱ Ἀσιανοὶ θεωροῦσιν ὡς ἓν κατωτέρας φύσεως καὶ ἔργανον πρὸς ἀνάπαυσιν μόνον τῶν ἰδίων των.

Ἂς ἔκτον καὶ τελευταῖον μέσον τῆς ἀνθρωπίνης παιδεύσεως τῆς γυναικὸς πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ ὡς ἐκ τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς παρεζουσα ἀφοσίωσις πρὸς τὴν οἰκίαν καὶ τὰ καλὰ τῆς ἀλκῆς. Ὁ ἀνὴρ συνήθως διὰ τὴν φροντίδα τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγ[illegible] καὶ ἓν λ.' αὐτὸν ἡ εἰκία, αἰχὴ τέκνα ἀνεφυχῆς καὶ ἀναπαύσεως. Ἡ γυνὴ ὅμως ἀνάμα διὰ τὴν εἰς τὰ ἔνδυ συντολὴν αὐτῆς εἰς τὸν στενὸν κύκλον τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, ὅπου ἐργασίαι κοπιαστικαὶ καὶ μονότονοι διανύσσονται καθ' ἡμέραν, καὶ εἰς τὰς ὁποίας γίνεται χρῆσις ὅλης τῆς δραστηριότητος καὶ ἐνεργείας της. Ἂν λοιπὸν τὸ αἴσθημα τοῦτο τῆς διαιτοῦς ἐργασίας δὲν ἀναπτυχθῇ ἐγκαίρως εἰς τὸ κορίσιον, θέλει λείψει ἔκτοτε ἡ αὐτοπροαίρετος παράδοσις εἰς τὰς φροντίδας τοῦ οἰκιακοῦ βίου, εἰς τὴν συμμετοχὴν τῆς ἐντυχίας καὶ δυστυχίας τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας, εἰς τὴν μετ' ἀγάπης προσδοκίαν εἰς τὸν ἄνδρα, εἰς τὴν τροφὴν καὶ περιβολὴν τῶν τέκνων. Ὅλη ἡ ἐντυχία τῆς οἰκογενείας στηρίζεται ὡς ἐπὶ βάσεως ἐπὶ τῆς κλίσεως πρὸς τὰ ἐν ἀποβλέπει τὴν οἰκίαν καὶ τὰ τῆς οἰκίας.

Ταῦτα εἶναι τὰ μέσα τῆς ἀνθρωπίνης παιδεύσεως τῆς γυναικὸς, καὶ ἔπρεπε φυσικῷ τῷ λόγῳ, πρὸ ὀμιλήσωμεν ἐν ἐκτάσει περὶ τούτων, νὰ κάμωμεν τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τοῦ δευτέρου μέρους τῆς ἀνωτέρω τιθείσης ἀρχῆς "Παίδευε ἐν τῇ ἀνθρώπῳ τὴν γυναῖκα,, Τοῦτο τῷ ὄντι θέλει γίνει εἰς ἓν τῶν ἀκολούθων φύλλων τῆς Εὐρυδίκης μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ἀκρίβειαν ὡς ἂν πρὸς κυκρίστησιν τῶν ἀναγνωστριῶν αὐτῆς. Ὅτου δὲ τὴν μέσον καταπονήσωμεν ἤδη τὴν περὶ γυναικείας παιδεύσεως διατριβὴν ἠλθε.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡ' ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ὑπὸ

ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΝΟΝΝΟΤΤΗ.

ΣΤ'.

Καὶ ἂν τις ἀπορήσειεν ἴσως, ὡς μόνων κληρονόμων μονογενῆ θυγατέρα καὶ τότε αὐτὴ καλουμένη ἐπίκληρος ὡς κληρονόμος τῆς πατρικῆς οὐσίας, δὲν ἦτο ἀληθὲς τοιοῦτο, ἀλλ' ὄμβελε νὰ νομφευθῇ τὸν πλησιέστερον αὐτῆς συγγενῆ, ἐπομένως τὸν μόνον ἔχοντα δικαίωμα καὶ καθῆκον νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν λατρείαν τοῦ ἀποθανόντος πατρὸς τῆς ἐπικλήρου. Τὰ δὲ θρησκευτικὰ ταῦτα καθήκοντα ἦσαν τοσοῦτον ἰσχυρὰ, ὥστε ἂν ἡ ἐπίκληρος ἦτο ἤδη νυμφευμένη μετ' ἀνδρὸς μὴ συγγενοῦς αὐτῆς, ὤφειλε κατὰ νόμον νὰ διαζευχθῇ τὸν σύζυγόν της καὶ νομφευθῇ τὸν πλησιέστερον συγγενῆ. Καὶ ὁ πλησιέστερος αὐτῆς συγγενὴς ἂν ἦτο νυμφευμένος ἠδύνατο νὰ ἀπαταλείψῃ τὴν σύζυγον αὐτοῦ, ὅπως νομφευθῇ τὴν ἐπίκληρον. Ὅταν δὲ ἐγέννα αὐτὴ υἱόν, οὗτος ἐκληρονόμει τὴν περιουσίαν τῆς μητρὸς καὶ καθίστατο διάδοχος τῆς λατρείας τοῦ ἐκ μητρὸς πάππου του· ὥστε, ὡς ἐρρέθη, οὐδέ ἐν τῇ περιστάσει καθ' ἣν γυνὴ ἦτο μόνη κληρονόμος, καθίστατο ἀληθῶς τοιοῦτο· εἶχεν ἁπλῶς τὸν τίτλον μέχρις ὅτου παραδώσῃ τὴν περιουσίαν εἰς τὸν κλησιέστερον αὐτῆς συγγενῆ καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ γεννηθέντα υἱόν της. Ὅταν δὲ φυσικὸς κληρονόμος δὲν ὑπῆρχεν, ἀλλὰ μόνον θετὸς υἱὸς, τότε οὗτος αὐτοδικαίως ἦτο ὁ νόμιμος κληρονόμος τοῦ θετοῦ πατρός του. Ἐν ᾧ δὲ ἀκούομεν τὸν Τιβέριον, Νέρωνα καὶ ἄλλους τυράννους φροντίζοντας μόνον περὶ τῶν θετῶν αὐτῶν πατέρων τοῦ Αὐγούστου, Κλαυδίου καὶ εἰ τινος ἄλλου, καὶ μόνα τὰ ἐνάμματα αὐτῶν διὰ στόματος ἔχοντας, μηδὲν δὲ ἀναφέροντας περὶ τῶν φυσικῶν πατέρων, εἰς τὸν νοῦν οὐδένος τῶν ἱστορικῶν τῶν μετὰ τοσαύτας λεπτομερείας σφηνισμένων τὰς πράξεις τῶν τυράννων τούτων ἔπληθε ποτὲ νὰ συναπταλλήσῃ τὸν λόγον ταύτην μεταξὺ τῶν ἄλλων κακιῶν καὶ νὰ εἴπῃ ὅτι ἐνθυμοῦνται μόνον τοὺς ἀναδιδέσαντας αὐτοὺς εἰς τὸν θρόνον, ὡς τοῦτο ἀφαύστως ἤθελε συμβῆ τὸν σήμερον.

Δυνάμεις φυσικὰι τῶν αὐτῶν ἰδεῶν φαίνονται καὶ τὰ πρωτοτόκια ἦτοι τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τῆς κληρονομίας ὑπὲρ τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ, τοῦ ἀρέσκοντος ἐν τῇ σειρᾷ μετὰ τὸν πατέρα ἐρχομένου, καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο φαίνεται ὅτι ὑπῆρχε ἐν τοῖς πανάρχαιοις χρόνοις, ἂν καὶ μὴ διατηρούμενον ὁλόκληρον κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους. Ἐν Σπάρτῃ ὁ κριθεὶς τῶν κλήρων ἔπρεπε νὰ μείνῃ ἀμετάβλητος, ὅπερ σημαίνει ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς δὲ ἠδύνατο ὁ πατρικὸς κλῆρος νὰ διαιρεθῇ μεταξὺ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἀλλ' ἔμενε κατὰ τοῦ πρεσβυτέρου. Κατ' Ἀριστοτέλην δὲ ἐν Πολιτικοῖς (II. 9. II. 3.) ἐν Θήβαις ὁ ἀριθμὸς τῶν κλήρων, ἐν δὲ Καρτήδῃ κατ' ἀρχὰς νόμου, ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκογενειῶν ἔπρεπε νὰ μένῃ ἀμετάβλητος, ὅπερ ἀναγκαίως ἐννοεῖ τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα ὑπὲρ τοῦ πρωτοτόκου. Ἐν Ἀθήναις δὲ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Δημοσθένους, εἰ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν ἦτο ἀποκλειστικὸν, ὅμως ὁ πρωτότοκος ἴσως προνόμιά τινα, ἤτοι ἐκτὸς τῆς ἐν τῇ διανομῇ τῶν πατρικῶν κτημάτων λαμβανομένης ἴσης μερίδος, ἐλάμβανε τὸν πατρικὸν οἶκον καὶ τὴν ἑστίαν αὐτὸς μόνος, ἐν ᾧ οἱ δευτερότοκοι ἠναγκάζοντο νέον νὰ οἰκοδομήσωσι καὶ νὰ ἀνάψωσι νέαν ἑστίαν ἐκ τῆς πατρικῆς. Τὸ δὲ σκληρὸν τῶν τοιούτων διατάξεων ἐμετριάζετο πλὴν ἐξ αὐτῶν τῶν ἠθῶν· πρῶτον μὲν αἱ διατάξεις αὐτοὶ ἦσαν γνωσταὶ καὶ παραδεδεγμέναι, ὡς σήμερον ἐν Ἀγγλίᾳ, ἔπειτα οἱ δευτερότοκοι ἢ ἐλληρονόμουν δι' υἱοθεσίας, ἢ ἐνυγαγάμουν ἐπιδίκους, ἢ ἐλάμβανον κλῆρον ἀποσβεσθείσης οἰκογενείας ἢ τέλος ἐξέρχοντο εἰς ἀποικίας. Ἐν Ῥώμῃ δὲν εὑρίσκομεν τοιαύτας διατάξεις, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὰ τοιαῦτα ἦσαν ἐπικρατοῦντα καὶ ἐν Ἰταλίᾳ· διότι ἀναφέρονται ὁλογράφως, ὡς ἡ Κλαυδία καὶ ἡ Φαβία, ἀποτελούμεναι ἐκ πολλῶν γενεῶν ἐληθέρων ἀνδρῶν, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ οἰκογένεια καὶ περιουσίαι δὲν ἀπεχωρίζοντο, ἐπομένως ὅτι πολλαὶ γενεαὶ ἐπιτεκμαίρονται περὶ τὸ αὐτὸ κέντρον ἐπιζήσαν τοσοῦτον τὰς οἰκογενείας ταύτας.

ΠΕΡΙ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΕΝ ΤΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ.

Ἡ οἰκογένεια λοιπὸν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εἶναι κοινωνία ἔχουσα τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῆς θρησκείαν καὶ τοὺς θεσμοὺς, ὡς ἀνεξάρτητον καὶ αὐτοτελὲς σῶμα, τὸν δὲ διατήρησιν τῶν θεσμῶν τούτων, καὶ ἐφαρμογὴν αὐτῶν, καὶ τὴν ἐποπτείαν περὶ τῆς κοσμιότητος ἐξασκεῖ ὁ πατὴρ ὡς ἀπόλυτος ἄρχων ἐπὶ πάντων τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας καὶ ἐπὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἥτις εἶναι ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς ἓν ἐκ τῶν τέκνων του.

Οἱ δὲ τῆς πολιτείας νόμοι ἀνεγνώρισαν καὶ διετήρησαν εἰς τοὺς οἰκογενειάρχας τὴν παρὰ τῆς θρησκείας ἀποδιδομένην ἀπόλυτον ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς οἰκογενείας αὐτῶν. Ὅσῳ δὲ πολυκληθῇ καὶ ποικίλα καὶ ἐν ὅσοι τὰ ἐκ τῆς ἐξουσίας ταύτης δικαιώματα, δυνατὸν νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τρεῖς τάξεις καθ' ὅσον ἐξετάζομεν τὸν πατέρα τῆς οἰκογενείας, ὡς θρησκευτικὸν ἀρχηγὸν, ὡς κύριον τῆς οἰκογενειακῆς ἰδιοκτησίας καὶ ὡς δικαστήν.

Ι. Ὡς θρησκευτικὸς ἀρχηγὸς αὐτὸς διατάσσει καὶ ἐκτελεῖ, ὅπως παρὰ τῶν προγόνων παρελάβη, τὰ τῆς λατρείας αὐτοῦ καὶ φροντίζει περὶ διατηρήσεως καὶ σωτηρίας τῆς ἑστίας του.

"Ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀναγνωρίσῃ ἢ ἀπορρίψῃ τὸ νεογνὸν ὡς γνήσιον ἢ νόθον μέλος τῆς οἰκογενείας.

Τὸ δικαίωμα τοῦ διατηρῆσαι ἢ διαζευχθῆναι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν περιπτώσει στειρώσεως ἢ ἀθετήσεως τῶν συζυγικῶν καθηκόντων· διότι ἡ οἰκογένεια πρέπει νὰ διατηρηθῇ γνησία καὶ ἀμιγὴς παντὸς ἑτερογενοῦς στοιχείου. Τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐκδώσῃ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα, καὶ τὸν υἱόν, ἵνα νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν ἑστίαν αὐτοῦ τὴν μέλλουσαν νὰ διατηρήσῃ τὸ γένος του. Τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ χαιρετισθῇ ἕνα τινὰ τῶν υἱῶν του ἵνα ν' ἀποσπάσῃ τῆς ἑστίας καὶ νὰ υἱοθετήσῃ, ἐν ἐλλείψει νομίμων τέκνων. Τέλος τοῦ νὰ διορίσῃ μετὰ θάνατον κηδεμόνα εἰς τε τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα.

ΙΙ. Ὡς κύριος τῆς οἰκογενειακῆς ἰδιοκτησίας ἦτο ὁ μόνος διαχειριστὴς καὶ κτήτωρ τῶν κτημάτων αὐτῆς καὶ ὅσα καὶ ἐκτὸς τῆς προγονικῆς περιουσίας ἠδύναντο νὰ ἀποκτήσωσι ἢ σύζυγος ἢ τὰ τέκνα, καὶ ταῦτα ἐθεωροῦντο κτῆμα τοῦ πατρὸς καὶ αὐτὰ τὰ τέκνα ἠδύναντο νὰ θεωρῶσι ὡς ἴδιον κτῆμα ὁ πατὴρ καὶ νὰ πωλήσῃ, ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος (ἐν Σόλωνι 13.) Καὶ ἐν Ῥώμῃ ἡ πώλησις ἦτο παντελῶς ἀνεγνωρισμένη, ἂν καὶ σπανίως παρουσιάζοντο παραδείγματα καὶ ἂν γνωρίζομεν σαφῶς ὁποία ἡ κατάστασις τοῦ οὕτω πωληθέντος τέκνου καὶ ὁποῖα τὰ ἐπ' αὐτοῦ δικαιώματα τοῦ ἀγοράσαντος. Τοῦτο μόνον γνωρίζομεν ὅτι ὄχι μόνον τὰ πράγματα τῶν τέκνων ἀλλὰ καὶ ἡ παραγωγικὴ αὐτῶν δύναμις εὑρισκετο κτῆμα τοῦ πατρὸς καὶ ἠδύνατο νὰ ἐκποιηθῇ ὡς ἵππος ἢ ἄλλο τι ὑποζύμιον.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι πρὸ ὀντος τοῦ χρόνου καὶ ἀναπτυσσομένων τῶν κοινωνικῶν πάντες οἱ θεσμοὶ οὗτοι ἔπαθον ἀλλοιώσεις καὶ μεταβολὰς, ἀλλὰ καὶ οὕτως δὲν ἔπαυσαν ἐξασκοῦντες τὴν ἐπιρροὴν αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῶν διαδεχθέντων αὐτοὺς καὶ μεταβαλόντων θεσμῶν. Οὕτως ἡ πώλησις τέκνων μὴ γινομένη πλέον ὅπως ἐκποιηθῇ ὡς κτῆμα τὸ τέκνον, διατηρηθῇ ἔπειτα ὡς τύπος χειραφετήσεως, ὁ φυσικὸς πατὴρ μετὰ ταῦτα ἐπώλει εἰκονικῶς τὸν υἱόν του εἰς τὸν υἱοθετοῦντα αὐτόν.

ΙΙΙ. Ἐκ πολλῶν μαρτυριῶν τῶν ἀρχαίων καὶ ἐκ νόμων γνωρίζομεν ὅτι γυνὴ ἡ υἱὸς ὑπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν διατελῶν δὲν ἠδύνατο οὔτε ὡς μάρτυς, οὔτε ὡς ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸ δικαστήριον καὶ εἰς πᾶσαν δίκην ἀρορῶσαν τοὺς ὑπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν διατελοῦντας ὁ πατὴρ παρίστατο μόνος ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου καὶ ἐπ' αὐτῶν μόνον ἐξησκεῖτο καὶ τοῦτον ἐγνώριζεν ἡ τῆς πολιτείας δικαστικὴ ἐξουσία. Δικαστὴς δὲ φυσικὸς τῶν ὑπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν διατελούντων ἦτο ὁ πατὴρ δυνάμει τῆς πατρικῆς καὶ συζυγικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας, ἧς αἱ ἀποφάσεις ἦσαν ἀνέκλητοι.

Ὁ Τίτος Λίβιος ἀναφέρει ὅτι ἡ Σύγκλητος ἤθελουσα νὰ καλύψῃ τὴν τέλεσιν τῶν Κρονίων ἐξήρκει θάνατον κατὰ τῶν ἐορταζόντων αὐτὰς· ἐπειδὴ δὲ καὶ πολλαὶ γυναῖκες ἐλάμβανον μέρος, δὲν ὑπέκειντο δὲ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Συγκλήτου, ἐσῴζοντο αὐτῇ τὰ δικαιώματα τῆς οἰκογενείας, διέταξε τοὺς οἰκογενειάρχας νὰ ἐπαγρυπνῶσιν ἐπὶ τῆς διαγωγῆς τῶν συζύγων των καὶ νὰ ἐπιβάλλωσι τὴν θανατικὴν ποινὴν κατ' αὐτῶν ἐν παρέλαιπον τὸ διάταγμα.

Τὸ δικαστικὸν δικαίωμα τοῦ πατρὸς ἦτο πλήρες ἀπόλυτον καὶ ἀνέκλητον· ἠδύνατο νὰ ἐπιβάλῃ κατὰ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ θανατικὴν ποινὴν ὡς· καὶ ἡ πολιτεία καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τροποποιήσῃ τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ. " Ὁ σύζυγος λέγει, Κάτων ὁ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Πρεσβύτερος, εἶναι δικαστὴς τῆς ἰδίας συζύγου καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐστιν ἀπεριόριστος· δύναται ὅ,τι θέλῃ. Ἂν πράξῃ σφάλμά τι ἡ σύζυγός του, τιμωρεῖ αὐτὴν. Ἂν πίῃ οἶνον, καταδικάζει αὐτὴν, ἂν ἔχει σχέσεις μετ' ἄλλου ἀνδρὸς, τὴν φονεύει,, Καὶ πρὸς τὰ τέκνα αὐτοῦ εἶχε τὸ αὐτὸ δικαίωμα. Ὁ Οὐαλέριος Μάξιμος ἀναφέρει Ἀτιλιόν τινα, ὅστις ἐφόνευσε τὴν θυγατέρα, ἕνεκα ἀναιδείας. Ὁ Βροῦτος ἐφόνευσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ διότι συνώμοσεν μετ' ἄλλων εὐπατριδῶν ὑπὲρ τοῦ Ταρκινίου. Ὁ Μάνλιος ἐφόνευσε τὸν ἴδιον υἱὸν διότι ἐπολέμησε κατὰ λατίνου τινὸς, [illegible] ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, διότι ἔλαβε μέρος εἰς τὴν συνωμοσίαν τοῦ Κατιλίνα. (Σαλούστιος Κατιλίνα 39).—Ἐν Ἑλλάδι ὅμως ἡ πατρικὴ ἐξουσία δὲν φαίνεται οὔτε τοσοῦτον αὐστηρὰ οὐδὲ τοσοῦτον ἀπόλυτος, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ὁ πατὴρ ἦτο κύριος, ἀρχιερεὺς, καὶ δικαστὴς τῶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ὑποκειμένων μελῶν τῆς οἰκογενείας του.

Ἀλλὰ καὶ ἐν Ῥώμῃ, ἔνθα τοσοῦτον σπουδαῖα δικαιώματα ἐξήσκει ὁ πατὴρ, δὲν πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἠδύνατο αὐθαιρέτως νὰ ἐξασκήσῃ αὐτὰ, ἦτο ἐκ τῆς θρησκείας δικαστὴς τῆς ἰδίας οἰκογενείας καὶ ἐξήσκει ἐπ' αὐτῆς τὸ δικαίωμα τοῦτο κατὰ τὰ ἤθη τῶν προγόνων, ὡς ὁ τῆς πόλεως δικαστὴς, κατὰ τοὺς νόμους, καὶ οὐχὶ δικαίῳ τοῦ ἰσχυροτέρου· ἔπειτα ἡ ἐξουσία αὕτη εἶχε τὸν ἰσχυρὸν περιορισμὸν τῆς πατρικῆς στοργῆς, καὶ περιωρίζετο ἔτι ἐξ αὐτῆς τῆς θρησκείας, ἐξ ἧς ἐπήγαζε τὸ δικαίωμα. Εἶχε μὲν ὁ πατὴρ τὸ δικαίωμα ν' ἀποκλείσῃ τὸν υἱὸν τῆς οἰκογενείας, ἀλλ' ἂν ἔπραττε τοῦτο ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ ἔτρεχε κίνδυνον ἀποσβέσεως, τὸ ὁποῖον αὐστηρῶς ἀπηγορεύετο ἐκ τῆς θρησκείας, καὶ ἦτο τοῖς πᾶσι φοβερὰ καὶ ἀπευκτέα δυστυχία. Εἶχε μὲν τὸ δικαίωμα νὰ υἱοθετήσῃ ξένον τέκνον, ἀλλὰ πάλιν ἡ θρησκεία ἀπηγόρευε νὰ πράξῃ ταῦτο, ἂν εἶχε νομίμους κληρονόμους. Ἦτο μὲν κύριος ἀπόλυτος τῶν κτημάτων αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο καὶ νὰ ἀποξενώσῃ αὐτὰ αὐθαιρέτως καὶ νὰ καταδικάσῃ τὸν οἶκον καὶ τὴν ἑστίαν αὐτοῦ εἰς πενίαν καὶ νὰ παρασκευάσῃ τὴν ἀπόσβεσιν αὐτῆς. Ἠδύνατο νὰ διαζευχθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἔπρεπε νὰ διαρρήξῃ τὸν ἱερὸν τοῦ γάμου δεσμὸν· Ὥστε ἀπέναντι ἑκάστου δικαιώματος ἡ αὐτὴ θρησκεία ἔθετε καὶ περιορισμὸν ἰσχυρὸν, ἱκανὸν νὰ καταστείλῃ τὴν κατάχρησιν τοῦ δικαιώματος.

Συμπεραίνοντες λοιπὸν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ οἰκογένεια παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καίπερ στερουμένη τῆς ἡμερότητος ἐκείνης καὶ καθαρᾶς φιλοστοργίας τῶν μελῶν αὐτῆς, τῆς εἰσαχθείσης διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ· καίπερ ὑποβεβλημένη εἰς ἔθιμα δύσκαμπτα, ἅπερ ἐν τισι φαίνονται ἀντικείμενα εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀξιοπρέπειαν τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὴν μελῶν, εἶναι ὅμως κοινωνία ἱερὰ καὶ ἠθικὴ ἐν ᾗ ὁ πολίτης ἐμάνθανεν ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων, τὸ πρὸς τὴν θρησκείαν σέβας, τὴν ὑποταγὴν εἰς τοὺς ἀνωτέρους καὶ τοὺς νόμους τὴν ἐκ τῆς ἀμοιβαίας συμπράξεις προσγινομένην ἰσχὺν, καὶ τὴν πρὸς πάντα τὰ κοινωνικὰ καθήκοντα ἀναγκαίαν ἑκάστου πολίτου ὑποχρέωσιν.

Τέλος.

Σημ. Ἐκδ. Ἡ περισπούδαστος αὕτη πραγματεία τοῦ εὐπαιδεύτου καθηγητοῦ τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ ἀπηγγέλθη ἐν δημοσίᾳ διαλέξει τὴν 8ην Μαρτίου 1871 εἰς τὴν ἐνταῦθα Λέσχην "Μνημοσύνην,, πλειστάκις χειροκροτηθεῖσαν.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΑΕΠΤΟΠΛΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῆς ἐργασίας τοῦ λεπτοπλέκτου (φριβολιτὲ) πολλάκις ἤδη ἐποιησάμεθα τὸν λόγον. Ὁ παριστάμενος ἐν τῷ σχεδίῳ κύκλος οὗτος ἀπαρτίζεται ἐκ τοῦ περὶ τὸ κέντρον κύκλου, ἔχοντος ὀκτὼ δακτύλια, ἐκ τοῦ μεσαίου κύκλου, ἔχοντος ὀκτὼ σταυροειδῆ δακτύλια, ἐκ τῶν ὁποίων ἕκαστον ἀποτελεῖται ἐκ 4 δακτυλίων, ἐκ τῆς καμπύλης πεπιεσμένας καὶ τοῦ τελευταίου κύκλου, ἔχοντος 16 δακτύλια μεγάλα, ὧν ἕκαστον ἀπαρτίζεται ἐκ 3 δακτυλίων.

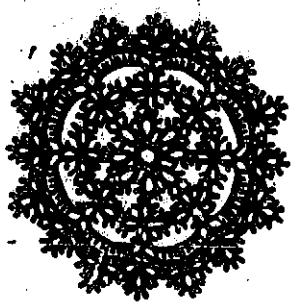

Δύο κύκλοι παρόμοιοι ἀποτελοῦσι τὰς δύο ἄκρας περιλαιμίου τοῦ ὁποίου τὸ ὅλον σχηματίζεται οὕτω.

Ποιοῦμεν 14 ὁμοίους κύκλους τῶν περὶ τὸ κέντρον, οὓς συμπλέκομεν ἀναμεταξύ των ἵνα σχηματισθῇ ταινία· περὶ τὰς ἄκρας αὐτῆς θέτομεν ἀνὰ δύο ἐκ τῶν μεσαίων κύκλων, ἐχόντων ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ τοὺς ἀνωτέρω κύκλους. Ἀκολούθως δὲ προσράπτομεν εἰς τὰς δύο ἄκρας δύο ὁμοίους κύκλους τοῦ σχεδίου τούτου.

Πολλοὶ τοιοῦτοι κύκλοι ἀποτελοῦσιν ὡραῖον κάλυμμα προσκεφαλαίου.

Οἱ κύκλοι οὗτοι δύνανται πρὸς τούτοις νὰ τεθῶσι καὶ πέριξ τῶν ἐκ λευκῶν πανικῶν ἐπιμανικίων καὶ ἐσωφορεμάτων.

ΧΕΛΙΔΟΝΟΣ ΤΕΡΕΤΙΣΜΑΤΑ.

Αἱ ἀηδόνες τοῦ Καράκιοι καὶ ἡ ἐπανάστασις τῶν γυναικῶν—Οἱ παρισιανοὶ συρμοὶ καὶ ὁ Ὅμηρος—Ἀγγλίδων πολιτικομανία—Συρμῶν ἀβεβαιότης—Πῖλοι γυναικεῖοι—Ἀεροστατικά.

Αἱ ἀηδόνες τοῦ Καρά-κιοι ἐκελάδουν προχθὲς, προεξάρχοντος τοῦ φερωνύμου Κελαϊδίτη, ἑνὸς τῶν ὡδικωτάτων ὀρνέων τοῦ Καρά-κιοι "Ἡ ἐπανάστασις τῶν γυναικῶν!,, Ἐπειδὴ δὲ τὴν εἴδησιν ταύτην δὲν ἐσαφήνιζον δι' ἄλλων κραυγῶν οἱ τῶν παραρτημάτων πωληταὶ ἕκαστος ἀκούων τοὺς ἀπαισίους τούτους κρωγμοὺς κατελαμβάνετο ὑπὸ φόβου καὶ τρόμου μὴ ἐννοῶν ποῖαι αἱ ἐπαναστατήσασαι γυναῖκες ποῦ, καὶ πῶς, διατὶ καὶ κατὰ τίνος ἐπανεστάτησαν. Ἀλλ' ἀγοράζοντες τὸ δεκαρικὸν παράρτημα καθησύχαζον τοὺς φόβους των ἀμέσως πληροφορούμενοι ὅτι δεκαπεντακισχίλιαι γυναῖκες, οὐχὶ ἀκκιζόμεναι Ἀθηναῖαι, οὐχὶ ἐρωτύλαι Σμυρναῖαι, οὐχὶ οἰκοκυραὶ Κωνσταντινουπολίτιδες, ἀλλὰ ζουρλαὶ Παρισιαναὶ ἀνδρικὴν ἐνδυσάμεναι πανοπλίαν ἠνώθησαν μετὰ τῶν ἐπαναστατῶν κατὰ τῆς ἐν Βερσαλλίαις Κυβερνήσεως. Τετέλεσται· ἀπελπίσθητε ὑμεῖς ὅσαι εἶσθε φίλαι τῶν παρισιανῶν συρμῶν, διότι τούτων οὐτ' ἐφέτος θ' ἀξιωθῆτε, ἀφοῦ τὰς συρμοβασιλίσσας (ἢ συρμομεδούσας) "ἔγειρεν Ἄρης τε βροτολοιγὸς Ἔρις τ' ἄμοτον γεμαυῖα,, Ἔχει ὅμως καὶ τὰ καλά του αὐτὸ τὸ ντελπεντέρικο κίνημα τῶν γυναικῶν ἐν Παρισίοις. Αἱ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι συνείθισαν νὰ αἰχμαλωτεύωσι πάντοτε τοὺς ἄνδρας θὰ μάθουν τώρα τί δεινὰ ἔχει ἡ αἰχμαλωσία· καὶ θὰ ἔχωμεν μεταξὺ ἄλλων παραδόξων τοῦ νῦν πολέμου γυναῖκας αἰχμαλώτους ἢ λητάδας γυναῖκας ὡς θὰ τὰς ἔλεγεν ὁ γέρων Ὅμηρος. ὅστις ἂν ἔζῃ σήμερον θὰ ἔχανε τ' αὐγὰ καὶ τὰ καλάθια βλέπων ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ βάλῃ σινιὸν καὶ πόταις τῆς Ἑλένης του καὶ ῥιπίδιον εἰς χεῖρας τῆς Ναυσικάας του.

* * *

Πάλιν αἱ γυναῖκες! αἱ γυναῖκες ἐν Παρισίοις, αἱ γυναῖκες ἐν Λονδίνῳ, αἱ γυναῖκες πανταχοῦ! Εἴδομεν τὰ κατορθώματα τῶν Παρισιανῶν, ζουρλὰ καθὼς κ' ἐκεῖναι, ἀλλὰ τῶν Λονδινείων; ὦ! τὸ πρᾶγμα διαφέρει· εἰς τὰς ξανθοβοστρύχους κόρας τῆς Ἀλβιῶνος ὅλα εἶναι μεμετρημένα, ὅλα βαδίζουν μὲ τὴν παροιμιώδη ἐκείνην ἀγγλικὴν ἀκρίβειαν ἥτις εἶναι τὸ κύριον προτέρημα τῶν μπηφτεκοφάγων Ἄγγλων καὶ τῶν ἀγγλικῶν ὡρολογίων. Ὁ Ἄγγλος (ἄρσην τε καὶ θῆλυς) εἶναι ὡρολόγιον τὸ ὁποῖον χορδίζεται καὶ βαίνει τακτικώτατα ἀπὸ τῆς γεννήσεως μέχρι τοῦ θανάτου. Αἱ ἀγγλίδες δὲν ἐπεθύμησαν δόξης πολεμικῆς ἀλλὰ πολιτικῆς· Ἠθέλησαν νὰ εἰσπηδήσωσι καὶ αὐταὶ ἐντὸς τοῦ βουλευτικοῦ τῶν λόρδων καὶ τῶν Κοινοτήτων περιβόλου καὶ βρενθυόμεναι νὰ συσκέπτωνται περὶ τῶν κοινῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος ἧς ἀποτελοῦσι τὸ ὡραιότερον ἥμισυ μέρος. Καὶ ἰδοὺ αὗται συγκυκῶσαι καὶ εἰς δυζητήσεις ἐμβάλλουσαι τοὺς βουληφόρους Γλάδστωνας καὶ Βράϊτ καὶ μονονοῦ κυριεύουσαι τῶν βουλευτικῶν θρανίων καὶ ὑψοῦσαι τὴν σημαίαν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς ἐν τῇ Δύσει. Τίς οἶδε πόσαι οἰκιακαὶ ἔριδες καὶ διενέξεις ἐγένοντο μεταξὺ τῶν Λόρδων καὶ Μυλαίδυ πρὸ τῆς ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεως ἢ μετ' αὐτήν. Φαντάσθητε ἂν ὁ Γλάδστων ἤκουε τοῦ γυναικοφίλου Βράϊτ καὶ παρεδέχετο τὴν τολμηρὰν αὐτοῦ πρότασιν πόσοι καυγάδες θὰ ἐγίνοντο καθ' ἡμέραν μεταξὺ ἀνδρογύνων κοινοβουλευτικῶν. Αἱ γυναῖκες, περὶ τούτου μὴ ἀμφιβάλλετε, ἀντεκδικούμεναι τοὺς ἄνδρας διὰ τὸν μακροχρόνιον αὐτῶν τυραννικὸν ζυγὸν, θὰ ὑποστηρίζωσιν αἰωνίως ἐν τῇ Βουλῇ νομοσχέδια ἀντιβαίνοντα εἰς τὰ φορνήματα τῶν ἀνδρῶν. Αἱ ψῆφοι τῶν βουληφόρων γυναικῶν θὰ ἦναι πάντοτε ἐναντίαι εἰς τὰς τῶν ἀνδρῶν· ἡ μεγάλη αὐτῶν ἐπιείκεια καὶ ἡ ἐκ τῆς καρδίας ἀπορρέουσα κρίσις θὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν κακίαν ..... Ὦ! ἀλλ' ἐλησμόνησα ὅτι τερετίζω πρὸς γυναῖκας· σύγγνωτε ἀναγνώστριαι, καὶ μὴ διαψεύσητε δι' ἐμὲ τοὐλάχιστον τὴν περὶ τῆς ἐπιεικείας ὑμῶν κρίσιν μου· ἀλλ' ὄχι, ὑμεῖς αἱ Ἀνατολίτιδες δὲν πιστεύω νὰ ὀργισθῆτε δι' ὅσα εἶπα περὶ ἀγγλίδων, διότι ὅσον ἀπέχει ἡ Ἀγγλία ἀφ' ὑμῶν τόσῳ καὶ ὑμεῖς ἀπέχετε τοῦ ἀγγλικοῦ χαρακτῆρος καὶ ἀρκεῖσθε εἰς τὴν ἐν τῷ οἴκῳ καὶ τῇ καρδίᾳ βασιλείαν.

* * *

Σᾶς ἔλεγα ἀνωτέρω ὅτι ὅσαι ἀγαπᾶτε τοὺς παρισιανοὺς συρμοὺς ἐφέτος δὲν θὰ τοὺς ἀξιωθῆτε καὶ θὰ κάμετε δι' αὐτοὺς μαῦρα ἠμάτια ὅσαι ἐννοεῖται τὰ ἔχετε γαλανὰ ἢ καστανὰ, ὅσαι δὲ τὰ ἔχετε φύσει μαῦρα θὰ κάμετε ἄσπρα ἠμάτια. Οἱ ἐπικρατοῦντες σήμερον συρμοὶ εἶναι ἀρλεκίνειοι, ἐπειδὴ δὲν ἔχουν πρότυπον, ἐφ' οὗ νὰ στηριχθῶσι· "κυβερνήτου νοσοῦντος ἅπαν συμπάσχει τὸ σκάφος,,. Οἱ Παρίσιοι ἦσαν ἡ ἕδρα τοῦ ἀστάτου θεοῦ τοῦ συρμοῦ, ὅστις μυρίους ἔχων βραχίονας καὶ ἰσχυρότερος τοῦ Βριάρεω ἐξέτεινεν αὐτοὺς ὡς πλοκάμους Βίκτωρ Οὐγείου ὀκτάποδος (ἀνεγνώσατε τοὺς Θαλασσοπόνους ἢ ἐργάτας τῆς θαλάσσης μέχρι τοῦ κεφαλαίου τοῦ ὀκτάποδος ἢ ἐναυάγησεν ἡ ὑπομονή σας ἐπὶ τοῦ βράχου Δουβρ) ἐξέτεινεν αὐτοὺς ὡς πλοκάμους καὶ περιέσφιγγε τὴν οἰκουμένην ἅπασαν, ἀλλὰ τώρα ἡ τοῦ ὀκτάποδος τούτου κουκούλα ἔπαθε τραῦμα καίριον καὶ οἱ πλόκαμοι εἰς ἀτροφίαν ὑποπεσόντες ἐχαλαρώθησαν, συνεστάλησαν, κατέπεσαν ἀκίγητοι καὶ νεκροί. Πεσόντος δὲ τοῦ θεοῦ τοῦ παρισιανὰ δώματ' ἔχοντος ἔμειναν ἀκυβέρνηται αἱ ὑπήκοοι καὶ λάτριδες αὐτοῦ· ὅθεν ἀταξία καὶ σύγχυσις ἐκ τῆς ἀναρχίας ταύτης προέκυψεν ἀπὸ τοῦ συρμοῦ τῶν πίλων μέχρι τοῦ συρμοῦ τῶν ὑποδημάτων.

* * *

Οἱ πῖλοι φέρονται κατὰ τὸν ἰταλικὸν, ἀγγλικὸν, φλωρεντινὸν, σουηδικὸν, νορβηγικὸν, κινεζικὸν, λαπωνικὸν καὶ σπιτσεβεργικὸν συρμόν· ἐκλέξατε ὁποιον ἐξ αὐτῶν θέλετε. Ὁ ἰταλικὸς πῖλος τοῦ συρμοῦ εἶναι ψιάθινος, ἔχει ὁλόγυρα κοσύμβους (φιόγκους) ὧν αἱ δύο ἄκραι ἐνοῦνται ὄπισθεν διὰ κοσύμβου καὶ κρέμανται ἐπὶ τοῦ κοσύμβου (σινιὸν) συνδεόμεναι ἐν τῷ μέσῳ πάλιν διὰ κοσύμβου, ὥστε ὁ πῖλος οὗτος δυνατὸν νὰ ὀνομασθῇ κοσυμβωτός. Πρέπει νὰ φέρηται λίαν ἐπικλινὴς πρὸς τὸ μέτωπον, νὰ τὸ φορῇ πολὺ στραβὰ, ὡς κοινῶς λέγομεν, ἡ φέρουσα αὐτόν.

* * *

Ὁ ἀγγλικὸς πῖλος τοῦ συρμοῦ εἶναι ἰδιότροπος ὡς αἱ ξανθαὶ κόραι τῆς Ἀλβιῶνος. Τίθεται εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀφίνῃ ἀσκεπὲς τὸ μέτωπον καὶ μέρος τῆς κόμης, ὥστε συμφέρει εἰς τὴν ἔχουσαν ὡραῖον τὸ μέτωπον ὡς ἡ ἀναγνώστριά μου. Εἶναι δὲ κατὰ τὸ σχῆμα συνήθης πῖλος· ἀλλὰ τὸν ὠνόμασα ἰδιότροπον διὰ τὸν στολισμόν του καὶ τὴν γαρνιτούρα του (κατὰ τὸ λεξικὸν τῆς μοδίστρας)· ἂν εὕρετε τί φέρει ὡς στολισμόν; μὴ ζητῆτε αὐτὸν μεταξὺ τῶν ἐντόμων καὶ τῶν κογχυλίων, διότι ποτὲ δὲν θὰ τὸ εὕρετε ἀλλ' ἂς σᾶς τὸ εἴπω διότι ἀπὸ τῆς Εὔας μέχρι τῆς ἀναγνωστρίας μου ἡ περιέργεια τῆς γυναικὸς εἶναι δώδεκα βαθμοὺς (κατὰ τὸ περιεργόμετρον τοῦ Ῥεωμύρου) ἀνωτέρα τῆς τοῦ ἀνδρός. Ὁ ἀγγλικὸς πῖλος φέρει ἀπὸ τῶν ἔμπροσθεν μέχρι τῶν ὄπισθεν κλῆμα ἀμπέλου μετὰ σταφυλῶν· ἂς προσέχῃ λοιπὸν ἡ φέρουσα αὐτὸν τοὺς αὐθάδεις τρυγητάς! Οἱ κλάδοι τοῦ ἀμπελοκλήματος κρέμανται ἑκατέρωθεν τοῦ κορύμβου· δύο ταινίαι κρέμανται ὄπισθεν καὶ δύο ἕτεραι δένουσι τὸν πῖλον ὑπὸ τὴν σιαγόνα.

* * *

Ὁ Φλωρεντινὸς πῖλος εἶναι ψιάθινος, ἔχει σχῆμα πινακίου ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου κεῖται σύμπλεγμα κοσύμβων, ἀφ' ὧν ἐξέρχονται ἀτάκτως στάχεις. Ἁρμόζει δὲ εἰς τὴν φέρουσαν αὐτὸν μετὰ περιλαιμίου (γιακὰ) καὶ λαιμοδέτου ἀνδρικοῦ· ὁλόγυρα ἔχει τρίχαπτον (δαντέλλαν)· ὄπισθεν δύο ταινίας.

* * *

Μεγάλη χρῆσις ἐσθήτων μὲ κανονάκια ἢ μὲ σειρήτια. Ἡ κόμη καταπίπτει ὄπισθεν βοστρυχωτὴ κατὰ τὸν ἀγγλικὸν συρμόν.

* * *

Τώρα δὲ ποῦ νὰ πετάσω; Ὦ! ὦ! τί βλέπω; Τί εἶν' ἐκεῖνο τὸ πετῶν; τί εἴδους πτηνὸν εἶναι; περὶ πτηνοῦ ἔχοντος τόσον παράδοξον σχῆμα οὔτε ὁ Ἀριστοτέλης, οὔτε ὁ Βυφφὼν, οὔτε ὁ Λασεπὲδ, οὔτε ὁ Κυβιέρος ὡμίλησε. Τί παράδοξον πτηνόν! ἀλλὰ δὲν εἶναι πτηνὸν, εἶναι ἄνθρωπος ἔχων ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὑπερμεγέθη ἀσκὸν ὡσεὶ ἤθελε νὰ κολυμβήσῃ εἰς τὸν ἀέρα! Εἶναι ὁ ἀεροναύτης Οὐέλς, ὅστις τριακοσίας φορὰς (ἀφαιρουμένων ἴσως τῶν μηδενικῶν) ἐπέτασεν εἰς τὸν ἀέρα ἐν Παρισίοις (τὸ θαῦμα, βλέπετε, δὲν εἶναι φόβος νὰ διαψευσθῇ, διότι ὅσῳ μακρότερα

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

φίνους πάν δαίμα τούν βεδαιότερον πατριώτην). Άλλὰ διατί στις μικρὸν κοντέμενον φῶς ἐν εἶδε βάρατος ὑποστηρίζει τὸν μπουγαδοπουφίνα. Ἔτις εἶρεται πλέον ὅπὸ τοῦ ἀεροστάτου, ἀλλ' ἰδοὺ νὰν δυστύχημα· τὸ ἀερόστατον πίπτει ἐρ' ἑνὸς στύλου καὶ διατρυπᾶται ἐν τῇ μέσῃ.

* *

Ὁ Ὀλλὶς εἰδοποιεῖται περὶ τοῦ συμβάντος· ἀλλ' τίποτε τὸν ἔκαμνε τὸ ἐγγλέζικό του καὶ ἔβλεπ ν' ἀνοίξῃ ἀντὶ κάπιος θυσίας. Ἤκουε πλέον ὅ,τι ἔμελλεν ἐν τῇ λήψῃ· βίστι καὶ τὰ ἐκλεκτοδίφορα καὶ τοὺς δύο ἢ τρεῖς ὄκλους τοῦ ἔρματος· καὶ τὰ ἄνθη καὶ αὐτὴν τὴν ἀγκράφν του καὶ τώρα πλέον ὑμοῦσι. Ἄ ! ἰδοὺ πατρ . . . . . Τί τρέχει πάλιν ; περιπλέχθη εἰς δένδρον τοῦ νεκροταφείου τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐξέτρεπε μετὰ θαμοῦ τὸν μέχαιρόν του, καὶ κόπτει, κόπτει πλέον τὰ ἐμπόδιν· βλέπει ὅτι ἡ λῆψις τὸν ἐμποδίζει· κόπτει καὶ αὐτὰς τὰ σχοινία καὶ ἰδοὺ μετρησιοῦται, πατῶν ἐπὶ τῆς στεφάνης καὶ χαιρετίζων τὸ πλῆθος. Ὑψοῦται, ὑψοῦται, ὑψοῦται· θέτει τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ παντελονίου του, ἐξέγει ἐπισκεπτήρια καὶ τὰ ῥίπτει εἰς τὴν γῆν. Διευθύνεται πρὸς τὸν βάσπορον ὠθούμενος ὑπὸ κούρ. πύρας. Αἴ ! ἀλλ' ἰδοὺ κατέρχεται πρὸς τὴν γῆν. Ποῦ θὰ πέσῃ ; Πάντες σύρον τὸ κεφάλι των καὶ τὰ κοδέκχ των· τρέχουν νὰ ἰδοῦν ποῦ θὰ πέσῃ, καὶ ἐπειδὴ τρέχοντες καὶ τρέχοντας βλέπουν ἔλαι πρὸς τὰ ἄνω συμβαίνουν ἄπειροι ἀκούσιοι ντεκλάδες.

Ποῦ ἔπεσε ; ποῦ ἔπεσεν; ἔπεσε πλησίον τοῦ Δολμᾶ-μπαξῆ, ἐντὸς τοῦ κήπου ἑνὸς πασσᾶ οὗτινος κατετρόμαξε τὸ χαρέμιον Ἀλλὰ σὺ μὴ τρομάξεις, εὐκίνητος ἀναγνώστρια. Ὁ Ὀλλὶς κατῆλθεν εἰς τὴν γῆν σῶος καὶ ἀκέραιος διὰ νὰ μᾶς ἴδῃ προχθὲς νὰ τὸν περιμένωμεν εἰς μάτην νὰ πετάξῃ.

ΧΕΛΙΔΩΝ.

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ.

Δ'.

Φιλτάτη μοι Θύγατερ!

Ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι ἀχώριστος τῆς συμπαθείας· ὁ συμπαθὴς ἄνθρωπος εἶναι καὶ ἐλεήμων, καὶ σπουδὲ πρὸς περιθάλψιν τῶν πτωχῶν, ἅμα πληροφορηθῇ τὴν πτωχείαν των. Ἕκαστος δὲ ἄνθρωπος δύναται νὰ φαντασθῇ ἐν ἑαυτῷ τὴν θλῖψιν, ἥτις γεννᾶται ἐκ τῆς πείνης, τῆς δίψης, τοῦ ψύχους, καὶ ἐνὶ λόγῳ ἐκ τῆς πενίας· καὶ ἐπομένως εἶναι εὔκολον νὰ μὴ κινηθῇ εἰς συμπάθειαν. Ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι τὸ πρώτιστον χρέος τοῦ χριστιανοῦ, καὶ εἶναι ἀπρεπὲς νὰ φιλέστρῃ τις τὸ περίσσευμα, ὅταν βλέπῃ πέριξ αὐτοῦ δυστυχεῖς σπαρασσόμενους ἐστίας, ἐνδυμάτων καὶ τροφῆς. Ἡ ἐλεημοσύνη ἔχει προσέτι καὶ τοῦτο τὸ ἀγαθόν, νὰ διορθοῖ τὸν ἐλεήμονον, ἐὰν ποτὲ ἔνεκα τῆς ἀνομίας του δυστυχῇ. Μακάριος ὁ ἐλεῶν ἐκ τοῦ περισσεύματος αὐτοῦ, διότι ὁ Θεὸς ἐλογεῖ αὐτὸν, καὶ ἡ περιουσία του αὐξάνει.

Ἡ ἐλεημοσύνη ἀνήκει μάλιστα εἰς τὰς γυναῖκας· οἱ ἄνδρες δὲν δύνανται νὰ κάμωσιν αὐτὴν πάντοτε, ἀλλ' εἰς τὰς γυναῖκας εἶναι συνήθης. Αὗται πρέπει νὰ ἐπισκέπτωνται τοὺς ἀσθενεῖς, νὰ παρηγορῶσι τοὺς τεθλιμμένους, καὶ νὰ συμβουλεύωσι τοὺς δυστυχεῖς· διὰ τῆς συμβουλῆς μάλιστα πολλαπλασιάζεται ἡ ἐνεργειά των. Αἱ γυναῖκες ἔχουσιν ἐπὶ τῆς γῆς εἰδικὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ ἐλληνὶς προορισμὸς αὐτῶν, τὸν ὁποῖον δύνανται νὰ ἐκπληρώσωσιν, οἱαδήποτε κατασκότεως καὶ ἂν ἦναι. Ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι ἀχώριστα ἐκ τῆς χριστιάνης καὶ ἀγαθοπούσης, ἥτις παρακινεῖ ἑνίοτε τινὲς νὰ θυσιάζωσι καὶ αὐτὴν τὴν ὕπαρξίν των ὑπὲρ ἐκείνων, τοιαύτη δὲ αὐτοπάρνησις εἶναι συνήθης μόνις ἐξόχου καρδίας, γινομένη τὸ παράδειγμα τῆς ἐλεημοσύνης καὶ ἀγαθότητος.

ΖΩΠ.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ

Περὶ πολλοῦ μέγα ζήτημα ἐπασχολεῖ τὸν διπλωματικὸν κόσμον ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἰδίᾳ ἐν Ἀγγλίᾳ. Τὸ ζήτημα τοῦτο συνίσταται εἰς τὴν τῆς γυναικὸς συμμετοχὴν εἰς τὰ τῆς πολιτείας τελῶν μέλιστα ἐπὶ ἐσχάτων ὑπὸ συζήτησιν εἰς τὰς ἀγγλικὰς Βουλάς.

Τὰ τῆς συζητήσεως ταύτης ἐφαντάζομεθα ἐν τοῦ Ἡτολόγου, τῆς πολλὰς ἡμῶν χάριν περιεργείας.

Πῶς γίνεται δὲ κριτὰς; Ἴστοι γυναικῶν ἔργα καὶ ἐκκλησίαι, βαθὺς Λάγων οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοι ἡμῶν.

Ἐν τῇ ἀγγλικῇ κοινοβουλίῳ ἐγνετοκατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 3 Μαΐου σπουδαία συζήτησις ἐπὶ τῇ, προτάσεως τοῦ κ. χοσηγηθῇ εἰς τὰς γυναῖκας τὸ δικαίωμα τῆς ψηφορφίας κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῶν μελῶν τοῦ κοινοβουλίου. Τὴν πρότασιν ἀνέγνω κ. Ἰάκ. Βράϊτ.

Αἱ γυναῖκες, εἶπεν ὁ ῥήτωρ, ζητοῦσιν ὅπως παραχωρηθῇ αὐταῖ. τὸ δικαίωμα τῆς ψηφορφίας, διότι συμμετέχουσι μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐπόνων τῶν πρὸς τὸ κράτος ὑποχρεώσεων. Ἐπροκλήθησαν διατάξεων τινες, ὅτι αἱ γυναῖκες δὲν ζητοῦσι τὸ δικαίωμα τῆς ψηφορφίας, καθὼν τὸ κοινοβούλιον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν συνεδριάσεων αὐτοῦ ἔλαβε 120 ἀναφορὰς φερούσας 150 χιλιάδας ὑπογραφῶν καὶ ἀπαιτούσας τὸ δικαίωμα τοῦτο. Ἐὰν ἡ πρότασις ἐπιψηφισθῇ, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκλογέων ἤθελεν αὐξήσει κατὰ ἓν ἑκατον, ἀμολονότι τὸ γεγονὸς τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖται σπουδαιότητος, τὸ ἀντίθετον αὐτοῦ, ἤτοι ἡ ἀποκλεισμὸς τοῦ ἑκατοντάδος ταύτης πολλῶν μελῶν σπουδαίων. Ὀλλὰ δύναται νὰ μὴ ἀνομολογήσῃ ὅτι αἱ γυναῖκες κατέχουσιν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μεγάλην πολιτικὴν δύναμιν· εἰς τὴν κυβέρνησιν δὲ ἐναπόκειται ὅπως ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα. ἐὰν ἐπιθυμῇ νὰ προσθέσῃ τὴν δύναμιν ταύτην εἰς τὴν συντηρητικὴν μερίδα τῆς βουλῆς, καθ' ὅσον μέλιστα πολλὰ τῶν σχιναπιωτέρων μελῶν τοῦ ὑπουργείου εἶσιν ὑπὲρ τῆς προτάσεως. Ἕτερα δὲ δὲν ἀντέκειται πρὸς αὐτὴν ἀνωμαλίαι.

Ὁ κ. Ἰωσηφὶ ὑποστηρίζει τὴν πρότασιν τοῦ κ. Βράϊτ. Πολλὰ διεκδίκησις, εἶπεν, ὅτι ἐὰν παραχωρεῖτο τὸ δικαίωμα τῆς ψηφορφίας εἰς τὰς γυναῖκας, ἔδει νὰ παραχωρηθῇ αὐταῖς ὡσαύτως καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ εἶρεσθαι ἐν τῷ κοινοβουλίῳ· ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην, ἡ συμπλήρωσις αὐτῶν εἶναι εὔκολος γινομένη ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ὑρ' οὓς καὶ εἰς τὸν κλῆρον. Τὸ παράδειγμα τῆς Ἀγγλίας, πρόσθεσεν ὁ ῥήτωρ, ἤθελεν ἔχει ἄπειρον ἠθικὴν ἐπιρροὴν δεικνύουσα εἰς τοὺς λοιποὺς λαοὺς πόσον ἐκτιμῶνται αἱ γυναῖκες ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ καὶ ἡ ἐπιρροὴ αὕτη ἔσται σημαντικωτάτη ἰδίως· ἐν Ἀσίᾳ, ἔνθα αἱ γυναῖκες δὲν ἐκτιμῶνται πλειότερον τῶν δούλων.

Ὁ κ. Βρυσερῆ προέτεινε τὴν ἀναβολὴν τῆς δευτέρας ἀναγνώσεως ἐπὶ ἓξ μῆνας.

Ἐὰν τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα παρεχωρεῖτο εἰς τὰς γυναῖκας, εἶπε δὲν ἔβλεπε πλέον δυνατὸν νὰ προστατευθῶσιν ἐκεῖνοι οἵτινες δὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι οὐδὲν μέρος εἰς τὰ δημόσια πράγματα. Κατὰ τὰς τελευταίας δημοτικὰς ἐκλογὰς τῆς Μανσεστέρης εἰς ἃς συμμετεῖχον πλεῖσται γυναῖκες ἔλαβον χώραν ἀναίσχυντοι ἀταξίαι. Ἡ πρότασις ζητεῖ νὰ ὑποσκάψῃ τὰς βάσεις τῆς κοινωνίας καὶ ἐξαλείψῃ τὰς διακρίσεις τῶν φύλων αἵτινες ἐπιτρέπουσιν καθ' ἑκάστας τὰς ἐποχὰς καὶ ἐν ἑκάστοις τοῖς χώροις. Ἐὰν ἡ πρότασις ἐψηφίζετο θὰ παρεχωρεῖτο ἐπίσης εἰς τὰς γυναῖκας τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ συμμετέχωσι τῶν νομοθετικῶν, δικαστικῶν καὶ διοικητικῶν καθηκόντων τοῦ κράτους. Αἱ γυναῖκες εἶσιν ἀσθενέστεραι τῶν ἀνδρῶν, ὧν δὲν δύνανται νὰ συμμετέχωσι τῆς ὑβρίνης, ὀφείλουσι δὲ νὰ φέρωσι τὴν προστασίαν αὐτῶν οὐχὶ ἐν τῇ ἐκλογικῇ διαιτήματι, ἀλλ' ἐν τῇ στοργῇ ἣν ἐμπνέουσιν εἰς τοὺς ἄνδρας. Πάσις τῆς κοινωνίας εἶναι ἡ εὐλογένεια, ἐνῷ αἱ ἀκμαὶ τῆς πρότάσεως προεκύουσι κοινωνικὰς ἀρχὰς ἀντιστρατευομένας εἰς τὴν ὑπαρξὶν τῆς οἰκογενείας καὶ εἰς τὴν αὐτὰν τῆς δημοσίας ἡθικῆς. Τὸ δικαίωμα τῆς ψηφορφίας ἤθελεν εἰσθαι μᾶσσον πρὸς τὰς γυναῖκας καὶ τὸ πρῶτον βῆμα ἐν τῇ ὁδῷ ὀφελείας· φιλοσοφίας, ἣν ἡ Βουλὴ ἀρέσκει ὅπως καταδιώξῃ ἐνεργητικῶς.

Ὁ κ. Γλάδστων εἶπε δὲν ἦτο κυβέρνησις θέλει ἀποστῆ τοῦ νὰ συμμετέχῃ τῆς συζητήσεως, οὐχὶ διότι εἶναι ἐπιζαβρημένη ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ὑποθέσεων, ἀλλὰ μᾶλλον διότι δὲν εἶναι ὠφέλιμον ὅπως ἡ κυβέρνησις ἐπιβαλῇ ἐπιστήμας εἰς πᾶσαν σπουδαίαν ἐρώτησιν ὑριστημένην τὰς πρὸς τὰς αὐτὰς δοκιμασίας.

Ἐπὶν ἀρχῇ ἰδίᾳ τὸ ζήτημα τῆς προτάσεως, ὁ κ. Γλάδστων εἶπεν ὅτι ἡ κυβέρνησις δὲν εἶναι διακεκλιμένη ὅπως ψηφίσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ, διότι διορᾷ μεγάλα ἄτοπα ἐν τῇ παραδοχῇ τῶν γυναικῶν αὐτοπροσώπως εἰς τὰς ἐκλογικὰς πάλας. Τὰ ἐκ τούτου δυνάμενα νὰ ἐπέλθωσιν ἀποτελέσματα ἤθελον εἶσθαι κινδυνωδέστατα.

Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ἀπόρριψιν τῶν γυναικῶν τοῦ ψηφορφεῖν ἐν ταῖς δημοτικαῖς ἐκλογαῖς, ὁ ἄγγλος πρωθυπουργὸς εἶπεν ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ συζητήσῃ αὐτήν.

Ἐν ταῖς κοινοβουλευτικαῖς ἐκλογαῖς, ὑπάρχουσι πολλὰ τὰ φυζητεῖα ὡς πρὸς τὸ ζήτημα ἐὰν ἦναι δυνατὸν νὰ ἐμπιστεύσωσιν ἐκ τῆς ἰταλικῆς νομοθεσίας, ἤτις ἐπιτρέπει εἰς τὰς γυναῖκας ὅπως ἐξασκῶσι τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα, ὁπότε κάτεστησι τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ἐξασκῶσιν αὐτὸ τῇ μεσολαβήσει συγγενοῦς τινος ἢ φίλου ψηφορφοῦντος προσωπικῶς ὑπὲρ αὐτῶν

Ὁ κ. Γλάδστων ἀναγνωρίζει ἐν τούτοις ὅτι ὑπάρχουσι πλεῖστοι λόγοι ἀπαιτοῦντες τὴν μεταβολὴν τοῦ ὑπάρχοντος νόμου καὶ οὐδὲν θέλουσι νὰ ἀνομολογήσωσιν οἱ ἀντίπαλοι τῆς προτάσεως. Ἐξετάζει δὲ κατόπιν τῶν ἀπόρων ἐπωφελουμένων ἀριθμὸν τῶν γυναικῶν ἀφ' ἑκατὸν καὶ μόνων ἐξαγωμένων. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος γίνεται ἰδίως καταβλὸς ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσι.

Ἀξιοσημείωτος εἶναι ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν νεαρῶν γυναικῶν αἵτινες ῥίπτουσιν εἰς τὴν ἔρημον ἡλικίαν, εὑρίσκονται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παρίζωνται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, καὶ ἀναγκάζονται νὰ ἀναλαμβάνωσιν ἀνδρικὰς ἐργασίας, ἐνῷ πολλοὶ τῶν ἀνδρῶν, πρὸ πάντων ἐν Λονδίνῳ, ἐπιδίδονται εἰς ἔργα ἄπερ αἱ γυναῖκες θὰ ἐξετέλουν μετὰ μείζονος ἐπιτυχίας. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην καὶ ἐν λόγῳ τις ὅτ' ὄψιν τὴν κατάστασιν τῆς νομοθεσίας ὅσον ἀρμόζει τὰς ἀμοιβαίας θέσεις τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀνευρίσκει ὅτι ἡ νομοθεσία οὐδόλως συνάδει πρὸς τὴν δικαιοσύνην ἀπέναντι τῆς γυναικός.

Ὁ ἔντιμος βουλευτὴς Κιλμῆρόστης παρετήρησεν ὅτι ἡ εἰς τὰς γυναῖκας χορηγηθεῖσα ἐκλογικὴ ἐλευθερία ἤθελε προσθέλει τὸν νόμον περὶ τοῦ γάμου. Ἀλλ' ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία προσθάλλει ἤδη τὸν νόμον τοῦτον, ψηφίσασα τὴν πρᾶξιν τὴν ἐπιτρέπουσαν τὸ διαζύγιον.

Ἐν τέλει ὁ ἄγγλος πρωθυπουργὸς ἀπεφήνατο ὅτι, καίπερ μὴ πρ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τὴν ὅτι βάσανα, τὰ ὁποῖα, τὴν παρουσιαζόμεναν πρότερον ἐν τῷ νῷ αὐτῆς, ἔτειναν, φαίνεται ἵνα θέλει. Ἰδοὺ τὴν τοιαύτην παραγγελίαν ἐνέργειαι τοῦ ἀνωτέρω χρόνου ἐπιδράσεων καὶ ἐκεῖ τὴν ἀφιλοξένουν θέσιν τῶν δύο φύλων. Ἐν τῷ ἀνωτέρῳ βίῳ, ὃν ἔχει δυνατὴν νὰ ἐρευνηθῇ μετὰ σύντομον καὶ ἐμβριθῆ μελέτην, τραπεσάσης τῆς εἰς τὸν νέον χῶρον τῆς γενικῆς αἰσθαρείας τῶν γυναικῶν, ἡ ἀντὶ δεσμὸν θέλει ἀναληφθοῦσα τὸ ἔργον τοῦ τὸ θὰ προλέξῃ μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα.

Ὁ Ἀλήθης. Μάννερ ἐβλέπομεν ὅτι δὲν δύνασαι νὰ συμπεφέρῃ εἰς τοῦ λόγου τοῦ προβιβαστοῦ, ἐὰν οὗτος ὑποστηρίζῃ ἢ μὴ τὴν πρότασιν. Ἡ πραγματικὴ παρατήρησις ἦν ἀναγκαῖον εἶναι ἡ παρουσία τῶν γυναικῶν ἐν ταῖς ἐκλογαῖς, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι λεπτομέρεια ἣν ἡ βουλὴ δύναται νὰ ἐξετάσῃ ἐν ἐκτάσει.

Ὁ κ. Ζάρης ὑποστηρίζει ὅτι αἱ γυναῖκες ἔνεκα τῆς ἀδυναμίας αὐτῶν δὲν δύνανται νὰ κρίνωσι περὶ τῆς πολιτικῆς ἱκανότητος τῶν ἀνδρῶν.

Ὁ κ. Βάρβ. Ὁ ὢν φρονεῖ ὅτι αἱ γυναῖκες δικαιοῦνται ὅπως ἀντιπροσωπεύσωσιν ἐν τῇ ποινοβουλίῳ.

Ἡ βουλὴ ἀπέρριψε τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν διὰ ψήφων 220 κατὰ 150. Ἡ συνεδρίασις διελύθη.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΕΙΣ ΑΕΥΚΩΜΑ ΚΟΡΗΣ

Μὴ λησμόνει, μὴ λησμόνει·
ἡ ὀμορφιά μου νὰ ἡ μόνη.
Μὴ λησμόνει· Εὐτυχὴς,
ὅστις εὗρε τῆς ψυχῆς
ἀνακουφισμὸν κἂν μίαν
εἰς ἀνάμνησιν γλυκεῖαν.

Ἡ νοτὶς μεθύσιον,
ὡς πρωΐα, ῥόδα τόσα
πλὴν δρόσου μᾶς διαφέρει
πλὴν τὴν δρόσον ἁφαιρεῖ
τοῦ ἡλίου ἡ θερμότης,
καὶ παρέρχετ' ἡ νοτὶς.

Καὶ παρέρχεται· ἀλλ' ὅμως
ἐν τῆς φύσεως ὁ νόμος
εἶναι τόσον ἀκμαῖος,
ἀφ' ἑτέρου αὐξητικὸς
μᾶς δωρεῖ τὰς ἀναμνήσεις,
ἃ' ὧν χαίρομεν ἐπίσης.

Μὴ λησμόνει· λησμονεῖται
ἐνοχλῇ, ἤτις κοιμᾶται
μὲ μαϊδέμια γλυκὰ,
ὅταν πόθος κατοικῇ
τὰς ψυχὰς ἡμῶν κ' ἀπείρους
ἐν αὐταῖς γίνῃ ἐνείρους;

Ἀναμενῶν' ἐλπίδες τόσαι
ἐν ἐμοὶ διαγελῶσι,
τόσα ὄνειρα φαιδρὰ,
ὅταν ἡ ζωὴ παρῇ
κ' ἐν ὑμᾶς ἐν τὰ ἀποσβέσω,
μόνον δ' ἴχνη των ἀφίνει;

Μετὰ χρόνους 31 φαντάσου
νἀ χαρῇ τὸ λώπημά σου
θὰ ἀνοίγῃς κ' εἰς αὐτὰς
τὰς σελίδας θ' ἀπαντᾷς
τὴν νεότητά σου πᾶλιν,
θ' ἀποκτᾷς νεότητ' ἄλλην.

Μὴ λησμόνει, μὴ λησμόνει·
ἡ ὀμορφιά μου νὰ ἡ μόνη.
Μὴ λησμόνει· Εὐτυχὴς,
ὅστις εὗρε τῆς ψυχῆς
ἀνακουφισμὸν κἂν μίαν
εἰς ἀνάμνησιν γλυκεῖαν.

Ἐν Ἀθήναις Ι. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΧΡΗΣΙΣ ΠΛΑΚΟΥΣ

Πρὸς κατασκευὴν τοῦ ζωγραφικοῦ, τοῦ λεγομένου θρετανικοῦ, παραγγέλλεται τὸ ἑπόμενον.

Λίβρες 125 δράμια βουτύρου
" " " λίπους
" " " ζαχαρέως
" " " λεμονίου, ἠθμοῦ
πορτοκαλέως.

ὀλίγον κίτρον καὶ 2 ὠά

Ταῦτα πάντα ἀναμίξατε καὶ ἀπολούσθω θέσατε τὸ μίγμα τοῦτο ἐντὸς ἀγγείου, ἐπιθέτουσαι ἐπὶ τοῦ μίγματος ἀραιὸν βούτυρον. Ἀφίσατε τὰ ψητὴ ἐπὶ 45 λεπτὰ ἕως ὅτου τὸ φλέγμα τοῦ μίγματος διαρραχθῇ εἰς τινα μέρη κατὰ τὴν βρῶσιν.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἂν χαθῶ, ἡ ζωὴ θὰ χαθῇ
Κἀμὲ τάρος ὁ κόσμος θὰ γείνῃ
Πῶς σπιθῆρ τῆς ζωῆς θὰ σβεσθῇ
Εἰς φυτὰ, εἰς ἀνθρώπους καὶ κτίνη.

Εἶμ' ἀόρατος πλὴν ὑλικὸς
Σ' εἰς ἀνάγραμμα ἂν μ' ἀναγνώσῃς
Εἷς μορφὴν παρευθὺς γυναικὸς
Θεᾶς ὄνομα πρέπει νὰ δώσῃς.

Χ.

ΑΥΣΙΣ

τοῦ προηγουμένου αἰνίγματος ὑπὸ τοῦ Κ. Φ. ΧΑΡΤΗΣ.

Τύποις Α. ΖΕΑΙΤΖ.

Ἀριθ. 26. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 15 ΜΑΙΟΥ 1871. ΕΤΟΣ Α'.

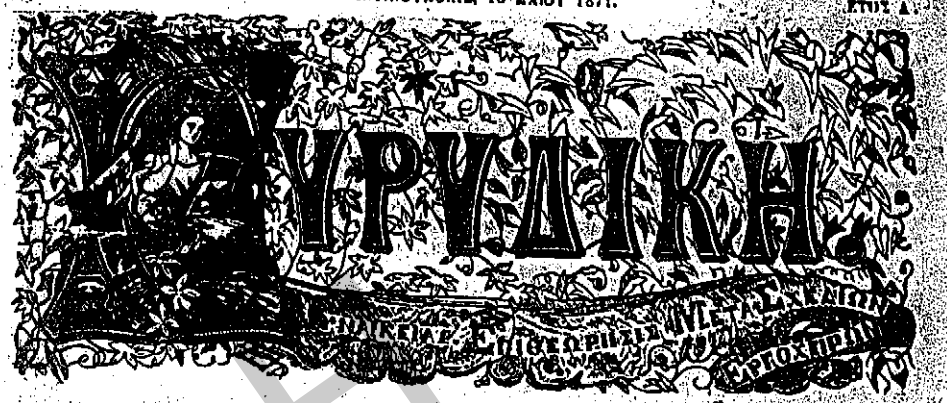

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδεται κατὰ πενθημερίαν.
Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1[2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 30.

Η ΓΥΝΗ
καὶ
Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

Παντοπόθεκα ἡμέρας πρὸ τῆς ἀποφράδος τῆς 24ης Μαΐου, καθ' ἣν ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρὸς ἡ βιβλιοθήκη καὶ τὰ ἀρχεῖα αὐτοῦ ἐώρταζεν ὁ Ἑλληνικὸς Φιλ. Σύλλογος τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ ἑορτὴν, πλήρης ζωῆς καὶ χρηστῶν περὶ τοῦ μέλλοντος ἐλπίδων. Τὰ ἐκ τοῦ πυρὸς κατάλοιπα ἐπολυλύθησαν· οὐδὲν φέρων ἴχνος τῆς φοβερᾶς ἐκείνης καταστροφῆς βαίνει ἐκεῖ ἐπὶ τὰ πρόσω ὡς γενναῖος καὶ ὠκύπους σταδιοδρόμος, ὅστις προσκόψας εἰς λίθον τὸν πόδα καὶ πεσὼν ἐν μέσῳ τοῦ σταδίου ἀντὶ ν' ἀποθαρρυνθῇ καὶ κατακλιθῇ ἐκ τοῦ πόνου κατεστρατ ὑπ' αὐτοῦ, διπλασιάζει τὴν ταχύτητα τῶν ποδῶν καὶ λαιψηρὸς ὡς ἔλαφος ἐκπλήττει τοὺς θεωμένους καὶ ἐπισπᾶται τὰς ἐνεργητικὰς αὐτῶν.

Τίς ὁ εἰσελθὼν εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐν ᾗ ἐτελεῖτο ἡ ἐπέτειος αὕτη ἑορτὴ καὶ μὴ ἐξελθὼν μετὰ τὸ τέλος αὐτῆς πλήρης ψυχικῆς; Τὰς γλυκείας ἐντυπώσεις, ἃς μοὶ ἄφκεν ἡ χαριέστατος αὕτη τελετὴ, ἐπιθυμῶν νὰ μεταδώσω ταῖς μὴ παρευρεθείσαις εἰς αὐτὴν ἀναγνωστρίαις ἠτοιμάκην παρὰ τῆς ἀξιαγάστου "Κυριδίκης,, ὅπως φιλοξενήσῃ τὸ ἄρθρον μου τοῦτο ἐν ταῖς στήλαις αὐτῆς, καθ' ὅσον μάλιστα ὕλην μεγάλως ἡ ἐν γυναικείῳ περιοδικῷ περιγραφὴ τῆς τελετῆς ταύτης, ἐν ᾗ τοσαῦτα περὶ γυναικὸς ἐλέχθησαν.

Ἡ εὐρύχωρος αἴθουσα τῆς Ἑλληνικῆς σχολῆς τοῦ Σταυροδρομίου ἦτο κλήρης ὅσης ἐξ ἀκροατῶν τῶν φίλων καὶ πάσης τάξεως. Ἠκρόων ἐκεῖ ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος παρὰ τῇ Ὑ. Πύλῃ κ. Α. Ρ. Ραγκαβῆς, αἱ αὐτῶν Σεβασμιότητες οἱ ἅγιοι Βιδυνῶν Γρεβενῶν καὶ Παμφύλου, αἱ αὐτῶν Πανοσιολογιότητες ὁ Μ. πρωτοσύγκελος κ. Εὐστάθιος Κλεόβουλος καὶ ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. Κύριλλος Σκροπονιμένος· ἐκ δὲ τῶν Κυρίων ἡ Ὑψηλοτάτη πριγκιπέσσα κ. Μ. Ἀριστάρχη, ἡ εὐγενεστάτη κ. Καλλιόπη, ἡ κ. Ι. Ἀριστοκλέους, ἡ διστοκυὶς Κ. Ζωγράφου, ἡ κ. Αἰμιλία Κτενᾶ Λεοντιάς, καὶ ἄλλαι, ὧν, δυστυχῶς, ἀγνοῶ τὰ ὀνόματα.

Ἡ τελετὴ ἤρξατο ἀπὸ τῆς 1 1[2 μ. μ. Ἐν μέσῳ σιγῇ βαθυτάτης ἀνεστὰς ὁ τῖος πρόεδρος τοῦ Συλλόγου μέγας Λογοθέτης κ. Σ. Ἀριστάρχης ἐξέθετο μετὰ θαυμαστῆς ἀκριβολογίας καὶ εὐμεθείας τὰ τῆς πορείας τοῦ φιλολογικοῦ καθιδρύματος καθ' ἅπαν τὸ λῆξαν ἔτος. Ἐκ τοῦ λόγου τοῦ κ. Προέδρου κατεδείχθη ὅτι τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Συλλόγου εὑρίσκονται εἰς ἀνθηρὰν κατάστασιν διότι ἐνῷ μετὰ τὴν πυρκαϊὰν τοῦ παρελθόντος ἔτους παρουσίαζεν ἐν τῷ Ταμείῳ ἔλλειμμα ἑκατὸν λιρῶν νῦν κέκτηται χρηματικὴν περιουσίαν ἐκ διακοσίων λιρῶν, τὴν δὲ ἀπροσδόκητον ταύτην αὔξησιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ χρεωστεῖ εἰς τὰς πανταχόθεν γενομένας αὐτῷ συνδρομὰς, τὴν ἀκάματον δραστηριότητα πάντων τῶν μελῶν τοῦ προεδρείου καὶ τὴν συνετὴν διαχείρισιν τοῦ ταμίου κ. Ἀλεξανδρίδου. Ὠλένησε γὰρ ὑπενθύμισεν ὁ κ. πρόεδρος ἐν τῷ λογοδρίᾳ αὐτοῦ, ἀνέφερε πάντων τῶν ἐλαχίστων τοῦ Συλλόγου τὰ ὀνόματα ἀκαταγέλλων αὐτὰ βραδέως καὶ σκαιῶς ὡς εἰ ἤθελε νὰ τὰ ἐγχαράξῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν ἀκροωμένων καὶ ὄντως ἐπέτυχεν αὐτό. Τελευταῖον δὲ ἐπεκαλέσατο τὰς δικαίας πάντων καὶ πασῶν εὐχαριστίας πρὸς τὰ μέλη τοῦ προεδρείου, ἅτινα τοσοῦτον ἀκμαίως εἰργάσθησαν ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ Συλλόγου καὶ λίαν μετριοφρόνως φερόμενος προσεπλεξεν ὅτι εἰ τι ὑπῆρχε ἐλλειπὲς καὶ ἡμαρτημένον ἀποδοτέον αὐτῷ τῷ ἰδίῳ. Ἐν γένει δ' εἶπεν ὁ λόγος τοῦ κ. προέδρου ἐπλήρωσε χαρᾶς τὸ ἀκροατήριον, ὅπερ ἐχειροκρότησεν ἐνθουσιωδῶς τὸν ἀγορεύσαντα. Ἡ προεδρεία τοῦ κ. Σ. Ἀριστάρχου ὑ' ἀρίστη ὄντως ἐτύγχανεν ἐν ταῖς χρονικαῖς τοῦ φιλολογικοῦ τούτου σωματείου. Παρελαβὼν τὸν λύχνον αὐτοῦ ἐτοιμοθάνατον καὶ διψαμένον ἔχοντα θρυαλλίδιον, ὡς ἀπορριγνύμενος τοῦ ἔλαιον ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπεμελήθη αὐτοῦ ἀγρύπνως ὡς Ἕστωρ· τὸ λεῖπον ἐπιτροῦσα πῦρ καὶ παρέδωτο τῷ διαδεξαμένῳ αὐτὸν λαμπτῆρι καὶ ῥωτοδόλου.

Μετὰ τὸν κ. Πρόεδρον ἀνεβαίνει τὸ βῆμα ὁ ἰατρὸς κ. Σινιωρὸν Ζωγράφου εἰσαγωγὴν τῆς ἐκ τοῦ ναγγιποντείου διαγωνίσματος ἐπιτροπῆς. Ὁ κ. Σινιωρὸν Ζωγράφου εἶναι ῥήτωρ πλήρης εὐγλωττίας καὶ χάριτος. Οἱονδήποτε πραγματευόμενος θέμα ἔσται καὶ ξηρόν, τὸν καθίστησιν αὐτὸ γοητευτικώτατον διὰ τοῦ ζωγραφικοῦ αὐτοῦ λόγου. Τρυφερὸς καὶ ἁβρὸς περὶ τὴν φράσιν, συναπτὴς τῆς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

καρδίας διὰ τοῦ ἄκρου τῆς καρδίας αὐτοῦ ἀκατρύτου λόγου, καὶ ἀνεγνωρίσθη ἐκ τὸ ἀφρόντιστον ὕφος τοῦ αἰσθήματος. Πολλάκις δὲ ἐπαναλαμβάνων τὸ λόγο καὶ ἐπιτῇ τοῦ εἰρωνίας χρώματος, ἔλεγεν ἐμπρὸς πρόσωπα τύθυμον μειδίαμα εἰς τὰ χείλη τοῦ ἀκροατοῦ. Ὁ ἀκριβέστατος τοῦ κ. Ζωγράφου τέρπεται, γοητεύεται, ἐνθουσιᾷ, συγκινεῖται, ἀλλὰ δὲν κλαίει· ὅτιγε τὰς ἐνισχυτικὰς χορδὰς τῆς καρδίας ἔαυτὸς τῆς χορδὰς ἤτις ἐξέτρωγε ἦχον θρηνώδη. Ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ περὶ τοῦ νεφελοπαντείου διαγωνίσματος ἔδειξεν ἡμῖν ἀπόρους πορίσεων σχολὴν ἀνθρωπολογικὴν ἐπὶ ἐνδείξ καὶ τὸ νεφελοπάντειον διαγώνισμα τοῦτο βραβεῖον.

Δὲν θὰ ἐμιλοῦσα ἐμοὶ, εἶπεν ὁ κ. Ζωγράφος, περὶ διαγωνίσματος ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐκρύπτονται εἰς τὸ στάδιον γενναῖοι ἀθληταὶ ἢ τοιοῦτοι ἀγωνιστὴς ἀνακηρύσσεται ὁ ἄγων εἶναι ἀγὼν οὐχὶ βάρους καὶ δυναμεως ὑλικῆς ἀλλ' ἀγὼν πνεύματος καὶ στερήσεων. Ἤκουσε δὲ ἄλλην Ἑλληνοπαίδων ἐγκάρδια ἐνὸς στεφάνου οὐχὶ ἀριστεύοντος καὶ πλουσιοπαρόντος ἀλλὰ τοὺς μᾶλλον ἐνδεεῖς καὶ ἀπόρους· ἐχαιρέθη ἐνὸς λαβόντος ὑπ' ὄψιν τὰς αἰτήσεις τῶν διαφόρων παρθεναγωγείων τῆς τε εὐρωπαϊκῆς καὶ ἀσιατικῆς Τουρκίας καὶ ἀποκείμενον τὸ ἐλαφρότερον βάρος τοῦ ἀγωνοθέτου εἰς τέσσαρα ἐξ αὐτῶν, τὰ πάντων ἐνδεέστερα. Δυσχεράνθητον, ὡς βλέπετε, τὸ ἔργον.

Εἶτα ὁ κ. Ζωγράφος ἐκθέσας τὰς αἰτήσεις ἑνδεκα παρθεναγωγείων, ἐκπαιδευθέντων τὴν ἀρχὴν τοῦ Συλλόγου, καὶ στρέφας τὸν λόγον πρὸς τὴν ἐμήγυριν εἶπε· Ποῦ ἔκρασε νὰ κλίνῃ ἡ πλάστιγξ καὶ εἰς ποίαν πρώτα νὰ ἐπιλωθῇ; Πάντες ἐκεῖ τῇ αὐτῇ ἐνδιαίτῃ παραπονοῦνται· παντοχοῦ ὁ αὐτὸς τύπος τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἡ αὐτὴ ἕλλειψις πόρων, ἡ αὐτὴ ἀναργυρία. ἡμᾶν δὲ ἡ μὲν προθυμία ἦτο μεγάλη τὰ δὲ μέσα ἄλλα. Ὅθεν εἰς μεγίστην περιηλθομεν ἀπορίαν περὶ τοῦ ἀριστείου καὶ βαιτὰ τὴν ἀνάγκαιαν τῶν αἰτήσεων ἐς ἀνάφορα ἦτο, πάντες ἔστρεφον ἀσκηλοὶ βλέμματα ἐ εἰς τὸν ἕτερον ἐν σιγῇ. Ἦ, τότε ἡ καρδία ἐμῶν ἔκραξε! ἡ συγκίνησις ἡμῶν ἦτο μεγάλη. Ἦ, ναὶ, τότε, ἐν τῷ ἐν ταῖς φλογὶ ἡμῶν αἴμα ἦτο χρυσὸς πιστεύσατε ὅτι ἠθέλομεν ἀνάλεξε τὴν καρδίαν ἡμῶν ὅπως βαίνῃ ἐξ αὐτῆς ἀρδονος ὁ χρυσὸς, ὁ πανάθλιμος οὗτος θεὸς καὶ ἐπιτυλώσῃ τὰς πληγὰς τῶν ἀπόρων παρθεναγωγείων! Τοὺς γενναίους τούτους λόγους τὸ ἀκροατήριον ἐχειροκρότησε μετὰ φρενήρεις συγκινήσεως. Ἀπὸ τῆς καρδίας τοῦ ῥήτορος ἐξελθόντες αἰσχύμησαν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν. Εἶτα ὁ ῥήτωρ εὐρυστόμως καὶ ὀρθοκάτως κατεμπορευόμενον χρυσοῦ, φιλοσοφικὰς ἐξήνεγκε κρίσεις περὶ τῆς ἐκπολιστικῆς ἐπιρροῆς τῆς γυναικὸς ἐφ' ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, ἣν καρδίαν ἀτίμησαν τὴν γυναῖκα, καὶ συνεκφώνησεν ὅτι διαμορφουμένης τῆς γυναικὸς ἐν οἰκογενείᾳ καὶ ἀρετῇ διαπλάσεται καὶ ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου καθ' ὅλου, προσίπας δὲ τὸ τοῦ Πλάτωνος "Πᾶσα ἐπιστήμη χωρὶς μόνη οἰκειότητος καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς πανουργία καὶ σοφία φαίνεται.„

Ἐν τέλει δ' εἶπεν ἡ γυνὴ σῶρα θερμὸν ὑπερασπιστὴν ἐν τῷ εὐγλώττῳ ἀγαπητῷ καὶ πᾶσα γυναικεία καρδία ὀρεξιᾶς αὐτῇ εὐγνωμοσύνης.

Πρὶν ἢ κατέλθῃ τοῦ βήματος ὁ κ. Ζωγράφος· ἀνέγνω ἐπιστολὴν τοῦ φιλογενεστάτου καὶ φαίνοντ· περὶ τὸ εὐεργετεῖν προθύμου κ. Χρυσάφη ἐρίνθη Ζωγράφου, δι' ἧς οὗτος ἀνήγγελλεν ὅτι προσφέρει 200 λίρας κατ' ἔτος ἐπὶ ἓξ ἔτη εἰς ὅλης τῶν διαφόρων Σχολῶν, αἵτινες ἀπορρίπτουν τῶν ἀναγνωσμάτων καὶ ἐξαιτοῦνται τὴν ἀρωγὴν τοῦ Συλλόγου καὶ 500 φράγκα ἑκάστ τοῦ ἀναγνωστηρίου αὐτοῦ. Διὰ φωνῆς δὲ πολλῶν ὑπὸ τῆς συγκινήσεως ἀκατρύφων ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου τὸν φιλογενεστάτου ἄνδρα ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ τῶν ἀπόρων σχολῶν τοῦ Βόσπορ. Εἰς δὲ τὴν φωνὴν [illegible] καὶ παρεστηκότα[illegible] χαιρετισμὸν ὃν τὸ ἀκροατήριον ἐδέξατο μετὰ ἐπιφωνήσεως, πρὸ τοῦ ἀμείβει φίλοις καὶ ὅτι ἐκφράσῃ αὐτοῖς τοῦ βήματος ευχαριστήσεως καὶ εὐγνωμοσύνης.

Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Ζωγράφου, ὁ κ. Πρόεδρος ἀνέγνω τὸ πρακτικὸν τοῦ Διοικητικοῦ, ὃ οὗ διαλύεται τὰ γόρας ὑπὸ τῶν παρεπιδημούντων Ἑλλήνων μὲν ἐκλεκτικῶν καὶ Κόμητος Φιλιππουπόλεως ἐκ τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, Δημοσθένους Βῆ καὶ Σινασσοῦ ἐκ τῆς ἀσιατικῆς.

Μετὰ δέκα ἡμέρας ἐξῆ εἰς τὸν βήτορα τῆς ἡμέρας ὁ κ. Καλλιάδης, ἔστις θέμα τοῦ λόγου αὐτοῦ, λίαν ἐνδιαφέρον βεβαίως τοῖς φίλοις ἀναγνωστρίας τῆς Ε ὐ ρ υ δ ί κ η ς ἐξελέξατο τὸν ὑπαντον ἐν γυναικὶ φιλόσοφον, τὴν μάρτυρα τῆς ἐπιστήμης Ὑπατίαν.

Ἀφοῦ δὲ λίαν ἐνδιάφερον ἐκρίθη, οὐ μόνον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ θέμα τοῦτο δόντα ν' ἀρέσκῃ τοῖς φιλομούσοις ἀλλὰ καὶ ὅσον δ' αὐτοῦ λάται τὸ πρωταθὲν παρὰ τῆς "Εὐρυδίκης„ ζήτημα περὶ τοῦ "Τίς γυνὴ ἑλληνὶς, μετὰ Χριστὸν, ἀνθῆλθ· πρώτη διδασκαλὴν ἔδρασε; „ (Σ. "Εὐρυδίκης„ ἀριθ. 20)

Ὡραίον τὸ θέμα καὶ εὐρυφαδὲς ὁ πραγματευόμενος αὐτὸ ῥήτωρ. Ὁ κ. Καλλιάδης κέκτηται ὄρος ἐμπρέπον εἰς οὗτοσὶ τραχὺν ὑπὸ τοιοῦτον ἀγορεύων καθαίνεται καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ συγκινεῖται μὲν καὶ ἠχεῖ πενθίμως ἐν τοῖς λυπηροῖς· τοιοῦτοι δὲ ἐν τοῖς; ἐνθουσιώδεσι καὶ ἀπὸ τοῦ ὑψωτάτου τόνου ἀνέρχεται εἰς τὴν διαπασῶν τῆς τοῦ ῥήτορος φωνῆς· ἐν γένει δὲ, ὡς εἴπομεν, ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἁρμόζει εἰς θέματα τραχεῖα ἔχοντα τὴν ὑποθεσιν, καὶ ὁμαλῶς χορδὴν κιθάρας βουκμένην παρ' ἐνδρὸς παρασσομένου ὑπὸ καθῶν. Ὁ ῥήτωρ χρήσεται τοῦ λόγου διὰ προοιμίου ἐκπεθμένου τὴν πλάνη τοῦ Ἑλληνισμοῦ μετὰ τοῦ χριστιανισμοῦ, κατὰ τὸν Ε' μ. Χ. αἰῶνα, αἵτινες ἀντίπαλοι ἐπὶ πολὺ ὄντες ἠκόνθησαν τέλος ἄλληλους ἐν ἀδελφικῇ παραπτύξει.

Ἡ περιώνυμος Ὑπατία ἐγεννήθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Οὐάλεντος, μεταξὺ τοῦ 370 καὶ 380 μ. Χ. καὶ ἀπέθανε κατὰ μάρτιον τοῦ 415. Θυγάτηρ τοῦ Θέωνος, διαπρεπεστάτου μαθηματικοῦ, σχολιαστοῦ τοῦ Εὐκλείδους καὶ τοῦ Πτολεμαίου, ἡ Ὑπατία ἐδιδάχθη τὰ πρῶτα μαθήματα παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ὅστις λίαν ἐνωρὶς ἀνέπτυξε τὰ ἐν αὐτῇ τῆς εὐφυΐας σπέρματα καὶ ἐμύησεν αὐτὴν εἰς τὰ ὑψηλὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν ἀστρονομίαν, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὴν γεωμετρίαν, ἣν ἡ Ὑπατία ἐπομένη τῷ πλατωνικῷ παραγγέλματι (Μηδεὶς ἀγεωμέτρητος εἰσίτω) τοσοῦτο καλῶς ἐξέμαθεν ὥστε ἐπωνομάσθη γεωμετρικὴ.

Μετὰβᾶσα εἰς τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος, ἥτις μεθ' ὅλην τὴν παρακμὴν τοῦ ἑλληνικοῦ μεγαλείου ἐξέφριττεν εἰσέτι ἀστραπὰς φωτιζούσας τὸ ἀλλαχοῦ ἐπικρατοῦν σκότος, καὶ διατρίψασα ἐπὶ μακρὸν αὐτόθι ὑποτίθεται ὅτι ἐμυήθη εἰς τὴν ἐσωτερικὴν λεγομένην διδασκαλίαν ὑπὸ Πλουτάρχου τοῦ νεωτέρου, ἔστις ἐκυκλάζε τότε καὶ ἐξήγει τῷ λαῷ τὸν Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλην. Ἐξηγῶν συγχρόνως εἰς ὀλίγους ἐκλεκτοὺς μαθητὰς τοὺς χαλδαϊκοὺς χρησμοὺς καὶ τὰ θεουργικὰ μυστήρια. Ὡραία, εὔγλωττος καὶ εὐρυμαθὴς ἡ Ὑπατία προσέλκυεν ἐν Ἀθήναις παμπληθὲς ἀκροατήριον ὑπερακοντίζουσα καὶ αὐτοῦ τοῦ Πλουτάρχου τὴν φήμην. Ἐπανελθοῦσα δ' εἰς Ἀλεξάνδρειαν μετὰ τοῦ νέου θησαυροῦ τῶν γνώσεων αὐτῆς, συνίστησεν αὐτόθι σχολὴν φιλοσοφικὴν εἰς ἣν ἐροῦσιν πολυκλεὴς ἀκροαταὶ μετὰ θαυμασμοῦ ἀκροώμενοι τῆς φιλοσόφου ὡς ὑπάτιζον τὴν Ὑπατίαν. Ἐν ἀκμῇ κάλλους καὶ νεότητος ἡ Ὑπατία ἔδησε βίον σωφρονέστατον ἐρῶσι μόνον τῆς ἐπιστήμης καὶ οὐδέποτε ἐκηλέθετο ὅτι αἱ Μοῦσαι ἦσαν παρθένοι.

Ἀλλ' οὐχ οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα καὶ διὰ τοὺς μαθητὰς αὐτῆς ὧν πολλοὶ ἐφοίτησαν τῆς καλῆς παρθένου. Ἐξ μαθητῶν τούτων οὗ τὸ ὄνομα δὲν δύνασαι ἡ ἱστορία, δεινότατον ἔρωτι τρωθεὶς ἐθεραπεύθη ὑπὸ τῆς φιλοσόφου διὰ τῆς μουσικῆς, ἥτις τοσαύτην κέκτηται δύναμιν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας.

Ἡ μεγάλη τῆς Ὑπατίας φήμη ἐκίνησε τὸν φθόνον πολλῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Ὁ δὲ τότε πατριάρχης αὐτῆς Κύριλλος διαβὰς λέγουσι ποτὲ ἔξωθεν τῆς οἰκίας τῆς φιλοσόφου καὶ ἰδὼν μεγάλην συρροὴν πλήθους πρὸ τῆς θύρας ἠρώτησε τίνα ἕνεκα τοσαύτη ἐλεεινὴ, ἥτις τοσαύτην ἐξέκαυε ἐπιορκὴν καὶ τηλικαύτης ἀνηλεῶν ὑποκλίψεως ἐν τῇ πόλει. Ἡ πόλις τῆς Ἀλεξανδρείας ἐταράσσετο τότε ὑπὸ διχοστασιῶν· τῷ 414 οἱ Ἰουδαῖοι ἔχοντες παλαιὰ κατὰ τῶν χριστιανῶν πάθη ἐξεδικήθησαν αὐτοὺς μετὰ μεγάλης ὠμότητος. Ὁ δὲ Κύριλλος πρὸς τιμωρίαν ἐξώρισεν αὐτοὺς τῆς Ἀλεξανδρείας, τοῦθ' ὅπερ μεγάλως παρώργισε τὸν Ὀρέστην, ὅστις ἐχαρακτήρισε τὴν πρᾶξιν τοῦ Κυρίλλου ὡς ἐπέμβασιν εἰς ξένα καθήκοντα. Ἄλλοτε πάλιν ὁ Ὀρέστης συνέλαβεν ἐν τῷ θεάτρῳ διδασκαλόν τινα ὀνόματι Ἱέρακα, ὅστις ἦτο σφόδρα ἀφωσιωμένος τῷ πατριάρχῃ καὶ ὃν διέταξε νὰ δείρωσιν ἀπηνῶς κατηγοροῦν, αὐτοῦ ὡς μέση ἐπαίροντος καὶ δυχονοίας. Οὕτω τὰ πάθη ἐκορυφώθησαν. Μοναχοὶ δὲ καταβάντες ἀπὸ τῶν ὀρέων καὶ ἐνοπλοι δρμῶντες εἰς βοήθειαν τοῦ πατριάρχου, Ἀλεξανδρείας ὑβρίζουσι τὸν ἔπαρχον καὶ λιθοβολοῦντες τραυματίζουσιν αὐτόν.

Γίνεται συμπλοκὴ, καθ' ἣν ὑπερισχύουσιν οἱ περὶ τὸν Ὀρέστην, ὅστις ὑποβάλλει εἰς βασάνους αἰχμαλωτισθέντα μοναχόν. Ὁ Ἅγ. Κύριλλος ἀρτίως ὑπεκφεύγεται δικαιοσύν δι' ἀγορεύσεως τὸν βασανισθέντα. Δευτέραν ἤδη φορὰν ὁ ἔπαρχος γράφει τῷ αὐτοκράτορι ἐκτιθέμενος τὰ παράπονά του κατὰ τοῦ πατριάρχου, ὅστις ἐπίσης γράφει κατὰ τοῦ ἐπάρχου. Ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἀνηλικότητος τοῦ αὐτοκράτορος ἡ κεντρικὴ ἀρχὴ δυσκολεύεται νὰ ἐπέμβῃ. Ὁ δὲ Ἅγιος Κύριλλος ἀποκτᾶται εἰς μάτην ὅπως συνδιαλλαγῇ μετὰ τοῦ Ὀρέστου, πορευθεὶς παρ' αὐτῷ καὶ φέρων ἀνὰ χεῖρας τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον ἵνα ἐπ' αὐτοῦ ὀμόσῃ τὴν συμφιλίωσιν.

Ἀποτυχούσης τῆς ἀποπείρας ταύτης, στρέφεται ἡ ὀργὴ τῶν ὀπαδῶν τοῦ πατριάρχου κατὰ τῆς Ὑπατίας ὡς φίλης καὶ συμβούλου τοῦ Ὀρέστου καὶ ἐπομένως ὡς μόνου προσκόμματος εἰς τὴν συνδυασμένην συνδιαλλαγήν. Ὅθεν ἡ κατὰ τῆς ἑλληνικῆς μερίδος ἀγανάκτησις καθίσταται ζωηροτέρα. Οἱ χαμηλοτέρας τῶν χριστιανῶν ἀγήμενοι ὑπ' ἀναγνώστου ὀνόματι Πέτρου, ἐνδεξιοῦσι τὴν Ὑπατίαν, ἁναπράξουσι αὐτὴν ἐκ τῆς ἁμάξης, καθ' ἣν στιγμὴν ἐξέρχετο τῆς οἰκίας της τὴν σύρουσι πρὸς τὸν Καισαρικὴν ἐκκλησίαν γυμνώσι καὶ λιθοβολοῦσιν αὐτήν. Τὸ ἀθῷον καὶ ὡραῖον ἐκεῖνο σῶμα κατακερματίζεται· τὰ δὲμελῆ θερμὰ ἔτι καὶ παλλόμενα σύρονται κατὰ κυνηδῶς ὑπὸ τοῦ φανατισμοῦ ἐκείνου ὄχλου διὰ μέσου τῶν ἀγυιῶν τῆς πόλεως, εἶτα συλλέγονται καὶ ἐμβάλλονται εἰς τὴν πυρὰν ἐν Κινεριῶνι.

Τοιοῦτον ἔλαβε τραγικὸν τέλος ἡ Ὑπατία, ἥτις ἀναντιρρήτως ὑπῆρξεν ἡ διασημοτάτη γυνὴ τῆς πλειάδος τῶν ἐνδόξων ἐκείνων γυναικῶν, αἵτινες ὡς ἡ Ἀσκληπιγένεια (θυγάτηρ τοῦ Πλουτάρχου) ἡ Αἰδεσία, ἡ Σωσιπάτρα, ἐλλάμπουν τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν πλουσιοτέχνων αὐτῶν. Ἡ μεγίστη τῆς Ὑπατίας δόξα ἔγκειται οὐ μόνον ἐν τῇ σοφίᾳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀρετῇ αὐτῆς σωρρούνῃ.

Ἐξ τῶν μεγίστων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Συνέσιος μαθητὴς αὐτῆς γεγαμένος διατρίψει μετὰ τῆς διδασκάλου καὶ φίλης αὐτοῦ ἀλληλογραφίαν, ἐξ ἧς σώζονται μόνον αὐτοῦ αἱ ἐπιστολαί. Γράφων δὲ πρὸς φίλους οὓς ἐπιθυμεῖ μυηθῆναι τοιαύτης καθηγεμόνος τῶν τῆς φιλοσοφίας ἀρχίων... Ἡ Ὑπατία ἔγραψε συγγράμματα μὴ περιωθέντα.

Τοιαῦτα ἐν ὀλίγοις τὰ περὶ Ὑπατίας. Ὁ δὲ κ. Καλλιάδης περιγράψων τὸ σῴφρονον κάλλος τῆς νεάνιδος, ὑπερ καλλιτεχνικώτερον περιεβάλλετο χαρακτῆρα ὑπὸ τὸν φιλοσοφικὸν αὐτῆς τρίζωνα, ἀνέγνω περικοπὴν τοῦ Χατελὲ τοῦ Λαμαρτίνου, ἐν ᾗ ὁ ἀθάνατος κύκνος τῆς Γαλατίας ἐξυμνεῖ τὸ κάλλος τοῦ Λαυρεντίου. Ἀνοσκοπεῖται δὲ ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Λαυρεντίου ἀντικατέστη ὑπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς Ὑπατίας ἐν τῇ τελευταίᾳ στίχῳ.

Ἀμίμητος ὑπῆρξεν ἡ χάρις, ἡ εὐκρίνεια, ἡ ὡραία τῆς γαλλικῆς προρρὰ καὶ ὁ ἔρρυθμος τόνος τῆς φωνῆς μεθ' οὗ ὁ κ. Καλλιάδης ἀνέγνω τὴν εἰρηνέυην περικοπὴν. Αἱ κατακαλύψασαι τὴν τελευταίαν λέξιν χαρᾶς ἐπλάκησαν χειροκροτήσεις ὅσαι ἄνθη βαλλόμενα ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Ὑπατίας καὶ τοῦ Λαμαρτίνου, ὅταν ἡ ἐκχίλιαις τοῦ αἰσθήματος, ὁ ἐγνωκὸς ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν ἀκροωμένων ἐκ τοῦ τριπλοῦ καλοῦ, τοῦ καλοῦ τῆς ὡραιότητος, τοῦ καλοῦ τῆς ποιήσεως καὶ τοῦ καλοῦ τῆς ἀναγνώσεως.

Φοβούμενος μὴ καταστρέψω τὰς καλλονὰς τῶν στίχων τοῦ Λαμαρτίνου, ἂν μετέτρεχον αὐτοὺς εἰς τὴν ἑλληνικὴν διὰ στίχων ὧν ἐπολήφησα νὰ ἐπιχειρηθῶ τὴν μετάφρασιν· ἀλλὰ παραθέτω ἐνταῦθα τὸ ἐξῆς ποίημα τοῦ μακαρίτου Δημητρίου Σ. Βυζαντίου.

ΤΗ ΥΠΑΤΙΑ

Παρθένε, ἥτις εἰς πτυχὴν τῆς εὐστόλου σου χλαίνης
τὸν τύφλον συνεκάλυψας ποτὲ τῶν ἀθανάτων,
ἱέρεια μελῳδικὴ θρησκείας διωγμένης,
ἀγνὴ καὶ τελευτ' ἀκτὶς εἰς τὸ σῴφρονά των.
"Ω! χαῖρε! σὲ ἀσπάζομαι, ὦ πάντα! Σὲ εἶδον
ὅτ' ἔκεισο τὸν Ὄλυμπον ἡ βία καταγίουσα·
σὲ εἶδα, ὡς ἡ εὐσεβὴς ἐκείνη Ἀντιγόνη,
τὸν γηραιὸν Οἰδίποδα ν' ἀκολουθήσῃ; μόνη.
Ὑψηλὰ ὑπὸ τὰς ἴσχας στοὰς παριστανέμη,
Πυθία, εἰς τὸν τρίποδα τὸν μαντικὸν ἀστρία,
σὺ εἶσο, κ' εἰς τὸ στάδιόν σου ἡ τῶν θεῶν χορεία
συνεπαίλλεν, ὑπὲ λαῶν ὑπνηῶν προδιδομένη.
Παρεγχωμένους ἔβλεπες αὐτοὺς ἐπὶ πυρίνης
νεφέλης καὶ σ' ἐνέπλησαν ἀγάπης καὶ σοφίας,
κ' ἐκστατικὴ σὲ ἤκουσεν ἡ γῆ νὰ ἀκχύσῃ·
ὡς Ἀττικὴ τις μέλισσα, τὰς θείας μελῳδίας.

Μετὰ τὴν πολλὰκις χειροκροτηθεῖσαν ἀγόρευσιν τῆς Ὑπατίας ἐν μέσῳ τῆς βαθείας συγκινήσεως, ἥτις ἐζωγράφητο εἰς ἁπάντων τὰ πρόσωπα, ἐγερθεὶς ὁ μέγας Πρωτοσύγκελλος ἀπέγγειλε τὴν ὡραίαν προσλαλιὰν, ἥτις ἐδημοσιεύθη αὐτολεξεὶ ἐν τῷ Νεολόγῳ καὶ δι' ἧς ἐξέφρασε τῷ συλλόγῳ τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου τοῦ ΣΤ'.

Μετὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο λογίδριον, δι' οὗ ἐπεφωνήσκετο ἡ τελετὴ, ἕκαστος ἥρπαζε ἀποστρόφους τῆς αἰθούσης ἐκείνης μετὰ ἐκφράσεων ἐντυπώσεων, καὶ οὕτως ἔληξεν ἡ ἐπέτειος αὕτη πανήγυρις, ἐν ᾗ τοσαῦτα ἐλέχθησαν περὶ γυναικὸς, ὁ δὲ Ἑλληνικὸς φιλολογικὸς Σύλλογος ἐδείχθη πλήρης ζωῆς, πλήρης ἐλπίδων καὶ καθόμενος οὐ μόνον τῆς διανοητικῆς καὶ ψυχικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀνδρικοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ γυναικείου φύλου.

Εἴθε τὸ φῶς τοῦ λύχνου αὐτοῦ νὰ διατηρῆται ἀσβεστον καὶ αἱ ἀκτῖνες του νὰ φθάσωσιν εἰς τὰ ἀπώτατα τῆς Ἀνατολῆς διαδίδουσαι πανταχοῦ τὸ φῶς τῆς παιδείας καὶ τῆς ἐπιστήμης εἴθε δὲ νὰ ἐδωμάτ ποτε καὶ γυναικεῖον ἑλληνικὸν φιλολογικὸν Σύλλογον ἐν Κωνσταντινουπόλει.

ΑΛΕΑΝΘΗΣ Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΕΡΩΤΟΣ (1)

ὑπὸ

τοῦ Ἰατροῦ κ. Π. ΒΕΤΣΕΡΗ

Α'.

Καθ' ὃς χρόνους ἡ πολυθεΐα ἐβασίλευε τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, εἷς μόνος φιλόσοφος ἠδυνήθη νὰ ὑψώσῃ τὸν νοῦν καὶ νὰ ἴδῃ τὸν Θεόν, εἷς ἦν ἐδίδαξεν ὁ κόσμος ὅλος.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ἦν ὁ Σωκράτης, μαθητὴς ὢν αὐτοῦ ἦν ὁ Πλάτων, ἔστησε ἔρημος περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης. Τοιοῦτον ὅμως ἤγειρεν ὁ Πλάτων τὸν ἀληθῆ ταύτην, ὥστε ψυχή τε καὶ σῶμα παραδίδει εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην, καὶ ἅπαντα τὰ συγγράμματα τοῦ ἀνδρὸς τούτου ἀποτελοῦσιν θείαν ἀλληλουΐαν, καὶ θεῖον ἔρωτος.

Τὴν ἀποστολὴν ταύτην τοῦ Πλάτωνος πρὸς τὸν μόνον ἀληθῆ Θεὸν ἀνώμασαν οἱ σύγχρονοι αὐτοῦ καὶ οἱ μετ' αὐτὸν ἔρωτα Πλατωνικὸν ἢ τὸν κατὰ Πλάτωνα ἔρωτα.

"Οὔτε λοιπὸν μίαν ἔλεγε τῶν πάντων ἀρχὴν καὶ οὐ δύο ὡς ὁ Ἐλεάτικὸς, οὐδὲ ἄπειρον ὡς οἱ Ἐπικούρειοι, καὶ ταύτην οὐ σῶμα ὡς οἱ Στωϊκοὶ, ἀλλὰ ἀσώματον καὶ ἀσώματον οὐ ζωήν, ἡ γὰρ ἂν πάντα ἔζων, οὐδὲ ψυχὴν, οὐδὲ νοῦν, οὐδ' ὄν, διὰ τὰ αὐτὰ ἄτοπα, ἀλλὰ τὸ ἓν, ὃ καὶ τ' ἀγαθὸν καλεῖ· μετὰ τοῦτο φησὶν εἶναι τὸ πέρας καὶ τὸ ἄπειρον, καὶ μετὰ ταῦτα τὸν νοητὸν κόσμον· μετὰ τοῦτο τοὺς ὑπερκοσμίους θεοὺς· μετὰ ταῦτα τοὺς ἐγκοσμίους· μετὰ ταῦτα ἀγγέλων γένη ΙΒ'... εἶτα τῶν ἀνθρώπων ψυχάς, καὶ οὕτω τὰς τῶν ἀλόγων ζώων· καὶ ἐρεῖς τὴν φυτικὴν ψυχὴν, καὶ οὕτω τὸ σῶμα τὸ ἕνωλον καὶ ἔλλον καὶ θνητὸν καὶ ἀθάνατον· καὶ ἕνωλον εἶδος καὶ τελευταῖον τὴν ὕλην.„ Ἰδὲ πρόλ. τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας. XII.

"Ἴστε ἀκούοντες, οἱ μὴ εἰδότες, τί ἐστι Πλατωνικὸς ἔρως, ἢν θέ τις εἶδος, ὅτι προσδέεται νὰ γράψωμεν τοὺς ἔρωτας τοῦ Πλάτωνος μετ' ἀδιαφορίας; τινὸς τυχόν, ἢ τινος Φρύνης· ἄκαιρα τῆς βλασφημίας!...

Ὁ Πλάτων ὡς ἔρως λοιπὸν σημαίνει τὸν πόθον τῆς ψυχῆς· τοῦ ἔρρι ἔδυναῖς ἀνταισθανόμενόν τι ὡραῖον ἢ ἀξιαγάπητον· τοῦτέστιν ἄνευ σωματικῆς ἐπιθυμίας, ἢ ὕλικῆς ἀπολαύσεως.

Πρὸς δὲ τὸν κατὰ Σωκράτην ἀγῶνα, ἔχει ὁ τοῦ Πλάτωνος ἔρως μεγίστην ὁμοιότητα. Ἡ διαφορὰ εἶναι, ὅτι ἡ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, διδασκαλία τῆς ἀγάπης ἐπιβάλλει ταύτην θρησκευτικῶς, κατὰ τὸ "πίστευε καὶ μὴ ἐρεύνα„, ἐνῷ ὁ τοῦ Πλάτωνος ἔρως δὲν ἐπιβάλλεται, ἀλλὰ ἐμπνέεται καὶ ἀναπτύσσεται ἀφ' ἑαυτοῦ, διὰ τῆς ἀναπτύξεως καὶ καλλιεργείας τῶν νοητικῶν καὶ αἰσθητικῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς.

Ἀλλ' ἵνα καλῶς καὶ ἀκριβῶς ἀνομάσωμεν τί ἐστι Πλατωνικὸς ἔρως, πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τί ἐστι ψυχὴ καὶ τίνες αἱ δυνάμεις αὐτῆς. Τοιουτοτρόπως ἀνάγκη νὰ προαναπτύξωμεν ἐκ ταύτης ψυχολογοῦντες ἡμᾶς αὐτοὺς, τῶν ὁποίων ἡ ψυχὴ καὶ αἱ ταύτης δυνάμεις εἶσιν ἀναπόσπαστοι ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν. καὶ δι' ἣς καὶ δι' ὧν διαφερόμεθα τῶν ἄλλων ζώων.

Τοῦτον δὲ πολλὰ μὲν ἔχουσι ζῶα χρονιώτερον καὶ ἰσχυρὸν πολλῷ ἀναπτύγμα τοῦ ἡμετέρου σώματος, ἀλλὰ καὶ οὔτω τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρχοντος ἐξ ἁπάντων ἐλαττουμένου, οὐδὲ τῆς Κορίλλης αὐτῆς δυναμένης ἵνα ἀντιτεθῇ εἰς αὐτὸν, ἐρωδιασμένον ὄντα μὲ τὸ κατέλληλον ὅπλον. Ἡ δὲ Κορίλλη τῆς ὄντως τὸ ὄγκωμα ἴσως ἡνυσάτω, διότι ὁ τῇ Λόγχῃ "Ἐνυαλιος, πρότερον ἐτῶν ἐγίνετο ἔμπειρος μάθημα, εἶναι τὸ ἰσχυρότατον τῶν χερσαίων θηρίων.

Σημ. Τὸ θαρσοῦν τοῦτο εἶναι θαῤῥεῖν τῆς Ἀγχιλλῆ καὶ ἀπαντᾶται εἰς τὰ ἄδεια τὰ ποιητὰ τῆς δυτικῆς παραλίας, τῆς καλυπτόνης Κόγκως, ἐλίγα μίλια ἀπωτέρω τῆς θαλάσσης. Λέγεται δὲ ὅτι εἶναι τὸ ἰσχυρότατον ἑρπετὸν ὅσα ζῶσι σήμερον ἐπὶ τῆς γῆς· διότι ἄλλοτε ὑπῆρχον ἄλλα, καὶ διότι εἰς τὰ ἄδεια τὰ ὁποῖα διαβαίνουσιν οὔτε λέων ὑπάρχει, οὔτε ἔρις, βάσις ἡ πρόκλος, οὔτε ἐλέφας, ὅπερ σημαίνει τὴν ὑπεροχὴν αὐτῆς ἐπὶ πάντων τῶν ἄλλων, οὐδόλως δὲ ἐξαιρεθέντων. Ἀνάμεσα εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν πιθήκων, καὶ ὅταν ὑπέρχεται κατὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς ἀνίσταται εἰς τοὺς δύο αὐτῆς πόδας· τοὺς δὲ ἐχθροὺς αὐτῆς θανατόνει διὰ τῶν χειρῶν, γρονθοκοποῦσα· δ' ἑνὸς δὲ γρονθοκοπήματος διαπερᾷ τὸν θώρακα τοῦ ἀθρώπου κέρατ καὶ πέρατ. Τοιοῦτον δὲ οἱονδήποτε δίκαιον συντρίβει ὡς κάλαμον. Ἀρέσκεται νὰ τρώγῃ τοὺς φλοιοὺς τῶν ῥιζῶν τῶν δένδρων. Ἀλεπάγκιε νὰ ἐπιτίθηται εἰμὴ ὅταν ἴδῃ ὅτι κινδυνεύει ἡ ζωὴ αὐτῆς. Τότε ἀνίσταται τύπτουσα τὰ στῆθη καὶ ἀρύουσα τρομερωτάτους μυκηθμούς· ἐὰν δὲν ἐπιτύχωσιν οἱ θηρευταὶ αὐτῆς νὰ τὴν θανατώσωσιν ἅμα ἀνασταμένη, διατρυποῦντες τὰ στῆθη αὐτῆς, ἐπέρχονται μετ' τοσαύτης ταχύτητος καὶ ὁρμῆς, ὥστε ἡ δευτέρα βολὴ σχεδὸν πάντοτε ἀποτυγχάνει· ὁ δὲ θηρευτὴς γίνεται θῦμα αὐτῆς. Οἱ ὀδόντες αὐτῆς εἶσιν μεγάλοι καὶ κανονοειδεῖς, κατάλληλοι πρὸς ἐκρίζωσιν τῶν ῥιζῶν, οὐδέποτε δ' ἐρίσασιν νὰ τρώγῃ κρέας.

Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ψυχὴν, ἵνα ἐπ' ὀλίγον ψυχολογήσωμεν.

Ἡ ψυχὴ κατ' οὐσίαν εἶναι ἄγνωστος. Γνωρίζομεν ὅμως ταύτην ἐκ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς, ἐκ τῶν δυνάμεων αὐτῆς, καθ' ὃν τρόπον γινώσκομεν τὴν ζωὴν ἡμῶν, ἐκ τῆς ἐγρηγόρσεως ἡμῶν, ἐκ τῶν λειτουργιῶν τοῦ σώματος ἡμῶν αὐτῶν. Οὐδόλως δὲ ἀμφιβάλλομεν περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς, διότι δι' αὐτῆς καὶ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμὲν· ἀπαραλλάκτως βλέπομεν καὶ ἀκούομεν τὴν ψυχὴν διὰ τοῦ λόγου, τοῦ τε ἐνδιαθέτου καὶ προφορικοῦ καὶ γραπτοῦ, διὰ τῆς ἐκφράσεως τῶν αἰσθημάτων ἡμῶν, διὰ τῆς ἐλευθέρας ἡμῶν κινήσεως καὶ ἐνεργείας.

Περιγράφοντες τὰ διανοήματα ἡμῶν, καὶ τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς ἐνεργείας, εἴτε διὰ τῆς ποιήσεως, ἢ τῆς ἱστορίας ἢ τῆς ῥητορικῆς, εἴτε διὰ τῆς ζωγραφικῆς, ἢ μουσικῆς, ἢ γλυπτικῆς, ἀναλύπτομεν τὰς διαφόρους δυνάμεις τῆς ψυχῆς· ἅμα δὲ ἀντιληφθῶμεν μέσ τινος περιγραφῆς ἐξ αὐτῶν, ἡμέσως ἐννοοῦμεν τὸν ποιητὴν, ἢ ἱστορικὸν ἢ ῥήτορα, εἴτε ζωγράφον, ἢ μουσικὸν, ἢ γλύπτην καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

Ἀλλ' ὑπάρχουσι τῆς ψυχῆς ἔργα ταῦτα τε καὶ πλεῖστα ἄλλα οἷον τὰ ἔργα τῶν τεχνῶν, τὰ ἔργα τῶν ἐπιστημῶν, καὶ ἐν γένει πᾶν ἔργον ἀνθρώπινον.

Τί λοιπὸν ἐστι ψυχὴ; Καθὼς ὅταν ὁ ἥλιος φωτίζων τὴν γῆν παρέχῃ τὸν ἀέρα, αὐτὸν δὲ, ἂν ὁ οὐρανὸς ἦναι ἀνέφελος, καθ' ἑαυτὸν ἀστατα λάμπῃ, τανύπαλιν δὲ συμβαίνει, ὅταν εἶναι νεφελώδης· καὶ βροχερὸς. ταὐτὸν εἶναι καὶ ἡ ψυχή. Δηλονότι ἡ ψυχὴ εἶναι ἡ ἀντανάκλασις, ἡ ἄμεσος καὶ ἀπ' αὐθείας τοῦ θείου φωτὸς, τὸν ὁποῖον ὁ Δημιουργὸς ἐνεφύτευσεν ἢ ἐνεφύτευσεν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἀξιοπαι μὲν διὰ τῆς ὀρθῆς ἀνατροφῆς καὶ παιδείας, σκοτίζεται δὲ διὰ τῆς δυσωσιαθείας, τῆς σοφιστείας καὶ τῆς κακίας.

Τὸ ἁπλοῦν φῶς, τὸ ἀπερισκόλιον ὄν, ὅπερ οἱ θνητοὶ κατονόμασαν, ἄλλοτε περισσότερον καὶ ἄλλοτε ὀλιγώτερον, εἰς τὰς διαφόρους ἐποχὰς τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως καὶ εἰς τὰ διάφορα ἔθνη, καθ' ὅλην τὴν ἱστορίαν αὐτῶν, καθ' ὅλην τὴν θεολογίαν αὐτῶν, τὸ ἐνώσαν ἢ μᾶλλον τὸ ἀνακλῶμεν διὰ τῆς ψυχῆς αὐτῶν, διὰ τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς αὐτῶν. Διότι ὅπως ἡμεῖς εὑρίσκομεν τὰ ἄγνωστα ἐκ τῶν γνωστῶν ἡμῖν ὄντων, ὅπως ἀνευρίσκομεν τὸν ποιητὴν ἢ ἱστορικὸν ἐκ τοῦ ποιήματος ἢ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ, οὕτω ἀνακαλύπτομεν καὶ τὸν δημιουργὸν ἐκ τοῦ δημιουργήματος αὐτοῦ, ἐκ τῶν δημιουργημάτων αὐτοῦ. Ἡ αὐταπάτησα, ἡ εὐθυτέρα ὁδὸς ἡ ἀγομένη πρὸς τὸν πατέρα τῶν φώτων, εἶναι ἡ διὰ τῆς ψυχῆς καὶ τῶν δυνάμεων αὐτῆς ἄγουσα. Ἐὰν ἡ ψυχὴ ἡμῶν λέγῃ ὅτι ὑπάρχει Θεὸς, τὸ λέγει, διότι ἐξ αὐτοῦ ἔχει τὴν καταγωγὴν αὐτῆς.

Τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν τῆς ψυχῆς ἡμῶν, τὸ κατ' ἐξοχὴν ἡμῶν αὐτῶν ἔξοχον κτῆμα, τὸ ἄφθαρτον ἐν ἡμῖν αὐτοῖς δυνάμενον, ὁ πλάστης ἐνεφύτευσεν εἰς τὸν πρωτόπλαστον κατ' εἰκόνα ἑαυτοῦ καὶ καθ' ὁμοίωσιν, καθ' ἃ λέγει ἡ Π. Δ. περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας· "καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς κατ' εἰκόνα αὐτοῦ καὶ καθ' ὁμοίωσιν, καὶ ἐνεφύσησεν αὐτῷ ψυχὴν ζῶσαν.„ (Σημ. Ἀδὰμ σημαίνει ἐκ γῆς. Εὔα σημαίνει ζωὴ ἢ μήτηρ πάντων τῶν ζώντων.)

Ἰδοὺ τί λέγει ὁ Πλάτων ἐν Φαίδρῳ περὶ ψυχῆς. XXIV.

"Ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος· τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἀθάνατον. Τὸ δ' ἄλλο κινοῦν καὶ ὑπ' ἄλλου κινούμενον, παῦλαν ἔχων κινήσεως, παῦλαν ἔχει ζωῆς· μόνον δὴ τὸ αὐτὸ κινοῦν, ἅτε οὐκ ἀπολεῖπον ἑαυτό οὔποτε λήγει κινούμενον· ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα κινεῖται τοῦτο πηγὴ καὶ ἀρχὴ κινήσεως. Ἀρχὴ δὲ ἀγένητον· ἐξ ἀρχῆς γὰρ ἀνάγκη πᾶν τὸ γιγνόμενον γίγνεσθαι, αὐτὴν δὲ μηδ' ἐξ ἑνός· εἰ γὰρ ἐκ τοῦ ἀρχὴ γίγνοιτο, οὐκ ἂν ἐξ ἀρχῆς γίγνοιτο. Ἐπειδὴ δὲ ἀγένητον ἐστι, καὶ ἀδιάφθορον αὐτὸ ἀνάγκη εἶναι· ἀρχῆς γὰρ δὴ ἀπολωλείης οὔτε αὐτὴ ποτὲ ἐκ του οὔτε ἄλλο ἐξ ἐκείνης γένηται εἴπερ ἐξ ἀρχῆς· δεῖ τὰ πάντα γίγνεσθαι· οὕτω δὴ κινήσεως μὲν ἀρχὴ τὸ αὐτὸ αὐτὸ κινοῦν· τοῦτο δὲ οὔτ' ἀπόλλυσθαι οὔτε γίγνεσθαι δυνατὸν, ἢ πάντα τε οὐρανὸν πᾶσάν τε γένεσιν συμπεσοῦσαν στῆναι καὶ μήποτε αὖθις ἔχειν, ὅθεν κινηθέντα γενήσεται· ἀθανάτου δὲ πεφασμένου τοῦδε· ἑαυτοῦ κινουμένου, ψυχῆς οὐσίαν τε καὶ λόγον τοῦτον αὐτὸν τις λέγων οὐκ αἰσχυνεῖται· πᾶν γὰρ σῶμα, ᾧ μὲν ἔξωθεν τὸ κινεῖσθαι, ἄψυχον, ᾧ δὲ ἐνδοθεν αὐτῷ ἐξ αὐτοῦ, ἔμψυχον, ὡς ταύτης οὔσης φύσεως ψυχῆς· εἰ δ' ἔστι τοῦτο οὕτως ἔχον, μὴ ἄλλο τι εἶναι τὸ αὐτὸ ἑαυτὸ κινοῦν ἢ ψυχὴν, ἐξ ἀνάγκης ἀγένητόν τε καὶ ἀθάνατον ψυχὴ ἂν εἴη.„

Ἡ ψυχὴ λοιπὸν εἶναι πανθομολογούμενον, ὅτι εἶναι θεῖον κτῆμα θεία ἀντανάκλασις, καὶ βουλεῖαι νὰ ἔχῃ ἀπόφασις τὰς ἰδιότητας τῆς ὑψηλῆς καὶ ἀνελλιούτους, διότι πηγάζει ἐξ ἐκείνου, ὅστις εἶναι ἡ μόνη ἀλήθεια, ἡ μόνη δικαιοσύνη, ἡ μόνη ἀρετὴ, ἡ μόνη ἀγάπη.

Καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἰδιοτήτων τῆς ψυχῆς ἔσμεν λέγειν.... Μορὶ δὲ τῆς ἀγάπης ἰδίᾳ ὁ λόγος ἡμῶν, καὶ εἰδικώτερον περὶ τοῦ Πλατωνικοῦ ἔρωτος. Ἀλλὰ πρὶν ἢ προβῶμεν εἰς τὰ περὶ Πλάτωνος καὶ τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ, ἂς ὁρίσωμεν τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς.

Εἴπομεν ἤδη ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἀπαύγασμα τοῦ ἀϊδίου φωτὸς· ἕπεται νὰ ἀποδείξωμεν, ὅτι καὶ αἱ δυνάμεις αὐτῆς εἶσιν αἱ τοσαῦται ἐκδηλώσεις αὐτῆς τῆς ψυχῆς. Τίνες δὲ εἶσιν αὗται; Αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς αἱ πρώτιστοι καὶ κύριαι εἶσι τρεῖς. Ἡ νόησις, ἡ αἴσθησις, καὶ ἡ βούλησις. Ἕκαστη δὲ ἐξ αὐτῶν ἔχει τὰς ἀναδιαιρέσεις αὐτῆς. οἷον ἡ νόησις ἔχει συνυπακουομένας τὴν φαντασίαν, τὴν μνήμην, τὴν κρίσιν κτλ. ἡ δὲ αἴσθησις ἢ καὶ πάθησις καλουμένη ἔχει συνυπακουόμενα τὰ διάφορα αἰσθήματα ἢ πάθηματα· οἷον τὸν ἔρωτα, τὴν λύπην, τὸν φόβον, τὸ μῖσος, τὴν ἀποστροφὴν κτλ. καὶ ταῦτα ἐκφράζεται ἰδίως διὰ τῶν αὐτῶν αἰσθήσεων, ὅπως ἡ διάνοια ἐκφράζεται τὰ διανοήματα αὐτῆς διὰ τοῦ προφορικοῦ καὶ γραπτοῦ λόγου. Ἡ τρίτη δύναμις τῆς ψυχῆς εἶναι ὡς εἴρηται ἡ βούλησις· καὶ ταύτης μέρη ἀναπόσπαστα εἶσιν ἡ βλησις καὶ ἡ ἐλευθερία, οὐχὶ ἡ πολιτικῶς ἐννοουμένη, ἂν καὶ αὕτη ἔχῃ τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐπὶ τῆς δυνάμεως ταύτης.

Ἐκ τῶν δυνάμεων τούτων τῆς ψυχῆς ἐδράζεται ἅπαν τὸ οἰκοδόμημα τῆς φιλοσοφίας, ἤτοι ἡ λογικὴ, ἡ ἠθικὴ, καὶ ἡ θεολογία (φυσικὴ τε καὶ δογματικὴ), ἡ ἱστορία τῆς φιλοσοφίας ὅλων τῶν ἐθνῶν, καθὼς καὶ ἡ φιλοσοφία τῆς ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας αὐτῶν.

Μπορῶ ἂν εἴη, ἐὰν μετὰ τὰς ἀρχὰς ταύτας τῆς ψυχολογίας καὶ πάσης φιλοσοφίας, ἠχολιέθα νὰ ἀναλύσωμεν μίαν πρὸς μίαν τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς, ἐρ' ᾧ μεταβαίνωμεν ἐνθέτ τῷ ποδὶ εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος ἡμῶν.

---

(1) Σημ. Ἐδὼ. Ἡ πραγματεία αὕτη ἀνεγνώσθη ἐν δημοσίᾳ διαλέξει ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ Διπλοκιόνιον Κωνσ/λιους λέσχην "Ὑμέναιον„

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΠΕΡΙΖΩΜΑ

Τὸ περίζωμα τοῦτο, κοινῶς ἐμπροσθίλα, κατασκευάζεται ὡς ἐκ τὸ πλέϊστον ἐξ ὑφάσματος μαύρου· ἀπαρτίζεται δὲ ἐκ τριῶν τεμαχίων.

Πέριξ αὐτοῦ φέρει ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος κ α ν ο ν ά κ ι, κατ' αὐτῷ δὲ ταινίαν πλατεῖαν ἐκ κ α τ η φ έ ς καὶ περὶ αὐτὴν ἐνδέτερον σ κ ρ ί τ ι ο ν κεντικεπλεγμένον.

Ἄνωθεν τὸ περίζωμα τοῦτο φέρει ζωστῆρα ἐκ τοῦ αὐτοῦ πλέϊν ὑφάσματος.

ΑΝΝΑ Η ΚΟΜΝΗΝΗ.

Ἄννα ἡ Κομνηνὴ, θυγάτηρ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς αὐτοκρατείρας Εἰρήνης καὶ ἀδελφὴ Ἰωάννου ἡ Καλοπατέννου τοῦ Κομνηνοῦ γεννηθεῖσα τῷ 1083. Διὰ πολλῆς πεπροικισμένη εὐφυΐας καὶ λαμπρᾶς τυχούσα ἀγωγῆς συνήγαγεν ἐντὸς μικροῦ μετὰ τῆς ἐξόχου καλλονῆς αὐτῆς εὐρείαν πολυμάθειαν, ὥστε νεᾶνις ἔτι οὖσα ἐθαυμάζετο ὑπὸ πάντων τῶν τοῦ Βυζαντίου σοφῶν· ἐνυμφεύθη τὸν Μακεδόνα Νικηφόρον Βρυέννιον, ἄνδρα ἐπὶ σπανίᾳ καλλονῇ καὶ ἀνδρίᾳ καὶ μαθήσει διαπρέποντα,

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ω ὁ πατὴρ αὐτῆς Ἀλέξιος Ὀνήσιμος ταύτισε.

Ἀνοίγουδε εἰς τὸ ἀνάκτορον τῆς Βυζαντίδος ἡ Ἄννα ἐντὸς ὀλίγου ἐπλούτησε καὶ ἔγεινε μεγάλη κυρία. Ὅτε ἀνέβασταν ὁ πατὴρ αὐτῆς Ἀλέξιος (1118), ἡ Ἄννα ἔχουσα συναγγὸν τὸν μητέρα Εἰρήνην μετεχειρίσθησαν αὐτὸν ὅπως ἀποκλείσῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰωάννην τὸν πρωτότοκον, τὸν δικαίωμα τοῦ θρόνου εἰς τὸν σύζυγον τῆς Ἄννης Νικηφόρον· καὶ ὅ μὲν φιλοχρήματος Ἀλέξιος ἀπέκλεισε τὸν πρέσβυν, ὁ δὲ Ἰωάννης ταῦτα μαθὼν κατέλαβε, ζῶντος ἔτι τοῦ πατρὸς, τὴν ἁγίαν Σοφίαν, ἀναρρήθεις αὐτοκράτωρ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ. Ἀλλ' ἡ Ἄννα δὲν ἀπέβαλεν ἐκ τῆς ἐλπίδος ταύτης ἔχουσα περὶ αὐτὴν πολλοὺς ὑποβολεῖς ἐκ τῶν μεγάλων συνωμοσίων ὅπως ἀνθρονίσῃ τὸν ἀδελφόν· καὶ στέφῃ τὸν σύζυγον αὐτῆς. Οἱ συνωμόται ὅμως ἔβλεπαν τὸν νόημα καὶ τὸν ὅρκον, καθ' ὃν ἔμελλον νὰ βαλοφρονήσουν τὸν αὐτοκράτορα ἀναλθούσης δὲ τῆς στιγμῆς, πάντες ὑφίστησαν εἰς ἀφορμὴν μέρος ἐκτὸς τοῦ θρανίου ἀποσπάσαντος εἴτε ἐκ φόβου εἴτε ἐξ ὑβρίζων συναίσθησις· ἡ Ἄννη ἀρνησθεῖσα διὰ τὸν ἀνωφελῆ τούτων ἔξοδον ἐπειδὴ ἐξεφύνησεν ὅτι ἡ φύσις κατὰ λέθος πλείσασα αὐτὴν καὶ τὸν σύζυγόν της ἔβασε τῇ γυναικὶ τὴν τοῦ ἀνδρὸς ψυχήν. Ἡ συνωμοσία ἀποτυχοῦσα οὕτως ἀναπλήρη μετ' ὀλίγον οἱ ὄνομα ἀναπληρώθησαν, ὁ δὲ Ἰωάννης ἐχάρισε μὲν αὐτοὺς τὴν ζωὴν, ἐξώρισεν δὲ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, δοὺς τὸ μεγαλοπρεπὲς παλάτιον τῆς Ἄννης εἰς τὸν σύνοικόμενον αὐτοῦ Ἀξούχ· ἀλλὰ τούτου μὴ παραβλεφάντος τὸ βῆμα ὁ Ἰωάννης ἀπέδωκε τῇ τε Ἄννῃ καὶ τοῖς λοιποῖς συνωμόταις τὰ δημευθέντα συνδιαλλαγεὶς· μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ. Ἔκτοτε ἡ Ἀνακλήσεως ἐθαυτικῶς ἀπογοητευθεῖσα τῶν τοῦ κόσμου πραγμάτων διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς φιλοδοξίας αὐτῆς. Ἀγνοεῖται ἐκριβῶς ἡ ἀκμὴ τοῦ θανάτου αὐτῆς· γνωρίζομεν μόνον ὅτι ἔζη μέχρι τοῦ 1148 ἔτε ἐτελείωσε τὸ περὶ τῶν πράξεων τοῦ πατρὸς αὐτῆς συγγραμμα.

Τὸ ὄρος τοῦ συγγράμματος τούτου, ὅπερ ἡ Ἄννα ἐπιγράφε Ἀλεξιάδα, εἰ καὶ μὴ ἀπηλλαγμένον τῆς ἐπιφορτώσεως κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐκκλησιάσεως καὶ τοῦ παιδαγωγοῦ, δὲν στερεῖται ὅμως ἀττικῆς τινος χάριτος καὶ φέρει ἐν γένει τὸν τύπον γυναικείας φιλοπαιδείας. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ πραγματικὰ, ἡ ἱστορία τῆς Ἄννης δὲν εἶναι κατὰ πάντα ἀμερόληπτος· ὅπου ἡ ἀπογοητευθεῖσα αὐτῆς φιλοδοξία λαλεῖ, ἐκεῖ τὰ γεγονότα διαστρέφονται πολλάκις διὰ φυσίζεται ἡ ἀλήθεια εἰς τὸν πρὸς ἐπαίνον συνάπτοντος πόθον. Τούτου ἕνεκα ἐν πολλοῖς τὸ ἱστορικὸν σύγγραμμα τῆς Ἄννης εἶναι ἀνάξιον πρὸς τὰ τῶν συγγρόνων αὐτῆς ἱστορικῶν. Μεθ' ὅλα ταῦτα ἡ Ἀλεξιάς θεωρεῖται δικαίως ὡς ἐν τῶν καλλίστων βυζαντινῶν συγγραμμάτων.

Ἡ Ἀλεξιὰς ἐν 15 βιβλίοις συγκειμένη ἐξεδόθη ἐν τῷ σώματι τῆς Βυζαντίδος ἐν Λυγούστῃ, 1610, εἰς ἓν, ἐν Παρισίοις, 1651, ἐν Βενετίᾳ, 1729, ἐν Βιέννῃ καὶ ἀλλαχοῦ.

(Λεξικὸν ἱστ. καὶ Γεωγραφίας).

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ «ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ.»

ΧΑΝΙΑ (Κρήτης) 1]13 Μαΐου 1871.

Ἀξιότιμε Κυρία,

Τὴν ἐφημερίδα, «Εὐρυδίκη», ἀναγινώσκομεν σὺν καὶ ἡμεῖς μετὰ πολλῆς τῆς εὐχαριστήσεως, διότι καὶ ἐδῶ ἐννοοῦμεν πλέον ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην πολλῶν ἀφορμῶν καταγγέλτων, ὅπως πλησιάσωμεν εἰς τὴν ἕδραν, ἣν ὁ προορισμὸς ἡμῶν ὡν γυναικῶν ἀκαστεῖ. Εἶναι μὲν ἀλήθεια ὅτι ἐντεῦθεν δὲν παρουσιάζει ὁ νοῦς ἡμῶν οὔτε εἰς τὰ θεάματα, οὔτε εἰς τὸν σωρὸν, οὔτε εἰς πολλὰ ἄλλα ἀκόμη, ... ἀπὸ ποικίλους καθεστῶτα τῆς γυναικὸς πρὸς πάντα τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα καὶ τὰ εἰς αὐτὴν ἴδιος ἀρμόζοντα, ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ βέβαιον ὅτι δὲν ἀδύνατα ἔτι εἰς τὸ οἶκον ἡμῶν, τὰ θέλει μελετᾶται, ἡ εἰς αὐτὰ πρέπουσα τοποτηρία ἀναλογίας, ἡ ἐδηγοῦσα εἰς τὴν πλήρη συμπεριφορὰν, ὅπως παρατηρῆται τοιαῦτα εἰς τὰ μέρη ἄκαλα, ἔνθα ἐκμαζόμεν πράγματα τὰ σχολεῖα τῶν παρισίων.

Ἔχομεν, εἶναι ἀληθὲς, καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα ἀπὸ πολλοῦ παρθεναγωγεῖον ὑπὸ τὴν συνέπειαν συντεταγμένον ἐν ᾧ περὶ τὰ 150 παρέσια διδάσκονται ἐπὶ τὴν δυνατὸν τριῶν διδασκαλισσῶν, ἀλλ' ἀφιβόλλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ πατέστερμα τοῦτο, ὅπως τοιαῦτα γίγνεται σήμερον ἔχῃ δύναμιν ποτὲ νὰ ἀναλαμβῇ τὸν προορισμὸν αὐτοῦ. Ὡς τὰ μὴ ὄντα ἔθνη ἀλ' Ἑλληνίδες διδασκάλισσαι προσλήφθη ἀπὸ τινες καὶ γαλλίς, διότι, μὲ τὴν ἀλήθειαν, ἀνάγκη καὶ εἰς τὴν ἰδικήν μας τὴν βάχιν, ὡς ποικίλες λάγοτα, νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπιφορὰ δάσκαλος καὶ ἡ μάθα. Δὲν εἶχε λοιπὸν ἄδικον ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος φιλόσοφος, ὅστις ἀποτυπόμενος πρὸς τοὺς γονεῖς ἔλεγεν αὐτοῖς, τοῦ τρέφετε;

Σκεπτόμενος ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες τυφλοὶ; ἔμαθεν νὰ μεταβάλωμεν τοὺς ξένους φοβοῦμαι μὴ πάθωμεν παραλήψεις τῇ ἰκάρᾳ οὐδὲν ἄλλο περιδοκοῦντες ἢ νὰ πληρώμεν τὰς ἀπαλὰς τῶν τέκνων ἡμῶν ψυχὰς ἀμαθείας ἢ καὶ ἀγραμματοσύνης καὶ δεισιδαιμονίας. Ἀλλὰ ζώμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τῆς Εὐρωπαίων καὶ πορὰ τὰ πλευρὰ ἡμῶν ὑπάρχει τὸ Σχολεῖον τῶν ἀδελφῶν τοῦ Ἐλέους, ἐν ᾧ μέλιστα ἀρδεύεται καὶ καλλιεργεῖται «La bonne éducation.» ὅστε οὐκ ἔστιν ἄλλως γενέσθαι.

Ἀλλὰ καὶ τὰ σχολεῖα ἡμῶν θὰ ἦσαν εἰς κρείττονα δέσιν ἐὰν ἔλειπε μόνον ἡμεῖς; δὲν ἐλησμονοῦμεν ὅτι οὐκ ἐν τούτοις, ἀλλ' ἐν τῇ διαδόσει τῶν προγονικῶν γραμμάτων, μετὰ τῆς δεούσης ὅμως ἀκριβείας καὶ βασιμότητος, ἔγκειται ἡ πρέπουσα ἡμῶν ἀγωγὴ καὶ μόρφωσις, οἱ δὲ διδάσκαλοι ἡμῶν ἰδίως ἐν μόνῃ τῇ πιστῇ τοῦ καθήκοντος ἐκπληρώσει, δυνατὸν νὰ πολλαπλασιασθῇ σοφίαμα· τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτοῖς τέλαντον. Ἡ τοῦ καθήκοντος ὅμως πιστὴ ἐκπλήρωσις ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τῆς ἀτομικῆς ἐκάστου συναισθήσεως. Τὴν συναίσθησιν λοιπὸν ταύτην εἶς νὰ ἔλωμεν πλέον καὶ εἰς πάντας ἐξ αὐτῶν, διότι οὕτω τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν τέκνων ἡμῶν θὰ πατώσωσι καθίζοντα ἄνω στατμῶν.

Χωρὶς δὲ νὰ προσθέλλωμεν οὐδενὸς τὸν ζῆλον ἢ τὴν φιλοτιμίαν ἁπλῶς μόνον ἀποκαινίζομεν, ὅτι τὰ ἰθικὰ ταῦτα ρυτίμια ἤνουν ἀληθῶς ὅτε ἐδίδασκε μὲν ἐν αὐτοῖς καὶ τὴν διεύθυνσιν εἶχεν ὁ πολυμαθὴς τῆς Κρητικῆς σκηπτὸς κ. Α. Ἀντωνιάδης, τὴν δὲ ἐπιτηρείαν καὶ φροντίδα αὐτῶν ἀνελάμβανεν εὐγενῶς καὶ πρόθυμος ὁ ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ χωρίου Χαλέπα ἀπὸ πολλοῦ ἤδη παρηγκωνισμένος γραμὺς καὶ χρεστὸς τῆς πατρίδος πολίτης κ. Ἰωάννης Μοάτσος.

Ἐλπίζω περισπούδαστός μοι κυρία, ὅτι θὰ ἐξαναστοῦμεν νὰ δημοσιεύσητε τὴν ἐπιστολήν μου ταύτην ἐν τῇ «Εὐρυδίκῃ», διότι, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἐπιθυμοῦμεν καὶ ἡμεῖς τὰ τέκνα τῆς Κυδωνίας νὰ μὴ φανῶμεν ὑποδεέστερα, ἀλλ' ἀμιλλώμενα πρὸς τὰς ἐν Ἡρακλείῳ κυρίας, καὶ μαλωνότι καλῶς γνωρίζομεν, ὅτι τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἡμετέρου φύλου βαίνουσιν ἐκεῖ πολὺ διαφόρως καὶ εἰς τρόπον ὥστε ἀνταποκρίνεται πληρέστατα εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου ἡμῶν καὶ ὅστις καθ' ὁλοκληρίαν συνῴδει πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ παρόντος αἰῶνος καὶ τὴν πρέπουσαν ἡμῖν ἀνατροφὴν καὶ παιδείαν.

Μενουμένη δὲ καὶ ἐγὼ τὸ παρελθὸν τῆς ἐξ Ἡρακλείου ἀντιπαρτρίας ἡμῶν ἀναγράφω ἐν τέλει ταύτης μου τὰ ἑξῆς ὡραῖον τῆς πατρίδος ἡμῶν δημοτικὸν ᾆσμα.

Ο ΧΑΡΟΣ.

Ἤμαρτον ἐγὼ ἔζγωνεν ὁ χάρος 'ς τὴν μαδέρα (1)
Μὰ 'τον ὁ γιὸς ὀγλήγωρος κι' ὁ χάρος κουσαμένος
Πέρνει ὁ 'γιὸς τὰ βίζωμα (2) κι' ὁ χάρος τὸ λαγκάδι
Κ' ἐορμίζει καὶ χούζεν (3) ὁ χάρος τοῦ στρατιώτη.
Στρατιώτ' ἀνέμενα καὶ μὲ νὰ πρωίνωμεν ὁμάδι
— Χάρωντα σ' 'ντα μοῦ βαστᾷς καὶ θὲς νὰ σ' ἀνηλέψω
— Κατσὲ σου τάργα (4) καὶ σπαθὶ κ' ἀσημωτὴ πιστόλα
ποστῶ σ' ἀργυροστήθανα νὰ κάτζῃς νὰ τὰ βλέπῃς.
κρατῶ καὶ τῆς γυναίκας σου, μαύρη πολλὰ νὰ βλέπῃ.
— Χάρωντ' ἀρὲς με νὰ χαρῶ ἀκόμα τρεῖς Δευτέρας
τρεῖς Πρασκευάς, τρεῖς Κυριακὲς, τρεῖς μόνο ἑβδομάδες
Κ' ἐκάφη τὰ στερέγνα μου, τοῦ λιβανιοῦ μυρίζουν
τοῦ λιβανιοῦ καὶ τοῦ κερτιοῦ εἰς τῆς κουμπαροσύνης.

ΚΥΔΩΝΙΑΤΙΣ.

40 ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ 7 Μαΐου 1871.

Ἀξιότιμε Κυρία,

Ἡ εὐγενὴς ὑποδοχὴ, ἣς ἔτυχεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ «Ἀνατολῇ ἡ παρ' ἡμῶν ἐκδιδομένη «Εὐρυδίκη», ἐνεθάρρυνε καὶ ἐμὲ ὅπως ἐκ τῆς μικρᾶς ταύτης πόλεως διπλώσω τὸν χαρτὸν, ἐνίσχύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ μου τὸ περισσεύσαντον τοῦτο ἔργον σας, ἐν ᾧ εὑρίσκει πᾶσα νεᾶνις ὅλην τιμὴν ἅμα καὶ διδακτικὴν καὶ ὠφελῆ τὴν διασκεπτικὴν καὶ ἠθικὴν μορφωσιν τοῦ ἡμετέρου φύλου. Ὑπὲρ εὐχαρίστως ὑποδέχεται πᾶσα ἑλληνικὴ καρδία τὴν Ἑλληνίδα «Εὐρυδίκην, ὅπως δι' αὐτῆς διέρχεται τὰς τῆς ἀναπαύσεως ὥρας πρωτιμῶσα αὐτὴν πάσας ἄλλης ἀναγνώσεως. Μὴ ἔχουσα λοιπὸν τί σπουδαῖον ἵνα διακοινώσω, γνωρίζουσα δ' ἐκ τῶν πρωτείων ὅτι ἡ δημοφιλὴς «Εὐρυδίκη» ἀνοίγει εὐχαρίστως τὰς στήλας αὐτῆς εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν εἰς ὑψηλοτέρους τύπους διανοητικὴν κατάστασιν τοῦ γυναικείου φύλου, ἀπερίσκεπτα ἴσως γράφω ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς ἐντεῦθεν κατασταθείσης αὐτοῦ.

Πρὸ τετραετίας ἡ τοῦ ἡμετέρου φύλου ἐκπαίδευσις ἐν τῇ πατρίδι μου ἦν ὅλως παρημελημένη· ἀλλὰ ὁ ἐνταῦθα πρὸ ἐξαετίας συστὰς Φιλεκ. Σύλλογος οὗτινος κύριος σκοπὸς εἶναι ἡ διάδοσις τῶν γραμμάτων, συναισθανθεὶς τὴν ἀνάγκην ταύτην, ἀνέτρεψε Παρθεναγωγεῖον τῇ συνδρομῇ πολλῶν φιλομούσων ὁμογενῶν, ἐν ᾧ φοιτῶσι σήμερον περὶ τὰ τεσσαράκοντα κοράσια, τὰ ὁποῖα καὶ ἰδίως αὐτοῦ δαπάναις διατρέφεται, διευθυνόμενον ὑπὸ διδασκάλου τελειοδιδάκτου τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀρσακείου Παρθεναγωγείου· οὗ ἧττον ὅμως συνέστησεν εἰς τὸν ἀνάγκην καὶ διατήρησεν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τούτου καταστήματος καὶ ὁ ἐν Διδυμοτείχῳ συμπατριώτης ἡμῶν Πανσιώτατος κ. Ἡρακλῆς, ὅστις κατὰ πρῶτον διφρίσας τὸ ἴδιον αὐτοῦ οἰκόπεδον, ἐφ' ᾧ ἀνδρύθη ὁ ναὸς οὗτος τῶν Μουσῶν, δὲν ἔπαυσε συνεχῶς προσφέρων τὴν γενναίαν αὐτοῦ συνδρομήν.

Ἀληθῶς μεγίστη εὐγνωμοσύνη ὀφείλεται εἰς τὸν φιλοκτήτορα τοῦτον ἄνδρα καὶ ἡ μνήμη αὐτοῦ ἔστω ἀνεξάλειπτος ἐν ταῖς καρδίαις τῶν φοιτωσῶν μαθητριῶν. Εὐχῆς ἔργον ἦθελεν εἶσθαι ἂν καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν πατριωτῶν φιλοτιμήσωσι ὁμοστρόφως διὰ τῶν γενναίων αὐτῶν συνδρομῶν τὸ ἡμέτερον Παρθεναγωγεῖον, ὅπως ἀναδείξωσιν αὐτὸ ἐφάμιλλον τῶν ἐν τῇ βασιλευούσῃ καὶ ἀλλαχοῦ διατηρωμένων Παρθεναγωγείων, τιμηθέντα δ' ἔντως ὡς ἐπάξιον τῆς κοινωνίας, καὶ ἰδίᾳ τοῦ γυναικείου ἡμῶν φύλου.

ΜΑΡΙΑ Δ. ΣΥΡΜΑ.

Η ΟΔΟΝΤΟΦΥΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ.

Συνεχέστατα συμβαίνει ὥστε οἱ ὀδόντες τῶν παιδίων νὰ φύωσι τοιαύτῃ πολλῆς τῆς δυσκολίας. Τοιούτοιδον πολλοὶ πόνοι καὶ πολλαὶ ἀσθένειαι ἀναφαίνονται παρ' αὐτοῖς. Ὁ κ. Μουρὶ ἐν τινι ἀνθρ. σει αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἰατρικὴν Ἀκαδημίαν καὶ εἰς τὰ Πανεπιστήμιον τῆς Γαλλίας ἐπιδείξει ὅτι ἅπασαι αἱ δυσχέρειαι τῆς ὀδοντοφυΐας προϋπάρχουσι ἐκ τοῦ ὅτι ὁ τιτανώδης φώσφορος (ὁ πρώτιστος παραγωγὸς τῶν ὀστέων καὶ τῶν ὀδόντων) δὲν εὑρίσκεται εἰς ἀνάλογον ποσότητα ἐν τῇ τροφῇ. Ὁ σορὸς οὗτος ἐπιδείξε πραγματικῶς, διὰ τῆς ἀναλύσεως, ὅτι εἰς πολλὰς περιστάσεις, τὰ γάλα τῶν τροφῶν ἦν ἐλαττωματικὸν ὡς πρὸς τοῦτο.

Τῆς αἰτίας ἅπαξ καλῶς διαγνωσθείσης καὶ ὁμοθέσης, ἐναπελείπετο ἡ εὕρεσις τῆς θεραπείας καὶ ἡ ἐρεύνησις εἰδικοῦ πρὸς τοῦτο φαρμάκου. Ὁ κ. Μουρὶ ἔλυσε τὸ πρόβλημα διὰ τοῦ ἐπιτυχεστέρου τρόπου, συνθέσας τὴν ΟΣΤΕΙΝΗΝ, ἥτις παρέξε τῷ ἐρευνητῇ αὐτῆς τοὺς ἐπαίνους τῆς Ἰατρικῆς ἀκαδημίας, τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν καὶ τοῦ βραβείου Μυνδούν.

Ἡ Ὀστεΐνη ἧτις εἶναι σύνθεσις τοῦ τιτανώδους φωσφόρου μετὰ τοῦ λευκώματος τοῦ ὠοῦ διαυολύνει διὰ τοῦ θαυμασιωτέρου ἐλθόος τρόπου τὴν ὀδοντοφυΐαν τῶν παιδίων.

Τὰ λαμβάνοντα ἅπαξ ἡ δὶς τῆς ἡμέρας τὴν Ὀστεΐνην ταύτην, ἥτις ἔνεκα τοῦ ἐρευνητοῦ αὐτῆς ἐκλήθη Ὀστεΐνη-Μουρὶ ἐντὸς τῶν ζωμῶν ἢ τῶν φαγητῶν αὐτῶν, ἐκρύουσι τοὺς ὀδόντας αὐτῶν μετ' ἐξαισίας ταχύτητος, ἄνευ σπασμῶν καὶ συνεχῶς ἄνευ πάθους.

Ἡ Ὀστεΐνη διδυσίνη εἰς τὴν τροφὸν, ἐπιφέρει τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ὡς καὶ ἂν ἐλαμβάνετο ὑπὸ τοῦ παιδίου· διότι αὕτη μεταβιβάζεται ἐν τῷ γάλακτι αὐτῆς, ὡς ἀποδείχθη διὰ τῆς ἀναλύσεως.

Ἐκτὸς τῆς ὀδοντοφυΐας ἡ Ὀστεΐνη ὠφελεῖ τῷ παιδίῳ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς προόδου καὶ ταχείας ἀναπτύξεως. Πραγματικῶς, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ χορηγεῖ ἀρθόνως εἰς τὰ ὀστᾶ ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα ὧν ἔχουσι ἀνάγκην ἵνα συγκροτισθῶσι καὶ στερεοποιηθῶσι. Προληφθέντι δὲ τῶν ῥαχιτισμῶν καὶ τῶν διαστρεβλώσεων, ῥίζιτες συνεχῶς ἐπέχοντο εἰς τὸ παιδίον καταλλήλου τροφῆς, ...

Ἡ Ὀστεΐνη-Μουρὶ εὑρίσκεται ἐντὸς φιάλης ἐν εἴδει ἀδάρας (τραχανᾶ) ἵνα τυθείνῃ ἐν τῷ ζωμῷ λαμβάνηται ὡς ἡ συνήθως σοῦπα τοῦ τραχανᾶ ἢ εἰς κόνιν ἵνα ἀναμιγνύηται ἐντὸς τινος συνήθους φαγητοῦ.

Ἐπὶ ἑκάστης φιάλης ὑπάρχει χάρτινός τις ταινία, ἐφ' ἧς εἶναι σεσημειωμένα ἡ συνήθεις δόσεις.

Ἠθικὸν γνώμαν ἀκανθός.—Κατ' αὐτὰς, λέγει ὁ «ἐφημερὶς τῆς Κολωνίας, ἀπελθόντων ἐν Πράγᾳ τῆς Ἰταλίας νέα τις ἐργάτις, ἥτις πρὸ πολλοῦ διατρέφουσα ὡραίαν μικρὰν ἀκανθίδα (καναρίνι), ἐξεμάρωσεν αὐτὴν, λίαν ὡς ἐκ τούτου ἐπιδεικνύουσαν πρὸς τὴν κυρίαν της ζωηρὰν ἀφοσίωσιν. Ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ θανάτου τῆς ἐργάτιδος, οἱ συγγενεῖς αὐτῆς παρετήρησαν παρὰ τῷ μικρῷ πτηνῷ ταραχὴν καὶ ἀπησυχίαν ἀνήκουστον. Μετὰ τὸν θάνατον, ἐξῆλθε τοῦ κλωβίου, ὅπερ εἶχον πέντετε ἡμερῶν, ἔπτα πρὸς τὴν

(1) Ὄρος πετρώδες.
(2) Πρόποδες τοῦ ὄρους.
(3) Φωνὴ διὰ τοῦ λάρυγγος.
(4) Σέκος ἐκ βύρσης.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

κλίνει, ἀλλ' ἐκεῖνος παρὰ τὴν καρδιὰ τῆς νεαρᾶς κυρίας του. Οὐδὲν ἠδύνατο νὰ τὸ διαλύσῃ τῆς ὕπνους του. Διακόμματα ἐκπνέοντα παραγγέλων καὶ ἀνανεουμένων πᾶσαν προσφιλεστέραν τροφήν.

Τέλος, ὅσοτε ἐπρόκειτο νὰ καλέσουσι τὴν νεάνιδα εἶμαι τὸν δύστηνον ἐκπνεῦδα ἐκτείνον κειμένον ἔκεινον παρὰ τῇ νεαρᾷ. Οἱ συγγενεῖς θέοντες καὶ ταύτην ἐν τῷ αὐτῷ φορέτρῳ ἐναπορίσουν ἀφροτέρας τὰς ἀληθοῦς φλιὰς ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τάφῳ.

Οἱ εἰπόντες ὅτι ὁ ἄνθρωπος κύριος παρὰ τοῖς ζώοις πιστότερον φίλον καὶ εὐγνωμονέστερον ἂν ἔχουσι αἰῶνα.

ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἀρχομένης ἀπὸ σήμερον τῆς Β'. ἔξαμήνου κειμένου τοῦ Α'. ἔτους τῆς "Εὐρυδίκης„ καθόσον ἡμεῖς ἀναλίσομεν ἕνα ἕκαστον ἰδίᾳ τῶν κυρίων συνδρομητριῶν ἡμῶν εὐχαριστοῦμεν δ' ἣν ἐκπεδείξατο κόρεσιν συντελοῦσα διὰ τῆς συνδρομῆς αὐτῆς πρὸς ὑποστήριξιν καὶ βελτίωσιν τῆς "Εὐρυδίκης„ ἥτις πιστεύομεν ὅτι διατηρηθέσεται ἀκμαία πάντοτε καὶ ἐκπαλεσθήσεται ὑπὸ αὐτῆς τὴν συνδρομὴν πάντες φιλομούσου ἀναγνῶσι ἐκπαιδεύοντες τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν τῶν Ἑλληνίδων.

Πρὸς τοῦτο ἡ "Εὐρυδίκη„ χρέος εὐγνωμοσύνης ἐκπληροῦσα ἐν ἰδιαιτέρᾳ στήλῃ θέλει ἐγγράφει τὰ εὐγενῆ ὀνόματα τῶν προστατῶν καὶ εὐεργετῶν αὐτῆς.

Καὶ προστάτης μὲν ἔστω ὁ ὑπὲρ τὰς εἴκοσι συνδρομὰς προσενέγκων τῇ "Εὐρυδίκῃ„. Εὐεργέτης δὲ ὁ ὑπὲρ τὰς δέκα, προκληρωτίας, λαμβάνων πρὸς τούτοις ἀνὰ ἓν ἢ δύο ἀντίτυπα αὐτῆς δωρεάν.

Πρὸς τοὺς ἤδη ἐγγεγραμμένους συνδρομητὰς δωρεῖται ἡ "Εὐρυδίκη„ νὰ ἀπὸ τοῦ 20 ἀριθμοῦ φύλλα αὐτῆς, εἰς ἃ τοὺς προκληρώσαντας τὴν ἀνάπλεον συνδρομὴν αὐτῶν ἅμα τῇ ἐγγραφῇ δωρεῖται ἕκαστος ἐκεῖνο τοῦ ἑνὸς ἀριθμοῦ παρὰ τῆς "Εὐρυδίκης„.

Ἐπεκδέδεται ἐπὶ τοῖς φιλομούσοις αἰσθήμασι τῶν εὐγενῶν Κυριῶν συνδρομητριῶν τῆς "Εὐρυδίκης„ ἐλπίζομεν ὅτι ἡ εὐγενὴς αὐτῶν καρδία θέλει προθυμοποιηθῇ ἵνα ἀναγορευθῇ προστάτης ἢ εὐεργέτις αὐτῆς.

Παρακαλοῦμεν δ' ἐν τέλει καὶ πάντας τοὺς καθυστεροῦντας τὴν συνδρομὴν αὐτῶν, καὶ ἰδίᾳ τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ὅπως σπεύσωσι ν' ἀποστείλωσι αὐτὴν λαμβάνοντες ὑπὸ σπουδαίαν ἔνοψιν τὰς πολυειδεῖς ἀνάγκας ἐξ συναλλάγματι ἡ ἔκδοσις τῆς "Εὐρυδίκης„ καὶ μεθόλως ἀνεχόμενοι ἵνα ἀδίκως καταπιεζώμεθα ἐκτὸς Ἑλλάδος καὶ ὑπὸ τὸ ἄχθος τῶν δυσκολιῶν ἐλεεινομεθα δυσχερειῶν.

Ἡ Ἐκδότις:

ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἐγὼ εἶμαι ἡ αἰτία
ποὺ ἔχύθη ἡ καυσία
εἰς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς·
Πολὺν δὲ εἶχε Προμηθέας
θὰ μ' ἐμάντευεν βεβαίως
ἕνα Ἕλλην ἀρσενῆς.

Ἂν μοῦ ἀπομένῃς τρία
ἐγὼ γίνομαι τὸ πᾶν.
Γίνομαι θεὸς ἀρχαῖος
εἰς τὰ πάντα ἀνεγκαῖος;
κ' εἰς αὐτὸ τὸ ἀγαπᾷς.

Ἂν δὲ πᾶλιν ἀφαιρέσῃς
μέχρι τέλους τὰ τῆς μέσης
τέσσαρα, θὰ μὲ εὕρῃς
[illegible]
καὶ μ' ὁπωσδήν ἄγιον
πρέπει νὰ μὲ παρατρῇς.

Ἂν λείψῃς τρία μόνον
θὰ μετρήσω πάλιν χρόνον
νὰ μὲ λίσῃς προσεκτικῆς.
Εἰς Ἀθήνας νὰ ζητήσῃς
ἂν τὸ ὅλον μου θελήσῃς
καὶ θὰ τὸ πραμπουτῆς.

ΧΕΑΙΔΩΝ.

ΑΥΞΙΣ
τοῦ προηγουμένου αἰνίγματος.

Ὁ ΑΗΡ ἐν τοῦ κόσμου ἐν λείψῃ
Ὦ! ἀπώλετό πᾶσα ψυχή.
ΕΡΑ δὲ ἡ θεὰ θὰ προκύψῃ.
ἐν τὰ δεύτερα γίνουν ἀρχή.

Ι. ΔΑΙΜΠΕΡΤΗΣ.

Πρὸς τούτοις ἐπιτυχῶς ἔλυσε τὸ αἴνιγμα τοῦτο καὶ ἡ ἐκ Ταταούλων Κ. Ἑλένη Κασδόνη.

Τὸ δὲ τοῦ ἀριθμοῦ 24 καὶ ἡ ἐκ 40 Ἐκλησιῶν Κ. Μαρία Δ. Χύμα.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ.

773 Ἡ παρουσία ἀναπόφευκτος.
178 Ἀναπόνεων ὀκνοῦντες ἀπέντιων καὶ συνέχεται . . .
275 Καλὸν εἶναι νὰ ἀρεσθῶσι τὰ πράγματα.
450 Ἡ ταχυτὴς ἐκπλήρωσις ἔστω λίαν ὠφέλιμος.
50 Ἐνεγρήθησαν τὰ δόντια καὶ ἐστάλη ἐπιστολή.
33 Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν σας· ἀναμένομεν ἵνα ἴδωμεν ἕως ποῦ θὰ φθάσῃ ἡ....
150 Τέλος πάντων ἡ σωστὴ λυθήσεται.

Συνεχίζεται διδασκάλισσα, ἔχουσα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ διεύθυνσις εἰς τὸ Γραφεῖον ἡμῶν.

Ἕλλην διδάσκαλος πολυετῆ ἔχων πεῖραν τοῦ ἐπαγγέλματος; σύντομ ζητεῖ θέσιν οἰκιακὴν ἢ δημοσίαν.

Τὸν διδάσκαλον τοῦτον συστήσει ἰδιαιτέρως ἡ "Εὐρυδίκη„ ταῖς οἰκογενείαις διὰ τε τὴν ἱκανότητα, ἧς ἔχει εἰκοσιπενταετίαν πεῖραν δείγματα ἐν Ἑλλάδι καὶ διὰ τὸ ὄμμιον τῆς ἡλικίας οὗ ἵνα δύνατται νὰ προτιμηθῇ πρὸς διδασκαλίαν κοριτσίων.

Τύποις Α. ΣΚΑΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 27. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 20 ΜΑΪΟΥ 1871 Α'.

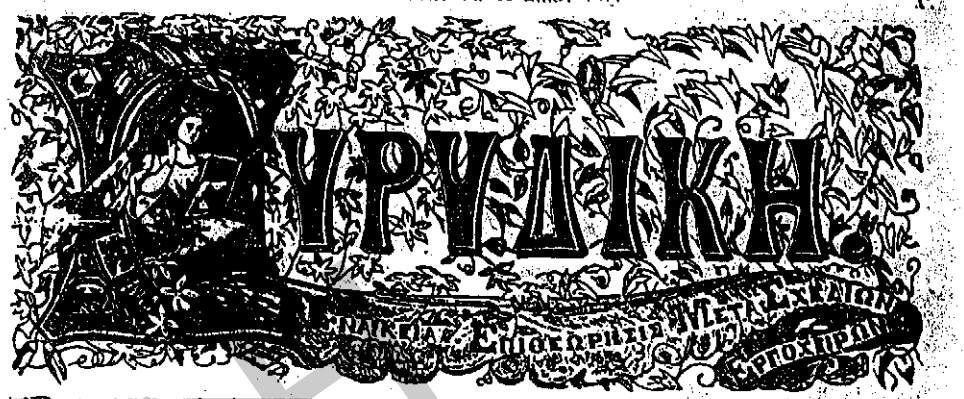

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΙΣ—
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδεται κατὰ πενθημερίαν.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1]2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μονετῶν Χάν, Ἀριθ. 30.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Α'.

Ἡ Ἀγχίνοια.

Ἡ ἀγαθὴ οἰκονόμος δὲν ἀρκεῖ μόνον ἵνα ἔχῃ μνήμην, ἀλλὰ προσέτι νὰ ᾖ καὶ ἀγχίνους.

Ἀγχίνοια λέγεται ἐκείνη τοῦ νοὸς καὶ τῆς αἰσθήσεως ἡ δύναμις, δι' ἧς ἐννοοῦμεν παραχρῆμα τὸ καθῆκον ἡμῶν, ὅτις λέγουσι τινές εἶναι ἀναγκαία μόνον εἰς μεγάλας περιστάσεις, εἰς σπουδαῖα συμβεβηκότα· ἀπατῶνται οἱ τοιοῦτοι, καθόσον ἡ ἀγχίνοια ἐπιβάλλεται κυρίως εἰς τὰ οἰκοδεσποινικὰ, ἅτις καλεῖται ἵνα ἐπιδείξῃ αὐτὴν καθ' ἑκάστην εἰς τὰ μικρὰ ἐπεισόδια τοῦ οἰκιακοῦ βίου.

Παρατηρήσωμεν αὐτὴν πραγματικῶς εἰς τὰς ἡμερησίους ἐργασίας τῆς μικρᾶς αὐτῆς κυβερνήσεως καὶ ἀκολούθως ἰδωμεν πῶς θέλει προμηθεύσῃ ἐκ τῶν περιεργοτέρων καὶ τινας εἰμερεστικὰς περιστάσεις.

Ἡ οἰκοδέσποινα κατὰ πρόσταυσιν πολλὰ μόνη, δὲν δύναται ἡμᾶς νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ πάντα. Πρέπει ὅθεν νὰ διατάττῃ καὶ ὑπὸ τὴν ἀκριβῆ αὐτῆς ἐπιτήρησιν νὰ ἐκπληροῦται ἡ διαταγὴ αὐτῆς. Ἀπαιτεῖ γνώσεσιν τὴν πλήθυν τῶν λεπτομερειῶν, ἐξ ὧν συνίστανται ὁ διοργανισμὸς καὶ τῆς οἰκογενειοδιοικήσεως· ἐν τῇ μεταξὺ τάξει ἐξ ἧς κατὰ προτίμησιν λαμβάνομεν τὰ παραδείγματα ἡμῶν παρ' ἣ δὲν δύναται μὲν νὰ ὑπάρξῃ ἡ πλήθυς ἐκείνη σπουδαιοτήτων ζητημάτων, τῶν καταστρεφόντων τὴν οἰκονομίαν τῶν πτωχῶν, μήτε ἡ εὐγενὴς ἐκείνη ἀνάγκη, ἣν διατηροῦσι πλούσιαί τινες, ἀλλὰ εἶναι ἐφεκτὸς σταθερὰ μὲν ὑποχρέωσις, μᾶλλον ἡμῶν ὑπερβαίνουσα τὰς δυνάμεις ἀληθοῦς τινος γυναικὸς ἤτοι τὰς δυνάμεις τῆς ἐπαγρυπνήσεως, τῆς διατάξεως καὶ τῆς ἐναργητικότητος. Ἐπειδὴ οἱ τῆς ἡμέρας κόποι εἰς πᾶσαν τῆς διευθύνσεως ὑπηρεσίαν, δὲν ἀπαλλάττονται τῶν τῆς αὔριον ἐντονῶς συνεχόμενοι μετ' αὐτῆς, τρυχηρὰ ἀπάτη θέλει εἶσθαι διὰ τὴν οἰκοδέσποιναν, ἐὰν νομίζῃ ὅτι ἔστω ἀληθὲς διὰ τὴν ἀνάπαυσιν μετὰ πρώτην τινὰ δύθεταν ὥθησιν. Ἡ ἀρχὴ τῆς ὥθήσεως ταύτης ἡμεῖς τὴν πίπτουσαν σφαῖραν ἢ τὴν ρουπὴν, τὴν προσβάλλουσαν τὸν ἄξονα. Ἡ κίνησις διαρκεῖ, ὁ ἄξων ἐπαναστέλλεται εἰς τὸ ὅριον τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου. Τῆς πρώτης ἐνεργητικῆς δυνάμεως πεπαυμένης, ἡ κίνησις σταματᾷ καὶ ὁ ἄξων ἀδύνατος.

Ἡ ἀγαθὴ οἰκονόμος πρέπει νὰ ἐπιδεικνύῃ ἐνεργητικότητα διαρκῆ καὶ μόνιμον, ἥν, ὅπως κατασταθῇ δραστικὴν ὀφείλει νὰ ἀποφύγῃ ἐπιμελῶς ὅτι πράττεται ἐκ τῆς φαντασίας, δυνάμεως πολυαρίθμους ἐχούσης ἰδιοτροπίας, μὴ δυναμένης νὰ στηθῇ εἰς χρόνον ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ, ἐν ᾗ τὸ πᾶν εἶναι θέσεως καὶ ὡρισμένον, συνεπῶς δὲ δυναμένης νὰ ἀποθεραπεύσῃ καὶ διατηρήσῃ πᾶσαν ὑποκειμένην ὡφέλειαν ὑπὸ τὴν ὀθνείαν αὐτῆς.

Παρατηρεῖτε τὴν γυναῖκα ἐκείνην τὴν τοιοῦτον ἀγαπωμένην ὑπὸ τῶν ἀγαθύτατα καὶ ἁπλούστατά της; "Ελαβεν ἔξυπνον ἀνατροφὴν καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀνεπτύχθη παρ' αὐτῇ ἀνάπτυξις τις ἀπάτη.

Ἡ ἀπάτη αὕτη τῇ προϋλθούσῃ πλείστας δυσαρεστείας οἰκογενειακὰς, τῇ ἀγρίαν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν πρόνοιαν τῶν οἰκιακῶν της, κατέστησεν ἀκαταστάτην τὸν πρῶτον εἴκοσιν αὐτῆς ἐτῶν αἰῶνα, ἀλλὰ τέλος πάντων ὅλας τὰς δυσαρεσκείας ταύτας ἤνεγκεν ἡ μήτηρ της, ἥτις τὴν ἐνεκολπώνετο, τὴν ὑπεστήριζε καὶ προκαλοῦσα τὸ καλὸν, ὅπερ τῇ ἐπέτρεπεν ἡ ἀρέσκεια αὐτῆς.

Σήμερον ἡ νεᾶνις αὕτη ἐγίνετο γυνὴ, ἀξία τῆς παραπλησίας καὶ τοῦ σεβασμοῦ, ἀγαθὴ μήτηρ, ἐναργητικὴ καὶ ἐρρωμένη οἰκονόμος. Καὶ ἐν τοιούτῳ ἡ νέαινα ἐν τοῖς πάσχει τὸ αἰσθάνεται· μόνη καὶ δὲν εἶναι τυχηρὸς· ἰδοὺ τὸ αἴνιγμα· ὅπερ εἶναι ἡ λύσις ἁπλουστάτη· ἡ νεᾶνις αὕτη ὅτι ὤλεσε τὴν ἀνάπτυξιν τῆς φαντασίας αὐτῆς καὶ εἰς αὐτὴν τὰς πραγματικότητας τῆς οἰκονομίας. Τὸ ἐλάττωμα αὐτῆς συνίστατο εἰς τὸ ὅτι δὲν παρατηρεῖ μεθ' ἐπιμονῆς πᾶν τὸ περὶ αὐτὴν, ἀναγκῇ δ' ἵνα μάθῃ, δοῦτι δὲν ἐνεργεῖ ἀλόγως ἐπαρκεστάτως, καὶ τέλος δοῦτι ἡ ἐπιθεσις σπανίως ἀνταποκρίνεται μετὰ τῆς διανοίας αὐτῆς, ἣν δὲν θέσει ἐν ἀρμονίᾳ μετὰ τῆς πραγματικότητος ἐπιμόνως ἐπιμόνως. Ἰσχυρογνωμονεῖ, κινδυνεύουσι, διότι μικρόν τι παιδίον, φρονεῖς ἕκαστον λησμονεῖ. Ἐνεκα κακῆς προθέσεως, ὅτι τῷ ἀπαγορεύθη ὁ γάλως ἢ τὸ ἄλσα, διότι ἡ ἐξήντες παρακέλευσε χεῖρ· τῆς ἐργασίας αὐτῆς· ἢ διότι ἡ παιδαγω-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

γυμνός της ασκής; περί τινος ελπίζετε. Εν τη καπουτζίη ταύτη το ύφος των λεπτομερειών τη διαφεύγει, και τον καιρόν, εν απολλύουν εις τας ανωφελουσίας αυτής, μεταχειρίζεται όπως επιστρέφη τα πάντα εις την φυσικήν αυτών κατάστασιν. Δεν παραπονείται άλλα πάντοτε ο νους αυτής προσαρμόζεται το δι' έργων της μένει διαπεφευγόν· ηθύνετο δε αφ' ετέρου κατά την συγγραφήν ταύτην της τερπνής, αυτή να προξενήση μεγαλείτερα δημοτήματα των προξενησάντων την δυσαρέσκειαν αυτής.

Μεγίστη λοιπόν είναι ανάγκη, όπως ή γυνή συναίσθη ίνα κατέχη το ύφος αυτής. έχη [illegible] των ιδίων γονέων κατά την άπολυτον εντέλειαν, αλλά προσεγγίζη εν τη διευθύνσει της οικογενείας, όπότε ή κυρία απέραντος ουσία, ή γαλήνη της ψυχής προεξέρχουσιν. Όφειλει πρός τούτοις ίν' απορρίψη παντί σθένει την ανυπομονησίαν και ίνα μη αφίνται εις την εξοδον προκατειλημμένον παραδίδεται μεν τας μικράς ελλείψεις, ουδόλως δε συγχωρεί την ισχυροποίησιν αυτών· ιδρασίζη εν εκάστη λεπτομερεία, δούλος, άνευ σπουδής και βίας, την αυτήν επιμέλειαν ως και εν τω σπουδή, έχη νουν, αναβλέπη πάντα εν ενί λόγω είναι σπουδή, εν η καλή θέλησις επιφέρη την επιτυχίαν, ή δε επιτυχία δεν είναι άλλο τι είμη η ευτυχία της οικογενείας, ή πλειοτέρα και καθαροτέρα, ην δύναται τις να ευχηθή εν τω παρόντι κόσμω.

Ουδέν ευχαριστότερον, εις την αίσθησιν ειλικρινούς, του προβλέπειν τας απροόπτους δυσχερείας, καθ' ας πράσσεται να ιδρασθή εκ νέου την αρχήν, εν πάντοτε ακολουθεί.

Λέξωμεν ως παράδειγμα την άρσιν ξένων τινών υποκειμένων άν ή επίσκεψις ουδόλως επεριμένετο και οίτινες έχουσι την πρόθεσιν να διανύσωσι και επιβάλλουσιν, ούτως είπείν, την παρουσίαν αυτών εφ' όλης της ήμέρας. Εν τη περιστάσει ταύτη είδομεν τι θέλει πράξει ή αγαθή οικονόμος.

Βέβαιον να συνέχεται εν έπαρξη, μεταχειρίζεται προς τούτοις άπασας τας προσπαθείας αυτής όπως καταστα6ή άγαπητή, ύποχρεωτική και φιλόξενος. Άθλία της ποσοτήτης, το σκληρόν τούτο καθήκον της πολιτικής, εμποδίζει αυτήν να προδώση πάν αίσθημα ενοτικότητος, καθόσον φαίνεται ότι προβλεπεπίσεμεν παράτυπον μεν, δικαιολογουμένην όμως ίσως όπό της ανάγκης των υποθέσεων ή των σχέσεων της συγγενείας.

Επειδή οι ύπηρέται δεν έχουσι τοσαύτην ετοιμότητα πνεύματος, όταν ή κυρία, εκπλήξ δέ τις εκβοήζει την έμπειρίαν αυτών πάντοτε, ή κυρία σπεύδει ίνα δώση αυτοίς διαταγάς ούχι όμως μετά περισσοτέρας του συνήθους συγκινήσεως, ίνα τοίς αποδείξη ότι δεν έχουσι μηγέλας δυσχερείας να υπερπηδήσουν. Όσον ένεστι, επιλαμβάνεται των ήμερουσίων έξωθεν, μηδόλως παραμελούσα τας οικιακάς λεπτομερείας· όρίζει εκάστω ιδίαν μέτ' ακριβείας τί όφείλει να πράξη και όπότε πρέπει. Ο μάγειρος γινώσκει ήμετικώς τί όφείλει να προμηθευθή εκ της αγοράς και παραγγελθή εις έτερον. Ο ύπηρέτης έχει τας δυσκόλους πληροφορίας περί των επιτραπέζων και άλλων σκευών. Τα τέκνα έχουσι την ήμέραν αυτών διατεταγμένην δια τον περίπατον, την μελέτην, την ανάπαυσιν, συμφώνως των περιστάσεων τούτων. Τέλος ή καλή οικονόμος εύχαριστεί άπαντας και επαρκεί εις την άνάγκην απροόπτου θέσεως, χωρίς να θυσιασθώσιν αι συνήθεις οικιακαί φροντίδες και επισχολήσεις.

Οποίαν ωφέλειαν καρπούται εκ τούτων αύτη; την εις την οικονομίαν αυτής ύποβληθήν τής τάξεως και της ήσυχροσύνης, τοσούτον όσον διά την ένάρετον γνώμην είναι ή αντιμετώπη αμοιβή της αφοσιώσεως αυτής.

Λέξωμεν προσέτι ός παράδειγμα, την αίφνιδίαν αναχώρησιν υπηρέτου τινος, ένώ ήν το συνοδευτέρον μέρος της υπηρεσίας άπεδιδόμενον, της εκδημητικής, δεν υπάρχουσι μικρά τέκνα, τού μαγείρου αναγκαίου προσόντος εις την οικογενειακήν οικονομίαν. Το δύσκολον και αμφισβήτητον τών υπηρεσιών, ή αδυναμία μαθ' ής δυνάμεθα να αποκλείσωμεν σήμερον τας αλόγους, εν αίς, είθε λίαν χρήσιμοι, καθ. ενδιον αφιλημον και ανεπίφραστον εις την οικοδέσποιναν την γνώ- [illegible] τυχαρούσαν απροόπτους, και εν ή καιρή ή ανυπομονησία ή ή κακή αύτών δεν υπάρχει τον άλυσίτελη καιρόν όπως άντικατασταθήσι αυτούς πάραυτα.

Η αγαθή οικονόμος δεν είναι ενγνώμων του αισθήματος της δυσαρεσκείας, όπως επιφέρει την κανονιστέαν και σκληροτάτην τιμωρίαν, έχομεν όμως την αμεταστρεπτον και σκληροτάτην τιμωρίαν εκ της απροόπτους ταύτας δυσχερείας· έχει πάντοτε συμπληρωμά τι ενεργητικώτατος, όπερ ανάπτυσσον άκόπως της ώρας πάρεστι άγκαταλείπει, ή δεν δύσει άναγκαία δίδει έξω της οικίας. Αυτή δε αναλαμβάνει τα έργα της παθείσης υπηρετρίας μέχρι της αντικαταστάσεως. Ταύτα όμως πάντα γίνονται μετά λιγοτέρας ίσως κανονικότητος, ιδίως μετά μεγάλου μεν κόπου δια την οικοδέσποιναν, αλλά τέλος μετά τάξεως συμπερνούσης και ακουόντων ακοντολημάτων.

Συμπληρούται τα άνωτέρω λέγομεν ότι ή αγαθή οικοδέσποινα, απορεύγουσα διά της κρίσεως και της ακριβείας τας συναπείας της έπαρξεως, δέον να εξασφαλίζη διά της αγχινοίας ή της ίμερτής διαχειρίσεως της οικογενείας αυτής.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΕΡΩΤΟΣ

ὑπὸ

τοῦ Ἰατροῦ κ. Π. ΒΕΓΛΕΡΗ

Β'.

Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ θέμα ἡμῶν σήμερον ἔχει ἀντικείμενον τὸν τοῦ Πλάτωνος Ἔρωτα, ὀφείλομεν ἵνα ἀναδιφήσωμεν τὰ συγγράμματα αὐτοῦ, ὅπερ οὐκ εὐχερὲς ἔργον ἐστὶ, οὐδ' ἐκ τῶν παραχθέντων. Οἱ ἐντυμβεῖς περὶ τὴν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν, ὅσοι ἔλαβον τὸν κόπον νὰ ἐρευνήσωσιν ἕνα τινα συγγραφέα καὶ ἰδίᾳ ὅσοι ἐνέκυψαν εἰς τὰ συγγράμματα τοῦ θείου Πλάτωνος, οὗτοι δύνανται νὰ σχηματίσωσιν ὁπωσοῦν ἰδέαν τινα σαφῆ τοῦ πράγματος· φανήσονται δὲ ἐπικρισεῖς εἰς τὰς κρίσεις αὐτῶν, ἐὰν τὸ εὑρεθέντων ἅπαντων μέθημα τοῦτο καὶ βαθύνωσιν καὶ ὕψος καὶ κάλλος, οὐχὶ ἀντάξιον ὑπάρξει, οὐδὲ τοσοῦτο κλούσιον· διότι "τὰ καλὰ πάντα χαλεπὰ καὶ χρόνῳ καὶ μελέτῃ." Ἡμεῖς δὲ οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει, στερούμενοι βιβλιοθηκῶν, καὶ χρόνου καὶ ἀναπαύσεως καὶ παντὸς ὅτι συντελεῖ πρὸς συγγραφήν, δικαίως ἂν ἡμεν συγγνωστέοι ἐνώπιον τοῦ νοήμονος κοινοῦ, διά τε ταῦτα καὶ διὰ τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἀντικειμένου.

Καὶ ταῦτα μὲν ἄλλοις. Δέον δὲ ἵνα προσθέσωμεν ὅτι τὰ μαθήματα ἡμῶν τοῦτο διαιρεῖται εἰς δύο κεφάλαια, ὧν τὸ μὲν πρῶτον περιλαμβάνει τὸν βίον τοῦ ἐνδοξοτάτου τῶν φιλοσόφων, τοῦ Πλάτωνος, τὸ δὲ δεύτερον περὶ τοῦ "Ἔρωτος αὐτοῦ ἐν "Φαίδρῳ," ἰδίως ἐν "Συμποσίῳ."

ΚΕΦ. Α'.—Βίος τοῦ Πλάτωνος.

Κατὰ τὸν Ὀλυμπιόδωρον, ὁ μὲν Ἀριστοτέλης, ἀρξάμενος τῆς ἰδιαιτοῦ θεολογίας, λέγει, ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι φύσει τοῦ εἰδέναι ὀρέγονται, σημεῖον δὲ ἡ ἀγάπη τῶν αἰσθήσεων. Ἐγὼ δὲ τῆς τοῦ Πλάτωνος φιλοσοφίας ἀρχόμενος ἤθελον ἂν εἰπεῖν τοῦτο κατὰ μείζονα λόγον, ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι τῆς τοῦ Πλάτωνος φιλοσοφίας ὀρέγονται, χρυσοῦν τι παρ' αὐτῆς βουλόμενοι ἵνα ἀμυθῆται καὶ κάτοχοι τοῦ νάματος τούτης ἀποδέξωνται ἵνα γίνωσι, καὶ τῶν Πλατωνικῶν ἐνθουσιασμῶν πλήρεις ἐκυτοὺς κατασταίνωσι· τέσσαρες δὲ εἰσὶν οὗτοι παρ' αὐτῷ εἰς τέσσαρας διαλόγους. Εἷς μὲν ὁ Τίμαιος, ὃν ἐνθουσιᾷ Θράλιππος γενόμενος καὶ ὑποκρινόμενος τὸν δημιουργὸν πρὸς τὰ οὐράνια δημηγορούντα, περὶ τῆς διακτήσεως αὐτῶν ἐκεῖ. Δεύτερος ἐνθουσιασμὸς ἐστὶν ἐν τῇ Πολιτείᾳ, ἔνθα μυσολόγος γεγονὼς ὑπεκρίθη τὰς Μούσας διεξιούσας τὴν λύσιν τῆς ὅτι αὐτοῦ συσκίους πολιτείας, ἔνθα λέγει, πλὴν ὅ,τι γίγνεται ἔσεται ἐξ ἀνάγκης ὅτι καὶ φθείρεται. Τρίτος ἐνθουσιασμὸς εἶναι ὁ ἐν Φαίδρῳ, ἔνθα ὑπὸ τὸν πλάτανον ὁ Σωκράτης φιλοσοφῶν περὶ τοῦ "Ἔρωτος ἐγένετο νυμφόληπτος· καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ἡμέτερον θέμα σήμερον. Τέταρτος ἐνθουσιασμὸς τοῦ Πλάτωνος εἶναι ὁ ἐν Θεαιτήτῳ, ὅπου κατὰ φιλοσοφίαν ἐνθουσιᾶσε τὸν κορυφαῖον ὑποκρινόμενος φιλόσοφον, τοιοῦτον τὸν θεωρητικόν. Διὰ ταῦτα λοιπὸν πάντες εἰς τὴν τοῦ Πλάτωνος φιλοσοφίαν προστρέχουσιν.

Ἔλθωμεν ἤδη νὰ εἴπωμέν τινα περὶ τοῦ γένους τοῦ φιλοσόφου, οὐχὶ πολυλογίας χάριν, ἀλλ' ὠφελείας καὶ παιδεύσεως μᾶλλον τῶν προσώπων αὐτῷ· διότι ὡς ἐκρρέζεται ὁ Ὀλυμπιόδωρος "οὐ γὰρ τῷ οὖτος οὗ τις, ἀλλὰ μᾶλλον πολλῶν ἐπίσκοπος ἦν ἀνθρώπων."

Ὁ Πλάτων ἐγεννήθη τῇ 88ῃ Ὀλυμπιάδι, ἐν Αἰγίνῃ, ἐπὶ ἄρχοντος Ἀρχεινίου, Ἡρακλείου ἔτι ζῶντος, τῶν Πελοποννησιακῶν πολέμων συγκροτουμένων· ἦν δὲ γενέτωρ τοῦ Ἰσοκράτους ἔτη ἕξ.

Λέγεται λοιπὸν ὅτι ὁ Πλάτων ὑπῆρξεν υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος, υἱοῦ τοῦ Ἀριστοκλείους, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὸ γένος ἀνέφερεν εἰς Σόλωνα τὸν νομοθέτην· ἦ δ' ὃς καὶ κατὰ ζῆλον προγονικὸν Νόμους ἔγραψεν εἰς βιβλίων βιβλία, καὶ Πολιτείας σύστασιν εἰς δέκα. Ἐκ μητρὸς δὲ προῆλθε τῆς Περικτιόνης, ἥτις ἀπὸ Νελέως τοῦ Κόδρου κατήγετο "γρανὸν οὖν, ὅτι φάσκα Ἀπολλωνιακὸν συναγγέτο τῇ μητρὶ αὐτοῦ τῇ Περικτιόνῃ.... καὶ γεννηθέντα τὸν Πλάτωνα λαβόντες οἱ γονεῖς ἄγουσι ὄντα τελέσκοντα ἐν τῷ Ὑμηττῷ, βουλόμενοι ὑπὲρ αὐτοῦ τοῖς ἐκεῖ θεοῖς Πανὶ καὶ Νύμφαις καὶ Ἀπόλλωνι νομίῳ θῦσαι, καὶ χειμένου αὐτοῦ, μέλιττας προσελθούσας περιπτύξασθαι αὐτοῦ τὸ στόμα κηρίων μέλιτος, ἵνα ἔληθῇ περὶ αὐτοῦ γένηται τὸ τοῦ ποιητοῦ,

"Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή."

Κελεύσει δὲ αὐτὸν πατρῴων καὶ τοὺς κύκνους ὁμιλοῦντων ὡς ἐξ Ἀπόλλωνος προελθόν· διότι τὸ ὄρνεον ἀνήκει τῷ Ἀπόλλωνι.

Ὁ Πλάτων ἐλικιωθεὶς πρῶτον μὲν ἐφοίτησεν τῷ Διονυσίῳ τῷ γραμματιστῇ πρὸς μάθησιν κοινῶν γραμμάτων, περὶ οὗ ἀναφέρει ὁ Ἐρατοσθ., "ἵνα μηδὲ Διονύσιος ὁ διδάσκαλος ἅμοιρος τῆς μνήμης εἴη παρὰ Πλάτωνι.," "Ἔπειτα μετ' ἐκεῖνον διδάσκαλον τῆς γυμναστικῆς μετεχειρίσθη Ἀρίστωνα τὸν Ἀργεῖον, ὡρ' οὗ καὶ Πλάτων, ὡς λέγεται, μετωνομάσθη, πρότερον Ἀριστοκλῆς καλούμενος, τῷ ὀνόματι τοῦ πάππου· ὠνομάσθη δὲ Πλάτων, διότι εἶχε δύο μέρη τοῦ σώματος πλατύτατα· τὸ στέρνον καὶ τὸ μέτωπον, ὡς ἄλλοθεν παντάχοῦ αἱ ἀνακείμεναι αὐτοῦ εἰκόνες· τοιοῦτοι φαινόμεναι. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ὠνομάσθη Πλάτων διὰ τὸ πλατὺ τοῦ νοὸς καὶ ἀναπεπταμένον τοῦ ἀνακειμένου χαρακτῆρος, καθὼς ὁ Θεόφραστος διὰ τὸ θεῖον τῆς φράσεως ὠνομάσθη οὕτω, πρότερον Τύρταμος καλούμενος.

Εἰς δὲ τὴν μουσικὴν ἔσχε διδασκάλους Δράκοντα τὸν Λίκωνος καθηγητὴν, περὶ οὗ ἀναφέρει εἰς τὴν Πολιτείαν αὐτοῦ. Τὰ τρία ταῦτα ἐξεπαιδεύοντο οἱ παῖδες ἐν Ἀθήναις· δηλαδὴ τὰ γράμματα, τὴν μουσικὴν, καὶ τὴν γυμναστικήν· οὐχὶ ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ἵνα τὰ μὲν γράμματα κοσμῶσι καὶ καλλωπίζωσι τὸν λόγον τὸν ἐν αὐτοῖς, τὴν δὲ μουσικὴν ἵνα τιθασεύσωσι καὶ ἡμερώσωσι τὸν θυμὸν, τὴν δὲ γυμναστικὴν ἵνα παλαίωσι καὶ γυμνάζωνται πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ σώματος καὶ πρὸς ἀνδρώσιν τῆς χαλαρᾶς ἐπιθυμίας.

Ὁ Πλάτων ἐφοίτησε καὶ παρὰ ζωγράφοις ἤ ὅπως ἀνομάζουσιν αὐτοὺς γραφεῖς· διότι φαίνεται, ὅτι ἡ ζωγραφικὴ ἔχρισε νὰ ἐφαρμόζηται διὰ γραφίδος ἐπὶ ξύλων καὶ λίθων καὶ κεράμων, ὅπως καὶ ἡ γραφὴ τῶν ἐπιγραφῶν ἦ καὶ τῶν συγγραμμάτων. Ἐξ αὐτῶν δὲ ὠφελήθη τὴν ἕνωσιν καὶ μίξιν τῶν χρωμάτων, περὶ ὧν εἰς τὸν Τίμαιον ἀναφέρει. Μετὰ ταῦτα ἐξεπαιδεύθη εἰς τοὺς Τραγικούς, παιδευτὰς ὀνομαζομένους εἶναι τῆς Ἑλλάδος· προσῆλθε δὲ πρὸς αὐτοὺς διὰ τὸ γραφικὸν καὶ σφοδρὸν καὶ ἡρωϊκὸν τῆς τραγικῆς ὑποθέσεως· καὶ εἰς τοὺς Διθυράμβους πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου ἐφόρτιζε τὸς γενέσεως ὠφέλησε, διότι εἰς τοῦτον ὁ διθύραμβος ἦν ἀκμαιότατος· ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα ἔλαβεν· ὁ Διονύσιος ἀναλέκτα διθύραμβον, ὡς ἐξελθὼν ἐκ δύο θυρῶν, τῆς τε Σεμέλης καὶ τοῦ μηροῦ τοῦ Διός, κατὰ τὴν μυθολογίαν· οἱ δ' ἀρχαῖοι ἐσυνήθιζον νὰ ὀνομάζωσι τὰ αἴτιατὰ μὲ τὰ ὀνόματα τῶν αἰτίων, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἡρόδοτος λέγει περὶ τούτου·

"ὅστ' εἶδον τελέσαν, ἐρωτίζαντο τοιαῦτα.,,

"Ὅτι δὲ εἰς τοὺς διθυράμβους ἦν ὁ Πλάτων ἐξησκημένος φαίνεται ἐκ τοῦ Φαίδρου τοῦ διαλόγου, ὅστις πολὺ ἀποσπᾶται τοῦ διθυραμβώδους χαρακτῆρος, διότι, καθ' ἃ λέγεται, ὁ Πλάτων τοῦτον τὸν διάλογον ἔγραψεν πρῶτον· (ἕτεροι ὅμως παραλέγονται τὸν Λύσιν, ὡς πρῶτον καὶ ἄλλοι ἄλλον.)

Ὁ Πλάτων ἔχωρε καὶ ἐρίσκετο εἰς τὸν Ἀριστοφάνη τὸν κωμικὸν καὶ εἰς τὸν Σώφρονα, παρ' ὧν καὶ τὴν μίμησιν τῶν προσώπων ὠφελήθη εἰς τοὺς διαλόγους· λέγεται μάλιστα ὅτι τοσοῦτον τοὺς ἠγάπα, ὥστε τελευτήσαντος τούτου ἔκειτο εἰς τὴν κλίνην αὐτοῦ ὁ Ἀριστοφάνης καὶ ὁ Σώφρων. Εἰς τὸν πρῶτον ἐποίησε καὶ ἐπιγραμμα τὸ ἑξῆς·

"Αἱ Χάριτες τέγαιως τι λαβεῖν ὅπερ οὐ τι πεσεῖται
Ζητοῦσιν ψυχὴν οἴκον Ἀριστοφάνους.,,

Οὐχ ἧττον ὅμως ὁ Πλάτων ἐκαμώθησεν αὐτὸν εἰς τὸν ἐπικληθέντα δίλογον Συμπόσιον, ὡς ὠφελεθέντα τὸν κωμῳδίαν καὶ διακωμῳδήσαντα τὸν μεγάσιον αὐτοῦ διδάσκαλον τὸν Σωκράτην εἰς τὰς Νεφέλας. Εἰσάγει λοιπὸν ὁ Πλάτων τὸν Ἀριστοφάνη εἰς τὸ Συμπόσιον ὅτι θέλει νὰ ὁμιλήσῃ τὸν "Ἔρωτα καὶ περιπίπτει εἰς λύγκα· παρακαλεῖ δὲ τὸν Ἐρυξίμαχον συγχρόνως καὶ τὸν ἰατρὸν νὰ τὸν θεραπεύσῃ ἢ νὰ ἀναλάβῃ τὸν λόγον· ὁ δὲ Ἐρυξίμαχος συγχρόνως καὶ τὸν λόγον ἀνέλαβε καὶ τὸν Ἀριστοφάνη λίαν εὐρυθῶς τῆς λυγγὸς ἀπέλλαξεν. (Ἰδ. Συμποσίου στ. 11ῃ.

Ὁ Πλάτων ἐποίησε καὶ τραγικὰ ποιήματα καὶ διθυραμβικὰ καὶ ἄλλα τινα, ἅπινα πάντα κατέκαυσεν ὅταν προσῆλθε τῷ Σωκράτει εἰπῶν τοιοῦτον ἔπος·

"Ἥφαιστε πρόμολ' ὦδε, Πλάτων τοι σεῖο χατίζει.,,

Προσῆλθε δὲ τῷ Σωκράτει εἰκοστὸς ὤν, καὶ παρέμεινεν αὐτῷ ἐπὶ δεκαετίαν, τὴν ἠθικὴν φιλοσοφίαν διδαχθείς. Ἐδοκίμασε δὲ τοσοῦτον, ὥστε ὅταν ὁ Σωκράτης ἀνέγνω τὸν Λύσιν τοῦ Πλάτωνος εἶπε τοῖς ἑπαίροις, "οὗτος ὁ νεανίας ἤγει με ὅπη ὤθλει καὶ ἐγὼ ὤθλει καὶ πρὸς οὓς ὤθλει.,,

Λέγονσι δὲ τὸν ἕξῆς χρόνον ὅταν ὁ Σωκράτης ἐμέλλεν νὰ διχθῇ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τον Πλάτωνα, ότι είνε ὕπνον, διελογίσατο κάνεις ἄπαρες ἐκείθεν ἐκεί τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ παιδιὰ, πεταχτήκαν ἀνάστα εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἔβαλέ τε λαγούνι, ὅπερ πάντας ἔβαλε τοὺς ἀκούοντας. Τοῦτο δὲ ἔδιδεν τὸν μέλλοντα δόξαν τοῦ ἀνδρός.

Ὁ βίος τῶν μεγάλων ἀνδρῶν πάντοτε συνδέεται μετὰ τινούτων μυθευμάτων. Τὸ αὐτὸ, ὡς ἔγραψα, ὕπνον εἶδε καὶ ὁ Πλάτων αὐτὸς μέλλων τελευτᾷν, "ὑπνώττειν εἶδεν ὑπὸ κύκνου ἐγένετο ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον πετόμ. οἱ δ' ἰξευτοὶ ὠδέλλως ἠθύναντο ἴσα κύκνου σελλεβόντων. ὅτερ ὁ Σωκράτους Μιμαίς ἐξέγνων, "ὅτι Πλάτων ζεστοι τοῖς μετ' αὐτὸν ἐξηγηταῖς πρὸς τοὺς ἐξευτάς, αὐτὸς προσπαθῶσι νὰ θηρεύσουσι τὰς ἐννοίας τῶν ἀρχαίων. Ἐλπίζω δὲ διότι καὶ γνωσῶ, καὶ ζήτω; καὶ θεολογικῶς καὶ ἁπλῶς ποιήσω; δύναμαι τὸ ἀκούσαι περὶ αὐτοῦ, καθὼς καὶ περὶ Ὁμήρου. Αἱ δὲ δύο αὗται ψυχαὶ λέγεται, ὅτι ἐγένοντο παντρεύονται· διότι παντελῶς δύναται τις ἀκούσει περὶ ἀμφοτέρων.

ΕΚΔΡΟΜΑΙ
ΕΙΣ ΡΟΥΜΕΛΗΝ ΚΑΙ ΜΩΡΕΑΝ.
ΔΟΡΑΣ Δ' ΙΣΤΡΙΑ.

Α'.

ΚΟΙΛΑΡΧΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Τὴν σήμερον καταναλίσκει ὅλως παρὰ τῇ ἀρχαίᾳ ποιήσει ἡ προκλεινόσα αὐτὴ γῆ τῶν οὐρανῶν, ἡ κατ' ἐξοχὴν καὶ αἰωνίως ὡραία αὕτη Ἑλλάς, ἀφαίνετο γαίων τῶν ἐξαισίων ὑμνημάτων τῶν ὑπὸ τῶν Ἰλιμπίων κατακυμένων. διατί ἡ σκιὰ Ἀττικῆς ἐγκατέλιμε κεῖ στιγμὴν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς θρόνον αὐτῆς ἵνα κατέλθῃ παρὰ τῷ Ἐνδυμίωνι ἐν τῷ μυχωρίζῃσι δέσι καὶ διατί καὶ αὐτὸς ὁ "πατὴρ θεῶν τε ἀνδρῶν τε,, ἐπελέσθετο ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ὡραίου, πετραιοῦ τῆς Λακωνίας τοῦ ἀπαστρέπτοντος θρόνου, ἵνὰ ἀκούσῃ τὸ σῖμπον.

"Ὅτε ἐστάθημεν εἰς τὸ χάνον τῆς Καζδάγκας ἐπὶ τοῦ ὄρους· ὄντα παρίστανεν μαγευτικὴν καὶ ἐξαίσιον θέαν. Ὁ ἀκαιρὸς ἦν τοσοῦτον ὡραῖος ὥστε ἀπαρέσκει ἵνα πάρεστα ἐξακολουθήσω τὴν πρὸς τὰς Θήβας ὁδὸν καὶ ἀνέβημεν τὸ ὄρος, ἐν ᾧ τὸ κλίμπον δράκα τοῦ ἡγεμονικοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν καλίστην γήϊνην διέθεσεν. Ἡ ἡμέρᾳ τῶν ὡρίων διὰ τοῦ χρόνου ἀπώλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς, ἀντικατασταθὲν ὑπ' ὀνομασιῶν ἀπολυδοκίμων εἰς διάφορα αὐτῆς μέρη. Οὕτω καλεῖται σήμερον Ἐλατειὰ ἡ δυτικὴ ἐλεγρὰ τοῦ Κιθαιρῶνος ἡ μέχρι τῆς θαλάσσης τῶν Ἀλκυόνων "τῆς τοσοῦτον ἡδίστης τοῦ ὑπύπιος καταβλύσεως. Ἡ ὁδὸς διέρχεται μεταξὺ τῶν δύο λόφων τῆς στερᾶς ταύτης, ἧς ἡ δεξιοτέρα κορυφὴ κεῖται ἀριστερᾷ. Τὸ βόρειον μέρος τοῦ Κιθαιρῶνος εἶναι ἀρκούντως ἀπαθὲς· ἐκ δὲ τῶν τελευταίων καταφερειῶν πηγάζει ὁ ποταμὸς Ἀσωπός, ὅστις διαχωρίζει τὴν γῆν τῶν Πλαταιῶν ἀπὸ τῆς τῶν Θηβαίων καὶ χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Κηφισίας. Ἀνακωρήσαντες ἐκ τῆς Ἐπαρχίας τῆς Μεγαρίδος εἰσεχωρήσαμεν εἰς τὴν τῶν Θηβῶν, διερχόμενοι τὴν ἀρχαίαν Παραπωπίαν.

Ἀναχῶμεν νύκτωρ τὸν Κιθαιρῶνα, ἀδύνατον ἵνα μὴ ἐναμνησθῶμεν τοῦ ἀπαισίου δράματος τῶν Λαβδακιδῶν, ἀρξαμένου ἐξ τὴν ἁρπαίαν τοῦ ὄρους τούτου διὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Οἰδίποδος. Τὸ μυστήριον τοῦτο τοῦ Οἰδίποδος, τὸ τοσοῦτα ἀριστουργήματα ἐμπνεῦσαν τῇ Μούσῃ τῶν Ἑλλήνων, εἶναι ἡ ἐστολὴ; ἴκρατις τοῦ δόγματος τῆς Εἱμαρμένης, ὅπερ ἀπεστέλλι τὴν βάσιν τῶν Ἑλληνικῶν θρησκευμάτων. Ὁ χθὲς λαὸς θέλει νὰ φρονῇ ὅτι ὁ τρόπος οὗτος τοῦ θεωρεῖν τὴν ζωὴν ἐξηφανίσθη ἅμα τῷ θριάμβῳ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Κατὰ τί λοιπὸν τὸ παρωχημένον τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου, τοῦ Θεοῦ δ' Ἀκίν, τοῦ Καλβίνου καὶ τοῦ Ἰανσενίου διαφέρει τῶν ἀρχαίων ἰδεῶν; Καὶ τοι ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἅμα τῇ ἀρχῇ ἀπεδείχθη ἕωσται εἶνος πρὸς τὰς τάσεις ταύτας—ὡς ἀποδεικνύουσι τὰ συγγράμματα τῶν Ἑλλήνων Πατέρων—διεκρίθη ὅμως ἐμπνέουσι τὰς ψυχὰς, τὰς φερομένας εἰς ἐνθουσιώδη μυστικισμὸν [illegible] τὴν ἐμπιστοσύνην ἐπὶ τῶν προσπαθειῶν τῆς ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας, ἣν ὁ Λουθηρος ἐπαναλαμβάνει σαλπίζων τὸ "αὐτεξούσιον,, Πλάτωνος καὶ ἡ φιλοσοφία αὐτὴ δὲν κατέστρεψε τὴν ἀτομικότητα ἀλλὰ μᾶλλον ἐνίσχυσε τὸν μείσιον τῶν προνομίων τοῦ ἀνθρώπου! Λίαν κολλαζόμεθα ἐπὶ τῇ προσβῇ ἡμῶν καὶ λίαν σπαθόμεθα, ὡς ὁ μεθοδιὰς συγγραφεὺς τῆς "Περιηγήσεως ἐν τῇ Ἀνατολῇ,, ὅπως μετὰ περιγινήσεως συμμετεσχόμεν περὶ τῶν διαδικασιῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Δὲν θὰ ᾖ χρησιμώτερον ἵνα ἐργαζώμεθα, διὰ τῆς σκέψεως καὶ τῆς σπουδῆς, ὅπως σχηματίζωμεν περὶ τε τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κόσμου ἰδέας ὑγιεστέρας τῶν κατειλημμένων τῶν προηγουμένων τοῦ Εὐαγγελίου αἰώνων, ἵνα καὶ ὁ θαυμασμὸς ἡμῶν περὶ τῶν ἀπελῶν ἡμῶν γνώσεων ᾖ αἰχρότερον δικαιολογήσιμος;

Ἐπιλαθόμην τάχιστα τῶν σπουδαίων τούτων προπαρασκευῶν· βλέπουσα ἀναπτυσσομένην ἐνώπιόν μου τὴν κοιλάδα τῆς Βοιωτίας. Ἐξεπλάγην ἐπὶ τῇ διαφορᾷ, τῇ ὑπαρχούσῃ μεταξὺ τῆς χαρᾶς ἀτμοσφαίρας τῆς κοιλάδος ταύτης καὶ τοῦ λαμπροῦ καὶ ἐλαφροῦ ἀέρος τῆς Ἀττικῆς. Οἱ ἀρχαῖοι, οἷον ὁ Ἱπποφράτης, Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης, διὰ τῆς διαφορᾶς ταύτης, ἧτις οὐδόλως διέφυγε τὴν ὀξυδέρκειαν αὐτῶν, ἐξήγουν πῶς τὸ πνεῦμα τῶν Ἰώνων τῆς Ἀττικῆς ἦν τοσοῦτον ζωηρὸν, καὶ τοσοῦτον ἀμβλὺ τῶν Αἰολέων τῆς Βοιωτίας, ὡς ἀποκαλεῖ αὐτοὺς ὁ Θουκυδίδης. Ἡ παρατήρησις αὕτη ἐδόθη ἅμα" αὐτοῖς ἀληθὴς πνεῦμα τῶν φυσικῶν διαθέσεων, ἐπιρρεαζουσῶν τοσοῦτον ἰσχυρῶς ἐπί τε τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς φαντασίας τῶν λαῶν, διαθέσεων ἃς οἱ νεώτεροι ἀποκαλοῦσιν ἐπιρροὴν τῶν μέσων. Ὀλίγον μόνον ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἠθέλομεν νὰ διαφύγῃ αὐτῶν, ἤθελε θεωρεῖ αὐτὰς ὡς καθαρὸν πνεῦμα, ξένον τῶν γενικῶν νόμων τοῦ κόσμου. Ἐὰν ἦν οὕτως οἱ Ἰσταντινοὶ καὶ οἱ Ἐσκιμὼ ἐνδεχόμενον νὰ ἀνεδείξωσι ἐμέραν τινα Σωκράτην τινὰ ἢ Σοφοκλῆν. Τίς ἰδεολόγος λοιπὸν εὔτολμος δύναται νὰ διατρίβεται ὑπὸ παρομοίας ἐλπίδος;

Πολλὰ περιστάσεις ἐδώθησαν μοι κατὰ τὴν περιήγησίν μου ὅπως ἐπιδεδοκίμων τὴν ἀκρίβειαν τῶν παρατηρήσεων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ἐπὶ τοῦ διαφόρου πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ἀκρόπολις, ὡς ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὑμηττοῦ εἶναι ἐτάτι ἡ πατρὶς τῶν ὡραίων γυναικῶν· ὁ ἀδάμαστος Μαϊώστης ἐπιστεῖ ἐγκαυχᾶται ἐπὶ τῇ ἀκεζυστηρίᾳ αὐτοῦ ὡς καὶ οἱ τραχεῖς Δωριεῖς τῆς ἀρχαίας Ἐλευθερο-Λακωνίας. Αἱ Ἀθῆναι καὶ σήμερον εἶναι μέλλον παλαιτεμένη πόλις τῆς Ἑλλάδος· γνωστὸν δ' ὅτι οἱ Ἠπειῶται οὐδόλως ἐξετράπησαν τῆς μαγίσου καὶ παραχώδους διαθέσεως τῶν προγόνων αὐτῶν. Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἧς ἡ Ἑλλὰς ἰδεώρει ἀρχῆθεν ἀνηκούσας εἰς τὸν βάρβαρον κόσμον τὸ Ἑλληνικὸν στοιχεῖον εὑρῆται ἀπέναντι τῶν ἑτερογενῶν στοιχείων ὡς καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν τὸ ζῆρος τοῦ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου ἀνέτρεψε τὰ ὅρια τὰ διαχωρίζοντα τὸν Μακεδονίαν τῶν Δημοκρατιῶν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ διαφορὰ τοῦ λαοῦ παρίζει, κατ' ἐμὴν γνώμην, ἐκπαστον ἐν-

διαφέρον εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Ἑλλήνων. Ἀγαπῶσι νὰ κρίσκωσι πάντοτε μικρὰς μὲν, ἀλλ' ἐνδόξου ἕνεκα τῶν θαυμάτων σκηνῆς· τὰς διαρρόους κλίσεις· τὰς διαχωριζούσας τὴν ἀνθρωπότητα· ὁ δημοκράτης τῶν Ἀθηνῶν, ὁ ἀριστοκράτης τῆς Λακεδαίμονος, ὁ πιστὸς στρατιώτης τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας δὲν εἶναι οἱ τοσοῦτον ζωηρὸι τύποι τῶν διαρρόων πολιτικῶν φρονημάτων παρ' οἷς δυσχερὲς τὸ ἀναρίσκειν ἀπαθῶς περὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἢ τῶν νικῶν τοῦ Φιλίππου· Τοιαύτη δὲν εἶναι ἡ ἱστορία τῶν ἀσιατικῶν αὐτοκρατοριῶν. Κατὰ τί ἐνδιαφέρεταί τις περὶ τοῦ ἀνωφελοῦς καὶ εὐτόνου πλήθους τοῦ περιπλανωμένου ἐν Ἰνδίαις ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῶν τέκνων τοῦ Ἰλίου ἢ τῶν υἱῶν τῆς Σελήνης; Οἱ λαοὶ οἱ ὑποκείμενοι εἰς τοὺς δεσπότας τῆς Ἀσίας φαίνονται ἡμῖν ὡς ὅμιλοι ἀμόρφου νοὸς καὶ συναισθήσεως, ὅμοιοι τῶν αἰχμαλώτων ἐλεφάντων, συνωθελεγμένων ἐκ τοῦ τραχήλου, οἵτινες σείρονται μεταξυλικῶς ἐπὶ τῶν πρωτύπων τοῦ Βι-Χουτοῦν ἐνώπιον "τοῦ Δαρείου, τοῦ Ἀχαιμενίδου, βασιλέως τῶν βασιλέων, βασιλέως καὶ ὑποστηρίγματος τοῦ κόσμου τούτου,,. [4]

ΣΧΕΔΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΥ
ΚΑΠΝΟΘΗΚΗ ΑΓΚΥΛΟΠΛΕΚΤΟΣ

Τὸ σχέδιον τοῦτο παριστᾷ καπνοθήκην, κοινῶς σακοῦλαν, κεκλεισμένην, ἥτις κατασκευάζεται ἐκ πλεξίματος ἀγκυλωτοῦ (κροσέ)

Ἡ καπνοθήκη αὕτη ἀπαρτίζεται:

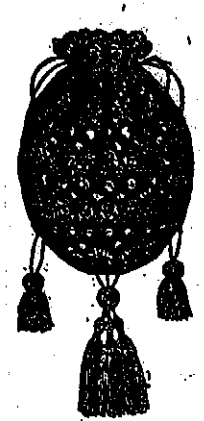

Ἡμίσεων ἐκ τῆς βάσεως, ἧτις σύγκειται ἐξ αὐθεντῶν σειρῶν, τῶν ὁποίων ἡ μικροτέρα ἔχει 10 βελονιὰς ἴσου πλεξίματος, ἡ δὲ μεγαλειτέρα 30 ὁμοίας. Ἐνταῦθα μετακειριζόμεθα μέταξαν (ἰμπρισιὲ) χρώματος μαύρου. Δεύτερον, ἐκ πέντε σειρῶν, φερουσῶν ἀνὰ 60 αὐτῶν σραμποειδεῖς κύκλους· ἐκ τούτων ἡ μὲν α. σειρὰ φέρει 5 σραμποειδεῖς κύκλους, ἡ δὲ β'. 16, ἡ γ'. 20, ἡ δ'. 20, ἡ δὲ ε'. 16. Ἕκαστος κύκλος ἐνταῦθα ἀπαρτίζεται ἐκ τριῶν πεντεμερειῶν, ἐξ ὧν ἡ μὲν α'. ἡ περὶ τὸ κέντρον γίνεται διὰ 3 βελονιῶν ἴσου πλεξίματος, ἡ β'. διὰ 2 βελονιῶν, πλεξίματος ἀνάκαπτοῦ· ἡ δὲ γ'. διὰ 10 βελονιῶν ἴσου πλεξίματος. Διὰ τὰς 2 ἐνδοτέρας περιφερείας ἑκάστου κύκλου μετακειριζόμεθα μέταξαν λευκοῦ χρώματος, διὰ τὴν μεγαλειτέραν, μαύρου.

Τρίτον, ἐκ πέντε σειρῶν, ἀπαρτιζομένων ἐκ κύκλων προεδεδειγμένων, ἐξ ὧν ἡ μὲν α'. φέρει 10 κύκλους αἱ δὲ λοιπαὶ 4 ἀνὰ 22 ἑκάστη. Ἐνταῦθα ἕκαστος κύκλος κατασκευάζεται μόνος καὶ ἀκολούθως προσδέεται μετὰ τῶν ἄλλων· ἀπαρτίζεται δὲ ἐξ 8 βελονιῶν ἴσου πλεξίματος περὶ τὸ κέντρον καὶ ἐκ 10 ὁμοίων κατὰ τὴν περιφέρειαν. Ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν κύκλων μετακειριζόμεθα χρυσέχρων.

Τέταρτον, ἐκ τῆς κιγκλιδωτῆς σειρᾶς, ἥτις εὑρίσκεται κάτωθεν τῆς τελευταίας περὶ τὸ χεῖλος τῆς καπνοθήκης σειρᾶς καὶ ἥτις ἀπαρτίζεται ἐκ στηλῶν· ἑκάστη στηλὴ ἀποτελεῖται ἐκ δύο ἴσων καὶ μιᾶς ἀναδετῆς βελονιᾶς· διὰ μέσου τῶν στηλῶν τούτων διέρχονται αἱ ὑπερκειμέναι κορδέλαι (κορδόνια).

Ἐν τῷ τέλει τῶν κορδελῶν ὑπάρχει ἀνὰ ἓν κρόσσιον (φούντα) ἄνωθεν τοῦ ὁποίου τίθεται εἷς κόμβος (κομβολογίου) τὸν ὁποῖον περικαλύπτουσι περιπλέκουσαι διὰ χρυσαφίου.

Ἐν τῇ βάσει τῆς καπνοθήκης ὑπάρχουσι τρία κρόσσια διερχόμενα ἐκ τῆς ἐν τῷ μέσῳ τρυπαλίδος ἑνὸς κύκλου.

Τὰ κρόσσια δίον νὰ φέρωσι τὰ δι' ὧν κατασκευάζεται ἡ καπνοθήκη χρώματα

Ἐπειδὴ ἡ καπνοθήκη αὕτη εἶναι διάτρητος θέτομεν ἐνδοθεν μεταξύτου τι ὑφασμα χρώματος πρασίνου.

Τὸν χρωματισμὸν τῆς καπνοθήκης ταύτης δύνανται ἡ ἐργασαμένη αὐτὴν νὰ μεταβάλλῃ καὶ ὡρίᾳ κατ' ἀρέσκειαν.

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ.

Ε'.

Φιλτάτη μου θύγατερ,

Ἡ Χριστιάνα συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ζῶμεν ἐν ἁρμονίᾳ μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, νὰ περιποιώμεθα αὐτούς, καὶ νὰ τοὺς βοηθῶμεν· ἡ δὲ ἀρετὴ αὕτη εἶναι ἀναγκαιοτάτη περισσότερον εἰς τὰς γυναῖκας παρὰ εἰς τοὺς ἄνδρας. Αὐταὶ πρέπει νὰ ἀγαπῶσι τοὺς συζύγους των, νὰ φροντίζωσι μετὰ φιλοστοργίας περὶ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων των, καὶ νὰ περιποιῶνται φιλανθρώπως τοὺς ξένους· ἀνάγκην συνδρομῆς· διὰ νὰ πράξωσι ταῦτα πρέπει νὰ ὦσι χρηστοὶ καὶ καλοκάγαθοι. Ναὶ μέν, ἄπαντες οἱ ἄνθρωποι δύνανται νὰ ὦσι καλοκάγαθοι, διότι ὅλοι συμφωνοῦσιν ὅτι οἱ καλοκαγαθίαι εἶναι βέλτιστοι καὶ ὠφελιμώτατοι· ἀλλ' αἱ γυναῖκες πρέπει φυσικῶς νὰ ὦσι τοιαῦται, διότι αὐταὶ δύνανται νὰ βλέψωσιν καιρίως διὰ τῆς καλοκαγίας των, παρεζηγούμεναι κακῶς τοὺς λόγους τῶν ἄλλων. Προσέτι πρέπει ν' ἀπέχωσι ἀπὸ τοῦ νὰ ἦναι δηκτικαὶ χωρὶς ἀστεϊσμοῦ, ἢ νὰ ὑπερπαινῶσι τὰ πρωτερήματα τῶν ἄλλων, ἐνῷ ἐνδομύχως φρονοῦσιν ἄλλο παρ' ὅ,τι λέγουσι. Τὰ φρονήματα ταῦτα εἶναι συνηθέστατα εἰς τὰς γυναῖκας, καὶ πρέπει νὰ τὰ διορθώσωσι διὰ τῆς καλοκαγαθίας καὶ τῆς χρηστότητος, ἥτις συνίσταται εἰς τὸ ν' ἀγαπῶσι τὸν πλησίον των ὡς ἑαυτὰς, καὶ νὰ φρονίζωσι ν' ἀπομακρύνωσι καὶ ἀπὸ τοὺς λόγους καὶ ἀπὸ τὰς πράξεις των πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ πικράνῃ ἑκείνας, μετὰ τῶν ὁποίων συναναστρέφονται· οὕτω δὲ ὅλοισιν ἔχει ἀληθῆ σημασθίαν, ἅμα δὲ καὶ συγ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

κατάδικον εἰς τὰ ἐλαττώματα τῶν φίλων αὐτῶν, καὶ θέλουσι χαίρει τὴν ὀπίσθεν καὶ ἐγκάπτει τῶν φρονίμων διὰ τὴν χρησιότητά των.

ΖΩΗ

Η ΕΥΡΥΔΙΚΗ

Πρέπει νὰ ὑποθέσῃ τις δύω ὡραίους καὶ μελανοὺς ὀφθαλμοὺς, κάμνει ἐδεκτίζουσιν καὶ πίπτουσιν ἐφαπτενῶς ἐπὶ ὠχρᾶς λευκῶν, μέτωπον τῆς τέχνης τοῦ Πραξιτέλους —καὶ ὑπερυθρίαν καὶ ἀκμὴν τὰ ὀπωπὶ γιλλῶσιν κατὰ τὸν χρωματισμὸν πρὸς τὰ νοστὰ καὶ ὠχρὰ κερκίνα. Πρέπει νὰ φαντασθῇ τις τὰς ἀναλογίας σώματος χαριτοβρύτου, καὶ δύω λευκὰς καὶ συμμέτρους χεῖρας· καὶ τοὺς ὀρθαλμοὺς τούτους, τὴν πόζαν ταύτην, τοὺς ὦμους, τὸ μέτωπον, τὰς παρειὰς, τὰ χείλη, τὴν συμμετρίαν τῶν χειρῶν, καὶ τὴν χάριν ν' ἀποδώσῃ εἰς ἓν καὶ μόνον πρόσωπον, εἰς μίαν καὶ μόνην παρθένον. Τότε μόνον δύναταί τις νὰ ἴδῃ ὑπ' ὄψιν τὸ σκαλτόρημα τῆς νεάνιδος, τῆς ὁποίας προτίθεμαι νὰ χαράξωμεν τὴν θλιβερὰν τύχην. Τότε μόνον δύναταί τις νὰ ἴδῃ ἐνώπιον τῶν νοερῶν αὐτοῦ ὀφθαλμῶν τὴν Εὐρυάνθην.

Β'.

Ἡ Εὐρυάνθη νηπιόθεν ἐστερήθη τὴν μητρικὴν ἀγκάλην· ἡ δύστηνος μήτηρ ἀπέθνησε καθ' ἣν στιγμὴν θυγάτηρ ἐξήρχετο εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ βίου. Ἀπέθνησε κατὰ τὸν τοκετόν. Ἡ Εὐρυάνθη ἠγνόει, κατὰ συνέπειαν, τί ἐσήμαινε μητρικὴ θωπεία, καϊμελαγχολικῶς ἔφερε πάντοτε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὅσάκις ἔλεγε τὰς συνομιλίας αὐτῆς παρεῖδε νὰ λέγωσιν «ἡ μάτηρ μου!» Ὅποιος παράδοσος ἄθλιος αὐθαιρονίας περιελείπετο εἰς τὴν λέξιν «μάτηρ!». Καὶ αὐτὴ, ἐξέστης Ἅδᾳ ἀπὸ τοῦ παραδείσου τούτου, τὰ πάντα ἠδύνατο νὰ ἀποκτήσῃ ἐκτὸς ἐκείνης, ἥτις ἀπέθανε διὰ νὰ φέρῃ αὐτὴν εἰς τὸν κόσμον. Ἡ σκέψις αὕτη συνεχῶς ἔβλιβε τὴν τρυφερὰν καρδίαν της, συγχίζουσα τὸ ταμεῖον αὐτῆς πνεῦμα. Καὶ πολλάκις ὁ πατὴρ αὐτῆς ἐπιστρέφων τὴν εἶδε νὰ σφογγίζῃ τοὺς τεθολωμένους ἐκ τῶν δακρύων ὀφθαλμούς.

Γ'.

Ὁ πατήρ της!... Τὴν ἐλάτρευεν ὁ δύστηνος. Καὶ ποῖον ἄλλο φίλτρον τῶν ἀπολεσθέντων, μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του; Εἰς τὸ πρόσωπον τῆς μικρᾶς Εὐρυάνθης ἀντανεκλᾶτο ἡ ἀνάμνησις ἐκείνης καὶ ἡ ἀθωότης τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Καὶ εἰς τὴν Εὐρυάνθην συνεστρέφοντο ἅπαντα τὰ αἰσθήματα τῆς στοργῆς του. Ἀλλ' ὅμως δύναταί τι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ν' ἀναπληρώσῃ τὴν θέσιν θαλούσης μητρός; Ὦ τρισευτυχεῖς νεάνιδες, ὅσαι τὴν στοργὴν ταύτην ἀνταγνώσεσθε τὰς γλυκὰς ταύτας ὥρας ἠδύνασθε ν' ἀπολαύσητε περὶ τούτου!

Δ'.

Ἡ παιδικὴ τῆς Εὐρυάνθης ἡλικία παρῆλθεν ἐν μέσῳ τῶν τρυφεροτάτων τῆς πρὸς αὐτὴν ἀγάπης τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἀθώων ἀγκαλιῶν τοῦ παιδαγωγείου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐσύγναζεν. Ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς μητροφροσύνης, τὰ πέπλα της ὡμοίαζον τὴν βλάστησιν τοῦ ἀριδίου καὶ εὐώδους ἴου, ὅπερ ἀποκρύπτει τὰ ἐργανὴ ἐκεῖνα μέρη κρυπτόμενον κάτωθεν τῶν πυκνῶν χόρτων.

Ε'.

Δέκα καὶ ἓξ Μαΐων μόλις εἶχε φθάσῃ τὰ ὤμιά, ὁπόταν ἀπεχαιρετᾶ διὰ τελευταῖαν φορὰν τὸ παιδαγωγεῖον, ὅπου ἐκαθέτευσε. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ νεάνις αὐτὴ, ὡς εἴπομεν, εὑρίσκετο εἰς τὴν πρώτην ἀκμὴν, ἡ δὲ καρδία της ἀμέτοχος παντὸς καρδιόφλογος αἰσθήματος, ἔνα μόνον ἠσθάνετο πόνον, τὴν ἔλλειψιν μητρός.

ΣΤ'.

Παρῆλθεν ἓν ἔτος. Ἡ μόνη αὐτῆς τέρψις ἦτο ἡ ἐξοχὴ, οἱ μετὰ τοῦ πατρὸς περίπατοι, καὶ αἱ ἑσπεριναὶ συναναστροφαὶ καθ' ἃς οἱ παριστάμενοι τὴν ἀποκαλοῦν καὶ τὴν διέρχονον λέγοντες "τὸ ἀρκάδι ἑστερο„! Φεῦ! ἠγνόουν, οἱ δύστηνοι πόσον ταχέως ἔμελλε νὰ δύσῃ! Ἠγνόουν, ὅτι οὐδὲν ἄλλο εἶχεν ἡ ζῶσα ὄνειρα, ἐξαγαζόμενα καὶ καθιστάμενα ἰσόθεα, διὰ μόνης τῆς ἀγάπης, τῆς [illegible]

Ζ'.

Ἐπανελθὸν ἡμέραν μίαν μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὸ νοσοκομεῖον. Παρῆλθον δὲ τὰς πλίνας τῶν ἀσθενῶν καὶ ἀπηύθυνον λόγους παραγόρους εἰς τοὺς κατακειμένους.

Η'.

Ἔκειτο ἐκεῖ ἐπὶ πλίνης τινὸς δυστυχὴς τις νέος, τοῦ ὁποίου οἱ εὐγενεῖς, ἀλλὰ καὶ κατακαλλημένοι χαρακτῆρες, ἀνήγγελλον τὴν εὐγένειαν ἐκτήσαντο. Πλησίον τῆς πλίνης του, ἐπὶ ἁπλῆς τινος ξυλίνης τραπέζης ἔκειντο φύρδην μίγδην ἐρριμμένα τεμάχια χάρτου καὶ τετράδιόν τι.

Ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου τοῦ τετραδίου ἡ νεᾶνις ἔρριψεν ἀκουσίως τὸν βλέμμα καὶ ἀνέγνω τὰς σειρὰς ταύτας.

Ἐπέστρεψα εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ βίου μου νὰ δύσω!
Ἠχὼ δὲν εὗρεν ἐπὶ γῆς ἡ ἀσθενὴς φωνή μου
Καὶ ὡς ἡ κλίνος λαμπὰς ἐκάη ἡ ζωή μου,
Χωρὶς ἓν νεῦμα συμπαθὲς ὀνητοῦ νὰ ἐρελκύσω,
Χωρὶς ψυχή τις συμπαθὴς νὰ μοὶ ἐκτείνῃ χεῖρα.
Τοσοῦτον ἦτο ἄκαιρος ἡ ἀπουσία μου μοῦρα!

Θ'.

Ἡ νεᾶνις ἐρρίγησεν· ἔρριψεν ἓν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἀσθενοῦς, καὶ ἀπλῶς. Παρῆλθε δ' ἐν τῷ μεταξὺ πολλοῦ χρόνου διάστημα καὶ ἀπὸ τῆς μνήμης αὐτῆς οὐδὲ πρὸς στιγμὴν ἔλειψεν ἐκεῖνος, δι' ὃν ἤκουσε τῶν πρώτων παλμῶν καὶ ἠσθάνθη τὸ πρῶτον ἐκεῖνο ἀκούσιον παρθενικὸν ῥῖγος. —"Ω! ποσάκις δὲν ἐγονυπέτησεν, ἐν ὥραις μοναξίας, καὶ δὲν ηὐχήθη νὰ ἐπανίδῃ τὸν προσφιλῆ ἐκείνον τοῦ ἀσθενοῦς μορφήν! Ποσάκις δὲν ἐδεήθη εἰς τὸν σκιὸν τῆς μητρός της καὶ δὲν ὡρκίσθη νὰ τηρήσῃ πίστιν εἰς ἐκεῖνον, ὃν ἅπαξ μόνον εἶδε καὶ ἠγάπησεν.

Ι'.

Ἦτο Ἰούλιος μήν. Ἀτμοκίνητόν τι, σχίζον τὰ πρὸ τῶν Βυζαντινῶν ἀνακτόρων θρακώμενα κύματα, ἀπεχώρειτα τὴν ἀπέραντον ἡμῶν πρωτεύουσαν. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐπιβατῶν συγκατερριθμεῖτο καὶ ἡ Εὐρυάνθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς. Ὁ ἥλιος ἔδυε, καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἀτμόπλοιον ἐγκατέλειπεν ὄπισθεν τὸν Ἅγιον Στέφανον, καὶ τὰ ἐξοχικὰ αὐτοῦ οἰκίαι. Οἱ ἐπιβάται εὐθυμοι ἦσαν διεσπαρμένοι ἐπὶ τοῦ καταστρώματος εἰς ὁμίλους.

Ἅπαντες μετ' οὐ πολὺ οἱ ἐπιβάται, ἐν μέσῳ βαθυτάτης γαλήνης, ἐρρίφθησαν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ὕπνου. Ἦτο δὲ μεσονύκτιον. Ἡ Εὐρυάνθη, ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καθημένη ἀπεκοιμήθη, παρὰ τὸν σκαλιστῆρα. Ὁ πατὴρ αὐτῆς ὑπνωττεν εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ ἀτμοπλοίου.

* * *

Αἴφνης ῥοθιερὸς στρυμὸς ἠκούσθη καὶ ἰσχυρότατος κλονισμὸς τὸν ἐπεκολούθησεν. Ἡ ὀρκὴ! Ἅπαντες ἐντρομοι ἀνετρέφησαν. Τὸ ἀτμόπλοιον, μετ' ἄλλου ἀτμοκινήτου συγκρουσθὲν, ἐβυθίζετο. Πλὴ-

σται τῶν ἐπιβατῶν, ἐρρίφθησαν ἐντὸς τοῦ ἄλλου ἀτμοκινήτου δρέξαντες τὰ σχοινία του. Ἡ Εὐρυάνθη ἐζήτησεν ἔπαξ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν πατέρα της, καὶ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ ἑτέρου ἀτμοκινήτου, ἐν μέσῳ τῶν ἀνατρεόντων φανῶν, τοῦ θορύβου καὶ τῶν κραυγῶν, διέκρινε μίαν μορφήν. Ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ ἐν τῷ νοσοκομείῳ νέου· ἠδύνατο νὰ βώσῃ τὴν χεῖρά της πρὸς ἐκεῖνον καὶ νὰ σωθῇ· ἀλλ' ὁ πατήρ της! "Ἡ δεινὴ θέσις! "σώθητι, σώθητι!„ ἐκραύγαζον ἐκ τοῦ πλησίον οἱ ναῦται τοῦ ἑτέρου ἀτμοκινήτου! ἀλλ' ἐκείνη ὑψώσα τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἐρρίφθη νὰ γίνῃ βορὰ τῶν κυμάτων. Μεταξὺ δὲ πατρὸς καὶ ἐρωμένου, καὶ ζωῆς καὶ θανάτου, προὐτίμησε νὰ νυμφευθῇ τὸν ἀγρίως ἀρρίσαντα κύκλῳ Ἑλλήσποντον!

* * *

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Η ΜΙΚΡΑ ΜΟΥ ΦΙΛΗ.

Ἦτο τόσον ζωηρά!
Ἔλαμπ' εἰς τὰ ὄμματά της
Ἡ φαιδρότης, ἡ χαρὰ
Κ' ἦσαν ὅλα τὰ μικρὰ
Ἀσματά μου ἤσματά της.

Ἦτο θαυμαστὴ αὐτὴν·
—αἴ! μικρὰ ἀκόμη ἦτο·—
Ἀπὸ πλούτων ρυθνητὸν
Μόνον δώδεκα ἐτῶν
Ἡ Μαρία ἐκοσμεῖτο.

Ὅμως ἦτο συμπαθής.
Ἔβλεπε πτωχὰ παιδία
Καὶ δακρύουσα εὐθὺς
Μ' ἔλεγε· "Μὴ μ' ἀρνηθῇς
Δέκα στίχους—Ἡ πτωχεία.„

Ἦτο δώδεκα ἐτῶν
Ὅμως ἀρελὴς, γλυκεῖα,
Ὄνειρον τῶν ποιητῶν,
Ἦκουε περὶ αὐτῶν
Καὶ ὡμίλει ἡ Μαρία.

Κ' ἐνῷ τόσον σοβαρὰ
Περὶ ποιητῶν ἐλάλει,
Ἀνεγείρετο φαιδρὰ,
Ἔμπνευσίς τις ἰσχυρὰ
Παιγνιδίων τὴν ἐκάλει.

Κ' ἔτρεχεν εἰς τοὺς ἀγροὺς
Πορφυρόχρους ἡ Μαρία
Καὶ εἰς τόπους ἀνθηροὺς
Μὲ συντρόφους της μικροὺς
Συνομήλικα παιδία.

Μόνος ἔμενον μικρὸν
Μετ' ἀλίγον μ' ἐνθυμεῖτο
Καὶ μὲ γέλωτ' ἀνθηρὸν
Σπεύδουσα τὸ ζωηρὸν
Παίγνιον μοὶ δίνγετο.

Καὶ πλησίον μου ἐκεῖ
Ἔμενεν ἡ λαλιά της
Μ' ἔθελγεν ἡ παιδική,
Ἀλλ' ἐξαίφνης σκαιτική
Ἤλλαξε τὰ ὄμματά της.

Τί ἐσκέπτετο, πρὸς τί
Ἔπαυεν ἡ εὐθυμία
Τῆς Μαρίας, διατί
Πρὶν εὔθυμος αὐτὴ
Σιωπᾷ τὸν ὠχρία;

Ἦτο δώδεκα ἐτῶν·
Ἦτο κόρη τὸ παιδίον·
Ἤθελέ τι μὴ γνωστόν·
Ἤδ' εἰς θέλγητρον πλαστὸν
Δὲν ἠσθάνετο πειγνίων.

"Διατί μελαγχολᾷς;
Μ' ἔλεγ' αἴφνης μειδιῶσα·
"Ἔκαμες στροφὰς πολλὰς;
Ἀ! ἰδοὺ γελᾷς, γελᾷς...„
Κ' ἔρυγεν αὐτὴ γελῶσα.

"Πάλιν μελαγχολική!
Ἂ συνελᾶσον, Ἄκρη·
Κάτι σκέπτεσαι ἐκεῖ...,
—"Ὄχι, ὄχι„, καὶ γλυκὺ
"Εν τῆς βλέμμα μοι ἔδωρει.

Οὕτω μετὰ διεταγμῶν
Ἐπαλήσομεν ἀλλήλους
Καὶ μετὰ κρυφῶν παλμῶν·
Τὰ αἰσθήματα ἡμῶν
Ἀδελφοὺς μᾶς εἶχον φίλους.

"Ω ἀνέμνησις πικρὰ
Ἐποχῆς εὐτυχεστάτης!
Τώρα—σκέψις θλιβερά!—
Δὲν εἶν' ὅλα τὰ μικρὰ
Ἀσματά μου, ἤσματά της.

Ἐν Ἀθήναις Ι. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΧΡΗΣΙΣ.

ΠΑΥΣΙΣ ΤΩΝ ΧΡΥΣΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ.

Θέσατε τὰ χρυσᾶ κοσμήματα, ὅσα θέλετε νὰ καθαρίσητε, ἐντὸς ἀγγείου περιέχοντος ὕδωρ πόσιμον καὶ ῥίψατε ἐντὸς αὐτοῦ 18 ὁρέξ. ἀμμωνιακοῦ ἅλατος· ἀκολούθως ἀρήσατε ἐπὶ μίαν ὥραν ἕνα βράζῃ τὸ ὕδωρ τοῦτο μετὰ τῶν κοσμημάτων.

Τούτου γενομένου, ἐκβάλλετε τὰ κοσμήματα ταῦτα, τὰ ὁποῖα καλῶς στρογγύσατε, οὕτω ὥστε θέλετε ἔχει αὐτὰ ἀστράπτοντα ὡς νὰ ἦσαν νεώτατα·

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἀναγινώσκομεν εἰς τὸν "Νεολόγον,,

"Ἡ ἐξ Ἰωαννίνων τῆς Ἀγαμεμνῆς μοι Ἑλλην Ὀλίβδ προπαρασκευάζοι μετέβημεν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν ἅπαντων τῶν συγγραμμάτων τῆς περιωνύμου καὶ γνωστῆς εἰς τὸ πανελλήνιον κυρίας Ἀδώρας Δισπερίας, ἥτις ἔνεκα τοῦ ζήλου μεθ' οὗ ἐργάζεται ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν λαῶν, ἐξελέγη ἀσχέτως μεγάλη διακύμανσα τὴ πρωτοβάθμιον διπλωμάτης καὶ διεθνοῦς ἐπιτροπῆς, ἥτις δεσὶ ἔτυχε φιλανθρωπικὴ καὶ ἐκπαιδευτικὴ τῆς ἀκαδημίας τῶν Ἰακωβίτων τοῦ ἁγίου Σωτῆρος τῆς Μοντεκάρλ. Τὰ συγγράμματα τῆς κυρίας Ἀδώρας μεταφράσθησαν ἤδη καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Ἰταλικὴν γλῶσσαν, ὑπὸ τῶν κυρίων Αἰμιλίας Σκουζῆ, Ἀγάπης Δημακίδη, Ἀγγελικῆς Πάλλη καὶ Ἑρμιόνης Ῥοδοκανάκη.,,

Ἀνταύδα τοῦ λόγου ὄντος περὶ τῆς περιφήμου κ. Ἀδρας δ' Ἰστρίας οἰκογένειας ἐπιπροσθέτομεν ὅτι ἡ Εὐρώπη, ἐπιποθοῦσα ἵνα ἐνεργήσωσιν ἐπιδείξωσι τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ὑψηλὴν ὑπόληψιν, ἣν ἔχρος διατρέφει πρὸς τὴν ἔξοχον ταύτην θυγατέρα τῆς Ἀνατολῆς ἐκδέχεται οὐ μόνον εἰς πόλεις καὶ χωρία τὸ ὑψηλὸν αὐτῆς ὄνομα, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐνδημασιάν δλην γυναικείαν, ἧς τὸ πρότυπον δημοσίευσιν πρό τινος ἡ ἐν Βερολίνῳ ἐκδιδομένη σπουδαιοτέρα γυναικεία ἐφημερὶς " ἡ ἀγορά,,. "Ἕνεκα τοῦ στενοῦ χώρου τῆς " Εὐρυδίκης,, λυπούμεθα διότι δὲν δυνάμεθα νὰ περιγράψωμεν τὰ τοῦ συρμοῦ " Ἀδρα Δ'Ἰστρια,, γυναικεῖα ταῦτα φορέματα

Ἡ τιμὴ αὕτη ἁπάσης τῆς Εὐρώπης πρὸς τὴν περίδοξον θυγατέρα τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους τε καὶ ὀνόματος, Κ. Δόρων Ἰστριάδα, εἶναι εἰς ἀδάμας ἓν πολύτιμος προστιθέμενος τῇ τε Ἑλληνικῇ φιλῇ καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸ γυναικεῖον ἡμῶν ὄμιλον.

Παράδοξον τῆς φύσεως παίγνιον. Ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην Γαλλική τις ἐφημερὶς γράφει ὅτι τὸν παρελθόντα Μάρτιον ἐν τῇ κώμῃ Δομπὲν ὄρνις ἀνέπτησεν εἰς τὸν κύρον Περκὲν ἐγέννησεν ὠὸν ζυγίζον ὀκτὼ οὐγγίας· ὅταν ἠθραύσθη εὑρέθη ἐντὸς αὐτοῦ ἕτερον ὠὸν τοῦ συνήθους μεγέθους μὲ τὸν ὡχρὸν αὐτοῦ ἐντελῶς ὡς εἰ ἦτο τοῦτο τὸ ὑπὸ τῆς ὄρνιθος γεννηθέν.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ζῶον ἐθέλον κ' ἡμέραν καὶ ὄχι περισσότερον
Τετράπουν εἶμαι καὶ τελῶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους φόβον.
Φόβον ἀναμφιβόλατον εἰς τὸν παρόντα βίον,
Καὶ ἐπὶ τέλους ἄγραμμα ὡς θῆμα εἰς ταφεῖον.
Δὲν ἀπαιτεῖται κόπος τις ἵνα μὲ μετασβάλῃς
Τὰ σκῶρα μόνον ἄλλαξε ἕνα φρουτίδος ἄλλης
Μετὰ τῶν δέκα θὰ μ' εὕρῃς μερῶν τοῦ λόγου τότε
Καθὼς εἰς τὴν Γραμματικὴν ἐσπουδάζες ὁπότε.
[illegible]
Σκοτώνομαι τὴν λύσιν του, μόνον τὸν κόπον χάνεις.

Ι. ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ.

ΛΥΣΙΣ

τοῦ προηγουμένου αἰνίγματος.

Πανδώρα, Πάν, δῶρα, ὥρα, Πανδώρα.

Τὴν ἐπιτυχῆ λύσιν τοῦ προηγουμένου αἰνίγματος πρώτη ἔσπευσεν ἡμῖν ἡ ἐκ Ταταούλων κ. Ἑλένη Καλῶν, ἀκολούθως δὲ ὁ κ. Ι. Ἀλιμπέρτης ἐμπέτρως, καὶ εἶτα ἀνώνυμός τις ἀναγνώστρια τῆς " Εὐρυδίκης,, ἐκ Χαλανδρίνης.

Ἐκ τοῦ τῆς ΠΑΝΔΩΡΑΣ ἦλθον κιβωτίον τὰ κακὰ
Καὶ στοιχεῖα ἐδέν λέβῃς πάντες τρία, τ' ἀρχικά,
Τῆς ποιμενικῆς γενικοῦ ὁ θεὸς αὐδὺς ὁ ΠΑΝ
Ὅ; εἰς π ἔ ν τα ἀπ α ν τᾶται κ' εἰς αὐτὸ τὸ ἀ γ α κ ἔ ν
Καὶ τὰ τέσσαρά της τ' ἄλλα ποῦ; τάχα δὲν νοεῖ
Ὅτι σχηματίζουν λέξιν, ἣν καθεὶς μας εὐνοεῖ;
Ἔχε, Χελιδών, τὰ πρῶτα κι' ἐς σχηματίσων καὶ θεόν,
Καὶ ἐς μέσῃ τῶν τεσσάρων εἰς ἐμὲ τὸ πρεῖν.
Ἐργαλεῖον ἀνατόμου ἔλαβες διὰ χειρός,
Κ' ἀφαιρεῖς τὴν κάραν τούτων ἀποτόμως καὶ σκληρῶς·
Κι' οὕτω γίνεται τοῦ χρόνου μόριόν τι πολλοστόν,
Εἰς τοὺς φιλεργοὺς πρὸ πάντων καὶ πόσους ἀριστόν.
Πρὸς πραγμάθειαν τοῦ ὅλου ἄπορον τὸ διατί
Ὁ Κωνσταντινουπολίτης τὰς Ἀθήνας νὰ ζητῇ·
Καὶ τὸ βιβλιοπωλεῖον Ἀνδρεάκου τὴν πωλεῖ
Ὅπου ἐπιγεγραμμένη φαίνεται κ' εἰς τὸ γιαλί.

Ι. ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ.

ΤΟ ΧΕΛΙΔΟΝΙ

Εἰς πᾶν αἴνιγμα του πρέπει νὰ προσέρχῃ καὶ σὺ δῶρα,
Ἴδε ὅτε σ' εἰκόνισεν ἡ μυθῳδὴς σου Πανδώρα.

Ν. Α. ΦΡΥΣΑΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ.

ΕΝ Χρυσοπόλει παρὰ τῷ ἀξιοτίμῳ κ. Μανῇ Μαρκόγλου.—ΕΝ Χαλκηδόνι παρὰ τῷ Φαρμακοποιῷ κ. Ἀντωνίῳ Σταυρίδῃ.—ΕΝ Ἀθήναις παρὰ τῷ κ. Ν. Σαρρούλῳ, καθηγητῇ.—ΕΝ Ἀλεξανδρείᾳ παρὰ τῷ κ. Ι. Ὀγδηνοδίτζ.—ΕΝ Βάρνῃ παρὰ τῷ κ. Ι. Ἀσπιώτῃ.—Ἐν Βώλῳ παρὰ τῷ κ. Κωνστ. Νικολαΐδῃ.—ΕΝ Γαλαζίῳ παρὰ τῷ κ. Κ. Δακοπούλῳ, καθηγητῇ.—ΕΝ Γιουγγίῳ παρὰ τῷ κ. Αἰχ. Σολομανίδῃ.—ΕΝ Γυθείῳ (τῆς Ἑλλάδος) παρὰ τῷ κ. Ν. Θ. Ἐξαρχάκῃ.—Ἐν Ἰωαννίνοις παρὰ τῷ κ. Κ. Ζανθοπούλῳ.—ΕΝ Θεσσαλονίκῃ παρὰ τῷ κ. Β. Παππαζόγλου.—ΕΝ Καλλιπόλει παρὰ τῷ κ. Β. Δασκαλάκῃ.—ΕΝ Κρήτῃ (Χανίᾳ) παρὰ τῷ κ. Ν. Μιζωτάκῃ· (Περάκλειον) παρὰ τῷ κ. Μ. Σταφράκῃ· Ἐρίνῃ.—ΕΝ Κυδωνίοις παρὰ τῷ κ. Γ. Μακρίδῃ.—ΕΝ Λαρίσσῃ παρὰ τῇ Ἱερολ. Ἀρχιδιακόνῳ κ. Δωροθέῳ Χρηστίδῃ. Ἐν Μιτυλήνῃ παρὰ τῷ κ. Χαραλάμπει Ἀπλίου.—ΕΝ Μολύβῳ παρὰ τῷ κ. Ζ. Ὑπανδρευμένῳ.—ΕΝ Νικομηδείᾳ παρὰ τῷ κ. Π. Παπαδοπούλῳ.—ΕΝ Σάμῳ παρὰ τῷ κ. Πελ. Ἀμάντῃ.—ΕΝ Σμύρνῃ παρὰ τῷ κ. Φ. Α. Σαρίκα.—ΕΝ Φιλιππουπόλει παρὰ τῷ κ. Γ. Καλλιστέλλῃ.—ΕΝ Χίῳ παρὰ τῷ κ. Δημ. Φιλαρετιανάκῃ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ Πιαστ. ἀργ.	6
ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΙΣ	6 1|2
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ	7

(Ἑξάμηνοι ἀναλόγως.)

ΟΡΟΣ ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΟΣ

Αἱ Συνδρομαὶ ΠΡΟΠΛΗΡΟΥΝΤΑΙ.

Πᾶσα αἴτησις ἀφορῶσα τὴν "Εὐρυδίκην,, ἀποτείνεται πρὸς τὸν ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ αὐτῆς Κ. Φ. ΚΤΕΝΑΝ.

[Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς "Εὐρυδίκης,,

Τύποις Α. ΖΕΛΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 28. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 25 ΜΑΙΟΥ 1871. ΕΤΟΣ Α'

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδεται κατὰ πενθημερίαν. Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1|2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ Γαλατᾷ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 30.

Η ΜΑΡΙΑ καὶ Ο ΒΥΡΩΝ.

Ὁ λόρδος Βύρων, εἷς τῶν ἐξοχωτέρων ποιητῶν τῆς Ἀλβιόνος ἐσπούδαζεν εἰσέτι εἰς τὸ σχολεῖον· ἐπεκέπτετο δέ, κατὰ τὸ διάστημα τῶν δεκαπενθημέρων διακοπῶν τοῦ θέρους, τὴν πατρικὴν αὐτοῦ ἔπαυλιν. Μόλις εἶχε συμπληρώσει τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ οὐδένα ἐκτενῆ λόγον ποιούμεθα. Αἱ πλάκεσται τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστριῶν θὰ εἶδον πολλάκις ἴσως τὴν εἰκόνα αὐτοῦ· εἶδον τὴν ὡραίαν αὐτοῦ κεφαλήν, τὴν θελκτικὴν κόμην καὶ τὸν ὡραῖον τράχηλον, ὅστις δύναται κάλλιστα νὰ παραβληθῇ πρὸς τοὺς καλλίστους τῶν σωζομένων ἀγαλμάτων τῆς ἀρχαιότητος.

Β'.

Πέραν τῶν ὁρίων τῆς ἀγροτικῆς ἐπαύλεως, ὅπου ἀνέκαθεν κατώκησεν ἡ οἰκογένεια τῶν Βυρώνων, ἔκειτο ὁ πύργος ἐν ᾧ κατῴκει ἡ οἰκογένεια τῆς Μαρίας. Ἡ κόρη αὕτη συνεπλήρου ἤδη τὸ δέκατον ἕβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῆς. Ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς εἰσέτι ἐβασίλευεν ἡ γαλήνη τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Οὐδεὶς σέλος ἐτάραττε τὸ στῆθος τῆς ἀγελαίας νεάνιδος.

Γ'.

Ὁ Βύρων ἀκὸ τῆς νεπιώδους αὐτοῦ ἡλικίας συνέπαιζε μετὰ τῆς γειτονοπούλας. Δεκατριετὴς δὲ ὢν ἠσθάνετο κλίσιν τινα, πολλῷ διάφορον τῆς προτέρας, πρὸς τὴν νεάνιδα. Ἐπεθύμει νὰ τὴν βλέπῃ μόνην. Ἐπεθύμει νὰ τῇ ὁμιλῇ, κρατῶν τὴν λευκὴν χεῖρά της, καὶ εὐτυχὴς ἐκοιμᾶτο ὁσάκις ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν του ἔβλεπεν ἄνθος ἔαρος, ἀποκοπὲν ὑπὸ τῆς νεάνιδος εἰς τὴν βλέπουσαν. Εὐτυχὴς δὲ ἠθεώρει τὰς ἡμέρας ἐκείνας τῶν διακοπῶν, καθ' ἃς ἠδύνατο νὰ τῇ ἀπευθύνῃ τρυφερὰς τινας ἐκφράσεις, καθήμενος μετ' αὐτῆς ὄπισθεν ἐρειπωμένου τινος τοίχου ἢ ἐπὶ τῶν χόρτων τοῦ ἀγροῦ.

Δ'.

Οὐδέποτε ἐλάλησαν ἀμφότεροι περὶ τοῦ ἀρχαίου μίσους, ὅπερ ἔτρεφον ἀμοιβαίως οἱ γονεῖς αὐτῶν. Δύναμίς τις ἀκαταμάχητος ἔφερε, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Βύρωνος, νύκτα καὶ ἡμέραν, τὸ ἐπιμύσημα τῆς νέας του φίλης. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ πολλάκις τὸν ἤκουσε ἐγκωμιάζοντα τὴν κομψότητα καὶ τὴν ἁβρότητα τῆς Μαρίας. Ἀλλ' ἐκεῖνος ἐσιώπα περὶ τοῦ ἔρωτος, ὅν ἤρχιζε νὰ αἰσθάνεται πρὸς τὴν ἀγαπητὴν αὐτοῦ γειτονοπούλαν.

Ε'.

Ἐν τούτοις ἐπλησίαζον αἱ ἡμέραι τῶν διακοπῶν. Ἐπὶ τέλους ἐπλησίασε καὶ ἡ τελευταία ἡμέρα. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐπεθύμει νὰ ἐκφράσῃ τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας του. Ἐπεθύμει νὰ ἐκφράσῃ τὸν ἔρωτα, ὅν ἔτρεφε πρὸς τὴν ἀγαπητὴν αὐτοῦ γειτονοπούλαν. Ἐπεθύμει νὰ τῇ εἴπῃ ὅτι ἐν τῇ σχολῇ διαμονῇ αὐτοῦ, ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἔμελλε νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν πατρικὴν του ἔπαυλιν, ἦτο ἡ τελευταία τῆς ἐν τῷ σχολείῳ διαμονῆς του. Ἐπεθύμει νὰ τῇ εἴπῃ ὅτι ἐν τῇ ἐξοχικῇ ἐπαύλει, ἐν ᾗ ἔμελλε νὰ διατρίψῃ ἐπὶ τινας μῆνας, ἐσκέπτετο πολλάκις τὴν ἀγαπητὴν αὐτοῦ γειτονοπούλαν. Ἐπεθύμει νὰ τῇ εἴπῃ ὅτι ἡ ἀπουσία αὐτῆς ἐβάρυνε τὴν καρδίαν του. Ἐπεθύμει νὰ τῇ εἴπῃ ὅτι ἐν τῇ ἐξοχικῇ ἐπαύλει, ἐν ᾗ ἔμελλε νὰ διατρίψῃ ἐπὶ τινας μῆνας, ἐσκέπτετο πολλάκις τὴν ἀγαπητὴν αὐτοῦ γειτονοπούλαν. Ἐπεθύμει νὰ τῇ εἴπῃ ὅτι ἡ ἀπουσία αὐτῆς ἐβάρυνε τὴν καρδίαν του. Ἐπεθύμει νὰ τῇ εἴπῃ ὅτι ἐν τῇ ἐξοχικῇ ἐπαύλει, ἐν ᾗ ἔμελλε νὰ διατρίψῃ ἐπὶ τινας μῆνας, ἐσκέπτετο πολλάκις τὴν ἀγαπητὴν αὐτοῦ γειτονοπούλαν.

Ἐπὶ τέλους ἐπλησίασε καὶ ἡ τελευταία ἡμέρα. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐπεθύμει νὰ ἐκφράσῃ τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας του. Ἐπεθύμει νὰ ἐκφράσῃ τὸν ἔρωτα, ὅν ἔτρεφε πρὸς τὴν ἀγαπητὴν αὐτοῦ γειτονοπούλαν. Ἐπεθύμει νὰ τῇ εἴπῃ ὅτι ἐν τῇ σχολῇ διαμονῇ αὐτοῦ, ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἔμελλε νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν πατρικὴν του ἔπαυλιν, ἦτο ἡ τελευταία τῆς ἐν τῷ σχολείῳ διαμονῆς του. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ οὐδένα ἐκτενῆ λόγον ποιούμεθα. Αἱ πλάκεσται τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστριῶν θὰ εἶδον πολλάκις ἴσως τὴν εἰκόνα αὐτοῦ· εἶδον τὴν ὡραίαν αὐτοῦ κεφαλήν, τὴν θελκτικὴν κόμην καὶ τὸν ὡραῖον τράχηλον, ὅστις δύναται κάλλιστα νὰ παραβληθῇ πρὸς τοὺς καλλίστους τῶν σωζομένων ἀγαλμάτων τῆς ἀρχαιότητος

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

αἰσθάνεται καὶ ἀναχωρῶν ἐλυπήθησαν, ἐν τῇ παιδικῇ αὐτοῦ ἡλικίᾳ, τὰ ἀστεῖα καὶ ἐλαύνει ἐν ἡθάνετο τοσοῦτο βαθὺ ἐπ' αὐτὸν αἴσθημα. "Ἐν τῷ συνήκατι αὐτοῦ " ἡ Νίκαια τῆς Ἀθήνας „ κατὰ λόγους, ἐξ οὗ προσώπου τοῦ ἱρατεύσαντος αὐτὸν λίαν περιπαθῆς διήγημα τὰ περὶ τὸν Μαρίαν αἰσθήματα αὐτοῦ.

Ι'.

"Ἡ νῦξ περιέκρυβε διὰ τῶν ἐρεβωδῶν τὸν ἀναχωροῦντα μετὰ συντετριμμένης καρδίας ἐρωμένον κατὰ. Ὁπόταν δὲ πὲν ἴγνας αὐτοῦ ἐξαλείφθη, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον καὶ ἐκλαυσεν. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι ἡ ἀνθρώπινος καρδία! Κακῆς πολὺ δὲν παρῆλθε καὶ ἡ νεᾶνις Χαρικλώ τὸν ἀπάνεν λάτρην αὐτῆς, εἰλαλεῖθη ὑπὸ εὐπαθοῦς καὶ ἀφροδίτου τὴν ἡλικίαν ἀνδρός. Καὶ ἠσθάνθη μὲν θλῖψιν τινα ἀλλ' ἐμεις τί ἠθέλατο νὰ ἐλπίσῃ ἐκ μέρους δεκατετραέτους παιδὸς, αὐτὴ ἔχουσα ἤδη οἶκον;

ΙΑ'.

Ὀλίγα δὲ παρῆλθον μῆνες ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Βύρωνος καὶ ὁ ἀρραβὼν ἐτελέσθη.—Τετέλεσται! Ὁ Βύρων ἐπανελθὼν ἐπέτυχε εἰς ὑρήνους καὶ δόξαν, ἅμα ἔχουσε τὴν θλιβερὰν καὶ ἀνέλπιστον ταύτην ψῆφον. Κατὰ δὲ ἐαρινὴν ἐποχὴν, ἔσπευσε νὰ συναντήσῃ τὴν Μαρίαν. Καὶ τὴν συνέντευξιν. Ἐκράτησε δὲ τοὺς λυγμοὺς του καὶ τὴ ἐλάλησε οὐχὶ πολὺ περὶ ἔρωτος, ἀλλὰ περὶ ἀδυναμίας. "Ἡ καρδία του ἀγαπᾶτο καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ μείνῃ κληρὸν αὐτῆς ἡ στεγνὰς ἐλίγης. "

ΙΒ'.

Τὸ ἑπὸν ἔτος ὁ Βύρων ἐπανῆλθεν. Ἦτο σκυθρωπὸς, κατηφὴς καὶ περίλυπος. Ἡ Μαρία εἶχεν ἀκατανίσει ἡδονάκινον, συζευχθεῖσα μετὰ τοῦ νόου, ὃν ὡς γνωστὸν ἐξελέξατο. Ὁ Βύρων ἐδράξατο τῆς εὐκαιρίας, ἣν παρεῖχεν αὐτῷ τριήμερος ἀπουσία τοῦ εὐτυχοῦς ἀντιπαίλου του. Εἰσῆλθε δὲ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Μαρίας. Ὁ τυφὼς ἐκλεισεν τὴν Μαρίαν, καὶ τὸ τέκνον αὐτῆς ἀσπασθεὶς; δὲν ἠδυνήθη νὰ πρατήσῃ τὰ δάκρυά του.—" Ἄ, εἶπε· πότον εὐτυχῆ ἡ θέλας μὲ κατασκήσει σὺ, ὦ τέκνον, ἂν δὲν προῆρχετο ἐξ ἄλλου πατρός!„ Ἡ Μαρία ἀντέκλεισε· ὁ Βύρων περιεπτύχθη ἄπαξ ἔτι τὸ τέκνον αὐτῆς καὶ ἐξῆλθεν. "Ἐκτοτε δὲ ποτὲ πλέον δὲν εἶδεν αὐτὸν ἡ Μαρία, οὐδ' αὐτὸς ἐκείνην.

ΙΓ'.

Ὁ Βύρων πατέσαν ἀνηρεύθη καὶ αὐτός. Ἀλλ' ὁ γάμος ὑπῆρξεν ἀτυχὴς. Μετ' οὐ πολὺ ἐρασθεὶς διὰ παντὸς τὴν νύκτα του καὶ τὸ πένθος τοῦ πρώτου ἀτυχοῦς ἔρωτος, ἐπλανήθη εἰς τόπους ξένους, χωρὶς οὐδαμοῦ νὰ εὕρῃ ἀνάπαυσιν, οὐδὲ παρηγορίαν. Λέγεται δὲ, ὅτι ὀλίγον πρὶν ἀποθανῇ, ὁ ἰατρὸς αὐτοῦ τὸν ἐρώτησε ἐπὶ ἡμέτεραν ὥραν ἡθυμοῦντα λόγους πρὸς τὴν Μαρίαν, ἅτις ἦν τὸ ὄνειρον πάντοτε τῆς εὐτυχίας του!

* * *

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΕΡΩΤΟΣ

ὑπὸ

τοῦ Ἰατροῦ κ. Κ. ΒΕΓΛΕΡΗ

Ι'.

Ὁ Πλάτων μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Σωκράτους ἀξηλαλήθησε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ εἰς τοὺς Πυθαγορείους, οἵον τὸν Κρατύλον, ὃς ἦν καὶ διάλογον ὁμώνυμον ἐποίησεν ἐπιγράφας αὐτὸν Κρατύλον ἢ περὶ ὀρθότητος ὀνομάτων. Σπουδὰς δὲ εἰς Ἰταλίαν καὶ διδασκάλους ἐκεῖ εὑρὼν τὴν Πυθαγορείων, συνεταίρισεν ὑπὸ τοῦ Ἀρχύτου, πάλαι ἔοχε διδάσκαλον τὸν Πυθαγόραν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ φιλόσοφος εἶναι πολυδάκρυον στάλαγμα καὶ εἰς Σικελίαν ἵνα τοὺς ἐκεῖ πρεσβεῖς τῆς Αἴγυπτος διδάσκῃ καὶ σὺ σοφίαις τραπέζης χάριν, ὡς λέγει ὁ Ἀριστοξένης, οὐχὶ ὁ δίκαιος.

Εἰς δὲ τὴν Σικελίαν ἐλθὼν ὁ Πλάτων τρὶς, σχεδὸν μὲν διὰ τὴν αἰγυπτιακὴν αἰτίαν, ἤτοι λόγῳ φιλοθεάμονα ὅτι εἶδεν ἐν Συρακούσαις καὶ Διονύσιον τὸν τύραννον ἢ μᾶλλον καλούμενον, τὸν ὁποῖον προσπάθησεν νὰ σώσῃ ἀπὸ τὴν τυραννίδα εἰς ἀριστοκρατίαν. Οὗτος δὲ ἔθηκε τῷ Πλάτωνι τόσαυρας ἐρωτήσεις, εἰς ἃς πάντα ἐξαπορεῖς ἀπήντησεν ὁ φιλόσοφος, ἐφ' ᾧ καὶ ἐγανακτήσας ὁ τύραννος προέπεν αὐτῷ, ὅτι " ἔτι ἡλίου ὄντος ἐκὶν γῆς ἐκ τῶν Συρακουσῶν ἀπαλλάττεσθαι„ καὶ οὕτως ὁ Πλάτων ἀτίμως ἐκ τῶν Συρακουσῶν ἀπεπέμφθη.

Ἰδοὺ δὲ αἱ ἐρωτήσεις τοῦ Διονυσίου καὶ αἱ ἀπαντήσεις τοῦ Πλάτωνος ἵνα γνῷ καταλληλὸν ἡ κουρότης τοῦ τυράννου, καὶ ἡ δύναμις ἡ ἠθικὴ τοῦ φιλοσόφου. Πρῶτον μὲν ἠρώτησε τὸν Πλάτωνα τίνα νομίζει εὐδαίμονα τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ὁ Κροῖσος ἠρώτησε ποτὲ τὸν Σόλωνα, ὑποθέτων ὁ τύραννος ὅτι θὰ τὸν κολακεύσει, ὑποδεικνύων αὐτὸν. Ὁ δὲ Πλάτων ἀπεκρίθη ὅτι νομίζει τὸν Σωκράτην. Δεύτερον ἠρώτησεν αὐτὸν, ἐπειδὴ νομίζει τὸ ἔργον τοῦ πολιτικοῦ, ὁ δὲ ἀπήντησε, τὸ σωσεῖν τοὺς πολίτας βελτίους. Τρίτον ἐπερώτησεν αὐτὸν, τί λοιπὸν; τὸ ὀρθῶς διαλέγειν εἶναι μικρὸν; δὲν ἐπίστευσεν ἔνεκα ἐναντιολῆς, εἶναι μικρὸν καὶ μέρος ἔσχατον· διότι οἱ ὀρθῶς διαλέγοντες ὁμοιάζουσι τοὺς ἀκεστάς, οἵτινες τὰ διεφθαρμένα ἐξάπτια ἀναιροῦσιν. Τέταρτον ἐρώτημα ἠρώτησεν ὁ τύραννος· Τί, τὸ νὰ ᾖναί τις τύραννος (τοιούτοι βασιλεῖς,) δὲν εἶναι ἀνδρεῖον; Ἀπέντων ὀλιγίστων ἀπήντησεν ὁ φιλόσοφος, ὅτι καὶ τὸ τοῦ κυρίως μαχαιρίδια φοβεῖται, μὴ διὰ τούτων ἀπόλλυται. Διὰ ταῦτα θυμωθεὶς ὁ Διονύσιος, διέταξε τὸν Πλάτωνα ἵνα ἀναχωρήσῃ πρὸ τῆς τοῦ ἡλίου δύσεως.

Τῆς δὲ δευτέρας ὁδοῦ τῆς εἰς Σικελίαν αἰτία εἶναι αὕτη. Μετὰ τὸν θάνατον Διονυσίου τοῦ μεγάλου διαδέχεται τὴν τυραννίαν Διονύσιος ὁ Διονυσίου ἢ μᾶλλον ἐπικαλούμενος, ὅστις ὅμως πρὸς τὸν Πλάτωνα ἀνεδείχθη μείζων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τύραννος. Εἶχεν ὁ Διονύσιος ἐκ μητρὸς ἀδελφὸν τὸν Δίωνα, ὅστις ἐκ πρώτης ὁδοῦ ἐγένετο ὁμιλητὴς τοῦ Πλάτωνος. Γράφει δ' αὐτῷ ὁ Δίων, ὅτι ἐὰν ἐπανέλθῃ νῦν, ἐλπὶς ὑπάρχει ἵνα μεταβληθῇ ἡ τυραννὶς εἰς ἀριστοκρατίαν. "Αμα δὲ ἀφικομένου τοῦ Πλάτωνος εἰς Συρακούσας τὸ δεύτερον, διεξέλθωσιν οἱ θορυβοῦντα τοῦ Διονυσίου αὐτὸν λέγοντες, ὅτι ὁ Πλάτων προσπαθεῖ νὰ μεταβιβάσῃ τὴν ἀρχὴν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸν Δίωνα. Τοῦτο ἀκούσας ὁ Διονύσιος ὀργίζεται, φυλακίζει τὸν Πλάτωνα καὶ παραδίδει αὐτὸν εἰς τινα ἔμπορον, Πόλλιδα τὸν Αἰγινήτην, ἐν Σικελίᾳ τυγχάνοντα, ἵνα τὸν πωλήσῃ ὥσπερ ἀνδράποδον, ὅπως ἔπραξεν ὁ Κροῖσος εἰς τὸν Αἴσωπον. Ὁ ἔμπορος ἐκπλεύσας μετὰ τοῦ Πλάτωνος εἰς Αἴγιναν εὗρεν ἐκεῖ Ἀννίκεριν τὸν Αἴσιον, ὅστις ἔμελλε νὰ πλεύσῃ εἰς τὴν Ἦλιν ἵνα ἀγωνισθῇ τεθρίππῳ εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας. Περιτυχὼν λοιπὸν τῷ Πόλλιδι ὁ Ἀνίκερις ἠγόρασε παρ' αὐτοῦ τὸν Πλάτωνα " πρᾶττων τὴν δόξαν ταύτην πᾶσιν ἐν τεθρίππῳ νίκης ἀγωνισάμενος„, περὶ οὗ καὶ ὁ εἰρηνέως Ἀριστείδης λέγει ὅτι " οὐδεὶς ἐγίνωσκε τὸν Ἀνίκεριν, εἰὰν τὸν Πλάτωνα μὴ ἐπύθετο. „

Τῆς δὲ τρίτης εἰς Σικελίαν ὁδοῦ πλέον ἀφορμὴ γέγονεν αὕτη. Δημοκλείδης ὁ Δίωνι ὑπὸ τοῦ Διονυσίου καὶ ἀφορισθεὶς τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ, ἐλθὼν ἐν Λεοντίνοις, ὅθεν γράφει τῷ Πλάτωνι,

ὅτι ὑπόκειται ὁ Διονύσιος νὰ τὸν ἀφήσῃ ἐλεύθερον, ἐὰν πέλθῃ ὁ Πλάτων ἐπανελθὼν πρὸς αὐτόν. Ὁ δέ, πρόθυμος ὢν ὅπως βοηθήσῃ τῷ ἑταίρῳ, ὑπέστη καὶ τὸν τρίτον θαλασσοπλοΐαν.

Καὶ αὗται μὲν εἰσὶν αἱ τρεῖς τοῦ Πλάτωνος εἰς Σικελίαν ἀποδημίαι καὶ φιλοξενεῖται τῶνδαίτα τυράννων πρὸς αὐτόν. Ὁ Πλάτων ὅμως καὶ ἄλλας ἀλλοχόσε ἐποιήσεν ἀποδημίας καὶ ἰδίως εἰς Αἴγυπτον, περὶ ἧς μέμνηται ἐν Γοργίᾳ, ἔνθα τὴν ἱερογλυφικὴν γλῶσσαν τῶν ἱερέων ἐδιδάχθη, καθὼς καὶ τὰς περὶ γεωμετρίας καὶ ἀστρονομίας καὶ θεολογίας γνώσεις αὐτῶν. Διὸ καὶ ἐν Γοργίᾳ λέγει "οὐ μὰ τὸν κύνα τὸν παρ' Αἰγυπτίοις θεόν„ διότι, ὅτι ἐσήμαινον παρὰ τοῖς προγόνοις ἡμῶν τὰ ἀγάλματα, τοῦτ' αὐτὸ ἐσήμαινον παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις τὰ ζῶα, εὐρίσκεται ὄντα ἑκάστου τῶν θεῶν, εἰς ὄντινα ἦσαν ἀνατεθειμένα.

Ὁ Πλάτων ἐπιθυμῶν ἐκεῖθεν ὅπως μεταβῇ καὶ εἰς τὴν Περσίαν παρὰ τοῖς ἐκεῖσε μάγοις, ἕνεκα τοῦ ὑπέργοντος τότε πολέμου μεταξὺ εἰς τὴν Φοινίκην καὶ συντυχὼν τοὺς ἐκεῖ μάγοις παρέλαβε τὴν μαντικὴν· διὸ ὁ καὶ ἐν Τιμαίῳ φαίνεται τῆς θυτικῆς ἔμπειρος ὤν, σημεῖα τε λέγων ἔκπυστα καὶ σπλάγχνων καὶ τὰ τούτοις παρακόλουθα. Οἱ δὲ μάγοι ἐκ Περσίας "Αθηναζε παρεγένοντο διὰ τὸν Πλάτωνα, καθ' ὃν χρόνον οὗτος εἰς Περσίαν ἀπῆρχετο.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν αἰτίων τῶν εἰς Σικελίαν ἀρίξεων δέον ἦν ἵνα ῥηθῶσιν.

Ἀριξόμενος δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας, διδασκαλεῖον συνεστήσατο ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ἔνθα μέρος τι τοῦ γυμνασίου τούτου τεθὲν ταῖς Μούσαις ἀνέθηκεν. Ἐνταῦθα προσῆλθεν αὐτῷ καὶ Τίμαιος, ὁ μισέλληνος, καὶ πλείστους ὅσους μαθητὰς προσῆλκυσεν, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας "ἀνδράσι σχήματι παρασκευάζων ἀκροᾶσθαι αὐτοῦ καὶ κρείττονα κέσης φιλοσοφίας τὴν ἑαυτοῦ φιλοσοφίαν ἐπιδεικνύς„ (Δεξίθεα καὶ Ἀκωσθένεια).

Ἦν δὲ γλυκὺς τὴν συμπεριφορὰν καὶ ἅμα σπουδαῖος, οὔτε εἰρωνικὸς ὤν, ὡς ὁ Σωκράτης, μηδὲ ἀπολειστικὸς ὅπως οἱ Πυθαγόρειοι, οἵτινες σὺν τῷ "αὐτὸς ἔφα„ κατελιμπάνεις εἶχον τὰς θύρας, καὶ μόνῳ τῷ ἑκατὸν δραχμὰς χρυσοῦ δίδοντι τὴν οἰκείαν μετέλιδον. Ἐδίδασκε καὶ ἄνευ διδάκτρων καὶ τὰς θύρας τῆς Ἀκαδημίας ἀνεπεπταμένας εἶχε πρὸς ἅπαντας τοὺς προσερχομένους.

Ὁ Πλάτων ἀπέθανεν ὀγδοήκοντα καὶ ἑνὸς ἐτῶν ἐν Ἀθήναις, ἔνθα καὶ ἐτάφη πολυτελῶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες ἐπέγραψαν ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ τάδε·

" Τὸν δὲ Ἀπόλλων ὡρᾶ· Ἀσκληπιὸν ἡ δὲ Πλάτωνα,
Τὸν μὲν ἵνα ψυχῆν, τὸν δ' ἵνα σῶμα σόαι. „

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ γένους τοῦ Πλάτωνος.

Ἐνταῦθα ἔδει ἵνα εἴπωμέν τινα καὶ περὶ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πλάτωνος. Ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη ἐκ τῆς βιογραφίας αὐτοῦ δῆλη γίνεται, καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, παραπέμπομεν τοὺς φιλοτίμους· εἰς τὰ τοῦ Πλάτωνος σωζόμενα.

Θεῖος δὲ ἦν ὁ Πλάτων καὶ πολλῶν ἐγένετο εὑρέτης ὀνομάτων καὶ πραγμάτων, καὶ εἴδους καὶ συγγραφῆς καὶ ἰδεῶν.

Εἰς τὸν Πλάτωνα χρηστεύεται καὶ τὰ δημόσια μαθήματα, διότι ἐνῷ οἱ περὶ αὐτοῦ φιλόσοφοι ἐδίδασκον ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς τοὺς περιπάτους, πρῶτος ὁ Πλάτων ἐδίδαξεν εἰς τὴν Ἀκαδήμειαν, ἔνθα καὶ ναὸν ταῖς ἐννέα Μούσαις ἀνήγειρεν. (1) Ἦν δὲ ἡ Ἀκαδήμεια τοῦ Πλάτωνος εἰς τὰ νῦν Σοκόλια καλούμενα, βορειοδυτικῶς τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα οἱ σημερινοὶ Ἀθηναῖοι βλέπουσιν τὸν τάφον τοῦ φιλέλληνος Γερμανοῦ Μύλερ. Τανῦν δὲ καλεῖται τὸ μέρος τοῦτο ὑπὸ τῶν ποιμένων καὶ χωρικῶν Καθήμενα, ἤτοι τῇ ἀρχαίᾳ λέξει παρεθραμένῃ, ἐπλανήσαν ἐπίπεδον τὸ ἀρχαῖον Α καὶ ἔγραψαν τὸ δ εἰς θ, ἀναδιδάσκοντες τὸν τόπον τῇ συνειρέσει τῆς παραληγούσης μετὰ τῆς λήγούσης.

Τὴν πληροφορίαν ταύτην αὐτὸς ἐγὼ ἔλαβον τῷ 1834 παρὰ τίνος ποιμένος, βόσκοντος τὰ ποίμνια αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ λοφίσκου, ἔνθα τὸ μνῆμα τοῦ εἰρηνέως ἀνῆλθ ὑψοῦται. Εἶναι δὲ περίεργον, ὅτι μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καθ' ἣν ὁ τάφος τοῦ φιλέλληνος, κατὰ τὴν ῥητὴν ἐπιθυμίαν τοῦ διανύσαντος, ἀνεγείρετο ἐπὶ τοῦ ὑψίστου τῆς Ἀκαδημίας, πρὸς δὲ καὶ μετὰ ταῦτα, ἠγνόουν τὴν ἀληθῆ θέσιν αὐτῆς καὶ διαμφισβήτουν, ἵνα μὴ εἴπω ὅτι καὶ ἔτι διαμφισβητοῦσι αὐτήν.

ΚΕΦ. Β'.—Περὶ Πλατωνικοῦ Ἔρωτος καὶ ἰδίᾳ Περὶ Φαίδρου (ἢ περὶ ἔρωτος καὶ κάλλους) καὶ Συμποσίου ἐν μέρει.

Μετὰ τὴν σύντομον βιογραφίαν τοῦ ἐνδοξοτάτου συγγραφέως Πλάτωνος, καιρὸς εἶναι ἵν' ἀναπτύξωμεν τὰς περὶ ἔρωτος θεωρίας αὐτοῦ διὰ στόματος τοῦ Σωκράτους ἐν Φαίδρῳ· ὡς εἴθιστο δὲ παρὰ Πλάτωνι ἐν τοῖς διαλόγοις αὐτοῦ ὁ Πλάτων λαμβάνει ὡς κύριον πρόσωπον τὸν Σωκράτην, τοῦτον ὅταν ζῇ ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ καλῶς καὶ μετὰ θάνατον. Ἤδη δὲ τῷ ἐξῆς τοῦτο προσώπῳ ὁ συγγραφεὺς ἐρωτεῖθαι καὶ ἵνα τινα ῥηθῶν ἀντείρῃαν ἢ πλείονας μεθ' ὧν ὁ Σωκράτης διαλέγεται. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ δίδωσιν ὁ Πλάτων τὸ ὄνομα τοῦ ῥηθέντος τούτου ἢ τοῦ ἀντιρρήσεως εἰς τὸν διάλογον, ὅπως ἐνταῦθα ἐκ τοῦ ῥηθέντος Φαίδρου ἐκλήθη ὁ διάλογος οὗτος Φαῖδρος.

Συνήθως δὲ ἀναλόγως τοῦ ἀντικειμένου καὶ τῶν περιστάσεων ἐκλέγει ὁ Πλάτων τὸν τόπον ἔνθα ἀπαλλόντες οἱ ῥηθέντες διαλέγονται. Καὶ ἐνταῦθα καταλληλότατον μέρος διὰ τὴν ἐν λόγῳ συνδιάλεξιν ὑποτίθεται μεγάλη τις πλάτανος ἐν τῷ ἄλσει τῶν Νυμφῶν, παρὰ τὸν Ἰλισσόν. Ἐκεῖ οἱ δύο ῥηθέντες ἐμέρων τινα ἐαρινὴν Ἀθηναϊκὴν παρὰ τὸν ποταμὸν ἀπαλλόντες διαλέγονται. Ἐνταῦθα ὁ ψιθυρισμὸς τῆς πλατάνου μετὰ τοῦ ῥέοντος ῥεύματος τοῦ Ἰλισσοῦ παρέχουσιν εὐχάριστον ἀρμονίαν ἱκανὴν νὰ ὑψώσῃ τὸν νοῦν ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸν οὐρανὸν, ἀπὸ τοῦ ποικίλματος εἰς τὸν πλάστην, ἀπὸ τῆς τούρδης τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς οἰκίας εἰς τὰ Ἠλύσια πεδία τὰ πραγματικά.

Εἰς τὴν ὡραιοτάτην ταύτην θέσιν καθίσαντες καὶ ἡδονὴν ἐπιζητοῦντες ἄρχονται χαριεντιζόμενοι, ἀτρεμεῖ λακόντες τὴν Λυσίαν καὶ τὸν κατ' αὐτὸν ἔρωτα· ἀφοῦ δὲ ἐξηντλήθη ὁ Φαῖδρος περὶ αὐτοῦ, ἐρωτῶντος αὐτὸν τοῦ Σωκράτους, ἀναλαμβάνει τέλος ὁ σοφώτατος τῶν ἀνδρῶν πάντων τὸν λόγον καὶ διὰ τῆς διαμφισβητήσεως αὐτοῦ τε καὶ τὸν μαθητὴν αὐτοῦ διαλεκτικῆς καὶ λογικῆς, ἐκτυλίσσει εὐφυέστατα τὰ διανοήματα αὐτοῦ καὶ φέρει εἰς τὸ μέσον ἄγνων καὶ καθαρὸν τὸ ἀπόλυτον κάλλος, τὸ ὡραῖον, εἰς τὸν ὕψιστον αὐτοῦ βαθμὸν ἢ τὸν ἔγκατα αὐτοῦ ὑπὸ τὴν λεγομένην κατὰ Πλάτωνα ἔννοιαν. (Ἰδ. Φαίδρου σελ. 217—239)· ἀλλ' ἐς ἀναγνώσεως τὴν περιεργαστὴν τῆς θείας ὅπως ὁ Σωκράτης τὴν περιγράφει ἐν τῷ ἰ πεδῷ τοῦ Φαίδρου.

"Νὴ τὴν "Ηραν, καλήγε ἡ καταγωγὴ, ἥτε γὰρ πλάτανος αὕτη μάλ' ἀκριβεῖς τε καὶ ὑψηλὴ, τοῦ τε ἄγνου τὸ ὕψος καὶ τὸ σύσκιον πάγκαλον, καὶ ὡς ἄκμὴν ἔχει τῆς ἄνθης, ὡς ἂν εὐωδέστατον παρέχει τὸν τόπον ἥτε ἂν πηγὴ χαριεστάτη ὑπὸ τῆς πλα-

(1) Σημ. Μετὰ τοὺς περσικοὺς πολέμους ὁ Κίμων ἔκτισεν τὴν Ἀκαδήμειαν πλουτήσας αὐτὴν μὲ κῆπον ὡραῖον· φαίνεται δὲ ἦν αὐτὴ ἐκείνη, εἰς ἣν ὁ Πλάτων ἐδίδαξεν.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τάνου μέ μέλι, ψυχρόν ύδατος, ώστε γε τῇ τοῦ τεμπέρεθαι. Νυμφῶν τε γένος καὶ Ἀχελώου ἱερὸν ἀπὸ τῶν πορῶν τε καὶ ἀναβάσεων θεῖον εἶναι. Εἰ δ' ὦ βοῦλει, τὸ εὔσκιον τοῦ τόπου ὡς ἀγαπητὸν καὶ σφόδρα ἡδύ. Οἰνοῦν τε καὶ λιγυρὸν ὑπηχεῖ τῇ τῶν τεττίγων χορῇ πάντων δὲ κορυφότατον τὸ τῆς τούτου, ὅτι ἐν ὥρᾳ προάντης ἱκανὴ κύριος καταλιπόντι τὴν ἀγαλὴν ἀσφαλὲς ἔχειν. Ὅντα ἔμαυτὸ σοι ἐξενέγκατε, ὦ φίλε Φαῖδρε ..

ΕΚΔΡΟΜΑΙ
ΕΙΣ ΡΟΥΜΕΛΗΝ ΚΑΙ ΜΩΡΕΑΝ.
ὑπὸ
ΔΩΡΑΣ Δ' ΙΣΤΡΙΑ.

Α'.
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη ὅπως διαμείνωμεν ἐπὶ πολὺ ἐν Βοιωτίᾳ ἵνα κατίδωμεν, ὅτι ἡ χώρα αὕτη διατηρεῖ τοὺς πλειάδας χαρακτῆρας ἰδ; ἀναφέρομεν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Ἡ "παγκλὶ Βοιωτία„ ἧς μνείαν ποιεῖται ὁ Ὅμηρος, εἶναι μεγάλη τις καλὰς, ἐν τραχίαν ὁρῶν ἐσχηματισμένη, ἧς τὰ ὕδατα συναθροίζονται ἐν τῇ βίᾳ πεδιάδι, διαρρεόμενα διὰ σειρᾶς ὀρέων, συνδεούσης τὸν Κιθαιῶνα μετὰ τοῦ ὄρους Πρωνός. Ἐπὶ τῶν ὀρέων τούτων ἀναφαίνονται ὁ σχῖνος, ἡ πίτυς, ὁ πρῖνος καὶ ὁ πάτνος. Τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς πεδιάδος περιλαμβάνει τὴν λίμνην Ὑλικὴν, τὸ δὲ νότιον, τὸ ἐκτενέστερον, τὴν Βοιωτικὴν Κωπαΐδα, τὸν Ἑλληνικὸν τοῦτον Νεῖλον, οὗ αἱ πλημμῦραι γονιμοποιοῦσι τὴν γῆν, καὶ τὴν λίμνην Κωπαΐδα, ἐν ᾗ συνέρρεον οἱ πλεῖστοι τῶν ποταμῶν, τῶν ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων προερχομένων. Εἰς τὸν βαθὺν τοῦτον καὶ βλωδῆ τόπον ὁ ἀήρ, σπανίως ἀνανεούμενος, εἶναι σκυθρὸς καὶ στάσιμος.'

Ἡ φυτικὴ γῆ, κατεσκευάσθη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὀρέων ὑπὸ τῶν προαιωνίων, αὐγάτεια ἐκ βαθέου γοναιοτοκοῦσα καὶ γονίμου. Διατέλουσιν ἀπέρους χλόης, καὶ ἀναβλύστατα ὕσατα. Οἱ Βοιωτοὶ εὗρον πάντοτε ἐν παρομοίᾳ χώρᾳ μεγάλας ἐνθαρρύνεις πρὸς τὴν γεωργικὴν βίον. Ὁ Ἡσίοδος, ὁ ποιητὴς αὐτῶν, εἶναι ὁ ἀνὴρ τῆς ἀγροτικῆς ἐργασίας. Ὁ τῆς Βοιωτίας σίτος ἦν ὁ βαρύτερος τῶν πολυσιτίων ἐν Ῥώμῃ μετὰ τὸν παρὸν τῆς Ἀρχαΐας. Ἡ Βοιωτία, μετὰ τῶν λιμνῶνων, λιμνῶν καὶ πεδιάδων, ἐν αἷς χόσκουσι τὰ μελίντροφα πρόβατα, εἶναι ἔτι μία τῶν γονιμοτέρων χωρῶν τοῦ βασιλέως. Ἐν χώρᾳ, ἐν ᾗ οἱ βράχοι κατέχουσι τὰ ἥμισυ τοῦ ἐδάφους καὶ ἦν ὁ Ὅμηρος ἀποκαλεῖ ἀπούστης "πετρήεν„ καὶ "τρηχεῖαν„, ἡ νομαρχία αὕτη δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς καταλληλοτέρα ὅπως ἐπωφεληθῶσιν αἱ πρόοδοι τῆς γεωργίας.

Ἀλλὰ δὲν τὰ ὕδατα, τὰ στερούμενα εὐχροῦς ῥοῆς, ἐξατμίζονται ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ. Οἱ λαοὶ, οἱ ζῶντες ἐν παρομοίᾳ φυσικῇ κατασκευῇ, εἶσὶ μὲν νωθροὶ, φλεγματικοὶ καὶ ἧσσον ἐπιδεκτικοὶ πρὸς κατάληψιν τοῦ ἰδεατοῦ, ἔχουσιν ὅμως ἀρκούσαν ἐπιμονὴν καὶ σταθερότητα χαρακτῆρος ὅπως ἐπιτύχωσι μεγάλας ὠφελείας ἐκ τῶν ἰδιῶν, ἅτινα φαίνονται μᾶλλον αὐτῶν πατρικιακά. Οἱ Βοιωτοὶ εὑρίσκουσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν προγόνων αὐτῶν πολλὰ γεγονότα, ἐπιδεικνύοντα ὅτι τὸ κλίμα αὐτῶν οὐδόλως ἐμποδίου γίνεται ἐν τε τῇ διανοητικῇ ἀναπτύξει καὶ τῇ ἐνεργητικότητι αὐτῶν. Ἡ νωθρότης τοῦ Βοιωτίου εἶναι παροιμιώδης· ἀλλ' ὁ ἄδρανὴς οὗτος λαὸς ἀρκοῦσαν συνέλεξεν ἰδέαν ὅπως ἀναλάβῃ, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἡσιόδου, τὴν θρησκευτικὴν κίνησιν, τὴν χορηγήσασαν τῇ Ἑλλάδι πλείστους μύθους καὶ θεούς· ἀνέδειξε Ἡσιῶδε· οἷον τὸν Πίνδαρον καὶ Ἥρωας οἷον τὸν Ἐπαμεινώνδαν· ἀπελάβη ἐν τῇ κατὰ τῆς Σπάρτης πάλῃ αὐτῆς φυσιφερώτερος τῶν βράχων τοῦ Κιθαιῶνος· κατὰ δὲ τὴν ἐποχὴν τοῦ Φιλίππου, ὡς τελευταία ἀσπὶς τῶν Ἑλληνικῶν δημοκρατιῶν, ἀντέτεξε τὸ ἐχυρὸν στῆθος τῶν στρατιωτῶν τοῦ ἱεροῦ λόχου κατὰ τῶν Μακεδονικῶν λογχῶν.

Δὲν ἠδυνάμην πρὸς τούτοις, διερχόμενος τὸ ὄρος τῆς Ἐπαρχίας τῶν Θηβῶν, νὰ μὴ δοκιμάσω εἰλικρινῆ τινα συγκίνησιν. Εἶδον τὰ πεδία τῶν Πλαταιῶν, τῶν Λευκτρῶν καὶ τῆς Χαιρωνείας. Ὁποῖα ἐνθυμήματα καὶ ὁποῖαι ἀναμνήσεις! Τὸ βλέμμα μου, χωρὶς νὰ κατα[illegible] τὸ μακρὰν ἐρείπια, ὅπως μαντεύσῃ τὴν θέσιν τῶν ἐνδόξων πεδιάδων τῶν Πλαταιῶν. Δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνατολίτας, παμπάλαιος τινες συγκινοῦσιν ἡμᾶς· ὥσπερ καὶ ἡ σύγχρονος ἱστορία· ἡ ἀπλουστάτη βαρβαρότης δὲν κατέχει πλέον τὸ μυστήριον τῆς ἐπὶ τῶν ὁρυμάγδων τῆς Δύσεως ἐκφορᾶς αὐτῆς. Οἱ Ἄραβες πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐγκατέλειψαν τὴν Σικελίαν καὶ τὴν Ἱσπανίαν, τὰ δὲ παράλια τῆς Ἰταλίας δὲν ἐκκαθαρίζονται πλέον ὑπὸ τῶν κωπηλατῶν τῆς Ἀλγερίας. Οὕτω μεταβαίνοντες εἰς Πλαταιὰς, ἐπισκεπτόμενοι τὴν Σαλαμῖνα ἀνευρίσκοντες τὰ ἴχνη τῶν βασιλέων τῆς Μακεδονίας, διὰ τὸ παρὸν μᾶλλον ἢ διὰ τὸ παρελθὸν ἀπασχολούμεθα. Ὑπερπολυδμεν νέους θριάμβους ἐπὶ τῆς Ἀσίας, καὶ παρὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐξαιτούμεθα ἕτερον Θεμιστοκλέα ἢ Ἀλέξανδρον ἵνα ἀναζήσωμεν ἐνδόξως.

Τρεῖς καὶ ἡμισεῖα ὥραι ἦσαν τῆς πρωΐας ὅτε εἰσήλθον εἰς Θήβας, πρωτεύουσαν τῆς ὁμωνύμου Ἐπαρχίας. Ἐνταῦθα ὑπεδέχθην ὑπὸ τοῦ Ἐπάρχου, κ. Κουτζονίκα, Σουλιώτου ἐκ τοῦ γένους τῶν Κουτζονικαίων καὶ συγγενοῦς τοῦ "Πρωτ τοῦ Σουλίου, Μάρκου Βότζαρη, παραστάντος καὶ ἐν αὐτῷ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ .....

Ἡ Ἐπαρχία, ἣν διευθύνει ὁ κ. Κουτζονίκας, εἶναι ὑπόδειγμα ἐξαίσιον τῶν εὐεργετημάτων τῆς ὁμονοίας. Ὁ Ἔπαρχος εἶναι Σουλιώτης, οἱ δὲ ὑπάλληλοι Ἕλληνες καὶ Σαμπετάρες, συζῶντες ἐν πληρεστάτῃ ὁμοφροσύνῃ. Τὰ ταμεῖα τῶν Θηβῶν, γενικῶς, κατέχονται ὑπὸ τῶν Σαμπετάρων, κατοικούντων ἐν τῇ πεδιάδι, ἐνῷ οἱ Ἕλληνες διαμένουσιν ἐπὶ τοῦ ὄρους. Οἱ Σαμπετάρες, ὧν ὁ πολιτισμὸς, ἀρισθμένος ἐπὶ τῇ φυλετικῇ διαίτῃ, ἦν ἀείποτε ὑποδεέστερος τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἀσκοῦσιν ἀκουσίως τὴν πολιτικὴν τούτων, ὧν τὰ τέκνα τῶν στρατιωτῶν τοῦ Πύρρου καὶ τοῦ Σκενδέρμπεη δύνανται νὰ ὑπερασπισθῶσι μετ' ἀκαταπαύστου γενναιότητος καὶ ἐνεργητικότητος, ἧς μόνον ἔλλειπεν ἡ διδασκαλία. Ἐν μόνῃ τῇ Ἐπαρχίᾳ τῶν Θηβῶν δὲν διαγένεσαν ἀπωλίας. Ἡ Ὕδρα καὶ αἱ Σπέτζαι, περίφημοι διὰ τοὺς ναυτικοὺς καὶ πολεμιστὰς αὐτῶν, κατοικοῦνται ὡς καὶ ἡ Πάρος ὑπὸ τῶν Σαμπετάρων. Κατέχουσι τὸ ἥμισυ μέρος τῆς πεδιάδος τῆς Λεβαδείας. Ἐν Ἀττικῇ οἰκοῦσιν εἰς ἕπαντα σχεδὸν τὰ χωρία. Ἐν Πελοποννήσῳ, εἰσὶ πολυάριθμοι εἰς τὰς πεδιάδας τῆς ἐπαρχίας τῆς Κορινθίας. Ἐν τῇ νομαρχίᾳ τῆς Ἀργολίδος, τοὐναντίον εὑρίσκονται εἰς τὰ ὄρη, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἠλείας. Ἐν τῇ νομαρχίᾳ τῆς Μεσσηνίας ἐγγίζουσιν ἓξ χωρία, τρία δὲ ἐν τῇ νομαρχίᾳ τῆς Ἀρκαδίας. Ἀλλ' ἐν τῇ νομαρχίᾳ ταύτῃ ὁ κυριώτερος πληθυσμὸς ἔχει τὴν καταγωγὴν αὐτοῦ ἐκ τῶν Ἠπειρωτῶν, προγόνων τῶν Σαμπετάρων. Οἱ Σαμπετάρες οὗτοι, τοῦ μὲν, ὡς ἐν Ὕδρᾳ καὶ Σπέτζαις, ὁλοσχερῶς ἐξελληνίσθησαν, τοῦ δὲ διατηροῦσι τὴν Σαμπικὴν γλῶσσαν.

Ἀλλ' ἡ γλῶσσα αὕτη, μελέμιον σπουδαιότατα φιλολογικὸν κειτμήνιον, καθ' ἑκάστην καταρρέει. Ἐγγὺς δ' ὁ καιρὸς, καθ' ὃν ὁ ἐξελληνισμὸς τῶν Ἀλβανῶν τοῦ βασιλείου ἔσεται πεπληρωμένος. Δυσχερέστατον ὅμως ἡ ἐπέκτασις τῆς ἀρμοιώσεως ταύτης ἐν τῇ Ἀλβανίᾳ, ἐν ᾗ αἱ προπαγάνδαι στέρονται ὅλων δ' ἐπιτυχιῶν.

Οἱ Σαμπετάρες τῆς πεδιάδος τῶν Θηβῶν καλλιεργοῦσιν ἰδίως τοὺς δημητριακοὺς καρπούς. Τὸ ἐριόβαμβον λίαν ἐπιτυγχάνει ἐντεῦθεν ὡς καὶ εἰς τὰ περισσότερα μέρη τῆς Ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος· ἡ δὲ ἐξαγωγὴ αὐτοῦ ἐφθασε κατὰ τὸ 1859 εἰς 82,052 δραχμάς. Ἡ καλλιέργεια τοῦ ἐριοβάμβου, μεθ' ὅλας τὰς ὠφελείας, ἃς χορηγεῖ εἰς τινα μέρη τῆς Γαλλίας, εἰδικῶς δὲ εἰς τὰ διαμερίσματα τῆς Βωκλούζης, τοῦ Κάτω Ρήνου καὶ τοῦ Κάτω Σηκουάνα, δὲν θέλει ἐπαρκέσει ὅπως ἀποδώσῃ εἰς τὴν Θηβαϊκὴν πεδιάδα τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς εὐκρίναν. Ἐπισκεπτόμενος ἐν θέρει αὐτὴν ἀπορεῖ τις πῶς οἱ ἀγροῖκοι Βοιωτοὶ ἠδυνήθησαν νὰ διαμείνωσι τοσοῦτον καλῶς κατὰ τὴν ἀκαταμαχήτου ταύτης θερμότητος· αἱ μεταβολαὶ ὅμως τοῦ κλίματος καὶ τὰ συμβεβηκότα, εἰς ὅτα ἡ χώρα ἦν ἐκτεθειμένη δὲν συνεχώρουν τὴν ἀπάθειαν καὶ ἀκηρίαν. "Ἡ "Ἄνοιξα, λέγει, εἰς τὰ "Ἔργα καὶ Ἡμέρας, ὁ Ἡσίοδος ἀμιλῶν περὶ τῆς κατοικίας αὐτοῦ, εἶναι τύπος κάκιστος ἐν χειμῶνι, ἀνιαρὸς ἐν θέρει, πάντοτε ἐπαχθής.„ Ἀφ' ἑτέρου τὰ γονιμοποιὰ ὕδατα ἠδύναντο εὐχερῶς νὰ μετασχηματισθῶσιν εἰς καταστρεπτικὴν μάστιγα, ὡς ἐπιβεβαιοῖ ὁ κατακλυσμὸς τῆς μυθικῆς Ὑγυγίας, ἣν οἱ Βοιωτοὶ θεωροῦσιν ὡς πρόγονον αὐτῶν. Οἱ Πελασγοὶ τότε, οἵτινες, ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἐπλήρωσαν τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, Ἰταλίαν καὶ Ἑλλάδα δ' ἐξαιτίαν διέσωσε τὴν στερεότητα καὶ τὸν ὄγκον αὐτῶν μνημείων, ἤθελον ποιήσει πολλὰ ἔργα, ἐκπληκτικώτατα, πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐκροῆς τῆς λίμνης Κωπαΐδος εἰς τὴν θάλασσαν. Διήνοιξαν διώρυγας αἵτινες εἶχον, εἰς τινα μέρη, τεσσάρων χιλιομέτρων μῆκος, καὶ εἰς τινα ἐκ πλοῦ, μετὰ μεγίστων καταβοθρῶν πρὸς καθαιρεσιν αὐτῶν. Οἱ περισσότεροι ἐπληρώθησαν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ἡ δὲ λίμνη ἤρξατο νὰ πλημμυρῇ τὴν πεδιάδα. Εἰς πόσας χώρας οἱ σύγχρονοι ἡμῶν δὲν ἐπιδείκνυται ἀνίσχυροι ὅπως ἐξακολουθήσωσι τὰ ἔργα τῶν ἐποχῶν, οὓς χαρακτηρίζουσιν ὑπερόπτικῶς ὡς βαρβάρους χρόνους!

[5]

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

Κῦρος, ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας, υἱὸς τοῦ Καμβύσου καὶ τῆς Μανδάνης, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῶν Μήδων Ἀστυάγους, συμμαχήσας μετὰ τοῦ πρὸς μητρὸς θείου αὐτοῦ Κυαξάρου, κατὰ τοῦ ἄπιστον νεωστὶ ἤδη παραλαβόντος τὴν βασιλείαν τῶν Μήδων, πολλὰκις διεκήρυξεν ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς, ἀρτὶ ἀλληλοδιαδόχως κατατρόπωσε καὶ ἐκυρίευσε πάντα τὰ ἀπὸ Περσίας μέχρι Ἀρμενίας κράτη τε καὶ βασίλεια, ἔθετο τὸ στρατοπεδαρχεῖον αὐτοῦ εἰς Ἀρμενίαν καὶ, πρόσθεν ἐξαποστειλάμενος, προεκάλει τὸν Ἀρμένιον, βασιλέα τῆς χώρας ἐκείνης ἵνα, προσελθὼν προσφέρῃ τὴν ὑποταγὴν αὐτοῦ μηδόλως ἀνεχόμενος τὴν καταστροφὴν τοῦ βασιλείου αὐτοῦ διὰ τοῦ δόρατος καὶ τῆς αἰχμαλωσίας.

Ὁ Ἀρμένιος, ὑποταγθεὶς ἄλλοτε εἰς τοὺς Μήδους, καὶ τοι συνθήκας ἐποιήσατο καὶ εἰς δασμὸν ὑπεβλήθη καὶ τὴν ὑποταγέσαν τοῦ διὰ τῶν ἰδίων στρατευμάτων βοηθῶν τὸν βασιλέα τῶν Μήδων ἀνελάβετο, ἐπελάθετο τῶν ὑποχρεώσεων αὐτοῦ καθότι "καλὸν εἶδικει, κατὰ τὸν Ξενοφῶντα, καὶ αὐτὸν ἐλεύθερον εἶναι καὶ παισὶν ἐλευθερίαν καταλιπεῖν.„ Ὅθεν καὶ τὰς γυναῖκας, τήν τε ἑαυτοῦ καὶ τὴν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Τιγράνη καὶ τὰς θυγατέρας μετὰ τοῦ νεωτέρου υἱοῦ αὐτοῦ Σαδάρεως ἐξέπεμψε μετὰ πολλοῦ χρυσίου εἰς τὰ ζῆν, μόνος αὐτὸς μετὰ τοῦ στρατοῦ του ἐμείνας εἰς τὰ βασίλειά του, ὧν διέταξε τὴν οἰκοδομὴν ὅπως ὧσιν ἱκανὰ ἵνα τὸν ὑπερασπισθῶσιν.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον ὁ Κῦρος τοῦ ὁποίου ἡ πρὸς τοὺς πολεμίους ἐπιείκεια παραδειγματικὴ φέρεται, ὑπὸ τῶν συγγραφέων, ἐνέχθη τὰς ὑπεκρυγὰς τοῦ Ἀρμενίου. Τέλος ὅμως νομίζων φαίνεται., ἐκυκλοῦντο τὸ ὄρος, εἰς ὃ ὡς εἰς ἄκυλον εἶχεν ἀποσταλεῖ ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἀρμενίου καὶ αἰχμαλωτίσωσιν αὐτὴν, ἀναγκαζομένου οὕτω καὶ αὐτοῦ πρὸς ὑποταγήν.

Ἄνευ μεγάλης τῆς δυσχερείας αἱ δυστυχεῖς γυναῖκες καὶ θυγατέρες μετὰ τοῦ νέου Σαδάρεως ἀνεκηρύχθησαν αἰχμάλωτοι παρὰ τῷ Κύρῳ εἰς ὃν μετ' οὐ πολὺ ἐπεφοιτήσαν καὶ τὸν Ἀρμένιον.

Ὁ Τιγράνης, πρεσβύτατος υἱὸς τοῦ Ἀρμενίου ἀνὴρ καθ' ὅλα τὰ γινόμενα ταῦτα ἐπέστρεψε καὶ, ἅμα μαθὼν τὰ τῆς αἰχμαλωσίας παρέστη παρὰ τῷ Κύρῳ, μετὰ τοῦ ὁποίου ἄλλοτε συνῆψε καὶ ἦν συνθῆκας αὐτῷ, ἐξαιτούμενος χέρνιβα ὑπὲρ τῆς αἰχμαλωτευθείσης οἰκογενείας του.

Ἀλλ' ὁ Κῦρος ἐπιθυμῶν φαίνεται νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν τοῦ Τιγράνη ἀφ' ἑνὸς, δείξῃ δὲ τοῖς περιεστῶσι νέα δείγματα τῆς εὐγενοῦς καὶ καλῆς ἀνατεθραμμένης καρδίας του ἀφῆκεν τὸν Τιγράνην "πάσα χρήματα δίδη ἵνα ἐλευθερώσῃ καὶ ἀναστήσηται τὴν σύζυγον αὐτοῦ.„ Ὁ Τιγράνης νεάγγελος. Ὢν καὶ λίαν ἀγαπῶν τὴν σύζυγον αὐτοῦ, Ἀρμενίαν καλοκάγαθον, "ἐγὼ, εἶπεν, ὦ Κῦρε, καὶ τὴν ψυχήν μου αὐτὴν· διότι ἐνόμιζε ἐν ἐμοὶ ὑπάρχει ψυχὴ θέλω λατρεύῃ αὐτήν.„ Ὁ Κῦρος ὑπερηγαλλιάσθη ἐκ τῆς ἀφοσιώσεώς του ταύτης "λάβε, λέγει, τὴν γυναῖκά σου, ἧτις μετὰ τῆς πενθερᾶς καὶ τῶν γυναικαδελφῶν της παρῆλθεν ἐν τῇ συνδιαλέξει ταύτῃ, τὴν ὑπάτην εὐδόκησε Περσῶν αἰχμαλώτων ὡς μηδέποτε φυγόντων ὑμᾶς..

Ἄπαξ τέλος θωρακίσμενος τὴν ἐλευθερίαν ὁ Κῦρος διέταξε τοῦ περὶ αὐτὸν ὅπως περιποιηθῶσιν αὐτοὺς ὡσπερ φίλους.

Ὅτε δὲ ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῶν πάντες ἐπῄνουν τὸν Κῦρον ὁ μὲν τὴν σωρίαν αὐτοῦ, ὁ δὲ τὴν καρτερίαν, ὁ δὲ τὴν ὡραιότητα καὶ τὸ μέγεθος αὐτοῦ.

Τότε ὁ Τιγράνης ἐφώτησε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.—Καὶ εἰς οἰκαλὸς ἐφάνη ὁ Κῦρος, Ἀρμενία;—Μὰ τὸν Δία, εἶπε, δὲν ἐπαρατήρουν ἐκεῖνον—ἀλλὰ τίνα; ἐρώτησεν πάλιν ὁ Τιγράνης.—Τὸν εἰπόντα ὅτι καὶ τὴν ψυχήν αὐτοῦ δίδει ἵνα μὴ μὲ ἀφῇ νὰ γίνω δούλη.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΕΙΣ ΠΤΩΧΗΝ ΜΗΤΕΡΑ
ΑΠΩΛΕΣΑΣΑΝ ΤΟ ΔΙΚΤΕΣ ΤΕΚΝΟΝ ΤΗΣ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑΝ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ.

Δὲν εἶναι πάσχα διὰ σέ, ἀνέστησε δὲν εἶναι!..
Δι' ἄλλου; ἡ εὐχάριστος ἀνέτειλεν ἡμέρα,
Τί; λύπες τὸ στόμιον καὶ τῆς πικρίας πίνε.
Χριστιανὴν ἂν σὲ καλοῦν, σὲ λέγουν καὶ μητέρα.

"Χριστὸς ἀνέστη!„ ἐκφωνοῦν εὐχάριστα τὰ πλήθη.
Ψάλλει ἀγάπης ἕκαστος καὶ δίδει καὶ λαμβάνει,
Φωνάζει τὴν ἀνάγνωσιν τῶν συμφορῶν ἡ λήθη.
Καὶ βασιλεύει πανταχοῦ γαθέωνός τις πλάνη!..

Σὺ μόνη ξένη τῆς χαρᾶς καὶ ξένη τῆς θρησκείας
Δὲν ἔννοιᾳ; τὸν θόρυβον.. ἀνέστωσαν δὲν βλέπεις;..

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Κλίνει το χέρμα φοβερόν μετά ακεντησίας
Τού πόνου!.. και φλίνατα δίδεις, άλλά.. δεν θρήνεις!

Φιλεί: νεκρέ, ὦ τέλεσμα, τὸ σέλας σου, καὶ πρέσ—
Ὁ ἱερεὺς ἀνάρχης τὸ εὐαγγέ εἰς μνῆμα...
Ἐρχέζεται καὶ σήμερον σ' ἀνθρωποφάγον στόμα
Τοῦ νεκροθάπτου, τὸ μικρὸν κ' αὐτὸ προσμένον θῦμα!

Λαμπρὲν καλοῦσι, τέλπνα, τὴν σήμερον ἡμέραν!
Λαμπρὸν! ὁποῖος σκοτεινὸς εἶ! πανταχοῦ καυδίαν!..
Ὡς νὰ ἠθέλησε πάποτε αὐτὴς φρικωδεστέρα!..
Ὦ! ἂν ἰσχυρὰ καλῆτ' αὐτὴ, φρικτὴν καλοῦσι κοῦαν;

Ἂν ἦτο ἄλλη κἂν σιγμή.. ἂν λαμπρὰ ἂν ἦτο,
Ἴσως θὰ ἤρχετο κρύα; εἰς τὸ πτωχόν σου δῶμα,
Καὶ ἡ καρδία σου μοιρῶν θὰ ἐκπληρωροῦτο.
Σήμερον πλέο!..εἶναι λαμπρὰ! καὶ ραίγνυται τὸ πτῶμα!

Εἶναι ἡμέρα σήμερον γαρᾶς, οὐχὶ ἐκτρόπων,
"Χριστὸς ἀνέστη,, σύνθημα σήμερον πάντας ἔχομεν..
Σίγα!.. μὴ τέρπεται γυνὴ τοὺς πώλους τῶν ὀργίων,
Τί ἂν θρηνῇς; Χριστιανοὶ εἰς θρήνους δὲν προσέχουν!

Μόνος ἐγὼ συνάδευσα τὴν θλιβερὰν κηδείαν,
Μόνος ἐγὼ εἰ ἤκουσα φρικτὰς ὀδυρομένην..'
Ἢ λύπη κατεζέρασσε καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν...
Σὺ δάκρυες τὸ τάπον σου... ἐγὼ τὸν ταθλιμένον..

Α. ΛΙΒΑΘΗΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.

(Ἀπόσπασμα Τρίτον.) (1)

Δύω ἔρωτες Μῆτερ φλέγουσι τὴν καρδίαν μου, καὶ οἱ δύω ἐπίσης δυνατοὶ καὶ ἐνδυναμώδεις. Ὁ πρὸς τὸν Τέρπανδρον ἔρως μου, καὶ ὁ ἔρως πρὸς τὸ λυτρῶσαι τὴν ἀδικουμένην ἀνθρωπότητα! Ἀλλ' οἴμοι! ὅπως ἔχωσι σήμερον τὰ γυναικεῖα πράγματα, ἡ γυναικεία ἐνέργεια περιορίζεται ἐντὸς στενωτάτων ὁρίων, καὶ μηδὲν ἔχω νὰ πράξω, δυνάμενον νὰ ἐφελήσῃ τὴν ἀγέλην τῆς ἀνθρωπότητος, οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Τερπάνδρου! Ὁ Τέρπανδρος κατὰ τοῦτο μόνον δύναται νὰ μὲ ἀγαπᾷ καὶ ὑπολήπτεται, ὅτι εἶμι εἰλικρινῶς ἀφοσιωμένη πρὸς αὐτὸν, πρὸς τὰ συμφέροντά του, καὶ τοῦτο κατὰ καθῆκον ποτνιωτὸν καὶ ἀπαραίτητον, καὶ ὅτι δὲν συμπερίζομαι τὰς γελοιωδεστάτας τοῦ φίλου μου ἰδέας, μήτε τὸν ματαιότατά του, οὐδὲ βάρω τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον, οὐδὲ φέρω ἐπὶ τῶν παμφίλων, καὶ τῶν χειλέων καὶ τῶν ὀφρύων μου τὰ ἀπαίσια τῆς διαφθορᾶς στίγματα, οὐδὲ περιβάλλομαι διάχρυσον ἀναίδειαν, οὐδὲ ἐφευρισκομένη μὲ θελξίδον ἀναισχυντίαν, οὐδὲ φέρω χρυσόφραντον κάμπτον βαλμένος ἐν ταῖς συνάξεσι τροφῆς, καθεστημένη αὐτόχρημα γελοιογράφος, ἀλλὰ ὕστερα τέλος, ἐνάντια τοῦ καθήκοντος ἐκ τρόπος μάχρις ἐσπέρας καλλωπιζόμενη, ὅπως ἀφέσω εἰς τὸν κόσμον, ἀφοῦ ἄπαξ συνελθῶν μετ' ἐκείνου.

— Ζηνοβία, θύγατερ, τῇ εἶπον, μὴ εἶσαι τοσοῦτον αὐστηρὰ πρὸς τὴ φίλην σου. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι τινες τῶν δι' ἡδυπάθειαν ἢ θησαυριστῶν δεσμῶν, ὡς λέγεις, συνδεδεμένων γυναικῶν, καταφεύγουσι ἐνίοτε εἰς γελοῖα μέσα, ὅπως φαίνονται ὡραῖαι· εἶναι ὅμως [illegible] καὶ πράγματι ἐνάρετοι, ἐπιθυμοῦσαι μᾶλλον τοῦτο νὰ φαίνωνται ὡραῖαι οὐχὶ ὅμως πρὸς ἄλλους, ἀλλὰ πρὸς ἐκείνους, μεθ' ὧν ὑποδέδεκται συνδεδεμένοι τυγχάνουσι.

— Καὶ πῶς, ἀνέκραξεν ἡ Ζηνοβία, μετὰ τινος τόνου, καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν μία γυνὴ, πράγματι ἐνάρετος οὖσα, νὰ θέλῃ νὰ ἀρέσκῃ τῷ συζύγῳ αὐτῆς, ἢ ἐκείνῳ, μεθ' οὗ ἠθελε ὑπέρχει συνδεδεμένη, οὐχὶ ἀναλλοιωτικῶς διὰ τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ διὰ τῆς ὡραιότητος τοῦ προσώπου; Ἀδύνατον, Μῆτερ, εἴτε ἀνὴρ, εἴτε γυνὴ, νὰ ᾖ τις πράγματι ἐνάρετος κατὰ τὴν οὐσίαν, καὶ μὴ ἐνάρετος κατὰ τοὺς τύπους, ἤτοι ἐνάρετος ἐσωτερικῶς, καὶ μὴ ἐνάρετος ἐξωτερικῶς, ὡς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἦναι τις ὑγιὴς ἐσωτερικῶς, καὶ νὰ φέρῃ συμπτώματα βαρυτάτης ἀσθενείας ἐξωτερικῶς!—Ἡ γυνὴ, κατὰ τὸ ἄξιωμα τοῦ Καίσαρος καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, ὀφείλει νὰ ᾖ ἀνωτέρα πάσης ὑποψίας. Καὶ πῶς θὰ ἦναι ἀνωτέρα πάσης ὑποψίας, ἀφοῦ ἡ πολυτέλεια καὶ ὁ καλλωπισμὸς, ἦτοι ὁ τῆς καλλονῆς κάθος, πάντοτε ὑπόνοιαν ὑποφύτευε;—"Ἄλλως τε δὲ καὶ πῶς πιστευτὸν τοῦτο, ἀφοῦ αὐτὴ, ἡ κατὰ τὴν ἰδέαν σας ἐνάρετος, τότε μόνον καταφεύγει εἰς τὰ γελοιωδέστερα μέσα, ὅπως φανῇ ὡραία, ὅταν πράξειται νὰ παρουσιασθῇ οὐχὶ πρὸς τὸν σύζυγόν της, ἢ πρὸς ἐκεῖνον, μεθ' οὗ ὁπωσδήποτε συνδεδεμένη τυγχάνει, ἀλλ' εἰς τὸν κόσμον;—Πράττει γὰρ ἔργα μὲν σεβάσμ, βουλομένη δὲ φρῆν, λέγει ὁ Πίνδαρος—ὦ! ρα ταύτης, ὦ! ἀφροσύνη γυναικεία! Καὶ τοιαύτη ἔσεται ἡ γυνὴ, ἡ τολλάχιστον αἱ πλεῖσαι τῶν γυναικῶν, ἐνόσῳ παραγνωρίζουσιν οἱαδήποτε τὸν ἀληθῆ προορισμὸν αὐτῶν, ἀποθέσαι μετὰ περιφρονήσεως τὸν θεῖον τῆς σπουδαιότητος μανδύαν, περιτυλιττόμεναι εἰς τὰ χαμερπῆ ὑφάσματα ἐκεῖνα, ὅσα νομίζουσιν, ὅτι δύνανται νὰ περιποιήσωσιν αὐταῖς τὴν ὕσῳ πᾶν ἄλλο σύμπαν αὐταῖς καλλονὴν, καὶ, βέπτουσαι χαμαὶ, μετ' ἀσεβείας ἀνακούστου, τὸ δ' οὐρανίων κτέτων κεκοσμημένων διάδημα τῆς ἀρετῆς, θηρεύουσι μετὰ ζέσεως καὶ ἀντὶ αὐτοῦ θυσίας, διάδημα μαργαριτῶν καὶ ἀδαμάντων διάδημα ματαιότητος!

Διὰ τοῦτο προκειμένου περὶ τοῦ φίλου μου, πολλάκις ἐξέφρασα τὴν ταπεινήν μου γνώμην, ὅτι αὐτὸ δεινῶς λίαν δεινῶς παρεγνώρισε τὸν προορισμόν του, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει σήμερον, ὅπου ἔχει, ἦτοι ἐπὶ βυρδόρου τῆς ματαιότητος, ἐπὶ φρικώδους πλοίου τῆς ἀθλιότητος!

Ὁ προορισμὸς τῆς γυναικὸς Μῆτερ, εἶναι ἐπίσης μέγας, ἐπίσης ὑψηλὸς, καθὼς καὶ ὁ τοῦ ἀνδρός. Καὶ ὅμως ὁ μὲν ἀνὴρ, ἐν τῷ ἀγωνίσματι αὐτοῦ, κερδαίνει, ὅτι ἡ γυνὴ, ὡς ἐκ τῆς ἀδυνάτου φύσεως αὐτῆς δὲν εἶναι προωρισμένη δι' ὑψηλὰ πράγματα, τοιαῦτα, οἷα ἐστὶν ὁ ἀνὴρ παρεσκευασμένον αὐτὴν ὡς ὄν τι ψυχικὸν, ἀπεκαλύπτουσιν αὐτὴν ἀναγκαίως καλὴν καὶ τὰ τοιαῦτα· ἡ δὲ γυνὴ, ἐν τῷ κακῶς ἐννοουμένῳ σωφρονεῖν αὐτῆς, τὸ πιστεύει, ἢ τολλάχιστον προσωπεῖται, ὅτι τὸ πιστεύει, καὶ δὴ, ἀντὶ νὰ βαδίσῃ τὴν ὑψηλὴν, τὴν εὐγενῆ, τὴν θείαν, τὴν πλήρη ἀνθέων καὶ κρίνων καὶ μυρσινῶν καὶ ῥόδων ὁδὸν τῆς σπουδαιότητος καὶ τῆς ἀρετῆς, ὁδὸν, ἣν διεχάραξεν αὐτῇ ὁ μέγας προορισμὸς αὐτῆς, αὐτὴ ἡ χεὶρ τοῦ Πλάστου, δράπουσα τὰ ἄνθη ταύτα, καὶ κοσμοῦσα δι' αὐτῶν τὸ τε σῶμά καὶ τὴν διάνοιαν, τὴν τε καρδίαν καὶ τὴν ψυχὴν, ἔρπει φεῦ! ἐπὶ ἄλλης ὁδοῦ, σκολιᾶς, ταπεινῆς, δυσβάτου, βορβορώδους, δυσώδους, πλήρους ἀκανθῶν καὶ τριβόλων, ἀείποτε φέρουσα καὶ ἐν τῷ σώματι, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῆς, τὰς λίαν ἐπικινδύνους πληγὰς τῶν ἀκανθῶν τούτων, καὶ ἀείποτε προδίδουσα τὰ ἀπαίσια ἴχνη αὐτῆς διὰ τοῦ ἐκ τῶν πληγῶν τούτων ῥέοντος αἵματος!

Ἰερὸς Θεοῦ, κατὰ τί διαφέρει ἡ γυνὴ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἀποβῇ τοσοῦτον σπουδαία, ὅσον ὁ ἀνὴρ; Ἐγὼ μᾶλιστα φρονῶ, ὅτι ἡ γυνὴ κέκτηται πλεονεκτήματα, ὧν στερεῖται ὁ ἀνὴρ. Καὶ μήπως οἱ ἄνδρες φρονοῦσιν ἄλλως; Οὐχί. Ἀπόδειξις τὸ τετράτιδες ἐκεῖνο φιλοσοφικὸν σύστημα, ὅπερ οἱ φιλοσοφοῦντες τῶν ἀνδρῶν καθίρωσαν, καθ' ὃ γυνὴ ὑπερέχει μὲν τοῦ ἀνδρὸς εἰς πράγματα αἰσθητικά, εἶναι ὅμως κατωτέρα αὐτοῦείς πράγματα διανοητικά!! Ὅπουδν ἀξιοθαύμαστον φιλοσοφικὸν σύστημα! Σύστημα τοιοῦτον μόνον ὑπὸ φιλοτιμίας κατρίας τρωθεὶς ἀνὴρ δυνατὸν νὰ ἐπινοήσῃ, καὶ μόνον ὑπὸ δυναστρόπου ἡδικοῦ τραύματος σκοτωθησαίσεις δυνατὸν νὰ ἐγκολπωθῇ. Διότι διὰ τοῦ συστήματος τούτου τί ἄλλο ἐπέδειξαν αἱ φιλόσοφοί μας οὗτοι, ἢ ὅτι τὸ μὲν ἓν τῆς γυναικὸς ὑπερέχει τῆς γυναικὸς; ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς καὶ κατὰ τὰ διανοητικά; Καὶ πρόχειρος ὁ λόγος. Ὁ ἄνθρωπος διὰ νὰ αἰσθανθῇ, δέον πρότερον ν' ἀντιληφθῇ. Ὁ δὲ βαθμὸς τῆς αἰσθητικότητος δὲν δύναται νὰ ᾖ ὀλιγώτερος τοῦ βαθμοῦ τῶν διανοητικῶν δυνάμεων. Διότι ἡ αἴσθησις τί ἄλλο εἶναι εἰμὴ ἀποτέλεσμα τῆς διανοίας; Πότε ἔδειξε σμικρότατον σημεῖον αἰσθητικότητος ὁ ἀσθενὴς ἔχων τὰς φρένας, ὁ βλὰξ, ὁ ἠλίθιος, ὁ μικρόνους; Ἀπεναντίας δὲ οἱ ὑπερέχοντες κατὰ τὰς διανοητικὰς δυνάμεις δὲν ἀπεδείχθησαν ὡς ὑπερέχοντες τῶν ἄλλων ὡς πρὸς τὴν αἰσθητικότητα; Ὁ Ἰσοκράτης, ἓν παραδείγματι, ἀσυτήσας τρεῖς ἡμέρας δὲν ἀπέθανε, μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ ἧτταν τῶν Ἀθηναίων; Τὰ αὐτὰ δὲν ἔπραξε καὶ ὁ Δημοσθένης διὰ ἀνάλογον; Ὁ Αἰσχύλος; δὲν ἀπέθανεν ὑπὸ Πίνδ. διότι ἐνεγκὼν ὑπὸ τοῦ Σοφοκλέους ἐν ποιητικῇ συναγωνισμῷ; Ὁ δὲ Κάτων διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἐλευθερίας; ὁ δὲ Ὀράτιος διὰ τὸν θάνατον τοῦ Μαικήνα, ὁ δὲ Ῥακίνας, διότι δὲν τὸν ἐχαιρέτησεν ὁ Λουδοβίκος ΙΔ'. Διαβαίνων, ὁ δὲ Λεσὸρ, διότι δὲν ἔγραψε τὴν ὠδὴν τοῦ Μονάρχου τούτου, ὁ Πέπυς; Κλήκης Ζ'. διὰ δὲ σάρκασέν τινα ἐπιστολὴν, ἣν ἔλαβεν ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἡχιτίων, ὁ δὲ ἀξιόλογος ἰατρὸς Βιζέλιος ἰδὼν ὅτι ἀνέτρεχε κατὰ λάθος ζῶντα ἄνθρωπον; Ἐν ὀλίγοις, ἡ μεγίστη αἰσθητικότης δὲν ὑπῆρξε πάντοτε ἡ καθαρὰ ἀντανάκλασις τῆς μεγίστης διανοίας; —Οὐδὲν ἐν τῇ αἰσθήσει εἰμὴ πρότερον ἐν τῷ νῷ.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

(1) Σημ. Ἐκδ. Ἡ "Ζηνοβία,, εἶναι, ὡς γνωστὸν ταῖς ἀναγνωστρίαις τῆς Εὐρυδίκης, πρωτότυπος ἑλληνικὴ μυθιστορία ἀνεκδοτος εἰσέτι τοῦ κ. Χαριτάκη Ὑψανδρεμένου, ἣν εὐγενῶς προσφέρουσι τῇ Εὐρυδίκῃ τὰ περὶ γυναικὸς πραγματευόμενα μέρη αὐτῆς. Ἀκμαιοτάτους τὸ τρίτον τοῦτο ἀπόσπασμα ἐκφράζομεν τὴν λύπην ἡμῶν διὰ τὰ συμπορρύσαντα εἰς τὰ προηγούμενα ἀποσπάσματα τυπογραφικὰ λάθη, ἅτινα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προέλθον διότι ὁ περιέχων ἑκάστοτε φύλλας περιλάβει εἰς χεῖρας ἡμῶν κατεβεβρωμένας καὶ κακῶς ἔχων.

ΟΙ ΚΑΚΟΙ ΤΗΣ ΚΟΜΗΣ.

Ἂν οὐδαμοῦ ἄλλη χώρα ἐστὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως αἱ τῆς κόμης ἀσθένειαι εἶσι συνεχέστεραι· οὔτε σπάνιον εἶναι νὰ ἴδῃ τις ἕνα διατρέποντα ἐπὶ πολὺ τὸν κόμον αὐτοῦ.

Οὐχ' ἡμῖν τὸ νὰ ἐρευνήσωμεν τὰ αἴτια τῆς πτώσεως τῶν τριχῶν ἡμῶν, διότι εἰς οὐδέποτε ἀμφιβολίαν ὑπόκεινται κλέον ὅτι αἱ ἀσθένειαι τῆς κόμης εἶσιν ἀποτέλεσμα τῆς δεσποσίας τοῦ κλίματος καὶ τῆς ὑγρότητος τῆς πόλεως ἡμῶν.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν γενικῶν τούτων αἰτιῶν ὑπέρχουσι καὶ ἕτεραι μεγίστην ἐπιρροὴν ἐξασκοῦσαι ἐπὶ τῆς διαδόσεως τῆς φαλακρώσεως ἡμῶν.

Τὰς ἰδιαιτέρας ταύτας αἰτίας δέον ν' ἀναζητήσωμεν ἐν τῇ ἀδιαφορίᾳ ἡμῶν ἐπὶ τῆς κόμης. Ἡ χρῆσις τῆς πολλάκις πλύσεως τῆς κεφαλῆς ἐπὶ ἕνα μῆνα, καὶ τοι ἄλλως τε διατηροῦσα τὴν καθαριότητα, ἔχει συνήκη λυπηρὰς συνεπεί τις, διότι ἡ κόμη, ὑπὸ τὴν ἐπίρροιαν τῆς ὑγρασίας, ἣν ὑποφέρει, μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας μας, ἐξασθενεῖται μεγάλως.

Ἐκτὸς τούτου οὐδέκοτε προσοχὴν δίδουσιν ἐπὶ τῆς καθαριότητος τῶν στενῶν, ἅτινα καθ' ἑκάστην μετακυκλοῦνται. Ἐν τοιούτῳ οἱ προφυλάξεις; αὗται εἶσιν ἀναπόφευκτοι. Πραγματικῶς, ἐν τῇ ἀμελείᾳ καὶ ἀδιαφορίᾳ ταύτῃ ἀποδοτέον τὴν διάδοσιν τῶν πολυαρίθμων ἀσθενειῶν, ὑφ' ἃς καταπασπαίζεται τὸ τῆς κόμης ἡμῶν δέρμα.

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν οἱ ἐπιστήμονες, ἐξετάσαντες διὰ τοῦ μικροσκοπείου τὴν ἐπιφάνειαν, τῆς κεφαλῆς ἡμῶν, ἀνεκάλυψαν πολλὰ παράσιτα, πολλαπλασιαζόμενα καὶ ἀναπτυσσόμενα ἐν μέσῳ τῆς κόμης ἡμῶν.

Εἰς τὰ ὄντα ταῦτα δέον ν' ἀποδώσωμεν τὰς ἀσθενείας τοῦ μέρους τούτου τοῦ σώματος ἡμῶν. Τὰ παράσιτα ταῦτα ἔχουσιν ἰδίαν δίαιταν οὗτοι; ὑπάρχουσι τινα ἐξ αὐτῶν ἅτινα διαμένουσι ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν τριχῶν, ἕτερα πρὸς τὸ μέσον, ἕτερα ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος, καὶ ἕτερα ἐν τῇ βίζῃ τῶν τριχῶν. Διατρέφονται δ' ἐξ οὐσιῶν χρησίμων εἰς τὴν αὔξησιν τῆς κόμης καὶ ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ βλάβῃ αὐτῆς ἕκαστον κατὰ τὴν εἰδικότητα αὐτοῦ.

Ἡ γυνὴ ὑπόκειται μᾶλλον τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὰς ἀσθενείας τῆς κόμης. Ἡ χρῆσις τοῦ κορνίζου (σπυρὶ) καὶ τῆς ξένης κόμης, ἐπιφέρουσι τὴν ἔκπτωσιν πτύων τῆς κόμης ἥτις εἶναι τὸ ὡράτιμα τοῦ γυναικείου κάλλους καὶ χρησιμεύουσι συνήκη πρὸς διάδοσιν πολλῶν ἀσθενειῶν ἐν τῷ ὀργανισμῷ τοῦ σώματος.

Πραγματικῶς, μεταχειριζόμεναι γυναῖκες τρίχας τεθνεώτων πρὸς συμπλήρωσιν τῶν βοστρύχων των ζώντων. Ὡς οὖσαι; ἔξη νὰ ἐνοήσωμεν, ἠπίμεμπτος ἔξις τῆς μόδας χρησιμεύει οὐ μόνον ὅπως διαδώσῃ τὰς ἀσθενείας, ἃς ἔφερον οἱ τεθνεκότες, ὧν κόπτουσι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἵνα τὰ ἐμπορευθῶσιν, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἐφαρτύσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν μεταχειριζομένων παρομοίας τρίχας; μέγαν ἐρθρῶν μικροσκοπικῶν παρασίτων, ἅτινα ἀναπτύσσονται μετ' ἐκπληκτικῆς ταχύτητος ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ἅμα ἐπιχειμένου τοῦ θανάτου.

Ἀπειρίθμοι εἶσιν αἱ συνέπειαι τῆς χρήσεως τῶν ξένων τριχῶν πρὸς προφύλαξιν δ' ἀπ' αὐτῶν συνιστῶμεν ὅπως πλύνωσιν τὰ ξένα μᾶλλα τρὶς τῆς ἑβδομάδος ἐπὶ πέντε ἢ δέκα λεπτὰ διὰ τῆς ἀναλύσεως δέκα περίπου δραχμῶν φυσικοῦ ἄλεως; ἐντὸς ἡμισείας λίτρας ὕδατος.

Ἡ ἀνάλυσις αὕτη καταστρέφει ἅπασας τὰς βλαπτικὰς οὐσίας, ἃς περιέχουσι τὰ ξένα μᾶλλα, ἂν καθ' ἑκάστην μεγίστην πλύσιν χρῆσιν.

ΑΙΝΙΓΜΑ. Α'.

Ἂν τρισύλλαβον μ' ἀρέσεις
Τρίμοιρα νὰ μὲ συναντήσεις.
Ἂν τὴν ἀρχουσαν ἐκβάλῃς
Καὶ τὸν χρόνον μετακβάλῃς
Θὰ προκύψῃ ἄνθρ.
Μόνα δὲ ταυτογράφε
Ὅτι Πλάτης δὲ προκύψει
Ἂν ἡ ἀρχουσα ἐκλείψῃ. Ν. Γ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΑΙΝΙΓΜΑ. Β'.

Διπλᾶν ἔχω τιμωρίαν,
ἂν μὲ γράψῃς μ' ἕνα τρόπον.
ἔχει τὸν φωνὴν γλυκυτάτην
εἰς τὰ ὦτα τῶν ἀνθρώπων.

Ἂν μ' ἀλλάξῃς τὸν λαιμόν μου,
ἀπ' τὸν φίλον κιτρινίζει·
πλὴν μ' αὐτὸ τὸ κίτρινόν μου
εἶναι πολὺ σὰ κυανοῦν.

Εἶσαι ποιητὴς; θὰ μ' εὕρῃς,
ἀλλὰ εἰς τὸ ἓν μου μέρος·
τ' ἄλλο δὲν θὰ τὸ ἐξεύρῃς
εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Πλὴν ἂν λαιμὸν μ' ἀλλάξῃς,
πρόσεχε μὴ σὲ καλέσω·
τὸν γιακᾶ σου νὰ φυλάξῃς,
μήπως λίψῃ τὸν γαμέσω.

ΧΑΙΔΩΝ.

ΛΥΣΙΣ

τοῦ προηγουμένου αἰνίγματος.

ΟΙς-ΟΙς

ΣΟΦΙΑ ΑΡΤΕΜΗ.

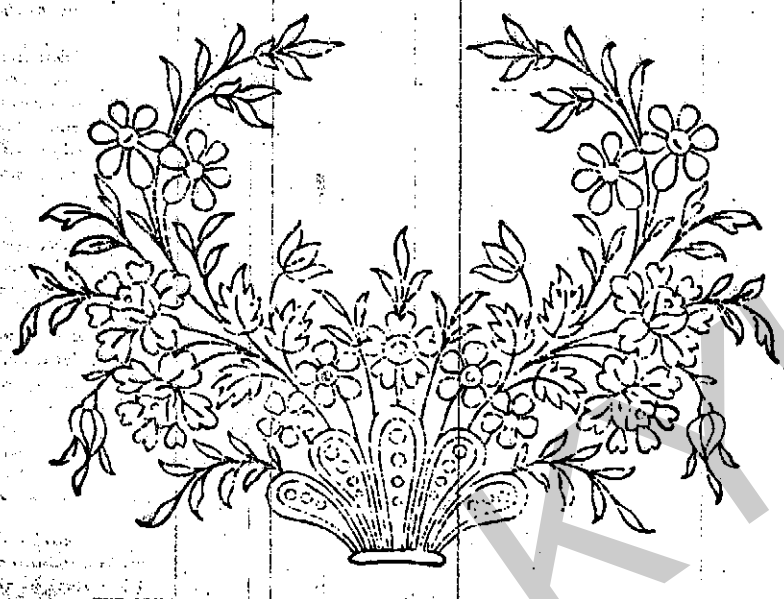

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ

ΚΕΝΤΗΜΑ

Τὸ ἄνω σχεδιάσωμεν κάπως μετὰ κλάδων ἀνθέων, φερόντων φύλλα καὶ κάλυκας καὶ χρησιμεύει διὰ κέντημα ἐπὶ λευκῶν πανιῶν καὶ ὑφασμάτων. Τίθεται ἰδίως ἐν τῷ μέσῳ προσκεφαλαίων· τότε δὲ ἕνεκα τοῦ κοινοῦ μέρους τοῦ κανίστρου τίθεται καὶ τὸ κατωτέρω ἐνωμοτόσημον (τζίφρα).

Ἀνοίξωμεν πρὸς τοῦτο καὶ διὰ χρωμάτων νὰ κεντήσωμεν τὸ σχέδιον τοῦτο. Τότε τὸ μὲν ἰδίως κάνιστρον κεντοῦμεν κυανοῦν, τοὺς κλάδους σκιεροὺς (καφέ), ἐκ δὲ τῶν φύλλων τὰ μὲν πράσινα ἀνοικτὰ δὲ ὑποπράσινα, ἐκ δὲ τῶν ἀνθέων μετὰ τῶν καλύκων αὐτῶν τὰ μὲν μικρότερα λευκά, τὰ δὲ μεγαλείτερα ῥόδινα, τὰ δὲ πρὸς τὰ ἄνω ἐρυθρά, καὶ τοὺς σπόρους αὐτῶν κιτρίνους. Πρὸς τοῦτο δὲ μετακεριζόμεθα μάτιξον ἢ βελουδάκι ἢ χένδρας.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΧΡΗΣΙΣ

Πρὸς σημείωσιν (Μαρκάρισμα) τῶν λινῶν ἢ βαμβακερῶν ἢ καὶ μεταξωτῶν ὑφασμάτων δι' ἀνεξιτήλου τινὸς χρώματος ὑπάρχει καὶ ἡ ἑπόμενος σύνθεσις. Διαλύσον νιτρικοῦ ἀργύρου μέρη 10, θειικοῦ χαλκοῦ (ἀλογοπέτρας) μέρη 5. εἰς 30 μέρη κοινοῦ ὕδατος καὶ πρόσθεσον πρὸς τὴν διάλυσιν ταύτην ἀνθρακικοῦ νάτρου μέρη 10 καὶ Ἀμμωνίας πρωτοτύπ ξανοῦς μέρη 30 καὶ τέλος διάλυσον εἰς τοῦτο τὸ μωσαϊκὸν ἀραβικοῦ κόμμεως μέρη 12. Μὲ τοῦτο τὸ μωσαϊκὸν σημειώσωμεν διὰ καλάμου τὰ ὑφάσματα καὶ μετὰ τὴν ἔκθεσιν αὐτῶν εἰς τὸν ἥλιον καὶ τὴν ἐντελῆ αὐτῶν ἀποξήρανσιν, τὰ ἐπιγραφόμενα σημεῖα θὰ ἦναι ἀνεξάλειπτα διὰ τῆς ἐκπλύσεως.

Μ. ΛΑΝΔΕΡΕΡ.

Τύποις Α. ΖΕΑΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 29 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 30 ΜΑΙΟΥ 1871 Τ. Α'.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ καὶ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ

Ἐκδίδεται κατὰ πενθημερίαν
Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1]2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾶ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 30.

Η ΑΓΝΩ.

Πολλάκις ἐν ἀποκέντρῳ τινὶ γωνίᾳ τοῦ κήπου ἀναῤῥύεται ἄνθος ἢ περικαλλὲς καὶ εὐῶδες. Τὸ ἄνθος τοῦτο εἶναι εὐτυχὲς, ἐνῶσῃ χεῖρες ἀνθρώπινοι ἂν ἐκριζώσωσιν αὐτὸ καὶ καταστήσωσιν οὕτως αὐτὸ ἐρᾶσιν τῆς ἰδιοτροπίας τοῦ ἀνακαλύψαντος, ὅπως τῆς ἁπλῆς αὐτοῦ. Φεῦ! πόσων ἀχθόμεσθα καὶ ἀπαθῶς εἴδομεν ἄλλους, οἵτινες, καίτοι ἁπλούστατοι ἄπαξ ἀφορμὴν τι, μολύνουσιν ἕπειτα αὐτὸ οἰκτρῶς ἢ χάνουσι τυχόντες; ἀγαθοῦ, ὡραίου, καλοῦ τινος, κορένυνται ἀμέσως, λιπαίνουσιν καὶ ἀποστρέφονται αὐτό!

Β.

Ἡ Ἀγνὼ, ὡς ῥόδον, ἐν μέσῳ ἀγροίκου κοινωνίας ἀνθέλλει· ἦτο εὐτυχὴς, διότι ἐν τοιαύτῃ ἀνεζωογονεῖτο ὑπὸ τῆς αὔρας τῆς οἰκογενειακῆς εὐδαιμονίας της, καὶ ἐνεφυγοῦτο ὑπὸ τῶν θερμοτάτων τῆς τῶν γονέων της φιλοστοργίας ἀκτίνων. Ἡ Ἀγνὼ ἦν ἐν τῷ Μαΐῳ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς. Ἡ ὡραιότης, ἡ χάρις, ἡ ἀθωότης, ὡς οἱ διάφοροι χρωματισμοὶ τοῦ ῥόδου, κατελάμπουν τὴν Ἀγνὼ, καὶ τὴν κατέστησαν θαυμασίαν εἰς τὰ ὄμματα πάντων τῶν περὶ αὐτὴν Αἱ πυῤῥόχρωσαι παρειαὶ, ἡ ξανθὴ κόμη καὶ οἱ στίλβοντες ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἦσαν ἀντανάκλασις ὅλης τῆς σωφροσύνης, τῆς ἀγνότητος καὶ τῆς ἐνεργητικότητος τῆς καρδίας της. Ἐκ τοῦ μεγαλυτέρου μὲν ἀλλὰ περιορισμένου βαθμοῦ αὐτῆς καὶ τοῦ ἰσχυροῦ τοῦ ὡς κρίνου λευκοῦ σώματος αὐτῆς δύναται πᾶς τις νὰ κατανοήσῃ ὅτι ἡ ἀγνὴ καρδία της ἔφερε τραῦμα καίριον εἰς τὰ βαθύτατα αὐτῆς μέρη.

Γ.

Ἡ Ἀγνὼ ἦτο ὀρφανὴ πατρὸς, ἀλλὰ εὐπόρου καὶ τιμωμένου, ἰσχνὴ· δὲ ἐν μεγίστῃ ἐνδείᾳ περιελθόντος. Μητέρα δὲ μόνον εἶχεν καὶ ταύτην ἐμπαθῆ καὶ πάσχουσαν ἔνεκα τῶν πολλῶν ἠθικῶν πειρατειῶν, τὰς ὁποίας ἐμπαθὴς ἡ Κλωθὼ ἐπλεξεν δι' αὐτήν.

Μήτηρ καὶ θυγάτηρ, ἀμφότεραι ἔρημοι τῆς ἀδυσωπήτου τύχης, εἶχον ἐν στερήσει ὅτι ἡ ἐργασία μόνον ἦτο ὁ ἐνελὴς προορισμὸς αὐτῶν· εὐτελὴς δὲ διότι εἶχον ἐν χώρᾳ, εἰς τὴν ὁποίαν πᾶς ὁ μὴ ἔχων ἰδίαν κτηματικὴν περιουσίαν δυσχερέστατα δύναται νὰ ζήσῃ δι' ἰδιαιτέρας ἔξυπνος.

Δ.

Ὁ Εὐρυδικίδης, κληρονόμος τοῦ τε ὀνόματος καὶ τῆς περιωρίσμενης τῶν πλουσιωτέρων οἰκογενειῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰσαποστασιεύτης μόλις, ἀπεστάλη ὑπὸ τῶν γονέων του χάριν διασκεδάσεως εἰς περιοδίαν τινα, εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου ἀπὸ τῆς ἀρχὰς ἕτους τοῦ Ἀπριλίου. Ἡ εὐοπώρεια τῆς περιοδίας ταύτης, καθὼ δυναταὶ τις νὰ συμπεράνῃ, ἦτο ἕνα ἀνεκλεῖπον ἐλάττων ἐκ τῆς ἐξοικονόμησις, τὴν ὁποίαν ἡ ἀσωτία καὶ ἡ καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα εἰς τοὺς ἐκσοκίους χορεὺς ἐν πρωϊνῇ πολλῇ ἐγκαρτέρησις εἶχον ἐπιφέρει εἰς αὐτόν. Μέγας ἦλθ' ἦτο ὅτε ἔβλεπε καὶ εἰς τὴν νῆσον..... Ἐκεῖ πράλιν τινα συναντᾷ καθ' ὁδὸν τὴν Ἀγνὼ, μεταβαίνουσαν εἰς φίλην οἰκογένειαν ἵνα παιχθῇ ἐχμικὸν τινα. Ὁ Εὐρυδικίδης ἠλεκτρίσθη ἐκείνως καὶ δύο παλμοὶ ἰσχυροὶ ἀνῴξαν ἐν τῇ γῇ τὸ μεγάλειο τοῦ ἀναπλουτιδέντος τούτου ἄνθους, τοῦ ὁποίου ἡ καλλονὴ δὲν ἠδύνατο ἄλλως νὰ μὴ θαυμασθῇ καὶ μένῃ ἀπαρατήρητος ὑπὸ νέου τὰ πάντα πράξαντος καὶ τὰ πάντα μεταβαλόντος, χάρι; εἰς τὴν συναδελφὴν τοῦ χρυσοῦ συναδελφου αὐτοῦ, τὸν ὁρῶσιν οἱ γονεῖς τοῦ ἐδίδουν πάντοτε ὡς ὑπαπαιστὴν εἰς αὐτόν.

Ε.

Ὀλίγαι ἡμέραι παρῆλθον καὶ ὁ Εὐρυδικίδης εἰσῆλθε πλησίον τῆς Ἀγνῶ, ἵνα παραγγείλῃ ἐχμήχανά τινα, ἅτινα ἔπρεπε τῇ ἐπιούσῃ κατασκήνωσε, ἐπειδὴ ἤμελλε νὰ τὰ ἀποστείλῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν του, ὡς προϊόντα τῆς νήσου ἐκείνης. Ὁπόσον ὁ Κύβιδος εἶναι ἐπιτήδειος εἰς τὰς δίλινας, ἁπόσα πρέπει νὰ σφάξῃ κατόν τι, καὶ ἐπίσου δυσχερὴς εἰς τὸ ἀγαθοποιεῖν! Ὁ Εὐρυδικίδης, τὸν ὁποῖον κανένα αὐτοῦ ἀκολουθῶν καὶ ναιζίζων ὅτι ἐν τῇ ἐκλεκτότητι καὶ ἀθωότητι εὐχερῶς θὰ δυνηθῇ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ μογθερὰ σχέδια αὐτοῦ, ἐνεδύθη τὴν λεοντῆν. Ἀλλὰ πόσον δυσχερὲς, εἶναι νὰ ἀῤῥίψῃ τις ἄνθος μεταξὺ ἀκανθῶν εὑρισκόμενον! Ἡ Ἀγνὼ ἠγνόει τὰ αἴσχη τοῦ μεγάλου κόσμου, ἠγνόει ὅτι ἡ εὐγένεια ἔρπει ὑπὸ τοὺς κόλπους τῆς διαφθορᾶς. Ἐνόμιζε δὲ τοὺς πάντας ὡς αὐτὴν, τοὺς πάντας ἐχοντας τὴν καρδίαν της, τοὺς πάντας ἀπεστειλμένους ἐν πόλει, τὸν Ἐνθμιόν. Ἡ Ἀγνὼ, ἐν χώρᾳ, στερουμένῃ τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, ἀλλ' ἐνδεικνυμένῃ ἐν τῇ ἁπλότητι καὶ ἐκζήλωτοι τῶν ἠθῶν, ἐνῴκει

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

νουσι καὶ εἰς πράξεις. Ὃ ἂν δὲν δύνανται νὰ διανοηθῶσι πρότερον, ἤτοι πρὸ τοῦ ὁρίζοντος καὶ ἄνευ τοῦ ὁρίζοντος ὁράσεως, ἔκτοτε δὲ νὰ ἐκτελέσωσι.

Καὶ τὸ πῶρ τῆς ὀργανικότητος πολυπλοκώτερον κεῖται εἰς τὰ στήθη τῆς γυναικός. Αἱ γυναῖκες τῆς Ὑδρίας ἐν χ. ἡ ὀργάνωσαν ἐπὶ δέκα ὁλοκλήρους μῆνας τὸν θάνατον τοῦ Κριεζώτη, ἐπὶ ὃν δὲ ἔσως τὸν τοῦ Κριεζώτου, ἐνῷ οἱ ἄνδρες σχεδὸν οὐδέποτε!

Καὶ ἡ φλὸξ τῆς φιλανθρωπίας ζωηροτέρα ἀνάπτει ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γυναικός, καὶ ἐπομένως ζωηροτέρα αἰσθάνεται ἐπιθυμίαν εἰς τὸ ἀγαθοεργεῖν. Ἀπόδειξις ὅτι τὸ [illegible] διευθύνουσι, διακυβερνῶσι, ἐνεργοῦσι ὑπὸ τῶν γυναικῶν.

Ἀλλὰ καὶ ὀξύνων μεγαλητέραν τῆς τοῦ ἀνδρὸς πάντοτε ἡ γυνὴ. Δὲν βλέπετε μὲ πόσην εὐκολότητα, μὲ πόσην ἐπιτηδειότητα, μὲ πόσην ἐνωμότητα συνέρχονται, μὲ πόσην ὀργὴν καὶ ἡ ὀργὴ στέρα τῶν γυναικῶν ἐξεπατᾷ καὶ τὸν εὐρύτερον τῶν ἀνδρῶν;

— Ἀλλ' εἰς ποῖον καὶ μόνον ἐπιδίδουσιν αἱ γυναῖκες ἐπιμέλειαν, γέλωτα, μῆσος καὶ εἰς ἄλλο;

— Ἡσυχία, συνάδελφε ἡ Χιονίδα, μὴν ἐξαγριαίνεσαι. Ὁ εἷς ὃν πρόκειται ἐπιδίδουν, δύνασαι νὰ ἐπιδοθῇς καὶ εἰς ἐσύ. Οἱ Ἀθηναῖοι διόρισαν τὸν Σοφοκλέα στρατηγόν, διὰ γραμμ. σ' τὸ [illegible] ὅτι εἶχεν ἐπιδοθῇ εἰς τὸν στίχον. Ἀλλ' ἤξεύρετε Μέγες, διατί αἱ γυναῖκες φαίνονται σήμερον ἐπιδιδοῦσαι μόνον εἰς τὸ ἐξαπατᾶν; Διότι ὡς ἐκ τῆς ἀθλίας ἀνατροφῆς, ἣν συγχέουσι σήμερον καὶ τοῦ ἀθλιεστέρου προορισμοῦ, ὃν ὑπελαμβάνοσαν ὡς τὸν ἀληθῆ προορισμὸν αὐτῶν, μόνον ἐν τῷ ἐξαπατᾶν εὑρίσκουσι τὸ ἀξίωμα συμφέρον αὐτῶν, τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον αὐτῶν. Ἂν εἶχον συμφέρον ἐν τῇ διπλωματίᾳ λ. χ. ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ, ἐν τῇ καθημερινῇ ζωῇ, ἐν ταῖς ἐπιστήμαις, νομίζετε, ὅτι δὲν ἤθελον ἀναπτύξει τὴν αὐτὴν ἱκανότητα, τὴν αὐτὴν ἐπιτηδειότητα, τὴν ἀναπόσπαστον σύμμεσον περὶ τὸ ἐξαπατᾶν; Ναί! μυριάκις ναί! Τοιαύτη ἡ παιδεία ὑπάρχει μου, παιδεία ἐναγωνιώδης ἄλλως τε ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αὐτῶν, ἐξ αὐτῆς τῆς ἱστορίας, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ κλονίσῃ αὐτήν. Διότι πᾶσαν ἄλλην γυναῖκα τοσοῦτον ἱκανὴν ὅσον καὶ ὁ ἄνὴρ; Πρῶτον ἄλλ εἴδομεν γυναῖκας ῥήτορας, ποιητρίας, φιλοσόφους, ἀστρονόμους, συγγραφεῖς, διπλωμάτας πολιτικοὺς; κτλ.

— Καὶ νομίζεις θύγατερ, τῷ εἶπον, ὅτι μία γυνὴ ὡς ἐκ τοῦ ἀνάπτυξαι χαρακτῆρ αὐτῆς, τολμήσειεν καθὼ κηρύσσεται, περιβεβλημένη, ἐν παραδείγματι, ἐξωτικόν τινα, ἵνα ἐνεργήσῃ πολὺ ἐναντίον ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ;

— Διατί ὄχι; ἀπάντησεν ἐκείνη· εἰ κοινὸν μεταξὺ ἀγάπης καὶ καθήκοντος; Ναί, ἡ ἀγάπη εἶναι πρᾶγμα ἱερόν, τὸ καθῆκον ὅμως ἱερώτερον. Καὶ τὸ καθῆκον τοῦ παραδείγματος ἄνθρωπος, πλὴν ἄλλο εἶναι ἡ ἄνθρωπος, καὶ ὡς τοιοῦτος οὐδ' ἐπιδεκτικὸς ἀλλοιώσεως ἀγάπης δύναται νὰ θεωρηθῇ, καθόσον ἡ ἀληθὴς ἀγάπη εἶναι προϊὸν εὐαισθήτου καὶ ἐναρέτου καρδίας. Ὀλίγους εἴδομεν γονεῖς θυσιάσαντας τὰ ἴδια τέκνα αὐτῶν χάριν τοῦ καθήκοντος, ἐνῶ τοσαῦτα μέλισσα ἰδανικοῦ; Ὁ Τέρπανδρος εἶναι τὸ προσφιλέστατον ὄν, ὅπερ ἔχω ἐπὶ τῆς γῆς. Νομίζετε ὅμως ὅτι ἂν ποτε ἤθελε καταχρησθῇ ἐπὶ ἐγκλήματι, ἀπεστράφην καρδιακὴν ποινὴν; ἐγὼ δὲ ἐντύγχανον δικαστὴς, δὲν ἤθελον τὸν κατεδικάσει εἰς θάνατον ἐνῶ; ἐνῶ; διότι τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι τὸ καθῆκον μου. Δὲν σᾶς κρύπτω, ὅτι πρὶν ἢ ἤθελον ἀκούσει ἐγὼ, ὅτι ἀπέκτησε ἐκεῖνος εἰς τὸν λαιμητόμον. Ἤθελεν ἀκούσει ἐκεῖνος, ὅτι ἀπέθανον ὑπὸ λύσσης ἢ καρκαρῶδ. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἔργον ἀτομικὸν, μηδεμίαν σχέσιν ἔχον πρὸς τὸ καθῆκον. Καὶ νομίζετε, ὅτι ἄλλος πως ἤθελε πράξει ἐκ προκειμένου περὶ ἐμοῦ; Ὄχι. Κατὰ τὸ λοιπὸν ἤθελον διαρρήξει ἐγὼ ὁ γονεὺς ἀπὸ τὸν Τέρπανδρον τὸν ἄνδρα;—Ὀλίγες Νάρκισσαι, ὀλίγες Ἀλκιβιάδες, ὀλίγοι Ἀχιλλεῖς, ὀλίγοι Ἀπόλλωνες ἤθελε δυνηθῇ ποτε νὰ δελεάσῃ τοιοῦτον τὴν καρδίαν τῆς γυναικός. Δικαίωσ ὑποθ, ταχύτατα, ὅταν ἡ Ἀσπασία τῶν δικαστῶν της! Περὶ τούτου ἔσται χαλάσα.

Καὶ οἱ ἄνδρες; Μέγες, ἔγνωσ τὰς αἰτίας, διὰς καὶ αἱ γυναῖκες ἐδυνήθησαν, ἔστω δὲ καὶ πλείονας καὶ σφοδροτέρας τούτου, καὶ ὅ τι μὴ ἀποτρωθῶσιν μόνον τὰς γυναῖκας ἐπὶ ἀδυναμίᾳ χαρακτῆρος [illegible] ἄλλον τοιοῦτον ἐπὶ ἐλαττώσει καὶ μόνον ἐκατὸν ἢ ἀποκ[illegible] περιβάλλον ἄλλον ἐπὶ ἐκατὸν καὶ μόνον ἐκατὸν ἢ ἀποκ[illegible] πρωτοβουλίαν ἐπὶ τὸ ἐμπρὸς. Τοιοῦτον ἐστὶ καὶ μέχρι καιροῦ ἡ δόξη τῶν ἀνδρῶν, καὶ τοῦτο ἔνεκα [illegible] γυναῖκα ἐμφορουμένη, ἢ μᾶλλον πλέον ἢ!! Πολλάκις παρεβλέψατε τὸ ἀθλιον κατάστημα οὐχὶ μόνον ἀνάξιον τῆς ἀνατροφῆς, τῶν θείων τῆς θέσεως δικαιούμων. Ἀλλὰ καὶ νὰ γράψωμεν ἐν ἔμφρονι τοῦ ἀνθρώπου ὄντος. Καὶ ὅμως τοῦτ' ἐστὶ σκοπὸς καὶ ὅμως ἄνθρωποι καλοῦνται, καὶ μεταξὺ ἀνθρώπων ζῶσι καὶ ὅμως ἄνθρωποι περιφρονοῦνται ἀδικοῦντες τὴν ἀνατροφὴν [illegible] ἐν τῷ ἐσωτερικῷ [illegible] ἐν τῷ ἐξωτερικῷ [illegible] ἐν τῷ [illegible] ἐν τῷ [illegible] ἐν τ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

θεού, οὔτε ἄνθρωπον, οὐδ' ὅτι ἀνθρώπου οὔτε ἄνθρωπον· δίδει οὔτε αὐτὸς εἰς τὴν βίαν πάσχει, ἐὰν τι πάσχῃ· δίδει εἰς τὴν βίαν ὁ Ἔρως δὲν ἔρχεται, οὔτε ποιῶν ποιεῖ· δίδει, πᾶς τις ἐκὼν ὑπέρχεται πᾶν εἰς τὸν Ἔρωτα· ὅσα δὲ τε ἐκὼν ἑκόντι ὁμολογήσει λέγουσιν οἱ βασιλεῖς τῶν πόλεων νόμοι ὅτι εἶναι δίκαια. Ηρὸς δὲ τὴν δικαιοσύνην σωφροσύνης πλείστης μετέχει· δίδει ὁμολογεῖται ὅτι εἶναι σωφρονίστατον τὸ κρατεῖν τῶν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν· τοῦ δὴ Ἔρωτος οὐδεμία ἡδονὴ εἶναι ἀκουέτω.... κρειττόν δὲ διαμερίζοντος τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν ὁ Ἔρως εἶναι κύριον πρὸς δὲ καὶ εἰς τὸν ἀνθρώπων τοῦ Ἔρωτος οὐδὲ ὁ Ἄρης ἀνθίσταται, δίδει ὁ Ἄρης δὲν κυριεύει τὸν Ἔρωτα ἀλλ' ὁ Ἔρως τὸν Ἄρη.... κρείττων δὲ ὁ ἔχων τοῦ ἐχομένου· ἐκεῖθι δὲ ὑπέρχει τοῦ ἀνθιστασόμενου· ἔπεστι ὅτι πάντων ἀνθιστατικὸς εἶναι. Περὶ μὲν λοιπὸν τῆς δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης καὶ τῆς ἀνδρίας τοῦ θεοῦ, ἐρρέθη, περὶ δὲ τῆς σοφίας ὑπολείπεται· ἐνταῦθα ἀκαριαῖος ὁ Πλάτων τὴν σοφίαν τοῦ Ἔρωτος, ὡς ἐξῆς· ὁ Ἔρως εἶναι ποιητὴς σοφὸς οὕτως ὥστε καὶ ἄλλον τὸν ποιήσῃ· ὅλως πᾶς ποιητὴς γίγνεται τοιοῦτος καὶ ἐὰν ἄμουσος τυγχάνῃ τὸ πρίν, ἐὰν ὁ Ἔρως τὸν ἐπιστήσῃ καὶ εἰς μεσοῦσαν δὲ μεταχειρισθῶμεν τὸ ὅτι ὁ Ἔρως εἶναι ἀγαθὸς ποιητὴς εἰς τὴν μουσικήν, διότι ὅ,τι δὲν ἔχει τις ἢ δὲν γνωρίζει δὲν δύναται νὰ τὸ μεταδώσῃ· καὶ ὅμως τὸν ποιοῦν τῶν ζώων πάντων τίθησι ἐναντιοῦσθαι ὅτι δὲν εἶναι τοῦ Ἔρωτος ἡ σοφία· (ἐνταῦθα ὁ Πλάτων συμφωνεῖ πρὸς τὴν δημιουργίαν· ὁ Πλάτων μεταβαίνει εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐρεζῆς ὑπὸ τοῦ Ἔρωτος.

"Καὶ μὲν δὴ τήν γε τῶν ζώων ποίησιν τίς ἐναντιώσεται μὴ οὐχὶ Ἔρωτος εἶναι σοφίαν, ᾗ γίγνεταί τε καὶ θέτει πάντα τὰ ζῶα; ἀλλὰ τὴν τῶν τεχνῶν δημιουργίαν οὐκ ἴσμεν, ὅτι οὗ μὲν ἂν ὁ θεὸς οὗτος διδάσκαλος γένηται, ἐλλόγιμος καὶ φανὸς ἔπεζε. οὗ δ' ἂν Ἔρως μὴ ἁφάπτηται, σκοτεινός, τοξικὸν γε μὴν καὶ ἰατρικὴν καὶ μαντικὴν Ἀπόλλων ἄνευρεν ἐπιθυμίᾳ καὶ ἔρωτος ἡγεμονεύσαντος· ὥστε καὶ οὗτος Ἔρωτος ἂν εἴη μαθητὴς καὶ Μούσαι μουσικῆς καὶ Ἥφαιστος χαλκείας καὶ Ἀθηνᾶ ἱστουργίας καὶ Ζεὺς κυβερνήσεως θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων· ὅθεν δὴ καὶ κατεσκευάσθη τῶν θεῶν τὰ πράγματα Ἔρωτος ἐγγενομένου, δῆλον, ὅτι κάλλους· αἴσχει γὰρ οὐκ ἔνι Ἔρως· πρὸ τοῦδε, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ εἶπον, πολλὰ καὶ δεινὰ θεοῖς ἐγίγνετο, ὡς λέγεται, διὰ τὴν τῆς Ἀνάγκης βασιλείαν· ἐπειδὴ δ' ὁ θεὸς οὗτος ἔρχ, ἐκ τοῦ ἔρχ τῶν καλῶν πάντ' ἀγαθὰ γέγονε καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις· οὕτως ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Φαῖδρε, Ἔρως πρῶτος αὐτὸς ὢν κάλλιστος καὶ ἄριστος μετὰ τοῦτο τοῖς ἄλλοις ἄλλων τοιούτων αἴτιος εἶναι· ἐπᾴρχεται δὲ μοί τι καὶ ἔμμετρον εἰπεῖν, ὅτι οὗτος ἔστιν ὁ ποιῶν

Εἰρήνην μὲν ἐν ἀνθρώποις, πελάγει δὲ γαλήνην
νηνεμίαν ἀνέμων, κοίτης δ' ὕπνον νηκηδῆ.

Οὗτος δὲ ἡμᾶς ἀλλοτριώτητος μὲν κενοῖ, οἰκειότητος δὲ πλησοῖ, τὸν τοιόνδε ξυνόδους μετ' ἀλλήλων πάσας τιθεὶς ξυνίναι, ἐν ἑορταῖς, ἐν χοροῖς, ἐν θυσίαις γιγνόμενος ἡγεμών· πραότητα μὲν παρίζων, ἀγριότητα δ' ἐξορίζων· φιλόδωρος εὐμενείας, ἄδωρος δυσμενείας· ἵλεως ἀγαθοῖς, θεατὸς σοφοῖς, ἄγαστὸς θεοῖς· ζηλωτὸς ἀμοίροις, κτητὸς εὐμοίροις· τρυφῆς, ἁβρότητος, χλιδῆς, χαρίτων, ἱμέρου, πόθου πατήρ· ἐπιμελὴς ἀγαθῶν, ἀμελὴς κακῶν· ἐν πόνῳ, ἐν φόβῳ, ἐν λόγῳ κυβερνήτης, ἐπίκουρος, παραστάτης τε καὶ σωτὴρ ἄριστος, ξυμπάντων τε θεῶν καὶ ἀνθρώπων κόσμος, ἡγεμὼν κάλλιστος καὶ ἄριστος, ᾧ χρὴ ἕπεσθαι πάντα ἀνδρα ἐγκωμιοῦντα καλῶς καλῆς ᾠδῆς μετέχοντα, ἣν ᾄδει θέλγων πάντων θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων νόημα· οὗτος, ἔφη, ὁ παρ' ἐμοῦ λόγος, ὦ Φαῖδρε, τῷ θεῷ ἀνακείσθω, τὸ μὲν παίζειν, τὰ δὲ σπουδῆς μετρίας, καὶ τὸν ἐγὼ δύναμαι, μετέχων. „

ΧΕΛΙΔΟΝΟΣ ΤΕΡΕΤΙΣΜΑΤΑ.

Προχθὲς ἐπέστων ἄνωθεν τῶν κήπων τοῦ Σταυροδρομίου. Ἠξεύρετε δὲ ὅτι κήπων ἔχει τώρα ἀρθονίαν τὸ Σταυροδρόμιον· τόσην ὥστε σπάνιν οἰκίων. Ὁ μακαρίτης κῆπος τῶν ἀνθέων δὲν ὑπέφανε χλιαρὸς ἀντίπτυξ διαδόχου πολίτου, καὶ ἔζησε ν' ἀνεπιτατέσεως τούτου. Τὸ ἀληθὲς Πέρα δὲν πρέπει τώρα νὰ τὸ ζητῇ τις ὅπου ἦτον· ὅλοι ἐρείπια μόνον θὰ εὕρῃ οἰκιῶν, οἵτινες δυστυχῶς ἐπέθανον μὴ κατοὶ ἐπιθέσει διαδόχου! Καὶ βλέπετε ἐνδιαφέρουσα [illegible] ἀπωλέσαμεν πολλὰς φιλοξένους καὶ φιλογελάδους στέγας. Τὸ ἀληθὲς Πέρα δύναται νὰ τὸ ἴδῃ τις μόνον ἐκεῖ· τὸν δημοσίων καὶ μὴ δημοσίων κήπων. Ναί, ἐκεῖ τῶν κήπων βλέπει τις ὅλον τὸ Πέρα. Ἀπαλλάκτους καθὼς ὅσοι μετέβησαν ποτὲ εἰς τὴν πόλιν Σῦραν. εἰς ἣν ὁ ποιὸς

..... τὰς ἀγυιὰς τὰς πρώτας
πολλοὶ τὰς ῥᾳδιούσας τῶν ἐτησίων καπύας.

ὡς εἶπεν ὁ Ὀρχανίδης ἐν τῇ Τέρπλῃ, δύναται νὰ ἴδῃ τὴν Σῦραν ὁλόκληρον ἐπὶ τῆς μονάδικῆς κύστης πλατείας.

* * *

Μετὰ τὴν πυρκαϊάν, τὸ Πέρα ἐξῆλθε τῶν ὁρίων του. Καθὼς ὅταν μηχῇ εἰς λεκάνην ὕδατος μεγάλη πέτρα, ἐκχειλίζει περὶ αὐτὴν τὸ ὕδωρ, οὕτως ἐξεχύθησαν περὶ τὰ ἐρείπια οἱ Περῶται καὶ οἱ Περώτιδες (δὲν ἐννοῶ ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ Σταυροδρομίου εἶναι ξενητοί, ἀλλὰ κάμνω παρομοίωσιν) καὶ ἐκυκλοφόρησαν διάφορα χαλάκια διαφόρους καλύπτα διευθύνσεις, τὰ μὲν πρὸς τὸν Τοπ-χανὲ τὰ δὲ πρὸς τὸν Καφὲ-Πασσᾶ, ἄλλα πρὸς τὸν Γαλατᾶν, ἄλλα πρὸς τὸν Ἀργυρο-σκηνὴ. Ἄλλα δ' ἰσχυροτάτης ὑφαντικῆς πίστεως πρὸς τὰ Τατάλα, ἔνθα διέκειντο διὰ τοῦ ὕδατος αὐτῶν μαρμαρισμοῦ τὸ μονόπετρον τοῦ ζώου τῶν κατοίκων, σὺν καταλλήλῳ ὁρμητικῆς κυλινδουμένης πρὸς τὸ Γενὶ-Τσαρσὶ, καὶ σὺν, ἴδιόν τι ἰδιαίτερον ἀποτελέσαντα ὅπερ προσθετέον εἰς τὰ περὶ ῥευμάτων τοῦ Βοσπόρου ἐν τῇ Λεξικῇ τῆς Ἱστορίας καὶ Γεωγραφίας τῶν συντακτῶν τοῦ «Νεολόγου,») κατέλιξαν κυρίως εἰς τὸ Καδὴ-κιοϊ. καὶ εἰς τὰς νήσους τῶν Πριγκίπων, ὅπου καὶ φῶκαι ἐξέφρασαν, καὶ ἄλλα.

* * *

Ἀλλὰ σοῦ μὲ παρέσυραν τὰ ῥεύματα! Ἐλησμόνησα τοὺς κήπους μου καὶ τοὺς κηπουρούς καὶ τὰς κηπουρὰς αὐτῶν. Ποῦ σᾶς ἀρέσει περισσότερον νὰ ἐμβώμεν; Εἰς τὸν κῆπον τῆς Ὀμονοίας. Ἰδοὺ λοιπὸν ἐλάτε. Ὁ γῦρος εἶναι ἐλεύθερος· ἀλλ' ὅμως θὰ κατασταθῇ αἰχμάλωτοι αὐτοῦ καὶ θὰ καταδικασθῆτε ν' ἀκουνζῆτε ἢ θὰ καθίσετε νὰ πάρετε κανὲν ἀρνησιπάτιον, καὶ νὰ κατακλίσητε τὰς κλούβας μὲ τὸν μουσικόν. Ἴζης ἐνίους παιανιζῆ τερπνὰ, ἐν οἷς διεπράπη ὁ συμπαπισμὸς διὰ τῶν ὡραίων αὐτοῦ σόλ· Πλέπετε τί ζωηρὸν συνδιάλεξιν γίνεται εἰς τὸν παρακαμένον ὅμως τράπεζαν; (ὑποθέτω ὅτι κάθεσθε πρὸς τὰ ῥωμαϊκὰ τῆς μουσικῆς). Ὁ νῖος ἐκεῖνος πῶς σὲ ῥαίνεται μὲ τ' ἀκατάπαυστα λογυπαίγνιά του; Τὸν ἐνδυναμοῖ ὁ ζῆλος ἀρχ τὸ κόλ τοῦ τυμπανιστοῦ; Ἀκούσατε. Ἔμεσβ τὴν ἀντίκρυ κυρία.—Κρίνετε, κυρία;—Ὄχι, ὦ κοντράρ πόθ' ἀκούσω ζῆσαν.—Ἀ σερτανεμὲ, ματμοαζὲλ, ἀλλὰ ξύρετε δικατ αἰσθάνεσθε ζῆσαν;—Διατί;—Διότι.... ἂν τὸ εὕρετε;—Δὲν ἠξεύρω εἰπεῖτέ το.—Διότι, Κυρία μου, ἐγὼ εἶμαι ζῆσαν(!!!). Εἴδατε λοιπὸν; Τώρα λεβαίως ἐννοεῖτε διατί κατ' ἐκεῖνο τὸ ἑσπέρας ἐν τῷ κήπῳ τῆς Ὀμονοίας, τὰ μὲν ῥῶτα τοῦ λεγόμου ὠχρίων, καὶ δι' ἐ-

φεγγον ὡς ἄλλοτε, ὁ δὲ ζῆλος ἦτον εἰρήσθω ἐν παρενθέσει, εἶναι γνήσιον τοῦ τόπου προϊόν, ἀλλὰ λέγεται κατ' εὐφημισμὸν σῆς Βιέννας) ἦτο θερμὸς καὶ τινες τελλήνας ἀπέβαλον τὸ αἷμα των ὡς εἰ ἐφυμοῦτο νέφος ἐκλύσεων αὐτὰς καὶ διέτρεχον τὴν τροχιὰν αὐτῶν περὶ τὸν κεντρικὸν (ἀ μᾶλλον ἐκκεντρικὸν) τοῦ κήπου ἄλιον χωρὶς οὐδεὶς ἀτυχήμων ἐπιλοιπόπους νὰ διευθυνθῇ πρὸς αὐτάς. Τῶν ὁ ζῆλος ἀπὸ τὸ πλεῖον τοῦ ἄλιου πλανᾶται ("Ἰδε καὶ Ἀρμολόγιον εἰλικρινῶν τῶν προσφυῶν ἐπιθέτων" ἰδοὺ διατί ὁ κῆπος τῆς Ὀμονοίας κατελλήλη τοὺς ἐντοπίους του. Οἱ ἄλλοι κῆποι δὲν ἔχουν ὄνομα.

* * *

Βέβαιον ὁ ἀγρόκηπος τοῦ ἐν Παρισίοις Κεντρικοῦ Δημοσίου κλπ. ἐπιμελητὴς ἦ ὑδροφορούσας νὰ πωλήσῃ ἐπὶ ἕνα χρόνον τὴν κατατροχὰν τοῦ περιφήμου συνοδείρου του, ἵν' ἀκολουθήσει νὰ εἰσδυναμίζῃ συνοδείρου του. τώρα ὅτι τὰ ἐν αὐτῷ φυτευθέντα κατεγλάξυλα ἀνθολάτησαν ἄνθη καὶ φύλλα, καὶ νὰ παίζῃ παιανίζων ταῖς ὡραίαις καταβολήσεις αὐτοῦ τῆς Μιρέιας Φλέυης, καὶ τοῦ Οὐρφέως ἐν Ἅιδου. Πεθύκατε συλλέγειν ὑμεῖς, εὐαίσθητοι ἀναγνῶσται, ἐν ὄψει τὴν κατατροχὴν τοῦ Κεραμεικοῦ (παλαιστὶ τὸ καὶ κάπου). Ἀλλὰ τὸν θανόντα ἔσεις Ἀρχιδίκτυν τὸν Μέλιον λέγω δὲ θανόντα, διότι σπαθὶ ἀγλάκατα φοχὴν ὑπὸ τοῦ λαβόκοπου παρὰ τῆς σφίλης τοῦ καὶ ἐτέχνα. Ἡ Μηλία Ἀφροδίτη, τὴν ὁποίαν συχνὰ πεσόν εἰς Παρισίους ἐθαύμαζα (ἐχμὴν καὶ ὑμεῖς τὰ σπανὰ καλακαθησίαν) εἶναι ὑμέτερον· αἱ δὲ σπυχαὶ τῆς ἐσθῆτος αὐτῆς θαυμασίας συμπτυσσόμεναι εἶναι διατεθειμέναι λίαν ἐντέχνως διατρέχουσαι τὸν ἀριστερὸν μηρὸν ὡς ὅτε λυδίρινη νύμφη ἐξανατείλασα ὅλως ὑγρὰ τῆς θαλάσσης περιβλήθη τὸν χιτῶνα αὐτῆς, περισκαλίζουσαν ἐπὶ τοῦ σώματος. Εἶναι ἀκμαία τῶν σωματικῶν ἀναπτύξεων, ἀγριοκαὶ τὴν ἔκφρασιν καὶ οἱονεὶ προκλητικὴ τὴν στάσιν. Ὁ μὲν ἕτερος ὑμῶν εἶναι ἡρωοπρεπέστερος μικρὸν κατώτερον τῆς ἀγρόκησεως τοῦ ὤμου, ὁ δὲ ἀριστερὸς ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀγρόκησεως. Ἡ μεγαλοπρεπὴς τοῦ προσώπου ἔκφρασις ἢ μᾶλλον ἐντελὴς γραμμὴ, ἡ ἐντέλεια τῆς τέχνης ἐν τῇ ἀπομιμήσει τοῦ γυμνοῦ σώματος, τὸ ἀληθὲς, ἐλαφρὸν καὶ ἐρρωμένον τῶν σχημάτων, τὸ ἀρχαῖς μεγαλεῖον, τὸ ὑψηλὸν ἐν τῇ ἁπλῇ πάντα ταῦτα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς σχολῆς ἐκείνης, ἥτις ἔθεκε σῶμα εἰς τὸν Ὀλύμπιον Δία τῶν γνωστῶν ἐκείνων Ὀλυμπικῶν στίχων, διακρίνονται ἐν τῷ ἀγάλματι τῆς Μηλίας Ἀφροδίτης, ἥτις ἴσως κατασυντρίψῃ νῦν ὑπὸ τὰ ἐρείπια ἢ ἀπεστειλάθη ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ πυρὸς καὶ ἀπέθανε διὰ τῶν καλλιτεχνικῶν κόσμων.

* * *

Ἀλλ' ἐπειδὴ εἴμεθα ἐν Παρισίοις, ἴδετε ὁποίαν σοβαρὰν μετατροπὴν ἔλαβεν ἡ πόλις τῶν πόλεων καὶ κλαύσατε την! Εἴχομεν ἰδῆ πέρυσι τὴν καταστροφὴν τῆς πυρκαϊᾶς (ἐκ ἡ ἐπέτειος ἡμέρα ἐκπλήσσει προχθὲς ὁ ἐτέρας πυρκαϊᾶς ἐκραγείσης ἐκεῖ πον πλησίον· ὅθεν ἐξεμάγη καὶ ἡ περισινὴ) καὶ δύνασθε ἰδόντες ἐκείνην νὰ λάβετε ἰδέαν τῆς ἐν Παρισίοις δέους καὶ εἰς τῶν αἰτίων τούτων ἀνταρσῶν τοὺς αἰτίους ἐκείνης τουλουμπαζύδες, οἵτινες χρησιμεύουσι μεγάλως εἰς διατροφὴν τοῦ ῥοβερῦ στοιχείου, ἐν ᾧ αὐτοὶ μόνοι κολύονται κόλακες ὡς ἄλλοι καλαμένδρια, εἰς σῶμα τοῦ Κεραμεικοῦ τὸν λόφον τῶν Ἀνθέων, ἀντὶ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Λουβρου τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, ἀντὶ τοῦ μεγάρου τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς δεσμωτηρίας τὸ ἄλλοτε μέγαρον τῆς ἀστυνομίας καὶ μετὰ ταῦτα στρατιωτικὸν ἀστυφυλάκιον τοῦ Καλοντζῆ-Κυλούκιον, ἀντὶ τοῦ Παλαὶ-Ροαγιὲλ, (Βασιλικοῦ Παλατίου) ὅπερ ἐγίνετο καπνιζόμενον ὑπὸ τοῦ καπνοῦ, τὸ Ἀρμενοκαθολικὸν Πατριαρχεῖον, ἐπίστης κατακαλυκωθὲν καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ διεσώθη ἡ εἰκὼν, ἣν ἐλωρίκατο ἡ μακαρία τῇ λήξει αὐτοκράτειρα Εὐγενία, ὡς διεστάθησαν αἱ πυκνωθῆναι τοῦ Λουβρου. Ἀντὶ τῶν μεγαλοπρεπῶν κρηνῶν τῆς πλατείας τῆς Ὁμονοίας τὴν κρήνην Τσολούκ-Τσεσμεσὶ, ἀντὶ τοῦ Μεγάρου τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς, τὸ Μέγαρον τοῦ καημένου Μπαλζὰκ, ἀντὶ τοῦ Λυρικοῦ Θεάτρου, τὸ Θέατρον Νανὰ, ἀντὶ τῆς ἐν μέσῃ συμπολιτείᾳ Βασιλικῆς Ὀλοῦ τὴ ἐν μέσῃ συμπολιτείᾳ Μεγάλην Ὀλὸν τοῦ Πέρα. ἀντὶ τῶν μεταξὺ τοῦ Κεραμεικοῦ, τοῦ Δημαγγείου καὶ τῆς Ὑδοῦ Βίβλοι φλεγομένων οἰκιῶν τὰς μεταξὺ τοῦ Κήπου τῶν Ἀνθέων καὶ τοῦ Ἀστυνομικοῦ σταθμοῦ τοῦ Καλοντζῆ-Κυλούκ καὶ τῆς ὁδοῦ Παρὰ ἀκριτα φλεγομένας οἰκίας. Ὅσῳ διὰ πτώματα, ἔχετε νὰ ὑπάγετε ἀντὶ τῶν ἐν Παρισίοις ὅσα θέλετε. Ἐλησμόνησα νὰ εἴπω ἀντὶ τῶν μεγαλοπρεπῶν στυλῶν, αἵτινες πολλαχοῦ ἐκρημνίσθησαν ἐν Παρισίοις, δύνασθε νὰ ὑπάγετε τὰς στύλας αἵτινες ἔρχονται ἀπὸ τὸ ἀρχεῖον καὶ ἐκρημνίσθησαν ὑπὸ τῆς πυρκαϊᾶς ἐκείνης τῆς Ἅλης μαΐου.

* * *

Ὦ! ἀλλ' αἱ γυναῖκες τί πράττουσιν ἐν Παρισίοις! Κατέντησαν θηριωδέστεραι τῶν ἀνδρῶν! Ποῦ νὰ γυρίσῃ τις πλέον τὰς κομψὰς ἐκείνας Παρισιανὰς, αἵτινες ἦσαν ζῶσα τοῦ συρμοῦ ῥηγοσυρίγκα τοῦ νὰ τὰς ἀναγνωρίσῃ ὡς τώρα ἔχειναι! Φεῦ! τῶν θλιβίων! ὡς ἐξεμάνησαν! Ἔχειναι ἄλλαι Μήδειαι, ἔχειναι αἱ κατ' Εὐριπίδην γυναῖκες! Ἡ γυνὴ ὅτε ἐπλάσθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐπλάσθη ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἀνδρὸς, ὄχι ἀποσπασθεῖσα φαίνεται βιαίως συναπέσπασε καὶ μέρος τῆς καρδίας τοῦ ἀνδρὸς, διὰ τοῦτο δὲ ἡ γυνὴ ἔχει περισσοτέραν καρδίαν, ἀλλ' αὐταὶ αἱ Παρισιανὰι νομίζεις ὅτι ἐπλάσθησαν ἐκ τῆς πλευρᾶς Τίγριδος! Ἐπὶ τοῦ Γαλλοπρωσσικοῦ πολέμου ναί, τότε ἦσαν ἀληθεῖς γυναῖκες, τότε τὰς ἐθαύμαζα· ἔξαινον μαῦλον, ἐπέδενον τὰ τραύματα τῶν ἀνδρῶν, ἐγκωμίζοντο τὸ ἐπ' αὐταῖς ὑπὲρ τῆς κοινῆς πατρίδος, ἦσαν τέλος γυναῖκες τῆς πλευρᾶς καὶ τῆς καρδίας, ἀλλὰ τώρα.... ὦ! τώρα! .... Ἅγιοι τότε! Μέγαιραι τώρα.... ....

Ἂς κλείσω εἰς σιωπὴν σιμείξ
μ' αὐτὰ καλεῖ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ ἀπελπισία.

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

* * *

Ἤκουσα κυρίαν ὁμιλοῦσαν περὶ συρμῶν καὶ ἀνάγνωσεν τὸν πρώτον αὐτῶν ἄρχειν εἰς τὰς εὐνομένας τοῦ Λεβεδίκου ιδ', ἀλλ' ἡ Κυρία μὲ σιγγνωσεῖ νὰ ἐκρεκάσω καὶ ἐγὼ τὴν χειλιόνιον γνώμην μου καὶ νὰ τὴ εἴπω ὅτι ἡ πρώτη τῶν γυναικῶν μοδίστρα ὑπῆρξεν ἡ Εὔα. Τί! ἀποριεῖς βλέπω, φίλη ἀναγνῶστρια καὶ δυσπιστίας μειδίαμα πλανᾶται εἰς τὰ χείλη σου. Ναί, ναί, πίστευσέ με, ὅτι σὲ λέγω· ἄλλως δὲ σοὶ τὸ ἀποδεικνύω τούτον τετραγωνικῶς ὅσῳ τετραγωνικὸν ἦτο τὸ σχῆμα τοῦ παραδείσου (ὡς ἀπέδειξε διὰ τῶν σοφῶν αὐτοῦ ἐρευνῶν Ἕλλην λόγιος περιηγητὴς) καὶ ὅσῳ τετραγωνικὸν εἶναι τὸ σχῆμα τοῦ μεγάρου Τουιλερίων. Ἡ Εὔα μᾶλλουσα νὰ ἐξέλθῃ τοῦ παραδείσου, καὶ νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν κόσμον, ἐνεδύετο νὰ φανῇ ἐμπρὸς εἰς τὰ ῥηκτὰ τοῦ κόσμου καλῶς ἐξελθὲ τῶν χειρῶν τοῦ Πλάστου. Ἀπερᾴσισε λοιπὸν νὰ ῥάψῃ ἡ γυναῖκα ἕνα φυλλάριν. Ἀλλὰ διὰ νὰ καταρθώσῃ τοῦτο πόσα καὶ πόσα δὲν ἐχρειάζοντο; θὰ εἴπῃτε· Πανχάκατα καὶ τώρα θὰ ἐδέχετο. Ἡ Εὔα ἐδέχετο λοιπὸν νὰ ῥάψῃ τὸ πρᾶγμα, καθὼς λέγετε σήμερον, καὶ καθὼς ὑμεῖς εἰσέρχεσθε εἰς τὰς κυρίας Μιλδὶλ ἢ τὰς κ. Τριακτὶζ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

εισῆλθε καὶ ἐκείνη εἰς ἓν σύσκιον καὶ κατάφυτον τοῦ Παραδείσου μέρος, καὶ ἔκαψε τὸ χρυσάφιόν της διὰ τὸ φουστάνι της πρᾶγμα..... ἀπὸ μίαν σταθῆ..... Τί γελᾶτε; Ἔκαψεν ὡραῖα, ὡραιότατα φύλλα σταθῆ. ἐκλέξασα τὰ μεγαλύτερα· σημειώσατε δὲ ὅτι τότε ἡ φύσις ἦτον ἐκάνε εἰς τὴν βρᾶσι της καὶ τὰ ἔκαμνεν ὅλα μεγάλα· εἶχεν συκόφυλλα, παραδείγματος χάριν, ἦτον ἕνα σωστὸ φουστανέλλα. Ἔκαψε λοιπόν, ὅπου λέγετε, τὰ φύλλα, τὰ ὁποῖα ἦσαν πράσινα, πράσινα καὶ εἶχαν τὸ χρῶμα τῆς ἐλπίδος· διότι ἡ Εὔα ἐξέρχετο εἰς τὸν κόσμον μὲ ἕλα τὰ κακὰ ἐπάνω της· ὡς ἡ Παιδώρα καὶ μὲ μόνην τὴν ἐλπίδα, (καὶ τὸ χρῶμα, βλέπετε τοῦ φουστανιοῦ της εἶχε τὸ νικητικό του, ἦτον (δεσπότου), ἐπῆγε κοντὰ εἰς μίαν λίμνην τοῦ Παραδείσου, ὅπου ἐκολυμβοῦσιν ἀπειράριθμοι κύκνοι καὶ ἔκαψε βελόνια διὰ νὰ βάψῃ τὸ φουστάνι της. Τότε βλέπετε δὲν ὑπῆρχον Ἕβραῖοι νὰ ἔχουν βελονοποιεῖα ἐν Παλαιστίνῃ, καὶ ἡ Εὔα ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸ μέγα ἐργοστάσιον τῆς φύσεως, τὸ ὁποῖον τότε ἐπρομήθευεν ἐν τῷ Παραδείσῳ τὰ πάντα χωρὶς παράδες. Ἔξω εἰς τὸν κόσμον καὶ τότε ἀκόμη ἡ φύσις ἐπώλει καὶ δὲν ἐχάριζε τὰ προϊόντα της. Ἀπ'ἐδῶ λοιπὸν τὸ εἶχεν, ἀπ'ἐκεῖ τὸ εἶχεν τὸ κατέφερεν ἡ Εὔα τὸ κοστούμι. Τὸ ἔκαλε διὰ νὰ ἰδῇ πῶς τῆς πηγαίνει ἐφόναξε καὶ τοῦ ἀνδρός της διὰ νὰ συμβουλευθῇ τὸ γοῦστό του, διότι αἱ γυναῖκες ἐκείνου τοῦ καιροῦ ἐκδύοντο κατὰ τὸ γοῦστο τῶν ἀνδρῶν των καὶ κατὰ τὸ ἰδικόν των, ὄχι δὲ κατὰ τὰς ἰδιοτροπίας ξένων καὶ μακρὰν σύμπασμένων γυναικῶν, ἔκαμε καθρέπτην της τὴν λίμνην, ἐκαμέρωσεν ἰδοῦσα πόσον ὡραῖα τῆς ἐπήγαινε τὸ χρῶμα καὶ τὸ κόψιμο (σημειώσατε ὅτι ἦτο ζανζί καὶ τῆς ἐπήγαινε τὸ πράσινο) καὶ ἔμεινεν εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν ἐργασίαν της. Περιττὸν νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι καὶ ὁ Ἀδὰμ ἐζήλεψε κ'ἔκαψεν ἀπὸ τὸ ἴδιο πρᾶγμα παντελόνι, ποῦ τί εἶχε νὰ κάμῃ τὸ παντελόνι τοῦ Πασκὰλ Γρουσὶ, ποῦ τὸ ἐπήνεσεν ὁ κ Νεολόγος· ἢ τὰ ἐδῶ τοῦ Μὶρ καὶ τοῦ Πέλμα.

* * *

Ἐννοεῖται ὅτι πολὺ ντεκολντὲ ἦτο τὸ φουστάνι τῆς Εὔας, ἀλλ' ἔτσι τὰ ἤθελεν ἡ ἰδέα. Καὶ διὰ τοῦτο ἡ πρώτη μέλεα τοῦ ντεκολντὲ πρέπει νὰ ἀξεύρετε ὅτι εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν Εὔαν, ἡ ὁποία ἦτον ὡριωτέρα ἀπὸ τὴν Ἀφροδίτην τῆς Μήλου καὶ εἶχεν ἅμους στρογγυλωτέρους τῆς Κνιδίας Ἀφροδίτης τοῦ Πραξιτέλους, ἐξαντίτυπον σώζεται ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Οὐατικανοῦ. Ἔτσι λοιπὸν ἐτελείωσε τὸ φουστάνι τῆς Εὔας, χωρὶς νὰ τῆς σκωθῇ ἄλλο τίποτε παρὰ μόνον πῶς ἀπὸ τὴν βίαν της καὶ ἐπειδὴ δένιεψε δακτυλίθρα ἐτσιμπήθηκε εἰς τὸ δάκτυλον μὲ τὸ βοῦλα ποῦ ἔχαπτε καὶ τὴν ἐπόνεσε πολύ, ἀλλ'ἡ ἡδονή, ἣν ἐγεύετο διότι ἐπέτυχε τὸ φουστάνι ἔχρυψε τὸν πόνον, καὶ τὸ αἷμα ἔβγαν ἀπὸ τῆς χειρός της ὡς ὅτε ὁ μεγάθυμος τοῦ Τυδέως υἱὸς κατὰ τῆς Κύπριδος ἐπιτίθει·

"Ακρην οὔτασε χεῖρα μετάλμενος ὀξὺ δουρὶ
Ἀδληχρὴν· εἶθαρ δὲ δύρη χροὸς ἀντετόρησεν
Ἀμβροσίου διὰ πέπλου, ὃν αἱ Χάριτες κάμον αὐταὶ,
Πρυμνὸν ὑπὶρ θέναρος· ῥέε δ' ἄμβροτον αἷμα θεοῖο,
Ἰχὼρ, οἷος περ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν.

. . . . . .

Ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα, κτλ.

* * *

Φαντάσθητε τώρα τὴν Εὔαν σὶ ἐντύποιων θὰ ἔκαμνε μὲτὸ πρόσωπόν της τὸ κοστούμι, ἂν εὕρισκε νὰ κάμῃ καμμίαν Κυριακὴν ἕνα γύρο εἰς τὸν κῆπον τῆς Δημαρχίας, τὸν ἴδιον τοῦτον παράδεισον ἡμῶν. Πόσους Ἀδὰμ θὰ ἐτρέλλαινε! Αὐτὰ τὰ περὶ τουαλέτας τῆς Εὔας δεσαθήσαν εἰς τὴν οἰκογένειάν μας ἐκ παραδόσεως ἀπὸ τῆς πρωτίστου ἡμῶν Χελιδόνος, ἥτις τὰ εἶδε μὲ τὰ ἰμάτια της (ὡς ἐν ἀρχῇ πλεονασμῷ λέγετε ὑμεῖς οἱ ἄνθρωποι) εἰς τὸν παράδεισον, Ἀλλὰ τοῦ μὲς ἔφεραν αἱ Παρισιανὲς! Εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου! Ἰδοὺ καιρὸς νὰ μὲ εἰπῆτε ὡς ἐν τῇ κωμῳδίᾳ τῶν διεκοπῶν τοῦ Ῥακίνα « Διηγήσατε πῶνα σ' τὸν κατακλυσμό.» Ἀλλ' ὄχι, ἀντὶ νὰ περάσω εἰς τὸν κατακλυσμὸ (πρᾶγμα ποῦ δὲν ἀκούω τὸ ποστιμεύομαι), θὰ μιμηθῶ τὴν ἀνταποκρίτριαν τῆς Εὐρυδίκης, ἥτις ἔστειλε τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο ταξιδιῶτις τῆς παρισὸς της (Ὁ Χάρος καὶ ὁ Στρατιώτης) καὶ θὰ παραθέσω ταχυδιὸ τὸ ὁποῖον κάποιος προχὼς πετσια κυκλὸς τῆς λίου. Τὸ ὄμορφα τοῦτο εἶναι Θούριος ὕμνος, ἔχει δὲ ὡς ἑξῆς.

Βρονταδοῦποι καὶ Κυλλάδες
Ἤμαστεν ὡς τρεῖς χιλιάδες
κι' ἀρχηγὸς μας ὁ Ζαννῆς

Βρόντα 'μεῖς καὶ πέτσι 'μεῖς
Μείναμεν ὡς δεκατρεῖς

Νὰ σου κ' ἕνα νταγαλάκι
Ἤσαζίνα κ' ἤχουντάνε

Ἤντα λὲς, μισὲ Τζαννῆ,
Νὰ τοῦ τὰ μολέσωμε ;

Μπρὲ δαιδόντρο μου κουλούκια,
Μὴ φουμέδες εἴμαστεν :

ΧΕΛΙΔΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, 26 Μαΐου 1871

(Ὑπόπτερα ἀνταπόκρισις τῆς « Εὐρυδίκης »)

Δὲν θὰ εἶνε ἀπροσδιόνυσος βεβαίως καὶ ξένη διὰ τὰς ἀδρὰς τῆς « Εὐρυδίκης » ἀναγνωστρίας σύντομος ἀφήγησις τῶν κατὰ τοὺς ἐφετινοὺς διαγωνισμοὺς, τὸν Βουτσινιάτον ποιητικὸν καὶ Ροδοκανάκειον φιλολογικὸν, ὧν ἡ κρίσις ἀνεγνώσθη τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Κατὰ τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ γλαφυρὰν ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ κ. Μιστριώτου, καθηγητοῦ τῶν Ἑλλην. γραμμάτων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἐμπροθέσεως παρουσιάσθησαν εἰς κρίσιν 45 ποιήματα, ὧν πολλὰ ἐκρίθησαν ἀνάξια λόγου, ἕνεκα δὲ μικρᾶς προσοχῆς ἀξιώθησαν. Περίπου δὲ 15 ποιήματα ἔτυχον λεπτομερεστέρας καὶ ἐκτενεστέρας ἐξετάσεως, τῆς ἐπιτροπῆς ἀνευρούσης ἐν αὐτοῖς τὰς πλείονας ποιητικὰς καλλονὰς καὶ τὴν μεγαλυτέραν ἀξίαν. Μετὰ πρόλογον, ἐν ᾧ πολλὰ καλὰ περὶ ποιήσεως ἐν γένει ἐξέθεσεν ὁ κ. Μιστριώτης καὶ κατέδειξε τὴν ἀνάγκην τῆς ποιήσεως παρ' ἡμῖν, καίτοι ἐσχάτη τέλεται ποιηταὶ δὲν ἀνεφάνησαν, προσῆλθεν εἰς τὰ κατὰ τὸν ἐρεστεῖον διαγωνισμὸν καὶ παριδὼν τὰ μικρὰ λόγου ἄξια πρώτιστα εἰς τὴν κρίσιν καὶ ἀνάλυσιν τῶν καλλιόνων καὶ τῶν περὶ τοῦ ἄθλου ἐριζόντων, πολλὰ καλὰ ἐν ὅλῃ τῇ ἐκθέσει περὶ ποιήσεως καὶ εἰδῶν αὐτῆς ἐκθεὶς.

Ἐκ τῶν ποιημάτων τῶν ἐριζόντων περὶ τοῦ ἄθλου οὐδὲν ἔτυχεν αὐτοῦ· ἔτυχε δὲ τοῦ πρώτου ἐπαίνου ὁ Κατσαντώνης, ἔπος ἐκ 18,000 στίχων τοῦ κ. Α. Ἀντωνιάδου. Μετὰ τοῦτον ἔτυχον τοῦ β'. ἐπαίνου ἑπτὰ πέντε ποιήματα κ.) τὸ Μέλλον τῆς Ἕλλάδος, ἔργον τοῦ καὶ πέρυσιν ἐπαινεθέντος διὰ τὸν Θησέα κ. Α. Περιδεξίνου, καιροῦ τὴν ἐλπίδαν, β.) ὁ Φαέθων, ποίημα τοῦ γράψαντος πέρυσι τὴν ἐπαινεθεῖσαν Ἀκρόπολιν καὶ πλῆθος ἄλλων γλαφυρῶν καὶ συμπαθητικῶν ποιημάτων Ἰω. Καμπούρογλου. γ') ὁ Ῥανδανολίς, ἔργον τοῦ γνωστοῦ ἐκ τοῦ Νέρωνος, Βυρωνίας, Α. Καλλέργου κτλ. καὶ ἄλλων ὡραίων δραμάτων κ. Τ. Ἀμπελᾶ

δ'.) Φαντασία καὶ Καρδία, λυρικὴ συλλογ. ε.) ὁ Γοργὼ Τέρας, ἐπαλληλικὸν ποίημα. Τῶν δύο τούτων τελευταίων ποιημάτων δὲν ἠρωτήθησαν εἰσέτι εἰς τὸ κοινὸν οἱ ποιηταί. Εἶναι λυπηρὸν ὅτι οὐδὲν ἔγραψε ἐρεστεῖον ἐξαίρετον, πολλῷ μᾶλλον ὅτε ὡς ἐκ τῆς κρίσεως ἐγνώσθη, ὑπῆρχον ποιήματα, καθ' ἃ ἐλάχιστα κατελογίσθησαν ἐλαττώματα· ἡ τὸ πρῶτον ταχθὲν ποίημα, ὁ Κατσαντώνης, ἦτο ἄξιον τοῦ βραβείου, καὶ τότε ἔπρεπε νὰ τὸ λάβῃ, ἢ δὲν ἐπρεπε νὰ προκηρυχθῶσιν ἄλλα ποιήματα. Ὑποπεπτώκασι δεκάδες ἀνεπιτυχῶν ποιημάτων ἐκλέκτων, ἐνῶ ἐκηρύχθησαν, ἀναλύθησαν ἐν ἐπιτυχίᾳ τὰ προτερήματα καὶ ἐλαττώματα.

Ἐν δὲ τῇ γλαφυρᾷ ἐρμηνείᾳ τοῦ ἀκριτικοῦ ἄθλου, στεφθείσης ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ γλωσσικοῦ γήρους ὁ γνωστὸς ἐκ πολλῶν ἄλλων φιλολογικῶν ἀγωνισμάτων, νικητὴς καὶ εἰκοσάκις μόνος κ. Ν. Γ. Πολίτης, ὁ Κλέφτης παρουσιάσας συμφώνως τῷ προδιδομένῳ ... ἐπιτροπῆς ἔχουν ἐπιγεγραμμένων « Μέλλον ... Λεπτομερῆ ἔξεσιν ... ἐν τοῖς ἀνωτέρω Ἕλλησιν... ἐξαίρετον ... ἐν τοῖς ἀντιγράφοις αὐτοῦ, ἐπῆρεσεν δὲ μετὰ ... ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ τὴν ἔκπαυσιν τῶν μόνων παρ' ἡμῖν ... ὁ Πανεπιστήμιος, πολυμέθεκτον τοῦ συγγράμματος. Οὗτος ... ἐπιτροπὴν ἐπιφορτισθεῖσαν τὴν διαιτησιν ἐπέτυχε ... αὐτὸν ὑπὸ τῶν κριτῶν, ἀλλὰ καὶ πλείστους ὅσους ... ἐπιτροπῆς ζητούντων, ἐνῷ συγγρόνως ὑπῆρχε ... ἐπιτίμιον πολλῷ πλουσιώτερον. Ἀλλὰ ἄγλωσσος δὲ ἦν ... ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ ὅτι ἔχει καὶ ἄλλα κεφάλαια μέχρι ἀντιγραφικοῦ ... ἐπιτροπὴ ἐπῆρε τὴν δάφνην, ἀλλ' ὑπεχρεώθη νὰ δώσῃ ἐπίσης καὶ τὰ λοιπὰ μέρη, ὅπως τύχῃ καὶ τῆς ὅλης ἀμοιβῆς, ποῦ ὅπως, ὡς μανθάνομεν, ταχέως συμβαίνει, τοῦ συγγράμματος ἔχοντος ἤδη ἐτοίμην τὴν ὅλην σύγγραμμα.

Οὕτω καὶ πάλιν ἐχάθη ἡ νικηφόρος διεκρίθη ἐν τοῖς διανοητικοῖς ἀγῶσι.

ΦΑΕΘΩΝ.

Ὁ κ. Ἰω. Καμπούρογλους ἐνδιεσταλθὲν ἵνα ἀποστείλῃ ἡμῖν τὸ κατωτέρω ὑπομνησκόμενον ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ «Φαέθοντος», ποιήματος αὐτοῦ Ἐπικολυρικοῦ, τυχόντος τοῦ Β'. ἐπαίνου ἐν τῇ Βουτσινιακῷ ποιητικῇ διαγωνισμῷ τοῦ 1871. Ἐν τῷ ἀποσπάσματι τούτῳ ὁ υἱὸς οὗτος τοῦ Φαέθου συνδιαλέγεται πρὸς τὴν μητέρα του, τὴν νύμφην Κλυμένην. Εἰν' ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος καταφαίνεται δὲ ὁ χαρακτὴρ τοῦ μετὰ ταῦτα τολμητίου Φαέθοντος, ὅστις μανιωδῶς τὸν ἐν αὐτῷ θεῖον δύναμιν, δυσφορεῖ ἐπὶ τῇ ἀδυναμίᾳ, εἰς ἣν λόγῳ πέπτει οἱ ἐπὶ τῆς γῆς ἐξόρισις, δὲν ἀνέχεται νὰ καλῶσι ἁπλοῦς θνητοὺς, καὶ ἀλγεῖ βαθύτατα διὰ τὰ στενὰ ὅρια εἰς ἃ εἶναι περιωρισμένος ὁ ἄνθρωπος.

Κατὰ τὸν ἀρχαῖον μῦθον, εἰς ὃν νέαν ἔδωκεν ὁ ποιητὴς ἀλληγορίαν, τὴν ἐπὶ τῆς γῆς δύσπνοιαν πάσης τῆς ἀνθρωπότητος, ἅμα αὐτὴν ἀναζητήσῃ μόνον τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, ὁ Φαέθων μίαν ἡμέραν ἐζήτησε παρὰ τοῦ πατρὸς του νὰ διδηγήσῃ τὸ ἅρμα τοῦ ἡλίου. Ἀλλ' ἐνεκα ἀπειρίας ἐξῆλθε τῆς τροχιᾶς του ὁ θνητὸς οὗτος ἡνιόχος, προσήγγισεν εἰς τὴν γῆν, ἐπυρπόλησεν αὐτὴν, ὁ δὲ Ζεὺς ὀργισθεὶς ἐκεραύνωσε τὸν τολμητίαν.

Καὶ ταῦτα μὲν βραδύτερον ἀφηγεῖται· ὁ δυστυχὴς Φαέθων πολλὰ ἐπόθησε καὶ ἀπωλέσθη:

Εἰς τοὺς θνητοὺς ἐράπαξ μόνον
Τὸ θέλησε νὰ προσφέρω θέλω
Τῶν δώρων σου τῶν ζωογόνων,
Ἀφεντικὲ κ' ἐγὼ νὰ ἀνατείλω.

Ἄρες λοιπὸν, ἄρες νὰ ἴδω
Τοὺς οὐρανοὺς ἐκ τοῦ πλησίον
Ἀλλὰν τὸ ἅλγος μου προλάβω
Ἐξόρισιος τῶν οὐρανίων.

Τοιαῦτα λέγει πρὸς τὸν πατέρα του, πρὶν λάβῃ τὰς ἡνίας τοῦ ἅρματος.

Ἀλλ' ἤδη ἐς σχετίσωμεν τὰς ἡμετέρας ἀναγνωστρίας μετ' αὐτοῦ, ἵνα κάλλιον γνωρίσωσι τὴν οὐρανοπόλον φύσιν του ἐν τῇ μετὰ τῆς μητρὸς του συνομιλίᾳ του.

Α'.

. . . . . .

— « Φαέθων τέκνον μου, ὁποῦ
Σὲ θέλεις σαίξ μελανά;
Τί; λάμπει σου τὴ ὄψι σὰ,
Βαθεῖος τί σὲ συγκινεῖ;

« Ἐλθὲ εἰς τὸν σκοῦτο ἐκείνου,
Ἐλθὲ, ὡς ἄλλοτε νὰ δίδῃς
Ναΐαις δάκρυα καὶ μυρσίνους,
Τὸν κόσμο σου νὰ περιπτύξῃς·

« Ἀκούεις τὸ καλὸν ἔντομα,
Νὰ μετελθῇ εἰς γλαυκὸν
Κολλάδα, εἰς ἀνθόσπαρτα μέρη,
Πρὸς εὐθυμίαν, πρὸς χαρὰν.

« Ἐγείρου, τέκνον, μὴ λυπᾶσαι·
Ἡ μέλλουσ δυστυχὴ κατέρα
Λυπᾶται τέκνον ἂν καλέρει·
Θὰ γ' ἦ' ἡ θλῖψις σου γλυκέρα. ..

Τοιοῦτος λόγος ἀπευθύνει
Πρὸς τὸν υἱὸν της ἡ Κλυμένη,
Κ' ἐνῷ ζητεῖ νὰ τὸν φιλήσῃ,
Τὰς πτερυγὰς της ἄκαρ βλέπει.

— « Φαέθων μου, μὲ ἀπελπίζεις·
Ποιὰ ἡ λύπη θανατίνει·
Σιγὸν πῶς οὕτω μ' ἐτσιγίζεις ;
Ὤ! πᾶν σου χλέμμα μὲ πληγώνει.

« Ὀμόσω, τέκνον μου, ὦ, λάβε
Δὲν σ' εἶμαι πλέον μήτηρ φίλη ;
Ἡ λύπη σου εἶναι μεγάλη,
Τὸ χλέπω, πάσχεις... ἀλλ' ὁμόσω. ,,

— « Ἀ ! μῆτερ, μῆτέρ σοι ὁρκίω,
Ἂν ὀμόσωμεν νὰ λαλήσω
Καὶ ὅτι ἔνδον μου ἐγκλείω
Εἰς μίαν λάξιν νὰ ἀκρύσω,

Καὶ κερανὸς ἐν αὐτὸν ἦτο,
Ὤ! θὰ ὠμίλουν κατακλεῖον
Πλὴν μάτην τὸν ἄκρα πλέτσω
Μὲ λόγους ... ρθάνει, ρθάνει πλέον! ,,

Παρθένιος σιγὴ καὶ πάλιν
Αὐτὰ εἶπον ὁ νεανίας·
Κ' ἐκ τῆς μητρὸς του τὴν ἀγκάλην
Σιγαλὴν ζητεῖ παραμυθίας.

Μητέρες ! λέγετε μὲ ποῖαν
Σταρχὴν ἡ μήτηρ περιπύσει,
Ὅταν εἰς τέκνου της καρδίαν
Πέλαγαμον θλῖψι νὰ ἐγχύσῃ.

Σιγηλὰ λύγης οὕτω μένει,
Εἶτ' ἀποσπᾶται αἰφνιδίως,
Ὡς ὑπὸ βάρος τι κεθμαίνει,
Ἀναγνωστὶ δ' ἀναγνώσῃς.

— « Ἀνωτὸν ὁ οὐρανὸς πατρίς μου
Δὲν εἶναι μῆτερ; καὶ τὸ τρέμον

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Φῶς θέλει εὐθὺς τῆς ζωῆς μου,
Ὡς ὅτε ὑπὸ πυκνὴν ἀνέμων;

" Τί ἔχει χαρᾶ, μῆτερ, γόνος,
Ὃν χθὲς μυρίπνοις ἄνθεσιν,
Λιχνοῦ προσερρύη ἐπιπόνως
Ἐπὶ ἰδίοις γαμηλίοις;

" Κεχαραγμένην ὡς οἱ ἄλλοι
Ἐπὶ τῆς γῆς κ' ἐγὼ πορείαν
Θέλω βαδίσει καὶ αἰθάλη
Θὰ σκορπισθῶ ἡμέραν μίαν;

" Μὲ ἀπατᾷ ἡ ... ...
Ἂν αὔτη ἦν' ἀνθῶν στερέωμα,
Ἡ τοῦ μετώπου μου θερμότης
Τὰ ἄνθη ὡσεὶ θὰ μαρένῃ;

" Ναὶ· κἄποτε τὰ ζωηρά μου
Φλογώδες βλέμμα ἐκτοξεύων
Καὶ σχίζουσι τὰ κέλυφή μου
Καὶ ἀγνωῒ τῇ ἀκηκοεύουν.

" Καὶ τότε—μ' εἶπας νὰ λαλήσω—
Καὶ τότε, μῆτερ, ἐν ἑκατόσοι
Μεγάλα θέλω νὰ τολμήσω,
Τὸ πᾶν ἐμπρός μου παραλέσσει.

" Καὶ τῆς ὑπάρξεώς μου μέρος,
Τὸ ἐν ἐμοὶ φλογώδες, βαίνει
Πρὸς τ' ἄνω τότε ἐλευθέρως...
Ὦ! διατὶ ἐκεῖ δὲν μένει;

" Μέμφομαι τότε τ' ἐσωτερά μου,
Τὴν νεαρὰν μου ἡλικίαν,
Τοὺς πόθους μου, τὸν γέλωτά μου,
Τὴν ταπεινὴν μου εὐτυχίαν.

" Καὶ τῶν ἐλπίδων μου τὰ ὄψιρα,
Ὅσα μ' ἐβύθισας σύ, γύναι,
Μέμφομαι, ἤγρα, ὅπως τώρα
Πᾶν ὅ,τι οὐρανὸς δὲν εἶνε. ,,

—" Φαίδων, παῦσε· Γύναι μ' εἶπας;
Γυνὴ ἐγὼ, ἡ μήτηρ ἦτις
Ὑπέστην τόσας, τόσας λύπας;
Τί σ' ἔκαμα καὶ μ' ἐπλήξητε;

" Γυνὴ ἐγὼ; γυνὴ καὶ μόνον;
Ὦ! ἂν ἐγνώριζες μ' ὁπόταν
Μὲ ἀνταμείβεις μαῦρον πόνον!
Γυνὴ! ἀχάριστον παιδίον! ,,

— " Δὲν εἶν' ὁ οὐρανὸς πατρίς σου,
Θνητὲ δὲν εἶνε· ὦ ἐλπίς μου,
Ἀνέλπιστος ἐλπὶς κοιμήσου
Τὸν χαῦνον ὕπνον τῆς ζωῆς μου. ,,

Πρὸς πᾶσαν λέξιν τῆς Κλυταίνης
Κωφὸς, τοιοῦτα ψιθυρίζει
Μετὰ φωνῆς ἠλλοιωμένης·
Καὶ τὸ στερέωμ' ἀτενίζει.

Καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνει:
" Δὲν εἶν' ὁ οὐρανὸς πατρίς σου,
Θνητέ, δὲν εἶνε. Μάγος πλέκει
Ὀνείρου φρούδου διαλόγους! ,,

—" Ὦ προσριλὲς μοῦ τέκνον, ῥήνει·
Τοιοῦτος πόθος κατακαίει.
Ὡς ἄνθος θέλει σὲ μαράνει,
Μάννα δ' ἡ μήτηρ σου θὰ κλαίῃ.

" Τὰ δάκρυά της δὲν θὰ ὦσι
Σταγόνες δρόσου ζωογόνοι·
Ταχέως θὰ ἐξαντληθῶσι·
Φαίδων μου, θὰ μείνω μόνη!

" Μαίδιμ' ἄφες νὰ κοιμήσω
Τὰ χείλη σου· ὦ, πόσα κλαίων
Καὶ ζηλῶν ἂς μ' ἀτενίσῃ
Τὸ βλέμμα σου ἐκεῖνο πλέον.

" Δὲν σοὶ ἀρκεῖ λοιπὸν, εἰπέ μοι,
Ἡ ἀνθρὰξ κοιλὰς ἐκείνη;
Ἰδέ, ἡ χλόη της πῶς τρέμει·
Ἡ θέα της δὲν σὲ φαιδρύνει;

... ...
Τοῦ ζύκλος σιμὰ σου ῥεῦμα
Καὶ δροσερῶν ὁμοῦ Ζεφύρων
Πρὸς πεῦκας ψιθυρίζον πνεῦμα;

" Ὁποία πέρᾳ μάγος θέα!
Πρὸς βάθος ἀνατετραμμένην
Ἰδὲ αἰς ὄσπια λιμναῖα
Τὴν λεύκην ἀντανακλωμένην.

" Ἀνάπνευσον καὶ θὰ ν' ἀναζήσῃς·
Κοιλάδες, λόφοι, ὄρη, δάση,
Ὁρίζων, ἅπασα ἡ φύσις
Φαιδρὰ θὰ σοὶ πρησμειδιάσῃ. ,,

Ι. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ

ΚΕΝΤΗΜΑ

Τὸ σχεδιον τοῦτο παριστᾷ γωνίαν μετὰ πλευρᾶς κεντήματος

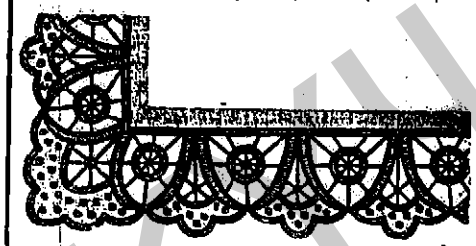

συνήθους. Κεντᾶται δὲ ἐπὶ βατίστας ἢ λεπτοῦ πανιοῦ. Τίθενται δὲ περὶ ξυνομάστρων, ὑπαναψίσων καὶ ἄλλων ἀσπρορούχων.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Εἶμαι μόνον μου, ἀλλὰ ὁ σύντροφός μου
Ἐχθρὸν κ' ἐμὲ κατέστησεν ἀμείλικτον τοῦ κόσμου.

Ν. Τ.

ΛΥΣΙΣ

τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Ἀλιμπέρτου προταθέντος αἰνίγματος.

Φθεί—θάρ

Ἐπιτυχῆ λύσιν ἀπέστειλαν ἡμῖν αἱ κυρίαι Εὐθαλία Δ. Σταυρίδου καὶ Ἀλεξάνδρα Γ. Βαρελέδου ἐκ Χαλκηδόνος, ὡς ἡ κ. Λιγερὼ Γ. Φραγκούλη.

Τύποις Α. ΖΕΑΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 31. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 10 ΙΟΥΝΙΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ καὶ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδεται κατὰ πενθημερίαν.
Ἑκάστου φύλλου τιμᾶται Γρ. 2 1]2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Γρηγοριανὸν, Ἀριθ. 37.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Ε'.

„ "Εστι δ' οὐδὲν οὕτως, ὦ γύναι, οὔτ' εὔχρηστον, οὔτε καλὸν ἀνθρώποις ὡς τάξις„ λέγει ὁ Σωκράτης διὰ τοῦ Ξενοφῶντος ἐν τῷ (Οἰκονομικῷ). Καὶ πραγματικῶς ἡ τάξις ἐστὶν ἡ ζωὴ ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ ὡς καὶ εἰς ἁπάσας τὰς ἐργασίας, ἐνῷ ἡ ἀταξία εἶναι ἡ ἀπώλεια αὐτῆς.

Ἐὰν ἐξετάσωμεν εἰς δύο διαφόρους οἰκίας τὴν τάξιν, μεθ' ἧς ἐναργεῖται. ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία, θέλομεν ἐκπλαγῆ, βλέποντες τὰ διάφορα ἀποτελέσματα, τὰ προσγινόμενα ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ἕνεκα τῆς διαθέσεως τῆς τάξεως· οὕτω δὲ τὴν μὲν ἐν τῶν οἰκιῶν τούτων θέλομεν ἰδεῖ εὐτάκτως διοικουμένην, τὴν δὲ ἑτέραν φύρδην μύρδην τυχαίως βαδίζουσαν. Ὑποθέσατε εἰς ἑκατέρας τὰς οἰκίας ταύτας τοὺς αὐτοὺς ἀκριβῶς πόρους, τὰ αὐτὰ εἰσοδήματα· διανεί ματε κατ' ἴσην ἀναλογίαν τὴν αὐτὴν περιουσίαν· φαντάσθητε ὅτι τὰ ἔξοδα κατά τε τὸν ἀριθμὸν τῶν προσώπων καὶ τὰ ἑκάστοτε ἀπαιτήματα εἶσι τὰ αὐτά· παραδέχθητε τὴν αὐτὴν κατάστασιν εἰς ἀμφοτέρας. Μετ' ὀλίγους ὅμως μῆνας θέλετε συγχωθῇ ἐὰν ἐπανελάβητε τὴν σύγκρισιν αὐτῶν. Ἐν τῇ πρώτῃ θέλετε εὕρει ὅλας τὰς ἀνάγκας πεπληρωμένας, τὰ ἀπαιτοῦντα αὐτὴν μέλη χαίροντα καὶ εὐπραγοῦντα· εὐχάριστος τάξις διαλάμπει ἐν ὅλων τῶν πραγμάτων τῆς ὑπηρεσίας· πρόνοια δέ τις ἀκατάβλητος ἐπαγρυπνεῖ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς εὐδαίμονος ταύτης οἰκογενείας. Ἡ δευτέρα τοὐναντίον παντοῦ παρουσιάζει ἀπιθανίαν, λύπην. Τὸ κακὸν ἰσχυρὸν ἤδη δεσπόζει ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν· φαίνεται ὅτι κακοὶ δαίμονες ἐπερρύησαν ἐπ' αὐτῆς. Ὑμεῖς δὲ θέλετε ἀποστρέψει τὰ βλέμματα ὑμῶν, ἐλεεινολογοῦσαι τὴν δεινὴν ταύτην κατάστασιν αὐτῆς. Ἂν τοιοῦτῳ εἰς ἀμφοτέρας τὰς οἰκίας ταύτας αἱ περιστάσεις διατηρήθησαν αἱ αὐταί· οἱ πόροι οὐδαμῶς ηὔξησαν, οὐδεμία ζημία συνῆλθ. Ὁποῖον ἄρα γε τὸ αἴτιον τῶν τοιούτων ἀντιθέτων ἀποτελεσμάτων;

Ἡ μόνη αἰτία εὑρίσκεται ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς οἰκιακῆ. οἰκονομίας· Εἰς τὴν μὲν ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία ἦτο τυρλὴ καὶ ἠμελημένη, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν περιστατικὴ καὶ ἐπιμεμελημένη· ἐκεῖ μὲν ἦσαν ἐγκαταλελειμένα εἰς χεῖρας ξένας· ἐνταῦθα τοσοῦτον διετηρήθη ὡς προσωπικὸν καθῆκον ὥστε μόνον ἀνωτάτης δυνάμεως ἠδύνατο νὰ καταστρέψῃ αὐτό.

Τίς δὲ ἐν ταύταις διευθύνει τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν; Ἡ γυνὴ, ἡ οἰκοδέσποινα, εἰς ἣν μόνον ἀνῆκει ἡ ἐσωτερικὴ τῆς οἰκογενείας διεύθυνσις, ἤτον ἡ μόνη αἰτία τῆς καλῆς διευθύνσεως τῆς μιᾶς τῶν οἰκιῶν τούτων.

Ἡ τάξις λοιπὸν εἶναι διὰ τὴν γυναῖκα ἰσχυρὸν ὄργανον τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, ὅπερ παρεχωρήθη εἰς αὐτὴν, ὡς μόνην ἔχουσαν ἀπόλυτον ἀνάγκην αὐτοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς. Εἰς οἰκίαν, εἰς ἣν ἡ οἰκοδέσποινα ἀψυχοῦται ὑπὸ τῆς τάξεως, τὰ πάντα αἰσθάνεται τὴν παρουσίαν αὐτῆς, χωρὶς νὰ ᾖ αὕτη ἠναγκασμένη ὅπως μεταχειρισθῇ μεγαλυτέραν ἐνεργητικότητα· ᾖσάν διὰ τῆς ἀναγκολήπτου αὐτῆς ἢ τῆς καταλλήλου διευθετήσεως τῶν ἐργασιῶν της ἐξαφανίζει τὴν τάξιν. Οὔτου δὲ οὐδόλως παρίστανται ἀπὸ ἀπόλυσιν τὸν καιρὸν αὐτῆς εἰς ἐργασίας ἀσκόπους καὶ ποσιδικῆς· διότι τὸ αἰσθημα τῆς τάξεως, μεθ' οὗ διατέτται τὰ τῆς οἰκίας ἀπαλλάττει αὐτὴν τῶν πολλῶν βημάτων καὶ ἐργασιῶν.

Ἡ τάξις ἐπεκτείνεται ἐφ' ὅλης τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, περιλαμβάνουσα οὐ μόνον τὰς γενικὰς λεπτομερείας ἀλλὰ καὶ τὰς μερικάς. Παραδείγματά τινα ἀρκοῦσι πρὸς κατάληψιν τῶν ἰδεῶν τούτων.

Ὁ μεγαλείτερος τῶν θρεμμάτων τῆς τάξεως εἶναι ἡ διευκόλυνσις τῶν ὑπηρεσιῶν.

Ὁπότε ἡ οἰκοδέσποινα κατατάττει πᾶν πρᾶγμα εἰς τὴν θέσιν του κατὰ τὴν ἐν χρήσει συνήθειαν καὶ τὸ κατάλληλον τῆς θέσεως· ἡ ὑπηρεσία φανερᾷ ἀπίστευτον διευκόλυνσιν. Οἱ ὑπηρέται τότε ἀντὶ νὰ μεταβαίνωσιν ἔνθεν κἀκεῖθεν πρὸς ζήτησιν ἀναγκαίου τινὸς πράγματος, ἐπειδὴ εὑρίσκουσιν αὐτὸ εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν καὶ ἀκολουθοῦσι τὴν ἕξιν τῆς καταθέσεως πάντοτε πράγματος εἰς τὸ ἀκρῖνον μέρος, ἤθελ ἔλαβον αὐτὸ, λίαν εὐχαριστοῦνται καὶ οὕτω γίνονται ἐνεργητικώτεροι, ταχύτεροι καὶ ἀφοσιωμένοι εἰς τὰς οἰκοδεικίνας αὐτῶν. Ἡ μάγειρος, ἡ γνώσκουσα τακτικὴν τὴν ὥραν τοῦ γεύματος, εἶναι ἔτι μᾶλλον εὐχαριστημένη ἄλλης, ἀγνοούσης τὴν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΕΡΩΤΟΣ

ὑπὸ

τοῦ Ἰατροῦ κ. Ν. ΒΕΓΛΕΡΗ.

Ε'.

Ὡραῖον εἶναι πᾶν ὅ,τι πέρασε τὰς αἰσθήσεις, οἷον πᾶν ὅ,τι βλέπομεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· δημιούργημα τοῦ Θεοῦ. Καὶ περὶ μὲν τῆς ὡραιότητος τοῦ οὐρανοῦ ἐῶμεν λέγειν, περὶ δὲ τῶν ὡραιοτήτων τῆς γῆς ὁ λόγος ἔστω. Ἐνταῦθα ἔχομεν τρεῖς κλάσεις τῶν ὄντων ὑπὸ τὴν ἐποψιν τοῦ ὡραίου νὰ θεωρήσωμεν, ἅτινα ὑπὸ τὸ ὄνομα, ὀργανικὴ ἡ ἀνόργανος φύσις, γνωρίζομεν. Αἱ τρεῖς κλάσεις αὗται εἶσὶ τὰ φυτὰ, τὰ ζῶα καὶ ὁ ἄνθρωπος. Καὶ περὶ μὲν τοῦ κάλλους ἑνὸς φυτοῦ ἢ τῶν ἀνθέων αὐτοῦ οἷον τῶν ῥόδων καὶ κρίνων καὶ ὑακίνθων, ἐπειδὴ ὅλοι ἔχομεν ἐν χρήσει, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ ἀρώματα καὶ ἔλαια καὶ ὄξη καὶ ἄλλα πολλὰ ἐξάγομεν, δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ὁμιλῶμεν· ἀλλὰ περὶ τῶν ζώων ἐν γένει, ἴδωμεν ἂν ἔστω ἀπὸ τὸ ἔλαττον καὶ ἀδύνατον νὰ ἀνεύρωμεν τὸ ὡραῖον τῶν ζώων τούτων. Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὸν ἄνθρωπον, ἀπλῶς, ἐν τῇ ἀπλότητι τῆς φύσεως, ἀφαιροῦντες ἀπ' αὐτοῦ τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ ἄλλα στολίδια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔχει ἀπολέσει τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν ὡραιότητα ἣν ἔχει ἐκ φύσεως, θέλομεν εὕρει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀναλόγως πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ σώματος καὶ τὴν ἀναλογίαν τῶν μελῶν του, ἀρκετὴν ὡραιότητα καὶ ἡ μὲν πρώτη παρέχεται ἀπὸ τὸ ἀνάστημα, ἡ δὲ ἀναλογία εἶναι ἀκριβὴς καὶ ἀπόλυτος τῆς ὡραιότητος ἀπαιτουμένη.

Πρὸς δὲ ὁ ἄνθρωπος ἀνάγκην εἶχεν ἀπὸ ἄλλα εἴδη ζώων φωνῶν καὶ ἀναπνοῆς καὶ ἀκοῆς καὶ ὁράσεως καὶ ἀναπαραγωγῆς καὶ ἀναπτύξεως καὶ ἀναπαύσεως καὶ ἀναπνεύσεως καὶ ἀναπτερώσεως καὶ ἀναπηδήσεως καὶ ἀναπτύσεως καὶ ἀναπτύξ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΠΡΟΣΟΨΙΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΩΝ ΑΝΑΚΤΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΟΛΜΑ-ΒΑΚΕΣ.

Ἐν τῶν μεγαλοπρεπεστέρων κτιρίων, ὅτινα κοσμοῦσι τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἰδίᾳ τὸν Βόσπορον, εἶναι τὰ Αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα τοῦ Δολμά-Βακξὲ ἐν οἷς διαμένει, ἀείποτε ὁ κατὰ καιρὸν αὐτοκράτωρ τῆς Τουρκίας. Τὰ ἀνάκτορα ταῦτα ὠκοδομήθησαν ἐπὶ τῆς ἐνδόξου αὐτοκρατορίας τοῦ ἀειμνήστου Σουλτὰν-Ἀπτοὺλ-Βιστζὶτ ἀδελφοῦ τοῦ νῦν εὐκλεῶς ἡγεμονεύοντος Σουλτὰν-Ἀπτοὺλ-Ἀζίζ. Ἡ αὐτοκρατορικὴ αὐλὴ κέκτηται πλεῖστα νῦν ἀνάκτορα, ἀλλ' ἐν τούτῳ εὕρηται ὁ αὐτοκρατορικὸς θρόνος καὶ ἡ περίφημος αἴθουσα τῶν ἐπισκέψεων. Ἡ προκειμένη εἰκὼν δίδει ἀρκοῦσαν ἰδέαν περὶ τοῦ μεγαλοπρεποῦς καὶ ὡραίου τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος Αὐτοκρατορικῶν Ἀνακτόρων.

Ἡ ΕΛΕΟΝΩΡΑ.

Ἔτος μόλις εἶχε παρέλθει, ἀφ' ὅτου ὁ νέος Ἐδμὼν εἶχε συζευχθῇ τὴν Ἐλεονώραν, μετὰ διετεῖς προσπαθείας πρὸς κατόρθωσιν τοῦ γάμου, τῇ συγκαταθέσει τῶν γονέων τῆς συζύγου αὐτοῦ. Ἡ πεῖρα, αἱ λεπτομερεῖς ἔρευναι καὶ αἱ πληροφορίαι, τὰς ὁποίας οἱ γονεῖς τῆς Ἐλεονώρας εἶχον ἀθροίσει, ἔπεισαν αὐτοὺς ὅτι ἡ διαγωγὴ τοῦ Ἐδμῶνος δὲν ἦτο ἀνεπίληπτος, καὶ ὅτι ὁ χαρακτὴρ αὐτοῦ, ἀσταθὴς καὶ εὐτράπελος, ἥκιστα ἠδύνατο νὰ συνεργήσῃ πρὸς εὐδαιμονίαν τοῦ μονογενοῦς αὐτῶν τέκνου. Ἡ θερμὴ ἐν τούτοις συμπάθεια, ἣν ἡ θυγάτηρ αὐτῶν ἠσθάνετο πρὸς τὸν ἔρω καὶ ἡ κλίσις, ἣν εἶχεν ὑπὲρ τοῦ ζωηροῦ καὶ πολυμηχάνου ἐρωτοῦ αὐτῆς, συνήργησαν τὰ μέγιστα ὅπως καταπείσωσιν ἐκόντας ἄκοντας τοὺς γονεῖς αὐτῆς πρὸς παραδοχὴν τοῦ ἐκλεκτοῦ της.

Β.

Ὁ γάμος ὑπῆρξε μεγαλοπρεπὴς καὶ ἐξ μῆνας μετὰ τοῦτον, ἡ Ἐλεονώρα ἀπήρχετο τῆς πατρικῆς στέγης καὶ ἐγκατέλιπε τὴν μητρικὴν ἑστίαν ὅπως συζήσῃ, μετὰ τοῦ φίλου αὐτῆς συζύγου, ἰδιαιτέρως.

Ἐνόσῳ ἡ πρώτη ἀκμὴ τοῦ συζυγικοῦ σταδίου ἤνθει, ἤτοι ἐνόσῳ ἡ Ἐλεονώρα ἐφαίνετο εἰσέτι εἰς τὸν Ἐδμῶνα μᾶλλον ὡς ἐρωμένη ἢ ὡς σύζυγος, αἱ πρὸς αὐτὴν θωπεῖαι καὶ αἱ τρυφεραὶ ἐκφράσεις καὶ πᾶσαι αἱ προσφιλεῖς ἐκεῖναι εἰς τὸ γυναικεῖον φύλον μικραὶ ἰδιοτροπίαι δὲν ἀπέλειψαν. Περὶ τὰ τέλη τοῦ ὀγδόου μηνὸς, αἱ θωπεῖαι καὶ αἱ ἐκφράσεις καὶ αἱ ἐρωτοτροπίαι ἔπαυσαν ἀποδιδόμεναι ἐκ μέρους τοῦ νέου πρὸς τὴν μελαγχολικὴν κατάστασαν πρό τινων ἡμερῶν νέαν.

Γ.

Ἀπὸ τοῦ δεκάτου δὲ μηνὸς ὁ Ἐδμὼν συνείθιζε νὰ ἐπισκέπτηται τὸν οἶκον του μόνον καθ' ἣν στιγμὴν ἡ αὔρα τῆς πρωΐας ἤρχιζε πνέουσα. Ὁ Ἐδμὼν ἐπροτίμα νὰ διέρχηται καὶ κατατρίβῃ τὰς ὥρας του εἰς τοὺς νυκτερινοὺς δημοσίους χοροὺς, τὰς διασκεδάσεις καὶ τὴν κραιπάλην μᾶλλον ἢ πλησίον τῆς νεαρᾶς, τρυφερᾶς καὶ θερμῶς ἀγαπώσης αὐτὸν συζύγου. Καθ' ἣν δὲ ὥραν ἀμέριμνος οὗτος ἐχόρευε, διεσκέδαζε καὶ κατέτριβεν ἀθλίως τὰς ὥρας του, κατάκλειστος, ἀπαρηγόρητος καὶ μόνη εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ὕπνου, ἔχυνε πικρὰ δάκρυα, ἡ δυστυχὴς Ἐλεονώρα.

Πολλάκις ἡ δυστυχὴς ἀπηύθηνε λόγους στοργῆς συζυγικῆς καὶ τρυφερὰ παράπονα πρὸς τὸν σφάλλοντα Ἐδμῶνα! Πολλάκις τῷ ἀνέμνησε δακρύουσα τὸ παρελθὸν, καὶ τὸ τέκνον, ὅπερ νεωστὶ ἀπέκτησε καὶ τὸ ἄνθος τοῦτο τοῦ πρώτου ἔρωτος θέτουσα εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὸν ἐξώρκιζε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ καθῆκον. «Ἐδμὼν τί σοὶ ἔπταισα ἢ κατὰ τί σὲ ἐπίκρανα;» τῷ ἔλεγεν ἡ δυστυχὴς Ἐλεονώρα. «Εἰπὲ, Ἐδμὼν, εἶμαι ἆρά γε τοσούτῳ δυστυχὴς, ὥστε νὰ μὴ δύναμαι νὰ σοὶ προσφέρω ὅλην ἐκείνην τὴν θελκτικὴν τῆς συζυγικῆς στοργῆς ἔνδειξιν, ἥτις ἀποτελεῖ τὸν αἰώνιον πόθον μου, τὸ ἀέννασον καὶ διαρκὲς ὄνειρόν μου. Ἆ! Ἐδμών! Ἐὰν μὲ βλέπῃς ἐλλειπῆ εἰς τὰς ἐκφράσεις, ἔσω συγκαταβατικὸς ἐὰν νομίζῃς, ὅτι δύναμαι νὰ πράξω τι, ὅπερ ἀκουσίως παρεῖδον, ἔσω συγκαταβατικὸς πρὸς μίαν νεαρὰν καὶ ὅλως ἄπειρον τῶν σύζυγικῶν τρυφερωτήτων σύζυγον, καὶ χάρισόν μου τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀφοσίωσίν σου ὁλόκληρον, κατὰ τὸ διάστημα τῆς συμβιώσεως ἡμῶν! Δὲν ζητῶ ἄλλο παρὰ σοῦ Ἐδμών! Ἡ Ἐλεονώρα ἓν μόνον φαντάζεται, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ συζύγου της.» Αὐτὰ ἐπανελάμβανε πολλάκις ἡ δυστυχὴς νέα πρὸς τὸν Ἐδμῶνα, καθ' ἣν στιγμὴν οὗτος καταβεβλημμένος ὑπὸ τῆς κραιπάλης καὶ τοῦ μόχθου τῶν νυκτερινῶν διασκεδάσεων ἤρχετο ν' ἀναπαυθῇ, ὅπως ἀνακτήσῃ νέας δυνάμεις διὰ τὰς παρεκτροπὰς τῆς ἐπαύριον.

Ἀπηλπίσθη πλέον ἡ δυστυχὴς σύζυγος νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὸ καθῆκον τὸν Ἐδμῶνα. Ἀλλ' ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῇ τὴν δύναμιν ἐκείνην ἣν παρέχει ἡ ἀγνότης, καὶ τὸ θάρρος, ὅπερ παρέχει ἡ ἀφοσίωσις, πρὸς διόρθωσιν τοῦ νέου αὐτῆς συμβίου.

Δ.

Ἦτο χειμών. Πρὸς τὸ ἑσπέρας ὁ Ἐδμὼν ἐνδυθεὶς καλῶς καὶ διὰ τὸν χορὸν πρωτοιμασθεὶς ἐξήρχετο τῆς οἰκίας. Ἡ Ἐλεονώρα ἔπεμψε τὴν ὑπηρέτριαν αὐτῆς κατόπιν του, ὅπως ἴδῃ εἰς ποῖον μέρος διηυθύνθη. Ἡ ὑπηρέτρια, ἐπανελθοῦσα, ἀνήγγειλεν ὅτι διηυθύνθη εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ δημοσίου χοροῦ τοῦ Α'. Ἡ Ἐλεονώρα μετημφιέσθη ἐφόρεσε φόρεμα ἄγνωστον εἰς τὸν σύζυγον αὐτῆς, ἐπὶ τούτῳ ἀγορασθὲν παρ' αὐτῆς, ἔθετο τὴν προσωπίδα καὶ διηυθύνθη εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ χοροῦ, ὅπου εὑρίσκετο καὶ ὁ σύζυγος της. Καθ' ἣν στιγμὴν εἰσῆλθεν, ἔρριψε πανταχόσε τῆς αἰθούσης ἐταστικόν τι βλέμμα. Εἶδε τὸν Ἐδμῶνα ἄνευ προσωπίδος καθήμενον πλησίον διεφθαρμένης τινος, καὶ ἐκτραχηλιζόμενον εἰς μυρίας ἀπρεπεῖς χειρονομίας.— Ἐπλησίασε δὲ ἀτάραχος καὶ ἐκάθησε πλησίον αὐτοῦ.—Ὁ Ἐδμὼν ἐκρυνθεὶς νὰ χαριεντίζηται μετὰ τῆς ξένης, ἣν εἶχεν πλησίον του ἐστράφη καὶ πρὸς τὴν σιωπηλὴν προσωπιδοφόρον, ἥτις ἐκάθητο πλησίον του, τὴν ἐθεώρησεν ἄνωθεν ἕως κάτω καὶ ἤρξατο νὰ πωλῇ πρὸς αὐτὴν τὰς τετριμμένας ἐκείνας ἀφοσιώσεις καὶ τοὺς ἐλεεινοὺς χαριεντισμοὺς, ὅσους ἀναισχύντως οἱ διεφθαρμένοι ἔγγαμοι πωλοῦσιν εἰς τὰς διεφθαρμένας γυναῖκας, ἀρνούμενοι πρὸς τὰς ἑαυτῶν συζύγους τὰ πάντα.

Ε.

Ἡ Ἐλεονώρα προητοιμάσθη διὰ τὴν πάλην. Λεπτύνουσα δὲ καὶ παραμορφοῦσα τὴν φωνὴν αὐτῆς εἶπε: «Κύριέ μου! νομίζω, ὅτι σᾶς εἶδον καὶ ἄλλοτε! Νομίζω μάλιστα ὅτι εἶσθαι καὶ ἔγγαμος!»— «Ἆ! τῇ ἀληθείᾳ! Τί ὡραῖος γάμος! Μάθε φίλη μου, ὅτι δὲν ἠμπορῶ νὰ ὑποφέρω τὴν ἀνόητον ἐκείνην καὶ δύστροπον σύζυγόν μου. Εἶναι βάσανος δι' ἐμέ!»

— «Καὶ μοὶ προσφέρεις τὴν καρδίαν σου; εἶπεν ἡ προσωπιδοφόρος.»—«Ὦ ναί, εἶπεν ὁ νέος, σοὶ τὴν προσφέρω. Σοὶ ὁρκίζομαι μάλιστα ὅτι ἐὰν μοὶ ἐχάριζες, ὡραῖα μου ἄγνωστος, μίαν ὥραν διὰ νὰ σοὶ ἐκφρασθῶ ἰδιαιτέρως τοὺς πόθους μου, καὶ νὰ σοὶ παραστήσω, τὰ δίκαιά μου διὰ τὸν τρόπον μου ἀπέναντι τῆς συζύγου μου, ἤθελον σοὶ εὐγνωμονεῖ διὰ βίου.»—«Δὲν ἐπιθυμῶ, κύριε, ν' ἀκούσω μονομερῆ παράπονα! Εἶμαι γυνὴ καὶ συνεπῶς ἐπεθύμουν νὰ ἤκουον καὶ ποῖα παράπονα ἔχει κατὰ σοῦ ἡ ἀνόητος ἐκείνη σύζυγός σου!»

—«Ἂς ἀφήσωμεν αὐτά! Ἐπιθυμεῖς, ὡραῖά μου, νὰ διευθυνθῶμεν εἰς τὸ οἴκημά σου, νὰ σοὶ ἐκφράσω ἐν ἀνέσει τὸν ἔρωτά μου!» Ἡ προσωπιδοφόρος ἔκαμε κίνησίν τινα, καὶ ἐσπόγγισεν ἓν δάκρυ, ὅπερ διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ γείτονός της.—«Δὲν λαλεῖς, ὡραῖα;»

«Ὑπάγωμεν!» εἶπεν ἡ ἄγνωστος. Καὶ ἠγέρθησαν.—«Μίαν ὅμως συμφωνίαν!»—«Ποίαν;» εἶπεν ὁ νέος. Θὰ δέσῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐγὼ θὰ σὲ ὁδηγήσω. Οὕτω καὶ ἐγένετο.

Ζ.

Μετ' οὐ πολὺ ἡ ἄγνωστος ἔκρουσε θύραν τινα, ἧς ἀνεωχθείσης εἰσῆλθε μετὰ τοῦ φίλου της, ὅστις ἐστηρίζετο εἰς τὸν βραχίονά της.—«Κάθησον!» εἶπεν ἡ ἄγνωστος πρὸς τὸν Ἐδμῶνα, ἀφοῦ εἰσῆλθον εἰς αἴθουσαν. Ὁ Ἐδμὼν ἐκάθησε, καὶ ἡ ἄγνωστος καταβιβάσασα τὴν προσωπίδα της καὶ σύρουσα τὸν περίδεσμον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Ἐδμῶνος τὸν ἠσπάσθη ἡδέως.—«Συγγνώμην!» εἶπεν ὁ ἔκπληκτος Ἐδμών. «Σὲ συγχωρῶ σύζυγέ μου!» εἶπεν ἡ Ἐλεο-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

νήσα. Καὶ περιεπλέγησαν. Ἔκτοτε ὁ Ἕλλην ἐπανελθὼν εἰς τὰ πάτρια ἤθη ἐπανέστη αὐτοχθ. Οὕτω λοιπὸν τὸ παροιμιῶδες «πάλιν σίζυγος ἐπὶ τὰ κακίονα κάπον σίζυγον,, εἶναι ἀληθέστατον ἡ δὲ γυνὴ δὲν ἔφθασε νὰ λησμονῇ σύδενα τοῦτο.

ΠΕΡΙ ΚΥΘΗΡΩΝ

Τὰ Κύθηρα μία τῶν Ἰονίων νήσων, 15 χιλιόμετρα τοῦ ἀκρωτηρίου Μαλέα ἀπέχουσα, εἶναι μὲν νῆσος κατὰ τὸ πλεῖστον τραχεῖα καὶ πολὺ ὑπὸ τῶν ἀνέμων προσβαλλομένη, ἀλλὰ διὰ τῶν κατὰ τόπους ἀφθόνως βλυζόντων ὑδάτων καὶ τῆς φιλοπονίας τῶν κατοίκων κατέστη ἧττον τραχυτάτη καὶ ἄφορος.

Ἡ Ἑλληνὶς ἱδιαιτέρως ἱστορίας τῆς νήσου ἔχει ἁρπὰς εἰς ἔτη τινὰ οἱ πράται κάτοικοι αὐτῆς καὶ τότε κατῴκησαν αὐτὴν οἱ Φοίνικες. Καὶ ὅτι μέν ἡ νῆσος αὕτη κατῳκήθη κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους τοῦτο ἀποδείκνυται ἐκ τοῦ ἐπομένου χωρίου τῆς Ὁμήρου Ὀδυσσείας.

Τηγενέ᾽ αὖτ᾽ ἐξ Κλεῖσθος Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο
Εὔδοξ᾽ Ἀθηναίοισι κικιτνὸν δόμεν ἀντιτορῆσαι.
Δεῦτε δ᾽ ἔτι Δῦσσε Κυθηρίῳ Ἀμφιδάμαντι
Ἀρχεδίκης τε καὶ Μίλητ᾽ Ἴδμεν ξυνὸν εἶναι τελ.
(Ὀδ. Π. Κ.)

Ὅτι δὲ αἱ φοίνικες κατέμειναν ποτε αὐτὴν καὶ τὴν λατρείαν τῆς Ἀφροδίτης κάπου εἰσήγαγον, μαντορίας παρέχουσιν ἡμῖν ὅ,τι Ἡρόδοτος λέγων.

Καὶ τὰ δὲ Κυθήροις Φοίνικες εἰσὶν οἱ ἱδρυσάμενοι ἐκ ταύτης τῆς Συρίης ἐόντες (Ἡρόδ. βιβλ. α΄. κεφ. 105.

Καὶ Παυσανίας ὄντως πρὸς τοῖς ἄλλοις λέγει ὅτι ὁ δὲ Κυθήροις ναὸς τῆς Ἀφροδίτης ἐστὶ ἀρχαιότερος ἐν Ἑλλάδι καὶ ὁ ἱερόδουλος πάντων, τὸ δ᾽ ἄγαλμα αὐτῆς ὅτι ἔστι ἀνδρόμορφον. Ὁ δὲ Ἡσίοδος λέγει ὅτι πρῶτον μὲν Οὐρανίαν ἡ Ἀφροδίτη εἰς Κύθηρα, εἶτα δὲ ἐξ ἐκείνων ἡ λατρεία αὕτη εἰς Κύπρον.

Ἡ θέσις δὲ ἡ τῆς Ἀφροδίτης ναοῦ ἔκτοτε ἀκριβῶς δὲν προσδιορίσθη, ὡς ἔμοιγε οἱ κάτωθεν μαρτυροῦντες, ὄντες δὲ ἔκτοτε ἐν τῇ νήσῳ τῇ πολυωρήτῳ σήμερον παλαιότεροι, κάτωθεν τῆς ὁποίας ὑπάρχει πολὺς πολυωρημένη Παλαιὰ πόλις, ἐν ᾗ ἔκτοτε ἐσῴζετο τὸν Κύθηρον ναόν. Τὰ ὑπὸ τῶν κατοίκων λεγόμενα ὑπὸ ἐκείνων καὶ οἱ περιηγηταὶ ἀρχαιότατοι, ἔχουν πλοῦτος ἄκρατος τεμενῶν ἀγάλματα καὶ ἄλλων ἔτεσι ἐν Κυθήροις πολυθεΐα βέβαιά δ᾽ ὅτι πατρικιωτέρων τοὺς πλείστους των, τεμένη μαρμάρων, περίβολοι, ναοὶ κ. λ.

Περὶ δὲ τῶν διὰ τῆς ἐντομῆς ὑπαχθέντων ὁ Θουκυδίδης (Ζ. 57) ἀναφέρει ὅτι ἦσαν Δωριεῖς, ἔκπλους τῶν Λακεδαιμονίων, καθ᾽ ὃν καιρὸν τὰ 423 π. χ. ἐνετρεπόμενος οἱ Ἀθηναῖοι ὑπέτασσον. Ἀλλὰ μετὰ τὴν μετατροπὴν τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ Νικίου ἐν Σικελίᾳ ἡ μετὰ τὴν ἧτταν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ Λυσάνδρου ἐκπολιόρκησιν αὖθις ἡ νῆσος εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Λακεδαιμονίων, διαμεῖναι μέχρι τῶν δυνάμεων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, μεθ᾽ ὃν λέγεται ὅτι ἡ νῆσος ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων καὶ μετ᾽ αὐτοὺς ὑπὸ τῶν Βυζαντινοκωνσταντινουπολιτῶν, μέχρι τοῦ 1205 ὅτε Βενετοὶ αὐτὴν οἱ Ἐνετοί.

Τὰ Κύθηρα ἐκυριεύθησαν ὑπὸ τῶν Ἐνετῶν τῷ 1715 ἐκρατήθησαν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν, τῷ δὲ 1718 δυνάμει τῶν συνθηκῶν τῆς τότε γενομένης εἰρήνης μετὰξὺ Ἐνετῶν καὶ Τούρκων ἐπιβλήθησαν αὐτῇ καὶ αἱ ἐπόμεναι τῶν Ἐνετῶν, ἔκτοτε δὲ κατὰ τὸ 1797 κατελύθησαν ὑπὸ τῶν Γάλλων τῆς Ἐνετικῆς ἀριστοκρατίας κ. διεγράφη ἡ νῆσος αὕτη μετὰ τῶν λοιπῶν Ἰονίων νήσων εἰς αὐτούς· ἀλλὰ κατὰ τὸ 1798 ἐκρύσθη ἐπάλιν. Ῥώσσων τε καὶ Τούρκων ἐλθόντες εἰς τὴν νῆσον Κυνουρίαν μάχην, ἥτις τὸ ἐπόμενον ἔτος 1799 ἐνώθη μὲ τὰς λοιπὰς Ἰονίους νήσους καὶ συνεστήθη ἡ Ἕπτα πολιτεία ὑπὸ τὴν προστασίαν Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας. Καὶ κατὰ μὲν τὸ 1800 συνέβη μικρά τις ἐπανάστασις ἐν τῇ νήσῳ, καθ᾽ ἣν ἐφονεύθησαν τινὲς τῶν προκρίτων, κατεστάλη ὅμως ὑπὸ στρατοῦ συλλέγοντος ἐκ τῆς λοιπῆς Ἰονίου νήσων· κατὰ δὲ τὸ 1807 συμπεπλεγμένης τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας τῆς ἑνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων, ἐγένετο ἀνεξάρτητος ἑαυτῆς ὁ αὐτοκράτωρ Παυλος μέχρι τοῦ 1809, ὅτε ἀνεξάρτητος ἑαυτῆς μετὰ στρατευμάτων ἔλαβον τοὺς Γάλλους ἐκ τῶν Ἰονίων νήσων πλὴν τῆς Κερκύρας ἥτις ἦσαν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῶν Γάλλων μέχρι τῆς ἐξορίας τοῦ Ναπολέοντος, ὅτε συνεπτάχθη καὶ αὕτη μετὰ τῶν λοιπῶν. Τῷ δὲ 1814 συνέλευσις ἐκ τῶν πρέσβεων τῶν μεγάλων Δυνάμεων ἀπεφάσισαν ὅπως ἡ Ἑπτάνησος μείνῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, ἥτις ἐξ ἀκόμου τοῦ χρόνου κατέλαβε τὰ ὁρίσματα αὐτῆς δι᾽ ἀγγλικῶν στρατευμάτων καὶ ἐξαπέστειλε ὁμοπατρὶν Ἄγγλον. Καὶ τῷ 1864 παρεχωρήθη ἡ Ἑπτάνησος εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Τὰ Κύθηρα ἐπελεγείσθησαν ἔχοντα κατοίκους 21 χιλιάδας, ἀλλ᾽, ἔνεκα τοῦ στενοῦ χώρου τῆς νήσου πολλοὶ ἀναγκάζονται νὰ ζητήσουν μέρος ζωῆς ἐν ξένῃ γῇ. διὰ ἡ νῆσος μόλις ἐπαλογίζει κατοίκους ἐν αὐτῇ διαμένοντας 12—14 χιλιάδας. Ἀπαρίζει δὲ ἐξ ἴδιαν ἐκκλησίαν, ἕδρα τριῶν βουλευτῶν καὶ ἔχει δύο Εἰρηνοδικεῖα.

Πολλοὶ εἶσον τῶν νήσων μέρος ἀπουσιῶν ἐκ τῆς Πελοποννήσου, ἄλλοι δὲ πολὺ γένημα ἐφοπτεύοντος ἐκπρόξεως, ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο μένει εἰσέτι ἄλυτον διὰ καὶ ὁ ἐπιτεθεὶς τὴν νῆσον καθηγητὴς τῆς φυτικῆς ἱστορίας Χαλαντζέλης θεωρεῖ, νομίζω, αὐτὴν ὡς ἐξ ἡφαιστείου προελθοῦσαν, ἀλλὰ τὰ ἀποδειχθέν ἰσχυρὸν τοῦ ἔδάφους τῆς νήσου καὶ τῆς ἀντίκρυσαν στερεᾶς καὶ αὐτὴ αὐτὴ ἡ κατασκευὴ τῶν ὀρέων πάθουσιν ἡμᾶς περὶ τοῦ ἐναντίου.

Ἐν τῇ νήσῳ τοίνυν ὑπάρχουσιν ἀπολιθώματα ὀστέων, ἰχθύων, δοντιῶν, ξύλων κτλ. μάλιστα δὲ εἰς τινα παραλλάσσοντα μέρη πλῆθος ἐξ αὐτῶν ὑπάρχει. Πλὴν τούτων ἡ νῆσος ἔχει διάφορα ἄντρα, ἐν οἷς ὑπάρχουσι σταλακτίται, ἐξ ὧν δύο εἰσὶ τὰ πρωτεύοντα καὶ ὄντως ἐξαισιώτατα, τὸ τοῦ Καλάμου καὶ τὸ τοῦ Μυλοποτάμου, μάλιστα δὲ τὸ τελευταῖον ὑπῆρ εἰς διάφορα μεγάλα σπήλαια διαφέρουσι καὶ ὑπὸ διαφόρων σταλακτιτῶν παντὸς σχήματος κρεμάμενα καὶ ἐν ᾧ ὑπάρχει καὶ ἀκαλαφίων ἀριστερόστροφον τῇ Ἀγίᾳ Σοφίᾳ. Τὰ ἄνευ εἰδικῆς ἐδρυσῆς, παρήγορος τοῦ ἄντρου τούτου, οὗ τὸ ἔδαφος ἔτι ἐξαίσια εἶσιν, καθίστανται ἐδάφους.

Ἐκτὸς τούτων ὑπάρχουσιν ὅτι καὶ μέταλλα καὶ μεταλλικὰ ὕδατα, μεταξὺ τῶν ὁποίων πρώτιστα τὸ τῆς Καψαλίμνης. Τὸ ὕδωρ τοῦτο διὰ ὄρυγμα ὑπὸ τὰς πρωτευούσης τοῦ δήμου Μοτσιῶν ἀναβρύει βάθους ἓξ ὀργυιῶν ἐκ τινος λαξὶς παρὰ τὰς πρόποδας λόφου, πάχους τριάκοντα· ἀφίνον κατὰ τὴν διάβασιν αὐτοῦ πολλὴν στερεὰν ἴζημα πολλὴν ὄντως τόσον ὑπὸ τὰς σηγὰς χρωματίζει. Τὰ ὕδατα τοῦτα πολλοὶ ἐπισκεφθέντες καὶ δοκιμάσαντες ἐπῄνεσαν, πολλοὶ δ᾽ ἀσθενεῖς τὴν ὑγείαν αὐτῶν διὰ τῶν ὑδάτων τούτων ἀνέλαβον. Ὁ τόπος οὗτος παρέχει εἰς τὸν ἐπισκεπτόμενον αὐτὸν οὐ μόνον φέρεσθαι ἐκ τῆς ἐξοχικῆς καὶ χριστοῦ τῶν ὑδάτων, ἀλλὰ καὶ πέρα ἐκ τῆς ἀρχαίας αὐτῆς θέσεως, ἐπειδὴ κατέφυγον εἶναι ἐκ λαμπαδῶν, περιπλοΐων καὶ διαφόρων ἄλλων περιφερῶν δένδρων, μεγαλοπρεπεστάτων δὲ, παθαρᾶς αὐτὸν ἡ ῥάχις τῶν συντηχθέν παρεχωρήσεων ὑδάτων καὶ ὁ παρεχὴ τοῦ ἀέρ. αὐτὸν ἀναμίξεων ἐξαιρέ-

λων. Πολὺ καταστρέφει τοῦ τόπου τούτου ὑπάρχουσι λατομεῖα μαλακῶν πλακῶν ἐξ ὧν Κυθήριος καλοῦσι χαλέπλακας.

Τὰ ὕδατα ταῦτα κοινῶς ὑπὸ τῶν κατοίκων σιδηρόνερα καλούμενα ὡς ἐκ τῆς λίαν σιδηριζούσης αὐτῶν γεύσεως πολλοὶ ἐπισκεφθέντες αὐτὰ ἐπῄνεσαν καὶ ἠπόρησαν πῶς νὰ ἦσαν ἐν ἀχρηστίᾳ, παρὰ δὲ τῶν κατοίκων χαίρουσι γενικὴν ὑπόληψιν. Οὕτω δέ πως λέγεται ὅτι οἱ κάτοικοι ἐγνώρισαν τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Νέα τις ὠχρὰ καὶ ἀσθενὴς οὖσα καὶ ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς φθισικὴ νομισθεῖσα ἐπέμφθη εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ὅπου εὑρίσκετο τὸ πάμπαν αὐτῶν ὕπως ἐκεῖ ἀποθανοῦσα μὴ μολύνῃ τινὰ τῆς λοιπῆς οἰκογενείας. Ἀλλὰ μετ᾽ ὀλίγον καιρὸν καὶ μετὰ μεγίστης αὐτῶν ἐκπλήξεως βλέπουσι τὴν νέαν αὐτὴν ὑγιεστάτην καὶ εὐρωστον, ἥτις ἐρωτηθεῖσα περὶ τοῦ αἰτίου τῆς τοιαύτης ἀναρρώσεως εἶπεν ὅτι πίνουσα μόνον ἐκ τοῦ ὕδατος ἐκείνου ἠσθάνετο τὴν ὄρεξίν καὶ τὰς δυνάμεις αὐτῆς καθ᾽ ἑκάστην αὐξανομένας.

Σ. Δ. ΣΤΑΗΣ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Η ΑΝΟΙΞΙΣ.

Ἡ ἄνοιξις καὶ πάλιν
Ἡ γῆ ἑορτὴν μεγάλην
Τὴν φύσιν ἐξυπνᾷ
Μὲ ἄσματα τερπνὰ
Καὶ τὴν στολίζει τριφερὰ
Μὲ ἄνθη δροσερά.

Ἡ αὔρα εὐωδίας
Προσπνέουσα ἡδείας,
Τὰ πάντα εἰς χαρὰν
Ἐγείρει ζωηρὰν
Κ᾽ εὐφραίνει σύμπασαν τὴν γῆν
Μὲ τὴν χρυσῆν αὐγήν.

Ἰδοὺ τ᾽ ἀηδονάκια
Εἰς τὰ χλωρὰ κλαδάκια
Τὸ ἔαρ χαιρετοῦν
Κ᾽ ἐδῶ κ᾽ ἐκεῖ πετοῦν
Καὶ κελαδοῦν γλυκὰ γλυκά,
Ἄσματα μαγικά.

Ἰδοὺ αἱ πεδιάδες,
Οἱ λόφοι, αἱ κοιλάδες,
Στολὴν φοροῦν λαμπρὰν
Εὐώδη κι᾽ ἀνθηρὰν
Τῆς ἀνατείλει ἑορτῆς,
Τοῦ ἔαρος, τύτζι.

Θεέ, τί μελῳδία
Πτηνῶν, τί εὐωδία
Ἀνθέων θελκτική!
Τί ἁρμὸς μαγικὴ!
Τί οὐρανία γαλήνη
Τὰ πάντα συγκινεῖ!

Εἰκὼν τοῦ Πλάστου θεία
Ἐν τὰ φῶτα καὶ ἐν τὰ ἄνθη,
Ἐν τὸ χρῶμα τῶν πτηνῶν,
Ἐν τὸν γῦρον τὸν οὐρανὸν
Καὶ εἰς τὸ σύμπαν γενικῶς,
Ὁρᾶται μου παντοῦ.

Μεγάλη λειτουργία
Ἐν ἔαρι ἁρμονίᾳ
Τελεῖται παντοχῇ
Καὶ μία προσευχὴ
Ὑψοῦται πρὸς τὸ Θεῖον ὄν,
Τὸν Ἀγαθὸν Θεόν.

Δ. Κ. ΜΙΣΙΤΖΗΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Η ΚΑΝΑΡΙΑ ΑΚΑΝΘΙΣ καὶ Η ΑΗΔΩΝ.

Ἐὰν ἡ ἀηδὼν ἦναι ὁ φίλτρος τοῦ ᾄδους· ἡ ἀκανθὶς εἶναι ὁ μουσικὸς τοῦ δαιμονίου· πλὴν ὅ,τι ἔχη ἡ μὲν εἶναι φυσικὸν, ἡ δὲ μετέχει τῆς τέχνης μας. Καὶ τοι ἔχουσα ἀσθενέστερον φωνητικὸν ὄργανον, ἧττονα δύναμιν φωνῆς, ἧττονα ποικιλίαν ἤχων, εὐκολώτερον μιμεῖται καὶ πλείονα μνήμην ἔχει· καὶ καθὼς ἡ διαφορὰ τοῦ χαρακτῆρος, ἰδίως εἰς τὰ ζῶα, ἔχει πολλὴν σχέσιν μὲ τὴν διαφορὰν τῶν αἰσθητικῶν των, καὶ ἡ ἀκανθὶς, ἐξ ἡ ἀκοὴ εἶναι πλέον ἐξῃτὶα καὶ δύναται νὰ δεχθῇ καὶ διατηρήσῃ εὐκολώτερον τὰς ἐζωθεν ἀντιλήψεις, γίνεται κοινωνικωτέρα καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ μᾶλλον οἰκιακὴ δύναται νὰ αἰσθανθῇ καὶ εὐγνωμοσύνην καὶ ἀφοσίωσιν. Αἱ θωπεῖαί της εἶσιν ἀξιάρεστοι, τὰ μικρά της πείσματα ἀβλαῆ καὶ ἡ ὀργή της οὔτε πληγώνει οὔτε προσβάλλει· αἱ φυσικαὶ αὐτῆς ἕξεις τὴν πλησιάζουν μᾶλλον πρὸς ἡμᾶς· τρέφεται ἐκ σίτου ὡς τὰ λοιπὰ κατοικίδια πτηνὰ, ἀναπτύσσεται δυσκολώτερον τῆς ἀηδόνος, ἥτις ἄν ζῇ ἢ διὰ μόνου κρέατος καὶ ἐντόμων καὶ δὲν λαμβάνει ἢ μόνον τροφὴν προπαρασκευασμένην· αἱ ἀκανθίδες ἀναπτύσσονται μετὰ πλείονος εὐκολίας καὶ ἐπιτυχίας, προσέτι μετ᾽ εὐχαριστήσεως τῶν διδασκόντων διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν κόπων των. Ἐγκαταλείπει πολλάκις τὴν μελῳδίαν τοῦ φυσικοῦ ᾄσματός της, διὰ νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν ἁρμονίαν τῶν φωνῶν της καὶ μουσικῶν ὀργάνων μας· ἐπιγνωμεῖ, συνοδεύει καὶ μᾶς ἀποδίδει πλέον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύναται νὰ δώσῃ.

Ἡ Ἀηδὼν πλέον ὑπερέχει διὰ τὰ προτερήματά της, φαίνεται ὅτι θέλει διατηρήσει αὐτὰ ἐν ὅλῃ των τῇ ἀγνότητι· τοιλέγεται φαίνεται ὀλίγον φροντίζουσα περὶ τῶν ἡμετέρων πραγμάτων, καὶ μετὰ δυσκολίας ἀντιλαμβάνεται τινὰ τῶν ἀσμάτων μας. Ἡ ἀκανθὶς δύναται νὰ ὁμιλήσῃ καὶ νὰ συρίσῃ· ἡ ἀηδὼν παραφρονεῖ τὴν μιλίαν ὡς καὶ τὸν συρισμὸν καὶ ἀναπνέγεται ἀκαταπαύστως εἰς τὸ λαμπρὸν λέλημά της· ὁ λάρυγξ της ἀείποτε νέος, εἶναι ἀριστούργημα τῆς φύσεως εἰς ὃν ἡ ἀνθρωπίνη τέχνη οὐδὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ ἢ νὰ προσθέσῃ· ὁ τῆς ἀκανθίδος εἶναι τύπος χαρίτων κατασκευῆς ἧττον στερεᾶς ὃν ὑμεῖς· δυνάμεθα νὰ τροποποιήσωμεν. Ἡ μία λοιπὸν ἔχει πλείονα μετοχὴν τῆς ἄλλης εἰς τὰς ἡδονὰς τῆς κοινωνίας· ἡ ἀκανθὶς ψάλλει κατὰ πάντα καιρὸν, μᾶς διασκεδάζει κατὰ τὰς πλέον κατηφεῖς ὥρας, συντελεῖ μᾶλιστα εἰς τὴν εὐτυχίαν μας, διότι εἶναι τὸ θέλγητρον πάντων τῶν νέων καὶ ἡ ἡδονὴ τῶν καθειργμένων.

Ὁ Ταὼς, τὸ ὡραῖον τοῦτο πτηνὸν ἔχει σῶμα κομψὸν, πτερὰ λαμπρὰ, καὶ βάθισμα σαθαρὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς· ὧν δ᾽ ἐγέρωχος διὰ τὸν λαμπρὸν αὐτοῦ στολισμὸν, ἀνυψοῖ τὴν κεφαλήν του ὑπερηφάνως, καὶ ὅταν βλέπῃ, ὅτι ἔχουσι τὰ βλέμματά των πρὸς αὐτὸν ἐστραμμένα οἱ ἄνθρωποι, ἐπαίρόμενος διὰ τοῦτο, ἀνοίγει πομπωδῶς ἐν εἴδει ὑπαίθρου τὰ πτερὰ τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ, τῆς ὁποίας τὰ χρυσᾶ καὶ κυανᾶ χρώματα καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ, οὓς ἕκαστον πτεροῦ αὐτῆς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

φέρει, προσελκύοντα ὑπὸ τῶν ἐλαιῶν ἀκτίνων, θαυμάζει τοὺς ἀφθόνους καρπούς, οὓς ἐπιφέρουσιν αὐτῷ. Ὑπὸ τὸ αὐτὸν λαμπρὸν μαγνῆν παρουσιάζεται ὁ τοῦ; εἰς τὸν θῶλον ἥνω; ἐλαύνει αὐτόν.

Ὁ θῶλο; τοῦ; δὲν ἔχει τὰ στερὰ τόσον λαμπρά, ὅσον ὁ ἑρμηνεὺς Λέγουσιν ὅτι τὰ πετρὰ τοῦτα κατάγονται ἐκ τῶν Ἰωδῶν, καὶ ὅτι ἄλλοτε ἦταν τόσον στενὰ, ὥστε μόνον εἷς τὰς ἀλλὰς τῶν Πραγμάτων ἐλεπί τις αὐτά. ἀλλ' ἤδη ἐξωτερικεύθησαν πρὸ; τὰ φαίνεται πλέον καὶ γενόμενα κατοικίδια ζῶα, χρησιμεύοντα καθὼς οἱ χῆνε; ὡ; φύλακε; ἔγρυπνοι τῶν οἰκιῶν· ἡ φωνὴ; των ἠλαττώνει πολὺ τὴν ὡραιότητα τοῦ περιφήμου αὐτοῦ.

Ὁ τοῦ; τρώγει κριθὴν καὶ ἄλλα γεννήματα. Ὑπάρχουν καὶ λευκοὶ τοῦ, οἵτινε; εἶνε κατάλληλοι εἰς τὸ βόειον μέρη. Ὁ ἰσπανικὸ; τοῦ; ἔχει καλλονὴν σπανίαν.

Τὸ Γεροῦφελον.— Ἐκτὸ; τῶν ἐκπλήξεων ἐντὸ; τοῦ κήπου αὐτοῦ ἔξεσαν καὶ μέγα γεροῦφελον, τοῦ ὁποίου τὰ ζωηρὰ χρώματα καὶ ἡ θελκτικωτάτη εἰκασία ἐξέπληττον τοὺ; πάντα;.

Ἤρθεν τέλο;, κύριε; τῆ; μετὰ τῆ; συζύγου αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰ; τὸν κῆπον καὶ παρετήρησαν ἐπὶ πολὺ τὸ ἔνδοξο τοῦτο.

Ὁ κύριο; τότε, ἀπευθυνόμενο; πρὸ; τὴν σύζυγον αὐτοῦ τῇ εἶπε:

— Τὰ χρήματα τοῦ γεροῦφελου τούτου δὲν μοὶ φαίνονται ἐξόχου; ἔξυπνα καὶ παρατηρήσει; καὶ σοφά τὸ ἔνδοξο τοῦτο.

Ἡ σύζυγο; τοῦ ἀπεκρίθη πρὸ; τὸν σύζυγον αὐτοῦ τῇ εἶπε:

— Τὰ χρήματα τοῦ γεροῦφελου τούτου δὲν μοὶ φαίνονται ἐξόχου; ἔξυπνα καὶ παρατηρήσει; καὶ σοφά. Οὐχ' ἧττον ὅμω; ἡ ἐπιδεξία αὐτοῦ εἶναι ἔξοχο; καὶ ἀνεκτέτου ἐμβέτεω;.

— Οἱ ἐχῖ; ἀπάντησεν ὁ σύζυγο; αὐτοῦ, τοὐναντίον μάλιστα. τὰ χρήματα τοῦ ἔνδου τούτου εἶναι ἀναμφίβολο; ὡραῖα. Ἀλλὰ λέγε μοὶ λοιπὸν διὰ ποῖ ἔχουν τὴν παραμικρὰν ἐπιδεξίαν.

Ὁ σύμπλου δὲν ἐβράδυνε ὁ τελεσίκαρπο; ὅτι πολὺ νὰ ἐννοήσῃ τὴν τοιαύτην ἀντιφατικὴν τακτικὴ ἰδέαν τοῦ ζεύγου; τούτου τῶν ξένων. Τέλο; ὅμω; παρετήρησεν ὅτι ὁ μὲν κύριο; εἶχε τὴν ἔμφυτον ἐξυπνάδαν, ἡ δὲ κυρία ἔκαμχεν ἀπὸ τριμερὲ; κατάρρησι.

Οἱ Ἰουδαῖοι τῆ; Βαβυλῶνο;.—Ἡ νεωτέρα ἱστορία ἀνακαλύπτει τέλο;, διὰ τῶν ἐκπληκτικῶν παρατηρήσεων, τὴν μέρο; εἰ; τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο ἡ πόλι; αὕτη, ἡ περίφημο; Βαβυλών, σωρὸ; ὕδη κόνε; ἐμπίπτων καὶ μέγα διαφθαρτίσα; πρόσωπον ἐν τῷ ἀρχαίῳ κόσμῳ. Πρὸ; τὰ μεσημβρινὰ μέρο; τῆ; ἀρχαίας πόλεω; εὑρίσκονται ἡ νέα; Χίλλα, κατοικουμένη ἤδη ὑπὸ 15 χιλ. ψυχῶν καὶ οἰκοδομηθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀκάθων Καλιφῶν. Οἱ Ἰουδαῖοι, οἵτινε; ἀποτελοῦν τὸ τρίτον τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆ;, κατὰ πᾶσαν συμβάσεις τὰ παράδεισο;, εἶναι ἀπόγονοι ἐκείνων τῶν ὑπερόχων τοῦ Ναβουχοδονόσορο;, καὶ ἐπειδὴ οὐδὲν σῴζηται μεταβάλλεται ἐν τῇ Ἀνατολῇ, δύνασαι νὰ εἴπῃ παρ' αὐτοῖ; τὸν τύπον τῶν συγχρόνων τοῦ Δαβὶδ καὶ τοῦ Ἰεσσαί. Οἱ Ἰουδαῖοι κατοικοῦσιν τὰ νέα; σφέρον τῆ; Βαβυλῶνο;, τὸ μὲν διὰ τὸ συμφέρον αὐτῶν, τὸ δὲ ἵνα ἔλθῃ πλησίον τοῦ τέρου τοῦ Ἔσδρα καὶ τοῦ Ἰεζεκιήλ, οἵτινε; καθιστοῦσιν οὕτω τὴν γῆν ταύτην ἅγια; ἴσω; καὶ περισσότερον.

Πρωτομὸ; ἐκκλησιαστοῦ παιδίου.—Ὁ Ἰωσὴφ Βέρρα κατάγεται εἰ; τὸ δυάστρα τῆ; Γαλλίας κατὰ τὰ; ἀρχὰ; τῆ; γαλλικῆ; ἐπαναστάσεω;, 1779. Ἦτο δὲ παιδίον γεννώμενον, καὶ ἠγάπα τὴν μητέρα του, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν πατρίδα του. Ἂν καὶ μικρὸν παιδίον ἦτον ἤκου; ἀλαθῆ; δημοκρατικὸ; τὸ φρόνημα καὶ τὴν καρδίαν.

Ἐπιθυμῶν δὲ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα του εἰ; τὸν μέγαν ἀγῶνα ὑπὲρ ἐλευθερίας, μετατέθη εἰ; τὸ στράτευμα τῶν δημοκρατικῶν εἰ; Ἰταλίαν 12 ὄντω; ἐκ τεραστίου. Εἰσῆλθε τὸ; τὸν στρατὸν ψυχῇ τε καὶ σώματι καὶ ἦτο πρόθυμο; νὰ ὑπομείνῃ πᾶν εἶδο; κακοπαθείας καὶ στερήσεω; καὶ νὰ κάμῃ πᾶσαν θυσίαν ὅπω; ἐλευθερωθῇ τῆ; τυραννίδο; ἡ πατρὶ; τὴν ὁποίαν τόσον περιπόθει ἐγκάρδιο;. Ἐν ᾧ δὲ ἦτον οὕτω πω; ἐνεχολημένο; δὲν ἐλησμόνει τὴν ἀλάστορον μητέρα του· ἀφοῦ πάνω μὲ τὸ καθημερινὸν στιπένδιόν του ἔστελλεν εἰ; αὐτὴν ὁλόκληρον τὸν μισθόν του!

Τὸ σύνταγμά του διετάχθη νὰ στρατοπεδεύσῃ εἰ; τὴν Λομβαρδίαν, ὅπω; κατακτήσῃ αὖθι τὰ στρατεύματα ἐνδὸ; τῶν Ἀψβούργων. Ὁ ἀγὼν ἦτο σφοδρὸ; ἐπειδὴ καὶ τὰ δύο κόμματα ἀμύνοντο μὲ μέγα πάθο;. Τέλο; ἡμέραν τινὰ ὁ μαῖρο; Βέρρα εὑρέθη περικυκλωμένο; ὑπὸ ἐκτακτοσήμαντό; τινο; ἐχθροῦ, ἐξ οὗπερ παρέκειτο στρατιωτῶν, οἱ ὁποῖοι μὲ προτεταμένα λόγχας ἀπῄτουν παρ' αὐτοῦ νὰ φωνάξῃ "Ζήτω Λουδοβίκο; ὁ 12ο;"!

Εἰ; τὴν δεινὴν ταύτην θέσιν εὑρεθεὶ; ἔμφρὼ βλέμμα ἐπιστενὸν ἐκέσω εἰ; τοὺ; ἐχθρού; του. Ἔκραξε ἐκβαλὼν τὸν πῖλόν του καὶ ἀπλώσα; δεξὶ μέλον σταγερὸν πρὸ; τὸν γαλανὸν οὐρανὸν καὶ τὴν κατάπρασινον γῆν, τὸν ὕψιστον ἐφάλε καὶ ἐκραύγασε "Ζήτω ἡ Δημοκρατία... Μόλι; εἶχε προφέρει τὴν τελευταίαν λέξιν καὶ εἶκοσι λόγχαι διεπέρασαν τὸ σῶμά του καὶ τὸ ἐξέβαλλαν ὅτι τοῦ ἔδρους νεκρόν. Ἀπέθανεν, ἀλλ' ἡ μνήμη του ζῇ καὶ θὰ ζῇ ἐν ὅσῳ ὑπάρχῃ ἱστορία. Ἄγνωστο πρὸ; τὴν ἀλήθειαν, ἤτι; εἶναι ἐκ θεοῦ, πρὸ; τὴν πατρίδα καὶ πρὸ; τοὺ; γονεῖ; εἶναι ἄρτιο;, οἱ ὁποῖοι ἐπλήσθη καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνόμου.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Μετὰ ἕμισυν αἰῶνα, ἐὰν μ' ἀναπτερώσῃς,
Ἀλλ θὰ δυνηθῇ νὰ μ' εὕρῃ· μέτοικα θὰ κοπιάσῃ.

Ν. Τ.

Σημ. Ἡ λύσι; τοῦ αἰνίγματο; τούτου δημοσιευθήσεται μετὰ δεκαεννέαμισυν ἑκα ἔχουσι τὸν ἕλιον καιρὸν καὶ αἱ ἐν τῇ ἐξωτερικῇ κ. Συνδρομήτριαι νὰ πέμψωσι τὰ; λύσει; αὐτοῦ.

ΛΥΣΙΣ

τοῦ προηγουμένου αἰνίγματο; τοῦ προτεθέντο; ὑπὸ τοῦ Κ. Ν. Τ.

Θάρ—ίον—Θησέω;.

Ἐπιτυχῆ λύσιν ἀπέστειλεν ἡμῖν ἡ κυρία Μαρία Σ. Κωνσταντινίδου.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, Μετζίτια ἀργυρᾶ			6
ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΙΣ	"	"	6 1]2.
ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ,	"	"	7.

Ἐξέμενοι ἀναλόγω;.

ΟΡΟΣ ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΟΣ

Αἱ Συνδρομαὶ ΠΡΟΠΛΗΡΟΝΟΝΤΑΙ.

Πᾶσαι αἱτήσει; ἀφορῶσαι τὴν "Συρίαδα", ἀπευθύνεται πρὸ; τὸν ΕΥΓΕΝΙΟΝ ΖΩΪΤΗ Κ. Θ. ΚΤΕΝΑΝ.

Τυπωθεὶς Α. ΖΩΑΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 32. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ καὶ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ, ΧΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδονται κατὰ πενθημέριαν

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1]2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾶ, Γρηγοριάδ., Ἀριθ. 37.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

ΙΓ'.

Ἡ ἀκρίβεια λίαν συχνὰ ζητεῖται μετὰ τῆ; τάξεω;, ἢ ὑπάρχει οὕτω; εἰπεῖν μία τῶν πολλῶν ἐννοιῶν. Ἡ ἀγαθὴ οἰκονόμο; εἶναι πάντοτε ἀκριβὴ; εἰ; τὴν χρῆσιν τοῦ καιροῦ αὐτῆ; τε καὶ τῶν ἄλλων, παρακολουθοῦσα οὕτω τὰ; ἀνωμαλία; τὰ; βεβιασμένα; ἐργασία; καὶ συντήρουσα τὰ; πολλὰ; παραγγελία; καὶ τοὺ; περιττοὺ; λόγου;. Ὁπότε τὰ τῆ; οἰκογενείας μέλη γινώσκουσιν ὅτι ἡ οἰκοδέσποινα ὁσημέρ ὡ; προσωπικὸν αὐτῆ; καθῆκον τὴν ἀκρίβειαν συμμορροῦνται μετὰ τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτῇ ὑποχρεώσεων. Ἐὰν ἡ οἰκοδέσποινα ὑπεχρέωσε εἰ; τινα ἐργάτιδα· φερ' εἰπεῖν ὅτι θέλει ὑποδοχθῇ αὐτὴν κατὰ τινα ὥραν, οὐδέποτε θέλει εἶπεῖ ὅτι ἐνοχλεῖται εἰσέτι εἰ; τὸν καλλωπισμόν, καὶ ἀναβάλλει ἕνεκα τούτου τὴν ἐπίσκεψιν διὰ τὴν ἑπαύριον, καθότι θέλει σκεφθῇ ὅτι ἡ περιμένουσα αὐτὴν καὶ ὑποχρεουμένη ἵνα ἐπανέλθῃ ἄλλοτε ἐργάτι; αὕτη ἀπόλλυσι καιρὸν πολυτιμότατον δι' αὐτὴν καὶ τὴν οἰκογένειάν της. Ποσάκι; αἱ κυρίαι ἐνῷ ἀπελαμβάνουν τῶν ἐπανεπιδείξεων των προξενοῦσι μεγίστην ἀβαίαν εἰ; ἐργάτιδάς ὑποχρεοῦσαι αὐτὰ; νὰ περιμένωσιν ἐπὶ ὥρα; τὴν ὑποδοχὴν αὐτῶν, ὥρα; καθ' ἃ; δύνανται νὰ κερδίσωσι τὸν ἄρτον αὐτῶν. Ἴσω; ἡ οἰκοδέσποινα αὕτη ἔχει ἀγαθὴν καρδίαν, ἀλλ' ἀγνοεῖ νὰ ἐπιδείξῃ τὴν φιλανθρωπίαν αὐτῆ;· ἀπομένω; εἶναι ἀπρόβλεπτο;, στερουμένη τοῦ πνεύματο; τῆ; ἀκριβείας καὶ ἀγνοοῦσα τὴν ἐν ἁρμοδίᾳ καιρῷ ἐναρξὶν καὶ τέλο; πάσης ἐργασία;. Εἶχομεν ἀναφέρει εἰ; τὸ περὶ τάξεω; μέρο;, ὀπίσω εἶναι ἐκαχαλὴν ὅπω; οἱ ὑπηρέται γινώσκωσι τὰ; ὥρα; τῆ; ὑπηρεσία; αὐτῶν τακτικῶ;, ἵνα ἡ ὑπηρεσία γίνηται ὡ; δεῖ.

Ἡ ἀκρίβεια διπλασιάζει τὴν ἀξίαν τοῦ καιροῦ. Ἡ ἡμέρα διὰ πάντα; τοὺ; ἀκριβεῖ; ἔχει περισσοτέρα; τῶν 24 ὡρῶν, καὶ ὁλογίστα; διὰ τοὺ; ἀγνοοῦντα; τὴν ἀξίαν τῆ; ἀκριβείας. Τὶ ἐκτὸ; τῆ; οἰκοδεσποίνη; ἔχει ἀνάγκην ἀπόλυτον πλείονο; καιροῦ; Συνεχῶ; οἱ μᾶλλον εὐάσχολοι ἄνδρε; δύνανται νὰ ἀναβάλωσιν ἢ μεταβάλωσι μέρο; τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν, σπανίω; ὅμω; ἐκτὸ; ἐξαιρετικῶν τινῶν περιστάσεων ἐπιβάλλεται αὐτοῖ; σύντομα τὶ; ὑποχρέωσι; τῆ; χρήσεω; τῶν αὐτῶν ὡρῶν εἰ; τὴν αὐτὴν ἐνασχόλησιν. Ὅσον μεθοδικοὶ καὶ ἂν ὑποτεθῶσιν αὐτοὶ, ὅσην ὅπω; ποικιλίαν πνεύματο; καὶ ἂν ἐμφορῶντα, οὐδεμία πολλάκι; συνέπεια δύναται νὰ ἀκολουθήσῃ ἐν τῇ ἀναβολῇ τῶν ἐργασιῶν τῆ; πρωΐα; κατὰ τὸ ἑσπέρα; καὶ τἀνάπαλιν. Ταῦτα ὅμω; δὲν συμβαίνει καὶ εἰ; τὴν ἀγαθὴν οἰκονόμον· ἡ διοίκησι; της συνίστατα ἐκ πολυπληθῶν μικρῶν λεπτομερειῶν, ἂν τὸ μόνον μέσον πρὸ; ταχυποίησιν εἶναι ἡ κατάταξι; καὶ ἡ ἀκρίβεια ἐκτέλεσι; κατὰ τὴν φυσικὴν αὐτῶν σειράν. Ἐὰν ἐν τῇ οἰκίᾳ ὑπέρχωσι μικρὰ τέκνα, αἱ ἀναγκαῖαι φροντίδε; δὲν δύνανται νὰ ἀναβληθῶσιν ἀπὸ ὥρα; εἰ; ὥραν. Τοῦ καιροῦ τοῦ γεύματο; ἅπαξ προσδιορισθέντο; δέον ὅπω; ἀρίσθῇ καὶ ὁ καιρὸ; τῆ; προμηθείας τῶν ἀναγκαίων ζωοτροφῶν. Αἱ ἐκπόμψει;, τὰ; ὁποία; δυνατὸν νὰ δεχθῇ, ἔρχονται εἰ; ὥρα; ὡρισμένα; δέον τὸ δυνατὸν πρᾶττι δι' ἐπιστασία; ἀκριβοῦ; αἱ τακτικαὶ ἐργασίαι τῆ; οἰκονομίας νὰ ἐκτελῶνται ἐγκαίρω;.

Οὕτω; ἐκτὸ; τῆ; ὡρελείας, ἣν ἀνευρίσκει εἰ; τὴν ἀκρίβειαν ἡ οἰκοδέσποινα, θέλει ἐκτεθῇ εἰ; σπουδαιότερα ἀτυχήματα, ἐὰν πάντα δὲν διαγραφῶσι προηγουμένω; ὑπ' αὐτῆ; κατὰ τοὺ; κανόνα; τῆ; τάξεω; καὶ ἀκριβείας. Δὲν ἐξαρτῶνται παρ' αὐτῆ; νὰ μετακλῇ τι, ὅπερ φυσικῶ; πρέπει νὰ μένῃ ἀμετάκλητον, καθὼ; οὐδεὶ; δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι παρ' αὐτοῦ ἐξέρτανται ἡ παραγνώρισι; καὶ περιφρόνησι; τῶν καθηκόντων αὐτοῦ.

Ἀφ' ἑνὸ; ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆ; ἀκριβείας, καθὼ; προεῖπομεν καὶ ἰσχυρὰ ὁλόκλησι· καθέων αἱ φροντίδε; τῆ; οἰκιακῆ; οἰκονομίας διατελοῦσιν εἰσέτι δυσάρεστο;, δύσκολο; καὶ ἀτελέσιστο;. Ἡ ἀκρίβεια εἶναι πολλάκι; μονότονο;, ἐπέρχονται δὲ πολλάκι; ἡμέραι, καθ' ἃ; προσπαθῶμεν νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἀπ' αὐτὴν. Ἀλλ' ἡ ἀγαθὴ οἰκοδέσποινα δὲν πρέπει νὰ βαρύνηται καὶ ἀπαυδᾷ· καθότι ἡ οἰκογένεια εἶναι θεία πολιτεία ἥτι; διατηρεῖται διὰ τῆ; τάξεω;, ἡ δὲ τάξι; δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ τῆ; ἀκριβείας. Ἡ δὲ ἀκρίβεια εἰ; τὰ; οἰκιακὰ; φροντίδα; θεωρεῖται ὡ; ὑγιεινὴ ὑποχρέωσι; καὶ χριστιανικὸν καθῆκον.

Εἶναι δ' ἀληθὲ;, ὅτι ἡ ἀγαθὴ οἰκοδέσποινα, μεδεμίαν ἀπολαμβάνουσα ἀντιμοιβὴν διὰ τὸ ἐπίπονον τοῦτο ἔργον, καθίσταται ακυ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ὁμοτεκνίαν καὶ διστυχεῖτε, ἂν δὲν πράττετε τὰ πάντα πρεπόντως καὶ κατὰ τὸν νόμον τῆς ὑποταγῆς τῆς γλυκείας μου φίλης, ἥτις ὑπερέχει τὰ πάντα νὰ βεβαιωθῇ τοῦτο εὐκόλως. Ἡ μικρὰ διαφορὰ ἡλικίας μεταξύ σας, ἀντὶ νὰ σᾶς ἐμποδίσῃ νὰ ἀγαπᾶτε ἡ μία τὴν ἄλλην, ἀντιθέτως σᾶς ἐνώνει περισσότερον καὶ σᾶς κάμνει νὰ ἀγαπᾶτε ἡ μία τὴν ἄλλην ἀκόμη μᾶλλον. Ἐὰν ἡ ἀδελφή σου ἔχῃ ἐλαττώματα, ἐσὺ ἔχεις ἀρετάς, αἵτινες θὰ τὴν διορθώσουν· ἐὰν ἐσὺ ἔχῃς ἐλαττώματα, ἐκείνη ἔχει ἀρετάς, αἵτινες θὰ σὲ διορθώσουν.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

— Πρέπει ν' ἀπολύσῃ· ἡ ἀντρώνιτσα ὁ λαός, ὅστις ἐπίστευεν ἤδη τὴν τῆς ἐλευθερώσεως χαρακτὴν ἔτοιμον νὰ προσβάλῃ, τὴν τελευταίαν ἕνωσιν τοῦ ἀγελήματος τῆς ἑστιάδος.

Τὴν στιγμὴν ταύτην καὶ δι' ἑνὸς νεύματος τοῦ Ἀμουλίου, ἔφερον τὴν Ῥέαν Σιλβίαν. Τὴν ἐξέδυσαν τότε τῶν στιμείων τῆς θειότητός της ὡς ἱερείας. Πέπλος μέλας διεκέκρυπτε τὴν μαρμαρυγὴν λευκὴν αὐτῆς ἐσθῆτα καὶ τὴν πολυτελῆ πορφύραν· οἱ βόστρυχοι καὶ οἱ ἱεροὶ κρόσσοι δὲν ἐκόσμουν πλέον τὴν κόμην της, ἥτις κατέπιπτε λευκαίνη ἐπὶ τῶν ὤμων της· στρατιῶται ἔφερον ὄπισθεν αὐτῆς τὰ δύο τέκνα, ἄθλια πλάσματα, τὰ ὁποῖα ὤφειλον νὰ μαρτυρθῶσι τὴν κατα-δίκην τῆς μητρός των.

Ὁ νόμος διέτασσεν, ἵνα ὁ συνάναγκος τῆς ἑστιάδος διέρχεται μέχρις οὗ ἐκπνεύσῃ· ἀλλ' ὁ συνάναγκος οὗτος ἦν ἄγνωστος. Ἀναγκασθεῖσα νὰ τὸν ὁμολογήσῃ, ἡ Ῥέα Σιλβία ἀπεκρίθη:

« Ἄλβανοι! ἡ ὀργὴ τὴν ὁποίαν θὰ ἐκδύσητε εἶναι τόσον παράδοξος, ὥστε ἀναγκαίως θὰ μὲ κατηγορήσητε ὡς ψευδομένην· ἀλλὰ δι' ὅ,τι ἔφερε τὴν Ἑστίαν, τὴν ἀνωτάτην ἑστίαν τῆς ἀνοσίας ἡμῶν ἑορτῆς, ὅ,τι θὰ εἴπω εἶναι ἀλήθεια. Ἤμεθα ἐννέα ἀποκεκριμέναι μόνη εἰς Ἄρτριον, ὅπως ἀντλήσω ὕδωρ ἐκ τῆς γειτνιαζούσης πηγῆς, περιστρέφουσα ἄνδρα, ὅστις ἐπλησίασε πρὸς ἐμέ. Ἦτο πολεμιστής. Τὸ πρόσωπόν του, ἀρρενωπὸν ὑφαίστητος, ἦτο αὐστηρὸν καὶ ἀπειλητικόν, χρυσοῦς θώραξ ἐκάλυπτε τὸ εὐρὺ αὐτοῦ στῆθος· ἐπὶ τῆς περικεφαλαίας του, ἐπίσης κεχρυσωμένης, ἕκειτο σιμὰ πανάκεια, ἄνθος τοῦ πανικυμένου ὑπὸ μελανῆς νύμης δάσους. Εἰς τὸν βραχίονά του ἐδέσποζεν ἀσπὶς καὶ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐκράτει βαρὺ ξίφος. Ἐπὶ τῶν ὤμων του εἶχε λαμπρὸν στρατιωτικὸν μανδύαν. Ἤθέλησα νὰ φύγω, ἀλλὰ δύναμις ἀπατανήτου ἐκάρφωσε τοὺς πόδας μου ἐπὶ τοῦ ἰδάφους· ἠθέλησα νὰ φωνάξω, ἀλλ' ἡ φωνή μου ἐσβύσθη ἐντὸς τοῦ στήθους μου· ἐνόμισα ὅτι θὰ ἀπεθνῄσκον· τοσοῦτον τὸ θαῦμα τοῦτο μὲ κατεπλήξεν. Ἐν τούτοις, ὁ πολεμιστὴς, πάντοτε προσέρχεται.

Ὅτε ἦν δύο μόνον βήματα μακρὰν μου, ἠσθάνθην ὡς ξίφος μὲ τοιαύτην ἰσχὺν ἐγκρύπτεται κατ' ἐμοῦ. Οὐδὲν διάκενα πλέον. Ἤκουσα μόνον τὰς λέξεις ταύτας· "Ῥέα Σιλβία, εἶδε ἡ παρουσία μου νὰ μὴ σὲ φοβίσῃ· εἶμαι ὁ θεὸς "Αρης.„ Καὶ σχεδὸν παραυτὸς ἠσθάνθην ἐμαυτὸν ἐγκρυπτόμενον ἐπὶ ἰσχυρῶν βραχιόνων. Μάτην ἠθέλησα νὰ ῥίψω τὰς ἐπιπτύξεις ταύτας· εἰ δύναται νὰ πράξῃ ἀσθενὴς γυνὴ ἐναντίον τῆς θελήσεως ἑνὸς θεοῦ; Ὅταν ἀνέλαβον τὰς αἰσθήσεις μου, εὑρέθην εἰς τὴν σπηλιάδα, ἔνθα, ὡς τὸ γνωρίζετε, ἀπέχω ὀλίγον τῆς πηγῆς. "Εἶχα πανταχόθεν τὰ βλέμματά μου, ἵνα ἴδω ἂν δυνηθῶ ν' ἀνακαλύψω τὸν ἔρπητά μου. Ἐγέλων.—Ἄλβανοι, ἰδοὺ ὅ,τι γνωρίζω.„

Εἰς τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις, μικρὸς ψίθυρος ἠκούσθη· ἀλλὰ πάραυτα αἱ λέξεις μῦθος καὶ ἀπάτη κατεκρίθησαν ἀπασῶν τῶν κραυγῶν καὶ ὁ Ἀμούλιος, ὑψῶν τὴν φωνὴν, εἶπε:

"Λαέ, ἔκουσες τὴν ἑστιάδα, δὲν ἐπίστευσας ποσῶς τὸ ψεῦδός της· πῶς νὰ πιστεύσῃ τις τοῦ ὄντι ὅτι θεὸς συνήνωσε νὰ προσβάλῃ θεότητα, ὑβρίζων τὴν ἱέρειαν αὐτῆς; Ὁποίαν τιμωρίαν θέλετε νὰ ἐπιβάλω εἰς τὴν Ῥέαν Σιλβίαν;

— Νὰ τὴν θάψωσι ζῶσαν μετὰ τῶν δύο τέκνων της, ἀνεφώνησεν ὁ λαός.

— "Ἔστω! ἀπεκρίθη ὁ Ἀμούλιος, καὶ εἶδε ἡ ποινή της νὰ χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα εἰς τὰς ἑστιάδας, αἵτινες ἤθελον ἀποτειρασθῇ, ὡς αὐτὴν, νὰ παραβῶσι τὸν ὅρκον αὐτῶν.

"Ηδη ὁ λάκκος ἠγέννητο· ἔφερον τὸν κύριν λίθον, ὅστις προώριστο νὰ καλύψῃ τὸν τάφον, ὅτε αἰφνης ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως "Αν-τρου, σχίζουσα τὰ κύματα τοῦ ὄχλου, ἦλθε καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἀμουλίου, ζητοῦσα χάριν ὑπὲρ τῆς Σιλβίας.

Αἱ παρακλήσεις καὶ τὰ δάκρυά της συνεκίνησαν τὸ πλῆθος· καὶ αὐτὸς ὁ Ἀμούλιος συνεκινήθη καὶ εἶπεν.

« Ἂς ζήσῃ λοιπὸν ἡ Ῥέα Σιλβία, ἐπειδὴ σὺ τὸ θέλεις κόρη μου· ἀλλὰ τὴν καταδικάζει εἰς δεσμὰ διὰ βίου καὶ θέλω φονεύσει ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελεν ἐπιχειρήσῃ ταύτην ἐν τῇ φυλακῇ. Ὡς πρὸς τὰ δύο τέκνα της, τὰς ζώσας ταύτας τοῦ ἀγελήματός της μαρτυρίας, θὰ τὰ ῥίψωσιν εἰς τὸν ποταμὸν Τίβεριν· ἐὰν ὁ "Αρης εἶναι πράγματι ὁ πατὴρ αὐτῶν, θὰ τὰ σώσῃ ».

[illegible] τῶν ἀπρακτιῶν, ὅστις ἔφερε τὰ δύο τέκνα· ἤθελε νὰ συναποθάνῃ μετ' αὐτῶν, ἀλλ' οἱ δοῦλοι ἐπέτυχαν κατ' αὐτῆς, καὶ τὴν ἔσυραν, μ' ὅλον ὅτι ὀρύσσει, πρὸς τὸν πύργον, ὅστις ὤφειλεν νὰ τῇ χρησιμεύσῃ ὡς φυλακή.

Β'.

Ἐν τούτοις ὁ βασιλεὺς τῆς Ἄλβας διέταξεν ἕνα τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ νὰ λάβῃ τὰ δύο δίδυμα καὶ νὰ τὰ ῥίψῃ εἰς τὸν Τίβεριν· Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὑπέκυπτεν. "Ἔθεσε τὰ τέκνα εἰς τὴν αὐτὴν κοιτίδα καὶ ἀπεμακρύνθη πρὸς τὸν ποταμόν. Τὸν εὗρε τόσον ἐξωγκωμένον, καὶ τόσον ὁρμητικὸν, ὥστε ἠμέλησε ν' ἀπολύσῃ τὴν κοιτίδα ἐπὶ τῆς ὄχθης, γνωρίζων καλῶς ὅτι τὰ κύματα ἤθελον τὴν παρασύρει. Ἠθέλησε νὰ συναποθάνῃ καὶ οὗτος διὰ τὰ ἀθῶα ταῦτα πλάσματα, καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ γίνῃ μάρτυς τοῦ θανάτου αὐτῶν· ὅπως καὶ ἂν ἦχε τὸ πρᾶγμα, οὗτος ἀπεμακρύνθη.

Ὁ ποταμὸς ἐμεγαθύνετο πάντοτε, καὶ ἐπὶ τέλους ἐξῆλθε τῆς κοίτης του. Τὸ ὕδωρ τότε διεχύθη ἐπὶ τῆς ὄχθης, καὶ τὰ κύματα ὠφεύθησαν ἡσύχως τὴν κοιτίδα, τὴν ὁποίαν μέχρι τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Ἀβεντίνου ὄρους. Εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ὑπῆρχε συκῆ ἀγρία, ἥτις βραδύτερον ἐπωνομάσθη Ῥωμυλία, ἕνεκα τοῦ Ῥωμύλου· ὁ κορμὸς ἐστομώθη τὴν κοιτίδα καὶ τὰ ὕδατα ἀπεσυρθέντα μετ' ὀλίγον ἐντελῶς, ἄφησαν αὐτὴν εἰς τὴν ξηράν.

Ἐν τούτοις, τὰ δύο τέκνα ἐπιπόνθησαν, ἤρξαντο κλαίοντα καὶ παραπονούμενα. Λύκαινα ἔτρεξεν εἰς τὰς φωνάς των, καὶ πρᾶγμα παράδοξον, μακρὰν τοῦ νὰ τοὺς προξενήσῃ βλάβην, τὸ ζῶον τοῦτο ἀπομυζούμενον κατ' ὀλολαμπὰν τῆς φυσικῆς του θηριωδίας, τοὺς προσέφερε τὸν μαστὸν αὐτοῦ, πεπληρωμένον γάλακτος. Τοὺς συνέλαβον μετ' ἀλκηστίας, καὶ ὀλίγον μετέπιπτε, χωτασθέντα, ἀπεκοιμήθησαν. Τότε ἡ λύκαινα κατελίνθη πλησίον τῆς κοιτίδος των καὶ ὡς πιστὸς κύων, ἠγρύπνει ὅπως ἀπομακρύνῃ αὐτῶν πᾶν εἶδος κινδύνου.

Πολλαὶ ἡμέραι παρῆλθον οὕτω καὶ ἡ λύκαινα δὲν ἐγκατέλειψε τοὺς σπάνιους της, πλὴν τοῦ ἀναγκαίου χρόνου ὅπως ὑπάγῃ καὶ θηλάσῃ τὰ ἰδικά της μικρά. Προσθέτουσιν ὅτι κολοιὸς τις ἐβοήθησε τὴν παράδοξον ταύτην τροφὸν, φέρων μακρὰν ψυχία, τὰ ὁποῖα ἔβαλεν εἰς τὸ στόμα τῶν τέκνων.

Οὕτως ἔζησαν μέχρις ὅτου ὁ ἐποπτεύσας τοῦ βασιλέως τῶν ποιμένων, Φαῦστος, ἐλθὼν τυχαίως εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, τὰ παρετήρησεν ἐν ᾧ ἐθήλαζον τὴν λύκαιναν. "Ἐκπληκτος ἐκ τοῦ θαυμασίου θεάματος, τὸ ὁποῖον προσέβαλε τοὺς ὀφθαλμούς του, πλησιάζει καὶ τὸ ζῶον ἀποικοκύρεται, ὡς νὰ ἤκουε ὅτι ἡ ἀποστολή του ἐτελείωσεν. Ὁ Φαῦστος λαμβάνει τότε τὴν κοιτίδα, καὶ θελχθεὶς ἐκ τῆς ὡραιότητος τῶν τέκνων, τὰ ῥίπτει οἴκαδε. Διηγεῖται εἰς τὴν σύζυγόν του Ἀκκιαν Λαυρεντίαν τὸ συμβὰν, τοῦ ὁποίου ἐγένετο αὐτόπτης, καὶ ἀμφότεροι ἀποφασίζουσι νὰ ἀναθρέψωσι τὰ τέκνα ταῦτα εἰς τὰ ὁποῖα δίδουσι τὸ ὄνομα Ῥωμύλος καὶ Ῥῶμος.

Οἱ δύο δίδυμοι ἐμεγάλωσαν· καὶ ἐν ᾧ ηὔξανον, παρετήρησαν ἐν αὐτοῖς ὕρος εὐγενίας καὶ μεγαλείου, ἅτινα τοὺς ἴδιδον περισσοτέραν ἐπιβολὴν φυσικὴν ἐπὶ τῶν ἄλλων ποιμένων. "Ἤρις μολαταῦτα ἠγέρθη· ἔφερον πρὸ αὐτῶν τὸν πέπλον τῶν Νομήτορα. Ὁ γέρων οὗτος τοὺς εἶπε νὰ διηγηθῶσι τὴν ἱστορίαν τῶν δύο τούτων νέων· τὸ θαυμάσιον σῶμα τὸν ἐκλόνισε· καὶ δὲν ἤργησε ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν Ῥωμύλον καὶ Ῥῶμον ὡς ἐγγόνους αὐτοῦ. Οὗτοι πέμπουσι ἀποφασίζουσι νὰ καταλάβωσι τὸν ὄρθρον, τὸν ὁποῖον τοὺς ἀφῆσεν ὁ Ἀμούλιος καὶ νὰ ἐλευθερώσωσι τὴν μητέρα αὐτῶν ἐκ τῆς φυλακῆς της. Ἐπέτυχον εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην, τῇ βοηθείᾳ τῶν [illegible] συντρόφων αὐτῶν ποιμένων· οὕτω δὲ πλῆθος φυγοδίκων καὶ αἰχμαλώτων ἠνώθησαν μετ' αὐτῶν.

Ὁ Νουμήτωρ, καταλαβὼν οὕτως τὸν ὄρθρον παρεχώρησεν εἰς τὸν Ῥωμύλον καὶ Ῥῶμον τὴν γῆν, ἔνθα ἀνετράφησαν ὑπὸ τοῦ Φαύστου. "Ἐκτισαν ἐκεῖ τὴν Ῥώμην, τὸ 753 περίπου ἔτος πρὸ Χριστοῦ· ἀλλ' ἡ διχόνοια ἐπικαλούφθησε μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν, ὁ Ῥῶμος ἐφονεύθη καὶ ἡ πιθανοτέρα γνώμη εἶναι ὅτι ἐφονεύθη διὰ τῆς ἰδίας χειρὸς τοῦ Ῥωμύλου.

Συγγραφεῖς τινες ἀμφιβάλλουσι περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Λυκαίνης. Διϊσχυρίζονται ὅτι ἡ Λυκαίνα ἐκάλουν τὰς αἰσχρᾶς διαγωγῆς γυναῖκας· ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ Φαύστου ἐπωνομάσθη οὕτω, ἕνεκα τῆς ἀταξίας τῶν ἠθῶν της, διατεινόμενοι ὅτι εἰς τὴν ἀμφιβολίαν ταύτην, πρέπει νὰ στηρίξωσι τὸν μῦθον τοῦτον.

Α. Ι. ΟΛΥΜΠΙΟΣ.

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

ΣΤ'.

Φιλτάτη μοι θύγατερ!

Ἡ ἐπιείκεια εἶναι ἡ δυσκολωτέρα παιδῶν τῶν ἀρετῶν· εἶναι δὲ περιστερὰ καλοκἀγαθία, πηγάζουσα ἐξ ὡρίμου κρίσεως, καὶ διδάσκει ἡμᾶς νὰ συλλυπώμεθα τοὺς ἄλλους διὰ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, διακρίνοντες πάντοτε τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς ἀδυναμίας, τῆς ἐπιπολαιότητος καὶ τῆς δυστυχίας, ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα προέρχονται ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων καὶ τῆς κακίας. Ἡ ἐπιείκεια ἐξετάζει καταλεπτῶς τὰς αἰτίας ἑκάστης πράξεως, καὶ ἐκτιμᾷ ἑκάστην ἀξίως αὐτάς. Ἐπεκτείνεται δὲ ἐφ' ἁπάσης τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας, διότι γνωρίζει τὴν ἀδυναμίαν τῆς ἡμετέρας φύσεως, καὶ τὰ δυστυχῆ ἐπακόλουθα τῆς κακῆς ἀνατροφῆς. Ἡ ἐπιείκεια ὧν καλύπτει τὸ κακὸν, καθὼς ἡ καλοκἀγαθία, ἀλλὰ τὸ ἐξετάζει, τὸ ἀνακαλύπτει, τὸ συζητεῖ, καὶ τέλος ἀποδεικνύει αὐτὸ ἄξιον μᾶλλον συμπαθείας ἢ τιμωρίας. Ἡ ἐπιείκεια γνωρίζει τὸ μυστήριον τῆς προτροπῆς, ἥτις στερεόνει, ἐνδυναμόνει καὶ ἀνυψοῖ τὴν καρδίαν εἰς τὸ νὰ ἐπιθυμῇ τὸ ἀγαθόν. Αὐτὴ ἐπίσταται τὴν τέχνην, ἵνα διευθετῇ τὴν εὐσπλαγχνίαν, τὴν ὁποίαν αἰσθανόμεθα διὰ τὴν δυστυχίαν τῶν ἄλλων, καὶ φροντίζει νὰ μὴν ἀναζέῃ σφοδρῶς τὰς πληγὰς τῆς καρδίας ἐκριζόνουσα τὰ ἐλαττώματα. Ἡ ἐπιείκεια εἶναι, πηγὴ περιουσίας, καὶ ἰδιότης πηγάζουσα ἐκ τῆς χριστότητος, τῆς ἀληθοῦς συμπαθείας, καὶ τῆς ὀρθῆς κρίσεως. Ἡ ἀληθὴς ἐνάρετος καὶ ἐπιεικὴς γυνὴ, δὲν λαμβάνει μόνον ὑπ' ὄψιν τὰς αἰτίας αἵτινες ἐπροξένησαν εἰς τινα τὴν δυστυχίαν του, ἀλλὰ προσπαθεῖ νὰ χοηθήσῃ αὐτὸν ὅσον τὸ δυνατόν. Καὶ ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν Σιλαγέ τις ἡμᾶς αὐτοὺς, τότε μάλιστα πρέπει νὰ συγχωρῶμεν τὰ πρὸς ἡμᾶς ἁμαρτήματα τοῦ ἄλλου, ἐπληροῦντες οὕτω τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποίαν προσευχόμενοι λέγομεν, καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.

Ζ'.

Φιλτάτη μοι θύγατερ!

Ἡ εὐπροσηγορία εἶναι ἀχώριστος τῆς ἀγαθότητος καὶ τῆς συμπαθείας. Ἐὰν ἐλπίζῃς ἀγαπᾶται τὸν πλησίον σας, πῶς εἶναι δυνατὸν ἡ καρδία σας νὰ τρέφῃ βίαια καὶ ἔλεεινὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ἐμφαίνονται εἰς τὴν πικρίαν τῶν λόγων σας καὶ εἰς τὴν σκληρότητα τῆς φυσιογνωμίας σας; Αἱ ἰδιάτητες τῆς ψυχῆς ἐκπηγάζουσιν ἐκ τῆς γλυκύτητος καὶ τῆς εὐπροσηγορίας. Ἡ εὐπροσηγορία ἐπαυξάνει τὴν τιμὴν τῆς καλοκἀγαθίας, καθιστᾷ τὴν ἐπιείκειαν ἐπιθυμητὴν καὶ συγκεντρᾷ τὴν ἀμφίπτυπα τῆς ἐπιπλήξεως. Ἡ εὐπροσηγορία εἶναι ἡ καλλονὴ τῆς ἀγαθότητος, καὶ εἶναι συνήθως ἰδιότης ἀγαθῆς καρδίας. Ἡ ἀγαθότης καὶ χρηστότης λάμπουσι διὰ τῆς εὐπροσηγορίας καὶ ἐμφαίνονται εἰς τὸν ἦχον τῆς φωνῆς καὶ εἰς τὰ κινήματα ἐκείνων, αἵτινες ἔχουσι τὰς ἀρετὰς ταύτας.

Μέλα ταῦτα ὑπάρχουσι καὶ πολλὰ εἴδη εὐπροσηγορίας καὶ μάλιστα τὸ τῆς ὑποκρισίας, ἥτις ἐπιθυμεῖ πολλάκις νὰ ἐπιδειχνύεται μὲ τὰ ἀληθῆ. Ἡ ἀληθὴς εὐπροσηγορία γεννᾶται ἐκ τῆς ψυχῆς, καὶ εἶναι φυσικὴ καὶ αὐτορυὴς· ἡ κακὴ διάθεσις ἢ ἀδιαθεσία, ἡ μεμψιμοιρία, ἡ πικρία τῶν λόγων, ἐπιπρέπουσι τόνος τῆς φωνῆς, καὶ ἡ ἀποστροφὴ εἶναι ἀνάλογα εἰς τὴν εὐπροσηγορίαν.

Η'.

Φιλτάτη μοι θύγατερ!

Ἡ ἐλευθεριότης γεννᾶται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν εἰρημένων ἀρετῶν, ἤτοι τῆς ἀγαθότητος, τῆς συμπαθείας καὶ τῆς ἐπιεικείας· διότι ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐπιθυμεῖ τὴν εὐτυχίαν ὅλων τῶν ἀνθρώπων. καὶ παραβλέπει τὰ πρὸς αὐτὸν ἁμαρτήματα τῶν ἄλλων. Ἡ ἀληθὴς ἐλευθεριότης δὲν συνίσταται εἰς τὸ νὰ λέγῃ τις ὅ,τι ἐπιθυμεῖ, οὐδὲ εἰς τὸ νὰ παραμορφόνῃ τὰ πράγματα, διότι αὐτὴ εἶναι ἐχθρὰ τῆς ὑπουλότητος, τῆς πανουργίας, καὶ τῆς ἀπάτης· ἡ ἐλευθεριότης εἶναι ὁ ἀληθὴς χαρακτὴρ τοῦ εἰλικρινοῦς ἀνθρώπου ὅστις δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ κρύβῃ τὰς πράξεις του. Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν ὑποθετῇ ὁ ἐλευθέριος, ἀργολόγος ἢ πολυπράγμων, πρέπει νὰ μὴ διηγῆται εἰς ὅλον τὸν κόσμον τὰς ὑποθέσεις του, οὐδὲ νὰ λέγῃ εἰς ἕκαστον πᾶν ὅ,τι ἐσκέφθητον τὸν συνέβη, ἢ νὰ κατακρίνῃ τοὺς ἄλλους διότι τοιοῦτον εἶναι ἀξιοκατάκριτον, καὶ γενικῶς οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι δὲν ἔχουσι τὴν αὐτὴν περιθαμίαν ν' ἀκούωσι τὰ συμβάντα τινὸς, ὁποῖαν ἔχει ὁ διηγούμενος αὐτά.

Περὶ τῶν ὑποθέσεών του δὲν πρέπει νὰ ὁμιλῇ ὁ ἄνθρωπος, εἰμὴ μόνον πρὸς τοὺς εἰλικρινεῖς φίλους του. Ἡ ἐλευθερότης εἶναι ἐχθρὰ τῶν ἰδιοτήτων τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐνίοτε ἕνεκα τῆς κακῆς ἀνατροφῆς μετατρέπεται εἰς πονηρίαν, διὰ τὴν ὁποίαν δυστυχῶς τινὲς γυναῖκες σεμνύνονται. Ἡ πονηρία ψυχραίνει καὶ τὴν φιλίαν καὶ τὴν εἰλικρίνειαν, καὶ ἐπὶ τέλους παρὰ πάντων θεωρεῖται ὡς ἀπάτη. Ἡ γυνὴ δὲν πρέπει νὰ ἐπιδεικνύηται διὰ τὴν ἐλευθεριότητά της, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἦναι μετριόφρων. Ἡ ἀληθὴς ἐλευθεριότης ὡραΐζει ἐξαισίως τὴν ψυχὴν καὶ κοσμεῖ τὸ πρόσωπον· αὐτὴ διαπρέπει εἰς ὅλα, εἰς τὰ τῶν σωματικῶν καλλωπισμῶν καὶ εἰς τὴν οἰκιακὴν δίαιταν καὶ καθὼς εἶναι ἀδύνατον τὸ ν' ἀπατήσῃ τις τὴν ὅρασιν διὰ ψευδοῦς καὶ σχετικῆς καλλονῆς, οὕτως εἶναι ἀδύνατον τὸ νὰ θελχθῇ τις νὰ ἐκφρασθῇ διὰ λόγων ὅ,τι δὲν φρονεῖ. Πρέπει λοιπὸν αἱ φρόνιμαι γυναῖκες νὰ προσπαθῶσι νὰ ἀποκτήσωσι τὴν ἀρετὴν ταύτην, ἥτις θέλει καταστήσει αὐτὰς εἰλικρινεῖς, καὶ θέλει τὰς προφυλάξει ἀπὸ τὴν ὑπόκρισιν καὶ τὸν ἐγωϊσμόν.

ΣΦΙΓΞ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΘΟΛΟΓΓΕΛΕΙΑΣ.

Ἐκ νεαρᾶς; αὐτῆς ἡλικίας ἡ Μαγδαληνὴ ἔτρεφε τὰς κενοδόξους ἐπιδείξεις, τὰ πολυτελῆ φορέματα, τοὺς χορούς, τὰς διασκεδάσεις, τὰ θέατρα καὶ πᾶν ὅ,τι παρ' ἡλικίαν αἰσθήσεων ἡ νεωτέρα λογίζεται, ἡ πολιτισμὸς καὶ ἡ διδασκαλικὴ τροφὴ τῶν μυθιστοριῶν τοῦ Δυμᾶ καὶ Σουτζαράκ, ἵνα τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἰδεῶν, ἐπὶ βλάβῃ τῆς κοινωνίας.

Οὐδέποτε ἐξέταζε τὸ ἦθος προσώπου νέου τινος· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἔβλεπον πάντοτε ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ κατόπιν ἐνόμιζον χαμαιμάτων, τῶν ὁποίων ἡ κένδις καὶ ἡ κατοχὴ πολλάκις οὐδὲν ἄλλο σημαίνει ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τύχης. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐπαναπαυμένη εἰς τὴν μεγάλην πρόῤῥιζαν, ἣν εἶχεν ὡρισμένην ἡ οἰκογένειά αὐτῆς διὰ τὴν ἀποκατάστασίν της, καθίστατο ὑπὲρ τὸ δέον φαντασιόπληκτος ἀνάγκη συνέπεσε νὰ συναναμίξῃ μετ' ἄλλων κοινάδων, πολὺ μὲν ἴσως ἀνωτέρων αὐτῆς κατὰ τὰ ἠθικὰ προσόντα, ἤττονα ὅμως εὐτυχῶν ὡς πρὸς τὰ ὑλικά.

Ἐφαντάζετο πάντοτε τὰ ἀδύνατα, καὶ αἱ παραδοξολογίαι τῶν μυθιστορημάτων ἐσχημάτιζον πρὸς αὐτὴν ἀτμόσφαιραν ἀθῶαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔπαυεν ἔπαυεν αἱ χορδαὶ τῶν ἠθῶν, τῶν ἐρώτων καὶ τῶν ἐκπτώσεων, τοῦ Ἀλεξάνδρου Δυμᾶ, τοῦ Ποὸλου δὲ Κὼκ, τοῦ Φεβάλ, καὶ ἄλλων νεωτέρων τῆς αὐτῆς σχολῆς.

Ἐφαντάζετο ἐνιοτε, ὅτι μὲν δούλευεν, ὅτι δὲ βαρύνεται, καὶ ἄλλοτε πάλιν ἠθοποιὸν τοῦ μελοδράματος· ἔχουσαν κατηυθυνεν αὐτῆς ἀκριτος ἐνθουσιάδη καὶ τρὸ τῶν ποδῶν της τὰς ἀνθοδέσμας καὶ τοὺς στεφάνους τῶν ἐραστῶν καὶ τῶν θαυμαστῶν αὐτῆς. Οὐδέποτε δ' ἐφαντάσθη, ὅτι ὑπάρχει καὶ πραγματικότης ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, οὐδέποτε ἔστρεψε τὸ βλέμμα πρὸς δυστυχῆ τινα ἐξαιτούμενον τὸ ἔλεος αὐτῆς καὶ τῇ ἐφαίνετο ὅτι ὁ κόσμος ἐγένετο ὅπως ἡ αὐτὴ εὐτυχὴς ἀμέριμνος, δοῦσσα, βαμένη, ἐνδυσιὰς εὐδαίμων κτλ.

Τοιαύτη ἦτο ἡ Μαγδαληνὴ καὶ καθ' ἣν ἡμέραν ἐντελέτο ὁ ζεύγνυσις, ὁ συνδέων αὐτὴν μετὰ νέου τινος, δυνηθέντος νὰ ἀτενίσῃ τὴν καρδίαν αὐτῆς διὰ τῶν βωμαντικῶν του τρόπων καὶ τῶν φαντασιοπλήξεων, τὰς ὁποίας ἐπιτυχῶς διεμόρφωνεν, ἐπὶ ἔνιος, εἰς τὴν κατασκευὴν μέλλοντος κενοδόξου καὶ κούφου νεανίδα, ἤτις εὐχαρίστει τὸν Θεὸν ἀπὸ καρδίας, ὅτι ηὐδόκησε νὰ τῇ ἀποστείλῃ ἕνα τοιοῦτον ἱππότην, ὅστις εἰς ἓν νεῦμα τῆς ἠδύνατο νὰ θυσιάσῃ ἑκατοντάκις τὴν ζωήν του, ἠδύνατο νὰ μονομαχήσῃ χάριν αὐτῆς εἰκοσάκις τῆς ἡμέρας, νὰ θυσιάσῃ διὰ μίαν τῶν ἰδιοτροπιῶν ὁλόκληρον κτῆσίν του, καὶ νὰ ὑφίσταται χιλιάδων βαρῶν ζημίας πρὸ τῆς νυμφικῆς πασσάλου, ὅπου ἡ σπουδὴ καὶ ὁ ἀφαιματώδης λίβανος ἤθελον ἀποκτήσει κακὴν ἐγγύησιν τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ γάμου τοῦ ῥωμαντικοῦ κτήνους ζεύγους.

Ἡ περιουσία, ἡ μᾶλλον ἡ προῖξ τῆς Μαγδαληνῆς ἀπετέλει ποσὸν τιμίων τῶν δυσχίλιων λιρῶν, ἡ δὲ τοῦ νέου συζύγου της συνίστατο ἐκ πεντακοσίων λιρῶν τὰς ὁποίας ἐγγεώσησε εἰς διάφορα ἐμπορικὰ κατασκήματα, καὶ οἱαίας τινὸς τὴν ὁποίαν ὑπωθήκευσεν ἀντὶ δισχιλίων ἄλλων, τὰς ὁποίας ἐξώδευσε κατὰ τὸ διάστημα τῶν τριακοντα ἑπτὰ ἡμερῶν, καθ' ἃς ἔγεμε τὴν Μαγδαληνήν.

Β.

Τρεῖς μῆνας μετὰ τὸν γάμον, ὁ σύζυγος τῆς Μαγδαληνῆς, μᾶλλον τραπεζίτης λίρας εἶχεν ἐντὸς τοῦ ταμείου, ἐκ τῆς ὅλης προικὸς τῆς συμβίας, ἧς αἱ λοιπαὶ εἶχον εὐρύνει τὸ μὲν εἰς θέατρα, διασκεδάσεις πολυτελῆ φορέματα, ἐξοχάς, τὸ δὲ εἰς πλουσίων τῶν δανειστῶν του, οἵτινες ἔρχισαν πρὸ πολλοῦ νὰ τὸν καταζητῶσιν, ὑπερασπίζωμενοι, ὡς καλοὶ συνεργάται αὐτοῦ, τὰ χρυσᾶ ἐκεῖνα τριήμερα, ἅτινα τῷ ἐδώρησεν ὁ γάμος.

Ἤρχισεν ἔπαυε ἡ Μαγδαληνὴ τὰ ἀτελεύτητα ἐκεῖνα «Θέλω — Θέλω, ζωή μου, τρέχαντε! Θέλω ὁλοτρόπως ἐσθῆτας! Θέλω κοσμητικὰ καλλύμματα τῆς κεφαλῆς! Θέλω! Θέλω! Θέλω!» Ὁ σύζυγος ἀπελπισμένος ἐξ ἑνὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς συζύγου, ἀντελαμβάνετο ἀφ' ἑτέρου νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ φαντασιοπλήξεις ἐκεῖνα καταβλήματα καὶ τὸν φαντασιόπληκτον ἄνθρωπον ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἐσυνεπέσει εἰς τὴν Μαγδαληνὴν, ἐκτὸς δὲ τούτων βλέπων καὶ τὴν οἰκίαν περιουσίαν σχεδὸν ἐξανεμισμένην ἔπαυεν εἰς βαθεῖς συλλογισμούς· καὶ ἐλπίζοντος ἡμέρας δελαδὴ εἰς τὸ δωμάτιόν του, συλλογιζόμενος τί ἤθελε τρέξει τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἤθελεν εἰρεθῇ ἄνευ ὀβολοῦ καὶ μὲ σύζυγον τοιοῦτον ἀπαιτητικὴν ὑπὸ τὰς ῥάχεις.

Ἡμέρας τινὰς σπουδαίαν πᾶλιν ἐπελεῖτο ἐν τῷ σπιτιῷ τοῦ δυστυχοῦς συζύγου, καὶ ὁπόταν ἐθέλησεν ἀνοίγειν τὸ νέον τὸ μητρικὸν τὰ ὑπαλληλικὰ χρήματα οὐδὲν εὗρεν. Ἡ Μαγδαληνὴ τῷ εἶπεν, ὅτι ἐπληρώθησαν εἰς τὸ ἐνοίκιον νέας τινὸς ἐξοχικῆς οἰκίας, τὴν ὁποίαν ἀνεμίσθωσαν ὅπως διέλθωσιν ἐκεῖ τοὺς μῆνας τοῦ Μαΐου, Ἰουνίου καὶ Ἰουλίου.

Δυστυχὴς ἦτο ἡ βίος τοῦ δυστήνου συζύγου. Ἀπρονόητος χρέωσις, ἐν τῇ ἀγορᾷ οὐδεμία δίκῃρις πίστις. Τί νὰ πράξῃ; Περιστάσεις τὰ θηλάσια αὐτοῦ εὗρεν εἰς ὅλα ποσὸν τι πέντε λιρῶν καὶ ὡς ὑπὸ δαιμονίου ἐμπνευσθείς ἔτρεξεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ χαρτοπαίγνιου. Ἐκέρδισε δεκάδας τινὰς λιρῶν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἔκτοτε πλέον οὐδέποτε ἔπαυσε συχνάζων εἰς τὰς αἰθούσας ὁπου παίζονται τὰ ἀλθρια παίγνια..

Ἐν τούτοις αἱ δαπάναι προῴδευον καὶ ἡ Μαγδαληνὴ ἀπούστως ἔζητει.

Ὁ σύζυγὸς μίαν τινος ἐκέρδιζεν εἰς τὰ χαρτοπαίγνια, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἔχασε καὶ τὸν τελευταῖον ὀβολὸν, νύκτα τινὰ ἀπρωίαν.

Τὸ ἓν κατὸν ἐπῆρε τὸ ἕτερον. Ἡ ἀνάγκη φιλοτιμία, αἱ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἀπαιτήσεις, ἡ ἀνέχεια, οἱ δανεισταὶ, ἄβυσσον αὐτὸν εἰς τὴν κλοπὴν καὶ ὁ πρῶτον τίμιος, ἀλλ' ἄφαντος, συνεταιρίσθη μετὰ τῶν λωποδυτῶν.

Γ.

Μετὰ καιρὸν, ἐφημερὶς τις διελάμβανε τὸν ἐξῆς εἴδησιν, μεταξὺ τῶν νέων τῆς ἡμέρας. «Χθὲς συνελήφθη τέλος, εἷς τῶν ἐπιφοβοτέρων κακούργων ὁ Κ. καθ' ἣν στιγμὴν προσεκόμιζε νὰ εἰσέλθῃ διὰ βίας εἰς ἓν τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ καταστημάτων τῆς πόλεως ἔφθη. Φαίνεται, ὅτι ἡ νὺξ τῆς χθὲς δὲν ὑπῆρξε τοιοῦτον εὐνοϊκὴ εἰς αὐτὸν, ὅσον αἱ προτεραῖαι. Ὁ κακοῦργος ἀπεστάλη εἰς τὰς φυλακὰς, ἡ δὲ κοινωνία θέλει ἰσοπεσωθῇ κληρότητα.»

Δ.

Ἐν τοσούτῳ, καὶ ἡ Μαγδαληνὴ μετὰ ἕνα μῆνα μετὰ ταῦτα κατασκευάσε ἐκ τῆς πρωτείας αὐτῆς εὐγενοῦς θέσεως συγκατοικοῦσα μεταξὺ τῶν γυναικῶν τῆς ἐσχάτης τάξεως πρὸς οὐδὲν δυναμένων τοιούτων περιστατικῶν νὰ κατασταλῇσωσιν τὴν πρὸς τὴν πολυτέλειαν κλίσιν αὐτῆς.

(***)

ΠΑΓΙΔΑ ΜΟΙΡΑΣ

Πρὸ τριῶν ἐτῶν νέα τις χωρικὴ Γαλλὶς 21 ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, μὲ ὄψιν ζωηρὰν, καὶ ὄμμα σημεῖον ἐντασιῶ καὶ θαρραλέον, ὑπῆγε νὰ εὕρῃ ἐργασίαν εἰς τὸν ὁποῖον λέγει ὅτι ἀκούσασα νὰ ὁμιλοῦν περὶ τῆς πολυτελείας του πρὸς τὰς νέας, αἵτινες περιορίζονται διὰ τὸ διδασκαλεῖον ἐπάγγελμα ἤλθε νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ τὴν προστατεύσῃ.

— Ἀλλὰ παιδί μου, τῇ ἀπεκρίθη ὁ ἐρημίτης, διὰ νὰ ἔχῃς τὰ δικαιώματα τοῦ διδάσκειν, πρέπει νὰ λάβῃς δίπλωμα, πρέπει νὰ δοκιμασθῇς εἰς ἐξετάσεις Ἔλαβες τὴν ἀναγκαίαν ἐκπαίδευσιν;

Εἰς τὴν παιδικήν μου ἡλικίαν, ἔμαθον ν' ἀναγινώσκω καὶ νὰ γράφω, ἔπειτα ἐμαθήτευσα ὡς ῥάπτρια, καὶ σήμερον ἐκαχαλοῦμαι εἰς τὸ ἐπάγγελμά μου, δημερεύουσα ἀπὸ ἓν εἰς ἄλλο ἀγροκτήμιον, καὶ κερδίζουσα τὰ ἑξ σολδία μου ἑκάστην ἡμέραν Ἀλλὰ τὸ μέλημά μου δὲν προχωρεῖ, διότι εὑρίσκομαι εἰς περισπασμοὺς πνεύματος, συλλογιζομένη πάντοτε πῶς νὰ γείνω διδάσκαλος παιδαγωγείου.

— Καλὴ μου κόρη, τῆς λέγει ὁ ἐρημίτης, ν' ἀναγινώσκῃς καὶ νὰ γράφῃς εἶναι πολὺ καλὸν, ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο· πρέπει νὰ γνωρίζῃς τὴν γλῶσσαν σου, ἐντελῆ ὀρθογραφίαν, γεωγραφίαν, ἱστορίαν, νὰ ἦσαι κάτοχος ὀλίγων τι πλέον τῶν ἐφαρμοστέων πρὸς τὴν ἀριθμητικὴν, καὶ τέλος ἱκανὴ, νὰ κάμῃς, ὁπωσοῦν καλῶς σύνθεσίν τινα.

—Νομίζω ἅγιε ἐρημίτα, ὅτι θὰ ἐξέλθω ἀρκετὰ καλῶς τῶν δοκιμασιῶν τούτων, μετὰ τὴν ἡμερησίαν ἐργασίαν, ἐπανερχόμην τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν οἰκιαν μου, καὶ κατεγινόμην μέγα μέρος τῆς νυκτὸς καὶ πάσας τὰς Κυριακὰς νὰ σπουδάζω εἰς τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα ἠγόραζον μὲ τὰς μικρὰς μου οἰκονομίας. Τέλος ἔρχομαι νὰ σᾶς παρακαλέσω, ὅπως εὐαρεστηθῆτε νὰ μὲ ἐξετάσετε, θέλετε εἶσθαι ὁ διδασκάλος μου, καὶ θὰ μὲ εἴπητε εἰλικρινῶς, ἂν δύναμαι νὰ ἐλπίσω τὴν ἐπιτυχίαν διπλώματος τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ.

—Τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ! Ἱερὸς Θεός! εἶναι δυνατὸν νὰ διανοῆσαι τὸ τοιοῦτον!... Διὰ νὰ λάβῃς τὸ δίπλωμα τοῦτο, ἀπαιτεῖται ν' ἀποφοιτήσῃς εἰς ὅλην τὴν ἀριθμητικὴν, νὰ γνωρίζῃς τὴν κοσμογραφίαν, ὀλίγην γεωμετρίαν, τὴν φωνητικὴν μουσικὴν καὶ μάλιστα νὰ παίζῃς καὶ ἓν ὄργανον. Νομίζω ὅτι δὲν ἔμαθες οὔτε κόμβαλον, οὔτε τὴν ἅρπαν.

—Ὄχι, βεβαίως!... ἀλλ' ὁ νόμος, ἅγιε ἐρημίτα, ἀπαιτεῖ ἐξάπαντος τὸ κόμβαλον ἢ τὴν ἅρπαν;

—Ὄχι, ὁ νόμος λέγει ὅτι πρέπει νὰ γνωρίζῃ τις ἀρκετὰ καλῶς τὴν μουσικὴν διὰ νὰ παίζῃ ἓν ὄργανον. Τὰ ὄργανα ταῦτα συνηθως, ἀποδιδίζουσιν αἱ νέαι εἰς τὰ παρθενοτροφεῖα μας. Νομίζω μὲ ὅλα ταῦτα ὅτι θὰ εὐχαριστηθοῦν καὶ μὲ τὸν κιθάραν.

—Λοιπὸν, ἅγιε ἐρημίτα, ἐπειδὴ ὁ νόμος ἀπαιτεῖ νὰ γνωρίζῃ τις μόνον τὴν μουσικὴν, χωρὶς νὰ ὁρίζῃ τὸ ὄργανον, εἶμαι ἡτοιμος ἐπειδὴ ἐκαθόν, μόνα νὰ παίζω ὄργανόν τι.

— Καὶ ποῖον;

— Ἤλιθ' αὐτό!... ἡ νέα χωρικὴ ἐξέβαλε τότε ἀπὸ τὸν κόλπον της δι' ὀλίγα κατευόδιον τι (... μικρὸν αὐλὸν)· Ὁ ἐρημίτης ἐκάγχασε τότε δὲ πολὺ ἐρυθρίασεν, ἀλλὰ γρατζουνίσθη ὅτι ὁ σεβάσμιος ... ἐκ τοῦ φωτὸς ἐγέλα, ἐπειδὴ ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἤξευρε νὰ παίζῃ. Ἐπῆρε αἴγνως τὴν ἀπόφασίν της, καὶ ἤρχισε νὰ παίζῃ τῶν αὐλῶν τοῦ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐκπλήξῃ τὸν ἀκροατήν.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος, ἐξελθὼν ἀπὸ τὴν τάξιν τοῦ λαοῦ, ἐνόμισεν ὅτι μία χόρα, ἤτις ἔμαθε μόνη νὰ παίζῃ τόσον καλῶς αὐλὸν ἄλλοτε, δὲν ἦτον ἐκ τῶν συνήθων ἀτόμων. Ἔλαβε τὴν καλοσύνην νὰ τὴν ἐξετάσῃ εἰς ὅλα τὰ μέρη τῶν μαθημάτων, καὶ ἐξεπλάγη ἰδὼν εἰς πολὺ σπάνιον βαθμὸν μαθήσεως ὑψωθῆ, διὰ μόνων τῶν προσπαθειῶν της, ἡ ἀτυχὴ αὕτη ῥάπτρια τῆς ἐσχάτης. Τὴν ἐξῃτάσατε δὲ χωρὶς νὰ διστάσῃ ὅτι ἠδύνατο, ἐν πλήρει ποσοῖδίσει, νὰ ὑποβληθῇ ἐξεταστέα, τῇ ἐπιβάλε μόνον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ παίζῃ τὸν αὐλὸν, διότι οὗτοι οἱ ἐξεταζόντες, οὔτε οἱ ἄλλοι μαθηταὶ ἤθελον δυνηθῆ νὰ μαθητεύσωσιν τὴν φαιδρότητα, τὴν ὁποίαν ἐσφιλοκόνουν ἦτον νὰ διηγεῖρῃ ἡ παράδοξος αὕτη δοκιμασία, καὶ αἱ ἐξετάσεις θὰ ἦτον ἀδύνατον νὰ λάβωσι πέρας.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐκυριεύθη ἐπίσης ὑπὸ θαυμασμοῦ ὡς ὁ ἐρημίτης, διὰ τὰς ποικιλίας καὶ βαθείας γνώσεις τῆς νέας χωρικῆς, ἥτις ἐγένη παραδεκτὴ παμψηφεί. Αὕτη διευθύνει σήμερον ἓν ἐκπαιδευτικὸν κατάστημα, ὃν θέλομεν εἰπεῖ εἰς τοὺς μέρους, ἀλλ' ἐγγυώμεθα τὸ ἀξιόπιστον τοῦ ἀνεκδότου ἀπὸ τῆς ὁμολογίας τοῦ ἐρημείου καὶ μιᾶς διευθυντρίας παιδαγωγείου τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ ἥτις γνωρίζει ἰδιαιτέρως τὴν νέαν μαθήτριαν τῆς φύσεως, τῆς ὁποίας ἐδιηγήθημεν τὴν ἐκπληκτικὴν μέν, ἀλλ' ἀληθῆ ἱστορίαν.

Παιδικὴ ἐτοιμότης. — Ὁ μικρὸς Θωμᾶς ἐπισκέρθη ποτὲ ἕνα ἀπὸ τοὺς θείους του, ὅστις κατῴκει εἰς τὴν ἐξοχήν. Ὅταν ἔρθασεν ἐκεῖ πῶρε πολλοὺς ἅλλους ῥολους τοῦ θείου του μὲ τὰς οἰκογενείας των προσκεκλημένους, καὶ πολλὰ παιδία μὲ τὰ ὁποῖα ἤρχισεν ἀμέσως νὰ τρέχῃ εἰς τὸν ὡραῖον κῆπον τοῦ θείου του καὶ νὰ παίζῃ.

Ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ γεύματος, ἐπειδὴ οἱ προσκεκλημένοι ἦταν πολλοὶ καὶ ἡ τράπεζα μικρὰ, ἔθεσαν τὰ παιδία χωριστὰ εἰς ἄλλην τράπεζαν.

Ὁ Θωμᾶς ἦτο συνειθισμένος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός του νὰ βλέπῃ τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα του, ὅταν ὁ πατὴρ ἦτον ἀπὼν, νὰ ζητῇσι τινευλογίαν τοῦ Θεοῦ πρὶν ἀρχίσωσι νὰ τρώγωσι καὶ ἐπερίμενε νὰ ἴδῃ τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὴν τράπεζαν, εἰς τὴν ὁποίαν τότε ἐκάθητο· ἀλλὰ τί ἄλλα παιδία δὲν ἦταν ὡς αὐτὸς ἀνατεθραμμένα, καὶ διὰ τοῦτο ἅμα περιετρέβασαν τὰ φαγητὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἤρχισαν νὰ τρώγωσι γελῶντα, χωρὶς νὰ εὐχαριστήσωσιν Ἐκεῖνον, ὅστις τοὺς ἔβλεπε τὴν τροφήν των.

Τοῦτο ἐφάνη πολὺ παράξενον εἰς τὸν Θωμᾶν καὶ μετὰ μικρὰν σιωπὴν καὶ διστακτικὴν ἐξέρωνησε. «Διατί δὲν ζητεῖτε τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ; σὲ Σὺ εἶσαι ὁ καλλίτερος διὰ τοῦτο,» — ἐξεφώνησαν τὰ περισσότερα, «ζήτησέ την σύ,»

Ὁ δυστυχὴς ὁ Θωμᾶς ποτὲ δὲν ἐφαντάζετο, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἤθελε στραφῆ εἰς αὐτόν. Ὅλην πρὸς στιγμὴν εὐχὴν ἐμπεριεκλεισμένης ἀνταλλάξεως ἀκόμη τὸ θάρρος του, μὲ φωνὴν καθαρὰν καὶ ἠχηρὰν ἐξεφώνησεν ἐφιγγοντες πάντες καὶ ἐκπληκθέντες κτλ.,,

Πόσον ὡραῖα ἐκπλήρωσις τῆς πρωτευχῆς ἐνῶρα γεύματος. Εἴθε ὅλα τὰ μικρὰ παιδία νὰ ἐνθρωπίνωσι καὶ ν' ἀγαπήσωσι τὴν Πρόνοιαν τοῦτων τῶν ψυχῶν των, ἅστις εἶναι ἱκανὸς νὰ τὰ τρέφῃ καὶ τὰ ἐνδύῃ εἰς τὸ παντελές, καὶ νὰ ζητῶσι τὴν εὐλογίαν του καὶ νὰ τὸν εὐχαριστῶσι ὡς ὁ μικρὸς Θωμᾶς, ὅταν τρώγουσι ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα Ἐκεῖνος τοὺς δίδει.

Κ. Α.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΣΧΕΔΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ

Β'. ΚΕΝΤΗΜΑ. Α'. ΛΕΩΤΟΠΛΕΚΤΟΝ.

Α. Ὁ μὲν κύκλος τοῦ λεπτοπλέκτου ἀπαρτίζεται ἐξ 8 δακτυλίων. Ἕκαστον δακτύλιον κατασκευάζεται διὰ 15 βελονιῶν καὶ 5 θελιῶν. Δύω θελιαὶ πρὸς τὰ πλάγια χρησιμεύουσιν ὅπως προσδένεται ἕκαστον δακτύλιον μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ πλαγίως.

Πολλοὶ κύκλοι τοιοῦτοι ἀποτελοῦσι τρίχαπτον, τιθέμενον πέριξ λευκῶν πανικῶν.

Τὸ δὲ Β. σχέδιον παριστᾷ τεμάχιον σειρᾶς κεντήματος ἐπὶ λευκοῦ πανικοῦ.

Γίνεται δὲ τὸ σχέδιον τοῦτο διὰ βελονιῶν φεστονίου καὶ τίθεται πέριξ προσκεφαλαίων ἐσωφορεμάτων, καὶ λοιπῶν.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ ἐνταῦθα Ἀναγνωστηρίου "ἡ Σμύρνη,, πιστὴ εἰς τὰς ἀρχὰς, καὶ ἀκριβὴς εἰς τὴν τήρησιν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τὰ ὁποῖα διεχάραξε καὶ ἐπιβάλλει αὐτῇ ὁ Κανονισμὸς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνέλαβε τὰς ἡνίας, σὺν τῇ λοιπῇ μερίμνῃ αὐτῆς περὶ τῶν μόσων τῶν συμβαλλομένων εἰς τὴν καθόλου ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τοῦ κοινωφελεστάτου τούτου Ἱδρύματος, συσκεφθεῖσα πολλάκις καὶ κρίνασα ὡς ἓν τῶν τοιούτων καὶ ἐκ τῶν τὰ μάλιστα ἀναγκαίων τὴν ἔκδοσιν περιοδικοῦ τινος ἢ βιβλίου περιέχοντος συλλογὴν τῶν κατὰ καιροὺς ἐν τῷ Ἀναγνωστηρίῳ γινομένων ἀγορεύσεων ἢ λόγων ποικίλων, ἀπεφάσισεν ἐπὶ τέλους νὰ προβῇ ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν ἔναρξιν τοῦ σκοπιμωτάτου τούτου ἔργου. Πέποιθε δὲ ὅτι, ὡς πᾶς τις ἄλλος ἐχέφρων ἀνὴρ, οὕτω καὶ τὰ ἀξιότιμα τοῦ μουσουφιλήτου τούτου Καταστήματος μέλη μετ' ἐπιδοκιμασίας θὰ ἐπιτροπίσωσι τῇ ἀγγελίᾳ ταύτῃ.

Οὔτε σκοποὶ ἰδιοτελεῖς, οὔτε κἂν αὐτὸ τοῦτο τὸ ὑλικὸν συμφέρον τοῦ ἄλλως κατὰ τοὺς χρηματικοὺς πόρους μηκέτι δυστυχῶς ἀνθηροῦ Ἀναγνωστηρίου ὑπεκίνησαν τὴν Διεύθυνσιν εἰς τὸ διάβημα τοῦτο, ἀλλ' ἁπλῶς αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ καθαρὸς λόγος ὁ τὴν ὑπέρον τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ὠφελείας πάντοτε καὶ πρὸ πάντων ὑπαγορεύων. Ἡ ὕπαρξις τοιούτου τινὸς περιοδικοῦ βιβλίου ἐν τῷ ἡμετέρῳ ὡς ἐν παντὶ φιλεκπαιδευτικῷ Συλλόγῳ, εἶναι τῶν ὧν οὐκ ἄνευ διότι ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς θὰ διατελῇ οὖσα οἱονεί τις εἰκὼν καὶ ἱστορία γνησιωτάτη τῆς καθόλου ζωῆς αὐτοῦ τούτου, ἀφ' ἑτέρου θὰ καθίσταται διαρκὴς, ἄφθονος καὶ ποικίλη διανοητικὴ τῶν μελῶν τροφή. Εἶναι δὲ ἀναμφήριστον ὅτι ἡ ἐπανειλημμένως καὶ μετ' ἐπιστασίας ἀνάγνωσις καὶ μελέτη τῶν ποικίλων ἐκείνων ἀκροαμάτων, εἰς ἃ ἔσπευσαν νὰ παρασταθῶσι προηγουμένως τὰ φιλόμουσα μέλη, θὰ καταστήσῃ αὐτὰ ἐναυλότερα παρὰ τούτοις, καὶ δὴ βαθύτερον ἐρριζωμένα ἐν τῇ μνήμῃ αὐτῶν καὶ οἱονεὶ ἀνεξίτηλα, τοὺς δὲ διακωλυθέντας ἢ παντάπασιν ἀπόντας ἕνεκα τοπικῶν ἢ ἄλλων αἰτιῶν οἱωνδήποτε θιασώσας τῶν Μουσῶν καὶ ἐραστὰς τῶν ὠφελίμων γνώσεων, θὰ συνοικειώσῃ ἐκείνοις. Οἱ πλεῖστοι τῶν ὁμογενῶν, ὧν ἡ φιλομάθεια ἐξισοῦται τῇ φιλογενείᾳ, ξένοι τοῦ ἡμετέρου σωματείου, οὐδόλως ἔσονται τοὐντεῦθεν καὶ ξένοι τῶν πνευματικῶν προϊόντων αὐτοῦ· ἐπὶ πᾶσι δὲ, τὸ ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ὑπὸ τὰ Πιστήρια τιθέμενον τοῦτο Περιοδικὸν, καθιστάμενον ὡς γέφυρά τις συγκοινωνητικὴ μεταξὺ τοῦ ἡμετέρου καὶ τῶν λοιπῶν ἀπανταχοῦ συναδελφῶν Συλλογῶν, θὰ διανοίγῃ τὴν ὁδὸν τῆς συναφῆς στενωτέρων ἀμοιβαίων σχέσεων, καὶ συνδέον τὰ μέλη αὐτῶν διὰ τοῦ ἀρρήκτου καὶ ἱερωτάτου δεσμοῦ τῆς ἀγάπης τῆς ὁμοφροσύνης καὶ τῆς κοινῆς ἐνεργείας, θεωροῦντα ἑαυτὰ ὡς μέλη μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πολυπλάδου οἰκογενείας, θὰ καταδεικνύηται πράγματι ὡς ἓν τῶν σπουδαιοτέρων καὶ λυσιτελεστέρων ἔργων τοῦ νεαροῦ ἡμῶν Φυτωρίου.

Τοιαῦτα δὴ ἀναλογιζομένη ἡ Διεύθυνσις εὐελπίζεται, ὅτι οὐ μόνον τὰ ἀξιότιμα μέλη τοῦ ἡμετέρου Ἀναγνωστηρίου, ἀλλὰ καὶ ἅπαντες οἱ ὁμοεθνεῖς καὶ ἀληθῶς φιλόμουσοι Κύριοι θὰ σπεύσωσι διὰ τῆς αὐτοπροαιρέτου συνδρομῆς των νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν κοινωφελεστάτην ταύτην ἐπιχείρησιν ἡμῶν. Ἡ Συλλογὴ θὰ ἐκδίδεται περιοδικῶς κατὰ τεύχη, ὧν ἕκαστον ἐκ πέντε συγκείμενον τυπογραφικῶν φύλλων, ἀντὶ ἑνὸς μόνου Τουρκικοῦ πενταρίου θὰ τιμᾶται. Ἡ τιμὴ αὕτη ὡς ἕκαστος δύναται νὰ κρίνῃ εὐτελεστάτη εἶναι· μόλις ἴσως θὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς πρὸς τὴν ἐκτύπωσιν δαπάναις. Εὐτυχὲς θὰ ἦτον ἀληθῶς τὸ Ἀναγνωστήριον ἡμῶν, ἂν διὰ τῆς φιλοτίμου συνδρομῆς πολλῶν ὁμογενῶν, τῶν καλῶν ἔργων πάντοτε ζηλωτῶν, ἔθελε κατορθώσῃ νὰ ἔχῃ περίσσευμά τι ἱκανὸν πρὸς προμήθευσιν ἑτέρων τινῶν οὐχ ἧττον χρησίμων συγγραμμάτων τῇ Βιβλιοθήκῃ αὐτοῦ, σπανιζούσῃ ἔτι καὶ αὐτῶν τῶν ἀπολύτως ἀναγκαιοτέρων πρὸς χρῆσιν καὶ διαφώτησιν τῶν εἰς αὐτὴν προστρεχόντων.

Ἐν Σμύρνῃ, τῇ 1ῃ Ἰουνίου 1871.

Ὁ Πρόεδρος,
Σ. Ι. ΚΕΣΣΙΣΣΟΓΛΟΥΣ.

Συνιστῶμεν τὸ ἀνωτέρω περιοδικὸν τοῦ "Ἀναγνωστηρίου Ἡ Σμύρνη,, εἰς πάντας τοὺς ἀληθῶς ἐπιθυμοῦντας ὅπως διὰ τῆς συνδρομῆς αὐτῶν ὑποστηρίζουσι τοιαῦτα διανοητικὰ ἔργα τιμῶντα τὸ ἔθνος ἡμῶν.

Συνδρομηταὶ διὰ τὸ περιοδικὸν τοῦτο τῆς φιλοκάλου καὶ φιλομούσου Σμύρνης ἐγγράφονται καὶ εἰς τὸ ἡμέτερον Γραφεῖον.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,	Μετζίτια	ἀργυρᾶ	6
ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΙΣ	"	"	6 1/2.
ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ,	"	"	7.

Ἐξάμηνοι ἀναλόγως.

Αἱ Συνδρομαὶ ΠΡΟΠΛΗΡΟΝΟΝΤΑΙ.

Πᾶσα αἴτησις ἀφορῶσα τὴν "Εὐρυδίκην,, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ αὐτῆς Κ. Θ. ΚΤΕΝΑΝ.

Τύποις Α. ΖΕΛΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 33. ΚΩΝΣΤΑΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 20 ΙΟΥΝΙΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

ΑΥΡΥΛΙΚΗ
ΝΑΙΝΕΙΑΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΜΕΤΑ ΕΧΕΛΙΩΝ ΥΡΙΟΧΗΡΙΩΝ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ καὶ ΕΚΔΟΤΙΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδοται κατὰ πενθημερίαν
Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1/2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Γιοργαντζιλὰρ, Αριθ. 37.

ΟΠΟΙΑ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΗΝΕ Η ΓΥΝΗ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΙΓΚΗΠΕΣΣΗΣ ΒΩΦΟΡ ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ.

Ἀξιότιμος φίλη ὁμογενὴς, ἐν Βιέννῃ παρεπιδημοῦσα, ἐξαπέστειλεν ἡμῖν γλαφυρὰν μετάφρασιν τῆς οὐ πρὸ πολλοῦ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον δημοσιευθείσης ἐν Βιέννῃ σπουδαίας περὶ ἀνατροφῆς διατριβῆς τῆς γνωστῆς εἰς τὸν φιλολογικὸν τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης κόσμον, ὡς ἐξόχου ἰδίᾳ ποιητρίας, πριγκηπέσσης Βωφὸρ, μέλους περιπύστου πολλῶν Ἀκαδημιῶν καὶ σοφῶν συλλόγων.

Τὴν διατριβὴν ταύτην ἀσμένως δημοσιεύομεν σήμερον, συγχαίρουσαι τῇ φίλῃ Ἑλληνίδι ἐπὶ τῇ εἰς τοιαῦτα σπουδαῖα ἔργα ἐνδιατριβῇ.

Ἰδοὺ δὲ αἱ περὶ ἧς ὁ λόγος σκέψεις τῆς ἐξόχου ταύτης Γαλλάτιδος γυναικὸς, ὧν τὴν μελέτην συνιστῶμεν εἰς τὰς Ἑλληνίδας μητέρας.

Οὐδόλως προτίθεμαι, τὰ ὀλίγα ταῦτα περὶ ἀνατροφῆς διαγράφουσα, νὰ ἐνασχοληθῶ ἐπὶ τοῦ διδακτικοῦ μέρους τῆς ἀνατροφῆς, ἀλλ' ἐπιθυμῶ ὅπως εἴπω πρὸς τὰς ἀναγνωστρίας μου περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ διδόναι μείζονα ἀνάπτυξιν ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ μέρους αὐτῆς. Ἀναφέρουσα δὲ τὰ καθήκοντα τῆς γυναικὸς καὶ ὑποδεικνύουσα τὸν τρόπον τοῦ διδάξαι αὐτὰ εἰς τὰς κόρας αὐτῶν, ἐλπίζω ν' ἀποδείξω τὴν σπουδαιότητα τῆς ἡδείας καὶ ὅλως ἐγκαρδίου διευθύνσεως, ἣν δύναται νὰ χορηγήσῃ τῇ παιδαγωγῷ ἡ τῶν μαθητριῶν αὐτῆς συμπάθεια καὶ ἀγάπη.

Καί τοι ὅλως πολεμία εἰς τὴν παρ' ἄλλων ἐκτὸς τῶν μητέρων διδομένην ἀνατροφὴν εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν, ἀναγνωρίζω οὐχ ἧττον ὅτι ὑπάρχουσιν ἐξαιρετικαὶ περιστάσεις συγχωροῦσαι ταύτην· ἀλλὰ τότε δέον νὰ ἐπιζητῶνται διδασκάλισσαι ἢ παιδαγωγοὶ, αἵτινες, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀτομικῆς αὐτῶν εἰδικότητος, ἔχουσι τὴν συνείδησιν τῆς ὑποχρεώσεως, ἣν ἀναλαμβάνουσι καὶ αἵτινες ἀνάγκη νὰ μὴ ὦσι παιδαγωγοὶ κατ' ἐπάγγελμα, ποιοῦσαι ἀπολύτως αὔριον ὅ,τι ἔπρεπε νὰ πράξωσι σήμερον καὶ νομίζουσαι ὅτι εὐσυνειδήτως ἐκπληροῦσι τὰ καθήκοντα τῆς διδασκαλίας αὐτῶν διὰ μόνης τῆς παραδόσεως τῶν μαθημάτων. Πρέπει νὰ ζητῶνται τοιαῦται διδασκάλισσαι ἀφοσιωμέναι ἱερῶς εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἀρετῆς, τῆς ἀνθρωπότητος, ἐπὶ σκοπῷ ὅπως προσφέρωσι τῷ θεῷ ψυχὰς, παρ' αὐτῶν μορφωθείσας καὶ ἐπιμεληθείσας ὁμοίως τῷ κηπουρῷ, τῷ ἐπιμελουμένῳ τὰ ἐν τοῖς ὑποστέγοις τιθέμενα σπανίων φυτῶν βλαστήματα.

Ὅπως ἐπιτύχῃ τις τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα δὲν πρέπει νὰ ᾖ καρδία μισθωτὴ, καρδία κοινὴ καὶ χυδαία, γυνὴ, ἥτις, ζηλότυπος διὰ τὴν ὑπεροχὴν ἐπὶ τῶν τέκνων, ὀφείλει τὴν εὐπείθειαν καὶ ὑποταγήν των ἐν μόνῃ τῇ ἐξουσίᾳ της. Ἀναγκαιότατον ὑπάρχει ἀναμφιβόλως ὅπως μηδέποτε γίνηται παραχώρησις εἰς τέκνον ἐπίμονον, ἀλλ' ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δέον νὰ διατηρῆται ἡ μεγαλειτέρα ἀταραξία.

Ἡ διδάσκαλος, ἔχουσα προσφιλῆ καρδίαν, ὀφείλει νὰ γινώσκῃ τὸν τρόπον τοῦ ἐξομοιοῦσθαι ὡς μήτηρ μεθ' ἑκάστου τέκνου, συμμερίζεσθαι πράγματι τὴν λύπην, τὰς θλίψεις αὐτῶν καὶ ἀγαπᾶσθαι διὰ τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴν συμπάθειαν αὐτῆς.

Αἱ ἀρχαὶ αὗται εἰσὶν ἀπολύτως αἱ αὐταὶ διά τε τὴν κατ' οἶκον διδάσκαλον καὶ τὴν τῶν δημοσίων Ἐκπαιδευτηρίων.

Α'.

Τῆς κοινωνίας, τῆς οἰκιακῆς εὐδαιμονίας, οὐδὲν οὔσης ἄνευ τῶν γυναικῶν, τῆς δὲ ἐπιρροῆς αὐτῶν ἐξασκούσης σχεδὸν μαγικὰ θέλγητρα ἐφ' ἁπασῶν τῶν περιστάσεων τοῦ βίου τοῦ ἀνδρὸς, εἴτε σπουδαίων, εἴτε μεγάλων ἢ πολιτικῶν, εἶναι ἐπάναγκες ὅπως ἐνασχοληθῶμεν εἰδικώτερον ἢ ὡς γίνεται μέχρι τῆς σήμερον ἐπὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν κορασίων, μὴ δίδουσαι μόνον αὐτοῖς τὴν ἐξόχον καὶ ἐπιπόλαιον ἐκείνην ἀνατροφὴν, ἥτις δυστυχῶς γίνεται ἐνίοτε παρ' αὐτοῖς αἰτία καταστροφῆς καὶ ἀπωλείας, ἀλλ' ἐπιδίδουσαι ἅπασαν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὴν ἐγκάρδιον ἐκείνην ἀνατροφὴν, ἥτις μέλλει ἐν αὐτοῖς ν' ἀναπτύξῃ τὰ σπέρματα ἁπασῶν τῶν ἀρετῶν γινομένων οὕτω συμφύτων ἐν τῷ βίῳ καὶ τῇ διαγωγῇ τῆς γυναικός.

Πραγματικῶς, τίς δύναται νὰ καταπραΰνῃ τὰς ἠθικὰς λύπας, θεραπεύσῃ τὰς τῆς καρδίας, ἐπιμεληθῇ, παρηγορήσῃ τὰ φυσικὰ πάθη, δαψιλεύσῃ τὰς θελκτικὰς φροντίδας καθ' ὅλας τὰς στιγμὰς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τοῦ ἔρωτος. Ἡ ζωή! πάντοτε ἡ ζωή! Ἀλλ' εἶτε ἄγγελος τοῦ οὐρανοῦ εἶτε τῆς κολάσεως ὦσα ἡ γυνὴ πάντοτε ἀποτελεῖ τὴν χαρὰν ἢ τὸ καθαρτήριον ὅλων· αὐτὴ μόνη ἐμπνέει τὸν ἀγαπᾶν ἢ ἄγει ὅλως πρὸς τὴν κακίαν· αὐτὴ καταπραΰνει ἢ διεγείρει τὰ πάθη ἡμῶν· αὐτὴ μόνη ἀνοίγει ὁμᾶς πρὸς οὐρανὸν ἢ καταδιώκει αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς.

Κἂν ἔχητε ἁπλοῦν τι φυτόν, ἄνθος, ὅπερ ἀγαπᾶτε, καλλιεργεῖτε αὐτὸ μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ἐπιμελείας, καταναλίσκετε πᾶσαν τὴν δυναμίνου νὰ τὸ ἐπιφέρῃ βλάβην καὶ καταστροφήν, προφυλάττετε αὐτὸ ἀπὸ τὸν ἄέρα, τὴν βροχὴν, τὴν κατιγίδα, τὸν ἥλιον, ἐὰν μέλλῃ νὰ πάθῃ τι ἐξ αὐτῶν, καθ' ἑκάστην ἐξετάζετε τὰς προόδους τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ, ἀκολουθοῦντες αὐτὸ μετὰ τοῦ μεγαλειτέρου ἐνδιαφέροντος. Ἐν τοσούτῳ τοῦτο εἶναι ἄνθος καὶ ἐκ τῆς ὑπαρξεως αὐτοῦ οὐδὲν ἕτερον ἐξαρτᾶται! Τοιοῦτόν τι εἶναι καὶ αἱ θυγατέρες ἡμῶν·

Πρὸ ὀλίγου ὑποβλέλλω τὰς περὶ ἀνατροφῆς τῶν γυναικῶν ἀρχὰς μου νομίζω καθῆκόν μου νὰ ἐκθέσω τὴν γνώμην μου περὶ τοῦ πνεύματος ἐν γένει· διότι λίαν συμφέρον εἶναι νὰ γνωσθῇ ὁ τρόπος, δι' οὗ δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ, καλλιεργηθῇ καὶ ἀναπτυχθῇ τοῦτο ἐν τῇ ἀνατροφῇ.

Τὸ πνεῦμα εἶναι φυσικὸν δῶρον, καὶ οὐχὶ ἐπιστήμη ἡ γνῶσις ἀποκτωμένη. Ὅποιαν γυνὴ τις ἔχει τὸ εὐτύχημα νὰ ἔχῃ πνεῦμα ἐνεργητικὸν, δι' οὗ τὰ πάντα ἐντυγχάνει καὶ καταλαμβάνει εὐχερῶς, ὁπότε εἶναι πεπροικισμένη ὑπὸ πνεύματος, ὅπερ καλοῦμεν ἐξοχον δὲν ὅπως καθυστερῇ αὐτὸ ἄξιον ἐκτιμήσεως ἀπομαθιστῶσα τὴν μὲν κοινωνίαν αὐτῆς αὐστηροτέραν εἰς τοὺς περὶ αὐτὴν, τὸ δ' ἐσωτερικὸν τῆς οἰκίας αὐτῆς, τόπον θελκτικώτατον διὰ τὸν σύζυγον τὴν οἰκογένειαν της, χωρὶς ὅμως νὰ λησμονῇ ὅτι τὸ ἔξοχον τοῦτο πνεῦμα δὲν πρέπει νὰ περιφρονῇ μᾶλλον τὴν αἰδῶ τοῦ φύλου, μήτε τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας, μήτε τὰ καθήκοντα τῆς θυγατρὸς, τῆς συζύγου καὶ τῆς μητρὸς, καθήκοντα ἱερὰ, ἀποκλειστικῆς προμηθεύοντα εἰς τὰς γυναῖκας. Ἡ γυνὴ ὀφείλει νὰ ἀναμιμνήσκηται ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασεν αὐτὴν ὡς σύντροφον τοῦ ἀνδρὸς ἵνα ᾖ ἡ φίλη, ἡ βοηθὸς, ἡ παρηγορία αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἵνα συμμετάσχῃ τῆς κυριαρχίας τῆς ἐξουσίας καὶ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

Ἡ γυνὴ δέον νὰ ᾖ πεπεισμένη ὅτι ἔτι μᾶλλον προσηλῆς καὶ ἀγαπητὴ καθίσταται, ἐκπληροῦσα τοιούτῳ τρόπῳ τὰ τῆς θέσεως εἰς ἣν ὥρίσθη καθήκοντα· "Ὅτε ὅμως νομίζει καὶ πιστεύει ὅτι ἡ ὑπεροχὴ τοῦ πνεύματος αὐτῆς καθιστᾷ αὐτὴν ὁμοίαν τῷ ἀνδρὶ ἐν τε τῷ ἰδιωτικῷ ἢ πολιτικῷ βίῳ, καὶ ὅτι δύναται ὡς αὐτὸς ν' ἀρεσθῇ ἐν τῇ ὁμιλίᾳ ἐπάνω τῶν αὐτῶν αὐτῆς, οὐχὶ μόνον καθίσταται ἐξόχως γελοία (τὸ δὲ γελοῖον ἀμαυρόνει ἅπαντα τὰ δυνατὰ θέλγητρα) ἀλλὰ καὶ ἐνοχος κρίσεων ἀσεβῶν, ἐξ ὧν γεννᾶται ἡ ἀνεθαίστης, ἡ παρεισαχθεῖσα εἰς ἁπάσας τὰς ηλικίας καὶ προστρίβουσα καὶ εἰς τὰς διὰ τῶν καλλιτέρων χαρίτων πεπροικισμένας γυναῖκας φρίκην συχνότατα ἀπαισίαν.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ᾖ συγγραφεὺς διὰ νὰ ἔχῃ πνεῦμα· δύνανται νὰ γινώσκῃ καλλὰ χωρὶς ποτὲ νὰ συντάξῃ εἴτε καλῶς εἴτε ἀμέτρως. Γινώσκειν ὅμως τὴν μετ' ἀξιοπρεπείας διατήρησιν τῆς κοινωνικῆς θέσεως, συμμορφόνειν τὰς ὀρέξεις, τὴν κατάστασιν καὶ ἁπάσας τὰς λεπτομερείας τῆς βιοτῆς μετὰ τῶν περιστάσεων καὶ τῆς ἡλικίας, ἐξοικονομεῖν τὰς βιωτικὰς περιστάσεις εἴτε εὐτυχεῖς εἴτε δυστυχεῖς, καὶ ἀπολαμβάνειν τὴν μὲν πρώτην ἄνευ κενοδοξίας, τὰς δευτέρας ἄνευ ὀδύνης καὶ μεμψιμοιρίων, μεθ' ὑπομονῆς καὶ εὐτολμίας, ἰδοὺ σοφίαν πάντα εἰσὶν ἀποτελεσμα τοῦ ἀληθοῦς πνεύματος, ἡ εἰλικρινεστέρα καὶ ἀρτιεστέρα θρησκεία, ἡ διδάσκουσα ἡμᾶς τὴν ἄνευ γογγυσμῶν παραδοχὴν τοῦ θελήματος τοῦ Δημιουργοῦ.

Ἀκολουθεῖ.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Χ'.

Ἡ καθαριότης.

Τάξις, Οἰκονομία, Καθαιότης εἶναι ὁ τρίχους σημεῖα τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἀνδρίζονται καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρεταὶ τῆς γυναικὸς „ λέγει πάνυ εὐφυῶς δούκισσ τις Γαλλὶς Συγγραφεύς.

Ἡ καθαριότης εἶναι ἰδιότης παρεδρευομένη ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς τάξεως ἐν τῷ κράτει τῆς κρίσεως.

Ὑπάρχουσι πλεῖσται οἰκογένειαι πτωχαὶ, ὑπὸ μυριάδων στερήσεων κατατρυχόμεναι, τὰς ὁποίας αἰσθάνεσαι εἰς ἕλους τῶν περὶ θυμὸν ἐπισκεπτόμενος. Διατί ἄραγε; Διατί καὶ πόθεν προέρχεται ὅπως ὁ θλίβων οὗτος, ὁ ἐστολισμένος δι' ὀλίγων ἐπίπλων τοῦ πατρικοῦ συμφοῦ πεπαλαιωμένων, ἀλλὰ καθαρωτάτων, ἔχει χαρὰν τινα, προσελκύουσαν τὴν προσοχὴν ἡμῶν; Ἐκ τῆς ἐκτενοῦς ἐπιμελείας καὶ τῆς προσεκτικῆς ἐπιμελείας, ἃς ἐπιδαψιλεύει ὁ ἀγαθὴ οἰκονόμος εἰς τὴν πτωχίαν. Τὰ ἔπιπλα ταῦτα εἶσι μὲν τοῦ παλαιοῦ συρμοῦ, ἀλλὰ μετὰ προσοχῆς ἐπιμεμελημένα καὶ ἐπιδοῶθυμένα. Οἱ ὕελοι τοῦ παραθύρου βαγισμένοι μὲν, ἀλλὰ μετ' ἀκριβείας πλείστης πεπλυμένοι καὶ ὡς ἐκ τούτου ἱκανοὶ νὰ ἀρίνωσι τὸν εἰσδυον ἐλευθέραν εἰς τὸ καθαρὸν φῶς τῆς ἡμέρας. Ἡ ὀθόνη αὕτη ἡ δεκάεις ἴσως ἐπισκευασμένη, ἔχει ἀπαράμιλλον λευκότητα· ἐπὶ δὲ τῶν μετηχρισμένων καὶ παλαιῶν τούτων φορεμάτων οὐδεμία κοιλὶδα δύναται νὰ ἀνεύρῃ.

Ἡ καθαριότης, ἡ τοσοῦτον ὠφέλιμος εἰς τοὺς πτωχοὺς, ὡς ἐξοικονομοῦσα τοὺς μικροὺς αὐτῶν πόρους καὶ δίδουσα ἀξίαν τινὰ εἰς τὰ μικρὰ αὐτῶν πράγματα, εἶναι ἔτι μᾶλλον συμφέρουσα καὶ ἐπωφελὴς εἰς οἰκογένειαν εὐπορουσαν. Καὶ πρῶτον μὲν καθόσον εἰς ὑψοῦται εἰς τὰς βαθμίδας τῆς κοινωνίας, τοσοῦτον αἱ ἀπαιτήσεις καθίστανται ἰσχυρώτεραι, δίκαιον δ' εἶναι οὕτω νὰ ἀπαιτῇ τις παρὰ τῆς οἰκοδεσποίνης οἰκογενείας· ὑψηλοτέρας ὁ, τι δὲν δύνανται νὰ ἀπαιτήσωσι παρὰ τῆς ἐργάτιδος, τῆς ἀνασχολουμένης πάντοτε πρὸς εὕρεσιν μέσων τοῦ ποριομοῦ τοῦ ἐπιουσίου αὐτῆς ἄρτου. Ἐπομένως δὲ εὐδαιμὼν κοινωνικὴ εὐπορουσα κατάστασις ὑπάρχει ἐν ᾗ ἡ ἔλλειψις τῆς καθαριότητος δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ πλείστας ἀταξίας καὶ ὡς τάχιστα μέλισσα. Ἐὰν ἡ οἰκοδέσποινα ἔχ τὴν ἐλάττωμα ταύτης, θέλει τὸ διαδώση ἀμέσως εἰς τοὺς ὑπηρέτας· τότε τὰ πάντα ἀσπλάγχνως θέλουσι διαφθειρεσθαι, ἑκάστη δὲ ἡμέρα θέλει ἐπιφέρει ἀσωτίας μεγάλας εἰς τὰ νέα ἔξοδα. Ἡ χεὶρ ἡ μέλλουσα νὰ ἐπιχύσῃ τὸ ἔλαιον ἐντὸς τῆς λυχνίας, θέλει ἀφειδῶτως τὸ ἐπιχύσῃ ἐπὶ τινος πολυτίμου ὑράσματος. Τὸ σάρωθρον, πλῆρες κόνεως καὶ ῥυπαρότητος προκειμένου ἐπὶ τῶν ἐπίπλων θέλει κηλιδόνει τὰς ὀθόνας, τὸ δὲ ἐκθέρτων μάκτρον, τὸ χρησιμεῦον πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὑστελῶν καὶ χυνδρῶν ἐπίπλων θέλει ῥίπτεσθαι ἀπερισκέπτως ἐπὶ τῶν μεταξωτῶν ἢ λευκῶν ὑφασμάτων. Οἱ καθαριμοὶ εἶσι μὲν δαπανηροὶ, ἐπιδλαβεῖς δὲ γίνονται ὁπότε πολλαπλασιάζονται. Πολλὰ ἔξοδα τοιαῦτα ἰσοδυναμοῦσι μὲ νέας ἐπιφοράς.

Ἐπομένως, ἐν οἰκογενείᾳ, ἐν ᾗ ἡ καθαριότης περιφρονεῖται, τὸ ἐξ εἶναι αὐτῆς, ὥστους ἐν τῶν κυριωτέρων στοιχείων εἶναι ἡ καθαρότης, τὸ γίνεται ἀπόλυτος. Τί εἴπωμεν περὶ τῶν φαγητῶν καὶ τῆς ἐνδείας, ἣν προξενεῖ μαγειρεῖον, ἐν ᾧ δὲν ὑπάρχει ἐκτενὴς ἐπιμέλεια καὶ καθαριότης περὶ τοῦ σκεύους καὶ τῆς διαφορεσκείας, ἣν ἐπιφέρει ἡ ἔλλειψις προσοχῆς. Ἐπιτηρήσατε ἐν σεαυτῷ καθ' ἣν ἔδην ἄνοιξιν νὰ γίνῃ ἡ σκούπισις οἴκου· Ἐν οἰκογενείᾳ, ἐν ᾗ ἡ γυνὴ δὲν ἐπιτηρεῖται ὡς δεῖ εἰς τὰ γρηγοῦντα ταῦτα, εἶναι μᾶλλον ἐπικίνδυνος ἡ ἐμπρὸς ἔρημος πρὸ εἰς τὰς παγκοίτας ἕνεκα ἐξάψεως ἡδυπαθῶν ἢ ἐπιστημῶν.

Ἐν τοσούτῳ δὲν πρέπει νὰ ταυτίζωμεν τὴν Γλῶσσαν καὶ ἀναγκαίαν καθαριότητα μετὰ τῆς μανίας τοῦ ἀεινόου καθαρισμοῦ, τῆς ἀδιαλείπτου ἐπιμελείας, καὶ συνεχοῦς καὶ ἀπαλείπτου πλύσεως, μανίας, ἥτις λύνατα τὸ πολύτιμον τοῦτο πρωτεῖον ἵνα μεταβάλλῃ εἰς ἀνυπόφορον ἐλάττωμα. Ἐν ἑνὶ λόγῳ ἡ φρονὶς αὕτη δέον ἵνα μὴ ὑπερβαίνῃ τὰ ὅρια καὶ νὰ μὴ ὠθῆται μέχρι τοῦ φανατισμοῦ. Τί ὠφέλεια ἐὰν τὰ πάντα ἐν τῇ οἰκίᾳ ὦσι καθαρὰ ὅπως μὴ δύνανται τις νὰ ἐγγίσῃ τι καὶ ἡ ἐκτεθειμένος εἰς ἐπιπλήξεις, διότι ἤγγισε τὸν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ παραπετάσματος, ὅπερ ἔχει ἀνάγκην ὀλίγον ἵνα ἐγερθῇ καὶ, ἅτταν ἔμπιπτος τῆς οἰκοδεσποίνης ὢν, ἔκαμεν ἐπ' αὐτοῦ ἴσως ἐπιστροφήν τινα.

Εἶναι ἔνταμον τὸ νὰ πράττῃ τις καλῶς, ἀλλὰ τὸ νὰ θέλῃ νὰ κάμῃ λίαν καλῶς δὲν εἶναι ορθότης, ἀλλὰ μανία. Ἡ ὀρθότης μετὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, καταλλάζει τὴν γυναῖκα, ἥτις ἐπαγρυπνεῖ τῆς οἰκίας αὐτῆς, ὡς ὁ φιλάργυρος ἐπὶ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ, ἀπαιτεῖ δὲ ἔμμονα πρόθυμον ὅπως ἡ οἰκοδέσποινα δίδει τὸ παράδειγμα τῆς προσωπικῆς καὶ ἀτομικῆς καθαριότητος εἰς ἅπαντα τὰ μέρη τῆς ὑπηρεσίας της. Ὅπερ ἐπιζητεῖ τις μίπτων τὰ βλέμματα ἐπὶ τοῦ ἰνωτερικοῦ οἰκίας τινος, εἶναι ἡ ἀκλόνης εἰς ἅπαντα τὰ μέσα τῆς διατηρήσεως, τοῦ σεσλισμοῦ, ἡ καλὴ ἐκλογὴ, δικτυωτὴς καὶ εὐχέρεια τῆς καλῆς οἰκονομίας· καὶ οὐχὶ περιττόν τι ἢ πολυτελές.

ΕΚΔΡΟΜΑΙ
ΕΙΣ ΡΟΥΜΕΛΙΗΝ ΚΑΙ ΜΩΡΕΑΝ.
ὑπὸ
ΔΟΡΑΣ Δ'ΙΣΤΡΙΑ.

Α'.

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Κατανυκτικώτατοι εἰς συνεχῆ ἐγρηγορὰς ὁ τῆς Βοιωτίας λαὸς, ἐπιδοθὲν εἰς τὴν ἐπίμονον ἀναζήτησιν τῶν σωματικῶν ἀσκήσεων καὶ τὴν διατήρησιν τῶν ἀναγκαίων αὐτῷ ἀνωμάτων διὰ τροφῆς τοιαύτης, ἀρθόνου ἅμα καὶ ὑπερβαλλούσης. Εὐρίσκων ἀφειδούσας πόρους ἐν τῇ γεωργίᾳ ὅπως προσιμάσῃ τὸν καθεστικὸν βίον ἀνοί τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν περιηγήσεων ἐρώντο εἰς τοὺς ἀγγίνους καὶ εὐγλώττους γείτονας αὐτοῦ σοφιστὰς καὶ ῥήτορας ἀκολλήσεως. Γειαύτη σχεδὸν ἡ ἰδέα ἦν ὁ Περικτιονὶς ὁ Μακεδὼν σχηματιζει περὶ γεωργοῦ ἄγγλου. Εἶναι ἄληθὲς ὅτι κατοικεῖ ὕθελε στ ἀκλεπτίνης ἐν Ἀγγλίᾳ· Βολτεῖρον εἶναι ὁ Λαφονταίνων ὡς καὶ ἐν ἐφθέλλ Ἀριστοφάνην. Εἶναι δὲ δίκαιον νὰ ὁμολογήσῃ τις οὕτως ὅτι ἡ μεγάλη Βρεττανὶς μόνον νοθρὸς νῆας κέκτηται· Ὡς οἱ Ἄγγλοι πολυρυθμίζουσι ὑπὸ μουσικὴν πάλαι κατὰ τὸ τοῦ κλίματος καὶ τῆς ὁλκάδος ἦσαν ἄξιοι (ἰδίᾳ κατὰ τὸν τελευταῖον ἐπανάστασιν τῶν Ἰονίων) τῆς καταγωγῆς περὶ τῶν ὑπερβολικῶν διαπραγμάτων, οὕτω καὶ οἱ Βοιωτοὶ ὁπόταν προσεκάλεσεν ὁ ἐγκέφαλος ἢ τὰ συμφέροντα αὐτῶν, ἐκόρεσαν εἰς τὰς συμβολὰς τῆς μετριοπαθείας. Οὐχὶ οἱ Βάρβαροι, ἀλλὰ οἱ Θεβαῖοι κατεστρέψαν τὰς Θεσπιὰς καὶ κατέλεσον τὰς Πλαταιὰς, τὰς ὁποίας αἱ ἐνδοξοι ἀναμνήσεις τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῆς ἥττας τοῦ Μαρδονίου ἐμελλον νὰ καταστήσωσιν ἀπαραβίαστους. Ἡ ψυχρότης, ἡ τραχύτης, ἡ πρὸς τὸν γυμνὸν λαπαρότης

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

εἰς τὰς βοιωτικὰς πολιτείας, ὡς ἐν Θεσπιαῖς καὶ Πλαταιαῖς, κατελείφθη ἴσα δωμάτια αὐτὴ αὐτὴ τὴν ἀληθειαν ὅτι ὁ καταχρώμενος τῆς ἰσχύος τοῦ ξίφους ἀπόλλυται ἀφεύκτως διὰ τοῦ ξίφους. Οἱ Μακεδόνοι διελάτησαν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου τὴν ἐπαπειλοῦν ἰσχυρὰν πόλιν. Εἶδον ἀναγινωσκόντες τὰς μεγάλας καὶ δυστυχεῖς πόλεις αἵτινες ἀφῆκαν ἔδωσαν τοιούτων ἀντιπαρέμεινε εἰς τὴν τραγικὴν μοῦσαν, καὶ ἀπεθανάτισαν τὸ ὄνομα τῆς χαρίσσης Ἀντιγόνης τῆς ἡρωϊκῆς ταύτης παρθένου, τῆς τοιούτον χαρακτηριζομένης· ἐν τῷ βασιλεῖ Οἰδίποδι καὶ ἡ ἀφοσίωσις φαίνεται πρωϊγγελλουσα, ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας τὴν ἐποχὴν τῶν μαρτύρων. Αἱ Θῆβαι σεν ανεκυψαν της συμφορας ταύτης. Ἡ πόλις αὕτη, ἄλλοτε τοσοῦτον πλουσία εἰς μνημεῖα, ἔνθα ἐθαυμάζετο τὸ τοὺς ὡραίους ναοὺς τῆς Δήμητρος, τῆς Εἰλαμμένης τοῦ Πραξιτέλους, τοῦ Βάκχου κλ. μικρὰν ἤδη τι ἐνδιαφέρον παρέχει εἰς τοὺς ἀρχαιολόγους καὶ ἱστορικούς.

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἡ εἰρήνη ἐβασίλευεν ἐν ταύτῃ καὶ τὰ πάντα ἀνήγγελλον εὐδαιμον τὸ μέλλον. Ἀλλ' ὡς νὰ μὴ ἔκαμεν ἡ Ἑλλὰς ὑπὸ τοιούτων μαστίγων, ἡ πόλις αὕτη πολὺ ἔκαθεν ὑπὸ σεισμῶν. Ἡ Θρακοτάνδης φύσις τῆς βοιωτικῆς γῆς δὲν εἶναι δυστυχὴς εἶνους πρὸς διατήρησιν τῶν ἀρχαίων μνημείων. Ἐντοσούτῳ, ἡ πόλις μόλις ἀπαριθμοῦσα 4,000 κατοίκους ὑποφέρεται πρωϊνὸν τὰ ἴχνη τῶν δυστυχιῶν της. Εὑρίσκεται δ' ἤδη ἐπὶ ὑψώματος ὀρθοῦ ὄντων ἡ Καδμεία, ἀκρόπολις ἧς ἡ κτῆσις ἀποδίδεται τῷ Κάδμῳ, ὅστις ἦτον κατὰ τὸ φαινόμενον ἐκ τῶν Φοινίκων μετανοικισθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς ἥρωα οἰκιστὴν τῆς πόλεως ταύτης. Ἡ θέσις ἐν ᾗ ἦτο ἡ ἀκρόπολις αὕτη ἧς μνημεῖα τινὰ κυκλωπικῆς ἀρχιτεκτονικῆς διασώζονται ὡς τὰ μόνα λείψανα παρέχει ὡραίαν ἔκφυσιν. Ἡ κυριωτέρα ὁδὸς τῶν Θηβῶν κατασκοπεῖται ὑπὸ οἰκιῶν γραφικωτάτων ἐχουσῶν ἀποθήκας αἵτινες χρησιμεύουσιν ὡς ἐμπορικὰ καταστήματα. (6)

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

Θ'.

Φιλτάτη μοι θύγατερ!

Ἡ εὐαισθησία εἶναι εὐάρεστος καὶ ἀληθὴς ψυχικὴ ἰδιότης. Εἰς ἡμᾶς τὰς γυναῖκας εἶναι αὐτὴ συνηθεστάτη, διότι τὸ ἁπλοῦστατον περιστατικὸν, δύναται νὰ συγκινήσῃ τὴν καρδίαν μας. Ἀλλὰ τὸ νὰ θελήσῃ τις νὰ προσποιηθῇ συμπάθειαν ἢ θλῖψιν, τὴν ὁποίαν ἐνδομύχως δὲν αἰσθάνεται, τοῦτο εἶναι ἀξιοκατάκριτον. Ἡ φύσις καλοκάγαθος εἶναι ἀρεστὴ καὶ εὐαίσθητος καὶ ἀπέχει πάσης ἐπιδείξεως, μὴ προερχομένης ἐκ καρδίας. Ἐὰν ἡ ὑπάκοια τῆς θλίψεως σκοπὸν προτίθεται νὰ ἐξαπατήσῃ τοὺς ἄλλους, εἶναι ἐλεεινή· ἐὰν δὲ κέλιν προτίθεται ἡ ὑποκρινομένη ν' ἀπατήσῃ ἑαυτὴν, εἶναι ἀνοησία, ἄξια οἴκτου. Πολλάκις ἀδιάκριτοι τινὲς ἐπαναξένουσι τὴν θλῖψιν ἄλλων, ὑποκινούμενοι συμπάθειαν, τὴν ὁποίαν ἐνδομύχως δὲν αἰσθάνονται, καὶ ἀναμιγνύονται περιστατικὰ, τὰ ὁποῖα αὐτοὶ οἱ τεθλιμμένοι ἤθελον νὰ μὴν ἀκούσωσι, διὰ νὰ μὴ λυπηθῶσι περισσότερον. Ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ἦναι εἰλικρινὴς, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐξαπατᾷ οὐδὲ ἑαυτὸν οὐδὲ τοὺς ἄλλους, διὰ τῆς ὑποκρίσεως. Οὐδεὶς γνωρίζει τὸ μυστήριον τῆς εὐαισθησίας ἑαυτοῦ, διότι ἡ ἀρετὴ αὕτη ἐνεργεῖ κατὰ περιστάσεις ἀγνώστους εἰς ἡμᾶς. Μετριοφρονοῦσα λοιπὸν ἡ γυνὴ περὶ τῆς ἄκρας εὐαισθησίας της, εἶναι ἡ ἐναργεστάτη ἀπόδειξις, ὅτι εἶναι ἀρκετὰ εὐαίσθητος.

Γ'.

Φιλτάτη μοι θύγατερ!

Ἡ μετριοφροσύνη εἶναι ψυχικὴ δύναμις καὶ ἡ δυσκολωτέρα τῶν προειρημένων ἀρετῶν· ἡ δὲ γυνὴ, διὰ ν' ἀποκτήσῃ τὴν ἀρετὴν ταύτην, ὀφείλει νὰ ἐξασκῇ αὐτὴν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς της. Πολλαὶ φυσικαὶ ἰδιότητες τοῦ ἀνθρώπου εἶσι καλαὶ καθ' ἑαυτὰς, ἀλλ' ἐὰν δὲν διευθετηθῶσι καλῶς αὗται, τότε ἐπισύρουσι κατόπιν των μόρια κακά, διὸ καὶ ἀπαιτεῖται μεγίστη προσοχή. Αἱ ἀχαλίνωτοι ἐπιθυμίαι καταντῶσιν ἐπὶ τέλους ὀλέθριαι· ὕφαντον εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ ν' ἀναπτύσσωνται, νὰ κεῖται καὶ νὰ τιμᾶται. Ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία αὕτη, ἂν καὶ ἦναι πηγὴ τῆς χρηστότητος, μὴ περιοριζομένη ὅμως δύναται νὰ καταντήσῃ τὸν ἄνθρωπον ζηλόφθονον καὶ ἀνώφελον, καὶ προσέτι νὰ ἐπιθυμῇ πράγματα ἀνώτερα τῆς καταστάσεώς του, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποκτήσῃ. Ἡ ἐπιθυμία εἶναι αὐτὴ ἡ ὕπαρξις τοῦ ἀνθρώπου· εἶναι ἡ προσδοκία, τὸ μέλλον αὐτοῦ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐπιθυμῇ μόνον ἐκεῖνα τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα δύναται ν' ἀπολαύσῃ καὶ ἐὰν ποτε τὸν λείψωσι πρέπει νὰ ἀξιόρῃ ν' ὑπομένῃ τὴν στέρησιν αὐτῶν. Τὸ νὰ ἐπιθυμῇ τις ν' ἀποκτήσῃ τὸν ἀνήκοντα αὐτῷ ἄπαινον εἶναι θεμιτὸν· ἀλλὰ τὸ ν' ἀπαιτῇ νὰ τιμῶσιν αὐτὸν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι παρ' ἀξίαν, ἐνῷ δὲν ἦναι ἀξιότιμος, τοῦτο εἶναι καὶ ἄδικον καὶ ἀνόητον. Προσέτι, ἡ ἀπαίτησις τῆς τοιαύτης τιμῆς ἔχει καὶ δεινὰ ἐπακόλουθα. Ὁ παρ' ἀξίαν τιμώμενος, εἶναι ἠναγκασμένος νὰ καταναλίσκῃ τὴν διαγωγήν του κατὰ τὴν θέλησιν τῶν ἄλλων, καὶ ἔχει κατὰ τὸ δίκαιον καὶ ἐὰν αὐτοὶ ἦναι κακοὶ καὶ διεστραμμένοι ἄνθρωποι, τότε πρέπει νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴν κακὴν θέλησιν αὐτῶν ὅπερ εἶναι ὀλέθριον. Ἡ φρόνιμος γυνὴ πρέπει νὰ ἔχῃ ἀμεταστρεπτον, κανόνα τῆς διαγωγῆς της, τὸ νὰ ἦναι ἐνάρετος καὶ μετριόφρων· καὶ νὰ ἦναι πεπεισμένη ὅτι μόνος ὁ εἷς τὴν ἀρετὴν ἀποδιδόμενος ἔπαινος εἶναι ἀληθής. Ἡ δὲ γνώμη τὴν ὁποίαν ἄλλως οἱ ἄνθρωποι δύνανται νὰ ἔχωσι περὶ αὐτῆς, νὰ τῇ ἦναι ἀδιάφορος. Ἐὰν ἡ γυνὴ ὑποτάξῃ τὸν ἑαυτόν της εἰς τὴν ὑποληψιν, τὴν ὁποίαν οἱ ἄλλοι ἀπολύτως δύνανται νὰ ἔχωσι περὶ αὐτῆς, ἡ ὑποταγὴ αὕτη θέλει τὴν ἀναγκάσει νὰ τὴν ἐκτιμᾷ πλέον αὐτὴ ἑαυτὴν κατ' ἀξίαν διὰ τὰ προτερήματα αὐτῆς, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ἀνάγκην τῆς γνώμης τῶν ἄλλων· ἡ δὲ γνώμη αὕτη θέλει τὴν καταντήσῃ αἰχμάλωτον ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ θέλει τὴν παράττει ἀδιαλείπτως. Εἰς ὅλας τὰς πράξεις αὐτῆς θέλει πάντοτε ἀπορεῖ λέγουσα καθ' ἑαυτήν· « Τί ἄρά γε θέλουσιν εἰπῇ; » Ἡ δὲ ἀπορία αὕτη θέλει εἶσθαι σκιὰ ἀπαύστως, τὴν ὁποίαν ἐπὶ ματαίῳ θέλει προσπαθήσει νὰ εὐχαριστήσῃ. Ἡ ἄκρατος καὶ ὑπερβολικὴ ἐπιθυμία τῶν ἐπαίνων, εἶναι ἰδία μικρᾶς διανοητικότητος καὶ ἀγενοῦς ψυχῆς· καὶ ἡ τοιαύτη ἐπιθυμία εἰς μὲν τοὺς ἄνδρας καταντᾷ κενοδοξία εἰς δὲ τὰς γυναῖκας ματαιότης.

Ἡ μάταιος καὶ φιλάρεσκος γυνὴ ἐπιθυμοῦσα νὰ διαρρίνηται μεταξὺ τῶν ἄλλων γυναικῶν, νὰ θαυμάζηται, νὰ περιστοιχίζηται καὶ νὰ ἐπαινῆται, μεταχειρίζεται πρὸς τοῦτο ἐντέχνως πᾶν εἶδος ὑποκρίσεως καὶ γενάκις εἰς τε τὸν καλλωπισμὸν, τὴν συμπεριφορὰν, καὶ τοὺς λόγους αὐτῆς, καὶ θεωρεῖ τὰς ἄλλας γυναῖκας αἵτινες δύνανται νὰ θαυμάσωσι τὴν πλαστὴν καλλονήν της, ὡς ἀσπόνδους ἐχθρὰς αὐτῆς· ἡ γλῶσσα τῆς τοιαύτης γυναικὸς στάζει κατὰ τῶν ἀντιζήλων αὐτῆς δριμυτάτην χολὴν κακολογίας, καὶ ὁ ὑριαμβος αὐτῆς συνίσταται εἰς τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον προξενεῖ εἰς τὰς ἄλλας. Ἀλλ' οὐχ ἧττον, εἰς πᾶν βῆμα αὐτῆς ἀπαντᾷ ἀποστροφὴν καὶ ἐξευτελισμὸν, καὶ ἅπασα ἡ ζωή της παρέρχεται εἰς ἀδίκοπον πάλην, ἥτις ὀθείρει τὴν καρδίαν, καὶ ἐξαθενεῖ τὸ λογικὸν αὐτῆς. Ἡ ἐπιθυμία τοῦ ν' ἀρέσκῃ τις εἰς τοὺς ἄλλους, ποτὲ δὲν πρέπει νὰ

ἔχῃ τοιοῦτον σκοπόν. Ναὶ μὲν καλὸν εἶναι νὰ χαροποιῇ τὴν συνοδείαν τῶν ἄλλων ἀλλὰ πρέπει νὰ ἤμεθα ἄξιοι τοιαύτης ὑποληψεως. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ἤμεθα μάταιοι καὶ φιλάρεσκοι, οὐδὲ νὰ ἐξευτελιζώμεθα. Ὁ νοῦς ἡμῶν πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε ἀνεξάρτητος, καὶ ἡ ὑποληψίς μας κυρίως πρέπει νὰ ἐπιστρέζηται οὐχὶ εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἄλλων, ἀλλ' εἰς τὴν ἰδίαν ἡμῶν πεποίθησιν, τὴν ὁποίαν ἔχομεν περὶ τῶν καλῶν μας πράξεων, μετριοφρονοῦσαι πάντοτε διὰ τὰ προτερήματα τὰ ὁποῖα δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν, οἷον τῆς εὐφυΐας, τῆς χρηστότητος, τῆς καλλονῆς κλπ. Ἡ δὲ μετριοφροσύνη αὕτη περιποιεῖ μεγίστην ὑπόληψιν εἰς τὰς γυναῖκας.

Ὑπάρχουσι δὲ περιστάσεις καθ' ἃς πρέπει νὰ εἴμεθα μετριοπαθεῖς καὶ εἰς αὐτὴν τὴν συμπάθειαν καὶ καλοτύνην ἡμῶν διὰ νὰ μὴν ἀπατηθῶμεν. Πρέπει ν' ἀγαπῶμεν τὸν πλησίον μας, νὰ τὸν βοηθῶμεν νὰ τὸν εὐσπλαγχνιζώμεθα διὰ τὴν δυστυχίαν του, ἀλλὰ ταῦτα μετὰ προσοχῆς καὶ μετριότητος νὰ πράττωμεν καὶ οὐχὶ σπεύδοντες, διὰ νὰ μὴ τύχῃ καὶ ἀνταμείψωμεν τὴν κακίαν, ἐλλαμβάνουσαι αὐτὴν ἀντὶ τῆς ἀρετῆς· εὐαρεστοῦντές τινα δυστυχῆ πρέπει νὰ δίδωμεν μὲν εἰς αὐτὸν ὅσα δυνάμεθα, ἀλλὰ πρέπει συγχρόνως νὰ ἐνθυμώμεθα ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι δυστυχεῖς, τοὺς ὁποίους ὁμοίως πρέπει νὰ βοηθήσωμεν. Ἔτι δὲ μετριώτεραι πρέπει νὰ εἴμεθα εἰς τὰς μετὰ τῶν ἄλλων σχέσεις καὶ φιλίας μας.

Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ἐμπιστευώμεθα ἀμέσως εἰς τὸν τυχόντα καὶ ὡς ἔτυχεν· ἀλλὰ πρέπει πρῶτον νὰ πληροφορώμεθα καλῶς, περὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν ἕξεων αὐτοῦ, καὶ ἔπειτα νὰ σχετιζώμεθα

Ἀπὸ ἐκείνων τὸν ὁποῖον ἐλεῶ, δὲν ἐλπίζω οὐδεμίαν ἀνταπόδοσιν· ἀλλ' ἀπὸ τὴν φίλην μου ἐλπίζω ἀμοιβαίαν φιλίαν. Φίλη ὅμως δὲν δύναται νὰ ἦναι ἡ ἔχουσα ἐλαττώματα, οὐδ' εἶναι δυνατὸν τὸ εὐγενέστατον τοῦτο αἴσθημα τῆς φιλίας νὰ ἐμφωλεύῃ εἰς ἀγενεῖς καὶ διεφθαρμένας ψυχάς· αἱ ψυχαὶ δύο φίλων εἶναι ὡς μία εἰς δύο σώματα. Ἡ φιλία καὶ ὅλαι αἱ τέρψεις τῆς καρδίας καθιστῶσι τὴν εὐτυχίαν τῆς ζωῆς ἡμῶν. Ἀλλ' ὅσον εἶναι ἐπαινετὸν νὰ σχετιζώμεθα καὶ ν' ἀπολαμβάνωμεν τὴν φιλίαν καὶ τὴν ἀγάπην τὴν ὁποίαν ἡμεῖς τρέφομεν πρὸς τοὺς ἄλλους, τοσοῦτον πάλιν εἶναι ἀξιοκατάκριτον νὰ ζητῶμεν τὴν σχέσιν καὶ φιλίαν ἐκείνων, οἵτινες ἀρνοῦνται εἰς ἡμᾶς τοιαύτην. Τί ὠφελεῖ ἡ πρὸς ὅλους ἐξ ἴσου ἐπιδεικνυομένη φιλοφροσύνη; Τοιαύτη φιλοφροσύνη δὲν συντελεῖ, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ θυσιάζῃ τις τὴν εὐσπλαγχνίαν της, τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα, καὶ αὐτὴν τὴν φιλοφροσύνην αὐτῆς πρὸς ἐκείνας, αἵτινες καταχωροῦνται τῆς πρὸς αὐτὰς εἰλικρινείας τῶν ἄλλων· καὶ οὐ μόνον καταντῶσιν ἀχρίστοι, ἀλλὰ περιφρονοῦσι μάλιστα τὰς εὐεργέτας των. Οὕθεν ἀπαιτεῖται μεγίστη προσοχὴ εἰς τὰς μετὰ τῶν ἄλλων σχέσεις μας, καὶ δὲν πρέπει ἀπροβουλεύτως νὰ σχετιζώμεθα μετὰ ὑπόπτου διαγωγῆς ἀνθρώπων. Καὶ ὡς πρὸς ταῖς ἄλλαις δὲ περιστάσεσι πρέπει νὰ ἤμεθα μετρύφρονες ὅταν π. χ. λυπώμεθα διὰ τὴν γινομένην τυχὸν πρὸς ἡμᾶς ἐπίπληξιν, ἡ παραμικρόν τινα προσβολὴν τῆς φιλοτιμίας μας, διὰ νὰ μὴν ἐκαυξάνωμεν τὴν θλῖψιν μας, διὰ πράγματα πολλάκις ἀσήμαντα. Ἅπασαι αἱ γυναῖκες ἔχουσιν εἰς τὴν καρδίαν των μίαν λεπτοτάτην χίνην, ἥτις διὰ τῆς ἐλαχίστης ὀίξεως προξενεῖ μεγίστην θλῖψιν· διὸ παρατήρησις τις λόγου ἢ φήμης ἐνίοτε νομίζεται προσβολὴ τῆς φιλοτιμίας των, ἐνῷ πραγματικῶς τοιαύτη δὲν εἶναι· ἡ δὲ φαντασία αὐτὴ εἶναι ἐλάττωμα ἀξιοκατάκριτον, καὶ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ λυπῆται τις καὶ νὰ παρέχηται διὰ ψύλλον πήδημα· διὸ εἶναι καλὸν νὰ προπαθῶσιν αἱ φρόνιμοι γυναῖκες νὰ μὴ ἐφαρπάζωνται ἀπερισκέπτως διὰ μικροπρεπῆ πράγματα. Ἡ μετριοφροσύνη εἶναι ἀναγκαιοτάτη εἰς ἡμᾶς, διὰ νὰ ὑπομένωμεν εὐκολώτερον καὶ τὰς μεταβολὰς τῆς τύχης. Ὅταν ἡ καρδία ἡμῶν ἦναι τεθλιμμένη διὰ τὴν ἀπουσίαν ἢ τὴν στέρησιν ἐκείνων, τοὺς ὁποίους λατρεύομεν, διὰ νὰ καταπραΰνωμεν τὴν θλῖψιν μας πρέπει νὰ ἐνθυμώμεθα, ὅτι μὲ τὸν καιρὸν καὶ αἱ μέγισται θλῖψεις τῶν ἀνθρώπων κατακραΰνονται. Πρέπει προσέτι νὰ συλλογώμεθα τὰς ἄλλας διὰ τὴν θλῖψιν των εἰλικρινῶς καὶ νὰ προσπαθῶμεν τὸ κατὰ δύναμιν ν' ἀνακουφίζωμεν αὐτάς, ἀλλὰ πάντα ταῦτα πρέπει νὰ πράττωμεν μετὰ μετριότητος καὶ εἰλικρινείας· διότι ἡ μετριοφροσύνη πρέπει νὰ ἦναι ἀμετάτρεπτος κανὼν τῶν πράξεών μας.

Ζωή.

Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΑΙ Η ΜΑΡΙΑ

(Διήγημα.)

Πρό τινων ἐτῶν δύο ὀρφαναὶ κόραι εἶχον ἄγνωστοι κ.τ.λ. ἡ μία τῶν Ἦσαν θυγατέρες τοῦ κ. Χρυσοκέλη, καὶ εἶχον φθάσει ἡ μὲν 13 ἐτῶν τῆς ἡλικίας των. Ἀνθησαι ὡς τὰ ἄνθη τοῦ μαΐου, ... ὡ, αἱ νύφαι τῶν μυθολογικῶν χρόνων, ἡ Ἀλεξάνδρα καὶ ἡ Μαρία ἦσαν δίδυμοι· ὦ! ἰδιοτροπία τῆς φύσεως! Ἡ Ἀλεξάνδρα καὶ ἡ Μαρία εἶχον τοὺς αὐτοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου, τὸ αὐτὸ κυάνεον τὴν αὐτὴν κόμην, τὴν αὐτὴν προφορὰν· ὥστε ἔβλεπε τὴν μίαν ἔβλεπε καὶ τὴν ἄλλην. Ὁ οὐρανὸς ἐφιλοτιμήθη νὰ τὰς πλάσῃ τόσον ἀκριβῶς ὁμοίας, ὥστε τὰς ἔδωκε καὶ εἰς τὸ ἦθικὸν τὴν αὐτὴν ὁμοιότητα ὡς εἰς τὸ φυσικόν. Φαιδραὶ συγχρόνως, μελαγχολικαὶ ἐν τῷ ἅμα, ἦσαν εὔθυμοι ἢ λυπημέναι κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν. Ἅμα ἡ Ἀλεξάνδρα ἠσθένει, ἠσθένει αἴφνης καὶ ἡ Μαρία· ἔχουσαι ὁμοιότητα ἀρχῶν, ἀναλογίαν αἰσθημάτων, συμφωνίαν συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν, ἁρμονίαν θελήσεων καὶ ὀρέξεων, τὰς αὐτὰς ἡδονάς, τὰς αὐτὰς λύπας, αἱ δύο αὗται κόραι ἦσαν ἓν καὶ μόνον ὄν εἰς δύο σώματα, ἓν μόνον σῶμα ὑπὸ δύο μορφάς.

Γραῖά τις θεία των τὰς ἀνέθρεψεν ἐπιμελῶς. Ἡ κυρία Κλέωνος ἐλάτρευε τὰς ἀνεψιάς της· ἀλλὰ φθάσασα εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 80 ἐτῶν ἠσθένετο ἐλπικούσας τὰς δυνάμεις της, καὶ ἡ ὑπανδρεία τῶν ὀρφανῶν της ἦτον ἤδη ὁ μόνος της διαλογισμός.

Β'.

Ἐπίσημος εἴδησις διεσπάρη τότε. Ἡ κυρία Κλέωνος ἐπέτυχε τὸν σκοπόν της· δύο συνοικέσια, διαπραγματευθέντα μυστικῶς παρ' αὐτῆς, εἶναι εἰς τὴν ἀκμὴν νὰ τελειώσωσι, καὶ οἱ σύζυγοι φθάνουσιν ὅσον οὔπω. Ὁ εἷς, προωρισμένος διὰ τὴν Ἀλεξάνδραν εἶναι ὁ Δημήτριος, ὁ ἕτερος διὰ τὴν Μαρίαν εἶναι ὁ Γεώργιος. Καὶ οἱ δύο νέοι, ὡραῖοι καὶ πλούσιοι.

— Ἀδελφή μου, ἔλεγεν ἡ Ἀλεξάνδρα εἰς τὴν Μαρίαν, μετ' ὀλίγον θὰ ἴδωμεν τὸν Δημήτριον καὶ τὸν Γεώργιον τοὺς συζύγους, τοὺς ὁποίους ἡ τύχη μᾶς προορίζει. Ἀγνοῶ τὸ διατί, ἀλλὰ φόβος μὲ καταλαμβάνει.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης, ἀπεκρίθη ἡ Μαρία. Πάντοτε αἱ αὐταὶ ἐντυπώσεις· ὦ τῆς πιστῆς καὶ περιπαθοῦς ἕξεως!

— Ἀλεξάνδρα νυμφεύσεσαι τὸν Δημήτριον, ἐγὼ θὰ εἶμαι ἡ σύζυγος τοῦ Γεωργίου. Νομίζεις ὅτι θέλομεν δυνηθῇ νὰ τοὺς ἀγαπῶμεν;

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

— Καὶ ἐγὼ ἤθελον νὰ σὲ κάμω τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν.

— Καὶ ἂν ὁ ἐδικός μου σύζυγος μὲ ἀπήρεσκε!

— Ἤθελε καὶ εἰς ἐμὲ γείνει μισητός.

— Τοῦτο δὲν ἐδύνατο νὰ γείνῃ ἄλλως.

— Ἐπίσης δὲ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἂν ὁ Δημήτριος ἑνώσας τὴν τύχην του μετ' ἐμοῦ, ἤθελε μὲ κάμει ν' ἀποθάνω ἀπὸ λύπην!..

— Ἤθελε θανατώσει καὶ ἐμὲ ἐπίσης, ἀδελφή μου.

— Μαρία πόθεν προέρχεται ἡ ταραχὴ τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι;

— Ἀλλ' ἐὰν καὶ οἱ δύο εἶναι ἀξιαγάπητοι! ἂν καὶ οἱ δύο καθιστῶσι τὰς γυναῖκας των εὐτυχεῖς!

Γ'.

Ὁ Δημήτριος καὶ ὁ Γεώργιος, ἱππεύοντες ὑπερηφάνους ἵππους, ἔρχονται.

Αἱ ἀδελφαὶ εἶναι εἰς τὸν ἐξώστην τῆς οἰκίας. Τὰ βλέμματά των διευθύνονται μετὰ θαυμασμοῦ πρὸς τὴν ἐνώπιον αὐτῶν παριστανομένην εἰκόνα.

— Μαρία, ἔγει ἡ Ἀλεξάνδρα εἰς τὴν ἀδελφήν της, ἰδὲ τοῦτον, πόσον εἶναι ὡραῖος!... ἤθελα αὐτὸς νὰ ἦτον ὁ Δημήτριος, ὁ ἀνὴρ τὸν ὁποῖον ἡ τύχη μοι προώρησε. Στοιχηματίζω, ὅτι αὐτὸς εἶναι.

— Ναὶ ἀδελφή μου, ὦ! ναί, εἶναι ὁ Δημήτριος· ἤκουσα τινὰ νὰ τὸν ὀνομάζῃ. Ἔχεις δίκαιον, εἶναι ὁ ὡραιότερος.

— Ἀλλὰ δὲν εἶπα ὅτι εἶναι ὁ ὡραιότερος.

— Τὸ ἐσυλλογίσθης ὅμως.

— Ναί, εἶναι ἀληθές.

— Δὲν δυνάμεθα τίποτε νὰ ὑποκρύψωμεν ἡ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην.

Δ'.

Οἱ μέλλοντες σύζυγοι, παρουσιασθέντες ἀπὸ τὴν κυρίαν Κλέωνος εἰς τὰς κληρονόμους τοῦ Χρυσομάλη διέτρειψαν πολλὰς ἡμέρας παρ' αὐταῖς καὶ γοητευθέντες ἀπὸ τὴν ὡραιότητα τῶν νέων θυγατέρων, ἐπροσπάθουν παντοιοτρόπως νὰ ταῖς ἀρέσουν. Κυνήγια, ἱπποδρομίαι, μουσικὴ, χορὸς καὶ παντὸς εἴδους διασκεδάσεις ἐκτελοῦνται καθ' ἑκάστην. Πανταχοῦ θόρυβος, παντοῦ εὐθυμία, νέαι ἑορταὶ καθεκάστην· ὁ τρυφερὸς καὶ χαρίεις Δημήτριος εἶναι ἡ ψυχὴ τῶν διασκεδάσεων τούτων.

Οὐδὲν τῶν γοητευτικῶν μέσων, ὅσα ἡ φύσις καὶ ἡ τύχη χορηγοῦσι, δὲν παρημελήθη ἀπὸ τοὺς δύο κυρίους μας διὰ νὰ θέλξωσι τὰς ἀδελφὰς τοῦ Χρυσομάλη· γλυκὺς καὶ ὑπερήφανος, κομψὸς καὶ ὡραῖος, ὁ Δημήτριος ἐκέρδαινεν ὅλων τὰς καρδίας. Ὄχι ὀλιγώτερον λαμπρὸς ἀπὸ τὸν ἀντίζηλόν του, ὁ Γεώργιος ἦτον ἐπίσης τὸ ἀντικείμενον τοῦ γενικοῦ θαυμασμοῦ· ἀλλ' ὁ ὀφθαλμός του ἦτον ἐνίοτε μελαγχολικὸς, καὶ ἡ διάθεσίς του συχνάκις ἀγρία. Οὕτως, ὅταν φωναί τινες ὑψοῦντο διὰ νὰ ἐρωτήσωσι τὶς τῶν δύο ἦτον ὁ πλέον ἀξιαγάπητος, οὐδεὶς ἔλεγεν, ὅτι ἦτον ὁ Γεώργιος.

Ε'.

Ἡ κυρία Κλέωνος ἤγγιζε τὸ τέρμα τοῦ βίου της, καὶ ἡ προβεβηκυῖα ἡλικία της ἐξησθένει τὸ λογικόν της· δὲν ἄφινεν πλέον τὴν θέσιν της· ἤδη αἱ δυνάμεις της τὴν ἐγκατέλειπον καὶ ὁ τάφος της ἠνοίγετο ὀλίγον κατ' ὀλίγον.

Τὸ συνοικέσιον τῶν ὀρφανῶν ἐγένετο πρὸ μικροῦ δημοσίως εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου. Ἡ Ἀλεξάνδρα ἠγέρθη περὶ τὸ λυκαυγὲς αὕτη ἀγαπᾷ περιπαθῶς τὸν Δημήτριον, συλλογίζεται ὅλη παράφορος ὅτι ὁ ἐράσμιος καὶ ὡραῖος Δημήτριος δὲν θέλει βραδύνῃ νὰ γίνῃ σύζυγός της, καὶ λέγει καθ' ἑαυτήν. « Αἱ εὐχαί μου ἐξεπληρώθησαν. » καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἡ καρδία της αἰσθάνεται ἀλγεινοὺς παλμοὺς, τὸ πνεῦμά της μαύρας διορᾷ ὀπτασίας. Ὁ ὕπνος της εἶναι τε[illegible]μένος, φλογώδης πυρετὸς τὴν κατέλαβε, καὶ οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου της ἠλλοιώθησαν.

Ἡ Ἀλεξάνδρα ἔτρεξε πρὸς τὴν ἀδελφήν της.

Ἀλλ' ἡ Μαρία ἐγερθεῖσα τῆς κλίνης της, εὑρίσκεται εἰς τὸν κῆπον. Τότε κατὰ πρῶτον, ἡ μία τῶν διδύμων ἔτρεχε πρὸ τὴν ἄλλην, χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ τὴν ἄλλην τρέχουσαν πρὸς αὐτήν. Ἡ Ἀλεξάνδρα τέλος πάντων φθάνει τὴν ἀδελφήν της, τὴν βλέπει καὶ φρίσσει. Ἡ Μαρία ἦτον ὠχρὰ καὶ σχεδὸν λειποθυμοῦσα, καθημένη ἐπί τινος ὑψώματος χλόης, ὠχρὰ, σιωπηλὴ, ἀκίνητος· ἐνεχαράτεττο εἰς τὴν φυσιογνωμίαν της ἔκφρασις ἀόριστος, βαθεῖα, μυστηριώδης, παράδοξος· προσήλωσεν ἐπὶ τῆς προσφιλοῦς συντρόφου της βλέμμα ἔκθαμβον καὶ καταπεπληγμένον, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ὅτι ἔλεγε « Δὲν ἠξεύρεις τί ἔχω; » Ἡ Ἀλεξάνδρα ἐκβάλλει φωνὴν τρόμου.

— Ὦ ἀδελφή μου! ἀνέκραξεν αὕτη, ἀδελφή μου! τί μᾶς συμβαίνει; ἔπρεπε νὰ ᾖμαι ἡ εὐτυχεστέρα τῶν γυναικῶν, νυμφεύομαι τὸν ἄνδρα τὸν ὁποῖον ἀγαπῶ, ἐπίσης τὰ πάντα μοὶ μειδιῶσι· ἀνταγαπῶμαι παρ' αὐτοῦ, ὁ Δημήτριος μὲ προσκαλεῖ, μὲ περιμένει.. Πόθεν λοιπὸν προέρχεται ἡ τρομερὰ ἀγωνία μου; ὁμίλησε, ἐξήγησέ μοι τὸ μυστήριον τοῦτο! Ἀ! ἰδοὺ ἐννοῶ, εἶναι διότι πάσχεις, ἀλγηδών τις σὲ καταθλίβει· ὦ! ναί, εἶμαι βεβαία, πάσχεις, καὶ μὲ φαίνεται ὅτι ἡ ζωή μου σβύνεται... Μὴ μὲ ἀντιλέγεις... Ἔχω πλήρη περὶ τούτου βεβαιότητα, ἐπειδὴ αἰσθάνομαι δάκρυα εἰς τὸ βάθος τῆς χαρᾶς μου, βλέπω τὸν θάνατον εἰς τὴν εὐτυχίαν μου!

ΣΤ'.

Ἡ Μαρία, ζωηρῶς συγκινηθεῖσα, θλίβει τὴν χεῖρα τῆς ἀδελφῆς της.

— Φεῦ! τὸ ὁμολογῶ, ἀπαντᾷ αὕτη, ἡ ζωή μου σκληρῶς προσεβλήθη. Συγχώρησε, Ἀλεξάνδρα! συγχώρησέ με, πρέπει νὰ σὲ ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου, ἄνευ ὑποκρίσεως· πρέπει, ἡ ὥρα ἔφθασεν ἤδη. Προωρισμέναι καὶ αἱ δύο νὰ μὴ ἔχωμεν παρὰ τὴν αὐτὴν ὕπαρξιν, νὰ μὴ εὐχώμεθα παρὰ μίαν εὐχὴν, νὰ μὴ ἀπρτελῶμεν παρὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ψυχὴν, ἐμέλλομεν νὰ δώσωμεν τὴν προτίμησίν μας εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἄνδρα. Ἀλεξάνδρα! Ἀλεξάνδρα! τὸν ἀγαπῶ ἐπίσης, τὸν ἀγαπῶ περιπαθῶς ὡς σὺ! αὐτὸς μόνος, οὐδεὶς ἄλλος, ὁ Δημήτριος εἶναι ὁ ἀδελφός μας.

— Ὦ Θεέ μου! λέγει ἡ Ἀλεξάνδρα, ὑψώνουσα τὰς χεῖρας της πρὸς τὸν οὐρανόν. Τὸ ἤξευρα πρὶν τὸ ἀκούσω, ἀλλὰ δὲν ἤθελα νὰ τὸ πιστεύσω. Τί λοιπὸν! ἡ γλυκεῖα αὕτη ὁμοιότης, ἡ τρυφερὰ συγχώνευσις τῶν αἰσθημάτων, ἡ ἑνότης τῆς θελήσεως καὶ τοῦ ἔρωτος, ὅ,τι μέχρι τοῦδε ἐθεώρησα, ὄχι μόνον ὡς θεῖον φαινόμενον, ἀλλ' ὡς καὶ ἐξαίσιον ἀγαθοέργημα τῆς θείας προνοίας.... φεῦ! τοῦτο ἦτο διπλοῦς πόνος, τὸν ὁποῖον τὸ μέλλον μᾶς διεφύλαττε, μακρὸν βασανιστήριον δι' ἀμφοτέρας.

— Ἀγαπητὴ Ἀλεξάνδρα! ἐπανέλαβεν ἡ ἀδελφή της μὲ φρικώδη φωνὴν, ὠφείλομεν γνωρίζουσαι τὴν παράδοξον φύσιν μας, ν' ἀφιερωθῶμεν, εἰς τὸν Θεὸν τὸν ὁποῖον δύνανται δύο ν' ἀγαπῶσι, χωρὶς φόβον ἀντιζήλων συμπαθειῶν· ἤθελε μᾶς μερίσει τὴν καρδίαν του, καὶ χωρὶς ν' ἀποσπασθῶμεν ἡ μία ἀπὸ τῆς ἄλλης, ἤθελε καὶ τὰς δύο μᾶς δεχθῇ.

— Ἄκουσε, διέκοψεν ἡ Μαρία μὲ γαλήνην· ἂς μὴν αὐξάνωμεν τὰς θλίψεις μας, πρὸ πάντων μὴν ἐπιπλήττῃς σεαυτήν. Πρέπει αἱ ἐξομολογήσεις μου νὰ ᾖναι ἐντελεῖς. Πάσχω, στενάζω, εἶναι ἀληθὲς· ἀλλ' ἐν μέσῳ τῶν θλίψεών μου, ἡ χαρά σου ἔρχεται κατὰ στιγμὰς νὰ φωτίσῃ τὴν ἀθυμίαν μου, οἱ πένθιμοι στοχασμοί μου φεύγουν

ἐκ διαλειμάτων ἐνώπιον τῶν φαιδρῶν ἐλπίδ[illegible] τῆς τῆς συμφορᾶς μου.

Ἡ Ἀλεξάνδρα μὲ δακρύβρεκτα ὄμματα ρίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἀδελφῆς της. « ὦ Δημήτριε! πόσον ἀγαπᾶσαι!... »

Ζ'.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἐπιστολή τις ἐνεχειρίσθη εἰς τὴν μνηστὴν τοῦ Δημητρίου. Ὦ οὐρανὲ! εἶναι οἱ χαρακτῆρες τῆς Μαρίας.

— « Ἔκαμα τὴν ἀπόφασίν μου, ἀγαπητὴ ἀδελφὴ· ἀγαπῶσα παραπολὺ τὸν Δημήτριον καὶ μὴ δυναμένη νὰ ὑπανδρευθῶ τὸν Γεώργιον, ἀφιεροῦμαι ἀνεπιστρεπτεὶ εἰς τὸν Θεόν. Μὴ ζητῇς νὰ καταπολεμήσῃς τὴν ἀπόφασίν μου, πρέπει νὰ αἰσθάνεσαι ἐντὸς σεαυτῆς ὅτι ἡ καρδία μου δὲν θ' ἀφήσῃ ποτὲ τὴν ὁδὸν τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἤδη· σπεῦσε νὰ ὑπανδρευθῇς τὸν Δημήτριον· ἠξεύρεις εἰς ποίαν καρδίαν αἱ ἀπολαύσεις τῆς εὐδαιμονίας σου θὰ εὕρουν σταθερῶς ἠχὼ· προσπάθησε ὥστε αὗται νὰ ᾖναι ἰσχυραὶ διὰ νὰ νικήσουν τὴν λύπην μου, διαρκεῖς διὰ νὰ καταπνίξουν τὸ αἴσθημά μου. Ὁ Θεὸς, ὅστις ἔκαμε τὸ θαῦμα τῆς μεταξύ μας ὁμοιότητος, εἶναι ἀρκετὰ κραταιὸς διὰ νὰ συντελέσῃ πρὸς θεραπείαν μου. Ἐλπίζω ὅτι θέλεις μὲ συλλογίζεσαι ἄνευ πικρίας, ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ θὰ σὲ συλλογίζομαι μετὰ τρυφερότητος. Ἔχω ἐνδόμυχον πεποίθησιν ὅτι δὲν θέλεις παραδοθῇ εἰς τὴν μικροψυχίαν, ἐπειδὴ οὐδ' ἐγὼ θέλω ἀφεθῇ ὥστε νὰ καταβληθῶ ὑπὸ τῆς λύπης. Θέλω διατηρήσει τὴν ἡσυχίαν διὰ νὰ ᾖσαι καὶ σὺ γαλήνιος. Γέλα καὶ τὰ δάκρυά μου θὰ στεγνωθῶσιν. Ἔσω εὐτυχὴς, καὶ θὰ εἶμαι εὐτυχὴς κ' ἐγώ. Θὰ ἀγαπῶμεν εἰσέτι ἀμφότεραι· σὺ τὸν ἄνδρα σου, ἡ ἀδελφή σου τὴν αἰωνιότητα. Ἀλεξάνδρα θὰ ἔχω τὴν ἀγαθὴν μερίδα, ὅταν ἡ ἰδική σου λείψει, ἐλθὲ πρός με, ἐλθὲ χωρὶς οὐδένα φόβον... εἰς τὸν αὐτὸν ἔρωτα, εἰς τὸν αὐτὸν βωμόν!

Η'.

Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἡ Ἀλεξάνδρα τὸ μέτωπον κεκοσμημένον μὲ τὸν νυμφικὸν στέφανον, ἠκολούθει τὸν νυμφίον της εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Τὸ πρόσωπον τῆς νέας κόρης ἦτο μελαγχολικὸν καὶ σκεπτικὸν, ἀπεναντίας τὸ τοῦ Δημητρίου ἠκτινοβόλει ἀπὸ χαράν. Τὴν προτεραίαν ὅμως, ὁ Γεώργιος κατέλιπε τὴν οἰκίαν μὲ τὴν μανίαν ἐντὸς τῆς καρδίας του. Αἱ αἰτίαι τῆς ἀποφάσεως τῆς Μαρίας, ἐγκεκλεισμένης εἰς τὸ πλησίον μοναστήριον, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ διαφύγωσι τὴν εὐερέθιστον ζηλοτυπίαν του καὶ ὤμοσε νὰ ἐκδικηθῇ.

Ἡ νύμφη ὡδηγήθη εἰς τὸν βωμὸν· ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν τῆς αὐγῆς, ᾐσθάνετο ἑαυτὴν ἀσθενῆ καὶ κλονουμένην. Αἱ παρειαί της ἦσαν ὠχραί, οἱ πόδες της δὲν ἠδύναντο νὰ τὴν ὑποστηρίξωσιν.

Ἦτο μεσημβρία.

Τὸ νυμφικὸν δακτύλιον διεπεράσθη εἰς τὸν δάκτυλον τῆς μελλονύμφου... ὦ ἔκπληξις! Ἡ Ἀλεξάνδρα κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, κλίνει τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους της, οἱ ὀφθαλμοί της καλύπτονται καὶ κλείονται, τὸ σῶμά της κύπτει.... κλονεῖται. Ὁ Δημήτριος θέλει νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ, τὴν περιβάλλει μὲ τὸν βραχίονά του... Ἡ Ἀλεξάνδρα ἐλειποθύμησεν.

Θ'.

Ἐπαναφέρουν τὴν νύμφην· ἡ τελετὴ διακοπεῖσα δὲν ἐτελείωσεν. Ἡ σύγχυσις διασπείρεται εἰς τὴν πόλιν.

Ἡ Ἀλεξάνδρακατακεκλιμένη ἐπὶ τῆς στρωμνῆς της ἐπανέρχεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὴν ζωήν. Μυστηριώδης ἰδέα τὴν ἐπασχολεῖ· ἐνεθάρρυνε τὸν σύζυγόν της καὶ καταπραΰνουσα τὰς ἀνησυχίας του, τὸν καθικετεύει νὰ τὴν ἀφήσουν μόνην. Ἡ ἐπιθυμία της ἐξεπληρώθη.

Νομίζουσα ὅτι ὁ ὕπνος ἤθελε κλείσει τὰ βλέφαρά της, ἀπεμάκρυνεν ὅλας τὰς θεραπαινίδας της. Οὐδεμία κίνησις, οὐδεὶς κρότος οὐδεὶς ὑπηρέτης κύκλω αὐτῆς. Ἡ κυρία Κλέωνος, ἀσθενὴς ἀπὸ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα, καὶ σχεδὸν καταντήσασα παλίμπαις, ἀγνοεῖ τὴν σκηνὴν τῆς ἐκκλησίας, εἶναι κεκλεισμένη εἰς τὸν θάλαμόν της.

Ἦτον ἑσπέρας ἡ Ἀλεξάνδρα ἐγείρεται, αἱ σκιαὶ κατέβαινον εἰς τὴν πεδιάδα· αὕτη ἐκφεύγει κρυφίως ἀπὸ τὸν οἶκον, διέρχεται μὲ ἐσπευσμένα βήματα τὸν κῆπον, φθάνει δρομαία πρὸς τὸ μοναστήριον τῆς ἀδελφῆς της. Τὸ μοναστήριον ἦτο δύο ὥρας μακράν.

Γ'.

— Ἀδελφή μου! ἀνέκραξεν ἡ Ἀλεξάνδρα ἀσθμαίνουσα· νυμφευμένη ἢ μὴ, ἰδού με ἐμπρός σου. Ἴσο εἰς τὴν ἀκμὴν ν' ἀποθάνῃς, δὲν εἶναι οὕτω; τὴν πρωΐαν ταύτην, ὅτε ἐσήμαινε μεσημβρίαν;

Ἡ Μαρία καταπληχθεῖσα, δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ τὰ ὄμματά της. Ἡ Ἀλεξάνδρα ἦτον ἐκεῖ, ἐνώπιόν της, ὑπὸ τὰ τείχη τοῦ ἁγίου μοναστηρίου, φέρουσα εἰσέτι τὸ νυμφικὸν ἔνδυμά της, τοὺς δακτύλους ἔχουσα κεκοσμημένους ὑπὸ δακτυλίων, ἀλλ' ἀπηυδυμένη ἀπὸ τὸν κάματον· τὸ ἔνδυμά της ἦτον ἡμεισχισμένον ἀπὸ τὰς ἀκάνθας τοῦ δάσους, οἱ πόδες της γυμνοὶ καὶ καθημαγμένοι, αὐτὴ δὲ ὠχρὰ μὲ τὴν κόμην λελυμένην, μὲ τὸ βλέμμα ἀτενὲς... ὡς φάσμα προσκαλούμενον ἀπὸ τὸν τάφον.

— Ναί... τὴν πρωΐαν ταύτην... Εἶναι ἀληθὲς, ἀποκρίνεται ἡ Μαρία μὲ διακεκομμένην ἀπὸ τοὺς λυγμοὺς φωνήν. Σὺ μὲ εἰδοποίησες τὴν ὥραν τοῦ γάμου, τὴν μεσημβρίαν, τότε ὀλίγον ἔλειψε ν' ἀποθάνω.

— Τὸ ἤξευρα, τὸ ᾐσθάνθην, ἐπανέλαβεν ἡ Ἀλεξάνδρα μὲ ἐπίσημον ὕφος. Ἐγὼ ἐπίσης σπεύδουσα πρὸ ἐσέ, ἤμην βεβαία ὅτι θὰ σ' εὕρισκα ζῶσαν εἰς τὸ μοναστήριον, ἐπειδὴ, ἔγγισέ με, ὑπάρχω ἀκόμη.

ΙΑ'.

Ἡ νὺξ προχωρεῖ. Αἱ δύο δίδυμοι ἀδελφαὶ εἶναι ἡ μία πλησίον τῆς ἄλλης· νὰ τὰς διαχωρήσῃ τις εἶναι ἀδύνατον. Ὦ πόσον διεξοδικαὶ εἶναι αἱ ἐμπιστευτικαὶ ἐξηγήσεις των.., Ὁ Θεὸς μόνος γιγνώσκει τὸ μυστήριον αὐτῶν.

Αἴφνης εἷς τῶν ὑπηρετῶν φθάνει ἐκτὸς ἑαυτοῦ, εἰς τὸ μοναστήριον. Ποίαν τρομερὰν εἴδησιν φέρει;... Ὁ Γεώργιος ἐπροκάλεσεν εἰς μονομαχίαν τὸν Δημήτριον. Οἱ δύο ἀντίζηλοι ἐμονομάχησαν τὴν προτεραίαν, μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, καὶ ὁ Δημήτριος ἐφονεύθη! Αἱ δύο ἀδελφαὶ προσεβλήθησαν ὡς ὑπὸ κεραυνοῦ, ὑποκύψασαι ὑπὸ τὴν αὐτὴν συμφορὰν, καὶ ἀνεγειρόμεναι ἀπὸ τὴν αὐτὴν λύπην, ἐπίσης ἔχουσιν ἀνάγκην ἀμφότεραι τῆς αὐτῆς ἐγκαρτερήσεως εἰς τὴν δυστυχίαν των.

Ἡ Ἀλεξάνδρα ὡμίλησε πρώτη.

—Ποῖος θὰ μᾶς παρηγορήσει; ἀνέκραξεν αὕτη.

—Ποῖος; ἀδελφή μου! ἀποκρίνεται ἡ Μαρία... Ὁ Θεός!

Ἁγία τις εἰκὼν εὑρίσκετο ἐκεῖ. Αἱ νέαι κόραι προσπίπτουν ἐνώπιον τῆς εἰκόνος, καὶ ἀμοιβαίως ἐναγκαλιζόμεναι, ἀσπάζονται ἀλλήλας... πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Χριστοῦ.

...

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, 15 Ιουνίου 1871

(Ιδιαιτέρα ἀνταπόκρισις τῆς «Εὐρυδίκης»).

Ἤδη πρὸ ἡμερῶν ἤρχοντο ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει αἱ δημόσιαι ἐξετάσεις τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων. Ἰδιαιτέρως θυρῶν ἀνοιαφέροντα διὰ τὰς ἀναγνωστρίας τῆς «Εὐρυδίκης» τὰ παρθεναγωγεῖα. Θέλων περὶ πάντων τούτων λεπτομερῆ ποιήσει λόγον, ἂν δὲν παρέμενεν τὴν ἐν ἑκάστῳ τούτων ἐπ' ὀλίγον ἡμέραν τῆς ἀπουσίας τῶν Ἰουλείων. Ἐπειδὴ δ' οὐκ ἔστιν πόλει μόνον ἐν ἑνὶ παρθεναγωγείῳ, τῷ διευθυνομένῳ ὑπὸ τῆς εὐφαιδεύτου κα. ἀξιτιλόγου κ. Αἰκατερίνης Χρηστομάνου, ἐπανέρχομαι, εἰς τὰ περὶ τούτου τοῦ ἐκπαιδευτηρίου περιοζίζομαι σήμερον, ἐπιφυλασσόμενος καὶ περὶ τῶν λοιπῶν νὰ γράψω ἐν καιρῷ καταλλήλῳ.

Καὶ αἱ μὲν ἐξετάσεις τοῦ Παρθεναγωγείου τῆς Κ. Χρηστομάνου ἤδη πρότην εἶχον τελειώσει, ἐκτὸς τινῶν τὰς αἰθούσας τοῦ καταστήματος τοῦ ἔθνους τῆς ἑτέρας κοινωνίας. Ἀλλ' ὅπερ ἐπέλαυεν ἡμᾶς, πολλὰς περιεφιθέντες, χαρᾶς μεγίστης ἦν τοῦτο, ὅτι τὰ ἐξεταζόμενα κορίσια, ἐκ τῶν προσώπων τῶν ὁποίων ἐκρέουν ἡ ὑρόσις τῆς ὑγιοῦς καὶ τὸ ἱρύθμια τῆς αἰδοῦς καὶ τῆς σωφρόνης, ὧν ἀπειρίστατο κατὰ τινῶν εἰς στερεοτύπους ἀπαντήσεις ἀλλ' ἀναδιδόντων διὰ τῆς περὶ τὴν ἔκφρασιν εὐκολίας καὶ τοῦ θάρρους περὶ τὸν ἔλεγχον τῶν πραγμάτων γνῶσιν ἀληθῆ τῶν ἀφ' ὑγιεινοῦ καὶ μαλάστου ἤθους καὶ ἐκείνων. Αἱ δ' ἐρωτήσεις τῶν ἀκροατριῶν ἐν τῇ ἐκπαιδευτηρίῳ διδασκαλισσῶν ἐκείνου εἰς τὸν ἀπορθόρων πλῆρη ἐμπιστοσύνην, πεῖθουσι αὐτὸν ὅτι ἐπιτυγχάνει περὶ τὴν διδασκαλίαν καλλίστη μέθοδος καὶ αἰσιοτάτης ἐπὶ μαζῶν.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐξετάσεων, ἃς ἐκόσμησαν συχνὰ παρὰ τῶν παρισθόντων ἀναγγελίαι ποιημάτων, ἑλληνικῶν τε καὶ ξένων, γυναικεῖα αὐτὴ σοφίας μετ' ἐμπνεύσεως καὶ χάριτος, ἐπλήθυεν ἡ παναγυρικὴ τῶν βραδειῶν δεκτομὴ τῇ παρελθούσῃ Τετάρτῃ, 9 Ἰουνίου. Αἱ αἴθουσαι τοῦ καταστήματος ἦσαν κατασκλιστοι μᾶλλον ὑπὸ ἀνθέων τῆς Ἀθηναϊκῆς ἀοκοσμίας ἢ δσον ἐκοσμοῦντο ὑπὸ τῶν μυρσινῶν καὶ τῶν ποικίλων ἀνθοδεσμῶν. Μετὰ δίωρον περίπου μουσικὴν ἀνάρκασιν, καθ' ἣν ἥ τε φωνητικὴ καὶ ἡ ποικιλόφυλλος ὀργανικὴ ἁρμονία κατέθελξε τοὺς ἀκροωμένους, προέβαν ἡ ὑποδιδάκτρια τοῦ Παρθεναγωγείου, ἡ ἐξάστυφος καὶ εὐμαθὴς κ. Καλλιόπη Κεχαγιᾶ ἀνέγνω γλαφυρὸν πραγματεῖον περὶ τῆς σχέσεως τοῦ σχολείου πρὸς τὸν οἶκον, ἐν ᾧ πολλὰ πολὺ ἐξέθηκε περὶ τῆς πρεπούσης τῶν κορασίων ἀνατροφῆς, ὑποδείξασα ποῦ χωλαίνει ἡ σημερινὴ παίδευσις ἔν τε τῇ σχολείῳ καὶ τῇ οἴκῳ καὶ ἀνιστόρησε τὴν ἀνάγκην τῆς τροπῆς ἐπὶ ἰδιωτικωτέρᾳ μορφὴν τῆς πνευματικῆς, θρησκευτικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς ἀνατροφῆς τῶν Ἑλληνίδων.

Μετὰ ταύτην προεστρώνυσε τὰ κορίσια, πολλοὶ περὶ τοῦ καταστήματος ἐξέχοντες ἄνδρες, ὁ γυμνασιάρχης τοῦ 6ου γυμνασίου κ. Χρ. Βάρος ὡς πρόεδρος τῆς ἐφορευτικῆς τῶν σχολείων ἐπιτροπῆς. Μετὰ δὲ ταῦτα καλούμενα ὀνομαστὶ προσήρχοντο αἱ βραβευόμεναι καὶ ἐπαινούμεναι μαθήτριαι τῶν διαφόρων τάξεων. Τὸ θέαμα ἦτο συγκινητικὸν καὶ παρέχγορον πᾶς τις τῶν παριστωμένων νέων καὶ προσεδόκα ἐν τῇ παντηγύρει ἑκάστη ὅτι ἀνέλαμπον χαρακτῆρες καὶ ἐστεφανοῦντο μέλλουσαι καλαὶ ἐλπίδες μητέρες μέλλον ἡ κορέσια ἀνέδειξε τοσοῦτον πρόσκαιρον ζῆλον περὶ τὴν ἐκμάθησιν τῶν καθημερινῶν αὐτῶν μαθημάτων.

Καὶ πολλαὶ μὲν ἐβραβεύθησαν, αἱ δὲ πέσας τὰς ἄλλας ὑπερμεγέθεις αὐτῶν περὶ πάντα σχεδὸν τὰ μαθήματα ἐπρωτείας καὶ στεφθεῖσαι εἶσιν ἐκ τῶν ἀνωτέρων πέντε τέλεων αἱ ἑξῆς: Μαρία Φαβρικίζη ἐκ τῆς ἀνωτάτης τάξεως, Ἀμαλία Σκελλαρίου ἐκ τῆς τετάρτης, Μαριέττα Γιανιμάτου ἐκ τῆς τρίτης, Ἰουδίνα Βοΐδλεϋ ἐκ τῆς δευτέρας, Αἰκατερίνη Δελλακόρτα ἐκ τῆς πρώτης.

Ταῦτα συντόμως περὶ τῶν ἐξετάσεων καὶ τῆς διανομῆς τῶν βραβείων ἐν τῷ ἀξίῳ πολλοῦ λόγου παρθεναγωγείῳ τῆς κ. Αἰκατερίνης Χρηστομάνου.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Η ΕΥΓΕΝΕΙΑ
Ἢ
ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Ἡ δεκαιδεύτης δεσποινὶς Ρίζα Γιαχτσιλὰ Ἐφέντη Γαπέχη, μέλους τοῦ νομοβουλίου τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ἐξέδοτο ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν πολιτῶν διὰ τὰς ὁμογενεῖς αὐτῆς Ἰσραηλίτιδας σύγγραμμα ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον εἰς δον, ἐξ 180 σελίδων.

Ἡ Εὐγένεια τῆς κυρίας Ρίζας, ἀφιερωθεῖσα εἰς τὴν Α. Ἐνδοξ. τὸν Δαβὶδ Ἐφέντη Κερκόνα, μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, εἶναι συντεταγμένη ἐν τῇ ὁμιλουμένῃ Ἑβραΐδι φωνῇ· τὸ ὄφος αὐτῆς εἶναι γλαφυρὸν καὶ ῥοὴ, ἡ δὲ συνάρμολογὴ τῆς ὕλης ὑποδείκνυσιν ὅτι ἡ συγγραφεὺς δεσποινὶς Ρίζα, παίτοι πρώτην ἴδη φορὲν καταγχειρήσασα εἰς τὸ εὐγενὲς τοῦτο στάδιον τῆς συγγραφῆς κατέσχε κοινὰς γνώσεις, ἀρχὰς ὑγιεῖς καὶ ἐμπορίστας ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ συντελέσαι ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τῶν ὁμοφύλων της Ἰσραηλιτίδων.

Ἡ κυρία Ρίζα, κάτοχος τῆς τε γαλλικῆς καὶ τῆς ἑλληνικῆς, προτάττει τοῦ συγγράμματός της ἐκτενῆ πρόλογον ἐν ᾧ ὑποδεικνύουσα τὰς περὶ γυναικὸς ἀρχὰς οἷσπερ ἀπεκδέχεται ὅτι τὸ ἔθνος αὐτῆς τὴν περὶ τῆς μορφώσεως τῆς γυναικὸς μέριμναν διὰ τῆς συστάσεως παρθεναγωγείων, ὧν στερεῖται δυστυχῶς κατὰ μέγα μέρος τὸ σύνολον ἡμῶν Ἰσραηλιτικῶν ἐθνῶν, καὶ ἐκκαλίζεται τὴν ἀφορμὴν τῶν ἰδιωτῶν τὰς τύχας αὐτοῦ.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο διήρται εἰς 17 ὅλα κεφάλαια πραγματευόμενα περὶ τῶν καθηκόντων τῆς γυναικὸς ὡρ' ὅλας τὰς ὑπόψεις αὐτῆς, περὶ τῆς διαγωγῆς καὶ τῆς συμπεριφορᾶς τῶν νεανίδων ἔν τε τῇ οἰκογενείᾳ, τοῖς ἄλλοις τοῖς συμπάντοις καὶ ἐν γένει ἅπασι, καίτοι ἐν συντόμῳ, ἅπασιν τὰ πρὸς τὴν εὐπροσηγορίαν καὶ τὴν ἀγαθὴν διαγωγὴν τῶν νεανίδων μέσων.

Ἡ Εὐγένεια εἶναι τὸ πρῶτον ἔργον τὸ πραγματευόμενον τοιαύτην ὕλην ἀπὸ τὸ μοναδικὸν γυναικεῖας χειρὸς ἐν τῷ ἑβραϊκῷ ἔθνει

Ἐπιφορτώσασα ἐπὶ τῇ ἴδίᾳ καὶ τῇ προθυμίᾳ μεθ' ἧς ἡ Δεσποινὶς Ρίζα ἀνέλαβε νὰ πρωτοστατήσῃ εἰς τοιοῦτον εὐγενὲς στάδιον ὄλεσυρα ἄγαθὸν ὑποδείγμα ἐναγχλήσεως εἰς τὰς ὁμοφύλους της συγχαίρομεν τῇ κ. Ρίζῃ ἐπὶ τῇ Εὐγενείᾳ αὐτῆς καὶ εὐχόμεθα ἵνα μὴ πιύσῃ οὕτωσι μετ' αὐτοπαρησίας ἐρχαζομένη ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς ἀναμορφώσεως τῶν ὁμοφύλων αὐτῆς, μηδόλως ἀμφιβάλλουσα ὅτι θέττον ἢ βρέδιον ἔξι τὴν ἐθνικὴν εὐγνωμοσύνην ἐπιστέψουσαν τοὺς εὐγενεῖς κόπους της.

Αὐτὸς τῶν ἐν τῇ Ἀριθ. 29 φύλλῳ αἰνιγμάτων.

τοῦ Α'.

Ἄθρος — κλῆρος

τοῦ Β'.

Αἰτιόλος — πῶλος

Ἐν Ἐλασσάνι. Μαριγὼ Δ. Σύρμα.

Τύποις Α. ΖΕΛΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 34. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 25 ΙΟΥΝΙΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ καὶ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδεται κατὰ πενθημερίαν

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1]2.

ΤΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾶ, Γεωργαντζιλὲρ, Ἀριθ. 37.

ΟΠΟΙΑ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΗΝΕ Η ΓΥΝΗ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΙΓΚΙΠΕΣΣΗΣ ΒΟΦΟΡ
ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ. (1).

Ἴσως ἀντείπῃ τις ὅτι συγχίζω τὸ πνεῦμα μετὰ τῆς κρίσεως. Δὲν προτίθεμαι ἐνταῦθα ν' ἀναλύσω μήτε τοὺς τύπους μήτε τὰς διαφορὰς τοῦ γενικοῦ πνεύματος, ὅπερ καλοῦσι πνεῦμα κοινὸν, πνεῦμα ἐπιστημονικὸν, κοῦρον, βαθὺ, σπουδαῖον, ἐπιπόλαιον, κακὸν, δηκτικὸν κτλ. καθόσον ἅπασαι αἱ παραλλαγαὶ τοῦ χαρακτῆρος συγχέονται γενικῶς μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ πνεύματος, οὕτινος διακρίνεται ἡ κρίσις, ἰδιότης τοῦ ἑνρρόνος καὶ ἑλλόγου πνεύματος. Ἅπαντα τὰ εἴδη ταῦτα τοῦ πνεύματος ἐν εἰσὶ κατ' ἐμὲ, ὅπερ ὀνομάζω δεύτερον μᾶλλον ἢ ἧττον πλήρη, κατὰ βαθμὸν μικρᾶς ἢ μείζονος ἐπεκτάσεως καὶ μικρᾶς ἢ μεγάλης ὀρθότητος, ἀποδιδομένης εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διανοίας ταύτης. Οὕτωσι τὸ γενικὸν πνεῦμα εἶναι διάνοια μεγάλης μὲν ζωηρότητος σύμειαν ὅμως πάντοτε ἐχούσης βαθύνοιαν, μολὰ ταῦτα ὄντως ἑλλόγως διαπελούσης· διάνοια ἐπιτυχὴς κατ' ἐξοχὴν ἡ ὁποία τοῦ πνεύματος, ὁμοιοτρόπως πάντοτε ἐξαιρετίζομένης.

Ὁρίζοντες τὴν ἰδέαν, ἣν ἐπιδίδομεν εἰς τὸ σημαινόμενον τῆς κρίσεως, ἣν εἶναι ἡ κρίσις εἶναι ἡ δικαία ἐκτίμησις τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων, τῆς ὑπαρξέως.

[illegible] ἐκτίμησις τῆς δικαιοσύνης ἐπὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀνθρώπων, καὶ στάσεις, καὶ τὴν κατ[illegible] ἀλλὰ [illegible] πολλαχοῦ, ὧν [illegible] εἴτε τῆς καρδίας, εἴτε τοῦ [illegible] ἐπιστροφῆς, τοῦ συμ[illegible] δύναται νὰ διακρι-

(1) Ἴδε προηγ. ἀριθ.

δέσῃ πολλὰς λύπας· ἀλλὰ δυστυχῆς κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον ποιοῦσι ταύτην. Ἕνεκα ὡραίων λόγων, πλουσίων ἐνδυμάτων πολλαὶ εὐαρεστοῦνται πολλοὶ νὰ ἐξαπατῶνται.

Χωρὶς ν' ἀπαριθμήσω ἄπειρα τὰς δυσαρίστους συνεπείας, τὰς προερχομένας ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς κρίσεως, ὀφείλω ν' ἀπαρέμειναν τινά, ἥτις συντελεῖ εἰς τὸ καταστρέφει ἅπασαν τὴν ἁρμονίαν τῆς κοινωνίας, παραλύουσα ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἅπαντα τὰ εὐγενῆ καὶ γενναῖα αἰσθήματα. Ἡ κακία αὐτὴ εἶναι ὁ Ἐγωϊσμὸς, ὅστις μεθερμηνευόμενος σημαίνει τὸ ἐγὼ, ἐγὼ πρὸ παντὸς ἄλλου. Τὸ ἐγὼ τοῦτο ἐπαυξάνει ἀκαταπαύστως καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐκμηδενίζονται αἱ πατρικαὶ, μητρικαὶ, υἱϊκαὶ καὶ αἱ τοῦ πλησίου συμπάθειαι καὶ φιλοστοργίαι, καὶ ἅπαντα τὰ αἰσθήματα, οἱ ἔρωτες, αἱ ἀξιότητες.

Ὁ Ἐγωϊσμὸς οὗτος ἔχει ἀδελφὸν δίδυμον, ἀφ' ἧς σπανίως χωρίζεται, τὴν Ἔπαρσιν. Τὴν Ἔπαρσιν ταύτην δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν μετὰ τῆς ἀξιοπρεπείας. Ἡ Ἔπαρσις εἶναι γεγονὸς μικροῦ καὶ ἀκρίτου νοός· δι' αὐτῆς ἡ ὡραιότης, ὁ πλοῦτος, ἡ πατραγαθία εἶσιν αἰτία ὑπεροχῆς τοιαύτης, οἵα περιγρονεῖται θεωρῶν κατωτέρους αὐτοῦ τοὺς μὴ κεκτημένους τοιούτων ἰδιοτήτων. Δικαία δὲ ἐκτίμησις ὀξίει τὸν πείσει ὅτι ὁμοιοτρόπως ἔρχονται ἅπαντες εἰς τὸν κόσμον, ὅ τε βασιλεὺς, ὑπηρέτης ἢ ἀνθρακεὺς, καὶ ἐπιστρέφουσι χωρὶς νὰ ῥάψωσι μεθ' ἑαυτῶν μήτε ἀγαθὰ, μήτε μεγαλεῖα ἐπίγεια, καὶ ὅτι ἅπαντες ἐνώπιον τοῦ Δημιουργοῦ ἐσμὲν ἴσοι ἄνευ μηδεμιᾶς διακρίσεως, εἴτε πατραγαθίας, εἴτε εὐγενείας, εἴτε ὁμοιότητος.

Τί δὲ εἶναι ὡραιότης; Ἰδιότης, ἣν μόνοι δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν. Ἰδιότης, ἣν ἀσθένεια μαραίνει, ἣν γεγονὸς τι ἄξιον καταστρέφει! Τί εἶναι πλοῦτος; Συνεχὴς ἡ αἰτία μεγάλων παραχωρήσεων παρὰ μεγίστων ἐπὶ κακίᾳ, οἷον τῆς φιλοδοξίας, ἀπληστίας, καὶ μυρίων ἐλαττωμάτων, παθῶν ἀγουσῶν πολλοὺς ἡμᾶς εἰς τὴν ἀπώλειαν, εἴτε διακινδυνεύοντας ὅτι κατέχομεν ἤδη εἴτε ἐμποδίοντας εἰς πράξεις πολλὰς πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἧς ἐπιθυμοῦμεν περιουσίας. (Ἐνταῦθα ὑπαινίττομαι μόνον τοὺς ἐμπνεομένους ὑπὸ παθῶν πλουτήματος ἐπάρσεως κατὰ τὴν σύμπραξιν αὐτῶν κατέστασιν). Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γενεολογίαν καὶ πατραγαθίαν, τίς δύναται νὰ ἀποδείξῃ ὅτι μεταξὺ τῶν προγόνων τῶν οὐδεὶς ἐστερήθη

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τρόπῳ πάντα τὰ μικρὰ ἐκεῖνα γεγονότα, τὰ ἰδιαίτερα καὶ καθημερινά, τὰ ὁποῖα σήμερον τοσοῦτον ἐκινδύνευν τὴν κοινωνικὴν γαλήνην, ἐννοῶ, ἅτινα δὲν ἔχουσι μέτρα τὸ ὁποῖον τῆς ἔβαλε, μέτρα τῶν νόμων τῆς ἀβροτάτης, καὶ ἅτινα ἐχρησίμευον εἰς τοὺς μεγάλους κυρίους διὰ νὰ περάσουν τὸν καιρόν των. Ἀφ' ἑτέρου διατί ἡ μεγαλοψυχία ἐπὶ τοιούτοις ἢ τοιούτῳ προέρχεται; Δὲν εἶμαι πάντοτε ἀπόγονοι τοῦ πρώτου ἀνθρώπου; Τίς δύναται νὰ μὴ ἀνέλθῃ μέχρις αὐτοῦ; τίς δὲ δύναται νὰ διέλθῃ πέραν αὐτοῦ;

Ἴνα λέγητε ἰδίαν γνώμην καὶ ἀκριβῆ περὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐπιφροσύνης, ἣν ὁ ἄνθρωπος ἐξιστᾷ τὰ ἔχῃ περὶ ἑαυτοῦ, εἰκαστικῶς τὰ μὴ ἀκολουθήσητε μέχρι τῆς παρορμῆς τοῦ ὑψηλοῦ τούτου ὅρους. Καθέσθητε σταχάνδην αὐτὸ βλέπουσα. Ἐνθεν μὲν τὰς ἀχανεῖς παλάδας, διατεμνομένας ὑπὸ πυραμίδων, ἐνθεν δὲ τὰ δένδρα, τοὺς λόφους, τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ὅλας ἀκαταλήκτους τὰ θελξικάρδιον τοῦτο πανόραμα, ὑπέρκειται εἰς τὴν παρορμὴν τοῦ ὄρους. Ἂ τότε! Ὁρίζουσιν τὴν θάλασσαν καὶ λέγουσιν τὴν ἑαυτῶν αὐτῆς. Ἐνώπιον τοῦ θεάματος τούτου τοσοῦτον ἐκπληκτικοῦ, ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν κολοσσιαίων τούτων νεμάτων, ἅτινα ἀρχίζοντα, διατρόφανα, ῥοῦσι πρὸς τὴν ἄβυσσον ἀκατασκότωτον, ἵνα ἐξάλωσι καὶ πλέκι ἐπὶ μᾶλλον γιγαντιαῖα καὶ ἀπειράριθμα, ἐνώπιον τοῦ ἀπείρου τοῦ ὁρμητικοῦ τούτου ὕδατος, ὅπου κατελήφθη τὴν γῆν, τοῦ οὐρανοῦ τούτου, οὗτινος ἡ ὄρεξις ἄπειρος, τί εἰπεῖν ἡμᾶς, ἐγώ, ὑμεῖς καὶ ἐγώ; οὐδὲ πέσως ἔχουσι οὐδὲ σημεῖον ειτελές; λέγω σημεῖον ειτελές παθεῖ ατρατηρίσῃ εἰς τὰ πέρατα τοῦ ὁρίζοντος τῆς θαλάσσης μεταξὺ τοῦ ἀκαλίβα ἐπὶ ὑπέρας μικρᾶς λευκῆς κηλίδος μικροτέρων τοῦ πίνου (μαζέλλα)· ἔσται ἀτμόπλοιον ὑπερμεγέθης περίφημον 300 ἀνδρῶν ἵππων καὶ λοιπῶν!

Ὅτε σταματήσῃ ψυχρᾷ; περὶ τοῦ τρόπου δι' οὗ γεννώμεθα καὶ ἀναπνέομεν, ἀντιπαρέρχονται ἡμᾶς αὐτοί; εἰς τὸ ἔξοχον μεγαλεῖον τῆς δημιουργίας, δὲν πρὸ πάντων παρέχουσα ἐντύπωσιν; Τὸ ὄφελος τοῦ ἀνωφελοῦς καὶ ἡ ἔκφρασις σμικρότης τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅτε δ' ἀπελίθης φέρομεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπὶ τοῦ ἰσταμένου τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἀνευρίσκομεν τὸ ἀποτέλεσμα θεάτρου νεοτελεστῶν (ἐνάλια;) καὶ τὰ μᾶλλον ἢ ἧττον πλουσίως ἐνδεδυμένων, παζόντων τερπνὰ μᾶλλον ἢ ἧττον δραματικά, κυρίως δὲ κωμικὰ, ὅσῃτε ἡ βαρεῖα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ γενεολογία του εἰσὶ τὸ ἄντλιον ζώντων αὐτῶν.

Ἀλλ' ἴσως θὰ εἴπωσι τινές, θέτες ἅπαντας εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν; καὶ ἀνωφελῆ τις τὴν ἔκφρασιν δὲν πίπτει εἰς τὸ ἀντίθετον ἐλάττωμα; ποῦ; Ἐντεῦθεν δὲ ἰδίᾳ ἐπιδεικνύεται τὸ ἀληθὲς πνεῦμα, τὸ τερπνὸν τοῦτο τῆς τελείας ἀνατροφῆς καὶ τῆς ἐκλεκτῆς μορφώσεως· ἐκεῖ μὲν, ἡ ἔλλειψις τῆς κρίσεως ἐνεργεῖται μεθ' ὕβρεως τῆς μορφῆς τῆς ἐκφράσεως, ἐνταῦθα δὲ ἡ διακεκριμένη ἀνατροφὴ καὶ τελεία κρίσις ἐπιφέρει εἰς τοὺς τρόπους ἡμῶν ἐξομοίωσιν, ἥτις τὴν ἐξοικειοῖ ἕκαστον ἐν τῇ οἰκείᾳ αὐτοῦ θέσει χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ τὸ διατί, καὶ ἥτις ὡς μαγνητικὴ ἐπιρροὴ ἐνεργεῖ ἐφ' ἑκάστου ἀτόμου. Ὑπάρχει ἀξιοπρέπεια ἐν τοῖς τρόποις; ἀξιοκρίτως ἐν τοῖς πράξεσι. Ἀπαιτῶν καὶ πάντες οἱ πιστεύοντες ὅτι ἡ ἀξιοκρίτως αὕτη ἀπαιτεῖται κατὰ βούλησιν οὐχί, ἁπλούστως οὐχί.. Ἡ ἀξιοκρίτως ἐν τοῖς τρόποις προηγεῖται εἰς τὸ τέκνον κατὰ τὴν τριετῆ αὐτοῦ ἡλικίαν. Ἔχειν κόρητα, ὁμιλεῖν εὐγενῶς, ἵστασθαι σεμνῶς, γελᾶν μετ' αἰδοῦς, ἔχειν τρόπους εὐσταθεῖς ἐν τῷ τρώγειν, περιπατεῖν, ἦχον φωνῆς μεμετριασμένης, εἶαν ἕξεις ἃς πρέπει νὰ διδάξωμεν εἰς τὸ τέκνον, καὶ αἵτινες ἀκολουθοῦσι θέλουσιν κατασταθῆ φυσικαί. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῶν πράξεων, ἡ προέρχεται ἐκ τῆς ἀνατυξέως τῆς καρδίας καὶ τῆς τελειότητος τῆς ἐξορροσύνης, ἐξ αἱ ἀγαθαὶ ἕοχαὶ ἐνσπείρουσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ παιδικότητι του εἰσέτι.

ΕΚΔΡΟΜΑΙ
ΕΙΣ ΡΟΥΜΕΛΗΝ ΚΑΙ ΜΩΡΕΑΝ.
ὑπὸ
ΔΩΡΑΣ Δ'ΙΣΤΡΙΑ.

Α'.
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ καὶ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Περὶ τὰς ἑπτὰ ὥρας καὶ ἡμίσειαν, ἐπέβην τοῦ ἵππου ἵνα μεταβῶ εἰς Πλαταιὰς, διερχομένη τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀσωποῦ διαβρεχομένην πεδιάδα. Ὅτε ἀνεχώρησα ἐκ Θηβῶν, οἱ χωρικοὶ ἀπελάμβανον τῆς ὄρθρου τῆς πρωΐας ἐνώπιον τῶν παφενείων τῆς κυριωτέρας ὁδοῦ, ἕτεροι δὲ ἐμέτρων διὰ τῆς χειρὸς τὸ καμβολόγιόν των," ὅπερ δὲν εἶναι μὲν ἀνταξιόμενον θησαυρευτικὸν, ἀλλὰ ἀφορμὴ ὅπως βλέπῃ τις τὸν παρόν του. Πολλοὶ διέβαζαν τὸν καφὲ των ἐντὸς φαλλῶν μικροσκοπικῶν, συνομολόγουν ζεσπῆς ἢ ἀπαγνώσκοντες τινὲς μὲν τὸν Αἰῶνα, ἕτεροι τὴν Ἐλπίδα καὶ ἄλλος τὴν Ἀθηνᾶν. Ὁ Αἰὼν, ἡ μᾶλλον διαδομένη τῶν Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων, συντασσομένη ὑπὸ τοῦ Κ. Τιμολέοντος Φιλήμονος, υἱοῦ ἑνὸς τῶν ἱστοριογράφων τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, διατήρη ἀντιπολίτευσιν ἰσχυρὰν κατὰ τῆς πολιτικῆς τῆς κυβερνήσεως, ἣν ἐχαρακτήριζε ὡς λίαν Ἀδστριακήν. Ἡ Ἐλπὶς ὑπερασπίζετο τὴν πολιτικὴν ταύτην, ἣν διετήρουν ἐν τῇ ἐξωτερικῇ Βαυαρικαὶ ἢ Αὐστριακαί τινες ἐφημερίδες, μᾶλλον, ὁμολογητέον, ἐνθέρμοι φίλοι τῆς Δυναστείας τῶν Ἑλλήνων καὶ πάντοτε προκαυδοῦσαι ν' ἀναμαφώσωσι ἑλληνικὴν θυότητα καὶ τοὺς φιλέλληνας, τοῦθ' ὅπερ μεγίστην ἐποιοῦσι ἐντύπωσιν, μηδὲ ὅλως εἰσέτι ἐξασθενιδοῦσαν. Ἡ Νέα Πανδώρα, τὸ πρῶτον περιοδικὸν τῆς Ἑλλάδος, ἔσχεν ὡς συντάκτας τοὺς ΚΚ. Ῥαγκαβῆν, Παπαρρηγόπουλον καὶ Δραγούμην. Ἡ Ἐφημερὶς, ἥτις χρησιμεύει ὡς πρωτίστη ἀνάγνωσις τῶν πολιτῶν τῆς Ἑλλάδος, τοσοῦτον ὥστε πρίζεται ὥστε σήμερον ἐν Ἀθήναις ἐκδίδονται τριάκοντα δημοσιογραφικὰ φύλλα.

Εἶπε ὁ Θεὸς εὐδοκήσῃ ὥστε ἡ ἐφημερὶς νὰ κατίχῃ ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἕλληνος τὴν αὐτὴν θέσιν, οἵαν καὶ κατὰ τοὺς Ἄγγλους. Ἡ ἐνεργητικότης τῶν προσώπων δὲν θέλει βεβαίως ἐπαρκέσῃ. Ἀλλὰ, ὡς ἐν Ἰταλίᾳ ἤττον ἐκλεκτοῦσιν εἰς τὸ καφενεῖον τὴν εὐκαιρίαν ὅπως καταγίνονται εἰς τὸ προσφιλὲς Φάρ-νιέντε (μηδὲν πονεῖν). Φεῦ! εἰς τοὺς κατοίκους τῶν μεσημβρινῶν χωρῶν.

Ἡ ἐγκράτεια τῶν κατοίκων τούτων ὂν ἔχει τοσοῦτον ἐνδιαφέρον ὅσον γενικῶς φρονοῦσιν ἐν τῇ μεσημβρινῇ Εὐρώπῃ. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δὲν εἶχον τὰς ἀσκητικὰς ταύτας ἕξεις. Αἱ δὲ μᾶλλον προηγμέναι πόλεις τοῦ κόσμου οὐδεμίαν σπουδὴν ἀπέδιδον εἰς τὰς τῶν ἀναχωρητῶν ὀρέξεις ταύτας.

Ἡ πεῖρα ἐπέδειξεν αὐτοῖς ὅτι ὅστις δὲν συνέζει δυνάμεις δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ἐζοδεύῃ τοιαύτας. Ἐργάτης δὲ Ἄγγλος, μᾶλλον διατρεφόμενος ὁμοτέχνου Γάλλου δύναται νὰ χρησιμεύσῃ κατὰ πολλὴν ἐνεργητικότητα. Τοὐναντίον ὁ ἄνθρωπος ὅστις συνήθησε νὰ εὐχαριστᾶται ἀδύνατον τροφὴν, ἁπλῶς πᾶσαν ἰκμάδα ἐνεργητικότητος. Ὅτε ὁ Ἕλλην ἔχει ἐν τῷ θηλακίῳ αὐτοῦ ὀρχαμῆς τινὰς ἐμμένει ἰσχυρῶς ἐνώπιον ριαλίδος καὶ χάρις εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ καπνοσύριγκος ἢ τοῦ σιγάρου του, διέρχεται ἐν ναρκώσει, ἥτις ὀλίγον διαφέρει τοῦ ὕπνου, τὴν πολυτιμωτέραν τοῦ χρυσοῦ ὥραν αὐτοῦ, ἐκ τῆς εὐσυνειδότου χρήσεως τῶν ὁποίων ἐ-

ξάρτηται τὸ μεγαλεῖον, ἡ ἀξιοπρέπεια καὶ ἡ εὐδαιμονία [illegible] θνῶν. Ὁ στρατηγὸς Γαριβάλδης θαυμάσιον ἔδωσεν εἰς τοὺς μεσημβρινοὺς μάθημα, ὁπότε καταθέσας τὸ ξίφος, ὅπερ ἐν Ῥώμῃ, ἐν Παλέρμῳ ἐνέπνευ ρρίκην εἰς τὸν ἐχθρὸν, ἔλαβε τὴν σκαπάνην τοῦ γεωργοῦ ἵνα ἀριεργάσῃ εἰς τὸ σκληρότερον καὶ ὠφελιμώτατον ἔργον τὰς ἀκμαίους ἐκείνας χεῖρας, τὰς συντρίψάσας τὰς ἁλύσεις τοσούτων δούλων.

Ἡ εἰρηνικὴ στάσις τῶν ἀστῶν τῶν Θηβῶν μοὶ ἀπέδειξεν ὅτι οἱ στρατοὶ τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Ἀττικῆς, ἀπεδείχθησαν ἐν τῇ [illegible] ἐπιτηδειότητος πολλῷ ἧττον τῶν ἄλλων Ρουμελιωτῶν ἀποφασιστικοί. Μάρτυς αὐτόπτης, ὁ Ἄγγλος Πλακέρ, προεῖπε εἰς τὸ νὰ ὀνομάσῃ αὐτὸν «τὸν χειρότερον στρατὸν τῶν Ἑλλήνων».

Πρέπει ὅθεν νὰ συμπεράνωμεν ὅτι οὐδὲν ἴχνος τῶν πρώτων ἐκείνων τῶν κατοίκων τόπων εὑρήσαμεν;

Ὁ Λαγωγιάτης Γεώργιος παρέσχεν ἐν ἀνάγκῃ, τοὐναντίον ὑπόδειγμα.

Καίτοι καλὸς ἄνθρωπος, καίτοι ἐραίνετο προσεκτικὸς, ἦν προφανῶς τραχύτερος ἀμυζηλήτου τινος τῶν Ἀθηνῶν, μᾶλλον διατεθειμένος ἵνα ἀποδείῃ εἰς τὸν πλησίον του ἐπίθετον τι ἐκφραστικὸν ἢ νὰ τὸν ἐπαινέσῃ. Ἡ φυσιογνωμία αὐτοῦ εἶχεν ὁμοίως χαρακτηριστικὰ ἐκφραστικότατα. Οἱ βαθέως κυανοῖ ὀφθαλμοὶ, τὰ παχέα χείλη καὶ ἡ ὑπερήφανος καὶ ἀριστοκρατικὸς στάσις του κατεδείκνυον ὅτι καλῶς ἐξυπηρέτησεν εἰς τὸν «Ἱερὸν λόχον.»

Φαίνεται ὅτι ὑπερηφανεύετο ὡς ἦν ἄξιος υἱὸς τῆς Βοιωτίας, διότι ἔφερεν ἐν καταλλήλῳ εὐκαιρίᾳ τὸν τίτλον τοῦ ἐπονόμου τοῦ Ἐπαμεινώνδου. Ἀγνοῶ ἐὰν ἡ γεννεολογία αὐτοῦ ἦν ἐν τάξει· νομίζω δ' ὅτι ὁ Ἐπαμεινώνδας εἶχεν τέκνα τὴν Λεύκτραν καὶ τὴν Μαντινείαν. Ἀλλὰ γνωρίζω καλῶς ὅτι ὁ Γεώργιος εἶχε τὴν γενναιότητα τῶν ἀρχαίων κατοίκων τῆς πατρίδος του διότι εἰς ε"Οσιον Λουκᾶν μὲ προεφύλαξε, διὰ τῆς ἀποφάσεώς του, σπουδαίου συμβεβηκότος. Ἐν τῇ ὁδῷ, ἣν ἠκολούθουν μεταβαίνουσα εἰς Πλαταιὰς, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε φόβος εἰμὴ εἰς τὰ ἄγρια στενὰ τὰ ἄγοντα πρὸς τὸ μοναστήριον συνέλεξε δι' ἐμὲ, ἐπὶ τῶν πλατέων καὶ πλησιεστάτων ἀκανθῶν φυλλωμάτων, καθαρωτάτην ὑπόξανθον ἐκρεμμένην ὅλην, ἣν μασσῶσιν, ἐλλείψει μαστίχης, ἥτις ἔχει, τὴν γεῦσιν καὶ τὴν ὀσμὴν ῥητινώδη.

Μεθ' ὅλας τὰς ἐνδείξεις ταύτας τῆς καλῆς προαιρέσεως, ὁ ἐγωϊστὴς ἤθελε φανῇ εἰς ἄλλον λόρδον ἢ εἰς Βαρῶνα γερμανὸν ὑπηρέτης, στεροῦμενος πολλὰ προτερήματα οὐσιώδη τῆς ὑπηρεσίας του. Οὐδὲν εὐχερέστερον νὰ ἐννοήσῃ τις ὅταν ἐξετάζῃ τὴν διαρρᾶν τῶν ἕξεων. Ἐν τῇ Δύσει· ἡ ὑπηρετικὴ εἶναι κατάστασις ἣν πρατιμῶσι πολλοὶ ἄλλοι.

Τίς υἱὸς γεωργοῦ ἢ τις νέα χωρικὴ δὲν θὰ θελήσει μᾶλλον νὰ ὑπηρετήσῃ παρά τινι ἐπαύλει, νὰ φορῇ ὡραῖα ἐνδύματα καὶ ὑπενδύτας ἢ νὰ καλλιεργῇ τὴν γῆν καὶ νὰ ἐνδύηται βαναύσως, Ἐκ τούτων ἕπεται ὅτι ἡ ὑπηρετικὴ εἶναι πολλάκις κληρονομική, καὶ ὅτι βλέπει τις γενεὰς θαλαμηπολίδων ὡς τὰς γενεὰς τῶν Κομησσῶν.

Παρ' Ἕλλησι οὐδὲν παρόμοιον τοῦ ἱεραρχικοῦ πνεύματος τῶν γερμανῶν. Ὁ Ρουμελιώτης μεγίστην ἀξίαν ἀποδίδωσι εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν του ἵνα γείνῃ ἐκουσίως ὑπηρέτης. Ὁ Πελοποννήσιος ὅστις δὲν ἀπομακρύνεται τοῦ ἀγροτικοῦ βίου εὐχερῶς εὑρίσκει τὰ μέσα ὅπως μεταχειρισθῇ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἅμα ἴδῃ αὐτὸν ὁπό τινα ἄλλον. Ἐν γένει ἐν Ἑλλάδι μόνον ὑπὸ ἀναπόδραστον ἀνάγκην εὑρισκόμενός τις καὶ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν του ταχύτερον, γίνεται ὑπηρέτης. Εἰς τινας νήσους αἱ νεφνίδες ὑπηρετοῦσι μετὰ ἧττονος ἢ ἐλλαχοῦ ἀποστροφῆς.

Ἡ Σίφνος, ἡ Ἄνδρος, ἡ Τῆνος, φημίζονται ἀπὸ τῇ προμηθείᾳ ἐμπόρων μαγείρων καὶ ἀρίστων τροφῶν.

Βεβαίως ἡ σκληρότης τῶν κυρίων ὡς οὐδὲν λογίζεται ἐν τῇ ἀποστροφῇ ἣν ἐμπνέει ἡ ὑπηρεσία, ἀποστροφὴ ὑπαρχούσῃ εἰς πολλὰς δημοκρατικὰς πόλεις, εἰς τὰς Ἡνωμένας πολιτείας ἐπὶ παραδείγματι, ἔνθα ὁ ὑπηρέτης δὲν ὑποκρίνεται τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ ὅπως γίνῃ ὁριστικῶς «βοηθός». Οὕτως ἅμα ναῦται ἔχει ὁδολόν τινα εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς δὲν ζητεῖ σύζυγον· Κἂν ἐσύναξε χρήματά τινα καὶ οἱ ὡραῖαι αὐτῆς ὀφθαλμοὶ συμπλήσωσιν τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς προικὸς, τὸ πρῶτον αὐτῆς ἐπάγγελμα οὐδόλως ἐμποδίζει αὐτὴν ἀπὸ τὴν εἰσαγωγήν της εἰς τὴν τάξιν τῶν ἰδιωτῶν καὶ ἐν περιπτώσει, καὶ' ἣν ὁ σύζυγος της θὰ ἠδύνατο νὰ φέρῃ ἐπὶ τῆς κομβοδόχης αὐτοῦ τὴν κυανῆν ταινίαν τοῦ Σωτῆρος, τίς θέλει τὴν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ μεταβῇ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν αὐλήν; Πῶς δύνατα νὰ ἐκπλήττηται διὰ παρόμοιον γεγονότα ἐν πόλει δημοκρατικῇ τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα εἷς ὑπουργὸς δύναται νὰ ἔχῃ ὡς ἀνεψιὰν μάγειρον τινα. Ἐν Ἑλλάδι, ὁ κ. Ζαΐδ δὲ Τοπὲρ ἤθελεν ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου ἐμποδίου, ἀπαντήσει τὸν ἀνεψιόν του Ἀντώνιον παρὰ τοῖς ἐπισημοτέροις προσώποις. Ἐὰν ὁ κενόδοξος οὗτος ἰδιώτης ἠδύνατο ἄνευ παλλωῦ τοῦ κόπου ἀποφασίσῃ ὅπως καλῇ τὸν ὑπηρέτην του «κύριον» μετὰ πολλῆς τῆς δυσχερείας ἤθελεν τὸν ἐμποδίσει ὅπως τὸν ὁμιλεῖ πάντοτε πρωτοπροσώπως.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙΜΑΙΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ.

ΙΑ'.

Φιλτάτη μου θύγατερ,

Ἡ γυνὴ πρέπει πρὸ πάντων νὰ ἦναι σώφρων. Ἡ σωφροσύνη εἶναι ὁ ἀειθαλὴς στέφανος ὅλων τῶν ἀρετῶν καὶ εἶναι ἀχώριστος ἀπὸ τὰς καλὰς καὶ ἀνατεθραμμένας γυναῖκας. Ἡ σωφροσύνη δὲν συνίσταται μόνον εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς τρόπους ἀλλὰ εἰς τὸν στολισμὸν τῆς ψυχῆς καὶ καρδίας. Ἡ σώφρων γυνὴ δὲν προσπαθεῖ ποτὲ νὰ ἀποδείκνυται, διότι ὁ ἀληθὴς στολισμὸς αὐτῆς εἶναι ἡ ἐντροπὴ καὶ ἡ σωφροσύνη, τὰ ὁποῖα στολίζουσι τὸ πρόσωπόν αὐτῆς. Ἡ σώφρων γυνὴ ἀποφεύγει τοὺς προσποιημένους τρόπους καὶ εἰς τὸν καλλωπισμόν. καὶ τοὺς λόγους καὶ εἰς τὴν συμπεριφορὰν της, δὲν κατακρίνει τὰς ἕξεις γυναῖκας δὲν καυχᾶται διὰ τὴν ἀθωότητά της, δὲν ὑπερηφανεύεται διὰ τὰ πλούτη της, ἀλλὰ προσέχει καλῶς εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰς πράξεις των.

Διατί θέλουσι νὰ ἐπιτυθυνθῇ πλασοῦς τοὺς τρόπους ὅταν εἶναι βεβαία περὶ τῆς σωφροσύνης της; τὸ χρῶμα τῆς αἰδοῦς λάμπει ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῆς ζωηρότερον τοῦ τεχνητοῦ ἐρυθήματος, διατὶ νὰ μασκαρεύσῃ τοὺς λόγους της, ὅταν αὐτὴ εἶναι βεβαία περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῶν. Ἡ φαντασία τῆς σώφρονος γυναικὸς δὲν ἐξέπεται ποτὲ ἀπὸ τὰ πέριξ ἀντικείμενα, ἀλλὰ πάντοτε εἶναι ἥσυχος καὶ ἡ γαλήνη τῆς ψυχῆς ζωγραφίζεται ἐπὶ τοῦ προσώπου της. Ἡ σωφροσύνη εἶναι ἡ καλύπτρα τῆς γυναικὸς καὶ φαίνεται εἰς τοὺς λογισμοὺς καὶ τὰ αἰσθήματά της. Ἡ σώφρων γυνὴ δὲν ἔχει πίστιν εἰς τὰ προτερήματά της. καὶ ἅμα ἐννοήσει ὅτι κοσμικὰ περιστατικὰ δύνανται νὰ τὴν παράξουσι, ἀμέσως προσφεύγει εἰς τὸν βωμὸν τῆς ψυχικῆς καστερίας ἀνδίσταται κατὰ τῶν πειρασμῶν. Ἡ σωφροσύνη εἶναι ἀσπὶς, τὴν ὁποῖαν ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς γυναῖκας κατὰ τῶν κακῶν ἐπιθυμιῶν. Γυνὴ ἐστερημένη σωφροσύνης καταντᾷ ἐπὶ τέλους ἀναίσχυντος καὶ ἀποστρέφεται ὑπὸ πάντων· Ἡ σωφροσύνη εἶναι ἀχώριστος ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον καὶ καλὸν τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του χρωστᾷ νὰ ἦναι σώφρων, διότι μόνη ἡ σωφροσύνη σηολίζει λαμπρῶς τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα καὶ εἶναι τὸ μόνον ἀγαθὸν ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς τὰς νεφνίδας ἡ σωφροσύνη πρέπει νὰ ὑπέρχῃ μετὰ τῆς εὐθυότητος καὶ τῆς φαιδρότητος, καὶ εἶναι ὁ μόνος καλλωπισμὸς αὐτῶν. ἡ δὲ ἀρετὴ αὕτη ἀπαιτεῖται μόνον διὰ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς, καὶ ἐμπεριέχει ἐν ἑαυτῇ πᾶσας τὰς ἀρετάς.

ΖΩΗ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ο ΣΩΦΡΩΝΥΜΟΣ καὶ Η ΧΑΡΙΤΗ.

(Διήγημα.)

Ὁ Σωφρόνυμος εἶδε τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἐν Θήβαις. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἔλκων τὸ γένος ἐκ παλαιᾶς τῆς Κορίνθου οἰκογενείας, μετανάστης, ἐγκατεστάθη εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Βοιωτίας· ἐκεῖ δ' ἀκτίσασιν αὐτὸς καὶ μετ' αὐτὸν ἐντὸς βραχίος ἰσχύοντος· ὥστε ὁ Σωφρόνυμος, τὸ δωδέκατον ἔτος [illegible] τῇ πόρῃ, ὁρφανὸς μητρὸς τε καὶ πατρός, ἐστερημένος περιουσίας καὶ τὸ χείριστον ἄνευ προστασίας.

Ὀλίγοι ἐξ ὅσων ἀπέλιπεν ἐπεύχοντο τοσοῦτον ὄφον τοὺς γονεῖς. Καθεκάστην τὸ δυστυχὲς παραγινόμενον ἐθρήνει ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτῶν καὶ εἶτα ἐπανέρχετο πρὸς τὸν ἄρτον, τὸν ὁποῖον λυγρᾶς ἐλεημοσύνης ἐλάμβανε παρὰ τινος ἱερέως τῆς Ἀθηνᾶς.

Μίαν τῶν ἡμερῶν τὸ ὀρφανὸν ἀπελαυνόμενον εἰς τὴν πόλιν καὶ κατὰ τύχην εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ περιφήμου Πραξιτέλους. Ἔβλεπεν περὶ ἑαυτὸ τοσαῦτα ἀριστουργήματα, κυριεύεται ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ, παρατηρεῖ, θαυμάζει καὶ τέλος, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Πραξιτέλην μετὰ θάρρους καὶ χάριτος ὅλως παιδικῆς·

— Πάτερ μου, λέγει, δὸς καὶ εἰς ἐμὲ μίαν σμίλην καὶ δίδαξέ με νὰ γίνω καθὼς σὺ ἄνθρωπος ὀνομαστός.

Ὁ Πραξιτέλης, ἰδὼν τὸ καλὸν παιδίον καὶ θαμάσας τὰ σπινθηροβολοῦντα ὄμματά του, ἐναγκαλίζεται αὐτὸ τρυφερῶς καὶ ἀποκρίνεται·

— Ναί, τέκνον, γίνομαι διδάσκαλός σου· μένε πλησίον μου καὶ ἐλπίζω, ἂν δὲν ὑπερτερήσῃς, θέλεις τοὐλάχιστον ἐξισωθῇ τῷ Πραξιτέλῃ.

Ὁ Σωφρόνυμος, εὐτυχὴς καὶ εὐγνωμονῶν, δὲν ἀπεχώρησε πλέον τοῦ ἐργαστηρίου καὶ ἐντὸς βραχέως ἐφάνη, ἀναπτυσσομένη παρ' αὐτῷ, ἡ περὶ τὴν τέχνην ἔμετρος δεξιότης, δι' ἧς ἡ φύσις ἐκρύπτετο αὐτὸν, ὥστε, τὸ ἑξάκτον ὄγδοον ἔτος ἀγαν, κατεσκεύαζε ἀγάλματα δυνάμενα νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἔργα τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ.

Β.

Δυστυχῶς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὁ Πραξιτέλης ἀπεδίωσε καὶ διὰ διαθήκης ἐκληροδότησε τῷ ἀγαπητῷ μαθητῇ ἱκανὸν ποσὸν χρημάτων. Ὁ Σωφρόνυμος ἦτον ἀκαμάθητος· καὶ ἐπειδὴ αἱ περιστέρες ἐν Θήβαις διαμονὴ κατέστη αὐτῷ μισητή, κατέλειψε τὴν πατρίδα καὶ ἐξώδευσε τὸ τοῦ εὐεργέτου κληροδότημα περιφερόμενος τὴν Ἑλλάδα.

Πανταχοῦ ὁπουδήποτε κἂν εὑρίσκετο ἐρωτόμενος ὑπὸ τοῦ ξένου τοῦ καλοῦ καὶ τούτου ἕνεκεν ἡ ἐπιθυμία τοῦ μανθάνειν, νηπιώδει δεσπόζουσα αὐτοῦ, ἐκάστοτε διεμόρφου τὸν νέον ἐπὶ μᾶλλον. Ἀπὸ παντὸς καλλιτεχνικοῦ ἀριστουργήματος ὠφελούμενος, καὶ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ πνεῦμα παλλύων ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ ἀρέσκειν, ὃν τῷ πλούτῳ τῶν γνώσεων ἀποκτᾶν τὴν μετριοφροσύνην ἔχων πάντοτε κατὰ νοῦν ὅσα ἐνελείπετο καὶ οὐδέποτε τὰ κεκτημένα, ὁ Σωφρόνυμος, ἐν ἡλικίᾳ εἰκοσιν ἐτῶν, κατέστη ὁ μᾶλλον ἀξιόφραστος καὶ μᾶλλον ἔμπειρος τῶν ἀνθρώπων.

Γ.

Ἀποφασίσας νὰ ἐγκατασταθῇ εἴς τινα πόλιν μεγάλην, ἐξέλεξε τὴν Μίλητον, ἀποικίαν ἑλληνικὴν, εἰς τὰ παρέλια τῆς Ἰωνίας κειμένην. Ἐκεῖ ἠγόρασε μικρὸν οἶκον καὶ μέρμαρα ἀρκετὰ καὶ λαξεύων ἀγάλματα ἐπέζη.

Ἡ ὀκνηρία, ἤτοι βραδέως πυρπολουμένη τὴν ἐξίαν, ἀλλὰ τῷ Σωφρόνυμῳ ὧν συνήθη οὔτω· διότι τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐξετιμήθησαν, ὥστε ἐντὸς ὀλίγου δὲν ἤκουέ τις εἰμὴ τὸν περὶ τὴν τέχνην ἱκανότητά του φημιζόμενον. Ὁ νέος Θηβαῖος, ἀντὶ τοῦ νὰ τυφλωθῇ ὡς συνήθως συμβαίνει, ἐκ τῆς μέθης τῶν ἐγκωμίων, ἀπεναντίας ἐξεπλάσιασε τὰς προσπαθείας ὅπως ἀναδειχθῇ τῶν ἐπαίνων ἀντάξιος. Ἐν ἡσυχίᾳ καὶ μονήρει διάγων βίον, [illegible] ἡμέραν καθ' ἑσπέραν εἰς τὴν ἐργασίαν, τὴν δ' ἐπιοῦσαν εἰς τὰ [illegible] τῶν ραψῳδιῶν τοῦ Ὁμήρου. Ἡ ἐπιμελὴς αὕτη [illegible] ῥώμην παρὰ εἰς τὸν γράμμα τῶν ποιημάτων ἐκείνων ἐδόθησαν παρεκτυπωμάτων ἐξ ὧν ὁ Σωφρόνυμος ἐπλούτησε καὶ ἐπεριποιήθη τὸν γηραιὸν πατέρα αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ [illegible] αὐτὰ δὲν ἀνήκουσιν ἐπὶ μακρὸν. Ὁ δυστυχὴς ὁ [illegible] γαλήνην τοῦ πνεύματος ἀνάγκη ἦν Σωφρόνυμον τὸν [illegible] διότι Χαρίτην, ἡ τοῦ Ἀριστοῦ, ἐκκλησιάρχου τῆς Μιλήτου, θυγάτηρ, ἤλθέ ποτε μετὰ τοῦ πατρὸς ἐπισκεπτομένη τὸ ἐργαστήριον τοῦ νέου Θηβαίου.

Δ.

Ἡ Χαρίτη ὑπερέβαινε τὸ κάλλος πάσας τὰς ὡραίας νεάνιδας τῆς Ἰωνίας, καὶ εἶχε τὸν καρδίαν ὡραιότερον τοῦ προσώπου· ὁ πατὴρ αὐτῆς Ἀριστοῦς, τῶν Μιλησίων ὁ πλουσιώτερος, καθιερώθη ὅλως εἰς τὸν τῆς θυγατρὸς ἀνατρυφὴν· δὲν κατέβαλε δὲ κόπους πολλοὺς ὅπως καταστήσῃ αὐτῇ ἔρασταὶ τὴν ἀρετὴν, ἐνῷ ἄλλως τε οἱ ἄφθονοι αὐτοῦ θησαυροὶ συνεμιλλῶντο αὐξάνοντες τῆς νέας τὰς ἐξαισίας χάριτας. Ἡ Χαρίτη ἐκκαιδεκαετὴς καὶ προικισμένη μὲ νοῦν ἄξιον, καρδίαν τρυφερὰν καὶ μορφὴν θελκτικὴν, ἐσκέπτετο ὡς ὁ Πλάτων καὶ ἐβάλλετ ὡς ὁ Ὑψεύς.

Ὁ Σωφρόνυμος ἰδὼν αὐτὴν, ἠσθάνθη παραχὴν τινα ἄγνωστον αὐτῷ πρὶν· ἔκλινε πρὸς τὰ κάτω τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐψέλλισεν. Ὁ Ἀριστοῦς, ἐκλαλῶν ἀντὶ σεβασμοῦ τὴν παραχὴν, ἐνεθάρρυνε τὸν νέον, λαλῶν αὐτῷ μετὰ πολλῆς τῆς εὐπροσηγορίας.

— Δεῖξον ἡμῖν, εἶπε, τὸ ὡραιότερον ἄγαλμα σου· ὁ κόσμος ἐκθειάζει τὴν ἱκανότητά σου.

— Φεῦ! εἶπεν ὁ Σωφρόνυμος, ἔχω λαξεύσας τῆς Ἀφροδίτης τὸ ἄγαλμα, περὶ τοῦ ὁποίου μέχρι σήμερον ἤμην εὐχαριστημένος, ἀλλ' ἤδη βλέπω ὅτι πρέπει νὰ κατασκευάσω ἓν νέον ἄλλο.

Ταῦτα δὲ λέγων, ἀφῆκε τῆς Ἀφροδίτης τὸ κάλλυμα καὶ [illegible] ῥητὰ κρύπτα διηλθε βλέμμα ἐπὶ τῆς Χαρίτης. Ἐνόησεν ὁ νέος τὸ λόγον τοῦτον τὸ πνεῦμα καὶ, προσποιούμενος ὅτι παρατηρεῖ τὸ ἄγαλμα, διενοεῖτο τὸν γλύπτην.

Ὁ Ἀριστοῦς θαμάσας τοῦ Σωφρονύμου τὰ ἔργα, ἐξῆλθε τοῦ ἐργαστηρίου, ὑποσχεθεὶς νὰ ἐπανέλθῃ· ἡ δὲ Χαρίτη, ἀναγωροῦσα, ἐχαιρέτησε τὸν γλύπτην χαρίεν μειδιῶσα· πρῶτον ἤδη, ταύτης ἀπελθούσης, ἔγνω ὁ δυστυχὴς Σωφρόνυμος τὸν παντελῆ ἀπομόνωσιν του.

Ε.

Τὸ ἑσπέρας, ἀρεὶς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ὁμήρου, διενοεῖτο τὴν Χαρίτην. Τὴν ἐπιοῦσαν, ἀντὶ ἐργασίας, διέτρεξε τὴν πόλιν ἐν ἐλπίδι τοῦ ἐπανιδεῖν τὴν Χαρίτην — καὶ ἐπέτυχε μέν, ἀλλ' ἔκτοτε πᾶσαν ἀπέβαλεν ἡσυχίαν, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐναισχοληθῇ. Ἀτελῆ ἐμενον τὰ ἀγάλματα εἰς τὸ βάθος τοῦ ἐργαστηρίου. Ὁ Ἀπόλλων, ἡ Ἄρτεμις, ὁ Ζεὺς ἦσαν μπδαμινὰ πλέον διὰ τὸν Σωφρόνυμον. Τὴν Χαρίτην καὶ πάντοτε τὴν Χαρίτην ἔχων ἐν νῷ καὶ καρδίᾳ, διῆγε τὰς ἡμέρας αὐτοῦ εἰς ἐκπορεύματα, εἰς δημοσίας ἐγκύκλιους, εἰς περιπάτους. Μὴ βλέπων αὐτὴν, ἐσκέπτετο περὶ αὐτῆς· βλέπων δὲ αὐτὴν κατεγίνετο ἐπινοῶν τρόπους τοῦ νὰ τὴν ἐπανίδῃ.

Ἐπὶ τέλους διὰ τῆς ὑπολήψεως, τῆς σταθερωτέρας [illegible] τῆς ἐπιτηδειότητος αὐτοῦ, εὗρεν εἴσοδον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀριστοῦου. Συνδιελέχθη μετὰ τῆς Χαρίτης—καὶ ἔκτοτε ὁ ἔρως αὐτοῦ ἀπέβη θεμελιώτερος, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ ἐξηγηθῇ· πῶς ἦτο δυνατὸν, γλύπτης αὐτὸς, ὄνειρον περιουσίας, ἄνευρος κλέους πατρογονικοῦ, πῶς ἦτο δυνατὸν ν' ἀποτολμήσῃ πρὸς τὸν πρώτιστον οἰκογένειαν τῆς πόλεως! Τὸ πικρὸν μάθημα περιελάμβανε ἐπίστευσεν αὐτὸν νὰ λαλήσῃ. Ἡ Χ[illegible] ποσῶς ἀνεπτέρωσε τὸν ἔρωτα τοῦ νέου· ἀπὸ τοῦ ἔτους ἐπιστεμμένου ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ Σωφρόνυμος ἐγκυμονοῦσαν [illegible] ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκάθητο ἡ Χαρίτη· ὁ Σωφρόνυμος ἐγκατέλειπε τὸ ἐργαστήριον καὶ ἐπεριπάτει ἐπὶ μακρὸν. Ὁ δυστυχὴς ἐνόμιζεν ὅτι ἐν τῷ ἐπιστολῇ αὐτοῦ ἐπεσημαίνετο ἡ ἀπόφασις τῆς Χαρίτης ἡ δὲ ἐπιστολὴ αὕτη, ἐπιστευμένη εἰς τὸν γράμμα τοῦ Ἀριστοῦου, ἐπρόκειτο νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸν Χαρίτην ἢ τοῦ Ἀριστοῦου. Ἐνωτίσθη ἀγρυπνῶν τὴν νύκτα, ἐπεριπάτησε πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Ἀριστοῦου, ἐπεσκέφθη τὸν λαὸν ἀγορᾶς, ἐπεσκέφθη τὸν ἐργαστήριον τοῦ Πραξιτέλους· ἀλλ' οὐδαμοῦ ἐκοιμήθη· ἐπὶ τέλους ἐπανῆλθεν εἰς τὸν οἶκον του, ἐκάθησε πρὸ τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἐκοιμήθη.

Ζ.

Ὁ γέρων Ἀριστοῦς, παρηγορημένος ἐπὶ τῇ καθαδείᾳ, κατεχράσθη πρώτων ἡδὺ τῆς ἐξουσίας· τὴν ὁποίαν ἡ ὀλιγωσία θέσις τῷ ἐχορήγει· καθὼς πλάσας καταγράφει ἐπὶ ἐγκλήματι καὶ κατεμήνυσεν ὁ ἴδιος εἰς τὴν Βουλὴν τὸν Σωφρόνυμον καὶ ἐνεργήσας ἐξώρισεν αὐτὸν τῆς πόλεως.

Ὁ ἀτυχὴς Σωφρόνυμος, ἐν προσδοκίᾳ τῆς ἀπαντήσεως τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ, λαμβάνει τὴν διαταγὴν τοῦ νὰ φύγῃ ἐκ τῆς Μιλήτου.

Μὴ ἀμφιβάλλων ὅτι ἡ Χαρίτη αὐτὴ, θεωροῦσα ἑαυτὴν προσβεβλημένην, ἐζήτησε κατεπειγόντως τοιαύτην δίκην τοῦ πταίσματος — Ταῦτα μοὶ ἤρμοζον, ἀνέκραξεν· ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων δὲν μετανοῶ μαι. Ὦ θεοί, εἴτε αὐτῇ πᾶσαν εὐτυχίαν καὶ χαρὰν ἐπ' ἐμοῦ τὰ δεινὰ πέντα, ὅσα δύνανται ποτε νὰ διατρέξωσι τὴν γαλήνην τῶν ἡμερῶν της.

Καὶ κατέβη περίλυπος εἰς τὸν λιμένα καὶ ἐπεβιβάσθη εἴς τι πλοῖον ἐμπορικὸν χωρὶς ποσῶς νὰ γογγύσῃ κατὰ τῶν δικαστῶν, καταγνόντων τῆς ἀποτρίπτου τοῦ νόμου.

Ἓν πνεῦμα ἡ Ἀριστοῦς ἐθεώρησε πρέπον νὰ διατρίψῃ ἐν τῷ κρυπτῷ τῆς λύπης τὴν ἀλυθῆ αἰτίαν τῆς τοῦ Σωφρονύμου ἐξορίας· ἀλλ' αὐτὸν δὲν ἐπίστευσε τοὺς λόγους τοῦ πατρὸς, διότι περιγυμνούμενος ἀνεγίνωσκε ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Θηβαίου ὅτι ἴσως δὲν ἤθελε τοὐλάχιστον ἀνεπιτυχὴς ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ—ἔχυσε τινὰ δάκρυα εἰς τὸν μανίκην τοῦ νέου, ὅστις ἐλυπήθη αὐτῆς, διότι ἠγάπησε αὐτὴν, Ὁ Ἀριστοῦς, καθυποχάσας, δὲν διενοεῖτο εἰμὴ τὴν νὰ ὠφελήσῃ εἰς χάριν τὴν θυγατέρα, ὅταν αἴρνης ἕκαστόν τι συμβὰν διέλυσε τὴν εὐθυμίαν ἐν Μιλήτῳ.

Η.

Πειραταὶ, ἐλθόντες ἐκ Λήμνου, ἐπέπεσον αἰφνιδίως κατὰ συνοικίαν τινὸς τῆς πόλεως καὶ πρὶν ἢ οἱ πολῖται, ὁπλισθέντες δρόμωσι πρὸς καταδίωξιν αὐτῶν, ἐσύλησαν οἱ βάρβαροι τὸν ναὸν τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἔργον ἀφελόντες καὶ αὐτὸ τῆς Θεᾶς τὸ ἄγαλμα. Τὸ ἄγαλμα τοῦτο ἦτο τῆς Μιλήτου τὸ παλλάδιον καὶ συνείχετο σὺν αὐτῷ τῶν Μιλησίων ἡ τύχη.

Ὁ λαὸς τεταραγμένος εἰς ἄκρον, ἀποστέλλει πρέσβεις εἰς Δελφοὺς ἵνα ἐρωτήσῃ τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἡ Πυθία χρηστηριάζει ὅτι «ἡ Μίλητος τότε μόνον ἐξασφαλίζεται ὅταν νέον ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης, ὡραῖον ὡς ἡ Θεὰ, ἀντικατασταθῇ τὸ συληθέν.»

Οἱ Μιλήσιοι κηρύττουσι παραχρῆμα καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ὅτι ἡ ὡραιοτέρα παρθένος τῆς Μιλήτου καὶ τέσσαρα τάλαντα χρυσοῦ προτίθενται ὡς ἆθλον τῷ ἐκπληρώσοντι τὸν χρησμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Πολλοὶ διέτρεμοι ταχύτατα ἔρχονται φέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὰ ἀριστουργήματα των, ἅτινα ἐκτίθενται δημοσίᾳ· αἱ ἀρχαὶ, ὁ λαὸς σύμπας θαυμάζουσιν—ἀλλὰ τὸ βραβεῖον ἄγαλμα, ἱδρυόμενον ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ἀνατρέπεται ὑπὸ δυνάμεως ὑπερφυοῦς. Οἱ Μιλήσιοι ἀπελπισμένοι πεθαίνει τότε τὸν Σωφρόνυμον καὶ κραυγάζοντες καὶ ἀλαλάζοντες βιάζουσι τὰς ἀρχὰς νὰ ἐρευνήσωσι περὶ τοῦ γλύπτου.

Ὁ Ἀριστοῦς αὐτὸς ζητεῖ ἐξ ἀνάγκης πληροφορίας περὶ τοῦ κρυπτοῦ πλοίου, ἐν ᾧ ἀπέπλεεν ἐπὶ μακρὸν ὁ ἄτυχὴς ἐξόριστος. Ἐκαστος ἀναχωρεῖ νωρὶς εἰς τὴν ἐπαυλιν, εἰς τὴν γεωργίαν. Ἀποστέλλουσιν ἐρευνῶντες μέχρι Κρήτης καὶ μανθάνουσιν ὅτι τὸ πλοῖον ἐκεῖνο αὐτοκράτωρ ἀναμένεται περὶ τὴν Νάξον.

Περίλυποι οἱ Μιλήσιοι κατὰ τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν, ὡς ὀλιγωροῦντος καὶ μὴ ἀγρυπνοῦντος περὶ τοῦ τόπου, ἐξ οὗ καὶ οἱ βάρβαροι ἐπέβρακον καὶ ὁ λίθινος ἐξορισθεὶς Σωφρόνυμος ἀπέλυεν. Ὁ λαὸς μετ' ὀλίγον ἐξανίσταται στασιάζων, τρέχει εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ Ἀριστοῦου, περιζωννύει καὶ παραδίδεται τὸν οἶκον αὐτοῦ. Τὰ δέκατα, οἱ ὄφνοι, αἱ δόσεις τῆς Χαρίτης δὲν σώζουσι τὸν πατέρα· ὁ Ἀριστοῦς συλλαμβάνεται καὶ ἀλυσόδετος ἀπάγεται εἰς τὴν εἱρκτὴν, ὅπου, κατὰ τὰν δάξαντα τῷ λαῷ, ὤφειλε νὰ διαμείνῃ μεχρισοῦ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης ἀντικατασταθῇ.

Θ.

Ἡ Χαρίτη ἀπηλπισμένη ἀποφασίσει ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἀθήνας, εἰς Κόρινθον, εἰς Θήβας, ζητοῦσα τὸν δυνάμενον νὰ σώσῃ τὸν πατέρα αὐτῆς. Προνοεῖ ἐν πρώτοις νὰ καταστήσῃ αὐτῷ ἧττον βαρὺ τὸ δεσμωτήριον καὶ πρὸς τοῦτο ἐκλέγει τὸν μᾶλλον πιστὸν τῶν ὑπηρετῶν τοῦ οἴκου· ἀπαλλαγεῖσα δὲ τῆς μερίμνης ταύτης, συσκευάζει πλοῖον, καὶ ἀπέρχεται.

Αἱ πρῶται ἡμέραι τοῦ πλοῦ ὑπῆρξαν εὐτυχεῖς, διότι οἱ ἄνεμοι ἐραίνοντι εὐνοοῦντες τὴν Χαρίτην. Αἴφνης τρικυμία φοβερὰ παρεκτρέπει τῆς ὁδοῦ τὸ πλοῖον καὶ ἀναγκάζει τὸν κυβερνήτην νὰ στρέψῃ τὸν οἶακα πρός τινα κόλπον ἄγνωστον αὐτῷ τέως.

Μικρὸν μετὰ τὴν καταγωγὴν τοῦ πλοίου εἰς τὸν κόλπον παύει ἡ τρικυμία, ὁ ἥλιος ἀναφαίνεται καὶ ἡ Χαρίτη, γοητευομένη ἐκ τοῦ καλοῦ ἀκαροῦ, ἐξέρχεται εἰς τὴν ξηρὰν ἵνα λέξῃ ἀναψυχὴν ἐκ τοῦ καμάτου τοῦ θαλασσοπορεῖν. Ἐπὶ τῆς παραλίας λοιπὸν, ἐκεῖ, ἐπὶ κλίνης χλοαζούσης ἀναπαύεται εἰς τοῦ ὕπνου τὰς ἀγκάλας καὶ πρὸς στιγμὴν λησμονεῖ τὰ βάσανα· ὁ ὕπνος οὗτος δὲν ἀνήρκεσε πολύ. Ἡ Χαρίτη ἐξεγείρεται, βλέπουσα δὲ τοὺς δούλους κοιμωμένους, δὲν θέλει νὰ παρέξῃ τὴν ἡσυχίαν των. Πλήρης μελαγχολίας καὶ κατηφὴς περιτρέχει τὸ παράκλιον, ἐπιθυμοῦσα νὰ γνωρίσῃ τοὺς ἀκατοικήτους ἐκείνους τόπους καὶ σπεῦδ ὡς ἔλαφος ἐλαφρὰ ἐπὶ τῶν βράχων, οἵτινες περιζώννυον προφυλάττοντες τὸν νῆσον ἐκ τῆς τῶν κυμάτων λύσσης· εὑρίσκεται τελευταῖον εἰς τὴν εἴσοδον ἡδονικῆς κοιλάδος διχαζομένης ὑπὸ δύω μικρῶν βυθκων καὶ καταφύτου ἐκ δένδρων καρποφόρων· δὲν προχωρεῖ, ἀλλὰ διαστανροῦσα τὰς χεῖρας ἵσταται παρατηροῦσα μετὰ προσοχῆς τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο θέαμα.

Ι.

Ἔλαμπον τότε τῆς ἀνοίξεως αἱ περικαλλεῖς ἡμέραι· τὰ δένδρα ἦσαν ἀνθισμένα· αἱ σταγόνες τῆς βροχῆς, ἅτις ἐπῆλθε μετὰ τῆς πρὸ μικροῦ καταιγίδος τρικυμίας, ἐκρέμαντο περὶ τὰ ἄκρα τῶν ἀνθέων, καὶ ὁ ἥλιος διαχύων τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ ἐν πέφῃ λαμπρᾷ·

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τατη, διατηρεῖσαν ἐπὶ τοὺς κλόνους λίθους πολυτίμους αἱ χρυσαλλίδες, αἵτινες ὅτι ἐκαπέλλεπον τὸν σάρκινον φλοιὸν, ὑπερήγλιζον κατὰ τὰς ἀνθισμένας ἐλιθρὰ μελισσῶν ἑδάφους ὑπὲρ τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων, μὴ τολμῶσαι νὰ ἐκπαιδευθῶσιν ἐκεῖ τὰ ἄνθη, φόβῳ μὴ βρίζουσι τὰ ἀκαρπεῖ πτερὰ των· ἡ ἀηδὼν καὶ ἡ ἀηδολαΐς, συναλλάσσουσι ἐν τοῖς κρύφοις ἐκελέδουν χαριέσσαν, ἐν ᾧ τὰ τούτων ὄμματα, μᾶλλον πλανήσαντα καὶ μᾶλλον πρὸς τὰ ἔρωτα ὑποβρέκτα, ἐπέτων πρὸς τοὺς λειμῶνας καὶ ζητοῦντα τὸν πρὸς πατασκευὴν τῆς φωλεᾶς αὐτῶν χρήσιμον χόρτον, τὸν μὲν χλωρὸν καὶ πρὸς μόνην τὴν βρῶσιν χρήσιμον ἀπέβαλλον, εἶ που δ' εὕρισκον βλαστὸν ξηρὸν καὶ εὔκαμπτον, τοῦτον ἔδρεπον πλέξῃ χαρᾶς καὶ μετὰ τάχους ἔτρεχον εἰς τὸ ἔργον των.

Ἐτελείωσεν ἡ Χαρίτη εἰς τὴν θέαν τοῦ θεάματος τούτου καὶ ἐστάθη. Κατέβη εἰς τὴν καλιὰν καὶ διερχομένη τὸν λειμῶνα ἀνεκάλυψε μικρὰν καλύβην, παρασκευαζομένην ὑπὸ κορυδῶν· ἡ τῆς καλύβης εἴσοδος ἀνεῴγετο ὀπισθεν μικροῦ δένδρου· εἰσῆλθεν εἰς τὸ δένδρον τοῦτο, ἐπειδὴ τὸν καλλιφωνικὸν βύακος ἐλισσομένου πρὸ τῶν τοίχων αὐτῆς μετ' οὐ πολὺ φθόγγους λύρας συμμιγνυομένους τῇ τοῦ βύακος καλλιφωνίᾳ. Ἡ Χαρίτη τείνει προσεκτικὴ τὰ ὦτα καὶ ἀκροάζεται φωνῆς γλυκείας καὶ μελῳδικῆς, ᾄδούσης τὰ ἑξῆς:

Νὰ λατρεύσω ὅτι ἤρεσε ἤλπιζα, ἵνα φανῶ
Ἀρεστὸς 'ς τὰ ὁμματά της·
Μὲ τὰ δάκρυα πληρόνω σήμερον καὶ σπαραγμοὺς
Τὴν σιγμὴν, φεῦ! τῆς ἀπάτης!

Οὕτω πως ὁ τολμητὴς, ὅστις τῶν οὐρανῶν
Τὴν Θεὰν ὕβρισε βλάμμα,
Τῆς παρειᾶς του τοὺς κόκκους διακρίβωσ'
Ἐ τῆς παρειᾶς του τὸ αἷμα.

Δυσλαγχνος ἡ Ἥρα μᾶλλον, ἀεκλαγχνος ἡ συνετὴ,
Ἔδωκε προστατευμένῃ,
Μὴ τὸ δηλητήριόν της ὅλα ἤλθε πρὸς τὸν ἀτυχῆ—
Ἐ' ἡ ψυχὴ ἡ φλογισμένη

Θερμὸν ἤνοιξεν ἀγκάλας, χεῖλη ἔρωτος μεστά...
Ἀλλὰ φεῦ! κενὴ νεφέλη
Τῇ ἐπέμεινεν εἰς χεῖρας! — Οἴμ'! ἡ τύχη κ' εἰς ἐμὲ
Τὸ ποτῆρι δίχως μέλη

Ἐπερόλαξε τοῦ βίου κ' ἤδη θνήσκω μὲ πάλμους
Τρόμου 'ς τὰ δάκρυά μου.
Μὴ ἔλπιζε σωτηρίαν· ἀλλ' ὁ θάνατος αὐτὸς
Δὲν θὲ παύσῃ τὰ δεινά μου.

Ἡ ψυχὴ δὲν ἀνοθεύσει ἐξ αὐτῆς εἰς Ἅλλην γῆν,
Ἐ' ἄλλους κόσμους μεταβαίνω,
Καὶ ἀθάνατος ὁ ἔρως, ἀναπόστατος αὐτῆς
Διαμονὴς μεν' αὐτῆς μένει.

Τὸ ᾆσμα δὲν εἶχεν εἰσέτι τελειώσει, καὶ ἡ Χαρίτη, ἀναγνωρίζουσα τὸν Σωφρόνιμον, πίπτει εἰς λιποθυμίαν. Τρέχει εἰς τὸν πρῶτον τοῦτον ὁ Σωφρόνιμος, βλέπει, ἀναγνωρίζει λαμβάνει αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἀνακαθίσει καὶ δὲν δύναται νὰ πιστεύσῃ τὴν εὐτυχίαν του. Φέρει αὐτὴν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ῥύακος, καὶ παρέχων τὸ ὕδωρ πρόσωπόν της ἀναλαβοῦσαν αὐτὴν ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὰς αἰσθήσεις· ὁ Σωφρόνιμος πίπτει τότε εἰς τὰ γόνατα καὶ

— Ἔρρε ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀριστοίου, ἀπαντᾷ ἡ Χαρίτη μετὰ πραότητος· ὁ πατὴρ μου πενθυνάτη καὶ σὺ μόνος δύνασαι νὰ τὸν σώσῃς

— Αἰ λαλαί, λαλαί, ἀπαντᾷ ἀλαζὼν ὁ Σωφρόνιμος. Τί δύναμαι, τί ἀπαιτεῖται νὰ πράξω ὑπὲρ ἐμοῦ; ἡ ζωή μου εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν σοῦ τε καὶ τοῦ πατρός σου.

Ἡ Χαρίτη τότε ὑπηγάγη τῷ Σωφρονίμῳ τὰ τρίξ ντα καὶ ὅσα ἐξητοῦντο ἀπ' αὐτοῦ πρὸς σωτηρίαν τοῦ πατρός. Ταύτης δὲ λαλούσης, ἡ χαρὰ ἐλαμπεν εἰς τοὺ Σωφρονίμου τὰ ὄμματα.

— Θέρρει, λέγει τῇ Χαρίτῃ ὑπερηφάνως· εἰς τὴν καλύβην μου ἔχω ἄγαλμα, τὸ ὁποῖον βεβαίως θέλει φανῇ ἀρεστὸν καὶ εἰς τὴν Θεὰν καὶ εἰς τοὺς συμπολίτας σου. Τὸ ἄγαλμα τοῦτο εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σου, Χαρίτη· ἀλλ' ἀπαιτῶ νὰ μὴ τὸ ἴδῃς εἰμὴ εἰς τὸν ναὸν τῆς Μιλήτου.

Ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀριστοίου συγκατένευσε, ὁ δὲ Σωφρόνιμος περιέγραφε τὴν ἐκ τῆς Μιλήτου ἀναχώρησιν του, τὸ ναυάγιον καὶ τὸν τρόπον δι' οὗ ἐσώθη μετὰ τῶν ἁρπαλείων του. Προσέθηκεν ὅτι ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ νήσῳ εὗρεν ὕδωρ, καρπούς καὶ μάρμαρα καὶ ὅτι ἠσχολεῖτο ὑπὸ τὴν καλύβην αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ἰδίαις χερσὶν ἔκτισεν, ἐλάξευσε τὸ ἀριστούργημα, τὸ μέλλον ν' ἀπολύσῃ τῶν δεσμῶν τὸν Ἀριστοῖον.

— Ἐλθέ, ἐπέμπε τότε, ἐλθὲ νὰ ἴδῃς τὸ ἄγαλμα, ὅπου ἔζων διανοούμενός σε.

Κ.

Ἡ Χαρίτη ἔπεται τῷ Σωφρονίμῳ καὶ συνεισέρχεται εἰς τὴν ἀχύρινον καλύβην του. Πανταχοῦ ἦτο ἐπιγεγραμμένον τῆς Χαρίτης τὸ ὄνομα, πανταχοῦ τὰ ἀρκτικὰ τοῦ ἐνδιαιτός της γράμματα ἐραίνοντο ἐν συμπλέγματι μετὰ τῶν τοῦ Σωφρονίμου.

— Σύγγνωθι, λέγει αὐτῇ ὁ γλυφεύς· μόνος ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, ἐτόλμων τοιουτοτρόπως νὰ ἐκφράζω τῆς καρδίας μου τὰ αἰσθήματα διότι δὲν ἐφοβούμην πλέον τὴν ἔξοριαν.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἔφερον τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ἐρυθροὺς τῆς εὐαισθήτου Χαρίτης, ἥτις λαβοῦσα καὶ ὀλίγουσα σχεδὸν τὴν δεξιὰν τοῦ Σωφρονίμου·

— Ἆ! εἶπε, δὲν προσῆλθεν ἀπ' ἐμοῦ...,

Καὶ διακόπτουσα τὸν λόγον καὶ παρατηροῦσα ἄγαλμά τι, ἐν τῷ μέσῳ τῆς καλύβης κεκαλυμμένον ἱστάμενον ἐπὶ λίθου, τύπον ὑπέχοντος θυσιαστηρίου,

— Ἂς σπεύσωμεν, προσέθηκε, εἰς τὸ νὰ σῴσωμεν τοὺς δούλους μου, ἵνα οὗτοι μεταφέρωσιν εἰς τὸ πλοῖον τὸ ἀριστούργημά σου, τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ ἴδω εἰμὴ ἀφ' οὗ φθάσωμεν εἰς τὴν Μίλητον.

Σὺ, Σωφρόνιμε, πρέπει νὰ μὲ συνοδεύσῃς, καὶ ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, ἔχω προαίσθησιν ἐνδόμυχον ἔτι πλέον δὲν θὰ χωρισθῶμεν.

Παράφορον ἐκ τῆς χαρᾶς, ὁ Σωφρόνιμος τολμήσας ἡσπάσθη τὴν χεῖρα τῆς Χαρίτης. Ἐνῷ δὲ ἐμελλον νὰ διευθυνθῶσι πρὸς τὸ παράλιον, ἦλθον οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ναῦται, οἵτινες, τεταραγμένοι διὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς δεσποσύνης, διέτρεχον τὴν νῆσον ζητοῦντες αὐτήν. Ἡ Χαρίτη διέταξεν αὐτοὺς νὰ μεταφέρωσιν εἰς τὸ πλοῖον μετὰ προσοχῆς τὸ κεκαλυμμένον ἄγαλμα, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Λ.

Ὁ Σωφρόνιμος, καταλιμπάνων τὴν καλύβην αὐτοῦ, εὐχαριστήσας μετὰ θερμῶν δακρύων τοὺς ἀγροτικοὺς Θεούς, τοὺς προστατεύσαντας αὐτὸν εἰς τὸ ἄσυλον ἐκεῖνο. Καθιερώσας εἰς τὸν Πᾶνα, ἀνάρτησε τὰ ἁρταλεῖα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ὅπου πρὸ μι-

κροῦ ἵστατο τὸ ἄγαλμα. Ὕστερον δὲ, ἀσπαζόμενος μετὰ βιαιοτέρας τὸ κατώφλιον τῆς θύρας;—Θέλω ἐπανέλθῃ, ἀνέκραξε, θέλω ἐπανέλθῃ ἐνταῦθα ν' ἀποθάνω, ἂν δὲν δυνηθῶ νὰ ζήσω διὰ τὴν Χαρίτην.

Μετὰ τοὺς χαιρετισμοὺς τούτους, ἐπιβιβασθέντες εἰς τὸ πλοῖον, ἀπέπλευσαν εἰς Μίλητον. Ὁ διάπλους δὲν διήρκεσε πολὺ, κατ' εὐτυχίαν τῆς Χαρίτης, ἥτις πρῶτον ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ τὸν Σωφρόνιμον ἀπολύοντα τῶν δεσμῶν τὸν ἑαυτῆς πατέρα, ὕστερον δὲ νὰ ἁμολογήσῃ αὐτῷ τὸν ἔρωτά της. Ἂν ἡ θαλασσοπορία διήρκει ἐπὶ μᾶλλον, ὁ γλύπτης ἐλάμβανε ταύτην πρὸ ἢ γίνῃ ἄξιος; αὐτῆς· ἀλλ' ἡ ἠθικὴ τῆς Χαρίτης ἀφ' ἑνὸς καὶ τὸ σέβας τοῦ Σωφρονίμου, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ πρὸ πάντων ὁ οὖρος ἄνεμος συνέτειναν ὥστε οἱ δύο ἐρασταὶ, φθάσαντες εἰς Μίλητον, ἦσαν εἰς ἣν θέαν καὶ ὅταν ἀπέπλευσαν τῆς ἐρήμου νήσου.

Μ.

Τὸ ὄνομα τοῦ Σωφρονίμου διέχυσε χαρὰν γενικὴν εἰς τοὺς Μιλησίους. Ὁ λαὸς, ὅστις ἠγάπα καὶ ἐγνώριζε τὴν ἀξίαν τοῦ γλύπτου, συνελθὼν, ἀπεφαίνετο ὅτι τὸ ἄγαλμα δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ κριθῇ ὑπὸ τῶν πολιτῶν καὶ ὅτι ἀμελητεῖ πρέπει νὰ ὑποστῇ τὴν δοκιμασίαν τοῦ τῆς Ἀφροδίτης θυσιαστηρίου. Παραγίνονται λοιπὸν εἰς τὸν ναὸν, ὅστις ἐκλήθη λαοῦ. Ἡ Χαρίτη ἕπεται τῷ Σωφρονίμῳ, ὅστις προεπορεύετο φέρων τῷ ἄγαλμα κεκαλυμμένον, καὶ ὅστις εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν ἐκέκτητο αὐτὸ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου μετὰ κοσμιότητος καὶ οὐχὶ δηλῶν τὸ ἄγαλμα ἵστατο, ἀφαιρεῖται τὸ κάλυμμα καὶ τὸ κάλλος ἀναγνωρίζει τῆς Χαρίτης τοὺς χαρακτῆρας.

Τὴν Χαρίτην, ἐρωτικὴν αὐτῆς, ὁ γλύπτης εἶχεν ὡς πρότυπον τῆς Ἀφροδίτης. Ἡ εἰκὼν τῆς Χαρίτης ἦν οὕτω βαθέως εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐγκεκαραγμένη, ὥστε, ἐν τῇ νήσῳ καὶ μακρὰν τῆς νεανίδος διατελῶν, ἠδυνήθη νὰ λάβῃ αὐτὴν ὡς πρότυπον· κατασευάσας δ' αὐτὴν πιστῶς, ἐξεπλήρωσε τοὺς ὅρους τοῦ μαντείου, ἀπαιτοῦντος ἄγαλμα ὡς ἡ Ἀφροδίτη ὡράτον.

Ἡ Θεὰ, ἱκανοποιημένη καὶ κατ' οὐδὲν ζηλοτυποῦσα, δέχεται τὸ ἀνάθημα καὶ διὰ στόματος τοῦ μεγάλου ἱερέως δηλοποιεῖ ὅτι ὁ χρησμὸς ἐπληρώθη. Ὁ λαὸς ἀναπίμπλα κραυγὰς χαρμοσύνους, περιχαίμενος δὲ τὸν Σωφρόνιμον, ἀπαιτεῖ παρ' αὐτοῦ τὴν ἐκλέξῃ τὴν ἀνταμοιβήν.

— Ἀπολύσατε τὸν Ἀριστοῖον, ἰδοὺ ἡ ἀμοιβὴ καὶ ἱκανοποίησίς μου.

Ν.

Σπεύδουσι πρὸς τὴν φυλακὴν τοῦ γέροντος· ἡ Χαρίτη πρώτη αὐτὴ πρώτη θέλει νὰ κόψῃ τοῦ πατρὸς τὰς ἁλύσεις· ἐν τῷ ἐναγκαλίζεσθαι, ἐνηγείται αὐτῷ τὴν εὐτυχίαν της, νεύουσα πρὸς τὰ κάτω τοὺς ὀφθαλμούς, διότι προφέρει τοῦ Σωφρονίμου τὸ ὄνομα. Ὁ Ἀριστοῖος, εὐγνωμονῶν, ζητεῖ τὸν πωτῆρα, βίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ περιβρέχει αὐτὸν μετὰ δακρύων.—Φίλε μου, τῷ λέγει, ἔσφαλα μεγάλως, ἀλλ' ἡ Χαρίτη ὠφείλει ν' ἀποπλύνῃ τὸ ἔγκλημά μου. Ἅμα δὲ λαβὼν τὴν δεξιὰν τοῦ Σωφρονίμου καὶ τὴν τῆς Χαρίτης, ἑνώνει αὐτάς. Ὁ λαὸς ὑποψιαζόμενος, ἐνέτυχε ἐπὶ τῇ εὐδαιμονίᾳ τῶν ἐρώτων, ὁ δὲ Σωφρόνιμος καὶ ἡ Χαρίτη ὁρκίζονται πίστιν αἰωνίαν ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος ἐκείνου, ὅπερ ἔστατο ὡς ἀπόδειξις τοῦ κάλλους τῆς Χαρίτης καὶ τοῦ ἔρωτος τοῦ συζύγου της.

* * *

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ.

ΜΑΡΙΑ ΓΚΙΚΑ, ΗΓΕΜΟΝΙΣ ΒΛΑΧΙΑΣ.

Μετὰ πολλῆς τῆς λύπης ἀναγγέλλομεν τὸν θάνατον τῆς διασήμου Ἡγεμονίδος Βλαχίας Κ. Μαρίας Γίκα, ἐπισυμβάντα ἐσχάτως ἐν Βουκουρεστίῳ.

Ἡ Μαρία Γίκα, ἦλθε τὸ γένος ἐξ ἐκείνων τῶν περιφανῶν Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν ἂν οἱ ἐν χριστιανικῇ ἀρετῇ καὶ Ἑλληνικῷ φρονήματι προαχθέντες γόνοι αὐτῶν ἐκυβέρνησαν κατὰ τὸ 18 καὶ 19 αἰῶνα ὡς ἡγεμόνες τὴν Ῥωμανίαν, μόναν διὰ καταγωγὴν καὶ φῦλον ἀβδίκων ἀναιδῶς ἀνταμειφθέντες δι' ὅσα ὑπὲρ τῆς ἠδύκησε καὶ ὠλικῆς σὐμφορᾶς τοῦ λαοῦ των ἐμόχθησαν.

Ἡ μακαρίτις Μαρία ἦν θυγάτηρ τῆς οἰκογενείας τοῦ Σαντζῆ, ἐξ ἧς Κωνσταντῖνος ὁ Ε' ἀνεδείχθη ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας, κυβερνήσας τὴν χώραν ταύτην ναθ' ὅλην τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν (1798). Συνεζεύχθη δὲ τὸν Γρηγόριον Γίκαν τὸν Δ', τὸν ὄγδοον Ὀσοδόξον τῆς οἰκογενείας ταύτης, ὅστις ἀπὸ τοῦ 17 αἰῶνος ἀνέδειξε δέκα ἡγεμόνας ἐν Μολδαβίᾳ καὶ Βλαχίᾳ, ἕνα ἐν Σάμῳ καὶ τρεῖς μεγάλους Δερμενεῖς τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως. Ὡς οἱ πρόγονοι αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Βατζαδῆ Ματθαίου Γίκα, υἱοῦ τοῦ Γρηγορίου Γ'. νομοθενθέντος τὸν Φωξένδορν Μαυροκορδάτου, θυγατέρα τοῦ περιδόξου Μεγάλου Διερμηνέως, ὁ Γρηγόριος Γίκας ἔλαβεν ὡς σύζυγον αὐτοῦ ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν, παρ' αἷς διετηροῦν τὰ αἱ παραδόσεις τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ.

Πολλὰ τέκνα ἐγεννήθησαν ἐκ τοῦ γάμου τούτου· δύω δὲ διεδραμάτευσαν μέγα πρόσωπον ἐν τῇ χώρᾳ, ἐν ᾗ οἱ Γίκαι ἔδοσαν πολλοὺς πολιτικούς. Ὁ μακαρίτης Βατζαδὲς Κωνσταντῖνος, μέγας Βατζάδας τῆς Βλαχίας ἐχρημάτισεν ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν, ἐν ᾧ χρόνῳ ὁ θεῖος αὐτοῦ Ἀλέξανδρος Γίκας ἐκυβέρνα τὴν ἡγεμονίαν ὡς Κατμακάμης (Τοποτηρητὴς).

Ὁ δεύτερος, ὁ Βατζαδὲς Δημήτριος ὅστις ἦτον πρωθυπουργὸς ἐξελέγη πρόεδρος τῶν Ῥωμανικῶν Βουλῶν.

Μεταξὺ τῶν ἀνεψιῶν τῆς ἡγεμονίδος Μαρίας διακρίνονται δύω συγγράφεις. Ὁ ἀρχαῖος πρωθυπουργὸς Ἰωάννης Γίκας ἄλλοτε ἡγεμὼν τῆς Σάμου (1850) ὅτε καὶ ἡμεῖς ἐγνωρίσαμεν αὐτὸν ἐκ τοῦ πλησίον, ἐν Σάμῳ τότε πανικεῖ παρεπιδημοῦσαν, καὶ ἡ πρίγκηπισσα Ἑλένη (Δώρα δ' Ἰστρια), ἣν αὐτὸς ὁ Γρηγόριος ὁ Δ'. ἐπεδέξατο ἐκ τῆς ἱερᾶς κολυμβήθρας καὶ ἥτις ὑπανδρεύθη τὸν στρίγκηπα Α. Κολτσὼφ Μασσάλσκην.

Τοιαῦτα τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῷ ἔθνει ἀναδείξασα τέκνα ἡ Μαρία ἀνῆλθε πλήρης ἡμερῶν εἰς τὰς οὐρανίους μονάς.

ΤΑΩΣ καὶ ΑΗΔΩΝ.

(Μῦθος).

Συνεπλάκησαν εἰς δέσις ὁ Ταὼς κ' ἡ Φιλομήλα
κ' ἐξεθείαζεν ὁ πρῶτος τὰ πτερά του τὰ ποικίλα
καὶ ἡ Ἄλλη τὴν γλυκείαν
τῆς φωνῆς της μελῳδίαν.

"Οὅτις μετ' ἀλαζονείας ἀγαπᾷ νὰ ἐπαινῆται
φανερὰ δεικνύει ὅτι λογικοῦ σχεδὸν στερεῖται....
πλὴν κ' ἐκ τῶν ὡραίων μέσοι
τοὺς ἐπαίνους ἀγαπᾶσι!....

Εἶχεν ὁ Ταὼς ἀνοίξει τὰ ὀλόχρυσα πτερά του
Καὶ ἡ Ἀηδὼν μὲ χάριν ἔβγαλεν ἐκεῖ σιμά του
καὶ μὲ τὸ κελαδικά της
ἔλεγε σ' τὸν γείτονά της.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

— Ὡς καὶ σήμερα εἶσαι, ἀλλὰ τὴν ἡμέραν μόνον
ἔχεις τὰ κάλλη σου καὶ τῶν ἄλλων ἀηδόνων
καὶ τὴν νύκτ' ἀκόμα μένει
καὶ πλειότερον εὐφραίνει ....

Δὲν ἐπρόλαβε πολλὴ ὥρα κ' ἔρθηκεν ἡ νύξ κ' ἔχεθη
μ' ὅ,τι εἶχε κ' ἡ καλλονή του φ' τῆς νυκτὸς τὰ μαῦρα βάθη,
καὶ κανεὶς ἀντίχτυπον μόνον
τ' ᾄσματα τῶν ἀ-

Οὕτω χάνονται τὰ κάλλη τοῦ προσώπου μὲ τὸν χρόνον
ἔνθεν τὰ φέντα μένουν τῆς ψυχῆς τὰ κάλλη μόνον ....

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ.

Η ΑΣΙΑ καὶ ΑΙ ΑΣΙΑΝΑΙ.

Ὁ πλούσιος Κάρολος Μορένος, ἐγκατεστάθη ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ καὶ πολλάκις, ἐγὼ συμπεριέφερα ὅπως εὐθυμίσω ἐκείθεν διὰ τῶν πρωτίστων ἐφημερίδων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἀτομικὰς ψαφτερίας περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ πολιτισμοῦ, εἶχεν τὸν παράδοσιν ὅτι ἐπολλάκις φιλοφρόνησεν περὶ αὐτοῦ ἰδίας στενοκτίσας. Ὁ βάσης καὶ νοῦμα οὗτος περιγεγραμμένος, ὅστις ἀνέβαινε ἐν Ὑόρκῃ τὰ ἴχνη τῶν μεγάλων ἐπιδῶν περιγεγραμμένος, δὲν τὴν ἱστορίαν οὗτοι πολλὰς φορτίσεις ὁ κ. Δὶ Γουϊστέντης, γράζει εἰς ὁ,τι ἰδίως ἀφορᾷ τὴν ἀμέρ. φράζ. ὅτι οἱ "Αγγλοι ἐξ ἀποκλειστικῆς περὶ πίπ καὶ λίαν περιγεγραμμένης φορᾷ τῇ χωλῷ φιλοπατρίας ἐφρόνουν εἰς τὸ οὐδέποτε ἐν ἴδια ἐσονεῖν ἐπολλάκις μεγάλως συνεπλάσων ἅπως διαφέρων τινὰ ἐνδιάφ ἔθνος ἐντάλης ἐκριλοσθεν. Βεβαίως ὁ ἀνεφλαντὸς συνεργάτης τῷ «Ταχυδρόμου» καὶ τοῦ «Ἥλιου» ἀκατέσχυνεν ὅτι ἡ διάνοια, ἧς τοσοῦτον ἐγένοντο φιλολογικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ ἀριστουργήματα, δυνάμει τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς ῥώμην. Οἱ Ἄραβ τῆς Ἀσίας πεδίας καὶ οἱ Ἄραπ τῆς ἡμετέρας Εὐρώπης δὲν ἀφίσανεν ἐν μὲ τὴν ὀξυφερεῖαν ἐπιλαβεῖν ἐκείνων παρεδόντων αὐτοὺς ἐν Ἰταλίᾳ ἀναπεθήκασιν ἀναγέννησις, ἐν Γαλλίᾳ αἰὼν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', ἐν Ρωμαϊκῇ περιόδῳ τοῦ Γαίτη καὶ τοῦ Σχιλλέρου ἀλλὰ καθὼς ἡ σχετικὴ αὕτη ἀτείρωτος οὐδόλως ἀπελπίζει ἡμᾶς περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας, καὶ τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, οὕτω καὶ ὁ κ. Μορένος φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωρῇ τις τὴν Ἰνδικὴν ὡς χώραν καταδιδικασμένην εἰς διανοητικὴν παρακμὴν ἀθεράπευτον, διότι ὁ 19ος αἰὼν δὲν εἶναι ὁ αἰὼν τοῦ βικτωριανιδιτὸς.

Ἀ,τι γνώσεις περὶ τῶν γυναικῶν τῆς Ἰνδικῆς ἐπικυρεῖ πλειστάκις τὰς κρίσεις τοῦ κ. Μορένου, ὅτις ἔσχεν εὐκαιρίας ἵνα διατρίβῃ ἐν Βενάρει τὴν σοφίαν καὶ τὴν εὐρύνοιαν τῶν γυναικῶν τῆς βικτωριανῆς φυλῆς. Ἡ ἐλευθερία τῶν ποιητριῶν τούτων εἶναι ἡ Ῥαμίγια ἐκ Νιρνέστης, ἧς ἡ καλλονὴ καὶ τὰ προτερήματα ἀνυμνοῦνται ὑπὸ πάσης τῆς συγχρόνου ἰνδικῆς φιλολογίας μετὰ τῶν διθυραμβικῶν ἐκείνων ἐκφράσεων, αἵτινες χαρακτηρίζουσι τὰ μεσογειακὰ ἤθη, καὶ μάλιστα πάντων τὰ ἀπατικά. Ἡ πραγματικὴ Χίλα ἐπονομάζεται ἡ παντέλυπνος τῶν γυναικῶν. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἐξηγοῦσιν ἐκ τῆς ἐπιφανεστέρας συνηθείας καὶ ἐν τισιν εὐσπλαχνίας ἀκαλήκτου τοῦ πρωτοκρίτου φιλολογικῶν ὀνομάτων πολλάκις καθιστάμενον ἀμφιτιθέμενον τοῦ οἰκογενειακοῦ ὀνόματος. Παράδειγμα τις εἶναι γνωστὴ μόνον ὑπὸ χαριέστατον ὄνομα τοῦ ἀνίου, ὅπερ λέγεται παρὰ τοῖς βοτανολόγοις «Μικρὰν Σαμπάκαν.»

Τοῖς ἐπιστολαῖς, ἡ Φὲρ, Βουχσὶκ, ἡ Ζίγια καὶ ἡ Σὰμ, ἐδημοσίευσαν συλλογὰς ποιήσεων, αἵτινες λίαν εὐαρέστησαν τῇ ἰνδικῇ κοινῇ.

ΔΩΡΑ ΙΣΤΡΙΑΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἐνίκησόν με δίδουν καὶ πίστιν ἐγγυᾶμαι,
Κύριε· πλὴν σημαίνω νοῦν ἔχουν καὶ θέσιν,
[illegible]
Τῶν τόπων του ἀδέλφιον ὄντων τῶν γονάλιων.
Ἂν μ' ἀποκεφαλίσῃς,
τοῦ σώματός σου μέλος
μὲ κάμνεις, ἂν τονίσῃς
τῆς λέξεως τὸ τέλος.
Καὶ δεύτερον δὲ πάλιν, ἂν μ' ἀποκεφαλίσῃς,
Καὶ εἰς τὴν παραλίαν μου τὸν τόνον αὖθις φέρῃς.
Τὴν λήγουσαν ἐκείνην, ἀρκεῖ νὰ τὴ θελήσῃς
Κ' ἐκεῖθεν ἐνδόξων πολεμιστῶν θὰ μ' εὕρῃς.
Ἂν δὲ καὶ μετὰ τοῦτο τὸν τρόχηλόν μου κόψῃς,
Τὸν τόνον εἰς τὸ τέλος καὶ πάλιν μεταφέρει,
Θὰ μὲ ἴδῃς νὰ ἔχω βίδων καὶ κόκκων δέκας
Κ' ἡ λέξις μου θὰ σώσῃ τὴν λάμψιν τῶν ἀστέρων.
Καὶ τέλος ἂν τὰς δυὸ μου ραφὰς φανὰς βραχύνῃς.
Σ' τοῦ ὄρους δὲ μ' εὕρῃς νὰ κατοικῶ τὴ στάσιν,
Τὸν τόνον δ' ἂν σ' τὴν πρώτην ἴδίως ἐπιτείνῃς,
Θὰ μ' εὕρῃς σ' τὸ Αἰγαῖον ἐξὸ ἐν ἔχῃς ξύσμα.
Τοῦ ὅλου μου ὁ τόφος ἐκεῖ ἐκένω κεῖται
ὡς πιθανολογῶ τον.
Ἀλλ' ἂν θέλῃς πάλιν μορφὴν νὰ μεταδέλω ·
Σ' τὴν κεφαλήν μου βάλε τετράγωνη νὰ χρέῃς
Σ' τὴν Ῥώμην τρέξε τότε· ἐκεῖ δὲν ἀμφιβάλλω
Θὰ μ' εὕρῃς, ἀλλὰ σπάνια ἴσως δὲν μὲ προφθάσῃς·
Λευκὴν ἂν δὲν μ' εὕρῃς οὐδὲ ἐν τοῖς εἴμασι
Θὰ μ' εὕρῃς ἂν καὶ ἴδῃ ἐνώπιόν σου κεῖμαι.

Γύθειον. Ν. Ε.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΑ ἐπιτυχῶς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διευθύνασα καὶ διδάξασα ἐν κεντρικοῖς Παρθεναγωγείοις ζητεῖ θέσιν ἐνταῦθα δημοσίαν. Ἡ Σύνταξις τῆς «Εὐρυδίκης» παρέχει πᾶσαν ἐγγύησιν περὶ τῆς ἱκανότητος αὐτῆς. Ἡ διεύθυνσις εἰς τὸ Γραφεῖόν μας.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ.

97 — Θὰ πράξωμεν κατὰ τὴν τελευταίαν σας· ἀλλὰ ὀλίγον ἐλπίζομεν.

275 — Ἡ βραδύτης λίαν μᾶς ἀνησυχεῖ.

450 — Συμφοροῦσθε μὲ τὴν τελευταίαν μας.

178 — Περὶ τῆς Ζ.... ἐστάλησαν ἤδη διὰ τοῦ ἐν Μ.. γνωστοῦ μέσου ἐκτενεῖς πληροφορίαι. Ἡ ἀπάντησις δὲν πρέπει νὰ βραδύνῃ διὰ τὰ παραπέρω.

235 — Στερούμεθα πρὸ πολλοῦ.... αἴφνης πληροφορίας περὶ τῶν ἐν τῷ Π. τῆς Α. Φ. γενομένων....

211 — Ποῦ ἀποδοτέον τὴν μυστηριώδη ἐξαφάνισιν λίαν ἐνδιαφέρου.

34 — Τί ἐπράξατε μετὰ τῶν γνωστῶν.... ἀπαντήσατε καὶ ἀποστείλατε....

Τύποις Α. ΖΕΛΙΤΖ.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ καὶ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδεται κατὰ πενθημερίαν
Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1]2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Γιοργαντζιλὲρ, Ἀριθ. 37.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΚΙΑΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΕΝΔΟΞΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

Α.

Δεσποσύνη Φρεδερίκα ΒΡΕΜΕΡ.

Χριστὸς πατὴρ, κατὰ τὸ 1805 ἐπελοδιδάζετο μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἐν τῷ λιμένι τῆς Ὑλὸ (ἐν Φινλανδίᾳ) ἐπί τινος τῶν βραδυπόρων ἐκείνων πλοίων, ἅτινα κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τῶν ταχυπλόων ἀτμοκινήτων, ἐταξίδευον μεταξὺ τῶν παραλίων τῆς Φινλανδίας καὶ τῆς Σουηδίας.

Ὁ κύριος οὗτος, Φινλανδὸς μὲν ἐκ γεννετῆς, Σουηδὸς δὲ τὸ ὄ. νομα πωλήσας τὴν μικρὰν κτηματικὴν περιουσίαν του, ἦν κατεῖχε ἐν τῇ γεννεθλίῳ αὐτοῦ χώρᾳ, ἀπεσύρετο ἐπί τινος τῶν μεσημβρινῶν ὀχθῶν τῆς Βαλτικῆς. Ταχύτατος τοῦ Αἰτοῦ προκατέλαβε τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἡ ἑστία αὐτοῦ ἐμελλε νὰ ὑποκύψῃ ὑπὸ δύναμιν ξένην, συγκομίζων μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς θησαυροὺς τῆς ἑστίας αὐτοῦ Οἱ ἀνεκτίμητοι οὗτοι θησαυροὶ ἦσαν δύω μικραὶ θυγατέρες, αἵτινες διεσκέδαζον αὐτὸν καθ' ὅλον τὸ ταξείδιον διὰ τῶν παιδικῶν παιγνίων των. Τρία ἔτη μετὰ ταῦτα ἡ Φινλανδία ἀνῆκεν εἰς τὴν Ῥωσσίαν, ὁ δ' ἔντιμος μεταναστὴς ἐγκατέστη εἰς τὴν χαρίεσσαν ἐπαρχίαν τῆς Στανίας (ἐν Σουηδίᾳ).

Μία τῶν θυγατέρων τούτων τοῦ Κου Βρέμερ ἦν ἡ εὐφυὴς Φρεδερίκα ἥτις ἐμελλε νὰ λαμπρύνῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ διὰ τοσούτων πολυτίμων καὶ προσφιλῶν συγγραμμάτων.

Ἡ δεσποσύνη Φρεδερίκα, γεννηθεῖσα τῷ 1802 εἰς τὰς ὄχθας τῆς Ὥρκς, τοῦ ποιητικωτάτου τούτου ποταμοῦ τῆς Ὀδῦ, τρεφτῆς· ἦν ὅτε ἀπεχωρίσθη τῆς γεννεθλίου ἑστίας της, καὶ διῆλθε τὸν κάλπον τῆς Φινλανδίας. Βραδύτερον ἐμελλε νὰ ἐπιχειρήσῃ συνεχῶς ταξείδια εἰς Νορβηγίαν, καὶ ἔτι βραδύτερον νὰ φθάσῃ μέχρις Ἀμερικῆς καὶ διαπλεύσῃ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν.

Ὁ πατὴρ δὲν εἰσήρχετο ἐν τῇ νέᾳ αὐτοῦ πατρίδι εὐτυχὴς καὶ πλούσιος. Πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ πράξῃ ὑπὲρ τῶν θυγατέρων του, ἐν τῇ πενιχρᾷ αὐτοῦ καταστάσει ἦν νὰ εἰσαγάγῃ αὐτὰς ἐν τὴν σχολὴ, ἔνθα ἄρειλον αὗται νὰ ἀποκτήσωσι τὸ μέσον δι' οὗ ὤφελο προετοιμάσῃ αὐταὶ μέναι τὸ μέλλον αὐτῶν.

Τὰς σπουδὰς αὐτῆς ἡ Φρεδερίκα διεκπεραιώσασα, ἀνέλαβε τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, ζήσασα ἐπί τινα χρόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς φίλης αὐτῆς, Κομήσσης Σομμερζίλεν, ἐν Νορβηγίᾳ, καὶ ἐκπλούθως χρηματίσασα καθηγήτρια ἐν τινι ῥαφαναικῇ λυκείῳ. Ὁ Κ. Χ. Μαρμιὲρ εἰς τῶν βιογράφων αὐτῆς, γνωρίσας αὐτὴν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην λέγει ὅτι «εὐτυχὴς λογίζομαι, διότι ἐγνώρισα τὴν Κ. Βρέμερ· θελκτικωτάτη δὲ ἀνέμνησις μοι μένει τῆς εὐχαριστήσεως μεθ' ἧς ἐξεπλήρου τὸ ἐπίπονον τοῦτο ἔργον αὐτῆς, τῆς χάριτος τῶν τρόπων αὐτῆς, καὶ τῆς ἁπλότητος τοῦ ἐνωτερικοῦ αὐτῆς βίου.»

Ἐν τῇ μονήρει βεβαίως βίᾳ τῆς νεάτατος αὐτῆς ἀνεπτύχθη τὸ αἰσθημα ἐκείνο τῆς μελαγχολίας, ὅπερ ὑποδείκνυσι τῆδε κακεῖσε ἐν λεπτοῖς χαρακτῆρσι καὶ ὅπερ ἐνίοτε φαίνεται, καὶ τοι ἀκουσίως, εἰς τὰς χαριεστέρας σελίδας τῶν συγγραμμάτων της ὡς ἡ λάμψις τῆς καταιγίδος ἐν μέσῳ κυανοῦ στερεώματος. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πρώτων ἔτι ἐτῶν αὐτῆς βλέπει τις ἐκδηλουμένην ἐν αὐτοῖς τὴν ποιητικὴν θεωρίαν καὶ τὴν ζωηρὰν κατάληψιν τῶν ὡραιοτήτων τῆς φύσεως, ἅτινα τοσαῦτα θέλγητρα ἐπιδίδουσιν εἰς τὰ συγγράμματα αὐτῆς.

Ἡ δεσποσύνη Βρέμερ, ἐκτὸς τῆς μητρικῆς γλώσσης ἦν κάτοχος τῆς Ἀγγλικῆς, Γαλλικῆς καὶ Γερμανικῆς.

Ἐνῷαίτις ὡς αὐτὴ αὕτη διηγεῖται, γελῶσα, ἐπέτυνεν κατὰ τὰς μονήρεις αὐτῆς ἀνατροπλήσεις, Γαλλιστὶ ἐμέτρους διθυράμβους πρὸς τὴν Σελήνην. Μετὰ τινας μῆνας συνέθετο ἐν τῇ μητρικῇ αὐτῆς γλώσσῃ (Σουηδιστὶ) διάφορα ἐλεγεῖα, ἅτινα συμπεριελήφθησαν εἰς τὴν «Σουηδικὴν Ἀνθολογίαν».

Εἰκοσαετίαν (1828) μόλις ἀπαρέσιεσε νὰ δημοσιεύσῃ τὸ πρῶτον αὐτῆς σύγγραμμα, συλλογὴν ἐμέτρων καὶ πεζῶν διατριβῶν, ἐκδοθείσαν ὑπὸ τὸν τίτλον «Σκηναὶ τοῦ ἡμερησίου βίου». Τὰ διηγήματα καὶ αἱ διατριβαὶ τῆς συλλογῆς ταύτης εὗρον πολλοὺς τοὺς ἀναγνώστας. Ἡ πληθὺς τῶν λεπτομερειῶν ἐνίοτε σταματᾷ τὴν ἐν αὐταῖς πορείαν τῆς πράξεως· μέγιστον δ' ἐνδιαφέρον ἀνευρίσκει τις ἐν τῇ περιγραφῇ καὶ τῶν ἐκλουστέρων σκηνῶν τοῦ κοινοῦ βίου.

Τῷ 1831 ἡ Σουηδικὴ Ἀκαδημία ἐπέτυχε τῇ δεσποσύνῃ Βρέμερ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

μετάλλων χρυσοῦν. Ἡ δὲ ἐπιτυχία, ἣν τὰ ἔργα αὐτῆς ἀπήλαυσαν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ συνετέλεσε μεγάλως ὅπως δοθῇ μείζων προσοχὴ ἐπὶ τῆς ἄχρι τοῦδε παραπεληθείσης Σουηδικῆς Φιλολογίας.

Τὰ δηγήματα αὐτῆς μετεφράσθησαν γερμανιστὶ παρὰ τῶν Κ. Οὐλίχης καὶ Ρούσκελ (1845) καὶ ἀγγλιστὶ ὑπὸ τῆς Κ. Μαρίας Χέβετ καὶ ἄλλων, τινὰ δὲ ὀλλανδιστὶ καὶ ἰταλιστί.

Τὰ σπουδαιότερα, μεταφρασθέντα Γαλλιστὶ ὑπὸ τῆς δεσποσύνης Β. δὲ Πουζὲτ καὶ ἄλλων εἰσὶν «ἡ Οἰκογένεια» «αἱ Θυγατέρες τοῦ προέδρου» «οἱ Γείτονες» «ἡ Οἰκιακὴ Ἑστία» «Ἡμερολόγιον» «ἡ Περιήγησις τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου» «Πόλεμος καὶ Εἰρήνη—Σκηναὶ νορβηγικαὶ» «ἡ Ἔρθα» Ἐκτὸς τούτων συνέγραψε τὴν «Νίναν» «Ἐν Δαλεκαρδίᾳ» «τὸν Ἀδελφικὸν βίον» «τὸ Ἐξυπνητήριον» ἐν ᾧ ἐκτίθησι τὰς θρησκευτικὰς αὐτῆς ἀρχάς.

Ἡ Κυρία Βρέμερ συνέγραψε πολλὰς περιηγήσεις, ὧν αἱ σπουδαιότεραι εἰσὶν «ὁ Βίος ἐν Βορρᾷ» καὶ «Ἡ κατὰ τὸ ἔαρ Περιήγησις» ἣν συνέγραψε κατὰ τὸ 1849 ὁπότε μόνη μονοτάτη ἐπεβιβάσθη μεταβαίνουσα εἰς Ἀμερικήν.

Αἱ ἐπιστολαί, ἃς ἔγραψε πρὸς τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς διαμονῆς της εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς καὶ εἰς τὴν νῆσον Κούβαν (ἀπὸ τὸν 8βρ. τοῦ 1849 μέχρι τοῦ 7βρίου τοῦ 1851) ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τὸν τίτλον «Χέμμαν-ι-νία Βέρλδον (ἐν Στοχκόλμῃ 1851—54 τόμ. 3) καὶ μετεφράσθησαν εἰς τὸ Γαλλικὸν ὑπὸ τῆς δεσποσύνης Ρ. δὲ Πουζὲτ ὑπὸ τὸν τίτλον «ὁ Οἰκογενειακὸς βίος ἐν τῷ νέῳ κόσμῳ».

Ἐπανελθοῦσα ἐξ Ἀμερικῆς ἐγκατεστάθη εἰς τὴν πατρίδα αὐτῆς ἀσχολουμένη εἰς ἔργα φιλανθρωπικά, ἅτινα ἐξηκολούθητε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτῆς, ἐπισυμβάντος πρὸ ὀλίγων ἐνιαυτῶν.

Ἡ σπουδαιοτέρα τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐφημερίδων «ἡ Βελγικὴ Ἀνεξαρτησία» ἐν μακροσκελεῖ νεκρολογίᾳ ὑπὲρ αὐτῆς καταδείξασα τὴν σπουδαιότητα τῆς Φροδερίκας Βρέμερ ἐπέλεξε λέγουσα ὅτι «ὁ θάνατος τῆς Βρέμερ ἦν ἐθνικὴ συμφορὰ διὰ τὴν Σουηδίαν ὡς ἀπολέσασαν τὴν μόνην γυναῖκα τὴν δώσασαν νέαν ψυχὴν καὶ ἀληθὲς μεγαλεῖον εἰς τὴν φιλολογίαν τοῦ ἔθνους αὐτῆς.»

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ
ΤΟΥ «ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΝ ΟΜΙΑΣ» ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.

Ὅτι μὲν τὰ σοφὰ καὶ ἀθάνατα ἔργα τῶν περιλαμπῶν τῆς προγονικῆς ἡμῶν Μούσης φωσπήρων βρίθουσι γνωμῶν κοινωφελῶν καὶ χρησίμων, αἵτινες κατελάμπρυναν καὶ πάντοτε προωρισμέναι εἰσὶν ἵνα φωταγωγήσωσιν ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα πάντες συμφώνως ὁμολογοῦσι. Καὶ διὰ τοῦτο καὶ μόνον πρέπει νὰ σπουδάζωνται τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ὑπό τε τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, ἵνα χρησιμεύσωσι δηλονότι ὡς μέσα πρὸς μελέτην τῶν χρεῶν καὶ καθηκόντων ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ὁδηγοῦσι δὲ συνάμα καὶ φωτίζωσιν αὐτὰ εἰς τὴν ὀρθὴν διοίκησιν παντὸς τοῦ βίου αὐτῶν.

Καθῆκον λοιπὸν ἔχομεν μᾶλλον παντὸς ἄλλου ν' ἀναδιφῶμεν τὰ τῶν περιλαμπῶν ἡμῶν προγόνων διασωζόμενα συγγράμματα, καὶ νὰ προτιμῶμεν αὐτὰ τῶν δηλητηριωδῶν ξένων μυθιστορημάτων, ἅτινα βρίθουσι δυστυχῶς εἰς ὅλας τὰς κοινωνίας ἀντὶ παντὸς ἄλλου ἠθικοῦ βιβλίου.

Ὅτι δὲ τὰ συγγράμματα τῶν σοφῶν ἡμῶν προγόνων δὲν διδάσκουσι γνώμας, αἵτινες κατ' ἐκείνην μόνον τὴν ἐποχὴν ἦσαν ἀναγκαῖαι, ἀλλ' ἀληθείας γενικὰς, ἀληθείας ἀπολύτους καὶ αἰωνίας, οὐδεὶς δύναται νομίζω, ν' ἀρνηθῇ ὡς τὴν τῶν τοιούτων ἠθικῶν ἀναγνωσμάτων ὠφέλειαν. Κἀγὼ δὲ καίτοι ὅλως ἄπειρος καὶ ἀσθενὴς ἐπιθυμοῦσα ὅμως ἵνα αἰσθητότερον καταδείξω τὴν ἐκ τῆς τῶν προγονικῶν ἡμῶν ἀριστουργημάτων μελέτης ἄμεσον τοῖς ἀναγινώσκουσιν ὠφέλειαν, ἐπεχειρησάμην ἵνα ἐν συνόψει διεξέλθω τὸν ἐπαγωγὸν καὶ διδακτικώτατον διάλογον τοῦ σοφωτάτου Σωκράτους πρὸς τὸν Ἰσχόμαχον. Νομίζω δὲ ὅτι θέλουσιν εὐχαριστηθῇ αἱ Κυρίαι ἀναγνώστριαι τῆς «Εὐρυδίκης», ἀναγινώσκουσαι τὰ ὀλίγα ταῦτα περὶ τῆς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἑλληνίδων γυναικῶν διευθύνσεως τῆς οἰκίας.

Ὅπως δὲ μὴ βαρύνω τὰς ἀγαπητὰς ἀναγνωστρίας διὰ μακρᾶς παραφράσεως τοῦ ὅλου λόγου, ἐπεχειρησάμην τὴν περίληψιν τοῦ περὶ «οἰκονομίας» διαλόγου τοῦ Σωκράτους, ὃν μᾶς διέσωσεν ὁ Ξενοφῶν διὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ καλλιεπείας καὶ χάριτος. Παραλείπω λοιπὸν τὸν μετὰ τοῦ Κριτοβούλου τοῦ Σωκράτους διάλογον, ἀναφέρω δὲ μόνον τὸν μετὰ τοῦ Ἰσχομάχου, ὡς ἀφορῶντα κυρίως τὸ ἡμέτρον φῦλον. Παρακαλῶ δὲ καὶ ἄλλας ἐμοφύλους μου, ὅπως διὰ ἄρθρων μεγαλητέρων, καταλληλοτέρων καὶ ὠφελιμωτέρων κοσμῶσι τὰς στήλας τῆς «Εὐρυδίκης» ἐκ τῶν τοῦ προγονικοῦ ἡμῶν μεγαλείου διασωζομένων συγγραμμάτων.

Α'.

Ἰδὼν λοιπὸν ποτὲ αὐτὸν (τὸν Ἰσχόμαχον), λέγει ὁ Σωκράτης, καθήμενον ἐν τῇ τοῦ Ἐλευθερίου Διὸς Στοᾷ (1) προσῆλθον αὐτῷ καὶ τὸν ἠρώτησα —Πῶς ὦ Ἰσχόμαχε, ἐνῷ πάντοτε ἀσχολῆσαι, σχολάζεις σήμερον καθήμενος ἀργὸς ὧδε; διότι οὐδέποτε ἄλλοτε ἔτυχε νὰ σὲ ἀπαντήσω οὕτως ἀπρακτοῦντα.—Οὐδὲ τώρα ἤθελες μὲ ἀπαντήσει, ὦ Σώκρατες, εἰ μὴ ἔδιδα λόγον πρός τινας φίλους νὰ τοὺς ἀναμείνω ἐνθάδε.—Καὶ ὁπόταν δὲν ἔχεις ἐργασίαν, λέγει ὁ Σωκράτης, δι' ἀγάπην τῶν θεῶν εἰπέ μοι ποῦ διατρίβεις, καὶ τί πράττεις; διότι πολὺ ἐπιθυμῶ νὰ σ' ἐρωτήσω τί ἆρά πράττων ἐνομάζεσαι καλὸς κἀγαθός. Ὅτι δὲ δὲν διατρίβεις ἐν τῇ οἰκίᾳ σου τοῦτο εἶναι φανερὸν ἐκ τῆς ἕξεως τοῦ σώματός σου—καὶ ὁ Ἰσχόμαχος γελάσας ἐπὶ τῇ ἐπωνυμίᾳ καλὸς κἀγαθὸς παίζει λέγων, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι προσκαλοῦντες αὐτὸν ἐπὶ δημοσίᾳ συνεισφορᾷ οὐδέποτε καλοῦσιν αὐτὸν οὕτως, ἀλλ' ἁπλῶς Ἰσχόμαχον μετὰ τοῦ πατρονομικοῦ· ἀπαντῶν δὲ εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦ Σωκράτους βεβαιοῖ ὅτι οὐδαμῶς ἔνδον διατρίβει, διότι τὰ τῆς οἰκίας εἶναι ἱκανὴ νὰ διοικῇ ἀρκούντως καὶ αὐτὴ ἡ γυνή.—Ὁ δὲ Σωκράτης ἐπερωτᾷ ἐὰν ὄντως αὐτὸς ἐδίδαξεν τὴν γυναῖκα ὥστε νὰ ἦναι ὁποία πρέπει ἢ ἂν ἔλαβεν αὐτὴν παρὰ τῶν γονέων της πεπαιδευμένην.—Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν, ὦ Σώκρατες, ἀποκρίνεται ἐκεῖνος νὰ παραλάβω αὐτὴν παρὰ τῶν γονέων της πεπαιδευμένην, ἐνῷ μόλις δεκαπενταετὴς ἦλθεν πρὸς ἐμὲ, πρότερον δ' ἔζη μετὰ πολλῆς προφυλάξεως ὅπως, ἐλάχιστα μὲν βλέπῃ, ἐλάχιστα δὲ ἀκούῃ, ἐλάχιστα δ' ὁμιλῇ; καὶ δὲν σοὶ φαίνεται ἀρκετὸν ἐὰν μόνον ἦλθε μόνον γνωρίζουσα, ἀφοῦ λάβῃ μαλλία νὰ σὲ κάμῃ ἱμάτιον καὶ νὰ ἐπιστατῇ τὰς ὑπηρετρίας ὅταν δίδωνται ἐργόχειρα εἰς αὐτὰς νὰ κατασκευάσουν φόρεμα; τὰ δὲ περὶ τὸ μαγερεῖον, εἶπε, πάρα πολὺ καλῶς ἦλθε γεγυμνασμένη ὦ Σώκρατες, τὸ ὁποῖον ἐγὼ θεωρῶ μέγιστον μάθημα εἴς τε τὸν ἄνδρα καὶ εἰς τὴν γυναῖκα. — Κατὰ δὲ τἆλλα σὺ, ὦ Ἰσχόμαχε, ἐπαίδευσας τὴν γυναῖκα

(1) Στοὰ ἐλέγετο δίοδος ἐστεγασμένη, ὑποστηριζομένης τῆς στέγης διὰ κιόνων εἰς προφύλαξιν τοῦ τε ὄμβρου καὶ τοῦ ἡλιακοῦ καύσωνος· ἦν δὲ τόπος περιπάτου καὶ συνδιατριβῶν ἔνθα συνήρχοντο οἱ πολῖται καὶ ἰδίᾳ οἱ ῥήτορες καὶ φιλόσοφοι. Συνήθως δὲ αἱ Στοαὶ ἐσχημάτιζον τὸν περίδρομον τῶν ναῶν ὡς καὶ οἱ παρ' ἡμῖν νάρθηκες τῶν Ἐκκλησιῶν, ἦσαν δὲ κεκοσμημέναι ποικίλοις ἀγάλμασι καὶ γραφαῖς.

ὥστε νὰ ἦναι ἱκανὴ νὰ ἐπιμελῆται τῶν δεόντων; — [illegible] ἀποκρίνεται ὁ Ἰσχόμαχος, ἀφοῦ ὅμως πρότερον καὶ ἐθυσίασα καὶ εὐχήθην πρὸς τοὺς Θεοὺς καὶ ἐγὼ ὁ διδάσκων νὰ ἐπιτύχω καὶ ἐκείνη νὰ μανθάνῃ τὰ συμφέροντα καὶ εἰς τοὺς δύο ἡμᾶς. — Καὶ ἡ γυνὴ λοιπὸν ἐθυσίαζε καὶ ηὔχετο αὐτὰ τὰ ἴδια; λέγει ὁ Σωκράτης. — Μάλιστα, ἀποκρίνεται ὁ Ἰσχόμαχος, καὶ πολλὰ ὑπέσχετο ἐνώπιον τῶν θεῶν νὰ γείνῃ ὁποία πρέπει, καὶ ἐφαίνετο ὅτι δὲν θέλει ἀμελήσει τῶν διδασκαλιῶν μου. — Δι' ἀγάπην τῶν Θεῶν, εἶπον ἐγὼ, ὦ Ἰσχόμαχε, τί πρῶτον ἤρχισας νὰ διδάσκῃς αὐτὴν, διηγοῦμαι· ὅτι ἐγὼ ταῦτα θὰ ἀκούσω εὐχαρίστως ἀπὸ σὲ διηγούμενον, παρὰ ἐὰν διηγηθῇς εἰς ἐμὲ, γυμνικὸν ἢ ἱππικὸν ἀγῶνα κάλλιστον. — Ὁ δὲ Ἰσχόμαχος ἄρχεται τῆς διηγήσεως ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐνυμφεύθη αὐτήν. Ὅτε ἤδη ἔλαβεν ἱκανὸν θάρρος ὥστε νὰ συνομιλῇ πρὸς αὐτὴν ἐλευθέρως, πῶς ἤρχισε νὰ ἐρωτᾷ αὐτὴν ἂν ἐγνώριζε, διατὶ ἆρά γε συνέζευξαν αὐτοὺς οἱ γονεῖς καὶ νὰ τὴν ἀποδεικνύῃ ὅτι δι' οὐδένα ἄλλον σκοπὸν συνῆλθον εἰς κοινωνίαν διὰ τοῦ γάμου ἢ ἵνα λάβῃ ἑκάτερος καλλίτερον τινὰ σύντροφον τοῦ οἴκου καὶ τῶν τέκνων. Καὶ περὶ μὲν τῶν τέκνων, εἶπεν, ὅταν οἱ θεοὶ μᾶς χαρίσωσιν, τότε σκεπτόμεθα περὶ αὐτῶν, ὅσον τὸ δυνατὸν διὰ νὰ παιδεύσωμεν αὐτὰ κάλλιστα, διότι εἰς ἀμφοτέρους ἡμᾶς, εἶναι κοινὸν τοῦτο τὸ ἀγαθὸν, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν βοηθοὺς καὶ γηροκόμους, ὅσον τὸ δυνατὸν καλλιτέρους. Τώρα λοιπὸν εἶναι ἀνάγκη ὦ γύναι, νὰ συσκεφθῶμεν περὶ τοῦ οἴκου, ὅστις εἶναι κοινὸς εἰς ἡμᾶς ἀμφοτέρους· διότι καὶ ἐγὼ τὰ ἐμὰ καὶ σὺ τὰ ἑαυτῆς εἰς τὸ κοινὸν καταθέσαμεν· καὶ δὲν πρέπει νὰ συλλογιζώμεθα ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο κατέθεσε τὰ περισσότερα, ἀλλ' ὁποῖος ἐξ ἡμῶν θὰ γείνῃ καλλίτερος σύντροφος οὗτος ἐστὶ καὶ ὁ τὰ πλειότερα καὶ πολυτιμότερα καταθέσας. Ἡ δὲ γυνὴ, λέγει, ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτὸν· — Καὶ εἰς τὶ θὰ εἶμαι ἐγὼ ἱκανὴ νὰ συμπράξω; ποία ἡ ἰδικήμου δύναμις; Σὺ εἶσαι ὁ κύριος πάντων, ἐμὸν δ' ἔργον μοὶ εἶπεν ἡ μήτηρ μου ὅτι εἶναι τὸ σωφρονεῖν. — Καὶ τῇ ἀληθείᾳ εἶπον ἐγὼ, ὦ γύναι, διότι καὶ ὁ πατήρ μου εἰς ἐμὲ εἶπεν ταῦτα· Ἀλλ' ἔργον φρονίμου εἴτε ἀνδρὸς εἴτε γυναικὸς εἶναι τὸ νὰ πράττῃ τοιαῦτα, ὥστε καὶ τὰ ὑπάρχοντα νὰ διατηρῇ εἰς καλλίστην κατάστασιν, καὶ ἄλλα ὅσα πλεῖστα νὰ ἀποκτᾷ τιμίως καὶ δικαίως.— Καὶ τὶ δὲ βλέπεις εἶπεν ἡ γυνὴ, ὅτι ἐγὼ ἐνεργοῦσα νὰ αὐξήσω τὸν οἶκον; — Ναὶ τῇ ἀληθείᾳ, εἶπεν ὁ Ἰσχόμαχος, καθ' ὅσα καὶ οἱ θεοὶ σὲ ἔκαμαν εἰς τὸ νὰ δύνασαι νὰ κάμῃς καὶ ὁ νόμος ἐπαινεῖ ταῦτα προσπάθει νὰ τὰ κάμῃς ὅσον τὸ δυνατὸν καλλίτερα.— Καὶ ποῖα εἶναι ταῦτα εἶπεν ἐκείνη.— Τὰ μέγιστα καὶ ἀξιο' ογώτατα, ἀπεκρίθη ὁ Ἰσχόμαχος, τὰ ὁποῖα ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ ἔργα τῆς ἐν τῷ σμήνει ἡγεμόνος τῶν μελισσῶν. (ἀκολουθεῖ)

Ἐν 40 Ἐκκλησίαις. ΜΑΡΙΓΩ Δ. ΣΥΡΜΑ.

ΟΠΟΙΑ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΗΝΕ Η ΓΥΝΗ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΙΓΚΗΠΕΣΣΗΣ ΒΩΦΟΡ ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ. (1).

Ὁ ἐπηρμένος καὶ ὑπερήφανος καθιστᾷ ἐπαισθητὴν τὴν ὑπεροχὴν αὐτοῦ εἰς τοὺς ὑποδεεστέρους του, ἐνῷ ὁ ἀξιοπρεπὴς ἔχει εἰς ἁπάσας αὐτοῦ τὰς πράξεις εὐγένειαν, διάκρισιν καὶ γενναιοψυχίαν. Ὁ ὑπερήφανος ὁμιλεῖ ἀκαταπαύστως περὶ τοῦ πλούτου, τοῦ βαθμοῦ, τοῦ μεγαλείου του καὶ νομίζει ὅτι ἐπιβάλλει ἢ ὑποδείκνυσι τὴν ὑπεροχήν του μετ' ἐμφάσεως ἀναφέρων περὶ τῶν ὑπερόγκων τιμῶν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ πράγματος, ἡ δὲ ἁπλότης τῶν ἄλλων εὑρίσκει παρ' αὐτῷ περιφρόνησιν.

Ἐν τῷ βαθμῷ καθ' ὃν εὕρηται ὁ πολιτισμὸς, καὶ κατὰ τὰς ἀνηκούστους προόδους τῶν ἐπιστημῶν, ἡ τελειότης τῆς κοινωνίας θέλει φθάσει εἰς τὸ ἀπόγειον αὐτῆς σημεῖον καθ' ἣν στιγμὴν πᾶν ἄτομον θέλει ἐκτιμηθῇ ἢ περιφρονηθῇ διὰ τὰς ἰδίας αὐτοῦ πράξεις, διὰ τὸ πνεῦμα ἢ τὴν ἄνοιαν αὐτοῦ διὰ τὰς ἀρετὰς ἢ τὰς κακίας του, καὶ θέλει κατανοήσει ὅτι ὁ υἱὸς ἐντίμου τινος ἀνθρώπου δύναται νὰ ᾖ ἀχρεῖος, ἐν ᾧ ὁ υἱὸς ἄλλου ἔστω καὶ φονέως δύναται νὰ ᾖ καλὸς, εὐγενὴς καὶ εὐαίσθητος. Ἔλλειψις κρίσεως, ἔλλειψις εὐαισθησίας καὶ θρησκείας εἶναι τὸ καθιστᾶν τὰ τέκνα ὑπεύθυνα διὰ τὰ σφάλματα τῶν γονέων αὐτῶν, ὡς παράλογον εἶναι τὸ εὐνοεῖν καὶ ἐκτιμᾶν τὰ τέκνα ἀνδρὸς ἀξίου πάσης ὑπολήψεως, δικαίας, οὗτινος τὰ τέκνα μηδεμίαν καθ' ἑαυτὰ ἔχουσιν ἀξίαν. Τὸ μέσον τοῦ καταστρέψαι τὴν ἔπαρσιν, τὴν ὑπερηφάνειαν εἶναι τὸ ἀποδίδειν ἑκάστῳ τὴν ἀξίαν καὶ τιμὴν, ἣν πράγματι ἔχουσιν αἱ ἴδιαι αὐτοῦ πράξεις.

Ὁ φρόνιμος καὶ συνετὸς ποιεῖ διάκρισιν κατὰ τὸ τέλειον τῆς ἀνατροφῆς, τῆς ἐκπαιδεύσεως, τοῦ πνεύματος. Ἡ γενναιοφροσύνη, ἡ εὐγένεια τῆς καρδίας, ἡ ἀγνότης τῆς ψυχῆς εἰσὶ τὰ καθιστῶντα ἡμᾶς ἀληθῶς ἀνωτάτους καὶ διακρίνοντα ἡμᾶς οὐ μόνον ἐπὶ τῆς γῆς ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ, διότι τοιαῦται ἀρεταὶ εἰσὶν οἱ θησαυροὶ, οὓς φέρομεν μεθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ ἄλλῳ κόσμῳ καὶ οὓς ὡς προσφορὰν ἱερὰν καταθέτομεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Δημιουργοῦ.

Β'.

Ὁ Θεὸς, δωρησάμενος τῇ γυναικὶ γονιμότητα, ἔδωσεν αὐτῇ καὶ τὴν δύναμιν τοῦ χορηγεῖν εἰς τὰ τέκνα αὐτῆς τὴν πρώτην ἐκείνην τροφὴν εἰς ἣν τοσοῦτον μὲν μικρὸν ἐνδιαφέρον σπουδαιότητα δίδουσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐξ ἧς ὅμως ἐξήρτηται ἡμικρὰ ὕπαρξις καὶ ἡ φυσικωτάτη καὶ κανονικωτάτη κατάστασις. Οὕτω ποσάκις τὸ τέκνον τὸ γεννηθὲν ἰσχυρὸν καὶ ῥωμαλέον, δὲν καθίσταται ῥαχιτικὸν, ἐμπαθὲς, διότι ἐθύλασεν γάλα ξένον καὶ ὁπόσαι, ἐὰν ἡ ζωὴ αὐτοῦ δὲν σβύσει ἀώρως, βραδύτερον δὲν ἀναπτύσσονται ἀσθένειαι, σπέρματα τρομερὰ καὶ ἐπικίνδυνα, μεταδιδόμενα εἰς τοὺς ἀπογόνους, ἐπὶ μᾶλλον ἀδυνάτους καὶ ἀσθενεῖς! Οὕτως ἐξασθενοῦνται οἱ λαοὶ καὶ καταστρέφεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ ὡραιότης καὶ αἱ φυσικαὶ δυνάμεις. Οὕτωσι τὰ δύστηνα φυτὰ, μεταφυτευόμενα εἰς ἄλλην γῆν ξένην, ἀποφυλλοῦνται ἀποχρωματίζονται, ἀδυνατίζουσι καὶ ἀπόλλυσι τὴν λαμπρότητα αὐτῶν!

Οὐ μόνον ἡ μήτηρ ἡ ἀποφεύγουσα τὴν γαλακτουχίαν τῶν τέκνων αὐτῆς κατασυντρίβει οὕτως εἰπεῖν φυσικῶς αὐτὸ, ἀλλὰ καταπνίγουσα ἐν ἑαυτῇ τὸ αἴσθημα ἐκεῖνο, τὸ τοσοῦτον προσφιλὲς ὅπερ ἐμπνέει ἡ φύσις πρὸς τὸ ὃν ὅπερ ἔδωκεν ἡμῖν τὸ στέρνον, ἐνσαρκόνει εἰς τὸ τέκνον αὐτῆς, τὴν τρομερωτέραν κακίαν, τὴν ἀχαριστίαν! Τὸ τέκνον ὀφείλει νὰ λησμονήσῃ τὴν τροφὸν αὐτοῦ, τὴν τοσαύτας θελκτικὰς περιποιήσεις αὐτῷ παρασχοῦσαν, καὶ ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν τῷ ἦσαν τοσοῦτον πολύτιμοι! Τὸ τέκνον δὲν ἐπεθυμεῖ νὰ ἀγαπᾷ ἐκείνην, ἥτις, καί τοι παρέσχε αὐτῷ τὸ εἶναι, τὸ ἐξόωσεν ἔκτοτε τοῦ μέρους, ἔνθα ἔπρεπε νὰ ἀπολαύσῃ ὅλως συμπαθητικὴν στοργὴν, αἰσθητικότερον φίλτρον, καὶ ἔνθα ἡ παρουσία του ἔμελλε νὰ συσφίγξῃ ἀσφαλέστερον τὸν συζυγικὸν δεσμόν! Ἡ μήτηρ νομίζει ὅτι ἐκπληρεῖ τὸ καθῆκον αὐτῆς, διότι ἐπωφελουμένη τῆς δυστυχίας ἄλλης γυναικὸς, πληρόνει ἀδρῶς ταύτην ἵνα δώσῃ εἰς τὸ τέκνον της τὰς περιποιήσεις ἐκείνας ἃς ὁ Θεὸς ἐπέβαλεν αὐτῇ ἀναδεικνύων αὐτὴν μητέρα.

(1) Ἴδε προηγ. ἀριθ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΜΑΝΔΑΝΑ Η ΑΛΓΕΡΙΑ.

(Διήγημα).

Ἡ κατὰ τὸ 1864 διαμόρφωσις εἰσέτι ἐκκρεμοῦσα τῆς Ἀλγερίας εἶχε θέσει εἰς ἀγανάκτησιν ἁπάσας τὰς αὐτόχθονας φυλὰς τοῦ Τελλ, τῆς Κωνσταντίνης, τῶν πρὸς τὴν Ὀράνην ἐπαρχιῶν καὶ τῶν πρὸς τὴν ἔρημον. Μεταξὺ δὲ τῶν διαφόρων Ἀράβων ὁπλαρχηγῶν, δεινὸν ἐπιδείκνυον τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἀκυτῶν ἔθνους, ἦτο καὶ ὁ γενναῖος Σίδη-Βέν.

Β'.

Αἱ λόγχαι τοῦ κατὰ διαταγὴν διευθύνεως τοποθετηθέντος Γαλλικοῦ στρατοῦ ὑφίστων τὴν ὁδὸν εἰς κατεσβημένα ἐνκλιν αἰδέζθενα καὶ τὰ ὄμβρια ἀντίσκαλα στοιχεῖα μόνον διὰ τοῦ πυρὸς ἀναπαριστάνοντο.

Γ'.

Ὁ Σίδη-Βὲν κατώκει ἄλλοτε εἰς τὸ Τλλὶ καθ' ἣν δὲ ἐποχὴν ἀνέκυπτεν ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ πολέμου, τὴν πατρίδα μόνην καὶ τὸν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς ἔχων ὑπ' ὄψει, ἐλπιμώτερα νὰ παραλείψῃ τὸν εἰς τὸ χωρίον του μετὰ τοσούτου συζύγου του. Ἐν μέσῳ ὅμως τοῦ κατεστραμμένου σπιτιοῦ καὶ τῆς ἐρημίας τῶν πολέμων, ἀναλογίζετο συλλήβδην θλιβερὰ τὴν Μαδινὲν καὶ ἡ παρουσία του ἐφαίνετο.

Δ'.

Κίχον περίλυπον ἤδη τρεῖς μῆνες ἐφ' ὅτου ἡ τηλαυγεστάτη Μαδινὲ ἐντάσσετο ὑπὸ τὰ σύγχρονα θλιβερὰ λογισμάτα, οὓς ἐνεκλείων αὐτὴ ὁ κίνδυνος τῶν ἀνδρείων τῆς πατρίδος· καὶ ἡ ἄγνοια τῆς τύχης τοῦ συζύγου αὐτῆς Σίδη-Β ἐν.

Ε'.

Τὸ ὄνειρο τοῦ χωρίου ὅπου κατώκει, σημαίνει πηγὴ παραγγέλλει εἰς τὸ ἀρχαῖον ἰδίωμα. Πλησίον δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ τινος μεγάλης παρθένου ἔχουσιν αὐτό. Κατὰ τινα δὲ παράδοσιν οἱ κρουνοὶ τοῦ Σίδη-Βὲν ἀνέβλυσαν τὸ μεγαλύτερόν τοῦτο καὶ ἀφθονώτατον ὕδωρ, ὅτε ἀνέβλυσαν καὶ ἐξέλιπον τῶν σκιῶν τῶν ἡρώων πηγάζουν τοτε ὕδωρ πλουσιοντες πρὸς τοὺς ὑστέρους ὀχθους καὶ κατασκιάζουσαν ὑπὸ δέντρα, ὕψιστα τὰ κλάδος αὐτῶν ἁπλωμένα εἰς γλυκὸν σκιαστὸν τὸ μέρος τῆς πηγῆς τοῦτης καὶ ἐνδύουσι τὸ πολλοῖς βράχοις ὥραν γλωμὴ ἀναβρύον καὶ διὰ κατεπόδης φαρίσεων εἰς ἀγνώστους περιοχάς.

Ζ'.

Εἰς τὸ χωρίον λοιπὸν τριάκοντα μόνον γυναῖκες εἶχον μείνει ἀπὸ τὰς ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα ἐκείνας, αἵτινες ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου ἐκατοικοῦσαν ἐκεῖ. Αἱ λοιπαὶ ἢ ἐφονεύθησαν ἢ ἐσκορπίσθησαν εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰ δάση, ἐνῷ οἱ ἄνδρες των ἐπολέμουν ὑπὸ τὰς σημαίας τοῦ Σίδη-Βὲν ἐναντίον τῶν Γάλλων. Ἐκ τῶν τριάκοντα τούτων γυναικῶν ἐσώθησαν ἐκεῖναι μόνον, αἵτινες ἐκρύβησαν εἰς τὰ ὑπόγεια τῶν οἰκιῶν των, ὅταν ἐπέρασεν ἡ πρώτη ὁρμὴ τῶν ἐπιδρομέων καὶ ἐπεστράφησαν εἰς τὰς ἑστίας των, ὅταν ἐπῆλθεν ἡ ἡσυχία καὶ ἡ ἀσφάλεια.

Η'.

Ἤμελλε τινὰ ἡ Μαδινὲ, διηγεῖται εἰς τὴν γειτόνισσαν ὅπως ἀνάψῃ τὸ ὄμβρι. Ὁ ἥλιος ἀνέτελλε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν καὶ αἱ γειτόνισσαι ἐπερέμεναν ἐγκρούοντο. Ἡ Μαδινὲ εἶδεν ἀκριβῶς κεφαλὰς πολλὰς, πυκνωμένας ἐπὶ τῶν χρυσῶν μπῶν ἐκείνων κορυφῶν. Ἀλλὰ σύντομα ἤκουσε καὶ τὸ τύμπανον ταχτικοῦ στρατοῦ καὶ στρέμματα ἐδιάρκησε πρὸς τὴν κλιτὺν τοῦ ὄρους τὰς ἐλαφρὰς σκηνὰς τῶν Γάλλων καὶ τὴν σιφὺν ἐξ τελειόλων τεθειμένων ἐπὶ τινος τέγνατος ὑψώματος, χρησιμεύοντος ὡς σκοπιὰ εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς πυροβόλους, ἐν καιρῷ εἰρήνης.

Θ'.

Ἡ Μαδινὲ ἔστη καὶ ἐθεώρησε μετὰ προσοχῆς καὶ ὡς ἐπιδέξιος στρατηγὸς τὰς θέσεις, ἐξ ἐκάστου οἱ ἀντίπαλοι στρατοί. Γεννηθεῖσα καὶ αὐξηθεῖσα ἐν τῷ τόπῳ, ἐγίνωσκε βῆμα πρὸς βῆμα τὰ διάφωτα καὶ τὰς κλιτὺς καὶ τὰς πεδιάδας ἐκείνας. Εἶδε δὲ, ὅτι μετὰ δυσκολίας ἦλθον δυτικῶς οἱ ἐκ τῶν ὀρέων πολεμισταὶ τῆς φυλῆς αὐτῆς νὰ βαδίσουν τὴν ὑπὸ τῶν ξένων στρατῶν κατεχομένην διάβασιν. Ἠπόρει δὲ καὶ διὰ ποῖον λόγον οἱ συμπατριῶται αὐτῆς πολεμισταὶ ἀπεράσιζον νὰ καταβῶσι ἐν μέσῳ τοσούτων βεβαίων κινδύνων εἰς τὴν πεδιάδα.

Ι'.

Ἡ Μαδινὲ ἐστρεψε τὸ βλέμμα αὐτῆς πρὸς τὸ χωρίον. Ὅπισθεν δὲ ἔρχεται, ἔσπευσε νὰ διηγηθῇ τὰ πάντα πρὸς τὰς συμπατριώτιδας αὐτῆς. Ἄπασαι ἔκλινον περιλύπως τὴν κεφαλήν. Ἡ Μαδινὲ ἐξύπνησεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τὸ χαλεφοῦν αἴσθημα διὰ τῶν ἑξῆς λόγων.

ΙΑ'.

«— Ἄγωμεν, εἶπεν, ὦ ἀδελφαί! Ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὰ χρυσᾶ ἐκεῖνα λορροδούνια, ἄπασα ἡ ἐλπὶς τῆς πατρίδος ἡμῶν κινδυνεύει. Ὁπόταν ἡ φοβερὰ στιγμὴ τῆς μαχῆς ἐπέλθῃ, ὁπόταν ἴδωμεν καθήμενοι ἀκούσωμεν τὸ πρῶτον πυροβόλον τοῦ σκληροῦ ἀγῶνος, καὶ ἡ ἄγγελος σάλπιγξ τοῦ ἐχθροῦ ἀγγελῇ τὴν ἀκμὴν τῆς πάλης, ἡμεῖς πλέον θέλομεν εἶσθαι ἔρημοι πατριωτῶν καὶ ὀρφαναί. Ὁ λόγος τῶν προπατόρων ἡμῶν ὁ προστάζων ἡμᾶς ν' ἀποθνήσκωμεν ἐν τιμῇ, ἂς ἔχῃ εἰς τὸ βάθος τῶν ἡμετέρων καρδιῶν! Ἄς ἐκλέξωμεν! Ἡ θάνατον ἐκεῖ ἐν μέσῳ τῶν ἡρώων τῆς πατρίδος, ἢ ζωὴν ἐντεῦθεν δυστυχῆ, ἐστερημένην τῆς γλυκείας τέρψεως! Ἰδοὺ ἐκεῖ! Ἐξέλθετε τὰ πυροβόλα· ἐδῶ ἐγὼ καὶ ἐδῶ ἐγὼ! Ἐκεῖ δὲ φέρωμεν ἀποφασιστικῶς τὸ βῆμα, καὶ ἡ θάνατος ἢ ἐλεύθερη ἡ τιμὴ καὶ λύτρωσις τῶν συγγενῶν!»

ΙΒ'.

Ὁ ἥλιος κατέδυσεν! Ἡ Μαδινὲ μετὰ τῶν ἄλλων γυναικῶν τοῦ χωρίου ἐκαθέζετο τὴν στολὴν ἀνδρὸς πολεμιστοῦ. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν γυναικῶν τῆς ἀστραπὴς ἐκπέμπουσι. Ἐ Ἡ τῶν ἢ ἐκ τῶν! Ἡ θρυαλλὶς τῶν Γάλλων πυροβολιστῶν ἐκλιπεῖ καὶ τηλεβόλου κρέμαται ἑτοίμη ν' ἀποστείλῃ τὴν βροντὴν, τὴν ἀστραπὴν, τὸν κεραυνόν. Ἡ Μαδινὲ τὸν ἐνώπιον χορὸν τῶν γυναικῶν ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης ὁδηγεῖ.

ΙΓ.

Καθ' ἣν στιγμὴν αἱ ὑπὸ τὴν Μαδινὲν γυναῖκες εὑρίσκοντο βήματά τινα μακρὰν τοῦ ὑψώματος, ὅπου ἦσαν τεθειμένα τὰ πυροβόλα τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ καὶ ἔστησαν οἱ Γάλλοι πυροβολισταὶ οἱ κρατοῦντες τὰς θρυαλλίδας, αἱ ἐμπροσθοφυλακαὶ τῶν ἀντιπάλων στρατιωτῶν συνεκρούσθησαν, καὶ αἱ ῥάχεις τῶν βουνῶν ἠστράπτον καὶ ἀντήχουν βρόντας.

ΙΔ'.

Ἡ Μαδινὲ ὡρμήθη μετὰ τοῦ ἐναρίθμου αὐτῆς στρατοῦ κατὰ τῶν πυροβόλων καὶ τῶν πυροβολιστῶν. Αἰφνιδίως τοιαύτη προσβολὴ τοὺς ἠμυήμονας πρὸ τὰ βάθη τῆς κοιλάδος σφαιροβολοῦντας πυροβολιστὰς συνταράσσει. Τὰ πυροβόλα πρὸς στιγμὴν ἡ ἡρωὶς γυνὴ τῆς Ἀλγερίας κυριεύει.

ΙΕ.

Τῶν Γάλλων ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ εἰς προσπικηθὴν φυγὴν καὶ ὑποχώρησιν ἐτράπη, καὶ πρὸς τὰ πυροβόλα ἔρχεται ταχεῖ τῷ βήματι. Ὁ τολμητίας Σίδη-Βὲν μετὰ συντρόφων δύω εἰς τὸ μέσον τῶν ὑποχωρούντων πίπτει καὶ κραυγὴ ἐκπέμπει νίκης.

ΙΗ.

Ὁ θάνατος ἁπλόνει τὸν φριχῶδη πέπλον του. Αἱματόφυρτος ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν ὁ Σίδη-Βὲν εὑρίσκεται κατὰ μόνας τῆς φυλῆς του, ἣν λόγχαι ἐχθρικαὶ περικυκλοῦσιν.

ΙΘ.

«— Μαδινὲ! τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ νὰ ἔχῃς. Ἤρχόμην νὰ σὲ σώσω τῆς δουλείας! Θνήσκω! Ἀλλ' ἡ Ἀλγερία δὲν ἀπέθανε!»

«— Σίδη-Βὲν! ἐγνώριζα πῶς ἀποθνήσκει σύζυγος πιστὴ καὶ τοῦ ὀνόματός σου ἀνταξία!»

Καὶ τὰ πτώματα τῶν δύο γενναίων συζύγων ἔπεσον τὸ ἓν σιμὰ τοῦ ἄλλου.

* * *

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ (Κρήτης) 22 Ἰουνίου 1871.

(Ἰδιαιτέρα ἀλληλογραφία «Εὐρυδίκης».)

Ἡ ἀρθὴ ἐκπαίδευσις τοῦ γυναικείου φύλου ἐθεωρήθη πάντοτε ἡ κυριωτέρα κρηπὶς, ἐφ' ἧς ἱδρύται ἡ προαγωγὴ καὶ ὁ πολιτισμὸς τῶν κοινωνιῶν. Δι' αὐτῆς ποτιζόμεναι ἐν καιρῷ αἱ νεαιδες καθίστανται βραδύτερον ἀγαθαὶ μητέρες καὶ ἱκαναὶ νὰ διαπλάσωσι τοὺς χρηστοὺς καὶ ἐναρέτους πολίτας. Ἐν οἷς δὲ τόποις ἡ τοιαύτη ἐκπαίδευσις εἰσαχθεῖσα νῦν ἐκεῖ πατρωνὴ εἶναι καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς. Οὐδ' ἀπανέκται ἐκεῖ ἡ ματαιότης ἐκείνη ἥτις παρατηρεῖται ὅπου ἡ ἡμιμάθεια ἐλλοῦσα ἑστησε τὴν εἰδεχθῆ αὐτῆς ἕδραν. Ταῦτα καὶ ἡμεῖς δὴ καλῶς γνωρίζουσαι προσπαθοῦμεν ἀπό τινος νὰ βαδίσωμεν τὴν ὁδὸν ἐκείνην ἥτις εἰς αὐτὰ ἄγει, νὰ δώσωμεν εἰς τὰς κόρας ἡμῶν τὴν προσήκουσαν ἀνατροφὴν καὶ παιδείαν καὶ νὰ καταστήσωμεν, ὅσον οἷόν τε, τὸ ἡμέτερον παρθεναγωγεῖον, ἱκανὸν, ἵνα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀνταποκρίνεται. Μαθ' ὅλων ὅμως τὴν προθυμίαν ἡμῶν ταύτην καὶ μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας τῶν ἐμοδίων προσάπων δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ἵνα ὅτι ἐπετύχομεν ὁλοτελῶς τοῦ σκοποῦ ἡμῶν. Ὑπολείπονται ἡμῖν ἔτι τινὰ, ἅτινα ἐπιπροσθοῦσιν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Τίνα δὲ ταῦτα καὶ πῶς δυνατὸν νὰ θεραπευθῶσι, θέλω ἐν ἄλλῃ μου ἐπιστολῇ ὑποδείξω μετὰ τὰς ἐξετάσεις τοῦ ἡμετέρου παρθεναγωγείου, αἵτινες μετ' ὀλίγον ἔρχονται. Τότε δὲ καὶ θέλω σημειώσει ὑμῖν ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν κυριωτέρων αἰτιῶν, αἵτινες τὰ πλεῖστα τῶν παρθεναγωγείων κρατοῦσι νῦν εἰς κακχεξίαν διότι φρονοῦμεν ἀδιστάκτως ὅτι εἶναι πλέον καιρὸς νὰ ἐπικρατήσῃ τὸ ὁμοιόχρουν τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς πάντα ταῦτα τὰ καταστήματα καὶ νὰ ἐκλείψῃ ὁλοτελῶς ἡ ὁπολανθάνουσα μικρὰ ἔτι ἀγυρτεία, ἥτις εἰς τὰς ἐξετάσεις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παρατηρεῖται ἐν αἷς πᾶσαι αἱ προσπάθειαι περιστρέφονται μᾶλλον περὶ τὸ ἐπιδεικτικὸν ἢ τὸ ἀναγκαῖον τοῦ πραγματικοῦ ἐν ὕστερῳ.

Τὰς ἐξετάσεις τοῦ παρθεναγωγείου ἡμῶν ὑπεσχέθη ἄλλοτε ὅτι θὰ τιμήσῃ καὶ αὐτὸς ὁ Γεν. Διοικητὴς διὰ τῆς παρουσίας του. Ἂν γένῃ τοῦτο θὰ πεισθῇ καὶ αὐτὸς τότε, ὅτι δὲν εἶναι δύσκολος ἡ ἐκπαίδευσις τῶν ὁθωμανίδων ἐν τοῖς ἡμετέροις παρθεναγωγείοις, ἐν οἷς μαθητεύουσιν ἤδη καί τινες τούτων.

Μετ' εὐχαριστήσεως δὲ μανθάνομεν ἀπό τινος ὅτι καὶ ἐν τῷ τμήματι τῶν Σφακίων συνεστήθη πρὸ καιροῦ παρθεναγωγεῖον ἐν ᾧ συχνάζουσιν ἤδη περὶ τὰς 15 Ὀθωμανίδες διδασκόμεναι ὑπὸ διδασκαλίσσης ἐκπαιδευθείσης ἐν τῷ Ἀρσακείῳ. Οὐ μακρὰν δὲ τῶν Χανίων, ἐν τῷ χωρίῳ Χαλέπᾳ, καταρτίζεται ἕτερον παρθεναγωγεῖον, ἐν ᾧ, ὡς εὐχαρίστως πληροφορούμεθα καὶ θυγατέρες Ἄγγλων προσῆλθον ἤδη ἐκεῖ, ἵνα διδαχθῶσι τὴν μητρικὴν ἡμῶν γλῶσσαν.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΠΛΕΞΙΜΟΝ ΔΙΚΤΥΩΤΟΝ

(κροσέ)

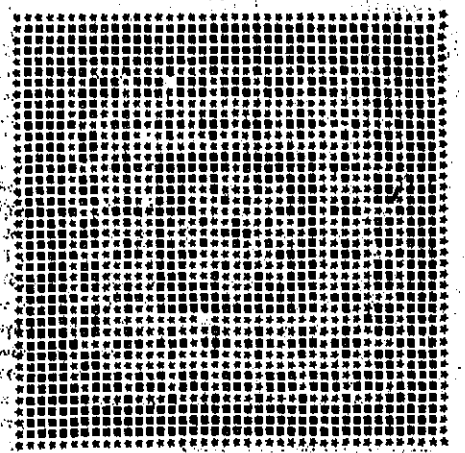

Τὸ σχέδιον τοῦτο ἀπαρτίζεται ἐκ τετραγωνιδίων 40 καθ' ὅλας τὰς πλευρὰς αὐτοῦ.

Τὰ δὲ ἐν αὐτῷ τετραγωνίδια εἶναι δύω εἰδῶν

Α' Τετραγωνίδιον μαῦρον ὅπερ ἀνταποκρίνεται μὲ ἓν τετράγωνον κενὸν ἐν τῷ πλεξίματι. Τοῦ τετραγώνου τούτου ἑκάστη πλευρὰ κατασκευάζεται διὰ 4 ἴσων βελονῶν.

Β' Τετραγωνίδιον μετ' ἄστερος, ὅπερ ἀνταποκρίνεται μὲ ἓν τετράγωνον πλῆρες ἐν τῷ πλεξίματι. Τὸ τετράγωνον τοῦτο κατασκευάζεται ὁριζοντίως μὲν δι' 8 βελονῶν ἀνελλιπῶν, καθέτως δὲ διὰ 4 ὁμοίων βελονῶν.

Πολλὰ τετράγωνα τοιαῦτα τοῦ παρόντος σχεδίου ἀποτελοῦσι κάλυμμα τραπέζης, ἀνακλίνδρου, καθεκλῶν κτλ.

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗΝ.

Τὸ σφάλλειν ἐστὶν ἀνθρώπινον καὶ ἀνήκει εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἐὰν δὲ ὁ καθ' ἡμᾶς αἰὼν, ὁ αὐτωσὶ τῆς προόδου καλούμενος, δὲν σφάλῃ ὅσον οἱ πρὸ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐχ ἧττον δὲν μένει καὶ πάντοτε ἀλλότριος τῶν σφαλμάτων, καὶ πρὸ πάντων τῶν περὶ τὴν ἰατρικήν. Μάρτυρες ἔστωσαν τὰ μοιραῖα ἔτη καθὸ ἐπεπόλαζεν ὁ βροντολοιγὸς Ἀσιατικὸς λοιμὸς, καὶ εἴδομεν ἀνανεουμένας ἐν πολλοῖς εἰς ἄκρον πεπολιτισμένοις μέρεσι, τὰς ἀρχαίας προλήψεις τῶν δηλητηριαστῶν καὶ χρισταῖς, ὧν ἕνεκα πολλὰ ἐβυσιάσθησαν ὁλοκαυτώματα εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἀσυσιδαιμονίας. Ἐνθυμίζεται τότε ὅτι ἐπανήλθομεν εἰς τὸν Μεσαίωνα.

Ἀλλ' ὑπάρχουσι προλήψεις παρὰ τῷ λαῷ ἔτι καὶ νῦν ὡς πρὸς τὴν ἰατρικὴν, αἵτινες ἂν δὲν ἀποβαίνωσιν ὀλέθριαι ὡς ἐκεῖναι, δύνανται οὐχ' ἧττον νὰ καταστῶσι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐπιβλαβεῖς.

Περὶ τινων ἐξ αὐτῶν προτιθέμεθα νὰ διαλάβωμεν, ὅπως προλάβωμεν ἀπευκταίας τινὰς συνεπείας.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

"Ἂς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ.

Τέλειος Κριτὴς! πῶς δυσυφαντήθητε! Ἀομιὸς, λαμὸς, πόλεμος, δυστυχίαι παντοειδεῖς, ἰδοὺ αἱ σύντροφοί σας! Καὶ ἔμως φιλεῖς τῶν μεγάλων ἀστρονόμων ὑβρίζῃθη νὰ πειθθῇ εἰς τοῦτο, καὶ μετὰ τὸν Ὀλμιζλῶνον καὶ τὴν θεωρίαν του, πυλλοὶ, μὴ Ἀστρονόμοι μαλιστα, ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμά του· ἄλλ' ὁ ὄγλος ἀδυνατεῖ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν παρὶ Κιμιτῶν θεωρίαν του! Ἐπῆλθε πυλλάκις ἡ χαλάζα καὶ ἄνευ Κομήτου, ἐπῆλθον πελέμοι καὶ λιμοὶ, ἀλλὰ παρῆκαν δὲν ἐνοχλούσθησαν. "Αν ἔμως συνέκυπτε νὰ ἐμφανισθῇ κομήτης τις παρ' ἐξαίρεσιν ἐν μιᾷ τῶν [illegible] καὶ οὐδεὶς ἀναφοβιζόμενος ἐστὶν ὁ ὁποῖος καὶ ἐναγκαλίζεται ἡ ἐξαίρεσις!

Ἡ πρόληψις ὅμως αὕτη δὲν ἔχει συνεπείας ἐπιβλαβεῖς· ἀλλ' ὅτι εἶναι ὄντως ἐπίφοβον, εἶναι ἡ εὐκολία μεθ' ἧς οἱ ἀσθενεῖς παραδίδονται ἢ παραδίδουσι τὰ προσφιλέστερα αὐτῶν ἄτομα εἰς χεῖρας ἀμαθῶν, ἀγυρτῶν, ἢ βλακωδῶν γραϊδίων, ἐνῷ ἀποβαίνει τοσοῦτο βέβαιος ἡ ἔκβασις τοῦ λοιμοῦ εἰς τὸν ἰατρὸν, ὅστις ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη ἀσκῶν πίστιν ἐπὶ τῶν συγγραμμάτων καὶ διδάγματων ὥρας ὁλοκλήρους παρὰ τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενοῦς, ἵνα σπουδάσῃ βαθέως τὴν ἀσθένειάν του! Ὁ ἀμαθέστερος τῶν ἀνθρώπων, ἐὰν ἔχῃ ὡρολόγιον τσίλιαρέσιον, περιζωσθῇ αὐτὸ πρὸς τὸν ὡρολογοποιὸν, ἵνα τὸ ἐπιδιορθώσῃ, καὶ αὐχῇ βεβαίως πρὸς τὸν ῥάπτην ἢ ὑποδηματοποιὸν· ἀλλὰ καὶ οἱ μᾶλλον μορφωμένοι, ἐμπιστεύονται τὴν ζωὴν τῶν καὶ τὴν τῶν συγγενῶν των εἰς ἀγύρτας· καὶ γύναια μᾶλλον ἢ εἰς τοὺς πεπειραμένους καὶ ἐπιστήμονας ἰατρούς!

Πλέγθη, καὶ ἴσως ἀλλήγως, ὅτι ἡ ἰατρικὴ εἶναι ἐπιστήμη συμπαρασπαστὴ καὶ οὐχὶ βεβαία. "Εστω! Ἀλλὰ τίς δύναται κάλλιον νὰ ἐξάῃ τὰ ὀφθ συμπεράσματα; ὁ ἰατρὸς ἢ ὁ ἀμαθὴς καὶ ἀγύρτης; Καὶ ἔμως πάντες οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι τὴν μανίαν νὰ ὦσιν ἰατροί! Δίκαιον ἄρα εἶχεν ἰατρὸς τις ὅτε διατείνετο πρὸς τὸν κόμητα τῆς Φαρσάρας Ἀλφόνσον Δ' "Εστι, ὅτι τὸ ἔργον ὅπερ ἡ πλειονότης τῶν ἀνθρώπων μετέρχεται εἶναι ἡ ἰατρικὴ, καὶ ἐκάρδιος τὴν περίδοσιν, ὅτι ἅμαρτον τινὰ προσεκτήσθη τὸν κεφαλαλγοῦντα καὶ ὀδοντολγοῦντα, καὶ πάντες οἱ αὐλικοὶ, τοῦ Δουκὸς συμπεριλαμβαναμένου, ἐγκωμιάσαντες ἐπὶ τῶν ῥίσεων τῆς θεραπείας, χωρὶς νὰ τὸν συμβουλεύσῃ τις ἐξ αὐτῶν νὰ στρευθῇ πρὸς τὸν ἰατρὸν, ὅπερ ἦτο φυσικώτατον.

"Ἐὰν ἐπεχειροῦμεθα νὰ ἀπαριθμήσωμεν τὰς διαφόρους προλήψεις τοῦ λαοῦ περὶ τῶν ἰατρῶν, ἤθελε κατηλάσει ἡμᾶς ὁ χρόνος. Ἀρκούμεθα μόνον σημειοῦντες τινὰς τῶν κυριωτέρων.

Ἡ παραυτὰ τῶν βροφῶν παρίζωσις (σπαργάνωσις)· ὁ φόβος τοῦ νὰ βήξωμεν αὐτὰ εἰς ψυχρὸν λουτρὸν· τὸ νὰ σκεπάζωμεν ὅτι ἡ εὐκοιλιότης κατὰ τὴν ὀδοντοφυΐαν εἶναι ἐπιβλαβὴς καὶ νὰ ζητῶμεν νὰ τὴν θεραπεύωμεν· τὸ νὰ φοβώμεθα νὰ γαλακτοτροφήσωμεν αὐτὰ διὰ ζώου, ἐν ἀνάγκῃ, μέσον τῶν ἀρτίως ἐφευρεθέντων ἐκμυζήτρων· τὸ νὰ καλύπτωμεν τοὺς ἀσθενεῖς οἵτινες ἔχουσιν ἀνάγκην ν' ἀναπνεύσωσι, καὶ οὕτω νὰ ἐκφεύγωμεν τὸν πυρετὸν ὅστις τοὺς καταβιβρώσκει· τὸ νὰ μεταχειριζώμεθα ἀρώματά τινα ὅπως διευκολύνωμεν τὴν χώνευσιν, ἢ νὰ καταχρώμεθα τοῦ οἴνου καὶ τῶν πνευματωδῶν ποτῶν, διὰ νὰ δυναμώσωμεν· τὸ νὰ νομίζωμεν ὑγιεστέραν τὴν ἕξιν τῆς ἀναπαύσεως μετὰ τὸ φαγητὸν τὸ νὰ φοβώμεθα ὅτι ἡ συνεχὴς χρῆσις τῶν λουτρῶν ἐπιφέρει ἀδυναμίαν εἰς τὸν ὀργανισμὸν, πρὸ πάντων κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν κυνῶν καυμάτων· τὸ νὰ νομίζωμεν ἐκφοβῆ τὴν συνεχῆ χρῆσιν τῶν καθαρσίων· τὸ νὰ νομίζωμεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ πείρωμεν τὴν κόμην κατὰ τὴν διάτυπωσιν τῆς Σελήνης· τὸ νὰ ἀλείφωμεν ἐλαίῳ τὰ βρέφη καὶ νὰ τοὺς ἀφαιρῶμεν ῥοῦν τὴν ἀναγκαίαν αἰσιόνην· τὸ νὰ [illegible]σωμεν τὴν πρώτην ἀφαιμαξίν ὡς καὶ ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ, λέγω ὅτι ποτὲ δὲν ἐκάμαμεν τοιαύτην, ὡς νὰ ἦτο δυνατὸν ν' ἀρχήσῃ τις ἐκ τῆς δευτέρας, τὸ νὰ ἐναργῶμεν ἐκ τοὐναντίου ἀφαίμαξιν ἀνὰ ἕκαστον ἔαρ ἄνευ ἀνάγκης· τὸ νὰ μὴ πτύωμεν ἐπὶ τῆς ἀνθράκιτος, λέγω ὅτι θὰ πάθωμεν ὑπὸ φθίσεως· τὸ νὰ θάπτωμεν τοὺς ἀποστημένους ὀδόντας ἵνα ταχέως φωῦσι ἕτεροι· τὸ νὰ βλέωμεν πίστιν εἰς τὰς προρρήσεις ἀνουσίων τινῶν γραϊδίων, πρὸ πάντων ὡς πρὸς τὰ βρέφη καὶ τὰς νεκίδας· τὸ ν' ἀποδίδωμεν τὴν ἰσχνότητα τῶν νηπίων εἰς τὸ σκαλὶ 'μέτι· κοινῶς λεγόμενον, ἢ εἰς τὴν κατάραν γραϊδίου τινὸς· τὸ νὰ νομίζωμεν ἐπιζήμιον καὶ πρόξενον κακῶν τὸν ἐμολιασμὸν· τὸ νὰ φοβώμεθα τὴν ὄπισθεν τῶν ὠτίων, ἢ ἐκ τῶν προτέρων τῶν νηπίων ἐπίθεσιν τῶν βδελλῶν, ἵνα μὴ ἀναβιβάσωμεν τὸ αἷμα ἐπάνω· ὡς ἐκφρίζονται αἱ γυναῖκες· τὸ νὰ νομίζωμεν ὅτι νωπὸν βδέλιον κρᾶς τιθέμενον ἐπὶ τοῦ καρκίνου θεραπεύει αὐτὸν ἐντελῶς· τὸ νὰ φοβώμεθα τὴν χρῆσιν τοῦ ὑδραργύρου· τὸ νὰ νομίζωμεν ὅτι εἶναι πολὺ ἐπιδυναδέστερον διὰ τὴν γυναῖκα ἐὰν ἐπέλθῃ αὐτῇ ὁτοκτὸς κατὰ τὸν δον μῆνα ἢ κατὰ τὸν 7ον· τὸ νὰ ζητῶμεν ἀείποτε ὑπὸ τῶν ἰατρῶν φάρμακα καὶ τοῦτο ἀνεναγωρίζουσι τὴν ἀνάγκην· τὸ νὰ μὴ θέλωμεν ποσῶς κἄλιν νὰ μεταχειρισθῶμεν φάρμακα· τὸ νὰ σώζωμεν τοὺς πνιγομένους ἀναστρέφοντες αὐτοὺς μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, ἵνα ὄθθεν ἐξαγήσωσι τὸ ποθὲν ὕδωρ· τὸ νὰ φοβώμεθα νὰ ἐγγίσωμεν πληγωμένον, ἀπαχγονισθέντα, φονευθέντα ἢ δηλητηριασθέντα· τὸ νὰ νομίζωμεν ὅτι φυτά τινα θεραπεύουσιν ἢ ἀποδιοπομποῦσιν ἀσθενείας τινάς, πρὸ πάντων τὴν ἐπιληψίαν· τέλος . . . θὰ ἦτο ἀτελεύτητος ἡ ἀπαρίθμησις τῶν προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν τοῦ ὄχλου! Θὰ ἐπιτύχωμεν ἄρα νὰ ἐξαλείψωμεν αὐτὰς; ἀμφιβάλλομεν. "Ας εὐχαριστηθῶμεν τοὐλάχιστον ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἠλαττώθη ἐπαισθητῶς· πολεμοῦντες δὲ αὐτὰς ἀενάως, ἐλπίσωμεν ὅτι θέλωμεν τελείως καταστρέψει αὐτὰς, καίτοι ἡ γνώμη τοῦ σατυρικοῦ Ἀστυγίνου φαίνεται ἡμῖν ὀρθοτέρη

«Καθὼς ἀπὸ τὰς σανίδας ἐξάγωμεν τὸν ἥλον διὰ τοῦ ἥλου, οὕτω καὶ τῆς προλήψεως ἐξαφανιζομένης ῥιζοῦνται ἕτερα. Ὁ κόσμος εἶναι γύρω καὶ φείποτε ὑπῆρξε τοιοῦτος».

Ἐν Ἀθήναις. Α. ΑΙΒΑΘΗΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ
ΕΚ ΤΩΝ ΑΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΕΛΜΑ
ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ ΟΣΣΙΑΝΟΥ.

Ἄστρον τῆς ἑσπερχομένης νυκτός! Γλυκεῖα ἡ αἴγλη σου ἐν τῇ Δύσει! Ὑπερήφανον ἀναφαίνεσαι ἐκ τοῦ νέφους σου καὶ ἀγέρωχον πορεύεσαι ἄνω τοῦ ὄρους σου. Τί, ὦ ἄστρον, τί θεωρεῖς ἐν τῇ κοιλάδι; Οἱ μανιῶδεις ἄνεμοι καθεύδουσιν. Ὁ κρότος τοῦ χειμάρρου ἔρχεται μακρόθεν. Μυκώμενα κύματα ἀναρριχῶνται ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ μακρυνοῦ... Τί θεωρεῖς, λέγω, ὦ γλυκύτατον φῶς; Πλήν, —μειδιᾷς καὶ ἀπέρχεσαι! Τῆς νερλῆς τὰ κύματα σὲ κυκλοῦσι μετ' ἀπλήστου χαρᾶς, καὶ περιλούουσι τὴν ἐράσμιον κόμην σου. Χαῖρε σύ, ἀκτὶς σιγηλή! Ἐγερθήτω τὸ φῶς τῆς ψυχῆς τοῦ Ὀσσιάνου!

Καὶ ἐγείρεται ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ! Βλέπω τοὺς ἀπελθόντας φίλους μου. Βλέπω αὐτοὺς συνηγμένους ἐπὶ τῆς Λώρας, ὡς ἐποίουν πάλαι ποτέ. Ὁ Φίνγαλ προσέρχεται ὡς στήλη τις ἐξ ὀμίχλης· αἱ ἥρωές του περιστοιχίζουσιν αὐτόν: διακρίνω τοὺς μελῳδοὺς, τὸν λευκότριχα Οὐλλίνον! τὸν ἀγέρωχον Ῥίνον! Διακρίνω τοῦ Ἀλκίνου τὴν γλυκεῖαν φωνὴν, τῆς Μινώρας τὸν θρηνώδη τόνον. Πῶς μετεβλήθητε, φίλοι μου, ἀπὸ τοῦ χρόνου ἐκείνου τῶν ἑορτῶν τοῦ Σελμα; τοῦ χρόνου, ὅτε ἠγωνιζόμεθα ὡς αἱ λαίλαπες αἱ ἐαρινοὶ, αἵτινες διέρχονται ἄνω τῶν ὀρέων μανιωδῶς καὶ κλίπτουσιν αὐτῶν τὴν γλυκυφύλλουν χλόην.

Ἡ Μινώρα προσῆλθεν ἐν τῇ καλλονῇ αὐτῆς: Οἱ ὀφθαλμοί της ἠστράπτιζον χαιρε καὶ ἐδάκρυον. Τὴν κόμην της ἐσκόρπιζεν εἰς κύματα ἡ αὔρα ἥτις γλυκείως κατέρχετο ἐκ τοῦ λόφου.—Αἱ ψυχαὶ τῶν ἡρώων ἐθλίβησαν ὅτε ἠξήλθεν ἡ μελῳδικὴ της φωνή.—Παλλάκις εἶχον ἴδει τοῦ Σάλγαρ τὸν πάτερα, τῆς λευκοτέρους Κόλμας τὴν ζοφερὰν κατοικίαν:—Ἡ Κόλμα εἶχεν ἀφεθῇ μόνη ἐπὶ τοῦ ὄρους μὲ μόνην τὴν γλυκεῖαν φωνήν της! Ὁ Σάλγαρ τῇ εἶχεν ὑποσχεθῇ νὰ ἐπανέλθῃ, ἀλλ' ἡ νὺξ κατέπιπτεν ἤδη. Ἀκούσατε τῆς φωνῆς τῆς Κόλμας, ἐνῷ ἐκάθητο μόνη ἐπὶ τοῦ ὄρους:

Κόλμα. Εἶναι νύξ· εἰμὶ μόνη, ἐγκαταλελειμμένη ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν καταιγίδων. Ὁ ἄνεμος μυκᾶται ἐπὶ τῶν ὀρέων· ὁ χειμερρους κύλεται ἐκ τοῦ βράχου. Ποῦ καλύβη νὰ μὲ προφυλάξῃ ἐκ τοῦ ὑετοῦ; Ἐγκαταλελειμμένη ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἀνέμων!

Ἀνάτειλον, ὦ Σελήνη! ἐξελθε ὄπισθεν τῶν νεφῶν! Ἄστρα τῆς νυκτὸς, ἐμφανίσθητε! Κατελθέτω φῶς τι ὅπως μὲ ὁδηγήσῃ εἰς τὸν τάφον ἔνθα ὁ ἀγαπητός μοι ἀναπαύεται μόνος μετὰ τὴν ἄγραν αὐτοῦ, ἔνθα τὸ τόξον αὐτοῦ παρέκειται παραλελυμένον, ἔνθα ὁ κύων αὐτοῦ πλανᾶται ἀσθμαίνων περὶ αὐτόν. Ἀλλ' οἴμοι! δέον νὰ μένω ἐνταῦθα μόνη, παρὰ τὸν βράχον τοῦ ῥεύματος τοῦ βρυώδους. Ῥεῦμα καὶ ἄνεμοι μυκῶνται ὁμοῦ· ἡ φωνὴ τοῦ ἀγαπητοῦ μου δὲν ἀκούεται! Διατί ὁ Σάλγαρ μου, διατί ὁ ἥρως μου φαίνεται λησμονῶν τὴν ὑπόσχεσίν του; Ἰδοὺ ὁ βράχος, ἰδοὺ τὸ δένδρον· ἰδοὺ ὁ ῥύαξ ὁ παταγῶν· ἐνταῦθα ὑπέσχεθε νὰ ἐπανέλθῃς ἅμα τῇ νυκτί! ὦ, Σάλγαρ! ποῦ εἶσαι; Μετὰ σοῦ θὰ ἔφευγον ἐκ τοῦ πατρός μου, μετὰ σοῦ ἐκ τοῦ ἀδελφοῦ μου τοῦ περικλεοῦς. Ἡ γενεά μου πρὸ χρόνου σοι ἦτο ἐχθρά. Ἀλλ' ἐγὼ οὐδέποτε σοι ἐχθρεύθην, ὦ Σάλγαρ!

Παῦσον ἐπὶ στιγμὴν, ὦ ἄνεμε! Ῥύαξ, σίγησον ἐπ' ὀλίγον. Ἀκουσθήτω εἰς τὰ πέριξ ἡ ἐμὴ φωνὴ μόνον! Ἀκουσθήτω ὑπὸ τοῦ πλέοντός μου! Σάλγαρ, ἡ Κόλμα σὲ καλεῖ. Ἰδοὺ τὸ δένδρον, ἰδοὺ ὁ βράχος. Σάλγαρ, ἀγαπητέ μοι, ἐνταῦθα εἰμι. Ἵνα τί ἀναβάλλῃς τὴν ἔλευσίν σου; Ἴδε! Ἡ γαληνία Σελήνη ἀναφαίνεται. Αἱ λίμναι τῶν ὑδάτων στιλβουσιν ἐν τῇ κοιλάδι. Οἱ βράχοι διακρίνονται ὑπόφαιοι ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ. Ἐκεῖνον μόνον δὲν βλέπω ἐπὶ τῆς κορυφῆς του. Ἐκείνου μόνου δὲν ἀνακαλύπτω τοὺς κύνας, ἀγγέλλοντας τὴν ταχεῖαν του ἔλευσιν. Ὦ, ἀνέργη νὰ μένω ἐνταῦθα μόνη!

Ἀλλὰ τίνες οἱ κείμενοι παρὰ τὴν ὄχθην πλησίον μου; Εἶναι ὁ ἀδελφός μου καὶ ὁ ἑραστής μου; Ὦ! λαλησατέ μοι, ὦ φίλτατοι!—Δὲν ἀπαντῶσιν εἰς τὴν Κόλμαν!—Λαλήσατέ μοι, εἰμὶ μόνη· τὴν ψυχήν μου καταπτύχουσι φόβοι! Εἶναι νεκροί! Τὰ ξίφη αὐτῶν εἰσέτι αἱμοσταγῆ· Ὦ ἀδελφέ μου, ἀδελφέ μου! ἵνα τί ἐπέκτεινας τὸν Σάλγαρ μου; ἵνα τί ὦ Σάλγαρ, ἐπέκτεινας τὸν ἀδελφόν μου; Ἀμφότεροι εἶσθε προσφιλεῖς εἰς ἐμέ. Τί νὰ εἴπω πρὸς ἑκάτερον σας; Εἰς τὰ ὄρη διεκρίνεσθε μεταξὺ μυρίων. Εἰς τὰς μάχας εἴσθε τρομεροί. Ὁμιλήσατέ μοι· ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου, τέκνα τοῦ ἔρωτός μου! Εἶναι σιωπηλοί!—σιωπηλοὶ διὰ παντός: ψυχρὰ, ψυχρὰ εὑρίσκω τὰ ὑγιτὰ στήθη των,

Ὦ! ἀπὸ τοῦ βράχου τοῦ ὀρεινοῦ, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀποτόμου κρημνοῦ, λαλήσατέ μοι, φάσματα τῶν νεκρῶν! Λαλήσατε, δὲν θὰ τρομάξω. Ποῦ ἀπῆλθετε ν' ἀναπαυθῆτε; Ἐντὸς τίνος σπηλαίου θ' ἀνεύρω τοὺς ἀπελθόντας; Οἴμοι, οὐδεμία ἔρχεται μετὰ τῶν ἀνέμων φωνὴ, οὐδεμία ἐν τῇ καταιγίδι ἠμπεπλεγμένη ἀπάντησις ἀσθενής!

Κάθηκαι καὶ ἀδύρομαι, κάθηκαι περιμένουσα τὴν πρώιαν ἐν δάκρυσιν. Ἐγείρατε τὸν τάφον, ὦ φίλοι τῶν τεθνεώτων! Ἐγείρατε, καὶ μὴ κλείσητε αὐτὸν μεχρισοῦ ἔλθῃ ἡ Κόλμα. Ὁ βίος μου ἦχθετο, ὡς ὄνειρον. Πρὸς τί νὰ μένω κατόπιν; Θ' ἀναπαυθῶ ἐνταῦθα μετὰ τῶν φιλτάτων μου, παρὰ τὸ ῥεῦμα τοῦ βράχου τοῦ ἠχηροῦ· ὅταν ἡ νὺξ ἐπέρχεται εἰς τὸ ὄρος, ὅταν οἱ ἄνεμοι ἐγείρωνται μανιώδεις, τὸ φάσμα μου τότε θὰ ἵσταται ἐν τῇ αὐθέρι καὶ θὰ ὀλίζεται ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῶν προσφιλῶν. Θ' ἀκούῃ τότε ἐκ τῆς σκηνῆς του ὁ κυνηγός. Θὰ φοβῆται, ἀλλὰ καὶ θ' ἀγαπᾷ τὴν φωνήν μου! Διότι γλυκεῖα ἔσεται ἡ φωνή μου χάριν τῶν προσφιλῶν· ναι, ἦσαν προσφιλεῖς, προσφιλεῖς εἰς τὴν Κόλμαν!

ΜΟΙΣΣΕΙΑ.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

« Τῇ ἀληθείᾳ πρὸς τοῖς Ἕλλησι εἶναι τερπνὸν τὸ θέαμα ὅτι πολλοὶ καὶ πολύκαιροι γέροντες πρὸς σφριγῶντας νεανίας περὶ ἄθλου διαγωνίζονται »

(Ἔκθεσις Μιστριώτου ἐπὶ τοῦ Ποικτ. Διαγων. 1871)

Φίλτατε Ἀμιστόμενες,

Ὦ! πόσην εὐχαρίστησιν ἠσθάνθην ὅταν εἶδον
Εἰς στήλας ἀθηναϊκὰς πολλῶν ἐφημερίδων,
Ὅτ' εἰς τὸ στάδιον ἐν' ᾧ πνευματικὸς τελεῖται
Ἀγὼν ἐξ οὗ ἐξέρχονται κατ' ἔτος στεφανῖται,
Πλαίει δὲ διάνοια κατὰ τῆς διανοίας
Καὶ μάχονται πρεσβύτεροι ἐκεῖ πρὸς νεανίας
Ὅτ' εἰς τοιοῦτο στάδιον κατῆλθες θαρραλέως
Κ' ἐκέρδησας τὸν ἔπαινον ὑπὲρ τοῦ κτὺ Θησέως;
Θησέως! ὦ κλεινοῦ πατρὸς περίφυστος ὁ γόνος
Τοῦ περιδόξου ἅξιος Ποιητικοῦ ἀγῶνος.
Πρὸς κρείττονας ἐπάλαισας πρὸς ποιητὰς δοκίμους
Καὶ ἔλαβες ἀπὸ κριτὰς τοσοῦτον διασῴμους
Ὦ! δεῖγμα τῆς ὑπεροχῆς τὸν πρῶτον τῶν ἐπαίνων.
Πῶς ἱερὸν αἰσθάνομαι τὸ στῆθός μου θερμαίνων
Κ' ἡ φαντασία μου πτερὰ ποιητικὰ λαμβάνει
Κ' ἐκτάσεις διακρίζουσα μεγάλας πρὸς σὲ φθάνει
Καὶ λέγει Ἀμιστόμενες, φίλτατε ποιητά μου,
Δέχθητι τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήριά μου.
Ποιητικὴν ἐμέσσησας δάφνην τῆς Σίφνου ποίαν;
Μὴ τοῦ βουνοῦ τοῦ φέροντος εἰς τὸν Προφήτ' Ἠλίαν; (α)

(α) Τὸ ὑψηλότερον ὄρος τῆς Σίφνου

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Π. εἶναι εἰς Ἐξάμπελα, (6) ὄρος τοῦ Ἐλικῶνος
Εἰς τοὺς κατοίκους ἄγνωστον ἡμᾶς τοῦ Ἀρτεμῶνος ; (7)
Κ' ἐκεῖθεν τὰς ἐμπνεύσεις σου ἐλαβες ζῶν πλησίον
Σ' τὴν ποίησιν ἀπὸ παιδὸς ἔχεντα ἴχνη θείον ;
Εἰπέ μοι, νὰ πιστεύσω, κ' ἐγὼ νὰ μετοικήσω
Ἐκεῖ, ὅπως τὴν ἄφρην σου ἀρθόνως ἐκμυζήσω.
Ἀλλ' εὗρον τὸ μοναστῆρι σὺ μητρικὸν σου γάλα
Καὶ ποίησιν σ' ἐνέπνευσε κ' αἰσθήματα μεγάλα
Κι' οὐδ' ἦτον ἄλλως δυνατὸ ποιητὴν τοιοῦτον
Γῆς πλουσιοπάροχον νὰ μὴ πρωτάκρ δῶρον
Νοῦς ἔχοντα, κ' ἐνσυνέζη ὡς προικοδοτικὸν σου
Νὰ κατασταίσῃ ἀκουστὸν καὶ μέγα τ' ὄνομά του.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Μάϊος τοῦ 1870.

Σὸς
Ι. ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΘΕΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΓΕΛΑΣΩΣΙ

Σπουδαῖος ἀνὴρ, ὁ γάλλος Κ. Π. Βωδὲν, κοσμήτωρ ἐν τῷ εἰς Χάϊκιοϊ ἀνωτάτῳ γυμνασίῳ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ ἔθνους ἐξέδοτο ἐπ' ἐσχάτων ἐφημερίδα φυλλάδιον ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον, ὅπερ εὐπροσωπήθη ὑπὸ τῶν καὶ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν.

Μεγάλως λυπούμεθα διότι δὲν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν μετάφρασιν τοῦ ἐν λόγῳ φυλλαδίου, ἁρμόζουσαν μᾶλλον εἰς πολιτικὴν ἐφημερίδα ἢ εἰς τὴν «Εὐρυδίκην»

Ὁ Κ. Π. Βωδὲν, ἀφηγούμενος ἐμπεριλήπτως τὴν ὑπὲρ τῆς πατρίδος τῶν ἀρχαίων τῶν τέκνων ἐκείνων τῆς Ἑλλάδος, ἅτινα μετέβησαν ἵνα ζητήσωσι δόξαν ἀνεξαλείπτων τὴν ζωὴν αὐτῶν θύσωσι, στέφανον ἐγκωμίων καὶ ἀνθοδέσμην ᾠδῶν καὶ ὧν ἐπιτύχωσιν ὄχι τῆς μνήμης αὐτῶν, οὐ μόνον διὰ τὴν ἀνδρίαν αὐτῶν ἀλλὰ διὰ τῆς ἑλληνικῆς ὄντως διαγωγῆς ἣν ἐπεδείξαντο καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐν Γαλλίᾳ διαμονῆς αὐτῶν.

«Τοῦ ζέοντος πολέμου, λέγει ὁ Κ. Π. Βωδὲν, καταλήξαντος ἐν Γαλλίᾳ ἐκβληθεν ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἡ αἰσχύνη, ἡ ἀπελπισία, ἡ καταστροφὴ τῶν ἐθνικῶν μνημείων, σκηναὶ ἄξιαι μόνον τῶν ἡμερῶν τοῦ Τρόμου, στιγμὴ τραγικὴ, καθ' ἣν πᾶν τὸ μεῖζον εὐδίστερον κατεγκατάσκαπτε ἀναπαρὰ στους τὰ λάζαρ μέρος τι.

«Τί ἔπραξαν τότε οἱ ἄνδρες οἱ ἐθελονται Ἕλληνες; ἐκτὸς τοῦ ὅτι διέπρεπον μέρις εἰς τὰ ἔργα, εἰς τὰς παντοειδεῖς ἀδικίας, ἐμειναν ἑστῶτες, ἀνελυόντες, ἐν τῇ τιμῇ αὐτῶν, τὴν ἐδύναμιν τοῦ ἀνθίστασθαι εἰς τὰ αἰμοχαρῆ πάθη τοῦ ὄχλου. Μικρὰν δὲ τοῦ ἀναμιχθῆναι εἰς τὴν ταραχὴν τῆς ὀχλαγωγίας, ἐβλέποντο καὶ ἐγόγγυζον διὰ τὰς διαπραττομένας ὑπερβολάς.

«Ἰδοὺ ἐλπὶς δεῖγμα γενναιοψυχίας δυθὲν ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν ὑπὸ τῶν ἐλίκων ἐθελοντῶν, δι' οὓς ἡ πατρὶς αὐτῶν δέον νὰ σεμνύνεται. Ἔτίμησαν τὴν Ἑλλάδα ὑπηρετήσαντες ἐπαξίως τὴν Γαλλίαν»

Εὐχαριστοῦμεν τῷ γε ἐφ' ἡμῖν τὸν Κ. Π. Βωδὲν διὰ τὰς ὑμνητὰς ἐκφράσεις ἃς ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἡμῶν τοσοῦτον εὐγενῶς ἐκδηλοῖ ἐν τῇ ἐν λόγῳ διατριβῇ αὐτοῦ, τὸν δικαίαν ἐκτίμησιν, ἣν ἐπὶ τὰ πράγματα ἀποδίδωσι καὶ τὰ φιλελληνικὰ αἰσθήματα αὐτοῦ.

(6) Ξαρίον ἐν ᾧ κατοικεῖ ὁ ποιητὴς
(7) Ξαρίον ὅπου κατοικεῖ ὁ γράφων.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Γεννῶμαι ἀπ' τὰ βάσανα, ἀρέσκω' εἰς πικρίας
τὰ δάκρυα ἔχω συναδὸν εἰς λύπας τῆς παρδίας
Ἄνευ τοῦ πρώτου θὰ μ' εὕρῃς, τὸν χώρον Γερμανίας
νὰ περιφέχω, κ' αὖτος νὰ ζῶμαι ἀγγονίς
Δύω ἐθνῶν μεγαλουργῶν, μητέρων ὑρηνοδίας !

Λύσις τοῦ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 31 φύλλῳ δημοσιευθέντος αἰνίγματος τοῦ κ. κ. Δ.

Πεντηκοντατριῶν.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ Τ.....

Λύσις τοῦ προηγουμένου αἰνίγματος.

Ἡμέρος, Ὄμηρος, Μηρὸς, Ἥρως, Ἠὼς, Ἰὼς, Ἴος, Πῶς.

Μὲ δίδουσιν ἐνέχυρον, καὶ ὁμήρος καλοῦμαι
Καὶ πάντα παρὰ δανειστὰς διατριβὴν ποιοῦμαι.
Κυρίως δ' ἕνα ἔχομεν, καὶ Θεῖον νοῦν σημαίνω
Τὸν θεῖον λέγω Ὅμηρον τὸν ποιητὴν ἐμφαίνω
Μηρὸς δὲ γίνομαι ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς
κ' ἀπ' τὴν προπαραλήγουσαν τὴν λήγουσαν τονίσῃς
Ἥρως δ' εὐθὺς γενήσομαι ἐὰν τὴν κεφαλήν μου
κόψῃς· καὶ τὴν δευτέραν ἐκτείνῃς συλλαβήν μου
καὶ δίχως νὰ ἀργήσῃς
τὴν κεφαλὴν τονίσῃς
Ἐὰν δὲ πάλιν, φίλε μου μὲ ἀποτροχηλίσῃς
τὸν τόνον δὲ σ' τὴν λήγουσαν ἂν τὸν μετατοπίσῃς
Ἠὼς ἡ ῥοδοδάκτυλος θὰ μὲ ἰδῇς νὰ γίνω
ἥτις τῇ λάμψει τῇ ἁμῇ τὸν ἄστρων λάμψιν σβύνω
Ἰὼς δὲ ἤγουν φάρμακον γενήσομαι ἂν πάλιν
τὴν μίαν μου τὴν συλλαβὴν βραχύνῃς καὶ τὴν ἄλλην
τὴν κεφαλήν μου τόνισον, θὰ γίνω τότε νῆσος
ἡ Ἴος ἐνθ' ἐπέθανεν ὁ Ὅμηρός μας Ἴσως
Θύραν δ' ἐὰν τετράγωνον προσθέσῃς εἰς τὸ Ἴος
(ἤγουν ἓν Πι) εὑρήσεις με ἐν Ῥώμῃ, πι' εἶμ' ὁ Πῖος

Ἐν Μεγάλῳ Ῥεύματι Κυρία Μ. Σ.

Ἐπιτυχῆ λύσιν ἀπέστειλαν ἡμῖν ἡ ἐκ Χαλκηδόνος Κ. Ἰφιγένια Ζαχαροπούλου, ἡ ἐκ Ταταούλων Κ. Ἑλέν. Κασδὼν, ἡ Κ. Χ. Δ. Κ. καὶ ὁ Κύριος Β. Φρυδὲς.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, Μετζίτια ἀργυρᾶ			6
ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΙΣ	„	„	6 1|2.
ΕΝ ΤΩ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩ,	„	„	7.

Ἐξάμηνοι ἀναλόγως.

Αἱ Συνδρομαὶ ΠΡΟΠΛΗΡΟΝΟΝΤΑΙ.

Πᾶσα αἴτησις ἀφορῶσα τὴν «Εὐρυδίκην» ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ αὐτῆς Κ. Θ. ΚΤΕΝΑΝ.

Τύποις Α. ΖΕΛΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 36. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ καὶ ΕΚΔΟΤΗΣ ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδοται κατὰ πενθημερίαν

Ἑκάστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1\|2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ Γαλατᾷ, Γιοργαντζιλὲρ, Ἀρθ. 37.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Η'.

Ἡ ἐργασία

Ἡ ἐργασία εἶναι νόμος ἐπιβαλλόμενος εἰς ἅπαντας ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ διοργανισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, διότι ἄνευ αὐτῆς τὸ σῶμα αὐτοῦ μαλθακούμενον καὶ χαυνούμενον φθείρεται καὶ παραλύεται· οἱ δὲ ἐπιθυμοῦντες ὅλη ψυχῇ νὰ ἐκπληρώσωσι τὸ καθῆκον αὐτῶν, ὑπερπίπτουσι διὰ τῆς γενναιότητος τὰς φυσικὰς ἀνάγκας. Ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ἡ ἐργασία δὲν εἶναι μόνον ὑποχρέωσις ἀλλ' ἀνάγκη κατεπείγουσα· διότι διὰ ταύτης ὑποστηρίζεται ἡ τάξις, δι' αὐτῆς διατρέφεται ἡ ὑλικὴ ζωὴ, καὶ δι' αὐτῆς ἐκτὸς τούτου ἡ γυνὴ προσελκύει ἔτι μᾶλλον ἐφ' ἑαυτῆς τὴν ἀγάπην καὶ τὸ σέβας τῶν περὶ αὐτὴν ὡς πάνυ εὐστόχως μαρτυρεῖ καὶ ὁ Ξενοφῶν λέγων «γιμναζόμενός δ' ἔρη οὕτως ἂν καὶ ἐσθίειν ἥδιον καὶ ὑγιαίνειν μᾶλλον καὶ εὐχροώτερον φαίνεσθαι τῇ ἀληθείᾳ· καὶ ὕπνος δέ, ὁπόταν ἀνταγωνίζηται διακόνῳ καθαρώτερα οὖσα πρεπόντως τε μᾶλλον ἡμφιεσμένη, κινητικὸν γίνεται, ἄλλως τε καὶ ὁπόταν τὸ ἐκοῦσαν χαρίζεσθαι προσῇ ἀντὶ τοῦ ἀναγκαζομένην ὑπηρετεῖν (1)» Οὕτως ἡ διευθύντρια τῆς οἰκογενείας, ἡ οἰκοδέσποινα ὀφείλει ἵνα γίνηται τὸ παράδειγμα τῆς ἐργασίας εἰς πάντας· εὐτυχὴς ἡ ἔχουσα τὸν ἔρωτα τοιοῦτον διότι κατὰ τὸν Εὐριπίδην «Μοχθεῖν ἀνάγκη τοὺς θέλοντας εὐτυχεῖν».

Ἡ οἰκοδέσποινα διὰ τῆς ἐργασίας λαμβάνει διαφόρους μορφὰς· Ὅτε μὲν γίνεται ἐργάτις μεταξὺ τῶν περὶ αὐτὴν, ἡ δὲ διεύθυνσις καὶ κλίσις αὐτῆς διευθύνει τὴν τῶν λοιπῶν ἐργασίαν· διὰ τοῦ παραδείγματός της ὑποδεικνύει τὸν καλλίτερον καὶ ταχύτερον τρόπον τῆς ἐργασίας, ἢ ἐὰν ἐργάζηται μετ' ὀλιγωτέρας ἕξεως, δίδει τοὐλάχιστον ὠφέλιμα ὑποδείγματα τοῦ ζήλου αὐτῆς. Ὅτε δὲ ἀναμιγνύεται, ἵνα διερεύνᾳ καὶ ὑποκινῇ τὴν προθυμίαν τῶν ὑπηρετῶν εἰς τὰς μαγειρικὰς ἐργασίας ἢ εἰς τὴν διακόσμησιν καὶ τὸν στολισμὸν τῆς οἰκίας· οἱ βλέποντες αὐτὴν ζωηρὰν, ἐνεργητικὴν, δὲν γίνονται ὀκνηροὶ, ἐνώπιον οἰκοδεσποίνης τοσοῦτον φιλοπόνου. Ἐκτὸς τῶν φροντίδων, τῶν ἀπαιτουμένων ὑπὸ τῆς ἀνατροφῆς καὶ ἀγωγῆς τῶν τέκνων, εὑρίσκει ποσάκις τὸν καιρὸν ἵνα ἀποτελειώσῃ ἐργόχειρά τινα, νὰ κατασκευάσῃ χρηματοθήκην, ἢ ζώγος παντοφλῶν, ἢ τι ἄλλο· ἀναγινώσκει, συντάττει τι, κλειδοκυμβαλίζει, ἀποδεικνύουσα οὕτως, ὅτι ἐν ταπεινῇ βίῳ σπάνιον ὁ καιρὸς νὰ ἀλλείπῃ.

Τὸ μέγα μυστήριον εἶναι ἡ μέθοδος, ἡ διάταξις τῶν ὡρῶν τῆς ἐργασίας· ἄνευ αὐτῆς ἡ γυνὴ θέλει λαμβάνει ἀνὰ χεῖρας ἐργασίας, αἵτινες δύνανται καὶ ἄλλοτε νὰ γίνωσι καὶ παραμελεῖ τὰς καταλλήλοτέρας. Ἑκάστη ἐργασία δέον νὰ ἔχῃ τὴν ὡρισμένην αὐτῆς ὥραν· οὕτω δὲ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ τάξις καὶ νὰ μὴ ἐκπέσῃ σύγχυσις εἰς τὸν νοῦν αὐτῆς.

Ἡ ἕξις τῆς ἐργασίας εἶναι ἀληθῶς μεγίστη ἰσχὺς, δίδουσα εἰς τὸ πνεῦμα τὴν μετὰ χαρτερίας καὶ ἐπιμονῆς ἐπιθυμίαν καὶ καθιστῶσα αὐτὸ κατάλληλον πρὸς ἀνόρθωσιν παντὸς ὠφελίμου, ὡς μὴ ἀφίνουσα αὐτὸ εἰς τὴν διαφθορὰν παντὸς καθαρῶς ἡδονικοῦ. Ἡ ὀκνηρία ὑπισθοχωρεῖ πάντοτε ἐνώπιον σχεδίου ὠφελίμου. Ἡ δὲ φιλόπονος οἰκονόμος προβλέπουσα πάντοτε ἀπροόπτους τὸ ἐπινοεῖ διάτων κάλυμμα τῆς ὀκνηρίας καὶ ὀλιγωρίας.

Τὸ πᾶν ζῇ καὶ ἐμψυχοῦται περὶ τὴν γυναῖκα, ἣν ἡ ἀνάγκη δὲν φοβίζει. Τὰ εἰσοδήματα μονιμοποιούμενα συσχίζονται διὰ τῆς ἐνεργητικότητος καὶ τῶν ἀχθῶν ὑποδιαιρέτων αὐτῆς· ἄπρακτα ἡ οἰκογενεια συνδέεται καὶ συντηρεῖται διὰ τῶν δεσμῶν τῆς ἐπιμελείας ταύτης ἐνεργητικότητος. Ἡ μήτηρ ἔχει πάντοτε τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ εἰς τὰ τέκνα, ἡ κυρία εἰς τοὺς ὑπηρέτας αὐτῆς· «Ἀλλ' ἴσασθε ποτὲ μὲ σταυρωμένας χεῖρας· ἡ μέθημα ἐνεργητικώτατον ἁπάντων τῶν συμβουλῶν καὶ ἐπιπλήξεων καὶ μηδεμίαν λαλιὰν παραχωροῦν εἰς τὴν ἀντίρρησιν.

Ὁπότε ἡ λεπτότης τῆς διαγώσεως συνδέεται μετὰ τῶν φιλοπόνων ἕξεων, αἱ ὠφέλειαι τῆς οἰκογενείας εἶναι σπουδαιότεραι καὶ μεγαλειότεραι καὶ ἀρθονώτεραι· ἡ διάθεσις ἢ ἡ κλίσις ἁπλοποιεῖ τὰς ἐργασίας, ἐν αἷς προαιρεῖται· οὕτω στολισμὸς τις εἰς ὀλίγας ὥρας ἀποτελειοῦται, διότι μία βιβὴ ὀρθαλμοῦ ἀσφαλὴς θέλει κατάσχῃ ταχέως καὶ τὴν ἁρμονίαν καὶ τὸ σχῆμα, ἅτινα ἀπήτουν πολλὰς ἡμέρας ἐργασίας ἐὰν ἔλλειπεν ἡ διάθεσις ἢ ἡ κλίσις.

(1) Ξεν. Οἰκον. Κεφ. 10.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ἡ Ἰλαρότης ἐπειδὴ συνέλαβεν τὴν ὀργασίαν παρέχουσα ταύτοχρόνως μεγαλητέραν ἀξίαν ὅθεν ὡς ἄκαιρα αἰδὴ ὕστερος, ἡ Ἰλαρότης δὲν ἦτον βεβαίως ἀποδυτικὴ φύσις, διότι δύναται εἰς τὰ ἀναγκαῖα αὐτὴν δοὰ τῆς ἀνταρσίας. Ἡ καλὴ θέλησις ἀποκαθιστᾷ τὴν ἰσορροπίαν καὶ κατασταίρει τὰ ἐμπόδια καὶ τὰς δυσκολίας, καὶ χορηγεῖ εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν, τὴν στερουμένην τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς ἀρέσεως καὶ διαθέσεως, πλέοντα μέσα ὅπως ἀναμιληθῇ τῆς φυσικῆς ἐπιδεξιότητος ἄλλων.

Θ΄.

Ἡ Ἰλαρότης

Ἐπιθυμοῦσα ἤδη τὰ κυριωδέστερα προτερήματα τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς ἀποκατάστασιν ἀγαθῆς οἰκοδεσποίνης σαφῶς νομίζομεν ἵνα μὴ σιωπήσωμεν ἐν σιγῇ καὶ τινα, ἅτινα διὰ τοῦ ὅλως ἰδιάζοντος αὐτῆς χαρακτῆρος, δύνανται νὰ ἐπενεργήσωσι μεγάλως ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς οἰκογενειακῆς ἡσυχίας καὶ ἀναπαύσεως.

Καθαριωτάτης παρουσιάζεται ἡ Ἰλαρότης, ἥτις εἶναι κατάστασις τῆς ψυχῆς φαιδρὰ καὶ χαρίεσσα διὰ τῶν χαρακτήρων ἡμέρου προσώπου καὶ τῶν εὐγενῶν τρόπων ἐκδηλουμένη, ἣν καὶ ὁ Ξενοφῶν δυσκόλως χερὶν ἀναλαλήλλων εἰκὴ ἔχοι, δέν τι αἰτῷ ἐν χέρσι θάδεκαν (1). Τοιαύτη οὖσα ἡ Ἰλαρότης ἀναπαύεσαν ἀνεγκοπτότητα καὶ χρήσιμος εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν, ἥτις ἔχει τοσαύτας διαστάσεις νὰ δάσῃ, τοιαύτης δυσχερείας νὰ ὑπερπηδήσῃ καὶ κατασβέσῃ, καὶ περὶ ἧς ἕκαστος λαμβάνει μέρος τοῦ ᾧ εἶναι, ὅπερ ράθεν, αὐτὴ δύναται νὰ ἐξαφανίσῃ καὶ ἐξαιωνίσῃ.

Ἡδίων, ὅθεν, ἂς ἦ πραγματικὴ παρουσιάζει ἡμῖν πάντην δυσκολωτέραν τῆς ὀλικωτάτης οἰκονομίας, καὶ περικαλουμένην ἐξ ὑπάρχεσθαι ἐν τῇ οἰκίᾳ ὑπὸ τῶν προσκεκλημένων τὸν ὄθησιν. Τὰ ἑαυτὰ δὲν θέλουσιν ἐπιτρέψει ἐν βιβλίοις κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῆς· θέλουσι συμβαίνει πολλαὶ ἐλλείψεις· λάγοι ἀπρεπεῖς καὶ ἄτακτοι θέλουσι λέγεσθαι ἐνώπιον αὐτῆς· ἐνίοτε θέλει ἔχει σχέσεις μετὰ ἀνθρώπων ματαιόφρονων· πολλοὶ οἱ κίνδυνοι αὐτῆς δὲν θέλουσι ξυχαριστῆ, ὅτε μὲν μέμψεις μετὰ ἐπαίνων καὶ ἔπαινοι μετ' ἐπιπλήξεων, ὅτε δὲ ἐκφράσεις τι σχέδιον κατασταρσμένου ἐνώπιον αὐτῆς θέλει διαβρασταρίζεσθαι. Ἐν μέσῳ τῶν ἐκνευτοτήτων τούτων ἡ ἐγαθὴ οἰκονόμος θέλει προσπαθήσει ἵνα διατηρῇ τὴν ἱλαρότητα, δι' ἧς θέλει ἐκφράσῃ τὰ βάρη αὐτῶν καὶ ἐκτεργάσει εἰς τὴν ἀπ' αὐτῶν εὐχρῆ ἀπομάρτησιν αὐτῆς. Εἰδομένη ὅπως κρίνῃ τὰ πράγματα ὡς δεῖ, θέλει μανθάνῃ ὅτι ἐν ἑλαθῇ λοστωμερεῖν ἀδύνατον νὰ μὴν ἐκφανῇ τις δυσάρεστα προσκόμματα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ὑπερνικηθῶσιν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ αὐτῆς, γνώσουσα ὅτι ὁ θεὸς δὲν τῇ ἐπέβαλλε ἔργον ἀνώτερον τῶν δυνάμεων αὐτῆς, δωρεαίνος τὴν ἀναγκαίαν ἀρχὴν τῆς θελήσεως.

Καὶ καὶ ἡ γυναικεία φαντασία προσπαθεῖ νὰ διαταράξῃ τὰς ὠφελίμους αὐτὰς σκέψεις, οὐχ ἧττον ὅμως ἀνευρίσκει αὕτη βοηθείαν εἰς τὴν φυσικὴν ἡδύτητα καὶ Ἰλαρότητα τῆς γυναικός, ἥτις ἀνθίστασται ἐπιτυχέστερον τῶν ἀνδρῶν εἰς τὰς ὀμὰς τῆς ἀνυποκρισίας καὶ τῆς ἀγάπης, καὶ τὴν εὐχρίαν ἐκείνην τῆς καταπραΰνεως τῶν ἐνστάσεων αὐτῆς, ἥτις δύναται νὰ προξενήσῃ πλείστας ἐσωτερικὰς διαμάχας, ἀλλὰ καὶ νὰ διατηρήσῃ τοὺς λοιποὺς ἐν τῇ ἐταιρείᾳ παρουσιάζουσα αὐτοὺς γαλήνιον καὶ Ἰλαρὸν τὸ πρόσωπον. Ἀκόσωμεν Συγγραφέα θετικώτατον τὸν ἐκ Φλωρεντίας Ἄγγελον Πανδολφίνι, ὅστις ἐν τῇ περὶ διαιτήσεως τῆς οἰκογενείας πραγματείᾳ αὐτοῦ, ἥτις εἶναι οὐ μόνον σύστημα ἠθικῶν οἰκογενειακῆς ἡδονῆς, ἀλλὰ καὶ ἐγκόλιον τῆς οἰκοδεσποίνης καὶ οἰονεῖ χάρτης γεωγραφικὸς τῆς οἰκογενειακῆς ἀρμονίας, διακρίνει τὴν Ἰλαρότητα ὡς καθόλου τῆς γυναικὸς ἀναγκαιοτάτην διὰ τὴν οἰκιακὴν ἁρμονίαν καὶ εὐδαιμονίαν.

«Ἡ σύζυγός μου, λέγει, ἦτο κατ' ἀρχὰς ἀκριβὴς καὶ παρέκβουσε εἰς τὸ διδύνει διατυχῆς, ὡς εἰθισμένη ἵνα ὑπακούῃ πάντοτε εἰς τὴν μητέρα αὐτῆς· ἔλεγον αὐτὴν ὀλίγον ἀνοιμὴ καὶ μελαγχολικήν. Τὴν διεψάπτουσα. Ὅτε ὑπεστέρουν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐχαιρέτων αὐτὴν μετὰ γελώσης προσώπου ὅπως ἡ ἐκὶ φαιδρότης ἐπαναφέρῃ τὴν ἑαυτῆς καὶ ἀφ' ἑνὸς, ἵνα μὴ ἐπὶ τῇ ὄψει τοῦ χαίροντος [illegible] καὶ ἀφ' ἑτέρου, ἵνα μὴ ἐπὶ τῇ ὄψει τοῦ χαίροντος συμπαθήσῃ. Ἐπομένως, τῇ Πάσχα, ἡμέρᾳ ἑορταζομένῃ εἰς ἡμᾶς, ὁ ἐμὸς σύντεκνος ὅτι ἔμελλε ὡς εἰσέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἀναγνώριζεν ἄν ἡ σύζυγός του καὶ ἐν τῇ φαιδρότητι τοῦ συνήθους φυσιογνωμίᾳ, ἤλθεν εἰς ἔριδας μετ' αὐτῆς. Τῇ Πάσχα ὅτι αἱ γυναῖκες ὀρτίλουσι ἐντὸς τῶν οἰκιῶν των πάντοτε νὰ ὦσιν ἱλαραὶ καὶ φαιδραί, ὅπως μὴ φαίνωνται ἀλλόκοτοι καὶ φιλέριδες, ὡς καὶ ἡ σύντεκνός μου, ἐπομένως ὅπως ἡδύνωσιν ἐπὶ μᾶλλον τὸν σύζυγον αὐτῶν. Γυνὴ ἱλαρὰ καὶ φαιδρὰ ἔσται πάντοτε χαριεστέρα ἢ ἐὰν ἔχῃ τὰς ὀρθὰς συνεπτιλήψεις. Λάβε ταῦτα διὰ τὸν ἑαυτόν σου, γύναι μου, ἐπρόσθετον. Ὁπόταν ἐξέρχεσαι ἐκ τῆς οἰκίας μετὰ τινος σπουδωμοπότατος ἢ κατηφείας, ὡς συμβαίνει πολλάκις εἰς τοὺς ἄνδρας, ἐπειδὴ εὑρισκόμεθα εἰς σχέσεις μετὰ πολλῶν ἀνθρώπων καὶ ἐχθρῶν, ὁπότε μὴ βλέπῃς ὑβρὶν ἐπιφερομένην ἢ ἔστησαι καὶ σὺ ὡσαύτως σκυθρωπὴ καὶ ἔχαρε. Ἐκλήθητι ὅτι αἱ ἰδικαί μου ἐργασίαι εἶσι πλείονες τῶν ἰδικῶν σου. Ὁπόταν λοιπὸν αἰσθάνησαι ἄχθος τι ἐσωτερικὸν, ἐλλείψεων ἕνεκα μόνον, προερχομένων ἐξαιτίας σου, τότε τὸ μόνον συμφέρον σοὶ εἶναι νὰ ζῇς ἐν τῇ χαρᾷ, νὰ πείθησαι καὶ νὰ ἐναγκαλίζεσαι εἰς τὰ συμφέροντα τῆς οἰκογενείας μας· διασκεδάσωμεν μεγάλως μὴ βλέπων σὲ χαρίεσσαν, διότι θέλω ἐλαφρύνει τὴν σκυθρωπότητά σου, ὡς ἐπιθυμῶν, ἢν δὲν δύνασαι νὰ φανῇς ἱλαρὸς κατὰ τὸ.»

Ὁ Πανδελφίνος ἔχει δίκαιον θεωρῶν τὴν Ἰλαρότητα εἰς τὴν γυναῖκα ὡς μέσον διατηρήσεως τῆς οἰκογενειακῆς εἰρήνης καὶ ἑνώσεως· ὡς ἰσχυρὰν ἰδιότητα παρέχουσαν εἰς τὴν ἀγαθὴν οἰκονόμον πλείονα ἐλευθερίαν εἰς τὴν ἐνεργητικότητά της καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν περιστοιχούντων αὐτήν. Καὶ πραγματικῶς ἡ Ἰλαρότης εἶναι τὸ μόνον ἐγγύημα τῆς τάξεως καὶ εἰρήνης τῆς οἰκογενείας, τῆς εὐθυμοσύνης τῶν ἄλλων ὡς καὶ τῆς γυναικὸς ἥτις τότε μόνον δύναται νὰ λογισθῇ εὐτυχὴς ἂν καθοτῇ τοὺς περὶ αὐτὴν εὐθαίμονας καὶ ἀπολαύοντας τὰ πλούσια ὕδατα τῆς οἰκογενείας εἰρήνης.

ΜΕΓΙΣΤΟΝ ΕΝ ΕΛΑΧΙΣΤΩ

Μέγιστον ἐν ἐλαχίστῳ, ἐπιγράφουσι τὰ ὀλίγα ταῦτα σκοπῶ νὰ καταδείξω τὴν μεγίστην τῆς ψυχῆς ἡμῶν δύναμιν· ἄλλως τε καὶ ὁ σοφὸς Περικλῆρος οὔτως ἀπεφήνατο περὶ τοῦ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σαρκίῳ νοός.

Πλὴν ἰσως παρεξενευθῆτε, ὦ τῆς τόσον ὠρελίμου συνέρμα δὲ καὶ τόσον τερπνῆς ἡμῖν «Εὐρυδίκης» ἀναγνῶσται, πῶς ἡ τὴν ἡλικίαν καὶ τὰς γνώσεις μικρὰ ἐγὼ τολμῶ νὰ θίξω ζητήματα μολὼ τῶν δυνάμεών μου ἀνώτερα. Ἀλλ' ἀναῦ δυνάμης οὐδὲν κατορθοῦται· ἐὰν μὴ ἔχῃ τις εἰς τὸ ὕδωρ ὃν μανθάνει νὰ κολυμβᾷ· ἀνεῦ λοιπὸν νὰ μὲ κρίνητε μετ' αὐστηρότητος, μᾶλλον μετὰ καλοκαγαθίας ἀκολουθήσατέ με εἰς τὴν μικρὰν ταύτην νοερὰν ἐκδρομήν μου· ἔχω ὅπως ἀναπαλύψωμεν νέαν τινὰ Ἀμερικήν, ἐλπίζω ἐξετάσωμεν ὀλίγον τὴν θαυμασίαν Δημιουργίαν, ἥτις ὡς παμμέγιστός της πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας ἐκτυλίσσεται, χάρις ἐν ᾧ μὲ

ποικιλοχρόους χαρακτῆρας γέγραπται ἡ πανσοφία καὶ παντοδυναμία τοῦ Πλάστου της.

Καὶ πρῶτον μὲν παρατηρήσωμεν τὴν ἀπέραντον ταύτην ἔκτασιν τῶν ὑδάτων, ἣν θάλασσαν καλοῦμεν, καὶ ἥτις κατέχει τὰ δύο τρίτα σχεδὸν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς μας. Ἰδέτε ὑπόσην λεῖα εἶναι! δὲν φαίνεται ἔρημος; καὶ ὅμως ἐν αὐτῇ κατοικεῖ ὁ φοβερὸς Καχαρίας, ὅστις ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου κόπου δύναται ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ νὰ χωρίσῃ ἡμᾶς καὶ ἐμὲ ἐν τῇ κεντρικῇ του, ἀληθῶς πλουσίῳ τοῦ Χάρωνος· ἐδῶ εὑρίσκεται ἡ ἀπλουστάτη μὲν τὸ σῶμα, τοσοῦτον ὅμως χρήσιμος εἰς τοὺς ὑπερβορείους τῆς σφαίρας μας κατοίκους Φώκη· ἐδῶ διαιτᾶται καὶ ἡ τερατώδης Φυσαίνα, καὶ ὁ, ὡς λέγεται, φιλόμουσος δελφὶν, ὃν εἰχὶ τῆς γνώμης νὰ μὴ δυναρετήσωμεν, διότι ἡ θάλασσα ἔχει τοὺς τυράννας της καὶ ἀπίθανον δὲν εἶναι τὰ λάθωμέν ποτε ἀνάγκη αὐτοῦ, ὡς ὁ δυσυχὴς Ἀρίων, διὰ νὰ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τὴν ὀργὴν τῶν κυμάτων, ἐκτὸς ἂν οἱ τοῦ δελφῖνος ἐκείνου ἀπόγονοι διερρήκασαν καὶ αὐτοὶ ὡς τόσα ἄλλα ἀλλωνίτων ἀπόγονοι. Ἐδῶ ζῶσιν οἱ τερατώδεις Ὀκτάποδες, ἐδῶ ὁ ἀδηφάγος καὶ ὀρασταρώτατος Πιρίας, καὶ τόσοι ἄλλοι παμμέγιστοι ἰχθύες. Πλὴν τί εἶναι ὅλα ταῦτα πρὸς τὰ εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης εὑρισκόμενα θαυμάσια! ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ εἰσδύσῃ ἕως ἐκεῖ ὁ ὀφθαλμός μας ἠθελομεν ἰδεῖ ἄλλα πράγματα πολὺ πλέον παράδοξα καὶ ὡράτα· ἐκεῖ ἠθέλομεν εὑρεῖ ἀπέραντα δάση, ποικιλόχροα λειβάδια, ὑπερμεγέθη ὄρη κατασταλίστα ἐκ παντὸς εἴδους θαλασσίων φυτῶν, ὡραιότατα ἐρυθρὰ φύκια, τὰ ὁποῖα ὅταν εὑρεθῶσι πολλὰ ὁμοῦ κοκκινίζουσι τὴν θάλασσαν· ἐκεῖ ἠθέλομεν εὑρεῖ τὸν γιγάντειον φύκον, ὅστις πολλάκις φθάνει εἰς ἑκατὸν μέτρων ὕψος· ἐκεῖ ἠθέλομεν παρατηρήσει πλῆθος κογχυλίων, ὧν ὁ λαμπρὸς καὶ ποικίλος χρωματισμὸς εἶναι ἀπερίγραπτος, ἄλλων δέ, ὧν τὸ πλῆθος εἶναι τοσοῦτον ἐκπληκτικὸν ὥστε ἐξ αὐτῶν ἐσχηματίσθησαν νῆσοι· ἐκεῖ πολύποδες καὶ ἐχινόδερμοι, οὓς φοίνικας τῆς θαλάσσης καλοῦσι διὰ τὸ μεγίστων ὁμοιότητά των πρὸς δένδρα· ἐκεῖ τὰ ὡραῖα μαλάκια τὰ τόσον λεπτὰ καὶ διαφανῆ ὥστε μόλις δύναταί τις διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ νὰ διακρίνῃ αὐτὰ· ἐκεῖ θυμασίας πεδιάδας ἐστρωμένας ἐκ μαργαριτῶν καὶ κοραλλίων· ἐκεῖ . . . πλὴν ἤθελεν εἶσθαι μωρία τὸ νὰ ζητήσω ν' ἀπαριθμήσω τὰ εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης εὑρισκόμενα θαυμάσια! Ἀληθῶς πᾶν ὅ,τι ἀλλόκοτον καὶ φαντασιώδες ἔπλασαν διὰ τῆς φαντασίας των οἱ ποιηταὶ ὑπάρχει ἐδῶ! Πράγματι ὁ Θεὸς ἀριδῶς ἐποίησε τὴν θάλασσαν, πλὴν οὐδ' αὐτὴ, οὐδὲ τὰ ἐν αὐτῇ γνωρίζουσι τὶς ὁ Ποιητὴς των! προχωρήσωμεν λοιπὸν πρὸς τὴν ξηράν. Καὶ πρῶτον μὲν παρατηρήσατε τὰ ὑψηλὰ ἐκεῖνα ὄρη, τὰ εἰς τὰ νέφη κρύπτοντα τὰς κορυφάς των καὶ ὡς τινες πρεσβύτατοι τῆς γῆς κάτοικοι ἀντὶ κόμης λευκῆς ἔχοντα αἰωνίως χιονοσκεπῆ τὴν κεφαλήν· εἰς τὰς κοιλάδας τούτων πόσα ἄρα ὄρνεα δὲν ἔχουσιν ἐστρωμένας τὰς φωλεάς των; ἐδῶ κατοικεῖ ὁ ὑπερήφανος Ἀετός, βασιλεὺς τῶν πτηνῶν, ὃν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἶχον ἀριδῶσει εἰς τὸν Δία, πιστεύοντες ὅτι εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἵπταται ὑψηλότερον πάντων τῶν λοιπῶν πτηνῶν, καὶ νὰ προσβλέπῃ ἀσκεβασμάκτως τὸν ἥλιον, διότι γνόφων τὸν καὶ τούτου πολὺ μείζονα Κονδῶρον, τὸν μεγαλοπτέρυγα τῶν Ἄνδεων κυκλάρχην, τὸν εἰς ἀδιόρατα ὕψη δυνάμενον ν' ἀνυβίδεσθῃ ὡς λείαν πρὸς τροφὴν τῶν νεοσσῶν του ἐν μαχαίρινον χωρὶς περισσότερον κόπον παρ' ὅσον καταβάλλομεν ἡμεῖς κρατοῦντες τὴν κούκλαν μας. Ἐδῶ φωλεύει ὁ αἱμοχαρὴς Γὺψ, καὶ ὁ ἁρπακτικὸς Ἱέραξ τὰ τρομερὰ τοῦτα ὄρνεα. Τὰ δὲ φοβερὰ ἐκεῖνα σπήλαια καὶ τὰς ἀπεράντους τῆς Ἀρκτικῆς ἐρήμους νέμεται ὡς κράτος του ὁ εὐγενὴς καὶ μεγαλοπρεπὴς Λέων, ὅστις διὰ τὴν μεγίστην αὐτοῦ δύναμιν καὶ τὸ ἀτρόμητον βασιλεὺς τῶν θηρίων ἐπωνομάσθη. Ἐδῶ ὡσαύτως κατοικεῖ ἡ ὡραιοτάτη διὰ τὴν ποικιλίαν τῆς δορᾶς της ἀλλὰ συνάμα καὶ ὑπωμοδεστάτη Τίγρις· παρ' αὐτῇ, ἡ ἐπίσης ὡραία ἀλλ' ἀτίθασσος Πάρδαλις· ἀντιθέτως πρὸς αὐτὰς μεταξὺ τῶν πάγων νάγεται ἡμεγαλόσωμος λευκὴ Ἄρκτος. Ἀλλὰ προδῶμεν πρὸς τοὺς ποταμούς, ἐκεῖ εὑρίσκομεν τὸν Ἱπποπόταμον καὶ τὸν Κροκόδειλον. Πλησιάζοντες δὲ τὰς κατοικίας τῶν ἀνθρώπων εὑρίσκομεν ἄλλα ζῶα μᾶλλον ἥμερα καὶ οὐχ ἧττον χρήσιμα· οἷον τὸν Ἐλέφαντα παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς, τὸν Κάμηλον, ὃν οἱ Ἄραβες θεωροῦσιν ὡς δῶρον τοῦ οὐρανοῦ, ἡ δὲ ποιητικὴ των γλῶσσα ὀνομάζει πλοῖον τῆς ἐρήμου· τὸν Βοῦν τὸ ἀληθῶς ἱερὸν ζῶον, τὸν πιστὸν Κύνα, τὸν χορηγοῦσαν ἡμῖν τὸ γλυκὺ τυρὶ γάλα Αἶγα, τὸν μεγαλοπρεπῆ Ἵππον.

Ἀλλ' ὁ καιρὸς ἐπείγει· ἂς παρατηρήσωμεν λοιπὸν νῦν ὀλίγον τὰ φυτὰ πλὴν πόθεν ν' ἀρχίσω; ἰδοὺ διὰ μιᾶς μας παρουσιάζονται ὑπὲρ τὰς δικαιοσύνας χιλιάδας εἰδῶν! Ἰδέτε τὸ δικαίως χιλιετὲς Βαοβάδ, τὸ ὁποῖον χρειάζεται μίαν τοὐλάχιστον χιλιετηρίδα ὅπως ῥιζώσῃ εἰς τὴν ὁριστικὴν αὐτοῦ ἀνάπτυξιν, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ περίμετρος ὑπερβαίνει πολλάκις τοὺς ἑκατὸν πόδας! Ἰδέτε τὰς ὑπερηφάνους κέδρους τοῦ Λιβάνου, ἃς τόσον συχνὰ μᾶς ἀναφέρει ἡ Ἁγία Γραφή. Ἰδέτε τὴν ὡραιοτέραν Πικτόρια Ρεζίνα, τὸν κολοσσὸν τῶν ἀνθέων· Ραφλέζια Ἀρνόλδη, τὴν παραδοξοτάτην Ὀρχιδέαν τῆς ὁποίας τὰ ἄνθη δημοιάζουσιν ἄλλοτε μὲν μὲ ἔντομα ἔχοντα πτερυλλίδας, ἄλλοτε δὲ μὲ πτηνὰ λαμβάνοντα εὐδαίμονα ἀπὸ τὸ οὐράνιον τῆς νυκτερινῆς δρόσου νέκταρ. Ἀλλὰ τί νὰ εἴπῃ τις διὰ τὰς μυριάδας τῶν ἐντόμων, ἐξ ὧν τινα εἶναι τόσον μικρὰ ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ τὰ ἴδωμεν διὰ γυμνῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡμῶς ἔχοντα ταῦτα ἔχουσιν ἰδιαίτερον ἕκαστον μηχανισμὸν, σχῆμα καὶ μέγεθος· πάντα ταῦτα ἐπλάσθησαν διά τινα σκοπόν! Πόσον μεγάλα εἶναι τὰ ἔργα Σου Κύριε, πάντα ἀληθῶς ἐν σοφίᾳ ἐποίησας! Ἂν ὁ λέων, ὁ ἀετὸς, ὁ καχχαρίας, τὸ βαοβὰδ δεικνύουσι τὴν δύναμίν Σου, τὰ μικρὰ ταῦτα ἔντομα, τὰ ἀνθενὰ στρουθία, καὶ τὰ ὡράτα καὶ λεπτὰ ἄνθη εἶναι καταφανὴς ἀπόδειξις τῆς ἀπείρου ἀγαθότητός Σου! οὐδὲν ἐνώπιόν Σου μικρὸν ἢ παρακελευσμένον! ὁ ὀφθαλμός Σου προβλέπει τὰ πάντα μετὰ πατρικῆς ὅλως στοργῆς! καὶ ὅμως . . . . Ἐρωτήσατε τὸν ἄνδρειον καὶ ὑπερήφανον λέοντα, τίς τῷ ἔδωκε τὴν δύναμιν; ἐρωτήσατε τὸν ὑψιπέτην ἀετὸν, ποῖος τὸν ὑψοῖ εἰς τὸν αἰθέρα; ἐρωτήσατε τὰ εὐτυχῆ ζῶα, τὰ ὡράτα φυτὰ, τὸ θυμάσιον κρίνον τοῦ ἀγροῦ, τοῦ ὁποίου τὴν λαμπρότητα τῆς στολῆς οὐδ' αὐτὸς ὁ Σολομὼν ἐν πέσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ, ἐρωτήσατέ τα, λέγω, τίς τὰ ἔπλασε! καὶ θέλετε ἐκπλαγῆ ὅτι ὅλα μένουσιν ἄφωνα!

Πλὴν διαλεγόμεναι δὲν εἴδομεν ὅτι ὁ ἥλιος ἔδυσε· μήτι ὑπῆγε ν' ἀναπαυθῇ ἐκ τῶν κόπων τῆς ἡμέρας; μήτι ὑπῆγε νὰ λουσθῇ εἰς τὸν Ὠκεανὸν, ὡς ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι, διὰ ν' ἀνατείλῃ αὔριον λαμπρότερος; Ὄχι! ὑπάγει νὰ φωτίσῃ ἄλλους ἀνθρώπους ὅπως ἐξέλθωσιν εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτῶν μέχρι τῆς δύσεώς του· ὑπάγει νὰ θερμάνῃ ἄλλα ζῶα, ὑπάγει νὰ ζωογονήσῃ ἄλλα φυτά . . . αὔριον θέλει ἐπανέλθει πρὸς ἡμᾶς καὶ ἡμεῖς ὁλόμεσοι χαρᾷ βλέπουσαι ἐκ νέου τὸ γλυκὺ φῶς του· ἀλλ' ὁ ἥλιος ἐν ὅλῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ αὐτοῦ καὶ λαμπρότητι δὲν θέλει ἐννοήσει τὴν χαρὰν μας. Οἱ μικροὶ καὶ ἀδύνατοι ἡμεῖς πολλὰ περὶ αὐτοῦ γινώσκομεν ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν γλυκεῖαν σελήνην καὶ τὰς μυριάδας μυριάδων ἀστέρων, οἵτινες λάμπουσιν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς ἡμῶν, διότι ὁ Ποιητὴς αὐτῶν οὕτω διέταξε· πλὴν ἐκεῖνοι φύδεν ἠξεύρουσιν, οὐδὲν ἐννοοῦσι!

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Πολὺ λοιπὸν τὸ ἀντιτιθέμενον ἡμῖν ὑπερτέρους συμπόνους τῆς ἀνατρέπειν ταύτας ἀφορμογλίας; Ποῖον τὸ δέος ἡμῖν τὴν μεγίστην αὐτῶν ἐν τῇ ἀσθενείᾳ μας ὑπεροχήν; Τὸ ὁμοίωμα καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ θεοῦ, ἡ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ ἡμῶν σώματι ἐνοικοῦσα μεγίστη ψυχή, τὸ ἀντάγωγμα τοῦτο τῆς θεότητος. Ὁ Θεὸς, ὁ τὸ σῶμα μετὰ τοσαύτης σοφίας δημιουργήσας, ἀρ' ἦτο νὰ διέλθῃ πέντε ἔτη παιδίου ἢ ἀρχιδέμας, ὡς ἡ θεόπνευστος τοῦ Μωσέως βίβλος μᾶς διδάσκει, μεχρισοῦ διασκευασθεῖσα κατασκευὴ οὕτω τελεία στολισθεῖσα δι' ἀπὸ πάντος εἴδους φυτὰ καὶ ζῶα, καὶ φυτευθεῖσα ἐκεῖ τοῦ; ἐν τῷ στερεώματι φωστῆρας, δύναται νὰ χρησιεύσῃ εἰς κατοικίαν ἡμῶν, ἡμῶν τῶν ἀχαρίστων τέκνων τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὃν τοὺς προπάτορας τελευταίους ἐβλάπτι λαβὼν ἐκ τῆς γῆς, ἐφροντίσατε δ' ἐν αὐτοῖς ἀνεβλα κατέστησε βασιλεῖς τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου κράτους, ὁ ἡνίκαπερ δι' ἡμᾶς ἐν ἄγχιστα κάσης τῆς γῆς, ἵνα εἰς τοὺς πόδας ἡμῶν τὰ πάντα ὑποτεταγθῶσι· Ἀλλ' ἡ μεγίστη τῶν πρὸς ἡμᾶς εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ ἐστιν, ὅτι μόνος ὁ ἄνθρωπος μεταξὺ πάντων τῶν κτισμάτων ἔχει τὴν δύναμιν τοῦ ἐννοεῖν τὸν Θεὸν, ἔχει νοῦν ὅπως λατρεύῃ Αὐτόν. Ὑπόκωφος λοιπὸν εὐγνωμοσύνη, δικαία λατρεία ἀρεῖ λοιμὸν πρὸς Κύριον τὸν μὲν μεγαλοπρεπῆ καὶ ὡραίαν ταύτην ἀνταμοιβὴν ἀπαξίωσιν νὰ παντοτινὴν. Ἐπιτοῦ εἶναι, ἐπεφωλεύετο δὲ τὸ ἔρχον τοῦτο δεινὸν διὰ τὸν ἄνθρωπον! τὸν νέον μὲν μικρὸν ἦτον ἔγκλημα, νέον δὲ μέγαν διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ἐνοικοῦσαν ἀγνωσίαν, τὸν ἄνθρωπον, λέγω, περὶ οὗ τοσοῦτον ἐξαίσιος εἶπεν ὁ ἐλοσόφος ἐκεῖνος καὶ μέγας φιλόσοφος Πασχὰλ «Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ ἀνθρωπότερος μὲν τῆς φύσεως πλάσμα, ἀλλὰ καὶ γοητικός. Πρὸς αὐτοῦτον αὐτοῦ δὲν ἔχει ἔκκυρον τὸ σῶμα ἀπλισθῇ. Ἀτιμίᾳ, στενοχωρίᾳ ὕπνου ἵνα τὸν φανίσῃ. Ὅσῖτε ὅμως τὸ σῶμα τὸν πλέον ἀνθρωπος ἔστω εὐγενέστερος τοῦ φονέως αὐτοῦ, καθότι γνώσιν δὲ ἀποθνήσκει τὸ δὲ ἐνδιαφέρον ὅπερ τὸ σῶμα ἔχει διὰ αὐτὸ εἶδεν περὶ αὐτοῦ γνώσεως. Οὕτωσὶν ἔκαστη ἡ ἀξία ἡμῶν συνίστατα ἐν τῷ νῷ. »

Καὶ ὅς νὰ μὴ ἔχετε τὰ τότε τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς πρῶτα ὁ Κύριος μᾶς ἐσυγχώρησε τοσοῦτο τὴν αἰωνίαν μακαριότητα, ἐὰν βάσωμεν χριστὸν καὶ ἐνορίτως ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁ Κύριος ἐδωκεν οὕτως· ἔζη τὴν ἐλπίδα ὅτι ἀνεχωρίζομεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν τοῦ γαίνου τούτου περιπλέγματος δὲν θέλει χαθῇ ὡς τὰ λοιπὰ πάντα τῆς κτίσεως αὐτῆς καὶ μεγαλοπρεποῦς δημιουργίας, ἀλλὰ θέλει εὑρεῖ κατεργάρι τὸν ἐπὶ γῆς κόπων καὶ μόχθων της εἰς τοὺς αἰῶνας τοῦ Πλάστου της, ἵνα ἐκεῖ ἀπολαύσῃ ἄλλην εὐδαιμονίαν ἀνεγκάτου λόγω τῆς γαίνης μεγαλειότερα, τὴν οὐρανίαν, λέγω, ἐκείνην εὐδαιμονίαν, ἣν δὲν δυνάμεθα μὲν νὰ ἐννοήσωμεν, ἀλλ' εἰς ἣν ἐλπίζομεν· πιστεύομεν, διότι αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς ἐδιδάξατο περὶ αὐτῆς.

Ἡ Τουδέντα λοιπὸν καὶ τελικοτέρη ἡ τοῦ ἀνθρώπου ὑπεροχὴ, ὅτι; ὅμως ὑπερέχει μέγιστα μᾶς· ἐπιβάλλει καθήκοντα· ἀλλὰ περὶ τούτων δὲν εἶμαι ἐγὼ βεβαίως· ἡ ἐμοιδία νὰ πραγματευθῶ.

Ἔγραφεν ἐν Ἀθήναις
κατὰ τὴν 1ουνίου τοῦ 1871.

ΜΑΡΙΑ Ν. ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ.

ΚΑΕΩΝ καὶ ΙΑΝΘΗ.

(Δείγμα διὰ τοὺς παῖδας).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ὁ ΚΑΕΩΝ καὶ ἡ ΙΑΝΘΗ ἀναμένουσι τὸν πατέρα αὐτῶν.

Πῦ τι χωρίον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἔζη πρὸ ἔτεσι χρόνων μία αὐστηρὰ οἰκογένεια.

Ἡ οἰκογένεια αὐτη ἦν ἡτο ἡ λουσία, μετὰ πατρὸς καὶ μ[illegible] διότι κάνεις δὲν εἶναι πτωχὸς, ὅταν δύναται νὰ ἐξοικονομῇ τὰ ἀναγκαῖα καὶ νὰ εὐχαριστῆται εἰς τὰ ὀλίγα — Μόνον οἱ καλοὶ καὶ μοχθηροὶ εἶναι, πραγματικῶς, δυστυχεῖς.

Ἡ οἰκογένεια αὕτη εἶχε τοὺς ἀκραλεστέρους καὶ πολυτιμωτέρους ὑπαρχοντας, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἡ Εὐσέβεια, ἡ Ἀρετὴ καὶ ἡ Αὐτάρκεια.

Ὁ Χαρίλαος, ὁ πατὴρ τῆς οἰκογενείας ταύτης, ἦτο τεχνίτης· Κάμνε τῶν τέκνων του εἶχε πρὸ χρόνων ἀναχωρήσει ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, διὰ νὰ ἐργασθῇ καὶ κερδίσῃ μερικὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἤθελον τὸ χρησιμεύσει διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν τέκνων του.—Ὁ κατὴρ πέντε πρέπει νὰ σκέπτεται πάντοτε διὰ τὸ μέλλον τῶν τέκνων του.

Μετὰ ἕξ ἔτη, τὰ ὁποῖα ἔζησεν εἰς τὴν ξενιτείαν, μακρὰν τῆς οἰκογενείας του, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του.

Ποῖον ἔκαλλεν ἡ καρδία του, ὅταν τέλος πάντων, εἶδεν ἀπὸ μακρὰν τὸ χωρίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη! Ἡ συγκίνησίς του ἦτο μεγάλη καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ καθίσῃ εἰς τὴν σκιὰν παλαιᾶς δρυὸς (βαλανιδιᾶς), τῆς ὁποίας αἱ ῥίζαι ἐκοτίσθησαν ἀπὸ τὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα ἔτρεχον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του τοταμηδόν. Φόβος καὶ ἐλπὶς ἐπάλαττον τὴν καρδίαν του. Θέλει ἀνεύρει τὴν προσφιλῆ του σύζυγον, τὴν ἀγαθὴν Ἑλένην; Θέλει ἀνεύρει τὰ δύω του τέκνα τὸν Κλέωνα καὶ τὴν Ἰάνθην; Θέλει τοὺς ἀνεύρει ζῶντας καὶ ὑγιεῖς; Τοιαῦται ἦσαν αἱ ἐρωτήσεις, τὰς ὁποίας μόνος ἔκαμεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, ὅταν ἐκάθητο ὑποκάτω ἀπὸ τὴν βαλανιδιὰν καὶ ἔριπτεν τὰ περίεργα βλέμματά του ἐπὶ τοῦ μικροῦ γενεθλίου χωρίου του.

Παρευθὺς σηκώνεται, λαμβάνει τὴν ῥάβδον του καὶ προχωρεῖ μὲ βῆμα ταχύ. Ἑκατὸν βήματα ἐκάθευ παρετήρησε πλησίον τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ νέον καὶ νεάνιδα μικρὰν, ἀμφότερα ὡραῖα, τὰ ὁποῖα, χάριν διασκεδάσεως ἐσυναζον ἄνθη καὶ φυτὰ καὶ ἔπλεκον στεφάνους. Εἰς τὴν θέαν ταύτην ἡ καρδία τοῦ Χαριλάου ἔκαλλεν ἔτι περισσότερον. Ὁ υἱὸς καὶ ἡ θυγάτηρ του εἶχον τὴν ἡλικίαν τῶν τέκνων του. Ἀ! ἐὰν ἦσαν αὐτά!

Τρέχει, φθάνει εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ. Ἡ αἰφνιδία ἐμφάνισις, τὸ πρόσωπον καὶ ὁ τρόπος του ἐπροξένησαν κατ' ἀρχὰς τρόμον καὶ ταραχὴν εἰς τὰ παιδία, τὰ ὁποῖα ἔριψαν ἀμέσως κατὰ γῆς τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα ἐκράτουν καὶ ἐθεωροῦντο ἀναμεταξὺ των μὲ ὕφος τεταραγμένον.

«Πῶς ὀνομάζεσθε, ἀγαπητά μου τέκνα; τοὺς ἠρώτησεν ὁ Χαρίλαος μὲ χαρὰν, θωπεύων τὰ ξανθὰ μαλλιὰ τῆς μικρᾶς κόρης.

— Αὐτὴ μὲν ὀνομάζεται Ἰάνθη, ἐγὼ δὲ Κλέων, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον, ἐνθαρρυθὲν ὀλίγον ἀπὸ τοὺς φιλικοὺς λόγους τοῦ ἐρωτήσαντος.

—Ἀ! Κλέων καὶ Ἰάνθη! ἐκραξεν ὁ ξένος καὶ δάκρυον χαρᾶς ἔλαμψεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του. Ἡ μήτηρ σας ὀνομάζεται Ἑλένη καὶ ὁ κατὴρ σας Χαρίλαος; ἐκράσθησε μὲ φωνὴν συγκεκινημένην.

— Μάλιστα, ἀληθῶς, ἀπεκρίθη ὁ Κλέων, ἐναγκαλισθεὶς τὸν ἀδελφόν του, διότι ἦτον ἀκόμη παφοβισμένα. Μὴ φοβεῖσαι Ἰάνθη, τῇ εἶπε, μὴ φοβεῖσαι διότι.... δὲν θέλει μᾶς κακοποιήσει. Βλέπεις; οὗτος εἶναι καλὸς ἄνθρωπος, καθὼς καὶ ὁ πατήρ μας, τὸν ὁποῖον τοσοῦτον ἀγαπῶμεν καὶ περὶ τοῦ ὁποίου ἡ μήτηρ μας μᾶς εἶπεν ὅτι μετ' ὀλίγας ἡμέρας θέλει ἐπιστρέψει ἀπὸ τὸ ταξείδιόν του. Ἴσως ὁ Κύριος οὗτος τὸν ἐγνώρισε καὶ ἦλθε νὰ μᾶς φέρῃ εἰδήσεις περὶ αὐτοῦ.

Ὁ Χαρίλαος δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἀρτικρύβῃ· ἦτον, ἐσφιγξε τὸν ἐπὶ τῆς καρδίας του, ἐβύθισεν αὐτὰ πολλάκις καὶ ἐφώνησεν ε'Ἐγὼ εἶμαι ὁ πατὴρ σας!»

Πῖς ὅσους ἐκ τῶν νέων ἀναγνωστῶν μας συνέβη νὰ ἀνεύρωσι μετὰ μακρὰν ἀπουσίαν τὸν προσφιλῆ πατέρα των ἀπηγοεθέντων· οὗτοι μόνοι δύνανται νὰ αἰσθανθῶσι κάλλιστα πῶ ἦτο ἐδοκίμασεν τότε ὁ Κλέων καὶ ἡ Ἰάνθη· πῶς ἐναγκαλίζοντο τὸν πατέρα των, πῶς ἐφώναζον ἀπὸ εὐθυμίαν τὰ καλὰ καὶ εὐχάριστα ταῦτα παιδία! Ἕκαστον ἔλαβε μίαν τῶν χειρῶν του καὶ τὸν ὡδήγει. Εἰς δὲ τοὺς διαβάτας ἔλεγον ἐνθουσιωδῶς «Ἰδοὺ τὸν ἀνεύρομεν, ἀνεύρομεν τὸν καλὸν μας πατέρα καὶ τὸν ἐπαναφέρομεν εἰς τὴν ἀγαπητὴν μητέρα μας».

Ἡ μήτηρ, ἐναχολουμένη τότε εἰς τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας της, ἤκουσε τὰ φωνὰ; των καὶ ἐξῆλθε μὴ γνωρίζουσα τί συνέβαινεν. Ὢ ἔκπληξις! ὦ εὐτυχία! εἶδεν, εἶδεν εἰς τὰ μέσον αὐτῶν τὸν προσφιλῆ σύζυγόν της! Ἡ ὑπερβολικὴ χαρὰ της ὀλίγον ἔλειψε νὰ βλάψῃ καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν της. Ὡχρότης ἐκάλυψε διαφόρως τὸ πρόσωπόν της καὶ μόλις ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ τὰς λέξεις ταύτας «Χαρίλαε, ἀγαπητέ μου Χαρίλαε!»

Ἐν ᾧ δὲ ἔμελλε νὰ πέσῃ, τὴν ἔλαβεν εἰς τοὺς βραχίονάς του τὰ δὲ παιδία ἐναγκαλίζοντο τὰ γόνατα τῆς μητρός των. Ἅπαντες ἔκλαιον, ἀλλὰ τὰ δάκρυα ταῦτα δὲν ἦσαν λύπης, ἀλλὰ χαρᾶς δάκρυα. Ἔπειτα ἡ εὐσεβὴς Ἑλένη ὕψωσε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν εἰκοῦσα μεγαλοφώνως «Ὦ Θεὲ τῆς ἀγάπης καὶ ἀγαθότητος, πῶς νὰ σοὶ ἀποδείξω τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τῆς εὐτυχίας μου!»

Τὰ μὲν παιδία ἐστεύρωσαν εὐλαβῶς τὰς μικρὰς χεῖρας των, καθὼς ἐσυνείθιζον νὰ κάμωσιν ὅταν ἔλεγον τὴν μητέρα των νὰ προσεύχηται, ὁ δὲ πατὴρ, βαθέως τεταραγμένη, τοῖς εἶπεν «Μέλιστα, τέκνα μου, εὐχαριστήσωμεν τὸν Κύριον, διότι πάντων ἕνωθεν ἐστὶ καταβαῖνον ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν Φώτων.»

Ἐπομένως οἱ τέσσαρες οὗτοι εὐτυχεῖς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, τῆς ὁποίας τὸ ἐσωτερικὸν ἐρχνέρωνε μὲν τὴν πτωχίαν, ἐπαρουσίαζεν ὅμως ἀξιόλογον καθαριότητα καὶ καθαριότητα.

—Δυστυχῆ; Ἑλένη μου, εἶπε τότε ὁ Χαρίλαος, θὰ ὑπέφερες πολλὰ κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου, ἀλλὰ χάρις εἰς τὸν Θεὸν εἴμεθ εὐτυχεῖς διότι σᾶς εἴχον πάντας ζῶντας καὶ ὑγιεῖς.—Ἡ ὑγεία, ἤτις ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς καλῆς θελήσεως ἀξίζουσι περισσότερον ἀπὸ τὸν θησαυρὸν ὅστις ἀποκτᾶται μὲ ἀνομίαν καὶ καταξοδεύεται μὲ τὴν μαλθακότητα.

Καὶ πραγματικῶς, μετὰ ἓν ἔτος ἡ οἰκία τοῦ Χαριλάου ἦτο ἐρωδιασμένη ἀπὸ τὰ ἀναγκαιότερα ἐπιπλα καὶ σκεύη. Τὰ ὀλίγα χρήματα τὰ ὁποῖα ἐκέρδησε κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ξενιτείας του καὶ τὰ ὁποῖα διετήρησε διὰ τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς φρονήσεώς του συνετέλεσαν οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν εὐπρέπειαν τῆς οἰκίας του καὶ ἐδιαιτέρως νὰ γίνῃ μικρὸς κτηματίας. Ἡ ἐργασία του ἐπῆρεν εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ ἔξοδα τῆς οἰκίας του. Ὁ καλὸς Χαρίλαος ἔγινε γεωργός. Οἱ πλούσιοι ἐντὸς τῶν ῥρόνων καὶ φιλόπονον Χαρίλαον, διότι ἦσαν βέβαιοι ὅτι ἐξετέλει τὸ ἔργον του μὲ ζῆλον καὶ συνείδησιν καὶ διότι τὸ παράδειγμα αὐτοῦ ἐνθάρρυνε τοὺς λοιποὺς ἐργάτας.

Τὴν Κυριακὴν ἐνεδύετο τὴν καλητέραν αὐτοῦ ἐνδυμασίαν, τὰς δὲ ἐργασίμους ἡμέρας δὲν ἠμποῤῥία νὰ ἐνδύσῃ ὡς ἐργάτης καὶ νὰ ἐνατενίσῃ εἰς τὰς μεγαλειοτέρας ἐργασίας «Πῶ τὸ ἐργασία δὲν ἀτιμάζει τὸν ἄνθρωπον, ἔλεγεν, ἀλλ' ἐξ' ἐναντίας τὸν τιμᾷ. ἀρ' ἐτέρου δὲν ἐργάζομαι διὰ τὴν Κλέωνα μου καὶ τὰ προσφιλῆ μου τέκνα;

Μὴ νομίζετε, νέοι φίλοι καὶ νεάνιδες, ὅτι ὁ Κλέων καὶ ἡ Ἰάνθη μολονότι ἦσαν ἀκόμη πολὺ νέοι. δὲν ἐργάζονται καὶ οὗτοι. Ἐγνώριζον κάθε ὅτι ἡ ἀκηρία καὶ τὸ ψεῦδος γεννῶσιν ὅλας τὰς κακίας καὶ ἐλογίζοντο εὐτυχεῖς ὁπόταν ἠδύναντο νὰ βοηθῶσι τοὺς γονεῖς των. Ὅταν ἐπανέρχονται ἀπὸ τὸ σχολεῖον, ὅπου ἐφοίτων τακτικῶς, ἔτρεχον νὰ ζητῶσιν ἐργασίαν παρὰ τῆς μητρός των, ἡ ὁποία πάντοτε εἶχεν τοιαύτην καὶ δι' αὐτούς. Πότε μὲν τοὺς ἔστελεν εἰς τὸ πλησίον δάσος; ἵνα συνάξωσι κλάδους διὰ νὰ ἀνάπτουν πῦρ, ποτὲ δὲ ἐξερίζωνον τὰ ἄγρια χόρτα, τὰ ὁποῖα ἐμπόδιζον τὰ φυτὰ καὶ δόσπρια τοῦ μικροῦ κήπου, καὶ ἄλλοτε τοὺς ἔδιδε νὰ ἀφαλοιδίζωσι τὰ φασόλια των καὶ τὴν φακήν. Τὸ φθινόπωρον τοὺς ἔδιδεν ἄλλας ἐργασίας. Ὅταν ἐβύριζον καὶ ἔκαμνον τὴν συγκομιδὴν τοῦ σίτου, οἱ εὐτελεῖς καὶ καλοὶ γεωργοὶ, ἐνθυμούμενοι τὸν θεὸν καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἐρρόντιζον πάντοτε νὰ ἀφίνωσι τὰ τελευταῖον αὐτῶν μέρος εἰς τοὺς πτωχούς. Τὰ δὲ παιδία τότε ἔρεπον ἀνὰ ἓν σάκκον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐπήγαινον νὰ συνάξωσι τοὺς στάχυας καὶ, ἐπειδὴ ὁ θεὸς ἤθελε νὰ βοηθήσῃ τοὺς μικροὺς στάχυολόγους, οἱ στάχυες οὗτινες ἔπιπτον κατὰ γῆς μετὰ τὸν θερισμὸν ἦσαν ἀληθῶς οἱ πλέον χονδροὶ καὶ βαρεῖς. Οἱ χωρικοὶ παρετήρουν τοῦτο μὲ εὐχαρίστησιν καὶ χαρὰν. Φαίνεται, ἔλεγον, ὅτι ὁ θεὸς βοηθεῖ τοὺς πτωχούς. Ἐ! καλῶς! ἂς βοηθήσωμεν καὶ ἡμεῖς αὐτοὺς ὁμοίως» καὶ ἄφινον νὰ πίπτωσι περισσότερον στάχυες.

Κατ' ἔτος τὰ δύω παιδία ἔκαμνον ὀκτὼ ἀρκετὰ καλὴν προμήθειαν κόκκων· διότι ἐθεώρουν τὸν ἕνα στάχυν ὡς δέκα καὶ τὸν μικρὸν ὡς μεγάλον καὶ ἐπίστευον μὲ τοὺς σάκκους πλήρεις ἕως ἄνω. Οὕτως πόσον γλυκὺς τοῖς ἐφαίνετο ὁ ἄρτος, τὸν ὁποῖον κατεσκεύαζεν ἡ μήτηρ των μὲ τὸ ἄλευρον τῶν στάχυων τοὺς ὁποίους μὲ τοὺς κόπους ὦ! ἀναμφιβόλως εἶχον συνάξει τοιαριστοῦντο ἐξ αὐτοῦ περισσότερον παρὰ ἀπὸ ἓν τῶν πλουσιωτέρων ἐκείνων, χωρὶς ὁποῖα δίδουσι εἰς τὰ ἄλλα παιδία· διότι ἐκέρδιζον τὸν ἄρτον τοῦτον μὲ τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου των.

Ἂς προσθέσωμεν προσέτι ὅτι ἡ οἰκογένεια αὕτη ἡ πτωχὴ μὲν, ἀλλ' εὐτυχὴς καὶ αὐτάρκης, ὅταν ἔτρωγεν, πάντοτε δὲν ἔλειπε πρὸ καὶ μετὰ τὸ γεῦμα, νὰ δοξολογῇ καὶ εὐχαριστῇ τὸν θεὸν ἐξ ὅλης αὐτῆς τῆς ψυχῆς, διὰ τὴν τροφὴν, τὴν ὁποίαν τῇ χορηγεῖ. Ἡ ὀλιγωρία περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ χρέους τούτου εἶναι ἐνοχωτάτη ἀχαριστία πρὸς τὸν Θεόν.

ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΕΝ ΝΥΒΙΑ.

Ὁ πατὴρ τῆς Μελλάχ, καθὼ σέχη;, ὥφειλε νὰ ἐπιδείξῃ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην πολυτέλειαν καὶ μεγαλοδωρίαν ἀνάλογον πρὸς τὰ πλούτη καὶ τὴν δικαιερχομένην δόξαν του· ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας συνελέγοντο αἱ ἄπειροι ζωοτροφίαι, αἱ μέλλουσαι νὰ ἐμ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

πλέκουσιν ολόλευκον σχεδόν στρώμα συνδεσμουμένων, καὶ ὑφοῦσι πλέον ἢ ἑξήκοντα ἑξῆς τὰ παραπήγματα, ἵδρυσιν νὰ περιφραγῇ πρὸς φυλακὴν των μέρος τι ἀρκετὰ εὐρύχωρον, ἄλλως πως ἀγνοῦ ὄν ἔτι δυνατὸν νὰ προβλέψωσιν αὐτὸς ἐκ τῆς πλησιοτέρας τῶν ἀδιακόπων, διότι καὶ εἰς τὴν Νυβίαν, ὡς πολλαχοῦ ἄλλοθι, οἱ ἀδιάκοποι ὧν σπανιζουσι καὶ ἔτσιμοι εἰσὶ νὰ καταβροχθίζωσιν ἐν προκατακλυσμῷ οὐ μόνον ὅσα βλέπουσιν ἀνελογήτως αὐτοῖς κατὰ τὴν ἡμέραν τὰς γυναῖκας διανοοῦνται, ἀλλὰ καὶ ν' ἀρίσωσι τοὺς λοιποὺς νήστεις. Εὐτυχέστερα οἱ θεράπαινες [illegible] τῆς ἐκράκτου ἀρθονίας καὶ δὲν ἔπαυον προαπολαύουσαι ὅσων μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἤθελον γεύεσθαι ἐλευθέρως.

Ἡ μελλόνυμφος κατεγίνετο παραλαμβάνουσα τὰ δῶρα τῶν τοῦ πατρὸς αὐτῆς φίλων, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁποίων, κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην, προσεκλίζετο τὰς εὐτυχεῖς ἡμέρας, αἵτινες περιέμενον αὐτὴν παρὰ τῷ νυμφίῳ καὶ ἐκ' ἀληθείας ἐγραπέζετο τοιαύτα τις πρόληψις διὰ νὰ κατασκήνῃ ὅσοτοῦν ἐπιρρόδακτα τὰ δῶρα ταῦτα συγγράμματα μόνον ἐκ φοινίκων, σίτου, ὑδροπεπόνων, μέλιτος, τυροῦ καὶ παντὸς προμαιτοῦς. Τὰ τοῦ νυμφίου, τὰ παρ' ἐκείνου προγαμήλια, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου ἐμέλλον νὰ ἐμφανισθῶσι.

Ἡ αὐτὴν ἡμέρα τελεῖ πέντε ἀνάπαλι καὶ ἡ ὁλογέρουσα, ἡ πόλις ἔπασχε σχεδὸν ἤτον εἰς τοὺς νεκροὺς ἀπὸ τριῶν ἑκατοντάδων ἐπὶ ἀναφορᾷ τοιούτων πλήθος παντοιῶν, ὥστε αἱ γαμήλιοι πρακτικαὶ μᾶς ἀπεσφάλησαν. Οἱ συμπότοι ἤρχοντο εἰς πατέρα τοῦ ἄλλου, χαιρετίζοντες τὸν πατέρα τῆς νύμφης μεθ' ὅλης τῆς ἀπαιτουμένης εὐφυολογίας. Ἔθετον ἐν πρώτοις ἑκάτερος τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὁμοπλάτης τοῦ ἑτέρου προσαναπαύοντες δι' ἀλλήλους, ἐνῶ κύπελλον ἑλληνικὸν ἐπεριέκυκλοῦτο ἀπὸ τῆς χειρὸς εἰς τὴν ὁποίαν ὕστερον ἐπεστρέφετο, ἄφιρον ἐπὶ τὸ στόμα, τὸ χεῖλη καὶ τελευταῖον τὸ μέτωπον—οὕτως εἶναι ὁ μέλλων ἐγκάρδιος καὶ μέλλων εὐχαριστῆς χαιρετισμὸς τοῦ τόπου, συνολικῶτερα δὲ καὶ μὴ στελεχιστέρους ἐρωτήσεις περὶ τῆς εὐτυχοῦς κατασκέψεως τῶν τε ἐμψύχων καὶ ἀψύχων ἀτομάτων ἑκάστου.

Μετὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ καθήκοντος τούτου, ἕκαστος τῶν προσκαλεσμένων ἐλάμβανε θέσιν εἰς τὴν τράπεζαν, παρεπεκτεινομένην ἐν μέγαλα σπα παρατήγματα. Εἶκοσι βόες ἦσαν ἱκανοί, νομίζω, νὰ κατασκεύσωσιν ἀρκετὰ δελεαστικὸν τὸ συμπόσιον τοῦτο, καὶ κύριοι ὅλε πόσοι ὑβρικοὶ ζῶου καὶ ὑδρομέλιτος ἦσαν προμηθευμένοι διὰ τοὺς στομάχους τῶν πολυφάγων ἐκείνων. Καίτοι Μωαμεθανοὶ τὸ θρῆσκευμα, οἱ κάτοικοι τῆς Νυβίας ἀληχρίστως παραδείγουσι τὸν νόμον τοῦ προφήτου ὡς πρὸς τὸν οἶνον, καὶ οἱ συνδαιτυμόνες, ἅπαξ λαβόντες τὴν ὁδὸν ἐκείνην ἐπερεξετράπησαν τοσοῦτον καὶ ἐπέρασαν τὴν ἀχαρίστησιν τῶν διὰ τοσοῦτου θορύβου καὶ κραυγῶν ὥστε ἠναγκάσθην, διότι πλέον δὲν ἀντέσχον, ν' ἀπεμακρυνθῶ εἰς τὸν γυναικωνίτην.

Καὶ ἐκεῖ ἐχαίροντο πάντες, ἀλλ' ἐχαίροντο τὴν γαλήνον καὶ ἀφελῆ χαρὰν, ἥτις ἐλέγχει τὰς ἐντυπώσεις τῆς καρδίας καὶ πηγάζει ἐκ τῆς εὐμαθείας τῆς ὁλογαιείας τῆς ἐγγιζούσης εἰς τὴν ἐκ τέσσαρων στιγμὴν, ἀφ' ἧς ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον τῆς ἀγαπητῆς της. Διὰ ἤτον ἀπαρεβλήτητος ἱκανοποίησις τὸ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὸν στολισμὸν τῆς νύμφης, χέρι τῆς ὁποίας συνέβην συναμιλλώμενοι πᾶσαι αἱ ἐπιτηδειότεις τῶν τῆς Νυβίας ἀρεσκομένων. Ἡ μήτηρ καὶ αἱ ἐκκλησιαὶ συγγενεῖς περιέστεκον μετὰ θρησκευτικῆς προσοχῆς.

Ἡ Μελλὴχ ἦτο κορέσιον δωδεκαετὲς· ἐν Νυβίᾳ συνήθως χαιρονται αἱ γυναῖκες περὶ τὸ δέκατον ἢ ἑνδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας των αὐτὰ ὅπωσῶν ἐδράδυνε, διὰ τινα μεγάλην ἀσθένειαν, ἕνεκα τῆς ὁποίας καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ σώματός της δὲν ἔγινεν ἐν καιρῷ δόντι καὶ πολυαρίθμοι μνηστῆρες ἀπερρίφθησαν. Ἀνάστημα ὑψηλὸν, ὀφθαλμοὶ μέλανες καὶ μακροβλέφαροι, κινήματα ἀφελῆ καὶ χαρίεντα, ταῦτα ἦσαν τὰ κινοῦντα τὴν γενικὴν προσοχὴν πρὸς τὴν νύμφην· εἰς τὰς παρειὰς, τὸ στῆθος καὶ τοὺς ὤμους εἶχε στίγματα διάφορα, τὰ ὁποῖα τῇ ἰδίου μορφῇ ἀγάλματος χαλκίνου, ἐγκολληθέντος μαργαρίτας καὶ κοραλλία· ἵνα δὲ ἐπιδείξῃ τὰ θέλγητρά της ὅλα, ἡ νέα νύμφη ἐφένη ὕστερ γενναία, ὥστε ὑπέμεινε τὴν σκληρὰν βάσανον τοῦ ν' ἀλλάξῃ τὴν ἐπιδερμίδα της. Εἰς τὸ [illegible] τοῦτο ἔθνους πρέπει νὰ ἐπιστήσωμεν ὁπωσοῦν τὴν προσοχὴν, διότι τοῦτο, κατ' ἐμὲ, εἶναι ὁ ἀνώτατος βαθμὸς τοῦ ὡραιισμοῦ τῆς φιλαρεσκείας. Ἅμα δὲ τις καλῶς ἀναπτερωμένη ἀρχίσωπιθῇ, περιορίζεται ἐπὶ τριῶν ὁλοκλήρου μῆνας ἐντὸς δωματίου μεμονωμένου καὶ ἐνδύεται παχὺ ἔνδυμα μέλλινον, στενὸν μὲν πρὸς τὰ ἄνω καὶ κεκλεισμένον κατὰ τὸν λαιμὸν, πλατύτατον δὲ πρὸς τὰ κάτω. Μία δούλη ἐναγκυλίεται νυχθημερὸν διατηροῦσα διὰ χλιαρῶν ξύλων πῦρ ἐλαφρὸν ὑπὸ τὸ ἔνδυμα ἐκεῖνο· ὁ ἱδρὼς καὶ ἡ θερμοκρασία ἀποζηραίνουσι συγκεντρούμενοι τῆς κομιζομένης μελλονύμφου τὴν ἐπιδερμίδα, ἥτις ἀποσπᾶται τελευταῖον καὶ δίδει εἰς ὡς νέον δέρμα στιλπνότατον καὶ λεῖον, μετέπειτα τιμώμενον ὑπὸ τῶν κυριῶν τοῦ τόπου. Ἡ περιποίησις αὕτη (ἂν δίδοται εἰπεῖν) εἶναι πολὺ ἐπίπονος καὶ ἵνα προλάβωσι τὴν ἰσχνότητα, τὴν ὁποίαν ὁ κόπος καὶ οἱ ἱδρῶτες ἐπιφέρουσιν, ἐμπλέκουσιν ἀνὰ πᾶν τέταρτον ὥρας εἰς τὸ στόμα τῆς ἐκδερομένης ἐν ξυλίνῳ δοκεῖ· Ὑφ' ἑτέραν τινὰ ἔποψιν ἐξετάζοντες τὸν ὑλικώτατον τοῦτον τοῦ σώματος καθαρμὸν, δὲν εὑρίσκομεν ἐν αὐτῷ λαλητότερος πως ἐξιλασμένον τὸν ἀγνισμὸν ἐκεῖνον τῆς ψυχῆς, τὸν ὁποῖον οἱ λαοὶ πάντες καὶ πᾶσαι αἱ θρησκεῖαι ἀπαιτοῦσιν ἐκ τῆς προερωμένης εἰς τὴν νυμφικὴν παστάδα;

Ὁ στολισμὸς ἤρχισεν οὕτω· πλυθὲν ὁλόληρον τὸ σῶμα τῆς νύμφης μὲ λίπος προβάτειον καὶ ἔκαμαν τους ἀρωμούς· της νὰ τρίξωσιν μετὰ ταῦτα δύω δοῦλαι, τὰς ὁποίας ἐπιθύμουν, εἰ δυνατὸν, νὰ ὀνομάσω θαλκμηπόλους, ἔχρανον τὴν κατάλιπον μὲ ζάιον ἐνωδιζον ἐκ καρυοφύλλου, ἀρνθοξύλου καὶ κροκοδείλου. Ἐξομολογοῦμαι εἰλικρινῶς· ἡ δυστυχὴς αὕτη κόρη, στιλπνὴ ὡς ὄγκος καὶ ὄζουσα τὴν καταπάδη ὀσμὴν τοῦ ἀλειμματοκηρίου, μ' ἐκίνησεν εἰς ἀηδίαν, μ' ὅλην τὴν πρὸς αὐτὴν συμπάθειάν μου.

Αἱ τῆς Νυβίας γυναῖκες ἔχουσιν οὐλότριχα τὴν κόμην, οὐχὶ λίαν δασείαν καὶ ἐπιδεκτικὴν τῶν κομμωτικῶν ἀπαιτήσεων καὶ συνδυασμῶν. Ἡ τῆς Μελλὴχ βαπτισθεῖσα σχεδὸν εἰς λίπος, διηρθρώθη εἰς πολλοὺς μικροὺς πλοκάμους, ὧν τοὺς μὲν ἡμίσεις προσήλωσαν διὰ μακρῶν ἀργυρῶν καρφίδων ἐπὶ τοῦ κρανίου, τοὺς δὲ λοιποὺς, κεκοσμημένους μὲ πλεκτρον, κοραλλία, ἐλεφάντινον καὶ σάρδιον καὶ μικρὰ νομίσματα, ἐξέβαν περὶ τὸν τράχηλόν της, ἐφ' οὗ ἐκτινοβόλει μέγα ὑάλινον περιδέραιον. Περὶ τῶν φορεμάτων οὐδεμία ὁροθεσία. Ἁπλοῦν χιτώνιον μέχρι γόνατος, ἐκ τριῶν δυκάδος κατασκευασμένον, καὶ δεδεμένον ἐπὶ τὴν ὀσφῦν ἐπῆλθε τόπον τῶν καῦ' ἡμᾶς μεταξοπλίων καὶ τριχαπτοκοσμήτων ἐνδυμάτων. Τελευταῖον ὁ στολισμὸς τῆς νύμφης συνεπληρώθη διὰ δακτυλίων ἀργυρῶν εἰς τὰ ὦτα καὶ τοὺς μυκτῆρας, καὶ βραχιονίων εἰς τὰς ὠλένας καὶ τὰ σκέλη.

Περὶ τὴν δευτέραν ὥραν μ. μ. ἐσημάνθη διὰ κρουγῆς παρατεταμένης ἡ ἔλευσις τοῦ νυμφίου, προσερχομένου ἐπὶ κεραλῆς πολυαρίθμων ἱππέων καὶ πεζῶν. Ἦτο νέος ὑψηλὸς, εὐσχήμος, ἀθλητὴς τὸ σῶμα, καὶ διέπρεπεν ἀφελείᾳ πολεμικῇ. Ἔφερε χιτῶνα καὶ βρεκίον βαμβακερὸν, ἀστράπτοντα τὴν λευκότητα, σκόνδαλα ἐκ δέρματος βοὸς, οἱ ἱμάντες τῶν ὁποίων, κεκοσμημένοι διὰ πετρῶν

ἱζίου, ἔληγον περὶ τὴν κνήμην δεδεμένοι. Ἐπὶ κεφαλῆς ἔφερε κάλυμμα κωνοειδὲς ἐκ φίλλων φοίνικος πεπλεγμένον, καὶ περὶ αὐτὸ πέτασον πλατύτατον, τῆς αὐτῆς κατασκευῆς. Δίκην σκιαδίου, ἐγχειρίδιον δὲ δύο ἀκτινοβόλα, τὸ μὲν παρὰ τὸ ἀριστερὸν γόνυ, τὸ δὲ παρὰ τὸν ἀριστερὸν βραχίονα—ἐνὶ λόγῳ ὁ Ζαλὴχ (οὕτως ὠνομάζετο ὁ νυμφίος) ἦτον ἀληθὴς ἱππότης.

Οἱ πρωτοβούντες καταβάντες τῶν ἵππων, ἐχαιρέτισαν κατὰ τὰ νενομισμένα καὶ τότε ὁ καδὴς συνέταξε τὸ γαμικὸν συμβόλαιον ἐνώπιον μαρτύρων καὶ πρὶν ἢ ἐκ ὁ νυμφίος ἔδῃ τὴν μελλόνυμφον, Ὁ Ζαλὴχ κατέθεσεν ὅτι ἔχαρεν ὡς ἐπιγαμβρίαν δῶρα χρυσᾶ τινα, πέντε δούλους, τινὰ ζῶα καὶ τινα λιθοκόλλητα κειμήλια. Τὰ κειμήλια ταῦτα μετέβαινον εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν τῆς νύμφης, ἐνῷ οἱ δοῦλοι καὶ τὰ ζῶα ἐδίδοντο τοῖς γονεῦσιν ὡς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξόδων τοῦ γάμου· τὰ χρήματα παρεδόθησαν τῇ μητρὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς νύμφης, ἐν περιπτώσει διαζυγίου, ὅπερ δὲν εἶναι σπάνιον ἐν Νυβίᾳ· παρατηρητέον ὅτι ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ, ἡ διεζευγνυμένη ἐπιφορτίζεται τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων μέχρι τοῦ ἑβδόμου ἔτους, μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ὁποίου, τὰ μὲν θήλεα μένουσι παρὰ τὴν μητέρα, τὰ δὲ ἄῤῥενα ὑποστρέφουσι τῷ πατρί.

Τοῦ συμβολαίου γενομένου, ὁ νυμφίος ἔσπευσε φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων τὴν νύμφην κεκαλυμμένην ἀπὸ κεφαλῆς ἀπήθεσεν αὐτὴν χαμαὶ, ἀφήρεσε τὸ κάλυμμα καὶ ἐξέθεσεν αὐτὴν εἰς τὴν θαυμασμὸν πάντων περιεστώτων· ἀκτινοβολίαι θερμοῦδαι καὶ ἐξέλαι ἀντήχησαν πανταχόθεν, ὡς βροντὴ τρομερὰ, οὕτως ὥστε ὁ κρότος τῶν κυμβάλων καὶ ὁ ἦχος τῶν σαλπίγγων κατεπίγη· ὁ Ζαλὴχ, ἦτον ἐζωφρενῶν ἐκ τῆς χαρᾶς· Ἐτρεχε τρὶς κάκεῖσε, κράζων· «Ἴδετε, ἴδετε πόσον εἶναι ὡραία!» — καὶ οἱ ἰδιαγενεῖς τροβαδοῦροι ἐβάλλον τῆς ποικιλίας γλώσσης τὰς ἀνατολὰς — «ὡς ὁ Θεὸς ἔκλασε τὴν » κύπελλον ἵνα ἐπισκιάζῃ τὰ κειμήλιά μου καὶ τὸ βδέλυρόν· στο» λισμὸν τῶν κήπων, οὕτως ἔκλασε καὶ τὴν γυναῖκα ἵνα τέρπῃ » τὸν οἶκον τοῦ συζύγου.»

Ἤρχισεν ἐπὶ τέλους ἡ θρησκευτικὴ τελετή·

Ἐν μέσῳ σιγῆς γενικῆς, ὁ πατὴρ τῆς νύμφης, ἔχων ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ λαμπάδα καίουσαν, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ ἀγγεῖον πλῆρες ὑδρομέλιτος, θεσθύνθη πρὸς τοὺς νυμφίους, συνεχομένους τῷ μικρῷ δακτύλῳ καὶ λαβὼν παρ' αὐτῶν ὅρκον πίστεως καὶ ἀγάπης ἀμοιβαίας βοηθείας, εἶπεν—« ὁ παραδότης εὐλογείσθω ὡς τὸ φῶς τοῦτο, καὶ ἔσεσθε τὴν λαμπάδα — « ὁ καταπατήσων τοὺς ὅρκους του » ἐπανελθοι εἰς τὴν γῆν, ἀφ' ἧς ἦλθεν, ὡς τὸ ὑγρὸν τοῦτο » καὶ συντρίψῃ τὸ ἄγγειον πρὸ ποδῶν του. Ἑπομένως, ἵνα ἐπιτύχωμεν τὰς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ προφήτου ἐπὶ τῷ νέῳ ζεύγους μὴ ἀπομακρύνωσιν αὐτοῦ τὰ κακὰ πνεύματα, ἔθυσαν δύο βόας, μίαν κάμηλον ἔγγυον καὶ πεντήκοντα πρόβατα, τὰ κρέα τῶν ὁποίων διενεμήθησαν εἰς τοὺς πτωχούς.

Μέχρι τῆς ἑσπέρας, καὶ νωτὸς ἔτι προϊούσης, οἱ μὲν ἄνδρες ἐπιγειολήθησαν εἰς τὸ ζερίτιον, ἐπιδεικνύοντες τὴν δεξιότητά των, αἱ δὲ γυναῖκες εἰς τὴν ὄρχησιν, καθ' ἣν διέπρεπον ἐπὶ θελκτικῇ χάριτι αἱ αὐτοσχέδιοι χορεύτριαι. Τὸ πλῆθος τῶν θεατῶν, ἐπομαθόντος τοῦ δείπνου, ἐπάθησε μὲ τὴν αὐτὴν ὄρεξιν οἵαν καὶ τὸ πρωΐ, συμπαρῶν οὕτω τῇ εὐχαριστήσει τῶν ὀφθαλμῶν τὰς ἡδονὰς τῆς γαστρός.

Μίαν ὥραν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἡ νύμφη παρεγένετο εἰς τὸν οἶκον τοῦ νυμφίου μετὰ μεγάλης πομπῆς, πεθυμένη ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ παρανύμφου, ἕστις ἔπασχεν ἔπασχεν! ζωηρότατα καὶ [illegible] καὶ φρονίμων. Περὶ ἡ δύσις τὸ πανδαιδαλον, ἡ νύμφη ἠναγκάσθη ἀβδ.ε

ντὲ διατείμῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς χρήματα καὶ καρποὺς δημητριακοὺς — ἔθυσεν ἄρνιον, μὴ ἐρωτήσαντες ἄλλως εἰμὴ ὅτι ἡ οἰκοδέσποινα, εἰς τὸν οἶκόν της εἰσερχομένη, ὀφείλει νὰ πράττῃ τὰ καλά.

Τῇ ἐπαύριον οἱ συγγενεῖς τῆς Μελλὴχ παρέστησαν εἰς τὴν ἐξέγερσίν της καὶ συνήθροισαν μετὰ σπουδῆς τὸν ὑπὸ τὴν ψαθὸν, ἐφ' ἧς ἐκοιμήθησαν οἱ νυμφίοι, ἐστρωμένον στρῶτ· ὁ αὐτὸς ὡσαύτως ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ δίδεται εἰς τὰς οἰκογενείας, ὅσαι ἂν εὑπορῶσιν ἀξιοπρεπῶς νὰ ἑορτάσωσι τοὺς γάμους τῶν τέκνων των.

ΠΑΝΔΑΪΣ Δ' ΕΣΚΑΒΝΗ

Ὁ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ.

Ἐνώπιον τοῦ θανάτου ἅπαντες ἡμεῖς οἱ θνητοὶ συνειθίζομεν νὰ κλίνωμεν κατηρεῖς καὶ περίλυποι τὸν αὐχένα, καὶ θανόντα φίλον ἢ συγγενῆ προπέμποντες εἰς τὸν τάφον καταλαμβανόμεθα ὑπὸ τοιαύτης τινος ἰδέας. Ἐπί τινας στιγμὰς κυριευόμεθα ὑπὸ παραδόξων διστογμῶν καὶ ἀμηδόλλοιων πολλάκις περὶ τῆς ἀθανασίας καὶ τοῦ ἐπιφυλασσομένου ἡμῖν μέλλοντος. Ἐν μέσῳ ὅμως τῶν πενθίμων ἡμῶν λογισμῶν φωνὴ τις ἐνδόμυχος ἀφυπνίζει καὶ ἐγκαρδιοῖ ἡμᾶς. Ἡ φωνὴ αὕτη λέγει ἡμῖν τὰ ἑξῆς. «Ἐὰν ὑπέρχει λοιπὸν σκοπὸς τις ὃν ἐν ἤλθομεν ἐνταῦθα; Ἡ ἔφερε δὲ ἡμᾶς εἰς τοῦτο ἡ ἀπόφασις τοῦ εἶναι, θέλει ὁδηγήσει ἡμᾶς εἰς τὸ μὴ εἶναι καὶ τὴν ἀνυπαρξίαν;» Ἅπασαι λοιπὸν αἱ παρελθοῦσαι γενεαὶ, ἅπαντα τὰ ὄντα ἐκεῖνα, ἅτινα ἀνετράφησαν μεθ' ἡμῶν, ἐγήλασαν μεθ' ἡμῶν, συνελικιώσαν, συναπηλαυσέν τι, καὶ ἔζησαν ρυθζόμενοι μεθ' ἡμῶν εἰς πατρικὴν, μητρικὴν, ἀδελφικὴν, φιλικὴν, ἐραστικὴν ἀγάπην ἀνάρσιαν, ἅπασαι ἐκεῖναι αἱ γενεαὶ, ἅπαντα ἐκεῖνα τὰ προφθὴ ὄντα ἀπωλέσθησαν διὰ παντὸς καὶ ἀπὸ τῆς ζωῆς εἰς τὸ μηδὲν καὶ τὴν ἀνυπαρξίαν κατέλιξαν; Δὲν ὑπέρχει λοιπὸν στάδιον ζωῆς ἐντὸς τῆς στενῆς ταύτης περιοχῆς, ἐκτὸς τοῦ πνιγηροῦ καὶ στενοχώρου κύκλου τοῦ πλανήτου τούτου; Καὶ ἡ παντοδυναμία καὶ ἡ σοφία τοῦ δημιουργοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκτείνῃ πέραν τοῦ κόσμου τούτου τὸν νόμον τῆς ζωῆς, ἀφοῦ εἰς ἄπειρον κόσμων ἐξέτεινε τοὺς ὑπερθαυμάστους τῆς κινήσεως νόμους; Εἶναι λοιπὸν ὁ τάφος καὶ ἡ σκιερότης αὐτοῦ ὁ πρωτεῖος ὄντως μεγαλουργοῦ, ὅπερ ἐνόσῳ ζῇ τολμᾷ νὰ διευθύνῃ τὰς ἀκτῖνας τοῦ νοὸς αὐτοῦ μέχρι τῶν ἐκτάσεων τοῦ ἀπείρου; Καὶ πέραν τοῦ κατὰ λόγον ἀντιστρόφου τῆς λογικότητος καὶ παραγωγῆς, τὴν ὁποίαν νὰ διαδέχηται ἡ ἀνυπαρξία ἢ τὴν ἀνυπαρξίαν ν' ἀκολουθῇ ἡ ὕπαρξις; Φεῦ εἰς ὁ λογικὸς τολμᾷ νὰ στήσῃ τὸν τρίπηχυν τάφον ὡς πλησίον τοῦ ὁποίου νὰ θρυάπτει ἡ ἰδία τῆς παντοδυναμίας καὶ τῆς διανοήσεως καὶ λογικότητος τοῦ Ὄντος· Τοιαῦτα ἐνδομύχως λογιζόμενοι συνεχύμεθα ἀπὸ τῆς δυσθυμίας.

ΝΥΞ.

Εἶναι νύξ. Οἱ ἄπειροι κόσμοι στολίζουσι τὸν οὐρανὸν ὡς πλήσιοι ἀκριπλήρωτες χρυσῆς καὶ ἀργυρᾶς ἄμμου! Πόσον ὁ Θεὸς εἶναι μέγας! Πόσον παντοδύναμος εἶναι τὸ "Ον, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ φῶς αὐτοῦ ἐπὶ τὸ κρύσταλλον τῶν συμπαγῶν οὐρανῶν! Πῶς ἄρχεται λοιπὸν καὶ ποῦ τελειώνει τὸ μέγα τοῦτο οἰκοδόμημα! Ποῦ κεῖνται τὰ ὅρια τὰ χωρίζοντα τὴν ἄδυσσον τῆς ἀνυπαρξίας ἀπὸ τῶν ἐκτάσεων ἐν αἷς ἐγαλείονται αἱ κατοικίαι τῶν ὄντων; Καὶ ποῦν εἶναι τὸ σημεῖον, ἔνθα ὁ Πλάστης ἐπιφέτωσε τὰς γραμμὰς τοῦ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

μεγαλοπρεπὴς αὐτοῦ ἀτριὸν, καὶ κατέθηκε τὴν ἀρχιτεκτονικήν του στέψην;

Ἀποτελεῖται ἀρά γε τὸ σύμπαν, ἀπὸ μόνους τοὺς κόσμους τοὺς ὁποίους βλέπομεν ἢ περιήγαγεν ἐκ τῆς ἀπειρότητος τοῦ χάους καὶ ἄλλους ζήσιους ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων Αὐτὸς ὡς κεντρικὸς ἥλιος ἱστάμενος, πέμπει ἐπ' αὐτοὺς τὰς ἀκτῖνας τοῦ φωτὸς, καὶ βλέπει αὐτοὺς ὡς χειμάρρων ἀτόμων δονιζομένων φῶς ἀπὸ τοῦ φωτὸς αὐτοῦ καὶ ροϊζοκινούμενους ἀλληλοπαιδόχους εἰς τὸ σκότος, ἅμα παύσῃ λάμπουσα ἐπ' αὐτῶν ἡ αἰωνία ἀκτίς;

ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ.

Ὅποιον μυστήριον ἐγκλείεται εἰς τὸ πικρὸν καὶ ἁλμυρὸν ἅμα ξενιτεῦον ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ὀφθαλμῶν καταρρέον ἐν ὥρᾳ ὑπερτάτης θλίψεως καὶ ἀφάτου χαρᾶς! Πῶς κρίνει ἡ πηγὴ τῶν μαργαριτῶν ἐκείνων, οἵτινες βαρεῖς καὶ στιλβοντες κατακίπτουσιν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν; Καὶ διατί τὸ ὑγρὸν τοῦτο δύναται ν' ἀναπαυσῃ τὸν ὑπερμέτρως πυθανόμενον ὀργανισμὸν ἡμῶν, ἔνεκα τῆς ἐν αὐτῷ ἐπιδράσεως τῆς πνευματικῆς δυνάμεως; Νομίζει τις, ὅτι ὁ Πλάστης ἔβαψε τὰ δάκρυα ὡς ἀντιδοτικόν τι μέσον πρὸς διατήρησιν τῆς ἰσορροπίας καὶ ἰσοστασίας τοῦ ὀργανισμοῦ, ἔνεκα ὑπάρξεως τῆς ἐναντίας. Ἅμα ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀδύνη εἶναι ὑπερτέρα, ἅμα τὸ στῆθος καὶ τὸν ὑγιαφόλον ἡμῶν πεζῇ ἰσχυρῶς καὶ διὰ τὸ δέον ψυχικὸν ἄλγος, ἡ μυστικὴ θερὶς, δι' ἧς τὰ δάκρυα ἐξέρχονται ἀναίσθητα, καὶ τὸ περισσεῦον τοῦ ἄλγους, ἀναπαυόμενον ἐπὶ τοῦ ἀκατέρθοντος χειμάρρου αὐτῶν ἐξατμίζεται. Οὕτω δὲ διατηρεῖται ἡ διατεταγμένη ἰσοστασία καὶ ἰσορροπία τοῦ ὀργανισμοῦ, ὁμοίως δὲ ἡ ὀργασία αὐτοῦ πρὸς διάλυσιν τῶν ἀναμεμιγμένων, αἵτινες ἅμα ὑπὸ τὸ δέον πιεσθῶσιν ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ αὐτῶν ἀτμοφοβουμένου ἀτμοῦ, ἀναπουρίζονται ἀναμεμιγμένοι εἰς τὸν βάρους τινὸς ἐπὶ τοιοῦτῳ τυθμισμένῳ πρὸς τὰ ἐπιθυμοῦν καὶ ἐξερχόμενον ἐπ' αὐτοῦ τοῦ περιττεύοντος ἀτμοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ φρόνιμον μυστήριον ἐγκλείεται εἰς τὴν ἰδιαίτην ἐπιφάνειαν, ἵνα ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐξασκῇ ὁ ὀφθαλμὸς γέροντος δακρυορροοῦντος, πόρις θρηνούσης καὶ λυομένης εἰς δάκρυα, ἀνδρὸς κλαίοντος, φαιδρᾶς βαθυχρόνιας ἐχούσης τὰς παρειὰς ἐκ τῶν εἰδομένων μαργαριτῶν τοιούτων, καὶ βρέφους κλαυθμηρίζοντος! Τὰ δάκρυα εἶναι ὑλικὰ μετέφρασις τῆς εὐαισθησίας, σωπηλὴ ἀπαρέγκλητος κῆς ἐσωτερικῆς κατασκέυσεως τοῦ ἀτόμου, καὶ σύμβολον τῆς ἐπὶ τοῦ σώματος ἰσχύος καὶ ἐπενεργείας τοῦ πνεύματος. Δάκρυα ἀναβλύοντα κάτωθεν σαυθρωποῦ καὶ κατηφοῦς μετώπου, εἰσὶ φιλάλα, ρυχίου τόνου· δάκρυα βάπτα χάτωθεν ἀκτινοβολούσης μετώπου εἰσὶ δάκρυα βαθείας χαρᾶς καὶ τὸ ἄτομον τότε δακρύει γελῷ.

Τὰ δάκρυα ὑπὲρ θνησίμων φίλου, τὰ δάκρυα ὁπόταν θρηνῶμεν συγγενεῖς καὶ προφιλῆ ὄντα, τὰ δάκρυα ἐν τῷ βάθει τῆς εἰρηνῆς, τὰ δάκρυα ἐν τῇ μετανοίᾳ, τὰ δάκρυα ἐν τοῖς αἰφνιδίοις δυστυχήμασι, τὰ δάκρυα πρὸ τῆς πενίας καὶ πρὸ τῆς ἰσχύος. Δυνατὸν βέβαιον, ὅτι τὰ δάκρυα συνδέονται μεθ' ἑκάστης σελίδος τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου βίου ἑκάστου ἀτόμου. Οἱ ἀργαλοὶ ἐτίμων αὐτὰ καὶ οὐδέποτε τὰ ἔφιπνον νὰ πέσωσι χαμαὶ, οἱ δὲ νεώτεροι τὰ θυσιασθοῦν. Μόνον δὲ οἱ πεκορωμένοι τὴν καρδίαν οὐδὲ δακρύουσιν, ἀλλ' οὐδ' ἰκτείρουσι τοὺς δακρύοντας.

ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ.

Ἡ δύναμις τῶν δύο τούτων θεοτήτων καταπίζει τὸν νοῦν καὶ καὶ τὴν καρδίαν πάντων τῶν ἐπὶ γῆς λογικῶν ὄντων. Ἀπὸ τῆς βραχυκῆς κοιτίδος μέχρι τοῦ τάφου ἡ ἀκτὶς τῶν δύο τούτων ἡλίων πίπτουσα διπλῆ ἀναθερμαίνει τὰ ἐντὸς ἑκάστου ἀνθρώπου ἀναλόγως τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ἰσχύος. Λέγεται δὲ ὅτι εἷς βασιλεὺς τῆς Πολωνίας δώσας νὰ ἐπιγραφῶσι ... ἐξωφρόνων; Ἡ δόξα καὶ ὁ ἔρως.»

(* * *)

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἀθῶον ζῶσι καὶ πολλοὶ εὐχάριστον τυγχάνον,
Εἰς ἄλλους εἶμαι μισητὸν, ἀρὲς ἀπολαμβάνον.
Μοιρίως καὶ μὲ φρόνησαν εἰς χρῆσιν ἐν μὲ βέλλης,
Τὴν αἰσιαίν σου πρὸς ἐμὲ ποτὲ δὲν θ' ἀποδάλλης.
Ἂν ὅμως ἐξ ὑπερβολῆς κατάχρησιν ποιήσῃς
Καὶ τῆς διασκεδάσεως τὰ ὅρια πηδήσῃς,
Σὺ τότε ἡ ὁ φίλος σου θὰ μ' ἀναθεματίσῃ
Καὶ ὅμπους τότε μετ' ἐρῆς, ποτὲ νὰ μὴν μ' ἐγγίσῃ.
Ἰδοὺ πρὸς εὐκολίαν σου σοὶ δίδω τινὲς νύξεις
Ἐφ' ὧν ὡρίμως ἐν σκεφθῇς εἶν' εὔχαρις ἡ λύσις.
Εἰς τὰς τραπέζας πόσεις, μὲ κάστρης, μὲ μοιρᾶζεις,
Δὲν εἶμαι πλὴν ἐδώδιμον, στὸ στόμα μὲ μὲ βάζεις.
Πολλαὶ κυρίαι μετ' ἐμοῦ ἔχουν πολλὴν φιλίαν.
Εἰς ἐστιατόρια μὲ τιμοῦν μὲ πρωτοκαθεδρίαν.
Καὶ τότε δὲ οἱ γλῶσσες μὲ σκένδαλα πληθύνουν
Ἀφνα Ἕλλας βλέπουσι καὶ Ἕλλας καθηδύνουν.
Ἀπάρη ἀναγνώστρια, σπέπτεσαι, συλλογίζεσαι;
Ἀχάμη;... θὰ νὰ τὸ εἶπῶ... ἀγχίνους μὴ δὲν εἶσαι;

ΒΙΡΓΙΝΙΑ.

Λύσις τοῦ προηγουμένου Αἰνίγματος.

Θρῆνος — Ρῆνος

Ἐν Μ. Ῥεύματι ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἐπιτυχῆ λύσιν ἀπέστειλεν ἡμῖν καὶ ἡ ἐκ Χαλκιδόνος Κ. Εὐλία Σταυρίδου.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, Μετζίτια ἀργυρᾶ		6
ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΙΣ	» »	6 1/2
ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ	» »	7.

Ἐξάμηνοι ἀναλόγως.

ΑΙ Συνδρομαὶ ΠΡΟΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ.

Πᾶσα αἴτησις ἀφορῶσα τὴν «Εὐρυδίκην» ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ αὐτῆς Κ. Θ. ΚΤΕΝΑΝ.

Τύποις Α. ΖΕΑΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 37. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 19 ΙΟΥΛΙΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ καὶ ΕΚΔΟΤΗΣ ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδεται κατὰ πενθημερίαν

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1/2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ Γαλατᾷ, Γιοργαντζιλὰρ, Ἀριθ. 37.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Γ'.

Ἡ ἁπλότης, ἡ οἰκονομία καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια.

Μεταξὺ τῶν κυριωτέρων πρωτερημάτων τῆς ἀγαθῆς οἰκοδεσποίνης διακρίνεται καὶ ὁ ἔρως τῆς ἁπλότητος ἥτις, ὡς αἰσία διάθεσις τῆς ψυχῆς, ἁρμόζει καλλίστη εἰς τὰς γυναῖκας, καθότι δίδει ἰδιαίτερόν τι ἐπιχύσωμα εἰς τε τὸν χάριν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς αὐτῆς ἀρετάς. Ἡ γυνὴ, ἥτις ἀγαπᾷ τὴν οἰκίαν καὶ γινώσκει τὴν οἰκογενειακὴν ἐπιστήμην, κρίσκεται πάντοτε εἰς τὴν σώφρονα διάταξιν τῆς τε οἰκίας καὶ ἑαυτῆς, ἀπομακρύνουσα πᾶσαν ἰδίαν ἐπιθεξεως· ἄλλως τε παχυσκέπουσα ἐν τῇ οἰκίᾳ της τὴν πολυτέλειαν καὶ τὸ περιττὸν, συνεπαίρει ὡσαύτως ἐν τῇ οἰκιακῇ ἑστίᾳ ἄθλιον ἐλάττωμα. Ἐπερχομένου εἰς τινα οἰκίαν ἄγνωστον τὸ βλέμμα ἡμῶν προσπλήττεται ἐπὶ τῶν ἐπίπλων τῶν ὑραγμάτων, τῶν διακόρων καλλωπισμάτων τῆς τραπέζης καὶ τῶν λοιπῶν μεγάλων ἐπίπλων. Ἐὰν ἀπαντήσωμεν ἁπλότητα τινα καλλιστηθείσαν, ἥτις οὐδόλως ἀποκλείει τὴν χάριν ἐπιτρέπει δὲ τὴν τάξιν καὶ ἐπιμέλειαν, συλλαμβάνομεν τότε εὐνοϊκὴν ἰδέαν περὶ τῆς κυβερνώσης τὴν οἰκίαν, τὴν ἰδέαν ὅτι εἶναι οὐ μόνον κάτοχος τῆς ἐπιστήμης ταύτης ἀλλὰ καὶ ἔμπειρος διδάσκαλος αὐτῆς. Τὸ παρατηρητικὸν ὄμμα προσηλοῦται αἴφνης ἐπὶ τοῦ καλλωπισμοῦ τῆς οἰκοδεσποίνης καὶ ἀκουσίως ἐξάγομεν συμπέρασμα εὐνοϊκὸν ἢ οὐ, οὐχὶ διότι ὁ στολισμὸς αὐτῆς εἶναι ἁπλῆς, ἀλλὰ διότι ἡ ἁπλότης αὕτη προέρχεται ἐκ κακκισθησίας ἢν δὲν ἐξεπούδευεν ἡ ἀληθὴς καὶ καλὴ ἁπλότης εἶναι ἡ συνοδευομένη ὑπὸ τῆς ἐπιμελείας, ἡ ἐπιδεικνύουσα φαεινῶς τὴν σωφροσύνην τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ἀβρότητα τῆς κλίσεως καὶ καλαισθησίας.

Ἡ ἁπλότης αὕτη θέλει βασιλεύει εἰς τε τὴν συμπεριφορὰν ὡς καὶ εἰς τὴν ἐμπλίαν τῆς οἰκοδεσποίνης διότι θέλει ἀπορρίπτει πᾶν βλάσφημον καὶ ἄτοπον· θέλει εἶσθαι πυρὶ τοῦς ξένους· εὐπροσήγορος ὅτε δεῖ, περιρρυθμίσα τὰς ἐπιμελημένας φιλοφρόνας καὶ τοὺς ἐγγυητικοὺς λόγους κατὰ τὴν διπλῆν αὐτῶν σημασίαν.

Ὁ ἁβὺς λόγος προσέτι ὑπαγορεύει τὴν οἰκονομίαν εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν, ἥτις γίνεται δι' αὐτῆς ὁ ἀληθὴς θησαυρὸς τῆς οἰκογενείας· διότι δι' αὐτῆς κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ποιητοῦ τινος «ὁ χαλκὸς γίνεται χρυσός».

Ἕκάστη ἡμέρα ἐπιφέρει κέρδος εἰς τὴν ἐπαύριον, ἡ δὲ ὥρων ποικιλίης εἶναι τὸ διὰ τὰς μελλούσας ἀνάγκας ἀπολαμβανόμενον κεφάλαιον. Ἡ οἰκονομία εἶναι ἰσχὺς σπουδαιοτέρα τῆς ἐργασίας, διότι ἡ μὲν τροφοθρεῖται, ἡ δὲ συντηρεῖ καὶ αὐξάνει. Λέγουσιν ὅτι τὰ ῥυπὰ περισσεύματα ἢ αἱ ἐπιγολάξεις ἀπάλλυνται μέχρις ὅτου ἀποτελέσωσιν ἓν ὅλον μέγα καὶ σημαντικόν. Ἡ οἰκονομία οὐδὲν περιφρονεῖ, ἀλλ' αὐξάνει καὶ ἐπεκτείνει τοὺς δι' αὐτῆς ἀποκτωμένους πόρους, οἵτινες καίτοι τὸ πρῶτον ἀσθενεῖς, γίνονται ἔπειτα ὑπὸ ἐμπείρον χεῖρα καὶ τὸ προβλεπτικὸν ἡμῖν. Ἡ ἀγαθὴ οἰκονόμος, εἰς τε τὰς ἀγορὰς, τὴν χρῆσιν τῶν φορεμάτων καὶ τῶν πρωϊνῶν, εὑρίσκει κατὰ πᾶσαν στιγμὴν τὴν περίστασιν, ἵνα ἐφαρμόσῃ τὰς ἀρχὰς τῆς οἰκονομίας. Πᾶσα λεπτοχέρεια ἔχει τὴν ἀξίαν αὐτῆς· οὐδεμία δὲ εἶναι ἀδιάφορος εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὅλου. Κατὰ τὸ παράδειγμα αὐτῆς, οἱ περὶ αὐτὴν θέλουσιν ἐσπουδῆ τὴν οἰκονομίαν καὶ συνδράμει μετ' αὐτῆς τὸ κοινὸν καλόν.

Ἀλλὰ ἡ ἁπλότης καὶ ἡ οἰκονομία, αἱ δύο αὗται ἰδιότητες, αἵτινες εὐχήμεθα νὰ διακλέπωσιν εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν, ὡς οὐδὲν ἔσονται ἢ μᾶλλον καταστασθήσονται ἐπιβλαβεῖς ἐὰν δὲν συνοδεύωνται ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς ἐξυπηρετήσεως. Τὸ αἴσθημα τοῦτο φυσικὸν ἄλλως εἰς τὰς γυναῖκας, εἶναι τὸ μόνον προαγγέλλον αὐταῖς τὴν ἔλευσιν τῆς στιγμῆς ἐκείνης, καθ' ἣν παύει ἡ ἁπλότης καὶ ἔρχεται ἡ ἀκηδία, καὶ τοῦ μέρους καθ' ὃ σταματᾷ ἡ οἰκονομία καὶ ἀναφαίνεται ἡ ἀσωτία. Ἡ μὴ δυναμένη νὰ σεβασθῇ τὸ ἀναγκαῖον τοῦτο ὅμον θέλει προξενήσει τὸ αἶσχος καὶ τὴν δυστυχίαν τῆς οἰκίας της. Οἱ δὲ ἄνθρωποι δακτυλοδεικτοῦντες θέλουσι λέγει κατὰ τοῦ Φενελῶνος «ἡ γυνὴ αὕτη δὲν κάμνει οἰκονομίαν· συνέζει ἀποπνοὴ εἰς τὸν σύζυγόν της, εἰς τὰ τέκνα της τὴν προσήκουσαν τροφὴν καὶ νομίζει ὅτι κάμνει θαῦμα ἀφαιροῦσα μέρος καθ' ἑκάστην ἐκ τοῦ ἀναποφεύκτου ἐν τῇ οἰκίᾳ· ὅστις προσκληθῇ νὰ δειπνήσῃ παρ' αὐτῇ, φρόνιμον ἔργον θέλει κάμει νὰ μεταβῇ παρέ τινι πλησίον ξενοδοχείῳ καὶ ἀναδειπνήσῃ. Χωρὶς νὰ ἦναι πλουσία ἐκλαμβάνει ἑαυτὴν ὡς μὴ πτωχήν. Ὁ σύζυγός της μετέρχεται ἀρκούντως ἐπικερδὲς ἐπάγγελμα, αὕτη δὲ κατέχει θέσιν μετρίαν, ὥ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

...ς ὑγείαν· νὰ δώσῃ δίαν τινα εἰς ὅ,τι κατέχει. Ὁποία ἁπλότης γλυκύτης τῶν πάντοτε αὐτὴν δυναμενόντων διὰ τὸ πολὺ τῶν προσώπων, διὰ τὰ ἀκατανόητα τέκνα της, τὴν ἀπέτειν τῶν προσευχῶν, καὶ τὰς κατηχήσεις τῶν ὑπηρετῶν. Ὅλα δὲ ταῦτα εἶναι ἀναβάσεις καὶ μάθησις ἀπαλώτατοι. Τὴν ῥίψιν δὲ ὅμως τινὲς τὴν ὑποκλίνουσι, αὐλίζει τῇ ἀπευθύνουν παρέλκυσι χαίρει δ' αὐτὴ διὰ ταῦτα διότι ἔχει ὀλιγώτερα ἔξοδα. Ἡ φαιδρότης της εἶναι ξηρὰ καὶ δύστροπος, ἀμετάβλητος σχεδὸν περίστασις μικρὰ γελαγέλοιον.»

Ἐρωτηθέντων δὲ τοῦ ἐνδόξου συντρόφου τῆς περὶ ἀγωγῆς τῶν κορασίων ἀμερίβολός πραγματεία, Φενελόνος, ἵνα ἀποπερατώσωμεν τὴν γενικὴν ἡμῶν ἐπιθεώρησιν τῶν ἀρχῶν τῆς οἰκογενειακῆς ἐκπαιδεύσεως, γραμμὰς τινὰς, ἐν αἷς ἐκφεύγονται μετὰ τοῦ διακρίνουσι τὸν συγγραφέα ἔξοχου πνεύματος τὰ κυριωδέστερα μέρη τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

«Βλέπει τῶν γυναικῶν παραμελοῦσι τὴν οἰκονομίαν, λέγει ὁ Φενελὼν (Κεφ. ΙΑ'.) ὡς ἐργασίαν βάναυσον ἰδίαν εἰς τὰς χωρικὰς, τὰς ὑφαντίδας τὰς μαγείρους, χαρὰς νὰ γναρίζωσιν ὅτι αἱ γυναῖκες αἱ γεννάμεναι ἐν βασιλείοις, ἀφθονίᾳ καὶ ἀνεσει εἶναι ἀνάγκη νὰ διατηρήσωσι τούτου, μᾶλλον διαφέρουσαι μὲ τοὺς ἀγρίους τοῦ Καναδᾶ, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐὰν ὁμιλήσητε περὶ πολιτήσεως αὐτῶν, περὶ καλλιεργείας τῶν γαιῶν, διαφόρων φύσεων τῶν εἰσοδημάτων ἢ ἄλλου ὑποκειμένου εἰς τὸ ὁ εἶναι αὐτῶν, νομίζουσιν ὅτι θέλετε νὰ τὰς διασθείρητε συμβουλεύοντες αὐτοὺς νὰ ἀνασχολῶνται εἰς ἐργασίας ἀναξίους αὐτῶν κατὰ τὴν δοξασίαν των.

Ἡ παρηγόρησις τῆς ὑπαντήσεις τοιούτης τῆς οἰκογενείας ἐν τοιούτῳ τὰ μέτρα τῆς ἀρχαιότης προφέρεται. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ Ρωμαῖοι οἱ τοσοῦτον αἰγινεῖς καὶ ἡσυχοι ἐδιδάσκοντο τὰ ἀναγκαῖα ταύτην μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας. Οἱ μεγαλείτεροι νόες αὐτῶν συνέγραφον κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν παῖραν βάλλε ἔτσια ἔχομεν εἰσέτι καὶ ἐν οἷς οὐδὲ ἡ μικροτέρα λεπτομέρεια περὶ τῆς γεωργίας ἐλλείπει. Ἕκαστος γνώσκει ὅτι οἱ πατέρες αὐτῶν δὲν παρεχώρουν τὴν γεωργίαν, ἀλλὰ ἐξεχώριζον τοῦ θριάμβου ἀναλήψεων τὸ ἄγγυον. Ταῦτα εἶσι τοσοῦτον μακρὰν τῶν ἰδεῶν ἡμῶν, ὥστε δὲν δύνασαι τις νὰ πιστεύσῃ ὡς καὶ ἐλίγα διδάσκονται ἀμφοδολίας ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ· ἀλλὰ δὲν εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐπάσκοντο περὶ ἀμύτος καὶ αὐξήσεως τῆς πατρίδος αὐτῶν μόνον χάρις τῆς ἐλευθερίας τῆς γεωργίας; Πρὸς τί χρησιμεύει ἡ νίκη ἐὰν δὲν ὑπάρχωσι παρὰ ὀλίγοι ἀγρόται; Πρὸ παντὸς ἄλλου ἡ ἄλλη, λέγουν τοῦ πνεύματος εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς διδασκαλίας τοῦ τρόπου, ἀπ' ὃν γίνονται τὰ πράγματα τὰ ἀναγκαίοντα τὰς βάσεις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου· ἔκαστοι οἱ λοιποὶ ὑποθέσεις κρημνίζονται πάντοθεν σπόνδι. Ἡ ἰσχὺς καὶ ἡ εὐθυμονία πρέπουσ τινὸς συνίστανται ὑγιῆ εἰς τὸ κατέχειν πολλὰς ὑπηρχίας καλῶς καλλιεργημένας, ἀλλὰ εἰς τὸ παρέχειν ἐκ τῶν γαιῶν αὐτῶν ὅ,τι δυνάμενον εἰσφέρῃ διαφόρους τολειόρριζους λαοῦ.

Ἀνάγκη λοιπὸν ἀναμφιβόλως συνθῆ τι ὠφελιμώτερον καὶ ἐκτενέστερον νὰ διδάξῃ εἰς κόρας ἵνας τὰς τέχνας τὰς ἐχούσας σχέσιν συστατικὴ τῆς οἰκονομίας καὶ νὰ ᾖ εἰς κατάστασιν νὰ ἐξυπηρετήσῃ οἰκογένειαν, ἥτις εἶναι ὡς μικρὰ τις δημοκρατία, παρὰ νὰ παίζῃ φρονίζῃ διὰ τὰς μάλις καὶ ἐκτελῇ καταλαμβάνει χαριεντισμοὺς ἐν τῇ συνδαλέξει. Βλέπει τις πρὸς τούτοις πανταχοῦ πολλὰς γυναῖκας αἵτινες παίνει μετεκαρδίζονται πολλὰ ἀξιώματα, μὴ λαβοῦσα ὅμως ἀγαμον ἀρκομοχθῆν εἶσιν ἀκαταλλήλου χαμαιτήρος.

Φιλόστοργοι πάντοτε ὑπὸ ἀναπαύσεων ἐλάττωμα· αἱ γυναῖκες ποθοῦσιν νὰ ζῶσι ὑποβολιμαῖοι εἰς πάντα· εἶναι πολὺν νὰ τὰς συναθίσητε ἐγκαίρως ἔργα τῇ ποικιλῇ ἡλικίᾳ, νὰ διασθέσητε, νὰ κάμωσι λογαριασμούς, νὰ γινώσκωσι νὰ εἰσπράξωσι πράγματα χρήσιμα καὶ τὸν τρόπον αὐτῶν τῆς ἐκλογῆς, ἀλλὰ νὰ φοβῆσθε πάντοτε μήπως ἡ οἰκονομία παταντήσῃ μέχρι φιλαργυρίας· ἀποδείξατε τοὺς ἀκέρους τὰς παραβολοζολογίας τοῦ πάθους τούτου καὶ ἐπομένως εἴπατε αὐτάς.—Προφυλάττεσθε διότι ἡ φιλαργυρία ὀφθῇ μὲν ἐπιφέρει ὀλίγα, ἀτιμίας δὲ πολλάς. Τὸ λογικὸν πνεῦμα ἐν τῇ οἰκονόμῳ καὶ ἐργατικῇ ζωῇ, ρόνον τὸ αἴσχος καὶ τὴν ἀδικίαν τὴν προσαπτομένην εἰς ἐπιθλαβῆ ὀκτογῆν πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ. Δὲν πρέπει νὰ ἀπαιδάπτητε τὰ ἀναγκαῖα ἕξοδα ὅπως εὑρίσκεσθε εἰς κατάστασιν νὰ κάμητε ἐλευθεριώτερον τὰ ὑπὸ τῆς εὐπορίας, φιλίας καὶ ἔλεους ἐκτενούμενα. Ἡ καλὴ τάξις, καὶ ὀχὶ αἱ βεβιασμέναι φαδουλίαι, ἐπιφέρει μεγάλας ὠφελείας.

Μὴ λείπητε νὰ παρουσιάζητε τὴν παχυλὴν ἀπέτειν γυναικῶν τινῶν, αἵτινες δὲν γινώσκουσι νὰ φιλέωσι κρίου τινος ματαίως καίοντος, ἐνῷ αὗται ἀλλαχοῦ ἐναχολοῦνται ἐπὶ πολλὰς ὥρας καὶ ἐξ' οὗ δύνανται νὰ σωθῶσι αὐτοῖς δυσάρεστοι συνέπειαι.

Πράττετε διὰ τὴν καθαριότητα ὡς καὶ εἰς τὴν οἰκονομίαν, συναθίσατε τὰ τέκνα σας νὰ μὴν ὑποφέρωσι τὴν βυπαρότητα καὶ νὰ πορατηρῶσι καὶ τὴν ἐπιμελῆ ἀτάξιαν ἐν τῇ οἰκίᾳ. Κάμετε αὐταῖς, τὴν παρατήρησιν ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν καθαριότητα ὡς τὸ νὰ εὑρίσκητε ἕκαστον πρᾶγμα εἰς τὴν θέσιν του. Ὁ κανὼν οὗτος φαίνεται μὲν ὡς μηδαμινός, ἀλλὰ ἄνευ τῆς διατηρήσεως αὐτοῦ τὰ πάντα δὲν βαίνουσιν ἀκριβῶς· ἔχετε ἀνάγκην τινὸς μὴ χάνητε τὸν καιρὸν νὰ τὸ ζητῆτε, δὲν ὑπάρχει πλέον μήτε ὄρεξος μήτε φιλονικία μήτε ἐμπόδιον· εὐθὺς ἅμα τὸ μεταχειρισθῆτε θέσατε αὐτὸ πάλιν εἰς τὴν θέσιν του. Ἡ ὥραία αὕτη τάξις ἀποτελεῖ ἓν τῶν κυριωδεστέρων μερῶν τῆς καθαριότητος, οὕτως ἀφ' ἑτέρου καὶ ἡ ἐργασία γίνεται εὐχερέστερον. Ἡ καθαριότης ὁμοίως εἶναι μετρία εἶναι ἀρετὴ, ἐνῷ τοὐναντίον γίνεται ἔνδειξις μικρᾶς νοός. Συναθίσατε ὅθεν τὰ τέκνα σας εἰς ἄκλην τινὰ καθαριότητα, εὐχερῆ πρὸς ἐκπλήρωσιν. Δείξατε τοις τὸν καλλίτερον τρόπον τῶν πραγμάτων, ὑπόθεμινόοντες αὐτοῖς τὴν μικρόνοιαν καὶ ποτακόπτητα τὴν προσγινομένην ἐκ τῆς ἐλλείψεως αὐτῆς.»

Γνωμὸν, τέλος, βλέπομα βάπτουσι ἐπὶ τῆς προηγουμένης ἡμῶν ἐξετάσεως ἐπὶ τῶν διαφόρων προτερημάτων ἀναφέρομεν ὅτι τὰ πάντα ἐκ τῆς κρίσεως ἐκπηγάζοντα εἰς αὐτὴν πάλιν ἐπανέρχονται ὡς τὰ ὑπὸ τῆς θαλάσσης εἰς τὸν ποταμὸν διαχεόμενα καὶ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὴν μητέρα αὐτῶν πάλιν διαχυνόμενα ῥεύματα.

Καὶ πραγματικῶς ἡ κρίσις εἶναι ἡ μήτηρ τοῦ πνεύματος τῆς τάξεως, ἡ ἐμπεπλουτισμένη διατηροῦσα καὶ χρησιμοποιοῦσα αὐτὸ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς οἰκίας.

Ἡ κρίσις εἶναι ἡ ἐμπνέουσα τὴν ἀκρίβειαν, ἡ ἐκτιμῶσα αὐτὴν καὶ παρακολούθουσα τὴν κατάληξιν αὐτῆς.

Ἡ κρίσις διδάσκει εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν ὅτι, ἄνευ ἐλλόγου καθορισμένου, τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οἰκίας ἔσεται ἄπλὴς καὶ στερούμενον τῶν κόμων, οὓς κατέχει.

Ἡ κρίσις ἐνοημένη μετὰ τῆς μνήμης ἀποτελεῖ ὅπλον ἰσχυρὸν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς τάξεως καὶ τῆς οἰκογενειακῆς ἐπιθλέψεως.

Ἡ κρίσις εἶναι ἡ συμβουλεύουσα τὴν ἐργασίαν καὶ διπλασιάζουσα τὸν ἔρωτα αὐτῆς μεθ' ὅλας τὰς ἀντιπαθείας τῆς φυσικῆς ἀνηρίας.

Ἡ ἀγχίνοια δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ ταχεῖα καὶ συνήθης ἐξάσκησις τῆς κρίσεως, ἐφαρμοζομένη εἰς περιστάσεις σκοτδαίας.

Ἡ κρίσις ἀπαιτεῖ ὅπως ἡ ἱλαρότης διατηρῆται ἀμμαία, πείθουσα τὴν γυναῖκα ὅτι ἡ ἐπιροὴ αὐτῆς ἔχεται ὅλως ἐν τῷ πνεύματι τῆς συνδιαλλαγῆς καὶ τῆς ἐπιεικείας.

Τέλος ἡ κρίσις ἐπιδίλλει εἰς τὴν γυναῖκα τὴν εὐχερῆ ἁπλότητα, τὴν εὐῤῥοσύνην οἰκονομίαν, τὴν ἀξιοπρεπῆ καὶ ἐπαινετὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκογενείας· καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ ἡ κρίσις εἶναι ἡ ναυτικὴ πυξὶς, δι' ἧς καθοδηγεῖ ἡ νυδερνῶσα τὸ οἰκογενειακὸν σκάφος εἰς τοὺς ἀσφαλεῖς λιμένας τῆς ἐσωτερικῆς οἰκιακῆς εἰρήνης καὶ εὐδαιμονίας.

ΟΠΟΙΑ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΗΝΕ Η ΓΥΝΗ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΙΓΚΙΠΕΣΣΗΣ ΒΙΔΦΟΡ ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ. (1).

Πῶς θέλετε ἵνα δυνηθῇ νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων ἡ ζωηρὰ καὶ βαθεῖα ἐκείνη στοργὴ, τὸ αἰσθημα ἐκεῖνο τοῦ σεβασμοῦ, ὅπερ θαυμάζομεν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις; Τὰ τέκνα τεκρόμενα τὸ πρῶτον παρὰ ξένης γυναικὸς εὑρίσκει ἀκολουθίως ὑπὸ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ὑπηρετῶν, ἐνῷ ἡ μήτηρ αὐτῶν σπατολᾷ τὸν καιρὸν αὐτῆς εἰς τοὺς χορούς, τὰ θεάματα, τὰς ἱπποσπερίδας κτλ. Μόλις τὰ τέκνα ἄρχονται νὰ ὁμιλῶσιν εἰσάγουσιν αὐτὰ εἰς τὸ σχολεῖον ὅπως ἀπελευθερωθῶσι αὐτῆς, περιμένουσι τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν θὰ δύνανται νὰ εἰσαγάγωσιν αὐτὰ ἀμέσως εἰς οἰκοτορεῖον. Πόσοι νομίζουσιν ἑαυτοὺς καλοὺς γονεῖς, διότι κατεβδεύουσι πολλὰ χρήματα ὅπως ἐνδύσωσι πλουσίως τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἵνα προλείσωσιν αὐτὰ διὰ προτερημάτων δι' ὧν δύνανται ἰδίως νὰ ἐπιφανῶσι κενόσοφοι εἰς τὸν κόσμον! ἀλλὰ τὴν ἀνατροφὴν τῆς ψυχῆς, ἣν ὀφείλουσι σταθερῶς νὰ ἀναπτύξωσι καὶ ἐν ᾗ δέον νὰ ἐνεπείρωσι τὴν τελειότητα καὶ ἁγιότητα τοῦ αἰσθήματος, παραμελοῦσιν ὁλοτέλως. Τότε ἡ νέα αὕτη ψυχὴ, ἐν ᾗ τοσοῦτον εὐχερῶς δύνανται τις νὰ ἐνσπείρῃ τὰς εὐγενεῖς καὶ ἀγαθὰς ἀρχὰς, ἐν ᾗ δύνανται τις μετὰ προρυλάξεως νὰ τονίσῃ τὰς ἀδρωτέρας καὶ εὐκισθητεστέρας χορδὰς τῆς καρδίας, ἐξ ἧς δύνανται νὰ γεννηθῇ στενωτάτη ἁρμονία δι' ὅ. παντὸς τὸν βίον, τὸ νέον τοῦτο ὄν, δι' ὃ ἐστὶ ὑπεύθυνοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, εὑρίσκεται ἐν σχέσει μετὰ παντὸς χαρακτῆρος τέκνων, συνεχῶς ἄνευ ἀρχῶν καὶ ἀρέτει εἰς τὰ φυσικὰ πάθη, τὰ ἐκάστοτε ἐν αὐτῷ ἀναπτυσσόμενα, τὴν ὀργὴν ὀλονότι, τὸ μῖσος, τὴν μάθην, τὴν λιμαργίαν, τὴν ἀνηρίαν, τὴν ζηλοτυπίαν καὶ πλεῖστα ἄλλα ἐλαττώματα. Εὐτύχημα δὲ ἐὰν αἱ ἐπιροδύτεραι καταίοι δὲν προσγίνωσιν αὐτῷ ἀκόμη.

Ἐνόσῳ τὸ τέκνον δὲν φθάσῃ εἰς τὸ 6 ἢ 7 ἔτος, οἱ γονεῖς κατακρῶνται ἀπάντων τῶν ἐλαττωμάτων τούτων. Μακρὰν τοῦ νὰ καθησυχάζωσι διερεθίζουσι τὰ τέκνα των παρωθοῦντες αὐτὰ πρὸς τὴν ὀργὴν, πρὸς τὸν ἄτοπον ἀντίρρησιν, καὶ τὴν βαναυσολογίαν. Οἱ γονεῖς δὲν συναισθάνονται ὅτι προετοιμάζουσι μεγάλας δυσχερείας πρὸς καταστροφὴν καὶ ἀνεξαντλήτους πηγὰς ὀλίψεων διὰ τὰ τέκνα. Εὐχερὲς νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι τὸ δένδρον αὐξηθὲν ἄπαξ δὲν δύναται πλέον νὰ περιορισθῇ καὶ ἐπικλινὲς καταστῇ, ἐνῷ, ἐνόσῳ εἶναι μικρὸν δενδρύλλιον, δύναται εὐχερῶς νὰ στραφῇ κατὰ βούλησιν καὶ διατηρήσῃ ἀκολούθως τὸ σχῆμα ὅπερ ἐπεδλήθη αὐτῷ.

Λίαν κεφάδοξον τοῦτο! Ἡ ἀναφορὴ, κατ' ἐμὲ, δέον νὰ ἄρχηται ἅμα ὡς τὸ τέκνον δύναται νὰ ἔχῃ τὸ αἴσθημα τῆς θελήσεως, ὅπερ προηγεῖται τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἔρχεται νὰ ὀνομάζῃ τὸν πατέρα του. Αἱ ἕξεις, ἃς διδάσκει τις ἅμα τῇ ἡλικίᾳ ταύτῃ, ἔχουσι μεγίστην ἐπιροὴν ἐπί τε τῆς νεότητος καὶ ὅλου τοῦ βίου.

Ἅμα ὡς τὸ τέκνον ἄρχεται νὰ ὁμιλῇ, προφυλάττεσθε ἀπὸ τοῦ νὰ διδάσκηται αὐτῷ στρεβλὴν προφορὰν καὶ ὀνοματολογίαν, ὡς θὰ μάθῃ ταχέως νὰ λέγῃ νανὰ ἀντὶ μᾶτερ, μπάρπα ἀντὶ θέλε κτλ. καθὼς τότε μεγίστην δυσχέρειαν οὖσαν ἐπιδάλλετε εἰς τὴν ἐγκέφαλον αὐτοῦ, διπλασιάζοντες τὸ ἔργον τῆς μνήμης.

Ἅμα τὸ τέκνον ἀρχίζῃ νὰ συνενοῦται τὰς ἰδέας του, καὶ ἡ παῖς διανεργεῖ ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ, προτείνει διαφόρους ἐρωτήσεις, πρὸς ἃς συνεχῶς δὶν ἀπαντῶσιν, ἢ ἀπαντῶσι ταραχώδως, καὶ διαστραμμένως, διὰ νὰ ἀπασχολήσωσι τὸ τέκνον.

Τοῦτο εἶναι τὸ μέγιστον ἀδίκημα, διότι ἔστωτε ὀφθὴ ἐξήγησις καὶ ἀνάλογος τῇ μικρᾷ διανοίᾳ του συναθίζει αὐτὸ νὰ σκέπτεται ὀρθῶς· διότι ἔστωτε ἄρχεται ἡ κρίσις. Ἐνταῦθα ἔγκειται ὁ θεμελιώδης λίθος τοῦ οἰκοδομήματος.

Οἱ γονεῖς δέον νὰ ἔχωσι ὑπ' ὄψιν αὐτῶν ὅτι τὸ παράδειγμα εἶναι ὁ πρῶτος διδάσκαλος τοῦ τέκνου. Μὴ διδάσκετε αὐτῷ τὴν ναραλότητα, πράττοντες ὑμεῖς πράξεις λαμπρύνου. Μὴ διδάσκετε αὐτῷ τὴν ὑποκρισίν, ἀφιέμενοι ὑμεῖς εἰς τὴν ὀργὴν. Οὕτως ἐπὶ παντὸς πράγματος ἐστὲ ὡς θέλετε νὰ ᾖ τὸ τέκνον σας.

ΚΑΛΩΝ καὶ ΙΑΝΘΗ.

(Διήγημα διὰ τοὺς παῖδας).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Τὰ δυστυχῆ τέκνα.

Μόλις εἶχον παρέλθει δύω ἔτη ἀπὸ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πατρός των, δύω ἔτη ἀληθοῦς εὐτυχίας, καὶ ἰδοὺ πάλιν ὁ Θεὸς ἀποστέλλει αἰφνιδίως πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς τούτους ἀνθρώπους σκληρὰν δοκιμασίαν.

Μίαν πρωΐαν ὁ πατὴρ ὑπῆγε κατὰ τὴν συνήθειαν του, εἰς ἐνὸς γεωργοῦ, διὰ νὰ ἐργασθῇ μὲ τὸ ἡμερομήσιον μετ' ὀλίγας ὥρας τὸν ἕρμον εἰς τὴν οἰκίαν του ἐπὶ φορείου λιπολυμημένον, ὠχρὸν καὶ αἱματωμένον «Μὴ ταράττεσθε, γείτων Ἑλένη, εἶπον οἱ ἴδιοι κομισταί, συνέβη δυστύχημά τι εἰς τὸν σύζυγόν σας, ἀλλὰ, χάρις θείᾳ, ζῇ ἀκόμη.»

Ἡ Ἑλένη δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀπορριθῇ. Τὰ βλέμματά της ἦσαν προσηλωμένα εἰς τὸν δυστυχῆ Χαρίλαον, ὅστις μόλις ἀνέπνεεν ἐν θεῷ μοῦ! ἐφώνησε τέλος, πῶς λοιπὸν τῇ συνέβη;»

—« Εἷς ὄγκος ἀφηνιασμένος τῷ ἔδωσε τοσοῦτον φοβερὸν λάκτισμα εἰς τὸ στῆθος, ὥστε τὴν ἴδιαν στιγμὴν, ἔπεσεν, ἐξέμεσεν αἷμα καὶ ἔκτοτε δὲν ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ οὐδεμίαν λέξιν. Ὁ ἱππεὺς κατεσπευσμένος ἔτρεξε νὰ ζητήσῃ χειρουργὸν ἀπὸ τὴν πλησίον κωμόπολιν ἕως ὅτου ἡμεῖς φέραμεν αὐτὸν πρὸς ἐκεῖ, διότι κανεὶς δὲν ἤθελε τὸν ἐπιμεληθῇ τόσον καλῶς ὅσον σύ.» Οὕτως ὡμίλησεν ὁ εἷς τῶν κομιστῶν. Τότε ἡ Ἑλένη ἔτρεξε μὲ ὀξύδιον τοὺς προτέρους τοῦ συζύγου της. Ἡ χεὶρ της ἔτρεμεν, ἡ καρδία της ἐπαλλεν χὰ ὁρμὴν. Παρευθὺς ὁ Χαρίλαος ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ προσήλωσεν εἰς αὐτὴν λυπηρὸν βλέμμα, χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν «Χαρίλαε, ἀγαπητὲ μοι Χαρίλαε, πῶς εἶσαι;» τὸν ἠρώτησε πρατοῦσα τὴν ψυχρὰν ὡς ὁ κρύσταλλος χεῖρα του· οὕτως δὲ ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ πρὸς ἀπάντησιν ἐστέναξεν θλιβερῶς.

---

(1) Ἴδε προηγούμ. ἀριθ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ἐντὸς μιᾶς στιγμῆς ἅπαντες οἱ φίλοι καὶ γείτονες συνήχθησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Χαριλάου, διότι ὅλοι ἠγάπων τὴν ἐνάρετον ταύτην οἰκογένειαν, καὶ εἰς ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν καμμίαν βοήθειαν καὶ συνδρομήν. Ὁ Κλέων καὶ ἡ Ἰάνθη ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὸ Σχολεῖον, ὅπου τότε ἦλθεν ἡ εἴδησις τοῦ δυστυχήματος, τὸ ὁποῖον συνέβη εἰς τὸν πατέρα των.

Ὁποῖος ὑπῆρξεν ὁ φόβος, ἡ λύπη καὶ αἱ ἀπελπισμέναι καὶ τρομεραὶ φωναὶ τῶν τέκνων τούτων, ὅταν εἶδον τὸν προσφιλῆ πατέρα ὅλως διόλου αἱματωμένον, ὠχρὸν καὶ σχεδὸν ἀποθνήσκοντα· Ἡ σκηνὴ αὕτη ἐκίνησεν εἰς δάκρυα πάντας τοὺς ἐκεῖ παρευρεθέντας.

Μετὰ μίαν ὥραν, ὁ ἱππεὺς ἔφερε τὸν χειρούργον, σεβάσμιον γέροντα, ἔμπειρον ἰατρὸν, ὅστις ἐζήτησε νὰ τὸν ἀφίσωσι μόνον πλησίον τοῦ ἀσθενοῦς· ἀμέσως ὅλοι ἀπεμακρύνθησαν. Ἡ πληγὴ ἐξητάσθη μὲ πολλὴν ἀκρίβειαν καὶ ἐπιμέλειαν καὶ, μεθ' ὅλας τὰς δυνατὰς προφυλάξεις, ἡ ἐγχείρησις ἐφάνη ὅτι ἐπροξένησεν τρομερὸν πόνον εἰς τὸν δυστυχῆ Χαρίλαον, διότι ἔλαβε σπασμωδικὰ κινήματα καὶ ἐζήτει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν χεῖρα τοῦ χειρούργου.

Ἔθεσαν ἐπὶ τῆς πληγῆς ἔμπλαστρον καὶ ἡ ἡσυχία ἐγένετο ἀπολύτως ἀναγκαία. Ὁ χειρούργος ὑπεσχέθη νὰ ἐπανέλθῃ μετά τινας ὥρας καὶ παρῄγγειλε νὰ τὸν προσκαλέσωσιν, ἅμα ἤθελον παρατηρήσει κεφοβισμένα συμπτώματα. Ὅταν δὲ ἡ Ἑλένη, ἥτις ἠκολούθει αὐτὸν μέχρι τῆς θύρας, τὸν ἠρώτησε μὲ τρέμουσαν φωνὴν ἐὰν ὁ κίνδυνος ἦναι μέγας, οὗτος ἐσφιγξὲ τὴν χεῖρά της καὶ ἀπεμακρύνθη χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν. Ἐνόησε τότε τὴν δυστυχίαν της. Τὰ δάκρυα ποταμηδὸν ἔτρεχον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της. Ἐγονάτισεν εἰς τὸ μέσον τοῦ διαδρόμου καὶ, ὑψώσασα τὰς τρεμούσας χεῖρας της πρὸς τὸν οὐρανὸν, παρεκάλει τὸν Θεὸν λέγουσα «ὦ Πάτερ Οὐράνιε! δός μοι τὴν δύναμιν νὰ ὑπομείνω τὴν σκληρὰν ταύτην δοκιμασίαν» Οἱ λυγμοὶ τὴν ἐμπόδισαν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ πλέον τὴν παράκλησίν της. Μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κλίνην τοῦ Χαριλάου, πλησίον τῆς ὁποίας ἐστέκοντο τὰ δύω της τέκνα ὠχρὰ καὶ τρέμοντα. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν εἰσήρχετο, ὁ σύζυγός της ἀνακαθήσας, ἔστρεψε τὰς χεῖρας του ὡς νὰ ἐμάχετο κατὰ τῶν ἀγωνιῶν τοῦ θανάτου. Παρευθὺς ἄφθονον αἷμα ἐξῆλθε τοῦ στόματός του καὶ ἔπεσε λειποθυμημένος.

«Τρέξε, εἰς τοῦ χειρούργου, εἶπεν ἡ Ἑλένη πρὸς τὸν Κλέωνα, τρέξε, θὰ τὸν προφθάσης ἀκόμη· δὲν εἶναι πολὺ μακρὰν καὶ φέρε τον μαζύ σου ταχέως.» Ὁ Κλέων ὑπήκουσε καὶ ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν ἐπέστρεψε μετὰ τοῦ ἰατροῦ.

«Ἰδοὺ ὅτι ἐφοβούμην, ἔλεγεν ὁ ἰατρός. Ἤμην τῆς ἰδέας ὅτι ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ εἶχε προσβεβλημένην φλέβας. Ὑπομονὴ καὶ μὴ φοβεῖσαι, κυρία μου· συλλογίσθητι ὅτι τὰ μικρά σου τέκνα ἔχουσιν ἀνάγκην μεγάλην τῆς μητρός των.»

Ἡ μὲν Ἑλένη δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποκριθῇ, διότι ἡ καρδία της κατεθλίβετο κουρίως. Περιέσφιγξεν εἰς τὰς ἀγκάλας της τὸν Κλέωνα καὶ τὴν Ἰάνθην, οἱ δὲ ἀναστεναγμοὶ καὶ τὰ δάκρυά της ἐμιγνύοντο μὲ ἐκεῖνα τῶν τέκνων της, καὶ, ἀπὸ τὴν κίνησιν τῶν χειλέων της καὶ τὴν διεύθυσιν τῶν δακρυβρέκτων ὀφθαλμῶν της, ἠνόει ἕκαστος ὅτι ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Ἀειπάρθενον Μαρίαν θερμὰς δεήσεις. Ὁ ἰατρὸς, κρατῶν τὴν χεῖρα τοῦ ἀσθενοῦς, ἠκολούθει προσεκτικῶς τὰς κινήσεις τοῦ σφυγμοῦ του, ὁ ὁποῖος ἔπαλλε βραδύτερον τοῦ συνήθους καὶ ἠλαττοῦτο ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Ἀμέσως ὁ ἀτθενὴς ἀνεκάθησε. Τὰ ἀνήσυχα βλέμματα του ἐζήτουν τὰ τέκνα του καὶ τὴν σύζυγόν του καὶ, βλέπων ὅτι ἐκρατοῦντο ἐνηγκαλισμένοι, μεγάλως ἠσχαριστήθη. Ἀκτὶς οὐρανίου χαρᾶς διῆλθεν ὡς ἀστραπὴ ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ ἀποθνήσκοντος.

«Καλά! εἶπε μὲ φωνὴν κεκομμένην πρὸς τὴν Ἑλένην· αὐτοὶ μόνον θέλουσι μείνει εἰς ἐσὲ καθὼς καὶ ὁ οὐράνιος πατήρ των. Ποτὲ μὴ παρεκτραπῆτε τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ μηδὲ παραβῆτε αὐτάς.... Ἐνθυμεῖσθε καὶ ἐμὲ... χαίρετε!... ὑγιαίνετε!...

Ἤθελε μὲν νὰ ἐξακολουθήσῃ, ἀλλὰ τὰ νεκρωμένα χείλη του δὲν εἶχον πλέον τὴν δύναμιν νὰ προφέρωσιν οὐδεμίαν λέξιν. Ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου του καὶ προσηλώσας ἐπὶ τῆς οἰκογενείας του ἓν βλέμμα προσέτι ἀνεκφράστου ἀγάπης, ἐξέβαλε βαθὺν ἀναστεναγμὸν, καὶ, κλείσας τοὺς ὀφθαλμούς του, ἐπαύσατο τοῦ ζῆν!

[illegible] κρᾶς ταύτης οἰκίας. Οὐδὲν ἕτερον ἠκούετο ἐντὸς αὐτῆς εἰμὴ οἱ ἀναστεναγμοὶ τῶν παιδίων, τὰ ὁποῖα ἐπειδὴ δὲν ἠσθάνοντο τὸ μέγεθος τῆς ζημίας των, ἐνόμιζον αὐτὸν λειποθυμημένον. Ὁ ἰατρὸς κλίνας τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Χαριλάου, ἔδωσε προσοχὴν ἵνα ἀκούσῃ τὴν ἀναπνοήν του. Μετ' οὐ πολὺ εἶπε πρὸς τὴν Ἑλένην· «Ἔκβαλε τώρα τὰ παιδία ἔξω, ἀγαπητή μοι Κυρία.» Αὐτὴ ἐπείσθη μὲν, ἀλλ' ἐπανῆλθεν ἀμέσως πλησίον τῆς κλίνης τοῦ ἀποθνήσκοντος, ὁ ὁποῖος μόνον τὴν χεῖρα τῆς συζύγου του ἐζήτει ἵνα ἀποδώσῃ τὸν τελευταῖον ἀποχαιρετισμὸν εἰς αὐτὴν, ἥτις καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς του. Ἡ ἀναγκαῖα δύναμις, τὴν ὁποῖαν ἐζήτησε παρὰ τοῦ Παντοδυνάμου δὲν τῇ ἔλειψε καὶ κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν.

Ὁ σεβάσμιος ἰατρὸς, σεβόμενος τὴν δικαίαν λύπην τῆς χήρας καὶ ἐκτιμῶν τὴν εὐσέβειάν της, τῇ ἐπρότεινε τὴν χεῖρα του καὶ ἀπῆλθεν. Ἔκτοτε αἱ συνδρομαὶ καὶ βοήθειαι ὑπῆρξαν ἀνωφελεῖς. Εἰς τὸν διάδρομον ὁ ἰατρὸς ἀπαντήσας κατ' εὐτυχίαν τὰ δύω παιδία, τοῖς ἐξέθεσε φρονίμως τὰ διατρέχοντα καὶ τοῖς ἐσυμβούλευσε ὅπως μὴ παράττωσι τὴν ἀγαθὴν μητέρα των μὲ τὰς κλαυθμηρὰς αὐτῶν κραυγὰς, ἀλλὰ νὰ ἐξέλθωσι τῆς οἰκίας νὰ κλαίωσι εἰς κεκρυμμένον μέρος. Ὑπήκουσαν, ἐπειδὴ ἦσαν εὐπειθῆ καὶ φρόνιμα.

Ἀμφότερα ἐκάθησαν ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ μικροῦ ἁγιοκλήματος, ὅπερ ὁ πατήρ των ἐπίτηδες εἶχε φυτεύσει δι' αὐτοὺς εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κήπου. Ἐκεῖ, ἔκλαιον ἀκαταπαύστως ἀφοῦ ἐνηγκαλίζοντο πρότερον. Τέλος ἡ Ἑλένη, ἥτις ἦτο δύω ἔτη μεγαλειτέρα αὐτοῦ εἶπε πρὸς αὐτόν.

—Κατὰ τὸ παρὸν, ἡ μήτηρ μας δὲν ἔχει ἐπὶ γῆς οὐδεμίαν ἄλλην παρηγορίαν ἐκτὸς ἡμῶν. Ὅθεν πρέπει νὰ ἤμεθα νοημονέστεροι καὶ εὐπειθέστεροι.

—Ὦ! ναί! ἀδελφή μου, ἀπεκρίθη ὁ Κλέων. Πρέπει νὰ κάμωμεν ὅ,τι μᾶς διατάττει χωρὶς νὰ προξενῶμεν τὴν παραμικρὰν θλίψιν καὶ στεναχωρίαν.

Αἱ εὐσεβεῖς αὗται ἀποφάσεις τοὺς καθησύχασαν ὀλίγον· διότι ἡ εὐσεβὴς ἀπόφασις εἶναι πάντοτε καταπραϋντικὸν βάλσαμον τῶν θλίψεων καὶ ἀηδιῶν τοῦ βίου τούτου.

Ἂς διέλθωμεν ἐν σιγῇ τὰ λυπηρὰ τῆς κηδείας τοῦ ἀγαθοῦ Χαριλάου. Ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου ἔλεγον «αὐτὸς ἦτο ἀγαθὸς ἀνὴρ, ἀγαθὸς χριστιανὸς, καλὸς σύζυγος, καὶ φιλόστοργος πατήρ. Εἴθε νὰ εἴπωσιν οὕτω καὶ εἰς ἡμᾶς μετὰ τὸν θάνατον μας!»

Ὦ! πόσον ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ οἰκία ἐφαίνετο λελυπημένη καὶ μόνιμος εἰς τὴν δυστυχῆ Ἑλένην! Οἱ ὀφθαλμοί της ἦσαν ἐρυθροὶ καὶ ἐξογκωμένοι ἐκ τῶν δακρύων ὡς καὶ τῶν δύω της τέκνων ἅτινα ἔμεινον ὀρφανὰ πατρός!

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἡμέρας ταύτης καθ' ἣν τὸν ἐπιτάφιον σταυρὸν ἐνέπηξαν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Χαριλάου ἡ Ἑλένη μετέβη εἰς τὸν μικρὸν κῆπον της διὰ νὰ κόψῃ κλάδους τινὰς, ἐξ ὧν ἔπλεξε στέφανον τὸν ὁποῖον ἔφερε μετὰ τῶν τέκνων της εἰς τὸ νεκροταφεῖον.

Ἡ ἑσπέρα αὕτη ἦτο ἑσπέρα ὡραῖα τοῦ Ἰουλίου· ἡ σελήνη ἔλαμπε ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ τῆς ὁποίας εἶχον διασκεδάσει καὶ τὰ μικρὰ σύννεφα· ἄνευ δυσκολίας λοιπὸν ηὗρον τὸν τάφον ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἔκειτο ὁ τοσοῦτον προσφιλής των. Ἡ Ἑλένη ἀνέστη καὶ, ἀφ' οὗ ἐκρέμασε τὸν στέφανον ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ ἐνηγκαλίσθη μητρικῶς τὰ τέκνα της, εἶπεν. «Μοὶ ὑπόσχεσθε, ἐδῶ, ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ πατρός σας, μοὶ ὑπόσχεσθε ὅτι θὰ γίνητε φρόνιμοι, ἀγαθοὶ καὶ εὐσεβεῖς ὡς ἦτον καὶ αὐτὸς ὁ πατήρ σας καὶ ὅτι θὰ βαδίζητε πάντοτε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου.»

Δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ περισσότερον διότι τὰ δάκρυά της τὴν ἔκαμον νὰ κραυγάζῃ· ὁ δὲ Κλέων καὶ ἡ Ἰάνθη, συναισθανθέντες τοὺς λόγους τῆς φιλοστόργου αὐτῶν μητρὸς, τῇ ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ διαμείνωσι πάντοτε ἀγαθοὶ καὶ φρόνιμοι.

Ὁ ὕψιστος, εἰσακούσας αὐτοὺς ἄνωθεν ἐκ τοῦ οὐρανίου θρόνου Αὐτοῦ, τοῖς ἔδωσε τὴν χάριν καὶ δύναμιν, διατήρησιν τῆς ὑποσχέσεως των.

Ἐπανελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν των, τὰ μὲν παιδία δὲν ἐβράδυνον νὰ ἀπολαύσωσι τῆς ἡδύτητος τοῦ ὕπνου, ἐνῷ ἡ μήτηρ των, ἐγρηγόρει διότι αἱ λυπηρότεραι ἰδέαι κατεκυρίευσαν τὸν νοῦν της. Ἔκλαιεν ἡ δυστυχὴς Ἑλένη ἔκλαιεν, ὑποπασσομένη εἰς τὰ ἀκατανόητα βουλεύματα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ μηδὲν παράπονον ἢ ψιθύρισμα προφέρουσα.

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ.

Φιλτάτη μου θύγατερ,

Ἡ εὐφυΐα εἶναι φυσικὸν προτέρημα καὶ ἀναδεικνύεται εἰς τοὺς λόγους καὶ τὴν φυσιογνωμίαν ἑκάστου. Ἡ ἀληθὴς εὐφυΐα συνοδεύεται πάντοτε μετὰ τῆς σωφροσύνης, καὶ δὲν συνίσταται εἰς τὴν πολυλογίαν, ἥτις εἶναι ἀνωφελὴς καὶ φορτική.

Ἐκεῖνος ὅστις ἔχει εὐφυΐαν δὲν εἶναι πολύλογος, διότι τὸ πνεῦμα ἐξαφανίζεται διὰ τῆς πολυλογίας, οἱ πολύλογοι γενικῶς εἶναι κουφόνοες· καὶ ὁ ἐγκέφαλος αὐτῶν ὁμοιάζει μὲ σπόγγον, ὅστις ἡμέσως γεμίζει καὶ διὰ τῆς ἐλαχίστης θλίψεως κενόνεται. Ἡ ἀληθὴς εὐφυΐα ἐνδυναμόνεται διὰ τῆς σκέψεως, καὶ αὐτὴ εἶναι ὁ ὀρθὸς πούς, ὅστις ἐνεργεῖ εὐσυνειδότως. Ὅταν δὲ ὁ ἄνθρωπος ἀναπτύξει τὰς ἰδέας του διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἡ εὐφυΐα του αὐξάνει κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον.

Φιλτάτη μοι θύγατερ!

Ἡ καλλονὴ εἶναι φυσικὸν προτέρημα εἰς τὰς γυναῖκας, καὶ μάλιστα τὸ πρῶτον τὸ ὁποῖον κάμνει ἐντύπωσιν. Καὶ ὁ μὲν στολισμὸς τοῦ νοὸς ἀποκτᾶται διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἡ δὲ καλλονὴ εἶναι φυσική. Ἡ καλλονὴ δύναται νὰ γίνῃ πρόξενος μεγάλων δυστυχιῶν εἰς τὰς γυναῖκας, ἐὰν δὲν περιορίζεται διὰ τῆς φρονήσεως. Ἡ καλλονὴ εἶναι ὀλεθρία ὅταν ἡ γυνὴ καταγίνεται μόνον εἰς τὸ νὰ ἐπιμελῆται τῶν σωματικῶν αὐτῆς προτερημάτων, καὶ ἀμελεῖ, ὅλως διόλου τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ νοὸς της, καὶ τὴν ἀπόκτησιν ἠθικῶν ἀρετῶν. Εἶναι ὀλεθρία ἡ καλλονὴ, ὅταν καταντᾷ εἰς ἀναισχυντίαν καὶ ὅταν θεωρεῖται, ὡς τὸ πολυτιμότερον ἀγαθὸν, ἐνῷ δὲν εἶναι τοιοῦτον διότι ὑπὸ τῆς νόσου μαραίνεται, καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου φθείρεται. Ἀλλ' ὅσον ἡ καλλονὴ εἶναι ὀλεθρία χωρὶς τὴν ἐκπαίδευσιν, καὶ τὴν ἠθικὴν, ἔτι περισσότερον εἶναι αὕτη πολύτιμον καὶ θεῖον δῶρον καὶ λάμπει ὡς ἀστὴρ φαεινὸς, ὅταν ὑπάρχῃ ἡνωμένη μετὰ τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν καὶ τῆς ἀληθοῦς παιδείας. Ἡ φυσιογνωμία τῆς ὡραίας γυναικὸς ἀπεικονίζει τὰς ψυχικὰς ἀρετὰς· π. χ. τὴν γαλήνην, τὴν χάριν, τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν εἰρήνην καὶ εἶναι ἀγγελική. Ὅταν αἱ νεανίδες εἰσέλθωσιν εἰς τὸν κόσμον μὲ ἠθικὰ σωματικὰ προτερήματα, τότε θέλουσι περικυκλωθῇ ὑπὸ διαφόρων ἀνθρώπων, οἵτινες θέλουσι προσφέρει εἰς αὐτὰς τὸν προσήκοντα ἔπαινον διὰ τὰ προτερήματά των. Ἀλλ' εἰς τὸν ἔπαινον αὐτὸν συνήθως ὑποκρύπτεται τὸ δηλητήριον τῆς ἀρετῆς των· διὰ τοῦτο πρέπει νὰ προσέχωσι μήπως ἐξαπατηθῶσιν ὑπὸ τῶν κολάκων, οἵτινες προσποιούμενοι εἰλικρίνειαν καὶ ἀγάπην προσπαθοῦσι νὰ καταστρέψωσι τὴν τιμήν των. Ἔχομεν πολλὰ παραδείγματα τοιαύτης ἀπάτης, ἥτις ἔκαμε πολλὰς γυναῖκας νὰ χάσωσι ἠθικὸν αἴσθημα, καὶ νὰ καταγίνωνται εἰς τοὺς καλλωπισμοὺς καὶ εἰς τὰς ἀσέμνους διασκεδάσεις. Ἡ δὲ ματαιότης αὕτη ἔγινε αἰτία νὰ κατεξωδεύσωσι τοὺς ἀθλίους συγγενεῖς των, εἰς ἐνδύματα καὶ λοιπὰ κοσμήματα, καὶ τὸ χειρότερον, ἐξαιτίας τῆς πολυτελείας των ταύτης, καταστρέφωσιν ὁλοτελῶς τὴν περιουσίαν τῆς οἰκίας των. Αἱ τὸ αὗται γυναῖκες μένουσι γενικῶς ἀνύπανδροι, καὶ ἀφοῦ γηράσωσι, προσπαθοῦσι διὰ ψιμμυθίων, καὶ ἄλλων τεχνικῶν μέσων νὰ πράττωσι τὴν ἐφθαρμένην καλλονήν των διὰ νὰ φαίνωνται ὡραῖαι· ἀλλὰ ματαίως κάμωσι ταῦτα, διότι αὗται ἐγήρασαν καὶ ὅλοι τὰς ἀποστρέφονται.

Τότε ἡ ζηλοτυπία καταστρώγει αὐτὰς μέχρι τοῦ τάφου, καὶ ἡ τιμωρία αὕτη ταῖς ἐπιβάλλεται κατὰ θείαν μοῖραν διότι εἶχον ὅλας τὰς ἐλπίδας αὐτῶν εἰς τὴν σωματικὴν καλλονήν των. Ὅταν ἡ καλλονὴ συνοδεύεται μετὰ τῆς σωφροσύνης, τῆς ταπεινώσεως, καὶ τῶν λοιπῶν ἀρετῶν, τότε πρὸ πάντων εἶναι σεβαστή· καὶ ἡ γυνὴ ἡ προικισμένη μὲ τοιαύτας ἀρετὰς δύναται νὰ ἐνώσῃ τὴν τύχην της μετὰ ἐπισήμων ὑποκειμένων, οἵτινες θέλουσι προτιμήσει αὐτὴν διὰ τὴν σεμνότητα καὶ ταπείνωσίν της. Ἡ καλλονὴ πρέπει νὰ θεωρῆται, ὡς ἓν ἀπὸ τὰ πολλὰ προτερήματα, μὲ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἦναι στολισμένη ἡ γυνὴ, καὶ ὄχι τὸ μόνον ἀναγκαῖον. Ἡ ἀσχημοτέρα γυνὴ πρέπει νὰ φαίνηται ὡραιοτέρα διὰ τῆς γαλήνης καὶ ἀγαθότητος τῆς ψυχῆς της, ἥτις διαλάμπει ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῆς, ἐνῷ ἡ ὡραιοτάτη γυνὴ ἡ ἔχουσα ὅλην τὴν ἰσομερίαν καὶ ὅλην τὴν ἐντέλειαν τῶν χαρακτήρων καὶ τὸ λευκὸν χρῶμα, δύναται νὰ φαίνηται ἀσχημοτάτη διὰ τῆς σκληρότητος καὶ τῆς κακῆς διαθέσεως, ἥτις φαίνεται εἰς τὴν φυσιογνωμίαν της. Ἐκ τούτου ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ καλλονὴ δὲν συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἔχῃ ἡ γυνὴ ὡραῖον πρόσωπον ἀλλὰ εἰς τὴν ἀγαθὴν καρδίαν καὶ ἐνάρετον καὶ φρόνιμον συμπεριφορὰν, τὴν ἐξωτερικὴν εὐπρέπειαν, καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς, αἱ ὁποῖαι φαίνονται εἰς τὴν φυσιογνωμίαν της.

Ἡ ὑγεία καὶ καθαριότης τοῦ σώματος εἶναι ἀναγκαιοτάτη πρὸς συντήρησιν τῆς καλλονῆς. Ὅταν μία γυνὴ ἀμελῇ τὴν εὐπρέπειαν τοῦ σώματος αὐτῆς, τότε βέβαια ἀδιαφορεῖ καὶ περὶ τῆς ὑγείας της. Ἡ ὑγεία εἶναι τὸ πολυτιμότατον πρᾶγμα διότι εἰς τὸν μὴ ἔχοντα ὑγείαν ὅλα τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου εἶναι μάταια. Ἔπειτα ἡ ἀμελοῦσα τὴν καθαριότητα τοῦ σώματός της, οὐδὲ τὴν ψυχὴν φυλάττει καθαράν. Εἰς τὴν ὑγείαν συντελοῦσιν ἡ ἀβλαβὴς τροφὴ, ἡ καθαριότης καὶ ἡ κίνησις τοῦ σώματος. Ἡ γυνὴ πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε καθαρὰ καὶ κοσμίως ἐνδεδυμένη, ἀποφεύγουσα τοὺς συρμοὺς καὶ τοὺς τεχνιτοὺς καλλωπισμούς. Διότι τὸ χρῶμα τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς αἰδοῦς ὁμοιάζει τὸ χρῶμα τῶν ῥόδων, ἐνῷ τὸ ψιμμύθιον φθείρει τὸ δέρμα τοῦ προσώπου, καὶ παράκαιρα ῥυτιδόνει

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

μένε. Ἡ γυνὴ, ἂν εἶναι ἐνδεδυμένη καθαρῶς καὶ εὐπρεπῶς, εἶναι τῇ παραδείγματι τῆς οἰκονομίας καὶ σοφροσύνης, καὶ πολὺ ἀνωτέρα ἀπὸ ἐκείνας αἱ ὁποῖαι εἶναι στολισμέναι, καθ' ὅλην τὴν ἀντίθεσιν καὶ ἀφεῖλαι τοῦ νέου συμεοῦ.

ΖΟΗ.

ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΟΠΤΑΣΙΑ.

Τῇ πέμπτῃ ἡμέρᾳ τῆς Σελήνας, ἢν κατὰ προκατορθὸν ἤδη φιλέστερα ὡς ἡμέραν ἑορτὴν, νηφάλιος καὶ προσευχηθεὶς τὸν πρωϊνὸν ὕπνον τῇ ὑψίστῃ, μνεῖαν τὸν ὑψηλὸν λόφον τοῦ Βαγδατίου, ἔνθα διατρίβω τὸ ἐναλλασσόμενον τῆς ἡμέρας ἐν μελέτῃ καὶ προσευχῇ. Ὑπῆ δὲ ἐκείνου τὸν καιρὸν· ἀέρα ἐκεῖ τῆς καρυφῆς τοῦ λόφου τούτου, ἀπορεῖλθεν εἰς βαθεῖαν σκέψιν περὶ τῆς μεταβατότητος τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ ἀπὸ στοχασμοῦ εἰς στοχασμὸν μεταβαίνων — «βεβαίως, εἶπον, ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὕπνος, ἢ δὲ ζωὴ ὄνειρον.»

Ὑπῆ ταῦτα ἐστοχαζόμην. ἔβλεπα τὰ βλέφαρα ἐπὶ τῆς κορυφῆς βράχου τινὸς μὴ ἀπέχοντος, καὶ ἐπεὶ ἀνεπαλύφθ τινα ὑπὸ τὴν ὑπόπτερα, ἔστις εἶχεν εἰς χεῖρας μαῦρα ὄργανον μουσικὸν ἄγνωστον εἰδος, οὗτος, προσερχόμενος τὸ ὄργανον εἰς τὰ χεῖλη, ἤρχισε παίζειν· τὸ ὄργανον ἦτον ὑποβαλλόντως γλυκὺ, ἡ δὲ ἐυχὴ ἐκαλλιεργεῖτο ἐν τόσων ἀποτόμων μελῳδιῶν ἀνάμιγμάτων καὶ καθ' ἕνα διάφορον τῶν ἄλλων κατὰ εἶχον ἀκούσει. Τὸ ἐναρμόνιον καὶ γλυκύτατον τοῦτο ὄργανον ἔφερε εἰς τὴν ἐνθύμησίν μου τὰ ὠφέλιμα ἐκεῖνα μαθήματα, τὰ ὁποῖα φιλλονται εἰς τὸν παράδεισον ἐπὶ τῇ ἐνώσει τῶν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἀποδημησάντων ἀγαθῶν ψυχῶν καὶ τὰ ἐφαλε διασκεδάζουσιν οὗτοι τὰς ἐντυπώσεις τῆς τελευταίας ἀγωνίας καὶ παρασκευάζουσι τὰς ψυχὰς εἰς τὰς ἡδονὰς τοῦ μεταφύτου ἐκείνου τόπου.

Πολλάκις ἐρρέθη ὅτι ὁ ἐνώπιόν μου καίμενος βράχος ἦτο κατοικία πνεύματος καὶ ὅτι πολλοὶ διαβάται ψιφρένθησαν ἀκούοντες τὴν ὠδικὴν μουσικὴν ταύτην, ἀλλ' οὐδέποτε ὅτι ὁ μουσικὸς ἔγινεν ὁρατός. Εἷς ἐμὲ δὲ, ἐπὶ τοῦ ὁρατὸν, ἐπὶ τέλους, ἀφοῦ διὰ τῶν μαγευτικῶν ἐκείνων τόνων τὸν ὕψωσε τοὺς στοχασμούς μου καὶ ἔκαμεν ὅστε, λησμονῶν ἑαυτὸν καὶ τὸν κόσμον ἐν ᾧ ὑπῆρχον, νὰ δοθῶ εἰς σκέψεις ἀνωτέρας τῶν δυνατοτήτων μου, εἰς ἐμὲ, λέγω, ἐπὶ τέλους καὶ ἔνωσε καὶ διὰ παντὸς τῆς χαρᾶς δάκρυα νὰ προβλθω εἰς ἠνάγκασθητο θέσιν. Προσέβλεψα λοιπὸν, ὡς διετάχθην, καὶ προσέβλεψα μὲ τὸ σῶμα ἐκεῖνα, ὅπερ ἐμπρόσθεν τὰ ἀνωτέρας φύσεως ὄντα· καὶ τὰ ἐχαλλώρην τὴν καρδίαν καὶ ἐχερόμην ἀπερόπως πολὺ τῆς τακεινῆς ἡμῶν σφαίρας, ἔκειτο ὅμως πρὸ τῶν ποδῶν του καὶ ἔλεγεν.

Τὸ πνεῦμα μοὶ ἐμειδίασεν καὶ μοὶ ὁμίλησεν εὐφραγόρως καὶ μετὰ συμπαθείας, οὕτως ὡστε οἱ δύστυχοι καὶ οἱ φίλοι, μετὰ τῶν ὁποίων ἐπλησίαζον, διελύθησαν καὶ ἡφαντασία μου ἐξωκοιεθη πρὸς αὐτὸ. Εἶτα δὲ μὲ ἦρεν ὑπερόνω τῆς γῆς καὶ λαῷόν μου τῆς τὴν διδῷε.

— Μίζα, μοὶ λέγει, ἔρουσά σε μονολογοῦντα· λίθη, ἀκολούθει με.

Ἐβύτα λοιπὸν, ὑβηγούμενος ὑπὸ τοῦ πνεύματος, ἔβλεπα εἰς τὸν ἀνάντη βράχον, ἐκεῖ τῆς χορυφῆς τοῦ ὁποίου μὲ ἀπέβασε καὶ μοὶ εἶπε:

— Στρέφον τὰ βλέμματά σου πρὸς ἀνατολὰς καὶ εἰπὲ τί βλέπεις;

— Βλέπω, εἶπον ἐγὼ, κοιλάδα ἐκτεταμένην καὶ μέγα βάθρον διαρρέον αὐτήν.

— Ἡ κοιλὰς, τὴν ὁποίαν βλέπεις, εἶναι ἡ κοιλὰς τῆς δυστυχίας καὶ τὸ βάθρα, κάρος τοῦ μεγάλου βάθρους τῆς αἰωνιότητος.

— Τίνος ἕνεκα, ἐρώτησα ἐγὼ, τὸ διαρρέζον τὴν κοιλάδα βάθρα ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔχει τὴν πηγὴν ἐν ἐμίχλῃ πυκνῇ κεκρυμμένην, ἀφ' ἑτέρου δ' ἐξαφανίζεται εἰς ἐμίχλην πάλιν μετακομιζόμενος;

— Ὦ, τὸ βλέπεις, ἀπεκρίθη τὸ πνεῦμα, εἶναι τὸ μέρος τῆς αἰωνιότητος, τὸ καλούμενον χρόνος καὶ μετρᾶται διὰ τοῦ ἡλίου, ὅστις ἀνατέλλει ἐκ τοῦ πέρατος ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔχει τὴν ἀρχὴν μεν' αὐτοῦ ὅλοι κατασκευὴν καὶ εἰς τὸν συντέλειαν. Παρατήρησον ἤδη καὶ τὴν θάλασσαν ταύτην, ἀριζομένην ἐκατέρωθεν ἐκεῖ πέρατος καὶ εἶπέ μοι τί ἀναπαλύπτεις ἐν αὐτῇ;

— Βλέπω, εἶπον ἐγὼ, γέφυραν μίαν τοῦ βάθρατος ἐκτεταμένην.

— Ἡ γέφυρα, τὴν ὁποίαν βλέπεις, εἶπε τὸ πνεῦμα, εἶναι ὁ ἀνθρώπινος βίος. Ἴδε αὐτὴν μετὰ πλειοτέρας προσοχῆς.

Καὶ παρατήρησα προσεκτικώτερον καὶ εἶδον αὐτὴν συγκειμένην ἐξ ἑβδομήκοντα τόξων ἀκεραίων καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων κεκραγμένων, ἄτινα, τοῖς ἀκεραίοις προστιθέμενα, συνεπεσοῦντο εἰς ἑκατὸν περίπου. Ἐνῷ δ' ἐγὼ ἐμέτρουν, τὸ πνεῦμα μοὶ εἶπεν ὅτι ἡ γέφυρα τὸ πρῶτον συνέκειτο ἐκ χιλίων τόξων, ἀλλ' ὅτι μέγας κατακλυσμὸς ἐπελθὼν κατέστρεψε τὰ ὀπίσθια καὶ ἄφηκε τὴν γέφυραν εἰς κατάστασιν ἐρειπώδη, οἵαν ἤδη ἔβλεπον αὐτήν.

— Ἀλλ' εἶπέ μοι ἔτι πλέον, εἶπε τὸ πνεῦμα, τί ἀνακαλύπτεις ἐν αὐτῇ;

— Βλέπω πλῆθη ἀνθρώπων διαβαινόντων ἐπ' αὐτῆς καὶ μέλαν νέφος ἐπικρεμάμενον ἐνθεν καὶ ἔνθεν εἰς τὰ ἄκρα αὐτῆς.

Καὶ μετὰ συντονωτέραν παρατήρησιν, εἶδον πολλοὺς τῶν διαβατῶν πίπτοντας ἐκ τῆς γεφύρας εἰς τὸ μέγα βάθρα, τὸ ὑπ' αὐτὴν βάθρον καὶ πάλιν παρατηρήσας ἀνεκάλυψα ἀναρίθμητον πλῆθος παγίδων, κεκρυμμένων ὑπὸ τὴν γέφυραν, εἰς τὰς ὁποίας ἅμα ἐκάστων οἱ διαβάται ἔπιπτον εἰς τὸ βάθρα καὶ ἐγίνοντο ἄφαντοι. Αἱ κεκρυμμέναι αὗται παγίδες ἦσαν τοιαῦται καὶ οὗτοι πυκναὶ πρὸς ἀλλήλας κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς γεφύρας, ὥστε ἀγέλαι ὁλόκληροι ἀνθρώπων, ἅμα ἐξέρχοντο τοῦ νέφους, ἔπιπταν ἐντὸς αὐτῶν· περὶ τὸ μέσον τῆς γεφύρας ἦσαν ὀλιγώτεραι καὶ ἀραιωμέναι, ἀλλ' ἐκ νέου πολλαπλάσιαι καὶ πυκναὶ ὑπερέπτοντο ὑπὸ τὰ ἄκρα τῶν ἀκεραίων τόξων. Ἐκεῖ, ἐπὶ τῶν κατεστρεμμένων τόξων, ὑπῆρχον ὀλιγάριθμοί τινες ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἐπερπάτουν χωλαίνοντες καὶ τέλος ἀπηυθημένοι ἔπιπτον ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου καὶ ἐξηφανίζοντο. Διέτριψα χρόνον τινὰ μελετῶν τὸ θαυμάσιον τοῦτο κτίρμα καὶ τὰ ποικίλα καὶ ἄπειρα ἀντικείμενα τὰ ὁποῖα μοὶ παρουσίαζοντο, ἡ δὲ καρδία μου ἐπληροῦτο βαθείας μελαγχολίας εἰς τὴν θέαν πολλῶν ἀνθρώπων πιστόντων οὕτω ἀπροσδοκήτως μέσῳ τῆς χαρᾶς καὶ εὐθυμίας καὶ δραττομένων παντὸς οὐτινοσδήποτε πράγματος παρατυχόντος πρὸς σωτηρίαν. Τινὲς ἀνέβλεπον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ μυρία ὅσα ἐπεστρέφοντο ἐκρέκοντο καὶ ἔπιπτον γινόμενοι ἄφαντοι. Ἕτεροι δὲ πάλιν, ἐνῷ κατεγίνοντο ἐπιδιώκοντες πομφολυγές τινας ἀκτινοβολούσας καὶ σμαραγούσας ἐνώπιόν των καὶ μικρὸν δεῖν ἀπέλαυον τοῦ σκοπουμένου, αἴφνης ὁ ποὺς αὐτῶν ἐλάνθανε καὶ ταχυπαλλόμενοι ἐδύσκλουτο· ἐν τοιαύτῃ συγχύσει ἀντιπεμένων διάφορον τινὲς ἔχοντες εἰς χεῖρας ξίφη, ἄλλους δὲ αὐροδοχεῖα, καὶ τρέχοντες ἔνθεν καὶ ἔνθεν τὰς γεφύρα, καὶ ὠθοῦντας διαφόρους εἰς τὰς παγίδας, αἵτινες ἦν ἑρμένου εἰς τὴν ἕδον αὐτῶν καὶ τὰς ὁποίας ἐδύνατο ν' ἀπορύγωσιν, ἂν δὲν ἔσπευδον οὕτω ταχέως πρὸς αὐτάς.

Τὸ πνεῦμα, βλέπον με βεβυθισμένον εἰς τὴν θέαν τῆς μελαγχολικῆς ταύτης σκηνῆς, μοὶ εἶπεν ὅτι εἶχον διατρίψει ἀρκετὰ ἐπὶ τοῦ

ἀντικειμένου τούτου καὶ διέταξε ν' ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τῆς γεφύρας καὶ νὰ εἴπω ἂν ἴδω τι τὸ ὁποῖον τυχὸν δὲν ἐνοοῦσα.

— Τί σημαίνουσιν, εἶπον ἐγὼ ἀναβλέψας, τί σημαίνουσιν αἱ μεγάλαι ἐκείναι ἀγέλαι πτηνῶν, πετομένων διπλῆ περὶ τὴν γέφυραν, ὧν ἡ ἄκρα κάθηνται; Βλέπω ἱέρακας, ἀετοὺς, κόρακας καὶ μεταξὺ παντοίων ἄλλων πτηνῶν βλέπω πτίλια πτερωτὰ, τὰ ὁποῖα ἀγεληδὸν κάθηνται ἐπὶ τῶν τόξων τοῦ μέσου.

— Ταῦτα, εἶπε τὸ πνεῦμα, εἶναι ὁ φθόνος, ἡ πλεονεξία, ἡ δεισιδαιμονία, ἡ ἀπελπισία, ὁ ἔρως μὲ τὰς ἰδίας ὀρονιτίδας καὶ κάθη, τὰ ὁποῖα μαστίζουσι τὸν ζωόν.

Τότε ἐπανέζων ἐγὼ εἶπον! Φεῦ! ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη εἰς μάτην, ἀφ' οὗ ἐγκατελείφθη εἰς τὴν δυστυχίαν καὶ εἰς τὸν θάνατον· ἐκτανίζεται ἐν τῇ ζωῇ καὶ ἐξαφανίζεται ἐν τῷ θανάτῳ.

Τὸ πνεῦμα, συγκινηθὲν, μὲ διέταξε νὰ παύσω βλέπων τὸ σπαρακτικὸν ἐκεῖνο θέαμα· μὴ βλέπε πλέον, εἶπε, τὸν ἄνθρωπον εἰσερχόμενον τὸ πρῶτον εἰς τὴν αἰωνιότητα, ἀλλὰ ῥῖψε τοὺς ὀφθαλμούς ἐκεῖ, πρὸς τὴν πυκνὴν ὁμίχλην, ὅπου τὸ βάθρα ῥέει τὰς γεμάτας τῶν ὀνειρῶν.

Καὶ ἔστρεψα, ὡς διετάχθην, τοὺς ὀφθαλμούς· καὶ εἶδον τὴν κοιλάδα ἠνωγμένην κατὰ τὸ ἀπώτατον ἄκρον αὐτῆς καὶ συγχεομένην μὲ ἄπειρον ἔκτασιν οὐρανοῦ, Ὅπερ ἐνῷ ἐθεώρουν, μέσῳ τοῦ ὁποίου ὑπεμαγνήθης βράχυς ἀδαμάντινος ἠγείρετο, διαιρῶν αὐτὸν εἰς δύο ἴσα μέρη.

Τὰ νέφη ἐκρυπτον τὸ ἥμισυ μέρος καὶ τοῦ ἀπείρου τούτου Ὠκεανοῦ καὶ οὔτω δὲν ἐδυνάμην νὰ διακρίνω τί ἐν αὐτῇ ὑπῆρχεν· ἀλλὰ τί ἄλλο ἥμισυ μοὶ ἐφάνη, Ὠκεανὸς ἄπειρος, ἐσπαρμένος μυρίας νήσους, καταφύτους ἀπὸ ἄνθη καὶ πλήρεις ὀπωρῶν καὶ περὶ τὰς ὁποίας μυρίαι θάλασσαι μικραὶ ἔρρεον διαλάμπουσαι. Ἐκεῖ εἶδον ἀνθρώπους ἐνδεδυμένους ἐνδυμα δόξης καὶ στέμμα ἔχοντας ἐπὶ κεφαλῆς καὶ οὗτινες ἦ περιεφέροντο ἡσύχως ὑπὸ τὴν σκιὰν δένδρων ἡθυπλῶν ἢ ἀνεπαύοντο ἐπὶ ἀνθίνων ἀναπλίντρων· ἤκουσα ἐκεῖθεν συγκεχυμένην ἁρμονίαν πτηνῶν ψαλλόντων, ὑδάτων πιπτόντων, φώνων ἀνθρωπίνων καὶ ὀργάνων μουσικῶν. Χαρὰ ἀφαιδρυνέ μου τὸ πρόσωπον διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς τερπνῆς ταύτης σκηνῆς· ἐπεθύμησα τὴν πτέρυγας τοῦ ἀετοῦ ἵνα ῥιφθῶ πρὸς τὰς μακαρίας ἐκείνας μονάς. ἀλλὰ τὸ πνεῦμα μοὶ εἶπεν ὅτι καὶ δι' αὐτὸν σκάνη τὸν ἀετὸν δὲν ὑπάρχει λίσθος, καὶ ὅτι πᾶν ζῶον πρέπει νὰ βλέθῃ διὰ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου καὶ οὕτω νὰ φθάσῃ εἰς τὰς μακαρίους μονάς. Αἱ νῆσοι τὰς ὁποίας βλέπεις, ἠκολούθησε λέγον μοι, αἱ κείμεναι οὕτω ἀζώως καὶ γλυκέζουσαι καὶ ἐξ ὧν ἄπασα ἡ τοῦ Ἰδεώδους ἐπιρόνοια διακυκλίεται, εἶσιν αἱ μακάριαι μονὴ τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων. Μὴ δὲ νομίζῃς ὅτι ὑπάρχουσιν αὐταὶ μόνον τὰς ὁποίας βλέπεις· πέραν αὐτῶν ὑπάρχουσι μυριάδες καὶ ἐκατοντάδες ὅσαι αἱ ἄμμοι τῆς θαλάσσης· αὐτοῦ κατοικοῦσιν οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι μετὰ θάνατον ἀναλόγως τῶν ὅσων ἔπραξαν εἰς τὸν ἐρίμαρον τοῦτον κόσμον· αἱ νῆσοι αὗται γέμουσιν ἡδονῶν παντοδαπῶν, ἀναλόγων πρὸς τὰς ὀρέξεις· τῶν ἐνοικούντων ἐκάστη νῆσος εἶναι Παράδεισος προετοιμασμένος διὰ τοὺς κατοικήτορας κατοίκους. Τί λοιπὸν λέγεις, ὦ Μίζα; αἱ μονὰι αὗται δὲν ἀξίζουσι τῶν ἀγώνων; Φαίνεταί σου δυσκολὸς ἡ ζωὴ, ἅτις σοὶ δίδει εὐκαιρίαν νὰ ἀνταμειφθῇς τοιουτοτρόπως; Ὁ θάνατος εἶναι ἀξιοφοβος ὅταν ἀπὸ τοιαύτης εἰς τοιαύτην σὲ μεταφέρει ὕπαρξιν; Μὴ λοιπὸν δοξάζῃς ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη ἐπὶ ματαίῳ, ἀφ' οὗ ἔχει τοιαύτην αἰδαίμονα αἰωνιότητα νὰ ἐλπίζῃ.

Ἔβλεπον μετ' ἀνεκρράκτου ἡδονῆς τὰς μακαρίας νήσους καὶ εἶπον ἐπὶ τέλους:

— Ἀποκλυφόν μοι νῦν σὲ παρακαλῶ τὰ μυστήρια ὅσα κρίπτονται ὑπὸ τὰ νέφη ἐκεῖνα τὰ σκοτεινὰ, τὰ ὁποῖα καλύπτουσι τὸν ἀκεανὸν πέραν τοῦ ἀδαμαντίνου βράχου.

Καὶ μὴ λαβὼν ἀπάντησιν, ἐστράφην ἵνα ἐρωτήσω αὐθις τὸ πνεῦμα—ἀλλὰ πλέον ἔγνων ἑαυτόν.

Ἤμην ἐκ νέου κάλλῳ μου τὸ ὄρμα, ζητῶν τὴν ἀκτασίαν, ἣν ἐπὶ τοσούτων χρόνων ἐμελέτων—καὶ ἀντὶ τοῦ κυλιομένου βεύματος καὶ τῆς γεφύρας καὶ τῶν μακαρίων νήσων, εἶδον τὴν ἀχανῆ κοιλάδα τοῦ Βαγδατίου, καὶ βάθρα, καὶ πρόβατα, καὶ καμήλους βοσκούσας ἐπὶ τῶν πλευρῶν αὐτῆς.

(***)

ΧΡΙΣΤΙΝΗ ΔΕ ΒΕΛΖΙΟΖΟ.

Περιφανὴς γυνὴ Ἰταλὶς πολλὰ πονέσασα ὑπὲρ τῆς ἑαυτῆς πατρίδος, πλεῖστον δὲ συντελέσασα εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ ἕνωσιν αὐτῆς, ἐτελεύτησεν ἐν Μεδιολάνοις κατ' αὐτὰς πλήρης ἡμερῶν, ἄγουσα τὸ ϛ΄ ἔτος τῆς ἡλικίας, ἀφοῦ ἐξέθη πρότερον νὰ ἴδῃ τὴν μὲν Ἰταλίαν ἡνωμένην, τὴν δὲ προαύλιον πάλιν πρωτεύουσαν τοῦ Ἰταλικοῦ βασιλείου. Ἡ γυνὴ αὕτη εἶναι ἡ πριγκηπέσσα Βελζιοζόο, μία τῶν μεγίστων ἐπιστατήρων τῆς ἀναγεννηθείσης Ἰταλίας. Θυγάτηρ τοῦ μαρκίωνος Ἰσιδώρου Τριβουλζίου, συνεζεύχθη τῷ πρίγκηπι Βελζιοζόο· κεχορηγημένη δὲ ἐξόχως προτερήματων, ἐνωρὶς ἔλαβε μέρος ἐνεργὸν εἰς τὰς ἀποπείρας τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πατρίδος της. Ἀναγκασθεῖσα, μετὰ τὰ γεγονότα τοῦ 1821, νὰ φύγῃ τῆς ἑαυτῆς πατρίδος κατέφυγεν εἰς Παρισίους, ὅπου ἔνεκα τῶν ἀρετῶν, τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ διαπύρου πατριωτισμοῦ αὐτῆς, ἐγένετο δεκτὴ μετὰ μεγίστης συμπαθείας. Περιζήτητος ὑπὸ τῶν πρώτων φερόντων τῆς παρισιανῆς κοινωνίας, διετήρησε πρὸ πάντων σχέσεις συνεχεῖς μετὰ τῶν κ. κ. Μινιὲ καὶ Αὐγουστίνου Θιερὶ, οἵτινες τότε διέγραφον ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἑαυτῶν πατρίδος νέαν λαμπρὰν. Εἰ καὶ πολὺ γνωστὴ ἐν τοῖς ἐπιτηδείοις κύκλοις τῶν Παρισίων, δὲν ἔπαυσεν ἐντούτοις συνωμιλοῦσα ὑπὲρ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς Ἰταλίας, βοηθοῦσα γενναίως τοὺς γλωσσοπάτριδας πατριώτας αὐτῆς καὶ ἀρθόνως συγχορηγοῦσα εἰς τὰς ἀπαιτούσας ἐκ συνεπήγοντο τὰ ἐπαναστατικὰ κινήματα τὰ ὁπ' αὐτῶν ἐπιχειρούμενα. Οὕτω συνεστήσατο κρύφα ἐν Μεδιολάνοις ἑταιρείαν μυστικὴν τὴν Ὀζόνο ἅτις συνετέσσετο ἐν Παρισίοις ὑπὸ προσφύγων. Ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1848 ἐβράμεν εἰς Μεδιόλανα καὶ διωργάνωσεν αὐτόθι ἰδίαις δαπάναις τάγμα ἐκπαναστατῶν. Αἱ νίκαι τοῦ Σαδέτζου τῇ ἠνέῳξαν πάλιν τὴν ὁδὸν τῆς ἐξορίας. Ἐπέστρεψεν εἰς Παρισίους ἔνθα συνεργάσθη εἰς τὴν σύνταξιν τῆς Ἐπιθεωρήσεως τῶν δύο Κόσμων.

Ἀπελπισθεῖσα τότε περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Ἰταλίας, περιγρῦθη εἰς Ἀνατολὴν διατρίψασα αὐτόθι μέχρι τοῦ 1850. Δημοκράτης ἐκ πεποιθήσεως, συνεδιάσθη ἔπειτα ὡς ὁ Μανέν, ὁ Πελλατζικίνης, ὁ Ληφαρίνα καὶ τόσοι ἄλλοι φιλοπάτριδες Ἰταλοὶ μετὰ τοῦ οἴκου τῆς Σαβοΐας, ὅπως ἐργασθῇ μετὰ τοῦ Καβοὺρ εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀπελευθερώσεως. Κατὰ τὸ 1860, ἡ Χριστίνη δὲ Βελζιοζόο ἐπανέστρεψεν εἰς Μεδιόλανα, ὅπου μετὰ ὑπερῆν τοσοῦτον θορυβώδη, ἀπαυθη παντὸς πολιτικοῦ κινήματος καὶ ἔζησε τὸ λοιπὸν ἐν τοῖς κόλποις τῆς οἰκογενείας αὐτῆς, ἐν μέσῳ τῶν τέκνων καὶ τῶν οἰκείων της. Τὸ ζμίλημα ὅπερ κοσμεῖ τὸν τάφον ἑνὸς τῶν πρεγόνων της, θὰ ἦν ἐκίσης ἐπιτάφιον ἐπίγραμμα εὐγλωττότατον τῆς περιφανοῦς ταύτης γυναικός.

(Τύπος)

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ο ΚΗΠΟΥΡΟΣ ΚΑΙ Η ΑΗΔΩΝ.

(Μῦθος Περσικός)

Χωρὶς τὸς εἶχε τειτνὸν καὶ ἐξαίσιον κῆπον μετ' ἀνθῶνος χλοερωτάτου. Ὁ κὺρ ἐν αὐτῷ καθήμενος τὸν ἑαρινὸν Ζέφυρον, αἱ δὲ ἀναθυμιάσεις τοῦ ὠκίμου καταβρόσιζον τὸν νοῦν καὶ εὐθῦνον τὴν ψυχήν.

Ἓν τῇ γωνίᾳ τοῦ κήπου του ὑπῆρχε ῥοδὴ ἀνθοῦσα καὶ ὑψηλή.

Καθ' ἑκάστην πρωΐαν, ἐν τῇ λειτουργῇ τῆς ῥοδῆς, τὰ ῥόδα ἤνθουν καχρωματισμένα ὡς ἡ παρειὰ τῶν διανθισμένων ὡσεῖων. Ὁ κηπουρὸς ἦν ἐρωτευμένος πρὸς τὰ ἐξαίσια καὶ θελκτικὰ ῥόδα τούτα

Ἤμερον ἕτος ὁ κηπουρὸς, κατὰ τὴν συνήθειαν αὐτοῦ, μετεβάδιζεν εἰς τὸν κῆπον του, ἐθεώρει τὰ ῥόδα του, εἶχεν ἀπόδονα περίλυπον, τύπτουσαν τὴν κορυφὴν ἐπὶ τῶν φύλλων καὶ διὰ τοῦ ῥάμφους της ἀπερριζοῦσαν τοὺς κλάδους.

Ὁ κηπουρὸς τὴν διασκόρπισιν τῶν φύλλων τῶν ῥόδων του θεασάμενος, ἐταράχθη καὶ κατεθλίβη λυπρῶς.

Τὴν ἑπομένην, τὸ αὐτὸ ἀπογόνων, ὠρτίσθη ὑπερμέτρως.

Τὴν τρίτην ἡμέραν ἡ ἀηδὼν διὰ τοῦ ῥάμφους της ἀπερύλλωσεν ἑλοτελῶς τὰ ῥόδα.

Ὁ κηπουρὸς, ἔξαλλος ἐξ ὀργῆς, ἔθετο παγίδα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀηδόνος, ἣν καὶ συλλαβὼν κατέλιπεν ὡς ἐν φυλακῇ εἰς κλωβὸν.

Ἡ ἀηδὼν, ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ της, ἀνοίξασα τὸ ῥάμφος της ὡς ὁ ἑπτανὸς ὁράπανον·

— Ὦ κύρι! ἐκεῖ τίνι λόγῳ μὲ ἐφυλάκισες; Διατί ἀπεράσιας νὰ μὲ τιμωρήσῃς ἐὰν ἔκραξες τοῦτο ἕνα ἀκούῃς τ' ἄσματά μου, ἡ φωλιά μου εἶρηται ἐν τῷ κήπῳ σου, ἔνθα, τὴν πρωΐαν ὁ χλοερὸς ἄνθων σου χρησιεύει μοι ὡς αἴθουσα τῆς μουσικῆς. Ἐὰν ἦ ἄλλως, εἰπέ μοι τί ἐπλημμέλησα.

Ὁ κηπουρὸς ἀπεκρίθη:

— Ἄγγελε, ὦ ἀηδών, τί ἐπριζόντησας εἰς τὴν εὐτυχίαν μου, καὶ φοβερὰς κατάστασις μὲ δυστυχῆ διὰ τῆς καταστροφῆς τῶν προσφιλῶν μου ῥόδων. Δίκαιον ἄρα ἔπρεπε ἡ πρᾶξίς σου τιμωρηθῇ, σὺ δὲ ἀπεχωρισθῇς τῶν φίλων καὶ τῆς οἰκογενείας σου, καὶ στεροῦμένη αὐτὰς χαρᾶς καὶ τερπνολῆς, θλίβεσαι ἐν τῇ γωνίᾳ τῆς φυλακῆς σου, ἐνῷ ἐγὼ καταπτυχόμενος ὑπὸ τῆς λύπης τῆς ἀπωλείας τῶν ῥόδων μου ῥόδων, θέλω κλεῖν ἐν τῇ μερμνώδει ἐστίᾳ μου.

Ἡ ἀηδὼν ἀνεκλαύσεν.

— Ἀπόφησον τὴν ἰδέαν ταύτην ἐξέτασον δέ, ἐὰν ἐγὼ ἐφυλακίσθην διὰ τὸ σφάλμα ὅτι ἀπερύλλωσα ἓν ῥόδον, ὁπόταν σὺ πρέπει νὰ ἐνοῄσῃς ποσὴν κατασυντρίβων μίαν καρδίαν!

Οἱ λόγοι οὗτοι τοσοῦτον μεγάλως συνεκίνησαν τὸν κηπουρὸν ὥστε ἀπελευθέρωσεν τὴν ἀηδόνα.

Τὸ στόμα τότε χεῖρι εἶπεν:

— Ἐπειδὴ ἐκαίησας μοι τοιαύτην χάριν ὀφείλω νὰ σοὶ ἀνταμείψω διὰ χάριτος πλείω. Μάθε λοιπὸν ὅτι ὑπὸ τὸ δενδρον αὐτὸ, ὅπου ἐκάθησας, ἐκάθεγεν ἀγγεῖον πλῆρες χρυσοῦ. Λάβε αὐτὸ καὶ μετάβα χαρίσθητι εἰς τοὺς ἀνθρώπους σου.

Ὁ κηπουρὸς ἔσκαψεν εἰς τὸ μέρος τοῦτο. Εἶρων δὲ τοὺς λόγους τῆς ἀηδόνος ἐλπιδοφόρους, εἶπεν αὐτῇ

— Ὦ ἀηδών! ὁποῖον ποικίλον δοξον τὸ νὰ δυνηθῇς νὰ ἴδῃς ὑπὸ τὴν γῆν τὸ ἀγγεῖον καὶ νὰ μὴ ἀνακαλύψῃς τὴν πρὸ τῶν ποδῶν σου παγίδα.

Ἡ ἀηδὼν τότε ἀπεκρίθη:

— Ἄγγελε, ὅτι πᾶσα προφύλαξις ματαία, τῆς τύχης ἀποφαινομένης. Ὅταν ἐκπληρῶνται αἱ βουλαὶ τοῦ Θεοῦ, ἡ φρόνησις καὶ προσοχὴ εἰς οὐδὲν ὠφελοῦσιν.

ΑΓΛΑΙΑ.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Μὲ συνθέτουν δύο λαξεις, ὧν ἡ μία ἐξ αὐτῶν
Τὴν ἱστορικὴν ἐσθῆτα μᾶς δεικνύει τῶν κλεφτῶν.
Καὶ τοῦ σώματος ἓν μέλος δείκνυσιν ἡμῖν αἱ ἄλλο.
Ὅπερ ἔχουσιν ἐν γενεῖ ἅπαντες μικροὶ μεγάλοι
Τὸ δὲ ὅλον εἶν' καιρὸς
Ὅταν τρωγλοδύται νυκτὸς μόνον ὠς ταξιδεύουσι.

κυρία Μ. Κ.

Λύσις τοῦ προηγουμένου αἰνίγματος

«Χαρτοπαίγνιον»

Ἐν Χουσουμπλεῖ ΘΕΑΝΩ Μ. ΜΑΡΑΣΟΓΛΟΥ.

Ἐπιτυχῆ λύσιν ἀπέστειλαν ἡμῖν αἱ Κυρίαι Ἀρτεμισία Πανοπούλου ἐκ Μεγάλου Ρεύματος καὶ ἡ ἐκ Ταταούλων Ἑλένη Κασδών.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Παρακαλοῦνται πάντες οἱ ἐν τῇ ἐξωτερικῇ συνδρομηταὶ ἢ αἱ ἐπισταταὶ τῆς «Εὐρυδίκης» ὅπως ἐμβάσωσιν ὅσον τάχιον ἡμῖν τὰς συνδρομὰς αὐτῶν ἐὰν δὲν ἐπιθυμῶσι νὰ ἴδωσι ἀνασταλλομένην τὴν ποστολὴν τῆς «Εὐρυδίκης».

Διὰ τελευταίαν φορὰν παρακαλοῦμεν τοὺς δυστροποῦντας ἠκαὶ ἀναβάλλοντας οὐχὶ τοσοῦτον δικαίως τὴν ἀποστολὴν τῶν συνδρομῶν αὐτῶν ὅπως σπεύσωσι νὰ πληρώσωσιν αὐτὰς διότι ἄλλως θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ δημοσιεύσωμεν τὰ ὀνόματα τῶν τοιούτων καλῶν φίλων τῆς «Εὐρυδίκης».

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΡΕΙΣ.

291—Ἐκτὸς τῆς τελευταίας οὐδεμίαν ἄλλην ἐλάβομεν.
50—Περιμένομεν τὴν συνέχειαν.
178—Ἐὰν ἡ σαδήνη ἡ παλαιστικὴ ἀπόρασις σας δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν σας.
450—Ἐπιθυμοῦμεν τέλος πάντων νὰ ἔχωμεν ἀπάντησιν εἰς τὴν τελευταίαν μας.
848—Ἐκ Μασσαλίας δὲν εἴχομεν ἀπάντησιν. Ἐν Βερολίνῳ δὲν εὑρίσκονται νὰ ἐκπληρώσωσι τέναίτησιν. Μόνον ἐν Λειψίᾳ ὑπάρχει μικρὰ τις ἐλπίς.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΟΔΕΙ, Μεζζίτια ἀργυρᾶ 6
ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΙΣ » » 6 1/2
ΕΝ ΤΩ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩ, » » 7.

Ἐξέρχονται ἀναλόγως.

Αἱ Συνδρομαὶ ΠΡΟΠΛΗΡΟΝΟΝΤΑΙ.

Πᾶσα αἴτησις ἀφορῶσα τὴν «Εὐρυδίκην» ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ αὐτῆς Κ. Θ. ΚΤΕΝΑΝ.

Τυποις Α. ΖΕΛΙΤΣ.

ΑΡΙΘ. 38. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 20 ΙΟΥΛΙΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ καὶ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ

Ἐκδίδοται κατὰ πενθημερίαν
Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1/2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 30.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἕνεκα μετακομίσεως τοῦ Γραφείου τῆς «Εὐρυδίκης» καὶ τῶν οὕτως ἐπελθόντων τυπογραφικῶν ἀναμελῶν ὧν τὸ φύλλον τῆς 15 τρέχοντος ὃν ἐξεδόθη.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΚΙΑΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΕΝΔΟΞΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

Β'.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΗ Σ. ΟΣΓΟΥΔ.

Ἡ Ἀμερικὴ δὲν εὐχαριστεῖται μόνον ἐπὶ τῇ ἐπιτυχεῖ προόδῳ τῆς βιομηχανίας, τῆς γιγαντιαίας ἀναπτύξεως τοῦ ναυτικοῦ καὶ τῶν σιδηροδρόμων τῇ ἐπεκτάσει τῶν ἐμπορικῶν καὶ γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ πρὸς τούτοις ὅπως φημίζηται ἐπί τε ἐπιστημονικῇ καὶ φιλολογικῇ δόξῃ, καὶ ἡ γεγραμμένη ἐν τῷ Παν-θέῳ τῆς ποιήσεως. Αἱ περιώνυμοι σχολαί, οἱ ἔξοχοι νόες τῆς Εὐρώπης διεκρίθησαν τὴν φιλοτιμίαν αὐτῆς. Ἐν δὲ τῇ φλογερᾷ ταύτῃ ἐπιθυμίᾳ τείνει ἵνα ἀναφανῇ ταχέως εἰς τὸν βαθμὸν τῶν φημιζομένων ἐπισήμων ἀνδρῶν τῆς Γαλλίας, Γερμανίας καὶ Ἀγγλίας Ἐὰν δὲ τὰ βιβλία αὐτῆς εἰσέτι δὲν κέκτηνται τὸ ὕψος ἐκεῖνο τοῦ πνεύματος, ἐν βραχεῖ ὅμως χρόνῳ κατώρθωσε διὰ τῶν ἔργων της νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴν τῆς γηραιᾶς Εὐρώπης.

Τὸ πρῶτον βιβλίον, τὸ δημοσιευθὲν ἐν Ἀμερικῇ, χρονολογεῖται τὰ 1640. Εἶναι δὲ μετάφρασις ἑξαμέτρου τοῦ Ψαλτηρίου, γινομένη τῇ συνεργασίᾳ τριῶν ἐκκλησιαστικῶν.

Οἱ Ἀμερικανοὶ ζηλότυποι πρὸς πᾶν τὸ ἀφορῶν τὴν κόσμησιν τῆς πατρίδος αὐτῶν, ἠρξαντο ἐν τοσούτῳ τῆς πραγματικῆς ἱστορίας τῆς ἐθνικῆς ποιήσεως περὶ τὸ τέλος τοῦ τελευταίου αἰῶνος, ἀναδείξαντες τὸν Φρενώ, τοὺς Μαλχέρ, τοὺς Σώσερ, τοὺς Ὄπιτζ.

Ἀφ' ἧς ὅμως ἐποχῆς αἱ ἡρωϊκαὶ στροφαὶ καὶ τὰ ναυτικὰ ᾄσματα τοῦ Φρενὼ κατέφθασαν μέχρι τῶν ὠχθῶν τοῦ Οὐδσῶνος, καὶ τοῦ Δελαουάρα, τοῦ Ὀχίου καὶ τοῦ Μισσισιπῆ, ἡ δὲ συνθήκη τῆς Οὐαιτιγκτῶνος ἀφῃρέσατο ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας τὴν κατοχὴν τῶν Ἰνδικῶν φυλῶν τῶν μερῶν τούτων. ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἡ μικρὰ ἐφημερὶς, ἣν ὁ Βραδφόρδ συνέστησεν, τὸ 1725, εἰς Νέαν Ὑόρκην, ἐκδιδομένη ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος εἰς μικρὸν φύλλον, ἠδύνατο ἐνεφανίσῃ, ὁπόσαι ἐφημερίδες, ἐπιθεωρήσεις, περιοδικὰ πιλώρια καὶ συγγράμματα παντοειδῆ δὲν ὑπερεπλήρωσαν τὴν Ἀμερικήν!

Οὕτω δὲ ἡ Ἀμερικὴ ἔσχεν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τοὺς πολιτικογράφους της ὡς τὸν Οὐασιγκτῶνα Ἰρβιγκ, τοὺς φιλοσόφους ὡς τὸν Ἐμερσῶνα, τοὺς ἱστορικοὺς φιλοσόφους ὡς τὸν Τίνωρα, τοὺς ἱστορικοπολιτικοὺς ὡς τὸν Πρεσκῶττον, τοὺς μυθιστοριογράφους ὡς τὸν Κώστερον, Ἐδγὰρ Πῆ, Χαθθῶρνον, Σιφλδον, τοὺς ποιητὰς ὡς τὸν Δάνε Βυαντην. Λογγελούην, τοὺς ῥήτορας καὶ τοὺς σοφούς της, ὧν τὰ ὀνόματα καθεκάστην εὑρήμως ἀντεχόμεθα εἰς τὰς αἰθούσας τῶν Παρλαμεντικῶν καὶ Βουλευτηρίων τοῦ παλαιοῦ κόσμου.

Ἐν τῇ κινήσει ταύτῃ αἱ γυναῖκες δὲν ἔμειναν ἀπρακτοι. ἀλλ' ἔλαβον ἀποδαλὲν καὶ ἐνεργὸν μέρος. Ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ φιλολογίᾳ ἀπενεμήθη εἰς ὀλιγίστας γυναῖκας μετὰ μυθολογικῆς γενναιοδωρίας ὁ τίτλος τῆς δεκάτης Μούσης. Οἱ Ἀμερικανοὶ εἰσὶν, ἐν τούτοις, εὐτυχέστεροι καὶ ἐλευθεριώτεροι τῶν Εὐρωπαίων ἐν τῇ ἀπονομῇ τοῦ φιλολογικοῦ τούτου τίτλου. Ἔχουσιν πολυάριθμον φάλαγγα δεκάτων Μουσῶν. Ὀγκώδες βιβλίον ἐσχάτως δημοσιευθὲν ἐν Φιλαδελφίᾳ ἐπιγραφόμενον «Αἱ Ἀμερικανίδες ποιήτριαι» ἀναγράφει ὀγδοήκοντα γυναῖκας. Ἐν τῇ λαμπρᾷ ταύτῃ συλλογῇ διακρίνεται κατὰ πρώτην τάξιν διὰ τε τὸ γλαφυρὸν τῆς ἐκφράσεως, τὴν ὑψηπετῆ φαντασίαν καὶ τὴν ἐντεχνον πλοκὴν τῶν ποιημάτων ἡ κ. Φραγκίσκη Ὀσγούδ.

Ἡ κ. Ὀσγούδ, τὸ γένος Λὸκ, ἦν θυγάτηρ ἐμπόρου ἐκ Βοστῶνος. Ἡ βιογραφία αὐτῆς δὲν εἶναι μεγάλη. Ὁ βίος αὐτῆς ἤρεμος καὶ ταπεινὸς ὁμοιάζει, ἐν τῇ εἰρηνικῇ ἀναπτύξει αὐτοῦ, πρὸς ἓν τῶν ἡδυτάτων αὐτῆς ποιημάτων. Εὐπαίδευτος καὶ διακεκριμένη γυνὴ ὑπῆρξεν ἡ παιδαγωγὸς αὐτῆς. Νέα εἰσέτι συνέθετο στίχους ἅτε μὲν ἐν τῇ λύπῃ της, ὅτι δὲ ἐν τῇ χαρᾷ της. Τὰ πρῶτα ἔργα προσήλκυσαν τὴν εὐμενῆ προσοχὴν τοῦ κοινοῦ. Ἐν μέσῳ τῆς συμπαθείας τῶν ἀναγνωστῶν της, καρδία εὐαίσθητος ἀπεκαίνετο πρὸς αὐτὴν ὑψηλότερον ἄλλων, ἡ καρδία ἑξόχου τεχνίτου. Ὁ ἀνὴρ τῆς καρδίας ταύτης ἐγένετο σύζυγός της. Καὶ ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ περιδόξῳ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τοῦ βίου της, τῇ πλήρει μεριμνῶν καὶ φροντίδων οἰκιακῶν, ἡ Φραγκίσκη διετέλει πιστὴ ἐν τῇ λατρείᾳ τῆς ποιήσεως. Δύω συλλογὰς ποιημάτων ἐδημοσίευσεν, ἐπιγραφομένας α'. «Στέφανος ἀγρίων ἀνθέων τῆς Νέας—Ἀγγλίας» καὶ β'. «Τὰ ἄνθη τῆς ποιήσεως ἢ ἡ ποίησις τῶν ἀνθέων» καὶ ἐν ἰδιαιτέροις τόμοις πολλὰ τερπνὰ διηγήματα διὰ τὰ τέκνα. Ἐπὶ πολὺ συνειργάσθη εἰς τινας ἐπιθεωρήσεις καὶ περιοδικά, καὶ ἐπί τινα καιρὸν συνέταττε μόνη ἓν ἐξαιτῶν.

Ἵνα δῶμεν ἰδέαν τινα τοῦ ποιητικοῦ αἰσθήματος αὐτῆς, ἐρανιζόμεθα μεταξὺ τῶν διαφόρων ἔργων αὐτῆς, τεμαχιά τινα ποιήματος, ἐπιγραφομένου ἡ Ἐργασία.

«Μὴ ἀεργῇς ὀνειροπολῶν τὸ ἱπτάμενον ἐνώπιον σου μέλλον. Μὴ ἀεργῇς κλαίων εἰς τὰς μοναξίας τοῦ βίου. Οὐδὲν μένει ἄεργον ἐν τῇ φύσει οὐδὲ στιγματῷ. Αἱ οὐράνιαι σφαῖραι δὲν παύουσιν ἀκολουθοῦσαι τὴν πορείαν αὐτῶν ἐν τῇ ἐκτάσει· τὰ κύματα τοῦ ὠκεανοῦ δὲν παύουσι ῥέοντα· οἱ σπόροι τῶν φυτῶν δὲν παύουσιν αὐξανόμενοι.

«Ἡ πυραλὶς διὰ τῶν χαρμοσύνων φωνῶν, ἡ μέλισσα διὰ τῶν βόμβων αὐτῆς ἀνυμνοῦσι τὴν ἐργασίαν. Τὸ ἔργον τῆς φύσεως εἶναι εἰς ἡμᾶς αἰώνιος διδασκαλία. Ἐκ τῶν σκιερῶν νεφῶν πίπτει ἡ ζωογόνος βροχή. Ἐκ χονδροῦ κόκκου ἐξέρχεται ἄνθος εὔοσμον καὶ ὡραῖον. Ἐκ μικροῦ ἐντόμου ἐξέρχεται τὸ γένος τῶν κοραλλίων· μόνος ὁ ἄνθρωπος ἀποφεύγει τὸ ἔργον του.

«Ἡ ἐργασία εἶναι ζωή, διορθόνει τὸ ἀκίνητον ὕδωρ, ἐξαφανίζει τὴν ὀκνηρίαν καὶ εὐλύγιστον καθιστᾷ τὸν σίδηρον.

«Ἡ ἐργασία εἶναι ἡ ἀνάπαυσις· ἡ ἀνάπαυσις ἐν τῇ λύπῃ, ἐν ταῖς δυστυχίαις, ἐν ταῖς ἐπικινδύνοις προθέσεσιν. Ἐργάζου καὶ θέλεις ὑπνώττει ἡσύχως. Ἐργάζου καὶ θέλεις ὑπερπηδήσει τὰς δυσχερείας. Ἐργάζου μετὰ καρδίας εἰλικρινοῦς καὶ ἀποφάσεως ἐνεργητικῆς.

«Ἐργάζου ὄχων ὑπ' ὄψιν ἔντιμον σκοπὸν, ὅσον μικρὸς καὶ ἂν ᾖ Ἀγάπα τὸ ἄνθος ὅσον μικρὸν καὶ ἂν ᾖ. Ἐργάζου. Ἡ ἐργασία εἶναι εὐγενὴς, εἶναι ἁγία. Εἴθε τὰ ἔργα νὰ ὦσιν ἡ προσευχή σου!»

ΕΚΔΡΟΜΑΙ
ΕΙΣ ΡΟΥΜΕΛΗΝ ΚΑΙ ΜΩΡΕΑΝ.

ὑπὸ

ΔΟΡΑΣ Δ' ΙΣΤΡΙΑ.

Α'.

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ καὶ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Ἵνα μεταβῇ τις ἐκ Θηβῶν εἰς Πλαταιὰς, διευθύνεται μεσημβρινῶς πρὸς τὸ νέον χωρίον τοῦ Κοκλᾶ, κείμενον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Κιθαιρῶνος. Ἀφοῦ διέλθῃ τὸν Ἀσωπὸν εἰσέρχεται εἰς χώραν ἐστολισμένην ὑπὸ λόφων· διότι, ἐν Ἑλλάδι, ἡ πεδιὰς δὲν ὁμοιάζει πρὸς τὰς μονοτόνους ἐκτάσεις, αἵτινες εὑρίσκονται εἰς τὴν Φλάνδραν. Τὰ ἐρείπια τῆς πόλεως, τῆς ἀποθανατισθείσης διὰ τῆς ἥττης τῶν Περσῶν, κεῖνται βορειοδυτικῶς τοῦ χωρίου Κοκλᾶ. Οὐδεὶς πλησιάζει ἐνταῦθα ἄνευ συγκινήσεως. Ὑπάρχουσιν μέρη, ἅτινα ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἱστορίαν ἑνὸς λαοῦ, ἀλλὰ ἐνδιαφέρουσιν ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Αἱ Πλαταιαὶ εἶναι ἐκ τῶν τόπων ἐκείνων, οἵτινες ἀνάγονται εἰς ἀφθάρτους ἀναμνήσεις. Ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ Ἑλλὰς κατενίκησε τὸν βασιλέα τῶν βασιλέων, ἡ Εὐρώπη ἤρξατο νὰ ὑπάρχῃ. Παρὰ τὴν δούλην καὶ ἀμετάβλητον Ἀσίαν, ἐτέθη ὁ κόσμος τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς προόδου. Τότε ἐγεννήθη τάξις πραγμάτων ὅλως νέα, ἥτις ἔμελλε ν' ἀναπτύξῃ, εἰς τοὺς ἑπομένους αἰῶνας, τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἐν τῇ κοινωνικῇ τάξει, ἐφαρμώσῃ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀδελφοποιήσεως, τὰς εὐαγγελιζομένας ὑπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τὰ πεδία λοιπὸν τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῶν Πλαταιῶν εἰσὶν ὁ πρῶτος σταθμὸς τῆς λυπηρᾶς, ἅμα δὲ καὶ ἐνδόξου ὁδοῦ, ἣν ἀκολουθεῖ μετὰ τοσούτων δοκιμασιῶν ἡ εὐγενὴς γενεὰ τοῦ Ἀδάμ.

Διακρίνεται κάλιστα εἰσέτι ὁ περίβολος τῶν Πλαταιῶν καὶ πολλοὶ τῶν πύργων αὐτοῦ. Πρὸς ἄρκτον διέρχεται ὁ ποταμὸς Μολόεις πρὸς νότον δὲ τῆς ἀκροπόλεως εὕρηται σπήλαιον· νοτιοανατολικῶς ῥέει ἡ πηγὴ τοῦ Ἀκταίωνος, υἱοῦ τοῦ Κάδμου, μεταμορφωθέντος εἰς ἔλαφον ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος. Γνωστὸν ὅ σοι ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Σεμέλη, μήτηρ τοῦ Διονύσου (Βάκχου) δὲν ἦν εὐτυχεστέρα εἰς τὰς μετὰ τῶν Ὀλυμπίων σχέσεις αὐτῆς. Πρὸς ἄρκτον τῆς ἀκροπόλεως σωρὸς μαρμάρων ὑποδείκνυσι τὴν θέσιν τοῦ τῇ Ἥρᾳ ἀφιερωμένου ναοῦ. Ἐστάθμευσα εἰς τὰ ἐρείπια. Ἡ φύσις ἔχει τὸ μυστήριον ὅπως διαχέῃ τὴν αἰώνιον ποίησιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ τάφου τῶν ἀτόμων. Βάτος τις διὰ τῶν ἀρχαίων κλώνων της περιεκύκλωσε τὸ ἀρχαῖον τεῖχος, ὅπερ κατεσκίαζε τὸν τάπητά μου. Τὸ ἔρπυλλον κατηρωμάτιζε τὸν ἀέρα δι' εὐωδίας ἀγνώστου εἰς τὰ ψυχρὰ κλίματα τοῦ Βορρᾶ. Ἡ πηγὴ ἐμορμύριζεν ὄπισθεν μου, ὁ δὲ μορμυριγμὸς αὐτῆς συνεμιγνύετο μετὰ τῆς λαλιᾶς Πλαταιϊάδων τινῶν, αἵτινες ἔπλυνον τὰ φορέματα αὐτῶν ἐντὸς τῶν διαυγῶν ὑδάτων αὐτῆς. Κατέναντι ἐφαίνοντο αἱ ἔξοχοι κατωφέρειαι τοῦ Κιθαιρῶνος, ἐν αἷς ἤρξατο τὸ δρᾶμα τῶν Λαβδακιδῶν. Αἱ γυναῖκες τοῦ χωρίου τῶν Πλαταιῶν αἵτινες ἐλάλουν εἴς τινα ἀπόστασιν θὰ ἠδύναντο νὰ διηγηθῶσι πιθανῶς τραγικώτερα συμβάντα τοῦ Οἰδίποδος καὶ τῆς Ἰοκάστης. Ὅ,τι ἤκουσα περὶ τοῦ τῆς ἀνεξαρτησίας πολέμου κατὰ τὴν περιήγησιν μου· μοὶ ἐφάνη ὑπερβαῖνον ὡς πρὸς τὰ δεινοπαθήματα τὰς καταπληκτικωτέρας ἐπινοήσεις τῶν ποιητῶν τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος. Πρὸς τὰ δεξιὰ ἀνυψοῦτο ὁ Ἑλικὼν, ἡ προσφιλεστέρα κατοικία τῶν Μουσῶν. Ὁ μῦθος τῶν Μουσῶν πολλὰς ὑπέστη μεταμορφώσεις πρὶν εἰσέτι γίνωσιν αἱ ἐννέα ἀδελφαὶ καὶ θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μνημοσύνης. Ἅπαντες οἱ Ἰνδο-εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ ἐσέβοντο μεγάλως τὰ ὕδατα, τὰ γονιμοποιοῦντα τὴν γῆν. Ἰνδοὶ, Κέλται, Σλάβοι, Γερμανοὶ καὶ Λατίνοι ἦσαν ὁμοφρονοῦντες ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο. Οὐδόλως δὲ ἐκπλήξεως ἄξιον ἐὰν οἱ Ἕλληνες ἀπέδιδον εἰς τὰ ὕδατα θαυμασίας ἰδιότητας. «Τὰ ὕδατα, λέγει ὁ ῥήτωρ Ἀριστείδης, ἔχουσιν προφητικὴν καὶ ἐμπνέουσαν ἰδιότητα». Ἐὰν ἡ Πυθία ἔπρεπε νὰ πίῃ ὕδωρ ἐκ τῆς Κασταλίας πηγῆς ἵνα προΐδῃ τὸ μέλλον, ὁ ποιητὴς ἔπρεπεν ὡσαύτως νὰ ζητήσῃ ἔν τινι πηγῇ τὴν ἀνάλογον δύναμιν τῆς ἐμπνεύσεως. Τοῦ ὕδατος πηγῶν τινων, τῶν ἀερίων, ἅτινα ἐξέρχονται σπηλαίων τινων, λίαν ἐπενεργούντων ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου, τῆς δὲ παραφορᾶς, κατὰ πρῶτον συγχεομένης μετὰ τῆς δυνάμεως τοῦ προφητεύειν καὶ στιχουργεῖν, οὐδόλως παράδοξον ὅτι ἡ πηγὴ ἢ ἡ Νύμφη αὐτῆς, ἐθεωρεῖτο ὡς δυναμένη νὰ ἐμπνέῃ τοὺς ποιητάς. Ἡ Βοιωτία, χώρα λίαν πλουσία ἐκ σπηλαίων καὶ πηγῶν, ἦν κατάλληλος ὅπως ἀποβῇ χώρα προφητῶν καὶ κατοικία προσφιλὴς τῶν Νυμφῶν-Μουσῶν. Καὶ ἡ λατρεία ὡσαύτως τῶν θεαινῶν τοῦ Ἑλικῶνος ἀνέρχεται εἰς παναρχαίους χρόνους. Αἱ θέαιναι, καταγόμεναι ἐκ Θεσσαλίας, κατῆλθον εἰς Φωκίδα καὶ Βοιωτίαν, ἔνθα εὗρον ἐν τῷ Ἡσιόδῳ ἄξιον αὐτῶν μαθητήν. Ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ βλέπει τις αὐτὰς ἐν σχέσεσι στενωτάταις εὑρισκομένας μετὰ τοῦ θεοῦ, ὅστις ὡμίλει διὰ τῶν χρησμοδοτῶν ὑδάτων. Οἱ Θρᾶκες λέγει ἡ παράδοσις εἶχον ἀφιερώσει αὐταῖς τὸν Ἑλικῶνα. Ὁ Κιθαιρὼν ἦν ὁμοίως κατοικία αὐτῶν, ὡς καὶ ἅπαντα τὰ ὄρη καὶ τὰ ἄντρα τῆς Βοιωτίας καὶ Θεσσαλίας. Ἡ Ἵππου Κρήνη, πηγὴ τοῦ Ἑλικῶνος, ἐχρησίμευεν ὅπως δροσίζῃ τὰ

ἁβρὰ αὐτῶν μέλη. Ὅτε δὲ ἐχόρευον ἐπὶ τῶν λόφων τῆς εὔγεω Βοιωτίας καὶ τῆς ἀκαλλιεργήτου Φωκίδος, ἡ αὖρα διεβίβαζε τὰς ἁρμονικὰς ταύτας συμφωνίας εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν λατρευτῶν αὐτῶν.

Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν κατώρθωσεν ἄχρι σήμερον νὰ ἐξαλείψῃ τὰς ποιητικὰς ταύτας ἀναμνήσεις. Φωναὶ μυστηριώδεις ἄδουσιν σήμερον τὸ Χερουβὶμ εἰς τὰς μονήρεις κοιλάδας τῆς Ἑλλάδος. Αἱ νύμφαι ζῶσι σήμερον εἰς τὰς δημώδεις παραδόσεις. Ἐν Ἀνατολῇ οἱ Σλάβοι ἔχουσι χιλιάδας τοιούτων παραδόσεων. Ταὐτὸ ὑπάρχει καὶ παρ' Ἕλλησιν. Ἀλλὰ δὲν ἐπελάθοντο τοῦ δόγματος τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. «Ἄλλοτε, λέγει ὁ ἅγιος Ἰουστῖνος, οἱ ἄνθρωποι, ἀγνοοῦντες τί ἦσαν οἱ κακοὶ δαίμονες ἐκάλουν αὐτοὺς θεούς.» Αἱ Ναϊάδες, ἤδη δὲ Ἀναραΐδες, εἰσὶ λοιπὸν ἄπισται καὶ διαφθορεῖς· δυστυχία δὲ εἰς τὸν εὔπιστον ποιμένα ὅστις ἔκθαμβος κατασταθήσεται ὑπὸ τῶν θελγήτρων τῶν θυγατέρων τούτων τοῦ Σατανᾶ. Ἡ τύχη αὐτῶν ἔσεται λίαν διάφορος τοῦ Ὕλα, ὃν αἱ νύμφαι ἀφήρπασαν ἄλλοτε ἀπὸ τοὺς Ἀργοναύτας· διότι τὰ φθοροποιὰ πάθη τῆς κολάσεως, καὶ οὐχὶ τοῦ ἔρωτος, ὑποκινοῦσιν τὰς χαριέσσας Ἀναραΐδας. Ἀλλ' ἐὰν ἡ χάρις τοῦ Χριστιανισμοῦ δύναται νὰ ἐπαναλάβῃ εἰς τὰς ἀερίους φωνὰς τὸ ᾆσμα, ὅπερ τὰ οὐράνια πνεύματα ᾄδουσιν ἐν τῷ οὐρανῷ, δύναται ὡσαύτως νὰ ἐκβιάσῃ τὰς Ἀναραΐδας ὅπως ἀφιερωθῶσιν πρὸς τὸ εὖ εἶναι τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ. [8]

ΚΑΕΩΝ καὶ ΙΑΝΘΗ.

(Διήγημα διὰ τοὺς παῖδας).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀναχώρησις ἐκ τοῦ γεννεθλίου χωρίου.

Εἰς τὴν κηδείαν τοῦ Χαριλάου ἐδαπανήθησαν περισσότερα τῶν ὅσα εἶχεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἔπρεπεν ὅθεν νὰ πωλήσωσι τὰ δι' ὀλίγον καιρὸν ἀγορασθέντα ἔπιπλα· διότι δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐκεῖ οὐδεὶς ἵνα συνδράμῃ τὴν οἰκογένειαν ταύτην· ἡ δὲ Ἑλένη, προσβληθεῖσα μεγάλως ἀπὸ τὰς ἀλλεπαλλήλους συμφορὰς ἠσθένησε τοσοῦτον ἐπικινδύνως ὥστε ὁ χειροῦργος μὴ ἀναδεχόμενος τὴν θεραπείαν, τῇ ἐπρότεινε νὰ προσκαλέσωσι καὶ ἄλλον ἐμπειρότερον ἰατρὸν ἐκ τῆς πόλεως. Εἰς τὸν ἰατρὸν τοῦτον καὶ τὰ ἰατρικὰ ἐδαπανήθησαν τόσον πολλὰ ὥστε ἡ δυστυχὴς Ἑλένη προέβλεπε τὸ μέλλον ἐντρόμως.

Πραγματικῶς οἱ καλοὶ γείτονες ἐξετέλουν ἓν τῶν χρεῶν των φέροντες τροφὴν εἰς τὰ τέκνα· ἡ δὲ Ἑλένη, μόλις ἀνέλαβεν ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν της, ἤρξατο νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὰς συνήθεις ἐργασίας της· διότι ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων καὶ φρικωδῶν καταιγίδων δὲν ηὐκαίρουν οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου νὰ φροντίζωσιν περὶ αὐτῆς καὶ τῆς οἰκογενείας της καὶ ἰδίᾳ διότι ἕκαστος ἐζημιοῦτο μεγάλως. Μετ' οὐ πολὺ αἱ διηνεκεῖς προχαὶ ἐπροξένησαν τὴν πλημμύραν τοῦ πλησίον ποταμοῦ. Νύκτα τινα, κυρίως, τὰ ὕδατα ὑψώθησαν μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς καὶ ταχύτητος, ὥστε τὸ χωρίον, κείμενον ἐπὶ τῆς παραλίας κατεκλύσθη ἐξ ὁλοκλήρου. Εἰς ὀλίγην ὥραν τὰ κύματα ἐπέπεσον κατὰ τῶν ἰσοπέδων οἰκημάτων καὶ τῆς πρώτης σειρᾶς τῶν οἰκιῶν καὶ παρέσυρον μακρὰν τοὺς καρποὺς, τὰ κτήνη, τὰ ἔπιπλα, τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα αὐτῶν. Τοῦτο διήρκεσεν ἓν λεπτόν· ἦτο δὲ μεσονύκτιον σχεδόν· ἅπαντες ἐκοιμῶντο· ἡ νὺξ ἦτο ζοφώδης· οἱ ἄνεμοι ἐβόμβουν μεθ' ὁρμῆς· τὰ κύματα τῆς τρικυμίας ὠρύοντο κατὰ τῶν παρενοχλούντων τὴν πορείαν των ἀντικειμένων. Οἱ δυστυχεῖς κάτοικοι, ἐγειρόμενοι τοῦ ὕπνου, ἔτρεχον μετὰ τῶν τέκνων των ἵνα καταφύγωσιν εἰς τὰ ἀνώγεω τῆς οἰκίας καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον μέχρι τῶν ὀροφῶν. Ἐνίοτε ὅμως εἰς τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῶν ἀστραπῶν ἔβλεπέ τις νὰ διέρχωνται αἱ κοιτίδες (κούνιες) συρόμεναι μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ εὑρισκομένων ἀθώων βρεφῶν ὑπὸ τοῦ ἀγρίου χειμάρρου. Ἕκαστος ἐγκατέλειπε τὴν οἰκογένειάν του ἵνα σπεύσῃ πρὸς εὕρεσιν λεμβῶν καὶ, ἐπανελθὼν σώσῃ τὰ τῆς φιλοστοργίας του ἀντικείμενα· κατὰ τὴν κρίσιμον ταύτην ὥραν τοῦ μεγίστου κινδύνου ἕκαστος ἐφρόντιζε περὶ τῶν ἰδίων καὶ ὁ Χαρίλαος φεῦ! δὲν ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἵνα σώσῃ τὴν οἰκογένειάν του. Ἀφ' ἑτέρου αἱ ἀπηλπισμέναι φωναὶ ἐχάνοντο ἐντὸς τοῦ φοβεροῦ δούπου τῆς τρικυμίας καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τὰς ἀκούσῃ.

Ὁ φλοῖσβος, ἐντοσούτῳ, κρούων τὴν θύραν τοῦ δωματίου της, καὶ διερχόμενος τῶν παραθύρων τὴν ἔκαμε νὰ ἐξυπνίσῃ· πηδᾷ ἀπὸ τὴν κλίνην της, συνάζει ἐσπευσμένως ἐνδύματά τινα καὶ, λαβοῦσα τὰ τέκνα της τὰ φέρει εἰς τὸ ἀνώγεω ἐνῷ ἐνεδύθησαν ταχέως. Μετὰ τινας στιγμὰς τὸ δωμάτιον, ὅπερ ἐγκατέλειπον, ἐπληρώθη μέχρις ὀροφῆς καὶ τὸ ὕδωρ ἐξηκολούθει νὰ ἀναβαίνῃ· ἡ καταιγὶς ἐδιπλασιάζετο· ὁ πένθιμος κώδων ἀντῆχεν εἰς τὰς λάμψεις τοῦ κεραυνοῦ καὶ τῆς βροντῆς καὶ ἡ παλαιὰ οἰκία, τῇ ὁρμητικῇ προσβολῇ τῶν κυμάτων, ἤρξατο νὰ σείηται. Καθ' ἑκάστην στιγμὴν ἤλπιζέ τις ὅτι θέλει τὴν ἰδεῖ κατεδαφισμένην. Δυστυχὴς Μήτηρ! δύστηνα τέκνα! θὰ σᾶς ἀφίσωσι νὰ χαθῆτε;

Ἡ Ἑλένη, πλησιάσασα εἰς τὸ διαύγιον τοῦ ἀνώγεω, ἐπροσπάθησε νὰ ζητήσῃ βοήθειαν, ἀλλ' ἡ θύελλα ἦτο τοσοῦτον δυνατὴ, ὥστε αὐτὴ ἡ ἰδία δυσκόλως ἠδύνατο νὰ ἀκούσῃ τὴν φωνήν της. «Δεηθῶμεν, τέκνα μου, τοῦ Θεοῦ, εἶπεν γονυπετήσασα μετὰ τῶν τέκνων της, εἰς τὴν τελευταίαν μας ταύτην στιγμὴν καὶ ἂς ἀφιερώσωμεν τὴν ζωήν μας εἰς τὸν Θεόν.» Μετὰ τὴν παράκλησιν, ἐκάθησε καὶ, λαβοῦσα εἰς τοὺς βραχίονάς της τὰ δυστυχῆ τέκνα της ἅτινα ἔκλαιον μετ' αὐτῆς, ἠσθάνθη τὸν θάνατον ἐπερχόμενον.

Αὐθωρεῖ ἠνόησε τὴν οἰκίαν της σειομένην καὶ τρίζουσαν. Ἴσως εἰς μίαν στιγμὴν ἡ σαθρὰ αὕτη οἰκοδομὴ κρημνισθῇ καὶ ἡ δυστυχὴς οἰκογένεια γίνῃ θῦμα τῶν ἀδδηφάγων κυμάτων. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ εὐσεβὴς Ἑλένη ἤθελε ν' ἀποθάνῃ ὡς χριστιανὴ, ἔλαβε τὰ δύω τρέμοντα τέκνα της καὶ ἤρξατο τῆς παρακλήσεως.

Παρεκάλουν μετὰ ζήλου ἀποθνησκόντων, οἵτινες ἑτοιμάζονται νὰ παρουσιασθῶσιν ἐνώπιον τοῦ Ἀδεκάστου Κριτοῦ. Ἀλλ' ἰδοὺ φωνή τις τοὺς ἐκάλει λέγουσα «Ἑλένη, Κλέων, Ἰάνθη, ποῦ εἶσθε;

Ὁ Πανάγαθος Θεὸς, τέκνα μου, εἰσήκουσε τῶν παρακλήσεών των καὶ ἔπεμψε πρὸς βοήθειάν των τὸν ἱππέα, παρ' οὗ ἔλαβε τὸ θανατηφόρον λάκτισμα ὁ Χαρίλαος.

Ὁ ἐπιτήδειος, ρωμαλέος καὶ ἀτρόμητος ἀνὴρ ἐφάνη ὁ πλέον πρόθυμος νὰ σώσῃ τοὺς συμπατριώτας του. Πολλοὺς ἤδη εἶχε φέρει εἰς τὸν τόπον τῆς ἀσφαλείας. Ἐπειδὴ δὲ παρ' ὅσων ἠρώτησε περὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ Χαριλάου, δὲν ἔλαβεν οὐδεμίαν καταφατικὴν ἀπάντησιν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν λέμβον του, καὶ, ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς λάμψεως καὶ ἀγωνιζόμενος κατὰ τοῦ χειμάρρου, ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν· τὰ ὕδατα ἦσαν τοσοῦτον ὑψηλὰ ὥστε ἠδυνήθη νὰ θέσῃ τὴν κεφαλήν του εἰς τὸ διαύγιον καὶ νὰ κράξῃ τὴν Ἑλένην.

«Ὦ Θεὲ τῆς Ἀγαθότητος! ἐφώνησεν ἡ Ἑλένη, σώσατε τοὐλάχιστον τὰ τέκνα μου·» καὶ μετεβίβασεν τὸ ἓν μετὰ τοῦ ἄλλου. Ἔπειτα ἐδοκίμασε νὰ ἐξέλθῃ καὶ αὐτὴ, ἀλλὰ ματαίως διότι ἦτο πολὺ στενὸν τὸ παράθυρον· «Σώσατε, σώσατε τὰ τέκνα μου, εἶπεν ἡ ἀγαθὴ μήτηρ καὶ ἀφήσατέ με νὰ χαθῶ·» τὰ δὲ τέκνα της πα-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

καὶ τὰ τέκνα της, πρὸς τὰ ὁποῖα ὁ ἵππος διέτασσε τὴν ἐντὸς τοῦ ἁγίου τῆς προστασίας τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἁγιαπαθένου Μαρίας, ἐλεύθερη ἀσυλίαν, ἣν ἔπρεπε τῇ παραλήπτριᾳ. Ἅμα δὲ προσφιλοθέως ἐγνωσθέντων πρὸς εὐχαριστίαν καὶ δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ.

ΠΑΛΑΙΟΝ ΔΙΚΤΥΩΤΟΝ (κορασί).

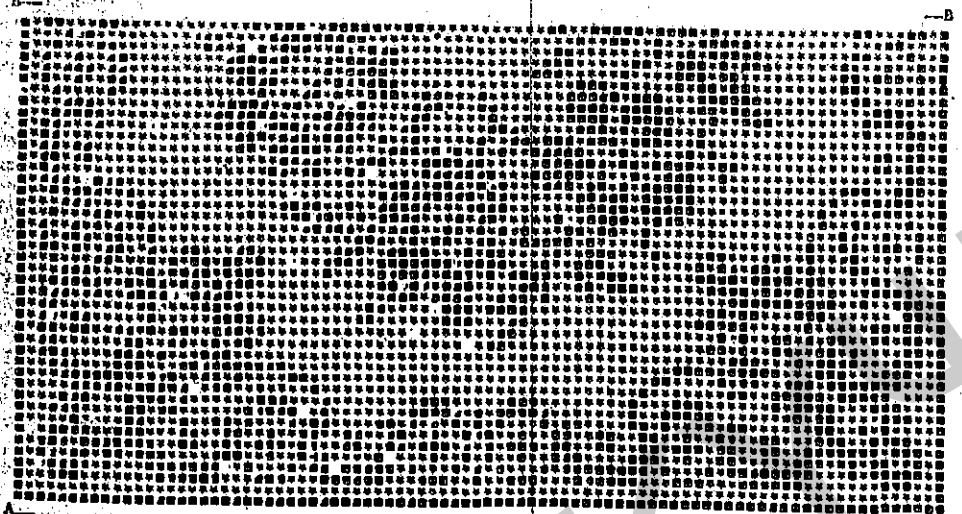

Τὸ σχῆμα τοῦτο παριστᾷ τὸ ἥμισυ μέρος μεγάλου τετραγώνου, ἔχοντος ἐν τῷ μέσῳ μέγαν στέφανον, εἰς ὃν τὰς τέσσαρας αὐτοῦ γωνίας ἔπρεπε νὰ ἔμωνον παρίκλημα.

Πᾶν τετράγωνον α ἐν αὐτῷ μαῦρον θεωρεῖται ὡς πλῆρες, ἑκάστη δὲ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ ἀναμετρεῖται ἐκ 5 βελονιῶν ἀνάβατον.

Πᾶς ἀνοιχτὸς α θεωρεῖται ὡς τετράγωνον κενὸν, τοῦ ὁποίου ἑκάστη πλευρὰ ἀποτελεῖται ἐκ 4 βελονιῶν ἴσων.

Ἡ ἐγγασία αὐτοῦ ἔρχεται ἐκ τῆς πρώτης σειρᾶς τῶν τετραγώνων A—A. Ἅμα δὲ ἀναμετρηθῇ στρέφομεν ἀνεστραμμένα τὸ σχέδιον καὶ ἀρχίζομεν ἐκ τῆς σειρᾶς, ἥτις εἶναι ἀμέσως ὑπὸ τὴν σειρὰν B—B. Ἡ σειρὰ B—B ὡς ἀποτελοῦσα τὸν μέσον τοῦ σχεδίου δὲν πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ δίς.

Τὸ ὅλον σχέδιον ἀποτελεῖ ὡραῖον πλεκτὸν διχτυωτὸν προσκεφάλαιον.

Ἐν μέσῳ τοῦ στερεόνου δύνανται ἡ ἐργαζομένη αὐτὸ νὰ θέσῃ καὶ οἱονδήποτε γραμματόπλεγμα (τζίφρα).

ΑΙΓΥΠΤΙΝΕΙ Η ΘΕΙΑ ΔΙΚΗ!

Τρόμον ἐπροξενήτο τὸ τελευταῖον ἄστρον τῆς νυκτὸς καὶ ἡ ἀνατολὴ ἀνέφαλος καὶ διαυγὴς παρεβάλλατο τὴν βοδόχρουν αὐτῆς χλαμύδα. Αἱ χελιδόνες ἤρχιζον τὸ ἀφθινὸν ᾆσμα καὶ ταχέως διέσχιζον τὸν αἰθέρα· ἐλαφρὰ τις δροῦς, ὡς ἀπὸ τῆς γῆς ἐγειρόμενος ἀτμὸς καὶ ἀναμιγνύμενος ὁ ψιθυρισμὸς τῶν δένδρων, σαλευομένων ὑπὸ τῆς πρωϊνῆς αὔρας, διέκοπτε τὴν νυκτερινὴν ἡρεμίαν, βαθμηδὸν ὑποχωροῦσαν εἰς τὰς ἡμέρας τὸν ὕφυδον· ἡ φύσις καὶ τὰ πτηνὰ ἐξηγείροντο, ὁ ἄνθρωπος εἰσέτι ὑπνώττεν.

Ἐν ὥρᾳ τοιαύτῃ, βαμβαλὸς τις γέρων, ὑπὸ δωδεκαετοῦς παιδὸς συνοδευόμενος, ἐφάνη παρὰ τὴν θύραν μεγέλου τινος περιδόλου· ἀνοίγει καὶ εἰσέρχεται εἰς λευκὸν χλοερόν, ὑγρὸν ἔτι ἐκ τῆς πρωϊνῆς δρόσου· ἔνδεν κἀκεῖθεν ὑπῆρχον σωροὶ χώματος, ἀτάκτως διατεθαμένοι, ὧν οἱ μὲν πατάφυτοι ἦσαν ὑπὸ χόρτου, οἱ δὲ γυμνοὶ καὶ ἔφερον ἔτι ἐπ' αὐτῶν διακλῆς τὰ ἴχνη· σταυροί, πάρ' αὐτοὺς ἐμπεπηγότες, ἠγείροντο μέσῳ θάμνων λευκανθέμου, τοῦ ὁποίου τοὺς κάλυκας καὶ τὰ φύλλα ἐκόσμει μαργαρίτης ἡ δρόσος, ἐν ᾧ

— Τὸ κοπέλι σ' ἀπόμεινε, μόνο θυμήσου νὰ σοῦ 'ρχωνται τὰ ζῶα μου· τὸ ζῆρος ἔχω. Ἂν μπορῇ νὰ σοῦ βοηθήσω, δὲν φαΐζεται καὶ δὲν συγχαίνεσαι τοὺς 'πονεμένους! τί διάβολο, σ' ὅλο τὸ χωριό μας μέσα δὲν ἔχει ἕνα χριστιανὸ 'πού νὰ μὲ γλυτώσῃ 'πὸ τόσα βάσανα; . . . ὡς τὸ ὕστερο, καθαρὰ σοῦ τὸ λέω, ἂν δὲν 'πιτύχω 'δῶ, θὰ πάω ἀλλοῦ νὰ ζήσω.

— Καὶ, βρὲ μωρὸ, ἄσχημη δουλειὰ εἶναι νὰ θάπτῃς ἀνθρώπους; δουλειὰ εὐλογημένη 'πὸ τὸ Θεό, γιατὶ σώνει ἔτσι τὴ ψυχή σου καὶ οἱ ἄνθρωποι σ' ἔχουνε χρεία, γιατὶ ὁ παθένας δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ τέτοια δουλειά· καὶ σ' τὸ ὕστερο σὶ νὰ φοβηθῇ βρὲ κουτὸ τοὺς πεθαμένους; τὶ κακὸ μοῦ 'κάμανε τόρα τριανταέξη χρόνους;

— Παναγία καὶ βοήθησέ μου, ἀνερώνησε διακόπτων τὸν γέροντα ὁ παῖς καὶ δίκην ἀπολελιθωμένου ἔμεινε, τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλώσας εἰς ἕνα τάφον καὶ εἰδεἰνωεν αὐτὸν τῷ γέροντι, τρόμων ὅλος καὶ τὰς τρίχας ἔχων ὑψωμένας, καὶ τὸ στόμα κεχηνός.

Ὁ νεκροθάπτης, ὡσεὶ βιάζων ἑαυτὸν νὰ φανῇ συγκαταβατικὸς πρὸς τὸν παῖδα καὶ σκαπτικὸς μειδιῶν, ἀρῆκε τὴν δίκελλαν καὶ ἐπλησίασεν, ἀλλὰ ῥίγος ἀκούσιον διῆλθεν αὐτοῦ τὰς φλέβας, ἰδόντος παρὰ τὸν τοῖχον τοῦ κοιμητηρίου, ὅπου ἵστατο ὁ παῖς, τὸ χῶμα τάφου παλαιοῦ σαλευόμενον μετὰ κρότου.

— "Ωξ' ἀπ' ἐδῶ, Σατανᾶ! ὑπεψιθύρισεν ὁ νεκροθάπτης· ἀλλ' ὁ ἐξοπλισμὸς δὲν ἤρκεσε, διότι ἀπ' ἐναντίας τὸ χῶμα ἐσαλεύθη ἐπὶ μᾶλλον διαρρηγνύμενον ἔνθεν καὶ ἔνθεν.

Ἀπέβαλε τότε καὶ ὁ γέρων τὸ θάρρος καὶ δὲν ἐτόλμησε νὰ προβῇ μέχρι τοῦ μνήματος, ἵνα ἐξιχνιάσῃ τὴν αἰτίαν τοῦ φρικτοῦ φαινομένου· μᾶλιστα, ἰδὼν τὸν παῖδα ὅλαις δυνάμεσι φεύγοντα ἐκ τοῦ κοιμητηρίου, ὡς ἂν καταδιώκετο ὑφ' ὁλοκλήρου φάλαγγος διαβόλων, ἀκουσίως παρεσύρθη εἰς τὰ ἴχνη αὐτοῦ ὠθούμενος ὑπὸ ἀκατασχέτου ὁρμῆς, καὶ ἐδόθη εἰς τὴν φυγὴν κραυγάζων:

— Ὁ ἀφωρισμένος! . . . βοήθεια! βοήθεια! . . . ἕνας ἀφωρισμένος βγαίν' ἀπὸ τὸ μνῆμα.

Ὁ παῖς, ἀκούων κατόπιν αὐτοῦ τὰ κατεσπευσμένα βήματα καὶ τὰς κραυγὰς τοῦ γέροντος, φεύγει καὶ φεύγει ἔτι μᾶλλον δρομαῖος, ἐπαναλέγων καὶ οὗτος ἔντρομος.

— Ὁ ἀφωρισμένος! ὁ ἀφωρισμένος! .... βοήθεια δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

Καὶ οὕτως ἀμφότεροι, φεύγοντες καὶ κραυγάζοντες, εἰσέρχονται εἰς προάστειον καὶ ὡς ἐξ αὐτομάτου διευθύνονται πρὸς τὸν ἐρημίφρον, οὗτινος κρούουσι τὴν θύραν ραγδαῖον, δέκην παραφρόνων.

Ὁ θόρυβος ἐξύπνησεν ὄχι μόνον τοὺς εἰρηναίους κατοίκους τῆς οἰκίας ἐκείνης, ἀλλὰ καὶ τοὺς γείτονας, οἵτινες ἡμίγυμνοι καὶ μὲ ὀφθαλμοὺς ἡμικλείστους ἠρώτων τῶν παραθύρων ἵνα μάθωσι τὴν αἰτίαν. Αἱ διακεκομμέναι καὶ ἄναρθροι λέξεις τοῦ τε γέροντος καὶ τοῦ παιδὸς, καὶ πρὸ πάντων ἡ θέα τοῦ νεκροθάπτου, παρὰ τὸ σύνηθες ἐντρόμου παρισταμένου, διέσπειραν σύγχυσιν καὶ ἐνεποίησαν φόβον εἰς τὰς καρδίας. Ὡς ἐκ μαγείας ἐξεχύθη πανταχόθεν τὸ πλῆθος, περιστοιχοῦν τὸν οἶκον τοῦ ἐρημείου. Ὁ αἰδεσιμώτατος ἀνοίγει τὴν θύραν καὶ ἐρωτᾷ τὸν νεκροθάπτην· περὶ τῶν τρεχόντων, οὗτος δέ, συνελθὼν ἐκ τοῦ τρόμου καὶ τακτοποιήσας ὀπισθοδρομικῶς τὴν ζώνην μου· τί ζῆρος ἔχω

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

— Μὰ τὴν πίστιν μου, ἀφεντάδες, ἐπιφωνεῖ στερρᾷ τῇ φωνῇ καὶ συγχρίνων ἀνυπάρκτους ἐπὶ τοῦ μετώπου—μὰ τὴν πίστιν μου τὸ χῶμα τοῦτο . . . —καὶ ταῦτα λέγων κατέσεισε σφοδρῶς διὰ τοῦ ποδὸς τὸ μέρος, ὅπερ ἐβάπτισε, καὶ ἰδοὺ αἷμα τὸ ἔβαφε ὡς ἐκ ματρώας ἀναπαλαίστου.

Ὁ Γεώργιος, πρὶν ἢ τελειώσῃ τὸν λόγον, ἔντρομος πλέον πήδημα ἐφυσικώτατον, ἀκπλαττόμενος τοῦ τόπου, οὗ αὐτῷ δὲ τὸ πλῆθος ὅλον ἀναθυμιᾷ, μέγα ἀφίνων κενὸν μεταξὺ τούτου κἀκείνου, καὶ προτείνουσι ὅλοι τὴν παραλίαν, καὶ κλίνουσι τὸ αἷμα καὶ ἀναποδεῖται ἑστῶντας, ἐπερ[illegible] προστατευτικὴ, τρομερίμενοι. Μετὰ μικρὸν, τὸ ἔβαφος σαλεύεται ἐκ νέου καὶ βασάνεται – καὶ ἰδοὺ ἕνδεκ καὶ ἕνδεκ διαρρήγνυται καὶ πίπτουσιν οἱ χέλιαι καὶ ἐκριζοῦνται τὰ χόρτα, ὑφ' ὧν ἐκαλύπτετο, καὶ ἰδοὺ κρανίον ἀνθρώπου ἐξέρχεται τοῦ βήγματος, πλῆθν καὶ κυλινδούμενον μέσῳ τοῦ πλήθους. Κραυγαὶ φρίκης καὶ τρόμου βροντῶσι κύκλῳ καὶ τὸ πλῆθος φεύγει συνωθούμενον καὶ διαρρηγνύμενον . . .

Ἀλλ' ὁ ἰατρὸς, ἀνώτερος παντὸς φόβου καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ φαινομένου ἐρευνᾷν, μετὰ τὸ πρῶτον κίνημα ἐκπλήξεως, προβαίνει λέγων—ἤς ἴδωμεν—συγχρόνως δὲ καὶ τὸ κρανίον κυλινδούμενον φαίνεται χωρεῖν ἴσα ἴσα πρὸς αὐτόν . . . Μέλαν τι σημεῖον διατρέχεται ἐξ τὸ κοίλωμα αὐτοῦ — ὁ διάβολος! ὁ διάβολος! κατεγέλασαν οἱ ὄντες εἰς θέσιν νὰ διακρίνωσιν, οἱ δ' ἀκόλουθοι ἐπανεμβήγουσι τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ ἡ φρίκη καὶ ὁ τρόμος ἐξέχυνουσι, καὶ ἡ φυγὴ καὶ ὁ διασκορπισμὸς μᾶλλον ἐρωμαῖος καὶ ἀπαραῖτος γίνεται. Ὁ ἰατρὸς ἐγείρει τὴν βάδδον ἵνα πατάξῃ τὸ κρανίον . . . ὅταν εἶρνης πηδᾷ ἐξ αὐτοῦ φεύγων μετὰ βίας καὶ εἰσδύνει εἰς τὸν τόρον μέγας τις . . . . ποντικός.

— Ἦ! ὦ! καγχάζουσιν ἐκπεπληγμένοι οἱ παρεστῶτες καὶ, ὡς ἦν ἐκφανὲν, εἰς τὰ ἀντικείμενα μετοπηδῶντες, ἐνῷ πρῶτον πάντες κατεῖχοντο ἀπὸ ὑπερβολικοῦ τρόμου, αἴφνης διερράγησαν εἰς γέλωτας καὶ ἡ γαλήνη ἐπεχύθη εἰς τὸ πρόσωπόν των· μετὰ μικρὸν δὲ ἔτρεξαν εἰς τὸ διερρωγὸς τοῦ τάφου ὅλοι καὶ αὖρον φαλαινοντικὰν, οἵτινες ἔντρομοι ἐξεχύθησαν φεύγοντες, οἱ μὲν μέσῳ τοῦ πλήθους, οἱ δὲ ἐρομαῖοντες πρὸς τοὺς τοίχους τοῦ κοιμητηρίου.

Ἓν τούτοις ὁ ἐφημέριος διατάττει τὸν Γεώργιον νὰ ἐκπαιδεύσῃ τὸ κρανίον ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ καὶ ἄρχεται ἀπαγγέλλων τὰς δουσας αἰτήσεις ἐπὶ τοῦ διαταραχθέντος καὶ βεβηλωθέντος μνήματος· ἐνῷ δ' ὁ Γεώργιος εὑρίσκει τὸ βῆμα μέχρι τοῦ κιβωτίου, τοῦ περιέχοντος τὸν σκελετὸν τοῦ κυρίου Α . . . εἰς ὅπερ, διότι δὲν ἐχώσθη ἀρκούντως, εἰσέδυσαν οἱ ποντικοὶ καὶ ἐνεφώλευσαν, ὁ ἰατρὸς, λαβὼν τὸ κρανίον, ὡς ἐξ αὐτομάτου καὶ ἐκ περιεργείας ἐθεώρησε πῶς τοῦ ὠμοτέχνως αὐτοῦ, ἐδόθη εἰς φυσιολογικὰς παρατηρήσεις . . . . αἴφνης ἡ προσοχὴ αὐτοῦ, ἐκ παθητικῆς καὶ ἠκολουθίνης, γίνεται συντονωτέρα καὶ μάλιστα ἀποσπᾷ τῶν χειλέων αὐτοῦ ἐπιφώνημα ἐκπλήξεως· οἱ παρεστῶτες ἀποτείνονται ζητοῦντες λόγον, καὶ ὁ ἰατρὸς δεικνὺς χουδρήν τινα παρφίδα ἐμπεπηγμένην εἰς τὸ ἔγγιον κατὰ τοῦ κάτω μέχρι τοῦ ἄνω μέρους τοῦ κρανίου χωνθν, οὕτως ὥστε διῤῥῆξε διατρυπήσαν τὴν μυελὸν, ὅταν πρῶτον ἐπάταξε.

Φρίκη κατέλαβε τοὺς παρατηροῦντας καὶ πολλῶν αἱ τρίχες ὠρθώθησαν· . . . τρομερὸν μυστήριον ἦτον ἐν τῇ φαινομένῃ . . . . ἡ χεὶρ τοῦ ὑψίστου ἐξέχυσε τὸ κρανίον ἐκεῖνο ἐκπληθύσης τῆς ὥρας τῆς δικαιοσύνης· τῇ θείᾳ αὐτῆς δακτύλῳ ἔδειξε τὸν ἀληθέστατον τοῦ ἐγκλήματος φρυγίδα. Ἡ ἀνθρωπίνη ἀνοησιουργία διέλαβε τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν, τὰς τῶν ἀνθρώπων ὑποκρίσεις —ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ διαρρύγῃ καὶ τὴν θείαν δίκην. Ὁ, τι κατὰ ἀδύνατον ἦν νὰ φαντασθῇ ἄνθρωπος, διαφωτίσθη ἀποκαλυφθὲν ὑπὸ ἀλήτων ζωαρίων ἄτινα, ἔρχονα ὁπόταν τινες θελήσωσι, ἐξέθαψαν τὸ θῦμα καὶ σὺν τούτῳ ἐξέχυσαν ἐκ τῶν σπλάγχνων τῆς γῆς, ὅπου, κατὰ τὰ φαινόμενα, διὰ παντὸς ἠθελεμένον αὐτὸ τὸ ὅλον τοῦ ἀκκούργου. Ὅ, τι ἐγένετο ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἦλθεν εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Ὅ, τι ἐγένετο ἐν τῇ κρυπτῇ, ἐφανερώθη ἐκπεθέντων εἰς τὰ ὦτα ὁλοκλήρου μιᾶς κοινωνίας, ἐνώπιον τῶν φοβερωτέρων καὶ σεβασμιωτέρων μαρτύρων. . Κρίνεσθε, κρίνεσθε. Ὦ ἔνοχε! —ὁ Θεὸς βλέπει ὅμως.— Φεύ- [illegible] τοῦ! — Ἐκεῖνος κατέσεισε ὅμως! — Ἂν τὸ σήμαρον ὑπομείνῃ ὅμως, ἔρχεται τὸ φρικτὸν αὔριον· ἐν κατορθώσαντες λησμονήσητε τὸ κλεούργημα, βροντήσασά τις φωνὴ ἐγερεῖ τὴν μνήμην, καὶ ἐν ἡ συνείδησις ὑμῶν κοιμᾶται, οἱ τάφοι ἀνοίξουσι τὰ χείλη ἵνα λαλήσωσι!

Β'.

Ταῦτα ἐκ συμβαίνουσιν ἐν τῷ κοιμητηρίῳ, φέρε εἰσέλθωμεν εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ ἐκεῖνον οἶκον.

Πρὸ μικροῦ ἔκκυθεν τῶν διατεταγμένων παραθύρων τοῦ οἴκου τοῦτου ἀφέντη τὸ κάτοπτρον πρόσωπον μιᾶς γυναικὸς, πικροτρυπούσης τὸν τῇ ναυροδέπτῃ τὸν ἐφημέριον νὰ σκεύσῃ πρὸς τὸ κοιμητήριον· ἀλλ' ὅμα ὁ Γεώργιος διεγλύθη τὰ τρέξαντα, ἡ γυνὴ αὕτη, ὡς εἰ ὄφις τρομερὸς ἔβαινε αὐτὴν, ἀκκουρθη τοῦ παραθύρου μετὰ βίας καὶ ἔκυλον ζητοῦσα ἐκπήδησιν ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ἔκρυβη ὑπὸ τὰς σινδόνας, μὴ φροντίσασα ν' ἀποδλῇ οὐδὲ τὰς ἐμβάδας, τὰς ὁποίας ὑπεδύθη, ὅταν, ἐκχαρήκτου τοῦ ὕπνου, ἔνεκα τοῦ θορύβου, ἔσπευσε πρὸς τὸ παράθυρον ἵνα μάθῃ τὴν αἰτίαν. Φριλίασις καταμαθοῦσα κατέλαβεν αὐτὴν, οὕτως ὥστε ἡ κλίνη σείεται ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ σώματος της· ἀμφοτέρας χεῖρας ὀρίγγει ὑπερ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς τὸ παντερινὸν κάλυμμα, ὡς εἰ θέλουσα νὰ ὑπερασπισθῇ κατὰ μαχαίρας ἐνικρεμαμένης ἵνα φονεύσῃ τὰ ὦτα κατὰ τῶν συμβαινόντων περί· οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας της ἐγείρουσι τὸ κάλυμμα καὶ λεπτή τις ἀκτὴ περιτυγχάνουσα, ἐζήτησε ν' ἀκούσῃ τὸν ὄρυθον αὐτῶν, βαιὰς διαδεχομένων ἀλλήλους. Τὸ πλῆθος ἀπεχώρησεν, ἡ σιγὴ ἐπανῆλθε καὶ μόνον ἰλαρόν τις θροῦς ἐλέγχει τὰ βήματα τοῦ μαρινομένου λαοῦ. Ἀποκαλύπτει ἡ ἀθλία τότε τὴν κεφαλὴν, σύρει τὰς σινδόνας μέχρι στόματος καὶ κατέκειτος καὶ τρέμουσα πάντοτε, στηλώνει τὰ ὄμματα ἄγρια καὶ σπινθηροβόλα δεινὴ κραυγάσης, ἐπὶ τὴν ἀκτῖνα τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου, ἥτις εἰσέδυεν εἰς τὸν θάλαμον διὰ τοῦ παραθύρου. Βλέπει τις τὰ ὄμματα ἐκεῖνα, προέχοντα τῶν κοιλωμάτων καὶ περιεστεμμένα ὑπὸ μαύρου κύκλου, τὸ κάτωχρον ἐκεῖνο πρόσωπον, ἠλλοιωμένον ἐκ μυστικοῦ τινος καὶ ἀκατανοήτου τρόμου καὶ περιδεδλημένον τὴν τῶν πτωμάτων χροιάν, ἤθελεν ὑποθέσει ὅτι ἔχει ἐνώπιόν του μορμολύκειον ἢ σκιάν, τόσῳ ἡ τεταραγμένη ἐκείνη φυσιογνωμία, τὸν τότον φέρουσα μυστηριώδους τινος χαρακτῆρος, ἐνεποίει τρόμον καὶ φρίκην! . . . Καὶ ὅμως ἦτο ποτὲ ὡραία ἡ γυνὴ αὕτη, ναὶ, ὡραία, καίτοι ἐκ' αὐτῆς διεκρίνοντο τὰ ἴχνη τεσσαρακονταετοῦς ἐρημίας τοῦ χρόνου, καίτοι ἀφύστος τις χροιὰ ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῆς κεχυμένη, τείνει πάντοτε ὑπὸ τὰ ἀπαισιώτερα χρώματα νὰ παραστήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτῆς—διότι σπαράττεται ἤδη, καταβάλλεται, ἀνατρέπεται ἤδη ἡ ἀθλία ἐκείνη ψυχή . . . καὶ τὰ ἴχνη τῶν σπαραγμῶν της κατεχθονίως πῶς διαγράφονται ἐπὶ τοῦ προσώπου της— Ὦ! κρύψητε ὑπὸ τὰς σινδόνας, ἀθλία! ἀλλ' ἔχει ἐγείρεται ἐπὶ τὰ γόνατά της! ἀνακινεῖ τὴν κεφαλὴν καὶ λελυμένοι πί-

στουσιν οἱ πλόκαμοι ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τῶν ὤμων, στιλβοντες ἐκ τοῦ βαινομένου ψυχροῦ ἱδρῶτος· προτείνει φρικιῶντας τοὺς βραχίονας καὶ σιγαλῇ τῇ φωνῇ ὁ ἀκεκομμένος καὶ φριτοὺς λόγους —λόγους πηγάζοντας ἐκ τῆς ἀλληλουχίας ἀτάκτων ἰδεῶν, ἐκ μνήμης ἀνεγερμένης, ἤτις, συνέπτυσσε τὴν τραχὴν καὶ τὴν φρίκην τοῦ ἐνεστῶτος τῷ ἐλέγχῳ καὶ τῇ ἀγωνίᾳ τοῦ παρελθόντος, ἐναρμόνει εἰς τὴν φαντασίαν τῆς ἀθλίας μίαν μαύρην ἱστορίαν, πλέκτει ὑπτασίας συγκεχυμένας, πληρεῖ τὸ κενὸν τοῦ χρόνου, τοῦ διαρρύσαντος ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς παρούσης. Ὁ λόγος, διακεκομμένος καὶ πνευστὸν, φεύγει τῶν χειλέων της, οὐχὶ κατὰ θέλησιν, ἀλλ' ἐναντιοπαθῶς πως· θέλων ν' ἀνακουφίσῃ τὸ ἄχθος τοῦ ἀρμιὲς βαλαγισμοῦ, ὅστις κατατρώγει καὶ τὰς φυσικὰς καὶ τὰς ἠθικὰς αὐτῆς δυνάμεις.

« Ἔλεος, ἔλεος! κραυγάζει —συγχώρησιν· μετὰ τόσα ἔτη . . . .
» τί θέλεις; νὰ μ' ἀφανίσῃς; . . . καὶ μὴ δὲν ἠρνησάθην ἐκ τῆς
» ἐπαρόττου ἐκείνης νυκτὸς ἀπολέσασα τὴν ψυχήν μου; . . . σύ-
» ζυγέ μου! . . . ὦ! διατί νὰ γίνῃς σύζυγός μου! . . ὅσο γέρων
» ὡς πρὸς ἐμὲ, ὥστε νὰ σ' ἀγαπήσω καὶ ἀρπιτὰ πλούσιος ὥστε
» νὰ μὴ ἔλθω εἰς πειρασμὸν τοῦ νὰ . . . ὦ! κατηραμένη ἡ ἡμέρα
» 'καθ' ἣν πρῶτον μοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν νὰ πλουτήσω! . . . ὁ
» Λαυρέντιος δὲν ἔπταιεν . . ἦτο τότε κτωχὸς, ὅταν ἠγαπήθη-
» μεν ἐκ τῶν παιδικῶν μας χρόνων, ὥστε δὲν ἐδυνάμεθα νὰ νυμ-
» φευθῶμεν . . . καὶ μολονότι τὸν ἠγάπων, μ' ἀπέσπασαν ἀπὸ
» τὰς ἀγκάλας του ἵνα μὲ ῥίψωσιν εἰς τὰς ἰδικάς σου. . . ὅταν δ'
» ἔκλαιον εἰς χεῖρας τὰς ἀποδεξεις τοῦ ὅτι μετὰ θάνατον μ' ἐ
» κλειροδότεις τὴν περιουσίαν σου, δὲν ἀντεῖχον εἰς τὸν πειρα-
» σμὸν τοῦ νὰ καλέσω μέτοχον τοῦ πλούτου σου τὸν Λαυρέντιον!
» . . . ὁ ἄναμος! . . . σὺ ἀνελάμβανες ἐκ τῆς ἀσθενείας καὶ ἐδύ-
» νασο νὰ μεταβάλῃς γνώμην ὑγιαίνων . . . . ἐδύνασο νὰ διαθέ-
» σῃς ὑπὲρ ἄλλων τὰ πλούτη σου . . . οἱ μακρυνοὶ συγγενεῖς σου
» ἐδύναντο νὰ σὲ μετατρέψωσι καὶ νὰ σὲ διαθέσωσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν·
» ἡ ἀνέρρωσίς σου διεσκέδαζε τὰς ἐλπίδας μου . . ναι, ναι, εἶ-
» μαι, ὑπῆρξα μιαρὰ, κακοῦργος! . . . ἀλλ' ἔκλαυσα τόσα εἰς τὸ με-
» τάπειτα! δὲν ἐχάρην στιγμὴν ἔκτοτε . . . σ' ἔβλεπα πάντοτε ἐ-
» κεῖ, ἐπὶ τῆς κλίνης ἐκείνης, ὅπου ἡ ἀτονία τῆς ἀσθενείας σ'
» ἔρριπτεν εἰς λειποθυμίας . . καὶ ἠδυνάμην πάντοτε διερχόμε-
» νόν μου τὰς φλέβας τὸ καταῤῥόον βῆγος, ὅπερ μὲ κατέλαβεν,
» δεκα, λαβοῦσα ἐκ τῆς κεφαλῆς μου τὴν καρφίδα, ἐνέπηξα . . . .
» δαίμων μὲ συνεξώπλευσεν . . . αὐτὸς ἐνέκρωσέ μου τὴν δεξιὰν,
» ἵνα μὴ ἀκουσθῇ αὐτὴν, μὴ στέρξουσα νὰ γένω ὄργανον τῆς δο-
» λοφονίας! . . . ὦ! πῶς ἤνοιξας τοὺς ὀφθαλμούς! πῶς ἐσκέλευ-
» σας τὰ χείλη, θέλων, κατὰ τὰ φαινόμενα, νὰ μὲ καλέσῃς προ-
» δότην—καὶ δὲν ἐξυνήθης . . . πῶς ἦτο ἀκίνητον τὸ πτῶμα, τὸ
» ὁποῖον φρικιῶσα ἐκρέτουν ἐπὶ πολλὰς ὥρας εἰς τὰς ἀγκάλας
» μου, καὶ ἠγνόουν τί νὰ πράξω καὶ δὲν ἐπίστευον μᾶλιστα ὅτι
» δὲν ἐδύνατο νὰ σταθῇ ἀφ' ἑαυτοῦ . . . ἢ μᾶλλον δὲν ἐνόμιζον νὰ
» τὸ ἀφήσω, φοβουμένη μὴ ἴδω ἐμπράκτως καὶ πιστεύσω ὅτι ἐγὼ . .
» σὲ κατέστησα διὰ παντὸς ἀκίνητον . . . καὶ τόρα, τόρα, μετὰ
» παρέλευσιν τοσούτου χρόνου, ἐγείρεται, καὶ ἐγείρεις ἀνατρέκων
» τὸ χῶμα, τὸ ὁποῖον ἔκρυπτε τὸ ἐγκλημά μου . . . ὦ! ὦ! ἡσύ-
» χασα! ἐκ νέου, μὴ κινεῖται, μὴ ἴδῃ ὁ κόσμος τὸ κρανίον σου. . .
» δὲν ἔχεις πλέον τρίχας νὰ κρύψῃς τὴν καρφίδα . . . ὦ! διατί ἐ-
» λησμόνησα νὰ τὴν ἀποσπάσω; καὶ ἐνῷ ἠμπόρουν, διότι σ' ἐ-
» κράτουν τόσας ὥρας εἰς τὰς ἀγκάλας μου. . . ἀλλὰ τί ἐγνώ-
» ριζα τότε; ἐστοχαζόμην, ἐπιλογιζόμην ἐγὼ; . . . ὁ νοῦς ἦτο
» μετατοπισμένος, ἦμην ἐκτὸς ἑαυτῆς, δὲν ἠσθανόμην τίποτε. . .
» καὶ ὅμως ἐπὶ τέλους ἐφώναξα: τρέξατε! τρέξατε! ἔμει-
» νεν ἀπάνθρωπος . . . καὶ ἔζυνήθην νὰ προσποιῶμαι! ἀλλ'
» ἦτο ἐναντίμα τῆς ἀνομίας καὶ ὄχι δικαία προφύλαξις διὰ ν' ἀκο-
» φύγω τὰς ἱερούνας . . . καὶ τόρα, τόρα θέλεις νὰ δεξῇς εἰς τὸν
» κόσμον τὴν ἀνομίαν μου . . . Λαυρέντιε, Λαυρέντιε! καὶ σὺ μ' ἐ-
» θεώρησες ἀθῶον καὶ ἔγινες σύζυγός μου! καὶ ἐπλούτησες μὲ τὰ
» χρήματα τοῦ νεκροῦ . . . ἀλλ' ὁ Θεὸς μ' ἐτιμώρησεν ἐκ σοῦ!
» καὶ μοῦ ἀπέθανες· ἀπέθανεν ἐκεῖνος διὰ τὸν ὁποῖον ἐφόνευσα ἄλ-
» λον. . . καὶ οὐδὲ σὺ τόρα ἐξέρχεσαι τοῦ μνήματος νὰ μὲ ὁδηγή-
» σῃς καὶ νὰ μὲ προστατεύσῃς! ὦ! ὄχι, διότι ἐκεῖ, πέραν τοῦ τά-
» φου, εἶναι τὰ πάντα γνωστὰ, καὶ ἔμαθες ἤδη ὅ,τι ἔπραξα . . .
» καὶ δὲν θέλεις νὰ μὲ προστατεύσῃς, διότι σοῦ ἐμπνέω φρίκην . .
» μᾶλιστα, ἂν ἔζης, καὶ σὺ ἀκόμη ἤθελες κρυφῇ ἀπὸ προσώπου
» γῆς, ἵνα μὴ βλέπῃς τὸ κατηραμένον τοῦτο ὄν, τὸ ὁποῖον . . . .
» βοήθεια! βοήθεια! . . . τὸ πλῆθος ἐπανέρχεται . . . ἀκούω τὰ
» βήματά του . . . δὲν λανθάνομαι, ὄχι . . . ὦ! εἶδον πλέον ὅλοι
» τὸ κρανίον ἐκεῖνο . . . τὴν καρφίδα! . . . ὦ! τὴν καρφίδα . . . .

—Καὶ ταῦτα λέγουσα, ἔξω φρενῶν ἐπήδα ἐκ τῆς κλίνης, ἤνοιγε τρέμουσα τὸ δικτυωτὸν, δὲν ἐτόλμα νὰ προσῤῥῇ τὴν κεφαλὴν, ὥσει στιβαρὰ τις χεὶρ ἔκυρεν αὐτὴν ἐκ τῶν πλοκάμων· ἐπὶ τέλους, βιάζουσα ἑαυτὴν, κλίναι, βλέπει . . . —Τὸ πλῆθος χωρεῖ ἐν σιγῇ, ὥσει παρηκολούθει νεκροῦ ἐκφορὰν· ὁ ἐφημέριος προηγεῖται κατηφὴς καὶ σκεπτικὸς· ὁ ἰατρὸς, λαλῶν σιγαλῇ τῇ φωνῇ, ἔχει τὸν δείκτην τῆς δεξιᾶς ἐπὶ τοῦ κρανίου, ὅπερ ὁ δημογέρων φέρει ἀνὰ χεῖρας ἐγκεστραμμένον.

. . . . . .

Γ'.

Παρῆλθεν ἑκτοτε ἔτος ἓν. Καὶ σήμερον τὸ πλῆθος εἶναι συνηγμένον, καὶ σήμερον παρατηρεῖ μίαν κεφαλὴν . . . ἀλλ' ἡ κεφαλὴ αὕτη δὲν εἶναι ἔκαρκος καὶ γυμνὴ—καὶ σάρκας ἔχει καὶ δέρμα, καὶ ὑπὸ μαύρων περικυσμεῖται πλοκάμων . . . καὶ κάτωθεν βέει αἷμα ἔρυθρον· δὲν φέρει δὲ αὐτὴν ἀνὰ χεῖρας, ὡς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ὁ δημογέρων ἢ ὁ ἰατρὸς;—ἀλλ' ὁ ὄχλος, αἰωρῶν αὐτὴν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τοῦ πλήθους . . . διότι ἡ Θεία Δίκη εἶναι ἔγερτος καὶ μετὰ παρέλευσιν ὀκτωκαίδεκα ἐναυτῶν ἐξήγειρε τὴν δικαιοσύνην τῶν ἀνθρώπων!

(***)

ΕΚΘΕΣΙΣ ΓΑΛΩΝ.

Μετά τινας ἡμέρας, λέγει ἡ ἀγγλικὴ ἐφημερὶς «Τὰ Ἱμερήσια Νέα» θέλει λάβει χώραν ἐν τῷ Κρυσταλλίνῳ Παλατίῳ τοῦ Λονδίνου πρωτοφανὴς Ἔκθεσις Γαλῶν (γάτα) ἧς ἡ ἐπιτυχία προσωνίζεται βεβαία, νέα δίγνητρα καὶ λαμπρότητα ἐπιπροσθέτουσα εἰς τὸ ναρανὲς τοῦτο θέαμα.

Ἅπαντα τὰ εἴδη τῆς τῶν γαλῶν φυλῆς ἀντιπροσωπευθήσονται κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἐν τῇ ἐκθέσει· εἰσὶ δὲ τὰ ζωηρότερα, εὐγενέστερα καὶ πρώτιστα. Ἑκατὸν ἑξήκοντα κλωβία περιέχουσι τὰ ὡραιότερα καὶ περιεργότερα δείγματα τῆς τάξεως ταύτης τῶν ἐπὶ τοῦ πλανήτου ἡμῶν ἐνδιαιτωμένων σαρκοβόρων.

Πάλλαι ἔγραι γαλαὶ τῆς Σκωτίας, συλληφθεῖσαι διὰ παγίδων καὶ ἀποσταλεῖσαι ὑπὸ τοῦ Δουκὸς τῆς Σουδερλάνδης, ὡς καὶ δύο ἐμοσταλεῖσαι ὑπὸ τοῦ Κ. Βουκλανδ, παρίστανται ἐν ἐμοιδῇ ζῶσι, ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Κ. Βουκλανδ, παρίστανται ἐν αὐτῇ.

Ἡ ἐξώτιμος Κ. Γρὺ λίαν συντελεῖ εἰς τὸν θρίαμβον τῆς ἐκθέσεως ταύτης διὰ τῆς ἀποστολῆς ἐν αὐτῇ γαλῆς Περσίδος σπανίας

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ὡραιότατος καὶ ἐπισήμου καταγωγῆς. Τὸ εὐγενὲς τοῦτο ὑποκείμενον φέρει ἐπιτριπιαμένην ἐκ τοῦ λαιμοῦ αὐτοῦ θήκην περίεργον, ὡς Μητρῶον, ἐν ᾗ ὑπάρχει ἀκριβὴς σημείωσις τῆς γενεαλογίας αὐτοῦ.

Γαλαὶ τῆς Βελγίας, Ἀσιατικῆς Τουρκίας, Ἀγκύρας, Χαλκηδόνος Κωνσταντινουπόλεως κτλ. ὡς γίλαι συναντῶνται ἐν τῇ Ἑλβετίᾳ ταύτῃ, διακρινόμεναι ἄπασαι ἀπὸ σπανίᾳ ποικιλίᾳ καὶ ἐπὶ καμφθῆτι τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν.

Ἐνταῦθα ἐπιδιωθήσονται πρὸς τούτοις γαλαὶ τῆς Θηβαΐδος καὶ γαλαὶ τῆς τοῦ Σιὰμ, ἣν λέγουσιν ἀπρ[illegible]

Ἡ λοιπὴ Λουζέρνα ἀπέστειλεν ἐν τῷ Κρυσταλλίνῳ παλατίῳ ὡραῖον καλάθιον ἐκ τῆς φυλλῆς Βιζάκμ, μετὰ λευκῶν μακρῶν τριχῶν, χρυσίζοντας ὑγλαλμοὺς, ὅπερ ἔστω τὸ θαυμαστότερον τῆς ἐκθέσεως ἀντικείμενον.

Πολλαὶ ἄλλαι περίεργοι γαλαί, ἃς οὐδέποτε εἶδεν ἡ Εὐρώπη, ἄνευ ὠδῶν, ζωηδίγματος, ποικιλλόχροαι καὶ ἐν γένει εἰκεῖν ἄπασαι αἱ φυλαὶ τῶν γαλῶν τῆς γῆς παρατεθήσονται ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ.

Πολλαὶ τούτων ἔλαβον ἀπαντλούμενον ἀνάπτυξιν· οὕτω δὲ τινὲς ζωγίζουσιν 20 ἕως 25 λίτρας.

Συνωτικέσιον ἐν Περιπατείαις. Πολὺς λόγος γίνεται ἐν Βιέννῃ περὶ τοῦ ἐσομένου περιστερώδους συνεδρίου. Κύριος τῆς Πολωνὸς ὠρίσθη Ἀμερικανὸς τινος νεκύδος, ἣν ἀπήντησεν ἐν τῇ τοῦ ξυδέρ καὶ ἧτις ἐλέγετο ἔχουσα δύο ἑκατομμυρίων δολλαρίων. Ἡ σύζυγος ὡρίσθη ἀκόμη τοῦ Πολωνοῦ, ἡ δὲ μήτηρ αὐτῆς συνήνεσεν εἰς τὸ συνοικέσιον. Ὁ γάμος ἐγένετο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τὸ καθολικὸν δόγμα, ἀλλὰ κατὰ τοὺς Ἀμερικανοὺς νόμους ἔδει νὰ τελεσθῇ καὶ ὁ πολιτικὸς γάμος. Μετέβησαν λοιπὸν εἰς τὴν Ἀμερικανὴν Πρεσβεῖαν, ἀλλ' ἐκεῖ συμπτώσεως ἔπαυε τὸ προσωπικὸν αὐτῆς ἦν ἀπὸ. Ἐν τούτοις ἡ μήτηρ τῆς νεάνιδος δὲν συνήνει νὰ μετρήσῃ τὴν προῖκα εἰς τὸν γαμβρὸν πρὶν ἢ ὁ γάμος πραγχθῇ νόμιμος ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς. Τοῦτο ἐνέβαλεν εἰς ἀμηχανίαν τὸν γαμβρὸν, διότι οὗτος κατέγραφε ὅλ· καὶ στενοχωρούμενος ὑπὸ τῶν δανειστῶν του ἐπέχρεσε εἰς πάντας τούτους ὅτι θέλει τους πληρώσει τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου αὐτοῦ. Τὴν ἡμέραν λοιπὸν ἐκείνην ἡ οἰκία αὐτοῦ ἐπολιορκήθη ὑπὸ τῶν δανειστῶν, οἵτινες μετ' ὀπιλῶν καὶ ῥόπαλον ἔ[illegible]ησαν νὰ πληρωθῶσι, προσκαλέσαντες μέλιστα καὶ ἀνθρώπους τῆς ἐξουσίας. Φίλος τις τοῦ γαμβροῦ παρεμβὰς κατώρθωσε μόλις νὰ πείσῃ τοὺς δανειστὰς ν' ἀρκεσθῶσιν εἰς συναλλαγὴν μετὰ προθεσμίας 5 ἢ 6 ἡμερῶν, ὁπότε ὁ γάμος ἤθελεν ἐπικυρωθῇ ὑπὸ τῆς Πρεσβείας. Ἡ πρᾶξις ἐγένετο δεκτὴ, αἱ συναλλαγματικαὶ ὑπεγράφησαν καὶ οἱ δανεισταὶ ἐκπλῆθον ἡσυχοι. Ἀλλὰ τῇ ἐπιούσῃ ὁ Πολωνὸς γαμβρὸς ἐκπλήθη ἐκ Βιέννης μετὰ τῆς συζύγου του ἀφεὶς καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς Πρεσβείας καὶ τοὺς δανειστὰς αὐτοῦ. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἐκράξαν τότε δικαιωτικῶς ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀρπαστοῦ, ἔνταλμα δὲ συλλήψεως ἐξεδόθη κατὰ τοῦ νεόνυμφου ζεύγους, ὅπερ καὶ συνελήφθη ἐν τῇ πόλει Λίντς. Ἐξετάσεων γενομένων, τὰ ἐκατομμύρια τῆς νύμφης εὑρέθησαν ὅτι περιορίζονται εἰς ἑνὸς ἐκατοντασχιλίων φιόρινων.

Πόσοι δὲ καὶ σήμερον τοιοῦτοι γάμοι λαμβάνουσι χώραν βάσιν ἔχοντες τὴν ματαπλούτησιν τῶν νυμφίων! Σήμερον ὑκέρποτε ἄλλοτε ὁ γάμος ἐγένετο ἐμπόριον, τῶν γονέων ἀναγκαζομένων ν' ἀναζητῶσι τοὺς γαμβροὺς καὶ νὰ τοὺς τρέφωσιν· ὦ ἤθη! ὦ χρόνοι!

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ὁ φιλέλλην γέλλος κ. Π. Βωδὲν, ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἀξιολόγου ἐκείνου φυλλαδίου «Οἱ Ἕλληνες ἐθελοντὰι ἐν Γαλλίᾳ», περὶ οὗ καὶ ἡμεῖς εἴχομεν διαλάβει ἐν τινὶ τῶν προηγουμένων ἡμῶν φύλλων ἀπέστειλεν ἡμῖν τὴν ἐκρεμένην κοινοποίησιν ἣν καταχωρίζομεν εἰς τὰς στήλας τῆς «Ἐβδομάδος» τοσούτῳ μᾶλλον ἀσμένως ὅσῳ ἐνορῶμεν ἀξίως προσκαλλόμενον αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ἕλληνος μεταφραστοῦ, ὅστις ἔντιμως καταλείπει διηρμένον ἐξαπατήσεως τὸ κοινὸν ὑποκρύψας ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ θέσας ἐν τῷ φυλλαδίῳ αὐτοῦ ὅτι ἐξετυπώθη ἐν Ἀθήναις, ἐνῷ τὰ πάντα ἀναδεικνύουσι τὸ [illegible]

Πρὸς τὴν ἀξιότιμον Συντάκτριδα τῆς «Ἐβδομάδος».

Κυρία,

Ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως καὶ ἀδείας μου κύριός τις μετέφρασε τὸ φυλλάδιόν μου «ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΑΙ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ» εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὸ ἀνθρωπικὸν οὗτος ἐπώλει τὴν κακὴν ταύτην μετάφρασιν εἰς τὰς ὁδοὺς ἀντὶ 20 παρεδῶν. Σήμερον τὸ νοσῶν δύναται νὰ ναυλίζῃ ὅτι εἶμαι ἔμπορος ἡμερολογίων.

Παρακαλῶ ὑμᾶς, Κυρία, ὅπως δημοσιεύσητε διὰ τοῦ περισκοπεύοντος ὑμῶν φύλλου, ὅτι εἶμαι πάντα ξένος εἰς τὸ τέχνασμα τοῦτο, ὅπερ εἶναι ἔργον ἐνός τεχνίτου.

Εὐχαριστῶν ὑμᾶς ἐκ τῶν προτέρων, παρακαλῶ ἵνα, εὐαρεστούμενα, δεχθῆτε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐξαιρέτου ὑπολήψεως μεθ' ἧς ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὦμαι

Ἐν Κων]πόλει, 14 Ἰουλίου 1871 Πρόθυμος
Π. ΒΩΔΕΝ.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Ὕμην τὸ πέλαι βασιλεύς, καὶ δι' ἀνοησίαν
Θαῦδεν ὃ! ἐπέτησα μίαν μορφὴν γελοίαν.
Τὴν κάραν δ' ἂν ἐπιθυμῇς, ὦ φίλε, ν' ἀφαιρέσῃς
Καὶ ἀντ' αὐτῆς τετράποδον θηρίον ἂν προσθέσῃς
Θὰ γίνω τότε βασιλεὺς ἔνδοξος καὶ γαναῖος
Οὗτινος ἄγμις οὐρανοῦ κρίκιστο τὸ κλέος.
Τὸν θῆρα κ' ἔ[illegible] ψηφίον μου ἐὰν στὰς ἀποβάλλῃς.
Ἀκ' ἀναπτὰ εἰς εὔφρηστον ξύλον μὲ μεταβάλλεις
Τότε δὲ τὸ φωνῆεν μου εἰς δίφθογγον ἐκτείνων
Θὰ μὲ ἰδῇς Ὑμηττὸν τρέπεζαν τῶν ἑλλήνων.
Τὴν τρίγωνόν μου καρδίαν ἐὰν τετραγωνίσῃς
Τότε ἐμὲ εἰς παιδιὰς, ὡς σύνηθες εὑρήσῃς

Ἐν Μεγάλῳ Ῥεύματι κυρία Μ. Ε.

Λύσις τοῦ προηγουμένου αἰνίγματος

Κάππα—ρις—Κάππαρις

Ἐν Χαλκηδόνι ΕΥΘΑΛΙΑ Δ. ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ.

Ἐπιτυχῆ λύσιν ἀπέστειλαν ἡμῖν αἱ κυρίαι Ἀρτεμισία Πανοπούλου, Αἰκατερίνη Ἀρτέμη καὶ Ἑλένη Δ. Μαρκοπούλου.

Ἀξιότιμος δὲ κυρία ἐκ τῆς νήσου τῶν Πρεγκήπων, κρυπτομένη ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον ΘΥΡΣΙΣ ἀπέστειλεν ἡμῖν τὴν ἑπομένην ἀπέντησιν εἰς τὸ αἴνιγμα τῆς κυρίας Μ. Ε. ἥτις ὡς ἄλλο αἴνιγμα δέεται λύσεως, ἣν ἀφίομεν τῇ κ. Μ. Ε.

Τὸ ὄνομά μου ἔφερεν ἐπώνυμον χθὲς ἐπὶ
Φιλόπτωχές τις ἀδελφὴ ἡ νέα Μαριέτη.
Ἀλλὰ φιλτάτη μου Μ. Ε. τὸ ἀσκωλαγχνον θηρίον
Ὅπερ καλεῖς Σὺ ἔρωτα κ' ἐγὼ τρελλὸν παιδίον,
Ἐξαίφνης ἐτραυμάτισε τὸ νεαρὸ της κέλλη
Καὶ ἐγένετο φεῦ! τὸ φυτὸν καὶ σ' ὄνομά μου ζάλη.

ΘΥΡΣΙΣ.

Τύποις Α. ΖΗΛΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 39. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 25 ΙΟΥΛΙΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ καὶ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδεται κατὰ πενθημερίαν
Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται Γρ. 2 1]2.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 30.

ΤΟ ΜΕΓΑ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ
ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ.

Οἱ φιλόμουσοι καὶ φιλίκαλοι Σμυρναῖοι, ἐκ τοῦ σύνεγγυς σπουδάσαντες τὰς τοιαύτας συνεπείας, ἃς συνεπάγεται εἰς τὴν σπουδαιοτέραν μερίδα τοῦ ἔθνους ἡμῶν, τὴν μερίδα δηλονότι ἐκείνην, τὴν προωρισθεῖσαν ἵνα διδάξῃ ἡμᾶς τὰς πρώτας ἀρχὰς τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ ὡραίου, ἡ ῥιζίτησις τῶν Ἑλληνίδων κυριῶν εἰς τὰ Παρθεναγωγεῖα τῶν πάσαν γῆν καὶ θάλατταν περιαγομένων ἵνα ἕνα προσήλυτον ποιήσωσι, συνεστήσαντο πρὸ ἑκταετίας ἤδη τὸ Μέγα Παρθεναγωγεῖον τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς, ὅπερ, περιλαμβάνον περὶ τὰς 700 καὶ ἐπέκεινα μαθητρίας, διῄρηται εἰς τέσσαρα κύρια τμήματα, τὸ Ἀλληλοδιδακτικὸν, τὸ Συνδιδακτικὸν, τὸ Ἑλληνικὸν καὶ τὸ Γυμνασιακὸν, διευθυνόμενον ἕκαστον ὑπὸ τῆς περιλημπτοῦς ἡμῶν ἀδελφῆς κ. Σαπφοῦς Λεοντιάδος, διδασκούσης καὶ τὰ ἀνώτερα τῶν Γυμνασιακῶν τάξεων μαθήματα καὶ βοηθουμένης ὑπὸ ὀκτὼ διδασκαλισσῶν καὶ διδασκάλων.

Τὸ Παρθεναγωγεῖον τοῦτο, χρησιμεῦον ἅμα καὶ ὡς διδασκαλεῖον, ἀνέδειξεν ἤδη πολλὰς διδασκαλίσσας, ἐπιτυχῶς διευθυνούσας ἄλλα εἰς τὰς ἐδιωτέρας τῆς Σμύρνης πόλεις παρθεναγωγεῖα κατασταθὲν τὸ διμοιρορωτάριον τοῦ Μικρασιακοῦ γυναικείου φύλου ὡς ἡ Σμύρνη τὸ ἐμπορεῖον τῆς Ἀνατολῆς.

Ἀληθῶς εἰσὶ οἱ ὁμογενεῖς Σμυρναῖοι εἰσὶ παντὸς ἐπαίνου καὶ ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης ἄξιοι, κατορθώσαντες διὰ τῆς κοινῆς συμπράξεως καὶ ὁμονοίας ν' ἀναδείξωσι τὸ Παρθεναγωγεῖον αὐτῶν τὸ πρῶτον οὐ μόνον τῆς Ἀνατολῆς ἀλλὰ καὶ αὐτῆς ἴσως τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ὑποδείξαντες οὕτως ὅτι ὁ ἑλληνισμὸς θμονοῦν καὶ ἑλληνοβυθιζόμενος δύναται πολλὰ νὰ κατορθώσῃ ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς προόδου τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

Τὸ Σμυρναῖον Παρθεναγωγεῖον ἐς λέξεως ὑπ' ὄψιν συνοικίαι τινὲς τῆς πόλεως ἡμῶν, αἵτινες πάντων τῶν μέσων εὐμοιρίσασι στερούμεναι ὄχυος παρθεναγωγείου ἀξίου τοῦ πλούτου, τῆς δόξης καὶ τῶν τίτλων τῶν κατοίκων αὐτῶν, διατηρούσαι Παρθεναγωγεῖα ὁμοιάζοντα πρὸς τὰ δένδρα ἐκεῖνα, ἅτινα ἀδυνατοῦσι νὰ βαστέσωσι τοὺς καρποὺς αὐτῶν μέχρις τῆς τελείας αὐτῶν ὡριμάσεως· πειθόμεθα δ' ὅτι οὐχ' αἱ πολλαὶ δαπάναι ἀλλὰ εὐπαίδευτος διεύθυνσις δύναται νὰ προάξῃ οἱονδήποτε παρόμοιον κατάστημα.

Αἱ ἐξετάσεις τοῦ ἐν λόγῳ παρθεναγωγείου, ἀρξάμεναι ἀπὸ τῆς 13 Ἰουνίου κατέληξαν τὴν 27 τοῦ αὐτοῦ. Περὶ τοῦ ἀποτελέσματος αὐτοῦ οὐδὲν λέγομεν, διότι ἡ ἐκτακτὸς διδασκαλία καὶ διεύθυνσις τῆς Κ. Σαπφοῦς Λεοντιάδος ἀφ' ἑαυτῆς συνηγορεῖ περὶ τοῦ ἐπ' εὐλογίαις πνεματικοῦ θεριγμοῦ.

Παρελείφθησαν τὰ τῶν ἐξετάσεων, περὶ ὧν ἅπασαι αἱ ἐφημερίδες στήλας ὁλοκλήρους ἐπλήρωσαν, ἀρκούμεθα νὰ διαλέξωμεν ὀλίγα περὶ τῶν λαβόντων χώραν κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν ἀπολυτηρίων.

Ἀπὸ πρωΐας τῆς Κυριακῆς 27 Ἰουνίου, πανὸν πλῆθος ἐξ ἑκατέρου τοῦ φύλου ἀνυπόμονον περιεῤῥέοντο εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ παρθεναγωγείου τούτου, ἀναμένον τὴν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐφετῆς στιγμήν.

Ἡ ἐν συνόλῳ θέα τοῦ πλήθους ἐκείνου εἶχε τι τὸ γραφικόν. Κυκλοῦν εἰς πυκνοὺς στίχους ἵστατο πολίται πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας μὲ τὰς ποικίλας αὐτῶν ἐνδυμασίας, τὰς ἐν Ἀσίᾳ μόνον τόλμι οὕτως ἐν ἀρθονίᾳ εὑρισκομένας, καὶ ὧν ἡ ἐκ παραθέσεως ἀντίθεσις καθίστησι γραφικωτάτην τῶν ἐν συνόλῳ ἀποψιν. Τψηλότατον κατεῖχετο ὑπὸ τῶν καλλιπαρείων θυγατέρων τῆς καλλιγυναικος Σμύρνης, τῆς τοσοῦτον περιῤῥηγνυμένου ἐπὶ τῇ καλλονῇ τῶν θυγατέρων της· τέλος ἡ προμετωπὶς ἐκλείστο ὑπὸ τοῦ χοροῦ τῶν λειτουργῶν τοῦ ὑψίστου, ὧν προεκέιτο ἡ Α. Σ. ὁ Ἅγιος Σμύρνης μετὰ τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου ἁγίου Μυρέων, ἔχουσα παρακαθημένους παρ' ἑκατὴν τὴν Α. Ἐξ. τὸν Βοηθὸν τῆς Γεν. Διοικήσεως κ. Γρηγόριον Ἀριστάρχην Βέη καὶ τοὺς Κ. Προξένους τῆς Ἑλλάδος καὶ Ῥωσσίας.

Περὶ τὴν 9 π. μ. ὥραν ἡ διευθύντρια κυρία Σαπφὼ Λεοντιὰς προβᾶσα ἐν μέσῳ ἔστη ἐπί τινα στιγμήν. Σιγὴ ἔκρα ἐπεκράτησε τότε· ἐπέντων δὲ τὰ βλέμματα περιφλεγῆ ὑπὸ τῆς συγκινήσεως καὶ τῆς χαρᾶς ἐστρέφησαν πρὸς αὐτὴν· ἡ Κ. Σαπφὼ, μετὰ φωνῆς συγκεκινημένης, ἀνέγνω τὴν ἑπομένην προσφώνησιν, ἣν τοσοῦτον φιλοτίμως τῇ «Εὐρυδίκῃ» προσέφερε, μετὰ τὸ τέλος τῆς ὁποίας ῥοθὴ ἀὐλαία τῆς ἐν τῷ βάθει τῆς αἰθούσης ἐγερθείσης αὐτοσχεδίου

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἐφάνης ἐν τῇ ἡμέρᾳ νὰ παραστυθῇ ὡραῖον ἐκπόνημα τῆς ἀδελφῆς ἡμῶν ... ἐν τῷ Ἑλικῶνι χορὸς τῶν Μουσῶν » ὑπὸ τῶν ἀπολυομένων μαθητριῶν τῆς ἀνωτέρας τάξεως τοῦ Γυμνασίου, οὗ περιληφθήσεται δεόντως ἐν τῷ ἑπομένῳ φύλλῳ τῆς «Εὐρυδίκης».

Συγχαίρουσαι ἀπὸ καρδίας τοὺς φιλομούσους καὶ φιλομαθεῖς Ἰωαννίτας ἐπὶ τῇ προόδῳ τοῦ λιανυτιμῶντος τὸ ἔθνος ἡμῶν Παρθεναγωγείου αὐτῶν, εὐχόμεθα ἵνα ἀεὶ πότε τοιούτου ἀγλαοὺς βρέψωσι καρποὺς τῶν τε προσπαθειῶν αὐτῶν καὶ τῆς ἀνακτιμήτου ἐφορείας τῆς κ. Σακρούζ Λεοντιάδος, ... [illegible] πᾶς καταζηλώσουσι ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τοῦ φιλου ἡμῶν, διατηροῦντος εὐγνωμόνως ἀείποτε τὰ ὀνόματα τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ πεπιόντων.

Ἀρίνομεν ἤδη τὸν λόγον τῇ κ. Σ. Λεοντιάδι.

Σεβασμιώτατε Ἀρχιερεῦ, καὶ πᾶσα ἡ φιλόμουσος ὁμήγυρις.

Σὺν Θεῷ ἀρξάμενοι, καὶ σὺν Θεῷ περατώσαντες τὰς δημοσίους ἐξετάσεις τῶν μαθητριῶν, τῶν ἐκπαιδευομένων ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ τούτῳ τῆς Ἑλληνικῆς ἡμῶν παιδείας τεμένει, συγκροτοῦμεν σήμερον τὴν ἐπίσημον ταύτην ὁμήγυριν, ὅπως γεωθῶμεν Ἑλληνοπρεπῆς τῶν ἀρμοζόντων ἐπιδοριπίων εἰς ἐκείνην τὴν πνευματικὴν τῶν ἐξετάσεων κανδυσίαν. Ἀλλά, σεβαστοὶ Κύριοι, ἡ συγκροτουμένη ταύτην τὴν ὥραν πανήγυρις ἔχει τι τὸ κατανυκτικόν, ἔχει τι τὸ συγκινοῦν ἐνδομύχως τὴν καρδίαν καὶ πλῆττον συγχρόνως, παρὰ τὴν ὄξαν τοῦ θαυμασίου τῶν αἰσθητικῶν ἐρευνητοῦ Πλάτωνος, δύο αὐτῆς ἀντιθέτως κειμένας χορδάς, τὴν τοῦ ἡδέος καὶ τὴν τοῦ ἀλγεινοῦ. Ἠδυνάμεθα, Κύριοι, τὴν ὥραν ταύτην, καὶ ἐμάλα που ἡ καρδία ἡμῶν ὑφροσύνην ἰαίνεται κατὰ τὸν θεῖον Ὅμηρον, διότι παριστάμεθα εἰς σιγηρὰν γλυκεῖαν καὶ ἥλαρὰν καὶ χαρίεσσαν διότι προσερχόμεθα τρίτην ἤδη φορὰν νὰ στεφανώσωμεν τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως εὐγενεῖς ἀγῶνας καὶ τῶν τρυφερῶν τούτων τῆς καλλιτέκνου Σμύρνης νεανίδων, καὶ ν' ἀνταμείψωμεν τὴν ἐπὶ ἑπτατείαν τῶν κλεινῶν αὐτῶν εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦτο ἐσπουδὴ καὶ καρποφόρον φοίτησιν διὰ τῶν ἐγκαρδίων ἡμῶν εὐφημιῶν καὶ ἐπαίνων, καὶ διὰ τοῦ πτυχίου τῆς ἐπιτυχοῦς συμπληρώσεως τῶν ὡρισμένων ἐντάθθα Ἑλληνικῶν αὐτῶν σπουδῶν· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἡ καρδία ἡμῶν θλίβεται τὴν ὥραν ταύτην, καὶ νέφος τι ἀθυμίας καὶ σκυθρωπότητος ἐπὶ τὸ μέτωπον ἡμῶν διατρέχει· διότι συνήλθομεν ἵν' ἀποχωρίσωμεν τὰς ἀθώους καὶ λιγυφρόνους ταύτας Ἀλκιόνας ἀπὸ τοὺς εἰρηνικοὺς καὶ εὐωμένους κόλπους τῶν Μουσῶν, ἔνθα καθ' ἑκάστην τοῖς μαλιαδῶσι καὶ ἀθανάτοις ἐκείνων νοσοῦς λούμεναι τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν τῆς μακαριωτέρας ἐπὶ γῆς ἀπήλαυσαν ἡδονῆς, καὶ νὰ τὰς ὁδηγήσωμεν εἰς τὸ τριπυμιῶδες καὶ πολυκύμαντον πέλαγος τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ βίου, ἔνθα τοσοῦτοι οἱ κίνδυνοι, καὶ αἱ συμφοραὶ διὰ τὰς ἐν αὐτῷ Χαρύβδεις, καὶ Σκύλλας, καὶ Σειρῆνας, καὶ Συμπληγάδας. Ναί, θλιβόμεθα καὶ ἀγωνιῶμεν ἐκ τῆς ἰδέας ταύτης. Ἀλλ' ὅμως καὶ ἑτέρα ἰδέα ἐγείρεται εὐθὺς εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν καὶ μᾶς παραμυθεῖ πειστικώτατα καὶ γλυκύτατα ἡ ἰδέα. Κύριοι, τοῦ ὅτι αἱ προσφιλεῖς αὗται κόραι εἰς τὰς ἱερὰς ἀγκάλας τῆς ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς παιδείας ἀνατραφεῖσαι ἤδη ἐπιτυχῶς καὶ σκοπίμως, ἔλαβον παρ' αὐτῆς τὴν μόνην ἀκαταμάχητον κατὰ τῶν βιωτικῶν περιστάσεων πανοπλίαν, καὶ ἐξοπλισμένα ὑπ' αὐτῆς εἰσέρχονται θαρραλέῳ ποδὶ εἰς τὸ στάδιον τῶν ἀγώνων τοῦ βίου, δυνάμενοι, ὅταν ἐπιδεξίως καὶ ἐπιμελῶς μετηρχηθήσωσι ταύτην, νὰ ἀναδειχθῶσι σταδιοδρόμοι στεφανηφόροι, καὶ εὐδαιμονήσωσι· ἡ δὲ πανοπλία αὕτη οὐδεμία ἄλλη ἐστὶν ἢ ἀφ' ἑνὸς ἡ δύναμις τοῦ νοὸς, ἣν ἀπέκτησαν συναναστραφεῖσαι ἐπιμελῶς καὶ σπουδαίως μετὰ τῶν περιφήμων καὶ ἀληθῶς χαριτωμένων Ἑλληνίδων Μουσῶν, δηλ. ἐνδιατρίψασαι, ὅσον ἦν δυνατὸν, εἰς τὴν σπουδὴν καὶ μελέτην τῶν σωφρονεστέρων νοημάτων τῆς ἀθανάτου μεγαλοφυΐας τῶν ἡμετέρων προγόνων, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀληθὴς ἐξευγένισις τῆς καρδίας των, ἧς ἀπήλαυσαν πρὸ πάντων μὲν ἐμφορησθεῖσαι γνησίως καὶ καθαρῶς τοῦ ἀγιωτάτου νάματος τοῦ ῥέοντος ἐκ τῶν σωτηριωδεστάτων καὶ ὀρθοδόξων θρησκευτικῶν ἡμῶν διδασκαλιῶν, πρωτίστη δὲ ὡραϊσθεῖσαι καὶ μὲ τὰ ἀκήρατα καὶ εὐχρώτατα ἄνθη, ἅπερ ἡ Ἑλληνικὴ καλλισιουσικὴ ... [illegible] πρωτοτύπου χάριτος εἰς τοὺς θείους λειμῶνας τοῦ καλοῦ, παραγαγοῦσα τὰ ἀϋάνατα ἀριστουργήματα τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ τῆς ἀνθρωποτητος. Δύνανται λοιπὸν, Κύριοί μου, αἱ νεαραὶ αὗται κόραι ἐὰν εἰσερχόμεναι ἤδη ὑπὸ τὴν πατρῴαν αὐτῶν στέγην τύχωσιν, ὡς δὲν ἀμφιβάλλω, ἀγρύπνου καὶ ἐνδελεχοῦς προστασίας, καὶ μὴ ἀφεθῶσιν εἰς τὰς δηλητηριώδεις πνοὰς τῶν ὀλεθρίων ἀνέμων τῶν διαφθειρόντων δυστυχῶς τὰς κοινωνίας ἡμῶν, δύνανται λέγω, προϊούσης τῆς ἡλικίας αὐτῶν, καὶ ἐξακολουθοῦσαι νὰ καλλιεργῶσι τὰ ἐν οἷς ἐπαιδεύθησαν, δύνανται νὰ σκέπτωνται μὲν καὶ νὰ συλλογίζωνται ὅσον ἔνεστιν ὀρθῶς, νὰ αἰσθάνωνται δὲ καὶ νὰ ἀγαπῶσι τὸ ἀληθῶς καλὸν, καὶ μόνον αὐτὸ νὰ τιμῶσι καὶ νὰ πράττωσιν. Αὖτη δὲ ἡ ὀρθοφροσύνη καὶ ἡ γύμνασις τοῦ νοὸς εἰς τὸ ὀρθῶς σκέπτεσθαι καὶ διανοεῖσθαι, πρὸς δὲ καὶ ἡ τάσις τῆς καρδίας πρὸς τὴν συναίσθησιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ ἀληθοῦς κ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ εἶναι ὁ μόνος σκοπὸς καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς σκοπίμου καὶ τακτικῆς ἐκπαιδεύσεως. Διὰ τοῦτο, Κύριοι, εἰς ἑκάτερον, ὅπερ λέγουσί τινες ὅτι ἐξελθὼν ὁ μαθητὴς ἢ ἡ μαθήτρια τῆς σχολῆς, θὰ λησμονήσῃ τὰ ὅσα ἐσπούδαζεν, ἀφ' οὗ ἐπιδοθῇ εἰς ἕτερα βιωτικὰ ἔργα, ὀλίγα λησμονήσῃ καὶ τὸν Ὅμηρον, καὶ τὸν Θουκυδίδην, καὶ τὰς Συντάξεις, καὶ τὰς Ἐτυμολογίας, καὶ τὰς Τεχνολογίας, καὶ τὴν Ψυχολογίαν, καὶ τὰ λοιπὰ, σύμφημι πως· ἀλλ' ὅμως τοῖς διαβεβαιῶ ὅτι ὁ μαθητὴς οὗτος ἢ ἡ μαθήτρια δὲν θὰ χάσῃ ἢ λησμονήσῃ ποτὲ καὶ τὴν τάξιν, τὴν σπουδαιότητα, καὶ τὴν ἐμβρίθειαν τοῦ νοὸς περὶ τὸ σκέπτεσθαι καὶ διανοεῖσθαι, καὶ τὴν τάσιν τῆς καρδίας πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ ἀληθοῦς καλοῦ, ἅπερ ἀπέκτησεν ἐκ τῶν μαθημάτων ἐκείνων, καὶ ἅπερ εἰσὶν ὁ καρπὸς τῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ καθὰ διαρέρει ὁ πεπαιδευμένος τοῦ ἀπαιδεύτου. Καὶ ὁπόταν μοι εἴπῃς, Κύριοι, ὅτι κυρίως καὶ ἐπιτυχέστατα εὑρίσκεται ὁ σκοπὸς οὗτος ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἐκπαιδεύσει μᾶλιστα καὶ ἐν τῇ ἱλαρᾷ καὶ ἀγχιστάτῃ ὁδασκαλίᾳ τῆς ἀμωμήτου ὀρθοδόξου ἡμῶν Πίστεως· ναὶ μετὰ παρρησίας ἐπιφωνῶ, καὶ χωρὶς νὰ φοβηθῶ μὴ κατηγορηθῶ ἐπὶ Ἐθνικῇ ὑπερηφανείᾳ, ὁ νοῦς ὁ ἀνθρώπινος ἐὰν δὲν ἐγκύψῃ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν Ἑλληνικῶν συγγραμμάτων, μάλιστα τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Εὐριπίδου, δὲν φαντίζεται, δὲν ἐξυψοῦται, δὲν ἐνδυναμοῦται, δὲν μανθάνει τέλος τὸ ὀρθῶς σκέπτεσθαι, καὶ λογικῶς διανοεῖσθαι, τὸ ζητεῖν ἐν γένει τὴν ἀλήθειαν, οὐδὲ ἡ ἀνθρωπίνη καρδία γυμνάζεται εἰς τὴν αἴσθησιν καὶ ἀγάπην τοῦ ἀληθοῦς καλοῦ. Διὰ τοῦτο δημοσίως σήμερον καὶ ἐνώπιον παντὸς τοῦ ἐκλεκτοῦ τούτου ἀκροατηρίου ἐπαινῶ εἰλικρινῶς καὶ ἐγκωμιάζω τοὺς γονεῖς ἐκείνους, οἵτινες τὰς ἀγαπητὰς θυγατέρας αὐτῶν παρέδωκαν εἰς τὴν ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ τούτῳ διδομένην θρησκευτικὴν καὶ ἐθνικὴν ἐκπαίδευσιν, ὡς καὶ εἰς ἄλλα ὁμογενῆ ἐκπαιδευτήρια ἀποδλέψαντες συνετῶς εἰς τὸ οὐσιῶδες τῆς ἀνθρωπίνης παιδείας, εἰς τὴν ἀληθῆ ἐξανθρωπισμὸν καὶ ἐξευγενισμὸν, ὅστις εἶναι τὸ ὀρθῶς καὶ εὐσεβῶς σκέπτεσθαι, καὶ τὸ ἠθικῶς καὶ κατ' ἀρετὴν διάγειν.

Μέμφομαι δὲ παρρησίᾳ ἢ μᾶλλον οἰκτίζω καὶ ἐλεεινολογῶ τοὺς ἄλλους γονεῖς, ὅπου καὶ ἂν ὦσι, διότι εἰσὶ τοιοῦτοι πλήλακοῦ τῶν κοινωνιῶν ἡμῶν, οὕτινες παρατηρήσαντες ἀπὸ τὸν κατ' ἐπιφάνειαν πολιτισμὸν, ὅστις εἶναι ἡ κομψότης τῆς συμπεριφορᾶς, καὶ ἡ εὐτραπέλεια περὶ τὰς κινήσεις τοῦ σώματος, καὶ ἡ ἀνάμιξις εἰς τὸ ὁμιλεῖν λέξεων καὶ ῥήσεων ξένης γλώσσης, ἢ μᾶλλον ἡ διεφθαρμένη ὁμιλία θυσιάζουσι τὰς θυγατέρας αὐτῶν ὑπὸ τὴν ὀροφὴν τῶν ξένων ἐκπαιδευτηρίων, ἅπερ εἰσὶ μὲν ἴσως ἀρμόδια πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ὁμογενῶν αὐτῶν παίδων, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν Ἑλληνοπαίδων. Διατί; διότι, Κύριοί μου, ἐὰν τἄλλα πάντα παραλείψωμεν, καὶ προσέξωμεν μόνον εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν λαλουμένην ὑπὸ τῶν ἐκπαιδευθεισῶν νεανίδων ἢ κόρινων εἰς τὰ ξένα ἐκπαιδευτήρια θέλομεν ὀλίβῃ καὶ πονέσει κατὰ μέσην καρδίαν ἀκούοντες αὐτοὺς νὰ λαλῶσιν οὕτως διεφθαρμένος. Καὶ τὸ δεινότερον καὶ ἀλγεινότερον ταύτην πᾶσαν τὴν διεφθαρμένην καὶ ἐλεεινὴν ὁμιλίαν νομίζουσι καὶ ἀποκαλοῦσι πεπολιτισμένην καὶ εὐγενῆ καὶ ἐνδεικτικὴν γλωσσομαθείας καὶ Εὐρωπαϊσμοῦ, καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ ἀνατρηχῶς λέγουσιν. Ἰδὲ! τὰς πλάνης καὶ ἀβλιότητος! ἢν ὅπως εὐθὺς καταναόησωσι παρακαλῶ τοὺς οὕτω φρονοῦντας, καὶ οὕτω πάσχοντας νὰ ἐπισκεφθῶσιν ἐπὶ μικρὸν τὸν πρωτεύουσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τὰς Ἀθήνας δηλ. ἵνὰ ἐν τῇ συναναστροφῇ καὶ τῶν κατωτέρων ἐτι ἀνθρώπων, εἰμὶ βεβαιότατος, ὑπὲρ πᾶν ἄλλο, ὅτι ὀλίγον ὑστερηθῶσι νὰ ἀντίξωσι τὸ στόμα των ὅπως λαλήσωσι, καὶ θ' ἀπέλθωσιν ἐλεεινολογοῦντες μὲν ἑαυτοὺς, μεταμελούμενοι δὲ πικρῶς διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν τοιούτων χρημάτων, ἅπερ ἐδαπάνησαν ὅπως ἀγοράσωσι τοιοῦτον μὲν ἀμάθειαν διανοητικὴν, τοιοῦτον δὲ γλωσσικὴν ἀβλιότητα. Ταῦτα πρὸ πλείστων χρόνων γνωρίζουσα, Κύριοι, κτὶ ὁσημέραι ἐξετάζουσα καὶ μανθάνουσα ἀκριβέστερον, ἀκούουσα δὲ συνεχῶς λεγόμενον παρ' ὑμῶν ὡς αἴτιον τῆς εἰσαγωγῆς τῶν κορῶν εἰς τὰ ξένα ἐκπαιδευτήρια, καὶ τὴν ἀκαταλλήλων θέσιν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου τοῦ Ἐθνικοῦ, ἀπεφάσισα νὰ προτείνω ὑμῖν καὶ ἐν τῷ ἑρμενικῷ ἀναρκτηρίῳ μου λόγῳ περὶ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ εἰς καταλληλότερον μέρος, ὅπως ἀρξῇ ἡ πρᾶξις αὕτη· καὶ σήμερον αὖθις ὅτε οἱ ἐπισημότατοι τῶν πολιτῶν συγχαίρουσι τὴν ὁμήγυριν ταύτην, ποιοῦμαι μνείαν τούτου, τιθεῖσα ὑπ' ὄψιν ὑμῶν τὸ ἐπάναγκες τῆς τοιαύτης μεταθέσεως.

Μή τις δὲ ὑποθάλλῃ πρὸς Θεοῦ, ὅτι ἐγὼ ἐπαναλαμβάνω συνεχῶς τοῦτο ἐξ ἰδιοτελείας τινὸς ὁρμωμένη, καὶ ὡς ἔχουσα ἐκ τούτου συμφέρον ὑτομικὸν, καὶ ὡς ῥιλοτιμουμένη νὰ ἐξωθεύσω, οὕτως εἰπεῖν, τὰ Ἑλληνικά μου γράμματα, ἐπιδεικνυμένη ἐπ' αὐτοῖς! Ὄχι! μυριάκις ὄχι! ποτὲ τοιαύτη ἄδικος κατ' ἐμοῦ ἰδέα μὴ ἐγερθήτω ἐν τῷ νῷ τινος. Ἐγὼ προτρέπω καὶ παρακαλῶ ὑμᾶς, φίλοι Σμυρναῖοι, ν' ἀποσκήσητε πάντες ἐν γένει τὰ ῥίλτατα ὑμῶν ἀπὸ τῶν ξένων ἐκπαιδευτηρίων, καὶ νὰ ἐπιστήσητε σύντονον προσοχὴν καὶ μέριμναν εἰς τὰ ἡμέτερα Ἐθνικὰ Ἐκπαιδευτήρια, καὶ τὰ δέοντα ἐν αὐτοῖς νὰ πράξητε, καὶ ἴσως ἤδη τὴν μετάθεσιν τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου τούτου ὁραστηρίως νὰ ἐνεργήσητε, εἰς ταῦτα, λέγω, πρέπω ὑμᾶς καὶ παρακαλῶ θερμῶς διὰ τοὺς δύο τούτους ἁπλουστάτους λόγους· πρῶτον διότι γνωρίζω ἀκριβῶς, ὡς καὶ οἱ πλεῖστοι ὑμῶν γινώσκετε, ὅτι τὸ μόνον συμφέρον καὶ ἀναγκαῖον περὶ σωτηρίαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν εὐκλειαν τοῦ ἡμετέρου Ἔθνους ἐστὶν αὐτὴ αὕτη ἡ Ἐθνικὴ καὶ Θρησκευτικὴ Ἐκπαίδευσις τῶν τέκνων ἡμῶν ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἐκπαιδευτηρίοις· καὶ δεύτερον, Κύριοι, διότι ἐπὶ τοσαῦτα ἤδη ἔτη ἐκπαιδεύουσα ὑμετέρας κόρας, ἐγνώρισα τὴν εὐρυΐαν καὶ τὴν εὐμάθειαν αὐτῶν καὶ κατέκαρδα λυποῦμαι ὅταν βλέπω τὰς ὡραίας ταύτας ἰδιότητας τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας των καταστρεφομένας καὶ παραλυομένας ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀνωτέρω περιγραφείσης ἀκαταρρύθ καὶ ἐκπαιδεύσεως τῆς διδομένης εἰς αὐτὰς ἐν τοῖς ξένοις ἐκπαιδευτηρίοις. Διὰ ταῦτα λοιπὸν διαβεβαιοῦμαι ὑμᾶς ὅτι δὲν θέλω παύσει συνεχῶς ἐπαναλέγουσα ὑμῖν τὸ περὶ τῆς μεταθέσεως τοῦ Παρθεναγωγείου τούτου, καὶ θέλω ἐπιμένει εἰς τὴν ζήτησιν τούτου, καὶ παντὸς ὅτι ἐστὶν ἀναγκαῖον πρὸς τελειοποίησιν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου αὐτοῦ, μέχρις οὗ ἰδοῦσα τὴν κατόρθωσιν τοῦ ζητουμένου εἶπον ὑμῖν ἅπαξ ἰδοῦ, ῥίπτω Σμυρναῖοι, ἐξεπλήρωσα ἤδη ἐντελῶς τὸ πρὸς ὑμᾶς καθῆκόν μου, ἔρρετέ με νῦν ἐλεύθερον τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν ἀκμοσίας ταύτης ὑπηρεσίας, καὶ ἂν θέλητε ἀναπολεῖτέ με ἑνίοτε εἰς τὴν μνήμην ὑμῶν λέγοντες ἐκκλὴ ὦχα εἰς τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἥτις ἐπωρελήθη τὴν φιλομουσίαν καὶ φιλογένειαν ἡμῶν, ἐγένετ. αἰτία νὰ σώσωμεν τὰς φιλτάτας ἡμῶν κόρας ἀπὸ τοὺς ἀσπαλεῖς ὄγκους τῆς Ψευδοπαιδεύσεως καὶ τοῦ Ψευδοπολιτισμοῦ.»

Ἀλλὰ καιρὸς ἤδη εἶναι νὰ καταστρέψω τὸν λόγον μου ἐπιστρεφομένη πρὸς τὰς ἀγαπητὰς ταύτας μαθητρίας μου, τὰς ὁποίας μετ' ἀλγούσης φιλοστοργίας ἀποχωρίζομαι καὶ εἶπω αὐταῖς· Προσφιλεῖς μου κόραι, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς μεθ' ὑμῶν διατριβῆς μου, δὲν ἔλειψα διδάσκουσα ὑμᾶς τὰ ἀναγκαῖα γράμματα, νὰ προετοιμάζω τὴν καρδίαν καὶ τὸν νοῦν σας; διὰ τῶν ἀρμοδίων νουθετιῶν καὶ συμβουλῶν, διὰ τὴν μετὰ ταῦτα κοινωνικὴν καὶ οἰκογενειακὴν βίον σας; ἀλλὰ καὶ τὴν τελευταίαν ταύτην ὥραν τοῦ ἀποχωρισμοῦ μας εἶχον καὶ ἄλλα, δι' ὧν ὠσεί διὰ τελευταίων ἐρολίων νὰ σᾶς ἐροδιάσω, καὶ ὅπερ ὁμολόζουσι πρὸς τὸ ὑγρὸν ἔλαιον ἐκεῖνο, ὅπερ ἐνθυμεῖσθε ἡ ἀγαθὴ μήτηρ Ἀρήτη ἔδωκεν ἐν χρυσῇ λικυθίῳ εἰς τὴν ἀγαπητὴν της Ναυσικάαν· ἀλλ' ὁ καιρὸς δὲν ἐπιτρέπει· διὸ ταῦτα μὲν διὰ τοῦ τύπου ἑπομένως θέλω σᾶς ἐκθέσει. Σεῖς δὲ προσέλθετε ἵνα ὑπὸ τὰς πατρικὰς εὐλογίας καὶ εὐχὰς τοῦ Σεβασμιωτάτου ἡμῶν Ἱεράρχου λέξητε τὸ περισπούδαστον γέρας τῶν πολυμόχθων ἐκπαιδευτικῶν ἀγώνων σας!

. . . . . .

Αἱ ἀπολυθεῖσαι ἤδη μαθήτριαι, ὅπως πνευματικῶς τέρψωσι τὸ σεβαστὸν καὶ φιλόμουσον ἀκροατήριον θέλουσι προσωποποιήσει τὸν χορὸν τῶν Μουσῶν ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος, καὶ παραστήσει μουσικὴν συνδιάλεξιν ἑαυτῶν μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς. Ἵν' οὖν τοῦτο ἐπιτύχωσι ὁ Ἀπόλλων ὡς ἥλιος ἀλληγορούμενος, ἀπὸν ἀπὸ τοῦ Ἑλικῶνος κατὰ τὴν ἑαρινὴν ταύτην ὥραν τοῦ ἔτους, καὶ περιεχόμενος ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὴν ὡρίμανσιν τῶν καρπῶν καὶ τῶν σπερμάτων τῆς Γεωργίας. Ὁμοίως μετ' αὐτοῦ ὑποτίθεται ἀπὸν καὶ ὁ Ἐρατώ, ἥτις ὡς ἔφορος τῆς αἰσθηματικῆς ποιήσεως περιέρχεται μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος ὅπως ψάλλῃ τὰς τοῦ παγκοσμίου ἔρωτος ἐπὶ τοῦ φυτικοῦ βασιλείου ἀγαθοεργίας. Αἱ Μοῦσαι λοιπὸν μένουσι μόναι ἀθμοῦσαι καὶ βαρύνονται μὴ δυνάμεναι διὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν δύο τούτων πρωσώπων νὰ συγκροτήσωσι τὰς συνῳδίας των μουσικὰς συνδιαλέξεις. Προσκαλοῦσι οὖθεν τὴν Ἀθηνᾶν, καὶ ἐλθούσης ταύτης συγκροτοῦσι τὴν παροῦσαν συνδιάλεξιν· ἀντικείμενον ταύτης λαμβάνουσι τὸ «τίς ἐστὶν ἡ ἀληθὴς καὶ ἐντελὴς σοφία τοῦ ἀνθρώπου» καὶ πρὸς τοῦτο ἐκθέτει ἑκάστη Μοῦσα τὰ τῆς ἐπιστήμης ἢ τέχνης, ἣν λέγεται ὅτι ἐφεύρε, καὶ δεικνύει κατὰ πόσον αὐτὴ ὠφελεῖ, καὶ κάμνει σοφοὺς τοὺς ἀνθρώπους. Τέλος ὅμως ἡ Ἀθηνᾶ λύει τὸ ζήτημα ἐπιτυχέστατα, ἀποφαινθεῖσα ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐντελῶς καὶ ἀληθῶς σοφὸς, ὅταν ὡς λογικὸς μὲν φωτίζῃ τὴν διάνοιάν του διὰ τῶν ἐπιστημῶν καὶ πάσης ὠφελίμου μαθήσεως, ὡς χριστιανὸς δὲ ἀγαπᾷ ἐξ ὅλης καρδίας τὸ ἀγαθὸν καὶ τοῦτο δικαίως πράττῃ, καὶ στεφανοῦται ὑπὸ τῶν Μουσῶν. Τὸ ὅλον τῆς παραστάσεως ταύτης ἐπένοησα καὶ ἐσχεδίασα ἐγὼ, ἐκάστη δὲ τῶν μαθητριῶν εἰρχέθη τὸ μέρος της, καὶ ἐγὼ πλέιν τὸ ἐπιδιώρθωσα.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Η ΠΑΛΑΙΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

Η ΣΟΦΙΑ. τὸ ΕΛΕΟΣ καὶ ἡ ΑΝΑΓΚΗ, αἱ τρεῖς αὗται ἔπαιρον συμβούλιον τοῦ ζῶντος Θεοῦ, συνεκρότησαν συμβούλιον ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Λίωνου. Ἔπειδὴ δὲ ἔβλεπον ὅ ἀνὴρ νὰ γνωρίσῃ τὸν ἔρωτα καὶ τὸν θάνατον, τῆς ὕλης μὴ δυναμένης αὐξυνθῆναι ἐκ' ἀόριστον, τὸ ΠΝΕΥΜΑ τὸ Ἅγιον εἶπε διὰ στόματος τῆς ΣΟΦΙΑΣ.

— Ἀρίσωμεν τὸν ἄνδρα εἰς τὰς μεταβολὰς τῆς ἰδίας αὐτοῦ τύχης, ὅπως ἡ ζωὴ αὐτοῦ ᾖ ἀφύσερος καὶ θλιβερὰ ἐπὶ τῆς γῆς, γνωρίσῃ τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν καὶ ᾖ ἐλεύθερος νὰ ἐκλέξῃ ἐξ ἀμφοτέρων.

Τότε ὁ ΛΟΓΟΣ τοῦ ΕΛΕΟΥΣ προσέθεσεν

— Ἴσως ἐν μὲν τῇ λύπῃ ἴζῃ ὡς θεραπείαν τὴν ΕΛΠΙΔΑ, ἐν δὲ τῇ εὐτυχίᾳ ὡς νόμον τὴν ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ.

Ὁ Ἰεχωβὰ (Θεὸς ἐβραϊκοῦ) ἔκαμψε τότε τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ λέγων·

— Γενηθήτω εἰς ἕκαστον ἄνδρα κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ.

Ὁ ἄγγελος εἰσελθὼν νύκτωρ εἰς τὰς κατοικίας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐν ὀνείρατι τοῦ Θεοῦ διορατήσας τὰς ἰδίας αὐτῶν, ἕνα μόνον κόρον ἐπιθυμοῦντα τὸν ἔρωτα ἵνα ἀποθάνῃ ἀφόβως. Οὗτος ἦν ἐκ τῶν μὴ ἐξαιτησαμένων οὐδέποτε τι παρὰ τοῦ Κυρίου. Ἔζη μεμονωμένος ἀπὸ πάσης ὄψεως, τὴν ἐσκέπασεν ἀσημένιον τοῦ ἀστέρος, τὸν δὲ ζώνην πορφυρᾶν τὰς θηλείας δορκάδας καὶ τοὺς αἰγάγρους· ἦν δ' οὗτος ἀνδρεία ψυχὴ καὶ ὁ ὡραιότερος τῶν ἐπιγείων ἀγγέλων.

Ὁ ἄγγελος τοῦ ὕπνου προσκαλεσάμενος αὐτὸν, τῷ εἶπεν ὡς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους·

— Τίς τοῦ Θεοῦ, ζητεῖς τὴν θυγατέρα τοῦ Θεοῦ;

Ὁ δὲ ἀνὴρ οὗτος ἀντὶ νὰ ἀκροατήσῃ τρέμων ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι «Γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ», ἐφώνησεν ἐγειρόμενος ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ—Ποῦ εἶναι ἡ θυγάτηρ τοῦ Θεοῦ;

Ὁ ἄγγελος τῷ ἀπεκρίθη

— Ἐξελθὲ τῆς οἰκίας σου. Εὑρήσεις αὐτὴν παρὰ τὴν παγίδα. Ἔρχεται ὅρθρος ὅτι, ἔρχεται ἐκ τῶν κάλπων τοῦ Θεοῦ.

Τότε ὁ ἄγγελος ἐγένετο ἀφανὴς, ὁ δὲ ἀνὴρ ἐγερθεὶς ἐκπεπληγμένος, ἐνθύμιον ἐαυτὸν κατεχόμενον ὑπὸ μεγίστης συμφορωτέρας δυσὶ ἐνδρᾶζεν ὅτι ἦν ὄνειρον μάταιον, ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Θεοῦ δὲν ἦτο παρὰ τὴν παγίδα.

Ἐν τοσούτῳ ἠγέρθη καὶ ἐξῆλθε τῆς οἰκίας αὐτοῦ. Εἶρε τὴν θυγατέρα τοῦ Θεοῦ ὀδεύουσαν πρὸς αὐτὸν· ἀλλὰ, μολὶς ἰδοῦσα αὐτὸν ἐρχόμενον, ἐστράφησαν ὀπίσω πάλιν τὴν παγίδα.

Ἐκπλὴξ δὲ, τῆς καρδίας αὐτῆς σφοτεινῆς, μᾶλις διέκρινε μορφὴν ἀνθρώπου ἄγνωστον, τῇ εἶπε

— Εἶσαι ἡ θυγάτηρ τοῦ Θεοῦ;

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ἐκείνη, καὶ ζητῶ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

— Εἶμαι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἐκπλαγεῖσα ὁ ἀνὴρ, σὺ εἶσαι ἡ ἀδελφή μου καὶ ἡ ἀγάπη μου. Τί ἔρχεσαι ἵνα μοὶ ἀναγγείλῃς ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ;

— Οὐδὲν, ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ, διότι ὁ Θεὸς οὐδὲν μοὶ εἶπε καὶ ἄγνοῶ διατί μὲ ἐξαπέστειλε. Μόνα μόνον στιγμὴν ὑπάρχω. Ἤκουσα δὲ φώνην λέγουσάν μοι—Θύγατερ τοῦ Θεοῦ, μετέβαλε εἰς τὴν γῆν καὶ ὕβλεψε εἰρα τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἀναμένοντά σε— ἐνεγνώρισα ὅτι ἦν ἡ φωνὴ τοῦ Λίωνου καὶ ἦλθον.

Ὁ ἀνὴρ τῇ εἶπεν·

— Ἀκολούθει μοι, διότι εἶσαι ὄβρον τοῦ Θεοῦ. Ὅ,τι δὲ ἐμόν, ἔστω καὶ ἰδικόν σου.

Ὕπαιον πρὸ αὐτῆς, αὐτὴ δὲ τὸν ἠκολούθησε μέχρι τῆς θύρας τῆς οἰκίας του, ἥτις ἦν πεποιημένη ἐκ ξύλου κέδρου καὶ κεκαλυμμένη ἐκ φλοιῶν φοινίκης. Ὁ ἀνὴρ συνέλεξεν ἄνθη ῥοδῶν, κατεστόλισε δι' αὐτῶν τὸν οὐδὸν καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκόν του, ἔνθα ὑπεδέχθη αὐτὴν λέγων «Εὐλογητὸς ὁ Θεός».

Ἀνάψας δ' ἀκολούθως δᾷδα ἐκ πώκης καὶ παρατηρήσας αὐτὴν πῦρον αὐτὴν τοσοῦτον ὡραίαν ὥστε ἐκλαυσεν, ἀγνοῶν ὁπόθεν δράσος ἔπιπτεν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, καθότι μέχρι τοῦδε ὁ ἀνὴρ δὲν ἔκλαυσε ποτέ.

Οὕτως ὁ ἀνὴρ ἐγνώρισε τὴν γυναῖκα ἐν ἀκηρυσι καὶ χαρᾷ.

Ὅτε ὁ τῆς πρωΐας ἀστὴρ ἤρξατο νὰ ὠχριᾷ ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ὁ ἀνὴρ ἐξύπνησεν. Ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἦν σκότος εἰσέτι· ἀναμμνησκόμενος οὖ τὰ ἐπιφωσκοντα σεν στομα νὰ ἐξέλθῃ τῆς πόλεως του, διότι ἐφοβεῖτο μὴ ἀνειροπολῇ καὶ ἐπερίμενεν ὅπως ἀνατείλλῃ ὁ ἥλιος, ἐπιθυμῶν καὶ ἀμεριδάλλων περὶ παντὸς ὅ,τι ἐπερίμενε.

Ἡ γυνὴ ὅμως, ἔξυπνος, τῷ ὡμίλησε, ἡ δὲ φωνὴ της τῷ ἐφάνη ἡδυτέρα τοῦ κορυδαλοῦ, τοῦ ἄδοντος ὑπὸ τὸ παράθυρον αὐτοῦ ἅμα τῇ αὐγῇ.

Πάντα ὅμως ἤρξατο νὰ χέῃ δάκρυα πικρίας καὶ θλίψεως.

— Ἤδη, εἶπεν ὁ ἀνὴρ, σὲ ἔχω· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ δὲν θὰ σὲ ἔχω, διότι μέλλω νὰ ἀποθάνω. Διὰ τοῦτο σὲ ἔλαβον παρὰ τοῦ Λίωνίου! Πρὶν σὲ ἴδω, δὲν ἀντιλύσων περὶ τοῦ θανάτου μου. Ἡ ἀσθένια καὶ ὁ φόβος εἰσῆλθον ἐν ἐμοὶ μετὰ τοῦ ἔρωτος, διότι ἀξίζεις μᾶλλον τῆς ζωῆς καὶ μολαταῦτα θέλω σὲ χάσει μετ' αὐτῆς.

Ἡ γυνὴ ἐκαύσατο κλαίουσα, καὶ μετὰ μειδιάματος, διαδώσαντος ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνδρὸς ἄγνωστον ἐλπίδα, τῷ εἶπε

— Ἐὰν μέλλῃς ν' ἀποθάνῃς, θὰ ἀποθάνω καὶ ἐγώ. Προτιμῶ δὲ μίαν ἡμέραν μετὰ σοῦ ἢ τὴν αἰωνιότητα ἄνευ σοῦ.

Ὁ λόγος οὗτος τῆς γυναικὸς κατηύναστε τὴν λύπην τοῦ ἀνδρός. Ἔτρεξε νὰ ζητήσῃ ὑπάφας καὶ γέλα πρὸς τροφὴν καὶ ἔνδυ πρὸς στολισμὸν αὐτῆς. Καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν, ὅτε εἰργάζετο, ἐφύτευε νέα δένδρα ὁπωροφόρα, σπειρόμενος τὴν ἐπαύξησιν τῶν ἀναγκῶν τὰς ὁποίας ἡ παρουσία νέου ὄντος ἐπέφερεν ἐν τῇ οἰκίᾳ του, χωρὶς νὰ σκεφθῇ ὅτι ἓν δένδρον ἐχρειάζετο περισσότερον καιρὸν ὅπως αὐξυνθῇ ἡ αὐτὸς καὶ ἡ γυνή του ὅπως ἀποθάνωσιν.

Ἐντοσούτῳ αἱ φροντίδες εἰσήχθησαν παρ' αὐτῷ μετὰ τῆς γυναικός. Ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου κατέστρεφεν ἅπασαν τὴν χαρὰν αὐτοῦ. Παρεκάλει τὸν Θεὸν μετὰ μείζονος φόβου ἡ ἔρωτος. Ὁ ἐλάχιστος θόρυβος τὴν νύκτα τὸν κατεπόβιζε, καὶ ἀντὶ νὰ ἀκούῃ μετὰ τοῦ θρησκευτικοῦ θαυμασμοῦ τοὺς μορμυριγμοὺς τῶν μεγάλων θαλασσῶν, ἔκραζε ἐντὸς τῆς κλίνης του, ὡς εἰ ἡ φωνὴ τῶν στοιχείων ἐκλαιεν εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ, ὡς εἰ τὰ πτηνὰ τῆς καταιγίδος ἔφερον αὐτῷ εἰδήσεις λυπηράς. Ἡ γυνὴ ἦτο γενναιοτέρα καὶ προβλεπτικωτέρα. Τὰ ἀσθενῆ αὐτῆς μέλη κατεβάλλοντο ὑπὸ τοῦ κόπου ταχέως, ὅτε δὲ ὁ σύζυγός της ἐν τῇ ἐργασίᾳ του κατεβλίβετο, κατεκλίνετο νυχτὸς ἐπὶ τῶν ἀνθέων τοῦ ὄρους ἐκοιμᾶτο ἐν ἀδυναμίᾳ καὶ ἐμορμύριζε λόγους εὐλογιῶν ὑπὲρ τοῦ συζύγου καὶ τοῦ Θεοῦ αὐτῆς.

Οὐδὲν ἐγίνωσκεν περὶ τῶν πραγμάτων τῆς γῆς, ἐφ' ἧς ἐρίφθη. Εἴρισκε παντοῦ χαρὰν καὶ δὲν ἐφοβεῖτο οὐδένα. Ἡ βραχύτης τῆς ζωῆς, τοσοῦτον τρομερὰ διὰ τὸν ἄνδρα, τῇ ἐφαίνετο εὐεργέτημα τῆς Θείας Προνοίας. Ὁ ἀνὴρ ἐθαύμαζε τὴν γυναῖκα καθ' ἑκάστην μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως πάντοτε νέας. Τὴν ἐθεώρει ὡς ἀνωτέραν αὐτοῦ, μεθ' ὅλην τὴν ἀσθένειαν της καὶ συνεχῶς τῇ ἔλεγε·

— Δὲν εἶσαι ἀδελφή μου, δὲν εἶσαι σύζυγος μου, εἶσαι ἄγγελος, ἐν ὁ Θεὸς μοὶ ἐξαπέστειλεν πρὸς παρηγορίαν μου καὶ ὃν θέλει μοὶ ἀφαιρέσει ἴσως μετὰ τινας ἡμέρας, διότι ἀδύνατον νὰ ἀποθάνῃς.

Τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον ὡραῖον δημιούργημα ἀδύνατον νὰ ἐκπαδνιοθῇ. Ὑποσχεθητι μοι ὅτι, ἐὰν μὲ ἴδῃς ἀποθνήσκοντα, θέλεις ἐπιστρέψει εἰς τοὺς οὐρανοὺς διὰ νὰ μὴ ἀνήκῃς εἰς οὐδένα μετ' ἐμέ.

Καὶ ὑποσχέθη μειδιῶσα ὅ,τι οὗτος ἐπεθύμει, διότι δὲν ἐγίνωσκε ἐὰν ἦτο ἀθάνατος. Δὲν ἀντιλύσει, μολονότι ὁ σύζυγός της τῇ ἐπανέλεγε συνεχῶς ὅτι τὴν ἠγάπα περισσότερον τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

(Ἐκ τοῦ «ποιήματος τοῦ Μίρζαο») (ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΑΝΔΗ.

ΚΑΙΝΩΝ καὶ ΙΑΝΘΗ.

(Διήγημα διὰ τοὺς παῖδας).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀναχώρησις ἐκ τοῦ γεννεθλίου χωρίου.

Ἡ Ἑλένη καὶ τὰ τέκνα της ἐσώθησαν μὲν, ὑπέκυψαν ὅμως εἰς τὸν ζυγὸν τῆς ἐπαισίας. Ἐκτὸς τῶν φορεμάτων των οὐδὲν εἶχον πλέον εἰς τὸν κόσμον. Ὁ πυτιμὸς αὐξυνθεὶς ἔπρεπε νὰ ἐκχυθῇ· αἱ διάφοραι οἰκογένειαι διευθύνοντο ἑκάστη πρὸς τὸ μέρος των· ἡ δὲ Ἑλένη λαοῦσα ἀπὸ τὴν χεῖρα τὰ τέκνα της ἀνεχώρησε μὴ γινώσκουσα μὲν τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον διευθύνεται, πεπεισμένη ὅμως ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πανταχοῦ παρών.

Ἡ Ἑλένη, πρὶν ἡ ἐγκαταλείψῃ τὴν γεννέθλιόν της χώραν ἔρριψεν ἐπ' αὐτῆς λυπηρὸν βλέμμα καθ' ὃν καιρὸν αἱ πρῶται ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἐρώτιζον τὴν σκηνὴν ταύτην τῆς φρίκης καὶ τῆς ἐρημίας καὶ ἀπεμακρύνθη πλήρης κλαυθμῶν καὶ δακρύων.

—«Μῆτερ, πεινῶ πολὺ» εἶπεν ὁ Κλέων ὅτε διῆλθον ὥραν τινων ἀπόστασιν. Ἡ μήτηρ, ἡ δυστυχὴς Ἑλένη, τῷ ἀπεκρίθη δι' ἑνὸς μόνου ἀναστεναγμοῦ, διότι δὲν εἶχεν οὐδὲ ἐλάχιστον μέρος ἄρτου ἵνα τῷ δώσῃ.

—«Μῆτερ δὲν δύναμαι νὰ περιπατήσω περισσότερον, πίπτω ἀπὸ τὸν κόπον, εἶπεν ἡ Ἰάνθη, μετὰ τινα στιγμὴν» Τέλος ὁ ἥλιος ἀκτινοβολῶν λαμπρῶς προσέβαλε τὰς γυμνὰς κεφαλὰς των. «Τέκνα μου, ἂς προσπαθήσωμεν νὰ ὑπάγωμεν νὰ εὕρωμεν σκιερόν τινα τόπον διὰ νὰ ἀναπαυθῶμεν ὀλίγον ἐκεῖ» ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ κατηγῆς, ἐντὸς δὲ τῆς καρδίας της ἔλεγεν ὑψώνουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανόν. «Πάτερ οὐράνιε, εὐσπλαχνίσθητι ἡμῶν, ἐξαπόστειλόν μοι ὀλίγον ἄρτον διὰ τὰ τέκνα μου!»

Πολλὰ χάματα ἔκαμον ἀναγκαστικῶς, ἕως ὅτου φθάσωσιν εἰς δένδρον ὅπερ ἠδύναντο νὰ τοὺς προφυλάξῃ ἀπὸ τὸν καύσωνα τοῦ ἡλίου. Φθάσαντες ἐκεῖ, πῦρον ἐργάτην, κομώμενον καὶ ἔχοντα τὴν κεφαλὴν ἐστεμμένην ἐπὶ σάκκου πεπληρωμένου, προσκεφαλαίου θέσιν κατέχοντος.

Ὁ κράτος, τὸν ὁποῖον ἐπροξένησαν τὰ παιδία τρέχοντα πρὸς τὸ δένδρον, ἐξύπνησαν τὸν κομώμενον, ὅστις σκωθεὶς ἐκάθησε, τρίζων τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ παρατηρῶν εὐχαρίστως τὰ δύο τέκνα τὰ ὁποῖα ἐφαίνοντο λελουσμένα ὡς διαταρέξαντα τὴν ἡσυχίαν καὶ ὕπνον του.

—«Πόθεν ἔρχεσθε, νέοι μου φίλοι, τοὺς ἠρώτησεν ὁ ἐργάτης μὲ ὕφος εὐπροσήγορον.

— Ὦ! κύριε, συγχωρήσατέ μας διότι σᾶς ἐξυπνήσαμεν, εἶπεν ἡ ὡραία καὶ δειλὴ Ἰάνθη· δὲν σᾶς εἴδομεν...

— Ὦ! τίποτε, δὲν πειράζει, ἐπανέλαβεν ὁ ἀγαθὸς νέος ἀνήρ· ἐκοιμήθην καὶ εἶναι καιρὸς νὰ ἐξέλθω εἰς τὸν δρόμον ἐὰν θέλω νὰ ῥθάσω πρὸ τῆς νυκτὸς εἰς τὸ κατάλυμα εἰς τὸ ὁποῖον μέλλω νὰ διανυκτερεύσω.

Τότε ἐρώτησεν ἡ μήτηρ ἡ ὁποία ἐπερπάτει βραδέως καὶ ὅτε εἶδε τὸν ἐργάτην ὁμιλοῦντα τοσοῦτον οἰκείως μετὰ τῶν τέκνων της, ἐκάθησεν ἀρόθως· ἐπὶ τῆς χλόης ἵνα ἀναπαυθῇ ὀλίγον.

Τότε ὁ περιηγητὴς ἤνοιξε τὸν σάκκον του, καὶ ἐκβαλὼν ἄρτον, τυρὸν ἤρξατο νὰ προγευματίζῃ. Πόσον τὰ πεινασλέα καὶ μικρὰ ταῦτα παιδία παρετήρουν ταῦτα! Ἐὰ πόσην εὐτυχῆ θέλουν εἶσθαι ἐὰν εἶχον μικρὸν μέρος τοῦ ἄρτου τούτου! ἀλλὰ ποτὲ μὴ ἐπαιτήσαντα, ἔβλεπον μεθ' ὑπομονῆς καὶ καρτερίας ἄνθρωπον τρώγοντα ἐνώπιον αὐτῶν μεθ' ὀρέξεως τὸ φαγητόν του, ἐνῷ ταῦτα ἀπέθνησκον ἐκ τῆς πείνης. Τίς δύναται νὰ περιγράψῃ τὰς δοκιμασίας τὰς ὁποίας ὑπέφερε τότε ἡ μητρικὴ καρδία τῆς δυστυχοῦς Ἑλένης!Ἀρ' ἑνὸς ἡ λύπη τοῦ νὰ βλέπῃ τὰ τέκνα της λιμώττοντα τῆς πείνης ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ αἰδὼς τοῦ νὰ ἀπαιτήσῃ ἐλεημοσύνην σκληρῶς τὴν ἐπάρατον. Μολονοτοῦτο ὅτε εἶδε τὸν νέον συνέζοντα τὸ ἐπιλοιπον τῶν ζωοτροφιῶν του, ἕτοιμος ὢν νὰ ἀναχωρήσῃ, ὁ μητρικὸς ἔρως ἐνίκησε τὴν αἰδὼ καὶ εἶπε δακρυρροοῦσα·

— «Κύριε, μοὶ φαίνεσθε ὅτι ἔχετε γενναίαν καρδίαν· τὰ τέκνα μου ἀποθνήσκουσι τῆς πείνης· ὦ! σᾶς παρακαλῶ, δώσατε εἰς αὐτὰ ὀλίγον ἄρτον· ὁ δὲ Θεὸς θέλει σᾶς ἀνταμείψει διὰ τὸ ἔργον τοῦτο· ἐγὼ δυστυχίστατοι καὶ ἐγκαταλελειμένοι παρὰ πάντων!

— «Κὶ κυρία μου, διατὶ δὲν τὸ ἐλέγατε προτήτερα; ἐφώνησεν ὁ ἀγαθὸς νέος. Σᾶς τὰ δίδω ὅλα ἐξ ὅλης μου τῆς καρδίας. Ἐγὼ δύναμαι νὰ ἀγοράσω καὶ ἄλλας ζωοτροφίας εὐκόλως ἀπὸ τὸ πλησίον χωρίον, ἐπειδὴ, χάριτι θείᾳ τὸ μαλέντιόν μου εἶναι ἀρκετὰ ἐφοδιασμένον· δὲν ἐτόλμων νὰ σᾶς προτρέψω τι διότι δὲν σᾶς ἐνόμισα πτωχούς.—Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἀνοίξας πάλιν τὸν σάκκον του ἔβγασε τὰ μείναντα ἐπὶ τοῦ περιζώματος τῆς Ἑλένης, ἥτις, ἀφοῦ τὸν εὐχαρίστησεν, ἐμοίρασεν ὅλον εἰς τὰ τέκνα της.

Εὐχαρίστησις της ἦτο νὰ ἐλέπῃ τὰ τέκνα της νὰ τρώγωσι μετὰ τοσαύτης ὀρέξεως καὶ νὰ παρακαλῶσι αὐτὴν νὰ διανύσῃ εἰς αὐτὰ ἀφοῦ κρατήσῃ καὶ διὰ τὴν ἑαυτόν της. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἡ Ἑλένη ἦτο προσπαθημένη ἐπὶ τῶν τέκνων της ὁ ἐργάτης ἐξέβαλεν ἓν εἰσοδάριον, τὸ ὁποῖον ἔβαλεν εἰς τὴν χεῖρα τῆς Ἑλένης καὶ χωρὶς νὰ τῇ παραχωρήσῃ καιρὸν διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, ἀπεμακρύνθη ταχεῖ ζήματι. Εἰς τίνα ἐκείθεν ἀπόστασιν ἐπέστρεψε καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλήν του εἰς σημεῖον ἀποχαιρετισμοῦ.

«Ἰδοὺ πάλιν ὁ Ἀγαθὸς Θεὸς ὁ ἐλεῶν πτωχοὺς ἐξαπέστειλε πρὸς ἡμᾶς τὸν γενάρχην τοῦτον πρὸς βοηθειάν μας, εἶπεν ἡ εὐσεβὴς μήτηρ. Μέλιστα, ἀγαπητά μου τέκνα, ἐμπιστεύεσθε πάντοτε εἰς τὴν πατρικὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ καὶ ποσῶς δὲν θέλει σᾶς ἐγκαταλείψει. Εἰς αὐτὸν μόνον ἔχω τὴν ἐλπίδα μου παθὼς καὶ ἄλλοτε.»

Ἀφοῦ ἔφαγον τὰ τέκνα μετέδησαν εἰς τινα πλησίον κηπῆν διὰ τὰ πίωσιν ὕδωρ· ἡ μήτηρ, ὡσαύτως διψῶσα, τὰ ἠκολούθησε· καὶ οἱ τρεῖς, μοὶ ἔχοντες ἀγγεῖα ἕκαστον μὲ τὴν δρόσα (φοῦχτα) τῆς χειρός των. Ἐπομένως, αἰσθανθέντες ἑαυτοὺς λίαν προφυλαγμένους ἔκ τε τῆς πείνης καὶ τῆς δίψης, ἠκολούθησαν τὸν ἀρχηγόν των.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΤΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΛΟΥΤΡΑ

(ὑγιεινή)

Ἤδη ὅτε πάντες ἀφέντες τὰς χειμερινὰς αὐτῶν κατοικίας ἀπέρχονται εἰς τὰς ἐξοχὰς χάριν τῶν θαλασσίων λουτρῶν, ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ τοῦ μεγάλου καὶ ὑπερβολικοῦ καύσωνος εὔκαιρον νὰ διαλάβωμεν ὀλίγα περὶ τῶν θαλασσίων λουτρῶν τοῦ ὑδροθεραπευτικοῦ τούτου μέσου.

Ἡ ὠφελεία τῶν θαλασσίων λουτρῶν ὑπό τε τὴν θεραπευτικὴν ἔπαψιν καὶ τὴν δροσιστικὴν ἰδιότητα κατὰ τὰς θερμὰς ταύτας ἡμέρας ἀναγνωρίζεται ὑπὸ πάντων ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτάτους εἰσέτι χρόνους. Ἰδίᾳ δὲ οὐ πρὸ πολλοῦ ἐπεβεβαιώθη ἡ ἐπενέργεια τοῦ ὕδατος τῆς θαλάσσης ἐπὶ πολλῶν ἀσθενειῶν νευρικῶν καὶ κράσεων ἀδυνάτων.

Πολλοὶ ἰατροὶ ἔγραψαν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἀλλὰ τὰ συγγράμματα αὐτῶν δὲν εἶναι τοσοῦτον γνωστὰ εἰς τὸ δημόσιον ὥστε οἱ πάντες νὰ δύνωνται νὰ γνωρίζωσι τὰς διαφόρους διαθέσεις ἐφ' ὧν τὸ θαλάσσιον ὕδωρ ἐπιδρᾷ σωτηρίως.

Ἵνα δῶμεν νόξιν τινὰ εἰς τοὺς ἀναγνώστας ὑμῶν τῆς σπουδαιότητος τῶν λουτρῶν, θέλομεν διαγράψει κανόνας τινὰς γενικοὺς πρὸς καθοδηγίαν αὐτῶν ἐν περιπτώσει καθ' ἣν μεταχειρίζονται τὴν θεραπείαν ταύτην.

Τὸ θαλάσσιον ὕδωρ περιέχει ἐν διαλύσει πληθὺν σημαντικὴν τῶν μεταλλικῶν οὐσιῶν, τῶν ὁποίων διακρίνονται ὡς πρωτεύουσαι, τὸ χλωροῦχον τῆς σόδας, τὸ ἰώδιον, ἡ ποτάσσα, ὁ ἄσβεστος κτλ.

Ἐκτὸς τῶν μεταλλικῶν τούτων περιέχει ἄπειρον ποσότητα ὑγροῦ ἠλεκτροχημικοῦ καὶ ἠλεκτρομαγνητικοῦ. Ἡ θερμοκρασία αὐτῆς ἐξασκεῖ τὴν ἰσχυροτέραν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν λουομένων.

Οὕτως ὁ βαθμὸς τῆς θερμότητος τῆς θαλάσσης δὲν μεταβάλλεται εἰς τὰ μέρη ἔνθα τὸ βάθος εἶναι μέγα. Τὸ φαινόμενον τοῦτο παράγεται κόνον πανταχοῦ, ἔνθα τὸ βάθος τοῦτο εἶναι περιορισμένον, ἡ δὲ ἀτμοσφαιρικὴ θερμοκρασία ἐπιρρεάζει τότε ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἐπαισθητῶς. Ὑπάρχουσι θέσεις ἐν αἷς πήγνυται κατὰ τὸν χειμῶνα, κατὰ δὲ τὸ θέρος φθάνει εἰς μέγαν βαθμὸν θερμότητος.

Ἡ θερμοκρασία τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ δὲν μεταβάλλεται περισσότερον τῆς ἀτμοσφαίρας, ἀλλ' εἶναι ἀνωτέρα τῆς θαλάσσης. Ἡ περίπτωσις αὕτη δέον νὰ μελετηθῇ κάλλιστα, διότι εἶναι τὸ οὐσιῶδες μέρος ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ ἐπενέργεια τῶν λουτρῶν.

Τῆς θερμότητος τῆς θαλάσσης οὔσης λοιπὸν κατωτέρας τῆς τοῦ ἀνθρώπου ἕπεται ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἄνθρωπος πλέει ἐπὶ τῆς θαλάσσης αἰσθάνεται ψῦχος δραστικώτατον, ὅπερ ἐκδηλοῖ ἅπαντα τὰ φαινόμενα ἅτινα παράγονται μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος ἐξέρχεται τῆς θαλάσσης. Συνεπείᾳ τῆς διαφορᾶς ταύτης τῆς θερμοκρασίας, τὸ σῶμα δὲν ἀπορροφᾷ τὰς μεταλλικὰς οὐσίας, τὰς περιεχομένας ἐν διαλύσει, ἐν τῷ ὑγρῷ.

Πραγματικῶς, ἐπειδὴ ἡ θερμοκρασία τῆς θαλάσσης εἶναι κατωτέρα τῆς τοῦ ἀνθρώπου παράγει ἐπενέργειαν ἐπαισθητὴν ἐφ' ὅλων τῶν περιφερειῶν τοῦ σώματος ἡμῶν, ἐπενέργειαν ἥτις συνίσταται ἐν τῇ συστολῇ τῶν πόρων.

Τῶν πόρων ἕνεκα τῆς ψυχρότητος, ὄντων ἐξωδηκώτων, εἶναι ἀδύνατον ὅπως ἀπορροφήσωσι τὰς μεταλλικὰς οὐσίας, αἵτινες εὑρίσκονται ἐντὸς τοῦ ὕδατος.

Οὕτως ἡ ἐπενέργεια τῶν θαλασσίων μεταλλικῶν οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἐπιφέρει ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἡ δυναμικὴ ἐνέργεια τῆς ψυχρότητος ἐπὶ τῆς περιφερείας τοῦ σώματος ἀναγκάζει τὸ αἷμα ὅπως φέρηται πρὸς τὸ ἐνδότερον κατὰ τὴν ψυχρολουσίαν δὲ γίνεται διατάραξίς τις ἐν τῇ ἰσορροπίᾳ τῆς κυκλοφορίας. Τὰ ἐσωτερικὰ ὄργανα εἰσὶν ἐπιβεβαρυμένα ὑπὸ ποσότητος αἵματος τὸ ὁποῖον ἄφησαν τὰ ὄργανα τῆς περιφερείας· τοὐντεῦθεν ἐξηγοῦνται οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας, ἡ ἐπισπεύδουσα κίνησις τῆς ἀναπνοῆς, ἡ συστολὴ τῶν μυῶν κτλ. τὰ ὁποῖα αἰσθάνεταί τις κατὰ τὸν λουτρόν.

Ἡ ἠλεκροχημικὴ καὶ ἠλεκτρομαγνητικὴ ἐνέργεια εἶναι ὡσαύτως σπουδαία διὰ τοὺς λαμβάνοντας θαλάσσια λουτρά.

Τὰ δύω ρεύματα εἰσὶ μὲν ἀσθενῆ ἀλλὰ συνεχῆ· διὰ τοῦτο ἡ ἐπενέργεια αὐτῶν ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος εἶναι ὑγιεστάτη· προσθέσατε δὲ εἰς τὸν νευρικὸν τοῦτον ἐρεθισμὸν τὴν ἐπενέργειαν τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης ἐπὶ τῶν μυῶν καὶ θέλετε λάβει ἰδέαν ἀκριβῆ τῶν μεγάλων ὠφελημάτων, ὧν οἱ ἀσθενεῖς ἀπολαμβάνουσιν ἐκ τῶν θαλασσίων λουτρῶν.

Ἐκ τοῦ συνθετικοῦ τούτου δεδομένου τῆς συνθέσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος εὐχερὲς νὰ ἐννοήσωμεν μετὰ τίνων προφυλάξεων δέον οἱ ἀσθενεῖς νὰ προστρέχωσιν εἰς τὴν θεραπευτικὴν ταύτην μέθοδον. προφυλάξεων ἀναποφεύκτων πρὸς γνῶσιν.

Διὰ τοὺς πάσχοντας ἐξ ἀσθενειῶν τῶν ἐσωτερικῶν ὀργάνων τὰ λουτρὰ εἰσὶν ἀπολύτως ἀνωφελῆ καὶ δὴ καὶ ἐπιβλαβῆ. Δὲν πρέπει δέ ποτε νὰ μεταχειρίζωνται τὴν θεραπείαν ταύτην χωρὶς νὰ συμβουλευθῶσι τὸν ἰατρὸν αὐτῶν. Ἅπασαι αἱ λοιπαὶ ἀσθένειαι θεραπεύονται διὰ τῆς χρήσεως τῶν τακτικῶν λουτρῶν κατὰ τὰς ὁδηγίας τῆς θεραπευτικῆς ἐπιστήμης.

Ἡ πρώτη προφύλαξις, ἣν πᾶς τις πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν πρὶν ἀρχίσῃ τὰ θαλάσσια λουτρὰ συνίσταται εἰς τὸ νὰ ψυχρολουσθῇ δωδεκάκις ἐντὸς τῆς οἰκίας μὲ ὕδωρ πηγαῖον ἵνα συνειθίσῃ τὸ σῶμα διὰ τῆς βαθμιαίας ψυχρότητος, εἰς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ θαλασσίου ὕδατος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δὲν πρέπει νὰ μένῃ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας πλέον τῶν 5 λεπτῶν. Ἀκολούθως ὁ ἀριθμὸς οὗτος δύναται νὰ φθάσῃ μέχρι τῶν 30 λεπτῶν τὸ πολύ. Πρὶν ἔτι κολυμβήσῃ πρέπει νὰ μένῃ λεπτά τινα ἐκτεθειμένος εἰς τὸν ἀέρα, βρέξῃ τὴν κεφαλὴν, εἰσέρχηται βραδέως εἰς τὸ ὕδωρ, κινούμενος ἐν αὐτῷ.

Τὸ κολύμβημα εἶναι ἡ καλλιτέρα ὅλων τῶν γυμνάσεων.

Τὰ ἀμμώδη μέρη εἶναι τὰ καλλίτερα διὰ λουτρά. Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ῥίπτηται ἐντὸς τῆς θαλάσσης ἀμέσως, διότι ἡ ἀφροσύνη αὕτη δύναται νὰ βλάψῃ τὴν ζωὴν ἢ τοὐλάχιστον νὰ ἐπιφέρῃ θλιβερὰ συμβεβηκότα. Πραγματικῶς ἡ ἄμεσος ῥοπὴ ἐντὸς τοῦ ὕδατος παράγει τὴν μεταφορὰν τοῦ αἵματος τῆς περιφερείας εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ἐπιφέρει ἐνίοτε ἄμεσον ἀποπληξίαν.

Δὲν πρέπει νὰ εἰσέρχηται ἐντὸς τοῦ ὕδατος μὲ τὸν στόμαχον βεβαρυμένον ἀλλὰ πάντοτε νῆστις. Ἡ καλλιτέρα ὥρα εἶναι ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου καὶ ἡ ἑσπέρα. Καλὸν καὶ ὑγιεινὸν νὰ ἐνθυμῆται ὅπως πρὸ καὶ μετὰ τὸν λουτρὸν σπογγίζῃ τὸ σῶμα μὲ βαμβακερὸν ὕφασμα.

Τὰ ὑγιᾶ παιδία, οἱ πληθωρικοὶ ἄνδρες, αἱ ἔγκυοι γυναῖκες, δέον νὰ λαμβάνωσι χλιερὰ λουτρὰ καὶ οὐχὶ ψυχρά.

Μετὰ τὸν λουτρὸν, ἀνάπαυσις ἡμισείας ὥρας εἶναι ἀναγκαῖα ὅπως παρέξῃ τὸν καιρὸν εἰς τὸν ὀργανισμὸν ἵνα ἰσορροπίσῃ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος· τότε δέον ὅπως τρώγωσιν ὀλίγον καὶ κινῶνται μετρίως.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν λουτρῶν δέον νὰ διατηρῶσι δίαιταν, μηδόλως ἐπιβαρύνοντες τὸν στόμαχον, ἀποφεύγωσι τὰς ἐκτεταμένας κινήσεις τῶν μυῶν, τὰς ἠθικὰς ἐντυπώσεις, καὶ τὰς ἡδονὰς, τρώγωσιν οὐσίας ἀλευρώδεις, ὀλίγας ὀπώρας, καὶ πίνωσιν ὀλίγιστον οἶνον.

Τέλος, ὅσον τὸ δυνατὸν, ν' ἀποφεύγωσι τὸν ἐρεθισμὸν τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος καὶ ἰδίᾳ τῆς καρδίας. Οἱ αἱμορροοῦντες δέον νὰ περιμένωσιν ὅπως παρέλθῃ ἡ πρωτίστη αὕτη ἀποχὴ ἵνα λάβωσιν λουτρόν.

Ἰδοὺ οἱ κυριώτεροι κανόνες τῆς ὑγιεινῆς τῶν θαλασσίων λουτρῶν ἃς συνιστῶμεν εἰς πάντας τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἐπωφεληθῶσι τῶν ἀγαθῶν τῆς θεραπευτικῆς ταύτης μεθόδου. [***]

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ.

ΣΜΥΡΝΗ, 14 Ἰουλίου 1871.

(Ἀπόσπασμα ἰδιαιτέρας ἀλληλογραφίας τῆς «Εὐρυδίκης»)

. . . . . Ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ φῦλον ἡμῶν δέον νὰ μᾶς συγκινῇ· ὅ,τι ὑπὲρ αὐτοῦ γίνεται δέον νὰ ἀποσπᾷ τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν· ὅ,τι συντελεῖ ὑπὲρ οἱασδήποτε ἀναπτύξεως ἡμῶν δέον νὰ προσελκύῃ τὴν προσοχήν μας. Ἀλλὰ τὰ ὑπὲρ τῶν γυναικῶν γινόμενα δυστυχῶς εἶναι τοσοῦτον μικρὰ, ὅσον καὶ σπάνια· ὥστε, τῇ ἀληθείᾳ, ἡ ἐλαχίστη εὐεργεσία πρὸς τὸ φῦλον ἡμῶν ἀνάγκη νὰ διακηρύττηται δημοσίᾳ καὶ ὑπ' ὄψιν τούτου τιθεμένη τανύῃ τὰς χορδὰς τῆς φιλοκάλου καρδίας μας καὶ ἀποσπᾷ τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης αὐτῆς.

Πολλὰ κατ' αὐτὰς ἐγένοντο ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ἀφορῶντα τὸ φῦλον ἡμῶν. Ἐξετάσεις, οὐχὶ ἐπιπόλαιοι, σκηναὶ δηλονότι ἐν αἷς ὡς ἡρωΐδες παρίστανται ἡ ἡμιμάθεια καὶ ὁ φιττακισμὸς, ἀλλ' ἐξετάσεις ἀληθεῖς, ἐνδείξεις δηλονότι ἀποκτήσεως γνώσεων σπουδαίων καὶ πολλαπλῶν διοχετευθεισῶν ὡς ἐξ ἀκενώτου πηγῆς παρὰ διευθύνσεως πασιγνώστου ἐπὶ φιλολογικαῖς γνώσεσι καὶ ἀρχαῖς ἑλληνικαῖς, παραστάσεις διδακτικώταται καὶ πρωτότυποι, λίαν συγκινήσασαι τὴν πολινήμων καὶ σκοπὸν προτιθέμεναι ὑποδεῖξαι τὴν ὑγιᾶ διδασκαλίαν καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς φιλομαθείας καὶ τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἐν γένει ὅ,τι δύναται νὰ ὠφελήσῃ, νὰ τέρψῃ, καὶ συγκινήσῃ πᾶσαν ἑλληνίδα καρδίαν.

Καὶ περὶ μὲν τῶν ἀνωτέρω λαλήσωσιν ἀντ' ἐμοῦ αἱ μακροσκελεῖς στῆλαι τῶν διαφόρων ἐφημερίδων, αἵτινες καί τοι διαφόρων ἀποχρώσεων, ἅπασαι ὅμως ὁμοφώνως ἀνηγόρευσαν ταῦτα πάντα ὡς ἐπάξια τῶν τε κόπων καὶ τῶν προσδοκιῶν τοῦ φιλομούσου κοινοῦ καὶ ἰδίᾳ τοῦ γυναικείου φύλου, ὅπερ τὸ μέλλον αἰσιώτερον καραδοκεῖ ἐκ τῆς τελειοτέρας πνευματικῆς ἀναπτύξεως του εἰς τὰ τοιαῦτα γεραρὰ ὄντως παρθεναγωγεῖα.

Ἐγὼ δὲ ἀρκοῦμαι νὰ διαβεβαιώσω τὰς φιλοκάλους ἀναγνωστρίας τῆς «Εὐρυδίκης» γεγονὸς πολλοῦ λόγου ἄξιον δυνάμενον τὰ μάλιστα νὰ ὠφελήσῃ τὸ φῦλον ἡμῶν.

Πᾶσαι γνωρίζομεν καὶ ἀνακηρύττομεν ὅτι ὁ Ἱερὸς Κλῆρος ἡμῶν, καὶ ἐν ἡμέραις κρισίμοις ἔσωσε, τὴν γλῶσσαν, τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα, ἅτινα ἡ γυνὴ ὑπέκουπτεν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ εἰς τὰ στέρνα αὐτῆς. Καὶ ἤδη, καίτοι οὐσιωδῶς ἕνεκα καιρικῶν περιστάσεων ἀπώλεσε τὴν σωτήριον ἐπενέργειαν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς προόδου τοῦ ἔθνους ἡμῶν, δὲν παύουσιν οἱ συναισθανόμενοι βεβαίως τὴν σπουδαιότητα τῶν καθηκόντων αὐτῶν, καὶ οὐχὶ τῆς ἀργυρολογίας καὶ στασιμότητος, συντελοῦντες ὅση γε δύναμις εἰς τὴν πνευματικὴν μόρφωσιν τοῦ ποιμνίου αὐτῶν.

Ὁ ἡμέτερος σεβαστὸς ἀρχιερεὺς Κ. Μελέτιος ἐμπράκτως ἐπιθυμῶν ὑποδεῖξαι τὴν ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ πρόνοιαν καὶ ἰδίᾳ τὴν σπουδαίαν ἐπιρροὴν, ἣν ἡ γυνὴ ἐξασκεῖ ἐπὶ τῆς μορφώσεως αὐτοῦ ἀπεφάσισε νὰ θέσῃ διαγωνισμὸν ἐν τοῖς παρθεναγωγείοις, οὗ τὰ σχετικὰ ἔγγραφα ἐπισυνάπτω ἐν ταύτῃ μου, καὶ οὗ τὴν ἐκτέλεσιν ἐνέθηκε τῇ ὑμετέρᾳ περισπουδάστῳ ἀδελφῇ. Σπουδαῖον καὶ ὀνίσιμον τὸ ἔργον τοῦτο τῆς Α. Σεβ. πολλὰ καλὰ δυνάμενον νὰ ἐπιφέρῃ ἀκολούθως, τὸ μὲν ἐν ἀμίλλῃ θέττον τάς τε διδασκαλίσσας, μαθητρίας καὶ ἐφορίας, τὸ δὲ ὑπεκκαῖον τὸν ζηλοπετέρων ἀρχιερέων ἢ καὶ πλουσίων ὁμογενῶν.

Ὡς τοιαύτην ὑπολαμβάνουσα κἀγὼ τὴν ἐθνοφελῆ ταύτην πρᾶξιν τῆς Α. Σεβ. ἀντὶ παντὸς ἄλλου ἐπαίνου καὶ ἐγκωμίων συγχωρήσατέ μοι νὰ ὀνομάσω τὸν Α. Σ. τὸν Ἅγιον Σμύρνης κύριον Μελέτιον ΠΡΟΣΤΑΤΗΝ τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως εὐχομένη ἵνα τὸ παράδειγμα αὐτοῦ εὕρῃ τοσούτους μιμητὰς ὅσους εὗρε θαυμαστάς.

Ἰδοὺ δὲ τὰ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔγγραφα.

Ἀξιάγαστος καὶ ἐλλογιμωτάτη μοι Κυρία Σαπφώ.

Ἐν τῶν σπουδαιοτέρων μοι μελημάτων συνειδὼς ὅτι ὑπάρχει ἡ ἠθικὴ καὶ διανοητικὴ μόρφωσις τοῦ θεόθεν μοι ἐμπεπιστευμένου λογικοῦ Ποιμνίου μου, δὲν ἔπαυσα οὐδὲ παύω μεριμνῶν ἀδιαλείπτως ὑπὲρ τῆς τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων τῆς θεοσώστου ἐπαρχίας μου προόδου καὶ προαγωγῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ καλῶς ἐννοουμένη τῆς Κοινωνίας ἡμῶν διαμόρφωσις ἐξαρτᾶται τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς τοῦ γυναικείου φύλου διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς διαπλάσεως, ἥτις καὶ μόνον ἐπιτυγχάνεται ἐκ τῆς κατὰ Χριστὸν καὶ καθ' Ἕλληνα προκαταρκτικῆς παιδεύσεως, ὅπως διεγερθῇ ἔτι μᾶλλον ἡ εὐγενὴς ἅμιλλα μεταξὺ τῶν μαθητιουσῶν παρθένων, ἅμα δὲ διαθερμανθῇ ἐπὶ πλεῖον ὁ διεγνωσμένος ζῆλος τῶν φιλομούσων Ἐφορειῶν τῶν καθ' ἡμᾶς Παρθεναγωγείων, ἔδοξέ μοι προσφορώτατον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἵνα προβάλω διαγώνισμα διεξαχθησόμενον ὡς ἑξῆς. Μαθήτριαι τῆς προκαταρκτικῆς παιδεύσεως ἐξ ὅλων τῶν Παρθεναγωγείων τῆς ἐπαρχίας μου ἐν τακτικῇ ἡμέρᾳ προσκληθεῖσαι εἰς συναγωνισμὸν ἐξετασθήσονται παρ' εἰδικῆς ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῆς· ἡ ἀριστεύσασα ἐξ αὐτῶν στεφθήσεται στεφάνῳ ἐκ δάφνης, ἀμειβομένη συνάμα καὶ δι' ἐνδεικτηρίου ἐγγράφου δηλωτικοῦ τοῦ εἴδους τῆς νίκης καὶ τῶν ἀριστείων αὐτῆς· εἰκοσάλιρον γέρας ἀπονεμηθήσεται εἰς ἐκεῖνο ἐκ τῶν Παρθεναγωγείων, ὅπερ χορηγήσει τὴν ἀριστεύσασαν· ἔπαινος δημοσίᾳ μετ' ἐπευφημιῶν ἀποδοθήσεται τῇ διδασκαλίσσῃ αὐτῆς.

Τὴν ἀκριβῆ δὲ διάταξιν καὶ περαιτέρω ἐνέργειαν τοῦ ἀνωτέρω διαγωνίσματος ἀνατίθημι τῇ σῇ διδοκιμασμένῃ περινοίᾳ, μὴ ἀμφιβάλλων ποσῶς ὅτι χάριν τῶν ἐξ αὐτοῦ προσδοκωμένων ἀγαθῶν θέλεις ἀναδεχθῇ εὐχαρίστως τὴν διεκπεραίωσιν αὐτοῦ. Ἐν τούτοις εὐχόμενός σοι θεόθεν πᾶν ὅ,τι σοὶ φίλον διατελῶ.

Τῇ 7ῃ Ἰουλίου φωσά.

Τῆς ἀξιαγάστου μοι Ἐλλογιμότητός σου.

Πρὸς Θεὸν διάπυρος εὐχέτης
† Ο ΣΜΥΡΝΗΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

Τεθὲν ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἁγίου Σμύρνης Κ. Κ. Μελετίου ὑπὲρ τῆς προόδου τῆς προκαταρκτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τῶν κορασίων ἐν τοῖς Παρθεναγωγείοις τῆς Ἐπαρχίας Αὐτοῦ.

Ὅροι τοῦ Διαγωνίσματος.

Α'. Ὁρίζεται θέμα πρὸς τὸν διαγωνισμὸν ἡ Προκαταρκτικὴ Ἐκπαίδευσις ἐν τοῖς Παρθεναγωγείοις τῆς ἐπαρχίας τῆς Α. Σεβασμιό-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τητα εις τὰ ἑξῆς μαθήματα τῆς ἀνωτέρας Συνδιδακτικῆς Τάξεως 1. Ἀνάγνωσιν, λέξιν καὶ ἑλληνικῶν κειμένων ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Χρηστομαθείας Κανδηλάπτου. 2. Καλλιγραφίαν. 3. Τεχνολογίαν μέχρι τοῦ κράτους κατὰ τὸν κωφοτέρων κανόνων κατὰ τὸ τυπικὸν τῆς Γραμματικῆς Βερναρδάκη Β΄. Ἔκδοσις. 4. Ἱερὰν Κατήχησιν Κερκῆ τὸ Α΄. Μέρος καὶ ἐκ τοῦ Β΄. Μέρους τὰ ΙΒ΄. Τεύχατα. 5. Τὰς 4 πράξεις τῆς Ἀριθμητικῆς καλῶς. 6. Τὰς Πρακτικωτέρας χώρας γνώσεις ἐκ τῆς Στοιχειώδους Γεωγραφίας Χατζηδημητρίου καὶ 7 ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς [illegible] τὰ 4 πρῶτα Κεφάλαια.

Β΄. Ὁ Διευθυντὴς τῶν ἀγωνοθετῶν τίθησι βραβεῖα στέφανον ἐκ δάφνης τῇ ἀριστευούσῃ εἰς ἕκαστα τὰ εἰρημένα μαθητρίᾳ μετ' ἐπαινετικοῦ διπλώματος τὰ ἀρκοῦντα αὐτῇ, 20 ὀθωμανικὰς λίρας τῷ Παρθεναγωγείῳ, εἰς ὃ ἀνήκει ἡ μαθήτρια αὐτὴ, καὶ ἕκαστον δημοσίᾳ τῇ διδασκαλίσσῃ αὐτῆς.

Γ΄. Χρόνος διὰ τὸν πρωτοπαλαίστρας πρὸς τὸν διαγωνισμὸν ὁρίζεται ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1871 μέχρις Ἰουνίου 1872 ἔτους οἱ 10 μῆνες τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους. Ἐπιτροπὴ δὲ ἐξ ἐπισκεπτῶν κυλίνδου κατ' ἐκλογὴν ὁρίζεται παρὰ τοῦ Σεβ. Ἀγωνοθέτου, ἥτις προκαθεσταμένης Αὐτοῦ ἔξεταζει τὰς παρουσιασθησομένας μαθητρίας· ἡ ἀρμοδία ἡμέρα τοῦ Ἰουνίου. Ἡμέρα δὲ τῆς ἀπονομῆς τῶν βραβείων ὁρίζεται ἡ 2α Κυριακὴ τοῦ Ἰουλίου.

Δ΄. Τύποι τῆς ἐξετάσεως τῶν διαγωνισθησομένων μαθητριῶν οὐχὶ ποσῶν ὅμοιοι ἀλλὰ καθ' ἑκάστην, ὡς καὶ τῆς ἀπονομῆς τῶν βραβείων ὁρίζεται ἡ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Παρθεναγωγείου τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς. Σημειοῦ δὲ ἡ ἐπιτροπὴ τὸν βαθμὸν ἑκάστης ἐν ἐξεταστικῷ ἐλέγχῳ, ἐν ᾧ ἔσονται κατεγεγραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν ἐξεταζομένων, ὡς καὶ τὸ Παρθεναγωγεῖον, εἰς ὃ ἀνήκουσιν.

Ε΄. Αἱ διδασκάλισσαι τῶν Παρθεναγωγείων ὀφείλουσι νὰ πάρωσι μέρος εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀγωνοθέτου ἐπιτετραμμένην τὰ τοῦ ἐξετασμοῦ συμπλήρωσιν τῶν μαθητριῶν τῆς ἀνωτέρας Συνδιδακτικῆς Τάξεως τοῦ Παρθεναγωγείου των ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1872. Ὀφείλουσι ἐπίσης εἰς τὸ διάστημα τοῦ ἔτους νὰ μὴ παραμελῶσι τὴν ἀσκησίν των εἰς τὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα ἐκλέγουσιν ἐκεῖνα, ἅτινα θέλουν διακρίνει ὡς δυναμένας νὰ ἀριστεύσωσιν ἐν τῷ διαγωνισμῷ.

ΣΤ΄. Ἐὰν ἡ τάξις σύγκηται ἐξ 8—10 μαθητριῶν ὀφείλουσιν αἱ διδασκάλισσαι νὰ παρουσιάσωσιν εἰς τὸν διαγωνισμὸν μίαν. Ἐὰν ἀπὸ 15—20, δύο· καὶ οὕτως ἀνὰ 10 μίαν. Ἐὰν δὲ δύο ἢ τρεῖς ἢ καὶ πλείονες μαθήτριαι ἐκ τῶν Παιδικῶν Παρθεναγωγείων ἀποδειχθῶσιν ἰσοδύναμοι εἰς πάντα τὰ μαθήματα καὶ ἴσαι τοῦ βραβείου, ἡ ἀπονομὴ αὐτοῦ γενήσεται διὰ κλήρου. Ὀφείλουσιν ἐπομένως καὶ αἱ διδασκάλισσαι καὶ αἱ μαθήτριαι νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὰς ἑξετάσεις καὶ εἰς τὴν ἀπονομὴν τῶν βραβείων μετὰ σεμνῆς καὶ ἀκλονήτου ἐνδυμασίας, ἄνευ καλλωπισμοῦ. Καὶ προσέτι νὰ διατελέσωσιν αἱ διδασκάλισσαι τὴν Ἐπιτροπὴν περὶ τῆς χρηστῆς καὶ ἀσκήσεως διαγωγῆς τῶν ἀριστευσάσης μαθητρίας.

Ἐν Σμύρνῃ τῇ 13 Ἰουνίου 1871.

Ἡ Ἐπιτετραμμένη τὰ τοῦ διαγωνισμοῦ

Σ. ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Ἐὰν εἰς ζῶον χαμερπὲς ἓν ἄρθρον θὰ προσθέξῃς
Τῆς κεφαλῆς ἓν μέλος του ἀμέσως θὰ παράξῃς.

ΜΥΡΤΩ.

Λύσις τοῦ προηγουμένου αἰνίγματος

Μίδας-Ασωνίδας-Δὰξ-Δεῖς-Πατ.

Ἐπιτυχῆ λύσιν ἀπεστείλαν ἡμῖν κατὰ σειρὰν οἱ ἑξῆς. Ἐκ Γαλατᾶ ὁ κ. Α. Σ. ἐκ Χαλκηδόνος ἡ κ. Βιβλία Δ. Σταυρίδου, ἡ κ. Αἰκατερίνη Ἀρτέμη, ἡ κ. Ἀρτεμισία Πανοπούλου ἐκ Μεγ. Ρεύματος, ὁ κ. Π. Δ. Σμυρνάκης ἐκ Χάλκης καὶ ἡ κ. Ἑλένη Κασδόνη

Ἀναλειφθέντων δὲ ὡς κατωτέρω λύσιν ἀπέστειλαν ἡμῖν ἐκ Κρυσουπόλεως ἡ κ. Θ. Μ. Μ. ἔχουσαν ὡς ἑξῆς.

Καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι ἐκ τῆς Ἱστορίας, ὅτι ὑπερμεγέθη ὀάκριον βασιλέα τινα καὶ καθέτων τὴν μορφὴν αὐτοῦ γελοίαν· οὗτος ὁ Μίδας. Ἀπαιτεῖται ν' ἀφαιρέσωμεν τὴν κάραν του ἐνοεῖτε ἀρά γε ὁλόκληρον ὅμοῦ μὲ τὰ αὐτιά του; ἔστω! ἂς ἀφαιρέσωμεν τὴν κάραν Μ. καὶ ἂς θέσωμεν εἰς τὸν τύπον της τὸ θηρίον Λέων· εὑρίσκομεν τὸν ἔνδοξον βασιλέα Ασωνίδαν. Ἀλλὰ βλέπω ὅτι δὲν ἀρκεῖσθε μόνον εἰς τοῦτο, θέλετε καὶ καλὰ νὰ τὸν κατακερματίσητε, καὶ νὰ τὸν κατακαυσήτε· ἂς ἀφαιρέσωμεν λοιπὸν καὶ ἓν ψηφίον ἀκόμη· τότε μένει κατὰ μέρος ἡ κάρα Μ· τὸ θηρίον Λέων, καὶ τὸ ψηφίον Ι, καὶ εὑρίσκομεν τὴν λέξιν Δὰξ, τὸ ὁποῖον ἐσυνθέσαμεν, τὸ ὁποῖον ὅλος ὁ κόσμος γνωρίζει ὅτι εἶναι ζῶον σύμπηκτον. Δὲν εὐχαριστεῖσθε ὅμως· καὶ εἰς τοῦτο, ἀλλὰ θέλετε καὶ τὸ ἀνακατεύσωμεν ἓν φωνῆεν νὰ ἐκτελέσητε εἰς δίφθογγον, καὶ νὰ μᾶς εἴπητε νὰ τρέξωμεν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Ὁμήρου διὰ νὰ μᾶς δώσῃ ὅτι εἰς τὸν καιρόν του ὁ σωφρόνων, ἡ τράπεζα, ἐλέγετο Δαΐς. Δὲν ἀρκοῦσι ταῦτα, ἀλλὰ θέλετε καὶ τὸν σίγμων κεφαλὴν Δ νὰ τὸν τετραγωνίσητε καὶ νὰ τὸν κέψητε ἐπὶ τέλους παίγνιον Π;

Ἐν Χρυσουπόλει... κυρία Θ. Μ. Μ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ·

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, Μετζίτια ἀργυρᾶ		6
ΕΝ ΤΑΙΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΙΣ	» »	6 1/2
ΕΝ ΤΩ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩ.	» »	7.

Ἐξάμηνοι ἀναλόγως.

Αἱ Συνδρομαὶ ΠΡΟΠΛΗΡΟΝΟΝΤΑΙ.

Πᾶσα αἴτησις ἀφορῶσα τὴν «Κυρίαν» ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ αὐτῆς Κ Θ. ΚΤΕΝΑΝ.

Τύποις Α. ΖΕΛΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 40. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 30 ΙΟΥΛΙΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α΄.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ καὶ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδοται κατὰ πενθημερίαν

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾶ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 30.

ΤΟ ΜΕΓΑ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ.

Καθὼ ὑπεσχέθημεν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἡμῶν φύλλῳ, ἀρχόμεθα ἤδη ἵνα ποιήσωμεν τὴν περιληπτικὴν ἀνάλυσιν «Τοῦ ἐν τῷ Ἑλικῶνι χοροῦ τῶν Μουσῶν»

Ἅμα ἤχθη ἡ αὐλαία τῆς αὐτοσχεδίου σκηνῆς, τῆς ἐν τῷ βάθει τῆς αἰθούσης τοῦ Παρθεναγωγείου ἐγερθείσης, αἱ εἰς Ἑλικωνίδας Μούσας μεταβληθεῖσαι μαθήτριαι τῆς ἀνωτάτης τοῦ Γυμνασίου τάξεως ἐφάνησαν ἐπὶ τοῦ τεχνητοῦ ἐκείνου Ἑλικῶνος, καθήμεναι κατηφεῖς καὶ περίλυποι. Αἱ καλλοναὶ τῆς φύσεως δὲν συνεκίνουν ποσῶς αὐτάς· δὲν ἐνέμπνεον πλέον τοὺς θεοτερπεῖς ὕμνους των καὶ εἶχον ἀπορρίψει μακρὰν καὶ αὐτὴν τὴν χρυσῆν φόρμιγγά των· ἡ τῶν πτηνῶν καλλικέλαδος μολπὴ κρούσαλλα τὰ ὦτα των ὡς φθόγγοι ἀτερπεῖς καὶ ὀχληραὶ παραφωνίαι· τὰ τῶν ἀνθέων ζωηρὰ καὶ ποικίλα χρώματα ταῖς ἐφαίνοντο πελιδνὰ καὶ μεμαραμένα, αἱ δὲ χαριτόβρυτοι Μοῦσαι διετέλουν εἰς τὸ σημεῖον τῆς ψυχικῆς ἀθυμίας τὸ δυσκέλαδος περιγραφόμενον ὡς τὴν ἀλκυόνα ἢ τὸν στόνον τοῦ ἀνεκφράστου κακοῦ.

Καίτοι Θεαὶ αἱ Ἑλικωνίδες Μοῦσαι ἠναγκάσθησαν, ὡς οἱ δύστηνοι θνητοί, νὰ προσφύγωσιν εἰς τὰς ἀμοιβαίας ἐξομολογήσεις, ὅπως ἀνακουφισθῶσι τῆς συνεχούσης αὐτὰς θλίψεως· ἐφ' ᾧ καὶ πρώτη ἡ ἱρατῶσα Κλειὼ διὰ ζωηρῶν χρωμάτων περιγράψασα τὴν κατέχουσαν αὐτὴν ἀθυμίαν, ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ Μουσηγέτης Φοῖβος συμπαραλαβὼν τὴν καλλικέλαδον αὐτῶν ἀδελφὴν Ἐρατὼ ἀπῆλθεν, ὅπως ζωογονήσῃ τὴν φύσιν κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους προσκέλευσεν αὐτὰς ἀπὸ κοινοῦ νὰ σκεφθῶσι περὶ εὑρέσεως ἄλλου προσώπου ἀναπληρώσοντος τὴν ἔλλειψιν ταύτην, ὅπως μὴ ἀναρταλῶσιν ἐπὶ μακρὸν αἱ σοφαὶ αὐτῶν διαλέξεις.

Αἱ Μοῦσαι ἀθυμοῦσαι ἀνίστανται καὶ ἡ Εὐτέρπη διερμηνεύουσα τὸ φρόνημα τῶν Διογενῶν ἀδελφῶν της διατείνεται, ὅτι οὔτε ἐν τῇ πολυδωτείρᾳ γῇ, οὔτε ἐν τῷ ὑψικαρήνῳ Ὀλύμπῳ διαβλέπει τὸ κατάλληλον πρὸς τοῦτο πρόσωπον. Κατὰ τὴς οἱονεὶ βλασφήμου ταύτης ἐκφοτροφῆς ἀνίσταται ἡ Θεὰ τῆς ποιήσεως Καλλιόπη καὶ τὴν κόρην τῆς προεδρευούσης Κλειοῦς λαβοῦσα, ἐπικαλεῖται τὴν γλαυκῶπιδα Ἀθηνᾶ, ἥτις θαλὸν εἶλαίαν εἰς χεῖρας κρατοῦσα ἔζη καθ' Ἑλικώνιος καρήνων ἄξασα. Ἡ ἐπιφανεστάτη Ἀθηνᾶ δὲν ἦτον ἡ μυθολογουμένη Παλλὰς, ἀλλ' ἐξεπροσώπει τὴν χριστιανικὴν περίνοιαν τὴν ἰδέαν τῆς φρονήσεως, τὴν ἐν τῷ φωτὶ τοῦ Εὐαγγελίου ἐκλαμπρυνθεῖσαν. Μετὰ χαρᾶς ἀποδεξαμένη τὴν αἴτησιν τῶν ἀδελφῶν της, ἦλθε νὰ συσκεφθῇ καὶ μελετήσῃ μετ' αὐτῶν περὶ θέματος ὀνομαστοῦ καὶ προσφόρου εἰς διέλευσιν Μουσῶν καὶ τῆς Θεᾶς τῆς φρονήσεως, ἥτοι περὶ τῆς ἀληθοῦς σοφίας τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ δὴ πρώτη τοῦ θέματος ἐπιληφθεῖσα ἡ προεδρεύουσα Κλειὼ ἐκλαξε διὰ μακρῶν τὴν παναγυρικὸν τῆς ὑπ' αὐτῆς ἐφορμισθείσης Ἱστορίας, ἣν καὶ ὠνόμασε δανειοθέσασα τὴν φράσιν ἐξ ἑνὸς τῶν λατρευτῶν της εὐφιλοσοφίαν διδάσκουσαν ἐκ παραδειγμάτων καθότι ἡ προσιλὴς αὐτῆς αὕτη θυγάτηρ διὰ τῶν πιστῶν περιγραφῶν της καθιστᾷ τὴν κακίαν μισητὴν καὶ ἀκυρόπαιον, τὴν δὲ μόνην πρόξενον ἀληθοῦς τιμῆς καὶ ἀσφαλοῦς δόξης ἀρετὴν, ζηλωτὴν καὶ προσφιλῆ εἰς τὸν ἄνθρωπον καθότι αὕτη ἐξικονίζει ὡς ἐν κατόπτρῳ τὴν ἀστασίαν τῶν ἐπιγείων καὶ καταδεικνύει τὴν ὕπαρξιν τῆς θείας Προνοίας, ἥτις μόνη ἀμετάβλητος καὶ αἰώνιος διέπει καὶ κυβερνᾷ τὰ ἔθνη καὶ τοὺς λαοὺς καὶ ὁδηγεῖ τὰ πάντα πρὸς ἄριστον τέλος. Ἐκδραμοῦσα ἐπ' ὀλίγον ἡ γλαυκῶπις Μοῦσα εἰς τὰς χρυσοτεύχους δέλτους τῆς θυγατρὸς της Ἱστορίας, μετὰ μητρικῆς στοργῆς ἐνδιέτριψεν εἰς τὰς σελίδας τὰς ἀφορώσας τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἐξ ἧς πᾶν δ,τι ἔχομεν ἀνώτερὸν καὶ ἐφ' ᾗς ἀνθέλλουσι οἱ εὐφυέστεροι λάτραι της. Τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, ὅπερ ἐν πάσῃ ἐχρισμευσηνὸ διδάσκαλος τῆς ἀνθρωπότητος, τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, ὅπερ μετὰ βαρείᾳ καὶ μακρὰς κλίδωνας ἤρχισε καὶ αὖθις νὰ ἀναθάλλῃ, ἐδέχθη τοὺς περιπαθεῖς ἀσπασμοὺς τῆς χαρίεσσης Μούσης, ὁ δὲ βίος αὐτοῦ προσέχθη ὑπ' αὐτῆς ὡς πρότυπον μιμήσεως τῶν λοιπῶν λαῶν καὶ αὐτῶν τῶν σημερινῶν τέκνων του.

Δὲν θέλομεν παρακολουθήσει αὐτὴν εἰς τὴν ἐκδρομὴν της ταύτην· ὁ βίος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὅσον περιληπτικῶς καὶ ἂν ἐγγράψῃ, διέκρυψε τὰ στενὰ ὅρια ἐφημερίδος οἱουδήποτε σχήματος· μακρὰν τοῦ νὰ ἐνδιατρίψωμεν μετ' αὐτῆς εἰς τὸν ἐκ πλαγίου σύρφῃ παραλληλισμὸν τοῦ τελευταίου βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν Κόδρου

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

πρὸς δὲ τοῦτο, ἀναφέρουσιν ἐν Σπάρτῃ οἱ τὰ πολιτικὰ στρέφοντες τὴν φιλοσοφικήν των, παρατηροῦσιν τέσσαρας τὰς αἰτίας ὡς καὶ τὰς πολυπλοκωτέρας αἰτίας τῶν συμφορῶν καὶ τῶν θλίψεων καὶ στενοχωριῶν εἰς τὰ ἐν οἴκοις ἀκατάστατα ἄγθη συμπίπτοντα, καθ' ὃ ἐχρειάζετο πρὸς ἐπιτυχίας ἀδύνατον οὐχὶ πλέον εἷς λαὸς, ἀλλὰ καὶ εἷς ἄνθρωπος νὰ γίνῃ σοφὸς καὶ ζήσῃ εὐτυχὴς ἐν τῷ βίῳ.»

Ἐγεβλίζετο μάλιστα ἡ κιθαρίζουσα Εὐτέρπη χωρὶς νὰ ἀντιληφθῇ τὰς ἀξιώσεις τῆς ἐλληνίδος της συντέκνου ὑπὸ τῆς Μουσικῆς τῆς καθηδυνούσης καὶ ἀνυψούσης τὸν ἄνθρωπον εἰς προσέγγισιν, καὶ ἅτε πιθανοῦ τῶν ἀνθρώπων εἰσπροσέτι προσ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀγρίας, «Ἡ τέχνη μὲν, εἶπε, τόσην θελκτικὴν, τόσην ζωηρὰν ἐντύπωσιν ἐποίησεν εἰς τὰς εὐαισθήτους καρδίας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ὥστε μετὰ τιμῆς ἀφιέρωσεν ἐπὶ ὀνόματι τὴν Μοῦσαν ἡμῶν, γέννημα Διὸς καὶ ἀτέκνου Μνημοσύνης θυγατέρα τῶν Μουσῶν». Ἐκ τῆς ἀφελοῦς ταύτης ἐμφάσεως ἐθελχθεὶς διὰ μακρῶν τὸν παιγνιωδῶν αὐτῆς, ἃς κατὰ δέκαν οἱ Ἕλληνες τὴν καρδίαν αὐτῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφαγνίθη τὴν ὑποδεξίωσιν, ἣς ἔτυχε παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν, ὡς καὶ ποῦ καὶ πότε φυγοῦσα μετὰ τῶν ἀδελφῶν της ἔφερεν εἰς Ἰταλίαν καὶ δι' αὐτῆς εἰς ἅπασαν τὴν Εὐρώπην τὸ καλλίκαρπον τοῦτο εὕρημα Ἑλληνικῆς Μούσης. Μετὰ μακρὰν ἀποδημίαν ἐπανευρίσκουσα ἐμπνεομένα τὰ ἄρχαῖα τερπνὴ της, βαγίζεται μὲν τὴν καρδίαν ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν ἐρειπίων τούτων, ἀλλ' αἰσθάνεται τὴν αἰχμαλωτεύουσαν ὑφ' ἧς καταλαμβάνεται ἡ ἀνευροῦσα προσφιλῆ καὶ ἐπὶ μακρὸν ὡς νεκρὸν θρηνηθέντα λάτρην της.

Τὴν Εὐτέρπην καταπλήσσουσαν διαδέξατο ἡ ἡδυεπὴς Πολύμνια καὶ ἀναλίσκουσα τὰς χάριτας τῆς λυρικῆς ποιήσεως κατέδειξεν ὅτι ἡ τέχνη τῆς φυσιολατρικῆς ἀδελφῆς τῆς μουσικῆς καὶ τῆς ὀρχηστικῆς ἐκφράζει τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας διὰ αἰθέρων δὲ φωνῶν καὶ μελωδιῶν καὶ ἁνομονίας ἐστιχουργημένων λέξεων δ,τι ἡ μουσικὴ διὰ φθόγγων ἁρμονικῶν, πλὴν ἀνθρώπων ἐκδιλοῖ. Παρατήρησε δὲ ἀκολούθως εἰς πολυτίμου φίλτρου τοὺς θεοπνεύστους ὁμωιδοὺς, τοὺς ἐμπνεουσιοὺς ποιητὰς, τοὺς ἀνθουσιώδεις τυρταίους καὶ ἐπὶ τέλους τοὺς εἰθολλισμοὺς καὶ λυρικὴς χροιτὰς της συντέκνας ὅτι ἐλυώκα σαλεὶς της ἐξαγγίζει τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων, ἐξαγγίζει τὴν διάνοιαν καὶ σοφίζει, ἐν γένει τὸ ἀνεῦμα των.

Μετὰ τὴν Πολύμνιαν ἐπὶ τῇ προσκλήσει τῆς Κλειοῦς ἀνέστη ἡ καλλίφωνος Τερψιχόρη κεκραγυῖα ἐκ τῶν καλλῶν χορῶν καὶ τῶν εὐθύμων ἑορτῶν ὧν ὥρισεν πρὸ ὀλίγου ἐπὶ τῇ κατακτοντεκτηρίδι τῆς προφιλοῦς της Ἑλλάδος. Κατεδείξασα ὅτι ἡ λυρικὴ ποίησις, ἡ μουσικὴ καὶ ἡ ὀρχηστικὴ, εἶσιν τρεῖς ἀδελφαὶ ἀχώριστοι συμφοραὶ τοῦσαι ἐμπνεουσι τραῦλα, ἐν ᾗ ἀνάσσει μὲν ἡ ποίησις ἀκολουθοῦσι δὲ ἡ μουσικὴ καὶ ἡ ὀρχηστικὴ συναπέραναι, ὅτι ἀναλ μὲν ἡ ὀπ' αὐτῆς ἐμπνεοῦσιοὺς τέχνη δὲν κατέστῃ τοὺς ἀνθρώπους σοφοὺς, ἀλλ' εὐθύμους, χαριτωνοὺς, εὐαντήτους καὶ εὐαφιστους κατὰ τὰ τὴν καρδίαν καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος.»

Ἐλθὸς μετὰ τὴν φιλοσοφὸν Τερψιχόρην προδίη εἰς τὸ μέσον ἡ συφορὰ Μελπομένη παρακολουθουμένη ὑπὸ τοῦ θείσου τῶν Τραγικῶν καὶ ἀρματωλῶν ποιητῶν της τῆς τε ἀρχαίας ἀρχαιότητος καὶ τῶν μετέπειτα χρόνων. Ἡ αἰσιοτικὴ αὕτη Μοῦσα δὲν ἠθέλησε νὰ εἴπῃ ἀφ' ἑαυτῆς συμπέρασμα, ἀλλὰ τὸ ὑπ' αὐτῆς ἀπαγγελθέντα ἀποσπάσματα ἐκ τῶν ἔργων τῶν διασωθέντων της ἐξηνάγκασαν τὴν Ἑλλάδ νὰ εἴπῃ ὅτι ἐκ τούτων αὐτῆς εἶνε ἡ φιλοσοφικωτέρα ὧν ποιήσεων, ἐκπαιδεύει τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐξαγγίζει γοητευτικῶς τὴν καρδίαν των μὲ τὰς ἐδωτέρας ἐμπνεύσεις τῆς μνήμης τὸν ὅτ' αὐτῆς ἐξευρεθεῖσαν καμφορᾶν ὡς ἀφελοῦσαν πολὺ τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς καταπαίξεως τοῦ γελοίου τῶν ἐλαττωμάτων καὶ μωριῶν των, ἐφαπτοῦσα αὐτοὺς ἀποστροφὴν πρὸς τὰ φαυλα καὶ διορθώνουσα πολλάκις αὐτούς. Ἀναγαγοῦσα εἰς τὸ μέσον τὸν εὐφυέστατον λάτρην της Ἀριστοφάνην ἀνέπτυξεν μὲ πόσην τέχνην ὁ ἀγχίνους οὗτος Ἕλλην ἐξήλεγξε τὴν πρὸς τὸν κολυτίλειαν καὶ τὰς ὀλεθρίας διαστρεβλώσεις ὡς μὴ ὤφειλε τέσσι τῶν συγχρόνων του καὶ ἀπήγγειλε διὰ φωνῆς ἡμισύους στίχους τινὰς ἐξ αὐτοῦ μεθ' ὃ κατέλιπεν Ἰαννουάριος [illegible] τέχνη εὐφυέστατα παριστάνουσα τὰ πλαττώματα τοῦ ἀνθρώπου συφρονίζει καὶ διορθώνει αὐτόν.

Τῆς γλαυκώπιδος Οὐρανίας λαβούσης τὴν ἕδραν ὅπως ἀπέλθῃ πρὸς στιγμὴν καὶ διεγερθῇ τὴν συνήθη αὐτῆς περιοδείαν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνεμοβλήθρων κόσμων τῶν δίκην λαμπτήρων φαεινῶν αἰωρουμένων εἰς τὰς ἀπείρους ἐκτάσεις τοῦ οὐρανοῦ ἄγκυρα ἡ βροντὴ καὶ καλλιεπὴς Καλλιόπη καὶ διὰ μακρῶν ἀνέπτυξε τὰς καλλονὰς τῶν ὅπ' αὐτῆς ἐφευρεθεισῶν ταχυῶν, τῆς ἐπικῆς ποιήσεως καὶ τῆς ῥητορικῆς ἔγερε στέρη ῥητόρων ὅλων τῶν ἐποχῶν καὶ παρέτεξεν αὐτοὺς καραπλεύσας τῶν διαφοστερῶν ποιητῶν της, ὧν ἡγεῖτο ὁ Μελησιγένης Ὅμηρος· καταλήγουσα δὲ τὸν λόγον ἐχυλίσθη ὅτι αἱ ὅπ' αὐτῆς ἐξευρεθεῖσαι τέχναι ὅπως σήμερον κατήντησαν ὠφελοῦσι μὲν καὶ τέρπουσι τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ δὲν καθιστῶσιν αὐτὸν σοφὸν.

Ἡ μετριόφρων αὕτη ἀπόφανσις τῆς Καλλιόπης ἐπέσπασε τὸν ἔπαινον ἁπασῶν τῶν Μουσῶν ἡ δὲ πολύμνητις Ἀθηνᾶ ἐπαινέσασα ἐπέσευ ἐπὶ τῇ μετριοφροσύνῃ των ἀπέδειξεν ὅτι αἱ ὑπὸ τῶν Μουσῶν ἐφευρεθεῖσαι τέχναι αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς ὠφέλιμοι εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀδυνατοῦσι μόναι νὰ κατασταθῶσιν αὐτὸν σοφὸν καὶ ὁδηγήσωσιν αὐτὸν εἰς τὸν κάλλιστον προορισμόν του, εἰς τὴν κατ' ἀρετὴν ζωήν. Πρὸς τοῦτο ἀνάγκη ἡ συνδρομὴ τῆς ὑψίστης τῶν θρησκειῶν, τῆς ὀδηγούσης τοῦ θείου λόγου· αἱ ὑπὸ τῶν Μουσῶν ἐφευρεθεῖσαι τέχναι διαφωτίζουσι τὸν νοῦν καὶ τὴν διάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς παιδείας κατὰ τοῦτο ὠφελοῦσιν, ὅτι καθιστῶσι δεκτικὴν τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ὅπως ὑποδεχθῇ καὶ ἀποδεχθῇσα ἐννοήσῃ τὰς ὑψηλὰς τοῦ Εὐαγγελίου ἀρχάς. «Ἀποσκορακίσατε τὴν πολυτέλειαν, τὸν ψευδῆ πολιτισμὸν, τὴν κουφόνοιαν καὶ ἐπιπολαιότητα, ἀνέκραξεν ἡ Διογένης Ἀθηνᾶ ἀποτεινομένη πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ ἀναγίρατε τιμένη εἰς τὴν Σοφίαν τοῦ Θεοῦ, Σχολεῖα, Παιδαγωγεῖα καὶ συνελόντι πᾶν ὅ,τι εἰς τὴν πνευματικὴν ὑμῶν διάπλασιν συντελεῖ καὶ τότε μόνον ὅταν ὡς λογικοὶ φωτίζωτε τὴν διάνοιάν σας διὰ τῶν ἐπιστημῶν καὶ πάσης παιδείας ὡς Χριστιανοὶ δὲ ἀγαπᾶτε τὸ ἀγαθὸν καὶ διαρκῶς αὐτὸ πράττητε τότε μόνον ἔσεσθε ἀληθῶς σοφοί.»

Τῶν Μουσῶν ἐπινευσασῶν εἰς τὴν ἀπόφανσιν ταύτην ἡ Κλειὼ ἐκ' ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν ἔστεφε μὲ δάφνην τὴν θεὰν τῆς συνέσεως ἐν τῇ μέσῳ τῶν ἀκλέτων χειροκροτήσεων τοῦ ἀκροατηρίου, ὅπερ παρὶ τὴν μεσημβρίαν τέλος ἐπεχώρησε καταθελχθὲν ἐκ τῶν ὅσα εἶδε καὶ ἤκουσε.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ
ΤΟΥ «ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.» ΔΙΑΛΟΓΟΥ
ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ. (1)

Ἐντεῦθα ὁ Ἰσχόμαχος ἀναπτύσσει πρὸς τὴν γυναῖκα σοφὴν καὶ

λεπτομερῆ περὶ τοῦ γάμου θεωρίαν· ἀποδεικνύει δὲ πρῶτον τὴν παιδοποιΐαν φυσικὴν ἀνάγκην αὐτοῦ· «τῷ μὴ ἐλλιπεῖν ζώων γένη, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ Θεός»· εἶτα δὲ τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ οἴκου πρός τε τὴν δίαιταν τῶν ἀνθρώπων καὶ πρὸς τὴν διατήρησιν τῶν συγκομιζομένων καρπῶν, ἅτινα μόνον διὰ τῆς συζυγικῆς κοινωνίας κατορθοῦνται. Κύριακε δὲ ὅτι ὁ Θεὸς πανσόφως προνοῶν παρεσκεύασε τὴν φύσιν τῆς μὲν γυναικὸς ἐπὶ τὰ ἔνδοθεν τοῦ οἴκου ἔργα καὶ ἐπιμελήματα, τὴν δὲ τοῦ ἀνδρὸς, ἐπὶ τὰ ἔξω. Διότι, λέγει, ἐπιτάξας τῷ ἀνδρὶ τὰ ἔξω ἔργα, κατεσκεύασε τήν τε ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἰσχυρὰ ὥστε νὰ ὑποφέρωσι καὶ ῥίγη, καὶ καύσωνας, καὶ ὁδοιπορίας, καὶ στρατείας· ἀσθενεστέραν δὲ κατασκευάσας τὴν γυναῖκα, προσέταξε αὐτῇ τὰ ἔνδον ἔργα. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν γυναῖκα ἀνέθηκε τὴν ἀνατροφὴν τῶν νεογνῶν τέκνων, ἐνέσκηψεν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς καὶ περισσότερον μέρος τῆς φιλοστοργίας. Ὅτι δὲ πρὸς τὸ φυλάττειν τὰ εἰσκομιζόμενα ὁ φόβος εἶναι καλὸν, περισσότερον μέρος φόβου ἔδωκεν εἰς τὴν γυναῖκα ἢ εἰς τὸν ἄνδρα. Θέρρος δὲ πλειότερον ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνδρα ἢ εἰς τὴν γυναῖκα, εἰδὼς ὅτι ἀνάγκη ἔσται ὑπερασπίσεως ἐάν τις ἀδικῇ τὸν ἔχοντα τὰ ἔξω ἔργα. Τὸ δὲ μνημονικὸν εἰς τὸ μέσον κατέθηκεν εἰς ἀμφοτέρους, διότι ἀμφότεροι ἔχουσι χρείαν κ νὰ δίδωσι καὶ νὰ λαμβάνωσιν. Ἐπίσης δὲ καὶ τὴν ἐγκράτειαν εἰς τὸ μέσον κατέθηκεν, ὥστε ὁ καλλίτερος ν' ἀπολαμβάνῃ αὐτεξουσίως τὸ πλεῖστον μέρος τούτου τοῦ ἀγαθοῦ. Τόσῳ δὲ μᾶλλον ἡ ἐκ τῆς συζυγικῆς κοινωνίας ὠφέλεια γίνεται ἐπαισθητοτέρα, καθ' ὅσον διαφέρουσιν αἱ φύσεις ἑκατέρων τῶν γενῶν, ὥστε τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἑνὸς ν' ἀναπληρώσι τὰ ἐλλείματα τοῦ ἑτέρου. Πρωτρέπει δὲ αὐτὸν καὶ ἑαυτὸν, ἵνα μὴ ἀμελήσωσι τὴν πραγματοποίησιν τῶν καθηκόντων, ἃ ὁ Θεὸς προσέταξεν εἰς ἑκάτεραν ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐπιφέρει τὴν τοῦ νόμου μαρτυρίαν, λέγων ὅτι καὶ νόμος συνέστησε τὴν συζυγίαν καὶ ἐπιψηφεῖ τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ φύσει καλῶς διωρισμένα, διατάττων εἰς μὲν τὴν γυναῖκα τὸ νὰ μένῃ ἔνδον καὶ νὰ θωπεύῃ, εἰς δὲ τὸν ἄνδρα ἀτιμίαν προσάπτων ἐὰν μένῃ ἔνδον καὶ ἀμελῇ τῶν ἔξω ἔργων. Ἐὰν δέ τις, λέγει, πράττῃ ἄλλα παρ' ὅσα ὁ Θεὸς φύσει διώρισεν, οὗτος δὲν λανθάνει τοὺς Θεοὺς ἀδικῶν, ἀλλὰ τιμωρεῖται ἀποτρίβων, ἐὰν ἀμελῇ τὰ ἑαυτοῦ ἔργα ἢ πράττῃ τὰ ἔργα τῆς γυναικός. Ἀκολούθως μεταβαίνει εἰς τὴν ἐξαιρέσιμον τῆς καλῆς οἰκοδεσποίνης πρὸς τὴν τῶν μελισσῶν ἡγεμόνα καὶ εὑρίσκει τὴν εἰκόνα ἀκριβεστάτην. Διότι καθὼς ἐκείνη, λέγει, ἐν τῇ σμήνῃ μέννοσα δὲν ἀφίνει ἀργοὺς τὰς μελίσσας, ἀλλ' ὅσαι μὲν πρέπει νὰ ἐργάζωνται ἐκπέμπει εἰς τὴν ἐργασίαν, καὶ τὰ ὑφ' ἑκάστης εἰσερχόμενα δέχεται καὶ διατηρεῖ ἕως οὗ ἔλθῃ ὁ καιρὸς νὰ τὰ μὴν ταχυμεθέσιν, οὕτω καὶ ἡ γυνὴ ἔνδον μένουσα ἐπιστατεῖ τῶν οἰκετῶν, καὶ τοὺς μὲν πέμπει ἵνα ἐργασθῶσιν εἰς τὰ ἔξω ἔργα, τοὺς δὲ μετεγκαρσίζεται εἰς τὴν ἔνδον ἐργασίαν καὶ ὥσπερ ἐκείνη ἐπίσταται ἐπὶ τοῖς ἔνδον εἰσμενομένοις καιρίως καὶ ἐπιμελεῖται τῶν νεογνῶν, καὶ ἀποκλίζει τέλος αὐτὰ, ὁπόταν γένωνται ἀξιοεργῆ, οὕτω καὶ ἡ γυνὴ ὑποδέχεται τὰ εἰσενεχθέντα, ὅσα δὲ παρασκευάζει φυλάττει, ἵνα μὴ τὰ εἰς ἀναντὸν τετακτισμένα δαπανῶνται εἰς τὸν μάταν, κτλ. — Μὴ δὲ μόνα τῶν φροντίδων σου (προσθέτει) ὦ γύναι, ἴσως σοὶ φανῇ ὀχληροτέρα, ὅτι ἐνίοτε ἀνάγκη ἔσται ἵνα ἐπιμελῆσαι τοὺς ἀσθενοῦντας ἐκ τῶν οἰκετῶν, ὅπως θεραπεύωνται· Ἀλλ' ἡ ἀγαθὴ καὶ εὐειδοῦς τοῦ Ἰσχομάχου γυνὴ προβύμως δὲ παντὶ δοτὶ τοῦτο ἔσεσθαι τὸ εὐχαριστότατον αὐτῆς μάθημα, ὅταν ὁ καλῶς θεραπευθέντος μᾶλλον βεβαίως νὰ γένωσιν εὐνοϊκότεροι καὶ προθυμότεροι. Ὁ δὲ Ἰσχόμαχος ἐντρυφῶν καὶ θαυμάζων τὴν ἀγχίνοιαν καὶ ἀξιοτίμου βασιλίσσης, λαμβάνων καὶ πάλιν τὴν εἰκόνα ἐκ τῆς ἡγεμόνος τῶν μελισσῶν. Ἡ δὲ γυνὴ ἀπροσκοπτοῦσα πρὸς τὸν ἔπαινον ἀνθυποβάλλει μετριοφρόνως, λέγουσα, ὅτι ματαία ἔσται ἡ ἐμὴ φυλακὴ καὶ διανομὴ τῶν ἔνδον, εἰ μὴ ὑπάρχει ὁ ἔξωθεν τι εἰσφέρων· καὶ ὁ Ἰσχόμαχος, γελοία, λέγει, καὶ ἡ ἐμὴ εἰσφορὰ ἤθελε φανῆ, εἰ μὴ ἔσται ὁ σώζων τὰ εἰσενεχθέντα· ἄλλως ἤθελον πάθει ὅ,τι οἱ εἰς τετρημμένον πίθον ἀντλοῦντες. Ἐφεξῆς δὲ διηγεῖται καὶ εἴ τι ἄλλο ὠμίλησε πρὸς αὐτὴν ὅπως γένῃ ἀληθὴς οἰκοδέσποινα· ὅτι προϋπεσχέθη αὐτῇ τὴν ἐνδύμυχον χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἣν θέλει αἰσθάνεσθαι εἰς τὸ διδάσκειν τὰς ἀνεπιστήμονας θεραπαίνας τὰ ἔργα, καὶ τὴν μεγίστην ἐπιροὴν ἣν θέλει ἐξασκεῖ ἐν τῇ οἰκίᾳ, τοὺς μὲν ἀξίους εὐεργέτουσα, τοὺς δὲ κακοὺς τιμωροῦσα· ἐξεδοίκουσε δὲ αὐτὴν ὅτι ὅσῳ πρεσβυτέρα γίνεται, οὕσα βελτίων κοινωνὸς καὶ φύλαξ τοῦ οἴκου εἰς τὰ τέκνα, τοσούτῳ σεβαστοτέρα καὶ τιμιωτέρα θέλει γενῆ εἰς τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ. Παύει δὲ τῆς διηγήσεως λέγων, ὅτι τοσαῦτα ὦ Σώκρατες, ἐνθυμοῦμαι νὰ συνδιελεχθῶ τὸ πρῶτον μετὰ τῆς γυναικός μου.

Μετὰ τὴν διήγησιν ταύτην τοῦ Ἰσχομάχου ἠρώτᾳ ὁ Σωκράτης ἂν τινόντι παρετήρησε βελτίωσίν τινα εἰς τοὺς τρόπους τῆς γυναικὸς, συνεπείᾳ τῶν πρώτων ἐκείνων διδασκαλιῶν. Οὗτος δὲ βεβαιοῦ ὅτι μεγίστην καρποφορίαν ἐπέφερον οἱ λόγοι αὐτοῦ ἐν τῇ φύσει ἀγαθῇ τῆς γυναικὸς ψυχῇ· ἐπείθη δὲ εἰς τοῦτο ἐκ τῆς ἑξῆς περιστάσεως. —«Ἐτύχε, λέγει, νὰ ζητήσω τι, ὅπερ ἀρτίως κομίσας εἶχον ἐγχειρίσει εἰς αὐτὴν· ἐκείνη δὲ μὴ εὑροῦσα αὐτὸ, εἰς μεγίστην κατέστη ἀμηχανίαν, ἠρυθρίασε καὶ προφανῶς ἐλυπεῖτο διὰ τὴν ἔλλειψιν ταύτην. Τοῦτο ἰδὼν, λέγει, ἐκεῖνος ἔφρενεν πρέπον ἵνα ὁδηγήσῃ αὐτὴν εἰς ἕτερον τῆς οἰκιακῆς εὐνομίας μάθημα, τὴν ἀκρίβειαν καὶ κατὰ κόσμον ταξιθέτησιν ἑκάστου τινος ἐν τῷ πραπόντι χώρῳ.— Οὐδὲν πρᾶγμα ὦ γύναι, τῇ εἶπεν, οὕτως εὔχρηστον καὶ ὠφέλιμον τοῖς ἀνθρώποις ὑπάρχει ὅσον ἡ τάξις. Ἐπιφέρει δὲ πρὸς τοῦτο διάφορα παραδείγματα. Ὁ χορὸς, λέγει, αὐτόχρημα ταραχὴ καὶ ἀτερπὶς τι θέαμα φαίνεται, ὅταν ἀτάκτως ποιῶσιν ὅ,τι ἂν τύχῃ ἕκαστος. Καὶ ἡ στρατιὰ δὲ ἄτακτος οὖσα ἐστὶ ταραχωδέστατον, καὶ εἰς μὲν τοὺς πολεμίους εὐχερέστατον, εἰς δὲ τοὺς φίλους ἀηδεστάτην θέαν παρέχει, καὶ ἐν γένει ἀχρηστότατον ἐστὶ· διότι ὑποτεθείσθω ὅτι ὄνοι, ὁπλῖται σκευοφόροι, ψιλοὶ, ἱππεῖς, ἅμαξαι, ἀτάκτως συνεμίγησαν· πῶς ἠδύναντο νὰ ὁδοιπορῶσι χωρὶς νὰ ἐκκωλύωσιν ἀλλήλους, ὁ μὲν βαδίζων τὸν τρέχοντα, ὁ δὲ τρέχων τὸν ἑστηκότα, ἡ δὲ ἅμαξα τὸν ἱππέα, ὁ δὲ ὄνος τὴν ἅμαξαν; ὁ δὲ σκευοφόρος τὸν ὁπλίτην; Πῶς δὲ ἠδύναντο νὰ μάχωνται ἐν τοιαύτῃ ἀνάγκῃ; πῶς δὲ καὶ νὰ φεύγωσι χωρὶς νὰ καταπατήσωσιν ἀλλήλους; Τοὐναντίον δὲ στρατιὰ τεταγμένη καὶ εἰς τοὺς φίλους κάλλιστον θέαμα παρέχει καὶ εἰς τοὺς ἐχθροὺς δυσχερέστατον ἐρώτημα. Ὁμοίως καὶ ἡ πρὸς πλοῦν ὡπλισμένη τριήρης, εἰ μὴ εὔπρεπῶς καὶ κοσμίως κεῖται τὰ ἐν αὐτῇ, οὐ μόνον ἀηδὴς τὴν θέαν, ἀλλὰ καὶ ἄχρηστος καὶ ἐπικίνδυνός ἐστι.

Καὶ οὐ λοιπὸν, λέγει, ὦ γύναι, ἐὰν θέλῃς ὅπως ἀπαλλαγῇς τοῦ παρέχου τούτου, ἀς ὁρίσωμεν τὴν προσήκουσαν θέσιν εἰς ἕκαστα, ὥστε καὶ τὰ ὑπάρχοντα νὰ γινώσκῃς, καὶ εὐχερῶς νὰ λαμβάνῃς οὕτινος λόξης ἀνάγκην· διότι τὴν ἔλλειψιν τοῦ πράγματος θέλει δείξῃ ἡ θέσις, καὶ τὸ βλέμμα ἐκόπως θέλει ἐξετάζει τὸ δεόμενον θεραπείας, καὶ ἡ ἕξις ταχέως θέλει σοὶ ἐγχειρίζει τὸ εἰς τὴν χρῆσιν ἀναγκαῖον. Διηγεῖται δὲ πρὸς τὸν Σωκράτην τὴν καλλίστην καὶ ἀκριβεστάτην τῶν σκευῶν ταξιθέτησιν ἣν ποτε ἐθεάσατο ἐν τινι πλοίῳ Φοινικικῇ. Ταῦτα δὲ καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα πῶς διηγεῖται πῶς προίτρεπεν αὐτὴν εἰς τὴν εὐκοσμίαν ἐπ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ρατα.— Πέριν ὅμοιόν φαίνεται, εἶναι αὐτή, ὅτι καὶ τὰ ὑποδήματα τὰ ὁποῖα φορεῖ σήμερον, ὁποῦ καὶ ἂν ὑπῆ, καὶ τὰ ἐνδύματα ἐποίησε καὶ τὰ στρώματα, καὶ τὰ χαλιὰ ἀπὸ σκαθάρι, καὶ τὰ περὶ τὴν τραπεζαρίαν· Καὶ λέγει ὅτι αἱ χῆραι σήμερον καὶ σύντακτος καίρια εἰσφορὰ ἐπὶ τῶν χηρῶν σχηματίζουσιν. Ὅτι δ' ἀληθῆ ταῦτα λέγω, δ' γράφω, ἠθέλον εἶναι νὰ λάβωμεν πεῖραν αὐτῶν ἀζημίως καὶ ἀκινδύνως. Μὲ ἔκαμεν ἐξ μὴ σὲ λυπῇ ὅτι εἶναι δύσκολον νὰ μάθῃ τις τὰς ὕλας ἑκάστου πράγματος καὶ νὰ κατάχῃ αὐτὰς ἐν τῇ μνήμῃ· διότι βέβαιον εἶναι ὅτι τὰ ἐν τῇ πόλει εἰρὶ μυροπλάσεια τῶν παιγνίων οὐδεὶς ἄμως ἀπορεῖ εἰς τὸν ἀριθμὸν ἀναβάσεις τινὲς ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἀλλὰ γινώσκει ὁπόθεν ἔρχεται καὶ λάβῃ αὐτά. Τὸ β' αἴτιον εἶναι ὅτι ἕκαστον πίπτει ἐν ὡρισμένῳ χρόνῳ.

Τοιαῦτα λέγει ἐνθυμοῦμαι ὅτι συνδιελέχθην μετ' αὐτῆς καὶ περὶ κατοικίας καὶ διαχωρίσεως τῶν σκευῶν. Ἐνταῦθα ἐρωτᾷ ὁ Σωκράτης πῶς ἔβρε γυναῖκα ἡ γυνὴ ταύτης τὰς διδασκαλίας αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἀπεκρίνετο ἀπαντᾷ ὅτι ὑπέκειτο ἵνα ἀκουλουθήσῃ αὐτάς, καὶ ἔχασεν μερίδιον ὅς ἐξ ἀμηχανίας εὐπορίαν τινὲ εὑρόδια, καὶ παρεκάλει αὐτὸν ἵνα ὅ,τι τάχιστα διατάξουσιν ἕκαστα καθὼς ἔλεγεν.

(ἀκολουθεῖ)

ΜΑΡΙΓΩ Δ. ΣΥΡΜΑ.

Η ΠΛΑΣΙΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ. (1)

Ἔζων ἀμερίστως εἰς ὑψηλὰ ὄρη, μακρὰν τῶν τόπων τῶν κατοικουμένων ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων· διότι ὁ σύζυγός της γυναικὸς φοβούμενος, μετέφερε τὴν κατοικίαν καὶ τὰ κοίμια του εἰς τὴν ἔρημον ἵνα πλέῃον χρόνῳ τὸν θησαυρὸν, τὸν ἀποτελοῦντα τὴν τε εὐδαιμονίαν καὶ τὴν ἀγαπὴν του.

— Δὲν δύναμαι νὰ ἐγκόλπω τῇ ἔλαγε, τὸ αἴσθημα ὅπερ μοὶ ἐνέπνευσες διὰ τοὺς ἀδελφούς μου. Τοὺς ἠγάπων πρὶν σὲ γνωρίσω, καὶ, μεθ' ὅλην τὴν ἀκτημοσύνην μου, διὰ τὴν μοναξίαν, ἤθελον τὰ αὐτὰ μοιράσω ἐπάνω μετ' αὐτῶν. Ὅτε κατηρχόμην εἰς τὴν πολίχνην κατὰ τὰς ἑορτὰς, ἡ θέα των κατέθελγε τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐφιλοῦσα μετὰ μείζονος εὐλαβείας μετανοῦ αὐτῶν ἐν τῷ ναῷ. Ἐπαρηγόρουν τὴν ἀφοσιγμένην των καὶ ὅτε τοὺς βλέπω μακρόθεν, [illegible] τὴν χρόαν μὴ πλησιάσωσι καὶ διέλθωσι διὰ τῶν μερῶν ὅπου ἐβρίσκόμην. Καὶ μόνῃ τῇ ἰδέᾳ ὅτι εἷς τῶν ἀδελφῶν [illegible] γραῦς ὡς σὲ ἐκπλήσει ἡ ὥρα τοῦ θανάτου μου. Χθὲς εἶδον ἕδῶ πλησίον τὰ ἴχνη κοδὲς ἀνθρωπίνου ἐπὶ τῆς ἄμμου, καὶ ἐκυθρώπιασα νὰ ἄρσω βράχος ἵνα πατρικεύσω ἐν τῇ ὁδῷ τὸν αὐθάδη τοῦτες ἰδέαν νὰ ἐκκενλθῃ καὶ παραμοδίσω τὴν δίοδον του. Ἀλλὰ, φεῦ! πρόθυμοι, οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι εἶσιν ἀθέμιτοι καὶ μέχρι δύνασαι νὰ σοβῶμαι τὴν πτῶσιν τοῦ βράχου, [illegible] βάραθρον, ἤθελες κατέλθει εἰς τὴν [illegible] διατραφῆς καὶ ἀφιστάντερ ἀπὸ ἄλλου ἀνδρὸς, καὶ πάραυτα τότε ἤθελε μὲ λησμονήσῃ, διότι τῶν ἀθανάτων τούτων ἤθελε θυσιάσει τὴν ἀθανασίαν του· ἴνα σὲ ἀγαπήσῃ. Διὰ τοῦτο, μολονότι σὲ ἀγαπῶ, δὲν δύναμαι νὰ μὲ ἐνθυμῆσαι ὅπως ὁ θάνατος ἐκπλήσῃ σοι ἀμέσως μετ' ἐμοῦ.

Ἡ γυνὴ ἐσώπησεν.

Ἐν ἔσπερας εἰς φάραγγα τινα ἤθελον συμπέσει μετὰ τοῦ ἀνδρός. Καὶ ἐδῶ ὁ Θεὸς μοὶ ἐπεφύλαξε τὸν θάνατον ἤθελον περιμένῃ τὸ αἴσθημα μου καὶ ἐμπιστεύσῃ τὴν ἀφοσιότητά μου ἵνα μὴ ἀφήσω εἰς ὕπνον.

(1) Ἀπὸ τὸν Ἀγγλικὸν. Σημ.

Ὅτε ἡ γυνὴ ἐτέλεσεν τὸ πρῶτον τέκνον της, τῇ ἔφανε ὅτι ὁ θάνατος ἦν ἔγγυς, διότι ἐνθύμιστο μεγάλως ἀδίκως. Ἐπειδὴ δὲ ἀγαπῶν ὁ σύζυγός της ἐφοβεῖτο πρὸς τὸν Κύριον, αὐτῇ τῇ εἶπε.

— Μὴ λέγῃς ἄλλὰ χάρῃ, διότι τὸ σῶμα μου ὑποφέρει μὲν, ἀλλ' ἡ ψυχή μου εἶναι εὐτυχὴς διὰ τὰ γεγονὸς τοῦτο. Αἰσθάνομαι ὅτι ἤδη εἶμαι ἀθάνατος καὶ δὲν θέλω μείνει ἄνευ σοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὁ σύζυγος τῆς γυναικὸς συνήντησε παθ' ὁδὸν εἰς τὰ ὄρη τινὰς τῶν ἀδελφῶν του, οἵτινες εἶδον αὐτὸν ἀχαλίνωτα καὶ κάτισχνον, [illegible] ἀνανεχίαν διατεχνημένον ἐπὶ τοῦ προσώπου του. Ἀπηντήσαν δ.τι εἶδον. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πάπποι καὶ ἡ [illegible] ἦν ἤμελλε μέχρι τοῦδε τόσον τρυχεῖς ἐν τῇ πνεύματι τοῦ ἀνδρὸς, ἕκαστος ἐξεκλέγη δ' ὅσα ἤκουσε διὰ στόματος τῶν μαρτύρων τούτων, ὡς εἰ ἀνήγγελον τὴν ἡμερώσιν ἐν τῷ κόσμῳ νέας φυλῆς ἢ τὴν σύγχυσιν τῆς τάξεως τῆς φύσεως.

Πολλοὶ ὑπὸ παραφορᾶς φερόμενοι ἔσπευσαν εἰς τὰ ὄρη πρὸς ζήτησιν τοῦ ἀδελφοῦ των, ἀλλὰ ἡ κατοικία αὐτοῦ ἦν τοσοῦτον κατακρυμμένη ὄπισθεν τῶν σχοίνων τῶν δασῶν καὶ τῶν βράχων ὥστε πολλὰ ἔτι παρῆλθον ἕως ὅτου ἀνακαλύψωσιν αὐτήν.

Τέλος εὗρον αὐτὴν καὶ οἱ ἰδόντες αὐτὴν ἐρώτησαν·

— Ἄνθρωπε, τί κακὸν ἐποίησας ἵνα γίνῃς οὕτω γεγηρακὼς καὶ ἀσθενὴς ὡς τὰ βλαβερὰ ζῶα;

Οὗτος δὲ ἀπεκρίθη·

— Δὲν ὁμοιάζω μὲ τοὺς ἀδελφούς μου· ἀλλὰ δὲν ἔπραξα οὐδὲν κακὸν, ὁ δὲ Θεὸς μὲ ἐπεσκέφθη καὶ μὲ ἀνεκαίνισε πολλὰ μυστήρια, ἅτινα θέλω σᾶς διδάξει.

Ὡμίλησεν οὕτως ἵνα δώσῃ τροφὴν εἰς τὴν περιέργειάν των· καθ' ὅλην δὲ τὴν νύκτα προσεπάθησε νὰ μεταφέρῃ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ εἰς τόπον ἔτι ἀπρόσιτον. Ἀλλ' ἡ ἡμέρα τὸν κατέλαβε πρὶ εἰσέτι φθάσει εἰς τὴν νέαν κατοικίαν του, συνήντησε δὲ τὸν σύζυγόν του ἐπὶ ἀγρίου ὄνου καθήμενον, καὶ τὰ τέκνα του, ὧν τὸ νεώτερον ἦτο εἰς τὰς ἀγκάλας της.

Ἐπὶ τῇ θέᾳ ταύτῃ οἱ περιηγηταὶ προσεπύησαν. Ἡ γυνὴ τοὺς ἐφάνη τοσοῦτον ὡραία, ὥστε ἐξέλαβον αὐτὴν ὡς ἄγγελον. Καὶ μεθ' ὅλων τῶν ἀντιστάσεων τοῦ συζύγου τὴν ἔφερον εἰς τὴν πολίχνη, τὴν εἰσήγαγον εἰς τὸν ναὸν, καὶ, ἀνατείραντες αὐτῇ θυσιαστήριον, ἐλάτρευον αὐτήν. Τοὐντεῦθεν ἔρχεται ἡ πρώτη εἰδωλολατρεία.

Ὁ σύζυγος ἔλπιζεν ὅτι τὸ σῶμα ἤθελε τοὺς ἐμποδίσει ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπιθυμήσωσι τὴν γυναῖκα ταύτην· ἀλλ' αὕτη φοβουμένη μὴ προσβάλλῃ τὸν Κύριον, συνέτριβε τοὺς ἐξ ἀνθέων δεσμούς, ἐν οἷς εἶχον αὐτὴν περικαλωμένην καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ συζύγου της κραυγάζουσα·

— Δὲν εἶμαι θεὸς, ἀλλὰ δούλη τοῦ Θεοῦ, πλάσμα ἀσθενὲς, ἡ γυνὴ καὶ ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἀνδρὸς τούτου. Αὐτῷ ἀνήκω διότι ὁ Θεὸς πρὸς αὐτὸν μὲ ἐξαπέστειλεν. Ἐὰν προσπαθήσητε νὰ μὲ ἀποχωρίσητε αὐτοῦ, θὰ συντρίψω τὴν κεφαλήν μου ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τούτου καὶ θέλετε μὲ ἴδει ἀποθνήσκουσαν, διότι εἶμαι θνητὴ, ὡς καὶ ὁ σύζυγός μου.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους, οἱ περιηγηταὶ ἠσθένησαν ἀγνώστου καὶ κατελήφθησαν ὑπὸ παράφρου συμπαθείας πρὸς τοὺς δύο τούτους δυστυχεῖς. Τὴν ἐθαύμασαν, ἔλαβον τὰ τέκνα της εἰς τοὺς βραχίονάς των καὶ, γονυπετοῦντες ὑπὸ τῆς ὡραιότητος καὶ τῶν ἀρετῶν λόγων των, ἤρχισαν νὰ τὰ ἀγαπῶσι.

Τότε ὁ ἀθάνατος λαὸς, γονυπετήσας, ἐφώνησεν·

— Ὦ Θεέ! ἀφήσατε ἐν ἡμῖν τὴν ἀθανασίαν καὶ δὸς ἑκάστῃ γυναῖκα ὡς αὐτὴν· Ἤλπισεν ἀγαπῶ τὰ τέκνα της καὶ θέλομεν ἐργάζεσθαι διὰ νὰ ἀναγινώσωμεν ἡμῖν μόνον ὅσον ἠμέλλον ἀρκέσει διὰ νὰ ἀναγν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΔΑΔΑΛΟΓΡΑΦΙΑ·

Άξιότιμος φίλος,

Δραστὸν παρὸν δὲν σᾶς ἔγραψα, ἡ κάλλιον εἰπεῖν δὲν σᾶς ἐπαναπρέλαβα μὲ τὰ ὄμορφα μου· ἀλλὰ γνωρίζετε τὸ αἴτιον τῆς βαθείας σιωπῆς μου. Ἦμαν ἀνυπόμονα, ἦμαν μαρμαρωμένη τῆς πόλεως τοῦ Βυζαντίου, καὶ τοῦ ὡραίου Βοσπόρου, ἦμαν φίλη μου εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου, εἰς τὰς κλεινὰς Ἀθήνας· ἦμαν εἰς τὴν γῆν ὅπου ἡ ζωογόνος ἐλευθερία εἶναι ἀειθαλής. Δὲν ἔχω δυνάμεις, ὡμολόγησα νὰ ἀπογράψω ὅσοιαν ἐντύπωσιν ἐδοκίμασα· ἔσε εἰσέβλεπα εἰς τὴν πόλιν τῶν ὡραίων Ἀθηνῶν, τὴν μητέρα τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τῶν φώτων, τὴν μητέρα τῶν μεγαλητέρων φιλοσόφων καὶ ποιητῶν καὶ τεχνιτῶν, τὴν μητρόπολιν ταύτην τῆς Ἀττικῆς, ἧτις ὑπῆρξεν ἡ παραφανεστέρα καὶ λαμπροτέρα πασῶν τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων, καὶ ἡ καθέδρα τῶν ἐπιστημῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου.

Τὴν ἐντύπωσιν ἔφερεν τῆς ἀγριζούσης μου, καὶ τοι κατακεκαημένη ἀπὸ τὴν δυνάστευσιν τῶν κλεφτῶν μας ἔνεκα τῆς κακοκαιρίας, δὲν ἠδυνήθην νὰ προσβλέπω θεαμένα μεγαλεῖα τοὺς μεγάλους Μάρτυρας τῆς Ἑλληνικῆς γῆς ἀρέσως ἐπισκέπτομαι ἔμαξιν, καὶ διευθύνθην εἰς τὸν Ἀκρόπολιν, τὴν ἔσχατον τῶν μεγάλων καὶ θαυμασίων ἀρχαιοτήτων. Εἰσελθοῦσα ἐν αὐτῇ, ἐστάθην πρὸ τῆς εἰσόδου ἐκκαλύβθην καὶ ἐγνωρίσθησαν, μετὰ δακρύων ἀσπασθῆναι τὰ ἱερὰ ἐκεῖνα χώματα. Ὑψωτε Θεέ! ἀφάνισα, εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰρίσκομαι πλησίον τῶν μεγάλων τούτων ἀριστουργημάτων! Ὦ ὀνόματα διὰ παντὸς ἔνδοξα! ὦ γαῖαι αἰπλαικὲ, ὁπόσα μεγάλα μαθήματα παριστάνει ἡ θέα σας! Ἐπὶ τοῦ μεγάλου τούτου βράχου ἔβλεπον τὸ πτῶμα διαλάμπον τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πύργου· τὸ μεμαρμαρωμένον ἔδαφος, ὁ ὄγκος καὶ ἡ ἀριθμήσις τεχνῶν τῶν ἀθανάτων ἐκείνων στηλῶν μὲ κατέπλητταν. Ἀλλὰ φεῦ! τὰ ταῖχα, αἱ πύλαι, ἦσαν ὅλα τεθρανωμένα, κατακαίμενα, πόνος, κόνις ὅλα ὅλα. Τὰ δυστυχῆ ταῦτα καὶ μεγαλοπρεπῆ μνημόνια τῆς Ἑλληνικῆς φύσεως ἤζητουν νὰ μὲ διαγηθοῦν τὰς διαρρήξους μνεμοδολές των, πλὴν ὅλα ἦσαν ἄφωνα καὶ νεκρά.

Καὶ τὰ πατήσασα τὸ χῶμα τῆς Ἀκροπόλεως μὲ χαρὰν καὶ μὲ σέβας, ἐστάθην ἔχασ μὲ πρόσωπα τὰς φλέβας, ἀφοῦ εἶδον ὅτι τὰ πάντα ἦσαν νεκρά. Μετ' ὀνδημάχην λύπης ἐβλέπον τοὺς τοὺς κρημνισμένους καὶ ἐκκεκτήσιν, ἀγωνιῶ καὶ γημνὰ καὶ νεκρὰ γῆ, ὁπόχε ποτὲ ὁ μητρὸς τῶν μητέρων μου, καὶ ὁ πατὴς τῶν μεγάλων ἐκείνων φιλοσόφων.

Περιπεδέσασα ἐπὶ τρεῖς περίπου ὥρας μετὰ ἰδιαιμίας προσοχῆς, τὴν κατασφαρτωμένην ταύτην γῆν, ἀνεχώρησα χύσασα ἔφθημα δάκρυα διὰ τὴν αἰτίαν κατρίμοσίν της.

Κατόπιν ἐπεσκέφθην τὸ Θησεῖον, τὸ Ἀστροσυκεῖον, τὰς Στήλας τοῦ Ὀλυμπιονικῶν, τὴν Πύλην τοῦ Ἀδριανοῦ, τὸ Σπήλαιον τοῦ Πανὸς, τὸν Ὑποκήνιον τὸ ὁπ' αὐτοῦ Ἀστυρ τῶν Νυμφῶν, τὸ μόνον ἔσον, καὶ βεβαίως, ὅπερ ἦν ἀνεπροσωπεύσει ἐλεύθερον τὸ ὄνομα, τὸ ὁποῖον φέρει καὶ διατί; διότι τὸ ἔντροπι οἱ ἐπιφανοὶ Ἕλληνες κατεδίωκαν τεχνηέντως, καλοσκαμπίζοντας ἀπὸ ἐκείνων τῶν λυμφῶν γυναίκας Ἐπιρωτίδας, Ἰταλίδας καὶ Γαλλίδας, αἵτινες τοὺς διασκεδάζουν δι' ἄλλων ἀργάνων, διὰ φωνητικῆς μουσικῆς καὶ διὰ τῆς ὑδατοβόδε Μέλπης των.....

Μὴ νομίζετε δὲ ὅτι ἀπανεπέσε ἐν αὐτῷ τὸν λαὸν τῆς πρωτευούσης, ὡς ἀνεπλάσθη παλαιοῦ· ἀπαντᾶτε φίλη μου, τὴν ἀρχαιοπρεπεστέραν παντοίων καὶ νεολαίων, καὶ τὸ ἄνθος τῶν ὡραιοτέρων Ἑλληνίδων τῶν μὴ στερουμένων ὑψηλῆς ἀγωγῆς. Ἐὰν δὲ τοὺς ἐρωτήσῃς τὸ διατί; σὲ δικαιολογοῦντας, ὅτι αἱ Ἀθῆναι στερεοῦνται καλλιτέρας Ἕλλης διασκεδάσεως, δηλαδὴ, ὁ Φραγκισμὸς ἀρεσκὲ ὀκχῷδη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πρὶν ἀγροῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Περὶ τῶν ἐκπαιδευτηρίων καταστημάτων δὲν τολμῶ νὰ ὁμιλήσω διότι ὅσα καὶ ἂν εἶπω πάλιν ὀλίγα θέλουν εἶσθαι.

Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς αἰσθάνεται ἀδυναμίαν πλέον πρὸς τὸ μανθάνειν καὶ ἐκπαιδεύεσθαι· οὐδένα θὰ ἀπαντήσητε ἀπαίδευτον, καὶ αὐτὸς ὁ χωρικὸς γνωρίζει γράμματα, καὶ ὁμιλεῖ γλῶσσαν ὡραίαν καὶ διατὶ νὰ μὴ λατρεύῃ θρησκευτικῶς τὴν παιδείαν, ἀφοῦ ἀνέκαθεν ἡ πατὴς του ὑπῆκλεν ἡ ἐστία τῶν γραμμάτων, ἀφοῦ ἔβλεπε καὶ ἀλλόφυλοι ἔρχονται εἰς τὴν πατρίδα του διὰ νὰ ἐκπαιδευθῶσιν, ἀφοῦ καθημερινῶς ἀκούομεν μεγάλα καὶ τρανὰ κληροδοτήματα τῶν εἰς ξένην γῆν Ἑλλήνων καὶ Ἠπειρωτῶν, ὑπὲρ τῶν Ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων τῆς Ἑλλάδος, ἀφοῦ τέλος ὑπάρχει Κυβέρνησις, ἥτις προστατεύει τὴν παιδείαν, οὐχὶ ὡς Ἀρχὴ, ἀλλ' ὡς Ἕλληνας πατριῶται περὶ πολλοῦ ποιούμενον τὴν δόξαν τοῦ ἑλληνικοῦ Ἔθνους;

Θέλετε Συλλόγους τῶν γραμμάτων, θέλετε Ὀρφανοτροφεῖα, Πτωχοκομεῖα, θέλατε Τέχνας καὶ Ἐπιστήμας; κρούσατε τὰς Πύλας τῆς Ἑλληνικῆς Προτευούσης καὶ εὑρήσετε· θέλετε Σιδηροδρόμους, οὐρανομήκεις καὶ λαμπρὰς οἰκοδομὰς; εὑρήσετε· θέλετε ὡραίας καὶ τερπνὰς ἔξοχὰς, πλατεῖς καὶ λιθοστρώτους ὁδοὺς; εὑρήσετε· ὅ,τι ζητήσητε εὑρίσκεται· μόνον τὴν ληστείαν, τὴν ἐπάρατον ταύτην τέχνην, δὲν ἀπαντᾶτε πλέον, χάρις εἰς τὰ δραστήρια μέτρα τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις συνεῖδε καλῶς, ὅτι ἡ ἐπάρατος αὕτη τέχνη καταστρέφει τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος. Δύναται τις ἐλευθέρως νὰ διέρχηται τὰς ἔρημας καὶ τὰς κώμας καὶ τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος· ἡ Κυβέρνησις καλῶς ποιοῦσα, κατατάττει τοὺς περιηγητὰς (χωρὶς ἐκεῖν νὰ τὸ γνωρίζουν) καὶ δὲν ἐγγίζεται οὐδεὶ ὀθρὶξ τῆς κεφαλῆς των.

Ἂν θέλητε δὲ καὶ περὶ πολιτειῶν, πάντες εἶσθε πολιτικοὶ (τὸ δ-ποῖον ἴσως δὲν εἶναι καλὸν, διότι, ἐὰν ὅλοι οἱ Ἕλληνες δὲν βασιδίζοντο εἰς τὴν πολιτικὴν, βεβαίως, δὲν θὰ ἀφείσκοντο καὶ εἰς τοιαύτην δυσπορίαν καὶ δυσπραγίαν) οὐχὶ μόνον οἱ ἄνδρες ἀλλὰ καὶ αἱ κυρίαι καὶ δεσποσύναι.

Ἀδύνατον νὰ εἰσέλθητε εἰς οἰκογένειαν Ἑλληναικὴν καὶ νὰ μὴν ὁμιλήσητε μετὰ τῶν κυρῶν περὶ πολιτικῆς.

Περὶ πολυτελείας ἴσως μὲ ὑφυτήσητε· ἀλλὰ προτιμῶ τὴν σιωπὴν μου διὰ νὰ εἶναι αἴνιγμα, τὴν ἐννοεῖτε.

ἡ φίλη σας

ΑΡΙΣΤΑΙΑ Α. Β.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ.

ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΙΣ, τὴν 17 Ἰουλίου 1871.

[Ἰδιαιτέρα ἀλληλογραφία «Εὐρυδίκης».]

Πανταχοῦ ἑορτὴ καὶ πανηγύρεις τῶν Ἑλληνοδόξων Μουσῶν, πανταχοῦ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις ὑπὲρ τῆς σωμασιακῆς συνδιαίσεως ἐς τὰ Μουσοστρωμένα παραπιδόσιν ὅπως κατὰ πάντα γνωρίζῃ τῶν ὡρίμων καρπῶν, οὓς ἡ ἀκάματος φροντὶς τῶν διδασκαλισσῶν παρεσκεύασεν ἐπὶ ὅτος ἐλαδίνου Σχολικῆς ἐργασίας.

Ὡς πανταχοῦ οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν κατὰ τὴν ἐνεγκλῆ ταύτην ἡμέραν τῇ παραδόσῃ Κυριακῇ, ἐν τῷ οἰκείῳ Κήπῳ τοῦ λεγομένου Ἑλληνικοῦ Παρθεναγωγείου τῆς πόλεως ἡμῶν διαρέσασα τρεῖς ὅλας ἡμέρας.

Καὶ τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν καθ' ἣν παρεφάνη ἐκεῖνος τὸ πλῆθος ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων ῥοιζηδὸν συνερρύη ἐκεῖσε· ἀλλ' ἀνεγνωσμένη ἡ διευθύντρια αὐτοῦ κ. Ἐλισάβετ χατζὴ Γιαννάκογλου, ἐξετέθησαν αἱ μαθήτριαι τῆς ἀνωτέρας τάξεως ἤτοι τῆς τρίτης τοῦ Ἑλλην. τμήματος εἰς τὴν Παιδαγωγίαν, Ἱερὰν Κατήχησιν, Ἑλληνικὰ (Δημοσθένους τὸν Γ'. Ὀλυνθιακὸν μετὰ συντακτικῶν παρατηρήσεων) καὶ Γεωμετρίαν· αἱ δὲ τῶν λοιπῶν δύο τάξεων τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐξετάσθησαν ἀνὰ ἓν μάθημα. Τὰς δύο δ' ἐπομένας ἐξετάσθησαν τὰ ἐπίλοιπα μαθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Ἀλληλοδιδακτικοῦ. Ἐν γένει παρετηρήθη ὑπὸ πάντων μεγάλη πρόοδος εἰς τε τὰ μαθήματα καὶ τὰ χειροτεχνήματα, ἅτινα ἦσαν ἐκτεθειμένα εἰς ἓ'. δωμάτια, ἐλκύσαντα τὸν θαυμασμὸν πάντων τῶν παρευρεθέντων.

Ἐκ τῶν ἐκτεθειμένων δὲ, ἑκατὸν περίπου ἐλληνικὰ ἐργόχειρα, ἐργασθέντα ὑπὸ τῶν μαθητριῶν πρὸς ὄφελος τοῦ Παρθεναγωγείου, θέλουσιν ἀποτελέσει τὸ μετ' ὀλίγον πληροθησόμενον ταμεῖον.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐξετάσεων ὁ κ. Ν. Λούσης καθηγητὴς τῶν Ἑλληνικῶν μαθημάτων ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ ἀπέτεινε πρὸς τὰς 11 ἀκολουμένας μαθητρίας ὡραίαν καὶ ἀρεστὴ προσφώνησιν, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς σχεδόν.

Ἀγαπητὰ κορέσια!—Ἡ στιγμὴ αὕτη εἶναι στιγμὴ σπουδαία καὶ διὰ σᾶς καὶ δι' ἡμᾶς. Σεῖς· τὴν στιγμὴν ταύτην ἀρίνετε τὰ θρανία ταῦτα, τὸ Σχολεῖον τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπὸ μεγρὶς καὶ τρυφερωτάτης ἡλικίας, ἀπεσπάσμενο ἐκ τῶν κόλπων τῶν οἰκογενειῶν σας, ὡς ἄνθη λεπτοφυῆ καὶ ὡς νεοσσοὶ μόλις πτερυγίζοντες, ἐφοιτᾶτε καθ' ἑκάστην μετὰ τοσαύτης φροντίδος, μετὰ τοσοῦτον ἀξιεράστου φιλοτιμίας, καὶ μετὰ κόπων καὶ ἐπιμελείας· πυλλῆς συνασπιζήμεναι καὶ συμβοηθούμεναι ὡς ἀδελφαὶ, ἐμανθάνετε ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅσα ἤδη ἔχατε ἐναποταμιευμένα εἰς τὸν νοῦν καὶ εἰς τὴν καρδίαν σας, τὰ πολλὰ ἢ ὀλίγα μαθήματα ὅσα ἐδιδάχθητε, καὶ τὰ μικρὰ ἢ μεγάλα αἰσθήματα ὅσα ἐνεπνεύσθητε. Ἡμεῖς δὲ τὴν στιγμὴν μάλιστα ταύτην ἀναλογιζόμεθα μετὰ τερψιθύμου συγκινήσεως ὅτι ἐπέστη ὁ καιρὸς νὰ σᾶς ἀποδώσωμεν εἰς τὰς οἰκογενείας σας, ἀγνὰς μὲν ἐπ' ἴσης καὶ ἀθώας, ὁποίας σᾶς παρελάβομεν πρὸ ἐτῶν, τελειοτέρας δὲ καὶ ἠθικῶς καὶ διανοητικῶς καὶ χρησιμωτέρας. Ναί, μετ' ἀνεκφράστου χαρᾶς σᾶς ἀποδίδομεν εἰς τὰς οἰκογενείας σας, τόσας νεάνιδας καλῶς μεμορφωμένας καὶ σοφίμως κατρτισμένας ὅπως συντελέσωσιν εἰς τὴν σύστασιν καὶ εὐδαιμονίαν νέων οἰκογενειῶν, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα ἣν εἰς ἑκάστην ἐξ ὑμῶν ὁρίσει ἡ θεία πρόνοια· μετὰ χαρᾶς δὲ ἐπ' ἴσης· ἀλλὰ καὶ μετὰ τινος ἐνδομύχου πόνου ἀποχωριζόμεθα τόσα ἀγαπητὰ καὶ εὐπειθῆ τέκνα.

Κατὰ τὴν σπουδαιοτάτην στιγμὴν πιστεύσατε ὅτι ὁ μόνος πόθος ἡ μόνη εὐχὴ ἡμῶν εἶναι ἵνα εἰσακουσθῇ ἡ ἐγκάρδιος δέησις τὴν ὁποίαν ἀποτείνομεν πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα πάντων τῶν ἀνθρώπων ὑπὲρ ὑμῶν, ἀγαπητὰ κορέσια. Εἴθε ἡ εὐλογία τοῦ Ὑψίστου νὰ σᾶς παρακολουθῇ καὶ νὰ σᾶς καταστήνῃ εὐτυχεῖς εἰς τὸν πρόσκαιρον τοῦτον βίον. Εἴθε νὰ ἀναδειχθῆτε, ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς, ἀγαθαὶ σύζυγοι, ἀγαθαὶ μητέρες καὶ ἀγαθαὶ οἰκοδέσποιναι, καὶ νὰ ἐκπληρώσητε οὕτω τὸν ὑψηλὸν προορισμὸν σας, τὸν ὁποῖον σᾶς ἐταξεν ἡ Πένσοφος πρόνοια· τότε εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ σας τούτου θέλουσι σᾶς χρησιμεύσει καὶ τὰ μαθήματα ὅσα ἐδιδάχθητε καὶ τὰ αἰσθήματα ὅσα ἐνεπνεύσθητε παρ' ἡμῶν. Τότε δὲ εἰμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ἐνθυμεῖσθε καὶ ἡμᾶς μετ' εὐγνωμοσύνης· καὶ τοῦτο θὰ ἦναι μία παρηγορία εἰς ἡμᾶς! εἰς ἡμᾶς τοὺς ἄλλους γονεῖς σας, οἵτινες πρὸς τὸ παρὸν πικρὰ ποτίζομεθα καστόρια, ὄχι ἀπὸ σᾶς, ἀγαθὰ καὶ φιλόστοργα κορέσια, ὄχι ἀπὸ σᾶς, ἀλλ' ἀπὸ ἐκείνους αἵτινες ἔφειλον νὰ συλλογισθῶσιν εἰς τί συντέλεσαν καὶ πόσον ἐφρόντισαν διὰ τὰ σχολεῖον ἀπὸ τὸ ὁποῖον σήμερον σᾶς παραλαμβάνουν μὲ τόσην χαρὰν!

Κατὰ τὴν σπουδαίαν ταύτην στιγμὴν, ἀντὶ ἀποχαιρετισμοῦ, θέλομεν σᾶς ἀποτείνει ὀλίγας τινὰς συμβουλὰς, τὰς ὁποίας πολλάκις σᾶς παραλαμβάνομεν μὲ τόσην χαρὰν!

Ἐνθυμεῖσθε καὶ οὐδὲ στιγμὴν μὴ λησμονῆτε ὅτι εἶσθε χριστιανεῖ. Ἔστε λοιπὸν εὐσεβεῖς πρὸς τὸν Θεὸν, πρὸς τοὺς γονεῖς, πρὸς τοὺς ἄρχοντας, πρὸς πάντα μεγαλήτερον σας. Ἀγαπᾶτε νὰ συγχαίρετε εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐκεῖ μὴ τολμήσητε ποτὲ νὰ τραπῆτε εἰς ὁμιλίας καὶ γέλωτας, καθὼς κάμνουσι δυστυχῶς τινὲς γυναῖκες, αἵτινες δὲν ἐδιδάχθησαν ὅτι ἡ ἐκκλησία εἶναι οἶκος τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ προσέχετε εἰς τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας καὶ εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ εὑρίσκητε παρηγορίαν ἐν καιρῷ τῶν θλίψεων καὶ γαλήνην ψυχῆς κατὰ τὰς ὥρας τῆς εὐτυχίας σας. Ἔστε αὐστηραὶ πρὸς τὸν ἑαυτόν σας, ὡς πρὸς τὴν τήρησιν τῆς ἠθικῆς, τῆς σωφροσύνης, τῶν καθηκόντων σας καὶ ἀγαθαὶ καὶ εἰλικρινεῖς πρὸς τοὺς οἰκείους καὶ συγγενεῖς σας καὶ πρὸς τὰς φίλας σας ὡς καὶ πρὸς τοὺς ὑπηρέτας τῆς οἰκίας σας. Ἀποφεύγετε τὴν καταλαλιὰν, τὴν μικρολογίαν, τὰς καταιρέσεις, τὴν μικροπερέργειαν καὶ τὰς ὁμοίας κακίας, ὅσον συνήθεις καὶ ἂν τύχῃ νὰ ἦναι εἰς τὴν περιστοιχοῦσαν ὑμᾶς κοινωνίαν. Σεῖς δείξατε ὅτι εἶσθε Χριστιανεῖ. Ἐνθυμεῖσθε καὶ σεμνύνεσθε ὅτι εἶσθε Ἑλληνίδες. Ἂν ὑπέρχει ὄνομα εὐθικὸν σεμνότερον, εὐγενέστερον, ἐπιδεικτικώτερον ἀπὸ τὸ ὄνομα Ἑλληνίς. Μὴ θαυμάζετε λοιπὸν, μπρὸ καταδέχεσθε νὰ μιμῆσθε ἔθνη ξένα καὶ πολιτισμὸν ξένον. Ὅσον πολιτισμένοι καὶ προωδευμένοι καὶ ἂν ἦναι οἱ φράγκοι, καὶ ὅσον καλὰ καὶ ἂν ἦναι τὰ φράγκικα ἤθη (κανεὶς δὲν τὸ ἀρνεῖται) δὲν πρέπουσιν ὅμως εἰς τοὺς Ἕλληνας, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον εἰς τὰς Ἑλληνίδας, αἵτινες θέλουσι δώσει λόγον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἂν δὲν διατηρήσωσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἂν δὲν διδάξωσι τὰ ἑλληνόπαιδά των τὴν θρησκείαν καὶ τὰ ἤθη τῶν πατέρων των, τὰ ἑλληνικά. Ἴσως εἶναι καλὰ τὰ φραγκικὰ ἤθη, ἀλλὰ διὰ τοὺς Ἕλληνας εἶναι μόνον τὰ Ἑλληνικὰ καλὰ, τὰ δὲ ξένα τοὺς καταστήνουσι γελοίους μὲν πρὸς τοὺς ἄλλους, μηδαμινοὺς δὲ καὶ διαβαρμένους καθ' ἑαυτούς. Ξένα ἤθη εἰς τὴν Ἑλλάδα θέλουν εἶσθαι τόσον γέλοια, τόσον ἄνοστα, ὅσον ἄνοστον εἶναι ξένον φόρεμα εἰς ξένην ῥάχιν, καὶ τόσον ἀλλόκοτον, ὅσον ἀλλόκοτα εἶναι ἡ διαφορὰ τῶν ἠθῶν. Λοιπὸν, κορέσια, νὰ εἶσθε μὲν φιλόκαλα περὶ τὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὸν στολισμὸν τοῦ σώματος· ἀλλ' εὐπρεπεῖς καὶ κόσμιαι, ὄχι πολυτελῶς ἐνδεδυμέναι, ὄχι κακοζήλωτες, ὄχι φιλαρέσκους. Τὴν πολυτέλειαν δὲ νὰ ἀποφεύγητε ὡς δηλητήριον ὡς τὴν πανώλην τὸ πλάι, καὶ τόρα τὴν χολέραν. Ἀποφεύγετε τοὺς φραγκικοὺς χορούς, ἀποφεύγετε ἐν γένει πᾶν ὅ,τι δὲν εἶναι ἑλληνικὸν ἔθιμον, καὶ μάλιστα τὰ τοιαῦτα ἐπικίνδυνα καὶ δηλητηριώδη ἔθιμα, τὰ ὁποῖα ἐπαπειλοῦσι τὴν νεανικὴν ἀθωότητά σας τὴν ἀγνότητα τῶν ἠθῶν σας, καὶ τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς σας, καὶ προετοιμάζουσι τὴν οἰκογενειακὴν δυσημερίαν.

Μὲ δύο λέξεις νὰ ἐνθυμεῖσθε ὅτι εἶσθε Χριστιανεῖ καὶ Ἑλληνίδες.

Ἐν τέλει συμβουλεύομεν νὰ ἀγαπᾶτε τὴν ἀνάγνωσιν. Ἀλλὰ περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν βιβλίων νὰ προσέχητε πολύ. Ἂν μέλλητε νὰ παραδοθῆτε εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν μυθιστορημάτων, προτιμότερον θὰ ἦτο νὰ κλείσητε ἀπὸ τοῦδε τὰ βιβλία καὶ ποτὲ νὰ μὴν ἀνοίξητε βιβλίον. Τόσον ἐπικίνδυνον εἶναι εἰς τὰς νεάνιδας καὶ εἰς πάντα σχεδὸν ἄνθρωπον ἡ ἀνάγνωσις τῶν μυθιστορημάτων.

Ἐνθυμεῖσθε, κορέσια, τὴν συμβουλήν μας.

Χαίρετε καὶ εὐδαιμονεῖτε.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΜΙΑ ΑΚΤΙΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ.

Ἡ μία ἀκτὶς τοῦ Ἡλίου τίς δύναται νὰ ἐξαντλήσῃ τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ χάπιτρόν της!

Ἔμεινα ἀναβρασμὸς καὶ ἀπορία ἐπὶ τῆς μονάξιας, ἐν ᾗ παρὰ πλευρὰ μὲ ἡ ἔνατος αἰσθανομαι βροχὴ ἀκτίνων μου, παραπαλὶς ὅλως, ἐφάνετο ἔτως θελγήτρου πρὸς τὰ βιβλία μου, τὰ ὁποῖα μου, ἀναβλύζουν ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν ἀντιπερά των, ἐκλαμπετο ἄνευ χάρητος, ὡσὰν νὰ ἐφαλυκώτανε νέφη, ἄπινα ἐκρεμάτην μου ἀπὸ τοὺς τοίχους τὸν πυκνόχρουν οὐρανόν.

Οὐδὲν ἐμαλάκα ἐν τῇ φαντασίᾳ μου. Εὑρισκόμην ὄντως εἰς τὰς σπουδαίας καὶ ἡσυχὰς ἐκείνας ὥρας, καθ' ἃς τότε σύμπασα καὶ ὁ βίος μου ἐκυλίετο ἀνευ τῆς ἐλαχίστης ὕλης ἀδιάφορα.

Πάντοτε ἀπὸ γλυκυμένη, διεγχομένη τῶν νεφῶν, ἤρξατο νὰ σκέπῃ μετὰ τῶν παρατεταμένων τοῦ παραθύρου μου καὶ θυσκεύη τὰ ξανθὰ χρώματα τοῦ τάπητος τῆς τραπέζης μου.

Ἡ σκιὰ ραπιδίθη ἡ φῶς ὑγιὲς ἐπτὸς, ὁ δὲ νοῦς μου ἐστέρμενος μετὰ τῶν παρατεταμένων τοῦ παραθύρου μου καὶ θυσκεύη τὰ ξανθὰ χρώματα τοῦ τάπητος τῆς τραπέζης μου.

Ἡ σκιὰ τῆς θαλάσσης, ἔκτοθέν μου, ὥρίσα εἰς τὴν κόμην μου, τὰ δὲ Κύθη τῆς μηλέας ἐξέπιπτον μὲ τὰς σκιὰς των διὰ τοῦ ἀέρος.

Νωχελὴς ἐλευθερία τῶν ἀγρῶν! ὁπόσον ἡδεῖα μοὶ ἐφαίνεσο! πόσον ἡγάπησα τὴν ὥραίαν τῶν πατοίκων σου! Τέλεις ἥλιε, κυανόχρως οὐρανὲ, δένδρα χλοερὰ, πόσον φοβερῶς πατασταλίζητε τὸν ὀδὸν τῆς ἀρίωμ σύμπας! Ὡς συνοδοὶ τῆς μοναξίας μου, ὡς φίλοι μου ἔχετ ἔτοιμοι, εἶτινες ἐκλαζον ξέουσα τὰ ἄχυρα τῆς αὐλῆς, γραλλοὶ κύκνοι, ὑπερδέτοντα ἐν τῇ ὕλῃ, αἶγα, πορνοχλοῦσαν τοὺς ζωηροὺς ἐρεγμοὺς, πόσους, πορευομένους κατὰ τάξιν πρὸς τὴν πλησίον μάνδρ βάλτον καὶ ἀκαδὴς χοίρους, ἀκνηρῶς καθευδόντας ἐπὶ τῆς χλόης.

Ἄκαρ ὁ μικρόκοσμος οὗτος ἀπελάβανε τῆς γενικῆς εὐδαιμονίας, ἣν ἡ ἠδύτης τοῦ ἀέρος, ἡ μετρία θερμότης τῆς ἡμέρας, ἡ ἔνοχία τῆς ἔξοχῆς καὶ τὸ αἰσθημα γονετοσυνῆς ἀνεξαρτησίας διέχυν ἐν ὁμαλότητι τῆς φύσεως. Μόνον πέρξ ἡμῶν διαφέροντο ἡ ἀνταγωνιστικὴ ὀργὴ ἐπὶ τῶν κλάδων τῶν καλαμῶν δρυῶν, ὁ σχολαστικὸς ἐπαναλήπτης μορμυρυγμὸς τῆς θαλάσσης καὶ ἡ φωνὴ τῶν ὀρνέων τῶν ἀδόντων οἱονεὶ ἦνα ἐξαγαίρουσι τὴν πεφιμερίνην ταύτην μονοξίαν.

Ἔμην αὐτυχὴς ὡς ἡμφονὸς σχολῶν (ἐὰν οἱ ἡμφόνοι δύνανται νὰ ὦσιν αὐτυχεῖς) ἐν τῇ ἐρημιᾷ ταύτῃ κοινωνίᾳ. Οἵας ἡμέρας μεστὰς αἰφνης, οἵαν αἰφνιδίαν ῥαστὴν ὑπεσχέμην κατ' ἐαυτὸν εἰς τοὺς ἀδόντας τούτους ὑπνώδους! Ἔλεγον, ἔλεγον, ζῆτε ἔνοχα ὀτυχῆ ζῶα μοῦσι κακὴν ἰμοὶ προξενήσαντα. Εἶσθε οἱ ἀρίστοι φίλοι μου καὶ τῆς τωόντι αὐχῆ, δὲν θέλω συντόμως τὴν διάρκειαν τῶν ὁ. ρῶν ἐς ὅσους προέρχονται ἐμοῦ. Ἡ κατωτέρα ἡμῶν ἡ θέα τῶν κατηγ. δίων σας, ἡ γονατιαία σας ἄπαρ συνοδεῖ χορηγοῦσι τὴν αἰφνιδίαν εἰς τὴν τετραγωνισμένην παρθίαν μου. Μέχρι τί εἶναι ὡς ἀνταμοιβὴ τὰ σὰς χαρίσῃ τὴν ζωήν;

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ φίλτατα ἔπαρκα τὰ θελκτικώτερα σχέδια. Ἔβλεπον τὰ δένδρα μου φίλτρ καρπῶν, τὰς δὲ γαίας μοὶ πλήρεις θαμαρίνων. Τὰ πάτικα μου εἰσέρχοντο ἀγεληδὸν εἰς τὰς μάνδρας αὐτῶν, μακρόθεν δὲ ἤκουον τοὺς κώδωνας τῶν αἰγῶν μου, ἀντηχοῦντας καθ' ὅλον τὸ μέγα δάσος μου.

Καὶ ὅμως, ἔλεγον καθ' ἑαυτὸν, εὑρίσκονται ἄνθρωποι κατοφρονοῦντες καρμοίαν εὐδαιμονίαν διὰ νὰ ζῶσι ἐν μέσῳ τῶν νοσηρῶν πόλεων, ἀπολύουσι τὴν ψυχὴν αὐτῶν δι' ἐπιπλάστων ἡδονῶν, ἰσχνάνουσι τὸ σῶμα αὐτῶν διὰ τῆς μέθης, ἄνθρωποι προτιμῶντες τὴν τύρβην τῶν πλατειῶν τῶν ἀσφάλτων τῶν ἀγυιῶν, ἄνθρωποι ἀφιλοσοφώτατοι τῶν νησιῶν μου, πλαζονώτεροι τῶν πετεινῶν μου καὶ ἐπίσημοι ὡς οἱ χοῖροι μου!

Ὑποθέτω λοιπὸν φυσιογνώμονες, ὑποθέτω πετεινοὺς, ὑποθέτω κατανόησαν τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἰδίου τὴν αὐτὴν, ἀναπαύσαν τὴν εὐωδίαν τῶν ἀνθούντων λυσιακάνθων, ὑπνώξαν ἐπὶ τῆς ἀντεταμένης χλόης, ἔχοντες τὸ πρόσωπον ἀντετραμμένον πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ σκιᾷ τῶν σπορίμων πλάδων.

Κίνησίς τις ἦν ἔκαμεν ἐπὶ τῆς θέσεώς μου, μὲ ἀπέσυρε τοῦ ἀνατρεπολήπτους μου καὶ μὲ ἐπανέφερεν εἰς τὴν πραγματικότητα.

Θεέ! ἡ ἀκτὶς τοῦ ἡλίου ἐξηφανίσθη καὶ μετ' αὐτῆς ἡ ἔκπυλις, οἱ ὑπήκοοι, τὸ βασίλειον μου.

Ἡ βροχὴ ἔπιπτε πάντοτε, ὁ δὲ οὐρανὸς κατελήφθη ὑπὸ νεφῶν, ἐγὼ ἐκαπύρων τὰ βιβλία μου καὶ τοὺς θλιβεροὺς διαλογισμούς μου.

ΕΛΚΗΘ.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.

Α'.

Αἱ δύο πρῶται συλλαβαὶ σημαίνουν ἐν νησίον
Τὸ δ' ὅλον ἓν πολυπληθὲς κ' εὐάρεστον χωρίον.

κυρία Μ. Ε.

Β'.

Ἂν μ' ἀποπεφαλίσῃς
Καὶ μὲ ἀκοτραχηλίσῃς
Ἓν τετράπουν ἀκαλέσθη
Ἄλλο δ' ἀντ' αὐτοῦ εὑρέθη.

Α. Α. ΣΜΥΡΑΚΗΣ.

Σημ. Ἡ λύσις τοῦ Β' αἰνίγματος δημοσευθήσεται μετὰ δεκαπενθημερίαν.

Λύσις τοῦ προηγουμένου αἰνίγματος

Ὄς—οὖς

Ἐπιτυχῆ λύσιν ἀπέστειλάν ἡμῖν οἱ ἑξῆς κατὰ σειράν.

Ἡ κ. Ἀρτεμισία Πανοπούλου ἐκ Μ. Ρεύματος, ἡ κ. Εἰρήνη Ζαχαροπούλου ἐκ Χαλκηδόνος, ὁ κ. Α. Σ. ἐκ Γαλατᾶ, ὁ κ. Γ. Ι. Καζαντζόπουλος ἐκ Τζιγελλίου, ὁ κ. Σ. Ε. Σμυρνάκης ἐκ Ταπακούλων, ὁ κ. Δ. Α. Σμυρνάκης ἐκ Χάλκης, ἡ κ. Αἰκατερίνη Ἀρτέμη, ἡ κ. Ἑλένη Δ. Φωτιάδου ἐκ Μουχλίου καὶ ὁ κ. Μιλτιάδης Γ. Αὐκαρδοπούλου.

τῇ Μαρτοῦ.

Ὦ Μαρτοῦ! τὸ ζῆν, ὅπερ χαρίσεις δοῦ καλεῖς
Εἶν' τετράκοντόν τι ζῆν, ἐπειδὴ ζεστὰ δὲ γε
Ἂν αὐτοῦ λοιπὸν Ὁ ἥρμον ὅλην ἐν θὰ προσέξῃ
Ὅτι, ὅπως ἀδόκητον ἔρχῃ δὲ παραλῆς νὰ λείψῃς.

κυρία Μ. Ε.

Τέλος τῆς Α. ΣΕΛΙΔΟΣ.

ΑΡΙΘ. 41. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 5 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ καὶ ΕΚΔΟΤΙΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδοται κατὰ πενθημερίαν

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 30.

Η ΑΝΑΤΡΟΦΗ.

Α'.

Ἡ πεῖρα εἶναι ἡ ἀρίστη διδάσκαλος τῆς θεωρίας. Προεπαγγελλόμενος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀνατροφῆς τῶν κοριασίων, μετέδην παρὰ τινι πρακτικῷ φίλῳ μου φιλοσόφῳ, ὅστις ἀνατρέφει τὰ τέκνα αὐτοῦ μόνος. Ὅτε ἔφθασα παρ' αὐτῷ, οὗτος ἐπεριδιέβαζεν ἐντὸς τοῦ κήπου του μετὰ τοῦ κόμητος Β.... ἀντιπολιτευομένου ἕνεκα τοῦ εἴδους τῆς δικαιοπτικῆς μορφώσεως του, πάσης ἰδέας μεταρρυθμιστικῆς καὶ φέροντος ἐν τῇ συνδιαλέξει αὐτοῦ πάντοτε τὴν σκωπτικὴν ἐκείνην ἀφέλειαν καὶ τὴν κατ' ἐπιφάνειαν καλαισθησίαν, ἃς ἐκλαμβάνουσι συνεχέστατα ὡς κρίσιν. Μετὰ πολλὰς περιστροφὰς ἤρξατο τὸν λόγον εἰς τὸ σημεῖον, ὅπερ μοὶ ἐνδιέφερεν. Οὕτω λοιπὸν ἡ ἀνεπάρκεια τῶν οἰκιακῆς ἀγωγῆς τῶν κορῶν, ἡ μεδαμινότης τῆς δημοσίας αὐτῶν ἀνατροφῆς ἦν τὸ ἀντικείμενον τοῦ λόγου, ὅτε ὄπισθεν τῆς δενδροστοιχίας ἠκούσαμεν φωνὴν νέαν καὶ λεπτοτάτην, ἥτις ἐκέλει λέγουσα — «Πάτερ μου! πάτερ μου!» — «Φίλτατοι, εἶπε τότε ὁ ξενίζων ἡμᾶς γελῶν, πρὸ παντὸς ἄλλου τὰ σπουδαῖα· ἡ θυγάτηρ μου μὲ προσκαλεῖ. Ὑπάγω.» Ἡγέρθη πραγματικῶς, δίδων ἀκράσιν καὶ ζητῶν ν' ἀναγνωρίσῃ πόθεν ἤρχετο ἡ φωνή. Πάραυτα κρότος φύλλων ζηρῶν καὶ θόρυβος βημάτων ἐσπευσμένων ἀνηγγειλαν τὴν ἔλευσιν νέου ἀκροατοῦ. Ἀκολούθως οἱ χθαμαλότεροι κλῶνοι, οἱ συμπεπυκνωμένοι ἀλλήλοις, διεχωρίσθησαν καὶ ἐν μέσῳ ἡμῶν ἐπήδησεν μετ' ἐλαφρότητος νεᾶνις δεκατετραέτις, φωνάξασα — «Πάτερ μου! ἤλθε νὰ μὲ .... » Ἡ φωνὴ ἐσταμάτησεν ἐπὶ τῶν χειλέων της, ὅτε μᾶς εἶδεν· ἦν τότε ἐν ἐκείνῃ τῇ βιωτικῇ στιγμῇ, καθ' ἣν ἡ παιδικότης χωρίζεται παρὰ ταῦ; γυναικὶ τῆς ἐφηβικότητος, στιγμῇ, ἣν οἱ ἄνθρωποι χαιρετῶσι μετὰ σεβασμοῦ καὶ καθ' ἣν ὁ σεβασμὸς οὗτος λίαν τοὺς ἀνησυχεῖ. Ὀλίγον ταραχθεῖσα διὰ τὴν ἀπότομον εἴσοδόν της, ἡ νέα ἔστατο ἐνώπιον ἡμῶν σιωπηλὴ, ἐνῷ ὁ πατήρ της, εὐτυχὴς διότι τὴν ἔβλεπε τοσοῦτον ὡραίαν, καὶ εὐτυχέστερος, διότι τὴν ἔκαμε νὰ θεᾶται, δὲν ἔσκεπτεν ὅπως τὴν ἀπαλλάξῃ τῆς ἀνησυχίας της. Τέλος.—«Καλλίστα, τέκνον μου, τῇ εἶπε, τί μὲ ἤθελες λοιπὸν; — Τίποτε, πάτερ μου.— Ἤμην βέβαιος περὶ τῆς τοιαύτης ἀπαντήσεώς σου. Καὶ λοιπὸν διότι δὲν μὲ ἤθελες, ἦλθες ἐνταῦθα, τρέχουσα τοσοῦτον ταχέως, ὥστε νὰ μὴ δύνασαι εἰσέτι νὰ ἀναπνεύσῃς! Ἔστω, Διατί ἦλθες; — Πάτερ μου, ἀπεκρίθη ἐκείνη, ἀναλαμβάνουσα τὴν προτέραν αὐτῆς ἀνησυχίαν, ἦλθον νὰ σὲ ἐρωτήσω ἓν μέρους τῆς μητρός μου ὀπίσω ἀπόστασιν δυνάμεθα νὰ θέσωμεν μεταξὺ τῶν πλανητῶν Κρόνου καὶ Οὐρανοῦ.—Θὰ εἶρχε τὸν ὑπολογισμὸν ἐν τῷ γραφείῳ μου, πλησίον τῆς οὐρανίους σφαίρας. Ὑπαγε τέκνον μου. Ἡ νεᾶνις τότε ἀπεμακρύνθη.

— Φίλε μου, εἶπεν ὁ κόμης μετ' ἐκπλήξεως, διατί ἦλθεν ἡ θυγάτηρ σας νὰ σᾶς ἐρωτήσῃ περὶ τῆς ἀποστάσεως μεταξὺ Κρόνου καὶ Οὐρανοῦ;

— Διὰ νὰ τὴν γνωρίζῃ, φίλε μου, ἀπεκρίθη ὁ ξενίζων γελῶν.

Κόμης — Βεβαιότατα, ἀλλὰ πρὸς τί;

Ξενίζων — Ἵνα ἐφαρμόσῃ ἐπὶ τοῦ ἀναχώματος ἡμῶν (ταρατζα) μετ' ἀκριβῶν ἀναλογιῶν τὸ μικρὸν της σύστημα τοῦ κόσμου.

Δὲν σᾶς διηγοῦμαι τὴν ἀνακάλυψίν μου ταύτην· λίαν χαίρω διὰ ταύτην. Ὅτε ἐδίδαξα εἰς τὴν θυγατέρα μου τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς ἀστρονομίας ....

Κόμης — Ἡ θυγάτηρ σας γνωρίζει τὴν ἀστρονομίαν!

Ξενίζων — Οὐχί, οὐχί, τὴν διδάσκεται. Εἰμεθα εἰς τὸ πρῶτον τμῆμα. Ἀδριον θ' ἀρχίσωμεν τὸ δεύτερον· ὅταν λοιπὸν μάθῃ καλῶς τὰς ἀρχὰς, σκέπτομαι, ἵνα μὴ τὰς λησμονήσῃ, νὰ φυτεύσω ἐπὶ τοῦ ἀναχώματος ....

Κόμης— Ἴδωμεν, μᾶς σκώπτετε; Καὶ τί θὰ τὴν κάμετ ἡ θυγάτηρ σας τὴν ἀστρονομίαν;

Ξενίζων — Ὅ,τι κάμνουσι τὴν Ἱστορίαν, τὴν Φυσικὴν, τὴν Χημείαν.

Κόμης — Θὰ τὴν διδάξητε βεβαίως καὶ τὴν Χημείαν;

Ξενίζων — Καὶ διατί οὐχί;

Κόμης — Καὶ δὲν θὰ τῇ ἐλλείπουσι πλέον εἰμὴ τὰ Λατινικά.

Ξενίζων — Ἤρχισεν ἤδη νὰ ἐννοῇ ὅ,τι ἀκούει παθεκάστην Κυριακὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Κόμης — Μανθάνει τὴν Λατινικήν! Θὰ γινώσκει τὴν Λατινικήν!

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ξενίζων — Ἅπασαι αἱ νεάνιδες δὲν μανθάνουσι τὴν Ἰταλικὴν, τὴν Ἀγγλικήν;

Κόμης — Αἶαν τοῦτο διαφέρει· αἱ γλῶσσαι αὗται εἰσὶ ζῶσαι καὶ λαλούμεναι.

Ξενίζων — Διαφέρει;

Κόμης — Μάλιστα διαφέρει· ἀγνοῶ ὅμως διατί. Ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀγγλικὴ ὁμιλεῖται, ἡ Ἰταλικὴ ἄδεται· ἀλλὰ μία γλῶσσα νεκρὰ, ἡ γλῶσσα τῶν Σχολαστικῶν! Πῶς ἡ χαρίεσσα αὕτη κόρη θέλει κλίνει καὶ ἐπαναλαμβάνει τοὺς χρόνους τῶν ῥημάτων τῶν εἰς ιρε καὶ αρε ληγόντων! Πῶς ἀπαρέμφατα [illegible] λουσιν ἐξέρχεσθαι ἀπὸ τὸ κομψὸν τοῦτο στόμα; Δὲν βλέπετε ὅτι θέλετε ἀλλοιώσει καὶ παραμορφώσει τὸ ἀβρότατον τοῦτο πλάσμα; Ἐρρέτωσαν λοιπὸν τὰ φυσικὰ πλεονεκτήματα, ὁ χαρακτὴρ τῆς γυναικός. Διατὶ ἡ γυνὴ εἶναι χαρίεσσα; Διότι δὲν σκέπτεται· διότι δὲν ἔχει κρίσιν.

Ξενίζων — Εἰπέτε . . . διότι δὲν σκέπτεται καλῶς, διότι κρίνει κακῶς.

Κόμης — Διότι ὁμοιάζει πτηνὸν ἄδον, τέκνον παῖζον, καρδίαν ἐρῶσαν ἰδίως. Γυνὴ γινώσκουσα τὴν Λατινικὴν δύναται ν' ἀγαπᾷ;

Ξενίζων — Ἀδύνατον; μάρτυς ἡ Ἐλοΐζα, ἥτις ἔγραφε πρὸς τὸν Ἀβελάρδον Λατινιστί.

Κόμης — Μὴ μοὶ λέγητε τοῦτο, διότι τὴν καταστρέφετε. Ἀφ' ἑτέρου ἡ Ἐλοΐζα εἶχε μόνον ἐλάττωμα τὴν Λατινικὴν, ἀλλὰ τοῦτο μόνον. Τὴν δὲ ἀστρονομίαν! τὴν χημείαν! τὴν φιλοσοφίαν! ἴσως ὡσαύτως καὶ τὴν . . . Ἡ γυνὴ δύναται νὰ ᾖ πνευματώδης μεθ' ὅλον τοῦτον τὸν σχολαστικὸν συρφετόν;

Ξενίζων — Ἀδύνατον; μάρτυς ἡ κ. Σαβινὲ, ἥτις διῆλθε τὸν βίον αὐτῆς ἀναγινώσκουσα τὸν Νικὸλ καὶ Ἀρνώλδ.

Κόμης — Τόσῳ χειρότερον δι' αὐτήν. Ἀφ' ἑτέρου, τί εἶναι ἡ κ. Σαβινὲ μεθ' ὅλον τοῦτο τὸ πνεῦμα της; Μήτηρ συγγραφεύς. Αὐτὴ ἀφιέρωσε τὴν μητρικὴν φιλοστοργίαν της εἰς τὰς ἐπιστολὰς, τὴν δὲ καρδίαν της εἰς τὰ ὑστερόγραφα. Ἰδοὺ ποῦ καταφθάνετε διὰ τῆς γεγηρακυίας ἀνατροφικῆς μανίας σας. Δὲν ἀρκεῖ μόνον ὅπως αἱ γυναῖκες ἦναι σοφαὶ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἦναι καὶ συγγραφεῖς!

Ξενίζων — Καλῶς· τὶ κακὸν ἐὰν τινὲς ἤθελον συγγράφει; Εἰς τὸν γυναικεῖον κάλαμον δὲν ὀφείλονται τοσαῦται σελίδες γλαφυραὶ καὶ τοσαῦτα ποιήματα εὐφυᾶ καὶ ἔξοχα; ἀφ' ἑτέρου τὸ ἀσφαλέστερον μέσον ὅπως μετριασθῇ ἐπιθυμία τῶν γυναικῶν πρὸς συγγραφὴν δὲν εἶναι ἴσως ἡ ἐκπαίδευσις αὐτῶν; Βλέπετε ποτὲ τὰ συγγράμματα αὐτῶν νὰ ὦσι προϊόντα μακρῶν σπουδῶν καὶ μελέτης ἐμβριθοῦς; Οὐχὶ, τὰ βιβλία αὐτῶν διαζωγραφίζουσι τὴν βλαβερὰν ὀκνηρίαν, τὰς ῥωμαντικὰς περιηγήσεις αὐτῶν ἐν τῇ ἀβύσσῳ τῆς καρδίας. Παρ' αὐταῖς ἡ ἐπιστήμη δὲν κρατεῖ τὸν κάλαμον, ἀλλ' ἡ φαντασία . . . Ἡ φαντασία, τὸ πανίσχυρον τοῦτο πλεονέκτημα παρὰ τοῖς ἐνεργητικοῖς καὶ ἰσχυροῖς, θανάσιμον δὲ παρὰ τοῖς ὀκνηροῖς καὶ ἀσθενέσιν· ἡ πυρετώδης αὕτη ἰδιότης, ἡ διατρέφουσα τὸ μὴ ὑπὸ ἀνειροπολήσεων κατεχόμενον πνεῦμα, τὴν κενὴν χειμαιρῶν καρδίαν, καὶ καταβιβρώσκουσα τοὺς μὴ δι' αὐτῆς ζῶντας· ἡ φαντασία, ἡ ἄπιστος αὕτη σύμβουλος τῶν ὀκνηρῶν πρωϊῶν, ἡ συνοδὸς τῆς ἀνίας, ἣν διακρατεῖ καὶ ὑποθάλπει, ἡ κακοποιὸς αὕτη Νύμφη, ἥτις ἀπογοητεύει πᾶν τὸ ὑπᾶρχον διὰ παντὸς ὅπερ ἐφευρίσκει καὶ ἥτις ἐφευρίσκει μόνον τ' ἀδύνατα! . . . ὦ σὺ νέε, ὅστις ἡδονὰς καὶ διαφθορὰς ὀνειρεύεσαι, τὴν ἐπιποθεῖς· ἔστω! ἐγὼ εἰμὶ πατὴρ καὶ μὲ ἐκταράσσει· ὅταν βλέπω τὴν θυγατέρα μου, ὅταν ἐπὶ τῆς νεαρᾶς φυσιογνωμίας αὐτῆς βλέπω ἀντανακλωμένας τὰς λάμψεις τῆς ταραχώδους γυναικείας καρδίας, ὅταν βλέπω ἀναφαινομένην εἰς τὰ ἤδη βαθεῖα αὐτῆς βλέμματα τὰς ὀνειροπολήσεις, τὴν μελαγχολίαν, τρόμος καὶ φρίκη μὲ καταλαμβάνει καὶ, φωταγωγούμενος ὑπὸ τῆς στοργῆς μου, κραυγάζω: Τροφὴν εἰς τὴν νέαν ταύτην κεφαλὴν! τροφὴν ὑγιᾶ, οὐσιώδη! ὅσον περισσότερον ἡ γυνὴ εἶναι ἀσταθὴς, εὐαίσθητος, εὐχερὴς ὅπως τραπῇ πρός τε τὸ καλὸν καὶ κακὸν μετὰ τῶν προτερημάτων, τοσοῦτον πρέπει πρὸς ἀντιστάθμησιν ἀνατροφὴ σπουδαῖα καὶ μόνιμος. Οἱ ἰατροὶ τρέφουσι τοὺς νευρικοὺς δι' ὀπωρῶν καὶ γλυκυσμάτων; Ἀλλὰ συγχίζεται οὕτως ἡ καρδία των, λέγουσιν, ἀμβλύνεται ἡ εὐαισθητικότης των! Πότε ἡ γνῶσις ὡραίων πραγμάτων, πότε ἡ ἐξησκημένη καὶ ἔλλογος σπουδὴ τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ ἐξήλειψεν ἐκ τοῦ δημιουργήματος τὸ ὡραιότερον χαρακτηριστικὸν τῆς ὁμοιώσεώς του μετὰ τοῦ Δημιουργοῦ, τὴν δύναμιν τοῦ ἀγαπᾷν; Συγχίζεται ἡ καρδία τῶν Σαλονίων, ἡ προσπεποιημένη καὶ ἀσθενὴς αἰσθητικότης. Ὦ! τοιαύτη καρδία ἀποθνήσκει ἐκεῖ, τὸ πιστεύω, τὸ ἐλπίζω. Καρδία ὅμως οἵαν ὑπέδειξαν αἱ γυναῖκες εἰς τὰς μεγάλας ἐπαναστάσεις, ὡς ἐπὶ τοῦ Τρόμου, ἡ καρδία τῶν θυγατέρων, τῶν συζύγων καὶ μητέρων, εὑρήσει, μηδόλως ἀμφιβάλλετε, ὑποστήριξιν καὶ διατροφὴν ἐν τῇ ὑψηλῇ σπουδῇ τῆς φύσεως. Πᾶν τὸ μέγα διατρέφει τὸ μέγα.

Κόμης — Ἀλλὰ τέλος, παραδέχεσθε τὸ πρόγραμμα τοῦτο τῆς ἀνατροφῆς διὰ τὴν θυγατέρα σας;

Ξενίζων — Τὸ πρόγραμμα, ὅπερ διετύπωσεν ὁ Φωνελὼν ἐν τῇ ἀνατροφῇ τῶν κορασίων ἢ κάλλιον, τὸ πρόγραμμα ὅπερ δύναταί τις νὰ σχηματίσῃ ἐκ τοῦ στίχου τούτου τοῦ Μολιέρου ἐν τῷ ποιήματι αὐτοῦ «αἱ Σοφαὶ Γυναῖκες».

Ἀπρδέχομαι τὴν γνώμην τῶν λεγόντων ὅτι πρέπει
πάσης γνώσεως τελείας ἡ γυνὴ καρπὸν νὰ δρέπῃ.

Πάσης γνώσεως τελείας ἡ γυνὴ καρπὸν νὰ δρέπῃ! οὐδὲν μήτε πλεῖον μήτε ἔλλαττον τούτου δύναταί τις νὰ εἴπῃ.

Ε. ΛΕΚΟΥΒΕ.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ
ΤΟΥ «ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ» ΔΙΑΛΟΓΟΥ
ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ. (1)

Ἀκολούθως διηγεῖται ὅτι αὐτὴ ἡ φυσικὴ τῆς οἰκίας οἰκοδομὴ ἐβοήθησεν αὐτοὺς εἰς τὴν εὕρεσιν τῆς ἁρμοδίου θέσεως ἑνὶ ἑκάστῳ. διότι εἰς μὲν τὸν θάλαμον ὀχυρὸν ὄντα κατέταξεν τὰ πλείστου ἄξια καὶ τὰ στρώματα· εἰς δὲ τὰς ξηρὰς ἀποθήκας, τὸν σῖτον· εἰς δὲ τὰς ψυχρὰς τὸν οἶνον· εἰς δὲ τὰ φωτεινὰ μέρη, ὅσα ἐργόχειρα καὶ σκεύη ἐδέοντο φωτός. Διαιτητήρια δὲ καλλωπισμένα ἐπεδείκνυον αὐτῇ, λέγει, τὸ μὲν θέρος τὰ δροσερὰ, τὸν δὲ χειμῶνα τὰ θερμά. Ἀφοῦ δὲ διήλθομεν ταῦτα, διεχωρίσαμεν ἔπειτα τὰ ἔπιπλα κατὰ φυλάς. Ἠρχόμεθα δὲ πρῶτον ἀθροίζοντες ὅσα σκεύη μεταχειριζόμεθα εἰς τὰς θυσίας. Μετὰ ταῦτα διηροῦμεν τὸν εἰς τὰς ἑορτὰς στολισμὸν τῆς γυναικὸς, τὴν ἐνδυμασίαν τοῦ ἀνδρὸς εἰς ἑορτὰς καὶ εἰς πόλεμον, στρώματα ἐν γυναικωνίτιδι, στρώματα ἐν ἀνδρωνίτιδι ὑποδήματα ἀνδρικά. Ὅπλων ἄλλη φυλὴ, ἄλλη τῶν σιτοποιϊκῶν, ἄλλη τῶν ὀψοποιϊκῶν, ἄλλη τῶν διὰ λουτρῶν, ἄλλη τῶν σπογγιστήρων, ἄλλη τῶν περὶ τὴν τράπεζαν. Καὶ ταῦτα πάντα διεχωρίσαμεν, καὶ προσέτι ὅσα ἀείποτε ἀναγκαῖά εἰσι πρὸς χρῆσιν, καὶ τὰ τῶν ἐργατῶν. Ἀφελόντες δὲ τὰ κατὰ μῆνα δαπανώμενα, ἐχωρίσαμεν καὶ τὴν εἰς ἐνιαυτὸν ἀπολελογισμένην δαπάνην, διότι οὕτως ὀλιγώτερον λανθάνει πῶς θέλει ἀποβεῖ πρὸς τὸ τέλος. Ἀφοῦ δὲ διεχωρίσαμεν ταῦτα πάντα μετακομίσαμεν ἕκαστα εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν. Μετὰ δὲ ταῦτα τὰ μὲν ἐν καθημερινῇ χρήσει σκεύη παρεδώκαμεν εἰς τοὺς ὑπηρέτας δείξαντες ἵνα διατηρῶσιν αὐτὰ σῶα. ὅσα δὲ μεταχειριζόμεθα μόνον εἰς τὰς ἑορτὰς ἢ εἰς τὰς ξενοδοχίας, ἢ ἐφ' ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ταῦτα ἐνεχειρίσαμεν τῇ ταμείᾳ, καὶ δείξαντες τὰς θέσεις αὐτῶν, καὶ ἐπαριθμήσαντες, καὶ κατεγράψαντες ἕκαστα, εἴπομεν αὐτῇ νὰ δίδῃ μὲν ἕκαστα τούτων εἰς τὸν λαβόντα ἀνάγκην, νὰ ἐνθυμῆται δὲ εἰς ὅν τινα δίδωσί τι, καὶ λαμβάνουσα ὀπίσω νὰ καταθέτῃ αὐτὸ ὅθεν τὸ ἔλαβεν. Τὴν δὲ ταμείαν, λέγει, ἐξελεξάμεθα, παρατηρήσαντες ἐκείνην, ἥτις ἐφαίνετο ἐγκρατεστέρα καὶ γαστρὸς καὶ οἴνου, καὶ ὕπνου, καὶ λαγνίας, καὶ πρὸς τούτοις ἔχουσαν καὶ μνημονικὸν ἱκανὸν καὶ προνοοῦσαν μήπω ἐκπέσῃ τῆς ἀγάπης καὶ εὐνοίας ἡμῶν. Ἐδιδάσκομεν δὲ αὐτὴν τὸ μὲν νὰ διάκειται εὐνοϊκῶς πρὸς ἡμᾶς, διακοινοῦντες αὐτῇ καὶ τῶν εὐφροσύνων καὶ τῶν λυπηρῶν· τὸ δὲ νὰ προθυμῆται μεθ' ἡμῶν εἰς τὴν τοῦ οἴκου αὔξησιν, μεταδιδόντες αὐτῇ τῆς εὐπραγίας· τὴν δὲ δικαιοσύνην ἐδιδάσκομεν αὐτὴν, τιμῶντες τοὺς δικαίους μᾶλλον τῶν ἀδίκων, καὶ ἐπιδεικνύοντες ὅτι οἱ ποῶτοι βιοῦσι πλουσιώτερον καὶ ἐλευθεριώτερον τῶν δευτέρων. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, λέγει, ὦ Σώκρατες, εἶπον τῇ γυναικὶ ὅτι οὐδὲν ὄφελος τούτων εἰ μὴ αὐτὴ ἐπιμελήσεται ὅπως διαμείνῃ ἑκάστῳ ἡ τάξις. Παραβάλλει δὲ τὴν θέσιν τῆς οἰκοδεσποίνης πρὸς τὴν τοῦ νομοφύλακος, καὶ τοῦ φρουράρχου, καὶ τοῦ Βασιλέως, δι' ἀκριβοῦς καὶ πιστῆς ἀντιπαραθέσεως τῶν καθηκόντων, ἑκάστου λέγων ὅτι, καθὼς εἰς τὰς εὐνοουμένας πόλεις ἀνάγκη ὅπως ὁ νομοφύλαξ ἐπιτηρῇ ἐὰν οἱ νόμοι ἐκτελῶνται, ὁ δὲ φρούραχος ἐξετάζει τὰ τείχη ἐὰν καλῶς ἔχωσιν ἕκαστα, ὁ δὲ Βασιλεὺς [illegible] μὲν ἄξιον ἐπαινῇ καὶ τιμᾷ, τὸν δὲ κακὸν λοιδορῇ καὶ κολάζῃ, οὕτω καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀνάγκη ὅπως εὐνομῆται, ἵνα ἡ γυνὴ ἐφίσταται ἐπὶ παντὸς, καὶ προστάττῃ τὰ ἔργα εἰς τοὺς ὑπηρέτας, καὶ ἐξετάζῃ ἐὰν καλῶς ἔχωσιν ἕκαστα. Συμβουλεύει δὲ αὐτὴν ὅτι δὲν πρέπει νὰ λυπῆται ἐὰν ἐπιφορτίζῃ πλείονα πράγματα εἰς αὐτὴν ἢ εἰς τοὺς ὑπηρέτας διότι οἱ μὲν ὑπηρέται δὲν ἔχουσιν δικαίωμα ἐπὶ τῶν τοῦ δεσπότου κτημάτων, εἰμὴ ὅσον τὸ νὰ φυλάττωσι καὶ θεραπεύωσιν αὐτὰ, ὁ δὲ δεσπότης ἐστὶ κύριος νὰ μεταχειρίζηται ἅπαντα ὅταν θελήσῃ. Πρὸς ταῦτα δὲ ἡ γυνὴ οὐ μόνον τὴν ἐλαχίστην δὲν ἔδειξε δυσαρέσκειαν, ἀλλὰ καὶ μετὰ προθυμίας παρεδέξατο τὰς συμβουλὰς, προσθεῖσα ὅτι γυναικὸς σώφρονος ἴδιόν ἐστι τὸ ἐπιμελεῖσθαι τῶν κτημάτων ὥσπερ καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς. Ἀκούσας ταύτην τῆς γυναικὸς τὴν ἀπάντησιν ὁ Σωκράτης ἐπιφωνεῖ:—Μὰ τὴν Ἥραν, ὦ Ἰσχόμαχε, ὄντως ἀνδρικὴν ἐπιδεικνύεις τὴν διάνοιαν τῆς γυναικός!—Ἐκ δὲ τούτου λαβὼν οὗτος ἀφορμὴν ὑπόσχεται νὰ διηγηθῇ αὐτῷ καὶ ἄλλα μεγαλόφρονα αὐτῆς ἔργα· ὁ δὲ Σωκράτης παρακαλεῖ αὐτὸν ἐπιμόνως ἵνα ἐξακολουθήσῃ τῆς διηγήσεως λέγων, ὅτι πολλῷ μᾶλλον τέρπομαι νὰ μανθάνω ἀρετὴν ζώσης γυναικὸς, παρ' ἐὰν ὁ Ζεῦξις ἐπεδείκνυέ μοι διὰ τῆς τέχνης τὸ πρωτότυπον τῆς γυναικείας καλλονῆς. Λέγει λοιπὸν ὁ Ἰσχόμαχος ὅτι ἰδών ποτε αὐτὴν ἠλλειμένην διὰ ψιμμυθίου καὶ βαφῆς ἐρυθρᾶς, καὶ ἔχουσαν ὑποδήματα ὑψηλὰ ὅπως φαίνηται ὑψηλοτέρα τοῦ φυσικοῦ αὐτῆς ἀναστήματος, τὴν ἠρώτησεν. Πῶς σοὶ φαίνομαι, ὦ γύναι, μᾶλλον ἀξιοφίλητος κοινωνὸς τῶν χρημάτων, ἐὰν σοὶ ἐπιδεικνύω αὐτὰ τὰ ὄντα, ἢ ἂν προσπαθῶ νὰ σ' ἐξαπητήσω ἐπιδεικνύων σοι ἀργύριον κίβδηλον καὶ περιδέραια ξύλινα ἐπίχρυσα, καὶ πορφυρίδας ἐξιτίλους, λέγων ὅτι εἶναι ἀληθινά; Ὦ! μὴ γένοιτο, εἶπεν ἡ γυνὴ, διότι ἐὰν ἦσο τοιοῦτος, οὐδέποτε ἤθελον σὲ ἀγαπήσει ἐκ ψυχῆς. Συνήλθομεν λοιπὸν, ὦ γύναι ἵνα συγκοινωνήσωμεν καὶ τῶν σωμάτων:—Οὕτω λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀπεκρίθη ἐκείνη.—Πῶς λοιπὸν ἤθελον σοὶ φαίνεσθαι μᾶλλον ἀξιοφίλητος κοινωνὸς τοῦ σώματος, ἀλειφόμενος τὰς παρειὰς μὲ μίλτον καὶ ἀνδρείκελον (1) ἢ παρέχων σοι τὸ ἐμὸν σῶμα ὑγιαῖνον καὶ ἐρρωμένον καὶ ἀληθῶς εὔχρουν;—Ἐγὼ μὲν, εἶπεν ἐκείνη, οὔτε τοῦ μίλτου ἤθελον ἅπτεσθαι ἡδύτερον σοῦ, οὔτε τοῦ ἀνδρεικέλου τὸ χρῶμα ἤθελον βλέπει ἡδύτερον ἢ τὸ σόν, οὔτε οἱ ἠλλειμένοι ὀφθαλμοί σου ἤθελον μὲ τέρπει μᾶλλον ἢ οἱ ὑγιαίνοντες.—Καὶ ἐγὼ λοιπὸν, πίστευσον, ὦ γύναι, μήτε εἰς τὰ τοῦ ψιμμυθίου, μήτε εἰς τὰ τῶν βαφῶν χρώματα ἥδομαι μᾶλλον ἢ εἰς τὸ σόν. Καὶ ἀποδεικνύει πρὸς αὐτὴν ὅτι αἱ τοιαῦται ἀπάται ταχέως ἀλίσκονται καὶ ἐξελέγχονται.—Τί δὲ ἀπεκρίθη πρὸς ταῦτα; ἐρωτᾷ ὁ Σωκράτης.—Τί ἄλλο, λέγει ὁ Ἰσχόμαχος, εἰμὴ ὅτι τοῦ λοιποῦ ἐπεδείκνυεν ἑαυτὴν καθαρὰν καὶ κοσμίως ἔχουσαν. Μὲ ἠρώτα δὲ μάλιστα ἐὰν ἔχω τι νὰ τὴν συμβουλεύσω διὰ νὰ φαίνηται ὄντως ὡραία. Ἐγὼ δὲ λέγει, ὦ Σώκρατες συνεβούλευον αὐτῇ ἵνα μὴ κάθηται πάντοτε δουλικῶς, ἀλλὰ τῇ βοηθείᾳ τῶν θεῶν νὰ ἐπιστατῇ δεσποτικῶς καὶ ἐπὶ τῆς ἱστουργίας διδάσκουσα καὶ μανθάνουσα, καὶ τὴν σιτοποιὸν νὰ ἐπισκέπτηται, καὶ τὴν ταμείαν νὰ πλησιάζῃ ἐν ᾧ διανέμει τὰ τρόφιμα, καὶ περιερχομένη νὰ παρατηρῇ ἐὰν ἕκαστα κεῖνται εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν. Καλὸν δὲ γυμνάσιον εἶπον εἶναι, καὶ τὸ νὰ βρέχῃ καὶ σπογγίζῃ τὴν οἰκίαν καὶ νὰ ἀνασείῃ καὶ εὐτερπίζῃ τὰ ἱμάτια καὶ τὰ στρώματα. Οὕτω δὲ γυμναζομένη, καὶ συναμιλλωμένη πρὸς τὰς ὑπηρετρίας, καὶ μᾶλλον θέλει ὑγιαίνει, καὶ ἀληθῶς εὐχροωτέρα θέλει φαίνεσθαι καὶ ἐρασμιωτέρα εἰς ἐμέ. Αἱ δὲ σεμνοπρεπῶς πάντοτε καθήμεναι ὁμοιάζουσι τὰς κεκοσμημένας καὶ ἐξαπατώσας. Καὶ τώρα, εἶπεν, ὦ Σώκρατες, πείσθητι, ἡ γυνή μου διάγει οὕτως, ὥσπερ ἐδίδασκον αὐτὴν καὶ ὥσπερ νῦν σοὶ λέγω.

Μετὰ ταῦτα ὁ Σωκράτης λέγει πρὸς τὸν Ἰσχόμαχον ὅτι περὶ μὲν τῶν τῆς γυναικὸς ἔργων ἱκανὰ ἔμαθεν, ἤδη δὲ ἐπεθυμεῖ νὰ μάθῃ καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἅπερ πράττων καλεῖται καλὸς καγαθός· ἐκεῖνος δὲ μετριοφρόνως ἀποποιούμενος τοὺς ἐπαίνους τοῦ φίλου του, καὶ ἀποδιδοὺς αὐτοὺς εἰς σκώμματα, λέγει, ὅτι πρῶτον μὲν ἐπιμελεῖται καὶ τιμᾷ τοὺς θεούς, ἀφ' ὧν πηγάζει πᾶσα γνῶσις καὶ πᾶσα εὐπραγία τοῖς εὖ φρονοῦσιν. Ἐπικαλεῖται δὲ αὐτοὺς ὑπὲρ ὑγείας καὶ ῥώμης τοῦ σώματος, καὶ ὑπὲρ τιμῆς ἐν τῇ πόλει, καὶ ὑπὲρ εὐνοίας ἐν τοῖς φίλοις, καὶ ὑπὲρ καλῆς σωτηρίας ἐν πολέμῳ, καὶ ὑπὲρ πλούτου καλῶς αὐξομένου. Ὁ δὲ Σωκράτης ἐρωτᾷ εἰ μέλλει αὐτῷ περὶ αὐξήσεως χρημάτων.—Καὶ πολὺ μέλλει μοι τὸ τοιοῦτον, ἀποκρίνεται ὁ Ἰσχόμαχος, διότι μοὶ εἶναι εὐχάριστον καὶ τοὺς θεοὺς νὰ τιμῶ μεγαλοπρεπῶς, καὶ τοὺς φίλους ἐν ἀνάγκαις νὰ ἐπιβοηθῶ, καὶ τὴν πόλιν τὸ κατὰ δύναμιν νὰ κοσμῷ.—Εἶτα δὲ παρακαλεῖ αὐτὸν ὁ Σωκράτης νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν λόγον ὅθεν ἤρχισε, πῶς δηλονότι, ἐπιμελεῖται τῆς ὑγείας καὶ τῆς τοῦ σώματος ῥώμης, καὶ πῶς τὸ ἐν πολέμῳ καλῶς σώζεσθαι. Οὗτος δὲ ἀπαντᾷ ὅτι ταῦτα πάντα εἰσὶν ἀλληλεξάρτητα διότι ὅταν τις ἐχῃ αὐτάρκη τὰ πρὸς τὸ ζῆν, καὶ ἡ ὑγεία, καὶ ἡ ῥώμη, καὶ ἡ τῶν πολεμικῶν ἔργων ἐπιμέλεια προσγίνεται, οὐχὶ διὰ τῆς μαλθακότητος καὶ τῆς ῥαστώνης, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀσκήσεως· ἐντεῦθεν δὲ πηγάζει καὶ ἡ τοῦ οἴκου αὔξησις.

(ἀκολουθεῖ) ΜΑΡΙΓΩ Δ. ΣΥΡΜΑ.

(1) Ἴδε ἀριθ. 40.

(1) Ἀνδρείκελον μίγμα βαφῆς εἰς χρῆσιν παρὰ τοῖς ζωγράφοις πρὸς ἀπομίμησιν τῆς ἀνθρωπίνης ὄψεως.

ΚΥΨΕΛΗ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Η ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑ ΚΑΙ Η ΠΡΟΙΞ.

Ὥσπερ τὴν σήμερον, οὕτω καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους χρόνους, δύω ἰσχυραὶ ἀφορμαὶ προὐκάλουν τὴν ἀποφυγὴν τοῦ γάμου. Τούτων δὲ ἡ μὲν πρώτη ἦν ἡ κατὰ τοὺς δεινοὺς τότε τῆς παρακμῆς καὶ ἐξαχρειώσεως τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας χρόνους ἐπικρατοῦσα παρὰ ταῖς γυναιξὶν ἐπάρατος πολυτέλεια, ἥτις καθίστα, ὡς καὶ τὴν σήμερον, βίον ἀβίωτον τὸν ἔγγαμον βίον· ἡ δὲ δευτέρα ὑπῆρχεν ἡ νωθρεία, ἡ ἀβελτηρία καὶ ἡ κουφονοία τῶν ἀνδρῶν, περιμενόντων ἐκ τῆς προικὸς τῶν γυναικῶν νὰ πλουτήσωσι, καὶ μεταχειριζόντων τὸ θεώτατον καὶ ἁγιότατον τοῦ γάμου μυστήριον ὡς ὄργανον αἰσχροκερδείας. Ἐναντίον δὲ τούτων τῶν δύο σφόδρα θανασίμων κακῶν, ἐξ ὧν ἐπήγαζον καὶ πηγάζουσι πάντα τὰ ἄλλα δεινὰ ἔν τε τῷ ἰδιωτικῷ καὶ τῷ δημοσίῳ βίῳ, ἐξηκόντισε τὰ πικρότατα βέλη τῆς ἀκαταμαχήτου αὐτοῦ διαλεκτικῆς δεινότητος ὁ μέγας Χρυσόστομος. Ἀλλ' ἐπειδὴ ταῦτα καὶ σήμερον καταμαστίζουσι τὴν ἡμετέραν κοινωνίαν δυστυχῶς, καταχωρίζωμεν ἐνταῦθα τὰς ἑπομένας περικοπὰς, ἐν αἷς μετὰ δεξιότητος θαυμασίας καὶ ἀνυπερβλήτου τέχνης καταδείκνυνται ἐναργῶς τὰ ἄπειρα δεινὰ ἅπερ προέρχονται ἐκ τῆς τῶν γυναικῶν πολυτελείας καὶ ἐκ τῆς τοῦ γάμου ἐμπορίας τῶν ἀνδρῶν. Διὸ παρακαλοῦμεν θερμῶς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας ἵνα μετὰ προσοχῆς πολλῆς ἀναγνώσωσι τοὺς ἑπομένους σοφοὺς τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου λόγους.

Καὶ περὶ μὲν τῶν γυναικῶν λέγει: «Ὑμεῖς αἱ χρυσοφοροῦσαι γυναῖκες, αἱ τὸν δρόμον τῶν γυναικῶν θεασάμεναι ἐκείνων, ὀψὲ γοῦν ποτε τὴν νόσον ἀπόθεσθε τῆς τῶν χρυσίων ἐπιθυμίας. Ζηλοῦτε τὰς μακαρίας ἐκείνας γυναῖκας, ἀνταλλάξασθε τὸν κόσμον, ὃν περίκεισθε, ἐλεημοσύνην περιθέμεναι. Τί τὸ ὤφελος, εἰπέ μοι, τῶν λίθων τῶν τιμίων τούτων, καὶ τῶν χρυσοπάστων ἱματίων; Χαίρει τούτοις, φησὶν, ἡ ψυχὴ καὶ εὐφραίνεται Ἐγὼ τὸ κέρδος ἠρώτησα, σὺ δέ μοι τὴν βλάβην εἶπες. Τοῦ γὰρ περὶ ταῦτα ἠσχολῆσθαι καὶ χαίρειν καὶ προσηλῶσθαι χεῖρον οὐδὲν· πικροτέρα ἡ χαλεπὴ αὕτη δουλεία γίνεται, ὅταν τις δουλεύων εὐφραίνηται. Ἐπὶ τίνι γὰρ τῶν πνευματικῶν, ὡς χρὴ, σπουδάσει ποτὲ ἔργων; πότε δὴ καταγελάσεται, ὡς δεῖ, τῶν βιωτικῶν πραγμάτων, ἡ χαρᾶς ἄξιον εἶναι νομίζουσα τὸ δεδέσθαι χρυσῷ; Ὁ γὰρ ἐν δεσμωτηρίῳ μένων, καὶ ἡδόμενος, οὐδέποτε ἀπαλλαγῆναι θελήσει, ὥσπερ οὖν οὐδὲ αὕτη, ἀλλ' ὥσπερ τις αἰχμάλωτος γενομένη τῆς πονηρᾶς ταύτης ἐπιθυμίας, οὐδὲ φωνῆς ἀνέξεται πνευματικῆς ἀκοῦσαι μετὰ τῆς προσηκούσης ἐπιθυμίας τε καὶ σπουδῆς, μήτι γε ἔργον μετελθεῖν. Τί οὖν τὸ κέρδος τοῦ κόσμου τούτου, καὶ τῆς βλακείας ταύτης, εἰπέ μοι; Τέρπομαι, φησι. Πάλιν μοι τὴν βλάβην εἶπες καὶ τὸν ὄλεθρον. Ἀλλὰ καὶ τιμῆς ἀπολαύω, φησὶ, πολλῆς παρὰ τῶν ὁρώντων. Καὶ τί τοῦτο; Ἑτέρας γὰρ τοῦτο διαφθορᾶς ὑπόθεσις, ὅταν εἰς τῦφον, ὅταν εἰς ἀπόνοιαν αἴρῃ. Φέρε οὖν, ἐπειδὴ σὺ τὸ κέρδος οὐκ εἶπες, ἀνάσχου ἐμοῦ σοι διηγουμένου τὰς βλάβας. Τίνες οὖν ἐντεῦθεν αἱ βλάβαι; ἡ φροντὶς, ἡ μεῖζον τῆς ἡδονῆς. Διὸ πολλοὶ τῶν ὁρώντων, τούτων δὴ τῶν παχυτέρων, τέρπονται μᾶλλον, ἢ ἡ περικειμένη. Σὺ μὲν γὰρ μετὰ μερίμνης καλλωπίζῃ, ἐκεῖνοι δὲ ἄνευ ταύτης ἑστιῶσι τὰς ὄψεις. Εἶτα ἑτέρα πάλιν, τὸ ταπεινοῦσθαι τὴν ψυχὴν, τὸ βασκαίνεσθαι πάντοθεν καὶ πανταχοῦ. Αἱ γὰρ πλησίον δηχθεῖσαι κατὰ τῶν οἰκείων ἀνδρῶν ὁπλίζονται καὶ πολέμους ἀναρριπίζουσι χαλεποὺς. Μετὰ τοῦτο σχολὴν ἅπασαν καὶ τὴν φροντίδα εἰς τοῦτο δαπανᾶσθαι, τὸ τῶν πνευματικῶν μὴ σφόδρα ἀντέχεσθαι κατορθωμάτων, τοῦ τύφου καὶ ἀπονοίας καὶ κενῆς πληροῦσθαι δόξης, τὸ τῇ γῇ προσηλῶσθαι καὶ πτερορρυεῖν, καὶ ἀντὶ ἀστοῦ, γενέσθαι κύνα καὶ χοῖρον· ἀφεῖσα γὰρ τὸ πρὸς τὸν οὐρανὸν βλέπειν καὶ πέτασθαι, καθάπερ οἱ χοῖροι, χαμαὶ νεύεις, μέταλλα περιεργαζομένη καὶ χηραμοὺς, καὶ ψυχὴν ἀνανδρον καὶ ἀνελεύθερον κτωμένη.

» Ἀλλ' ἐπιστρέφεις φαινομένη ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς· δι' αὐτὸ μὲν οὖν τοῦτο χρυσοφορεῖν οὐκ ἔδει, ἵνα μὴ κοινὸν γένῃ θέατρον, καὶ πολλῶν κατηγόρων ἀνοίξῃς στόματα· οὐδεὶς γάρ σε τῶν ἐπιστρεφομένων θαυμάζει, ἀλλὰ σκώπτουσιν ὡς φιλόκοσμον, ὡς ἀλαζόνα, ὡς σαρκικὴν γυναῖκα. Κἂν εἰς ἐκκλησίαν εἰσέλθῃς, ἐξῆλθες οὐδὲν λαβοῦσα, ἀλλ' ἢ μυρία σκώμματα καὶ λοιδορίας καὶ ἀρὰς παρὰ πάντων τῶν ὁρώντων . . .

» Οὐκοῦν ἀπόδυσαι τὴν καταγέλαστον ταύτην περιβολὴν, καὶ τότε σὲ θαυμάσονται πάντες· τότε καὶ δόξης καὶ καθαρᾶς ἀπολαύσῃ τῆς ἡδονῆς, ὡς νῦν γε σκωμμάτων γέμεις, ἀθυμίας πολλῆς ὑποθέσεις ἐκ τούτων σαυτῇ κατασκευάζουσα. Ἂν γὰρ ἐκπέσῃ τι τούτων, ἐννόησον ὅσα ἐντεῦθεν τίκτεται τὰ κακὰ· πόσοι μαστιγοῦνται θεραπαινίδες; πόσοι ἄνδρες ἐνοχλοῦνται; πόσοι ἀπάγονται; πόσοι δεσμωτήριον οἰκοῦσι; καὶ δικαστήρια ἐντεῦθεν, καὶ εἰσαγωγαὶ καὶ μυρίαι πάντοθεν ἀραὶ καὶ κατηγορίαι, τῇ γυναικὶ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς, τῷ ἀνδρὶ παρὰ τῶν φίλων, τῇ ψυχῇ παρ' ἑαυτῆς. Ἀλλ' οὐκ ἀπολεῖται (τὰ τῆς πολυτελείας κοσμήματα δηλαδὴ)· μάλιστα μὲν τοῦτο οὐ ῥᾴδιον· εἰ δὲ καὶ σωθείη διὰ παντὸς, σωζόμενα πάλιν παρέχει μέριμναν καὶ φροντίδα καὶ ἀηδίαν, καὶ κέρδος οὐδέν. Ποία γὰρ ἐντεῦθεν πρόσοδος τῇ οἰκίᾳ; τί ὤφελος αὐτῇ τῇ περικειμένῃ; ὄφελος μὲν οὐδὲν, ἀκοσμία δὲ πολλὴ, καὶ κατηγορία πάντοθεν.»

Περὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν τῶν καπηλευομένων τὸν γάμον καὶ προῖκα ζητούντων πολλὴν, λέγει· «Εἰδὼς τοίνυν ἡλίκον μυστήριον ἐστὶν ὁ γάμος καὶ ἡλίκου πράγματος τύπος, μὴ ἁπλῶς, μηδὲ ὡς ἔτυχε περὶ τούτου βουλεύου, μηδὲ χρημάτων εὐπορίαν ζήτει, μέλλων ἄγεσθαι νύμφην· οὐ γὰρ καπηλείαν, ἀλλὰ βίου κοινωνίαν εἶναι τὸν γάμον δεῖ νομίζειν. Καὶ γὰρ πολλῶν ἤκουσα λεγόντων, ὁ δεῖνα εὐπορώτερος γέγονεν ἀπὸ τοῦ γάμου, πένης ὤν· ἐπειδὴ γυναῖκα εὔπορον ἔλαβε, πλουτεῖ καὶ τρυφᾷ νῦν. Τί λέγεις, ἄνθρωπε; ἀπὸ γυναικὸς κερδαίνειν ἐπιθυμεῖς, καὶ οὐκ αἰσχύνῃ, οὐδὲ ἐρυθριᾷς; οὐδὲ εἰς τὴν γῆν καταδύῃ, τοιούτους κερδῶν ἐπιζητῶν τρόπους; καὶ ποῦ ταῦτα ἀνδρὸς τὰ ῥήματα; Γυναικὸς ἓν ἐστι μόνον τὰ συλλεγόμενα διαφυλάττειν, τὰς προσόδους διατηρεῖν, τῆς οἰκίας ἐπιμελεῖσθαι. Καὶ γὰρ καὶ διὰ τοῦτο αὐτὴν ἔδωκεν ὁ Θεὸς, ἵνα ἐν τούτοις ἡμῖν βοηθῇ μετὰ τῶν ἄλλων ἁπάντων. Ἐπειδὴ γὰρ τὸν βίον τὸν ἡμέτερον δύο ταῦτα συγκροτεῖν εἴωθε, τὰ πολιτικὰ καὶ ἰδιωτικὰ πράγματα, διελὼν ἀμφότερα ταῦτα ὁ Θεὸς, ταύτῃ μὲν τὴν τῆς οἰκίας προστασίαν ἀπένειμε, τοῖς δὲ ἀνδράσι τὰ τῆς πόλεως ἅπαντα πράγματα, τά τε ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς, δικαστήρια, βουλευτήρια, στρατηγίας, τὰ ἄλλα πάντα. Οὐ δύναται ἀκοντίσαι δόρυ, οὐδὲ ἀφεῖναι βέλος ἡ γυνὴ, ἀλλ' ἠλακάτην δύναται λαβεῖν, καὶ ἱστὸν ὑφᾶναι, καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν διαθεῖναι καλῶς. Οὐ δύναται εἰσηγήσασθαι ἐν βουλευτηρίῳ, ἀλλὰ δύναται γνώμην εἰσηγήσασθαι ἐν οἰκίᾳ, καὶ πολλάκις, ἅπερ συνεῖδεν ὁ ἀνὴρ κατὰ τὴν οἰκίαν, βέλτιον αὕτη συνεῖδεν. Οὐ δύναται τὰ δημόσια διαθεῖναι καλῶς, ἀλλὰ δύναται παιδείᾳ διαθρέψαι καλῶς, τὸ κεφάλαιον τῶν κτημάτων. Δύναται θεραπαινίδων κακουργίας συνιδεῖν, καὶ σωφροσύνης ἐπιμεληθῆναι τῶν διακονουμένων, τὴν ἄλλην ἅπασαν τῷ συνοικοῦντι παρέχειν ἄδειαν, καὶ πάσης αὐτὸν τοιαύτης ἀπαλλάξαι φροντίδος, ἐν οἴκοις ταμιείων, ἐριουργίας, ἀρίστου παρασκευῆς, ἱματίων εὐσχημοσύνης, τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐπιμελουμένη, ἅπερ ἀνδρὶ οὔτε εὐπρεπὲς, οὔτε εὔκολον μεταχειρίζεσθαί ποτε, κἂν μυρία φιλονεικῇ. Καὶ γὰρ καὶ τοῦτο τῆς τοῦ Θεοῦ φιλοτιμίας καὶ σοφίας ἔργον, τὸν ἐν τοῖς μείζοσι χρήσιμον, ἐν τοῖς ἐλάττοσι καταδεέστερον καὶ ἄχρηστον εἶναι, ἵνα ἀναγκαία γένηται τῆς γυναικὸς ἡ χρεία. Εἰ γὰρ ἐν ἀμφοτέροις ἐποίησε τὸν ἄνδρα ἐπιτήδειον εἶναι εὐκαταφρόνητον ἂν τὸ τῶν γυναικῶν ἐγένετο γένος· πάλιν, εἰ τὸ μεῖζον καὶ χρησιμώτερον ἐπέτρεψε τῇ γυναικὶ, πολλῆς ἂν ἐνέπλησε τὰς γυναῖκας τῆς ἀπονοίας. Διὰ τοῦτο οὔτε ἀμφότερα ἐνὶ ἔδωκεν, ἵνα μὴ τὸ ἕτερον ἐλαττωθῇ γένος καὶ περιττὸν εἶναι δοκῇ· οὔτε ἐξίσης ἀμφότερα ἑκατέρῳ διένειμεν, ἵνα μὴ πάλιν ἐκ τῆς ἰσοτιμίας μάχη τις γένηται καὶ φιλονεικία, τῆς αὐτῆς προεδρείας τοῖς ἀνδράσι φιλονεικουσῶν ἀξιοῦσθαι τῶν γυναικῶν· ἀλλ' ὁμοῦ καὶ τῆς εἰρήνης προνοῶν, καὶ τὴν πρέπουσαν ἑκάστῳ τάξιν διατηρῶν, εἰς δύο ταῦτα διελὼν ἡμῶν τὴν ζωὴν, τὸ μὲν ἀναγκαιότερον τῷ ἀνδρὶ, τὸ δὲ ἔλαττον καὶ καταδεέστερον δέδωκε τῇ γυναικὶ· ἵνα ὁ μὲν διὰ τὸ ἀναγκαῖον τῆς χρείας περισπούδαστος ἡμῖν ᾖ, ἡ δὲ διὰ τὸ καταδεέστερον τῆς διακονίας μὴ κατεξανιστᾶται τοῦ συνοικοῦντος.»

» Ταῦτα οὖν ἅπαντες εἰδότες, ἓν μόνον ζητῶμεν, ψυχῆς ἀρετὴν καὶ εὐγένειαν τρόπων, ἵνα εἰρήνης ἀπολαύωμεν, ἵνα ἐντρυφῶμεν ἐν ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ διηνεκεῖ. Ὁ μὲν γὰρ εὔπορον λαβὼν γυναῖκα, δέσποιναν μᾶλλον ἔλαβεν ἢ γυναῖκα. Εἰ γὰρ καὶ χωρὶς τούτου φρονήματος εἰσιν αἱ γυναῖκες ἐμπεπλησμέναι, καὶ πρὸς δόξης ἔρωτα εὐέμπτωτοι, ἂν καὶ ταύτην προσλάβωσι τὴν προσθήκην, πῶς ἔσονται φορηταὶ τοῖς συνοικοῦσιν αὐταῖς; Ὁ δὲ ὁμότιμον ἢ πενεστέραν λαβὼν γυναῖκα, βοηθὸν καὶ σύμμαχον ἔλαβε, καὶ πάντα εἰς τὴν οἰκίαν εἰσήγαγε τὰ ἀγαθὰ . . . . Μὴ τοίνυν τοῦτο ζητῶμεν, ὅπως χρήματα ἔχωμεν, ἀλλ' ὅπως εἰρήνην, ὅπως ἡδονῆς ἀπολαύωμεν· διὰ τοῦτο γάμος, οὐχ' ἵνα πολέμου καὶ μάχης τὰς οἰκίας ἐμπιπλῶμεν, οὐχ ἵνα ἔρεις καὶ φιλονεικίας ἔχωμεν, οὐχ ἵνα πρὸς ἀλλήλους διαστασιάζωμεν, καὶ ἀβίωτον τὸν βίον ποιῶμεν, ἀλλ' ἵνα βοηθείας ἀπολαύωμεν, καὶ λιμένα ἔχωμεν καὶ καταφυγὴν, καὶ παραμυθίαν τῶν ἐπικειμένων κακῶν, ἵνα μεθ' ἡδονῆς τῇ γυναικὶ διαλεγώμεθα.»

» Πόσοι πλουτοῦντες, γυναῖκας λαβόντες εὐπόρους, τὴν οὐσίαν αὐξήσαντες, τὴν ἡδονὴν καὶ τὴν ὁμόνοιαν κατέλυσαν, καθημερινὰς μάχας ἐπὶ τῆς τραπέζης ποιούμενοι, φιλονεικίας ἔχοντες; Νόσοι πένητες πενεστέρας λαβόντες, εἰρήνης ἀπολαύουσι, καὶ μετ' εὐφροσύνης πολλῆς τὸν ἥλιον τοῦτον βλέπουσι; Οἱ δὲ εὔποροι, πανταχόθεν αὐτοῖς περικειμένης τρυφῆς, διὰ τὰς γυναῖκας ηὔξαντο πολλάκις ἀποθανεῖν, καὶ τῆς παρούσης ἀπαλλαγῆναι ζωῆς; Οὕτως οὐδὲν χρημάτων ὄφελος, ὅταν ψυχῆς μὴ ἐπιτυγχάνωμεν ἀγαθῆς. Καὶ τί χρὴ λέγειν περὶ εἰρήνης καὶ ὁμονοίας; καὶ γὰρ εἰς αὐτὴν τῶν χρημάτων τὴν κτῆσιν πολλάκις τὸ πλουσιωτέραν λαβεῖν ἡμᾶς παρέβλαψεν.»

» Ὅταν γὰρ εἰς τὸν τῆς προικὸς λόγον ἅπασαν τὴν περιουσίαν ἐπιδοὺς, εἶτα ἀώρου συμβάντος θανάτου, καταβαλεῖν παρὰ τῶν κηδεστῶν ἀναγκάζηται τὴν προῖκα ἅπασαν, καθάπερ οἱ ναυάγιον ὑπομένοντες ἐπὶ τῆς θαλάσσης τὸ σῶμα διασώζουσι μόνον, οὕτω δὴ καὶ οὗτος, μετὰ πολλὰς φιλονεικίας, καὶ μάχας καὶ ὕβρεις, καὶ δικαστήρια, μόλις τὸ σῶμα ἐλευθερον ἔχων ἐξέρχεται. Καὶ καθάπερ οἱ τῶν ἐμπόρων ἄπληστοι, μυρίων τὴν ναῦν πλήσαντες φορτίων, καὶ πλέον τῆς δυνάμεως τὸν ὄγκον ἐπιθέντες, κατέδυσαν τὸ σκάφος καὶ πάντα ἀπώλεσαν· οὕτω δὴ καὶ οὗτοι, τοὺς ὑπερόγκους ἀγάμενοι γάμους, μείζονα πολλάκις δόξαντες περιβαλέσθαι οὐσίαν, διὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῆς οὔσης ἐξέπεσον. Καὶ ὥσπερ ἐκεῖ κύματος ἐμβολὴ βραχεῖα ἐμπεσοῦσα βαπτίζει τὸ σκάφος, οὕτω καὶ ἐνταῦθα θάνατος ἄωρος προσπεσὼν μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ πάντα τὰ ὄντα αὐτοῦ ἀφείλετο.»

» Ταῦτα οὖν ἅπαντα ἐννοοῦντες, μὴ χρήματα περισκοπῶμεν, ἀλλὰ τρόπων ἐπιείκειαν καὶ σεμνότητα καὶ σωφροσύνην. Γυνὴ γὰρ σώφρων, καὶ ἐπιεικὴς, καὶ μετρία, κἂν πένης ᾖ, τὴν πενίαν πλούτου βέλτιον διαθεῖναι δυνήσεται· ὥσπερ ἡ διεφθαρμένη, καὶ ἀκόλαστος, καὶ φίλερις, κἂν μυρίους εὕρῃ θησαυροὺς ἔνδον κειμένους, ἀνέμου παντὸς τάχιον αὐτοὺς ἐκφυσήσασα, καὶ συμφοραῖς μυρίαις μετὰ τῆς πενίας περιβάλλει τὸν ἄνδρα. Μὴ τοίνυν πλοῦτον ζητῶμεν, ἀλλὰ τὴν χρησομένην καλῶς τοῖς οὖσι. Πρότερον μάθε τίς ἡ τοῦ γάμου αἰτία, καὶ τίνος ἕνεκεν εἰς τὸν βίον εἰσενήνεκται τὸν ἡμέτερον, καὶ μηδὲν πλέον ἀπαίτει».

ΚΛΕΩΝ καὶ ΙΑΝΘΗ.

(Διήγημα διὰ τοὺς παῖδας).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Τὰ συμβάντα τῆς ὁδοιπορίας των.

Περὶ τὴν ἑσπέραν, οἱ ὁδοιπόροι μας ἔφθασαν εἴς τινα ἀξιόλογον κωμόπολιν.

Τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ὁ ἐλεήμων συνοδοιπόρος των εὐηρεστήθη νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν Ἑλένην, ἀπήλλαξαν αὐτὴν τῆς σκληρᾶς ἀνάγκης τῆς ἐπαιτείας. Ἔκρουσαν ὅθεν τὴν πρώτην θύραν πρὸς ζήτησιν καταλύματος· ἐπειδὴ δὲ πολλαὶ ἔντονοι καὶ δυναταὶ φωναὶ ἠκούοντο κατ' ἀρχὰς ἐντὸς τῆς οἰκίας ταύτης, ἠναγκάσθησαν νὰ κρούσωσι τετράκις ἢ κάλλιον εἰπεῖν πολλάκις ἀλλεπαλλήλως τὴν θύραν. Ἄνθρωπός τις τέλος, προφέρων ὕβρεις καὶ βλασφημίας, τοῖς ἤνοιξε. Τὸ ὑψηλὸν αὐτοῦ ἀνάστημα, ἡ ἀποτρόπαιος φυσιογνωμία του ἐφόβισαν τὰ τέκνα, ἅτινα ἐνηγκαλίσθησαν πάραυτα τὴν μητέρα των.

«Ἔ! λοιπὸν τί θέλετε; ἠρώτησε μὲ ὕφος ἀπότομον, κλονούμενος καὶ τραυλίζων διότι ἦτο μέθυσος· τί θέ... λε... τε; ἐπανέλαβε θέτων τὸν λύχνον ἐνώπιον τῆς Ἑλένης.

— Ἐπιθυμοῦμεν νὰ εὕρωμεν κατάλυμα διὰ τὴν νύκτα ταύτην, ἀπεκρίθη κατηφὴς ἡ Ἑλένη.

— Κατάλυμα; ἐδὼ ξενοδοχεῖον εἶναι; Ἆ! ἦλθες, λοιπὸν, νὰ μὲ διαταράξῃς! θὰ σὲ κακοποιήσω· καλὴ νύκτα, εἶπε καὶ ἀνεχώρησε καγχάζων, κλείσας συνάμα καὶ τὴν θύραν.

— Χάρις τῷ Θεῷ, ἀπεσύρθη, εἶπεν ἡ Ἰάνθη ἀναπνέουσα· Ὦ! Μῆτερ, Μῆτερ, φαίνεται αἴσχιστος ἄνθρωπος οὗτος.

— Εἶναι δυστυχέστατος· διότι εἶναι ὅλως ἀφοσιωμένος εἰς τὸ ποτόν· πρέπει δὲ μᾶλλον νὰ τὸν λυπηθῶμεν καὶ ἐλεεινολογήσωμεν, ἐπανέλαβεν ἡ μήτηρ. Ἔλθετε, τέκνα μου θὰ εὕρωμεν ἴσως εἰς τὸ χωρίον τοῦτο εὐσπλάγχνους ἀνθρώπους.»

Ἔφθασαν εἰς εὐτελῆ τινα καλύβην, ἐντὸς τῆς ὁποίας δεν ὑπῆρχε μὲν φῶς, ἔκαιεν ὅμως πῦρ ἐκ ξηρῶν κλάδων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ θύρα ἦτον ἡμιηνεωγμένη, οἱ ὁδοιπόροι μας εἰσῆλθον εὐκόλως.

Ἔμπροσθεν τῆς ἑστίας ἐκάθητο γυνὴ γραῖα ἐπὶ ἀχυρίνου σκαμνίου καὶ ἐθέρμαινε τὰς ἐρυτιδωμένας χεῖρας της. Ἅμα δὲ εἶδε τοὺς ξένους· ἔτρεξεν ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ τοὺς ἠρώτησε τί ἐπεθύ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

μουν. Τὸ γλυκὺ καὶ εἰμπνὲς ὕφος τες τοὺς ἐνέπνευσε κατ' ἀρχὰς πεποίθησιν· ἡ δὲ Ἑλένη δὲν ἐβάστουσε τοσοῦς νὰ τὴν παρακαλέσῃ νὰ τοὺς παραχωρήσῃ κατάλυμα ὁλὰ νὰ διανυκτερεύσουσι.

«Ἂν ὅ,τι ἐπιποθεῖτε εἰς τὴν καλύβην μου εἶναι ὑπὸ τὴν διάθεσιν σας, ἀγαπητή μου κυρία. Δὲν εἶσθε ἀπὸ τὰ μέρη ταῦτα, διότι ἐγὼ ἐγνώριζον ὅλους τοὺς κατοίκους τῶν πέριξ χωρίων καὶ δὲν σᾶς εἶδον ποτέ. Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν αὐτὰ· σᾶς ἔχουσι λοιπὸν καλῶς ὡρίσατε.»

Ἡ Ἑλένη δὲν ἠρώτησε νὰ τῇ διηγηθῇ τὰ αἴτια τῆς ὁδοιπορίας της καὶ ἡ διήγησις αὕτη πολὺ τὸ ἐνδιέφερε· ἔλεγε τὴν νύκτα παρὰ τῇ γραΐᾳ.

— Χαίρω μεγάλως διότι ἤλθατε εἰς τὴν καλύβην μου, ἐπανέλαβε ἡ γραῦς· εἶμαι μὲν δυστυχεστάτη, ἀγαπᾷ ὅμως νὰ μαρίζω τὸ ὀλίγον ὅπερ ἔχω μὲ τοὺς δυστυχεστέρους μου. Εἰς τὴν χώραν ταύτην ὑπάρχουν φαυλόβιοι καὶ διεφθαρμένοι.

Ἀφοῦ ἐπανεκομίσθη τὰ ἀπόρρητά της ἡ γραῖα Ἄννα ἐνησχολήθη ἐκπεπλαγμένη διὰ τοὺς ξένους της. Κατ' ἀρχὰς ἔφερε σταμνίον κλεῖσιν τῆς ἑστίας ἵνα θερμανθῶσι διότι τὸ ἐσπέρας ἐδῶ κάμει πολλὴν ψύχραν ἔλεγεν. Ἐπομένως ἁπλώσασα μίαν σουβᾶν ἀπὸ χόρτα· ἡ δὸς δὲ ἄρτος καὶ τυρὸς ἐκ γαλακτος αἰγὸς συναπλήρου τὸ δεῖπνον.

Ἡ καλὴ γραῦς μόνον ἀρχὰς ὀδοιμάσασα πολλὴν δυσκολίαν ἠδυνήθη νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς ξένους της. Κατ' ἀρχὰς ὀδοιμάσασα πολλὴν δυσκολίαν διὰ τὸ ξηρὸν τοῦ στρώματος, ἔπειτα ὅμως ἀποκοιμήθησαν βαθὺν ὕπνον ἔχοι τῆς πρώτης.

Τῇ ἐπαύριον, μετὰ τὴν πρωϊνὴν προπευχὴν ἡ μήτηρ καὶ τὰ τέσσαρα ἐπροσφιλοτέχνουν γέλα κατὰ ἄρτον.

Προγευματίζοντα, τὰ τέκνα ἐκπαιτήσουν μετ' ἐκπλήξεως τοὺς τέσσαρας τοίχους τοῦ δωματίου, οἵτινες ἦσαν κεκοσμημένοι ὑπὸ φυτῶν καὶ στεφάνων, διδομένων διὰ χλάης. Ἡ Ἄννα τοῖς εἶπεν τὸ προφανὲς παράδοξον. «Γνωρίζει, εἶπεν, ὅλα τὰ ἑρπετὰ φυτὰ τοῦ χωρίου τούτου. Κατὰ τοιοῦτον τὴν ὥραίαν ὥραν τοῦ ἔτους, ὁπόταν ἀνθοφοροῦν τὰ ζητῶ καὶ συλλέγω βότανα εἰς τὴν πλησίον πεδιάδα. Δένω δὲ εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ δωμάτιον δσα εἶναι ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἴδους καὶ τὰ κρεμῶ ὁλὰ νὰ ξηραντῶσι, ἄλλα μὲν ἔσωθεν τῆς οἰκίας μου καὶ μάλιστα τὰ ἔχοντα δύναταν ὀσμὴν καὶ δυνάμενα νὰ μὲ βλάψωσι. Ὅταν ὅμως κάμω ὁλοκλήρου συλλογὴν, τὴν δίνω ἐπὶ τῆς μητρυιᾶς μου καὶ τὰ φέρω εἰς τοὺς φαρμακοποιούς, ἐξ ὧν λαμβάνω ὀλιγοτὰ χρήματα. Μὲ φέρουν καὶ δέκα δύο εἴκοσι γρόσια τὴν ἑβδομάδα· τοῦτο δὲν εἶναι πολὺ διότι τὸ φαγητόν μου τρώγει λαβὼς λέγουσι, τὸ θέρος διότι τὸ φθινόπωρον δὲν δύναμαι νὰ βοτανολογῶ. Μολαταῦτα ζῶ μὲ αὐτὸ καὶ, χάρις δοξασθήτω, δὲν ἔμεινα μέχρι τοῦδε χωρὶς φαγητόν».

Ἡ γραῦς ὡλοκλήρωσεν ὁμιλοῦσα τοὺς ξένους της εἰς τὸν μικρὸν στάβλον της ὅπου τὰ τέσσαρα ἐκπαιτήσουν ἐπὶ δύο ὥρας τὰς καλὰς ἐκπαιδευμένας της γίδας καὶ ἀρνία. «Ἰδού, ἐκπλαίδευν ἡ Ἄννα, δεκαδύο τὰς αἶγας της, ἡ τροφὴ τοῦ γάρατός μου· τὸ γέλα των εἶναι ἐξαίρετον, θρεπτικὸν καὶ, κυρίως, ὡφελιμώτατον εἰς τὴν ὑγίειαν, δὲν λείπω ποτέ, ὅταν ἐξέρχομαι, ἀπὸ τοῦ νὰ ταῖς φέρω μίαν καλὴν ἁγκαλιὰ φυτῶν τῶν κλίνων ἀγαπητῶν εἰς αὐτὰς, διότι πρέπει νὰ ἔχωσι τῆς ἀγγόρων καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ζῶα.

Ἡ Ἑλένη μὴ ἐνθυμηθεῖσα τὰ κατεχρεωθῇ τῆς ἀγαθότητος τῆς εὐσπλάχνου γυναικὸς γραίας καὶ ὑπνώσας νὰ ἀναχωρήσῃ, τῇ ἔδωσεν χρήματά της καὶ τῇ εἶπεν·

«Κρίττονος ἴσ τούτων, ἀγαθή μου κυρία, πλὴν ὅ,τι σᾶς χρεωστῶ καὶ θέλω μετὰ τοῦ ἡδονῆσεων. Ἀναπόφασι μὲν διότι δὲν δύναμαι νὰ σᾶς τὰ ἀρίσω ὅλα, ἀλλὰ ταῦτα εἶναι τὸ τελευταῖόν μας κατασόγιον· δὲν εἴμεθα δὲ συνηθισμένοι εἰς τὴν ἐπαιτείαν.»

Ἡ Ἄννα ἔρθασεν εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ νὰ παροργισθῇ·

« Πῶς, εἶπεν, ἐγὼ σᾶς ὑποδέχθην.... κατὰ τοὺς κανόνας τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας καὶ σᾶς προσέρεσα τὸ ὀλίγον τὸ ὁποῖον εἶχα νὰ σᾶς δώσω καὶ ὑμεῖς μοὶ πρτείνετε λόγους πληρωμῆς!... τί λόγια εἶναι καλὰ αὐτά!... ὄχι φύλαξε τὰ χρήματά σου καὶ ἀγόρασε μοὶ· θὰ εἶναι πολὺ πιθανὸν ὅτι ἡ πλημμύρα ἐπροξένησε πολὺ ὀλιγοτέρας ζημίας παρ'ὅσας νομίζετε. Ἴσως σᾶς ἔμεινον πράγματα [illegible] μάλιστα καὶ ὁ Φαρμακοποιὸς μὲ ἐζήτησε νὰ εὕρω μερικὰ φυτὰ ἄτινα ἐκεῖ δύναμαι νὰ εὕρω, καὶ θὰ ὑπάγω ἕως ἐκεῖ. Κατὰ τὸ διάστημα λοιπὸν τοῦτο ὑμεῖς μείνατε ἐδῶ μετὰ τῶν τέκνων σας· θὰ ἀναπαυθῆτε· θὰ σᾶς ἀρίσω ἕνα καρβέλι μεγάλο ἄρτων, οἱ αἶγες μου θέλουν σᾶς ὀΐδει τὸ γέλα των, θέλετε δὲ εὑρίσκει καὶ ὁσπρια εἰς τὸν μικρόν μου κῆπον.

Ἡ Ἑλένη ματαίως προσεπάθει νὰ ἐνεντιωθῇ εἰς τὸ γενναῖον σχέδιον τῆς ἀγαθῆς γραίας ἥτις, εὐθὺς τὴν ἐπαύρων, πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ της, ἐξῆλθε καθ'ὁδὸν, φέρουσα τὸν κάλαθον εἰς τοὺς βραχίονας της καὶ συνοδευομένη μὲ τὰς εὐχὰς τῶν ξένων της.

Ἡ Ἄννα δὲν ἐπανῆλθε τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἀλλὰ τὸ ἑσπέρας τῆς τρίτης ἡμέρας. Ὁ βραδὺς δρόμος καὶ ἡ κατήφεια τοῦ προσώπου της ὠδέυ καλὸν ἐξέφραζον.

«Οὐδεμία ἐλπὶς ὑπάρχει νὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὴν πατρίδα σας, εἶπεν· οὐδεμία ἐλπίς! αἱ καταστροφαὶ εἶναι φρικώδεις, οἱ πτωχοὶ κάτοικοι μόνον τὴν ζωὴν των ἠδυνήθησαν νὰ σώσωσι. Τὰ κύματα παρέσυρον τὰ πάντα, καὶ τὸ χωρίον δέκα τοὐλάχιστον ὄντα θὰ εἶναι ἠφανισμένον. Ἔχει 7 ποδῶν ὕδωρ· πολλαὶ ἑβδομάδες θέλουσι παρέλθει ἕως ὅτου ὁ ποταμὸς ἔλθη εἰς τὴν προτέραν του κατάστασιν. Τότε, μόνον ἐφεῖται θέλουσι μείνει εἰς τοὺς δυστυχεῖς κατοίκους διότι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν οἰκιῶν κατεδαφίσθη· ἐδῶ δὲ καὶ ἐκεῖ παρατηροῦνται μόνον τοῖχοι μένοντες κατὰ γῆς. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν, δυστυχεῖς μοι παῖδες εἶναι ἀνοησία τὸ νὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς καταστροφῆς καὶ δυστυχίας, εἰς τὸν ὁποῖον οὐδὲν θέλατε ἐπανεύρει. Εἶναι προτιμώτερον νὰ ζητήσητε ἀλλαχοῦ πόρον ζωῆς. Εἴθε νὰ ἠδυνάμην νὰ σᾶς εἶπω· ἐμείνατε εἰς τὴν οἰκίαν μου.»

— Φεῦ! ὁ ἐκπαίδευν σταυρὸς τοῦ πτωχοῦ συζύγου μου θὰ παροσύρθη βαθείως, ἀνεστέναξεν ἡ Ἑλένη, καλύπτουσα τὸ πρόσωπον διὰ νὰ κρύψῃ τὸν κρουνὸν τῶν δακρύων της.

— Ἡ ἀνάμνησις του θέλει διαμένει εἰς τὴν μνήμην ὅλων τῶν καλῶν ἀνδρῶν, διότι ἦτον ἐνάρετος, εἶπεν ἡ γραῦς, προσπαθοῦσα νὰ τὴν παηγορήσῃ. Ἀλλ' ἡ Ἑλένη ἐξηκολούθει νὰ κλαίῃ καὶ τὰ τέκνα της δὲν ἠδύναντο νὰ κρατήσωσι ὡσαύτως τὰ δάκρυά των ἀναμιγνυόμενα μὲ τὰ φιλόστοργα κατέρα των.

Τῇ ἐπαύριον, ἡ Ἑλένη ἐτέθη καθ' ὁδὸν μετὰ τῶν τέκνων της. Οἱ ἀποχαιρετισμοὶ ὑπῆρξαν συγκινητικοί, ὁ δὲ ἀποχωρισμὸς δυσχερέστατος. Ἡ Ἄννα ἔκλαιεν ὡσαύτως βλέπουσα αὐτοὺς νὰ ἀναχωρῶσιν. «Εἴθε ὁ Θεὸς νὰ τοὺς συνοδεύῃ καὶ νὰ τοὺς βοηθῇ παντοχοῦ» ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας της, εἰσερχομένη εἰς τὴν καλύβην της εἰς τὴν ὁποίαν ὧν ἤθελε πλέον ἐκπαίδει τὰ ἀγαπητὰ τέκνα, τῶν ὁποίων ἡ ἀθῶα φλυαρία τῇ εἶχε προξενήσει τοιαύτην ἡδονήν!

«Καὶ ὅμως ἔπρεπε νὰ τοὺς κρατήσω πλησίον μου, ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν ἡ εὐσπλαγχνος γραῦς· ὁ Παντάγαθος Θεὸς προνοεῖ πάντοτε δι' ὅλους. Ἂν ἐδύνατο νὰ τοὺς προφθάσω· ἴσως ἐνδώσωσιν εἰς τὴν ζωήν μου ἐπιμονὴν καὶ συγκατανεύσωσι νὰδιαμείνωσι πλησίον μου.

Ζωηροτάτη καὶ ἐμπνεομενοτάτη, παρὰ τὴν ἡλικίαν της, ἡ Ἄννα ἀνεχώρησε παρευθὺς ὁλὰ νὰ τοὺς ζητήσῃ. Εἰς τὴν διασταύρωσιν δύο ὁδῶν, ἔλαβε κακὴν διεύθυνσιν καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ τοὺς εὕρῃ. Τὸ ἑσπέρας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν καλύβην της. Ἦν τοῦτος ἡ καλὴ Ἑλένη δὲν θὰ ἤθελε ποτὲ ἐπιστρέψει, διότι δὲν ἦτο ἴδιον τοῦ χαρακτῆρος της νὰ καταχραισθῇ τὴν ὑπερβολικὴν ἀγαθότητα καὶ γενναιοδωρίαν τῆς γραίας Ἄννης.

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ.

(παρὰ τοῖς ἀρχαίοις)·

Τὰ τῶν γυναικῶν ἐνδύματα ἦσαν ταῦτα καὶ τὰ τῶν ἀνδρῶν. Χιτῶνα ἐφόρουν καὶ αἱ γυναῖκες, καλὼς οἱ ἄνδρες· ὁ χιτὼν ὅμως τῶν Δωρίδων γυναικῶν διέφερε τοῦ τῶν Ἰάδων. Αἱ μὲν Δωρίδες ἐφόρουν χιτῶνα, ὅστις ἀπετελεῖτο ἀπὸ τεμαχίων ὑφάσματος ἐξ ἐρίου, ἅτινα συνέρραπτον κατὰ τὰς δύω σειρὰς τῶν στηθῶν· τὰ δὲ στήθη καὶ τὰ νῶτα καλύπτοντα μέρη αὐτοῦ ἐνεκούμβων ἄνωθεν τῶν ὠμων, ὥστε ἐσχημάτιζοντο μανίκια· ὁ χιτὼν οὗτος ἦν πολλὰ βραχύς, ὥστε πολλάκις ἐφαίνοντο καὶ αὐτὰ τὰ γόνατα τῶν γυναικῶν· ἐνίοτε δὲ παρέλυον κάτωθεν ἄχρι τινὸς τὰς πτέρυγας τοῦ χιτῶνος, μάλιστα δὲ αἱ Σπαρτιάτιδες, αἵτινες ἐν τῷ βαδίζειν παρέφαινον τοὺς μηροὺς, ἐξ οὗ καὶ φαινομηρίδας ὠνόμαζον αὐτάς· τὸν οὕτω παραλελυμένον χιτῶνα ἐκάλουν καὶ σχιστὸν χιτῶνα. Αἱ δὲ τῶν Ἰώνων γυναῖκες ἐφόρουν λινοῦς, μακροὺς καὶ πτυχώσεις χιτῶνας, οἵτινες κατέβαινον μέχρι τῶν ποδῶν, ἐξ οὗ καὶ ποδήρεις ἐλέγοντο οὗτοι· τούτων δὲ αἱ χειρίδες ἦσαν ὅτε μὲν μακραί, ὅτε δὲ βραχεῖαι. Τὰ ἄνωθεν τοῦ χιτῶνος μέρη ἦσαν πολλάκις μακρότερα καὶ εὐρύτερα, ἅτινα διπλούμενα ἐπέπιπτον ἐπί τε τῶν στηθῶν καὶ τῶν νώτων κατὰ διάφορον μῆκος, ὅτε μὲν μέχρι τῆς ὀσφύος, ὅτε δὲ κατώτερον· ὁ οὕτω διπλούμενος χιτὼν ἐλέγετο κατὰ τινας τῶν ἀρχαιολόγων διπλοῦς καὶ διπλοΐδιον· πρὸς δὲ καὶ ἐπωμὶς ἐλέγετο, διότι διπλοῦντες αὐτὸν ἐνεκομβοῦντο ἄνωθεν τῶν ὤμων, καθὰ λέγει καὶ τὸ μέγα Ἐτυμολογικὸν ἐν λέξει ἐγκόμβωμα·

«τὴν ἐπωμίδα
«πτύξασα διπλῆν ἄνωθεν ἐνεκομβωσάμην».

Ἄλλοι δέ, ὅπερ καὶ πιθανώτερον, ὑπέλαβον ὅτι διπλοῦς ἐδήλου βραχύ τινα ἐπενδύτην, διέφορον τοῦ χιτῶνος. Ὁ εἰρημένος χιτὼν ἐζωστο ὧν ἐλέγετο ὀρθοστάδιος, ὅστις, διότι ἦν μακρὸς ὅτον καὶ τὸ σῶμα τοῦ φοροῦντος, ἐλέγετο καὶ συμμετρία, κατὰ Πολυδεύκην (Ζ, 54) λέγοντα· «ἡ δὲ συμμετρία χιτὼν ἔστι ποδήρης, «ἐπὶ πρὸς τοὺς ἀστραγάλους καθήκων», καὶ συρτὸς, εἰ ἐσύρετο· ἦν δὲ μὴ σύρηται, ἀνέσυρον αὐτὸν ὀλίγον ἄνωθεν τῆς ζώνης, ἥτις εἰς τὰς γυναῖκας ἐλέγετο κυρίως ζώνιον ἢ στρόφιον. Τὸ ὑπὸ τὰ στήθη ἄνωθεν τοῦ ζωνίου κρεμάμενον τοῦτο σῦρμα ἐλέγετο κόλπος, ὅστις ἐκεῖτο παραλλήλως πρὸς τὰς παρυφὰς τῆς διπλοΐδος.

Ζῶσμα αἱ γυναῖκες ἐφόρουν καὶ περὶ τὰ στέρνα, ὅπερ ταινίαν ἐκάλουν καὶ μίτραν, ἀπόδεσμον καὶ στηθόδεσμον, ὡς ἱστορεῖ ὁ Πολυδεύκης λέγων (Ζ. 65)· «τὸ δὲ τῶν μαστῶν τῶν γυναικείων ζῶσμα ταινίαν ὠνόμαζον καὶ ταινίδιον».

Ἐπιβλήματα τῶν γυναικῶν ἦσαν πρῶτον ἡ ἀμπεχόνη ἢ ἀμπεχόνιον· ἦν δ' αὐτὸ ὅμοιον τῷ ἀνδρείῳ ἱματίῳ, ὅπερ συχνὰ ἐφόρουν καὶ αἱ γυναῖκες, ὡς ἱστορεῖ ὁ Αἰλιανός, λέγων ὅτι ἡ Φωκαίωνος γυνὴ ἐφόρει τὸ τοῦ ἀνδρὸς ἱμάτιον.

Δεύτερον, ἡ ἀμπισσίς, ἥτις ἦν εἴδός τι βραχέος καὶ περικαλλοῦς περιβολαίου· τοῦτο δὲ καθὼς καὶ ἄλλα βραχία παρόμοια ἀμπεχόνια ἐνεκομβοῦντο ἔμπροσθεν αἱ γυναῖκες.

Τρίτον δ'ὁ πέπλος, ὅστις ἐδήλου τὴν ἀρχὴν περικαλλές τι καὶ εὐρυθὲς φόρεμα. ὅπερ ἐφόρουν ἰδίᾳ αἱ γυναῖκες· ὕστερον δ' ἐδήλου καθόλου πᾶν καλὸν φόρεμα. Ὀνομαστὸς δὲ ἦν ὁ πεπλογαλὴς καὶ πολυτελὴς τῆς Ἀθηνᾶς πέπλος, ὃν περιῆγον καὶ ἐδείκνυον οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Παναθηναίων.

Ἐκ τινος περιεσωθείσης εἰκόνος εἰκάζομεν ὅτι αἱ τῶν ἀρχαίων γυναῖκες ἐφόρουν καὶ λεπτόν τι περιβόλαιον, ὁμοιάζον πολὺ πρὸς τὰ νῦν τῶν γυναικῶν φορούμενα σάλια.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΘΕΤΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΤΡΙΧΩΝ ΤΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΗΣ.

Αἱ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων γυναῖκες ἐκάλυπτον, ὡς γιγνώσκομεν, τὴν κεφαλὴν, ὅτε ἐξήρχοντο ἐκ τῆς οἰκίας, διὰ λεπτοτάτου ὑράσματος, ὅπερ ἐκαλεῖτο κάλυμμα, κρήδεμνον καὶ κάλυπτρα. Διὰ τῆς εἰρημένης καλύπτρας περιετύλισσον τὴν κεφαλὴν ἅπασαν, πλὴν τῶν ὀφθαλμῶν· ὁμοίως δὲ δι' αὐτῆς κατεκαλύπτοντο καὶ οἱ ὦμοι καὶ τὰ νῶτα, πολλὰ ὅμως ἐπιτηδείως καὶ κομψῶς, διότι ἡ ἐπ' αὐτῶν κρεμαμένη καλύπτρα ἐσχημάτιζε πολλὰς πτυχάς. Ἡ δὲ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς αὐτῶν διάθεσις, ἰδίᾳ ὅτε τῶν παρθένων, ἦν χαρίεσσα καὶ θαυμαστή· αὕτη δὲ ἐγένετο κάλλιστον παράδειγμα εἰς τὰς τῶν Φρύγων γυναῖκας, μάλιστα δὲ εἰς Γαλλίδας, αἵτινες εὐθετίζουσαι τὰς τρίχας κατὰ τὸν χαριέστατον τύπον τῆς εὐθετήσεως τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς τῶν Ἑλληνίδων, ἐπλήσαν τοὺς πολυζήλους τρόπους, οὓς οἱ ἀμαθεῖς γαλλικοὺς καλοῦσι. Περὶ τούτου μαρτυροῦσι τὰ ἔργα τῆς πλαστικῆς καὶ πολλὰ τῶν νομισμάτων τῶν ἀρχαίων, ἰδίᾳ δὲ αἱ περισωθεῖσαι γραφαὶ ἐπὶ κεραμῶν ἀττικῶν ἀγγείων, ὅτινα ἐξέδοτο ὁ Στακκελέργης. Ἐξ αὐτῶν δὴ τούτων μανθάνομεν πρῶτον μὲν ὅτι αἱ κόραι ἔφερον τὴν καλὴν κόμην, καλῶς κτενίζουσαι καὶ διασχίζουσαι αὐτὴν περὶ τὸ μέτωπον, νὰ ἐπισκαλύπτηται ἐπὶ τῶν νώτων, διὰ δὲ ταινίας περιέδεον τὰς τρίχας· δεύτερον δὲ ἀνέλκυον τὰς τε ὄπισθεν καὶ τὰς κατὰ τοὺς προτέρους τρίχας κυματοειδῶς ἄνωθεν τῶν ὤτων, προσέδεον δὲ αὐτὰς ἐπὶ τῆς κορυφῆς οὕτως, ὥστε ἀπετελεῖτο καλὸς καὶ κομψὸς δεσμὸς, ὃν ἐκάλουν κόρυμβον· ἄνωθεν ὅμως τοῦ μετώπου ἀφεῖλκυον οὐχὶ πολὺ τὰς τρίχας, διότ «βρυχὺ τῷ μετώπῳ μεταίχμιον» ἐνομίζετο καλὸν καὶ εὔμορφον.

Αἱ καθ' ὃν εἴρηται τρόπον εὐθετίζουσαι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς νέαι ἔφερον πολλάκις περὶ τὴν κεφαλὴν ταινίαν, ἥτις κατὰ μὲν τὸ μέσον ἦν πλατεῖα, κατὰ δὲ τὰς ἄκρας ἀπέληγεν εἰς στενὸν· αὕτη δὲ ἡ ταινία, διότι ὡμοίαζε πρὸς τὴν σφενδόνην, ἐκαλεῖτο σφενδόνη, καὶ ἦν πολλάκις ἐξ ὕλης πολυτίμου πεποιημένη, οἷον ἐκ χρυσοῦ, μαργαριτῶν καὶ πολυτίμων λίθων. Τῇ σφενδόνῃ φαίνεται ὅτι ὡμοίαζεν ἡ στελεγγίς, ἥτις ἦν δέρμα, κατὰ Πολυδεύκην, κεχρυσωμένον, ὅπερ ἐφόρουν περὶ τὴν κεφαλὴν αἱ νέαι. Τῆς εἰρημένης σφενδόνης τὰς ἄκρας προσέδεον ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς, τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν ἐξηρτημένα λεπτὰ καὶ καλὰ ταινίδια περιέκλεκτον περὶ τὸν κόρυμβον.

Πλὴν δὲ τῆς σφενδόνης εἶχον ἐπινοήσει αἱ Ἑλληνίδες καὶ ἄλλα κατασκευάσματα, δι' ὧν περιστέλλον τὰς τῆς κεφαλῆς τρίχας, οἷον ἦν πρῶτον μὲν τὸ διατυπτὸν κάλυμμα, ὅπερ ἐκάλουν κεκρύφαλον· οὗτος ἐκλέκετο ἐξ ἱμάντων ἢ ἐκ χρυσῶν νημάτων. Δεύτερον δέ, τὸ ἐν εἴδει σάκκου κατασκευαζόμενον ὕφασμα, ὅπερ καὶ σάκκος ἐκαλεῖτο· δι' αὐτοῦ περιέστελλον αἱ γυναῖκες ἢ πέ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

σας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἢ μόνας τὰς ὄπισθεν. Τρίτον δὲ, ἡ μετρανοπότη ἦν τὴν ἀρχὴν στενή τις ταινία, ἣν ἐφόρουν περὶ τὴν κεφαλήν· ἐκ δὲ τῆς ταινίας σὺν τῷ χρόνῳ προῆλθε λεπτόν τι καὶ καλὸν ὕφασμα, ὁμοιάζον πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει μανδύλια· δι' αὐτοῦ περιέσφιγγον αἱ γυναῖκες τὴν κεφαλήν.

Αἱ Ἑλληνίδες ἠγάπων καὶ ἄλλως νὰ εὐθετίζωσι τὰς τῆς κεφαλῆς τρίχας· πολὺ, λέγω, προὐθυμοῦντο δι' ἐπιτηδείας τῶν τριχῶν οὐλότητος νὰ σχηκατίζωσι καλοὺς καὶ κομψοὺς βοστρύχους· εἰς ἐπίτευξιν δὲ τούτου μετεχειρίζοντο συχνὰ σιδηρὰ ὄργανα, δι' ὧν χλιαινομένων ἐν μετρίᾳ φλογὶ διέπλεκον, [illegible] τῶν ἐλίκων οὐλότητα.

Ὡς δὲ οἱ ἄνδρες ἠλείφοντο δι' ἐλαίου, ἵνα καταστήσωσι στιλπνὰς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες καὶ ἔλαιον καὶ μέρον πρὸς τοῦτο μετεχειρίζοντο· ὡς δὲ παρ' ἀνδράσιν ἡ ξανθὴ θρὶξ ἦν ἀγαπητὴ, οὕτω καὶ παρὰ γυναιξὶν ἐπιθυμητὴ ἦν ἡ ξανθὴ καὶ χρυσοειδὴς κόμη, ἥντινα μάλιστα διὰ φαρμάκων ἐζήτουν νὰ ξανθίζωσι· καθόλου δὲ αἱ τῶν παλαιῶν γυναῖκες ἠγάπων τὴν καλὴν πλοκὴν τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ δι' ἐλαίου καὶ μέρων ἄλειμμα αὐτῶν, ὡς περὶ τούτου δηλοῖ ὁ Λουκιανὸς διαρρήδην λέγων· «τὸ δὲ πλεῖστον ἀναλίσκει ἡ πλοκὴ τῶν τρι» χῶν· αἱ μὲν γὰρ φαρμάκοις ἐρυθαίνειν δυναμένοις πρὸς ἡλίου με» σημβρίαν τοὺς πλοκάμους, ἵνα ταῖς τῶν ἐρίων χροιαῖς ξανθῷ » μεταβάπτωσιν ἄνθει, τὴν ἰδίαν κατακρίνουσι φύσιν· ὁπόσαις δὲ » ἀρκεῖν ἡ μέλαινα χαίτη νομίζεται, τῶν γεγαμηκότων πλοῦτον » ἀναλίσκουσιν, ὅλην Ἀραβίαν σχεδὸν ἐκ τῶν τριχῶν ἀποπνέου» σαι».

Θ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ὁ κύριος Ι . . . κάτοχος ἑνὸς τῶν ὡραιοτέρων καὶ μεγίστων μεγάρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἶναι τοσοῦτον φιλάργυρος, ὥστε καθ' ἑκάστην ἑσπέραν, κατὰ τὰς δέκα, συνηθίζει νὰ σημαίνῃ κώδωνά τινα, ἵνα σβύνωσι τὰ φῶτα· οὐαὶ δὲ εἰς τὸν ἐπιλήσμονα καὶ παρήσοον ἐκεῖνον θεράποντα ὅστις, παρελθούσης τῆς προσδιωρισμένης αὐτῆς ὥρας, ἀνάψῃ ἔστω καὶ ἓν ἔναυσμα ἐν τῷ οἴκῳ.

Ἑσπέραν τινὰ κατὰ τὰς ἕνδεκα, ὁ κύριος Ι . . . περιπατεῖ ἡσύχως ἐν τῷ κήπῳ. Ἀλλ' αἴφνης ἵσταται ἔκπληκτος, παρατηρήσας ἀμυδρὸν φῶς ἀπαυγάζον ἔκ τινος λυχνίας ἐν τῷ ὑπερώῳ.

Τρέχει, ἀνέρχεται τὴν κλίμακα μὲ τὰ τέσσαρα, εἰσέρχεται ἐν τῷ ὑπερώῳ καὶ συλλαμβάνει τὴν ὑπηρέτριαν αὐτοῦ γράφουσαν ἐν τῇ λάμψει λυχνίας. Πάραυτα ἐκρήγνυται εἰς ὕβρεις.

— Ἀλλὰ, κύριε, λέγει δυστηρεστημένη ἡ ὑπηρέτρια, γράφω εἰς τὴν μητέρα μου.

— Ἰδοὺ πῶς μὲ καταστρέφουν! Ἀκούεις ἐκεῖ, καίουσι τὰς λυχνίας μου, διὰ νὰ γράφωσιν εἰς τὰς μητέρας των!

— Τὰς λυχνίας σας; Ἀλλ' ἀπατᾶσθε, κύριε, ἡ λυχνία αὕτη εἶναι ἰδική μου, ἐπειδὴ τὴν ἠγόρασα σήμερον μὲ ἰδικά μου χρήματα ἀπὸ τὴν παντοπώλην.

— Ἄ! Ἄ!, εἶπε μαλακύνων τὴν φωνὴν, τὴν λυχνίαν ταύτην ἠγόρασας μὲ δικά σου χρήματα;

— Βεβαίως, κύριε.

— Ἀξιόλογα! Ἀξιόλογα!

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ ἀγαθὸς οἰκοδεσπότης κατέρχεται εἰς τὴν βιβλιοθήκην, λαμβάνει ἐξ αὐτῆς βίβλον τινὰ καὶ πορεύεται ἐν τῷ ὑπερώῳ ἵνα ἀναγνώσῃ τὸ φῶς τῆς ὑπηρετρίας.

Αἱ καρφοβελόναι.— Ἡ ἐφεύρεσις τῶν καρφοβελονῶν ἀναφέρεται εἰς τὸν δέκατον ἕβδομον αἰῶνα. Ἄγγλος τις συγγραφεὺς λέγει ὅτι ἤκουσεν ἡμέραν τινὰ τὸν πρέσβυν τῆς Σουηδίας ἐρωτῶντα δύο ἄλλους πρέσβεις ποῦ ἐνόμιζον ὅτι ἐξωδεύετο περισσότερος χαλκός. — Εἰς τοὺς κώδωνας· ἀπήντησεν ὁ εἷς — Εἰς τηλεβόλα· εἶπεν ὁ ἕτερος. — Ὄχι, κύριοι, ὑπέλαβεν ὁ πρέσβυς τῆς Σουηδίας, ἡ μεγαλειτέρα κατανάλωσις τοῦ χαλκοῦ γίνεται εἰς τὰς καρφοβελόνας.

Νέον φάρμακον κατὰ τοῦ κατάρρου.—Πέτρε, ἔλεγε ποτέ τις πρὸς φίλον του, δὲν ἠξεύρεις πόσον πάσχω ἐκ τοῦ κατάρρου· σὺ ὅταν τὸν ἔχῃς, τί κάμνεις;

— Ἐγὼ, ἀποκρίνεται ἀφελῶς οὗτος, πτερνίζομαι.

Συζυγικὴ τρυφερότης.—Ὁπότε ἐνυμφεύθην, ἔλεγε ποτέ τις πρὸς φίλον του, τοσοῦτον ἠρώμην τῆς συζύγου μου, ὥστε μοὶ ἤρχετο ὄρεξις νὰ τὴν φάγω.

— Τόρα δὲ; τὸν ἠρώτησεν ὁ φίλος του.

— Ὦ τόρα, λυποῦμαι πολὺ διότι δὲν τὸ ἔπραξα.

(Μέντωρ)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Τοῦ λοιποῦ ἑκάστου αἰνίγματος ἡ λύσις δημοσιευθήσεται μετὰ 15 ἡμέρας τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐν ᾧ περιέχεται φύλλου τῆς «Εὐρυδίκης» χάριν καὶ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Κ. Κ. Συνδρομητριῶν.

Αἴνιγμα ἡ λύσις μὴ συνδρομητοῦ ἐν τῇ «Εὐρυδίκῃ» δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.

Α'.

Σύνδεσμος ἡ πρώτη λέξις, καὶ τετράπουν ἡ δευτέρα,
Ἀνὴρ ἔξοχος τὸ ὅλον. Αὔσις εἶν' εὐκολωτέρα;

κυρία Μ. Ε.

Β'.

Μὲ τὴν κάπα ἂν μ' ἰδῇς, φοβοῦμαι μὴ τρομάξῃς
Μετ' ἐμοῦ δ' ἄνευ αὐτῆς εἰς νῆσον θὰ πετάξῃς.

Κ.

Αὔσις τοῦ προηγουμένου ἀ. αἰνίγματος

Χάλκη — Χαλκηδών.

Ἐπιτυχῆ λύσιν ἀπέστειλαν ἡμῖν οἱ ἑξῆς:

Ἡ κ. Εὐθαλία Σταυρίδου, Καλλιόπη καὶ Λεωνίδας Καλλίφρονος ἐκ Χαλκηδόνος, ὁ κ. Α. Σ. ἐκ Γαλατᾷ, ὁ κ. Γ. Ι. Καζιανόπουλος ἐκ Τζεγκέλκιοι, ὁ κ. Ν. Δ. Σμπυράκης ἐκ Χάλκης καὶ ἡ κ. Ἀρτεμισία Πανοπούλου ἐκ Μ. Ρεύματος.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, Μετζέτια ἀργυρᾶ		6
ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΙΣ	» »	6 1/2
ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ,	» »	7.

Αἱ Συνδρομαὶ ΠΡΟΠΛΗΡΟΝΟΝΤΑΙ.

Τύποις Α. ΖΕΛΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 42. ΚΩΝΣΤΑΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ
ΕΝΑΙΚΕΙΑ ΕΠΙΟΣΩΡΗΣΙΣ ΜΕΤΑ ΕΧΕΛΙΩΝ ΑΡΠΟΧΗΡΙΩΝ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ καὶ ΕΚΔΟΤΙΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδοται κατὰ πενθημερίαν

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χὰν, Αριθ. 30.

ΤΟ ΕΝ ΝΕΟΧΩΡΙΩ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ καὶ ὁ Κ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΕΦΕΝΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ γυναικεῖον φῦλον καὶ ἰδίᾳ ἡ ἐκπαίδευσις αὐτοῦ ὀλίγους ἔχει νὰ ἐπιδείξηται εὐεργέτας, ὡς ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι μικρά τις προσοχὴ καὶ μέριμνα ἐπιδίδεται παρὰ τῶν ὁμογενῶν εἰς τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω ἀνάπτυξιν καὶ ἐκπαίδευσιν τῶν κορῶν. Διατί; Οὐχὶ δι' ὅτι, ἄπαγε! περιφρονοῦσιν οἱ ὁμογενεῖς ἡμῶν τὴν γυναικείαν ἐκπαίδευσιν, ἀλλὰ διότι ὑπ' ἄλλων σπουδαιοτέρων ἐθνικῶν ἀναγκῶν καθ' ἑκάστην καταπιεζόμενοι, δὲν εὐκαιροῦσιν, οὕτως εἰπεῖν, ἵνα στρέψωσι τὸ βλέμμα καὶ ἐπὶ ἀντικειμένου, οὐσιωδεστάτου, ἐθνικοῦ, τῆς ὑποστηρίξεως τῶν Παρθεναγωγείων ἡμῶν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πᾶσα σχεδὸν κοινότης, ἀξιεπαίνῳ φιλοτιμίᾳ, συνεστήσατο καὶ διατηρεῖ παρ' αὐτῇ Παρθεναγωγεῖον· ἀλλὰ τὰ παρθεναγωγεῖα ταῦτα διατηροῦνται ὡς δεῖ, ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀνάγκας, εἰς τὴν ἀποστολὴν, ἣν ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ ἔθνους πρόκειται νὰ διαδραματίσῃ ἡ γυνὴ, ὡς οἰκοδέσποινα, σύζυγος καὶ μήτηρ, ἐν τῷ ἐν γένει προορισμῷ τοῦ γυναικείου φύλου, ὡς μέλους τῆς ἀνθρωπότητος, τὰ αὐτὰ φυσικὰ πλεονεκτήματα κεκτημένου, τοὺς αὐτοὺς ἐν τῇ ἀνθρωπότητι τίτλους κατέχοντος: Ἀφ' ἑτέρου μικροὶ καὶ περιωρισμένοι οἶκοι, στενώτατα δωμάτια καὶ εὐτελεῖς αἴθουσαι παραδόσεως διακρίνουσι τὰ παρθεναγωγεῖα ἡμῶν, ὧν ἡ μείζων ὑποστήριξις ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰς ἐργατικὰς χεῖρας τῶν κορῶν. Ἐὰν ἡ ὀλιγωρία περὶ τὴν ἐκπαιδευτικὴν κατάστασιν τῆς γυναικὸς θεωρειτέα ὡς ἀδίκημα ἐθνικὸν, ἡ μὴ συνένωσις τῆς ὑποστηρίξεως τῶν ὁμογενῶν μετὰ τοῦ ὀβολοῦ τοῦ κερδιζομένου ἐκ τῶν ἐργατικῶν χειρῶν τῶν ἀπόρων κορῶν πῶς ἐκλειπτέα;

Πρὸ πολλοῦ χάρις τῷ Θεῷ ἤρξαντο νὰ ἐξαλείφωνται αἱ ὀπισθοδρομικαὶ ἀρχαὶ ὅτι ἡ γυνὴ πρέπει μόνον ἀνάγνωσιν, γραφὴν καὶ ὀλίγην ἀρίθμησιν νὰ μανθάνῃ καὶ ὅτι αἱ πλεῖσται γνώσεις βλάπτουσιν αὐτήν.

Ἡ ὑπὸ Γαλλίδων, Γερμανίδων, Ἀγγλίδων, Ἰταλίδων, ἐν τῷ οἴκῳ ἐκπαίδευσις τῶν κορῶν τῶν πλουσίων ὁμογενῶν τρανῶς καταδικάζουσα τὰς ἀρχὰς ταύτας, ὑποδείκνυσιν ὅτι κόρη τις ὥσπερ καὶ ὁ υἱὸς δέον νὰ ποτισθῇ διὰ τῶν ναμάτων τοῦ νεωτέρου ἐκπαιδευτικοῦ πνεύματος. Ἀλλὰ διατὶ τὴν ἀρχὴν ταύτην δὲν ἐφαρμόζομεν εἰς τὰ παρθεναγωγεῖα ἡμῶν, μᾶλλον ἡμιμάθειαν διαδίδοντα ταῖς κόραις ἡμῶν ἢ ἐκτενεῖς γνώσεις καὶ πολυμάθειαν; Πρόκειται περὶ ναῶν, περὶ γυμνασίων πανεπιστημείων κτλ. πάντες συνεισφέρομεν. Πρόκειται περὶ παρθεναγωγείων, τὰ νῶτα στρέφομεν ὅταν δὲ μάλιστα κοινότης τις ἐργαζομένη διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ παρθεναγωγείου αὐτῆς καὶ ζητοῦσα τὴν ὑποστήριξιν τοῦ λαχείου τῶν ἐργοχείρων ἅπερ αἱ κόραι ἡμῶν εἰργάσαντο ἔχομεν καὶ τὴν εὐγένειαν νὰ εἴπωμεν «τί χρειάζεται τοσοῦτον πολυδάπανον παρθεναγωγεῖον, ἀρκεῖ ἓν ἁπλοῦν. Τί τὰ θέλουσι τὰ κοράσια σας τόσα γράμματα!»

Ἐν τοιαύτῃ δυσχερεῖ καὶ ἀκαταλήπτῳ καταστάσει εὑρισκομένων τῶν παρθεναγωγείων ἡμῶν, ἦν δυστυχῶς ὀλίγιστοι ἐφρόντισαν νὰ καταμάθωσι τὰ καχεκτικὰ αἴτια, θυμῆρες καὶ εὐφρόσυνον νὰ ἀκούῃ τις ὅτι ὁμογενεῖς τινες ἔστρεψαν [illegible] αὐτῶν ἐπὶ τῆς γυναικείας [illegible] ἐφιέμενοι ἵνα διὰ τῆς γενναίας αὐτῶν [illegible] ὑποστηρίζοντες ἔν τι ὁμογενὲς παρθεναγωγεῖον δώσωσι τὸ εὐγενὲς καὶ ἐθνικὸν παράδειγμα εἰς ἄλλους ἀδελφοὺς αὐτῶν ζαπλούτους.

Οὕτως μετὰ ψυχικῆς χαρᾶς ὑπερβαλλούσης ἐπληροφορήθημεν ὅτι ὁ ἀείποτε χεῖρα ἀρρωγὸν τείνων εἰς τὰς ἐθνικὰς ἡμῶν ἀνάγκας, ὁ εὐεργέτης πολλῶν ἐθνικῶν καταστημάτων, ὁ ἐνδοξότατος Κύριος Χρηστάκης Ἐφέντης Ζωγράφος, παρευρεθεὶς ἐν ταῖς ἐξετάσεσι τοῦ ἐν Νεοχωρίῳ Παρθεναγωγείου καὶ συγκινηθεὶς ἐκ τῆς συσσωρεύσεως τοσούτων κορῶν, πτωχῶν μὲν ἀλλ' Ἑλληνίδων ἐν τῇ τῶν ἐξετάσεων στενωτάτῃ αἰθούσῃ καὶ πληροφορηθεὶς τὴν ἀνέχειαν τῆς κοινότητος πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ Παρθεναγωγείου, ἀνήγγειλε διὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἁγίου Δέρκων κ. Νεοφύτου τὴν δι' ἰδίων ἐξόδων εὔρυνσιν τοῦ εὐρυχώρου παρθεναγωγείου. Ἡ γενναία καὶ αὐτοπροαίρετος αὕτη πρᾶξις, ἠχὼ τῆς ἑλληνικῆς καρδίας τοῦ κ. Χ. Ζωγράφου ἐχειροκροτήθη ἀπλέτως.

Ἡ ἀγαθοεργία αὕτη τοῦ κ. Χρηστάκη Ζωγράφου δὲν χρήζει ἐπαίνων, διότι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἀποσπᾷ οὐ μόνον παντὸς ὁμογενοῦς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

τὰς ἐγκυκλίους ἐπιχειρήσεις καὶ τοὺς ἐπαίνους, ἀλλὰ καὶ πάσας γυναῖκας νὰ παρακινήσῃ εὐγνωμοσύνην.

Τὴν αὐτὴν ἰδέαν ἐνεργέρουσαν τὴν πρᾶξιν ταύτην ὀν ἀγαλλιάσει ἡμᾶς ἡ ἐλπὶς ὅτι ἐν μέρει χαίρομεν διότι δυνάμεθα νὰ γίνωμεν οὕτω διερμηνεύτριαι πιστὰ τῆς ἀπείρου εὐγνωμοσύνης ἁπάντων τῶν Ἑλληνίδων πρὸς τὸν κ. Χριστάκην Ζωγράφον τοσοῦτον φιλογενῆ ἀνεδεχθέντα νὰ εὑρύνῃ τὸ τέμενος τῶν Ἑλληνίδων Μουσῶν ἀποσπάσαντας διὰ παντὸς ἀπ' τε ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ τὰς αὐχὴν καὶ εὐλογίας τοσούτων μητέρων, τοσούτων τεκνίδων, δυναμένων ἐν ἀνάγκαις δρέψαι ὑπὸ ... Μουσοτροφείου τοῦδε ἀγαθοὺς τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας καρπούς.

Ἠξιώθημεν ὅπως τὸ παρόν ἔγγραφον τοῦ ἐνδοξοτάτου κ. Χριστάκη Ἐφέντη Ζωγράφου εἴμεθα τοσοῦτος μακαρίτας ὅσους εἶρε θαυμαστὰς, πιστοτάτας οὐδὲ εἷς μακρὰν νὰ τύχωμεν πλέον τῆς αὐτῆς εὐτυχίας ἵνα διακηρύξωμεν ἑτέραν γενναίαν αὐτοῦ πρᾶξιν, ὅπερ τῆς ἡδονῆς καὶ διανοητικῆς μορφώσεως τῆς γυναικὸς, ἥτις ἐστὶν ἡ βάσις τῆς κοινωνίας καὶ τὸ ἔρεισμα τῶν προόδου ἑκάστου ἔθνους.

Η ΑΝΑΤΡΟΦΗ.

Β'.

Κύμης.—Ἀλλ' οὗτος ἐξομοιοῦτε τὰς γυναῖκας μετὰ τῶν ἀνδρῶν παραγνωρίζοντες τὸν νόμον ἐκείνον τῆς διαφορᾶς, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ βιωτικὸν γόητρον καὶ τὴν δημιουργικὴν ποικιλίαν καὶ ἀφθονίαν. Πῶς δύνασθε νὰ παρατηρῆτε ὅτι αἱ αὐταὶ σπουδαὶ δύνανται ν' ἁρμόζωσιν εἰς δύο τοσοῦτον διαφόροντα ὄντα; Παρατηρήσατε αὐτά. Ἡ ἕβρα καὶ χαρίεσσα αὕτη κεραλὴ δύναται νὰ ᾖ ὁμοία μετὰ τῆς ἐχούσης ἐρρωμενὸν μέτωπον καὶ γένειάδες πρόσωπον; Τὸ λευκὸν καὶ ἀσθενὲς τοῦτο σῶμα δύναται νὰ παρακλείῃ τὴν αὐτὴν καρδίαν ἣν καὶ ὁ ἀνδρώδης καὶ βαμβάλεος διοργανισμός; Ἡ λεπτὴ καὶ ἠδύφωνος αὕτη φωνὴ προύρχεται νὰ ἐκφράζῃ ταὐτὰ αἰσθήματα οἷα τὸ σκληρὸν καὶ ἀπότομον τοῦτο ὄργανον; Ἐν ἐκ τῶν δύο, ἢ ἡ κόρη θέλει ἐκφεφανθῇ ἢ οὐ ἐκ τῆς ἀνατροφῆς ὑμῶν. Ἐὰν δὲν ἐκφεφανθῇ, ἀποζωοθήσεται· ἐὰν τοὐναντίον, θέλει παίσει οὖσα τοιαύτη. Ὅθεν, καὶ εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, θέλει ἀπολεσθῇ.

Κενίζων.—Θέλει ἀναγεννηθῇ, σᾶς βεβαιῶ! Φρονῶ, ὡς καὶ ὑμεῖς στε— ...ε διαφοραὶς εἶναι καὶ ἡ βάσις τῆς δημιουργίας· ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος δὲν θέλει ... ἄλλου τοῦ μεγαλείου αὐτοῦ κάλλους ἢ διὰ σπουδαίας καὶ σοβαρᾶς ἀνατροφῆς, ὑπο... εἰς τὰς γυναῖκας. Ὅταν τὰ διάφορα φυτὰ ἀνορροφῶσιν ἐκ τῆς γῆς διάφορον οὐσίαν, ὅσκαρ δύω ὄντα δὲν οἰκειοποιοῦνται τὰς αὐτὰς οὐσίας ἐκ τῆς αὐτῆς τροφῆς, ἀλλὰ λαμβάνουσι μόνον τὰς ἁρμοζούσας εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῶν φύσιν, ῥόδον καὶ ἡ γυνὴ καὶ ὁ ἀνὴρ δὲν ἐπωφελοῦνται ὁμοιοτρόπως ἐξ ἑνὸς μαθήματος, ἐξ οὗ ὠφεληθήσονται ἀμφότεροι. Διάβασε ἀφέβως τὴν Ἱστορίαν καὶ τὴν Φιλολογίαν εἰς τὴν νεάνιδα ὡς καὶ εἰς τὸν νέον· αὐτὴ δὲ δὲν θέλει μάθει ἐν αὐτοῖς τὰ αὐτὰ ὅμως, παρὰ τῷ μὲν, θέλει ἐνισχύσει τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἰσχύν, ἐν τῇ δὲ θέλει διαθρέψει τὴν φαντασίαν καὶ τὴν λεπτότητα. Οὕτω δὲ καὶ ἡ διαφορὰ τῆς φύσεως αὐτῶν ἀναπτυχθήσεται διὰ τῆς ταυτότητος τῶν πρὸς σπουδὴν αὐτῶν ἀντικειμένων. Ἐννοεῖθμεν κάλλιον· λέγω ταυτότητα τῶν πρὸς σπουδὴν ἀντικειμένων καὶ οὐχὶ τοῦ τρόπου τῆς διδασκαλίας. Διδάσκοντες εἰς τὰς γυναῖκας τὰ αὐτὰ τῶν ἀνδρῶν, δὲν πρέπει νὰ τὰς διδάσκωμεν αὐτὰ διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου. Πρέπει νὰ τὰς ἀνατρέφωμεν ὡς ἡμᾶς αὐτοὺς ἀλλ' ἀλλοίως.

Κύμης.—Ἐξηγήσατέ μοι τὴν λέξιν ἀλλοίως.

Κενίζων.—Δύο παραδείγματα ἀρκοῦσι, πιστεύω, πρὸς κατάπληξιν. Ἡ σπουδὴ τῆς Ἱστορίας, καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἔθνους ἡμῶν ὅσον βεβαίως νὰ προηγῆται ἐν τῇ ἀνατροφῇ τῶν γυναικῶν. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ τὰς ποιήσωμεν διὰ παταίων ἀπομνημονευμάτων, ἢ νὰ ἐπιβαρύνωμεν τὴν μνήμην αὐτῶν διὰ τῶν ἐκθέσεων τῶν πολέμων, τῶν πολιτικῶν παρατηρήσεων, τῶν λεπτομερειῶν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων ἢ συνθηκῶν ἢ οἰκονομικῶν, εἰσαγάγωμεν αὐτὰς ἐν τῷ κόσμῳ τῶν γεγονότων, τῶν ἠθῶν, τῶν διαθέσεων, δηλαδὴ ἐν τῷ ἠθικῷ καὶ πνευματικῷ βίῳ· ὅσον τὸ παρελθὸν διδάσκει αὐτὰς περὶ παντὸς ἀνθρωπίνου εἰς τὸ παρὸν, τοσοῦτον θέλουσιν εἰσδύει εἰς τὰ μυχαίτατα τοῦ παρελθόντος.

Ἕτερον ἔξω σπουδῆς, ὃν ᾗ ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐπιδοθῇ τὸ γυναικεῖον πνεῦμα, χάρις αὐτῆς ταύτης τῆς ἐπιστήμης, εἶναι ἡ φυσικὴ ἱστορία.

Ἡ κ. Πέκερ δὲ Σωσσὺρ, ἐν τῷ ἀξιολόγῳ αὐτῆς ἐπὶ ἀνατροφῆς» συγγράμματι, κατέδειξε σειρὰν τινα προόδου, ἣν ἠδύνατο νὰ πραγματοποιήσῃ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ταύτῃ τὸ γυναικεῖον πνεῦμα, καὶ ἥτις ὡς ἐρχυλὸν ἀντικείμενον, ἐν ᾧ δύναται νὰ ἐπιδώσῃ ἀληθῆ εὐεργεσίαν ἕξι τὴν ἐξοικείωσιν τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ζώων. Ἅπας ὁ κόσμος τῶν δημιουργημάτων μένει ἡμῖν εἰσέτι ἀπρόσιτος· Ἐκ τῶν ἑκατομμυρίων ἐντόμων τῶν ἐνδιαιτωμένων ἐπὶ τῆς γῆς ἓν μόνον εἶδος κατεστήσαμεν χρήσιμον, τὸν μεταξοσκώληκα· πέντε ἢ ἓξ τετράποδα, ὁπόσ ἢ δέκα εἴδη πτηνῶν ἀποτελοῦσι τὸν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πλοῦτον ἡμῶν. Μόναι αἱ γυναῖκες διὰ τῆς ὀξυδορκείας διὰ τοῦ πρακτικοῦ πνεύματος, τῆς ἐπιτηδειότητος, τῆς ὑπομονῆς, τῆς χέιρος, τοῦ φύσει ἀνατροφικοῦ ἐνστίκτου αὐτῶν δύνανται νὰ πολλαπλασιάσωσι τὴν ἐξαίρετον ταύτην κατάκτασιν. Ἐὰν αἱ θυγατέρες τῆς ἐπαρχίας Ζερσέης ἐδιδάσκοντο ἐγκαίρως γνώσεις τινας τῆς φυσικῆς ἱστορίας, ἡ θημαλὶς (βατζίνα) ἴσως ἀνεπαλύπτετο δύο αἰῶνας πρότερον.

Κύμης.—Θεέ μου! Θέλετε λοιπὸν ὅπως αἱ γυναῖκες μανθάνωσι καὶ τὴν Ἰατρικήν!

Κενίζων.—Ἤθελον περισσότερον. Ἤθελον ὅπως ἡ Κυβέρνησις συστήσῃ σειρὰν δημοσίων μαθημάτων ὑγιεινῆς ἰατρικῆς διὰ τὰς μητέρας. Ἅπασαι ἤθελον νὰ γνωρίζωσι νὰ στηθακώσι τὰ τέκνα αὐτῶν, διαγινώσκωσι τὰ συμπτώματα τῶν ἀσθενειῶν, δίδωσι τὰς πρώτας βαρπείας εἰς τοὺς σπασμοὺς, καὶ πράττωσι καλὸν ἀντὶ τοῦ ἤδη κακοῦ. Πόσαι μητέρες δὲν ἀπώλεσαν τὰ τέκνα αὐτῶν διότι δὲν ἤξευρον νὰ διαγινώσωσι τὸν ἰδιάζοντα βῆχα τῆς Κρούπ (ἀσθένεια ἐκ τοῦ εἴδους τῆς συναγχῆς).

Κύμης.—Γνωρίζετε δὲ τί θέλει συμβῇ ὅταν ἐπιτύχητε νὰ ἐμβάλλητε εἰς τὴν καρδίαν γυναικός τινος ἀπόσας τὰς ἐπιστήμας ταύτας; Ἡ γυνὴ θέλει ἀφανισθῇ καὶ θέλει μένει ἁπλῶς σχολαστική. Χίλια παραδείγματα ζῶντα ἢ μὴ ὑπάρχουσιν ἐπιδοκιμάζοντα τὰ λεγόμενά μου.

Κενίζων.—Πρὸς τί τὰ παραδείγματα ταῦτα; Ἡ γυνὴ εἶναι λοιπὸν ἡ αὐτὴ σήμερον; Γνωρίζετε πόθεν ἔρχεται, πῶς ἀνέθραψαν, τὴν πτωχὴν ταύτην ἀπελεύθερον τῆς χθές; Αἱ προμήτορες ἡμῶν δὲν ἐγνώριζον νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ ἐνεπαιχωῦντο διὰ τοῦτο. Αἱ σύγχρονοι ἡμῶν γυναῖκες φέρουσιν εἰσέτι τὰ ἴχνη τῆς διανοητικῆς δουλείας τῶν προγενεστέρων ἐποχῶν. Ἀλλ' ὅταν ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἰσχυρὰ αἷμα αὐτῆς διελεύσεται ἐπὶ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ ἀναγεννήσεται αὐτὴν, ὅταν ἡ σημερινὴ ἐξαίρεσις κατασταθῇ κανὼν τῆς αὔριον, ὅταν ἡ ἐπιστήμη ἀποβήσεται κτῆσις τινῶν, ἡ ἐκπαίδευσις ἁπασῶν, τότε αἱ θυγατέρες καὶ αἱ γυναῖκες, ἀπειδυόμεναι, ἐν ἀγνοίᾳ, τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα τῆς σχολαστικότητος, ἅτινα εἶσι

χαρακτηριστικὰ ἀπελευθέρων ἀποκατασταθέντων κυρίων, καὶ ὀδεύουσα ἐλευθέρως τὴν νέαν ταύτην ὁδὸν ὡς καὶ ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῶν πορείᾳ, θέλουσι χορηγήσει τὴν ἰσχὺν τῆς ἐπιστήμης ἐν τῇ ἀβρότητι αὐτῶν καὶ ἴσως τὴν ἰσχὺν τῆς ἀβρότητος αὐτῶν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ.

Ἕτερον ἀντικείμενον σπουδῆς, ὅπερ ἐλησμονήσαμεν καὶ ὅπερ θέλει θαυμασίως ἐπιδράσει ἐν τῇ καλλιεργείᾳ τῆς γυναικείας αἰφυΐας εἶναι ἡ ἀστρονομία. Ὦ; ἐπιστήμη τοῦ ἀπείρου ἀνήκει, δικαιώματι εἰς τὰς ἱερείας τοῦ ἀγνώστου, ὡς ἐλάλουν αὐτὰς οἱ Γερμανοί. Οὐδέποτε θέλω λησμονήσει γεγονός τι, οὗ ἐγενόμην μάρτυς αὐτόπτης, ἡμέραν τινὰ εἰς τι μάθημα ἀστρονομίας, διδόμενον εἰς νεάνιδα καὶ εἰς τὸν ἀδελφόν της. Τὸ πρῶτον ἔβλ ἠνοίγετο εἰς τὰ βάθη τῶν οὐρανίων βιβλίων. Ἐπέβλεπτο ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ διδασκάλου αὐτῶν. Ἦλιαι ἀναριθμητοι ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, κόσμοι ἀνεγχώμενοι πέραν τοῦ κόσμου. Θεὸς ἄπειρος ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ ὡς ἡ ἔκτασις τοῦ μεγαλείου αὐτοῦ, τὸ ἄπειρον, ἐν ἑνὶ λόγῳ, ἦν ἡ εἰκὼν, ἥτις διηνοίγετο ἐνώπιον αὐτῶν. Ὁ νέος ἀκίνητος, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων προσηλωμένους, τὰς ὀφρεῖς συνεσταλμένας, ἦκουε καὶ ἐπαρετήρει φλογερῶς.... ἤθελε νὰ ἐννοήσῃ. Ἡ νεᾶνις, ἀσθμαίνουσα, ὠχρὰ, μὲ τοὺς μυκτῆρας τεταραγμένους, ὀφθαλμοὺς δακρυβρέκτους, ἠγέρθη ἀκουσίως τῆς ἕδρας αὐτῆς καὶ προὐχώρησε πρὸς τὸν διδάσκαλον, ὡς παιφερομένη ὑπὸ τοῦ τρόμου. Οἱ λόγοι ἐφαίνοντο ὅτι ἐπεκαλοῦντο ἐνώπιον αὐτῆς ἐμφύτευον φοβερὰν ἅμα καὶ τερπνὴν ὄμιλον..... Ἐζήτει τὸν Θεὸν, τὸν ἐβλεπεν!

Οὕτως ὑλικοποίησα, οὕτως εἶπεῖν, ἐνώπιόν μου τὸ ἰδεῶδες ἐκεῖνο πνεῦμα τῆς γυναικὸς, τῆς ἐν πᾶσι συνενούσης τὴν ἔμπνευσιν καὶ τὸ αἴσθημα, καὶ ἐν' ἧν πᾶσα ἐπιστημονικὴ σπουδὴ εἶναι βαθμὸς ἐγγύτερος ἄγιον πρὸς τὸν οὐρανόν!

Ὁ ξενίζων ἡμᾶς ἴσίγησεν εἰς τὰς λέξεις ταύτας, ὁ δὲ κόμης διετήρει σιωπὴν ὡς ἠττηθεὶς ἐν οὐχὶ ὡς καταπεισθείς. Μολαταῦτα ἐπιληρθεὶς τελευταίας προσβολῆς, ἔλαβε μετὰ φωνῆς σκωπτικῆς τὸν λόγον καὶ εἶπεν.

— Ἐξαίρετον, θαυμάσιον πρόγραμμα! Μικράν τινα συνέπειαν μόνον ἐπιφέρει... δολοφονεῖ τὴν οἰκογένειαν. Τίς θέλει ἐνεργεῖ τὰ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ φυλάττει, ὡς λέγει ὁ Μολιέρος, τὰ ἄγγεῖα, τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκην, ἐνόσῳ ἡ γυνὴ θὰ κάμῃ πειράματα χημικά! Αἱ σοβαὶ θυγατέρες σας θὰ γίνωσιν ἴσως ἀπόστολοι, ἵνα ὁμιλήσω καθ' ὑμᾶς, ἀλλὰ σύζυγοι καὶ μητέρες... οὐχί! Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ καθήκοντα ταῦτα εἶναι ἐπίγεια διὰ τοὺς ἀστρονόμους!.....»

Ἐγὼ ἐσιώπων μέχρι τοῦδε ἵνα ὁμιλῇ ὁ ξενίζων ἡμᾶς. Ἀλλ' ἀκούσας τὸ πρωϊαίτιον τοῦτο σόφισμα, μεθ' οὗ καταβάλλουσι τὰς γυναῖκας ἐπὶ τοσούτους αἰῶνας ἔλαβον τὸν λόγον καὶ εἶπον·

Ε. ΛΕΚΟΥΒΕ.

Ο ΟΙΚΟΣ
καὶ
Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΥΤΟΥ ΑΞΙΑ.

Οἶκος! Ὁποῖα τρυφερώτατα συναισθήματα διεγείρει ἡ θελκτικὴ αὕτη καὶ γοητευκτικὴ λέξις! Οἰκοῖαι ζωηραὶ καὶ εὐχάριστοι ἀναμνήσεις καταλαμβάνουσι τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὁσάκις ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ τὸ συγκινητικώτατον καὶ τερπνότατον τοῦ οἴκου ὄνομα! Ὁ οἶκος ἔλκει παντοχοῦ καὶ πάντοτε τά τε διανοήματα καὶ τὰ συναισθήματα ἡμῶν. Εἰς αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος, ἐν ὅσῳ φέρῃ τὴν ψυχὴν ἐντὸς τοῦ σώματος, προσκολλᾶται μετὰ πάντων τῶν τῆς ἀγάπης, τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης συναισθημάτων. Ὁ ἄνθρωπος, ὅσον καὶ ἂν ᾖτο ὀλίγος καὶ ξηρὸς ὁ κάρτος, ὃν ἔτρωγεν ἐν τῷ οἴκῳ, ὅτον καὶ ἂν ἦταν φοβεραὶ καὶ διαρκεῖς αἱ βασανίσασαι αὐτὸν ἐν τῷ οἴκῳ ἀσθένειαι, ὅσον καὶ ἂν ἄφθονα καὶ συχνὰ ἦσαν τὰ δάκρυα, ἅτινα ἔνεκα τῆς ἐνδείας καὶ στενοχωρίας κατερχόμενα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν κατέβρεχον ἐν τῷ οἴκῳ τὰς νεαρὰς αὐτοῦ παρειάς, οὐδαμοῦ οὐδέποτε δύναται νὰ λησμονήσῃ τὴν κοιτίδα, ἥτις πρώτη ἐξέτεινε τὰς πτέρυγας αὐτῆς καὶ ὑπεδέχθη αὐτὸν ἐν τοῖς κόλποις γεννηθέντα, καὶ ἐν ᾗ τὸ πρῶτον ἀνέπνευσε τὸν ζωτικὸν τῆς φύσεως ἀέρα. Οὐ μόνον δὲ ὁ οἶκος καθόλου, ἀλλὰ καὶ τὰ διάφορα αὐτοῦ μέρη διατηροῦνται ἐν τῇ μνήμῃ καὶ ἀναπαρίστανται εἰς τὴν φαντασίαν ἡμῶν ζωηρότατα καὶ πιστότατα. Ἐδῶ ἐνθυμούμεθα τὴν μηλέαν ἢ τὴν συκαμινέαν, εἰς ἣν μετὰ χαρᾶς ἀναρριχώμενοι ἀνεβαίνομεν καὶ ἐβρεμίζομεθα τοὺς καρποὺς αὐτῶν· ἐκεῖ ἐνθυμούμεθα τὴν πλάτανον, ὑφ' ἣν καθήμενοι καὶ παίζοντες ἐν τῇ σκιᾷ ἐδειπνούμεν τὴν δίψαν καὶ ἐδροσίζομεν τὰ μέλη τοῦ σώματος ἡμῶν διὰ τοῦ ψυχροῦ καὶ διαυγοῦς ὕδατος, τοῦ ἀναβλύζοντος ἐκ τῆς ῥίζης αὐτῆς. Ἐδῶ ἐνθυμούμεθα τὸν τόπον καὶ τὴν μικρὰν καλύβην, ἔνθα ἐρυλάσσετο ὁ κύων, ὁ πιστότατος τοῦ οἴκου φύλαξ, ὃν ἰδίαις χερσὶν ἐτρέφομεν καὶ ἐποτίζομεν, παίζοντες μετ' αὐτοῦ καὶ μεταχειριζόμενοι αὐτὸν ἐνίοτε ὡς ἵππον· ἐκεῖ ἐνθυμούμεθα τὸν κισσὸν ἢ τοὺς βότρυς, ἐν οἷς ἐθηρεύομεν τὰς φωλεὰς τῶν πτηνῶν καὶ ἐσταίνομεν βρόχους πρὸς σύλληψιν αὐτῶν. Ἕκαστος τόπος καὶ ἕκαστον μέρος τοῦ οἴκου καὶ τῆς περὶ τὸν οἶκον περιοχῆς παρίσταται ζωηρότατον εἰς τὴν φαντασίαν ἡμῶν, διότι ἡ εἰκὼν αὐτοῦ συνοδεύεται πάντοτε μετά τινος γεγονότος τῆς τερπνοτάτης ἡμῶν παιδικῆς ἡλικίας. Ὅσῳ δὲ ζωηρότερα παρίστανται τὰ γεγονότα τῆς μικρᾶς ἡμῶν ἡλικίας, τοσούτῳ ζωηρότερα παρίστανται καὶ τὰ μέρη τοῦ οἴκου, ἔνθα ἐκεῖνα ἔλαβον χώραν Οὕτως ὁ γράφων ταῦτα ἐνθυμεῖται ζωηρότερον πάντων τῶν ἄλλων ἐκεῖνο τοῦ ἐν τῇ Ἠπείρῳ πατρικοῦ αὐτοῦ οἴκου μέρος, ἐν ᾧ ἐλύπησέ ποτε μέχρι δακρύων τὴν ἑαυτοῦ μητέρα, μὴ θέλωσα νὰ ὑπακούσῃ εἰς τινα αὐτῆς παρέκλησιν. Ἐπίσης λίαν ζωηρὰ παρίσταται εἰς τὴν φαντασίαν ἡμῶν καὶ ἡ εἰκὼν ἐκείνων τῶν προσώπων τοῦ οἴκου, ἅτινα ἐθεράπευον ἡμᾶς καὶ ἐθώπευον παῖδας ὄντας, ἢ ἕτερόν τι ἐθυμώμεθα, διὰ γλυκυσμάτων, διὰ χαμόγελων, διὰ διηγήσεως μύθων καὶ ἄλλων τοιούτων.

Τούτων πάντων ἕνεκα ὁπουδήποτε καὶ ἂν ὑπάγῃ ὁ ἄνθρωπος, ὁσονδήποτε μακρὰν καὶ ἂν ἀποδημήσῃ, ὁσονδήποτε εὐρύσυνα καὶ ἂν ἦναι τὰ μέρη τῆς ἀλλοδαπῆς, οὐδαμῶς οὐδέποτε δύναται νὰ λησμονήσῃ τὴν πατρικὴν αὐτοῦ ἑστίαν καὶ τὴν ἐν ᾗ αὕτη κεῖται πατρίδα· οὐδαμῶς οὐδέποτε δύναται ν' ἀποβάλλῃ τὸ πρὸς αὐτὰς ὀφειλόμενον σέβας. Ἀλλ' ἂν πάντες οἱ ἄνθρωποι αἰσθάνονται ἀγάπην πρὸς τὸν πατρικὸν οἶκον καὶ τὴν ἐν ᾗ οὗτος κεῖται πατρίδα, οἱ Ἕλληνες ὅμως αἰσθάνονται μεγαλειτέραν πάντων τῶν λαῶν. Πόσον ζωηρὰς καὶ διακόπους συγκινεῖ τὴν καρδίαν τοῦ Ἕλληνος ὁ οἶκος καὶ ἡ πατρὶς, τοῦτο μαρτυρεῖ πλὴν ἄλλων πολλῶν καὶ τὰ ᾄδόμενα περὶ τοῦ Ἰθακησίου Ὀδυσσέως. Ὁ πολύτροπος οὗτος γέρων καὶ μετὰ δέκα ἔτῶν ἀπὸ τοῦ πατρικοῦ οἴκου ἀποκλεισμοῦ ἀπομακρυνείν οὐδόλως ἐλησμόνησεν αὐτὸν, ἀλλὰ, παρατεθέντος τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ἔσπευσε πᾶλιν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς αὐτὸν, καὶ οὔτε τὰ ἄπειρα δυστυχήματα, ἅτινα κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν περιεκύλωσαν αὐτὸν, καθιστῶντα δυσαπολύτητον τὴν οἰκαδε ἐπάνοδον, κατέβαλον τὸ θάρρος αὐτοῦ, οὔτε τῶν Σειρήνων αἱ θελκτικώτεραι μελῳδίαι καὶ αἱ τῆς Κίρκης καὶ Καλυψοῦς λαμπραὶ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

περιποιήσεις καὶ αἱ περὶ ἀθανασίας ὑποσχέσεις ἐδελέασαν αὐτὸν, ὥστε νὰ λησμονήσῃ τὸν πατρικὸν οἶκον. Ἡ τοῦ Ὀδυσσέως φλογερὰ ἀγάπη πρὸς τὸν οἶκον καὶ τὴν μεθ' ἧς συνδέεται πατρίδα, ἔνθα ἔζη ἢ τε σώφρων αὐτοῦ γυνὴ Πηνελόπη καὶ ὁ προσφιλὴς υἱὸς Τελέμαχος, ἦτο τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε καὶ τὸν θάνατον οὗτος εὐχαρίστως ἐδέχετο, ἂν μόνον κατώρθωνε νὰ ἴδῃ καὶ μακρόθεν καπνὸν ἐκεῖθεν ἀνερχόμενον.

Ἀλλὰ τίς ἡ ἀνάγκη ν' ἀνατρέχωμεν εἰς τὴν ἀρχαίαν μυθολογίαν καὶ τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν πρὸς ἀπόδειξιν τῆς διακρινούσης τὸν Ἕλληνα φλογερᾶς πρὸς τὸ πατρῷον ἔδασος ἀγάπης καὶ τοῦ ὑπερβολικοῦ πρὸς αὐτὸ σεβασμοῦ; Μήπως ἡ σημερινὴ ἱστορία δὲν παρρησιάζει ἄπειρα παραδείγματα, ἀποδεικνύοντα τὴν μεγάλην τῶν Ἑλλήνων ὑπεροχὴν ὡς πρὸς τὸ αἴσθημα τῆς φιλοπατρίας; Καὶ τί ἄλλο μαρτυρεῖ ἢ τὴν ὑπεροχὴν ταύτην ἡ οὐδαμοῦ τῆς γῆς εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἐπικρατοῦσα συνήθεια, καθ' ἣν οἱ Ἕλληνες καὶ ἐν αὐταῖς τῆς γῆς ταῖς ἐσχατιαῖς εὑρισκόμενοι μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ τῆς ἀποδημίας σκοποῦ ἐπανέρχονται οἴκαδε, ὅπως διανύσωσι τὸν ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς χρόνον ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἑαυτῶν γεννήσεως καὶ τεφῶσιν ἐν τοῖς τάφοις τῶν ἑαυτῶν πατέρων; Καὶ τί ἄλλο μαρτυρεῖ ἢ τὴν ὑπεροχὴν ταύτην τῶν Ἑλλήνων ἡ παρ' οὐδενὶ ἑτέρῳ ἔθνει εἰς τοιοῦτον βαθμὸν παρατηρουμένη συνήθεια, καθ' ἣν οὗτοι ἀμιλλῶνται τίς νὰ ὑπερβῇ τὸν ἕτερον πρὸς τὴν προσφορὰν χρημάτων τε καὶ σωμάτων ὑπὲρ τῆς κοινῆς πατρίδος, τῆς τὸν πατρικὸν οἶκον ἐγκλειούσης; Καὶ ταῦτα μὲν καθόλου περὶ τοῦ οἴκου καὶ τῆς μετ' αὐτοῦ συνδεομένης πατρίδος· νῦν δὲ μεταβαίνομεν εἰς τὴν παιδαγωγικὴν τοῦ οἴκου ἀξίαν.

Ὁ οἶκος εἶναι ὁ τόπος, ἔνθα διαχαράσσεται ὁ τοῦ παιδὸς χαρακτήρ· εἶναι τὸ μέγα σχολεῖον, ἐν ᾧ ὁ μικρὸς τοῦ κόσμου πολίτης μανθάνει, ὅσα θέλουσι χρησιμεύσει αὐτῷ καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον. Ἀλλὰ πῶς τοῦτο συμβαίνει; Τίνι τρόπῳ ἀναπτύσσει ὁ οἶκος τὴν παιδαγωγικὴν αὐτοῦ δύναμιν; Ὁ οἶκος ἀναπτύσσει τὴν παιδαγωγικὴν αὐτοῦ δύναμιν οὐχὶ τόσον διὰ τοῦ πτερόεντος λόγου, ὅσον διὰ τοῦ παραδείγματος, τῆς πράξεως καὶ τῶν συμβεβηκότων. Τὸ παράδειγμα, ἡ πρᾶξις καὶ τὸ συμβεβηκὸς εἶναι τρεῖς ἰσχυρόταται πρὸς τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀγωγὴν δυνάμεις, διαρκῆ καὶ συνεχῆ ἔχουσαι ἐνέργειαν· τὸ παράδειγμα, ἡ πρᾶξις καὶ τὸ συμβεβηκὸς εἶναι τὰ ἁρμοδιώτατα μέσα, δι' ὧν ὁ οἶκος παιδαγωγεῖ καὶ ὧν περ τὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν μεταβαίνομεν νῦν νὰ ἐξετάσωμεν.

Α'.

Ὁ παῖς, ὁ ἐν τῷ οἴκῳ διαμένων, μὴ ἔχων εἰσέτι ἀνεπτυγμένον τὸν ἑαυτοῦ λόγον, ἐνεργεῖ καὶ πράττει οὐχὶ ὅ,τι ὑπαγορεύει εἰς αὐτὸν ὁ ἀνανάπτυκτος λόγος, ἀλλ' ὅτι βλέπει διὰ τῶν ἐξωτερικῶν αὐτοῦ αἰσθήσεων πραττόμενον ὑπὸ τῶν ἄλλων, τουτέστι μιμεῖται ἐν τῇ ἐνεργείᾳ αὐτοῦ καὶ πράξει τὸ παράδειγμα τῶν ἄλλων. Ἡ κατὰ μίμησιν ὅμως αὕτη ἐνέργεια καὶ πρᾶξις, ὁσονδήποτε ἄλογος καὶ ἂν ἦναι, δὲν παρέρχεται ὁλοσχερῶς καὶ μετὰ τὴν τοῦ λόγου ὡρίμανσιν, ἀλλὰ δευτέρα καταστᾶσα φύσις ἐμφανίζεται πολλάκις καὶ ἐν τῇ μετὰ ταῦτα τοῦ ἀνθρώπου ἡλικίᾳ. Τούτου ἕνεκα ἐνώπιον τῶν τοῦ παιδὸς ὀφθαλμῶν πρέπει τὰ ἄριστα καὶ τὰ ὠφελιμώτατα παραδείγματα νὰ προβάλλωνται. Μεταξὺ δὲ πάντων τῶν παραδειγμάτων τὴν πρώτην θέσιν ὡς πρὸς τὴν τοῦ παιδὸς διαπαιδαγώγησιν κατέχει τὸ παράδειγμα τῆς μητρὸς, ὅπερ ὁ ἄνθρωπος οὐδέποτε ἀποβάλλει ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ καὶ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ οἴκου ἔξοδον. Τὸ παράδειγμα τῆς μητρὸς ἐπιδρᾷ ἐντονώτερον παντὸς ἑτέρου παραδείγματος ἐπὶ τῆς παιδικῆς ψυχῆς ἕνεκα τῆς ἰδιαζούσης ἀγάπης, ἣν ὁ παῖς πρὸς τὴν τεκοῦσαν αὐτὸν αἰσθάνεται. Ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς μητρὸς, ὡς ἐξ ἐαρινοῦ ἡλίου, ἐξέρχεται θερμότης, ζωογονοῦσα τὸν παῖδα καὶ προσκαλοῦσα τὸ πρῶτον αὐτοῦ μειδίαμα. Ὁ παῖς ἐν τῷ κόλπῳ τῆς μητρὸς λησμονεῖ πάντα πόνον καὶ πᾶσαν θλίψιν· ὑπὸ τῆς χειρὸς αὐτῆς ὁδηγούμενος τολμᾷ νὰ κάμῃ τὸ πρῶτον πρὸς τὸν βίον βῆμα· οἱ πρῶτοι τόνοι τῆς φωνῆς αὐτοῦ εἶναι ἀπηχήματα τῆς μητρικῆς φωνῆς· παρὰ τῆς μητρὸς μανθάνει κατὰ πρῶτον ν' ἀνυψοῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ πρὸς τὸν οὐρανὸν τὴν ἀληθῆ τῶν ἀνθρώπων πατρίδα. Ὅταν ἡ μήτηρ προσεύχηται τὸ ἑσπέρας, ὅταν κατακλίνουσα τὸν παῖδα ἐπὶ τῆς κλίνης καταφιλῇ τὰς παρειὰς αὐτοῦ καὶ ἀποχωριζομένη ἐπιλέγῃ εἰς αὐτόν· « ἐν οὐρανοῖς, υἱέ μου, ὑπάρχει εἷς πατὴρ, ὅστις » σὲ ἀγαπᾷ περισσότερον τοῦ ἐπιγείου πατρὸς καὶ τῆς ἐπιγείου » μητρὸς, καὶ ὅστις ἐπαγρυπνεῖ ἐπὶ τῆς κλίνης σου » ὦ! τότε οἰκοδομεῖται παραχρῆμα μεταξὺ τῆς καρδίας τοῦ παιδὸς καὶ τοῦ Θεοῦ γέφυρα, ἣν οὐδεμία ἀνθρωπίνη ἰσχὺς δύναται νὰ διαρρήξῃ. Ὅταν ὁ παῖς εὐτυχήσῃ νὰ ἔχῃ τοιαύτην φιλόστοργον μητέρα, τότε παραδίδεται ὅλως εἰς αὐτὴν, ἀνταμείβων αὐτὴν μετ' ἴσης ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως. Ἡ τοιαύτη ὅμως τοῦ παιδὸς πρὸς τὴν μητέρα ἀφοσίωσις καὶ ἀγάπη ἐπάγει καὶ τὴν ταχεῖαν καὶ εὔκολον τῶν μητρικῶν ἰδιοτήτων πρόσληψιν. Πᾶσα κλίσις, πᾶσα πρᾶξις καὶ πᾶσα κίνησις τῆς μητρὸς, ἕνεκα τῆς ἀμοιβαίας συμπαθείας μεταβαίνουσα ἀνεπαισθήτως εἰς τὴν μαλακὴν καὶ εὔπλαστον καρδίαν τοῦ παιδὸς, γίνεται κλίσις, πρᾶξις καὶ κίνησις αὐτοῦ. Τοῦτο γνωρίζουσα ἡ μήτηρ πρέπει νὰ προσέχῃ καλῶς μήπως μετοχετευθῶσιν εἰς τὴν νεαρὰν τοῦ παιδὸς καρδίαν αἱ ἐπιβλαβεῖς αὐτῆς ἰδιότητες, καὶ πρέπει νὰ φροντίζῃ ἐπιμελῶς ὅπως παρέχῃ ἑαυτὴν πάντοτε ἀξιομίμητον παράδειγμα εἰς τοὺς παῖδας.

Παρὰ τῷ τῆς μητρὸς παραδείγματι ἵσταται τὸ παράδειγμα τοῦ πατρὸς μεγίστην καὶ αὐτὸ ἐπὶ τῆς παιδικῆς ψυχῆς δύναμιν ἔχον· καὶ ἐνῷ ἡ μήτηρ ἐπενεργεῖ ἰδίως ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ τέκου, ὁ πατὴρ ἐπενεργεῖ ἰδίως ἐπὶ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ καὶ μάλιστα τοῦ ἄρρενος τέκνου. Ὅπως τὸ τέκνον καὶ μάλιστα ἡ θυγάτηρ μιμεῖται εὐκόλως τὸ παράδειγμα τῆς μητρὸς, οὕτω τὸ αὐτὸ τέκνον καὶ μάλιστα ὁ υἱὸς μιμεῖται εὐκόλως τὸ παράδειγμα τοῦ πατρὸς· ἡ δὲ μίμησις αὕτη χωρεῖ οὐ μόνον μέχρι τῶν οὐσιωδεστέρων, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῶν ἐπουσιωδεστάτων καὶ ἐξωτερικῶν τοῦ πατρὸς ἰδιοτήτων, οἷον μέχρι τοῦ τοιούτου ἢ τοιούτου τρόπου τοῦ λαλεῖν, τοῦ βαδίζειν τοῦ βλέπειν κτλ. Οὕτω πολλὰ πολλάκις εἴδομεν παιδάρια μυωπάζοντα οὐχὶ κατ' ἀνάγκην, ἀλλὰ κατὰ μίμησιν τῶν ἑαυτῶν πατέρων, οἵτινες δὲν ἀξιοῦσι νὰ ἴδωσι τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους δι' ὁλοκλήρου τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἀλλὰ διὰ τοῦ ὀγδόου μέρους αὐτοῦ, φοβούμενοι μήπως ἡ θέα ἐκείνων μιάνῃ τὸ εὐγενὲς αὐτῶν ὄμμα. Τοῦ πατρικοῦ παραδείγματος ἡ παιδαγωγικὴ ἐπενεργεια εἶναι ποικιλωτάτη. Ὅταν ὁ πατὴρ παρίσταται ἐν τῷ οἴκῳ τὸν φόβον καὶ τὸν τρόμον ἐμπνέων, τότε ἢ μορφώνει τέκνα δειλὰ, συνεσταλμένα καὶ ἄθυμα, ἢ μεταδιδοὺς τὴν ἀγριότητα τῆς ἑαυτοῦ καρδίας εἰς τὰς ἁβρὰς καὶ ἁπαλὰς καρδίας τῶν τέκνων ἀποκαθιστᾷ αὐτὰ ἀτίθασσα καὶ σκληρά. Τοὐναντίον δὲ, ὅταν ὁ πατὴρ παρέχει ἑαυτὸν εὐμενῆ καὶ φιλόφρονα πρὸς πάντας, τότε καὶ τὰ τέκνα, μιμούμενα τὸ ἦθος τοῦ πατρὸς, γίνονται καὶ αὐτὰ ἐπίσης εὐμενῆ καὶ φέρονται πρὸς πάντας φιλοφρόνως. Ὅταν ὁ πατὴρ εἶναι ἀπατεὼν ἐν ταῖς μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων συναλλαγαῖς, ἀποβαίνουσι καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἀπατηλὰ καὶ δόλια οὐ μόνον πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτοὺς αὐτῶν τοὺς γονεῖς. Ὅταν ὁ πατὴρ εἶναι σπάταλος καὶ ἄσωτος, τότε καὶ τὰ τέκνα ἁμιλλῶνται

οὐ μόνον νὰ φθάσωσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπερβῶσι τὸν πατέρα αὐτῶν κατὰ τὴν ἰδιότητα ταύτην τῆς σπατάλης καὶ ἀσωτείας. Τοὐναντίον δὲ, ὅταν ὁ πατὴρ εἶναι τίμιος, εἰλικρινὴς, οἰκονόμος καὶ ἐγκρατὴς, τότε καὶ τὰ τέκνα φιλοτιμοῦνται νὰ κοσμήσωσιν ἑαυτὰ διὰ τῶν πατρικῶν τούτων τῆς τιμιότητος, εἰλικρινείας, οἰκονομίας καὶ ἐγκρατείας ἀρετῶν. — Καθόλου δι' εἰπεῖν, μυστηριωδῶς μὲν ἀλλὰ λίαν ζωηρῶς καὶ διαρκῶς ἐπενεργεῖ τὸ παράδειγμα τῶν γονέων ἐπὶ τῶν παιδικῶν ψυχῶν. Ἡ καρδία τῆς μητρὸς καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, περιουσία, ἣν κληρονομοῦσιν οἱ παῖδες πρὸς εὐτυχίαν αὐτῶν ἢ δυστυχίαν. Διὸ εὐτυχῆ μὲν εἶναι τὰ τέκνα ἐκεῖνα, ἅτινα ἐκληρονόμησαν παρὰ τῶν γονέων τοιαύτας ἰδιότητας, αἵτινες ἐγγυῶνται αὐτοῖς τὴν εὐδαιμονίαν· δυστυχῆ δὲ καὶ ἐλεεινὰ, ὅσα ἐκληρονόμησαν ἰδιότητας, προμηνυούσας αὐτοῖς τὴν κακοδαιμονίαν. Τὰ πρῶτα παιδία, καὶ ἂν δὲν ἐκληρονόμησαν παρὰ τῶν γονέων χρηματικὴν περιουσίαν, δύνανται ὅμως νὰ ἀποκτήσωσι τοιαύτην, ἔχοντα πάντα τὰ πρὸς ἀπόκτησιν καὶ διαφύλαξιν αὐτῆς ἀπαιτούμενα ἠθικὰ κεφάλαια· τὰ δεύτερα ὅμως παιδία καὶ χρηματικὴν περιουσίαν ἂν ἐκληρονόμησαν παρὰ τῶν γονέων, ταχέως θέλουσι διασκορπίσει καὶ καταδαπανήσει αὐτὴν, συγκληρονομήσαντα μετ' αὐτῆς καὶ ἐκείνας τῶν γονέων τὰς ἰδιότητας, αἵτινες συντελοῦσιν οὐχὶ εἰς αὔξησιν, ἀλλ' εἰς ἐλάττωσιν καὶ καταστροφὴν τῆς κληρονομηθείσης περιουσίας· καὶ ἐκείνων μὲν οὐδ' ἡ παινία καὶ ἡ ἔνδεια δύναται νὰ ἀποφράξῃ τὴν πρὸς τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν ὁδόν· εἰς ταῦτα δὲ οὐδ' ὁ παμμέγιστος πλοῦτος δύναται νὰ παράσχῃ τὴν ἀληθῆ τοῦ ἀνθρώπου εὐτυχίαν.

Οὐ μόνον δὲ τὸ παράδειγμα τῶν γονέων, ἀλλὰ καὶ τὸ παράδειγμα τῶν πρεσβυτέρων ἀδελφῶν μεγίστην παιδαγωγικὴν δύναμιν ἔχει ἐπὶ τῶν νεωτέρων. Ἐν τῷ οἴκῳ ὁ νεώτερος ἀδελφὸς παιδαγωγεῖται ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου· διὸ ὅταν ὁ πρῶτος ἀδελφὸς καλῶς παιδαγωγηθῇ, τότε παιδαγωγοῦνται ἀφ' ἑαυτῶν καὶ οἱ μικρότεροι, μιμούμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐνεργείαις καὶ ἐν πᾶσι τοῖς τρόποις τὸ παράδειγμα τοῦ πρεσβυτέρου. — Οὐ μικρὸν δ' ἐπενεργεῖ ἐπὶ τῶν παίδων καὶ τὸ παράδειγμα τῶν λοιπῶν οἰκειακῶν συγγενῶν, οἷον τοῦ πάππου, τῆς προμήτορος, τοῦ θείου, τῆς θείας καὶ τῶν λοιπῶν.

Οὐ μόνον δὲ οἱ τῆς οἰκογενείας συγγενεῖς μεγάλως ἐνεργοῦσιν ἐπὶ τῆς παιδικῆς ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ξένοι, ὅσοι ἔχουσιν ἀφορμὰς νὰ ἀναστρέφωνται μετὰ τῶν παίδων, οἷον οἵ τε οἰκοδιδάσκαλοι καὶ οἱ ἐν τῷ οἴκῳ θεράποντες. Ἰδίως ὁ οἰκοδιδάσκαλος οὐ μόνον ἐντὸς, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τοῦ οἴκου πρέπει νὰ γίνηται τύπος καὶ ὑπογραμμὸς ἀρετῆς ἐνώπιον τοῦ παιδὸς, ὅστις ἅπασαν τὴν ἑαυτοῦ προσοχὴν εἰς αὐτὸν ἔχει προσηλωμένην. Οἱ γονεῖς πρέπει νὰ προσέχωσι καλῶς εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν οἰκιακῶν διδασκάλων· ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτῶν πρέπει νὰ ἐπιβλέπωσιν ἀδιαλείπτως ἐπὶ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν, συλλογιζόμενοι ὅτι πολλοὶ οἰκοδιδάσκαλοι ἕνεκα τοῦ ἐπιμέμπτου αὐτῶν ἤθους οὐ μόνον ἔβλαψαν, ἀλλὰ καὶ κατέστρεψαν ἠθικῶς τὰ ἐμπιστευθέντα εἰς αὐτοὺς ἀθῶα τοῦ Θεοῦ πλάσματα. Οἱ προσλαμβανόμενοι οἰκοδιδάσκαλοι πρέπει νὰ ἦναι ἱκανοὶ οὐ μόνον τὸν νοῦν τοῦ παιδὸς ν' ἀναπτύσσωσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν καρδίας αὐτοῦ νὰ διαμορφῶσι καὶ διαπλάττωσιν, ἥνπερ ἰδιότητα δυστυχῶς πάνυ ὀλίγοι τῶν παρ' ἡμῖν γονέων ζητοῦσι παρὰ τῶν προσλαμβανομένων οἰκοδιδασκάλων! Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν εὕρεσιν ἱκανοῦ καὶ ἐναρέτου οἰκοδιδασκάλου, ὅπως ἐπιτύχῃ τὸ παιδαγωγικὸν αὐτοῦ ἔργον, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ οὗτος τὰς δύο ἐκείνας ἰδιότητας, ἀλλ' ἀπαιτεῖται συγχρόνως καὶ ἡ συνδρομὴ καὶ ἐπικουρία τῶν γονέων. Οἱ γονεῖς οὐ μόνον πρέπει ν' ἀνταμείβωσι καλῶς τὸν οἰκοδιδάσκαλον, ὅπως διεγείρωσι τὸν ζῆλον αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν ἐν τῷ παιδαγωγικῷ ἔργῳ, ἀλλὰ πρέπει συγχρόνως καὶ νὰ τιμῶσιν αὐτόν· διότι ὅταν οἱ γονεῖς μηδεμίαν τιμὴν καὶ μηδένα σεβασμὸν δεικνύωσι πρὸς τὸν οἰκοδιδάσκαλον, τότε δίδουσιν αὐτοὶ τὸ κακὸν παράδειγμα τῆς τῶν τέκνων αὐτῶν πρὸς τοὺς διδασκάλους περιφρονήσεως καὶ οὕτω καταστρέφουσιν αὐτοὶ ταῖς ἰδίαις αὐτῶν χερσὶ τὸ παιδαγωγικὸν τοῦ οἰκοδιδασκάλου οἰκοδόμημα, ὅπως δυστυχῶς συμβαίνει παρ' ἡμῖν, παρ' οἷς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ οἰκοδιδάσκαλος οὐδόλως διακρίνεται τοῦ κοινοῦ δούλου καὶ ὑπηρέτου! — Καὶ οἱ ἐν τῷ οἴκῳ δὲ θεράποντες καὶ θεραπαινίδες πολλαχῶς ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τοῦ παιδὸς, οἱ μὲν καλοὶ καλῶς, οἱ δὲ κακοὶ κακῶς. Τούτου ἕνεκα καὶ περὶ τῆς τούτων ἐκλογῆς καὶ διαγωγῆς δὲν πρέπει ν' ἀδιαφορῶσιν οἱ γονεῖς, ἵνα μὴ μετανοῶσιν εἰς μάτην μετὰ ταῦτα, βλέποντες καὶ ἀκούοντες τοὺς παῖδας αὐτῶν πράττοντας καὶ λέγοντας ὅσα συνεθίζουσι νὰ πράττωσι καὶ νὰ ἐκστομίζωσιν οἱ ἀχρεῖοι δοῦλοι. — Καθόλου δ' εἰπεῖν, καὶ πατέρες καὶ μητέρες, καὶ ἀδελφοὶ καὶ συγγενεῖς, καὶ οἰκοδιδάσκαλοι καὶ τροφοὶ, καὶ θεράποντες καὶ πάντες οἱ οἰκιακοὶ φίλοι εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, στῦλοι, περὶ οὓς ὁ παῖς ὡς κισσὸς ἀναρριχᾶται καὶ περιπτύσσεται καὶ περιπλέκεται πνευματικῶς, καὶ ὧν ταχύτατα ὁ παῖς καὶ εὐκολώτατα ἀπομιμεῖται τὸ παράδειγμα.

Α. ΣΠΑΘΑΚΗΣ.

ΕΚΔΡΟΜΑΙ
ΕΙΣ ΡΟΥΜΕΛΗΝ ΚΑΙ ΜΩΡΕΑΝ.

ὑπὸ

ΔΟΡΑΣ Δ' ΙΣΤΡΙΑ.

Α'.

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ καὶ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Ὁ Ἑλικὼν ὑπέστη ὅσον καὶ αἱ Πλαταιαὶ ἢ τὰ Λεῦκτρα τῶν δεινοπαθημάτων τοῦ χρόνου. Ἐπὶ Παυσανία ἦν καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ γονιμώτερον καὶ μᾶλλον δενδροφόρον ὄρος τῆς Ἑλλάδος. Δένδρα, σύγχρονα τῶν πρώτων χρόνων, ἴσειον τοὺς ἀπείρους αὐτῶν κλώνους ἐν αὐτῷ, ῥυάκια δὲ κατάψυχρα ὑπερεπληροῦντο ὑπὸ ἀριθμητῶν καὶ εὐωδῶν ἀνθέων, χωρὶς, ὡς λέγουσιν, οὐδὲν φυτὸν ἐν αὐτῷ ἐπιβλαβὲς καὶ λυμαντικὸν νὰ δύνηται ἀναπτυχθῆναι. Ἤδη ἐν Ἑλικῶνι μένουσιν ὀλίγα δένδρα λείψανα τοῦ ἀρχαίου καὶ λαμπροῦ αὐτοῦ στολισμοῦ καὶ ἡ Ἵππου Κρήνη ἔχουσα μόνον μίαν πηγὴν ὕδατος. Μολονότι ἡ θρησκεία, ἥτις εἶχε λάβει τὰ δένδρα ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῆς παριστῶσα αὐτὰ ὡς διαμονὴν Ὀρειάδων καὶ Δρυϊάδων οὐδεὶς ἐφείσθη αὐτῶν κατὰ τοὺς πολέμους χωρὶς νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν ἀρχαιότητα. Αἱ ἄμπελοι τῆς Ἀττικῆς, αἱ κοπεῖσαι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἠρέθισαν δικαίως τὴν ὀργὴν τῶν Ἀθηναίων. Αἱ ἐπιδρομαὶ τῶν βαρβάρων οὐ μόνον κατέστρεψαν τὰς πόλεις, κατέκαυσαν τὰς βιβλιοθήκας, ἐξηφάνησαν τὰ τῶν τεχνῶν ἀριστουργήματα, ἀπεδεκάτευσαν τοὺς λαοὺς, ἀλλ' ἀφήρεσαν ἀπὸ τοῦ δαπέδου τὴν ἀρχὴν τῆς γονιμότητος αὐτοῦ. Οἱ Ἕλληνες, οἱ οἰκοδομήσαντες πλέον τῶν 100000 οἰκιῶν, ἀναγείραντες ἐκ τῶν ἐρειπίων αὐτῶν τὰς πόλεις τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Σπάρτης, τῶν Πατρῶν, τοῦ Ἄργους, τοῦ Μεσολογγίου, τοῦ Ναυπλίου κτλ. δὲν εἶχον μόνον ν' ἀνεγείρωσι τὰς κατερημωθείσας πόλεις, ἀλλ' ὤφειλον νὰ ἀποδώσωσιν εἰς τὴν γῆν τὸν χλοερὸν ἐκεῖνον στολισμὸν ὅστις εἰς τὰ διακεκαυμένα κλίματα προπάντων, δύναται νὰ καταστήσῃ δι' ἡμᾶς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

αὐτὴν τετράστεγον κατοικίαν. Πράγματι, ὅταν τὸ ὄρος εἶναι ἔλευθερον, ἡ φυτικὴ γῆ δὲν βραδύνει νὰ παρασυρθῇ ὑπὸ τῶν βράχων, τὰ δὲ ὄρνεα μεταμορφοῦνται εἰς τιτανώδεις σκελετούς. Αἱ πηγαὶ, αἵτινες ἤρχιζον νὰ γονιμοποιήσωσι τὰς πεδιάδας ἀποξηραίνονται. Ἀντὶ τῶν ὑδάτινων καὶ ταπητώδη ῥοϊνῶν κατοικιῶν, μυκᾶται, τὸν μὲν χρυσῆν, ὁ καταστρεπτικὸς χείμαρρος, ἐκ δὲ τῶν ἀποξηραμένων κοιτίδων αὐτῶν τὰ ῥεύματα ἀνακύπτουσι, τὸ ὄρος, ὁλοκληρωμένη μιζέρια.

Πρὸς κτῆσιν τῶν Πλαταιῶν κεῖται τὸ πεδίον τῆς μάχης ἐν ᾧ κατέλιπεν ἡ Περσικὴ αἰσθητὴ. Ἡ λεπτομερὴς ἀφήγησις τῆς τρομερᾶς, ἄπαρα δὲ αἰωνίτα ἔσπευσε εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν, τὸ ναυτικὸν, ὑβριζόμενον ὑπὸ τοῦ Σπαρτιάτου Λεοντιχίδου, ἐκρήδνισε λαμπρὰν νίκην ἐν Μυκάλῃ. Βωμὸς ἀναγέρθη ἐπὶ τῆς δημοσίας θέσεως τῶν Πλαταιῶν εἰς τὸν σωτῆρα Δία, ἐπὶ δὲ τῇ προτάσει τοῦ Ἀριστείδου, ἡ πόλις ἡ τοποτήτης ὑπηρεσίας παρείχασα τῷ Μαραθῶνι ἐπαρχία, ἐπαφελεύετος καὶ ἱερά.

Ἐννὲς ἐνὸς μόνου ἔτους, ἡ Ἑλλὰς ἔβρεψε νίκας ἐν Σαλαμῖνι, Πλαταιαῖς καὶ Μυκάλῃ. Αἱ μεγάλαι ἐθναὶ πόλεις ἐγέννησαν τοὺς μεγάλους συγγραφεῖς. Ὁ Μιλήσιος πόλεμος εὗρεν ἐν τῇ Προδότῃ ἀναπράλλαγον ἱστορικὸν καὶ ἐν τῷ ἀνδρὶ τοῦ Περικλέους ποιητὴν δυνάμενον διὰ μεγαλοπρεπῶν χαρακτήρων διαζωγραφῆται τὸν θρίαμβον τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς βαρβαρότητος. Ὁ μέγας ἐνθουσιασμὸς ἔθνους τινος, ὁρειλοντος τὰς νίκας αὐτοῦ ἐν τῇ φιλοπατρίᾳ καὶ τῇ ἀνεξαρτησίᾳ, διαλάμπει ἐν τῇ τραγῳδίᾳ τῶν Περσῶν. Ὁ Αἰσχύλος κατενοεῖ πόλιτον ὅτι δὲν πράπεται περί τινος νίκης συνήθους, ἀλλὰ νίκης ἀρχῆς, προμηρεύοντος νὰ καταστήσῃ μετὰ καιρὸν πάντα δεσποτισμὸν ἀδύνατον, καὶ διὰ φωνῆς θριαμβευούσης ἀναπαζούσης σὴ γλῶσσα τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔσται πλέον δεδομένη· ὁ λαὸς ἀπελευθερούμενος θέλει διακηρύττῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐλευθερίαν, καθότι ὁ ζυγὸς τῆς ἰσχύος συντρίβη!

Τὰ ἑρείπια, ἅτινα εἶχον ἀνάγκην μου, μὲ ἔφεραν ἔτι μακρὰν τοῦ ἰδεατοῦ, ὅπερ ἠθύγετο ὁ ὑπὸ τοῦ ἡρωϊκοῦ βίου ἐμπνεόμενος ποιητής! Ἡ Ἑλλὰς ῥαπίσιος εἶχε διακηρύξει τὰς Πλαταιὰς ὡς πόλιν ἐκπαιδεύσεως καὶ ἱερόνα. Ἡ Σπάρτη καὶ αἱ Ἀθῆναι, συμμαχήσασαι κατὰ τῶν Περσῶν οὐκ εἰς μακρὰν ἐγένοντο ἐχθραὶ ἀμείλικτοι. Ὁ χρυσὸς τοῦ μεγάλου βασιλέως διεκρέτησε τὰς μοιραίας ταύτας διαφοράς. Ἀφ' ἑτέρου μεταξὺ Λακεδαίμονος καὶ Ἀθηνῶν ἡ ἁρμονία ἦν δυσχερὴς· ἡ πρώτη ἐξεπροσώπει τὰ δωρικὰ στοιχεῖον, τὸ στέριμον, ἀπολίτευτον, γεωργικὸν καὶ ἀριστοκρατικόν· αἱ Ἀθῆναι ἦσαν τὸ ἔσχατον τῶν Ἰώνων, τῶν λογίων, καλλιτεχνῶν, ναυτικῶν καὶ δημοκρατικῶν. Ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος ὑπεκίνησεν ἐκείνας τὰς ἀντιπαθείας ταύτας. Αἱ Πλαταιαὶ σύμμαχοι σταθεραὶ τῶν Ἀθηνῶν ἀκεπάλως κατεστρεμώθησαν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων καρακωπεύσαντων τὴν γῆν αὐτῆς εἰς τοὺς Θηβαίους. Ἄπαξ καταναγκασθεῖσα ὑπὸ τῆς φορᾶς τῶν διαιμαχῶν, ἡ Ἑλλὰς, ἀδύνατος ὅπως καταφθάσῃ εἰς τὴν ἀναγκαίαν πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτῆς ἑνότητα, ἤκλιε νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν ξένην κατοχήν.

Ἔσπευσε νὰ λησμονήσῃ τὴν συμφορὰν τῶν Πλαταιῶν. Ἠναγκάσθην ὅθεν ν' ἀναχωρήσω διὰ τὰ Ἀσπάτρα, ὄνομα τιμητικώτερον διὰ τοὺς Θηβαίους. Ἀφιχθεῖσα εἰς Ἀμφισσὸν, ἔνθα διαρρέει διαγῆς ποταμὸς, ἐθεασάμην ἐκ τινος κορυφῆς ὄρους ὡραίαν ἔκοψιν, περιοριζομένην πρὸς βορρᾶν ὑπὸ σειρᾶς βουνίσκων ἀπὸ τοὺς πρόποδας τῶν ὁποίων διαρρεῖ ὁ Θεσσεύς. Εἶχον ἐνώπιον τὸ πεδίον τῆς μάχης τῶν Λεύκτρων, καὶ ἤμην ἐπὶ τοῦ μέρους, ἐν ᾧ πιθανῶς ἔλαβον τὸ τρόπαιον.

Ἡ ἕλωσις τῶν Πλαταιῶν ἦν τὸ προανέπρουσμα τῆς ἐπιτυχίας τῶν Λακεδαιμονίων. Ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος ἔμελλε πρὸς καιρὸν νὰ ἐξασφαλίσῃ αὐτοῖς τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἑλλάδος. Πρὸς διατήρησιν τῆς κυριαρχίας ταύτης ἡ Σπάρτη ὄχι ἀπεδείχθη μήτε λίαν περιδεὴς μήτε λίαν ἡρωϊκή. Ἡ Ἑλλὰς, τοσοῦτον ὑκερήφανος εἰς τοὺς χρόνους, καθ' οὓς αἱ Ἀθῆναι κατεῖχον τὴν πρώτην θέσιν, κατήντησεν εἰς τὸ νὰ ἀναχθῇ τὴν συνθήκην τοῦ Ἀνταλκίδα, ὅστις ἐκαρηγόρησε τοὺς Πέρσας διὰ τὰς συμφορὰς τῶν Πλαταιῶν καὶ τῆς Μυκάλης. Ἀντὶ νὰ ἐργάζηται πρὸς συνένωσιν τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ, ἡ Σπάρτη προσπάθει νὰ διαχωρίζῃ αὐτούς. Ἵνα διατηρήσῃ τὰς Θήβας, ἀνήγειρε τὰς Πλαταιὰς καὶ παρεχώρησεν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πολέως ταύτης τοὺς ἀπογεγόντας τῆς συμφορᾶς τὸ δικαίωμα ν' ἀνεγείρωσι τὰ τείχη αὐτῶν. Καὶ ἡ Καδμεία κατελήφθη ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων στρατῶν. «Θὰ ἠδύνατό τις, λέγει ὁ Ξενοφῶν αὐτὸς, ὁ εὔνους τῇ Σπάρτῃ, ν' ἀναφέρῃ πολλὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐπιδεικνύοντα ὅτι οἱ θεοὶ ἔχουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἠκαιρωμένους ἐπὶ τῶν ἀσεβῶν καὶ μοχθηρῶν. Οὗτοι οἱ Λακεδαιμόνιοι, οἵτινες ἔφησαν μὲν εἰς τὰς πόλεις τὴν αὐτονομίαν αὐτῶν, ἐφύλαττον ὅμως τὸ φρούριον τῶν Θηβῶν, ἐτιμώρήθησαν παρ' ἐκείνων οὓς κατεστρέννησαν.

Μεγίστη κίνησις πνευμάτων, ὁμορρονούντων τοῖς Ἀθηναίοις, ἐκ βάθους διασείλευσε τὰ Βοιωτικὰ φρονήματα. Ἡ φιλοσοφία—λέγω ἐνδιαφέρον ὅπως οἱ Ἀνατολῖται κατανοήσωσι τοῦτο καλῶς, ἐὰν θέλωσι νὰ ἐπαναλάβωσι τὴν θέσιν αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ—διαδραματίζει εἰς τὰ γεγονότα λίαν σπουδαῖον πρόσωπον ὡς καὶ ἡ θρησκεία καὶ ἡ πολιτική. Οἱ φιλόσοφοι τῆς Ἀναγεννήσεως, μαθηταὶ τῆς Ἑλλάδος, δὲν προητοίμασαν τὴν μεγίστην κίνησιν τῆς Μεταπολιτεύσεως, τῆς μεταβαλλούσης τὸ πρόσωπον τῆς Δύσεως; Ὁ Καρτεσιανισμὸς δὲν διετύπωσε τὴν σχολαστὸν αὐτοῦ ἐρ' ὅλου τοῦ 17 αἰῶνος; Ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις δὲν ἐξῆλθεν, ὅλως ὁπλισθεῖσα, ἐκ τῶν αἰθουσῶν, ἐν αἷς συνήρχοντο οἱ Ἐγκυκλοπαιδισταί; Τοσοῦτον τοῦτο ἀληθεύει ὅσον ἐν ἑκάστῃ πολιτικῇ σχολῇ εὑρίσκεται τις ν' ἀνώρῃ τὴν ἱστορικὴν ἑνὸς ἰδεολόγου· τὸν μοναρχικὸν ἐλευθεριοτισμὸν τοῦ Μοντεσκιοῦ ἐν τῷ Μιραβῷ, τὸ λαρανέττη καὶ τῷ Βιλλῇ· τὸ ἀπόλυτον, περιορισμένον καὶ μισάνθρωπον πνεῦμα τοῦ φιλοσόφου τῆς Γενεύης ἐν τῷ «ἐπαράτῳ» Ροβεσπίερῳ καὶ τῶν ἀγρίων αὐτοῦ ὁρειῶν· τὸν ποιμενὸν καὶ ἐπικούριον ἀθεϊσμὸν τοῦ βαρῶνος Ὁλπὰκ εἰς τοὺς φιλήδονας φίλους τοῦ Δαντῶνος. Τὴν σήμερον ἔτι ἡ ἐλευθέρα σχολὴ τοῦ Μοντεσκιοῦ διαρρέει οὐσιωδῶς τῆς κοινωνιστικῆς σχολῆς τοῦ Ρουσσῶ. Πρὸς πίστωσιν ἀρκεῖ ν' ἀναγνώσῃ τις τὰ συγγράμματα τοῦ Λουΐ-Βλάνκ. Ἐν Ἑλλάδι ἡ φιλοσοφία δὲν ἐκπράσε μικρὸν· οἱ δὲ ἕλληνες αὐτῇ ὁρεῖλουσι τὴν ἀνύψωσιν των ἐν τῇ πρώτῃ θέσι μεταξὺ τῶν ἐθνῶν τῆς ἀρχαιότητος. Οὗτοσὶ, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, φιλόσοφός τις ἀνύψωσε τὴν κατακεβεβλημένην καρδίαν τῆς εὐγενοῦς ταύτης πόλεως, ἀποδώσας αὐτῇ τὸ αἴσθημα τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς ἐν τῷ ἑλληνικῷ κόσμῳ. Γνωστὴ ἡ τύχη τοῦ Σωκράτους· ἔσχε δὲ κατ' αὐτοῦ τοὺς τε δημαγωγοὺς, τοὺς φανατικοὺς καὶ τοὺς εἰρηνικοὺς συντηρητικούς, ὧν ὁ Ἀριστοφάνης ἐγένετο τὸ ὄργανον, τοὺς Διαλοπλίτες, τοὺς ἐκριτὰς οἵτινες οὐδὲν ἕτερον ἐπιθύμουν ἢ νὰ ἐμπορεύωνται μετὰ τῆς Βοιωτίας καὶ νὰ ἔχωσι τὰς ἰγχέλεις τῆς Κωπαΐδος. Ἀλλ' ὁ θάνατος τοῦ Σωκράτους ἦν τοσοῦτον ὠφέλιμος πρὸς τὸν θρίαμβον τοῦ ὀρθοῦ λόγου ὅσον ὁ βίος καὶ ἡ διδασκαλία αὐτοῦ. Ἄφησε μαθητὰς ἐξακολουθήσαντας τὸ ἔργον αὐτοῦ. Οἱ ἐξόριστοι οἱ φεύγοντες τὰς ἐν Θήβαις καταδίκας τῶν Τριάκοντα Τυράννων διέθεσαν τὴν φιλοσοφίαν αὐτοῦ, ἣν πολλοὶ Βοιωτοὶ ἠσπάσθησαν. Ἕτεροι ἕλληνες, ἀφιλάμενοι ἐκ τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας διέθεσαν τὰ δόγματα τοῦ Πυθαγόρα. Ἡ σωτηρία αὕτη διέλυσε ἐπίσπασε τὴν Βοιωτίαν τῆς φιλοδόνου ἀπαθείας, ἥτις παρημπόδιζεν αὐτὴν ἐως τότε νὰ ἐπιρρεπέζῃ κατά τι ἐν Ἑλλάδι. Χάρις αὐτῇ, αἱ Θῆβαι ἔσχον ἐνδόξους ἡμέρας. Ὁ Ἐπαμεινώνδας, μαθητὴς τοῦ Πυθαγορείου Λύσιδος Ταραντίνου, εἶναι ὁ τελειότερος ἀντιπρόσωπος τῆς γενναίας ἀναγεννήσεως τοῦ Βοιωτικοῦ λαοῦ. Ἡ νίκη τῶν Λευκτρῶν, ἣν ἐδρέψατο ἐπὶ τῶν Σπαρτιατῶν, ἦν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναγεννήσεως ταύτης. [9]

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ
ΤΟΥ «ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ» ΔΙΑΛΟΓΟΥ
ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ. (1)

Καὶ τῆς μὲν ὑγείας καὶ ῥώμης τοῦ σώματος ἐπιμελοῦμαι, λέγει ὁ Ἰσχόμαχος, ἐγειρόμενος πρωΐ καὶ περιπατῶν εἴτε πρὸς τὸν ἀγρὸν· ἐκεῖ δὲ ἐποπτεύσας τοὺς γεωργοῦντας καὶ διατάξας τὰ δοκοῦντα βέλτιστα, ἀναβαίνω ἐπὶ τὸν ἵππον καὶ ἀκολουθῶ εἰς ἱππασίαν ὁμοιοτάτην ταῖς ἐν πολέμῳ ἀναγκαίαις, διατρέχων, ἀνάντη καὶ κατάντη χωρία καὶ διαπηδῶν τάφρους καὶ ἀγρετούς. Εἶτα δὲ πορεύομαι οἰκαδε, ποτὲ μὲν βαδίζων, ποτὲ δὲ τρέχων. ἐκεῖ δὲ ἀριστῶ μετρίως ὅσον νὰ διημερεύσω μήτε πολὺ κενὸς μήτε πολὺ πλήρης. Ὁ δὲ Σωκράτης λέγει ὅτι αὕτη ἡ δίαιτα αὐτοῦ τῷ ῥαίνεται ἀξιέγαστος· διότι δι' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ μέσου κατορθοῖ ταυτοχρόνως ἵνα καὶ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ῥώμην τοῦ σώματος διατηρῇ, καὶ τῆς εἰς τὸν πόλεμον ἀναγκαίας ἀσκήσεως ἐπιμελῆται, καὶ τὸν πλοῦτον του αὐξάνῃ. Ὅτι δὲ ἐπιτυγχάνεις ὀρθῶς τὴν ἐπιμέλειαν ἑκάστου τούτων εἶναι φανερὴν, λέγει, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σὲ βλέπω ὑγιαίνοντα καὶ ῥρωμένον, καὶ πάντες γινώσκομεν ὅτι εἶσαι ἱππικώτατος καὶ πλουσιώτατος.—Διὰ ταῦτα λοιπὸν ὦ Σώκρατες, καὶ συκοφαντοῦμαι σφόδρα ὑπὸ πολλῶν· οὐ δὲ ἴσως ἐνόμιζες ὅτι θὰ σοὶ εἶπον, ὅτι ὑπὸ πολλῶν καλοῦμαι καλὸς κἀγαθός.—Ἀλλὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ ὦ Ἰσχόμαχε, λέγει, ἐμελλον νὰ σ' ἐρωτήσω, ἐὰν ποτὲ μελετᾷς καὶ περὶ τοῦ πῶς νὰ κατηγορῇς τοὺς ἀδικοῦντας τυχὸν καὶ νὰ ἀπολογῆσαι. Ὁ δὲ Ἰσχόμαχος ἀποκρίνεται ὅτι μόνην καὶ ἑτοίμην ἀπολογίαν ἔχει ὅτι οὐδένα μὲν τῶν πολιτῶν ἠδίκησεν πολλοὺς δὲ καὶ ὠφέλησε τὰ κατὰ δύναμιν. Τὸν δὲ τρόπον τοῦτον τῆς κατηγορίας καὶ ἀπολογίας μελετᾷ καὶ γυμνάζεται μετὰ τῶν φίλων, κατηγορούντες καὶ ἐπιρίνοντες τοὺς ἀδικοῦντας τὴν πόλιν, καὶ ἐπαινοῦντες τοὺς ἀξίους ἐπαίνου.—Ἀλλὰ πολλάκις, λέγει, δικασθεὶς κατ' ἰδίαν ἐζημιώθην.—Καὶ πρὸς τίνα; ἐρωτᾷ ὦ Σώκρατες.—Πρὸς τὴν γυναῖκα λέγει· διότι ὅταν μὲν συμφέρῃ νὰ εἴπω πρὸς αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, εὐκόλως πράττω τοῦτο, ὅταν δὲ συμφέρῃ νὰ ψευσθῶ, ἀλίσκομαι ὦ Σώκρατες, διότι, μὰ τὸν Δία, δὲν δύναμαι τὸν ἥττω λόγον νὰ κάμω κρείττω. Ἀκολούθως εἰσέρχονται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς καλῆς οἰκιακῆσεως τῶν ἔξω ἔργων. Γίνεται δὲ λόγος περὶ τῆς χρήσεως τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν ἐν ᾧ ὁ Ἰσχόμαχος ἀποφαίνεται τὴν ἀνάγκην ἀποκαταστάσεως ἐπιτρόπου. Ἐκ τούτου ὁρμώμενος ὁ Σωκράτης ἐρωτᾷ ἂν αὐτὸς παιδεύῃ τοὺς ἐπιτρόπους, ἢ ἂν παραλαμβάνῃ αὐτοὺς μεμαθηκότας. Εἰπόντος δὲ τοῦ Ἰσχομάχου ὅτι αὐτὸς παιδεύει αὐτούς, ὁ Σωκράτης ἐπαινεῖται αὐτῷ παρακαλῶν νὰ τῷ διηγηθῇ τὸν τρόπον τῆς παιδεύσεως.

Πρῶτον μὲν λέγει ὁ Ἰσχόμαχος ἐκλέγω τοὺς ἐγκρατεῖς καὶ οἴνου, καὶ ὕπνου, καὶ ἐρωτικῶν· διότι οἱ πρὸς ταῦτα ἐκδότοι ἀνίκανοι εἰσὶ νὰ διδαχθῶσι τὸ ἐπιμελεῖσθαι. Εἶτα διδάσκω αὐτοὺς ὅσα καὶ αὐτὸς ἐπίσταμαι περὶ τοῦ ἔργου· ἐπειδὴ δὲ ἀνάγκη ἐστὶν ἵνα ὦσιν εὖνοι πρὸς ἐμὲ ὅπως ἀκούσωσιν ἀντ' ἐμοῦ παρόντες, ἐμποιῶ αὐτοῖς τὴν εὔνοιαν εὐεργετῶν αὐτοὺς, ὅταν οἱ θεοὶ δίδωσιν ἡμῖν ἀφθονίαν ἀγαθοῦ τινός. Πρὸς δὲ τούτοις διδάσκω αὐτοὺς τὴν ἐπιμέλειαν οὕτως: ἐὰν μὲν ἐννοήσω τινὰς κερδαλεόφρονας, εἰς τούτους ἀποδεικνύω ὅτι κερδαλέον ἐστὶν ἡ ἐπιμέλεια· τοὺς δὲ ἄλλους παιδεύω, ὅταν μὲν ἴδω αὐτοὺς ἐπιμελουμένους, ἐπαίνων καὶ τιμῶν, ὅταν δὲ ἀμελοῦντας, λέγων καὶ πράττων τοιαῦτα ὁποῖα δέκνουσιν αὐτούς. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, λέγει, γινώσκων ὅτι ἀδύνατον ἐστι δεσπότου εἶναι ἐπιμελῆ, ἐρορεύω καὶ ἐξετάζω ἐγὼ αὐτὸς τὰ τελούμενα ἔργα, καὶ ἐπὶ μὲν τοῖς καλῶς πραττομένοις παρέχω ἀμοιβὰς τῷ αἰτίῳ, τῷ δὲ ἀμελοῦντι ἐπιτίθημι τὴν πρέπουσαν ποινήν. Μετὰ ταῦτα ἐρωτᾷ ὁ Σωκράτης ἐὰν ἀρκοῦσιν αἱ διδασκαλίαι αὗται πρὸς καταρτισμὸν τελείου ἐπιτρόπου ἢ ἐὰν ἔχῃ κἄτι ἄλλο νὰ διδάσκῃ εἰς αὐτούς. Ὁ δὲ Ἰσχόμαχος ἀπαντᾷ ὅτι τρία τινὰ ἔτι προσαπαιτοῦνται εἰς τὴν τελειοποίησιν τοῦ καλοῦ ἐπιτρόπου. Τὸ μὲν νὰ γινώσκῃ τί τὸ ποιητέον, καὶ πότε, καὶ πῶς· τὸ δὲ νὰ ἦναι δίκαιος καὶ πιστὸς ἐπὶ τῶν τοῦ δεσπότου κτημάτων. Καὶ τὸ μὲν ἐπιτυγχάνω, λέγει, διδάσκων αὐτοὺς ὅσα καὶ ἐγὼ γνωρίζω περὶ τοῦ ἔργου· ἀρχικοὺς δὲ ποιῶ αὐτούς, διδάσκων καὶ συμβουλεύων ἵνα τιμῶσι καὶ χαίζωνται μᾶλλον εἰς τοὺς προθύμους καὶ ἐπιμελεῖς ἢ εἰς τοὺς ἀμελοῦντας. Ἐπειδὴ δὲ αἱ φύσεις τῶν δούλων συμπίπτουσι πρὸς τὰς τῶν ζώων, δύνανται τις κολακεύων τὴν γαστέρα αὐτῶν νὰ ὠφεληθῇ πολλὰ παρ' αὐτῶν. Αἱ δὲ φιλότιμοι φύσεις, λέγει, παροξύνονται τῷ ἐπαίνῳ διότι αἱ τοιαῦται φύσεις πεινῶσι τῶν ἐπαίνων οὐδὲν ἧττον παρ' ὅσον αἱ ἄλλαι τῶν φαγητῶν καὶ ποτῶν. Διανέμω δὲ καὶ δῶρα ἀνάλογα τῆς ἀξίας ἑκάστου, συμβουλεύω δὲ τοὺς ἐπιτρόπους ἵνα καὶ αὐτοὶ πράττωσι τὰ αὐτά. Ἐὰν δ' ἐννοήσω τινὰ προτιμώμενον ἢ διὰ τῆς κολακείας ἢ δι' ἄλλου τινὸς μέσου, ἐπιπλήττω τὸν ἐπίτροπον καὶ διδάσκω ὅτι οὐδ' εἰς αὐτὸν συμφέρει τοῦτο. Τὴν δὲ δικαιοσύνην διδάσκω, λέγει, εἰς τοὺς ἐπιτρόπους ἐμηνεύων αὐτοὺς τοὺς νόμους τοῦ Δράκοντος ἢ τοῦ Σόλωνος, καὶ ὑποδεικνύων τὰς ἐπὶ τῶν ἀδικούντων ὡρισμένας τιμωρίας, προσπαθῶ ἵνα πείσω αὐτοὺς ὅτι οἱ νομοθέται ἔγραφον ταῦτα, βουλόμενοι ὅπως καταστήσωσιν εἰς τοὺς ἀδίκους ἀλυσιτελῆ τὴν αἰσχροκέρδειαν. Προσέτι δὲ ἀναπτύσω πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς βασιλικοὺς νόμους, οἵτινες οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἀδικούντων ζημίας τάττουσι, ἀλλὰ καὶ ἀμοιβὰς ὁρίζουσιν ἐπὶ τῶν δικαίων· ὥστε κολλοὶ καὶ φιλοκερδεῖς ὄντες, ἐμμένουσιν εἰς τὸ μὴ ἀδικεῖν. Ὅσους δὲ ἐννοήσω ὅτι μετὰ τὰς νουθεσίας καὶ ἐπαγγελίας ἐμμένουσι τῇ ἀδικίᾳ, τούτους ὡς ἀνήκεστους πλεονέκτας ἀποπαύω τῆς χρήσεως. Πολλοὺς δὲ προτρέπω εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ διὰ τῶν τιμῶν καὶ ἐπαίνων, ὅσους δηλονότι ἐννοήσω ἐπιθυμοῦντας νὰ ἐπαινῶνται ὑπ' ἐμοῦ. Τούτους δὲ μετεχειρίζομαι ἤδη ὡς ἐλευθέρους, οὐ μόνον κλουτίζων, ἀλλὰ καὶ τιμῶν ὡς καλούς τε κἀγαθούς. Διότι κατὰ τοῦτο, λέγει, ὦ Σώκρατες, μοὶ φαίνεται ὅτι διαφέρει ἀνὴρ φιλότιμος ἀνδρὸς αἰσχροκερδοῦς, τὸ νὰ θέλῃ ἐπαίνου καὶ τιμῆς ἕνεκεν νὰ κοπιάζῃ ὅπου πρέπει, καὶ νὰ κινδυνεύῃ, καὶ νὰ ἀπέχεται αἰσχρῶν κερδῶν.

ΜΑΡΙΓΩ Δ. ΣΥΡΜΑ.

(1) Ἴδε ἀριθ. 41.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΑΙ ΠΑΝΗΓΥΡΕΙΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Κυρία!

Σᾶς ἐγνωστοποίησα προλαβόντως τὴν εἰς Ἀθήνας μετάβασίν μου· τώρα, θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε, ζητώντας συγγνώμην καὶ παρὰ τῶν Κυριῶν ἀναγνωστριῶν, νὰ σᾶς ἐκθέσω καὶ τὰς ἑλληνικὰς πανηγύρεις εἰς τὰς ὁποίας παρευρέθην κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὀλιγοχρονίου διαμονῆς μου.

Ἐπικρατήτων, ἔφαλαι, (κρύος ὅμως ἡ ἐποχή, καὶ τὸ δικτί) ἐθνικὸν ἔθιμον, ὅπως κατὰ τὰς ἐπισήμους ἑορτὰς τελοῦνται θρησκευτικαὶ πανηγύρεις.

Εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὰς ὡραίας ἐξοχὰς αὐτῶν ὑπάρχουν πλεῖστα ὅσα ἐκκλησίαι, ναΐδια, παρεκκλήσια καὶ ἁγιάσματα. Φαίνεται ὅτι κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ὁ Ἕλλην ἦτο κάπως διαφορετικώτερος τοῦ σημερινοῦ· δὲν ἦτο τόσον πολιτισμένος καὶ πολυτελὴς ὡς ἐκεῖνος· μόνον τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα ἐκρύπτετο πάντοτε τῶν λοιπῶν ἐν τῇ ἁπλῇ καρδίᾳ του· κατὰ συνέπειαν δέ, καὶ τὸ αἴσθημα τῶν πανηγύρεων πρὸς ἀνάμνησιν, ἴσως, δυσαρέστων ἐποχῶν, ἦσαν ἀκριβέστατον ἐν αὐτῷ.

Αἱ Ἀθηναῖαι πανηγύρεις δὲν ὁμοιάζουσι τὰς εἰς τὴν λοιπὴν Ἀνατολὴν γινομένας· ἔχουσι τι ἰδιαίτερον, τερπνὸν καὶ εὐχάριστον. Ὁ Ἕλλην ὁρίζει εἰς τὰς πανηγύρεις μὲ τὴν γυναῖκα του, μὲ τὰ τέκνα του, μὲ τοὺς φίλους του, καὶ διασκεδάζει τόσον εὐχάριστα, ὅσον καὶ αὐταὶ αἱ ἀνώτεραι τάξεις τῆς κοινωνίας δύνανται νὰ τερφθῶσι. Εἰς τὰς πανηγύρεις τῆς λοιπῆς Ἀνατολῆς αἱ μεγάλαι τάξεις δὲν τολμῶσι νὰ πλησιάσωσι, διότι οὐδέποτε παρέξενον νὰ διατραχθῇ ἡ συρροὴ τῶν πανηγυριζόντων, διὰ ζυλοκοπήματος ἢ καὶ ἔτι δυσαρεστοτέρου συμβάντος.

Πανήγυρις ἐν Θησείῳ

Τὴν τρίτην ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ἤδος ὑπάρχει νὰ τελῆται κατ' ἔτος πανήγυρις, περὶ τὸ Θησεῖον, ὅπερ βεβαίως θὰ ἤμεινεν ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων τῆς Ἑλλάδος ἐθίμων.

Ἡ κοιλὰς τοῦ τριάκοντα ὁλοκλήρους αἰῶνας φέροντος ἐπὶ τὰ νῶτα, Θησείου, οἱ πάροικοι λόφοι, παριστῶσι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν τὸ θελκτικώτερον θέαμα, διότι ἅμιλλος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν πάσης τάξεως καὶ πάσης ἡλικίας καλύπτει αὐτούς, τῶν μὲν πεζῶν, τῶν δὲ ἐφ' ἁμάξης καὶ ἐπὶ ὑποζυγίων. Πέριξ τῆς κοιλάδος ὑπάρχουσι δεντρώδη παρακήπια ἐκ πεύκου, κυπάρισσοι καὶ σκαμνία διὰ τοὺς βλέποντας νὰ ἀναπαύσωσιν ἐπὶ στιγμὴν καὶ νὰ πίωσιν ἀναψυκτικόν τι ποτόν. Πωλοῦνται δὲ λουκουμάδες ἀστραγαλιδῶν, κουλουρίδια, σταφίδες καὶ ξύδατος πλησθοῦσι τὰ ἐν τῇ κοιλάδι μικρὰ διαστήματα.

Ἐγὼ ἀτυχήσασα ἱκανῶν χρόνων εἰς τὸ θέαμα τοῦτο μετὰ τῶν οἰκείων μου ἀνέβην τὸν λόφον τοῦ Σκαλοῦ Ἀστεροσκοπείου, ἐνδέξιον μνημεῖον τῆς ὡραίας τέχνης, καὶ τῶν βαθυκλούτων τέκνων τῆς Ἠπείρου. Ὦ ! ῥοδόεντα θέλω λησμονήσει ὁπόσον μεγαλοπρεπῆς καὶ τερπνὸς ἔφεζεν ἠνοίχθη ἐπ' ἐμοὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς μου ἵστατο τὸ μεγαλοπρεπὲς Ἀστεροσκοπεῖον, ὑπὸ τοὺς πόδας μου ἐξηπλοῦτο ἡ ἐκτεταμένη τῶν Ἀθηνῶν πεδιὰς μετὰ τῆς χλόης τοῦ Ἀπριλίου καὶ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν οἰκοδομῶν της, πρὸς τὰ δεξιά μου ἔκειτο ἐν ὑπαίθρῳ, ὁ σεβάσμιος νεκρὸς τοῦ μεγάλου γίγαντος τῆς Ἀκροπόλεως, πρὸς τ' ἀριστερὰ, οἱ ἀναρίθμητοι ἐλαιῶνες, καίτοι ὅλοι ἐξ αὐτῶν ἐγίνοντο βορὰ χειρῶν ἀσεβῶν, ὅπισθεν δέ, ἡ κυανὴ καὶ ἀκύμαντος θάλασσα τοῦ Αἰγαίου.

Τοιοῦτον θέαμα συρίστα ἡ θέσις εἰς τὴν ὁποίαν ἱστάμην θεώμενη συνάμα, καὶ τὰ ἀμήνη ἐκεῖνα τὰ ποικιλόχροα τῶν πανηγυριζόντων.

Περὶ τὴν δύσιν ἡλίου, ἔλιξεν ἡ ἑορτὴ χωρὶς νὰ συμβῇ ἡ ἐλαχίστη παραχὴ· ἕκαστος ἐπανέλαμπτεν εἰς τὴν ἑστίαν του, ὡς νὰ ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς ἐκκλησίας.

Πανήγυρις ἐν Γουδίῳ

Τὴν παρουσινὴν τοῦ Θωμᾶ, ἐπισχολλοῦντο εἰδοποιήσεις ἔντυποι εἰς τὰ κεντρικώτερα μέρη τῆς πόλεως ἀγγέλουσαι, ὅτι τὴν ἐπομένην τελεῖται πανήγυρις εἴς τινα ἐξοχὴν ὀλίγον μακρὰν τῶν Ἀνακτόρων καλουμένην Γουδί.

Τὴν Κυριακὴν ἀπὸ πρωΐας, μετέβην ἐκεῖσε, ἔνθα ὑπάρχει καὶ ἐκκλησία ἑορτάζουσα τὴν ψηλάφησιν τοῦ Θωμᾶ.

Ἡ μεταξὺ τῆς ῥιζαρίου σχολῆς καὶ Γουδίου ἀγουσα ὁδὸς, ἂν καὶ κατὰ μέρη ἀνώμαλος, ἦτον ὅμως πλήρης ἁμαξῶν καὶ κόσμου πεζοπόρου, ποικίλου καὶ πολυθελγήτρου.

Καθ' ὁδὸν ἀπήντησα ἐν ἁμάξῃ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Πρεσβευτοῦ τῆς Ῥωσσίας, τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Ἰταλίας, καὶ τοῦ ἐπαξίως ἀντιπροσωπεύοντος τὴν αὐτόθι Ὀθωμανικὴν πρεσβείαν, ἀξιοτίμου δομογενοῦς Κ. Μιλτιάδου Ἀξελοῦ.

Ὁ Ἕλλην ἐκὼν ἄκων εἶναι φύσει οἰκονόμος καὶ ὀλιγοδέητος, ἀλλ' εἰς τὰς πανηγύρεις ταύτας ἀγαπᾷ νὰ ἐπιδεικνύηται καὶ νὰ δαπανᾷ· ἐντεῦθεν ἴσως καὶ ἡ ὑπάρχουσα παρουσία, ἂν παντοῦ φτωχὸς στὸ παναγῦρι πλούσιος· ὁ Ἕλλην μετὰ τὴν ἐπιλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων του, φρονεῖ ἀπαραίτητον καὶ πρέπον νὰ παραδίδηται εἰς εὐθυμίαν καὶ εὐωχίαν, δηλαδὴ, καὶ τοῦτο ποιεῖν κἀκεῖνο μὴ ἀφιέναι.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἠκούσθησαν οἱ ἦχοι μουσικῶν ὀργάνων, καὶ ἄλλοι μὲν τῶν πανηγυριζόντων ἐχόρευον ὅπως προτιμήσουσι τὸ γεῦμα των, ἄλλοι δὲ ἅπαντον συρδὲ, καὶ ἄλλοι ἐξέβαλλον τὰ (χορτζιάτικα) μανδύλιά των, ἑτοιμαζόμενοι νὰ χορεύσωσιν.

Ἐξῆλθον τῆς ἁμάξης καὶ παρεισχώρησαν εἰς τὰ μέρη τὰ ὁποῖα διακεκόσμηντο οἱ πανηγυρισταί. Καὶ ἐδῶ, δὲν ἔλειπον οἱ πωληταὶ τῶν ζαχαρωμάτων καὶ κουλουριῶν. Παρὰ τὰ ἡμικρημνισμένα τείχη τῶν περιβολίων, ὑπὸ στεγάσματα ἐκ πανίου, ὄργανα μουσικὰ, βιολία μετὰ λαούτων ἔκαιζον, ἐν τῷ μέσῳ δὲ παῖδων γερόντων καὶ γυναικῶν, ἐχόρευε ζεῦγος χορευτῶν τὸν ἑλληνικὸν χορόν. Ὁ χορὸς αὐτὸς εἶναι ἀξιοθέατος, πρὸ πάντων δὲ ἡ κίνησις τοῦ σώματος καὶ τῶν ποδῶν.

Ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν ἐστὰν βλέπουσα τὸν χορὸν τοῦ ἀρχαίου ἕλληνος. Κατόπιν περιηγήθην τὰ διάφορα μέρη, ἔνθα εἶχον ἀνημμένας πυρὰς, ψήνοντες μὲ ἐκείνην τὴν ἑλληνικὴν τέχνην τὰ ἀρνία των καὶ τὰ τραγιά των. Περιήλθομεν πολλοὺς κύκλους τῶν χαιρέκακα ἐσθιόντων εὐθύμως. Ἅπαντες μὲ τὰ χείλη τὰ ἁπλᾶ μᾶς προσεπάλεσαν λέγοντες ἀφελῶς: Κοπιάσετε ἂν σᾶς εὐχαριστεῖ Κυρίαις.

Ἐδεχθημεν ἅπαντες τὴν πρόσκλησίν των, τὴν τοσοῦτο ἀφελῆ καὶ ἐφάγομεν ἐκ τοῦ ἀρνίου, τοὐπιδεῖν ἦτο κάλλιστα ἐψημένον, πιόδωσι καὶ ἐκ τῆς λατρευτῆς των ῥακοσίνης, χαιρετίσασι πάντας τοὺς παρακαθημένους. Κατόπιν προσεκλήθημεν εἰς ἕτερον κύκλον, καὶ ἐκεῖ ἐτζιμπίσαμεν οὐκ ὀλίγον τραγί· περὶ τὸ ἑσπέρας ἀποχαιρετήσασαι τοὺς πανηγυριστὰς καὶ εὐχαριστήσασαι αὐτοὺς διὰ τὴν προσενεχθεῖσαν ἡμῖν περιποίησιν, ἐπεστρέψαμεν εἰς τὰ ἴδια.

ΑΡΙΣΤΑΙΑ Α. Β.

Τύποις Α. ΖΕΛΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 43. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 18 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

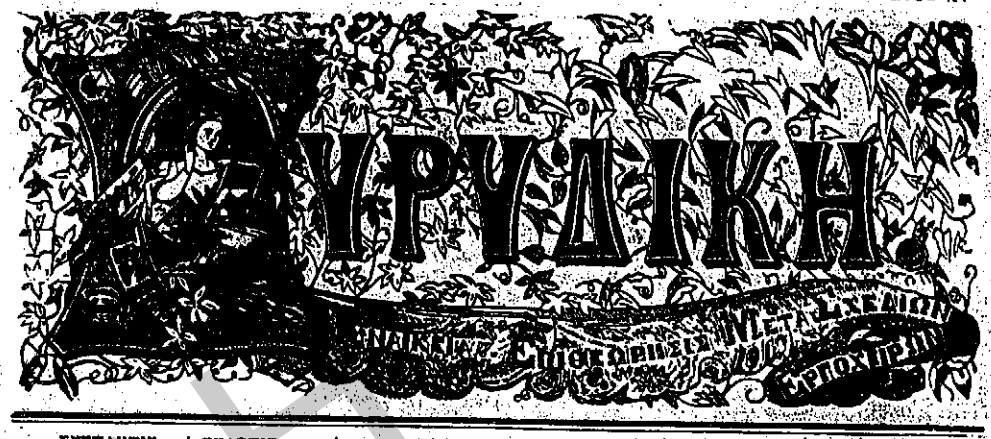

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ καὶ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδεται κατὰ πενθημερίαν

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 30.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Τὸν δέκατον μῆνα ἤρξατο ἤδη νὰ διατρέχῃ τοῦ Α' αὐτῆς ἔτους ἡ «Εὐρυδίκη».

Ὑπὸ τὰ πρόθυρα τοῦ Β' αὐτῆς ἔτους εὑρισκομένης τῆς «Εὐρυδίκης» ἀναγκαίον ἐνομίσαμεν ἵνα ἐκδώσωμεν ἀγγελίας, ἐν αἷς διαγράφωμεν τὴν πορείαν, τὰς βελτιώσεις καὶ μεταρρυθμίσεις αὐτῆς κατὰ τὸ Β' ἔτος.

Πέμπουσαι πρὸς ἑκάστην τῶν Συνδρομητριῶν ἡμῶν ἀγγελίαν, παρακαλοῦμεν αὐτὴν ἵνα πρὸ τῆς 30 τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου ἐπιστρέψῃ ἡμῖν αὐτὴν, οἱονδήποτε καὶ ἂν ᾖ τὸ ἐπ' αὐτῆς ἀποτέλεσμα.

Πεπεισμέναι ἐπὶ τῶν εὐμενῶν ὑπὲρ αὐτῆς συμπαθειῶν τῶν κ. κ. Συνδρομητριῶν ἡμῶν, αἵτινες ὀλιγαριθμοῦμεν θέλουσι συστήσει αὐτὴν καὶ εἰς φίλας φίλας αὐτῶν καὶ ἐνεργήσει τὴν ἐγγραφὴν ὅσον πλείστων συνδρομητῶν, ὧν ἄνευ οὐδένδεστι γενέσθαι τῶν δεόντων.

Αἱ ἀγγελίαι εἰσὶν ἠριθμημέναι καὶ ἐνσφράγιστοι.

Η ΑΝΑΤΡΟΦΗ.

Γ'.

«Ἴδού, ἀναγνωρίζω τὴν ἀρχαίαν ταύτην τακτικὴν, ἥτις, καθὰ λέγει ὁ Μολλίερος,

φονεύει τὸ θῦμα μὲ πῦρ ἱερόν!

Ὁμιλοῦσι περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν συζύγων καὶ τῶν μητέρων; Προφυλάχθητε, λέγουσιν οἱ ὁμορροῦντες εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην, θὰ ἀνατρέψητε τὴν οἰκογένειαν. Ὁμιλοῦσι περὶ τῆς παραχωρήσεως αὐταῖς δικαιωμάτων; Προφυλάχθητε, λέγουσιν οἱ αὐτοὶ, θὰ καταστρέψητε τὴν γυναικείαν φύσιν· οὕτω δὶ ὑποκρύπτουσι τὸν φθονερὸν δεσποτισμὸν ὑπὸ τὸ προσωπεῖον τοῦ σεβασμοῦ, ἀπαγορεύοντες ταῖς γυναιξὶ πᾶσαν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς παραχωρήσεως αὐταῖς τοῦ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ κράτους, καὶ, ὑποδουλοῦντες ἐπομένως αὐτὰς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς διατηρήσεως τοῦ γυναικείου αὐτῶν χαρακτῆρος, μετοβάλλουσι καὶ τὴν τυραννίαν εἰς ἐπίπλαστον σέβας! Κάλλιστα. Χάριν αὐτῆς τῆς οἰκογενείας, χάριν τῆς σωτηρίας τῆς οἰκογενείας, χάριν τῆς μητρότητος, χάριν τοῦ γάμου, χάριν τοῦ οἴκου, πρέπει νὰ ἀπαιτῶμεν διὰ τὰς κόρας παιδείαν καὶ σοβαρὰν ἀνατροφήν! Ὁρίσωμεν ὅδε τέλος, ἅπαξ διὰ παντὸς, τοὺς εὐσεβασμίους τούτους τίτλους, οὓς μεταχειρίζονται τινες ὡς ὄργανα ὑποταγῆς, τοὺς τίτλους τῆς συζύγου καὶ μητρὸς! Οὐδεὶς βεβαίως ὑπολείπεται μᾶλλον ἐμοῦ μετὰ σεβασμοῦ ἐνώπιον τῶν οἰκιακῶν λειτουργιῶν, τῶν ὑποδεεστάτων μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον, ἐξόχων ὅμως πράγματι, διότι συγκαλύπτουσι ἐν ταῖς λέξεσι ταύταις ΣΚΕΠΤΡΟΣΘΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΛΑΟΥΣ. Αἱ λειτουργίαι αὗται ἀποτελοῦσι ὅπαντα τὰ καθήκοντα τῆς γυναικός; Εἶναι σύζυγος καὶ μήτηρ μόνον ἵνα ἐτοιμάζῃ τὸ δεῖπνον, διοικῇ τοὺς ὑπηρέτας, ἐπαγρυπνῇ ἐπὶ τῆς ὑγιοῦς εὐτυχίας καὶ τῆς ὑγείας ἑκάστου, τί λέγω; ἵνα ἀγαπᾷ μόνον, παρακαλῇ καὶ παρηγορῇ; Οὐχί! Ταῦτα δὲν εἶναι τὰ πάντα, ἀλλ' ἔτι πλεῖονα· νὰ δίδηγῇ καὶ ἀνατρέφῃ, κατὰ συνέπειαν νὰ γνωρίζῃ.

Ἄνευ γνώσεων, ἡ μήτηρ δὲν εἶναι ἐντελὴς μήτηρ· ἄνευ γνώσεων ἡ σύζυγος δὲν εἶναι ἐλθοῦσα σύζυγος! Δὲν πρέπει ταῦτα, ἀποκαλύπτοντες εἰς τὸ γυναικεῖον πνεῦμα τοὺς νόμους τῆς φύσεως, νὰ κατατετάσσωμεν ἐπάσας τὰς θυγατέρας ἡμῶν ἀστρονόμους καὶ φυσιολόγους. Πρόκειται ὅπως ποτίσωμεν οὕτωσιδῶς τὴν διάνοιαν αὐτῶν δι' ἰσχυρᾶς ἐκπαιδεύσεως ἵνα προετοιμάσωμεν αὐτὰς νὰ συμπαθήσωσιν ἐπασῶν τῶν ἰδεῶν τῶν συζύγων αὐτῶν, ἁπασῶν τῶν ἐπιδιῶν τῶν τέκνων αὐτῶν. Ἀπαριθμοῦσι τὰς συνεπείας τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ λησμονοῦσι πάντας τοὺς θανασίμους κινδύνους τῆς ἀμαθείας. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι σύνδεσμος μεταξὺ τῶν συζύγων, ἡ ὁ ἐμπαθὴς φραγμός. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι πανηγύρεις, ἡ δ' ἀμάθεια βάσανος. Ἡ ἐμάθεια ἐπιφέρει μυρία ἐλαττώματα, μυρίας ἀποπλανήσεις εἰς τὴν σύζυγον. Διατί ἡ δεῖνα γυνὴ κατεβιβρώσκεται ὑπὸ μελαγχολίας; Διότι οὐδὲν γινώσκει. Διατί ἡ ἄλλη εἶναι φιλάρεσκος (κοκέττα)! ὑδροπότης, ματαίφρων; Διότι οὐδὲν γινώσκει. Διατί ἐξοδεύει, ἴσα ἀγοράσῃ κόσμημα τι, τὴν μισθοδοσίαν ἑνὸς μηνὸς ἐργασίας τοῦ συζύγου της; Διατί τὸν καταστρέφει διὰ χρεῶν, ἅτινα κρύπτει ἀπ' αὐτοῦ; Διατί τὰς ἐσκέφας τὸν ἔχει, κακοπαίδευτα ἡ ἀσθενῆ, εἰς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

[illegible] ἀνάγκη [illegible] ἀπὸ τὰς συζύγους καὶ τὰς μητέρας! αὗται μόνη θέλει κατανοήσει τοὺτὸ ἀξίας τῆς ἀποστολῆς των.

Γυνὴ τι νὰ ἐξέλιξε καὶ νὰ καταλύσητε πάντοτε ἄπρακτοι αἱ ὁρμαὶ τῆς ἐπαναστάσεως, ἐξ ὅσων παρέχουσιν αὐταὶς, ἔχουσιν ἀντικείμενον τὴν ἐνότητα τῶν εὐ μῦθον. Ἐν τῇ νοσηρᾷ μόνον τὸν μέλλοντος [illegible] καὶ ἀναπτέρωσιν. Πρὸς τί θέλει τῇ χρησιμεύσει τὸ προσωπικὸν ταῦτο ἢ ἐκεῖνο, ὅτε ὑπανδρευθῇ; λέγουσιν ἀπατηλοτέρου, ἢ ἐπιμονὴ ἀνάπτυξις καὶ μόρφωσις εἶναι μόνον, οὐδέποτε δὲ σπανιώτερον ἢ γυνὴ ἔχουσα λογικὸν δι' ἑαυτὴν; Δὲν εἶναι [illegible] ἀπὸ μόνον ἕνεκα εἶναι σύντροφος τοῦ ἀνδρός; Δὲν ἔχω θέσιν διαπραγματέυσεως τῆς ἀποτροπῆς, ἀθάνατος ὡς ἡ ἀμετρία, καὶ μετέχουσα ὡς ἡ ἀμετρία τοῦ ἀπείρου τῆς ἐνδελεχείας; Ἡ μάθησις τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἡ ἄξια τῶν ἀρετῶν της δὲν τῇ ἀνήκουσι; Γαρδένια τῶν τίτλων τούτων τῆς εὐζύγου καὶ μητρὸς τίτλων ἀνωφελῆ, τρυφῆν, οὐχ ὁ θάνατος συνάλλ, ἡ ἀπουσία ἀνωφελῆ, τοῦτο μὲν ἀνωφέλητον, τοῦτο δὲ ποσῶς, ὑπάρχει τίτλος αἰδέσιμος καὶ ἀναπόσπαστος, πάντων τῶν ἄλλων ὑπέρτερος, εἶναι ὁ τῆς ἀνθρωπίνης ἀναπτύξεως: κέλευσε ὡς τοιοῦτο. Ἐχει διάφορον [illegible] ἀναπτύξεως τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας [illegible] ἐν τῇ νόμοι. ἀμέσως τινὲς ἐκπηγάζουσαι! Χάρις τῇ ἐλευθερίᾳ τοιούτου αὐτῇ τὸ φῶς!

Ἡ διαπαιδαγώγησις ἀρχὴν ἐνάρχου τραβᾷ εἰς τοὺς σαρκασμοὺς τοῦ κόσμου. Ζητοῦμεν, τότε καὶ ἀποτυμένης πρὸς τὸν ξῆ [illegible] ἐμὲ μόνον—ὄλα μου, μόνον λέγει ὅτι. Ὁμιλοῦσιν ὁ πατὴρ καὶ ὁ φιλόσοφος ἀφίσατε νὰ ὁμιλήσω ὡς πολίτης. Οὐδὲν διάφορον ἐν τῇ ἀναπτύξει μεταρρυθμίσεως τῆς ἀνατροφῆς ἔναντιον εἶναι ἀνάγκαιον, καὶ συνηχεῖ ἔξωφρενικόν. Ἡ ἐξαίρεσις λογίζονται ὡς ὅλης ὄντως πρέπουσα γυναικὸς ἀνάγκη. Τί ὠφελεῖ ἡ ἀπολυθέρωσις τάξεως τινος σχεδιάζουσι! πρέπει ὅλοι οἱ δοῦλοι νὰ ἀπολυτρωθοῦσι! Τί ὠφελεῖ ἂν ἡ φιλοσοφία πατρός τινος ἀναπτύσσει τὴν διάνοιαν τοῦ! ἔπρεπε αἱ κόραι πρέπει ν' ἀναπτυχθοῦν. Τὸ ὅρον τοῦτο ἡ κοινωνία μόνη δέσποτα νὰ τὸ δικαιολογήσῃ ὑπὸ τὴν τὸ ὄνειδος.

Ὑπάρχουσι σχολεῖα πρωτοβάθμια διδακτὰ γυναῖκας. Συστήσατε, διαμορφώσατε, τὴν μοῦσαν ἀπαιτήσεων καὶ τὸ διδασκαλεῖον. Ἡ Ἐκκλησία διατηρεῖ Πανεπιστήμια διὰ τοὺς ἄνδρας, Πολυτέχνεια διδακτὰ ἄνδρας, Βιομηχανικὰ Τεχνικὰ Σχολεῖα καὶ Γεωπόνια διδακτὰ ἄνδρας! Διὰ δὲ τὰς γυναῖκας τί διατηροῦσι Σχολεῖα ἀρκοῦντα; Διατί νὰ σταματήσῃ ἐντεῦθεν;—"Αἰ! Θὰ μου ἐπιτρέψητε ὁ κόμης, ἀλλὰ τί ἐπωφελεῖ τὸ λατινικόν; Ἐπιθυμοῦσι λατινικὰ καὶ Γαλλικὰ διὰ τὰς γυναῖκας;

—Ἐχουσι τὴν μεγίστην δυστυχίαν ἐμεῖς ἐν Γαλλίᾳ, ἐπανειλημμένως ἐπιφέρουσι πάντοτε παίγνιον τῶν λέξεων. Τὰ καλλίτερα πράγματα ἀπέλεσαν πολλάκις παρ' ἡμῖν, ἕνεκα τοῦ ὀνόματος αὐτῶν. Ἐγὼ εἶμαι τίτλου καὶ ὑπὸ πολὺν μορφὴν θέλει προσχωρῇ ἡ διδασκαλία αὐτῆ; Τὰ ἀποτυπώματα ταῦτα θὰ ὀνομασθῶσιν Λύκεια; Ἀθηναῖς Συνεδριάτριαι;..... Ἀγαπᾷ, μαθὲ ἔχω ἀνάγκην νὰ τὸ γνωρίζω! Ὅ,τι δὲ γνωρίζω εἶναι ὅτι ἀδύνατον ὅπως ἡ Γαλλία ἀναβῇ τὴν ἀνωτέραν τῆς ἐκπαιδεύσεως κοινωνίαν ἐὰν δὲν ἀναβῶσιν εἰς τὸ ὁμοιόμετρον ἐπίπεδον καὶ αἱ γυναῖκες. Ἐκεῖ κεῖται ὁλόκληρος ἡ ἀνατροπὴ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ παρδιαστικὴ ἀπαιτήσεις ἐδιαιτέρων Σχολείων!.... ἐκεῖ κεῖται πλείστη, ἀλλὰ τὸ ἀναπτερωτικὸν πρόκειται δὲ νὰ ἀντιπαρατηρῇ τὸ ἀποφεγγιστικὸν πλοῦν διὰ καλοῦ. Ἂν Παρισίου καὶ τοῦς ἐκεῖ ὑπάρχουν πλῆθος μουσικῶν, λυκείων, ἰδιοσυντηρήτων πάντοτε βαθμοῦ, διδασκάλων μαθημάτων παντοειδῶν, ἐν οἷς ἀναπτέρωνται αἱ νεάνιδες. Ἀλλὰ πῶς; ἀναπτύσσονται πρὸς πάντας τοὺς πατέρας

Πρὸς Θεοῦ δὲν ἀναπτύσσεται τὴν ἀνατροφὴν τῆς ἰδιωτικῆς διδασκαλίας! ἀλλὰ τὴν μεταρρύθμισιν αὐτῆς. Ἐν ἄλλαις λέξεων ἐνοῶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ συμπράττῃ σὲ τὰς γυναικὸς ἀνωτέρας τινὰ ἐκπαίδευσιν, ἥτις νὰ μοῦσι αὐτὰς εἰς πάντα τὰ μεγάλα ἀντικείμενα τοῦ νοητικοῦ πνεύματος. Ἐννοῶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ συστήσῃ διὰ τῆς γυναικείας Διδασκαλίας ἕτινα νὰ προετοιμάζουσιν αὐτὰς ἔντεχνῶς καὶ πεπαλυσμένη ἐξανάθεσι τῶν ἐπιστημῶν, ἂν εἶσι κατάλληλοι! Ἐννοῶ τέλος ὅτι ἡ Γαλλία πρέπει νὰ ἀναπτυσσῇ τὰς κόρας ἡμῶν Γαλλίδας! Μὴ φοβεῖσθε διὰ τὴν ἐξασθένισιν τῆς πίστεως αὐτῶν· μικρὰ σκοτοδῆ ἀπομακρύνει τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, ἡ μεγάλη ἀπαφορία αὐτὸν..... Αἱ γυναῖκες δὲν θέλουσιν ἀπωλέσει τὰς δλεξαίας αὐτῶν ἐν ταῖς σπουδαῖς, ἀλλὰ μόνον τὰς ἀποδιαφανίας των!.... Ἀναλαβέτω τὰς ἰνίας τῆς ἐξουσίας πολιτικὸς ἀνὴρ, ὅστις νὰ συστήσῃ τὴν ἐκπαίδευσιν ταύτην, μαζώνας ὑπαρχούσας παρεχόμενος οὕτως εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἢ διὰ τῆς κατασευῆς κοιλομάτων τινῶν σιδηροδρόμου. Ἀναστυρίσῃ τοῦ φραγμοῦ τῆς ἀμαθείας, τοῦ ἀμποδίζοντος τὴν ἕνωσιν τοσούτων παιδιῶν· ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ἔσεται ἡ διάρκεις τοῦ Σουζλίου αὐτῆς Πορθμοῦ!

Τέλος, ἰδοὺ τελευταῖα παρατήρησις ἐξ συμπληρώσεως πολλῶν ἄλλων. Γνώσκετε διατί πρέπει νὰ ἀναπτύσσονται καλῶς αἱ γυναῖκες; Διότι τοῦτο εἶναι τὸ κράτιστον μέσον τῆς καλῆς ἀνατροφῆς τῶν ἀνδρῶν!....

Ἔπαυσα ἀναπτύσσω τὸν λόγον. Ὁ κόμης ἐμειδίασεν. Ὁ ξενίζων μοὶ ἔσφιγξε τὴν χεῖρα· ὁ δὲ πατὴρ καὶ ὁ πολίτης δὲν ἦσαν πλέον εἰμὶ ἓν μόνον πρόσωπον.

Ε. ΛΕΚΟΥΒΕ.

ΕΚΔΡΟΜΑΙ
ΕΙΣ ΡΟΥΜΕΛΗΝ ΚΑΙ ΜΩΡΕΑΝ.

ὑπὸ

ΔΩΡΑΣ Α'. ΙΣΤΡΙΑ.

Α'.

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ καὶ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Αἱ Θερμαὶ εἰσὶν ὡς αἱ Πλαταιαὶ μνημῖον τῶν ἀδελφοκτόνων διαμαχῶν, ὧν ἡ Βοιωτία ἦν τὸ θέατρον. Ἡ τύλις αὕτη, καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Θηβαίων, ὀλίγον ἀπέχει νοτιοδυτικῶς τοῦ νέου χωρίου Ἐρημοκάστρου. Τὸ Ἐρημόκαστρον κεῖται ἐπιφώματος, οὗτινος ἡ βόρειος καταφέρεια ἀντελεῖ τὸ ὄρυον τοῦ Θερμοῦ. Ἐνώπιον ἐκδοσης ολίγης εἴρηται εἰδαίότατος σπηλὲς, περιγεγριζόμενος ὑπὸ φραγμῶν. Ἐκ τῶν Θερμῶν δὲν ἔμενεν ἔτερόν τι εἰμὶ ὠμαῖα σπήλη ἢς τὸ ὄνομα ἐξέλειπτον ἐγένετο, ἐρείπια τοίχων καὶ τινες τοῦχοι, περὶ ὧν ὁ χωρικὸς οὐδαμῶς φροντίζει. Οἱ Θηβαῖοι ἐμελέθησαν μολαταῦτα τῶν ἱερῶν μνημείων. Ἡ ἔρημα τοῦ νοτοῦ τοῦ Ἡμισθένους, ἅμος φιλόδοξος ἐλευθερώσαντος τὰ ὄρη τῶν Θερμῶν ὁλόντος ὑπερμεγέθους, ἠνδυκχεμένη νὰ διαμένῃ ἄγαμος. Τί ἀποδίδουσιν εἰς τὸ Χάσμα αὐτῶν. Ὅθεν αἱ μαθηταὶ τοῦ Μαζδεσμοῦ ὁμιλοῦσι περὶ τοῦ Χάσμα τούτου μετὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐκείνου, ὅστις δύναται μόνος νὰ ἐμπνεύσῃ θεόν, κρυπτόμενον ὑπὸ τὰ φαινόμενα τοῦ οἴνου. Εἰς κλίμα, ὡς τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἑξανθὸς Διόνυσος ἐγεννησεῖς ἐκ πυρὸς παρήγαγεν τοσοῦτα ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς διανοίας καὶ τῶν αἰσθήσεων ὥστε φυσικὸν ἦτον νὰ θεωρῶσι τὸν χυμὸν τῆς ἀμπέλου ὡς κάτοχον θείας δυνάμεως. Δὲν πρέπει νὰ παρασιωπήσωμεν ὅτι εἰς τοὺς ὀρθολογικοὺς τοῦ Ἀνατολίτου καὶ πολλῶν ἔτι Εὐρωπαίων, οἵτινες ἀνθίστανται, ὡς λέγουσιν, εἰς τὸν σκεπτικισμὸν τοῦ αἰῶνος, αἱ ἔκστατοι ἐντυπώσεις, αἱ προτγηγόμεναι διὰ τῆς ἐπιληψίας ἢ καταληψίας θεωροῦνται ἔτι ὡς ἀποτέλεσμα ὑπερφυσικῆς δυνάμεως, ἥτις καταλαμβάνει τὸν ὀργανισμὸν ἵνα τὸν ἐξέλθῃ ἢ τὸν ναρκώσῃ. Τὸ ἐπιστημονικὸν πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων, ἀντὶ νὰ μυηθῇ τοὺς Ἰνδοὺς καὶ Πέρσας, οἵτινες μετεμόρφωσαν τὸ Σόμα καὶ τὸ Χάσμα μὲ τὰς ποτὲν ἔρρητον ἐτροποποίησαν τὰν ἀποκαπαδέντα ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐκ τῶν κλάδων τῶν φλογῶν αἵτινες κατεβόρωσαν τὴν μητέρα αὐτοῦ εἰς τὸ χέρνιν τοῦτο ὄν, τὸ ἄξρὸν μὲν καὶ σχεδὸν γυναικῶδες, ἀλλ' ἐντοσούτῳ ἀκατανίκητον, ὅπερ πληρεῖ τὰς ψυχὰς ὅτε μὲν χαρᾶς, δυναμένης ἐνὰ καρδίᾳ γλώσσης παραφόρους καὶ διασκορπίζῃ τὰς μαῦρας φροντίδας· ὅτε δὲ ὀργῆς ἱερᾶς δυναμένης νὰ ἀνατρέψῃ ἅπαντα τὰ ἐμπόδιον καὶ ὁλίσῃ τὸν βραχίονα καὶ τῆς φιλοστοργωτέρας μητρὸς κατὰ τῆς ἱερουσίας, ἣν ἤθελεν ἀποφύγει, ὡς ὁ βασιλεὺς τῶν Θηβῶν Πενθεύς, νὰ περιφρονήσῃ τὴν δύναμιν τοῦ ἰσχυροῦ ἐνόπλισμένου διὰ κεράτων ταύρου, καὶ τοῦ λέοντος τοῦ ἀκοπτέοντος φλόγας.

Ἄλλως τε ἐὰν πιστεύσωμεν τὸν κ. Λανκλῆ, τὸν σοφὸν συγγραφέα τοῦ περὶ Σόμα ὑπομνήματος, τὸ ἐπίθετον Βάκχος, θέλει ἀναμνήσει ἰδέαν ἀσιατικωτέραν καὶ ὑποδείξει θεὸν, δίδοντα τὴν τροφὴν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὅστις, ἐν τῇ θυσίᾳ, εὐχαριστεῖται, ὡς ὁ Χάσμα, νὰ ᾖ αὐτὸς οὗτος ἡ τροφὴ αὐτῶν. Ἡ ἰδέα αὕτη, συμπληρουμένη ἐν τοῖς μυστηρίοις τοῦ Μίθρα, τοῦ μεσίτου τῆς Περσίας, παρήγαγε τὴν περίφημον Μιθριακὴν λειτουργίαν, ἥτις δίδει εἰς τε τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον, οὐσιώδη στοιχεῖα τοῦ ὑλικοῦ βίου, μεγίστην θρησκευτικὴν σπουδαιότητα. [10]

Ο ΟΙΚΟΣ
καὶ
Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΥΤΟΥ ΑΞΙΑ.

Β'.

Ὁ οἶκος παιδαγωγεῖ οὐ μόνον διὰ τοῦ παραδείγματος, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς πράξεως· καὶ ἐνῷ τὸ παράδειγμα ἵσταται μακρὰν τοῦ παιδὸς ὡς ἀκίνητος καὶ ἔψυχος εἰκὼν, προκειμένη πρὸς ἀντιγραφὴν, αὐτὴ εἶναι, καὶ ἀπομίμησις, ἡ πρᾶξις ἐπιδρᾷ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐπὶ τῆς παιδικῆς ψυχῆς ὡς ἔμψυχον ὄργανον. Μεταξὺ τῶν κυριωτέρων παιδαγωγικῶν πράξεων ἀριθμοῦνται φυσικῷ τῷ λόγῳ αἱ ποιναὶ καὶ ἀμοιβαί· ἐξ ὧν αἱ μὲν ποιναὶ διὰ τῆς λύπης, αἱ δὲ ἀμοιβαὶ διὰ τῆς ἡδονῆς παιδαγωγοῦσι, ἥτοι προτρέπουσι μὲν τὸν παῖδα πρὸς τὰ καλὰ, ἀποτρέπουσι δὲ αὐτὸν ἀπὸ τῶν κακῶν. Καὶ τίς δὲν γνωρίζει πόσον βελτιοῦνται οἱ παῖδες, αὐδὺς ὅταν ἐποσχεθῇ εἰς αὐτοὺς ἢ ὁ πατὴρ, ἢ ἡ μήτηρ ἢ ἕτερός τις καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀμοιβὴν· καὶ πάλιν τίς δὲν γνωρίζει πόσον σωφρονίζονται οἱ παῖδες, αὐδὺς ὅταν οἱ γονεῖς, ἢ ἕτερός τις ἐπιδάλῃ εἰς αὐτοὺς καὶ τὴν ἐλαχίστην ποινὴν; Ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ὅμως τῶν ποινῶν καὶ ἀμοιβῶν ἀπαιτεῖται μεγίστη προσοχή. Αἱ ποιναὶ καὶ ἀμοιβαὶ πρέπει νὰ ὦσι φυσικαὶ, μεμετρημέναι, ἐν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

καταλλήλῳ χρόνῳ ἐφαρμοζόμεναι καὶ ὑπό τε τῆς ποιότητος τοῦ ἐγκλήματος ἢ ἀγαθοεργήματος καὶ ὑπὸ τῆς ἰδιοφυΐας τοῦ ἐγκληματήσαντος ἢ ἀγαθοεργήσαντος προσδιοριζόμεναι· διότι αἱ ἀκαίρως καὶ ἀκαταλλήλως ἐφαρμοζόμεναι ποιναὶ καὶ ἀμοιβαὶ περισσότερον βλάπτουσιν ἢ ὠφελοῦσι τὸν εἰς ὃν ἐφαρμόζονται.

Μεταξὺ τῶν πράξεων τῶν παιδαγωγικὴν δύναμιν ἐχουσῶν πρέπει νὰ καταταχθῶσι καὶ αἱ ἑορταὶ τῶν γενεθλίων τῶν διαφόρων μελῶν τῆς οἰκογενείας καὶ αἱ ἑορταί, καθ' ἃς (ὡς ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τοῦ νέου ἔτους) διάφορα δῶρα διανέμονται εἰς τὰ διάφορα μέλη τῆς οἰκογενείας καὶ διάφοροι εὐχαὶ πρὸς τὸν Θεὸν ἀναπέμπονται ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ εὐτυχίας τῶν οἰκογενειακῶν μελῶν. Αἱ πανηγυρικαὶ αὗται πράξεις πληροῦσι τὴν καρδίαν τῶν παίδων οὐ μόνον χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως, ἀλλὰ καὶ εὐσεβῶν καὶ ἱερῶν συναισθημάτων, ἀναλογιζομένων πόση τιμὴ καὶ σύγνωμοσύνη ὀφείλεται εἰς τὸ ὕψιστον ἐκεῖνο Ὄν, ὅπερ ἐτήρησε τοὺς ἑορτάζοντας ἐν τῇ ζωῇ, ὅπως ἴδωσι τήν τε ἡμέραν τῆς ἑαυτῶν γεννήσεως καὶ τὴν τοῦ νέου ἔτους, καὶ πόσον θερμῶς πρέπει οὗτοι νὰ παρακαλέσωσι τὸν Θεὸν, ὅπως ἀξιώσῃ αὐτοὺς νὰ ἑορτάσωσι καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος τὰς ἑορτὰς ταύτας!

Ἑτέρα πρᾶξις τοῦ οἴκου, μεγίστην παιδαγωγικὴν δύναμιν ἔχουσα, εἶναι ἡ κατ' οἶκον ὑποδοχὴ τῶν ἐπαιτῶν. Ἰδοὺ κρούει τὴν θύραν πτωχός τις ἐπαίτης τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ εἶναι τετρυπημένα καὶ ἐσχισμένα· ὅλον τὸ σῶμα αὐτοῦ τρέμει ἕνεκα τοῦ ψύχους· αἱ παρειαὶ αὐτοῦ εἶναι ὠχραί, καὶ καθόλου πᾶσα αὐτοῦ ἡ μορφὴ μαρτυρεῖ τὴν ἕνεκα τῆς ἐνδείας μεγάλην αὐτοῦ κακοπάθειαν καὶ ταλαιπωρίαν. Ἡ καλὴ μήτηρ ἀκούσασα τὸν κρότον τῆς θύρας ἀνοίγει αὐτὴν, ὑποδέχεται τὸν ἐπαίτην ἐντὸς τῆς οἰκίας, θερμαίνει αὐτὸν παρὰ τὸ πῦρ τῆς ἑστίας, καλύπτει τὴν γύμνωσιν αὐτοῦ διὰ νέων ἐνδυμάτων, καὶ δίδει εἰς τὰς χεῖρας τῶν παιδίων ἄρτον, ὅπως προσφέρωσιν αὐτὸν εἰς τὸν λιμώττοντα ἐπαίτην. Ὦ, ὁποῖαι ἱεραὶ ἐντυπώσεις προσγίνονται παραχρῆμα εἰς τὰς τρυφερὰς τῶν νέων καρδίας! Ὦ, ὁποῖα θεῖα συναισθήματα διεγείρονται εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀθώων τούτων πλασμάτων, ὁπόταν βλέπωσιν ἔνθεν μὲν τὴν καλὴν αὐτῶν μετέρα, συμπάσχουσαν μετὰ τοῦ δυστυχοῦς ἐπαίτου, καὶ φροντίζουσαν νὰ ἀνακουφίσῃ τὴν δυστυχίαν αὐτοῦ· ἔνθεν δὲ τὸν ἐπαίτην, γινόμενον προσφιλὲς ἀντικείμενον τῆς ἑαυτῶν μερίμνης καὶ ἐπιμελείας! Ὦ διδάσκαλοι καὶ ἱεροκήρυκες, διδάξατε καὶ κηρύξατε ὅσον θέλετε βροντοφώνως καὶ ῥητορικῶς τὴν ἀρετὴν τῆς ἐλεημοσύνης καὶ εὐποιΐας· διηγήθητε ὅσας θέλετε συγκινητικὰς ἱστορίας· συγγράψατε ὅσα θέλετε βιβλία, ἀποδεικνύοντες θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς πόσον ὠφέλιμον καὶ θεάρεστον ἔργον εἶναι τὸ ἐλεεῖν καὶ εὐεργετεῖν τοὺς πτωχούς· οὐδέποτε θέλετε δυνηθῆ νὰ κατορθώσητε ἐκεῖνο, ὅπερ κατορθώνει ἡ μήτηρ διὰ τῆς ἀπλουστάτης ταύτης πράξεως, ὅτι οὐδέποτε θέλετε δυνηθῆ νὰ διεγείρητε εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων τοσοῦτον ζωηρὸν τὸ αἴσθημα τῆς φιλανθρωπίας, ὅσον ζωηρὸν καὶ φλογερὸν διεγείρει αὐτὸ ἡ μήτηρ εἰς τὰς τῶν παίδων καρδίας.

Ἑτέρα, ὁμοία τῇ ἀνωτέρω μνημονευθείσῃ, παιδαγωγικὴ τοῦ οἴκου πρᾶξις εἶναι καὶ ἡ περιποίησις τοῦ ἀσθενοῦς. Ὅταν οἱ παῖδες βλέπωσι τὴν μητέρα νύκτα καὶ ἡμέραν παρισταμένην εἰς τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενοῦντος οἰκογενειακοῦ μέλους· ὅταν βλέπωσιν αὐτὴν συμπάσχουσαν μετὰ τοῦ ἀσθενοῦς καὶ τῇδε κἀκεῖσε κινουμένην πρὸς διακονίαν αὐτοῦ· ὅταν βλέπωσιν αὐτὴν τὰ πάντα ποιοῦσαν καὶ περιπαθῶς φροντίζουσαν περὶ τῆς ἀναρρώσεως αὐτοῦ, τότε ἀρχίζουσι καὶ αὐτοὶ νὰ συμπάσχωσιν ἐπὶ τρῖς παθήμασι τῶν ἑτέρων καὶ φροντίζωσι παντοιοτρόπως περὶ τῆς ἀνακουφίσεως αὐτῶν. Τούτου ἕνεκα ἡ κλίνη τοῦ ἀσθενοῦς ἀποβαίνει σχολεῖον ἀληθοῦς εὐσεβείας καὶ ἀφοσιώσεως.

Μεταξὺ τῶν παιδαγωγικῶν τοῦ οἴκου πράξεων δύναται νὰ καταταχθῇ καὶ ἡ κατ' οἶκον προσευχὴ, ἡ τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα ἐξεγείρουσα. Οἱ φρόνιμοι γονεῖς, πρὶν ἢ ἐπὶ τῆς τοῦ ὕπνου κλίνης κατακλιθῶσι, παραλαμβάνουσι τοὺς παῖδας καὶ φέρουσιν αὐτοὺς ἐνώπιον τῆς ἱερᾶς εἰκόνος· ἐκεῖ δὲ ἱστάμενοι μετὰ φόβου καὶ τρόμου προσεύχονται ἐνώπιον αὐτῶν, μεταχειριζόμενοι λόγους καταληπτοὺς εἰς αὐτούς. Οἱ παῖδες, βλέποντες τοὺς γονεῖς, ὁτὲ μὲν ἀνυψοῦντας τὰ ὄμματα καὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς τὸν Θεὸν εἰς ἔνδειξιν τῆς ἄγωθεν ἐξαιτουμένης βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως, ὁτὲ δὲ κύπτοντας τὴν κεφαλὴν αὐτῶν καὶ τὰ ὄμματα κατὰ γῆς, καὶ συμπλέκοντας τὰς χεῖρας αὐτῶν εἰς ἔνδειξιν τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ μηδαμηνότητος, εὐθὺς ἐμφοροῦνται θείων καὶ ἱερῶν συναισθημάτων περὶ ὑπάρξεως ὑπερτάτου τινος ὄντος, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου καὶ αὐτοὶ αὐτῶν οἱ γονεῖς κύπτουσι τὸν αὐχένα.—Ὦ! ὁποία ἑτέρα θρησκευτικὴ διδασκαλία δύναται νὰ διεγείρῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων τὴν εἰς τὸν Θεὸν πίστιν καὶ ἐλπίδα, ὅσον ἡ πίστις καὶ ἐλπὶς τῶν γονέων, ἣν δεικνύουσι πρὸ τῶν παίδων προσευχόμενοι καὶ λέγοντες: «Ὕψιστε Θεὲ καὶ δημιουργὲ τοῦ παντὸς ἐπίβλεψον ἐπὶ τὴν πτωχὴν ἡμῶν καλύβην καὶ διαφύλαττε αὐτὴν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας καὶ ἅπαντα τὸν κόσμον ἀπὸ παντὸς κακοῦ· προστάτευσον τὰ ἀθῶα ταῦτα παιδία καὶ βοήθησον αὐτὰ, ἵνα γίνωσι καλοὶ ἄνθρωποι πρὸς δόξαν τοῦ ἁγίου σου ὀνόματος.»—Ἀλλ' ἆρά γε πόσοι τῶν παρ' ἡμῖν γονέων συμπροσεύχονται μετὰ τῶν παίδων καὶ σπουδάζουσι νὰ διεγείρωσιν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα καθ' ὃν ἐδείξαμεν ἢ κατ' ἄλλον καταλληλότερον τρόπον; Πάνυ ὀλίγοι, ἵνα μὴ εἴπωμεν, μηδείς. Οἱ περισσότεροι τῶν παρ' ἡμῖν γονέων πρὸ τοῦ ὕπνου ἢ δὲν προσεύχονται παντάπασιν, ἢ προσεύχονται κατ' ἰδίαν, μηδόλως μεριμνῶντες περὶ τῆς προσευχῆς τῶν παίδων· ἕτεροι δὲ ἢ περιορίζονται ἁπλῶς εἰς τὸ νὰ χειραγωγῶσι τοὺς παῖδας εἰς τὴν μηχανικὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ καὶ ἀσκῶσιν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀπομνημόνευσιν προσευχῶν, ὅλως ἀκαταλήπτων εἰς αὐτοὺς, ἢ παραπέμπουσιν αὐτοὺς εἰς τὰς θεραπαινίδας, ὅπως φροντίσωσιν αὐταὶ περὶ τῆς τούτων προσευχῆς! Ὅτι δὲ οὕτως οὐδεμία θρησκευτικὴ ὠφέλεια προσγίγνεται εἰς τοὺς παῖδας, εἶναι ὅλως περιττὸν νὰ καταδείξωμεν.

Ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενοι, δὲν δυνάμεθα νὰ παραλείψωμεν, ὅτι πολλοὶ τῶν παρ' ἡμῖν γονέων, μὴ συχνάζοντες εἰς τὰς ἐκκλησίας, γίνονται παραίτιοι τῆς ψυχράνσεως τοῦ θρησκευτικοῦ τῶν παίδων συναισθήματος· διότι, ὅταν ὁ παῖς βλέπῃ τοὺς ἑαυτοῦ γονεῖς δεικνύοντας τοιαύτην ἀμέλειαν καὶ ἀδιαφορίαν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀποκτᾷ καὶ αὐτὸς ἀπέχθειάν τινα καὶ ἀποστροφὴν πρὸς αὐτὴν· ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης ἀπεχθείας καὶ ἀποστροφῆς προκύπτει ἡ περιφρόνησις καὶ ἀποστροφὴ πάσης θρησκευτικῆς ἰδέας· ἡ τοιαύτη ὅμως περιφρόνησις δὲν περιορίζεται ἕως ἐδῶ, ἀλλ' ἀπεκτείνεται καὶ μέχρι τῆς περιφρονήσεως αὐτῶν τούτων τῶν γονέων. Διότι πῶς εἶναι δυνατὸν ὁ περιφρονῶν τὸν οὐράνιον πατέρα νὰ τιμήσῃ τὸν ἐπίγειον; καὶ ὁ ἀσεβὴς περὶ τὸν Θεὸν νὰ ἦναι εὐσεβὴς περὶ τοὺς γονεῖς; Τὸ δὲ πάντων περιεργότατον καὶ τὴν ἐσχάτην τὴν ἡμῶν διαφθορὰν μαρτυροῦν εἶναι, ὅτι τὴν τοιαύτην πρὸς τὴν κοινὴν λατρείαν ἀποστροφὴν δεικνύουσιν οὐχὶ τόσον οἱ τῆς κατωτέρας καὶ ἀμαθεστέρας τάξεως τῆς ἡμετέρας κοινωνίας, ἀλλ' οἱ τῆς ὑψηλοτέρας καὶ λογιωτέρας, οἵτινες φαντάζονται, ὅτι ἡ Ἐκκλησία καταβιβάζει τὴν εὐγένειαν αὐτῶν καὶ σοφίαν. Ὄχι, ὦ βέλτιστοι

δὲν καταβιβάζεται ἡ εὐγένεια ἡμῶν καὶ σοφία διὰ τοῦ συχνάζειν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τοὐναντίον προβιβάζεται καὶ διαλάμπει· οὐδ' εὐγενείας καὶ γραμματωσύνης σημεῖον εἶναι τὸ σπανίως ἐμφανίζεσθαι ἐν ταῖς κοιναῖς λατρείαις, ἀλλὰ σημεῖον ῥυπαρωτάτης ἀγενείας καὶ παχυλωτάτης ἀμαθείας!

Εἰς τὰς παιδαγωγικὰς τοῦ οἴκου πράξεις ἀνήκουσι καὶ αἱ παιδιαὶ (παιγνίδια), αἵτινες εἶναι τοσοῦτον ἔμφυτοι εἰς τὸν παῖδα, ὥστε καὶ τὸ ἑαυτῶν ὄνομα ἐξ αὐτοῦ παρέλαβον (παίζω καὶ παιδιὰ ἐκ τοῦ παῖς). Αἱ παιδιαὶ ἀποτελοῦσι τὸν κύκλον τῆς παιδικῆς ἐνεργείας· ἐν αὐταῖς οἱ παῖδες ζῶσι καὶ κινοῦνται καὶ ὑπάρχουσι· τούτου ἕνεκα μεγάλως βλάπτουσι τοὺς παῖδας ὅσοι ἀνόητοι γονεῖς ἢ σχολαστικοὶ διδάσκαλοι κωλύουσιν αὐτοὺς τῶν παιδιῶν. Ἐν ταῖς παιδιαῖς προπαρασκευάζονται τὰ ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ ἔργα καὶ ἐπαγγέλματα τῶν ἀνθρώπων· διὸ οἵ τε γονεῖς καὶ παιδαγωγοὶ πρέπει νὰ παραθέτουσιν ἐνώπιον τῶν παίδων καταλλήλους παιδιὰς καὶ κατάλληλα ἀθύρματα, παριστῶντα ἐν σμικρογραφίᾳ τὰ ἔργα καὶ τὰς διατριβὰς, εἰς ἃς κατὰ τὸν ὕστερον βίον ἐπιθυμοῦσι νὰ ἴδωσιν αὐτοὺς ἀσχολουμένους. Ἐξ αὐτῆς τῆς πείρας μανθάνομεν ὅτι ἐν ταῖς παιδιαῖς ἥ τε κλίσις τοῦ παιδὸς καὶ ὁ προορισμὸς αὐτοῦ οὐ μόνον καταφαίνεται, ἀλλὰ καὶ ἐνισχύεται καὶ ἐμπεδοῦται. Οὕτως ᾄδεται ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς, διάγων μεταξὺ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως τῆς Σκύρου Λυκομήδους, προὔδωκε τήν τε ἀνδρικὴν αὐτοῦ φύσιν καὶ τὸν πολεμικὸν προορισμὸν, ἐκλέξας ἐκ πάντων τῶν ἀθυρμάτων, ἅπερ ἐπώλει ὁ πανοῦργος Ὀδυσσεὺς, τὰ ὅπλα· οὕτω λέγεται ὅτι καὶ ὁ Λινναῖος, παιδιόθεν παίζων μετὰ τῶν ἀνθέων, ἀπέκτησε κλίσιν τινὰ καὶ ἀγάπην πρὸς αὐτὰ, ἣν κατὰ τὸν μετὰ ταῦτα βίον κατέστησε προδηλωτάτην, περίφημος φυσιοδίφης γενόμενος. Τὴν τοιαύτην παιδαγωγικὴν ἀξίαν τῶν παιδιῶν βλέποντες οἱ γονεῖς δὲν πρέπει νὰ φαίνωνται ἀδιάφοροι πρὸς αὐτὰς, ἀλλὰ πρέπει νὰ προσέχωσι καλῶς εἴς τε τὴν ἐκλογὴν αὐτῶν καὶ ἐκτέλεσιν, κανονίζοντες αὐτὰς ἐπὶ τὸ ὠφελιμώτερον καὶ λυσιτελέστερον. Ὁ φιλόσοφος Ἀριστοτέλης φρονεῖ, ὅτι αἱ παιδιαὶ δὲν πρέπει νὰ ἦναι μήτε ἀνελεύθεροι μήτε ἐπίπονοι μήτε χαλαραί· παραδεχόμενος δὲ καὶ αὐτὸς, ὅτι αἱ παιδιαὶ, ὡς καὶ αἱ διηγήσεις ἱστοριῶν καὶ μύθων, πρέπει νὰ προοδοποιῶσι τὰς ὕστερον διατριβὰς, προτρέπει τοὺς παιδονόμους ἵνα φροντίζωσιν, ὅπως αἱ πλειότεροι τούτων ὦσι μιμήσεις τῶν ὕστερον σπουδαζομένων.—Ἀλλὰ τίς παρ' ἡμῖν ἀπέδωκέ ποτε παιδαγωγικὴν σημασίαν εἰς τὰ παιγνίδια; Τίς ἐκ τῶν ἡμετέρων γονέων ἐφρόντισε νὰ διΐδῃ ἐν αὐτοῖς τὴν κλίσιν τοῦ παιδὸς καὶ διϊδὼν ἐπεμελήθη νὰ ἐνισχύσῃ αὐτὴν διὰ τῆς ῥυθμίσεως καὶ κανονίσεως ἐκείνων; Κατὰ δυστυχίαν οὐδείς!

Α. ΣΠΑΘΑΚΗΣ.

ΠΕΡΙ ΣΤΗΘΟΔΕΣΜΟΥ

(κορσὲ).

Καταγωγὴ τοῦ στηθοδέσμου.—Τὸ ἔνδυμα τοῦτο ἦτον ἄγνωστον εἰς τὰς γυναῖκας τῆς ἀρχαιότητος· αἱ ἑλληνίδες καὶ αἱ ῥωμαῖαι ἔφερον ἐσθῆτας σμικρόν τι περιεσφιγμένας κατὰ τὴν ζώνην αἱ δὲ πλουσιώτεραι μετεχειρίζοντο ταινίαν μεταξωτὴν, ὅπως ὑποστηρίξωσι τὰ στήθη καὶ περισφίγξωσι τὴν ὀσφύν· ἐπὶ δὲ τῆς ταινίας ταύτης ἐπεδείκνυον τὸν χρυσὸν, τοὺς πολυτίμους αὐτῶν λίθους καὶ πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ ἐπινοήσῃ ἡ πολυτέλεια πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς φιλαρεσκείας. Αἱ γαλλίδες μέχρι τοῦ δεκατου τετάρτου αἰῶνος, ἠγνόουν τὸν στηθόδεσμον, οἱ δὲ πρῶτοι στηθόδεσμοι, ὡς λέγουσιν, ἐκομίσθησαν ὑπὸ τῆς Ἰσαβέλλας τῆς Βαυαρίας καὶ τῶν κυριῶν τῆς αὐλῆς, ὅπως καλύψωσι τὰς δυσμορφίας αὐτῶν καὶ ὑποστηρίξωσι τὸ ἐκ τῶν ἡδονῶν ἐξησθενημένον αὐτῶν σῶμα. Βραδύτερον ἐγενίκευσε τὸν συρμὸν τοῦτον ἐν Γαλλίᾳ Αἰκατερίνη ἡ τῶν Μεδίκων, αἱ δὲ γυναῖκες, ἀγνοοῦσαι τὸν ἀληθῆ σκοπὸν τοῦ ἐνδύματος τούτου, παρεδέχθησαν ἔκτοτε τὴν χρῆσιν αὐτοῦ. Ἐπὶ τέσσαρας ὅλους αἰῶνας, ὁ στηθόδεσμος ἔκαμε φρικτὴν καταστροφὴν τοῦ γυναικείου πληθυσμοῦ· ἦτο δὲ χρεία τῶν φώτων τοῦ 18 αἰῶνος ὅπως ἐγκαταλειφθῇ. Ἀλλὰ φεῦ! κατὰ τὸ 1810, ὁ στηθόδεσμος συνεπίεσε καὶ πάλιν τὸ πλατυνθὲν στῆθος τῶν κυριῶν, οἱ δὲ ἄνδρες ἐφάνησαν λίαν ἀνόητοι, λίαν βάρβαροι, εὑρόντες ἀξιέραστον τὴν μὲ στηθόδεσμον γυναῖκα. Συνήθως οἱ συρμοὶ δὲν διατηροῦνται πλέον μηνῶν τινῶν, ἀλλ' ὁ συρμὸς τοῦ στηθοδέσμου ἐξαιρετικῶς ὑφίσταται ἀπὸ 60 ἤδη ἐτῶν, μετ' ἀνηκούστου ἐπιμονῆς, ὥστε σήμερον ἀντὶ κόρης, ἥτις ἤθελε γίνει ὡραία γυνὴ, ὁ στηθόδεσμος παρουσιάζει ἡμῖν κούκλαν ἄνευ χρώματος, ἄνευ χαρίτων, ἄνευ δυνάμεων, ἄνευ ὑγείας· ἀντὶ δὲ γυναικὸς, ἥτις ἐπρόκειτο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς γόνιμος μήτηρ, παρουσιάζει ἡμῖν σφῆκα πνευστιῶσαν εἰς τὴν ἐλαχίστην κόπωσιν, πλᾶσμα ἐστερημένον στήθους, ὅπως διαθρέψῃ τὸ κάτισχνον αὐτοῦ τέκνον.

Εἶναι ἀληθέστατον, ὅτι ἅπαντες οἱ λαοὶ ἔχουσι συρμοὺς μὴ συμβιβαζομένους πρὸς τὴν φιλοκαλίαν, ἡ δὲ κατὰ συνθήκην ὡραιότης εἶναι πάντοτε εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὴν πραγματικὴν ὡραιότητα. Γελῶσιν αἱ ὡραῖαι ἡμῶν ἀναγνώστριαι διὰ τὴν φρικτὴν συνήθειαν τὴν ἐξαναγκάζουσαν τὰς γυναῖκας τῶν Ἰνδῶν νὰ διατρυπῶσι τὸ διάφραγμα τῆς ῥινὸς αὐτῶν, ὅπως περάσωσι κρίκον· ἐμπαίζετε, φίλαι, τὸ πλατὺ ψέλιον, ὅπερ αἱ γυναῖκες τῶν Βεδουΐνων φέρουσιν εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς κνήμης· εὑρίσκετε τερατώδη τὰ μακρὰ ὦτα ἅτινα ἐπεκυκύνθησαν ἐκ τῶν βαρέων ἐνωτίων· ψιθυρίζετε πονηρῶς κατὰ τοῦ πλατέος σώματος τῶν Ὀθωμανίδων, ἀλλὰ γνωρίζετε τί, ἆρά γε, φρονοῦσιν αἱ γυναῖκες τῶν ἐθνῶν τούτων περὶ ὑμῶν, αἵτινες σφίγγεσθε ἐντὸς τοῦ στηθοδέσμου; Ἀναμφιβόλως, ἀνταποδίδουσι πρὸς ὑμᾶς τὰ σκώμματα καὶ τὰς εἰρωνίας ὑμῶν:

Ἰδοὺ τί διηγεῖται ἡ κυρία Μογράνη ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου:

«Κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμονήν μου, συνείθιζον νὰ λούωμαι μετὰ τῶν γυναικῶν τοῦ Ὀυμὰν Πασσᾶ. Τὸ χαρέμιον τοῦ πλουσίου κυρίου συνέκειτο ἐκ τριάκοντα γυναικῶν, Κιρκασίων, ἐξαισίου καλλονῆς. Ὑσάκις ἤμην εἰς τὸ λουτρὸν δὲν ἔπαυον τοῦ νὰ θαυμάζω τὰ ὡραῖα αὐτῶν σώματα, τῶν ὁποίων ἡ ὁμαλὴ περιφέρεια ἀνεπτύσσετο ἄνευ τῆς ἐλαχίστης γραμμῆς. Ὁ θαυμασμὸς τῶν γυναικῶν τούτων κατὰ τὴν θέαν Εὐρωπαίας, τὰ παιγνίδια, οἱ ἀκκισμοὶ, ἡ ἐνδυμασία αὐτῶν μὲ διεσκέδαζον τὰ μέγιστα.

» Λεπτοφυὴς καὶ μὲ σῶμα σφηκὸς παρισινὴ, σύζυγος προξένου τινὸς, πρὸς ἣν εἶχον ἀναφέρει περὶ τοῦ λουτροῦ καὶ τῶν λουομένων, μὲ παρεκάλεσεν ὅπως συμπαραλάβω αὐτὴν μετ' ἐμοῦ τὴν ἐπιοῦσαν. Τὰ ἐπεισόδια ἅτινα συνέβησαν εἰς αὐτὴν, μ' ἔκαμον νὰ γελάσω πολὺ, μ' ἐπέστησαν δὲ τοῦ λοιποῦ τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ στηθοδέσμου.

» Ἡ νέα Γαλλὶς εἰσελθοῦσα εἰς τὸ λουτρὸν, περιεκυκλώθη ὑφ' ὅλων τῶν γυναικῶν τοῦ χαρεμίου, αἵτινες παρετήρουν περιέργως, ἤγγιζον καὶ ἀπηύθυνον πρὸς αὐτὴν ἐρωτήσεις τὰς ὁποίας αὕτη δὲν ἐνόει.

» Ἤρχισε νὰ ἐκδύηται, κατὰ τὴν ἀφαίρεσιν δὲ παντὸς ἐνδύματος, αἱ γυναῖκες ἐξήταζον τὸ ὕφασμα, τὸ σχῆμα, τὴν ἐργασίαν καὶ συνωμίλουν μεταξὺ αὐτῶν. Ὅταν ὅμως ἔφθασεν εἰς τὸν στηθόδεσμον, ὅλαι ἀπεμακρύνθησαν μεθ' ὁρμῆς καὶ ἐκπλήξεως.—Ἡ φίλη

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ους εἶναι γυνή; μὲ ἠρώτησαν.—Καὶ ἀμφιβάλλετε; τοὺς ἀπεκρίθην.— Ἀλλὰ δὲν ἔχω μήτε σλαφὲ, μήτε στῆθος, ἄντια χαρακτηρίζουν τὰς γυναῖκας.— Ἐν τούτοις εἶναι γυνὴ καὶ γυνὴ χαίρουσα φήμην καλλονῆς ἐν τῇ πατρίδι αὐτῆς.— Τότε φαίνεται ὅτι ἔχω κἀκὸν στόμα, ἐπέτυχόν μου ἐκβάλλουσι· ἐλέγετο· ἡ φλὴ ἐμοῦ δὲ ἔσωσε βεβαίως τοὺς νεφροὺς ἢ τὰ σλαφὲ αὐτῆς, ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν παραδόσεων κατ' αὐτὰς τὴν ἡφαιστον τοὺς βραχίονας καὶ τὰς πνεύμονας ἔξωσε διάφορον κάταγμα.

» Ἀ νεκτάρια μάγουλα, φλὲ μου, εἶχον· ἐκεῖνο τὸ ὑγιὲς ἀπομαλάσσετε ἕρωτι διάδοχον, εἶναι κορμὶ στηθόδεσμος τοῦ ὁποίου αἱ γυναῖκες ἔρωτι ὑπὸ τὸν κύριος φέρουσι [illegible] λαιπὸν ὅπως λαιπὸν τὸ σῶμα, διότι ἐκεῖ τὸ λευκὸν σῶμα νομίζουσι μαγίστα ὡραῖον.

» Ἀπὸ δὲ τῶν τοῦ ἀνέρος πᾶσαι αἱ ἐν τῇ λουτρῷ, πάρουσα δ' ἐφόρουσι ἀπὸ τῆς ξένης, ἤτ.ε ράτα ἀνθίκατος, τὸν στηθόδεσμον. Κἀκεῖθεν καθ' ὁλοκληρίαν γυρνὴ ἐκείνας τὴν παρὰ γαῖαν καὶ τὴν γλῶσσα τῶν ἰδιορυθμίδων, αἵτινες βλέπον στῆθος κατασκευασμένον ἀπὸ τὴν βάσιν αὐτοῦ μὲ προέχουσα ἰσχία, ἤτοι ὑπὸν λατυπουσιν τὴν περίφημην.

» Συγχρίνουσι δὲ, τῷ ὄντι, τὸ φῶμα τῆς Εὐρωπαίας πρὸς τὸ τῶν Ὀθωμανίδων, διὰ χθονὸν νὰ μὴ ὁμολογήσω ὅτι ἡ σύγκρισις δὲν ἦτο διόλου σύνοπτος ὑπὲρ τῆς πρώτης. Ἡ ἰσοτυχὴς παρουσία τοσούτων ὑπαρχθὴ ἐκ τοῦ σκοπευτικοῦ γλωσσος τοῦ ὁποίου ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενον, ὅστις ἂν χθονὶ νὰ κρατήσῃ ἐν δέκρυσι ὅτι ὄντως δὲν ἤθελα πλέον λουσθῇ μετὰ ἰδιαίτερον.

Ἀτοπήματα τοῦ φτὴ θεθέμου. Ὅσους δυνηθῶσι νὰ ὑποτάξωσιν αἱ ἀναγνώσται ἡμῶν τὰ ἀτοπήματα τοῦ καρσὰ καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν συνθέτους, παρακαλοῦμεν αὐτὰς ὅπως ἀναγνώσωσι τὰς ἑπομένας ὀλίγας παρατηρήσεις, αἵτινες δὲν εἶναι λόγος κενοὶ, ἀλλὰ τὸ συμπέρασμα πολυετῶν παρατηρήσεων, ἐπὶ διαφόρου ἰατροῦ γενομένων.

Ἡ παρουσία τοῦ στήθους κατὰ φύσιν, εἶναι σπανιωτέρα τῆς βλάβης αὐτοῦ, αἵτινες αἱ τελευταῖαι κλαυσὶ πλατύνονται πρὸς τὴν κοιλίαν ὅπως δώσωσι τὸν ἀπαιτούμενον χῶρον πρὸς φιλοξενίαν τῶν ἀπουδαιοτέρων τῶν ὀργάνων τῆς ὑφέσεως καὶ τῆς γεννήσεως. Ἐντὸς τοῦ ὀλίγου κατασκευασμένου πλατέος στήθους ἐναργοῦσιν ἐλευθέρως ἤτε παχεῖαι καὶ οἱ πνεύμονες. Ἀπ' ἐναντίας, ἡ διὰ τοῦ στηθοδέσμου πίεσις βραδυτέρως ἀλλὰ σταθερῶς ἐλαττοῦσα τὴν φυσικὴν ἀφύδυσιν τῶν πλευρῶν συστέλλει καὶ βαθίζει τοιούτως, ὥστε ἐλαττόνει ἐπιφάνειαν τῆς ὑπὸ τοῦ στήθους διαφράγματος πεδιὰς καὶ τὸ τρίγωνον διάστημα ὅπερ μεταξὺ ἀμφοτέρων παρίδων. Οἱ πνεύμονες, ἡ καρδία, τὸ ἧπαρ καὶ ὁ στόμαχος συμπίπτουσι ὑποχωρίζουσι, ὥστε ἐπέρχεται μέγα ἐμπόδιον εἰς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος καὶ τὴν ἀναπνοήν. Ἀπαντα αἱ ἀνωμαλίαι αὗται δίδουσι συνήθως ἀφορμὴν εἰς βαρέα στηθικὰ νοσήματα, κατὰ συνέπειαν τῶν ὁποίων ὑποκύπτουσι τὰ δυστυχῆ τοῦ στηθοδέσμου θύματα.

Οὐ μόνον δὲ τὸ ἀγγειῶδες μέρος τοῦ ἀνθρώπου ἐπηρεάζει ὀλεθρίως ὁ στηθόδεσμος, ἀλλὰ παρεμποδίζει σπουδαίως τὴν ἀναπνοὴν, τὴν χυλοποίησιν καὶ τὴν αἵμωσιν, καθιστῇ τὴν θρέψιν ἀτελῆ μὲ ἀμέσους τὴν στέρησιν τὸ ἀναπόφευκτον τὴν ἀναγκαίαν ποσότητα νεφρογόνου στοιχείου ἐκ καὶ τῆς τροφῆς αὐτῶν, τοὺς ἀτελεῖς καὶ ἀσυμμέτρους μῦς. Καθὼς οἱ κατὰ συνέπειαν κατάγματος ἐφαρμοζόμενοι ἐπίδεσμοι ἐμποδίζουσιν εἰς ἀτροφίαν τοὺς μῦς τῆς εἰς ἀκινησίαν ἐκτιθεμένης χειρὸς, οὕτω καὶ ὁ στηθόδεσμος λεπτύνει καὶ ἐξασθενεῖ τοὺς μῦς τῆς βάχεως εἰς τοσοῦτον βαθμὸν, ὥστε ἡ γυνὴ συνηθίσασα μετὰ στηθοδέσμου δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἄμα παρασταθῇ αὐτὸν· ἡ στάσις αὐτῆς εἶναι ἀβέβαια, διότι οἱ μῦς οἱ τὴν σπονδυλικὴν στῆλην συγκρατοῦντες δὲν ἔχουσι πλέον τὴν ἀπαιτουμένην δύναμιν.

Ἀποδεχθέντος ὅτι ἡ πίεσις τοῦ στηθοδέσμου παρεμποδίζει τὴν ἐλευθερίαν τῶν τοιούτων ὀσφυοδακτύλων λειτουργιῶν τῆς ζωῆς, δηλ. τῆς ἀναπνοῆς, τῆς κυκλοφορίας, τῆς πέψεως καὶ τῆς θρέψεως, ἔπεται ὅτι ἡ ἀτέλεια τῶν λειτουργιῶν τούτων ἐπιφέρει κατ' ἀνάγκην βαρείας συνεπείας, ὡς λ. χ. στάσιν τοῦ αἵματος εἰς τοὺς πνεύμονας καὶ τὸ ἧπαρ, αἱμοπτύσεις, φθίσιν κτλ. κτλ.

Τέλος ὁ στηθόδεσμος παρεμποδίζει τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μαστῶν, [illegible] καθιστῇ πρόφορος μαλθακὰ καὶ πρηνίμενα, δύναται δέ τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἐπιτυγχάνει τὸ γῆρας, φθείρει τὰ ἐλατήρια τῆς ζωῆς.

Ὑπάρχει ἰδία τις ἐσφαλμένη μεταξὺ τῶν μητέρων, ἥτις δίδει ἀφορμὴν εἰς αὐτὰς νὰ νομίζωσι, ὅτι ὁ στηθόδεσμος εἶναι ἀξιόλογον μέσον ὅπως θωρακεύσωσι τὸ ἐλάττωμα τῆς κοιλίας στάσεως τῶν παρειῶν αὐτῶν, εἰς τρόπον ὥστε σκοπεύουσι νὰ ἐγκλείσωσιν ἐντὸς τοῦ βυσσοῦ τούτου ἀργάνου τὰ ἀσθενῆ ταῦτα πλάσματα, ὧν τὸ σῶμα παραγγέλνει τῆς κατὰ φύσιν εὐθύτητος, κλίνον πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἢ τὰ ὀπίσω, πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἀλλ' ἡ σφαλερὰ αὕτη ἰδέα, ἀνεὶ βαρυσκίας, ἀπεφάρτι ἐκπέτησιν τοῦ κακοδαίμονος ἐπὶ τῶν τρυφερῶν πλασμάτων ὁ στηθόδεσμος ἐπιφέρει πολλάκις πίεσιν ἀνυπόφορον εἰς ῥάχις τι τοῦ στήθους, ὥστε ἀναγκάζεται τὸ παράσιον νὰ κλίνῃ πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ὅπως ἀποφύγῃ τὸν πόνον, οὕτω δὲ τὸ ἐλάττωμα τῆς κακῆς στάσεως γίνεται ἕξις ῥιζουμένη βαθμηδὸν καὶ τέλος καταντᾷ ἀνεπίδεκτος πάσης θεραπείας.

Ἕτερον ἐλάττωμα τοῦ στηθοδέσμου εἶναι, ὅτι ἀναγκάζει τὰ κορδόνια νὰ χάνωσι τὴν διάθεσιν τοῦ παίζειν, τοῦ τρέχειν, ἅτινα εἶναι ἀναγκαιότατα κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην. Ὁ συμπιέζων οὗτος σωφρονὸς χιτὼν καθιστῇ δύσκολα ἢ μᾶλλον ἀδύνατα τὰ παιγνίδια τὰ ἀκατάπαυστα τοιαῦτα κίνησιν· τότε ἡ μὲν ὑγεία αὐτῶν μαραίνεται, ἡ δὲ τρυφερὰ ἀνοχαυρωτῇ ταῦτα προφέρως. Ὦ φῶτα τῆς ὑγιεινῆς! προσγράψατε τὰ σπάργανα [φάσιανε], πάντα θέλετε πρᾶξι τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὸν στηθόδεσμον;

Χωρὶς ν' ἀπαριθμήσωμεν ἐπὶ πλέον τὰ ἐκ τῆς παρισρίζεως τοῦ στηθοδέσμου θλιβερὰ ἀποτελέσματα, ἐκτενολογηθέντα μετὰ τῶν ἰατρῶν ὅλου τοῦ κόσμου, ὅτι οἱ στηθόδεσμοι εἶναι εἷς ἐκ τῶν ἐπικινδυνοτέρων ἐχθρῶν τῆς ὑγείας καὶ τῆς ὡραιότητος, καὶ ὅτι πολλαὶ δυσμορφίαι, πολλαὶ νόσοι καὶ πολλοὶ πρόωροι θάνατοι ἀναγνωρίζουσιν ὡς αἰτίαν τὸν στηθόδεσμον. Εἷς ὁ ἀκόλουθος πίναξ, ὁ παρὰ διαστήμου παρατηρητοῦ γενόμενος, ἐξ εφορονήσῃ τὰς ἀκριβεστέρας μητέρας αἵτινες, θέλουσαι νὰ καταστήσωσι κομψὸν τὸ ἀνάστημα τῶν θυγατέρων αὐτῶν, ἐγκλείουσιν αὐτὰς ἐντὸς τοῦ δηλητηρίου τούτου μηχανήματος. Ὁ πίναξ οὗτος εἶναι ὁ μέσος ὅρος τεσσαρακονταετοῦς παρατηρήσεως:

« Ἐκ ἑκατὸν παρασίων φορούντων στηθόδεσμον·

— 25 ἀκολουθήσουσιν ἀπὸ στυθικὰ νοσήματα.

— 15 ἀποθνήσκουσιν κατὰ συνέπειαν τοῦ πρώτου τοκετοῦ.

— 15 μένουσιν ἀδύνατα μετὰ τὸν τοκετόν.

— 15 γίνονται δύσμορφα.

— 30 μόνον ἀντέχουσι, ἀλλὰ προσβάλλονται θᾶττον ἢ βραδύν ἀπὸ διαφόρους ἐνοχλήσεις κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον σπουδαίας.

Τὸ δὲ παράξενον εἶναι, ὅτι καὶ αἱ γυναῖκες αὐταὶ γνωρίζουσι τὴν ἐκ τοῦ στηθοδέσμου βλάβην, ὡς ἀποδεικνύονται ἐκ τῶν ἑξῆς· ἐὰν ἐπὶ παραδείγματι, γυνὴ, σύμφωνος οἷς συναναστροφὴν, ἀδιαθετήσῃ αἰφνιδίως εὐθὺς τότε αἱ παροῦσαι κυρίαι φωνάζουσι· Κεσρίξατέ την, Κεσρίξατέ την! Κόπτουσι τὸ κορδόνιον, πάραυτα δ' ὁ ἀὴρ εἰσορμᾷ εἰς τοὺς πνεύμονας τῆς λειποθύμου, ἥτις ἐπαναλαμβάνει τὰς δυνάμεις μετὰ τινας εἰσπνοὰς ζωογόνου ἀέρος.

—Εἶπατε, ἂν θέλητε, εἰς λίαν ὀψὲ τινα κυρίαν, ἥτις κινδυνεύει νὰ λειποθυμήσῃ, ὅτι ὁ στηθόδεσμος ἐνοχλεῖ αὐτὴν, ἐστὶ δὲ ἐκ τῶν προτέρων πεπεισμένοι ὅτι θέλετε λάβει ἀρνητικὴν ἀπάντησιν.

Κἂν αἱ ῥόμφοι γυναῖκες ἐλάμβανον τὸν κόπον νὰ μετρήσωσι τὴν διάμετρον τοῦ στηθοδέσμου αὐτῶν, νὰ παραβάλωσι δὲ ταύτην πρὸς τὴν περιφέρειαν τοῦ σώματος αὐτῶν, θέλουσιν ἐκπλαγῆ διὰ τὴν μεγάλην διαφορὰν τὴν μεταξὺ τῶν δύω καταμετρήσεων ὑπάρχουσαν· ἀπὸ ταύτης δὲ τῆς στιγμῆς ἤθελον ἐγκαταλείψει ἢ τροποποιήσει τὸν στηθόδεσμον αὐτῶν, καθόσον ἡ φρόνησις καταισχύνει τὴν φιλαρέσκειαν, προκειμένου περὶ ὑγείας.

Θέλομεν ἀναφέρει ἐνταῦθα ἀνέκδοτά τινα πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ῥηθέντων καὶ εἰς ἀπόδειξιν τῆς πλάνης τῶν κυριῶν, αἵτινες θεωροῦσιν αὐτὸν ἀναπόφευκτον εἰς ἐπαύξησιν τῶν θελγήτρων αὐτῶν.

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωσὴφ ὁ δεύτερος, βλέπων τὴν ὀλεθρίαν τοῦ στηθοδέσμου ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν γυναικῶν τοῦ κράτους αὐτοῦ, ἐξέδωκε προγραφὴν κατὰ τοῦ ὀλεθρίου τούτου ἐνδύματος· διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ δ' εἰς τὰς γυναῖκας ἀπέχθειαν κατὰ τοῦ στηθοδέσμου, διέταξεν ὅπως αἱ εἰς σωματικὰς ποινὰς καταδεδικασμένοι φέρωσι στηθοδέσμον εἰς δεῖγμα ἀτιμίας. Ἡ προγραφὴ ὅμως αὕτη δὲν ἐκώλυσε τὸν στηθόδεσμον τοῦ ν' ἀναφανῇ μετά τινα χρόνον.

Κατὰ τὸ 1812, ὅτε ἡ χρῆσις τοῦ στηθοδέσμου ἐξετείνετο ἐν Γαλλίᾳ, ὁ Ναπολέων συνδιαλεγόμενος μετὰ τοῦ ἰατροῦ αὐτοῦ Καρβιζάρ, ἔλεγε «τὸ ἔνδυμα τοῦτο, ὅπερ ἐγέννησεν ἡ κακὴς ἐννοουμένη φιλαρέσκεια καὶ τὸ ὁποῖον ἐνεργεῖ ὀλεθρίως ἐπὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν, μοὶ προαναγγέλλει ὅτι τὸ πολεμικὸν πάθημα χένεται ἐν Γαλλίᾳ, μὲ κάμει δὲ νὰ προαισθάνωμαι λίαν προσεχῆ τὴν παρακμήν».

Κάρολος ὁ δέκατος ἔλεγε συχνὰ πρὸς τοὺς οἰκείους αὐτοῦ: «Ἐλλατα δὲν ἦτο σπάνιον νὰ εὕρῃ τις ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Γαλλίας, Ἀφροδίτας, Ἀρτέμιδας καὶ Νιόβας, ἐνῷ σήμερον δὲν βλέπει τις παρὰ σφῆκας.»

Ὁ σοφὸς Κυβιέρος ἐπεριπάτει ἡμέραν τινὰ ἐν τῷ βοτανικῷ κήπῳ τῶν Παρισίων μετὰ νέας γυναικὸς ὡχρᾶς καὶ ἰσχνῆς. Ἡ κυρία ἐστάθη ὅπως θαυμάσῃ ὡραῖον τι ἄνθος ἔχον λαμπρὰ χρώματα, ὁ δὲ σοφὸς τῇ εἶπε: «Ἐλλοτε ὡμοιάζετε πρὸς τοῦτο τὸ ἄνθος, αὐτὸν δὲ τὸ ἄνθος τοῦτο θέλει ὁμοιάσει πρὸς ὑμᾶς.» Τὴν ἐπαύριον, ὁ Κυβιέρος ἐπανέφερε τὴν κυρίαν, ἥτις ἀνέκραξε ἅμα ἰδοῦσα τὸ ὡραῖον ἄνθος ὠχρὸν καὶ κυρτωμένον· ἠρώτησε τὴν αἰτίαν, ὁ δὲ σοφὸς καθηγητὴς τῇ εἶπε· «Κυρία, τὸ ἄνθος τοῦτο εἶναι ἡ εἰκὼν ὑμῶν, καθὼς δὲ ὑμεῖς, οὕτω καὶ τοῦτο μαραίνεται ὑπὸ σκληρὰν περίσφιγξιν· τότε ἔδειξεν αὐτῇ δέσιμον ὅπερ εἶχε κάμει τὴν προτεραίαν ἐπὶ τοῦ ἄνθους· «θέλετε μαρανθῇ ὡσαύτως προτίθησι, ὑπὸ τὴν φρικτὴν πίεσιν τοῦ στηθοδέσμου ὑμῶν, ὥστε θέλετε ἀποθάνει βαθμηδὸν τὰ θλίγτρα τῆς νεότητος, ἐὰν δὲν ἔχητε ἀρκοῦσαν ὑπομονὴν, ὅπως ἐγκαταλείψητε βαθμηδὸν τὰ θλίγτρα τῆς νεότητος, ἐὰν δὲν ἔχητε ἀρκοῦσαν ὑπομονὴν, ὅπως ἐγκαταλείψητε τὸ ὀλέθριον τοῦτο ἔνδυμα.» Ἡ κυρία ἀκολουθήσασα τὴν συμβουλὴν τοῦ μεγάλου φυσιοδίφου ἐπανεκτήσατο τὴν πρωτέραν αὐτῆς ὑγείαν.

Ὁ περιώνυμος Περέ ἔλεγε πρὸς τὰς γνωστὰς αὐτῷ κυρίας, ὅτι αἱ ἐπὶ τοσούτων καταστημάτων ἐπιγεγραμμέναι λέξεις: Ἐργοστάσιον στηθοδέσμων, ἀντιστοιχοῦσι, κατ' αὐτὸν, πρὸς ταύτας: Ἐργοστάσιον δηλητηρίων.

Ὁ ἰατρὸς Ἀλιβέρτος σύρισκετο ποτε εἰς λαμπρὰν τῶν ἀνακτόρων ἑσπερίδα, ἐν ᾗ πᾶσαι αἱ κυρίαι ἐφαίνοντο ὅτι προσεπάθουν ποία νὰ ὑπερβῇ τὴν ἄλλην κατὰ τὴν τοῦ σώματος λεπτότητα. Νέοι τινες, οἵτινες ἀπηύθυνον κολακευτικὰς ἐκρήξεις πρὸς τὰς κυρίας ταύτας περὶ τῆς λεπτότητος τοῦ σώματος αὐτῶν, κλησθέντες πρὸς τὸν περίφημον ἰατρὸν τῇ εἶπον· «Ἐξοχώτατε, φαίνεσθε σκεπτικὸς, ἡ κατήφεια τοῦ προσώπου ὑμῶν δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν τοσοῦτον λαμπρὰν ἐκπερίδα· περὶ τινος σκέπτεσθε;»

— Τῇ ἀληθείᾳ, λυπεῦμαι πολὺ, καὶ πᾶς νὰ μὴ λυπῆται εὔθυμος, ὅταν βλέπῃ ὅτι τὸ ἄνθος τῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης προκαλῇ μετὰ γέλωτος τὰς γυναῖκας ταύτας εἰς τὴν αὐτοχειρίαν;—Εἰς τὴν αὐτοχειρίαν! ἀνεκραξαν ἅπαντες ἐκπλητοι, ὁ δὲ ἰατρὸς ἐξηκολούθησε λέγων·

«Φεῦ! κύριοι, ὑμεῖς οἱ μὴ βλέποντες ἐπὶ τῶν χειλέων τῶν ὡραίων τούτων κυριῶν παρὰ χαρὰν καὶ γέλωτα, ἀγνοεῖτε τί ὑποφέρουσι τὰ τρυφερὰ αὐτῶν νεῦρα ἐκ τῆς πίεσεως τοῦ στηθοδέσμου ἀγνοεῖτε ὁποίας βασάνους ὑποφέρουσιν ἐντὸς τῆς κατηχόνιου ταύτης μηχανῆς. Φιλορροωοῦντες αὐτὰς διὰ τὴν λεπτότητα τοῦ σώματος αὐτῶν, προτρέπετε αὐτὰς εἰς τὸ νὰ σφιγχθῶσι περισσότερον, κατὰ συνέπειαν δὲ νὰ βλάψωσι τὰ ὄργανα αὐτῶν, νὰ γίνωσι δύσμορφοι, ἀδύνατοι καὶ ἐν γένει νὰ αὐτοχειριάσωσι βραδέως. Ἴσως μάλιστα ἐντὸς ὀλίγου πολλαὶ ἐξ αὐτῶν τῶν κομψῶν κυριῶν, αἵτινες δὲν ἔφαγον ὑπως σφιγχθῶσι περισσότερον, λειποθυμήσωσι....

Μόλις εἶχεν εἰπεῖ ὁ ἰατρὸς τὰς λέξεις ταύτας, ὅτε δύο κυρίαι στενάξασαι ἐλαφρῶς, ἔπεσον ἐπὶ τοῦ κατώματος λειποθυμοι. Ὁ Ἀλιβέρτος ἔδραμεν εἰς βοήθειαν αὐτῶν, μόλις δὲ τὸ κορδόνιον τοῦ στηθοδέσμου ἐκόπη καὶ τὰ δυστυχῆ θύματα τῆς φιλαρεσκείας ἠνοιξαν τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἅπαντες οἱ παρόντες ὡμολόγησαν τὴν ἀλήθειαν τῶν ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ τοῦ βασιλικοῦ λεχθέντων.

Ἐξ ὅσων εἴπομεν ἐξάγεται ὅτι δὲν εἶναι ὁ συμπὲς ὁ ἀναγκάζων τὰς γυναῖκας εἰς τὴν ἐντὸς τοῦ στηθοδέσμου φυλάκισιν, διότι ὁ συμπὲς μεταβάλλεται καθ' ἑκάστην, ὁ δὲ στηθόδεσμος ἐντὸς μικρῶν πάνυ τροποποιήσεων, ἔμεινεν ὁ αὐτὸς καὶ κατὰ τὸ σχῆμα καὶ κατὰ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ. Φρονοῦμεν ὅτι οἱ ἄνδρες εἶναι ἡ αἰτία τῆς διατηρήσεως τοῦ στηθοδέσμου, ἰδίως δ' ἐκεῖνοι εἰς ὧν τὰ χείλη κλανῶνται αἱ ἑξῆς ἀνόητοι ἐκφωνήσεις. Ὦ! τί ὡραία μέση, τί λεπτοφυὲς σῶμα! καὶ τὰ παρόμοια. Ὥστε δὲν διστάζομεν νὰ ὑποστηρίξωμεν, ὅτι τὸ κράτος τοῦ στηθοδέσμου θέλει καταπέσει τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν καθ' ἣν οἱ ἄνδρες θέλουσι θεωρήσει ἀηδὲς καὶ τερατῶδες τὸ κορσαρισμένον σῶμα, τότε δ' αἱ γυναῖκες θέλουσιν ἀνακτήσει ἐλευθερίας, θέλουσιν ἀπολαύσει καλλιτέρας ὑγείας, θέλουσι δὲ παράγει καὶ ὡραιότερα τέκνα.

Γ. ΑΚΕΣΤΟΡΙΔΗΣ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΝΕΑΝΙΣ καὶ ΒΟΤΑΝΗ.

Ἀφ' ὁραῖον ντυθεῖσα λέξον
Νέα κόρη δεκαεπτά,
Καὶ ἄνθια λαμπρὰ ἐκεῖ·
Βοτάνη τις αἰσθητικὴ
« Μή μου ἄπτου » καλουμένη.

Τὴ ἐκάλεσε δ' ἡ ἰδέα
Ν' ἀποκόψῃ τὸν βοτάνην
Καὶ τότε εἶδεν· ἐλαφρὰ
Ὅλη νεύτης καὶ χαρά . . .
Ἀλλ' ὑπέπεσεν εἰς πλάνην!

Μέλις ἔκτινε τὴν χεῖρα
Καὶ τὴν ἔτσιξεν ἡ νέα,
Αὐτὴ ἐκλαύσε συντελῆ,
Τὰ φύλλα ἔκλεισε καλὰ
Τὰ χλοερὰ καὶ ἐκρυβῆ!

Ἐνάιζες τὴν ζάρκ μὲ ἰοβόλον στόμα
Ὅρος ἀγάπου Αὐδακῆς,
Ἀσυνείδης, ἀναισθητὴς
Καὶ μετεβλήθη εἰς πτῶμα!

Καὶ ἀπελογεῖτο· ἀπέστρε τὴν χεῖρα της ἡ νέα,
Ὅτι ἡ τέως τακτικὴ
Βοτάνη ὑφόδυ· σβῶς τερπνὴ,
Ὑπερήφανος, ὀφεία!

Ὑργίσθη τότε ἡ τρυφερὰ νεᾶνις καὶ ἀπλόνει
Χεῖρα ἐργλίνη, ἐχθρικὴν,
Καὶ τὴν βοτάνην τὴν κακὴν
Παραυτίκα ἐκριζόνει!

Ἀλλ' ἡ βοτάνη λαλεῖν λαμβάνει ἀνθρωπίνην,
Καὶ μ' ὄρος ὄντως θελκτικὸν,
» Τῶν νεανίδων ἡ ἐλπὶς
» Κἰμὶ » εἶπεν εἰς ἐκείνην.

» Ὦ! ἔχετε ὡς ὁδηγὸν νεάνιδες τὸ δέος
» Ἰδοὺ παράδειγμα ἐγὼ
» Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ὁδηγῶ
» Τὰς γυναίκας θαρραλέως!

Ἀθήνησι. Α. Σ. ΑΙΒΑΘΗΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ

Φάνου βροτοὶ πρὸς ἕω, ὥσπερ τέκνα πρὸς μητέρα
πᾶν' ἐλπὶδ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μετὰ τοῦτου βίου
Ὀρομάσως ἀνιμνοῦσι τοῦτον ἀγαθὸν πατέρα.
Μὲ τὸν πλέονταν τῶν ἀστέρων καὶ τῆς Γῆς καὶ τοῦ Ἡλίου.

Ν. ΒΕΓΑΕΡΗΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.

Α'.

Τὰ πόντα μου τὰ τελικὰ σημαίνουσι Θεὸν
Τὸ ὅλον δὲ θαυμαστὸν ἐξαίρετον πτηνόν.
Δίχως τὴν κάραν ἄρτιον ἐμὲ καὶ θὰ ἰδῇς
Ὅτι τὰ πρῶτα τέσσαρα εἶν' ἡ ἐμὴ πατρίς.
Ἂν ἀναγραμματίσῃς δὲ τὴν κάραν τοῦ Θεοῦ
Τῆς Θράκης πόλις γίνομαι κ' εὑρήσεις με αὐτοῦ.
Τὸ τρίτον πάμπτον τέταρτον τοῦ ὅλου ἀφαιρῶν
Μὲ μεταβάλλεις ἕλαφνα εἰς τί; ὦ! εἰς φανόν.

κυρία Μ. Ε.

Β'.

Τροφὴν νόστιμον παρέχω γενικῶς εἰς τοὺς ἀνθρώπους
Δι' ὀξίνα μὲ παρέχουν προσκαιρῶν ς' ὅλους τοὺς τόπους.
Ἀλλ' ἂν τὸ πρῶτον γράμμα, εἰς τὸ μέσον μεταθέσῃς
Τὴν μορφήν μου ἴνα ἴδῃς, πώποτε δὲν θὰ μπορέσῃς.

Ν. Τ.

Λύσις τοῦ ἐν τῷ 40 ἀριθμῷ Β'. αἰνίγματος.

Τὸ τετράπον σου, Χαιρέκη, ἐγὼ ἀπολαφλίσας,
Καὶ χαρὰς καρὸν νὰ χέσω τοῦτο ἀποτραχήλισας,
Ἀπὸ ΒΟΥΣ ποῦ ἦτο πρῶτον ΓΣ ἐγίνετ' αἰφνιδίως,
Ἦτον ἄλλο τι τετράπουν κλὴν ἀκάθαρτον κυρίως.

Ἐν Χίῳ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΙΚΡΟΥΔΗΣ.

Ἐπιτυχῆ λύσιν ἀπέστειλαν ἡμῖν οἱ ἑξῆς·

Ὁ κ. Α. Σ. ἐκ Γαλατᾶ, ἡ κ. Μ. Ε. ἐκ Μεγ. Ρεύματος, ἡ κ. Εὐθαλία Σταυρίδου, Καλλιόπη Καλλίφρονος ἐκ Χαλκηδόνος καὶ ἡ κ. Μαργὼ Δ. Ζύμπα ἐκ 40 Ἐκκλησιῶν.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΑ, φέρουσα δίπλωμα τοῦ Ἀρσακείου Παρθεναγωγείου καὶ ἐπιτυχῶς ἐπὶ πολυετίαν διδάξουσα, ζητεῖ θέσιν δημοσίαν.

Ἡ διεύθυνσις εἰς τὸ Γραφεῖον ἡμῶν.

Τύποις Α. ΖΕΑΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 44. ΚΩΝΣΤΑΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ καὶ ΕΚΔΟΤΙΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδοται κατὰ πενθημερίαν

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 30.

ΟΔΟΝΤΟΦΥΙΑ καὶ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ.

Οἷα ἀνάπτυξις, τοιαύτη ὑγιεία.

Οὕτω διεταράξαμεν καὶ ἀνετρέψαμεν τοὺς φυσικοὺς ὅρους τῆς ὑγιείας, ζῶντες βίον ἐπὶ μᾶλλον τεχνητὸν καὶ ἐπίπλαστον, ἐν διαφωνίᾳ μετὰ τῶν νόμων τῆς ὑγιεινῆς, ὥστε αἱ λειτουργίαι ἡμῶν κατεστράφθησαν τρόπον τινὰ ἀσθένειαι. Τεκμήριον τῶν λεγομένων ἐστὶν ἡ ὀδοντοφυΐα καὶ ἡ ἀνάπτυξις. Ποῖον εἶναι τὸ τέκνον ἐκεῖνο, παρ' ᾧ ἡ ὀδοντοφυΐα καὶ ἡ ἀνάπτυξις ἐνεργοῦνται φυσικῶς, ἄνευ συμφορῶν, ἄνευ συμβαδιζόντων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον σπουδαίων; Ἀδυνατοῦμεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι αἱ δύω μέγισται αὗται λειτουργίαι ἀρχηγόνως συνοδεύονται ὑπὸ τῶν σήμερον ἐπικολουθούντων αὐτὰς ταραχῶν καὶ κινδύνων. Ἡμεῖς αὐτοὶ εἴμεθα οἱ αἴτιοι τῶν ἀσθενειῶν τούτων· ριζικὴ δέ τις μεταβολὴ ἐπὶ τῶν ἠθῶν καὶ τῆς ὑγιεινῆς ἡμῶν ἴδωμεν ὅπως ἐπανέλθωσιν εἰς τοὺς ἀρχηγόνους ὅρους αὐτῶν. Ἐὰν μὲ ὡρίμα τινὰ σημεῖα δύνανται τις νὰ προμαντεύσῃ τὴν τε μέλλουσαν εὐεξίαν καὶ τὴν καλὴν πρᾶξιν, δὲν ἤθελον διστάσει ποσῶς νὰ ὑποδείξω τὴν ταυτικὴν ὀδοντοφυΐαν καὶ ἀνάπτυξιν ὡς βεβαίας ἐνδείξεις εὐρώστου καὶ ἰσχυροῦ διοργανισμοῦ.

Σπανιώτατον τέκνα, παρ' οἷς αἱ δύω αὗται λειτουργίαι ἐκπληροῦνται καλῶς, νὰ μὴ γίνωσιν ἄνδρες εὖ ἔχοντες, καὶ, τοὐναντίον, δύνανται τις νὰ θεωρήσῃ ὡς ἐπικειμένα κατὰ τὴν μακροβιότητα καὶ τὴν εὐρωστίαν πάντα τὰ τέκνα, ὧν αἱ λειτουργίαι διεταράχθησαν καὶ ὑπέστησαν παντοειδῆ συμβεβηκότα. Οἱ δύω οὗτοι τρόποι τῆς ὀργανικῆς ἀναπτύξεως δὲν πρέπει μόνον νὰ ἐξετασθῶσιν ὡς ἐνδείξεις τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῆς ἀξίας τῆς ὑγιείας. Ἡ ὀδοντοφυΐα καὶ ἡ ἀνάπτυξις εἶσιν πρὸς τούτοις αἰτίαι ἀδιαθεσιῶν ἢ σπουδαίων ἀσθενειῶν. Ὅθεν αἱ μητέρες ὀφείλουσι νὰ ἐπιβλέπωσι μετὰ προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας τὰς φάσεις ταύτας τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἀφοσιωθῶσιν ἐν τῇ ἐκτενεῖ μερίμνῃ καὶ φροντίδι, τῇ ὑπ' αὐτῶν ἐπιβαλλομένῃ αὐταῖς.

Α'.

Ἡ ὀδοντοφυΐα, ὡς ὀργανικὴ λειτουργία θεωρουμένη, δὲν διαρκεῖ ἕλαττον τῶν 24 μέχρις τῶν 26 ἐτῶν· δηλ: ἐκτείνεται πέραν τοῦ τέρματος τῆς ἀναπτύξεως καὶ κατέχει τὸ τρίτον σχεδὸν τῆς φυσικῆς μακροβιότητος. Ἡ πλειοψηφία τῶν ὀδόντων γίνεται τέσσαρας μῆνας πρὸ τῆς γεννήσεως, ἀναπτυσσομένη διὰ σιωπηλῆς ἐργασίας ἐπὶ τῶν 7 ἢ 8 πρώτων μηνῶν τῆς ὑπάρξεως. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, οἱ πρῶτοι ὀδόντες ἀναφαίνονται δι' ἀλλεπαλλήλων συστημάτων, ἅτινα ἀλληλοδιαδέχονται δι' ὡρισμένης τάξεως μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν τριακονταμήνου ἡλικίας. Τὸ τέλειον τότε ἔχει εἴκοσιν ὀδόντας, ἡ δὲ πρώτη αὐτοῦ ὀδοντοφυΐα ἤδη ἀπεπερατώθη. Μετὰ τινα ἀνάπαυλαν ποικίλην μὲν, μὴ ὑπερβαίνουσαν ὅμως τὰ δύο ἔτη, ἐκπέρχεται νέα ἐργασία ὀδοντοφυΐας, ἥτις, δι' ἰδιοτροπίαν, ἧς ἀδυνατῶ νὰ δώσω τὸν λόγον, διέφυγε τὴν προσοχὴν πολλῶν ἰατρῶν, ἐργασία ἥτις περατοῦται ἐν τῇ ἐξαγωγῇ τῶν τεσσάρων πρώτων τραπεζιτῶν καὶ ἀναβιβάζει τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀδόντων εἰς 24, τοὺς ὁποίους κατὰ προτίμησιν καλῶ ὀδόντας τῶν πέντε ἐτῶν. Ἀπὸ τοῦ 6 μέχρι τοῦ 7 ἐκτελεῖται ἡ σημαντικωτέρα ἐργασία, προπαρασκευάζουσα εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τῶν προσωρινῶν ὀδόντων καὶ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν τεσσάρων δευτέρων τραπεζιτῶν, ἐργασία, ἥτις δὲν περατοῦται πρὸ τοῦ 12 μέχρι τοῦ 14 ἔτους. Ἡ τελευταία ὀδοντοφυΐα γίνεται τέλος ἐν ἡλικίᾳ μεταξὺ τοῦ 18 μέχρι τοῦ 25 ἔτους, συμπληροῦσα τοὺς ὀδόντας διὰ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν τεσσάρων τελευταίων τραπεζιτῶν ἢ τῶν σωφρονιστήρων.

Ἡ ὀδοντοφυΐα σύγκειται λοιπὸν πράγματι ἐκ τεσσάρων φάσεων.

Α'. Πρώτη ὀδοντοφυΐα ἢ γαλαθηνοὶ ὀδόντες.—Ἀρχεται ἐκ τοῦ πέμπτου ἢ ἕκτου μηνὸς, τελευτᾷ μεταξὺ δύο ἐτῶν ἢ δύο καὶ ἡμίσεων καὶ ἀποτελεῖται ἐξ εἴκοσι ὀδόντων, ἐκφυομένων συνήθως κατὰ τὴν ἀκόλουθον τάξιν:

α'.—Τομεῖς τῆς μέσης καὶ τῆς κάτω σιαγόνος.

β'.—Τομεῖς μεσαῖοι, ἄνωθι.

γ'.—Τομεῖς πλαγίως, ἄνωθι καὶ κάτωθι.

δ'.—Πρῶτοι μικροὶ τραπεζῖται.

ε'.—Κυνόδοντες.

ζ'.—Δεύτεροι μικροὶ τραπεζῖται.

Β'. Δευτέρα ὀδοντοφυΐα ἢ ὀδόντες τῶν πέντε ἐτῶν.—Ἀρχεται μεταξὺ τοῦ τετάρτου καὶ ἡμίσεως καὶ πέντε καὶ ἡμι-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

...τὰ μαγειρεῖα τῶν ἑστιατόρων ἐδόντες, ὅπου ἐν ἑκάστῳ σταγῶνι, οὗτινες βαστοῦσι τρόφιμα τέσσαρες χανδροὶ τραπεζίται.

Αἱ τρίτης ἐδοντοφυΐαι. Ἀπὸ ἐδόντες τῶν ἑπτὰ ἐτῶν—πληροῦται ἀπὸ τοῦ 6 μέχρις 7 ἐτῶν καὶ τελευτᾷ εἰς τὸ 14 ἢ 15. Ἐντὸς τοῦ διαστήματος τούτου ἀντικαθίστανται, διὰ κοπίλης τάξεως, τὰ ἐδόντια τῆς πρώτης ἐδοντοφυΐας ἢ οἱ γαλαθηνοὶ ἐδόντες. Οἱ τῆς ἐδοντοφυΐας ταύτης ἐδόντες ρέουσιν ἀλεύτε τέλος ἢ ὅτε χαθοῦσι ἐδόντες ἀναφαίνονται καὶ ἡ ἐδοντοφυΐα συμπληροῦται εἰς 28 ἐδόντας.

Δ'. Τετάρτη ἐδοντοφυΐα ἢ οἱ σωφρονιστῆρες ἐδόντες.—Ἄρχονται ἐκ τοῦ 18 ἔτους μέχρι τοῦ 25, ὅπου μραδύνουν. Οἱ τέσσαρες σωφρονιστῆρες, οὓς ἀναλάβανουν ἡ ἐδοντοφυΐα αὕτη, συμπληροῦσι τὴν ἐδοντοφυΐαν εἰς 32 ἐδόντας· οὕτω δὲ γίνεται ἡ ἐδοντοφυΐαν τέσσαρα παραπάνω.

Οἱ ἐδόντες βέβρωνται πάντοτε δι' ὀδοντῶν ἢ συστάσεων, τοῦθ' ὅπερ εἶναι λίαν συνειδητὰ περίστασις, καθότι ὑπάρχουσι μεταξὺ αὐτῶν διαστήματα τινα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μικρὰ διαστήματα. Οἷον μεταξὺ τῶν δοφόντων τῶν πρώτων τραπεζιτῶν καὶ τῶν κυνοδόντων ὑπάρχει ἐν τῇ πρώτῃ ἐδοντοφυΐᾳ διάλειμμα πολλῶν μορίων, λίαν αἰνιττῶν εἰς τὸν ἀπογαλακτισμόν. Αἱ μητέρες δυνάμεναι νὰ γνωρίζουσι τοῦτο καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν δὲν σπεύδει ν' ἀπογαλακτίζουσι τὰ τέκνα των πρὶν ἀποκτήσουσι 12 ἐδόντας. Τὸ ὕφος τοῦ ἀπογαλακτισμοῦ τοῦτο εἶναι λίαν καλλίτερον τοῦ ἐναντίου ὅτι τῆς ἁλμίας. Ὁ ἀπογαλακτισμός, ὅτε εἶναι διάπονος, καὶ ἡ ἐδοντοφυΐα προξενοῦσιν πρὸς τὸν κακτικὸν σωλῆνα συναίσθησις τῆς αὐτῆς φύσεως. Οὕτω λοιπὸν πᾶς τις κατανοεῖ ὅτι εἶναι διάφορον ἡ μᾶλλον κίνδυνος πραγματικὸς ὑπάρχει ὁπότε ὁ ἀπογαλακτισμὸς γίνεται ἐν μέσῳ ὁρίσσους τινὸς τῆς ἐδοντοφυΐας.

Δὲν εἶναι ἔτι σκοπὸς νὰ προκαλέσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν μητέρων ἐπὶ τῆς ἐδοντοφυΐας τῶν πέντε ἐτῶν, ἥτις σχεδὸν πάντοτε μὲν παρατηρεῖται, ἀλλ' ὀπωσδὴ ἡ βλάστησις :ὧν ἡ πρώτων χορδῶν τραπεζιτῶν διαρκεῖ ἐνίοτε ἐπὶ ὅλ' ἔτος, ἐπειδὴ εἶναι δυσχερὲς καὶ συνειδότου συνεχῶς ὑπὸ ἐρισσόντος σπυθαίων ταραχῶν, εἶναι σπάνιον καὶ καλὸν νὰ ληφθῇ ὑπὸ σπουδαίαν ἔκνοιαν. Πολλάκις καὶ ἐγὼ, ὡς πάντες, ἠπατήθην, ἀλλ' ἤδη δὲν λείπω ποτὲ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξετάζω κυρίως καὶ ἐπιστημένος τὰ ἔνδα τῶν 4 ἐτῶν τέκνα, ἅτινα εὑρίσκω ἐν καχεκτικῇ κατασκέσει ἢ κατεχόμενα ὑπὸ ἐκφύσεων ἀδιαθέσεως. Εἶδον πυρικὰς ταραχὰς ἀπελευτήτους, ἰσχνάνσεις, διληρίδεις μὲν ὡς προόδρομα συμπτώματα ἐγκεφαλικῆς ἀδένιτος, ἀπλῶς δὲ ἀναφαίνος εἰς τὴν ἐδοντοφυΐαν ταύτην. Γνωρίζω ὡσαύτως περίστασιν, καθ' ἣν ἡ ἔκρυσις τῶν ἐδόντων προξένησε σπουδαίους ἐμβαθμούς. Ἐξέτασις ἄμεσος ἀποκαλύπτει πᾶν αἴτιον πλάνης.

Καὶ καὶ ἡ ἔκρυσις τῶν ἐδόντων δὲν ἦτο αἰτία ἀσθενείας τινος, θέτει οὖν ἔχτος τὴν ὑγείαν εἰς ἐκείνην τὴν κατάστασιν τῆς ἀντοχῆς ἰσορροπίας ἥτις εἶναι πρόληψις συνεπῶν διαφόρων. Τὰ τέκνα, οἵτινες ἐκρέουσι οἱ ἐδόντες (ἴδιως εἰς τὰς πόλεις) εἶναι ὡς τις ἀσθενὴς ἢ τοὐλάχιστον ὡς τις νοσώδες καὶ εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως, ἔχει ἀνάγκην ἐπιμελείας.

Οἱ ἐδόντες ὑπάρχουσι εἰς πάντα τὰ δὲ παραδεξότερα καὶ σπουδαιότερα συμβεβηκότα δίκαιοι νὰ ἐκλαρίσωσιν αὐτούς. Αἱ ἀσθένειαι τῶν παίδων, αἱ ἀποδιδόμεναι ἐσφαλμένως εἰς τοὺς ἐδόντας, εἶναι ἀναρίθμητοι. Οἱ ἐδόντες δύνανται νὰ ἐπιφέρωσιν εἰς τὰ τέκνα ἰσχνάνσεις, βῆχα, διάρροιαν καὶ ἐρυθροὺς· ἀλλ' ἔκαστα ταῦτα δύνανται νὰ διαπραγζώσωσιν ἐκ διαφόρων αἰτιῶν· ἡ δὲ δυσχέρεια, ὡς καὶ ἡ ἀφέλεια τῆς ἰατρικῆς ἐπιμένουσιν, ἔγκειται ἐν τῇ διακρίσει τῶν λεκτῶν τούτων παραγόντων. Τούτων ἕνεκα αἱ μητέρες δὲν πρέπει νὰ ἐπαναπαύωνται ἐπὶ τῇς ἀπατηλῆς ταύτης ἀσφαλείας.

Ἡ θεραπεία ἐν τῇ ἐδοντοφυΐᾳ εἶναι εἷς τῶν μαχητῶν ἵππων τῆς ὁλικῆς ἰατρικῆς, δι' ἣν ἐξοδεύεται χρόνος καὶ χρήματα καὶ δι' ἣν λίαν ἀρχὰ προσαλεῖται ὁ ἰατρός. Πολλὰ ἐπινοήθησαν φάρμακα κατὰ τῶν παθημάτων ἐν τῇ ἐδοντοφυΐᾳ, ἀλλὰ τὰ πάντα εἰσὶν ἤττονα ἀνωφελῆ καὶ συντελοστικὰ πρὸς τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐδόθησαν. Τὸ βέλτιστον φάρμακον τῆς ἐδοντοφυΐας ὅταν τὰ πάντα βαίνωσιν ταυτικῶς εἶναι τὸ πρότυπον (τὸ κουδουνάκι) προστριβόμενον ἀκριβῶς ἐπὶ τῶν οὐλῶν τῶν παίδων.

[illegible] ἀρχομένης ἀθῶν ἕνεκα τῆς ἐκφύσεως τῶν ἐδόντων κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην καὶ παριτεῖν νὰ ἐφαπλώσωμεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν πρωτόν, τὴν ἰσχνάνσιν, τὸν βῆχα κτλ. ἔστω ἐξήγησιν ἐκ τῆς ἐδοντοφυΐας, ταῦτα εἰσὶ συμπτώματα ἀρκούντως σπουδαῖα ὅπως συμβουλευθῇ τις τὸν ἰατρόν.

Ζ. Β. Φ.

Η ΟΡΦΑΝΗ
ΤΟΥ ΡΩΜΑΙΚΟΥ ΛΑΟΥ (1)

Α'.

Ἐβασίλευεν ὁ Κλωδίος. Ἡ ἑσπέρα κατέπιπτεν ἐπὶ τῶν ἑπτὰ λόφων τῆς Ρώμης, καὶ πάντα παρεδίδοντο εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν τριγητῶν. Ἡ μεγάλη πόλις ἦτον ἤδη βεβυθισμένη εἰς τὸν ὕπνον, καὶ παρεδίδετο εἰς τὰς ἡδονὰς τῆς νυκτὸς, εἰς τὰ μαυρὰ συμπόσια, εἰς τοὺς χορούς, εἰς τοὺς ἀγῶνας, εἰς ἃ κατέλιγε διὰ τοὺς πλουσίους Ῥωμαίους ἡ ἡμέρα. Δύο ἄνδρες κατέρχοντο τῶν πλευρῶν τοῦ ὄρους Καιλίου, καὶ διερχόμενοι ἀπέναντι τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ἀπέναντι τῆς πρύνης τοῦ Φάωνος, ἀπέναντι τοῦ ναοῦ τῆς Ἐλευθερίας, ὅστις ἔφερε ἐσχαραγμένον εἰς τοὺς τοίχους αὐτοῦ τὸν κοινὸν κώδηκα τῶν ἀρίστων ὑπηκόων, ἔβλεπαν εἰς οὐρύχωρον ἀνάκτορον, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο βαθυθισμένον εἰς βαθεῖαν ἡσυχίαν. Ὁ δοῦλος ἐλυσσιδέτος πλησίον τοῦ παρακήγματος τοῦ μολοσσοῦ, ἠνέῳξεν εἰς τὸ σημεῖον, τὸ ὁποῖον τῷ ἔδωκαν οἱ ἐπισκεπτόμενοι, καὶ ἀπελεύθερός τις, γνωριζόμενος ἐκ τοῦ φρυγικοῦ αὐτοῦ καλύμματος, τοὺς ὡδήγησεν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς οἰκίας.

— Ἡ θυγάτηρμου Πρίσκα εἶναι μόνη; ἠρώτησεν ὁ μᾶλλον ἡλικιωμένων τῶν δύο ξένων.

— Ἡ Πρισκίλλα εἶναι μετ' αὐτῆς ἀπεκρίθη ὁ ἀπελεύθερος.

— Ἀσκανὸν, Ἀκίλα, προηγήθητε ἡμῶν.

Διῆλθον εὐρύχωρον διάδρομον, ἐμυθρῶς φωτιζόμενον, ἔνθα καλαὶ εἰκόνες ὑπέκτων, δεσμίδες, ὅπλα, προμετώπια τὴν ὑφηλὴν τέξιν τῶν κατοικούντων τὴν οἰκίαν ταύτην. Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ διαδρόμου ὑπῆρχε θύρα ἐκ ξύλου λεμονῆς. Ὁ Ἀκίλας τὴν ἠνέῳξε, καὶ ὡδήγησε τοὺς δύο ἐπισκεπτομένους, εἰς τὸν γυναικωνίτην τῆς Πρίσκας.

Τὸ δωμάτιον τοῦτο, ἀρκούντως εὐρύχωρον, οὐδένα στολισμὸν εἶχεν. Ὁ ῥωμαϊκὸς συρμὸς δὲν εἰσῆξεν ἐκεῖ, οὔτε τὰ ἀνάτυκρα τῆς Ἑλλάδος, οὔτε τοὺς τάπητας τῆς Ἀσίας, οὔτε τὰ ἐλεφάντινα ἐπίπλα, οὔτε τὰ πρυσταλλοῦν ἀγγεῖα τοῦ ἡττηθέντος κόσμου, ἐξ ὧν αἱ Ῥωμαῖαι γυναῖκες ἐκαλλώπιζον τὰς κατοικίας των. Ἡ ἁπλότης τῶν ἀρχαίων ἡμερῶν ἐνεφωλεύετο εἰς ἐκεῖνον τὸν πτωχὸν θάλαμον, ἔνθα ἡ νέα καὶ ὡραία Πρίσκα ἐνυθεν ἡλακάτην λινοῦ καθημένη πλησίον τῆς τροφοῦ αὐτῆς Πρισκίλλας. Τοιαύτη ἦτον ἡ λουμπρότης ἄλλοτε, ὡραιοτέρα ἐν τῷ μέσῳ τῶν γυναικείων ἐργασιῶν, τὰς ὁποίας αἱ γυναῖκες τῆς Ῥώμης ἔκαμνον, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀκμαζούσης τῶν ἑορτῶν. Ἦτον αὕτη ἡ Λουκρητία νεωτέρα, ταπεινοτέρα καὶ γλυκυτέρα . . . Μόλις ἡ Πρίσκα ἀνεγνώρισε τὸν ἕνα τῶν δύο ξένων, προὐχώρησε πρὸς αὐτὸν, τὸν ἐχαιρέτησε μετὰ σεβασμοῦ, λέγουσα: « Εἶσαι σὺ φίλε Ἀντωνῖνε; Φίλε τοῦ κοτοῦ μου! μ' εὐχαριστεῖ ἡ ἐπίσκεψίς σας εἰς τόσον προκεχωρημένην ὥραν.

— Κόρη μου, εἶπεν ὁ ὕπατος, θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ πέπλου καὶ τῆς κόμης τῆς Πρίσκας, εἶχον νὰ σοὶ ἀναγγείλω τι ἄξιον λόγου. Περιμένα τὴν νύκτα, ἕως οὗ οἱ περίεργοι καὶ οἱ κατάμηνυται καθήσωσιν εἰς τὴν τράπεζαν, πρωτοῦ νὰ ἐμφανισθῶ ἐμπροσθέν σου, μετὰ τοῦ φίλου τὸν ὁποῖον σοὶ παρουσιάζω.»

Ἐκ τῶν λέξεων τούτων ἡ Πρίσκα ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς, ὅστις συνώδευε τὸν κηδεμόνα της. Οὗτος δὲν ἔρριπτε ποσῶς τὴν βωμαϊκὴν τήβεννον. Οὐδὲν εἶχε τῶν σημείων, τῶν ἐμφανόντων τὴν παλαιὰν κοινωνίαν ἀνδρὸς ἐλευθέρου καὶ ἐλευθέρου, καὶ ἐν τούτοις ὑπερηφάνεια, ὁμοία πρὸς περιφρόνησιν, ἐπεδεικνύετο εἰς τὴν στάσιν αὐτοῦ. Ὁ ἀνὴρ οὗτος δὲν ἦτο οὔτε γερουσιαστὴς, οὔτε ὕπατος· ἦτον ἰσχυρότερος ἁπάντων τούτων. « Ἀναγνωρίζεις τὸν Νάρκισσον, κόρη μου; Ἔκυψεν αὐτὴν τὴν κεφαλήν. — Ὁ Νάρκισσος εἶναι φίλος· δυνάμεθα νὰ ὁμιλήσωμεν ἀσφαλῶς.» Ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀντωνῖνος.

Ἐκάθησαν. Ἡ Πρισκίλλα ἐκάθησεν ἀπωτέρω, μετὰ μητρικοῦ βλέμματος θεωροῦσα τὴν ἀγαπητὴν αὐτῆς θυγατέρα. Ὁ ὕπατος ἔλαβε τὸν λόγον, μετὰ φωνῆς δὲ θωπευτικῆς καὶ παίζων μὲ τοὺς πέπλους τῆς Πρίσκας: « Πῶς εἶσαι, κόρη μου, τῇ εἶπε, πόσον μοὶ εἶσαι ἀγαπητὴ καὶ πόσον ἀπὸ τῆς παιδικῆς σου ἡλικίας ἐπαγρύπνησα ἐπιμελῶς εἰς τὴν ἀνατροφήν σου καὶ τὰς τέρψεις σου; Ὅτε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός σου, φονευθέντος ἐνδόξως εἰς τοὺς πολέμους τῆς Γερμανίας, ἡ Γερουσία σὲ υἱοθέτησε, βλέπων σε ὀρφανὴν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ λαοῦ, καὶ ὅτι ὁ πλησιέστερός σου συγγενὴς, καταγόμενος, ὡς καὶ σὺ, ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀφρείου, μὲ ὠνόμασε κηδεμόνα σου, ὀμνύω τοὺς θεοὺς, ἠθέλησα νὰ ἦμαι διὰ σὲ ἀληθὴς πατήρ. Ἐπεμελήθην τῆς περιουσίας σου, καὶ ἔδωκα δούλους, παιδαγωγοὺς, γραμματικοὺς, ἱστορικοὺς, ποιητὰς, ἀγοραστήσας ἐντὸς πολλῶν χρημάτων, εἰς τὰς ἀγορὰς τῆς Ἑλλάδος· ἔδωκα ἐπὶ κεφαλῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ τὸν Ἀχίλαν καὶ τὴν Πρισκίλλαν, πιστοὺς καὶ πολυτίμους ἀπελευθέρους· πᾶσαν τέλος σοὶ ἐπιδαψίλευσα μέριμναν καὶ φροντίδας· ὅτι τὸ ἔργον μου θὰ συμπληρωθῇ τότε μόνον, ὅταν σὲ ὑπανδρεύσω τιμίως, καὶ ἐπαναθέσω πλησίον συζύγου εὐγενοῦς τὸν θησαυρὸν, ὃν εἰς ἐμὲ ἐνεπιστεύθησαν. Σὺ ἔφθασας εἰς τὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν ὑπανδρεύονται αἱ κόραι τῆς τάξεώς σου, καὶ ἔρχομαι νὰ σοὶ προτείνω γάμον, ὅστις ὑπερβαίνει τὰς ἐπιθυμίας μου καὶ τὰς ἐλπίδας μου. Ὁμίλει Νάρκισσε!»

— Βασσαλίνα δὲν ὑπάρχει πλέον, εἶπεν ὁ ἀπελεύθερος τοῦ Κλαυδίου, καὶ ἔρχομαι νὰ προτείνω τὴν χεῖρα τοῦ Καίσαρος εἰς τὴν εὐγενῆ Πρίσκαν. Ὁ Πάλλας προτείνει τὸν Ἀγρικπίνων, ὁ Κάλιστος ὑποστηρίζει τὴν Ἀκιλίαν Παυλίναν, ἀλλ' ἡ Πρίσκα δὲ κατεδεχθῇ νὰ παρουσιασθῇ, καὶ δὲν θὰ ἔχῃ ἀντιπάλους.

— Ἀκούεις; κόρη μου, ὁ θρόνος, ἡ αὐτοκρατορία!. . .Ὁ Κλαύδιος εἶναι γέρων, μετ' ὀλίγα ἔτη, θὰ ὑπάγῃ ν' ἐνταμιώσει τοὺς θεοὺς τὰ δικαιώματα τοῦ Βρεττανικοῦ ἐσθέσθησαν, ἕνεκα τῶν ἐγκλημάτων τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Ὁ υἱός σου θὰ βασιλεύσῃ . . . , Εὐχαριστεῖσον τὸν Νάρκισσον, κόρη μου, καὶ ὁποσχέθητι αὐτῷ τὴν εὐγνωμοσύνην σου καὶ τὴν ὑποστήριξίν σου . . .

Οὗτος ὡμίλει, ἀλλ' ἡ νεᾶνις δὲν τὸν ἤκουε. Χωρὶς ἐρυθρότης ἐκάλυψε τὸ πρόσωπόν της· ἐξ ἀγανακτήσεως μυστικῆς σπινθηροβολοῦσιν οἱ ὀφθαλμοί της· ἀλλὰ τὸ αἴσθημα τοῦτο δὲν ἐστάλθε ποσῶς· μετὰ τινας στιγμὰς σιωπῆς, ἀπαρίθμησε μετὰ φωνῆς λίαν ἠσύχου: « Κύριε Νάρκισσε, καὶ σὲ τὸν ἴδιον, Ἀντωνῖνε... ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ ὑπανδρευθῶ.

— Τί λέγεις, κόρη μου; ἀνέκραξεν ὁ ὕπατος μετ' ἔκπληξεως· ὁποία παιδικὴ ὁμιλία εἶναι αὕτη; Εἶναι ἀστεῖσμός, ἀνάξιος τῆς τάξεώς σου.

— Κύριε, ἀπεκρίθη αὕτη, δὲν εἶναι ποσῶς ἀστεῖσμός, ἀλλ' ἡ πλέον ἐνδόμυχος ἐκφρασίς μου, καὶ ἡ σταθερωτέρα μου ἀπόφασις. Ποσῶς δὲν θὰ ὑπανδρευθῶ.

— Ἀλλ' ὁ Καῖσαρ σοὶ ἀπαρέσκει; ἀλλὰ . . . . . Ὁ Καῖσαρ εἶναι πολὺ γέρων . . . . λέγει ὁ Νάρκισσος, μετὰ φωνῆς ἐπαγωγοῦ.

— Ἐὰν ὑπανδρευόμην τὸν Καίσαρα, θὰ ἐσεβόμην τὰ γηρατεῖα του καὶ τὸν θρόνον, καὶ ὧν ἤθελον ἐπιφυλληθῇ ποσῶς, Νάρκισσε, ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου μου· ἀλλ' οὐδέποτε, οὔτε ὁ Κλαύδιος οὔτε οὐδεὶς ἄλλος, Ῥωμαῖος ἢ Πέρσαρος, θὰ λάβῃ δικαιώματα ἐπ' ἐμοῦ. Ἐγεννήθην ἐκ φυλῆς ἐλευθέρας, καὶ οὐδεὶς θὰ ἐκβιάσῃ τὴν θέλησίν μου.

— Ὁ Ἀντωνῖνος ἐγένετο ὑπέρυθρος ἐξ ὀργῆς. « Ἐξεύρεις καλῶς, θυστυχεστάτη, ὅτι καταπατεῖς διὰ τῶν ποδῶν σου τὴν εὐχὴν σου καὶ τὴν τῆς οἰκογενείας σου; ἠξεύρεις οἵας συνεπείας θὰ ἐπιφέρῃ ἡ ἀνόητος ἔρνησίς σου;

— Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἔβρεμεν ἡ Πρισκίλλα καὶ ἄρθης νὰ πίσῃ τῆς χειρὸς της ἡ ἡλικιώτη. Ἡ Πρίσκα ἦτο κεκηφυλλαμένη· οἱ ὀφθαλμοί της νευκιάτες παρετήρουν μικρὸν βακτυλίδιον ἀργυροῦν τὸ ὁποῖον ἔφερεν εἰς τὸν δάκτυλον, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ σφενδόνη ἔφερεν ἐξακλωμένον ἀρνίον, κρατοῦν σημαίαν πλοῖον· ὕψωσε τέλος τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ κηδεμόνος της, ὅστις ἐφαίνετο περιμένων ἀπάντησιν. Ἐξηκολούθησεν: « Ἡ φήμη ἤδη διαδίδει, ὅτι ὁμοκατεύθυναν ὅτι εἰσάγεις εἰς τὴν οἰκίαν σου δεισιδαιμονίαν ξένην, καὶ ὅτι ἤκουσας καὶ σὺ ἴσως τοὺς ματαίους λόγους ἄθλου Ἰουδαίου, ἀλιδέος ἢ ἀγύρτου τίς ἐξεύρει; Παρετήρησαν ὅτι οὐδέποτε παρευρίσκεσαι, οὔτε εἰς τὰς ἑορτὰς, οὔτε εἰς τὰς θυσίας, ἐξεπλήσσοντο, ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο νὰ πιστεύσωσιν ὅτι εὐγενὴς θυγάτηρ, μία Ῥωμαία, ἠδύνατο ν' ἀρνηθῇ τοὺς θεοὺς τῶν προγόνων της, ἵνα λατρεύῃ ἄνθρωπον, σταυρωθέντα ἐπὶ Τιβερίου.

—Ἠδύναντο νὰ τὸ πιστεύσωσιν, Ἀντωνῖνε, διότι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα . . . ἐγὼ εἰμὶ χριστιανή!»

Ὁ ὕπατος ὠκιοθεδρόμησε σχεδὸν ἐκ τῶν λέξεων τούτων· αὐτὴ δ' ἐξηκολούθησε τὴν διήγησίν της μετὰ πλήρους δραστηριότητος: «Εἶμαι Χριστιανή· ἐβάπτισα τὴν πίστιν μου εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν θεῖον σύζυγον τῶν παθόντων, καὶ ἰδοὺ διὰ ποίαν αἰτίαν, Ἀντωνῖνε, ἰδοὺ διατί, Νάρκισσε, δὲν δύναμαι, οὐδὲ θέλω νὰ ὑπανδρευθῶ τὸν Καίσαρα.

— Ἀλλὰ, κόρη ἀνόητος, ἐξεύρεις καλῶς ὅτι ὑπάρχουσι νόμοι κατ' ἐκείνων, οἵτινες ἀρνοῦνται τοὺς πατρῴους θεούς;»

Ἡ Πρίσκα ἐμειδίασεν εἰς τὴν λέξιν ταύτην, καὶ ἡ Πρισκίλλα, τρέμουσα πρὸς αὐτὴν, τὴν ἐφώνησε εἰς τοὺς βραχίονάς της, ὡς ἵνα τὴν ὑπερασπισθῇ: «Τί φοβεῖσαι; εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἡ νεᾶνις: εὐτυχεῖς οἱ ἀποθνήσκοντες διὰ τὸν Κύριον, εὐτυχεῖς ὅσοι ὑποφέρουσι κατατρόπωσιν διὰ τὴν διακαιοσύ-

---

(1) Συνγράφη ὑπὸ τῆς Γαλλίδος Ἐδελίνης Βαδεμούρτ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

νην, διότι ὁ Κύριος εἶπε, τὸ βασίλειον τῶν οὐρανῶν εἶναι δι' αὐτούς!»

Ἐν ὅτῳ ἀμέλει οὕτως, ὁ Νάρκισσος ἔλεγεν εἰς τὸ οὖς τοῦ Ἀντωνίνου: «Εἶναι ἔνοχος.... ψήφισμα τοῦ Κλαυδίου ἠδύνατο νὰ τὴν θανατώσῃ... εἶναι πλουσιωτάτη, θὰ λάβω τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ Καίσαρος ὅπως σοὶ παραχωρηθῶσι τὰ ὑπάρχοντά της... Ἡ γονεὰ τῶν ἀσεβῶν δὲν πρέπει νὰ ζήσῃ...

— Εἶναι νεωτάτη, εἶναι ὡραιοτάτη! εἶπε μετ' οἴκτου ὁ Ἀντωνῖνος.

— Ἀλλὰ καὶ πλουσία! τὰ χρέη σου θὰ πληρωθῶσι... νὰ τὴν παραδώσῃ τις εἰς τὸν κριτὴν εἶναι ἔργον χρηστοῦ πολίτου.

— Κόρη μου, ἐπανέλαβεν ὁ Ἀντωνῖνος πλησιάζων, μὴ ἀπολεσθῇς λησμόνησον τὴν ἀγρίαν ταύτην φιλοσοφίαν, ἥτις μόνον τὴν πομφρόνησιν τοῦ κόσμου διδάσκει καὶ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ· φείσθητι τῆς ζωῆς καὶ τῶν διασκεδάσεών της, δέξαι τὸν γαμὸν τοῦ Κλαυδίου καὶ θυσίασον εἰς τοὺς θεοὺς τῆς αὐτοκρατορίας.

— Οὐδέποτε!

— Ἡ οἰκογένειά σου σοὶ ζητεῖ τὸ εὐεργέτημα τοῦτο· σοὶ τὸ ζητῶ ἐγὼ, ὅστις ἐφρόντισα διὰ τὴν παιδικήν σου ἡλικίαν.

— Ἡ διατηγὴ τοῦ Θεοῦ μου μοὶ εἶναι ἱερωτέρα τῆς ἰδικῆς σου, Ἀντωνῖνε· μὴ ἐπιμένῃς, διότι μίαν μόνην ἔχω ἀπάντησιν. Εἶμαι χριστιανή!

— Καὶ πρὸ τοῦ κριτοῦ, ἐν τῷ μέσῳ τῶν βασάνων, δυστυχὴς, Πρίσκα, θὰ ὁμιλῇς οὕτω;

— Τὸ ἐλπίζω μὲ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου· οὐδὲν δύναμαι ἐφ' ἑαυτῆς, ἀλλὰ τὸ πᾶν δύναμαι δι' αὐτοῦ, ὅστις μ' ἐνδυναμόνει.

— Ἀτιμάζεις τὴν οἰκογένειάν σου, τὴν εὐγενῆ γενεὰν ἐξ ἧς κατάγεσαι· εἶνες δίκαιον νὰ παραδοθῇς εἰς τοὺς νόμους τῆς αὐτοκρατορίας, οἵτινες τιμωροῦν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ παρανόμους!

— Πρᾶξον τοῦτο, κύριε, καὶ θὰ παρακαλέσω τὸν ἀληθῆ Θεὸν νὰ σᾶς εὐλογήσῃ καὶ νὰ σᾶς φωτίζῃ!»

Ὁ Ἀντωνῖνος ἐδίσταζεν ἀκόμη, ἀλλ' αἱ σκέψεις τοῦ Ναρκίσσου, ἀλλ' ἡ θέα τοῦ μεγάλου τούτου πλούτου παραδιδομένου εἰς τὰς χεῖράς του, παρόσυρον τὸν ἄπληστον καὶ σπάταλον Ρωμαῖον· ἐξῆλθε, καὶ ὁ Νάρκισσος τὸν ἠκολούθησε, ῥίψας πρῶτον πρὸς τὴν Πρίσκαν εἰρωνικὸν καὶ σκληρὸν βλέμμα. Μετὰ τέταρτον ὥρας, οἱ φύλακες τοῦ πραιτωρίου, κατεῖχον τὸ ὑπατικὸν ἀνάκτορον, καὶ ἡ νέα χριστιανὴ ἦτον αἰχμάλωτος εἰς τὴν οἰκίαν τῶν προγόνων της.

Β.

Μετὰ τινας ἡμέρας θέαμα ἀξιοθρήνητον συνάμα καὶ λαμπρὸν ἐλάμβανε χώραν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν τῷ μέσῳ τῆς τύρβης τῶν κριτῶν καὶ τῶν θυσιαστῶν. Νεᾶνις, τέκνον ἔτι, ἦτο δεδεμένη εἰς τὸν διὰ τὰς βασάνους κράββατον. Ὁ κριτὴς τῇ ἀπηύθυνε διαφόρους ἐρωτήσεις: «Μήπως ὁ ἁλιεὺς Πέτρος ἢ ὁ Γέφας σοὶ ἔδωκαν τὰ σημεῖα τῆς νέας θρησκείας; — Εἰς ποίαν οἰκίαν ἐξέμαθες τὰς διδαχάς των; — Μὴ οἱ ἀπελεύθεροί σου Ἀκίλας καὶ Πρισκίλλα σὲ ἀπέσπασαν ἀπὸ τῆς θρησκείας τῶν προγόνων σου; Ἀποκρίθητι μίαν λέξιν, καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ Καίσαρος θὰ ἐπιπέσῃ κατ' ἐκείνων, οἵτινες σὲ ὤθησαν εἰς τὰς ὑπερβολὰς ταύτας. Ἀποκρίθητι!»

Ἀλλ' οὐδεὶς λόγος ἐξῆλθε τῶν χειλέων τῆς μάρτυρος παρθένου. Εὐτυχὴς αὕτη ὑποφέρουσα, δὲν ἤθελε νὰ ἐπισύρῃ τὴν καταδίωξιν, οὔτε τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου, τοῦ πατρὸς τῆς πίστεως, οὔτε κατὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ Ποῦδεν (1) ἔνθα ἔλαβε τὰς πρώτας τοῦ Χριστιανισμοῦ διδασκαλίας, οὔτε κατὰ τῶν ἀφωσιωμένων ὑπηρετῶν, οἵτινες, φωτιζόμενοι οἱ ἴδιοι, ὑπὸ τῶν φώτων τοῦ Εὐαγγελίου, εἶχον μεταδώσει εἰς τὴν νέαν καὶ εὐγενῆ αὐτῶν κυρίαν, τὸ εὐγενὲς τοῦτο καὶ ἔνδοξον δώρημα· ἐσιώπα ἡρωϊκῶς ἀφωσιωμένη ἐν σιγῇ. «Ἐὰν δὲν θέλῃς νὰ ὁμιλήσῃς, ἐπανέλαβεν ὁ κριτὴς, θυσιάσθητι, κόρη μου, ῥίψον σπόρον θυμιάματος εἰς τὴν ἐσχάραν, εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ θὰ ἦσαι ἐλευθέρα.

— Οὐδέποτε! ἀπεκρίθη ἡ ἀδύνατος τῆς Πρίσκας φωνὴ, οὐδέποτε!

— Ὑποφέρεις, τὰ ἀδύνατα μέλη σου νὰ καταθλίβωνται ὑπὸ τῶν βασάνων τούτων, εὐσπλαχνίσθητι τὴν νεότητά σου καὶ τὴν καλλονήν σου, θυσίασον!

— Οὐδέποτε!

Αἱ βάσανοι ἐδιπλασιάσθησαν· αἱ μάστιγες, τὸ πῦρ, αἱ ἀνημμέναι δᾷδες, τὸ ζέον ἔλαιον, ἐπῆλθον ἀλληλοδιαδόχως.... ἀλλὰ, τί ἠδύναντο αἱ ἄκραι ἐκεῖναι Ρωμαϊκαὶ σκληρότητες κατὰ τῆς δυνάμεως, δι' ἧς ὁ Κύριος ὥπλιζε τὸ παιδίον, ὅπερ ἐμάχετο δι' αὐτόν; Ἡ Πρίσκα ἐμειδία ἐν τῷ μέσῳ τῶν βασάνων, ὡσεὶ νὰ ἔβλεπε πέριξ τοῦ βασανιστηρίου κραββάτου τοὺς ἀγγέλους, φέροντας πρὸς αὐτὴν, ἐκ μέρους τοῦ οὐρανίου συζύγου, ἐκεῖνον τὸν ἀθάνατον στέφανον, ἔνθα οἱ κρίνοι τῆς παρθενείας ἀναμιγνύονται πρὸς τὰ ἐρυθρὰ τοῦ μαρτυρίου δῶρα. Οἱ εἰδωλολάτραι δὲν δύνανται νὰ ὑποφέρωσι τὴν λάμψιν τοῦ βλέμματός της· τὸ ἀφελὲς τοῦτο μέτωπον τοῖς ἐφαίνετο τρομερὸν, ὡσὰν ὁ Θεὸς τὸ περιεκύκλου ἤδη ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς ταύτης μεγαλοπρεπείας, ἥτις εἰς τὴν τελευταίαν τῶν ἡμερῶν θὰ καταστρέφῃ τοὺς καταδιώκτας, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν θυμάτων αὐτῶν. «Ἀρκεῖ! εἶπέ τις τέλος τῶν κριτῶν, ἃς ἐκδώσωμεν τὴν ἀπόφασιν!»

Ἡ καταδίκη ἐξετελέσθη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Ὀστίας· ἡ κεφαλὴ τῆς Πρίσκας κατέπεσεν ὑπὸ τὴν μάχαιραν. Ἡ βραχεῖα αὐτῆς ζωὴ ἐστέφθη ὡσαύτως διὰ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ καθολικὴ ἐκκλησία τιμᾷ αὐτὴν ὡς τὴν πρωτομάρτυρα τῆς Δύσεως. Ἡ Ρώμη τῶν Καισάρων δὲν ὑπάρχει πλέον· ἀλλὰ μετὰ πέντε καὶ δέκα αἰῶνας, τὰ πιστὰ τῆς ἐκκλησίας τέκνα, ἐπισκεπτόμενα τὸ εἰδωλολατρικὸν ἄδυτον τῆς οἰκίας τῆς Πρίσκας, σέβονται τὰ πολύτιμα αὐτῆς λείψανα, καὶ ἐνθαρρύνονται εἰς τὸν πόλεμον τῆς ζωῆς, διὰ τῶν ἀναμνήσεων τῶν ἀρετῶν τῆς κόρης ταύτης. (2)

Α. Ι. ΟΛΥΜΠΙΟΣ.

Ο ΟΙΚΟΣ
καὶ
Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΥΤΟΥ ΑΞΙΑ.

Γ'.

Πλὴν τοῦ παραδείγματος καὶ τῆς πράξεως μεγίστην

(1) Ἡ οἰκογένεια τοῦ γερουσιαστοῦ Ποῦδεν εἶναι ἔναρξις διὰ τὸν Χριστιανισμόν. Εἰς τὴν οἰκογένειαν ταύτην ἐξενίζετο ὁ ἅγιος Πέτρος καὶ ἐδίδασκε τὸ Εὐαγγέλιον.

(2) Πρίσκα, Ἀκίλας καὶ Πρισκίλλα εὑρίσκονται εἰς τὰ κεφάλαια τοῦ ἁγίου Παύλου. Ἡ ἐκκλησία τῆς ἁγίας Πρίσκας εἶναι ἡ παλαιοτέρα καὶ ἡ ἀξιοσεβαστοτέρα τῆς Ρώμης, καὶ ἡ ἔνδοξος αὕτη ἁγία ἐθεωρήθη πάντοτε ὡς ἡ πρωτομάρτυς τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας.

δύναμιν ἔχει ἐπὶ τῆς οἰκιακῆς τῶν παίδων ἀγωγῆς καὶ τὸ ἐν τῷ οἴκῳ ἢ ἐκτὸς τοῦ οἴκου συμβεβηκός. Μεταξὺ τῶν συμβεβηκότων, ἅπερ ἰσχυρῶς καὶ ταχέως ἐπιδρῶσιν ἐπί τε τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου καταστάσσομεν ἐν πρώτοις τὴν εὐτυχίαν καὶ δυστυχίαν. Ἡ εὐτυχία, τὰ τῶν ἀνθρώπων πάθη γαργαλίζουσα, γίνεται πολλάκις μεγάλης βλάβης πρόξενος, καθιστῶσα αὐτοὺς ἀσώτους, τρυφηλοὺς καὶ ὑπερηφάνους· πολλάκις ὅμως καὶ ὠφέλιμος ἀποβαίνει, ὡς παρέχουσα πλεῖστας εὐκολίας καὶ πλεῖστα μέσα πρὸς τὴν τοῦ ἀνθρώπου διαμόρφωσιν. Οἱ φρόνιμοι λοιπὸν γονεῖς, ἀποσοβοῦντες τὰς ὀλεθρίους τῆς εὐτυχίας συνεπείας, δύνανται δι' αὐτῆς οὐ μόνον ἀνέτως νὰ ἀναθρέψωσι τὰ ἑαυτῶν τέκνα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς αὐτὰ τὴν πρὸς τὴν ἐργασίαν ἀγάπην, καταδεικνύοντες πράγματι πόσον ὁ Θεὸς ἀνταμείβει τοὺς κοπιῶντας καὶ ἐργαζομένους. Καὶ ἡ δυστυχία δὲ διὰ τῆς δυσαρέστου αὐτῆς ἐπενεργείας πολλάκις βλάπτει τοὺς ἀνθρώπους, ἐκτραχηλίζουσα αὐτοὺς εἰς ἀπόγνωσιν καὶ ἀπελπισίαν, ἢ εἰς διάφορα ἀτοπήματα καὶ διαφόρους κακὰς πράξεις· πολλάκις ὅμως καὶ ὠφελεῖ αὐτοὺς, διορθοῦσα τὰς ἐλλείψεις αὐτῶν καὶ καθιστῶσα αὐτοὺς φιλεργοτέρους καὶ ἐνεργητικωτέρους. Οἱ φρόνιμοι λοιπὸν γονεῖς δύνανται καὶ τὴν δυστυχίαν νὰ μεταχειρισθῶσιν ὡς μέσον παιδαγωγικὸν, παριστῶντες εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν ὅτι ἡ δυστυχία, συνέπεια οὖσα πολλάκις τῆς κακῆς τῶν ἀνθρώπων διαγωγῆς, ἀποδεικνύει τὴν πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ἐπιζητοῦντος δι' αὐτῆς τὴν διόρθωσιν αὐτῶν, καὶ καταδεικνύοντες εἰς αὐτὰ πόσον ἐπιτυχῶς δοκιμάζεται δι' αὐτῆς ἡ τοῦ ἀνθρώπου ὑπομονὴ καὶ καταφαίνεται ἡ δύναμις τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ.

Καὶ ἡ εἰρήνη δὲ καὶ ὁ πόλεμος εἶναι συμβεβηκότα, παρέχοντα πολλὴν καὶ καλλίστην ὕλην πρὸς τὴν οἰκιακὴν τῶν παίδων ἀγωγήν. Οἱ κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας παιδαγωγοῦντες τὰ ἑαυτῶν τέκνα γονεῖς δύνανται ἔνθεν μὲν νὰ καταδείξωσιν ἐπαισθητῶς τὰ καλὰ τῆς εἰρήνης, παριστῶντες εἰς αὐτὰ ὅτι μόνον ἐν εἰρήνῃ δύνανται ν' ἀναπτυχθῶσιν αἱ τέχναι καὶ αἱ ἐπιστῆμαι καὶ καθόλου ἡ τοῦ κόσμου εὐημερία· ἔνθεν δὲ νὰ καταστήσωσι φανερὰς τὰς τοιαύτας ἢ τοιαύτας συνεπείας τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἐπαναστάσεων, καὶ νὰ παραστήσωσιν εἰς αὐτὰ ὅτι ἀφορμὴν καὶ αἰτίαν εἰς τὰς τοιαύτας διεγέρσεις δίδει πολλάκις ἡ πλεονεξία τῶν ἀνθρώπων ἢ ἡ καταπάτησις τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ἅτινα ὀφείλει πᾶς τις νὰ σέβηται καὶ ἐκτιμᾷ.

Μεταξὺ τῶν συμβεβηκότων, τῶν παιδαγωγικὴν δύναμιν ἐχόντων, κατατακτέα ἥ τε καλοκαιρία καὶ κακοκαιρία. Οἱ φρόνιμοι γονεῖς ἐν καιρῷ καλῷ ἐξερχόμενοι μετὰ τῶν ἑαυτῶν τέκνων εἰς περίπατον ἢ ἐν ἐξοχῇ τινι διατρίβοντες καταδεικνύουσιν εἰς αὐτὰ τὸ ἀμίμητον κάλλος καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν τῆς φύσεως δημιουργημάτων· ἐκ δὲ τῶν δημιουργημάτων τούτων λαμβάνουσιν ἀφορμὴν νὰ παραστήσωσιν εἰς αὐτὰ τὴν πανσοφίαν, τὴν παντοδυναμίαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους μεγάλην τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς κακοκαιρίας, ὁπότε ἀστράπτει καὶ βροντᾷ, καὶ ἐγείρονται θύελλαι φοβεραὶ καὶ καταιγίδες καὶ ὑετοὶ, δύνανται οἱ γονεῖς νὰ παιδαγωγήσωσι τὰ ἑαυτῶν τέκνα, παριστῶντες μὲν ταῦτα (πρὸς ἀποφυγὴν πάσης προλήψεως καὶ δεισιδαιμονίας;) ὡς φυσικὰ φαινόμενα, καταδεικνύοντες δ' ὅμως ἐξ αὐτῶν τὴν καταπληκτικὴν δύναμιν καὶ τὸ ἡγεμονικὸν μεγαλεῖον τοῦ οὕτω τὰ τῆς φύσεως διατάξαντος. Ἡ προσευχὴ, ἡ γινομένη ἐν τοιούτῳ καιρῷ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀποβλέπουσα εἰς ἐξύμνησιν τῆς θείας μεγαλειότητος καὶ εἰς σωτηρίαν τῶν πλεόντων καὶ ὁδοιπορούντων, ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῶν παίδων δραστικώτατα καὶ ἐνριζώνει βαθέως εἰς αὐτὴν τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄπειρον πρὸς τὴν παντοδυναμίαν αὐτοῦ σέβας.

Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἐν τῷ οἴκῳ συμβαίνων θάνατος πλεῖστον δύναται νὰ συντελέσῃ πρὸς διαπαιδαγώγησιν. Καὶ τίς δύναται νὰ ἀρνηθῇ πόσον ἀνεξαλείπτους ἐντυπώσεις ἀφίνει εἰς τὴν ψυχὴν τῶν παίδων ἡ περίστασις, ὅτε ὁ πατὴρ ἢ ἡ μήτηρ ἢ ὁ πάππος, πνέων τὰ λοίσθια, ἐκτείνει ἐπὶ τοὺς παῖδας τὰς ὠχρὰς αὐτοῦ χεῖρας καὶ εὐλογῶν αὐτοὺς ἐπιλέγει τὸ τελευταῖον· «Τέκνα μου ἀγαπητὰ, ἐγὼ ἀποθνήσκω! ἀλλ' ὁ Θεὸς θέλει εἶναι πάντοτε μεθ' ὑμῶν»; Τίς δύναται νὰ λησμονήσῃ τοὺς τελευταίους λόγους καὶ τὰς τελευταίας παραινέσεις καὶ συμβουλὰς τοῦ ἀποθνήσκοντος; Τίς δύναται νὰ παραμελήσῃ τὰς τελευταίας παραγγελίας τῶν εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν ἀπερχομένων φίλων; Οὐδείς.

Ἀλλ' ὅμως τὸν τοσοῦτον χρήσιμον καὶ ὠφέλιμον εἰς τὴν τῶν τέκνων διπαιδαγώγησιν οἶκον δύναται νὰ μεταβάλῃ ἡ ἀφροσύνη τῶν γονέων εἰς τόπον παιδοφθόρον. Ὅταν ἐν τῷ οἴκῳ ἀντὶ τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης, τῆς τάξεως καὶ οἰκονομίας ἐπικρατῇ τὸ μῖσος, ἡ ἔρις, ἡ ἀταξία καὶ ἡ σπατάλη, τότε καὶ εἰς τὰς τῶν παίδων καρδίας ἀναπτύσσονται βεβαίως αἱ ὀλέθριαι αὗται ἰδιότητες· ὅταν οἱ γονεῖς τὸν περισσότερον χρόνον τῆς κατ' οἶκον αὐτῶν διατριβῆς καταναλίσκωσιν εἰς τὸ καλλωπίζεσθαι, τότε καὶ οἱ παῖδες προσκτῶνται ῥοπήν τινα καὶ ἀγάπην πρὸς τὸν μάταιον καὶ ἐπιβλαβῆ καλλωπισμόν· ὅταν οἱ γονεῖς ἀντὶ ὠφελίμων διηγῶνται εἰς τοὺς παῖδας σκανδαλώδεις ἱστορίας ἢ μύθους ἐπιβλαβεῖς, τότε οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ μὲν ἀθῶα τούτων καρδία διαφθείρεται, ἡ δὲ διάνοια πληροῦται διαφόρων καὶ ἐπιβλαβῶν προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν· ὅταν ἐν ταῖς οἰκιακαῖς ἐπισκέψεσιν ἡ ὁμιλία τῶν ἀνθρώπων στοέφηται οὐχὶ περὶ ὠφελίμα τινα ἀντικείμενα, ἀλλὰ περὶ τὴν ἔκθεσιν σκανδαλωδῶν ἀκουσμάτων καὶ θεαμάτων, ἢ περὶ τὴν διήγησιν περιέργων περὶ τὰ ἐνδύματα καινοτομιῶν, ἢ περὶ τὴν ἐξιστόρησιν τοῦ τε καλλιτέρου τῆς ἀρεσκείας τρόπου καὶ τῶν διαφόρων στολισμῶν καὶ καλλωπισμάτων, τότε βεβαίως καὶ οἱ παρακαθήμενοι καὶ ἀκροώμενοι παῖδες μυζῶσιν ἀνεπαισθήτως τὸ δηλητήριον τῆς φιλαρεσκείας καὶ διαφθορᾶς· ὅταν αἱ ἐν τῷ οἴκῳ κακολογίαι καὶ αἰσχρολογίαι τῶν ὑπηρετῶν δὲν περιορίζωνται, τότε καὶ οἱ παῖδες ἀποβαίνουσιν ἀναμφιβόλως κακολόγοι καὶ αἰσχρολόγοι. Οἱ παῖδες, μὴ ἔχοντες εἰσέτι ἀνεπτυγμένην τὴν ἑαυτῶν κρίσιν, δὲν δύνανται νὰ κάμωσι διάκρισιν μεταξὺ τῶν καλῶν καὶ κακῶν, ἢ ὠφελίμων καὶ ἐπιβλαβῶν, διὸ μιμοῦνται ὡς πίθηκοι τούς τε λόγους καὶ τὰς πράξεις τῶν ἐν τῷ οἴκῳ.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ῥηθέντων νομίζομεν ὅτι ἀρκούντως ἀπεδείχθη ἡ παιδαγωγικὴ τοῦ οἴκου ἀξία καὶ ὑπεδείχθησαν αἱ ἄπειροι ἀφορμαὶ, ἃς οὗτος παρέχει πρὸς ὀρθὴν τῶν παίδων διαπαιδαγώγησιν καὶ αἵτινες πᾶσαι δύνανται ν' ἀνεχθῶσιν εἰς παραδείγματα, πράξεις καὶ συμβεβηκότα. Καὶ ὅμως παρ' ἡμῖν δυστυχῶς ὁ μὲν οἶκος τὸ ἱερὸν τῆς τῶν παίδων ἀγωγῆς τέμενος, μετεβλήθη εἰς θέατρον σκανδαλωδεστάτων καὶ ἐπιβλαβεστάτων συναναστροφῶν, αἱ δὲ ἀφορμαὶ καὶ περιστάσεις, ἃς οὗτος πρὸς διαπαιδαγώγησιν παρρησιάζει, παραβλέπονται καὶ παραμελοῦνται τελέως! Ἃς μάθωσι δὲ καλῶς καὶ γονεῖς καὶ ἄρχοντες, ὅτι ἐνόσῳ εἰς τὸν οἶκον δὲν ἀποδίδωται ἡ πρέπουσα ἀξία, καὶ ἐνόσῳ δὲν καταβάλλωνται ἐν αὐτῷ αἱ πρῶται βάσεις τῆς τῶν πολιτῶν ἀγωγῆς, εἰς μάτην περιμένουσι τὴν ἠθοποίησιν καὶ εὐδαιμονίαν τῆς κοινωνίας.

Α. ΣΠΑΘΑΚΗΣ.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ΚΑΝΘΗ καὶ ΙΑΝΘΗ.

(Διήγημα διὰ τοὺς παῖδας).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Νὺξ τις ἐντὸς τοῦ δάσους.

Ἡ Ἑλένη, ἂν δὲν ἐφρόντιζε τόσον τὰ χρηματικὸν, δὲν ἔλειπε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιστείας. Ὅτε ὅμως ἐξόδευσε καὶ τὸ τελευταῖον μέρος αὐτοῦ, πρὶν ἔτι εἴφῃ παρίστανεν διὰ νὰ προσοχοῦσῃ τὰ πρὸς ζωοτροφίαν, ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ ἔσοδον καὶ ἐργασίαν παρὰ τοῖς ἐνταῦθα γεωργοῖς, οἵτινες τὴν ἐπεκρότουν μὲ τρόπον τρανὸν καὶ θερμότατον, ἐνίοτε δὲ νομίζοντες αὐτὴν ὡς ἀλήτιν, τὴν ἐφόβιζον ἐπαληθεύοντες καὶ μερίας βλασφημίας ἐκφέροντες κατ' αὐτῆς.

Εἷς τι χωρίον, ὁ ὁποῖος ἦτον ἀνθηρὸν ἐκεῖθεν καὶ σκληρὸν τῇ ἐξέτασιν τὰ διαβατήριόν της. Θεῦ! αὐτὴ δὲν εἶχε τίποτε.

Εἷς τὴν φυλακὴν, Κυρίε, εἰς τὴν φυλακὴν θὰ ὑπάγῃς, τῇ εἶπεν ὁ ἀλήτης Ἄρχων.

— Εἰς τὴν φυλακὴν, ἀγαθὴ μου μῆτερ, εἰς τὴν φυλακὴν! ἐφώναξαν τὰ δυστυχῆ τέκνα καὶ ἀναπαλίσθησαν τὰ γόνατα τῆς Ἑλένης.

«Ὦ Κύριε, ἀγαθὲ μου Κύριε, εἶπε τότε ἡ Ἰάνθη, τείνουσα χεῖρας ἱκετίδας πρὸς αὐτὸν· εὐσπλαγχνίσθητι τὴν μητέρα μας, ἥτις ποτὲ δὲν ἔκαμε κανένα, καθὼς καὶ ἡμεῖς. Ἐκατοῦμεν διότι ἡ πεῖνα μᾶς βιάζει. Ἂν ἔπρεπε δυνάμεθα νὰ τὴν ὑποφέρωμεν, δὲν ζητοῦμεν τίποτε. Ἀλλὰ φεῦ! ἔδεν πεῖνάμεν ἔτι ἐργασίαν καὶ ἡ πεῖνα, ἡ πεῖνα εἶναι τόσον δυνατὴ, ὅσον ὁ ἄρτος τῆς ἐλεημοσύνης εἶναι πικρός.

Ἡ φωνὴ αὕτη καὶ αἱ ἱκεσίαι τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἔθελγον κινῆσαι εἰς οἶκτον καὶ αὐτὴν τὴν χαλκίνην καρδίαν καὶ αὐτὸς ὁ Δήμαρχος ἀποδακρύσας ἀκουσθὲν ἔμενε χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν· ἡ δὲ Ἑλένη ἀνεχώρησε μετὰ τῶν τέκνων της.

Ἔδοσε παρακαλοῦσα εἰς τοὺς ὀρθαλμοὺς των. Ἡ Ἑλένη ἀπεφάσισε νὰ ἀποθάνῃ ἐν αὐτῷ, διότι δὲν ἔτόλμα πλέον νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλον ἄνευ διαβατηρίου. Ἀνθρωπός τις, ἐρχόμενος ἀπὸ τοῦ δάσους ἐκείνου μὲ ἄμαξαν ἀνθράκων, τῇ ἐπληροφόρησεν ὅτι ἐκεῖ εἰς τὰ μέρη, ὑπάρχουσι πολλαὶ οἰκογένειαι ξυλοκόπων καὶ ἀνθρακέων καὶ ὅτι ἐκεῖ ἠμποροῦσι νὰ εὕρῃ φιλοξενίαν. Εἶχεν ἤδη γνωρίσει ὅτι οἱ πτωχοὶ γενικῶς εἶναι πλέον οἰκτίρμονες τῶν πλουσίων, οἵτινες δὲν γνωρίζουσιν τὰς ἀνάγκας· πόσον ἡ πτωχεία εἶναι ὀδυνηρὰ καὶ πικρά.

Ἀφ' ἑτέρου τὸ δάσος ἤρχισε προφέρει εἰς τὴν Ἑλένην φοβερὰς ἢ ἄλλους κινδύνους φαντασίας διὰ νὰ καταπραΰνῃ τὴν πεῖναν τῶν τέκνων της καὶ τοιαῦτα καταφύγιον διὰ τὴν νύκτα.

Διὰ πλατείας λοιπὸν ὁδοῦ εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ δάσους. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τέκνα ἔκλαιον, ἔκαμε τοῦ κόπου καὶ τῆς πείνης, ἡ μήτηρ των ἐξέλεξεν χλοερόν τινα καὶ κατέλληλον θέσιν πλησίον ῥυακίδος καὶ καθαρᾶς πηγῆς καὶ τὰ ἔκλεξε νὰ μένωσιν ἐκεῖ ἕως ἔτου ὑπάγῃ πρὸς ζήτησιν συσσιτίων καὶ χαμοκαρουσίων. Τῇ ὑπεσχέθησαν, ἡ δὲ Ἑλένη γνώσασα ὅτι ἠδύνατο νὰ βασίζηται ἐπὶ τῆς εὐσπλαγχνίας των, ἀπεμακρύνθη βήματά τινα.

Μετ' ὀλίγα λεπτὰ ἔφερε συκάμινα, χονδρότατα, μαῦρα καὶ ἐντελῶς ὥριμα, καὶ εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ἀνεκάλυψε δικαρυγεῖον ἀγριαπιδίων, τῆς ἐποίας ὁ καρπὸς, μολονότι ὀλίγον ἡδὺς εἰς τὴν γεῦσιν, δύναται ὅμως κάλιστα νὰ καταπραΰνῃ τὴν πεῖναν.

Πρὶν ἀνοίξῃ ἔρωσιν ἐπὶ τοῦ δένδρου τούτου ἀπεφάσισε νὰ φέρῃ εἰς τὰ τέκνα της κάνιστρον πλῆρες συκαμίνων. Τὸ κάνιστρον δὲ τοῦτο ἦτο τῆς γραίας Ἄννης. Ἕκαστος ἐνοεῖ μετὰ πόσης εὐχαριστήσεως ἔτρωγον τὰ πτωχὰ ταῦτα παιδία τοὺς καρποὺς, τοὺς ὁποίους ἡ μήτηρ ἔρριψεν ἐμπροσθέν αὐτῶν.

«Τέκνα μου, εἶπε, θὰ ὑπάγω τώρα νὰ ζητήσω δι' ὑμᾶς οὐσιωδεστέραν τροφήν. Σᾶς διατάττω δὲ καὶ πάλιν νὰ μὴ ἀφίσητε τὴν θέσιν ταύτην. Μείνατε ἐδῶ ἡσύχως τρώγοντες τὰ συκάμινα σας· δὲν θὰ ἀργήσω νὰ ἐπιστρέψω.

— Ἀ! μῆτερ, ἀπεφάσισε ἡ Ἰάνθη, πάλιν θέλεις νὰ μᾶς ἀφίσῃς νὰ ἤξευρες πόσον φοβούμεθα μόνοι ἐδῶ εἰς τὸ δάσος τοῦτο!

— Νομίζετε ὅτι εἶσθε μόνοι; ἀγνοεῖτε ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι παντοῦ παρών; ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ μετὰ δυσαρεσκείας.

— Ὄχι, μῆτερ, εἶπεν ὁ Κλέων μολαταῦτα νὰ ἔλθωμεν καὶ ἡμεῖς μαζύ σας· φοβούμεθα, φοβούμεθα!...

— Εἶναι κάκιστον δι' ὑμᾶς, τέκνα μου, νὰ φοβῆσθε, ἐνῷ ἐγὼ δὲν θὰ εἶμαι πολὺ μακρὰν σας. Δὲν δύνασαι νὰ συγκατανεύσω εἰς τὸ νὰ μὲ ἀκολουθήσητε διότι εἰς τὸ ἀκανθῶδες δάσος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεκάλυψα τὴν καλὴν ἀπηδήν, ἡ γῆ εἶναι πολὺ βαλτώδης καὶ ἠξεύρετε ὅτι δὲν ἔχω μήτε περικνημίδας μήτε πέδιλα νὰ σᾶς δώσω. Μείνατε λοιπὸν ἐδῶ ἡσυχοι· εἰς ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ἐπιστρέφω.»

Τὰ τέκνα ἐπείσθησαν, ἐλησμόνησαν τοὺς φόβους των καὶ ἤρχισαν νὰ τρώγωσι τὰ νόστιμα ταῦτα συκάμινα. Μετὰ τινας ὅμως στιγμὰς, ἡ Ἰάνθη ἤκουσε θόρυβον ὀλίγον μακρὰν ἐκεῖθεν καὶ μετ' ὀλίγον κραυγὰς καὶ τὴν φωνὴν τῆς μητρός των. Ὁ Κλέων τρόμων, ἔδωσε προσοχὴν καὶ εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ, εἰς τὴν ἀδελφήν του. «Μάλιστα, εἶναι ἡ φωνὴ τῆς μητρός μας! ὦ! πῶς φωνάζει· «Τέκνα μου, δυστυχῆ μου τέκνα!»

— Ἐγὼ διακρίνω καὶ πτηνοπόπαιδα ἴσπων· ἂς μὴ φοβηθῶμεν· τὶς θέλει κακοποιήσει τὴν τόσον ἀγαθὴν μητέρα μας!

— Ἀ! ὁ ἄνθρωπος δοτὶς τὴν ἀδικήσῃ σήμερον τὸ πρωΐ!

— Ἀ! διότι δὲν εἶχε διαβατήριον· μοὶ φαίνεται ὅμως ὅτι εἰς τὸ δάσος δὲν ἔχει ἀνάγκην τούτου, καὶ, ἀναμφιβόλως, δὲν εἶναι ἐμπεδισμένον νὰ συλλέγῃ τις τοὺς φοίνικας οἵτινες φυτρώνουσι εἰς τοὺς βάτους. Τὰ πτηνὰ τοὺς τελειώνουσι.

— Νομίζω ὅτι ἡ μήτηρ θὰ ἐκπλαγῇ μετ' ὀλίγον, εἶπεν ὁ Κλέων μετά τινα στιγμὴν σιωπῆς· ἤδη ἤρχησε πολὺ περισσότερον παρὰ ἄλλοτε.

— Δὲν θὰ κάμωμεν καλὰ νὰ ὑπάγωμεν νὰ τὴν ἀπαντήσωμεν, ἠρώτησεν ἡ Ἰάνθη ἂν τις ἤρχισε νὰ ἀνησυχῇ.

— Ὄχι, Ἰάνθη τοῦτο εἶναι ἀπείσια· ἄλλως θὰ ῥιφοκινδυνεύσωμεν νὰ ἀποκλανηθῶμεν καὶ τότε δὲν θὰ τὴν ἐπανεύρωμεν ποτὲ ἴσως.

— Ἔχεις δίκαιον, μᾶς διέταξε νὰ μὴ κινηθῶμεν τῆς θέσεώς μας· ἂς μείνωμεν καὶ ἂν φοβούμεθα, ἂς φανῶμεν εὐπειθεῖς καὶ φρόνιμοι.»

Πολὺ καιρὸν ἔτι ἐπὶ τινα στιγμὴν. Εἰς τὸν παραμικρότερον πρότον ἐνόμιζον ὅτι ἤκουον τὴν μητέρα των καὶ ἔχαιρον· ἡ χαρὰ ὅμως αὕτη διήρκα ὀλίγον, διότι ἡ μήτηρ των δὲν ἐπανήρχετο.

«Ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ ἀπολανηθῇ, εἶπε τέλος ἡ Ἰάνθη πρὸς τὸν Κλέωνα, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ἰδέα αὕτη φρίκην ἐπέφερε.

— Τὴν πρώτην φορὰν πῶρε τὸν δρόμον ἴσως τώρα δὲν τὸν πῶρε τρίτον νὰ τὴν φωνέξωμεν μὲ ὅλην τὴν φωνήν μας· δὲν μᾶς τὸ ἐμπόδισε τοῦτο.»

Ἤρχισαν λοιπὸν νὰ φωνάζωσιν ἀμφότεροι «Μῆτερ, μῆτερ, ἐπίστρεψε πρὸς ἡμᾶς! » Ἡ ἠχὼ μόνον ἀπεκρίθη, ἀλλ' ὄχι καὶ ἡ προφιλὴς μήτηρ των.

Ἀπελπισία μεγίστη τότε ἐπορίσασε τὴν ψυχήν των. Ὁ Κλέων ἀνεπήδησε ἐφ' ἑνὸς μικροῦ ὑψώματος, πλήσιον τῆς πηγῆς καὶ ἐκλαυε κρύπτων τὸ πρόσωπον εἰς τὸ μικρὸν περίζωμά του, ἐνῷ ἡ Ἰάνθη ὀρθὴ πλησίον αὐτοῦ ὑψώνουσα τὰς χεῖρας της ἐζήτει τοῦ Θεοῦ ὅπως ἐπαναφέρῃ τὴν μητέρα των.

Τότε ὁ ἥλιος, δύων ἀπεχαιρέτα τὴν γῆν, φαιζίων μὲ τὰς τελευταίας ἀκτῖνας του τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων. Τότε ὁ περιχαρὴς σπίνος ἔζητει, κελαδῶν, ὑπὸ τοὺς πυκνοτάτους κλάδους φωλεάν. Τότε ἡ εὔσαρκος σαῦρα εἰσέβαινε εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ βράχου βήγμα της. Τότε ὁ βύας, ὁ ἐχθρὸς τῆς ψαίρας ἐξέρχετο τῆς ζοφερᾶς φωλεᾶς του καὶ ἡ μήτηρ αὐτῶν δὲν ἦρχεν ἔτι ἀναφανεί!

Ἡ νὺξ ἐπελθοῦσα σκοτεινοτάτη καὶ φοβερωτάτη ἐκάλυψε τὸ ἐκτεταμένον δάσος ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ὁ ψυχρὸς βορρᾶς τῆς ἐσκέπαζε ῥῖζατο νὰ παγώνῃ τὰ τρυφερὰ μέλη τῶν μικρῶν ὄντων, ἄτινα ἔτρεμον ἔκ τε τοῦ φόβου καὶ τοῦ ψύχους. Τὰ δὲ τέκνα περιωρισθέντα εἰς τινα γωνίαν, καὶ συσφιγγόμενα, ἔκλαιον, πύρινα δάκρυα χύνοντα καὶ ἐπαναλέμβανον ὀλολύζοντα· «ὦ μῆτερ, προσφιλὴς μῆτερ, ποῦ εἶσαι; ἐπάνελθε!» ἡ μήτηρ των ὅμως δὲν τὰ ἤκουεν.

Τέλος πάντων κεκοπιακότα ἔκ τε τοῦ κόπου καὶ τῶν δεινῶν συγκινήσεων, ἀπεκοιμήθησαν· ἀλλὰ κοιμώμενα ὀλολύζοντο τοσοῦτον, ὥστε τὸ ἓν ἐξύπνα τὸ ἄλλον καὶ, μετ' ὀλίγην ὥραν, ὁ ὕπνος πάλιν κατεκυρίευε τοὺς ὀρθαλμούς των διότι αἱ μὲν δυνάμεις των εἶχον ὁλοτρόπως ἐξασθενήσει, οἱ δὲ ὀρθαλμοί των ἐκ τῶν δακρύων ἀπηύδησαν πλέον νὰ ἐξασκῶσι τὸ ἔργον των.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ.

ΚΑΝΘΗ, 1 Αὐγούστου 1871.

[Ἰδιαίτερα ἀλληλογραφία τῆς «Εὐρυδίκης»].

Περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος μηνὸς εἴχομεν καὶ ἐνταῦθα, ὡς περ καὶ ἀλλαχοῦ, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις τῶν Ἑλληνίδων Μουσῶν. Ἡ μικρὰ ἡμῶν πόλις, πρὸ πολλοῦ ἀστερεῖτο εὐρυχώρων καὶ ἰδίων καταστημάτων διὰ τοὺς σπουδάζοντας νέους καὶ νεανίδας, τῶν Μουσῶν στεγαζομένων ἐν οἰκίαις ἰδιωτικαῖς καὶ στεναθρωμέναις. Ἡ Ἑλληνικὴ ἡμῶν φιλοτιμία, ἡ τοσαῦτα τῇ ὄντι ἡμῶν καλὰ πάντοτε παραγαγοῦσα, ἀνήγειρεν ἐπ' ἰσχάτων λαμπρὸν καὶ γιγαντιαῖον οἰκοδόμημα ἐν διοί τμήμασι διηρημένον, καὶ χρησιμεῦον ὡς Σχολὴ τῶν ἀρρένων καὶ Παρθεναγωγεῖον.

Τελοῦντες καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα τὰς κατ' ἔτος ὡς σύνηθες ἐξετάσεις τῶν Σχολείων ἡμῶν, ὧν εἴχομεν μόνον τὴν ἑορτὴν ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἑτέραν ὑφηλοτέραν, τὴν ἐγκαινίασιν τοῦ λαμπροῦ τούτου οἰκοδομήματος, τοῦ μόνου ἴσως ἐνδεικτηρίου τοὺς ξένους τῆς Ἑλληνικῆς φιλομαθείας καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ.

Αἱ ἐξετάσεις τοῦ ἡμετέρου Παρθεναγωγείου ἰδίᾳ, τοῦ διευθυνομένου ὑπὸ τῆς εὐπαιδεύτου κ. Μαριγῶ Α. Ματζούκα, τῆς ἐπὶ πολλαετίαν ἐπιτυχῶς διδαξάσης, ἐγένοντο μετὰ πάσης τῆς ἀποτομωτέρας λαμπρότητος, ἣν ἔτι ἐπίσημον ἤθελε καταστήσει ἡ Α. Π. ὁ Ἀγ. Κάνθης εἰ μὴ ἠσθένει καὶ ἄκων ἦν ἀπὼν, ἀντιπροσωπευόμενος ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς Μητροπόλεως αὐτοῦ.

Μετὰ σύντομον λογίδριον ὅπερ ἐξεφώνησεν ὁ ἐλλόγιμος δημοδιδάσκαλος, ἐν μέσῳ γενικῆς κατανύξεως, προέβη ἡ κ. Διευθύντρια καὶ ἐξέθεσε τὴν κατάστασιν τῆς σχολῆς.

Ἡ ἀφελὴς ἔκθεσις καὶ τὸ εὐπαρκησάστων τῶν ἰδίων της κατέλαθεν τοὺς πάντας. Τὸ λογίδριον αὐτῆς κατ' ἐπίμονον αἴτησίν μου ἔλαβον χάριν τῆς «Εὐρυδίκης» ὅπερ ἀφ' ἑτέρου περιττὴν καθίστησι τὴν ἡμὴν ἀφήγησιν τῆς τοῦ Παρθεναγωγείου καταστάσεως.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν ἐξετάσεων παρετηρήθη τάξις σπανία καὶ εὐχάριστα τῶν μαθητριῶν πρὸς τὰς διαφόρους ἀπαντήσεις καὶ εἰς αὐτὰς τῶν ξένων τὰς ἐρωτήσεις. Τὰ ἐργόχειρα, τὰ ὑπὸ τῶν μικρῶν κορῶν κατασκευασθέντα, ἀπέδειξαν ὅτι μικρὰ ἐκμέλεια τὴν Ἕλλως ἐπιδεξίαν χεῖρα τῆς γυναικὸς δύναται νὰ καταστήσῃ ὄργανον καλλιτεχνίας σπανίας καὶ τελειότητος.

Ἂν γένει εἰπεῖν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐξετάσεων ἐπλήρωσε χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης τοὺς γονεῖς καὶ πάδμονας πάντων τῶν φοιτώντων παίδων, διὰ τὸ τοὺς ἀγαθοὺς καρποὺς οὓς ἐδράξαντο ὑπὸ τὴν ἀκμάτου καὶ πεπειραμένην διεύθυνσιν καὶ διδασκαλίαν τῆς Κυρ. Μαριγῶ Α. Ματσούκα καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως καὶ συντηρήσεως τοιούτου λαμπροῦ οἰκοδομήματος συντελέσαντας.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πάντες ἐν γένει τὸ ἓν συντείλεσαν ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως αὐτοῦ, ἰδίᾳ ὅμως ὁ ἔντιμος καὶ φιλογενὴς Κύρ. Παναγιώτης Σταλογλους, ἀδύνως ἐργασάμενος ὑπὲρ τῆς εὐσεβεστέως γιγαντιαίου ἔντος ἔργου, μαγάλως τιμᾶντος τὴν πατρίδα ἡμῶν.

Συγχαίρευτα τοὺς φιλομούσους Κανθιεῖς ἐπὶ τῇ ἀποκτήσει τοιούτων Μουσοστηρείων, εὔχομαι ἵνα ὁ αὐτὸς ζῆλος καὶ ἡ αὐτὴ εὐγενὴς φρονὶς ἐνισχύῃ καὶ ἐνθαρρύνῃ αὐτοὺς πρὸς διατήρησιν καὶ προαγωγὴν τῶν Σχολείων αὐτῶν, ἐξ ὧν ἐξέρτηται ὁ ἀληθὴς πολιτισμὸς τῆς πατρίδος καὶ ἡ εὐλαβεια τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος.

Ἀλλ' οὐδαμοῦ χαρὰ ἄμικτος λύπης.

Ἡ κ. Μαριγὼ Α. Ματσούκα, μᾶλις δώσασα τὰς ἐξετάσεις αὐτῆς παρατήθη. Πολλαὶ προσκλήσεται κατεβλήθησαν ὅπως πείσωσιν αὐτὴν νὰ μὴ ἀποχωρήσῃ τοσαῦτα τέκνα τῆς διδασκαλίας της, ἀλλὰ δυστυχῶς οὐδὲν κατωρθώθη μέχρι σήμερον. Ἐν τοσούτῳ ὑπάρχουσιν εἰσέτι ἐλπίδες ὅπως διατηρήσωμεν εἰσέτι μεταξὺ ἡμῶν τὴν τοσαῦτα δείγματα φρονήσεως, ἐπιμελείας καὶ ἀφοσιώσεως ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν καθηκόντων αὐτῆς παρεχούσαν καὶ διὰ τοῦτο προσελκύσασαν τὴν ἀγάπην καὶ λατρείαν πάσης τῆς χώρας κ. Μαριγώ.

Προσεχῶς θέλω σᾶς ἀναγγείλω τὰ περαιτέρω.

Ἰδοὺ δὲ ἡ περὶ ἧς λόγος ἔκθεσις τῆς κ. Μαριγῶ Α. Ματσούκα.

Χαιρετῶσα μετὰ θυμηδίας τὴν φιλόμουσον ταύτην ὁμήγυριν, τὴν ὁποίαν ὡδήγησεν ἐνταῦθα τῆς φιλοκαλίας τὸ αἴσθημα, λαμβάνω τὸν λόγον μετὰ τῆς παρρησίας ἐκείνης, ἥτις προέρχεται ἀπὸ τὴν γαλήνην τῆς συνειδήσεως, καὶ προβαίνω εἰς τὴν λογοδοσίαν μου τὴν ὁποίαν ὡς ὄβριν εἰς τὴν φιλομουσίαν σας προσκομίζω.

Ἀναλαβοῦσα τὴν διεύθυνσιν τοῦ παρθεναγωγείου, ἀπήντησα αὐθὶς τὰ προκάμματα ἐκεῖνα, ἅτινα ἐν μέρει μὲν εἶναι ἀνυπέρβλητα ἐν μέσῃ δὲ νικῶνται διὰ τοῦ ζήλου καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως, ἣν ἀπαιτεῖ ἡ εὐάδιος ἔργου, ἀφορῶντος τὴν πρόοδον τῆς Πατρίδος. Μὲ βῆμα συνετὸν καὶ εἰλικρινὲς, ἀνέλεγξα δι' ἐμοῦ τὰς ἀξιώσεις τῶν περιστάσεων, διέτρεξα τὸ σχολικὸν αὐτὸ ἔτος, ἀγωνιζομένη ὅπως ἀντιπαροιθῶ εἰς τὰς προσδοκίας τῆς ἐμπιστευθείσης μοι τιμαλφοῦς παρακαταθήκης, θυσιάζουσα τὰς ὥρας καὶ αὐτῆς τῆς ἀναπαύσεώς μου, ὅπως ἐκπληρώσω εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας. Ἐπειδὴ δὲ πᾶσης αὐνοτάτης εὐκαιρίας ἔσπευσα νὰ ἐκπροφιληθῶ οὐχὶ ὑπὲρ τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος, ἀλλ' ἐκ' ἀγαθῷ τῆς ἐμετέρας Πατρίδος, ὡς ὁμολογοῦσι τὰ πράγματα, ὁ ἰδιωτικὸς βίος μου, καὶ οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἵτινες κατέχουσιν ἐκείνων θέσεις ἀπέναντι τῶν σχολείων, διὰ τοῦτο δράττομαι καὶ τῆς ἐπισήμου ταύτης εὐκαιρίας νὰ σᾶς συστήσω ὅπως περὶ τοῦ παιδεναγωγείου μεριμνήσητε σοβαρώτερον, διότι εἶναι ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ ἀληθὴς καὶ πρακτικὴ εὐδαιμονία τῆς πατρίδος Σας. Ἀπὸ τὴν ἀνατροφὴν τῶν γυναικῶν ἐξαρτῶνται κατὰ μέγα μέρος ἡ εὐτυχία ἢ ἡ κακοδαιμονία τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν πόλεων διότι ὅταν αἱ γυναῖκες εἶναι ἐνάρετοι, φιλόπονοι, οἰκονόμοι, καὶ ἐχθραὶ τῆς φθορικῆς πολυτελείας, τὰ δημόσια ἤθη διατηροῦνται ἁγνὰ, καὶ ἑπομένως αἱ κοινωνίαι ἀκμάζουσι καὶ εὐδαιμονοῦσι.

Κύριαι καὶ Κυρίαι! Ἡ κολοσσιαία ἐκείνη Ἤπειρος, ἡ κατέχουσα τὸ ἥμισυ τῆς ἡμετέρας σφαίρας, καὶ ἡ ὁποία καλεῖται Ἀμερικὴ, ἐξεύρετε εἰς ποῖον ὀφείλει τὴν εὐδαιμονίαν της; Εἰς μίαν γυναῖκα. Τὴν μητέρα τοῦ Οὐσιγκτῶνος. Διότι αὕτη μὲν ἀνέλειξεν υἱὸν κεκτημένον ἀρετὰς ἔξοχους, ἐκεῖνος δὲ Πατρίδα πρώτιστον ὑπερτάτης εὐδαιμονίας. Τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα δὲν λύεται ἄλλως εἰμὴ διὰ τῶν μητέρων· διότι ὅταν αὗται εὐτυχήσωσι νὰ τύχωσιν αὐχὶ τῆς ψευδοπαιδείας ἐκείνης, ἥτις περιγράφεται εἰς τὸν Πίνακα τοῦ Κέβητος, ἀλλ' ἀνατροφῆς, καὶ παιδείας ἐμπρεπούσης εἰς Ἑλληνίδας καὶ Χριστιανάς, τότε ἀναδεικνύεται ὁ καλὸς, εὐπειθὴς καὶ εὐγνώμων υἱὸς, ὁ χρηστὸς καὶ φιλόστοργος πατὴρ, ὁ εἰλικρινὴς καὶ πιστὸς φίλος, ὁ ἐν γνώσει καὶ πεποιθήσει εἰσέβιος χριστιανὸς, ὁ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

φιλάνθρωπος εὐεργέτης, ὁ φιλόπατρις πολίτης, καὶ τέλος ὁ ἀφωσιωμένος ὑπηρέτης καὶ ὑπερασπιστὴς τῆς Πατρίδος.

Δὲν ἔμεινεν μόνον οἱ γονεῖς περὶ καθενὸς τούτων ἀναπεπταμένους καὶ ἡ ἐξ περὶ τὴν πρᾶξιν αἰτίαν. Ἡ δὲ ἐξ αὐτῶν, ἥτις ἐπαναλαμβάνεται διὰ τῆς αὐτ' οἵων ἀνατροφῆς, ἐπεφυλάχθη μόνον ἀπὸ τὴν μητέρα, τὴν κηραπλάστην ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας νὰ ἐνδύσῃ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ πορείᾳ πᾶν ὅ,τι μέγα, ἀγαθὸν, καλόν. Ταῦτα εἶναι τὰ ὁπωσοῦν ἀρκοῦντα, ἵνα τοποθετηθῇ τὸ περὶ νοημάτων ἐπὶ τὸ πάντων τοῦ κύκλου τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὃς δένδρον καλλίκαρπον τῆς ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας. Ἄνευ τοῦ παρθεναγωγείου τούτου ἐλλείπει ἀναμφιβόλως ἡ τελειοτάτη προδιαγραφή. Ἄνευ τοῦ παρθεναγωγείου τούτου δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιθυμήσωμεν ἐπὶ τῆς ἔρημου, καὶ τῶν θάττον καταρρέοντος πανδυσφόρου τὴν ἐλευθερίαν.

Βλέπομεν ὅτι πρὸς τοιῶν ὑμῶν ἀνηγέρθη τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο ἐκπαιδευτήριον, εἶναι καιρὸς νὰ μεταβαίνωμεν καὶ περὶ τοῦ πῶς θέλει διοργανισθῇ αὐτό, διὰ νὰ καταταχθῇ χρήσιμον καὶ ὠφέλιμον εἰς τὴν πατρίδα μας. Καὶ ταῦτα μὲν δὲν ἔφραξε τὸ μέλλον, ἀνοιγομένης τῆς μεγαλοπρεποῦς τῶν ὁσίων κόπτων ἡ γυναικεία ἐκπαίδευσις. Ἄλλ' ἂς μὴ φύγωμεν καὶ ἐν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἀνεστῶτος, ὡς πρὸς τὰ συμφέροντα αὐτοῦ τὰ δυνατὸν τοῦτο διάστημα.

Ἐν τῷ δόξῃ τέτοιον, εἰς τὴν ὁποίαν διαίρεῖται τὸ Ἑλληνικὸν τρίβιον, ἡ ἀνωτέρα τάξις ἐρίθμει τρεῖς μαθητρίας. Τὴν θυγατέρα τοῦ κ. Εὐαγγελίζλου, τὴν ἀνηψιὰν τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιερέως; καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ κ. Ὑπέρου Χατζηζόγλου, πρὸς τὴν ἐπιτέλεσιν ἐμβατηρίων δοκίμων τινὰ συμπαθείας, πρῶτον ἕνεκεν τῶν ἀγαθῶν ἰδιοθημάτων της, καὶ δεύτερον διότι καὶ τοι φοιτῶσα τακτικῶς, δὲν ἔμενε κατὰ πολὺ δπίσω εἰς τὰ μαθήματα. Δυστυχῶς ὅμως ἡ καλὴ αὕτη κόρη ἀπεκοιμήθη ἀφότου χρονολογεῖται ἡ ἔναρξις τοῦ ἔργου, ὅπερ ἰσοπεπτώκησε τὴν πατρίδα Σας, ἴσως ἕνεκα τοῦ ἀπαρτίου τῆς ἀναστάσεως. Περὶ δὲ τὰς ἑπτὰς Μαΐου ἀπεκοιμήθη καὶ ἡ ἀνηψιὰ τοῦ Πατριάρχου του, κόρη ἐπίσης ἐκπαίδευ καὶ ὀλίγιστος καὶ συνοντερέμος εἰς τὴν ἀνωτέρων ταύτην τάξιν ἔμεινα μόνον ἡ γυναῖκα αὕτη ἀγνοίστρα, ἡ θυγάτηρ τοῦ κ. Κογιουμτζόγλου, ἥτις δίδει ἤδιστον ζωηρὸν καὶ ἐμφυσικὸν παράδειγμα φιλομαθείας καὶ φιλοπατρίας· φιλομαθείας μὲν, διότι, καὶ τοι ἀπομακρυσθεῖσα ἔκτοτε ἀπὸ τὸ σχολεῖον τῆς Ἀθηνᾶς, φιλοπατρίας δὲ, διότι, ἐπιστρεψάσα σήμερον τὴν αἴγλην τῶν σχολικῶν τάξεων, ἔρχεται νὰ αὐξήσῃ εἰς τὴν Πατρίδα Της. «Πατρὶς μου! Ἔσωσε τὴν ἀνωτέραν τάξιν τοῦ Παρθεναγωγείου Σου, κινδυνεύουσαν νὰ διαλυθῇ εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἐξετάσεών του. Παρελήφθη ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῶν ἐξετάσεων καὶ εἰς τὰς λοιπὰς μαθησείας ἐν γένει, διότι παρέλειπον ὅτι ἐδόθη ὁ χρόνος τῶν ἐξετάσεων προσηγγίζει, τόσον αἱ χορδαὶ τῶν τάξεων ἠρεμώνουσι. Ἀλλὰ «Θαρρεῖ χρὴ τέκ' αἰσχύνειν ἔμοιγε.»

Μὴ χρονοτριβῶμεν λοιπὸν εἰς λόγους. Στείλωμεν τὰ ὀφθαλμοὺς τῶν ἐξετάσεων καὶ καταλάβωμεν εἰς τὸ ἔργον.

Τῶν Ἑλληνικῶν ἡ ἀνωτέρα τάξις παρέδιδε τὰ ἑξῆς μαθήματα: Ἑλληνικὴν, τὴν ἀπαντωμένην τοῦ Ξενοφῶντος, Ἀριθμητικὴν μέχρι τῶν ἀναλογιῶν, Ἱστορίαν μέχρι τῶν μυστηρίων, Πολιτικὴν γεωγραφίαν μέχρι τέλους, καὶ Ἑλληνικὴν λογοτεχνίαν μέχρι τοῦ Βαλτετσιανοῦ φαλάγγου. Ἡ μαρτυρία, Ἑλληνικὴ, Χρυσοστόμου τῶν Κύπρου καὶ ἐνόντων Λουσιανοῦ, Θρησκευτικὴν τὴν τέλειαν μέχρι ἐρωτήσεως ἐπὶ προδιαγραφῶν. Ἰδοὺ ἱστορίαν ἐν τῇ τῶν διαθέτων μέχρι τῶν πρώτων δυναμέτων τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ Πολιτικὴν γεωγραφίαν, γνῶσις γνῶσις περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἠπείρου, τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.—Τὸ δὲ συνδιδασκόμενον ἐδιδάχθη ὑπὸ τῆς κ. Ἀργυροῦς, ἀνήγαγεν εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ τὴν μεσαιωνικὴν, ἀριθμητικὴν μέχρι τοῦ πολλαπλασιασμοῦ, ἱερὰν ἱστορίαν, τὰς ἀρχαίας γνῶσεις ἐκ τῆς παλαιᾶς διαθήκης, καὶ Καλλιγραφίαν.

Οὕτω δ' ἄφορῇ τὰ ἀλληλοδιδακτικὰ τρίβια, περὶ τούτου οὔτε λόγου ἄνευρισκε νὰ κάμωμεν, ἐνόσῳ δὲν εἰσῆλθε εἰς διδακτήριον κατατετμημένον εἰς ἑπτὰ τὸ ὕψος τῆς ἀλληλοδιδακτικῆς καθέδρου.

Ἦλθε λοιπὸν προδήλου νὰ διευθύνῃ τὸν ἀγῶνα τῆς ἐξετάσεως τῶν ἐντεῦθεν μαθητριῶν, καὶ εὐχόμεθα ἀπὸ καρδίας νὰ ἴδωμεν ἔπειτας ἐπιδεικνυούσας ἐπάξιον τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ καθήκοντος, ἀτενίζοντες θαρραλέως εἰς τὸ μέλλον, καὶ ἐπικαλούμενοι ἀπαταρίτως τὰς εὐλογίας ἐκείνου, ἀ' οὗ τὰ ἰσχυρὰ προσκέμματα αἴρονται καὶ οἱ ἀγαθοὶ σπόροι εὐδοῦνται.

ΤΟ ΕΝ ΧΑΛΚΗ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ.

Πρὸ πολλοῦ ἡ νῆσος Χάλκη, ἡ ἐπὶ τῶν κύκλων καὶ τερπνῶν λόφων της φιλοξενοῦσα δύο λαμπρὰς Σχολὰς τὴν περιώνυμον Θεολογικὴν καὶ τὴν Ἐμπορικὴν, δεύτερον Παρθεναγωγεῖον, διότι οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐλίγιστοι καὶ σχεδὸν ἐκ τῶν εὐπορούντων δὲν ἠδύναντο νὰ συντηρήσωσι οὐδὲ δημοτικὴν Σχολήν. Ἀφ' ὅτου ὅμως ἡ συγκοινωνία τῶν ἀγχοτάτων νήσων καὶ τὴν Χάλκην εἰς θέσιν [illegible] ὅπως συναλλάσσωνται αὐτῆς, καὶ αἱ ἰσχυραὶ αὐτῆς διαμονὴ ἐγένοντο χειμερινὴ οἰκία, ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἀριθμοῦντος πλέον τῶν ἓξ χιλιάδων ἤρξατο τῆς ἐπιθέσεως ἰδίᾳ Παρθεναγωγείου κατέστη ἀναφαίρετος καὶ ἀναγκαῖος.

Τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἀρκούντως συνεπληρώσατο πρό τινος καιροῦ ἡ εὐπαίδευτος κ. Δέσποινα Σκέντου, διοργανίσασα ἰδιωτικὸν Παρθεναγωγεῖον, ἐπιτυχῶς αὐτὸ διευθύνασα ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον.

Ἀλλ' ἤδη πολλοὶ τῶν παροικούντων ἐν Χάλκῃ, βλέποντες τὰ καρέκλα αὐτῶν τε καὶ τὰ τῶν ἀπὸρων Χαλκιωτῶν στερούμενα ἀμαλίστου τῆς διανοητικῆς μορφώσεως ἐπεφέσαν τὴν σύστασιν κεντρικοῦ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ Παρθεναγωγείου, προσκαλεσάμενοι καὶ ἀναθέσαντες τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ εἰς τὴν κ. Δέσποιναν Σκέντου, νέαν ἧς τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν ἐπιμέλειαν ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἐσκούδασαν.

Αἱ ἐνδείξεις, καθὼς πληροφορούμεθα τοῦ νέου τούτου Παρθεναγωγείου, γενήσονται κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου.

Συγχαίρομεν ἀπὸ καρδίας τὴν κοινότητα Χάλκης διὰ τὴν εὐγενῆ πρόθεσιν τῆς συστάσεως παρ' αὐτῇ διαμορφωτηρίου τοῦ ἡμετέρου φύλου καὶ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκλογὴν τῆς Διευθυντρίας, εὐχόμενοι ἀπὸ καρδίας ἵνα, ὑπὸ τὴν ἀγαθοφρόνην καὶ πεπειραμένην διεύθυνσιν καὶ διδασκαλίαν τῆς κ. Δεσποίνης Σκέντου, βρέψῃται καρποὺς ἀξίους τῶν προθέσεων καὶ τῆς προστασίας τῶν ἱδρυτῶν καὶ εὐεργετῶν αὐτοῦ.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΠΕΡΙ «ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ»

Ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τῆς Ταργεστείας ἐφημερίδος «Κλειὼς» ἀναγινώσκομεν τὰ ἑπόμενα:

Τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδόμενον περιοδικὸν σύγγραμμα «Εὐρυδίκη» ὑπὸ τῆς ἀξιολογωτάτης Κυρίας Αἰμιλίας Λεοντιάδου ἔτυχεν ἐν τοῖς τελευταίοις τούτοις τῆς ΤΗΣ ΑΠΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΕΜΠΟΤΕΡΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ (Σπουδαίου Γερμανικοῦ περιοδικοῦ) θερμῶν διευφημιῶν, ἐπιφερομένων διὰ τῶν λέξεων «ἁπλοῦν δεῖγμα καὶ ὁπωσδὴ μεστελελὴ τῶν χρόνων ἐν τῇ Ἑλληνικῇ 'Ανατολῇ!»

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἂν ἡ λήγουσά μου λείψῃ, θ' ἀκουσθῇ ὅστις μὲ βλέπει·
Ἂν ἡ ἔρχουσά μου ὅμως, νὰ μὲ κράξῃς, κόρη, πρέπει.

Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ.

Λύσις τῶν ἐν τῷ 41 φύλλῳ τῆς «Εὐρυδίκης» αἰνιγμάτων.

τοῦ Α'. Μένιππος—μὲν—Ἵππος.

τοῦ Β'. Κτῆνος—Τῆνος

Ἐπιτυχῆ λύσιν ἀμφοτέρων μὲν ἀπέστειλαν ἡμῖν οἱ ἑξῆς:

Ὁ κ. Α. Σ. ἐκ Γαλατᾶ, ἡ κ. Ἰφιγένια Ζαχαροπούλου ἐκ Χαλκηδόνος καὶ ὁ κ. Ν. Δ Ξηντφάκης ἐκ Χάλκης.

Τοῦ δὲ Α'. αἱ ἑξῆς κυρίαι:

Ἀρτεμησία Παναπούλου ἐκ Μεγ. Ρεύματος, Θεανὼ Παπ. Γεωργίου ἐξ Εὐαγγελιστρίας καὶ Καλλιόπη Καλλίφρονος ἐκ Χαλκηδόνος.

Τύποις Α. ΖΕΑΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 45. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ καὶ ΕΚΔΟΤΙΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐκδίδεται κατὰ πενθημερίαν

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ. Μουτσούρου Χάν, Ἀριθ. 30.

ΙΟΥΛΙΑ ΟΥΑΡΔ ΧΟΥ ΤΗ «ΕΥΡΥΔΙΚΗ» ΧΑΙΡΕΙΝ.

Δημοσιεύσασα ἐν τῷ 20 φύλλῳ τῆς «Εὐρυδίκης» τὴν ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΝ πρὸς τὰς ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου γυναῖκας τῆς φιλανθρώπου Ἀμερικανίδος κ. Ἰουλίας Οὐάρδ Χόϋ, εἴχομεν ἐκφράσει τὴν ἐλπίδα, σχηματίσασαι αὐτὴν ἐκ τῆς πρὸς ἡμᾶς εὐγενοῦς ἐπιστολῆς αὐτῆς, ὅτι ἡ ἔγκυος αὕτη τῆς Ἀμερικῆς θυγάτηρ δὲν θέλει λείψει ν' ἀναλάβῃ τὴν συνεργασίαν τῆς «Εὐρυδίκης» καὶ κοσμήσει τὰς στήλας αὐτῆς διὰ τῶν τοσοῦτον χριστιανικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν αὐτῆς ἄρθρων.

Εὐτυχῶς δὲν ἐψευσθημεν τῶν ἐλπίδων.

Ἡ κ. Ἰουλία Οὐάρδ Χόϋ δὶς τῆς τελευταίας πρὸς ἡμᾶς ἐπιστολῆς της ἀναγγέλλει ἡμῖν ὅτι, εὐχαριστοῦσα πάνυ ἀναλαμβάνουσα τὴν συνεργασίαν πέμπει τῇ «Εὐρυδίκῃ» τὴν πρώτην αὐτῆς ἀνταπόκρισιν ἐκ τοῦ νέου κόσμου. Ἣν κατωτέρω θέλομεν αἱ ἀναγνώστριαι ἡμῶν.

Ἡ πόνος νέου καὶ τῶν παλαιῶν κόσμων συγκινήσασα διὰ τῶν ὑπὲρ τῆς καταπαύσεως τοῦ πολέμου καὶ τῆς διαλύσεως ἀρχῶν φιλανθρωπίας καὶ ἰσότητος μεταξὺ τῆς μεμισημένης καὶ ἀλληλοτονομένης ἀδελφότητος ἰδεῶν καὶ ἐνεργειῶν αὐτῆς κ. Ἰουλία Οὐάρδ Χόϋ εἶναι πεπειθεμένη, καὶ πεπεισμένη γυνὴ, ἧς τὸ ὄνομα ἐπιφέρει τιμὴν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐν τῇ νεαρᾷ «Εὐρυδίκῃ», ἥτις ἀφ' ἑτέρου εὐτυχῶς λογίζεται ἤδη πρωτεύουσι ἦλθε τὴν τῆς συμπαθείας τῆς γηραιᾶς Εὐρώπης καὶ τῆς τοῦ νέου κόσμου.

Εὐχαριστοῦσα καὶ ὑποσχὰν τὴν κ. Ἰουλίαν Οὐάρδ Χόϋ διὰ τὴν ὑπὲρ τῆς «Εὐρυδίκης» εὐνοιαν αὐτῆς, εὐχόμεθα ἵνα ἡ ἔναρξις αὕτη τῶν σχέσεων μεταξὺ δύο ἀδελφῶν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν χριστιανικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν ἀρχῶν ἀναπτερουμένων, συφίγξῃ ἐπὶ μᾶλλον τὰς μητρικὰς συσπαλείας αὐτῶν πρὸς ἵνα καὶ μόνον σκοπὸν, τὴν πάγκοινον εἰρήνην καὶ ἀδελφότητα, ὑπὲρ ὧν ὁ τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας υἱὸς ἐκὶ τοῦ Σταυροῦ πύχθη καὶ ἐνεταλτο.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 26 Ἰουλίου 1871.

Τῆς προτεραιοῦ μοι συντάκτιδος τῆς «Εὐρυδίκης» παραχωρησάσης μοι θέσιν ἐν τῇ συνεργασίᾳ αὐτῆς, δὲν δύναμαι ν' ἀναβάλλω ἐπὶ πολὺ τὴν θυμηδίαν, ἣν αἰσθάνομαι, ὅπως συνάψω δι' ἀλληλογραφίας σχέσεις μετὰ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀδελφῶν μου.

Ἀρχομένη δὲ τῆς ἀνταποκρίσεως ταύτης, ἀναμιμνήσκομαι ὅ,τι ὁ ἀρχιτρίκλινος τοῦ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας γάμου εἶπε τῷ νυμφίῳ «Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω· σὺ δὲ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι.» Οὕτω φαίνεται μοι ὅ,τι ὁ Χριστιανισμὸς ἐπειρυλλέξατο μέχρι τοῦδε τὴν μεγαλητέραν εὐγλωττίαν του διὰ τὴν συμπαθητικὴν ἑνότητα τῶν γυναικῶν σύμπαντος τοῦ κόσμου. Ἥτις θέλει ἐπιφέρει, βεβαιότατα καὶ ἀσφαλέστατα, ἐλπίζω, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀγαθὴν θέλησιν μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν.

Εἶναι ἀληθὲς, φίλτατοι ἀδελφοί, ὅτι, καθὰ λέγουσιν ἡμῖν ἑνίοτε οἱ ἄνθρωποι, καὶ τοι ἀδύνατοι ἐχομεν περισσότερον ἰσχὺν παρ' ὅσην ἀγνοοῦμεν νὰ μεταχειρισθῶμεν. Ἡ μήτηρ ἔχει πᾶσαν ἰσχὺν ἐπὶ τῷ χαρακτῆρι καὶ τῆς τύχης τοῦ τέκνου της· ἀλλ' ὑπάρχει ὡσαύτως γνωμικὸν, λέγον «Ἡ γνῶσις ἐστὶν ἡ ἰσχύς.» Οὕτως ἡ σκληρὰ, ἀμαθὴς καὶ ἀπαίδευτος γυνὴ, παρὰ τῇ κοιτίδι τοῦ τέκνου της δὲν ἔχει τὴν ἰσχὺν ἐκείνην, ἣν ὑποθέτουσιν αὐτῇ. Ὑμνῳδεῖ αὐτὴ τυφλὸν, ἥτις περιπατεῖ μὲν, ἀλλὰ δὲν βλέπει. Θέλει δὲ μόνον διδάξει εἰς τὸ τέκνον της τὴν ἄγνοιαν καὶ τὴν δεισιδαιμονίαν, ἣν κατέχει. Ἀλλὰ γυνὴ κατανοοῦσα τί ἐστὶ ψυχὴ ἀνθρωπίνη, ἀνθρώπινος τύχη, θέλει δυνηθῇ, κάλλιον πάσης Ἕλλης, νὰ ὑδηγήσῃ εἰς τὸν υἱὸν αὐτῆς τὰ ὑψηλὰ μαθήματα τῆς θείας καὶ αἰωνίου ἀγάπης καὶ τῆς μεγάλης χριστιανικῆς ἑλεημοσύνης.

Ἀδικοῦμεν μεγάλως ἡμᾶς αὐτὰς μέχρι τοῦδε ἡμεῖς αἱ γυναῖκες, πειθόμεναι ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ὅτι αὐτοὶ οὗτοι ὠρείλησαν νὰ ὁρίζωσι τὰ ὅρια τῆς ἀνατροφῆς ἡμῶν καὶ λαμβάνουσαι ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν γνώσεις, λίαν περιωρισμένας, ἃς ἐνέκρινον νὰ δίδωσιν εἰς ἡμᾶς. Ἀλλὰ διατί νὰ διατρῶμεν, ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ τῶν φώτων, τὴν ἐξευτελεστικὴν ταύτην κατάστασιν; Ἅπασαι αἱ γνώσεις ἁρμόζουσιν εἰς τὸ πνεῦμα ἡμῶν, ἐὰν θελήσωμεν νὰ κοπιάσωμεν πρὸς

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἀπόκτησιν αὐτῶν. Κατὰ τοῦτο ἰδίᾳ ἡ ἐπιρροὴ τῶν μητέρων εἶναι λίαν ἀτελής. Ἔμαθον αὐτὰς ἴσως νὰ ἄδωσιν μόνον ὀλίγον, νὰ παίζωσι μικρὸν ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου, καὶ ἰδίᾳ νὰ στολίζωνται καὶ καλλωπίζωνται. Αὐταὶ δὲ δὲν δύνανται νὰ διδάξωσι εἰς τὰς θυγατέρας αὐτῶν εἰμὴ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ὁποίας ἔχουσιν αὐταὶ αἱ ἴδιαι.

Ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν μεγάλων ἰδεῶν, τῶν μεγάλων ἐπόψεων τῶν ἀνθρωπότητος ταῖς εἶναι ἄγνωστος. Οὕτω δὲν δύνανται ὡσαύτως ν' ἀναθρέψωσι μόναι τὰς θυγατέρας αὐτῶν. Ὁ Θεὸς μολαταῦτα ἐποίησε τὰς γυναῖκας ὡς καὶ τοὺς ἄνδρας κατὰ τὴν ἔξοχον αὐτοῦ εἰκόνα καὶ τὸ ὁμοίωμα. Συνεπείᾳ ὅθε[illegible] [illegible] ταλμάτων αἱ θύραι τῆς σοφίας μένουσιν δι' αὐτὰς κεκλεισμ[illegible]. Μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ λέγει σήμερον εἰς τὰς γ[illegible]ας: Ἔχετε πάντα τὰ μέσα ἐκπαιδεύθητε. Δημιουργήσας ὑμᾶς δὲν ἐπεθύμουν ὅπως γίνητε νευρόσπαστα (κοῦκλαι), παίγνια προσφιλῆ ὅπως ἀρέσκητε εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἐπερίμενον νὰ γίνητε πλάσματα εὐγενῆ καὶ ἄξια, ὧν ἡ ἐπιρροὴ ἤθελε ἐξαγνίσει τὰ πάθη καὶ καταπραΰνῃ τὰς ὁρμὰς τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Δέον λοιπὸν ὅπως αἱ γυναῖκες, αἱ διακρινόμεναι διά τινα ἀρετὴν, ποιήσωσι διὰ τὰς ἄλλας ὅ,τι οἱ ἀνώτεροι ἄνδρες ἐποίησαν διὰ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τοὺς ὁμοίους των. Ὀφείλουσιν αὗται νὰ ἐκσπουδάσωσιν ὡσαύτως ἅπαξ τὰς κλίσεις τῶν γυναικῶν, τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῶν. Μεταξὺ δὲ τῶν γυναικῶν τούτων, τῶν φίλων τῶν γυναικῶν, δέον νὰ ὑπάρχῃ ἀλληλογραφία καὶ σχέσις ὅπως ἡ πεῖρα αὐτῶν δυνηθῇ νὰ ἀνταλλάσηται καὶ τὰ μέσα τῆς βοηθείας πολλαπλασιάζωνται. Δὲν δύναμαι νὰ εἴπω πολλὰ σήμερον ἐπὶ ἀντικειμένου μεγάλου καὶ τοσοῦτον σπουδαίου. Περιορίζομαι δὲ φίλταται ἀδελφαὶ εἰς ταῦτα: Μὴ ἐνασχολῆσθε μόνον ὅπως ἀρέσκητε εἰς τοὺς ἄνδρας. Ἡ φύσις ἐτακτοποίησε τοῦτο δι' ὑμᾶς. Αἱ γυναῖκες καὶ οἱ ἄνδρες ἐπλάσθησαν διὰ τρόπου ἀμφιβαίας εὐαρεσκείας. Ἐνασχολήθητε λοιπὸν ἐπὶ τῆς τύχης τῶν γυναικῶν τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν. Σπεύσατε νὰ ἔλθητε εἰς βοήθειαν αὐτῶν· βελτιώσατε τὴν κατάστασιν αὐτῶν καὶ φωτίσατε τὴν διάνοιαν αὐτῶν. Μὴ περιφρονῆτε τὰς πτωχὰς, τὰς δυστυχεῖς ἢ τὰς κακάς· εἰσὶν ἀδελφαὶ ὑμῶν, ἡ δὲ ἀγάπη δύναται νὰ ἐξαγοράσῃ τὰς ψυχὰς, ἐνῷ ἡ περιφρόνησις ὑμῶν θέλει συντίνει πρὸς ἀπώλειαν αὐτῶν. Ὑμεῖς δὲ μητέρες τῶν οἰκογενειῶν διδάσκετε εἰς τοὺς υἱούς σας τὰ ὑψηλὰ μαθήματα τῆς παγκοίνου ἀδελφότητος, τῆς ἰσότητος ἁπασῶν τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Τοιουτοτρόπως θέλετε ἀναδείξει, βραδύτερον, γεννεὰν ἀνθρώπων ἀγαπητῶν καὶ εἰρηνικῶν, οἵτινες θέλουσι προστατεύει τοὺς ἀσθενεῖς καὶ οὐχὶ τοὺς τυράννους. Ὅταν αἱ μητέρες θέλουσιν ἀναθρέψει καλῶς τοὺς υἱούς των, δὲν θὰ ὑπάρχωσι πλέον τύραννοι. Φροντίσατε περὶ τούτου μητέρες τῶν οἰκογενειῶν καὶ αἱ μέλλουσαι γεννεαὶ θέλουσιν εὐλογῆ τὸ ὄνομα ὑμῶν.

ΙΟΥΛΙΑ ΟΥΑΡΔ ΧΟΒ.

ΟΔΟΝΤΟΦΥΙΑ καὶ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ.

Οἷα ἀνάπτυξις, τοιαύτη ὑγιεία.

Β'.

Ἡ διάρκεια τῆς ἀναπτύξεως τῶν ζώων μεταβάλλεται κατὰ τὸ εἶδος. Ὁ δὲ Βυφὼν καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Φλουράνς εὐφυῶς διέγραψαν τὰς σχόσεις τῆς διαρκείας ταύτης μετὰ τῆς μακροβιότητος. Παρὰ [illegible] ἡ ἀνάπτυξις λέγει περὶ τὸ 20—22 ἔτος· ἀλλ' ἡ λου τρόπου παρὰ τοῖς διαφόροις ἀτόμοις· ὡς δὲ τὸ τέκνον κατ' ἴδιον τινὰ τρόπον ἐκφύει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, οὕτω καὶ κατ' ἴδιον πάλιν τρόπον αὐξάνει καὶ ἀναπτύσσεται· ὥστε δὲν ὑπάρχει κανὼν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο θετικὸς καὶ ὡρισμένος. Ἐντοσούτῳ τὰ φαινόμενα τῆς αὐξήσεως δέον ἐπακριβῶς νὰ ἐξετάζωνται.

Τὰ μόνα διδόμενα, ἅτινα ἡ ἐπιστήμη ἔχει ἐπὶ τοῦ τοσοῦτον σπουδαίου ἀντικειμένου, διεχορηγήθησαν αὐτῇ πρὸ 30 ἐτῶν ὑπὸ τοῦ Κεντελαί. Ὁ σοφὸς οὗτος διεχάραξε πίνακα, ὁρίζοντα τὴν πορείαν τῆς ἀναπτύξεως ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἀπὸ τῆς γεννήσεως [illegible] αὐξήσεως.

Ἐὰν ἀναλύσωμεν τὸν πίνακα τοῦτον, βλέπομεν ὅτι ἡ αὔξησις ἀκολουθεῖ πορείαν διάφορον παρ' ἀμφοτέροις τοῖς φύλοις, προϊμοτέρα ἐν γένει οὖσα παρὰ ταῖς κόραις. Ἡ αὔξησις ἀπὸ τῆς γεννήσεως μέχρις ἑνὸς ἔτους εἶναι 19 ἑκατοστόμετρα, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν στιγμὴν τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς ἐνεργητικότητος, ἐνῷ ἀπὸ τοῦ 19 μέχρι τοῦ 20 ἔτους εἶναι 4 μυριόμετρα, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν στιγμὴν τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς ἐνεργείας αὐτῆς.

Ὁ τρόπος δι' οὗ διενεργεῖται ἡ αὔξησις εἶναι μέτρον ἔξοχον τῆς ἀξίας τοῦ διοργανισμοῦ καὶ τῆς ὑγιείας τῶν τέκνων. Σπανιώτατον ἀνάπτυξις, γινομένη ἀνωμάλως, νὰ μὴ ἀναγγέλῃ κακὸν ὀργανισμὸν καὶ προοιωνίζηται ἀσθένειαν ὑγιείας. Ἡ βαθμιαία αὔξησις τοῦ ἀναστήματος εἶναι ἀξιόλογον σημεῖον· αὔξησις δὲ βραδεῖα ἢ λίαν πρόωρος ἢ λίαν βραδεῖα ἀφοῦ πρότερον ἦτο πρώϊμος, δὲν ἔχει καλὰς συνεπείας, ἀνεξαρτήτως τῶν κινδύνων εἰς οὓς αὕτη εὑρίσκεται. Εἶναι σπάνιον ὅπως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὑπάρχῃ τελεία ἁρμονία μεταξὺ τῶν ὀργάνων, καθότι τὰ μὲν αὐξάνουσιν ἀμέτρως, τὰ δὲ σταματῶσι.

Πολλῶν τέκνων ἡ ἀνάπτυξις γίνεται μετὰ πυρετοῦ, ὅστις εἶναι μὲν παροδικὸς ὅτε ἡ αὔξησις τοῦ ἀναστήματος εἶναι βαθμιαία καὶ τακτικὴ, ἐπίμονος δὲ ὅταν τὸ σῶμα ἐξακολουθεῖ νὰ αὐξάνῃ μὴ κανονικῶς. Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, ὁ πυρετὸς διαρκεῖ 24 μέχρι 48 ὡρῶν, τὸ τέκνον ἰσχνεύει ἐπαισθητῶς καὶ τὰ πάντα τακτοποιοῦνται· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἄτακτοι μικροὶ παροξυσμοὶ ὑπάρχουσι, λίαν ἐπίμονοι, οὓς ἀποδίδουσι συνήθως εἰς ἄλλην αἰτίαν, καὶ δι' οὓς δίδονται ἀκατάλληλα φάρμακα. Ὁ στόμαχος τότε εἶναι συνήθως βεβαρυμμένος, οἱ ὀφθαλμοὶ πελιδνοὶ ὠχρότης, ἀδράνεια ἐν ταῖς κινήσεσι, ἰσχνάνσις σπουδαία, τάσις πρὸς καμπὴν τῶν ὀστέων, καὶ συνεχῶς βὴξ ξηρὸς καὶ ἐπίμονος, μεγάλας ἐμπνέουσιν ἀνησυχίας διὰ τὴν κατάστασιν τῆς κοιλίας. Κατὰ τὰς περιόδους τῆς ταχείας ταύτης ἀναπτύξεως ἡ καρδία εἶναι λίαν εὐερέθιστος, πάλλει ἰσχυρῶς· ἐὰν δὲ ἀφίνωσι τὰ παιδία ἐλεύθερα εἰς παίγνια καὶ κινήσεις ζωηρὰς, δύνανται νὰ προξενήσωσι καρδιακήν τινα ἀσθένειαν.

Πολλὰ τέκνα εἶναι προδιατεθειμένα ἕνεκα τῶν γονέων ἢ τῆς ἰδίας αὐτῶν ἰδιοσυγκρασίας εἰς θλιβεροὺς παρασχηματισμοὺς, ἀλλὰ ὑγιεινὴ ἐπιμελὴς κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν, ἐπαγρύπνησις σταθερὰ ἐπὶ τῇ ἐργασίᾳ, τοῖς παιγνίοις, δίαιτα καλὴ, γυμναστικὴ, ἕξις τῆς ἐξ ἴσου ἐξασκήσεως τῶν δύω χειρῶν, δύνανται νὰ ἐλαττώσωσι τὰς θλιβερὰς ταύτας συνεπείας.

Ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ ὀδοντοφυΐα ἀπαιτοῦσιν ἐπιμελῆ προσοχὴν καὶ προφύλαξιν, ἧς ἄνευ τὸ τέκνον κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην δύναται οὐσιωδῶς νὰ ὑποστῇ πολλὰς ἀσθενείας καί τινας παρασχηματισμούς.

Ζ. Β. Φ.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ
ΤΟΥ «ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ» ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ. (1)

Ὁμιλήσαντες μέχρι τοῦδε περί τε τῆς διαίτης τοῦ καλοῦ οἰκονόμου καὶ περὶ τῆς χρήσεως τῶν ὑπηρετῶν, εἰσέρχονται ἤδη εἰς ἕτερον ἀντικείμενον λόγου, τὸ τί ὀφείλει νὰ πράττῃ τις, καὶ πῶς, καὶ πότε, ἵνα ὀρθῶς ἐπιμελῆται τοῦ ἔργου του. Ἐπειδὴ δ' ἐξ ἀρχῆς ὡς ἐπιτήδευμα εὐγενὲς καὶ ἐλευθέριον παραδέξατο ὁ Σωκράτης τὴν γεωργίαν, ἣν ὁ Ἰσχόμαχος ἐξασκῶν ἐκτήσατο τὴν τοῦ καλοῦ κἀγαθοῦ ἀνδρὸς φήμην, γίνεται ἐφεξῆς λόγος περὶ τῆς γεωργίας, ἐνῷ ὁ Ἰσχόμαχος διὰ μακρῶν ἀποφαίνεται περὶ αὐτῆς ὡς οὔσης εὐμαθεστάτης καὶ ἁπλουστάτης πασῶν τῶν τεχνῶν. Θέλων δὲ νὰ πείσῃ τὸν Σωκράτην τἀναντία φρονοῦντα, ἐρωτᾷ αὐτὸν κατὰ τάξιν περί τε τῆς ἐκλογῆς τοῦ χωρίου, καὶ περὶ τῆς ἀρόσεως, καὶ τῆς σπορᾶς, καὶ τοῦ θερισμοῦ, καὶ τῆς λικνήσεως, καὶ τῆς συγκομιδῆς, πῶς ἤθελον γίνει ἄριστα καὶ ἐπωφελέστατα. Ὁ δὲ Σωκράτης ὑπὸ μόνης τῆς ὀρθῆς κρίσεως φωταγωγούμενος, καίτοι μὴ γεωργήσας ποτὲ, ὡς λέγει, ἀπαντᾷ εὐστοχώτατα εἰς τὰς διδακτικὰς τοῦ φίλου του ἐρωτήσεις, ὥστε καταφωρᾶται γινώσκων ἄριστα τὴν τέχνην τοῦ γεωργεῖν. Ἐπίσης δὲ γίνεται λόγος καὶ περὶ φυτείας τῶν δένδρων καὶ τῶν ἀμπέλων, εἰς ἃ ὁ Σωκράτης ἀπαντᾷ μετ' ἴσης εὐστοχίας.

Ἐντεῦθεν ἐρωτᾷ ὁ Σωκράτης, διατί ἀρά γε τοσοῦτον ἁπλῆς καὶ εὐμαθήτου τέχνης οὔσης τῆς γεωργίας, πολλοὶ οὐ μόνον καρποῦνται ἐξ αὐτῆς οὐδὲν, ἀλλὰ καὶ καταστρέφουσι πολλάκις τοὺς οἴκους των. Ὁ δὲ Ἰσχόμαχος πεποιθότως καὶ παρρησιαστικῶς ἀποφαίνεται ὅτι ἡ κυρία αἰτία τῆς ἀπορίας τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν ἡ ἀκηδεία καὶ ῥαστώνη· διότι οὐδέποτε ἠκούσθη, λέγει, ὅτι τοῦ δεῖνος ὁ ἀγρὸς δὲν ἐκαρποφόρησεν, διότι ὁ σπορεὺς δὲν ἔσπειρεν ὁμαλῶς τὸν σπόρον, οὐδ' ὅτι ἀγνοῶν τις τὴν φύσιν τῆς γῆς ἐκείνης ἐφύτευσεν ἀμπέλους, οὐδ' ὅτι ἠγνόει ὅτι πρὶν ἢ σπείρῃ, ὤφειλε νὰ σκάψῃ τὴν γῆν, οὐδ' ὅτι ἠγνόει ὅτι καλὸν ἐστὶν τὸ μιγνύειν τὴν γῆν μετὰ κόπρου. Ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον δύνασαι ν' ἀκούσῃς ὅτι ὁ δεῖνα στερεῖται οἴνου διότι δὲν ἐγεώργησε τὰς ἀμπέλους, καὶ ὁ ἄλλος σύκων καὶ ἐλαίου, διότι δὲν ἐπιμελεῖται πῶς νὰ ἔχῃ αὐτά. Πρὸς δὲ τούτοις λέγει ὅτι ἕκαστα τῶν ἔργων ἀνάγκη νὰ πράττωνται ἐκ καιρῷ τῷ δέοντι καὶ μετὰ περισκέψεως ἵνα μὴ ἐπὶ ματαίῳ κοπιάζωσιν· διότι αὐτὴ ἡ φύσις προσβεηθεῖ ὥστε τὰ πάντα νὰ γίνωνται αὐτόματα ἐὰν οἱ ἐργαζόμενοι ἐπιμελῶνται νὰ πράττωσιν ὅσα πρέπει. π. χ. ἅμα ὁ Θεὸς πέμψῃ ὑετοὺς, ὅλα τὰ κοῖλα μέρη τῆς γῆς πληρούμενα ὕδατος γίνονται τελματώδη, ἡ δὲ γῆ παράγει πάντοτε ὕλην. Ἂν λοιπὸν ὁ μέλλων νὰ σπείρῃ, καθαρίσας τὴν γῆν ἀπὸ τὰς περιττὰς ὕλας, ῥίψῃ αὐτὰς ἐν τῷ ὕδατι, ταῦτα αὐτὸς ὁ χρόνος μεταβάλλει εἰς κόπρον ὠφελιμωτάτην εἰς τὴν γῆν. Τέλος δὲ λέγει ὅτι ἡ γεωργία εἶναι σαφὴς κατήγορος ψυχῆς πονηρᾶς· διότι εἰς μὲν τὰς ἄλλας τέχνας ἔχουσι νὰ προφασίζωνται ἄγνοιαν· ὅτι δὲ ἡ γῆ εὖ πάσχουσα ἀντευεργετεῖ, πάντες γινώσκουσι τοῦτο. Συντελεῖ δὲ πολὺ καὶ ἡ ἔγκαιρος καὶ δραστήριος ἐργασία· διότι εἷς ἐργάτης ἐν δέοντι χρόνῳ ἐργαζόμενος, ἐργάζεται πλειότερον παρὰ δέκα ἄλλους πρὸ τῆς ὥρας ἀπερχομένους καὶ ῥαστωνεύοντας δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. Τοσοῦτον δὲ διαφέρει καὶ τὸ καλῶς ἐργάζεσθαι τοῦ κακῶς ἐπιμελεῖσθαι ὅσον καὶ τὸ μηδόλως ἐργάζεσθαι· διότι σκάπτοντες ἵνα καθαρίσωσι τὰς ἀμπέλους ἐκ τῆς ὕλης, ὅταν οὕτω σκάπτουσιν, ὥστε νὰ γεννᾶται περισσοτέρα καὶ καλλιτέρα ὕλη, δὲν πράττουσιν ἄλλο τι ἢ ματαιοπονοῦσι.

Ταῦτα εἰσι, λέγει, τὰ συντρίβοντα τοὺς οἴκους μᾶλλον ἢ αἱ ἀνεπιστημοσύναι. Διηγεῖται δὲ ὅτι τὸν πρὸς τὴν γεωργίαν ἔρωτα μετέδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ, ὅστις φιλογεωργότατος ἦν πάντων Ἀθηναίων. Οὗτος, λέγει, οὐδέποτε ἠγόραζεν ἀγρὸν καλλιεργημένον, ἀλλ' ὅπου ἤκουέ τινα χερσεύοντα δι' ἀμέλειαν καὶ ἔλλειψιν περιποιήσεως τοῦτον ἀγοράζων ἐτέρπετο ν' ἀναδείξῃ αὐτὸν εὔφορον καὶ ἀκμάζοντα· μετὰ ταῦτα πωλῶν αὐτὸν πολλαπλασίως τῆς πρώην τιμῆς, ἀντηγόραζεν ἄλλον, καὶ οὕτω κατέστη πλουσιώτατος διὰ τῆς φιλογεωργίας. Τελευταῖον δὲ ἐπαινέσαντος τοῦ Σωκράτους τὰς περὶ οἰκονομίας λογικὰς καὶ σοφὰς τοῦ Ἰσχομάχου θεωρίας, ἐπισφραγίζει οὗτος τὸν λόγον διὰ τῆς ἑξῆς παρατηρήσεως:—Οὐδὲν, λέγει, ὦ Σώκρατες, νομίζω οὕτω μέγα καὶ θεῖον πλεονέκτημα τοῖς ἀνθρώποις, ὅσον τὸ νὰ ἦναι τις ἀρχικὸς, ἤτοι νὰ λέγῃ καὶ πράττῃ τοιαῦτα, ὁποῖα ν' ἀκονίζωσι τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ νὰ κοπιάζωσιν ἐθελουσίως καὶ νὰ κινδυνεύωσι. Τοῦτο εἶναι ἀναγκαιότατον εἰς ὅλας κοινῶς τὰς πράξεις, καὶ εἰς τὴν γεωργικὴν, καὶ κατὰ τοῦτο διαφέρουσιν οἱ μὲν τῶν δέ. Διότι οἱ θεῖοι καὶ ἀγαθοὶ καὶ ἐπιστήμονες ἄρχοντες πολλάκις καὶ τοὺς πρὸς ἄλλους ἀπειθεῖς παραλαβόντες, τοὺς ἔκαμον νὰ αἰσχύνωνται νὰ πράξωσιν αἰσχρόν τι, καὶ νὰ νομίζωσι τὴν πειθαρχίαν συμφερώτερον εἰς αὐτοὺς, καὶ ἕκαστος ἰδίᾳ νὰ ἀγάλληται ἐπὶ τῷ πείθεσθαι, καὶ σύμπαντες προθύμως νὰ θέλωσι νὰ κοπιάζωσι καὶ νὰ κινδυνεύωσιν, ὅταν γίνῃ ἀνάγκη. Τοῦτον εἰκότως δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ ἄνδρα μεγαλογνώμονα, εἰς ὃν πολλοὶ ἐθελουσίως ἕπονται· καὶ μέγας ὄντως ἀνὴρ ἐκεῖνός ἐστιν, ὅστις μὲ τὴν γνώμην μᾶλλον ἢ μὲ τὴν ῥώμην δύναται νὰ κατορθώσῃ μεγάλα. Τὸ αὐτὸ, λέγει, συμβαίνει καὶ εἰς τὰ ἔργα τῶν ἰδιωτῶν· εἴτε ἐπίτροπος ἦτον ὁ ἐφεστηκὼς εἴτε ἐπιστάτης, ὅστις δύναται νὰ καταστήσῃ τοὺς ὑπ' αὐτὸν προθύμους καὶ ἐντεταμένους καὶ συνεχεῖς εἰς τὸ ἔργον, οὗτος ἐστὶν ὁ προξενῶν τ' ἀγαθὰ καὶ πολλὴν περιουσίαν ποιῶν· ἐκεῖνον δὲ τὸν κύριον ὅστις ἐπιφανεὶς ἐπὶ τὸ ἔργον δὲν ἐμποιήσει προθυμίαν καὶ ἄμιλλαν εἰς τόσους ἐργάτας, ἐγὼ οὐδόλως τιμῶ· ἀλλ' ἐκεῖνον δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι ἔχει ἦθος βασιλικὸν ὅστις ἐμπνέει μόνος φιλοτιμίαν εἰς τοὺς ἐργάτας, τοῦτο δὲ δὲν δύναται νὰ μάθῃ τις ἰδὼν οὐδὲ ἅπαξ ἀκούσας, ἀλλὰ πρέπει νὰ εὐμοιρῇ καὶ παιδείας καὶ φύσεως ἀγαθῆς καὶ τὸ μέγιστον νὰ γίνῃ θεῖος, διότι οὐδόλως ἀνθρώπινον ἔργον νομίζω τοῦτο τὸ ἀγαθὸν τὸ νὰ ἄρχῃ τις ἐπὶ ἐθελοντῶν, ἀλλὰ θεῖον· δίδοται δὲ τοῦτο, βεβαίως, εἰς τοὺς ἀληθῶς διὰ τῆς σωφροσύνης τελειωθέντας.

Ἐν 4 Ἐκκλησίαις.

ΜΑΡΙΓΩ Δ. ΣΥΡΜΑ.

Η ΖΗΝΟΒΙΑ.

(Ἀπόσπασμα Δ'.)

Ὦ! τέκνον! ἄπειρόν μου τέκνον! ἀνέκραξεν ἡ γραῖα. Ὁ γάμος κατέστη σήμερον ἐμπόριον καὶ σκοπὸς συμφέροντος καὶ οὐδὲν ἕτερον! ἐκεῖνοι ὑπανδρεύοντες τὴν Ζηνοβίαν μὲ τὸν υἱὸν τοῦ . . . . ἐξασφαλίζουσι τὰ ἀτομικὰ αὐτῶν συμφέροντα, ἂν οὐχὶ καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀδελφῆς αὐτῶν, τὴν συζυγικὴν αὐτῆς εὐδαιμονίαν! Τὸ συμφέρον, καὶ μόνον τὸ συμφέρον θηρεύει σήμερον ὁ γάμος, καὶ οὐχὶ τὴν συζυγικὴν εὐδαιμονίαν, ἥκιστα δὲ αἰσθήματα! Εἶναι ἀγοροπωλησίας συμβόλαιον καὶ οὐχὶ συνάλλαγμα ἠθικῶν αἰσθημά-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

γονείς, ίδού οί άδελφοί, ίδού οί συγγενείς και οίκείοι συνομωτούσιν άφοβισμένοι κατ' αύτού, όπως τόν καταπιέσωσιν! Άποδέχεται ή τέλεια Σπουδία, ή τά πάνδεινα ύποφέρουσα!

Ένταύθα τέλος, ή χαλέπωσις τών συζυγικών αίσθημάτων! ένταύθα ή έλλειψις συζυγικής άρμονίας, συζυγικής εύδαιμονίας, συζυγικής πίστεως, συζυγικής στοργής! ένταύθα ή παράλειψις συζυγικών καθηκόντων! Ό άνήρ γίνεται θύμα τής γυναικός, ή γυνή γίνεται θύμα τού άνδρός, άμφότερα δέ τού μαύρου συμφέροντος άλλοπρόσωποι μάρτυρες! Και ένταύθα τέλος, ό άνθρωπος, τό εύγενέστερον δημιούργημα τής θείας χειρός, πολύ κατώτερος και αύτών τών κτηνών, και αύτών τών πτηνών και τών λεόντων! Διότι ούτοι, παίσαν άγρίαν και αίμοχαρή φάσιν τής καρδίας, αίσθάνονται παραδειγματικήν συζυγικήν στοργήν, και κλαίουσιν έν κατηφεία τόν συνεταίρον τού συζυγικού καθήκοντος!

Ίδού, ίδού ή κοινωνία ήμών άνεπαισθήτως πώς προβαίνει είς τόν Ολεθρόν της! και όμως ουδείς διέγνω τά αίτια τού όλεθρου της! Παρήλθε πλέον έκείνος ό καιρός καθ' όν ό άνήρ έθεώρει τήν σύζυγόν του ώς δώρον θεών, και ή γυνή τόν σύζυγόν της ώς έπίγειον θεόν! Παρήλθε πλέον έκείνος ό καιρός καθ' όν άνήρ ήτο ή ζώσα σπάθη τής συζύγου του, ή δέ γυνή ή ζώσα σπάθη τού συζύγου της! Παρήλθε πλέον έκείνος ό καιρός, καθ' όν ό γάμος έπλαττε δύο σώματα ύπό μίαν ψυχήν! Σήμερον ό Θεός τού γάμου δέν είναι θεός! ούτε ό Ζεύς, ούτε ή Ήρα, ούτε ή Άφροδίτη! Είναι ό Έρμής, διότι και ό άνήρ και ή γυνή τό συμφέρον νομιτεύονται! Σήμερον, ώς τό ήλιοτρόπιον άκολουθεί τήν άκτίνα τού ήλίου, ούτω και ό γάμος άκολουθεί τάς άκτίνας τού χουσίου, τούτο δή, διότι οί θεάνυστες τά τού γάμου σήμερον δέν είναι οί νόμοι τού Σόλωνος! — Όλίγον άκόμη και ό μέν άνήρ τού δικαίου θέλει πωλεύσθαι έκεί δημοπρασίαν, ώς άλλοτε ή γυνή εν Αίγύπτω, ή δέ γυνή ούχί μόνον δέν θέλει θεωρεί έαυτήν έστολισμένην έκ τών ένδυτών αύτού και σάρκα έκ τής σαρκός αύτού, άλλα και άπροσδιόριστος θέλει θεωρεί έαυτήν και κυρίαν αύτού, άτε δή διά τών χρημάτων αύτής άγορασθείσα! — Άλλ' άς μεθώσιν οί χρόνοι αύτοι, ότι αί άκτίνες πάντοτε δέν ζωογονούσιν, ένίοτε και μαραίνουσιν! Άς βίψωσιν έν μόνον βλέμμα έπί τής καταστάσεως τής σημερινής κοινωνίας, και θά καυθώσιν εύθύς ότι, αί άκτίνες αύται, έξ ματέ τοσούτον ζέουσαι και έπιθυμίας και έντι πάσης θυσίας άνενδότως θερμούσιν, ήκιστα μέλλον παρά έζωογόνησαν τόν κοινωνικόν λειμώνα! — Πέντε παρήλθον αίώνες άπό τής κτίσεως τής Ρώμης, και όμως ούδέν είχεν ένδοθή διοζύγιον, διότι και ό άνήρ και ή γυνή ύπανδρεύοντο τήν άρετήν και ούχί τά χρήματα ή τούς βαθμούς, τούς τίτλους ή τήν ώραιότητα. Άφού όμως τά ήθη τών Ρωμαίων ήρχοντο νά πέσωσι, και ό γάμος πάν άλλο έθεωρείτο (ώς δυστυχώς! συμβαίνει σήμερον) ή συνέλλαγμα ήθών αίσθημάτων, πάν άλλο ή σύνδεσις δύο χαρακτήρων ομοίων—πράγμα αδιανόητον έν τώ γάμω, σπουδαιότατον—ώ! τότε, τότε ώς βροχή έπεσον τά διαζύγια, ό πένθιμος στολή έφαίνετο ή έπικρατεστέρα έν τώ τόπω, άτε δή τού μέν πενθηρορούντος διά τήν θυγατέρα αύτού, ύπό τού συζύγου της δολοφονηθείσαν, τού δέ διά τόν υίόν αύτού, ύπό τής συζύγου του δηλητηριασθέντα! Όπως δέ λάβητε ιδέαν τινα περί τού όπόσον οί χαρακτήρες τών μελλονύμφων δέον νά λαμβάνωνται ύπ' όψιν, άρκεί νά σάς είπω, ότι ό Σερούβε Τύλλιος λ. χ. ύπένδυνε δύο θυγατέρας του μέ δύο άνεψιούς τής συζύγου του (διά λόγους συμφέροντος έννοείται), τόν Αεύκιον και τόν Άρούντα... Ή μέν μία ήτο χρηστή νέα, πλήν ό σύζυγός της Αεύκιος ήτο έγχρος και τυραννικός· ή δέ άλλη ήτο αίσχρά, πλήν ό σύζυγός της ένάρετος. Έκ τών συνοικεσίων τούτων τί άλλο ηδύνατο νά προκύψη, είχε έκείνο όπερ ηδύνατο νά προϊδή και ό μέλλον πλήθος; — Ή μέν καλή σύζυγος έφύτευσε τόν ένάρετον συζυγόν της, ό δέ καλός σύζυγος τήν ένάρετον σύζυγόν του, και αύτοι οίδέ έκείνοι καλοί χαμαιτύπαι συνεζεύχθησαν και συνέζησαν, ίσως έπί μακρόν, έν πλήρη άρμονίᾳ, διότι ηλίκ ήσαν πέρσι, λέγει ή παροιμία. και κόραξ κόρακα ορθαλμόν δέν εκβάλλει. Πραγματικώς δέ ό όρος μόνον μετά τού δρεως δύναται νά συζύγη και ν περιστερά μόνον μετά τής περιστεράς. Και μήπως όλως καλοί χαμαιτύπαι, άναμίξαντες όμως, άντιθέτων άρχών, είναι δυνατόν νά τελέσωσιν έν συζυγικῇ άρμονίᾳ, έν συζυγικῇ εύδαιμονίᾳ, περισσότερον τών δύο άντιθέτων χαρακτήρων, ήτοι τού καλού και τού κακού; Ολίγιστοι! Τό πῦρ, έν παραδείγματι, είναι ουσία αρίστου, ευεργετικού, ζωηρόρου· και το ύδωρ ού ουσία ωσαύτως, ευεργετική, ζωηρόρος. Είναι δύο έκ τών τεσσάρων στοιχείων, άπερ δωρούσι ζωήν και ύπαρξιν έν τῷ κόσμῳ. Και όμως ένώσατε τάς δύο ταύτας ουσίας, έν δύνασθε. Εύθύς θά ίδητε τό ύδωρ καταστρέφον τό πῦρ έκ τῆ ένώσει αύτών! Άλλ' έστω! ό γάμος σήμερον δέν λαμβάνει ύπ' όψιν τοιαύτας λεπτομερείας! Δέν λαμβάνει ύπ' όψιν χαρακτῆρας! Δέν λαμβάνει ύπ' όψιν άρετήν, παιδείαν! Ό,τι θηρεύει είναι τό άργύριον, και μόνον τό άργύριον! Προτιμᾷ θεῦ! τήν άκαίδευτον τῆς πολυμαθείας. άρκεί μόνον νά έχῃ τήν φωλεάν της έν κεχρυσωμένῳ άντρῳ! Προτιμᾷ τήν κακίαν τής άρετῆς. άρκεί μόνον νά περιβάλληται χρυσοΰφαντον έσθῆτα! Προτιμᾷ τήν άναίδειαν τής αίδούς. άρκεί μόνον νά έχῃ τό μέτωπόν της έστεμμένον μέ διάλιθον διάδημα! Προτιμᾷ τήν αφροσύνην τῆς σωφροσύνης. άρκεί μόνον νά έχῃ τόν τράχηλόν της κεκοσμημένον μέ όρμαθούς μαργαριτῶν και όπαλλίων! Προτιμᾷ τέλος, τήν συζυγικήν άπιστίαν τῆς πίστεως τῆς συζυγικῆς, άρκεί μόνον νά φέρῃ έστολισμένας τάς χεῖρας και τούς βραχίονας μέ αδάμαντας και σαπφείρους!

Πόθεν δέ ό λίαν έπικίνδυνος; αύτος έως πρός τά χρήματα! Έκ τῆς πολυτελείας. τῆς έπικρατούσης πολυτελείας, ήτις γεννᾷ τήν άνάγκην, και αύτη πάλιν τήν ρλογρηματίαν! Διό δικαίως θεωρεῖται ή πολυτέλεια ώς ή πηγή τῆς σημερινῆς άθλιότητος και τῆς διαφθοᾶς, ώς ή τροχιὰ ὕραλος, ἐφ' ἧς ναυγεῖ πᾶν ὅ,τι εὐγενὲς ἐν τῷ κόσμῳ.

Ζ. ΥΠΑΝΔΡΕΥΜΕΝΟΣ

ΕΚΔΡΟΜΑΙ
ΕΙΣ ΡΟΥΜΕΛΗΝ ΚΑΙ ΜΩΡΕΑΝ.
ΥΠΟ
ΔΩΡΑΣ Δ'ΙΣΤΡΙΑ.

Α'.

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ και ΒΟΙΩΤΙΑΣ.

Ή όδός, ή άγουσα έκ Θεσπιῶν πρός τό χωρίον Μάζι είναι εύάρεστος. Καθ' όδόν διέρχεταί τις δρομάδιον έρυθρῶν πλήρες άμπελώνων περιφήμων, άκολούθως τόν ποταμόν Όλμιον και είσέρχεται είς δάση μήλης διαχωριζόμενα ύπό αύλακος χαλικώδους μέν, άλλά κεκαλυμένου ύπό μεγάλης χλόης. Αίγες μετά περάτων πελωρίων —αί αίγες έν Ελλάδι είσίν ώραιόταται—ένεψύχουν τήνθείαν ταύτην κατακλυζομένην ύπό τῶν πορφυρῶν άκτίνων τού δύοντος ήλίου. Αί γηραιότεραι αύτῶν, προεπαγολούμεναι πιθανῶς έπί τῶν ζητημάτων τῆς πρωτοκαθεδρίας, περί μικροῦ έπουσιοῦντο και τούς σκληροτέρους βαθισμούς. Έβλεπε δέ τις αύτάς, έπί τῶν βράχων, προπρουομένας έπί τοῦ έπιμόνου αύτῶν μετώπου, και σειούσας διά μαχίμου ήθους τάς σεβασμίας αύτῶν γενειάδας, ένῳ αί νέαι έξέναι πρό τῶν σπουδαίων ζητήματα διασκελίζουσιν έν μέσῳ έμπρος θύμων, ὡς ἐλαθῶς παρόρμους. Έάν ή ηλικία αύτη είναι ανοήτων και πόρνων. Αί μικραί αύτα άπεμίσκηπτοι αίγες; δέν ένόουν μάλαιος τά αίτια δι' ὧν αί μητέρες των άφίονται είς παρομοίας διαμάχας· και μολαταύτα τίς ήθελε πιστεύσει ότι τά αίτια τούτα έντεμόνων σπουδαιότητος; Οί γρονοῦντες τοιαῦτα ήθελον εἰσθαι ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἤθελον ὑπηθίσει ότι ή αίών τοῦ Βολταίρου και τοῦ Μιραβῶ είχε μέγα ἄδικον νά εὐρίσκωνται εἰς ἔριδας ἐπί τοσοῦτον μακρόν χρόνον μετά τῶν ἐνθουμιῶν τοῦ Ἁγίου Μεδάρδου, «τῶν θυμάτων» τοῦ διακόνου Παρῆ και τῶν ἀποκαλύψεων τῆς δεσποίνης Ἀλακόκου. Νόες τινές ἔχουσι τοιαύτην τινα κλίσιν πρός τήν κριτικήν!

Ή θέα τῆς μεγάλης λίμνης Κωπαΐδος, ἥν ὁρῶμεν πρό τῆς ἀφίξεως εἰς Μάζι, ἐπιπροσθέτει θέλγητρόν τι εἰς τήν ἄποψιν τῆς θέσεως ταύτης. Τό βλέμμα δέν δύναται νά προκληθῇ ἐπί τῶν βαθέως κυκνοχρόων ὑδάτων αὐτῆς, ἅτινα ξέουσιν ἰδιοτρόπως πρός τόν ὁρίζοντα. Ἡ λίμνη αὕτη, ἧς οἱ λαίμαργοι τοῦ πλοῦτος τοῦ Ἀριστοφάνους ἠγάπων τοσοῦτον τάς ἐγχέλεις, λίαν προσιλεῖ καὶ εἰς τούς θεούς αὐτούς. Ἐάν δῶμεν πίστιν εἰς τόν Ἀθήναιον, καὶ ἤτις παράγει τάς βδέλλας, συγκοινωνεῖ μετά τῆς Εὐβοϊκῆς θαλάσσης δι' ὑπογείων διωρύγων. Ἀπό τῆς ἐπιδρομῆς τῶν βαρβάρων ἐγκατέλειπον τήν λίμνην ταύτην νά εἰσῤῥέῃ εἰς μέγα μέρος γῆς. Ἀποξηράναντες αὐτήν οὐ μόνον ἤθελεν ἀποδώσει εἰς τήν γεωργίαν ἑκατομμύρια πλέθρων ἐξαιρέτου γῆς, ἀλλ' ἤθελον ἐξαλείψει τά ἀείποτε ἐπιβλαβῆ εἰς τήν ὑγείαν τῶν κατοίκων ἕλη. Μέχρι τοῦ 1854 ἐξώδευσαν 330,300 δραχ. εἰς ἀποξήρανσιν τῶν ἑλῶν. Κατά τό 1857 ἐκαλλιέργησαν τό βόρειον μέρος τῆς λίμνης Κωπαΐδος. Τά ἀποξηρανθέντα μέρη, σπαρέντα οἱ ἀραβοσίτου παρήγαγον σπουδαιότατον εἰσόδημα. Ἡ δημόσιος ὑγεία ἀπαιτεῖ ὅπως αἱ ἀναπάρευκτοι αὗται ἐργασίαι ἐπιδιώκωνται μετ' ζήλου καὶ προτιμῶνται εὐσταθῶς ἀπό τάς μή παραγώγους οἰκοδομάς. Εἰς τάς θερμάς χώρας ὡς ἡ ἀνατολική χερσόνησος, ἡ διανομή τῶν ὑδάτων δέον νά ᾖ τό ἀντικείμενον συνεχοῦς προνοίας καὶ ἐπιμελείας, καθότι ἐκ παντός βαλλαμένου ὕδατος ἀναβλύνουσι δηλητηριώδη μιάσματα, πρόξενα ἐπιβλαβῶν πυρετῶν, οἵτινες δικαίως θεωροῦνται ὡς τό κυριωδέστερον ἐμπόδιον εἰς τήν ἐπαύξησιν τοῦ πληθυσμοῦ χώρας τινός. Οἱ προσπαθοῦντες ν' ἀποδείξωσιν ἐκατορθώτους τοιαύτας ἐργασίας, ἀς μεταδῶσιν εἰς Ὁλλανδίαν, ἐν ᾗ μικρόν μέν ἀλλ' ἐνεργητικόν ἔθνος κατέκτησεν ἐπί τῆς θαλάσσης καὶ ἐπί τοῦ Ῥήνου γῆν ἀκαταπαύστως ἐξαπλουμένην καὶ πάντοτε ἰσχυρῶς ὑπεραμπιζομένην κατά τῶν πλημμυρῶν. Τά ὑπό τῆς λίμνης τῆς Κωπαΐδος σχηματισθέντα ἕλη κατά τί δύνανται νά συγκριθῶσι μετά τῆς θαλάσσης τοῦ Χάρλεμ!

Εἰς Μάζι ἀφικόμεν περί τήν Ὑπνωρων τῆς ἑσπέρας, ἀφίσασα πρός τά δεξιά τῆς ὁδοῦ τό χαμαίζηλον χωρίον τοῦ Μαυρομάτη, ὅπερ κεῖται ὀλίγον νοτιώτερον τῆς ἀρχαίας πόλεως Ἀλιάρτου. Πρίν ῥοθάσω εἰσάτι εἰς Μάζι, ἀπάντησα, περί δυσμάς ἡλίου ἐντός σειρᾶς καλάμων καὶ βάτων τέσσαρας ἵππαζε, φορούντας τό κλέπτικον ἐπανωφόριον μετά κορδύλης, οἵτινες μέ συνώδευσαν μέχρι τοῦ καταλύματος. Ἡ θέα τοῦ χωρίου Μάζι ἔχει τι ἰδιαίτερον. Ἐκπροσθεν ἑκάστης οἰκίας ὠκοδόμησαν ὄγκον λίθινον, περιέχοντα πιθάκιον πήλινον ἢ ξύλινον χρησιμεύοντα ὡς ἀποθήκη τῶν προμηθειῶν. Τό παράπηγμα τοῦτο, προσαρτώμενον εἰς τάς κατοικίας φαίνεται ὅτι ἔδωσεν εἰς τάς γυναῖκας τήν ἰδέαν τοῦ αὐξῆσαι τόν ὄγκον καὶ τό μῆκος τῶν βοστρύχων αὐτῶν μετ' ἐρίου. Ἡ πλουσιωτέρα τοῦ Μάζι, πρός ἥν εἶχον συστατικάς ἐπιστολάς, εἶχε τήν γλῶσσαν μακράν ὡς τούς βοστρύχους. Δυστυχῶς ἡ εὐγλωττία τῆς ἐξαιρέτου ταύτης Ἀλζανῦς ἐξηνελέχθη κατ' ἀρχάς εἰς διαμαρτυρήσεις καὶ μεμψιμοιρίας. Μολονότι ἦτο λίαν γραῖα, εἶχε δι τό ἀνέσυρμα εὐθύς καὶ λεπτόν καὶ τούς ὀδόντας ὡραίους. τό μελαγχολικόν ὅμως αὐτῆς ἦθος προϋδιδεν ὅτι ὑπέσυρε ὑπό τήν τύχην τάς σκληροτέρας καὶ ἀδικωτέρας προσβολάς, ἀντιστέκεται ἰδίως διά τῆς ἐξαιρετικῆς ἰσχύος τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς. Κἶναι ἀληθές ὅτι ἐν Ἑλλάδι αἱ γυναῖκες καὶ αἱ θυγατέρες τῶν χωρικῶν ὑποβάλλονται εἰς τάς σκληροτέρας ἐργασίας. Δέν εἶναι δὲ ἀνάγκη ὅπως ἡ Ἑλληνὶς ἔχῃ σκληρᾶν ὑπαρξιν ἵνα μεμψιμοιρῇ ἀκαταπαύστως. Ἡ γυνή τῆς Ἀνατολῆς γογγίζει μετά τῆς αὐτῆς εὐχερείας, μεθ' ἧς ἡ Γερμανὶς φέρει λυπηρόν ἦθος. ὅπερ τῇ ἀποδίδει. νομίζει, τό ὅρος «τῆς τιμῆς γυναικός.» Αἱ ὀρνιθοβόσκαι τῆς κ. Ἴδρα ἐδιπλασιάζοντο ὁπόταν προσεπάθουν ἵνα τῇ κατασβέσωσι τήν ὠφέλειαν τοῦ δείπνου. Ἐντοσούτῳ δέν ἦτο ξένη εἰς τάς ὑποχρεώσεις τῆς φιλοξενείας, ἀλλ' ὡς καλή οἰκονόμος, ἠγάπα νά ᾖ προειδοποιημένη καὶ προετοιμάζῃ εὐχερῶς τά ἀναγκαῖα. Τήν ἐβλεπον καλήν εἰς τό πρόγευμα, ἐν ᾧ προσέφερε τάς ὄρνεις της θυσιαζομένας εἰς τάς τῆς ἀνατολικῆς φιλοξενίας παραδόσεις, μετά τῆς ἐντελεστέρας ἀδιαφορίας. Τό ἑσπέρας, ἐάν τό δεῖπνον ἠδύνατο νά φανῇ λίαν λιτόν εἰς τούς κεκαπακότας ἐκ μακρᾶς ὁδοιπορίας, ἡ οἰκία σπασα ἐτίθετο ὑπό τήν διάθεσίν μου. Τό κατώγειον ἐκενώθη καὶ ἀρθη μοι ὁ ἰσόγειος θάλαμος, οὗ τά ἔπιπλα δέν ἐστενοχώρουν μέν ποσῶς τάς κινήσεις μου, ἀλλ' ἐν ᾗ τά ἔντομα καὶ οἰκῆς, ποικίλοι, οὓς ἡ ἐῶγονος φύσις τῆς μεσημβρίας παράγει, ἐπεδεικνύοντο λίαν ἀνοχλητικοί. Ὅσον τῆς ἀπομακρύνεται τῶν πρωτευουσῶν καὶ τῶν μεγαλοπόλεων τοσοῦτον εὑρίσκει εἰς παρομοίας σχεδόν δοκιμασίας. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἡ νύξ ἦν διθλύον εἰς Ρασχόσιν, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Σὰν-Κὰλ, μοί ἐφάνη μακροτέρα τῆς ἦν διθλύον εἰς Μάζι. Ὅθεν καὶ πολύ πλέον φιλοσοφικώτερον ἐξήτασα τάς ἀνωμαλίας ἃς παρεῖχε μοι ἡ οἰκία τῆς κ. Ἴδρα παρ' ὅσον ὁ ἐμπειρότερος περιηγητής ὁ μηδέποτε ἐν τῶν περιχώρων τῶν Παρισίων ἐξελθών.

[11]

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΡΡΙΨΙΝ ΤΟΥ Μ. ΒΕΖΥΡΟΥ.

Τό αὐτό πλῆθος καὶ ἔτι περισσότερον, ὅπερ παρευρέθη εἰς τήν ἐφορὰν τοῦ ἀποδιωσαντος, ἀνέμενον ἀνυπομόνως τήν εἰς τήν Ὑψ. Πύλην Ἔλευσιν τῆς Α. Ὑψ. τοῦ νῦν Μεγάλου Βεζύρου Μάχμουτ πασσᾶ. Ὁπουδήποτε ἔστρεφέ τις τό βλέμμα ἔβλεπε πλῆθος συμπεπυκνωμένον. Πλῆθος ἐπί τῆς ὁδοῦ, πλῆθος ἐπί τῶν παραθύρων, πλῆθος ἐν τῷ περιβόλῳ καὶ τῷ κήπῳ τῆς Ὑψ. Πύλης, πλῆθος παντοῦ. Ἡ ὁδός ἦτο ζῶσα. Ἀποσπάσματα μουσικῶν ἐτέθησαν κατά διαστήματα ἐπί τῆς ὁδοῦ, ἀφ' ἧς ἔμελλε νά διαβῇ ἡ Α. Ὑψ.

Ὁ καύσων ἦτον ἀφόρητος. Ἀλλ' ἡ περιέργεια προσήλου τούς θεατάς ἐν ᾗ θέσει ἐξελέξαντο ὅπως ἴδωσι κάλλιον τά τῆς νέας τελετῆς. Πᾶσα τελετή καθ' ἣν συρρέει πλῆθος περιέργων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔχει τι ἰδιαίτερον μή ἀπαντώμενον ἐν ταῖς μεγαλουπόλεσι τῆς Δύσεως. Ἡ ἀνατολική μεγαλοπρέπεια καὶ ποικιλία δέν εἶναι μόνον ἐφ' ᾗ τελετῇ ἀλλά καὶ ἐν τῷ ζωγραφικῷ πανοράματι τῶν παρευρισκομένων θεατῶν. Παρατηροῦνται ἐν αὐταῖς πολλάκις συμπλέγματα ἄξια τῆς γραφίδος τοῦ Ῥούβενς, τοῦ Ῥεμβράνδου ἢ τοῦ Ῥυσδάελ. Ὁ καθαρός οὐρανός, τό πανταχοῦ ἀφθόνως διαχεόμενον φῶς τοῦ ἡλίου, τό ἀραιόν τῆς ἀτμοσφαίρας ἀνεδεικνῦσι καθαρώτερα καὶ λαμπρότερα τά χρώματα τῶν διαφόρων ἐνδυμασιῶν καὶ παριστῶσιν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

εἰκόνα οὐχὶ τῆς ἀμιχλώδους Γερμανικῆς σχολῆς ἀλλὰ τῆς αἰθρίας Ἐνετικῆς.

Τὸ πολιὸν τοῦ Ὀθωμανοῦ γένειον φαίνεται μᾶλλον ἀργυρόλευκον· ὁ μέλας τῆς ὀθωμανίδος ὀφθαλμὸς περιέχει πλείονα ὡς εἰπεῖν ἥλιον· αἱ χρυσοκέντητοι στολαὶ ζωηρότατα ἀκτινοβολοῦσι. Μεταφέρετε τὴν αὐτὴν εἰκόνα εἰς τὴν ἀμιχλώδη τοῦ Λονδίνου ἀτμοσφαῖραν, ἢ ὑπὸ τὸν κρυστάλλινον τῆς Πετρουπόλεως οὐρανὸν καὶ ἰδοὺ ἀπόλλυται ἅπαν τὸ γόητρον αὐτῆς.

Ἡ πρὸ μικροῦ διάβασις τῆς νεκρικῆς συνοδείας τοῦ πρώην Βεζύρου ἐπέχυσε νέφος κατηφείας εἰς τὰ μέτωπα τῶν θεατῶν, ἡ δὲ κατήφεια αὕτη καθίστησιν ἔτι σοβαρώτερον τὸ ὕφος τοῦ συνήθους σοβαροῦ Ὀθωμανοῦ. Οὕτω δὲ ἡ τελετὴ προσλαμβάνει τι ἐπισημότερον καὶ ἀρμόζον εἰς τὴν περίστασιν. Ἀναγινώσκει τις ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τῶν παρισταμένων οἵαν ἀπώλειαν ὑπέστη τὸ Κράτος. Οὐδαμοῦ χείλη μειδιῶντα. Οἱ πάντες διατελοῦσιν εἰσέτι ὑπὸ τὸ κράτος τῆς θλιβερᾶς ἐντυπώσεως, ἣν ἐνεπείησεν αὐτοῖς ἡ πρὸ μικροῦ ἐντὸς στενοῦ ξυλίνου φερέτρου περικλεισθεῖσα εὐρεῖα διάνοια.

Τὰς ἡνίας, αἵτινες ἔπεσον ἀπὸ τῆς ἄρτι νεκρωθείσης στιβαρᾶς χειρὸς τίς θὰ τὰς ἀναλάβῃ; Ἰδοὺ ἡ ἐρώτησις ἣν πάντες ἀποτείνουσιν ἑαυτοῖς. Ψιθυρίζεται κατ' ἀρχὰς τὸ ὄνομα τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργοῦ Μαχμοὺτ πασσᾶ, μετά τινος ἀβεβαιότητος τὸ πρῶτον, μετὰ πιθανότητος ἐντὸς ὀλίγου καὶ τέλος μετὰ βεβαιότητος.

Ἡ περιέργεια εἶναι τι ἀκόρεστον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ· ἐφ' ὅσον μανθάνει, ἐπὶ τοσοῦτον ὀξύνεται καὶ κεντᾶται. Τὸ πλῆθος ἔμαθεν ἤδη τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρὸς, ὅστις, ηὐτύχησε νὰ ἐφελκύσῃ τὴν εὔνοιαν καὶ ἐμπιστοσύνην τῆς Α. Α. Μ. καὶ ἀναμένει μετὰ πλείονος ἀνυπομονησίας τὴν ἄφιξιν αὐτοῦ.

Τὰ παρὰ τὴν ὁδὸν ἀφ' ἧς μέλλει νὰ διαβῇ ἡ Α. Υψ. καφφενεῖα εἶναι πλήρη καὶ ἐν αὐτοῖς ἀκαταπαύστως κυκλοφορεῖ ὁ αἰώνιος καφφές. Μεταξὺ τοῦ πλήθους δύναται νὰ σπουδάσῃ τις χαρακτῆρας τῶν λαῶν τῆς εὐρείας Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Σοβαρὸς καὶ μεγαλοπρεπὴς ὁ Ὀθωμανὸς ἐκλέγει θέσιν καλὴν ὅπως παραστῇ μάρτυς τῆς τελετῆς καὶ τὴν θέσιν ταύτην τηρεῖ μέχρι τέλους ἀσάλευτος. Ζωηρὸς καὶ ἀεικίνητος ὁ Ἕλλην ἐκλέγει θέσιν, ἣν μετὰ δύο λεπτὰ καταλείπει, ὅπως καταλάβῃ καλλιτέραν.

Ἐν τῇ Υψ. Πύλῃ, ἡ εἴσοδος εἶναι ἐλευθέρα. Εἰσέλθωμεν εἰς τὴν αἴθουσαν, ἥτις ἄγει πρὸς τὸν θάλαμον τῆς ὑποδοχῆς, εἰς ὃν θὰ εἰσέλθῃ ἡ Α. Υψ. διαβαίνουσα ἐν μέσῳ στοίχου ἀφ' ἑνὸς μὲν στρατιωτῶν ἀφ' ὑτέρου δὲ τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων τῆς Υψ. Πύλης.

Κατέχομεν θέσιν καλήν· ἱστάμεθα ὄρθιοι ἐπὶ θρανίου παρὰ τὸν τοῖχον τῆς αἰθούσης, καὶ δὲν δυνάμεθα μὲν, εἶναι ἀληθὲς νὰ κινήσωμεν ἐλευθέρως τοὺς ἀγκῶνας οὔτε νὰ στρέψωμεν τὸ σῶμα, ἀλλὰ βλέπομεν ἀντικρὺ διὰ τῶν ἀναπεπταμένων θυρῶν ἅπαν τὸ ἐμβαδὸν τοῦ θαλάμου τῆς ὑποδοχῆς πολυτελῶς πυπρεπισμένου, τοὺς ἐν αὐτῷ ἀναμένοντας τὴν ἔλευσιν της Α. Υψ. πασσάδας καὶ προέδρους τῶν δημοσίων γραφείων, κυριεύομεν δὲ διὰ τοῦ βλέμματος παντὸς τοῦ διαδρόμου ἀφ' οὗ μέλλει νὰ περάσῃ ἡ Α. Υψ. ὥστε πρέπει νὰ ἤμεθα πυχαριστημένοι. Ἄλλοι εἶναι ἧττον ἡμῶν εὐτυχεῖς· πολλοὶ δὲ ἀγανακτοῦσι κατὰ τοῦ ἰδίου αὐτῶν ἀναστήματος.

Αἴφνης θροῦς ὡς φύλλων δάσους ἀπεράντου ὑπὸ ῥιπῆς ἀνέμου σειομένου ἀκούεται. Ἕκαστος τοποθετεῖται ὅπως ἴδῃ κάλλιον. Ἔρχεται! ἔρχεται! Ἡ λέξις αὕτη καὶ ἡ γενικὴ κίνησις ἀπετέλεσε τὸν ἀκουσθέντα θροῦν, ὃν διεδέξατο ἄκρα σιγὴ, ἀποτέλεσμα τῆς πρὸς ἓν ἀντικείμενον συγκεντρώσεως τοῦ νοός.

Εἶναι ἑβδόμη καὶ ἡμίσεια τουρκιστί. Τρεῖς χρυσοστόλιστοι θεράποντες τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου εἰσέρχονται πρῶτοι εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Υψ. Πύλης. Οἱ θεράποντες οὗτοι θὰ ὑπηρετήσωσιν ὡς ἔθος, τὴν Α. Υψ. μέχρι τῆς ἀναγνώσεως τοῦ αὐτοκρατορικοῦ χαττίου, δι' οὗ διορίζεται εἰς τὸ ὑψηλὸν αὐτοῦ ὑπούργημα ὁ Μέγας Βεζύρης. Μετὰ τοὺς τρεῖς τούτους θεράποντας, εἰσέρχονται δύο θυμιατήρια φέροντες καὶ θυμιῶντες πρὸ τῆς Α. Υψ. τοῦ Μεγάλου Βεζύρου Μαχμοὺτ πασσᾶ, ὅστις εἰσέρχεται φέρων εὐλαβῶς διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς πλησίον τοῦ στόματος τὸ Ὑψ. αὐτοκρατορικὸν χάττιον στηρίζων τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τῆς λαβῆς τοῦ ξίφους καὶ προσηνῶς χαιρετίζων τοὺς ἑκατέρωθεν παρισταμένους διὰ τῆς φερούσης τὸ χάττιον χειρός. Τὸ χάττιον περικλείεται ἐντὸς ἐρυθροῦ μεταξίνου περικαλύμματος. Ὁ χρυσὸς σπινθηροβολεῖ ἐπὶ τῆς στολῆς τῆς Α. Υψ. Ὁ Μαχμοὺτ πασσᾶς εἶναι βραχὺς τὸ ἀνάστημα, ὁπωσοῦν εὐτραφὴς, σεβάσμιος τὴν μορφὴν, λευκογένειος καὶ ὑπερεξηκοντούτης τὴν ἡλικίαν.

Ὄπισθεν αὐτοῦ βαδίζει μετὰ σεβασμοῦ ἀφ' ἑκατέρου τῶν βραχιόνων κρατούμενος γέρων γλυκὺς καὶ σεβάσμιος τὴν μορφὴν, ὑψιτενὴς τὸ σῶμα, χρυσοκέντητον φέρων καὶ ποδήρη μανδύαν ἐκ λευκοῦ καὶ λεπτοῦ μεταξίνου ὑφάσματος, λευκὴν δ' ἐπίσης καὶ χρυσόπαστον κίδαριν. Εἶναι ὁ ἀνώτατος θρησκευτικὸς ἀρχηγὸς τῶν Μουσουλμάνων, ὁ Σεῖχ-οὐλ-Ἰσλάμ.

Ἅμα εἰσελθούσης τῆς συνοδείας εἰς τὸν θάλαμον τῆς ὑποδοχῆς, τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων ἔδραμε συνωθούμενον πρὸ τῆς θύρας ὅπως λάβῃ τὰ κατὰ τὴν συνήθειαν διδόμενα εἰς τοιαύτας περιστάσεις φιλοδωρήματα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ συρροὴ τοῦ πλήθους ἦτο μεγάλη, ἡ θύρα τοῦ θαλάμου ἐκλείσθη πρὸς στιγμὴν, ἀνεῴγη πάλιν καὶ ἰδοὺ δυνάμεθα νὰ παραστῶμεν μάρτυρες τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐθιμοταξίας.

Ὁ Σεῖχ-οὐλ-Ἰσλὰμ λαμβάνει ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Μεγάλου Βεζύρου τὸ αὐτοκρατορικὸν χάττιον, ἀποσφραγίζει, ἀναγινώσκει, ἀσπάζεται καὶ δίδωσιν αὐτὸ τῷ Μεγάλῳ Βεζύρῃ, ὅστις ἀσπάζεται αὐτὸ εὐλαβῶς, τίθησιν ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ κάθηται. Τότε ἕκαστος τῶν παρισταμένων προσερχόμενος γονυπετεῖ καὶ ἀσπάζεται τὴν ἄκριν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ χαττίου, περιέχοντος τὰ ἑξῆς:

Ἔνδοξέ μου Βεζύρη,

Πεποιθὼς ἐπὶ τὴν ἐπιτυχίαν μεθ' ἧς ἡ Υμ. Υψ. δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ μετὰ ζήλου τὰ ὑψηλὰ καθήκοντα τοῦ Μεγάλου Βεζύρου καὶ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὴν ἱκανότητα δι' ἧς εἶναι πεπροικισμένη, διαπιστεύομαι Αὐτῇ τὴν θέσιν ταύτην χηρεύουσαν κατὰ συνέπειαν τοῦ θανάτου τοῦ Ἀαλῆ πασσᾶ.

Ἐλπίζω δὲ ὅτι ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης θέλει συνεπώσει τὰς προσπαθείας Αὐτῆς μετὰ τῶν προσπαθειῶν τῶν ἄλλων ὑπουργῶν μου ὑπὲρ τῆς καλῆς διευθύνσεως πασῶν τῶν ὑποθέσεων τῆς Αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεώς μου καὶ τῆς ἐξακολουθήσεως τῶν μεταρρυθμίσεων, τῆς τοσούτῳ ζωηρῶς ἐνδιαφερούσης ἡμᾶς.

Ὁ Παντοδύναμος βοηθῆσαι ὑμᾶς ἐν πᾶσι τοῖς ἀγῶσιν ὑμῶν.

22 Δζεμαζὶ-οὐλ-ἐββὲλ, 1288.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ χαττίου, πάντες οἱ ὑπουργοὶ καὶ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῆς Υψ. Πύλης συγχαίρουσι τῇ Α. Υψ. ἐνῷ ἐν τῷ περιβόλῳ παιανίζει ἡ στρατιωτικὴ μουσικὴ τὰ ἐκλεκτότερα τεμάχια.

Εἶτα κατὰ μικρὸν τὸ πλῆθος διαλύεται, ἡ μουσικὴ καὶ οἱ στρατιῶται ἀπέρχονται καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῶν διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ἀφ' ἧς πρὸ μικροῦ εἴδομεν παρελαύνουσαν τὴν ἐκφορὰν τοῦ ἀποθανόντος Μεγάλου Βεζύρου καὶ μετὰ τρεῖς ὥρας τὴν συνοδείαν τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, καὶ φέροντες ἐν ἑαυτοῖς τὰς ἐντυπώσεις τῆς τοιαύτης ἀντιθέσεως τῆς δυούσης πρὸς τὴν ἀνατέλλουσαν δόξαν, τοῦ θανάτου πρὸς τὴν ζωήν.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ.

Η ΜΗΤΗΡ.

Νέα μήτηρ, καθήσασα ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας τῆς οἰκίας της, ἐπαρουσίασε τὸ στέρνον της εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἀγκαλῶν της ὑπνῶττον βρέφος. Καὶ διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς ἐκράτει τὸ σῶμα τοῦ ἀσθενοῦς πλάσματος, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας διηύθυνε τὰ ἄτακτα κινήματα τοῦ στόματός του. Τὸ αἴσθημα τοῦ μητρικοῦ ἔρωτος δι' ἡδείας καὶ ἡσύχου λάμψεως ἐφώτιζε τὸ μέτωπόν της, ἐπὶ δὲ τῶν χαρακτήρων της ἐνυπῆρχεν ἡ ἀντανάκλασις τῶν ἀδόλων ἡδονῶν τῆς καρδίας της.

Ποτὲ μὲν ὑπεμειδία διὰ τὰς προσπαθείας τοῦ νέου φιλοδόξου, οὗτινος οἱ βραχίονες ἤθελον νὰ κρατήσωσι πᾶν τὸ προσφερόμενον εἰς τὴν ὅρασίν του, ποτὲ δὲ ἔχουσα προσηλωμένα τὰ βλέμματά της εἰς τὴν ἀνυπόμονον καὶ ἀκόλαστον φυσιογνωμίαν του, ἐτίθετο εἰς τὰς περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ μικροῦ τούτου Χερουβὶμ ὀνειροπολήσεις.

« Τί θὰ γίνῃς, τέκνον μου, σὺ, οὗτινος τὸ μὲν παρελθὸν εἶναι τοσοῦτον βραχὺ, τὸ δὲ μέλλον τοσοῦτον ἐκτεταμένον; ἡ ζωὴ εἶναι ἔτι δι' ἐσὲ, ὡς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας, ὠκεανός τις ἄνευ ὁρίου καὶ ὁρίζοντος. Θὰ ἀγαπήσῃς ἆρά γε τὴν λαμπρὰν ἐνδυμασίαν τῶν ἱππέων, οἵτινες περιτρέχουσιν εἰς τὰς πεδιάδας, την στρατιωτικὴν μουσικὴν τῶν ἐντεῦθεν διερχομένων ταγμάτων, τὸν ἀλλαλαγμὸν τοῦ πολέμου καὶ τὰ ᾄσματα τοῦ θριάμβου; Θὰ προτιμήσῃς τὸν ἦχον τῆς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ψαλλομένης μουσικῆς, τὸ θυμιατήριον μετὰ τοῦ λιβάνου, τοῦ καπνίζοντος ἔμπροσθεν τῶν ἱερῶν εἰκόνων, τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ βήματι ὕμνους, καὶ τὴν χρυσοῦφαντον ἐνδυμασίαν τῶν ἀρχιερέων; Θὰ γίνῃς ἐπιστήμων ἢ βιομήχανος, δόξα τῆς πατρίδος καὶ καύχημα τῆς μητρός σου; ἢ κάλλιον ἔτι, ἐπιβὰς πλοίου μεγάλα τὰ ἱστία ἔχοντος, θὰ φέρῃς τὴν σημαίαν τοῦ ἔθνους σου μακρότερον, ἢ ὅπου οἱ προπάτορές σου διὰ τῆς μικρᾶς αὐτῶν σκάφης ἔφερον; Ὁ κόσμος εἶναι μέγιστος! ὁ οὐρανὸς καθαρώτατος ἡ ζωὴ ὑπομειδιᾷ σοι, καὶ ὁ Θεὸς παραχωρήσει σοι τὴν ἐκλογήν. Τέκνον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀρκεῖ σήμερον διὰ τροφὴν καὶ δόξαν σου τὸ στέρνον τῆς μητρός σου, καὶ τὸ ἁπλοῦν περιδέραιόν της, ἐπιθύμησον τὴν εὐτελῆ ταύτην καλύβην, καὶ εὐχαριστίθητι ἅμα τῇ χαραυγῇ τοῦ ἡλίου εἰς ὅτι ὁ Θεὸς σοὶ προώρισεν!

« Ἐπιθυμῶ ὅπως αἱ γυναῖκες μὲ θαυμάσωσιν ἡμέραν τινὰ διὰ τοῦ βραχίονός σου, καὶ αἱ νεάνιδες ἀκολουθήσωσί σε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μέχρι τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς πατρίδος σου.

« Ἐπιθυμῶ νὰ γίνῃς ὡραῖος καὶ εὐτυχής. Ἐπιθυμῶ νὰ μὲ ἀγαπήσῃς, ὅσον σὲ ἀγαπῶ. Ἐὰν γνωρίσῃς τί ἐστιν ἔρως μητρὸς, οὐδέποτε θέλει ἄλλος ἔρως σὲ ὑποδουλώσει. Καὶ ἄλλα στόματα θέλουσι σὲ ὑπομειδιᾷ βεβαίως, καὶ ἄλλοι ὀφθαλμοὶ θέλουσιν ὀνειροπολεῖ τὸ εὐρὺ μέτωπόν σου, ἀλλὰ τὰ χείλη ταῦτα δὲν θὰ θερμάνωσι διὰ τῶν φιλημάτων αὐτῶν τὴν σημερινὴν ἀσθενείαν σου, μήτε οἱ ὀφθαλμοὶ οὗτοι θὰ μαντεύσωσι τὰς ἀνάγκας σου τὰς ὁποίας δὲν δύνασαι νὰ ἐκφρασθῇς. Ξανθὲ Χερουβὶμ, τίς ἄλλη γυνὴ θὰ σοὶ δώσῃ, ὡς ἐγὼ, τὸ αἷμα καὶ τὴν ψυχήν της; Ὁ Θεὸς προώρισε τὴν εὐτυχίαν εἰς τὴν πρᾶξιν τῶν ἁπλῶν καὶ ἡδέων χρεῶν, καὶ δὲν ἐδημιούργησεν οὐδεμίαν τῶν ἀναγκῶν ἐκείνων αἵτινες σᾶς ἀποσπῶσι τῆς φιλοστοργίας μας· ἡ εὐγενεστέρα δόξα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ δίδοντός σοι τὸ εἶναι, ἡ πρώτη, ἣν ηὐλόγησε καὶ ἡγίασεν, εἶναι τὸ πρὸς τοὺς γονεῖς, τοὺς ὁμοίους, καὶ ἑαυτὸν σέβας. Νέον καὶ καθαρὸν πλᾶσμα, μεῖνον ἄξιον τῆς ὑψηλῆς καταγωγῆς σου, ἄξιον ὡσαύτως τῶν διαφόρων τυχῶν, αἵτινες σὲ περιμένουσι. Διατήρησόν μοι τὴν εὐτυχίαν, ἥτις μοὶ ἐδόθη ἐκ τῆς γεννήσεώς σου . . . . »

Οὕτω σκέπτεται πᾶσα μήτηρ ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ πρωτοτόκου τέκνου της· ἀλλὰ πόσοι ἄνθρωποι πραγματοποιοῦσι καθ' ὅλον τὸν βίον των τὰς μητρικὰς ταύτας ὀνειροπολήσεις, αἵτινες εἶναι πρὸς αὐτοὺς ὡς λευκὰ μάρμαρα πέριξ τῆς κοιτίδος των;

ΔΑΙΜΟΝΟΜΑΝΙΑ.

Εὐγενής τις Ἱσπανὸς νευρικῆς καὶ μελαγχολικῆς κράσεως, ἀκούσας δεινόν τινα περὶ κολάσεως λόγον, ἐπίστευσεν ἑαυτὸν ἀσυγχώρητον καὶ συνεπῶς κατηραμένον.

Ἀκαταπαύστως ἔκραζεν ὅτι ὁ Θεὸς οὐδέποτε θέλει συγχωρήσει τὰς ἁμαρτίας του καὶ ἐκ τῆς λύπης του ἠσθένησεν. Ἡ οἰκογένειά του πᾶσαν κατέβαλε προσπάθειαν προσκαλέσασα τοὺς εἰδήμονας ἰατροὺς πρὸς σωτηρίαν τοῦ δυστυχοῦς, πλὴν τὰ πάντα εἰς μάτην.

Ἡ μουσικὴ, τὰ παιγνίδια, οἱ περίπατοι, αἱ εὐάρεστοι συναναστροφαὶ κατ' οὐδὲν ἴσχυσαν νὰ πείσωσι τὸν ἀσθενῆ ὅτι ἠπατᾶτο.

Ἰατρός τις τέλος κατέφυγεν εἰς στρατήγημα ὅπερ θαυμασίως ἐπέτυχεν. Ἀνοίξας ὀπὴν εἰς τὴν ὀροφὴν τοῦ δωματίου τοῦ ἀσθενοῦς ἀφύπνησεν αὐτὸν δι' ἤχου ἐλαφρᾶς μουσικῆς, ἐφώτισε πάραυτα τὸ σκοτεινὸν δωμάτιον διὰ λαμπροῦ φωτὸς, καὶ κατεβίβασεν ἄγγελον.

Ὁ κυανόπτερος ἄγγελος ἐπιφανεὶς εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ἐκπληχθέντος ἀσθενοῦς, κρατῶν ἀνὰ χεῖρας κλάδον ἐλαίας, εἶπεν: « ὁ Θεὸς τοῦ ἐλέους καὶ τῶν οἰκτιρμῶν εἰσακούσας τῶν δεήσεών σου συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας σου. Σύνελθε λοιπὸν καὶ κῦψον τὸν αὐχένα ἵνα δοξάσῃς αὐτόν. »

Ὁ ἄγγελος ἀμέσως ἀνελήφθη, καταλιπὼν ἐν τῷ δωματίῳ μυρία ἀρώματα.

Πλήρης χαρᾶς καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς λάμποντας ἐκ τῆς εὐτυχίας ὁ εὐγενὴς Καστιλανὸς ἔκραξε τοὺς γονεῖς καὶ φίλους του ἵνα διηγηθῇ ὅτι εἶδε καὶ ἤκουσε. Πάντες συνεχάρησαν αὐτὸν ἐπὶ τῷ εὐτυχήματι καὶ γονυκλινεῖς εὐχαρίστησαν τὸν Θεόν.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ ἀσθενὴς ἐθεραπεύθη.

* * *

Ἄγγλός τις μανιακὸς ἐνόμιζεν ὅτι ἀπέθανε καὶ παρεκάλει τοὺς φίλους του νὰ τὸν ἐνταφιάσωσι, διότι ἤρχισεν ἤδη ἡ σῆψις τοῦ σώματός του. Τρὶς τοῦ ἔτους ὁ δυστυχὴς οὗτος ὑφίστατο τὴν βάσανον ταύτην. Οἱ φίλοι του θέλοντες νὰ ἴδωσι ἐὰν διὰ τῆς πράξεως θὰ φέρωσιν αὐτὸν εἰς συναίσθησιν ἀπεφάσισαν νὰ τὸν κηδεύσωσιν. Ἤδη ἡ κηδεία προέβαινεν, ὅτε ἄνθρωποί τινες ἐπὶ τούτῳ τεθέντες εἴς τινα ὁδὸν ἔξω τῆς πόλεως, ἤρξαντο νὰ λέγωσιν εἰς ἐπίκοον τοῦ νεκροῦ:

« Δόξα σοι ὁ Θεὸς! ἀπέθανε τέλος πάντων ὁ κακὸς αὐτὸς ἄνθρωπος, ὁ κλέπτης, ὁ ἀλητήριος, ὁ κακοῦργος! »

Εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν ὕβρεων τούτων ὁ μανιακὸς ἐθυμώθη καὶ εἶπεν:

« Ζῶα! ἐὰν ἔζων θὰ σᾶς ἔσπανα τὰ μοῦτρα διὰ νὰ μάθητε νὰ ὁμιλῆτε, δυστυχῶς ὅμως εἶμαι νεκρὸς, καὶ οἱ νεκροὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκδικηθῶσιν. »

Οἱ ὑβρισταὶ ἐξηκολούθουν νὰ τῷ λέγωσιν ὅτι δὲν τὸν φοβοῦνται καὶ ὅτι εἶναι ἄτιμος, ἀχρεῖος καὶ φαυλόβιος.

Τὴν φορὰν ταύτην ὁ μανιακὸς ἀπώλεσε τὴν ὑπομονήν του· ἠγέρθη ὅθεν ἀπειλητικὸς, ἀπηλλάγη αὐθωρεὶ τῶν σαβάνων του, καὶ ὥρμησε κατὰ τῶν ὑβριστῶν· ἐκεῖνοι ἕτοιμοι ἥρπασαν τὸν νεκρόν μας ἀπὸ τοῦ τραχήλου καὶ τῷ ἐμέτρησαν εἰς τὴν ῥάχην παρὰ μίαν τεσσαράκοντα. Ἦτο τὸ ἰατρικόν του· διότι ὁ ζῶν νεκρός μας

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἐπέστρεφεν εἰς τὸν οἶκον του ἔχων πάντοτε μὲν τὰς ὀρέξεις, ἀλλὰ πλήρεις μαλάθων τὸ σῶμα καὶ τὸν στόμαχον κενόν. Ἔφαγε λουκουμαδάκια τόσα διότι ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν οὐδὲ κρέας ἐγεύθη.

(Πλοῦς.)

ΠΑΡΑΔΟΞΟΛΟΓΙΑΙ

Ἡ Μπατὰς φυλὴ ἀγρία καὶ ἀνυπόταχτος τῆς Νέας-Ἱσπανίας ζώων ἐξ ἁρπαγῶν καὶ κλοπῶν. Ἀπλησίαστοι διὰ μακρᾶς λόγχης, φονεύουσι πᾶν τὸ προστυχόν. Ἀλλὰ μὴ νομίζητε, μαθ' ὅλα ταῦτα ὅτι δύνασθε νὰ τοὺς θεωρήσητε ὡς ἀγρίους φονεῖς· ἔχουσι τοὐναντίον ἐξόχων τινα ἀντίληψιν· ν' ἀντιπαξιώσουν εἰς ὑμᾶς, οἵτινες δὲν εἶσθε ἐκ τῆς φυλῆς αὐτῶν. «Ὁ Θεός, λέγουσιν, ἐδημιούργησεν ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα τὰ ἔθνη, εἰς τοσοῦτον μέγαν ἀριθμόν· ὡς σήμερον, μὴ εὐχαριστούμενος νὰ κλείσῃ ἕνα μόνον ἄνδρα καὶ μίαν γυναῖκα, καὶ τὰ διασκόρπισεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Μετὰ ταῦτα καλὸν ἐνόμισε νὰ πλάσῃ καὶ ἕνα Μπατὰν μετὰ τῆς γυναικός του. Ἐπειδὴ δὲ ἦδη εἶχε δώσει ὅλην τὴν γῆν εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη καὶ οὔτε δὲν ἔμενε μέρος αὐτῆς ἕνα δάσος καὶ αὐτῇ, διέταξε μίαν τὸ πτηνὸν τὸ καλούμενον Καρακάρα (ἰδρὰξ ὁ Βραζιλιανὸς) νὰ μεταβῇ νὰ τῷ εἴπῃ ἐκ μέρους του ὅτι πολὺ λυπεῖται μὴ ἔχων γῆν τινα νὰ τῷ δώσῃ. Τούτου ἕνεκα ἔπλασε μόνον δύο Μπατάς. Ἵνα δὲ θεραπεύσῃ τὸ κακὸν τοῦτο διέταξεν αὐτοὺς νὰ ὦσι πάντοτε πλάνητες ἐπὶ τῆς γῆς τῶν ἄλλων καὶ νὰ μὴ κατέχωσιν οὐδέποτε νὰ πολεμῶσι μετὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν, νὰ φονεύωσι τοὺς ἀγρίους ἄνδρας καὶ νὰ υἱοθετῶσι τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ γένους αὐτῶν.»

Ὁ τελευταῖος οὗτος μόνον ὅρος ἠδύνατο νὰ διατηρήσῃ τὴν φυλὴν τῶν Μπατάς, διότι αἱ φιλόστοργοι αὐτῶν σύζυγοι ἦσαν διατεταγμέναι νὰ φονεύωσι τὰ τέκνα των, ἅπαξ ἑνὸς τοιούτου παλλὰς διαφλάττον.

Ἡ ἰδέα τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου παρ' ἅπασι τοῖς ἔθνεσι δύναται νὰ σχηματίσῃ πίνακα περίεργον ἴδιον καὶ ἐνδιαφέροντα.

* *

Ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνή, λέγει ποιητὴς γαλλος ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς ἅμα ἐκλάθησαν, ὁ Θεὸς ἔδωσεν εἰς τὸν Ἀδὰμ ἕνα κλέδον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐτετάκτησεν τὴν θάλασσαν. Ἔβγηθε ἀρνίον. Καὶ ἡ Εὔα λαμβάνει τὸν κλέδον καὶ κτυπᾷ καὶ ἐξέρχεται λύκος, ὅστις λαβὼν τὸ ἀρνίον τὸ σύρει.

Ὁπόταν ὁ ἀνὴρ κτυπᾷ τὴν θάλασσαν ἐξέρχεται ζῶον ὠφέλιμον ἐνῷ διὰ τῆς γυναικὸς ἐξέρχονται ζῶα ἄγρια. Καὶ δεύτεραν φορὰν ὁ Ἀδὰμ κτυπᾷ καὶ ἐξέρχεται κύων, ὅστις διώκει τὸν λύκον.

Κατὰ τὴν ἀλληγορίαν, ταῦτα πάντα τὰ κακὰ ἐξῆλθον ἐκ τῆς γυναικός· οἷοι χρόνοι! οἷαι ἰδέαι!

* *

Οἱ ραββῖνοι τῶν ἀρχαίων Ἰουδαίων λέγουσιν ὅτι ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν Ἀδὰμ μὲ μακρὰν οὐράν· ἀλλὰ προσεκτικῶς παρατήρησε αὐτὸν, εἶδεν ὅτι καλλίτερος ἤθελεν εἶσθαι ἂν τὴν ἀπέκοπτε. Μὴ ὑπάρχων ὅμως νὰ χαθῇ μέρος τοῦ ἔργου του, ὁ Θεὸς ἔκοψε τὴν οὐρὰν καὶ τὴν μετεχειρίσθη διὰ τὴν πλάσιν τῆς γυναικός. Οἱ ραββῖνοι θέλουσι νὰ ἐξηγήσωσι διὰ τοῦ μύθου τούτου κλίσεις τινὰς τῆς γυναικός.

Κατ' ἄλλους, ὁ Θεὸς ἔπλασε πρῶτον τὸν ἄνδρα διπλοῦν, ἑρμαφρόδιτον καὶ ἐπομένως διεχώρισεν αὐτούς· τοιουτοτρόπως ἡ πρὸς ἀλλήλους κλίσις ἀκαταπόνητος.

Ἐν ἱστορίᾳ ἀρχαιοτάτῃ ἰδιαιτέρᾳ ἀναφέρεται ὅτι ἡ Εὔα ἀδημονοῦσα διότι δὲν κατώρθωσε νὰ παίσῃ τὸν Ἀδὰμ νὰ φάγῃ τοῦ ἀπαγορευμένου καρποῦ, ἔλαβε κλέδον δένδρου καὶ κατασκεύασε ῥόπαλον δι' οὗ ταχέως κατώρθωσε νὰ τὸν καταστήσῃ εὐπειθῆ εἰς τὰς διαταγάς της.

ΠΕΡΙ ΚΑΦΟΥΡΑΣ.

Ἡ Καφουρὰ εἶναι φυτικὸν τι προϊὸν ἀπολαμβανόμενον διὰ τῆς ἀποστάξεως τῶν κατακομμένων ξύλων καὶ τοῦ κορμοῦ τινος δένδρου καλουμένου Δάφνη καμφορώδης καὶ τινος ἄλλου δένδρου ἐγχωρίου εἰς τὴν Ἰαπωνίαν καὶ τὴν Κίναν καλουμένου Δάφνη κινναμωμώδης ἢ Κιναμωμόδενδρον ἢ Κιναμωμόδενδρον Καφουρώδης. Ἐν τῷ τελευταίῳ δένδρῳ εὑρίσκεται ἐν εἴδει μυστοῦ καὶ ἐν εἴδει σμηγμάτων, ἐξ οὗ διὰ τῆς τοῦ δένδρου διασχίσεως ἀπολαμβάνεται. Ἐπειδὴ ἡ Καφουρὰ εἶναι προϊὸν χρήσιμον εἰς τὴν ἰατρικὴν, εἰς τὰς τέχνας καὶ εἰς τὸν οἰκιακὸν βίον πρὸς ἐξολόθρευσιν καὶ πρὸς προφύλαξιν τῶν σφραγιστῶν ἐκ τῶν φθοροποιῶν ἐντόμων, πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι εἶναι φάρμακον τὰ μάλιστα ἐρεθιστικόν. Ἐὰν καταπίῃς 25—30 κόκκου αὐτῆς προκαλεῖ μεγάλην ἐρυθρότητα τοῦ προσώπου, φλόγωσιν τῶν ὀφθαλμῶν, σπασμοὺς καὶ μανιώδη ἐγκεφαλίτιδα, παραλυσίαν καὶ ἀποπληξίαν, ὅθεν εἶναι οὐσία θανηφόρος ἐὰν τυχὸν καταποθῇ.

Ἐὰν διαλύσῃς ἓν μέρος καφουρᾶς εἰς 6 μέρη οἰνοπνεύματος ἢ εἰς 6 μέρη κοινοῦ ἐλαίου θὰ ἀποκτήσῃς 2 φάρμακα καλούμενα Πνεῦμα Ἐλαίου Καφουρώδες καὶ ὠφέλιμα πρὸς ἐντρίβας κατὰ ρευματισμῶν, ἐναλλάσσων καὶ κατὰ τοιούτων ἀληθόνων. Ρευστὸν κατασκευαζόμενον ἐκ τῆς διαλύσεως τῆς καφουρᾶς εἰς ῥακὴν, εἰς τὸ ὁποῖον προστίθεται ἡ κόνις τῆς κοκκίνης πιπερᾶς θεωρεῖται εἰς τὴν Ρωσσίαν τὸ καλλίτερον καὶ ἀσφαλέστερον μέσον πρὸς διατήρησιν τῶν φορεμάτων καὶ πρὸ πάντων τῶν γουναρικῶν ἀπὸ τοὺς σκώρους, καὶ μετὰ τοῦτον τοῦ ρευστοῦ ραντίζονται τὰ εἰς κιβώτια ἐστοιβασμένα φορέματα, τὰ ὁποῖα διατηροῦνται ἀξιόλογα. Τὸ ὄνομα Καμφορὰ ἐτυμολογεῖται ἐκ τῆς ἀραβικῆς λέξεως Καμκουμφὰ καὶ Καφοὺρ.

Ἐνταῦθα προσθέτομεν καὶ περί τινων φαρμάκων κατὰ τῶν ἀλγηδόνων τῶν ὀδόντων τὰ ἑξῆς:

Ἐὰν προσθέσῃς πρὸς 2 δραχμὰς βάμματος τῆς μύρρας 2 κόκκους ὀπίου καὶ 10 κόκκους Καφουρᾶς καὶ ὀλίγα σταγόνας αἰθερίου ἐλαίου τοῦ ἡδυσμοῦ τῆς Μένθας θὰ ἀποκτήσῃς ξεστὸν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐξ τῶν καλλιτέρων κατὰ τῶν σφοδροτέρων πόνων τῶν προερχομένων ἐξ ἐντερηδωμένων ὀδόντων. Βρέξον βάμβακα δι' ὀλίγων σταγόνων καὶ ἔνθεσον αὐτὸν εἰς τὴν κοιλότητα τοῦ ἀγνοῦντος ὀδόντος σου καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ σφοδρότεροι πόνοι παύουσιν ἢ κατευνάζονται, παρὰ χρῆμα δὲ θὰ ἐκπιπάζῃς τοῦτο τὸ ἀξιόλογον ὀδοντολγικὸν φάρμακον. Πολλάκις μόνον τὸ ἔλαιον τοῦ πικροῦ ἡδυσμοῦ διαλελυμένον εἰς οἰνόπνευμα καταπραΰνει τοὺς δριμυτέρους πόνους παραχρῆμα. Ε. ΑΛΝΔΕΡΕΡ.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ὅταν Σ' ἔχω ὀπισθέν μου νῆσος εἶμαι τοῦ Αἰγαίου,
Ὅταν Σ' ἀποβάλω εἶμαι βασιλεὺς πράτους ἀρχαίου.

Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ.

Τύποις Α. ΖΕΑΙΤΖ.

ΑΡΙΘ. 46. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

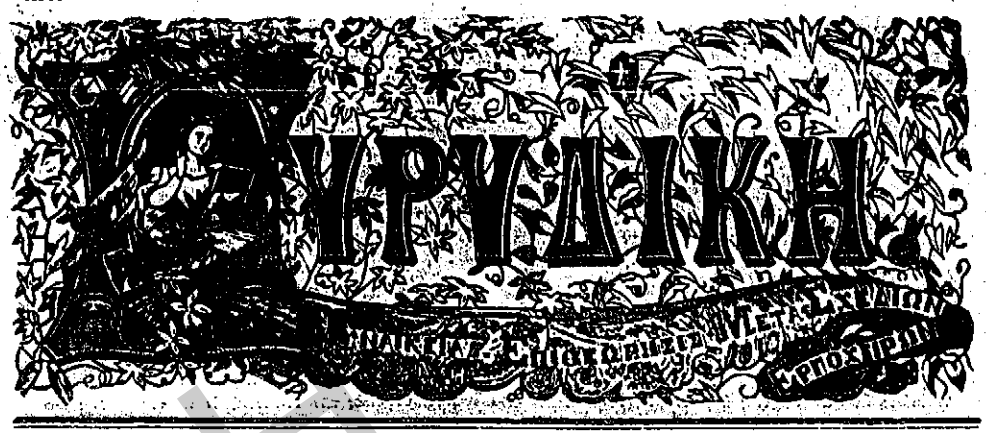

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ καὶ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 30.

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΗΝΙΑΤΗΣ καὶ ἡ ΘΥΓΑΤΗΡ ΑΥΤΟΥ ΑΣΠΑΣΙΑ.

Ἐν τῇ γιγαντιαίᾳ πάλῃ, ἣν ἡ Ἑλλὰς διεταράσατο ἐπὶ τοσοῦτον ἔτη, κατὰ τῆς Εὐρώπης, Ἀφρικῆς καὶ Ἀσίας, ἐπαιδεύετο ὅτι διεφύλαξε τὸ αἴσθημα τοῦ ἰδεατοῦ καὶ ἐν αὐτῷ ὅτι τῷ πάλαι ποτὲ σκληροτέρων δοκιμασιῶν. Οἱ δημῶδες ποιηταὶ ἀνεῦρον ἀρρενωποὺς τόνους, ἀξίους τῶν ἀοιδῶν τῆς ἀρχαιότητος. Ἡ Μοῦσα ἐκλαυσεν ἐπὶ τοῦ τάφου τῶν Ἡρώων, τῶν τεθνεώτων μετὰ τῶν παθητικῶν ἐκείνων τόνων, οὓς ἡ λύρη ἐνέπνευσεν εἰς τὸν γηραιὸν Πρίαμον στεναζόντα τοῦ Ἕκτορός του. Ἐπειδὴ ἅπαντα τὰ ἀνθρώπινα αἰσθήματα ἔχουσι τὸ μυστήριον ὅπως ἀποκαλύπτωνται ἐν τῷ πάλῃ τῶν αὐστηροτέρων δοκιμασιῶν ὡς ἐπιδεδαιοῦσιν τὰ πτήματα τοῦ Ἀνδρέου Σαπᾶ, εἰς ὃν ἡ Ἑλληνὶς αὐτοῦ μήτηρ φαίνεται ὅτι εἶχε μεταδώσει τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τρυφεραὶ ἐκθέσεις συνεμίχθησαν πλειστάκις μετὰ τοῦ τρομεροῦ θορύβου τῶν μαχῶν, καὶ πλεῖστοι ποιηταὶ ἐνεπνεύσθησαν ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν νηῶν, ἐνῷ ἐν τῷ πλησίον ὄρει ἀντήχει ἡ κραυγὴ τῶν μαχομένων. Ἀλλ' ἔν πάντατε τὸ αἴσθημα τοῦ ἰδεατοῦ δύναται ν' ἀνυψωθῇ διά τινος τρόπου παρὰ ταῖς εὐγενέσι φυλαῖς, παρ' αἷς οὐδέποτε ἀπαθήσας, αἱ τέχναι ὅμως εἶσιν ὑποδεδλημέναι εἰς τινας ὅρους, οἵτινες δὲν συγχρωζουσιν αὐταῖς· ν' ἀναπτυχθῶσιν ἐν κοινωνίᾳ λίαν συντεταγμένως βεδαίᾳ ἡ τέχνη δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς ἀπολύτου ἡσυχίας ἰδιωτικοῦ τινὸς πολιτισμοῦ. Τοὐναντίον ἀνεπτύχθη τολμηρότερον εἰς τὰς τεταραγμένας δημοκρατίας τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ εἰς τὰς θορυβώδεις δημαρχίας τῆς Ἰταλίας τοῦ μεσαιῶνος, ἢ εἰς τὰς νεωτέρας εἰσηνικὰς ἐπικρατείας τὰς ὑπακειμένας εἰς ἑκεῖνο τὸ εἶδος τῆς κυδερνήσεως τὸ ὁποῖον ὁ λόρδος Ἰωάννης Ρῶσσελ ὀνομάζει ἐπιτυχέστατα Πλουτοκρατίαν. Ἀλλ' ἐὰν βίος τοσοῦτον μονότονος καὶ κανονικὸς τῇ εἶναι θανάσιμος, ταραχὴ ὑπερβολικὴ δὲν τῇ εἶναι ἐπιζήλωτος. Ἐὰν σχεδὸν ἀπωλέσθη ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἐν τῇ τρομερᾷ ἐκείνῃ θυέλλῃ, καθ' ἣν ἐτίθετο διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῶν πεδίων τῆς μάχης τὸ τρομερὸν πρόβλημα τοῦ Ἀμλέτου *l'être ou ne pas être*;

Ὅτε ἡ Ἑλλὰς ἠδύνατο νὰ ἀναπνεύσῃ, ἡ γλυπτικὴ ἔδωσε τὸ πρῶτον σημεῖα τινα ζωῆς. Μολονότι ἡ Ἑλλὰς μετὰ τοσαύτας αἰωνίους συμφορὰς, ἠλνήθη μόνον νὰ διατηρήσῃ μικρὸν μέρος τῶν ἀριστουργημάτων, τὰ ὁποῖα παρήγαγε σωστὸν, ἐμείνον ὅμως ἀρκετὰ ἐπὶ τῶν τειχῶν τῶν Ἀθηνῶν ἵνα παρίξωσιν εἰς τοὺς γλύπτας τὴν ἰδέαν ὅπως μεμηθῶσι μετὰ τοῦ θαυμασίου Πεντελικοῦ μαρμάρου τὰ ἀπαράμιλλα ταῦτα πλαστουργήματα. Τὰ ἔνδοξα τοὐναντίον ἔργα τῆς ἀρχαίας ζωγραφικῆς ἐχάθησαν ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, ἡ σπουδὴ τῆς ζωγραφικῆς ἔπεσεν εἰς ἀχρείαν, οἱ δὲ ξένοι κατώρθωσαν νὰ προαγορεύσωσι τὰ ὀλίγα ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐγλύτωσαν, σπανιώτατα, διὰ τὴν χώραν. Τινὲς πτωχοὶ ἕνεκα τῆς τραγερᾶς πάλης δὲν ἠδύναντο νὰ σκεφθῶσιν ἐπ' οὐδενὸς πολυτελοῦς ἐξόδου, ἡ δὲ Κυδέρνησις ἐν μέσῳ παντοειδῶν δ·σχερειῶν εὑρισκομένη ὤφειλε νὰ ἐπαγολήσῃ ἰδίως ἐπὶ οὐσιωδῶν συμφερόντων.

Εὐγνωμονήτομεν λοιπὸν τοὺς καλλιτέχνας ἐκείνους οἵτινες ἐν ἀπομονώσει, ἢ τὰ αἴτια εὐχαρῶς ὑποκειμένοι, εἰργάσθησαν ἵνα ἀποδώσωσι τὴν ζωὴν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ζωγραφικὴν καὶ νὰ δημιουργήσωσι Ἑθνικὴν σχολήν. Τοιοῦτος ἦν ὁ Κ. Γεώργιος Μηνιάτης.

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν Ἰταλὸς κριτικὸς ἐπεσκέφθη τὰ ἐργαστήρια τῶν Καλλιτεχνῶν τῆς Φλωρεντίας. Δουπρὲ, Πόζερ, κτλ. προσεκάλει ἤδη τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῶν ἔργων τοῦ Κ. Μηνιάτη. Ἔλεγε δ' ὅτι εἶδε τὰ ἐργαστήρια ἑνὸς ἀρίστου Ἕλληνος καλλιτέχνου, ὅστις πρὸ μακροῦ χρόνου διαμένει ἐν Φλωρεντίᾳ, τοῦ Κ. Μηνιάτη. Εἶδον προσέτι ὡραίαν εἰκόνα παριστῶσαν τὸν Μάρκον Βότσαρην, ὑπὸ θεράπητις Ἰταλικὴ 27 Ἰουλίου 1863). Τὰ Ἀθήναιον τοῦ Λονδίνου ἐν τῇ καλλιτεχνικῇ αὐτοῦ ἀλληλογραφίᾳ ἐκ Φλωρεντίας (14 Φεβρ. 1873) διεπραγματεύσατο μετ' ὠμνείας περὶ τῆς εἰκόνος ταύτης τοῦ Βότσαρη. Ἀντικειμένου τι τοῦ εἴδους τούτου ἔδει νὰ προσλάβῃ τὸ μειδίαμα καλλιτέχνου ὑπασχολουμένου ἐν τῇ δημιουργίᾳ ἑνὸς τέχνης. Ἡ νεωτέρα Ἑλλὰς αὐτομάτως εἶναι ἀρκοῦντως πλουσία ἐν Ἥρωσιν, ὅπως τὰ συγκινητικὰ καὶ δραματικὰ ἀντικείμενα μὴ λείπωσιν εἰς τὴν γραφίδα. Ὁ Βότσαρις κ.χ. ἔχει τὴν ἀφελῆ ἁπλότητα, τὴν εὐαγγελικὴν ἀφελοκέρδειαν καὶ τὸν Πρωτομάρτυρα στερούμενον τῆς ἐμφάσεως τοῦ Βαγιέρδου τῆς Γαλλίας. Εἶναι εἷς τὸ ὅρος αὐτοῦ ἀληθὴς ἐπιτυχὴς ἥρωος καὶ ἥμερος. Ὁ Κ. Μηνιάτης ἀγαπᾷ καὶ ἐμπνέεται τὴν ἀνά-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

μενων των Ενετικών εστίνων μαχών, διότι είδον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ ἐργοστασίῳ αὐτοῦ μεγάλην σκάφη ἐξοπλισμένην εἰσῆλθον παραδόσεως τὴν ἡμέραν τῆς 26 Ἰουλίου 1796. Θαυμάζων τις τὴν γλῶσσαν γνώσεων σύγχρονα στέλεται νὰ ἀναμιμνήσκηται τὰ δημώδη ἄσματα τοῦ Σουλίου μᾶλλον ἴσως μὲ τὴν πραγμὴν τῶν ἀετῶν τοῦ ὄρους, ἢ τοὺς Μακεδονικοὺς δυτικοὺς κλαίνας προσλήσεις βραχέως καὶ σαφηνεῖαι πρὸς τὴν ἀνδρείαν τῶν δυναμῶν, προκλήσεις αὐθάδεις μᾶλλ ἔρωτος ἀνδρείων μηδὲν φοβουμένων καὶ εἰς τὸν θάνατον ἀδίκων προτιγλάντων, ὡς εἰ βασιλεῖς τῆς θαλάσσης τῶν Πανηλληνικῶν χωρῶν. Τὰ τίνια τεῦτα τοῦ παλαιοῦ Πελασγικοῦ λόγου τὰ μυθίσματα παραδεχθέντα τὰς τέχνας καὶ τὸν κολιτισμὸν τῆς Ἑλλάδος παραλαβόντα ἔρως μόνον τὴν θρησκείαν τῶν μαρτύρων, ἀρετὴν, αἰδῶ, καθ' ἣν σχεδὸν κανταχοῦ δεσπόζουσιν αἱ γυναῖκες ἀντικαὶ ἔξις, ἐν μέσῳ ἐλεθῶν σπανῶν τῆς Ἡρωϊκῆς Ἑλλάδος.

Αἱ εἰκόνες, ἃς ὁ Κ. Μηκάτας ἀφιέρωσεν εἰς τὸν θρασμὸν τῶν Σκυλευτῶν, σκοδακνόουσιν ἡμᾶν τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα ἐξαγγίζουν καὶ ἐνδυναμοῦν τὰ εὐγενέστερα αἰσθήματα. Ἀλλὰ τὸ αἴσθημα τοῦτον ὑπάτω διαταλλοίστου ὑπὸ πολιτικῆς ἀσυνειδήτου καὶ ἀσελλάγνου, ἀντὶ νὰ διδάξῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅπως θυσιάζῃ ἑαυτὸν, τὸν ὁδηγεῖ τοὐναντίον, ὅπως ὑμπτύσῃ τὴν φιλίαν αὐτοῦ καὶ κατὰ πάντων των τολμώντων νὰ προσπαλίσιν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν. Τοιαύτη ἡ ἰδέα ἣν ὁ Ἕλλην ζωγράφος διετύπωσεν ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς ἑσπερινῆς Ἱεροπραξίας (ἴδε μίαν ἡμέραν τῆς ἱσπανικῆς ἱεροπραξίας — εἰκὼν ἐλαιογραφικὴ τοῦ Κ. Μηκάτα, εἰς τὸ Ἔθνος 17 Μαΐου 1860) Τὰ δὲ Ἔθνος συγχαίρει αὐτὸν διότι ἐκέτυχε χωρὶς νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸ μελοδραματικὸν εἶδος, τὸ δυσχερὲς ὅπως ἀποφύγῃ τις εἰς παρόμοια ἀντικείμενα. Ὁ Καλλιτέχνης ἐδράξατο τοῦ καλλιτέρου μέσου ὅπως ἐροφυλαχθῇ τῆς συνεπείας ταύτης. Ἐξελέξατο ὡς ὀδηγὸν ἐνδιαφερούσας τινὰς σελίδας τοῦ Κάρελλου ἐκ τῆς ἱεροκρισίας τῆς Σεβύλλης, δημοσιευθείσας ἐν τῷ ἐφημερίδι ἐνδιδομένῃ ὑπὸ τοῦ περιφήμου Καρόλου Διακένο «Χάους-Ὀλὸ-Ὀδόρ».

Εἶχον ἐργαζομένῃ παρὰ τῷ ποιητῇ αὐτῆς τὴν νύκτ' Ἀσπασίαν, ἥτις δὲν θέλει λείψει νὰ ἐκπεπτίξῃ τὰ φυσικὰ αὐτῆς προτερήματα ὑπὸ τὴν ποιητικὴν διεύθυνσιν. Ἡ γραφὶς αὐτῆς εἶναι ἑδρὰ καὶ χαρίεσσα ἡ παλαὶ τῆς Μούσης, ἥτις προσήγγιζε πρὸς τὸ τέλος, εἶναι ἁβρὰ καὶ ἐμπνευσμένη, τὰ δὲ διασκεμένα ἔνθη ὑπὸ τοὺς πόδας της ἐγέννων ὑπὸ τῆς χαρᾶς τοῦ διδασκάλου. Εἰκόνες τινὲς τοῦ Κ. Μηκάτα εἶδον ἤτταν σπουδαίου ἐκείνων περὶ ὧν ὑμίλησα προσλήπτων ἀνάγκης τὴν προσοχήν μου ἕνεκα τῆς φυσικότητος καὶ τῆς λεπτότητος. Ἡ παρατήρησις τις ἐν αὐταῖς ἔμα τῇ πρώτῃ ἔβλε. Πράγματα περὶ σπανῶν ἐκείνων τοῦ Ἰταλικοῦ βίου, ὅστις διατηρήσετο ἔτι ἐσοκύπτε πρωτότυπα μέρη. Εἶδος τι στέθμης τείνει ἐν τῇ κοσμοπολιτικῇ τούτῃ ἐποχῇ, νὰ ὑπάρχῃ ἐπὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν λαῶν καὶ νὰ ματροῦζῃ ἐκπαθητὰς τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὰ ἤθη φίλτατα. Οἱ καλλιτέχναι ἔχουσι λοιπὸν δίκαιον νὰ μὴ τερμένωνται ὅπως ἡ στάθμισις εἶναι ἀκόλουτος, ὅπως κατέσχωσι πᾶν ὅ,τι αὐτόματον ὑπάρχει καὶ χαρακτηριστικὸν εἰς τὰς ἐλευθέρους διαδηλώσεις τῶν θεῶν. Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐξίας, ἣν τὰ ἔργα ταῦτα δύνανται νὰ ἔχωσιν ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς καλλιτεχνίας, ἔχουσι τὸ προνόμιον νὰ ἐμπνεύσωσι ὑποφαινόμενα εἰς τὸν ἰδεολόγον, καὶ βραδύτερον νὰ χρήσιμοι πολυτίμους πληροφορίας εἰς τὸν ἱστορικὸν φιλόσοφον. Τίς δὲν ἐντυμήσεται ἐπὶ πολὺν καιρὸν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ὡραίων τεχνῶν τῆς Βενετίας ἐνώπιον τῶν σκηνῶν ἐκείνων τοῦ Βενετικοῦ βίου, αἵτινες μυοῦσιν ἡμᾶς εἰς τὴν ἐπέρξεις τῆς πόλεως τῶν Δογῶν, κελλυοντῶν σοφωτέρων πραγματειῶν τῆς γαληνοτάτης δημοκρατίας;

Ἐσωτερικήν τι σχολὴ Τοσκανικῆς ὑπὸ τοῦ Κ. Μηκάτα διδάσκει ἡμᾶς πολλὰ πράγματα περὶ τῆς μεταβατικῆς ἐποχῆς, ἣν διέρχεται σήμερον ἡ Ἰταλία ἐν ᾗ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ κυμαίνεται φυσικῶς μεταξὺ τῆς θεοκρατικῆς ἐπιρροῆς καὶ τῶν ἐμπνεύσεων πατριωτισμοῦ ἐξεγειρομένου χωρὶς νὰ κατορθώσῃ πάντοτε νὰ διαδηλωθῇ διὰ τρόπου πρακτικοῦ καὶ ἀληθῶς ὠφελίμου διὰ τὸν τόπον. Ἡ μικρὰ θυγάτηρ ἔτις μένει μόνη ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ζητεῖ μετ' ἀκηδίας μεσημβρινῆς, ὅπως ἀπασχολήσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς χεῖρας της ἵνα διασκεδάσῃ τὴν μόνωσίν της, δὲν διαφέρει τῶν τέκνων τῶν φιλοπόνων καὶ προθλεπτικῶν ἐκείνων χωρῶν τῆς Ἄρκτου ἐν αἷς ἡ ἀνατροφὴ σπουδῆ ἐκ τριφερᾶς ἡλικίας νὰ προετοιμάσῃ ἐν τῷ ταπεῳ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γυναικὸς ἢ τοῦ ἀνδρός.

Ἀφίνων ἐν τῇ ἐργοστασίῳ τὸν Κ. Μηκάτην καὶ τὴν θυγατέρα του δὲν δύναται τις νὰ μὴ μεταφέρῃ τὸν νοῦν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Κ. Μηκάτη θυγατρὸς τῶν Τοσκανῶν νήσων καὶ συγγραφίδος διακεκριμένης. Τὸ τελευταῖον αὐτῆς σύγγραμμα ἀριθμεῖται εἰς τὸν Δάντην ἀγγλιστὶ δὲ συντεταγμένον, εἶναι ἄξιον τῶν ἐπαίνων τῶν ἐλευθερόφρονων καὶ τῶν φίλων τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων.

ΔΟΡΑ Δ'ΙΣΤΡΙΑ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΤΕΚΝΟΥ ΠΡΟ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΑΥΤΟΥ.

Ἐπειδὴ ὁ παῖς εἶναι τὸ τελευταῖον μόριον, εἰς ὃ ἀναλύεται ἄπαξ ἡ ἀνθρωπότης, ἡ ἐπειδὴ ὁ παῖς εἶναι μέλος καὶ στοιχεῖον οὐσιωδέστατον σύμπαντος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἕπεται ὅτι, ὁ θέλων τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν μόρφωσιν ἁπάσης τῆς ἀνθρωπότητος καὶ σύμπαντος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, πρέπει νὰ ἄρχηται ἀπὸ τῆς ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως τοῦ παιδός· ἐπειδὴ δὲ ὁ παῖς ἔχει δύο στενότατα πρὸς ἄλληλας συνδεδεμένας ὑπάρξεως ἐποχᾶς, ἤτοι τὴν πρὸ τῆς γεννήσεως καὶ τὴν μετὰ τὴν γέννησιν αὐτοῦ, ἕπεται ὅτι, ὁ θέλων νὰ ἀναπτύξῃ καὶ μορφώσῃ τὸν παῖδα, πρέπει νὰ λέξῃ ὅσ' ὄφελ καὶ τὰς δύο ταύτας ἐποχάς. Ἐπειδὴ δὲ πάλιν ἡ δευτέρα ἐποχὴ στηρίζεται ἐπὶ τῆς πρώτης, ἡ μᾶλλον εἶναι συνέχεια τῆς πρώτης, ὅπως τὸ οἰκοδόμημα στηρίζεται ἐπὶ τῶν θεμελίων καὶ συνέχεται μετ' αὐτῶν, διὰ τοῦτο ὁ θέλων νὰ ἐργασθῇ ἐπιτυχῶς ἐν τῇ τοῦ παιδὸς ἀναπτύξει καὶ μορφώσει δέον ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς πρώτης ἐποχῆς, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ πρὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ χρόνου. Ὅπως δὲ οἰκοδόμημα ἄνευ θεμελίων καὶ δένδρον ἄνευ ριζῶν δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ, οὕτως οὐδὲ ἀγωγή τις κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ παιδὸς ἐποχὴν δύναται νὰ στηριχθῇ καὶ τελεσφορήσῃ ἄνευ τῆς κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐποχὴν ἀγωγῆς. Περὶ τῆς ἀγωγῆς δὲ ταύτης, ἤτοι τῆς πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδός, ἐρχόμεθα νῦν νὰ λαλήσωμεν ὀλίγα τινα, ποταλείποντες τὰ περισσότερα καὶ μάλιστα τὰ ἀφορῶντα τὴν σωματικὴν τοῦ παιδὸς ἀγωγήν, εἰς τοὺς ἰατρούς.

Ὁ ἄνθρωπος ζῇ πρὶν ἐμφανισθῇ ἐπὶ τῆς γῆς ἐντὸς τοῦ μητρικοῦ σώματος· ὁ προεπίγειος, οὕτως εἰπεῖν, αὐτοῦ βίος εἶναι τοσοῦτον ἀναγκαῖος εἰς τὸν μέλλοντα ἐπίγειον αὐτοῦ βίον, ὅσον ἀναγκαῖος εἶναι ὁ βίος τοῦ ἐν τῇ γῇ σπέρματος εἰς τὸν βίον τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς φυτοῦ. Ἅπαντες δὲ οἱ ποὸς καλλιτεχνίαν ἀπαιτούμενοι καὶ τὴν πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ τέκνου ἀγωγὴν ἀποβλέποντες δροι ἀναφέρονται εἰς τὸν πρὸ τῆς συλλήψεως καὶ τὸν μετὰ τὴν σύλληψιν τοῦ τέκνου χρόνον. Καὶ οἱ μὲν πρὸ τῆς

τοῦ τέκνου συλλήψεως ἀπαιτούμενοι πρὸς καλλιτεχνίαν δροι ἀναφέρονται εἰς τὴν καλὴν τῶν γονέων φύσιν, οἱ δὲ μετὰ τὴν σύλληψιν ἀναφέρονται εἰς τὴν καλὴν αὐτῶν καὶ μάλιστα τῆς μητρὸς διαγωγήν.

Α'.

Ἐπειδὴ τὸ παιδίον εἶναι προϊὸν τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, καὶ ἑπομένως φέρει ἐν ἑαυτῷ τὴν φύσιν ἀμφοτέρων τῶν γονέων, ἕπεται ὅτι, ἂν μὲν ἡ φύσις τῶν γονέων ἦναι καλὴ, καλὴ θέλει εἶναι καὶ ἡ φύσις τοῦ παιδίου· ἂν δὲ ἡ φύσις τῶν γονέων ἦναι κακὴ, καὶ ἡ τοῦ παιδίου φύσις θέλει εἶναι κακή. Οἱ γονεῖς ὁμοιάζουσι πρὸς πηγὴν ὕδατος, ἐξ ἧς ἐρέουσι ῥύακες· ὅπως δὲ, ὅταν τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς ἦναι διαυγὲς καὶ καθαρὸν, διοχετεύεται διὰ τῶν ῥυάκων ἐκείνης διαυγὲς καὶ καθαρὸν ὕδωρ, οὕτω καὶ οἱ γονεῖς, καλῆς μὲν φύσεως ὄντες, μεταδίδουσι καὶ εἰς τὰ τέκνα φύσιν καλὴν, κακῆς δὲ ὄντες, μεταδίδουσι κακήν. Καὶ τῷ ὄντι ἄλλο προϊὸν προκύπτει, ὅταν ὁ βίος ἐξαντλῆται ἐκ πηγῆς ὀγιοῦς καὶ δροσερᾶς, καὶ ἐκ διανοίας ἱερᾶς καὶ εὐγενοῦς, καὶ ἄλλο, ὅταν ὁ ζωογόνος σπινθὴρ ἐκπηδᾷ ἐκ δοχείου διεφθαρμένου καὶ ἀχρειωτάτου· ἄλλο ὃν δημιουργεῖται, ὅταν οἱ γονεῖς ἐμφορῶνται ἱεροπρεπεστάτων καὶ ὑψηλοτάτων νοημάτων, συλλογιζόμενοι ὅτι ὑπηρετοῦσιν εἰς τὸ ἱερώτερον καὶ ἁγιώτερον τῆς φύσεως μυστήριον, καὶ ἄλλο ὅταν τὰ φρονήματα αὐτῶν ἦναι ποταπὰ, εὐτελῆ καὶ σαρκικὰ, ἐμοιάζοντα μᾶλλον τοῖς ἀλόγοις ζώοις ἢ τοῖς λογικοῖς ἀνθρώποις. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν πρέπει μὲν νὰ μετέχωσι τοῦ γάμου οἱ ἔχοντες φύσιν καλὴν, τουτέστιν οἱ ἔχοντες σωματικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις τελείας καὶ ὑγιεῖς· πρέπει δὲ νὰ ἀπέχωνται αὐτοῦ οἱ ἔχοντες φύσιν κακὴν, ἤτοι οἱ ἔχοντες σωματικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις ἀτελεῖς καὶ ἀσθενεῖς, ἐν οἷς καταταπτέοι εἶναι α') οἱ ἀνήλικοι καὶ οἱ παρήλικες· διότι οἱ μὲν ἀνήλικοι, ὡς ἔχοντες σῶμα εἰσέτι ἄωρον καὶ μὴ συμπαγὲς, θέλουσι γεννήσει τέκνα ἀτελῆ· οἱ δὲ παρήλικες, ὡς ἔχοντες σῶμα ἐξηντλημένον καὶ ἐκνευρισμένον, θέλουσι γεννήσει τέκνα ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατα· β') Οἱ πάσχοντες σωματικῶς· διότι αἱ σωματικαὶ ἀσθένειαι τῶν γονέων μεταδίδονται καὶ εἰς τοὺς παῖδας. Οἱ παῖδες οἱ καταγόμενοι ἐκ σωμάτων ἀσθενῶν κληρονομοῦσι σωματικὰ ὄργανα ἀσθενῆ, ἅτινα, μὴ δυνάμενα νὰ τελέσωσι κανονικῶς τὰς ἑαυτῶν λειτουργίας καὶ μὴ ἰσχύοντα ν' ἀντιστῶσι κατὰ τῶν ἐπιδρέσεων τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, δίδουσιν ἀφορμὴν εἰς πολλὰς καὶ ἐπικινδύνους ἀσθενείας. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τῶν τῆς πρώτης τάξεως καὶ τῶν τῆς δευτέρας τὰ τέκνα γεννῶνται ὠκύμορα, ἤτοι ὑπόκεινται εἰς πρόωρον θάνατον, διὰ τοῦτο, ὅσοι τούτων ἔλθωσι παρὰ τὸ πρέπον εἰς γάμου κοινωνίαν, πίπτουσιν εἰς τὸ ἔγκλημα τῆς ἀνθρωποκτονίας, καὶ τούτου ἕνεκα πρέπει νὰ τιμωρῶνται ὑπό τε τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πολιτείας διὰ τῶν αὐτῶν ἐπιτιμίων, δι' ὧν τιμωροῦνται καὶ οἱ ἀνθρωποκτόνοι· γ') Οἱ πάσχοντες πνευματικῶς· διότι οὗτοι, μεταδίδοντες τὴν πνευματικὴν αὐτῶν ἀσθένειαν εἰς τε τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀπογόνους, πληροῦσι τὴν κοινωνίαν οὐχὶ λογικῶν, ἀλλ' ἀλόγων ζώων. Μεταξὺ τῶν πασχόντων πνευματικῶς ἀριθμοῦνται οὐ μόνον οἱ βλάκες, οἱ ἠλίθιοι, οἱ παράφρονες καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ μέθυσοι, οὓς ὁ σοφὸς Πλούταρχος συμβουλεύει ν' ἀπέχωνται τῆς μετὰ τῶν γυναικῶν ὁμιλίας. Ὅπως δὲ οἱ πάσχοντες σωματικῶς πρέπει ν' ἀπείργωνται τοῦ γάμου, ὡς γινόμενοι ἀνθρωποκτόνοι, οὕτω πρέπει γ' ἀπείργωνται αὐτοῦ καὶ οἱ πάσχοντες πνευματικῶς, ὡς γινόμενοι πνευματοκτόνοι· ἐπειδὴ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ πολυτιμότερον τοῦ σώματος, ἕπεται ὅτι οἱ ἀποκτείνοντες τὸ πνεῦμα εἶναι πολὺ ἐπιβλαβέστεροι τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, καὶ τούτου ἕνεκα πρέπει ὑπὸ τῶν λογικῶν πολιτειῶν νὰ περιορίζωνται ἐντὸς τῶν φρενοκομείων, ὅπως μὴ πληρώσωσιν αὐτὰς ἀλόγων ὄντων.

Ἡ μορφὴ, τὸ μέγεθος καὶ ἡ διάθεσις τοῦ ἐγκεφάλου, τοῦ μόνου ὀργάνου τοῦ πνεύματος, μεταδίδεται διὰ τῶν τέκνων εἰς τοὺς ἀπογόνους· οὕτω δὲ φύεται καὶ σχηματίζεται ὡρισμένος τις ἐγκεφαλικὸς τύπος καὶ μετ' αὐτοῦ ὡρισμένη τις πνευματικὴ τάσις καὶ διεύθυνσις, διακρίνουσα οὐ μόνον οἰκογενείας, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρους φυλὰς καὶ ὁλόκληρα ἔθνη ἀπ' ἀλλήλων. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται διατὶ ἡ γενεὰ τῶν Βρούτων διακρίνεται κατὰ τὴν φιλοπατρίαν καὶ ἡ τῶν Κατώνων κατὰ τὴν αὐστηρότητα, καὶ διατὶ ὁ Ἰνδὸς Ἰνδὸν γεννᾷ, καὶ ὁ Ἐσκιμῶος Ἐσκιμῶον. Ἀλλ' ἂν παρατηρεῖται πολλάκις καὶ παρὰ τοῖς παισὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας διαφορὰ ἐγκεφαλικῶν μορφῶν καὶ πνευματικῶν ἰδιωμάτων, τοῦτο δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἐκ τοῦ ὅτι οὐχὶ πάντοτε αἱ αὐταὶ πνευματικαὶ ἰδιότητες ἐπικρατοῦσιν ἐν πάσαις ταῖς στιγμαῖς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, καὶ ὅτι ἐν τῷ πνευματικῷ βίῳ τοῦ παιδὸς ἐκφύονται αἱ πνευματικαὶ ἰδιότητες τῶν γονέων θέλουσι λάβει τὴν ὑπεροχὴν, αἵτινες ἐπεκράτουν παρὰ τοῖς γονεῦσι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκείνου συλλήψεως.

Α. ΣΠΑΘΑΚΗΣ.

Ο ΤΡΙΠΟΥΣ ΤΗΣ ΠΥΘΙΑΣ.

[Ἱστορικὴ ἀφήγησις.]

Α'.

Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Τροίας, ἐνῷ εἰσέτι τὰ ἐρείπια τῶν τειχῶν, τῶν νεῶν καὶ τῶν βασιλείων της ἐκάπνιζον—ἐνῷ ὑπὸ τὰ αἱματόφυρτα ταῦτα ἐρείπια ἔκειτο ὁ Πρίαμος, ὁ λαὸς καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ—ἐνῷ ἡ σύζυγος καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ αἰχμάλωτοι ἀπήγοντο πρὸς δουλείαν ὑπὸ τῶν αὐθαδῶν νικητῶν—ἐνῷ αὐτοὶ οὗτοι οἱ νικηταὶ ἀπήρχοντο οἱ μὲν ἴν' ἀποθάνωσιν εἰς τὰ βασίλεια των, οἱ δὲ θαλασσοποροῦντες ἵνα πλανηθῶσιν ἔνθεν κἀκεῖθεν ἀπὸ αἰγιαλοῦ εἰς αἰγιαλόν, ἔρημοι τῶν ἀνέμων, τῶν κυμάτων καὶ τῶν τρικυμιῶν—ἐνῷ τελευταῖον ὁ Ἀχιλλεὺς, ὁ Ἕκτωρ καὶ ὁ Ταλαμήδης νεκροὶ ἔκειντο ὑπὸ τὰ τρωϊκὰ χώματα καὶ τὰ ὀστᾶ πολυχρόνιων ἡρώων ῥοῦθνα μίγδην συνεκκέλευθον ἐντὸς ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ μεγάλου τάφου—ἡ Ἑλένη καὶ ὁ Μενέλαος, συνηνωμένοι καὶ συνδιηλλαγμένοι, ἐπανήρχοντο ἡσύχως καὶ φαιδρῶς εἰς Λακεδαίμονα, ἐν ὅτῳ πλείστῃ ἁρμονίᾳ, καὶ μόνον ἐλυποῦντο ὅτι δι' οὕτω μικρὰ πράγματα ἐτάραξαν τὸν κόσμον τοσοῦτον.

Ἀλλὰ διαπλέοντες τὰς Κυκλάδας, κατελήφθησαν ὑπὸ σφοδρᾶς τρικυμίας καὶ βλέποντες ὅτι τὸ πλοῖόν των ἐφέρετο κατὰ τῶν βράχων τῆς νήσου Κῶ, πλησίωσαν τῇ Ποσειδῶνι.

— Θεὲ, εἶπεν αὐτῷ σιγαλῇ τῇ φωνῇ ἡ Ἑλένη, βοήθησον μίαν γυναῖκα, ἥτις Σοὶ ἐμοιάζει τὴν ἀστασίαν.

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα, προσέρριψε τῷ Ποσειδῶνι χρυσοῦν τινα τρίποδα, τὸν ὁποῖον εἶχε, διασώσασα ἐκ τῆς διαπραγῆς τῆς Τροίας καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν — εὐθὺς ἔπεινα τὸ πέλαγος κατησυχάσθη.

Μετὰ ἑξακόσια ἔτη, ἓν πλοῖον Μιλησιακὸν παρέπλει τὴν Κῶ, ἐν ᾧ χρόνῳ ἁλιεῖς τις τῆς νήσου ἔρριπτεν εἰς τὴν θάλασσαν τὰ δίκτυά του· οἱ ἐπὶ τοῦ πλοίου Μιλήσιοι προέτεινον αὐτῷ ν' ἀγο-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ρόνου τὸν βίον δὲν ἔχει ἐστερξεν ὁ Ἕλλην καὶ ἀναλύσαντες τὰ βίβλια, σφιγγει ἐν αὐτοῖς τὴν τρίοδον τῆς Ἑλένης.

Ἀγὼν ἀναλύσαντος δέκατος ἑνδέκατος μετὰ Κῶων καὶ Μιλησίων, διαφερθέντων πρὸς ἀλλήλους τὸν θαυμασιον...

Οἱ μὲν λέγουν ὅτι ὁ Ἕλλην, διαπραγματευόμενος, δὲν ἠνώχλα νὰ καλάσῃ εἰμὴ τοὺς ἀγρευθησομένους ἰχθῦς, οἱ δὲ ἑπόμενον λέγοντες ὅτι ἀνάλωτος πᾶν ἀτιθάνευτο, Ὁ πάλαιος μισρού δὲν ἀπορότατο, ἔτυχε, πρὸς ἀπορυγὴν τοῦ κακοῦ, καταφύγων εἰς Δῆλον καὶ τὸ χρυσίον συνεβούλευσε τὰ πράγματα, διατάξαν νὰ δοθῇ ὁ τρίπους τῷ σοφῷ τῶν σοφῶν.

Τίς ἦν ὁ τὸν σοφὸν σοφὸς οὗτος;

Ἰδοὺ νέον ζήτημα οὐχ ἧττον δυσ[illegible] περὶ τοῦ Θέλου τοῦ Ἑλλῆνος.

Συνεπορεύοντο ἐπὶ μακρὸν, ἀγνοοῦντες τίνα ὁδὸν νὰ πραγματεύσωσι ἕκαστος τῶν ἑπτὰ σοφῶν, οἵτινες τότε ἤνθουν ἐν Ἑλλάδι.

« Δόξα! οὗτοι δύνανται νὰ μᾶς ὁδηγήσωσιν ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν, εἶπέ τις τῶν βουλευομένων, καὶ ἐς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τοῦ πλουσιωτέρου. Ὁ Θαλῆς οἰκίσατο ἐν Μιλήτῳ, δῶτε προτείνωμεν αὐτῷ νὰ δεχθῇ τὴν προσφοράν.»

— Ἂ Σὺ, εἶπον τῷ Θαλῇ, Σὺ, ὅστις εἰσέδυσας εἰς τῆς φύσεως τοὺς κόλπους καὶ ἐπεκάλυψας τὰ μεγαλείτερα αὐτῆς μυστήρια, Σὺ, ὅστις ἀνεκάλυψας ὅτι τὸ μόνον στοιχεῖον εἶναι τὸ ὕδωρ καὶ ἐξ αὐτοῦ γεννῶνται τὰ λοιπὰ, Σὺ, ὅστις ἀπόδιδας τῇ κόμῃ ψυχὴν καὶ γιγνώσκεις ὅτι ἡ ψυχὴ αὕτη εἶναι συνημμένη καὶ συμφυὴς τῇ ὕλῃ, Σὺ, ὃν ὅλη Θαλῆ, ἐν ταῦτα πάντα ἀληθεύων, δέχθητι τὸν χρυσοῦν τοῦτον τρίποδα, τὸν ὁποῖον ὁ Ἀπόλλων ἐπέταξεν ἡμῖν νὰ δώσωμεν τῷ σοφῷ τῶν σοφῶν.

— Φίλοι μου, ἀπεκρίθη ὁ Θαλῆς, ἂν ταῦτα πάντα ἠλήθευον, ἂν ἐγὼ αὐτὸς ἤμην πεπαιδευμένος περὶ τούτου καὶ ἐν κατεπόνουν ἐντολῆς νὰ εἴπω ὅ,τι δὲν ἠξεύρω, πραγματικῶς ἤθελον νομίζει ἑμαυτὸν σοφόν· ἀλλὰ μάταν νομίζω ἀναφανῶν τὸ μέγα τῆς φύσεως αἴνιγμα εἶναι ἐντὸς εἴτε ἐκτὸς ἐμαυτοῦ, τὰ πράγματα βλέπω κἀγὼ ἐκείνης λεπτῷ ὡς καὶ ἄλλοι. Ταῦτα λέγων, γνωρίζω, ἐξομολογοῦμαι τὴν σχολὴν τὸ ἀπέραντον, ἀλλ' ἀκίνητον τοῦ Ἀπόλλωνος· (ἐπειδὴ οὗτος οὔτε ἀποστέλλει) τίς δύναται νὰ κρίνῃ τὴν ἀλήθειαν; Ἐπιχείρησα τὴν κατασκευὴν πυρὸς διὰ τοῦ ὕδατος, καὶ ἐν τοσούτῳ εἶσθε ἴδιν ὑπάρχει τίνι τρόπῳ τὸ ὕδωρ ἀποτελεῖ λίμνας φωτὸς ἐπὶ τοῦ ἄλλου. Ἡ ψυχὴ τὴν ὁποίαν λέγλησα ν' ἀποδώσω τῷ σώματι ἴσα δὲ αὐτῆς κανονίσω τὰς κινήσεις καὶ αἰτιολογήσω τὰς ἐναργείας, ἀναμφιβόλως καλὸν τι χρῆμα καὶ ἀγαθὸν ἤθελεν εἶσθαι ἂν ἠδυνάμην συγχρόνως νὰ ἐξηγήσω τίνι τρόπῳ ἡ καθόλου αὐτὴ ψυχὴ, μία καὶ ἡ αὐτὴ οὖσα, ἐναργεῖ ἐν τε τῷ γυρὶ καὶ τῇ περιστερᾷ, ἔν τε τῇ σφηκὶ καὶ τῷ ἐλέφαντι· καὶ ἰδοὺ ποῦ κεῖται ὁ φραγμὸς, ὁ διαχωρίζων μου τὴν πορείαν, ἐν τῇ ἀναριθμήτῳ ποικιλίᾳ τῶν μετασχηματισμῶν τῆς ψυχῆς, ἥτις συγχέει μου τὴν διάνοιαν. Ἂ παρέργου ἄλλ' εἶν' ἐπιτρέπει, καὶ αἱ μελέται, εἰς ἃς καταγίνομαι, εἶσιν ἐξ ἐμῶν αἰτίαι ἴσως ἧσσον θέλουσι βυθίζει τὸν ἀσθενῆ νοῦν τῶν ἀνθρώπων εἰς μέγιστον χάος, εἰς σκότος ἀτελεύτητον. Καλῶς μου σοφίαν ἔ,τι ἴσως δὲν εἶναι εἰμὴ παραφροσύνη, δὲν μεταδῶ τούτοις καὶ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ μάθῃ τις ὅ,τι δὲν ἠξεύρω τῷ ἀνθρώπῳ, τὸ κατ' ἐμὲ, δὲν εὑρίσκω τί τὸ διαφέρον. Μολαταῦτα, ἴσως μὴ δυναμενοῦσι τοὺς ἡμετέρους μαθητὰς, καὶ ἐπειδὴ ἴσως, τοῦ χρόνου προϊόντος, μέρος τι, ἴσως καὶ πλεῖστον, τοῦ βαθέως σκότους θέλει διασκεδασθῇ, δίδω αὐτοῖς τὸ παράδειγμα ἐλπίζων τε καὶ θαρρῶν· ἀλλὰ πολλάκις ἀποπλανῶμαι ἐγὼ αὐτὸς τῆς ὁδοῦ τὸν ὁποῖον ὑποδεικνύω εἰς τοὺς μαθητάς μου καὶ ἀγνοῶ ποῦ εὑρίσκομαι. Τὸ ὕδωρ φέρετε τῷ Σόλωνι, ὅστις πρὸς μόνον τὸ ὠφέλιμον ἀφορᾷ καὶ ὅστις παταγίνεται τὸν ἄνθρωπον σπουδάζων καὶ αὐτὸν ἐπιεικέστερον προθέμενος τὸ νὰ βελτιώσῃ καὶ κατασκήσῃ αὐτὸν δικαιότερον καὶ αὐτυχέστερον.

Οἱ πρέσβεις ἀπῆλθον εἰς Ἀθήνας, παρεγένοντο εἰς τὸν οἶκον τοῦ Σόλωνος καὶ ἀποκαλοῦντες τὸν ἄνδρα σοφὸν τῶν σοφῶν, προσέφερον αὐτῷ τὸν χρυσοῦν τρίποδα.

— Εὕρετε τὴν ἄρα, εἶπεν αὐτοῖς ὁ νομοθέτης τῶν Ἀθηνῶν, ἴσα ἴσα ἀφ' ἧς στιγμὴν κινδυνεύω ν' ἀποβάλω τὰς φρένας. Φίλοι μοὶ, ἔρχομαι ἐκ τῆς ἀγορᾶς, ὅπου πάντες σχεδὸν εἶδον δυσαρεστημένους. Οἱ μὲν πένητες κατηγοροῦσί μου ὅτι ὤφθην κλίνω μᾶλλον πρὸς τοὺς πλουσίους, οἱ δὲ πλούσιοι ὅτι φείδομαι πολὺ τῶν ἀστῶν, [illegible] οἱ ἄστοι θέλουσιν ἕκαστος ὑπὲρ ἑαυτοῦ μὲν τοὺς νόμους, ἐπὶ βλάβῃ δὲ τῶν λοιπῶν· ἀλλὰ ταῦτα ἀσήμαντά εἶσιν, ὡς πρὸς τὰ συμβαίνοντά μοι κατ' οἶκον. Βλέπετε τὴν νέαν ἐκείνην δούλην, ἥτις ἐκεῖ, παρὰ τὴν γωνίαν, κλαίει χαλεπαίνουσα; εἶναι δαίμων ἐνσαρκωμένος, ἕνεκα τοῦ ὁποίου καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀκούω ἀπὸ τοῦ πλησίον μέρους ἤγγισε τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος καὶ ἐντοσούτῳ μ' ἐπηλήττει καὶ ἐν τοσούτῳ ἐκμάνει θεωροῦσα ἑαυτὴν φρονιωτέραν ἐμοῦ.

— Ναὶ, ναὶ, ἀνέπραξεν ἡ Γλυκερία, χιλάκις φρονιμωτέρα, διότι τολλάκις ἐγὼ ἀγαπῶ τὴν δικαιοσύνην, δὲν ἐνοχλῶ κανένα καὶ ἀρέσω ἕκαστον νὰ πράττῃ ὅ,τι θέλῃ.

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα, ἐπανέλαβεν ἀρδονώτερον τὰ δάκρυα.

— Φεῦ! μὴ τὴν λυπῆτε, εἶπέ τις τῶν πρέσβεων εἶναι τόσῳ ὡραία!

— Καὶ βέβαια ὡραία! αὐτὴ νομίζει τοῦτο, ἀλλ' ἀγνοεῖ ἡ ἀθλία ὅτι ἀσχημονεῖ ἕνεκα τῆς κακίας της.

— Καὶ λοιπὸν, ἐνῷ ἀσχημονῶ, ἐπανέλαβεν ἡ Γλυκερία, διατί δὲν μὲ πωλεῖς; διατί δὲν μ' ἀποβάλλεις τοῦ οἴκου σου;

— Καὶ ποῦ θέλεις ὑπάγῃ, ἀνόητος; ποῦ θέλεις εὑρῇ κύριον ἄλλον ἀγαθὸν καὶ ἐπιεικῆ ὡς ἐμέ;

— Ὦ! ὦ! ἀγαθὸς καὶ ἐπιεικὴς, ὅστις δὲν μοὶ δίδει οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐλευθερίαν!

— Καὶ γνωρίζετε, ὦ ἄνδρες, ἐκανέλαβεν ὁ Σόλων, ὁπόταν ἐλευθερίαν ἐπιθυμεῖ; νὰ βλέπῃ ἐλευθέρας εἰς τὸν οἶκόν μου εἰσερχόμενον αὐθαδῆ τινὰ νεανίαν, τοῦ ὁποίου ἐρωτικὴ καὶ ὅστις ἀδιακόπως περιφέρετε τὴν οἰκίαν· ἅμα δ' ἔξέλθω, εἴτε εἰς τὴν βουλὴν, εἴτε εἰς τὸ Λύκειον τερπόμενος, ὁ νέος εἰσέρχεται, καὶ ἂν ποτε καταλάβω αὐτοὺς κατὰ μόνας, τὴν δικαιολογίαν ἔχομεν ἕτοιμον καὶ συντομωτάτην· οὗτος εἶναι κάλλιον νεώτερος καὶ ὡραιότερος, μὲ λέγει.

— Βεβαιότατα, ἐπεφώνησεν ἡ δούλη, καὶ νεώτερος καὶ ὡραιότερος εἶναι· ἂν δὲ θέλῃς, μετέπεμψε τὸν νέον καὶ οἱ ξένοι οὗτοι ἂς κρίνωσιν.

— Εἰς κόρακας, γύναιον ἀχρεῖον, ἀνέκραξε παροργισθεὶς ὁ Σόλων, εἰς κόρακας καὶ σὺ καὶ σὺ, καὶ ἐκστομίσας λέξιν.

— Ὁ ἀκόλαστος νεανίας τοῦ ὁποίου ἐρωτικὴ, ἡμειδίασε λέγων ὁ Σόλων, ἀποτείνων τὸν λόγον πρὸς τοὺς πρέσβεις, καλεῖται Πεισίστρατος· καίτοι δὲ πολυτρόπως εὐεργέτησα καὶ ἐδίδαξα αὐτὸν ἐμπαίζει πάντοτε καὶ τὰς διδασκαλίας καὶ τοὺς νόμους μου.

— Καὶ τοὺς νόμους σου;

— Καὶ τοὺς νόμους μου, ἀδιαπόνως ἐπαναλέγων μοι τὸ τοῦ Σκύθου Ἀναχάρσιδος — « οἱ νόμοι σου ὁμοιάζουσιν ἀράχνης ἱστῷ, ἱκανῷ μὲν περὶ τὸ συλλαμβάνειν τὰς μυίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς μεγάλας μύλας, ὅτι αὗται διαρρηγνύουσιν αὐτὸν διερχόμεναι.

— Καὶ διατί τὸν αὐθάδη δὲν ἀποβάλλεις τῆς οἰκίας σου;

— Νὰ τὸν ἀποβάλω! καὶ πῶς, ὅταν δύναται κρυφίως τε καὶ διὰ τῆς βίας νὰ εἰσέρχηται; ἀγνοεῖτε ὑμεῖς τὸ δελεαστικὸν καὶ πανοῦργον ἦθος τοῦ νεανίου, ὅστις ἀντεξαιρέτως διέφθειρέ μου ὅλους τοὺς δούλους ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ ἐσχάτου· δὲν φείδεται μήτε παρακλήσεων, μήτε δακρύων, μήτε δώρων· κλήρης χέρητος καὶ εὐφυΐας, ἐμὲ πολλάκις ἀφοπλίζει· Ματαίως κοπιῶμεν, σεβασμέ μου διδάσκαλε, μέλλει, συνερίζοντες περὶ μιᾶς δούλης! ἀνέλκομεν, ἐγὼ μὲν τὴν ὑμετέραν, σὺ δὲ τὴν ἡμετέραν ἡλικίαν, δὲν σοὶ παρεχώρουν τὴν Γλυκερίαν; Ἐννοεῖτε δὲ οἵαυθεν ὅτι τοὺς λόγους τούτους ἀκούω κατ' ἐπανάληψιν, ἂν δ' ἐκὶ τέλους ἀπελπισθῇ τοῦ νὰ μὲ πείσῃ ἀπέρχεται ἐγκαλῶν με καὶ διακωδωνίζων μου τὸ ὄνομα εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ ζηλοτυπίᾳ καὶ ἔρωτι. Καίτοι νέος, ἰσχύει μᾶλλον ἐμοῦ παρὰ τῷ δήμῳ· θωπεύει καὶ περιποιεῖται τοὺς μὴ ἔχοντας εὐμενῶς πρὸς τὴν πολιτείαν μου, εὐθὺς δ' ἐπειτα ἔρχεται λέγων μοι ὅτι, ἄνευ αὐτοῦ, δὲν θέλω κατορθώσῃ τι ὑπὲρ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, ὅτι δὲν γνωρίζω τὸν χαρακτῆρά των, μὴ χαλιναγωγῶν τὰς φυσικὰς αὐτῶν κλίσεις, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι εἶσι κενόδοξοι, πυῤῥοι, ἄβουλοι, ἰδιότροποι, ἀγνώμονες, καινόσπουδοι, ὅτι φείσποτε ἀπὸ μορίας θέλουσι πίπτει εἰς μωρίαν, ἂν μὴ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ἐπιδέξιος καὶ ἀκλόνητός τις ἀνὴρ, γινώσκων τίνι τρόπῳ ἄγονται καὶ φέρονται οἱ τοιοῦτοι, καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔσται αὐτός.

— Ὦ! τοῦ ἀστείου, ὦ! τοῦ τολμητίου, ἐπεφώνησαν οἱ πρέσβεις.

— Πρόσθετε καὶ τοῦ ἐπιφθόνου, ἐπεῖπεν ὁ Σόλων· ὡς ἔλεγον πρὸ μικροῦ, ἔχει τὸ πλεονέκτημα τοῦ πολακεύων τὰ πλήθη, ὅπερ ἐστὶν ἡ τέχνη τοῦ ἄρχειν. Ὅτι τοὺς Ἀθηναίους θέλει συλλάβῃ εἰς τὰ δίκτυά του, μετὰ παρρησίας καὶ καυχώμενος κηρύττει τοῦτο· εἶτα δὲ, παροξύνων με διὰ τῶν ἀπειλῶν αὐτοῦ, προκαλεῖται καὶ ἀγῶνα ἀλλόκοτον—τὸν ἀγῶνα τοῦ μὴ ἀγαπᾷν αὐτὸν καὶ τελευταῖον ὁρκίζεται μοι ἐπ' ὀνόματι τῶν ἐρωτικῶν αὐτοῦ Θεῶν ὅτι ἐκὶν ἀέκων ἔσομαι πάντοτε φίλος του. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὁ οὕτω εὐχερῶς ὑποχωρῶν εἰς δύο νεανίας, καταθορυβοῦντας καὶ καταβλίβοντας τὴν καρδίαν του, δὲν εἶν' ὁ παρ' ὑμῶν ζητούμενος σοφός. Ἡ ἐμὴ συμβουλὴ εἶναι ν' ἀπέλθητε εἰς Μίλητον πρὸς τὸν Θαλῆν, ὅστις διάγει εἰρηνικῶς, ἐν ἑαυτῷ καὶ μόνῳ συγκεντρῶν τὴν εὐδαιμονίαν του.

— Εἰς ἄκεινον πρῶτον ἀπεστάλημεν, ἀπήντησαν οἱ πρέσβεις· ἀλλ' ὡς σὺ, οὕτω καὶ ὁ Θαλῆς ἐξωμολογήθη ἡμῖν ἀδυναμίας καὶ παραλογισμούς.

— Μὴ καὶ τοῦτον βασανίζῃ ἄλλη τις Γλυκερία, ἐρωτικῶς ἔχουσα πρὸς ἄλλον τινὰ κόβαλον, ἢ μὴ καὶ οὗτος ευβερνᾷ λαὸν ἀπειθῆ, τοῦ ὁποίου οὐδέποτε δύναται νὰ συμβιβάσῃ τὰ πράγματα;

— Ὄχι, ἀλλ' ὡς σὺ περὶ τὸ διοικεῖν τοὺς ἀνθρώπους, οὕτω καὶ ὁ Θαλῆς μυρίας εὑρίσκει δυσχερείας περὶ τὸ συνδυάσαι τὰ στοιχεῖα· διὰ αὐτὸ δὲ τοῦτο, λέγει παράφρων ἐστὶν, ὅτι ζητεῖ τὴν ἐξήγησιν τῶν ὅσων δὲν ἐννοεῖ.

— Ἀπέλθετε λοιπὸν πρὸς τὸν Βίαντα, εἶπεν ὁ Σόλων, ὅστις διατελεῖ ζῶν ἐν ἡσυχίᾳ ἐν τῇ μικρᾷ πόλει αὐτοῦ Πριήνῃ, κατηγνίσμενος εἰς τὰ αἰνίγματα τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου καὶ εἰς τοὺς λογογρύφους τοῦ βασιλέως τῆς Αἰθιοπίας· ὡς πρὸς τὰ μυστήρια τῆς φύσεως, παρρησίᾳ ὁμολογεῖ τὴν περὶ τούτων ἀγνοιάν του, ἀφίνει τὸν κόσμον εἰς τὴν ἰδίαν φορὰν, μὴ ζητῶν αἰτίας, καὶ ἵνα ἀπαλλαγῇ ὅλως τῶν φροντίδων καὶ ταραχῶν παρητήθη καὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ πλούτου.

Ἀπῆλθον οὖν οἱ πρέσβεις πρὸς τὸν Βίαντα.

Ε. Ι. Π.

Ο ΒΙΟΣ

Τί εἶμ' ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ ἀπεράντου κόσμου;
Εἷς κόκκος εἰς τὴν ἔρημον, εἷς χάλιξ τῆς θαλάσσης,
Καὶ γίγας τὸ στερέωμα αὐτὸ ἄπλουτ' ἐμπρός μου
Κ' ἐπάνωθεν εἶν' ἡ ψυχή τῆς κτίσεως ἀπάσης.

Μωρὸς ἐγὼ ἐὰν εἰς τὴν μικρὰν παλάμην μου νὰ δράξω
Τὸ ἄπειρον ἐκόθησα, τὴν γῆν καὶ τοὺς ἀστέρας
Καὶ εἰς ἓν νεῦμα μου ζητῶ τὸ πᾶν νὰ ὑποτάξω,
Τὰ πνεύματα τῶν θαλασσῶν, τὸ πῦρ καὶ τοὺς ἀέρας.

Κ' ἐνῷ ζητῶ τὴν κορυφὴν βουνοῦ χιονοβόλου
Νὰ ἀναβῶ, ὦ! λησμονῶ τῆς γῆς ὅτ' εἶμαι σκώληξ
Ὅτι μηδὲν ἐνώπιον τοῦ κόσμου εἶμαι ὅλος
Καὶ σβέννυμαι μ' ἓν φύσημα, ὡς σβέννυτ' ἡ πομφόλυξ.

Μ' ἐλπίδας τρέφομαι ψευδεῖς, μὲ μάγους ὀπτασίας,
Μὲ ὄνειρα εὐφροσύνα τὸν βίον διανύω
Καὶ εἰς τὸ μέλλον προσδοκῶν στιγμὰς εὐδαιμονίας
Ἐξαίφνης πρὸ τοῦ τέρματος τὸ στάδιόν μου κλείω.

Δὲν μοὶ ἀρκοῦσιν ἅπασαι αἱ ἡδοναὶ τοῦ κόσμου!
Ἡ γῆ μοὶ φαίνετ' εὐτελὴς καὶ φαύλη κατοικία . . .
Καὶ ὅμως μὲ τὸ δρέπανον ὁ θάνατος ἐμπρός μου
Μὲ περιμένει, ! ἄφες με, ὦ! ἄφες μ' ἀπλησία!

Κ' ἐνῷ βραδὺς ὁδοιπορῶ, ταχὺς περᾷ ὁ χρόνος,
Παρέρχονται τὰ ἔτη μου ὡσεὶ ἡμέρα μία
Καὶ τῆς χαρᾶς προσέρχεται διάδοχος ὁ στόνος,
Ὦ! ἄφες, ἄφες μ' εὐτελὴς καὶ πλάνος ὀπτασία!

Ἡ δόξα εἶναι ὄνειρον τῆς Τύχης καὶ ἀπάτη!
Ὅταν παρέλθῃ αὕτ' ἡ νὺξ κ' ἐγείρῃ ἡ πρωΐα
Παρέρχεται· καὶ ὄπισθεν ἐν ἴχνος δὲν χαράττει·
Ὦ! ἄφες μ' ἄφες μ' εὐτελὴς κενὴ φιλοδοξία!

Τῆς δόξης ἡ πολύζηλος πορφύρα ἐκτυφώσει
Τὸν μῶμον, ὡς ὁ ἄνεμος τὴν μαύρην τριημυίαν,
Καὶ ἀλαζὼν κεφαλὴν ὁ φθόνος τόν' ἐγείρει
Κ' ἐνδύεται μὲ τὴν αἰσχρὰν τοῦ ψεύδους πανοπλίαν.

Δὲν θέλω δόξαν Καίσαρος ἢ θησαυροὺς τοῦ Κροίσου·
Ἐρρέτωσαν διὰ παντός! Δὲν μὲ εὐφραίνουν πλέον
Θέλω τὸν βίον ἥρεμον ὡς λίμνην παραδείσου,
Ἀνέφελον, γαλήνιον ἐν μέσῳ τῶν ἀνθέων.

Θέλω νὰ ζῶ ὡς ἄγνωστος κογχύλη, ἓν ἐξασφαλίσῃ
Δὲν θέλωσιν ἠλεύσεται τῶν μέλλον λαμπρὸν καὶ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ἀλλ' εἰς τὰ βάθη, τῆς νὰ ζῇ μακρὰν τῆς τύρβης πάσης,
Καὶ ἂν ὁ θόμος τῶν βουνῶν τὴν αὔραν ν' ἀναπνέω.

Κ. ΞΕΝΟΣ.

ΚΑΕΩΝ καὶ ΙΔΝΘΗ.

(Διήγημα διὰ τοὺς παῖδας).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Τί ἔγεινον ἡ Ἑλένη ἀφοῦ ἐγκατέλειψε τὰ τέκνα της.

Οἱ ἀναγνῶσται ἐνθυμοῦνται ὅτι ἡ Ἑλένη εἶχεν ἐπιστρέψει εἰς τὴν μεγάλην ἀπιδιὰν τῆς ὁποίας τὸν καρπὸν ἤθελε συναθροίσει διὰ τὰ τέκνα της.

Ἀφοῦ ἐπλήρωσε τὸ κάνιστρον καὶ τὸ περίζωμά της, ἡτοιμάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ τέκνα της, ὅτε εἶδε νὰ ἔρχωνται διευθυνόμενοι ἐκ τοῦ πλαγίου δρόμου πρὸς αὐτὴν δύω ἱππεῖς τρέχοντες βιαίως. Οἱ ἄνδρες οὗτοι εἶχον τι ἀποτρόπαιον, ὥστε ἡ Ἑλένη, ἂν καὶ γεννεία, ἐφοβήθη λίαν—«Ἀ! Θεέ μου! διελογίζετο, φθάνει νὰ μὴ εἶδον τὰ τέκνα μου καὶ νὰ μὴ τὰ ἐκακοποίησαν.» Ἡ μὲν ἀνησυχία της δὲν τὴν ἄφισε νὰ μένῃ πλησίον τοῦ δένδρου, τὸ ὁποῖον τὴν ἔκρυπτε τῶν βλεμμάτων των, ἡ δὲ μητρικὴ φιλοστοργία της τὴν ὤθησε πρὸς τὸ μέρος, ἔνθα ἐγκατέλειψε τὰ τέκνα της.

Οἱ ἱππεῖς τότε τὴν εἶδον, τὴν παρετήρησαν· ἔπειτα δὲ, ῥίψαντες ἕκαστος ἰδίᾳ πόρῃ ταχὺ βλέμμα διὰ νὰ βεβαιωθῶσιν, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἐκεῖ πλησίον μάρτυς, ἔκλεισαν τὸν δρόμον τῆς Ἑλένης, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ κίνημα τοῦτο τῶν ἱππέων ἐπροξένησε τοσοῦτον τρόμον, ὥστε κατέστη ὠχρὰ ὡς ὁ θάνατος καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ κάμῃ οὐδὲν βῆμα διὰ νὰ σωθῇ.

«Γύναι, τί κάμνεις ἐδὼ; ἐφώνησεν ὁ εἷς τῶν ἀγνώστων, προσηλώσας ἐπ' αὐτῆς τοὺς ὀξεῖς του ὀφθαλμούς.

— Θεέ μου! Κύριε, ἦλθον διὰ νὰ συναθροίσω ἀγρίους καρπούς, ἀπεκρίθη ὅλως τρόμουσα.

— Εἶσαι μόνη ἐδὼ; ἠρώτησεν ὁ ἕτερος ἱππεύς.» Ἀναμφιβόλως, ἡ Ἑλένη ἀποστρέφετο τὸ ψεῦδος· ἀπεφάσισε ὅμως νὰ ψευσθῇ, φοβουμένη μήπως ἐκθέσῃ τὰ τέκνα της καὶ εἶπε τεταραγμένως. «Μάλιστα, μόνη.»

— Τόσῳ μὰ λλίτερον; ἐπανέλαβεν ὁ πρῶτος, θὰ μᾶς ἀκολουθήσεις.

— Νὰ σᾶς ἀκολουθήσω; ἐφώνησεν ἡ Ἑλένη ἐντρόμως· νὰ σᾶς ἀκολουθήσω; ὦ! ἔλεος, εὐσπλαγχνίσθητε μου. Τί ἔκαμον διὰ νὰ στερηθῶ τῆς ἐλευθερίας μου. Εἶναι λοιπὸν ἔγκλημα τὸ νὰ συλλέγῃ τις ἀπὸ τὸ δάσος ἀγρίους καρπούς διὰ νὰ καταπραΰνῃ δεινὴν πείναν;

— Εἶσαι τρελλὴ καὶ σὺ καὶ τὰ ἀπίδια σου· εἶπεν ὁ δεύτερος μὲ γέλωτα θηριώδη· φόλαξέ τα καὶ φάγε τα, ἐὰν θέλῃς· ἡμεῖς θὰ σὲ ἀπαγάγωμεν θέλουσαν καὶ μή.

— Καὶ διατί, κύριοι, τί μὲ θέλετε; ὦ! σᾶς παρακαλῶ ταπεινῶς ἀφίσατέ μοι, εἶπεν ἡ Ἑλένη γονατίζουσα ἔμπροσθεν αὐτῶν· εὐσπλαγχνίσθητέ μου. Σᾶς εἶπον ψεῦδος· δὲν εἶμαι μόνη· ἐκεῖ κάτω, ὄπισθεν τῶν χαμοκλάδων αὐτῶν, κάθηνται τὰ δύο μου πτωχὰ τέκνα, δυστυχῆ ὀρφανὰ καὶ ἐγκαταλελειμμένα παρὰ πάντων. Δὲν ἔ[illegible] ὀδὲν στήριγμα εἰμὴ τὸν Θεὸν καὶ ἐμέ. Μὲ περιμένουσι μετ' [illegible]ατέ μοι νὰ ἐπιστρέψω εἰς αὐτά· μὴ ἐπανα-

— Δὲν ἀστειευόμεθα· ὄχι, μὰ τὴν πίστιν μας· πρέπει νὰ ἔλθῃς μαζύ μας, διότι καὶ ἡμεῖς ἔχομεν ἀνάγκην τοιούτου ὑποκειμένου ὡς σύ. Ὅσον διὰ τὰ παιδάριά σου, ἐὰν λέγῃς ἤδη τὴν ἀλήθειαν, θὰ δυνηθῶσι νὰ ἐξέλθωσιν ἄνευ σοῦ ἀπὸ τὸ δάσος. Ὑπάγωμεν! ταχέως· ἵππευσε ἐδὼ, ἄλλως.... Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, ἔσυρεν ἐκ τοῦ κόλπου του πιστόλιον, ὅπερ διηύθυνε ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς Ἑλένης, τοσοῦτον δὲ πλησίον, ὥστε αὕτη ὠπισθοδρόμησε λειποθυμήσασα.

Οἱ κακοῦργοι ὠφεληθέντες τῆς περιστάσεως, καὶ καταβαλόντες ὅλας των τὰς δυνάμεις ἔθεσαν τὴν δυστυχῆ ἐπὶ τοῦ ἵππου. Εἷς αὐτῶν ἐκάθησεν ὄπισθεν αὐτῆς καὶ διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς ἐκράτει αὐτὴν, διὰ δὲ τῆς ἄλλης τὸν χαλινόν· οὕτως ἀνεχώρησαν ἀμφότεροι [illegible]. Τότε ἡ Ἑλένη ἀναλαβοῦσα ἐκ τῆς ἀναισθησίας της, ἐφώνησεν «ὦ τέκνα μου! δυστυχῆ μου τέκνα!» ὅπερ καὶ ἤκουσαν ὁ Κλέων καὶ ἡ Ἰάνθη μολονότι ἦσαν ἀρκετὰ μακρὰν.

Μετὰ μίαν ὥραν, οἱ ἄγνωστοι διῆλθον τὸ δάσος. Ἔπειτα ἀφίσαντες τὸν εὐθὺν δρόμον εἰσεχώρησαν ἐντὸς τῆς πυκνότητος τῶν δένδρων. Μετὰ ταῦτα κατέβησαν ἀπὸ τοὺς ἵππους των καὶ μαστιγώσαντες αὐτοὺς «ὑπάγετε ὅπου θέλετε, δὲν σᾶς ἔχωμεν πλέον ἀνάγκην» εἶπον. Οἱ κ. ἄγνωστοί μας τὰ εἶχον ἁρπάσει ἀπὸ ἓν λειβάδιον καὶ τὰ ἔβαλον τοὺς χαλινούς των, τοὺς ὁποίους ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν πρὸς τοῦτον τὸν σκοπόν.

«Ὅσον δι' ἐσὲ, εἶπον εἰς τὴν Ἑλένην θὰ περιπατεῖς ἀναμέσον μας.» Ἐπὶ ματαίῳ τοὺς παρεκάλει νὰ τὴν ἀφίσωσι νὰ ἐπιστρ[illegible] εἰς τὰ τέκνα της. Ἔπρεπε νὰ ὑπακούῃ εἰς τὰς ἀπειλάς των.

«Καλὰ! ἂς πληρωθῇ λοιπὸν ἡ θέλησις τοῦ Θεοῦ!» εἶπε τότε ἡ Ἑλένη βλέπουσα πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ χριστιανικὴ καρτερία ἐνίσχυσε τὴν καρδίαν της.

Μίαν ὥραν περίπου ἐπεριπάτουν ἐντὸς δάσους δυσβάτου. Αἱ ἔλαφοι, τὰ ζορκάδια ἔφευγον ἀπὸ τὸν φόβον των. Ὑπερμεγέθης τις ἀγριόχοιρος δεικνύων τοὺς μακροὺς ὀδόντας του ἐφαίνετο καταφρονῶν τοὺς ὁδοιπόρους καὶ ἀφίνων αὐτοὺς νὰ διέρχωνται ἔμπροσθεν του διότι δὲν τὸν ἐπείραξαν. Τέλος ἔφθασαν εἰς τοὺς πρόποδας λοφίσκου, κεκαλυμένου ἀπὸ αἰωνοβίους ὄρυς. Τὸ δὲ δάσος τοῦτο ἐφαίνετο ὅλως ἀδιάβατον διότι ἦτον ἐμπεφραγμένον ὑπὸ παχέων χαμοκλάδων. Ὁ μὲν εἷς ἐσφύριξε τότε τοσοῦτον δυνατὰ ὥστε ἡ ἠχὼ ἠδύνατο νὰ φέρῃ βλάβην εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς ἀκοῆς, ὁ δ' ἄλλος θέσας τὸ ὠτίον του εἰς τὴν γῆν ἤκουε προσεκτικῶς «Καλὰ, εἶπε, τοὺς ἀκούω νὰ περιπατῶσι.» Μετά τινα στιγμὴν τὰ χαμόκλαδα ἠνεώγησαν καὶ ἀνθρώπινος κεφαλὴ παρουσιάσθη ἐν τῷ μέσῳ.

—«Ἀ! ἐπέστρεψας ἀμέσως, εἶπεν ὁ ἄνθρωπος οὗτος,» καὶ παρατηρῶν τὴν τρέμουσαν Ἑλένην «Τί συνέξατε ἀπ' ἐκεῖ;

— Μίαν γυναῖκα καθὼς βλέπεις, κὺρ Δῆμο.»

Τότε δὲ ἀπεσύρθη οὗτος διὰ νὰ εἰσέλθωσιν οἱ σύντροφοι του.

—«Πέρασε ἐμπρὸς, εἶπεν ὁ εἷς τῶν κακούργων εἰς τὴν Ἑλένην καὶ μὴ φοβεῖσαι· θὰ εὕρῃς καλὴν συνοδείαν.» Ἡ Ἑλένη ὑπήκουσε, διότι πᾶσα ἀντίστασις ἦτο ἀνωφελής. Ἐντὸς στιγμῶν τινων, κατέβησαν διὰ σκοτεινοτάτου καὶ στενωτάτου ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὑπογείου εἰς ἐκτεταμένον σπήλαιον, ἐνῷ ἑκατὸν ἄλλοι ἄνδρες, ἄγριοι τὴν ὄψιν, ἐκοιμῶντο χαμαί. Ἐσηκώθησαν καὶ συνεχάρησαν τοὺς συντρόφους των διὰ τὴν εὐτυχῆ καὶ αἰσίαν ἐπάνοδον αὐτῶν.

—«Καλῶς! ἐκάματε καλὲς δουλειὲς; ὁ Ἑβραῖος δὲν ἐχάθη ἀκόμη;» τοιαῦται ἦσαν αἱ πρῶται ἐρωτήσεις των.

—«Ὄχι, πάντοτε ἐγρήγορος καὶ ὑγιὴς, ὁ γέρων μας Ἐφραὶμ, ἀπεκρίθη εἷς ἕτερος· μετὰ ἐννέα ἡμέρας θὰ ὑπάγωμεν εἰς αὐτὸν διὰ νὰ πάρωμεν ἀληθῶς ἀργύρια ἀνταλλάσσοντες μὲ νομίσματα τοῦ ἐργοστασίου μας μὲ 50 τοῖς ἑκατὸν ἐκπεσμὸν καλοσυμπεφωνημένον, ἐγοητεύθη ἀπὸ τὴν τελειότητα τῶν νομισμάτων μας τὰ ὁποῖα δυσκόλως τις τὰ διακρίνει ἀπὸ τὰ ἀληθῆ.

— Ἐξαίρετα! Ἀλλὰ τί θὰ κάμωμεν αὐτὴν τὴν γυναῖκα, ἠρώτησεν ἄλλος τις κιβδηλοποιός; ἡ τέχνη τῆς συμμορίας μας εἶναι ἐπονείδιστος.

— Καλὴ ἐρώτησις! ἀπεκρίθη ὁ πρῶτος. Ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ θανάτου τῆς γραίας Ἄννης τῆς οἰκονόμου μας, ζῶμεν ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τὸ μαγερεῖον εἶναι ἄθλιον· δὲν πρέπει νὰ ἀντικαταστήσωμεν τὴν Ἄνναν;

— Ἀ! πολὺ καλὰ εἶπας! πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι εἶσαι ἐντελὴς πανοῦργος ὅστις σκέπτεσαι περὶ ὅλων. Αὐτὴ λοιπὸν προσδιωρίζεται νὰ γίνῃ Πριγκιπέσσα τοῦ ὑπογείου Βασιλείου μας· τελεῖς τε λοιπὸν, παγκοίνως ἀνηγορεύθη Δημοκρατικὴ Πριγκιπέσσα. Κάλλιστα.»

Καὶ ὅλοι οἱ φωνήσαντες, μέλη τῆς ὑπογείου Κυβερνήσεως, ἐλειποθύμησαν ἀπὸ τὰ γέλοια.

Ἑπομένως ἐπλήρωσαν τὰ ποτήρια, ἔπιον δυνατὰ χωρὶς νὰ συλλογίζωνται ἄλλο τι εἰμὴ πῶς νὰ ἑορτάσωσι τὴν ἐπάνοδον τῶν δύω συντρόφων των, οἵτινες ἐξέθεσαν ἀκριβῶς τὰ συμβάντα τῆς ὁδοιπορίας των. Τότε δὲν ἦσαν οἱ αὐτοὶ ἄνθρωποι ὡς ἦσαν εἰς τὸ δάσος, ἐξεκαρδίζοντο, ἐφιλοτιμοῦντο νὰ προσφέρωσιν εἰς τὴν Ἑλένην ποτήριον οἴνου καὶ ὀλίγον ἄρτον ἕως ὅτου ἑτοιμασθῇ τὸ δεῖπνον. Ἡ δυστυχὴς ὅμως μήτηρ ἐσυλλογίζετο μόνον τὰ τέκνα της, ἅτινα ἔμεινον εἰς τὸ δάσος, ἔκλαιεν, ἐγόγγυζε καὶ ἀπέβαλε πᾶσαν τροφήν.

—«Κυρία Βασίλισσα, τῇ εἶπε τότε εἷς νέος ὀνομαζόμενος Κωνσταντῖνος· ἔχεις ἄδικον νὰ λυπῆσαι τόσον· ἠδύνατο νὰ συμβῇ χειρότερόν τι. Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα μήτε κλέπται, μήτε λησταί· προσπαθοῦμεν νὰ διορθώσωμεν τὴν τύχην μας. Βλέπετε, ἡ ἰδιότροπος τύχη κακῶς ἐφέρθη πρὸς ὑμᾶς. Τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐγεννήθησαν πτωχοὶ καθὼς οἱ ποντικοὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἄλλοι ἔλαβον τὴν δυστυχίαν νὰ ἀπολλέσωσι πᾶν ὅ,τι εἶχον. Μὰ τὴν πίστιν μου ἐπε δὴ δὲν εἴμεθα ὀκνηροὶ, ἠρχίσαμεν νὰ κατασκευάζωμεν τὰ νομίσματα τὰ ὁποῖα μᾶς ἔλειπον καὶ ζῶμεν ζωὴν χαριτωμένην.

— Δυστυχεῖς! ἀπεκρίθη ἡ Ἑλένη ματαίως ζητεῖτε νὰ ἐπαναπαύσητε τὴν συνείδησίν σας. Πράττετε ἁμάρτημα ἢ κάλλιον εἰπεῖν ἔγκλημα τὸ ὁποῖον οἱ νόμοι τιμωροῦσι μὲ κεφαλικὴν ποινήν. Τὴν πρὸς τὰς ὄχθας τῆς ἀβύσσου ἄγουσαν ὁδὸν περιπατῆτε χωρὶς νὰ τὸ συναισθάνεσθε. Ἐπονείδιστος μόνον θάνατος σᾶς περιμένει καὶ θᾶττον ἢ βράδιον σᾶς παραφυλάττει καὶ τολμᾶτε νὰ λέγητε ὅτι ζῆτε ζωὴν χαριτωμένην;

— Μὰ τὴν πίστιν μου ὀρθῶς ὁμιλῆτε, ἀγαθὴ κυρία, ἐπανέλαβε ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ μήτηρ μου ἄλλοτε μοὶ ἔδιδε τὰς αὐτὰς συμβουλὰς ἀλλὰ δὲν ἐπρόσεχον ποσῶς εἰς αὐτάς.

— Ὅταν ἡ δικαιοσύνη σᾶς συλλάβῃ, ὅταν ὁ πέλεκυς τοῦ δημοσίου πέσῃ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν σας, ἔλθῃ δ' ἡ μήτηρ σας καὶ σᾶς ἐρωτήσῃ διατὶ ἀποθνήσκετε οὕτω, ὁμεῖς τί θέλετε τὴν ἀποκριθῆ;»

Οἱ μεγαλοπρεπῶς καὶ ἀποτόμως ἐκφρασθέντες λόγοι τῆς Ἑλένης ἐπέφερον ὠχρίασιν εἰς τὸν νέον. Τότε δάκρυ ἔλαμψεν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ στραφεὶς διὰ νὰ καλύψῃ τὴν συγκίνησίν του, εἶπε μεγαλοφώνως «ἐρρίφθη ὁ κύβος, ἑκὼν ἀέκων, πρέπει νὰ ἐξακολουθήσω.»

— Ἀπατᾶσθε, ἐπανέλβεν ἡ Ἑλένη οὐδὲν σᾶς βιάζει νὰ ἐπιμείνητε εἰς τὸ κακόν. Ἡ ὁδὸς τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν ἀρετὴν δὲν εἶναι κεκλεισμένη, δύνασθε νὰ μετανοήσητε ὁπότε θέλετε.

— Ὦ! αὐτὸ καταντᾷ ὀλίγον ἀποφθεγματικὸν, διέκοψεν ὁ κὺρ Δῆμος. Σιώπησον, γύναι, ἐὰν δὲν ἔχῃς τι καλλίτερον νὰ μᾶς εἴπῃς Ἐδῶ δὲν κάμουν παράδες αἱ διδαχαί..... Ἀ! πόσον δύσκολα εἶναι τὰ χρέη τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Νομισματοκοπείου, μολονότι εἴμεθα ἐμπειρότεροι ἀπὸ αὐτόν!....

— Εἶναι ἔγκλημα τοῦτο, ὅπερ τιμωρεῖται ὑπὸ τῶν νόμων ὅλων τῶν ἐθνῶν, ἀπεκρίθη ἡ Ἑλένη.

— Ἀνοησίαι! προφανεῖς ἀνοησίαι! ὑπεψιθύρισεν ὁ κὺρ Δῆμος μὴ γνωρίζων τί νὰ ἀποκριθῇ. Ἐπλήρωσε τὸ ποτήριον δὶς ἢ τρὶς καὶ ἔπιε διὰ νὰ ταράξῃ τὴν συνείδησιν του ἑτοίμην νὰ ἐξυπνήσῃ.

Τότε ὁ κὺρ Τζόρτζης, ὅστις ἐφαίνετο νὰ ἦναι ἀρχηγὸς τῆς συμμορίας ἐδίδαξε τὴν Ἑλένην ὅ,τι καθῆκον ἤθελεν ἔχει.

—«Τὴν μὲν ἡμέραν, τῇ εἶπε, θὰ ἀναπαύεσαι, ὡς καὶ ἡμεῖς· διότι ἐὰν ἀνάψωμεν πῦρ, ὁ καπνὸς θὰ προδώσει τὸ σπήλαιον μας. Μόνον θὰ διορθώνεις καὶ στολίζεις τὸ κατοικητήριόν μας, θὰ ἑτοιμάζεις τὰ φαγητὰ ἅτινα θέλομεν σοὶ φέρει, διὰ νὰ τὰ θέτῃς τὴν νύκτα εἰς τὴν φωτιάν. Μετὰ ταῦτα θὰ κοιμᾶσαι ἐν ἀνέσει.

«Τὴν νύκτα ὅμως θ' ἀρχίζῃ καὶ τὸ ἔργον μας καὶ τὸ ἔργον σου· ἡμεῖς θὰ κατασκευάζομεν χρήματα καὶ σὺ θέλεις μᾶς ψίνει καλὸν φαγητὸν, ὅπερ θὰ μοιραζόμεθα ἀδελφικῶς. Ἐὰν κανεὶς ἐξ ἡμῶν σὲ προσβάλῃ, ἢ σὲ ἐπιπλήξῃ καὶ σὲ φοβερίσῃ, νὰ μὴ δώσῃς οὐδεμίαν προσοχὴν οὐδὲ ἀπόκρισιν ἀλλὰ νὰ ἐξακολουθῇς τὸ ἔργον σου καὶ νὰ ἀφίνῃς νὰ διέρχηται ὁ χείμαρρος ἀπὸ τὴν κεφαλήν σου χωρὶς νὰ πέσῃ ἐπάνω σου. Πάντοτε νὰ ἦσαι ἀκριβὴς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν σου καὶ πρὸ πάντων προσπάθησον νὰ μᾶς διδάξῃς τὴν μετάνοιαν. Τέλος πάντων, θὰ εἶσαι εὐτυχεστάτη μεθ' ἡμῶν. Τῇ ἀληθείᾳ, δὲν θὰ ἴδῃς πλέον τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου· ἀλλὰ πρὸς τί οὗτος, ἐνῷ μία λυχνία δύναται ἐξαίρετα νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτόν;

— Ὦ! δυστυχεῖς μου παῖδες! ἐφώνησεν ἡ Ἑλένη θλιβερῶς.

— Λοιπόν! εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐγκατέλειψες εἰς τὸ δάσος δύω τέκνα; ἠρώτησεν οὗτος προσηλώσας βλέμμα ὀξύ. Ἐνόμιζον ὅτι ἦτο προσποίησις διὰ νὰ μᾶς πείσῃς νὰ σὲ ἀποπέμψωμεν.

— Ἀλλοίμονον! τὰ μικρὰ ταῦτα πλάσματα, ὀρφανὰ πατρὸς καὶ ἤδη μητρὸς, εἶναι ἐγκαταλελειμένα εἰς τὸ δάσος· ἴσως ἤδη τὰ θηρία τὰ κατέφαγον, εἶπεν ἡ Ἑλένη στενάζουσα.

— Πραγματικῶς εἶναι δυστυχῆ, ἐπανέλαβεν ὁ κὺρ Τζόρτζης, ἀλλὰ τί θέλεις νὰ κάμω; ἠσύχασε· ἴσως θὰ γίνωσι εὐτυχέστερα καὶ παρ' ὅσον νομίζεις.

— Ὦ Πᾶτερ Οὐράνιε! εὐδόκησον νὰ προστατεύσῃς τὰ πτωχὰ καὶ ὀρφανὰ ταῦτα!» εἶπεν ἡ Ἑλένη ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας της.

ΤΟ ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

Ἡ συνήθεια καθιέρωσεν εἰς τὴν ὁμιλίαν μας καὶ τὴν φράσιν: «Ὁ γάμος εἶναι λαχεῖον.» Τίς ὅμως ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ποτε, ὅτι τὴν φράσιν ἠθέλησαν οἱ ἰδιότροποι Ἀμερικανοὶ νὰ μεταστρέψωσιν εἰς πραγματικότητα! Ἰδοὺ τῷ ὄντι ὁποίας περὶ τοῦ πράγματος τούτου παρέχει ἡμῖν πληροφορίας ἀμερικανική τις ἐφημερίς.

Τὸ περίεργον τοῦτο λαχεῖον πρόκειται νὰ ἐνεργηθῇ ἐν τῇ πόλει Ρασὶν τῆς ἐπαρχίας Βισκονσίν, εἰς ἐκκύβευσιν δὲ τεθήσονται πέντε νεανίαι, διαπρέποντες ἐπὶ φυσικῇ ὡραιότητι, χρηστοηθείᾳ, εὐφυΐᾳ καὶ καλῇ ἀγωγῇ.

Πεντήκοντα χιλιάδες γραμματίων, πρὸς δύω ἀμερικανικὰ τάλληρα ἕκαστον, θέλουσι διανεμηθῇ· ἐκ τούτων προκύπτει κεφάλαιον 100000 ταλλήρων, ὅπερ θέλουσι διανεμηθῇ κατ' ἴσας μερίδας οἱ πέντε νεανίαι, λαμβάνοντες τουτέστιν ἕκαστος ἀνὰ 20000 ταλλ. καὶ κατέχοντες τοιουτοτρόπως κεφάλαιον ἱκανὸν νὰ ἐξασφαλίσῃ μετὰ τῶν ἐπιλοίπων αὐτῶν πλεονεκτημάτων μέλλον λαμπρὸν καὶ τίμιον.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

«Τὰ τριαντάφυλλα δύνονται ν' ἀγαπηθοῦσι ὑπὸ μόνων τῶν ἀνυπάνδρων γυναικῶν ἢ τῶν χηρῶν. Ἀπαλλείονται δὲ πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἱ κλίνουσι τὸν δίσκον εὐχόμεναι λαβοῦσαι, αἱ κόραι αἱ ὑπερβᾶσαι τὴν τριακοστὴν ἢ δυσίν ἢ μὴ ἔχουσαι ἀκόμη δεκαπέντε ἐτῶν ἡλικίαν αἱ ὑπερμήκεις μελαγχρωναί, καὶ αἱ ἀναγνώσται τῶν διπλῶν τῆς γενεσιάδος...

Ἂς ὁμολογήσωμεν ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ Νέου Κόσμου προῴδευσαν τῇ ὅτι οὐ τὴν συχνότητα πρακτικότητα πνεύματος διὰ τῆς πρωτοφανοῦς ταύτης πράξεως.

Νὰ ἐπιτυχάνωμεν ὅτι θὰ χρησιμεύσει τοῦτο ὡς ἀφορμὴ σαφέστερόν τινος καὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας;

Γ. Α. Σ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Γράφουσιν ἐκ Θήρας πρὸς τὴν Ἑλλ. ἐφημερίδα «Ἐθνοφύλακα».

Γυνὴ τις Ἕλληνὶς Ἀνθὴ Βίντζη ἐξ Ἠπείρου, ἐκ τοῦ γένους τοῦ Βλαχάτου, μικρὸν οὖσαν τὴν ἐντεῦθι θυγατέρα παιδεύουσιν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐκ τοῦ ἐκεῖσε ἀνεγνωσμένων διατηρουμένων ἀ. Βλαχῶν τοῦ Ἑλάτους πρὸς ἐκπαίδευσιν. Μετὰ παρέλευσιν ἑπτὰ ἐτῶν, προσέρχεται ἡ μήτηρ εἰς τὴν διευθύντριαν τοῦ σχολείου, αἰτοῦσα παρ' αὐτῆς νὰ τῇ ἐπιτρέψῃ τὴν παραλαβὴν τῆς θυγατρός της. Ἀλλ' ἔμενεν ἡ δίψασσα ἐμβρόντητος, ἀνελπίστως ἀκούσασα ὅτι οὐδὲν χωρεῖ δικαίωμα ἐπὶ τῆς θυγατρὸς της, τὸ καθολικὸν θρῆσκευμα, περὶ οὗπερ ἤδη ἀσκουμένης. Ἀκουρεύοντα προσφεύγει εἰς τὸν προϊστάτην τοῦ σχολείου, διαμαρτυρομένη ὑπὲρ τοῦ δικαίου της, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτοῦ τὴν αὐτὴν λαβοῦσα ἀπάντησιν, προστρέχει εἰς τὸν Ἀντιστράτηγον, ἀλλὰ καὶ οὗτος μετὰ σφοδρᾶς μέμψεως ἐπιτιμήσας ἀπέπεμψεν αὐτήν. Τέλος ἡ γυνὴ ἤλθεν ἐνταῦθα ζητοῦσα ἐπικαλεσθῇ τὴν προστασίαν τοῦ νόμου καὶ τῆς κυβερνήσεως. Ἐπληροφορήθημεν ὅτι ἀπέβαλεν ἀκαρφὲς εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ ἑτέρας εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ὅθεν τοῦτο καὶ τὴν μένουσι κατὰ τῶν προϊσταμένων τῆς ἐν Θήρᾳ Δυτικῆς σχολῆς εἰς τὴν εἰσαγγελίαν τῶν ἐφετῶν.

Ἂς ζήσωσι δὲ τῶν γονέων ἔχουσι τὴν ἀρροσύνην νὰ εἰσαγγείλωσι τὰ τέκνα των πρὸς μόρφωσιν εἰς τὰ ἐργαστήρια τοῦ κατενῦ, ἀπολύων ἀπαντολὴν ἔχουσιν αἱ δίτυκαι αὗται προσαγγέλσαι.

***

Ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες ἀφηγοῦνται περὶ τινων φυλῶν τοῦ Ἀφγανιστὰν τὰς ἑπομένας περιέργους πληροφορίας. «Ἡ φυλὴ τῶν Ζάκα-Χαῖλ, αἰσχυλὸς ἰλιγγιόφρων, ἀπολαμβάνουσα τὴν κακὴν φήμην, καὶ εἶναι ἀληθῆς ἐπ' ὀφρύσιν ἐπ ἐλαστῶν μόνον. Ἅμα γεννηθῇ τὸ βρέφος τινὸς εἰς μίαν οἰκογένειαν, διατυποῦσιν αὐτὸ διὰ τινος ὀπῆς, ἐν τῷ τοίχῳ κατασκευαζομένης, ἐκβάλοντες τρὶς τὸ λόγιον «Ἔνο πλάσται». Ἡ ἔντιμος αὕτη φυλὴ περὶ τινος ἐτῶν τῷ εἶχε προσέτι ἐπὶ ἔχον, καὶ ἐπειδὴ ἦν εἶχε τὴν οἰκειότητα νὰ τελῇ συνεχῶς καὶ ἐμὲ τοῦτο, ὅτι οἱ περίοικοι αὐτῆς φυλαί, ἀλλὰ διέφευγε κατὰ διὰ τῆς χάριτος αὐτῆς ὅπῆς τὸ βρέφος, μετεβαίνουσι εἰς Καβοὺλ· οὕτοι ὁλοφύρονται οἱ Ζάκα-Χαῖλ, ἐκφράζουσι τὸ οἰκεῖόν τοι εἰς τὴν παρεῖαν λόγον τινὸς, ὅπου μετεβαίνουσι ἤδη κατ' ἔτος εἰς προσκύνησιν. Εἷς τινος Ἀφγανικὸς φυλὲς ἡ στυγὴ τοῦ εἰσαγγελοδιφθέντος βλ γεννεαίου. Ἡ φυσικὸς ἐπιγεγνῶται νὰ δόσῃ εἰς τὸν ἐπιτρόπους τοῦ βλέποντος δάκρυα γονεῖκος ἐκ τῶν συγγενῶν του, ὁ δὲ συγγενὴς τοὺς ἐδέκνυε τοῦ ἀντικαλοῦ του ἐξ οὗτου βλ γίνεται καὶ ἡ ἀπόκτησις τῶν ἄλλων ἐγκλημάτων δι' ἀπαλόγου δόσεως γονεῖκος».

Τίς ἐστὶν ἡ λέξις αὕτη, φίλοι, τοῦ αἰνιγματίου;

κυρία Μ. Ε.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.

1ον] Τὴν φλόγ' μου θέλεις εἰπεῖ, στιχηδὸν ἂν μ' ἀναγνώσῃς,
Ἐὰν ὅμως ἀντιστρόφως μικρὸν νέον θὰ μορφώσῃς.

Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ.

2ον] Θεὸν τ' ὅλον σχηματίζει, μέρος τ' ἡμῖν μου πλοίου,

3ον] Μὴ συγκατὰ ὁ ἔχος σου καὶ μὲ ἐνθουσιάζει,
Τὸ δεύτερόν σου ἥμισυ πλὴν πόσον μὲ τρομάζει!

Σ. ΣΜΥΡΓΑΚΗΣ.

4ον] Φωτιά, μὴ πλησιάσεις μου, εἶμ' ἀπονοῦς ἐγθρὸς σου
Πλάπτεις; μετὰ τὴν πλάσιν σου ἦλθον εὐθὺς ἐμπρός στὸ
Μ' ἐκάτεψας τὴν περπλὴν, κ' ἔμεινε ἄνευ τραχήλου;
Κατόπιν ζῶον ἄκακον, πρότυπον τοῦ ἀσπίλου.
Ἀφαίρεσον τὴν περπλὴν, καὶ δύο μέλια μόνον
Ἄφες καὶ μέν' ἐκένο σου εἰς ἄκακα τὸν χρόνον.

ΣΕΒΑΣΤΗ Α. ΧΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ.

Λύσις τῶν ἐν τῷ 43 φύλλῳ τῆς «Εὐρυδίκης» αἰνιγμάτων.

Τοῦ Α΄. Φασιανὸς—Ἰανὸς—Ἀσία—Λίνος—Φανός.

Τοῦ Β΄. Ὠδὴ—Ὁ Ὦν.

Ἀμοιβαίων τῶν αἰνιγμάτων τούτων ἐπιτυχῆ λύσιν ἀπεστείλαν ἡμῖν οἱ ἑξῆς:

Ὁ κ. Α. Σ. (ἐκ Γαλατᾶ)—ἡ κ. Θ. Μ. Μ. (ἐκ Χρυσουπόλεως)—ὁ κ. Σ. Σμυρλῆς (ἐκ Ταταούλων)—ἡ κ. Καλλιόπη Καλλίφρονος καὶ ἡ κ. Εὐθαλία Σταυρίδου (ἐκ Χαλκηδόνος)—ὁ κ. Ν. Δ. Σμυρλῆς (ἐκ Χίλης)—ἡ κ. Μαργὼ Δ. Σίμμα (ἐκ Ἀ0 Ἐκλησιῶν), καὶ ὁ κ. Δημ. Μιχρούδης (ἐκ Χίου).

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἡ αἰμωνὶς ἐπιδεξιμασία, ἧς ἔτυχον παρὰ τε τῶν λογίων καὶ κάντων ἐν γένει τῶν φιλομούσων καὶ φιλοκάλων Σμυρναίων καὶ αἱ πρὸ δύο ἐτῶν καὶ αἱ κατὰ τὸ λῆξαν ἤδη Σχολικὸν ἔτος γενόμεναι ὑπὸ τῶν ἀπολυθεισῶν μαθητριῶν τῆς ἀνωτέρας τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν μου Παρθεναγωγείου τῆς Ἁγ. Φωτεινῆς τάξεως δραματικαὶ παραστάσεις, πρωτοτύπως ὑπ' ἐμοῦ ἐπινοηθεῖσαι καὶ ἐξαγωθεῖσαι, καὶ ἡ ὑπὲρ αὐτῶν ὁμόρρωνος ἐκφωνήσεις τοῦ Τύπου, πρὸς δὲ καὶ ἡ συλλεχθεῖσα γενομένη μοι προτροπὴ πρὸς δημοσίευσιν τούτων παρώτρυνάν με ὅπως δημοσιεύσω αὐτάς, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡ παστάδες δραματικαὶ ἑρμάδιαι εἰς Παρθεναγωγεῖα, ἢ «Συνέδριον τῶν Ἠπείρων καὶ «Συνδιάλεξις τοῦ χοροῦ τῶν Μουσῶν ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος.—Οὐχ ἧττον δὲ παρατρύνθην εἰς τοῦτο καὶ ἐκ τῆς κατηθήσεως ὅτι τὰ ποιήματα ταῦτα, ἔχοντα μέλη κατερμένον τὸ ταρκὸν τῇ ἀφελείᾳ, χρησιμεύουσιν οὐχὶ μόνον πρὸς εὐάρεστον καὶ ἐπωφελῆ ἀνάγνωσιν ἀλλὰ καὶ πρὸς κατάστασιν ἐν ἑτέρᾳ Παρθεναγωγείοις, ἢ ἐλάκιστα ἢ μέρη αὐτῶν κατὰ τὰς ὑπαρξεις τῶν παρεστηκυσῶν μαθητριῶν.

Διὸ μετὰ θάρρους ἀποτείνομαι πᾶσι τοῖς φιλομαθέσι καὶ φιλομούσοις Κυρίοις καὶ Κυρίαις, ἐπιζητοῦσα τὴν ὑλικὴν αὐτῶν συνδρομὴν, προσδιορισθείσης τῆς τιμῆς ἑκάστου τεύχους εἰς γρόσια δέκα καὶ πληρωτέας μετὰ τὴν παραλαβὴν αὐτοῦ.

Ἐν Σμύρνῃ, τῇ 22 Αὐγούστου 1871.

Σ. ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Ἐπρ. Συνδρομηταὶ καταγράφονται ἐνταῦθα μὲν εἰς τὸ Γραφεῖον ἡμῶν, ἐν δὲ τῇ Ἐξωτερικῇ παρὰ τοῖς ἀποστολεῖς τῆς «Εὐρυδίκης».

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΑ, φέρουσα δίπλωμα τοῦ Ἀρσακείου Παρθεναγωγείου καὶ ἐπιτυχῶς ἐκ πολυετίαν διδάξασα, ζητεῖ θέσιν δημοσίαν.

Ἡ διεύθυνσις εἰς τὸ Γραφεῖον ἡμῶν.

Τύποις Κ. ΠΑΝΟΨΗΝΙΔΟΥ.

ΑΡΙΘ. 47. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 23 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1871. ΕΤΟΣ Α΄.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ καὶ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χάν, Ἀριθ. 30.

ΤΟ ΕΝ ΧΑΛΚΗ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ.

Ὅτι ἡ σύστασις Παρθεναγωγείου ἐν τινι μικρῷ ἢ μεγάλῃ τόπῳ ἐπιφέρει μεγάλας ὠφελείας καὶ τὰς ἐπὶ τὰ κρείττω ἠθικὰς καὶ διανοητικὰς προαγωγὰς τῶν ἐν αὐτῷ οἰκούντων, ἐνῷ ταὐναντίον ἡ ἔλλειψις αὐτοῦ ἐν ταχυτάτῃ διατηροῦσα τὸν τόπον, ἐπιφέρει τὴν στασιμότητα, τὴν ἀνοθοβρίθειαν καὶ ἐν γένει τὰς ἐξευτελισμὰς τῶν οἰκητόρων αὐτοῦ, εἶναι ἀρχὴ, μαθήμασι δεχομένη ἐμφοβέλλων καὶ συζήτησιν.

Ὑπὸ τῆς γενικῆς ταύτης ἀρχῆς ἐμφορούμενοι καὶ τινες τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν, τῶν τὰς ἐφιλνὲς αὐτῶν διατριβὰς ποιουμένων ἐν τῇ χαριέσῃ τοῦ Βυζαντίου νήσῳ Χάλκῃ, ἰδίᾳ δὲ οἱ φιλόμουσοι κ. Κ. Ἰλιάσης, Γ. Κούπας, Ι. Παντζῆρης, Ν. Φωτιάδης καὶ ἕτεροι, εὐγενῶς πάνυ ἐπελάβοντο τοῦ ἐθνωφελοῦς ἔργου, τῆς συστάσεως τὸ πρῶτον Κορασιακοῦ Ἐκπαιδευτηρίου, οὗ τὴν διδασκαλίαν καὶ διεύθυνσιν, ὡς ἐν τινὶ προηγουμένῳ ἡμῶν φύλλῳ ἀνεφέραμεν, ἀνεθέσαντο εἰς τὴν ἀλλόγλωσσον Κ. Δέσποιναν Σκέντου, γνωστὴν ἰδίᾳ τῇ ἐκεῖ κοινωνίᾳ ἐκ τῆς ἐπιτυχοῦς διευθύνσεως ἰδιαιτέρου Κορασιακοῦ Λυκείου.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου τούτου Παρθεναγωγείου, οὗ κοσμήτορες μὲν διορίσθησαν αἱ φιλόμουσοι κυρίαι Εὐθαλία Ἰλιάσου, Μαρία Σοφιανοῦ, Ὀλυμπία Ἰωαννίδου, ἔφοροι δὲ ἦσαν ὁ κ. Ν. Φωτιάδης, Ι. Παντζῆρης καὶ ὁ ἀείγνωστος κ. Ἰλίας Ταντελίδης, ἐτελέσθησαν τὴν Κυριακὴν 12 ἐνεστῶτος μηνός.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην, λαμπρὰν ἡμέραν, διότι ὑπὲρ τοῦ γυναικείου φύλου προσετέθετο εἷς ἔτι βωμὸς τῶν Ἑλληνίδων Μουσῶν, ἐπλήρωσεν πάσα ἡ πρωΐα κατεσταλλίζων τὸν Ναὸν τῆς Χάλκης, ἐν ᾧ οἱ ὁμογενεῖς συνῆλθον, ἵνα διανύσωσι μεθ' ἡμῶν τὴν ἐκκλησιαστικὴν τελετὴν καὶ ἐπιθυμήσωσι τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν οἱ ἐκλεπτολόγοι ἐν παρατάξει κατανυκτικῇ μετέβησαν εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Παρθεναγωγείου, ἔνθα τὸ ἔνδυμα τῆς Χαλκίδος κοινωνίας καθ' ὅλα αὐτὸ πλῆρες ζωῆς, πλῆρες ἐλπίδων.

Τὴν τελετὴν τῶν ἐγκαινίων ἐτέλεσεν ἱεροπρεπέστατα ὁ πανιερώτατος Ἅγιος Ἀγχιάλου Κ. Βασίλειος, διευθύντὴς τῆς περιωνύμου Θεολογικῆς Σχολῆς.

Καθ' ὅλην τὴν τελετὴν παρετήρει τις ἐπὶ τοῦ προσώπου ἁπάντων τῶν παραστατῶν χαρᾶν μείζονα τῆς συνήθους. Ἡ χαρὰ αὕτη εἶχε τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐκ τῆς αἰσίας ἐκείνης περιστάσεως, καθ' ἣν ἰδέα μεγάλη καὶ ἔξοχος διετύρωτο ἐπὶ τῆς παρειᾶς πάντων. Ἡ ἰδέα αὕτη ἦν ὅτι εἶχε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ παρευρίσκηται ἐν στιγμῇ αἰσίᾳ καθ' ἣν ἡ ἱεροφάντις τῆς Χριστιανικῆς Θεολογίας πόλυτε τὰ τέκνα τοῦ φίλου ἐκείνου τῆς ἀνθρωπότητος, ὅπερ ἠξιώθη τῆς ἀναλαλήτου τιμῆς ὅπως ἐξαγγείλῃ διὰ τῶν Ἀποστόλων ἐν τῇ ἀνθρωπότητι τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀνάστασιν, τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν διανοητικὴν, καὶ ψυχικὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐξάγνισιν καὶ διάπλασιν.

Καταληξάσης τῆς τελετῆς, ὁ ἐκ τῶν Ἐφόρων Κ. Ν. Φωτιάδης λαβὼν τὸν λόγον ἀπήγγειλε τὴν ἑπομένην προσῳδὸν προλαλιάν, μετὰ τὴν ὁποίαν ἀνήγγειλε τὴν διὰ τῆς κυρίας Σοφιανοῦ ἐνωνύμως προσαγορευομένην τῇ Σχολῇ προσφορὰν ἐκ 400 γροσίων· κἂν τοῦτο, ὧν τὰ μὲν 300 ἐκατόντα εἰς ἀγορὰν βιβλίων τῶν ἀπόρων κορῶν, τὰ δὲ 100 εἰς βραβεῖα τῶν ἀριστευσάντων μαθητριῶν.

Ἡ αὐγενὴς αὕτη προσφορὰ, καθὼς ἐπεστρογγύλωσεν, ἐκπαγέζει ἐκ τῶν φιλομούσων καὶ ἀγαθοεργῶν χειρῶν τῆς αὐγενεστάτης Κ. Ε. λένης Ἀρχιγένους, ἧς μνημεῖον ἀξιόν φιλογενείας καὶ φιλομουσίας ἔβρυτε· ἦν Ἐπιδέτιος λαμπρὸν Κορασιακὸν Ἐκπαιδευτήριον ἰδίοις δαπάναις αὐτῆς διατρεφόμενον πρὸ πολλῶν ἐτῶν.

Ἐκεῖ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ ὕψους ὑπῆρχον ἐλίγιστοι ἐν οἷς τὸν κ. Ἕλλην Ἕλληνίδες, τὸ Ἑλληνικὸν ἐνταῦθα γυναικεῖον φύλον ἠθέλησε συρίσκεσθαι εἰς ἐκλεκτὴν θέσιν μεταξὺ πολλῶν ἄλλων ἀμφίβολον αὐτοῦ.

Τὸν Κ. Ν. Φωτιάδην διεδέχθη ὁ Κ. Διευθύντρια προσφωνήσασα τὸ ἐπόμενον λογίδριον, οὗ ἡ συγκινητικὴ τῇ φωνῇ ἀπαγγελία ἐνῴκλεεν ὡς ἂν ἐπόμενον τὰ φιλόμουσα πάντων αἰσθήματα.

Τέλος ὁ τῆς ἑορτῆς προεξάρχων Ἅγιος Ἀγχιάλου αὐτοχείρως προσφώνησε τὰ εἰκότα, ἐκτυξάμενος ὅπως πᾶν δόγμα τέλειον κατέλθῃ ἄνωθεν ἐκ τοῦ πατρὸς τῶν Φώτων πρὸς διαμόρφωσιν Χρι-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

στιανὴν καὶ Ἑλληνοπρεπῆ τῶν καρῶν, ἐξ ἧς ἐξέρχεται ἡ χρηστὴ καὶ εὐσεβὴς σύνταξις.

Ἐνταῦθα κατέληξεν ἐν μέσῳ γενικῆς χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης ἡ τῶν ἐγκαινίων ἑορτή.

Μετὰ μεσημβρίαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐγένετο ἡ ἐκκίνησις τοῦ Δικτέου ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ τοῦ Κ. Παρθεράκη.

Τὸ Δικτέον τοῦτο συνίστατο ἐκ διαφόρων ἐργοχείρων, λαμπρῶς κατεσκευασμένων, ἅτινα νεάνιδες διαφόρων οἰκογενειῶν εἰργάσαντο καὶ προσέφερον ὡραῖον ὑπὲρ τοῦ νεοσυστάτου τούτου Παρθεναγωγείου.

Ἔστιν ὠφελιμώτερον τοῦ ἐργάζεσθαι τὰς γυναῖκας ὑπὲρ τῆς γυναικείας ἀναγωγῆς καὶ ἀναπτύξεως; ἔστιν ἱερωτέρα καὶ ἁγιωτέρα προσφορὰ ἀποδεικνύουσι τὸ ζωηρολαλοῦν τῆς [illegible]

Εἶθε αἱ γυναῖκες, καὶ μάλιστα αἱ εὐκτήμονες, διαθέτωσιν πάντοτε τὰς ὥρας αὐτῶν χαίρουσαι ὑπὲρ ἔργων ἀφορώντων τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ φύλου ἡμῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην νέον ἀφιέρωμα τῇ Σχολῇ ἀνηγγέλθη ὑπὸ τῶν Κ. Ἑφόρων. Τὸ ἀφιέρωμα τοῦτο ἐκπηγάζει ἐκ τοῦ ἀπέκτε πρὸς ἓν ἔθνικὸν καλὸν προθύμου Κ. Κελαϊδίτου Σταύρου καὶ συνίσταται εἰς τὴν δι' ἐξόδων αὐτοῦ ἐνδυμασίαν κατ' ἔτος πάντων τῶν ἀπόρων κορασίων κατὰ τὰς ἐναυσίους ἐξετάσεις.

Τοιοῦτοι εἰ ὄντως ὑφ' ἓν αἴσιος ἐτέθη ὁ ὁμιλίος λίθος τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ γυναικείου φύλου ἐν τῇ νήσῳ Χάλκῃ.

Συγχαίρουσι πάντας τοὺς συνεργήσαντας ὑπὲρ τῆς συστάσεως τοῦ Παρθεναγωγείου τούτου εὐχόμεθα ταῖς τε ἀξιοτίμοις κ. Κοσμητρισσαις, καὶ ταῖς φιλογενέσιν Ἑφόροις, τὰ βέλτιστα καὶ κράτιστα ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τοῦ νέου τούτου κορασιακοῦ Ἐκπαιδευτηρίου.

Ἴδου δὲ οἱ ἀνωτέρω μνημονευόμενοι λόγοι.

Προσλαλιὰ τοῦ Κ. Ν. Φωτιάδου.

Πανιερώτατε Δέσποτα καὶ λοιποὶ φιλογενεῖς καὶ φιλόμουσοι Κυρίαι καὶ Κύριοι, οἱ διὰ τῆς εὐγενοῦς ὑμῶν παρουσίας κοσμοῦντες τὴν δημοτελῆ ταύτην πανήγυριν.

Πρὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἡ Κοινότης αὕτη συνησθάνετο τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην συστάσεως Σχολείου Κορασίων, καὶ πολλαὶ ἐγίνοντο κατὰ καιροὺς προσπάθειαι πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου· ἔπρεπε ὅμως, δυστυχῶς αἱ εὐγενεῖς ἐκείνου προσπάθειαι ἐναυάγησαν ἀπέναντι ἐλλιπῶς καὶ ἀδυσωπήτου ἀνάγκης, τῆς ἐλλείψεως τῶν πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ ἀπαιτουμένων πόρων. Σήμερον πληροῦνται εὐτυχῶς αἱ εὐχαὶ πάντων ἡμῶν. Διὰ τολμηρὰς μὲν ἴσως, ἀλλ' ὁραλίμους βεβαίως μεταρρυθμίσεως τὸ Σχολεῖον τοῦτο καθιδρύεται ἐπὶ αἰσίοις οἰωνοῖς. Ἡ Ἐφορία ἔχει πληροστάτην πεποίθησιν ὅτι ἡ μεταρρύθμισις αὕτη, δι' ἧς ἅπαντα τὰ τέκνα τῆς Κοινότητος ἔρρωνταί τε καὶ ὄφελος ἀπολαύουσι τῆς καταλλήλου αὐτοῦ καὶ σκοπίμου ἀγωγῆς καὶ παιδεύσεως, ὄφελει ἀποβῇ μεγίστης ἠθικῆς ὠφελείας πρόξενος εἰς τὴν νῆσον ταύτην. Τὰ Σχολεῖα ταῦτα καλῶς καὶ σκοπίμως διοργανιζόμενα καὶ βελτιούμενα ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, τῇ προθύμῳ μὲν καὶ δραστηρίᾳ ἐπιβλέψει τῶν κατὰ καιροὺς Ἐφόρων καὶ Κοσμητριῶν, τῇ γενναίᾳ δὲ καὶ φιλοτίμῳ συνδρομῇ πάντων τῶν φιλομούσων καὶ φιλογενῶν κατοίκων καὶ παροίκων τῆς νήσου ταύτης θέλουσι προπαρασκευάσει τὴν νεωτέραν γενεὰν διανοητικῆς τε καὶ ἠθικῆς ἀνωτέραν τῆς παρούσης, καὶ ὁ ζῆλουσιν ἀποδείξει αὐτὴν ἀξίαν τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ὅπερ διὰ μόνης τῆς ἐγκυρᾶς ἀνατροφῆς καὶ παιδεύσεως δύναται νὰ καταλάβῃ τὴν προσήκουσαν αὐτῷ θέσιν μεταξὺ τῶν συνοίκων ἐθνῶν, καὶ ν' ἀποδειχθῇ ἄξιον τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ.

Ἤδη βλέπομεν μετ' εὐφροσύνης ὅτι ἡ Σχολὴ αὕτη μόλις συστᾶσα θέτει ἀριθμοῦ ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν μαθητρίας, κατὰ πᾶσαν δὲ πιθανότητα ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν θέλει αὐξηθῇ τάχιστα. Μέγιστον τοῦτο τεκμήριον τῆς ἀνάγκης τοῦ Σχολείου τούτου, καὶ τῆς ἐμφύτου φιλομαθείας τοῦ ἤθους ἡμῶν. Καὶ λοιπὸν ἀναλογιζόμενος ὅτι τὰ ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ διδαχθησόμενα κορέσια ἔσονται αἱ μέλλουσαι μητέρες τῆς ἐπερχομένης γενεᾶς, ὅτι ἐκ τῆς καλῆς ἢ κακῆς ἀγωγῆς καὶ παιδεύσεως τούτων ἐξήρτηται ἡ μέλλουσα εὐτυχία ἢ δυστυχία τῆς Κοινωνίας ταύτης, θέλομεν βεβαίως προθυμοποιηθῇ τὸ κατὰ δύναμιν ἕκαστος ὅπως καταστήσωμεν τὴν Σχολὴν ταύτην ἀξίαν τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς. Βεβαίως οἱ καιροὶ εἶσὶ χαλεποὶ καὶ τὰ βέρη τῶν κοινῶν πραγμάτων δυσβάστακτα. Εὐτυχὲς ὅμως τὸ [illegible] ἀπὸ τὰς ἀνάγκας καὶ πραγματικωτέραν ὁδόν. Μὴ λησμονῶμεν, Κύριοι, ὅτι πρὸ πάντων ἤδη ἔσμεν εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν νῆσον, ἔνθ' καθιεράσθην ἐσπέρᾳ ἀδιαπαύστου ἀνυπολήγιστα κοπὰ εἰς πυροτεχνήματα καὶ εἰς μάταια ἄλλα καὶ γελοῖα θεάματα καὶ ἀπούσματα, τὰ Σχολεῖα τῆς Κοινότητος ἐγκαταλείποντος εἰς τοιαύτην πενίαν καὶ ἀθλιότητα, ὥστε περιβλέποντες εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κλεισθῶσιν. Ἐνῷ σήμερον μ' ὅλην τὴν δυσχέρειαν τῶν περιστάσεων, εὑρίσκονται πάντοτε εὐγενεῖς καρδίαι πρόθυμοι νὰ συνεισφέρωσιν ἐκ τοῦ ὑστερήματος πολλάκις πρὸς συντήρησιν καὶ βελτίωσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων.

Ἀλλὰ καὶμ' ὅλην τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ζῆλον ἡμῶν ἐννοοῦμεν κάλλιστα ὅτι ἔχομεν νὰ παλαίσωμεν πρὸς πολλὰς δυσχερείας, οὐ μόνον διότι τὸ ἔργον εἶναι ἀρτιούστατον, πᾶν δὲ ἀρτισύστατον ἔργον παρουσιάζει πλείστας δυσκολίας μέχρι τοῦ ἐντελοῦς αὐτοῦ κατορθώσεως, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ πληθὺς τῶν προσελθουσῶν καὶ προσελευσομένων μαθητριῶν ὑπερβαίνει τοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ τὰς προσδοκίας ἡμῶν. Ἂς ἐλπίσωμεν ὅμως ὅτι ἡ θεία Πρόνοια ἡ ἐξαποστέλλουσα τὴν ἐξ ὕψους αὐτῆς ἀντίληψιν πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, θέλει ἐνισχύσει καὶ καθοδηγήσει πάντας ἡμᾶς, ὅπως ὑπερβῶμεν πᾶσαν δυσχέρειαν καὶ καθιδρύσωμεν τὴν Σχολὴν ταύτην ἐπὶ βάσεων στερεῶν καὶ ἀκλονήτων. Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι ἡ Σχολὴ αὕτη ἔχουσα τοιούτους φιλομούσους καὶ ζηλωτὰς τῶν καλῶν προστάτας οἵοι εἶσιν οἱ τὴν ὁμήγυριν ταύτην διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν κοσμοῦντες ἀξιότιμοι ὁμογενεῖς, εὐτυχήσασα νὰ εὕρῃ ἐξ ἀρχῆς τῆς συστάσεως αὐτῆς ἱκανὴν καὶ εὐπαίδευτον Διευθύντριαν, τὴν Κ. Δέσποιναν Σκέντου, ἡ ὁποία διὰ τῆς φρονήσεως καὶ τῆς ἀμέμπτου αὐτῆς διαγωγῆς πρὸ πολλοῦ ἤδη προσείλκυσε τὴν κοινὴν ὑπόληψιν καὶ ἀγάπην, ἑπομένως δὲ κέκτηται ἅπαντα τὰ διὰ τὴν ὑψηλὴν αὐτῆς ἀποστολὴν ἀπαιτούμενα προσόντα, διατελοῦσα δὲ περιπλέον ἡ Σχολὴ αὕτη ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον ἐπιβλέψιν εὐγενῶν, φιλομούσων καὶ φιλοτίμων Κοσμητριῶν, τῆς Κ. Κ. Πλιτσάκου, Γ. Σοφιανοῦ, Δ. Ἰωαννίδου, ἂς ἐλπίσωμεν λέγω, ὅτι ὑπὸ τοιούτους αἰσίους οἰωνοὺς καθιδρυομένη ἡ Σχολὴ αὕτη θέλει τάχιστον δικαιώσει τὰς προσδοκίας ἡμῶν, ἀποβῇ δὲ ἀληθὴς ἀγλάϊσμα τῆς νήσου ταύτης γένοιτο!

Ἤδη φέρομεν εἰς γνῶσιν πάντων τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν τέκνων τὸν Κανονισμὸν τῆς Σχολῆς, ἐκ τῆς αὐστηρᾶς τηρήσεως τοῦ ὁποίου ἐξήρτηται ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἔργου ἡμῶν.

Λογίδριον τῆς Κ. Δεσποίνης Σκέντου.

Πανιερώτατε Δέσποτα, καὶ φιλόμουσοι Ὁμήγυρις!

Ἐάν τις ἀλλοεθνὴς Εὐρωπαῖος παρίστατο (ἴσως δὲ καὶ παρίσταται) ἐνταῦθα σήμερον, καὶ ἐμένθανε ὅτι συνήλθομεν νὰ πανηγυρίσωμεν, τὸ πρῶτον ἤδη νῦν, εἰς τὴν νῆσον ταύτην, τὴν ἵδρυσιν

Παρθεναγωγείου, δὲ τὰ ὕσω; θὰ συνησθάνετο συναισθήματα, καὶ τοῦτο μὲν θὰ ἠπόρει πῶς ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐστερούμεθα τοσοῦτου ἀναγκαίου πράγματος καὶ θὰ συνέχαιρε μαθ' ἡμῶν ὅτι κάμνομεν τέλος ἀρχὴν τοῦ ἔργου, «Ἀρχὴ δὲ τὸ ἥμισυ τοῦ παντὸς» τοῦτο δὲ θὰ παρεξενεύετο ὄχι ὀλίγον, βλέπων ἴσως ὅτι μετὰ πολλῆς πομπῆς ἀρχίμεθα ἔργων πάνυ σμικρῶν καὶ κοινοτάτων· θεωρουμένων ἐν τῇ πατρίδι του, καὶ λόγους ἐν αὐτοῖς ἐκφωνοῦμεν. Ἀλλὰ τὰ συναισθήματα ἐκεῖνα τοῦ ξένου δὲν θὰ γεννηθῶσι βεβαίως εἰς οὐδενὸς τὴν καρδίαν ἡμῶν· ἡμεῖς δηλαδὴ δὲν θὰ ἀπορήσωμεν ὅτι ἐπὶ τοσοῦτον ἐστερούμεθα, καὶ στερούμεθα ἔτι, τοιούτων καθιδρυμάτων ὡς γνωρίζοντες τοὺς λόγους, οὐδὲ θὰ παραξενευθῶμεν, διότι πανηγυρικώτερον ἀρχόμεθα αὐτῶν, διότι δι' ἡμᾶς τὰ τοιαῦτα πρέπει τῷ ὄντι ὡς πανηγύρεις νὰ θεωρῶνται. Τὰς καρδίας λοιπὸν ἡμῶν ἁπάντων θὰ κατέχῃ βεβαίως χαρὰ ἀναλογιζομένων, ὅτι μετὰ βαυβατὸν σιγὴν καὶ οἱονεὶ νέκρωσιν, ἄρχεται τέλος ὑπὸ τὴν κραταιὰν σκέπην τοῦ φιλομούσου καὶ φιλολάου ἡμῶν Ἄνακτος καὶ δι' ἡμᾶς νέα ἐποχή, ἐποχὴ ἀναγεννήσεως καὶ προόδου, ἧς ἀρχὴ καὶ βάσις εἶναι ἐν γένει τὰ σχολεῖα, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, καθ' ὅλους αὐτῶν τοὺς βαθμούς. Ταύτης δὲ τῆς χαρᾶς δυστυχῶς ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν δύναται νὰ ἀπολαύσῃ ἀμιγοῦς μόνον ἡ ὁμιλοῦσα πρὸς ὑμᾶς, δυσπιστοῦσα πρὸς τὰς δυνάμεις της, ὡς πρός τε τὸν μέλλοντα ἀγῶνα, τὴν διεύθυνσιν δηλαδὴ τοῦ καθιδρύματος τούτου καὶ τὸν παρόντα πρώτιστα ταύτην φορὰν παρουσιαζομένη ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ, καὶ τούτου φιλολάλου καὶ φιλομούσου· ἡ ὁμιλοῦσα λοιπὸν πρὸς ὑμᾶς, φιλόμουσος ὁμήγυρις, ἐλαττοῦται ὑμῶν ὡς πρὸς τὴν κοινὴν χαρὰν ὑπὸ μεγάλου ὄγκου κατεχομένη· ἀλλ' ὑπείκουσα εἰς τὰς εὐγενεῖς προτροπὰς τῆς Σεβαστῆς Ἐφορίας ἀνεδέχθη πλέον τὸ ἔργον, ἐλπίζουσα πάντοτε εἰς τὴν εὐγενῆ αὐτῶν τε καὶ τῶν ἐντιμοτάτων Κοσμητριῶν συναρωγὴν διὰ τὸν μέλλοντα ἀγῶνα· πεποιθυῖα δὲ οὐχ ἧττον ὅτι θὰ ἔχῃ ὑμᾶς, εὐμενεῖς ἀκροατάς, ἀνεδέχθη συνάμα καὶ τὸν παρόντα, τὸ νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιόν σας καὶ νὰ κοσμήσῃ τὴν παροῦσαν τελετὴν δι' ἐναρκτηρίου λόγου. Ἔστω δὲ θέμα αὐτοῦ, οὐχὶ βεβαίως καινοφανές τι καὶ ἔξοχον, ἀλλὰ κοινὸν καὶ κατὰ τὰς ἰδίας δυνάμεις, σύντομον δὲ καὶ ὅσον ἐνδέχεται κατάλληλον τῇ περιστάσει, τὸ κατὰ πόσον δηλαδὴ καὶ διὰ ποίους λόγους ἡ παίδευσις τοῦ γυναικείου φύλου καὶ μάλιστα εἰς τὰς τάξεις τοῦ λαοῦ εἶναι ἀναγκαία.

Ὁ ἄνθρωπος, φιλόμουσοι Ὁμήγυρις, τὸ ὑψιστον τοῦτο τῶν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Δημιουργοῦ πλασμάτων, εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι σύγκειται ἐξ ὑλικοῦ τινος ὄγκου, τοῦ σώματος, καὶ ἀΰλου τινὸς οὐσίας τῆς ψυχῆς. Καθὼς δὲ τὸ σῶμα ἔχει ἀνάγκην θεραπείας παντοίας, ὅπως διατηρῆται καὶ ἐκτελῇ τὰς τεταγμένας αὐτῷ λειτουργίας, οὕτω βεβαίως ἔχει καὶ ἡ ψυχὴ ἰδίας θεραπείας ἀνάγκην, πρός τε τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῆς λειτουργίας, καὶ πρὸς αὐτὰς ταύτας τοῦ σώματος, οὗτινος ἐτέθη ὀδηγὸς ἐν πᾶσι. Τοῦτο δὲ κατορθοῦται διὰ τῆς παιδείας ἐν γένει. Διὰ τῆς παιδείας ἀναπτύσσεται καὶ κρατύνεται ἡ ψυχὴ κατά τε τὰς ἠθικὰς καὶ διανοητικὰς αὐτῆς δυνάμεις, καὶ ἐνεργεῖ πᾶν ὅ,τι ἐνεργεῖ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, μετεωριζομένη εἰς ὕψος τοσοῦτον πολλάκις, ὥστε δικαίως ὠνομάσθησαν ἐνίοτε ἄνθρωποι μεγαλοφυεῖς καὶ μεγαλουργοὶ ἄλλοι θεοὶ ἐπὶ γῆς. Ἀλλὰ τὴν ἀνθρωπότητα δὲν ἀποτελεῖ μόνον τὸ ἓν αὐτῆς μέρος, τὸ ἄρρεν φύλον· εἰς τὴν γενικὴν ἁρμονίαν συμβάλλει καὶ τὸ ἕτερον αὐτῆς μέρος, τὸ γυναικεῖον φύλον. Ἓὰν λοιπὸν ὁ ἀνὴρ ἔχῃ ἀνάγκην ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς διαπλάσεως, ἵνα ἐκπληρώσῃ τὰ τεταγμένα αὐτῷ καθήκοντα, ἔχει ἐπίσης ἀνάγκην καὶ ἡ γυνή, ἵνα ἐκπληρώσῃ τὰ ἰδικά της· καὶ ναὶ μὲν ἡ ἀνὴρ ἔχων προορισμὸν ἐνεργητικώτερον οὕτως εἰπεῖν, ἐπλάσθη ἰσχυρότερος τό τε σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν καὶ ὁμολογουμένως χρήζει καὶ ἀνωτέρας τινὸς παιδεύσεως, ἡ δὲ γυνὴ τεταγμένη νὰ ἐνεργῇ ἐν κύκλῳ στενοτέρῳ, ἔχει ἴσταται διανοητικῆς ἀναπτύξεως ἀνάγκην, ἀμφοτέροις ὄχως· πρέπει νὰ ἐξομοιῶσιν ὅσον τὸ δυνατὸν ἐντελοῦς ὑλικῆς διαπλάσεως. Ἀλλ' ὁποία ἀρά γε ἡ ἐπίφασις τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῆς κοινωνίας; Μεγίστη· ὡς οὐδεὶς ἀγνοεῖ, φιλόμουσον ἀκροατήριον ἡ γυνὴ καὶ ὡς σύζυγος, καὶ ὡς μήτηρ, καὶ ὡς θυγάτηρ καὶ ἀδελφὴ, ἐπιδεξῆ, εἴπερ τις καὶ ἄλλος· ἐπὶ τῆς κοινωνίας καθόλου, καὶ περ ἀφανῶς. Τίς γαλουχεῖ ἡμᾶς εὐθὺς ἐν τῷ κύσμῳ τούτῳ γεννωμένους; τίς πρῶτος περιβάλλει διὰ τῆς στοργῆς ἐκείνης, ἥτις μόνον διὰ τῆς λέξεως μητρικῆς ἐκφράζεται; τίς ἐνσταλάζει εὐθὺς ἐξ ὑπ' ἀρχῆς τὸ αἴσθημα τοῦ φίλτρου καὶ τῆς ἀγάπης; τίς διδάσκει ἡμᾶς, τί ἔσμεν, πόθεν ἐχώμεθα καὶ ἀτελῶς; πάντα ταῦτα ἡ μήτηρ. Εἶναι λοιπὸν μικρὰ ἡ ἐπίρεια τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῆς κοινωνίας καὶ ὑπὸ ταύτην μόνον τὴν ὄψιν; δὲν θέλω δὲ νὰ καταχραισθῶ τὴν ὑπομονὴν σας ἐκτεινομένη καὶ λέγουσα κοινὰ καὶ γνωστὰ πράγματα. Νομίζω ὅτι, πάντες συμφωνεῖτε, ὅτι ἡ γυνὴ καὶ περ παθητικῶς, καὶ ἐν κύκλῳ στενοτάτῳ ἐνεργοῦσα, τῷ κύκλῳ τῆς οἰκογενείας, εἶχεν, ἔχει, καὶ θὰ ἔχῃ, πάντοτε μεγίστην ἐπίρειαν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἂς μοι ἐπιτραπῇ μόναν, νὰ σᾶς ὑπομνήσω ἐλάχιστα ἐκ τῆς ἱστορίας παραδείγματα, καὶ ταῦτα γενικῶς· ἀνοίξατε λοιπὸν πρῶτον τὴν ἀρχαιότητα, καὶ ἐξετάσατε τὰς Ἀθήνας, τὴν Σπάρτην, τὴν Ῥώμην αὐτήν, καὶ θέλετε ἰδεῖ ὅτι ἐνόσῳ εὑρίσκοντο μητέρες τοῦ Περικλέους καὶ Κορνηλίας αἱ πολιτεῖαι ἐκεῖναι ἠκμαζον, ἅμα ὅμως, εἰς μὲν τὰς Ἀθήνας παρημελήθη ὅλως ἡ γυνὴ, ἐνέσκηψε δὲ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην σμῆνος ἀρρενεστάτων γυναικῶν, εἰς δὲ τὴν Σπάρτην αἱ γυναῖκες ἐχαλάρωσαν τὰ ἀγνὰ αὐτῶν ἤθη καὶ εἰς τὴν Ῥώμην ἐτράπησαν εἰς βίον ἀσύνετον, αἱ πολιτεῖαι ἐκεῖναι ἤρχισαν νὰ παρακμάζωσι καὶ ἐπὶ τέλους κατέπεσον ὑπὸ τὸ βέρος τῆς διαφθορᾶς. Ἀναδράμετε ὕστερον τὴν Μεσαιωνικὴν ἡμῶν ἱστορίαν, καὶ θὰ ἴδητε ὅτι ἡ ἀμέθεια ἐπικρατήσασα εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν πρὸ πάντων εἰς τὰς γυναῖκας, ἐγέννησε τερατωδεστάτας προλήψεις καὶ πλάνας, ὧν τὰ ἀλλόμορα ἀποτελέσματα δὲν ἠδύνηθησαν νὰ ἐξαλείψωσι πολλῶν αἰώνων προσπάθειαι. Στρέψατε δὲ ἔπειτα τὰ βλέμματα, ποὺς τὰ διαδεχθέντα τὴν ἀρχαιότητα βάρβαρα Γερμανικὰ φῦλα καὶ πρὸς τὸ νέον ἀναρκὲν θρήσκευμα· ἀμφότερα, τά τε Γερμανικὰ ἔθνη, δηλ: καὶ ὁ χριστιανισμὸς ἀπέδωκαν τῇ γυναικὶ τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῇ θέσιν· συνεθωδέντα δὲ καὶ παραλαβόντα ἕ,τι καλὸν ἐκ τῆς ἀρχαιότητος ἀπετέλεσαν τὰς βάσεις τοῦ νέου πολιτισμοῦ, καὶ ἀνέδειξαν πάντα τὰ σήμερον ἀκμάζοντα ἔθνη· ἐὰν δὲ δὲν βαρύνεσθε νὰ ἀναδράμητε καὶ τὰς σελίδας τῆς νεωτάτης ἱστορίας, ἀναντιρρήτως θὰ εὕρητε μεμαρτυρημένον, ὅτι τὰ ἔθνη ἐκεῖνα ἐν οἷς ἡ γυνὴ σώζει, ὅπως πρέπει, τὴν ἑαυτῆς ἀξίαν, συγχένουσα τῆς δεούσης κατ' ἄμφω παιδεύσεως, καὶ δὲν ἐτράπη εἰς ὁδοὺς ἀλλοτρίας τοῦ προορισμοῦ της, τὰ ἔθνη ἐκεῖνα καὶ αἱ κοινωνίαι ἐκεῖναι ἀκμάζουσι καὶ κραταιοῦνται· ἡ παιδεία λοιπὸν εἶναι ἀναγκαιοτάτη εἰς τὰς γυναῖκας. Ἀλλ' ὁποία παιδεία; ἀνάλογός τις πρὸς τὸν προορισμὸν αὐτῆς, καὶ τὸν κύκλον τῶν ἔργων εἰς ἃ ἐτάχθη. Ἡ γυνὴ βεβαίως οὔτε θὰ ὑπουργήσῃ, οὔτε θὰ στρατηγήσῃ, οὔτε ἐπιστήμας θὰ διδάξῃ, θὰ διευθετῇ μόνον τὰ τοῦ οἴκου αὐτῆς, θὰ καλύνῃ τὸν βίον, θὰ συμβάλλῃ εἰς τὴν τούτου ἁρμονίαν, καὶ ἐπὶ τέλους, (ὅπερ καὶ κυριώτερον) θὰ ἀναθρέψῃ τέκνα, καὶ θὰ παραδώσῃ πολίτας νέους ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ὡδικῶς λοιπὸν πρέπει νὰ διαπλάσσηται,

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἐκεῖνος καὶ ὁ ἀνὴρ, νὰ ἐκτιμήσῃ τὰς ἀρετὰς ἐκείνης αἵτινες δύνανται νὰ κατακτήσωσι γλυκὺν ὕπνον τὸ δυνατὸν τὸν παρόντα βίον, τὴν εὐπαρηγορίαν, τὴν ἀνοχὴν, τὴν ὑπομονὴν, καὶ τὸ βαθὺ αἴσθημα τῆς χριστιανικῆς ἐλπίδος καὶ ἀγάπης· διατί; διότι πρέπει νὰ ἀναπτύσσεται ἕτερον ἐκεῖνος, ὃς ἔχουσι στενότερον πρὸς αὐτὸν δεσμὸν; ἀλλὰ καὶ τοῦτο κατὰ βαθμοὺς καὶ κατὰ μέρος. Ἡ μήτηρ, ὅτε μέλλει νὰ δώσῃ εἰς τὸν κοσμοκράτορα ἕνα ὑπηκόων, ἕνα ἐπιστήμονα ἔξυπνον, ἢ ἕνα στρατηγὸν, ἢ ἄλλον τοιοῦτόν τινα, πρέπει βεβαίως νὰ ᾖ μᾶλλον ἀνεπτυγμένη τῆς μελλούσης νὰ δώσῃ ἕνα ὑποθηκοφύλακα· ἢ ἕνα ῥήτορα κτλ. Ἀλλὰ πρέπει οὐχ ἧττον καὶ αὐτὴ νὰ ᾖ ἀνεπτυγμένη διανοητικῶς· καὶ ὁ λόγος, ἵνα εἰρωνεύῃ. Πρέπει πανσόφ. αὖν ὄντως καὶ ὁ νέος πρέπει ἡ ἀνθρωπότης ὑπάγοντα ἐξ ἀνάγκης τὰ δ' ἄνωθεν ταῦτα βεβαίως. Δὲν ἐσυνέτρεχαν καὶ δὲν ἠθέλοντο νὰ ἐστανται εἰς τὴν αὐτὴν βαθμίδα, εἶναι πάντες καὶ πάσαι βασιλεῖς ἢ βασίλισσαι ἠδυνάμεθα νὰ ἤμεθα, εἶναι ὑπουργοὶ ἢ γυναῖκες ὑπουργῶν, ἀλλὰ καὶ ἔμποροι καὶ ἐπιτροὶ, καὶ διδάσκαλοι, καὶ γεωργοὶ καὶ χαφιάνηδες καὶ γυναῖκες τούτων· τὸ πλεῖστον δὲ μέρος τῆς ἀνθρωπότητος δὲν γίνει ἀποτελῇ ὁ λεγόμενος ἐλεύθερος· ἀλλὰ δύνασαι ἀρά γε νὰ εὐδοκιμήσῃ μία κοινωνία, ἢ ἓν ἔθνος, ἢ ἀνθρωπότης αὐτὴ ὁλόκληρος, ἐὰν ἡ πορεία εἶναι μία ἐκ τῶν ἐξῆς; ὁ λεγόμενος λαὸς ἂν ἦναι ἠθικὸς καὶ θρησκευτικὸς, δικαιοκρατούμενος; Δύνασαι νὰ ἐπιφέρῃ σῶμα ἔχον μόνον τὴν κεφαλὴν καὶ τινα ἴσως ἄλλα μέρη ὑγιῆ, τὴν δὲ καρδίαν νοσοῦσαν; ἔχει βεβαίως. Ὅστε εἶναι ἀναγκαία ἀνάλογός τις παίδευσις εἰς τὰς τάξεις τοῦ λαοῦ, ἀναξηράνῃ δὲ ἡ λαγαρὰν δημοτικὴ; ἀσφαλῶς. Δὲ παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις ἔθνεσι θεωρεῖται αὕτη ὡς βάσις τῆς ὅλης παιδείας τοῦ ἔθνους, εἰ δὲ περὶ αὐτῆς μεριμνῶσιν, ὡς ὑπερτάτου τῶν ἐθνῶν ἐκείνων. Ταύτην λοιπὸν τὴν δημοτικὴν παίδευσιν, τὴν ἀπλῆν, εἰς πᾶσαν τάνδα, εἰς ὁμοιόμορφον κλίσιν καὶ ἐν ἀνάγκαις, ἀναγκαίαν, ἐπεβάλλετο καὶ ἡ Σιδ. Ἐφορία νὰ καταστήσῃ προσεκτὴν εἰς τὰς τάνδας τῆς νέου τούτου, μὴ ἀποκλείουσα καὶ ἀνωτέραν τινὰ παίδευσιν.

Ἀλλὰ καιρὸς ἤδη νὰ παύσω κατεχομένη τὴν πλουσύνην καὶ ὑπομονὴν σας. Ἐπεκαλέσατο ὑμᾶς, φιλόψυχοι ἀκροαταὶ, νὰ ὑποδείξω καὶ τὸν τρόπον ὃν πως θὰ ἐπιλεληθέσω ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Παιδαγωγείου τούτου, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἠναίσατε τὸν κατονομάσω, ὃν πως ἐπρεπόμην νὰ κατασταίσω ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοὶ πρᾶγμα, εἶναι δὲ θαρρῶ πάντες παρεστῶτες ν' ἀποκλείσω τὰς ὑμετέρας ἀκοὰς, ἀπορρίπτουσα τί μέλλει νὰ πράξω, ἢ προϋπεχυμένη τοιαύτην ἢ τοιαύτην πορείαν, ἀφοῦ τὸ ἐπὶν ἔπος σὺν Θεῷ θὰ δειχθῇ, τί οἱ ἀσθενεῖς μου δυνάμεις τῇ φιλοψύχῳ ἀρωγῇ πάντων ὑμῶν κατόρθωσαν· νῦν μόνον κατακαίουσα τὸν λόγον, ἀφοῦ πρῶτον ἐκφράσω ὑμοίως τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην μου πρός τε τὸν Σ. Ἐφορον, καὶ τὰς ἐντιμοτάτας κοσμητορίας, καὶ τὸ κοινὸν ἅπαν τῆς νέου, διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ ἀμεριστοσύνην, καθ' ὅλον θεωῶ νὰ ἀποτείνω δύο μόνον λόγους πρὸς τὰς φίλας μοι μαθητρίας.

Ἀγαπητά μοι Κορίτσια!

Εὐχαριστοῦσα τῇ Θεᾷ, ὅτι ἐνέβαλε τοῖς φιλομούσοις Ἐφόροις, τὴν αὐγενῆ ἰδέαν τῆς συστάσεως τοῦ Παρθεναγωγείου τούτου, ἔνθα μέλλετε κατὰ τὸ δυνατὸν νὰ ποτισθῆτε τὰ νάματα τῆς παιδείας, τῆς μόνης σωτηρίου εἰς τὰς ταλαιπωρίας τοῦ παρόντος βίου. Οἰκειόησατε καὶ ἀγαπήσατε, καὶ ὅσον δύνασθε μᾶλλον καὶ ἀν ἦναι τὰ νάματα ταῦτα, ἴστε βεβαιότατα ὅτι μεγάλως ὠφεληθήσουσιν ὑμᾶς. Ἴδού ὅτι ἔχετε ἕνα πολλῶν πόνων καὶ ἕνα δαπάνης, πολλοτίμων θησαυρὸν περὶ τῶν ποδῶν σας· ἀρκεῖ ὀλίγος κόπος ἵνα τὸν συντέξητε. Μὴ λοιπὸν παραδοθῆτε εἰς τὴν ραστώνην, μηδὲ προφασίζεσθε καὶ σεῖς καὶ οἱ γονεῖς σας αὐτοὶ ὅτι αἱ οἰκογενειακαί σας ἀνάγκαι σᾶς καλοῦσιν ταῦτ' ἀπὸ τοῦ νὰ παραμείνητε ἐνταῦθα τακτικῶς, καὶ νὰ ἐκπληρῶτε πιστῶς τὰ καθήκοντά σας. Τὰ ὅτι ἔπερ ἐνταῦθα πρέπει νὰ καταναλίσκητε, εἶναι ἐκεῖνα ἅπερ καταναλίσκετε μάτην χωρὶς νὰ παρέχητε οὐδεμίαν ὠφελίμως εἰς τοὺς γονεῖς σας, ἐνῷ ἐγχέμενοι ἐνταῦθα θὰ δυνηθῆτε μίαν ἡμέραν νὰ φανῆτε μυρίας χρησιμώτεραι, καὶ εἰς τοὺς γονεῖς σας, καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν ἣν σεῖς βραδύτερον θὰ συγκροτήσητε. Ἐν ὁμοῖ θὰ εὕρητε ἄλλην μητέρα, μετὰ φιλοστοργίας μητρικῆς παθαγωγοῦσαν ὑμᾶς εἰς τὸν ἀληθῆ βίον, ἀλλὰ καὶ σύστημα καὶ ἀμείλικτον κατὰ πᾶσης παρεκτροπῆς. Εἶθε δὲ νὰ μὴ διαφεύσωμαι οὖσα ἐγὼ αὕτη αὐτὴ, οὔτε τῶν γονέων σας, οὔτε τῆς Σοβ. Ἐφορίας οὔτε τῆς κοινωνίας ἀπόπειρα τὰς ἀγαθὰς προσδοκίας. Γένοιτο!

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΤΕΚΝΟΥ ΠΡΟ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΑΥΤΟΥ.

Β'.

Ἱερώτατος καὶ ἁγιώτατος εἶναι ὁ χρόνος ἐκεῖνος, καθ' ὃν ἡ μήτηρ συλλαβοῦσα φέρει ἐν γαστρὶ τὸ ἔκτοκον τέκνον· ἡ δημιουργικὴ τοῦ Θεοῦ δύναμις διαθέα αὐτὴν κατὰ τὰς συλλήψεως καὶ τῆς ἐγκυμοσύνης χρόνον· ἱερώτατα καὶ ἁγιώτατα συναισθήματα πρέπει νὰ πληροῦσι τὴν ψυχὴν τῆς μητρὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καθ' ἣν ἐγκυμονεῖται ἐντὸς τοῦ αὐτῆς σώματος ὁ ἄνθρωπος. Ἡ ἐγκυμονοῦσα μήτηρ, συλλογιζομένη ὅτι ἐν αὐτῇ ἐκπαλαιβόεται ἡ τῆς ἀνθρωπότητος ἐνσωμάτωσις καὶ ἐνθυμουμένη ὅτι ῥέπει μαθ' ἑαυτῆς οὐχὶ ἕνα, οὐδὲ δύο ἀνθρώπους, ἀλλ' ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ ὅτι προπαρασκευάζει τὴν τύχην οὐχὶ μιᾶς ἐποχῆς, οὐδ' ἑνὸς ἔθνους, ἀλλ' ἁπασῶν τῶν μελλουσῶν ἐποχῶν καὶ σύμπαντος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, πρέπει ἔνθεν μὲν νὰ εὐχαριστῇ τῷ Θεῷ δι' ἧς ἠξιώθη ὑψίστης καὶ ἀνυπερβλήτου τιμῆς, γενομένης φόβουσα πάντας τοὺς τῆς ἐγκυμοσύνης πόνους· ἔνθεν δὲ νὰ φρουτίσῃ νὰ διάγῃ κατὰ τὸν σπουδαῖον τῆς ἐγκυμοσύνης τοῦτον χρόνον βίον τοιοῦτον ὁποῖος ἀπαιτεῖται πρὸς μόρφωσιν τοῦ ἐν αὐτῇ ἐγκυμονουμένου ἀνθρώπου, καὶ ἐπομένως πρὸς μόρφωσιν τῆς ἐν αὐτῇ ἐγκυμονουμένης ἀνθρωπότητος. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐντὸς τοῦ μητρικοῦ σώματος μόρφωσις τοῦ τέκνου μεγίστην ροπὴν ἔχει οὐ μόνον εἰς τὸν μετὰ τὴν γέννησιν βίον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν βίον καθόλου ἀπάσης τῆς ἀνθρωπότητος, ἕκαστα ὅτι ἡ μὲν φρονίμως διάγουσα κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγκυμοσύνης μήτηρ ὠφελεῖ οὐ μόνον τὸ ἐν αὐτῇ σωματούμενον τέκνον, ἀλλ' ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος· ἡ δὲ διάγουσα ἀρρόνως βλάπτει οὐ μόνον ἕνα ἄνθρωπον, τὸν ἐν αὐτῇ κυοφορούμενον, ἀλλ' ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα, τὴν ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσαν.

Πᾶσαι αἱ τε σωματικαὶ καὶ πνευματικαὶ τῆς γυναικὸς ἰδιότητες καὶ ἐνέργειαι ἐπενεργοῦσι μεγάλως ἐπί τε τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐγκυμονουμένου τέκνου· ἡ τροφὴ καὶ ἡ πόσις τῆς μητρὸς, ἡ χαρὰ αὐτῆς καὶ ἡ λύπη, ἡ διάνοια καὶ ἡ αἰσθησις ἐπενεργοῦσι θαυμασίως ἐπὶ τοῦ ἐμβρύου, σάρξ αὐτοῦ καὶ πνεῦμα γινόμεναι. Ἀντικείμενα σκαιὰ καὶ διαστραμμένα, φρικαλέα καὶ τραχερὰ, παρέξενα καὶ ἀσυνήθη, ἰσχυροτάτην ἐμποιοῦντα ἐντύπωσιν εἰς τὴν ψυχὴν τῆς μητρὸς, ἀποτυποῦνται εἰς τὸ ἤδη ἀναπτυσσόμενον καὶ ἁπαλὸν εἴδωλον ἐμβρύου, ἐναπολείπονται εἰς αὐτὸ ἴχνη ἀνεξίτηλα. Γυνή τις διηγεῖται ὁ περίφημος Κόμτ, κατὰ τὸν ἕκτον καὶ ἕβδομον μῆνα τῆς ἐγκυμοσύνης δὲν ἠδύνατο νὰ λησμονήσῃ τὴν εἰκόνα

βλακός τινος· τούτου δὲ ἕνεκα ἔτεκε καὶ αὐτὴ τέκνον βλακῶδες, εἰ καὶ αὐτὴ τε καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἦσαν πνεύματος ὑγιοῦς.

Κατὰ ταῦτα λοιπὸν ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἥτις θέλει νὰ γεννήσῃ τέκνον καλῶς μεμορφωμένον, χρεωστεῖ ν' ἀναθρέψῃ αὐτὸ, ἤδη ἐντὸς τοῦ ἑαυτῆς σώματος εὐρισκόμενον, παρέχουσα εἰς αὐτὸ ἥδιον καὶ ἀσύγχυτον ἀνάπνευσιν. Πρὸς τοῦτο δὲ ἀπαιτεῖται ὅπως ἡ μήτηρ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγκυμοσύνης ἐπιμελῆται προφανέντως τοῦ ἑαυτῆς σώματος καὶ πνεύματος. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ σῶμα, ἀρέσκει ἡ ἔγκυος γυνὴ νὰ τηρῇ ἀκριτον κανονικήν· νὰ ἦναι ἐγκρατὴς εἰς τε τὸ τρώγειν καὶ τὸ πίνειν· νὰ γαίνται εὐπέπτων τροφῶν ἄμετροι καὶ ὑπερβολικαὶ στοματικαὶ ἀπολαύσεις ἀποκλείουσι τὸν πέψιν καὶ διατωμάτωσιν τὴν τοῦ αἵματος κυκλοφορίαν· ἐρεθιστικαὶ τροφαὶ καὶ πόσεις, ἀπλακβανόμεναι συχνάκις καὶ ἐν ὑπερβολῇ, καθιστῶσιν ἀκανόνιστον τὴν τοῦ αἵματος θερμοκρασίαν. Ἡ ἀπεψία τῆς μητρὸς ἡ διαταραξὶς τῆς κυκλοφορίας τοῦ ἐν αὐτῇ αἵματος καὶ τὸ ἀκανόνιστον τῆς τούτου θερμοκρασίας ἀποκωλύουσι τήν τε θρέψιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμβρύου, τοῦ ἐκ τοῦ μητρικοῦ σώματος τρεφομένου. Ἡ κανονικὴ τοῦ ἐμβρύου ἀνάπτυξις ἀπαιτεῖ πρὸς τούτοις ὅπως ἡ μήτηρ διατηρῇ τακτικὴν κίνησιν· ὅπως ἀναπνέῃ καθαρὸν καὶ ὁμοιόμορφον ἀέρα, ἀποφεύγουσα τὴν ὑπερβολικὴν αὐτοῦ ξέρανσιν· ὅπως ἀποφεύγῃ τὰς πολλὰς καὶ ταχείας κινήσεις, τὸν χορὸν, τὴν ἱππασίαν, τὸ αἴρειν καὶ βαστάζειν βαρέα φορτία κ.τ.λ. διότι ταῦτα πάντα ἀποκωλύουσιν εὐκόλως τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμβρύου καὶ διευκολύνουσι τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Ὡσαύτως ὀφείλει ἡ ἔγκυος μήτηρ νὰ προφυλάσσηται ἀπὸ πάσης συνωθήσεως, προσαρούσεως καὶ στενοχωρίας· διότι ταῦτα πάντα ἀποκωλύουσι καὶ διαφθείρουσι τὴν κανονικὴν μόρφωσιν τῶν μελῶν τοῦ ἐμβρύου· ἐπίσης ὀφείλει ν' ἀποφεύγῃ τὴν διὰ τῶν συσφιγκτήρων (κορσὲ) σύνθλιψιν τοῦ σώματος· διότι αἱ τοιαῦται σωμπιέσεις καὶ στενοχωρίαι δὲν παρέχουσι τὸν ἁρμόδιον χῶρον πρὸς τὴν τοῦ ἐμβρύου ἀνάπτυξιν. Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ πνεῦμα, ὀφείλει ἡ ἔγκυος γυνὴ νὰ ἔχῃ ἥσυχον νοῦν καὶ ψυχὴν ἀτάραχον, ἀποφεύγουσα τήν τε ὑπερβολικὴν χαρὰν καὶ τὴν ὑπερβολικὴν λύπην. Φόβος καὶ τρόμος, μᾶσος καὶ φθόνος ζηλοτυπία καὶ θυμὸς, προξενοῦσι κακὸς τοκετοὺς καὶ παρέχουσιν ἀφορμὴν πρὸς κακὴν τοῦ ἐμβρύου διάπλασιν, ἀποκωλύοντες τὴν παντοίαν ἀνάπτυξιν ὀργάνων τινῶν αὐτοῦ. Τουναντίον δὲ εὐθυμία καὶ χαρὰ, ἀταθερότης καὶ ἀταραξία, ἐλπὶς καὶ πεποίθησις οὐ μόνον διευκολύνουσι τὴν τοῦ ἐμβρύου διάπλασιν, ἀλλὰ καὶ μεταδίδουσιν εἰς αὐτὸ τὰς ἰδιότητας ταύτας. Οἱ εὔθυμοι γονεῖς γεννῶσι εὔθυμα τέκνα, οἱ δὲ σκυλτικοὶ γονεῖς γεννῶσι τέκνα μελαγχολικά. Ἡ ἔγκυος γυνὴ, ἡ θέλουσα νὰ γεννήσῃ τέκνα καλὰ καὶ ἀγαθὰ, ὀφείλει νὰ ἐπασχολῇ τὴν διάνοιαν αὐτῆς καὶ τὰς αἰσθήσεις οὐχὶ εἰς ἀντικείμενα ἄσχημα καὶ κακὰ, ἀλλ' εἰς ἀντικείμενα ἡμερα καὶ καλά· ἐν γένει δὲ ὀφείλει νὰ ἀποφεύγῃ οὐ μόνον πάντα σωματικὸν, ἀλλὰ καὶ πνευματικὸν ἐρεθισμὸν, ἐνθυμουμένη ὅτι τό τε σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα εἰς τοσοῦτον στενὴν πρὸς ἄλληλα σχέσιν εὑρίσκονται, ὥστε ἑνὸς τῶν δύο ἐρεθισθέντος συνερεθίζεται καὶ τὸ ἕτερον, καὶ ὅτι οἱονδήποτε σωματικὸν ἢ πνευματικὸν πάθημα καὶ ἂν πάθῃ ἡ ἔγκυος γυνὴ, τοῦτο μεταβαίνει παρευθὺς εἴτε τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐμβρύου. Καθόλου δ' εἰπεῖν, περισθησις εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐνασχόλησις περὶ τὸ ἀληθὲς, τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀποτελοῦσι τὸν κύκλον, ἐν ᾧ πρέπει νὰ περιστρέφηται τῆς ἐγκυμοσύνης· ὅτε σωματικὸς καὶ πνευματικὸς βίος, ὅπως λάβῃ καὶ ἡ τοῦ ἐγκυμονουμένου βρέφους ἀνάπτυξις ὀρθὴν καὶ πρέπουσαν διεύθυνσιν.

Οὐ μόνον δὲ ἡ μήτηρ, ἀλλὰ καὶ ὁ πατὴρ, εἰ καὶ ἐμμέσως, μεγάλην ροπὴν ἔχει ἐκ τῆς ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως τοῦ ἐντὸς τοῦ μητρικοῦ σώματος ἐγκυμονουμένου ἐμβρύου· διότι, ἐπειδὴ ἡ μήτηρ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκτὸς ἐγκυμοσύνης διατελεῖ οὖσα εὐκινησθητοτάτη καὶ εὐερεθητοτάτη, πᾶσαι αἱ ἐν τῇ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς συμπεριφορᾷ διαθέσεις αὐτῆς, ὁ χαρακτὴρ καὶ καθόλου πᾶς ὅ τε σωματικὸς καὶ πνευματικὸς βίος αὐτῆς, διορίζόμενος καὶ διευθυνόμενος ὑπὸ τοῦ πατρὸς, μεταβαίνουσι καὶ εἰς τὸ τέκνον, καὶ οὕτως ἀπαιωνίζουσιν ἐν αὐτῷ τὴν πατρικὴν εἰκόνα. Πόσον ἐσωτερικὴ εἶναι ἡ μεταξὺ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς σχέσις καὶ πόσον βαθεῖαι ἐπιδράσεις οἱ σύζυγοι ἐπ' ἀλλήλους, μαρτυρεῖ ἡ καθημερινὴ πεῖρα, καθ' ἣν μετὰ τὸν γάμον οὐ μόνον τὰ διανοήματα καὶ τὰ συναισθήματα, οἱ τρόποι καὶ τὰ ἤθη, αἱ κλίσεις καὶ αἱ διαθέσεις ἀποβαίνουσιν ὁμοια, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ σώματα προσεκτῶνται ἐνίοτε ὁμοιότητά τινα. Ὁποίαν σπουδαίαν ροπὴν ἔχει ὁ ἀνὴρ ἐπὶ τῆς γυναικὸς ἀποδεικνύει καὶ ἡ παρατήρησις, ὅτι τὰ τέκνα τῶν δευτέρων γάμων γυναικός τινος ἐμφανίζουσι πολλάκις σωματικῶς τε καὶ πνευματικῶς τὸν ἄνδρα τοῦ πρώτου γάμου. Ἐντεῦθεν ἕκαστοι ὅτι ὁ ἀνὴρ, ὁ ἐπιθυμῶν νὰ γεννήσῃ τέκνα καλὰ καὶ εὐάγωγα, δέον νὰ ἀγαπᾷ ἀπὸ παιδίας τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, νὰ διάγῃ βίον ἥσυχον καὶ εἰρηνικὸν μετ' αὐτῆς, νὰ ἀποφεύγῃ πᾶσαν ἀφορμὴν, δυναμένην νὰ παρέχῃ εἰς αὐτὴν σωματικήν τινα ἢ πνευματικὴν βλάβην καὶ ἐνόχλησιν· νὰ βοηθῇ καὶ νὰ ἀνακουφίζῃ αὐτὴν ἐν πάσαις ταῖς τοῦ βίου ἀνάγκαις καὶ περιπετείαις· νὰ συμβουλεύῃ καὶ ὁδηγῇ αὐτὴν πρὸς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν· οὕτω δὲ πρέπει νὰ φέρηται πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα καὶ πάντοτε μὲν, μᾶλιστα δὲ ὅταν αὕτη ἦναι ἔγκυος.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ῥηθέντων καταφαίνεται πόσον σπουδαία εἶναι ἡ τοῦ τέκνου ἀγωγὴ πρὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ καὶ πόσον μεγάλως ἐξαρτῶνται ἐξ αὐτῆς ἡ τύχη οὐ μόνον τοῦ ἀτόμου, οὐ μόνον τῆς οἰκογενείας, οὐ μόνον τῆς κώμης, οὐ μόνον τῆς πόλεως· ἀλλὰ καὶ ἁπάσης τῆς ἀνθρωπότητος. Τούτου ἕνεκα αἱ μὲν γονεῖς, οἱ ἐπιθυμοῦντες, νὰ γεννήσωσι τέκνα καλῶς μεμορφωμένα καὶ εὐάγωγα, ἐντεῦθεν πρέπει νὰ ἀρχίζωσι τὸ τῆς μορφώσεως· καὶ διαπλάσεως αὐτῶν ἔργον· οἱ δὲ ἀσχέτως καὶ νομοθέται, οἱ διὰ τῶν διατάξεων καὶ τῶν νόμων ἐπιδιώκοντες τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πολιτείας, ἐντεῦθεν πρέπει ν' ἀρχίζωσι τὸ διοικητικὸν καὶ νομοθετικὸν αὐτῶν ἔργον, ὅπως ἐπαίνεσεν ὁ νομοθέτης Ἀνακόργας, ὅστις θέλων νὰ γενναθῶσιν ἐν Σπάρτῃ ἄνδρες γενναῖοι καὶ ἰσχυροὶ, ἤρξατο τῆς παιδαγωγικῆς αὐτοῦ νομοθεσίας ἀπὸ τῶν διατάξεων, τῶν κανονιζουσῶν τὴν πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ τέκνου ἀγωγὴν, ἤτοι ἀπὸ τῶν διατάξεων, τῶν ἀφορωσῶν τὰ περὶ τοὺς γάμους καὶ τὰς γενέσεις.

Ὦ γονεῖς, ὅσοι ἐκλήθητε ὑπὸ τῆς θείας προνοίας νὰ ὑπηρετήσητε εἰς τὸ μέγα μυστήριον τῆς διαιωνίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, μάθετε καλῶς ὅτι ἡ τε σωματικὴ καὶ πνευματικὴ εὐεξία τῶν ὑμετέρων τέκνων ἐξαρτᾶται κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ὑμῶν αὐτῶν εὐεξίας· διὸ ἐὰν μὲν ὑμεῖς ἔχητε καὶ διατηρῆτε ἀκμαίας καὶ ἀλωβήτους τάς τε σωματικὰς καὶ πνευματικὰς ὑμῶν δυνάμεις, θέλετε πάντως γεννήσει καὶ τέκνα εὐεκτοῦντα σωματικῶς τε καὶ πνευματικῶς· ἐὰν ὅμως ὑμεῖς τοὐναντίον δὲν ἔχητε, οὐδὲ διατηρῆτε ὑγιεῖς τὰς τοῦ σώματος καὶ πνεύματος ὑμῶν δυνάμεις, βεβαίως θέλετε φέρει εἰς τὸν κόσμον, ἀντὶ τελείων καὶ λογικῶν ὄντων, ἐξαμβλώματα ἐλεεινὰ καὶ τέρατα ἀνθρωπόμορφα, ἔχοντα σῶμα μὲν βεβλαμμένον καὶ πρὸς πᾶσαν ἀσθένειαν ἐπιρρεπές, πνεῦμα δὲ νωθρὸν καὶ πρὸς πᾶσαν κακίαν ἁρμοδίως διατεθειμένον. Ὦ ἔχοντες, ὅσοι ἀνεδέχθητε τὴν τύχην ὁλοκλήρου ἔθνους,

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ἐὰν θέλετε νὰ ἴδητε εὐδαιμονίαν; τὰς κυρίας μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν πολιτῶν ἁπάντων ἐπιχείρησιν, ἀρχίσατε πρῶτον ἀπὸ τῶν διατάξεων ἐκείνων, αἵτινες ἀποβλέπουσι τὰ περὶ τὴν μόρφωσιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, ἤτοι ἀρχίσατε ἀπὸ τῶν διατάξεων, τῶν κανονιζουσῶν καὶ ῥυθμιζουσῶν τὰ περὶ τοὺς γάμους καὶ τὰς γενέσεις. μιμοῦμενοι τὸ παράδειγμα τοῦ νομοθέτου τῆς Σπάρτης Λυκούργου. Ἐὰν δὲν ἀρχίσατε ἐντεῦθεν, μάτην θέλετε προπάσῃ, εἰσεύρησετε καὶ ἀλλαγὴν καὶ μεταχειρισθῆτε ἕτερον μέσον, πρὸς μόρφωσιν καὶ ἠθοποίησιν τῆς κοινωνίας. Στήσατε ὅσας θέλετε λαμπαδηφορίας· ἐκλείσατε ὅσα θέλετε τάγματα πρὸς σωφρονισμὸν τῶν κακούργων, φιλάνθρωποι θέλετε καταδέξει τὸ κολυμβήθρον τῆς κατίσεως βαρίον. Ὁ Ἡρακλῆς θέλων [illegible] λαμπτῆρας ὕδραν καὶ βλέπων ὅτι, κοπτομένης τῆς μιᾶς κεφαλῆς ἀνεφύοντο δύο, ἐνεγκαλέσθη νὰ καυτηριάσῃ τὰς ῥίζας τῶν κεφαλῶν. Καὶ ἡμεῖς δέ, ἐὰν θέλητε νὰ καταστρέψητε τελέως τὸ ἐν ἀνθρώποις κακόν, ὀφείλετε τὰ ῥίζον τοῦ Ἡρακλέους νὰ μεταχειρισθῆτε, ἤτοι ὀφείλετε νὰ καυτηριάσητε αὐτὰς τοῦ κακοῦ τὰς ῥίζας οὐχὶ ἁπλῶς διὰ δηλώσεων, ὅπως ὁ Ἡρακλῆς, οὐδὲ διὰ πίστρας τῆς καλούσης ὅπως οἱ ἰατροί, ἀλλὰ διὰ διατάξεων καὶ νόμων τοιούτων, οἵτινες κανονίζοντες προπάντων τὰ περὶ τῆς τῶν παίδων ἀγωγῆς ἤδη ἀπὸ τοῦ πρὸ τῆς γεννήσεως αὐτῶν χρόνου, οὐ μόνον τὴν βλάστησιν πάντοῦ φύτρου καλοῦ ἐμποδίζουσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀγαθῶν σπερμάτων μεγάλως συντελοῦσιν.

Α. ΣΠΑΘΑΚΗΣ.

Ο ΤΡΙΠΟΥΣ ΤΗΣ ΠΥΘΙΑΣ.

[Ἱστορικὴ ἀφήγησις.]

Β'.

— Ὦ ἀγαθοί, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Βίας εἰσερχομένοις, ἀναμφιβόλως ἀγαθὸν ἄγγελοι· μὴ εὕρετε τὸν κύνα μου, ἢ μὴ τυχὸν ἐμάθετε τίς ὁ κλέψας;

Οἱ πρέσβεις ἀπορηθέντες ὅτι ἦσαν πάντα ξένοι τῶν τοιούτων.

— Καὶ λοιπόν, ἠρώτησεν αὐτοὺς ὁ Βίας, ὡς ἐν ἀπογνώσει, καὶ λοιπὸν τίνος ἕνεκα ἤλθετε;

Εἶπον ὅτι, διαταγῇ τοῦ χρηστηρίου τῶν Δελφῶν, παρεγένοντο κομίζοντες αὐτῷ τρίποδα χρυσοῦν.

— Χρυσοῦν τρίποδα τῷ Βίαντι! καὶ πρὸς τί; Ἀ! τὸ χρηστήριον, τὰ πάντα γνώσεσθε, ἂς μ' εἶπε μᾶλλον τίς ὁ κλέψας τὸν κύνα μου· αὐτὸν καὶ μόνον εἶχα φίλον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, καὶ ἰδοὺ στερεῖσαί με καὶ τούτου! ὦ τῆς βαρβάρου ἀπανθρωπίας! Ἐγὼ ἀπαμερίσθην τῶν πραγμάτων, ἀπεστράφην καὶ τιμὰς καὶ πλοῦτη, παρεχώρησα τὰ πάντα εἰς τὸν κόσμον, παρ' οὐδενὸς οὐδὲν ἐζήτων, παρεμείσθην εἰς τὸ καλλιεργεῖν ἰδίαις χερσὶ τὸν κῆπον καὶ τὸν ἀγρόν μου, μόνων σύντροφον εἶχον τὸν κύνα μου, τὸν ὁποῖον ἠγάπων ἀνταγαπώμενος καὶ μετὰ τοῦ ὁποίου ἤμην εὐτυχὴς συζῶν καὶ συλλαλῶν, καὶ ὁ κόσμος ἐν τούτοις, ἀξίνοτε ῥθονερὸς καὶ τὸν εὐτυχῆ μου μὴ ἀνεχόμενος ἔκλεψέ μου τὸν κύνα, μ' ἐστέρησε τοῦ μόνου φίλου μου! τὶς οἶδε μὴ τὸν ἐφόνευσαν ἤδη . . . Ω! ἔδν ὑπάρχει τιμωρία διὰ τὴν ὑπέρμετρον ταύτην σκληροψυχίαν!

— Βεβαίως δυστύχημα εἶναι, εἶπέ τις τῶν Μιλησίων, ἡ ἀπώλεια τοῦ πιστοῦ κυνός, ἀλλ' ἆρα τὸ δυστύχημα τοῦτο εἶναι οὕτω δεινόν;

— Καὶ δεινόν, δεινότατον, ὡς πρὸς ἐμὲ τὸν ἀπολαλόντα τὰ πάντα καὶ ἐξαντλήσαντα τὴν ὑπομονήν. Μυρίας ὅσας ὑπέμεινα δυστυχίας ἀδακρυτί, ἵνα μὴ ἐνοχλήσω τὸν κόσμον καὶ τοὺς Θεούς· μεμψίμοιρον. Ἔσωσα ἐν πρώτοις τὴν πατρίδα, αὐτὴ δ' εἰς ἀμοιβὰς ἐπέφερεν ἐμοὶ τὰ πικρότερα καὶ ἀπάνθρωπα τὰς συμβουλάς μου— ἀπεχώρησα μὲ παρηγκώνισα καὶ ἀπέμεινα ἐκτὸς τῶν πραγμάτων καὶ περιωρίσθην εἰς τὰ ἴδια. Εἰσῆλθον κατ' εἰς δίαιτα καὶ κατεδικάσθην παρὰ τὸ δίκαιον— ἠνέῳχθη τὸ δόκιμα ἀγοραῖον· ἐπατήθην παρὰ τῆς γυναικός — ὑπέμεινα ἐν σιωπῇ τὴν ὕβριν· οἱ υἱοί μὲ κατέλιπον — συνεχώρησα τοὺς υἱούς. Ταῦτα ἀποδεικνύουσι τὴν ὑπερβολίλωσαν ὑπομονήν μου, ἀλλ' ἡ φιλία ἐκλυπώθη, τὰ πράγματα ἔρθησαν εἰς τὸ ἔπακρον καὶ φυσικὸν τῶν λόγων, ὅταν καὶ αὐτὸν τὸν κύνα μοὶ ἀφαιρῶσιν, ἐπέμενον ἤτο ν' ἀποκάμω ἀνεχόμενος.

— Τί λέγεις; ἠρώτησέ τις τῶν πρέσβεων, εἶναι ἴδιον τοῦ σοφωτέρου τῶν ὄντων τὸ μικρολογεῖν οὕτως ἀλόγως;

— Τοῦ σοφωτέρου τῶν ὄντων! τίνες καὶ τίνος ἕνεκα ὑπολαμβάνουσί με τοιοῦτον; μὴ κἂν κατέγνωκε πρὸς τοῦτο; ὦ ἀγαθοί, ἂν ἐβλέπατε εἰσέτι μίαν τοσαύτης παραφροσύνης.

— Καὶ ὅμως, ἂν τις ἐρωτήσῃ τίς ἐστιν ὁ σοφώτερος τῶν σοφῶν, πάντες, ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος, ἀποκρίνονται ὁ Βίας.

— Ὁ Βίας! Βίας; ἑκατὸν δύναται νὰ λαλῇ κατὰ τὸ δοκοῦν, καὶ ἐν τούτοις, ἂν ὁ Βίας λυπᾶται διὰ τὴν ἁρπαγὴν τοῦ κυνός· αὐτοῦ, πάντες ἐκλιπόντουσι. Οὐχί, φίλοι, ὁ Βίας ἀγαθός· μόνος ἄνθρωπος ἐστι, τὸν ὁποῖον κακοποιοῦσι καὶ ὅστις λυπεῖται διὰ τὰ παθήματά του. Ἂν θέλετε ἄνδρα κορεσμένον καὶ τὴν ψυχὴν ἀκράδαντον ἔχοντα πρὸς τὰ δεινὰ, ἀπέλθετε εἰς Λακεδαίμονα ζητοῦντες τὸν Χίλωνα.

— Ἄγωμεν λοιπὸν εἰς Λακεδαίμονα, εἶπον οἱ πρέσβεις καὶ παραγενόμενοι ἐζήτων τὴν κατοικίαν τοῦ ἐπὶ σοφίᾳ καὶ καρτερίᾳ ὀνομαζομένου τούτου ἀνδρός. Ἀλλ' ὁ Χίλων ἦτον ἀπών, ἀπελθὼν εἰς τὸ Ὀλυμπιακὸν ἐξ ἀνάγκης οὗν καὶ οἱ πρέσβεις ἀνεχώρησαν εἰς Πίσαν καὶ ἀφίχθησαν ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἤγετο ὁ ἀγὼν τῆς πάλης καὶ τῆς πυγμῆς.

Περιεχόμενοι τὸ στάδιον, ἠρώτων περὶ τοῦ Χίλωνος καὶ τέλος εἶδον αὐτὸν θεώμενον μετὰ προσοχῆς δύω ἀθλητὰς παλαίοντας, ὧν ὁ μὲν ἦν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἐπιτελίδης, ὁ δ' ἕτερος ὁ περίφημος νικητὴς τῶν δρομικῶν ἀγώνων Γλύκων.

Τὰ ὄμματα τοῦ Σπαρτιάτου, περιλαμπῆ καὶ προσηλωμένα, παρετήρουν καὶ τὸ ἐλάχιστον κίνημα τῶν παλαιστῶν· οἱ μυῶνες αὐτοῦ, νῦν μὲν συστελλόμενοι, νῦν δὲ διαστελλόμενοι, ἐξεικόνιζόν πως τὴν πάλην, ἐνῷ αἱ ὀρρῦς, εἰς δινικὴ κίνησιν διατελοῦσαι, ἐδήλουν τὰς περιπετείας· ἰδρὼς ἄφθονος κατέῤῥει τὸ μέτωπόν του, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ὁσάκις μὲν ὁ Ἐπιτελίδης κατέβλιζε τὸν ἀντίπαλον, ἀνετείνοντο σπασμωδῶς, ὁσάκις δ' ἔβλεπεν αὐτὸν κλονούμενον ἤ πως ἄλλως ἐπικλώμενον, ὅλος ἐῤῥιπίζετο ὁ ἀγὼν διήρκεσεν ὑπὲρ τὴν μίαν ὥραν, ἀγὼν δεινὸς καὶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν δεινότερος ἀποβαίνων, ἄγριοῦ τελευταῖον ὁ Γλύκων ἠττήθη — τὸ θέατρον τότε ἐξεδόσπασε θορυβώδεις καὶ τὰ περὶ ἀντήχησαν τὰς εὐφημίας τοῦ πλήθους κηρύττοντος Ἐπιτελίδαν τὸν Χίλωνος νικητήν.

Ὁ πατὴρ, κεκμηκὼς μᾶλλον τοῦ υἱοῦ καὶ καταβεβλημένος ὑπὸ τῆς συγκινήσεως, ἔπεσεν ὠχρὸς καὶ ἄρρους εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν παρακαθημένων, οἵτινες ἐξέβαλον αὐτὸν τεθνεῶτα ἐκ τῆς χαρᾶς· τοιαύτη φήμη μέλλοτα διαδοθῇ καὶ εἰς τινας πόλεις τῆς Ἑλλάδος τότε, ἀλλ' ἡ ἀλήθεια ἐστιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐλειποθύμησε καὶ ὅτι δίκην νεκροῦ ἔχθη εἰς τὴν αὐτοῦ σκηνήν.

Ἅμα δὲ ἀνέλαβε τὰς αἰσθήσεις καὶ ἐνηγκαλίσθη τὸν υἱόν, οἱ πρέσβεις, φρονοῦντες ὅτι ὁ σκοπὸς ἐρ' ᾧ ἀρίκοντο περιεπίπτει τῷ Χίλωνι δόξαν νέαν καὶ μᾶλλον ἀρεστὴν, εἰσῆλθον προσφέροντες αὐτῷ, ὡς τῷ σοφωτέρῳ τῶν σοφῶν, τὸν χρυσοῦν τρίποδα.

— Μ' ἐμπαίζετε; ἀπήντησεν αὐτοῖς ὁ Σπαρτιάτης, ἢ μὴ ἀγνοεῖτε ὅτι σοφός ἐστιν ὁ ἔχων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς δυνατὴν ἀταραξίαν καὶ μὴ κυριευόμενος ὑπ' οὐδενὸς πάθους. Ἐγὼ καθυπέταξά τινα, οἷον τὴν φιλοδοξίαν, τὸν φθόνον, τὴν πλεονεξίαν, τὴν ὀργὴν, καὶ ὅμως ἐλείπομαι εἰς αὐτὸ ἕκαστον περὶ τοῦ ὁποίου ἤκουον παντὸς ἄλλου ἐρρόντιζον. Ἡ τύχη ἔῤῥιπτε μοὶ τὸ τρωτὸν μέρος τῆς καρδίας, καὶ μ' ἐξέθηκεν εἰς τὰ ὄμματα τῆς Ἑλλάδος ἀπέκτης δίκην παιδὸς ἐμπαιζομένου, καὶ παρ' ὀλίγον ἀπέθνησκον ἐκ τῆς χαρᾶς· διατί; διὰ τὸ μεταπίπτερον τῶν ἀγαθῶν τῆς τύχης.

— Οὐδὲν φυσικώτερον καὶ οὐδὲν μᾶλλον συγγνωστὸν, ἀπεκρίθησαν οἱ πρέσβεις, τοῦ πατρικοῦ τούτου αἰσθήματος.

— Ὄχι, μὰ τὸν Δία, ὄχι! ἐπανέλαβεν ὁ Χίλων, ἀδυναμία ψυχῆς ἐστι τοῦτο· ἐγὼ δὲν ἀπατῶμαι τὰ τοιαῦτα. Τί; ὁτὶ ὁ υἱός μου, ἐν συγκρίσει ἄλλου, ἔχει μᾶλλον εὐλυγίστους καὶ μᾶλλον ῥωμαλέους τοὺς μυῶνας, δι' αὐτὸ δὲ τοῦτο νικᾷ καὶ ἀναπαύττεται εἰς τὸ θέατρον, ἐγὼ νὰ ἔχω τοσαύτην ὀλιγοψυχίαν, ὥστε, ἐκ τῆς χαρᾶς, νὰ περιπίπτω εἰς συγκοπήν; Τί λοιπὸν ἤθελον πράξει, ἂν μετὰ μάχην δεινὴν, ἔβλεπον αὐτὸν ἐπαναρχόμενον εἰς τὰς ἀγκάλας μου νικητὴν αἱματόῤῥυτον καὶ κεκονιμένον; ἂν δέ ποτε συνέβαινέ τι ἀπευκταῖον; διότι, ὁμολογητέον, ὁ ὑπὸ τῆς εὐτυχίας καταβαλλόμενος μετὰ πλείονος δυσκολίας ἀντέχει πρὸς τὰς καταφορὰς τῆς τύχης. Τίς οἶδε δὲ ἤδη τίνα λέγουσι κατ' ἐμοῦ αἱ Ἀθῆναι, αἵτινες συνήθως, ὅταν ἴδωσι τοὺς υἱοὺς φερομένους ἐπὶ τῆς ἀσπίδος πλήρεις τριωμάτων, τρέχουσι περιχαρεῖς εἰς τοὺς ναοὺς ὦ ἀγαθοί, ἡ ἐμὴ γνώμη εἶναι τὸ νὰ προσφέρητε τὸ ἄλλον τῆς σοφίας τοῦτο τῷ Φύζωνι, ὅστις οὔτε ἀνοησίας, οὔτε κενοδοξίας ἔχει ὡς ἐγώ.

Ὁ Φύζων, ὡς αἱ μονήρεις καὶ ἄγριαι ἄρκτοι, ἔζη πόῤῥω τῆς κοινωνίας· ἦν δὲ οὗτος ἀγρίτερος, ὥστε καὶ αὐτοὶ αὐτοῦ οἱ συμπολῖται μόλις ἐτόλμων νὰ ἔλθωσι πρὸς αὐτόν.

Οἱ πρέσβεις, χαιρετίζοντες τὸν ἄνδρα, εἶπον τὰ δόξαντα τῷ χρηστηρίῳ καὶ προσέτρεχον τὸν χρυσοῦν τρίποδα.

— Ἀπέλθετε εἰς ὑδὸν ἀγαθὴν, εἶπεν ἐκεῖνος· ὁ Ἀπόλλων γινώσκει τοὺς ἀνθρώπους· ἐγὼ δὲν εἶμαι ὁ σοφὸς πρὸς ὃν ἀποστέλλεσθε, οὔτε ἀνάγκην ἔχω ἐγὼ χρυσοῦ τρίποδος ἵνα θεραπίνω τὸν ζωμόν μου.

— Γνωστόν ἐστι τοῦτε πᾶσιν, ἀπεκρίθησαν οἱ πρέσβεις, ὅτι Σὺ περιῤῥονεῖς τὸν πλοῦτον, καὶ μαλθακότητα, καὶ ἡδονὰς, καὶ δίδες οὕτω τοῦ Σπαρτιάτου ἀγαθὸν παράδειγμα τῆς αὐστηρᾶς ζωῆς· γνωστὸν ἐστιν ἐπίσης ὅτι, ἐν τῇ ἀπομονώσει Σου, κατασπατῶν τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου τούτου, τὰς ἡδονὰς καὶ τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ, καταδαμάζεις διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς καρτεροψυχίας τὰς ἐπιθυμίας Σου· τούτου ἕνεκεν ἡμεῖς ἐπιστεύσαμεν ὅτι ὑπείκομεν τῇ θελήσει τοῦ χρηστηρίου προσφέροντές Σοι τὸν τρίποδα τοῦτον, ὡς δῶρον ἄνθρακον τῷ σοφωτέρῳ τῶν ἀνθρώπων.

— Ἐδεχόμην, εἶπεν ὁ Φύζων, τὸ δῶρον, ἂν ἤθελον ἐμαυτόν, οὐχὶ καθολοκληρίαν, κατὰ τὸ τέταρτον ἁπλῶς κάτοχον τῶν ὅσων λέγετε· ἀλλ' ἐνώπιον Θεοῦ, κλίνασα γνώσκοντος τὰς ἡμετέρας ψυχὰς, δὲν δίδονται τὸ ὑπερίνεσθαι τὴν ἀρετήν. Καλοῦσί με μισάνθρωπον, καὶ ὄντως εἶμαι τοιοῦτος· ἀλλὰ μισῶ τοὺς ἀνθρώπους, οὐχ ἧττον μισῶ καὶ ἐμαυτόν, καθόσον δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος κατὰ τοῦ ὁποίου δυσανασχετῶ τοσοῦτον ὅσον κατ' ἐμοῦ αὐτοῦ.

— Πολλὴ Σου ἡ μετριοφροσύνη, εἶπον οἱ πρέσβεις.

— Ὄχι, λέγω ἁπλῶς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἵνα πιστεύσητε, ἀκούσατέ μου. Ἐν πρώτοις, ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ὅτι ὁ κοινωνικὸς ἄνθρωπος εἶναι ὁν ἐκπεφυλισμένον καὶ τῇ ἰδέᾳ τοῦ βελτιωθῆναι καὶ μεταβαλεῖν ἐπὶ τὰ κρείττω τὴν ἐκὼν τύχην, ἀπεχώρησα τοῦ κόσμου καὶ ἀπεκρούσθην ἐξαιρετικῶς· ἀλλὰ τὰ πεπραγμένα δὲν εἶχον οὕτω καὶ ἡ μελαγχολία, ἡ ἀνησυχία, ἡ ἀνία μ' ἐξέτασσον τῆς ἀπάτης· βραδέως ὅμως, διότι ὁ χαρακτήρ μου κατέστη ἧττον πασίγνωστος, καὶ ἵνα διαγελάσω αὐτὸν, μετεχειρίσθην ἐπὶ μᾶλλον τὴν βίαν. Ἐπερίεῤῥηνα κατὰ τὴν αὐστηρότητα τοῦ Σπαρτιάτου καὶ ἤθη διωρθώθησαν παρ' αὐτοῖς; ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν πεμπρονητὴς τῶν ἀγαθῶν τὰ ὁποῖα δὲν ἔχω· ἀλλ' ἐν τούτοις, τίνος ἕνεκα λυποῦμαι ἀκούων ἀλλαχοῦ τοὺς ἀνθρώπους χαίροντας τὰ ψευδῆ ἀγαθὰ, ὧν ἐγὼ ποιοῦμαι ἀποχήν; Τί κακὸν προξενοῦσί μου αἱ τίχναι τῆς Κορίνθου καὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἡ πολυτέλεια τῆς Ἀσίας ἢ ἡ ἡδυπάθεια τῶν Συβαριτῶν; ἔχω πολλὰς ἰδιοτροπίας, ὦ ἀγαθοί, ὥστε ν' ἀντιποιῶμαι τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀληθοῦς σοφοῦ. Ἂν ἦμην εὐτυχὴς ἐν τῇ λιτότητί μου, ἤθελον ἀγανακτῇ κατὰ τῶν εὐτυχούντων εἴτε ὀπωσδήποτε ἄλλως; Πολλάκις ἐκαίρθην ὅτι, ἂν ἡ Ἑλλὰς πᾶσα εἶχε ταὐτὰ τοῖς Σπαρτιάταις ἤθη, ἡ Σπάρτη ἤθελεν ὑποδουλωθῇ· εὐτυχῶς οἱ γείτονες αὐτῆς εἰσὶν ἐκπεπλυμένοι· ὥριλον λοιπὸν τῷ αὐτῷ λόγῳ νὰ χαίρω ἀκούων ἀλλαχοῦ τοὺς ἀνθρώπους διασυροῦντας ἐν ἡδυπαθείᾳ, καὶ ὅμως, ὁσάκις τυχὸν μνησθῶ τῶν ἑορτῶν, τῶν θεάτρων ἢ τῶν συμποσίων, ἐν οἷς εὐωχοῦνται· οἱ ἐκδεδιηγημένοι, αἰσθάνομαί πως πικρίαν τινὰ ἐνδόμυχον, τὴν ὁποίαν ἵνα διασκεδάσω καταφεύγω εἰς τὸ κατηγορεῖν τῶν τοιούτων. Σοφία ἐστι τοῦτο; ὦ! βεβαίως ὄχι. Τοῦτο ἐστιν ἀλαζονεία, καὶ ἀλαζονεία ἥτις πάσχει καὶ ἥτις ἐκδικεῖται κατὰ τῶν στερήσεων εἰς τὰς ὁποίας ἀφ' ἑαυτῆς ὑποβάλλεται. Ἀληθὴς σοφὸς εἶναι ὁ ἀρκούμενος εἰς ὅ,τι οἱ Θεοὶ καὶ ἡ τύχη τῷ ἔδωκαν ἢ ὅ,τι αὐτὸς ἐξ ἰδίων ἐξελέξατο ἄλλως, μηδόλως φροντίζων περὶ τοῦ πῶς ζῶσιν οἱ λοιποί. Ἀλλ' ἐγὼ, ὅστις ἐρευνῶ τῆς καρδίας μου τὰ μυστήρια, ἐγνων ἤδη ποῖον τὸ τρωτὸν αὐτῆς μέρος καὶ εὑρίσκω ὅτι ἐν τῇ μισανθρωπίᾳ μου πραγματικῶς ὑπάρχει ὑπακεκρυμμένος ὁ ῥθόνος. Ἔχετέ με λοιπὸν παρητημένον τοῦ βραβείου τῆς σοφίας, διότι δὲν μοὶ ἀνήκει καὶ ἐρευνήσατε ἐν Ῥόδῳ μήπι ὁ Κλεόβουλος ἐστιν ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ζητεῖτε. Ὁ Κλεόβουλος ἀπολαύει τῶν ἀγαθῶν τῆς ζωῆς ἐν εἰρήνῃ καὶ μετὰ μετριότητος, ἔχει πλοῦτον καὶ ποιεῖται καλὴν χρῆσιν αὐτοῦ καὶ δὲν κυριεύεται ὑπ' αὐτοῦ, διάγει δὲ βίον ἐλεύθερον καὶ εὐτυχῆ καὶ δὲν ἀπαρίσκεται τὴν εὐτυχίαν καὶ ἐλευθερίαν τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων.

— Δίκαια λέγει, εἶπον οἱ πρέσβεις· ὁ ἄνθρωπος ὁ τὸ εὖ ζῆν γινώσκων καὶ μὴ ποιούμενος τούτου κατάχρησιν, οὗτος εἶναι βεβαίως τῶν σοφῶν ὁ σοφός.

Καὶ ἀπῆλθον εἰς Λίνδον τῆς Ῥόδου, ὅπου ὁ Κλεόβουλος πρὸ μικροῦ πρωϊχειρίσθη εἰς τὴν ἀνωτάτην διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων τῆς πολιτείας.

Ε. Π.

ΑΡΙΘΜΟΜΕΤΡΟΝ.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ Διεθνεῖ Ἐκθέσει τοῦ Λονδίνου, καθὼ ἐπιστέλλει ὁ ὁμογενὴς κ. Σ. Χίνος πρὸς τὴν Ἀθηναϊκὴν «Ἐφημερίδα τῶν Συζητήσεων» ὁ ἐκ Παρισίων κ. Θωμᾶς δὲ Κολμὰρ ἐξέθετε τὸ περιδόητον ἀριθμόμετρόν του ὅπερ κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ 1862 εὑρίσκετο ἐπὶ εἰς τὰ σπέργανά του· ἤδη δὲ ἐγίνετο παρα-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

δυνεν ὑπὸ τῶν ἀντιπροσωπείων τῆς Κίνπρις, τοῦ Ναυαρχείου καὶ ἄπειρων ἀσφαλιστικῶν ἑταιριῶν. Εἶναι παράγγελμα πόσων ἄλλων γνωστὸς εἶναι ἐπὶ ὁ θανατίσιος οὗτος μαθηματικὸς μηχανισμὸς καὶ τοῦτο διότι ὁ ἐφευρετὴς τοῦ ἀνὴρ ἀνεξαρτήτου περιουσίας καὶ φιλοσοφικῶν διαθέσεων δὲν ἀναγγέλλει αὐτὸ οὔτε ἀναχολᾶται εἰς τὴν πώλησιν του ἀναμένων διὰ τοῦ χρόνου νὰ προσέλθωσιν οἱ ἀγοραστὰι πρὸς αὐτόν. Ἡ ἀρετὴ τοῦ Ἀριθμομέτρου τοῦ κ. Θωμᾶ δὲ Κολμὰ συνίστανται εἰς τοῦτο. Διὰ μηχανισμοῦ, τοιούτου διὰ τῆς παρατηρηθείσης μικρᾶς λαβίδος δύνασαι νὰ προσθέσῃς, ἀφαιρέσῃς πολλαπλασιάσῃς ἢ διαιρέσῃς τοὺς ἀριθμοὺς μετὰ τῶν πλειοψηφιῶν τῶν δύο μεγίστων καὶ ἐν ὅσῳ. Σήμερον τὴν πρώτην ἀναπτερώσεως αὐτὸ διὰ περιεργείας ἠξίωσα τὸ ἐξαιρετικὸν τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοιῶν δεκαπενταψηφίων ἑνὸς μεθενικοῦ, ὡς καὶ τὸ πολίτευμα αὐτοῦ διὰ τῆς διαιρέσεώς των. Ἐν μικρῷ ὀφθαλμοῦ στρέψαι κυκλικὰς μικρὰν λαβὴν ἐξήλθον πλησθέντος τό τε ἐξαγόμενον καὶ τὸ πολίτευμα, ἐνῷ ὁ ταχύτατος λογιστὴς ἔθαλε δακτυλίσει ὀλίγα τῆς ἕνεκα λαυτὸ πρὸς εὕρεσιν τῶν κατασυντρίβων τὸν ἐγκέφαλόν του. Τὸ ἀριστούργημα ρόπος καὶ μηχανισμοῦ αὐτοῦ εἶναι ὅτι ἐν ᾗ ἡ λαβὶς στρέφει μετὰ περισσοτέρας ταχύτητος τοῦ δέοντος τὸν λαβίδα καὶ ἔξηλθεν ἔλαιον ἀφθρὸς τοῦ προσδιορισμένου ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ Ἀριθμομέτρου, τὸ λάθος δεκανίστατο πάραυτα διὰ δείκτου ἐπὶ τινος ἄκρου τοῦ Ἀριθμομέτρου. Ὑπάρχουν ὀλιγίστα τὸν σκοπὸν τῶν μαθηματικῶν καὶ πόσον ἀφιλόξενοι ἐν τοῦ πολυτίμου χρόνου των οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων οἱ κάτοχοι τοῦ μηχανισμοῦ οὗτοι ἔσονται δύνανται νὰ φανταισθῇ. Ὁ αὐτομάτιστος Νικολάου Κριδόνος τὸν κ. Θωμᾶ μὲ τὸ παράσημον τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς διὰ τὴν ἐφεύρεσιν ἀνακηλωθέν του, ἧς ἡ ἀξία εἶναι ἀπὸ 6 μέχρι 36 λιρῶν στερλινῶν. Ἐνταῦθα ὑπάρχουν τέσσαρα ἀριθμόμετρα ὧν τὸ νῦν 16 λιρῶν μὲ φαντάσαι τὸ πατιλλιλότερον διὰ τὰ μέρη μας. Ὁρολόγια θαυμασιοῦ ἐν καὶ ἑνὸς μηχανισμοῦ ἀλλ' ἐπὶ ἀνδρὸς χαιτόνου καταγεγραμμένου εἶναι τοῦ Ἀμερικανοῦ κ. Φοῦλερ τὰ λογιστήρια τῶν πλοιαρίων, διότι διὰ μιᾶς σειρᾶς λογαριασμῶν πόλεων καὶ μικρῶν κλιμάκων δύνασαι νὰ εὕρῃς τὸ ἀλλάγματον πλοῖον τῆς διαγίστης ὑποδιαφόρους. Ὁ κ. Φοῦλερ ἐνθυμήσαι ἔζησεν ἐκεῖ τὸ πρῶτον αὐτὸ τὸ 1851, κλὴν ἔτος ἀτελὲς, ἔστινος δὲ τὸ ἐπιλαμπρύνει καὶ εἰσήχθη σχεδὸν εἰς ὅλα τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς τὰ δημόσια καταστήματα, ἤθελε δὲ γενῇ παραδεκτὸν καὶ ὑπὸ τοῦ καταστίχου βασιλικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ κόσμου ἂν δὲν ἤξιτε πολλὰς λίρας διὰ τὸ χαρτόνιον αὐτὸ, διότι ὁ κ. Φοῦλερ δὲν ἐκλήφουσιν ἐν πολίτευμα διὰ τὸν τόσιον καὶ τὸν ἐλάχιστον καταναλωτὴν ἐκάστου ἀντιτύπου ὅπερ ἐὰν περιφέρῃ οὔτε αὐτὸ ἀγοραστὴ, οὔτε ἔχει χρήστορες, ἀλλὰ δ' ἑνὸς μικρᾶς ἐχμαστίου μεταξίνου ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, τακτικὰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐπιχειρήσεις εἰς τὰ δημόσια καταστήματα ἢ τοὺς οἴκους τῶν πλουσίων προσφέρει τοῦτο **καζαμιόν** ὡς ἐν τῶν τέκνων τοῦ Ἰσραὴλ. Συνιστῶσας αὐτὸν πρὸ πάντων ἡμερῶν εἰς τὸν οἶκον φίλου μοῦ τινος ἔζητουν νὰ ἀγοράσω ἓν τοιοῦτον προφέρων εἰς τὸν κ. Φοῦλερ δύο λίρας, τριῶν ἔτι ὑπάρχουν «Ὄχι, εἶπεν, ὅταν ἀποθάνω, οἱ πλησίοντμοι μου ἂς τὸ πωλήσουν εἰς οἱανδήποτε τιμὴν ἐπιθυμοῦν, ἀλλ' ἐν ζῶ, ἡ αὐξητός μου κατὰ δὲν θὰ ἴδῃ τὸ τοιοῦτον.»

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.

1ον] Προέρχομαι ἐν γράμμα μόνον καὶ ἀπὸ τὸν Οὐρανόν,
Εἰς τὸ σῶμα σου ἐπάνω θὰ μὲ εὕρῃς ἑρμηνῶν.

2ον Εἶμαί τι οὐ ἡ ὀξεῖα κορυφὴ καὶ ἡ εἰκὼν,
Πάμπαστρ κυρίως σχῆμα ὄντως γεωμετρικὸν.
Τὴν κεφαλήν μου δὲ ἐὰν ἐντέχνως ἀποδέξῃς,
Καὶ τὸν μακρόν μου τράχηλόν εἰς βραχὺν μεταβάλῃς,
Ὀλίγον τότε ἐν σκαφθῇς, εὐκόλως θὰ μὲ λύσῃς.
Μεταξὺ τῶν τετρακίδων τρίξε καὶ θὰ μ' ἀπαντήσῃς.

ΔΗΜ. ΜΙΚΡΟΥΔΗΣ.

Λύσις τῶν ἐν τῷ 44 φύλλῳ τῆς «Εὐρυδίκης» αἰνιγμάτων.

Θαυμαστός—Μαστός.

Ἂν ἡ λάγνεια σου ἀσιγῇ, ἀπαρ' ὅτι βλέπω Παῦρα
Κἂν δὲ ἡ ἄρχουσά σου, μαστὸς γίνει' ἐν τῷ ἅμα.
Εἷς τοὺς πάντας ἀγνωστὸς,
Τ' ὅλον δ' εἶναι Θαυμαστός.

ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἢ τὴν ἄρχουσαν ἐκφέρῃς ἢ ἡ λάγνεια ἀκλείψῃ
Ἐκ τοῦ Θαυμαστοῦ ἀφαίτως Θαῦμα, φλὰ θὰ πρωτόψῃ
Ὅθεν κ' ἔναν τῆς ἀρχούσης θαυμασμοῦ εἶμαι αἰτία.
Τῷ νὰ πρόψῃ δέ τις θαῦμα οὐκ ἄλλ' ἡ δυσκολία.

Σ. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἐπιτυχὴ λύσις τοῦ ἀνωτέρω αἰνίγματος ἀπεστάλησαν ἡμῖν πρὸ τούτου ὑπ. Α. Σ. (ἐκ Γαλάτσ)—ὁ κ. Σ. Σκιμφέκης (ἐκ Τατοϊλαν) καὶ ἡ κ. Σοφία Ἀρτέμη (ἐκ Σταυροδρομίου).

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἡ εὐμενὴς ἐκδοχιμασία, ἧς ἔτυχον παρὰ τε τῶν λογίων καὶ πάντων ἐν γένει τῶν φιλομούσων καὶ φιλοκάλων Σμυρναίων καὶ αἱ πρὸ δύο ἐτῶν καὶ αἱ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος Σχολικὴν ἔτος γενόμεναι ὑπὸ τῶν ἀπολυθεισῶν μαθητριῶν τῆς ἀνωτέρω τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν μου Παρθεναγωγείου τῆς Ἁγ. Φωτεινῆς τάξεως ἐξαμαυναὶ παραστάσεις, πρωτοτύπου; ὄν' ἐμοῦ ἐπινοηθέντων καὶ ἐξεργασθέντων, καὶ ἡ ἐκ τῶν αὐτῶν ὁμοφώνου ἐπευφήμησις τοῦ Τύπου, πρὸς δὲ καὶ ἡ πολλαχόθεν γενομένη μοι προτροπὴ πρὸς δημοσίευσιν τούτων παρώτρυνόν με ὅπως δημοσιεύσω αὐτάς, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡ μαθητὰς δραματικαὶ ἐρμηνεῖαι εἰς Παρθεναγωγεῖα», ἢ «Συνέδριον τῶν Ἠπείρων» καὶ «Συνδιάλεξις τοῦ χειμῶνος».—Οὐχ ἧττον δὲ παρατρύνθην εἰς τοῦτο καὶ ἐκ τῆς κοινοβουλίας ὅτι τὰ παρόντα τεύχη, ἔχοντα μέλλα καιριώτερα τὸ τερπνὸν τῷ ὠφελίμῳ, χρησιμεύουσιν οὐχὶ μόνον πρὸς εὐάρεστον καὶ ἐπωφελῆ ἀνάγνωσιν ἀλλὰ καὶ πρὸς παράστασιν ἐν ἑτέραις παρεστησουσῶν μαθητριῶν. Ἡ μέρη αὐτῶν κατὰ τὰς δυνάμεις τῶν παρεστησουσῶν μαθητριῶν.

Διὸ μετὰ θάρρους ἀποτείνομαι πρὸς τοὺς φιλομαθεῖς καὶ φιλομούσους Κυρίους καὶ Κυρίας, ἐπιζητοῦσα τὴν ὑλικὴν αὐτῶν συνδρομὴν, προσδιορισθείσης τῆς τιμῆς ἑκάστου τεύχους εἰς γρόσια δέκα καὶ πληρωτέας μετὰ τὴν παραλαβὴν αὐτοῦ.

Ἐν Σμύρνῃ, τῇ 22 Αὐγούστου 1871.

Σ. ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

Σημ. Συνδρομηταὶ καταγράφονται ἐνταῦθα μὲν εἰς τὸ Γραφεῖον λιθῶν, ἐν δὲ τῇ Ἐξωτερικῇ παρὰ ταῖς ἐπιτροπείαις τῆς Εὐρυδίκης.

Τύποις Κ. ΠΑΠΘΩΜΙΔΟΥ.

ΑΡΙΘ. 48. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 29 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

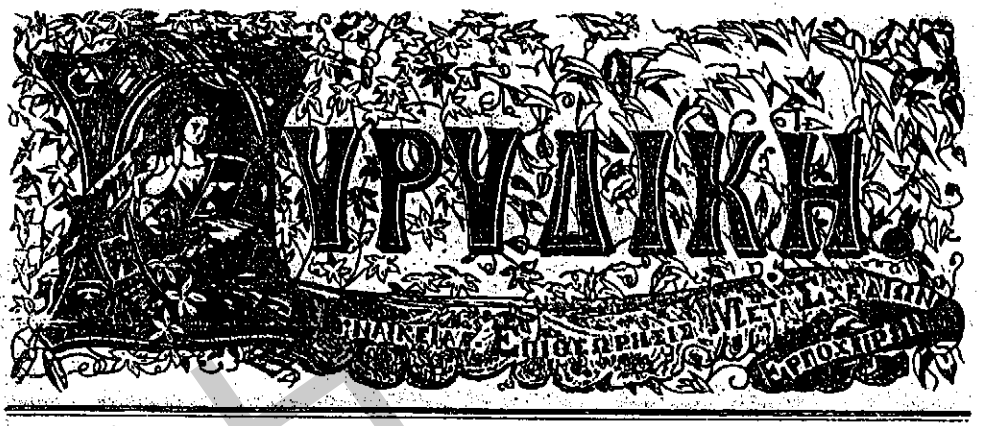

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ καὶ ΕΚΔΟΤΙΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χάν, Ἀριθ. 30.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Α' Ἠθικὴ διοίκησις τῆς οἰκίας.

Ἡ τῆς οἰκίας ἠθικὴ διοίκησις περιλαμβάνει φυσικῶς τὰ καθήκοντα τῆς γυναικὸς πρὸς τὸν οἰκοδεσπότην, τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων καὶ τὴν ἐπιτέρπειαν ὅλης τῆς ὑπηρεσίας, καθόσον ἡ διευθύντρια τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας ἐκτὸς τοῦ τίτλου τῆς οἰκοδεσποίνης φέρει καὶ τὸν τῆς συζύγου καὶ τῆς μητρός.

Ἐκτὸς ὅμως αἱ τε σχέσεις καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῆς πρὸς τὸν σύζυγον καὶ ἡ ἀνατροφὴ τῶν τέκνων, ἀντικείμενα ἐμβριθοῦς καὶ ἐκτενοῦς σπουδῆς τυγχάνοντα, ἀποτελοῦσι μέρος κύριον καὶ ἀναπόσπαστον τῆς ἐν γένει οἰκογενειακῆς ἐπιστήμης, καὶ δὲν δύνανται νὰ συμπεριληφθῶσιν ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, διὰ τοῦτο ἡ τῆς οἰκίας ἠθικὴ διεύθυνσις, σχετικῶς τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, περιλαμβάνει τὴν γενικὴν ἐπιτήρησιν τῆς ὅλης ὑπηρεσίας.

Ἡ τῆς ὑπηρεσίας ἐπιτήρησις συνίσταται, οὐχὶ εἰς τὴν λεπτολόγον καὶ μικροπρεπῆ ἐξέτασιν, τὴν ἐπίμοχθον μὲν εἰς τὴν οἰκονομίαν, ἀνυπόφορον δὲ διὰ τοὺς ὑπηρέτας, καὶ ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν ζωηρὰν προσοχὴν καὶ τὴν σύντονον καὶ ἰσχυρὰν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν ἐπιβίβλεψιν καὶ ἐπαγρύπνησιν.

Ἡ οἰκοδέσποινα δὲν πρέπει ἵνα ἀρκῆται τὰ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς πράσσωσι ἐλεύθερα πρὸς ἐξάσκησιν τῶν φαντασιῶν αὐτῶν, διότι θέλει γένει αἰτία ὅπως ἀποτυπωθῇ αὐτὰ ἵνα συμμορφώνονται τοῦ λοιποῦ μετὰ τῶν διαταγῶν αὐτῆς, χωρὶς νὰ δύνωνται νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν εὐπείθειαν καὶ τάξιν. Ἐὰν ἀνεχθῇ λόγου χάριν, ἅπαξ ἢ δὶς ὅπως ἡ μάγειρος παρασκευάσῃ ἕτερον τοῦ παραγγελθέντος φαγητὸν, ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅπως ἐκπλήξῃ τὴν Κυρίαν της, ἢ ἐπιδείξῃ πολυμάθειαν καὶ πολυπειρίαν, δὶς θέλει εἶναι μετ' οὐ πολὺ κλέον κυρία τῆς τραπέζης αὐτῆς, καθόσον θέλει δεσπόζει ἐπ' αὐτῆς ἡ ὄρεξις καὶ θέλησις τῆς μαγείρου.

Ἐν ἑνὶ λόγῳ πᾶσα πρᾶξις τοῦ ὑπηρέτου δέον ἵνα προεξέρχηται ὑπὸ τῆς τάξεως τῆς οἰκοδεσποίνης, τάξεως εἴτε μερικῆς, προκειμένου διὰ μίαν καὶ παροδικὴν πρᾶξιν, εἴτε γενικῆς, ὁπότε πρόκειται ἐργασία διαρκὴς καὶ κανονική.

Πλεῖσται ὅσαι ἀσθρικαὶ συνήθειαι προσγίνονται εἰς τὴν οἰκοδεσποινὰν ἑκάστην, εἰς μεγάλας καὶ πολυχρίσους οἰκίας ἢ δημόσια καταστήματα, ἡ ἐπαγρύπνησις τῆς ὑπηρεσίας γίνεται διὰ τριῶν τινῶν, ἐνῷ εὐχερεστέρα διατελεῖ εἰς μεσαίας τάξεως οἰκίας, ἐν αἷς θεωρεῖται αὕτη ὡς ἀτομικὴ ὑποχρέωσις, ὡς καθήκων συνειδήσεως, ἀνὴρ μόνον ἀοιδέσια ἢ ἀπαδεμία συγγνωστὴ δύναται νὰ παραμελήσῃ· οἱ ὑπηρέται συνήθως κοιτάζουσιν εἰς τὰς οἰκογενείας, ἄχρι ἐξαπατῶσι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον· ὅθεν ἡ οἰκοδέσποινα ὀφείλει ἵνα ἐργάζηται ὅσον δύναται περιπλέον καὶ ἐπαγρυπνῇ ἐφ' ὅ,τι καὶ δὲν πράττει.

Ἡ προσωπικὴ ἐπαγρύπνησις ἵνα κατασταθῇ θετικὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ δέον ὅπως ἡ οἰκοδέσποινα γνώσκῃ ὅ,τι ἐλέγχει, ὅ,τι καταχρίνει καὶ δύνηται ἐκ πείρας ν' ἀναλαμβάνῃ ὅ,τι εἰς ἄλλου· ἀνίδεως· ἀλλ' ἵνα γνώσκῃ πρέπει νεάζουσα εἰσέτι παρὰ τῇ μητρικῇ ἑστίᾳ νὰ μάθῃ ἵνα ἐπαγρυπνῇ ἐπὶ τοῦ δ' αὐτὸν ὡρισμένου μέρους τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ διὰ τοῦ μητρικοῦ παραδείγματος καθοδηγηθῇ εἰς τὴν μέλλουσαν ἐπαγρύπνησιν τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἰδίας αὐτῆς οἰκίας.

Ἡ ἐντελεστέρα ἐπαγρύπνησις εἶναι ἡ ἧττον ἐπιπαθητὰ γενομένη εἰς τοὺς ὑπηρέτας· κατέχει δ' αὕτη τὸν μέσον ὅρον μεταξὺ τῆς ἀπολύτου καὶ δεσποτικῆς ἐξουσίας καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς ἀναγκαίας ἐξουσίας. Οἰκοδέσποιναί τινες νομίζουσιν ὅτι ἅπαξ δοθείσης τῆς διαταγῆς, ἡ ὑπηρετὴ καὶ ἡ ἐκτέλεσις ὀφείλει νὰ ἐπέλθῃ παραυτίκα. Κτύπει, ἀφοῦ ἅπαξ ἢ δὶς ἐπέζουσι ξηρᾶς τι ἀκολουθοῦσι βῆμα πρὸς βῆμα τοὺς ὑπηρέτας, βλέπουσαι αὐτοὺς, διὰ τῶν λεπτολογωτάτων φροντίδων, κατατρύχουσα τὸν ζῆλόν καὶ τὴν πρόθυμίαν καὶ πληροῦσαι δι' ἐλλείψεων καὶ σφαλμάτων τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν. Κτύπει, ἀμελεῖ; προσαγόμεναι μετὰ κόμπου καὶ θορύβου ἐν μέσῳ τῶν λεπτομερειῶν, προξενοῦσι πλεῖστα σφάλματα καὶ λάθη καὶ ἀκολούθως ἀδημονοῦσι κατὰ τῆς ἐπερχομένης ἀνωμάλου κατασταίσεως τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν. Μεταξὺ τῶν ὑπερβολῶν τούτων καὶ τῶν τοιούτων κακῶν διευθύνεσιν ὑπάρχει μέσον προσιμώτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον. Ὑποῖον δὲ τοῦτο;

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ἡ ἀγνὴ ἀλεξάνδρεια ἀναζητοῦσα τὴν ἀκρίβειαν τῆς ὑπηρεσίας, καὶ αὐτὴ τὴν προσωπικὴν εὐαρέσκειαν, ἀπαίτησε ὅτι πρέπει νὰ διακριθῇ τοὺς ὑπηρετοῦντας αὐτὸν εἰς τινα θέσιν τοῦ μεταμίστος ἔσοντος, πρόσφορον εἰς τὴν ἀφοσίωσιν. Τὸ πρῶτον μέσον τῆς ἐπιτυχίας εἶναι ἴσως ἡ ἀντιλήψις αὐτὴ ἀντιλήψις αἰρνικὴ καὶ διαπεπυρωμένη, φλέγουσα τὸ πρόσωπον φαιδρὸν, γιλάον μὲν, ἀλλ' ἄνευ ἐλαφρότητος καὶ διαφαίνον τὴν ἰδέαν αὐτῆς, ὅτι δὲν θέλουσι λησμονήσει τοὺς λόγους αὐτῆς. Ἀπολύθητε, τῆς ὑπηρεσίας ἐν ἐνεργείᾳ διατελοῦσης κατεγίνατε ἄνευ σπουδῆς ἡ λόγων ἵνα βεβαιωθῇ περὶ τῆς μνήμης τῶν ὑπηρετῶν αὐτῆς· δυσχερὴς καὶ ἀτελεύτητος καθίσταται ἡ ἐπιμέρους ἀναγ[illegible] καὶ ἀδιάφορον ταύτην ὑπηρεσίαν, καθ' ἃς δύνασαι νὰ ἐξασκῇ τὴν ἡδεῖαν καὶ ἀδιάφορον ταύτην ὑπηρεσίαν αὐτῆς. Ἐν οἴκῳ, ἐν ᾗ ἡ τῆς οἰκοδεσποίνης ἐναργεστάτης, εἶναι γνωστοτάτη παρὰ τοῖς ὑπηρέταις, αἱ ἀνέξιαι λόγου προφάσεις τῆς ἀναχωρήσεως, τῆς εἰσόδου ξένων, ἢ ἑτέρων ἀποκρύπτων ἐν μιᾷ στιγμῇ ἀποκαλύπτονται. Ἡ νοήμων οἰκονόμος μεγάλως δύναται νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τούτων, καὶ φαντάζεται ἀθορύβως περὶ παντὸς ὅ,τι συμφέρει νὰ γνώσκῃ ἐπομένως μεταχειρίζεται φρονίμως καὶ συντόνως πᾶσαν αὐτῆς ἀπαρατήρητον, εἴτε ἵνα μεταβάλῃ ἐπαισθόλ τινα, συμπαθοῦσα τὴν ἐκπαγρύνησίν της, ἢ ἵνα ἀποθέσῃ παρατήρησιν· ἐλλόγους καὶ εὐθαρὲς ἢ ἵνα δώσῃ νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι οὐδεὶς πρέπει νὰ φρονῇ ὅτι δύναται νὰ τῇ ὑποκριθῇ τὸ παραμυρόν. Ἡ λόσις τοῦ μεγάλου προβλήματος ἐπιζητοῦσα ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐλευθερίας τῆς γυναικὸς, εἰς δὲ νὰ γνώσκῃ τὰ πάντα χωρὶς νὰ διασαλεύῃ καὶ θωπεύῃ τὴν ἐναγρύνησίν της. Τοῦτο δ' ἐκπληροῦται διὰ τῆς φρονήσεως καὶ τῆς ἐξεπαίσεως τῆς ψυχῆς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ «ΕΥΡΥΔΙΚΗΝ».

Σμύρνη, τὴν 24 Σεπτεμβρίου 1871.

Ὑπολήπτεστε ὅτι μεταβαίνων τις εἰς τὸ θέατρον ἔχει ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ πάντοτε τὴν αὐτὴν παράστασιν, ὅτι ἐν τῇ σκηνῇ τὰ αὐτὰ πάντοτε πρόσωπα παρουσιάζονται ὡς δράποτα ἡ βουβά, καὶ ὅτι αἱ πράξεις καὶ οἱ λόγοι αὐτῶν εἶσιν πάντοτε οἱ αὐτοί, καὶ θέλετε φαντασθῇ τὴν θέσιν, εἰς ἣν εὑρέθην ἀποδεξαμένη νὰ ἐκπληρώσω τὴν ἣν ἔχει ἐσχάτως προσκέψασθε ἐντολὴν ὅπως διελθοῦσα τῇ «Εὐρυδίκῃ» τὸ τοῦ γυναικείου κόσμου τῆς πόλεως ἡμῶν.

Δι' γυναῖκας, οὐ μόνον ἐντεῦθεν, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ, τὴν ἀγαθὴν μοῖραν ἐξιλαξάμεναι καὶ τὰ ἀγάθὰ τῆς Πολιτείας ἄλλως παραγαθήσασαι, περιφρόθησαν ἀρχῆθεν εἰς στενώτατον κύκλον ἐνεργείας, σφαιρᾶ καὶ μονότονον. Στενοχωροῦσαι δ' οὕτως εἶσιν ἀφθόνεσαν ἴσως ἐντρυφῶσαι εἰς τὸν κόσμον τοῦ κόσμου, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ ὁποίου ἔδει ἀνοχωρίσωσιν ὡς πρόσωπα τῆς Μόδας, τῆς Πολυπραγμοσύνης καὶ τῆς Μυθιστοριότητος, ὡς βουβὰ πάντοτε θὰ συρίστανται πρόσωπα.

Ἐν τοιαύτῃ σκηνῇ μονοτόνῳ καὶ ἀηδεῖ ὁ θεατὴς εὐρισκόμενος· χασμῶνται, σκιδιάζει καὶ, ἐξοχθόμενος ὅπως ἀναπνεύσῃ ἀέρα δραστικώτερον, φεύγει μακρὰν τοιούτων θεαμάτων καὶ ἀκουσμάτων.

Ἐν σκηνῇ τοιαύτῃ, διδαχθείσης ἡμῖν φεῦ! ὑπὸ ψευδοῦς, ὀλεθρίου καὶ μισαρᾶς κολτιουμοῦ, ἀποστρέφουσα τὸ πρόσωπον, καὶ φεύγουσα φυγῇ μεγάλῃ, χάριν τῶν ἀποτερχομένων τὰ τοιαῦτα ἀναγνωστηρίων τῆς «Εὐρυδίκης», εἰσέρχομαι εἰς σκηνὴν μεγάλην καὶ ἔχουσαν, εἰς τὴν σκηνὴν δηλονότι ἐν ᾗ τὸ πνεῦμα καὶ ὁ νοῦς, ἡ φιλοκαλία καὶ φιλομουσία ἡ πρόοδος καὶ τὸ μέλλον ἀλληλοδιαδόχως δρῶσι.

Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν μέσῳ τῆς μεγάλης σκηνῆς τῆς καθόλου χαρακτηρίζουσης κοινωνίας.

Ἐντεῦθεν ὁ κύκλος τῆς ἐναργείας εἶναι ἀπέραντος καὶ τὰ δράποτα πρόσωπα ἄπειρα. Ἐκ τῶν ἐντεῦθεν ἀφαρπαζομένων τὰς ἐμπιστεύσεις μου λαμβάνουσα ὕλην μοναδικὴν αὐτὴς τῇ «Εὐρυδίκῃ».

Ἡ πόλις ἡμῶν Φλοξὲ μορφὴν. Τὴν φαιδρότητα διεσείθη λύπη καὶ τὴν ἐναγχίαν γενικὴ ταραχὴ καὶ συγκίνησις. Οἱ πάντες φοβοῦνται. Δικτί· Ἐημὲν οἱ πάντες λέγουσιν ὑπὸ τὴν πολιορκίαν τρομερᾶς ἀορέτους, ἀλυσσοκίνητου χαρᾶς. Ἡ νόσος χολέρα εὑρίσκεται ὑπὸ τὰ πρόθυρα ἡμῶν.

Ἡ κάθαρσις, αἱ ὑγειονομικαὶ διατηγαὶ τῆς ἀνδρανήσεως καὶ αἱ ἀποσκέψεις πάντων ἵνα ἀμυνθῶσιν ἀναρίθμητον τὴν ὡραίαν Ἰωνικὴν πόλιν μας μᾶς κατέστησαν λυπρὸς, ὑποπτίους, φιλοσυκοφάντους, ὑποθετικοὺς κλ. ἀναμφισβητήτως ἡδὴ μόνον τὸ Ἐν κινδύνοις ἐμνήσθημέν σου Κύριε.—Ἦ! πόσον ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι εἴμεθα φιλόθεοι καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, οὗ ἐν ἰσχύϊ τοὺς κινδύνους ἐκπλήσσομεν νὰ ὑποκλίφωμεν τὸ ἔλεος!

Ἀλλὰ τὴν κίνησιν ταύτην καθιστᾷ ζωηροτέραν ἡ ἐν ἐκάστῃ οἰκογενείᾳ σπουδὴ πρὸς προετοιμασίαν τῶν νέων καὶ νεανίδων εἰς νέον ἀγῶνα, τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν τῆς παιδείας. Νομίζει τις ἤδη ὅτι νεφελώδεις διανεγείρεται. Εὐρισκόμεθα ἤδη ὑπὸ Ἐκπαιδευτικὴν κατοχήν. Οἱ διδάσκαλοι, ὡς ἄλλοι ταγματάρχαι, προσκαλοῦσι τὰ νεανικὰ τάγματα εἰς τὰς τάξεις. Τὰ ἐκπαιδευτικὰ γυμνάσια ἤρξαντο. Εἰ δὲ θάρσι τῶν ἐκπαιδευτικῶν στρατώνων ἠνεῴχθησαν. Ἡ ἐκπαιδευτικὴ σάλπιγξ ἐκάλεσεν τοὺς πάντας διὰ τῶν ἐφημερίδων ὅπως λάβωσι τὰ βιβλιακὰ ὅπλα καὶ τὰς χαρτίνας ἀποσκευάς. Ἐν ἑνὶ λόγῳ τὰ Σχολεῖα, πάσης ἀκμῆς ἀκμῆς, πάσης τάξεως, παντὸς γένους καὶ φυλῆς, ἔχουσιν ἢ ἔχουσιν, μεγάλα καὶ μικρὰ ἤρξαντο τοῦ ἔργου αὐτῶν. Τί κινήσεως; πῶς κολαφίσεως ἐπὶ τῶν χωρίων (τῶν συγγραφέων); τίνες ὑποκύπτας διὰ τῶν καλέμων θ' ἀνοίξωσι; τίνα ἴδωμεν ἐπὶ τῶν χαρτίων θὰ διλίθωσιν; ἀγνοοῦμεν. Μετὰ ἓν ἔτος θὰ ἴδωμεν τὸ κέρας τῆς διανοητικῆς αὐτῆς πλήνης, εἰ Θεὸς χαρίσῃ ἡμῖν ὑγείαν καὶ ἀπαλλαξῃ ἡμᾶς τῶν ὀνύχων τῆς τρομερᾶς χολέρας, ἥτις μᾶλιστα ὅτε ἐμνήσθημεν Αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ διανοητικῆς κινήσεως ὁ λόγος ἀνεγγέλη ὑμῖν ὅτι νέον περιοδικὸν φύλλον προετέθη εἰς τὴν δημοσιογραφίαν τῆς πόλεως ἡμῶν ἤτις ὡς δὲν ἠγνοεῖτε ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν ἐφημερίδων «Ἀμαλθείας» «Σμύρνης» καὶ «Προόδου» καὶ τοῦ περιοδικοῦ «Μέντορος».

Τοῦ νέου τούτου περιοδικοῦ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὸ Α' τεῦχος, ἐφ' οὗ ἀναγινώσκω ταῦτα:

«Περιοδικὸν τοῦ Ἀναγνωστηρίου ἡ ΣΜΥΡΝΗ, περιέχον συλλογὴν διαφόρων ἐν αὐτῷ γινομένων ἀγορεύσεων ἢ ἀναγνωσμάτων καὶ πᾶσαν ἄλλην σύμφωνον πρὸς τὰς ἀρχὰς ἢ τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ ὑπὸ λογίων ἀνδρῶν ἀποστελλομένην πραγματείαν.—Ἐκδίδονται ἀνὰ τεύχη, ἐπιστασίᾳ καὶ ἐγκρίσει τῆς Διευθύνσεως.—Ἔτος Α'.—Τεῦχος Α'.—Ἐν Σμύρνῃ—Τυπογραφεῖον Π. Μαρκοπούλου (ἐντὸς τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς) 1871.»

Πρὸ ἐνίων ἐναυτῶν ἡ φιλόμουσος καὶ φιλόκαλος ἡμῶν κοινότης ἠλεκτρίσθεισα ἐκ τῆς παντοχοῦ γινομένης συγκεντρώσεως τῶν λογίων ὁμογενῶν ἐν Συλλόγοις φιλολογικοῖς καὶ Ἀδελφότησιν, εὖ ἴσθωσαν ὅτι ἡ συγκοινωνία καὶ ἀλληλοβοήθεια τῶν εὖ πεπαιδευκότων πολλὰ τῇ ἐν μέρει καὶ τῇ ἐν γένει κατὰ συνείπειαν Ἑλληνικῇ πολιτείᾳ δύνανται προσνεγκεῖν τὰ λυσιτελῆ καὶ προοδευτικὰ μέσα πρὸς κατάρτησιν αὐτῆς τελειοτέραν καὶ ἀξίαν τοῦ προορισμοῦ καὶ τοῦ μεγαλείου αὐτῆς, ἐνθλαβὲ τὸ εὐγενὲς ἔργον τῆς ἱδρύσεως ἐν τῷ

κάλπῃ αὐτῆς Φιλολογικοῦ Συλλόγου ὅστις μετ' οὐ πολὺ, χέρις τοῖς τὰ πρῶτα τῷ τε πλούτῳ καὶ τοῖς γράμμασι φέρουσιν ἢν γεγονὸς τετελεσμένον. Ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ Σύλλογος οὗτος ἐξέμηνον βίον μόλις ἀριθμῶν ἔπαυσεν.

Ἡ πρῶσις αὕτη δὲν ἦτο ἐκ τῶν φερουσῶν τὸν θάνατον ἀλλ' ἀρχὴ νέας ζωῆς ῥωμαλεωτέρας καὶ στιβαρωτέρας. Τὰ πτηνὰ πολλάκις ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ αἰθέρος πίπτουσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἵνα ἀναλάβωσι πτῆσιν μεγαλειτέραν καὶ ὑψωθῶσιν ἐν μείζονι ἀποστάσει. Τοιοῦτόν τι ἐγένετο καὶ εἰς τὸν Σμυρναϊκὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον. Ὀλίγος καιρὸς παρῆλθε καὶ ἰδοὺ ἀντὶ ἑνὸς Συλλόγου δύω ἀνεβλάστησαν Σύλλογοι. Ὁ μὲν «Ἑλικών» ἐκ τοῦ κάλπου τῆς νέας καὶ σφριγώσης νεολαίας, τὸ δὲ «Ἀναγνωστήριον ἡ Σμύρνη» ἐκ τῶν στέρνων [illegible] σχετικῶς πρεσβυτέρας, ἀμφότεροι ὅμως ἐκ μιᾶς πηγῆς, διʼ ἕνα σκοπὸν, ὑπὲρ ἑνὸς καλοῦ.

Οὕτω λοιπὸν τὸ Ἀναγνωστήριον «ἡ Σμύρνη» ἐπιθυμοῦν ἵνα διασαλπίζῃ τὰς γινομένας ἐν αὐτῷ ὑπὲρ τῆς κοινωνίας ἐνεργείας καὶ οὕτωσιν ἐπιδῷ ἐπὶ μᾶλλον καὶ πέραν τοῦ στενοῦ ὁρίου, ὅπερ φυσικῶς πᾶν τοιοῦτον σωματεῖον δύναται νὰ ἔχῃ, ἔγνω νὰ ἐκδώσῃ Περιοδικὸν, ὅπερ νʼ ἀντιπροσωπεύῃ καὶ διερμηνεύῃ, οὕτως εἰπεῖν, καὶ ἄλλους, τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἰδέας, ἃς τὰ μέλη αὐτοῦ προσεποριάσθησαν διὰ τῆς μελέτης καὶ συζητήσεως.

Τοῦ Περιοδικοῦ τούτου προοιμιάζεται ὁ Κ. Σκέβας Ι. Κεσσισόγλους, Πρόεδρος τοῦ Ἀναγνωστηρίου, πολλὰ καλὰ διεξερχόμενος ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τῶν Συλλόγων καὶ τῆς ἐκδόσεως ὑπʼ αὐτῶν Περιοδικῶν, ἅτινα παρομοιάζει πρὸς τὴν ψυχὴν τοῦ Συλλόγου καὶ ἅτινα εἰσὶν ἡ ἱστορία τοῦ βίου αὐτῶν. Ὁ ἐμβριθὴς πρόλογος τοῦ κ. Προέδρου εἶναι ἀληθὴς πρακτικὴ ἱστορία τῶν ὠφελημένων τῶν Συλλόγων καὶ τῶν Περιοδικῶν αὐτῶν εἰς τὴν κοινωνίαν, ἥτις ἐν σώματι δύναται οὕτω νὰ παρακάθηται ἐν τῇ ἠθικῇ τραπέζῃ, ἧν τὰ μέλη αὐτῶν προετοιμάζουσι δι' ἑαυτοὺς καὶ πάντας ἐν γένει. Ὁ πρόλογος οὗτος κατέχει 16 ὅλας σελίδας τοῦ βιβλίου, οὗ τὰ περιεχόμενα εἶσι ταῦτα:

Λογίδριον ἀπαγγελθὲν κατὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἀναγνωστηρίου ὑπὸ Π. Γρηγοριάδου..

Λογίδριον μετὰ Ποιήματος ὑπὸ Σ. Λεοντιάδου.

Περὶ προόδου ὑπὸ Μ. Δ. Χαμουδοπούλου.

Περὶ ἐκθύτων βρεφῶν καὶ βρεφοκομείων ὑπὸ Γ. Λάτρη

Περὶ Πυθαγόρου ὑπὸ Κ. Σ. Ξανθοπούλου.

Περὶ εὐδαιμονίας ὑπὸ Χ. Βενιάρου.

Περὶ εὐδαιμονίας τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ Α. Σιμιτοπούλου (ἧς ἡ συνέχεια ἕπεται).

Ἐκ τῶν περιεχομένων τοῦ τεύχους τούτου πίμπω διὰ τὰς στήλας τῆς «Εὐρυδίκης» τὸ πρὸς τὴν Ἀειπαρθένον Μαρίαν ποίημα τῆς κ. Σαπρούς Λεοντιάδου, ἀναγνωσθὲν ἐν τῷ Ἀναγνωστηρίῳ κατὰ τὴν 25 Μαρτίου ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, μετά τινα προφώνησιν εὐχαριστήριον πρὸς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Ἀναγνωστηρίου ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῆς ὡς ἐπιτίμου μέλους αὐτοῦ διότι εἶναι τὸ μόνον ἐν τῷ Περιοδικῷ τοῦτο γυναικεῖον ἔργον.

Ἐπιτρέπουσα ἐπὶ τῇ εὐγενεῖ καὶ ἐθνωφελεῖ ἰδέᾳ τῶν ἀξιοτίμων Μελῶν τοῦ Σμυρναϊκοῦ Ἀναγνωστηρίου πρὸς ἔκδοσιν περιοδικοῦ, μεταδίδοντος τὰς ἐργασίας αὐτῶν πρὸς τὴν λοιπὴν κοινωνίαν, εὔχομαι ἵνα ἐν τῷ δυσχερεῖ τούτῳ τῆς δημοσιογραφίας σταδίῳ τύχωσι τῆς γενικῆς ὑποστηρίξεως καὶ συνδρομῆς.

ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΖΟΜΕΝΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ. (1).

Ὅταν ὁ Ἄγγελος τοῦ Ὑψίστου
Σ' ἔφερε χρίνον τοῦ Παραδείσου,
Ἁγνὴ Παρθένε καί, «τῆς βουλῆς του
» Τῆς αἰωνίου ἦλθε τὸ τέλος!
—Ἔψαλλε μ' ἅγιον θεῖον μέλος:—
» Ἐν τῇ ἀμώμῳ βοῶν γαστρί σου
» Σαρκοῦται ὁ Κύριος τοῦ Παντός!

Ὅταν μὲ σέβας Σὲ πλησιάζων
Ἐκεῖ εἰς τ' ἅγια τῶν ἁγίων,
Ὅπου ἀνθβαλες ἄνθος θεῖον
Καὶ μ' ἀγαλλίασιν Σὲ κυττάζων:
» Χαῖρε, Σοὶ ἔκραζε, μακαρία,
» Εἶσαι τοῦ κόσμου ἡ σωτηρία,
» Τῆς ὑφηλίου εἶσ' ἡ χαρά!

—Ὅταν ἐμπρός Σου τὰ λευκὰ κλίνων
Πτερά του κάτω, ἁγία Κόρη,
Σ' τὴν ἀθωότητα Σ' ὑπερέχει
Τὴν ταραχὴν Σου καταπραΰνων,
Καὶ Σ' ἀπεκάλυπτε τῆς Σοφίας
Θεοῦ μυστήρια τῆς βαθείας
Ὑπὲρ τῆς φύσεως τοὺς θεσμούς.

—Ὅταν Σ' ἐρώτησ' —«Εὐλογημένη
» Ἐν θυγατράσιν ἀνθρώπων εἶσαι
» Ἐκλεκτὴ νύμφη Θεοῦ καλεῖσαι!
» Χαῖρε Κεχαριτωμένη!
» Πνεῦμα Ὑψίστου θὰ σὲ σκιάσῃ,
» Τὸν σεπτὸν κόλπον Σου θ' ἁγιάσῃ,
» Κἀγιον τέκνον θὰ γεννηθῇ!

—Ὅταν Σοὶ εἶπε: Θὲ ν' ἀποβλέψῃ
Πρὸς Σὲ τὸ ὄμμα τῆς οἰκουμένης,
« Κέντρον λατρείας Σὺ θὰ τῇ γένῃς,
» Καὶ κρατερά της θὰ εἶσαι σκέπη!
» Λαῶν πασχόντων παραμυθία!
» Ἀδικουμένων ἡ προστασία,
» Πικρὰ νοσούντων ὁ γλυκασμός.

—Ὅταν Σ' ἠρώτησε πόλεις καὶ χώρας
Εἰς ἃς ἡ χεὶρ σου ἔμελλ' ἡ θεία
Νὰ ἦν βοήθεια ἀκαπεφία!
—Καὶ ἐν τῷ κλίναι ἀκτινοβόλες
Τῆς ἀγαθότητός Σου, μὲ τρόπον
Πολὺ οἰκεῖον δι' ἕνα τόπον
Σοὶ εἶπεν, ὅστις καλεῖτ' Ἑλλάς!

(1) Ἴδε ἐπιστολὴν ἐκ Σμύρνης.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

—Ναί, οὕτως ἔχει. Κ' ἐσύ; τὸ ὄμμα
Τὸ ἄγγελ' Σου πλῆρες τύφλας
Σ' τὴν γῆν ἐκείνην τῆς διανοίας
Ἐστράφης ! Τ' ἔκαμον δί Σου στόμα,
Ὦ Ἕλλας ! Τί ὄνομα, εἶπ', ὡραῖον !
Ἐκεῖ θὰ ἔχω ὀρόνον ἐδραῖον,
Συγκαταναλίσκοντος τοῦ Θεοῦ !»
Καὶ τότ' ἀμέσως ναὸς ἐκεῖνος
Τοῦ ψεύδους ἄνοιτος τοῦ ἥλιου
Ἀφοῦ κατέπιπτε ἐκ θεμελίου,
Ἵνα πάλαι ἅγιος νῆος Τίνος;
Εἰς τὴν λατρείαν Σ' ἀφιερώνοι,
Ἐκεῖ πικὴς Σου αἰσιτὸς ὠρύόθη,
Ἀπτὴρ ἥλιου τοῦ ἀληθοῦς !
Κ' ἔπτοτ' ἡ λάμψις τῆς ἀληθείας
Τῆς τῇ Ἑλλάδι παραζητήτου,
Κ' ἡ ὡραιότης τῆς παντιμήτου
Ἀρετῆς κάπτητιν τὰς καρδίας
Ἤμῶν κ' εἰς ὅλην μας τὴν πορείαν
Ἔχομεν πνέουσάν την ἀγίαν
Πνοὴν τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ !
Καὶ ἰδοὺ σήμερον κ' ἡ Χριστιανία
Ἡ ἀγλαόστεπτος κοινωνία
Συνεθρονισθεῖσα ἐν ἀρμονίᾳ,
Καὶ ἐν προθέσει ψυχῆς ὡραίᾳ
Βαφὴν ἴδρὼτ φιλοσοφίας,
Καὶ τῆς εὐλλήλου φιλολογίας,
Κατὰ ἡμέραν τόσον σεπτήν !
Ὦ ! Εἴθ' ἡ Χάρις τοῦ Αἰωνίου
Τὸν βωμὸν τοῦτον νὰ εὐλογήσῃ,
Κἰ αὐτὸς ἀκτίνας νὰ διαχύσῃ
Σ' τὴν πᾶλιν ταύτην φέλτου τοῦ θείου !
Καὶ εἰς τὰ πέριξ τῆς Μικρασίας,
Ἵνὶν ὑπῆρξε πάλαι σοφίας
Τῆς ἀνθρωπίνου κλεινὴ κοιτίς.

Εἰς τὴν Εὐάγγελον ἑορτὴν σου
Τοιαῦτα ἔργα κοινωφελείας,
Καὶ ἀνθρωπίνης παιδαγωγίας
Θαμειλούμενα, τὴν Σεκτήν Σου
Νὰ συγκινῶσι πρέπει καρδίαν,
Διότι ἔχουσι συμφωνίαν,
Μήτερ Κυρίου, πρὸς τὸν σαυτὸν

Δι' ὃν ὁ Ἄγγελος τοῦ Ὑψίστου

Σ' ἔφερε πρίνον τοῦ Παραδείσου
Ἀγνὴ Παρθένε, καὶ στῆς βουλῆς του
» τῆς αἰωνίου ἦλθε τὸ τέλος »—
—Ἔψαλλε μ' ἅγιον θεῖον μέλος;—
» Ἐν τῇ ἀκμάζῃ βοῶν γαστρί σου
» Σαρκοῦται ὁ Κύριος τοῦ Παντός

Ὅπως τὸν ἄνθρωπον ἐξαγάγῃ
Ἀπὸ τῆς πλάνης, ἀπὸ τοῦ σκότους,
Σ' Ἀρετῆς χώρους τὸν ἀναγάγῃ,
Κἰ οὕτω τὸ πνεῦμά του ἐξυψώσῃ,
Καὶ ἀπ' ἀνθρώπου τὸν ἐκθεώσῃ,
Ὡς ἦν κ' ἡ κλῆσις του ἐξ ἀρχῆς.

ΑΝΤΙΧΟΛΕΡΙΚΑ ΤΕΡΕΤΙΣΜΑΤΑ.

Θὰ σᾶς εἶπαν ὅτι αἱ χελιδόνες ἔφυγαν πρὸ τοῦ καιροῦ των, ὅτι τοῦτο εἶναι σημεῖον ἀλάνθαστον τοῦ ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἐπικολλῶντος χολερικοῦ μιάσματος, καὶ ἐκεμένως πιστὰ δὲν ἠλπίζατε ὅτι θ' ἀκούσητε καὶ πάλιν τὰ τερετίσματα τῆς Χελιδόνος. Ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε νὰ πιστεύσητε οὔτε τὰς ἐφημερίδας, οὔτε τοὺς ἰατρούς.

Αἱ χελιδόνες δὲν ἔφυγαν, ἢ καὶ ἂν ἔφυγαν, μένει εἰσέτι μία, ἥτις, μολονότι ἔαρ οὐ ποιεῖ, χειμῶνα ὅμως ἀρειάκτως ποιήσεται, καὶ ὁ χειμὼν, ὡς ὅλην ἀγνοεῖτε, διώκει τὴν χολέραν, κηρύττων ἀσπονδον κατ' αὐτῆς πόλεμον. Ἐκείνη εἶναι ἡ γέττα καὶ αὐτὸς εἶν' ὁ σκύλος.

[illegible] ὡς αἱ θηρευτικαὶ κύνες τοῦ Ἀκταίωνος, ἀπροσίωνται πᾶν δυστύχημα, πάντα φόνον, πᾶσαν ἀσθένειαν, πᾶσαν ἐπιδημίαν, πᾶν ὅ,τι κακὸν τέλος, καὶ εὐθὺς παραθέτουσιν αὐτὰ ἡμῖν ὑπὸ τὸν τίτλον «φοβερὸν κακούργημα» «εἰσέτι θάνατος» «στυγνὰ δολορονία» «λοιμὸς καὶ λιμὸς», κτλ. σὺτυχεῖς λογιζόμεναι ἂν δυνηθῶσι γ' ἀποσπάσωσιν ἕνα στεναγμὸν ἀπὸ τηρεμὲς καρδίας, νὰ ὑγράνωσι δύο γλυκεῖς ὀφθαλμούς, οὓς τὰ δάκρυα ἀσθετῶσι ταπεινὸς, νὰ προξενήσωσι μίαν νευρικὴν ταραχὴν, καὶ νὰ ἐμβάλωσι φόβον εἰς τοὺς φοβουμένους τὴν Χολέραν ἐνῷ συνιστῶσι θαρραλέως ὡς ἰσχυρὸν κατ' αὐτῆς ἀλεξιτήριον τὴν ἀφοβίαν.

Θέλετε νὰ μὴ φοβῆσθε ἐν καιρῷ χολέρας; Μὴ ἀναγινώσκητε ἐφημερίδας. Οὐδὲν συντείνει εἰς διάθεσιν τῆς ἐπιδημικῆς ταύτης νόσου τόσον δεινὸν ἡ ἀνάγνωσις ἐφημερίδων. Τώρα μάλιστα προσέχετε πολὺ διότι ἀφ' ὅτου ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν τὸ περίφημον μέτρον τῆς ὑγειονομικῆς περιζώσεως, ἡ ἀνάγνωσις ἐφημερίδος εἶναι ἐπιβλαβεστάτη. Καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος.

Οἱ τῶν ἐφημερίδων στοιχειοθέται, κατοικοῦσι οἱ πλεῖστοι ἐν Ταταούλοις, κατὰ τοὺς πρόποδας αὐτῶν, ἐν Ἐμὶν Τζαμί, καὶ ἐν γένει κατὰ τὰ πλησίον τῶν χθαμαλῶν καὶ ἐπιχολέρων συνοικιῶν μέρη. Καὶ αἱ μὲν συμπεριληφθίντες ἐντὸς τῆς ὑγειονομικῆς περιζώσεως διασπῶσιν αὐτὴν ὡς ἐχθρικὴν φάλαγγα, καὶ μὲ ὠκυποδίαν Ἀχιλλέως (ἂν μᾶλιστα ἦναι ἡμέρα Σαββάτου) τρέχουσιν εἰς τὰ καταστήματα αὐτῶν φέροντες οὕτω μεθ' ἑαυτῶν τὸ μόλυσμα, εἰ δὲ μὴ ὄντες ἐντὸς τῆς φρικτῆς ἐκείνης ζώνης, ἐρχόμενοι εἰς συνέφεσιν μετὰ τῶν διαφυγόντων ἐξ αὐτῆς μολύνονται, μολύνουσι τὰ στοιχεῖα, μολύνουσι τὸ φύλλον, καὶ οὕτως ἀναγινώσκετε ἐφημερίδα χολερίσασαν, καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως καὶ διὰ τοῦτο μὴ σᾶς φανῇ παράδοξον ἂν ἑνίοτε ἀναγινώσκουσαι τοιαύτην ἐφημερίδα αἰσθάνεσθε διάθεσιν πρὸ; ἔμετον.

* * *

Τί λοιπὸν νὰ κάμνητε; Ἢ νὰ παύσητε ἀναγινώσκουσαι ἐφημερίδας καθὼς σᾶς εἶπον, ἢ νὰ θέσητε αὐτὰς ὑπὸ κάθαρσιν ἐνδεκαήμερον· ἀλλ' ἀκριβῶς ἐνδεκαήμερον, οὔτε περισσότερον οὔτε ὀλιγώτερον· ἔχει καὶ ὁ ἀριθμὸς ἑνδεκα τὴν μαγικὴν ἐπιρροήν του.

Διὰ τοῦτο μάλιστα τόσοι καὶ τόσαι προσπαθοῦν νὰ τὰ ἔχουν ὅλα ἑνδεκα. Ἀλλὰς δὲ τὰ μετὰ ἑνδεκα ἡμέρας νέα ἔχουν ἄλλο γοῦστο. Δὲν βλέπετε τὰς ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας; Τὰ τηλεγραφήματα αὐτῶν λαμβάνουσιν ἐκ τῶν ἐφημερίδων τῶν Ἰωαννίνων, αἵτινες τὰ λαμβάνουσι διὰ μέσου Βιέννης καὶ Κωνσταντινουπόλεως καὶ δημοσιεύουσιν αὐτὰ ὅταν ἦναι ἀνάγκη ὕλης διὰ τὴν ἐφημερίδα. Ἄλλως δὲ στέκονται ἐκεῖ ἀποθηκευμένα καὶ θὰ χρησιμεύσωσιν ἀφεύκτως ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης.

Ἐνῷ γράφω αὐθάδης τις μυῖα κάθηται ἐπὶ τῆς ρινός μου, πετᾷ περὶ τὸ οὖς μου καὶ μ' ἐνοχλεῖ ἀκαταπαύστως, καταστρέφουσα τὸ νῆμα τῶν ἰδεῶν μου.

Ἀλλὰ θὰ μὲ εἰπῆτε, τί ἐπιρροὴν δύναται νὰ ἔχῃ μυῖα ἐπὶ τῶν ἰδεῶν τοῦ γράφοντος;

Ἄ! μεγάλην, κυρία μου, μεγάλην.

Ἐνῷ αἱ ἰδέαι ἤρχισαν νὰ λαμβάνωσι τροπὴν εὐθυμοτέραν, αἴφνης ἡ μυῖα αὐτὴ, ἡ αὐθάδης μυῖα μοὶ ἐνέβαλε ἰδέαν φρικώδη καὶ ἰδοὺ μόλις δύναμαι νὰ γράψω !

Ἂν, ἐσυλλογίσθην, ἡ μυῖα αὕτη ἔρχεται ἐκ τινος ἐπιχολέρου συνοικίας τοῦ Κασὶμ πασᾶ, ὃν δύναται νὰ μοὶ μεταδώσῃ τὸ μόλυσμα; Ἄ! εἶναι τρομερόν! Ἰδοὺ νὰ θέσω τὴν μυῖαν ὑπὸ κάθαρσιν; Προκαλῶ τὴν ἐφημερίδα ἐκείνην νὰ τὴν περιορίσῃ, ἂν δύναται, ἐντὸς τοῦ ὑγειονομικοῦ κορδονίου της.

* * *

Ἀλλ' ὑπάρχει, λέγουσιν, κἄλλος πολὺ σοβαρώτερος κίνδυνος. Γερμανικὴ τις κεφαλὴ, ἐξ ἐκείνων τῶν τετραγωνικῶν, ἐξ ὧν καὶ μόνων ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἐξέλθῃ ποτὲ ὁ τετραγωνισμὸς τοῦ κύκλου, ἐγέννησε σύστημα περὶ χολέρας, ὅπερ μοὶ ἐμπνεῖ τρόμον.

Φρίττω νὰ τὸ συλλογισθῶ μόνον!

Ἀκούσατε. Ἐν πάσῃ, λέγει, χώρᾳ ὑπάρχουσιν ὠά τινα χολερικὰ ἐναποτεθειμένα εἴτε ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, εἴτε ἐπάνω εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων, εἴτε ἐπάνω εἰς τὰ κεραμίδια τῶν οἰκιῶν. Τὰ ὠὰ ταῦτα ἐὰν μὲν λείπῃ ἡ μήτηρ αὐτῶν κυρὰ Χολέρα (ποῦ νὰ μὴν σώνῃ ν' ἔρχεται) μένουσιν ἔγκυα καὶ ἐποιμένως ἀβλαβῆ, ὅταν δὲ ἔλθῃ καὶ τὰ εὕρῃ, κάθηται ὡς καλὴ κλῶσσα, ἐπωάζει καὶ ἐκκολάπτει αὐτά· τότε δὲ ἐκ τῶν ὠῶν τούτων ἐξέρχονται ἀδιάφορα ζωύρια πληροῦντα τὸν ἀέρα, μολύνοντα αὐτὸν, καὶ... τὰ περαιτέρω ἐκ τῆς σκληρᾶς πείρας γνωρίζετε.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον· πάντες, λέγει, οἱ μολυνόμενοι δὲν λαμβάνουσι τοῦ αὐτοῦ εἴδους μίασμα. Καθὼς εἰς τὴν φιλίαν εἷς τὸν ἐρᾷ καὶ εἰς τὸν ἠλεκτρισμὸν, διὰ νὰ παραχθῇ ὁ φιλικὸς, ὁ ἐρωτικὸς ἢ ὁ ἠλεκτρικὸς σπινθὴρ, πρέπει τὰ δύο ἀναφθησόμενα πράγματα ἢ πρόσωπα νὰ ἔχωσι τὰ μὲν τὸν θετικὸν τὰ δὲ τὸν ἀρνητικὸν ἠλεκτρισμὸν, οὕτω καὶ εἰς τὴν χολέραν. Ὁ μὲν ἔχει τὸν θετικὸν ὁ δὲ τὸν ἀρνητικὸν.

* * *

Ὑπάρχει θετικὸς καὶ ἀρνητικὸς χολερισμός. Ὥστε δυνατὸν σὺ μέν, παραδείγματος χάριν, ἀναγνώστρια, νὰ ἦσαι ὁ θετικὸς ἐγὼ δὲ ὁ ἀρνητικὸς πόλος (ἐν τῇ χολέρᾳ ἐννοῶ) καὶ τότε ν' ἀνάψῃ μεταξὺ ἡμῶν ὁ χολερικὸς σπινθήρ.

Ὦ! φοβερὰ πράγματα! φοβερὰ πράγματα!

Ἂν ἦτο τοὐλάχιστον δυνατὸν νὰ διακρίνῃ τις τὸν ἔχοντα τὴν θετικὴν ἀπὸ τῆς ἀρνητικῆς!

Ἰδοὺ εἰς τί, νομίζω, πρέπει ν' ἀσχοληθῶσιν οἱ Ἀσκληπιάδαι μας. Ἰδοὺ στάδιον διὰ τὸν κ. Χίρον. Ἰδοὺ δόξα διὰ τὸ ἡμέτερον ὑγειονομικὸν συμβούλιον.

* * *

Ὑποθέσατε ὅτι ἀνεκαλύφθη τὸ ἀνεξιχνίαστον τοῦτο μυστήριον. Μαρκέφουν τότε δι' ἑνὸς Α τοὺς ἀρνητικοὺς καὶ τὰς ἀρνητικὰς, δι' ἑνὸς Θ τοὺς θετικοὺς καὶ τὰς θετικὰς καὶ ἰδοὺ ἀποσοβεῖται ὁ ἐκ τῆς χολέρας κίνδυνος. Ἂς ἐκκολάπτῃ τὰ ὠά της ὅσῳ δὲν βαρύνεται. Θὰ κάμνῃ πάντοτε φάσκο· θὰ τὴν κάμνωμεν νὰ σκάνῃ ἀπὸ τὸ κακόν της· καὶ θὰ τὸ αἰσθάνεται πλέον καὶ αὐτὴ ὅτι δὲν εὐχαριστεῖ εἰς τὸ κοινόν.

* * *

Ἂν ὅμως ἔξαφνα τύχῃ νὰ συμπίπτουν ἐν ἑκάστῳ ἀνθρώπῳ οἱ πόλοι τῆς χολέρας μὲ τοὺς πόλους τῆς φιλίας καὶ τοῦ ἔρωτος; Ἰὼ! δυστυχία!

Ὁ Βίκτωρ Οὐγὼ λέγει εἰς τοὺς Ἀθλίους του ὅτι ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἔρως θὰ ἐσβύνετο ὁ ἥλιος!»

Ἄ! ἐκέρατος χολέρα! Εἷς πολλοὺς τῷ ὄντι σβύνεις τὸν ἥλιον!

Ἂν τὸ περὶ θετικῆς καὶ ἀρνητικῆς χολέρας σύστημα ἦναι ἀληθὲς ἂν ἀνακαλυφθῶσιν, ὡς εἶπον οἱ ὑπὸ στοιχεῖον Α καὶ οἱ ὑπὸ στοιχεῖον Θ, φαντάσθητε πόσαι προφυλάξεις θὰ ληφθῶσι καὶ εἰς πόσους βιαίους καθ' ὁμάδας χωρισμοὺς θὰ δοθῇ ἀφορμή.

Θὰ ἔχωμεν καφρενεῖα τῶν ἀρνητικῶν καὶ καφρενεῖα τῶν θετικῶν· ξενοδοχεῖα τῶν Α καὶ ξενοδοχεῖα τῶν Θ· Σιρκέτια (ἐμπόλοια δηλαδὴ τοῦ Βοσπόρου) τῶν Ἄλφα ἢ τῶν Θῆτα κτλ.

Καὶ πόσα συμπτεῖα θὰ διαμελίζοντο! Καὶ πόσους μουστερπάδες θὰ ἔχανεν ὁ γειτονές μου ὁ μπακάλης!

Δὲν ἔχει ἐκεῖ πλέον μέσον ὅρον τὸ ὁρίσιμον μέτρον τῆς οὐδετερότητος οὐδεὶς θὰ δύναται νὰ τὸ λάβῃ· ἢ Ἄλφα θὰ ἦναι ἢ Θῆτα.

— Ἔχετε, παρακαλῶ, γάντια γαρὶ-πέρλ; Σᾶς ἦλθαν τὰ καινούρια καπέλλα;

— Νὰ ἰδῶ τὴν μέρκα σας, παρακαλῶ·

— Εἶμαι Θῆτα, κύριε Μπαλασσόπουλε.

— Κυρία μου, μὰ συγχωρεῖτε, ἡμεῖς εἴμεθα τὸ Ἄλφα.

— Ἀ παρδόν! δὲν παρετήρησα.

Καὶ ἡ Κυρία φεύγει ἔντρομος, καὶ ὁ ὑπηρέτης διατάσσεται νὰ καλύψῃ μὲ ταλάσσι τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν της. Αἱ δὲ ἐργάτιδες σταυροκοποῦνται.

— Ἕνα καφρὲν γλυκὺν καὶ βαρύν.... Ἀ ὄχι, ὄχι, ἂς μείνῃ, δὲν παρετήρησα, ἔχω τὸ Ἄλφα κ' ἔχετε τὸ Θῆτα.

* * *

Τινὲς ἐφρόνουν ὅτι τὸ ἀέριον δὲν εἶναι ἀγωγὸς τῆς χολέρας κακῶς καὶ τὸ πετρέλαιον· Ἀλλ' ἡ γνώμη αὐτῶν διεψεύσθη, ὅτι προσεβλήθη ὁ διευθυντὴς τοῦ ἀερίου.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀντιχολερικὴν δύναμιν τοῦ πετρελαίου δὲν ἔχομεν ἀποδείξεις.

Ἔπρεπε νὰ ἐνσκήψῃ ἡ χολέρα ἐν Παρισίοις ἐν καιρῷ τῆς βασιλείας καὶ δόξης τῶν Εὐμενίδων ἐκείνων αἵτινες ἀπεκαλοῦντο Πετρολέζ, καθὸ μεταχειριζόμεναι ἀντὶ κατασταλτικοῦ καὶ ἐμπρηστικοῦ μέσου τὸ πετρέλαιον, διὰ νὰ ἴδωμεν κατὰ πόσον θὰ ἐσβύνετο αὐτὸς καὶ θὰ ἐρείδετο τῆς ζωῆς των ἡ χολέρα.

Πιστεύομεν ὅμως ὅτι δὲν θὰ ἤγγιζεν οὔτε τρίχα τῆς κεφαλῆς των (ἡ κάλλιον οὔτε ὄβριν αὐτῶν, διότι, ὡς γνωστὸν, αἱ Ἐρινύες εἶχον ὄφεις ἀντὶ πλοκάμων τῆς κεφαλῆς). Θὰ τὰς ἐσέβετο ὡς συναδέλφους.

Ὑμεῖς αἱ μακρὰν τῶν Παρισίων θὰ φαντάζεσθε ἴσως τὰς Εὐμενίδας ἐκείνας ἀγρίαν ἐχούσας καλλονὴν, ἀστραπηβόλους ὀφθαλμοὺς καὶ ἐν γένει μὴ στερουμένας ποιητικῆς τινος καὶ φρικτῆς μεγαλοπρεπείας.

Μὲ συγχωρεῖτε, νὰ εἴπω ὑμῖν ὅτι ἀπατᾶσθε.

Ἐπέτασα μέχρι Περσαλλιῶν, ὅτε ἐγίνετο ἡ δίκη τῶν θηλέων τούτων Ἐρωστρατίων, ὧν σὺχῇ ἔργον ἦθελεν εἶσθαι ἂν ἐγίνετο νόμος νὰ μὴ ἀνατρέπηται τὸ ὄνομα (ὡς ἐγένετο διὰ τὸν περιβόητον ἐκεῖνον ἐμπρηστὴν τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος), ἐπέτασα λέγω, μέχρι Περσαλλιῶν, καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι οὐδὲν ποιητικὸν εἶδον ἐπὶ τῆς μορφῆς τῶν δικαζομένων πετρελαιοφόρων.

Βεβαίως καθ' ἣν στιγμὴν εὑρίσκοντο ἐπὶ τοῦ σταδίου τοῦ ἀδόξου ἀγῶνός των, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν φλογερῶν αὐτῶν παθῶν, αἱ φλόγας ἐξεμοῦσαι καὶ τὴν δᾷδα ἀνὰ χεῖρας ἔχουσαι γυναῖκες θὰ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ήσαν πλέον ήρωες ή φαντασιοκόπος μεγαλομανεία· καὶ ἂν ἡ γραφὶς Μαγδαλὴ Ἀγγέλου ἦτον ἡ ὁλόμορφος νέου Δάντου ἤθελε νὰ κάμη σπίθαν τὴν Ἐρυθρίαν, θὰ ἐπαινέσετε κάλλιστα ἐκ τῆς θέας ἐκείνων τῶν γυναικῶν.

Ἀλλ' ἂν θέλετε αὐτὸς τώρα ἀπέναντι τῶν δικαστῶν, εἰς τὸ σκληρὸν τῶν κατοίκων, ρακενδύτους, κατακεκλιμένας, χωλαίας τὴν μορφὴν καὶ τὴν ἔκφρασιν, ἐχθίους ἄνευ ἴσου, σοφρίους ἄνευ λίνρου, ὀλιγόστροφα τὰ γόνατα.

* *
*

Ἀλλ' ἐκουτράφημεν τὸ βλέμμα ἀπὸ τῆς θλιβερᾶς ταύτης εἰκόνος. Ἀπὸ τῶν κατεστρεπτικῶν γυναίων φέρομεν αὐτὸ πρὸς τὰς ὑπὲρ τῆς πίστεως μαχητρίας.

Θὰ ἠκούσατε ἴσως ὅτι τῇ προτοβουλίᾳ τῆς γνωστῆς ὁμιλ. ἀριστοκράτιδος Ἰουλίας Ὀλδρὸ Χόδ πρόκειται νὰ συγκροτηθῇ ἐν Λονδίνῳ Διεθνὴς συνέδριον τῶν γυναικῶν ὑπὲρ τῆς παγκοσμίου εἰρήνης.

Εἶδε! ἀρ' ὄμαν, ὦ γυναῖκες, ἀναμέσα ἡ ἀνθρωπότης τὸ βλέμμα, ὅπερ θὰ ἐστενοῦ εἰς τὰ αἰωνίως χαίνοντα καὶ αἱμοστάγῆ τραύματα, ἅτινα ὁ πόλεμος κατεφόρα ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῆς.

Τί ὄφελος θὰ ἦναι τὸ θέαμα!

Θὰ ὑπάγῃς, φίλη ἀναγνώστρια; Ὦ! νὰ ὑπάγῃς! Δὲν ὑπάρχει ὀρκωτέρα ἀποστολή.

Ἀπὸ τῆς Εὔας μέχρι τοῦ νῦν ἡ γυνὴ ἐτέθη ὡς ζῶσα παρηγορία πυρὰ τῷ ἀνδρί.

Ἀλλὰ πῶς θὰ συνεννοηθῇς ἐκεῖ τόσα διαφόρων ἐθνῶν καὶ γλωσσῶν γυναῖκες; Ἰδοὺ τὸ ζήτημα.

Ἢ μήπη γλῶσσα, δι' ἧς θὰ δυνηθῆτε νὰ καταρθώσητε τοῦτο, θὰ ἦναι αὕτη;

Ἡ ἀγγλική; ἡ γαλλική; ἡ γερμανική; ἡ ἰταλική; ἡ ἑλληνική; ἡ ἀραβική; ἡ περσική; ἡ σινική; ἡ ..... ἡ ..... ἡ .....

Οὐδεμία ἐξ αὐτῶν.

Ποία λοιπόν;

Ἡ μόνη κοινὴ ὑμῶν γλῶσσα.

Ἡ τῆς ΚΑΡΔΙΑΣ.

ΧΕΛΙΔΟΝΗ.

ΚΑΡΩΝ καὶ ΙΑΝΘΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Ἐπιματαίφ τὰ τέκνα ζητοῦσι τὴν μητέρα των.

Τῇ ἐπαύριον ὁ ἥλιος τοῦ φθινοπώρου ἔλαμπεν ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος, ὅτε ὁ Κλέων καὶ ἡ Ἰάνθη ἐξύπνησαν.

«Μῆτερ, προσηλὺς Μῆτερ!» ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι αὐτῶν λόγοι ὅτε ἐτινάχθησαν, διότι ὁ ἀφαρτωτικὸς ὕπνος ἐξέλιπεν ἐξ ὅλων τῶν μελῶν των τὴν ἀνέκφρασιν τῶν φρικωδῶν συμβεβηκότων τῆς προτεραίας.

Φεῦ! ἡ προσηλὴς φωνὴ τῆς μητρὸς των δὲν τοὺς ἀπεκρίνατο.

«Ὦ Θεέ μου! Ἐνθυμοῦμαι, ἀνεχώρησε καὶ δὲν ἐπανῆλθε πλέον, ὡμώμησε ἡ Ἰάνθη κλαίουσα ἀπαρηγόρητα· δὲν ἐνθυμεῖσαι, Κλέων, ὅτι χθὲς τὸ ἑσπέρας ἐκοιμήθην αὐτῆς ἀπούσης;

—Ἀλ' μάλιστα, τὴ ἐνθυμοῦμαι τώρα, ἀπεκρίθη ὁ Κλέων καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ ἐπίσης. Δὲν θὰ κάμωμεν ὅμως καλὰ νὰ ὑπάγωμεν νὰ τὴν ζητήσωμεν;

—Μάλιστα, μάλιστα, δὲν θὰ μᾶς ἐπιπλήξῃ· ἤρχησε πολὺ καὶ εὕρομεν ἀνάπαυσιν.

—Ὄχι, βέβαιος δὲν θέλει παραγγειλθῇ· πρέπει νὰ προσπαθήσωμεν νὰ τὴν ἐπανεύρωμεν. Παιδὶ ὅμως πολύ, Ἰάνθη· ἐὰν ἤξευρες πόσον πολὺ παιδί!

—Ἐλθὲ μαζύ μου, δυστυχὴς ἀδελφέ μου, ὑπάγω νὰ ζητήσω δι' ὅσα μερικὰ σκαλώνια· ἴσως εὕρωμεν ἐκεῖ καὶ τὴν ἀπιδιὰν περὶ ἧς εἶπεν ἡ μήτηρ μας. Τὸ δένδρον τοῦτο δὲν εἶναι πολὺ μακρὰν ἀπὸ ἐδῶ, νομίζω, Κλέων, καὶ, ἴσως ἀφοῦ ὑπάγωμεν, θὰ ὁμοιάσῃ τὴν εὕρει ἐκεῖ τῶν χόρτων κοιμωμένην. Ἴσταν πολὺ κακοῦχοι καὶ ἴσως, καθήσασαν ἐκεῖ, τὴν κατέλαβεν ὁ ὕπνος καθὼς καὶ ἡμᾶς· ἰδοὺ λοιπόν, ἀδελφέ, νομίζω ὅτι ἔχω δίκαιον!» καὶ ἡ πτωχὴ κόρη ἠγέλα[illegible]

Ὁ Κλέων ἐπῄνεσε τὴν ἰδέαν ταύτην καὶ, λαβὼν τὴν χεῖρα τῆς ἀδελφῆς του μετὰ προθυμίας, τὴν ἔσυρε μεθ' ἑαυτοῦ. Ἀπέτρεπαν μὲν βάτοι τινὰ πλήρη ἀγρίων συλαμίνων ἐξ ὧν ἠδύναντο νὰ κατασπάσωσιν ἐπ' ὀλίγον τὴν πεῖνάν των, ἐλησμόνησαν ὅμως τὴν πεῖναν των ζητοῦντες τὴν ἀπιδιὰν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐνόμιζον τὴν μητέρα των κοιμωμένην.

«Ἀ! στάσου, πίστευε, Κλέων! Ἰδοὺ τὸ κέντρον τὸ ὁποῖον ἐκράτει εἰς τοὺς βραχίονάς της ὅτε μᾶς ἔφερε διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ συνάξῃ ἀπίδια, ἐρώτησεν ἡ Ἰάνθη, πλήρης χαρᾶς.

— Καὶ ἀκόμη, ἐρώτησεν ὁ Κλέων, ἰδοὺ προσέτι καὶ τὰ ἀπίδια εἶναι μαζωμένα. «Ἐκαλὰ εἴμεθα! οὔτε ἡ μήτηρ μας οὔτε ἡ ἀπιδιὰ εἶναι πολὺ μακρὰν!» Τῷ ὄντι δὲν ἐχρεάσθημεν νὰ εὕρωμεν τὴν ἀπιδιάν, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν μητέρα των.

Κελαρυσμάτες ἐκ τῶν μακρῶν καὶ ματαίων ἀναζητήσεων, ἐκάθησαν κλαίοντες τὴς ἀπιδιᾶς. Ἡ ἀπελπισία των ὅμως τοὺς ἐπροξένησε κάμπτειν τὴν γνῶσιν τῶν παιδικῶν τούτων τοὺς ὁποίους ἡ πεῖνα ἐνέγκασε νὰ φάγωσι.

— Ποῦ θὰ ὑπάγωμεν τώρα; ἠρώτησεν ὁ Κλέων, θὰ προχωρήσωμεν περισσότερον εἰς τὸ δάσος;

—Ὦ! ἀδελφέ μου, πρέπει νὰ ἐπανεύρωμεν τὴν μητέρα μας.

— Τὸ δάσος ὅμως τοῦτο εἶναι πολὺ τρομερόν! ἐπανέλαβεν ὁ Κλέων καὶ φρίκη ἐπεκράτησεν ὅλον τὸ σῶμα του. Ὦ! Θεέ μου! πολὺ φοβοῦμαι ἐδῶ.

— Καὶ εἶσαι καὶ ἄνδρας; τῷ εἶπεν ἡ Ἰάνθη, ἐλησμόνησες λοιπὸν ὅ,τι μᾶς ἔλεγεν ἡ μήτηρ μας ἀκόμη χθές;

— Ἔλεγεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πανταχοῦ παρών, τὸ ἐνθυμοῦμαι. Εἶναι λοιπὸν καὶ εἰς τὸ βρομερὸν τοῦτο δάσος, ὅπου ἐκτὸς ἡμῶν δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς ἄλλος.

—Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι πανταχοῦ παρών, εἶναι καὶ ἐδῶ καὶ ἀλλαχοῦ.

— Εἶπέ μοι Ἰάνθη, εἶναι καὶ μὲ τὴν μητέρα μας;

—Ὦ! μάλιστα, ἀληθέστατα· εἶναι μὲ ὅλα τὰ πλάσματά του.

—Ἄφησεν ὅμως τὴν μητέρα μας νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ ἡμᾶς. Διατί λοιπὸν ἠυτύχησε νὰ τὴν χάσωμεν;

— Δὲν ἠξεύρω γνωρίζεις καλῶς Κλέων, ὅτι «Τὰ κρίματα Κυρίου ἄβυσσος καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ,» καθὼς ἐμάθομεν εἰς τὴν Ἱερὰν Κατήχησιν, καὶ ἡ μήτηρ μας συνεχῶς μᾶς ἔλεγεν ὅτι ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐνοήσωμεν διατί τοῦτο ἢ ἐκεῖνο συμβαίνει, ἀλλὰ ὀφείλομεν νὰ ἐλπίζωμεν εἰς τὸν Θεόν, ὅστις σπόπαξε πάντα ὑπὸ τὸ ὑποπόδιον αὐτοῦ.

—Ὁ νέος ἐσκέφθη ὀλίγον ἐπὶ τῶν λόγων τῆς εὐσεβοῦς ἀδελφῆς του καὶ ἠθάνθη ἑαυτὸν ἐν ἀνησυχίᾳ. Μετά τινα στιγμὴν σιωπῆς «εἴθε ὁ Πανάγαθος Θεὸς νὰ διευθύνῃ τὰ πάντα πρὸς εὐτυχίαν ἡμῶν· ἐς ἐλπίζωμεν ἐπ' αὐτὸν καθὼς μοὶ εἶπες, Ἰάνθη· εἶπε.

— Μάλιστα, ἀγαπητέ μοι Κλέων· νομίζω ὅτι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν

στερεὰ ἐλπίς μας θέλει μᾶς κάμει νὰ ὑπορέσωμεν εὐκόλως τὴν σύν δυστυχίαν μας.

—Ὦ! καὶ ἴσως θὰ εὐτυχήσωμεν νὰ ἐπανεύρωμεν τὴν ἀγαπητὴν μας μητέρα, ἐρώτησεν ὁ νέος Κλέων, ἀγρότερα δὲ ἐπανέλαβον τὸν δρόμον των διὰ τοῦ δάσους ὅπου τότε δὲν τοὺς ἐφαίνετο τόσον φοβερόν.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἠναπαύοντο νὰ ἀναπαυθῶσι διότι τὸ ἀνώμαλον καὶ τραχὺ ἔδαφος τοὺς ἐπροξένει πολὺν κόπον. Ἤνοιγε ἕκαστον ἀπὸ τὸν διανγῆ ποταμὸν ἢ ἔτρωγεν συκάμινα ἅτινα ἐνόμιζον ἀρθόνας. Ἡ τροφὴ ὅμως αὕτη, ἡ ὀλίγον ὠφελίμως, δὲν κατέπαυε τὴν πεῖναν των.

Ἐπῆλθεν ἡ ἑσπέρα καὶ ὁ ἥλιος ἔδυσε, πρὶν ὅτι οὗτοι ἐξέλθωσι τοῦ δάσους· διότι ἦσαν πολὺ ἀποκεκλεισμένοι, ἀρ' ἑτέρου δὲ καὶ πολὺ μακρὰν τοῦ δημοσίου δρόμου, ὅπου διέρχονται αἱ ἅμαξαι. Ὁ ψυχρὸς ἄνεμος τῆς ἑσπέρας κατέψυχε τὰ δύο τέκνα.

Ἡ Ἰάνθη, βλέπουσα τὸν ἀδελφόν της τρέμοντα, συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ συναθροίσῃ ποσότητα τινα χόρτου, καὶ νὰ κατασκευάσῃ ἐξ αὐτῶν κλίνην ὑπὸ παλαιάν τινα δρῦν ἥτις τοὺς ἐπροφύλαττε τοῦ ἀνέμου. Ὁ Κλέων τὴν ἐβοήθησεν ὅσον ἠδύνατο, ὥστε ἐσύναξαν σωρὸν τινα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου κατεκλίθησαν, ἂν καὶ μετὰ στενοχωρίας.

— Νομίζω, Κλέων, ὅτι πρὶν ἀποκοιμηθῇς, δὲν θέλεις λησμονήσει νὰ παρακαλέσῃς τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τῆς μητρός μας εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν νυκτερινήν σου προσευχήν.

—Ὄχι, ἀναμφιβόλως, δὲν τὸ ἐλησμόνησα. Θὰ παρακαλέσω μάλιστα τὸν Πανάγαθον Θεὸν ἵνα εὐδοκήσῃ νὰ ἀποστείλῃ, τὴν ἰδίαν νύκτα, τὴν μητέρα μας.

—Ὦ! ἐὰν ἦναι δυνατόν! ἐρώτησεν ἡ Ἰάνθη καὶ ἐγὼ τὴν αὐτὴν χάριν θὰ παρακαλέσω νὰ μᾶς δωρήσῃ καὶ μάλιστα ἐκ βάθους καρδίας.

Μετ' οὐ πολὺ τὰ τέκνα ἀπεκοιμήθησαν. Τὰ χόρτα ἄτινα τὰ περιεκύκλουν, τὰ ἐπροφύλαττον ἀπὸ τὸ ψύχος. Εἰς δὲ τὸν ὕπνον των ὠνειρεύθησαν τὴν μητέρα των, τοὺς λόγους της, καὶ τὰς πλήρεις φιλοστοργίας· καὶ εὐσεβείας συμβουλάς της. Οὕτως ἡ νὺξ τοὺς καθίστα εὐτυχεῖς ὅπερ ἡ ἡμέρα τοὺς ἠρνεῖτο. Ἂς ἀφίσωμεν λοιπὸν αὐτοὺς ὀλίγον νὰ γευθῶσι τὰς γλυκύτητας τοῦ ὕπνου καὶ τὴν εὐτυχίαν τῶν ὀνείρων των. Τῇ ἐπαύριον τῇ πρωΐ, ἐξεγερθέντες τοῦ ὕπνου, εἶδον τὸν οὐρανὸν πλήρη συννέφων, τὰ ὁποῖα μετ' οὐ πολὺ διέλυσεν ἀσπλάγχνως ἰσχυροτάτη βροχή. Τὰ πυκνὰ ὅμως φύλλα τῆς δρυὸς καὶ ἡ ἐς χόρτων κλίνη των τοὺς ἐπροφύλαξαν ἀπὸ τὴν βροχήν.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν ὁ καιρὸς ἠλάξει. Ἐσυκώθησαν καὶ, εὐχαριστήσαντες τὸν Θεόν, ἐγκατέλιπον τὸ ἄσυλόν των καὶ ἄχρι τῆς ἑσπέρας περιεπάτουν ζητοῦντες πάντοτε τὴν μητέρα των. Τὸ ἑσπέρας ὅμως ἡ γενναιότης τοὺς ἀπεχαιρέτησε διότι, ἀπηυδισμένοι ἐκ τε τοῦ κόπου, τῆς λύπης καὶ τῆς ἐνδείας, ἐσυλλογίζοντο μόνον νὰ ἐτοιμάσωσι κλίνην καθὼς καὶ τὴν προτεραίαν. «Ἐκλαιον, ἐγκρίγγλον καὶ ἐπαναλάμβανον τὰς αὐτὰς λέξεις «Μῆτερ, Μῆτερ, ποῦ εἶσαι;»

Ἡ δυστυχία των ἐκορυφώθη· ἐνόμιζον ὅτι ἔχασαν τὴν πεῖναν, τὸ ψύχος καὶ τὴν ἀνησυχίαν. Ὁ Πανάγαθος ὅμως Θεὸς δὲν τοὺς ἐλησμόνησε, διότι καὶ οὗτοι δὲν τὸν ἐλησμόνουν ποτέ, ἀλλὰ τοὺς ἐξεπίστευεν βοήθειαν ἀνέλπιστον. Ὁπότε ἡ νὺξ ἐγένετο σκοτεινοτέρα, περισσότερον φῶς εἰς τινὰ ἀπόστασιν ἐκαίετο. Ἡ Ἰάνθη ἐνθυμήθη τότε ὅτι ἡ μήτηρ των ἀνέφερε περὶ τῶν καλυβῶν τῶν ἀνθρακίων αἵτινες εὑρίσκοντο εἰς τὸ δάσος τοῦτο, καὶ ἐσκέφθη ὅτι τοῦτο τὸ φῶς θὰ ἔρχητε ἀπό τινα καλύβην.

«Κλέων, εἶπε, μὴ κλαίουμεν· διότι νομίζω ὅτι ἐδῶ κάτω ὑπάρχουν κατοικίαι ἀνθρώπων. Βλέπεις τὸ φῶς; ἐκεῖνο ἐκεῖ!;

— Ναί! τὸ βλέπω» ἀπεκρίθη ὁ Κλέων. Ἀμφότεροι δὲ ἐσυκώθησαν καὶ διευθύνθησαν πρὸς τὸ φῶς. Τέλος πάντων, εἰς δισέστιμα ἑκατοντάδας ὥρας ἤκουσαν ὀλίγας κυνός, αἵτινες, κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, τοὺς ἐφαίνοντο ὡς ἡ καλλιτέρα ἁρμονία ποικίλων μουσικῶν ὀργάνων, ἀποδεικνύουσαι ἀρ' ἑτέρου ὅτι ἐκεῖ κατώκουν ἄνθρωποι. Μετ' οὐ πολύ, διάκριναν εἰς τὸ ἄκρον μεγάλης πλατείας καλύβην εἰς τὴν ἑστίαν τῆς ὁποίας ἐκαίετο μεγάλη φωτιά, τῆς ὁποίας ἡ φλὸξ ἐφαίνε εἰς αὐτοὺς ὡς φῶς. Αἱ καρδίαι των ἔκαλλιν μεθ' ἁρμῆς καὶ συγκινήσεως· ἐξεπλάκησαν τὰ βαδίσματά των διὰ νὰ φθάσωσι ταχύτερον εἰς τὴν καλύβην ταύτην, ἐν ᾗ ἤλπιζον ὅτι θὰ εὕρωσιν ἄνθρωπον καὶ φιλοξενίαν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Δὲν ἐννοῶ διατί τὰ μὲν μεγάλα καὶ σοβαρὰ πονήματα νὰ ἐξετάζωνται, νὰ ἀναλύωνται, νὰ διυλίζωνται, νὰ τίθενται εἰς τὴν χοάνην τῆς κριτικῆς, τὰ δὲ μικρὰ, ὅσα γράφονται οὐχὶ πρὸς χρῆσιν ἀνδρῶν ἀλλὰ παίδων, οὐδόλως νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν παρὰ τῶν περὶ τὰς βιογραφίας ἀσχολουμένων.

Μή τοι ταῦτα δὲν εἶναι τὰ θεμέλια ἐκείνων; Μή τοι ἐκ παίδων δὲν ἐξέρχονται οἱ ἄνδρες; Ἢ πρέπει μὲν τις νὰ θαυμάζῃ τὸν καρπὸν καὶ τὸ ἄνθος, νὰ καταρρονῇ δὲ τοῦ σπόρου;

Ταῦτα ἐσκέφθην, ὅτε προχθὲς ἔρριψα κατὰ τύχην τὸ βλέμμα εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Α. Βρετοῦ ἐκδιδομένην «Παιδικὴν Βιβλιοθήκην».

Ὅσοι τῶν διδασκάλων ἠθέλησαν μέχρι τοῦδε νὰ γράψωσιν ἢ συμπράξωσι βιβλία πρὸς χρῆσιν τῶν παίδων ἐπέτυχον διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι μέτρον λαμβάνουσιν ἐν τῷ ἔργῳ οὐχὶ τὰς τῶν μικρῶν ἀναγνωστῶν δυνάμεις, ἀλλὰ τὰς ἑαυτῶν, καὶ οὕτω καθίστανται σκοτεινοί, σχοινοτενεῖς, δύσληπτοι, ὅπου δέον νὰ ὦσι σαφεῖς, σύντομοι, εὔληπτοι.

Τί δ' ἐκ τούτου προκύπτει; Ὁ μὲν παῖς οὐδὲν ἐννοῶν ἐκ τῶν ἀναγνωσκομένων διέγει τὸ πλεῖστον τοῦ ἐν τῷ σχολείῳ χρόνου χασμώμενος, ὁ δὲ διδάσκαλος χάνει τιμαρίθμους ὅσον καιρὸν ἔπρεπε νὰ κερδίζῃ διδάσκων.

Τὸ δὲ δεινότερον εἶναι ὅτι τινὲς τῶν διδασκάλων ποιητικὰς ἀξιώσεις ἔχοντες οἱ εὐλογημένοι καὶ ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ τοὺς ἀποτόκους καὶ ἀξεῖς βράχους προπαθοῦντες ν' ἀναρριχηθῶσιν ἐγκαταστηρίσωσιν ἐν τοῖς βιβλίοις αὐτῶν, σὺν τῷ πεζῷ λόγῳ καὶ ποιήσεις, ἐξ ὧν κακίστη ἐντύπωσις περὶ ποιήσεως ἐγκολάπτεται εἰς τὴν μαλακὴν καὶ εὔπλαστον τοῦ παιδὸς μνήμην.

Πρὸς τί δὲ πάντα ταῦτα; Ὅπως ἀποκτήσῃ ὁ διδάσκαλος φιλολογικὴν καὶ ποιητικὴν δόξαν.

Δὲν ἐννοῶ ὅτι πάντες οἱ διδάσκαλοι πράττουσι τὰ αὐτὰ, ἀλλ' αἱ ἐξαιρέσεις ἐπὶ δακτύλων ἀριθμοῦνται.

Ἡ «Παιδικὴ Βιβλιοθήκη» τοῦ κ. Ι. Α. Βρετοῦ, κατέλληλον ἀναγνωσμα πρὸς χρῆσιν ἀμροτέρων τῶν φύλων, περιέχει διηγηματάκια συνεσταλμένα τὸ τερπνὸν μετὰ τοῦ ἠθικοῦ καὶ ὠφελίμου εἰς γλῶσσαν εὔληπτον καὶ συντόμους περιόδους, τοῦθ' ὅπερ νομίζω μέγα πλεονέκτημα εἰς βιβλίον ὑπὸ παίδων ἀναγινωσκόμενον.

Αἱ μακραὶ περίοδοι δὲν ἐντυπώνται εὐκόλως εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ παιδός. Μέχρις οὗ ἀντιληφθῇ τοῦ τέλους λησμονεῖ τὴν ἀρχήν.

Ἡ κατάταξις τῶν περιεχομένων ἐν τῇ «Παιδικῇ Βιβλιοθήκῃ» ἐγένετο κατὰ τὸ γαλλικὸν σύστημα. Ἐν τῷ πρώτῳ τομιδίῳ περιέχονται Ἀναγνώσματα, ἐξ ὧν ὁ παῖς μανθάνει πολλὰ βιωτικὰ,

ΚΥΠΣΕΛΗ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Περιεργάσατος χαρά τί έστι σιδηρόδρομος, πώς έργάζονται αί μηχαναί, πώς τί είναι χρήσιμα διάφορα ζώα, πώς κατασκευάζονται τά βιβλία καί τί έστι τυπογραφεῖον κτλ. πάντα ταῦτα σαφηνίζόμενα δι' εὐλόγων ἐκθέσεων διηγημάτια, τούς ἐπί Σίξτου μηδικούς πολέμους καί ἐν ἄλλοι Μύθους, ἐν οἷς διατρέχει ὁ ἀριδέτατος ἄκλος καί διανέκδοτος τόν ρυθμόν καί τήν στιχουργίαν τοῦ κ. Α. Ρ. Ραγκαβῆ

Κόρας εἰς ἄκρον ὑψηλήν
ἀλλέου ἐκθέτο ἐλαίας κτλ.

Τό πρῶτον τοῦτο τομίδιον ἔρχεται ἀρ' ὅτου δέον νά ἔρχηται ἡ ἐκατονταλία χριστιανοῦ παιδός, ἅτινα ἀπό τῆς φράσεως «Τό καλόν παιδίον εὐδοκεῖ τόν Θεόν».

Τό δεύτερον τομίδιον παρέχει τό ὡραῖον, ἀρεστόν καί διδακτικώτατον ἱστορίδιον ὁ «Ἑρμίτης».

Ὁ Ἑρμίτης εἶναι γέρων ζῶν μακράν τῆς κοινωνίας κατασκευάσας βάρκαν μακράν τοῦ Βεζιάζ, ἀρ' ὅπου φαίνεται ὅλος ὁ Βόσπορος.

Δύστυχία, ὁ Γεώργιος καί ὁ Ἰωάννης μεταβαίνουσι καθ' ἑκάστην εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ γέροντος· ὅστις διδάσκει αὐτά τί ἐστι βροχή ἀστραπή καί βροντή, οὐδενόδρομος (ἀτμοπλοΐα ἐννοεῖται), τάς μεταμορφώσεις τῶν ἐντόμων, πῶς γίνεται ἡ μέταξα, τά περί μελισσῶν, ἀτμοπλοΐας καί τηλεγράφου, περί θείας Προνοίας, πῶς καλλιεργοῦνται ὁ σῖτος, περί ἥλιου, περί πυκνότητος καί σχήματος τῆς Γῆς, κτλ. κτλ. μέχρι τῆς βίβλου σελίδος, ἐν ᾗ ἀναθυμᾶται ὁ Ἑρμίτης καί κλαίει τό βιβλίον ἐπειδή ἀναγνώστης αὐτοῦ βλέπει τήν λέξιν ΤΕΛΟΣ. Τό τομίδιον τοῦτο τελειοῖ μέ ἓν δάκρυ.

Τό τέταρτον τομίδιον, ἡ Μικρά Ἑλένη, εἶναι ἰδίως κατάλληλον δι' ἀναγνώσματα παραπόνου. Ἡ Μικρά Ἑλένη, μέχρις οὗ ἔλθῃ εἰς ἡλικίαν ἵνα σταλῇ εἰς τό σχολεῖον, λαμβάνει παρά τῆς μητρός αὐτῆς, τά πρῶτα μαθήματα, καί εἶναι τό πρῶτον μάθημα ἡ πρός τούς πατέρας βοήθεια. Ἡ μικρά Ἑλένη συνδέει φιλίαν μεθ' ἑνός ὡραίου παιδίου, τοῦ προστατεύει, καί τό πέμπει εἰς τό σχολεῖον.

Ἐνῷ δέ ἐπανέρχονται ἡ Ἑλένη ἐν τῷ σχολείῳ ἀκούει παρά τῆς μητρός αὐτῆς ὅσων κατ' οἶκον μαθήματα, ἅτινα ἡ μητρική στοργή καθίστησι πρωτίστατα.

Ὅμοιον εἶναι τό μάθημα, ἐνῷ ἡ Ἑλένη ἀκούει παρά τῆς μητρός αὐτῆς ὅσων εἶδος μυτέρας ἦσαν αἱ Σπαρτιάτιδες, καθώς καί τό περί Πολιτείας.

Ἐν τῇ 58η σελίδι, ἔνθα εἶναι ὁ Ἔπίλογος ἡ Ἑλένη μεγάλη πλέον καί ἐνδεκτος πάρη ὁμολογεῖ ὅτι ἐάν ἔχῃ κανέν προτέρημα τό χρωστεῖ εἰς τήν ἀγάπην της, καί ὅτι αἱ καλαί μητέρες κάμνουν τά καλά παιδία.

Εἴθε τό αὐτό νά ὁμολογῶσι μίαν ἡμέραν καί αἱ μικραί τῆς Μικρᾶς Ἑλένης ἀναγνώστριαι, αἱ χρηστοί τοῦ Ἔθνους ἐλπίδες!

ΚΑΒΑΛΘΩΣ Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Κατά τινα ἀγγλικήν ἐφημερίδα ἐκ τῶν Εὐρωπαϊδων ἡγεμονίδων ἡ Πρωτεύουσα τῆς Οὐαλίας εἶναι ἡ περιφημοτέρα κλειδοκυμβαλίστρια, ἡ βασίλισσα τῆς Ὁλλανδίας ἡ καλλιτέρα στιχουργός, ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσσίας καί ἡ πραγματικωτέρα Φριδερίκου Καρόλου ζωγράφος, ἡ λαμπροτάτη, ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Γερμανίας ὁμιλεῖ μετά μείζονος χάριτος, ἡ αὐτοκράτειρα τῆς αὐστρίας εἶναι ἡ ὡραιοτέρα, ἡ δέ βασίλισσα τῆς Δανίας γνώσεσι κάλλιον τήν οἰκιακήν οἰκονομίαν.

* *

ΑΙ ΡΟΥΜΑΝΙΑΙΣΣ.—Αἱ κυρίαι τῆς Ρουμανίας, λέγει ἡ Γαλλική ἐφημερίς τῶν ξένων, ἐπιθυμοῦσι ἐπιτέλους τραπώσιν τά πρός τήν δύσιν τόν Γαλλίαν συμπαθῆ αὐτῶν αἰσθήματα, ἀπεφάσισαν ἵνα σχηματίσωσιν ἐλαθῆ στατοροφόριον κατά παντός προϊόντος προερχομένου ἐκ Γερμανίας, προτιμῶσι μόνον νά μεταχειρίζωνται τοῦ λοιποῦ διά τάς ἐνδυμασίας αὐτῶν προϊόντα, προερχόμενα ἐκ τῶν Γαλλικῶν ἐργοστασίων.

Ἡ συνωμοσία αὕτη, ἣν βαθαίως ὁ γέλλος δημοσιογράφος κατ' ὄναρ μόνον ἐφαντάσθη, ἔδει νά γίνῃ ὑπό τῶν κυριῶν τῆς Ρουμανίας κατά πάσας πολυτελείας ὕθεν δήποτε προερχομένας, νά προτιμήσωσι δέ πάντα τά ἐγχώρια, ἵνα οὕτως ἐνισχύσωσι τήν ρουμανικήν βιομηχανίαν.

* *

ΓΥΝΗ ΩΦΕΛΗΘΕΙΣΑ.—Γυνή τις, ὀνόματι Ἄννα Κέη, καλίστη συμπεριφοράς, παρουσιάσθη κατ' αὐτάς εἰς τόν διευθυντήν τῆς Ἀστυνομίας ἐν Βριστόλῃ, ὡς ἀπαιτήσασα ἐν μέσῳ ἀγορᾷ.

Ἡ γυνή αὕτη ἐμαρτύρησεν εἰς τόν ἀστυνόμον ὅτι εἶχε κακωθῇ ὑπό τοῦ συζύγου της εἰς ἕτερον δέκ πεντήκοντα λίρας ἀγγλικάς καί ὅτι, συναισθής τῆς κακώσεως ταύτης, ἦλθεν εἰς ἔριδα μετά τοῦ συζύγου της ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν ᾗ μετά πολλάς ἀναζητήσεις εὗρεν αὐτόν.

Ὁ σύζυγος ὁμολογήσας μέν ὅτι ἔλαβε τό ποσόν τοῦτο, ἠρνήθη ὅμως νά εἴπῃ δέκ τινα λόγον.

Διακαθεύσεις δέν τῆς ὑποθέσεως τό διαστρέφον ἀπεφάνατο ὅτι, ἐπειδή εἶναι ἀληθής ἡ πώλησις τῆς γυναικός, καταδικάζεται ὁ σύζυγος νά ἐπανελάβῃ τήν σύζυγόν του, πληρώνων πρός τούτοις καί πρόστιμον 5 λίρας.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔχοντες ἀνά χεῖρας Ἀγγελίας τοῦ Β'. ἔτους τῆς «Εὐρυδίκης» ἵνα ἐπισπεύσωσι τήν ἐξαποστολήν αὐτῶν πρός ἡμᾶς.

Η ΕΚΔΟΤΙΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.

1ον Ἡ μέν πρώτη μου ἡ λέξις ἐκφράσεως δηλοῖ,
Κύλον δέ ἡ ἐκομένη εὔφρηστον παρά κοιλοῖ,
Τό δέ ὅλον μου ἐν θέλῃς, ἀναγνῶστα, νά εὑρῇς,
Ἄνθρα ἔτερον σημαίνει καί καλῆς διαγωγῆς.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΟΣ.

2ον Ἂν τήν πρώτ μ' ἀφαιρήσῃς,
Μία νῆσος ἀκουσθήτω.
Ἂν δέ κέντρα μέ φορέσῃς
Ἄλλη θαρρεῖς εὑρέθη.

ΜΑΡΙΓΩ Δ. ΣΥΡΜΑ.

Λύσις τοῦ ἐν τῷ 45 φύλλῳ τῆς «Εὐρυδίκης» αἰνίγματος.

Σκύρος—Κύρος.

Ἐπιτυχῆ λύσιν ἔπεμψαν ἡμῖν οἱ ἑξῆς.

Ἡ κ. Θεανώ Χρυσοβέργη (ἐκ Χαλκηδόνος)—Ὁ κ. Ν. Δ. Σμυρλάκης (ἐκ Χάλκης)—Ὁ κ. Σ. Ι. Σμυρλάκης (ἐκ Ταταούλων)—Η.Κ. Μαρκῶ Δ. Σύρμα (ἐκ 40 ἑκατοντάδων).

Τύποις Κ. ΠΑΘΩΝΙΔΟΥ.

ΑΡΙΘ. 49. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 14 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1871 ΕΤΟΣ Α'.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ καί ΕΚΔΟΤΙΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χάν, Ἀριθ. 30.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Β'. Ἐνθαρρύνσεις.

Οἱ ὑπηρέται εἰσίν ὡς τά τέκνα· δέν ἀρκεῖ ὅπως ἐκδηλοῖ ἡ οἰκοδέσποινα τήν πρός αὐτούς εὐαρέσκειαν καί ἀναγνωρίζῃ τόν ζῆλον αὐτῶν, ἀλλά καί νά ἐπιδεικνύῃ προφανεῖς ἐνδείξεις τῆς εὐαρεσκείας ταύτης καί ἐπαισθητάς μαρτυρίας τῆς ἐκτιμήσεως ταύτης· ἐν ἑλλείμει λέξεσι δέον νά ἐμψυχῇ καί ἀνταμείβῃ αὐτούς.

Ἡ ἐπαγρύπνησις τῆς ὑπηρεσίας εἶναι εἰδός τι μαθητείας. Πᾶσα δέ μαθητεία ἔχει τά μέσα τῆς τιμωρίας καί ἐνθαρρύνσεως αὐτῆς. Αἱ τιμωρίαι τῶν ὑπηρετῶν περιορίζονται εἰς τάς ἐπιπλήξεις καί τήν ἀπομομήν.

Ἴδωμεν ὁποῖαι σκέψεις πρέπει νά προηγῶνται τῶν ἐπιπλήξεων καθότι ἡ οἰκοδέσποινα ἐστίν ὁ μόνος κριτής τῆς σπουδαιότητος τῶν αἰτίων, ἅτινα δύνανται νά ἀπαιτήσωσιν τήν ἀπομομήν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τάς ἀνταμοιβάς αὗται εἰσί ποικίλαι.

Ἡ φρόνιμος οἰκοδέσποινα ὀφείλει νά ἀποποιῆται ἐπαινόν τινα εἰς τήν μάγειρον, ἥτις ἐπέτυχεν εἰς φαγητόν, ἀπαιτοῦν σύντονον ἐπιμέλειαν ἢ ἐπιδεξιότητα, εἰς τήν ὑπηρέτριαν, ἥτις διεκπεραίωσε μετά σπουδῆς ἀνάγκην κατεπείγουσαν, ἀλλ' ὁ ἔπαινος οὗτος πρέπει νά ᾖ βραχύς καί ἄνευ σχολίων καί ἐπισοδείων. Ἡ γινομένη ἀντικείμενον τοῦ ἐπαίνου ἐάν ᾖ καλύλογος καί τοιαύτη εἶναι πάντοτε θέλει ἴσως ἐξηγήσει μετ' εὐχαριστήσεως τάς φροντίδας, τούς κόπους, τάς προσπαθείας, ἃς κατέβαλε καί τάς δυσχερείας, ἃς ὑπερενίκησεν, ἡ οἰκοδέσποινα ὅμως πρέπει βραχέως νά ἀπαντήσῃ εἰς τάς σκέψεις αὐτῆς διά μιᾶς λέξεως, συμπληρωτικῆς τῶν ἐπαίνων καί περιακτικῆς τάξεως, ἵνα, οὕτω μή ἐνοχλοῦσα αὐτήν διδάσκῃ ὅτι ὀφείλει νά συνειθίσῃ νά δέχηται σιωπηλῶς τούς ἐπαίνους ὧν εἶναι ἄξια.

Καλόν φρονοῦμεν ὅπως ἡ οἰκοδέσποινα, ἐνίοτε, ἵνα ὑποθάλπῃ καί διεγείρῃ τόν ζῆλον ὑπηρετριῶν εὐσυνειδήτων, ἐργατικῶν καί φρονίμων, δίδῃ αὐταῖς δῶρα τινα ὀλιγοέξοδα, ἀνταμοίβουσα οὕτω τήν ἀκρίβειαν καί ἐνεργητικότητα αὐτῶν· αὗται ὀφείλουσιν εὐχαριστηθῆ μᾶλλον διά τήν εὐμένειαν καί τήν ἀγαθότητα τῶν δεσποινῶν παρά διά τήν ἀξίαν τῶν δωρηθέντων, ἅτινα, ἀνάγκη νά μή ᾖ χρηματικόν τι ποσόν, ὁπότε πολλάκις ἡ χρῆσις αὐτοῦ εἶναι ἀχρωστος, ἐνῷ ἄλλων εἶναι ὠφέλιμος.

Ἐν τοσούτῳ, ἐάν σωθῇ ἐπίκαιρός ἡ δικαιολογημένος τινος ἡ φίλου, ἐξοῦ δύνανται οἱ ὑπηρέται νά ἐπωφεληθῶσι, ἡ ἀγαθή οἰκοδέσποινα δέν πρέπει νά δυσαρεστηθῇ, ἀλλ' ὀφείλει νά προσέξῃ ὅπως μή λάβῃ χώραν ἐπαίτησις, ἡ κἀκέμπτος ἔνδειξις ἀπαιτήσεως παρά τῶν ὑπηρετῶν, ὅπερ δύνανται νά προστρέψῃ μᾶλλον εἰς τήν οἰκίαν αὐτῆς, ὡς ἐχούσης ὑπηρέτας εἰθισμένους νά φορολογῶσι τούς ἐπισκεπτομένους.

Ἡ μεγαλειτέρα δυσχέρεια εἰς τήν καλήν ἐπαγρύπνησιν τῆς οἰκοδεσποίνης, ὑπάρχει ὅτε μάλιστα ὑπάρχωσι μεταξύ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ὑπηρεσίας ἀμφότερα τά γένη. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει ὅπως ἡ οἰκοδέσποινα φροντίσῃ πρό τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῶν ἵνα λάβῃ θετικάς πληροφορίας περί τῆς διαγωγῆς καί ἐπιμελείας αὐτῶν. Προτιμώτερον ὅμως ἐν οἱᾳδήποτε οἰκίᾳ ὅπως καταβάλληται φροντίς ἵνα τό προσωπικόν τῆς ὑπηρεσίας ᾖ τοῦ αὐτοῦ φύλου.

Μεταξύ τῶν ἐνθαρρύνσεων, αἵτινες δύνανται νά ἀποκαταστήσωσι τήν ὑπηρεσίαν καλλιτέραν καί συνεπῶς τήν ἐπαγρύπνησιν εὐχαριστοτέραν, κατατάττονται ἐνδείξεις τινές ἐμπιστοσύνης τῆς οἰκοδεσποίνης πρός τούς ὑπηρέτας, ἡ κυρίως εἴ τινα τῶν ἐπιμελεστέρων καί εὐχαριστοτέρων, ἀλλά σχεδιαστέον καλῶς ἡ ἐμπιστοσύνη αὕτη δέν πρέπει νά προσλαμβάνῃ οὐδέν ἦθος οἰκειότητος, ὅπερ δύναται νά καταστρέψῃ τήν ἀφοσίωσιν αὐτῶν μαλθακήν καί ἄνευ ἀποτελέσματος.

Αἱ πρός τούς ὑπηρέτας ἐπιπλήξεις λαμβάνουσι χώραν ἕνεκα σφαλμάτων ἀσυγχωρήτων, ἢ ἐλαττωμάτων διαρκῶν.

Τά ἐλαττώματα τῶν ὑπηρετῶν εἰσί πολυάριθμα καί συνεχῶς λίαν ἀπρόσφορα διά τό καλόν τῆς ὑπηρεσίας.

Οἱ ὑπηρέται εἰσί συνεχῶς σύγκραμα προτερημάτων καί ἐλαττωμάτων, προτερημάτων μέν φυσικῶν, ἐλαττωμάτων δέ προερχομένων εἴτε ἐκ τοῦ χαρακτῆρος, εἴτε ἐκ τῆς κακῶς ἐννοουμένης θέσεως αὐτῶν.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Ούτως αισθάνεται τις δύναται νὰ ἔχῃ παιδαγωγὸν ἢ τροφὸν φίλτατον καὶ ζηλωτὴν, ἀλλὰ δύστροπον καὶ ἄχαριν· μέγαρον πρόθυμον καὶ εὐπορον, ἀλλὰ πλέκτραν ὑπηρέτριαν, ἥτις θὰ εὐχαριστῇ μὲν αὐτὸν διὰ τῆς ἀκριβείας καὶ καθαριότητος, ἀλλὰ θὰ ἦναι ἄσπλαγχνος καὶ ραθυμόγρως, ἑτέραν δὲ τῆς εἶναι μὲν ἐπιμελεστάτη διὰ τὴν προθυμίαν καὶ ταχύτητα, ἀλλὰ ὡς ἀδέξια θέλει συντρίβη τὰ σκεύη. Ποσὸν τῆς ἐπιφυτος ἡ πολύτιμος ἐξορτὶς συναναλουλίζεται ὑπὸ τῆς ὑπερβολικῆς ἀνησυχίας· ἐπιδεξιότης καὶ χάρις συμβαδίζει μετὰ τῆς ἀνοηδύνου φλυαρεσίας.

Αἱ τοιαῦται αὗται αἱ διαφοραὶ τῶν χαρακτήρων, εἰσὶ φυσικαὶ, καὶ μᾶλλον τῶν Εὐρωπαίων, ἀναφαινόμεναι παρὰ τοῖς ὑπηρέταις καθόσον δὲν διαφθείρονται καὶ παρ' αὐτοῖς διὰ τῆς ἀνατροφῆς. Πολλάκις ἡ ἐπιδεξιότης ἀρέσκει ἐνῷ μὴ πολλαπλουμένη ὑπὸ τῶν ἐνδείξεων τῶν προσηκόντων νὰ γίνῃ ἔξαρσις τῶν ἀπολούθως ἀναφαινομένων ἐλαττωμάτων.

Όσον ἀφορᾷ τὰ ἐξαιρετικὰ σφάλματα σφαίρα ὅπως ἡ οἰκοδέσποινα γενικῶς δείκνυται ἐπιεικὴς, διαφωτίζη δὲ τοὺς σφάλλοντας, ἵνα ὁ ζῆλος καὶ ἡ πνοὴ αὐτῶν προφυλάξωσι αὐτοὺς ἐν τῷ μέλλοντι παρομοίων σφαλμάτων. Ἐὰν δὲ ταῦτα δὲν ἐκπηγάζωσιν ἐκ τοῦ χαρακτῆρος, εἶσι σπάνια καὶ αὐχαρῆ δύνανται νὰ ἐξαλειφθῶσι. Ὁ καλὸς καὶ ποτὲ ὑπηρέτης ἀκουδῇ ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι ἡ οἰκοδέσποινα θέλει φανῇ αὐστηρὰ καὶ ἀμείλικτος εἰς ἀκουσίαν τινα ἁπλῆν ἢ τυχαίαν ἀμέλειαν αὐτοῦ. Ὅθεν δὲν πρέπει ἡ οἰκοδέσποινα νὰ μεγαλοποιῇ καὶ ἐξαίρῃ τὰ πράγματα, μηδὲ νὰ δίδῃ εἰς τὰς ὑπηρετρίας αὐτῆς αἰτίαν ἐκεθυμοῦ ἀδίκου, ὃν περ μετ' εἰς αὐτὰ ἐλαττώσει νὰ κατεκραύνωσι.

Πᾶν σφάλμα πρέπει νὰ παραπολουθῆται ὑπὸ συμβουλῆς, ὑπὸ ὠφελίμου παρατηρήσεως. Ἀνοήτου δὲ καὶ ἀκριβοῦς οἰκοδεσποίνης ἴδιον εἶναι νὰ ἀρίνῃ τοῦτο ἀδιάφορον καὶ νὰ μὴ φροντίζῃ ἐγκαίρως περὶ τῆς διορθώσεως καὶ ἐκαναλήψεως αὐτοῦ· οὐχ ἧττον ὅμως ἐν τῇ δικαίᾳ καὶ εὐθείᾳ ἐπαγρυπνήσει αὐτῆς ἀνάρμοστον εἶναι ἡ τραχύτης τῆς ἐπικλήξεως, ἥτις ἐξερχομένη πλέον τοῦ χαρακτῆρος τῆς συμβουλῆς προσλαμβάνει τὸν τῆς τιμωρίας.

Ἡ σαφὴς μεταβάλλεται ὁπότε δὲν πρόκειται πλέον περὶ σφαλμάτων ῥαιθυμιῶν, ἀλλὰ ἡμερουσίων καὶ διαρκῶν. Ἡ ἐπίκλησις ἤδη εἶναι τὸ μόνον ὅπλον τῆς οἰκοδεσποίνης, καὶ ταύτης ἡ χρῆσις δύναται νὰ προαγγείλῃ τὴν ἀποπομπὴν τοῦ ἀδιορθώτου.

Ὑποθέσωμεν ὅτι ὑπηρέτρια τις ῥᾳθυμεῖ εἰς ἐλαττωματά τι μισητὸν οἷον τὸ ψεῦδος, ἢ ἐκινδύνων οἷον τὴν ὀργὴν· ὑποθέσωμεν ταυτοχρόνως ὅτι τὰ κυβέρματα δὲν ἔρθασαν εἰσέτι εἰς τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἡ οἰκοδέσποινα νομίζει χρεὼ νὰ ἀπτοφασίσῃ ὁριστικῶς. Ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ὀφείλει ἡ οἰκοδέσποινα νὰ ἐπιπλήξῃ αὐστηρῶς τὸν ἔνοχον μὲ τρόπον ὑποδεικνύοντα τὴν ἐλπίδα προσοχῆς· βελτιώσεως· νὰ ὀφιλήσῃ αὐτὴν ἐντόνως μετ' ὄρους, ὑποδεικνύοντος τὴν λύπην, τὴν δυσαρέσκειαν καὶ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν νὰ ἀκολουθῇ. Θέλει δ' ἀφέσει αὐτὸν νὰ σκεφθῇ χωρὶς νὰ ἐξαλείψῃ τὴν ἰδέαν ὅτι δύναται νὰ ἐξαιτήσῃ συγγνώμην δίδουσα ταυτοχρόνως νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τοῦ λοιποῦ δὲν θέλει ἀγνοήσει ἀτιμώρητον τὸ παραμικρὸν ἐλάττωμα.

Ὅτε ἐν συγκρίσει τῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν μερῶν τοῦ χαρακτῆρος, εὑρίσκομεν τὴν πλέστυγα βαρυνομένην ὑπὸ τὸ βάρος τῶν κακῶν μερῶν τι ἔχομεν νὰ πράξωμεν· ἀρκεῖ νὰ ἀκοτινεξώμεν τὸ βάρος, ὅπερ βλέπει τὸ ἰσοζύγιον, ἀποπέμποντες τὴν οὐτωσὶ πρόξενον ἀτυχίας καὶ ἀποθορυβήσεως ἐν τῇ οἰκιακῇ ἡμῶν οἰκονομίᾳ.

Ἐὰν ὅμως τὰ καλὰ ὑπερτοῦσι, τότε ἐπὶ τῶν ἐλαττωμάτων, ἅτινα, ὡς πεζόμενα ὑπὸ τῶν καλῶν, ὀλίγον ἐπιφέρουσι συνεπείας σπουδαίας, δέον νὰ ὦμεν κατὰ τὸ δυνατὸν δίδοι δὲν γνωρίζομεν τί θέλομεν εὕρει ἐν τῷ προσώπῳ.

ΕΚΔΡΟΜΑΙ
ΕΙΣ ΡΟΥΜΕΛΗΝ ΚΑΙ ΜΩΡΕΑΝ.
ὑπὸ
ΔΩΡΑΣ Δ'ΙΣΤΡΙΑ.

Α'.

ΛΟΥΚΑΡΙΑ ΑΘΗΝΩΝ καὶ ΒΟΥΚΕΦΑΛΑ.

Ὁ Ὀθλὸς ἀγωγιάτης, Γέωργος, ἦτον ἐμοῦ φιλόσωρος, δὲν συνεχώρησεν εἰς τὴν ξανζουσαν ἡμᾶς τὴν σμικρότητα τοῦ δείπνου του. Ὅτε δὲ κατηχήθη πρὸς τὴν ὡραίαν πτοιδέα τῆς Ἀεισαδείας, δὲν ἐφείσθη αὐτῇ ἐπιγραμμάτων κατὰ τὸ μέλλον ἢ ἦτον κοινοβουλευτικῶν. Οἱ κάτοικοι τῶν μεσημβρινῶν χωρῶν τείνουσιν ἐν γένει ἀκραίνοντες εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς εὐγλωττίας των κατὰ τοῦ γαίτωνός των, οἱ δὲ συμπατριῶται τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τοῦ Ἀρχελόχου δὲν ἐξαιροῦνται τοῦ κανόνος τούτου. Ὁ Πλούταρχος ἐμφαίρτο ἰδίως τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν παρέδοξον εὐχέρειαν, μεθ' ἧς ἐδίδον ἀκρόασιν εἰς τὰς ὑνομενείας καὶ τὸ ἀνυπόφορον ἐλάττωμα τῆς παραδοχῆς τῆς σωφροντίας πρὶν κρίνωσι, πρὶν ἀκροτυμοῦθον ἀκοῦσαι. Λέγουσι δὲ ὅτι οἱ σύγχρονοι ἡμῶν Ἕλληνες δὲν ἐξαιροῦνται τοῦ σπουδαίου τούτου ἐλαττώματος καὶ οὐδεὶς αὐτῶν φείδεται πρὸς τὸν πλησίον του τῶν σκληροτέρων καὶ συνεχῶς ἀδικωτέρων προσαγορεύσεων. Μικρὰ κρίσις δύναται εὐχερῶς νὰ ὑποδείξῃ ὅτι τὰ ἀξιοδάκρυτα ταῦτα μέσα δὲν εἶναι ποσῶς ἰδιάζοντα μόνον τῇ Ἑλλάδι, διότι ἀρκεῖ νὰ ῥίψῃ τις βλέμμα ἐπί τινος ἐφημερίδος τῆς Αὐστρίας ἵνα λάβῃ ἰδέαν τινὰ τῆς μυκτηρίζ πολιτικῆς, ἣν ἔχουσιν εἰς τινας χώρας.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι, ἵνα προφυλάξωσι τὰς γυναῖκας αὐτῶν δυσφημισθῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐπαχθῶν, ἐπέβαλον αὐταῖς βίον ὅμοιον σχεδὸν μετὰ τῶν σημερινῶν Ὀθωμανίδων. Ἀλλὰ, λέγει, ὁ ἀρελὴς καὶ σορὸς συγγραφεὺς τοῦ Ἀναχάρσιδος ἡ αὐστηρότης τῶν νόμων δὲν πρέπει νὰ σβύνῃ ἐν ταῖς παιδίαις τὸ αἴσθημα τοῦ ἀρέσκειν, αἱ δὲ προφυλάξεις διὰ τὴν ζηλοτυπίαν χρησιμεύουσιν ὅπως ἀναφλέξωσιν αὐτό. Αἱ Ἀθηναῖαι, μακρὰν διατελοῦσαι τῶν ὑποθέσεων ἕνεκα τοῦ εἴδους τῆς κυβερνήσεως, καὶ ἐπιρρεπεῖ εἰς τὴν ἐξαχρείωσιν ἕνεκα τῆς ἐπιροπῆς τοῦ κλίματος, μόνην αὐτῶν φιλοδοξίαν ἔχουσιν τὸ ἀγαπᾶσθαι, μόνην φροντίδα τὸν στολισμὸν αὐτῶν, μόνην ἀρετὴν τὸν φόβον τῆς ἀτιμώσεως. Προσεκτικαὶ αἱ πλεῖσται εἶσιν ὅπως καλύπτωνται ὑπὸ τῆς σκιᾶς τοῦ μυστηρίου, ὑλίγιστοι δ' ἐξ αὐτῶν κατεστάθησαν περίφημοι διὰ τὰς ἐρωτοτροπίας των.

Ὁμολογητέον, ὅλως ἐπιδεδαιοῦσαι τὴν κλίσιν τῶν μισητικρίνων πρὸς τὴν κατηγορίαν, ὅτι τὸ συμπεπλεγμένον φέρει ἐν τῇ σατύρᾳ τὸν χαρακτῆρα ἐκείνων τῆς ὀργίλου καὶ ἀσπλάγχνου μανίας καὶ παραφορᾶς, ἣν ἀνευρίσκομεν συνεχίστατα εἰς τὰ δικτικὰ πνεύματα τῶν βορείων ἐπιρατειῶν.

Οἵα διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τοῦ Σβίφτ!

Ἡ ἀπόστασις, ἡ διαχωρίζουσα τὸ Μαγ. ἀπὸ τῆς Ἀεισαδείας, καταδροσίζεται ὑπὸ πολλῶν χειμάρρων, τοῦ Μίλανος, τοῦ Ὀκλίτου, τοῦ Ὀκαλίου, τοῦ Τρίτωνος. Χώρα καλῶς ἔχουσα δὲν πρέπει νὰ στερῆται χέριτός τινος. Ἐπὶ τῶν λοφείσεων πλάγων σμηνῶν ὡραῖοι προπαρασκεύαστοι Ἐλλίσσακοι μὲ φύλλα ἐμμιγα πρασινοσποδοειδῆ, μὲ κῶθι κυανοειδρώδη, ἀποπνέοντα εὐωδίαν ἀρωματικήν. Πλησίον τοῦ εἴδους τούτου τῶν βάτων τοῦ καλουμένου ἀγρία συκαμινέα, πλήρους τότε κόκκων λευκῶν ἢ μαύρων, ἐξ ὧν κατασκευάζουσιν εἰς Ῥουμανίαν λαμπρὰ γλυκίσματα πάξανον αἱ βαμβακίδες ἐκείνα., αἵτινες ὁμοιάζουσι πρὸς ἀγρίαν μαλάχην, καὶ ὧν ὁ κρουσιδωτὸς χυμὸς ἀποτελεῖ μέρος τῆς εὐπορίας τῆς παιδιᾶς τῆς Λειβαδείας. Ἡ ῥύσις ἐργάζεται ἀκαταπαύστως ὅπως ἀνανεώσῃ καὶ ολονέμιον καταστήσῃ τὴν πλήρη ἐρεισίων γῆν ταύτην. Ἄπειροι χελῶναι περιηγοῦνται βραδέως ἐπὶ τῆς χλόης ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Διερχόμενοι τὸ χάνον τοῦ Σικάνου ἐν ᾧ εὑρίσκεται ξύλινος πασσὸς φέρων εἰκόνας ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἦτο μικρὰ λυχνία ἐξ ὀστράκου, ἀρελὲς θυσιαστήριον προωρισμένον ὅπως ἀναπληρώσῃ τοιούτους ναούς, ἀνατραπέντας ὑπὸ τοῦ χρόνου, φθάνομεν εἰς Ἰρασταμύτην, λευκὸν χωρίον περικυκλούμενον ὑπὸ χλόης κειμένον εἰς τοὺς πρόποδας λόφου, φέροντος τὰ λείψανα Ἑλληνικοῦ πύργου. Εἰς Ἰρασταμύτην εὗρον περίβολον κατασκευασμένον ἐκ καννικῶν δόμων καὶ κορωνίδα βωμοῦ τετειχισμένου ἐντὸς τῶν ἐρειπίων ἐκκλησίας τινός, καὶ ὀλίγον ποτρωτέρω, ἀριστερώθεν, τὸ ὑπόβαθρον τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς. Ἀναχωροῦντες ἐκ Κουρελίου, δύσις καταλήγει εἰς τὸν Φίλαρον, ἀρίνομεν ἀριστερὰ τὰ ἐρείπια τῆς Κοφωνείου, πόλεως ἐνδόξου ἕνεκα τῆς νίκης, ἣν ὁ Ἀγησίλαος ἐβρέψατο κατὰ τῶν Θηβαίων, καὶ ἐν ᾗ παρατηροῦνται τὰ ἐρείπια θεάτρου τινος καὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας. [12]

Ο ΤΡΙΠΟΥΣ ΤΗΣ ΠΥΘΙΑΣ.

[Ἱστορικὴ ἀφήγησις.]

Γ'.

Εἰσελθόντες τὸν πρόδρομον τοῦ μεγάρου, ἐνῷ κατώκει ὁ Κλεόβουλος, εἶδον ἐρχομένην εἰς προϋπάντησίν των βήματι στερρῷ ὡραίαν τινα νέαν, κοσμίως περιβεβλημένην χιτῶνα λευκὸν ὑπὲρ τὸν χιόνα καὶ περιεζωσμένην τὴν ὀσφὺν ζωστῆρι κυανῷ. Οἱ μαῦροι πλόκαμοι αὐτῆς ἐκυμαίνοντο περὶ τὸν ἐλεφάντινον τράχηλόν της καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτῆς ἐν πλήρει ἀγνότητι διέλαμπεν ἡ ἀγαθότης. Αὕτη δὲ ἦν ἡ θυγάτηρ τοῦ Κλεοβούλου, ἡ εὐχαρις Εὐμητις, τὴν ὁποίαν ὁ λαὸς ἠρέσκετο ἀπὸ τοῦ πατρὸς καλῶν Κλεοβουλίνην, μία τῶν περιφήμων ἐκείνων γυναικῶν, ὧν τὴν μνήμην ὁ χρόνος ἐξίωσε τοῦ διατηρῆσαι. Πιστὴ σύμβουλος τοῦ πατρὸς, ἀποτελεῖ τὴν τούτου δόξαν καὶ ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγάπης του.

Ἅμα οἱ πρεσβεῖς εἶπον τίνες ἦσαν, ἡ νεᾶνις, εἰσάγουσα αὐτοὺς μὴ ποτε πρὸς Θεῶν δυσαρεστηθῆτε, εἶπε, κατὰ τοῦ πατρός μου περιμένοντες ὀλίγον· τὴν στιγμὴν ταύτην ποιεῖται ἀκρόασιν τοῦ λαοῦ καὶ δὲν ἐπιθυμεῖτε, πιστεύω, χάριν ὑμῶν νὰ διακόψῃ τὰ ἔργα του, ἔργα οὕτω σπουδαῖα καὶ ἱερά· ἅμα ἀπέλθῃ τὸ πλῆθος, θέλω εἰσαγγείλει ὑμᾶς.

Ἐν τῷ μεταξὺ, λαλοῦσα μετὰ τῶν πρέσβεων περὶ τῶν ἠθῶν τῶν ἠθμων, τῶν νόμων, τοῦ ἐμπορίου, τῶν τεχνῶν, τῶν συμμαχιῶν καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους ἀντιζηλιῶν τῶν διαφόρων λαῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀνέπτυξεν, ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν αὐτῆς, τοσαύτην πνεύματος ποικιλίαν, τοσαύτην ἀγχίνοιαν, κρίσιν καὶ πλυμάθειαν, ὥστε οἱ πρέσβεις παρ' ὀλίγον ἐπρόφερον αὐτῇ τὸν τρίποδα, τὸν ὁποῖον ἦλθον φέροντες τῷ Κλεοβούλῳ.

— Ὦ! ἀληθῶς, ὦ Εὐμητις δαιμονία, οὐδὲν πέραν τοῦ δέοντος ἐλάλησε περὶ Σοῦ ὁ Θαλῆς ἐν Κορίνθῳ, παρὼν τῷ Περιάνδρῳ, εἰπὼν ὅτι εἶσαι ἀξία τοῦ διοικεῖν μέγα βασίλειον. Εὐτυχεῖς οἱ λαοὶ οἱ κυβερνώμενοι παρὰ πατρὸς τοιούτης θυγατρός! Ἄντως ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶναι ὁ ἀληθὴς σορὸς, πρὸς τὸν ὁποῖον τὸ χρηστήριον τοῦ Ἀπόλλωνος πέμπει τὸ δῶρον τοῦτο.

Καὶ τότε διηγήθησαν τὰ περὶ τοῦ χρυσοῦ τρίποδος.

— Ἀμφιάλλων ἂν ὁ πατὴρ ἀχθῇ τὸ δῶρον, εἶπεν ἡ Κλεοβουλίνη, διότι τοιαύτην ἰδέαν ἔχει περὶ τῆς ἀληθοῦς σοφίας, ὥστε θεωρεῖ ἀνέφικτον τὸ ὕψος αὐτῆς τοῖς ἀνθρώποις.

Ταῦτα ἐνῷ ἔλεγεν ἡ νεᾶνις, τὸ πλῆθος ἐξερρύη παντοχόθεν καὶ ἀνεχώρησαν· παρατηρήσασα μετὰ προσοχῆς τὴν ὄψιν ἑκάστου, νῦ, λέγεσε τοὺς Ὀλυμπίους ὅτι πάντες ἀπέρχοντο αὐθυμοι καὶ ταχέτα ὡς ἡ χελιδὼν ἔσπευσε πρὸς τοῦ πατρὸς τὰς ἀγκάλας.

—Ἀ! εἶπεν ὁ Κλεόβουλος κεκμηκώς, ἀπεύθηκα. Μάτην, ὦ θύγατερ, κοπιᾷς ἐνθαρρύνουσά με, δὲν δύναμαι πλέον ν' ἀνθέξω. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι θέλουσιν ἕλοι μετοχὴν εἰς τὰ πράγματα, ὅλοι πιστεύουσιν ὅτι, δύντες ὑπὲρ ἐμοῦ τὴν ψῆφον, μοὶ παρεχώρησαν τὴν θέσιν των καὶ ὅτι πρέπει τοὐλάχιστον νὰ μοῦ παρεδρεύσωσι λόγῳ συμβουλῆς, ὅλοι εἶσι πολιτικοὶ, ὅλοι στρατιωτικοὶ, νομομαθεῖς, ἔμποροι, τὰ πάντα γινώσκουσι καὶ πάντοτε οἱ μᾶλλον ἀνόητοι εἶσι καὶ μᾶλλον ἰσχυρογνώμονες.

Ἡ Κλεοβουλίνη, μετὰ φαιδρότητος ἀναγκαλιζομένη τὸν πατέρα,

—Φέρε, εἶπε, πάτερ, λάβωμεν ὑπομονήν. Τὸ λογικὸν εἶναι σπάνιον, ὡς καλῶς γνωρίζομεν, ἡ δὲ φιλαυτία ἀνόητος. Ἂν δὲ πάντες ἤμεθα ῥόμνιοι, οἱ ἄρχοντες; τότε ἦσαν περιττοί. Περιάνθης ὅλων;

— Ναὶ, οὐδένα ἀπέβαλον.

— Θάῤῥει λοιπόν! ὁ χρόνος θέλει καταστήσῃ αὐτοὺς φρονιμωτέρους καὶ τότε πᾶσαν ἐλευθερίαν θέλει ἀρίνωσιν εἰς τοὺς μεριμνῶντας περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς τύχης των. Ἐν τούτοις ἐλπὶς ὑπαδεχθῶμεν τινας ξένους περιμένοντές σε καὶ οἵτινες, κατὰ διαταγὴν τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος, ἦλθον, λέγουσι, προσῤῥέοντές· Σκοπολύτιμόν τι δῶρον.

Ἆρ οὖ οἱ πρέσβεις τῆς Κῶ καὶ τῆς Μιλήτου ἐξέθηκαν τοὺς λόγους δι' οὓς ἦλθον, ὁ Κλεόβουλος, ἐκπλαγεὶς καὶ ἐμβριθὴς ἐπὶ τῇ ἀποδιδομένῃ τιμῇ, εἶπεν αὐτοῖς:

— Πῶς! ἐν Μιλήτῳ δὲν ὑπάρχει ὁ Θαλῆς, ἐν Πριήνῃ ὁ Βίας, ὁ Σόλων ἐν Ἀθήναις, ἐν Λακεδαίμονι ὁ Χίλων καὶ ὁ Φύλων ἐμοῦ σοφώτερος;

— Τί ὄφελος; ἀπεκρίθη εἷς τῶν Μιλησίων, εἴδομεν πάντας ὁσους λέγεις, ὅλοι ἀποποιοῦνται τὴν τιμὴν, παραπεμπόμενοι ἀμοιβαίως τὸ δῶρον. Οὐδεὶς αὐτῶν στέργει καλούμενος σορὸς, ἕκαστος δὲ διτυχίζεται ὅτι ἔχει ἀδυναμίας καὶ παραλογισμούς τινας.

— Καὶ μήπως ἐγὼ, εἶπεν ὁ Κλεόβουλος, ἀμοιφῶ τῶν τοιούτων; Ἡ σορία ἡ ἐμὴ, περὶ ἧς λέγετε, ἴσως ἡ ἐμὴ σορία, ἀνέκραξε δεικνύων τὴν θυγατέρα· αὕτη διὰ τῆς πρόσητος καὶ τῆς διαλλακτικῆς αὐτῆς διαθέσεως μετριάζει μου τὴν τραχύτητα τῆς ψυχῆς καὶ τῶν ἠθῶν· ἴδετε τὸ ἀβλον ἐκεῖνο, φιλόῤῥων καὶ εὐκίνητον ζῶος, τὸ ἀρελές, τὸ χαρίεν σχῆμα, τὴν εἰκονιστὴ ἐκείνην καλλονὴν, ἥτις φαιδρὰ καὶ ἀθῶα ἐπὶ τὸ μέτωπόν της διανγάζει! ἐκεῖ, ὑπὸ τὰ στέφη ἐκείνα πέλλει καρδία εὐγενὴς καὶ ὠρκία, ἐκεῖ ψυχὴ ἀγαθὴ καὶ μεγάλη ἐνδικτίπτει, πρὸς τὴν ὁποίαν ὀρείλω πᾶν ὅ,τι καλὸν τυχὸν πράξω· ἄνευ τῆς θυγατρός μου, ἔστε βέβαιοι, ἤθελον εἶσθαι ἄνθρωπος ἀπρόσιτος.

— Ὦ πάτερ, τί λέγεις;

— Τὴν ἀλήθειαν, θύγατερ, ὡς δίον πρὸς ἀπεσταλμένους. Θεοῦ γινώσκοντος τῆς καρδίας τὰ μυστήρια καὶ δι' ὃν τὰ πάντα εἶσιν ἐν τῷ φανερῷ. Ναὶ, φίλοι, ἀσθενῶ ἀσθένειαν ἀνίατον, ἔχω ἀντιπάθειαν ἀκάθεκτον καθ' ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, δὲν δύναμαι

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ν' ανεχθῶ τοὺς ἀνωφελεῖς. Ὑπεχείρησα μυρίας περιηγήσεις ἐκ' ἐλπίδι ἀπαλλαγῆς, οὐδὲν ὅμως κατώρθωσα, διότι παντοχοῦ εὑρίσκω αὐτοὺς καὶ πάντοτε ἐμβάλλουσί με εἰς ἀπόγνωσιν. Ὡς ἐμὲνος μοῦν ἔρχονται μου κατόπιν, ὁπουδήποτε κἂν ὑπάγω, εἴτε πρὸς ἕρετον, εἴτε πρὸς μεσημβρίαν. Τέλος ἀπεφάσισα ἀποφεύγων αὐτοὺς καὶ ἐπανέλθω εἰς τὴν πατρίδα, δέν δύναμαι ὅμως νὰ προσεπιπωθῶ αὐτοὺς.

— Ἀληθῶς, εἶπον οἱ πρέσβεις, οἱ ἀνθρωποι εἶναι ὄντα ὀχληρά, ἀλλὰ τί ἔκραξες; ἂν παντοχοῦ εὑρίσκες παρέφρονας καὶ κακούς;

— Καλὰ λέγετε, ἐπανέλαβε λέγων ὁ Κλεόβουλος, ἀλλ' οἱ μὲν παράφρονες εἶναι ὀλίγιστοι καὶ ἐκτὸς τοῦ περιορισμοῦ καὶ ὅταν τύχωσιν ἀβλαβεῖς ἐξοδοι εἶναι οἰκτροι. οἱ δὲ κακοὶ, γνωστοὶ ὄντες τοῖς πᾶσι, σπανίως μένουσιν ἀτιμώρητοι, μεχρισοῦ δ' ὁ νόμος μὲς ἀπαλλάξῃ αὐτῶν, ἔσωσες δύναται νὰ προφυλαχθῇ 'Αλλ' οἱ ἀνθρωποι εἶναι γένος ἀνεξιχνίαστον καὶ τὸ ὁποῖον ἀτιμωρητὶ περιφέρεται τὸν κόσμον κατὰ μυρίους τρόπους· οὐδεὶς νόμος ὑπάρχει περὶ τούτων καὶ τούτου ἕνεκα ἀκυβερνησθέντας ὑπερεκλεκτεῖναν καὶ παντοχοῦ ὑπερέχουσι κατὰ τὸ ἀριθμὸν τόλμην, καὶ θρασύτητα.

— Ἀλλ' ἐν τοσούτῳ τί καλὸν Σοὶ προξενοῦσι;

— Τοῦτ' αὐτὸ ἐρωτῶ καλῶ λέγων δὲν εὑρίσκω. Ἄμα ἴδω αὐτοὺς, ἐν οἱῳδήποτε κἂν τύχωσιν ἀκουστάσει, φρικιῶ καὶ τὸ αἷμα μου ἐξίσταται καὶ πρὶν ἢ ἀκούσω τῆς φωνῆς αὐτῶν, ἐννοῶ αὐτούς. Τὸ γελάσι ἐκεῖνο ἴδιος, τὸ κομπέζον καὶ θαρροῦν εἰς τὰ προτερήματά τους, ἡ αὐτερέσκεια ἐκείνη καὶ ὀλιγωρία πρὸς τὴν τῶν λοιπῶν γνώμην, ἡ στενοκὰ ἐκείνη περὶ τὰ διπλάσιαν τὸν λόγον ἐν στόμασι τῶν γνωσιμωτάτων καλλίτερον τὰ πράγματα καὶ διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι καλῶς ἔχουσι μαθόντες, τὸ ἀλαζονικὸν καὶ πλῆρες οἰήσεως ἐκεῖνο ἦθος, ἡ ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ τῶν λεγομένων αὐτῶν παραθέσεις ἐκείνη, ἡ ἀκαίρους ἐκείνη ἀθροστομία, ἅτις ἀπὸ ἀστοχίας παρατίτοι εἰς ἀστοχίαν, ἀνὰ πᾶν βῆμα προσρούει τῷ ὀρθῷ λόγῳ καὶ τῇ παθήσεσι καὶ παρίστασιν ὡς ἀληθείας ἀνηκούστους, ὡς εἰδήσεις ἀνοσιουργίας τοὺς χωδωτοτέρους παραλογισμούς, —ταῦτά εἰσι τὰ φέροντά με εἰς ἀμηχανίαν.

— Ὡς πρὸς τοῦτο, εἶπον οἱ πρέσβεις, ἔχεις δίκαιον, οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀδιόρθωτοί εἰσιν·

— Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ Κλεόβουλος, δίκαιον μὲν δὲν ἔχω, αἱ δὲ δυσχέρειαι αὗται ἴδιαί εἰσιν ἄρρονος, διότι τελοσπάντων καὶ οἱ ἀνόητοι ἀτιμώνουσιν εἰς τι εἶδος, ὡς πᾶς ἄνθρωπος. Μήτι τὰ δένδρα ὅλα τῶν δασῶν ἔχουσιν αὐθὺν τὸν κορμὸν ὡς ἡ κέδρος; οἱ ἀνόητοί εἰσιν οἱ θάμνοι τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ οἱ θάμνοι παντοχοῦ πλησιάζουσιν. Κλίνετε οἶν τὸν ἄνθρωπον, τὸν μὴ δυνάμενον νὰ ζήσῃ μετ' αὐτῶν ἄνωθεν καὶ ἀπλῶτε εἰς Αἴσοπον, ζητοῦντες τὸν σορὸν ἐκεῖ, μετεύσετέ μοι, ὁ Πιττακὸς μετ' ἀγαθότητος καὶ ὑπομονῆς ἀνυπόστατου ἀκούεται καὶ ὑποδέχεται ὀντιναδήποτε, χωρὶς ποτὲ ν' ἀπλῶῃ τοῦ δικαστηρίου πυρέτων. Ἐν ἡ Ἑλλὰς ἔχῃ ἕνα σορὸν ἐλαφῆ, ὁ σορὸς οὗτός ἐστιν ὁ Πιττακός.

Ι. Ε. Π.

ΚΑΛΩΝ καὶ ΙΑΝΘΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἀνθρακέως.

Ἤνοιξε ἡ θύρα τῆς καλύβης ἦτον ἠρτιπενωγμένη, ὁ Κλέων καὶ ἡ Ἰάνθη ἠδυνήθησαν νὰ ἴδωσι πρόσωπα τινα, μεγάλα καὶ μικρά, οἷον ἄνδρα, γυναῖκα καὶ τέκνα, καθήμενα ἐμπροσθεν τῆς ἑστίας.

Εἰσῆλθον, καὶ, μὲ φωνὴν ἔντρομον, ἐζήτησαν συγγνώμην διὰ τὴν ἐνόχλησιν, τὴν ὁποίαν τοῖς προξένησαν. Ἡ αἰσχύνδιος ἀμφότερος των, ἐξέπληξεν ὑπερβαλόντως ὅλην τὴν οἰκογένειαν, ὁ δὲ πατὴρ ἔχων ἀποτρόπαιον φυσιογνωμίαν, εἶπε· «Καλά! τί; δοῦλοι καυδιὰ χαμένα εἰς τὸν ἔρημον τοῦτον τόπον;... Πόθεν ἔρχεσθε; ποῦ ὑπάγετε;

— Ζητοῦμεν τὸν πατέρα μας· ἦτο μὲ ἡμᾶς ἀλλ' ἀπεπλανήθη εἰς τὸ ὄρος, ἀπεκρίθη ἔντρομος ἡ Ἰάνθη, ὦ! σᾶς παρακαλῶ, δόσατέ μας κατάλυμα διὰ τὴν νύκτα ταύτην, διότι κάμει ψύχος καὶ σκότος εἰς τὸ δάσος, καὶ ἀκουθνήσωμεν τῶν θηρίων.

— Ὦ! ἀλήθεια! ἐπανέλαβεν ὁ ἀνὴρ· ἡ μήτηρ σας ἐχάθη καὶ τὴν ζητεῖτε; αὐτὴ θὰ ἦτο καλὴ μήτηρ! μὰ τὴν πίστιν μου!... εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ σᾶς ἅρπαξ διὰ νὰ ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ ὑμᾶς, διὰ νὰ ἔχῃ αὐτὸν τὸν μπελὰ ἀπὸ τὸ κεφάλι της.

— Ὦ! μὴ λέγετε τοιοῦτο κακὸν διὰ τὴν μητέρα μας, διότι εἶναι ἡ καλλιτέρα μήτηρ! ἐφώνησεν ὁ Κλέων ἀγανακτῶν διότι ὠμίλησαν οὕτω διὰ τὴν μητέρα του.

— Ἀπὸ ποῦον λοιπὸν μέρος εἶσθε;» ἐπανέλαβεν ὁ ἀνθρακεὺς λαβὼν τὴν Ἰάνθην ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ πλησιάσας αὐτὴν εἰς τὴν ἑστίαν διὰ νὰ τὴν ἐξετάσῃ καλλίτερον εἰς τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῶν φλογῶν, ἐνῷ τρία αὐτοῦ τέκνα, ὧν τὰ μὲν δύο ἦσαν νέοι ἀρκετὰ μεγάλοι τὰ δὲ ἕτερον θυγάτηρ συνομήλικος τῆς Ἰάνθης, περικύκλωσαν τὸν Κλέωνα καὶ τὸν παρετήρουν ἄνωθεν ἕως κάτω ἠλιθίως ὡς νὰ ἦτον ὀν τεράστιον.

Ἡ μήτηρ ὅμως, συμπαθεστέρα τοῦ συζύγου της, τοὺς ἐθώπευσε καὶ τοὺς προσεκάλεσε νὰ λάβωσι θέσιν ἐπὶ τοῦ θρανίου καὶ νὰ θερμανθῶσι.

«Πῶς! διεμψιμοίρησεν ὁ ἀνθρακεὺς μόλις ἡμεῖς ἔχομεν νὰ φάγωμεν ὀλίγον ψωμὶ καὶ ἰδοὺ δύω παιδάρια, ἐπιτοῦντα ἀποπλανημένα καὶ προσκίπτοντα εἰς τοὺς βραχίονας μας!...

— Θὰ ἀναχωρήσωμεν αὖριον ἀπὸ πρωΐας, ἐπανέλαβεν ἡ Ἰάνθη κατατεθλιμμένη ἕνεκα τῆς ἀπονθρωπίας του, ὦ! δὲν θέλομεν νὰ ἐπιβαρύνεσθε. Μὴ μᾶς ἀρίσητε διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ νὰ διανυκτερεύσωμεν εἰς τὸ δάσος· δὲν σᾶς ζητοῦμεν ψωμί, μολονότι πεινῶμεν· αὔριον, ὁ Παντέχθος Θεὸς, θὰ μᾶς δώσῃ καθ' ὁδὸν μόρτους καὶ νερόν.

—Πολὺ καλά! ἐξαίρετα! ἐν ἀχύρῳ λοιπὸν κρεββάτι σᾶς χρειάζεται διὰ τὴν νύκτα αὐτὴν, θέλω σᾶς τὸ δώσῃ.»

Τότε ἡ Ἰάνθη καὶ ὁ ἀδελφός της ἐνεθυμήθησαν τὴν πτωχὴν ἀλλ' ἐλεήμονα γραῖαν, ἥτις τοὺς ὑπεδέχθη φιλοφρόνως.

Ἀφοῦ ὀλίγον ἐθερμάνθησαν, ὁ ἀνθρακεὺς εἶπεν εἰς τὸν ἀνώτερον υἱόν του νὰ λάβῃ τὴν λυχνίαν καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ἱκποστάσιον διὰ νὰ τοὺς διορθώσῃ ἓν στρῶμα.

Ἡ γυνὴ ἥτις ἕως τότε ὀλίγον ἀνεμιγνύετο εἰς τὸν διάλογον, ἠναγκάσθη νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ μόνη της φοβουμένη, ἔλεγε, μήπως ὁ ἀπερίσκεπτος Ἰάκωβος δὲν τοὺς φωτίσῃ μὲ τὴν λυχνίαν του.

«Ἐλᾶτε ὅπως θέλητε» ἀπεκρίθη ὁ σύζυγός της διερχόμενος τὸ διάφραγμα ὅπερ ἐχώριζε τὴν καλύβην· ἡ δὲ γυνὴ, ὁμοίως μετέβη ὅπου καὶ ὁ σύζυγος διὰ νὰ καταθέσῃ τι εἰς τὴν ασευοθήκην καὶ ἐξῆλθε φέρουσα ὑπὸ τὸ περίζωμά της πρᾶγμά τι. Μετὰ ταῦτα ἤναψεν τὸ φανάριόν της καὶ προσεκάλεσε τὴν Ἰάνθην καὶ τὸν Κλέωνα διὰ νὰ τὴν ἀκολουθήσωσιν, ὅπερ καὶ ἐξετέλεσαν εὐελπιζόμενοι ἐπὶ τῇ καλοκαγαθίᾳ τῆς γυναικὸς ταύτης.

Εἰς τὴν μίαν πλευρὰν τῆς καλύβης εὑρίσκετο μικρὰ τράπεζα ἀχυροκενή, ὡς καταφύγιον τῆς μόνης βοὸς των χρησιμεύουσα. Ὁ φύλαξ σκύλος ἐκοιμᾶτο ἐκεῖ. Ταῦτα ἦσαν ἡ μόνη συνοδεία μετὰ τῆς ὁποίας ἤμελλον νὰ διέλθωσι τὴν νύκτα.

Κλείσασα ἀμέσως ἡ γυνὴ τοῦ ἀνθρακέως τὴν θύραν, ἔλαβεν ἀπὸ τῆς τραπέζης μέγα μέρος ἄρτου, τὸ ἔκοψεν εἰς δύω καὶ τὸ δίδωσι εἰς τὰ τέκνα.

«Λάβετε, τέκνα μου, τοὺς εἶπε μὲ ἀγαθότητα, προσέξατε ὅμως νὰ μὴν εἴπητε ὅτι ἐγὼ σᾶς ἔδωσα τι, διότι ὁ σύζυγός μου εἶναι κακὸς καὶ θέλει μὲ κακοποιήσει.» Ἐκομμένως λαβοῦσα ἀγγεῖον καὶ ἀρμέξασα τὴν βοῦν, τοὺς προσέφερε ἀφειδῶς καλὸν γάλα. Ἐν δεῳ δὲ τὰ τέκνα ρίγωσι καὶ πίωσι, ἡ γυνὴ ἡτοίμασε τὴν κλίνην των.

Ὁ Κλέων καὶ ἡ Ἰάνθη ἔκλαιον ἀπὸ χαρὰν καὶ εὐγνωμοσύνην. Πόσον τοὺς ἐφαίνετο νόστιμος ὁ μαῦρος οὗτος ἄρτος! Πόσον ἡδὺ τὸ καθαρὸν τοῦτο γάλα!

«Τώρα, τέκνα μου, εἶπεν ἡ γυνὴ θωπεύουσα αὐτὰ προσφιλῶς, κοιμηθῆτε εἰς τὸ χορτάρινον τοῦτο στρῶμα· μὴ φοβεῖσθε μήτε ἀπὸ τὴν βοῦν μήτε ἀπὸ τὸν σκύλον διότι εἶναι πολὺ ἥμερα καὶ δὲν προξενοῦσι κακόν· ἂς ὑπάγω, καλὴν νύκτα, ὕπνον ἐλαφρόν! μὴ μερμνᾶτε διὰ τὴν αὔριον, διότι ὁ Θεὸς φροντίζῃ πάντοτε περὶ ὑμῶν». Εἰποῦσα ταῦτα ἡ γυνὴ ἀνεχώρησεν, τὰ δὲ τέκνα ἀπεκοιμήθησαν.

Τῇ ἐπαύριον, ἀπὸ πρωΐας, ἐξύπνησαν διότι ἦλθεν ἡ εὐεργέτις αὐτῶν νὰ ἀρμέξῃ τὴν βοῦν φέρουσα καὶ ἤδη ὑπὸ τὸ περίζωμά της μέγα τεμάχιον ἄρτου ὁμοῦ μὲ μίαν γαλακτίαν γάλακτος. Μετὰ ταῦτα τὰ διέπαξε νὰ ὑπάγωσι νὰ εὐχαριστήσωσι τὸν σύζυγόν της, διότι εὐηρεστήθη νὰ τοὺς παραχωρήσῃ τὸ μικρὸν τοῦτο κατάλυμα, τὰ ἐμπόδια δὲ ἀπὸ τοῦ νὰ εἴπωσι περὶ τοῦ δείπνου καὶ τοῦ προγεύματος ὅπερ τοὺς ἔδωσε.

«Καλὰ, καλὰ, ἀπεκρίθη ὁ ἀνθρακεὺς, ὅτε μετέβησαν πρὸς εὐχαριστησιν, μὲ ὅρος χαρίεν καὶ κομψὸν· τί θὰ γίνητε τώρα; Γνωρίζετε ὅτι δὲν ἔχω νὰ σᾶς πραοφέρω τι· ἴσον δὲ διὰ τοὺς μόρτους δὲν πιστεύω νὰ εὕρητε ἐκεῖ, διότι ὁ καιρὸς των παρῆλθε.

— Γνωρίζομεν καλῶς ἀγαθήν τινα γυναῖκα, ἥτις θέλει μᾶς δεχθῇ ἐὰν δυνηθῶμεν νὰ εὕρωμεν τὸν δρόμον εἰς τὴν Ἰνέπολιν εἶπεν, ἡ Ἰάνθη, πῶς θὰ φθάσωμεν δὲ ἕως ἐκεῖ;

— Ἰνέπολιν! ἐπανέλαβεν ὁ ἀνθρακεύς. Ἀλ μάλιστα γνωρίζω τὴν πόλιν ταύτην εὑρίσκεται εἰς τὸ τελευταῖον ὄριον· ἀπέχει ὅμως ἀπὸ ἐδῶ δέκα μίλλια.

— Ἐὰν εἴμεθα μόνοι εἰς τὸ δάσος, ἀπήντησεν ὁ Κλέων ὅτε θὰ εὕρωμεν τὸν δρόμον.»

Ἡ γυνὴ, ἐν τοσούτῳ τοῦ ἀνθρακέως, εἶπε τότε μετὰ δειλίας. «Ἄνδρα, ὁ Βέης τῆς πόλεως· θὰ στείλει τὸν ἀμαξηλάτην του διὰ νὰ λάβῃ κέρδουνα· δὲν δυνάμεθα νὰ παρακαλέσωμεν αὐτὸν νὰ τοὺς ρίψῃ μὲ τὴν ἅμαξάν του μέχρι τῆς πόλεως;

— Αὔριον! ἀλλὰ πρέπει νὰ τοὺς ἔχωμεν καὶ σήμερον καὶ νὰ τοὺς θρέψωμεν, ἐπανέλαβεν ὁ ἀπάνθρωπος.

— Καλὰ! εἶναι ὅμως ἐλεημοσύνη τοῦτο, ἀγαπητέ μοι σύζυγε, ἂς εὕρωμεν ἐὰν μίαν ἡμέραν ἀνταμοιβῶσι τὰ ἴδια τέκνα μας!

— Γυναῖκα! εἶσαι πάντοτε ἐλεήμων, εἶσαι ἀληθὴς Σαμαρείτις, ἀπεκρίθη ὁ ἀνθρακεύς, ἡξεύρεις ὅμως ὅτι οὕτως δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν τίποτε.

— Σήμερον, ἐπανέλαβεν ἡ γυνὴ, αὐτὰ θὰ κερδίσωσι τὸν ἄρτον των· πρέπει νὰ συνάξωμεν τὰ γαιώμηλά μας· καὶ, ἂν μᾶς βοηθήσωσι, θὰ κάμωσιν ἐξαίρετα.

— Ἐξαίρετα! ἀληθῶς ὠμίλησας· ἐὰν ἐργάζωνται, θὰ τρώγωσιν, ἄλλως, δὲν τοὺς δίδω τίποτε.

Τούτων οὕτω διατεθέντων, ὁ ἀνθρακεὺς ἔλαβε τὴν σκαπάνην του καὶ ὅλη ἡ οἰκογένειά του ἤρχισε νὰ τὸν ἀκολουθῇ. Εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην, τὰ τέκνα, ἀκολόγως τῶν δυνάμεών των, ἐβάστηξαν τόσον ζῆλον καὶ δραστηριότητα ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ ἀνθρακεὺς δὲν τοὺς ἠνείτο τοὺς ἐπαίνους καὶ τὰ ἔργεν ὡς παράδειγμα εἰς τὰ ὀκνηρὰ καὶ χαιρεπῆ τέκνα του. Δὲν ἐτόλμα δὲ νὰ εἴπῃ λέξιν ὅτε τὸν μεσημβρίαν, ἡ γυνὴ του τοῖς ἐτοίμασεν ἓν πενέκιον ζωμοῦ γαλακτώδους καὶ γαιωμήλων μετὰ βουτύρου. Τὸ γεῦμα τοῦτο τοῖς ἐφάνη τοσοῦτον εὐχάριστον καθ' ὅσον μέλιστα πρὸ πολλοῦ δὲν ἔφαγον ζεστὸν φαγητόν· ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς πλημμύρας· δὲν εἶχον γεματίσει τόσον καλῶς! Οὕτω διαφανὴς ἐρυθρότης ἀνεζωπύρωσε τὰς χλωμὰς καὶ ἰσχνὰς παρειὰς των.

«Ἐπεθύμουν πολὺ νὰ μὴ ἤρχετο ὁ ἀμαξηλάτης τοῦ Βέη, εἶπεν ἡ ἴξιος γυνὴ εἰς τὸν Κλέωνα καὶ τὴν Ἰάνθην, θἄλω νὰ σᾶς κρατήσω μερικὰς ἔτι ἡμέρας· ἐὰν νὰ ἀνταλέβητε ὀλίγον, διότι πτωχὰ καὶ μικρὰ μου ὀρφανὰ, εἶσθε ἐξησθενημένα καὶ ἔχετε ἀνάγκην ἀνδυναμώσεως διὰ τὴν περιήγησίν σας.»

Ἡ εὐσεβὴς ἐπιθυμία τῆς ἐλεήμονος γυναικὸς ἐπραγματοποιήθη. Ὁ ἀμαξηλάτης, ἔχων ἀλλαγάς ἐργασίας, δὲν ἐφάνη ἐπὶ τινας ἡμέρας. Ἐως ὅτου δὲ ρθάσει ὁ ἀμαξηλάτης, ὁ Κλέων καὶ ἡ Ἰάνθη διὰ τοῦ ὑπερβολικοῦ ζήλου μεθ' οὗ εἰργάζοντο εἶχον ἀποκτήσει τὴν εὔνοιαν τοῦ ἀνθρακέως ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος συγκατατίθη νὰ τοὺς φυλάξῃ προσέτι ἐπί τινας ἡμέρας, ὅπερ ἐνέπνευσε μεγίστην χαρὰν εἰς τὴν σύζυγόν του.

ΑΙ ΔΥΩ ΕΡΓΑΤΙΔΕΣ.

Πρό τινων ἐτῶν μετέβην εἰς Ἀυών ἵνα ἴδω τὴν κ. Λαβωδέρτου γυναῖκα πλουσίαν καὶ διακεκριμένην, καὶ φίλην στενὴν τῆς μητρός μου, διακεινεστα παρ' αὐτῇ ἀρκετὸν καιρόν· ἡμέραν τινα, καθ' ἣν ὁ ἥλιος ἐκρύπτετο ὑπὸ τῶν νεφῶν τοῦ οὐρανοῦ, τὰ δὲ σύννεφα ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἐλαύνοντα, διήρχοντο ἀλληλοδιαδόχως τὰ διάφορα στρώματα αὐτοῦ, ἀπερχάσαμεν νὰ ἐξέλθωμεν εἰς περίπατον, καθ' ὃν ὅμως ἡ βροχὴ μᾶς κατέλαβεν. Ἐνῷ δὲ ἠνοίζαμεν τὰ ἀλεξιβρόχια ἡμῶν, παρετηρήσαμεν γυναῖκα γραῖαν σεμνῶς ἐνδεδυμένην ὡς ἀστοῦς ἀμνὸς τοῦ περιελθόντος αἰῶνος· ἡ δυστυχὴς αὕτη, μὴ ἔχουσα ἀλεξιβρόχιον, παρετήρει μετ' ἀνησυχίας ἀπειρημάπτου τὸν οὐρανὸν, ὅστις ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἐσκόπει νὰ φωτίσῃ τὴν ἡμέραν.

— Ἰδού, εἶπον γελῶσα πῖλος οὗτινος ἡ προκατακλυσμιαία ὀρθὸς ἰσχυρῶς διακινδυνεύει.

— Ἂς λυπηθῶμεν τὴν δυστυχίαν τοῦ ὄντος τούτου καὶ ἂς τὴν συνοδεύσωμεν μέχρι τῆς κατοικίας της, ἀπεκρίθη ἡ κ. Λαβωδέρτου.

— Δὲν σκέπτεσθε, φιλτάτη κυρία, ὅτι οὕτω θὰ γίνωμεν καὶ ἡμεῖς παραπαῖται τῆς κωμικῆς ταύτης σκηνῆς;

— Καὶ τοῦτο δὲν σᾶς ἀρέσει; ἐπανέλαβεν ἡ γραῖα φίλη. Ἐκλινα τὴν κεφαλὴν μετὰ ταραχῆς καὶ ἡτοιμαζόμην νὰ ἀκολουθήσω σιωπηλῶς τὰ βήματα τῆς κ. Λαβωδέρτου ὁπότε νέος, καλὸς τοῖς τρόποις, ἐπλησίασε τὴν δύστηνον γραῖαν καὶ τῇ προσέφερεν εὐγενῶς τὸν βραχίονα, τὸν ὁποῖον ἐδέχθη μετὰ φιλοφρονήσεων ἀξιολόγων.

— Πραγματικῶς, ἐφώνησα, μὴ δυναμένη νὰ καθησυχάσω τὸ νέον τῆς χαρᾶς μου αἴσθημα, ἰδοὺ νέος γενναῖος καὶ ἐλευθέριος.

— Γελᾶτε, φιλτάτη μου, γελᾶτε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ τῆς μικρᾶς σκηνῆς ταύτης μάρτυρες καὶ μολαταῦτα εἰς τὴν ἁπλουστάτην ταύτην πολιτικὴν εὐγένειαν ὑπάρχει περισσότερα χάρις παρὰ εἰς τὰς ὑπερεπαινουμένας πράξεις.

Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν, ὄχημα μεθ' ὅλης τῆς ταχύτητος φερό-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

μενος, τὸν ὁποῖον δὲν ἤκουσα νὰ διέρχηται διότι ἤμην ἐνησχολουμένη μετὰ τῆς γραίας κυρίας, ἐπτύλωσεν τὸ κυανοῦν φουστάνιόν μου καὶ τὸν βαμβακερόν τζέμπερ μου, τὸν ὁποῖον ἐπέσωρα χωρὶς νὰ εἶπω λέξιν καὶ κάμω βῆμα πρὸς τὰ πρόσω. Ἡ συνοδός μου μὲ παρετήρησε μετὰ μαθηματίσεως λαμπῶν καὶ ἔπειτα προσέφερε τοὺς ὀρθολογισμούς της διὰ τοῦ ἀντικειμένου τῆς φαιδρότητος μου, τὸ ὁποῖον ἔδωκε θριαμβευτικῶς ζωηροτέρα ἰδέαν ἐμοῦ, στηριζόμενον εἰς τὸν βραχίονα τοῦ Κυρίου του.

Αἰσθανομένη δὲ τὰς παρειάς μου πυρφορεχηματισθείσας ἔσπευδον νὰ ὁμολογήσω τὰ αἴτια τοῦ συμβεβηκότος τούτου ὁπότε μὲ ἐπλησίασε νέα τις ἥτις καὶ μοὶ εἶπε

— Κυρία δὲν πρέπει νὰ μένητε εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην. Ἂν θέλητε νὰ λάβητε τὸν κόπον νὰ ἀνέλθητε εἰς τὴν οἰκίαν μου, θὰ καθρίσω τὰ φουστάνιόν σας καὶ μετὰ τινα στιγμήν·

Ἐντὸς μιᾶς καὶ ἡμίσεως ὥρας τὸ περισσότερον γίνονται ταῦτα ὡς πρότερον καθαρὰ προσθέτων.

Ἡ κ. Ἀκδωδέρτου, συγκινηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου καὶ εὐσχήμονος ὕφους τῆς γυναικὸς ταύτης παρεδέχθη καὶ αὕτη τὴν ἀκολουθίαν εἰς τὴν πλησίον ἰδιαίτερον ὁδόν. Εἰσῆλθομεν εἰς σκοτεινὴν δίοδον, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ἠρίσκετο αὐθέλτα κλίμαξ.

— Συγχωρεθεατέ μοι, ἐὰν ὑπερεστήθη, Κυρίαι, μᾶς εἶπεν ἡ ὁδηγός μας, νὰ διέλθω πρώτη διὰ νὰ σᾶς δείξω τὸν δρόμον.

Φθάσασα εἰς τὸ τρίτον ὀκέζωμα, ἐστάθη ὅλως ἀσθμαίνουσα.

— Δὲν εἶναι ὀλίγον ὑψηλὰ Κυρίαι; εἶπε στρεφεῖσα. Οἱ πτωχοὶ ὅμως ἄνθρωποι ὡς ἡμεῖς, εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ ζητῶσι τὸν καθαρὸν καὶ ὑγιῆ ἀέρα ὑπὲρ τὰ δεντέματα τῶν οἰκιῶν. Γνωτὸν τὴν Κυρία μοῦ, δέον ὅτι ἐμπρὲς ἔχομεν νὰ ἀνέλθωμεν.

Φθάσασαὶ εἰς τὴν πέμπτην ὀροφὴν ἡ ὁρτάτς μᾶς εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἀντίπερα, ὀλίγα μὲν ἔπιπλα, ἀξιολόγου ὅμως καθαριότητα φέρον. Μία 18ετὴς ὀρφὰν καὶ πεπηρωμένη μὲν ἀλλὰ κομψῶς ἐνδεδυμένη, ἐκαθήτο ἐμπροσθεν ἑστοῦ (μαγγένου) κεντοῦσα σάλιον ἐκ σινικοῦ πανθεροῦ καὶ πλησίον αὐτῆς κρίσκετο ἕτερος ὅμοιος ἑστός. Νέος ἐξαετὴς ἔβγαζε τὸ μάθημά του ἐπί τινος τραπέζης σκαλιπτοδρώτου ἀλλὰ λαμπρᾶς ὡς τὸ κάτοπτρον.

— Φλόρα! εἶπεν ἡ νέα γυνὴ εἰσελθοῦσα ὅπαγε νὰ θερμάνῃς νερὸν διὰ νὰ πλύνωμεν τὰ ροῦχα τῆς Κυρίας, ἕως ὅτου ἐγὼ ἑτοιμάσω τὰ σίδερα· καὶ σύ, Γεώργιε, ἀκολούθησον τὴν ἀδελφήν σου θὰ τὴν βοηθήσῃς τὸ ἔργον σου εἰς τὸν ἄλλον θάλαμον.

Ἡ νεᾶνις ἐσηκώθη μετὰ τινα στυγνὴν καὶ μὲ ἐδοκίμησεν εἰς τὸ νὰ ἐκδυθῶ καὶ ἐκάλυψε τοὺς ὤμους μου μὲ ἓν μερινοῦ καθαρώτατον ἐπικαφόριον· ἡ μήτηρ της ἐσκεπώνησε τὰ φορέματα, τὰ ἐστράγγισε, τὰ ἔπλωσε ἐπί τινος ὀθόνης καὶ ἤρξατο νὰ τὰ σιδηρόνῃ.

Ἡ Φλόρα ἐκάθητο εἰς τὸν ἑστόν της. Ἐθαύμαζον τὴν ταχύτητα μεθ' ἧς ἔνευρε τὴν βελόνην. Ἀκτὶς ἡλιακὴ μόλις ἐφώτιζε τὸν θάλαμον καὶ ἡ νεᾶνις ἐγαρδεύετο ἤνοιξε τὸ παράθυρον, διὰ νὰ θέσῃ ἐπὶ τῆς ὑπερχούσης τὰ ἐξ ἴων καὶ ῥόδων ἀρδάνια.

— Συγχωρεθεατέ μοι, μᾶς εἶπε, Κυρίαι. Τὰ ἄνθη ταῦτα ἔχουσιν ἀνάγκην ἀέρος, οὕτινος πρὸ πολλοῦ στεροῦνται.

— Ἀσθενεῖτε πολὺ κόπον, τέκνον μου, τῇ ἀπεκρίθη ἡ κ. Ἀκδωδέρτου, τὰ ἄνθη ταῦτα ἀπίνθησαν πλέον καὶ πρέπει νὰ περιμένητε ἓν ἔτος ἔτι διὰ νὰ τὰ ἴδητε ἀνθοῦντα.

— Ἀλλὰ Κυρία, ἐπανέλαβεν ἡ Φλόρα μετὰ δροσεροῦ ὑπομειδιάματος δὲν εἶναι ἐδυνὴ τὸ νὰ τὰ ἐπιμελῶμαι καὶ τὰ περιμένω· Ὀλίγιστα, τὸν χειμῶνα, τὰ ἐκθέτομεν εἰς τὴν ἀκτῖνα τοῦ ἡλίου ἥτις φαντάζει τὴν μικρὰν κατοικίαν μας καὶ πλύνω τὰ ἐκ τοῦ κονιορτοῦ καὶ τοῦ καπνοῦ καταμαυτιζόμενα φύλλα των, θεωροῦμαι εὐτυχὴς διὰ τὴν ὑποστήριξιν ἣν τοῖς δίδω. Τὸ θέρος τὰ ἐκθέτω εἰς τὴν βραχυὴν, τὰ προφυλάττω τῆς μεγάλης θερμότητος καὶ νομίζω ὅτι μοὶ εὐγνωμονοῦσι διὰ τὰς φροντίδας μου καὶ ὑπομειδιῶσιν ὅταν τὰ παρατηρῶ. Τέλος, Κυρίαι, αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη τῆς μικρᾶς μας κατοικίας χαρὰ καὶ φαιδρότης.

— Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ὀλίγον ταῦτα διερκοῦσιν!

— Ἡ πρὸ πολλοῦ τὸ γνωρίζω. Ἐργαζομένη τὰ βλέπω νὰ αὐξάνωσι, βλέπω τὰ φύλλα των καθ' ἑκάστην νὰ μεγεθύνωνται, θαυμάζω τὰ ἄνθη ἅτινα μοὶ δίδουσιν αἱ κάλυκες, ἀκτῖνες δυσκόλως ἔτι ἀνέρχοντοι καὶ ἐνίοτε νομίζω ὅτι αἰσθάνομαι τὴν εὐωδίαν.

— Καὶ ἔπειτα, Κυρία, εἶπεν ἡ μήτηρ ἐξακολουθοῦσα τὸ σιδέρωμα, ἀπωσπάσαμεν ὡράϊμα μαθήματα ἅτινα δὲν ἔχομεν δυστυχῶς καιρὸν νὰ ἀναγινώσκωμεν! Θαυμάζομεν τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ ἥτις δι' ὀλίγης γῆς καὶ ὕδατος παράγει τὰ φύλλα τῶν ὡραίων ἰων καὶ ῥόδων, τοῖς δίδει τὸν χρωματισμὸν ὃν δὲν δύνανται νὰ μιμηθῶσιν αἱ ἅριστοι τῶν ἐργατίδων. Καὶ ταῦτα Κυρία μου, δὲν εἶναι ὡράϊα; Δὲν συγκινεῖται ἡ εὐαίσθητος καρδία βλέπουσα τὰ μικρὰ ζωΰδρια ἐρχόμενα καὶ εὐφρόσυνα ἄκυλον ἴσω τῶν φυτῶν ἅτινα ἡ δεξιὰ τοῦ ἀνθρώπου ὑποστηρίζει καὶ διατηρεῖ; Ἐξετάζουσα δὲ ταῦτα, διαλογιζόμεθα τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ ὅστις δίδει καὶ εἰς τὰ μικρότερα ὄντα τὸ ἐνστικτον διὰ νὰ εὕρωσι τὰ συμφέροντα αὐτοῖς. Τότε ὑψώνομεν τὰς ἰδίας μας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἓν μόνον βλέμμα ῥίπτουσαι ἐπὶ τῶν φυτῶν τούτων, ἅπασα προστατεύομεν καὶ διατηροῦμεν, σκεπτόμεθα καὶ περὶ τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ τὰς παρειάς μου πυρώσασα ἀνέλυσις αὕτη κατέστησεν ἄρωνον ἐμέ, ἥτις ποτὲ ἄλλοτε δὲν ὑπέστην τὴν μικροτέραν ἐλλειψιν καὶ στέρησιν.

Τὸ φάσμα ἐσιδερώθη, ἡ δὲ κ. Ἀκδωδέρτου, ἥτις καθ' ὃν καιρὸν ἡ Φλόρα μὲ ἐδοκίμη διὰ νὰ τὸ φορέσω παρετήρει τὰς δύο ἐργάτιδας μετὰ μεγίστης προσοχῆς εἶπεν εἰς τὴν μητέρα, ἥτις ἐσιδέρωνεν ἔτι τὰς παρυφὰς τοῦ τηβέννου μου.

— Κυρία μοὶ φαίνεσθε πολὺ νέα μολονότι ἔχετε τοιαύτης ἡλικίας θυγατέρα.

— Δὲν ἔχω, Κυρία, τὸ εὐτύχημα νὰ ἦμαι μήτηρ τῆς· Τοῦτο ὅμως δὲν μοὶ ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ ἀγαπῶ ὡς θυγατέρα μου τὸ ἀγαπητὸν τοῦτο τέκνον!

Καὶ ἀφίσασα τὸ σίδερόν της, μετέβη πρὸς τὴν νεᾶνιδα, τὴν ὁποίαν ἐναγκαλισθεῖσα μετὰ φιλοστοργίας τὴν κατεσπάζετο.

— Μήπως εἶναι συγγενής σας; ἀπήντησεν τῇ γραΐᾳ φλὰ μου ἧς τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἡ περιέργεια ἀνεπτερώθησαν ἰσχυρῶς.

— Οὐχί, κυρία, ἡ Φλόρα μου εἶναι κληροδότημα ἀπὸ τὴν μητέρα της ἥτις ἐξέπνευσεν ἐντὸς τῶν ἀγκαλῶν μου.

— Διηγήθητέ μοι κυρία σᾶς παρακαλῶ, ἐὰν βλέπητε ὅτι ἡ παράκλησίς μου δὲν παραλείπει τὸ μυστήριον τοῦτο.

— Εὐχαρίστως, κυρία. Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἁπλούστατον. Συζευχθεῖσα νεωστὶ μεθ' ἁπλοῦ ἐργάτου ναυπηγείων ἔζων εὐτυχῶς ἐπαναπαυομένη εἰς τὸ προϊὸν τῆς ἐργασίας του. Μετὰ ἓν ἔτος ὅμως τοῦ γάμου του ἀσθένησε καὶ ἀπέθανε μετὰ 15 μηνῶν ἀξίαν νόσον. Ἡ μακρὰ καὶ ἐπάρατος ἀσθένεια μοὶ ἔφησεν ἄνευ πόρων. Ἐνδυνωμωθεῖσα δὲ νὰ ἐξακολουθήσω τὴν ἐργασίαν μου διὰ νὰ ἀναθρέψω τὸν υἱόν μου ὅστις ἦτο εἰσέτι εἰς τὴν τροφὸν, ἔμαθον νὰ κεντῶ ἐπ κεχρωματισμένων μεταξῶν καὶ ἐλθοῦσα ἐγκατεστάθην ἐνταῦθα εἰς τὸ κέντρον τῶν ἐργασιῶν.

Εἰς τὸ αὐτὸ διάζωμα κατοικεῖ καὶ νέα τις κυρία τὴν ὁποίαν συνήντουσάμεν εἰς τὴν κλίμακα. Μεταξὺ τῶν πτωχῶν ἡ γνωριμία γίνεται τάχιστα καὶ εὐκολώτατα. Τῇ προσέφερον ὑπηρεσίας τινὰς ὡς γείτων καὶ ὅτε τὴν Κυριακὴν μετέβαινον ἵνα ἐπισκεφθῶ τὸ νέον τέκνον μου ὅπερ ἔφερον μαζί μου, αὐτὴ μοὶ ἐνεπιστεύετο τὴν Φλόραν τὴν θυγατέρα της τότε δεκαετῆ οὖσαν. Ἔκτοτε ἡ οἰκειότης ἐγκατεστάθη μεταξὺ ἡμῶν. Αὐτὴ ποσῶς δὲν ἐξήρχετο καὶ ἐγὼ τῇ ἔφερον τὰς ἐργασίας καὶ ἐλάμβανον τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν ὅπερ ἔδωσα εἰς αὐτήν. Μολονότι ἦτο εὐγενεστάτη καὶ φιλοφρονητικὴ πρὸς ἐμέ, ἐγὼ ὅμως ἐφοβούμην νὰ τὴν ἐμπιστεύωμαι εἰς πάντα, διότι δὲν εἰχέθη τῆς αὐτῆς καταγωγῆς.

— Καὶ δὲν εἶχεν ἐξωτερικήν τινα σχέσιν;

— Οὐδεμίαν Κυρία. Ἀφ' ἧς ἡμέρας τῇ ἐγνώρισα οὐδέποτε ἐγκατέλειψε τὸν θάλαμόν της. Ἐνόμιζον ὅτι ἦτο χῆρα ὡς ἐμὲ καὶ ἄτεκνος ξένη.

Ἐσπέραν τινὰ ἡ κάλλιον νύκτα τινα ἠγρύπνησα διὰ νὰ ἀποτελειώσω παραγγελίαν τινα. Ἀκούσασα δὲ γογγυσμὸν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς γειτόνος μου ἤτις ἦτο πρό τινος καιροῦ ἀσθενὴς, ἔτρεξα καὶ πῦρον ἀποθνήσκουσαν ἤθελα νὰ τρέξω νὰ ζητήσω βοήθειαν.

«— Εἶναι ἀνωφελὴς, ἀγαθή μου Ἀγάθη, μοὶ εἶπεν. Ἰδοὺ ἡ τελευταία ἡμέρα μου. Ἀλλὰ ἡ δυστυχὴς Φλόρα τί θὰ γείνῃ;

»— Θέλεις νὰ ὑπάγω νὰ εἰδοποιήσω τοὺς γονεῖς, τοὺς ῥόλους σας; τὴν ἐρώτησα.

»—Θεοῦ! δυστυχῶς πλέον μήτε ῥόλους, μήτε οἰκογένειαν ἔχω, ὁ Θεὸς οἶδ μοὶ μένει μόνον, ἀπειρίθη, ὑψώσασα τοὺς ὀρθαλμούς της πλήρεις δακρύων καὶ ἀποσβυνομένους πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἀγάθη, ἡ ἰδέα τοῦ νὰ εὑρίσκηται ἡ θυγάτηρ μου εἰς τὸ κατάστημα τῶν Ἐκθέτων τέκνων διπλασιάζει τὰς ἀγωνίας μου.

»— Θέλετε νὰ μοὶ τὴν δώσητε γρίτων; Γνωρίζεις πόσον τὴν ἀγαπῶ! Θὰ τὴν ἀναθρέψω, ὡς τὸν Γεώργιον, διὰ τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας μου, καὶ θὰ τὴν καταστήσω ἕτερων γυναῖκα.

»— Ἡ! Εὐχαριστῶ! εὐχαριστῶ· ὁ Θεὸς εἴθε νὰ ἀνταμείψῃ ἐπαξίως τὸ γενναῖον τοῦτο ἔργον σου.

Ἔδραμον τότε νὰ ζητήσω τὸν ἐπιστάτην τῆς συνοικίας μας ὡς καὶ τὸν ἐφημέριον ὅστις εὐχαριστως ἐγκατέλειπε τὴν κλίνην του ὁπότε ἐπρόκειτο νὰ βοηθήσῃ δυστυχῆ τινα ψυχὴν κατὰ τὴν ἀναχώρησιν της.

Ἡ θνήσκουσα ἔκαμε τὴν πρότασίν της εἰς τὸν Ἐπιστάτην· τότε μοὶ ἔδωσε τὸ παιδίον ἄνευ ἀντιλογίας· ἔπειτα εἰσῆλθομεν καὶ οἱ τρεῖς ἐνταῦθα ὁπότε ὁ Ἐφημέριος ἐδέχετο τὴν ἐξημολόγησιν τῆς ἀσθενοῦς. Ὁ Ἐπιστάτης μὲ ἐρώτα περὶ αὐτῆς ἀλλὰ ἐγὼ τῷ εἶπον ὅ,τι σᾶς ἰδιηγήθην καὶ ταῦτα οὐδόλως τὸν ὠφέλησαν.

Ὁ Ἱερεὺς μᾶς προσεκάλεσεν. Ἡ Φλόρα ἐπλησίασε διὰ νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν δύστηνον μητέρα της ἥτις δὲν ἔζη πλέον.

« — Παρακαλέσατε δι' αὐτὸν! μᾶς εἶπεν ὁ ἀγαθὸς Ἱερεύς· πολλὰ ὑπέρερε καὶ ὁ Θεὸς θὰ εἰσελεχθῇ τὴν ψυχήν της.

Καὶ φαίνεται, εἶπεν ἡ κ. Ἀκδωδέρτου ὁπότε ἡ Ἀγάθη ἐτελείωσε τὴν διήγησίν της, ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη δὲν μοὶ εἶναι ἄγνωστος τόσον πολὺ καὶ πολλάκις μοὶ εἶπον περὶ αὐτῆς. Ἐπιθυμῶ νὰ εὕρω συγγενεῖς τινας τῆς Φλόρας.

Αἱ δύο ἐργάτιδες ἐθεωρήθησαν ἀρκούντως δὲ εἰς τὰς ἀγκάλας ἡ μὲν εἰς τῆς δὲ. Ἔκλαιον σιωπηλῶς, ἔπειτα εἶπον·

— Ἐν τοσούτῳ, ἐξετολούθησεν ἡ ῥόλη μου ἀπευθυνομένη πρὸς τὴν Ἀγάθην, ἡ νεᾶνις δύναται νὰ εὕρῃ θέσιν λαμπρὰν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

— Ὄ! Κυρία, μὴν ἀναχωρεῖτε· ἀγαπητή μοι μῆτερ.

—Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ἀφήσω, εἶπεν ἡ Φλόρα μετὰ συγκινήσεως.

— Πραγματικῶς, κυρία, ἀπεκρίθη ἡ Ἀγάθη κρατοῦσα τὰ δέρματά της καὶ ἐγὼ δὲν ἔχω εἰ μὴ ἐργασίαν καὶ στενοχωρίαν νὰ τῇ προτρέψω.

— Ἄ! καὶ τί μὲ ὠφελεῖ ἡ τύχη ἄνευ ὑμῶν μᾶλλον μου! ἐρώτησεν ἡ Φλόρα μετὰ ζωηρότητος. Τίποτε, οὐχί, τίποτε εἰς τὸν κόσμον δὲν δύναται νὰ μᾶς χωρίσῃ.

Ἐλέξομεν τέλος τὴν κόπιαν ἀπὸ τὰς δύω γυναῖκας τὰς ὁποίας εὐχαρίστησα διὰ τὴν ὑπερβολικὴν ὑποχρεωτίν των ν' ἀναχωρήσωμεν.

Μὲ παραχωρεῖτε τὸ δικαίωμα, τῇ εἶπον, ὅπως ἐπανελθῶσα σᾶς εὐχαριστήσω ἔτι καὶ συνδιαλεχθῶμεν ἐπὶ τινὰ καιρὸν μεθ' ὑμῶν;

— Ὄ! μάλιστα, κυρία, εἶπεν ἡ νεᾶνις· ὅλως συγκεκινημένη Εὐτυχεῖς θὰ λογιζόμεθα ἐὰν σᾶς ἐπανίδωμεν!

— Καὶ τετραμμένη ἕνεκα τῆς ἐπισκέψεώς; σας ταύτης, προστέθετεν ἡ μήτηρ.

Ὅτε ἐξέλθομεν εἰς τὴν ὁδὸν, εἶπον εἰς τὴν συνοδόν μου.

— Γνωρίζετε λοιπὸν πραγματικῶς τὴν οἰκογένειαν τῆς Φλόρας;

— Ἐγὼ! ποσῶς. Κατέφυγον εἰς τὸ στρατόγηκια τοῦτο διὰ νὰ τὴν βοηθήσω καὶ οὕτω νὰ θέσω ὑπὸ δοκιμασίαν τὴν ἄλλην γυναῖκα ἥτις ἐρχίνετο ἴσως ὡς ἐκ τῶν ὀρθαλμῶν της· ἀγαθοεργός.

— Ὄ! ἀγαπητὴ κυρία, ὁποία ἀπατηλὴ ὑποφία! ἡ Ἀγάθη εἶναι ἔντιμος.

— Διότι τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα ἐνίοτε ἀπατῶσι τὰς προσδοκίας μας! Ἐν τοσούτῳ εὐτυχὴς λογίζομαι, διότι εὗρον τὰς πλέρεις ἀγαθῶν αἰσθημάτων ταύτας γυναῖκας.

Μετὰ 15 ἡμέρας, ἐπανέλθομεν παρὰ τῇ Ἀγάθῃ. Προτέρησιν εἰς τὴν Φλόραν ὡραῖον τηβέννον μαῦρον εἰς ἐνδύμασιν τῆς καλῆς ὑποδεξιώσεως ἣν μοὶ ἔκαμεν, ἕτερον εἰς τὸν Γεώργιον ἓν ἀκκλήσιόν μὲ τὴν κλεῖδα του. Τὸ τέκνον, ὅπερ ἐμάνθανε τὸ μάθημά του ἐν τῇ σκοτεινοτέρᾳ γωνίᾳ τοῦ ἀναγκαίου ἔκαμε σκίρτημά τι πρὸς ἐμὲ καὶ ἔλαβε τὸ δῶρον μετ' ἀνεκφράστου χαρᾶς· ἡ χαρὰ τῆς νεᾶνιδος ἦτο πραγματική.

— Οὐδόλως ἠπατήθην, εἶπεν ἡ κ. Ἀκδωδέρτου ἀπευθυνομένη πρὸς τὴν Ἀγάθην, ἤδρυν συγγενῆ τινὰ τῆς Φλόρας καὶ τῷ ὡμίλησα περὶ αὐτῆς. Ἀλλ' ἐπέδη ἦτο λίαν ὀργισμένος κατὰ τῆς μητρός της, δὲν θέλει μήτε νὰ τὴν ἴδῃ μήτε νὰ τὴν παραλέβῃ, μόνον τῇ προσφέρει 300 φράγκα ποσὸν ἐκ τόκου προσοχρέωμένον, τὸ δὲ κεφάλαιον κατέθεσε παρὰ τῷ κ. Π... συμβολαιογράφῳ ὅστις θὰ τὸ παραχωρήσῃ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου μὲ τὴν παρατήρησιν ὅτ οὐδὲν διάζωμα συγχωρεῖ ὅπως ἀνακαλυφθῇ τοῦτο.

Καὶ ἡ ῥόλη μου ἔδωσε τὸ πρῶτον τέταρτον τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς τὴν Φλόραν ἥτις ἐφιλοφρόνησεν, δὲν γνωρίζω, εὐχαριστήσεις τινάς.

— Μῆτερ, ἐρώνησε, μὴν ἀνησυχεῖς· πλέον καὶ τὸν χειμῶνα τοῦτον δὲν θερμανθῶμεν καλῶς.

— Καὶ ὅταν θὰ ἦτθε ἀσθενὴς νὰ ἀναπαύσῃτε, ἐπρόσθεσεν ὁ Γεώργιος. Καὶ ὅταν ἔχητε συμπτὸν νὰ μὴ σκώνησθε, τώρα ἡ Φλόρα εἶναι πλουσία.

—Καλῶς, εἶπε τέλος ἡ Ἀγάθη, τὴν ὁποίαν ἡ συγκίνησις ἐμπόδιζεν ἔχει τοῦδε νὰ ὁμιλῇ. Εἶμαι εὐχαριστημένη διότι δὲν ἠθέλησαν τὴν Φλόραν εἰς τὴν οἰκογένειάν της. Κἂν εἶναι τοῦτο κακὸν αἴσθημα, ζητῶ συγγνώμην παρὰ τοῦ Θεοῦ. Τίς λοιπὸν θὰ τὴν ἀγαπᾷ ὡς ἐμέ;

Ἔπειτα στραφεῖσα πρὸς τὴν νεᾶνιδα,

— Δεῖξε λοιπὸν τὸν μικρὸν μας θησαυρὸν εἰς τὰς κυρίας ταύτας.

Ἡ Φλόρα ἔλαβεν ἀπό τι ἔπιπλον ἓν μικρὸν κιβωτίδιον καὶ ἐξέβαλεν ἐξ αὐτοῦ ἓν δακτυλίδιον φέρον τρεῖς ὡραιοτάτους πολυτίμους ἀδάμαντας.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

— Ίδού κόμπτμα ἀξίζον, εἶπεν, ἐξετάζουσα τοὺς λίθους. Διατί νὰ μὴ τὸ πωλήσητε ὅταν ἔλθῃ ἀσθενὴς ἀλλὰ νὰ ἐργάζεσθε;

— Θεέ μου! κυρία, ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ διαθέσω ὅ,τι μικρὸν κατέχω διὰ τὴν θυγατέρα ταύτην; Ἐνόμισα ὅτι θὰ ἔκαμον καλῶς διερθείρουσα τὸ δακτυλίδιον τοῦτο δι' οὗ ἐδυνάμην νὰ ἄρω τὴν αἰχμαλωσίαν της, ἀφ' ἑτέρου εἶμεθα νέοι καὶ ἐργαζόμενοι ἐξοικονομοῦμεν τὰς ἀνάγκας μας.

Καὶ τί φουσάτα νὰ κάμητε τὸν νέον τοῦτον; εἶπεν διανοίουσα τὴν Γεώργιον, ὅστις ἦτο πρὸς τὸ βιβλίον του ἐστραμμένος.

— Κυρία, ἀπόψε εἶν ἐπιτέρπον. Ὑπάγει εἰς τὸ Σχολεῖον ταπεινῶς ἐγὼ αὐχμηρότατα ἐργαζόμενος [illegible] καὶ κοιμᾶται ἀπαίνεται διὰ τὴν ἐξοδίκειάν του.

— Καὶ τί θέλεις γίνῃ μίαν ἡμέραν; ἠρώτησε τὸ τέκνον ἡ φίλη μου.

— Παιδαγωγός, ἀπεκρίθη μετὰ παρρησίας,

— Καλῶς, σὲ ὑπόσχομαι νὰ σὲ εἰσάξω εἰς τὸ Διδασκαλεῖον.

— Καὶ μὰ ἔτσι καλὸν μισθόν, προσέθεσε,

— Ἄ! τί οὐτυχία! ἐφώνησε τὸ τέκνον πηδῶν ἀπὸ τὴν χαρὰν του! Μάνα! Φίλτατε! Δὲν θὰ ἐργάζεσθε πλέον ὅταν ἐγὼ λαμβάνω μισθόν, θὰ εἶμαι διατρέφω ἐγὼ, ναὶ, ἐγὼ!

ξόμα Ἠγησίππου Μωρέ.

Φύγε, ψυχή μου ἄμωμος, γυμνὸν καὶ φθίνον σῶμα· πτερύγισον ἐν στεναγμῷ πρὸς τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα!

Δεσποσύνης ἄλλοτε βαδίως ἀκτυχόμην
τὴν μίτραν τὴν πολύπτυσταν νεκρὸν τὸ ὅμμα κλίνοντος πολλῶν χλοερῶν φαιδρὸς ἀκτελανόμενον
κ' ἔντος δημοσίων σκιερῶν, οὐδαμοῦ πνέοντος
τότε ὁ φοῖβος, ἡ βροχὴ, οἱ τῶν ἀνέμων στόνοι
ἐδόνιζον τὸ ὅμμα μου πρὸς ὀνειροζώες θείας·
ἀλλ' ἤδη τὸ ἐσκίασεν τὰ δέκρυα, οἱ κόνοι-
σμοι ἡ ἐγκύρωσε πολὺ τοῦ κόσμου τὰς ἀνίας:

Φύγε, ψυχή μου ἄμωμος, γυμνὸν καὶ φθίνον σῶμα· πτερύγισον ἐν στεναγμῷ πρὸς τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα!

Ἀπαίδευτα ἐδοκίμαζον κατάπλεως κονίας
ἐν ἐρημίᾳ ἔδεσεν μακρὰ, κυμαινομένη,
ἀλλ' ἤδη ἀνακαύπτει ἐκ τῆς ἐδοκιμάσιας,
ψυχή μου, ἄνω ἔσεις φαιδρὰ σὲ ἀναμένει.
Ἀνάρσιος, δυστυχὴς τοῦ οὐρανοῦ ὁ ὅλος
φαίνεται λίμνη κυανῆ μὲ κρίνα στολισθεῖσα.
λούσθητ' εἰς ταύτην διαυγῆ καὶ δροσοβόλον ὅλως
καὶ ἄρες ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τὰ ῥάκη, βαπτισθεῖσα.

Φύγε, ψυχή μου ἄμωμος, γυμνὸν καὶ φθίνον σῶμα· πτερύγισον ἐν στεναγμῷ πρὸς τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα!

Φύγε, δίδλου μὴ πονῇς τὸ ἀδελφόν σου σῶμα· ὅτε στενάζων ἔβλεπεν ἐν μέσῳ τῆς κακίας,
τὰς πτέρυγές σου ἔσεις, ψυχή μου, χθὲς ἀκόμα
κ' ἐθρήνεις μέσῳ φυλακῆς κλεισμένη ἀγκοσμίας·
τὸ ἅλος σου, ἀπεδόμην πτηνὸν, πικρὰς εὑρήνεις,
ἀλλ' ἤδη ἐκ τοῦ πυρετοῦ μοιραίως κατεβλήθης·
τὸν θάνατόν μου διατί στενάζεις ἐξ ὀδύνης;....
ἢ μὴ μὰ ὁρώσῃ τοῦ βορρᾶ τὸ πνεῦμα ἐροβόθης;

Φύγε, ψυχή μου ἄμωμος, γυμνὸν καὶ φθίνον σῶμα· πτερύγισον ἐν στεναγμῷ πρὸς τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα!

φύγε, ἀτρόμητος, ἐκ ἅγίας φρλης στέρον
ὁ κόσμος μὲ ἐθέρμαινε πρὸς ἡδονὰς βαθείας,
[illegible]
ὀνειροπόλος πλέων, εἰς πλέκας ἀπωλείας·
τὸ μάννα μὴ εὑρίσκουσα, τῶν πόθων τῶν ἁγίων
ἡ πτέρυξ μου ἐδάγκασε τὴν λύπην—ἡ νηπία!
σὺ ὅμως πρὸς τὸν Πλάστην σου, ψυχή μου, τὸν νυμφίον
παρθένος θὰ παρασταθῇς καὶ πάλιν ἐρασμία.

Φύγε, ψυχή μου ἄμωμος, γυμνὸν καὶ φθίνον σῶμα· πτερύγισον ἐν στεναγμῷ πρὸς τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα!

Τὰς ἀδελφάς σου ἐν τῇ γῇ θὰ ἐροᾷς γλυκεῖα,
ὀπόθεν ὁ Δημιουργὸς τὰς χειρὰς του μᾶς τείνει.
καὶ ὅτ' ἂν ξανθοδέστρυχα καὶ ἀγαθὰ παιδία
ἐγγὺς θὰ παίζουν τῶν νεκρῶν, θὰ χαίρῃς ἐν γαλήνῃ·
θὰ χαίρῃς βλέπουσα αὐτὰ ἐκεῖνα τοῦ ἀειθαλοῦς
νὰ δρέπουσιν ἀμάραντα ἀχρὼν δεσμίδα ἴων·
θὰ χαίρῃς διὰ τῶν λευκῶν δοτῶν μου ὅτ' ἀκόνως
θὰ ῥίπτωσι τὰ κάρνα τῶν σπυθρωπῶν μνημείων.

Φύγε, ψυχή μου ἄμωμος, γυμνὸν καὶ φθίνον σῶμα· πτερύγισον ἐν στεναγμῷ πρὸς τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα!

Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Μαχρὰν διατελοῦσαι τῆς τε οἰκίας καὶ τοῦ ἰδιαιτέρου ἡμῶν γραφείου ἕνεκα τῆς νόσου χολέρας, ἥτις πρό τινων ἡμερῶν λυσσωδῶς ἐνέσκηψεν εἰς τὴν συνοικίαν Κάσκοϊ, ἐξῆ διαμένομεν, καὶ μὴ δυνάμεναι ἐν τῇ περιπλανήσει ἡμῶν ταύτῃ ἵνα ταχυτικῶς ἐργαζώμεθα διὰ τὴν «Εὐρυδίκην», παρακαλοῦμεν τὰς Κ. Συνδρομητρίας ἡμῶν ὅπως συγχωρήσωσιν ἡμᾶς διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον μέχρι τῆς ἐπανόδου ἡμῶν εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς ἐκδοσιν αὐτῆς.

Τὰς ἐλλείψεις ταύτας ἐλπίζομεν, εἰ Θεὸς δώσῃ ἡμῖν ὑγείαν νὰ ἀναπληρώσωμεν ἀκολούθως.

Η ΕΚΔΟΤΙΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς Θαλάσσης στέκομαι παντοτινά,
Ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς θὰ γενῶ εὐθὺς Θεά.

ΜΑΡΙΓΩ Δ. ΣΥΡΜΑ.

Λύσις τῶν ἐν τῷ 46 φύλλῳ αἰνιγμάτων.

Α'. Ἄραψ—Ψαρά. Β'. Ἥφαιστος—Ἱστός.
Γ'. Κιθάρα—Ἀρά. Δ'. Ὄφις—Ὄις—Ἶς.

Ἐπιτυχῆ λύσιν ἀπέστειλαν ἡμῖν οἱ ἑξῆς:

Ἡ κ. Ἀρτεμισία Παναγούλου, ἡ κ. Σοφία Ἀρτέμη, ἡ κ. Καλλιόπη Καλλίφρονος, ἡ κ. Θεανὼ Χρυσοβέργη, ἡ κ· Μαριγὼ Δ. Σύρμα, ὁ κ. Β. Φρυδᾶς καὶ ὁ κ. Σ. Σπυρίδης.

Τύποις Κ. ΠΑΘΕΩΝΙΔΟΥ.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΣ καὶ ΕΚΔΟΤΙΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΤΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Γαλατᾷ, Μουσούρου Χὰν, Ἀριθ. 30.

ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΑ ΤΗΣ ΝΙΣΟΥ ΣΥΜΗΣ.

Ἡ Κοινότης Σύμης, τοιαῦτα καὶ τοιαῦτα ἄλλα δημόσια ἐκπαιδευτικὰ καὶ φιλανθρωπικὰ καταστήματα γεναίως πάντοτε διατηροῦσα, μόνον δημοτικοῦ Παρθεναγωγείου μέχρι τοῦδε, ὡς οὐκ ὠφείλεν, ἐστερεῖτο. Καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων αὐτῆς καταστημάτων περιττὸν καὶ ἀνωφελὲς νὰ ποιῶμέν τις ὑβρὸς λόγον· τὰ ἐξῆς ὅμως περὶ τῶν ἀρτισυστάτων αὐτῆς Παρθεναγωγείων πέπεισθε ὅτι οὐδόλως ἀπαξιώσει ἡ εὐγλωττίκη νὰ φιλοξενήσῃ ἐν ταῖς στήλαις αὐτῆς.

Ἀφ' ὅτου πρὸ δεκαετίας ἡ νῆσος αὕτη ἔσχε τὴν εὐτυχίαν νὰ ἔχῃ ἐπὶ διετίαν διευθύντριαν Παρθεναγωγείων τὴν φιλόμουσον Συντάκτριαν τοῦ σπουδαίου τούτου περιοδικοῦ τοῦ ὡραίου φύλου τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, Ἑλληνοδιδασκάλου ὄντος συγχρόνως τοῦ ἀποδιώσαντος γηραιοῦ καὶ ἐλλογίμου πατρός της, δὲν ἐλλείπει ἔκτοτε διὰ διαφόρους λόγους νὰ διατρίβῃ δημοτικὸν Παρθεναγωγεῖον. Ἐσχάτως ὅμως, εὑρεθεῖσα ἐν μέσῳ τοῦ γενικοῦ ἀγχωμοῦ πρὸς συστάσεις ἀπανταχοῦ καταστημάτων, ἐν οἷς προφύσεται, ὅπως, μορφοῦνται αἱ νεάνιδες, ἀποβαίνωσιν ἀγαθαὶ μητέρες, ἄξιαι νὰ διαπλάσωσιν ἐνάρετους πολίτας, καὶ θεωρεῦσα ἀντικρὺς προβολὴν κατὰ τῆς Κοινότητος αὐτῆς πέσαν ἐπὶ πλέον ἀναλλοίῳ, ἀπεφάσισε, καὶ τοι ὑπὸ πολλῶν καὶ μεγάλων βαρυφρένων ἀναγκῶν τὴν σύστασιν δύο ἀμέσως ἡμοτικῶν Παρθεναγωγείων, ὅλως ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτήτων. Καὶ διὰ τὸ μὲν ἐζήτησε δι' ἐπιστολῆς ἀπεσταλμένου διευθύντριαν ἱκανὴν παρὰ τῆς μουσοφιλοῦς κ. Σαπρούς Λεοντίδος. Ἐπειδὴ δὲ ἐν Σμύρνῃ διαθέσιμος διδάσκαλος, ὡς ἐκ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐζητήθη, δὲν εὑρέθη, προσεκλέσαν ἐξ Ἀθηνῶν, τῇ συστάσει τοῦ ἀπεσταλμένου της παρὰ τῆς κ. Σαπρούς πρὸς τὸν Καθηγητὴν κ. Ν. Σαρίπολον, τὴν κ. Ἑλένην Α. Ἀλειφέρη, ἐπιτυχῶς πρὸ διετίας τελειώσασαν τὰς σπουδάς της ἐν τῷ Ἀρσακείῳ καὶ διπλώματος διδασκαλίσσης Α' τάξεως λαβοῦσα, ἤδη δὲ τοῦ ἑνὸς τῶν ἐνταῦθα Παρθεναγωγείων τὴν διεύθυνσιν ἀναλαβοῦσαν. Τὸ δ' ἕτερον Παρθεναγωγεῖον ἀνετέθη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς κ. Ἀλεξάνδρας Μ. Καψοκεφάλου, ἐν τῷ Ἀρσακείῳ ὡσαύτως σπουδασάσης καὶ ἀπὸ ἱκανῶν ἐτῶν ἐνταῦθα ἰδιωτικὸν Παρθεναγωγεῖον διατηρούσης.

Τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς κ. Ἑλένης Ἀλειφέρη Παρθεναγωγείου ἡ ἔναρξις ἐγένετο τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Θείας λειτουργίας, μετέβησαν εἰς αὐτὸ οἱ Ἔφοροι, οἱ Διδάσκαλοι, οἱ Δημογέροντες καὶ πολλοὶ Κύριοι καὶ Κυρίαι, παρὰ δὲ τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου ἐτελέσθη ἁγιασμός, μεθ' ὃν ἡ διευθύντρια ἀπήγγειλε τὸ ἐπόμενον λογίδριον, ὅπερ κατενυχάρισατησε καὶ συνεκίνησεν ἅπαντας τοὺς παρευρεθέντας. Ἐκ τούτου ἀποδείκνυται ὅτι ἡ κ. Ἑλένη Ἀλειφέρη οἶδε καλῶς ὅπου τὰ ὑψηλὰ τῆς διευθυντρίας χρέη καὶ ὅπως πρέπει νὰ ᾖ ἡ ἀγωγὴ τῶν ἐμπιστευθέντων αὐτῇ κορασίων· ὅθεν ὡδίμως ἀμφιβολία περὶ τῆς μετὰ ζήλου καὶ εἰλικρινείας ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου αὐτῆς καὶ τῶν ἐκ τούτου καρπῶν. Προσέτι προβλέπεται καὶ ἡ κατὰ τὴν προσεχῆ Κυριακὴν γενησομένη ἔναρξις τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς κ. Ἀλεξάνδρας Καψοκεφάλου Παρθεναγωγείου καὶ ἀγαθοὶ ὡσαύτως ἀναμένονται καὶ ἐκ τούτου καρποί.

Εἰς ἀμφότερα τὰ Παρθεναγωγεῖα ἐνεγράφησαν ὑπὲρ τὰ 200 κοράσια, ἡλικίας 7 ἐτῶν καὶ ἀνωτέρω. Ἀλλ' ὅτι συγκινεῖ τὸν ἐπισκεπτόμενον αὐτὰ, εἶναι γυνὴ εἰκοσιπεντάετις καὶ πλέον, ἥτις, τεσσαράκοντα σχεδὸν τέκνων, ἐπεθύμησε γραμμάτων, καὶ προθύμως ἤρξατο νὰ φοιτᾷ τακτικῶς τῆς ἐν τῶν Παρθεναγωγείων. Δὶν ἐνθυμίζει αὐτὴ τὴν Εὐρυδίκην, ἥτις τὸ ὄνομα λίαν ἐπιτυχῶς ἐδόθη καὶ εἰς τὸ ἀνὰ χεῖρας περιοδικὸν, καὶ ἥτις

γράμματα, μνημεῖα λόγων, μήτηρ γεγαυῖα
Παίδων ἡδίστων, ἐξεπίνησε μαθεῖν;

Πρὶν ἢ δώσω πέρας εἰς τὴν παροῦσαν διατριβὴν, ὀφείλω ἡμεῖς ἐκ τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς Κοινότητος Σύμης πρὸς τὸν κ. Σαπρὼ, δι' ὃς, ἐν τῇ ἀκμαίᾳ αὐτῆς μερίμνῃ πρὸς μόρφωσιν τοῦ γυναικείου φύλου τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, κατέβαλε πρόσπουδείας πρὸς εὕρεσιν ὁ διδασκάλου διὰ τὴν ἡμετέραν Κοινότητα.

Τελευτῶν ὀφείλω, ἐξ ἱεροῦ καὶ θρησκευτικοῦ καθήκοντος ὁρμώμενος νὰ παρατηρήσω ὅτι οὐδὲν πλέον ὑπολείπεται τῇ Κοινότητι ταύτῃ, ἢ ἵνα ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ αὐτῆς καταστήματι, ἢ ἡ ἀνέγερσις εὐρυχώρου καὶ καταλλήλου δημοτικοῦ καταστήματος τῶν

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Παρθεναγωγείων, ὅσας τώρα ἔστὶ πρακτικὰς καὶ ἀναγκαίας καὶ ἡ γενικὴ διατύπωσις τῶν ἐν ἀγαθοῖς οἰωνοῖ; συστηθέντων Παρθεναγωγείων, ἂν πᾶσα προσοχὴ γένηται εἰς ὅσα προσλήπτικὰ τῇ Κωνστ. Καθ' Ἑστίαν ἀπαραίτητος ἡ ἀναλογία, ἵνα μὴ εἶναι τι κάλυξ, τῆς ἀνατρέπουσι λαμπρᾶν καὶ ὑγιλῶν κωδωνοστασίων, ἐπίνανται τῆς πρωτοφανοῦς ἀνάγκης ἰερωσύνου καθιδρύματος ἐν ᾧ οἱ ἀθῶοι παρίστανται ἐκπαιδευόμενοι, θέλουσιν εἰσέρχεσθαι εἰς τὸν πρακτικὸν βίον, τὸν πολυτάραχον βίον, ἱκανὸς νὰ δώσωσι τῇ πατρίδι πολίτας καλοὺς κἀγαθούς· ἐννοοῦντας καὶ ἐκτελοῦντας πράγματι τὰς ὑψηλὰς ἐντολὰς τῆς οἰκουμενικοῦ ἡμῶν θρησκείας εἰς μέλη ὄντα ἄξια Χριστιανικῆς κοινωνίας.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ [illegible]

Λόγος ἐπαγγελθεὶς τὴν 10 Ὀκτωβρίου 1871 κατὰ τὴν ἐνορξιν τοῦ ἑτέρου τῶν Παρθεναγωγείων Σύρας ὑπὸ τῆς κ. Ἑλένης Ἀλεκράκη.

Σεβασμιώτατοι Ἱερεῖς, Σεβαστὰ Ὁμήγυρις.

Ἀναδεχομένη τὴν διεύθυνσιν τοῦ σχολείου τούτου καὶ τὴν ὁλεγίαν καὶ πνευματικὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων, πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ τῷ ἐξιώσαντι καὶ ἐμὲ τὴν ἐλαχίστην, ἵνα καταταχθῶ εἰς τὴν σεμνὴν χορίαν τῶν Διδασκαλισσῶν πρὸς διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνάπλασιν καὶ ἄλλων ὁμοίων ἐμοὶ πλασμάτων· εἶτα δὲ τοῦ Σεβ. Ἐφόρου τῆς σχολῆς ταύτης, τοῦ ἀόκνου καὶ πατριικῶς ζηλοῦ καθημένου, οὗτινος κοδόκησαν ἵνα καταπιστεύσωσιν εἰς ἐμὲ τὸ τῆς διευθύνσεως τῆς σχολῆς ταύτης ἔργον. Ὕστερ δὲ ἡ στιγμὴ αὕτη, καθ' ἣν περικυκλοῦμαι ὑπὸ τοσούτης σεμνῆς ὁμηγύρεως πάσης τάξεως, ἡλικίας τε καὶ φύλου, εἶναι μία τῶν καλλίστων καὶ σπουδαιοτάτων τοῦ ἐμοῦ βίου στιγμῶν, καθ' ἃς ἡδυπάθην νὰ εἶπω ὅτι χαίρω, τόσῳ ἐρ' ἑτέρου τὴν στιγμὴν ταύτην ἐγκύπτουσι εἰς ἅπαντα τὰ τοῦ σώματος μου μέλη αἰσθήματα φόβου καὶ δειλίας. Ὁ φόβος δ' οὗτος πρόρχεται ἐκ τῆς συναισθήσεως ἔνθεν μὲν τοῦ ὄγκου καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ λειτουργήματος, ὅπερ ἀνέλαβον, ἔνθεν δὲ τῆς ἀσθενείας καὶ ὀλιγότητος τῶν δυνάμεών μου, δι' ὧν μέλλω νὰ ἐπαρκέσω εἰς τὰ ὑψηλὰ τοῦ ἔργου τούτου καθήκοντα. Καὶ τῷ ὄντι πῶς νὰ μὴ δειλιῶ, καὶ ὑπὸ φόβου ὅλη νὰ κατέχωμαι ὅταν ἀναλογίζωμαι τὸ βαρὺ φορτίον ὅπερ ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν ὤμων μου ἀνεδέχθην; Ἂν ἄλλοι πολλοὶ καὶ μεγάλοι ἄνδρες ὑπὸ θείου πνεύματος καθοδηγούμενοι, ὡς ὁ Μωϋσῆς καὶ πολλοὶ τῶν Προφητῶν, ἀποστελλόμενοι εἰς διάσωσιν καὶ ἐπολύτρωσιν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, ἀνεφώνουν ὦ τάλας ἐγώ, ἰδοὺ οὐκ ἐπιστάμαι λέγων πῶσῃ μέλλω ἐγὼ πρᾶξαι νὰ διεξέλθω ἀναδεχομένη ἔργον ὑψηλότατον καὶ βαρύτατον. Τὸ ἔργον ὅπερ ἀναλαμβάνω, δὲν εἶναι ὀλιγὸν, εἶναι τοιοῦτον ὅλως πνευματικὸν, ὅπερ ἐὰν δὲν ἐκτελέσω, ὡς δεῖ, δὲν δύναμαι νὰ τύχω συγγνώμης παρ' ἀνθρώπου, ὡς οἱ τὰ ὑλικὰ ἔργα ἀναλαμβάνοντες, οἵτινες δύνανται ἢ νὰ κρύψωσι τὸ σφάλμα αὐτῶν, ἢ νὰ διακέσωσι τοὺς κριτὰς των ἢ ἄλλο τι νὰ πράξωσι.

Θὰ ἔχω ἐνώπιόν μου τὸ πανταχοῦ παρὸν καὶ πάντα ὁρῶν ὄμμα τοῦ Ὑψίστου, ὅπερ οὐδεμία ἀνθρώπινος πρᾶξις, ἢ στοχασμὸς δύναται νὰ ἀποφύγῃ. Τὸ ἔργον ὅπερ ἀναδέχομαι, τουτέστι τὴν παιδαγώγησιν τῶν τέκνων ὑμῶν, εἶναι, τὸ λέγω μετὰ θάρρους, τὸ δυσκολώτατον πάντων, ὡς ἐθεωρεῖτο καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Οἱ περίφημοι τῶν Ἑλλήνων νομοθέται εἰς ἐκείνας μάλιστα τὰς διατάξεις προσέχον, αἵτινες ἀπέβλεπον τὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων, γνωρίσαντες εἰς τὸ παιδαγωγικὸν τῆς νομοθεσίας μέρος, διότι ἐγνώριζον, ὅτι θεμέλιον καὶ κρηπὶς τῆς πολιτείας εἶναι ἡ καλὴ ἀγωγὴ τῶν τέκνων. Πλῆθος παραδειγμάτων ἠδύνατό τις νὰ φέρῃ ἐκ τῶν νομοθεσιῶν τοῦ τῶν Ἀθηναίων νομοθέτου Σόλωνος, καὶ ἐκ τῶν τοῦ νομοθέτου τῆς Σπάρτης Λυκούργου, ἐν οἷς καταφαίνεται σαφέστατα περὶ τούτου αὐτοὶ εἶχον τὴν ἀγωγὴν τῶν τέκνων αὐτῶν, καὶ πόσον προσετίθουν τὴν ψυχὴν νὰ διαπλάσωσιν. Ὁ Ἰσοκράτης λέγει ὅτι ἡ τῆς πολιτείας διοίκησις συνίσταται οὐχὶ εἰς τὰ ψηφίσματα καὶ εἰς τὸ πλῆθος τῶν φυλῶν καὶ διαταγμάτων, ἀλλ' εἰς τὰ καλὰ ἤθη τῶν νέων «Οὐ γὰρ τοῖς ψηφίσμασιν, ἀλλὰ τοῖς ἤθεσι καλῶς οἰκεῖσθαι τὰς πόλεις» (Ἰσοκρ. Ἀρεοπαγ. 15). Ὁ Φίλιππος ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας ἔχαιρε καὶ κομπάζων τοὺς θεοὺς, οὐχὶ διότι τῇ ἔδωκαν υἱόν, ἀλλὰ διότι [illegible] λας, εἰς οὐδεμίαν νὰ ἀναθῇ τὴν ἀπαιτουμένην τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. Διὸ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος δημοσίᾳ ἐκήρυττεν, ὅτι εἰς μὲν τὸν πατέρα αὐτοῦ Φίλιππον ἐχρεώστει τὸ ζῆν, εἰς δὲ τὸν διδάσκαλον καὶ παιδαγωγὸν αὐτοῦ Ἀριστοτέλην τὸ εὖ ζῆν (Πλουτ. Ἀλέξ. κεφ. ἑ) Οἱ Ἀθηναῖοι χάριν τοῦ Θησέως ἐδωρίζοντο εἰς τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ Κόνιδαν καλούμενον, κατ' ἔτος ἕνα κριόν.

Τὴν θαυμασίαν δύναμιν καὶ τὴν ἀξίαν τῆς τῶν τέκνων ἀγωγῆς ἀναγνώρισαν καὶ ὁμολόγησαν καὶ αὐτοὶ οἱ φορώτατοι ἄνδρες τῆς ἀρχαιότητος. Μεταξὺ τούτων διαπρέπουσιν ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, οἵτινες ἦσαν οἱ δύο μέγιστοι καὶ τελαυγέστατοι ῥάβδοι, οἵτινες ἐρώτιζον, φωτίζουν καὶ φωτίσουσιν ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ Πλάτων λέγει ὅτι ἅπασα τῆς πολιτείας ἡ εὐδαιμονία στηρίζεται ἐπὶ τῆς τῶν τέκνων ἀγωγῆς. Ἡ ἀγωγὴ προσέτι εἶναι ἀναγκαία, οὐχὶ μόνον διὰ τὸν πρόσκαιρον τοῦτον βίον ὅπως φανῶμεν χρήσιμοι πρός τε τὴν πατρίδα γονεῖς καὶ λοιποὺς, ἀλλὰ εἶναι χρήσιμος καὶ διὰ τὸν μέλλοντα καὶ αἰώνιον, διότι ἡμεῖς συνιστάμεθα οὐχὶ μόνον ἐκ σώματος, ἀλλὰ καὶ ἐκ ψυχῆς. Ὥστε μετὰ θάνατον τὸ μὲν σῶμα ἡμῶν θέλει διαλυθῇ εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη, μόνη δὲ ἡ ψυχὴ μένει ἀθάνατος· ἐὰν μὲν λοιπὸν αὕτη εἶναι κεκαθαρμένη διὰ ἀρετῶν, θέλει τύχει τῆς προσηκούσης ἀνταμοιβῆς, ἐὰν δὲ τοὐναντίον εἶναι πλήρης κακιῶν, θέλει ῥιφῇ εἰς τὴν αἰωνίαν κόλασιν. Διὰ καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν Ἕλληνες, ἐφ' ὅσον μὲν ἐπιμελοῦντο τοῦ ἔργου τῆς ἀγωγῆς διέπρεπον μεταξὺ πάντων τῶν ἐθνῶν ὅταν δὲ ἤρχισαν νὰ παραμελῶσι τῶν σχολείων, καὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων των, παρήκμασαν καὶ ὑπέπεσαν εἰς τὸν ζυγὸν τῶν Ῥωμαίων.

Ἡ διαγωγὴ δὲ αὕτη συνίστανται οὐχὶ μόνον εἰς τὸ διδάξαι τὰ τέκνα ὑμῶν ξηρὰ γράμματα καὶ κανόνας καὶ ἕτερα πολλὰ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ διαπλάσαι τὰς τρυφερὰς αὐτῶν καρδίας, καὶ ἐὰν μὲν ὑπάρχωσι μικραί τινες ἀκαθῶν νὰ ἀναπτύξω αὐτὰς ῥιζικῶς. Ἐὰν δὲ ὑπάρχωσι σπέρματα Χριστιανικῶν ἀρετῶν νὰ ἀναζωπυρήσω καὶ ἀναλείξω ταῦτα εἰνόρα μεγάλα ὡραῖα καὶ καρποφόρα. Ἔτι δὲ θέλω προσπαθήσει νὰ ἐμρυτεύσω αὐτοῖς πρῶτον μὲν τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς καθ' ἑκάστην Σάββατον ἐρμηνείας τῶν Κυριακῶν Εὐαγγελίων καὶ ἄλλων τινῶν Ἐκκλησιαστικῶν χρειῶν, δεύτερον δὲ τὸ σέβας πρὸς τοὺς γονεῖς, διδασκάλους, καὶ ἄρχοντας τρίτον δὲ τὴν ἀγάπην πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους. Διότι τί τὸ ὄφελος, Σ. Ὁμήγυρις, ἐὰν πάντα τὰ τοῦ κόσμου γράμματα γνωρίζῃ, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, καὶ ἐὰν πάντα τὰ πλούτη ἔχῃ, ἀγάπης δὲ καὶ Χριστιανικῶν ἀρετῶν εἶναι πένης; Ἐκ τῶν ὀλίγων βεβαίως, ἃ εἴπομεν, νομίζω ὅτι ἀρκούντως ὑπεδείχθη ὑμῖν, ὅτι μέγα καὶ δύσκολον εἶναι τὸ τῆς Χριστιανικῆς ἀγωγῆς ἔργον· ἔτι δὲ ὑπεδείχθη, ὅτι μέγα καὶ ἐπίπονον καὶ τοῦ διδάσκοντος ἔργον, ἅμα δὲ καὶ σπουδαιότατον. Διότι ὁ διδάσκων δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται, ὡς κατὰ δυστυχίαν ὑπό τινων σήμερον, ὡς μισθωτός τις, ἀλλὰ ὡς τέκνων καὶ ἐκ νέου πρώτιστον, παρ' ἣν ἀναπτύσσει ἡ μόρφωσις μιᾶς ὁλοκλήρου γενεᾶς, ἥτις αὐξανέσθαι μέλλει νὰ ὠφελήσῃ τὴν πατρίδα. Ὁ διδάσκων πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἐνιαυτὸν τι πρόσωπον, εἰς ὃ ὁ Θεὸς ἐνεπιστεύθη τὴν καλλίγραμμον μεγάλου τινὸς πίνου, ἐν ᾧ ὑπάρχουσι βλαστοὶ ὡραιότατοι καὶ τρυφερώτατοι. Διὸ καὶ αὐτὸς ὁ διδάσκων ὀφείλει νὰ ἦναι τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τῆς ἀρετῆς, ὀφείλει νὰ πράττῃ, ὅτερ διδάσκει· διότι ἄλλως οὐδὲν καρπὸν φέρει ἡ ξηρὰ διδασκαλία ἄνευ τῆς πράξεως.

Ταῦτα λοιπὸν, Σ. μοι Ὁμήγυρις, τὴν Χριστιανικὴν ἀγωγὴν [illegible] μῶν κἀγὼ ἡ ξένη εἰς ξένον τύπον νὰ δώσω εἰς τὰ φιλτατα ὑμῶν, ἀρίσακα φίλην πατρίδα, ἐν ᾗ ἐγεννήθην, ἀνετράφην καὶ ἐδιδάχθην, στοργὴν πατρικὴς στοργῆς καὶ ἀδελφικὴς ἀγάπης. Εὐτυχῆ δὲ θέλω θεωρήσῃ ἑαυτὴν, ἐὰν πρῶτον μὲν διὰ τῆς ἀνοθεύτου ἀντιλήψεως, ἥτις τὰ κοινὰ θεραπεύει καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῖ, εἶτα δὲ διὰ τῆς προθύμου συμπράξεως τῶν εὐδοκιμούντων τῆς σχολῆς ταύτης Κυρίων, δυνηθῶ νὰ συντελέσω τὸ ἐπ' ἐμοὶ εἰς τὴν πρόοδον τῶν τέκνων ὑμῶν, καὶ ἀναδείξω ἐκαστὸν ἀξίαν τῆς ἐκλογῆς ὑμῶν. Μέγα δὲ μέρος τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ τούτου ἀπόκειται ἰδίᾳ εἰς τὰς μητέρας, διότι οὗται τὸν πλεῖστον χρόνον μετ' αὐτῶν συναναστρέφονται. Διὸ ὁ πρὸς ὑμᾶς, ὦ φιλόστοργοι μητέρες, στίρικτος τῶν λόγων. Ὑμεῖς εἶσθε ἐκ τοῦ νὰ ὁπωδήποτε ἠχείλετε νὰ ἐπαγρυπνῆτε νύκτα τε καὶ ἡμέραν ἐπὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν πρώτων καὶ τῶν λόγων τῶν τέκνων ὑμῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν θηλέων· ὑμεῖς, ὦ μητέρες, ὀφείλετε νὰ εἰσδύσητε εἰς τὰ βάθη τῶν καρδιῶν αὐτῶν, νὰ ἐννοήσητε τὰς δυνάμεις των, τὰς κλίσεις των, τὰς ὀρέξεις των. Ὑμεῖς ὦ καλαὶ μου μητέρες, ὀφείλετε ὡς καλοὶ ἰατροὶ νὰ ἐπιφέρητε ἐπ' αὐτῶν τὰς δυνάτας θεραπείας. Καὶ μὴ νομίζητε τὸ σχολεῖον, ὡς τινὲς ἀναπαυτήριον δι' ὑμᾶς λέγουσαι, ἂς στείλωμεν τὰ τέκνα ἡμῶν εἰς τὸ σχολεῖον, ὅπως καθησυχάσωμεν τῶν ἀταξιῶν αὐτῶν. Ἴδιον μὲν λοιπὸν, ὦ μητέρες, συνδημιοῦργοί μοι εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ὑπάρχουσι ὅτι μέγας τις ἔσται ὁ θερισμὸς ἐν καιρῷ τοῦ θέρους.

Πρὸς τοῖς εἴρηται, ὦ φίλτατα κορίσια, κλείσατε τὸν λόγον. Ναὶ τέκνα μου ἐννοῶ νὰ σᾶς ὀνομάσω ὡς ἐκ τοῦ καθήκοντος τὸ ὁποῖον σήμερον ἀναλαμβάνω. Ἐγὼ δὲ ὡς μήτηρ ὑμῶν θέλω ἔχει στοργὴν καὶ ἀγάπην πρὸς ὑμᾶς μητρικὴν, θέλω φροντίζει καὶ οὐδενὸς κόπου θέλω φεισθῇ περὶ τῆς διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς ὑμῶν ἀναπτύξεως· ὡς μήτηρ θέλω χαίρει βλέπουσα ὑμᾶς προοδεύοντα, ὡς μήτηρ θέλω παρακαθέσει ὑμᾶς ῥαθυμοῦντα, ὡς μήτηρ θέλω παραινεῖ ὑμᾶς παρακάτωσε τὸ καθῆκον, ὡς καλὴ μήτηρ τέλος θέλω ἐλέγχει καὶ παιδεύει ὑμᾶς.

Σὺ δέ, ὦ Υἱὲ καὶ λόγε τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰπὼν· «ἄφετε τὰ παιδία ἐλθεῖν πρός με· τοιούτων γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» στερέωσον καὶ εὐόδωσον τὴν Σχολὴν ταύτην, ῥώτισον καὶ συνέτισον τὰ κορίσια ταῦτα τὰ ἐν αὐτῇ φοιτῶντα, διαῤῥύλαξον τοὺς τε Ἐφόρους καὶ πάντας τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς κοπιῶντας καὶ ἐν γένει ἅπαντων τῶν κοινωνούντων ταύτης. Γένοιτο.

Η ΑΓΥΡΤΕΙΑ ΕΝ ΤΗ ΙΑΤΡΙΚΗ.

Τοιαύτην ῥήτρι ἐπιγραφὴν διέλεξε τις, ἣν καθηγητὴς τις τῆς Ἰατρικῆς κ. Ζ. Β. Φονσακρίβ ποιήσας ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐν Βερολίνῳ ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ «Τὸ κατὰ τὰς ἀσθενείας τῶν τέκνων ἔργον τῶν μητέρων.

Τῆς διαλέξεως ταύτης, ὡς λίαν εἰκὸς ποτε προσῆκον ἦτο ἐδημοσιεύθη πάντες ὑπὸ τρομερὰν Ἰατρικὴν ἀγωγείαν εὐχαριστοῦμεν) μεταγράζομεν τὰ κυριώτερα μέρη χάριν τῶν μητέρων, δι' ὧν καὶ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ συγγραφέως αὐτῆς.

Ἰδοὺ δὲ ἡ ἐν λόγῳ διάλεξις·

Ὑπάρχει ὄντως ἐπαρκεῖωδία σκληρὰς τὴν ἀνθρώπων ὑγιείαν καὶ ἐμέρωσα ἐλευθέρως τὰς μορίας αὐτῆς κεφαλὰς ἐν πλήρει μετοχῇ. Ἡ ὑγεία αὕτη εἶναι ἡ Ἰατρικὴ ἀγωγείαν. Τὸ λειμαῖον εἶναι αὐτῆς ἔχει παντοῖα τοὺς λόγους αὐτοῦ, εἰς τὰς τριόδους, εἰς τὴν τετάρτην σελίδα τῶν ἐφημερίδων, εἰς τὰ περιτελίγματα τῶν ἰατρικῶν φαρμάκων καὶ εἰδικῶν εἶναι θυμάτων τῆς κερδοσκοπίας καὶ τῆς ἐμπιστίας τῶν ἀνθρώπων. Διατεθραμμένη τριπλῶς καὶ ἐντυπίως διὰ ἐξιδίων τῆς μητρὸς αὐτῆς, ἥτις αὐτὴ δὲν θέλει ἐξανιλθεῖ.

Ἡ ἀγυρτεία ἀποτελεῖ τὸ δῶμα τρία τῆς Ἰατρικῆς, οἷας οἱ Ἰατρικοὶ Ἐπωφελεῖται τῶν ἀσθενειῶν ἢ δὲν θεραπεύομεν ταχέως, τῆς ἀποτελέσεως ἢν ἐπιμένουσι τὰ συνήθως αὐτοκρὰ μέσα, ὧν πολλοὶ χρῆται, καὶ κύριοι, ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας, ἐκ μέρους τῶν ἀσθενῶν, προδοῦλευμα ἀποζημιώσεως, ὅπερ ἐπιτυγχάνεται συνήθως εἰς ἡμᾶς. Οἱ ἰατροὶ τὸν περιορισμὸν, οἱ ἀσθενεῖς τὴν διεγείρουσι, οἱ δὲ νόμοι τὴν συγχωροῦσι. Τί ὄθεν παρέχον ὅπως τὴν βλέπωμεν κρατουμένην καθεκάστην; Ἡ μικρόνοια κατὰ τῶν ἀγχαλῶν ποιητὴν Μαλγέρβην εἶναι δυστυχὴς κοινή.

Ἐξορκίζω τὰς μητέρας, τὰς ἀρτιωμένας εἰς τὰ καθήκοντα αὐτῶν, ὅπως προφυλάττωνται τῶν παγίδων τῆς ἀγυρτείας· θέλουσι δὲ τὰς εὗρει πανταχοῦ ἐκτεινομένας, ἀναγγελούσας παντοτρόπως τὴν εὐωνον καὶ ταχεῖαν θεραπείαν, τὴν εὐχερῆ θεραπείαν, ἄνευ στενοχωρίας, ἄνευ πόνων δηλ. ἀλληθῆ δέκαρ. Προφυλαχθήτωσαν ἡ ὑγιεία τῶν τέκνων των, ἡ ἀξία τῆς κρίσεως καὶ ἡ ἀκεραιότης τῆς συνειδήσεως αὐτῶν εἰσὶ λίαν ἐνδιαφέροντα αὐτοῖς. Ἀγνοοῦσι τὰ πράγματα καὶ ἐπὶ τῶν ἀπατηλῶν ὑποσχέσεων τοῦ δεινοῦ ἐμπειρικοῦ τοῦ βαλανείου, ἐρειδόμενοι θέλουσι ἐνεχειρίσει τὴν τύχην τῶν τέκνων των εἰς παραπόδμους κερδοσκοπίας. Οὐχὶ βεβαίως, ἀλλὰ θέλουσιν ἐμπιστευθῇ τηνελοῦν τὴν εἰς ἀρχοῦσας κλίσεις οἵτινες θέλουσιν ὑποχρεωθῇ ὀλιγώτερα καὶ πράξει περισσότερα. Ἡ ὑγεία λοιπὸν εἶναι ἕττον πολύτιμος καὶ εὐχερεστέρα τῶν χρημάτων πρὸς ἐξοικονόμησιν. Ἡ εὐθύνη τῶν μητέρων ὄζει εἶναι ἀμοιρόντως βαρεῖα. Λίαν ἀνάγκη, ἐὰν οὐχὶ λίαν ἔνχρη, εἶσὶν ἐκεῖναι αἵτινες διευκολύνουσι τὴν ὑγείαν τῶν τέκνων αὐτῶν ἀντικαταστήσουσι γροντίδων ἐλευθέρων μὲν, ἀλλ' ὠφελίμων ἐκ τοῦ κύκλου τῆς στενοτάτης ἀρκολότητος των ἢ ἄλλως.

Οἱ ἀγύρται κατασκευάζουσι εἰς τὰς μητέρας τὸ γινώσκουσι· ἀφ' ἑτέρου ὀλίγων γροντίζουσιν αὐτοὶ ἐὰν θεραπευθῶσι τὰ τέκνα αὐτῶν ἢ οὔ, αἵτινες προσβάλλουσι διττῶς, ἐκ τοῦ ὑπερβολικοῦ ῥόθου καὶ τῆς ἀγνοίας.

Σκοπίζουσι τὴν εἰκόνα, κατεχρώμενοι διὰ δικδολικῆς τέχνης τῆς ἰσχύος τῆς συγκινήσεως τῶν ἡλίκων λέξεων, ἀποδιώκοντες τὸν ῥόθον ὅπως συλλέξωσι ἀβρὰ χρήματα, παράστοντες τὰ πνεύματα δι' ἀναπτύξεων ἰατρικῶν καὶ ἐν γένει ἐργόντες καὶ πράττοντες ὥστε ἐξαπατήσωσι τὰς μητέρας περὶ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τῶν τέκνων των.

Ἀνάγκη ὄθεν ὅπως αἱ μητέρες θέσωσι κατὰ τῆς κερδοσκοπίας τὴν γνῶσιν, τὴν παιδείαν, καὶ βεβαιωθῶσιν ὅτι ἡ ἀσφάλεια αὐτῶν ἔγκειται ἐν τῇ ἐγγυήσει ἣν μόνον ἰατρικὴ περισκεμμένη, ὑπεύθυνος καὶ εὐσυνείδητος ἔνεστι νὰ παρέξῃ εἰς πάντα.

Λέγουσι καθεκάστην πανταχοῦ ἀτὸ κοινὸν θέλει νὰ ἀπατᾶται,

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

ὃς ἐπαθεν ἐγὼ ὅμως μισῶ τὴν ἀγριότητα διὰ τὴν παρορμῶσιν ἣν αἱ ἀνατυχίαι αὐτῆς ἐπιφέλλουσιν ἐπὶ τοῦ λογικοῦ τῶν ἀνθρώπων ἢ διὰ τὰ ἀποτελεσματικὰ κακὰ ὅπερ ἐπιφέρει.

Ὅταν ἡ ἀγριότης δὲν προέρχεται ἐκ τοῦ θυμικοῦ (τῆς Ἰατρικῆς) τὸ κακὸν δὲν εἶναι τοσοῦτον μέγα, καθότι συγχέεται τῆς ἐπιφανούσης αὐτῆς περιφρονήσεως τὸ δὲ ἀκριβὲς, τὸ ἀφιλόκερδον εἰς πᾶς πλειστάνους αὐτῆς, ἔζηλωται ἐπὶ τῷ ἀνάξιῳ εὐπορεῖν του.

Ἐὰν τὰ σήμερον τῆς ὑγιείας αὐτοῦ διακυβεύονται, τὸ σημερὸν τῆς ἐπιστημονικῆς ἀληθείας μένει ἀβλαβὲς. Ἀλλὰ φεῦ! παρὰ τῇ χυδαίᾳ ἀγροτείᾳ, εὑρίσκει ἑτέρα, εὐτυχῶς σπανία, κινδυνωδεστέρα καὶ δεινοτέρα, ἡ διδακτορικὴ ἀγροτεία. ἐπιφοιτᾷ ἀπαρὴ εἰς τὰς ἐπιστήμας, ἀνθίσταται ἐπὶ τῶν βημάτων διὰ ῥητόρων ἀγκιλῶν καὶ ὑπερχείλων φλυαρίων, ἀναγγέλλει τὰ κόμπασα καὶ, παρὰ τοῖς ἐκ παραδόσεως φαρμακοῖς καὶ ταῖς γνωστικαῖς συνταγαῖς κατρτεῖ νέα φάρμακα καὶ μυστηριώδεις συνταγὰς, παρουσιάζουσα τὸ δέλεαρ αὐτῆς εἰς τὰ παλαιὰ πάθη καὶ εἰς τὰς μακροχρονίους ἀσθενείας.

Ὁ Βουσσουέτος, ὁμιλῶν περὶ τῆς ἀπελπιστικῆς συγχύσεως πάντων τῶν ἐπαγγελμάτων τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου λέγει ὅτι ἐὰν τῇ κοινωφελεῖ, ἕκαστος εἶναι ἰατρὸς ἐκτὸς τοῦ ἰατροῦ αὐτοῦ. Παραδόξου! ἡ κατηγορία αὕτη αὐξάνει ὅσον προέρχονται τὰ φῶτα καὶ ἔτι βλέπω 20 ἔτη ὀπισθεν ἐμοῦ, εὑρίσκω ὅτι ἡ ἀνθρωποτης προὐδίδουσε κατὰ μίαν μόνην γραμμὴν, σχετικῶς τούτου, ἐν τῇ ὑδῷ τῆς καλαισθησίας.

Δὲν θὰ ᾖ ἄπο σκοποῦ νὰ ἐπανελθώμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ Δουκὸς τῆς Φερράρας, ἥτις πολὺ δύναται νὰ ἐπιφήσῃ τὰ λεγόμενα ἡμῶν.

Ὁ δοὺξ τῆς Φερράρας, Ἀλφόνσος, ἔθεσε ποτὲ ζήτημα εἰς τοὺς οἰκείους αὐτοῦ, περὶ τοῦ εἰς ποίαν τέχνην ἀνήκουσιν οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι. Πολλοὶ εἶπον τὴν σανδαλοποιΐαν, ἕτεροι τὴν οἰκοδομικὴν ἕτεροι τὴν γεωργίαν καὶ ἄλλοι ἄλλην. Ὁ Γονέλλος, περίφρων γελωτοποιὸς, εἶπεν ὅτι περισσότερα ὑπάρχουσιν Ἰατροὶ ἢ ἄλλου ἐπαγγέλματος καὶ ἐστοιχημάτισεν μὲ τὸν δοῦκα ὅτι θέλει ἀποδείξει τοῦτο ἐντὸς εἴκοσι τεσσάρων ὡρῶν. Τὴν ἐπαύριον τὴν πρωΐαν ὁ Γονέλλος ἐξέρχεται τῆς οἰκίας του μὲ τὴν νυκτερινὴν σκούφιαν του καὶ ἓν παρέδρομον (μαγουλίκαν) κρατῶν ἐν χερσὶ τὸν πλοῦν του καὶ τὸ ἐπαναφόριον του ἔχων ἐρριμένον ἐπὶ τῶν ὤμων του. Οὕτως ἔχων τρέχει πρὸς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Δουκός. Ὁ πρῶτος ὁ ἀπαντήσας αὐτὸν τὸν ἠρώτησε τί ἔχει, οὗτος δὲ ἀπήντησεν αὐτῷ ὅτι πονοῦσιν οἱ ὀδόντες του.

—Ἀϊ φίλε μου, εἶπεν ὁ ἄλλος ἐγὼ γνωρίζω τὸν καλλίτερον ἰατρὸν διὰ τὴν ἀσθένειαν ταύτην, ὃν καὶ τῷ εἶπεν. Ὁ Γονέλλος ἐνέγραψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τὸ σημειωματάριον του προσποιούμενος ὅτι ἔγραφε τὴν συνταγήν. Ὀλίγον περισσότερα ἀπαντᾷ δύο ἢ τρεῖς, οἵτινες τῷ ἀπευθύνουσι τὰς αὐτὰς ἐρωτήσεις καὶ τῷ προτείνουσιν διαφόρους συνταγὰς ἐπαινοῦντες ἕκαστος καὶ ἐκθειάζοντες τὴν θεραπείαν των· αὐτὸς δὲ ἔγραφε τὰ ὀνόματα πάντων. Προχωρῶν εἰς τὴν ἀλλὴν τῶν Ἀνακτόρων περικυκλώθη ὑπὸ τῶν γνωστῶν ὑπαλλήλων οἵτινες ἕκαστος ἔδιδαν ἀνὰ μίαν συμβουλὴν ἣν ὑπερέπνεον ἕκαστος· καὶ τούτων τὰ ὀνόματα ἐγγράψας πύχαρίστησεν αὐτοὺς καὶ ἐπιγωρήσε πρὸς τὸν θάλαμον τοῦ Δουκός. Ἅμα δ' ὁ δοὺξ εἶδεν αὐτὸν ἐρώτησεν μαιρόθεν—τί ἔχεις Γονέλλε! οὗτος δὲ μεμαρμένος καὶ λυπούμενος ἀπήντησεν—πονοῦσι τρομερὰ τὰ ὀδόντιά μου—Ὁ δοὺξ λοιπὸν ὀργισθείς, τῷ εἶπεν—Εἰ Γονέλλε, ἐγὼ γνωρίζω ἓν ἰατρικὸν ἀλάνθαστον. Ὁ κ. Ἀντώνιος Μουζᾶ Πρασσοπόλεως, ὁ ἰατρός μου ποτὲ δὲν ἔκαμεν καλλίτερον φοῦγον. Κάμε τοῦτο καὶ ἐκεῖνο καὶ ἀμέσως θὰ θεραπευθῇς. Πέραντα ὁ Γονέλλος ἔθεσε κατὰ γῆς τὸ καταλοδίσμόν του καὶ ἐφώνησε:—Καὶ ὑμεῖς, ὑψηλότατε, εἶσθε Ἰατρός. Παρατηρήσατε τὸ στομαχάριόν μου διὰ νὰ ἰδῆτε πόσους ἄλλους ἀπήντησα ἕως τοῦδε. Εἶναι σχεδὸν διακόσιοι καὶ μόνον διῆλθον διὰ μιᾶς ὁδοῦ. Στοιχηματίζω νὰ εὕρω πλέον τῶν δύω χιλιάδων εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐὰν ὑπάγω παντοχοῦ. Εὕρετέ μοι λοιπὸν πλείονας ἀνήκοντας εἰς ἄλλην τέχνην.

Ὁ Γονέλλος δὲν λέγει ὑπερβολάς· ἡ τῶν συνταγῶν καὶ συμβουλῶν ἰατρικὴ αὕτη ὁμοιάζει πρὸς στρατὸν ὁλόκληρον ὅστις ποιεῖ συνεχῶς ὅ τι οἱ φίλοι στρατοὶ διελαυνόντες πράττουσι. Ἡ πολλὴ ἀνώμων ἀφθονία ἀπορίας, κινεῖ πρώτον θέσιν. Ἕως ὅτου γνωσθῇ τὸ ἀλησιτελὲς, τὸ κακὸν ποιεῖ τὰς κατασκήνωσιν· καὶ ὁ ἰατρὸς εὑρίσκεται ἐνώπιον γεγονότων, ὧν οὐκ ἀναλαμβάνει τὴν εὐθύνην.

«Ὑπάρχουσι πράγματα ἀμιάζοντα καὶ ἕτερα μὴ ἀμιάζοντα· ἄρα ὑπάρχει ἰατρική» ἔλεγε πρὸ 22 αἰώνων ἰατρὸς διασημότατος Κῶος. Ἡ ἰατρικὴ ἐγκειται ἐν τῇ διαροῇ τῶν παθημάτων. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐμπιστευώμεθα τὴν ὑγείαν μας ἕνεκα τῆς διαφορότητος αὐτῆς εἰς τοὺς ἰατροὺς ὡς ἀναθέτομεν τὴν οἰκοδομὴν τῆς οἰκίας εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα.

Οὕτω λόγου χάριν ὁ δοὺξ εἶναι σύμπτωμα κοινὸν εἰς 20 ἀσθενείας διαφόρους, ἀπαιτούσας πλῆθος μέσων, ποικίλων σχετικῶς τῆς φύσεως αὐτοῦ, ἐναὐτῇ μὲν, θερμοκρασίαν λόγου χάριν θερμὴν ἐκεῖ ὕδωρ ψυχρὸν, ἐν αὐτῇ μὲν τονικὰ, ἐν ταύτῃ δὲ μαλακτικά. Ἡ ἰατρικὴ διακρίνει, ἡ ἀμάθεια συγχίζει, ὁ δὲ ἀσθενὴς ἀνέχεται. Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι ἀφιέρωνον εἰς τὴν ὑγείαν αὐτῶν τὸ δέκατον τοῦ χρόνου, ὃν ἐφαρμόζουσιν εἰς τὴν τῶν ἄλλων, ἡ ἀνθρωποτης ἤθελε εἶσθε καλλιτέρα, ἡ δὲ ἀξία τῆς διαιτολογίας ἤθελε αὐξήσει.

Ἡ ἀγυρτεία εἶναι ἐπικινδυνωδεστέρα διὰ τὰ τέκνα. Ἡ ἀσθένεια ἐπίσχεται αὐτοῦ· ταχέως, αἱ περιπέτειαι ἀμέσως μεταβάλλονται, ἡ δὲ περίστασις, ἣν πρέπει ἡ ἰατρικὴ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν, παρέρχεται ταχέως καὶ ἀλλοιοῦται.

Τοῦ καιροῦ παρελθόντος, τὸ τέκνον ἐνίοτε ἀπόλλυται. Ὅθεν ἐν παπτώσει ἀσθενείας τῶν τέκνων ἡ Ὕλωσις τοῦ ἰατροῦ πρέπει νὰ ᾖ ταχεῖα τὰ δὲ μέσα τῆς θεραπείας πρέπει νὰ μὴ πτύσσιν.

Ὁ Μοντεσκιὲ ἔγραφεν ἐκ Παρισίων «δύναται τις ἐντεῦθεν νὰ ἀποθάνῃ αἰρνιδίως· ὁ θάνατος δὲν δύναται ἄλλως νὰ ἐξακολουθῇ τὸ κράτος αὐτοῦ, διότι εἰς πᾶσαν γωνίαν ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἔχοντες ἰατρικὰ ἀσθενῆ κατὰ πασῶν τῶν κατὰ φαντασίαν ἀσθενειῶν». Ἀπὸ τοῦ 1714 μέχρι σήμερον τὰ πράγματα δὲν μεταβλήθησαν, ἀλλὰ ἐξακολουθοῦσιν πανταχοῦ τὰ αὐτά. Τὸ σήμερον ὁμοιάζει τὸ χθὲς, τὸ δὲ αὔριον θέλει ὁμοιάζει μὲ τὸ σήμερον. Δύστηνος Ἰατρικὴ, ταλαίπωρος Ἀνθρωπότης!

ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΜΗΤΡΟΣ.

Α'.

Φιλτάτη μου θύγατερ,

Ὁ ἄνθρωπος, ἀγαπητή μου θύγατερ, ἔνεκα τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ φύσεως ἀνήκει εἰς τὰ πνευματικὰ ὄντα καὶ συγγενεύει ποὸς τὸν Θεὸν, ὅστις εἶναι ὅλως πνεῦμα καὶ ὅστις ἐδημιούργησεν αὐτὸν κατ' εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ὁμοίωσιν. Τὸ ἀνθρώπινον ὅμως πνεῦμα δὲν ἀρέθη ἐλεύθερον, ἀλλ' ἐκλείσθη ἐντὸς σώματος ὑλικοῦ, ὃ' οὗ ὁ ἄνθρωπος συνδέεται μετὰ τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου καὶ οὗ ἕνεκα ἀνήκει εἰς τὰ ὑλικὰ ὄντα. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὂν ὑλικὸν καὶ πνευματικὸν, καὶ ὡς τοιοῦτον ὀφείλει ἵνα τὴν τε ὑλικὴν καὶ πνευματικὴν αὐτοῦ φύσιν διατηρῇ ἐν ἀρίστῃ καταστάσει

καὶ διανεμῇ ἁρμονίᾳ. Ἡ ἐπιμέλεια καὶ φροντὶς τοῦ τε σώματος καὶ πνεύματος ἀποκαθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ὄντως μακάριον καὶ εὐδαίμονα· τοὐναντίον δὲ ἡ ἀμέλεια ἀμφοτέρων ἢ ἑνὸς ἐκ τῶν δύο ἀποκαθιστᾷ αὐτὸν δυστυχέστατον καὶ κακοδαίμονα. Τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τοσοῦτον στενῶς συνδεδεμένον μετὰ τοῦ πνεύματος ὥστε πᾶσαι αἱ ἐντυπώσεις αὐτοῦ, εἴτε εὐάρεστοι εἴτε δυσάρεστοι, μεταδαίνουσιν εὐθὺς εἰς τὸ πνεῦμα καὶ διαθέτουσιν αὐτὸ εὐαρέστως ἢ δυσαρέστως· χαιρομένου δὲ τοῦ σώματος οὐ μόνον ὡς δούλου, ἀλλὰ καὶ ὡς ὄργανον τῆς ψυχῆς· ὃ' αὐτοῦ ἡ ψυχὴ βλέπει, δι' αὐτοῦ ἀκούει, δι' αὐτοῦ αἰσθάνεται. Καὶ ὅταν μὲν αὐτὸ εὑρίσκεται ἐν καλῇ καταστάσει, τότε καὶ ἡ ψυχὴ καλῶς τῶν πραγμάτων ἀντιλαμβάνεται· ὅταν δὲ εὑρίσκεται ἐν κακῇ, τότε καὶ ἡ ψυχὴ κακὴν καὶ ἐσφαλμένην τῶν ὄντων ἀντίληψιν ἀποκτᾷ. Ὅταν τὸ σῶμα ἦναι ὑγιὲς, τότε καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ὑγιαίνει· τότε ὁ ἄνθρωπος δύναται μετ' ἐπιτυχίας καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς νὰ ἐργασθῇ· ὅταν ὅμως τὸ σῶμα εἶναι ἀσθενὲς καὶ βεβλαμμένον, τότε ὁ ἄνθρωπος οὐδέποτε μεγάλην καὶ ἔξοχον ἐργασίαν, οὔτε ὑλικὴν οὔτε πνευματικὴν δύναται νὰ καταρθώσῃ ὁμοίως τῇ λύρᾳ, ἥτις, διερθαρμένη οὖσα καὶ κακῶς ἔχουσα, οὐδένα ἢ παραχρόνους τόνους ἐξάγει καὶ ὅταν εἰς τοῦ δοκιμωτάτου μουσικοῦ τὰς χεῖρας ἐρίσκηται.

Ἡ ἀσθένεια καὶ ἡ βλάβη τοῦ σώματος, ἀγαπητή μου θύγατερ, ἀπομαρύνει καὶ παραβλάπτει καὶ τὰς τρεῖς ψυχικὰς τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεις, τουτέστι τήν τε γνωστικὴν καὶ συνκινητικὴν καὶ βουλητικήν. Ὁ ἀσθενὴς καὶ βεβλαμμένος τὸ σῶμα ἄνθρωπος δὲν ἔχει ὄρεξιν, οὐδὲ δύναται νὰ ἐργασθῇ πνευματικῶς· δὲν εὐχαριστεῖται εἰς τὰ τέρπνα θεάματα καὶ ἀκροάματα, οὐδὲ τέρπεται ὑπ' ἐκείνων, ἅτινα συνήθως καταθέλγουσι τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων· δὲν αἰσθάνεται ὄρεξιν οὐδὲ δύναμιν πρὸς ἐνέργειαν καὶ πρᾶξιν. Αἱ σωματικαὶ λοιθῆναι καὶ βλάβαι ἀποκωλύουσι τὴν ἐλευθέραν ἐνέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς διανοίας· περιορίζουσι καὶ ἀπομαραίνουσι τὰ εὐρύτατα τῆς καρδίας συνκινήματα καὶ γίνονται συγχρόνως παρείσακτα τῆς ἐξ ὀνείρου τῆς βουλητικῆς τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεως. Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἔχων σῶμα ἐξασθενημὸς ἢ καὶ παραλλωμένον, κάμνεται νὰ ἀνυμνῇ εἰς διανοήματα ὑψηλὰ, εἰς συναισθήματα εὐγενῆ καὶ εἰς πράξεις μεγάλας καὶ θαυμαστάς· τοὐναντίον δὲ ρέπει πρὸς πᾶν ὅ,τι ταπεινὸν, ἀγενὲς καὶ πικαπόν. Αἱ σωματικαὶ τῦλοι· ἀσθένειαι καὶ βλάβαι, παραβλάπτουσαι καὶ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις, ἀποκαθιστῶσι τὸν ἄνθρωπον ἀνίκανον εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκάστοτε ἐπιβαλλομένων εἰς αὐτὸν καθηκόντων καὶ ἀνεπιτήδειον εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἑαυτοῦ προορισμοῦ.

Τοὐναντίον ἡ ὑγιεία καὶ εὐεξία τοῦ σώματος διατηρεῖ τήν τε ψυχὴν καὶ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις ἐν ὑγιεῖ καταστάσει. Ὁ ὑγιὴς τὸ σῶμα ἄνθρωπος δύναται νὰ ἐργασθῇ πνευματικῶς, αἰσθάνεται προσηκόντως τὰς τῶν πραγμάτων ἐντυπώσεις καὶ ὁρέγεται νὰ πραγματώσῃ ἢ ἀποκρούσῃ ὅ,τι διενοήθη καὶ συνεβουλεύθη. Εἰς τὸν ἔχοντα σῶμα ὑγιὲς εὐκόλως καὶ ἐπιτυχῶς ἀναπτύσσεται ἡ διάνοια, προσηκόντως καὶ κανονικῶς ρυθμίζεται ἡ καρδία, ἐλευθέρως καὶ ἀκωλύτως ἐνεργεῖ ἡ βούλησις φαιδρὸς καὶ γλυκὺς παρίσταται ὁ τε κόσμος καὶ ὁ ἀνθρώπινος βίος. Ἡ σωματικὴ τέλος ὑγεία, διαφυλάττουσα καὶ συντηροῦσα καὶ τὴν πνευματικὴν, ἀποκαθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ὄντως εὐδαίμονα καὶ μακάριον.

Ταῦτα ἔχουσα ὑπ' ὄψιν, ἀγαπητή μου θύγατερ, καὶ ἀναλογιζομένη ἔνθεν μὲν τὰ ἐκ τῆς σωματικῆς ὑγείας προερχόμενα καλὰ, ἔνθεν δὲ τὰ ἐκ τῆς σωματικῆς ἀσθενείας προσγιγνόμενα κακὰ, ἐπιμελοῦμαί πάντοτε τῆς σωματικῆς σου ὑγείας.

Ἡ ἐπιμέλεια τῆς σωματικῆς ὑγείας εἶναι ἓν ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων τοῦ ἀνθρώπου καθηκόντων· ἡ δὲ ἀμέλεια αὐτῆς εἶναι ἓν ἐκ τῶν μεγίστων τοῦ ἀνθρώπου ἐγκλημάτων μηδόλως διαφορον τοῦ τῆς αὐτοκτονίας ἐγκλήματος. Εὐτυχὴς καὶ εὐδαίμων ἤθελεν εἶσθαι ὁ κόσμος, ἂν πάντες οἱ ἄνθρωποι ἐπεμελοῦντο τῆς ἑαυτῶν ὑγείας· εὐθυμία καὶ χαρὰ ἤθελεν ἐπικρατήσει ἐπὶ τῆς γῆς. Ὃν πάντες οἱ ἄνθρωποι ἐρρόντιζον ν' ἀποσοβῶσι πάσας τὰς αἰτίας τῶν λοιμικῶν ἔγκλ μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἤθελον πληρώσει τὴν ἀνθρωπότητα ἂν ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἐκρατυνίσθη διὰ τῆς σωματικῆς ῥώμης καὶ εὐεξίας. Γνωρίζω πολλοὺς ἀνθρώπους, καὶ μάλιστα ἐκ τοῦ ἡμετέρου φύλου, εἰς οὓς ὁ κόσμος οὗτος παρίσταται ὡς κοιλὰς κλαυθμῶνος, οἵτινες ἀντὶ τῆς ζωῆς προτιμῶσι τὸν θάνατον καὶ ἀντὶ τῆς προθύμου ἐνεργείας καὶ ἐργασίας τὴν πλήρη παραπόνων ῥᾳστώνην καὶ ἀθράνειαν. Γνωρίζω πολλοὺς, οἵτινες οὐ μόνον αὐτοὶ διέρχονται τὸν βίον ἐν ἀθυμίᾳ καὶ μεμψιμοιρίᾳ, ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν ἄλλων ἡμέρας τῆς ζωῆς καθιστῶσιν ἀνδεᾶς καὶ καταπικραίνουσι. Γνωρίζω τέλος πολλοὺς, οἵτινες, ἀδυνατοῦντες νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ ὡραιότατα καὶ γλυκύτατα καθήκοντα τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν, ἀναγκάζονται νὰ στερῶνται τῆς ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως ταύτης προερχομένης καθαρωτάτης καὶ ὑψίστης χαρᾶς. Ἂν θελήσωμεν νὰ ἐξετάσωμεν τὴν πηγὴν καὶ τὴν πρώτην αἰτίαν τοῦ κακοῦ τούτου, θέλομεν εὑρεῖ αὐτὴν πεμένην κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τῇ ἐλλείψει τῆς σωματικῆς ὑγείας, προερχομένῃ ἐκ τῆς τοῦ σώματος ἀμελείας.

Εἶναι ἀληθὲς, ἀγαπητή μου θύγατερ, ὅτι τὸ σπουδαιότερον μέρος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι οὐχὶ τὸ σῶμα, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα· τοῦτο ὅμως οὐδόλως ὀλιγωτεύει τὴν ἐκ τῆς τοῦ σώματος ἀκριβείας προερχομένην βλάβην, οὐδ' ἔπεται ἐντεῦθεν ὅτι πρέπει νὰ παραμελῶμεν καὶ παραβλέπωμεν ἐλως τὸ ἀπεριποίητον τὸ ἡμέτερον σῶμα· τοὐναντίον μάλιστα χρεωστοῦμεν νὰ αἰσθώμεθα αὐτὸ, ὡς δηλονότι καὶ ὄργανον τοῦ πνεύματος, καὶ νὰ περιποιώμεθα, ὡς στενότατα συνδεδεμένον μετὰ τούτου. Ταιούτων περὶ τὸ σῶμα ἐπιμελειῶν καὶ φροντίδα πρέπει καὶ πάντοτε μὲν νὰ καταβάλλωμεν, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν νεαρὰν ἡλικίαν, ὁπότε τὸ σῶμα ἐν τῇ ἑαυτοῦ ὀργανικῷ καὶ τῇ ἀναπτύξει εὑρισκόμενον εὐκόλως μὲν διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ περιποιήσεως πρακέπται καὶ προάγεται, εὐκολώτατα δὲ διὰ τῆς ἀμελείας καὶ κατεχρήσεως ἐξασθενεῖ καὶ καταστρέφεται.

Εἶναι περιττὸν, ἀγαπητή μου θύγατερ, ν' ἀπαριθμήσω ἐνταῦθα καὶ καταγράψω τοὺς κανόνας, ὅσοι ἀπαιτοῦνται πρὸς διατήρησιν τῆς ὑγείας καὶ πρὸς παράτασιν τῆς ζωῆς· σὺ ἔχεις ἤδη πλεῖστους ἐξ αὐτῶν ἢ ἐκ τοῦ στόματός μου ἀκούσει, ἢ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως διαφόρων βιβλίων, περὶ σωματικῆς ὑγείας πραγματευομένων, καταμάθει· ἔχεις δὲ καὶ νῦν ἀκεστὸν καὶ ῥόγκησιν οὐ τὴν τυχοῦσαν, ὅπως διακρίνῃς τί ὠφελεῖ καὶ τί βλάπτει τὸ σῶμα, τί προάγει καὶ τί καταστρέφει τὴν σωματικὴν ὑγείαν. Τούτου ἕνεκα ὀλίγα τινα προσθέτω ἐνταῦθα, ἤτοι ἐλάττονα μόνον, ἅτινα θεωρῶ ἀναγκαῖα συχνὰ νὰ λέγωνται καὶ νὰ γράφωνται·

Ἂν οὐχὶ πᾶσα ἡ σωματικὴ ὑγεία, τοὐλάχιστον τὸ μεγαλείτερον αὐτῆς μέρος ἐξαρτᾶται, φιλτάτη μου θύγατερ, ἐκ τῆς περὶ τὴν ὁ ἑαυτῶν τάξεως καὶ φυσικῆς ἀπλότητος. Ἅπαντα τὰ πράγματα τῆς φύσεως ἀκολουθοῦσι τάξιν τινὰ, ἤτοι ὡρισμένους τινὰς νόμους καὶ κανόνας· καὶ ἡ μὲν τήρησις τῶν νόμων τούτων καὶ κανόνων συνέχει καὶ συγκρατεῖ καὶ προάγει τὰ πράγματα, ἡ δὲ παράβασις αὐτῶν ἐπιφέρει τὴν τούτων διάλυσιν καὶ καταστροφήν. Εἰς τάξιν τινὰ πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ βιθίσωμεν τὸ ἡμέτερον σῶμα, μαθητεύοντες αὐτὸ καὶ διατηροῦντες ἐν κανόσιν ὡρισμένοις.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο (kypseli.fks.uoc.gr)

Θέλετε δε δυνηθεί να καταρθώσωμεν, όταν εν ταίς του σώματος έργασίαις, εν ταίς ανακαύσεσιν αυτού και κινήσεσιν, εν τω τρώγειν και πίνειν και κοιμάσθαι ακολουθώμεν ωρισμένον τινα κανόνα και μέτρον. Η στοιχειά και τακτική τήρησις του μέτρου τούτου και κανόνος συντελεί θαυμασίως εις το την του σώματος ανάπτυξιν και την της σωματικής υγείας διατήρησιν. Ουχί ολιγώτερον της τάξεως συντελεί εις την του σώματος ανάπτυξιν και εύξιν και η περί την δίαιταν φυσική απλότης, ην ετήρουν μεν οι των αρχαίων εποχών άνθρωποι και διά τούτο έζων βίον μακροχρόνιον και ευθαίμονα, παρημέλησαν δε εντελώς οι σύγχρονοι ημών, γινόμενοι αίτιοι των φοβερών ανίσων δυσκοιλιών. Καθ' εκάστην ημέραν βλέπομεν, και όσων καθιστώσι τον βίον ολιγοχρόνιον και κακοδαίμονα. Ζώμεν εν καιρώ, αγαπητή μου θύγατερ, καθ' ους απομακρυνθήκαμεν της φύσεως, καθ' ους τον φυσικόν βίον αντικατέστησεν ο τεχνικός, καθ' ους αδιαλείπτως μεταβαίνομεν από καινοτομίας εις καινοτομίαν, και από νεωτερισμού εις νεωτερισμόν· ζώμεν εν καιρώ, καθ' ους δεν άρεσκει εις ημάς η φυσική και απλή τροφή και πόσις, αλλά τα πολυποίκιλα φαγητά, και τα πολυσύνθετα και πολύμιχτα ποτά· ζώμεν εν εποχή, καθ' ην απωστερήμεθα την απλήν και αυτάρκη ανδυμασίαν, εναμενιζήμεθα δε εις τας περιττάς και μυριαπτύχους ενδύσεις. Η τοιαύτη όμως από της φυσικής απλότητος απομάκρυνσις, και η προς το επιστατηδευόμενον και καινοφανες τάσις και σπουδή έχει συνεπείας λίαν βλαβεράς και καταστρεπτικάς. Αίώνος και αναλλοίωτος μένει, ω θύγατερ η αλήθεια, ότι ο αγαπών την ρύσιν αγαπά ταυτόν της ρύσεως, ο δε μισών την ρύσιν μισείται υπό της ρύσεως. Α. Σ.

Ο ΤΡΙΠΟΥΣ ΤΗΣ ΠΥΘΙΑΣ.

[Ιστορική διήγησις.]

Δ'.

Και τοι απέκαμον, περιδεείοντες επί ματαίω, οι πρέσβεις μετέδησαν εις Λέσβον· πριν όμως ίδωσι τον Πιττακόν, απερρίσσευε να περιλθωσι την νήσον αυτού και διατρίξωσιν αυτόν, καταλύσαν εις Μυτιλήνην, όπου κατώκει ο βασιλεύς· προσήχθησαν δε άμα εις ηγγέλθησαν και εις αυτόν ελάλησε τα εξής.

— Βασιλεύ τής ευδαίμονος ταύτης νήσου, εις τας ύμετέρας πόλεις, τας οποίας περιήλθομεν, την Μυθύμνην, την Άντισσαν και έξοχως την Μυτιλήνην και τα πλησιόχωρα δεν εύρομεν είμι έκαστον φιλοπονίαν και αρθονίαν άμετρον, την γεωργίαν, την βιομηχανίαν και το εμπόριον ανθούσας, πανταχού την τάξιν και την ησυχίαν, πανταχού την ασφάλειαν εν τελεία και την γαλήνην της ευτυχίας. Το θέαμα τούτο εστί Σου ο έπαινος και ο χρυσούς τρίπους, τον οποίον ο Απόλλων επέταξεν ημάς να προτρέψωμεν τω σοφώ των σοφών, άνδρι δικαιώματι τω νομοθέτη της Λέσβου.

— Ναι, απεκρίνατο ο Πιττακός, εν το χρηστήριον έλεγε, τω δικαίω και χρηστώ τυράννω, αλλ' ουχί τω σοφώ, όπερ πολύ διαφέρει. Συνδεεπηγάσαμεν εν τούτοις και μετά τον δείπνον θέλετε μάθη διοτίς τις είναι ο Πιττακός.

Αιτόν ήτο και άπλουν το δείπνον, αλλά το ευμενές και προσηνές του ηγεμόνος ήθος, η χαρίεσσα φαιδρότης των τέκνων αυτού, ο ευγενής και θελκτικός τρόπος της μητρός αυτών Αραρύλλας, πάν όπερ πάσαν έλλην γυναίκα ωραίαν, ήτανε προκριμώτεροι της μεγαλειότερας πολυτελείας· και ο Πιττακός, περιεστοιχισμένος υπό της οικογενείας του, ήθελε φαίνεσθαι των όντων ο ευδαιμονέστερος. Εν τοσούτω τι μελαγχολίας δεν υπεφαίνετο επί τε του προσώπου και εν τη εξηγήσει περί του τρίποδος, πόθεν δηλαδή έχοντες αυτόν ήλθον και τίνος ένεκα οι λοιποί σοφοί απεποιήθησαν αυτόν.

— Ούτω λοιπόν είπε τότε, αυθείς αρίστει έκτω και έκαστος έχει εν έκτω δικαστήν αυστηρότερον και αυτού του αδυσωπήτου φθόνου. Α! πιστεύσατέ μοι, ξένοι είσι της οποίας απολαύουσι φήμης και του κοινού σεβασμού, ένεκα τούτου και ουδείς διατρίβει το όνομα αυτών ένθεν και ένθεν, καθεστώτος κοιλείπτως· το δυστύχημα τούτο εις εμέ μόνον επέπρωτο!

Ταύτα είπών, ανεστέναξεν εκ βαθέων και μετά μακράν σιωπήν ήρώτησε τους πρέσβεις αν εν Ελλάδι εφέροντο δια στόματος οι στίχοι τους οποίους ο Αλκαίος έκτισεν, καταγγέλων αυτόν ως διαφθορέα και δυνάστην της πατρίδος.

Οι πρέσβεις διεβεβαίωσαν ότι τους στίχους εκείνους ή κοινή γνώμη μάρτυρα επί ακολασίᾳ, και ότι άτιμάζουσι μάλλον τον ποιητήν.

— Άκουσες τί λέγουσιν; είπεν η Απαρύλλη, πάντες γνωρίζουσι τα σφάλη του, έκτισεν ελάχιστα [illegible] ότι τα δέμη του, έκτισεν ελάχιστα μάλλον. Σύγγνωθι αυτώ το πταίσμα και λησμόνησε αυτόν δια παντός.

— Ναι, απεκρίθη ο Πιττακός, σύμφημι, ο κόσμος βλελίττεται τα σάτυρα, αλλ' εν τούτοις έκαστος έχει αυτόν δια μνήμης.

Αποδεικνύοντες, ή μεν Αμαρύλλη απλούς μετά των παίδων εις τον γυναικωνίτην, ο δε Πιττακός μετά των πρέσβεων παρεγένετο εις τον κήπον.

— Μαρτύρομαι τους Ολυμπίους, είπεν αυτοίς, ενίδωσα εις τας θερμάς των πολλών παρακλήσεις και εις την επιθυμίαν πολλών γραυών ανδρών, δεχόμενος τη βασιλεία κατά προσφοράν των Λεσβίων· είτα έπραξα υπέρ αυτών πάν ό,τι πατήρ φιλόστοργος υπέρ των αγαπητών αυτού τέκνων· και όμως ο ξένος ούτος Αλκαίος δεν παύει ευτρεπών μου την βασιλείαν και διακτρέχων τον σκοπόν εφ' ω πρέπτω το κτίλον. Κατά τα έπη αυτού, οι έχοι νόμοι είσιν άλυσις, η βασιλεία η εμή ζυγός, δέλεαρ δ' η αγαθότης· αυτή η επιείκεια, μεθ' ης προσενέχθην προς αυτόν, άνηλ του τιμωρήσαι, ότε εδυνάμην, πηγάζει, λέγει, η εκ του φόβου του κατηγορηθήναι η εκ της ελπίδος του μεταβαλείν αυτόν εκ κατηγόρου εις κήλακα, εν ω απ' εναντίας, οι θειοι γινώσκουσι, δεν επιθύμουν είμι την σιωπήν του ανθρώπου. Τί κακόν έπραξα αυτώ; μή τι άρπασα αυτού τον θρόνον εφ' ού ήδη βλέπει με βλέμματι βλοτυρώ και αγρίω; Επραξά τι δίαιον, τι κόσιον, δι' ό κατέστην μισητός; Πλην τούτου, υπάρχει άνθρωπος, είτε εν Λέσβω, είτε εν Ελλάδι, δυνάμενος να μού καταγορήσῃ επί τυραννίς; Και μ' όλα ταύτα, οι στίχοι δι' ών λοιδορούμενος διασύρει μου το όνομα, παραδίδονται εις μνήμην των μεταγενεστέρων· προς τιμωρίαν μου, φαίνεται, οι Θεοί παρεχώρησαν την εφεύρεσιν εις ένα απατεώνα, διαβεβλημένον προφανώς τον δημαγωγόν μέχρι, τον λέγουσι δ,τι οι ίδιοι, γελώμενον των φυτών του Ελλαδικού αποβάλλουσι το δηλητήριον· άπ' εναντίας τα στίχη τούτου επλήσθησαν και επλήσθησαν δηλητηρίου χειροτέρου του της έχίδνης, και διαχύσιν αυτά χρήσιμος επί της βασιλείας μου.

Οι πρέσβεις απήντησαν ότι η αγαθή φήμη θέλει κατασχύνη τον κατήγορον.

— Και τί άλλο, είπον, τις άλλος παρίστερον Σού διεξήλωσε την πόλι την συμμαχίαν αποστροφήν του; Δεν είσαι σύ ο δημιουργός περί του χειρίστου των ζώων και δούς την εμπιστοσύνην σου εκείνην απάντησιν, ότι τω όντι χείριστον ο τύραννος, τών δε εξημερωμένων ο κόλαξ; τί; ούδ δύναται να Σε καταγορήσῃ επί τυραννίς;

— Ναι, αληθώς, τύραννος δεν είμαι, ούτε επιθυμώ του τοιούτου, και όταν ποτέ αποθώ μου την αρχήν, θέλω δώσει λόγον των πράξεών μου είς τε τους θεούς και είς τον κόσμον.

— Σύ, Πιττακέ, ανεφώνησαν οι πρέσβεις, Σύ, χαριζόμενος προς ένα όβριστήν χαμερπή, Σύ, ν' απεκδυθής της αρχής, ένῳ δι' αυτής δύνασαι να καταστήσῃς ένα λαόν ευτυχή;

— Ναι, θέλω απεκδυθή αυτής ίνα καταισχύνω την συκοφαντίαν. Και γινώσκω μέν ότι ο λαός ούτος έχει έτι την έμην ανάγκην, διότι ούτε οί νήσοι, ούτε τα έθνια, ούτε ή ευτυχία αυτού επαγιώθη αρκούντως, ή δε ειρήνη και άφθονία, ής σήμερον απολαύει εξ αιτίας ημετέρας, συνεπάγονται και τινα ελαττώματα πρός τα οποία ράπει, καί εν αυθις υποπέσῃ εις την τρυφηλότητα και την δκνηρίαν, εντός βραχέως θέλει αύθις διαρραγή και ίσως μάλιστα παρεκτραπή και μέχρις αισχίστης ακολασίας· τούτο τοιλάχιστον με λέγουσι καθεκάστην οι φρονιμώτατοι των Λεσβίων. Αλλ' η άδυναμία ή εμή φθάνει μέχρι σημείου, ώστε μάταν άκούω πανταχόθεν μυρία στόματα ευλογούντα την φιλάνθρωπον και καλοκάγαθον βασιλείαν μου — εί; και μόνος άνθρωπος καταστρέφει μου εκ θεμελίων και χαράν και ευδαιμονίαν· ως ειρηνώς παρίσταταί μου κατά φαντασίαν άμαυρούσα μου το όνομα παρά τους μεταγενεστέρους ο λαός, δότις σήμερον ευλογεί τας πράξεις μου, άρδην τότε θέλει κεζεθαι εν τάφῳ, ο δ' Αλκαίος θέλει ζῇ δυστυχώς με από γενεάς εί; γενεάν και μόνον τούτου ή φωνή θέλει ακούεσθαι. Εν τῳ μέσῳ της νυκτερινής σιγής, οί θόρυβοι μέν και ανκιδείς, δηκτικοί δε και ενάρμονοι στίχοι αυτού, οί ιαμβοι και αυρικές, οί πλήρεις χάριτος και θυμού, προσκάλλουσί μου τα ώτα. Από στόματος θέλουσι ρέρεσθαι εί; στόμα και ποτε νομίζω ότι ακούω αυτούς ήδομένους [illegible] λαού συνηγμένου. Οί ενάρμονοι φθόγγοι της λύρας του δικαιοκτόνου τον ύπνον μου· και μεταξύ αυτών διακρίνω τους ορκτούς τούτους λόγους, εξεγειρόντας με εντρόμου: Παύσε, παύσε ένανδρος Λέσβος, δουλεύουσα ένι τυράννῳ. Φεύ! εγώ άρειμι της δυνάμεως εκείνης της σοφίας, ήτις καταπατεί τον όρον του φρόνου και της διαβολής, βαίνει δε βήμασι στερρά και άπρισκόπτως την ευθείαν οδόν του καθήκοντος· εν ήμαν κλυθής σοφός, μάταν ήθελε κοπῇ ο Αλκαίος, καθυποκρινόμενος μου, δίοτι εγώ ήθελον αντιστέσῃ στις τας ύβρεις αυτού· την του κοινού γνώμην, ήθελον δ' εγερθή προς τους στίχους του εξαπατώντας τον όχλον, ήθελον ευτυχή πράττων διηνεκώς το καλόν υπέρ της πατρίδος μου. Ιδού, εκ τουναντίου, ως βλέπετε, ακουσθή, ταράττομαι, ως οί παίδες εις δεινήν δίκλειμι φρίκην, επί τῃ αγνοίᾳ του τί φρονούσι περί εμού οί άνθρωποι· ως ή δειλαία δορκάς· ή περιτρέψασα τα βλέμματα εί; την ελάχιστον αφυγμήν των ανέμων, εί; τον ελάχιστον ψίθυρον των φύλλων. Άγετε, φίλοι, αποκρίσασθε τον χρυσούν τούτον τρίποδα· δεν είναι άξιος αυτού ο μικρόψυχος και φοβερός Πιττακός;

— Αλλά τοιλάχιστον είπέ ήμίν τίνι όρειλομεν να δώσωμεν αυτόν, είπον οί πρέσβεις.

— Απέλθατε εί; Κόρινθον παρά τῳ Περιάνδρῳ· ο Περίανδρος δεν είναι εν σοφός, αρέσκεται όμως τοίς σοφοίς συνομιλών και συναγελάζεται πανταχού αυτούς εί; δείπνον· εξ ού γινώσκων έκαστον καλώς, είπερ τις και άλλος δύναται να εκτιμήσῃ αυτούς δεόντως· άλλ' ίνα ήτε βέβαιοι περί της επιτυχίας, εν ονόματι του Θεού, υπέρ ού ύμείς πρεσβεύετε, αίτήσατε παρά του Περιάνδρου να κλιθώσι παρ' αυτῳ οί σοφοί εί; συμπόσιον, και τότε έκεί, μεστούς ούτες τελετάρχας και του τρίποδος παρεστεμένου, αυτοί ούτοι θέλουσι απορρίψει τον δοκεί τω της σοφίας θρόνου.

Ούτω εγένετο εν ήμέρᾳ τακτῇ, οί σοφοί, παρακληθέντες υπό του Περιάνδρου, παρεγένοντο εί; Κόρινθον περιστοί, νομίζομεν, τη προσηλθον δε παρόντων και οί της Μιλήτου και της Κω πρέσβεις.

— Ιδού, είπεν ο Περίανδρος, περί το τέλος του δείπνου, καμοθέντος του τρίποδος ανθοστεφούς, ήδη επίσταται καιρός του να όρίσῃ έκαστος ύμών κατά σειράν τον σοφίαν, ίνα ούτω δυθή τό άθλον, κατά το ύμέτερον βούλευμα, τῳ κατ' εξοχήν κεκτημένῳ της σοφίας τό αγαθόν.

Και τότε, ώς ήν έθος εν τοιαύτῃ, έκαστος εκάθητε κατά σειράν.

Οί μεν είπον ότι σοφία εστί νή αναλλοίωτος διάθεσις της ψυχής κατ' αμφοτέρας τας τύχας, οί δε βαθεία γνώσις εαυτού, σπουδάζοντος όπως βελτιώσῃ και κρείττω καταστήσῃ την εαυτού τύχην, οί δε μετριότητα περί τας επιθυμίας, μή ποτε υπερβαίνουσαν τας της φύσεως αληθείς ανάγκας, οί δε δεξιότητα του κανονίζειν το ένεστώς· και διατίθεσθαι το μέλλον, επί τῃ βάσει του παρελθόντος, οί δε δύναμιν ψυχής εγκαρτερούσαν προς τα πάθη. οί δε απόλυτον εξουσίαν του λογικού επί των επιθυμιών.

Τελευταίος ήτον ο Βίας, όστις είπε ταύτα.

— Η σοφία περιλαμβάνει πάνθ' όσα είπεται, εξ ού συνάγω ότι ο αληθής σοφός δεν είναι θνητός, αλλά θεός και θεός όποίος δεν υπάρχει. Τούτου ένεκα η ημή γνώμη είναι ν' αποδυθῇ ο χρυσούς τρίπους τῳ δωρουμένῳ Θεῷ, δίοτι αυτῷ και μόνῳ ανήκει.

Πάντες επευφήμησαν και ο τής Ελένης τρίπους καθερώθη τῳ εν Δελφοίς ναῷ· έκ τοτε ή Πυθία, έπ' αυτού καθημένη, έχρησμοδότει.

Ανθέντος ούτω του μεγάλου ζητήματος, οί πρέσβεις προσηλθον συγχαίροντες τον Βίαντα επί τῃ επιτυχίᾳ της απορρήσεως.

— Συγχαίρετέ μοι μάλλον, είπεν αυτός ο Βίας, ότι εύρον τον κύνα μου, όπερ δι' εμέ καλλίτερα έστι τούτου· πλήν θεωρώ εμαυτόν πάντων ευτυχέστατον, καθό μή έχων τι επιθυμίας άξιον. Ι. Ε. Π.

(Μύθος Α'.)

Ένας ανθρακιάς κατώκει
Μόνος εί; τινα οίκίαν,
Πλην δ.ά την μονοξίαν
Σκοπόν αγαθόν διώκει.

Ένα γείτονα γναρέν
Προσεπάθει ίνα πείσῃ
Μι αυτόν να κατοικήσῃ
Διά να συζών ωραία.

Κλθί, λέγει, ω καλέ μου,
Μι εμέ να κατοικήσῃς
Και δεν θά μετανοήσῃς,
Γείτονα αγαπητέ μου.

Φίλε, δεν θά εμπορέσω
Μίαν συμβουλήν τοιαύτην
Όλως εξικνιουμένην
Διά να την δεχθέσω.

Επειδή πολύ φοβούμαι
Μήπως ήσα καθαρίζω
Και ζ εν χρόνι τά κάπρίζω
Μάτην ύστερον λυπούμαι.

Άρσο συ με των ανθράκων
Την κακόδλην τά γαιάζεις,
Και μοί τά καταμαρίζεις
Μαρά γνώμην σου και έκων.

Σοί εύχαριστώ, ω φίλε,
Πλήν αυτήν την συμβουλήν σου,
Και την γνώμην την καλήν σου
Εί; τους κόρακας την στείλε.

Τό ανήκουσον τῃ φύσει
Όστις δήποτε θελήσῃ,
Διά να συγκοινωνήσῃ
Ταχύ θά μετανοήσῃ.

(Μύθος Β'.)

Ξηράνθη μιά φορά
Λίμνη τις μέ τά νερά,